

Genesis

1 In het begin schiep God de hemel en de aarde. ² De aarde nu was woest en leeg, en duisternis lag over de oppervlakte van de diepte, terwijl de Geest van God zweefde over de wateren. ³ En God zei: "Laat er licht zijn," en er was licht. ⁴ God zag dat het licht goed was, en Hij scheidde het licht van de duisternis. ⁵ God noemde het licht "dag," en de duisternis noemde Hij "nacht." En er was avond en er was morgen — de eerste dag. ⁶ Toen zei God: "Laat er een uitspannel zijn tussen de wateren om water van water te scheiden." ⁷ Dus maakte God het uitspannel en scheidde de wateren eronder van de wateren erboven. En het was zo. ⁸ God noemde het uitspannel "hemel." En er was avond en er was morgen — de tweede dag. ⁹ En God zei: "Laat de wateren onder de hemel op één plaats samenvloeien, en laat het droge zichtbaar worden." En het was zo.

¹⁰ God noemde het droge "land," en de samengevloeiende wateren noemde Hij "zeeën." En God zag dat het goed was. ¹¹ Toen zei God: "Laat het land vegetatie voortbrengen: zaaddragende planten en bomen op het land die vruchten dragen met zaad erin, elk naar zijn soort." En het was zo. ¹² Het land bracht vegetatie voort: planten die zaad dragen naar hun soort en bomen die vruchten dragen met zaad erin naar hun soort. En God zag dat het goed was. ¹³ En zo, met avond en morgen, eindigde de derde dag.

¹⁴ En God zei: "Laat er lichten zijn in het uitspannel van de hemel om de dag van de nacht te scheiden, en laat ze dienen als tekenen om heilige tijden aan te duiden, en voor dagen en jaren, ¹⁵ en laat ze lichten zijn in het uitspannel van de hemel om licht te geven op de aarde." En het was zo. ¹⁶ God maakte twee grote lichten — het grotere licht om de dag te beheersen en het kleinere licht om de nacht te beheersen. Hij maakte ook de sterren. ¹⁷ God plaatste ze in het uitspannel van de hemel om licht te geven op de aarde, ¹⁸ om de dag en de nacht te beheersen, en om het licht van de duisternis te scheiden. En God zag dat het goed was. ¹⁹ En zo, met avond en morgen, eindigde de vierde dag. ²⁰ En God zei: "Laat de wateren wemelen van levende wezens, en laat vogels boven de aarde vliegen langs het uitspannel van de hemel." ²¹ Dus schiep God de grote zeedieren en elk levend wezen waarmee de wateren wemelen en dat daarin beweegt, naar hun soort, en elke gevleugelde vogel naar zijn soort. En

God zag dat het goed was. ²² God zegende hen en zei: "Wees vruchtbaar en vermenigvuldig, en vul de wateren in de zeeën, en laat de vogels zich op de aarde vermenigvuldigen." ²³ En zo, met avond en morgen, eindigde de vijfde dag. ²⁴ En God zei: "Laat het land levende wezens voortbrengen naar hun soort: het vee, de kruipende dieren en de wilde dieren, elk naar zijn soort." En het was zo. ²⁵ God maakte de wilde dieren naar hun soort, het vee naar hun soort, en de kruipende dieren naar hun soort. En God zag dat het goed was. ²⁶ Toen zei God: "Laten wij de mens maken naar ons beeld, naar onze gelijkenis, zodat zij heerschappij hebben over de vissen in de zee en de vogels in de lucht, over het vee en alle wilde dieren, en over alle kruipende dieren die op de grond bewegen."

²⁷ *Dus schiep God de mens naar Zijn eigen beeld, naar het beeld van God schiep Hij hen; mannelijk en vrouwelijk schiep Hij hen.*

²⁸ God zegende hen en zei tegen hen: "Wees vruchtbaar en vermeerder; vul de aarde en onderwerp haar. Heb heerschappij over de vissen in de zee en de vogels in de lucht en over elk levend wezen dat op de grond beweegt." ²⁹ Toen zei God: "Ik geef jullie elke zaaddragende plant op de hele aarde en elke boom die vruchten draagt met zaad erin. Zij zullen jullie tot voedsel dienen." ³⁰ En aan alle dieren op de aarde en alle vogels in de lucht en alle kruipende dieren op de grond — alles wat de adem van het leven in zich heeft — geef Ik elke groene plant tot voedsel." En het was zo. ³¹ God zag alles wat Hij had gemaakt, en het was buitengewoon goed. Zo eindigde de zesde dag, met avond en morgen.

2 Zo werden de hemel en de aarde voltooid, samen met heel hun schare lichten. ² Op de zevende dag had God Zijn werk voltooid dat Hij had gedaan; daarom rustte Hij op de zevende dag van al Zijn werk. ³ Toen zegende God de zevende dag en maakte die heilig, omdat Hij daarop rustte van al het scheppingswerk dat Hij had volbracht. ⁴ Dit zijn de geschiedenissen van de hemel en de aarde toen zij werden geschapen, op de tijd dat de Heer God de aarde en de hemel maakte. ⁵ Nu was er nog geen struik van het veld op de aarde verschenen, en er was nog geen plant van het veld opgeschoten, want de Heer God had geen regen op de aarde gezonden, en er was niemand om de grond

te bewerken. ⁶ Maar een nevel zou opstijgen van de aarde en het hele oppervlak van de grond bevochtigen. ⁷ Toen vormde de Heer God een mens uit het stof van de grond en blies de levensadem in zijn neusgaten, en de mens werd een levende ziel. ⁸ De Heer God plantte een tuin in het oosten, in Eden; en daar plaatste Hij de mens die Hij had gevormd. ⁹ Uit de grond liet de Heer God elke boom groeien die aangenaam is om te zien en goed voor voedsel. In het midden van de tuin stonden de boom des levens en de boom van de kennis van goed en kwaad. ¹⁰ Een rivier stroomde uit Eden om de tuin te bevoelen, en van daaruit splitste hij zich in vier hoofdstromen. ¹¹ De naam van de eerste is Pison; deze stroomt door het hele land van Havila, waar goud is. ¹² Het goud van dat land is goed; er wordt ook aromatische hars en onyx gevonden. ¹³ De naam van de tweede rivier is Gihon; deze stroomt door het hele land van Cusj. ¹⁴ De naam van de derde rivier is Tigris; deze loopt ten oosten van Assyrië. De vierde rivier is de Eufraat. ¹⁵ De Heer God nam de mens en plaatste hem in de Tuin van Eden om die te bewerken en te onderhouden. ¹⁶ En de Heer God gebod de mens: "Je mag vrij eten van elke boom in de tuin; ¹⁷ maar je mag niet eten van de boom van de kennis van goed en kwaad, want wanneer je daarvan eet, zul je zeker sterven." ¹⁸ De Heer God zei: "Het is niet goed dat de mens alleen is. Ik zal een metgezel maken die bij hem past." ¹⁹ Nu had de Heer God uit de grond alle wilde dieren en alle vogels in de lucht gevormd. Hij bracht ze naar de mens om te zien hoe hij ze zou noemen; en hoe de mens elk levend wezen noemde, zo zou zijn naam zijn. ²⁰ Dus gaf de mens namen aan al het vee, de vogels in de lucht en alle wilde dieren. Maar voor Adam werd geen passende metgezel gevonden. ²¹ Dus liet de Heer God de mens in een diepe slaap vallen; en terwijl hij sliep, nam Hij een van de ribben van de mens en sloot de plaats met vlees. ²² Toen vormde de Heer God een vrouw uit de rib die Hij uit de mens had genomen, en bracht haar naar de mens. ²³ De mens zei: "Hier, eindelijk, is een van mijn gebeente en vlees van mijn vlees; zij zal 'vrouw' worden genoemd, omdat zij uit de man is genomen." ²⁴ Om deze reden zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich verenigen met zijn vrouw, en zij zullen één vlees worden. ²⁵ De man en zijn vrouw waren beiden naakt, maar zij schaamden zich niet.

3 Nu was de slang listiger dan al het wild dat de Heer God had gemaakt. Hij zei tegen de vrouw: "Heeft God werkelijk gezegd: 'Je mag niet eten van enige boom in de tuin?'" ² De vrouw antwoordde de slang: "Wij mogen de vruchten van de bomen in de tuin eten, ³ maar God heeft wel gezegd: 'Je mag niet eten van de vrucht van de boom die in het midden van de tuin staat, en je mag hem niet aanraken, anders zul je sterven.'" ⁴ De slang zei tegen de vrouw: "Je zult zeker niet sterven! ⁵ God weet dat als je ervan eet, je ogen geopend zullen worden, en je zult als God zijn, kennende goed en kwaad." ⁶ Toen de vrouw zag dat de boom goed was om van te eten en een lust voor het oog, en ook begeerlijk om wijsheid te verkrijgen, nam zij van zijn vrucht en at. Zij gaf ook wat aan haar man, die bij haar was, en hij at. ⁷ Toen werden de ogen van beiden geopend, en zij realiseerden zich dat zij naakt waren; daarom hechtten zij vijgenbladeren aan elkaar en maakten voor zichzelf bedekkingen. ⁸ Toen hoorden zij de Heer God in de tuin wandelen tijdens de koelte van de dag, en de man en zijn vrouw verborgen zich voor de aanwezigheid van de Heer God tussen de bomen van de tuin. ⁹ De Heer God riep de man en vroeg: "Waar ben je?" ¹⁰ Hij antwoordde: "Ik hoorde U in de tuin, en ik was bang omdat ik naakt was; daarom verborg ik mij." ¹¹ En Hij zei: "Wie heeft je verteld dat je naakt bent? Heb je gegeten van de boom waarvan Ik je geboden had niet te eten?" ¹² De man zei: "De vrouw die U bij mij geplaatst hebt —zij gaf mij wat van de vrucht van de boom, en ik at." ¹³ Toen zei de Heer God tegen de vrouw: "Wat heb je gedaan?" De vrouw zei: "De slang heeft mij bedrogen, en ik at." ¹⁴ Dus zei de Heer God tegen de slang: "Omdat je dit gedaan hebt, ben je vervloekt boven al het vee en alle wilde dieren! Je zult op je buik kruipen en stof eten alle dagen van je leven. ¹⁵ En Ik zal vijandschap zetten tussen jou en de vrouw, en tussen jouw nakomelingen en de hare; hij zal je hoofd vermorzelen, en jij zult zijn hiel vermorzelen." ¹⁶ Tegen de vrouw zei Hij: "Ik zal je pijn in het baren zeer vermenigvuldigen; met smart zul je kinderen baren. Je begeerte zal naar je man zijn, en hij zal over je heersen." ¹⁷ Tegen Adam zei Hij: "Omdat je naar je vrouw hebt geluisterd en van de vrucht van de boom hebt gegeten waarvan Ik je geboden had: 'Je mag er niet van eten,' is de grond omwille van jou vervloekt; met zwoegen zul je er alle dagen van je leven voedsel van eten." ¹⁸ Het zal

Genesis

doornen en distels voor je voortbrengen, en je zult de planten van het veld eten. ¹⁹ In het zweet van je gezicht zul je je brood eten totdat je terugkeert naar de grond, want daaruit ben je genomen; want je bent stof, en tot stof zul je terugkeren." ²⁰ De man noemde zijn vrouw Eva, omdat zij de moeder van alle levenden was. ²¹ De Heer God maakte kleren van huiden voor Adam en zijn vrouw en kleepte hen. ²² En de Heer God zei: "Zie, de mens is geworden als een van Ons, kennende goed en kwaad. Hij mag zijn hand niet uitstrekken en ook van de boom des levens nemen, en eten, en voor eeuwig leven." ²³ Daarom stuurde de Heer God hem weg uit de Hof van Eden om de grond te bewerken waaruit hij was genomen. ²⁴ Dus verdreef Hij de mens; en aan de oostkant van de Hof van Eden plaatste Hij cherubs en een vlamvend zwaard dat alle kanten op draaide om de weg naar de boom des levens te bewaken.

4 Adam was intiem met zijn vrouw Eva, en zij werd zwanger en baarde Kaïn. Ze zei: "Met de hulp van de Heer heb ik een man verworven." ² Later baarde zij Abels broer Kaïn. Abel was een herder, terwijl Kaïn een bewerker van de grond was. ³ Na verloop van tijd bracht Kaïn een deel van de opbrengst van het land als een offer aan de Heer. ⁴ Abel bracht ook een offer - vetstukken van de eerstgeborenen van zijn kudde. De Heer keek gunstig naar Abel en zijn offer, ⁵ maar Hij keek niet naar Kaïn en zijn offer. Kaïn werd erg boos en zijn gezicht betrok. ⁶ De Heer vroeg Kaïn: "Waarom ben je boos? Waarom is je gezicht somber?" ⁷ Als je doet wat goed is, zul je dan niet geaccepteerd worden? Maar als je niet doet wat goed is, ligt de zonde op de loer bij je deur; het verlangt naar je, maar jij moet erover heersen." ⁸ Kaïn sprak met zijn broer Abel. Terwijl ze in het veld waren, stond Kaïn op tegen Abel en doodde hem. ⁹ Toen zei de Heer tegen Kaïn: "Waar is je broer Abel?" Hij antwoordde: "Ik weet het niet. Ben ik de hoeder van mijn broer?" ¹⁰ De Heer zei: "Wat heb je gedaan? Het bloed van je broer roept tot mij vanaf de grond." ¹¹ Als gevolg daarvan ben je vervloekt van de grond, die haar mond heeft geopend om het bloed van je broer uit je hand te ontvangen. ¹² Wanneer je de grond bewerkt, zal deze zijn kracht niet meer aan je geven. Je zult een zwerver en een doler op de aarde zijn." ¹³ Kaïn zei tegen de Heer: "Deze straf is meer dan ik kan dragen!" ¹⁴ Vandaag hebt u mij van het land verdreven, en ik zal verborgen zijn voor uw

aanwezigheid; ik zal een zwerver en een doler op de aarde zijn, en wie mij vindt, zal mij doden." ¹⁵ Maar de Heer zei tegen hem: "Niet zo; wie Kaïn doodt, zal zevenvoudig gewroken worden." En de Heer plaatste een teken op Kaïn zodat niemand die hem vond hem zou doden. ¹⁶ Kaïn vertrok uit de aanwezigheid van de Heer en vestigde zich in het land Nod, ten oosten van Eden. ¹⁷ Kaïn was intiem met zijn vrouw, en zij werd zwanger en baarde Henoeh. Kaïn was een stad aan het bouwen, en hij noemde die naar zijn zoon Henoeh. ¹⁸ Henoeh werd de vader van Irad, en Irad verwekte Mehujaël, en Mehujaël verwekte Methusaël, en Methusaël verwekte Lamech. ¹⁹ Lamech nam twee vrouwen: de ene heette Ada en de andere Zilla. ²⁰ Ada baarde Jabal; zijn lijn werd die van degenen die in tenten wonen en vee houden. ²¹ De naam van zijn broer was Jubal; zijn lijn werd die van degenen die snaarinstrumenten en fluiten bespelen. ²² Zilla baarde ook Tubal-Kaïn, die allerlei gereedschappen uit brons en ijzer smeedde. Tubal-Kaïn's zuster was Naäma. ²³ Lamech zei tegen zijn vrouwen: "Ada en Zilla, luister naar mij; vrouwen van Lamech, hoor mijn woorden. Ik heb een man gedood omdat hij mij verwondde, een jonge man omdat hij mij sloeg." ²⁴ Als Kaïn zevenmaal gewroken wordt, dan zal Lamech zevenenzeventigmaal gewroken worden." ²⁵ Adam was opnieuw intiem met zijn vrouw, en zij baarde een zoon en noemde hem Seth, zeggende: "God heeft mij een ander kind geschonken in plaats van Abel, omdat Kaïn hem gedood heeft." ²⁶ Seth had ook een zoon, en hij noemde hem Enos. In die tijd begonnen de mensen de naam van de Heer aan te roepen.

5 Dit is het verslag van de geslachten van Adam. Op de dag dat God de mensheid schiep, maakte Hij hen naar de gelijkenis van God. ² Hij schiep hen mannelijk en vrouwelijk, en zegende hen. Hij noemde hen "Mensheid" op de dag dat zij werden geschapen. ³ Toen Adam 130 jaar had geleefd, verwekte hij een zoon naar zijn eigen gelijkenis, naar zijn eigen beeld, en noemde hem Seth. ⁴ Na de geboorte van Seth leefde Adam nog 800 jaar en kreeg andere zonen en dochters. ⁵ Dus al de dagen die Adam leefde waren 930 jaar, en toen stierf hij. ⁶ Toen Seth 105 jaar bereikte, verwekte hij Enos. ⁷ Na de geboorte van Enos leefde Seth nog 807 jaar en kreeg andere zonen en dochters. ⁸ Dus al de dagen van Seth waren 912 jaar, en toen stierf hij. ⁹ Toen Enos 90 jaar bereikte, verwekte hij Kenan. ¹⁰ Na de geboorte van Kenan leefde Enos nog 815 jaar en

Genesis

kreeg andere zonen en dochters. ¹¹ Dus al de dagen van Enos waren 905 jaar, en toen stierf hij. ¹² Toen Kenan 70 jaar bereikte, verwekte hij Mahalalel. ¹³ Na de geboorte van Mahalalel leefde Kenan nog 840 jaar en kreeg andere zonen en dochters. ¹⁴ Dus al de dagen van Kenan waren 910 jaar, en toen stierf hij. ¹⁵ Toen Mahalalel 65 jaar bereikte, verwekte hij Jered. ¹⁶ Na de geboorte van Jered leefde Mahalalel nog 830 jaar en kreeg andere zonen en dochters. ¹⁷ Dus al de dagen van Mahalalel waren 895 jaar, en toen stierf hij. ¹⁸ Toen Jered 162 jaar bereikte, verwekte hij Henoch. ¹⁹ Na de geboorte van Henoch leefde Jered nog 800 jaar en kreeg andere zonen en dochters. ²⁰ Dus al de dagen van Jered waren 962 jaar, en toen stierf hij. ²¹ Toen Henoch 65 jaar bereikte, verwekte hij Methusalach. ²² Nadat hij de vader van Methusalach was geworden, wandelde Henoch 300 jaar dicht bij God en kreeg andere zonen en dochters. ²³ Zo was de totale levensduur van Henoch 365 jaar. ²⁴ Henoch wandelde met God; en hij was er niet meer, want God nam hem weg. ²⁵ Toen Methusalach 187 jaar bereikte, verwekte hij Lamech. ²⁶ Na de geboorte van Lamech leefde Methusalach nog 782 jaar en kreeg andere zonen en dochters. ²⁷ Dus al de dagen van Methusalach waren 969 jaar, en toen stierf hij. ²⁸ Toen Lamech 182 jaar bereikte, verwekte hij een zoon. ²⁹ Hij noemde hem Noach, zeggende: "Hij zal ons troosten in ons werk en de moeite van onze handen veroorzaakt door de grond die de Heer heeft vervloekt." ³⁰ Lamech leefde nog 595 jaar nadat Noach was geboren en kreeg andere zonen en dochters. ³¹ Dus al de dagen van Lamech waren 777 jaar, en toen stierf hij. ³² Nadat Noach 500 jaar oud was, verwekte hij Sem, Cham en Jafeth.

6 Toen de mensheid zich begon te vermenigvuldigen op het oppervlak van de aarde, werden er dochters aan hen geboren, ² zagen de zonen van God dat de dochters van de mensheid mooi waren, dus namen zij als vrouwen wie zij maar kozen. ³ Toen verklaarde de Heer: "Mijn Geest zal niet voor altijd met de mensen strijden, want zij zijn vlees; hun levensduur zal 120 jaar zijn." ⁴ De Nephilim waren in die dagen op de aarde, en ook daarna, toen de zonen van God naar de dochters van de mensen gingen en kinderen bij hen kregen. Dit waren de machtige mannen van weleer, mannen van naam. ⁵ De Heer zag dat de slechtheid van de mensheid groot was op de aarde, en dat elke

neiging van de gedachten van hun hart voortdurend alleen maar kwaad was. ⁶ De Heer betreunde dat Hij de mensheid op de aarde had gemaakt, en Hij was bedroefd in Zijn hart. ⁷ Dus zei de Heer: "Ik zal de mensheid die Ik heb geschapen van het oppervlak van de aarde wegvagen, samen met de dieren, de vogels, en de wezens die op de grond bewegen, want Ik betreud dat Ik hen heb gemaakt." ⁸ Echter, Noach werd door de Heer begunstigd. ⁹ Dit is het verslag van Noach en zijn familie. Noach was een rechtvaardig man, onberispelijk onder zijn tijdgenoten, en hij wandelde met God. ¹⁰ Noach was de vader van drie zonen, genaamd Sem, Cham, en Jafeth. ¹¹ Nu was de aarde verdorven in Gods ogen en gevuld met geweld. ¹² God keek naar de aarde en zag dat het verdorven was, want al het vlees had zijn weg op de aarde verdorven. ¹³ Toen zei God tegen Noach: "Het einde van al het vlees is voor Mij gekomen, want de aarde is door hen gevuld met geweld; zie, Ik sta op het punt hen samen met de aarde te vernietigen. ¹⁴ Maak voor jezelf een ark van goferhout; maak compartimenten in de ark en bedek het met pek van binnen en van buiten. ¹⁵ Zo moet je het bouwen: de ark moet driehonderd el lang zijn, vijftig el breed, en dertig el hoog. ¹⁶ Maak een dak voor de ark, eindigend op een el van de bovenkant; plaats een deur aan de zijkant van de ark, en maak een beneden-, midden- en bovendeck. ¹⁷ Zie, Ik breng vloedwateren over de aarde om al het vlees waarin de adem van het leven onder de hemel is te vernietigen; alles op de aarde zal vergaan. ¹⁸ Toch zal Ik Mijn verbond met jou sluiten, en jij zult de ark binnengaan—jij, je zonen, je vrouw, en de vrouwen van je zonen met jou. ¹⁹ Je moet van elke soort levend wezen, mannelijk en vrouwelijk, twee in de ark brengen om ze met jou in leven te houden. ²⁰ Van de vogels naar hun soort, van de dieren naar hun soort, en van elk schepsel dat over de grond beweegt naar zijn soort, zullen er twee van elke soort naar je toe komen om in leven gehouden te worden. ²¹ Je moet van elke soort voedsel dat gegeten moet worden nemen en het opslaan als proviand voor jou en voor hen." ²² Noach voerde alles uit precies zoals God het geboden had.

7 Toen zei de Heer tegen Noach: "Ga de ark binnen, jij en je hele gezin, want jou alleen heb Ik in deze generatie rechtvaardig voor Mij bevonden. ² Neem zeven paren van elk soort rein dier met je mee, een mannetje en zijn vrouwtje; en

Genesis

één paar van elk soort onrein dier, een mannetje en zijn vrouwtje; ³ en ook zeven paren van elke soort vogel, mannetje en vrouwtje, om hun nakomelingen in leven te houden over de hele aarde. ⁴ Want over zeven dagen zal Ik regen op de aarde laten vallen, veertig dagen en veertig nachten lang, en Ik zal van de aardbodem al het levende dat Ik heb gemaakt wegvagen.” ⁵ En Noach deed alles wat de Heer hem had opgedragen. ⁶ Noach was zeshonderd jaar oud toen de vloedwateren de aarde begonnen te bedekken. ⁷ En Noach en zijn zonen, zijn vrouw en de vrouwen van zijn zonen gingen met hem de ark binnen om te ontsnappen aan de wateren van de vloed. ⁸ Paren van zowel reine als onreine dieren, samen met vogels en alle wezens die over de grond kruipen, ⁹ kwamen naar Noach en gingen de ark binnen, mannetje en vrouwtje, zoals God Noach had geboden. ¹⁰ En het gebeurde na zeven dagen dat de wateren van de vloed over de aarde kwamen. ¹¹ In het zeshonderdste jaar van Noachs leven, op de zeventiende dag van de tweede maand, op die dag barstten alle bronnen van de grote diepte open, en de sluizen van de hemel werden geopend. ¹² En regen stroomde neer op de aarde, veertig dagen en veertig nachten lang. ¹³ Op diezelfde dag gingen Noach, met zijn zonen Sem, Cham en Jafeth, en Noachs vrouw en de drie vrouwen van zijn zonen, de ark binnen. ¹⁴ Zij hadden bij zich alle wilde dieren naar hun soort, al het vee naar hun soort, alle wezens die over de grond kruipen naar hun soort, en alle vogels naar hun soort, alle geveugelde wezens. ¹⁵ Paren van alle wezens die de levensadem bezaten kwamen naar Noach en gingen de ark binnen. ¹⁶ Zij die binnenkwamen, mannetje en vrouwtje van alle levende wezens, gingen naar binnen zoals God hem had geboden; en de Heer sloot hem in. ¹⁷ Veertig dagen lang kwam de vloed over de aarde, en naarmate de wateren toenamen, hieven zij de ark hoog boven de aarde. ¹⁸ De wateren stegen en namen sterk toe op de aarde, en de ark dreef op het oppervlak van de wateren. ¹⁹ De wateren namen sterk toe op de aarde, en alle hoge bergen onder de gehele hemel werden bedekt. ²⁰ De wateren stegen en overdekten de bergen tot een diepte van meer dan vijftien el. ²¹ Alles wat op de aarde bewoog, kwam om—vogels, vee, wilde dieren, alle wezens die over de aarde krioelen, en de hele mensheid. ²² Al het leven op het droge dat de levensadem in zijn neusgaten had, stierf. ²³ Al het levende op de

aardbodem werd weggevaagd; mensen en dieren en de wezens die over de grond kruipen en de vogels van de hemel werden van de aarde weggevaagd. Alleen Noach bleef over, en zij die bij hem in de ark waren. ²⁴ De wateren bleven honderdvijftig dagen lang op de aarde heersen.

8 Maar God dacht aan Noach en aan al de dieren en het vee dat bij hem in de ark was, en Hij liet een wind over de aarde waaien, waardoor het water zakte. ² De bronnen van de diepte en de sluizen van de hemel werden gesloten, en de regen uit de lucht werd tegengehouden. ³ Het water vloeide gestaag van de aarde weg, en aan het einde van honderdvijftig dagen was het water verminderd. ⁴ Op de zeventiende dag van de zevende maand kwam de ark tot rust op de bergen van Ararat. ⁵ Het water bleef afnemen tot de tiende maand, en op de eerste dag van de tiende maand werden de toppen van de bergen zichtbaar. ⁶ Na veertig dagen opende Noach het venster van de ark die hij had gemaakt. ⁷ Hij liet een raaf los, en deze vloog heen en weer totdat het water van de aarde was opgedroogd. ⁸ Toen liet hij een duif los om te zien of het water van het oppervlak van de grond was verdwenen. ⁹ Maar de duif vond geen plek om haar voet te laten rusten, dus keerde zij naar hem terug in de ark, want het water was nog steeds over het oppervlak van de aarde. Hij stak zijn hand uit, nam de duif, en bracht haar terug in de ark. ¹⁰ Hij wachtte nog eens zeven dagen en liet de duif opnieuw uit de ark los. ¹¹ De duif keerde 's avonds naar hem terug, en daar in haar snavel was een pas geplukt olijfblad. Dus wist Noach dat het water van de aarde was verdwenen. ¹² Hij wachtte nog eens zeven dagen en liet de duif opnieuw los, maar zij keerde niet naar hem terug. ¹³ In het zeshonderd en eerste jaar, op de eerste dag van de eerste maand, was het water van de aarde opgedroogd. Noach verwijderde de bedekking van de ark en zag dat het oppervlak van de grond droog was. ¹⁴ Op de zevenentwintigste dag van de tweede maand was de aarde volledig droog. ¹⁵ God sprak toen tot Noach en zei, ¹⁶ “Verlaat de ark, jij en je vrouw, je zonen en de vrouwen van je zonen met je. ¹⁷ Breng alle levende wezens die bij je zijn naar buiten—de vogels, de dieren, en alle wezens die op de grond bewegen—zodat zij overvloedig kunnen voortbrengen op de aarde, vruchtbaar zijn en zich vermenigvuldigen.” ¹⁸ Zo vertrok Noach met zijn zonen, zijn vrouw, en de vrouwen van zijn zonen. ¹⁹

Genesis

Elk dier, elk kruipend wezen, en elke vogel, alles wat op de aarde beweegt, ging uit de ark, de ene soort na de andere. ²⁰ Toen bouwde Noach een altaar voor de Heer en nam van elk rein dier en elke reine vogel, en bracht brandoffers op het altaar. ²¹ De Heer rook de aangename geur en zei bij Zichzelf: "Nooit meer zal Ik de grond vervloeken vanwege de mens, hoewel elke neiging van het menselijk hart van jongs af aan slecht is. Ook zal Ik nooit meer elk levend wezen vernietigen zoals Ik heb gedaan. ²² Want zolang de aarde blijft bestaan, zullen zaaitijd en oogst, koude en hitte, zomer en winter, dag en nacht niet ophouden."

9 God zegende Noach en zijn zonen en instrueerde hen: "Wees vruchtbaar, vermenigvuldig en vul de aarde. ² De vrees en schrik voor jullie zal zijn over elk dier van de aarde en elke vogel van de lucht, over alles wat beweegt op de grond, en over alle vissen van de zee; zij zijn in jullie handen gegeven. ³ Alles wat leeft en beweegt zal voedsel voor jullie zijn; zoals Ik jullie de groene planten heb gegeven, geef Ik jullie nu alles. ⁴ Echter, jullie mogen geen vlees eten met zijn levensbloed er nog in. ⁵ En voor jullie levensbloed zal Ik zeker rekenschap eisen; van elk dier zal Ik het eisen. En van ieder mens zal Ik rekenschap eisen voor het leven van een ander mens. ⁶ Wie mensenbloed vergiet, door mensen zal zijn bloed vergoten worden; want naar het beeld van God heeft Hij de mens gemaakt. ⁷ Wat jullie betreft, wees vruchtbaar en vermenigvuldig; vermeerder je sterk op de aarde en vermenigvuldig daarin." ⁸ God sprak tot Noach en zijn zonen die bij hem waren, zeggende, ⁹ "Kijk, terwijl Ik Mijn verbond met jullie en jullie nakomelingen na jullie opricht, ¹⁰ en met elk levend wezen dat bij jullie is: de vogels, het vee, en alle wilde dieren, allen die met jullie uit de ark zijn gekomen—elk levend wezen op aarde. ¹¹ Ik stel Mijn verbond met jullie in: nooit meer zal al het leven door de wateren van een vloed worden vernietigd; er zal ook nooit meer een vloed zijn om de aarde te vernietigen." ¹² En God zei: "Dit is het teken van het verbond dat Ik maak tussen Mij en jullie en elk levend wezen bij jullie, voor alle toekomstige generaties: ¹³ Ik heb Mijn regenboog in de wolken geplaatst, en het zal het teken zijn van het verbond tussen Mij en de aarde. ¹⁴ Wanneer Ik wolken over de aarde breng en de regenboog in de wolken verschijnt, ¹⁵ zal Ik Mijn verbond tussen Mij en jullie

en alle levende wezens van elke soort gedenken. Nooit meer zullen de wateren een vloed worden om al het vlees te vernietigen. ¹⁶ Wanneer de regenboog in de wolken is, zal Ik het zien en het eeuwige verbond gedenken tussen God en alle levende wezens van elke soort op de aarde." ¹⁷ Toen zei God tegen Noach: "Dit is het teken van het verbond dat Ik heb gevestigd tussen Mij en al het leven op de aarde." ¹⁸ De zonen van Noach die uit de ark kwamen, waren Sem, Cham en Jafeth. (Cham was de vader van Kanaän.) ¹⁹ Dit waren de drie zonen van Noach, en van hen werd de hele aarde bevolkt. ²⁰ Noach, een man van de grond, begon een wijngaard te planten. ²¹ Hij dronk wat van de wijn, werd dronken en lag onbedekt in zijn tent. ²² Cham, de vader van Kanaän, zag de naaktheid van zijn vader en vertelde het aan zijn twee broers buiten. ²³ Maar Sem en Jafeth namen een kleed, legden het over hun schouders en liepen achteruit om de naaktheid van hun vader te bedekken. Hun gezichten waren afgewend zodat zij de naaktheid van hun vader niet zouden zien. ²⁴ Toen Noach wakker werd van zijn wijn en te weten kwam wat zijn jongste zoon hem had aangedaan, ²⁵ zei hij: "Vervloekt zij Kanaän! De laagste van slaven zal hij zijn voor zijn broers." ²⁶ Hij zei ook: "Gezegend zij de Heer, de God van Sem! Moge Kanaän de slaaf van Sem zijn. ²⁷ Moge God het gebied van Jafeth uitbreiden, en moge hij wonen in de tenten van Sem; en moge Kanaän zijn dienaar zijn." ²⁸ Noach leefde nog 350 jaar na de vloed. ²⁹ Dus al de dagen van Noach waren 950 jaar, en toen stierf hij.

10 Dit zijn de geschiedenissen van de generaties van Noachs zonen: Sem, Cham en Jafeth; en hun werden zonen geboren na de vloed. ² Jafeths nakomelingen waren onder andere Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Mesek en Tiras. ³ Gomers nakomelingen waren zijn zonen Askenaz, Rifath en Togarma. ⁴ Javans nakomelingen waren Elischa, Tarsis, de Kittieten en de Rodanieten. ⁵ Van hen verspreidden de zeevarende volken zich in hun gebieden naar hun clans en talen, elk binnen hun naties. ⁶ De nakomelingen van Cham waren onder andere Cusj, Egypte, Put en Kanaän. ⁷ Cusj's nakomelingen waren Seba, Havila, Sabta, Rama en Sabtech; en Rama's zonen waren Seba en Dedan. ⁸ Cusj werd de vader van Nimrod, die een machtige jager op aarde werd. ⁹ Hij was een machtige jager voor de Heer; vandaar de zegswijze: "Als Nimrod, een

Genesis

machtinge jager voor de Heer.”¹⁰ Het begin van zijn koninkrijk was Babel, Uruk, Akkad en Kalne, in het land Sinear.¹¹ Van dat land ging hij naar Assyrië, waar hij Ninevé, Rehoboth-Ir en Kalach bouwde,¹² en Resen, dat tussen Ninevé en Kalach ligt; dit is de grote stad.¹³ Egypte was de vader van de Ludieten, Anamieten, Lehabieten en Naftuhieten,¹⁴ Pathrusieten, Kasluhieten (van wie de Filistijnen afkomstig zijn) en Kaftorieten.¹⁵ Kanaäns eerstgeborene was Sidon, en hij was ook de voorvader van de Hethieten,¹⁶ de Jebusieten, Amorieten en Girgasiëten,¹⁷ de Chiwwieten, Arkieten en Sinieten,¹⁸ de Arvadieten, Zemariëten en Hamatiëten. Later werden de Kanaänitische clans verspreid.¹⁹ De grenzen van Kanaän strekten zich uit van Sidon naar Gerar tot aan Gaza, en dan naar Sodom, Gomorra, Adma en Zebojim, tot aan Lasa.²⁰ Dit zijn de zonen van Cham, naar hun clans, talen, landen en naties.²¹ Ook Sem werden zonen geboren, de voorvader van alle zonen van Eber, en de oudere broer van Jafeth.²² Sems nakomelingen waren onder andere Elam, Assur, Arfachsad, Lud en Aram.²³ Arams nakomelingen waren zijn zonen Us, Hul, Gether en Mas.²⁴ Arfachsad werd de vader van Selach, en Selach was de vader van Eber.²⁵ Eber had twee zonen: de ene heette Peleg, omdat in zijn tijd de aarde werd verdeeld; zijn broer heette Joktan.²⁶ Joktan was de vader van Almodad, Selef, Chasarmavet en Jerach,²⁷ Hadoram, Uzal en Dikla,²⁸ Obal, Abimaël en Seba,²⁹ Ofir, Havila en Jobab. Dit waren allemaal nakomelingen van Joktan.³⁰ Hun gebied strekte zich uit van Mesa naar Sefar, in het oostelijke bergland.³¹ Dit zijn de zonen van Sem, naar hun clans, talen, landen en naties.³² Dit zijn de families van Noachs zonen, volgens hun genealogieën, binnen hun naties. Van hen verspreidden de naties zich over de aarde na de vloed.

11 Nu had de hele aarde één taal en dezelfde woorden.² Toen zij oostwaarts trokken, ontdekten zij een vlakte in het land Sinear en vestigden zich daar.³ Zij zeiden tegen elkaar: “Kom, laten we stenen maken en die goed bakken.” Zij gebruikten baksteen in plaats van steen, en teer voor specie.⁴ Toen zeiden zij: “Kom, laten we voor onszelf een stad bouwen, met een toren die tot in de hemel reikt, om een naam voor onszelf te maken; anders worden we verspreid over de hele aarde.”⁵ De Heer daalde neer om de stad en de toren te zien

die de mensen aan het bouwen waren.⁶ De Heer zei: “Zie, zij zijn één volk met dezelfde taal, en dit is wat zij begonnen zijn te doen. Nu zal niets wat zij van plan zijn onmogelijk voor hen zijn.”⁷ Kom, laten wij afdalen en hun taal verwarren, zodat zij elkaars spraak niet zullen begrijpen.”⁸ Zo verspreide de Heer hen van daar over de hele aarde, en zij stopten met het bouwen van de stad.⁹ Daarom werd het Babel genoemd, omdat daar de Heer de taal van de hele aarde verwarde. Van daar verspreide de Heer hen over de hele aarde.¹⁰ Dit zijn de geslachten van Sem. Sem was 100 jaar oud toen hij de vader werd van Arpachsad, twee jaar na de vloed.¹¹ Sem leefde 500 jaar nadat hij de vader van Arpachsad was geworden, en hij had andere zonen en dochters.¹² Arpachsad bereikte de leeftijd van 35 jaar en verwekte Selach.¹³ Na Selach verwekt te hebben, leefde Arpachsad 403 jaar en had andere zonen en dochters.¹⁴ Selach bereikte de leeftijd van 30 jaar en verwekte Heber.¹⁵ Na Heber verwekt te hebben, leefde Selach 403 jaar en had andere zonen en dochters.¹⁶ Heber bereikte de leeftijd van 34 jaar en verwekte Peleg.¹⁷ Na Peleg verwekt te hebben, leefde Heber 430 jaar en had andere zonen en dochters.¹⁸ Peleg bereikte de leeftijd van 30 jaar en verwekte Reü.¹⁹ Na Reü verwekt te hebben, leefde Peleg 209 jaar en had andere zonen en dochters.²⁰ Reü bereikte de leeftijd van 32 jaar en verwekte Serug.²¹ Na Serug verwekt te hebben, leefde Reü 207 jaar en had andere zonen en dochters.²² Serug bereikte de leeftijd van 30 jaar en verwekte Nachor.²³ Na Nachor verwekt te hebben, leefde Serug 200 jaar en had andere zonen en dochters.²⁴ Nachor bereikte de leeftijd van 29 jaar en verwekte Terach.²⁵ Na Terach verwekt te hebben, leefde Nachor 119 jaar en had andere zonen en dochters.²⁶ Terach bereikte de leeftijd van 70 jaar en verwekte Abram, Nachor en Haran.²⁷ Dit zijn de geslachten van Terach. Terach verwekte Abram, Nachor en Haran, en Haran verwekte Lot.²⁸ Haran stierf tijdens het leven van zijn vader Terach in het land van zijn geboorte, in Ur der Chaldeeën.²⁹ Abram en Nachor namen vrouwen voor zichzelf. Abrams vrouw heette Sarai, en Nachors vrouw heette Milka, de dochter van Haran, de vader van zowel Milka als Jiska.³⁰ Sarai kon geen kinderen krijgen; zij had geen kind.³¹ Terach nam zijn zoon Abram, zijn kleinzoon Lot, de zoon van Haran, en zijn schoondochter Sarai, de vrouw van Abram, en zij vertrokken uit Ur der Chaldeeën om

Genesis

naar het land Kanaän te gaan. Maar toen zij Haran bereikten, vestigden zij zich daar. ³² Terach leefde 205 jaar, en hij stierf in Haran.

12 De Heer zei tegen Abram: "Verlaat je land, je verwanten en het huis van je vader, en ga naar het land dat Ik je zal tonen. ² Ik zal van jou een groot volk maken en je zegenen. Ik zal je naam beroemd maken, en je zult een zegen zijn. ³ Ik zal zegenen wie jou zegenen, en wie jou vervloekt, zal Ik vervloeken; en door jou zullen alle geslachten op aarde gezegend worden." ⁴ Dus vertrok Abram zoals de Heer hem had opgedragen, en Lot ging met hem mee. Abram was vijfenzeventig jaar oud toen hij Haran verliet. ⁵ Hij nam zijn vrouw Sarai, zijn neef Lot, al hun bezittingen die ze hadden verzameld, en de mensen die ze in Haran hadden verworven, en ze vertrokken naar Kanaän. Toen ze in Kanaän aankwamen, ⁶ trok Abram door het land naar de plaats van de grote boom van More bij Sichem. In die tijd woonden de Kanaänieten in het land. ⁷ De Heer verscheen aan Abram en zei: "Aan jouw nakomelingen zal Ik dit land geven." Dus bouwde hij daar een altaar voor de Heer, die Zich aan hem had geopenbaard. ⁸ Van daar trok hij verder naar het bergland ten oosten van Bethel en sloeg zijn tent op, met Bethel in het westen en Ai in het oosten. Daar bouwde hij een altaar voor de Heer en riep de naam van de Heer aan. ⁹ Toen vertrok Abram en zette zijn reis voort naar de Negev. ¹⁰ Er was hongersnood in het land, dus ging Abram naar Egypte om daar een tijdje te verblijven, omdat de hongersnood ernstig was. ¹¹ Toen hij op het punt stond Egypte binnen te gaan, zei hij tegen zijn vrouw Sarai: "Ik weet dat je een mooie vrouw bent. ¹² Wanneer de Egyptenaren je zien, zullen ze zeggen: 'Dit is zijn vrouw.' Dan zullen ze mij doden, maar jou laten leven." ¹³ Zeg alsjeblieft dat je mijn zus bent, zodat het mij goed zal gaan omwille van jou en mijn leven gespaard zal blijven dankzij jou." ¹⁴ Toen Abram Egypte binnenkwam, zagen de Egyptenaren dat Sarai zeer mooi was. ¹⁵ De beambten van de farao zagen haar en prezen haar bij de farao, en zij werd naar zijn paleis gebracht. ¹⁶ Hij behandelde Abram goed omwille van haar, en Abram verwierf schapen, runderen, ezels, mannelijke en vrouwelijke slaven, ezelinnen en kamelen. ¹⁷ Maar de Heer trof de farao en zijn huis met ernstige plagen vanwege Sarai, Abrams vrouw. ¹⁸ Dus riep de farao Abram en zei: "Wat heb je me aangedaan? Waarom heb je me niet

verteld dat zij je vrouw was? ¹⁹ Waarom heb je gezegd: 'Zij is mijn zus,' zodat ik haar tot vrouw nam? Nu, hier is je vrouw. Neem haar en ga!" ²⁰ De farao gaf zijn mannen bevelen over Abram, en zij stuurden hem weg met zijn vrouw en alles wat hij had.

13 Toen trok Abram uit Egypte naar de Negev, met zijn vrouw en al zijn bezittingen, en Lot ging met hem mee. ² Abram had grote rijkdom aan vee, zilver en goud. ³ Hij reisde van de Negev tot aan Bethel, naar de plaats waar zijn tent aan het begin had gestaan, tussen Bethel en Ai, ⁴ naar de plek van het altaar dat hij daar eerder had gemaakt; en daar riep Abram de naam van de Heer aan. ⁵ Lot, die met Abram reisde, had ook kudden, vee en tenten. ⁶ Maar het land kon hen niet onderhouden terwijl ze samenbleven, want hun bezittingen waren zo talrijk dat ze niet samen konden blijven. ⁷ En er was conflict tussen de herders van Abrams vee en die van Lot. In die tijd woonden de Kanaänieten en Perizzieten in het land. ⁸ Dus zei Abram tegen Lot: "Laat er geen conflict zijn tussen jou en mij, of tussen mijn herders en de jouwe, want wij zijn verwanten. ⁹ Is niet het hele land voor je? Scheid je alstublieft van mij; als je naar links gaat, zal ik naar rechts gaan; of als je naar rechts gaat, zal ik naar links gaan." ¹⁰ Lot keek op en zag dat de hele vlakte van de Jordaan overal goed bewaterd was, als de tuin van de Heer, als het land Egypte, toen je naar Zoar ging. (Dit was voordat de Heer Sodom en Gomorra vernietigde.) ¹¹ Dus koos Lot voor zichzelf de hele vlakte van de Jordaan, en trok oostwaarts. Zo scheidden zij van elkaar. ¹² Abram woonde in het land Kanaän, terwijl Lot woonde tussen de steden van de vlakte en zijn tenten opzette nabij Sodom. ¹³ Nu waren de mensen van Sodom buitengewoon goddeloos en zondigden zwaar tegen de Heer. ¹⁴ De Heer zei tegen Abram, nadat Lot van hem was gescheiden: "Hef je ogen op en kijk van de plaats waar je bent, naar het noorden en het zuiden, oosten en westen; ¹⁵ want al het land dat je ziet zal ik aan jou en je nakomelingen voor altijd geven. ¹⁶ Ik zal je nakomelingen zo talrijk maken als het stof van de aarde, zodat als iemand het stof zou kunnen tellen, dan zouden ook je nakomelingen geteld kunnen worden. ¹⁷ Sta op, doorkruis het land in zijn lengte en breedte, want ik zal het aan jou geven." ¹⁸ Dus verplaatste Abram zijn tent en kwam en vestigde zich bij de grote bomen

van Mamre, die in Hebron zijn; en daar bouwde hij een altaar voor de Heer.

14 In de dagen dat Amrafel koning van Sinear was, Arioch koning van Ellasar, Kedorlaomer koning van Elam, en Tidal koning van Goiim, ² voerden zij oorlog tegen Bera, de koning van Sodom, Birsä, de koning van Gomorra, Sinab, de koning van Adma, Semeber, de koning van Zeboiim, en de koning van Bela (dat is Zoar). ³ Al deze laatstgenoemde koningen sloten zich aanee in de Vallei van Siddim (dat is de Zoutzee). ⁴ Twaalf jaar waren zij onderworpen aan Kedorlaomer, maar in het dertiende jaar kwamen zij in opstand. ⁵ In het veertiende jaar trokken Kedorlaomer en de koningen die met hem waren eropuit en versloegen de Refaieten in Asteroth Karnaïm, de Zuzieten in Ham, en de Emieten in Sjawe Kiriataïm, ⁶ en de Horieten in hun bergland Seïr, tot aan El Paran bij de woestijn. ⁷ Daarna keerden zij terug naar En Mispä (dat is Kades), en veroverden het hele gebied van de Amalekieten, en ook de Amorieten die in Hazezon Tamar woonden. ⁸ Toen trokken de koning van Sodom, de koning van Gomorra, de koning van Adma, de koning van Zeboiim, en de koning van Bela (dat is Zoar) uit en stelden hun slagorde op in de Vallei van Siddim ⁹ tegen Kedorlaomer, de koning van Elam, Tidal, de koning van Goiim, Amrafel, de koning van Sinear, en Arioch, de koning van Ellasar—vier koningen tegen vijf. ¹⁰ Nu was de Vallei van Siddim vol met asfaltputten, en toen de koningen van Sodom en Gomorra vluchtten, vielen sommigen daarin, terwijl de rest naar de heuvels vluchtte. ¹¹ De vier koningen namen alle goederen van Sodom en Gomorra en al hun proviand in beslag en vertrokken toen. ¹² Zij namen ook Lot, Abrams neef, en zijn bezittingen mee, want hij woonde in Sodom. ¹³ Toen kwam er een overlevende en informeerde Abram de Hebreëër. Hij woonde bij de eiken van Mamre de Amoriet, de broer van Eskol en Aner, die bondgenoten van Abram waren. ¹⁴ Toen Abram hoorde dat zijn verwant gevangen was genomen, riep hij de 318 geofende mannen op die in zijn huis waren geboren en achtervolgde hen tot aan Dan. ¹⁵ 's Nachts verdeelde Abram zijn troepen om hen aan te vallen, en hij versloeg hen, hen achtervolgend tot aan Choba, ten noorden van Damascus. ¹⁶ Hij heroverde alle goederen en bracht zijn verwant Lot en zijn bezittingen terug, samen met de vrouwen en de andere mensen. ¹⁷ Nadat Abram

terugkeerde van het verslaan van Kedorlaomer en de koningen die met hem verbonden waren, kwam de koning van Sodom hem tegemoet in de Vallei van Sjawe (dat is de Koningsvallei). ¹⁸ Toen bracht Melchizedek, de koning van Salem, brood en wijn; hij was een priester van God, de Allerhoogste. ¹⁹ Hij zegende Abram en zei: "Gezegend zij Abram door God, de Allerhoogste, Schepper van hemel en aarde. ²⁰ En geprezen zij God, de Allerhoogste, die uw vijanden aan u heeft overgeleverd." Toen gaf Abram hem een tiende van alles. ²¹ De koning van Sodom zei tegen Abram: "Geef mij de mensen terug en houd de goederen voor uzelf." ²² Maar Abram zei tegen de koning van Sodom: "Ik heb een eed gezworen bij de Heer, God, de Allerhoogste, Schepper van hemel en aarde, ²³ dat ik niets van u zal nemen, zelfs geen draad of een schoenriem, zodat u nooit kunt zeggen: 'Ik heb Abram rijk gemaakt.'" ²⁴ Ik zal niets accepteren behalve wat mijn mannen hebben gegeten en het aandeel dat toebehoort aan de mannen die met mij zijn gegaan—Aner, Eskol, en Mamre. Laat hen hun aandeel nemen."

15 Na deze gebeurtenissen kwam het woord van de Heer tot Abram in een visioen, zeggende: "Wees niet bang, Abram. Ik ben je schild; je beloning zal buitengewoon groot zijn." ² Maar Abram zei: "Heer God, wat kunt U mij geven, aangezien ik kinderloos blijf, en de erfgenaam van mijn huis is Eliezer van Damascus?" ³ En Abram zei: "U hebt mij geen nakomelingen gegeven; dus een dienaar geboren in mijn huis zal mijn erfgenaam zijn." ⁴ Toen kwam het woord van de Heer tot hem, zeggende: "Deze man zal niet jouw erfgenaam zijn, maar een zoon die jouw eigen vlees en bloed is, zal jouw erfgenaam zijn." ⁵ Hij nam hem mee naar buiten en zei: "Kijk omhoog naar de hemel en tel de sterren, als je ze kunt tellen." Toen zei Hij tegen hem: "Zo talrijk zullen jouw nakomelingen zijn." ⁶ Abram vertrouwde op de Heer, en het werd hem als gerechtigheid aangerekend. ⁷ En Hij zei tegen hem: "Ik ben de Heer, die je uit Ur van de Chaldeeën heeft gebracht om je dit land te geven om te bezitten." ⁸ Maar Abram zei: "Heer God, hoe kan ik weten dat ik het zal bezitten?" ⁹ Dus zei de Heer tegen hem: "Breng mij een driejarige koe, een driejarige geit, een driejarige ram, een duif en een jonge duif." ¹⁰ Abram bracht al deze naar Hem, sneed ze doormidden en legde de helften tegenover elkaar; maar hij sneed de vogels niet doormidden. ¹¹ Toen daalden roofvogels

neer op de karkassen, maar Abram joeg ze weg.¹² Toen de zon onderging, viel Abram in een diepe slaap, en een vreselijke en grote duisternis overviel hem.¹³ Toen zei de Heer tegen Abram: "Weet met zekerheid dat jouw nakomelingen vreemdelingen zullen zijn in een land dat niet van hen is, waar ze tot slaaf gemaakt en onderdrukt zullen worden gedurende vierhonderd jaar.¹⁴ Maar Ik zal het volk dat zij dienen oordelen, en daarna zullen zij met grote bezittingen vertrekken.¹⁵ Wat jou betreft, je zult in vrede naar je voorouders gaan en op hoge leeftijd begraven worden.¹⁶ In de vierde generatie zullen jouw nakomelingen hier terugkeren, want de zonde van de Amorieten heeft zijn volle maat nog niet bereikt."¹⁷ Toen de zon was ondergegaan en het donker was, verscheen er een rokende vuurpot met een brandende fakkel die tussen de stukken doorging.¹⁸ Op die dag sloot de Heer een verbond met Abram, zeggende: "Aan jouw nakomelingen heb Ik dit land gegeven, van de rivier van Egypte tot de grote rivier, de Eufraat—¹⁹ het gebied van de Kenieten, Kenizzieten, Kadmonieten,²⁰ de Hethieten, Perizzieten en Refaïeten,²¹ de Amorieten, Kanaänieten, Girgasieten en Jebusieten."

16 Nu had Sarai, de vrouw van Abram, hem geen kinderen gebaard, maar zij had een Egyptische slavin genaamd Hagar.² Sarai zei tegen Abram: "De Heer heeft mij verhinderd kinderen te krijgen. Ga alstublieft naar mijn slavin; misschien kan ik door haar een gezin opbouwen." Abram luisterde naar Sarai.³ Nadat Abram tien jaar in Kanaän had gewoond, nam Sarai, de vrouw van Abram, haar Egyptische slavin Hagar en gaf haar aan haar man Abram om zijn vrouw te zijn.⁴ Hij had gemeenschap met Hagar, en zij werd zwanger. Toen zij beseftte dat zij zwanger was, begon zij neer te kijken op haar meesteres.⁵ Sarai zei tegen Abram: "Jij bent verantwoordelijk voor het onrecht dat ik lijd. Ik heb mijn slavin in jouw armen gegeven, en nu zij weet dat zij zwanger is, veracht zij mij. Moge de Heer oordelen tussen jou en mij."⁶ Abram antwoordde Sarai: "Jouw slavin is in jouw handen; doe met haar wat jij het beste vindt." Toen behandelde Sarai Hagar hardhandig, en zij vluchtte van haar weg.⁷ De engel van de Heer vond Hagar bij een bron in de wildernis; het was de bron op de weg naar Sur.⁸ Hij zei: "Hagar, slavin van Sarai, waar kom je vandaan en waar ga je naartoe?" Zij antwoordde: "Ik vlucht weg van mijn meesteres Sarai."⁹ De engel van de Heer

instrueerde haar: "Ga terug naar je meesteres en accepteer haar leiding."¹⁰ De engel voegde eraan toe: "Ik zal je nakomelingen sterk vermenigvuldigen, zodat ze te talrijk zullen zijn om te tellen."¹¹ De engel van de Heer zei verder tegen haar: "Je bent zwanger en zult een zoon baren. Je zult hem Ismaël noemen, want de Heer heeft gehoord van je ellende.¹² Hij zal zijn als een wilde ezel; zijn hand zal tegen iedereen zijn, en ieders hand tegen hem, en hij zal in vijandschap leven met al zijn broers."¹³ Zij noemde de naam van de Heer die tot haar sprak: "U bent de God die mij ziet," want zij zei: "Ik heb nu de Ene gezien die mij ziet."¹⁴ Daarom werd de bron Beer-lahai-roi genoemd; hij is er nog steeds, tussen Kades en Bered.¹⁵ Hagar baarde Abram een zoon, en Abram noemde de zoon die zij baarde Ismaël.¹⁶ Abram was zesentachtig jaar oud toen Hagar Ismaël baarde.

17 Toen Abram negenennegentig jaar oud was, verscheen de Heer aan hem en zei: "Ik ben God Almachtig; wandel voor Mijn aangezicht en wees oprecht.² Ik zal Mijn verbond tussen Mij en jou bevestigen, en Ik zal je nakomelingen zeer talrijk maken."³ Abram viel op zijn gezicht, en God sprak tot hem, zeggende,⁴ "Wat Mij betreft, dit is Mijn verbond met jou: Jij zult de vader van een menigte van volken zijn.⁵ Je naam zal niet langer Abram zijn, maar je naam zal Abraham zijn, want Ik heb je de vader van vele volken gemaakt.⁶ Ik zal je buitengewoon vruchtbaar maken; Ik zal volken uit je maken, en koningen zullen uit je voortkomen.⁷ Ik zal Mijn verbond als een eeuwig verbond tussen Mij en jou en je nakomelingen na jou bevestigen, door hun generaties heen, om jouw God te zijn en de God van je nakomelingen na jou.⁸ Ik zal aan jou en je nakomelingen na jou het land geven waar je als vreemdeling verblijft, heel het land Kanaän, als een eeuwig bezit; en Ik zal hun God zijn."⁹ God zei verder tot Abraham: "Wat jou betreft, jij zult Mijn verbond houden, jij en je nakomelingen na jou, door hun generaties heen.¹⁰ Dit is het verbond dat je moet houden tussen Mij en jou en je nakomelingen na jou: elke mannelijke onder jullie moet besneden worden.¹¹ Jullie moeten besneden worden in het vlees van jullie voorhuid, en het zal het teken van het verbond tussen Mij en jullie zijn.¹² Elke mannelijke onder jullie die acht dagen oud is, moet door jullie generaties heen besneden worden, inclusief degenen die in je huis geboren zijn of met geld

Genesis

gekocht zijn van een vreemdeling, die niet je nakomelingen zijn. ¹³ Een slaaf die in je huis geboren is of met je geld gekocht is, moet besneden worden. Zo zal Mijn verbond in jullie vlees zijn als een eeuwig verbond. ¹⁴ Elke onbesneden mannelijke die niet besneden is in het vlees van zijn voorhuid, zal van zijn volk afgescheiden worden; hij heeft Mijn verbond verbroken." ¹⁵ Toen zei God tot Abraham: "Wat Sarai, je vrouw, betreft, je zult haar niet Sarai noemen, maar Sarah zal haar naam zijn. ¹⁶ Ik zal haar zegenen, en inderdaad zal Ik je een zoon door haar geven. Ik zal haar zegenen, en zij zal een moeder van volken zijn; koningen van volken zullen uit haar voortkomen." ¹⁷ Toen boog Abraham zich neer en lachte, peinzend in zijn hart: "Kan een kind geboren worden aan een man die honderd jaar oud is? En kan Sarah, die negentig jaar oud is, een kind baren?" ¹⁸ En Abraham zei tot God: "Och, dat Ismaël onder Uw zegen zou leven!" ¹⁹ Maar God zei: "Nee, maar je vrouw Sarah zal je een zoon baren, en je zult zijn naam Isaak noemen; en Ik zal Mijn verbond met hem bevestigen als een eeuwig verbond voor zijn nakomelingen na hem. ²⁰ Wat Ismaël betreft, Ik heb je gehoord; Ik zal hem zegenen en hem vruchtbaar maken en hem zeer talrijk maken. Hij zal twaalf vorsten voortbrengen, en Ik zal hem tot een groot volk maken. ²¹ Echter, Ik zal Mijn verbond met Isaak bevestigen, die Sarah je op deze tijd volgend jaar zal baren." ²² Nadat Hij Zijn gesprek met Abraham had beëindigd, ging God van hem omhoog. ²³ Toen nam Abraham zijn zoon Ismaël en allen die in zijn huis geboren waren of met zijn geld gekocht waren, elke mannelijke onder de mannen van Abrahams huis, en besneed hen op diezelfde dag, zoals God hem had opgedragen. ²⁴ Op de leeftijd van negenennegentig werd Abraham besneden in het vlees van zijn voorhuid. ²⁵ En zijn zoon Ismaël was dertien jaar oud toen hij besneden werd. ²⁶ Diezelfde dag werden Abraham en zijn zoon Ismaël besneden. ²⁷ En alle mannen van zijn huis, degenen die in het huis geboren waren of met geld van een vreemdeling gekocht waren, werden met hem besneden.

18 De Heer verscheen aan Abraham bij de eiken van Mamre, terwijl hij bij de ingang van zijn tent zat in de hitte van de dag. ² Abraham sloeg zijn ogen op en zag drie mannen die vlakbij stonden. Toen hij hen zag, rende hij van de ingang van zijn tent om hen te ontmoeten en boog zich diep naar de grond. ³ Hij zei: "Mijn Heer, als ik

genade in uw ogen heb gevonden, ga dan alstublieft niet voorbij aan uw dienaar. ⁴ Laat een beetje water gebracht worden, zodat u uw voeten kunt wassen en onder de boom kunt uitrusten. ⁵ Laat mij een stuk brood brengen, zodat u zich kunt verkwikken en daarna uw weg kunt vervolgen, nu u bij uw dienaar bent gekomen." En zij zeiden: "Doe zoals u hebt gezegd." ⁶ Dus haastte Abraham zich naar de tent, naar Sara, en zei: "Snel, bereid drie maten fijn meel, kneed het en maak wat brood." ⁷ Daarna rende hij naar de kudde, koos een mals en goed kalf uit, en gaf het aan een dienaar, die zich haastte om het te bereiden. ⁸ Hij nam wrongel, melk en het kalf dat was bereid, en zette het voor de mannen neer. Terwijl zij aten, stond hij bij hen onder de boom. ⁹ Zij vroegen hem: "Waar is uw vrouw Sara?" Hij antwoordde: "Daar, in de tent." ¹⁰ Een van hen zei: "Ik zal zeker volgend jaar om deze tijd naar u terugkeren, en zie, uw vrouw Sara zal een zoon hebben." Sara luisterde bij de ingang van de tent, die achter hem was. ¹¹ Nu waren Abraham en Sara oud, op hoge leeftijd; Sara was voorbij de leeftijd van het baren van kinderen. ¹² Dus lachte Sara in zichzelf, denkend: "Nadat ik versleten ben en mijn heer oud is, zal ik dit genot hebben?" ¹³ Toen zei de Heer tegen Abraham: "Waarom lachte Sara en zei ze: 'Zal ik werkelijk een kind baren, nu ik oud ben?' ¹⁴ Is er iets te moeilijk voor de Heer? Op de vastgestelde tijd volgend jaar zal ik naar u terugkeren, en Sara zal een zoon hebben." ¹⁵ Sara was bang, dus ontkende ze het, zeggende: "Ik heb niet gelachen." Maar Hij zei: "Nee, maar u hebt wel gelachen." ¹⁶ Toen de mannen opstonden om te vertrekken, keken ze uit over Sodom, en Abraham liep met hen mee om hen op weg te zien. ¹⁷ De Heer overwoog: "Zal ik voor Abraham verbergen wat ik ga doen?" ¹⁸ Aangezien Abraham zeker een groot en machtig volk zal worden, en alle volken op aarde door hem gezegend zullen worden. ¹⁹ Want ik heb hem uitgekozen, zodat hij zijn kinderen en zijn huis na hem kan bevelen de weg van de Heer te houden door te doen wat juist en rechtvaardig is, zodat de Heer voor Abraham kan brengen wat Hij hem heeft beloofd." ²⁰ Toen zei de Heer: "De roep tegen Sodom en Gomorra is inderdaad groot, en hun zonde is buitengewoon ernstig. ²¹ Ik zal nu afdalen en zien of wat zij hebben gedaan zo erg is als de roep die mij heeft bereikt. Zo niet, dan zal ik het weten." ²² De mannen keerden zich om en gingen op weg naar Sodom, terwijl

Abraham in de tegenwoordigheid van de Heer bleef.
²³ Abraham naderde Hem en zei: "Zult u werkelijk de rechtvaardigen met de goddelozen wegvagen?" ²⁴ Stel dat er vijftig rechtvaardige mensen in de stad zijn; zult u die dan echt wegvagen en de plaats niet sparen omwille van de vijftig rechtvaardigen die erin zijn?" ²⁵ Verre zij het van u om zo iets te doen—de rechtvaardigen met de goddelozen te doden, de rechtvaardigen en de goddelozen gelijk te behandelen. Verre zij het van u! Zal de Rechter van de hele aarde niet doen wat rechtvaardig is?" ²⁶ De Heer zei: "Als ik vijftig rechtvaardige mensen in de stad Sodom vind, zal ik de hele plaats omwille van hen sparen." ²⁷ Toen sprak Abraham opnieuw: "Nu ik zo vrijmoedig ben geweest om tot de Heer te spreken, hoewel ik niets ben dan stof en as, ²⁸ stel dat de vijftig rechtvaardigen er vijf tekortkomen, zult u de hele stad vernietigen vanwege het gebrek aan vijf?" Hij zei: "Ik zal het niet vernietigen als ik er vijfenveertig vind." ²⁹ Hij sprak opnieuw tot Hem: "Stel dat er veertig gevonden worden?" Hij zei: "Omwille van veertig zal ik het niet doen." ³⁰ Toen zei hij: "Laat de Heer niet boos worden, maar laat mij spreken; stel dat er dertig gevonden worden?" Hij antwoordde: "Ik zal het niet doen als ik er dertig vind." ³¹ Abraham zei: "Nu ik zo vrijmoedig ben geweest om tot de Heer te spreken, stel dat er twintig gevonden worden?" Hij zei: "Omwille van twintig zal ik het niet vernietigen." ³² Toen zei hij: "Laat de Heer niet boos worden, maar laat mij nog één keer spreken; stel dat er tien gevonden worden?" Hij antwoordde: "Omwille van tien zal ik het niet vernietigen." ³³ Toen de Heer klaar was met spreken met Abraham, ging Hij Zijn weg, en Abraham keerde terug naar zijn plaats.

19 De twee engelen kwamen 's avonds in Sodom aan, en Lot zat bij de poort van de stad. Toen Lot hen zag, stond hij op om hen te ontmoeten en boog met zijn gezicht naar de grond. ² Hij zei: "Mijn heren, wendt u alstublieft af naar het huis van uw dienaar om de nacht door te brengen en uw voeten te wassen. Dan kunt u vroeg opstaan en uw weg vervolgen." Zij zeiden: "Nee, wij zullen de nacht op het plein doorbrengen." ³ Maar Lot drong sterk aan, dus wendden zij zich tot hem en gingen zijn huis binnen. Hij bereidde een feestmaal voor hen en bakte ongezuurd brood, en zij aten. ⁴ Voordat zij gingen slapen, omsingelden de mannen van de stad Sodom, zowel jong als oud, het huis, alle

mensen uit elke wijk. ⁵ Zij riepen naar Lot: "Waar zijn de mannen die vannacht bij u zijn gekomen? Breng hen naar buiten zodat wij gemeenschap met hen kunnen hebben." ⁶ Lot ging naar hen toe bij de deuropening en sloot de deur achter zich, ⁷ en zei: "Ik smeek u, mijn broeders, handel niet zo goddeloos. ⁸ Kijk, ik heb twee dochters die nog geen man hebben gekend. Laat mij hen alstublieft naar u brengen, en u kunt met hen doen wat u wilt. Doe alleen niets aan deze mannen, want zij zijn onder de bescherming van mijn dak gekomen." ⁹ Maar zij zeiden: "Ga opzij!" Zij zeiden ook: "Deze kerel is hier als vreemdeling gekomen, en nu wil hij de rechter spelen! Wij zullen u erger behandelen dan hen." Zij drongen hard tegen Lot aan en kwamen dicht bij om de deur in te breken. ¹⁰ Maar de mannen binnen staken hun handen uit en trokken Lot terug het huis in, en sloten de deur. ¹¹ Toen sloegen zij de mannen die bij de deuropening van het huis waren met blindheid, zowel klein als groot, zodat zij moe werden van het zoeken naar de deur. ¹² De twee mannen zeiden tegen Lot: "Heb je hier nog iemand anders—schoonzonen, zonen, dochters, of iemand anders in de stad die bij je hoort? Haal hen uit deze plaats, ¹³ want wij staan op het punt deze plaats te vernietigen, omdat de roep tegen haar mensen groot is geworden voor de Heer; de Heer heeft ons gestuurd om haar te vernietigen." ¹⁴ Dus Lot ging naar buiten en sprak tot zijn schoonzonen, die zijn dochters zouden trouwen, en zei: "Sta op, ga weg uit deze plaats, want de Heer staat op het punt de stad te vernietigen." Maar hij leek zijn schoonzonen te bespotten. ¹⁵ Toen de ochtend aanbrak, spoorden de engelen Lot aan, zeggende: "Sta op, neem je vrouw en je twee dochters die hier zijn, anders word je weggevaagd in de straf van de stad." ¹⁶ Maar hij aarzelde, dus grepen de mannen zijn hand en de handen van zijn vrouw en zijn twee dochters, omdat de Heer genadig voor hem was, en zij brachten hem naar buiten en zetten hem buiten de stad. ¹⁷ Toen zij hen naar buiten hadden gebracht, zei een van hen: "Vlucht voor je leven! Kijk niet om en stop nergens in de vlakte. Ontsnap naar de bergen anders word je weggevaagd." ¹⁸ Maar Lot zei tegen hen: "Alstublieft, mijn heren, niet zo! ¹⁹ Uw dienaar heeft genade gevonden in uw ogen, en u hebt grote vriendelijkheid aan mij betoond door mijn leven te redden. Maar ik kan niet naar de bergen vluchten, want de ramp zal mij inhalen en ik zal sterven. ²⁰ Kijk, hier is een stad

Genesis

dichtbij genoeg om naartoe te vluchten, en het is klein. Laat mij daar alstublieft ontsnappen—is het niet klein?—zodat mijn leven gespaard blijft.”²¹ Hij antwoordde hem: "Ik zal ook aan deze vraag voldoen; ik zal de stad waarover je spreekt niet vernietigen."²² Maar haast je, ontsnap daarheen, want ik kan niets doen totdat je daar bent." Daarom werd de stad Zoar genoemd.²³ Lot bereikte Zoar net toen de zon opging over het land.²⁴ Toen liet de Heer zwavel en vuur op Sodom en Gomorra regenen—van de Heer uit de hemel.²⁵ Hij keerde die steden om en de hele vlakte, alle inwoners van de steden, en wat er op de grond groeide.²⁶ Echter, Lots vrouw keek om, en zij werd een zoutpilaaar.²⁷ Vroeg in de ochtend keerde Abraham terug naar de plaats waar hij voor de Heer had gestaan.²⁸ Hij keek uit over Sodom en Gomorra, over het hele land van de vlakte, en hij zag dichte rook opstijgen uit het land, als rook uit een oven.²⁹ Zo was het dat toen God de steden van de vlakte vernietigde, Hij Abraham herinnerde, en Lot uit het midden van de omverwerping zond, toen Hij de steden omverwierp waar Lot had gewoond.³⁰ Lot ging op uit Zoar en verbleef in de bergen met zijn twee dochters, want hij was bang om in Zoar te blijven. Hij en zijn twee dochters woonden in een grot.³¹ De eerstgeborene zei tegen de jongere: "Onze vader is oud, en er is geen man op aarde om tot ons te komen volgens de gewoonte van de hele aarde."³² Kom, laten we onze vader wijn te drinken geven, en wij zullen met hem slapen, zodat wij onze familielijn door onze vader kunnen behouden."³³ Daarom gaven zij hun vader die nacht wijn te drinken, en de eerstgeborene ging naar binnen en sliep met haar vader; hij was zich niet bewust van wanneer zij ging liggen of wanneer zij opstond.³⁴ De volgende dag zei de eerstgeborene tegen de jongere: "Kijk, ik sliep gisteravond met mijn vader; laten we hem vannacht ook wijn te drinken geven, en jij gaat naar binnen en slaapt met hem, zodat wij onze familielijn door onze vader kunnen behouden."³⁵ Dus gaven zij hun vader die nacht ook wijn te drinken, en de jongere stond op en sliep met hem; hij wist niet wanneer zij ging liggen of wanneer zij opstond.³⁶ Zo werden beide dochters van Lot zwanger van hun vader.³⁷ De eerstgeborene baarde een zoon en noemde hem Moab; hij is de vader van de Moabieten tot op de dag van vandaag.³⁸ De jongere baarde ook een zoon en noemde hem Ben-

Ammi; hij is de vader van de Ammonieten tot op de dag van vandaag.

20 Nu reisde Abraham van daar naar de streek van de Negev en vestigde zich tussen Kades en Sur; hij verbleef enige tijd in Gerar.² En Abraham zei van zijn vrouw Sara: "Zij is mijn zuster." Dus Abimelech, de koning van Gerar, liet Sara halen en nam haar.³ Maar God kwam 's nachts in een droom tot Abimelech en zei tegen hem: "Zie, je bent zo goed als dood vanwege de vrouw die je hebt genomen; zij is een getrouwde vrouw."⁴ Nu had Abimelech haar niet benaderd, en hij zei: "Heer, zult u een volk vernietigen, zelfs als het onschuldig is?"⁵ Heeft hij zelf niet tegen mij gezegd: 'Zij is mijn zuster'? En zij zelf zei: 'Hij is mijn broer.' Ik heb dit gedaan met een zuiver geweten en onschuldige handen."⁶ Toen zei God tegen hem in de droom: "Ja, ik weet dat je dit met een zuiver geweten hebt gedaan, en ik heb je ervan weerhouden tegen mij te zondigen. Daarom heb ik je niet toegelaten haar aan te raken."⁷ Geef nu de vrouw van de man terug, want hij is een profeet, en hij zal voor je bidden en je zult leven. Maar als je haar niet teruggeeft, wees er dan zeker van dat jij en allen die bij je horen zeker zullen sterven."⁸ Dus Abimelech stond vroeg in de ochtend op en riep al zijn dienaren, en vertelde hun al deze dingen; en de mannen waren zeer bang.⁹ Toen riep Abimelech Abraham en zei tegen hem: "Wat heb je ons aangedaan? Hoe heb ik je onrecht aangedaan dat je zo'n grote zonde over mij en mijn koninkrijk hebt gebracht? Je hebt dingen met mij gedaan die niet gedaan zouden moeten worden."¹⁰ En Abimelech vroeg Abraham: "Wat heeft je ertoe gebracht dit te doen?"¹¹ Abraham antwoordde: "Ik dacht, er is zeker geen vrees voor God op deze plaats, en ze zullen me doden vanwege mijn vrouw."¹² Bovendien is zij werkelijk mijn zuster, de dochter van mijn vader maar niet van mijn moeder; en zij werd mijn vrouw.¹³ En toen God mij deed zwerven van het huis van mijn vader, zei ik tegen haar: 'Dit is de vriendelijkheid die je mij kunt tonen: Overal waar we gaan, zeg van mij: 'Hij is mijn broer.'"¹⁴ Toen nam Abimelech schapen en runderen en mannelijke en vrouwelijke dienaren, en gaf ze aan Abraham, en gaf zijn vrouw Sara aan hem terug.¹⁵ En Abimelech zei: "Zie, mijn land ligt voor je; vestig je waar je wilt."¹⁶ Tegen Sara zei hij: "Ik heb je broer duizend sikkels zilver gegeven. Dit is om elke belediging tegen jou te vergoeden voor allen die bij je zijn; je bent volledig

Genesis

gerechtvaardigd." ¹⁷ Toen bad Abraham tot God, en God genas Abimelech, zijn vrouw, en zijn slavinnen zodat zij weer kinderen konden baren, ¹⁸ want de Heer had alle baarmoeders van het huis van Abimelech gesloten vanwege Sara, de vrouw van Abraham.

21 De Heer was aandachtig voor Sara zoals Hij had gesproken, en de Heer vervulde voor Sara wat Hij had beloofd. ² Sara werd zwanger en baarde Abraham een zoon op zijn oude dag, op de tijd die God hem had aangegeven. ³ Abraham noemde zijn zoon Isaak, de zoon die Sara hem had gebaard. ⁴ Abraham besneed zijn zoon Isaak toen hij acht dagen oud was, volgens Gods bevel. ⁵ Abraham was honderd jaar oud toen zijn zoon Isaak ter wereld kwam. ⁶ Sara verklaarde: "God heeft mij lachen gebracht, en iedereen die het hoort zal delen in mijn vreugde." ⁷ Ze zei ook: "Wie zou Abraham hebben verteld dat Sara kinderen zou zogen? Toch heb ik hem een zoon gegeven op zijn oude dag." ⁸ Het kind groeide op en werd gespeend, en Abraham vierde een groot feest op de dag dat Isaak werd gespeend. ⁹ Sara zag de zoon van Hagar, de Egyptische, die zij Abraham had gebaard, spotten. ¹⁰ Ze zei tegen Abraham: "Verjaag deze slavin en haar zoon, want de zoon van deze slavin zal niet delen in de erfenis met mijn zoon Isaak." ¹¹ Deze zaak verontrustte Abraham zeer vanwege zijn zoon. ¹² Maar God zei tegen Abraham: "Wees niet bezorgd over de jongen en je slavin. Luister naar Sara, want door Isaak zal je nageslacht genoemd worden." ¹³ Ik zal ook de zoon van de slavin tot een volk maken, omdat hij jouw nakomeling is." ¹⁴ Vroeg in de ochtend nam Abraham brood en een zak water en gaf die aan Hagar, plaatste ze op haar schouder, en stuurde haar weg met de jongen. Ze vertrok en dwaalde in de woestijn van Berseba. ¹⁵ Toen het water in de zak op was, legde ze de jongen onder een van de struiken. ¹⁶ Ze ging en ging tegenover hem zitten, ongeveer een boogschot verwijderd, en zei: "Ik kan niet toezien hoe de jongen sterft." En ze zat daar, haar stem verheffend en huilend. ¹⁷ God hoorde het gehuil van de jongen, en de engel van God riep vanuit de hemel tot Hagar: "Wat is er met je, Hagar? Wees niet bang, want God heeft de stem van de jongen gehoord waar hij is." ¹⁸ Sta op, til de jongen op, en houd hem bij de hand, want ik zal hem tot een groot volk maken." ¹⁹ God opende haar ogen zodat ze een put met water zag. Ze ging en vulde de

zak met water en gaf de jongen te drinken. ²⁰ God was met de jongen terwijl hij opgroeide. Hij leefde in de woestijn en werd een boogschutter. ²¹ Hij woonde in de woestijn van Paran, en zijn moeder vond voor hem een vrouw uit Egypte. ²² In die periode zeiden Abimelech en Pichol, de bevelhebber van zijn leger, tegen Abraham: "God is met je in al je ondernemingen." ²³ Zweer mij hier bij God dat je mij of mijn nakomelingen niet zult bedriegen. Toon dezelfde vriendelijkheid aan mij en het land waar je verblijft als ik aan jou heb getoond." ²⁴ Abraham zei: "Ik zweer het." ²⁵ Toen klaagde Abraham bij Abimelech over een waterput die Abimelechs dienaren hadden ingenomen. ²⁶ Abimelech antwoordde: "Ik weet niet wie dit heeft gedaan. Je hebt me niet geïnformeerd, en ik heb er pas vandaag van gehoord." ²⁷ Dus nam Abraham schapen en vee en gaf die aan Abimelech, en de twee mannen sloten een verbond. ²⁸ Abraham selecteerde zeven oilammeren uit de kudde. ²⁹ Abimelech vroeg Abraham: "Wat is de betekenis van deze zeven oilammeren die je apart hebt gezet?" ³⁰ Hij antwoordde: "Accepteer deze zeven lammeren uit mijn hand als een getuigenis dat ik deze put heb gegraven." ³¹ Daarom werd die plaats Berseba genoemd, omdat de twee daar een eed zwoeren. ³² Na het sluiten van een verbond in Berseba, keerden Abimelech en Pichol, de bevelhebber van zijn leger, terug naar het land van de Filistijnen. ³³ Abraham plantte een tamariskboom in Berseba, en daar riep hij de naam van de Heer, de Eeuwige God, aan. ³⁴ En Abraham verbleef lange tijd in het land van de Filistijnen.

22 Na deze gebeurtenissen stelde God Abraham op de proef en zei tegen hem: "Abraham!" En hij antwoordde: "Hier ben ik." ² God zei: "Neem je zoon, je enige zoon Isaak, die je liefhebt, en ga naar het land Moria. Offer hem daar als een brandoffer op een van de bergen die Ik je zal wijzen." ³ Abraham stond vroeg in de morgen op, zadelde zijn ezel, nam twee van zijn jonge mannen met zich mee, samen met zijn zoon Isaak; hij hakte hout voor het brandoffer en vertrok naar de plaats die God hem had genoemd. ⁴ Op de derde dag sloeg Abraham zijn ogen op en zag de plaats in de verte. ⁵ Abraham zei tegen zijn jonge mannen: "Blijf hier met de ezel terwijl de jongen en ik daarheen gaan. Wij zullen aanbidden en dan naar jullie terugkeren." ⁶ Abraham nam het hout voor het brandoffer en legde

Genesis

het op Isaak, zijn zoon, terwijl hij zelf het vuur en het mes droeg. De twee liepen samen verder. ⁷ Isaak sprak tot Abraham, zijn vader, en zei: "Vader?" En hij antwoordde: "Ja, mijn zoon?" Isaak zei: "Hier zijn het vuur en het hout, maar waar is het lam voor het brandoffer?" ⁸ Abraham zei: "God zal zelf voorzien in het lam voor het brandoffer, mijn zoon." Dus gingen de twee samen verder. ⁹ Toen zij op de plaats aankwamen die God had aangewezen, bouwde Abraham daar een altaar, schikte het hout, bond zijn zoon Isaak vast en legde hem op het altaar bovenop het hout. ¹⁰ Abraham strekte zijn hand uit en nam het mes om zijn zoon te slachten. ¹¹ Maar de engel van de Heer riep hem vanuit de hemel: "Abraham, Abraham!" En hij antwoordde: "Hier ben ik." ¹² De engel zei: "Leg je hand niet op de jongen en doe hem niets; nu weet ik dat je God vreest, aangezien je je zoon, je enige zoon, niet voor mij hebt achtergehouden." ¹³ Abraham keek op en zag een ram die met zijn horens in een struik verstrikt zat. Hij ging erheen, nam de ram en offerde hem als een brandoffer in plaats van zijn zoon. ¹⁴ Abraham noemde die plaats De Heer Zal Voorzien. Tot op de dag van vandaag wordt gezegd: "Op de berg van de Heer zal het voorzien worden." ¹⁵ De engel van de Heer riep nogmaals vanuit de hemel tot Abraham ¹⁶ en zei: "Ik heb bij mezelf gezworen, verklaart de Heer, omdat je dit hebt gedaan en je zoon, je enige zoon, niet hebt achtergehouden, ¹⁷ zal Ik je zeker zegenen en je nakomelingen zeer talrijk maken als de sterren aan de hemel en het zand aan de oever van de zee. Je nakomelingen zullen de poorten van hun vijanden bezitten, ¹⁸ en door jouw nakomelingen zullen alle volken van de aarde gezegend worden, omdat je naar mijn stem hebt geluisterd." ¹⁹ Toen keerde Abraham terug naar zijn jonge mannen, en zij vertrokken samen naar Beërseba, waar Abraham zich vestigde. ²⁰ Na deze dingen werd Abraham geïnformeerd: "Milka heeft ook kinderen gebaard voor je broer Nahor: ²¹ Uz, de eerstgeborene, Buz zijn broer, Kemuel, die de vader van Aram is, ²² ook Chesed, Hazo, Pildash, Jidlaf en Bethuel." ²³ Bethuel werd de vader van Rebekka. Milka baarde deze acht zonen aan Nahor, de broer van Abraham. ²⁴ Zijn bijvrouw, genaamd Reüma, baarde ook Tebah, Gaham, Tahas en Maäka.

Kanaän, en Abraham kwam om Sara te rouwen en om haar te bewenen. ³ Toen stond Abraham op van naast zijn overleden vrouw en sprak tot de Hethieten, zeggende, ⁴ "Ik ben een vreemdeling en een bijwoner onder u. Verkoop mij een stuk grond voor een begraafplaats hier, zodat ik mijn dode uit mijn gezicht kan begraven." ⁵ De Hethieten antwoordden Abraham en zeiden tot hem, ⁶ "Hoor ons, mijn heer. U bent een machtige vorst onder ons; begraaf uw dode in de beste van onze graven. Niemand van ons zal zijn graf van u weerhouden voor het begraven van uw dode." ⁷ Toen stond Abraham op en boog zich voor het volk van het land, de Hethieten. ⁸ Hij zei tot hen: "Als u bereid bent dat ik mijn dode uit mijn gezicht begraaf, luister dan naar mij en pleit voor mij bij Efron, de zoon van Zohar, ⁹ dat hij mij de grot van Machpela verkoopt, die van hem is en aan het einde van zijn veld ligt. Laat hij het mij voor de volle prijs verkopen als een begraafplaats onder u." ¹⁰ Efron zat onder de Hethieten, en hij antwoordde Abraham ten aanhoren van alle Hethieten die naar de poort van zijn stad waren gekomen, zeggende, ¹¹ "Nee, mijn heer, luister alstublieft naar mij. Ik geef u het veld, en ook de grot die erin is. In de aanwezigheid van mijn volk schenk ik het u. Begraaf uw dode." ¹² Abraham boog zich opnieuw voor het volk van het land. ¹³ Hij sprak tot Efron ten aanhoren van hen, zeggende: "Als u wilt, luister dan alstublieft naar mij. Ik zal de prijs van het veld betalen. Accepteer het van mij zodat ik mijn dode daar kan begraven." ¹⁴ Efron antwoordde Abraham en zei tot hem, ¹⁵ "Mijn heer, luister naar mij: het land is vierhonderd sikkel zilver waard. Wat is dat tussen u en mij? Begraaf uw dode." ¹⁶ Abraham stemde in met Efron en woog voor hem het zilver af dat hij ten aanhoren van de Hethieten had genoemd: vierhonderd sikkel zilver, volgens het gewicht dat gangbaar is onder kooplieden. ¹⁷ Zo werd Efrons veld in Machpela bij Mamre—het veld met de grot erin, en alle bomen binnen de grenzen van het veld—overgedragen ¹⁸ aan Abraham als zijn bezit in de aanwezigheid van de Hethieten, voor allen die de poort van zijn stad binnenkwamen. ¹⁹ Hierna begroef Abraham Sara, zijn vrouw, in de grot van het veld van Machpela bij Mamre (dat is Hebron) in het land Kanaän. ²⁰ Zo werden het veld en de grot erin door de Hethieten aan Abraham overgedragen als een begraafplaats.

23 Sara leefde honderdzeventwintig jaar; dit waren de jaren van Sara's leven. ² Sara stierf in Kirjat-Arba (dat is Hebron) in het land

24 Abraham was nu oud, op hoge leeftijd gekomen, en de Heer had hem in alle opzichten gezegend. ² Abraham zei tegen de oudste dienaar van zijn huis, die alles beheerde wat hij bezat: "Leg alsjeblieft je hand onder mijn dij, ³ en ik zal je laten zweren bij de Heer, de God van de hemel en de God van de aarde, dat je geen vrouw voor mijn zoon zult kiezen uit de dochters van de Kanaänieten, onder wie ik woon; ⁴ maar je zult naar mijn vaderland en naar mijn familie gaan, en een vrouw voor mijn zoon Isaak vinden." ⁵ De dienaar vroeg hem: "Wat als de vrouw niet bereid is met mij mee te gaan naar dit land? Moet ik dan uw zoon terugbrengen naar het land waar u vandaan kwam?" ⁶ "Wees er voorzichtig mee om mijn zoon daar niet naar terug te brengen," antwoordde Abraham. ⁷ "De Heer, de God van de hemel, die mij uit het huis van mijn vader en uit mijn geboorteland heeft gehaald, en die tot mij heeft gesproken en mij heeft gezworen, zeggende: 'Aan uw nakomelingen zal Ik dit land geven'—Hij zal Zijn engel voor u uitzenden, en u zult daar een vrouw voor mijn zoon vandaan halen. ⁸ Maar als de vrouw niet bereid is u te volgen, dan zult u ontslagen zijn van deze eed van mij; alleen breng mijn zoon daar niet naar terug." ⁹ Dus de dienaar legde zijn hand onder de dij van zijn meester Abraham en zwoer hem een eed over deze zaak. ¹⁰ Toen nam de dienaar tien van de kamelen van zijn meester en vertrok, met zich meenemend een verscheidenheid aan goede dingen van zijn meester. Hij vertrok en ging naar Mesopotamië, naar de stad van Nahor. ¹¹ Hij liet de kamelen buiten de stad bij de waterput neerstrijken tegen de avond, de tijd dat vrouwen gewoonlijk water komen putten. ¹² En hij bad: "Heer, God van mijn meester Abraham, geef me vandaag alstublieft succes, en toon vriendelijkheid aan mijn meester Abraham. ¹³ Zie, ik sta bij de bron, en de dochters van de stadsbewoners komen water putten. ¹⁴ Laat het zo zijn dat de jonge vrouw tot wie ik zeg: 'Laat alsjeblieft uw kruik zakken zodat ik kan drinken,' en die antwoordt: 'Drink, en ik zal ook uw kamelen water geven'—laat haar degene zijn die U hebt aangewezen voor Uw dienaar Isaak. Hierdoor zal ik weten dat U vriendelijkheid aan mijn meester hebt getoond." ¹⁵ Voordat hij klaar was met bidden, kwam Rebekka naar buiten met haar kruik op haar schouder. Zij was de dochter van Bethuel, de zoon van Milka, de vrouw van Abrahams broer Nahor. ¹⁶

De jonge vrouw was zeer mooi, een maagd; geen man had met haar gelegen. Ze ging naar de bron, vulde haar kruik en kwam weer omhoog. ¹⁷ De dienaar benaderde haar snel en zei: "Geef me alsjeblieft een beetje water uit uw kruik." ¹⁸ "Drink, mijn heer," zei ze, en snel liet ze haar kruik zakken naar haar handen en gaf hem te drinken. ¹⁹ Nadat ze hem te drinken had gegeven, zei ze: "Ik zal ook water putten voor uw kamelen, totdat ze klaar zijn met drinken." ²⁰ Dus snel leegde ze haar kruik in de drinkbak, rende terug naar de put om meer water te putten, en putte genoeg voor al zijn kamelen. ²¹ De man keek haar zwijgend nauwlettend aan om te zien of de Heer zijn reis succesvol had gemaakt of niet. ²² Toen de kamelen klaar waren met drinken, haalde de man een gouden neusring tevoorschijn die een halve sikkal woog, en twee gouden armbanden die tien sikkels wogen. ²³ Toen vroeg hij: "Wiens dochter bent u? Vertel het me alstublieft, is er ruimte in het huis van uw vader voor ons om de nacht door te brengen?" ²⁴ Ze antwoordde: "Ik ben de dochter van Bethuel, de zoon die Milka aan Nahor heeft gebaard." ²⁵ En ze voegde eraan toe: "We hebben genoeg stro en voer, evenals ruimte om de nacht door te brengen." ²⁶ Toen knielde de man neer en aanbad de Heer, ²⁷ zeggende: "Gezegend zij de Heer, de God van mijn meester Abraham, die Zijn vriendelijkheid en trouw aan mijn meester niet heeft verlaten. Wat mij betreft, de Heer heeft mij geleid op de reis naar het huis van de familie van mijn meester." ²⁸ De jonge vrouw rende en informeerde het huishouden van haar moeder over deze dingen. ²⁹ Nu had Rebekka een broer genaamd Laban, en hij rende naar de man bij de bron. ³⁰ Zodra hij de neusring zag, en de armbanden aan de armen van zijn zuster, en Rebekka's verslag hoorde van wat de man tegen haar had gezegd, ging hij naar de man en vond hem staande bij de kamelen bij de bron. ³¹ "Kom, u die door de Heer gezegend bent," zei hij. "Waarom staat u hier buiten? Ik heb het huis en een plaats voor de kamelen in orde gemaakt." ³² Dus ging de man naar het huis, en de kamelen werden uitgeladen. Stro en voer werden gebracht voor de kamelen, en water om zijn voeten en de voeten van de mannen die bij hem waren te wassen. ³³ Er werd voedsel voor hem neergezet, maar hij zei: "Ik zal niet eten totdat ik u heb verteld wat ik te zeggen heb." "Spreek," zei Laban. ³⁴ Hij begon: "Ik ben de dienaar van Abraham. ³⁵ De Heer heeft mijn meester zeer

gezegend, en hij is rijk geworden. Hij heeft hem kudden en vee gegeven, zilver en goud, mannelijke en vrouwelijke dienaren, en kamelen en ezels.³⁶ De vrouw van mijn meester, Sara, heeft hem op hoge leeftijd een zoon gebaard, en hij heeft hem alles gegeven wat hij bezit.³⁷ Mijn meester heeft mij een eed laten zweren, zeggende: 'Je zult geen vrouw voor mijn zoon nemen uit de dochters van de Kanaänieten, in wiens land ik woon;³⁸ maar je zult naar de familie van mijn vader en naar mijn eigen clan gaan, en een vrouw voor mijn zoon vinden.'³⁹ Toen vroeg ik mijn meester: 'Wat als de vrouw mij niet volgt?'⁴⁰ Hij antwoordde: 'De Heer, voor wie ik heb gewandeld, zal Zijn engel met je meesturen en je reis succesvol maken, zodat je een vrouw voor mijn zoon kunt vinden uit mijn eigen clan en uit de familie van mijn vader.'⁴¹ Je zult ontslagen zijn van mijn eed als, wanneer je naar mijn familie gaat, zij weigeren haar aan je te geven—dan zul je ontslagen zijn van mijn eed.'⁴² "Toen ik vandaag bij de bron kwam, bad ik: 'Heer, God van mijn meester Abraham, als U wilt, geef alstublieft succes aan de reis waarop ik ben gekomen.'⁴³ Zie, ik sta bij de bron. Als een jonge vrouw komt om water te putten en ik zeg tegen haar: 'Laat me alsjeblieft een beetje water uit uw kruik drinken,'⁴⁴ en zij antwoordt: 'Drink, en ik zal ook water putten voor uw kamelen,' laat haar dan degene zijn die de Heer heeft gekozen voor de zoon van mijn meester.'⁴⁵ "Voordat ik in mijn hart klaar was met bidden, kwam Rebekka naar buiten met haar kruik op haar schouder. Ze ging naar de bron en putte water, en ik zei tegen haar: 'Geef me alsjeblieft een drankje.'⁴⁶ Ze liet snel haar kruik van haar schouder zakken en zei: 'Drink, en ik zal ook uw kamelen water geven.' Dus ik dronk, en zij gaf ook de kamelen water.⁴⁷ Ik vroeg haar: 'Wiens dochter bent u?' Ze zei: 'De dochter van Bethuel, zoon van Nahor, die Milka hem baarde.' Toen deed ik de ring in haar neus en de armbanden om haar polsen.⁴⁸ Ik boog neer en aanbad de Heer. Ik prees de Heer, de God van mijn meester Abraham, die mij op de juiste weg had geleid om de dochter van de broer van mijn meester voor zijn zoon te nemen.⁴⁹ Als u nu vriendelijkheid en trouw aan mijn meester wilt tonen, vertel het me; en zo niet, laat het me weten, zodat ik weet welke kant ik op moet.'⁵⁰ Laban en Bethuel antwoordden: "Deze zaak komt van de Heer; we kunnen u niets goeds of slechts zeggen.⁵¹ Hier is Rebekka; neem haar en ga, en laat haar de vrouw

worden van de zoon van uw meester, zoals de Heer heeft gesproken."⁵² Toen de dienaar van Abraham hun woorden hoorde, boog hij zich neer op de grond voor de Heer.⁵³ Toen haalde de dienaar zilveren en gouden sieraden en kleding tevoorschijn en gaf ze aan Rebekka; hij gaf ook kostbare geschenken aan haar broer en haar moeder.⁵⁴ Toen aten en dronken hij en de mannen die bij hem waren en brachten de nacht daar door. Toen ze 's ochtends opstonden, zei hij: "Stuur me op weg naar mijn meester."⁵⁵ Maar haar broer en haar moeder zeiden: "Laat de jonge vrouw nog een paar dagen bij ons blijven, zeg tien; dan kan ze gaan."⁵⁶ Maar hij zei tegen hen: "Vertraag mij niet, nu de Heer succes heeft gegeven aan mijn reis. Stuur me op weg zodat ik naar mijn meester kan gaan."⁵⁷ Toen zeiden ze: "Laten we de jonge vrouw roepen en het haar vragen."⁵⁸ Dus riepen ze Rebekka en vroegen haar: "Wilt u met deze man meegaan?" Ze zei: "Ik zal gaan."⁵⁹ Dus stuurden ze Rebekka, hun zuster, op haar reis, samen met haar voedster en de dienaar van Abraham en zijn mannen.⁶⁰ En ze zegenden Rebekka en zeiden tegen haar: "Onze zuster, moge je duizenden van tienduizenden worden; mogen uw nakomelingen de poorten bezitten van hen die hen haten."⁶¹ Toen maakten Rebekka en haar dienaressen zich klaar en bestegen de kamelen en volgden de man. Dus nam de dienaar Rebekka en vertrok.⁶² Nu was Isaak gekomen van Beer-Lachai-Roi, want hij woonde in de Negev.⁶³ Hij ging 's avonds het veld in om te overdenken, en toen hij opkeek, zag hij kamelen naderen.⁶⁴ Rebekka keek ook op en zag Isaak. Ze steeg af van haar kameel⁶⁵ en vroeg de dienaar: "Wie is die man in het veld die ons tegemoet komt?" De dienaar antwoordde: "Hij is mijn meester." Dus nam ze haar sluier en bedekte zich.⁶⁶ Toen vertelde de dienaar aan Isaak alles wat hij had gedaan.⁶⁷ Isaak bracht haar in de tent van zijn moeder Sara, en hij trouwde met Rebekka. Zij werd zijn vrouw, en hij hield van haar; en Isaak werd getrouwd na de dood van zijn moeder.

25 Abraham nam een andere vrouw, genaamd Ketura.² Zij baarde hem Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Jisbak en Suah.³ Jokshan werd de vader van Seba en Dedan. De nakomelingen van Dedan waren de Assuriëten, Letusieten en Leummieten.⁴ De zonen van Midian waren Efa, Efer, Henoch, Abida en Eldaa. Dit waren allen de nakomelingen van Ketura.⁵ Abraham gaf alles wat

hij bezat aan Isaak. ⁶ Maar aan de zonen van zijn vrouwen gaf Abraham geschenken terwijl hij nog leefde, en stuurde hen weg van zijn zoon Isaak, oostwaarts, naar het land van het oosten. ⁷ Het totale aantal jaren van Abrahams leven was 175 jaar. ⁸ Abraham blies zijn laatste adem uit, stervend op hoge leeftijd, een oude man en vol van jaren; en hij werd verzameld bij zijn volk. ⁹ Zijn zonen Isaak en Ismaël begroeven hem in de grot van Machpela, in het veld van Efron, zoon van Zohar de Hethiet, nabij Mamre, ¹⁰ het veld dat Abraham had gekocht van de zonen van Heth. Daar werd Abraham begraven met zijn vrouw Sara. ¹¹ Na Abrahams dood zegende God zijn zoon Isaak, en Isaak vestigde zich nabij Beerlahai-roi. ¹² Dit is het verslag van de familielijn van Ismaël, Abrahams zoon, die Hagar de Egyptische, Sara's dienstmaagd, aan Abraham baarde. ¹³ Dit zijn de namen van de zonen van Ismaël, vermeld naar hun namen in de volgorde van hun geboorte: Nebajoth, de eerstgeborene van Ismaël, Kedar, Adbeël, Mibsam, ¹⁴ en Misma, Duma en Massa, ¹⁵ en Hadad, Tema, Jetur, Nafis en Kedema. ¹⁶ Dit waren de zonen van Ismaël, en dit zijn hun namen naar hun dorpen en kampen; twaalf stamhoofden volgens hun clans. ¹⁷ Ismaël leefde 137 jaar. Hij blies zijn laatste adem uit en stierf, en werd verzameld bij zijn volk. ¹⁸ Zijn nakomelingen vestigden zich van Havila tot Sur, dat ten oosten van Egypte ligt als je naar Assyrië gaat; en zij leefden in vijandschap met al hun verwanten. ¹⁹ Dit is het verslag van de familielijn van Isaak, Abrahams zoon: Abraham verwekte Isaak, ²⁰ en Isaak was veertig jaar oud toen hij Rebekka trouwde, de dochter van Betuel de Arameeër uit Paddan-Aram, en de zuster van Laban de Arameeër. ²¹ Isaak bad tot de Heer voor zijn vrouw, omdat zij onvruchtbaar was. De Heer verhoorde zijn gebed, en zijn vrouw Rebekka werd zwanger. ²² De kinderen streken samen in haar, en zij zei: "Als het zo is, waarom ben ik dan in deze toestand?" Dus ging zij de Heer raadplegen. ²³ De Heer zei tegen haar: "Twee volken zijn in uw schoot, en twee naties zullen van uw lichaam worden gescheiden; het ene volk zal sterker zijn dan het andere, en de oudste zal de jongste dienen." ²⁴ Toen de tijd kwam dat zij zou bevallen, baarde zij een tweeling. ²⁵ De eerste kwam rood uit, geheel behaard als een harig kleed; en zij noemden hem Esau. ²⁶ Daarna kwam zijn broer naar buiten, met zijn hand Esau's hiel vasthoudend; dus werd hij Jakob genoemd. Isaak was zestig jaar oud

toen zij hen baarde. ²⁷ De jongens groeiden op, en Esau werd een bekwaam jager, een man van het open veld, terwijl Jakob een rustige man was, wonend in tenten. ²⁸ Isaak hield van Esau omdat hij genoot van het wild dat hij ving, maar Rebekka hield van Jakob. ²⁹ Eens, toen Jakob soep aan het koken was, kwam Esau uitgeput van het veld. ³⁰ Hij zei tegen Jakob: "Laat mij alsjeblieft wat van die rode soep hebben, want ik ben uitgeput." Daarom werd hij Edom genoemd. ³¹ Jakob antwoordde: "Verkoop mij eerst je eerstgeboorterecht." ³² Esau zei: "Ik ben op het punt van sterven; wat heb ik aan het eerstgeboorterecht?" ³³ Jakob zei: "Zweer het mij eerst." Dus zwoer hij een eed aan hem, en verkocht zijn eerstgeboorterecht aan Jakob. ³⁴ Toen gaf Jakob Esau brood en linzensoep. Hij at en dronk, stond toen op en vertrok. Zo verachtte Esau zijn eerstgeboorterecht.

26 Nu was er hongersnood in het land, naast de eerdere hongersnood die had plaatsgevonden in de dagen van Abraham. Isaak ging naar Abimelech, de koning van de Filistijnen, in Gerar. ² De Heer verscheen aan Isaak en zei: "Ga niet naar Egypte; blijf in het land dat Ik je zal zeggen. ³ Verblif een tijd in dit land, en Ik zal met je zijn en je zegenen. Aan jou en je nakomelingen zal Ik al deze landen geven en de eed bevestigen die Ik aan je vader Abraham heb gezworen. ⁴ Ik zal je nakomelingen zo talrijk maken als de sterren aan de hemel en hun al deze landen geven, en door je nakomelingen zullen alle naties op aarde gezegend worden, ⁵ omdat Abraham mij gehoorzaamde en mijn geboden, mijn verordeningen en mijn wetten in acht nam." ⁶ Zo bleef Isaak in Gerar. ⁷ Toen de mannen van de plaats naar zijn vrouw vroegen, zei hij: "Zij is mijn zuster," want hij vreesde te zeggen: "Zij is mijn vrouw," denkend: "De mannen van deze plaats zouden mij kunnen doden vanwege Rebekka, want zij is mooi." ⁸ Nadat Isaak daar lange tijd was geweest, keek Abimelech, de koning van de Filistijnen, uit een raam en zag Isaak zijn vrouw Rebekka liefkozen. ⁹ Dus riep Abimelech Isaak en zei: "Zij is inderdaad je vrouw! Waarom heb je gezegd: 'Zij is mijn zuster'?" Isaak antwoordde: "Omdat ik dacht dat ik vanwege haar gedood zou kunnen worden." ¹⁰ Toen zei Abimelech: "Wat heb je ons aangedaan? Iemand van het volk had gemakkelijk met je vrouw kunnen slapen, en je zou schuld over ons hebben gebracht." ¹¹ Dus beval

Genesis

Abimelech al het volk, zeggende: "Wie deze man of zijn vrouw kwaad doet, zal zeker ter dood gebracht worden." ¹² Isaak zaaide gewassen in dat land en oogstte in datzelfde jaar honderdvoudig, omdat de Heer hem zegende. ¹³ De man werd rijk, en zijn rijkdom bleef toenemen totdat hij zeer welvarend werd. ¹⁴ Hij had veel kudden, vee en dienaren, zozeer dat de Filistijnen hem benijdden. ¹⁵ Alle putten die de dienaren van zijn vader in de dagen van Abraham, zijn vader, hadden gegraven, stopten de Filistijnen dicht, en vulden ze met aarde. ¹⁶ Toen zei Abimelech tegen Isaak: "Ga van ons weg, want je bent te machtig voor ons geworden." ¹⁷ Dus vertrok Isaak daar en sloeg zijn kamp op in de Vallei van Gerar, waar hij zich vestigde. ¹⁸ Isaak heropende de putten die in de dagen van Abraham, zijn vader, waren gegraven, die de Filistijnen na de dood van Abraham hadden dichtgestopt, en hij gaf ze dezelfde namen die zijn vader hun had gegeven. ¹⁹ De dienaren van Isaak groeven in de vallei en vonden een bron van vers water. ²⁰ Maar de herders van Gerar maakten ruzie met die van Isaak, zeggende: "Het water is van ons!" Dus noemde hij de put Esek, omdat ze met hem hadden geruzied. ²¹ Toen groeven ze een andere put, en daarover maakten ze ook ruzie; dus noemde hij die Sitnah. ²² Hij ging daarvandaan verder en groef een andere put, en daarover maakten ze geen ruzie. Hij noemde hem Rehoboth, zeggende: "Nu heeft de Heer ons ruimte gegeven, en zullen we in het land floreren." ²³ Van die plaats reisde hij naar Berseba. ²⁴ Die nacht verscheen de Heer aan hem en zei: "Ik ben de God van je vader Abraham. Wees niet bang, want Ik ben met je; Ik zal je zegenen en je nakomelingen vermenigvuldigen ter wille van mijn dienaar Abraham." ²⁵ Isaak bouwde daar een altaar en riep de naam van de Heer aan. Daar sloeg hij zijn tent op, en daar groeven zijn dienaren een put. ²⁶ Ondertussen kwam Abimelech naar hem toe vanuit Gerar, met Ahuzzath zijn adviseur en Pichol, de bevelhebber van zijn leger. ²⁷ Isaak zei tegen hen: "Waarom zijn jullie naar mij gekomen, aangezien jullie vijandig tegenover mij stonden en mij hebben weggestuurd?" ²⁸ Zij antwoordden: "We hebben duidelijk gezien dat de Heer met je is; dus zeiden we: 'Laten we nu een gezworen overeenkomst tussen ons sluiten'—tussen ons en jou. Laten we een verbond met je sluiten" ²⁹ dat je ons geen kwaad zult doen, net zoals wij jou niet hebben aangeraakt en niets dan goed voor je

hebben gedaan, en je in vrede hebben weggestuurd. Je bent nu gezegend door de Heer." ³⁰ Toen maakte Isaak een feestmaal voor hen, en zij aten en dronken. ³¹ Vroeg de volgende ochtend wisselden zij eden uit. Toen stuurde Isaak hen op weg, en zij vertrokken in vrede. ³² Diezelfde dag kwamen de dienaren van Isaak en vertelden hem over de put die zij hadden gegraven. Zij zeiden: "We hebben water gevonden!" ³³ Hij noemde hem Sibah, en daarom wordt de stad tot op de dag van vandaag Berseba genoemd. ³⁴ Toen Esau veertig jaar oud was, nam hij Judith, de dochter van Beëri de Hethiet, en Basemath, de dochter van Elon de Hethiet, als zijn vrouwen. ³⁵ Zij brachten verdriet aan Isaak en Rebekka.

27 Toen Isaak oud was en zijn ogen te zwak waren om te zien, riep hij zijn oudste zoon Esau en zei tegen hem: "Mijn zoon." En hij antwoordde: "Hier ben ik." ² Isaak zei: "Zie, ik ben nu oud en weet niet de dag van mijn dood. ³ Neem nu je uitrusting, je pijlkoker en boog, en ga naar het open veld om wild voor mij te jagen. ⁴ Bereid een heerlijke maaltijd voor mij, zoals ik die graag heb, en breng die bij mij, zodat ik van je kan eten en je kan zegenen voordat ik sterf." ⁵ Nu luisterde Rebekka terwijl Isaak tot zijn zoon Esau sprak. Dus toen Esau naar het veld ging om wild te jagen om mee naar huis te nemen, ⁶ zei Rebekka tegen haar zoon Jakob: "Zie, ik heb je vader tot je broer Esau horen zeggen: ⁷ 'Breng mij wat wild en bereid een heerlijke maaltijd voor mij, zodat ik kan eten en je kan zegenen in de tegenwoordigheid van de Heer voordat ik sterf.' ⁸ Nu, mijn zoon, luister aandachtig naar wat ik je beveel: ⁹ Ga naar de kudde en breng me twee jonge geiten, zodat ik ze kan bereiden als een heerlijke maaltijd voor je vader, precies zoals hij het graag heeft. ¹⁰ Breng het dan naar je vader om te eten, zodat hij je kan zegenen voordat hij sterft." ¹¹ Jakob zei tegen zijn moeder Rebekka: "Maar mijn broer Esau is een harige man, en ik heb een gladde huid." ¹² Misschien zal mijn vader mij aanraken, en zal ik voor hem lijken op een bedrieger, en zal ik een vloek over mezelf brengen in plaats van een zegen." ¹³ Zijn moeder zei tegen hem: "Jouw vloek zij op mij, mijn zoon; gehoorzaam alleen mijn stem en ga, haal ze voor mij." ¹⁴ Dus hij ging en haalde ze en bracht ze naar zijn moeder, en zij bereidde een heerlijke maaltijd, precies zoals zijn vader het graag had. ¹⁵ Toen nam Rebekka enkele van Esau's beste kleren, die zij in

Genesis

huis had, en kleepte haar jongste zoon Jakob erin.¹⁶ Ze bedekte ook zijn handen en het gladde deel van zijn nek met de huiden van de geiten.¹⁷ Toen gaf ze haar zoon Jakob de heerlijke maaltijd en het brood dat ze had gemaakt.¹⁸ Hij ging naar zijn vader en zei: "Mijn vader." En hij zei: "Hier ben ik. Wie ben jij, mijn zoon?"¹⁹ Jakob zei tegen zijn vader: "Ik ben Esau, uw eerstgeborene. Ik heb gedaan zoals u mij heeft gezegd. Ga alstublieft zitten en eet van mijn wild, zodat u mij kunt zegenen."²⁰ Isaak vroeg zijn zoon: "Hoe heb je het zo snel gevonden, mijn zoon?" En hij antwoordde: "Omdat de Heer, uw God, mij succes heeft gegeven."²¹ Toen zei Isaak tegen Jakob: "Kom alstublieft dichterbij, zodat ik je kan voelen, mijn zoon, om te weten of je echt mijn zoon Esau bent of niet."²² Jakob ging dicht naar zijn vader Isaak, die hem aanraakte en zei: "De stem is de stem van Jakob, maar de handen zijn die van Esau."²³ Hij herkende hem niet, want zijn handen waren harig zoals die van zijn broer Esau; dus zegende hij hem.²⁴ "Ben je echt mijn zoon Esau?" vroeg hij. "Ik ben het," antwoordde hij.²⁵ Toen zei hij: "Breng het bij mij, en ik zal eten van het wild van mijn zoon, zodat ik je kan zegenen." En hij bracht het bij hem, en hij at; hij bracht hem ook wijn en hij dronk.²⁶ Toen zei zijn vader Isaak tegen hem: "Kom alstublieft dichterbij en geef me een kus, mijn zoon."²⁷ Dus hij kwam dichtbij en kuste hem; en toen Isaak de geur van zijn kleren opving, zegende hij hem en zei: "Zie, de geur van mijn zoon is als de geur van een veld dat de Heer heeft gezegend."²⁸ Moge God je geven van de dauw van de hemel en de rijkdom van de aarde—een overvloed aan graan en nieuwe wijn.²⁹ Mogen naties je dienen en volken voor je buigen. Wees meester over je broers, en mogen de zonen van je moeder voor je buigen. Vervloekt zijn zij die jou vervloeken, en gezegend zijn zij die jou zegenen."³⁰ Nu gebeurde het, zodra Isaak klaar was met het zegenen van Jakob, en Jakob nauwelijks de aanwezigheid van zijn vader had verlaten, dat zijn broer Esau binnenkwam van zijn jacht.³¹ Ook hij bereidde een heerlijke maaltijd en bracht die naar zijn vader. Toen zei hij tegen hem: "Laat mijn vader opstaan en eten van het wild van mijn zoon, zodat u mij kunt zegenen."³² Zijn vader Isaak vroeg hem: "Wie ben jij?" En hij zei: "Ik ben uw zoon, uw eerstgeborene, Esau."³³ Toen beefde Isaak hevig en zei: "Wie was het dan die wild heeft gejaagd en het bij mij heeft gebracht? Ik heb het allemaal gegeten

voordat je kwam en ik heb hem gezegend—en inderdaad, hij zal gezegend zijn!"³⁴ Toen Esau de woorden van zijn vader hoorde, schreeuwde hij met een buitengewoon grote en bittere schreeuw en zei tegen zijn vader: "Zegen mij, mij ook, mijn vader!"³⁵ Maar hij zei: "Je broer is bedrieglijk gekomen en heeft je zegen weggenomen."³⁶ Esau zei: "Is hij niet terecht Jakob genoemd? Want hij heeft mij deze twee keer bedrogen: Hij heeft mijn eerstgeboorterecht weggenomen, en nu heeft hij mijn zegen weggenomen." Toen vroeg hij: "Hebt u geen zegen voor mij gereserveerd?"³⁷ Isaak antwoordde Esau: "Zie, ik heb hem tot jouw meester gemaakt, en ik heb al zijn verwanten als dienaren aan hem gegeven; en met graan en nieuwe wijn heb ik hem ondersteund. Wat kan ik dan voor jou doen, mijn zoon?"³⁸ Esau zei tegen zijn vader: "Hebt u slechts één zegen, mijn vader? Zegen mij, mij ook, mijn vader!" Toen verhiel Esau zijn stem en weende.³⁹ Zijn vader Isaak antwoordde hem: "Zie, ver weg van de rijkdom van de aarde zal je woonplaats zijn, en ver weg van de dauw van de hemel boven."⁴⁰ Door je zwaard zul je leven, en je zult je broer dienen. Maar wanneer je rusteloos wordt, zul je zijn juk van je nek breken."⁴¹ Dus koesterde Esau een wrok tegen Jakob vanwege de zegen die zijn vader hem had gegeven. Esau zei bij zichzelf: "De dagen van rouw om mijn vader zijn nabij; dan zal ik mijn broer Jakob doden."⁴² Toen de woorden van haar oudste zoon Esau aan Rebekka werden gemeld, stuurde ze haar jongste zoon Jakob en zei tegen hem: "Zie, je broer Esau troost zichzelf door te plannen om je te doden."⁴³ Nu dan, mijn zoon, gehoorzaam mijn stem en vlucht onmiddellijk naar mijn broer Laban in Haran.⁴⁴ Blijf een tijdje bij hem totdat de woede van je broer is bedaard.⁴⁵ Wanneer je broer niet langer boos op je is en vergeet wat je hem hebt aangedaan, zal ik je laten weten dat je van daar terug kunt komen. Waarom zou ik jullie beiden op één dag verliezen?"⁴⁶ En Rebekka zei tegen Isaak: "Ik ben het leven moe vanwege de dochters van Heth. Als Jakob een vrouw neemt uit de dochters van Heth, zoals deze uit de dochters van het land, wat heeft mijn leven dan voor zin voor mij?"

28

Dus riep Isaak Jakob en zegende hem, terwijl hij hem instrueerde: "Je mag geen vrouw nemen uit de dochters van Kanaän."

Sta op, ga naar Paddan-Aram, naar het huis van Betuël, de vader van je moeder. Kies daar een vrouw

Genesis

uit de dochters van Laban, de broer van je moeder. ³ Moge God de Almachtige je zegenen en je vruchtbaar maken en je aantal vermenigvuldigen, zodat je een menigte van volken wordt. ⁴ Moge Hij jou en je nakomelingen de zegen van Abraham geven, zodat je het land in bezit kunt nemen waar je als vreemdeling verblijft, het land dat God aan Abraham gaf." ⁵ Toen stuurde Isaak Jakob weg, en hij reisde naar Paddan-Aram, naar Laban, de zoon van Betuël de Arameeër, de broer van Rebekka, de moeder van Jakob en Esau. ⁶ Nu zag Esau dat Isaak Jakob had gezegend en hem naar Paddan-Aram had gestuurd om daar een vrouw te vinden, en dat hij hem had geïnstrueerd: "Trouw niet met een Kanaänitische vrouw," ⁷ en dat Jakob naar zijn vader en moeder had geluisterd en naar Paddan-Aram was gegaan. ⁸ Esau begreep toen hoe onaangenaam de Kanaänitische vrouwen voor zijn vader Isaak waren; ⁹ dus ging hij naar Ismaël en trouwde met Mahalath, de zuster van Nebajoth en dochter van Ismaël, de zoon van Abraham, naast de vrouwen die hij al had. ¹⁰ Jakob vertrok uit Beërseba en ging op weg naar Haran. ¹¹ Hij bereikte een bepaalde plaats en bleef daar voor de nacht, omdat de zon was ondergegaan. Hij nam een van de stenen van die plaats, legde die onder zijn hoofd en ging liggen om te slapen. ¹² Hij droomde van een ladder die op de aarde stond, met de top reikend tot de hemel, en de engelen van God stegen op en daalden neer daarop. ¹³ Bovenaan stond de Heer, die zei: "Ik ben de Heer, de God van je vader Abraham en de God van Isaak. Ik zal jou en je nakomelingen het land geven waarop je ligt. ¹⁴ Je nakomelingen zullen zijn als het stof van de aarde, zich uitbreidend naar het westen, oosten, noorden en zuiden. Alle volken op aarde zullen gezegend worden door jou en je nakomelingen. ¹⁵ Ik ben met je en zal over je waken, waar je ook gaat, en ik zal je terugbrengen naar dit land. Ik zal je niet verlaten totdat ik heb gedaan wat ik je heb beloofd." ¹⁶ Jakob ontwaakte uit zijn slaap en zei: "Zeker, de Heer is op deze plaats, en ik was me daar niet van bewust." ¹⁷ Hij was vol ontzag en zei: "Hoe ongelooflijk is deze plaats! Dit is niets minder dan het huis van God; dit is de poort van de hemel." ¹⁸ Vroeg in de volgende ochtend nam Jakob de steen die hij als kussen had gebruikt, zette hem rechtop als een zuil en goot er olie overheen. ¹⁹ Hij noemde die plaats Bethel, hoewel de stad voorheen Luz heette. ²⁰ Toen deed Jakob een gelofte, zeggende: "Als God met mij zal

zijn en over mij zal waken op deze reis die ik maak, en mij voedsel geeft om te eten en kleren om te dragen, ²¹ zodat ik veilig terugkeer naar het huis van mijn vader, dan zal de Heer mijn God zijn. ²² En deze steen die ik als een zuil heb opgericht, zal een huis voor God zijn, en van alles wat u mij geeft, zal ik u een tiende geven."

29 Jakob vervolgde zijn reis en kwam aan in het land van de oosterse volken. ² Hij zag een put in het veld, met drie kudde schapen die daar lagen, want de kudde werden uit die put gedrenkt. De steen die de mond van de put bedekte was groot. ³ Wanneer alle kudde verzameld waren, rolden de herders de steen weg van de mond van de put en gaven de schapen te drinken, waarna ze de steen weer over de mond van de put legden. ⁴ Jakob vroeg de herders: "Mijn broeders, waar komen jullie vandaan?" Ze antwoordden: "Wij komen uit Haran." ⁵ Hij vroeg hen: "Kennen jullie Laban, de kleinzoon van Nahor?" Ze antwoordden: "Wij kennen hem." ⁶ Jakob vroeg verder: "Gaat het goed met hem?" Ze zeiden: "Ja, het gaat goed met hem, en daar komt zijn dochter Rachel met de schapen." ⁷ Jakob zei: "Kijk, het is nog volop dag; het is nog niet tijd om de vee bijeen te drijven. Geef de schapen te drinken en breng ze terug naar de weide." ⁸ Maar ze antwoordden: "We kunnen dat niet doen voordat alle kudde verzameld zijn en de steen van de mond van de put is gerold; dan zullen we de schapen drenken." ⁹ Terwijl hij nog met hen sprak, kwam Rachel aan met de schapen van haar vader, want zij was een herderin. ¹⁰ Toen Jakob Rachel zag, de dochter van zijn oom Laban, en de schapen van Laban, ging hij naar voren en rolde de steen van de mond van de put en gaf de schapen van zijn oom te drinken. ¹¹ Jakob begroette Rachel toen met een kus en hilde openlijk. ¹² Jakob legde Rachel uit dat hij een familielid van haar vader was en een zoon van Rebekka. Ze rende weg en vertelde het aan haar vader. ¹³ Toen Laban het nieuws over Jakob, de zoon van zijn zuster, hoorde, haastte hij zich om hem te ontmoeten. Hij omhelsde hem, kuste hem en bracht hem naar zijn huis, waar Jakob al deze gebeurtenissen vertelde. ¹⁴ Laban zei tegen hem: "Je bent werkelijk mijn eigen vlees en bloed." En Jakob bleef een maand bij hem. ¹⁵ Toen zei Laban tegen Jakob: "Omdat je mijn familielid bent, zou je dan voor niets voor mij moeten werken? Vertel me wat je loon moet zijn." ¹⁶ Laban had twee

Genesis

dochter; de oudste heette Lea, en de jongste heette Rachel. ¹⁷ Lea had zwakke ogen, terwijl Rachel mooi van gestalte en uiterlijk was. ¹⁸ Jakob was verliefd op Rachel en zei: "Ik zal zeven jaar voor u werken voor uw jongste dochter Rachel." ¹⁹ Laban antwoordde: "Het is beter dat ik haar aan jou geef dan aan een andere man. Blijf hier bij mij." ²⁰ Jakob diende zeven jaar voor Rachel, maar ze leken voor hem slechts enkele dagen vanwege zijn liefde voor haar. ²¹ Toen zei Jakob tegen Laban: "Geef me mijn vrouw, want mijn tijd is vervuld, zodat ik bij haar kan zijn." ²² Dus verzamelde Laban de mensen van de plaats en bereidde een feest voor. ²³ Maar toen de avond kwam, nam hij zijn dochter Lea en bracht haar naar Jakob, en Jakob was bij haar. ²⁴ Laban gaf zijn dienstmaagd Zilpa aan zijn dochter Lea als haar dienstmeid. ²⁵ Toen de ochtend kwam, was daar Lea! Dus zei Jakob tegen Laban: "Wat heb je me aangedaan? Was het niet voor Rachel dat ik u diende? Waarom hebt u mij bedrogen?" ²⁶ Laban zei: "Het is hier niet de gewoonte om de jongste dochter voor de oudste uit te huwelijken. ²⁷ Maak de bruiloftsweek van deze af, en dan zullen we je ook de andere geven, in ruil voor nog eens zeven jaar werk." ²⁸ Jakob deed dat. Hij voltooide de week met Lea, en toen gaf Laban hem zijn dochter Rachel als zijn vrouw. ²⁹ Laban gaf zijn dienstmaagd Bilha aan zijn dochter Rachel als haar dienstmeid. ³⁰ Jakob was ook bij Rachel, en hij hield meer van Rachel dan van Lea. Hij werkte nog eens zeven jaar voor Laban. ³¹ Toen de Heer zag dat Lea niet geliefd was, maakte hij haar vruchtbaar, maar Rachel bleef kinderloos. ³² Lea werd zwanger en baarde een zoon. Ze noemde hem Ruben, want ze zei: "De Heer heeft mijn ellende gezien. Zeker zal mijn man nu van mij houden." ³³ Ze werd weer zwanger en baarde een zoon, zeggende: "Omdat de Heer heeft gehoord dat ik niet geliefd ben, heeft hij mij ook deze gegeven." Dus noemde ze hem Simeon. ³⁴ Ze werd weer zwanger en baarde een zoon, zeggende: "Nu zal mijn man zich eindelijk aan mij hechten, omdat ik hem drie zonen heb gebaard." Dus werd hij Levi genoemd. ³⁵ Ze werd weer zwanger en baarde een zoon, zeggende: "Deze keer zal ik de Heer loven." Dus noemde ze hem Juda. Toen stopte ze met kinderen krijgen.

30 Toen Rachel zag dat zij geen kinderen baarde voor Jakob, werd zij jaloeers op haar zuster en zei tegen Jakob: "Geef mij kinderen, anders sterf ik!" ² Jakob werd boos op

Rachel en zei: "Ben ik in de plaats van God, die jou de zegen van kinderen heeft onthouden?" ³ Toen zei zij: "Hier is mijn dienstmaagd Bilha; ga bij haar naar binnen, zodat zij kinderen voor mij kan baren, zodat ik ook een gezin door haar kan hebben." ⁴ Dus presenteerde zij haar dienstmaagd Bilha aan Jakob als vrouw, en Jakob was met haar. ⁵ Bilha werd zwanger en zij baarde een zoon aan Jakob. ⁶ Rachel zei: "God heeft mij geoordeeld, en heeft inderdaad mijn stem gehoord en mij een zoon gegeven." Daarom noemde zij hem Dan. ⁷ Rachel's dienstmaagd Bilha werd opnieuw zwanger en baarde Jakob nog een zoon. ⁸ Rachel zei: "Met grote worstelingen heb ik geworsteld met mijn zuster, en ik heb overwonnen." Dus noemde zij hem Naftali. ⁹ Toen Lea zag dat zij geen kinderen meer baarde, nam zij haar dienstmaagd Zilpa en gaf haar aan Jakob als vrouw. ¹⁰ En Lea's dienstmaagd Zilpa baarde een zoon voor Jakob. ¹¹ Lea zei: "Wat een geluk!" Dus noemde zij hem Gad. ¹² Lea's dienstmaagd Zilpa baarde Jakob nog een zoon. ¹³ Lea zei: "Gelukkig ben ik! Want de dochters zullen mij gelukkig prijzen." Dus noemde zij hem Aser. ¹⁴ Tijdens de tarweoogst ging Ruben en vond liefdesappels in het veld, en bracht ze naar zijn moeder Lea. Toen zei Rachel tegen Lea: "Geef mij alsjeblieft wat van de liefdesappels van je zoon." ¹⁵ Maar zij zei tegen haar: "Is het een kleinigheid dat je mijn man hebt genomen? Zou je ook de liefdesappels van mijn zoon nemen?" Rachel antwoordde: "Heel goed, hij zal vannacht bij jou slapen in ruil voor de liefdesappels van je zoon." ¹⁶ Toen Jakob 's avonds van het veld kwam, ging Lea hem tegemoet en zei: "Je moet bij mij komen, want ik heb je ingehuurd met de liefdesappels van mijn zoon." Dus sliep hij die nacht met haar. ¹⁷ God luisterde naar Lea, en zij werd zwanger en baarde een vijfde zoon voor Jakob. ¹⁸ Lea zei: "God heeft mij beloond voor het geven van mijn dienstmaagd aan mijn man." Dus noemde zij hem Issachar. ¹⁹ Lea werd opnieuw zwanger en baarde een zesde zoon voor Jakob. ²⁰ Lea zei: "God heeft mij met een goede gave begiftigd; nu zal mijn man mij eren, omdat ik hem zes zonen heb gebaard." Dus noemde zij hem Zebulon. ²¹ Daarna had zij een dochter en zij noemde haar Dina. ²² God merkte Rachel op, en God luisterde naar haar en stond haar toe zwanger te worden. ²³ Zij werd zwanger en baarde een zoon, en zei: "God heeft mijn schande weggenomen." ²⁴ Zij

Genesis

noemde hem Jozef, zeggende: "Moge de Heer mij nog een zoon toevoegen." ²⁵ Nadat Rachel Jozef had gebaard, zei Jakob tegen Laban: "Sta mij toe te vertrekken, zodat ik naar mijn eigen plaats en naar mijn eigen land kan gaan. ²⁶ Geef mij mijn vrouwen en mijn kinderen voor wie ik u heb gediend, en laat mij gaan; want u weet welke dienst ik heb geleverd."

²⁷ Maar Laban zei tegen hem: "Als ik gunst in uw ogen heb gevonden, blijf dan alstublieft. Ik heb door ervaring geleerd dat de Heer mij heeft gezegend vanwege u." ²⁸ Hij zei: "Noem uw loon, en ik zal het betalen." ²⁹ Jakob zei tegen hem: "U bent zich ervan bewust hoe ik u heb gediend, en hoe uw vee onder mijn zorg is gegroeid. ³⁰ Want u had weinig voordat ik kwam, en het is zeer toegenomen, en de Heer heeft u gezegend waar ik ook ging. Maar nu, wanneer zal ik ook voor mijn eigen huishouden zorgen?" ³¹ "Wat zal ik u geven?" vroeg hij. Jakob antwoordde: "U zult mij niets geven. Als u dit ene voor mij wilt doen, zal ik uw kudde blijven hoeden: ³² Laat mij vandaag door al uw kudde gaan, en verwijder daaruit elk gespikkeld en gevlekt schaap, en elk donker lam, en de gevlekte en gespikkelde onder de geiten; deze zullen mijn loon zijn. ³³ Dus mijn eerlijkheid zal later voor mij spreken, wanneer u komt om mijn loon te controleren. Elk dat niet gespikkeld of gevlekt is onder de geiten, of donker onder de lammeren, als het bij mij wordt gevonden, zal als gestolen worden beschouwd." ³⁴ Laban zei: "Akkoord, laat het zijn zoals u hebt gezegd." ³⁵ Diezelfde dag verwijderde hij de gestreepte en gespikkelde bokken, en alle gevlekte en gespikkelde geiten, elk dat wit had, en alle donkere lammeren, en plaatste ze onder de zorg van zijn zonen. ³⁶ Hij plaatste een afstand van drie dagen reizen tussen zichzelf en Jakob, terwijl Jakob de rest van Labans kudden bleef hoeden. ³⁷ Jakob nam toen verse stokken van populier-, amandel- en plataanbomen, en schildte witte strepen erin, waardoor het witte van de stokken zichtbaar werd. ³⁸ Hij plaatste de stokken die hij had geschild voor de kudden in de troggen, de drinkplaatsen waar de kudden kwamen drinken, en zij paarden zich wanneer zij kwamen drinken. ³⁹ De kudden paarden zich bij de stokken, en de kudden baarden jongen die gestreept, gespikkeld en gevlekt waren. ⁴⁰ Jakob scheidde de lammeren, en maakte de kudden naar de gestreepte en alle donkere dieren in Labans kudde kijken; en hij zette zijn eigen kudden apart, en plaatste ze niet bij

Labans kudde. ⁴¹ Telkens wanneer de sterkere vrouwtjes bronstig waren, plaatste Jakob de stokken in de troggen voor de dieren, zodat zij zich bij de stokken zouden paren; ⁴² maar wanneer de dieren zwak waren, plaatste hij ze daar niet. Zo gingen de zwakke dieren naar Laban en de sterke naar Jakob. ⁴³ Op deze manier werd de man buitengewoon welvarend, en had grote kudden, en vrouwelijke en mannelijke dienaren, en kamelen en ezels.

31 Jakob hoorde de woorden van Labans zonen, die zeiden: "Jakob heeft alles weggenomen wat van onze vader was, en van wat aan onze vader toebehoorde heeft hij al deze rijkdom verkregen." ² En Jakob merkte dat Labans houding tegenover hem niet meer was zoals voorheen. ³ Toen zei de Heer tegen Jakob: "Keer terug naar het land van je vaderen en je verwanten, en ik zal met je zijn." ⁴ Dus stuurde Jakob een boodschap en riep Rachel en Lea naar het veld waar zijn kudden waren. ⁵ Hij zei tegen hen: "Ik zie dat de houding van jullie vader tegenover mij niet meer is zoals voorheen, maar de God van mijn vader is met mij geweest. ⁶ Jullie zagen dat ik jullie vader trouw diende met al mijn kracht. ⁷ Toch heeft jullie vader mij bedrogen en mijn loon tien keer veranderd, maar God stond niet toe dat hij mij kwaad deed. ⁸ Wanneer hij zei: 'Neem de gespikkelde als je loon,' dan werden alle kudden gespikkeld geboren; en wanneer hij zei: 'Neem de gestreepte als je loon,' dan werden alle kudden gestreept geboren. ⁹ Dus heeft God het vee van jullie vader aan mij overgedragen. ¹⁰ Tijdens het paarseizoen had ik een droom waarin ik opkeek en zag dat de bokken die met de kudde paren gestreept, gespikkeld of gevlekt waren. ¹¹ De engel van God zei tegen mij in de droom: 'Jakob,' en ik antwoordde: 'Hier ben ik.' ¹² Hij zei: 'Kijk op en zie dat alle bokken die met de kudde paren gestreept, gespikkeld of gevlekt zijn, want ik heb alles gezien wat Laban je aandoet. ¹³ Ik ben de God van Bethel, waar je een steen hebt gezalfd en een gelofte aan mij hebt gedaan. Sta nu op, verlaat dit land en keer terug naar het land van je geboorte.'" ¹⁴ Rachel en Lea antwoordden: "Hebben we nog enig aandeel in de erfenis van het huis van onze vader? ¹⁵ Beschouwt hij ons niet als vreemdelingen? Want hij heeft ons verkocht en het geld dat voor ons betaald werd opgebruikt. ¹⁶ Zeker, alle rijkdom die God van onze vader heeft afgenomen, behoort ons en onze kinderen toe. Doe dus wat God je heeft gezegd." ¹⁷

Genesis

Toen maakte Jakob zijn kinderen en zijn vrouwen gereed om op kamelen te reizen; ¹⁸ en hij dreef al zijn vee en al zijn bezittingen die hij in Paddan Aram had verworven, om naar zijn vader Isaak in het land Kanaän te gaan. ¹⁹ Terwijl Laban zijn kudde aan het scheren was, nam Rachel de huisgoden van haar vader mee. ²⁰ Bovendien bedroog Jakob Laban de Arameeër door hem niet te vertellen dat hij op de vlucht was. ²¹ Dus vluchtte hij met alles wat hij had, stak de Eufraat over en zette koers naar het bergland van Gilead. ²² Op de derde dag werd Laban geïnformeerd dat Jakob was gevlucht. ²³ Hij nam zijn verwanten met zich mee, achtervolgde Jakob zeven dagen en haalde hem in het bergland van Gilead in. ²⁴ Maar God kwam 's nachts in een droom tot Laban de Arameeër en zei: "Wees voorzichtig om niet goed of slecht tegen Jakob te spreken." ²⁵ Laban haalde Jakob in. Jakob had zijn tent in het bergland opgeslagen, en Laban en zijn verwanten kampeerden daar ook. ²⁶ Toen zei Laban tegen Jakob: "Wat heb je gedaan door mij te bedriegen en mijn dochters als gevangenen mee te nemen? ²⁷ Waarom ben je stiekem weggegaan en heb je mij bedrogen? Waarom heb je het mij niet verteld, zodat ik je met vreugde en gezang, met tamboerijn en lier had kunnen uitzwaaie?" ²⁸ Je hebt me niet eens mijn kleinkinderen en mijn dochters vaarwel laten kussen. Je hebt dwaas gehandeld. ²⁹ Ik heb de macht om je kwaad te doen; maar afgelopen nacht zei de God van je vader tegen mij: 'Wees voorzichtig om niet goed of slecht tegen Jakob te spreken.' ³⁰ Nu ben je weggegaan omdat je verlangde terug te keren naar het huis van je vader. Maar waarom heb je mijn goden meegenomen?" ³¹ Jakob antwoordde Laban: "Ik was bang, omdat ik dacht dat je je dochters met geweld van mij zou afnemen. ³² Maar als je iemand vindt die jouw goden heeft, zal die persoon niet leven. In aanwezigheid van onze verwanten, kijk zelf of er iets van jou bij mij is; en als dat zo is, neem het dan." Nu wist Jakob niet dat Rachel de goden had meegenomen. ³³ Dus ging Laban de tent van Jakob binnen, en de tent van Lea, en de tent van de twee slavinnen, maar hij vond ze niet. Nadat hij uit de tent van Lea kwam, ging hij de tent van Rachel binnen. ³⁴ Nu had Rachel de huisgoden genomen en in de zadel van haar kameel geplaatst en zat erop. Laban doorzocht alles in de tent maar vond niets. ³⁵ Rachel zei tegen haar vader: "Wees niet boos, mijn heer, dat ik niet voor je kan opstaan; ik heb mijn maandelijks

periode." Dus zocht hij, maar vond de huisgoden niet. ³⁶ Jakob werd boos en nam Laban onder handen. "Wat is mijn misdaad?" vroeg hij Laban. "Wat is mijn zonde dat je me zo fel hebt achtervolgd?" ³⁷ Nu je al mijn bezittingen hebt doorzocht, wat heb je gevonden dat van jouw huis is? Leg het hier voor onze verwanten en laat hen tussen ons oordelen. ³⁸ "Ik ben nu twintig jaar bij je geweest. Je ooiën en je geiten hebben niet geworpen, noch heb ik de rammen van je kudde gegeten. ³⁹ Ik bracht je geen dieren die door wilde beesten waren verscheurd; ik droeg het verlies zelf. En je eiste betaling van mij voor wat overdag of 's nachts werd gestolen. ⁴⁰ Dit was mijn situatie: De hitte verteerde me overdag en de vorst 's nachts, en slaap week van mijn ogen. ⁴¹ Twintig jaar was ik in jouw huis. Ik heb veertien jaar voor je gewerkt voor je twee dochters en zes jaar voor je kudde, en je veranderde mijn loon tien keer. ⁴² Als de God van mijn vader, de God van Abraham en de Ene die Isaak vreesde, niet met mij was geweest, zou je me zeker met lege handen hebben weggestuurd. Maar God heeft mijn ellende en de arbeid van mijn handen gezien, en afgelopen nacht heeft hij je berispt." ⁴³ Laban antwoordde Jakob: "De dochters zijn mijn dochters, de kinderen zijn mijn kinderen, en de kudde zijn mijn kudde. Alles wat je ziet is van mij. Toch, wat kan ik vandaag doen aan deze dochters van mij, of aan de kinderen die zij hebben gebaard?" ⁴⁴ Kom nu, laten we een verbond sluiten, jij en ik, en laat het als een getuige tussen ons dienen." ⁴⁵ Dus nam Jakob een steen en zette die rechtop als een pilaar. ⁴⁶ Hij zei tegen zijn verwanten: "Verzamel wat stenen." Dus namen ze stenen en maakten een hoop, en ze aten daar bij de hoop. ⁴⁷ Laban noemde het Jegar-Sahadutha, en Jakob noemde het Gilead. ⁴⁸ Laban zei: "Deze hoop dient vandaag als een getuige tussen jou en mij." Daarom werd het Gilead genoemd. ⁴⁹ Het werd ook Mizpa genoemd, omdat hij zei: "Moge de Heer over ons waken wanneer we van elkaar gescheiden zijn." ⁵⁰ Als je mijn dochters slecht behandelt of andere vrouwen naast hen neemt, ook al is er niemand bij ons, bedenk dat God een getuige is tussen jou en mij." ⁵¹ Laban vervolgde tegen Jakob: "Hier is deze hoop, en hier is deze pilaar die ik tussen jou en mij heb opgericht. ⁵² Deze hoop is een getuige, en deze pilaar is een getuige, dat ik deze hoop niet zal passeren naar jouw kant om je kwaad te doen en dat jij deze hoop en pilaar niet zult passeren naar mijn

kant om mij kwaad te doen.⁵³ Moge de God van Abraham en de God van Nahor, de God van hun vader, tussen ons oordelen." Dus zwoer Jakob bij de Ene die zijn vader Isaak vreesde.⁵⁴ Hij bracht daar in het bergland een offer en nodigde zijn verwanten uit voor een maaltijd. Nadat ze hadden gegeten, brachten ze daar de nacht door.⁵⁵ Bij het aanbreken van de dag kuste Laban zijn kleinkinderen en zijn dochters en zegende hen. Toen vertrok hij en keerde terug naar zijn plaats.

32 Toen Jakob zijn reis voortzette, ontmoetten de engelen van God hem.² Bij het zien van hen verklaarde Jakob: "Dit is het kamp van God!" Daarom noemde hij de plaats Mahanaïm.³ Jakob stuurde boodschappers vooruit naar zijn broer Esau in het land Seir, het gebied van Edom.⁴ Hij instrueerde hen: "Dit is wat jullie moeten zeggen tegen mijn heer Esau: 'Uw dienaar Jakob meldt: Ik heb bij Laban gewoond en ben daar gebleven tot nu toe.'⁵ Ik bezit runderen, ezels, kuddes, en mannelijke en vrouwelijke dienaren. Ik stuur deze boodschap aan mijn heer, in de hoop gunst te vinden in uw ogen.'" ⁶ De boodschappers keerden terug naar Jakob en zeiden: "We zijn naar uw broer Esau gegaan, en hij komt u tegemoet met vierhonderd mannen." ⁷ Jakob was zeer bang en bezorgd, dus verdeelde hij de mensen die bij hem waren, samen met de kuddes, vee en kamelen, in twee groepen.⁸ Hij redeneerde: "Als Esau de ene groep aanvalt, kan de andere groep ontsnappen." ⁹ Jakob bad: "O God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Isaak, Heer, u die mij vertelde: 'Keer terug naar uw vaderland en familie, en ik zal u voorspoedig maken,' ¹⁰ Ik ben het niet waard al de goedheid en trouw die u uw dienaar hebt bewezen. Ik stak deze Jordaan over met alleen mijn staf, en nu ben ik twee kampen geworden." ¹¹ Red mij alstublieft uit de hand van mijn broer Esau, want ik ben bang dat hij mij zal aanvallen, evenals de moeders met hun kinderen." ¹² Toch hebt u beloofd: 'Ik zal u zeker voorspoedig maken en uw nakomelingen zo talrijk maken als het zand van de zee, dat niet te tellen is.'" ¹³ Hij bracht daar de nacht door en selecteerde een geschenk voor zijn broer Esau uit wat hij bij zich had: ¹⁴ tweehonderd geiten en twintig bokken, tweehonderd schapen en twintig rammen, ¹⁵ dertig zogende kamelen met hun jongen, veertig koeien en tien stieren, en twintig ezinnen en tien ezels. ¹⁶ Hij plaatste ze onder de hoede van zijn dienaren, elke

kudde apart, en instrueerde hen: "Ga voor mij uit en houd enige afstand tussen de kuddes." ¹⁷ Hij gaf de leider de opdracht: "Wanneer mijn broer Esau u ontmoet en vraagt: 'Van wie bent u, en waar gaat u heen, en van wie zijn al deze dieren voor u?' ¹⁸ moet u antwoorden: 'Ze behoren toe aan uw dienaar Jakob. Ze zijn een geschenk gestuurd aan mijn heer Esau, en hij volgt ons.'" ¹⁹ Hij instrueerde de tweede, de derde, en allen die de kuddes volgden: "Jullie moeten hetzelfde tegen Esau zeggen wanneer jullie hem ontmoeten." ²⁰ En zorg ervoor dat je zegt: 'Uw dienaar Jakob komt achter ons aan.'" Want hij dacht: "Ik zal hem gunstig stemmen met deze geschenken die ik vooruit stuur; daarna, wanneer ik hem zie, zal hij mij misschien accepteren." ²¹ Dus Jakobs geschenken gingen voor hem uit, terwijl hij die nacht in het kamp bleef. ²² Die nacht stond Jakob op, nam zijn twee vrouwen, zijn twee dienaressen, en zijn elf zonen, en stak de doorwaadbare plaats van de Jabbok over. ²³ Toen hij hen over de stroom had gestuurd, zond hij ook al zijn bezittingen over. ²⁴ Jakob bevond zich alleen, en een man raakte in een worsteling met hem tot het aanbreken van de dag. ²⁵ Toen de man beseftte dat hij niet tegen hem kon winnen, raakte hij de heupkom van Jakob aan, waardoor deze ontwricht raakte terwijl ze worstelden. ²⁶ Toen zei de man: "Laat me gaan, want het is dagbreak." Maar Jakob antwoordde: "Ik laat u niet gaan tenzij u mij zegent." ²⁷ De man vroeg hem: "Wat is uw naam?" "Jakob," antwoordde hij. ²⁸ Toen zei de man: "Uw naam zal niet langer Jakob zijn, maar Israël, omdat u hebt gestreden met God en met mensen en hebt overwonnen." ²⁹ Jakob zei: "Vertel me alstublieft uw naam." Maar hij antwoordde: "Waarom vraagt u mijn naam?" En hij zegende hem daar. ³⁰ Dus noemde Jakob de plaats Pniël, zeggende: "Het is omdat ik God van aangezicht tot aangezicht zag, en toch werd mijn leven gespaard." ³¹ De zon ging op toen hij Pniël passeerde, en hij liep mank vanwege zijn heup. ³² Om deze reden onthouden de Israëlieten zich tot op de dag van vandaag van het eten van de pees die aan de heupkom is bevestigd, omdat Jakobs heup werd aangerakt nabij de pees.

33 Jakob sloeg zijn ogen op en zag Esau naderen met vierhonderd mannen. Hij verdeelde de kinderen onder Lea, Rachel en de twee dienstmaagden. ² Hij plaatste de dienstmaagden en hun kinderen vooran, Lea en

haar kinderen daarachter, en Rachel en Jozef achteraan. ³ Jakob zelf ging voorop en boog zich zeven keer ter aarde terwijl hij zijn broer naderde. ⁴ Ezau rende Jakob tegemoet, omhelsde hem, viel hem om de hals en kuste hem, en beiden huilden. ⁵ Ezau keek op en zag de vrouwen en kinderen, en vroeg: "Wie zijn deze bij jou?" Jakob antwoordde: "Dit zijn de kinderen die God genadig aan uw dienaar heeft gegeven." ⁶ Toen kwamen de dienstmaagden en hun kinderen naar voren en bogen zich neer. ⁷ Lea en haar kinderen kwamen ook naar voren en bogen zich neer. Ten slotte naderden Jozef en Rachel en bogen zich neer. ⁸ Ezau vroeg: "Wat bedoel je met al die kudde die ik tegenkwam?" Jakob antwoordde: "Om gunst te vinden in uw ogen, mijn heer." ⁹ Ezau zei: "Ik heb genoeg, mijn broer. Laat wat je hebt van jou blijven." ¹⁰ Jakob drong aan: "Nee, alstublieft, als ik gunst heb gevonden in uw ogen, accepteer dan dit geschenk van mij, want uw gezicht zien is als het zien van het gezicht van God, nu u mij gunstig hebt ontvangen." ¹¹ "Accepteer alstublieft het geschenk dat u is gebracht, want God is mij genadig geweest en ik heb alles wat ik nodig heb." Omdat Jakob hem aandrong, accepteerde Ezau het. ¹² Ezau stelde voor: "Laten we op weg gaan en ik zal u vergezellen." ¹³ Jakob zei: "Mijn heer weet dat de kinderen zwak zijn, en ik moet zorgen voor de zogende kudden en vee. Als ze een dag hard worden gedreven, zullen de dieren sterven." ¹⁴ "Laat mijn heer alstublieft voor zijn dienaar uit gaan. Ik zal in een rustig tempo voortgaan, volgens het vee en de kinderen, totdat ik bij mijn heer in Seir kom." ¹⁵ Ezau bood aan: "Laat mij enkele van mijn mannen bij u achterlaten." Maar Jakob zei: "Waarom dat? Laat mij gunst vinden in de ogen van mijn heer." ¹⁶ Ezau vertrok die dag en vervolgde zijn reis naar Seir. ¹⁷ Jakob reisde echter naar Sukkot, waar hij een huis bouwde en schuilplaatsen voor zijn vee. Daarom wordt de plaats Sukkot genoemd. ¹⁸ Jakob kwam veilig aan in de stad Sichem in Kanaän, komende van Paddan-Aram, en sloeg zijn kamp op voor de stad. ¹⁹ Hij kocht het stuk land waar hij zijn tent had opgeslagen van de zonen van Hemor, de vader van Sichem, voor honderd zilverstukken. ²⁰ Daar richtte hij een altaar op en noemde het El-Elohe-Israël.

zoon van Hemor de Heviet, de vorst van het land, haar zag, nam hij haar en sliep met haar, en verkrachtte haar. ³ Zijn hart werd naar Dinah, de dochter van Jakob, getrokken, en hij hield van de jonge vrouw en sprak teder tot haar. ⁴ Dus zei Sichem tegen zijn vader Hemor: "Haal mij dit meisje als mijn vrouw." ⁵ Toen Jakob hoorde dat zijn dochter Dinah onteerd was, waren zijn zonen bij zijn vee in de velden, dus hield hij zijn vrede totdat zij terugkeerden. ⁶ Toen ging Hemor, de vader van Sichem, uit om met Jakob te spreken. ⁷ Nu kwamen Jakobs zonen van de velden toen zij het hoorden; zij waren bedroefd en zeer boos, omdat Sichem een schandelijke daad in Israël had begaan door met Jakobs dochter te slapen—iets dat niet gedaan had mogen worden. ⁸ Maar Hemor sprak met hen, zeggende: "De ziel van mijn zoon Sichem verlangt naar uw dochter. Geef haar alstublieft aan hem als zijn vrouw." ⁹ Sluit huwelijksallianties met ons; bied uw dochters aan ons aan en accepteer de onze voor uzelf. ¹⁰ U kunt onder ons wonen; het land staat voor u open. Woon erin, handel erin, en verwerf eigendom erin." ¹¹ Sichem richtte zich tot Dinah's vader en broers: "Verleen mij gunst in uw ogen, en ik zal u geven wat u ook vraagt." ¹² Stel de bruidsschat en het geschenk zo hoog als u wilt, en ik zal betalen wat u mij vraagt. Geef mij alleen het meisje als mijn vrouw." ¹³ Jakobs zonen antwoordden Sichem en zijn vader Hemor bedrieglijk, omdat hij hun zuster Dinah onteerd had. ¹⁴ Zij zeiden tot hen: "Wij kunnen zoiets niet doen—onze zuster geven aan een man die onbesneden is, zou een schande voor ons zijn." ¹⁵ Wij zullen alleen op deze voorwaarde toestemmen: dat u wordt zoals wij door al uw mannen te besnijden. ¹⁶ Dan zullen wij u onze dochters geven en uw dochters voor ons nemen. Wij zullen onder u wonen en één volk worden. ¹⁷ Maar als u niet instemt om besneden te worden, zullen wij onze zuster meenemen en vertrekken." ¹⁸ Hemor en zijn zoon Sichem vonden het voorstel aanvaardbaar. ¹⁹ De jonge man, die meer gerespecteerd werd dan al zijn vaders huis, aarzelde niet om te doen wat zij zeiden, omdat hij verrukt was van Jakobs dochter. ²⁰ Dus gingen Hemor en zijn zoon Sichem naar de stadspoort om met de mannen van hun stad te spreken. ²¹ "Deze mannen zijn vriendelijk met ons," zeiden zij. "Laat hen in het land wonen en erin handelen; het land is groot genoeg voor hen. Wij kunnen hun dochters als vrouwen nemen en onze dochters aan hen geven." ²²

Genesis

Maar de mannen zullen alleen toestemmen om met ons als één volk te leven op voorwaarde dat elke man onder ons besneden wordt, zoals zij zijn. ²³ Zullen hun vee, hun eigendom en al hun dieren niet van ons worden? Laten we instemmen met hun voorwaarden, en zij zullen zich onder ons vestigen." ²⁴ Allen die uit de stadspoort gingen, stemden in met Hemor en zijn zoon Sichem, en elke man in de stad werd besneden. ²⁵ Drie dagen later, terwijl zij nog pijn hadden, namen twee van Jakobs zonen, Simeon en Levi, Dinah's broers, hun zwaarden en vielen de nietsvermoedende stad aan, waarbij zij elke man doodden. ²⁶ Zij doodden Hemor en zijn zoon Sichem met het zwaard en namen Dinah uit Sichems huis en vertrokken. ²⁷ Jakobs zonen kwamen over de doden en plunderden de stad, omdat hun zuster onteerd was. ²⁸ Zij namen hun kudden en vee en ezels en alles wat van hen was in de stad en op de velden. ²⁹ Zij namen al hun rijkdom en al hun kleine kinderen en hun vrouwen mee, alles wat in de huizen was als buit. ³⁰ Toen zei Jakob tegen Simeon en Levi: "Jullie hebben mij in moeilijkheden gebracht door mij verfoeilijk te maken voor de inwoners van het land, de Kanaänieten en Perizzieten. Wij zijn gering in aantal, en als zij zich tegen mij verenigen en mij aanvallen, zullen ik en mijn huis vernietigd worden." ³¹ Maar zij antwoordden: "Moest hij onze zuster met zo'n grove oneer behandelen?"

35 Toen instrueerde God Jakob: "Sta op, ga naar Bethel en verblijf daar, en bouw daar een altaar voor God, die aan je verscheen toen je vluchtte voor je broer Esau." ² Dus zei Jakob tegen zijn huishouding en allen die bij hem waren: "Verwijder de vreemde goden die onder jullie zijn, reinig jezelf en verander je kleding." ³ "Laten we opstaan en naar Bethel gaan, waar ik een altaar zal bouwen voor God, die mij antwoordde in mijn tijd van nood en met mij is geweest waar ik ook gereisd heb." ⁴ Zij gaven Jakob alle vreemde goden die zij bezaten en de ringen in hun oren, en Jakob begroef ze onder de eik bij Sichem. ⁵ Terwijl zij reisden, viel een grote schrik van God op de steden rondom hen, zodat niemand de zonen van Jakob achtervolgde. ⁶ Jakob en al de mensen met hem kwamen aan in Luz (dat is, Bethel) in het land Kanaän. ⁷ Hij bouwde daar een altaar en noemde de plaats El-bethel, omdat God zich daar aan hem had geopenbaard toen hij vluchtte voor zijn broer. ⁸ Nu stierf Debora, Rebekka's voedster, en werd begraven onder de eik beneden

Bethel; het werd Allon-bacuth genoemd. ⁹ God openbaarde zich opnieuw aan Jakob na zijn terugkeer uit Paddan-Aram, en Hij zegende hem. ¹⁰ God zei tegen hem: "Je naam is Jakob, maar je zult niet langer Jakob genoemd worden; Israël zal je naam zijn." Zo noemde Hij hem Israël. ¹¹ God zei ook tegen hem: "Ik ben God Almachtig; wees vruchtbaar en vermenigvuldig. Een volk en een menigte van volken zullen uit jou voortkomen, en koningen zullen uit jou voortkomen." ¹² "Het land dat Ik aan Abraham en Isaak heb gegeven, zal Ik aan jou geven, en Ik zal dit land aan je nakomelingen na jou geven." ¹³ Toen vertrok God van hem op de plaats waar Hij met hem had gesproken. ¹⁴ Jakob richtte een stenen zuil op op de plaats waar God met hem had gesproken, en hij goot er een plengoffer over uit en goot er ook olie over. ¹⁵ Jakob noemde de plaats waar God met hem had gesproken Bethel. ¹⁶ Toen vertrokken zij uit Bethel. Toen zij nog een eind van Efrat verwijderd waren, kreeg Rachel weeën en ondervond ernstige moeilijkheden. ¹⁷ Tijdens haar hevige weeën zei de vroedvrouw tegen haar: "Wees niet bang, want je hebt nog een zoon." ¹⁸ Terwijl zij haar laatste adem uitblies—want zij was stervende—noemde zij haar zoon Ben-oni, maar zijn vader noemde hem Benjamin. ¹⁹ Zo stierf Rachel en werd begraven langs de weg naar Efrat (dat is, Bethlehem). ²⁰ Jakob richtte een zuil op boven haar graf; het is de zuil van Rachels graf tot op de dag van vandaag. ²¹ Israël vervolgde zijn reis en zette zijn tent op voorbij de toren van Eder. ²² Terwijl Israël in dat land verbleef, ging Ruben en sliep met de bijvrouw van zijn vader, Bilha, en Israël hoorde ervan. Nu had Jakob twaalf zonen: ²³ Lea's zonen waren Ruben, Jakobs eerstgeborene, en Simeon, Levi, Juda, Issaschar en Zebulon. ²⁴ Rachel had twee zonen: Jozef en Benjamin. ²⁵ De zonen van Rachels dienstmaagd Bilha waren Dan en Naftali. ²⁶ De zonen van Lea's dienstmaagd Zilpa waren Gad en Aser. Dit waren de zonen van Jakob, die hem in Paddan-Aram geboren werden. ²⁷ Jakob kwam bij zijn vader Isaak in Mamre, nabij Kirjat-Arba (dat is, Hebron), waar Abraham en Isaak verbleven hadden. ²⁸ Isaak bereikte de leeftijd van honderdachtig jaar. ²⁹ Toen blies hij zijn laatste adem uit en stierf, en werd verzameld bij zijn volk, oud en van dagen verzadigd. Zijn zonen Esau en Jakob begroeven hem.

36 Dit zijn de geslachtsregisters van Ezau (ook bekend als Edom). ² Ezau nam zijn vrouwen uit de dochters van Kanaän: Ada, de dochter van Elon de Hethiet, en Oholibama, de dochter van Ana en kleindochter van Zibeon de Heviet— ³ en Basemath, de dochter van Ismaël, de zuster van Nebajoth. ⁴ Ada baarde Elifaz voor Ezau, terwijl Basemath Reüel baarde. ⁵ en Oholibama baarde Jeüs, Jalam en Korach. Dit zijn de zonen van Ezau, die hem in het land Kanaän werden geboren. ⁶ Ezau nam zijn vrouwen, zonen, dochters en alle leden van zijn huishouden, samen met zijn vee, runderen en al zijn eigendommen die hij in Kanaän had verworven, en verhuisde naar een land op enige afstand van zijn broer Jakob. ⁷ Want hun bezittingen waren te talrijk om samen te wonen; het land waar zij verbleven kon hen niet onderhouden vanwege hun vee. ⁸ Zo vestigde Ezau zich in het bergland van Seïr; Ezau is Edom. ⁹ Dit zijn de geslachtsregisters van Ezau, de vader van de Edomieten, in het bergland van Seïr. ¹⁰ Hier zijn de namen van Ezau's zonen: Elifaz, geboren uit Ezau's vrouw Ada; en Reüel, geboren uit Ezau's vrouw Basemath. ¹¹ De zonen van Elifaz waren Teman, Omar, Zefo, Gaëtam en Kenaz. ¹² Timna was een bijvrouw van Ezau's zoon Elifaz, en zij baarde Amalek aan Elifaz. Dit waren de kleinzonen van Ezau's vrouw Ada. ¹³ De zonen van Reüel waren Nahath, Zerah, Samma en Mizza. Dit waren de kleinzonen van Ezau's vrouw Basemath. ¹⁴ De zonen van Ezau's vrouw Oholibama, de dochter van Ana en kleindochter van Zibeon: zij baarde aan Ezau Jeüs, Jalam en Korach. ¹⁵ Dit waren de stamhoofden onder de nakomelingen van Ezau. De zonen van Elifaz, de eerstgeborene van Ezau: stamhoofden Teman, Omar, Zefo, Kenaz, ¹⁶ Korach, Gaëtam en Amalek. Dit waren de stamhoofden afstammend van Elifaz in het land Edom; zij waren de zonen van Ada. ¹⁷ De zonen van Reüel, Ezau's zoon: stamhoofden Nahath, Zerah, Samma en Mizza. Dit waren de stamhoofden afstammend van Reüel in het land Edom; zij waren de zonen van Ezau's vrouw Basemath. ¹⁸ De zonen van Ezau's vrouw Oholibama: stamhoofden Jeüs, Jalam en Korach. Dit waren de stamhoofden afstammend van Ezau's vrouw Oholibama, de dochter van Ana. ¹⁹ Dit waren de nakomelingen van Ezau, ook bekend als Edom, en dit waren hun stamhoofden. ²⁰ Dit waren de nakomelingen van Seïr de Horiet, die in de regio woonden: Lotan, Sobal, Zibeon, Ana, ²¹ Disan, Ezer en Disan. Dit waren de

Horitische leiders, de zonen van Seïr in het land Edom. ²² De zonen van Lotan waren Hori en Homam; en Timna was Lotans zuster. ²³ Sobals familie omvatte Alvan, Manahath, Ebal, Sefro en Onam. ²⁴ Dit waren de zonen van Zibeon: Aja en Ana. Dit is de Ana die de warmwaterbronnen in de wildernis ontdekte terwijl hij de ezels van zijn vader Zibeon hoedde. ²⁵ Dit waren de kinderen van Ana: Disan en Oholibama, de dochter van Ana. ²⁶ Dit waren de zonen van Disan: Hemdan, Esban, Jitran en Keran. ²⁷ Ezers familie waren Bilhan, Zaävan en Akan. ²⁸ Disans familie waren Us en Aran. ²⁹ Dit waren de Horitische leiders: Lotan, Sobal, Zibeon, Ana, ³⁰ Disan, Ezer en Disan. Dit waren de Horitische leiders, volgens hun divisies, in het land Seïr. ³¹ Dit waren de koningen die regeerden in het land Edom voordat er een koning over de Israëlieten regeerde. ³² Bela, zoon van Beor, regeerde in Edom, en de naam van zijn stad was Dinhaba. ³³ Toen Bela stierf, volgde Jobab, de zoon van Zerah uit Bozra, hem op als koning. ³⁴ Toen Jobab stierf, nam Husam uit het gebied van de Temanieten het over als koning. ³⁵ Toen Husam stierf, volgde Hadad, de zoon van Bedad, die Midian in het land Moab versloeg, hem op als koning; zijn stad heette Avith. ³⁶ Toen Hadad stierf, nam Samla uit Masreka het over als koning. ³⁷ Toen Samla stierf, werd Saul uit Rechobot aan de rivier koning. ³⁸ Toen Saul stierf, volgde Baäl-Hanan, de zoon van Achbor, hem op als koning. ³⁹ Toen Baäl-Hanan, de zoon van Achbor, stierf, volgde Hadar hem op als koning. Zijn stad heette Pau, en de naam van zijn vrouw was Mehetabel, dochter van Matred, dochter van Mezahab. ⁴⁰ Dit waren de namen van de stamhoofden afstammend van Ezau, volgens hun families en hun woonplaatsen, bij hun namen: stamhoofd Timna, stamhoofd Alva, stamhoofd Jetheth, ⁴¹ stamhoofd Oholibama, stamhoofd Ela, en stamhoofd Pinon, ⁴² stamhoofd Kenaz, stamhoofd Teman, en stamhoofd Mibzar, ⁴³ stamhoofd Magdiël, en stamhoofd Iram. Dit waren de stamhoofden van Edom, volgens hun nederzettingen in het land dat zij bezetten. Dit is de geslachtslijn van Ezau, de vader van de Edomieten.

37 Jakob woonde in het land waar zijn vader als vreemdeling had verbleven, in het land Kanaän. ² Dit zijn de geschiedenissen van Jakobs familie. Jozef, op de leeftijd van zeventien, was de kudde aan het hoeden met zijn broers, de zonen van Bilha en Zilpa, de vrouwen van zijn vader.

Genesis

Jozef bracht een slecht verslag over hen aan hun vader. ³ Israël hield meer van Jozef dan van al zijn andere zonen, omdat hij de zoon van zijn ouderdom was; en hij maakte voor hem een veelkleurige jas. ⁴ Toen zijn broers zagen dat hun vader meer van hem hield dan van al zijn broers, haatten zij hem en konden zij niet vriendelijk met hem spreken. ⁵ Jozef had een droom, en toen hij die aan zijn broers vertelde, haatten zij hem nog meer. ⁶ Hij zei tegen hen: "Luister alstublieft naar deze droom die ik heb gehad: ⁷ We waren schoven aan het binden op het veld, en plotseling stond mijn schoof op en bleef rechtop staan, terwijl jullie schoven zich verzamelden en zich bogen voor mijn schoof." ⁸ Zijn broers zeiden tegen hem: "Denk je echt dat je over ons zult regeren? Zul je werkelijk over ons heersen?" Dus haatten zij hem nog meer om zijn dromen en zijn woorden. ⁹ Toen had hij nog een andere droom en vertelde die aan zijn broers. "Luister," zei hij, "ik heb nog een droom gehad, en deze keer bogen de zon, de maan en elf sterren zich voor mij neer." ¹⁰ Toen hij het aan zijn vader en zijn broers vertelde, berispte zijn vader hem en zei: "Wat is deze droom die je hebt gehad? Zullen je moeder en ik en je broers werkelijk komen om ons ter aarde voor je neer te buigen?" ¹¹ Zijn broers benijdden hem, en zijn vader liet de zaak niet uit zijn gedachten gaan. ¹² Zijn broers gingen de kudde van hun vader weiden bij Sichem. ¹³ Israël zei tegen Jozef: "Zijn je broers niet de kudde aan het weiden bij Sichem? Kom, ik zal je naar hen sturen." Jozef antwoordde: "Ik zal gaan." ¹⁴ Hij zei tegen hem: "Ga nu en kijk of het goed gaat met je broers en met de kudde, en breng mij verslag uit." Dus zond hij hem uit het dal van Hebron, en hij kwam in Sichem aan. ¹⁵ Een man vond hem dwalend in de velden en vroeg hem: "Wat zoek je?" ¹⁶ Hij antwoordde: "Ik zoek mijn broers; kunt u mij vertellen waar zij de kudde aan het weiden zijn?" ¹⁷ De man zei: "Ze zijn van hier vertrokken; ik hoorde hen zeggen: 'Laten we naar Dothan gaan.'" Dus ging Jozef achter zijn broers aan en vond hen in Dothan. ¹⁸ Toen ze hem van een afstand zagen, voordat hij hen bereikte, beraamden ze een plan om hem te doden. ¹⁹ Ze zeiden tegen elkaar: "Daar komt die dromer aan! ²⁰ Kom nu, laten we hem doden en hem in een van deze putten gooien; we kunnen zeggen dat een wild dier hem heeft verslonden. Dan zullen we zien wat er van zijn dromen terechtkomt." ²¹ Maar Ruben hoorde dit en probeerde hem uit hun handen te redden. "Laten we

zijn leven niet nemen," zei hij. ²² "Vergiet geen bloed. Gooi hem in deze put hier in de wildernis, maar leg geen hand op hem." Ruben zei dit om hem uit hun handen te redden en hem naar zijn vader terug te brengen. ²³ Toen Jozef bij zijn broers kwam, trokken ze hem zijn jas uit, de veelkleurige jas die hij droeg. ²⁴ Ze namen hem en gooiden hem in de put. De put was leeg, zonder water. ²⁵ Terwijl ze gingen zitten om een maaltijd te eten, keken ze op en zagen een karavaan van Ismaëlieten uit Gilead komen, met hun kamelen beladen met specerijen, balsem en mirre, op weg naar Egypte. ²⁶ Juda zei tegen zijn broers: "Wat voor voordeel is er als we onze broer doden en zijn bloed bedekken?" ²⁷ Kom, laten we hem aan de Ismaëlieten verkopen en niet onze handen aan hem slaan; want hij is onze broer, ons eigen vlees." Zijn broers stemden ermee in. ²⁸ Toen de Midianitische handelaars voorbij kwamen, trokken ze Jozef uit de put en verkochten hem voor twintig sikkels zilver aan de Ismaëlieten, die hem naar Egypte brachten. ²⁹ Toen Ruben naar de put terugkeerde en zag dat Jozef er niet was, scheurde hij zijn kleren. ³⁰ Hij keerde terug naar zijn broers en zei: "De jongen is er niet! Waar kan ik nu heen?" ³¹ Ze namen Jozefs jas, slachtten een geit en doopten de jas in het bloed. ³² Ze brachten de veelkleurige jas naar hun vader en zeiden: "We hebben dit gevonden. Onderzoek het om te zien of het de jas van uw zoon is." ³³ Hij herkende het en zei: "Het is de jas van mijn zoon! Een wild dier heeft hem verslonden. Jozef is zeker verscheurd." ³⁴ Jakob scheurde zijn kleren, trok een rouwkleed aan en rouwde vele dagen om zijn zoon. ³⁵ Al zijn zonen en dochters kwamen om hem te troosten, maar hij weigerde zich te laten troosten. "Nee," zei hij, "ik zal rouwend om mijn zoon naar het graf gaan." Zo weende zijn vader om hem. ³⁶ In Egypte verkochten de Midianieten Jozef aan Potifar, een hooggeplaatst ambtenaar van de farao, die de bevelhebber van de lijfwacht was.

38

In die tijd vertrok Juda van zijn broers en ging bij een zekere Adullamiet genaamd Hira verblijven. ² Daar zag Juda de dochter van een Kanaänitische man genaamd Sua; hij nam haar als zijn vrouw en had gemeenschap met haar. ³ Zij werd zwanger van hem en baarde een zoon, die hij Er noemde. ⁴ Zij werd opnieuw zwanger en baarde een zoon, die zij Onan noemde. ⁵ Zij baarde nog een zoon en noemde hem Sela; het was in Chezib dat zij hem baarde. ⁶ Juda vond een vrouw voor Er, zijn

Genesis

eerstgeborene, en haar naam was Tamar. ⁷ Maar Er, Juda's eerstgeborene, was slecht in de ogen van de Heer, dus de Heer doodde hem. ⁸ Toen zei Juda tegen Onan: "Ga naar de vrouw van je broer en vervul je plicht als zwager tegenover haar, om nakomelingen voor je broer te verwekken." ⁹ Maar Onan wist dat de nakomelingen niet van hem zouden zijn; dus telkens wanneer hij gemeenschap had met de vrouw van zijn broer, verspilde hij zijn zaad op de grond om te voorkomen dat hij nakomelingen voor zijn broer zou verwekken. ¹⁰ Wat hij deed was slecht in de ogen van de Heer, dus de Heer doodde ook hem. ¹¹ Toen zei Juda tegen zijn schoondochter Tamar: "Leef als weduwe in het huis van je vader totdat mijn zoon Sela volwassen is." Want hij dacht: "Hij zou ook kunnen sterven, net als zijn broers." Dus ging Tamar in het huis van haar vader wonen. ¹² Na verloop van tijd stierf de vrouw van Juda, de dochter van Sua. Toen Juda van zijn rouw hersteld was, ging hij naar Timna naar zijn schaapscheerders, vergezeld door zijn vriend Hira de Adullamiet. ¹³ Tamar werd geïnformeerd: "Je schoonvader gaat naar Timna om zijn schapen te scheren." ¹⁴ Dus verwijderde zij haar weduwekleding, bedekte zichzelf met een sluier, en ging bij de ingang van Enaïm zitten, dat aan de weg naar Timna ligt. Zij zag dat Sela volwassen was geworden, maar zij was niet aan hem als vrouw gegeven. ¹⁵ Toen Juda haar zag, dacht hij dat zij een prostituee was, omdat zij haar gezicht had bedekt. ¹⁶ Niet beseffend dat zij zijn schoondochter was, benaderde hij haar langs de weg en zei: "Kom nu, laat mij gemeenschap met je hebben." Zij vroeg: "Wat geef je mij om gemeenschap met mij te hebben?" ¹⁷ Hij antwoordde: "Ik zal je een jonge geit van mijn kudde sturen." Zij vroeg: "Geef je mij een onderpand totdat je het stuurt?" ¹⁸ Hij zei: "Wat voor onderpand moet ik je geven?" Zij antwoordde: "Je zegel en het koord ervan, en de staf in je hand." Dus gaf hij ze aan haar en had gemeenschap met haar, en zij werd zwanger van hem. ¹⁹ Toen stond zij op en vertrok, verwijderde haar sluier, en trok haar weduwekleding weer aan. ²⁰ Juda stuurde de jonge geit door zijn vriend de Adullamiet om het onderpand van de vrouw terug te krijgen, maar hij vond haar niet. ²¹ Hij vroeg de mannen van de plaats: "Waar is de tempelprostituee die langs de weg bij Enaïm was?" Zij antwoordden: "Er is hier geen tempelprostituee geweest." ²² Dus keerde hij terug naar Juda en zei: "Ik heb haar niet

gevonden, en de mannen van de plaats zeiden: 'Er is hier geen tempelprostituee geweest.'" ²³ Toen zei Juda: "Laat haar de dingen houden, anders worden wij belachelijk gemaakt. Immers, ik heb deze jonge geit gestuurd, maar jij hebt haar niet gevonden." ²⁴ Ongeveer drie maanden later werd Juda geïnformeerd: "Je schoondochter Tamar heeft zich als prostituee gedragen, en zij is nu zwanger." Juda zei: "Breng haar naar buiten en laat haar verbrand worden!" ²⁵ Terwijl zij naar buiten werd gebracht, stuurde zij een boodschap naar haar schoonvader, zeggende: "Ik ben zwanger van de man die deze dingen bezit." Zij voegde eraan toe: "Onderzoek alstublieft en zie van wie deze zegelring, koord, en staf zijn." ²⁶ Juda herkende ze en zei: "Zij is rechtvaardiger dan ik, omdat ik haar niet aan mijn zoon Sela heb gegeven." En hij had geen gemeenschap meer met haar. ²⁷ Toen het tijd was voor haar om te bevallen, droeg zij een tweeling. ²⁸ Terwijl zij aan het bevallen was, stak een van hen zijn hand uit, en de vroedvrouw bond een scharlaken draad om zijn pols, zeggende: "Deze kwam als eerste naar buiten." ²⁹ Maar toen hij zijn hand terugtrok, kwam zijn broer naar buiten, en zij zei: "Wat een doorbraak heb je voor jezelf gemaakt!" Dus werd hij Perez genoemd. ³⁰ Daarna kwam zijn broer, die de scharlaken draad om zijn pols had, naar buiten, en hij werd Zerah genoemd.

39 Nu was Jozef naar Egypte gebracht, en Potifar, een Egyptische officier van de farao en hoofd van de lijfwacht, kocht hem van de Ismaëlieten die hem daarheen hadden gebracht. ² De Heer was met Jozef, en hij werd een voorspoedig man, levend in het huis van zijn Egyptische meester. ³ Zijn meester zag dat de Heer met hem was en dat de Heer succes schonk aan alles wat hij ondernam. ⁴ Jozef vond genade in de ogen van zijn meester en werd zijn persoonlijke bediende. Potifar stelde hem aan over zijn huishouden en vertrouwde hem alles toe wat hij bezat. ⁵ Vanaf het moment dat hij hem opzichter maakte over zijn huis en alles wat hij bezat, zegende de Heer het huis van de Egyptenaar omwille van Jozef. De zegen van de Heer was op alles wat hij had, zowel in het huis als op het veld. ⁶ Dus liet Potifar alles wat hij had aan Jozefs zorg over, en met Jozef in charge, bekommerde hij zich alleen om het voedsel dat hij at. Nu was Jozef knap van gestalte en uiterlijk. ⁷ Na enige tijd vestigde de vrouw van zijn meester haar blik op Jozef en zei: "Lig

Genesis

met mij.”⁸ Maar hij weigerde en zei tegen de vrouw van zijn meester: "Met mij in charge, bekommert mijn meester zich niet om iets in het huis; hij heeft alles wat hij bezit aan mijn zorg toevertrouwd.”⁹ Er is niemand groter in dit huis dan ik. Mijn meester heeft niets van mij weerhouden behalve u, omdat u zijn vrouw bent. Hoe zou ik dan zo'n slechte daad kunnen doen en zondigen tegen God?”¹⁰ Hoewel ze dag na dag tot Jozef sprak, gaf hij geen gehoor aan haar verzoek om naast haar te liggen of bij haar te zijn.¹¹ Op een dag ging hij het huis binnen om zijn taken uit te voeren, en geen van de huisbedienden was aanwezig.¹² Ze greep hem bij zijn kleed en zei: "Lig met mij!" Maar hij liet zijn kleed in haar hand en vluchtte naar buiten.¹³ Toen ze beseftte dat hij zijn kleed in haar hand had achtergelaten en naar buiten was gevlucht,¹⁴ riep ze de huisbedienden en zei: "Kijk, deze Hebreër is naar ons gebracht om ons te bespotten! Hij kwam binnen om met mij te liggen, maar ik schreeuwde.”¹⁵ Toen hij mij mijn stem hoorde verheffen en schreeuwen, liet hij zijn kleed naast mij en vluchtte naar buiten.”¹⁶ Ze hield zijn kleed bij zich tot zijn meester thuiskwam.¹⁷ Toen vertelde ze het voorval aan hem, zeggende: "De Hebreeuwse slaaf die u ons bracht, kwam naar mij om mij te bespotten.”¹⁸ Maar zodra ik mijn stem verhief en schreeuwde, liet hij zijn kleed naast mij en vluchtte naar buiten.”¹⁹ Toen zijn meester het verhaal hoorde dat zijn vrouw hem vertelde, zeggende: "Dit is wat uw slaaf mij heeft aangedaan," werd hij woedend.²⁰ Jozefs meester nam hem en plaatste hem in de gevangenis waar de gevangenen van de koning werden vastgehouden. En hij bleef daar in de gevangenis.²¹ Maar de Heer was met Jozef, toonde hem standvastige liefde en schonk hem gunst in de ogen van de gevangenvaarder.²² De gevangenvaarder stelde Jozef aan over alle gevangenen die daar werden vastgehouden, en hij was verantwoordelijk voor alles wat er in de gevangenis werd gedaan.²³ De gevangenvaarder schonk geen aandacht aan iets onder Jozefs zorg, omdat de Heer met hem was en alles wat hij deed voorspoedig maakte.

40

Enige tijd later beledigden de schenker en de bakker van de koning van Egypte hun heer, de koning van Egypte.² Farao werd erg boos op zijn twee beambten, de hoofdschenker en de hoofdbakker.³ Hij zette hen in hechtenis in het huis van de hoofdman van de lijfwacht, in dezelfde

gevangenis waar Jozef gevangen zat.⁴ De hoofdman van de lijfwacht wees hen toe aan Jozef, en hij bediende hen; zij waren enige tijd in hechtenis.⁵ De schenker en de bakker van de koning van Egypte, die in de gevangenis waren opgesloten, hadden beiden een droom in dezelfde nacht, en elke droom had zijn eigen betekenis.⁶ Toen Jozef 's morgens bij hen kwam, merkte hij dat ze terneergeslagen waren.⁷ Hij vroeg de beambten van Farao die met hem in hechtenis waren in het huis van zijn meester: "Waarom zien jullie er vandaag zo somber uit?"⁸ Zij antwoordden: "Wij hebben dromen gehad, en er is niemand die ze kan uitleggen." Jozef zei tegen hen: "Behoren uitleggingen niet aan God toe? Vertel mij jullie dromen, alsjeblieft." ⁹ Dus vertelde de hoofdschenker zijn droom aan Jozef en zei: "In mijn droom was er een wijnstok voor mij,¹⁰ en aan de wijnstok waren drie ranken. Terwijl hij uitbotte, openden zijn bloesems zich, en zijn trossen rijpten tot druiven.¹¹ De beker van Farao was in mijn hand, en ik nam de druiven, perste ze uit in de beker van Farao, en zette de beker in zijn hand." ¹² Jozef zei tegen hem: "Dit is de uitleg: de drie ranken zijn drie dagen.¹³ Binnen drie dagen zal Farao uw hoofd verheffen en u in uw positie herstellen, en u zult de beker van Farao in zijn hand geven, zoals u deed toen u zijn schenker was." ¹⁴ Maar wanneer het goed met u gaat, denk dan aan mij en betoon mij vriendelijkheid; noem mij aan Farao en haal mij uit deze gevangenis." ¹⁵ Ik ben met geweld uit het land van de Hebreëen gehaald, en zelfs hier heb ik niets gedaan om het te verdienen om in een kerker te worden gezet." ¹⁶ Toen de hoofdbakker zag dat de uitleg gunstig was, zei hij tegen Jozef: "Ik had ook een droom: op mijn hoofd waren drie manden met brood." ¹⁷ In de bovenste mand waren allerlei soorten gebakken goederen voor Farao, maar de vogels aten ze uit de mand op mijn hoofd." ¹⁸ Jozef antwoordde: "Dit is de uitleg: de drie manden zijn drie dagen." ¹⁹ Binnen drie dagen zal Farao uw hoofd van u afnemen en u aan een paal hangen, en de vogels zullen uw vlees eten." ²⁰ Op de derde dag, de verjaardag van Farao, hield hij een feest voor al zijn beambten. Hij verhief het hoofd van de hoofdschenker en het hoofd van de hoofdbakker in aanwezigheid van zijn beambten: ²¹ Hij herstelde de hoofdschenker in zijn positie, zodat hij opnieuw de beker in de hand van Farao plaatste; ²² maar hij executeerde de hoofdbakker, precies zoals Jozef

hen had uitgelegd. ²³ Toch herinnerde de hoofdschenker zich Jozef niet; hij vergat hem.

41 Na twee volle jaren droomde de farao dat hij aan de oever van de Nijl stond. ² En uit de rivier kwamen zeven koeien, goed doorvoed en glanzend, en zij graasden in het rietgras. ³ Daarna kwamen er zeven andere koeien uit de Nijl, lelijk en mager, en zij stonden naast de andere koeien aan de oever van de rivier. ⁴ De magere, lelijke koeien aten de zeven goed doorvoede, glanzende koeien op. Toen ontwaakte de farao. ⁵ Hij viel weer in slaap en had een tweede droom: zeven aren, vol en goed, groeiden aan één enkele stengel. ⁶ Daarna schoten er zeven andere aren op, dun en door de oostenwind verschroeid. ⁷ De dunne aren verslonden de zeven volle aren. Toen ontwaakte de farao, en het was een droom. ⁸ 's Morgens was zijn geest verontrust, dus riep hij alle magiërs en wijzen van Egypte bijeen. De farao vertelde hen zijn dromen, maar niemand kon ze voor hem uitleggen. ⁹ Toen sprak de hoofdschenker tot de farao: "Vandaag herinner ik mij mijn fouten. ¹⁰ De farao was boos op zijn dienaren en zette mij in hechtenis in het huis van de bevelhebber van de wacht, zowel mij als de hoofdbakker. ¹¹ We hadden elk een droom in dezelfde nacht, en elke droom had zijn eigen uitleg. ¹² Er was daar een jonge Hebreër bij ons, een dienaar van de bevelhebber van de wacht. We vertelden hem onze dromen, en hij legde ze voor ons uit, aan elke man de uitleg van zijn droom gevend. ¹³ En het gebeurde precies zoals hij had uitgelegd: ik werd in mijn positie hersteld, en de andere man werd opgehangen." ¹⁴ Dus stuurde de farao om Jozef te halen, en zij brachten hem snel uit de kerker. Nadat hij zich had geschoren en zijn kleren had verwisseld, kwam hij voor de farao. ¹⁵ De farao zei tegen Jozef: "Ik heb een droom gehad, en niemand kan hem uitleggen. Maar ik heb van jou gehoord dat je een droom kunt begrijpen om hem uit te leggen." ¹⁶ Jozef antwoordde de farao: "Het is niet in mij; God zal de farao een antwoord van vrede geven." ¹⁷ De farao vertelde Jozef: "In mijn droom stond ik aan de oever van de Nijl, ¹⁸ toen zeven koeien, vet en glanzend, uit de rivier kwamen en in het rietgras graasden. ¹⁹ Daarna kwamen er zeven andere koeien achter hen aan, arm, zeer lelijk en mager, zoals ik nog nooit in heel het land Egypte had gezien. ²⁰ De magere, lelijke koeien aten de zeven vette koeien op die het eerst uitkwamen. ²¹

Maar toen zij hen hadden opgegeten, kon niemand zien dat zij dat hadden gedaan; zij zagen er net zo lelijk uit als voorheen. Toen ontwaakte ik. ²² In mijn droom zag ik ook zeven aren, vol en goed, groeien aan één enkele stengel. ²³ Daarna schoten er zeven aren op, verdord, dun en door de oostenwind verschroeid. ²⁴ De dunne aren verslonden de zeven goede aren. Ik vertelde dit aan de magiërs, maar niemand kon het mij uitleggen." ²⁵ Toen zei Jozef tegen de farao: "De dromen van de farao zijn één en dezelfde. God heeft de farao onthuld wat Hij van plan is te doen. ²⁶ De zeven goede koeien zijn zeven jaren, en de zeven goede aren zijn zeven jaren; het is één en dezelfde droom. ²⁷ De zeven magere en lelijke koeien die na hen kwamen, zijn zeven jaren, en zo zijn de zeven waardeloze aren die door de oostenwind verschroeid zijn: zij zijn zeven jaren van hongersnood. ²⁸ Het is precies zoals ik tegen de farao zei: God heeft de farao getoond wat Hij van plan is te doen. ²⁹ Er zullen zeven jaren van grote overvloed komen, door heel het land Egypte, ³⁰ maar daarna zullen zeven jaren van hongersnood volgen. Dan zal alle overvloed in Egypte vergeten worden, en de hongersnood zal het land verwoesten. ³¹ De welvaart in het land zal uit het geheugen verdwijnen omdat de hongersnood die erop volgt buitengewoon zwaar zal zijn. ³² De reden dat de droom in twee vormen aan de farao is gegeven, is dat de zaak door God vast besloten is, en Hij zal het spoedig uitvoeren. ³³ Laat de farao nu een scherpzinnig en wijs man zoeken en hem over het land Egypte aanstellen. ³⁴ Laat de farao opzichters over het land aanstellen en een vijfde van de oogst van Egypte nemen gedurende de zeven jaren van overvloed. ³⁵ Zij moeten al het voedsel van deze goede jaren die komen verzamelen en het graan opslaan onder het gezag van de farao, om in de steden als voedsel bewaard te worden. ³⁶ Dit voedsel moet in reserve worden gehouden voor het land, om gebruikt te worden tijdens de zeven jaren van hongersnood die over Egypte zullen komen, zodat het land niet door de hongersnood verwoest wordt." ³⁷ Het plan leek gunstig voor de farao en voor al zijn ambtenaren. ³⁸ Dus vroeg de farao hun: "Kunnen we iemand als deze man vinden, iemand die de geest van God bezit?" ³⁹ Toen zei de farao tegen Jozef: "Aangezien God dit alles aan jou heeft bekendgemaakt, is er niemand zo inzichtelijk en wijs als jij. ⁴⁰ Jij zult mijn paleis beheren, en al mijn volk zal jouw bevelen

opvolgen. Alleen met betrekking tot de troon zal ik groter zijn dan jij.” ⁴¹ Dus zei de farao tegen Jozef: “Ik stel je hierbij aan over heel het land Egypte.” ⁴² Toen nam de farao zijn zegelring van zijn vinger en plaatste die op Jozefs vinger. Hij kleepte hem in gewaden van fijn linnen en versierde hem met een gouden ketting om zijn hals. ⁴³ Hij liet hem rijden in zijn tweede wagen, en de mensen riepen voor hem uit: “Buig de knie!” Zo stelde hij hem aan over heel het land Egypte. ⁴⁴ Toen verklaarde de farao aan Jozef: “Ik ben de farao, maar zonder jouw toestemming zal niemand iets doen in heel Egypte.” ⁴⁵ De farao gaf Jozef de naam Zafnath-Paneah en gaf hem Asnath, de dochter van Potifera, priester van On, als vrouw. En Jozef reisde door het land Egypte. ⁴⁶ Jozef was dertig jaar oud toen hij de farao, de koning van Egypte, begon te dienen. En Jozef vertrok uit de aanwezigheid van de farao en reisde door Egypte. ⁴⁷ Gedurende de zeven jaren van overvloed bracht het land overvloedig voort. ⁴⁸ Jozef verzamelde al het voedsel dat in die zeven jaren van overvloed in Egypte werd geproduceerd en sloeg het op in de steden. In elke stad plaatste hij het voedsel dat in de omliggende velden was gegroeid. ⁴⁹ Jozef sloeg enorme hoeveelheden graan op, als het zand van de zee; het was zo veel dat hij stopte met het meten ervan omdat het niet meer te meten was. ⁵⁰ Voordat de jaren van hongersnood aanbraken, kreeg Jozef twee zonen met Asnath, de dochter van Potifera, priester van On. ⁵¹ Jozef noemde zijn eerstgeborene Manasse en zei: “Het is omdat God mij al mijn ellende en het huis van mijn vader heeft doen vergeten.” ⁵² De tweede zoon noemde hij Efraïm en zei: “Het is omdat God mij vruchtbaar heeft gemaakt in het land van mijn ellende.” ⁵³ De zeven jaren van overvloed in Egypte eindigden, ⁵⁴ en de zeven jaren van hongersnood begonnen, precies zoals Jozef had voorspeld. Er was hongersnood in alle andere landen, maar in heel het land Egypte was er voedsel. ⁵⁵ Toen heel Egypte de hongersnood begon te voelen, riepen de mensen tot de farao om voedsel. Toen instrueerde de farao alle Egyptenaren: “Ga naar Jozef en doe wat hij jullie zegt.” ⁵⁶ Toen de hongersnood zich over het hele land verspreidde, opende Jozef alle voorraadhuizen en verkocht graan aan de Egyptenaren, want de hongersnood was zwaar in heel Egypte. ⁵⁷ En mensen van over de hele wereld kwamen naar Egypte om graan van Jozef te kopen, omdat de hongersnood overal zwaar was.

42

Toen Jakob hoorde dat er graan in Egypte was, zei hij tegen zijn zonen: “Waarom kijken jullie alleen maar naar elkaar?” ² Hij voegde eraan toe: “Ik heb gehoord dat er graan in Egypte is. Ga daarheen en koop wat voor ons, zodat we kunnen leven en niet sterven.” ³ Zo reisden tien van Jozefs broers naar Egypte om graan te kopen. ⁴ Echter, Jakob stuurde Benjamin, Jozefs broer, niet mee met de anderen, want hij vreesde dat hem iets zou overkomen. ⁵ Zo waren de zonen van Israël onder degenen die graan gingen kopen, want de hongersnood was ook in het land Kanaän. ⁶ Jozef was de gouverneur van het land, degene die graan verkocht aan al het volk. Toen Jozefs broers aankwamen, bogen ze zich voor hem neer met hun gezichten naar de grond. ⁷ Bij het zien van zijn broers herkende Jozef hen, maar hij vermomde zich en sprak streng tot hen. “Waar komen jullie vandaan?” vroeg hij. “Uit het land Kanaän,” antwoordden ze, “om voedsel te kopen.” ⁸ Jozef herkende zijn broers, maar zij herkenden hem niet. ⁹ Jozef herinnerde zich de dromen die hij over hen had en zei: “Jullie zijn spionnen! Jullie zijn gekomen om te zien waar ons land onbeschermd is.” ¹⁰ Zij antwoordden: “Nee, mijn heer. Wij, uw dienaren, zijn gekomen om voedsel te kopen.” ¹¹ Wij zijn allemaal zonen van één man. Wij zijn eerlijke mannen, geen spionnen.” ¹² Maar hij hield vol: “Nee, jullie zijn gekomen om te zien waar ons land onbeschermd is.” ¹³ Zij antwoordden: “Uw dienaren zijn twaalf broers, zonen van één man in Kanaän. De jongste is bij onze vader, en één is er niet meer.” ¹⁴ Jozef zei tegen hen: “Het is zoals ik zei: jullie zijn spionnen!” ¹⁵ Dit is hoe jullie getest zullen worden: bij het leven van de farao, jullie zullen deze plaats niet verlaten tenzij jullie jongste broer hierheen komt. ¹⁶ Stuur een van jullie om je broer te halen; de rest van jullie zal gevangen blijven, zodat jullie woorden getest kunnen worden om te zien of jullie de waarheid spreken. Anders, bij het leven van de farao, zijn jullie spionnen!” ¹⁷ En hij liet hen allemaal drie dagen in hechtenis houden. ¹⁸ Op de derde dag sprak Jozef tot hen, zeggende: “Doe dit en jullie zullen leven, want ik heb ontzag voor God: ¹⁹ Als jullie eerlijke mannen zijn, laat dan één van jullie broers hier gevangen blijven, terwijl de rest van jullie gaat en graan meeneemt voor jullie hongerige huishoudens. ²⁰ Maar jullie moeten jullie jongste broer naar mij brengen, zodat jullie woorden geverifieerd worden en jullie niet zullen sterven.” En

zij stemden ermee in dit te doen. ²¹ Zij zeiden tegen elkaar: "Zeker, wij worden gestraft vanwege onze broer. Wij zagen zijn nood toen hij ons smeekte, maar wij wilden niet luisteren; daarom is deze ellende over ons gekomen." ²² Ruben antwoordde: "Heb ik jullie niet gezegd niet te zondigen tegen de jongen? Maar jullie wilden niet luisteren! Nu wordt er recht gedaan voor zijn bloed." ²³ Zij waren zich er niet van bewust dat Jozef hen kon verstaan, aangezien hij een tolk gebruikte. ²⁴ Jozef wendde zich van hen af en hilde, maar keerde toen terug en sprak opnieuw tot hen. Hij nam Simeon van hen en bond hem vast voor hun ogen. ²⁵ Jozef gaf bevel om hun zakken met graan te vullen, om het zilver van elke man terug in zijn zak te leggen en om hen van proviand voor hun reis te voorzien. Dit werd voor hen gedaan. ²⁶ Zij laadden hun graan op hun ezels en vertrokken. ²⁷ Op de plaats waar zij die nacht stopten, opende een van hen zijn zak om zijn ezel te voeden, en hij zag zijn zilver in de mond van zijn zak. ²⁸ "Mijn zilver is teruggegeven," zei hij tegen zijn broers. "Hier is het in mijn zak." Hun harten zonken, en zij keerden zich bevend naar elkaar om, zeggende: "Wat heeft God ons aangedaan?" ²⁹ Toen zij terugkeerden naar hun vader Jakob in het land Kanaän, vertelden zij hem alles wat hun was overkomen, zeggende, ³⁰ "De man die heer over het land is, sprak streng tot ons en behandelde ons alsof wij spionnen van het land waren. ³¹ Toch verzekerden wij hem: 'Wij zijn eerlijke mannen; wij zijn geen spionnen. ³² Wij zijn twaalf broers, zonen van één vader. Eén is er niet meer, en de jongste is bij onze vader in Kanaän.' ³³ Toen zei de man die heer over het land is tegen ons: 'Dit is hoe ik zal weten of jullie eerlijke mannen zijn: laat één van jullie broers hier bij mij, neem graan voor jullie uitgehongerde huishoudens en ga. ³⁴ Maar breng jullie jongste broer naar mij zodat ik zal weten dat jullie geen spionnen zijn maar eerlijke mannen. Dan zal ik jullie broer aan jullie teruggeven, en jullie mogen in het land handelen.'" ³⁵ Terwijl zij hun zakken leegmaakten, was de buidel met zilver van elke man in zijn zak. Toen zij en hun vader de geldbuidels zagen, werden zij bang. ³⁶ Hun vader Jakob zei tegen hen: "Jullie hebben mij van mijn kinderen beroofd. Jozef is er niet meer, Simeon is er niet meer, en nu willen jullie Benjamin meenemen. Alles is tegen mij!" ³⁷ Ruben zei tegen zijn vader: "U mag mijn twee zonen doden als ik hem niet bij u

terugbreng. Vertrouw hem aan mijn zorg toe, en ik zal hem bij u terugbrengen." ³⁸ Maar Jakob zei: "Mijn zoon zal niet met jullie meegaan; zijn broer is dood, en hij is de enige die over is. Als hem iets zou overkomen op de reis die jullie maken, zullen jullie mijn grijze haren met verdriet naar het dodenrijk brengen."

43 De hongersnood bleef hevig in het land. ² Toen zij al het graan dat zij uit Egypte hadden meegebracht, hadden verbruikt, zei hun vader tegen hen: "Ga terug en koop een beetje meer voedsel voor ons." ³ Juda antwoordde hem: "De man waarschuwde ons streng: 'Je zult mijn gezicht niet zien tenzij je broer bij je is.' ⁴ Als u onze broer toestaat met ons mee te gaan, zullen we naar beneden gaan en voedsel voor u kopen. ⁵ Maar als u hem niet stuurt, zullen we niet naar beneden gaan, want de man zei tegen ons: 'Je zult mijn gezicht niet zien tenzij je broer bij je is.'" ⁶ Israël vroeg: "Waarom hebben jullie deze moeilijkheid over mij gebracht door de man te vertellen dat jullie nog een broer hadden?" ⁷ Zij zeiden: "De man ondervroeg ons nauwkeurig over onszelf en onze familie, en vroeg: 'Leeft jullie vader nog? Hebben jullie nog een broer?' Wij beantwoordden zijn vragen. Hoe konden we weten dat hij zou zeggen: 'Breng jullie broer hierheen?'" ⁸ Toen zei Juda tegen zijn vader Israël: "Stuur de jongen met mij mee, en we zullen meteen vertrekken, zodat wij, u en onze kinderen kunnen leven en niet sterven. ⁹ Ik zal persoonlijk instaan voor zijn veiligheid; u mag mij verantwoordelijk houden. Als ik hem niet terugbreng en aan u presenteer, zal ik de schuld voor altijd dragen. ¹⁰ Als we ons niet hadden opgehouden, hadden we nu al twee keer heen en weer kunnen zijn." ¹¹ Toen zei hun vader Israël: "Als het zo moet zijn, doe dan dit: neem wat van de beste producten van het land in jullie zakken en breng ze als geschenk naar de man—een beetje balsem, een beetje honing, wat specerijen en mirre, pistachenoten en amandelen. ¹² Neem dubbel zoveel geld mee, en breng het geld terug dat in de mond van jullie zakken was geplaatst. Misschien was het een vergissing. ¹³ Neem ook jullie broer mee, en ga zonder uitstel naar de man terug. ¹⁴ En moge God de Almachtige jullie mededogen schenken in de ogen van de man, zodat hij jullie andere broer en Benjamin aan jullie vrijgeeft. Wat mij betreft, als ik beroofd ben, dan ben ik beroofd." ¹⁵ Dus namen de mannen de geschenken en dubbel zoveel geld, en

ook Benjamin. Ze haastten zich naar Egypte en stonden voor Jozef. ¹⁶ Toen Jozef Benjamin met hen zag, zei hij tegen de rentmeester van zijn huis: "Breng deze mannen naar mijn huis, slacht een dier en bereid een maaltijd; zij zullen om twaalf uur met mij eten." ¹⁷ De rentmeester deed zoals Jozef had opgedragen en bracht de mannen naar Jozefs huis. ¹⁸ De mannen waren bang toen ze naar Jozefs huis werden gebracht. Ze dachten: "We worden hierheen gebracht vanwege het geld dat de eerste keer in onze zakken was teruggelegd. Hij is van plan ons aan te vallen, ons te overheersen en ons als slaven te nemen, samen met onze ezels." ¹⁹ Dus benaderden ze Jozefs rentmeester en spraken hem aan bij de ingang van het huis. ²⁰ Ze zeiden: "Vergeef ons, mijn heer, we kwamen de eerste keer hierheen om voedsel te kopen. ²¹ Maar toen we ons kamp bereikten, openden we onze zakken en vonden het geld van elke man in de mond van zijn zak—ons geld in zijn geheel. Dus hebben we het met ons teruggebracht. ²² We hebben ook extra geld meegebracht om voedsel te kopen. We weten niet wie ons geld in onze zakken heeft gestopt." ²³ De rentmeester zei: "Vrede zij met jullie; wees niet bang. Jullie God en de God van jullie vader heeft jullie een schat in jullie zakken gegeven; ik heb jullie geld ontvangen." Toen bracht hij Simeon naar hen toe. ²⁴ De rentmeester bracht de mannen in Jozefs huis, gaf hun water om hun voeten te wassen, en voorzag in voer voor hun ezels. ²⁵ Ze bereidden hun geschenken voor Jozefs aankomst om twaalf uur, want ze hadden gehoord dat ze daar zouden dineren. ²⁶ Toen Jozef thuiskwam, presenteerden ze hem de geschenken die ze in het huis hadden meegebracht, en ze bogen zich voor hem neer op de grond. ²⁷ Hij vroeg hen naar hun welzijn en zei: "Leeft jullie oude vader, van wie jullie spraken, nog?" ²⁸ Zij antwoordden: "Uw dienaar, onze vader, leeft nog en is gezond." En zij bogen zich eerbiedig neer. ²⁹ Toen hij rondkeek en zijn broer Benjamin zag, de zoon van zijn moeder, vroeg hij: "Is dit jullie jongste broer, van wie jullie mij vertelden?" En hij zei: "Moge God genadig zijn voor jou, mijn zoon." ³⁰ Diep ontroerd bij het zien van zijn broer, haastte Jozef zich naar buiten en zocht een plek om te huilen. Hij ging zijn privévertrek binnen en hilde daar. ³¹ Nadat hij zijn gezicht had gewassen, kwam hij naar buiten en, zichzelf beheersend, zei hij: "Dien de maaltijd op." ³² Ze dienden hem apart, de broers apart, en de

Egyptenaren die met hem aten apart, want Egyptenaren konden niet met Hebreëen eten, want dat is voor hen verfoeilijk. ³³ De mannen zaten voor hem in de volgorde van hun leeftijden, van de eerstgeborene tot de jongste, en ze keken elkaar verbaasd aan. ³⁴ Toen de porties van Jozefs tafel aan hen werden geserveerd, was Benjamins portie vijf keer groter dan die van wie dan ook. Dus feestten ze en dronken vrijelijk met hem.

44 Jozef gaf de rentmeester van zijn huis de opdracht: "Vul de zakken van de mannen met zoveel voedsel als ze kunnen dragen, en leg het geld van elke man boven in zijn zak. ² Doe ook mijn zilveren beker boven in de zak van de jongste, samen met zijn geld voor het graan." En de rentmeester deed zoals Jozef had bevolen. ³ Toen de ochtend aanbrak, vertrokken de mannen met hun ezels. ⁴ Ze hadden de stad net verlaten en waren nog niet ver weg toen Jozef tegen zijn rentmeester zei: "Ga onmiddellijk achter die mannen aan, en wanneer je hen inhaalt, vraag dan: 'Waarom hebben jullie goed met kwaad vergolden?' ⁵ Is dit niet de beker waaruit mijn meester drinkt en die hij gebruikt voor waarzeggerij? Jullie hebben een misdaad begaan." ⁶ Toen hij hen inhaalde, vertelde hij hun deze woorden. ⁷ Zij antwoordden: "Waarom spreekt mijn heer zulke woorden? Het zij verre van uw dienaren om zoiets te doen! ⁸ We hebben zelfs het geld dat we in de mond van onze zakken vonden uit Kanaän naar u teruggebracht. Waarom zouden we zilver of goud stelen uit het huis van uw meester? ⁹ Als een van uw dienaren ermee wordt gevonden, zal hij sterven, en de rest van ons zal mijn heer's slaven worden." ¹⁰ Hij antwoordde: "Laat het zijn zoals jullie zeggen. Wie ermee wordt gevonden, zal mijn slaaf worden; de rest zal vrij van schuld zijn." ¹¹ Elke man liet snel zijn zak op de grond zakken en opende hem. ¹² De rentmeester begon te zoeken, te beginnen bij de oudste en eindigend bij de jongste, en de beker werd gevonden in Benjamins zak. ¹³ Hierop scheurden zij hun kleren in verdriet. Elke man laadde zijn ezel, en zij keerden terug naar de stad. ¹⁴ Toen Juda en zijn broers bij Jozefs huis aankwamen, was hij daar nog steeds, en zij vielen voor hem op de grond. ¹⁵ Jozef vroeg hen: "Wat is dit wat jullie hebben gedaan? Weten jullie niet dat een man zoals ik inderdaad kan waarzeggen?" ¹⁶ Juda antwoordde: "Wat kunnen we mijn heer zeggen? Hoe kunnen we ons rechtvaardigen? God heeft de schuld van uw

dienaren onthuld. We zijn nu mijn heer's slaven, zowel wij als degene die met de beker werd gevonden." ¹⁷ Maar Jozef zei: "Het zij verre van mij om dit te doen. Alleen de man die met de beker werd gevonden, zal mijn slaaf worden. De rest van jullie, keer terug naar jullie vader in vrede." ¹⁸ Toen naderde Juda hem en zei: "Alstublieft, mijn heer, laat uw dienaar een woord spreken in de oren van mijn heer, en wees niet boos op uw dienaar, want u bent als de farao zelf." ¹⁹ Mijn heer vroeg zijn dienaren: 'Hebben jullie een vader of een broer?' ²⁰ Wij antwoordden: 'Wij hebben een oude vader en een jonge zoon die in zijn ouderdom is geboren. Zijn broer is dood, en hij is de enige die over is van de kinderen van zijn moeder, en zijn vader houdt van hem.' ²¹ Toen zei u tegen uw dienaren: 'Breng hem naar beneden, zodat ik hem kan zien.' ²² Wij zeiden tegen mijn heer: 'De jongen kan zijn vader niet verlaten; als hij vertrekt, zou zijn vader sterven.' ²³ Maar u zei tegen uw dienaren: 'Tenzij jullie jongste broer met jullie komt, zullen jullie mijn gezicht niet meer zien.' ²⁴ Toen we terugkeerden naar uw dienaar, mijn vader, vertelden we wat mijn heer had gezegd. ²⁵ Onze vader gaf ons de opdracht: 'Ga terug en koop een beetje meer voedsel.' ²⁶ Maar wij zeiden: 'We kunnen niet naar beneden gaan tenzij onze jongste broer bij ons is. We kunnen het gezicht van de man niet zien tenzij hij bij ons is.' ²⁷ Uw dienaar, mijn vader, smeekte ons: 'Jullie weten dat mijn vrouw mij twee zonen heeft gebaard. ²⁸ Eén verliet mij, en ik zei: "Hij moet in stukken zijn gescheurd." Ik heb hem sindsdien niet meer gezien. ²⁹ Als jullie deze ook van mij wegnemen en hem iets overkomt, zullen jullie mijn grijze hoofd met verdriet naar het graf brengen.' ³⁰ Nu, als de jongen niet bij ons is wanneer ik terugkeer naar uw dienaar, mijn vader, en als mijn vader, wiens leven nauw verbonden is met het leven van de jongen, ³¹ ziet dat de jongen niet bij ons is, zal hij sterven. Uw dienaren zullen het grijze hoofd van onze vader met verdriet naar het graf brengen. ³² Uw dienaar heeft de veiligheid van de jongen aan mijn vader gegarandeerd, zeggende: 'Als ik hem niet terugbreng, zal ik de schuld voor mijn vader mijn hele leven dragen.' ³³ Laat nu alstublieft uw dienaar als slaaf van mijn heer blijven in plaats van de jongen, en laat de jongen met zijn broers terugkeren. ³⁴ Hoe kan ik naar mijn vader terugkeren als de jongen niet bij mij is? Ik vrees de ellende te zien die mijn vader zou overkomen."

45

Toen kon Jozef zich niet langer bedwingen voor allen die bij hem stonden, en hij riep uit: "Laat iedereen bij mij weggaan!" Zo was er niemand bij Jozef toen hij zich aan zijn broers bekendmaakte. ² Hij hilde zo luid dat de Egyptenaren het hoorden, en het nieuws bereikte het huis van de farao. ³ Jozef zei tegen zijn broers: "Ik ben Jozef! Leeft mijn vader nog?" Maar zijn broers konden hem niet antwoorden, want zij waren doodsbang in zijn tegenwoordigheid. ⁴ Toen zei Jozef tegen zijn broers: "Kom alstublieft dichterbij." Toen zij naderden, zei hij: "Ik ben jullie broer Jozef, die jullie naar Egypte verkocht hebben." ⁵ Wees nu niet bedroefd of boos op jezelf dat je mij hierheen verkocht hebt, want God heeft mij voor jullie uit gezonden om levens te behouden. ⁶ Want de hongersnood is nu twee jaar in het land, en er zijn nog vijf jaren waarin niet geploegd of geoogst zal worden. ⁷ God heeft mij voor jullie uit gezonden om een overblijfsel op aarde te verzekeren en om jullie levens te redden door een grote verlossing. ⁸ Dus niet jullie hebben mij hierheen gezonden, maar God. Hij heeft mij een vader voor de farao gemaakt, heer over heel zijn huis en heerser over heel Egypte. ⁹ Haast je terug naar mijn vader en zeg tegen hem: 'Dit zegt uw zoon Jozef: God heeft mij heer over heel Egypte gemaakt. Kom naar mij toe; aarzel niet.' ¹⁰ Je zult in het land Gosen wonen en dicht bij mij zijn—jij, je kinderen en kleinkinderen, je kudden en je vee, en alles wat je hebt. ¹¹ Ik zal daar voor je zorgen, want er komen nog vijf jaren van hongersnood, opdat jij en je huisgezin en alles wat je hebt niet verarmd raken.' ¹² Zie, jullie ogen en de ogen van mijn broer Benjamin zien dat ik het ben die tot jullie spreekt. ¹³ Vertel mijn vader over al mijn eer in Egypte en over alles wat jullie gezien hebben. En breng mijn vader snel hierheen." ¹⁴ Toen omhelsde hij zijn broer Benjamin en hilde, en Benjamin hilde op zijn schouder. ¹⁵ Hij kuste al zijn broers en hilde over hen. Daarna spraken zijn broers met hem. ¹⁶ Toen het nieuws het huis van de farao bereikte dat de broers van Jozef gekomen waren, was de farao en zijn dienaren tevreden. ¹⁷ De farao gaf Jozef de opdracht: "Zeg tegen je broers: 'Dit moeten jullie doen: Laad je dieren en keer terug naar het land Kanaän, ¹⁸ en breng je vader en je gezinnen terug naar mij. Ik zal jullie het beste van het land Egypte geven, en jullie zullen genieten van het vette van het land.' ¹⁹ Jullie krijgen ook de opdracht: 'Doe dit:

Genesis

Neem een aantal wagens uit Egypte voor jullie kinderen en vrouwen, en breng je vader en kom. ²⁰ Maak je geen zorgen over je bezittingen, want het beste van heel het land Egypte is van jullie.” ²¹ De zonen van Israël deden zo. Jozef gaf hun wagens, zoals de farao had bevolen, en voorzag hen ook van proviand voor de reis. ²² Hij gaf ieder van hen stelwisselingen van kleding, maar aan Benjamin gaf hij driehonderd zilverstukken en vijf stelwisselingen van kleding. ²³ Aan zijn vader stuurde hij het volgende: tien ezels beladen met de beste dingen van Egypte, en tien ezelinnen beladen met graan, brood en proviand voor de reis. ²⁴ Hij stuurde zijn broers weg, en terwijl zij vertrokken, zei hij tegen hen: “Maak geen ruzie onderweg!” ²⁵ Zij vertrokken uit Egypte en kwamen bij hun vader Jakob in het land Kanaän. ²⁶ Zij vertelden hem: “Jozef leeft nog, en hij is zelfs heerser over heel Egypte.” Jakob was verbijsterd, want hij geloofde hen niet. ²⁷ Maar toen zij hem alle woorden vertelden die Jozef tot hen gesproken had, en toen hij de wagens zag die Jozef gestuurd had om hem te vervoeren, herleefde de geest van hun vader Jakob. ²⁸ Toen verklaarde Israël: “Dit is genoeg; mijn zoon Jozef leeft nog. Ik zal gaan en hem zien voordat ik sterf.”

46 Dus vertrok Israël met al zijn bezittingen, en bij aankomst in Berseba bracht hij offers aan de God van zijn vader Isaak. ² En God sprak tot Israël in een visioen tijdens de nacht, zeggende: “Jakob, Jakob.” En hij antwoordde: “Hier ben ik.” ³ God zei: “Ik ben God, de God van uw vader. Wees niet bang om naar Egypte af te dalen, want daar zal ik u tot een groot volk maken. ⁴ Ik zal met u naar Egypte gaan, en ik zal u zeker weer terugbrengen. En Jozef zelf zal uw ogen sluiten.” ⁵ Toen vertrok Jakob uit Berseba, en de zonen van Israël vervoerden hun vader Jakob, hun kinderen en hun vrouwen in de wagens die de farao voor hem had gestuurd. ⁶ Zij namen hun vee en hun bezittingen, die zij in Kanaän hadden verworven, en gingen naar Egypte, Jakob en al zijn nakomelingen met hem: ⁷ Zijn zonen en kleinzonen, zijn dochters en kleindochters—al zijn nakomelingen bracht hij met zich mee naar Egypte. ⁸ Dit zijn de namen van de zonen van Israël die naar Egypte gingen, Jakob en zijn zonen: Ruben, Jakobs eerstgeborene. ⁹ Ruben had zonen genaamd Henoch, Pallu, Hezron en Karmi. ¹⁰ De zonen van Simeon: Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar en Saul, wiens moeder een

Kanaänitische was. ¹¹ De zonen van Levi waren genaamd Gerson, Kehat en Merari. ¹² De zonen van Juda: Er, Onan, Sela, Perez en Zerah (maar Er en Onan stierven in het land Kanaän). De zonen van Perez waren Hezron en Hamul. ¹³ De zonen van Issaschar: Tola, Puwva, Job en Simron. ¹⁴ Zebulons zonen waren genaamd Sered, Elon en Jachleël. ¹⁵ Dit waren de zonen die Lea Jakob baarde in Paddan-Aram, samen met zijn dochter Dina. Al zijn zonen en dochters waren drieëndertig in totaal. ¹⁶ Dit waren de zonen van Gad: Zifjon, Haggi, Suni, Ezbon, Eri, Arodi en Areli. ¹⁷ De zonen van Aser: Jimna, Jisva, Jisvi en Beria, met hun zuster Serach. De zonen van Beria: Heber en Malkiël. ¹⁸ Dit waren de kinderen die Jakob werden geboren door Zilpa, die Laban aan zijn dochter Lea had gegeven—zestien in totaal. ¹⁹ Rachel, Jakobs vrouw, baarde hem Jozef en Benjamin. ²⁰ In Egypte had Jozef twee zonen, Manasse en Efraïm, met Asnath, de dochter van Potifera, priester van On. ²¹ De zonen van Benjamin: Bela, Becher, Asbel, Gera, Naäman, Echi, Ros, Muppim, Huppim en Ard. ²² Dit waren de kinderen van Rachel die aan Jakob werden geboren—veertien in totaal. ²³ De zoon van Dan heette Husim. ²⁴ Naftali's zonen waren genaamd Jachzeël, Guni, Jezer en Sillem. ²⁵ Dit waren de zonen die Jakob werden geboren door Bilha, die Laban aan zijn dochter Rachel had gegeven—zeven in totaal. ²⁶ Alle mensen die tot Jakob behoorden en naar Egypte gingen, zijn directe nakomelingen, exclusief de vrouwen van Jakobs zonen, waren zesenzeestig in totaal. ²⁷ Met de twee zonen die Jozef in Egypte waren geboren, waren alle leden van Jakobs huishouden die naar Egypte gingen zeventig in totaal. ²⁸ Jakob stuurde Juda vooruit naar Jozef om de weg naar Gosen te vinden. Toen zij in de regio Gosen aankwamen, ²⁹ bereidde Jozef zijn wagen voor en ging naar Gosen om zijn vader Israël te ontmoeten. Zodra hij voor hem verscheen, omhelsde hij hem en weende lange tijd. ³⁰ Israël zei tot Jozef: “Nu ben ik bereid te sterven, nu ik met eigen ogen heb gezien dat je nog leeft.” ³¹ Jozef zei tegen zijn broers en tegen het huis van zijn vader: “Ik zal naar de farao gaan en hem vertellen: ‘Mijn broers en het huis van mijn vader, die in Kanaän woonden, zijn naar mij gekomen. ³² De mannen zijn herders; zij hebben vee gehoed, en zij hebben hun kudden, hun vee en alles wat zij bezitten meegebracht.’” ³³ Wanneer de farao u roept en vraagt: ‘Wat is uw beroep?’ ³⁴ moet u zeggen: ‘Uw dienaren

hebben vee gehoeud vanaf onze jeugd tot nu toe, zoals ook onze vaders deden.' Dit zal u toestaan u in de regio Gosen te vestigen, want alle herders zijn een gruwel voor de Egyptenaren."

47 Jozef ging naar de farao en zei: "Mijn vader en broers, samen met hun kudde, vee en alles wat ze bezitten, zijn uit Kanaän gekomen en zijn nu in Gosen." ² Hij selecteerde vijf van zijn broers om aan de farao voor te stellen. ³ De farao vroeg hen: "Wat is jullie beroep?" Zij antwoordden: "Uw dienaren zijn herders, zoals onze voorouders." ⁴ Zij vervolgden: "Wij zijn hier tijdelijk komen wonen, want de hongersnood in Kanaän is zwaar en er is geen weidegrond voor onze kudde. Sta uw dienaren alstublieft toe in Gosen te verblijven." ⁵ De farao sprak tot Jozef: "Uw vader en broers zijn naar u gekomen." ⁶ Het land van Egypte staat tot uw beschikking; vestig uw familie in het beste deel van het land. Laat hen in Gosen wonen. Als er onder hen bekwaam zijn, stel hen dan aan over mijn vee." ⁷ Jozef bracht toen zijn vader Jakob bij de farao, en Jakob zegende de farao. ⁸ De farao vroeg Jakob: "Hoeveel jaren hebt u geleefd?" ⁹ Jakob antwoordde: "De jaren van mijn omzwervingen zijn 130. Mijn jaren zijn weinig en moeilijk geweest, en bereiken niet de levensduur van mijn voorouders tijdens hun omzwervingen." ¹⁰ Jakob zegende de farao opnieuw en vertrok uit zijn aanwezigheid. ¹¹ Jozef vestigde zijn vader en broers in Egypte en gaf hen eigendom in het beste deel van het land, de regio Rameses, zoals de farao had bevolen. ¹² Jozef voorzag ook in voedsel voor zijn vader, broers en het hele huishouden van zijn vader, naar het aantal van hun afhankelijk. ¹³ Er was geen voedsel in de hele regio vanwege de ernst van de hongersnood; Egypte en Kanaän kwijnden erdoor weg. ¹⁴ Jozef verzamelde al het geld dat in Egypte en Kanaän te vinden was in ruil voor graan, en hij bracht het naar het huis van de farao. ¹⁵ Toen al het geld in Egypte en Kanaän op was, benaderden de Egyptenaren Jozef en zeiden: "Geef ons voedsel. Waarom zouden we voor u omkomen? Ons geld is op." ¹⁶ Jozef antwoordde: "Brenge uw vee, en ik zal u voedsel geven in ruil daarvoor, aangezien uw geld op is." ¹⁷ Zij brachten hun vee naar Jozef, en hij voorzag hen van voedsel in ruil voor hun paarden, schapen, geiten, runderen en ezels. Hij onderhield hen dat jaar met voedsel voor hun vee. ¹⁸ Toen dat jaar voorbij was, kwamen zij het volgende jaar terug en zeiden: "Wij kunnen

niet verbergen voor onze heer dat ons geld op is en ons vee aan u toebehoort. Er is niets meer over voor onze heer dan onze lichamen en ons land." ¹⁹ Waarom zouden we voor uw ogen omkomen, zowel wij als ons land? Koop ons en ons land in ruil voor voedsel, en wij zullen farao's dienaren worden. Voorzie ons van zaad zodat we kunnen leven en niet sterven, en zodat het land niet woest wordt." ²⁰ Jozef verwierf al het land in Egypte voor de farao. Elke Egyptenaar verkocht zijn veld omdat de hongersnood zwaar was, en het land werd van de farao. ²¹ Jozef verplaatste de mensen naar de steden van het ene uiteinde van Egypte tot het andere. ²² Hij kocht echter niet het land van de priesters, omdat zij een vaste toewijzing van de farao ontvingen en daarvan leefden, zodat zij hun land niet verkochten. ²³ Jozef zei tegen de mensen: "Vandaag heb ik u en uw land voor de farao gekocht. Hier is zaad voor u om het land te zaaien." ²⁴ Bij de oogst zult u een vijfde aan de farao geven, en de overige vier vijfden zullen van u zijn voor zaad voor de velden en voor voedsel voor uzelf, uw huishoudens en uw kinderen." ²⁵ Zij zeiden: "U hebt ons leven gered! Mogen wij gunst vinden in de ogen van onze heer; wij zullen farao's dienaren zijn." ²⁶ Jozef stelde een wet in betreffende het land van Egypte, die tot op de dag van vandaag van kracht is, dat een vijfde van de opbrengst aan de farao toebehoort. Alleen het land van de priesters werd niet van de farao. ²⁷ De Israëlieten vestigden zich in Egypte, in de regio Gosen. Zij verwierven eigendom en waren vruchtbaar, vermenigvuldigden zich sterk. ²⁸ Jakob leefde zeventien jaar in Egypte, en zijn levensduur was 147 jaar. ²⁹ Toen de tijd naderde dat Israël zou sterven, riep hij zijn zoon Jozef en zei: "Als ik gunst in uw ogen heb gevonden, leg dan uw hand onder mijn dij en beloof mij goedheid en trouw te tonen. Begraaf mij niet in Egypte, ³⁰ maar wanneer ik rust met mijn voorvaders, draag mij dan uit Egypte en begraaft mij in hun graf." Jozef zei: "Ik zal doen zoals u zegt." ³¹ "Zweer het mij," drong Jakob aan. Dus zwoer Jozef het hem, en Israël aanbad terwijl hij leunde op de top van zijn staf.

48 Na deze gebeurtenissen werd Jozef geïnformeerd: "Je vader is ziek." Dus nam hij zijn twee zonen, Manasse en Efraïm, met zich mee. ² Toen Jakob het nieuws ontving, "Je zoon Jozef is naar je toe gekomen," verzamelde Israël zijn kracht en ging rechtop in bed zitten. ³ Jakob sprak

Genesis

tot Jozef: "God de Almachtige openbaarde Zich aan mij in Luz in het land Kanaän en schonk mij Zijn zegen," ⁴ zeggende tot mij: 'Ik zal je vruchtbaar maken en je nakomelingen vermenigvuldigen. Ik zal je maken tot een menigte van volken, en ik zal dit land aan je nakomelingen geven als een eeuwig bezit.' ⁵ "Nu zullen je twee zonen, die je in Egypte zijn geboren voordat ik hier aankwam, als de mijne worden beschouwd; Efraïm en Manasse zullen van mij zijn, net zoals Ruben en Simeon. ⁶ Elk nageslacht dat je na hen krijgt, zal van jou zijn; zij zullen worden geregistreerd onder de namen van hun broers in hun erfenis. ⁷ Toen ik terugkeerde van Paddan, stierf Rachel in het land Kanaän, tot mijn verdriet, terwijl we nog onderweg waren, een kleine afstand van Efrath. Dus begroef ik haar daar op de weg naar Efrath" (dat is Bethlehem). ⁸ Bij het zien van Jozefs zonen vroeg Israëel: "Wie zijn deze?" ⁹ Jozef zei tot zijn vader: "Het zijn mijn zonen, die God mij hier heeft gegeven." Toen zei Israëel: "Breng ze alstublieft naar mij, zodat ik hen kan zegenen." ¹⁰ Nu waren Israëls ogen zwak geworden door ouderdom, en hij kon nauwelijks zien. Dus bracht Jozef hen dichtbij, en zijn vader kuste en omhelsde hen. ¹¹ Israëel merkte op tegen Jozef: "Ik had nooit verwacht je gezicht weer te zien, en nu heeft God mij toegestaan ook je kinderen te zien." ¹² Jozef verplaatste hen toen van Israëls knieën en boog zich met zijn gezicht naar de grond. ¹³ Jozef nam hen beiden, Efraïm met zijn rechterhand naar Israëls linkerhand, en Manasse met zijn linkerhand naar Israëls rechterhand, en bracht hen dicht bij hem. ¹⁴ Maar Israëel strekte zijn rechterhand uit en plaatste die op Efraïms hoofd, die de jongste was, en kruiste zijn armen, plaatste zijn linkerhand op Manasses hoofd, hoewel Manasse de eerstgeborene was. ¹⁵ Toen zegende hij Jozef en zei: "De God voor wie mijn vaderen Abraham en Isaak gewandeld hebben, de God die mijn herder is geweest gedurende mijn leven tot op deze dag, ¹⁶ de engel die mij van alle kwaad heeft verlost, zegene de jongens. Moge mijn naam in hen worden voortgezet, en de namen van mijn vaderen Abraham en Isaak; en mogen zij uitgroeien tot een menigte op de aarde." ¹⁷ Toen Jozef zag dat zijn vader zijn rechterhand op Efraïms hoofd plaatste, was hij ontevreden; dus greep hij de hand van zijn vader om die van Efraïms hoofd naar Manasses hoofd te verplaatsen. ¹⁸ Jozef zei tot zijn vader: "Alstublieft, mijn vader, deze is de eerstgeborene. Plaats uw

rechterhand op zijn hoofd." ¹⁹ Maar zijn vader weigerde en zei: "Ik weet het, mijn zoon, ik weet het. Ook hij zal een volk worden, en ook hij zal groot zijn. Echter, zijn jongere broer zal groter zijn dan hij, en zijn nakomelingen zullen een menigte van naties worden." ²⁰ Hij zegende hen die dag, zeggende: "Door jou zal Israëel zegeningen uitspreken, zeggende: 'Moge God je maken als Efraïm en Manasse.'" Zo plaatste hij Efraïm voor Manasse. ²¹ Toen zei Israëel tot Jozef: "Ik sta op het punt te sterven, maar God zal met je zijn en je terugbrengen naar het land van je vaderen." ²² En ik geef je één deel meer dan je broers, dat ik van de Amorieten heb genomen met mijn zwaard en mijn boog."

49 Toen riep Jakob zijn zonen en zei: "Verzamel je, zodat ik jullie kan vertellen wat er in de komende dagen met jullie zal gebeuren. ² "Kom samen en luister, zonen van Jakob; let op Israëel, jullie vader. ³ "Ruben, jij bent mijn eerstgeborene, mijn kracht en het begin van mijn sterkte, uitblinkend in waardigheid en macht. ⁴ Onstabiel als water, zul je niet uitblinken, want je ging naar het bed van je vader; je hebt het ontwijd—hij ging naar mijn rustplaats. ⁵ "Simeon en Levi zijn broers; hun zwaarden zijn instrumenten van geweld. ⁶ Laat mijn ziel niet in hun raad komen; laat mijn eer niet verenigd worden met hun vergadering, want in hun woede hebben ze mannen gedood, en in hun eigenzinnigheid hebben ze ossen verminkt. ⁷ Vervloekt zij hun woede, want die is fel, en hun toorn, want die is wreed! Ik zal hen verspreiden in Jakob en hen verstrooien in Israëel. ⁸ "Juda, je broers zullen je eren; je hand zal op de nek van je vijanden zijn; de zonen van je vader zullen voor je buigen. ⁹ Juda is een leeuwenwelp; van de prooi, mijn zoon, ben je opgegaan. Hij hurkt en ligt neer als een leeuw, en als een leeuw—wie durft hem te wekken? ¹⁰ De scepter zal niet wijken van Juda, noch de heersersstaf van tussen zijn voeten, totdat hij komt aan wie het toebehoort, en de gehoorzaamheid van de volken zal hem toebehoren. ¹¹ Hij bindt zijn ezel aan de wijnstok, zijn jonge ezel aan de uitgelezen tak; hij wast zijn kleren in wijn, en zijn gewaden in het bloed van druiven. ¹² Zijn ogen zijn glanzender dan wijn, en zijn tanden witter dan melk. ¹³ "Zebulon zal aan de zeekust wonen en een toevluchtsoord voor schepen zijn; zijn grens zal zich uitstrekken naar Sidon. ¹⁴ "Issachar is als een sterke ezel, rustend tussen de schaapskooien. ¹⁵ Toen hij zag dat zijn

Genesis

rustplaats goed was en dat het land aangenaam was, boog hij zijn schouder om lasten te dragen en werd een dienaar bij gedwongen arbeid. ¹⁶ "Dan zal zijn volk besturen als een van de stammen van Israël. ¹⁷ Dan zal een slang zijn langs de weg, een adder langs het pad, die de hiel van het paard bijt zodat zijn ruiters achterover valt. ¹⁸ "Op uw verlossing wacht ik, o Heer. ¹⁹ "Gad zal overvallen worden door een bende rovers, maar hij zal hen op de hiel zitten. ²⁰ "Het voedsel van Aser zal overvloedig zijn, en hij zal lekkernijen voortbrengen die geschikt zijn voor koningen. ²¹ "Naftali is een vrije hinde; hij spreekt met gratie. ²² "Jozef is een vruchtbare wijnstok, een vruchtbare wijnstok bij een bron; zijn takken strekken zich uit over een muur. ²³ De boogschutters vielen hem met bitterheid aan; ze schoten op hem en plaagden hem. ²⁴ Maar zijn boog bleef stevig, en zijn armen waren behendig, door de handen van de Machtige van Jakob, door de Herder, de Rots van Israël, ²⁵ door de God van je vader die je helpt, en door de Almachtige die je zegent met zegeningen uit de hemel boven, zegeningen uit de diepte beneden, zegeningen van de borst en de schoot. ²⁶ De zegeningen van je vader hebben de zegeningen van de oude bergen overtroffen, de overloed van de eeuwenoude heuvels. Mogen ze rusten op het hoofd van Jozef, op het voorhoofd van de prins onder zijn broers. ²⁷ "Benjamin is een verscheurende wolf; 's morgens verslindt hij de prooi, en 's avonds verdeelt hij de buit." ²⁸ Dit zijn allen de twaalf stammen van Israël, en dit is wat hun vader tegen hen zei toen hij hen zegende, elk met een passende zegen. ²⁹ Toen gaf hij hun de opdracht, zeggende: "Ik sta op het punt bij mijn volk verzameld te worden. Begraaf mij bij mijn vaderen in de grot in het veld van Efron de Hethiet, ³⁰ de grot in het veld van Machpela, nabij Mamre in Kanaän, die Abraham samen met het veld kocht van Efron de Hethiet als een begraafplaats. ³¹ Daar werden Abraham en zijn vrouw Sara ter ruste gelegd, daar werden Isaak en zijn vrouw Rebekka ter ruste gelegd, en daar legde ik Lea ter ruste. ³² Het veld en de grot erin werden gekocht van de zonen van Heth." ³³ Toen Jakob klaar was met het geven van instructies aan zijn zonen, trok hij zijn voeten in het bed, blies zijn laatste adem uit, en werd verzameld bij zijn volk.

50 Jozef viel op het gezicht van zijn vader, hilde over hem en kuste hem. ² Jozef gaf de artsen in zijn dienst opdracht zijn vader

Israël te balsemen. Dus balsemden de artsen hem. ³ Het balsemen duurde veertig dagen, omdat dat de gebruikelijke periode was. De Egyptenaren rouwden zeventig dagen om hem. ⁴ Toen de dagen van rouw voorbij waren, sprak Jozef tot de huishouding van de farao en zei: "Als ik genade in uw ogen heb gevonden, spreek dan alstublieft namens mij tot de farao en zeg, ⁵ 'Mijn vader heeft mij laten zweren en zei: "Zie, ik sta op het punt te sterven; in het graf dat ik voor mezelf in het land Kanaän heb voorbereid, moet je mij daar begraven." Laat mij nu opgaan en mijn vader begraven; dan zal ik terugkeren.'" ⁶ De farao antwoordde: "Ga en begraaf je vader, zoals hij je heeft laten zweren." ⁷ Dus ging Jozef op om zijn vader te begraven. Met hem gingen alle dienaren van de farao, de oudsten van zijn huis, en alle oudsten van Egypte, ⁸ samen met het hele huis van Jozef, zijn broers en het huis van zijn vader. Alleen hun kinderen, kudden en vee bleven in Gosen achter. ⁹ Ook wagens en ruiters vergezelden hem. Het was een zeer grote stoet. ¹⁰ Toen zij de dorsvloer van Atad, voorbij de Jordaan, bereikten, rouwden zij met een zeer grote en droevige weeklacht; Jozef hield een rouwperiode van zeven dagen voor zijn vader. ¹¹ Toen de Kanaänieten die daar woonden de rouw op de dorsvloer van Atad zagen, zeiden zij: "Dit is een plechtige rouw voor de Egyptenaren." Daarom werd de plaats Abel Mizraïm genoemd, dat voorbij de Jordaan ligt. ¹² Zo deden de zonen van Jakob voor hem zoals hij hen had opgedragen: ¹³ Zij brachten hem naar het land Kanaän en begroeven hem in de grot in het veld van Machpela, tegenover Mamre, dat Abraham samen met het veld als begraafplaats had gekocht van Efron de Hethiet. ¹⁴ Na zijn vader begraven te hebben, keerde Jozef terug naar Egypte, samen met zijn broers en allen die met hem waren opgegaan om zijn vader te begraven. ¹⁵ Toen de broers van Jozef zagen dat hun vader dood was, zeiden zij: "Wat als Jozef ons nog steeds kwalijk neemt en ons al het kwaad dat wij hem hebben aangedaan vergeldt?" ¹⁶ Daarom stuurden zij een boodschap naar Jozef en zeiden: "Je vader gaf dit bevel voordat hij stierf: ¹⁷ 'Dit moet je tegen Jozef zeggen: Ik smee je, vergeef de overtredingen van je broers en hun zonde, want zij hebben je slecht behandeld.' Vergeef nu alstublieft de overtredingen van de dienaren van de God van je vader." Jozef hilde toen zij tot hem spraken. ¹⁸ Toen kwamen zijn broers ook en bogen zich voor hem neer en zeiden:

Genesis

"Zie, wij zijn uw dienaren." ¹⁹ Maar Jozef zei tegen hen: "Wees niet bang, want ben ik in de plaats van God? ²⁰ Jullie hadden kwaad tegen mij in de zin, maar God gebruikte het ten goede, om te bereiken wat nu gebeurt, de redding van vele levens. ²¹ Wees dus niet bang. Ik zal voor jullie en jullie kinderen zorgen." En hij troostte hen en sprak vriendelijk tot hen. ²² Jozef bleef in Egypte, hij en het huis van zijn vader. Hij leefde tot hij honderd en tien jaar oud was. ²³ Hij zag de derde generatie van Efraïms kinderen, en ook de kinderen van Machir, de zoon van

Manasse, werden op Jozefs knieën geboren. ²⁴ Jozef zei tegen zijn broers: "Ik sta op het punt te sterven, maar God zal jullie zeker te hulp komen en jullie uit dit land brengen naar het land dat Hij onder ede aan Abraham, Isaak en Jakob heeft beloofd." ²⁵ Toen liet Jozef de zonen van Israël zweren en zei: "God zal jullie zeker te hulp komen, en jullie moeten mijn beenderen van hier meenemen." ²⁶ Dus stierf Jozef op de leeftijd van honderd en tien jaar, en nadat zij hem gebalsemd hadden, werd hij in een kist in Egypte geplaatst.

Exodus

1 Hier zijn de namen van de zonen van Israël die met Jakob naar Egypte reisden, elk vergezeld door zijn huishouden: ² Ruben, Simeon, Levi, samen met Juda; ³ Issaschar, Zebulon, samen met Benjamin; ⁴ Dan en Naftali, samen met Gad en Aser. ⁵ De nakomelingen van Jakob waren in totaal zeventig, maar Jozef was al in Egypte. ⁶ Toen stierf Jozef, samen met al zijn broers en heel die generatie. ⁷ De Israëlieten waren vruchtbaar en namen sterk toe; ze vermenigvuldigden zich en werden buitengewoon sterk, en het land werd met hen gevuld. ⁸ Nu stond er een nieuwe koning op over Egypte, die Jozef niet kende. ⁹ Hij zei tegen zijn volk: "Zie, de Israëlieten zijn te talrijk en te machtig voor ons geworden. ¹⁰ Kom, laten we verstandig met hen omgaan, opdat zij zich niet verder vermenigvuldigen, en in geval van oorlog zich bij onze vijanden voegen, tegen ons vechten en het land verlaten." ¹¹ Dus stelden zij opzichters over hen aan om hen met dwangarbeid te onderdrukken, en zij bouwden voorraadsteden voor de farao, Pithom en Raämses. ¹² Maar hoe meer zij onderdrukt werden, des te meer zij zich vermenigvuldigden en verspreidden, zodat de Egyptenaren de Israëlieten begonnen te vrezen. ¹³ De Egyptenaren dwongen de Israëlieten meedogenloos tot arbeid, ¹⁴ en maakten hun leven bitter met harde arbeid in mortel en bakstenen en allerlei arbeid op het veld; al hun arbeid werd hun met hardheid opgelegd. ¹⁵ De koning van Egypte sprak tot de Hebreeuwse vroedvrouwen, van wie de ene Sifra heette en de andere Pua; ¹⁶ en hij zei: "Wanneer jullie de Hebreeuwse vrouwen bij de bevalling helpen en hen op de geboortestang zien, als het een zoon is, moeten jullie hem doden; maar als het een dochter is, mag zij leven." ¹⁷ Echter, de vroedvrouwen vreesden God en deden niet zoals de koning van Egypte hun had bevolen, maar lieten de jongens leven. ¹⁸ De koning van Egypte riep de vroedvrouwen en vroeg hen: "Waarom hebben jullie op deze manier gehandeld en de jongens laten leven?" ¹⁹ De vroedvrouwen antwoordden de farao: "Omdat de Hebreeuwse vrouwen niet zijn zoals de Egyptische vrouwen; zij zijn krachtig en bevallen voordat de vroedvrouwen arriveren." ²⁰ Daarom was God goed voor de vroedvrouwen, en het volk vermenigvuldigde zich en werd zeer sterk. ²¹ En omdat de vroedvrouwen God vreesden, schonk Hij hun eigen families. ²² Toen gebod de farao al zijn volk: "Elke zoon die geboren wordt, moeten jullie in

de Nijl werpen, maar elke dochter mogen jullie laten leven."

2 Nu ging een man uit de stam van Levi en trouwde met een Levietische vrouw. ² De vrouw werd zwanger en baarde een zoon; toen ze zag dat het een mooi kind was, verborg ze hem drie maanden. ³ Toen ze hem niet langer kon verbergen, nam ze een papyrusmand, bestreek die met teer en pek, legde het kind erin en zette het tussen het riet aan de oever van de Nijl. ⁴ Zijn zus stond op een afstand om te zien wat er met hem zou gebeuren. ⁵ De dochter van de farao kwam naar beneden om in de Nijl te baden, en haar dienaressen liepen langs de rivier. Ze zag de mand tussen het riet en stuurde haar slavin om het te halen. ⁶ Toen ze het opende, zag ze de huilende baby en voelde medelijden met hem, zeggende: "Dit is een van de Hebreeuwse kinderen." ⁷ Toen zei zijn zus tegen de dochter van de farao: "Zal ik een Hebreeuwse vrouw roepen die aan het voeden is, om het kind voor u te voeden?" ⁸ "Ga," antwoordde de dochter van de farao. Dus ging het meisje en riep de moeder van het kind. ⁹ De dochter van de farao instrueerde haar: "Neem dit kind en voed hem voor mij, en ik zal u betalen." Dus nam de vrouw het kind en voedde hem. ¹⁰ Toen het kind ouder werd, bracht ze hem naar de dochter van de farao, en hij werd haar zoon. Ze noemde hem Mozes, zeggende: "Ik heb hem uit het water getrokken." ¹¹ In die dagen, toen Mozes volwassen was, ging hij naar zijn volk en zag hun zware arbeid, en hij zag een Egyptenaar een Hebreeër slaan, een van zijn eigen volk. ¹² Hij keek om zich heen en, toen hij niemand zag, sloeg hij de Egyptenaar neer en verborg hem in het zand. ¹³ De volgende dag ging hij naar buiten en zag twee Hebreeërs in conflict. Hij vroeg degene die ongelijk had: "Waarom sla je je medebroeder?" ¹⁴ De man antwoordde: "Wie heeft jou tot heerser en rechter over ons gemaakt? Ben je van plan mij te doden zoals je de Egyptenaar hebt gedood?" Mozes werd toen bang en dacht: "Zeker, de zaak is bekend." ¹⁵ Toen de farao hiervan hoorde, wilde hij Mozes doden, maar Mozes vluchtte voor de farao en vestigde zich in het land Midian, waar hij bij een put ging zitten. ¹⁶ De priester van Midian had zeven dochters, die kwamen om water te putten en de drinkbakken te vullen om de kudde van hun vader te drenken. ¹⁷ Enkele herders kwamen en dreven hen weg, maar Mozes stond op, hielp hen en drenkte hun kudde. ¹⁸ Toen de meisjes terugkeerden naar hun

Exodus

vader Reüel, vroeg hij: “Waarom zijn jullie vandaag zo vroeg terug?” ¹⁹ Ze antwoordden: “Een Egyptenaar heeft ons gered van de herders; hij heeft zelfs water voor ons geput en de kudde gedrenkt.” ²⁰ “Waar is hij?” vroeg Reüel aan zijn dochters. “Waarom hebben jullie hem achtergelaten? Nodig hem uit om bij ons te eten.” ²¹ Mozes stemde ermee in bij de man te blijven, die zijn dochter Zippora aan Mozes als vrouw gaf. ²² Zippora baarde een zoon, en Mozes noemde hem Gersom, zeggende: “Ik ben een vreemdeling geworden in een vreemd land.” ²³ Tijdens die lange periode stierf de koning van Egypte. De Israëlieten zuchtten onder hun slavernij en riepen om hulp, en hun roep om hulp vanwege hun slavernij bereikte God. ²⁴ God hoorde hun zuchten en dacht aan zijn verbond met Abraham, Isaak en Jakob. ²⁵ God keek naar de Israëlieten en nam hen in acht.

3 Nu was Mozes de kudde van Jethro, zijn schoonvader, de priester van Midian, aan het hoeden. Hij leidde de kudde naar de andere kant van de woestijn en kwam bij Horeb, de berg van God. ² Daar verscheen de engel van de Heer aan hem in een vlamdend vuur vanuit een struik. Mozes zag dat de struik in brand stond, maar niet werd verteerd. ³ Dus dacht Mozes: “Ik zal omkeren en deze opmerkelijke verschijning bekijken—waarom de struik niet verbrandt.” ⁴ Toen de Heer zag dat hij omkeerde om te kijken, riep God tot hem vanuit de struik: “Mozes, Mozes!” En Mozes antwoordde: “Hier ben ik.” ⁵ “Kom niet dichterbij,” instrueerde God. “Doe je sandalen uit, want de plaats waar je staat is heilige grond.” ⁶ Toen zei Hij: “Ik ben de God van je vader—de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob.” Hierop verborg Mozes zijn gezicht, want hij was bang om naar God te kijken. ⁷ De Heer zei: “Ik heb zeker de ellende van Mijn volk in Egypte gezien en hun geroep gehoord vanwege hun slavendrijvers, want Ik ben op de hoogte van hun lijden. ⁸ Dus ben Ik neergedaald om hen te bevrijden van de macht van de Egyptenaren en hen uit dat land te brengen naar een goed en ruim land, een land vloeiend van melk en honing—de woonplaats van de Kanaänieten, Hethieten, Amorieten, Perizzieten, Hevieten en Jebusieten. ⁹ En nu, zie, het geroep van de Israëlieten is tot Mij gekomen, en Ik heb gezien hoe de Egyptenaren hen onderdrukken. ¹⁰ Ga nu dus: Ik zend je naar de farao om Mijn volk, de Israëlieten, uit Egypte te leiden.” ¹¹

Maar Mozes vroeg God: “Wie ben ik om naar de farao te gaan en de Israëlieten uit Egypte te leiden?” ¹² En God zei: “Zeker, Ik zal met je zijn. En dit zal het teken voor je zijn dat Ik het ben die je gezonden heeft: wanneer je het volk uit Egypte hebt geleid, zul je God aanbidden op deze berg.” ¹³ Toen zei Mozes tegen God: “Stel dat ik naar de Israëlieten ga en tegen hen zeg: ‘De God van uw vaders heeft mij naar u gezonden,’ en zij vragen mij: ‘Wat is Zijn naam?’ Wat moet ik dan tegen hen zeggen?” ¹⁴ God zei tegen Mozes: “IK BEN DIE IK BEN. Dit is wat je tegen de Israëlieten moet zeggen: ‘IK BEN heeft mij naar u gezonden.’” ¹⁵ God zei ook tegen Mozes: “Zeg tegen de Israëlieten: ‘De Heer, de God van uw voorouders—de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob—heeft mij naar u gezonden.’ Dit is Mijn naam voor eeuwig, de naam waarmee Ik herinnerd wil worden van generatie op generatie. ¹⁶ “Ga, verzamel de oudsten van Israël en zeg tegen hen: ‘De Heer, de God van uw voorouders—de God van Abraham, Isaak en Jakob—is aan mij verschenen en heeft gezegd: Ik heb over u gewaakt en gezien wat u in Egypte is aangedaan. ¹⁷ En Ik heb beloofd u uit uw ellende in Egypte te brengen naar het land van de Kanaänieten, Hethieten, Amorieten, Perizzieten, Hevieten en Jebusieten—een land vloeiend van melk en honing.’” ¹⁸ “De oudsten van Israël zullen naar u luisteren. Dan moeten u en de oudsten naar de koning van Egypte gaan en tegen hem zeggen: ‘De Heer, de God van de Hebreëen, heeft ons ontmoet. Laat ons een driedaagse reis maken in de woestijn om offers te brengen aan de Heer, onze God.’” ¹⁹ Maar Ik weet dat de koning van Egypte u niet zal toestaan te vertrekken tenzij hij gedwongen wordt door een machtige hand. ²⁰ Dus zal Ik Mijn hand uitstrekken en Egypte slaan met al Mijn wonderen die Ik in hun midden zal verrichten. Daarna zal hij u laten gaan. ²¹ “En Ik zal ervoor zorgen dat de Egyptenaren gunstig staan tegenover dit volk, zodat u niet met lege handen vertrekt wanneer u weggaat. ²² Elke vrouw moet aan haar buurvrouw en aan elke vrouw die in haar huis woont vragen om zilveren en gouden voorwerpen en om kleding, die u op uw zonen en dochters zult leggen. Op deze manier zult u de rijkdom van de Egyptenaren meenemen.”

4 Mozes antwoordde: “Wat als ze me niet geloven of naar mijn woorden luisteren en zeggen: ‘De Heer is niet aan jou verschenen?’” ² De Heer

Exodus

vroeg hem: “Wat is dat in je hand?” Hij antwoordde: “Een staf.” ³ De Heer gaf de opdracht: “Gooi het op de grond.” Dus Mozes gooide het, en het werd een slang, waardoor hij ervoor wegluchtte. ⁴ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Steek je hand uit en grijp het bij de staart.” Dus hij stak zijn hand uit, greep het, en het veranderde weer in een staf in zijn hand. ⁵ “Dit is zodat ze zullen geloven dat de Heer, de God van hun voorouders—de God van Abraham, Isaak en Jakob—aan jou is verschenen.” ⁶ De Heer zei toen: “Steek je hand in je mantel.” Mozes stak zijn hand erin, en toen hij die terugtrok, was hij melaats, wit als sneeuw. ⁷ “Steek nu je hand terug in je mantel,” beval Hij. Mozes deed dat, en toen hij hem eruit haalde, was hij hersteld zoals de rest van zijn vlees. ⁸ De Heer vervolgde: “Als ze je niet geloven of aandacht schenken aan het eerste teken, zullen ze misschien het tweede geloven. ⁹ Maar als ze zelfs deze twee tekenen niet geloven of naar je luisteren, neem dan wat water uit de Nijl en giet het op de droge grond. Het water dat je neemt zal bloed worden op de grond.” ¹⁰ Mozes zei tegen de Heer: “Alstublieft, mijn Heer, ik ben nooit welsprekend geweest, noch in het verleden, noch sinds u tot uw dienaar hebt gesproken. Ik ben langzaam van spraak en tong.” ¹¹ De Heer antwoordde: “Wie heeft de menselijke mond gemaakt? Wie maakt iemand stom of doof, ziende of blind? Ben ik het niet, de Heer? ¹² Ga nu; Ik zal met je mond zijn en je leren wat je moet zeggen.” ¹³ Maar Mozes smeekte: “Alstublieft, mijn Heer, stuur iemand anders.” ¹⁴ Toen ontbrandde de toorn van de Heer tegen Mozes en Hij zei: “Wat dacht je van je broer Aäron de Leviet? Ik weet dat hij goed spreekt. Hij is al onderweg om je te ontmoeten, en hij zal blij zijn je te zien. ¹⁵ Je zult tot hem spreken en de woorden in zijn mond leggen; Ik zal met jullie beiden zijn als jullie spreken en jullie instrueren wat te doen. ¹⁶ Hij zal voor jou tot het volk spreken, en het zal zijn alsof hij jouw mond is en jij God voor hem. ¹⁷ Maar draag deze staf in je hand, daarmee zul je de tekenen verrichten.” ¹⁸ Mozes keerde toen terug naar Jethro, zijn schoonvader, en zei: “Laat me alstublieft teruggaan naar mijn volk in Egypte om te zien of ze nog leven.” Jethro antwoordde: “Ga in vrede.” ¹⁹ Nu had de Heer tegen Mozes in Midian gezegd: “Keer terug naar Egypte, want allen die je naar het leven stonden, zijn dood.” ²⁰ Dus nam Mozes zijn vrouw en zonen, zette hen op een ezel, en vertrok naar Egypte, met de staf van

God in zijn hand. ²¹ De Heer instrueerde Mozes: “Wanneer je terugkeert naar Egypte, verricht dan voor de farao alle wonderen die ik je de macht heb gegeven om te doen. Echter, ik zal zijn hart verharderen zodat hij het volk niet zal laten gaan. ²² Dan zul je tegen de farao zeggen: ‘Dit zegt de Heer: Israël is mijn eerstgeboren zoon, ²³ en ik heb tegen je gezegd: “Laat mijn zoon gaan, zodat hij mij kan aanbidden.” Maar je weigerde hem te laten gaan; daarom zal ik het leven van je eerstgeboren zoon nemen.’” ²⁴ Bij een herberg onderweg ontmoette de Heer Mozes en wilde hem doden. ²⁵ Maar Zippora nam een vuurstenen mes, sneed de voorhuid van haar zoon af, en raakte Mozes' voeten ermee aan, zeggende: “Je bent voor mij een bloedbruidegom.” ²⁶ Dus liet de Heer hem met rust. Op dat moment zei zij “bloedbruidegom,” verwijzend naar de besnijdenis. ²⁷ De Heer instrueerde Aäron: “Ga de woestijn in om Mozes te ontmoeten.” Dus hij ging en ontmoette hem bij de berg van God en begroette hem hartelijk. ²⁸ Mozes vertelde Aäron alle woorden van de Heer waarmee Hij hem had gezonden, en alle tekenen die Hij hem had opgedragen te verrichten. ²⁹ Mozes en Aäron verzamelden toen alle oudsten van de Israëlieten, ³⁰ en Aäron vertelde alle woorden die de Heer tot Mozes had gesproken. Hij voerde ook de tekenen uit voor de ogen van het volk, ³¹ en het volk geloofde. Toen ze hoorden dat de Heer om hen gaf en hun ellende had gezien, bogen ze zich neer en aanbaden.

5 Daarna gingen Mozes en Aäron naar de farao en zeiden: “Zo zegt de Heer, de God van Israël: ‘Laat Mijn volk gaan, zodat zij een feest voor Mij kunnen houden in de woestijn.’” ² De farao antwoordde: “Wie is de Heer dat ik naar Zijn stem zou luisteren en Israël zou laten gaan? Ik ken de Heer niet, en bovendien zal ik Israël niet laten gaan.” ³ Zij antwoordden: “De God van de Hebreëen heeft ons ontmoet. Laat ons alstublieft drie dagen de woestijn in trekken om offers te brengen aan de Heer, onze God, anders zal Hij ons treffen met pest of het zwaard.” ⁴ Maar de koning van Egypte zei tegen hen: “Mozes en Aäron, waarom leiden jullie het volk af van hun taken? Keer terug naar jullie werk!” ⁵ De farao vervolgde: “Zie, het volk van het land is nu talrijk, en jullie zouden hen van hun werk laten ophouden!” ⁶ Diezelfde dag gaf de farao een bevel aan de opzichters en voormannen die over het volk waren aangesteld: ⁷ “Jullie mogen het volk niet

Exodus

langer stro leveren om bakstenen te maken zoals voorheen; laat hen zelf stro verzamelen.⁸ Maar jullie moeten hen nog steeds dezelfde hoeveelheid bakstenen laten produceren als voorheen; verminder het niet. Ze zijn lui, en daarom roepen ze: 'Laat ons gaan en offers brengen aan onze God.'⁹ Maak het werk zwaarder voor de mannen zodat ze blijven werken en geen aandacht schenken aan leugens."¹⁰ Dus gingen de opzichters en voormannen naar buiten en informeerden het volk: "Dit zegt de farao: 'Ik zal jullie geen stro geven.'¹¹ Ga en verzamel zelf stro waar je het kunt vinden, maar je werkdruk zal niet in het minst worden verminderd.'" ¹² Zo verspreidde het volk zich door heel Egypte om stoppels te verzamelen als stro. ¹³ De opzichters drongen bij hen aan, zeggende: "Voltooi je dagelijkse werkquota, net zoals toen je stro had."¹⁴ De opzichters van de farao sloegen de Israëliëische voormannen die zij hadden aangesteld, en eisten: "Waarom hebben jullie je quota van bakstenen niet gehaald, noch gisteren, noch vandaag, zoals voorheen?" ¹⁵ Toen gingen de Israëliëische voormannen en smeekten de farao: "Waarom behandelt u uw dienaren zo?" ¹⁶ Uw dienaren krijgen geen stro, en toch zeggen ze tegen ons: 'Maak bakstenen!' En zie, uw dienaren worden geslagen, maar de schuld ligt bij uw eigen volk."¹⁷ Maar de farao zei: "Jullie zijn lui, heel lui; daarom zeggen jullie: 'Laat ons gaan en offers brengen aan de Heer.'¹⁸ Ga nu en werk; jullie zullen geen stro krijgen, maar jullie moeten de volledige hoeveelheid bakstenen leveren."¹⁹ De Israëliëische voormannen realiseerden zich dat ze in een moeilijke situatie verkeerden toen hun werd gezegd: "Jullie mogen je dagelijkse quota van bakstenen niet verminderen."²⁰ Toen zij van de farao vertrokken, ontmoetten zij Mozes en Aäron die op hen wachtten. ²¹ En zij zeiden tegen hen: "Moge de Heer op jullie neerkijken en over jullie oordelen, want jullie hebben ons verfoeilijk gemaakt in de ogen van de farao en zijn ambtenaren, en hen een zwaard in de hand gegeven om ons te doden."²² Mozes keerde terug naar de Heer en zei: "Heer, waarom hebt U dit volk in moeilijkheden gebracht? Waarom hebt U mij gezonden?" ²³ Sinds ik naar de farao ben gegaan om in Uw naam te spreken, heeft hij dit volk kwaad gedaan, en U hebt Uw volk helemaal niet bevrijd."

6 Toen zei de Heer tegen Mozes: "Nu zult u getuige zijn van wat ik met de farao zal doen: vanwege mijn sterke hand zal hij hen vrijlaten; ja, vanwege mijn sterke hand zal hij hen uit zijn land verdrijven."² God sprak verder tot Mozes en zei: "Ik ben de Heer."³ Ik verscheen aan Abraham, Isaak en Jakob als God de Almachtige, maar door mijn naam, de Heer, maakte ik mij niet volledig aan hen bekend. ⁴ Ik heb ook mijn verbond met hen gesloten om hun het land Kanaän te geven, waar zij als vreemdelingen woonden. ⁵ Bovendien heb ik het gekerm van de Israëliëten gehoord, die de Egyptenaren in slavernij houden, en ik heb mijn verbond in herinnering gebracht. ⁶ Zeg daarom tegen de Israëliëten: 'Ik ben de Heer, en ik zal u onder de lasten van de Egyptenaren vandaan halen, en ik zal u uit hun slavernij redden. Ik zal u verlossen met een uitgestrekte arm en met machtige oordelen. ⁷ Ik zal u als mijn volk aannemen, en ik zal uw God zijn. Dan zult u weten dat ik de Heer uw God ben, die u onder de lasten van de Egyptenaren vandaan heeft gebracht. ⁸ En ik zal u naar het land brengen dat ik gezworen heb te geven aan Abraham, Isaak en Jakob; ik zal het u als een bezit geven. Ik ben de Heer.'" ⁹ Mozes vertelde dit aan de Israëliëten, maar zij luisterden niet naar hem vanwege hun moedeloosheid en harde arbeid. ¹⁰ De Heer gaf Mozes de opdracht en zei, ¹¹ "Ga, zeg tegen de farao, de koning van Egypte, dat hij de Israëliëten uit zijn land moet laten gaan."¹² Maar Mozes zei tegen de Heer: "Als de Israëliëten niet naar mij hebben geluisterd, waarom zou de farao dan naar mij luisteren, aangezien ik onervaren ben in spreken?" ¹³ De Heer sprak niettemin tot Mozes en Aäron en gaf hun een bevel betreffende de Israëliëten en de farao, de koning van Egypte, om de Israëliëten uit het land Egypte te brengen. ¹⁴ Dit waren de hoofden van hun families: De zonen van Ruben, Israëls eerstgeborene, waren Henoeh en Pallu, Hezron en Karmi. Dit waren de clans van Ruben. ¹⁵ De zonen van Simeon waren Jemuel, Jamin, Ohad, Jachin, Zohar en Saul, de zoon van een Kanaänitische vrouw. Dit waren de clans van Simeon. ¹⁶ Dit waren de namen van de zonen van Levi volgens hun generaties: Gerson, Kehat en Merari. Levi leefde 137 jaar. ¹⁷ Gersons zonen, volgens hun clans, waren Libni en Simeï. ¹⁸ Kehats nakomelingen waren Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël. Kehat leefde 133 jaar. ¹⁹ Merari's zonen waren Machli en Musi. Dit

Exodus

waren de clans van Levi volgens hun geslachten.²⁰ Amram nam zijn vaders zuster Jochebed tot vrouw, en zij baarde hem Aäron en Mozes. Amram leefde 137 jaar.²¹ Jizhars nakomelingen waren Korach, Nefeg en Zichri.²² Uzziëls nakomelingen waren Misaël, Elzafan en Sitri.²³ Aäron nam Elisheba, de dochter van Amminadab en zuster van Nachson, tot vrouw, en zij baarde hem Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.²⁴ Korachs zonen waren Assir, Elkana en Abiasaf. Dit waren de Korachitische clans.²⁵ Eleazar, de zoon van Aäron, nam een van de dochters van Putiel tot vrouw, en zij baarde hem Pinechas. Dit waren de hoofden van de Levitische families, clan voor clan.²⁶ Het was deze Aäron en Mozes aan wie de Heer de opdracht gaf om de Israëlieten uit Egypte te brengen volgens hun afdelingen.²⁷ Dit waren degenen die met de farao, de koning van Egypte, spraken over het uit Egypte brengen van de Israëlieten—deze zelfde Mozes en Aäron.²⁸ Het gebeurde op de dag dat de Heer tot Mozes in Egypte sprak,²⁹ dat de Heer Mozes instrueerde, zeggende: “Ik ben de Heer; breng aan de farao, de koning van Egypte, over alles wat ik tot u zeg.”³⁰ Maar Mozes zei tegen de Heer: “Ik ben niet welsprekend; hoe zal de farao dan naar mij luisteren?”

7 Toen zei de Heer tegen Mozes: “Zie, Ik heb jou als God voor de farao gemaakt, en je broer Aäron zal je profeet zijn.² Jij moet alles spreken wat Ik je gebied, en je broer Aäron moet de farao zeggen de Israëlieten uit zijn land te laten vertrekken.³ Maar Ik zal het hart van de farao verharderen, zodat Ik Mijn tekenen en wonderen in Egypte kan vermenigvuldigen.⁴ De farao zal niet naar jullie luisteren, dus zal Ik Mijn hand op Egypte leggen en Mijn legers, Mijn volk de Israëlieten, door grote oordelen uitleiden.⁵ De Egyptenaren zullen weten dat Ik de Heer ben wanneer Ik Mijn hand over Egypte uitstrek en de Israëlieten uit hun midden uitleid.”⁶ Mozes en Aäron voerden de instructies van de Heer precies uit zoals bevolen.⁷ Mozes was tachtig jaar oud en Aäron drieëntachtig, toen zij tot de farao spraken.⁸ De Heer sprak tot Mozes en Aäron, zeggende,⁹ “Wanneer de farao tegen jullie zegt: ‘Doe een wonder,’ moet je tegen Aäron zeggen: ‘Neem je staf en werp hem voor de farao neer, en hij zal een slang worden.’”¹⁰ Dus gingen Mozes en Aäron naar de farao en deden zoals de Heer geboden had. Aäron wierp zijn staf neer voor de farao en zijn ambtenaren, en hij werd een slang.¹¹

Toen riep de farao de wijzen en tovenaars, en de Egyptische magiërs deden hetzelfde met hun geheime kunsten:¹² Ieder wierp zijn staf neer, en zij werden slangen. Maar Aärons staf verslond hun staven.¹³ Echter, het hart van de farao bleef onbuigzaam, en hij luisterde niet naar hen, zoals de Heer had gezegd.¹⁴ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Het hart van de farao is koppig en hard; hij weigert het volk te laten gaan.¹⁵ Ga 's morgens naar de farao als hij naar het water gaat. Sta aan de oever van de Nijl om hem te ontmoeten, en neem in je hand de staf die in een slang veranderde.¹⁶ Zeg tegen hem: ‘De Heer, de God van de Hebreëën, heeft mij gestuurd om tegen u te zeggen: Laat Mijn volk gaan, zodat zij Mij in de woestijn kunnen aanbidden. Maar u hebt tot nu toe niet geluisterd.¹⁷ Dit zegt de Heer: Hierdoor zult u weten dat Ik de Heer ben: Ik zal het water van de Nijl met de staf in mijn hand slaan, en het zal in bloed veranderen.¹⁸ De vissen in de Nijl zullen sterven, de rivier zal stinken, en de Egyptenaren zullen het water uit de Nijl niet kunnen drinken.’”¹⁹ De Heer zei tegen Mozes: “Zeg tegen Aäron: ‘Neem je staf en strek je hand uit over de wateren van Egypte—over hun rivieren, beken, vijvers en al hun reservoirs—en zij zullen in bloed veranderen. Er zal bloed zijn in heel Egypte, zelfs in vaten van hout en steen.’”²⁰ Mozes en Aäron deden precies zoals de Heer geboden had. Hij hief de staf op en sloeg het water van de Nijl in het zicht van de farao en zijn ambtenaren, en al het water in de Nijl veranderde in bloed.²¹ De vissen in de Nijl stierven, en de rivier stonk zodat de Egyptenaren het water uit de Nijl niet konden drinken. Overal in Egypte was bloed.²² Maar de Egyptische magiërs deden hetzelfde met hun geheime kunsten, en het hart van de farao was verhard; hij luisterde niet naar Mozes en Aäron, zoals de Heer had gezegd.²³ De farao keerde zich om en ging zijn paleis binnen, en nam zelfs dit niet ter harte.²⁴ Alle Egyptenaren groeven langs de Nijl naar drinkwater, omdat zij het water van de rivier niet konden drinken.²⁵ Een week ging voorbij nadat de Heer de Nijl had geslagen.

8 Toen sprak de Heer tot Mozes: “Ga naar de farao en zeg tegen hem: ‘Dit zegt de Heer: Laat mijn volk gaan, zodat zij mij kunnen dienen.’”² Maar als je weigert hen te laten gaan, zal ik een plaag van kikkers over heel uw land brengen.³ De Nijl zal wemelen van kikkers, die zullen opkomen en uw paleis binnengaan, uw slaapkamer en uw bed, en

Exodus

in de huizen van uw ambtenaren en uw volk, en in uw ovens en baktroughs. ⁴ De kikkers zullen u, uw volk en al uw ambtenaren binnendringen.” ⁵ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Geef Aäron de opdracht: ‘Strek uw hand uit met uw staf over de rivieren, beken en vijvers, en laat kikkers opkomen over het land Egypte.’” ⁶ Dus strekte Aäron zijn hand uit over de wateren van Egypte, en kikkers kwamen op en bedekten het land. ⁷ Toch deden de magiërs hetzelfde met hun geheime kunsten, en brachten kikkers op over het land Egypte. ⁸ De farao riep Mozes en Aäron en zei: “Smeek de Heer om de kikkers van mij en mijn volk te verwijderen, en ik zal uw volk laten gaan om offers te brengen aan de Heer.” ⁹ Mozes zei tegen de farao: “Ik laat het aan u over om te beslissen wanneer ik voor u, uw ambtenaren en uw volk moet bidden, zodat de kikkers van u en uw huizen verwijderd worden, en alleen in de Nijl blijven.” ¹⁰ De farao antwoordde: “Morgen.” Mozes zei: “Het zal zijn zoals u zegt, zodat u zult weten dat er niemand is zoals de Heer, onze God. ¹¹ De kikkers zullen van u, uw huizen, uw ambtenaren en uw volk vertrekken; ze zullen alleen in de Nijl blijven.” ¹² Nadat Mozes en Aäron de farao hadden verlaten, riep Mozes tot de Heer over de kikkers die Hij over de farao had gebracht. ¹³ En de Heer deed zoals Mozes had gevraagd. De kikkers stierven in de huizen, binnenplaatsen en velden. ¹⁴ Ze werden in hopen verzameld, en het land stonk ervan. ¹⁵ Maar toen de farao zag dat er verlichting was, verhardde hij zijn hart en luisterde niet naar Mozes en Aäron, zoals de Heer had gezegd. ¹⁶ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Zeg tegen Aäron: ‘Strek uw staf uit en sla het stof van de grond,’ en het zal muggen worden in heel het land Egypte.” ¹⁷ Ze deden dit, en toen Aäron zijn hand met de staf uitstak en het stof van de grond sloeg, kwamen er muggen op mensen en dieren. Al het stof in heel het land Egypte werd muggen. ¹⁸ De magiërs probeerden met hun geheime kunsten muggen te maken, maar ze konden het niet. Er waren overal muggen op mensen en dieren. ¹⁹ De magiërs zeiden tegen de farao: “Dit is het werk van God.” Maar het hart van de farao was koppig, en hij wilde niet luisteren, zoals de Heer had gezegd. ²⁰ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Sta vroeg in de ochtend op en confronteer de farao als hij naar de rivier gaat en zeg tegen hem: ‘Dit zegt de Heer: Laat mijn volk gaan, zodat zij mij kunnen dienen.’” ²¹ Als u weigert

mijn volk te laten gaan, zal ik zwermen vliegen op u, uw ambtenaren, uw volk en in uw huizen sturen. De huizen van de Egyptenaren zullen vol vliegen zijn, en zelfs de grond zal ermee bedekt zijn. ²² Maar op die dag zal ik het land Gosen, waar mijn volk woont, apart zetten, zodat daar geen zwermen vliegen zullen zijn, zodat u zult weten dat ik, de Heer, in dit land ben. ²³ Ik zal een verschil maken tussen mijn volk en uw volk. Dit teken zal morgen gebeuren.” ²⁴ En de Heer deed zo. Dichte zwermen vliegen kwamen in het paleis van de farao en in de huizen van zijn ambtenaren; in heel Egypte werd het land door de vliegen verwoest. ²⁵ Toen riep de farao Mozes en Aäron en zei: “Ga, offer aan uw God hier in dit land.” ²⁶ Maar Mozes zei: “Dat zou niet juist zijn. De offers die wij aan de Heer, onze God, brengen, zouden verafschuwd worden door de Egyptenaren. Als wij offers brengen die in hun ogen verafschuwd worden, zullen zij ons dan niet stenigen?” ²⁷ Wij moeten een driedaagse reis in de wildernis maken om offers te brengen aan de Heer, onze God, zoals Hij ons heeft opgedragen.” ²⁸ De farao zei: “Ik zal u toestaan te gaan en offers te brengen aan de Heer, uw God, in de wildernis, maar u mag niet te ver gaan. Bid nu alstublieft voor mij.” ²⁹ Mozes antwoordde: “Zodra ik u verlaat, zal ik tot de Heer bidden, en morgen zullen de vliegen vertrekken van de farao, zijn ambtenaren en zijn volk. Laat de farao er alleen zeker van zijn niet opnieuw bedrieglijk te handelen door het volk niet te laten gaan om offers te brengen aan de Heer.” ³⁰ Mozes vertrok toen van de farao en bad tot de Heer, ³¹ en de Heer deed zoals Mozes vroeg. De vliegen vertrokken van de farao, zijn ambtenaren en zijn volk; er bleef geen vlieg over. ³² Toch verhardde de farao opnieuw zijn hart, en hij liet het volk niet gaan.

9 Toen zei de Heer tegen Mozes: “Ga naar de farao en zeg tegen hem: ‘Dit zegt de Heer, de God van de Hebreeën: “Laat mijn volk gaan, zodat zij mij kunnen dienen.”’ ² Als u weigert hen te laten gaan en hen blijft vasthouden, ³ zie, dan zal de hand van de Heer een zware plaag brengen over uw vee in het veld—over de paarden, ezels, kamelen, runderen, schapen en geiten. ⁴ De Heer zal echter een onderscheid maken tussen het vee van Israël en dat van Egypte, zodat geen enkel dier dat aan de Israëlieten toebehoort, zal sterven.”’ ⁵ De Heer stelde een specifieke tijd vast en zei: “Morgen zal de Heer deze daad in het land uitvoeren.”’ ⁶ En de

Exodus

volgende dag deed de Heer dit: al het vee van de Egyptenaren stierf, maar niet één dier dat aan de Israëlieten toebehoorde, stierf. ⁷ De farao stuurde mannen om te onderzoeken en ontdekte dat niet één van het vee van de Israëlieten was gestorven. Toch bleef het hart van de farao verhard, en hij liet het volk niet gaan. ⁸ Toen instrueerde de Heer Mozes en Aäron: “Neem handenvol roet uit een oven, en laat Mozes het in de lucht gooien in de aanwezigheid van de farao. ⁹ Het zal fijn stof worden over heel het land Egypte, waardoor zweren zullen uitbreken met blaren op mensen en dieren in het hele land.” ¹⁰ Dus namen zij roet uit een oven en stonden voor de farao. Mozes gooide het in de lucht, en zweren braken uit met blaren op mensen en dieren. ¹¹ De magiërs konden niet voor Mozes staan vanwege de zweren, die hen evenals alle Egyptenaren troffen. ¹² Maar de Heer verhardde het hart van de farao, en hij luisterde niet naar Mozes en Aäron, zoals de Heer aan Mozes had voorspeld. ¹³ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Sta vroeg in de morgen op en ga voor de farao staan, en zeg tegen hem: ‘Dit zegt de Heer, de God van de Hebreëen: “Laat mijn volk gaan, zodat zij mij kunnen dienen, ¹⁴ anders zal ik deze keer de volle kracht van mijn plagen tegen u, uw ambtenaren en uw volk sturen, zodat u zult weten dat er niemand is zoals ik op de hele aarde. ¹⁵ Want ik had nu mijn hand kunnen uitstrekken en u en uw volk kunnen treffen met een plaag die u van de aarde zou hebben weggevaagd. ¹⁶ Maar ik heb u laten bestaan voor dit doel: om u mijn macht te tonen en om mijn naam over de hele aarde te laten verkondigen. ¹⁷ U verheft uzelf nog steeds tegen mijn volk door hen niet te laten gaan. ¹⁸ Daarom zal ik morgen op dit tijdstip de zwaarste hagelstorm sturen die ooit op Egypte is gevallen, vanaf de dag dat het werd gesticht tot nu toe. ¹⁹ Geef nu het bevel om uw vee en alles wat u in het veld hebt naar een schuilplaats te brengen, want de hagel zal vallen op elke persoon en dier dat in het veld wordt gevonden en niet naar binnen wordt gebracht, en zij zullen sterven.”’ ²⁰ Degenen onder de ambtenaren van de farao die het woord van de Heer vreesden, haastten zich om hun dienaren en hun vee binnen te brengen. ²¹ Maar degenen die het woord van de Heer negeerden, lieten hun dienaren en vee in het veld. ²² Toen zei de Heer tegen Mozes: “Strek uw hand uit naar de hemel, zodat hagel zal vallen over heel Egypte—op mensen, dieren en elke plant in de velden van

Egypte.” ²³ Toen Mozes zijn staf naar de hemel uitstak, stuurde de Heer donder en hagel, en vuur liep naar de aarde. Zo regende de Heer hagel over het land Egypte. ²⁴ Er was hagel, en vuur flitste voortdurend te midden van de hagel, de zwaarste storm die Egypte had gezien sinds het een natie werd. ²⁵ In heel Egypte sloeg de hagel alles in de velden—zowel mensen als dieren; het sloeg elke plant neer en verbrijzelde elke boom. ²⁶ De enige plaats waar het niet hagelde was in het land Gosen, waar de Israëlieten woonden. ²⁷ Toen liet de farao Mozes en Aäron roepen. “Ik heb deze keer gezondigd,” zei hij tegen hen. “De Heer heeft gelijk, en ik en mijn volk hebben ongelijk. ²⁸ Smeek de Heer, want er is genoeg van Gods donder en hagel geweest. Ik zal jullie laten gaan; jullie hoeven niet langer te blijven.” ²⁹ Mozes antwoordde: “Zodra ik de stad verlaat, zal ik mijn handen naar de Heer uitstrekken; de donder zal ophouden en er zal geen hagel meer zijn, zodat u zult weten dat de aarde van de Heer is. ³⁰ Maar ik ben me ervan bewust dat u en uw ambtenaren de Heer God nog steeds niet in eerbied houden.” ³¹ (Het vlas en de gerst waren verwoest, aangezien de gerst in de aar stond en het vlas in bloei stond. ³² Maar de tarwe en spelt waren niet vernietigd, omdat ze later rijpen.) ³³ Toen verliet Mozes de farao en ging de stad uit. Hij strekte zijn handen uit naar de Heer; de donder en hagel hielden op, en de regen stroomde niet langer op de aarde. ³⁴ Toen de farao zag dat de regen, hagel en donder waren gestopt, zondigde hij opnieuw: hij en zijn ambtenaren verhardden hun harten. ³⁵ Dus het hart van de farao was verhard, en hij liet de Israëlieten niet gaan, zoals de Heer door Mozes had gesproken.

10 Toen zei de Heer tegen Mozes: “Ga naar de farao, want Ik heb zijn hart en de harten van zijn dienaren verhard, zodat Ik deze tekenen van Mij onder hen kan verrichten, ² zodat je aan je zonen en kleinzonen kunt vertellen hoe Ik de Egyptenaren bespotten en hoe Ik Mijn tekenen onder hen verrichtte, zodat je zult weten dat Ik de Heer ben.” ³ Dus Mozes en Aäron gingen naar de farao en brachten de boodschap over: “Dit zegt de Heer, de God van de Hebreëen: ‘Hoe lang weiger je je voor Mij te vernederen? Laat Mijn volk gaan, zodat zij Mij kunnen dienen. ⁴ Want als je blijft weigeren Mijn volk te laten gaan, let dan op, morgen zal Ik sprinkhanen in je gebied brengen. ⁵ Zij zullen het oppervlak van het land bedekken zodat niemand het kan zien. Zij

Exodus

zullen opeten wat je na de hagel is overgebleven, inclusief elke boom die in je velden groeit.⁶ Je huizen zullen ermee gevuld worden, evenals de huizen van al je dienaren en alle Egyptenaren—iets wat noch je vaders noch je grootvaders hebben gezien vanaf de dag dat zij zich in dit land vestigden tot nu toe.” Toen keerde Mozes zich om en verliet de farao.⁷ Toen zeiden de dienaren van de farao tegen hem: “Hoe lang zal deze man een valstrik voor ons zijn? Laat het volk gaan, zodat zij de Heer, hun God, kunnen dienen. Besef je nog niet dat Egypte verwoest is?”⁸ Dus werden Mozes en Aäron teruggebracht naar de farao, en hij zei tegen hen: “Ga, dien de Heer, jullie God! Maar vertel me wie er zullen gaan.”⁹ Mozes zei: “Wij zullen gaan met onze jongeren en onze ouderen, met onze zonen en onze dochters, en met onze kudden en vee, want wij moeten een feest voor de Heer houden.”¹⁰ Toen zei hij tegen hen: “De Heer zij met jullie als ik jullie met jullie kleinen laat gaan! Duidelijk hebben jullie kwade bedoelingen.”¹¹ Nee! Alleen de mannen mogen gaan en de Heer dienen, aangezien dat is wat jullie verlangen.” Toen werden Mozes en Aäron uit de aanwezigheid van de farao verdreven.¹² Toen zei de Heer tegen Mozes: “Strek je hand uit over het land Egypte voor de sprinkhanen, zodat zij over het land komen en elke plant van het land opeten, alles wat door de hagel is overgebleven.”¹³ Dus strekte Mozes zijn staf uit over het land Egypte, en de Heer stuurde een oostenwind over het land de hele dag en de hele nacht. Tegen de ochtend had de wind de sprinkhanen gebracht.¹⁴ De sprinkhanen kwamen over heel het land Egypte en vestigden zich in heel het gebied van Egypte in grote aantallen. Nooit eerder was er zo'n plaag van sprinkhanen geweest, noch zal er ooit weer een zijn.¹⁵ Zij bedekten het oppervlak van het hele land totdat het verduisterd was. Zij verorberden elke plant van het land en al het fruit van de bomen dat de hagel had overgelaten. Niets groens bleef over aan boom of plant in heel het land Egypte.¹⁶ Toen riep de farao haastig Mozes en Aäron en zei: “Ik heb gezondigd tegen de Heer, jullie God, en tegen jullie.¹⁷ Vergeef nu alstublieft mijn zonde, alleen deze keer, en smee de Heer, jullie God, om deze dood van mij weg te nemen.”¹⁸ Toen verliet Mozes de farao en smeekte de Heer.¹⁹ Dus veranderde de Heer de wind in een zeer sterke westenwind, die de sprinkhanen oppakte en hen in de Rode Zee dreef. Geen enkele sprinkhaan bleef in

heel het gebied van Egypte.²⁰ Toch maakte de Heer het hart van de farao hardnekkig, en hij stond de Israëlieten niet toe te vertrekken.²¹ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Strek je hand uit naar de hemel, zodat er duisternis over het land Egypte komt—een duisternis die gevoeld kan worden.”²² Dus strekte Mozes zijn hand uit naar de hemel, en dikke duisternis bedekte heel het land Egypte gedurende drie dagen.²³ Niemand kon een ander zien, noch stond iemand op van zijn plaats gedurende drie dagen. Toch hadden alle Israëlieten licht in hun woningen.²⁴ Toen riep de farao Mozes en zei: “Ga, dien de Heer; zelfs jullie kleinen mogen met jullie meegaan, maar laat jullie kudden en vee achter.”²⁵ Maar Mozes zei: “U moet ons ook offers en brandoffers laten meenemen om aan de Heer, onze God, te brengen.”²⁶ Ook ons vee moet met ons meegaan; geen hoef zal worden achtergelaten. Wij moeten er enkele van meenemen om de Heer, onze God, te dienen, en totdat wij daar aankomen, weten wij niet wat wij zullen gebruiken om de Heer te dienen.”²⁷ Echter, de Heer maakte het hart van de farao hardnekkig, en hij wilde hen niet laten gaan.²⁸ Toen zei de farao tegen Mozes: “Ga weg van mij! Zorg ervoor dat je mijn gezicht niet meer ziet, want op de dag dat je mijn gezicht ziet, zul je sterven.”²⁹ Mozes antwoordde: “U hebt waar gesproken; ik zal uw gezicht nooit meer zien!”

11 Nu sprak de Heer tot Mozes: “Ik zal nog één laatste plaag over de farao en Egypte brengen. Hierna zal hij jullie van hier laten gaan. Wanneer hij dat doet, zal hij jullie zeker volledig weggagen.² Geef het volk de opdracht dat elke man en vrouw voorwerpen van zilver en goud van hun burens vraagt.”³ De Heer zorgde ervoor dat de Egyptenaren het volk gunstig gezind waren, en Mozes stond in hoog aanzien in Egypte bij de ambtenaren van de farao en het volk.⁴ Mozes verklaarde toen: “Dit zegt de Heer: ‘Rond middernacht zal ik door Egypte gaan.’⁵ Elke eerstgeborene in het land Egypte zal sterven, van de eerstgeborene van de farao die op de troon zit, tot de eerstgeborene van het slavenmeisje achter de molenstenen, en ook alle eerstgeborenen van het vee.”⁶ Er zal een groot gejammer zijn in heel Egypte—zoals nooit eerder is voorgekomen en ook nooit meer zal voorkomen.⁷ Maar onder de Israëlieten zal geen hond grommen naar mens of dier, zodat jullie begrijpen dat de Heer een

Exodus

onderscheid maakt tussen Egypte en Israël.' ⁸ Al deze ambtenaren van u zullen naar mij toe komen, voor mij buigen en zeggen: 'Vertrek, u en al het volk dat u volgt!' Daarna zal ik vertrekken." Toen verliet Mozes de farao in grote woede. ⁹ De Heer had tegen Mozes gezegd: "De farao zal niet naar je luisteren, zodat mijn wonderen in Egypte vermenigvuldigd worden." ¹⁰ Mozes en Aäron verrichtten al deze wonderen voor de farao, maar de Heer verhardde het hart van de farao, en hij stond de Israëlieten niet toe zijn land te verlaten.

12 De Heer sprak tot Mozes en Aäron terwijl zij in het land Egypte waren, ² "Deze maand zal voor jullie het begin van de maanden zijn; het is de eerste maand van het jaar voor jullie. ³ Spreek tot de hele gemeenschap van Israël en zeg: 'Op de tiende van deze maand moet ieder voor zichzelf een lam nemen, volgens de huishoudens van hun vaders, een lam per huishouden. ⁴ Als het huishouden te klein is voor een lam, dan moet hij samen met zijn naaste buurman er een nemen, naar het aantal personen; jullie moeten het lam verdelen naar wat ieder persoon zal eten. ⁵ Jullie lam moet een gaaf mannelijk dier van een jaar oud zijn; jullie mogen het nemen van de schapen of van de geiten. ⁶ En jullie moeten het houden tot de veertiende dag van dezelfde maand; dan moet de hele gemeenschap van Israël het in de schemering slachten. ⁷ Verder moeten zij wat van het bloed nemen en het aanbrengen op de beide deurposten en op de bovendorpel van de huizen waarin zij het eten. ⁸ Zij moeten het vlees diezelfde nacht eten, geroosterd met vuur, en zij moeten het eten met ongezuurd brood en bittere kruiden. ⁹ Eet er niets van rauw of gekookt in water, maar geroosterd met vuur—zijn kop en zijn poten samen met zijn ingewanden. ¹⁰ En jullie mogen er niets van overlaten tot de ochtend, maar wat er tot de ochtend overblijft, moeten jullie met vuur verbranden. ¹¹ Nu moeten jullie het op deze manier eten: met jullie gordel om, jullie sandalen aan jullie voeten, en jullie staf in jullie hand. Jullie moeten het haastig eten—het is het Pascha van de Heer. ¹² Want ik zal die nacht door het land Egypte gaan en alle eerstgeborenen in het land Egypte doden, zowel mens als dier; en tegen alle goden van Egypte zal ik oordelen voltrekken—Ik ben de Heer. ¹³ Het bloed zal dienen als een teken voor jullie op de huizen waar jullie wonen; en wanneer ik het bloed zie, zal ik

jullie voorbijgaan, en geen plaag zal over jullie komen om jullie te vernietigen wanneer ik het land Egypte sla. ¹⁴ Deze dag zal voor jullie een gedenkdag zijn, en jullie zullen het vieren als een feest voor de Heer; door jullie generaties heen moeten jullie het als een blijvende verordening vieren. ¹⁵ Zeven dagen moeten jullie ongezuurd brood eten, maar op de eerste dag moeten jullie het zuurdeeg uit jullie huizen verwijderen; want wie iets gezuurds eet van de eerste dag tot de zevende dag, die persoon zal uit Israël worden afgesneden. ¹⁶ Op de eerste dag moeten jullie een heilige samenkomst hebben, en een andere heilige samenkomst op de zevende dag; er mag helemaal geen werk op die dagen worden gedaan, behalve wat door elke persoon gegeten moet worden—dat alleen mag door jullie worden bereid. ¹⁷ Jullie moeten ook het Feest van Ongezuurde Broden vieren, want op deze dag heb ik jullie menigten uit het land Egypte geleid; daarom moeten jullie deze dag door jullie generaties heen vieren als een blijvende verordening. ¹⁸ Vanaf de avond van de veertiende dag van de eerste maand moeten jullie ongezuurd brood eten tot de avond van de eenentwintigste dag van de maand. ¹⁹ Zeven dagen lang mag er geen zuurdeeg in jullie huizen worden gevonden; want wie iets gezuurds eet, die persoon zal uit de gemeenschap van Israël worden afgesneden, of hij nu een vreemdeling of een inboorling van het land is. ²⁰ Jullie moeten vermijden iets gezuurds te eten; in al jullie woningen moeten jullie ongezuurd brood eten. ²¹ Toen riep Mozes alle oudsten van Israël bijeen en instrueerde hen: "Ga en selecteer lammeren voor jezelf volgens je families, en offer het Pascha-lam. ²² En jullie moeten een bosje hysoep nemen, het in het bloed dat in de schaal is dopen, en wat van het bloed dat in de schaal is aanbrengen op de bovendorpel en de beide deurposten; en niemand van jullie mag tot de ochtend de deur van zijn huis uitgaan. ²³ Want de Heer zal doortrekken om de Egyptenaren te slaan; maar wanneer Hij het bloed op de bovendorpel en op de beide deurposten ziet, zal de Heer de deur voorbijgaan en de verderver niet toestaan jullie huizen binnen te komen om jullie te slaan. ²⁴ En jullie moeten dit evenement als een verordening voor jullie en jullie kinderen voor altijd in acht nemen. ²⁵ Wanneer jullie het land binnengaan dat de Heer jullie zal geven, zoals Hij heeft beloofd, moeten jullie deze rite onderhouden. ²⁶ En wanneer jullie

Exodus

kinderen aan jullie vragen: 'Wat betekent deze rite voor jullie?' ²⁷ Dan moeten jullie zeggen: 'Het is een Pascha-offer voor de Heer omdat Hij de huizen van de zonen van Israël in Egypte voorbijging toen Hij de Egyptenaren sloeg, maar onze huizen spaarde.'" En het volk boog zich neer en aanbad. ²⁸ Toen gingen de zonen van Israël en deden precies zoals de Heer Mozes en Aäron had geboden, zij deden zoals hun was opgedragen. ²⁹ En zo sloeg de Heer rond middernacht alle eerstgeborenen in het land Egypte. Van de eerstgeborene van de farao die op zijn troon zat tot de eerstgeborene van de gevangene die in de kerker was, en alle eerstgeborenen van het vee. ³⁰ Toen stond de farao 's nachts op, hij en al zijn dienaren en alle Egyptenaren, en er was een groot geschreeuw in Egypte, want er was geen huis waar niet iemand dood was. ³¹ En hij riep 's nachts Mozes en Aäron en zei: "Sta op, ga weg van mijn volk, zowel jullie als de zonen van Israël; en ga, dien de Heer, zoals jullie hebben gezegd. ³² Neem zowel jullie kudden als jullie vee, zoals jullie hebben gezegd, en ga, en zegen mij ook." ³³ De Egyptenaren drongen er bij het volk op aan om hen snel uit het land te sturen, want zij zeiden: "Wij zullen allemaal omkomen!" ³⁴ Dus nam het volk hun deeg voordat het gezuurd was, en droegen hun kneedkommen gewikkeld in hun kleding op hun schouders. ³⁵ Nu hadden de zonen van Israël gedaan zoals Mozes had gezegd, want zij hadden van de Egyptenaren zilveren en gouden voorwerpen en kleding gevraagd; ³⁶ en de Heer had het volk gunst gegeven in de ogen van de Egyptenaren, zodat zij hen gaven wat zij vroegen. Zo plunderden zij de Egyptenaren. ³⁷ De zonen van Israël reisden van Rameses naar Sukkot, ongeveer zeshonderdduizend mannen te voet, afgezien van de kinderen. ³⁸ Een gemengd gezelschap trok ook met hen op, samen met kudden en vee, een zeer groot aantal vee. ³⁹ En zij baktten het deeg dat zij uit Egypte hadden meegenomen tot ongezuurde broden. Want het was niet gezuurd geworden, aangezien zij uit Egypte waren verdreven en niet konden treuzelen, noch hadden zij enige proviand voor zichzelf voorbereid. ⁴⁰ Nu was de tijd dat de zonen van Israël in Egypte hadden gewoond 430 jaar. ⁴¹ En aan het einde van 430 jaar, op dezezelfde dag, vertrokken alle menigten van de Heer uit het land Egypte. ⁴² Het is een nacht om in acht te nemen voor de Heer omdat Hij hen uit het land Egypte heeft gebracht; deze nacht is voor de Heer, om in acht te

worden genomen door alle zonen van Israël door hun generaties heen. ⁴³ En de Heer zei tot Mozes en Aäron: "Dit is de verordening van het Pascha: geen vreemdeling mag het eten; ⁴⁴ maar elke slaaf die iemand met geld heeft gekocht, nadat je hem hebt besneden, mag het dan eten. ⁴⁵ Een bezoeker of een ingehuurde arbeider mag er niet van eten. ⁴⁶ Het moet in één huis worden gegeten; jullie mogen geen vlees buiten het huis brengen, noch mogen jullie er een bot van breken. ⁴⁷ De hele gemeenschap van Israël moet dit vieren. ⁴⁸ Maar als een vreemdeling bij jullie verblijft en het Pascha voor de Heer viert, moeten al zijn mannen besneden worden, en dan mag hij naderen om het te vieren; en hij zal als een inboorling van het land zijn. Maar geen onbesneden persoon mag het eten. ⁴⁹ Dezelfde wet zal gelden voor de inboorling als voor de vreemdeling die onder jullie verblijft." ⁵⁰ Toen deden alle zonen van Israël zoals hun was geboden; zij deden precies zoals de Heer Mozes en Aäron had geboden. ⁵¹ En op diezelfde dag bracht de Heer de zonen van Israël uit het land Egypte door hun menigten.

13 De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ² "Heilig voor Mij elke eerstgeborene, de eerste vrucht van elke schoot onder de Israëlieten, of het nu mens of dier is; het behoort Mij toe." ³ Mozes zei tegen het volk: "Gedenk deze dag, de dag dat jullie uit Egypte kwamen, uit het slavenhuis, want de Heer heeft jullie met een krachtige hand uitgeleid. Eet niets dat gist bevat. ⁴ Deze dag markeert jullie vertrek in de maand Abib. ⁵ Wanneer de Heer jullie brengt naar het land van de Kanaänieten, Hethieten, Amorieten, Chiiwieten en Jebusieten, het land dat Hij aan jullie voorouders gezworen heeft te geven, een land vloeiend van melk en honing, zullen jullie deze rite in deze maand in acht nemen: ⁶ Zeven dagen lang eten jullie ongezuurd brood, en op de zevende dag houden jullie een feest voor de Heer. ⁷ Eet ongezuurd brood gedurende die zeven dagen; er mag niets met gist onder jullie gezien worden, noch mag er ergens binnen jullie grenzen gist gezien worden. ⁸ Op die dag vertel je je zoon: 'Het is vanwege wat de Heer voor mij deed toen ik uit Egypte kwam.' ⁹ Het zal als een teken op je hand zijn en als een herinnering op je voorhoofd dat de wet van de Heer op je lippen moet zijn, want met een krachtige hand heeft de Heer je uit Egypte geleid. ¹⁰ Je moet deze verordening op de vastgestelde tijd jaar na jaar

Exodus

onderhouden. ¹¹ “Wanneer de Heer je brengt in het land van de Kanaänieten en het aan je geeft, zoals Hij je en je voorouders onder ede beloofd heeft, ¹² zul je de eerste vrucht van elke schoot aan de Heer geven. Alle eerstgeborenen mannetjes van je vee behoren de Heer toe. ¹³ Voor elke eerstgeborene ezel vervang je door een lam, maar als je het niet vervangt, breek dan zijn nek. Verlos elke eerstgeborene onder je zonen. ¹⁴ In de komende dagen, wanneer je zoon je vraagt: ‘Wat betekent dit?’ zeg dan tegen hem: ‘Met een krachtige hand heeft de Heer ons uit Egypte geleid, uit het slavenhuis. ¹⁵ Toen de farao hardnekkig weigerde ons te laten gaan, doodde de Heer de eerstgeborenen in het land Egypte, zowel mens als dier. Daarom offer ik aan de Heer de eerste mannelijke vrucht van elke schoot en verlos ik al mijn eerstgeborenen.’ ¹⁶ Het zal als een teken op je hand zijn en als teffillien op je voorhoofd, want met een krachtige hand heeft de Heer ons uit Egypte geleid.” ¹⁷ Toen de farao het volk liet gaan, leidde God hen niet langs de weg van het land van de Filistijnen, hoewel dat dichterbij was, want God zei: “Als ze oorlog tegenkomen, zouden ze van gedachten kunnen veranderen en terugkeren naar Egypte.” ¹⁸ Dus leidde God het volk om via de weg van de woestijn naar de Rode Zee, en de Israëlieten trokken uit Egypte op, gereed voor de strijd. ¹⁹ Mozes nam de beenderen van Jozef met zich mee omdat Jozef de Israëlieten een eed had laten zweren, zeggende: “God zal zeker tot jullie hulp komen, en dan moeten jullie mijn beenderen van hier met jullie meenemen.” ²⁰ Na het verlaten van Sukkot kampeerden ze bij Etam aan de rand van de woestijn. ²¹ Overdag ging de Heer voor hen uit in een wolkkolom om hen te leiden, en 's nachts in een vuurkolom om licht te geven, zodat ze dag en nacht konden reizen. ²² Noch de wolkkolom overdag, noch de vuurkolom 's nachts verliet zijn plaats voor het volk.

14 Nu sprak de Heer tot Mozes, ² “Zeg tegen de Israëlieten dat ze moeten omkeren en hun kamp opslaan bij Pi-Hachiroth, tussen Migdol en de zee; jullie moeten tegenover Baäl-Zefon, aan de zee, kamperen. ³ Want de farao zal van de Israëlieten zeggen: ‘Ze zijn verdwaald in het land; de woestijn heeft hen ingesloten.’ ⁴ En Ik zal het hart van de farao verharden, en hij zal hen achtervolgen; en Ik zal eer behalen door de farao en heel zijn leger, en de Egyptenaren zullen weten dat

Ik de Heer ben.” En zij deden zo. ⁵ Toen de koning van Egypte werd geïnformeerd dat het volk gevlucht was, kregen de farao en zijn ambtenaren spijt van hun besluit, en zeiden: “Wat hebben we gedaan? We hebben de Israëlieten laten gaan en hun diensten verloren!” ⁶ Dus liet hij zijn wagen gereedmaken en nam zijn volk met zich mee. ⁷ Hij nam zeshonderd uitgelezen wagens, samen met alle andere wagens van Egypte, met officieren over hen allen. ⁸ De Heer maakte de farao, de koning van Egypte, vastberaden, zodat hij de Israëlieten achtervolgde, die moedig uittrokken. ⁹ De Egyptenaren achtervolgden hen met al de paarden en wagens van de farao, zijn ruiters en troepen, en haalden hen in terwijl zij bij de zee kampeerden, bij Pi-Hachiroth, tegenover Baäl-Zefon. ¹⁰ Toen de farao naderde, keken de Israëlieten op en zagen de Egyptenaren achter hen aan marcheren, en zij waren doodsbang en riepen tot de Heer. ¹¹ Zij zeiden tegen Mozes: “Was het omdat er geen graven in Egypte waren dat u ons naar de woestijn hebt gebracht om te sterven? Wat hebt u ons aangedaan door ons uit Egypte te halen?” ¹² Hebben we u in Egypte niet gezegd: ‘Laat ons met rust zodat we de Egyptenaren kunnen dienen’? Het zou beter voor ons zijn geweest om de Egyptenaren te dienen dan in de woestijn te sterven!” ¹³ Maar Mozes zei tegen het volk: “Wees niet bang. Sta vast en jullie zullen de verlossing zien die de Heer jullie vandaag zal brengen; de Egyptenaren die jullie vandaag zien, zullen jullie nooit meer zien. ¹⁴ De Heer zal voor jullie strijden; jullie hoeven alleen maar stil te zijn.” ¹⁵ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Waarom roep je tot Mij? Zeg tegen de Israëlieten dat ze verder moeten trekken. ¹⁶ Hef je staf op en strek je hand uit over de zee om het water te splijten, zodat de Israëlieten over droog land door de zee kunnen gaan. ¹⁷ Ik zal de Egyptenaren vastberaden maken zodat ze hen zullen volgen. En Ik zal eer behalen door de farao en heel zijn leger, door zijn wagens en zijn ruiters. ¹⁸ De Egyptenaren zullen begrijpen dat Ik de Heer ben wanneer Ik eer behaal door de farao, zijn wagens en zijn ruiters.” ¹⁹ Toen verplaatste de engel van God, die voor het leger van Israël uitging, zich en ging achter hen staan; de wolkkolom verplaatste zich ook van voor hen en ging achter hen staan, ²⁰ tussen het kamp van Egypte en het kamp van Israël. De hele nacht bracht de wolk duisternis aan de ene kant en licht aan de andere; zodat ze de hele nacht niet in de buurt van elkaar kwamen. ²¹ Toen strekte Mozes zijn

Exodus

hand uit over de zee, en de hele nacht dreef de Heer de zee terug met een sterke oostenwind en veranderde het in droog land. Het water werd gespleten, ²² en de Israëlieten gingen over droog land door de zee, met een muur van water aan hun rechter- en linkerkant. ²³ De Egyptenaren achtervolgden hen, en alle paarden, wagens en ruiters van de farao volgden hen de zee in. ²⁴ Tijdens de laatste nachtwake keek de Heer neer vanuit de vuur- en wolkkolom naar het Egyptische leger en veroorzaakte verwarring onder hen. ²⁵ Hij blokkeerde de wielen van hun wagens zodat ze moeilijk vooruitkwamen. En de Egyptenaren zeiden: "Laten we vluchten voor de Israëlieten! De Heer strijdt voor hen tegen Egypte." ²⁶ Toen zei de Heer tegen Mozes: "Strek je hand uit over de zee zodat het water kan terugstromen over de Egyptenaren, hun wagens en ruiters." ²⁷ Dus strekte Mozes zijn hand uit over de zee, en bij het aanbreken van de dag keerde de zee terug naar zijn plaats. De Egyptenaren vluchtten ertegenin, en de Heer veegde hen de zee in. ²⁸ Het water stroomde terug en bedekte de wagens en ruiters—het hele leger van de farao dat de Israëlieten in de zee had gevolgd. Geen van hen overleefde. ²⁹ Maar de Israëlieten gingen over droog land door de zee, met een muur van water aan hun rechter- en linkerkant. ³⁰ Die dag verlost de Heer Israël uit de handen van de Egyptenaren, en Israël zag de Egyptenaren dood aan de oever liggen. ³¹ Toen de Israëlieten de machtige hand van de Heer zagen die tegen de Egyptenaren werd getoond, vreesde het volk de Heer en stelde hun vertrouwen in Hem en in Mozes, zijn dienaar.

15 Toen zongen Mozes en de kinderen van Israël dit lied voor de Heer, zeggende: "Ik zal zingen voor de Heer, want Hij is hoog verheven; het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen. ² De Heer is mijn kracht en mijn lied; Hij is mijn redding geworden. Hij is mijn God, en ik zal Hem prijzen; de God van mijn vader, en ik zal Hem verheffen. ³ De Heer is machtig in de strijd; de Heer is Zijn naam. ⁴ De wagens van de farao en zijn leger heeft Hij in de zee geworpen; de beste officieren van de farao zijn verdronken in de Rode Zee. ⁵ De diepe wateren omhulden hen; zij zonken in de diepte als een steen. ⁶ Uw rechterhand, Heer, is majestueus in kracht; Uw rechterhand, Heer, verplettert de vijand. ⁷ In de grootheid van Uw majesteit werpt U hen omver die tegen U opstaan. U ontketent Uw brandende

toorn; het verteert hen als kaf. ⁸ Bij de adem van Uw neusgaten hoopten de wateren zich op. De kolkende wateren stonden als een muur; de diepten stoltten in het hart van de zee. ⁹ De vijand zei: 'Ik zal achtervolgen, ik zal inhalen, ik zal de buit verdelen; ik zal mij aan hen verzadigen. Ik zal mijn zwaard trekken, en mijn hand zal hen vernietigen.' ¹⁰ Maar met een ademtocht van U bedekte de zee hen. Zij zonken als lood in de machtige wateren. ¹¹ Wie is als U onder de hemelse wezens, Heer? Wie is als U, majestueus in heiligheid, ontzagwekkend in glorie, wonderen verrichtend? ¹² U strekte Uw sterke rechterhand uit, en de aarde verzwoeg hen. ¹³ In Uw onfeilbare liefde hebt U het volk geleid dat U hebt verlost. In Uw kracht hebt U hen geleid naar Uw heilige woning. ¹⁴ De naties hebben gehoord en beven; angst grijpt de inwoners van Filistea aan. ¹⁵ De leiders van Edom zijn ontzet; de leiders van Moab, beven grijpt hen aan; alle inwoners van Kanaän smelten weg. ¹⁶ Schrik en angst vallen op hen; door de kracht van Uw arm staan zij stil als een steen, totdat Uw volk voorbijtrekt, Heer, totdat het volk dat U hebt verworven voorbijtrekt. ¹⁷ U zult hen binnenbrengen en hen vestigen op de berg van Uw erfdeel, de plaats, Heer, die U hebt gemaakt voor Uw woning, het heiligdom, Heer, dat Uw handen hebben opgericht. ¹⁸ De Heer zal regeren voor altijd." ¹⁹ Toen de paarden, wagens en ruiters van de farao de zee ingingen, bracht de Heer de wateren van de zee over hen terug, maar de Israëlieten liepen op droog land door het midden van de zee. ²⁰ Toen nam Mirjam, de profetes, de zuster van Aäron, een tamboerijn in haar hand, en alle vrouwen gingen achter haar aan met tamboerijnen en dansen. ²¹ En Mirjam zong voor hen: "Zing voor de Heer, want Hij is hoog verheven; het paard en zijn ruiters heeft Hij in de zee geworpen." ²² Toen leidde Mozes Israël van de Rode Zee, en zij gingen de woestijn van Sur in. Drie dagen lang reisden zij door de woestijn zonder water te vinden. ²³ Toen zij bij Mara kwamen, konden zij het water daar niet drinken omdat het bitter was. (Daarom wordt die plaats Mara genoemd.) ²⁴ Dus klaagde het volk bij Mozes en vroeg: "Wat moeten wij drinken?" ²⁵ Toen riep Mozes tot de Heer, en de Heer wees hem een stuk hout aan. Hij wierp het in het water, en het water werd zoet. Daar maakte de Heer een wet en een verordening voor hen, en daar stelde Hij hen op de proef. ²⁶ Hij zei: "Als u aandachtig luistert naar de stem van de Heer, uw God, en doet wat juist is in

Exodus

Zijn ogen, als u acht slaat op Zijn geboden en al Zijn verordeningen onderhoudt, zal Ik geen van de ziekten over u brengen die Ik over de Egyptenaren heb gebracht, want Ik ben de Heer, die u geneest.”²⁷ Toen kwamen zij bij Elim, waar twaalf bronnen en zeventig palmbomen waren, en zij kampeerden daar bij het water.

16 De gehele vergadering van de Israëlieten vertrok uit Elim en reisde naar de Woestijn Sin, die ligt tussen Elim en Sinaï, op de vijftiende dag van de tweede maand na hun uittocht uit Egypte.² In de woestijn klaagde de hele gemeente van de Israëlieten tegen Mozes en Aäron.³ De Israëlieten zeiden tegen hen: “Hadden we maar door de hand van de Heer in Egypte mogen sterven, waar we bij potten met vlees zaten en brood aten tot we verzadigd waren! Maar u hebt ons in deze woestijn gebracht om deze hele vergadering van honger te laten omkomen.”⁴ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Zie, Ik zal brood uit de hemel voor u laten regenen. Het volk moet er elke dag op uitgaan en genoeg verzamelen voor die dag. Zo zal Ik hen op de proef stellen om te zien of zij Mijn instructies zullen volgen.”⁵ Op de zesde dag moeten zij voorbereiden wat zij binnenbrengen, en het zal tweemaal zoveel zijn als zij op de andere dagen verzamelen.”⁶ Dus spraken Mozes en Aäron tot alle Israëlieten: “In de avond zult u beseffen dat het de Heer was die u uit Egypte heeft geleid,⁷ en in de ochtend zult u de heerlijkheid van de Heer zien, want Hij heeft uw klachten tegen Hem gehoord. Wie zijn wij, dat u tegen ons zou mopperen?”⁸ Mozes zei ook: “U zult weten dat het de Heer was wanneer Hij u 's avonds vlees te eten geeft en 's ochtends brood tot u verzadigd bent, omdat Hij uw gemopper tegen Hem heeft gehoord. Wie zijn wij? U moppert niet tegen ons, maar tegen de Heer.”⁹ Toen instrueerde Mozes Aäron: “Zeg tegen de gehele vergadering van de Israëlieten: ‘Kom voor de Heer, want Hij heeft uw gemopper gehoord.’”¹⁰ Terwijl Aäron tot de hele gemeente van de Israëlieten sprak, keerden zij zich naar de woestijn, en zie, de heerlijkheid van de Heer verscheen in de wolken.¹¹ De Heer sprak tot Mozes en zei,¹² “Ik heb het gemopper van de Israëlieten gehoord. Spreek tot hen en zeg: ‘In de schemering zult u vlees eten, en in de ochtend zult u met brood verzadigd worden. Dan zult u weten dat Ik de Heer uw God ben.’”¹³ Die avond kwamen er kwartels en bedekten het kamp, en in de ochtend was er een

laag dauw rondom het kamp.¹⁴ Toen de dauw verdampde, zie, op de oppervlakte van de woestijn was er een fijne, vlokachtige substantie, zo fijn als rijp op de grond.¹⁵ Toen de Israëlieten het zagen, vroegen zij elkaar: “Wat is het?” Want zij wisten niet wat het was. Mozes zei tegen hen: “Het is het brood dat de Heer u te eten heeft gegeven.”¹⁶ Dit is wat de Heer heeft geboden: ‘Iedereen moet verzamelen naar zijn behoeften. Neem een omer voor elke persoon die u in uw tent hebt.’”¹⁷ De Israëlieten deden zoals hun was opgedragen; sommigen verzamelden veel, sommigen weinig.¹⁸ Toen zij het met de omer maten, had degene die veel verzameld had niet te veel, en degene die weinig verzameld had niet te weinig. Iedereen verzamelde zoveel als zij nodig hadden.¹⁹ Toen zei Mozes tegen hen: “Niemand mag er iets van bewaren tot de ochtend.”²⁰ Echter, zij luisterden niet naar Mozes; sommigen bewaarden een deel ervan tot de ochtend, en het bracht wormen voort en stonk. Dus werd Mozes boos op hen.²¹ Elke ochtend verzamelde iedereen naar hun behoeften, en wanneer de zon heet werd, smolt het weg.²² Op de zesde dag verzamelden zij tweemaal zoveel—twee omer voor elke persoon—en alle leiders van de gemeente kwamen en rapporteerden dit aan Mozes.²³ Hij zei tegen hen: “Dit is wat de Heer heeft geboden: ‘Morgen is een dag van sabbatsrust, een heilige sabbat voor de Heer. Bak wat u wilt bakken en kook wat u wilt koken. Bewaar wat overblijft en houd het tot de ochtend.’”²⁴ Dus bewaarden zij het tot de ochtend, zoals Mozes had opgedragen, en het stonk niet, noch was er een made in.²⁵ Mozes zei: “Eet het vandaag, want vandaag is een sabbat voor de Heer. U zult er vandaag niets van op de grond vinden.”²⁶ Zes dagen moet u het verzamelen, maar op de zevende dag, de sabbat, zal er niets zijn.”²⁷ Toch gingen sommige mensen op de zevende dag eropuit om het te verzamelen, maar zij vonden niets.²⁸ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Hoe lang zult u nog weigeren Mijn geboden en Mijn instructies te houden?”²⁹ Zie, de Heer heeft u de sabbat gegeven; daarom geeft Hij u op de zesde dag brood voor twee dagen. Iedereen moet op de zevende dag op zijn plaats blijven; niemand mag uitgaan.”³⁰ Zo hield het volk rust op de zevende dag.³¹ De Israëlieten noemden het brood manna. Het was wit als korianderzaad en smaakte als wafels met honing.³² Mozes zei: “Dit is wat de Heer heeft geboden: ‘Neem een omer manna

Exodus

en bewaar het voor toekomstige generaties, zodat zij het brood kunnen zien dat Ik u te eten gaf in de woestijn toen Ik u uit Egypte leidde.”³³ Dus instrueerde Mozes Aäron: “Neem een kruik en doe er een omer manna in. Plaats het dan voor de Heer om bewaard te worden voor toekomstige generaties.”³⁴ Volgens het bevel van de Heer aan Mozes plaatste Aäron het voor de Getuigenis, om bewaard te worden.³⁵ De Israëlieten aten veertig jaar lang manna, totdat zij een bewoond land bereikten; zij aten manna totdat zij aan de grens van Kanaän kwamen.³⁶ (Een omer is ongeveer een tiende van een efa.)

17 De gehele gemeenschap van de Israëlieten brak op in etappes vanuit de woestijn Sin, volgens het bevel van de Heer, en sloeg hun kamp op bij Rephidim, waar geen water was voor het volk om te drinken.² Het volk twistte met Mozes en eiste: “Geef ons water te drinken.” Mozes antwoordde: “Waarom twisten jullie met mij? Waarom stellen jullie de Heer op de proef?”³ Het volk, dorstig naar water, morde tegen Mozes en zei: “Waarom hebt u ons uit Egypte geleid, om ons en onze kinderen en vee van dorst te laten sterven?”⁴ Mozes riep tot de Heer: “Wat moet ik met dit volk doen? Ze staan op het punt mij te stenigen!”⁵ De Heer instrueerde Mozes: “Ga voor het volk uit, neem enkele van de oudsten van Israël met je mee, en neem in je hand de staf waarmee je de Nijl sloeg, en ga.”⁶ Ik zal daar voor je staan op de rots bij Horeb; sla op de rots, en er zal water uit stromen voor het volk om te drinken.” Mozes deed dit in het zicht van de oudsten van Israël.⁷ Hij noemde de plaats Massa en Meriba vanwege de twist van de Israëlieten, en omdat zij de Heer op de proef stelden door te vragen: “Is de Heer in ons midden of niet?”⁸ De Amalekieten kwamen en voerden oorlog tegen Israël bij Rephidim.⁹ Mozes instrueerde Jozua: “Kies mannen voor ons uit en trek uit om tegen Amalek te vechten. Morgen zal ik op de top van de heuvel staan met de staf van God in mijn hand.”¹⁰ Jozua deed zoals Mozes had bevolen en vocht tegen Amalek, terwijl Mozes, Aäron en Hur naar de top van de heuvel gingen.¹¹ Telkens wanneer Mozes zijn handen ophief, had Israël de overhand; maar wanneer hij zijn handen liet zakken, had Amalek de overhand.¹² Mozes' handen werden moe, dus plaatsten ze een steen onder hem, en hij ging daarop zitten. Aäron en Hur ondersteunden zijn

handen, één aan elke kant, zodat zijn handen stevig bleven tot zonsondergang.¹³ Jozua versloeg Amalek en zijn volk met het zwaard.¹⁴ De Heer zei tegen Mozes: “Schrijf dit op als een gedenkteken in een boek en draag het voor aan Jozua, want Ik zal de herinnering aan Amalek volledig uitwissen van onder de hemel.”¹⁵ Mozes bouwde een altaar en noemde het De Heer is Mijn Banier.¹⁶ Hij verklaarde: “Omdat de Heer heeft gezworen, zal de Heer oorlog voeren tegen Amalek van generatie op generatie.”

18 Nu hoorde Jethro, de priester van Midian en Mozes' schoonvader, over alles wat God voor Mozes en Zijn volk Israël had gedaan, en hoe de Heer Israël uit Egypte had geleid.² Jethro, Mozes' schoonvader, had Mozes' vrouw Zippora opgenomen, nadat Mozes haar had weggestuurd,³ samen met haar twee zonen. De ene heette Gersom, want Mozes had gezegd: “Ik ben een vreemdeling geweest in een vreemd land.”⁴ De andere heette Eliëzer, want hij had gezegd: “De God van mijn vader was mijn hulp en heeft mij gered van het zwaard van de farao.”⁵ Jethro, Mozes' schoonvader, kwam met Mozes' zonen en vrouw naar hem toe in de woestijn, waar hij gelegerd was bij de berg van God.⁶ En hij stuurde een boodschap naar Mozes: “Ik, uw schoonvader Jethro, kom naar u toe met uw vrouw en haar twee zonen.”⁷ Mozes ging naar buiten om zijn schoonvader te ontmoeten, boog zich neer en kustte hem. Ze vroegen elkaar naar hun welzijn en gingen toen de tent binnen.⁸ Mozes vertelde zijn schoonvader alles wat de Heer voor de farao en de Egyptenaren had gedaan ter wille van Israël, alle moeilijkheden die ze onderweg hadden ondervonden, en hoe de Heer hen had gered.⁹ Jethro verheugde zich over al het goede dat de Heer voor Israël had gedaan door hen te redden uit de hand van de Egyptenaren.¹⁰ Jethro zei: “Gezegend zij de Heer, die u heeft gered uit de hand van de Egyptenaren en van de farao, en die het volk heeft verlost uit de hand van de Egyptenaren.”¹¹ Nu weet ik dat de Heer groter is dan alle andere goden, want Hij heeft dit getoond toen zij hoogmoedig tegen het volk handelden.”¹² Toen bracht Jethro, Mozes' schoonvader, een brandoffer en offers aan God, en Aäron kwam met alle oudsten van Israël om een maaltijd te eten met Mozes' schoonvader in de tegenwoordigheid van God.¹³ De volgende dag zat Mozes om het volk te oordelen, en zij stonden om hem heen van de ochtend tot de avond.¹⁴ Toen

Exodus

Mozes' schoonvader zag wat hij allemaal voor het volk deed, vroeg hij: "Wat is dit dat u voor het volk doet? Waarom zit u alleen als rechter terwijl al het volk om u heen staat van de ochtend tot de avond?"

¹⁵ Mozes antwoordde zijn schoonvader: "Omdat het volk naar mij komt om Gods wil te zoeken. ¹⁶ Wanneer zij een geschil hebben, wordt het aan mij voorgelegd, en ik oordeel tussen de partijen en maak Gods verordeningen en wetten bekend." ¹⁷ Mozes' schoonvader sprak tot hem en zei: "Wat u doet is niet goed. ¹⁸ U en dit volk dat naar u toe komt, zullen zichzelf alleen maar uitputten. De taak is te zwaar voor u; u kunt het niet alleen doen. ¹⁹ Luister nu naar mij: ik zal u advies geven, en moge God met u zijn. U moet de vertegenwoordiger van het volk voor God zijn en hun geschillen bij Hem brengen. ²⁰ Leer hen Zijn verordeningen en instructies, en toon hen de weg die zij moeten gaan en het werk dat zij moeten doen. ²¹ Kies bekwame mannen uit het volk—mannen die God vrezen, betrouwbare mannen die oneerlijke winst haten—en stel hen aan als leiders over duizendtallen, honderden, vijftigtallen en tientallen. ²² Laat hen te allen tijde als rechters voor het volk dienen, maar breng elke moeilijke zaak bij u; zij kunnen de eenvoudige zaken zelf beslissen. Dit zal uw last verlichten, omdat zij deze met u zullen delen. ²³ Als u dit doet en God het zo beveelt, zult u het kunnen volhouden, en zal al dit volk tevreden naar huis gaan." ²⁴ Mozes luisterde naar zijn schoonvader en deed alles wat hij voorstelde. ²⁵ Hij koos bekwame mannen uit heel Israël en stelde hen aan als leiders van het volk, ambtenaren over duizendtallen, honderden, vijftigtallen en tientallen. ²⁶ Zij oordeelden te allen tijde over het volk. Zij brachten de moeilijke zaken bij Mozes, maar besloten de eenvoudige zelf. ²⁷ Toen nam Mozes afscheid van zijn schoonvader, en Jethro ging terug naar zijn eigen land.

19 In de derde maand na het vertrek van de Israëlieten uit Egypte, op diezelfde dag, kwamen zij in de woestijn van Sinai. ² Nadat zij uit Refidim waren vertrokken, kwamen zij in de woestijn van Sinai en sloegen daar hun kamp op tegenover de berg. ³ Mozes ging naar God, en de Heer riep tot hem vanaf de berg en zei: "Dit moet je zeggen tegen het huis van Jakob en vertellen aan de kinderen van Israël: ⁴ 'Jullie hebben gezien wat Ik de Egyptenaren heb aangedaan, en hoe Ik jullie

gedragen heb als op arendsvleugels en jullie bij Mij heb gebracht. ⁵ Nu, als jullie Mijn stem volledig gehoorzamen en Mijn verbond onderhouden, dan zullen jullie uit alle volken Mijn kostbare bezit zijn, want de hele aarde is van Mij. ⁶ Jullie zullen voor Mij een koninkrijk van priesters en een heilig volk zijn.' Dit zijn de woorden die je tot de Israëlieten moet spreken." ⁷ Mozes keerde terug en riep de oudsten van het volk bijeen en legde hun alle woorden voor die de Heer hem had opgedragen. ⁸ Het volk antwoordde gezamenlijk: "Wij zullen alles doen wat de Heer gesproken heeft." Dus bracht Mozes hun antwoord terug naar de Heer. ⁹ De Heer zei tegen Mozes: "Ik zal naar jou toekomen in een dikke wolk, zodat het volk kan horen wanneer Ik met jou spreek en altijd vertrouwen in jou zal hebben." Toen gaf Mozes de woorden van het volk door aan de Heer. ¹⁰ De Heer zei tegen Mozes: "Ga naar het volk en heilig hen vandaag en morgen. Laat hen hun kleren wassen ¹¹ en gereed zijn voor de derde dag, want op die dag zal de Heer neerdalen op de berg Sinai in het zicht van het hele volk. ¹² Stel grenzen voor het volk rondom, en waarschuw hen: 'Pas op dat je de berg niet opgaat of de rand ervan aanraakt. Wie de berg aanraakt, zal zeker ter dood gebracht worden. ¹³ Geen hand zal hen aanraken, maar zij zullen gestenigd of met pijlen neergeschoten worden; of het nu een dier of een mens is, zij zullen niet leven. Alleen wanneer de ramshoorn een lange toon blaast, mogen zij de berg naderen.'" ¹⁴ Dus Mozes ging van de berg naar het volk en heiligde hen, en zij wasten hun kleren. ¹⁵ Hij zei tegen het volk: "Bereid je voor op de derde dag. Onthoud je van seksuele relaties." ¹⁶ Op de ochtend van de derde dag was er donder en bliksem, met een dikke wolk over de berg en een zeer luid trompetgeschal, waardoor iedereen in het kamp beefde. ¹⁷ Mozes leidde het volk uit het kamp om God te ontmoeten, en zij stonden aan de voet van de berg. ¹⁸ De berg Sinai was bedekt met rook omdat de Heer in vuur daarop neerdaalde. De rook steeg op als de rook van een oven, en de hele berg beefde hevig. ¹⁹ Naarmate het geluid van de trompet luider en luider werd, sprak Mozes, en God antwoordde hem met een stem als donder. ²⁰ De Heer daalde neer op de top van de berg Sinai en riep Mozes naar de top van de berg, en Mozes ging omhoog. ²¹ De Heer zei tegen Mozes: "Ga naar beneden en waarschuw het volk dat zij niet doorbreken om de Heer te zien, anders zullen velen

Exodus

van hen omkomen. ²² Zelfs de priesters, die dicht bij de Heer komen, moeten zich heiligen, anders zal de Heer tegen hen optreden.” ²³ Mozes zei tegen de Heer: “Het volk kan de berg Sinaï niet opkomen, omdat U ons zelf hebt gewaarschuwd: ‘Stel grenzen rondom de berg en heilig hem.’” ²⁴ De Heer antwoordde: “Ga naar beneden en breng Aäron met je mee naar boven. Maar laat de priesters en het volk niet doorbreken om naar de Heer op te klimmen, anders zal Hij tegen hen optreden.” ²⁵ Dus ging Mozes naar beneden naar het volk en informeerde hen.

20 En God verklaarde al deze woorden: ² “Ik ben de Heer, uw God, die u uit het land Egypte heeft bevrijd, uit het huis van slavernij. ³ “U zult geen andere goden voor Mij hebben. ⁴ “U zult voor uzelf geen afgodsbeeld maken in de vorm van iets in de hemel boven, of op de aarde beneden, of in de wateren onder de aarde. ⁵ U zult zich niet voor hen neerbuigen of hen dienen; want Ik, de Heer, uw God, ben een jaloerse God, die de ongerechtigheid van de vaders bezoekt aan de kinderen tot de derde en vierde generatie van hen die Mij haten, ⁶ maar goedertierenheid betoon aan duizenden die Mij liefhebben en mijn geboden volgen. ⁷ “U zult de naam van de Heer, uw God, niet ijdel gebruiken, want de Heer zal niet ongestraft laten wie zijn naam misbruikt. ⁸ “Onderhoud de sabbatdag, om die heilig te houden. ⁹ Zes dagen zult u arbeiden en al uw werk doen, ¹⁰ maar de zevende dag is een sabbat voor de Heer, uw God. Op die dag zult u geen werk doen, noch u, noch uw zoon of dochter, noch uw mannelijke of vrouwelijke dienaar, noch uw vee, noch de vreemdeling die in uw steden verblijft. ¹¹ Want in zes dagen heeft de Heer de hemel en de aarde gemaakt, de zee en alles wat daarin is, en rustte op de zevende dag. Daarom zegende de Heer de sabbatdag en maakte die heilig. ¹² “Eer uw vader en uw moeder, opdat uw dagen verlengd worden in het land dat de Heer, uw God, u geeft. ¹³ “U zult niet moorden. ¹⁴ “U zult geen overspel plegen. ¹⁵ “U zult niet stelen. ¹⁶ “U zult geen vals getuigenis afleggen tegen uw naaste. ¹⁷ “U zult niet verlangen naar het huis van uw naaste. U zult niet verlangen naar de vrouw van uw naaste, of zijn mannelijke of vrouwelijke dienaar, zijn os of ezel, of iets dat van uw naaste is.” ¹⁸ Toen al het volk de donder en de bliksemlitsen zag, en het geluid van de bazuin hoorde, en de berg in rook zag, beëfden zij

en stonden op een afstand. ¹⁹ En zij zeiden tegen Mozes: “Spreek zelf tot ons en wij zullen luisteren; maar laat God niet tot ons spreken, anders zullen wij sterven.” ²⁰ Mozes zei tegen het volk: “Wees niet bang; want God is gekomen om u op de proef te stellen, zodat de vrees voor Hem bij u zal zijn om u van zondigen te weerhouden.” ²¹ Dus het volk bleef op een afstand, terwijl Mozes de donkere wolk naderde waar God was. ²² De Heer instrueerde Mozes toen: “Zeg dit tegen de Israëlieten: ‘U hebt gezien dat Ik tot u heb gesproken vanuit de hemel. ²³ Maak geen goden naast Mij; goden van zilver of goden van goud, u zult ze niet voor uzelf maken. ²⁴ Maak voor Mij een altaar van aarde, en offer daarop uw brandoffers en vredeoffers, uw schapen en uw runderen. Op elke plaats waar Ik mijn naam laat gedenken, zal Ik tot u komen en u zegenen. ²⁵ Als u een stenen altaar voor Mij maakt, bouw het dan niet met gehouwen stenen, want als u er een gereedschap op gebruikt, zult u het ontwijden. ²⁶ En ga niet met treden naar mijn altaar, zodat uw naaktheid niet wordt blootgelegd.’

21 “Dit zijn de verordeningen die je voor hen moet vaststellen: ² “Als je een Hebreeuwse dienaar verwerft, zal hij zes jaar dienen; maar in het zevende jaar zal hij als een vrij man worden vrijgelaten, zonder enige betaling. ³ Als hij alleen aankomt, zal hij alleen vertrekken; maar als hij getrouwd is, dan zal zijn vrouw met hem vertrekken. ⁴ Als zijn meester hem een vrouw geeft en zij hem zonen of dochters baart, zullen de vrouw en haar kinderen aan haar meester toebehoren, en hij zal alleen vertrekken. ⁵ Maar als de dienaar verklaart: ‘Ik heb genegenheid voor mijn meester, mijn vrouw en mijn kinderen; ik wil niet als een vrij man vertrekken,’ ⁶ dan zal zijn meester hem voor God brengen. Hij zal hem naar de deur of de deurpost brengen en zijn oor met een priem doorboren, en hij zal hem permanent dienen. ⁷ “Als een man zijn dochter als dienstmaagd verkoopt, zal zij niet vrijgaan zoals mannelijke dienaren dat doen. ⁸ Als zij haar meester, die haar voor zichzelf heeft gekozen, niet behaagt, moet hij haar toestaan om te worden vrijgekocht. Hij heeft geen recht om haar aan vreemde mensen te verkopen, vanwege zijn ontrouw aan haar. ⁹ Als hij haar voor zijn zoon bestemd, moet hij haar behandelen volgens de rechten van dochters. ¹⁰ Als hij met een andere vrouw trouwt, mag hij haar voedsel, kleding of huwelijksrechten niet

Exodus

verminderen. ¹¹ Als hij haar deze drie dingen niet biedt, zal zij zonder enige betaling vrijgaan. ¹² "Wie een persoon zo slaat dat hij sterft, zal zeker ter dood gebracht worden. ¹³ Als het echter niet met voorbedachten rade is, maar God het laat gebeuren, zal ik een plaats aanwijzen waar hij naartoe kan vluchten. ¹⁴ Maar als iemand met opzet handelt om zijn naaste te doden, moet je hem zelfs van Mijn altaar weghalen om ter dood gebracht te worden. ¹⁵ "Wie zijn vader of moeder slaat, zal zeker ter dood gebracht worden. ¹⁶ "Wie een persoon ontvoert, of hij hem nu heeft verkocht of nog in bezit heeft, zal zeker ter dood gebracht worden. ¹⁷ "Wie zijn vader of moeder vervloekt, zal zeker ter dood gebracht worden. ¹⁸ "Als mensen ruzie maken en de een slaat de ander met een steen of met zijn vuist, en het slachtoffer sterft niet maar moet bedlegerig zijn, ¹⁹ als de gewonde partij weer opstaat en buiten met een staf loopt, zal de aanvalleur ongestraft blijven; hij moet alleen compenseren voor het verlies van tijd en ervoor zorgen dat het slachtoffer volledig geneest. ²⁰ "Als iemand zijn mannelijke of vrouwelijke slaaf met een stok slaat en de slaaf sterft onder zijn hand, moet hij gestraft worden. ²¹ Als de slaaf echter een dag of twee overleeft, zal er geen wraak genomen worden, want de slaaf is zijn eigendom. ²² "Als mannen vechten en een zwangere vrouw raken zodat zij voortijdig bevalt, maar er is geen ernstig letsel, zal de overtreder een boete krijgen die de echtgenoot van de vrouw eist en de rechters toestaan. ²³ Maar als er ernstig letsel is, zal je leven voor leven geven, ²⁴ een oog voor een oog, een tand voor een tand, een hand voor een hand, een voet voor een voet, ²⁵ een brandwond voor een brandwond, een wond voor een wond, een kneuzing voor een kneuzing. ²⁶ "Als een eigenaar het oog van zijn mannelijke of vrouwelijke slaaf slaat en het vernietigt, moet hij de slaaf vrijlaten ter compensatie voor het oog. ²⁷ En als hij de tand van zijn mannelijke of vrouwelijke slaaf uitslaat, moet hij de slaaf vrijlaten ter compensatie voor de tand. ²⁸ "Als een os een man of vrouw doodt, moet de os gestenigd worden, en zijn vlees mag niet gegeten worden; maar de eigenaar van de os zal niet verantwoordelijk gehouden worden. ²⁹ Als de os echter bekend was als een stoter in het verleden en zijn eigenaar gewaarschuwd was maar hem niet opgesloten hield, en hij doodt een man of vrouw, zal de os gestenigd worden en zijn eigenaar ook ter dood gebracht worden. ³⁰ Als er een losgeld geëist

wordt, mag hij zijn leven vrijkopen door te betalen wat geëist wordt. ³¹ Deze wet geldt als de os een zoon of dochter stoot. ³² Als de os een mannelijke of vrouwelijke slaaf stoot, moet de eigenaar dertig sikkels zilver aan de meester van de slaaf betalen, en de os zal gestenigd worden. ³³ "Als iemand een put opent, of een put graaft en deze niet bedekt, en een os of een ezel valt erin, ³⁴ moet de eigenaar van de put schadevergoeding betalen; hij zal geld geven aan de eigenaar van het dier, en het dode dier zal van hem worden. ³⁵ "Als iemands os de os van een ander verwondt zodat deze sterft, zullen zij de levende os verkopen en de opbrengst gelijk verdelen; zij zullen ook de dode os verdelen. ³⁶ Als echter bekend was dat de os de gewoonte had om te stoten, en zijn eigenaar hem niet opgesloten hield, moet hij schadevergoeding betalen, os voor os, en het dode dier zal van hem worden.

22 "Als iemand een rund of een schaap steelt en het slacht of verkoopt, moet hij vijf runderen voor het rund en vier schapen voor het schaap vergoeden. ² Als een dief betrapt wordt bij het inbreken en hij wordt geslagen zodat hij sterft, is er geen bloedschuld voor de verdediger. ³ Als dit echter na zonsopgang gebeurt, is er bloedschuld voor de verdediger. Een dief moet zeker restitutie maken; als hij niets heeft, moet hij voor zijn diefstal verkocht worden. ⁴ Als het gestolen item levend in zijn bezit wordt gevonden, of het nu een rund, een ezel of een schaap is, moet hij het dubbele vergoeden. ⁵ "Als iemand zijn vee laat grazen in een veld of wijngaard en ze dwalen af naar het veld van een ander, moet restitutie worden gemaakt van het beste van het eigen veld of wijngaard van de overtreder. ⁶ "Als er brand uitbreekt en zich verspreidt naar doornstruiken, waardoor opgestapeld graan, staand graan of het veld zelf wordt verbrand, moet degene die de brand heeft aangestoken restitutie maken. ⁷ "Als iemand zijn buurman geld of goederen geeft voor bewaring en ze worden gestolen uit het huis van de buurman, moet de dief, als hij wordt gepakt, het dubbele vergoeden. ⁸ Als de dief niet wordt gevonden, moet de eigenaar van het huis voor de rechters verschijnen om te bepalen of hij de hand heeft gelegd op het eigendom van zijn buurman. ⁹ In elk geval van illegaal bezit, of het nu een rund, een ezel, een schaap, kleding of enig verloren eigendom betreft waarover iemand zegt: 'Dit is van mij,' moeten beide partijen hun zaak voor de

Exodus

rechters presenteren. Degene die door de rechters schuldig wordt verklaard, moet het dubbele aan de ander vergoeden. ¹⁰ "Als iemand zijn buurman een ezel, een rund, een schaap of enig dier geeft voor bewaring en het sterft, gewond raakt of wordt weggenomen terwijl niemand kijkt, ¹¹ moet er een eed voor de Heer worden afgelegd door beide partijen dat de buurman de hand niet heeft gelegd op het eigendom van de ander. De eigenaar moet dit accepteren en er is geen restitutie vereist. ¹² Als het dier echter door diefstal van de buurman is weggenomen, moet de eigenaar worden gecompenseerd. ¹³ Als het door een wild dier in stukken is gescheurd, moet de buurman de resten als bewijs brengen en is hij niet verplicht te betalen voor het verscheurde dier. ¹⁴ "Als iemand een dier van zijn buurman leent en het raakt gewond of sterft terwijl de eigenaar niet aanwezig is, moet hij volledige restitutie maken. ¹⁵ Als de eigenaar bij het dier is, is de lener niet verplicht te betalen. Als het dier gehuurd was, dekt de huurprijs het verlies. ¹⁶ "Als een man een maagd verleidt die niet verloofd is en met haar slaapt, moet hij een bruidsprijs betalen zodat zij zijn vrouw wordt. ¹⁷ Als haar vader weigert haar aan hem te geven, moet hij een bedrag betalen gelijk aan de bruidsprijs voor maagden. ¹⁸ "Sta niet toe dat een tovenares in leven blijft. ¹⁹ "Iedereen die seksuele relaties heeft met een dier moet ter dood worden gebracht. ²⁰ "Wie aan een andere god offert dan de Heer moet volledig worden vernietigd. ²¹ "Onderdruk of mishandel geen vreemdeling, want jullie waren vreemdelingen in het land Egypte. ²² "Onderdruk geen weduwe of wees. ²³ Als je hen onderdrukt en zij tot mij roepen, zal ik zeker hun roep horen; ²⁴ Mijn woede zal ontbranden, en ik zal jullie met het zwaard doden, en jullie vrouwen zullen weduwen worden en jullie kinderen wees. ²⁵ "Als je geld leent aan mijn volk, aan de behoeftigen onder jullie, handel dan niet als een schuldeiser; reken geen rente. ²⁶ Als je de mantel van je buurman als onderpand neemt, zorg ervoor dat deze voor zonsondergang wordt teruggegeven, ²⁷ want het is hun enige bedekking, de mantel voor hun lichaam. Waarin anders kunnen ze slapen? Wanneer ze tot mij roepen, zal ik luisteren, want ik ben medelijdend. ²⁸ "Spreek niet tegen God of vervloek de leider van je volk. ²⁹ "Hou geen offers van je graanopslag of je wijn achter. Je moet mij de eerstgeborenen van je zonen geven. ³⁰ Doe hetzelfde met je runderen en je

schapen. Laat ze zeven dagen bij hun moeders blijven, maar presenteer ze op de achtste dag aan mij. ³¹ "Jullie moeten heilige mensen voor mij zijn. Eet daarom niet het vlees van een dier dat door wilde beesten is verscheurd; gooi het aan de honden.

23

"Verspreid geen vals bericht; sluit je niet aan bij een goddeloze om een kwaadwillige getuige te zijn. ² "Volg de menigte niet in het doen van kwaad, noch moet je in een rechtszaak getuigen om het recht te verdraaien door met de menigte mee te gaan. ³ Toon geen partijdigheid voor een arme in hun geschil. ⁴ "Als je de os of ezel van je vijand ziet ronddwalen, moet je die aan hen teruggeven. ⁵ Als je de ezel van iemand die je haat onder zijn last ziet liggen, laat hem daar dan niet liggen; je moet helpen hem te bevrijden samen met hen. ⁶ "Weiger je behoeftige mensen geen recht in hun rechtszaken. ⁷ Vermijd elke valse beschuldiging, en doe de onschuldige of de rechtvaardige geen kwaad, want ik zal de schuldige niet als onschuldig verklaren. ⁸ "Neem geen steekpenning aan, want een steekpenning verblindt de helderziende en bederft de woorden van de rechtvaardigen. ⁹ "Onderdruk een vreemdeling niet; je kent het hart van een vreemdeling, want je was vreemdelingen in Egypte. ¹⁰ "Zes jaar lang moet je je land inzaaien en de opbrengst verzamelen, ¹¹ maar in het zevende jaar moet je het laten rusten en braak laten liggen, zodat de armen onder je volk kunnen eten, en wat zij overlaten, mogen de wilde dieren eten. Doe hetzelfde met je wijngaard en je olijfgaard. ¹² "Zes dagen moet je je werk doen, maar op de zevende dag moet je ophouden met werken, zodat je os en ezel kunnen uitrusten, en de zoon van je dienstmaagd en de vreemdeling verfrist kunnen worden. ¹³ "Wees voorzichtig om alles te doen wat ik je heb verteld. Noem de namen van andere goden niet; laat ze niet op je lippen gehoord worden. ¹⁴ "Drie keer per jaar moet je een feest voor mij houden. ¹⁵ Je moet het Feest van Ongezuurde Broden houden; zeven dagen moet je ongezuurd brood eten, zoals ik je heb geboden, op de vastgestelde tijd in de maand Aviv, want in die maand ben je uit Egypte vertrokken. Niemand mag met lege handen voor mij verschijnen. ¹⁶ "Houd het Oogstfeest met de eerstelingen van je arbeid van wat je op het veld zaait, en het Feest van de Inzameling aan het einde van het jaar, wanneer je je

Exodus

gewassen van het veld verzamelt. ¹⁷ "Drie keer per jaar moeten al je mannen voor de Soevereine Heer verschijnen. ¹⁸ "Je mag het bloed van mijn offer niet aanbieden met iets dat gist bevat, noch mag het vet van mijn feestoffers tot de ochtend overblijven. ¹⁹ "Breng het beste van de eerstelingen van je grond naar het huis van de Heer, je God. "Kook een bokje niet in de melk van zijn moeder. ²⁰ "Kijk, ik stuur een engel voor je uit om je op de weg te bewaken en je naar de plaats te brengen die ik heb voorbereid. ²¹ Wees aandachtig voor hem en luister naar zijn stem; wees niet opstandig tegen hem, want hij zal je overtredingen niet vergeven, aangezien mijn Naam in hem is. ²² Als je werkelijk naar zijn stem luistert en alles doet wat ik zeg, zal ik een vijand zijn voor je vijanden en hen die je tegenstaan, tegenstaan. ²³ Mijn engel zal voor je uitgaan en je brengen naar het land van de Amorieten, Hethieten, Perizzieten, Kanaänieten, Chiwieten en Jebusieten, en ik zal hen volledig vernietigen. ²⁴ Je mag niet buigen voor hun goden of hen dienen of hun gebruiken volgen. Je moet hen vernietigen en hun heilige stenen in stukken breken. ²⁵ Dien de Heer, je God, en zijn zegen zal op je voedsel en water zijn. Ik zal ziekte uit je midden verwijderen, ²⁶ en niemand zal een miskraam hebben of onvruchtbaar zijn in je land. Ik zal je een volle levensduur geven. ²⁷ "Ik zal mijn schrik voor je uit sturen en elke natie die je tegenkomt in verwarring brengen. Ik zal al je vijanden hun rug laten keren en vluchten. ²⁸ Ik zal horzels voor je uit sturen om de Chiwieten, Kanaänieten en Hethieten uit je weg te verdrijven. ²⁹ Ik zal hen niet in één jaar voor je uit verdrijven, opdat het land niet woest wordt en de wilde dieren te talrijk voor je worden. ³⁰ Geleidelijk zal ik hen voor je uit verdrijven, totdat je genoeg bent toegenomen om het land in bezit te nemen. ³¹ "Ik zal je grenzen vaststellen van de Rode Zee tot de Middellandse Zee, en van de woestijn tot de Eufrat. Ik zal de inwoners van het land in je hand geven, en je zult hen voor je uit verdrijven. ³² Je mag geen overeenkomsten met hen of met hun goden sluiten. ³³ Zij mogen niet in je land wonen, anders zullen zij je tegen mij doen zondigen, want de aanbidding van hun goden zal zeker een valstrik voor je zijn."

24

Toen instrueerde de Heer Mozes: "Klim naar de Heer, jij en Aäron, Nadab en Abihu, samen met zeventig van de oudsten van Israël, en jullie zullen van een afstand aanbidden. ²

Mozes alleen moet de Heer naderen; de anderen mogen niet dichterbij komen, en het volk mag niet met hem opklimmen." ³ Mozes kwam en bracht het volk alle woorden en verordeningen van de Heer over; en met één stem antwoordden zij: "Wij zullen al de woorden doen die de Heer heeft gesproken." ⁴ Mozes noteerde alle woorden van de Heer. Vroeg de volgende ochtend bouwde hij een altaar aan de voet van de berg en richtte twaalf stenen pilaren op die de twaalf stammen van Israël vertegenwoordigden. ⁵ Daarna stuurde hij jonge mannen van de Israëlieten, die brandoffers brachten en stieren offerden als vredeoffers aan de Heer. ⁶ Mozes nam de helft van het bloed en deed het in schalen, terwijl hij de andere helft op het altaar sprenkelde. ⁷ Hij las toen het Boek van het Verbond voor aan het volk, dat antwoordde: "Wij zullen alles doen wat de Heer heeft gesproken, en wij zullen gehoorzamen." ⁸ Mozes nam het bloed, sprenkelde het op het volk en verklaarde: "Dit is het bloed van het verbond dat de Heer met jullie heeft gesloten volgens al deze woorden." ⁹ Mozes, samen met Aäron, Nadab, Abihu, en de zeventig oudsten van Israël, klommen omhoog. ¹⁰ Zij aanschouwden de God van Israël, en onder Zijn voeten was iets als een plaveisel van saffier, zo helder als de hemel zelf. ¹¹ Toch hief Hij Zijn hand niet op tegen de leiders van de Israëlieten; zij zagen God, en zij aten en dronken. ¹² De Heer zei tegen Mozes: "Klim naar Mij op de berg en blijf daar, en Ik zal je de stenen tafelen geven met de Wet en geboden die Ik heb geschreven voor hun onderricht." ¹³ Mozes vertrok met Jozua, zijn dienaar, en klom de berg van God op. ¹⁴ Tegen de oudsten zei hij: "Wacht hier op ons totdat wij naar jullie terugkeren. Aäron en Hur zijn bij jullie; iedereen met een juridische zaak kan naar hen toe gaan." ¹⁵ Mozes klom de berg op, en de wolk omhulde deze. ¹⁶ De heerlijkheid van de Heer rustte op de berg Sinaï, en de wolk bedekte deze zes dagen; op de zevende dag riep de Heer Mozes vanuit de wolk. ¹⁷ Voor de Israëlieten verscheen de heerlijkheid van de Heer als een verterend vuur boven op de berg. ¹⁸ Mozes ging de wolk binnen terwijl hij de berg opklom, en hij bleef veertig dagen en veertig nachten op de berg.

25

De Heer sprak tot Mozes en zei, ² "Spreek tot de Israëlieten en laat hen een offergave voor mij brengen. Accepteer de offergave van iedereen wiens hart hen beweegt om te geven. ³ Dit zijn de offergaven die je van hen moet

Exodus

aannemen: goud, zilver en brons; ⁴ garen in tinten van blauw, paars en scharlaken; fijn linnen en geitenhaar; ⁵ ramshuiden geleverd in rood, fijn leer en acaciahout; ⁶ olie van olijven voor het licht; aromatische specerijen voor de zalfolie en de geurige wierook; ⁷ onyxstenen en andere edelstenen om te zetten in de efod en het borstschild. ⁸ "Laten zij een heiligdom voor mij bouwen, zodat ik onder hen kan verblijven. ⁹ Maak de tabernakel en al zijn meubels precies zoals het patroon dat ik je zal tonen. ¹⁰ "Zij moeten een ark maken van acaciahout—twee en een halve el lang, anderhalve el breed en anderhalve el hoog. ¹¹ Bekleed het met zuiver goud, van binnen en van buiten, en maak er een gouden rand omheen. ¹² Maak er vier gouden ringen voor en bevestig die aan de vier voeten, met twee ringen aan de ene kant en twee ringen aan de andere kant. ¹³ Vervaardig stokken van acaciahout en bekleed ze met goud. ¹⁴ Plaats de stokken in de ringen aan de zijanten van de ark om deze te vervoeren. ¹⁵ De stokken moeten in de ringen van de ark blijven; ze mogen niet worden verwijderd. ¹⁶ Plaats dan in de ark de tafelen van de verbondswet, die ik je zal geven. ¹⁷ "Maak een deksel van zuiver goud voor verzoening—twee en een halve el lang en anderhalve el breed. ¹⁸ Maak twee cherubs van goud; maak ze van gedreven werk aan de twee uiteinden van het deksel. ¹⁹ Maak één cherub aan het ene uiteinde en de andere cherub aan het andere uiteinde; maak de cherubs uit één stuk met het deksel, aan zijn twee uiteinden. ²⁰ De cherubs moeten hun vleugels omhoog uitgestrekt hebben, een schaduw werpend over het deksel. Ze moeten naar elkaar toe gericht zijn, met hun blik naar het deksel gericht. ²¹ Plaats het deksel bovenop de ark en plaats in de ark de tafelen van de verbondswet die ik je zal geven. ²² Op die plek, boven het deksel en tussen de twee cherubs die zich boven de ark van de verbondswet bevinden, zal ik je ontmoeten en al mijn instructies voor de Israëlieten geven. ²³ "Maak een tafel van acaciahout—twee el lang, een el breed en anderhalve el hoog. ²⁴ Bekleed het met zuiver goud en maak er een gouden rand omheen. ²⁵ Maak ook een rand van een handbreedte breed eromheen en zet een gouden lijst op de rand. ²⁶ Maak vier gouden ringen voor de tafel en bevestig ze aan de vier hoeken, waar de vier poten zijn. ²⁷ De ringen moeten dicht bij de rand zijn om de stokken te houden die gebruikt worden om de tafel te dragen.

²⁸ Vervaardig de stokken van acaciahout, bekleed ze met goud, en gebruik ze om de tafel te dragen. ²⁹ Maak zijn borden, schalen, kannen en kommen voor het uitgieten van offers, allemaal van zuiver goud. ³⁰ Plaats het toonbrood op deze tafel om altijd voor mij te zijn. ³¹ "Maak een kandelaar van zuiver goud. De kandelaar, zijn voet en zijn schacht, moeten van gedreven werk zijn; zijn bloemachtige bekers, knoppen en bloesems moeten uit één stuk met hem zijn. ³² Zes armen moeten van zijn zijanten uitsteken—drie aan de ene kant en drie aan de andere kant. ³³ Elke arm moet drie bekers hebben in de vorm van amandelbloemen met knoppen en bloesems, en dit ontwerp moet consistent zijn voor alle zes armen die van de kandelaar uitsteken. ³⁴ De kandelaar zelf moet vier bekers hebben in de vorm van amandelbloemen met knoppen en bloesems. ³⁵ Een knop moet onder het eerste paar armen worden geplaatst dat van de kandelaar uitsteekt, een andere knop onder het tweede paar, en een derde knop onder het derde paar—wat in totaal zes armen maakt. ³⁶ De knoppen en armen moeten allemaal uit één stuk met de kandelaar zijn, vervaardigd van zuiver goud. ³⁷ Maak dan zijn zeven lampen en zet ze erop zodat ze het gebied ervoor verlichten. ³⁸ Zijn pitknippers en schalen moeten van zuiver goud worden gemaakt. ³⁹ Een volle talent aan zuiver goud moet worden gebruikt voor de kandelaar en al deze accessoires. ⁴⁰ Zorg ervoor dat je ze maakt volgens het patroon dat je op de berg is getoond.

26 "Maak de tabernakel met tien gordijnen van fijn getwijd linnen en blauwe, paarse en scharlakenrode wol, met cherubs erin verwerkt door een bekwame vakman. ² Elk gordijn moet achtentwintig el lang en vier el breed zijn; alle gordijnen moeten dezelfde afmetingen hebben. ³ Voeg vijf gordijnen samen, en voeg op dezelfde manier de andere vijf gordijnen samen. ⁴ Maak lussen van blauw materiaal langs de rand van het buitenste gordijn van de eerste set, en doe hetzelfde aan de rand van het buitenste gordijn van de tweede set. ⁵ Maak vijftig lussen aan één gordijn en vijftig lussen aan de rand van het gordijn in de tweede set, zodat de lussen tegenover elkaar staan. ⁶ Maak vijftig gouden haken en gebruik ze om de gordijnen samen te voegen zodat de tabernakel een geheel vormt. ⁷ "Maak gordijnen van geitenhaar om als tent over de tabernakel te dienen, in totaal elf gordijnen. ⁸ Elk van deze elf gordijnen moet dertig el lang en

vier el breed zijn, met uniforme afmetingen. ⁹ Voeg vijf van de gordijnen samen tot één set en de overige zes tot een andere set, waarbij het zesde gordijn dubbelgevouwen wordt aan de voorkant van de tent. ¹⁰ Maak vijftig lussen aan de rand van het buitenste gordijn van de ene set en vijftig lussen aan de rand van het buitenste gordijn van de andere set. ¹¹ Maak vijftig bronzen haken en steek ze in de lussen om de tent samen te voegen tot een geheel. ¹² De extra lengte van de tentgordijnen, het halve gordijn dat overblijft, moet over de achterkant van de tabernakel hangen. ¹³ De resterende el aan elke kant van de tentgordijnen moet over de zijanten van de tabernakel hangen om deze te bedekken. ¹⁴ Maak een bedekking voor de tent van rood geverfde ramsvellen, met daarbovenop een extra bedekking van duurzaam leer. ¹⁵ "Maak staande frames voor de tabernakel van acaciahout. ¹⁶ Elk frame moet tien el lang en anderhalve el breed zijn. ¹⁷ Elk frame moet twee parallelle uitsteeksel hebben; maak alle frames van de tabernakel op deze manier. ¹⁸ Maak twintig frames voor de zuidkant van de tabernakel. ¹⁹ Maak veertig zilveren voetstukken om onder de frames te plaatsen—twee voetstukken voor elk frame, één onder elk uitsteeksel. ²⁰ Voor de noordkant van de tabernakel, maak twintig frames ²¹ en veertig zilveren voetstukken—twee voetstukken onder elk frame. ²² Voor de achterkant van de tabernakel, de westkant, maak zes frames. ²³ Maak twee frames voor de hoeken aan de achterkant van de tabernakel. ²⁴ Deze hoekframes moeten dubbel zijn van de basis tot de top en in een enkele ring passen; beide moeten op deze manier worden gemaakt. ²⁵ Er zullen acht frames zijn met hun zilveren voetstukken—zeftien voetstukken in totaal, twee onder elk frame. ²⁶ "Maak daarnaast dwarsbalken van acaciahout: vijf voor de frames aan één kant van de tabernakel, ²⁷ vijf voor de frames aan de tegenoverliggende kant, en vijf voor de frames aan de achterkant van de tabernakel, aan de westkant. ²⁸ De middelste dwarsbalk moet van het ene uiteinde tot het andere in het midden van de frames doorlopen. ²⁹ Bekleed de frames met goud en maak gouden ringen om de dwarsbalken vast te houden; bekleed de dwarsbalken ook met goud. ³⁰ Zet de tabernakel in elkaar volgens het plan dat je op de berg is getoond. ³¹ "Maak een voorhangsel van blauwe, paarse en scharlakenrode wol en fijn getwijnd linnen, met cherubs erin geweven door een

bekwame vakman. ³² Hang het met gouden haken aan vier pilaren van acaciahout, overlaid met goud, staande op vier zilveren voetstukken. ³³ Hang het voorhangsel aan de haken en plaats de ark van het verbond achter het voorhangsel. Het voorhangsel moet dienen als een scheiding tussen het Heilige en het Allerheiligste. ³⁴ Plaats het verzoendeksel op de ark van het verbond in het Allerheiligste. ³⁵ Zet de tafel buiten het voorhangsel aan de noordkant van de tabernakel en plaats de kandelaar er tegenover aan de zuidkant. ³⁶ "Voor de ingang van de tent, maak een gordijn van blauwe, paarse en scharlakenrode wol en fijn getwijnd linnen, vervaardigd door een borduurder. ³⁷ Maak gouden haken voor dit gordijn en vijf pilaren van acaciahout, overlaid met goud, en giet vijf bronzen voetstukken voor hen.

27 "Maak een altaar van acaciahout, vijf el lang en vijf el breed; het altaar moet vierkant zijn, met een hoogte van drie el. ² Maak hoorns op de vier hoeken, zorg ervoor dat de hoorns één geheel vormen met het altaar, en overtrokken het met brons. ³ Maak al zijn gereedschappen van brons—zijn potten om as te verwijderen, zijn schoppen, sprenkelkommen, vleesvorken en vuurpannen. ⁴ Maak een rooster ervoor, een bronzen netwerk, en maak vier bronzen ringen op de vier hoeken van het netwerk. ⁵ Plaats het onder de rand van het altaar zodat het netwerk halverwege het altaar reikt. ⁶ Maak stokken van acaciahout voor het altaar en overtrokken ze met brons. ⁷ Steek de stokken in de ringen zodat ze aan de twee zijden van het altaar zijn wanneer het wordt gedragen. ⁸ Maak het hol met planken, zoals het je op de berg werd getoond, zo moet het worden gemaakt. ⁹ "Maak de voorhof van de tabernakel. De zuidkant moet behangsel hebben van fijn getwijnd linnen, honderd el lang voor één zijde, ¹⁰ met twintig pilaren en twintig bronzen voetstukken, met zilveren haken en banden op de pilaren. ¹¹ Evenzo moet de noordkant behangsel hebben van honderd el lang, met twintig pilaren en twintig bronzen voetstukken, met zilveren haken en banden op de pilaren. ¹² Voor de westkant van de voorhof moet er behangsel zijn van vijftig el breed, met tien pilaren en tien voetstukken. ¹³ De oostkant van de voorhof moet ook vijftig el breed zijn. ¹⁴ Het behangsel voor één kant van de ingang moet vijftien el zijn, met drie pilaren en drie voetstukken. ¹⁵ Voor de andere kant moet er

Exodus

behangsel zijn van vijftien el, met drie pilaren en drie voetstukken. ¹⁶ Voor de ingang van de voorhof, zorg voor een gordijn van twintig el lang, gemaakt van blauwe, paarse en scharlakenrode wol en fijn getwijnd linnen, het werk van een bekwame vakman, met vier pilaren en vier voetstukken. ¹⁷ Alle pilaren rondom de voorhof moeten zilveren banden en haken hebben, met bronzen voetstukken. ¹⁸ De voorhof moet honderd el lang en vijftig el breed zijn, met een hoogte van vijf el van fijn getwijnd linnen, en met bronzen voetstukken. ¹⁹ Alle voorwerpen die in de dienst van de tabernakel worden gebruikt, inclusief al zijn pinnen en alle pinnen van de voorhof, moeten van brons zijn gemaakt. ²⁰ "Beveel de Israëlieten om je heldere olie van geperste olijven te brengen voor het licht, om de lamp voortdurend brandend te houden. ²¹ In de tent van ontmoeting, buiten het voorhangsel dat voor de getuigenis is, moeten Aäron en zijn zonen de lampen van de avond tot de ochtend voor de Heer brandend houden. Dit moet een blijvende verordening zijn voor de Israëlieten, door al hun generaties heen.

28 "Breng je broer Aäron bij je, samen met zijn zonen Nadab, Abihu, Eleazar en Ithamar, uit de Israëlieten, zodat zij als priesters voor Mij kunnen dienen. ² Maak heilige kleding voor je broer Aäron, voor glorie en schoonheid. ³ Spreek tot alle bekwame ambachtslieden die Ik met wijsheid heb begiftigd, dat zij de kleding van Aäron moeten maken om hem te wijden, zodat hij als priester voor Mij kan dienen. ⁴ Dit zijn de kledingstukken die zij moeten maken: een borstschild, een efod, een mantel, een tuniek van geruit werk, een tulband en een gordel. Zij moeten deze heilige kleding maken voor Aäron en zijn zonen, zodat zij als priesters voor Mij kunnen dienen. ⁵ Zij moeten goud, violet, purper, scharlaken garen en fijn linnen gebruiken. ⁶ "Zij moeten de efod maken van goud, violet, purper en scharlaken garen, en fijn getwijnd linnen, het werk van bekwame handen. ⁷ Het zal twee schouderstukken hebben die aan zijn twee hoeken zijn bevestigd, zodat het kan worden vastgemaakt. ⁸ De kunstig geweven gordel moet van hetzelfde vakmanschap zijn, van goud, violet, purper en scharlaken garen, en fijn getwijnd linnen. ⁹ "Kies twee onyxstenen en graveer daarop de namen van de zonen van Israël, ¹⁰ zes namen op de ene steen, en de overige zes op de andere, naar hun geboorterecht. ¹¹ Graveer de namen van de zonen

van Israël op de twee stenen zoals een edelsmid een zegel graveert, en zet ze in gouden filigraan. ¹² Bevestig de stenen aan de schouderstukken van de efod als gedenksteden voor de zonen van Israël. Aäron zal hun namen op zijn schouders dragen als een gedenkteken voor de Heer. ¹³ Maak gouden filigraan om de stenen te houden ¹⁴ en twee gevlochten kettingen van puur goud, als een touw, en bevestig deze kettingen aan de zettingen. ¹⁵ "Vorm een borstschild voor het nemen van beslissingen, het werk van bekwame handen. Maak het zoals de efod: van goud, violet, purper en scharlaken garen, en fijn getwijnd linnen. ¹⁶ Het moet vierkant zijn, een span lang en een span breed, en dubbelgevouwen. ¹⁷ Zet er vier rijen edelstenen op. De eerste rij moet bestaan uit robijn, topaas en smaragd; ¹⁸ de tweede rij moet bestaan uit turkoois, saffier en diamant; ¹⁹ de derde rij moet bestaan uit hyacint, agaath en amethyst; ²⁰ en de vierde rij moet bestaan uit beryl, onyx en jaspis. Zet ze in gouden filigraan. ²¹ Er moeten twaalf stenen zijn, één voor elke naam van de zonen van Israël, elk gegraveerd als een zegel met de naam van een van de twaalf stammen. ²² "Voor het borstschild, maak gevlochten kettingen van puur goud, gelijkend op een touw. ²³ Maak er twee gouden ringen voor en bevestig ze aan de twee hoeken van het borstschild. ²⁴ Bevestig de twee gouden kettingen aan de ringen aan de hoeken van het borstschild, ²⁵ en de andere uiteinden van de kettingen aan de twee zettingen, waarmee ze aan de schouderstukken van de efod aan de voorkant worden vastgemaakt. ²⁶ Maak twee gouden ringen en bevestig ze aan de andere twee hoeken van het borstschild aan de binnenrand naast de efod. ²⁷ Maak nog twee gouden ringen en bevestig ze aan de onderkant van de schouderstukken van de efod, aan de voorkant, dicht bij de naad boven de gordel van de efod. ²⁸ De ringen van het borstschild moeten worden vastgebonden aan de ringen van de efod met een violette koord, zodat het op de gordel is en het borstschild niet van de efod zwaait. ²⁹ Telkens wanneer Aäron de Heilige Plaats binnengaat, zal hij de namen van de zonen van Israël op het borstschild van beslissing over zijn hart dragen als een voortdurend gedenkteken voor de Heer. ³⁰ Plaats de Urim en Thummim in het borstschild van beslissing, zodat zij over Aärons hart zijn wanneer hij de aanwezigheid van de Heer binnengaat. Zo zal Aäron altijd de middelen voor het nemen van

Exodus

beslissingen voor de Israëlieten over zijn hart dragen voor de Heer. ³¹ “Maak de mantel van de efod geheel van violette stof, ³² met een opening voor het hoofd in het midden. Er moet een gewezen rand als een kraag rond deze opening zijn, zodat het niet zal scheuren. ³³ Maak granaatappels van violette, purper en scharlaken garen rond de zoom van de mantel, met gouden belletjes ertussen. ³⁴ Een gouden bel en een granaatappel, een gouden bel en een granaatappel, rondom de zoom van de mantel. ³⁵ Aäron moet het dragen wanneer hij dient, zodat het geluid van de bellen gehoord zal worden wanneer hij de Heilige Plaats voor de Heer binnenkomt en verlaat, zodat hij niet sterft. ³⁶ “Maak een plaat van puur goud en graveer daarop, als op een zegel: ‘Heilig voor de Heer.’ ³⁷ Bevestig er een violette koord aan om het aan de tulband te bevestigen; het moet aan de voorkant van de tulband zijn. ³⁸ Het moet op Aärons voorhoofd zijn, en Aäron zal de schuld dragen die betrokken is bij de heilige gaven die de Israëlieten wijden, wat hun gaven ook mogen zijn. Het moet altijd op zijn voorhoofd zijn, zodat zij aanvaardbaar zijn voor de Heer. ³⁹ “Weef de tuniek van geruit werk van fijn linnen, maak een tulband van fijn linnen, en een gordel, het werk van een wever. ⁴⁰ Maak tunieken, gordels en mutsen voor de zonen van Aäron, voor glorie en schoonheid. ⁴¹ Nadat je deze kleding op je broer Aäron en zijn zonen hebt gedaan, zelf, wijd en heilig hen, zodat zij als priesters voor Mij kunnen dienen. ⁴² Maak linnen onderkleding om hun naaktheid te bedekken, reikend van de taille tot de dijen. ⁴³ Aäron en zijn zonen moeten ze dragen wanneer zij de tent van ontmoeting binnengaan of het altaar naderen om in de Heilige Plaats te dienen, zodat zij geen schuld oplopen en sterven. Dit zal een blijvende verordening zijn voor Aäron en zijn nakomelingen.

29 “Dit is wat je moet doen om hen te wijden om Mij als priesters te dienen: neem een jonge stier en twee rammen zonder gebrek.

² En van het fijnste tarwemeel maak ongezuurd brood, ongezuurde koeken gemengd met olie, en ongezuurde wafels bestreken met olie. ³ Plaats ze in een mand en presenteer ze in de mand samen met de stier en de twee rammen. ⁴ Breng dan Aäron en zijn zonen naar de ingang van de tent van ontmoeting en was hen met water. ⁵ Neem de kledingstukken en kleed Aäron met de tuniek, het

gewaad van de efod, de efod zelf, en het borstschild, en bevestig de efod op hem met zijn kunstig geweven band. ⁶ Zet de tulband op zijn hoofd en bevestig het heilige embleem aan de tulband. ⁷ Neem de zalfolie en breng het aan op zijn hoofd om hem te wijden. ⁸ Breng zijn zonen en kleed hen in tunieken. ⁹ Wikkel sjerpen om Aäron en zijn zonen en zet mutsen op hen. Het priesterschap zal hun toebehoren door een blijvende verordening. Zo moet je Aäron en zijn zonen wijden. ¹⁰ “Leid de stier naar de voorkant van de tent van ontmoeting, en Aäron en zijn zonen moeten hun handen op zijn kop leggen. ¹¹ Slacht de stier voor de Heer bij de ingang van de tent van ontmoeting. ¹² Neem wat van het bloed van de stier en doe het met je vinger op de horens van het altaar, en giet de rest uit aan de voet van het altaar. ¹³ Neem al het vet dat de ingewanden bedekt, de lange kwab van de lever, en de twee nieren met het vet erop, en verbrand ze op het altaar. ¹⁴ Maar verbrand het vlees van de stier, zijn huid en zijn afval buiten het kamp. Het is een zondoffer. ¹⁵ “Kies een van de rammen uit, en Aäron en zijn zonen moeten hun handen op zijn kop leggen. ¹⁶ Slacht de ram en neem zijn bloed en sprenkel het rondom op het altaar. ¹⁷ Snijd de ram in stukken en was de ingewanden en poten, en leg ze bij zijn kop en andere stukken. ¹⁸ Verbrand dan de hele ram op het altaar. Het is een brandoffer voor de Heer, een aangename geur, een offergave door vuur aan de Heer. ¹⁹ “Neem de andere ram, en Aäron en zijn zonen moeten hun handen op zijn kop leggen. ²⁰ Slacht de ram, neem wat van zijn bloed en doe het op de oorlellen van Aärons rechteroor en op de oorlellen van zijn zonen' rechteroren, op de duimen van hun rechterhanden, en op de grote tenen van hun rechervoeten. Sprenkel de rest van het bloed rondom op het altaar. ²¹ Neem wat van het bloed van het altaar en wat van de zalfolie en sprenkel het op Aäron en zijn kleding, en op zijn zonen en hun kleding. Zo zullen hij en zijn kleding gewijd worden, evenals zijn zonen en hun kleding. ²² “Neem van deze ram het vet, de vetstaart, het vet dat de ingewanden bedekt, de lange kwab van de lever, de twee nieren met het vet erop, en de rechterdij. (Dit is de ram van wijding.) ²³ Neem uit de mand met ongezuurd brood een brood, een koek van brood gemengd met olie, en een wafel. ²⁴ Leg al deze in de handen van Aäron en zijn zonen en beweeg ze als een beweegoffer voor de Heer. ²⁵ Neem ze dan uit

Exodus

hun handen en verbrand ze op het altaar op het brandoffer als een aangename geur voor de Heer, een offergave door vuur aan de Heer. ²⁶ Neem de borst van Aärons ram van wijding en beweeg het als een beweegoffer voor de Heer; het zal jouw deel zijn. ²⁷ Wijd de borst van het beweegoffer en de dij van de bijdrage die werd bewogen en aangeboden van de ram van wijding, van degene voor Aäron en van degene voor zijn zonen. ²⁸ Het zal een eeuwig aandeel zijn voor Aäron en zijn zonen van de Israëlieten, want het is een bijdrage; het zal een bijdrage zijn van de Israëlieten uit de offers van hun vredeoffers, hun bijdrage aan de Heer. ²⁹ "Aärons heilige kledingstukken zullen toebehoren aan zijn nakomelingen na hem, zodat zij erin gezalfd en gewijd kunnen worden. ³⁰ De zoon die hem opvolgt als priester, en naar de tent van ontmoeting komt om te dienen in de Heilige Plaats, zal ze zeven dagen dragen. ³¹ "Neem de ram van wijding en kook zijn vlees op een heilige plaats. ³² Bij de ingang van de tent van ontmoeting zullen Aäron en zijn zonen het vlees van de ram eten en het brood dat in de mand is. ³³ Zij zullen die dingen eten waardoor verzoening werd gedaan bij hun wijding en toewijding, maar geen buitenstaander mag ze eten, omdat ze heilig zijn. ³⁴ Als er iets van het vlees van wijding of enig brood tot de ochtend overblijft, moet je het overgeblevene met vuur verbranden; het mag niet gegeten worden, omdat het heilig is. ³⁵ "Voer voor Aäron en zijn zonen alles uit wat ik je heb geboden, en neem zeven dagen om hen te wijden. ³⁶ Bied elke dag een stier aan als een zondoffer voor verzoening, en reinig het altaar wanneer je verzoening ervoor doet, en zelf het om het te wijden. ³⁷ Maak zeven dagen verzoening voor het altaar en wijd het; dan zal het altaar allerheiligst zijn, en alles wat het altaar aanraakt zal heilig zijn. ³⁸ "Dit is wat je op het altaar moet offeren: twee eenjarige lammeren elke dag, regelmatig. ³⁹ Bied één lam in de ochtend aan en het andere lam in de schemering. ⁴⁰ Bij het eerste lam bied een tiende van een efa van het fijnste meel gemengd met een kwart hin geperste olie, en een kwart hin wijn als een plengoffer. ⁴¹ Bied het andere lam in de schemering aan met hetzelfde graanoffer en hetzelfde plengoffer als in de ochtend, voor een aangename geur, een offergave door vuur aan de Heer. ⁴² Het zal een voortdurend brandoffer zijn door al uw generaties heen bij de ingang van de tent van ontmoeting voor de Heer, waar ik met u zal

samenkomen om daar met u te spreken. ⁴³ Ik zal daar met de Israëlieten samenkomen, en het zal geheiligd worden door Mijn glorie. ⁴⁴ Ik zal de tent van ontmoeting en het altaar heiligen; Ik zal ook Aäron en zijn zonen apart zetten om Mij als priesters te dienen. ⁴⁵ Ik zal onder de Israëlieten verblijven en hun God zijn. ⁴⁶ Zij zullen weten dat Ik de Heer hun God ben, die hen uit het land Egypte heeft gebracht zodat Ik onder hen zou kunnen wonen. Ik ben de Heer hun God.

30 "Maak een altaar van acaciahout als een plaats voor het branden van wierook. ² Het moet vierkant zijn, een el lang en een el breed, en twee el hoog; zijn horens moeten er één geheel mee vormen. ³ Bekleed de bovenkant, zijkanten en horens met zuiver goud, en maak er een gouden rand omheen. ⁴ Maak twee gouden ringen onder de rand aan tegenoverliggende zijden om de stokken te houden voor het dragen ervan. ⁵ De stokken moeten van acaciahout zijn en met goud overtrokken. ⁶ Plaats het altaar voor het voorhangsel dat zich bij de ark van het verbond bevindt, voor het verzoendeksel dat over de ark is, waar Ik u zal ontmoeten. ⁷ Aäron moet er elke ochtend geurige wierook op branden wanneer hij de lampen verzorgt. ⁸ Wanneer Aäron de lampen bij het vallen van de avond aansteekt, moet hij opnieuw wierook branden. Deze wierook moet voortdurend voor de Heer branden, door al uw generaties heen. ⁹ Bied geen vreemde wierook, brandoffer, graanoffer of plengoffer aan op dit altaar. ¹⁰ Aäron moet eenmaal per jaar verzoening doen op zijn horens met het bloed van het zondoffer van verzoening. Dit moet een blijvende verordening zijn voor generaties; het is allerheiligst voor de Heer." ¹¹ De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ¹² "Wanneer je een volkstelling van de Israëlieten houdt, moet elke persoon een losprijs voor zijn leven aan de Heer geven wanneer hij geteld wordt, zodat er geen plaag over hen komt tijdens de volkstelling. ¹³ Iedereen die geteld wordt, moet een halve sikkel geven volgens de heiligdomssikkel, die twintig gera is. Deze halve sikkel is een bijdrage aan de Heer. ¹⁴ Iedereen van twintig jaar of ouder die geteld wordt, moet deze offergave aan de Heer geven. ¹⁵ De rijken mogen niet meer bijdragen, noch de armen minder, dan de halve sikkel bij het geven van de offergave aan de Heer om verzoening te doen voor uw levens. ¹⁶ Verzamel het verzoeningsgeld van de Israëlieten en gebruik het

Exodus

voor de dienst van de tent der samenkomst. Het zal een gedenkteken zijn voor de Israëlieten voor de Heer, om verzoening te doen voor uw levens.”¹⁷ De Heer sprak toen tot Mozes,¹⁸ “Maak een bronzen wasvat met een bronzen voetstuk voor het wassen, en plaats het tussen de tent der samenkomst en het altaar, en vul het met water.”¹⁹ Aäron en zijn zonen moeten hun handen en voeten met water daaruit wassen.²⁰ Wanneer zij de tent der samenkomst binnengaan of het altaar naderen om een voedseloffer aan de Heer te brengen, moeten zij zich met water wassen, zodat zij niet sterven.²¹ Zij moeten hun handen en voeten wassen, zodat zij niet sterven. Dit zal een blijvende verordening zijn voor Aäron en zijn nakomelingen door al hun generaties heen.”²² Bovendien sprak de Heer tot Mozes,²³ “Neem de beste specerijen: 500 sikkels vloeibare mirre, 250 sikkels geurige kaneel, 250 sikkels geurige kalmoes,²⁴ 500 sikkels kassia, volgens de heiligdomsikkel, en een hin olijfolie.²⁵ Maak hiervan een heilige zalfolie, een geurige mengeling, het werk van een parfumeur; het zal een heilige zalfolie zijn.²⁶ Gebruik het om de tent der samenkomst, de ark van het verbond,²⁷ de tafel en al zijn gerei, de kandelaar en zijn toebehoren, en het wierookaltaar te zalven,²⁸ het altaar voor brandoffers met al zijn gerei, en het wasvat met zijn voetstuk.²⁹ Heilig ze zodat zij allerheiligst mogen zijn; alles wat hen aanraakt zal heilig zijn.³⁰ Zalf Aäron en zijn zonen, hen heiligend om als priesters voor Mij te dienen.³¹ Spreek tot de Israëlieten en zeg: ‘Dit zal Mijn heilige zalfolie zijn voor de komende generaties.³² Het mag niet op het lichaam van iemand anders worden gegoten, noch mag je enige andere olie maken met dezelfde formule. Het is heilig, en je moet het als heilig beschouwen.³³ Wie een parfum maakt zoals het of het op iemand anders dan een priester aanbrengt, moet van zijn volk worden afgesneden.’”³⁴ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Neem geurige specerijen—stacte, onycha, galbanum en zuivere wierook—allemaal in gelijke delen,³⁵ en maak een geurige mengeling van wierook, een vaardig mengsel, het werk van een parfumeur. Het moet gezouten, zuiver en heilig zijn.³⁶ Maal er wat van tot poeder en plaats het voor de ark van het verbond in de tent der samenkomst, waar Ik u zal ontmoeten. Het zal voor u allerheiligst zijn.³⁷ Maak geen wierook met deze formule voor persoonlijk gebruik; beschouw het als heilig voor de Heer.³⁸ Iedereen die wierook maakt

zoals het om van de geur te genieten, zal van zijn volk worden afgescheiden.”

31 De Heer sprak tot Mozes,² “Kijk, ik heb Bezalel, zoon van Uri, de zoon van Hur, uit de stam van Juda gekozen.³ Ik heb hem vervuld met de Geest van God, hem wijsheid, inzicht, kennis en allerlei vakmanschap gegeven,⁴ om artistieke ontwerpen te maken voor het werken in goud, zilver en brons,⁵ en voor het snijden van stenen voor zettingen, en voor het houtsnijden, om zich bezig te houden met allerlei ambachten.⁶ Bovendien heb ik Oholiab, zoon van Ahisamach, uit de stam van Dan aangesteld om hem te assisteren. Ik heb ook alle bekwame ambachtslieden bekwaamheid gegeven, zodat zij alles kunnen maken wat ik je heb opgedragen:⁷ de tent van ontmoeting, de ark van de verbondswet met zijn verzoendeksel, en al het meubilair van de tent,⁸ de tafel met zijn voorwerpen, de zuivere gouden lampenstandaard met al zijn toebehoren, en het reukofferaltaar,⁹ het brandofferaltaar met al zijn gereedschap, het wasbekken en zijn voetstuk,¹⁰ en de geweven kledingstukken, de heilige kledingstukken voor Aäron de priester, en de kledingstukken voor zijn zonen om als priesters te dienen,¹¹ evenals de zalfolie en het geurige reukwerk voor de Heilige Plaats. Zij moeten ze maken volgens alles wat ik je heb geboden.”¹² De Heer zei toen tegen Mozes,¹³ “Spreek tot de Israëlieten en zeg: ‘Jullie moeten mijn sabbatten onderhouden. Dit is een teken tussen mij en jullie voor alle generaties, zodat jullie weten dat ik de Heer ben die jullie heiligt.’¹⁴ Daarom moeten jullie de sabbat onderhouden, want hij is heilig voor jullie. Iedereen die hem ontheiligt, moet ter dood gebracht worden; wie op die dag enig werk verricht, moet van zijn volk afgesneden worden.¹⁵ Zes dagen mag er gewerkt worden, maar de zevende dag is een sabbat van volledige rust, heilig voor de Heer. Wie op de sabbatdag enig werk verricht, moet ter dood gebracht worden.¹⁶ De Israëlieten moeten de sabbat onderhouden, hem viëren door hun generaties heen als een blijvend verbond.¹⁷ Het is een teken tussen mij en de Israëlieten voor altijd, want in zes dagen maakte de Heer de hemel en de aarde, en op de zevende dag hield hij op met werken en werd verkwikt.”¹⁸ Toen de Heer klaar was met spreken met Mozes op de berg Sinaï, gaf hij hem de twee stenen tafelen van de verbondswet, tafelen van steen beschreven door de vinger van God.

32 Toen het volk zag dat Mozes talmde om van de berg af te dalen, verzamelden ze zich rondom Aäron en zeiden: “Kom, maak ons een god die voor ons uit zal gaan. Wat betreft deze Mozes, de man die ons uit het land Egypte heeft geleid, weten we niet wat er met hem is gebeurd.” ² Aäron zei tegen hen: “Verwijder de gouden oorringen die uw vrouwen, uw zonen en uw dochters dragen, en breng ze naar mij.” ³ Dus verwijderde al het volk hun gouden oorringen en bracht ze naar Aäron. ⁴ Hij nam het goud uit hun handen en vormde het met een gereedschap tot een gegoten metalen kalf. Toen zeiden ze: “Dit is uw god, Israël, die u uit het land Egypte heeft geleid.” ⁵ Toen Aäron dit zag, bouwde hij een altaar ervoor en kondigde aan: “Morgen zal er een feest voor de Heer zijn.” ⁶ Dus de volgende dag stond het volk vroeg op, bracht brandoffers en presenteerde vredeoffers. Daarna gingen ze zitten om te eten en te drinken en stonden op om zich te vermaken. ⁷ Toen zei de Heer tegen Mozes: “Ga onmiddellijk naar beneden, want uw volk, dat u uit het land Egypte hebt geleid, is verdorven geworden. ⁸ Ze zijn snel afgeweken van de weg die Ik hun geboden heb. Ze hebben zichzelf een gegoten metalen kalf gemaakt, hebben zich ervoor neergebogen en hebben eraan geofferd, zeggende: ‘Dit is uw god, Israël, die u uit het land Egypte heeft geleid.’” ⁹ De Heer zei tegen Mozes: “Ik heb dit volk gezien, en zij zijn inderdaad een halsstarrig volk. ¹⁰ Laat Mij nu met rust, zodat Mijn toorn tegen hen kan ontbranden en Ik hen kan vernietigen. Dan zal Ik u tot een groot volk maken.” ¹¹ Maar Mozes zocht de gunst van de Heer, zijn God, zeggende: “Heer, waarom ontbrandt Uw toorn tegen Uw volk, dat U uit het land Egypte hebt geleid met grote kracht en een machtige hand? ¹² Waarom zouden de Egyptenaren zeggen: ‘Hij heeft hen met kwade bedoelingen uitgeleid, om hen in de bergen te doden en hen van de aardbodem weg te vagen’? Keer terug van Uw hevige toorn; verzoen U en breng geen ramp over Uw volk. ¹³ Gedenk Uw dienaren Abraham, Isaak en Israël, aan wie U bij Uzelf hebt gezworen: ‘Ik zal uw nakomelingen talrijk maken als de sterren aan de hemel, en Ik zal uw nakomelingen al dit land geven dat Ik hun beloofd heb, en het zal hun erfdeel zijn voor eeuwig.’” ¹⁴ Dus de Heer verzoende zich met het kwaad dat Hij Zijn volk had bedreigd te doen. ¹⁵ Mozes keerde zich om en daalde de berg af met de twee tafelen van de getuigenis in zijn handen. Ze

waren aan beide zijden beschreven, voor- en achterkant. ¹⁶ De tafelen waren door God gemaakt; het schrift was Gods eigen schrift, gegraveerd op de tafelen. ¹⁷ Toen Jozua het geluid van het volk hoorde roepen, zei hij tegen Mozes: “Er is het geluid van oorlog in het kamp.” ¹⁸ Maar Mozes antwoordde: “Het is niet het geluid van overwinning, noch is het het geluid van nederlaag; het is het geluid van zingen dat ik hoor.” ¹⁹ Zodra Mozes het kamp naderde en het kalf en het dansen zag, ontbrandde zijn toorn, en hij wierp de tafelen uit zijn handen, verbrijzelde ze aan de voet van de berg. ²⁰ Hij nam het kalf dat ze hadden gemaakt, verbrandde het met vuur, verpulverde het tot poeder, strooide het over het water en liet de Israëlieten het drinken. ²¹ Mozes zei tegen Aäron: “Wat hebben deze mensen u aangedaan, dat u zo'n grote zonde over hen hebt gebracht?” ²² Aäron antwoordde: “Laat de toorn van mijn heer niet ontbranden; u kent het volk zelf, dat zij geneigd zijn tot kwaad. ²³ Ze zeiden tegen mij: ‘Maak ons een god die voor ons uit zal gaan; wat betreft deze Mozes, die ons uit het land Egypte heeft geleid, weten we niet wat er met hem is gebeurd.’” ²⁴ Dus zei ik tegen hen: ‘Wie gouden sieraden heeft, laat hen die afdoen.’ Ze gaven het aan mij, en ik wierp het in het vuur, en daaruit kwam dit kalf!” ²⁵ Toen Mozes zag dat het volk buiten controle was—want Aäron had hen zover laten gaan dat ze een bespottend onder hun vijanden waren geworden— ²⁶ stond Mozes bij de ingang van het kamp en zei: “Wie voor de Heer is, kom naar mij.” En alle zonen van Levi verzamelden zich bij hem. ²⁷ Hij zei tegen hen: “Dit zegt de Heer, de God van Israël: ‘Ieder man gord een zwaard aan zijn zijde. Ga heen en weer door het kamp van de ene kant naar de andere, ieder zijn broer, vriend en buurman doden.’” ²⁸ De zonen van Levi deden zoals Mozes gebod, en die dag vielen er ongeveer drieduizend van het volk. ²⁹ Toen zei Mozes: “Wijd uzelf vandaag aan de Heer—want u bent tegen uw eigen zonen en broeders geweest—zodat Hij u vandaag een zegen kan schenken.” ³⁰ De volgende dag zei Mozes tegen het volk: “U hebt een grote zonde begaan. Maar nu zal ik opgaan naar de Heer; misschien kan ik verzoening doen voor uw zonde.” ³¹ Dus keerde Mozes terug naar de Heer en zei: “Och, wat een grote zonde hebben deze mensen begaan! Ze hebben zichzelf een god van goud gemaakt. ³² Maar nu, als U hun zonde wilt vergeven, doe dat alstublieft; maar zo niet, wis mij dan uit het

Exodus

boek dat U hebt geschreven.”³³ De Heer antwoordde Mozes: “Wie tegen Mij heeft gezondigd, zal Ik uit Mijn boek verwijderen.”³⁴ Ga nu, leid het volk naar de plaats waarover Ik u gesproken heb. Zie, Mijn engel zal voor u uit gaan. Niettemin, op de dag dat Ik straf, zal Ik hen straffen voor hun zonde.”³⁵ Toen sloeg de Heer het volk met een plaag vanwege wat ze hadden gedaan met het kalf dat Aäron had gemaakt.

33 Toen instrueerde de Heer Mozes: “Vertrek van hier, jij en het volk dat je uit Egypte hebt gebracht, en ga naar het land dat Ik aan Abraham, Isaak en Jakob heb beloofd, zeggende: ‘Ik zal het aan je nakomelingen geven.’”² Ik zal een engel voor je uit sturen en de Kanaänieten, Amorieten, Hethieten, Perizzieten, Chivvieten en Jebusieten verdrijven.³ Trek op naar een land dat overvloedig van melk en honing; echter, Ik zal niet met je meegaan, want je bent een koppig volk, en Ik zou je onderweg kunnen vernietigen.”⁴ Bij het horen van deze verontrustende woorden rouwde het volk, en niemand toonde zich met sieraden.⁵ Want de Heer had Mozes geïnstrueerd: “Zeg tegen de Israëlieten: ‘Jullie zijn een koppig volk. Als Ik zelfs maar een moment met jullie mee zou gaan, zou Ik jullie kunnen vernietigen. Verwijder daarom je sieraden zodat Ik kan bepalen wat Ik met jullie zal doen.’”⁶ Zo ontdeden de Israëlieten zich van hun sieraden vanaf de berg Horeb.⁷ Mozes nam een tent en zette die op buiten het kamp, op enige afstand, en hij noemde het de “tent van ontmoeting.” Iedereen die de Heer zocht, ging naar de tent van ontmoeting, die buiten het kamp was.⁸ Telkens wanneer Mozes naar de tent ging, stonden alle mensen op en bleven staan bij de ingangen van hun tenten, terwijl de Mozes volgden totdat hij de tent binnenging.⁹ Wanneer Mozes de tent binnenging, daalde de wolkkolom neer en bleef staan bij de ingang, en de Heer sprak met Mozes.¹⁰ Wanneer het volk de wolkkolom bij de ingang van de tent zag staan, stonden ze allemaal op en aanbaden, ieder bij de ingang van zijn tent.¹¹ De Heer sprak met Mozes van aangezicht tot aangezicht, zoals iemand spreekt met een vriend. Dan keerde Mozes terug naar het kamp, maar zijn jonge assistent Jozua, de zoon van Nun, verliet de tent niet.¹² Mozes zei tegen de Heer: “U hebt mij opgedragen, ‘Leid dit volk,’ maar U hebt niet onthuld wie U met mij zult sturen. U hebt gezegd, ‘Ik ken je bij naam en je hebt genade gevonden in Mijn ogen.’”¹³ Als ik inderdaad genade heb gevonden in

Uw ogen, leer mij dan Uw wegen zodat ik U mag kennen en genade blijf vinden in Uw ogen. Bedenk dat dit volk Uw volk is.”¹⁴ De Heer antwoordde: “Mijn aanwezigheid zal met je meegaan, en Ik zal je rust geven.”¹⁵ Mozes antwoordde: “Als Uw aanwezigheid niet met ons meegaat, laat ons dan niet van deze plaats vertrekken.”¹⁶ Hoe zal anders bekend worden dat ik genade heb gevonden in Uw ogen, ik en Uw volk, tenzij U met ons meegaat? Wat anders zal mij en Uw volk onderscheiden van alle andere volken op de aarde?”¹⁷ De Heer zei tegen Mozes: “Ik zal ook doen wat je hebt gevraagd, want je hebt genade gevonden in Mijn ogen, en Ik ken je bij naam.”¹⁸ Mozes zei toen: “Toon mij alstublieft Uw glorie.”¹⁹ En de Heer zei: “Ik zal al Mijn goedheid voor je laten voorbijgaan, en Ik zal de naam van de Heer voor je uitroepen. Ik zal genadig zijn voor wie Ik genadig wil zijn, en zal medelijdend tonen met wie Ik medelijdend wil tonen.”²⁰ Maar Hij zei: “Je kunt Mijn gezicht niet zien, want niemand kan Mij zien en leven.”²¹ De Heer vervolgde: “Er is een plaats bij Mij waar je op een rots kunt staan.”²² Wanneer Mijn glorie voorbijgaat, zal Ik je in een kloof van de rots plaatsen en je met Mijn hand bedekken totdat Ik voorbij ben gegaan.”²³ Dan zal Ik Mijn hand wegnemen en zul je Mijn rug zien; maar Mijn gezicht mag niet gezien worden.”

34 De Heer instrueerde Mozes: “Hak twee stenen platen uit zoals de vorige, en Ik zal daarop de woorden schrijven die op de oorspronkelijke platen stonden, die je verbrijzeld hebt.”² Maak je klaar tegen de ochtend, en beklim de berg Sinai om je aan Mij te presenteren op de top van de berg.³ Zorg ervoor dat niemand je vergezelt of ergens op de berg zichtbaar is; zelfs de kudden en vee mogen niet voor de berg grazen.”⁴ Zo hakte Mozes twee stenen platen uit zoals de vorige, en hij stond vroeg in de ochtend op en beklom de berg Sinai, zoals de Heer hem had opgedragen, met de twee stenen platen in zijn handen.⁵ De Heer daalde neer in de wolk en stond daar bij hem, en hij riep de naam van de Heer aan.⁶ De Heer ging voor hem langs en verkondigde: “De Heer, de Heer God, barmhartig en genadig, langzaam tot toorn, en rijk aan standvastige liefde en waarheid,⁷ die liefde onderhoudt voor duizenden, ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft. Maar Hij laat de schuldige niet ongestraft, bezoekende de ongerechtigheid van de vaders op de kinderen en

Exodus

kleinkinderen tot de derde en vierde generatie.”⁸ Mozes boog onmiddellijk naar de grond in eerbied.⁹ Hij zei: “Als ik genade heb gevonden in Uw ogen, Heer, laat de Heer dan met ons meegaan. Hoewel dit een koppig volk is, vergeef onze ongerechtigheid en onze zonde, en beschouw ons als Uw erfdeel.”¹⁰ De Heer antwoordde: “Ik stel een verbond vast. Voor heel uw volk zal Ik wonderen verrichten die nooit eerder in enig land ter wereld zijn gedaan. De mensen onder wie u leeft, zullen de ontzagwekkende daden zien die Ik, de Heer, met u zal volbrengen.”¹¹ Let op wat Ik u vandaag gebied. Ik zal de Amorieten, Kanaänieten, Hethieten, Perizzieten, Chivvieten en Jebusieten voor u verdrijven.¹² Zorg ervoor dat u geen verbond sluit met de inwoners van het land dat u binnengaat, opdat het geen valstrik onder u wordt.¹³ In plaats daarvan moet u hun altaren afbreken, hun heilige stenen verbrijzelen en hun Asjerapalen omhakken.¹⁴ Dien geen andere god, want de Heer, wiens naam Jaloers is, is een God die exclusieve toewijding verlangt.¹⁵ Wees voorzichtig geen verbond te sluiten met de inwoners van het land; want wanneer zij afgoderij bedrijven en aan hun goden offeren, zullen zij u uitnodigen, en zult u deelnemen aan hun offers.¹⁶ Wanneer u hun dochters als vrouwen neemt voor uw zonen, en hun dochters zich prostitueren met hun goden, zullen zij uw zonen hetzelfde laten doen.¹⁷ Maak geen metalen afgoden.¹⁸ Houd het Feest van Ongezuurde Broden. Zeven dagen zult u ongezuurd brood eten, zoals Ik u geboden heb, op de vastgestelde tijd in de maand Aviv, want in die maand bent u uit Egypte vertrokken.¹⁹ Het eerste jong van elke baarmoeder behoort Mij toe, inclusief alle eerstgeboren mannelijke dieren van uw vee, of het nu runderen of schapen zijn.²⁰ Verlos de eerstgeboren ezel met een lam, maar als u het niet verlost, breek dan zijn nek. Verlos al uw eerstgeboren zonen. Niemand mag met lege handen voor Mij verschijnen.²¹ Zes dagen zult u arbeiden, maar op de zevende dag zult u rusten; zelfs tijdens de ploeg- en oogstseizoenen moet u rusten.²² Vier het Wekenfeest met de eerstelingen van de tarweoogst, en het Feest van de Inzameling aan het einde van het jaar.²³ Drie keer per jaar moeten al uw mannen verschijnen voor de Soevereine Heer, de God van Israël.²⁴ Ik zal naties voor u verdrijven en uw grenzen uitbreiden, en niemand zal uw land begeren wanneer u drie keer per jaar verschijnt voor de Heer uw God.²⁵ Bied het

bloed van Mijn offer niet aan met iets gezuurds, noch mag het offer van het Pascha-feest tot de ochtend overblijven.²⁶ Breng het beste van de eerstelingen van uw grond naar het huis van de Heer uw God. Kook een bokje niet in de melk van zijn moeder.²⁷ De Heer zei tegen Mozes: “Schrijf deze woorden op, want overeenkomstig deze woorden heb Ik een verbond gesloten met u en met Israël.”²⁸ Mozes bleef daar bij de Heer veertig dagen en veertig nachten zonder brood te eten of water te drinken. Hij schreef op de platen de woorden van het verbond—de Tien Geboden.²⁹ Toen Mozes van de berg Sinaï afdaalde met de twee platen van de verbondswet in zijn handen, wist hij niet dat zijn gezicht straalde omdat hij met de Heer had gesproken.³⁰ Toen Aäron en alle Israëlieten Mozes zagen, straalde zijn gezicht, en ze waren bang om hem te benaderen.³¹ Mozes riep hen, en Aäron en alle leiders van de gemeenschap keerden naar hem terug, en hij sprak tot hen.³² Daarna kwamen alle Israëlieten dichterbij, en hij vertelde hen alle geboden die de Heer hem op de berg Sinaï had gegeven.³³ Nadat Mozes klaar was met hen te spreken, legde hij een sluier over zijn gezicht.³⁴ Telkens wanneer Mozes in de tegenwoordigheid van de Heer ging om met Hem te spreken, verwijderde hij de sluier totdat hij weer naar buiten kwam. Wanneer hij naar buiten kwam en de geboden aan de Israëlieten doorgaf,³⁵ zagen zij dat zijn gezicht straalde. Dan zou Mozes de sluier weer over zijn gezicht leggen totdat hij weer naar binnen ging om met de Heer te spreken.

35 Mozes verzamelde de hele gemeenschap van de Israëlieten en zei tegen hen: “Dit zijn de instructies die de Heer u heeft gegeven om te volgen: ² Zes dagen lang zal er gewerkt worden, maar de zevende dag zal voor u een heilige dag zijn, een sabbat van volledige rust voor de Heer. Wie daarop werk verricht, zal ter dood gebracht worden. ³ U mag geen vuur aansteken in een van uw huizen op de sabbatdag.” ⁴ Mozes richtte zich tot de hele gemeenschap van de Israëlieten en zei: “Dit is wat de Heer heeft geboden: ⁵ Neem van wat u hebt een bijdrage voor de Heer. Iedereen die bereid is, moet voor de Heer een bijdrage brengen van goud, zilver en brons; ⁶ violet, purper en scharlaken garen, en fijn linnen; geitenhaar; ⁷ ramshuiden, rood geverfd, en een ander soort fijn leer; acaciahout; ⁸ olie voor de lampen; specerijen voor de zalfolie en

Exodus

voor de geurige wierook; ⁹ en onyxstenen en andere edelstenen om in de efod en borstplaat te zetten. ¹⁰ “Allen onder u die vaardigheden bezitten, worden uitgenodigd om alles te maken wat de Heer heeft geboden: ¹¹ de tabernakel met zijn tent en zijn bedekking, zijn haken, frames, dwarsbalken, palen en voetstukken; ¹² de ark met zijn draagbomen, het verzoendeksel en het gordijn dat ervoor hangt; ¹³ de tafel met zijn draagbomen en al zijn gerei, samen met het brood dat voor de Heer wordt neergelegd; ¹⁴ de lampenstandaard voor het licht met zijn toebehoren, lampen en olie voor het licht; ¹⁵ het reukofferaltaar met zijn draagbomen, de zalfolie en de geurige wierook; het gordijn voor de ingang van de tabernakel; ¹⁶ het brandofferaltaar met zijn bronzen rooster, zijn draagbomen en al zijn gerei; het wasbekken met zijn voetstuk; ¹⁷ de voorhangsels van de voorhof met zijn palen en voetstukken, en het gordijn voor de ingang van de voorhof; ¹⁸ de tentpinnen voor de tabernakel en voor de voorhof, en hun touwen; ¹⁹ de gewezen kledingstukken die gedragen worden voor de dienst in het heiligdom—de heilige kleding voor Aäron de priester en de kleding voor zijn zonen wanneer zij als priesters dienen.” ²⁰ Toen vertrok de hele gemeenschap van de Israëlieten uit de aanwezigheid van Mozes, ²¹ en iedereen wiens hart bewogen was en wiens geest bereidwillig was, kwam en bracht de bijdrage van de Heer voor het werk aan de tent van ontmoeting, voor al zijn dienst en voor de heilige kledingstukken. ²² Allen die bereid waren, zowel mannen als vrouwen, kwamen en brachten gouden sieraden van allerlei soorten: broches, oorbellen, ringen en ornamenten. Zij allen presenteerden hun goud als een beweegoffer aan de Heer. ²³ Iedereen die violet, purper of scharlaken garen, of fijn linnen, of geitenhaar, ramshuiden, rood geverfd, of fijn leer had, bracht het. ²⁴ Iedereen die een bijdrage van zilver of brons kon leveren, bracht het als een offer aan de Heer, en iedereen die acaciahout had voor enig deel van het werk, bracht het. ²⁵ Elke bekwame vrouw spon met haar handen en bracht wat zij had gesponnen—violet, purper of scharlaken garen, en fijn linnen. ²⁶ En alle vrouwen wier harten bewogen waren met vaardigheid spinnen het geitenhaar. ²⁷ De leiders brachten onyxstenen en andere edelstenen om in de efod en borstplaat te zetten; ²⁸ en de specerijen en olie voor de lampen, voor de zalfolie, en voor de geurige wierook. ²⁹ Alle

Israëlitische mannen en vrouwen wier harten bereid waren, brachten vrijwillige offers aan de Heer voor al het werk dat de Heer door Mozes had geboden om te doen. ³⁰ Toen zei Mozes tegen de Israëlieten: “Zie, de Heer heeft Bezalel, zoon van Uri, de zoon van Hur, van de stam van Juda, bij name geroepen, ³¹ en hij heeft hem vervuld met de Geest van God, met wijsheid, inzicht, kennis en allerlei vakmanschap— ³² om artistieke ontwerpen te maken voor het werken in goud, zilver en brons, ³³ om stenen te snijden en te zetten, om in hout te werken, en om zich in allerlei artistieke ambachten te bekwamen. ³⁴ Hij heeft ook zowel hem als Oholiab, zoon van Ahisamach, van de stam van Dan, de vaardigheid gegeven om anderen te onderwijzen. ³⁵ Hij heeft hen vervuld met vaardigheid om allerlei werk te verrichten als graveurs, ontwerpers, borduurders in violet, purper en scharlaken garen, en fijn linnen, en wevers—allen bekwame arbeiders en ontwerpers.

36 Bezalel, Oholiab en elke bekwame persoon aan wie de Heer wijsheid en inzicht heeft gegeven om al het werk voor de bouw van het heiligdom uit te voeren, zullen het werk uitvoeren in overeenstemming met alles wat de Heer heeft geboden. ² Mozes riep toen Bezalel, Oholiab en elke bekwame persoon aan wie de Heer bekwaamheid had gegeven, iedereen wiens hart bewogen was om naar voren te komen en deel te nemen aan het werk. ³ Zij ontvingen van Mozes alle bijdragen die de Israëlieten hadden gebracht voor het werk aan het heiligdom. En de mensen bleven elke ochtend vrijwillige offers brengen. ⁴ Alle bekwame arbeiders die betrokken waren bij het werk van het heiligdom verlieten hun taken ⁵ en meldten aan Mozes: “De mensen brengen veel meer dan nodig is voor het werk dat de Heer ons heeft opgedragen te doen.” ⁶ Dus gaf Mozes een bevel en stuurde een proclamatie door het kamp: “Geen man of vrouw mag nog verdere offers brengen voor het heiligdom.” Zo werden de mensen ervan weerhouden om meer te brengen. ⁷ Want de materialen die ze hadden waren voldoende en zelfs meer dan genoeg om al het werk te voltooien. ⁸ Alle bekwame ambachtslieden onder de arbeiders maakten de tabernakel met tien gordijnen van fijn getwijnd linnen en blauwe, paarse en scharlakenrode wol, met cherubs erin geweven door een bekwame vakman. ⁹ Elk gordijn was achtentwintig el lang en vier el breed; alle gordijnen hadden dezelfde

Exodus

afmetingen. ¹⁰ Zij voegden vijf van de gordijnen samen, en de andere vijf werden op dezelfde manier samengevoegd. ¹¹ Zij maakten lussen van blauw materiaal langs de rand van het eindgordijn in één set, en hetzelfde werd gedaan met het eindgordijn in de andere set. ¹² Vijftig lussen werden gemaakt op één gordijn en vijftig op de rand van het gordijn in de andere set, met de lussen tegenover elkaar uitgelijnd. ¹³ Zij maakten ook vijftig gouden haken en gebruikten deze om de twee sets gordijnen te verbinden zodat de tabernakel een geheel vormde. ¹⁴ Zij maakten gordijnen van geitenhaar voor de tent over de tabernakel, elf in totaal. ¹⁵ Elk van de elf gordijnen was dertig el lang en vier el breed, allemaal met dezelfde afmetingen. ¹⁶ Zij voegden vijf van de gordijnen samen tot één set en de overige zes tot een andere set. ¹⁷ Zij maakten vijftig lussen langs de rand van het eindgordijn in één set en vijftig lussen langs de rand van het eindgordijn in de andere set. ¹⁸ Vijftig bronzen haken werden gemaakt om de tent als een geheel te verbinden. ¹⁹ Zij maakten een bedekking voor de tent van rood geverfde ramsvellen, en daarover een bedekking van een ander duurzaam leer. ²⁰ Zij maakten staande frames van acaciahout voor de tabernakel. ²¹ Elk frame was tien el lang en anderhalve el breed, ²² met twee tenons parallel aan elkaar. Alle frames van de tabernakel werden op deze manier gemaakt. ²³ Zij maakten twintig frames voor de zuidkant van de tabernakel ²⁴ en veertig zilveren voetstukken om ze te ondersteunen —twee voetstukken voor elk frame, één onder elke tenon. ²⁵ Voor de noordkant van de tabernakel maakten zij twintig frames ²⁶ en veertig zilveren voetstukken om ze te ondersteunen, met twee voetstukken onder elk frame. ²⁷ Zij maakten zes frames voor het westelijke uiteinde van de tabernakel, ²⁸ en twee frames werden gemaakt voor de hoeken van de tabernakel aan het verre uiteinde. ²⁹ Deze frames waren dubbel van onder tot boven en pasten in een enkele ring; beide werden gelijk gemaakt. ³⁰ Zo waren er acht frames en zestien zilveren voetstukken—twee onder elk frame. ³¹ Zij maakten ook dwarsbalken van acaciahout: vijf voor de frames aan één kant van de tabernakel, ³² vijf voor die aan de andere kant, en vijf voor de frames aan het westelijke uiteinde van de tabernakel. ³³ De middelste dwarsbalk was gemaakt om van het ene uiteinde tot het andere in het midden van de frames te reiken. ³⁴ Zij overdeken de frames met goud en

maakten gouden ringen om de dwarsbalken te houden, die ook met goud waren overdekt. ³⁵ Zij maakten het voorhangsel van blauwe, paarse en scharlakenrode wol en fijn getwijd linnen, met cherubs erin geweven door een bekwame vakman. ³⁶ Vier pilaren van acaciahout werden ervoor gemaakt, overdekt met goud, met gouden haken, en vier zilveren voetstukken werden ervoor gegoten. ³⁷ Voor de ingang van de tent maakten zij een gordijn van blauwe, paarse en scharlakenrode wol en fijn getwijd linnen, het werk van een borduurder; ³⁸ en zij maakten vijf pilaren met haken ervoor. De toppen van de pilaren en hun banden waren overdekt met goud, en hun vijf voetstukken waren van brons.

37 Bezalel maakte de ark van acaciahout; de lengte was tweeënhalf el, de breedte anderhalve el, en de hoogte anderhalve el. ² Hij overtrok het met puur goud, zowel van binnen als van buiten, en maakte er een gouden rand omheen. ³ Hij goot vier gouden ringen voor de ark en bevestigde ze aan de vier voeten; twee ringen aan de ene kant en twee ringen aan de andere kant. ⁴ Hij maakte stokken van acaciahout en overtrok ze met goud. ⁵ Hij stak de stokken in de ringen aan de zijkanen van de ark om deze te dragen. ⁶ Hij maakte ook het verzoendeksel van puur goud, tweeënhalf el lang en anderhalve el breed. ⁷ Hij maakte twee cherubs van gedreven goud aan de twee uiteinden van het verzoendeksel. ⁸ Een cherub stond aan het ene uiteinde en de andere cherub aan het tegenovergestelde uiteinde; hij maakte de cherubs uit één stuk met het verzoendeksel aan de twee uiteinden. ⁹ De cherubs hadden hun vleugels omhoog gespreid en overschaduwden het verzoendeksel daarmee. Ze stonden tegenover elkaar, kijkend naar het deksel. ¹⁰ Hij maakte de tafel van acaciahout, twee el lang, één el breed en anderhalve el hoog. ¹¹ Hij overtrok het met puur goud en maakte er een gouden rand omheen. ¹² Hij maakte ook een rand voor de tafel, een handbreedte breed, en zette er een gouden rand omheen. ¹³ Hij goot vier gouden ringen voor de tafel en bevestigde ze aan de vier hoeken waar de poten waren. ¹⁴ De ringen waren dicht bij de rand geplaatst om de stokken te houden waarmee de tafel gedragen werd. ¹⁵ Hij maakte de stokken van acaciahout en overtrok ze met goud, om de tafel te dragen. ¹⁶ Hij maakte van puur goud de gebruiksvoorwerpen voor de tafel—de borden, schalen, kommen en kannen voor

het uitgieten van drankoffers. ¹⁷ Hij maakte de kandelaar van puur goud, met de hand gehamerd, met zijn voetstuk en schacht, en zijn bloemachtige kopjes, knoppen en bloesems alles uit één stuk. ¹⁸ Zes armen staken uit de zijanten—drie armen aan de ene kant en drie aan de andere kant. ¹⁹ Elke arm had drie kopjes in de vorm van amandelbloemen met knoppen en bloesems, en dit patroon was consistent voor alle zes armen die uit de kandelaar staken. ²⁰ De kandelaar zelf had vier kopjes in de vorm van amandelbloemen met knoppen en bloesems. ²¹ Een knop was onder het eerste paar armen dat uit de kandelaar stak, een tweede knop onder het tweede paar, en een derde knop onder het derde paar—zes armen in totaal. ²² De knoppen en armen waren allemaal uit één stuk met de kandelaar, een enkel gehamerd werk van puur goud. ²³ Hij maakte de zeven lampen, evenals de snuiters en schalen, van puur goud. ²⁴ Hij maakte de kandelaar en al zijn toebehoren uit een enkel talent van puur goud. ²⁵ Hij maakte het reukofferaltaar van acaciahout, een el lang en een el breed, vierkant, en twee el hoog; de hoorns waren uit één stuk ermee. ²⁶ Hij overtrok de bovenkant, de zijanten rondom, en de hoorns met puur goud, en maakte er een gouden rand omheen. ²⁷ Hij maakte twee gouden ringen onder de rand aan tegenovergestelde zijden om de stokken te houden waarmee het gedragen werd. ²⁸ Hij maakte de stokken van acaciahout en overtrok ze met goud. ²⁹ Hij maakte ook de heilige zalfolie en de pure, geurige wierook, het werk van een parfumeur.

38 Het brandofferaltaar werd gemaakt van acaciahout, vijf el lang, vijf el breed en drie el hoog, en vormde een vierkant. ² Op elk van de vier hoeken werden hoorns gemaakt, uit één stuk met het altaar, en het werd overtrokken met brons. ³ Alle gereedschappen voor het altaar werden van brons gemaakt, inclusief de potten, schoppen, schalen, vleesvorken en vuurbakken. ⁴ Een rooster van bronzen netwerk werd voor het altaar gemaakt, geplaatst onder de rand, halverwege het altaar. ⁵ Er werden vier ringen gegoten aan de vier hoeken van het bronzen rooster om de stokken te houden. ⁶ De stokken werden gemaakt van acaciahout en overtrokken met brons. ⁷ De stokken werden in de ringen aan de zijanten van het altaar gestoken om het te dragen. Het altaar was hol, gemaakt van planken. ⁸ Het bronzen wasvat en zijn standaard werden vervaardigd uit de spiegels van de vrouwen

die dienst deden bij de ingang van de tent der samenkomst. ⁹ Daarna werd de voorhof gemaakt. De zuidkant had behangsels van fijn getwijd linnen, honderd el lang. ¹⁰ Deze zijde had twintig pilaren met twintig bronzen voetstukken, en zilveren haken en banden aan de pilaren. ¹¹ De noordkant was ook honderd el lang, met twintig pilaren en twintig bronzen voetstukken, en zilveren haken en banden aan de pilaren. ¹² De westkant had behangsels van vijftig el breed, met tien pilaren en tien voetstukken, met zilveren haken en banden aan de pilaren. ¹³ De oostkant, naar de zonsopgang gericht, was vijftig el breed. ¹⁴ Aan de ene kant van de ingang waren de behangsels vijftien el lang, met drie pilaren en drie voetstukken. ¹⁵ Evenzo waren aan de andere kant van de ingang de behangsels vijftien el lang, met drie pilaren en drie voetstukken. ¹⁶ Alle behangsels rondom de voorhof waren van fijn getwijd linnen. ¹⁷ De voetstukken voor de pilaren waren van brons, terwijl de haken en banden aan de pilaren van zilver waren, en hun toppen waren overtrokken met zilver. Zo hadden alle pilaren van de voorhof zilveren banden. ¹⁸ Het gordijn voor de ingang van de voorhof was vervaardigd door een wever, met gebruik van blauwe, paarse en scharlakenrode wol en fijn getwijd linnen. Het was twintig el lang en vijf el hoog, passend bij de behangsels van de voorhof. ¹⁹ Het had vier pilaren en vier bronzen voetstukken. Hun haken en banden waren van zilver, en hun toppen waren overtrokken met zilver. ²⁰ Alle pinnen van de tabernakel en de omliggende voorhof waren van brons. ²¹ Dit zijn de hoeveelheden materialen die gebruikt werden voor de tabernakel, de tabernakel van de getuigenis, zoals opgetekend door de Levieten onder het bevel van Mozes, geleid door Ithamar, zoon van Aäron de priester. ²² Bezaleël, zoon van Uri, zoon van Hur, van de stam van Juda, voerde alles uit wat de Heer Mozes had geboden. ²³ Bij hem was Oholiab, zoon van Ahisamach, van de stam van Dan, een graveur, ontwerper en bekwaam borduurder in blauwe, paarse en scharlakenrode wol en fijn linnen. ²⁴ De totale hoeveelheid goud van het beweegoffer dat gebruikt werd voor al het werk aan het heiligdom was negenentwintig talenten en 730 sikkels, volgens de sikkels van het heiligdom. ²⁵ Het zilver verzameld uit de volkstelling van de gemeenschap bedroeg honderd talenten en 1.775 sikkels, volgens de sikkels van het heiligdom. ²⁶ Dit was een beka per persoon, dat wil zeggen een halve

sikkel, volgens de sikkel van het heiligdom, van elke man van twintig jaar of ouder, in totaal 603.550 mannen.²⁷ De honderd talenten zilver werden gebruikt om de voetstukken voor het heiligdom en het gordijn te gieten—honderd voetstukken van de honderd talenten, één talent per voetstuk.²⁸ De 1.775 sikkels werden gebruikt om haken voor de pilaren te maken, om hun toppen te overtrekken, en om banden voor hen te maken.²⁹ Het brons van het beweegoffer bedroeg zeventig talenten en 2.400 sikkels.³⁰ Dit brons werd gebruikt om de voetstukken voor de ingang van de tent der samenkomst te maken, het bronzen altaar met zijn bronzen rooster, en al zijn gereedschappen.³¹ Het werd ook gebruikt voor de voetstukken van de omliggende voorhof en zijn ingang, en voor alle pinnen van de tabernakel en de omliggende voorhof.

39 Van het violette, paarse en scharlakenrode garen maakten zij fijngeweven kledingstukken voor de dienst in het heiligdom, samen met de heilige kledingstukken voor Aäron, zoals de Heer Mozes had opgedragen.² De efod werd gemaakt van goud, en van violette, paarse en scharlakenrode garen, en fijngetwijnd linnen.³ Zij sloegen gouden platen uit en sneden ze in draden om te worden geweven in het violette, paarse en scharlakenrode garen, en het fijne linnen, het werk van bekwame handen.⁴ Zij maakten schouderstukken voor de efod, die aan de twee bovenste hoeken werden bevestigd.⁵ De kunstig geweven gordel van de efod was van hetzelfde vakmanschap en materialen: goud, violette, paarse en scharlakenrode garen, en fijngetwijnd linnen, zoals de Heer Mozes had opgedragen.⁶ Zij zetten de onyxstenen in gouden filigrein zettingen, graveerden ze als een zegel met de namen van de zonen van Israël.⁷ Deze werden geplaatst op de schouderstukken van de efod als gedenkstenen voor de zonen van Israël, zoals de Heer Mozes had opgedragen.⁸ Het borstschild werd vervaardigd door een bekwame borduurder, net als de efod, van goud, en van violette, paarse en scharlakenrode garen, en fijngetwijnd linnen.⁹ Het was vierkant en dubbelgevouwen, een span in lengte en breedte.¹⁰ Zij bevestigden er vier rijen edelstenen op. De eerste rij was robijn, topaas en smaragd;¹¹ de tweede rij was turquoise, saffier en een heldere edelsteen;¹² de derde rij was hyacint, agaath en een paarse steen;¹³ de vierde rij was beryl, onyx en jaspis. Deze waren

gezet in gouden filigrein zettingen.¹⁴ Er waren twaalf stenen, elk gegraveerd als een zegel met de naam van een van de twaalf stammen van Israël.¹⁵ Voor het borstschild maakten zij kettingen van puur goud, gedraaid als koorden.¹⁶ Zij maakten twee gouden filigrein zettingen en twee gouden ringen, en bevestigden de ringen aan de twee hoeken van het borstschild.¹⁷ De twee gouden kettingen werden bevestigd aan de ringen op de hoeken van het borstschild.¹⁸ De andere uiteinden van de kettingen werden vastgemaakt aan de twee zettingen, waarmee ze aan de schouderstukken van de efod aan de voorkant werden bevestigd.¹⁹ Zij maakten twee gouden ringen en bevestigden deze aan de andere twee hoeken van het borstschild, aan de binnenrand naast de efod.²⁰ Zij maakten ook nog twee gouden ringen en bevestigden deze aan de onderkant van de schouderstukken van de efod, aan de voorkant, bij de naad boven de gordel.²¹ De ringen van het borstschild werden met een violette koord aan de ringen van de efod vastgebonden, zodat het borstschild aan de gordel bleef vastzitten en niet loszwaaide, zoals de Heer Mozes had opgedragen.²² Het kleed van de efod was geheel van violette stof gemaakt, het werk van een wever.²³ Het had een opening in het midden, zoals de opening van een maliënkolder, met een rand om de opening om scheuren te voorkomen.²⁴ Zij maakten granaatappels van violette, paarse en scharlakenrode garen en fijngetwijnd linnen rondom de zoom van het kleed.²⁵ Pure gouden belletjes werden gemaakt en tussen de granaatappels rondom de zoom geplaatst.²⁶ De belletjes en granaatappels wisselden elkaar af rondom de zoom van het kleed voor de dienst, zoals de Heer Mozes had opgedragen.²⁷ Tunieken van fijngeweven linnen werden gemaakt voor Aäron en zijn zonen.²⁸ Zij maakten ook de tulband van fijn linnen, de versierde mutsen en de onderkleding van fijngetwijnd linnen.²⁹ De gordel werd vervaardigd van fijngetwijnd linnen en violette, paarse en scharlakenrode garen, het werk van een borduurder, zoals de Heer Mozes had opgedragen.³⁰ Zij maakten de plaat, het heilige embleem, van puur goud en graveerden daarop, als een inscriptie op een zegel: "Heilig voor de Heer."³¹ Een violette koord werd eraan bevestigd om het aan de tulband vast te maken, zoals de Heer Mozes had opgedragen.³² Zo werd al het werk aan de tabernakel, de tent van ontmoeting, voltooid. De

Exodus

Israëlieten deden alles zoals de Heer Mozes had opgedragen. ³³ Zij brachten de tabernakel naar Mozes: de tent en al zijn toebehoren, zijn klemmen, frames, dwarsbalken, palen en voetstukken; ³⁴ de bedekking van ramsvellen, rood geverfd, de bedekking van fijn leer en het beschermende gordijn; ³⁵ de ark van het verbond met zijn draagbomen en het verzoendeksel; ³⁶ de tafel met al zijn gerei en het toonbrood; ³⁷ de zuivere gouden lampenstandaard met zijn lampen in een rij en al zijn toebehoren, en de olijfolie voor het licht; ³⁸ het gouden altaar, de zalfolie, het geurige wierook en het gordijn voor de ingang van de tent; ³⁹ het bronzen altaar met zijn bronzen rooster, zijn draagbomen en al zijn gerei; het wasvat met zijn voetstuk; ⁴⁰ de gordijnen van de voorhof met zijn palen en voetstukken, en het gordijn voor de ingang van de voorhof; de touwen en tentpinnen voor de voorhof; al het gereedschap voor de dienst van de tabernakel, de tent van ontmoeting; ⁴¹ en de gewezen kledingstukken die gebruikt werden voor de dienst in het heiligdom, zowel de heilige kledingstukken voor Aäron de priester als de kledingstukken voor zijn zonen wanneer zij als priesters dienen. ⁴² De Israëlieten voltolden alle taken precies zoals de Heer Mozes had opgedragen. ⁴³ Mozes bekeek het werk en zag dat zij het precies zo hadden gedaan als de Heer had opgedragen. Dus zegende Mozes hen.

40 Toen sprak de Heer tot Mozes: ² "Op de eerste dag van de eerste maand moet je de tabernakel, de tent van ontmoeting, opzetten. ³ Je moet de ark van het verbond erin plaatsen en de ark afschermen met het voorhangsel. ⁴ Breng de tafel binnen en rangschik de voorwerpen erop. Breng dan de kandelaar binnen en zet de lampen op. ⁵ Plaats het gouden reukofferaltaar voor de ark van het verbond en hang het gordijn bij de ingang van de tabernakel. ⁶ Plaats het brandofferaltaar voor de ingang van de tabernakel, de tent van ontmoeting. ⁷ Zet het wasvat tussen de tent van ontmoeting en het altaar, en vul het met water. ⁸ Zet de voorhof eromheen op en hang het gordijn bij de poort van de voorhof. ⁹ Neem de zalfolie en zalf de tabernakel en alles wat erin is; heilig het en al zijn voorwerpen, en het zal heilig zijn. ¹⁰ Zalf het brandofferaltaar en al zijn gerei; heilig het altaar, en het zal allerheiligst zijn. ¹¹ Zalf het wasvat en zijn voetstuk, en wijd ze. ¹² Breng Aäron en zijn

zonen naar de ingang van de tent van ontmoeting en reinig hen met water. ¹³ Kleed Aäron in de heilige klederen, zalf hem en heilig hem, zodat hij als priester voor Mij kan dienen. ¹⁴ Stel zijn zonen voor en kleed hen in tunieken. ¹⁵ Zalf hen zoals je hun vader hebt gezalfd, zodat zij als priesters voor Mij kunnen dienen. Hun zalving zal zijn voor een eeuwig priesterschap door hun generaties heen." ¹⁶ Mozes voerde alle taken precies uit zoals de Heer hem had opgedragen. ¹⁷ In de eerste maand van het tweede jaar, op de eerste dag, werd de tabernakel opgezet. ¹⁸ Mozes zette de tabernakel op, legde de voetstukken, richtte de frames op, plaatste de dwarsbalken en zette de palen op. ¹⁹ Hij spreidde de tent over de tabernakel en legde de bedekking over de tent, zoals de Heer hem had geboden. ²⁰ Hij nam de tafelen van de verbondswet en plaatste ze in de ark, bevestigde de draagbomen aan de ark en bedekte het met het verzoendeksel. ²¹ Hij bracht de ark in de tabernakel, hing het beschermende voorhangsel op en schermde de ark van het verbond af, zoals de Heer hem had geboden. ²² Hij plaatste de tafel in de tent van ontmoeting aan de noordzijde van de tabernakel, buiten het voorhangsel. ²³ Hij zette het brood erop in de juiste orde voor de Heer, zoals de Heer hem had geboden. ²⁴ Hij plaatste de kandelaar in de tent van ontmoeting tegenover de tafel aan de zuidzijde van de tabernakel. ²⁵ Hij zette de lampen voor de Heer op, zoals de Heer hem had geboden. ²⁶ Hij plaatste het gouden altaar in de tent van ontmoeting voor het voorhangsel. ²⁷ Hij brandde geurige wierook erop, zoals de Heer hem had geboden. ²⁸ Hij hing het gordijn bij de ingang van de tabernakel op. ²⁹ Hij plaatste het brandofferaltaar bij de ingang van de tabernakel, de tent van ontmoeting, en bracht brandoffers en graanoffers daarop, zoals de Heer hem had geboden. ³⁰ Hij plaatste het wasvat tussen de tent van ontmoeting en het altaar en vulde het met water om te wassen. ³¹ Mozes, Aäron en zijn zonen gebruikten het om hun handen en voeten te wassen. ³² Zij wasten zich telkens wanneer zij de tent van ontmoeting binnengingen of het altaar naderden, zoals de Heer Mozes had geboden. ³³ Toen zette Mozes de voorhof rondom de tabernakel en het altaar op, en hing het gordijn bij de ingang van de voorhof op. Zo voltolden Mozes het werk. ³⁴ Toen bedekte de wolk de tent van ontmoeting, en de heerlijkheid van de Heer vulde de tabernakel. ³⁵ Mozes kon de tent van ontmoeting niet

Exodus

binnengaan omdat de wolk daarop rustte, en de heerlijkheid van de Heer vulde de tabernakel. ³⁶ Gedurende al hun tochten, telkens wanneer de wolk van boven de tabernakel opsteeg, vertrokken de Israëlieten. ³⁷ Maar als de wolk niet opsteeg,

vertrokken zij niet tot de dag dat hij opsteeg. ³⁸ Want de wolk van de Heer was over de tabernakel overdag, en 's nachts was er vuur in de wolk, voor de ogen van heel het huis van Israël gedurende al hun tochten.

Leviticus

1 De Heer riep Mozes en sprak tot hem vanuit de tent van ontmoeting: ² "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: 'Wanneer iemand van u een offer aan de Heer brengt, moet u uw offer brengen van het vee, hetzij van de runderen of van het kleinvee. ³ Als zijn offer een brandoffer van de runderen is, moet hij een mannetje zonder gebrek aanbieden. Hij moet het bij de ingang van de tent van ontmoeting aanbieden, zodat het aanvaardbaar is voor de Heer. ⁴ Hij moet zijn hand op de kop van het brandoffer leggen, en het zal namens hem worden aanvaard om verzoening voor hem te doen. ⁵ Hij moet de jonge stier voor de Heer slachten, en de zonen van Aäron, de priesters, moeten het bloed brengen en het rondom op het altaar sprenkelen bij de ingang van de tent van ontmoeting. ⁶ Hij moet het brandoffer villen en het in stukken snijden. ⁷ De zonen van Aäron, de priesters, moeten vuur op het altaar leggen en hout op het vuur schikken. ⁸ Dan moeten de zonen van Aäron, de priesters, de stukken, inclusief de kop en het vet, schikken op het hout dat op het vuur op het altaar ligt. ⁹ Hij moet de ingewanden en de poten met water wassen, en de priester moet alles op het altaar verbranden. Het is een brandoffer, een voedseloffer, een aangename geur voor de Heer. ¹⁰ Maar als zijn offer een brandoffer van het kleinvee is, hetzij van de schapen of van de geiten, moet hij een mannetje zonder gebrek aanbieden. ¹¹ Hij moet het aan de noordkant van het altaar voor de Heer slachten, en de zonen van Aäron, de priesters, moeten het bloed rondom op het altaar sprenkelen. ¹² Hij moet het in stukken snijden, en de priester moet ze schikken, inclusief de kop en het vet, op het hout dat op het vuur op het altaar ligt. ¹³ Hij moet de ingewanden en de poten met water wassen, en de priester moet alles brengen en het op het altaar verbranden. Het is een brandoffer, een voedseloffer, een aangename geur voor de Heer. ¹⁴ Maar als zijn offer aan de Heer een brandoffer van vogels is, moet hij zijn offer brengen van de duiven of jonge duiven. ¹⁵ De priester moet het naar het altaar brengen, zijn kop verwijderen en het op het altaar verbranden; zijn bloed moet aan de zijkant van het altaar worden uitgedrukt. ¹⁶ Hij moet zijn krop met zijn veren verwijderen en het aan de oostkant van het altaar, op de plaats van de as, werpen. ¹⁷ Hij moet het bij zijn vleugels openscheuren, zonder het volledig te scheiden, en de priester moet het op het hout dat op het vuur op

het altaar ligt verbranden. Het is een brandoffer, een voedseloffer, een aangename geur voor de Heer.

2 "Wanneer iemand een graanoffer aan de Heer aanbiedt, moet hun offer uit het fijnste meel bestaan. Ze moeten er olijfolie over gieten en wierook op doen. ² Ze moeten het naar de zonen van Aäron, de priesters, brengen. De priester moet een handvol van het meel en de olie nemen, met alle wierook, en dit als een gedenkoffer op het altaar verbranden, een voedseloffer, een aangename geur voor de Heer. ³ Het restant van het graanoffer behoort aan Aäron en zijn zonen; het is een allerheiligst deel van de offers die aan de Heer door vuur worden gebracht. ⁴ 'Als je een graanoffer in een oven gebakken brengt, moet het ongezuurde koeken van het fijnste meel gemengd met olie zijn, of ongezuurde wafels met olie bestreken. ⁵ Als je graanoffer op een bakplaat wordt bereid, moet het van het fijnste meel gemengd met olie zijn, en zonder zuurdeeg. ⁶ Verdeel het in stukken en giet er olie over; dit vormt een graanoffer. ⁷ Als je graanoffer in een pan gekookt is, moet het van het fijnste meel met olie zijn. ⁸ Breng het graanoffer dat van deze dingen gemaakt is naar de Heer; presenteer het aan de priester, die het naar het altaar zal brengen. ⁹ De priester moet het gedenkoffer uit het graanoffer nemen en het op het altaar verbranden als een voedseloffer, een aangename geur voor de Heer. ¹⁰ Het restant van het graanoffer behoort aan Aäron en zijn zonen; het is een allerheiligst deel van de offers aan de Heer door vuur. ¹¹ 'Elk graanoffer dat je aan de Heer brengt, moet zonder zuurdeeg zijn, want je mag geen zuurdeeg of honing als een offer door vuur aan de Heer verbranden. ¹² Je mag ze als een eerstelingenoffer aan de Heer brengen, maar ze mogen niet op het altaar als een aangename geur worden aangeboden. ¹³ Kruid al je graanoffers met zout. Laat het zout van het verbond van je God niet uit je graanoffers weg; met al je offers moet je zout aanbieden. ¹⁴ 'Als je een graanoffer van eerstelingen aan de Heer presenteert, bied dan geplette aren van nieuwe graan geroosterd in het vuur aan. ¹⁵ Voeg er olie en wierook aan toe; dit is een graanoffer. ¹⁶ De priester moet het gedenkoffer van het geplette graan en de olie, samen met alle wierook, als een offer door vuur aan de Heer verbranden.

Leviticus

3 'Als uw offer een vredeoffer is, en het is van het rundvee, of het nu mannelijk of vrouwelijk is, moet u het zonder gebrek voor de Heer aanbieden. ² U moet uw hand op de kop van uw offer leggen en het slachten bij de ingang van de tent van samenkomst. Dan moeten de zonen van Aäron, de priesters, het bloed rondom het altaar sprenkelen. ³ Van het vredeoffer moet u een vuuroffer aan de Heer aanbieden: het vet dat de ingewanden bedekt en al het vet dat daarop zit, ⁴ en de twee nieren met het vet dat daarop zit bij de lendenen, en de kwab van de lever, die u met de nieren moet verwijderen. ⁵ Dan moeten de zonen van Aäron het op het altaar verbranden bovenop het brandoffer dat op het hout op het vuur ligt; het is een vuuroffer, een aangename geur voor de Heer. ⁶ Als uw offer voor een vredeoffer aan de Heer van het kleinvee is, moet u een mannelijk of vrouwelijk dier zonder gebrek aanbieden. ⁷ Als u een lam aanbiedt, moet u het voor de Heer presenteren, ⁸ en uw hand op zijn kop leggen en het slachten voor de tent van samenkomst. Dan moeten de zonen van Aäron zijn bloed rondom het altaar sprenkelen. ⁹ Van het vredeoffer moet u een vuuroffer aan de Heer brengen: zijn vet, de hele vetstaart verwijderd dicht bij de ruggengraat, het vet dat de ingewanden bedekt en al het vet daarop, ¹⁰ en de twee nieren met het vet daarop bij de lendenen, en de kwab van de lever, die u met de nieren moet verwijderen. ¹¹ De priester moet het op het altaar verbranden als voedsel, een vuuroffer aan de Heer. ¹² Als uw offer een geit is, moet u het voor de Heer presenteren, ¹³ en uw hand op zijn kop leggen en het slachten voor de tent van samenkomst. Dan moeten de zonen van Aäron zijn bloed rondom het altaar sprenkelen. ¹⁴ Van het moet u uw offer als een vuuroffer aan de Heer aanbieden: het vet dat de ingewanden bedekt en al het vet daarop, ¹⁵ en de twee nieren met het vet daarop bij de lendenen, en de kwab van de lever, die u met de nieren moet verwijderen. ¹⁶ De priester moet ze op het altaar verbranden als voedsel, een vuuroffer, een aangename geur. Al het vet is van de Heer. ¹⁷ Dit is een blijvende verordening voor al uw generaties, waar u ook woont: u mag geen vet of bloed eten.'

4 De Heer richtte zich tot Mozes met de volgende woorden, ² "Spreek tot de Israëlieten en zeg: 'Als iemand onopzettelijk zondigt in een van de dingen die de Heer heeft geboden niet te doen, en

een van deze begaat— ³ als de gezalfde priester zondigt, waardoor schuld op het volk komt, moet hij de Heer een jonge stier zonder gebrek aanbieden als zondoffer voor de zonde die hij heeft begaan. ⁴ Hij moet de stier brengen naar de ingang van de tent van ontmoeting voor de Heer, zijn hand op de kop leggen en hem daar slachten voor de Heer. ⁵ De gezalfde priester moet wat van het bloed van de stier nemen en het naar de tent van ontmoeting brengen. ⁶ Hij moet zijn vinger in het bloed dopen en het zeven keer sprenkelen voor de Heer, voor het voorhangsel van het heiligdom. ⁷ De priester moet wat van het bloed aan de horens van het reukofferaltaar strijken voor de Heer in de tent van ontmoeting, en de rest van het bloed van de stier moet hij uitgieten aan de voet van het brandofferaltaar bij de ingang van de tent van ontmoeting. ⁸ Hij moet al het vet van de stier van het zondoffer verwijderen—het vet dat de ingewanden bedekt en al het vet dat op de ingewanden zit, ⁹ de beide nieren met het vet erop bij de lendenen, en de lange kwab van de lever, die hij met de nieren zal verwijderen— ¹⁰ zoals het wordt verwijderd van de os van het vredeoffer. Dan moet de priester ze verbranden op het brandofferaltaar. ¹¹ Maar de huid van de stier en al zijn vlees, samen met zijn kop, poten, ingewanden en afval— ¹² dat wil zeggen, al de rest van de stier—moet hij naar een reine plaats buiten het kamp brengen waar de as wordt uitgestort, en het daar verbranden op een houtvuur; waar de as wordt uitgestort, moet het worden verbrand. ¹³ 'Als de hele gemeenschap van Israël onopzettelijk zondigt en de zaak aan de aandacht van de vergadering ontsnapt, en zij doen een van de dingen die de Heer heeft geboden niet te doen, en schuldig worden; ¹⁴ wanneer de zonde die zij hebben begaan bekend wordt, moet de vergadering een jonge stier als zondoffer brengen en hem voor de tent van ontmoeting presenteren. ¹⁵ De oudsten van de gemeenschap moeten hun handen op de kop van de stier leggen voor de Heer, en de stier moet worden geslacht voor de Heer. ¹⁶ Dan moet de gezalfde priester wat van het bloed van de stier naar de tent van ontmoeting brengen. ¹⁷ Hij moet zijn vinger in het bloed dopen en het zeven keer sprenkelen voor de Heer, voor het voorhangsel. ¹⁸ Hij moet wat van het bloed aan de horens van het altaar strijken voor de Heer in de tent van ontmoeting, en de rest van het bloed moet hij uitgieten aan de voet

Leviticus

van het brandofferaltaar bij de ingang van de tent van ontmoeting. ¹⁹ Hij moet al het vet verwijderen en het op het altaar verbranden, ²⁰ en met deze stier doen zoals hij deed met de stier van het zondoffer. Op deze manier zal de priester verzoening voor hen doen, en zij zullen vergeven worden. ²¹ Dan moet hij de stier buiten het kamp brengen en hem verbranden zoals hij de eerste stier verbrandde. Dit is het zondoffer voor de vergadering. ²² 'Wanneer een leider onopzettelijk zondigt en een van de dingen doet die de Heer zijn God heeft geboden niet te doen, en schuldig wordt, ²³ als zijn zonde die hij heeft begaan bekend wordt, moet hij als zijn offer een mannelijke geit zonder gebrek brengen. ²⁴ Hij moet zijn hand op de kop van de geit leggen en hem slachten op de plaats waar het brandoffer wordt geslacht voor de Heer. Het is een zondoffer. ²⁵ Dan moet de priester wat van het bloed van het zondoffer met zijn vinger nemen en het aan de horens van het brandofferaltaar strijken, en de rest van het bloed moet hij uitgieten aan de voet van het altaar. ²⁶ Hij moet al het vet op het altaar verbranden zoals hij het vet van het vredeoffer verbrandde. Op deze manier zal de priester verzoening voor hem doen met betrekking tot zijn zonde, en hij zal vergeven worden. ²⁷ 'Als een lid van de gemeenschap onopzettelijk zondigt door een van de dingen te doen die de Heer heeft geboden niet te doen, en schuldig wordt, ²⁸ als de zonde die hij heeft begaan hem bekend wordt, moet hij als zijn offer een vrouwelijke geit zonder gebrek brengen voor zijn zonde die hij heeft begaan. ²⁹ Hij moet zijn hand op de kop van het zondoffer leggen en het slachten op de plaats van het brandoffer. ³⁰ De priester moet wat van het bloed met zijn vinger nemen en het aan de horens van het brandofferaltaar strijken, en de rest van het bloed moet hij uitgieten aan de voet van het altaar. ³¹ Hij moet al het vet verwijderen, zoals het vet van de vredeoffers werd verwijderd, en de priester moet het op het altaar verbranden als een aangename geur voor de Heer. Op deze manier zal de priester verzoening voor hen doen, en hij zal vergeven worden. ³² 'Als hij een lam brengt als zijn offer voor een zondoffer, moet hij een vrouwelijke zonder gebrek brengen. ³³ Hij moet zijn hand op de kop leggen en het slachten voor een zondoffer op de plaats waar het brandoffer wordt geslacht. ³⁴ Dan moet de priester wat van het bloed van het zondoffer met zijn vinger nemen en het aan de

horens van het brandofferaltaar strijken, en de rest van het bloed moet hij uitgieten aan de voet van het altaar. ³⁵ Hij moet al het vet verwijderen, zoals het vet van het lam van de vredeoffers wordt verwijderd, en de priester moet het op het altaar verbranden, op de vuuroffers voor de Heer. Op deze manier zal de priester verzoening voor hen doen voor de zonde die hij heeft begaan, en hij zal vergeven worden.

5 ¹ 'Als een individu zondigt door niet te spreken wanneer zij een openbare oproep horen om te getuigen over iets dat zij hebben gezien of weten, zullen zij verantwoordelijk worden gehouden. ² Of als een persoon zich bewust wordt van hun schuld nadat zij onbewust iets hebben aangeraakt dat ceremonieel onrein is—hetzij het karkas van een onrein dier, wild of huiselijk, of enig onrein schepsel dat over de grond beweegt—en zij beseffen hun onreinheid; ³ Of als zij menselijke onreinheid aanraken, in welke vorm dan ook, en het is voor hen verborgen, maar later worden zij zich ervan bewust, dan zullen zij schuldig zijn. ⁴ Of als iemand een overhaaste eed doet om iets te doen, goed of slecht, in welke zaak mensen ook achteloos zweren, en het is voor hen verborgen, maar later worden zij zich ervan bewust en beseffen hun schuld— ⁵ Wanneer zij zich bewust worden van hun schuld in een van deze zaken, moeten zij belijden hoe zij hebben gezondigd. ⁶ Als straf voor de zonde die zij hebben begaan, moeten zij de Heer een vrouwelijk dier uit de kudde brengen, een lam of een geit, als zondoffer; en de priester zal verzoening voor hen doen voor hun zonde. ⁷ Als zij zich geen lam kunnen veroorloven, moeten zij twee tortelduiven of twee jonge duiven naar de Heer brengen als straf voor hun zonde—een voor een zondoffer en de ander voor een brandoffer. ⁸ Zij moeten ze aan de priester aanbieden, die eerst de ene voor het zondoffer zal offeren. Hij moet zijn kop aan de voorkant van zijn nek afknippen, maar het niet volledig afscheiden, ⁹ en een deel van het bloed van het zondoffer tegen de zijkant van het altaar sprenkelen; de rest van het bloed moet aan de voet van het altaar worden uitgestort. Het is een zondoffer. ¹⁰ De tweede vogel moet hij als een brandoffer bereiden volgens de verordening. Zo zal de priester verzoening voor hen doen voor de zonde die zij hebben begaan, en zij zullen vergeven worden. ¹¹ Als hun middelen echter onvoldoende zijn voor twee tortelduiven of twee jonge duiven, moeten zij als offer voor hun zonde een tiende van een efa

Leviticus

van het fijnste meel brengen. Zij mogen er geen olijfolie of wierook op doen, want het is een zondoffer. ¹² Zij moeten het naar de priester brengen, die er een handvol van als gedenkdeel zal nemen en het op het altaar verbranden met de offers die door vuur aan de Heer worden gebracht. Het is een zondoffer. ¹³ Op deze manier zal de priester verzoening voor hen doen met betrekking tot een van deze zonden die zij hebben begaan, en zij zullen vergeven worden. De rest van het offer zal aan de priester toebehoren, zoals bij het graanoffer."

¹⁴ De Heer sprak toen tot Mozes, zeggende, ¹⁵ "Als iemand ontrouw handelt en onopzettelijk zondigt met betrekking tot enige van de heilige dingen van de Heer, moeten zij als schuldoffer een ram zonder gebrek uit de kudde naar de Heer brengen, gewaardeerd in zilveren sikkels volgens de sikkels van het heiligdom. Het is een schuldoffer. ¹⁶ Zij moeten vergoeding maken voor wat zij hebben nagelaten te doen met betrekking tot de heilige dingen, door een vijfde van de waarde toe te voegen en het aan de priester te geven. De priester zal verzoening voor hen doen met de ram als schuldoffer, en zij zullen vergeven worden. ¹⁷ Als iemand zondigt en doet wat verboden is in een van de geboden van de Heer, zelfs als zij zich er niet van bewust zijn, zijn zij schuldig en zullen de gevolgen dragen. ¹⁸ Zij moeten een ram zonder gebrek uit de kudde naar de priester brengen, gewaardeerd volgens uw beoordeling, als schuldoffer. Op deze manier zal de priester verzoening voor hen doen voor het onopzettelijke kwaad dat zij hebben begaan, en zij zullen vergeven worden. ¹⁹ Het is een schuldoffer; zij zijn inderdaad schuldig geweest voor de Heer."

6 De Heer sprak tot Mozes en zei: ² "Wanneer iemand zondigt en ontrouw handelt tegen de Heer door een naaste te bedriegen over een borgsom of een zekerheid die aan hen is toevertrouwd, of door diefstal, of als zij iets van hun naaste hebben afgeperst, ³ of als zij verloren eigendom vinden en erover liegen, of vals zweren over een van deze zonden die mensen kunnen begaan— ⁴ wanneer zij op een van deze manieren zondigen en hun schuld beseffen, moeten zij teruggeven wat zij door diefstal of afpersing hebben genomen, of wat hun was toevertrouwd, of het verloren eigendom dat zij vonden, ⁵ of wat het ook was waarover zij vals zwoeren. Zij moeten volledige

restitutie doen, met toevoeging van een vijfde van de waarde, en het geven aan de rechtmatige eigenaar op de dag dat zij hun schuldoffer brengen. ⁶ Als straf moeten zij aan de priester hun schuldoffer aan de Heer brengen, een ram zonder gebrek uit de kudde, van de juiste waarde. ⁷ Op deze manier zal de priester voor hen verzoening doen voor de Heer, en zij zullen vergeving ontvangen voor al de dingen die zij deden waardoor zij schuldig werden." ⁸ De Heer gaf vervolgens Mozes de opdracht en zei: ⁹ "Beveel Aäron en zijn zonen en zeg: 'Dit zijn de voorschriften voor het brandoffer: Het brandoffer moet de hele nacht tot de ochtend op het altaar blijven liggen, en het vuur op het altaar moet brandend worden gehouden. ¹⁰ De priester moet zijn linnen kleed aantrekken, met linnen onderkleding op zijn lichaam, en de as van het brandoffer dat het vuur op het altaar heeft verteerd, verwijderen en naast het altaar plaatsen. ¹¹ Dan moet hij deze kleding uittrekken en andere aantrekken, en de as buiten het kamp naar een ceremonieel reine plaats brengen. ¹² Het vuur op het altaar moet brandend worden gehouden; het mag niet uitgaan. Elke ochtend moet de priester hout toevoegen, het brandoffer op het vuur schikken en het vet van de vredeoffers daarop verbranden. ¹³ Het altaarvuur moet voortdurend brandend blijven; het mag nooit worden gedoofd. ¹⁴ "Dit zijn de voorschriften voor het graanoffer: De zonen van Aäron moeten het voor de Heer presenteren, voor het altaar. ¹⁵ De priester moet een handvol van het fijnste meel van het graanoffer nemen, met de olie en alle wierook erop, en het gedenkdeel op het altaar verbranden als een aangename geur voor de Heer. ¹⁶ Aäron en zijn zonen moeten de rest ervan eten. Het moet als ongezuurd brood in een heilige plaats worden gegeten; zij moeten het eten in de voorhof van de tent van ontmoeting. ¹⁷ Het moet zonder gist worden bereid. Ik heb het gegeven als hun deel van de voedseloffers die aan mij worden gepresenteerd. Net als het zondoffer en het schuldoffer is het allerheiligst. ¹⁸ Elke mannelijke nakomeling van Aäron mag ervan eten. Het is een eeuwigdurend aandeel van de voedseloffers die aan de Heer worden gepresenteerd voor alle generaties. Wie het aanraakt, zal heilig worden." ¹⁹ De Heer gaf ook Mozes de opdracht en zei, ²⁰ "Dit is het offer dat Aäron en zijn zonen aan de Heer moeten brengen op de dag dat hij gezalfd wordt: een tiende van een efa van het fijnste meel als een regelmatig graanoffer,

Leviticus

de helft ervan in de ochtend en de helft ervan in de avond. ²¹ Het moet met olie op een bakplaat worden bereid; breng het goed gemengd en presenteer het graanoffer in stukken gebroken als een aangename geur voor de Heer. ²² De zoon die hem als gezalfde priester opvolgt, moet het bereiden. Het is het eeuwigdurende aandeel van de Heer en moet volledig worden verbrand. ²³ Elk graanoffer van een priester moet volledig worden verbrand; het mag niet worden geconsumeerd." ²⁴ De Heer gaf vervolgens Mozes de opdracht en zei, ²⁵ "Spreek tot Aäron en zijn zonen en zeg: 'Dit zijn de voorschriften voor het zondoffer: Het zondoffer moet voor de Heer worden geslacht op de plaats waar het brandoffer wordt geslacht; het is allerheiligst. ²⁶ De priester die het voor de zonde aanbiedt, moet het eten; het moet worden gegeten in een heilige plaats, in de voorhof van de tent van ontmoeting. ²⁷ Alles wat iets van zijn vlees aanraakt, zal heilig worden, en als er iets van zijn bloed op een kledingstuk spat, moet je het in een heilige plaats wassen. ²⁸ De aardewerken pot waarin het wordt gekookt, moet worden gebroken; maar als het in een koperen pot wordt gekookt, moet de pot worden geschuurd en met water worden gespoeld. ²⁹ Elke mannelijke nakomeling van de priesters mag ervan eten; het is allerheiligst. ³⁰ Maar elk zondoffer waarvan het bloed in de tent van ontmoeting wordt gebracht om verzoening te doen in de Heilige Plaats, mag niet worden gegeten; het moet met vuur worden verbrand.

7 'Dit zijn de richtlijnen voor het schuldoffer; het is zeer heilig. ² Het schuldoffer moet geslacht worden op dezelfde plaats als het brandoffer, en het bloed ervan moet rondom het altaar gesprenkeld worden. ³ Hij moet al het vet aanbieden: de vetstaart en het vet dat de inwendige organen bedekt, ⁴ en de twee nieren met het vet erop bij de lendenen, en de lange lob van de lever, die hij met de nieren moet verwijderen. ⁵ De priester moet ze op het altaar verbranden als een vuuroffer voor de Heer; het is een schuldoffer. ⁶ Elke mannelijke priester mag het eten. Het moet gegeten worden op een heilige plaats; het is zeer heilig. ⁷ Dezelfde regel geldt voor zowel het zondoffer als het schuldoffer: ze behoren toe aan de priester die er verzoening mee doet. ⁸ De priester die een brandoffer voor iemand aanbiedt, zal de huid van het brandoffer voor zichzelf hebben. ⁹ Elke graanoffer die in een oven gebakken of in een pan of op een bakplaat bereid is, is voor de

priester die het aanbiedt. ¹⁰ Elke graanoffer, of het nu met olie gemengd is of droog, behoort gelijkelijk toe aan alle zonen van Aäron. ¹¹ 'Dit zijn de richtlijnen voor het vredeoffer dat men aan de Heer mag aanbieden: ¹² Als hij het als een dankoffer aanbiedt, moet hij naast het dankoffer ongezuurde koeken gemengd met olie, ongezuurde wafels besmeerd met olie, en koeken van fijn meel goed gekneet en gemengd met olie aanbieden. ¹³ Bij het offer van zijn vredeoffers als dankoffer moet hij koeken van gezuurd brood aanbieden. ¹⁴ Hij moet van elk soort één als een offer brengen, een bijdrage aan de Heer; het zal toebehoren aan de priester die het bloed van de vredeoffers sprenkelt. ¹⁵ Het vlees van het offer van zijn dankoffers moet op de dag dat het wordt aangeboden gegeten worden; er mag niets van tot de ochtend overblijven. ¹⁶ Maar als het offer van zijn offer een gelofte of een vrijwillig offer is, moet het op de dag dat hij zijn offer aanbiedt gegeten worden, en wat overblijft mag de volgende dag gegeten worden. ¹⁷ Al het vlees van het offer dat tot de derde dag overblijft, moet met vuur verbrand worden. ¹⁸ Als enig vlees van het offer van zijn vredeoffers op de derde dag gegeten wordt, zal het niet geaccepteerd worden, noch aan hem toegerekend worden; het zal een onreine zaak zijn, en wie het eet zal zijn ongerechtigheid dragen. ¹⁹ Vlees dat iets onreins aanraakt, mag niet gegeten worden; het moet met vuur verbrand worden. Wat betreft ander vlees, iedereen die rein is mag het eten. ²⁰ Maar als iemand het vlees van het offer van vredeoffers dat aan de Heer behoort eet terwijl hij onrein is, zal die persoon van zijn volk afgesneden worden. ²¹ Iedereen die iets onreins aanraakt, of het nu menselijke onreinheid is of een onrein dier of een onrein verfoeilijk ding, en van het vlees van het offer van vredeoffers dat aan de Heer behoort eet, zal van zijn volk afgesneden worden.'" ²² De Heer sprak toen tot Mozes, zeggende, ²³ "Spreek tot de Israëlieten en zeg: 'Jullie mogen geen vet eten van een rund, schaap of geit. ²⁴ Het vet van een dier dat dood gevonden wordt of verscheurd is door wilde dieren mag voor andere doeleinden gebruikt worden, maar jullie mogen het niet eten. ²⁵ Iedereen die het vet eet van een dier waarvan een vuuroffer aan de Heer gebracht mag worden, moet van zijn volk afgesneden worden. ²⁶ En waar jullie ook wonen, jullie mogen geen bloed eten, of het nu van een vogel of een dier is. ²⁷ Iedereen die enig bloed eet,

Leviticus

zal van zijn volk afgesneden worden.”²⁸ De Heer sprak toen tot Mozes, zeggende, ²⁹ “Spreek tot de Israëlieten en zeg: ‘Iedereen die het offer van zijn vredeoffers aan de Heer aanbiedt, moet een deel ervan als zijn offer aan de Heer brengen.’³⁰ Met zijn eigen handen moet hij de vuuroffers aan de Heer brengen; hij moet het vet met de borst brengen, zodat de borst als een beweegoffer voor de Heer bewogen kan worden.³¹ De priester moet het vet op het altaar verbranden, maar de borst zal toebehoren aan Aäron en zijn zonen.³² Jullie moeten de rechterdij aan de priester geven als een bijdrage van de offers van jullie vredeoffers.’³³ De zoon van Aäron die het bloed en het vet van de vredeoffers aanbiedt, zal de rechterdij als zijn deel hebben.³⁴ Want ik heb de borst van het beweegoffer en de dij van de bijdrage van de offers van de vredeoffers van de Israëlieten genomen en aan Aäron de priester en zijn zonen gegeven als hun eeuwigdurende aandeel van de Israëlieten.”³⁵ Dit is het deel van de vuuroffers aan de Heer dat aan Aäron en zijn zonen werd toegewezen op de dag dat zij werden aangesteld om de Heer als priesters te dienen.³⁶ Op de dag dat zij gezalfd werden, instrueerde de Heer dat de Israëlieten dit aan hen moesten geven als hun eeuwigdurende aandeel voor de komende generaties.³⁷ Dit zijn dan de richtlijnen voor het brandoffer, het graanoffer, het zondoffer, het schuldoffer, het wijdingsoffer en het vredeoffer,³⁸ die de Heer Mozes gebod op de berg Sinai op de dag dat hij de Israëlieten instrueerde om hun offers aan de Heer te brengen in de woestijn van Sinai.

8 De Heer sprak toen tot Mozes, zeggende, ² “Breng Aäron en zijn zonen, samen met hun kleding, de zalfolie, de stier voor het zondoffer, de twee rammen, en de mand met ongezuurd brood,³ en verzamel de gehele gemeenschap bij de ingang van de tent der samenkomst.”⁴ Mozes deed precies zoals de Heer hem geboden had, en de gemeenschap verzamelde zich bij de ingang van de tent der samenkomst.⁵ Mozes sprak tot de gemeenschap, zeggende: “Dit is het gebod van de Heer dat vervuld moet worden.”⁶ Mozes liet toen Aäron en zijn zonen naar voren komen en reinigde hen met water.⁷ Hij kleepte Aäron met het onderkleed, bond de gordel om hem heen, kleepte hem in het gewaad, en plaatste de efod op hem. Hij bevestigde ook de efod met een decoratieve band, die hij om hem heen vastmaakte.⁸ Hij plaatste het

borstschild op hem en deed de Urim en Thummim in het borstschild.⁹ Hij zette de tulband op Aärons hoofd en plaatste de gouden plaat, het heilige embleem, op de voorkant van de tulband, zoals de Heer Mozes geboden had.¹⁰ Mozes nam de zalfolie en zalfde de tabernakel en alles wat daarin was, om ze te heiligen.¹¹ Hij sprenkelde wat van de olie zeven keer op het altaar, zalfde het altaar en al zijn gereedschap, evenals het wasbekken met zijn onderstel, om ze te heiligen.¹² Hij goot wat van de zalfolie op Aärons hoofd, zalfde hem om hem te heiligen.¹³ Mozes bracht toen Aärons zonen naar voren, kleepte hen in onderkleden, bond gordels om hen heen, en zette mutsen op hen, zoals de Heer Mozes geboden had.¹⁴ Hij presenteerde de stier voor het zondoffer, en Aäron en zijn zonen legden hun handen op zijn kop.¹⁵ Mozes slachtte de stier, nam wat van het bloed, en met zijn vinger deed hij het op de horens van het altaar om het te reinigen. Hij goot de rest van het bloed uit aan de voet van het altaar, om het te heiligen en verzoening ervoor te doen.¹⁶ Hij nam al het vet rondom de inwendige organen, de lange kwab van de lever, en de twee nieren met hun vet, en verbrandde ze op het altaar.¹⁷ Maar de stier, met zijn huid, vlees, en ingewanden, verbrandde hij buiten het kamp, zoals de Heer Mozes geboden had.¹⁸ Hij bracht toen de ram voor het brandoffer naar voren, en Aäron en zijn zonen legden hun handen op zijn kop.¹⁹ Mozes slachtte de ram en sprenkelde het bloed rondom het altaar.²⁰ Hij verdeelde de ram in stukken en verbrandte het hoofd, de stukken, en het vet.²¹ Nadat hij de inwendige organen en de poten met water had gewassen, verbrandde hij de hele ram op het altaar. Het was een brandoffer, een aangename geur, een vuuroffer voor de Heer, zoals de Heer Mozes geboden had.²² Hij presenteerde toen de tweede ram, de ram van wijding, en Aäron en zijn zonen legden hun handen op zijn kop.²³ Mozes slachtte de ram en nam wat van zijn bloed, dat hij op de lel van Aärons rechteroor, de duim van zijn rechterhand, en de grote teen van zijn rechtervoet deed.²⁴ Hij bracht ook Aärons zonen naar voren en deed wat van het bloed op de lellen van hun rechteroren, de duimen van hun rechterhanden, en de grote tenen van hun rechtervoeten. Mozes sprenkelde toen de rest van het bloed rondom het altaar.²⁵ Hij nam het vet, de vetstaart, al het vet rondom de inwendige organen, de lange kwab van de lever, de twee nieren met hun

Leviticus

vet, en de rechterdij. ²⁶ Uit de mand met ongezuurd brood voor de Heer nam hij een dikke koek, een koek met olijfolie, en een dunne koek, en plaatste ze op de vetdelen en de rechterdij. ²⁷ Hij legde al deze in de handen van Aäron en zijn zonen, en zwaaide ze voor de Heer als een beweegoffer. ²⁸ Mozes nam ze toen uit hun handen en verbrandde ze op het altaar bovenop het brandoffer. Het waren een wijdingsoffer, een aangename geur, een vuuroffer voor de Heer. ²⁹ Mozes nam de borst en zwaaide het voor de Heer als een beweegoffer; het was zijn deel van de wijdingsram, zoals de Heer Mozes geboden had. ³⁰ Mozes nam wat van de zalfolie en wat van het bloed van het altaar en sprenkelde het op Aäron en zijn kleding, en op zijn zonen en hun kleding. Zo heiligde hij Aäron en zijn kleding, en zijn zonen en hun kleding. ³¹ Mozes instrueerde toen Aäron en zijn zonen, "Kook het vlees bij de ingang van de tent der samenkomst en eet het daar met het brood uit de mand van wijdingsoffers, zoals mij geboden is: 'Aäron en zijn zonen zullen het eten.' ³² Verbrand de rest van het vlees en brood. ³³ Verlaat de ingang van de tent der samenkomst niet gedurende zeven dagen, totdat de periode van uw wijding is voltooid, want uw wijding zal zeven dagen duren. ³⁴ Wat vandaag is gedaan, is door de Heer bevolen om verzoening voor u te doen. ³⁵ U moet dag en nacht bij de ingang van de tent der samenkomst blijven gedurende zeven dagen en uw plicht aan de Heer vervullen, zodat u niet sterft; want dat is wat ik geboden ben." ³⁶ Zo voerden Aäron en zijn zonen alle instructies uit die de Heer door Mozes had gegeven.

9 Op de achtste dag riep Mozes Aäron en zijn zonen, evenals de oudsten van Israël. ² Hij instrueerde Aäron: "Neem een kalf, een stier, voor uw zondoffer en een ram voor uw brandoffer, beide zonder gebrek, en presenteer ze voor de Heer. ³ Spreek dan tot de Israëlieten en zeg: 'Neem een bok voor een zondoffer, en een kalf en een lam, beide één jaar oud en zonder gebrek, voor een brandoffer, ⁴ en een os en een ram voor vredeoffers om te offeren voor de Heer, samen met een graanoffer gemengd met olijfolie; want vandaag zal de Heer aan u verschijnen.'" ⁵ Zij brachten wat Mozes had geboden naar de ingang van de tent van ontmoeting, en de hele gemeenschap kwam naderbij en stond voor de Heer. ⁶ Mozes legde uit: "Dit is het bevel van de Heer, opdat Zijn heerlijkheid aan u

geopenbaard mag worden." ⁷ Mozes zei tegen Aäron: "Kom naar het altaar en offer uw zondoffer en uw brandoffer om verzoening te doen voor uzelf en het volk; maak dan het offer voor het volk om verzoening voor hen te doen, zoals de Heer heeft geboden." ⁸ Aäron naderde het altaar en slachtte het kalf voor het zondoffer voor zichzelf. ⁹ Zijn zonen brachten het bloed naar hem toe, en hij doopte zijn vinger in het bloed en deed het op de horens van het altaar, waarbij hij de rest aan de voet van het altaar uitgoot. ¹⁰ Hij verbrandde het vet, de nieren en de lange lob van de lever van het zondoffer op het altaar, zoals de Heer Mozes had geboden. ¹¹ Hij nam het vlees en de huid buiten het kamp en verbrandde het. ¹² Hij slachtte vervolgens het brandoffer, en zijn zonen reikten hem het bloed aan, dat hij rondom het altaar sprenkelde. ¹³ Zij reikten hem het brandoffer in stukken aan, inclusief de kop, en hij verbrandde ze op het altaar. ¹⁴ Hij waste de ingewanden en de poten en offerde ze bovenop het brandoffer op het altaar. ¹⁵ Aäron presenteerde vervolgens het offer van het volk. Hij nam de bok voor het zondoffer van het volk, slachtte die en offerde die als een zondoffer zoals het eerste. ¹⁶ Hij presenteerde het brandoffer en offerde het volgens de verordening. ¹⁷ Hij presenteerde ook het graanoffer, nam er een handvol van en verbrandde het op het altaar naast het brandoffer van de ochtend. ¹⁸ Hij slachtte de os en de ram als de vredeoffers voor het volk. Zijn zonen reikten hem het bloed aan, en hij sprenkelde het rondom het altaar. ¹⁹ De vetdelen van de os en de ram—de vetstaart, de vetlaag, de nieren en de lange lob van de lever— ²⁰ deze plaatsten zij op de borsten, en Aäron verbrandde het vet op het altaar. ²¹ Aäron zwaaide de borsten en de rechterdij als een beweegoffer voor de Heer, zoals Mozes had geboden. ²² Aäron hief zijn handen op naar het volk en zegende hen. Na het maken van het zondoffer, het brandoffer en de vredeoffers, daalde hij af. ²³ Mozes en Aäron gingen de tent van ontmoeting binnen. Toen zij naar buiten kwamen, zegenden zij het volk, en de heerlijkheid van de Heer verscheen aan het hele volk. ²⁴ Vuur kwam uit de aanwezigheid van de Heer en verteerde het brandoffer en de vetdelen op het altaar. Toen het volk dit zag, juichten zij en vielen zij neer met het gezicht naar de grond.

10 Nadab en Abihu, zonen van Aäron, namen elk hun eigen wierookvat, deden er vuur in en voegden wierook toe. Ze brachten

Leviticus

ongeeoorloofd vuur voor de Heer, wat Hij hun niet had geboden. ² Vuur kwam uit de aanwezigheid van de Heer en verteerde hen, en zij stierven voor de Heer. ³ Mozes zei tegen Aäron: "Dit is wat de Heer heeft gesproken, zeggende: 'Onder degenen die tot Mij naderen, zal Ik als heilig worden getoond; in de aanwezigheid van heel het volk zal Ik geëerd worden.'" Dus Aäron zweeg. ⁴ Mozes riep Misaël en Elzafan, zonen van de oom van Aäron, Uzziel, en instrueerde hen: "Kom naar voren en draag jullie verwanten weg van de voorkant van het heiligdom naar een plaats buiten het kamp." ⁵ Zij kwamen naar voren en droegen hen, nog in hun tunieken, naar een gebied buiten het kamp, zoals Mozes had opgedragen. ⁶ Mozes zei tegen Aäron en zijn zonen Eleazar en Ithamar: "Laat je haar niet onverzorgd worden, noch scheur je kleren, anders sterf je en komt er toorn over de hele gemeenschap. Maar jullie verwanten, het hele huis van Israël, mogen rouwen om degenen die de Heer door vuur heeft verteerd. ⁷ Verlaat de ingang van de tent der samenkomst niet, anders sterf je, want de zalfolie van de Heer is op jullie." Dus deden zij volgens de instructies van Mozes. ⁸ De Heer sprak tot Aäron, zeggende, ⁹ "Jij en je zonen mogen geen wijn of andere gegiste drank drinken wanneer je de tent der samenkomst binnengaat, anders sterf je. Dit is een eeuwige verordening voor jullie generaties, ¹⁰ om onderscheid te maken tussen het heilige en het gewone, en tussen het onreine en het reine, ¹¹ en zodat je de Israëlieten alle verordeningen kunt onderwijzen die de Heer door Mozes heeft gegeven." ¹² Mozes sprak tot Aäron en zijn overgebleven zonen, Eleazar en Ithamar, zeggende: "Neem het graanoffer dat overblijft van de vuuroffers van de Heer en eet het als ongezuurd brood naast het altaar, want het is allerheiligst. ¹³ Je zult het eten op een heilige plaats, want het is jouw deel en het deel van je zonen van de offers die door vuur aan de Heer worden gebracht, zoals mij is geboden. ¹⁴ De borst van het beweegofer en de dij van het offer mogen jullie eten op een reine plaats, jij, je zonen en je dochters met jou; want zij zijn gegeven als jullie toegewezen deel en het deel van je kinderen van de vredeoffers van de Israëlieten. ¹⁵ Zij zullen de dij die wordt opgeheven en de borst die wordt bewogen, samen met de vuuroffers van de vetdelen, brengen om als een beweegofer voor de Heer te presenteren; het zal een eeuwige verplichting voor jou en je zonen

met jou zijn, zoals de Heer heeft geboden." ¹⁶ Mozes zocht ijverig naar de bok van het zondoffer en ontdekte dat deze was verbrand. Hij werd boos op Eleazar en Ithamar, de overgebleven zonen van Aäron, en zei, ¹⁷ "Waarom hebben jullie het zondoffer niet gegeten in het heiligdomgebied? Het is allerheiligst, en het is aan jullie gegeven om de schuld van de gemeenschap weg te nemen door verzoening voor hen te doen voor de Heer. ¹⁸ Aangezien het bloed niet in het heiligdom is gebracht, hadden jullie het in het heiligdomgebied moeten eten, zoals ik heb geboden." ¹⁹ Aäron antwoordde Mozes: "Vandaag hebben zij hun zondoffer en hun brandoffer voor de Heer gebracht, en zulke dingen zijn mij overkomen. Als ik vandaag het zondoffer had gegeten, zou het dan aangenaam zijn geweest in de ogen van de Heer?" ²⁰ Toen Mozes dit hoorde, was hij tevreden.

11 De Heer sprak tot Mozes en Aäron en zei, ² "Spreek tot de Israëlieten en zeg: 'Van alle dieren die op het land leven, zijn dit de dieren die jullie mogen eten: ³ Jullie mogen elk dier eten dat gespleten hoeven heeft, volledig verdeeld, en dat herkaut. ⁴ "Er zijn echter dieren die wel herkauwen of gespleten hoeven hebben, maar die jullie niet mogen eten. De kameel, hoewel hij herkaut, heeft geen gespleten hoef; hij is onrein voor jullie. ⁵ De klipdas, hoewel hij herkaut, heeft geen gespleten hoef; hij is onrein voor jullie. ⁶ Het konijn, hoewel het herkaut, heeft geen gespleten hoef; het is onrein voor jullie. ⁷ En het varken, hoewel het gespleten hoeven heeft, volledig verdeeld, herkaut niet; het is onrein voor jullie. ⁸ Jullie mogen hun vlees niet eten of hun karkassen aanraken; ze worden als onrein voor jullie beschouwd. ⁹ "Van alle wezens die in het water leven, mogen jullie die eten die vinnen en schubben hebben. ¹⁰ Maar alle wezens in de zeeën of rivieren die geen vinnen en schubben hebben—onder alle krioelende dingen of andere levende wezens in het water—zijn verwerpelijk voor jullie. ¹¹ En omdat ze verwerpelijk voor jullie zijn, mogen jullie hun vlees niet eten en moeten jullie hun karkassen als verwerpelijk beschouwen. ¹² Alles wat in het water leeft en geen vinnen en schubben heeft, moet door jullie als verwerpelijk worden beschouwd. ¹³ "Dit zijn de vogels die jullie als verwerpelijk moeten beschouwen en niet mogen eten omdat ze verwerpelijk zijn: de adelaar, de gier, en de buizerd, ¹⁴ de rode wouw, elke soort valk, ¹⁵

Leviticus

alle soorten raven, ¹⁶ de struisvogel, de uil, de meeuw, en elke soort havik, ¹⁷ de kleine uil, de aalscholver, en de grote uil, ¹⁸ de kerkuil, de pelikaan, en de aasgier, ¹⁹ de ooievaar, elke soort reiger, de hop, en de vleermuis. ²⁰ "Alle vliegende insecten die op vier poten lopen, moeten door jullie als verwerkelijk worden beschouwd. ²¹ Echter, onder de vliegende insecten die op vier poten lopen, mogen jullie die eten die gewrichten hebben voor het springen op de grond. ²² Van deze mogen jullie elke soort sprinkhaan, krekkel, krekkel of sprinkhaan eten. ²³ Maar alle andere vliegende insecten die vier poten hebben, moeten als verwerkelijk worden beschouwd. ²⁴ "Jullie worden door deze onrein; wie hun karkassen aanraakt, zal tot de avond onrein zijn. ²⁵ Wie een van hun karkassen oppakt, moet zijn kleren wassen, en hij zal tot de avond onrein zijn. ²⁶ "Elk dier dat geen gespleten hoeven heeft, volledig verdeeld, of dat niet herkauwt, is onrein voor jullie; wie het karkas van een van hen aanraakt, zal onrein zijn. ²⁷ Van alle dieren die op vier poten lopen, zijn degenen die op hun poten lopen onrein voor jullie; wie hun karkassen aanraakt, zal tot de avond onrein zijn. ²⁸ Iedereen die hun karkassen oppakt, moet zijn kleren wassen, en hij zal tot de avond onrein zijn. Deze dieren zijn onrein voor jullie. ²⁹ "Van de dieren die over de grond kruipen, zijn deze onrein voor jullie: de mol, de muis, en elke soort grote hagedis, ³⁰ evenals de gekko, de varaan, de gewone hagedis, de skink, en de kameleon. ³¹ Van al degenen die over de grond kruipen, zijn deze onrein voor jullie. Wie hen aanraakt als ze dood zijn, zal tot de avond onrein zijn. ³² Wanneer een van hen sterft en ergens op valt, zal dat voorwerp, ongeacht het gebruik, onrein zijn, of het nu van hout, stof, huid of zak is gemaakt. Het moet in water worden gelegd; het zal tot de avond onrein zijn, en dan zal het rein zijn. ³³ Als een van hen in een aardewerken pot valt, zal alles erin onrein zijn, en de pot moet worden gebroken. ³⁴ Elk voedsel dat jullie mogen eten en dat in aanraking is gekomen met water uit zo'n pot is onrein, en elke vloeistof die uit zo'n pot wordt gedronken is onrein. ³⁵ Alles waarop een van hun karkassen valt, wordt onrein; een oven of kookpot moet worden afgebroken. Ze zijn onrein, en jullie moeten hen als onrein beschouwen. ³⁶ Een bron echter, of een reservoir voor het verzamelen van water blijft rein, maar wie een van deze karkassen aanraakt is onrein. ³⁷ Als een karkas op zaden valt

die geplant moeten worden, blijven ze rein. ³⁸ Maar als er water op het zaad is gedaan en er valt een karkas op, dan wordt het onrein voor jullie. ³⁹ "Als een dier dat jullie mogen eten sterft, zal iedereen die zijn karkas aanraakt tot de avond onrein zijn. ⁴⁰ Iedereen die een deel van zijn karkas eet, moet zijn kleren wassen, en hij zal tot de avond onrein zijn. Iedereen die het karkas oppakt, moet zijn kleren wassen, en hij zal tot de avond onrein zijn. ⁴¹ "Elk schepsel dat over de grond kruipt moet als verwerkelijk worden beschouwd; het mag niet worden gegeten. ⁴² Jullie mogen geen schepsel eten dat over de grond kruipt, of het nu op zijn buik beweegt of op vier poten of op vele voeten loopt; het is verwerkelijk. ⁴³ Maak jezelf niet onrein door een van deze schepsels. Maak jezelf niet onrein door middel van hen of word onrein door hen. ⁴⁴ Ik ben de Heer jullie God; zet jezelf apart en wees heilig, want ik ben heilig. Maak jezelf niet onrein door een schepsel dat over de grond kruipt. ⁴⁵ Ik ben de Heer, die jullie uit Egypte heeft gebracht om jullie God te zijn; wees daarom heilig, want ik ben heilig. ⁴⁶ "Dit zijn de wetten betreffende de dieren, de vogels, elk levend ding dat in het water beweegt, en elk schepsel dat over de grond kruipt. ⁴⁷ Jullie moeten onderscheid maken tussen het onreine en het reine, tussen levende wezens die gegeten mogen worden en die niet gegeten mogen worden."

12 De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ² "Spreek tot de Israëlieten: 'Wanneer een vrouw zwanger wordt en een mannelijk kind baart, zal zij zeven dagen ceremonieel onrein zijn, zoals zij is tijdens haar menstruatieperiode. ³ Op de achtste dag zal de voorhuid van de jongen besneden worden. ⁴ Zij moet dan in de staat van bloedzuivering blijven gedurende drieëndertig dagen. Zij mag geen heilig ding aanraken of het heiligdom binnengaan totdat de dagen van haar zuivering zijn vervuld. ⁵ Als zij een vrouwelijk kind baart, zal zij twee weken onrein zijn, zoals tijdens haar menstruatieperiode. Zij moet dan in de staat van bloedzuivering blijven gedurende zesenzestig dagen. ⁶ 'Wanneer de dagen van haar zuivering voor een zoon of dochter zijn voltooid, zal zij bij de ingang van de tent van samenkomst een eenjarig lam voor een brandoffer en een jonge duif of een tortelduif voor een zondoffer naar de priester brengen. ⁷ De priester zal ze voor de Heer offeren om verzoening voor haar te doen, en zij zal gereinigd worden van de vloed van

Leviticus

haar bloed. Dit zijn de voorschriften voor de vrouw die een mannelijk of vrouwelijk kind baart. ⁸ Als zij zich geen lam kan veroorloven, zal zij twee tortelduiven of twee jonge duiven brengen, één voor een brandoffer en de andere voor een zondoffer. Op deze manier zal de priester verzoening voor haar doen, en zij zal rein zijn."

13 De Heer sprak tot Mozes en zei, ² "Wanneer iemand een zwelling, een korst of een lichte plek op de huid van hun lichaam heeft, en het wordt een mogelijke infectie van melaatsheid, moeten zij naar Aäron de priester of naar een van zijn zonen die priesters zijn worden gebracht. ³ De priester moet het geïnfecteerde gebied op de huid onderzoeken, en als het haar in de infectie wit is geworden en de infectie dieper lijkt dan de huid, is het melaatsheid. Wanneer de priester hen onderzoekt, moet hij hen onrein verklaren. ⁴ Als de lichte plek wit is op de huid en niet dieper lijkt dan de huid, en het haar niet wit is geworden, moet de priester de persoon zeven dagen isoleren. ⁵ Op de zevende dag moet de priester hen onderzoeken, en als de infectie niet is veranderd en niet is verspreid op de huid, moet de priester hen nog zeven dagen isoleren. ⁶ De priester moet hen opnieuw op de zevende dag onderzoeken, en als de infectie is vervaagd en niet is verspreid, moet de priester hen rein verklaren; het is slechts een uitslag. Ze moeten hun kleren wassen en zullen rein zijn. ⁷ Maar als de uitslag zich op de huid verspreidt nadat zij zich aan de priester hebben getoond voor reiniging, moeten zij opnieuw voor de priester verschijnen. ⁸ De priester moet hen onderzoeken, en als de uitslag zich heeft verspreid, moet hij hen onrein verklaren; het is melaatsheid. ⁹ "Wanneer iemand een infectie van melaatsheid heeft, moeten zij naar de priester worden gebracht. ¹⁰ De priester moet hen onderzoeken, en als er een witte zwelling op de huid is die het haar wit heeft gemaakt, en er is rauw vlees in de zwelling, ¹¹ is het een chronische melaatsheid op de huid, en de priester moet hen onrein verklaren. Zij hoeven niet te worden geïsoleerd, want zij zijn al onrein. ¹² Als de melaatsheid zich over de huid verspreidt en het hele lichaam bedekt van hoofd tot voet, voor zover de priester kan zien, ¹³ moet de priester hen onderzoeken, en als de melaatsheid hun hele lichaam heeft bedekt, moet hij hen rein verklaren. Aangezien het allemaal wit is geworden, zijn zij rein. ¹⁴ Maar wanneer rauw vlees

op hen verschijnt, zullen zij onrein zijn. ¹⁵ Wanneer de priester het rauwe vlees ziet, moet hij hen onrein verklaren; het rauwe vlees is onrein, het is melaatsheid. ¹⁶ Als het rauwe vlees verandert en wit wordt, moeten zij zich aan de priester presenteren. ¹⁷ De priester moet hen onderzoeken, en als het geïnfecteerde gebied wit is geworden, moet de priester hen rein verklaren; zij zijn rein. ¹⁸ "Wanneer er een zweer op de huid is en deze geneest, ¹⁹ en op de plaats van de zweer is er een witte zwelling of een roodachtig-witte lichte plek, moeten zij zich aan de priester presenteren. ²⁰ De priester moet het onderzoeken, en als het dieper lijkt dan de huid en het haar wit is geworden, moet de priester hen onrein verklaren; het is melaatsheid die in de zweer is uitgebroken. ²¹ Maar als de priester het onderzoekt en er is geen wit haar en het is niet dieper dan de huid en is vervaagd, moet de priester hen zeven dagen isoleren. ²² Als het zich op de huid verspreidt, moet de priester hen onrein verklaren; het is een infectie. ²³ Maar als de lichte plek onveranderd blijft en niet is verspreid, is het slechts het litteken van de zweer, en moet de priester hen rein verklaren. ²⁴ "Wanneer er een brandwond op de huid is en het rauwe vlees van de brandwond een lichte plek wordt, roodachtig-wit of wit, ²⁵ moet de priester de plek onderzoeken, en als het haar in de lichte plek wit is geworden en het dieper lijkt dan de huid, is het melaatsheid die in de brandwond is uitgebroken. De priester moet hen onrein verklaren; het is een infectie van melaatsheid. ²⁶ Maar als de priester het onderzoekt en er is geen wit haar en het is niet dieper dan de huid en is dof, moet de priester hen zeven dagen isoleren. ²⁷ Op de zevende dag moet de priester hen onderzoeken, en als het zich op de huid verspreidt, moet de priester hen onrein verklaren; het is een infectie van melaatsheid. ²⁸ Maar als de lichte plek onveranderd blijft en niet is verspreid op de huid en is dof, is het de zwelling van de brandwond, en moet de priester hen rein verklaren; het is slechts het litteken van de brandwond. ²⁹ "Als een man of vrouw een infectie op het hoofd of op de baard heeft, ³⁰ moet de priester de infectie onderzoeken, en als het dieper lijkt dan de huid en er dun geelachtig haar is, moet de priester hen onrein verklaren; het is een schilfer, het is melaatsheid van het hoofd of de baard. ³¹ Maar als de priester de schilferige infectie onderzoekt en het niet dieper lijkt dan de huid en er geen zwart haar is,

Leviticus

moet de priester hen zeven dagen isoleren.³² Op de zevende dag moet de priester de infectie onderzoeken, en als de schilfer niet is verspreid en er geen geelachtig haar is gegroeid, en het niet dieper lijkt dan de huid,³³ moeten zij zich scheren, behalve het getroffen gebied, en de priester moet hen nog zeven dagen isoleren.³⁴ Op de zevende dag moet de priester de schilfer onderzoeken, en als het niet is verspreid en niet dieper lijkt dan de huid, moet de priester hen rein verklaren. Zij moeten hun kleren wassen en zullen rein zijn.³⁵ Maar als de schilfer zich op de huid verspreidt nadat zij rein zijn verklaard,³⁶ moet de priester hen onderzoeken, en als de schilfer zich heeft verspreid, hoeft hij niet naar geelachtig haar te zoeken; zij zijn onrein.³⁷ Als de schilfer onveranderd blijft en er zwart haar in is gegroeid, is de schilfer genezen, en zij zijn rein; de priester moet hen rein verklaren.³⁸ "Wanneer een man of vrouw lichte plekken op de huid heeft, witte lichte plekken,³⁹ moet de priester hen onderzoeken, en als de lichte plekken vaag wit zijn, is het eczeem dat op de huid is uitgebroken; zij zijn rein.⁴⁰ "Als een man het haar van zijn hoofd verliest, is hij kaal maar rein.⁴¹ Als hij haar verliest van de voorkant en zijanten van zijn hoofd, is hij kaal op het voorhoofd maar rein.⁴² Maar als er op de kale plek of voorhoofd een roodachtig-witte infectie is, is het melaatsheid die op zijn kale plek of voorhoofd uitbreekt.⁴³ De priester moet hem onderzoeken, en als de zwelling van de infectie roodachtig-wit is op zijn kale plek of voorhoofd, zoals het uiterlijk van melaatsheid op de huid,⁴⁴ is hij een melaatse man en is onrein. De priester moet hem onrein verklaren vanwege de infectie op zijn hoofd.⁴⁵ "Een persoon met zo'n infectie moet gescheurde kleren dragen, hun haar ongekamd laten, het onderste deel van hun gezicht bedekken, en roepen: 'Onrein! Onrein!' ⁴⁶ Zij moeten onrein blijven zolang zij de infectie hebben. Zij moeten alleen buiten het kamp leven.⁴⁷ "Wanneer een kledingstuk een vlek van melaatsheid heeft, of het nu een wollen of linnen kledingstuk is,⁴⁸ of het nu in schering of inslag is, van linnen of wol, of in leer of enig artikel gemaakt van leer,⁴⁹ als de vlek groenachtig of roodachtig is in het kledingstuk of leer, of het nu in schering of inslag is, of in enig leerartikel, is het een melaatse vlek en moet het aan de priester worden getoond.⁵⁰ De priester moet de vlek onderzoeken en het artikel zeven dagen isoleren.⁵¹ Op de zevende dag moet hij de vlek

onderzoeken, en als het zich heeft verspreid in het kledingstuk, schering of inslag, of leer, is het een melaatse kwaadaardigheid en is het onrein.⁵² Hij moet het kledingstuk verbranden, of het nu schering of inslag is, in wol of linnen, of enig leerartikel waar de vlek voorkomt; het is een melaatse kwaadaardigheid. Het moet in het vuur worden verbrand.⁵³ Maar als de priester het onderzoekt en de vlek zich niet heeft verspreid in het kledingstuk, schering of inslag, of enig leerartikel,⁵⁴ moet de priester het artikel laten wassen en het nog zeven dagen isoleren.⁵⁵ Nadat het artikel is gewassen, moet de priester het opnieuw onderzoeken, en als de vlek zijn uiterlijk niet heeft veranderd, zelfs als het niet is verspreid, is het onrein. Verbrand het, of de vlek nu aan de achterkant of voorkant is.⁵⁶ Maar als de priester het onderzoekt en de vlek is vervaagd na het wassen, moet hij het uit het kledingstuk, leer, schering of inslag scheuren.⁵⁷ Als het opnieuw verschijnt in het kledingstuk, schering of inslag, of enig leerartikel, is het een verspreidende vlek; het artikel moet worden verbrand.⁵⁸ Elk kledingstuk, schering of inslag, of enig leerartikel waarvan de vlek is verdwenen na het wassen, moet opnieuw worden gewassen en zal rein zijn."⁵⁹ Dit zijn de voorschriften voor de vlek van melaatsheid in een wollen of linnen kledingstuk, schering of inslag, of enig leerartikel, voor het verklaren ervan als rein of onrein.

14 De Heer sprak tot Mozes en zei: ² "Dit is de wet voor de persoon met een huidziekte op de dag van hun reiniging. Ze moeten naar de priester worden gebracht; ³ en de priester moet buiten het kamp gaan om hen te inspecteren. Als de persoon genezen is van de verontreinigende huidziekte, ⁴ moet de priester bevelen dat er twee levende reine vogels, cederhout, scharlaken draad en hysop worden gebracht voor degene die gereinigd moet worden. ⁵ De priester moet bevelen dat een van de vogels wordt geslacht in een aarden pot boven stromend water. ⁶ Hij moet dan de levende vogel nemen samen met het cederhout, de scharlaken draad en de hysop, en ze in het bloed van de vogel dopen die boven het stromende water is geslacht. ⁷ Hij moet degene die van de huidziekte gereinigd moet worden zeven keer besprenkelen en hen rein verklaren, en de levende vogel in de open velden loslaten. ⁸ De persoon die gereinigd moet worden, moet zijn kleren wassen, al zijn haar afscheren en zich in water baden, en dan zal hij rein

Leviticus

zijn. Daarna mag hij het kamp binnengaan, maar hij moet zeven dagen buiten zijn tent blijven.⁹ Op de zevende dag moet hij al zijn haar afscheren: hoofd, baard, wenkbrauwen en al het andere haar. Hij moet zijn kleren wassen en zich in water baden, en dan zal hij rein zijn.¹⁰ Op de achtste dag moet hij twee mannelijke lammeren zonder gebrek nemen, een eenjarig ooilam zonder gebrek, en drie tienden van een efa fijn meel gemengd met olie voor een graanoffer, en een log olie.¹¹ De priester die hen rein verklaart, zal de persoon die gereinigd moet worden en hun offers presenteren voor de Heer bij de ingang van de tent der samenkomst.¹² De priester zal een mannelijk lam nemen en het als schuldoffer aanbieden, samen met de log olie, en ze als een beweegoffer voor de Heer bewegen.¹³ Hij zal het lam slachten op de plaats waar het zondoffer en het brandoffer worden geslacht, in het heiligdom. Het schuldoffer, net als het zondoffer, behoort de priester toe; het is allerheiligst.¹⁴ De priester zal wat van het bloed van het schuldoffer nemen en het aanbrengen op de lel van het rechteroor van degene die gereinigd moet worden, op de duim van hun rechterhand en op de grote teen van hun rechtervoet.¹⁵ De priester zal ook wat van de log olie nemen en het in de palm van zijn linkerhand gieten.¹⁶ Hij zal zijn rechterwijsvinger in de olie in zijn palm dopen en wat van de olie met zijn vinger zeven keer voor de Heer sprenkelen.¹⁷ Een deel van de resterende olie in zijn palm zal de priester aanbrengen op de lel van het rechteroor van degene die gereinigd moet worden, op de duim van hun rechterhand en op de grote teen van hun rechtervoet, bovenop het bloed van het schuldoffer.¹⁸ De resterende olie in zijn palm zal de priester op het hoofd van degene die gereinigd moet worden aanbrengen, om verzoening voor hen te doen voor de Heer.¹⁹ Dan zal de priester het zondoffer aanbieden en verzoening doen voor degene die gereinigd moet worden van hun onreinheid. Daarna zal hij het brandoffer slachten.²⁰ De priester zal het brandoffer en het graanoffer op het altaar aanbieden. Op deze manier zal de priester verzoening voor hen doen, en ze zullen rein zijn.²¹ Als ze echter arm zijn en zich dit niet kunnen veroorloven, moeten ze een mannelijk lam als schuldoffer nemen om verzoening voor hen te doen, samen met een tiende van een efa fijn meel gemengd met olie voor een graanoffer, en een log

olie,²² en twee tortelduiven of twee jonge duiven, wat ze zich kunnen veroorloven, één voor een zondoffer en de ander voor een brandoffer.²³ Op de achtste dag moeten ze deze voor hun reiniging naar de priester brengen bij de ingang van de tent der samenkomst, voor de Heer.²⁴ De priester zal het lam voor het schuldoffer nemen, samen met de log olie, en ze als een beweegoffer voor de Heer bewegen.²⁵ Hij zal het lam voor het schuldoffer slachten en wat van zijn bloed aanbrengen op de lel van het rechteroor van degene die gereinigd moet worden, op de duim van hun rechterhand en op de grote teen van hun rechtervoet.²⁶ De priester zal wat van de olie in de palm van zijn linkerhand gieten.²⁷ Met zijn rechterwijsvinger zal de priester wat van de olie uit zijn palm zeven keer voor de Heer sprenkelen.²⁸ Een deel van de olie in zijn palm zal hij aanbrengen op dezelfde plaatsen waar hij het bloed van het schuldoffer heeft aangebracht—op de lel van het rechteroor van degene die gereinigd moet worden, op de duim van hun rechterhand en op de grote teen van hun rechtervoet.²⁹ De resterende olie in zijn palm zal de priester op het hoofd van degene die gereinigd moet worden aanbrengen, om verzoening voor hen te doen voor de Heer.³⁰ Dan zal hij een van de tortelduiven of jonge duiven aanbieden, wat ze zich kunnen veroorloven.³¹ Hij zal aanbieden wat ze zich kunnen veroorloven, één als zondoffer en de ander als brandoffer, samen met het graanoffer. Zo zal de priester verzoening doen voor de Heer ten behoeve van degene die gereinigd moet worden.³² Dit is de wet voor iedereen die een verontreinigende huidziekte heeft en zich de reguliere offers voor hun reiniging niet kan veroorloven.³³ De Heer richtte zich ook tot Mozes en Aäron en zei:³⁴ "Wanneer jullie het land Kanaän binnengaan, dat ik jullie als bezit geef, en ik een zich uitbreidende schimmel in een huis in dat land toesta,³⁵ moet de eigenaar van het huis naar de priester gaan en zeggen: 'Ik heb iets opgemerkt dat lijkt op een verontreinigende schimmel in mijn huis.'³⁶ De priester moet bevelen dat het huis wordt leeggemaakt voordat hij de schimmel gaat onderzoeken, zodat niets in het huis onrein wordt verklaard. Daarna moet de priester het huis gaan inspecteren.³⁷ Hij moet de schimmel op de muren onderzoeken, en als het groenachtige of roodachtige deuken heeft die dieper lijken dan het oppervlak van de muur,³⁸ moet de priester het huis uitgaan en het voor zeven dagen afsluiten.³⁹ Op de

Leviticus

zevende dag moet de priester terugkeren om het huis opnieuw te onderzoeken. Als de schimmel zich op de muren heeft verspreid,⁴⁰ moet hij bevelen dat de besmette stenen worden uitgebroken en naar een onreine plaats buiten de stad worden gegooid.⁴¹ Hij moet alle binnenmuren van het huis laten afschrapen, en het materiaal dat is afgeschraapt naar een onreine plaats buiten de stad laten brengen.⁴² Dan moeten ze andere stenen nemen om deze te vervangen en nieuwe klei nemen om het huis te bepleisteren.⁴³ Als de verontreinigende schimmel opnieuw in het huis verschijnt nadat de stenen zijn verwijderd en het huis is afgeschraapt en bepleisterd,⁴⁴ moet de priester het gaan onderzoeken, en als de schimmel zich in het huis heeft verspreid, is het een aanhoudende verontreinigende schimmel; het huis is onrein.⁴⁵ Het huis moet worden afgebroken—zijn stenen, balken en al het pleisterwerk—en naar een onreine plaats buiten de stad worden gebracht.⁴⁶ Iedereen die het huis binnengaat terwijl het is afgesloten, zal onrein zijn tot de avond.⁴⁷ Iedereen die in het huis slaapt of eet, moet zijn kleding reinigen.⁴⁸ Maar als de priester komt om het te onderzoeken en de schimmel zich niet heeft verspreid nadat het huis is bepleisterd, zal hij het huis rein verklaren, omdat de verontreinigende schimmel weg is.⁴⁹ Om het huis te reinigen, zal hij twee vogels, cederhout, scharlaken draad en hysop nemen.⁵⁰ Hij zal een van de vogels doden boven vers water in een aarden pot.⁵¹ Dan zal hij het cederhout, de hysop, de scharlaken draad en de levende vogel nemen, ze in het bloed van de dode vogel en het verse water dopen, en het huis zeven keer besprenkelen.⁵² Hij zal het huis reinigen met het bloed van de vogel, het verse water, de levende vogel, het cederhout, de hysop en de scharlaken draad.⁵³ Dan zal hij de levende vogel in de open velden buiten de stad loslaten. Op deze manier zal hij verzoening voor het huis doen, en het zal rein zijn.⁵⁴ Dit is de wet voor elke verontreinigende huidziekte, voor een zweer,⁵⁵ voor schadelijke schimmels in stof of in een woning,⁵⁶ en voor elke andere huidaandoening: een zwelling, een uitslag of een glanzende plek⁵⁷ om te bepalen wanneer iets rein of onrein is. Dit is de wet voor verontreinigende huidziekten en verontreinigende schimmels.

15

De Heer sprak toen tot Mozes en Aäron en zei:² "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: 'Wanneer een man een vloeïng uit zijn lichaam heeft, is zijn vloeïng onrein.'³ Dit is zijn onreinheid in zijn vloeïng: of zijn lichaam nu toestaat dat de vloeïng stroomt of het tegenhoudt, het is zijn onreinheid.⁴ Elk bed waarop de man met de vloeïng ligt, wordt onrein, en alles waarop hij zit, is ook onrein.⁵ Iedereen die zijn bed aanraakt, moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond.⁶ Wie ook maar zit op iets waarop de man met de vloeïng heeft gezeten, moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond.⁷ Wie de man met de vloeïng aanraakt, moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond.⁸ Als de man met de vloeïng op iemand die rein is spuwt, moet die persoon zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond.⁹ Elk zadel waarop de man met de vloeïng rijdt, zal onrein zijn.¹⁰ Wie iets aanraakt dat onder hem was, zal onrein zijn tot de avond, en wie die voorwerpen draagt, moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond.¹¹ Iedereen die de man met de vloeïng aanraakt zonder zijn handen in water te hebben gespoeld, moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond.¹² Een aardewerken vat dat de man aanraakt, moet worden gebroken, en elk houten voorwerp moet in water worden gespoeld.¹³ Wanneer de man met de vloeïng gereinigd is van zijn vloeïng, moet hij zeven dagen tellen voor zijn reiniging; hij moet zijn kleren wassen en zijn lichaam in stromend water baden, en hij zal rein zijn.¹⁴ Op de achtste dag moet hij twee tortelduiven of twee jonge duiven nemen en voor de Heer komen bij de ingang van de tent van samenkomst en ze aan de priester geven.¹⁵ De priester zal ze aanbieden, één als zondoffer en de ander als brandoffer. Op deze manier zal de priester verzoening voor hem doen voor de Heer vanwege zijn vloeïng.¹⁶ Wanneer een man een zaadlozing heeft, moet hij zijn hele lichaam in water baden en is onrein tot de avond.¹⁷ Elk kledingstuk of leer waarop zaad is, moet met water worden gewassen en is onrein tot de avond.¹⁸ Als een man seksuele omgang heeft met een vrouw en er is een zaadlozing, moeten beiden zich in water baden en zijn onrein tot de avond.¹⁹ Wanneer een vrouw een vloeïng heeft, als haar vloeïng bloed is, zal zij in haar menstruatie-onreinheid zijn gedurende

Leviticus

zeven dagen, en wie haar aanraakt, zal onrein zijn tot de avond. ²⁰ Alles waarop zij ligt tijdens haar menstruatie-onreinheid wordt onrein, en alles waarop zij zit, is ook onrein. ²¹ Iedereen die haar bed aanraakt, moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond. ²² Wie ook maar iets aanraakt waarop zij zit, moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond. ²³ Of het nu het bed is of iets waarop zij zat, wanneer iemand het aanraakt, zal hij onrein zijn tot de avond. ²⁴ Als een man seksuele omgang met haar heeft en haar menstruatie-onreinheid is op hem, zal hij zeven dagen onrein zijn, en elk bed waarop hij ligt, zal onrein zijn. ²⁵ Als een vrouw vele dagen een bloeding heeft, niet tijdens haar menstruatie-onreinheid, of als zij een vloeïing heeft buiten haar periode, zal zij onrein zijn zoals tijdens haar menstruatie-onreinheid. ²⁶ Elk bed waarop zij ligt tijdens haar vloeïing zal zijn als haar bed tijdens de menstruatie, en alles waarop zij zit zal onrein zijn, zoals haar menstruatie-onreinheid. ²⁷ Wie ze ook maar aanraakt, zal onrein zijn, en moet zijn kleren wassen en zich in water baden en is onrein tot de avond. ²⁸ Wanneer zij gereinigd is van haar vloeïing, moet zij zeven dagen tellen, en daarna zal zij rein zijn. ²⁹ Op de achtste dag moet zij twee tortelduiven of twee jonge duiven nemen en ze naar de priester brengen bij de ingang van de tent van samenkomst. ³⁰ De priester zal één als zondoffer en de ander als brandoffer aanbieden. Op deze manier zal de priester verzoening voor haar doen voor de Heer vanwege haar onreine vloeïing. ³¹ Jullie moeten de Israëlieten scheiden van hun onreinheid, zodat zij niet sterven in hun onreinheid door mijn woonplaats, die onder hen is, te verontreinigen. ³² Dit is de wet voor een man met een vloeïing, en voor iedereen die onrein is door een zaadlozing, ³³ en voor een vrouw in haar menstruatie-onreinheid, en voor iedereen met een vloeïing, man of vrouw, en voor een man die seksuele omgang heeft met een vrouw die onrein is.

16 De Heer sprak tot Mozes na de dood van de twee zonen van Aäron, die stierven nadat zij in de nabijheid van de Heer waren gekomen. ² De Heer gaf Mozes de opdracht: "Zeg tegen je broer Aäron dat hij niet zomaar op elk moment het Heilige achter het voorhangsel mag binnengaan, voor het verzoendeksel op de ark, anders zal hij sterven; want ik verschijn in de wolk boven het verzoendeksel. ³ Aäron moet het Heilige

binnengaan met een jonge stier voor een zondoffer en een ram voor een brandoffer. ⁴ Hij moet de heilige linnen tuniek dragen, met linnen onderkleding op zijn lichaam, en hij moet zich omgorden met de linnen gordel, en hij moet de linnen tulband dragen. Dit zijn heilige kledingstukken, dus hij moet zijn lichaam in water baden voordat hij ze aantrekt. ⁵ Hij moet uit de gemeenschap van de Israëlieten twee bokken nemen voor een zondoffer en één ram voor een brandoffer. ⁶ Aäron moet de stier voor zijn eigen zondoffer aanbieden om verzoening te doen voor zichzelf en zijn huis. ⁷ Hij moet dan de twee bokken nemen en ze voor de Heer presenteren bij de ingang van de tent van ontmoeting. ⁸ Aäron moet loten werpen over de twee bokken—één lot voor de Heer en het andere voor de zondenbok. ⁹ Aäron moet de bok waarop het lot voor de Heer valt aanbieden en deze als zondoffer offeren. ¹⁰ Maar de bok die door lot als zondenbok is gekozen, moet levend voor de Heer worden gepresenteerd om verzoening over hem te doen, om hem als zondenbok de woestijn in te sturen. ¹¹ Aäron moet de stier voor zijn eigen zondoffer brengen om verzoening te doen voor zichzelf en zijn huis, en hij moet de stier voor zijn eigen zondoffer slachten. ¹² Hij moet een vuurpan vol brandende kolen van het altaar voor de Heer nemen en twee handen vol fijngemalen geurige wierook, en deze binnen het voorhangsel brengen. ¹³ Hij moet de wierook op het vuur voor de Heer leggen, en de wolk van wierook zal het verzoendeksel boven de tafelen van de verbondswet bedekken, zodat hij niet zal sterven. ¹⁴ Hij moet wat van het bloed van de stier nemen en het met zijn vinger aan de voorkant van het verzoendeksel sprenkelen; hij moet er zeven keer met zijn vinger voor het verzoendeksel van sprenkelen. ¹⁵ Hij moet dan de bok voor het zondoffer voor het volk slachten en zijn bloed binnen het voorhangsel brengen, en ermee doen zoals hij met het bloed van de stier deed: het op het verzoendeksel en ervoor sprenkelen. ¹⁶ Op deze manier zal hij verzoening doen voor het Heilige vanwege de onreinheid en opstandigheid van de Israëlieten, wat hun zonden ook zijn geweest. Hij moet hetzelfde doen voor de tent van ontmoeting, die onder hen is in het midden van hun onreinheid. ¹⁷ Niemand mag in de tent van ontmoeting zijn vanaf het moment dat Aäron binnengaat om verzoening te doen in het Heilige

Leviticus

totdat hij naar buiten komt, nadat hij verzoening heeft gedaan voor zichzelf, zijn huis en de gehele gemeenschap van Israël. ¹⁸ Dan moet hij naar het altaar voor de Heer gaan en verzoening ervoor doen. Hij moet wat van het bloed van de stier en wat van het bloed van de bok nemen en het op alle hoorns van het altaar aanbrengen. ¹⁹ Hij moet er zeven keer met zijn vinger bloed op sprenkelen om het te reinigen en te heiligen van de onreinheid van de Israëlieten. ²⁰ Wanneer Aäron klaar is met het verzoenen van het Heilige, de tent van ontmoeting en het altaar, moet hij de levende bok naar voren brengen. ²¹ Hij moet beide handen op de kop van de levende bok leggen en erover al de ongerechtigheid en opstandigheid van de Israëlieten belijden—al hun zonden—en ze op de kop van de bok leggen. Hij moet de bok de woestijn in sturen onder de hoede van iemand die voor deze taak is aangesteld. ²² De bok zal al hun zonden op zich dragen naar een afgelegen plaats; en de man moet hem in de woestijn vrijlaten. ²³ Dan moet Aäron de tent van ontmoeting binnengaan en de linnen kledingstukken uittrekken die hij aantrok voordat hij het Heilige binnenging, en hij moet ze daar achterlaten. ²⁴ Hij moet zijn lichaam met water baden op een heilige plaats en zijn gewone kleding aantrekken. Dan moet hij naar buiten komen en zijn brandoffer en het brandoffer van het volk aanbieden, om verzoening te doen voor zichzelf en voor het volk. ²⁵ Hij moet het vet van het zondoffer op het altaar verbranden. ²⁶ De man die de bok als zondenbok vrijlaat, moet zijn kleren wassen en zijn lichaam met water baden; daarna mag hij het kamp binnenkomen. ²⁷ De stier en de bok voor de zondoffers, waarvan het bloed werd binnengebracht om verzoening te doen in het Heilige, moeten buiten het kamp worden gebracht; hun huiden, vlees en ingewanden moeten worden verbrand. ²⁸ De man die ze verbrandt, moet zijn kleren wassen en zijn lichaam met water baden; daarna mag hij het kamp binnenkomen. ²⁹ Dit zal een blijvende verordening voor jullie zijn: In de zevende maand, op de tiende dag, moeten jullie jezelf vernederen en geen werk verrichten, of je nu in het land geboren bent of een vreemdeling die onder jullie verblijft, ³⁰ want op deze dag zal er verzoening voor jullie worden gedaan, om jullie te reinigen. Voor de Heer zullen jullie rein zijn van al jullie zonden. ³¹ Het is een sabbat van plechtige rust, en jullie moeten jezelf vernederen; het is een blijvende

verordening. ³² De priester die gezalfd en gewijd is om zijn vader als hogepriester op te volgen, zal verzoening doen. Hij moet de heilige linnen kledingstukken aantrekken, ³³ en verzoening doen voor het heilige heiligdom, de tent van ontmoeting en het altaar. Hij moet ook verzoening doen voor de priesters en alle leden van de gemeenschap. ³⁴ Dit zal een blijvende verordening voor jullie zijn: Er moet eenmaal per jaar verzoening worden gedaan voor al de zonden van de Israëlieten.” En het werd gedaan, zoals de Heer Mozes gebod.

17 De Heer sprak tot Mozes en zei, ² “Spreek tot Aäron, zijn zonen en alle Israëlieten, en zeg tegen hen: ‘Dit is wat de Heer heeft geboden: ³ Elk lid van het huis van Israël dat een rund, een lam, of een geit offert in het kamp, of daarbuiten, ⁴ en het niet naar de ingang van de tent van ontmoeting brengt om het aan de Heer te offeren voor de tabernakel, zal schuldig zijn aan bloedvergieten. Die persoon heeft bloed vergoten en moet worden afgesneden van zijn volk. ⁵ Dit is zodat de Israëlieten hun offers, die zij nu in de open velden brengen, naar de Heer bij de ingang van de tent van ontmoeting brengen, naar de priester, en ze als vredeoffers aanbieden. ⁶ De priester zal het bloed sprenkelen op het altaar van de Heer bij de ingang van de tent van ontmoeting, en het vet verbranden als een aangename geur voor de Heer. ⁷ Zij mogen hun offers niet langer aan de bokdemonen brengen, met wie zij ontrouw zijn geweest. Dit moet een blijvende verordening zijn voor hen en voor toekomstige generaties.’ ⁸ “Zeg tegen hen: ‘Elke Israëliet of vreemdeling die onder hen woont en een brandoffer of offer brengt ⁹ en het niet naar de ingang van de tent van ontmoeting brengt om het aan de Heer te offeren, moet worden afgesneden van zijn volk. ¹⁰ Ik zal mijn aangezicht keren tegen elke Israëliet of vreemdeling die onder hen verblijft en enig bloed consumeert, en ik zal hen afsnijden van hun volk. ¹¹ Want het leven van een schepsel is in het bloed, en ik heb het aan jullie gegeven om verzoening te doen voor jullie zielen op het altaar; het is het bloed dat verzoening doet voor iemands leven. ¹² Daarom zeg ik tegen de Israëlieten: “Niemand van jullie mag bloed consumeren, noch mag enige vreemdeling die onder jullie verblijft bloed consumeren.” ¹³ Elke Israëliet of vreemdeling die onder jullie verblijft en een dier of vogel die gegeten mag worden jaagt, moet het bloed

Leviticus

eruit laten lopen en het met aarde bedekken, ¹⁴ omdat het leven van elk schepsel in zijn bloed is. Daarom heb ik tegen de Israëlieten gezegd: "Jullie mogen het bloed van geen enkel schepsel consumeren, omdat het leven van elk schepsel zijn bloed is; iedereen die het consumeert moet worden afgesneden." ¹⁵ Iedereen, of hij nu inheems is of vreemdeling, die iets eet dat dood gevonden is of door wilde dieren verscheurd, moet zijn kleren wassen en zich met water baden, en hij zal tot de avond ceremonieel onrein blijven; dan zal hij rein zijn. ¹⁶ Maar als zij hun kleren niet wassen en zichzelf niet baden, zullen zij de verantwoordelijkheid voor hun schuld dragen.

18 De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ² "Spreek tot de Israëlieten en zeg hun: 'Ik ben de Heer, uw God.' ³ U mag niet handelen zoals men doet in het land Egypte, waar u eens woonde, en u mag zich niet gedragen zoals men doet in het land Kanaän, waar Ik u naartoe breng. Volg hun gebruiken niet. ⁴ U zult mijn bepalingen naleven en mijn verordeningen in acht nemen, om daardoor te leven. Ik ben de Heer, uw God. ⁵ Daarom, houd mijn verordeningen en mijn bepalingen, want de persoon die ze volgt, zal daardoor leven. Ik ben de Heer. ⁶ 'Geen van u mag een naaste bloedverwant benaderen om seksuele relaties te hebben. Ik ben de Heer. ⁷ U zult de naaktheid van uw vader niet ontbloten, wat de naaktheid van uw moeder is. Zij is uw moeder; ontbloot haar naaktheid niet. ⁸ U zult de vrouw van uw vader niet helpen uitkleden, het is alsof u uw vader naakt maakt. ⁹ De naaktheid van uw zuster, of het nu de dochter van uw vader of van uw moeder is, of zij nu thuis of elders geboren is, zult u niet ontbloten. ¹⁰ U zult de naaktheid van de dochter van uw zoon of de dochter van uw dochter niet ontbloten, want hun naaktheid is de uwe. ¹¹ De naaktheid van de dochter van de vrouw van uw vader, die uw zuster is, zult u niet ontbloten. ¹² U zult de naaktheid van de zuster van uw vader niet ontbloten; zij is een naaste bloedverwant van uw vader. ¹³ U zult de naaktheid van de zuster van uw moeder niet ontbloten, want zij is een naaste bloedverwant van uw moeder. ¹⁴ U zult de naaktheid van de vrouw van de broer van uw vader niet ontbloten; zij is uw tante. ¹⁵ U zult uw schoondochter niet helpen uitkleden, want zij is de vrouw van uw zoon. ¹⁶ U zult de vrouw van uw broer niet helpen

uitkleden, want dat zou uw broer oneer aandoen. ¹⁷ U zult de naaktheid van een vrouw en haar dochter niet ontbloten, noch zult u de dochter van haar zoon of de dochter van haar dochter nemen om hun naaktheid te ontbloten; zij zijn naaste bloedverwanten. Het is een schanddaad. ¹⁸ U zult de zuster van uw vrouw niet als rivaalvrouw nemen om haar naaktheid te ontbloten terwijl uw vrouw leeft. ¹⁹ U zult een vrouw niet benaderen om haar naaktheid te ontbloten tijdens haar menstruatie-onreinheid. ²⁰ U zult geen seksuele relaties hebben met de vrouw van uw naaste, om met haar verontreinigd te worden. ²¹ U zult geen van uw kinderen geven om aan Molech geofferd te worden, noch zult u de naam van uw God ontheiligen. Ik ben de Heer. ²² U zult geen seksuele relaties hebben met een man zoals men dat met een vrouw doet; het is een gruwel. ²³ U zult geen seksuele relaties hebben met enig dier om daarmee verontreinigd te worden, noch zal een vrouw zich aan een dier aanbieden om ermee te paren; het is een verdorvenheid. ²⁴ Verontreinig uzelf niet met enige van deze dingen, want door al deze dingen zijn de volken die Ik voor u uitdrijf verontreinigd geraakt. ²⁵ Het land is verontreinigd geraakt, daarom heb Ik het gestraft voor zijn zonde, en het land heeft zijn inwoners uitgebraakt. ²⁶ Maar u moet mijn verordeningen en mijn bepalingen in acht nemen, en geen van deze gruweldaden begaan, noch de geboren inwoners, noch de vreemdeling die onder u verblijft. ²⁷ Want al deze gruweldaden zijn begaan door de mensen die voor u in het land woonden, en het land is verontreinigd geraakt. ²⁸ Zodat het land u niet uitbraakt wanneer u het verontreinigt, zoals het de volken heeft uitgebraakt die voor u waren. ²⁹ Want iedereen die een van deze gruweldaden begaat, die personen moeten uit hun volk worden afgesneden. ³⁰ Daarom, houd mijn voorschriften en volg geen van de verfoeilijke gebruiken die voor u werden beoefend, zodat u zichzelf er niet mee verontreinigt. Ik ben de Heer, uw God."

19 De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ² "Spreek tot de gehele vergadering van de kinderen van Israël en zeg tegen hen: 'Jullie zullen heilig zijn, want Ik, de Heer, jullie God, ben heilig. ³ Ieder van jullie moet zijn moeder en vader respecteren, en jullie moeten mijn sabbatten onderhouden. Ik ben de Heer, jullie God. ⁴ Keer je niet tot afgoden en maak voor jezelf geen goden van

Leviticus

gegoten metaal. Ik ben de Heer, jullie God. ⁵ Wanneer je een offer van vredeoffers aan de Heer brengt, moet je het zo aanbieden dat het namens jou geaccepteerd wordt. ⁶ Het moet gegeten worden op de dag dat je het aanbiedt, of op de volgende dag; alles wat overblijft tot de derde dag moet met vuur verbrand worden. ⁷ Als er iets van gegeten wordt op de derde dag, wordt het als onrein beschouwd en zal het niet geaccepteerd worden. ⁸ Iedereen die ervan eet, zal de gevolgen van zijn schuld dragen, want hij heeft wat heilig is voor de Heer ontheiligd; die persoon zal van zijn volk afgesneden worden. ⁹ Wanneer je de oogst van je land binnenhaalt, oogst dan niet tot aan de uiterste randen van je veld en verzamel de nalezingen van je oogst niet. ¹⁰ Ga niet opnieuw door je wijngaard of verzamel de gevallen druiven niet. Laat ze voor de armen en de vreemdeling. Ik ben de Heer, jullie God. ¹¹ Jullie zullen niet stelen, noch liegen, noch elkaar bedriegen. ¹² Jullie zullen niet vals zweren bij mijn naam, waardoor je de naam van je God ontheiligt. Ik ben de Heer. ¹³ Bedrieg of beroof je naaste niet. Houd het loon van een dagloner niet tot de volgende ochtend achter. ¹⁴ Vervloek de doven niet en leg geen struikelblok voor de blinden, maar vrees je God. Ik ben de Heer. ¹⁵ Verdraai het recht niet; toon geen partijdigheid voor de armen of begunstiging voor de groten, maar oordeel je naaste eerlijk. ¹⁶ Verspreid geen schadelijke geruchten onder je volk. Handel niet op een manier die het leven van je naaste in gevaar brengt. Ik ben de Heer. ¹⁷ Haat je landgenoot niet in je hart. Berisp je naaste openlijk zodat je niet deelt in zijn schuld. ¹⁸ Zoek geen wraak en koester geen wrok tegen iemand van je volk, maar heb je naaste lief als jezelf. Ik ben de Heer. ¹⁹ Houd mijn verordeningen. Kweek geen verschillende soorten dieren. Plant je veld niet met twee soorten zaad. Draag geen kleding die geweven is van twee soorten materiaal. ²⁰ Als een man seksuele betrekkingen heeft met een vrouw die een slavin is en aan een andere man is beloofd, maar die niet is vrijgekocht of haar vrijheid heeft gekregen, moet er een passende straf zijn. Ze zullen niet ter dood gebracht worden, omdat zij niet vrij was. ²¹ De man moet een ram naar de ingang van de tent van ontmoeting brengen als schuldoffer voor de Heer. ²² Met de ram van het schuldoffer zal de priester verzoening voor hem doen voor de Heer voor de zonde die hij heeft begaan, en zijn zonde zal

vergeven worden. ²³ Wanneer je het land binnengaat en een vruchtboom van welke soort dan ook plant, beschouw zijn vrucht als verboden. Drie jaar lang zal het voor jullie verboden zijn; het mag niet gegeten worden. ²⁴ In het vierde jaar zal al zijn vrucht heilig zijn, een lofoffer voor de Heer. ²⁵ Maar in het vijfde jaar mogen jullie zijn vrucht eten, zodat zijn opbrengst voor jullie zal toenemen. Ik ben de Heer, jullie God. ²⁶ Jullie zullen geen vlees eten met het bloed er nog in. Jullie zullen geen waarzeggerij beoefenen of voortekenen zoeken. ²⁷ Knip het haar aan de zijkanten van je hoofd niet en knip de randen van je baard niet af. ²⁸ Merk je lichaam niet voor de doden en zet geen tatoeages op jezelf. Ik ben de Heer. ²⁹ Ontheilig je dochter niet door haar tot prostituee te maken, anders zal het land tot prostitutie vervallen en vol van slechtheid worden. ³⁰ Onderhoud mijn sabbatten en toon eerbied voor mijn heiligdom. Ik ben de Heer. ³¹ Keer je niet tot degenen die beweren met geesten te communiceren of zoek geen raad bij degenen die de doden raadplegen, want je zult door hen verontreinigd worden. Ik ben de Heer, jullie God. ³² Sta op in de aanwezigheid van de ouderen, toon respect voor de ouderen en vrees je God. Ik ben de Heer. ³³ Wanneer een vreemdeling bij jullie in het land verblijft, behandel hem dan niet slecht. ³⁴ De vreemdeling die bij jullie verblijft, moet als een inboorling behandeld worden. Heb hem lief als jezelf, want jullie waren vreemdelingen in Egypte. Ik ben de Heer, jullie God. ³⁵ Gebruik geen oneerlijke maten bij het bepalen van lengte, gewicht of hoeveelheid. ³⁶ Gebruik nauwkeurige weegschalen en eerlijke gewichten, een eerlijke efa en een eerlijke hin. Ik ben de Heer, jullie God, die jullie uit Egypte heeft geleid. ³⁷ Onderhoud al mijn verordeningen en al mijn wetten en volg ze. Ik ben de Heer."

20 De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ² "Spreek tot de Israëlieten: 'Elke Israëliet of elke vreemdeling die in Israël verblijft en een van zijn kinderen aan Molek offert, moet zeker ter dood gebracht worden. Het volk van het land zal hem stenigen. ³ Ik zal mijn aangezicht tegen die man keren en hem uit zijn volk verwijderen, omdat hij zijn kinderen aan Molek heeft gegeven, mijn heiligdom heeft verontreinigd en mijn heilige naam heeft ontheiligd. ⁴ Als het volk van het land een oogje dichtknijpt wanneer die man zijn kinderen aan Molek geeft en hem niet ter dood brengt, ⁵ zal ik

Leviticus

mijn aangezicht tegen die man en zijn familie keren en hen uit hun volk verwijderen, samen met allen die hem volgen in het zich prostitueren met Molek. ⁶ 'Als iemand zich wendt tot mediums en spiritisten om zich met hen te prostitueren, zal ik mijn aangezicht tegen die persoon keren en hem uit zijn volk verwijderen. ⁷ Heilig uzelf en wees apart gezet, want ik ben de Heer, uw God. ⁸ Houd mijn verordeningen en pas ze toe. Ik ben de Heer, die u heiligt. ⁹ 'Iedereen die zijn vader of moeder vervloekt, zal zeker ter dood gebracht worden. Zij hebben hun vader of moeder vervloekt; hun bloed zal op hun eigen hoofd zijn. ¹⁰ 'Als een man overspel pleegt met de vrouw van een ander, zullen zowel de overspelige als de overspelige vrouw zeker ter dood gebracht worden. ¹¹ 'Als een man seksuele betrekkingen heeft met de vrouw van zijn vader, heeft hij de naaktheid van zijn vader ontbloot. Beiden zullen zeker ter dood gebracht worden; hun bloed zal op hun eigen hoofd zijn. ¹² 'Als een man seksuele betrekkingen heeft met zijn schoondochter, zullen beiden zeker ter dood gebracht worden. Zij hebben een verdorvenheid begaan; hun bloed zal op hun eigen hoofd zijn. ¹³ 'Als een man seksuele betrekkingen heeft met een andere man zoals met een vrouw, hebben beiden een gruwelijke daad begaan. Zij zullen zeker ter dood gebracht worden; hun bloed zal op hun eigen hoofd zijn. ¹⁴ 'Als een man trouwt met een vrouw en haar moeder, is het een goddeloosheid. Zowel hij als zij zullen met vuur verbrand worden, zodat er geen goddeloosheid onder u zal zijn. ¹⁵ 'Als een man seksuele betrekkingen heeft met een dier, zal hij zeker ter dood gebracht worden, en u zult het dier doden. ¹⁶ 'Als een vrouw een dier nadert om er seksuele betrekkingen mee te hebben, zult u zowel de vrouw als het dier doden. Zij zullen zeker ter dood gebracht worden; hun bloed zal op hun eigen hoofd zijn. ¹⁷ 'Als een man zijn zuster trouwt, de dochter van zijn vader of zijn moeder, en zij hebben seksuele betrekkingen, is het een schande. Zij zullen in het zicht van hun volk afgesneden worden. Hij heeft de naaktheid van zijn zuster ontbloot en zal zijn schuld dragen. ¹⁸ 'Als een man seksuele betrekkingen heeft met een vrouw tijdens haar menstruatieperiode, heeft hij de bron van haar vloeïing blootgelegd, en zij heeft het ontbloot. Beiden zullen uit hun volk afgesneden worden. ¹⁹ 'U zult de naaktheid van de zuster van uw moeder of de zuster van uw vader niet ontbloten, want dat zou een

naaste verwant onteren; beiden zullen hun schuld dragen. ²⁰ 'Als een man seksuele betrekkingen heeft met zijn tante, heeft hij de naaktheid van zijn oom ontbloot. Zij zullen hun zonde dragen; zij zullen kinderloos sterven. ²¹ 'Als een man trouwt met de vrouw van zijn broer, is het een daad van onreinheid; hij heeft de naaktheid van zijn broer ontbloot. Zij zullen kinderloos zijn. ²² 'Houd al mijn verordeningen en wetten en volg ze, zodat het land waarheen ik u breng om te wonen, u niet uitspuwt. ²³ U mag de gebruiken van de volken die ik voor u uitdrijft niet volgen, want zij deden al deze dingen, en ik verafschuwde hen. ²⁴ Maar ik heb tot u gezegd: "U zult hun land erven; ik zal het u geven als een erfenis, een land vloeiend van melk en honing." Ik ben de Heer, uw God, die u apart heeft gezet van de volken. ²⁵ 'U moet daarom onderscheid maken tussen reine en onreine dieren en tussen onreine en reine vogels. Verontreinig uzelf niet door enig dier of vogel of iets dat over de grond kruipt—die ik voor u als onrein heb apart gezet. ²⁶ U zult heilig voor mij zijn omdat ik, de Heer, heilig ben, en ik heb u apart gezet van de volken om van mij te zijn. ²⁷ 'Een man of vrouw die een medium of spiritist onder u is, moet ter dood gebracht worden. U zult hen stenigen; hun bloed zal op hun eigen hoofd zijn."

21 De Heer sprak tot Mozes en zei: "Spreek tot de priesters, de zonen van Aäron, en verklaar hun: 'Een priester mag zich niet verontreinigen voor een overleden persoon onder zijn volk, ² behalve voor zijn naaste verwanten, zoals zijn moeder, vader, zoon, dochter, of broer, ³ en ook voor zijn ongehuwde zuster die van hem afhankelijk is, omdat zij geen man heeft; voor haar mag hij zich verontreinigen. ⁴ Hij mag zich niet verontreinigen voor degenen die door huwelijk verwant zijn, en zo zichzelf ontheiligen. ⁵ Priesters mogen geen kale plekken op hun hoofd maken, de randen van hun baarden niet afscheren, of sneden in hun lichaam maken. ⁶ Zij moeten heilig zijn voor hun God en de naam van hun God niet ontheiligen, want zij brengen de vuuroffers van de Heer, het voedsel van hun God; daarom moeten zij heilig zijn. ⁷ Zij mogen niet trouwen met een vrouw die een prostituee is of ontheilgd is, noch mogen zij trouwen met een vrouw die van haar man gescheiden is, want zij zijn heilig voor hun God. ⁸ Daarom, beschouw hen als heilig, omdat zij het voedsel van uw God aanbieden. Zij zullen heilig voor u zijn, want Ik, de Heer, die u

Leviticus

heiligt, ben heilig. ⁹ Als de dochter van een priester zichzelf ontheiligt door een prostituee te worden, brengt zij schande over haar vader; zij moet met vuur verbrand worden. ¹⁰ De hogepriester, degene onder zijn broeders op wiens hoofd de zalfolie is gegoten en die is gewijd om de gewaden te dragen, mag zijn haar niet onverzorgd laten of zijn kleren scheuren. ¹¹ Hij mag geen enkel dode lichaam benaderen, noch zichzelf verontreinigen, zelfs niet voor zijn vader of moeder, ¹² noch het heilighdom van zijn God verlaten of het ontheiligen, want de wijding van de zalfolie van zijn God is op hem. Ik ben de Heer. ¹³ Hij moet trouwen met een vrouw in haar maagdelijkheid. ¹⁴ Hij mag niet trouwen met een weduwe, een gescheiden vrouw, of een vrouw ontheiligt door prostitutie, maar hij moet een maagd uit zijn eigen volk nemen, ¹⁵ zodat hij zijn nakomelingen onder zijn volk niet ontheiligt. Ik ben de Heer, die hem heiligt.” ¹⁶ De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ¹⁷ “Spreek tot Aäron en zeg: ‘Geen van uw nakomelingen in hun generaties die een gebrek heeft, mag naderen om het voedsel van zijn God aan te bieden. ¹⁸ Geen man die enig gebrek heeft, mag naderen: geen man die blind is, of mank, of een misvormd gezicht heeft, of enige opvallende misvorming, ¹⁹ of iemand met een gebroken voet of hand, ²⁰ of die een bochel of een dwerg is, of die een gebrek in zijn oog heeft, of etterende zweren, korsten, of verbrijzelde testikels heeft. ²¹ Geen nakomeling van Aäron de priester die enig gebrek heeft, mag naderen om de vuuroffers aan de Heer aan te bieden. Hij heeft een gebrek; hij mag niet naderen om het voedsel van zijn God aan te bieden. ²² Hij mag wel het voedsel van zijn God eten, zowel de meest heilige als de heilige delen, ²³ maar vanwege zijn gebrek mag hij niet het voorhangsel naderen of het altaar naderen, opdat hij mijn heilighdommen niet ontheiligt. Ik ben de Heer, die hen heiligt.” ²⁴ Mozes deelde deze instructies toen mee aan Aäron, zijn zonen, en alle Israëlieten.

22 De Heer sprak tot Mozes en zei, ² “Zeg tegen Aäron en zijn zonen dat zij zorgvuldig omgaan met de heilige offers die de Israëlieten aan Mij wijden, zodat zij Mijn heilige naam niet ontheiligen. Ik ben de Heer. ³ “Zeg tegen hen: ‘Gedurende uw generaties, als een van uw nakomelingen de heilige gaven nadert die aan de Heer zijn gewijd terwijl hij ceremonieel onrein is, zal die persoon uit Mijn aanwezigheid worden afgesneden. Ik ben de Heer. ⁴ ‘Geen nakomeling van

Aäron die een verontreinigende huidziekte of een vloeïing heeft, mag de heilige offers eten totdat hij rein is. Hij zal ook onrein zijn als hij iets aanraakt dat door een lijk onrein is gemaakt of een man die een zaadlozing heeft gehad, ⁵ of als hij een kruipend dier aanraakt dat hem onrein maakt, of een persoon door wie hij onrein wordt, wat zijn onreinheid ook mag zijn. ⁶ De persoon die iets dergelijks aanraakt, zal onrein zijn tot de avond en mag geen van de heilige offers eten tenzij hij zijn lichaam in water heeft gewassen. ⁷ Wanneer de zon ondergaat, zal hij rein zijn, en daarna mag hij van de heilige offers eten, want het is zijn voedsel. ⁸ Hij mag niets eten dat natuurlijk sterft of door wilde dieren is verscheurd, waardoor hij onrein wordt. Ik ben de Heer. ⁹ “Zij moeten hun taken voor Mij uitvoeren op een manier dat zij geen schuld oplopen en daardoor sterven, want zij ontheiligen het. Ik ben de Heer die hen heilig maakt. ¹⁰ ‘Geen buitenstaander mag het heilige offer eten; een vreemdeling die bij de priester verblijft of een ingehuurd arbeider mag het niet eten. ¹¹ Maar als een priester een slaaf met zijn geld koopt, mag die persoon ervan eten, en zij die in zijn huisgezin zijn geboren, mogen van zijn voedsel eten. ¹² Als de dochter van een priester met een leek trouwt, mag zij niet van de heilige bijdragen eten. ¹³ Maar als de dochter van een priester weduwe wordt of gescheiden is en geen kinderen heeft, en zij keert terug naar het huis van haar vader zoals in haar jeugd, mag zij van het voedsel van haar vader eten; maar geen buitenstaander mag ervan eten. ¹⁴ Als iemand onbedoeld een heilig offer eet, moet hij de priester vergoeden voor het offer en een vijfde van de waarde eraan toevoegen. ¹⁵ De priesters moeten ervoor zorgen dat de heilige offers die door de Israëlieten aan de Heer worden gepresenteerd met respect worden behandeld ¹⁶ door hen toe te staan de heilige offers te eten en daardoor schuld op zich te laden die restitutie vereist. Ik ben de Heer die hen heilig maakt.” ¹⁷ De Heer sprak tot Mozes, ¹⁸ “Spreek tot Aäron, zijn zonen, en alle Israëlieten en zeg tegen hen: ‘Als iemand van u—of het nu een Israëliet is of een vreemdeling die in Israël verblijft—een geschenk als brandoffer aan de Heer aanbiedt, om een gelofte te vervullen of als een vrijwillige gave, ¹⁹ moet het een mannelijk dier zonder gebrek zijn van het vee, de schapen of de geiten, zodat het namens u kan worden geaccepteerd. ²⁰ Bied niets met een gebrek aan, want het zal niet namens u worden

Leviticus

geaccepteerd. ²¹ Wanneer iemand een gemeenschapsoffer aan de Heer brengt om een speciale gelofte te vervullen of als een vrijwillige gave van de kudde of de schapen, moet het zonder gebrek of vlek zijn om aanvaardbaar te zijn. ²² Bied de Heer niets aan dat blind, gewond of verminkt is, of met wratten, etterende of lopende zweren. Plaats geen van deze op het altaar als een voedseloffer dat aan de Heer wordt gepresenteerd. ²³ U mag echter een os of een schaap dat misvormd of gedrongen is als een vrijwillige gave aanbieden, maar het zal niet worden geaccepteerd ter vervulling van een gelofte. ²⁴ Bied de Heer geen dier aan waarvan de testikels zijn gekneusd, verbrijzeld, gescheurd of afgesneden. Doe dit niet in uw land, ²⁵ en accepteer dergelijke dieren niet van een vreemdeling om als het voedsel van uw God aan te bieden. Zij zullen niet namens u worden geaccepteerd, want zij zijn misvormd en hebben gebreken." ²⁶ De Heer sprak tot Mozes, ²⁷ "Wanneer een kalf, lam of geit wordt geboren, moet het zeven dagen bij zijn moeder blijven. Vanaf de achtste dag zal het aanvaardbaar zijn als een voedseloffer dat aan de Heer wordt gepresenteerd. ²⁸ Vermijd het slachten van een koe of een schaap samen met haar jong op dezelfde dag. ²⁹ "Wanneer u een dankoffer aan de Heer aanbiedt, doe dit op een manier die ervoor zorgt dat het namens u wordt geaccepteerd. ³⁰ Het moet op dezelfde dag worden gegeten; laat er niets van tot de ochtend over. Ik ben de Heer. ³¹ "Houd Mijn geboden en volg ze. Ik ben de Heer. ³² Onheilig Mijn heilige naam niet, want Ik moet door de Israëlieten als heilig worden erkend. Ik ben de Heer die u heilig maakt, ³³ en die u uit Egypte heeft bevrijd om uw God te zijn. Ik ben de Heer."

23 De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ² "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: 'Dit zijn de door de Heer vastgestelde tijden, die u als heilige samenkomsten moet uitroepen—Mijn vastgestelde feesten zijn deze: ³ Zes dagen mag er gewerkt worden, maar de zevende dag is een sabbat van volledige rust, een heilige samenkomst. U mag geen werk verrichten; het is een sabbat voor de Heer in al uw woonplaatsen. ⁴ Dit zijn de door de Heer vastgestelde tijden, heilige samenkomsten, die u op de vastgestelde tijden moet uitroepen: ⁵ Op de veertiende dag van de eerste maand, bij het vallen van de avond, wordt het Pascha van de Heer gevierd. ⁶ Op de vijftiende dag van dezelfde maand is het

Feest van de Ongezuurde Broden voor de Heer; zeven dagen lang moet u brood zonder gist eten. ⁷ Op de eerste dag moet u een heilige samenkomst houden; u mag geen gewoon werk verrichten. ⁸ Zeven dagen lang moet u een offergave door vuur aan de Heer brengen. Op de zevende dag moet u een heilige samenkomst houden; u mag geen gewoon werk verrichten." ⁹ De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ¹⁰ "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: 'Wanneer u het land binnengaat dat Ik u ga geven en u de oogst ervan binnenhaalt, breng dan een schoof van de eerste graanoogst naar de priester. ¹¹ Hij moet de schoof voor de Heer bewegen zodat het voor u aanvaardbaar is; de priester moet het bewegen op de dag na de sabbat. ¹² Op de dag dat u de schoof beweegt, moet u een eenjarig mannelijk lam zonder gebrek als brandoffer aan de Heer aanbieden, ¹³ samen met het graanoffer van twee tienden van een efa van het beste meel, gemengd met olie, een offergave door vuur aan de Heer, een aangename geur, en het plengoffer van een kwart hin wijn. ¹⁴ U mag geen brood, geroosterd of nieuw graan eten, tot op de dag dat u deze offergave aan uw God brengt. Dit moet een blijvende verordening zijn voor de komende generaties, waar u ook woont. ¹⁵ Vanaf de dag na de sabbat, de dag dat u de schoof van het beweegoffer bracht, moet u zeven volle weken tellen. ¹⁶ Tel vijftig dagen tot de dag na de zevende sabbat, en dan moet u een nieuw graanoffer aan de Heer brengen. ¹⁷ Breng vanuit uw woonplaatsen twee broden gemaakt van twee tienden van een efa van het beste meel, gebakken met gist, als een beweegoffer van de eerstelingen aan de Heer. ¹⁸ Bij dit brood moet u zeven eenjarige mannelijke lammeren zonder gebrek, één jonge stier en twee rammen aanbieden. Zij moeten een brandoffer aan de Heer zijn, met hun graanoffers en plengoffers, een offergave door vuur, een aangename geur voor de Heer. ¹⁹ Offer dan één mannelijke geit als zondoffer en twee eenjarige lammeren als vredeoffer. ²⁰ De priester moet de twee lammeren voor de Heer bewegen als een beweegoffer, samen met het brood van de eerstelingen. Zij zijn een heilig offer aan de Heer voor de priester. ²¹ Op diezelfde dag moet u een heilige samenkomst uitroepen en geen gewoon werk verrichten. Dit moet een blijvende verordening zijn voor de komende generaties, waar u ook woont. ²² Wanneer u de oogst van uw land binnenhaalt, mag u

Leviticus

niet tot aan de randen van uw veld oogsten of de nalezing van uw oogst bijeenrapen. Laat ze voor de armen en de vreemdelingen die onder u wonen. Ik ben de Heer uw God.”²³ De Heer sprak toen opnieuw tot Mozes en zei,²⁴ “Spreek tot de Israëlieten en zeg: ‘Op de eerste dag van de zevende maand moet u een rustdag hebben, een gedenkdag uitgeroepen met bazuingeschal, een heilige samenkomst.’²⁵ U mag geen gewoon werk verrichten, maar u moet een offergave door vuur aan de Heer brengen.”²⁶ De Heer sprak toen tot Mozes en zei,²⁷ “Op de tiende dag van deze zevende maand is de Grote Verzoendag. Houd een heilige samenkomst en verootmoedig uzelf, en breng een offergave door vuur aan de Heer.”²⁸ U mag op die dag geen werk verrichten, want het is de Grote Verzoendag, om verzoening voor u te doen voor de Heer uw God.²⁹ Iedereen die zich op die dag niet verootmoedigt, moet van zijn volk afgesneden worden.³⁰ Ik zal uit mijn volk iedereen vernietigen die op die dag werk verricht.³¹ U moet zich van al het werk onthouden. Dit moet een blijvende verordening zijn voor de komende generaties, waar u ook woont.³² Het is een sabbat van volledige rust voor u, en u moet uzelf verootmoedigen. Vanaf de avond van de negende dag van de maand tot de volgende avond moet u uw sabbat onderhouden.”³³ De Heer sprak toen opnieuw tot Mozes en zei,³⁴ “Spreek tot de Israëlieten en zeg: ‘Op de vijftiende dag van deze zevende maand is het Loofhuttenfeest, zeven dagen lang voor de Heer.’³⁵ Op de eerste dag is er een heilige samenkomst; u mag geen gewoon werk verrichten.”³⁶ Zeven dagen lang moet u een offergave door vuur aan de Heer brengen, en op de achtste dag moet u een heilige samenkomst houden en een offergave door vuur aan de Heer brengen. Het is een afsluitende speciale samenkomst; u mag geen gewoon werk verrichten.”³⁷ Dit zijn de door de Heer vastgestelde feesten, die u als heilige samenkomsten moet uitroepen voor het brengen van offergaven door vuur aan de Heer—brandoffers en graanoffers, slachtoffers en plengoffers, de vereiste van elke dag op zijn eigen dag—³⁸ naast die van de sabbatten van de Heer, en naast uw geschenken en al uw geloften en vrijwillige offers, die u aan de Heer geeft.³⁹ Op de vijftiende dag van de zevende maand, wanneer u de oogst van het land hebt binnengehaald, moet u het feest voor de Heer zeven dagen vieren; de eerste dag is een rustdag, en

de achtste dag is ook een rustdag.⁴⁰ Op de eerste dag moet u takken nemen van weelderige bomen, van palmen, wilgen en andere loofbomen, en u verheugen voor de Heer uw God, zeven dagen lang.⁴¹ Vier het als een feest voor de Heer, zeven dagen per jaar. Dit moet een blijvende verordening zijn voor de komende generaties; vier het in de zevende maand.⁴² Woon zeven dagen in tijdelijke onderkomens; alle inheemse Israëlieten moeten in zulke onderkomens wonen,⁴³ zodat uw nakomelingen weten dat Ik de Israëlieten in tijdelijke onderkomens liet wonen toen Ik hen uit Egypte leidde. Ik ben de Heer uw God.”⁴⁴ Zo verklaarde Mozes aan de Israëlieten de door de Heer vastgestelde feesten.

24 De Heer sprak toen tot Mozes en zei,² “Beveel de Israëlieten om je zuivere olie van geperste olijven te brengen voor het licht, zodat de lampen voortdurend kunnen branden.”³ Buiten het voorhangsel van de getuigenis in de tent van ontmoeting, zal Aäron de lampen verzorgen voor de Heer van de avond tot de ochtend, voortdurend. Dit zal een blijvende verordening zijn voor alle generaties.⁴ De lampen op de zuivere gouden kandelaar voor de Heer moeten voortdurend in orde worden gehouden.⁵ “Neem fijn meel en bak er twaalf broden mee, gebruik twee tienden van een efa voor elk brood.⁶ Rangschik ze in twee rijen, zes in elke rij, op de tafel van zuiver goud voor de Heer.”⁷ Plaats zuivere wierook op elke rij, als een gedenkdeel om het brood te vertegenwoordigen, een vuuroffer voor de Heer.⁸ Dit brood moet regelmatig voor de Heer worden neergelegd, elke sabbat, als een eeuwigdurend verbond voor de Israëlieten.”⁹ Het zal toebehoren aan Aäron en zijn zonen, die het op een heilige plaats moeten eten, want het is een zeer heilig deel van hun eeuwigdurende aandeel in de vuuroffers voor de Heer.”¹⁰ Nu ging de zoon van een Israëlitische vrouw en een Egyptische vader onder de Israëlieten uit, en er ontstond een gevecht in het kamp tussen hem en een Israëlitische man.¹¹ De zoon van de Israëlitische vrouw lasterde de Naam en vervloekte. Dus brachten ze hem naar Mozes. (De naam van zijn moeder was Selomit, de dochter van Dibri, van de stam van Dan.)¹² Ze hielden hem in hechtenis totdat ze de wil van de Heer met betrekking tot hem konden bepalen.¹³ De Heer sprak toen tot Mozes en zei,¹⁴ “Breng de lasteraar buiten het kamp. Allen die hem hoorden,

Leviticus

moeten hun handen op zijn hoofd leggen, en de gehele gemeenschap moet hem stenigen. ¹⁵ Zeg tegen de Israëlieten: 'Iedereen die zijn God vervloekt, zal de verantwoordelijkheid voor zijn zonde dragen; ¹⁶ iedereen die de naam van de Heer lastert, moet ter dood worden gebracht. De gehele gemeenschap zal hen stenigen. Of het nu een vreemdeling of een inheemse is, wanneer zij de Naam lasteren, moeten zij ter dood worden gebracht. ¹⁷ "Iedereen die een mensenleven neemt, moet ter dood worden gebracht. ¹⁸ Iedereen die het leven van een dier neemt, moet vergoeding geven, leven voor leven. ¹⁹ Als iemand zijn naaste verwondt, moet hetzelfde met hem worden gedaan: ²⁰ breuk voor breuk, oog voor oog, tand voor tand. Zoals zij een ander hebben verwond, zo zal het hun worden aangedaan. ²¹ Wie een dier doodt, moet vergoeding geven, maar wie een mens doodt, moet ter dood worden gebracht. ²² U zult dezelfde wet hebben voor de vreemdeling en de inheemse. Ik ben de Heer uw God.'" ²³ Toen sprak Mozes tot de Israëlieten, en zij brachten de lasteraar buiten het kamp en stenigden hem. De Israëlieten deden precies zoals de Heer Mozes had geboden.

25 De Heer sprak tot Mozes op de berg Sinaï, ² "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: 'Wanneer jullie het land binnengaan dat ik jullie geef, moet het land een sabbat voor de Heer houden. ³ Zes jaar mogen jullie je velden inzaaien en je wijngaarden snoeien en de opbrengst verzamelen, ⁴ maar in het zevende jaar moet het land een sabbatsrust hebben, een sabbat voor de Heer; jullie mogen je velden niet inzaaien of je wijngaarden snoeien. ⁵ Jullie mogen niet oogsten wat vanzelf groeit of de druiven verzamelen van je ongesnoeide wijnstokken; het land moet een jaar van rust hebben. ⁶ Wat het land voortbrengt tijdens het sabbatsjaar zal voedsel voor jullie zijn—voor jezelf, je mannelijke en vrouwelijke dienaren, en de gehuurde arbeider en vreemdeling die bij jullie woont, ⁷ en ook voor je vee en de wilde dieren in je land. Wat het land voortbrengt mag gegeten worden. ⁸ "Jullie moeten zeven sabbatsjaren tellen—zeven keer zeven jaar—zodat de zeven sabbatsjaren een periode van negenenveertig jaar vormen. ⁹ Laat dan op de tiende dag van de zevende maand een bazuin klinken door het hele land; op de Verzoendag moeten jullie de bazuin laten klinken door heel jullie land. ¹⁰ Heilig het vijftigste jaar en verkondig vrijheid in het land

voor al zijn inwoners. Het zal een jubeljaar voor jullie zijn; ieder van jullie zal terugkeren naar zijn bezit en naar zijn familie. ¹¹ Het vijftigste jaar zal een jubeljaar voor jullie zijn; jullie mogen niet zaaien, noch oogsten wat vanzelf groeit, noch druiven verzamelen van ongesnoeide wijnstokken. ¹² Want het is een jubeljaar en het zal heilig voor jullie zijn; jullie mogen alleen eten wat direct van de velden wordt genomen. ¹³ "In dit Jubeljaar zal ieder van jullie terugkeren naar zijn bezit. ¹⁴ "Als jullie land verkopen aan een van je eigen mensen of land van hen kopen, maak dan geen misbruik van elkaar. ¹⁵ Jullie moeten van je eigen mensen kopen op basis van het aantal jaren sinds het Jubeljaar, en zij moeten aan jullie verkopen volgens het aantal jaren dat nog over is voor het oogsten van gewassen. ¹⁶ In verhouding tot een groter aantal jaren moet je de prijs verhogen, en in verhouding tot een kleiner aantal jaren moet je de prijs verlagen, omdat het het aantal gewassen is dat aan jullie wordt verkocht. ¹⁷ Maak geen misbruik van elkaar, maar vrees je God; want Ik ben de Heer jullie God. ¹⁸ "Volg mijn decreten en wees zorgvuldig in het naleven van mijn wetten, en jullie zullen veilig in het land leven. ¹⁹ Dan zal het land zijn opbrengst geven, en jullie zullen je verzadigen en er veilig op leven. ²⁰ Jullie kunnen vragen: "Wat zullen we eten in het zevende jaar als we onze gewassen niet planten of oogsten?" ²¹ Ik zal mijn zegen voor jullie gebieden in het zesde jaar, zodat het land genoeg zal opleveren voor drie jaar. ²² Terwijl jullie zaaien in het achtste jaar, zullen jullie eten van de oude opbrengst en daaruit blijven eten tot het negende jaar wanneer de nieuwe oogst binnenkomt. ²³ "Het land mag niet permanent verkocht worden, omdat het land van Mij is en jullie in mijn land verblijven als zwervers en gasten. ²⁴ Door het hele land dat jullie als bezit hebben, moeten jullie de verlossing van het land verzekeren. ²⁵ "Als een van je medebroeders verarmt en een deel van hun eigendom verkoopt, moet hun naaste verwant komen en terugkopen wat zij hebben verkocht. ²⁶ Als er niemand is om het voor hen te verlossen, maar zij later welvarend worden en genoeg middelen verwerven om het zelf te verlossen, ²⁷ moeten zij de waarde berekenen voor de jaren sinds zij het verkochten en het saldo terugbetalen aan degene aan wie zij het verkochten; dan kunnen zij terugkeren naar hun eigendom. ²⁸ Maar als zij niet de middelen verwerven om terug te

Leviticus

betalen, blijft wat verkocht is bij de koper tot het Jubeljaar. Het zal in het Jubeljaar worden teruggegeven, en dan kunnen zij terugkeren naar hun eigendom. ²⁹ "Iemand die een huis in een ommuurde stad verkoopt, behoudt het recht van verlossing voor een vol jaar na de verkoop. Gedurende die tijd mag de verkoper het terugkopen.

³⁰ Als het niet wordt verlost voordat een volledig jaar is verstreken, zal het huis in de ommuurde stad permanent toebehoren aan de koper en hun nakomelingen. Het mag niet worden teruggegeven in het Jubeljaar. ³¹ Echter, huizen in dorpen zonder muren eromheen moeten worden beschouwd als onderdeel van het open veld. Zij kunnen worden verlost, en zij moeten worden teruggegeven in het Jubeljaar. ³² "De Levieten hebben het eeuwige recht om hun huizen in de Levitische steden, die zij bezitten, te verlossen. ³³ Dus het eigendom van de Levieten is verlosbaar—dat wil zeggen, een huis verkocht in een stad die zij bezitten—en moet worden teruggegeven in het Jubeljaar, omdat de huizen in de steden van de Levieten hun bezit zijn onder de Israëlieten. ³⁴ Toch moet het weiland dat bij hun steden hoort onverkocht blijven; het is hun blijvend bezit. ³⁵ "Als een van je medebroeders verarmt en zichzelf niet kan onderhouden onder jullie, help hen zoals je een vreemdeling en gast zou helpen, zodat zij onder jullie kunnen blijven leven. ³⁶ Reken hen geen rente aan of zoek geen winst van hen, maar vrees je God, zodat zij onder jullie kunnen blijven leven. ³⁷ Je mag hen geen geld lenen met rente of voedsel verkopen voor winst. ³⁸ Ik ben de Heer jullie God, die jullie uit Egypte heeft bevrijd om jullie het land Kanaän te geven en jullie God te zijn.

³⁹ "Als een van je medebroeders verarmt en zichzelf aan jullie verkoopt, behandel hen dan niet als slaven.

⁴⁰ Zij moeten worden beschouwd als gehuurde arbeiders of tijdelijke bewoners onder jullie; zij moeten voor jullie werken tot het Jubeljaar. ⁴¹ Dan moeten zij en hun kinderen worden vrijgelaten, en zij zullen terugkeren naar hun eigen clans en naar het bezit van hun voorouders. ⁴² Want de Israëlieten zijn mijn dienaren, die ik uit Egypte heb gebracht, zij mogen niet als slaven worden verkocht. ⁴³ Heers niet met hardheid over hen, maar vrees je God. ⁴⁴ "Je mannelijke en vrouwelijke slaven moeten komen uit de naties om jullie heen; van hen mogen jullie slaven verwerven. ⁴⁵ Jullie mogen ook enkele van de tijdelijke bewoners die onder jullie leven en leden

van hun clans die in jullie land zijn geboren verwerven, en zij zullen jullie eigendom worden. ⁴⁶ Jullie kunnen hen aan je kinderen nalaten als erfelijk bezit en hen tot slaaf maken voor het leven, maar jullie mogen niet met hardheid over je medebroeders, de Israëlieten, heersen. ⁴⁷ "Als een vreemdeling die onder jullie verblijft welvarend wordt en een van je medebroeders verarmt en zichzelf aan de vreemdeling of aan een lid van de clan van de vreemdeling verkoopt, ⁴⁸ behouden zij het recht van verlossing nadat zij zichzelf hebben verkocht. Een familielid mag hen verlossen: ⁴⁹ Een oom, een neef, of een naaste verwant in hun clan mag hen verlossen. Of als zij welvarend worden, mogen zij zichzelf verlossen. ⁵⁰ Zij en hun koper moeten de tijd berekenen vanaf het jaar dat zij zichzelf verkochten tot het Jubeljaar. De prijs voor hun vrijlating moet worden gebaseerd op het tarief dat aan een gehuurde arbeider voor dat aantal jaren wordt betaald. ⁵¹ Als er veel jaren overblijven, moeten zij een groter deel van de prijs voor hun verlossing betalen. ⁵² Als er nog maar een paar jaar over zijn tot het Jubeljaar, moeten zij dat berekenen en dienovereenkomstig betalen voor hun verlossing. ⁵³ Zij moeten worden behandeld als arbeiders die van jaar tot jaar zijn ingehuurd; jullie moeten ervoor zorgen dat degenen aan wie zij dienst verschuldigd zijn niet met hardheid over hen heersen. ⁵⁴ "Zelfs als iemand niet op deze manieren wordt verlost, moeten zij en hun kinderen in het Jubeljaar worden vrijgelaten, ⁵⁵ want de Israëlieten zijn mijn dienaren. Zij zijn mijn dienaren, die ik uit Egypte heb gebracht. Ik ben de Heer jullie God.

26 "Maak geen afgoden en richt geen gesneden beeld of gedenksteen voor uzelf op, en plaats geen gebeeldhouwde steen in uw land om ervoor neer te buigen; want Ik ben de Heer, uw God. ² U zult Mijn sabbatten houden en Mijn heiligdom eerbiedigen; Ik ben de Heer. ³ Als u in Mijn verordeningen wandelt en zorgvuldig Mijn geboden gehoorzaamt, ⁴ dan zal Ik regen geven op zijn tijd, zodat het land zijn opbrengst zal geven en de bomen van het veld hun vruchten zullen dragen. ⁵ Uw dorsen zal duren tot de druivenoogst, en de druivenoogst zal duren tot de zaaitijd; u zult uw buik vullen en veilig in uw land wonen. ⁶ Ik zal vrede in het land geven, zodat u kunt neerliggen zonder dat iemand u bang maakt. Ik zal ook schadelijke dieren uit het land verwijderen, en geen zwaard zal door uw

Leviticus

gebied trekken.⁷ U zult uw vijanden achtervolgen, en zij zullen voor u vallen door het zwaard.⁸ Vijf van u zullen honderd achtervolgen, en honderd van u zullen tienduizend op de vlucht jagen, en uw vijanden zullen voor u vallen door het zwaard.⁹ Ik zal Mij tot u wenden en u vruchtbaar maken en u vermenigvuldigen, en Ik zal Mijn verbond met u bevestigen.¹⁰ U zult de oude voorraad consumeren en plaats maken voor de nieuwe.¹¹ Ik zal Mijn woning onder u zetten, en Mijn ziel zal u niet verwerpen.¹² Ik zal onder u wandelen, Ik zal uw God zijn, en u zult Mijn volk zijn.¹³ Ik ben de Heer, uw God, die u uit het land Egypte heeft gebracht zodat u niet langer slaven zou zijn; Ik heb de staven van uw juk gebroken en u in staat gesteld met opgeheven hoofd te wandelen.¹⁴ 'Maar als u niet naar Mij luistert en al deze geboden niet uitvoert,¹⁵ en als u Mijn verordeningen verwerpt en Mijn bepalingen verafschuwt, en al Mijn geboden niet uitvoert en zo Mijn verbond verbreekt,¹⁶ dan zal Ik dit aan u doen: Ik zal plotselinge verschrikking over u brengen, verkwistende ziekten en koorts die uw gezichtsvermogen vernietigen en uw kracht uitputten; u zult uw zaad tevergeefs zaaien, want uw vijanden zullen het eten.¹⁷ Ik zal Mijn aangezicht tegen u keren zodat u door uw vijanden verslagen zult worden; zij die u haten zullen over u heersen, en u zult vluchten wanneer niemand u achtervolgt.¹⁸ Als u na dit alles niet naar Mij luistert, zal Ik u zevenvoudig straffen voor uw zonden.¹⁹ Ik zal uw koppige trots breken en de hemel boven u als ijzer maken en de aarde onder u als brons.²⁰ Uw kracht zal tevergeefs worden besteed, want uw land zal zijn opbrengst niet geven, noch zullen de bomen van het land hun vruchten dragen.²¹ 'Als u vijandig tegenover Mij blijft en weigert Mij te gehoorzamen, zal Ik uw kwellingen zevenvoudig vermenigvuldigen overeenkomstig uw zonden.²² Ik zal wilde dieren onder u zenden, die u van uw kinderen zullen beroven, uw vee zullen vernietigen en uw aantal zullen verminderen zodat uw wegen verlaten worden.²³ 'Als u ondanks deze dingen Mijn correctie niet accepteert en vijandig tegenover Mij blijft,²⁴ dan zal Ik ook vijandig tegenover u zijn en u zevenvoudig slaan voor uw zonden.²⁵ Ik zal een zwaard tegen u brengen om de wraak van het verbond uit te voeren; wanneer u zich in uw steden verzamelt, zal Ik een plaag onder u zenden, en u zult aan de vijand worden overgeleverd.²⁶ Wanneer Ik uw

broodvoorraad afsnijdt, zullen tien vrouwen uw brood in één oven bakken en het per gewicht uitdelen; u zult eten, maar niet verzadigd worden.²⁷ 'Als u ondanks dit niet naar Mij luistert en vijandig tegenover Mij blijft,²⁸ dan zal Ik met woedende vijandigheid tegen u optreden, en Ik zal u zevenvoudig straffen voor uw zonden.²⁹ U zult het vlees van uw zonen en het vlees van uw dochters consumeren.³⁰ Ik zal uw hoogten vernietigen, uw wierookaltaren omhakken, en uw resten op de levenloze vormen van uw afgoden stapelen, want Mijn ziel zal u verafschuwen.³¹ Ik zal uw steden verwoesten en uw heilighdommen verlaten maken, en Ik zal geen vreugde vinden in de aangename geur van uw offers.³² Ik zal het land verlaten maken zodat uw vijanden die erin wonen verstedd zullen staan.³³ Ik zal u onder de naties verstrooien en een zwaard achter u trekken terwijl u land verlaten wordt en uw steden ruïnes worden.³⁴ Dan zal het land zijn sabbatten genieten al de dagen van zijn verlatenheid, terwijl u in het land van uw vijanden bent; dan zal het land rusten en zijn sabbatten genieten.³⁵ Al de dagen van zijn verlatenheid zal het de rust hebben die het niet had op uw sabbatten toen u erop woonde.³⁶ Wat betreft degenen van u die overblijven, Ik zal angst in hun harten brengen in de landen van hun vijanden. Het geluid van een door de wind geblazen blad zal hen opjagen, en zij zullen vluchten alsof zij voor het zwaard vluchten, en zij zullen vallen hoewel niemand hen achtervolgt.³⁷ Zij zullen over elkaar struikelen alsof zij voor het zwaard vluchten, hoewel niemand hen achtervolgt; en u zult geen kracht hebben om voor uw vijanden te staan.³⁸ U zult omkomen onder de naties, en het land van uw vijanden zal u verteren.³⁹ Degenen die overblijven zullen wegwijnen in de landen van hun vijanden vanwege hun zonden; ook vanwege de zonden van hun voorouders zullen zij wegwijnen.⁴⁰ 'Maar als zij hun zonden en de zonden van hun voorouders belijden—hun ontrouw en hun vijandigheid tegenover Mij—⁴¹ die Mij vijandig tegenover hen maakten zodat Ik hen naar het land van hun vijanden zond—dan, wanneer hun onbesneden harten vernederd worden en zij boete doen voor hun wandaden,⁴² zal Ik Mijn verbond met Jakob gedenken, Mijn verbond met Isaak, en Mijn verbond met Abraham, en Ik zal het land gedenken.⁴³ Want het land zal door hen verlaten worden en zijn sabbatten genieten terwijl het verlaten ligt zonder

Leviticus

hen. Zij zullen boete doen voor hun zonden omdat zij Mijn verordeningen verwierpen en Mijn bepalingen verafschuwden. ⁴⁴ Toch, ondanks dit, wanneer zij in het land van hun vijanden zijn, zal Ik hen niet verwerpen of hen zo verafschuwen dat Ik hen volledig vernietig, Mijn verbond met hen verbreken; want Ik ben de Heer, hun God. ⁴⁵ Omwille van hen zal Ik het verbond met hun voorouders gedenken, die Ik uit het land Egypte bracht in het zicht van de naties, opdat Ik hun God zou zijn. Ik ben de Heer.” ⁴⁶ Dit zijn de verordeningen, bepalingen en wetten die de Heer tussen Zichzelf en de Israëlieten heeft vastgesteld door Mozes op de berg Sinaï.

27 De Heer sprak opnieuw tot Mozes en zei, ² “Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: ‘Wanneer iemand een bijzondere gelofte doet om een persoon aan de Heer te wijden, moeten zij worden gewaardeerd volgens jouw beoordeling. ³ Als de beoordeling voor een man is tussen de twintig en zestig jaar, zal de waarde vijftig sikkel zilver zijn, volgens de sikkel van het heiligdom. ⁴ Als het voor een vrouw is, dan zal de waarde dertig sikkel zijn. ⁵ Voor een persoon tussen vijf en twintig jaar oud, zal de waarde voor een man twintig sikkel zijn, en voor een vrouw tien sikkel. ⁶ Voor een persoon van één maand tot vijf jaar oud, zal de waarde vijf sikkel zilver zijn voor een man, en drie sikkel zilver voor een vrouw. ⁷ Voor een persoon van zestig jaar of ouder, als het een man is, zal de waarde vijftien sikkel zijn, en voor een vrouw tien sikkel. ⁸ Als degene die de gelofte doet te arm is om het gespecificeerde bedrag te betalen, moeten zij aan de priester worden gepresenteerd, die hen zal beoordelen naar wat zij zich kunnen veroorloven. ⁹ “Als wat beloofd is een dier is dat aan de Heer kan worden geofferd, zal het als heilig worden beschouwd. ¹⁰ Zij mogen het niet ruilen of vervangen, goed voor slecht of slecht voor goed; als zij wel een dier voor een ander vervangen, zullen zowel het oorspronkelijke als het vervangende heilig worden. ¹¹ Als het beloofde dier ceremonieel onrein is en niet als een offer aan de Heer kan worden geaccepteerd, moet het aan de priester worden gepresenteerd. ¹² De priester zal de kwaliteit ervan beoordelen, of het goed of slecht is; welke waarde de priester ook vaststelt, dat is wat het zal zijn. ¹³ Als de eigenaar het dier wil terugkopen, moeten zij een vijfde aan de waarde toevoegen. ¹⁴ “Als iemand zijn huis als heilig aan de Heer wijdt, zal de priester de

kwaliteit ervan beoordelen, of het goed of slecht is. De door de priester vastgestelde waarde zal blijven staan. ¹⁵ Als degene die het huis wijdt het wil terugkopen, moeten zij een vijfde aan de waarde toevoegen, en het zal weer van hen worden. ¹⁶ “Als iemand een deel van zijn familiegrond aan de Heer wijdt, zal de waarde worden vastgesteld naar de hoeveelheid zaad die ervoor nodig is—vijftig sikkel zilver voor een homer gerstzaad. ¹⁷ Als zij het veld wijden tijdens het Jubeljaar, zal de vastgestelde waarde blijven. ¹⁸ Als zij het veld na het Jubeljaar wijden, zal de priester de waarde berekenen naar het aantal jaren dat nog rest tot het volgende Jubeljaar, en de waarde zal worden verminderd. ¹⁹ Als degene die het veld wijdt het wil terugkopen, moeten zij een vijfde aan de waarde toevoegen, en het zal weer van hen worden. ²⁰ Als zij het veld niet terugkopen, of als het aan iemand anders is verkocht, kan het niet worden teruggekocht. ²¹ Wanneer het veld in het Jubeljaar wordt vrijgegeven, zal het heilig zijn voor de Heer, als een veld aan Hem gewijd; het zal het eigendom van de priester worden. ²² “Als iemand een veld dat zij hebben gekocht, dat geen deel uitmaakt van hun familiegrond, aan de Heer wijdt, ²³ zal de priester de waarde ervan tot het Jubeljaar beoordelen, en de eigenaar moet de waarde op die dag betalen als iets heiligs voor de Heer. ²⁴ In het Jubeljaar zal het veld terugkeren naar de persoon van wie het was gekocht, aan wie het land oorspronkelijk toebehoorde. ²⁵ Elke waarde zal worden vastgesteld volgens de sikkel van het heiligdom, die uit twintig gera bestaat. ²⁶ “Niemand mag het eerstgeborene van een dier wijden, aangezien het eerstgeborene al aan de Heer toebehoort; of het nu een rund of een schaap is, het is van de Heer. ²⁷ Als het een van de onreine dieren is, mag het worden teruggekocht tegen de vastgestelde waarde plus een vijfde; als het niet wordt teruggekocht, moet het tegen de vastgestelde waarde worden verkocht. ²⁸ “Niets dat iemand bezit en aan de Heer wijdt—of het nu mens, dier of familiegrond is—mag worden verkocht of teruggekocht; alles wat zo gewijd is, is allerheiligst voor de Heer. ²⁹ Geen persoon die ter vernietiging is gewijd, mag worden vrijgekocht; zij moeten ter dood worden gebracht. ³⁰ “Een tiende van alle opbrengst van het land, of het nu graan van de grond of vruchten van de bomen is, is aan de Heer gewijd; het is heilig voor Hem. ³¹ Als iemand een deel van zijn

Leviticus

tiende wil terugkopen, moeten zij een vijfde aan de waarde toevoegen.³² Elk tiende dier van de kudde en de schapen, wat onder de herdersstaf doorgaat, zal heilig zijn voor de Heer.³³ Niemand mag tussen goed en slecht kiezen of enige vervanging maken.

Als er een vervanging wordt gemaakt, zullen zowel het oorspronkelijke als het vervangende heilig worden en niet kunnen worden teruggekocht.³⁴ Dit zijn de instructies die de Heer aan Mozes gaf voor de Israëlieten op de berg Sinaï.

1 De Heer sprak tot Mozes in de woestijn van Sinaï, in de tent van ontmoeting, op de eerste dag van de tweede maand in het tweede jaar nadat de Israëlieten uit Egypte waren gekomen, zeggende: ² “Neem een volkstelling van de gehele gemeenschap van de Israëlieten naar hun families, naar hun vaderlijke huizen, waarbij elke man bij naam wordt genoemd, één voor één. ³ U en Aäron moeten alle mannen in Israël tellen die twintig jaar oud of ouder zijn en in staat zijn om in het leger te dienen, volgens hun afdelingen. ⁴ Bij u zal een man uit elke stam zijn, elk hoofd van zijn familie. ⁵ Hier zijn de namen van de mannen die u zullen bijstaan: van Ruben, Elizur, zoon van Sedeür; ⁶ van de stam Simeon, Selumiël, zoon van Surisaddai; ⁷ van de stam Juda, Nachson, zoon van Amminadab; ⁸ van de stam Issaschar, Nethaneël, zoon van Zuar; ⁹ van de stam Zebulon, Eliab, zoon van Helon; ¹⁰ uit de nakomelingen van Jozef: van Efraïm, Elisama, zoon van Ammihud; van Manasse, Gamaliël, zoon van Pedahzur; ¹¹ van de stam Benjamin, Abidan, zoon van Gideoni; ¹² van de stam Dan, Ahiezer, zoon van Ammisaddai; ¹³ van de stam Aser, Pagiël, zoon van Ochran; ¹⁴ van de stam Gad, Eljasaf, zoon van Deüel; ¹⁵ van de stam Naftali, Ahira, zoon van Enan. ¹⁶ Dit waren de mannen die uit de gemeenschap waren aangewezen, de leiders van hun vaderlijke stammen; zij waren de hoofden van de geslachten van Israël. ¹⁷ Mozes en Aäron verzamelden deze mannen die bij naam waren aangewezen, ¹⁸ en zij verzamelden de hele gemeenschap op de eerste dag van de tweede maand. Zij registreerden hen naar afstamming in hun families, naar hun vaderlijke huizen, volgens het aantal namen, van twintig jaar en ouder, één voor één, ¹⁹ zoals de Heer Mozes had geboden. Zo telde hij hen in de woestijn van Sinaï. ²⁰ Van de nakomelingen van Ruben, Israëls eerstgeborene: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in staat waren om in het leger te dienen, werden bij naam genoemd, één voor één, volgens de registers van hun geslachten en families. ²¹ Het aantal uit de stam Ruben was 46.500. ²² Van de nakomelingen van Simeon: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden geteld en bij naam genoemd, één voor één, volgens de registers van hun geslachten en families. ²³ Het aantal uit de stam Simeon was 59.300. ²⁴ Van de nakomelingen van Gad: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire

dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ²⁵ Het aantal uit de stam Gad was 45.650. ²⁶ Van de nakomelingen van Juda: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ²⁷ Het aantal uit de stam Juda was 74.600. ²⁸ Van de nakomelingen van Issaschar: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ²⁹ Het aantal uit de stam Issaschar was 54.400. ³⁰ Van de nakomelingen van Zebulon: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ³¹ Het aantal uit de stam Zebulon was 57.400. ³² Uit de nakomelingen van Jozef: Van de stam Efraïm: Alle in aanmerking komende mannen van twintig jaar en ouder die in staat waren tot militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ³³ Het aantal uit de stam Efraïm was 40.500. ³⁴ Van de nakomelingen van Manasse: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ³⁵ Het aantal uit de stam Manasse was 32.200. ³⁶ Van de nakomelingen van Benjamin: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ³⁷ Het aantal uit de stam Benjamin was 35.400. ³⁸ Van de nakomelingen van Dan: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ³⁹ Het aantal uit de stam Dan was 62.700. ⁴⁰ Van de nakomelingen van Aser: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ⁴¹ Het aantal uit de stam Aser was 41.500. ⁴² Van de nakomelingen van Naftali: Alle mannen van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst werden bij naam genoemd, volgens de registers van hun geslachten en families. ⁴³ Het aantal uit de stam Naftali was 53.400. ⁴⁴ Dit waren de mannen die door Mozes en

Numeri

Aäron werden geteld, met de leiders van Israëel, twaalf mannen, elk vertegenwoordigend het huis van zijn vader. ⁴⁵ Alle Israëlieten van twintig jaar en ouder die in aanmerking kwamen voor militaire dienst in het leger van Israëel werden geteld volgens hun families. ⁴⁶ Hun totale aantal was 603.550. ⁴⁷ De stam Levi werd echter niet meegeteld met de anderen. ⁴⁸ Want de Heer had tot Mozes gesproken, hem instruerend, ⁴⁹ "U mag de stam Levi niet tellen of hen opnemen in de volkstelling van de andere Israëlieten. ⁵⁰ In plaats daarvan moet u de Levieten aanstellen over de tabernakel van de getuigenis, over al zijn voorwerpen en alles wat erbij hoort. Zij moeten de tabernakel en al zijn voorwerpen dragen; zij moeten ervoor zorgen en eromheen kamperen. ⁵¹ Telkens wanneer de tabernakel moet worden verplaatst, moeten de Levieten deze afbreken, en telkens wanneer deze moet worden opgezet, moeten de Levieten dit doen. Elke buitenstaander die het nadert, moet ter dood worden gebracht. ⁵² De Israëlieten moeten volgens hun afdelingen kamperen, elke man bij zijn eigen kamp en elke man bij zijn eigen standaard. ⁵³ Maar de Levieten moeten rond de tabernakel van de getuigenis kamperen, zodat er geen goddelijke toorn tegen de gemeenschap van de Israëlieten zal zijn. De Levieten zullen verantwoordelijk zijn voor de dienst aan de tabernakel van de getuigenis." ⁵⁴ De Israëlieten deden dit alles precies zoals de Heer Mozes had opgedragen.

2 De Heer sprak toen tot Mozes en Aäron, zeggende, ² "De Israëlieten zullen rondom de tent van ontmoeting kamperen, ieder bij hun eigen vlag, met de banieren van hun families, op een afstand. ³ Aan de oostzijde, naar de zonsopgang, zullen de afdelingen van het kamp van Juda zijn, onder hun vlag. De leider van het volk van Juda is Nachson, de zoon van Amminadab. ⁴ Zijn legerafdeling telde 74.600 man. ⁵ Naast hen zal de stam Issaschar kamperen. De leider van het volk van Issaschar is Nethaneël, de zoon van Zuar. ⁶ Zijn legerafdeling telde 54.400 man. ⁷ Daarna volgt de stam Zebulon. De leider van het volk van Zebulon is Eliab, de zoon van Helon. ⁸ Zijn legerafdeling telde 57.400 man. ⁹ Alle mannen toegewezen aan het kamp van Juda, volgens hun afdelingen, tellen 186.400. Zij zullen als eersten vertrekken. ¹⁰ Aan de zuidzijde zullen de afdelingen van het kamp van Ruben zijn, onder hun vlag. De leider van het volk

van Ruben is Elizur, de zoon van Sedeür. ¹¹ Zijn legerafdeling telde 46.500 man. ¹² Naast hen zal de stam Simeon kamperen. De leider van het volk van Simeon is Selumiël, de zoon van Surisaddai. ¹³ Zijn legerafdeling telde 59.300 man. ¹⁴ Daarna volgt de stam Gad. De leider van het volk van Gad is Eljasaf, de zoon van Deüel. ¹⁵ Zijn legerafdeling telde 45.650 man. ¹⁶ Alle mannen toegewezen aan het kamp van Ruben, volgens hun afdelingen, tellen 151.450. Zij zullen als tweede vertrekken. ¹⁷ Dan zal de tent van ontmoeting, met het kamp van de Levieten, vertrekken te midden van de kampen. Zij zullen vertrekken in dezelfde volgorde als zij kamperen, ieder op hun eigen plaats bij hun vlag. ¹⁸ Aan de westzijde zullen de afdelingen van het kamp van Efraïm zijn, onder hun vlag. De leider van het volk van Efraïm is Elisama, de zoon van Ammihud. ¹⁹ Zijn legerafdeling telde 40.500 man. ²⁰ Naast hen zal de stam Manasse kamperen. De leider van het volk van Manasse is Gamaliël, de zoon van Pedahzur. ²¹ Zijn legerafdeling telde 32.200 man. ²² Daarna volgt de stam Benjamin. De leider van het volk van Benjamin is Abidan, de zoon van Gideon. ²³ Zijn legerafdeling telde 35.400 man. ²⁴ Alle mannen toegewezen aan het kamp van Efraïm, volgens hun afdelingen, tellen 108.100. Zij zullen als derde vertrekken. ²⁵ Aan de noordzijde zullen de afdelingen van het kamp van Dan zijn, onder hun vlag. De leider van het volk van Dan is Ahiezer, de zoon van Ammisaddai. ²⁶ Zijn legerafdeling telde 62.700 man. ²⁷ Naast hen zal de stam Aser kamperen. De leider van het volk van Aser is Pagiël, de zoon van Ochran. ²⁸ Zijn legerafdeling telde 41.500 man. ²⁹ Daarna volgt de stam Naftali. De leider van het volk van Naftali is Ahira, de zoon van Enan. ³⁰ Zijn legerafdeling telde 53.400 man. ³¹ Alle mannen toegewezen aan het kamp van Dan tellen 157.600. Zij zullen als laatsten vertrekken, onder hun vlaggen. ³² Dit zijn de Israëlieten, geteld volgens hun families. Het totale aantal mannen in de kampen, volgens hun afdelingen, is 603.550. ³³ De Levieten echter werden niet geteld onder de andere Israëlieten, zoals de Heer Mozes had geboden. ³⁴ Zo deden de Israëlieten alles wat de Heer Mozes geboden had; zij kampeerden bij hun vlaggen en vertrokken, ieder met hun familie en clan.

3 Dit zijn de verslagen van de familie van Aäron en Mozes in de tijd dat de Heer tot Mozes sprak op de berg Sinaï. ² De zonen van Aäron waren

Numeri

Nadab, de eerstgeborene, Abihu, Eleazar en Ithamar.³ Dit waren de namen van de zonen van Aäron, de gezalfde priesters, die waren gewijd om als priesters te dienen.⁴ Echter, Nadab en Abihu stierven in de tegenwoordigheid van de Heer toen zij onbevoegd vuur voor Hem aanboden in de woestijn van Sinaï; en zij hadden geen zonen. Dus Eleazar en Ithamar dienden als priesters tijdens het leven van hun vader Aäron.⁵ De Heer sprak toen tot Mozes, zeggende,⁶ “Breng de stam van Levi naar voren en stel hen voor aan Aäron de priester, zodat zij hem kunnen assisteren.⁷ Zij zullen taken voor hem en voor de hele gemeenschap uitvoeren bij de tent van samenkomst, door het werk van de tabernakel te doen.⁸ Zij zijn verantwoordelijk voor al het meubilair van de tent van samenkomst, het vervullen van de verplichtingen van de Israëlieten door het beheer van het werk van de tabernakel.⁹ Ken de Levieten toe aan Aäron en zijn zonen; zij zijn exclusief aan hem gegeven uit de Israëlieten.¹⁰ Stel Aäron en zijn zonen aan om als priesters te dienen; maar de leek die het heiligdom nadert, zal ter dood gebracht worden.”¹¹ De Heer sprak opnieuw tot Mozes, zeggende,¹² “Kijk, Ik heb de Levieten uit de Israëlieten genomen in plaats van elke eerstgeborene, de eerstgeborene van de moederschoot onder de zonen van Israël. De Levieten zullen van Mij zijn,¹³ want alle eerstgeborenen zijn van Mij. Op de dag dat Ik alle eerstgeborenen in het land Egypte neersloeg, heiligde Ik voor Mijzelf alle eerstgeborenen in Israël, zowel mens als dier. Zij zullen van Mij zijn; Ik ben de Heer.”¹⁴ De Heer richtte zich tot Mozes in de woestijn van Sinaï,¹⁵ “Tel de zonen van Levi naar hun families en clans; elke mannelijke van een maand oud en ouder moet je tellen.”¹⁶ Dus telde Mozes hen volgens het woord van de Heer, precies zoals hem was opgedragen.¹⁷ Dit zijn de zonen van Levi naar hun namen: Gerson, Kehat en Merari.¹⁸ Dit zijn de zonen van Gerson naar hun families: Libni en Simeï.¹⁹ De nakomelingen van Kehat naar hun families omvatten Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël.²⁰ De zonen van Merari naar hun families waren Machli en Musi. Dit zijn de families van de Levieten volgens de huishoudens van hun vaders.²¹ Van Gerson kwamen de families van de Libnieten en de Simeïeten; dit waren de families van de Gersonieten.²² Hun getelde mannen, bij het tellen van elke mannelijke van een maand oud en ouder, waren

7.500.²³ De Gersonitische families moesten hun kamp opslaan ten westen, achter de tabernakel.²⁴ De leider van de huishoudens van de Gersonieten was Eliasaf, de zoon van Laël.²⁵ De taken van de zonen van Gerson in de tent van samenkomst omvatten de tabernakel en de tent, zijn bedekking, en het gordijn voor de ingang van de tent van samenkomst,²⁶ en de gordijnen van de voorhof, het gordijn voor de ingang van de voorhof rondom de tabernakel en het altaar, en zijn touwen, volgens alle dienst betreffende hen.²⁷ Van Kehat kwamen de families van de Amramieten, de Jizharieten, de Hebronieten en de Uzziëlieten; dit waren de families van de Kehatieten.²⁸ Bij het tellen van elke mannelijke van een maand oud en ouder, waren er 8.600, verantwoordelijk voor de taken van het heiligdom.²⁹ De families van de nakomelingen van Kehat moesten hun kamp opslaan aan de zuidkant van de tabernakel.³⁰ De leider van de huishoudens van de Kehatitische families was Elizafan, de zoon van Uzziël.³¹ Hun taken omvatten de ark, de tafel, de lampenstandaard, de altaren, de gereedschappen van het heiligdom waarmee zij dienen, het gordijn, en alle dienst betreffende hen.³² Eleazar, de zoon van Aäron de priester, was het hoofd van de leiders van Levi, die toezicht hield op degenen die de taken van het heiligdom uitvoerden.³³ Van Merari kwamen de families van de Machlieten en de Musieten; dit waren de families van Merari.³⁴ Hun getelde mannen bij het tellen van elke mannelijke van een maand oud en ouder waren 6.200.³⁵ De leider van de huishoudens van de families van Merari was Zuriel, de zoon van Abihail. Zij moesten hun kamp opslaan aan de noordkant van de tabernakel.³⁶ De taken toegewezen aan de zonen van Merari omvatten het raamwerk van de tabernakel, zijn stangen, zijn pilaren, zijn bases, al zijn uitrusting, en alle dienst betreffende hen,³⁷ en de pilaren rondom de voorhof met hun bases, hun pinnen, en hun koorden.³⁸ Degenen die voor de tabernakel oostwaarts moesten kamperen, voor de tent van samenkomst naar de zonsopgang, waren Mozes en Aäron en zijn zonen, die de taken van het heiligdom uitvoerden voor de verplichting van de zonen van Israël; maar de leek die naderde, moest ter dood gebracht worden.³⁹ Alle getelde mannen van de Levieten, die Mozes en Aäron telden op bevel van de Heer naar hun families, elke mannelijke van een maand oud en ouder, waren 22.000.⁴⁰ Toen

instrueerde de Heer Mozes, “Tel elke eerstgeboren mannelijke van de zonen van Israël van een maand oud en ouder, en maak een lijst van hun namen.”⁴¹ En je zult de Levieten voor Mij nemen—Ik ben de Heer—in ruil voor alle eerstgeborenen onder de zonen van Israël; en het vee van de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder het vee van de zonen van Israël.”⁴² Dus telde Mozes alle eerstgeborenen onder de zonen van Israël, precies zoals de Heer hem had opgedragen.⁴³ En alle eerstgeboren mannen, naar het aantal namen van een maand oud en ouder, waren 22.273.⁴⁴ De Heer richtte zich toen tot Mozes, zeggende,⁴⁵ “Neem de Levieten in plaats van alle eerstgeborenen onder de zonen van Israël, en het vee van de Levieten in plaats van hun vee. En de Levieten zullen van Mij zijn; Ik ben de Heer.”⁴⁶ En als losprijs voor de 273 van de eerstgeborenen van de zonen van Israël die het aantal van de Levieten overschrijden,⁴⁷ moet je vijf sikkels voor elk individu innen; je moet ze nemen volgens de sikkels van het heiligdom (de sikkels is twintig gera),⁴⁸ en je moet het geld, de losprijs van degenen die onder hen in overtal zijn, overhandigen aan Aäron en zijn zonen.”⁴⁹ Dus verzamelde Mozes het losgeld van degenen die het aantal van degenen die door de Levieten werden verlost, overschreden;⁵⁰ van de eerstgeborenen van de zonen van Israël verzamelde hij het geld in termen van de sikkels van het heiligdom, 1.365.⁵¹ Toen gaf Mozes het losgeld aan Aäron en zijn zonen, op bevel van de Heer, precies zoals de Heer Mozes had opgedragen.

4 De Heer sprak toen tot Mozes en Aäron en zei,² “Neem een volkstelling van de Kehatieten, een tak van de Levieten, naar hun families en hun vaderlijke huizen.”³ Tel alle mannen van dertig tot vijftig jaar oud die in aanmerking komen om dienst te doen in het werk bij de tent van ontmoeting.⁴ Dit is de taak van de Kehatieten in de tent van ontmoeting: de zorg voor de allerheiligste dingen.⁵ “Wanneer het kamp moet verplaatsen, moeten Aäron en zijn zonen naar binnen gaan en het beschermende gordijn afnemen en de ark van het verbond ermee bedekken.”⁶ Dan moeten zij het bedekken met duurzaam leer en er een doek van violet overheen spreiden, en de draagbomen aanbrengen.⁷ Over de tafel van de Tegenwoordigheid moeten zij een violette doek spreiden en daarop de schotels, pannen, offerschalen en de kannen voor het plengoffer

plaatsen; het voortdurende brood moet erop blijven liggen.”⁸ Zij moeten er een scharlaken doek overheen spreiden, deze bedekken met duurzaam leer, en de draagbomen aanbrengen.⁹ Zij moeten een violette doek nemen en de kandelaar voor het licht bedekken, samen met zijn lampen, snuiters, schalen en al zijn olievaten.¹⁰ Dan moeten zij het en al zijn gerei in een omhulsel van duurzaam leer doen en het op het draagraam plaatsen.¹¹ Over het gouden altaar moeten zij een violette doek spreiden en het bedekken met duurzaam leer, en de draagbomen aanbrengen.¹² Zij moeten alle voorwerpen die gebruikt worden voor de dienst in het heiligdom nemen, ze in een violette doek wikkelen, ze bedekken met duurzaam leer, en ze op een draagraam plaatsen.¹³ Zij moeten de as van het bronzen altaar verwijderen en er een purperen doek overheen spreiden.¹⁴ Dan moeten zij alle gereedschappen die gebruikt worden voor de dienst bij het altaar erop plaatsen, inclusief de vuurpannen, vorken, schoppen en schalen. Daarover moeten zij een omhulsel van duurzaam leer spreiden en de draagbomen aanbrengen.¹⁵ Nadat Aäron en zijn zonen de heilige voorwerpen en alle inrichting van het heiligdom hebben afgedekt, wanneer het kamp zich gereed maakt om te verplaatsen, moeten de Kehatieten komen om ze te dragen, maar zij mogen de heilige dingen niet aanraken, anders zullen zij sterven. Dit zijn de voorwerpen in de tent van ontmoeting die de Kehatieten moeten dragen.¹⁶ Eleazar, de zoon van Aäron de priester, zal verantwoordelijk zijn voor de olie voor het licht, het geurige reukwerk, het reguliere graanoffer en de zalfolie. Hij zal toezicht houden op de gehele tabernakel en alles wat erin is, inclusief de heilige inrichting en voorwerpen.”¹⁷ De Heer sprak tot Mozes en Aäron en zei,¹⁸ “Zorg ervoor dat de stamclans van de Kehatieten niet worden afgesneden van de Levieten.”¹⁹ Om ervoor te zorgen dat zij leven en niet sterven wanneer zij de allerheiligste dingen naderen, doe dit voor hen: Aäron en zijn zonen moeten naar binnen gaan en elke man zijn werk en wat hij moet dragen toewijzen.²⁰ De Kehatieten mogen echter niet naderen en naar de heilige dingen kijken, zelfs niet kortstondig, anders zullen zij omkomen.”²¹ De Heer sprak tot Mozes en zei,²² “Neem ook een volkstelling van de Gersonieten, naar hun families en hun vaderlijke huizen.”²³ Tel alle mannen van dertig tot vijftig jaar

Numeri

oud die in aanmerking komen om dienst te doen in het werk bij de tent van ontmoeting.²⁴ Dit is waar de Gersonitische clans verantwoordelijk voor zijn in hun draag- en andere taken:²⁵ Zij moeten de gordijnen van de tabernakel dragen, de tent van ontmoeting met zijn bedekking, en de buitenste bedekking van duurzaam leer, en het gordijn voor de ingang van de tent van ontmoeting,²⁶ en de gordijnen van de voorhof rondom de tabernakel en het altaar, het gordijn voor de ingang van de voorhof, de touwen, en alle uitrusting die gebruikt wordt in hun dienst. De Gersonieten moeten alles doen wat met deze dingen gedaan moet worden.²⁷ Al hun dienst, hetzij dragen of ander werk, moet worden uitgevoerd onder de leiding van Aäron en zijn zonen. U moet hun alle taken en verantwoordelijkheden toewijzen.²⁸ Dit is de dienst van de Gersonitische clans bij de tent van ontmoeting. Hun taken zullen onder de leiding van Ithamar, de zoon van Aäron, de priester, zijn.²⁹ Tel de Merarieten naar hun clans en hun vaderlijke huizen.³⁰ Tel alle mannen van dertig tot vijftig jaar oud die in aanmerking komen om dienst te doen in het werk bij de tent van ontmoeting.³¹ Dit is hun taak als onderdeel van al hun dienst bij de tent: zij moeten de frames van de tabernakel dragen, zijn dwarsbalken, palen en voetstukken,³² evenals de palen van de omringende voorhof met hun voetstukken, tentpinnen, touwen, al hun uitrusting, en alles wat met hun gebruik te maken heeft. Wijs aan elke man bij naam de specifieke voorwerpen toe die hij moet dragen.³³ Dit is waar de Meraritische clans verantwoordelijk voor zijn als zij werken bij de tent van ontmoeting onder de leiding van Ithamar, de zoon van Aäron, de priester.³⁴ Mozes, Aäron, en de leiders van de gemeenschap telden de Kehatieten naar hun clans en hun vaderlijke huizen.³⁵ Alle mannen van dertig tot vijftig jaar oud die in aanmerking kwamen om dienst te doen voor het werk bij de tent van ontmoeting³⁶ werden naar hun clans geteld en waren 2.750.³⁷ Dit was het totaal van allen in de Kehatitische clans die dienst deden bij de tent van ontmoeting, geteld door Mozes en Aäron volgens het bevel van de Heer via Mozes.³⁸ De Gersonieten werden geteld naar hun clans en hun vaderlijke huizen.³⁹ Alle mannen van dertig tot vijftig jaar oud die in aanmerking kwamen om dienst te doen voor het werk bij de tent van ontmoeting—⁴⁰ werden naar hun clans en hun vaderlijke huizen geteld en waren 2.630.⁴¹ Dit was het totaal van hen

in de Gersonitische clans die dienst deden bij de tent van ontmoeting, geteld door Mozes en Aäron volgens het bevel van de Heer.⁴² De Merarieten werden geteld naar hun clans en hun vaderlijke huizen.⁴³ Alle mannen van dertig tot vijftig jaar oud die in aanmerking kwamen om dienst te doen voor het werk bij de tent van ontmoeting—⁴⁴ werden naar hun clans geteld en waren 3.200.⁴⁵ Dit was het totaal van hen in de Meraritische clans, geteld door Mozes en Aäron volgens het bevel van de Heer via Mozes.⁴⁶ Zo telden Mozes, Aäron, en de leiders van Israël alle Levieten naar hun clans en hun vaderlijke huizen.⁴⁷ Alle mannen van dertig tot vijftig jaar oud die in aanmerking kwamen om het werk van dienst en dragen in de tent van ontmoeting te doen⁴⁸ werden geteld en waren 8.580.⁴⁹ Op het bevel van de Heer via Mozes werd aan ieder zijn werk toegewezen en werd verteld wat hij moest dragen. Zo werden zij geteld, zoals de Heer Mozes had opgedragen.

5 De Heer sprak toen tot Mozes met de volgende woorden,² “Geef de Israëlieten de opdracht om iedereen die een besmette huidziekte heeft, iemand met een vloeïng, en iedereen die onrein is door contact met een dood lichaam, uit het kamp te verwijderen.³ Je moet zowel mannen als vrouwen buiten het kamp sturen, zodat zij het kamp waar Ik onder hen verblijf niet verontreinigen.”⁴ De Israëlieten handelden dienovereenkomstig en stuurden hen buiten het kamp; zij deden precies zoals de Heer Mozes had opgedragen.⁵ De Heer sprak toen tot Mozes met de volgende woorden,⁶ “Spreek tot de Israëlieten: ‘Wanneer een man of vrouw een zonde begaat tegen een ander, en daardoor ontrouw is aan de Heer, en schuldig wordt,⁷ moeten zij de zonde die zij hebben begaan belijden. Zij moeten volledige vergoeding geven voor hun misdaad, vermeerderd met een vijfde van de waarde, en het geven aan de persoon die zij hebben benadeeld.⁸ Als de persoon geen naaste verwant heeft aan wie de vergoeding kan worden gegeven, behoort de vergoeding aan de Heer en moet deze aan de priester worden gegeven, samen met de ram voor verzoening voor de overtreders.⁹ Elke heilige bijdrage die de Israëlieten aan een priester brengen, zal hem toebehoren.¹⁰ Ieders heilige gaven zijn hun eigen bezit, maar wat aan de priester wordt gegeven, zal aan de priester toebehoren.’”¹¹ De Heer richtte zich tot Mozes met de volgende woorden,¹² “Zeg

tegen de Israëlieten: 'Als de vrouw van een man afdwaalt en ontrouw aan hem is,¹³ en een andere man heeft geslachtsgemeenschap met haar, en dit is verborgen voor haar man en haar onreinheid is onontdekt, zonder getuige tegen haar en zij is niet op heterdaad betrapt,¹⁴ en als gevoelens van jaloezie haar man overkomen en hij zijn vrouw verdenkt wanneer zij onrein is—of als hij jaloezie is en haar verdenkt hoewel zij niet onrein is—¹⁵ dan moet hij zijn vrouw naar de priester brengen, samen met een offer van een tiende van een efa gerstemeel. Hij mag er geen olie op gieten of wierook op leggen, want het is een graanoffer van jaloezie, een herinneringsoffer om aandacht te vestigen op de misdaad.¹⁶ "De priester moet haar naar voren brengen en haar voor de Heer laten staan.¹⁷ De priester moet heilig water in een aarden pot nemen en wat stof van de vloer van de tabernakel in het water doen.¹⁸ De priester moet dan de vrouw voor de Heer laten staan, haar haar losmaken, en in haar handen het herinneringsoffer leggen, het graanoffer van jaloezie, terwijl hij het bittere water dat een vloek brengt vasthoudt.¹⁹ De priester moet de vrouw onder ede stellen en tegen haar zeggen: "Als geen andere man geslachtsgemeenschap met je heeft gehad en je niet bent afgedwaald in onreinheid terwijl je getrouwd bent met je man, moge dit bittere water dat een vloek brengt je geen kwaad doen.²⁰ Maar als je bent afgedwaald terwijl je getrouwd bent met je man en jezelf onrein hebt gemaakt door geslachtsgemeenschap te hebben met een man anders dan je man"—²¹ dan moet de priester de vrouw een eed van de vloek laten zweren, en hij moet tegen haar zeggen: "moge de Heer je een vloek maken onder je volk wanneer Hij je buik doet zwellen en je schoot doet misdragen.²² Moge dit water dat een vloek brengt je lichaam binnengaan om je buik te doen zwellen en je schoot te doen misdragen." En de vrouw moet zeggen: "Amen. Zo zij het."²³ "De priester moet deze vloeken op een rol schrijven en ze afwassen in het bittere water.²⁴ Hij moet de vrouw het bittere water dat een vloek brengt laten drinken, en dit water dat een vloek brengt zal haar binnengaan en bitterheid veroorzaken.²⁵ De priester moet het graanoffer van jaloezie uit haar handen nemen, het voor de Heer zwaaien en het naar het altaar brengen.²⁶ De priester moet een handvol van het graanoffer nemen als een gedenkoffer en het op het altaar verbranden;

daarna moet hij de vrouw het water laten drinken.²⁷ Als zij zichzelf onrein heeft gemaakt en ontrouw is geweest aan haar man, zal het water dat een vloek brengt haar binnengaan, waardoor haar buik zal zwellen en haar schoot zal misdragen, en zij zal een vloek worden onder haar volk.²⁸ Maar als de vrouw zichzelf niet onrein heeft gemaakt en rein is, zal zij van schuld worden vrijgesproken en in staat zijn kinderen te verwekken.²⁹ "Dit is de wet van jaloezie wanneer een vrouw afdwaalt en zichzelf verontreinigt terwijl zij getrouwd is met haar man,³⁰ of wanneer gevoelens van jaloezie een man overkomen en hij zijn vrouw verdenkt. De priester moet haar voor de Heer laten staan en deze hele wet op haar toepassen.³¹ De man zal vrij zijn van schuld, maar de vrouw zal de gevolgen van haar schuld dragen."

6 De Heer sprak opnieuw tot Mozes en zei,² "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: "Wanneer een man of vrouw een bijzondere gelofte doet, de gelofte van een Nazireeër, om zich aan de Heer toe te wijden,³ moeten zij zich onthouden van wijn en sterke drank; zij mogen geen azijn drinken die van wijn of sterke drank is gemaakt, noch druivensap consumeren of verse of gedroogde druiven eten.⁴ Gedurende de periode van hun gelofte mogen zij niets eten dat van de wijnstok komt, zelfs niet de zaden of schillen.⁵ "Gedurende de gehele duur van hun Nazireeërgelofte mag geen scheermes hun hoofd aanraken. Zij zullen heilig zijn totdat de tijd van hun toewijding aan de Heer is voltooid; zij zullen hun haar lang laten groeien.⁶ "Tijdens de periode van hun toewijding aan de Heer mag de Nazireeër niet in de buurt van een dode persoon komen.⁷ Zij mogen zich niet verontreinigen voor hun vader, moeder, broer of zus wanneer zij sterven, omdat het symbool van hun toewijding aan God op hun hoofd is.⁸ Gedurende hun periode van toewijding zijn zij heilig voor de Heer.⁹ "Als iemand plotseling naast hen sterft en hun geheiligde hoofdhaar verontreinigt, moeten zij hun hoofd op de zevende dag scheren, de dag van hun reiniging.¹⁰ Op de achtste dag moeten zij twee tortelduiven of twee jonge duiven naar de priester brengen bij de ingang van de tent van ontmoeting.¹¹ De priester zal de ene als zondoffer en de andere als brandoffer aanbieden om verzoening voor hen te doen omdat zij gezondigd hebben door in de aanwezigheid van de dode persoon te zijn. Op diezelfde dag zullen zij hun hoofd opnieuw heiligen.¹² Zij moeten zich

Numeri

opnieuw aan de Heer wijden voor de volledige periode van hun gelofte en een eenjarige ram als schuldoffer brengen. De voorgaande dagen tellen niet, omdat hun toewijding was verontreinigd.¹³ “Dit is de wet van de Nazireeër wanneer de periode van hun toewijding is voltooid: Zij zullen naar de ingang van de tent van ontmoeting worden gebracht.¹⁴ Daar zullen zij hun offers aan de Heer presenteren: een eenjarige ram zonder gebrek voor een brandoffer, een eenjarige ooïlam zonder gebrek voor een zondoffer, en een ram zonder gebrek voor een vredeoffer,¹⁵ samen met een mand ongezuurd brood van fijn meel gemengd met olie, en ongezuurde wafels besmeerd met olie, samen met hun graan- en plengoffers.¹⁶ “De priester zal deze voor de Heer presenteren en het zondoffer en het brandoffer aanbieden.¹⁷ Hij zal ook de ram als een vredeoffer aan de Heer aanbieden, samen met de mand ongezuurd brood; de priester zal ook het graanoffer en het plengoffer presenteren.¹⁸ “De Nazireeër moet dan hun geheiligde haar afscheren bij de ingang van de tent van ontmoeting en het haar op het vuur onder het vredeoffer leggen.¹⁹ “Nadat de Nazireeër hun geheiligde haar heeft afgeschoren, moet de priester een gekookte schouder van de ram, een ongezuurd brood en een ongezuurde wafel uit de mand in hun handen leggen.²⁰ De priester zal deze dan als een beweegoffer voor de Heer bewegen; zij zijn heilig en behoren toe aan de priester, samen met de borst die bewogen wordt en de dij die gepresenteerd wordt. Hierna mag de Nazireeër wijn drinken.²¹ “Dit is de wet van de Nazireeër die offers aan de Heer belooft volgens hun toewijding, naast wat zij zich verder kunnen veroorloven. Zij moeten de gelofte die zij hebben gedaan vervullen, volgens de wet van hun toewijding.”²² De Heer sprak toen tot Mozes en zei,²³ “Spreek tot Aäron en zijn zonen en zeg: ‘Zo moeten jullie de Israëlieten zegenen. Zeg tegen hen: ²⁴ “‘Moge de Heer u zegenen en u behoeden; ²⁵ moge de Heer Zijn aangezicht over u doen lichten en u genadig zijn; ²⁶ moge de Heer Zijn aangezicht naar u toewenden en u vrede geven.”’²⁷ “Op deze manier zullen zij Mijn naam over de Israëlieten uitspreken, en Ik zal hen zegenen.”

7 Op de dag dat Mozes de tabernakel voltooide, zalfde en heiligde hij deze samen met al zijn toebehoren, en het altaar en al zijn gereedschappen; hij zalfde en heiligde ook deze.²

Toen brachten de leiders van Israël, de hoofden van hun families, die de stamhoofden waren die toezicht hielden op degenen die geteld waren, offers.³ Zij brachten hun offers voor de Heer: zes bedekte wagens en twaalf runderen—één rund van elke leider en een wagen van elke twee leiders. Zij presenteerden deze voor de tabernakel.⁴ Toen sprak de Heer tot Mozes, zeggende,⁵ “Accepteer deze van hen, zodat ze gebruikt kunnen worden in de dienst van de tent der samenkomst. Verdeel ze onder de Leviëten naar ieders dienst.”⁶ Zo ontving Mozes de wagens en runderen en verdeelde ze onder de Leviëten.⁷ Hij gaf twee wagens en vier runderen aan de zonen van Gerson, naar hun dienst,⁸ en hij gaf vier wagens en acht runderen aan de zonen van Merari, naar hun dienst, onder toezicht van Ithamar, zoon van Aäron de priester.⁹ Maar hij gaf niets aan de zonen van Kehath, omdat zij verantwoordelijk waren voor de heilige voorwerpen, die zij op hun schouders droegen.¹⁰ De leiders brachten hun offers voor de inwijding van het altaar toen het gezalfd werd, en presenteerden ze voor het altaar.¹¹ De Heer instrueerde Mozes, “Elke dag zal één leider zijn offer brengen voor de inwijding van het altaar.”¹² Op de eerste dag presenteerde Nahesson, zoon van Amminadab, van de stam van Juda, zijn offer.¹³ Zijn offer bestond uit één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkels van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer;¹⁴ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook;¹⁵ één jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer;¹⁶ één enkele bok voor een zondoffer;¹⁷ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Nahesson, zoon van Amminadab.¹⁸ Op de tweede dag presenteerde Nethanel, zoon van Zuar, leider van Issaschar, zijn offer.¹⁹ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkels van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer;²⁰ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook;²¹ één jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer;²² één enkele bok voor een zondoffer;²³ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Nethanel, zoon van Zuar.²⁴

Numeri

Op de derde dag bracht Eliab, zoon van Helon, leider van het volk van Zebulon, zijn offer. ²⁵ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ²⁶ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ²⁷ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ²⁸ één enkele bok voor een zondoffer; ²⁹ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Eliab, zoon van Helon. ³⁰ Op de vierde dag bracht Elizur, zoon van Sedeur, leider van het volk van Ruben, zijn offer. ³¹ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ³² één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ³³ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ³⁴ één enkele bok voor een zondoffer; ³⁵ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Elizur, zoon van Sedeur. ³⁶ Op de vijfde dag bracht Selumiël, zoon van Zurisaddai, leider van het volk van Simeon, zijn offer. ³⁷ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ³⁸ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ³⁹ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁴⁰ één enkele bok voor een zondoffer; ⁴¹ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Selumiël, zoon van Zurisaddai. ⁴² Op de zesde dag bracht Eljasaf, zoon van Deüel, leider van het volk van Gad, zijn offer. ⁴³ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ⁴⁴ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ⁴⁵ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁴⁶ één enkele bok voor een zondoffer; ⁴⁷ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Eljasaf, zoon van Deüel. ⁴⁸ Op de

zevende dag bracht Elisama, zoon van Ammihud, leider van het volk van Efraïm, zijn offer. ⁴⁹ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ⁵⁰ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ⁵¹ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁵² één enkele bok voor een zondoffer; ⁵³ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Elisama, zoon van Ammihud. ⁵⁴ Op de achtste dag bracht Gamaliël, zoon van Pedahzur, leider van het volk van Manasse, zijn offer. ⁵⁵ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ⁵⁶ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ⁵⁷ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁵⁸ één enkele bok voor een zondoffer; ⁵⁹ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Gamaliël, zoon van Pedahzur. ⁶⁰ Op de negende dag bracht Abidan, zoon van Gideon, leider van het volk van Benjamin, zijn offer. ⁶¹ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ⁶² één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ⁶³ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁶⁴ één enkele bok voor een zondoffer; ⁶⁵ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Abidan, zoon van Gideon. ⁶⁶ Op de tiende dag bracht Ahiezer, zoon van Ammisaddai, leider van het volk van Dan, zijn offer. ⁶⁷ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkel van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ⁶⁸ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ⁶⁹ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁷⁰ één enkele bok voor een zondoffer; ⁷¹ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Ahiezer, zoon

van Ammisaddai. ⁷² Op de elfde dag bracht Pagiël, zoon van Ochran, leider van het volk van Aser, zijn offer. ⁷³ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkels van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ⁷⁴ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ⁷⁵ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁷⁶ één enkele bok voor een zondoffer; ⁷⁷ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Pagiël, zoon van Ochran. ⁷⁸ Op de twaalfde dag bracht Ahira, zoon van Enan, leider van het volk van Naftali, zijn offer. ⁷⁹ Zijn offer was één zilveren schaal van 130 sikkels en één zilveren kom van 70 sikkels, beide volgens de sikkels van het heiligdom, gevuld met fijn meel gemengd met olie als graanoffer; ⁸⁰ één gouden pan van tien sikkels, gevuld met wierook; ⁸¹ een jonge stier, een ram, en een mannelijk lam van een jaar oud voor een brandoffer; ⁸² één enkele bok voor een zondoffer; ⁸³ en voor de vredeoffers, twee runderen, vijf rammen, vijf bokken, en vijf mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit was het offer van Ahira, zoon van Enan. ⁸⁴ Dit waren de offers van de leiders van Israël voor de inwijding van het altaar toen het gezalfd werd: twaalf zilveren schalen, twaalf zilveren kommen, en twaalf gouden pannen. ⁸⁵ Elke zilveren schaal woog 130 sikkels, en elke kom zeventig sikkels. In totaal woog het zilver van deze gereedschappen 2.400 sikkels, volgens de sikkels van het heiligdom. ⁸⁶ De twaalf gouden pannen gevuld met wierook wogen elk tien sikkels, volgens de sikkels van het heiligdom. In totaal woog het goud van de pannen 120 sikkels. ⁸⁷ Het totale aantal dieren voor het brandoffer kwam op twaalf jonge stieren, twaalf rammen, en twaalf mannelijke lammeren van een jaar oud, samen met hun graanoffer. Twaalf mannelijke bokken werden gebruikt voor het zondoffer. ⁸⁸ Het totale aantal dieren voor de vredeoffers kwam op vierentwintig runderen, zestig rammen, zestig bokken, en zestig mannelijke lammeren van een jaar oud. Dit waren de offers voor de inwijding van het altaar nadat het gezalfd was. ⁸⁹ Toen Mozes de tent der samenkomst binnenging om met de Heer te spreken, hoorde hij de stem tot hem spreken van boven het verzoendeksel op de ark van de getuigenis, van tussen de twee cherubs; zo sprak de Heer tot hem.

8 Toen sprak de Heer tot Mozes met deze woorden, ² "Spreek tot Aäron en geef hem de instructie: 'Wanneer je de lampen rangschikt, zorg ervoor dat alle zeven het gebied voor de kandelaar verlichten.'" ³ Aäron gehoorzaamde; hij rangschikte de lampen zodat ze naar voren gericht waren op de kandelaar, precies zoals de Heer Mozes had opgedragen. ⁴ Dit is het vakmanschap van de kandelaar: hij was vervaardigd uit geslagen goud, van zijn voetstuk tot zijn decoratieve bloesems. Hij was gemaakt volgens het patroon dat de Heer aan Mozes had getoond. ⁵ De Heer richtte zich opnieuw tot Mozes met deze woorden, ⁶ "Kies de Levieten uit de Israëlieten en reinig hen. ⁷ Om hen te reinigen, doe het volgende: besprenkel hen met reinigingswater, laat hen hun hele lichaam scheren met een scheermes en hun kleren wassen. Zo zullen zij zichzelf reinigen. ⁸ Laat hen een stier nemen met zijn graanoffer van fijn meel gemengd met olie; en neem een tweede stier voor een zondoffer. ⁹ Breng de Levieten naar de voorkant van de tent van ontmoeting en verzamel de hele Israëlitische gemeenschap. ¹⁰ Presenteer de Levieten voor de Heer, en de Israëlieten zullen hun handen op de Levieten leggen. ¹¹ Aäron zal de Levieten voor de Heer presenteren als een beweegoffer van de Israëlieten, zodat zij gereed zijn om de dienst van de Heer te verrichten. ¹² De Levieten zullen hun handen leggen op de koppen van de stieren; offer dan de ene als een zondoffer en de andere als een brandoffer aan de Heer, om verzoening te doen voor de Levieten. ¹³ Laat de Levieten voor Aäron en zijn zonen staan en presenteer hen als een beweegoffer aan de Heer. ¹⁴ Op deze manier zul je de Levieten apart zetten van de andere Israëlieten, en de Levieten zullen van mij zijn. ¹⁵ Nadat je de Levieten hebt gereinigd en hen als een beweegoffer hebt gepresenteerd, mogen zij komen om te dienen bij de tent van ontmoeting. ¹⁶ Zij zijn geheel aan mij gegeven uit de Israëlieten. Ik heb hen voor mijzelf genomen in plaats van de eerstgeborene van elke schoot, de eerstgeborene van alle Israëlieten. ¹⁷ Want elke eerstgeborene in Israël, zowel mens als dier, is van mij. Op de dag dat ik alle eerstgeborenen in Egypte neersloeg, heb ik hen voor mijzelf apart gezet. ¹⁸ Ik heb de Levieten genomen in plaats van elke eerstgeborene onder de Israëlieten. ¹⁹ Ik heb de Levieten als een geschenk gegeven aan Aäron en zijn zonen uit de Israëlieten, om de dienst te

verrichten bij de tent van ontmoeting namens de Israëlieten en om verzoening voor hen te doen, zodat er geen plaag over de Israëlieten komt wanneer zij het heiligdom naderen.”²⁰ Mozes, Aäron en de hele Israëlitische gemeenschap deden met de Levieten precies zoals de Heer Mozes had geboden.²¹ De Levieten reinigden zichzelf en wassen hun kleren. Aäron presenteerde hen als een beweegoffer voor de Heer en deed verzoening voor hen om hen te reinigen.²² Daarna gingen de Levieten hun taken verrichten bij de tent van ontmoeting onder toezicht van Aäron en zijn zonen. Zij deden met de Levieten precies zoals de Heer Mozes had geboden.²³ De Heer richtte zich tot Mozes met deze woorden, “Dit is wat geldt voor de Levieten: vanaf vijfentwintig jaar oud en ouder, zullen zij binnenkomen om dienst te doen bij het werk van de tent van ontmoeting.”²⁵ Maar op de leeftijd van vijftig, zullen zij met pensioen gaan van de reguliere dienst en niet langer werken.²⁶ Zij mogen hun broeders helpen bij het vervullen van hun taken bij de tent van ontmoeting, maar zij zullen het werk zelf niet verrichten. Zo zul je de verantwoordelijkheden van de Levieten toewijzen.”

9 De Heer sprak tot Mozes in de woestijn van Sinaï, tijdens de eerste maand van het tweede jaar nadat zij Egypte hadden verlaten, zeggende, “De Israëlieten moeten het Pascha op de vastgestelde tijd vieren.”³ Op de veertiende dag van deze maand, in de schemering, moeten jullie het op de vastgestelde tijd vieren; jullie moeten het houden volgens al zijn verordeningen en voorschriften.”⁴ Dus instrueerde Mozes de Israëlieten om het Pascha te vieren.⁵ En zij deden dit in de woestijn van Sinaï, in de schemering op de veertiende dag van de eerste maand, in overeenstemming met alles wat de Heer Mozes had geboden, deden de Israëlieten.⁶ Echter, sommige mannen waren onrein door contact met een dood lichaam, en zij konden het Pascha op die dag niet vieren. Zij benaderden Mozes en Aäron op die dag⁷ en zeiden: “Wij zijn onrein vanwege een dood lichaam, maar waarom zouden wij worden uitgesloten van het brengen van het offer van de Heer op de vastgestelde tijd met de andere Israëlieten?”⁸ Mozes antwoordde: “Wacht hier totdat ik hoor wat de Heer over jullie gebiedt.”⁹ Toen sprak de Heer tot Mozes en zei, “Spreek tot de Israëlieten, zeggende: ‘Als iemand van jullie of jullie

nakomelingen onrein is vanwege een dood lichaam of op reis is, mogen zij toch het Pascha voor de Heer vieren.”¹¹ Op de veertiende dag van de tweede maand, in de schemering, moeten zij het vieren; zij moeten het eten met ongezuurd brood en bittere kruiden.¹² Zij mogen er niets van overlaten tot de ochtend, noch een van zijn beenderen breken. Zij moeten het vieren volgens alle verordeningen van het Pascha.¹³ Maar als een persoon die rein is en niet op reis, zich onthoudt van het vieren van het Pascha, zal die persoon worden afgesneden van zijn volk omdat hij het offer van de Heer niet op de vastgestelde tijd heeft gebracht. Zij zullen de schuld van hun zonde dragen.¹⁴ Als een vreemdeling onder jullie verblijft en het Pascha voor de Heer wil vieren, moeten zij dit doen volgens zijn verordeningen en voorschriften. Jullie zullen dezelfde wet hebben voor zowel de vreemdeling als de inheemse geboren.”¹⁵ Op de dag dat de tabernakel, de tent van de getuigenis, werd opgezet, bedekte de wolk het. Van de avond tot de ochtend verscheen de wolk boven de tabernakel als vuur.¹⁶ Dit was het vaste patroon; de wolk bedekte het overdag, en 's nachts verscheen het als vuur.¹⁷ Wanneer de wolk van boven de tent opsteeg, trokken de Israëlieten verder; en waar de wolk zich vestigde, daar sloegen de Israëlieten hun kamp op.¹⁸ Op het bevel van de Heer trokken de Israëlieten verder, en op zijn bevel sloegen zij hun kamp op. Zolang de wolk boven de tabernakel bleef, bleven zij gelegeerd.¹⁹ Zelfs wanneer de wolk vele dagen boven de tabernakel bleef hangen, gehoorzaamden de Israëlieten het bevel van de Heer en trokken niet verder.²⁰ Als de wolk soms slechts een paar dagen boven de tabernakel was, sloegen zij op bevel van de Heer hun kamp op, en dan op zijn bevel trokken zij verder.²¹ Als de wolk slechts van de avond tot de ochtend bleef, trokken zij verder wanneer deze 's ochtends opsteeg. Of het nu overdag of 's nachts was, wanneer de wolk opsteeg, trokken zij verder.²² Of het nu twee dagen, een maand of een jaar was dat de wolk boven de tabernakel bleef, de Israëlieten bleven gelegeerd en trokken niet verder; maar wanneer deze opsteeg, trokken zij verder.²³ Op het bevel van de Heer sloegen zij hun kamp op, en op het bevel van de Heer trokken zij verder. Zij gehoorzaamden de instructies van de Heer, in overeenstemming met zijn bevel door Mozes.

10 De Heer sprak toen tot Mozes en zei: ² “Maak voor jezelf twee trompetten van gehamerd zilver; gebruik ze om de gemeente bijeen te roepen en om het kamp op te breken. ³ Wanneer beide trompetten worden geblazen, moet de hele vergadering zich voor jou verzamelen bij de ingang van de tent van ontmoeting. ⁴ Als slechts één trompet wordt geblazen, moeten de leiders, de hoofden van de stammen van Israëel, zich voor jou verzamelen. ⁵ Wanneer er een alarm wordt geluid, moeten de kampen die aan de oostzijde zijn gestationeerd, opbreken. ⁶ Wanneer er een tweede keer een alarm wordt geluid, moeten de kampen aan de zuidzijde opbreken. Er moet een alarm worden geluid om hen het kamp te laten opbreken. ⁷ Om de vergadering bijeen te roepen, blaas de trompetten, maar laat geen alarm klinken. ⁸ De zonen van Aäron, de priesters, zullen de trompetten blazen. Dit zal een blijvende verordening voor jullie zijn, door al jullie generaties heen. ⁹ Wanneer jullie in jullie land ten strijde trekken tegen een vijand die jullie onderdrukt, laat dan een alarm klinken met de trompetten. Dan zullen jullie door de Heer, jullie God, worden herinnerd en van jullie vijanden worden gered. ¹⁰ Op jullie dagen van vreugde, jullie vastgestelde feesten, en aan het begin van jullie maanden, moeten jullie de trompetten blazen over jullie brandoffers en vredeoffers, en zij zullen een gedenkteken zijn voor jullie God. Ik ben de Heer, jullie God.” ¹¹ Op de twintigste dag van de tweede maand in het tweede jaar, verhief de wolk zich van boven de tabernakel van de verbondswet. ¹² De Israëlieten vertrokken uit de woestijn van Sinaï en reisden van plaats tot plaats totdat de wolk zich vestigde in de woestijn van Paran. ¹³ Zij vertrokken voor de eerste keer op bevel van de Heer door Mozes. ¹⁴ De banier van het kamp van Juda vertrok als eerste, naar hun afdelingen, met Nachson, de zoon van Amminadab, als bevelhebber. ¹⁵ Nethanel, de zoon van Zuar, leidde de afdeling van de stam Issachar, ¹⁶ Eliab, de zoon van Helon, leidde de afdeling van de stam Zebulon. ¹⁷ Toen werd de tabernakel afgebroken, en de Gersonieten en Merarieten, die hem droegen, vertrokken. ¹⁸ De banier van het kamp van Ruben vertrok als volgende, naar hun afdelingen, met Elizur, de zoon van Sedeür, als bevelhebber. ¹⁹ Selumiël, de zoon van Zurisaddai, leidde de afdeling van de stam Simeon, ²⁰ Eliasaf, de zoon van Deüel, leidde de afdeling van de stam Gad.

²¹ Toen vertrokken de Kehatiëten, die de heilige voorwerpen droegen. De tabernakel moest worden opgezet voordat zij aankwamen. ²² De banier van het kamp van Efraïm vertrok als volgende, naar hun afdelingen, met Elisama, de zoon van Ammihud, als bevelhebber. ²³ Gamaliel, de zoon van Pedahzur, leidde de afdeling van de stam Manasse, ²⁴ en Abidan, de zoon van Gideoni, leidde de afdeling van de stam Benjamin. ²⁵ Ten slotte vertrok de banier van het kamp van Dan, die de achterhoede vormde voor alle kampen, naar hun afdelingen, met Ahiezer, de zoon van Ammisaddai, als bevelhebber. ²⁶ Pagiël, de zoon van Ochran, leidde de afdeling van de stam Aser, ²⁷ Ahira, de zoon van Enan, leidde de afdeling van de stam Naftali. ²⁸ Dit was de marsorde voor de Israëlitische afdelingen toen zij vertrokken. ²⁹ Mozes zei tegen Hobab, de zoon van Reüel de Midianiet, de schoonvader van Mozes: “Wij vertrekken naar de plaats die de Heer ons heeft beloofd te geven. Kom met ons mee en wij zullen je goed behandelen, want de Heer heeft goede dingen aan Israëel beloofd.” ³⁰ Hij antwoordde: “Ik zal niet gaan; ik keer terug naar mijn eigen land en mijn eigen volk.” ³¹ Mozes drong aan: “Verlaat ons alstublieft niet. Je weet waar we in de woestijn moeten kamperen, en je kunt onze gids zijn. ³² Als je met ons mee gaat, zullen we je laten delen in al het goede dat de Heer ons schenkt.” ³³ Dus vertrokken zij van de berg van de Heer en reisden drie dagen. De ark van het verbond van de Heer ging voor hen uit gedurende die drie dagen om een rustplaats voor hen te vinden. ³⁴ De wolk van de Heer was overdag boven hen terwijl zij uit het kamp vertrokken. ³⁵ Telkens wanneer de ark vertrok, zei Mozes: “Sta op, Heer! Mogen uw vijanden verstrooid worden en uw tegenstanders voor u vluchten.” ³⁶ Telkens wanneer hij tot rust kwam, zei hij: “Keer terug, Heer, tot de vele duizenden van Israëel.”

11 Het volk begon te klagen over hun tegenslagen in het gehoor van de Heer, en toen de Heer het hoorde, ontbrandde zijn toorn. Het vuur van de Heer brandde onder hen en verteerde sommigen aan de rand van het kamp. ² Het volk riep tot Mozes, en toen Mozes tot de Heer bad, doofde het vuur. ³ Die plaats werd daarom Tabera genoemd, omdat het vuur van de Heer onder hen had gebrand. ⁴ De gemengde menigte onder hen begon te verlangen naar ander voedsel, en de Israëlieten begonnen ook weer te huilen en zeiden: “Wie zal ons vlees te eten geven? ⁵ Wij herinneren

ons de vis die wij in Egypte vrijelijk aten, de komkommers, meloenen, prei, uien en knoflook. ⁶ Maar nu is onze eetlust weg; er is niets anders dan dit manna om naar te kijken!" ⁷ Het manna was als korianderzaad en had het uiterlijk van hars. ⁸ Het volk ging het verzamelen, en maalde het in molens of stampte het in vijzels. Ze kookten het in potten en maakten er koeken van, en het smaakte als iets gemaakt met olijfolie. ⁹ Wanneer de dauw 's nachts op het kamp viel, kwam het manna ermee naar beneden. ¹⁰ Mozes hoorde het volk van elke familie huilen bij de ingang van hun tenten. De toorn van de Heer was zeer ontbrand, en Mozes was verontrust. ¹¹ Mozes zei tegen de Heer: "Waarom hebt u deze last op uw dienaar gelegd? Waarom heb ik geen gunst in uw ogen gevonden, dat u de last van al dit volk op mij legt?" ¹² Heb ik al dit volk verwekt? Heb ik hen gebaard, dat u tegen mij zou zeggen: 'Draag hen in uw armen zoals een verpleegster een zuigeling draagt, naar het land dat u hun voorouders hebt beloofd?' ¹³ Waar moet ik vlees vandaan halen om aan al dit volk te geven? Ze blijven tot mij jammeren, 'Geef ons vlees te eten!' ¹⁴ Ik ben niet in staat om de verantwoordelijkheid voor al dit volk alleen te dragen; het is te overweldigend voor mij. ¹⁵ Als u mij zo wilt behandelen, dood mij dan alstublieft nu—als ik gunst in uw ogen heb gevonden—en laat mij mijn eigen ondergang niet zien." ¹⁶ De Heer zei tegen Mozes: "Verzamel voor mij zeventig mannen van de oudsten van Israël, van wie u weet dat zij de oudsten van het volk en hun officieren zijn. Breng hen naar de tent van ontmoeting, en laat hen daar bij u staan. ¹⁷ Ik zal neerdalen en daar met u spreken, en ik zal een deel van de Geest die op u is nemen en op hen leggen. Zij zullen de last van het volk met u delen, zodat u die niet alleen hoeft te dragen. ¹⁸ Zeg tegen het volk: 'Heilig uzelf voor morgen, en u zult vlees eten, want u hebt gehuild in het gehoor van de Heer, zeggende: "Wie zal ons vlees te eten geven? Wij waren beter af in Egypte!" Daarom zal de Heer u vlees geven, en u zult eten. ¹⁹ U zult het niet slechts één dag eten, of twee dagen, of vijf, tien, of twintig dagen, ²⁰ maar een hele maand, totdat het uit uw neus komt en u het verafschuwt, omdat u de Heer die onder u is hebt verworpen, en voor hem hebt gejammerd, zeggende: "Waarom zijn wij ooit uit Egypte vertrokken?"'" ²¹ Mozes zei: "Hier ben ik te midden van zeshonderdduizend mannen te voet, en u zegt: 'Ik zal hen een hele maand vlees te eten

geven!' " ²² Zou er genoeg zijn als kudde en vee voor hen geslacht werden? Zou er genoeg zijn als alle vissen in de zee voor hen gevangen werden?" ²³ De Heer zei tegen Mozes: "Is er een grens aan de macht van de Heer? Nu zult u zien of mijn woord voor u uitkomt of niet." ²⁴ Dus ging Mozes naar buiten en vertelde het volk wat de Heer had gezegd. Hij verzamelde zeventig oudsten van het volk en liet hen rondom de tent staan. ²⁵ Toen daalde de Heer neer in de wolk en sprak tot hem, en nam een deel van de Geest die op hem was en legde het op de zeventig oudsten. Toen de Geest op hen rustte, profeteerden zij, maar deden het niet opnieuw. ²⁶ Echter, twee mannen waren in het kamp gebleven; de een heette Eldad en de ander Medad. De Geest rustte ook op hen, en zij profeteerden in het kamp. ²⁷ Een jonge man haastte zich naar Mozes en informeerde hem: "Eldad en Medad profeteren in het kamp." ²⁸ Jozua, de zoon van Nun, die van jongs af aan de assistent van Mozes was geweest, sprak op en zei: "Mozes, mijn heer, stop hen!" ²⁹ Maar Mozes antwoordde: "Maakt u zich zorgen namens mij? Ik zou willen dat al het volk van de Heer profeten waren en dat de Heer zijn Geest op hen zou leggen!" ³⁰ Daarna keerden Mozes en de oudsten van Israël terug naar het kamp. ³¹ Een wind ging uit van de Heer en bracht kwakkel van de zee, en liet ze naast het kamp vallen, ongeveer een dagreis aan deze kant en een dagreis aan de andere kant, rondom het kamp, ongeveer twee el diep op de grond. ³² Het volk besteedde die hele dag, de hele nacht, en de hele volgende dag aan het verzamelen van de kwakkel. De minste die iemand verzamelde was tien homer. Ze spreidden ze uit rondom het kamp. ³³ Maar terwijl het vlees nog tussen hun tanden was, voordat het werd geconsumeerd, ontbrandde de toorn van de Heer tegen het volk, en de Heer sloeg hen met een zware plaag. ³⁴ Dus werd de plaats Kibroth Hattaäva genoemd, omdat daar de mensen werden begraven die naar ander voedsel hadden verlangd. ³⁵ Van Kibroth Hattaäva reisde het volk naar Hazeroth, waar zij verbleven.

12 Mirjam en Aäron spraken tegen Mozes vanwege de Cusjische vrouw die hij had getrouwd, want hij had inderdaad een Cusjische vrouw getrouwd. ² Zij zeiden: "Heeft de Heer alleen door Mozes gesproken? Heeft Hij niet ook door ons gesproken?" En de Heer hoorde het. ³ (Mozes was een buitengewoon nederig man, meer

dan wie ook op de aardebodem.) ⁴ Plotseling zei de Heer tegen Mozes, Aäron en Mirjam: "Kom naar de tent van ontmoeting, jullie drieën." Dus gingen zij naar buiten. ⁵ De Heer daalde neer in een wolkkolom en stond bij de ingang van de tent. Hij riep Aäron en Mirjam, en toen zij beiden naar voren stapten, ⁶ zei Hij: "Hoor mijn woorden: Als er een profeet onder jullie is, zal Ik, de Heer, Mijzelf aan hen openbaren in visioenen en tot hen spreken in dromen. ⁷ Dit is niet het geval met mijn dienaar Mozes; hij is trouw in heel mijn huis. ⁸ Met hem spreek Ik van aangezicht tot aangezicht, duidelijk en niet in raadsels; hij aanschouwt de gestalte van de Heer. Waarom waren jullie dan niet bang om tegen mijn dienaar Mozes te spreken?" ⁹ De toorn van de Heer ontbrandde tegen hen, en Hij vertrok. ¹⁰ Toen de wolk zich van boven de tent verhieft, werd Mirjams huid melaats, zo wit als sneeuw. Aäron keerde zich naar haar en zag dat zij een besmette huidziekte had. ¹¹ Aäron zei tegen Mozes: "Och, mijn heer, ik smeeek je, houd ons deze zonde niet ten laste, want wij hebben dwaas gehandeld en gezondigd. ¹² Laat haar alstublieft niet zijn als een doodgeboren kind, wiens vlees half verteerd is bij de geboorte." ¹³ Dus smeekte Mozes de Heer dringend: "Alstublieft, God, genees haar!" ¹⁴ De Heer antwoordde Mozes: "Als haar vader in haar gezicht had gespuugd, zou zij dan niet zeven dagen in schande zijn? Sluit haar zeven dagen buiten het kamp op; daarna mag zij worden teruggebracht." ¹⁵ Zo werd Mirjam zeven dagen buiten het kamp opgesloten, en het volk trok niet verder totdat zij was teruggebracht. ¹⁶ Daarna vertrok het volk uit Hazeroth en sloeg hun kamp op in de woestijn van Paran.

13 Toen sprak de Heer tot Mozes en zei, ² "Stuur mannen om het land Kanaän te verkennen, dat Ik aan de Israëlieten geef. Je moet een man sturen uit elke stam van hun voorvaders, elk een leider onder hen." ³ Dus op bevel van de Heer stuurde Mozes hen vanuit de wildernis van Paran, allemaal leiders van de Israëlieten. ⁴ Dit waren hun namen: uit de stam van Ruben, Sammua, zoon van Hakkur; ⁵ uit de stam van Simeon, Safat, zoon van Hori; ⁶ uit de stam van Juda, Kaleb, zoon van Jefunne; ⁷ uit de stam van Issachar, Jigal, zoon van Jozef; ⁸ uit de stam van Efraïm, Hosea, zoon van Nun; ⁹ uit de stam van Benjamin, Palti, zoon van Rafu; ¹⁰ uit de stam van Zebulon, Gaddiël, zoon van Sodi; ¹¹ uit de stam van Manasse,

die deel uitmaakt van Jozef, Gaddi, zoon van Susi; ¹² uit de stam van Dan, Ammiel, zoon van Gemalli; ¹³ uit de stam van Aser, Sethur, zoon van Michaël; ¹⁴ uit de stam van Naftali, Nachbi, zoon van Vofsi; ¹⁵ uit de stam van Gad, Geüel, zoon van Machi. ¹⁶ Dit zijn de mannen die Mozes stuurde om het land te verkennen. Mozes gaf ook Hosea, zoon van Nun, de naam Jozua. ¹⁷ Toen Mozes hen stuurde om het land Kanaän te verkennen, gaf hij hun de opdracht: "Ga door de Negev en dan het bergland in. ¹⁸ Kijk hoe het land is, en of de mensen die daar wonen sterk of zwak zijn, weinig of talrijk. ¹⁹ Wat voor soort land bewonen ze? Is het goed of slecht? Hoe zijn de steden? Zijn ze onommuurd of versterkt? ²⁰ En hoe is de grond? Is hij vruchtbaar of schraal? Zijn er bomen op of niet? Wees moedig en breng wat van de vruchten van het land mee terug." Nu was het de tijd voor de eerste rijpe druiven. ²¹ Dus gingen ze op pad en verkenden het land van de wildernis van Zin tot aan Rechob, richting Lebo-Hamath. ²² Ze gingen door de Negev en kwamen in Hebron, waar Achiman, Sesai en Talmai, de nakomelingen van Enak, waren. (Hebron was zeven jaar eerder gebouwd dan Zoan in Egypte.) ²³ Toen ze de vallei van Eskol bereikten, sneden ze een tak af met een enkele tros druiven. Twee van hen droegen die op een stok tussen hen in, samen met wat granaatappels en vijgen. ²⁴ Die plaats werd de vallei van Eskol genoemd vanwege de tros druiven die de Israëlieten daar afsneden. ²⁵ Na veertig dagen keerden ze terug van het verkennen van het land. ²⁶ Ze kwamen terug bij Mozes en Aäron en de hele gemeenschap van de Israëlieten in Kades in de wildernis van Paran. Daar brachten ze verslag uit aan hen en aan de hele gemeenschap en lieten hen de vruchten van het land zien. ²⁷ Ze gaven Mozes dit verslag: "We gingen het land binnen waarheen u ons stuurde, en het vloeit werkelijk over van melk en honing. Hier is de vrucht ervan. ²⁸ Echter, de mensen die daar wonen zijn machtig, en de steden zijn versterkt en zeer groot. We zagen daar zelfs de nakomelingen van Enak. ²⁹ De Amalekieten wonen in de Negev; de Hethieten, Jebusieten en Amoriëten wonen in het bergland; en de Kanaänieten wonen bij de zee en langs de Jordaan." ³⁰ Toen bracht Kaleb het volk tot stilte voor Mozes en zei: "We moeten optrekken en het land in bezit nemen, want we kunnen het zeker overwinnen." ³¹ Maar de mannen die met hem waren opgetrokken zeiden: "We zijn niet in staat om tegen

het volk op te trekken, want zij zijn sterker dan wij.”³² En ze verspreidden onder de Israëlieten een slecht verslag over het land dat ze verkend hadden, zeggende: “Het land dat we verkend hebben verlistint zijn inwoners, en alle mensen die we daar zagen zijn van grote gestalte.”³³ We zagen daar de Nefilim (de nakomelingen van Enak komen van de Nefilim). We leken in onze eigen ogen op sprinkhanen, en zo zagen zij ons ook.”

14 Die nacht verhief de gehele gemeenschap hun stemmen en huilden luid, en het volk weende. ² Alle Israëlieten klaagden tegen Mozes en Aäron, en de hele vergadering zei tegen hen: “Waren we maar gestorven in Egypte! Of zelfs in deze woestijn!” ³ Waarom brengt de Heer ons naar dit land om door het zwaard te vallen? Onze vrouwen en kinderen zullen als buit worden meegenomen. Zou het niet beter voor ons zijn om naar Egypte terug te keren?” ⁴ En ze zeiden tegen elkaar: “Laten we een leider aanstellen en teruggaan naar Egypte.” ⁵ Toen vielen Mozes en Aäron voorover op de grond voor de hele vergadering van de Israëlieten die daar bijeen was. ⁶ Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, die behoorden tot degenen die het land verkend hadden, scheurden hun kleren; ⁷ en ze zeiden tegen de gehele vergadering van de Israëlieten: “Het land dat we doorkruist en verkend hebben, is buitengewoon goed. ⁸ Als de Heer ons gunstig gezind is, zal Hij ons naar dit land leiden, een land dat overvloedt van melk en honing, en het ons geven. ⁹ Wees alleen niet opstandig tegen de Heer. Wees niet bang voor de mensen van het land, want zij zullen onze prooi zijn. Hun bescherming is verdwenen, en de Heer is met ons. Vrees hen niet.” ¹⁰ Maar de hele vergadering besprak hen te stenigen. Toen verscheen de heerlijkheid van de Heer bij de tent van ontmoeting aan alle Israëlieten. ¹¹ De Heer zei tegen Mozes: “Hoe lang zullen deze mensen minachting voor Mij tonen? Hoe lang zullen ze weigeren in Mij te geloven, ondanks alle tekenen die Ik onder hen heb verricht?” ¹² Ik zal hen met een plaag slaan en vernietigen, maar Ik zal jou tot een groter en machtiger volk maken dan zij.” ¹³ Mozes zei tegen de Heer: “Dan zullen de Egyptenaren het horen! Door Uw kracht hebt U dit volk uit hun midden geleid. ¹⁴ En zij zullen het de inwoners van dit land vertellen. Zij hebben gehoord dat U, Heer, met dit volk bent en dat U, Heer, van aangezicht tot aangezicht gezien bent, dat Uw volk boven hen blijft

en dat U voor hen uitgaat in een wolkkolom overdag en een vuurkolom 's nachts. ¹⁵ Als U de ondergang van al dit volk teweegbrengt, zullen de naties die dit verslag over U hebben gehoord zeggen, ¹⁶ ‘De Heer was niet in staat dit volk naar het land te brengen dat Hij hun onder ede had beloofd, dus vernietigde Hij hen in de woestijn.’ ¹⁷ ‘Laat nu de kracht van de Heer groot zijn, zoals U hebt verklaard: ¹⁸ ‘De Heer is langzaam tot toorn, overvloedig in liefde en vergevend zonde en opstand. Toch laat Hij de schuldigen niet ongestraft; Hij houdt de kinderen verantwoordelijk voor de zonde van de ouders tot in de derde en vierde generatie.’ ¹⁹ Vergeef in overeenstemming met Uw grote liefde de misstap van dit volk, zoals U hen hebt vergeven vanaf de tijd dat zij Egypte verlieten tot nu toe.” ²⁰ De Heer antwoordde: “Ik heb hen vergeven, zoals je hebt gevraagd. ²¹ Toch, zo zeker als Ik leef en de heerlijkheid van de Heer de hele aarde vult, ²² zal geen van degenen die Mijn heerlijkheid en de tekenen die Ik in Egypte en in de woestijn heb verricht hebben gezien, maar die toch ongehoorzaam aan Mij waren en Mij tien keer hebben beproefd— ²³ geen van hen zal ooit het land zien dat Ik hun voorouders onder ede heb beloofd. Degenen die minachting voor Mij hebben getoond, zullen het niet zien. ²⁴ Maar omdat Mijn dienaar Kaleb een andere geest heeft en Mij volkomen volgt, zal Ik hem naar het land brengen dat hij verkend heeft, en zijn nakomelingen zullen het erven. ²⁵ Aangezien de Amalekieten en de Kanaänieten in de valleien wonen, keer morgen om en zet koers naar de woestijn langs de route naar de Rode Zee.” ²⁶ De Heer sprak tot Mozes en Aäron, zeggende: ²⁷ “Hoe lang zal deze slechte gemeenschap tegen Mij morren? Ik heb de klachten van deze ontevreden Israëlieten gehoord. ²⁸ Zeg tegen hen: ‘Zo zeker als Ik leef, verklaart de Heer, zal Ik met jullie doen zoals jullie hebben gesproken: ²⁹ In deze woestijn zullen jullie lichamen vallen—ieder van jullie van twintig jaar en ouder die in de volkstelling is opgenomen en tegen Mij heeft geklaagd. ³⁰ Geen van jullie zal het land binnengaan dat Ik gezworen heb jullie thuis te maken, behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun. ³¹ Wat betreft jullie kinderen waarvan jullie zeiden dat ze als buit zouden worden meegenomen, Ik zal hen binnenbrengen om te genieten van het land dat jullie hebben verworpen. ³² Echter, jullie lichamen zullen hun einde vinden in

deze woestijn.³³ Jullie kinderen zullen hier veertig jaar herders zijn, de gevolgen van jullie ontrouw dragend, totdat de laatste van jullie lichamen in de woestijn ligt.³⁴ Veertig jaar—één jaar voor elke van de veertig dagen dat jullie het land hebben verkend—zullen jullie de gevolgen van jullie zonden dragen en weten hoe het is om Mij tegen te hebben.’

³⁵ Ik, de Heer, heb gesproken, en Ik zal deze dingen zeker doen aan deze hele opstandige gemeenschap, die zich tegen Mij heeft verenigd. Zij zullen hun einde vinden in deze woestijn; hier zullen zij omkomen.”³⁶ Dus de mannen die Mozes had gestuurd om het land te verkennen, die terugkeerden en de hele gemeenschap tegen hem lieten morren door een negatief verslag erover te verspreiden—³⁷ deze mannen die verantwoordelijk waren voor het verspreiden van het negatieve verslag over het land werden getroffen en stierven aan een plaag voor de Heer.³⁸ Van de mannen die het land gingen verkennen, bleven alleen Jozua, de zoon van Nun, en Kaleb, de zoon van Jefunne, in leven.³⁹ Toen Mozes dit aan alle Israëlieten rapporteerde, rouwden zij zeer.⁴⁰ Vroeg de volgende ochtend gingen ze naar het hoogste punt in het bergland, zeggende: “Nu zijn we klaar om naar het land te gaan dat de Heer heeft beloofd. Inderdaad, we hebben gezondigd!”⁴¹ Maar Mozes zei: “Waarom gaan jullie tegen het bevel van de Heer in? Dit zal niet slagen!”⁴² Ga niet verder, want de Heer is niet met jullie. Jullie zullen nederlaag lijden door de hand van jullie vijanden,⁴³ want de Amalekieten en de Kanaänieten zullen jullie daar confronteren. Aangezien jullie je van de Heer hebben afgekeerd, zal Hij jullie niet steunen, en jullie zullen door het zwaard vallen.”⁴⁴ Desondanks gingen ze in hun verwaandheid naar het hoogste punt in het bergland, hoewel noch Mozes noch de ark van het verbond van de Heer het kamp verlieten.⁴⁵ Toen kwamen de Amalekieten en de Kanaänieten die in dat bergland woonden naar beneden en vielen hen aan en verspreidden hen tot aan Horma.

15

Toen sprak de Heer tot Mozes en zei,² “Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: ‘Wanneer jullie het land binnengaan waar jullie zullen wonen, dat Ik jullie geef,³ en jullie de Heer een vuuroffer brengen, een brandoffer of een offer om een speciale gelofte te vervullen, of als een vrijwillig offer of tijdens jullie vastgestelde feesten, om een aangename geur voor de Heer te creëren

van het rundvee of het kleinvee,⁴ dan zal degene die zijn offer brengt aan de Heer een graanoffer aanbieden van een tiende efa van het fijnste meel gemengd met een kwart hin olie,⁵ en je zult wijn bereiden voor het plengoffer, een kwart hin, bij het brandoffer of voor het offer, voor elk lam.⁶ Voor een ram moet je als graanoffer twee tiende efa fijn meel bereiden, gemengd met een derde hin olie,⁷ en voor het plengoffer moet je een derde hin wijn aanbieden, als een aangename geur voor de Heer.⁸ Wanneer je een stier als brandoffer of een offer bereidt om een speciale gelofte te vervullen, of als een vredeoffer voor de Heer,⁹ dan moet je bij de stier een graanoffer aanbieden van drie tiende efa fijn meel gemengd met een halve hin olie,¹⁰ en je zult als het plengoffer een halve hin wijn aanbieden, als een vuuroffer, een aangename geur voor de Heer.¹¹ Zo moet het gedaan worden voor elke stier, ram, lam of geit.¹² Volgens het aantal dat je bereidt, zo moet je voor elk doen.¹³ Iedereen die in het land geboren is, moet deze dingen op deze manier doen wanneer hij een vuuroffer aanbiedt als een aangename geur voor de Heer.¹⁴ Wanneer een vreemdeling bij jullie verblijft of onder jullie is gedurende jullie generaties en een vuuroffer wil brengen als een aangename geur voor de Heer, moeten zij doen zoals jullie doen.¹⁵ De gemeenschap zal dezelfde verordening hebben voor jullie en voor de vreemdeling die bij jullie verblijft; het zal een blijvende verordening zijn gedurende jullie generaties. Zoals jullie zijn, zo zal de vreemdeling zijn voor de Heer.¹⁶ Eén een en één verordening zal gelden voor zowel jullie als de vreemdeling die bij jullie verblijft.”¹⁷ De Heer richtte zich tot Mozes,¹⁸ “Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: ‘Wanneer jullie het land binnengaan waar Ik jullie naartoe breng,¹⁹ en jullie eten van het voedsel van het land, moeten jullie een deel als een offer aan de Heer aanbieden.²⁰ Van het eerste van jullie gemalen meel moeten jullie een brood als een offer aanbieden; als een offer van de dorsvloer, zo moeten jullie het aanbieden.²¹ Van het eerste van jullie gemalen meel moeten jullie de Heer een offer geven gedurende jullie generaties.²² Maar als jullie onopzettelijk nalaten een van deze geboden te houden die de Heer Mozes heeft gegeven—²³ een van de geboden van de Heer aan jullie door Mozes, vanaf de dag dat de Heer ze gaf en voortgaand door de komende generaties—²⁴ en als dit onopzettelijk gebeurt zonder dat de gemeenschap ervan op de

hoogte is, dan moet de hele gemeenschap een jonge stier als brandoffer aanbieden, als een aangename geur voor de Heer, samen met het voorgeschreven graanoffer en plengoffer, en een mannelijke geit als zondoffer. ²⁵ De priester zal verzoening doen voor de gehele gemeenschap van Israël, en zij zullen vergeven worden, want het was niet opzettelijk en zij hebben de Heer voor hun fout een voedseloffer en een zondoffer gebracht. ²⁶ De hele gemeenschap van Israël en de vreemdelingen die onder hen verblijven zullen vergeven worden, want alle mensen waren betrokken bij de onopzettelijke fout. ²⁷ Als een individu onopzettelijk zondigt, moet die persoon een eenjarige vrouwelijke geit als zondoffer brengen. ²⁸ De priester zal verzoening doen voor de Heer voor degene die per ongeluk zondigde, en wanneer verzoening is gedaan, zal die persoon vergeven worden. ²⁹ Eén wet geldt voor iedereen die onopzettelijk zondigt, of het nu een in het land geboren Israëliet is of een vreemdeling die bij jullie verblijft. ³⁰ Maar iedereen die opzettelijk zondigt, of het nu een in het land geboren persoon of een vreemdeling is, toont minachting voor de Heer en moet van het volk van Israël worden afgescheiden. ³¹ Omdat zij het woord van de Heer hebben verworpen en Zijn geboden hebben overtreden, moeten zij zeker worden afgescheiden; hun schuld blijft op hen." ³² Terwijl de Israëlieten in de woestijn waren, ontmoetten zij een man die hout verzamelde op de sabbatdag. ³³ Degenen die hem hout zagen verzamelen, brachten hem naar Mozes, Aäron en de hele gemeenschap, ³⁴ en zij hielden hem in hechtenis, omdat nog niet was besloten wat er met hem moest gebeuren. ³⁵ Toen zei de Heer tegen Mozes: "De man moet ter dood gebracht worden; de hele gemeenschap moet hem buiten het kamp stenigen." ³⁶ Dus nam de gemeenschap hem mee buiten het kamp en executeerde hem door steniging, zoals de Heer Mozes had geboden. ³⁷ De Heer richtte zich tot Mozes, ³⁸ "Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen dat zij kwasten moeten maken aan de hoeken van hun kledingstukken gedurende hun generaties, en een blauwe draad aan elke kwast moeten bevestigen. ³⁹ Deze kwasten zullen voor jullie zijn om naar te kijken en alle geboden van de Heer te herinneren, zodat jullie ze gehoorzamen en niet jullie eigen harten en ogen volgen, die jullie doen afdwalen. ⁴⁰ Dan zullen jullie je herinneren al Mijn

geboden te gehoorzamen en toegewijd zijn aan jullie God. ⁴¹ Ik ben de Heer jullie God, die jullie uit Egypte heeft bevrijd om jullie God te zijn."

16 Korah, de zoon van Izhar, de zoon van Kehath, de zoon van Levi, samen met Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, en On, de zoon van Pelet, uit de stam van Ruben, namen mannen ² en kwamen in opstand tegen Mozes, vergezeld door 250 Israëlitische mannen, leiders van de gemeenschap, gekozen uit de vergadering, mannen van aanzien. ³ Zij verzamelden zich tegen Mozes en Aäron en zeiden tegen hen: "U bent te ver gegaan! De hele gemeenschap is heilig, ieder van hen, en de Heer is in hun midden. Waarom verheft u zich dan boven de gemeenschap van de Heer?" ⁴ Toen Mozes dit hoorde, wierp hij zich ter aarde. ⁵ Hij sprak toen tot Korah en al zijn volgelingen: "Morgen zal de Heer laten zien wie bij Hem hoort en wie heilig is, en Hij zal die persoon tot Zich brengen. Degene die Hij kiest, zal Hij tot Zich brengen. ⁶ Doe dit: U, Korah, en heel uw gezelschap, neem vuurpannen, ⁷ en doe er morgen vuur in en leg er wierook op voor de Heer. De man die de Heer kiest, zal de heilige zijn. U bent te ver gegaan, zonen van Levi!" ⁸ Mozes zei ook tegen Korah: "Luister nu, zonen van Levi: ⁹ Is het een kleinigheid dat de God van Israël u heeft afgescheiden van de rest van de Israëlitische gemeenschap om u tot Zich te brengen om de dienst van de tabernakel van de Heer te verrichten en voor de gemeenschap te staan om hen te dienen? ¹⁰ Hij heeft u en al uw mede-Levieten tot Zich gebracht, maar nu zoekt u ook het priesterschap. ¹¹ Daarom is het tegen de Heer dat u en al uw volgelingen zich hebben verzameld. Wie is Aäron dat u tegen hem zou morren?" ¹² Toen liet Mozes Dathan en Abiram, de zonen van Eliab, roepen, maar zij zeiden: "Wij komen niet. ¹³ Is het niet genoeg dat u ons hebt weggevoerd uit een land dat overvloedig van melk en honing om ons in de woestijn te doden, maar moet u zich ook als heerser over ons opwerpen? ¹⁴ Bovendien hebt u ons niet gebracht in een land dat overvloedig van melk en honing, noch ons een erfdeel van velden en wijngaarden gegeven. Zult u de ogen van deze mannen uitsteken? Wij komen niet!" ¹⁵ Toen werd Mozes zeer boos en zei tegen de Heer: "Sla acht op hun offer niet. Ik heb geen ezel van hen genomen, noch heb ik iemand van hen kwaad gedaan." ¹⁶ Mozes instrueerde Korah: "U en al uw volgelingen

moeten morgen voor de Heer staan—u, zij, en Aäron.¹⁷ Ieder man moet zijn vuurpan nemen en er wierook in doen—250 vuurpannen in totaal—en het voor de Heer brengen. U en Aäron moeten ook uw vuurpannen brengen.”¹⁸ Dus nam ieder van hen zijn vuurpan, deed er vuur in, en legde er wierook op, en zij stonden met Mozes en Aäron bij de ingang van de tent van ontmoeting.¹⁹ Toen Korah al zijn volgelingen verzameld had bij de ingang van de tent van ontmoeting, verscheen de heerlijkheid van de Heer aan de hele gemeenschap.²⁰ Toen sprak de Heer tot Mozes en Aäron, zeggende,²¹ “Zonder u af van deze gemeenschap zodat Ik hen ogenblikkelijk kan verteren.”²² Maar zij vielen op hun gezichten en zeiden: “O God, de God die adem geeft aan alle levende wezens, zult u boos zijn op de hele gemeenschap wanneer slechts één man zondigt?”²³ En zo sprak de Heer tot Mozes, zeggende²⁴ “Spreek tot de gemeenschap, zeggende: ‘Verwijder u van de tenten van Korah, Dathan en Abiram.’”²⁵ Mozes stond op en ging naar Dathan en Abiram, vergezeld door de oudsten van Israël.²⁶ Hij waarschuwde de gemeenschap: “Ga weg van de tenten van deze goddeloze mannen! Raak niets aan wat van hen is, anders wordt u weggevaagd vanwege al hun zonden.”²⁷ Dus verwijderden zij zich van de tenten van Korah, Dathan en Abiram. Dathan en Abiram kwamen naar buiten en stonden bij de ingangen van hun tenten, samen met hun vrouwen, kinderen en kleintjes.²⁸ Toen zei Mozes: “Hierdoor zult u weten dat de Heer mij heeft gezonden om al deze werken te doen; want het is niet uit eigen beweging.”²⁹ Als deze mannen een natuurlijke dood sterven, of als zij het lot van alle mensen ondergaan, dan heeft de Heer mij niet gezonden.³⁰ Maar als de Heer iets geheel nieuws schept, en de aarde haar mond opent en hen opslokt met alles wat tot hen behoort, en zij levend afdalen naar het dodenrijk, dan zult u weten dat deze mannen de Heer hebben veracht.”³¹ Zodra hij uitgesproken was, spleet de grond onder hen open,³² en de aarde opende haar mond en verzwolg hen en hun huishoudens, en allen die met Korah geassocieerd waren, samen met hun bezittingen.³³ Zij daalden levend af naar het dodenrijk met alles wat tot hen behoorde; de aarde sloot zich over hen, en zij kwamen om uit het midden van de gemeenschap.³⁴ Bij hun kreten vluchtten alle Israëlieten om hen heen, roepend: “De aarde zou ons ook kunnen opslokken!”³⁵ En vuur kwam voort

van de Heer en verteerde de 250 mannen die het wierook offerden.³⁶ En zo sprak de Heer tot Mozes, zeggende³⁷ “Zeg tegen Eleazar, de zoon van Aäron, de priester, dat hij de vuurpannen uit de verkoolde resten haalt en de kolen op een afstand verspreidt, want de vuurpannen zijn heilig—³⁸ de vuurpannen van de mannen die zondigden ten koste van hun leven. Laat ze tot gehamerde platen worden gemaakt als bekleding voor het altaar, want zij werden voor de Heer gepresenteerd en zijn heilig geworden. Laat ze een teken zijn voor de Israëlieten.”³⁹ Dus nam Eleazar de priester de bronzen vuurpannen die door degenen die verbrand waren gebracht waren, en zij werden gehamerd om het altaar te bedekken,⁴⁰ als een herinnering voor de Israëlieten dat niemand behalve een nakomeling van Aäron wierook mag komen branden voor de Heer, anders zou hij worden als Korah en zijn volgelingen—zoals de Heer tot hem had gesproken door Mozes.⁴¹ Maar de volgende dag morde de hele Israëlitische gemeenschap tegen Mozes en Aäron, zeggende: “U hebt het volk van de Heer gedood.”⁴² Toen de gemeenschap zich tegen Mozes en Aäron verzamelde en zich naar de tent van ontmoeting keerde, bedekte de wolk het en verscheen de heerlijkheid van de Heer.⁴³ Mozes en Aäron naderden de voorkant van de tent van ontmoeting,⁴⁴ En zo sprak de Heer tot Mozes, zeggende⁴⁵ “Verwijder u van deze gemeenschap zodat Ik hen ogenblikkelijk kan verteren.” En zij vielen op hun gezichten.⁴⁶ Toen zei Mozes tegen Aäron: “Neem uw vuurpan en doe er vuur in van het altaar, en leg er wierook op; haast u dan naar de gemeenschap om verzoening voor hen te doen. De toorn is van de Heer uitgegaan; de plaag is begonnen.”⁴⁷ Dus deed Aäron zoals Mozes zei, en rende het midden van de gemeenschap in. De plaag was al onder het volk begonnen, maar Aäron offerde het wierook en deed verzoening voor hen.⁴⁸ Hij stond tussen de levenden en de doden, en de plaag werd gestopt.⁴⁹ Maar 14.700 mensen kwamen om door de plaag, naast degenen die gestorven waren vanwege Korah.⁵⁰ Toen keerde Aäron terug naar Mozes bij de ingang van de tent van ontmoeting, want de plaag was gestopt.

17 De Heer sprak toen tot Mozes en zei,² “Spreek tot de Israëlieten en verzamel van hen een staf voor elke stam: twaalf staven, één van elke leider van hun stam. Schrijf de naam

Numeri

van elke man op zijn staf. ³ Op de staf van Levi moet je de naam van Aäron schrijven, want er moet één staf zijn voor de leider van elke stam. ⁴ Plaats ze in de tent van ontmoeting voor de getuigenis, waar Ik u ontmoet. ⁵ De staf van de man die Ik kies zal uitlopen, en dit zal een einde maken aan het gemor van de Israëlieten tegen u." ⁶ Mozes sprak tot de Israëlieten, en hun leiders gaven hem twaalf staven, één voor elke leider van hun stam, inclusief de staf van Aäron. ⁷ Mozes plaatste de staven voor de Heer in de tent van de getuigenis. ⁸ De volgende dag ging Mozes de tent binnen en zag dat de staf van Aäron, die de stam van Levi vertegenwoordigde, had uitgelopen, gebloeid en amandelen had voortgebracht. ⁹ Mozes bracht toen alle staven uit de aanwezigheid van de Heer naar alle Israëlieten. Zij onderzochten ze, en elke leider nam zijn eigen staf terug. ¹⁰ De Heer instrueerde Mozes: "Plaats de staf van Aäron terug voor de getuigenis, om bewaard te worden als een teken tegen de opstandigen, zodat hun gemor tegen Mij ophoudt en zij niet sterven." ¹¹ Mozes volgde de instructies van de Heer precies op. ¹² De Israëlieten zeiden tot Mozes: "Wij zijn verloren! Wij vergaan, wij vergaan allen!" ¹³ Iedereen die de tabernakel van de Heer nadert zal sterven. Moeten wij allen volledig vergaan?"

18 De Heer sprak tot Aäron en zei: "Jij, je zonen en je familie zullen de verantwoordelijkheid dragen voor alle overtredingen met betrekking tot het heiligdom, en jij en je zonen alleen zullen de verantwoordelijkheid dragen voor alle overtredingen met betrekking tot jullie priesterschap. ² Breng je mede-Levieten, de stam van je voorouders, om je te helpen terwijl jij en je zonen dienst doen voor de tent van de getuigenis. ³ Zij zullen verantwoordelijk zijn voor jou en taken uitvoeren voor de hele tent, maar zij mogen niet in de buurt komen van de voorwerpen van het heiligdom of het altaar, anders zullen zowel zij als jij sterven. ⁴ Zij moeten zich bij jou voegen en zorgen voor de taken van de tent van samenkomst, al het werk bij de tent, maar geen ongeautoriseerd persoon mag bij jou komen. ⁵ Jij zult verantwoordelijk zijn voor de taken van het heiligdom en het altaar, zodat er geen toorn meer over de Israëlieten komt. ⁶ Ik heb je mede-Levieten uit de Israëlieten gekozen als een geschenk voor jou, toegewijd aan de Heer, om het werk bij de tent van samenkomst te verrichten. ⁷ Maar alleen jij en je zonen zullen als priesters dienen

in alles wat betrekking heeft op het altaar en binnen het voorhangsel. Ik geef je het priesterschap als een geschenk. Iemand anders die nadert zal ter dood gebracht worden." ⁸ Toen zei de Heer tegen Aäron: "Ik heb je de leiding gegeven over mijn offers; alle heilige gaven die de Israëlieten aan mij aanbieden, geef ik aan jou en je zonen als jullie deel, een blijvend aandeel. ⁹ Dit zal van jou zijn van de allerheiligste offers, bewaard van het vuur; van al hun gaven, of het nu graan-, zonde- of schuldoffers zijn, ze zijn allerheiligst voor jou en je zonen. ¹⁰ Eet het als iets allerheiligst; elke mannelijke persoon zal het eten. Beschouw het als heilig. ¹¹ Dit is ook van jou: alles wat is apart gezet van de gaven van alle beweegoffers van de Israëlieten. Ik geef ze aan jou en je zonen en dochters als een eeuwigdurend aandeel. Iedereen in je huishouden die ceremonieel rein is, mag het eten. ¹² Ik geef je al het beste van de verse olijfolie en al het beste van de verse wijn en graan, de eerstelingen die zij aan de Heer geven. ¹³ De eerste rijpe vruchten van alles wat in hun land is, die zij aan de Heer brengen, zullen van jou zijn. Iedereen in je huishouden die rein is, mag het eten. ¹⁴ Alles wat aan de Heer is gewijd in Israël zal van jou zijn. ¹⁵ Het eerste nageslacht van elke schoot, zowel mens als dier, dat aan de Heer wordt aangeboden, is van jou. Maar je moet elke eerstgeboren zoon en de eerstgeborene van onreine dieren vrijkopen. ¹⁶ Wanneer zij een maand oud zijn, moet je hen vrijkopen tegen de losprijs van vijf sikkels zilver, volgens de sikkal van het heiligdom, die twintig gera's is. ¹⁷ Maar de eerstgeborene van een koe, een schaap of een geit mag je niet vrijkopen; zij zijn heilig. Spreukel hun bloed op het altaar en verbrand hun vet als een voedseloffer, een aangename geur voor de Heer. ¹⁸ Hun vlees zal van jou zijn, net zoals de borst van het beweegoffer en de rechterdij van jou zijn. ¹⁹ Alle offers van de heilige gaven, die de Israëlieten aan de Heer aanbieden, geef ik aan jou en je zonen en dochters als een eeuwigdurend aandeel. Het is een eeuwig zoutverbond voor de Heer voor zowel jou als je nakomelingen. ²⁰ De Heer zei tegen Aäron: "Je zult geen erfdeel hebben in hun land, noch enig deel onder hen bezitten; Ik ben je deel en je erfdeel onder de Israëlieten. ²¹ Aan de Levieten geef ik alle tienden in Israël als hun erfdeel in ruil voor het werk dat zij doen terwijl zij dienst doen bij de tent van samenkomst. ²² Voortaan mogen de Israëlieten niet

naar de tent van samenkomst naderen, anders zullen zij de gevolgen van hun zonde dragen en sterven.²³ Alleen de Levieten zullen de dienst van de tent van samenkomst verrichten en hun eigen schuld dragen. Dit is een blijvende verordening voor de komende generaties. Zij zullen geen erfdeel hebben onder de Israëlieten.²⁴ In plaats daarvan geef ik aan de Levieten als hun erfdeel de tienden die de Israëlieten als een offer aan de Heer presenteren. Daarom heb ik over hen gezegd: 'Zij zullen geen erfdeel hebben onder de Israëlieten.'²⁵ De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ²⁶ "Zeg tegen de Levieten: 'Wanneer jullie van de Israëlieten de tiende ontvangen die ik jullie als erfdeel geef, moeten jullie een tiende van die tiende als een bijdrage aan de Heer aanbieden.²⁷ Jullie offer zal aan jullie worden toegerekend als graan van de dorsvloer of sap van de wijnpers.²⁸ Op deze manier zullen jullie ook een offer aan de Heer presenteren van alle tienden die jullie van de Israëlieten ontvangen. Van deze tienden moeten jullie het deel van de Heer aan Aäron de priester geven.²⁹ Jullie moeten het beste en meest heilige deel van alles wat jullie gegeven is als het deel van de Heer aanbieden.'³⁰ Zeg tegen hen: 'Wanneer jullie het beste deel aanbieden, zal het aan jullie worden toegerekend als het product van de dorsvloer of de wijnpers.³¹ Jullie en jullie huishoudens mogen de rest overal consumeren, want het is jullie vergoeding voor jullie werk bij de tent van samenkomst.³² Door het beste deel aan te bieden, zullen jullie in deze zaak niet schuldig zijn; dan zullen jullie de heilige offers van de Israëlieten niet verontreinigen, en jullie zullen niet sterven.'"

19 Toen sprak de Heer tot zowel Mozes als Aäron: ² "Dit is de verordening van de wet die de Heer heeft geboden: Spreek tot de Israëlieten dat zij u een rode koe brengen zonder gebrek of vlek, een die nooit onder het juk is geweest. ³ U moet het aan Eleazar, de priester, geven, en het moet buiten het kamp worden gebracht en in zijn bijzijn worden geslacht. ⁴ Eleazar, de priester, moet wat van het bloed met zijn vinger nemen en het zeven keer sprenkelen naar de voorkant van de tent van ontmoeting. ⁵ De koe moet dan in zijn aanwezigheid worden verbrand; zijn huid, vlees, bloed en ingewanden moeten allemaal door vuur worden verteerd. ⁶ De priester moet cederhout, hysop en scharlaken wol nemen en die in het midden van de brandende koe werpen. ⁷ Daarna

moet de priester zijn kleren wassen en zich in water baden, en dan mag hij het kamp binnenkomen; echter, hij zal tot de avond ceremonieel onrein blijven. ⁸ Degene die de koe verbrandt, moet ook zijn kleren wassen en zich in water baden, en hij zal tot de avond onrein zijn. ⁹ Een man die rein is, moet de as van de koe verzamelen en deze op een schone plaats buiten het kamp zetten. Ze moeten door de gemeenschap van Israël worden bewaard voor gebruik in het water van reiniging; het is voor reiniging van zonde. ¹⁰ De man die de as verzamelt, moet zijn kleren wassen, en hij zal tot de avond onrein zijn. Dit zal een blijvende verordening zijn voor de Israëlieten en de vreemdelingen die onder hen verblijven. ¹¹ Iedereen die in contact komt met een menselijk lijk zal zeven dagen onrein zijn. ¹² Zij moeten zich op de derde dag en op de zevende dag met het water reinigen; dan zullen zij rein zijn. Als zij zich niet op de derde en zevende dag reinigen, zullen zij niet rein zijn. ¹³ Iedereen die een dood lichaam aanraakt en zich niet reinigt, verontreinigt de tabernakel van de Heer. Zij moeten van Israël worden afgesneden, omdat het water van reiniging niet op hen is gesprenkeld; zij blijven onrein. ¹⁴ Dit is de wet wanneer een persoon in een tent sterft: iedereen die de tent binnengaat en iedereen die erin is, zal zeven dagen onrein zijn. ¹⁵ Elke open container zonder een deksel erop bevestigd, zal onrein zijn. ¹⁶ Iedereen die in het open veld iemand aanraakt die door een zwaard is gedood of die natuurlijk is gestorven, of een menselijk bot of een graf aanraakt, zal zeven dagen onrein zijn. ¹⁷ Voor de onreine persoon, neem wat van de as van het verbrande reinigingsoffer en voeg stromend water eraan toe in een container. ¹⁸ Een rein persoon moet hysop nemen, het in het water dopen en het sprenkelen op de tent, alle meubels en de mensen die daar waren. Hij moet ook iedereen besprenkelen die een bot, een graf, of iemand die gedood of natuurlijk gestorven is, heeft aangeraakt. ¹⁹ De reine persoon moet de onreine op de derde en zevende dag besprenkelen, en op de zevende dag moet hij hen reinigen. Zij moeten hun kleren wassen en zich in water baden, en tegen de avond zullen zij rein zijn. ²⁰ Maar als de onreine persoon zich niet reinigt, moeten zij van de gemeenschap worden afgesneden, want zij hebben het heiligdom van de Heer verontreinigd. Het water van reiniging is niet op hen gesprenkeld, en zij zijn onrein. ²¹ Dit zal een blijvende verordening voor hen

zijn. Degene die het water van reiniging sprenkelt, moet zijn kleren wassen, en iedereen die het water van reiniging aanraakt, zal tot de avond onrein zijn.²² Alles wat een onreine persoon aanraakt, wordt onrein, en iedereen die het aanraakt, zal tot de avond onrein zijn."

20 In de eerste maand kwam de hele gemeenschap van de Israëlieten in de woestijn van Zin, en zij verbleven in Kades.

Daar stierf Mirjam en werd begraven.² Er was geen water voor de gemeenschap, en zij verzamelden zich tegen Mozes en Aäron.³ Het volk twistte met Mozes en zei: "Waren wij maar omgekomen toen onze broeders omkwamen voor de Heer!⁴ Waarom hebt u het volk van de Heer in deze woestijn gebracht, waar wij en ons vee dreigen om te komen?"⁵ Waarom hebt u ons uit Egypte naar deze vreselijke plaats gebracht? Het is geen plaats van graan, vijgen, wijnstokken of granaatappels, en er is geen water om te drinken!"⁶ Mozes en Aäron gingen van de vergadering naar de ingang van de tent der samenkomst en vielen op hun aangezicht, en de heerlijkheid van de Heer verscheen aan hen.⁷ De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ⁸ "Neem de staf, en verzamel u en uw broer Aäron de gemeenschap. Spreek tot de rots voor hun ogen, en hij zal zijn water geven. U zult water uit de rots voortbrengen voor de gemeenschap en hun vee om te drinken."⁹ Mozes nam de staf uit de tegenwoordigheid van de Heer, zoals hem was opgedragen.¹⁰ Mozes en Aäron verzamelden de gemeenschap voor de rots, en hij zei tot hen: "Luister, jullie opstandelingen, moeten wij water voor jullie uit deze rots brengen?"¹¹ Toen hief Mozes zijn hand op en sloeg de rots tweemaal met zijn staf. Water stroomde overvloedig, en de gemeenschap en hun vee dronken.¹² Maar de Heer zei tot Mozes en Aäron: "Omdat jullie niet op Mij vertrouwd hebben om Mij als heilig te eren in de ogen van de Israëlieten, zullen jullie deze gemeenschap niet in het land brengen dat Ik hun gegeven heb."¹³ Dit waren de wateren van Meriba, waar de Israëlieten met de Heer twistten, en Hij bewees Zich heilig onder hen.¹⁴ Mozes stuurde boodschappers van Kades naar de koning van Edom, zeggende: "Dit zegt uw broer Israël: U weet van al de tegenspoed die ons is overkomen.¹⁵ Onze voorouders gingen naar Egypte, en wij hebben daar vele jaren gewoond. De Egyptenaren behandelden ons en onze voorouders slecht,¹⁶ maar toen wij tot

de Heer riepen, hoorde Hij onze stem en zond een engel en bracht ons uit Egypte. Nu zijn wij in Kades, een stad aan de rand van uw gebied.¹⁷ Laat ons alstublieft door uw land trekken. Wij zullen niet door enig veld of wijngaard gaan of water uit enige put drinken. Wij zullen langs de Koningsweg reizen en niet naar rechts of links afwijken totdat wij uw gebied zijn gepasseerd."¹⁸ Maar Edom antwoordde: "U zult hier niet doortrekken; als u het probeert, zullen wij met het zwaard tegen u uittrekken."¹⁹ De Israëlieten zeiden tot hem: "Wij zullen langs de hoofdweg gaan, en als wij of ons vee van uw water drinken, zullen wij ervoor betalen. Wij willen alleen te voet doortrekken—niets meer."²⁰ Maar hij zei: "U zult niet doortrekken." Toen kwam Edom met een groot en machtig leger tegen hen uit.²¹ Aangezien Edom weigerde Israël door hun gebied te laten trekken, keerde Israël zich van hen af.²² De hele gemeenschap van de Israëlieten vertrok uit Kades en kwam bij de berg Hor.²³ Bij de berg Hor, nabij de grens van Edom, sprak de Heer tot Mozes en Aäron,²⁴ "Aäron zal bij zijn volk verzameld worden, want hij zal het land dat Ik aan de Israëlieten gegeven heb niet binnengaan, omdat jullie tegen Mijn bevel in optraden bij de wateren van Meriba.²⁵ Breng Aäron en zijn zoon Eleazar de hellingen van de berg Hor op.²⁶ Neem Aärons kleren af en trek ze zijn zoon Eleazar aan, want Aäron zal bij zijn volk verzameld worden en daar sterven."²⁷ Mozes volgde de instructies van de Heer: zij beklommen de berg Hor in het zicht van de hele gemeenschap.²⁸ Mozes nam Aärons kleren af en trok ze zijn zoon Eleazar aan. Aäron stierf daar op de top van de berg. Toen daalden Mozes en Eleazar van de berg af.²⁹ Toen de hele gemeenschap zag dat Aäron gestorven was, rouwden alle Israëlieten dertig dagen om hem.

21 Toen de Kanaänitische koning van Arad, die in de Negev woonde, hoorde dat Israël naderde via de route van Atharim, ging hij de strijd aan met Israël en nam enkele van hen gevangen.² Toen deed Israël een gelofte aan de Heer en zei: "Als U dit volk inderdaad in onze handen levert, zullen wij hun steden volledig vernietigen."³ De Heer verhoorde Israëls smeekbede en leverde de Kanaänieten aan hen over. Ze vernietigden hen en hun steden volledig, en de plaats werd Horma genoemd.⁴ Ze reisden van de berg Hor langs de weg van de Rode Zee, om het land Edom te omzeilen; maar het volk werd ongeduldig onderweg.

⁵ Het volk sprak tegen God en Mozes en zei: "Waarom hebt u ons uit Egypte gebracht om in de woestijn om te komen? Er is geen brood, er is geen water, en wij verafschuwen dit ellendige voedsel!" ⁶ Toen zond de Heer vurige slangen onder het volk, en zij beten het volk, zodat veel Israëlieten stierven. ⁷ Het volk kwam naar Mozes en zei: "Wij hebben gezondigd door tegen de Heer en tegen u te spreken; bid tot de Heer om de slangen van ons te verwijderen." Dus bad Mozes voor het volk. ⁸ De Heer instrueerde Mozes: "Maak een vurige slang en zet die op een paal; iedereen die gebeten is en ernaar kijkt, zal leven." ⁹ Dus maakte Mozes een bronzen slang en plaatste die op een paal; wanneer een slang iemand beet, en die persoon naar de bronzen slang keek, overleefde hij. ¹⁰ De Israëlieten trokken verder en sloegen hun kamp op bij Oboth. ¹¹ Ze vertrokken van Oboth en kampeerden bij Ije-abarim, in de woestijn tegenover Moab naar het oosten. ¹² Van daaruit trokken ze verder en kampeerden in de Zered-vallei. ¹³ Ze vertrokken van daar en kampeerden aan de andere kant van de Arnon, die in de woestijn ligt en zich uitstrekt in het gebied van de Amorieten; want de Arnon is de grens van Moab, tussen Moab en de Amorieten. ¹⁴ Daarom wordt er in het Boek van de Oorlogen van de Heer vermeld: "Waheb in Supha, en de wadis van de Arnon, ¹⁵ en de hellingen van de wadis die zich uitstrekken tot de plaats Ar en langs de grens van Moab liggen." ¹⁶ Van daaruit gingen ze verder naar Beer, de bron waar de Heer tegen Mozes zei: "Verzamel het volk en ik zal hun water geven." ¹⁷ Toen zong Israël vrolijk: "Spring op, o bron! Laat ons ernaar zingen!" ¹⁸ De bron, die de leiders groeven, die de edelen van het volk uitholden met scepters en staven." Toen gingen ze van de woestijn naar Mattanah, ¹⁹ van Mattanah reisden ze naar Nahaliel, en van Nahaliel gingen ze naar Bamoth, ²⁰ en van Bamoth naar de vallei in het land van Moab, op de top van Pisga, die uitkijkt over de wildernis. ²¹ Israël stuurde gezanten naar Sihon, de koning van de Amorieten, met de boodschap: ²² "Laat ons door uw land trekken. We zullen niet afwijken naar veld of wijngaard, noch water drinken uit enige bron. We zullen langs de Koningsweg reizen totdat we uw gebied zijn gepasseerd." ²³ Maar Sihon stond Israël niet toe door zijn gebied te trekken. In plaats daarvan verzamelde hij al zijn volk en trok tegen Israël ten strijde in de woestijn, en kwam naar Jahaz en vocht tegen Israël. ²⁴ Israël

sloeg hem met de scherpte van het zwaard en nam zijn land in bezit van de Arnon tot de Jabbok, tot aan de Ammonieten, want de grens van de Ammonieten was versterkt. ²⁵ Israël veroverde alle steden van de Amorieten en vestigde zich erin, inclusief Hesbon en al zijn omliggende nederzettingen. ²⁶ Hesbon was de stad van Sihon, de koning van de Amorieten, die tegen de vroegere koning van Moab had gevochten en al zijn land van hem had afgenomen tot aan de Arnon. ²⁷ Daarom zeggen zij die in spreken spreken: "Kom naar Hesbon en laat het herbouwd worden; laat de stad van Sihon hersteld worden. ²⁸ Want er kwam vuur uit Hesbon, een vlam uit de stad van Sihon; het verteerde Ar van Moab, de heren van de hoogten van de Arnon. ²⁹ Wee u, Moab! U bent verwoest, volk van Kemos! Hij heeft zijn zonen als vluchtelingen gegeven en zijn dochters in gevangenschap aan Sihon, de koning van de Amorieten. ³⁰ Maar wij hebben hen neergeschoten; Hesbon is verwoest tot aan Dibon, en wij hebben verwoest tot aan Nofah, dat reikt tot Medeba." ³¹ Zo woonde Israël in het land van de Amorieten. ³² Mozes stuurde spionnen naar Jazer, en zij veroverden de omliggende nederzettingen en verdreven de Amorieten die daar waren. ³³ Toen keerden ze zich om en gingen op weg naar Basan, en Og, de koning van Basan, kwam met al zijn volk hen tegemoet in de strijd bij Edrei. ³⁴ Maar de Heer zei tegen Mozes: "Wees niet bang voor hem, want ik heb hem in uw handen gegeven, samen met al zijn volk en zijn land. Doe met hem zoals u deed met Sihon, de koning van de Amorieten, die in Hesbon regeerde." ³⁵ Dus sloegen ze hem neer, samen met zijn zonen en zijn hele leger, zonder overlevenden achter te laten, en ze namen zijn land in bezit.

22 De Israëlieten reisden naar de vlakten van Moab en kampeerden langs de Jordaan, tegenover Jericho. ² Balak, de zoon van Zippor, was getuige van alles wat Israël de Amorieten had aangedaan. ³ Moab was zeer bang vanwege het volk, want zij waren talrijk; Moab was vervuld van angst vanwege de Israëlieten. ⁴ De Moabieten zeiden tegen de oudsten van Midian: "Deze menigte zal alles om ons heen verteren, zoals een os het gras van het veld opeet." Balak, de zoon van Zippor, was in die tijd de koning van Moab. ⁵ Hij stuurde boodschappers om Bileam, de zoon van Beor, te ontbieden, die in Pethor bij de Eufrat, in zijn geboorteland, was. Balak zei: "Er is een volk uit

Numeri

Egypte gekomen; zij bedekken het oppervlak van het land en hebben zich naast mij gevestigd.⁶ Kom alstublieft en vervloek dit volk voor mij, want zij zijn te machtig voor mij. Misschien zal ik in staat zijn hen te verslaan en hen uit het land te verdrijven. Ik weet dat wie u zegent, gezegend is, en wie u vervloekt, vervloekt is.”⁷ De oudsten van Moab en Midian vertrokken, met het loon voor waarzeggerij bij zich. Toen zij bij Bileam aankwamen, brachten zij Balaks boodschap aan hem over.⁸ Bileam zei tegen hen: “Blijf hier de nacht, en ik zal u het antwoord brengen dat de Heer mij geeft.” Dus bleven de Moabitische leiders bij hem.⁹ De Heer naderde Bileam en vroeg: “Wie zijn deze mannen bij u?”¹⁰ Bileam antwoordde God: “Balak, de zoon van Zippor, koning van Moab, stuurde mij deze boodschap: ¹¹ ‘Er is een volk uit Egypte gekomen en bedekt het oppervlak van het land. Kom nu, vervloek hen voor mij; misschien zal ik in staat zijn tegen hen te vechten en hen te verdrijven.’”¹² Maar God zei tegen Bileam: “Ga niet met hen mee. U mag het volk niet vervloeken, want zij zijn gezegend.”¹³ Bileam stond 's ochtends op en vertelde Balaks ambtenaren: “Keer terug naar uw eigen land, want de Heer heeft geweigerd mij met u mee te laten gaan.”¹⁴ De Moabitische ambtenaren keerden terug naar Balak en meldden: “Bileam weigerde met ons mee te komen.”¹⁵ Balak stuurde andere ambtenaren, talrijker en voorname dan de eerste.¹⁶ Zij kwamen bij Bileam en zeiden: “Dit zegt Balak, de zoon van Zippor: Laat niets u ervan weerhouden naar mij te komen, ¹⁷ want ik zal u rijkelijk belonen en doen wat u vraagt. Kom alstublieft en vervloek dit volk voor mij.”¹⁸ Bileam antwoordde hen: “Zelfs als Balak mij zijn paleis vol zilver en goud zou geven, zou ik niets groots of kleins kunnen doen buiten het bevel van de Heer mijn God om.”¹⁹ Blijf nu alstublieft ook hier vannacht, zodat ik kan ontdekken wat de Heer mij verder zal zeggen.”²⁰ Die nacht kwam God naar Bileam en zei: “Aangezien deze mannen u zijn komen roepen, ga met hen mee, maar doe alleen wat ik u zeg.”²¹ Bileam stond vroeg op, zadelde zijn ezel en ging met de Moabitische ambtenaren mee.²² Maar God was boos toen hij ging, en de engel van de Heer stond op de weg om hem tegen te houden. Bileam reed op zijn ezel, en zijn twee dienaren waren bij hem.²³ Toen de ezel de engel van de Heer zag staan op de weg met een getrokken zwaard in zijn hand, week hij van de weg af naar een veld. Bileam sloeg hem om

hem terug op de weg te brengen.²⁴ De engel van de Heer stond toen in een smal pad tussen de wijngaarden, met muren aan beide zijden.²⁵ Toen de ezel de engel van de Heer zag, drukte hij zich tegen de muur, waardoor Bileams voet ertegen werd geplet. Dus sloeg hij de ezel opnieuw.²⁶ De engel van de Heer ging verder en stond op een smalle plaats waar geen ruimte was om te draaien, noch naar rechts noch naar links.²⁷ Toen de ezel de engel van de Heer zag, ging hij onder Bileam liggen, waardoor hij boos werd en hem met zijn stok sloeg.²⁸ Toen stelde de Heer de ezel in staat te spreken, en hij zei tegen Bileam: “Wat heb ik u aangedaan dat u mij deze drie keer hebt geslagen?”²⁹ Bileam antwoordde de ezel: “U hebt mij voor schut gezet! Als ik een zwaard in mijn hand had, zou ik u nu hebben gedood.”³⁰ De ezel zei tegen Bileam: “Ben ik niet uw eigen ezel, waarop u uw hele leven tot op de dag van vandaag hebt gereden? Heb ik ooit de gewoonte gehad dit bij u te doen?” “Nee,” antwoordde hij.³¹ Toen liet de Heer Bileam duidelijk zien, en hij zag de engel van de Heer op de weg staan met zijn getrokken zwaard. Dus boog hij diep en viel met zijn gezicht naar beneden.³² De engel van de Heer vroeg hem: “Waarom hebt u uw ezel deze drie keer geslagen? Ik ben hier gekomen om u tegen te houden omdat uw pad roekeloos is voor mij.”³³ De ezel zag mij en week deze drie keer van mij af. Als hij niet was uitgeweken, zou ik uw leven nu zeker hebben genomen, maar hem zou ik hebben gespaard.”³⁴ Bileam zei tegen de engel van de Heer: “Ik heb gezondigd. Ik beseftte niet dat u op de weg stond om mij tegen te houden. Als u ontevreden bent, zal ik teruggaan.”³⁵ De engel van de Heer zei tegen Bileam: “Ga met de mannen mee, maar spreek alleen wat ik u zeg.” Dus ging Bileam verder met Balaks ambtenaren.³⁶ Toen hij hoorde van Bileams nadering, ging Balak hem tegemoet in de Moabitische stad aan de Arnon-grens, aan de rand van zijn gebied.³⁷ Balak zei tegen Bileam: “Heb ik u niet dringend ontboden? Waarom bent u niet naar mij gekomen? Ben ik werkelijk niet in staat u te belonen?”³⁸ Bileam antwoordde: “Wel, ik ben nu naar u gekomen. Maar kan ik zomaar iets zeggen? Ik moet alleen spreken wat God in mijn mond legt.”³⁹ Bileam ging toen met Balak naar Kirjat-Huzoth.⁴⁰ Balak offerde runderen en schapen, en deelde ze met Bileam en de ambtenaren die bij hem waren.⁴¹ De volgende ochtend nam Balak Bileam mee naar

de hoogten van Baäl, en van daaruit kon hij een deel van het Israëlitische kamp zien.

23 Bileam instrueerde Balak: "Bouw hier zeven altaren voor mij, en bereid zeven stieren en zeven rammen voor mij." ² Balak volgde Bileams instructies op, en samen offerden zij een stier en een ram op elk altaar. ³ Bileam zei toen tegen Balak: "Blijf bij uw offer terwijl ik ga. Misschien zal de Heer mij ontmoeten, en wat Hij ook openbaart, zal ik u meedelen." Dus ging hij naar een verlaten heuvel. ⁴ God ontmoette Bileam, en Bileam zei: "Ik heb zeven altaren opgericht en een stier en een ram op elk geofferd." ⁵ De Heer plaatste een woord in Bileams mond en instrueerde: "Keer terug naar Balak en lever deze boodschap." ⁶ Bileam keerde terug naar Balak, die naast zijn offer stond met alle leiders van Moab. ⁷ Bileam begon zijn orakel: "Balak bracht mij uit Aram, de koning van Moab van de oostelijke bergen, zeggende: 'Kom, vervloek Jakob voor mij; kom, veroordeel Israël.' ⁸ Hoe kan ik spreken tegen degenen tegen wie God niet heeft gesproken? Hoe kan ik degenen tegenwerken tegen wie de Heer niet heeft tegengewerkt? ⁹ Vanaf de rotsachtige toppen zie ik hen, vanaf de heuvels observeer ik hen. Hier is een volk dat apart leeft en zich niet onder de naties rekent. ¹⁰ Wie kan het stof van Jakob tellen, of zelfs een vierde van Israël nummeren? Laat mij de dood van de rechtvaardigen sterven, en moge mijn einde als het hunne zijn!" ¹¹ Balak zei tegen Bileam: "Wat heb je me aangedaan? Ik heb je gebracht om mijn vijanden te vervloeken, maar je hebt hen in plaats daarvan gezegend!" ¹² Bileam antwoordde: "Moet ik niet spreken wat de Heer in mijn mond heeft gelegd?" ¹³ Balak zei toen: "Kom met mij naar een andere plaats waar je hen kunt zien; je zult slechts een deel van hen zien, niet alles. Vervloek hen van daaruit voor mij." ¹⁴ Dus nam hij Bileam mee naar het veld van Zofim op de top van Pisga, waar hij zeven altaren bouwde en een stier en een ram op elk offerde. ¹⁵ Bileam zei tegen Balak: "Blijf hier bij uw offer terwijl ik de Heer daar ontmoet." ¹⁶ De Heer ontmoette Bileam en legde een woord in zijn mond, zeggende: "Keer terug naar Balak en lever deze boodschap." ¹⁷ Bileam keerde terug naar Balak, die bij zijn offer stond met de Moabitische ambtenaren. Balak vroeg: "Wat heeft de Heer gesproken?" ¹⁸ Bileam leverde zijn boodschap: "Sta op, Balak, en luister; hoor mij, zoon van Zippor. ¹⁹ God is geen mens, dat Hij zou liegen, noch een

mensenkind, dat Hij van gedachten zou veranderen. Spreekt Hij en handelt Hij niet? Belooft Hij en vervult Hij niet? ²⁰ Ik heb een opdracht ontvangen om te zegenen; Hij heeft Zijn zegen gegeven, en ik kan het niet veranderen. ²¹ Geen ongeluk is te zien in Jakob, geen ellende in Israël. De Heer hun God is met hen; de kreet van een koning is onder hen. ²² God leidde hen uit Egypte; zij bezitten de kracht van een machtige os. ²³ Er is geen betovering tegen Jakob, geen waarzeggerij tegen Israël. Het zal nu gezegd worden van Jakob en Israël: 'Zie wat God heeft gedaan!' ²⁴ Het volk staat op als een leeuwin; zij wekken zichzelf als een leeuw die niet rust totdat hij zijn prooi verslindt en het bloed van de gesneuvelden drinkt." ²⁵ Balak zei tegen Bileam: "Onthoud u van hen te vervloeken of te zegenen!" ²⁶ Bileam antwoordde: "Heb ik u niet gezegd dat ik moet doen wat de Heer zegt?" ²⁷ Balak zei: "Kom, laat mij u naar een andere plaats brengen. Misschien zal het God behagen u toe te staan hen van daaruit voor mij te vervloeken." ²⁸ Balak nam Bileam mee naar de top van Peor, met uitzicht op de wildernis. ²⁹ Bileam zei: "Bouw hier zeven altaren, en bereid zeven stieren en zeven rammen voor mij." ³⁰ Balak deed zoals Bileam had geïnstrueerd, en offerde een stier en een ram op elk altaar.

24 Toen Bileam beseftte dat het de Heer behaagde om Israël te zegenen, zocht hij geen voortekens zoals hij eerder had gedaan, maar richtte zijn blik op de wildernis. ² En Bileam sloeg zijn ogen op en zag Israël stam voor stam gelegd, en de Geest van God kwam over hem. ³ Hij begon zijn orakel en zei: "De uitspraak van Bileam, de zoon van Beor, de uitspraak van de man wiens oog geopend is; ⁴ De uitspraak van degene die de woorden van God hoort, die het visioen van de Almachtige ziet, die neervalt, met ontblote ogen: ⁵ Hoe lieflijk zijn uw tenten, Jakob, uw woonplaatsen, Israël! ⁶ Als valleien strekken zij zich uit, als tuinen langs een rivier, als aloë's geplant door de Heer, als ceders langs de wateren. ⁷ Overvloedig water zal uit zijn vaten stromen, en zijn nakomelingen zullen talrijk zijn; zijn koning zal groter zijn dan Agag, en zijn koninkrijk zal hoog verheven worden. ⁸ God brengt hem uit Egypte; hij heeft de kracht van een wilde os. Hij zal de naties die zijn vijanden zijn verteren, en zal hun beenderen breken en hen doorboren met zijn pijlen. ⁹ Hij hurkt, hij ligt neer als een leeuw, en als een leeuwin—wie durft hem te

wekken? Gezegend zijn zij die u zegenen, en vervloekt zijn zij die u vervloeken." ¹⁰ Toen ontbrandde Balaks woede tegen Bileam, en hij sloeg zijn handen ineen en zei tegen Bileam: "Ik heb u geroepen om mijn vijanden te vervloeken, maar u hebt hen deze drie keer gezegend! ¹¹ Vlucht daarom nu naar uw plaats! Ik zei dat ik u rijkelijk zou belonen, maar de Heer heeft u ervan weerhouden geëerd te worden." ¹² Bileam antwoordde Balak: "Heb ik niet uw boodschappers verteld die u naar mij stuurde, ¹³ 'Al gaf Balak mij zijn paleis vol zilver en goud, ik zou niet buiten het bevel van de Heer kunnen gaan om uit eigen wil goed of kwaad te doen. Wat de Heer spreekt, dat zal ik spreken?' ¹⁴ Nu, zie, ik ga terug naar mijn volk; kom, laat mij u informeren over wat dit volk uw volk in de komende dagen zal aandoen." ¹⁵ Toen begon hij zijn orakel en zei: "De uitspraak van Bileam, de zoon van Beor, de uitspraak van de man wiens oog geopend is, ¹⁶ De uitspraak van degene die de woorden van God hoort, en kennis heeft van de Allerhoogste, die het visioen van de Almachtige ziet, die neervalt, met ontblote ogen: ¹⁷ Ik zie hem, maar niet nu; ik aanschouw hem, maar niet nabij; een ster zal uit Jakob voortkomen, een scepter zal uit Israël oprijzen, en zal de voorhoofden van Moab verpletteren, en alle zonen van Seth vernietigen. ¹⁸ Edom zal een bezit worden; Seïr, zijn vijanden, zal ook een bezit worden, terwijl Israël sterk groeit. ¹⁹ Een heerser zal uit Jakob voortkomen, en zal de overlevenden van de stad vernietigen." ²⁰ Toen keek hij naar Amalek en begon zijn orakel en zei: "Amalek was de eerste onder de naties, maar zijn einde zal totale vernietiging zijn." ²¹ En hij keek naar de Kenieten en begon zijn orakel en zei: "Uw woonplaats is veilig, en uw nest is in de rots gezet; ²² Niettemin zullen de Kenieten worden vernietigd wanneer Assur u gevangen neemt." ²³ Toen begon hij zijn orakel en zei: "Ach! Wie kan overleven tenzij God het gewild heeft? ²⁴ Maar schepen zullen komen van de kust van Kittim, en zij zullen Assur treffen en Eber treffen; en ook zij zullen tot vernietiging komen." ²⁵ Toen stond Bileam op en keerde terug naar zijn plaats, en Balak ging ook zijn eigen weg.

25 Terwijl Israël in Sittim verbleef, begonnen de mensen zich in te laten met immoraliteit met de dochters van Moab. ² Zij nodigden het volk uit voor de offers aan hun goden, en de Israëlieten aten en bogen zich voor deze goden

neer. ³ Zo verbond Israël zich met Baäl van Peor, en de toorn van de Heer ontbrandde tegen Israël. ⁴ De Heer instrueerde Mozes: "Neem alle leiders van het volk en executeer hen in het volle daglicht voor de Heer, zodat de hevige toorn van de Heer van Israël kan worden afgewend." ⁵ Toen zei Mozes tegen de rechters van Israël: "Ieder van jullie moet degenen van uw mannen doden die zich met Baäl van Peor hebben verbonden." ⁶ Toen bracht een Israëlitische man een Midianitische vrouw naar zijn familie, in het volle zicht van Mozes en de hele vergadering van Israël, terwijl zij huilden bij de ingang van de tent der samenkomst. ⁷ Toen Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van de priester Aäron, dit zag, stond hij op uit de vergadering en nam een speer in zijn hand. ⁸ Hij volgde de Israëliet naar de binnenkamer van de tent en stak de speer door hen beiden, de Israëlitische man en de vrouw, door haar buik. Zo werd de plaag onder de Israëlieten gestopt. ⁹ Echter, degenen die stierven door de plaag waren vierentwintigduizend. ¹⁰ Toen sprak de Heer tot Mozes en zei, ¹¹ "Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van de priester Aäron, heeft mijn toorn van de Israëlieten afgewend, want hij was ijverig zoals ik onder hen, zodat ik de Israëlieten niet vernietigde in mijn ijver. ¹² Daarom, zeg hem dat ik hem mijn verbond van vrede geef. ¹³ Het zal een verbond van een eeuwig priesterschap voor hem en zijn nakomelingen zijn, omdat hij ijverig was voor de eer van zijn God en verzoening deed voor de Israëlieten." ¹⁴ De naam van de Israëlitische man die werd gedood met de Midianitische vrouw was Zimri, de zoon van Salu, een leider van een familie onder de Simeonieten. ¹⁵ De naam van de Midianitische vrouw die werd gedood was Kozbi, de dochter van Zur, een stamhoofd van een familie in Midian. ¹⁶ De Heer richtte zich tot Mozes en zei, ¹⁷ "Behandel de Midianieten als vijanden en val hen aan; ¹⁸ want zij hebben jullie als vijanden behandeld met hun bedrog, in het incident met Peor en hun zuster Kozbi, de dochter van een Midianitisch leider, die werd gedood op de dag van de plaag vanwege Peor."

26 Na de plaag sprak de Heer tot Mozes en Eleazar, de zoon van de priester Aäron, zeggende, ² "Hou een volkstelling onder de gehele gemeenschap van de Israëlieten, vanaf twintig jaar en ouder, naar hun families, allen die in staat zijn om ten strijde te trekken in Israël." ³ Dus spraken Mozes en de priester Eleazar tot hen op de

Numeri

vlakten van Moab bij de Jordaan, tegenover Jericho, zeggende, ⁴ "Houd een volkstelling van de mannen vanaf twintig jaar en ouder, zoals de Heer Mozes geboden heeft." Dit waren de Israëlieten die uit Egypte kwamen: ⁵ De nakomelingen van Ruben, Israëls eerstgeborene, waren: van Henoch, de familie van de Henochieten; van Pallu, de familie van de Palluiten; ⁶ van Hezron, de familie van de Hezronieten; van Karmi, de familie van de Karmieten. ⁷ Dit waren de families van de Rubenieten, en zij die geteld werden, waren 43.730. ⁸ Pallu had een zoon, Eliab. ⁹ De zonen van Eliab waren Nemuel, Dathan en Abiram. Dit zijn dezelfde Dathan en Abiram die door de gemeenschap geroepen werden, die zich tegen Mozes en Aäron verzetten in het gezelschap van Korach, toen zij tegen de Heer streden. ¹⁰ De aarde opende haar mond en verzwoeg hen samen met Korach, toen dat gezelschap stierf, toen het vuur 250 mannen verteerde, en zij een waarschuwingssignaal werden. ¹¹ Echter, de lijn van Korach stierf niet uit. ¹² De nakomelingen van Simeon naar hun families waren: van Nemuel, de familie van de Nemuelieten; van Jamin, de familie van de Jaminieten; van Jachin, de familie van de Jachiniten; ¹³ van Zerach, de familie van de Zerachieten; van Saul, de familie van de Saulieten. ¹⁴ Dit waren de families van de Simeonieten, en zij die geteld werden, waren 22.200. ¹⁵ De nakomelingen van Gad naar hun families waren: van Zephon, de familie van de Zephonieten; van Haggi, de familie van de Haggieten; van Suni, de familie van de Sunieten; ¹⁶ van Ozni, de familie van de Oznieten; van Eri, de familie van de Erieten; ¹⁷ van Arod, de familie van de Arodieten; van Areli, de familie van de Areliten. ¹⁸ Dit waren de families van de zonen van Gad, en zij die geteld werden, waren 40.500. ¹⁹ De zonen van Juda waren Er en Onan, maar zij stierven in het land Kanaän. ²⁰ De nakomelingen van Juda naar hun families waren: van Sela, de familie van de Selanieten; van Perez, de familie van de Perezieten; van Zerach, de familie van de Zerachieten. ²¹ De nakomelingen van Perez waren: van Hezron, de familie van de Hezronieten; van Hamul, de familie van de Hamulieten. ²² Dit waren de families van Juda, en zij die geteld werden, waren 76.500. ²³ De nakomelingen van Issaschar naar hun families waren: van Tola, de familie van de Tolaiten; van Puah, de familie van de Punieten; ²⁴ van Jashub, de familie van de Jashubieten; van Simron, de familie

van de Simronieten. ²⁵ Dit waren de families van Issaschar, en zij die geteld werden, waren 64.300. ²⁶ De nakomelingen van Zebulon naar hun families waren: van Sered, de familie van de Seredieten; van Elon, de familie van de Elonieten; van Jahleël, de familie van de Jahleëlieten. ²⁷ Dit waren de families van de Zebulonieten, en zij die geteld werden, waren 60.500. ²⁸ De nakomelingen van Jozef naar hun families waren Manasse en Efraïm. ²⁹ De nakomelingen van Manasse: van Machir, de familie van de Machirieten; Machir was de vader van Gilead: van Gilead, de familie van de Gileadieten. ³⁰ Dit waren de nakomelingen van Gilead: van Iezer, de familie van de Iezerieten; van Helek, de familie van de Helekieten; ³¹ van Asriël, de familie van de Asriëlieten; van Sichem, de familie van de Sichemieten; ³² van Semida, de familie van de Semidaiten; van Hefer, de familie van de Heferieten. ³³ Zelafead, de zoon van Hefer, had geen zonen, alleen dochters; en de namen van de dochters van Zelafead waren Machla, Noa, Chogla, Milka en Tirza. ³⁴ Dit waren de families van Manasse, en zij die geteld werden, waren 52.700. ³⁵ Dit waren de nakomelingen van Efraïm naar hun families: van Sutela, de familie van de Sutelahieten; van Becher, de familie van de Becherieten; van Tahan, de familie van de Tahanieten. ³⁶ Dit waren de nakomelingen van Sutela: van Eran, de familie van de Eranieten. ³⁷ Dit waren de families van de zonen van Efraïm, en zij die geteld werden, waren 32.500. Dit waren de nakomelingen van Jozef naar hun families. ³⁸ De nakomelingen van Benjamin naar hun families waren: van Bela, de familie van de Belaiten; van Asbel, de familie van de Asbelieten; van Ahiram, de familie van de Ahiramieten; ³⁹ van Sefufam, de familie van de Sufamieten; van Hufam, de familie van de Hufamieten. ⁴⁰ De nakomelingen van Bela waren Ard en Naäman: van Ard, de familie van de Ardieten; van Naäman, de familie van de Naämiten. ⁴¹ Dit waren de families van Benjamin, en zij die geteld werden, waren 45.600. ⁴² Dit waren de nakomelingen van Dan naar hun families: van Suham, de familie van de Suhamieten. Dit waren de families van Dan. ⁴³ Alle families van de Suhamieten, en zij die geteld werden, waren 64.400. ⁴⁴ De nakomelingen van Aser naar hun families waren: van Jimna, de familie van de Jimnieten; van Jisvi, de familie van de Jisvieten; van Beria, de familie van de Beriëten. ⁴⁵ Van de nakomelingen van Beria: van

Heber, de familie van de Heberieten; van Malkiël, de familie van de Malkiëlieten.⁴⁶ Aser had een dochter genaamd Serach.⁴⁷ Dit waren de families van de zonen van Aser, en zij die geteld werden, waren 53.400.⁴⁸ De nakomelingen van Naftali naar hun families waren: van Jachzeël, de familie van de Jachzeëlieten; van Guni, de familie van de Gunieten;⁴⁹ van Jezer, de familie van de Jezerieten; van Sillem, de familie van de Sillemieten.⁵⁰ Dit waren de families van Naftali naar hun families, en zij die geteld werden, waren 45.400.⁵¹ Het totale aantal getelde Israëlieten was 601.730.⁵² De Heer instrueerde toen Mozes,⁵³ "Het land zal onder hen als erfdeel worden verdeeld naar het aantal namen.⁵⁴ Aan een grotere groep geef een groter erfdeel, en aan een kleinere groep een kleiner; ieder zal zijn erfdeel ontvangen naar het aantal van hen die geteld zijn.⁵⁵ Zorg ervoor dat het land door lot wordt verdeeld. Wat elke groep erft, zal zijn naar de namen van hun voorouderlijke stammen.⁵⁶ Het erfdeel moet door lot worden verdeeld onder de grotere en kleinere groepen.⁵⁷ Dit waren de Levieten die geteld werden naar hun families: van Gerson, de familie van de Gersonieten; van Kahath, de familie van de Kahathieten; van Merari, de familie van de Merarieten.⁵⁸ Dit waren ook Levietenfamilies: de familie van de Libnieten, de familie van de Hebronieten, de familie van de Mahlieten, de familie van de Musieten, en de familie van de Korachieten. Kahath was de vader van Amram.⁵⁹ De naam van Amrams vrouw was Jochebed, een dochter van Levi, die aan de Levieten in Egypte geboren was. Aan Amram baarde zij Aäron, Mozes en hun zuster Mirjam.⁶⁰ Aärons zonen waren Nadab en Abihu, Eleazar en Ithamar.⁶¹ Maar Nadab en Abihu stierven toen zij ongeoorloofd vuur voor de Heer aanboden.⁶² Alle mannelijke Levieten van een maand oud en ouder waren 23.000. Zij werden niet onder de andere Israëlieten geteld omdat zij geen erfdeel onder hen ontvingen.⁶³ Dit zijn degenen die door Mozes en de priester Eleazar werden geregistreerd toen zij de Israëlieten telden op de vlakten van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho.⁶⁴ Onder hen was er geen man van degenen die door Mozes en de priester Aäron werden geteld toen zij de Israëlieten in de woestijn van Sinai telden.⁶⁵ Want de Heer had van hen gezegd: "Zij zullen zeker in de woestijn sterven." Niet één van hen was overgebleven,

behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, en Jozua, de zoon van Nun.

27 De dochters van Zelafead, zoon van Hefer, zoon van Gilead, zoon van Makir, zoon van Manasse, uit de families van Manasse, zoon van Jozef, traden naar voren. De namen van de dochters waren Machla, Noa, Chogla, Milka en Tirza.² Zij stonden voor Mozes, Eleazar de priester, de leiders en de gehele gemeenschap bij de ingang van de tent van ontmoeting en zeiden,³ "Onze vader is gestorven in de woestijn. Hij behoorde niet tot degenen die tegen de Heer samenspannen met Korach, maar hij stierf om zijn eigen zonde en liet geen zonen na.⁴ Waarom zou de naam van onze vader uit zijn familie verdwijnen omdat hij geen zoon had? Geef ons bezit onder de familieleden van onze vader."⁵ Dus bracht Mozes hun zaak voor de Heer.⁶ De Heer sprak toen tot Mozes en zei,⁷ "De dochters van Zelafead spreken terecht. Je moet hun inderdaad een erfdeel geven onder de broers van hun vader en hun het erfdeel van hun vader overdragen.⁸ Spreek tot de Israëlieten en zeg: 'Als een man sterft en geen zoon heeft, draag dan zijn erfdeel over aan zijn dochter.⁹ Maar als er geen dochter is, wijs zijn erfdeel toe aan zijn broers.¹⁰ Als hij geen broers heeft, wijs zijn erfdeel toe aan de broers van zijn vader.¹¹ Als zijn vader geen broers had, geef zijn erfdeel aan de naaste verwant in zijn familie, en hij zal het bezitten. Dit zal een verordening zijn voor de Israëlieten, zoals de Heer Mozes heeft geboden."¹² De Heer zei tegen Mozes: "Ga deze berg op in de Abarimketen en bekijk het land dat Ik aan de Israëlieten heb gegeven.¹³ Zodra je het hebt gezien, zul je je bij je voorouders voegen, net zoals je broer Aäron deed,¹⁴ omdat je tegen mijn bevel in opstand kwam bij de wateren van Meriba in de woestijn van Zin, en mijn heiligheid niet handhaafde voor de Israëlieten." (Dit zijn de wateren van Meriba van Kades in de woestijn van Zin.)¹⁵ Mozes sprak toen tot de Heer,¹⁶ "Moge de Heer, de God die leven geeft aan allen, een leider over de gemeenschap aanstellen,¹⁷ iemand die hen zal leiden en binnenbrengen, zodat het volk van de Heer niet zal zijn als schapen zonder herder."¹⁸ De Heer zei tegen Mozes: "Neem Jozua, zoon van Nun, een man in wie de geest is, en leg je hand op hem.¹⁹ Laat hem voor Eleazar de priester en de gehele gemeenschap staan, en draag hem op in hun bijzijn.²⁰ Schenk hem een deel van je gezag, zodat de hele

Numeri

gemeenschap van de Israëlieten hem zal gehoorzamen. ²¹ Hij zal voor Eleazar de priester staan, die voor hem zal vragen naar de beslissing van de Urim voor de Heer. Op zijn bevel zullen zij uitgaan, en op zijn bevel zullen zij binnenkomen, zowel hij als de gehele gemeenschap van de Israëlieten.” ²² Mozes deed zoals de Heer hem geboden had. Hij nam Jozua en liet hem voor Eleazar de priester en de gehele gemeenschap staan. ²³ Hij legde zijn handen op hem en droeg hem op, zoals de Heer door Mozes had geïnstrueerd.

28 De Heer sprak toen tot Mozes en zei deze woorden, ² “Beveel de Israëlieten en zeg tegen hen: ‘Zorg ervoor dat jullie mij mijn offers brengen, mijn voedseloffers door vuur, als een aangename geur voor mij, op de daarvoor bestemde tijden.’ ³ Zeg tegen hen: ‘Dit is het offer door vuur dat jullie aan de Heer moeten brengen: twee mannelijke lammeren van een jaar oud zonder gebrek, als een voortdurend brandoffer elke dag. ⁴ Breng één lam in de ochtend en het andere in de schemering; ⁵ samen met een graanoffer van een tiende van een efa van het fijnste meel gemengd met een kwart hin van pure olie. ⁶ Dit is een voortdurend brandoffer ingesteld op de berg Sinai als een aangename geur, een offer door vuur aan de Heer. ⁷ Het bijbehorende plengoffer moet een kwart hin sterke drank zijn voor elk lam. Giet het plengoffer uit voor de Heer in het heiligdom. ⁸ Bied het tweede lam aan in de schemering met hetzelfde soort graanoffer en plengoffer als in de ochtend, een offer door vuur, een aangename geur voor de Heer. ⁹ “Op de sabbatdag, breng een offer van twee mannelijke lammeren van een jaar oud zonder gebrek, met twee tienden van een efa fijn meel gemengd met olie als graanoffer, en het plengoffer ervan. ¹⁰ Dit is het brandoffer voor elke sabbat, naast het reguliere brandoffer en het plengoffer ervan. ¹¹ “Aan het begin van elke maand, breng aan de Heer een brandoffer van twee jonge stieren, één ram en zeven mannelijke lammeren van een jaar oud, allemaal zonder gebrek. ¹² Voor elke stier moet er een graanoffer zijn van drie tienden van een efa van het fijnste meel gemengd met olie; voor de ram, een graanoffer van twee tienden van een efa fijn meel gemengd met olie; ¹³ en voor elk lam, een graanoffer van een tiende van een efa fijn meel gemengd met olie. Dit is voor een brandoffer, een aangename geur, een offer door vuur aan de Heer. ¹⁴ Bij elke stier

moet er een plengoffer zijn van een halve hin wijn; bij de ram, een derde van een hin; en bij elk lam, een kwart van een hin. Dit is het maandelijks brandoffer dat bij elke nieuwe maan door het jaar heen gebracht moet worden. ¹⁵ Naast het reguliere brandoffer met het plengoffer ervan, breng één mannelijke geit als zondoffer aan de Heer. ¹⁶ “Het Pascha van de Heer moet gehouden worden op de veertiende dag van de eerste maand. ¹⁷ Op de vijftiende dag van deze maand moet er een feest zijn; zeven dagen lang eet ongezuurd brood. ¹⁸ Op de eerste dag houd een heilige samenkomst en doe geen zwaar werk. ¹⁹ Breng aan de Heer een offer door vuur, een brandoffer van twee jonge stieren, één ram en zeven mannelijke lammeren van een jaar oud, allemaal zonder gebrek. ²⁰ Voor elke stier, bereid een graanoffer van drie tienden van een efa van het fijnste meel gemengd met olie; voor de ram, twee tienden; ²¹ en voor elk van de zeven lammeren, één tiende. ²² Breng één mannelijke geit als zondoffer om verzoening voor jullie te bewerken. ²³ Breng deze offers naast het reguliere ochtendbrandoffer. ²⁴ Op deze manier breng het voedseloffer elke dag gedurende zeven dagen als een aangename geur voor de Heer; het moet gebracht worden naast het reguliere brandoffer en het plengoffer ervan. ²⁵ Op de zevende dag houd een heilige samenkomst en doe geen zwaar werk. ²⁶ “Op de dag van de eerstelingen, wanneer jullie aan de Heer een offer van nieuwe graan brengen tijdens het Wekenfeest, houd een heilige samenkomst en doe geen zwaar werk. ²⁷ Breng een brandoffer van twee jonge stieren, één ram en zeven mannelijke lammeren van een jaar oud als een aangename geur voor de Heer. ²⁸ Voor elke stier moet er een graanoffer zijn van drie tienden van een efa van het fijnste meel gemengd met olie; voor de ram, twee tienden; ²⁹ en voor elk van de zeven lammeren, één tiende. ³⁰ Breng één mannelijke geit om verzoening voor jullie te bewerken. ³¹ Bied deze samen met hun plengoffers aan, naast het reguliere brandoffer en het graanoffer ervan. Zorg ervoor dat de dieren zonder gebrek zijn.

29 ‘In de zevende maand, op de eerste dag van de maand, moet u een heilige samenkomst houden en geen gewoon werk verrichten. Het zal een dag zijn voor het blazen van de trompetten. ² Breng een brandoffer als een aangename geur voor de Heer: één jonge stier, één

Numeri

ram en zeven mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ³ Bij de stier moet u een graanoffer brengen van drie tienden van een efa fijn meel gemengd met olie; bij de ram, twee tienden; ⁴ en voor elk van de zeven lammeren, één tiende. ⁵ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer om verzoening voor u te bewerken. ⁶ Deze offers zijn naast het maandelijks brandoffer en het bijbehorende graanoffer, en het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffers, zoals voorgeschreven. Ze zijn een aangename geur, een offer door vuur voor de Heer. ⁷ 'Op de tiende dag van deze zevende maand moet u een heilige samenkomst houden en uzelf vernederen; doe geen werk. ⁸ Breng een brandoffer aan de Heer als een aangename geur: één jonge stier, één ram en zeven mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ⁹ Bij de stier moet u een graanoffer brengen van drie tienden van een efa fijn meel gemengd met olie; bij de ram, twee tienden; ¹⁰ en voor elk van de zeven lammeren, één tiende. ¹¹ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het zondoffer van verzoening en het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffers. ¹² 'Op de vijftiende dag van de zevende maand, houd een heilige samenkomst en doe geen gewoon werk. Vier een feest voor de Heer gedurende zeven dagen. ¹³ Breng een brandoffer, een offer door vuur als een aangename geur voor de Heer: dertien jonge stieren, twee rammen en veertien mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ¹⁴ Bij elk van de dertien stieren moet u een graanoffer brengen van drie tienden van een efa fijn meel gemengd met olie; bij elk van de twee rammen, twee tienden; ¹⁵ en voor elk van de veertien lammeren, één tiende. ¹⁶ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffer. ¹⁷ 'Op de tweede dag: twaalf jonge stieren, twee rammen en veertien mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ¹⁸ Bij de stieren, rammen en lammeren, breng hun graanoffers en drankoffers volgens het opgegeven aantal. ¹⁹ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffers. ²⁰ 'Op de derde dag: elf stieren, twee rammen en veertien mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek.

²¹ Bij de stieren, rammen en lammeren, breng hun graanoffers en drankoffers volgens het opgegeven aantal. ²² Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffer. ²³ 'Op de vierde dag: tien stieren, twee rammen en veertien mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ²⁴ Bij de stieren, rammen en lammeren, breng hun graanoffers en drankoffers volgens het opgegeven aantal. ²⁵ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffer. ²⁶ 'Op de vijfde dag: negen stieren, twee rammen en veertien mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ²⁷ Bij de stieren, rammen en lammeren, breng hun graanoffers en drankoffers volgens het opgegeven aantal. ²⁸ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffer. ²⁹ 'Op de zesde dag: acht stieren, twee rammen en veertien mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ³⁰ Bij de stieren, rammen en lammeren, breng hun graanoffers en drankoffers volgens het opgegeven aantal. ³¹ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffers. ³² 'Op de zevende dag: zeven stieren, twee rammen en veertien mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ³³ Bij de stieren, rammen en lammeren, breng hun graanoffers en drankoffers volgens het opgegeven aantal. ³⁴ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffer. ³⁵ 'Op de achtste dag, moet u een afsluitende speciale samenkomst houden en geen gewoon werk verrichten. ³⁶ Breng een brandoffer, een offer door vuur als een aangename geur voor de Heer: één stier, één ram en zeven mannelijke lammeren van één jaar oud, allemaal zonder gebrek. ³⁷ Bij de stier, de ram en de lammeren, breng hun graanoffers en drankoffers volgens het opgegeven aantal. ³⁸ Voeg één mannelijke geit toe als zondoffer, naast het voortdurende brandoffer met het bijbehorende graanoffer en de drankoffer. ³⁹ 'Naast uw gelofteoffers en vrijwillige offers, breng deze aan de Heer op uw vastgestelde feesten: uw brandoffers, graanoffers, drankoffers en vredeoffers.' ⁴⁰ Mozes

gaf de Israëlieten door alles wat de Heer hem had geboden.

30 Mozes zei tegen de hoofden van de stammen van Israël: "Dit is wat de Heer heeft geboden: ² Wanneer een man een gelofte aan de Heer doet of een eed aflegt om zichzelf met een belofte te binden, mag hij zijn woord niet breken. Hij moet alles doen wat hij heeft gezegd. ³ Als een jonge vrouw, die nog in het huis van haar vader woont, een gelofte aan de Heer doet of zichzelf bindt met een belofte, ⁴ en haar vader hoort haar gelofte maar zegt niets tegen haar, dan blijven al haar geloften en beloften van kracht. ⁵ Maar als haar vader haar verbiedt op de dag dat hij ervan hoort, zullen geen van haar geloften of beloften van kracht zijn. De Heer zal haar vrijstellen omdat haar vader haar heeft overruled. ⁶ Als zij trouwt nadat zij een gelofte of onbezonnen belofte heeft gedaan, ⁷ en haar man hoort ervan maar zegt niets tegen haar, dan blijven haar geloften van kracht. ⁸ Maar als haar man ze annuleert op de dag dat hij ervan hoort, zal wat zij heeft beloofd niet van kracht zijn, en de Heer zal haar vrijstellen. ⁹ Elke gelofte gedaan door een weduwe of gescheiden vrouw is bindend voor haar. ¹⁰ Als een vrouw die bij haar man woont een gelofte of belofte doet, ¹¹ en haar man hoort het en blijft stil, dan zullen al haar geloften geldig zijn. ¹² Maar als haar man ze ongeldig maakt wanneer hij ze hoort, dan zijn ze niet bindend. De Heer zal haar vrijstellen. ¹³ Haar man kan elke gelofte of eed die zij doet bevestigen of annuleren. ¹⁴ Als hij dag na dag stil blijft, bevestigt hij al haar geloften en beloften. ¹⁵ Maar als hij ze later annuleert, draagt hij de verantwoordelijkheid voor haar schuld. ¹⁶ Dit zijn de voorschriften die de Heer aan Mozes gaf betreffende een man en zijn vrouw, en tussen een vader en zijn dochter terwijl zij nog in zijn huis woont.

31 De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ² "Zoek gerechtigheid op de Midianieten voor de kinderen van Israël; daarna zul je verzameld worden bij je volk." ³ Mozes richtte zich tot het volk: "Bewapen een aantal van uw mannen voor de oorlog, zodat zij tegen Midian kunnen optrekken om de wraak van de Heer uit te voeren. ⁴ U zult duizend man uit elke stam van alle stammen van Israël naar de strijd sturen." ⁵ Dus werden er uit de duizenden van Israël duizend man uit elke stam

gekozen, twaalfduizend gewapend voor de strijd. ⁶ Mozes stuurde hen naar de oorlog, duizend uit elke stam, samen met Pinechas, de zoon van Eleazar, de priester, die de heilige voorwerpen en de trompetten voor het alarm met zich meenam. ⁷ Zij voerden oorlog tegen Midian, zoals de Heer Mozes had geboden, en doodden alle mannen. ⁸ Zij doodden de koningen van Midian, Evi, Rekem, Zur, Hur en Reba, de vijf koningen van Midian. Ook doodden zij Bileam, de zoon van Beor, met het zwaard. ⁹ De Israëlieten namen de vrouwen van Midian en hun kleine kinderen gevangen, en zij plunderden al hun vee, kudden en goederen. ¹⁰ Zij verbrandden alle steden waar zij woonden en al hun kampen. ¹¹ Zij namen alle buit en alle oorlogsbuit mee, zowel van mensen als vee, ¹² en brachten de gevangenen, de buit en de plundering naar Mozes, naar Eleazar de priester en naar de gemeenschap van de Israëlieten in het kamp op de vlakten van Moab, bij de Jordaan tegenover Jericho. ¹³ Mozes, Eleazar de priester en alle leiders van de gemeenschap gingen hen buiten het kamp tegemoet. ¹⁴ Mozes was boos op de officieren van het leger, de bevelhebbers van duizenden en de bevelhebbers van honderden, die van de oorlog waren teruggekeerd. ¹⁵ Hij zei tegen hen: "Hebben jullie alle vrouwen gespaard?" ¹⁶ Zie, zij waren het die, op advies van Bileam, de Israëlieten ontrouw maakten aan de Heer bij Peor, zodat een plaag het volk van de Heer trof. ¹⁷ Dood daarom nu alle mannelijke kinderen en elke vrouw die een man intiem heeft gekend. ¹⁸ Maar alle meisjes die geen man intiem hebben gekend, houd in leven voor uzelf. ¹⁹ Kampeer zeven dagen buiten het kamp; wie een persoon heeft gedood en wie iemand heeft aangeraakt die gedood is, moet zichzelf en uw gevangenen op de derde en zevende dag reinigen. ²⁰ Reinig elk kledingstuk, elk voorwerp van leer, alles wat van geitenhaar is gemaakt, en elk houten voorwerp." ²¹ Toen zei Eleazar de priester tegen de soldaten die ten strijde waren getrokken: "Dit is de wet die de Heer Mozes heeft geboden: ²² De metalen zoals goud, zilver, brons, ijzer, tin en lood, ²³ alles wat vuur kan verdragen, moet u door het vuur laten gaan, en het zal rein zijn. Het moet ook worden gereinigd met het water van reiniging. Maar wat geen vuur kan verdragen, moet door het water worden gehaald. ²⁴ Was uw kleren op de zevende dag, en u zult rein zijn; daarna mag u het kamp binnengaan." ²⁵ De Heer sprak toen tot Mozes en zei,

²⁶ “U en Eleazar de priester en de hoofden van de families van de gemeenschap moeten de buit tellen die is buitgemaakt, zowel van mensen als van vee; ²⁷ en verdeel de buit tussen de krijgers die ten strijde zijn getrokken en de rest van de gemeenschap. ²⁸ Verzamel een bijdrage voor de Heer van de mannen van oorlog die ten strijde zijn getrokken, één op de vijfhonderd van de personen, het vee, de ezels en de schapen; ²⁹ neem het van hun aandeel en geef het aan Eleazar de priester als een bijdrage aan de Heer. ³⁰ Van de helft van de Israëlieten moet u één op de vijftig van de personen, het vee, de ezels, de schapen en andere dieren nemen en ze geven aan de Levieten die de taak van de tabernakel van de Heer uitvoeren.” ³¹ Mozes en Eleazar de priester voerden de instructies van de Heer aan Mozes uit. ³² De buit die overbleef van de plundering die de mannen van oorlog hadden genomen, was 675.000 schapen, ³³ en tweeënzeventigduizend runderen, ³⁴ met eenenzestigduizend ezels, ³⁵ en tweeëndertigduizend vrouwen die geen man intiem hadden gekend. ³⁶ Het halve aandeel van degenen die ten strijde waren getrokken was: 337.500 schapen, ³⁷ waarvan de bijdrage aan de Heer 675 was; ³⁸ zesendertigduizend runderen, waarvan de bijdrage aan de Heer 72 was; ³⁹ dertigduizend vijfhonderd ezels, waarvan de bijdrage aan de Heer 61 was; ⁴⁰ zestienduizend mensen, waarvan de bijdrage aan de Heer 32 was. ⁴¹ Mozes gaf de bijdrage, die de offergave van de Heer was, aan Eleazar de priester, volgens het bevel van de Heer aan Mozes. ⁴² Wat betreft de helft van de Israëlieten, die Mozes had gescheiden van de mannen die ten strijde waren getrokken— ⁴³ de helft van de gemeenschap was 337.500 schapen, ⁴⁴ en zesendertigduizend runderen, ⁴⁵ met dertigduizend vijfhonderd ezels, ⁴⁶ en in totaal zestienduizend mensen. ⁴⁷ Van de helft van de Israëlieten nam Mozes één op de vijftig, zowel van mensen als van dieren, en gaf ze aan de Levieten die de taak van de tabernakel van de Heer uitvoeren, zoals de Heer Mozes had geboden. ⁴⁸ Toen kwamen de officieren die over de eenheden van het leger waren, de bevelhebbers van duizenden en de bevelhebbers van honderden, naar Mozes, ⁴⁹ en zeiden tegen hem: “Uw dienaren hebben de soldaten onder ons bevel geteld, en niemand ontbreekt. ⁵⁰ Dus hebben we als een offergave aan de Heer gebracht wat elke man heeft gevonden, gouden voorwerpen—armbanden,

armbanden, zegelringen, oorbellen en kettingen—om verzoening voor onszelf te doen voor de Heer.” ⁵¹ Mozes en Eleazar de priester namen het goud van hen aan, alle vervaardigde voorwerpen. ⁵² Al het goud van de offergave die zij aan de Heer aanboden, van de bevelhebbers van duizenden en bevelhebbers van honderden, woog 16.750 sikkels. ⁵³ Elke soldaat had zijn eigen aandeel van de buit genomen. ⁵⁴ Mozes en Eleazar de priester namen het goud van de bevelhebbers van duizenden en van honderden en brachten het naar de tent van ontmoeting als een gedenkteken voor de Israëlieten voor de Heer.

32 De nakomelingen van Ruben en Gad, die een aanzienlijk aantal vee bezaten, merkten dat de gebieden van Jaëzer en Gilead goed geschikt waren voor hun dieren. ² Daarom benaderden zij Mozes, Eleazar de priester, en de leiders van de gemeenschap en zeiden, ³ “De steden Ataroth, Dibon, Jaëzer, Nimra, Hesbon, Eleale, Sebam, Nebo en Beon— ⁴ het land dat de Heer heeft onderworpen voor de gemeenschap van Israël—is ideaal voor vee, en uw dienaren bezitten vee.” ⁵ Zij vervolgden, “Als wij genade in uw ogen hebben gevonden, laat dit land dan aan uw dienaren als ons bezit worden gegeven; dwing ons niet de Jordaan over te steken.” ⁶ Mozes antwoordde de zonen van Gad en Ruben, “Zullen uw broeders ten strijde trekken terwijl u hier blijft? ⁷ Waarom ontmoedigt u de Israëlieten om het land binnen te gaan dat de Heer hun heeft gegeven? ⁸ Dit is dezelfde daad die uw vaders verrichtten toen ik hen vanuit Kades-Barnea uitzond om het land te verkennen. ⁹ Bij hun aankomst in de vallei van Eskol en het bekijken van het land ontmoedigden zij de Israëlieten om het land binnen te gaan dat de Heer hun had beloofd. ¹⁰ Daarom ontbrandde de toorn van de Heer die dag, en Hij zwoer, zeggende, ¹¹ ‘Geen van de mannen die uit Egypte zijn opgekomen, van twintig jaar en ouder, zal het land zien dat Ik aan Abraham, Isaak en Jakob heb beloofd, omdat zij Mij niet volledig hebben gevolgd, ¹² behalve Kaleb, de zoon van Jefunne, de Kenizziet, en Jozua, de zoon van Nun, want zij hebben de Heer volledig gevolgd.’ ¹³ Zo brandde de toorn van de Heer tegen Israël, waardoor zij veertig jaar in de wildernis ronddoelden, totdat de gehele generatie die kwaad had gedaan in de ogen van de Heer was omgekomen. ¹⁴ En nu bent u opgestaan in de plaats van uw vaders, een broedsel van zondige

mannen, om de toorn van de Heer tegen Israël verder aan te wakkeren. ¹⁵ Als u zich van Hem afwendt, zal Hij hen opnieuw in de wildernis achterlaten, en u zult verantwoordelijk zijn voor hun ondergang.” ¹⁶ Toen benaderden zij hem en zeiden, “Wij willen hier kooien bouwen voor ons vee en steden voor onze kleintjes; ¹⁷ maar wij zullen ons snel bewapenen, de Israëlieten vooropgaand, totdat wij hen naar hun plaats hebben gebracht, terwijl onze kleintjes in versterkte steden verblijven ter bescherming tegen de inwoners van het land. ¹⁸ Wij zullen niet naar onze huizen terugkeren totdat elke Israëliet zijn erfdeel heeft ontvangen. ¹⁹ Wij zullen geen erfdeel met hen opeisen aan de overkant van de Jordaan, aangezien ons erfdeel aan deze kant van de Jordaan naar het oosten is toegewezen.” ²⁰ Mozes antwoordde, “Als u dit zult doen—als u zich voor de Heer voor de strijd bewapent, ²¹ en als al uw gewapende mannen de Jordaan oversteken voor de Heer totdat Hij Zijn vijanden voor Zich heeft verdreven— ²² dan, zodra het land voor de Heer is onderworpen, mag u terugkeren en vrij zijn van uw verplichting aan de Heer en Israël, en dit land zal uw bezit zijn voor de Heer. ²³ Maar als u dit niet doet, zult u tegen de Heer hebben gezondigd, en wees er zeker van dat uw zonde u zal vinden. ²⁴ Bouw steden voor uw kleintjes en kooien voor uw kudde, en vervul wat u hebt beloofd.” ²⁵ De zonen van Gad en Ruben antwoordden Mozes, “Uw dienaren zullen doen zoals onze heer beveelt. ²⁶ Onze kleintjes, vrouwen, kudde en al ons vee zullen in de steden van Gilead blijven, ²⁷ terwijl uw dienaren, elke man gewapend voor de strijd, zullen oversteken in de tegenwoordigheid van de Heer om te strijden, zoals onze heer heeft gezegd.” ²⁸ Dus gaf Mozes instructies over hen aan Eleazar de priester, Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden van de families van de Israëlitische stammen. ²⁹ Mozes instrueerde hen, “Als de zonen van Gad en Ruben, elke man gewapend voor de strijd, met u de Jordaan oversteken voor de Heer, en het land voor u is onderworpen, dan zult u hun het land van Gilead als hun bezit geven. ³⁰ Maar als zij niet gewapend met u oversteken, moeten zij hun erfdeel onder u in Kanaän accepteren.” ³¹ De zonen van Gad en Ruben antwoordden, “Zoals de Heer tot uw dienaren heeft gesproken, zo zullen wij doen. ³² Wij zullen gewapend oversteken in de tegenwoordigheid van de Heer naar Kanaän, maar het eigendom van ons

erfdeel zal bij ons blijven aan deze kant van de Jordaan.” ³³ Dus wees Mozes de zonen van Gad, de zonen van Ruben, en de halve stam van Manasse, de zoon van Jozef, het koninkrijk van Sihon, koning van de Amorieten, en het koninkrijk van Og, koning van Basan—het land met zijn steden en de omliggende gebieden toe. ³⁴ De nakomelingen van Gad bouwden de steden Dibon, Ataroth, Aroër, ³⁵ Atroth-Sofan, Jaëzer, Jogbeha, ³⁶ Beth-Nimra en Beth-Haran als versterkte steden, en kooien voor hun kudde. ³⁷ De zonen van Ruben herbouwden Hesbon, Eleale en Kirjataïm, ³⁸ evenals Nebo en Baäl-Meon (hun namen werden veranderd) en Sibma. Zij gaven nieuwe namen aan de steden die zij herbouwden. ³⁹ De nakomelingen van Machir, de zoon van Manasse, gingen naar Gilead, veroverden het en verdreven de Amorieten die daar waren. ⁴⁰ Daarom gaf Mozes Gilead aan Machir, de zoon van Manasse, en hij vestigde zich daar. ⁴¹ Jair, een nakomeling van Manasse, veroverde hun nederzettingen en noemde ze Havvoth-Jair. ⁴² Nobah ging en veroverde Kenath en de omliggende dorpen, en noemde het Nobah naar zichzelf.

33 Dit zijn de etappes van de reis van de Israëlieten, waarmee zij uit het land Egypte vertrokken in hun afdelingen, onder leiding van Mozes en Aäron. ² Op bevel van de Heer noteerde Mozes hun vertrekpunten volgens hun reizen. Dit zijn hun reizen per etappe: ³ De Israëlieten vertrokken uit Rameses in de eerste maand, op de vijftiende dag van de eerste maand, de dag na het Pascha. Zij vertrokken moedig voor de ogen van alle Egyptenaren, ⁴ terwijl de Egyptenaren al hun eerstgeborenen begroeven, die de Heer onder hen had neergeslagen; want de Heer had oordelen voltrokken aan hun goden. ⁵ De Israëlieten reisden van Rameses en kampeerden in Sukkot. ⁶ Zij reisden van Sukkot en kampeerden in Etham, aan de rand van de woestijn. ⁷ Zij reisden van Etham en keerden terug naar Pi Hahiroth, dat ten oosten van Baäl-Zefon ligt, en kampeerden voor Migdol. ⁸ Zij reisden van Pi Hahiroth en trokken door het midden van de zee de woestijn in, en na drie dagen te hebben gereisd in de woestijn van Etham, kampeerden zij in Mara. ⁹ Zij reisden van Mara en kwamen in Elim, waar twaalf bronnen en zeventig palmbomen waren, en zij kampeerden daar. ¹⁰ Vanuit Elim reisden zij en zetten kamp op bij de Rode Zee. ¹¹ Zij reisden van de Rode Zee en kampeerden in de woestijn van Sin.

¹² Zij reisden van de woestijn van Sin en kampeerden in Dofka. ¹³ Vanuit Dofka reisden zij en zetten kamp op in Alus. ¹⁴ Zij reisden van Alus en kampeerden in Rephidim, waar geen water was voor het volk om te drinken. ¹⁵ Zij reisden van Rephidim en kampeerden in de woestijn van Sinaï. ¹⁶ Zij reisden van de woestijn van Sinaï en kampeerden in Kibroth Hattaäva. ¹⁷ Zij reisden van Kibroth Hattaäva en kampeerden in Hazeroth. ¹⁸ Vanuit Hazeroth reisden zij en zetten kamp op in Ritma. ¹⁹ Zij reisden van Ritma en kampeerden in Rimmon Perez. ²⁰ Zij reisden van Rimmon Perez en kampeerden in Libna. ²¹ Vanuit Libna reisden zij en zetten kamp op in Rissa. ²² Vanuit Rissa reisden zij en zetten kamp op in Kehelatha. ²³ Vanuit Kehelatha reisden zij en zetten kamp op bij de berg Sefer. ²⁴ Vanuit de berg Sefer reisden zij en zetten kamp op in Harada. ²⁵ Vanuit Harada reisden zij en zetten kamp op in Makheloth. ²⁶ Vanuit Makheloth reisden zij en zetten kamp op in Tahath. ²⁷ Vanuit Tahath reisden zij en zetten kamp op in Tera. ²⁸ Vanuit Tera reisden zij en zetten kamp op in Mithka. ²⁹ Vanuit Mithka reisden zij en zetten kamp op in Chasmonah. ³⁰ Vanuit Chasmonah reisden zij en zetten kamp op in Moseroth. ³¹ Zij reisden van Moseroth en kampeerden in Bene Jaākan. ³² Zij reisden van Bene Jaākan en kampeerden in Hor Haggidgad. ³³ Zij reisden van Hor Haggidgad en kampeerden in Jotbatha. ³⁴ Vanuit Jotbatha reisden zij en zetten kamp op in Abrona. ³⁵ Zij reisden van Abrona en kampeerden in Ezion Geber. ³⁶ Zij reisden van Ezion Geber en kampeerden in Kades, in de woestijn van Zin. ³⁷ Zij reisden van Kades en kampeerden bij de berg Hor, aan de rand van het land Edom. ³⁸ Op bevel van de Heer ging Aāron de priester de berg Hor op, waar hij stierf in het veertigste jaar nadat de Israëlieten uit Egypte waren vertrokken, op de eerste dag van de vijfde maand. ³⁹ Aāron was honderd drieëntwintig jaar oud toen hij stierf op de berg Hor. ⁴⁰ Nu hoorde de Kanaänitische koning van Arad, die in de Negev van Kanaän woonde, van de komst van de Israëlieten. ⁴¹ Zij reisden van de berg Hor en kampeerden in Zalmonah. ⁴² Vanuit Zalmonah reisden zij en zetten kamp op in Punon. ⁴³ Vanuit Punon reisden zij en zetten kamp op in Oboth. ⁴⁴ Zij reisden van Oboth en kampeerden in Ije Abarim, aan de grens van Moab. ⁴⁵ Zij reisden van Ije Abarim en kampeerden in Dibon Gad. ⁴⁶ Zij reisden van Dibon Gad en kampeerden in Almon Diblathaim. ⁴⁷ Zij

reisden van Almon Diblathaim en kampeerden in de bergen van Abarim, nabij Nebo. ⁴⁸ Zij reisden van de bergen van Abarim en kampeerden op de vlakten van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho. ⁴⁹ Op de vlakten van Moab zetten zij kamp op langs de Jordaan van Beth Jesimoth tot Abel Sittim. ⁵⁰ Toen sprak de Heer tot Mozes op de vlakten van Moab bij de Jordaan tegenover Jericho, zeggende, ⁵¹ "Geef de Israëlieten de opdracht: 'Wanneer jullie de Jordaan oversteken naar het land Kanaän, ⁵² moeten jullie alle inwoners van het land voor jullie uit verdrijven, al hun gesneden beelden vernietigen, al hun gegoten afgoden vernietigen en al hun hoogten afbreken. ⁵³ Jullie zullen het land bezitten en er jullie thuis van maken, want Ik heb jullie het land gegeven om erin te wonen. ⁵⁴ Jullie zullen het land door loting verdelen volgens jullie stammen. Aan een grotere groep geef een grotere erfenis, en aan een kleinere groep een kleinere. Wat hun door loting toekomt, zal van hen zijn. Jullie zullen het verdelen volgens jullie voorouderlijke stammen. ⁵⁵ Maar als jullie de inwoners van het land niet voor jullie uit verdrijven, zullen degenen die jullie laten blijven, prikkels in jullie ogen en doornen in jullie zijden worden, en zij zullen jullie lastigvallen in het land waar jullie zullen wonen. ⁵⁶ En wat Ik van plan ben met hen te doen, zal Ik met jullie doen.'"

34 De Heer sprak toen tot Mozes en zei deze woorden, ² "Beveel de Israëlieten en zeg tegen hen: 'Wanneer jullie het land Kanaän binnengaan, is dit het land dat aan jullie als erfdeel zal worden toegewezen, met deze grenzen: ³ "Jullie zuidelijke zijde zal zich uitstrekken van de woestijn van Zin langs de grens van Edom, en jullie zuidelijke grens zal beginnen vanaf het oostelijke uiteinde van de Zoutzee, ⁴ zuidwaarts langs de opgang van Akrabbim, verder naar Zin, en ten zuiden van Kades-Barnea gaan. Dan zal het Hazar-Addar bereiken en verdergaan naar Azmon, ⁵ waar het zal draaien en aansluiten bij de Wadi van Egypte, eindigend bij de Middellandse Zee. ⁶ "Jullie westelijke grens zal de kustlijn van de Middellandse Zee zijn. Dit zal jullie grens aan de westkant zijn. ⁷ "Voor jullie noordelijke grens, trek een lijn van de Middellandse Zee naar de berg Hor. ⁸ Vanaf de berg Hor, trek de grens naar Lebo-Hamath, en de grens zal zich uitstrekken naar Zedad, ⁹ verder naar Ziphron, en eindigen bij Hazar-Enan. Dit zal jullie grens aan de noordkant zijn. ¹⁰ "Voor jullie oostelijke grens, trek een lijn van Hazar-

Enan naar Sefam. ¹¹ De grens zal afdalen van Sefam naar Ribla aan de oostkant van Ain, en verdergaan langs de hellingen ten oosten van het Meer van Galilea. ¹² Dan zal de grens afdalen langs de Jordaan en eindigen bij de Zoutzee. "Dit zal jullie land zijn, met zijn grenzen aan elke zijde." ¹³ Mozes gebod de Israëlieten: "Wijs dit land door loting toe als een erfdeel, zoals de Heer heeft geboden om aan de negen en een halve stam te geven. ¹⁴ Want de stam van Ruben, de stam van Gad, en de halve stam van Manasse hebben hun erfdeel ontvangen volgens hun families. ¹⁵ Deze twee en een halve stammen hebben hun erfdeel ontvangen ten oosten van de Jordaan tegenover Jericho, naar de zonsopgang." ¹⁶ De Heer sprak toen tot Mozes en zei deze woorden, ¹⁷ "Dit zijn de namen van de mannen die het land aan jullie als erfdeel zullen toewijzen: Eleazar de priester en Joza, de zoon van Nun. ¹⁸ Wijs een leider uit elke stam aan om te helpen bij de toewijzing van het land. ¹⁹ De namen zijn als volgt: uit de stam van Juda, Kaleb, de zoon van Jefunne; ²⁰ uit de stam van Simeon, Semuel, de zoon van Ammihud; ²¹ uit de stam van Benjamin, Elidad, de zoon van Kison; ²² uit de stam van Dan, een leider, Bukki, de zoon van Jogli; ²³ uit de stam van Manasse, een leider, Hanniel, de zoon van Efod; ²⁴ uit de stam van Efraïm, een leider, Kemuel, de zoon van Siftan; ²⁵ uit de stam van Zebulon, een leider, Elizafan, de zoon van Parnak; ²⁶ uit de stam van Issaschar, een leider, Paltiel, de zoon van Azzan; ²⁷ uit de stam van Aser, een leider, Ahihud, de zoon van Selomi; ²⁸ uit de stam van Naftali, een leider, Pedahel, de zoon van Ammihud." ²⁹ Dit zijn de mannen die de Heer gebod om het erfdeel aan de Israëlieten in het land Kanaän toe te wijzen.

35 De Heer sprak tot Mozes op de vlakten van Moab bij de Jordaan, tegenover Jericho, en zei, ² "Geef de Israëlieten de opdracht om aan de Levieten steden toe te wijzen om in te wonen uit de erfenis van hun bezittingen. Geef hen ook weidegronden rondom deze steden. ³ Deze steden zullen voor hen zijn om in te wonen, en de weidegronden zullen zijn voor hun vee, hun uitrusting en al hun andere dieren. ⁴ "De weidegronden rondom de steden die je aan de Levieten geeft, moeten zich duizend el uitstrekken vanaf de stadsmuur. ⁵ Meet tweeduizend el buiten de stad aan de oost-, zuid-, west- en noordzijde, met de stad in het midden. Dit gebied zal dienen als

weidegrond voor de steden. ⁶ "Van de steden die je aan de Levieten geeft, wijs er zes aan als vrijsteden, waar iemand die doodslag heeft gepleegd naartoe kan vluchten. Geef daarnaast nog tweeënveertig andere steden. ⁷ In totaal moet je achtenveertig steden aan de Levieten toewijzen, samen met hun weidegronden. ⁸ De steden die je aan de Levieten toewijst uit het land van de Israëlieten moeten evenredig zijn aan de erfenis van elke stam: neem meer steden van een stam met een grotere erfenis, en minder van een met een kleinere erfenis." ⁹ De Heer sprak toen tot Mozes en zei, ¹⁰ "Zeg tegen de Israëlieten: 'Wanneer jullie de Jordaan oversteken naar het land Kanaän, ¹¹ kies dan steden die als vrijsteden dienen, waar iemand die onopzettelijk een ander heeft gedood naartoe kan vluchten. ¹² Deze steden zullen een toevlucht zijn tegen de wreker, zodat de beschuldigde niet sterft voordat hij voor de vergadering terechtstaat. ¹³ De zes steden die jullie geven, zullen jullie vrijsteden zijn. ¹⁴ Wijs drie steden aan deze kant van de Jordaan aan en drie in het land Kanaän als vrijsteden. ¹⁵ Deze zes steden zullen een toevlucht zijn voor de Israëlieten, vreemdelingen en buitenlanders die onder jullie wonen, zodat iedereen die onopzettelijk een ander heeft gedood daarheen kan vluchten. ¹⁶ "Als iemand een ander met een ijzeren voorwerp slaat waardoor de dood volgt, is die persoon een moordenaar; de moordenaar moet ter dood gebracht worden. ¹⁷ Als iemand een ander met een steen in de hand slaat, waardoor de dood volgt, is die persoon een moordenaar; de moordenaar moet ter dood gebracht worden. ¹⁸ Of als iemand een ander met een houten voorwerp in de hand slaat, waardoor de dood volgt, is die persoon een moordenaar; de moordenaar moet ter dood gebracht worden. ¹⁹ De bloedwreker moet de moordenaar executeren; wanneer de wreker de moordenaar ontmoet, moet de wreker de moordenaar ter dood brengen. ²⁰ Als iemand een ander uit haat duwt, of iets naar hen gooit met kwade opzet, met de dood tot gevolg, ²¹ of als iemand een ander met vijandigheid slaat, met de dood tot gevolg, is de dader een moordenaar en moet ter dood gebracht worden. De bloedwreker moet de moordenaar executeren wanneer zij elkaar ontmoeten. ²² "Echter, als iemand een ander plotseling zonder vijandigheid duwt, of een voorwerp naar hen gooit zonder kwade opzet, ²³ of, zonder hen te zien, een steen laat vallen die zwaar genoeg is om

de dood te veroorzaken, en de persoon sterft, maar er was geen vijandschap en geen kwaad bedoeld.²⁴ dan moet de vergadering oordelen tussen de beschuldigde en de bloedwreker volgens deze wetten.²⁵ De vergadering moet degene die van doodslag wordt beschuldigd beschermen tegen de bloedwreker en de beschuldigde terugbrengen naar de vrijstad waarheen hij gevlucht was. De beschuldigde moet daar blijven tot de dood van de hogepriester, die met de heilige olie gezalfd was.²⁶ “Als de beschuldigde ooit de grenzen van de vrijstad verlaat waarheen hij gevlucht was,²⁷ en de bloedwreker vindt hem buiten de stad, mag de wreker de beschuldigde doden zonder schuldig te zijn aan moord.²⁸ De beschuldigde moet in de vrijstad blijven tot de dood van de hogepriester; pas na de dood van de hogepriester mag hij terugkeren naar zijn eigendom.²⁹ “Deze voorschriften moeten een wettelijke verordening voor jullie zijn door jullie generaties heen, waar jullie ook wonen.³⁰ “Iedereen die een ander doodt, zal als moordenaar ter dood gebracht worden alleen op basis van de getuigenis van getuigen. Niemand mag ter dood gebracht worden op basis van de getuigenis van slechts één getuige.³¹ “Aanvaard geen losgeld voor het leven van een moordenaar die de dood verdient. Zij moeten ter dood gebracht worden.³² “Aanvaard geen losgeld voor iemand die naar een vrijstad is gevlucht, zodat zij kunnen terugkeren en op hun eigen land kunnen leven voor de dood van de hogepriester.³³ “Verontreinig het land waarin jullie wonen niet. Bloedvergieten verontreinigt het land, en er kan geen verzoening worden gedaan voor het land waarop bloed is vergoten, behalve door het bloed van degene die het heeft vergoten.³⁴ Verontreinig het land waarin jullie wonen niet, waar ook Ik woon, want Ik, de Heer, woon onder de Israëlieten.”

36

De hoofden van de families van Gilead, zoon van Machir, zoon van Manasse, uit de families van de nakomelingen van Jozef,

kwamen naar voren en spraken voor Mozes en de leiders, de hoofden van de families van de Israëlieten.² Zij zeiden: “De Heer heeft mijn heer opgedragen het land aan de Israëlieten als erfdeel door loting toe te wijzen, en mijn heer kreeg van de Heer de opdracht om het erfdeel van onze broer Zelafead aan zijn dochters toe te wijzen.³ Maar als zij trouwen met mannen uit andere Israëlitische stammen, zal hun erfdeel worden verwijderd uit ons voorouderlijk erfdeel en toegevoegd aan de stam waarin zij trouwen, waardoor ons toegewezen erfdeel zal verminderen.⁴ Wanneer het Jubeljaar voor de Israëlieten aanbreekt, zal hun erfdeel worden toegevoegd aan de stam waarin zij trouwen, en hun bezit zal worden onttrokken aan het erfdeel van onze voorouderlijke stam.”⁵ Toen bracht Mozes het bevel van de Heer over aan de Israëlieten, zeggende: “De stam van de nakomelingen van Jozef heeft gelijk in zijn beweringen.⁶ Dit is wat de Heer gebiedt betreffende de dochters van Zelafead: Zij mogen trouwen met wie zij willen, mits zij trouwen binnen de stamfamilie van hun vader.⁷ Zo zal geen erfdeel in Israël van stam tot stam worden overgedragen, want elke Israëliet zal het erfdeel van zijn voorouderlijke stam behouden.⁸ Elke dochter die land erft in een Israëlitische stam moet trouwen met iemand uit de stamfamilie van haar vader, zodat elke Israëliet het erfdeel van zijn voorouders kan behouden.⁹ Geen erfdeel mag van de ene stam naar de andere worden overgedragen, want elke Israëlitische stam moet zijn eigen erfdeel behouden.”¹⁰ De dochters van Zelafead handelden zoals de Heer Mozes had geboden.¹¹ Mahlah, Tirza, Hogla, Milka en Noa, de dochters van Zelafead, trouwden met hun neven aan vaderszijde.¹² Zij trouwden binnen de families van de nakomelingen van Manasse, zoon van Jozef, en hun erfdeel bleef binnen de stam en familie van hun vader.¹³ Dit zijn de geboden en verordeningen die de Heer aan de Israëlieten gaf door Mozes op de vlakten van Moab bij de Jordaan, tegenover Jericho.

Deuteronomium

1 Dit zijn de woorden die Mozes tot heel Israël sprak aan de overkant van de Jordaan in de woestijn, in de Araba tegenover Suf, tussen Paran en Tofel, Laban, Hazerot en Dizahab. ² Het is een reis van elf dagen van Horeb via de weg van het Seir-gebergte naar Kades-Barnea. ³ In het veertigste jaar, op de eerste dag van de elfde maand, sprak Mozes tot de Israëlieten, overeenkomstig alles wat de Heer hem geboden had aan hen te verkondigen, ⁴ nadat hij Sihon, de koning van de Amorieten, die in Hesbon woonde, en Og, de koning van Basan, die in Astarot en Edrei woonde, had overwonnen. ⁵ Aan de overkant van de Jordaan in het land van Moab begon Mozes deze wet uit te leggen, zeggende, ⁶ “De Heer, onze God, sprak tot ons bij Horeb: ‘Jullie zijn lang genoeg bij deze berg gebleven. ⁷ Keer om en zet jullie reis voort, en ga naar het bergland van de Amorieten, en naar al hun burenen in de Araba, in het bergland, in de laagvlakte, in de Negev, langs de zeekust, het land van de Kanaänieten, en Libanon, tot aan de grote rivier, de Eufraat. ⁸ Zie, Ik heb het land voor jullie geplaatst; ga binnen en neem bezit van het land dat de Heer aan jullie voorvaderen, aan Abraham, Isaak en Jakob, en aan hun nakomelingen na hen, gezworen heeft te geven.’ ⁹ “In die tijd zei ik tot jullie: ‘Ik ben niet in staat de last van jullie alleen te dragen. ¹⁰ De Heer, jullie God, heeft jullie vermenigvuldigd, en zie, vandaag zijn jullie zo talrijk als de sterren aan de hemel. ¹¹ Moge de Heer, de God van jullie voorouders, jullie duizendmaal meer maken en jullie zegenen, zoals Hij heeft beloofd! ¹² Maar hoe kan ik alleen de last van jullie problemen, lasten en geschillen dragen? ¹³ Kies voor jezelf wijze, verstandige en gerespecteerde mannen uit elk van je stammen, en ik zal hen aanstellen als jullie leiders.’ ¹⁴ En jullie antwoordden mij: ‘Wat u voorstelt te doen is goed.’ ¹⁵ Dus nam ik de vooraanstaande mannen van jullie stammen, wijze en gerespecteerde mannen, en stelde hen aan als leiders over jullie, bevelhebbers over duizend, honderd, vijftig en tien, en als officieren voor jullie stammen. ¹⁶ “Toen droeg ik jullie rechters in die tijd op, zeggende: ‘Hoor de zaken tussen jullie mensen en oordeel eerlijk, of de zaak nu tussen twee Israëlieten is of tussen een Israëliet en een vreemdeling die onder jullie woont. ¹⁷ Toon geen partijdigheid in het oordeel; hoor zowel de kleine als de grote. Wees niet bang voor iemand, want het oordeel is van God. Breng elke zaak die te moeilijk voor je is naar mij, en ik zal die horen.’ ¹⁸ In

die tijd gebod ik jullie alle dingen die jullie moesten doen. ¹⁹ “Toen vertrokken we van Horeb en gingen door die grote en vreselijke woestijn die jullie zagen, op weg naar het bergland van de Amorieten, zoals de Heer, onze God, ons had geboden, en we bereikten Kades-Barnea. ²⁰ En ik zei tot jullie: ‘Jullie hebben het bergland van de Amorieten bereikt, dat de Heer, onze God, ons geeft. ²¹ Zie, de Heer, jullie God, heeft het land voor jullie geplaatst; ga op en neem bezit ervan, zoals de Heer, de God van jullie voorouders, tot jullie heeft gesproken. Wees niet bang of ontmoedigd.’ ²² “Toen kwamen jullie allemaal naar mij toe en zeiden: ‘Laten we mannen voor ons uit sturen om het land te verkennen en een verslag terug te brengen over de route die we moeten nemen en de steden die we zullen aandoen.’ ²³ Het plan leek mij goed, dus koos ik twaalf van jullie uit, één man voor elke stam. ²⁴ Zij vertrokken en gingen het bergland in, en kwamen bij de vallei van Eskol en verkenden het. ²⁵ Ze namen wat van de vruchten van het land mee, brachten het naar ons en rapporteerden: ‘Het land dat de Heer, onze God, ons geeft, is goed.’ ²⁶ Toch waren jullie niet bereid om op te gaan; jullie rebelleerden tegen het bevel van de Heer, jullie God. ²⁷ Jullie morden in jullie tenten en zeiden: ‘Omdat de Heer ons haat, heeft Hij ons uit Egypte gebracht om ons over te leveren in de handen van de Amorieten om ons te vernietigen. ²⁸ Waar kunnen we heen gaan? Onze broeders hebben ons hart doen smelten, zeggende: “De mensen zijn sterker en groter dan wij; de steden zijn groot en versterkt tot aan de hemel. We hebben daar zelfs de Enakieten gezien.”’ ²⁹ Ik moedigde jullie aan, zeggende: ‘Wees niet bang of vrees hen niet. ³⁰ De Heer, jullie God, die voor jullie uitgaat, zal voor jullie strijden, net zoals Hij voor jullie in Egypte deed voor jullie ogen, ³¹ en in de woestijn waar jullie zagen hoe de Heer, jullie God, jullie droeg, zoals een vader zijn zoon draagt, de hele weg die jullie gingen totdat jullie deze plaats bereikten.’ ³² Toch, ondanks dit, vertrouwden jullie de Heer, jullie God, niet, ³³ die voor jullie uitging op jullie reis, om plaatsen voor jullie te zoeken om te kamperen, in vuur bij nacht en in een wolk bij dag, om jullie de weg te wijzen die jullie moesten gaan. ³⁴ Toen de Heer hoorde wat jullie zeiden, werd Hij boos en zwoer een eed: ³⁵ ‘Geen van deze slechte generatie zal het goede land zien dat Ik jullie voorouders gezworen heb te geven, ³⁶ behalve Kaleb, de zoon van Jefunne. Hij zal het

Deuteronomium

zien, en Ik zal hem en zijn nakomelingen het land geven waarop hij zijn voeten heeft gezet, omdat hij de Heer met volledige toewijding heeft gevolgd.’³⁷ De Heer was ook boos op mij vanwege jullie, zeggende: ‘Jij zult het ook niet binnengaan.’³⁸ Jozua, de zoon van Nun, die voor jullie staat, zal het binnengaan. Moedig hem aan, want hij zal Israël leiden om het te erven.’³⁹ Bovendien, jullie kleintjes waarvan jullie zeiden dat ze gevangen zouden worden genomen, jullie kinderen die nog niet goed van kwaad weten, zij zullen het land binnengaan. Ik zal het aan hen geven, en zij zullen het in bezit nemen.’⁴⁰ Maar wat jullie betreft, keer om en zet koers naar de woestijn langs de weg van de Rode Zee.’⁴¹ “Toen antwoordden jullie: ‘We hebben gezondigd tegen de Heer. We zullen opgaan en vechten, zoals de Heer, onze God, ons geboden heeft.’ Dus trok ieder van jullie zijn wapens aan, denkend dat het gemakkelijk zou zijn om het bergland in te gaan.’⁴² Maar de Heer zei tot mij: ‘Zeg tegen hen: “Ga niet op en vecht niet, want Ik ben niet bij jullie; anders zullen jullie door jullie vijanden verslagen worden.”’⁴³ Dus sprak ik tot jullie, maar jullie wilden niet luisteren. Jullie rebelleerden tegen het bevel van de Heer en handelden overmoedig en gingen het bergland in.’⁴⁴ De Amorieten die in die heuvels woonden, kwamen tegen jullie uit; ze achtervolgden jullie als een zwerm bijen en sloegen jullie neer van Seïr tot Horma.’⁴⁵ Jullie keerden terug en weenden voor de Heer, maar Hij schonk geen aandacht aan jullie geweën en keerde zich doof voor jullie.’⁴⁶ Dus bleven jullie vele dagen in Kades—al die tijd die jullie daar doorbrachten.

2 Toen keerden we om en vertrokken naar de wildernis langs de weg van de Rode Zee, zoals de Heer mij had opgedragen, en we trokken vele dagen rondom de berg Seïr.² Toen sprak de Heer tot mij en zei, ³ “Jullie hebben dit bergland lang genoeg omcirkeld; wend je nu naar het noorden.”⁴ Geef het volk het bevel: ‘Jullie staan op het punt het gebied van jullie broeders, de nakomelingen van Esau, die in Seïr wonen, te passeren. Zij zullen bang voor jullie zijn, dus wees zeer voorzichtig.’⁵ Daag hen niet uit tot oorlog, want ik zal jullie niets van hun land geven, zelfs niet zoveel als een voetstap, omdat ik de berg Seïr aan Esau als bezit heb gegeven.’⁶ Jullie moeten voedsel van hen kopen met geld zodat jullie kunnen eten, en ook water van hen kopen met geld zodat jullie kunnen drinken.’”⁷ Want de Heer,

jullie God, heeft jullie gezegend in al het werk van jullie handen. Hij heeft over jullie reis door deze uitgestrekte wildernis gewaakt. Deze veertig jaar is de Heer, jullie God, met jullie geweest; jullie hebben niets tekort gehad.’⁸ Dus trokken we voorbij onze broeders, de nakomelingen van Esau, die in Seïr wonen, weg van de weg van de Araba, weg van Elath en Ezion-Geber, en we keerden ons en reisden langs de woestijnweg van Moab.’⁹ Toen instrueerde de Heer mij: ‘Val Moab niet lastig of daag hen uit tot oorlog, want ik zal jullie geen deel van hun land als bezit geven, omdat ik Ar aan de nakomelingen van Lot als bezit heb gegeven.’”¹⁰ (De Emieten woonden daar vroeger—een volk zo groot, talrijk en lang als de Enakieten.¹¹ Net als de Enakieten werden ook zij als Refaïeten beschouwd, maar de Moabieten noemden hen Emieten.)¹² De Horiëten woonden vroeger in Seïr, maar de nakomelingen van Esau verdreven hen en vernietigden hen voor zich, en vestigden zich in hun plaats, net zoals Israël deed in het land van hun bezit dat de Heer hun gaf).¹³ En de Heer zei: “Sta nu op en steek de Zered-vallei over.” Dus staken we de vallei over.’¹⁴ De tijd die het ons kostte om van Kades-Barnea te komen totdat we de Zered-vallei overstaken, was achtendertig jaar, totdat die hele generatie van strijders uit het kamp was verdwenen, zoals de Heer hun had gezworen.’¹⁵ Zeker, de macht van de Heer was tegen hen, leidend tot hun vernietiging binnen het kamp totdat ze allemaal waren omgekomen.’¹⁶ Toen de laatste van deze strijders onder het volk was gestorven,¹⁷ communiceerde de Heer tot mij,¹⁸ “Op deze dag moeten jullie voorbij het gebied van Moab bij Ar trekken.’¹⁹ Wanneer jullie tegenover de Ammonieten komen, val hen niet lastig of daag hen uit tot oorlog, want ik zal jullie geen bezit geven van enig land dat aan de Ammonieten toebehoort. Ik heb het als bezit aan de nakomelingen van Lot gegeven.”²⁰ (Ook dat werd beschouwd als een land van de Refaïeten, die daar vroeger woonden; maar de Ammonieten noemen hen Zamzummiëten,²¹ een volk zo groot, talrijk en lang als de Enakieten. De Heer vernietigde hen voor de Ammonieten, die hen verdreven en zich in hun plaats vestigden.)²² De Heer had hetzelfde gedaan voor de nakomelingen van Esau, die in Seïr wonen, toen Hij de Horiëten voor hen vernietigde. Zij verdreven hen en vestigden zich in hun plaats, waar zij tot op de dag van vandaag blijven.’²³ Wat betreft de Avvieten die in dorpen tot aan Gaza woonden, de

Deuteronomium

Kaftorieten die uit Kaftor kwamen, overwonnen hen en vestigden zich in hun plaats. ²⁴ "Trek nu op en steek de Arnon-vallei over. Zie, ik heb Sihon de Amoriet, koning van Hesbon, en zijn land in jullie hand gegeven. Begin het in bezit te nemen en val hem aan. ²⁵ Op deze dag zal ik beginnen de schrik en angst voor jullie op de gezichten van alle naties onder de hemel te leggen. Zij zullen berichten over jullie horen en zullen beven en in angst verkeren vanwege jullie." ²⁶ Vanuit de wildernis van Kedemoth stuurde ik boodschappers naar Sihon, koning van Hesbon, met vredeswoorden, zeggende, ²⁷ "We vragen om door jullie land te trekken. We zullen op de hoofdweg blijven; we zullen niet afwijken naar rechts of naar links. ²⁸ Jullie zullen ons voedsel verkopen voor geld zodat we kunnen eten, en ons water geven voor geld zodat we kunnen drinken. Laat ons alleen te voet passeren— ²⁹ net zoals de nakomelingen van Esau in Seir en de Moabieten in Ar ons toestonden—totdat we de Jordaan oversteken naar het land dat de Heer onze God ons geeft." ³⁰ Maar Sihon, koning van Hesbon, wilde ons niet door zijn land laten trekken; want de Heer jullie God had zijn geest verhard en zijn hart koppig gemaakt, om hem aan jullie over te leveren, zoals hij nu is. ³¹ En de Heer zei tegen mij: "Zie, ik ben begonnen Sihon en zijn land aan jullie over te leveren. Begin nu zijn land te veroveren en in bezit te nemen." ³² Sihon kwam toen met al zijn volk naar buiten om ons in de strijd bij Jahaz te ontmoeten. ³³ En de Heer onze God leverde hem aan ons over, en we versloegen hem met zijn zonen en al zijn volk. ³⁴ In die tijd veroverden we al zijn steden en vernietigden volledig de mannen, vrouwen en kinderen van elke stad. We lieten geen overlevenden achter. ³⁵ We namen alleen het vee en de buit van de steden die we hadden veroverd. ³⁶ Van Aröer aan de rand van de Arnon-vallei, en van de stad in de vallei, zelfs tot aan Gilead, was er geen stad te sterk voor ons. De Heer onze God gaf ons allemaal. ³⁷ In gehoorzaamheid aan het bevel van de Heer onze God, drongen jullie geen enkel land van de Ammonieten binnen, noch het land langs de loop van de Jabbok, noch dat rond de steden in de heuvels.

3 Toen keerden we om en gingen de weg op naar Basan, en Og, de koning van Basan, kwam met heel zijn leger naar buiten om ons in de strijd te ontmoeten bij Edrei. ² De Heer zei tegen mij: "Wees

niet bang voor hem, want Ik heb hem aan jullie overgeleverd, samen met heel zijn leger en zijn land. Je zult met hem doen zoals je met Sihon, de koning van de Amorieten, hebt gedaan, die regeerde in Hesbon." ³ Zo leverde de Heer, onze God, Og, de koning van Basan, en al zijn volk in onze handen, en we sloegen hen neer totdat er geen overlevenden meer waren. ⁴ In die tijd veroverden we al zijn steden; er was geen enkele stad die we niet van hen innamen—zestig steden, de hele regio van Argob, het koninkrijk van Og in Basan. ⁵ Al deze steden waren versterkt met hoge muren, poorten en grendels, naast een groot aantal onommuurde dorpen. ⁶ We vernietigden hen volledig, zoals we hadden gedaan met Sihon, de koning van Hesbon, en vernietigden elke stad volledig—mannen, vrouwen en kinderen. ⁷ Maar al het vee en de buit uit de steden namen we voor onszelf. ⁸ In die tijd namen we het land van de twee koningen van de Amorieten die voorbij de Jordaan waren, van de Vallei van de Arnon tot de berg Hermon. ⁹ (Hermon wordt door de Sidoniërs Sirion genoemd, en de Amorieten noemen het Senior.) ¹⁰ We namen alle steden van het plateau, heel Gilead, en heel Basan tot aan Salka en Edrei, steden van het koninkrijk van Og in Basan. ¹¹ (Og, de koning van Basan, was de laatste van de Refaïeten. Zijn bed was van ijzer en was meer dan negen el lang en vier el breed. Het is nog steeds in Rabba van de Ammonieten.) ¹² Van het land dat we toen overnamen, gaf ik de Rubenieten en de Gadieten het gebied ten noorden van Aröer bij de Vallei van de Arnon, inclusief de helft van het heuvelland van Gilead, samen met zijn steden. ¹³ De rest van Gilead en heel Basan, het koninkrijk van Og, gaf ik aan de halve stam van Manasse. (De hele regio van Argob in Basan stond bekend als een land van de Refaïeten.) ¹⁴ Jaïr, een afstammeling van Manasse, nam de hele regio van Argob tot aan de grens van de Gesurieten en de Maächatieten; het werd naar hem genoemd, zodat tot op de dag van vandaag Basan Havvoth Jaïr wordt genoemd. ¹⁵ En ik gaf Gilead aan Machir. ¹⁶ Aan de Rubenieten en de Gadieten gaf ik het gebied van Gilead tot de Vallei van de Arnon (het midden van de vallei zijnde de grens) en tot aan de Jabbok-rivier, die de grens is van de Ammonieten. ¹⁷ De westelijke grens was de Jordaan in de Araba, van Kinneret tot de Zee van de Araba (dat is de Zoutzee), onder de hellingen van Piska. ¹⁸ Ik gebod jullie in die tijd, zeggende: "De

Deuteronomium

Heer, jullie God, heeft jullie dit land gegeven om het in bezit te nemen. Al jullie dappere mannen, gewapend voor de strijd, moeten voor jullie broeders, de Israëlieten, uit oversteken. ¹⁹ Echter, jullie vrouwen, jullie kinderen, en jullie vee (ik weet dat jullie veel vee hebben) mogen in de steden blijven die ik jullie heb gegeven, ²⁰ totdat de Heer jullie broeders rust geeft zoals Hij jullie heeft gegeven, en zij ook het land in bezit hebben genomen dat de Heer, jullie God, hun geeft voorbij de Jordaan. Dan mag ieder van jullie terugkeren naar het bezit dat ik jullie heb gegeven." ²¹ In die tijd gebood ik Jozua: "Jullie ogen hebben alles gezien wat de Heer, jullie God, met deze twee koningen heeft gedaan. De Heer zal hetzelfde doen met alle koninkrijken waar jullie naartoe gaan. ²² Wees niet bang voor hen; de Heer, jullie God, zal voor jullie strijden." ²³ In die tijd zocht ik de Heer ernstig: ²⁴ "Heer God, U bent begonnen uw dienaar uw grootheid en uw machtige hand te openbaren. Want welke god is er in de hemel of op aarde die de daden en machtige werken kan verrichten die U doet? ²⁵ Laat mij alstublieft oversteken en het goede land zien aan de overkant van de Jordaan—dat mooie heuvelland en Libanon." ²⁶ Maar de Heer was boos op mij vanwege jullie en wilde niet naar mij luisteren. "Dat is genoeg," zei de Heer. "Spreek niet meer met Mij over deze zaak. ²⁷ Ga naar de top van Pisga en kijk naar het westen, noorden, zuiden en oosten. Kijk naar het land met je eigen ogen, aangezien je deze Jordaan niet zult oversteken. ²⁸ Maar stel Jozua aan, en moedig hem aan en versterk hem, want hij zal dit volk leiden en hen in staat stellen het land te erven dat je zult zien." ²⁹ Zo bleven we in de vallei tegenover Beth-Peor.

4 Nu dan, Israël, luister naar de verordeningen en bepalingen die ik u leer te volgen, zodat u zult leven en het land dat de Heer, de God van uw voorouders, u geeft, zult binnengaan en in bezit nemen. ² Voeg niets toe aan het woord dat ik u gebied, en neem er niets van weg, zodat u de geboden van de Heer uw God die ik u geef, in acht neemt. ³ U hebt met eigen ogen gezien wat de Heer deed met betrekking tot Baäl-Peor, want de Heer uw God heeft uit uw midden allen vernietigd die Baäl-Peor volgden. ⁴ Maar u allen die de Heer uw God trouw bleef, bent vandaag nog in leven, ieder van u. ⁵ Zie, ik heb u verordeningen en bepalingen geleerd zoals de Heer mijn God mij geboden heeft, zodat u

ze kunt volgen in het land dat u binnengaat om het in bezit te nemen. ⁶ Neem ze zorgvuldig in acht, want dit zal uw wijsheid en inzicht tonen aan de volken, die van al deze verordeningen zullen horen en zeggen: "Zeker, dit grote volk is een wijs en verstandig volk." ⁷ Welk ander volk is zo groot dat het een god heeft die zo dicht bij hen is als de Heer onze God, telkens wanneer wij Hem aanroepen? ⁸ En welk ander volk is zo groot dat het zulke rechtvaardige verordeningen en bepalingen heeft als dit geheel van wetten dat ik u vandaag voorleg? ⁹ Wees alleen voorzichtig en waak zorgvuldig over uzelf, zodat u de dingen die uw ogen hebben gezien niet vergeet of laat vervagen uit uw hart zolang u leeft. Maak ze bekend aan uw kinderen en aan hun kinderen na hen. ¹⁰ Herinner u de dag dat u voor de Heer uw God stond bij Horeb, toen Hij tot mij zei: "Verzamel het volk voor mij om mijn woorden te horen, zodat zij leren mij te vrezen alle dagen dat zij op aarde leven en zij ze aan hun kinderen kunnen onderwijzen." ¹¹ U naderde en stond aan de voet van de berg, die in vuur en vlam stond tot aan de hemel, omgeven door zwarte wolken en diepe duisternis. ¹² Toen sprak de Heer tot u vanuit het midden van het vuur; u hoorde het geluid van woorden maar zag geen gestalte—er was alleen een stem. ¹³ Hij verklaarde u zijn verbond, de Tien Geboden, die Hij u gebood te volgen en schreef ze op twee stenen tabletten. ¹⁴ En de Heer gebood mij in die tijd u verordeningen en bepalingen te leren, zodat u ze zou kunnen volgen in het land dat u de Jordaan oversteekt om het in bezit te nemen. ¹⁵ Wees zeer voorzichtig, aangezien u geen gestalte zag op de dag dat de Heer tot u sprak bij Horeb vanuit het vuur. ¹⁶ Zodat u niet verdorven wordt en voor uzelf een afgodsbeeld maakt, een afbeelding van welke vorm dan ook, hetzij in de vorm van een man of een vrouw, ¹⁷ of in de vorm van enig dier op de aarde of enige vogel die in de lucht vliegt, ¹⁸ of in de vorm van enig schepsel dat over de grond kruipt of enige vis in de wateren beneden. ¹⁹ En wanneer u naar de hemel kijkt en de zon, de maan en de sterren ziet—het hele hemelse leger—laat u dan niet verleiden om voor hen te buigen en hen te aanbidden, dingen die de Heer uw God heeft toebedeeld aan alle volken onder de hemel. ²⁰ Maar wat u betreft, de Heer heeft u genomen en u uit de ijzersmeltoven, uit Egypte, gebracht om een volk van zijn eigen erfdeel te zijn, zoals u vandaag bent. ²¹ De Heer was boos op mij

Deuteronomium

vanwege u, en Hij zwoer dat ik de Jordaan niet zou oversteken en het goede land dat de Heer uw God u als erfdeel geeft, niet zou binnengaan. ²² Ik zal in dit land blijven; ik zal de Jordaan niet oversteken; maar u staat op het punt over te steken en dat goede land in bezit te nemen. ²³ Wees ijverig om het verbond van de Heer uw God dat Hij met u heeft gesloten, niet te vergeten; maak geen afgodsbeeld in welke vorm dan ook dat de Heer uw God heeft verboden. ²⁴ Want de Heer uw God is een verterend vuur, een God die exclusieve toewijding verlangt. ²⁵ Nadat u kinderen en kleinkinderen hebt gekregen en lange tijd in het land hebt gewoond—als u dan verdorven wordt en een of andere vorm van afgodsbeeld maakt, en doet wat kwaad is in de ogen van de Heer uw God en zijn toorn opwekt, ²⁶ roep ik de hemel en de aarde vandaag als getuigen tegen u op dat u snel zult omkomen uit het land dat u de Jordaan oversteekt om het in bezit te nemen. U zult daar niet lang leven maar zult zeker worden vernietigd. ²⁷ De Heer zal u onder de volken verspreiden, en slechts enkelen van u zullen onder de naties overblijven waarheen de Heer u zal verdrijven. ²⁸ Daar zult u goden dienen die door mensenhanden zijn gemaakt, van hout en steen, die niet kunnen zien of horen of eten of ruiken. ²⁹ Maar als u daarvandaan de Heer uw God zoekt, zult u Hem vinden als u Hem zoekt met heel uw hart en met heel uw ziel. ³⁰ Wanneer u in nood bent en al deze dingen u zijn overkomen, zult u in latere dagen terugkeren naar de Heer uw God en zijn stem gehoorzamen. ³¹ Want de Heer uw God is een barmhartige God; Hij zal u niet verlaten of vernietigen of het verbond met uw voorouders vergeten, dat Hij hun onder ede heeft bevestigd. ³² Vraag nu naar de vroegere dagen, lang voor uw tijd, vanaf de dag dat God de mensheid op de aarde schiep; vraag van het ene einde van de hemel tot het andere. Is er ooit iets zo groots als dit gebeurd, of is er ooit iets dergelijks gehoord? ³³ Heeft enig ander volk de stem van God uit het vuur horen spreken, zoals u hebt gedaan, en overleefd? ³⁴ Heeft een god ooit geprobeerd voor zichzelf één natie uit een andere natie te nemen, door beproevingen, door tekenen en wonderen, door oorlog, door een machtige hand en een uitgestrekte arm, of door grote en ontzagwekkende daden, zoals al de dingen die de Heer uw God voor u deed in Egypte voor uw eigen ogen? ³⁵ U werd deze dingen getoond zodat u zou weten dat de Heer God is; naast Hem is er geen

ander. ³⁶ Vanuit de hemel liet Hij u zijn stem horen om u te onderwijzen. Op aarde toonde Hij u zijn grote vuur, en u hoorde zijn woorden uit het vuur. ³⁷ Vanwege zijn liefde voor uw voorouders en zijn keuze voor hun nakomelingen, heeft Hij u uit Egypte geleid door zijn Aanwezigheid en zijn grote kracht, ³⁸ om voor u naties groter en machtiger dan u te verdrijven en u in hun land te brengen om het u als erfdeel te geven, zoals het vandaag is. ³⁹ Erken en neem vandaag ter harte dat de Heer God is in de hemel boven en op de aarde beneden. Er is geen ander. ⁴⁰ Houd zijn verordeningen en geboden, die ik u vandaag geef, zodat het u en uw kinderen na u goed zal gaan en dat u lang zult leven in het land dat de Heer uw God u voor altijd geeft. ⁴¹ In die tijd wees Mozes drie steden ten oosten van de Jordaan aan, ⁴² waarheen iemand die een persoon had gedood, kon vluchten als hij onopzettelijk een buurman had gedood zonder voorafgaande intentie. Zij konden naar een van deze steden vluchten en hun leven behouden. ⁴³ De steden waren als volgt: Bezer op het wildernisplateau, voor de Rubenieten; Ramoth in Gilead, voor de Gadieten; en Golan in Basan, voor de Manassieten. ⁴⁴ Dit is de wet die Mozes aan de Israëlieten presenteerde. ⁴⁵ Dit zijn de getuigenissen, verordeningen en bepalingen die Mozes hun gaf toen zij uit Egypte kwamen ⁴⁶ en zich bevonden in de vallei nabij Beth-Peor, ten oosten van de Jordaan, in het gebied van Sihon, koning van de Amorieten, die regeerde in Hesbon en door Mozes en de Israëlieten werd verslagen toen zij uit Egypte kwamen. ⁴⁷ Zij namen zijn land in bezit samen met het gebied van Og, koning van Basan, de twee Amorietenkoningen ten oosten van de Jordaan. ⁴⁸ Dit land strekte zich uit van Aroër aan de rand van de Arnonkloof tot aan de berg Sirion (dat is Hermon), ⁴⁹ en omvatte de hele Araba ten oosten van de Jordaan, tot aan de Zee van de Araba, onder de hellingen van Pisga.

5 Mozes riep heel Israël bijeen en zei tegen hen: "Hoor, Israël, de verordeningen en decreten die ik vandaag in uw gehoor verkondig. Leer ze goed en wees ijverig om ze na te leven. ² De Heer, onze God, heeft een verbond met ons gesloten op Horeb. ³ Het was niet met onze voorouders dat de Heer dit verbond sloot, maar met ons, allen die hier vandaag in leven zijn. ⁴ De Heer sprak rechtstreeks met u op de berg vanuit het midden van het vuur, ⁵ terwijl ik tussen de Heer en u stond in die tijd, om u

Deuteronomium

het woord van de Heer te verkondigen; want u was bang voor het vuur en ging de berg niet op. En Hij zei: ⁶ 'Ik ben de Heer uw God, die u uit Egypte heeft bevrijd, uit het huis van slavernij. ⁷ 'U zult geen andere goden voor Mij hebben. ⁸ 'U zult voor uzelf geen afgodsbeeld maken in de vorm van iets in de hemel boven of op de aarde beneden of in de wateren onder de aarde. ⁹ 'U zult zich niet voor hen neerbuigen of hen dienen; want Ik, de Heer uw God, ben een jaloerse God, die de gevolgen van de zonden van de vaderen op de kinderen brengt tot de derde en vierde generatie van hen die Mij verwerpen, ¹⁰ maar liefde toont aan duizenden generaties van hen die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden. ¹¹ 'U zult de naam van de Heer uw God niet misbruiken, want de Heer zal niemand onschuldig achten die Zijn naam misbruikt. ¹² 'Houd de sabbatdag heilig, zoals de Heer uw God u heeft opgedragen. ¹³ Zes dagen zult u werken en al uw taken voltooien, ¹⁴ maar de zevende dag is een rustdag, gewijd aan de Heer uw God. Op die dag zult u geen werk doen, noch u, noch uw zoon of dochter, noch uw mannelijke of vrouwelijke dienaar, noch uw os, uw ezel of enig van uw dieren, noch enige vreemdeling die in uw steden verblijft, zodat uw mannelijke en vrouwelijke dienaren kunnen rusten, zoals u. ¹⁵ Herinner u dat u slaven was in Egypte en dat de Heer uw God u daaruit heeft geleid met een sterke hand en een uitgestrekte arm. Daarom heeft de Heer uw God u opgedragen de sabbatdag te houden. ¹⁶ 'Eer uw vader en uw moeder, zoals de Heer uw God u heeft opgedragen, zodat u lang mag leven en het goed met u mag gaan in het land dat de Heer uw God u geeft. ¹⁷ 'U zult niet moorden. ¹⁸ 'U zult geen overspel plegen. ¹⁹ 'U zult niet stelen. ²⁰ 'U zult geen vals getuigenis afleggen tegen uw naaste. ²¹ 'U zult niet begeren de vrouw van uw naaste. U zult niet verlangen naar het huis van uw naaste, zijn veld, zijn mannelijke of vrouwelijke dienaar, zijn os of ezel, of iets dat van uw naaste is.' ²² Dit zijn de geboden die de Heer met luide stem aan uw hele vergadering op de berg verkondigde vanuit het vuur, de wolk en de diepe duisternis; en Hij voegde er niets meer aan toe. Toen schreef Hij ze op twee stenen tafelen en gaf ze aan mij. ²³ Toen u de stem hoorde vanuit de duisternis, terwijl de berg in vuur stond, kwamen al de leiders van uw stammen en uw oudsten naar mij toe. ²⁴ En u zei: 'De Heer onze God heeft ons Zijn glorie en majesteit getoond, en wij

hebben Zijn stem uit het vuur gehoord. Vandaag hebben wij gezien dat God met de mens kan spreken, en toch leeft hij. ²⁵ Maar nu, waarom zouden wij ons leven riskeren? Dit grote vuur zal ons verteren, en wij vrezen dat wij zullen omkomen als wij de stem van de Heer onze God blijven horen. ²⁶ Want wie onder alle mensen heeft de stem van de levende God gehoord, sprekend vanuit het midden van het vuur, zoals wij, en heeft het overleefd? ²⁷ Nader en luister naar alles wat de Heer onze God zegt. Vertel ons dan alles wat de Heer onze God u zegt. Wij zullen luisteren en gehoorzamen.' ²⁸ De Heer hoorde u toen u tot mij sprak, en de Heer zei tot mij: 'Ik heb gehoord wat dit volk tot u heeft gezegd. Zij hebben goed gedaan in alles wat zij hebben gesproken. ²⁹ Och, dat hun harten geneigd zouden zijn om Mij te vrezen en al Mijn geboden altijd te onderhouden, zodat het goed zou gaan met hen en hun kinderen voor altijd! ³⁰ 'Ga, instrueer hen om naar hun tenten terug te keren. ³¹ Maar u blijft hier bij Mij zodat Ik u alle geboden, verordeningen en wetten kan geven die u hen moet leren te volgen in het land dat Ik hun geef om te bezitten.' ³² Dus wees voorzichtig om precies te doen zoals de Heer uw God u heeft geboden; wijk niet af naar rechts of naar links. ³³ Volg alles wat de Heer uw God u heeft geboden, zodat u mag leven en voorspoedig mag zijn en uw dagen mag verlengen in het land dat u zult bezitten.

6 Dit zijn de geboden, de verordeningen en de wetten die de Heer, uw God, mij heeft opgedragen u te onderwijzen, zodat u ze kunt naleven in het land dat u over de Jordaan trekt om te bezitten, ² zodat u, uw kinderen en hun nakomelingen de Heer, uw God, vrezen door al Zijn verordeningen en geboden die ik u gebied, te houden, al de dagen van uw leven, en dat u een lang leven mag genieten. ³ Hoor, Israël, en wees ijverig om te gehoorzamen, zodat het u goed gaat en u zeer mag toenemen in een land dat overvloedig van melk en honing, zoals de Heer, de God van uw voorouders, u beloofd heeft. ⁴ Hoor, Israël: De Heer, onze God, de Heer is één. ⁵ U zult de Heer, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met al uw kracht. ⁶ Deze geboden die ik u heden geef, moeten op uw hart zijn. ⁷ Prent ze uw kinderen in. Spreek erover wanneer u thuis zit, wanneer u langs de weg wandelt, wanneer u neerligt en wanneer u opstaat. ⁸ Bind ze als een teken op uw handen en laat ze als

Deuteronomium

voorhoofdsbanden tussen uw ogen zijn. ⁹ Schrijf ze op de deurposten van uw huizen en op uw poorten. ¹⁰ Wanneer de Heer, uw God, u brengt in het land dat Hij aan uw vaders, Abraham, Isaak en Jakob, gezworen heeft u te geven—grote en prachtige steden die u niet gebouwd hebt, ¹¹ huizen gevuld met allerlei goede dingen die u niet hebt verstrekt, putten die u niet hebt gegraven, en wijngaarden en olijfbomen die u niet hebt geplant—dan, wanneer u eet en verzadigd bent, ¹² wees dan voorzichtig om de Heer niet te vergeten, die u uit Egypte, uit het land van slavernij, heeft geleid. ¹³ Aanbid de Heer, uw God, en dien Hem alleen, en zweer bij Zijn naam. ¹⁴ Volg geen andere goden, geen van de goden van de volken om u heen; ¹⁵ want de Heer, uw God, die in uw midden is, is een jaloerse God; anders zal de toorn van de Heer, uw God, tegen u ontbranden, en Hij zal u van de aardbodem wegvagen. ¹⁶ Stel de Heer, uw God, niet op de proef, zoals u deed bij Massa. ¹⁷ Zorg ervoor dat u de geboden van de Heer, uw God, en de verordeningen en wetten die Hij u gegeven heeft, houdt. ¹⁸ Doe wat juist en goed is in de ogen van de Heer, zodat het u goed gaat en u het goede land mag binnengaan en in bezit nemen dat de Heer op eed aan uw voorouders beloofd heeft, ¹⁹ door al uw vijanden van voor u weg te doen, zoals de Heer heeft gesproken. ²⁰ In de toekomst, wanneer uw zoon u vraagt: “Wat is de betekenis van de verordeningen, decreten en wetten die de Heer, onze God, u heeft geboden?” ²¹ zeg hem dan: “Wij waren dienaren van de farao in Egypte, maar de Heer heeft ons met een sterke hand uit Egypte bevrijd. ²² Voor onze ogen verrichtte de Heer grote en verschrikkelijke tekenen en wonderen tegen Egypte, de farao en heel zijn huis. ²³ Toch heeft Hij ons daaruit geleid om ons binnen te brengen en ons het land te geven dat Hij op eed aan onze voorouders beloofd had. ²⁴ De Heer gebod ons al deze verordeningen te volgen en de Heer, onze God, te vrezen, voor ons welzijn altijd en voor ons voortbestaan, zoals het heden is. ²⁵ En het zal onze gerechtigheid zijn als wij zorgvuldig al dit gebod voor de Heer, onze God, gehoorzamen, zoals Hij ons geboden heeft.

7 Wanneer de Heer, uw God, u in het land brengt dat u binnengaat om in bezit te nemen, en vele volken voor u uit verdrijft—de Hethieten, Gergazieten, Amorieten, Kanaänieten, Perizzieten, Hevieten en Jebusieten, zeven volken groter en

machtiger dan u— ² en wanneer de Heer, uw God, hen aan u overlevert en u hen verslaat, moet u hen volledig vernietigen. Sluit geen verbond met hen en toon hen geen genade. ³ Vermijd het aangaan van huwelijken met hen. Geef uw dochters niet aan hun zonen, en neem hun dochters niet voor uw zonen, ⁴ want zij zullen uw kinderen afbrengen van het volgen van Mij om andere goden te dienen. Dan zal de toorn van de Heer tegen u ontbranden, en Hij zal u snel vernietigen. ⁵ Dit is wat u met hen moet doen: Breek hun altaren af, sla hun heilige stenen stuk, hak hun Asjerapalen om, en verbrand hun gesneden beelden in het vuur. ⁶ Want u bent een heilig volk voor de Heer, uw God. De Heer, uw God, heeft u uitgekozen om Zijn kostbare bezit te zijn uit alle volken op de aardbodem. ⁷ De Heer heeft u niet uitgekozen omdat u talrijker was dan andere volken, want u was het kleinste van alle volken. ⁸ Maar het was omdat de Heer u liefhad en de eed hield die Hij aan uw voorvaders had gezworen, dat Hij u met een sterke hand heeft uitgeleid en u heeft verlost uit het huis van slavernij, uit de macht van de farao, koning van Egypte. ⁹ Begrijp daarom dat de Heer, uw God, God is; Hij is de trouwe God, die Zijn verbond van liefde handhaaft tot duizend generaties van hen die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden. ¹⁰ Maar degenen die Hem haten, zal Hij persoonlijk vergelden met vernietiging; Hij zal niet aarzelen om degenen die Hem haten persoonlijk te vergelden. ¹¹ Wees daarom zorgvuldig in het volgen van de geboden, verordeningen en wetten die ik u vandaag geef. ¹² Als u aandacht besteedt aan deze wetten en ze zorgvuldig opvolgt, dan zal de Heer, uw God, Zijn verbond van liefde met u handhaven, zoals Hij aan uw voorouders heeft gezworen. ¹³ Hij zal u liefhebben, zegenen en uw aantal doen toenemen. Hij zal de vrucht van uw schoot, de gewassen van uw land—uw graan, nieuwe wijn en olijfolie—de kalveren van uw kudde en de lammeren van uw kudde zegenen in het land dat Hij aan uw voorvaders heeft gezworen u te geven. ¹⁴ U zult gezegend zijn boven alle volken; geen van uw mannen of vrouwen zal kinderloos zijn, noch zal enig van uw vee zonder jongen zijn. ¹⁵ De Heer zal u vrijhouden van elke ziekte. Hij zal u niet treffen met de verschrikkelijke ziekten die u in Egypte kende, maar Hij zal ze geven aan allen die u haten. ¹⁶ U moet alle volken vernietigen die de Heer, uw God, aan u overlevert. Kijk niet met medelijden naar hen en dien hun

Deuteronomium

goden niet, want dat zou een valstrik voor u zijn. ¹⁷ U zou in uw hart kunnen zeggen: “Deze volken zijn groter dan wij. Hoe kunnen wij hen verdrijven?” ¹⁸ Maar wees niet bang voor hen; herinner u duidelijk wat de Heer, uw God, deed met de farao en met heel Egypte. ¹⁹ U was getuige met uw eigen ogen van de grote beproevingen, de tekenen en wonderen, de machtige hand en uitgestrekte arm waarmee de Heer, uw God, u heeft uitgeleid. De Heer, uw God, zal hetzelfde doen met alle volken die u nu vreest. ²⁰ Bovendien zal de Heer, uw God, de horzel onder hen zenden totdat zelfs de overlevenden die zich voor u verbergen, zijn omgekomen. ²¹ Wees niet ontmoedigd door hen, want de Heer, uw God, die met u is, is een machtige en ontzagwekkende God. ²² De Heer, uw God, zal die volken voor u uit verdrijven, beetje bij beetje. U zult ze niet allemaal in één keer kunnen elimineren, anders zullen de wilde dieren te talrijk voor u worden. ²³ Echter, de Heer, uw God, zal hen aan u overleveren, hen in grote verwarring brengen totdat zij zijn vernietigd. ²⁴ Hij zal hun koningen aan u overhandigen, en u zult hun namen van onder de hemel uitwissen. Niemand zal tegen u kunnen standhouden; u zult hen vernietigen. ²⁵ De gesneden beelden van hun goden moet u in het vuur verbranden. Begeer het zilver en goud erop niet, en neem het niet voor uzelf, anders zult u erdoor verstrikt raken, want het is verfoeilijk voor de Heer, uw God. ²⁶ Breng niets wat verfoeilijk is in uw huis, anders zult u, net als het, apart gezet worden voor vernietiging. Beschouw het als verachtelijk en verwerp het volledig, want het is apart gezet voor vernietiging.

8 Wees zorgvuldig in het naleven van alle geboden die ik u vandaag geef, opdat u zult leven en vermenigvuldigen, en het land zult binnengaan en in bezit nemen dat de Heer aan uw voorouders heeft gezworen. ² En herinner u de hele reis die de Heer uw God u heeft geleid in de wildernis deze veertig jaar, om u te vernederen en te testen, om te weten wat er in uw hart was, of u Zijn geboden zou houden of niet. ³ Hij vernederde u door u te laten hongeren, en voedde u toen met manna, dat u noch uw voorouders hadden gekend, om u te laten begrijpen dat de mens niet alleen van brood leeft, maar van elk woord dat uit de mond van de Heer komt. ⁴ Uw kleding versleet niet, noch zwollen uw voeten op gedurende deze veertig jaar. ⁵ Begrijp dan in uw hart dat de Heer uw God u disciplineert

zoals een man zijn zoon disciplineert. ⁶ Daarom, houd de geboden van de Heer uw God, om in Zijn wegen te wandelen en Hem te vrezen. ⁷ Want de Heer uw God brengt u in een goed land, een land met beken, bronnen en waterstromen, die uitvloeien in valleien en heuvels; ⁸ een land rijk aan tarwe en gerst, wijnstokken, vijgenbomen en granaatappels, overvloedig in olijfolie en honing; ⁹ een land waar u zonder schaarste zult eten, waar u niets zult missen; een land waarvan de stenen ijzer zijn, en uit wiens heuvels u koper kunt winnen. ¹⁰ Wanneer u hebt gegeten en verzadigd bent, zult u de Heer uw God zegenen voor het goede land dat Hij u heeft gegeven. ¹¹ Wees voorzichtig om de Heer uw God niet te vergeten door Zijn geboden, Zijn wetten en Zijn verordeningen die ik u vandaag geef, niet na te leven; ¹² anders, wanneer u eet en verzadigd bent, en mooie huizen bouwt en erin woont, ¹³ en wanneer uw kudden en schapen groot worden, en uw zilver en goud toenemen, en al uw bezittingen vermenigvuldigen, ¹⁴ dan zal uw hart trots worden en zult u de Heer uw God vergeten die u uit Egypte heeft geleid, uit het huis van slavernij. ¹⁵ Hij leidde u door de uitgestrekte en verschrikkelijke wildernis, met zijn vurige slangen en schorpioenen, en zijn dorstige grond waar geen water was; Hij bracht water voor u uit de rots van vuursteen. ¹⁶ Hij voedde u met manna in de wildernis, dat uw voorouders niet hadden gekend, om u te vernederen en te testen, om u uiteindelijk goed te doen. ¹⁷ U mag in uw hart zeggen: ‘Mijn kracht en de sterkte van mijn handen hebben deze rijkdom voor mij voortgebracht.’ ¹⁸ Maar herinner u de Heer uw God, want Hij is het die u de mogelijkheid geeft om rijkdom te produceren, om Zijn verbond te bevestigen dat Hij aan uw voorouders heeft gezworen, zoals het vandaag is. ¹⁹ Als u ooit de Heer uw God vergeet en andere goden volgt, hen dient en aanbidt, getuig ik vandaag tegen u dat u zeker zult omkomen. ²⁰ Zoals met de naties die de Heer voor u vernietigde, zo zult u omkomen, omdat u niet gehoorzaam bent aan de stem van de Heer uw God.

9 Hoor, Israël: U staat op het punt vandaag de Jordaan over te steken om binnen te gaan en naties die groter en sterker zijn dan u te verdrijven, met grote steden versterkt tot aan de hemel. ² Het volk is sterk en groot—de Anakim. U weet van hen, en u hebt horen zeggen: ‘Wie kan standhouden tegen de nakomelingen van Anak?’ ³

Deuteronomium

Maar begrijp vandaag dat de Heer uw God voor u uitgaat als een verterend vuur. Hij zal hen vernietigen en hen voor u onderwerpen. Dus zult u hen verdrijven en snel vernietigen, zoals de Heer heeft beloofd. ⁴ Wanneer de Heer uw God hen voor u heeft verdreven, zeg dan niet in uw hart: 'Het is vanwege mijn gerechtigheid dat de Heer mij heeft gebracht om dit land in bezit te nemen.' Integendeel, het is vanwege de goddeloosheid van deze naties dat de Heer hen voor u verdrijft. ⁵ Het is niet vanwege uw gerechtigheid of de oprechtheid van uw hart dat u hun land in bezit neemt. In plaats daarvan is het vanwege hun goddeloosheid dat de Heer uw God hen voor u verdrijft, om de belofte te bevestigen die Hij aan uw voorouders heeft gedaan—aan Abraham, Isaak en Jakob. ⁶ Weet daarom dat het niet vanwege uw gerechtigheid is dat de Heer uw God u dit goede land geeft om te bezitten—want u bent een halsstarrig volk. ⁷ Herinner u en vergeet niet hoe u de Heer uw God tot toorn hebt gewekt in de woestijn. Vanaf de dag dat u Egypte verliet tot u hier aankwam, bent u opstandig geweest tegen de Heer. ⁸ Bij Horeb wekte u de toorn van de Heer op zodat Hij klaar was om u te vernietigen. ⁹ Toen ik de berg opging om de stenen tafelen te ontvangen, de tafelen van het verbond dat de Heer met u heeft gesloten, bleef ik veertig dagen en veertig nachten op de berg. Ik at geen brood en dronk geen water. ¹⁰ De Heer gaf mij twee stenen tafelen beschreven met Zijn eigen vinger. Daarop stonden alle woorden die de Heer tot u had gesproken vanuit het vuur op de berg op de dag van de samenkomst. ¹¹ Aan het einde van veertig dagen en veertig nachten gaf de Heer mij de twee stenen tafelen—de tafelen van het verbond. ¹² Toen zei de Heer tegen mij: 'Sta op en ga snel van hier naar beneden, want uw volk dat u uit Egypte hebt gebracht heeft zich verdorven. Ze zijn snel afgeweken van de weg die Ik hun geboden heb en hebben een afgodsbeeld voor zichzelf gemaakt.' ¹³ En de Heer zei: 'Ik heb dit volk gezien, en zij zijn inderdaad een koppig volk. ¹⁴ Laat Mij alleen, zodat Ik hen kan vernietigen en hun naam van onder de hemel kan uitwissen. Dan zal Ik u tot een natie maken die sterker en talrijker is dan zij.' ¹⁵ Dus keerde ik om en kwam de berg af terwijl deze in vuur en vlam stond, met de twee tafelen van het verbond in mijn handen. ¹⁶ En ik zag dat u tegen de Heer uw God had gezondigd; u had voor uzelf een kalfsbeeld

gemaakt. U was snel afgeweken van de weg die de Heer u geboden had. ¹⁷ Dus nam ik de twee tafelen en wierp ze uit mijn handen, waarbij ik ze voor uw ogen brak. ¹⁸ Toen lag ik met mijn gezicht naar beneden voor de Heer veertig dagen en veertig nachten, zoals ik de eerste keer had gedaan. Ik at geen brood en dronk geen water vanwege al de zonde die u had begaan, door te doen wat slecht was in de ogen van de Heer en Hem tot toorn te wekken. ¹⁹ Ik was bang voor de hevige toorn van de Heer, die zo boos op u was dat Hij klaar was om u te vernietigen. Maar de Heer luisterde ook die keer naar mij. ²⁰ De Heer was boos genoeg op Aäron om hem te vernietigen, maar ik bad ook voor Aäron in die tijd. ²¹ Toen nam ik dat zondige ding dat u had gemaakt—het kalf—en verbrandde het in het vuur, vermaalde het tot poeder zo fijn als stof, en wierp het stof in de beek die van de berg afstroomt. ²² U wekte ook de toorn van de Heer op bij Tabera, bij Massa en bij Kibroth Hattaäva. ²³ En toen de Heer u vanuit Kades-Barnea zond en zei: 'Ga op en neem bezit van het land dat Ik u heb gegeven,' rebelleerde u tegen het bevel van de Heer uw God. U vertrouwde Hem niet en gehoorzaamde Hem niet. ²⁴ U bent opstandig geweest tegen de Heer vanaf de dag dat ik u leerde kennen. ²⁵ Dus lag ik plat voor de Heer die veertig dagen en veertig nachten omdat de Heer had gezegd dat Hij u zou vernietigen. ²⁶ Ik bad tot de Heer en zei: 'Heer God, vernietig Uw volk niet, Uw erfdeel, dat U hebt verlost door Uw grootheid en uit Egypte hebt gebracht met een machtige hand. ²⁷ Herinner U Uw dienaren Abraham, Isaak en Jakob. Kijk niet naar de halsstarrigheid van dit volk, of naar hun goddeloosheid en zonde. ²⁸ Anders zal het land vanwaar U ons hebt gebracht zeggen: "Omdat de Heer niet in staat was hen in het land te brengen dat Hij beloofde, en omdat Hij hen haatte, bracht Hij hen eruit om hen in de woestijn te doden." ²⁹ Toch zijn zij Uw volk—Uw erfdeel—dat U hebt uitgeleid door Uw grote kracht en uitgestrekte arm.

10 In die tijd zei de Heer tegen mij: "Houw twee stenen platen uit zoals de eerste en kom naar Mij toe op de berg, en maak voor jezelf een houten ark. ² Ik zal op de platen de woorden schrijven die op de eerste platen stonden, die jij verbrijzeld hebt. Dan moet je ze in de ark plaatsen." ³ Dus maakte ik een ark van acaciahout en houwde twee stenen platen uit zoals de eerste, en ik ging de berg op met de twee platen in mijn handen.

Deuteronomium

⁴ De Heer schreef op de platen dezelfde woorden als voorheen, de Tien Geboden die Hij tot jullie gesproken had op de berg midden uit het vuur op de dag van de samenkomst, en Hij gaf ze aan mij. ⁵ Toen keerde ik mij om en daalde de berg af en plaatste de platen in de ark die ik gemaakt had, zoals de Heer mij had geboden, en ze zijn daar tot op de dag van vandaag. ⁶ (De Israëlieten reisden van de bronnen van Bene Jaākan naar Moserah. Daar stierf Aāron en werd begraven, en Eleazar, zijn zoon, volgde hem op als priester. ⁷ Van daar reisden zij naar Gudgodah en vervolgens naar Jotbathah, een land met waterstromen. ⁸ In die tijd zette de Heer de stam van Levi apart om de ark van het verbond van de Heer te dragen, om voor de Heer te staan om Hem te dienen en in Zijn naam te zegenen, zoals zij tot op de dag van vandaag doen. ⁹ Daarom hebben de Levieten geen aandeel of erfdeel onder hun mede-Israëlieten; de Heer is hun erfdeel, zoals de Heer, jullie God, hun beloofd heeft.) ¹⁰ Ik bleef veertig dagen en veertig nachten op de berg, zoals ik de eerste keer deed, en de Heer luisterde opnieuw naar mij; Hij wilde jullie niet vernietigen. ¹¹ De Heer zei tegen mij: “Sta op, leid het volk op hun reis, zodat zij het land kunnen binnengaan en bezitten dat Ik aan hun voorouders gezworen heb hun te geven.” ¹² En nu, Israël, wat vraagt de Heer, jullie God, van jullie anders dan de Heer, jullie God, te vrezen, in al Zijn wegen te wandelen, Hem lief te hebben en de Heer, jullie God, te dienen met heel je hart en met heel je ziel, ¹³ en de geboden en verordeningen van de Heer te onderhouden die ik jullie vandaag geef voor jullie welzijn? ¹⁴ De hemelen, zelfs de hoogste hemelen, de aarde en alles wat erin is, behoren toe aan de Heer, jullie God. ¹⁵ Toch heeft de Heer Zijn genegenheid op jullie voorouders gevestigd en hen liefgehad, en Hij heeft jullie, hun nakomelingen, gekozen boven alle andere volken, zoals het vandaag is. ¹⁶ Besnijd daarom jullie hart en wees niet langer koppig. ¹⁷ Want de Heer, jullie God, is de God der goden en de Heer der heren, de grote, machtige en ontzagwekkende God, die geen partijdigheid kent en geen steekpenningen aanneemt. ¹⁸ Hij verdedigt de zaak van de wees en de weduwe, en heeft de vreemdeling die onder jullie verblijft lief, en voorziet hen van voedsel en kleding. ¹⁹ Toon liefde aan hen die vreemdelingen zijn, want jullie waren zelf vreemdelingen in Egypte. ²⁰ Vrees de Heer, jullie God, en dien Hem. Blijf dicht bij Hem en zweer bij

Zijn naam. ²¹ Hij is jullie lof, en Hij is jullie God, die voor jullie die grote en ontzagwekkende wonderen heeft verricht die jullie met eigen ogen hebben gezien. ²² Jullie voorouders gingen met zeventig personen naar Egypte, en nu heeft de Heer, jullie God, jullie zo talrijk gemaakt als de sterren aan de hemel.

11 Heb de Heer, uw God, lief, en houd altijd Zijn vereisten, Zijn verordeningen, Zijn bepalingen en Zijn geboden. ² Weet heden dat ik niet spreek met uw kinderen die de tucht van de Heer, uw God, niet hebben gekend en niet hebben gezien—Zijn grootheid, Zijn machtige hand en Zijn uitgestrekte arm, ³ en de tekenen die Hij verrichtte en de daden die Hij deed te midden van Egypte aan de farao, de koning van Egypte, en aan heel zijn land; ⁴ en wat Hij deed met het Egyptische leger, met hun paarden en wagens, toen Hij de wateren van de Rode Zee over hen liet stromen terwijl zij u achtervolgden, en de Heer bracht blijvende ondergang over hen; ⁵ en wat Hij voor u deed in de woestijn totdat u op deze plaats kwam; ⁶ en wat Hij deed met Dathan en Abiram, zonen van Eliab, zoon van Ruben, toen de aarde haar mond opende en hen verzwolg, hun gezinnen, hun tenten en alle levende wezens die bij hen hoorden, te midden van heel Israël— ⁷ maar het waren uw eigen ogen die al de grote werken zagen die de Heer heeft gedaan. ⁸ Daarom, houd alle geboden die ik u heden geef, zodat u de kracht hebt om het land binnen te gaan en in bezit te nemen dat u de Jordaan oversteekt om te bezitten, ⁹ en zodat u een lang leven mag hebben in het land dat de Heer aan uw voorouders en hun nakomelingen beloofd heeft, een land overvloedig in melk en honing. ¹⁰ Want het land dat u binnengaat om in bezit te nemen is niet zoals het land van Egypte, waaruit u kwam, waar u uw zaad zaaide en het met de voet bewaterde zoals in een groentetuin. ¹¹ Maar het land dat u de Jordaan oversteekt om in bezit te nemen is een land van heuvels en dalen dat regen uit de hemel ontvangt. ¹² Het is een land waar de Heer, uw God, over waakt; Zijn ogen zijn voortdurend daarop gericht van het begin van het jaar tot het einde. ¹³ En het zal geschieden, indien u getrouwd de geboden gehoorzaamt die ik u heden geef, om de Heer, uw God, lief te hebben en Hem te dienen met heel uw hart en heel uw ziel, ¹⁴ dat Hij regen zal geven voor uw land in zijn seizoen, zowel de vroege als de late

Deuteronomium

regen, zodat u uw graan, nieuwe wijn en olijfolie kunt verzamelen. ¹⁵ Hij zal ook gras geven in uw velden voor uw vee, en u zult eten en verzadigd worden. ¹⁶ Wees voorzichtig, opdat uw hart niet wordt misleid en u zich afkeert en andere goden aanbidt en voor hen buigt. ¹⁷ Dan zal de toorn van de Heer tegen u ontbranden, en Hij zal de hemel sluiten zodat er geen regen zal zijn, en de grond zal geen opbrengst geven, en u zult snel vergaan uit het goede land dat de Heer u geeft. ¹⁸ Daarom, neem deze woorden van mij ter harte en ziel; bind ze als tekenen op uw handen en bind ze op uw voorhoofden. ¹⁹ Leer ze aan uw kinderen, spreek erover wanneer u thuis zit en wanneer u langs de weg loopt, wanneer u neerligt en wanneer u opstaat. ²⁰ Schrijf ze op de deurposten van uw huizen en op uw poorten, ²¹ zodat uw dagen en de dagen van uw kinderen talrijk mogen zijn in het land dat de Heer aan uw voorouders beloofd heeft te geven, zo talrijk als de dagen dat de hemel boven de aarde is. ²² Indien u zorgvuldig al deze geboden in acht neemt die ik u geef om te volgen—om de Heer, uw God, lief te hebben, om te wandelen in al Zijn wegen en om Hem aan te hangen— ²³ dan zal de Heer al deze naties voor u verdrijven, en u zult naties in bezit nemen die groter en machtiger zijn dan u. ²⁴ Elke plaats waar u uw voet zet zal van u zijn: uw gebied zal zich uitstrekken van de woestijn tot aan Libanon, en van de rivier de Eufrat tot aan de westelijke zee. ²⁵ Niemand zal tegen u kunnen standhouden; de Heer, uw God, zal de vrees en schrik voor u op het hele land leggen, zoals Hij u beloofd heeft. ²⁶ Zie, ik presenteer u heden zowel een zegen als een vloek: ²⁷ de zegen als u de geboden van de Heer, uw God, gehoorzaamt die ik u heden geef; ²⁸ en de vloek als u de geboden van de Heer, uw God, niet gehoorzaamt, maar afwijkt van de weg die ik u heden gebied door andere goden te volgen, die u niet gekend hebt. ²⁹ En het zal geschieden, wanneer de Heer, uw God, u in het land brengt dat u binnengaat om te bezitten, dat u de zegen zult uitroepen op de berg Gerizim en de vloek op de berg Ebal. ³⁰ Zijn zij niet aan de overkant van de Jordaan, westwaarts, naar de ondergaande zon, in het land van de Kanaänieten die in de Araba wonen, tegenover Gilgal, bij de grote bomen van Moreh? ³¹ Want u staat op het punt de Jordaan over te steken om het land binnen te gaan en in bezit te nemen dat de Heer, uw God, u geeft, en u zult het bezitten en erin wonen, ³² en u zult zorgvuldig alle

verordeningen en oordelen gehoorzamen die ik u heden voorleg.

12 Dit zijn de verordeningen en bepalingen die u zorgvuldig moet opvolgen in het land dat de Heer, de God van uw voorvaders, u gegeven heeft om te bezitten, zolang u op de aarde leeft. ² U moet alle plaatsen volledig vernietigen waar de naties die u verdrijft hun goden dienen, op de hoge bergen, op de heuvels en onder elke uitgestrekte boom. ³ Breek hun altaren af, sla hun heilige stenen stuk, verbrand hun Asjerapalen in het vuur en hak de gesneden beelden van hun goden om, waardoor hun namen van die plaatsen worden geëlimineerd. ⁴ U mag de Heer, uw God, niet op hun manier aanbidden. ⁵ Zoek in plaats daarvan de plaats die de Heer, uw God, uit al uw stammen zal kiezen om zijn Naam voor zijn woning te vestigen, en daar moet u naartoe gaan. ⁶ Breng daar uw brandoffers, offers, tienden, speciale gaven, gelofteoffers, vrijwillige offers en de eerstgeborenen van uw kudde en vee. ⁷ Daar, in de tegenwoordigheid van de Heer, uw God, zult u en uw huishoudens eten en zich verheugen in al uw ondernemingen, omdat de Heer, uw God, u gezegend heeft. ⁸ U mag niet doen zoals wij hier vandaag doen, iedereen doet wat goed is in zijn eigen ogen. ⁹ Want u hebt de rustplaats en de erfenis die de Heer, uw God, u geeft nog niet bereikt. ¹⁰ Maar wanneer u de Jordaan oversteekt en u vestigt in het land dat de Heer, uw God, u als erfenis geeft, en hij u rust geeft van al uw vijanden rondom, zodat u in veiligheid leeft, ¹¹ dan moet u naar de plaats gaan die de Heer, uw God, zal kiezen om zijn Naam te laten wonen, en daar moet u alles brengen wat ik u gebied: uw brandoffers, offers, tienden, speciale gaven en al uw uitgelezen gelofteoffers aan de Heer. ¹² En u zult zich verheugen voor de Heer, uw God—u, uw zonen en dochters, uw mannelijke en vrouwelijke dienaren, en de Levieten uit uw steden, want zij hebben geen toewijzing of erfenis met u. ¹³ Wees voorzichtig om uw brandoffers niet op elke plaats die u ziet aan te bieden. ¹⁴ Bied ze alleen aan op de plaats die de Heer zal kiezen in een van uw stammen, en daar moet u alles naleven wat ik u gebied. ¹⁵ Desalniettemin mag u uw dieren slachten in al uw steden en zoveel van het vlees eten als u wenst, volgens de zegen die de Heer, uw God, u geeft. Zowel de ceremonieel onreinen als de reinen mogen het eten, alsof het een gazelle of hert is. ¹⁶

Deuteronomium

Maar u mag het bloed niet consumeren; giet het uit op de grond als water. ¹⁷ U mag in uw eigen steden niet eten van de tiende van uw graan, nieuwe wijn of olijfolie, of van de eerstgeborenen van uw kudden en vee, of van enige van uw gelofteoffers, vrijwillige offers of speciale gaven. ¹⁸ In plaats daarvan moet u ze eten in de tegenwoordigheid van de Heer, uw God, op de plaats die de Heer, uw God, zal kiezen—u, uw zonen en dochters, uw mannelijke en vrouwelijke dienaren, en de Levieten uit uw steden—en u zult zich verheugen in al uw ondernemingen. ¹⁹ Wees bedachtzaam om de Levieten te ondersteunen zolang u in uw land leeft. ²⁰ Wanneer de Heer, uw God, uw grondgebied vergroot zoals hij heeft beloofd, en u verlangt naar vlees en zegt: 'Ik zou graag wat vlees willen,' dan mag u zoveel eten als u wenst. ²¹ Als de plaats waar de Heer, uw God, ervoor kiest zijn Naam te plaatsen te ver van u is, mag u dieren uit uw kudden en vee slachten die de Heer u heeft gegeven, zoals ik u heb geboden, en u mag in uw eigen steden zoveel eten als u wenst. ²² Consumeer ze zoals u zou doen met gazelle of hert. Zowel de ceremonieel onreinen als de reinen mogen ervan eten. ²³ Maar zorg ervoor dat u het bloed niet consumeert, want het bloed is het leven, en u mag het leven niet met het vlees eten. ²⁴ U mag het bloed niet consumeren; giet het uit op de grond als water. ²⁵ Onthoud u ervan het te eten, zodat het goed met u en uw kinderen na u zal gaan, omdat u doet wat juist is in de ogen van de Heer. ²⁶ Maar neem uw geheiligde dingen en uw gelofteoffers, en ga naar de plaats die de Heer zal kiezen. ²⁷ Presenteer uw brandoffers op het altaar van de Heer, uw God, zowel het vlees als het bloed. Het bloed van uw offers moet naast het altaar van de Heer, uw God, worden gegoten, maar u mag het vlees consumeren. ²⁸ Wees ijverig om al deze voorschriften die ik u geef te gehoorzamen, zodat het altijd goed met u en uw kinderen na u zal gaan, omdat u doet wat goed en juist is in de ogen van de Heer, uw God. ²⁹ De Heer, uw God, zal de naties die u op het punt staat binnen te vallen en te verdrijven, verwijderen. Maar wanneer u hen hebt verdreven en u in hun land hebt gevestigd, ³⁰ wees dan voorzichtig om niet verstrikt te raken door te informeren naar hun goden en te zeggen: 'Hoe dienen deze naties hun goden? Wij zullen hetzelfde doen.' ³¹ U mag de Heer, uw God, niet op hun manier aanbidden, omdat zij bij het aanbidden van hun goden allerlei gruwelijke dingen

doen die de Heer haat. Ze verbranden zelfs hun zonen en dochters in het vuur als offers aan hun goden. ³² Zorg ervoor dat u alles doet wat ik u gebied; voeg er niets aan toe en neem er niets van af.

13 Als er een profeet of een dromer van dromen onder u opstaat en een teken of wonder presenteert, ² en het teken of wonder komt uit, en hij zegt: 'Laten we andere goden volgen' (goden die u niet hebt gekend) 'en laten we hen dienen,' ³ moet u niet luisteren naar de woorden van die profeet of dromer. De Heer, uw God, test u om te zien of u Hem werkelijk liefhebt met heel uw hart en ziel. ⁴ U moet de Heer, uw God, volgen en Hem vrezen. Houd Zijn geboden, luister naar Zijn stem, dien Hem en houd u aan Hem vast. ⁵ Die profeet of dromer moet ter dood gebracht worden, want hij heeft gesproken tegen de Heer, uw God, die u uit Egypte heeft geleid en u heeft verlost uit het slavenhuis, en hij probeert u af te brengen van de weg die de Heer, uw God, u heeft geboden te volgen. Zo moet u het kwaad uit uw midden verwijderen. ⁶ Als uw eigen broer, uw zoon of dochter, de vrouw die u liefhebt, of uw beste vriend u heimelijk probeert te verleiden en zegt: 'Laten we gaan en andere goden dienen' (goden die noch u noch uw voorouders hebben gekend, ⁷ goden van de volken om u heen, of ze nu dichtbij of ver weg zijn, van het ene uiteinde van de aarde tot het andere), ⁸ geef dan niet toe en luister niet naar hen. Toon geen medelijden. Spaar hen niet en verberg hen niet. ⁹ U moet hen zeker ter dood brengen. Uw hand moet als eerste tegen hen zijn om hen ter dood te brengen, en daarna de handen van al het volk. ¹⁰ Stenig hen ter dood, omdat zij u hebben proberen af te brengen van de Heer, uw God, die u uit Egypte heeft geleid, uit het slavenhuis. ¹¹ Dan zal heel Israël het horen en bang zijn, en niemand zal zo'n goddeloze daad onder u nog eens doen. ¹² Als u hoort dat in een van de steden die de Heer, uw God, u geeft om in te wonen, ¹³ enkele waardeloze mannen onder u zijn opgestaan en de mensen van hun stad hebben misleid door te zeggen: 'Laten we gaan en andere goden dienen' (goden die u niet hebt gekend), ¹⁴ dan moet u onderzoeken, uitzoeken en grondig navraag doen. Als het waar is en bewezen is dat deze verfoeilijke daad onder u is gedaan, ¹⁵ moet u zeker alle inwoners van die stad met het zwaard doden. Vernietig het volledig, zowel de mensen als het vee.

Deuteronomium

¹⁶ Verzamel alle buit van de stad op het midden van het openbare plein en verbrand de stad en al haar buit als een geheel brandoffer aan de Heer, uw God. Het moet voor altijd een ruïne blijven, nooit meer herbouwd worden. ¹⁷ Niets dat voor vernietiging bestemd is, mag in uw handen blijven, zodat de Heer zich kan afkeren van Zijn hevige toorn en u genade kan tonen, medelijden met u kan hebben en uw aantal kan vergroten, zoals Hij onder ede aan uw voorouders heeft beloofd— ¹⁸ als u de Heer, uw God, gehoorzaamt door al Zijn geboden die ik u vandaag geef te houden en te doen wat juist is in de ogen van de Heer, uw God.

14 Jullie zijn kinderen van de Heer, jullie God; jullie mogen jezelf niet snijden of een kale plek op je voorhoofd scheren voor de doden. ² Want jullie zijn een heilig volk voor de Heer, jullie God, en uit alle volken op de aardbodem heeft de Heer jullie uitgekozen om Zijn kostbare bezit te zijn. ³ Jullie mogen niets eten dat als verfoeilijk wordt beschouwd. ⁴ Dit zijn de dieren die jullie mogen eten: het rund, het schaap, de geit, ⁵ het hert, de gazelle, de ree, de wilde geit, de steenbok, de antilope en het bergschaap. ⁶ Jullie mogen elk dier eten dat gespleten hoeven heeft en herkauwt. ⁷ Echter, van degenen die herkauwen of gespleten hoeven hebben, mogen jullie de kameel, de haas of de klipdas niet eten. Hoewel ze herkauwen, hebben ze geen gespleten hoeven; ze zijn onrein voor jullie. ⁸ Het varken is ook onrein voor jullie; het heeft gespleten hoeven maar herkauwt niet. Jullie mogen hun vlees niet eten of hun karkassen aanraken. ⁹ Van alle wezens die in het water leven, mogen jullie alles eten dat vinnen en schubben heeft. ¹⁰ Maar alles wat geen vinnen en schubben heeft, mag niet worden gegeten; het is onrein voor jullie. ¹¹ Jullie mogen elke vogel eten die als rein wordt beschouwd. ¹² Maar deze mogen jullie niet eten: de arend, de gier en de buizerd, ¹³ de rode wouw, de zwarte wouw, elke soort valk, ¹⁴ elke soort raaf, ¹⁵ de struisvogel, de uil, de meeuw en elke soort havik, ¹⁶ de verschillende uilen, ¹⁷ de pelikaan, de visarend, de aalscholver, ¹⁸ de ooievaar, elke soort reiger, de hop en de vleermuis. ¹⁹ Alle vliegende insecten worden als onrein voor jullie beschouwd; onthoud je ervan ze te eten. ²⁰ Maar jullie mogen elke reine gevleugelde schepsel eten. ²¹ Jullie mogen niets eten dat vanzelf sterft. Jullie mogen het aan de vreemdeling die in jullie steden woont geven, en zij mogen het eten, of

jullie mogen het aan een vreemdeling verkopen; want jullie zijn een heilig volk voor de Heer, jullie God. Jullie mogen een bokje niet koken in de melk van zijn moeder. ²² Jullie moeten zeker een tiende deel afzonderen van alles wat jullie velden elk jaar voortbrengen. ²³ Consumeer de tiende van jullie graan, nieuwe wijn en olijfolie, en de eerstgeborenen van jullie kudde en schapen in de aanwezigheid van de Heer, jullie God, op de plaats die Hij zal kiezen als verblijf voor Zijn Naam, zodat jullie altijd leren de Heer, jullie God, te vrezen. ²⁴ Maar als de plaats te ver weg is en jullie gezegend zijn door de Heer, jullie God, en jullie kunnen jullie tiende niet dragen, omdat de plaats waar de Heer Zijn Naam wil vestigen te ver weg is, ²⁵ verander dan jullie tiende in zilver, neem het zilver mee en ga naar de plaats die de Heer, jullie God, zal kiezen. ²⁶ Gebruik het zilver om te kopen wat jullie maar willen: runderen, schapen, wijn of andere sterke drank, of wat jullie maar wensen. Dan zullen jullie en jullie gezin daar eten in de aanwezigheid van de Heer, jullie God, en je verheugen. ²⁷ En denk aan de Levieten die in jullie steden wonen, want zij hebben geen eigen aandeel of erfdeel. ²⁸ Aan het einde van elke drie jaar, verzamel alle tienden van de opbrengst van dat jaar en sla het op in jullie steden, ²⁹ zodat de Levieten, die geen eigen aandeel of erfdeel hebben, samen met de vreemdelingen, de wezen en de weduwen die in jullie steden wonen, kunnen komen en eten en verzadigd worden. Op deze manier zal de Heer, jullie God, jullie zegenen in al het werk van jullie handen.

15 Aan het einde van elke zeven jaar moet je kwijtschelding van schulden verlenen. ² Dit is de wijze van kwijtschelding: elke schuldeiser moet kwijtschelden wat hij aan zijn naaste heeft geleend; hij mag het niet eisen van zijn medeburger, want de tijd van kwijtschelding van de Heer is uitgeroepen. ³ Je mag betaling eisen van een buitenlander, maar je moet kwijtschelden wat je broeder je schuldig is. ⁴ Er mogen geen armen onder jullie zijn, want de Heer zal je zegenen in het land dat Hij je als erfdeel geeft om te bezitten, ⁵ mits je zorgvuldig luistert naar de stem van de Heer, je God, en al deze geboden die ik je vandaag geef, in acht neemt. ⁶ De Heer, je God, zal je zegenen zoals Hij heeft beloofd, en je zult aan vele naties lenen maar niet lenen; je zult over vele naties heersen, maar zij zullen niet over jou heersen. ⁷ Als er een arme onder jullie is, een van je medeburgers, in een van de

Deuteronomium

steden van het land dat de Heer, je God, je geeft, verhard dan je hart niet en sluit je hand niet voor je arme broeder. ⁸ Open daarentegen je hand vrijelijk voor hem en leen hem wat hij nodig heeft. ⁹ Wees voorzichtig om deze slechte gedachte niet te koesteren: 'Het zevende jaar, het jaar van kwijtschelding, is nabij,' zodat je je behoeftige broeder met tegenzin behandelt en hem niets geeft. Hij kan dan tegen je de Heer aanroepen, en je zult schuldig zijn aan zonde. ¹⁰ Je moet hem gul geven, en je hart mag niet terughoudend zijn als je hem geeft, want hiervoor zal de Heer, je God, je zegenen in al je werk en in alles wat je onderneemt. ¹¹ Want de armen zullen nooit ophouden in het land te zijn; daarom gebied ik je om je hand vrijelijk te openen voor je broeder, voor je behoeftige en arme in je land. ¹² Als je medeburger, een man of een vrouw, aan jou verkocht is en je zes jaar dient, dan moet je hem in het zevende jaar vrijlaten. ¹³ En wanneer je hen vrijlaat, stuur hen dan niet met lege handen weg. ¹⁴ Voorzie hen gul uit je kudde, je dorsvloer en je wijnpers. Geef hen zoals de Heer, je God, je heeft gezegend. ¹⁵ Herinner je dat je slaven was in Egypte en de Heer, je God, je heeft verlost; daarom geef ik je vandaag dit gebod. ¹⁶ Maar als je dienaar tegen je zegt: 'Ik zal je niet verlaten,' omdat hij van jou en je huishouden houdt en het goed met je heeft, ¹⁷ neem dan een priem en steek die door zijn oor in de deur, en hij zal je dienaar voor het leven zijn. Doe hetzelfde voor je dienaar. ¹⁸ Beschouw het niet als een last om je dienaar vrij te laten, want hun dienst aan jou deze zes jaar is dubbel zoveel waard geweest als die van een huurling. De Heer, je God, zal je zegenen in alles wat je doet. ¹⁹ Heilig voor de Heer, je God, alle eerstgeborenen mannetjes van je kudden en schapen. Werk niet met de eerstgeborene van je vee, noch scheer de eerstgeborene van je schapen. ²⁰ Jij en je huishouden zullen ze elk jaar eten in de tegenwoordigheid van de Heer, je God, op de plaats die Hij zal kiezen. ²¹ Als een dier een gebrek heeft, kreupel of blind is, of een ernstig gebrek heeft, mag je het niet aan de Heer, je God, offeren. ²² Je mag het binnen je steden eten. Zowel de ceremonieel onreinen als de reinen mogen het eten, alsof het een gazelle of hert is. ²³ Maar je mag het bloed niet consumeren; giet het uit op de grond als water.

16

Houd de maand Abib en eer het Pascha voor de Heer, uw God, want het was in de maand Abib dat de Heer, uw God, u 's nachts uit Egypte leidde. ² Offer het Pascha aan de Heer, uw God, van uw kudde of vee, op de plaats die de Heer kiest om Zijn naam te vestigen. ³ Eet het niet met gezuurd brood; eet zeven dagen ongezuurd brood, het brood van ellende, omdat u Egypte haastig hebt verlaten, zodat u de dag van uw vertrek uit Egypte al de dagen van uw leven zult herinneren. ⁴ Laat geen zuurdeeg bij u gevonden worden in heel uw gebied gedurende zeven dagen. Laat niets van het vlees dat u op de avond van de eerste dag offert tot de ochtend overblijven. ⁵ U mag het Pascha niet offeren in een van de steden die de Heer, uw God, u geeft; ⁶ maar alleen op de plaats die de Heer, uw God, zal kiezen om Zijn naam te vestigen. Daar zult u het Pascha offeren in de avond, bij zonsondergang, op het tijdstip van uw vertrek uit Egypte. ⁷ Rooster en eet het op de plaats die de Heer, uw God, zal kiezen. Keer dan 's morgens terug naar uw tenten. ⁸ Eet zes dagen ongezuurd brood, en op de zevende dag houdt u een plechtige bijeenkomst voor de Heer, uw God; doe geen werk. ⁹ Begin met het tellen van zeven weken vanaf het moment dat u begint met het oogsten van het staande graan. ¹⁰ Houd dan het Wekenfeest voor de Heer, uw God, door een vrijwillige gave te brengen overeenkomstig de zegeningen die de Heer, uw God, u heeft gegeven. ¹¹ Verheug u voor de Heer, uw God—u, uw zonen en dochters, uw mannelijke en vrouwelijke dienaren, de Levieten in uw steden, en de vreemdelingen, de wezen en de weduwen die onder u wonen, op de plaats die de Heer, uw God, zal kiezen om Zijn naam te vestigen. ¹² Denk eraan dat u slaven was in Egypte, en volg deze verordeningen zorgvuldig. ¹³ Vier het Loofhuttenfeest zeven dagen nadat u de opbrengst van uw dorsvloer en uw wijnpers hebt verzameld. ¹⁴ Verheug u op uw feest—u, uw zonen en dochters, uw mannelijke en vrouwelijke dienaren, en de Levieten, de vreemdelingen, de wezen en de weduwen die in uw steden wonen. ¹⁵ Vier zeven dagen het feest voor de Heer, uw God, op de plaats die de Heer zal kiezen. De Heer, uw God, zal u zegenen in al uw oogst en in al het werk van uw handen, en uw vreugde zal volkomen zijn. ¹⁶ Drie keer per jaar moeten al uw mannen verschijnen voor de Heer, uw God, op de plaats die Hij zal kiezen: op het Feest van Ongezuurde Broden, het Wekenfeest,

Deuteronomium

en het Loofhuttenfeest. Niemand mag met lege handen voor de Heer verschijnen. ¹⁷ Ieder van u moet een gave brengen overeenkomstig de manier waarop de Heer, uw God, u heeft gezegend. ¹⁸ Stel rechters en ambtenaren aan voor elk van uw stammen in elke stad die de Heer, uw God, u geeft, en zij zullen het volk met rechtvaardig oordeel berechten. ¹⁹ Verdraai het recht niet en wees niet partijdig. Neem geen steekpenning aan, want een steekpenning verblindt de ogen van de wijzen en verdraait de woorden van de rechtvaardigen. ²⁰ Streef naar gerechtigheid, en alleen gerechtigheid, zodat u mag leven en het land mag bezitten dat de Heer, uw God, u geeft. ²¹ Plant geen Asjerapool van welke boom dan ook naast het altaar van de Heer, uw God, dat u voor uzelf zult maken. ²² En richt geen heilige steen op, want deze haat de Heer, uw God.

17 Bied de Heer, uw God, geen rund of schaap aan dat een gebrek of fout heeft, want dat zou Hem verafschuwen. ² Als een man of vrouw onder u, in een van uw steden die de Heer, uw God, u geeft, wordt betrapt op het doen van kwaad in de ogen van de Heer door Zijn verbond te overtreden— ³ door andere goden te dienen en zich voor hen neer te buigen, hetzij voor de zon of de maan of het leger van de hemel, wat Ik niet heb geboden— ⁴ en het wordt u verteld en u hoort ervan, dan moet u het grondig onderzoeken. Als het bewezen is dat zo'n verfoeilijke daad in Israël is verricht, ⁵ breng dan de man of vrouw die deze slechte daad heeft gedaan naar uw poorten en stenig hen ter dood. ⁶ Op de getuigenis van twee of drie getuigen moet degene die de dood verdient, ter dood gebracht worden. Niemand mag ter dood gebracht worden op de getuigenis van één enkele getuige. ⁷ De handen van de getuigen moeten als eerste de executie uitvoeren, en daarna de handen van al het volk. U moet het kwaad uit uw midden verwijderen. ⁸ Als er een zaak ontstaat die te moeilijk voor u is om te oordelen—of het nu gaat om bloedvergieten, rechtszaken, of mishandeling— binnen uw poorten, dan moet u naar de plaats gaan die de Heer, uw God, zal kiezen. ⁹ Ga naar de Levitische priesters en naar de rechter die op dat moment in functie is. Vraag hen om raad, en zij zullen u de juridische beslissing bekendmaken. ¹⁰ U moet handelen volgens de beslissing die zij u geven op de plaats die de Heer kiest. Wees zorgvuldig om alles te doen wat zij u opdragen. ¹¹ Volg de wet die

zij u leren en de beslissing die zij uitspreken. Wijk niet af van wat zij u vertellen, noch naar rechts noch naar links. ¹² Iemand die arrogant weigert te luisteren naar de priester die staat om te dienen voor de Heer, uw God, of naar de rechter, moet ter dood gebracht worden. U moet het kwaad uit Israël verwijderen. ¹³ Dan zullen alle mensen het horen en bang zijn, en niet opnieuw arrogant handelen. ¹⁴ Wanneer u het land binnengaat dat de Heer, uw God, u geeft en het in bezit hebt genomen en daar gevestigd bent, en u zegt: 'Laten we een koning over ons aanstellen zoals alle naties om ons heen,' ¹⁵ moet u een koning over u aanstellen die de Heer, uw God, kiest. Hij moet een van uw mede-Israëlieten zijn. U mag geen vreemdeling over u aanstellen, iemand die niet uw broeder is. ¹⁶ De koning mag voor zichzelf niet veel paarden aanschaffen of mensen naar Egypte sturen om er meer te halen, aangezien de Heer u heeft gezegd: 'U mag nooit meer die weg teruggaan.' ¹⁷ Hij mag niet veel vrouwen nemen, anders zal zijn hart worden misleid. Ook mag hij geen grote hoeveelheden zilver en goud verzamelen. ¹⁸ Wanneer hij de troon van zijn koninkrijk inneemt, moet hij voor zichzelf op een rol een kopie van deze wet schrijven, uit de rol die door de Levitische priesters wordt bewaard. ¹⁹ Deze moet bij hem blijven, en hij moet er alle dagen van zijn leven uit lezen, zodat hij leert de Heer, zijn God, te vrezen en zorgvuldig alle woorden van deze wet en deze verordeningen te volgen. ²⁰ Op deze manier zal zijn hart zich niet verheffen boven zijn mede-Israëlieten, en zal hij niet afwijken van het gebod, noch naar rechts noch naar links. Dan zullen hij en zijn nakomelingen lang regeren in zijn koninkrijk in Israël.

18 De Levitische priesters, inderdaad de hele stam van Levi, zullen geen deel of erfdeel hebben met Israël; zij zullen leven van de vuuroffers aan de Heer gebracht, want dat is hun erfdeel. ² Zij zullen geen erfdeel hebben onder hun mede-Israëlieten; de Heer is hun deel, zoals Hij hun beloofd heeft. ³ Dit is het deel dat de priesters toekomt van het volk dat een offer brengt, of het nu een rund of een schaap is: de schouder, de beide kaken en de maag. ⁴ U zult hun de eerstelingen van uw graan, nieuwe wijn en olijfolie geven, en de eerste wol van de schering van uw schapen. ⁵ Want de Heer uw God heeft hen en hun nakomelingen uit al uw stammen gekozen om altijd in de naam van de

Deuteronomium

Heer te staan en te dienen. ⁶ Als een Leviet uit een van uw steden in heel Israël waar hij verblijft, komt en wanneer hij maar wil naar de plaats komt die de Heer kiest, ⁷ mag hij in de naam van de Heer zijn God dienen zoals al zijn mede-Levieten die daar voor de Heer staan. ⁸ Zij zullen gelijkelijk delen in de voordelen, behalve wat zij ontvangen uit de verkoop van familiebezit. ⁹ Wanneer u het land binnengaat dat de Heer uw God u geeft, leer dan niet de gruwelijke praktijken van die naties na te volgen. ¹⁰ Laat niemand onder u gevonden worden die zijn zoon of dochter door het vuur laat gaan, die waarzeggerij of toverij beoefent, voortekens uitlegt, of zich met hekserij bezighoudt, ¹¹ of betoveringen uitvoert, of die een medium of spiritist is, of die leiding zoekt bij de doden. ¹² Want ieder die deze dingen doet, is een gruwel voor de Heer; en vanwege deze gruwelijke praktijken zal de Heer uw God die naties voor u verdrijven. ¹³ U moet zich met volledige integriteit voor de Heer uw God gedragen. ¹⁴ De naties die u zult verdrijven luisteren naar waarzeggers en toekomstvoorspellers, maar voor u heeft de Heer uw God dit niet toegestaan. ¹⁵ De Heer uw God zal voor u een profeet zoals ik aanstellen uit uw midden, uit uw mede-Israëlieten; u moet naar hem luisteren. ¹⁶ Dit is in overeenstemming met wat u vroeg van de Heer uw God bij Horeb op de dag van de samenkomst, toen u zei: "Laat ons niet meer de stem van de Heer onze God horen, noch dit grote vuur zien, anders zullen we sterven." ¹⁷ De Heer zei tegen mij: "Hun woorden zijn goed. ¹⁸ Ik zal voor hen een profeet zoals jij uit hun mede-Israëlieten opwekken, en ik zal mijn woorden in zijn mond leggen, en hij zal tot hen spreken alles wat ik hem gebied. ¹⁹ En het zal zijn dat wie niet luistert naar mijn woorden die hij in mijn naam spreekt, ik zelf ter verantwoording zal roepen. ²⁰ Maar een profeet die het waagt in mijn naam iets te spreken wat ik niet heb geboden, of die spreekt in de naam van andere goden, die profeet zal sterven." ²¹ U mag uzelf afvragen: "Hoe kunnen we een boodschap herkennen die de Heer niet heeft gesproken?" ²² Als wat een profeet in de naam van de Heer verkondigt niet gebeurt of uitkomt, dan is dat een boodschap die de Heer niet heeft gesproken. De profeet heeft overmoedig gesproken; wees niet bang voor hem.

steden en huizen, ² moet u voor uzelf drie steden aanwijzen in het midden van het land dat de Heer, uw God, u geeft om te bezitten. ³ Bereid de wegen voor en verdeel het grondgebied van uw land in drie delen, dat de Heer, uw God, u als een erfenis geeft, zodat iedereen die per ongeluk een persoon doodt daarheen kan vluchten. ⁴ Dit is het geval betreffende degene die een ander onopzettelijk doodt, zonder voorafgaande boosheid: wanneer hij zijn naaste zonder opzet doodt. ⁵ Bijvoorbeeld, als een man met zijn naaste het bos ingaat om hout te hakken, en terwijl hij zijn bijl zwaait om een boom om te hakken, glijdt de ijzeren kop van de steel en treft zijn naaste, waardoor de dood wordt veroorzaakt, mag hij naar een van deze steden vluchten en leven. ⁶ Anders zou de bloedwreker hem in woede kunnen achtervolgen, hem inhalen als de afstand te groot is, en hem doden, ook al verdiende hij de dood niet omdat hij van tevoren geen haat koesterde. ⁷ Daarom geef ik u de opdracht om drie steden voor uzelf te vestigen. ⁸ Als de Heer, uw God, uw grondgebied vergroot, zoals Hij aan uw voorouders heeft gezworen, en u al het land geeft dat Hij heeft beloofd, ⁹ mits u zorgvuldig al deze geboden opvolgt die ik u vandaag geef, om de Heer, uw God, lief te hebben en altijd in Zijn wegen te wandelen, dan moet u drie extra steden voor uzelf toevoegen, naast deze drie. ¹⁰ Doe dit zodat er geen onschuldig bloed wordt vergoten in uw land, dat de Heer, uw God, u als een erfenis geeft, en zodat u niet schuldig zult zijn aan bloedvergieten. ¹¹ Maar als iemand zijn naaste haat, op de loer ligt, hem aanvalt en doodt, en dan naar een van deze steden vlucht, ¹² zullen de oudsten van zijn stad hem laten halen, en hem daarvandaan terugbrengen, en hem overleveren aan de bloedwreker om te sterven. ¹³ Toon geen medelijden. U moet de schuld van het vergieten van onschuldig bloed uit Israël verwijderen, zodat het goed met u gaat. ¹⁴ Verplaats de grenssteen van uw naaste niet die door uw voorouders is gezet in de erfenis die u ontvangt in het land dat de Heer, uw God, u geeft om te bezitten. ¹⁵ Een enkele getuige is niet voldoende om iemand te veroordelen die van een misdaad of overtreding wordt beschuldigd; een zaak moet worden vastgesteld door de getuigenis van twee of drie getuigen. ¹⁶ Als een kwaadaardige getuige opstaat om iemand van kwaad te beschuldigen, ¹⁷ moeten beide partijen in het geschil in de tegenwoordigheid van de Heer staan, voor de

Deuteronomium

priesters en rechters die op dat moment in functie zijn. ¹⁸ De rechters moeten een grondig onderzoek uitvoeren, en als de getuige vals blijkt te zijn, en valse getuigenis tegen een medelid van Israël geeft, ¹⁹ dan moet u de valse getuige aandoen wat hij van plan was zijn broer aan te doen. U moet het kwaad uit uw midden verwijderen. ²⁰ De mensen zullen hiervan horen en bang zijn, zodat zo'n slechte daad niet meer onder u wordt herhaald. ²¹ Toon geen genade: leven voor leven, oog voor oog, tand voor tand, hand voor hand, voet voor voet.

20 Wanneer je ten strijde trekt tegen je vijanden en paarden, wagens en een volk ziet dat talrijker is dan jullie, wees dan niet bang voor hen; want de Heer, jullie God, die jullie uit Egypte heeft geleid, is met jullie. ² Wanneer jullie op het punt staan de strijd aan te gaan, zal de priester naar voren komen en tot het volk spreken. ³ Hij zal zeggen: "Luister, Israël, vandaag gaan jullie de strijd aan met jullie vijanden. Wees niet kleinmoedig of bang; raak niet in paniek of wees niet door hen verschrikt. ⁴ Want de Heer, jullie God, gaat met jullie mee om voor jullie te strijden tegen jullie vijanden, om jullie overwinning te verzekeren." ⁵ De officieren zullen dan tot het volk spreken en zeggen: "Heeft iemand een nieuw huis gebouwd en het nog niet ingewijd? Laat hem terugkeren naar zijn huis, opdat hij niet in de strijd sterft en een ander het inwijd. ⁶ Heeft iemand een wijngaard geplant en nog niet van de vruchten genoten? Laat hem terugkeren naar zijn huis, opdat hij niet in de strijd sterft en een ander van de vruchten geniet. ⁷ Is iemand verloofd met een vrouw en nog niet met haar getrouwd? Laat hem terugkeren naar zijn huis, opdat hij niet in de strijd sterft en een ander met haar trouwt." ⁸ De officieren zullen ook zeggen: "Is er iemand bang of kleinmoedig? Laat hem terugkeren naar zijn huis, zodat de harten van zijn medesoldaten niet smelten zoals het zijne." ⁹ Wanneer de officieren klaar zijn met het toespreken van het volk, zullen zij bevelhebbers over het leger aanstellen. ¹⁰ Wanneer je een stad nadert om er oorlog tegen te voeren, moet je haar vredesvoorwaarden aanbieden. ¹¹ Als zij instemt met vrede en haar poorten opent, zullen alle mensen die erin gevonden worden jullie dwangarbeiders worden en jullie dienen. ¹² Maar als zij weigert vrede te sluiten en de strijd met jullie aangaat, moet je haar belegeren. ¹³ Wanneer de Heer, jullie God, haar in jullie handen levert, moet je

alle mannen erin met het zwaard doden. ¹⁴ Echter, de vrouwen, kinderen, vee en alles wat verder in de stad is, al haar buit, mogen jullie als plundering voor jezelf nemen; en jullie zullen de buit gebruiken die de Heer, jullie God, jullie van jullie vijanden heeft gegeven. ¹⁵ Dit is de benadering die jullie moeten volgen met alle steden die ver van jullie verwijderd zijn en niet tot de naburige naties behoren. ¹⁶ Maar in de steden van de naties die de Heer, jullie God, jullie als erfdeel geeft, mogen jullie niets dat ademhaalt in leven laten. ¹⁷ Jullie moeten hen volledig vernietigen—de Hethieten, Amorieten, Kanaänieten, Perizzieten, Hevieten en Jebusieten—zoals de Heer, jullie God, jullie heeft geboden. ¹⁸ Anders zullen zij jullie leren al de verfoeilijke praktijken te volgen die zij voor hun goden uitvoeren, en zullen jullie zondigen tegen de Heer, jullie God. ¹⁹ Wanneer je een stad lange tijd belegerd houdt, vechtend tegen haar om haar in te nemen, vernietig dan haar bomen niet door er een bijl in te zetten, want je kunt van hun vruchten eten. Hak ze niet om. Zijn de bomen van het veld mensen, dat je ze zou belegeren? ²⁰ Echter, je mag bomen omhakken waarvan je weet dat het geen vruchtbomen zijn en ze gebruiken om belegeringswerken te bouwen tegen de stad die in oorlog met je is, totdat zij valt.

21 Als er een gedode persoon wordt gevonden die in het open veld ligt in het land dat de Heer, uw God, u geeft om te bezitten, en het is niet bekend wie de doder is, ² dan moeten uw oudsten en rechters eropuit gaan en de afstand meten tot de steden die rondom de gedode persoon liggen. ³ De oudsten van de stad die het dichtst bij het lichaam ligt, moeten een jonge koe nemen die niet gewerkt heeft en die geen juk heeft gedragen, ⁴ en zij moeten deze naar een dal met een stromende beek brengen, een plaats die niet geploegd of bezaaid is, en daar moeten zij de nek van de jonge koe breken. ⁵ Dan moeten de Levitische priesters naar voren treden, want de Heer, uw God, heeft hen gekozen om Hem te dienen en om te zegenen in de naam van de Heer, en om alle geschillen en gevallen van mishandeling te beslechten. ⁶ Alle oudsten van de stad die het dichtst bij het lichaam ligt, moeten hun handen wassen boven de jonge koe waarvan de nek in het dal is gebroken, ⁷ en zij moeten verklaren: "Onze handen hebben dit bloed niet vergoten, noch hebben onze ogen het gezien. ⁸ Vergeef, Heer, Uw volk Israël dat U hebt verlost, en reken het

Deuteronomium

onschuldige bloed niet aan Uw volk Israël toe." Zo zal de schuld van bloedvergieten hun vergeven worden. ⁹ Zo zult u de schuld van onschuldig bloed uit uw midden verwijderen, aangezien u hebt gedaan wat juist is in de ogen van de Heer. ¹⁰ Wanneer u ten strijde trekt tegen uw vijanden en de Heer, uw God, hen in uw handen geeft en u gevangenen maakt, ¹¹ als u onder de gevangenen een mooie vrouw ziet en tot haar aangetrokken bent, mag u haar als uw vrouw nemen. ¹² Breng haar in uw huis, en zij moet haar hoofd scheren en haar nagels knippen. ¹³ Zij moet ook de kleren afleggen die zij droeg toen zij gevangen werd en in uw huis blijven, rouwend om haar vader en moeder gedurende een volle maand. Daarna mag u tot haar gaan en haar man zijn, en zij zal uw vrouw zijn. ¹⁴ Als u niet tevreden met haar bent, moet u haar laten gaan waar zij wil. U mag haar niet verkopen of als slaaf behandelen, aangezien u haar vernederd hebt. ¹⁵ Als een man twee vrouwen heeft, de ene geliefd en de andere niet geliefd, en zij beiden hem zonen baren, maar de eerstgeborene is de zoon van de niet geliefde vrouw, ¹⁶ wanneer hij zijn eigendom aan zijn zonen nalaat, mag hij het recht van de eerstgeborene niet geven aan de zoon van de geliefde vrouw boven zijn werkelijke eerstgeborene, de zoon van de niet geliefde vrouw. ¹⁷ Hij moet de eerstgeborene erkennen, de zoon van de niet geliefde vrouw, door hem een dubbel deel van alles wat hij heeft te geven, want hij is het eerste teken van de kracht van zijn vader. Het recht van de eerstgeborene behoort hem toe. ¹⁸ Als een man een koppige en opstandige zoon heeft die zijn vader en moeder niet gehoorzaamt en niet naar hen luistert wanneer zij hem straffen, ¹⁹ moeten zijn vader en moeder hem nemen en naar de oudsten bij de ingang van zijn stad brengen. ²⁰ Zij moeten de oudsten vertellen: "Deze zoon van ons is koppig en opstandig. Hij gehoorzaamt ons niet. Hij is een veelvraat en een dronkaard." ²¹ Dan moeten alle mannen van zijn stad hem met stenen doodgooien. U moet het kwaad uit uw midden verwijderen. Heel Israël zal hiervan horen en bang worden. ²² Als een man schuldig is aan een halsmisdad en ter dood wordt gebracht, en u zijn lichaam aan een boom hangt, ²³ mag zijn lichaam niet de nacht aan de boom blijven hangen. Zorg ervoor dat u het diezelfde dag begraaft, want iedereen die gehangen is, is door God vervloekt. U mag het land dat de Heer, uw God, u als erfdeel geeft, niet verontreinigen.

22 Als je de os of het schaap van je landgenoot ziet rondswaaien, mag je het niet negeren; je moet het zeker aan je landgenoot teruggeven. ² Als je landgenoot niet bij je in de buurt woont of je niet weet van wie het is, neem het dan mee naar je huis en houd het bij je totdat hij het komt opeisen. Dan moet je het teruggeven. ³ Je moet hetzelfde doen met zijn ezel, zijn mantel, of enig verloren eigendom van je landgenoot dat je vindt. Negeer het niet. ⁴ Als je de ezel of de os van je landgenoot op de weg ziet liggen, mag je het niet negeren. Je moet hem helpen om het weer op de been te krijgen. ⁵ Een vrouw mag geen mannenkleding dragen, noch mag een man vrouwenkleding aantrekken, want de Heer, je God, vindt iedereen die dit doet verfoeilijk. ⁶ Als je een vogelnest tegenkomt langs de weg, in een boom of op de grond, met de moeder zittend op de jongen of op de eieren, neem dan de moeder niet mee met de jongen. ⁷ Je mag de jongen meenemen, maar je moet de moeder laten gaan, zodat het je goed gaat en je een lang leven mag hebben. ⁸ Wanneer je een nieuw huis bouwt, moet je een borstwering voor je dak maken, zodat je geen bloedschuld op je huis brengt als iemand ervan valt. ⁹ Zaai je wijngaard niet met twee soorten zaad, anders wordt de hele opbrengst, zowel het gewas dat je plant als de vrucht van de wijngaard, verontreinigd. ¹⁰ Vermijd ploegen met een os en een ezel samen ingespannen. ¹¹ Draag geen kleding gemaakt van wol en linnen samen geweven. ¹² Bevestig kwastjes aan de vier hoeken van de mantel die je draagt. ¹³ Als een man een vrouw neemt en, nadat hij bij haar is geweest, zich tegen haar keert ¹⁴ en haar vals beschuldigt, haar een slechte naam geeft, zeggende: "Ik nam deze vrouw, maar toen ik haar naderde, vond ik geen bewijs van haar maagdelijkheid," ¹⁵ dan moeten de vader en moeder van het meisje het bewijs van de maagdelijkheid van het meisje naar de oudsten bij de stadspoort brengen. ¹⁶ De vader van het meisje moet tegen de oudsten zeggen: "Ik heb mijn dochter aan deze man als vrouw gegeven, maar hij heeft zich tegen haar gekeerd. ¹⁷ Nu heeft hij haar beschuldigd, zeggende: 'Ik vond je dochter niet als maagd.' Maar hier is het bewijs van de maagdelijkheid van mijn dochter." Dan moeten zij het kleed voor de oudsten van de stad tentoonstellen, ¹⁸ en de oudsten moeten actie ondernemen tegen de man en hem disciplineren. ¹⁹ Zij moeten hem een boete van

Deuteronomium

honderd zilverstukken opleggen en deze aan de vader van het meisje geven, omdat deze man een Israëlsche maagd heeft belasterd. Zij moet zijn vrouw blijven; hij mag haar niet verstoten zolang hij leeft. ²⁰ Als echter de beschuldiging waar is en er geen bewijs van de maagdelijkheid van het meisje kan worden gevonden, ²¹ moet zij naar de deur van het huis van haar vader worden gebracht en de mannen van haar stad moeten haar stenigen tot de dood. Zij heeft een schandelijke daad in Israël begaan door losbandig te zijn in het huis van haar vader. Je moet het kwaad uit je midden verwijderen. ²² Als een man wordt betrapd terwijl hij met een getrouwde vrouw ligt, moeten zowel de man die met haar lag als de vrouw sterven. Je moet het kwaad uit Israël verwijderen. ²³ Als een maagd die verloofd is om te trouwen in de stad door een andere man wordt gevonden, en hij ligt met haar, ²⁴ moet je hen beiden naar de stadspoort brengen en hen stenigen tot de dood—het meisje omdat zij niet om hulp riep, zijnde in de stad, en de man omdat hij de vrouw van zijn naaste heeft geschonden. Je moet het kwaad uit je midden verwijderen. ²⁵ Maar als een man een verloofd meisje op het platteland vindt en haar dwingt, moet alleen de man die dit heeft gedaan sterven. ²⁶ Doe niets aan het meisje; zij heeft geen zonde begaan die de dood verdient. Deze zaak is als die van iemand die een naaste aanvalt en vermoordt, ²⁷ want de man vond haar op het platteland, en hoewel het verloofde meisje om hulp riep, was er niemand om haar te redden. ²⁸ Als een man een maagd vindt die niet verloofd is om te trouwen en haar dwingt, en zij worden ontdekt, ²⁹ moet hij haar vader vijftig zilverstukken betalen. Hij moet met het meisje trouwen, want hij heeft haar geschonden. Hij kan haar nooit verstoten zolang hij leeft. ³⁰ Een man mag niet trouwen met de vrouw van zijn vader, want dat zou het bed van zijn vader ontteren.

23 Niemand die door verwonding ontmand is of wiens mannelijk lid is verwijderd, mag de vergadering van de Heer binnengaan. ² Niemand die uit een onwettige verbintenis is geboren, noch een van hun nakomelingen, mag de vergadering van de Heer binnengaan, zelfs tot in de tiende generatie. ³ Geen Ammoniet of Moabiet of een van hun nakomelingen mag de vergadering van de Heer binnengaan, zelfs tot in de tiende generatie. ⁴ Want zij kwamen u niet tegemoet met brood en water op uw reis toen u uit Egypte kwam, en zij

huurden Bileam, de zoon van Beor, uit Pethor in Mesopotamië om u te vervloeken. ⁵ Maar de Heer uw God luisterde niet naar Bileam, maar veranderde de vloek in een zegen voor u, omdat de Heer uw God van u houdt. ⁶ U zult hun vrede of voorspoed niet zoeken al uw dagen. ⁷ Veracht een Edomiet niet, want zij zijn uw verwanten. Veracht een Egyptenaar niet, omdat u een vreemdeling in hun land was. ⁸ De derde generatie van hun kinderen die bij hen geboren worden, mag de vergadering van de Heer binnengaan. ⁹ Wanneer u een kamp opzet tegen uw vijanden, wees dan op uw hoede voor iets onreins. ¹⁰ Als er een man onder u is die onrein is vanwege een nachtelijke emissie, moet hij buiten het kamp gaan en het niet opnieuw betreden. ¹¹ Maar als de avond komt, moet hij zich met water wassen, en bij zonsondergang mag hij terugkeren naar het kamp. ¹² Reserveer een locatie buiten het kamp voor persoonlijke behoeften. ¹³ Heb een spade bij uw uitrusting, en wanneer u zich ontlast, graaf een gat en bedek uw uitwerpselen. ¹⁴ Want de Heer uw God beweegt zich in uw kamp om u te beschermen en om uw vijanden aan u over te leveren. Daarom moet uw kamp heilig zijn, zodat Hij niets onfatsoenlijks onder u ziet en zich van u afkeert. ¹⁵ Als een slaaf bij u toevlucht zoekt, geef hem dan niet over aan zijn meester. ¹⁶ Laat hen onder u leven waar zij maar willen, in welke stad zij ook verkiezen. Onderdruk hen niet. ¹⁷ Geen enkele Israëlitische man of vrouw mag een cultusprostitutue worden. ¹⁸ U mag de verdiensten van een prostituee of de lonen van een hond niet in het huis van de Heer uw God brengen om een gelofte te vervullen, want beide zijn verfoeilijk voor de Heer uw God. ¹⁹ Vraag geen rente aan een medeburger van Israël, of het nu gaat om geld, voedsel, of iets anders dat rente kan opleveren. ²⁰ U mag rente vragen aan een buitenlander, maar niet aan een medeburger van Israël, zodat de Heer uw God u zegent in alles wat u doet in het land dat u binnengaat om in bezit te nemen. ²¹ Als u een gelofte doet aan de Heer uw God, stel het niet uit om deze na te komen, want de Heer uw God zal het zeker van u eisen, en u zult schuldig zijn aan zonde. ²² Maar als u zich onthoudt van het doen van een gelofte, zult u niet schuldig zijn aan zonde. ²³ Wat u met uw lippen hebt beloofd, moet u zeker doen, omdat u uw gelofte vrijwillig hebt gedaan aan de Heer uw God met uw eigen mond. ²⁴ Als u de wijngaard van uw buurman binnengaat, mag u zoveel

Deuteronomium

druiven eten als u wilt, maar leg er geen in uw mand.

²⁵ Als u het korenveld van uw buurman binnengaat, mag u de aren met uw handen plukken, maar u mag geen sikkel gebruiken op hun staande koren.

24 Wanneer een man met een vrouw trouwt, en zij geen genegenheid meer in zijn ogen vindt omdat hij iets onbehoorlijks aan haar ontdekt heeft, mag hij haar een scheidbrief schrijven, deze in haar hand geven en haar uit zijn huis wegsturen. ² Als zij zijn huis verlaat en de vrouw van een andere man wordt, ³ en als haar tweede man haar niet mag en haar een scheidbrief schrijft, deze in haar hand geeft en haar uit zijn huis wegstuurt, of als hij sterft, ⁴ dan mag haar eerste man, die haar wegstuurde, haar niet opnieuw als zijn vrouw nemen nadat zij onteerd is. Dit zou een gruwel zijn voor de Heer, en je mag geen zonde over het land brengen dat de Heer, je God, je als erfdeel geeft. ⁵ Wanneer een man een nieuwe vrouw neemt, mag hij niet met het leger uitgaan of enige taak krijgen toegewezen. Hij zal vrij zijn om een jaar thuis te blijven en vreugde te brengen aan de vrouw die hij getrouwd heeft. ⁶ Neem geen handmolen of zelfs de bovenste molensteen als onderpand voor een schuld, want dat zou iemands levensonderhoud als pand nemen. ⁷ Als iemand betrapt wordt op het ontvoeren van een medeburger Israëliet en hen als koopwaar behandelt of verkoopt, zal die ontvoerder sterven. Je moet het kwaad uit je midden verwijderen. ⁸ Wees zeer zorgvuldig in gevallen van besmette huidziekten om precies te doen zoals de Levitische priesters je instrueren. Volg zorgvuldig wat ik hun heb geboden. ⁹ Herinner je wat er met Mirjam gebeurde door de Heer, je God, tijdens je reis uit Egypte. ¹⁰ Wanneer je een lening van welke aard dan ook aan je naaste verstrekt, ga dan niet hun huis binnen om het onderpand op te halen. ¹¹ Blijf buiten staan, en laat de persoon aan wie je leent het onderpand naar buiten brengen. ¹² Als de persoon arm is, slaap dan niet met hun onderpand in je bezit. ¹³ Geef hun mantel voor zonsondergang terug zodat ze erin kunnen slapen en je zegenen; dit zal als een rechtvaardige daad worden beschouwd voor de Heer, je God. ¹⁴ Maak geen misbruik van een ingehuurde arbeider die arm en behoeftig is, of het nu een medeburger Israëliet is of een vreemdeling die in je steden woont. ¹⁵ Betaal hen hun loon elke dag voor zonsondergang, want zij zijn arm en afhankelijk daarvan. Anders kunnen zij tegen je tot

de Heer roepen, en zul je schuldig zijn aan zonde. ¹⁶ Ouders zullen niet ter dood gebracht worden voor hun kinderen, noch kinderen voor hun ouders; ieder zal sterven voor zijn eigen zonde. ¹⁷ Verdraai het recht van de vreemdeling of de wees niet, en neem de mantel van een weduwe niet als onderpand. ¹⁸ Herinner je dat je slaven was in Egypte en dat de Heer, je God, je daaruit heeft verlost; daarom gebied ik je dit te doen. ¹⁹ Wanneer je in je veld oogst en een schoof vergeet, keer dan niet terug om het te halen. Laat het voor de vreemdeling, de wees en de weduwe, zodat de Heer, je God, je mag zegenen in al het werk van je handen. ²⁰ Wanneer je olijven van je bomen verzamelt, ga dan niet een tweede keer over de takken. Laat wat overblijft voor de vreemdeling, de wees en de weduwe. ²¹ Wanneer je de druiven uit je wijngaard verzamelt, ga dan niet opnieuw over de ranken. Laat wat overblijft voor de vreemdeling, de wees en de weduwe. ²² Herinner je dat je slaven was in het land Egypte; daarom gebied ik je dit te doen.

25 Wanneer er een geschil is tussen individuen, moeten zij het voor de rechtbank brengen, en de rechters zullen de zaak beslissen, waarbij zij de onschuldige rechtvaardig verklaren en de schuldige veroordelen. ² Als de schuldige persoon een pak slaag verdient, zal de rechter hem laten neerliggen en hem in zijn aanwezigheid laten geselen met het aantal slagen dat passend is voor zijn overtreding. ³ De rechter mag niet meer dan veertig slagen opleggen, zodat uw medeburger niet verachtelijk wordt in uw ogen door overmatig geslagen te worden. ⁴ Belet een os niet te eten terwijl hij werkt om het graan te dorsen. ⁵ Als broers samenwonen en een van hen sterft zonder een zoon, mag de weduwe niet buiten de familie trouwen. De broer van haar overleden man moet met haar trouwen en de plicht van een zwager aan haar vervullen. ⁶ De eerste zoon die zij baart, zal de naam van de overleden broer voortzetten, zodat zijn naam niet uit Israël wordt gewist. ⁷ Als de man echter niet wil trouwen met de weduwe van zijn broer, moet zij naar de oudsten bij de stadspoort gaan en zeggen: "De broer van mijn man weigert de naam van zijn broer in stand te houden in Israël. Hij wil de plicht van een zwager aan mij niet vervullen." ⁸ Dan zullen de oudsten van zijn stad hem oproepen en met hem spreken. Als hij volhardt in het zeggen: "Ik wil niet met haar trouwen," ⁹ zal de weduwe van zijn broer hem benaderen in aanwezigheid van de

Deuteronomium

oudsten, zijn sandaal verwijderen, in zijn gezicht spuwen en zeggen: "Dit wordt gedaan met de man die de familie van zijn broer niet wil opbouwen." ¹⁰ Zijn familie zal in Israël bekend staan als Het Huis van de Onbeschoede. ¹¹ Als twee mannen vechten en de vrouw van een van hen grijpt in om haar man te redden van zijn aanvaller, en zij reikt uit en grijpt hem bij zijn geslachtsdelen, ¹² moet u passende maatregelen nemen. Toon geen clementie. ¹³ Heb geen verschillende gewichten in uw tas—een zwaar, een licht. ¹⁴ Heb geen verschillende maten in uw huis—een groot, een klein. ¹⁵ U moet nauwkeurige en eerlijke gewichten en maten hebben, zodat u lang mag leven in het land dat de Heer uw God u geeft. ¹⁶ Want de Heer uw God verafschuwt iedereen die deze dingen doet, iedereen die onrechtvaardig handelt. ¹⁷ Herinner u wat de Amalekieten u hebben aangedaan op uw reis uit Egypte. ¹⁸ Toen u moe en uitgeput was, vielen zij allen aan die achterbleven; zij hadden geen ontzag voor God. ¹⁹ Wanneer de Heer uw God u rust geeft van al de vijanden om u heen in het land dat hij u geeft als een erfenis om te bezitten, moet u de naam van Amalek van onder de hemel uitwissen. Vergeet het niet!

26 Wanneer je het land binnengaat dat de Heer, je God, je als erfdeel geeft, en je het in bezit hebt genomen en erin woont, ² zul je een deel van de eerstelingen van alle opbrengst van de grond die de Heer, je God, je heeft gegeven, nemen en ze in een mand plaatsen. Ga dan naar de plaats die de Heer, je God, zal uitkiezen om Zijn naam te vestigen. ³ Je zult naar de priester gaan die op dat moment dient en tegen hem zeggen: "Ik verklaar vandaag aan de Heer, mijn God, dat ik ben aangekomen in het land dat de Heer aan onze voorouders heeft gezworen ons te geven." ⁴ De priester zal dan de mand uit je hand nemen en deze voor het altaar van de Heer, je God, neerzetten. ⁵ Dan zul je voor de Heer, je God, uitroepen: "Mijn vader was een zwervende Arameeër, en hij trok naar Egypte en woonde daar, met weinigen in aantal; maar daar werd hij een groot, machtig en talrijk volk. ⁶ Maar de Egyptenaren behandelden ons hard, onderdrukten ons en onderwierpen ons aan zware arbeid. ⁷ Toen riepen we tot de Heer, de God van onze voorouders, en de Heer hoorde onze stem en zag onze ellende, onze moeite en onze onderdrukking. ⁸ De Heer bracht ons uit Egypte met een sterke hand en een uitgestrekte arm, met grote

verschrikking, en met tekenen en wonderen. ⁹ Hij bracht ons naar deze plaats en schonk ons dit land, een land vloeiend van melk en honing. ¹⁰ Nu presenteert ik de eerstelingen van de grond die U, Heer, mij hebt gegeven." Je zult de mand voor de Heer, je God, plaatsen en voor Hem neerbuigen. ¹¹ Dan zul je, samen met de Levieten en de vreemdelingen die bij je wonen, je verheugen over al het goede dat de Heer, je God, jou en je huis heeft geschonken. ¹² Wanneer je klaar bent met het apart zetten van een tiende van al je opbrengst in het derde jaar, het jaar van de tiende, zul je het geven aan de Leviet, de vreemdeling, de wees en de weduwe, zodat zij in je steden kunnen eten en verzadigd worden. ¹³ Dan zul je voor de Heer, je God, verklaren: "Ik heb het heilige deel uit mijn huis verwijderd en het gegeven aan de Leviet, de vreemdeling, de wees en de weduwe, in overeenstemming met al uw geboden. Ik ben niet afgeweken van uw geboden noch heb ik ze vergeten. ¹⁴ Ik heb er niets van geconsumeerd terwijl ik in rouw was, noch heb ik er iets van verwijderd terwijl ik onrein was, noch heb ik er iets van aan de doden aangeboden. Ik heb de Heer, mijn God, gehoorzaamd en alles gedaan wat U mij hebt geboden. ¹⁵ Kijk neer vanuit uw heilige woning in de hemel, en zegen uw volk Israël en het land dat U ons hebt gegeven, zoals U onder ede aan onze voorouders hebt beloofd, een land vloeiend van melk en honing." ¹⁶ Vandaag gebiedt de Heer, je God, je om deze verordeningen en decreten in acht te nemen; houd ze daarom zorgvuldig met heel je hart en met heel je ziel. ¹⁷ Vandaag heb je verklaard dat de Heer jouw God is en dat je in Zijn wegen zult wandelen, Zijn verordeningen, geboden en decreten zult houden, en naar Zijn stem zult luisteren. ¹⁸ En vandaag heeft de Heer verklaard dat jij Zijn volk bent, Zijn kostbare bezit, zoals Hij beloofd heeft, en dat je al Zijn geboden zult houden. ¹⁹ Hij heeft verklaard dat Hij je hoog boven alle naties die Hij heeft gemaakt zal stellen, in lof, roem en eer, en dat je een volk zult zijn dat aan de Heer, je God, is gewijd, zoals Hij heeft gesproken.

27 Mozes en de oudsten van Israël gaven het volk de opdracht: "Houd alle geboden die ik u vandaag geef. ² Op de dag dat u de Jordaan oversteeft naar het land dat de Heer, uw God, u geeft, moet u grote stenen oprichten en ze met pleister bedekken. ³ Schrijf daarop alle woorden

Deuteronomium

van deze wet wanneer u bent overgestoken, zodat u het land kunt binnengaan dat de Heer, uw God, u geeft, een land vloeiend van melk en honing, zoals de Heer, de God van uw voorouders, u beloofd heeft. ⁴ Wanneer u de Jordaan oversteekt, richt dan deze stenen op de berg Ebal op, zoals ik u vandaag beveel, en bedek ze met pleister. ⁵ Bouw daar een altaar voor de Heer, uw God, van stenen, en gebruik geen ijzeren gereedschap daarop. ⁶ Bouw het altaar van de Heer, uw God, met onbehouwen stenen en breng daarop brandoffers aan de Heer, uw God. ⁷ Breng daar vredeoffers, neem eraan deel en verheug u in de tegenwoordigheid van de Heer, uw God. ⁸ Schrijf heel duidelijk alle woorden van deze wet op de stenen die u hebt opgericht. ⁹ Toen richtten Mozes en de Levitische priesters het woord tot heel Israël en zeiden: "Wees stil, Israël, en luister! Vandaag bent u het volk van de Heer, uw God, geworden. ¹⁰ Gehoorzaam de Heer, uw God, en volg Zijn geboden en verordeningen die ik u vandaag geef." ¹¹ Mozes gaf het volk die dag ook de opdracht, zeggende: ¹² "Wanneer u de Jordaan bent overgestoken, zullen deze stammen op de berg Gerizim staan om zegeningen over het volk uit te spreken: Simeon, Levi, Juda, Issachar, Jozef en Benjamin. ¹³ En voor de vloek zullen deze stammen op de berg Ebal staan: Ruben, Gad, Aser, Zebulon, Dan en Naftali. ¹⁴ Dan zullen de Levieten met luide stem tot heel Israël spreken: ¹⁵ 'Vervloekt is ieder die een afgodsbeeld of gegoten beeld maakt, een gruwel voor de Heer, het werk van vakbekwame handen, en het in het geheim opricht.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ¹⁶ 'Vervloekt is ieder die zijn vader of moeder met minachting behandelt.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ¹⁷ 'Vervloekt is ieder die de grenssteen van zijn naaste verplaatst.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ¹⁸ 'Vervloekt is ieder die een blinde op de weg misleidt.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ¹⁹ 'Vervloekt is ieder die het recht van de vreemdeling, de wees of de weduwe ontzegt.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ²⁰ 'Vervloekt is ieder die slaapt met de vrouw van zijn vader, want hij onteert het bed van zijn vader.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ²¹ 'Vervloekt is ieder die betrekkingen heeft met enig dier.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ²² 'Vervloekt is ieder die slaapt met zijn zuster, of zij nu de dochter van zijn vader of de dochter van zijn moeder is.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ²³ 'Vervloekt is ieder

die ongepaste betrekkingen heeft met zijn schoonmoeder.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ²⁴ 'Vervloekt is ieder die zijn naaste in het geheim aanvalt.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ²⁵ 'Vervloekt is ieder die een omkoopsom aanneemt om een onschuldige persoon kwaad te doen.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.' ²⁶ 'Vervloekt is ieder die de woorden van deze wet niet in acht neemt door ze uit te voeren.' Dan zal heel het volk zeggen: 'Amen.'

28 Als u de Heer, uw God, ijverig gehoorzaamt en zorgvuldig al Zijn geboden opvolgt die ik u vandaag geef, zal de Heer, uw God, u hoog boven alle naties van de aarde plaatsen. ² Al deze zegeningen zullen over u komen en u vergezellen als u de Heer, uw God, gehoorzaamt: ³ U zult gezegend zijn in de stad en gezegend op het platteland. ⁴ Gezegend zal zijn de vrucht van uw schoot, de opbrengst van uw grond en de nakomelingen van uw vee—de jongen van uw kudden en de lammeren van uw schapen. ⁵ Uw mand en uw bak trog zullen begunstigd worden. ⁶ U zult zegeningen ontvangen in uw komen en gaan. ⁷ De Heer zal uw vijanden die tegen u opstaan, voor u verslaan. Ze zullen uit één richting op u afkomen maar in zeven richtingen voor u vluchten. ⁸ De Heer zal een zegen gebieden over uw schuren en over alles wat u onderneemt, en Hij zal u zegenen in het land dat Hij u geeft. ⁹ De Heer zal u vestigen als Zijn heilig volk, zoals Hij u gezworen heeft, als u de geboden van de Heer, uw God, onderhoudt en in Zijn wegen wandelt. ¹⁰ Dan zullen alle volken van de aarde zien dat u genoemd wordt naar de naam van de Heer, en zij zullen u vrezen. ¹¹ De Heer zal u grote welvaart schenken—in de vrucht van uw schoot, de jongen van uw vee en de gewassen van uw grond—in het land dat Hij uw voorouders gezworen heeft u te geven. ¹² De Heer zal de hemel openen, de voorraadkamer van Zijn overvloed, om regen op uw land te zenden op zijn tijd en om al het werk van uw handen te zegenen. U zult aan vele naties lenen maar van niemand lenen. ¹³ De Heer zal u de kop en niet de staart maken. Als u aandacht schenkt aan de geboden van de Heer, uw God, die ik u deze dag geef en ze zorgvuldig opvolgt, zult u altijd aan de top zijn, nooit aan de onderkant. ¹⁴ Wijk niet af van enige van de geboden die ik u vandaag geef, naar rechts of naar links, om andere goden na te jagen en hen te dienen. ¹⁵ Als u echter de Heer, uw God, niet

Deuteronomium

gehoorzaamt en niet zorgvuldig al Zijn geboden en verordeningen opvolgt die ik u vandaag geef, zullen al deze vloeken over u komen en u inhalen: ¹⁶ U zult vervloekt zijn in de stad en vervloekt op het platteland. ¹⁷ Uw mand en uw bak trog zullen getroffen worden. ¹⁸ De vrucht van uw schoot zal vervloekt zijn, evenals de opbrengst van uw grond, de pasgeborenen van uw kudde en de nakomelingen van uw schapen. ¹⁹ U zult vervloekingen tegenkomen in uw komen en gaan. ²⁰ De Heer zal vloeken, verwarring en berisping op u zenden in alles wat u onderneemt, totdat u vernietigd bent en plotseling ten onder gaat vanwege het kwaad dat u hebt gedaan door Hem te verlaten. ²¹ De Heer zal u met ziekten teisteren totdat Hij u heeft uitgeroeid uit het land dat u binnengaat om het in bezit te nemen. ²² De Heer zal u treffen met uitputtende ziekte, ontsteking, koorts, koortsige hitte, meeldauw en schimmel, die u zullen teisteren totdat u omkomt. ²³ De hemel boven uw hoofd zal brons zijn, en de grond onder u ijzer. ²⁴ De Heer zal de regen van uw land veranderen in stof en poeder; het zal uit de hemel op u neerdalen totdat u vernietigd bent. ²⁵ De Heer zal ervoor zorgen dat u voor uw vijanden verslagen wordt. U zult op één manier tegen hen optrekken maar in zeven richtingen voor hen vluchten, en u zult een voorwerp van afschuw worden voor alle koninkrijken op aarde. ²⁶ Uw lijken zullen voedsel zijn voor alle vogels van de lucht en de wilde dieren, en er zal niemand zijn om hen weg te jagen. ²⁷ De Heer zal u treffen met de zweren van Egypte, met gezwollen, etterende zweren en de jeuk, waar u niet van genezen kunt worden. ²⁸ De Heer zal u waanzin, blindheid en verwarring van geest brengen. ²⁹ Op de middag zult u struikelen als een blinde in het donker. U zult in alles wat u doet geen succes hebben; dag na dag zult u onderdrukt en beroofd worden, zonder dat iemand u redt. ³⁰ U zult verloofd zijn met een vrouw, maar een ander zal haar schenden. U zult een huis bouwen, maar u zult er niet in wonen. U zult een wijngaard planten, maar u zult niet van de vruchten genieten. ³¹ Uw os zal voor uw ogen geslacht worden, maar u zult er niets van eten. Uw ezel zal met geweld worden meegenomen en niet worden teruggegeven. Uw schapen zullen aan uw vijanden worden gegeven, en niemand zal hen redden. ³² Uw zonen en dochters zullen aan een ander volk worden gegeven, en u zult uw ogen uitkijken naar hen dag na dag, zonder een

hand te kunnen uitsteken. ³³ Een volk dat u niet kent zal consumeren wat uw land en arbeid voortbrengen, en u zult niets anders dan harde onderdrukking verdragen al uw dagen. ³⁴ De dingen die u ziet zullen u tot waanzin drijven. ³⁵ De Heer zal uw knieën en benen treffen met pijnlijke zweren die niet genezen kunnen worden, zich verspreidend van de zolen van uw voeten tot de bovenkant van uw hoofd. ³⁶ De Heer zal u en de koning die u over uzelf hebt aangesteld naar een natie drijven die u of uw voorouders niet kennen. Daar zult u andere goden aanbidden, goden van hout en steen. ³⁷ U zult een symbool van afschuw worden, een spreekwoord en een voorwerp van spot onder alle volken waar de Heer u heen zal drijven. ³⁸ U zult veel zaad op het veld zaaien maar weinig oogsten, omdat sprinkhanen het zullen verslinden. ³⁹ U zult wijngaarden planten en cultiveren maar de wijn niet drinken of de druiven verzamelen, omdat wormen ze zullen opeten. ⁴⁰ U zult olijfbomen hebben door heel uw land maar de olie niet gebruiken, omdat de olijven zullen afvallen. ⁴¹ U zult zonen en dochters hebben maar hen niet behouden, omdat ze in gevangenschap zullen gaan. ⁴² Zwermen sprinkhanen zullen al uw bomen en de gewassen van uw land consumeren. ⁴³ De vreemdelingen die onder u wonen zullen hoger en hoger boven u uitstijgen, maar u zult lager en lager afdalen. ⁴⁴ Zij zullen aan u lenen, maar u zult niet aan hen lenen. Zij zullen de leiders zijn, en u zult volgen. ⁴⁵ Al deze vloeken zullen over u komen. Ze zullen u achtervolgen en u inhalen totdat u vernietigd bent, omdat u de Heer, uw God, niet gehoorzaamde en de geboden en verordeningen die Hij u gaf niet in acht nam. ⁴⁶ Ze zullen een teken en een wonder voor u en uw nakomelingen zijn voor altijd. ⁴⁷ Omdat u de Heer, uw God, niet met vreugde en blijdschap diende in de tijd van voorspoed, ⁴⁸ daarom zult u in honger en dorst, in naaktheid en bittere armoede de vijanden dienen die de Heer tegen u zendt. Hij zal een zwaar juk op uw nek leggen totdat Hij u heeft vernietigd. ⁴⁹ De Heer zal een natie tegen u brengen van een verre plaats, van de uiteinden van de aarde, als een adelaar die neerdaalt, een natie waarvan u de taal niet zult begrijpen, ⁵⁰ een natie met een woest uiterlijk zonder respect voor de ouderen of medelijden met de jongeren. ⁵¹ Zij zullen de jongen van uw vee en de gewassen van uw land consumeren totdat u vernietigd bent. Ze zullen u

Deuteronomium

geen graan, nieuwe wijn of olijfolie overlaten, noch kalveren van uw kudde of lammeren van uw schapen totdat u geruïneerd bent.⁵² Zij zullen al uw steden belegeren totdat uw hoge versterkte muren, waarin u uw vertrouwen hebt gesteld, vallen. Ze zullen alle steden omringen door het hele land dat de Heer, uw God, u geeft.⁵³ Vanwege de ontberingen die uw vijand u tijdens de belegering zal opleggen, zult u overgaan tot het eten van de vrucht van uw schoot, het vlees van de zonen en dochters die de Heer, uw God, u heeft gegeven.⁵⁴ Zelfs de meest zachtvaardige en gevoelige man onder u zal medelijden verliezen voor zijn eigen broer, de vrouw die hij liefheeft, en zijn overlevende kinderen,⁵⁵ en hij zal weigeren iets van het vlees van zijn kinderen dat hij consumeert te delen. Het zal alles zijn wat hij over heeft vanwege de ontberingen die uw vijand u zal opleggen tijdens de belegering van al uw steden.⁵⁶ De meest zachtvaardige en gevoelige vrouw onder u—zo delicaat en teder dat ze niet op de grond durft te treden met de zool van haar voet—zal de man die ze liefheeft en haar eigen zoon of dochter benijden⁵⁷ de nageboorte van haar schoot en de kinderen die ze baart. In haar bittere nood zal ze van plan zijn hen in het geheim te consumeren vanwege de ontberingen die uw vijand u zal opleggen tijdens de belegering van uw steden.⁵⁸ Als u niet zorgvuldig alle woorden van deze wet opvolgt, die in dit boek zijn geschreven, en deze glorieuze en ontzagwekkende naam—de Heer, uw God—niet in ere houdt,⁵⁹ zal de Heer verschrikkelijke plagen op u en uw nakomelingen zenden, harde en langdurige rampen, en ernstige en aanhoudende ziekten.⁶⁰ Hij zal alle ziekten van Egypte die u vreesde over u brengen, en ze zullen aan u blijven kleven.⁶¹ De Heer zal ook elke soort ziekte en ramp die niet in dit Wetboek is opgetekend over u brengen, totdat u vernietigd bent.⁶² U die zo talrijk was als de sterren aan de hemel, zult slechts met weinigen overblijven, omdat u de Heer, uw God, niet gehoorzaamde.⁶³ Zoals het de Heer behaagde om u voorspoedig te maken en in aantal te laten toenemen, zo zal het Hem behagen om u tot ondergang en vernietiging te brengen. U zult worden onttrokken uit het land dat u binnengaat om het in bezit te nemen.⁶⁴ Dan zal de Heer u onder alle naties verstrooien, van het ene uiteinde van de aarde tot het andere. Daar zult u andere goden dienen—goden van hout en steen, die noch u noch uw voorouders hebben gekend.⁶⁵

Onder die naties zult u geen rust vinden, geen plaats van rust voor de zool van uw voet. Daar zal de Heer u een angstige geest geven, ogen vermoeid van verlangen, en een wanhopig hart.⁶⁶ U zult in constante onzekerheid leven, vervuld van angst zowel 's nachts als overdag, nooit zeker van uw leven.⁶⁷ 's Morgens zult u zeggen: "Was het maar avond!" en 's avonds: "Was het maar ochtend!"—vanwege de angst die uw hart zal grijpen en de dingen die uw ogen zullen zien.⁶⁸ De Heer zal u terugsturen in schepen naar Egypte op een reis waarvan ik zei dat u die nooit meer zou maken. Daar zult u uzelf te koop aanbieden aan uw vijanden als mannelijke en vrouwelijke slaven, maar niemand zal u kopen.

29 Dit zijn de bepalingen van het verbond dat de Heer Mozes opdroeg te sluiten met de Israëlieten in het land Moab, naast het verbond dat Hij met hen had gesloten bij Horeb.² Mozes verzamelde heel Israël en zei tot hen: "U hebt gezien alles wat de Heer in Egypte heeft gedaan met de farao, met al zijn beampten en met heel zijn land.³ Uw ogen hebben die grote beproevingen gezien, die tekenen en wonderen.⁴ Maar tot op de dag van vandaag heeft de Heer u geen verstand gegeven dat begrijpt, noch ogen die zien, noch oren die horen.⁵ Ik heb u veertig jaar door de woestijn geleid; uw kleren zijn niet versleten aan u, noch de sandalen aan uw voeten.⁶ U hebt geen brood gegeten noch wijn of andere gegiste drank gedronken, opdat u zou weten dat Ik de Heer uw God ben.⁷ Toen u op deze plaats aankwam, kwamen Sihon, de koning van Hesbon, en Og, de koning van Basan, naar buiten om tegen ons te vechten, maar wij versloegen hen.⁸ Wij namen hun land in bezit en wezen het toe als een erfdeel aan de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam van Manasse.⁹ Daarom, houd de bepalingen van dit verbond en voer ze uit, zodat u voorspoedig zult zijn in alles wat u doet.¹⁰ U allen staat vandaag in de tegenwoordigheid van de Heer uw God—uw leiders, uw stammen, uw oudsten en beampten, alle mannen van Israël,¹¹ samen met uw kinderen en vrouwen, en de vreemdelingen die in uw kampen verblijven die uw hout hakken en uw water putten,¹² om een verbond met de Heer uw God aan te gaan, een verbond dat de Heer vandaag met u sluit en bezegelt met een eed,¹³ om u vandaag als Zijn volk te vestigen, zodat Hij uw God mag zijn, zoals Hij u beloofd heeft en zoals Hij gezworen heeft aan uw

Deuteronomium

voorvaders, Abraham, Isaak en Jakob. ¹⁴ Het is niet alleen met u dat Ik dit verbond en deze eed sluit, ¹⁵ maar ook met degenen die vandaag hier met ons zijn in de tegenwoordigheid van de Heer onze God, evenals met degenen die vandaag niet aanwezig zijn. ¹⁶ U bent zich bewust van hoe wij in Egypte leefden en hoe wij de naties zijn gepasseerd op weg hierheen. ¹⁷ U zag hun verfoeilijke beelden en afgoden van hout en steen, van zilver en goud. ¹⁸ Zorg ervoor dat er vandaag geen man of vrouw, clan of stam onder u is wiens hart zich afkeert van de Heer onze God om de goden van die naties te aanbidden; zorg ervoor dat er geen wortel onder u is die zulke bittere gif voortbrengt. ¹⁹ Wanneer zo iemand de woorden van deze eed hoort en zichzelf zegent, denkend: 'Ik zal veilig zijn, ook al volg ik mijn eigen koppige hart,' zal het rampen brengen over het goed bewaterde land evenals over het droge. ²⁰ De Heer zal niet bereid zijn hen te vergeven; Zijn woede en ijver zullen tegen hen branden. Elke vloek die in dit boek is geschreven, zal op hen neerkomen, en de Heer zal hun namen uitwissen van onder de hemel. ²¹ De Heer zal hen afzonderen van alle stammen van Israël voor rampspoed, in overeenstemming met alle vloeken van het verbond geschreven in dit Wetboek. ²² Toekomstige generaties—uw nakomelingen die na u opstaan en vreemdelingen uit verre landen—zullen de rampen zien die het land hebben getroffen en de ziekten waarmee de Heer het heeft getroffen. ²³ Het hele land zal een brandende woestenij van zout en zwavel zijn—niets gezaaid, niets opschietend, geen vegetatie die erop groeit. Het zal zijn als de vernietiging van Sodom en Gomorra, Adma en Zeboïm, die de Heer in hevige woede omverwierp. ²⁴ Alle naties zullen vragen: 'Waarom heeft de Heer dit met dit land gedaan? Waarom deze grote intensiteit van woede?' ²⁵ En het antwoord zal zijn: 'Het is omdat dit volk het verbond van de Heer, de God van hun voorouders, heeft verlaten, dat Hij met hen sloot toen Hij hen uit Egypte leidde. ²⁶ Zij gingen en dienden andere goden en aanbaden hen, goden die zij niet kenden en die Hij niet aan hen had toegewezen. ²⁷ Daarom brandde de woede van de Heer tegen dit land, brengend over het elke vloek die in dit boek is geschreven. ²⁸ In Zijn woede en toorn heeft de Heer hen uit hun land ontworteld en hen in een ander land geworpen, zoals het vandaag is.' ²⁹ De geheime dingen behoren toe aan de Heer onze God, maar de geopenbaarde dingen behoren

toe aan ons en aan onze kinderen voor altijd, zodat wij alle woorden van deze wet kunnen volgen.

30 Wanneer al deze zegeningen en vervloekingen die ik voor u heb geplaatst over u komen, en u neemt ze ter harte in alle naties waarheen de Heer uw God u heeft verstrooid, ² en u en uw kinderen terugkeren naar de Heer uw God en Hem gehoorzamen met heel uw hart en met heel uw ziel, overeenkomstig alles wat ik u vandaag gebied, ³ dan zal de Heer uw God uw lot herstellen en medelijden met u hebben, en u weer bijeenbrengen uit alle volken waarheen Hij u heeft verstrooid. ⁴ Zelfs als u verbannen bent naar de uiteinden van de aarde, van daar zal de Heer uw God u verzamelen en u terugbrengen. ⁵ Hij zal u brengen naar het land dat uw voorouders bezaten, en u zult het in bezit nemen. Hij zal u voorspoediger en talrijker maken dan uw voorouders. ⁶ Bovendien zal de Heer uw God uw hart en de harten van uw nakomelingen besnijden, zodat u Hem kunt liefhebben met heel uw hart en met heel uw ziel, en leven. ⁷ De Heer uw God zal al deze vervloekingen opleggen aan uw vijanden die u haten en vervolgen. ⁸ U zult opnieuw luisteren naar de Heer en al Zijn geboden uitvoeren die ik u vandaag geef. ⁹ Dan zal de Heer uw God u overvloedig voorspoedig maken in al het werk van uw handen, in de vrucht van uw schoot, de nakomelingen van uw vee, en de gewassen van uw land. De Heer zal weer over u verblijden ten goede, zoals Hij zich verheugde over uw voorouders, ¹⁰ als u de Heer uw God gehoorzaamt en Zijn geboden en verordeningen onderhoudt die in dit Wetboek zijn geschreven, en u tot de Heer uw God wendt met heel uw hart en met heel uw ziel. ¹¹ Want dit gebod dat ik u vandaag geef is niet te moeilijk voor u of buiten uw bereik. ¹² Het is niet in de hemel, zodat u zou moeten vragen: 'Wie zal naar de hemel opstijgen om het te halen en het ons te verkondigen zodat wij het kunnen volgen?' ¹³ Noch is het over de zee, zodat u zou moeten vragen: 'Wie zal de zee oversteken om het te halen en het ons te verkondigen zodat wij het kunnen volgen?' ¹⁴ Nee, het woord is heel dichtbij u; het is in uw mond en in uw hart zodat u het kunt volgen. ¹⁵ Zie, ik stel u vandaag leven en voorspoed, dood en tegenspoed voor. ¹⁶ Want ik gebied u vandaag de Heer uw God lief te hebben, in Zijn wegen te wandelen, en Zijn geboden, verordeningen en wetten te onderhouden; dan zult u leven en toenemen, en de Heer uw God

Deuteronomium

zal u zegenen in het land dat u binnengaat om het in bezit te nemen.¹⁷ Maar als uw hart zich afwendt en u niet gehoorzaamt, en als u wordt verleid om neer te buigen voor andere goden en hen te aanbidden,¹⁸ verklaar ik u vandaag dat u zeker zult omkomen. U zult uw dagen niet verlengen in het land dat u de Jordaan oversteekt om binnen te gaan en in bezit te nemen.¹⁹ Ik roep vandaag de hemel en de aarde op als getuigen tegen u dat ik u leven en dood, zegeningen en vervloeking heb voorgelegd. Kies nu het leven, zodat u en uw nakomelingen mogen leven.²⁰ door de Heer uw God lief te hebben, naar Zijn stem te luisteren, en Hem aan te hangen. Want de Heer is uw leven, en Hij zal u vele jaren geven in het land dat Hij gezworen heeft aan uw vaders, Abraham, Isaak, en Jakob te geven.

31 Toen ging Mozes en sprak deze woorden tot heel Israël: ² Hij zei tot hen: "Ik ben nu honderdtwintig jaar oud; ik ben niet langer in staat jullie te leiden, en de Heer heeft me gezegd: 'Je zult de Jordaan niet oversteken.'³ De Heer, uw God, zal voor u uit oversteken. Hij zal deze naties voor u vernietigen, en u zult hun land in bezit nemen. Jozua zal ook voor u uit oversteken, zoals de Heer heeft gesproken. ⁴ En de Heer zal met hen doen zoals Hij deed met Sihon en Og, de koningen van de Amorieten, toen Hij hen en hun land vernietigde.⁵ De Heer zal hen aan u overleveren, en u zult met hen doen overeenkomstig alle geboden die ik u gegeven heb. ⁶ Wees sterk en moedig. Vrees niet en wees niet bang voor hen, want de Heer, uw God, gaat met u mee; Hij zal u niet verlaten noch in de steek laten." ⁷ Toen riep Mozes Jozua en zei tot hem in aanwezigheid van heel Israël: "Wees sterk en moedig, want u zult met dit volk het land binnengaan dat de Heer hun voorouders gezworen heeft hun te geven, en u zult het onder hen verdelen als hun erfdeel. ⁸ De Heer Zelf gaat voor u uit en zal met u zijn; Hij zal u niet verlaten noch in de steek laten. Wees niet bang; wees niet ontmoedigd." ⁹ Dus schreef Mozes deze wet op en gaf het aan de Levitische priesters, die de ark van het verbond van de Heer droegen, en aan alle oudsten van Israël. ¹⁰ Toen gebod Mozes hun: "Aan het einde van elke zeven jaar, tijdens het jaar van schuldvergeving, op het Loofhuttenfeest, ¹¹ wanneer heel Israël verschijnt voor de Heer, uw God, op de plaats die Hij zal kiezen, zult u deze wet voorlezen zodat zij het kunnen horen. ¹² Verzamel het volk—mannen, vrouwen, kinderen, en

de vreemdelingen die in uw steden wonen—zodat zij kunnen luisteren en leren de Heer, uw God, te vrezen en zorgvuldig alle woorden van deze wet te volgen. ¹³ Hun kinderen, die niet bekend zijn met deze wet, moeten het horen en leren de Heer, uw God, te vereren zolang u leeft in het land dat u de Jordaan oversteekt om in bezit te nemen. ¹⁴ De Heer zei tot Mozes: "De tijd van uw dood is nabij. Roep Jozua en stel uzelf voor bij de tent van ontmoeting, waar Ik hem zal aanstellen." Dus Mozes en Jozua gingen en stelden zich voor bij de tent van ontmoeting. ¹⁵ De Heer verscheen bij de tent in een wolkkolom, en de wolk stond bij de ingang van de tent. ¹⁶ De Heer zei tot Mozes: "U staat op het punt te rusten bij uw voorouders, en dit volk zal spoedig vreemde goden van het land dat zij binnengaan aanbidden. Zij zullen Mij verlaten en het verbond dat Ik met hen heb gesloten verbreken. ¹⁷ Op die dag zal Mijn toorn tegen hen ontbranden, en Ik zal hen verlaten en Mijn aangezicht voor hen verbergen, en zij zullen verteerd worden. Veel rampen en tegenslagen zullen hen treffen, en zij zullen zeggen: 'Zijn deze rampen ons niet overkomen omdat onze God niet bij ons is?' ¹⁸ Ik zal zeker Mijn aangezicht verbergen op die dag vanwege al het kwaad dat zij hebben gedaan door zich tot andere goden te keren. ¹⁹ "Schrijf nu dit lied op en leer het aan de Israëlieten; leg het op hun lippen, zodat het voor Mij een getuigenis tegen hen kan zijn. ²⁰ Wanneer Ik hen breng in het land dat overvloedig van melk en honing, het land dat Ik hun voorouders onder ede beloofd heb, en zij eten en verzadigd en welvarend worden, zullen zij zich tot andere goden keren en hen aanbidden, Mij verwerpen en Mijn verbond verbreken. ²¹ Wanneer veel rampen en tegenslagen hen treffen, zal dit lied tegen hen getuigen, omdat het niet vergeten zal worden door hun nakomelingen. Ik weet wat zij geneigd zijn te doen, zelfs voordat Ik hen in het land breng dat Ik hun onder ede beloofd heb." ²² Dus schreef Mozes dat lied op die dag en leerde het aan de Israëlieten. ²³ De Heer stelde Jozua, de zoon van Nun, aan, zeggende: "Wees sterk en moedig, want u zult de Israëlieten in het land brengen dat Ik hun onder ede beloofd heb, en Ik zal met u zijn." ²⁴ Nadat Mozes klaar was met het schrijven van de woorden van deze wet in een boek van begin tot eind, ²⁵ gaf hij de Leviëten die de ark van het verbond van de Heer droegen de opdracht: ²⁶ "Neem dit Wetboek en plaats het naast de ark van het

Deuteronomium

verbond van de Heer, uw God. Daar zal het blijven als een getuigenis tegen u. ²⁷ Want ik weet hoe opstandig en halsstarrig u bent. Als u opstandig bent geweest tegen de Heer terwijl ik nog in leven ben met u, hoeveel meer zult u in opstand komen na mijn dood? ²⁸ Verzamel alle oudsten van uw stammen en uw ambtenaren voor mij, zodat ik deze woorden in hun gehoor kan spreken en de hemelen en de aarde kan oproepen om tegen hen te getuigen. ²⁹ Want ik weet dat u na mijn dood verderfelijck zult handelen en zult afwijken van de weg die ik u geboden heb. In de komende dagen zal het onheil u treffen omdat u kwaad zult doen in de ogen van de Heer, Hem tot toorn provocerend met wat uw handen hebben gemaakt.” ³⁰ En Mozes reciteerde de woorden van dit lied van begin tot eind in het gehoor van de gehele vergadering van Israël:

32 Luister, o hemelen, en ik zal spreken; laat de aarde de woorden van mijn mond horen. ² Moge mijn onderricht neerdalen als de regen, mijn woorden druipen als de dauw, als zachte regen op het tere gras, en buien op het kruid. ³ Want ik zal de naam van de Heer verkondigen; grootheid toeschrijven aan onze God! ⁴ De Rots, zijn werk is volmaakt, want al zijn wegen zijn rechtvaardig. Een God van trouw en zonder onrecht, rechtvaardig en oprecht is hij. ⁵ Zij hebben verdorven met hem gehandeld; zij zijn niet zijn kinderen vanwege hun smet; zij zijn een krom en verdorven geslacht. ⁶ Is dit hoe jullie de Heer vergelden, jullie dwaze en onverstandige mensen? Is hij niet jullie Vader, die jullie heeft gekocht? Hij heeft jullie gemaakt en gevestigd. ⁷ Herinner de dagen van weleer, denk na over de jaren gezien door vele generaties. Vraag je vader, en hij zal het je tonen; je oudsten, en zij zullen je herinneren. ⁸ Toen de Allerhoogste de naties hun erfdeel gaf, toen hij de mensheid verdeelde, stelde hij de grenzen van de volken vast volgens het aantal van de kinderen van Israël. ⁹ Want de schat van de Heer is zijn volk, Jakob is zijn uitverkoren erfdeel. ¹⁰ Hij vond hem in een woestijnland, in de huilende wildernis; hij omsingelde hem, hij zorgde voor hem, hij bewaarde hem als de appel van zijn oog. ¹¹ Zoals een arend die zijn nest opschudt, die over zijn jongen zweeft, zijn vleugels uitspreidt, hen vangt, hen draagt op zijn slagpennen, ¹² de Heer alleen leidde hem, en er was geen vreemde god met hem. ¹³ Hij liet hem rijden op de hoge plaatsen van de aarde, en hij at de opbrengst van het veld; hij liet

hem honing zuigen uit de rots, en olie uit de vuursteenrots. ¹⁴ Wrongel van het vee, en melk van de kudde, met vet van lammeren, en rammen van het ras van Basan, en bokken, met het fijnste van de tarwe; en je dronk wijn van het bloed van de druif. ¹⁵ Maar Jesurun werd welvarend en zelfvoldaan; je werd vet, gezet en glad; toen verliet hij God die hem maakte, en bespote de Rots van zijn heil. ¹⁶ Zij wekten zijn jaloezie op met vreemde goden; met verfoeilijke daden maakten zij hem boos. ¹⁷ Zij brachten offers aan geesten die geen goden waren, aan goden die zij niet kenden, aan nieuwe goden die recentelijk verschenen, die je voorouders niet vreesden. ¹⁸ Je verwaarloosde de Rots die je voortbracht, en je vergat de God die je leven gaf. ¹⁹ De Heer zag het en verwierp hen, vanwege de provocatie van zijn zonen en dochters. ²⁰ En hij zei: ‘en zo zal ik mijn gezicht voor hen verbergen, ik zie wat hun einde zal zijn; want zij zijn een verdorven generatie, kinderen in wie geen trouw is. ²¹ Zij hebben mij jaloers gemaakt met wat geen god is; zij hebben mij boos gemaakt met hun afgoden. Dus zal ik hen jaloers maken met hen die geen volk zijn; ik zal hen provoceren met een zinloze natie. ²² Want een vuur is ontstoken door mijn woede, en het brandt tot in de diepten van het graf, verteert de aarde en haar opbrengst, en zet de fundamente van de bergen in vuur en vlam. ²³ En ik zal rampen over hen brengen; ik zal mijn pijlen op hen uitputten. ²⁴ Zij zullen verdwijnen van honger, en verteerd worden door pest en bittere ziekte; ik zal de tanden van beesten tegen hen zenden, met het gif van schepselen die in het stof kruipen. ²⁵ Buiten zal het zwaard beroven, en binnenin terreur, voor jongeman en maagd gelijk, het zuigeling met de man van grijze haren. ²⁶ Ik zou hebben gezegd: “Ik zal hen verspreiden, ik zal de herinnering aan hen laten verdwijnen onder de mensen,” ²⁷ als ik niet had gevreesd voor de spot van de vijand, opdat hun tegenstanders het niet verkeerd zouden begrijpen, opdat zij niet zouden zeggen: “Onze hand is triomfantelijk, het was niet de Heer die dit alles deed.”” ²⁸ Want zij zijn een natie zonder enig begrip van raad, en er is geen inzicht in hen. ²⁹ Als zij wijsheid bezaten, zouden zij dit begrijpen; zij zouden hun uiteindelijke lot onderscheiden! ³⁰ Hoe zou één duizend kunnen achtervolgen, en twee tienduizend op de vlucht kunnen jagen, tenzij hun Rots hen had overgegeven, en de Heer hen had overgeleverd? ³¹

Deuteronomium

Want hun rots is niet zoals onze Rots; onze vijanden zelf zijn rechters. ³² Want hun wijnstok is van de wijnstok van Sodom en van de velden van Gomorra; hun druiven zijn als gif, hun trossen zijn bitter. ³³ Hun wijn is als het gif van slangen en het wrede venijn van adders. ³⁴ 'Is dit niet bij mij opgeslagen, verzegeld in mijn schatkamers? ³⁵ Wraak is van mij, en vergelding, voor de tijd dat hun voet zal uitglijden; want de dag van hun rampspoed is nabij, en hun ondergang nadert snel.' ³⁶ Want de Heer zal zijn volk rechtvaardigen en medelijden tonen met zijn dienaren, wanneer hij ziet dat hun kracht is verdwenen, en er niemand overblijft, slaaf of vrij. ³⁷ Dan zal hij van hen zeggen: 'Waar zijn hun goden, hun rots waarin zij toevlucht zochten, ³⁸ die dan, het vet van de offers verteerden en de wijn van het drankoffier dronken? Laat hen opstaan en jullie helpen, laat hen jullie bescherming zijn! ³⁹ Let nu op dat ik, ja ik, het ben, en er is geen god naast mij; ik breng de dood en geef leven; ik wond en ik genees; en er is niemand die uit mijn hand kan bevrijden. ⁴⁰ Want ik hef mijn hand op naar de hemel en verklaar: Zo waar ik eeuwig leef, ⁴¹ als ik mijn glanzend zwaard scherper maak en mijn hand zich vastgrijpt aan oordeel, zal ik wraak nemen op mijn tegenstanders en hen vergelden die mij haten. ⁴² Ik zal mijn pijlen doordrenken met bloed, en mijn zwaard zal vlees verslinden— met het bloed van de gesneuvelde en de gevangenen, van de langharige hoofden van de vijand.' ⁴³ Verheug u, o naties, met zijn volk; want hij zal het bloed van zijn dienaren wreken, en wraak nemen op zijn tegenstanders, en verzoening doen voor zijn land en volk. ⁴⁴ Mozes kwam en sprak alle woorden van dit lied ten aanhoren van het volk, hij en Jozua, de zoon van Nun. ⁴⁵ En zo, toen Mozes klaar was met het zeggen van deze woorden tot heel Israël: ⁴⁶ zei hij tot hen: "Neem alle woorden ter harte waarmee ik jullie vandaag waarschuw, opdat jullie ze aan jullie kinderen onderwijzen, zodat zij zorgvuldig alle woorden van deze wet volgen. ⁴⁷ Want het is geen leeg woord voor jullie, maar jullie eigen leven, en door dit woord zullen jullie lang leven in het land dat jullie de Jordaan oversteken om in bezit te nemen." ⁴⁸ Op diezelfde dag sprak de Heer tot Mozes, ⁴⁹ "Ga deze berg van de Abarim op, de berg Nebo, die in het land van Moab ligt, tegenover Jericho, en aanschouw het land Kanaän, dat ik aan het volk van Israël als bezit geef. ⁵⁰ En je zult sterven op de berg

die je beklimt en verzameld worden bij je volk, net zoals Aäron, je broer, stierf op de berg Hor en bij zijn volk werd verzameld, ⁵¹ omdat je ontrouw aan mij bent geweest te midden van het volk van Israël bij de wateren van Meriba-Kades, in de wildernis van Zin, omdat je mij niet als heilig hebt gehandhaafd te midden van het volk van Israël. ⁵² Want je zult het land voor je zien, maar je zult daar niet binnengaan, in het land dat ik aan het volk van Israël geef."

33 Dit is de zegen die Mozes, de man van God, aan de Israëlieten gaf voordat hij stierf. ² Hij zei: "De Heer kwam van de Sinaï en verscheen aan hen vanuit Seir; hij straalde vanuit de berg Paran. Hij kwam met tienduizenden heiligen; aan zijn rechterhand was er flitsende bliksem voor hen. ³ Inderdaad, hij is het die de mensen liefheeft; alle heiligen zijn in zijn hand. Zij volgen in zijn voetstappen en nemen van zijn woorden. ⁴ Mozes gaf ons de wet, een bezit voor de vergadering van Jakob. ⁵ Hij was koning in Jesurun toen de leiders van het volk zich verzamelden, de stammen van Israël samen. ⁶ "Laat Ruben leven en niet sterven, en mogen zijn mensen niet weinig zijn." ⁷ En dit is wat hij zei over Juda: "Hoor, o Heer, de stem van Juda, en breng hem naar zijn volk. Met zijn eigen handen strijdt hij voor hen, en moge u een hulp zijn tegen zijn tegenstanders." ⁸ Over Levi zei hij: "Laat uw Thummim en Urim toebehoren aan uw trouwe dienaar, die u op de proef stelde bij Massa en met wie u twistte bij de wateren van Meriba. ⁹ Hij zei van zijn vader en moeder: 'Ik heb geen achtiging voor hen.' Hij erkende zijn broers niet of had geen oog voor zijn eigen kinderen, want zij hielden uw woord en bewaarden uw verbond. ¹⁰ Zij onderwijzen uw verordeningen aan Jakob en uw wet aan Israël. Zij brengen reukwerk voor u en brandoffers op uw altaar. ¹¹ Zegen zijn kracht, o Heer, en wees tevreden met het werk van zijn handen. Sla neer wie tegen hem opstaan, zijn vijanden totdat zij niet meer opstaan." ¹² Over Benjamin zei hij: "Laat de geliefde van de Heer veilig bij hem wonen, die hem de hele dag beschermt, en tussen zijn schouders rust hij." ¹³ Over Jozef zei hij: "Moge de Heer zijn land zegenen met de kostbare dauw van de hemel boven en van de diepe wateren die beneden liggen; ¹⁴ met de beste opbrengst van de zon en de fijnste producten van de maanden; ¹⁵ met de uitgelezen geschenken van de oude bergen en de overvloed van de eeuwige heuvels; ¹⁶ met de beste geschenken van de aarde

Deuteronomium

en haar volheid, en de gunst van hem die woonde in de brandende struik. Laat deze rusten op het hoofd van Jozef, op het voorhoofd van de prins onder zijn broers. ¹⁷ In majesteit is hij als een eerstgeboren stier; zijn horens zijn de horens van een wilde os. Daarmee zal hij de naties stoten, zelfs tot aan de einden van de aarde. Zo zijn de tienduizenden van Efraïm, zo zijn de duizenden van Manasse.” ¹⁸ Over Zebulon zei hij: “Verheug u, Zebulon, in uw uitgaan, en u, Issachar, in uw tenten. ¹⁹ Zij zullen volken naar de berg roepen; daar zullen zij rechtvaardige offers brengen. Zij zullen zich te goed doen aan de overvloed van de zeeën en de schatten verborgen in het zand.” ²⁰ Over Gad zei hij: “Gezegend is hij die Gads domein vergroot! Gad woont daar als een leeuw, die aan arm en hoofd scheurt. ²¹ Hij koos het beste land voor zichzelf; het deel van de leider werd voor hem bewaard. Hij kwam met de hoofden van het volk; hij voerde de gerechtigheid van de Heer uit en zijn verordeningen met Israël.” ²² Over Dan zei hij: “Dan is een leeuwenwelp, springend uit Basan.” ²³ Over Naftali zei hij: “Naftali is overvloedig met de gunst van de Heer en vol van zijn zegen; hij zal bezit nemen van de zee en het zuiden.” ²⁴ Over Aser zei hij: “De meest gezegende van de zonen is Aser; laat hem door zijn broers begunstigd worden, en laat hem zijn voet in olie dopen. ²⁵ De grendels van uw poorten zullen van ijzer en brons zijn, en uw kracht zal gelijk zijn aan uw dagen. ²⁶ “Er is niemand zoals de God van Jesurun, die over de hemelen rijdt om u te helpen en op de wolken in zijn majesteit. ²⁷ De eeuwige God is uw schuilplaats, en onder u zijn zijn eeuwige armen. Hij zal uw vijanden voor u verdrijven, zeggende: ‘Overwin hen!’ ²⁸ Zo zal Israël veilig wonen; Jakob zal veilig wonen in een land van koren en nieuwe wijn, waar de hemelen dauw laten vallen. ²⁹ Gezegend bent u, Israël! Wie is als u, een volk

gered door de Heer? Hij is uw schild en helper en uw glorieuze zwaard. Uw vijanden zullen voor u krimpen, en u zult op hun hoge plaatsen treden.”

34 Mozes beklom vanuit de vlakten van Moab de berg Nebo, naar de top van Pisga, tegenover Jericho. De Heer toonde hem heel het land, van Gilead tot Dan, ² heel Naftali, de streken van Efraïm en Manasse, en het gehele land van Juda tot aan de westelijke zee, ³ de Negev en het hele gebied van de Vallei van Jericho, de stad van palmbomen, reikend tot Zoar. ⁴ Toen zei de Heer tegen hem: “Dit is het land dat Ik onder ede beloofd heb aan Abraham, Isaak en Jakob, zeggende: ‘Ik zal het aan uw nakomelingen geven.’ Ik heb u toegestaan het met uw ogen te zien, maar u zult er niet in oversteken.” ⁵ Zo stierf Mozes, de dienaar van de Heer, daar in het land van Moab, zoals de Heer had gesproken. ⁶ Hij werd begraven in een vallei in Moab, tegenover Beth-peor, maar tot op de dag van vandaag weet niemand de locatie van zijn graf. ⁷ Mozes was honderdwtintig jaar oud toen hij stierf, maar zijn gezichtsvermogen was niet verzwakt, noch was zijn kracht verminderd. ⁸ De Israëlieten rouwden om Mozes op de vlakten van Moab gedurende dertig dagen, totdat de periode van wenen en rouw om Mozes voorbij was. ⁹ Jozua, de zoon van Nun, was vervuld met de geest van wijsheid omdat Mozes zijn handen op hem had gelegd. De Israëlieten gehoorzaamden hem en deden zoals de Heer Mozes had geboden. ¹⁰ Er is geen profeet in Israël opgestaan zoals Mozes, die de Heer van aangezicht tot aangezicht kende, ¹¹ voor al de tekenen en wonderen die de Heer hem zond te verrichten in Egypte, tegen de farao, al zijn ambtenaren, en zijn gehele land— ¹² en voor al de machtige kracht en al de grote daden van ontzag die Mozes verrichtte voor de ogen van heel Israël.

1 Na de dood van Mozes, de dienaar van de Heer, sprak de Heer tot Jozua, de zoon van Nun, die Mozes had gediend, zeggende, ² "Mozes, mijn dienaar, is dood. Sta daarom nu op, jij en al dit volk, en steek de Jordaan over naar het land dat Ik de Israëlieten ga geven. ³ Elke plaats waar de zool van je voet treedt, heb Ik je gegeven, zoals Ik aan Mozes heb beloofd. ⁴ Je gebied zal zich uitstrekken van de woestijn en Libanon tot aan de grote rivier, de Eufraat—het hele land van de Hethieten—en tot aan de Grote Zee in het westen. ⁵ Niemand zal tegen je kunnen standhouden al de dagen van je leven. Zoals Ik met Mozes was, zo zal Ik met jou zijn; Ik zal je niet verlaten noch in de steek laten. ⁶ Wees sterk en moedig, want jij zult dit volk leiden om het land te erven dat Ik hun voorouders gezworen heb hun te geven. ⁷ Wees alleen sterk en zeer moedig; zorg ervoor dat je handelt volgens de hele wet die mijn dienaar Mozes je heeft geboden; wijk er niet van af naar rechts of naar links, zodat je succes hebt waar je ook gaat. ⁸ Dit Wetboek mag niet wijken uit je mond; je moet er dag en nacht over mediteren, zodat je zorgvuldig handelt volgens alles wat erin geschreven staat. Dan zul je je weg voorspoedig maken en succes behalen. ⁹ Heb Ik je niet geboden? Wees sterk en moedig. Wees niet bang of ontmoedigd, want de Heer, je God, is met je waar je ook gaat." ¹⁰ Dus gebod Jozua de officieren van het volk, zeggende ¹¹ "Trek door het kamp en instrueer het volk: 'Bereid je proviand, want over drie dagen zullen jullie de Jordaan oversteken om het land in bezit te nemen dat de Heer, je God, je geeft.'" ¹² Jozua richtte zich tot de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam van Manasse, ¹³ "Herinner je het bevel dat Mozes, de dienaar van de Heer, je gaf: 'De Heer, je God, verschaft je een rustplaats en zal je dit land geven.'" ¹⁴ Je vrouwen, kinderen en vee mogen blijven in het land dat Mozes je ten oosten van de Jordaan heeft gegeven, maar al je strijders, gereed voor de strijd, moeten voor je medebroeders de Israëlieten uit oversteken en hen helpen, ¹⁵ totdat de Heer hen rust geeft, zoals Hij jou heeft gegeven, en ook zij het land in bezit hebben genomen dat de Heer, je God, hun geeft. Daarna mogen jullie terugkeren om je eigen land te bezetten, dat Mozes, de dienaar van de Heer, je ten oosten van de Jordaan, richting de zonsopgang, heeft gegeven." ¹⁶ Zij antwoordden Jozua: "Wij zullen alles doen wat je ons hebt opgedragen, en we zullen gaan waar je ons ook

zendt. ¹⁷ Zoals we Mozes in alles gehoorzaamden, zo zullen we jou gehoorzamen. Alleen moge de Heer, je God, met je zijn zoals Hij met Mozes was. ¹⁸ Iedereen die in opstand komt tegen je bevel en niet gehoorzaamt aan je woorden in alles wat je gebiedt, zal ter dood gebracht worden. Wees alleen sterk en moedig!"

2 Toen stuurde Jozua, de zoon van Nun, vanuit Sittim in het geheim twee mannen als spionnen, met de opdracht: "Ga het land verkennen, vooral Jericho." Ze gingen en kwamen in het huis van een prostituee genaamd Rachab, waar ze verbleven. ² De koning van Jericho kreeg te horen: "Zie, er zijn vannacht mannen van de Israëlieten hier gekomen om het land te bespioneren." ³ Dus stuurde de koning van Jericho een boodschap naar Rachab, zeggende: "Breng de mannen die bij je gekomen zijn en je huis zijn binnengegaan, naar buiten, want zij zijn gekomen om het hele land te bespioneren." ⁴ Maar de vrouw had de twee mannen genomen en verborgen. Ze antwoordde: "Ja, de mannen zijn bij me gekomen, maar ik wist niet waar ze vandaan kwamen. ⁵ Bij schemering, toen het tijd was om de stadspoort te sluiten, vertrokken ze. Ik weet niet welke kant ze op zijn gegaan. Achtervolg hen snel, want je kunt hen nog inhalen." ⁶ (Maar zij had hen naar het dak gebracht en verborgen onder de vlasstengels die zij op het dak had uitgespreid.) ⁷ Dus de mannen achtervolgden hen langs de weg naar de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan, en zodra de achtervolgers waren vertrokken, werd de poort gesloten. ⁸ Voordat de spionnen gingen slapen, ging zij naar hen toe op het dak ⁹ en zei tegen hen: "Ik weet dat de Heer u dit land heeft gegeven en dat een grote angst voor u op ons is gevallen, zodat alle inwoners van het land in wanhoop zijn vanwege u. ¹⁰ We hebben gehoord hoe de Heer het water van de Rode Zee voor u opdroogde toen u uit Egypte kwam, en wat u deed met Sihon en Og, de twee koningen van de Amorieten aan de overkant van de Jordaan, die u volledig vernietigde. ¹¹ Toen we dat hoorden, smolt ons hart van angst en bleef er geen moed meer over in iemand vanwege u, want de Heer, uw God, is God in de hemel boven en op de aarde beneden. ¹² "Zweer mij nu dan bij de Heer dat u vriendelijkheid zult tonen aan mijn familie, zoals ik vriendelijkheid aan u heb getoond. Geef mij een zeker teken ¹³ dat u het leven van mijn vader en moeder, mijn broers en

Jozua

zussen, en allen die bij hen horen, zult sparen en ons van de dood zult redden.”¹⁴ De mannen verzekerden haar: “Ons leven voor het uwe! Als u deze zaak van ons niet onthult, zullen wij u vriendelijk en trouw behandelen wanneer de Heer ons het land geeft.”¹⁵ Toen liet zij hen met een touw door het raam naar beneden, want haar huis maakte deel uit van de stadsmuur, zodat zij op de muur woonde.¹⁶ Zij adviseerde hen: “Ga naar de heuvels zodat de achtervolgers u niet vinden. Verberg u daar drie dagen totdat zij terugkeren, en ga dan uw weg.”¹⁷ De mannen zeiden tegen haar: “Deze eed die u ons hebt laten zweren, zal niet bindend voor ons zijn¹⁸ tenzij, wanneer wij het land binnengaan, u dit scharlaken koord in het raam hebt gebonden waardoor u ons hebt laten zakken, en uw vader, moeder, broers en uw hele familie in uw huis hebt verzameld.”¹⁹ Als een van hen uw huis uitgaat naar de straat, zal zijn bloed op zijn eigen hoofd zijn; wij zullen niet verantwoordelijk zijn. Maar als iemand die bij u in het huis is, wordt geschaad, zal zijn bloed op ons hoofd zijn.”²⁰ Maar als u deze zaak van ons onthult, zullen wij ontslagen zijn van de eed die u ons hebt laten zweren.”²¹ Zij stemde in: “Laat het zijn zoals u zegt.” Dus stuurde zij hen weg, en zij vertrokken. Zij bond toen het scharlaken koord in het raam.²² Toen zij vertrokken, gingen zij naar de heuvels en bleven daar drie dagen, totdat de achtervolgers de hele weg hadden doorzocht en terugkeerden zonder hen te vinden.²³ Toen keerden de twee mannen terug, daalden af van de heuvels, staken over en kwamen bij Jozua, de zoon van Nun. Zij rapporteerden aan hem alles wat hun was overkomen.²⁴ Zij zeiden tegen Jozua: “De Heer heeft zeker het hele land in onze handen gegeven; alle mensen zijn in wanhoop vanwege ons.”

3 Jozua stond vroeg in de morgen op, en hij en alle Israëlieten vertrokken uit Sittim en kwamen bij de Jordaan, waar zij overnachtten voordat zij overstaken.² Aan het einde van drie dagen gingen de officieren door het kamp; ³ en zij gaven het volk de opdracht: “Wanneer u de ark van het verbond van de Heer, uw God, ziet, gedragen door de Levitische priesters, moet u van uw plaats opbreken en deze volgen.”⁴ Er moet echter een afstand van ongeveer tweeduizend el tussen u en de ark zijn. Kom er niet te dichtbij, zodat u de weg weet die u moet gaan, want u bent deze weg nog niet eerder gegaan.”⁵ Jozua zei toen tegen het volk: “Heilig uzelf, want

morgen zal de Heer wonderen onder u verrichten.”⁶ En Jozua zei tegen de priesters: “Neem de ark van het verbond op en ga voor het volk uit.” Dus namen zij de ark op en gingen voor het volk uit.⁷ De Heer zei tegen Jozua: “Vandaag zal ik beginnen u groot te maken in de ogen van heel Israël, zodat zij weten dat, zoals ik met Mozes was, ik ook met u zal zijn.”⁸ U moet de priesters die de ark van het verbond dragen bevelen: ‘Wanneer u de rand van het water van de Jordaan bereikt, moet u stil blijven staan in de Jordaan.’”⁹ Jozua sprak tot de Israëlieten: “Kom hier en hoor de woorden van de Heer, uw God.”¹⁰ En Jozua zei: “Hierdoor zult u weten dat de levende God in uw midden is, en dat Hij zeker de Kanaänieten, Hethieten, Hevieten, Perizzieten, Girgasieten, Amorieten en Jebusieten voor u zal verdrijven.”¹¹ Zie, de ark van het verbond van de Heer van de hele aarde gaat voor u uit de Jordaan in.¹² Kies nu daarom twaalf mannen uit de stammen van Israël, één man uit elke stam.¹³ En het zal geschieden, zodra de voetzolen van de priesters die de ark van de Heer, de Heer van de hele aarde, dragen, in het water van de Jordaan rusten, dat het water dat van stroomafwaarts komt, zal worden afgesneden en als een dam zal blijven staan.”¹⁴ Toen het volk uit hun tenten opbrak om de Jordaan over te steken, met de priesters die de ark van het verbond voor hen droegen,¹⁵ en toen de priesters die de ark droegen de Jordaan bereikten en hun voeten in de rand van het water doopten (want de Jordaan overstroomt al zijn oevers tijdens de oogst),¹⁶ stopten de wateren die van bovenstrooms kwamen en rezen op in een dam op grote afstand, bij een stad genaamd Adam, nabij Zaretan, terwijl de wateren die naar de Zee van de Araba, de Zoutzee, stroomden, volledig werden afgesneden. Zo stak het volk over tegenover Jericho.¹⁷ De priesters die de ark van het verbond van de Heer droegen, stonden stevig op droog land midden in de Jordaan, terwijl heel Israël overstak op droog land, totdat de hele natie de oversteek had voltooid.

4 Toen de hele natie de Jordaan was overgestoken, sprak de Heer tot Jozua,² “Kies twaalf mannen uit het volk, één man uit elke stam,³ en geef hun de opdracht om twaalf stenen te nemen uit het midden van de Jordaan, van de plaats waar de priesters stevig staan, en draag ze met jullie mee om ze neer te leggen op de plek waar jullie vannacht zullen verblijven.”⁴ Dus riep Jozua de twaalf mannen die hij had aangewezen uit de zonen

Jozua

van Israël, één man uit elke stam, ⁵ en hij zei tegen hen: "Ga voor de ark van de Heer, jullie God, naar het midden van de Jordaan, en ieder van jullie til een steen op zijn schouder, overeenkomend met het aantal stammen van de Israëlieten. ⁶ Dit zal dienen als een teken onder jullie. In de toekomst, wanneer jullie kinderen vragen: 'Wat betekenen deze stenen?' ⁷ moeten jullie hun uitleggen: 'De wateren van de Jordaan werden gestopt voor de ark van het verbond van de Heer. Toen deze de Jordaan overstak, werden de wateren afgesneden.' Deze stenen moeten een eeuwigdurend gedenkteken zijn voor het volk van Israël." ⁸ De Israëlieten deden precies zoals Jozua had opgedragen. Ze namen twaalf stenen uit het midden van de Jordaan, zoals de Heer Jozua had bevolen, overeenkomstig het aantal stammen van de Israëlieten, en ze brachten ze naar hun kamp, waar ze ze neerlegden. ⁹ Jozua zette ook twaalf stenen op in het midden van de Jordaan op de plaats waar de priesters die de ark van het verbond droegen hadden gestaan, en ze zijn daar tot op de dag van vandaag. ¹⁰ De priesters die de ark droegen, stonden in het midden van de Jordaan totdat alles wat de Heer Jozua had opgedragen door het volk was voltooid, volgens alles wat Mozes Jozua had opgedragen. Het volk haastte zich over te steken, ¹¹ en zodra allen waren overgestoken, kwamen de ark van de Heer en de priesters naar de andere kant terwijl het volk toekeek. ¹² De zonen van Ruben, Gad en de halve stam van Manasse staken over in gevechtsformatie voor de Israëlieten uit, zoals Mozes hun had bevolen. ¹³ Ongeveer veertigduizend gewapend voor de strijd staken over voor de Heer naar de vlakten van Jericho, klaar voor de oorlog. ¹⁴ Op die dag verhiel de Heer Jozua in de ogen van heel Israël, en zij eerbiedigden hem gedurende zijn hele leven, net zoals zij Mozes hadden geëerbiedigd. ¹⁵ Toen sprak de Heer tot Jozua en zei ¹⁶ "Beveel de priesters die de ark van het verbond dragen om uit de Jordaan te komen." ¹⁷ Dus instrueerde Jozua de priesters: "Kom uit de Jordaan." ¹⁸ Het gebeurde dat toen de priesters die de ark van het verbond van de Heer droegen uit het midden van de Jordaan kwamen, en hun voeten de droge grond raakten, de wateren van de Jordaan terugkeerden naar hun plaats en weer buiten hun oevers traden zoals voorheen. ¹⁹ Op de tiende dag van de eerste maand kwamen de mensen uit de Jordaan en sloegen hun kamp op bij Gilgal aan de oostelijke grens van

Jericho. ²⁰ Bij Gilgal richtte Jozua de twaalf stenen op die zij uit de Jordaan hadden genomen. ²¹ Hij sprak tot de Israëlieten: "In de toekomst, wanneer jullie nakomelingen hun vaders vragen: 'Wat betekenen deze stenen?' ²² moeten jullie hen informeren: 'Israël stak de Jordaan over op droge grond.' ²³ Want de Heer, jullie God, droogde de wateren van de Jordaan voor jullie op totdat jullie waren overgestoken, net zoals de Heer, jullie God, deed bij de Rode Zee, die Hij voor ons opdroogde totdat wij waren overgestoken. ²⁴ Hij deed dit zodat alle volken van de aarde zouden erkennen dat de hand van de Heer machtig is, en zodat jullie altijd de Heer, jullie God, zouden eerbiedigen."

5 Toen alle koningen van de Amorieten ten westen van de Jordaan en alle koningen van de Kanaänieten aan de zee hoorden hoe de Heer de wateren van de Jordaan voor de Israëlieten had drooggelegd totdat zij waren overgestoken, smolt hun hart van angst en verloren zij alle moed om de Israëlieten tegemoet te treden. ² In die tijd gaf de Heer Jozua de opdracht: "Maak vuurstenen messen en besnijd de Israëlieten opnieuw." ³ Dus Jozua maakte vuurstenen messen en voerde de besnijdenis van de Israëlieten uit bij Gibeath Haaraloth. ⁴ Dit is waarom Jozua hen besneed: alle mannen, de krijgslieden die uit Egypte waren gekomen, stierven in de woestijn tijdens de reis na het verlaten van Egypte. ⁵ Alle mensen die eruit waren gekomen, waren besneden, maar degenen die in de woestijn waren geboren op de weg uit Egypte, waren niet besneden. ⁶ De Israëlieten zwierven veertig jaar in de woestijn totdat alle krijgslieden die uit Egypte waren gekomen, omkwamen omdat zij de Heer niet gehoorzaamden. De Heer had gezworen dat zij het land niet zouden zien dat Hij hun voorouders had beloofd, een land vloeiend van melk en honing. ⁷ Dus liet Hij hun zonen in hun plaats opgroeien, en deze waren het die Jozua besneed, omdat zij onbesneden waren, niet besneden tijdens de reis. ⁸ Nadat de hele natie was besneden, bleven zij in het kamp totdat zij genezen waren. ⁹ Toen zei de Heer tegen Jozua: "Vandaag heb Ik de schande van Egypte van jullie weggenomen." Daarom wordt die plaats tot op de dag van vandaag Gilgal genoemd. ¹⁰ Terwijl zij in het kamp bij Gilgal op de vlakten van Jericho waren, vierden de Israëlieten het Pascha op de avond van de veertiende dag van de maand. ¹¹ De dag na het Pascha, op diezelfde dag,

Jozua

aten zij iets van de opbrengst van het land: ongezuurd brood en geroosterd graan. ¹² De manna hield op de dag nadat zij van de opbrengst van het land hadden gegeten; er was geen manna meer voor de Israëlieten, en dat jaar aten zij de opbrengst van het land Kanaän. ¹³ Toen Jozua dicht bij Jericho was, keek hij op en zag een man voor zich staan met een getrokken zwaard in zijn hand. Jozua ging naar hem toe en vroeg: "Ben je voor ons of voor onze tegenstanders?" ¹⁴ Hij antwoordde: "Geen van beide, maar als bevelhebber van het leger van de Heer ben ik nu gekomen." Toen viel Jozua met zijn gezicht op de grond in eerbied en vroeg: "Wat heeft mijn heer zijn dienaar te zeggen?" ¹⁵ De bevelhebber van het leger van de Heer zei tegen Jozua: "Doe je sandalen van je voeten, want de plaats waar je staat is heilig." En Jozua deed dat.

6 Nu was Jericho stevig afgesloten vanwege de Israëlieten; niemand ging naar buiten en niemand kwam naar binnen. ² En de Heer zei tegen Jozua: "Zie, Ik heb Jericho in uw hand gegeven, samen met zijn koning en zijn machtige mannen van moed. ³ U zult rondom de stad marcheren, alle krijgsmannen cirkelen de stad eenmaal. Dit zult u zes dagen doen. ⁴ En zeven priesters zullen zeven ramshoornbazuinen dragen voor de ark; op de zevende dag zult u zevenmaal rondom de stad marcheren, en de priesters zullen de bazuinen blazen. ⁵ Wanneer zij een lange stoot met de ramshoorn geven, en wanneer u het geluid van de bazuin hoort, zal al het volk met een groot gejuich roepen; en de muur van de stad zal platvallen, en het volk zal naar boven gaan, elke man recht vooruit." ⁶ Dus riep Jozua, de zoon van Nun, de priesters en zei tegen hen: "Neem de ark van het verbond op, en laat zeven priesters zeven ramshoornbazuinen dragen voor de ark van de Heer." ⁷ En hij zei tegen het volk: "Ga verder en marcheren rondom de stad, en laat de gewapende mannen voor de ark van de Heer uitgaan." ⁸ En het gebeurde zo, dat toen Jozua tot het volk had gesproken, de zeven priesters die de zeven ramshoornbazuinen droegen voor de Heer, vooruitgingen, de bazuinen blazend, en de ark van het verbond van de Heer volgde hen. ⁹ De gewapende wacht ging voor de priesters uit die de bazuinen bliezen, en de achterhoede volgde de ark, terwijl de bazuinen bleven klinken. ¹⁰ Maar Jozua had het volk bevolen, zeggende: "U zult niet roepen

of uw stem laten horen, noch zal er enig woord uit uw mond komen, totdat de dag dat ik u zeg te roepen. Dan zult u roepen!" ¹¹ Dus liet hij de ark van de Heer rondom de stad dragen, deze eenmaal omcirkelend. Toen keerden zij terug naar het kamp en brachten de nacht daar door. ¹² Jozua stond vroeg in de ochtend op, en de priesters namen de ark van de Heer op. ¹³ De zeven priesters die de zeven ramshoornbazuinen droegen, gingen voortdurend voor de ark van de Heer uit, de bazuinen blazend, en de gewapende mannen gingen voor hen uit, en de achterhoede volgde de ark van de Heer, terwijl de bazuinen bleven klinken. ¹⁴ Op de tweede dag marcheerden zij eenmaal rondom de stad en keerden terug naar het kamp. Dit deden zij zes dagen lang. ¹⁵ Op de zevende dag stonden zij vroeg in de ochtend op en marcheerden op dezelfde wijze zevenmaal rondom de stad; alleen op die dag marcheerden zij zevenmaal rondom de stad. ¹⁶ Bij de zevende keer, toen de priesters de bazuinen bliezen, zei Jozua tegen het volk: "Roep! Want de Heer heeft u de stad gegeven. ¹⁷ De stad en alles wat erin is, zal aan de Heer gewijd zijn; alleen Rachab de prostituee en allen die bij haar in huis zijn, zullen gespaard worden, omdat zij de boodschappers die wij stuurden, verborgen heeft. ¹⁸ Maar houd uzelf van de dingen die aan vernietiging gewijd zijn, zodat u ze niet begeert en iets van de gewijde dingen neemt, en het kamp van Israël aan vernietiging onderwerpt en er een ramp over brengt. ¹⁹ Al het zilver en goud en de voorwerpen van brons en ijzer zijn heilig voor de Heer; zij zullen in de schatkamer van de Heer gaan." ²⁰ Dus het volk riep, en de priesters bliezen de bazuinen; en toen het volk het geluid van de bazuin hoorde, riepen zij met een groot gejuich, en de muur viel plat, zodat het volk de stad binnenging, elke man recht vooruit, en zij namen de stad in. ²¹ Zij vernietigden alles wat in de stad was volledig, zowel man als vrouw, jong en oud, en os, schaap, en ezel, met de scherpste van het zwaard. ²² Jozua zei tegen de twee mannen die het land hadden verkend: "Ga het huis van de prostituee binnen en breng de vrouw en alles wat zij heeft naar buiten, overeenkomstig uw eed aan haar." ²³ Dus de jonge mannen die de spionage hadden uitgevoerd, gingen naar binnen en brachten Rachab, haar vader, haar moeder, haar broers, en alles wat zij had naar buiten; zij brachten ook al haar familieleden naar buiten en plaatsten hen buiten het kamp van Israël. ²⁴ Toen verbrandden

Jozua

zij de stad met vuur en alles wat erin was. Alleen het zilver en goud, en de voorwerpen van brons en ijzer, legden zij in de schatkamer van het huis van de Heer. ²⁵ Maar Jozua spaarde Rachab de prostituee, met haar familie en allen die bij haar hoorden, omdat zij de boodschappers verborgen had die Jozua had gestuurd om Jericho te verkennen; en zij heeft tot op de dag van vandaag onder de Israëlieten geleefd. ²⁶ In die tijd sprak Jozua deze plechtige eed uit: "Vervloekt voor de Heer is degene die onderneemt deze stad, Jericho, te herbouwen: ten koste van zijn eerstgeborene zal hij haar fundamenten leggen; ten koste van zijn jongste zal hij haar poorten opzetten." ²⁷ Dus de Heer was met Jozua, en zijn faam verspreidde zich door het hele land.

7 Maar de Israëlieten handelden ontrouw met betrekking tot de dingen die voor vernietiging waren bestemd, omdat Achan, de zoon van Karmi, de zoon van Zabdi, de zoon van Zerah, uit de stam van Juda, enkele van deze voorwerpen nam. Zo ontbrandde de toorn van de Heer tegen de Israëlieten. ² Jozua stuurde mannen van Jericho naar Ai, dat bij Beth-Aven ligt, ten oosten van Bethel, en gaf hun de opdracht: "Ga op en verken het land." Dus de mannen gingen op en verkenden Ai. ³ Bij hun terugkeer naar Jozua rapporteerden ze: "Niet al het volk hoeft op te trekken; stuur ongeveer twee- of drieduizend man om Ai aan te vallen. Val niet het hele leger lastig, want de inwoners zijn weinigen." ⁴ Ongeveer drieduizend man gingen op, maar zij werden op de vlucht gejaagd door de mannen van Ai. ⁵ De mannen van Ai sloegen ongeveer zesendertig van hen neer, achtervolgden hen van de stadspoort tot aan de steengroeven en sloegen hen neer op de hellingen. De harten van het volk smolten en werden als water. ⁶ Jozua scheurde zijn kleren en viel met zijn gezicht naar de grond voor de ark van de Heer tot de avond, samen met de oudsten van Israël, die ook stof op hun hoofden legden. ⁷ Jozua klaagde: "Ach, Soevereine Heer, waarom hebt U dit volk over de Jordaan gebracht, alleen om ons over te leveren in de handen van de Amorieten om ons te vernietigen? Hadden we maar genoeg genomen met het wonen aan de andere kant van de Jordaan! ⁸ Vergeef mij, Heer. Wat kan ik nu zeggen nu Israël zijn rug heeft gekeerd voor zijn vijanden? ⁹ De Kanaänieten en alle inwoners van het land zullen hiervan horen, en zij zullen ons omsingelen en onze

naam van de aarde wegvagen. Wat zult U dan doen voor Uw grote naam?" ¹⁰ De Heer sprak tot Jozua, zeggende: "Sta op! Waarom lig je op je gezicht? ¹¹ Israël heeft gezondigd; zij hebben mijn verbond geschonden, dat Ik hun geboden heb. Zij hebben enkele van de dingen die voor vernietiging waren bestemd genomen; zij hebben gestolen, gelogen en ze bij hun eigen bezittingen gelegd. ¹² Daarom kunnen de Israëlieten niet standhouden tegen hun vijanden; zij keren hun rug en vluchten omdat zij zelf voor vernietiging vatbaar zijn geworden. Ik zal niet meer met jullie zijn, tenzij jullie uit jullie midden verwijderen wat voor vernietiging is bestemd. ¹³ "Ga, heilig het volk. Zeg tegen hen: 'Heilig jezelf voor morgen, want dit zegt de Heer, de God van Israël: Er zijn dingen die voor vernietiging zijn bestemd onder jullie, Israël. Jullie kunnen niet standhouden tegen jullie vijanden totdat jullie ze verwijderen. ¹⁴ "'s Morgens moeten jullie je stam voor stam presenteren. De stam die de Heer kiest, moet clan voor clan naar voren komen; de clan die de Heer kiest, moet familie voor familie naar voren komen; en de familie die de Heer kiest, moet man voor man naar voren komen. ¹⁵ Degene die betrapt wordt met de dingen die voor vernietiging zijn bestemd, zal met vuur verbrand worden, samen met alles wat hem toebehoort, omdat hij het verbond van de Heer heeft geschonden en een schandelijke daad in Israël heeft begaan.'" ¹⁶ Vroeg de volgende ochtend liet Jozua Israël stam voor stam naar voren komen, en de stam van Juda werd gekozen. ¹⁷ De clans van Juda kwamen naar voren, en de Zerahieten werden gekozen. Hij liet de clan van de Zerahieten man voor man naar voren komen, en Zabdi werd gekozen. ¹⁸ Jozua liet zijn huishouden man voor man naar voren komen, en Achan, de zoon van Karmi, de zoon van Zabdi, de zoon van Zerah, uit de stam van Juda, werd gekozen. ¹⁹ Toen sprak Jozua tot Achan: "Mijn zoon, geef eer aan de Heer, de God van Israël, en eer hem. Vertel me wat je hebt gedaan; verberg het niet voor mij." ²⁰ Achan antwoordde: "Inderdaad, ik heb gezondigd tegen de Heer, de God van Israël. Dit is wat ik deed: ²¹ Toen ik onder de buit een prachtige mantel uit Sinear zag, tweehonderd sikkels zilver en een staaf goud van vijftig sikkels, begeerde ik ze en nam ze. Ze zijn verborgen in de grond binnen mijn tent, met het zilver eronder." ²² Jozua stuurde toen zijn boodschappers, zij haastten zich naar zijn tent; en daar vonden zij de voorwerpen, verborgen in de

Jozua

tent, met het zilver eronder. ²³ Zij namen de voorwerpen uit de tent, brachten ze naar Jozua en alle Israëlieten, en legden ze uit voor de Heer. ²⁴ Toen namen Jozua, samen met heel Israël, Achan, de zoon van Zerah, het zilver, de mantel, de goudstaaf, zijn zonen en dochters, zijn vee, ezels, schapen, zijn tent, en alles wat hij had, naar de Vallei van Achor. ²⁵ Jozua zei: "Waarom heb je ons in moeilijkheden gebracht? De Heer zal je vandaag in moeilijkheden brengen." Toen stenigde heel Israël hem, en nadat zij de rest hadden gestenigd, verbrandden zij hen met vuur. ²⁶ Over Achan richtten zij een grote hoop stenen op, die er tot op de dag van vandaag ligt. Toen keerde de Heer zich af van zijn hevige toorn. Daarom wordt die plaats tot op de dag van vandaag de Vallei van Achor genoemd.

8 Toen sprak de Heer tot Jozua, zeggende: "Wees niet bevreesd of ontmoedigd. Neem alle krijgers met je mee en trek op naar Ai. Zie, Ik heb de koning van Ai, zijn volk, zijn stad en zijn land in uw handen gegeven. ² U zult met Ai en zijn koning doen zoals u met Jericho en zijn koning hebt gedaan, maar u mag de buit en het vee voor uzelf nemen. Leg een hinderlaag achter de stad."

³ Dus stond Jozua op met al het krijgsvolk om op te trekken naar Ai. Hij selecteerde dertigduizend dappere krijgers en stuurde hen 's nachts uit ⁴ met deze instructies: "Zie, u zult de stad van achteren in een hinderlaag lokken. Ga niet ver van de stad, maar wees allen op uw hoede. ⁵ Ik en al het volk dat bij mij is, zullen de stad naderen, en wanneer zij naar buiten komen om ons te ontmoeten zoals voorheen, zullen wij voor hen vluchten. ⁶ Zij zullen ons achtervolgen totdat wij hen van de stad hebben weggetrokken, want zij zullen zeggen: 'Zij vluchten voor ons zoals voorheen.' Dus zullen wij voor hen vluchten. ⁷ Dan zult u opstaan uit uw schuilplaats en de stad innemen, want de Heer, uw God, zal het in uw handen geven. ⁸ Wanneer u de stad hebt ingenomen, steek haar in brand, overeenkomstig het woord van de Heer. Zie, u hebt mijn bevel."

⁹ Jozua stuurde hen weg, en zij gingen naar de plaats van de hinderlaag en lagen in afwachting tussen Bethel en Ai, aan de westkant van Ai; maar Jozua bracht die nacht door bij het volk. ¹⁰ Jozua stond vroeg in de morgen op en verzamelde het volk, en hij en de oudsten van Israël gingen voor het volk uit naar Ai. ¹¹ Al het krijgsvolk met hem trok op

en naderde de stad, en zij sloegen hun kamp op aan de noordkant van Ai, met een vallei tussen hen en de stad. ¹² Hij nam ongeveer vijfduizend mannen en plaatste hen in een hinderlaag tussen Bethel en Ai, aan de westkant van de stad. ¹³ Dus nam het volk hun posities in, met het hoofdleger ten noorden van de stad en de hinderlaag ten westen ervan. Jozua bracht die nacht door in de vallei. ¹⁴ Toen de koning van Ai dit zag, haastte hij zich met al zijn mannen van de stad om Israël in de strijd te ontmoeten op de afgesproken plaats voor de woestijnvlakte, maar hij wist niet dat er een hinderlaag tegen hem was achter de stad. ¹⁵ Jozua en heel Israël deden alsof zij voor hen verslagen waren en vluchtten naar de wildernis. ¹⁶ Alle mannen van Ai werden opgeroepen om hen te achtervolgen, en zij achtervolgden Jozua en werden van de stad weggetrokken. ¹⁷ Er bleef geen man in Ai of Bethel die niet achter Israël aanging, waardoor de stad open bleef terwijl zij Israël achtervolgden.

¹⁸ Toen zei de Heer tegen Jozua: "Strek de lans uit die in uw hand is naar Ai, want Ik zal de stad in uw hand geven." Dus strekte Jozua de lans uit die in zijn hand was naar de stad. ¹⁹ Zodra hij dit deed, stonden de mannen in de hinderlaag snel op van hun plaats en renden de stad binnen, namen haar in en staken haar snel in brand. ²⁰ De mannen van Ai keerden zich om en zagen de rook van de stad opstijgen naar de hemel, en zij hadden geen kans om in welke richting dan ook te vluchten; de Israëlieten die naar de wildernis waren gevlucht, keerden zich tegen hun achtervolgers. ²¹ Toen Jozua en heel Israël zagen dat de hinderlaag de stad had ingenomen en dat er rook opsteeg, keerden zij zich om en vielen de mannen van Ai aan. ²² De anderen kwamen uit de stad tegen hen, zodat zij in het midden werden gevangen, met Israëlieten aan beide zijden. Israël sloeg hen neer, zonder overlevenden of vluchtelingen achter te laten. ²³ Echter, zij namen de koning van Ai levend en brachten hem naar Jozua. ²⁴ Toen Israël klaar was met het doden van alle inwoners van Ai op de velden en in de wildernis waar zij hen hadden achtervolgd, en allen door het zwaard waren gevallen, keerde heel Israël terug naar Ai en sloeg haar met de scherpste van het zwaard. ²⁵ Op die dag kwamen twaalfduizend mannen en vrouwen van Ai om—al haar mensen. ²⁶ Want Jozua trok de hand waarmee hij de lans had uitgestrekt niet terug totdat hij alle inwoners van Ai volledig had

vernietigd. ²⁷ De Israëlieten namen alleen het vee en de buit van de stad als plundering voor zichzelf, zoals de Heer Jozua had geboden. ²⁸ Dus verbrandde Jozua Ai en maakte het tot een puinhoop, een verlaten plaats tot op de dag van vandaag. ²⁹ Hij hing de koning van Ai aan een boom tot de avond, en bij zonsondergang beval Jozua dat zij zijn lichaam van de boom zouden nemen, het bij de ingang van de stadspoort zouden gooien, en er een grote hoop stenen overheen zouden oprichten, die tot op de dag van vandaag blijft. ³⁰ Jozua bouwde toen een altaar voor de Heer, een altaar voor de God van Israël, op de berg Ebal, ³¹ zoals Mozes, de dienaar van de Heer, de Israëlieten had geboden, zoals het is geschreven in het Boek van de Wet van Mozes—een altaar van ongehouwen stenen, waarop geen ijzeren gereedschap was gebruikt. Zij brachten daarop brandoffers aan de Heer en offerden vredeoffers. ³² In het bijzijn van de Israëlieten schreef Jozua op stenen een kopie van de wet van Mozes. ³³ Heel Israël, met hun oudsten, ambtenaren en rechters, stond aan beide zijden van de ark van het verbond van de Heer, tegenover de Levitische priesters die het droegen. Zowel de vreemdelingen die onder hen woonden als de inheemsen waren aanwezig. De helft van het volk stond voor de berg Gerizim en de helft voor de berg Ebal, zoals Mozes, de dienaar van de Heer, had geboden toen hij het volk van Israël zegende. ³⁴ Daarna las Jozua alle woorden van de wet voor—de zegeningen en de vervloeking—precies zoals zij zijn opgetekend in het Boek van de Wet. ³⁵ Er was geen woord van alles wat Mozes had geboden dat Jozua niet voorlas aan de gehele vergadering van Israël, inclusief de vrouwen, kinderen en de vreemdelingen die onder hen woonden.

9 Toen alle koningen aan de overkant van de Jordaan hoorden van deze gebeurtenissen—in het bergland, de laagvlakte, en langs de gehele kust van de Grote Zee richting Libanon, inclusief de koningen van de Hethieten, Amorieten, Kanaänieten, Perizzieten, Hevieten en Jebusieten—² verzamelden zij zich met één doel: om tegen Jozua en Israël te vechten.

³ Echter, toen de inwoners van Gibeon hoorden van Jozua's daden jegens Jericho en Ai, ⁴ handelden zij met sluwheid en vertrokken met proviand, hun ezels beladen met versleten zakken en oude wijnzakken,

gescheurd en gerepareerd. ⁵ Zij droegen oude en opgelapte sandalen aan hun voeten en waren gekleed in versleten kleren. Al hun brood was droog en verkruid. ⁶ Zij gingen naar Jozua in het kamp bij Gilgal en zeiden tegen hem en de Israëlieten: “Wij zijn gekomen uit een ver land; sluit nu een verbond met ons.” ⁷ De Israëlieten zeiden tegen de Hevieten: “Misschien woont u dicht bij ons; hoe kunnen wij dan een verbond met u sluiten?” ⁸ Zij antwoordden Jozua: “Wij zijn uw dienaren.” Jozua vroeg hen: “Wie bent u en waar komt u vandaan?” ⁹ Zij antwoordden: “Uw dienaren zijn gekomen uit een zeer ver land vanwege de roem van de Heer, uw God, want wij hebben berichten gehoord over alles wat Hij in Egypte heeft gedaan, ¹⁰ en alles wat Hij heeft gedaan aan de twee koningen van de Amorieten aan de overkant van de Jordaan—Sihon, de koning van Hesbon, en Og, de koning van Basan, die in Astarot regeerde. ¹¹ Onze oudsten en alle inwoners van ons land zeiden tegen ons: ‘Neem proviand voor de reis en ga hen tegemoet. Zeg tegen hen: “Wij zijn uw dienaren; sluit een verbond met ons.”’ ¹² Dit brood van ons was warm toen wij het inpakte op de dag dat wij vertrokken om naar u te komen, maar zie nu hoe droog en verkruid het is. ¹³ En deze wijnzakken die wij vulden waren nieuw, maar zie hoe ze zijn gescheurd; en onze kleren en sandalen zijn versleten door de zeer lange reis.” ¹⁴ De Israëlieten proefden van hun proviand, maar zochten de raad van de Heer niet. ¹⁵ Toen sloot Jozua vrede met hen en stelde een verbond vast om hen te laten leven, en de leiders van de vergadering bekrachtigden het met een eed.

¹⁶ Drie dagen nadat zij het verbond met de Gibeonieten hadden gesloten, ontdekten de Israëlieten dat zij burenen waren, die onder hen woonden. ¹⁷ De Israëlieten vertrokken en bereikten op de derde dag hun steden: Gibeon, Kefira, Beerot en Kirjat-Jearim. ¹⁸ Maar de Israëlieten vielen hen niet aan, omdat de leiders van de vergadering hun een eed hadden gezworen bij de Heer, de God van Israël. De gehele vergadering morde tegen de leiders, ¹⁹ maar alle leiders zeiden tegen de vergadering: “Wij hebben hun gezworen bij de Heer, de God van Israël, en nu kunnen wij hen geen kwaad doen. ²⁰ Dit is wat wij zullen doen: laat hen leven, zodat er geen toorn over ons komt voor het breken van de eed die wij hun gezworen hebben.” ²¹ Zij vervolgden: “Laat hen leven, maar laat hen

Jozua

houthakkers en waterdragers zijn voor de gehele vergadering.” Zo werd de belofte van de leiders aan hen nagekomen.²² Toen riep Jozua de Gibeonieten en zei: “Waarom hebt u ons bedrogen door te beweren: ‘Wij wonen ver van u,’ terwijl u eigenlijk onder ons woont?”²³ Nu bent u onder een vloek: u zult nooit ophouden te dienen als houthakkers en waterdragers voor het huis van mijn God.”²⁴ Zij antwoordden Jozua: “Uw dienaren waren duidelijk geïnformeerd dat de Heer, uw God, Zijn dienaar Mozes heeft bevolen u het hele land te geven en al zijn inwoners voor u te vernietigen. Dus vreesden wij zeer voor ons leven vanwege u, en daarom hebben wij zo gehandeld.”²⁵ Nu zijn wij in uw handen. Doe met ons wat u goed en juist acht.”

²⁶ Zo spaarde Jozua hen van de Israëlieten, en zij werden niet ter dood gebracht.²⁷ Die dag maakte hij de Gibeonieten houthakkers en waterdragers voor de vergadering en voor het altaar van de Heer, op de plaats die Hij zou kiezen. En dat zijn zij tot op de dag van vandaag.

10 Toen Adoni-Zedek, de koning van Jeruzalem, hoorde dat Jozua Ai had ingenomen en het volledig had vernietigd, net zoals hij had gedaan met Jericho en zijn koning, en dat de inwoners van Gibeon vrede hadden gesloten met Israël en onder hen waren,² waren hij en zijn volk zeer verontrust, omdat Gibeon een belangrijke stad was, als een van de koninklijke steden, en het was groter dan Ai, en al zijn mannen waren machtige krijgers.³ Dus stuurde Adoni-Zedek, koning van Jeruzalem, een bericht naar Hoham, koning van Hebron, Piram, koning van Jarmuth, Jafia, koning van Lachis, en Debir, koning van Eglon, zeggende,⁴ “Kom en help mij Gibeon aanvalen, want het heeft vrede gesloten met Jozua en de Israëlieten.”⁵ Toen sloten de vijf koningen van de Amorieten—de koningen van Jeruzalem, Hebron, Jarmuth, Lachis en Eglon—zich aaneen. Ze trokken op met al hun legers en sloegen hun kamp op tegen Gibeon om het te bevechten.⁶ De mannen van Gibeon stuurden een bericht naar Jozua in het kamp bij Gilgal, zeggende: “Verlaat uw dienaren niet; kom snel naar ons toe en red ons, want alle koningen van de Amorieten uit het bergland hebben zich tegen ons verzameld.”⁷ Dus trok Jozua op van Gilgal met al het krijgsvolk, inclusief alle dappere krijgers.⁸ En de Heer zei tegen Jozua: “Wees niet bang voor hen,

want Ik heb hen in uw hand gegeven; niet één van hen zal voor u kunnen standhouden.”⁹ Jozua overviel hen plotseling, nadat hij de hele nacht vanuit Gilgal had gemarcheerd.¹⁰ En de Heer bracht hen in verwarring voor Israël, en Hij sloeg hen met een grote nederlaag bij Gibeon, achtervolgde hen langs de weg die omhoog gaat naar Beth-Horon, en sloeg hen neer tot aan Azeka en Makkeda.¹¹ Terwijl zij vluchtten voor Israël op de afdaling van Beth-Horon, wierp de Heer grote hagelstenen uit de hemel op hen tot aan Azeka, en er stierven meer door de hagelstenen dan door het zwaard van de Israëlieten.¹² Toen sprak Jozua tot de Heer op de dag dat de Heer de Amorieten overleverde aan Israël, en hij zei in het bijzijn van Israël:

“Zon, sta stil boven Gibeon, en maan, boven de Vallei van Ajalon.”

¹³ Dus stond de zon stil,

en de maan bleef staan, totdat het volk zich op hun vijanden gewroken had. Is het niet geschreven in het Boek van Jashar? De zon bleef staan in het midden van de hemel en vertraagde haar ondergang voor ongeveer een hele dag.

¹⁴ Er was geen dag zoals die, ervoor of erna, waarop de Heer luisterde naar de stem van een mens; want de Heer streed voor Israël.¹⁵ Jozua keerde, samen met heel Israël, terug naar het kamp bij Gilgal.¹⁶ Nu waren de vijf koningen gevlucht en hadden zich verborgen in de grot bij Makkeda.¹⁷ En het werd aan Jozua gerapporteerd: “De vijf koningen zijn gevonden, verborgen in de grot bij Makkeda.”¹⁸ Jozua gaf opdracht: “Rol grote stenen voor de ingang van de grot, en zet mannen erbij om hen te bewaken.”¹⁹ Maar blijf daar niet; achtervolg uw vijanden en val hen van achteren aan. Laat hen hun steden niet binnenkomen, want de Heer, uw God, heeft hen in uw hand gegeven.”²⁰ Toen Jozua en de Israëlieten hen met een grote nederlaag hadden verslagen, totdat zij vernietigd waren, en de overlevenden die ontsnapt waren, versterkte steden waren binnengegaan,²¹ keerden alle mensen veilig terug naar Jozua in het kamp bij Makkeda, en niemand sprak een woord tegen de Israëlieten.²² Jozua beval: “Open de ingang van de grot en breng die vijf koningen naar mij.”²³ Dus werden de vijf koningen uit de grot gebracht—de koningen van Jeruzalem, Hebron, Jarmuth, Lachis en Eglon.²⁴

Toen zij deze koningen naar Jozua hadden gebracht, riep hij al de mannen van Israël en zei tegen de bevelhebbers van het leger die met hem waren meegegaan: "Kom naar voren en zet uw voeten op de nekken van deze koningen." Dus kwamen zij naar voren en zetten hun voeten op hun nekken. ²⁵ Jozua zei tegen hen: "Wees niet bang of ontmoedigd; wees sterk en moedig, want de Heer zal dit doen met al de vijanden die u bevecht." ²⁶ Toen sloeg Jozua hen en doodde hen, en hij hing hen aan vijf bomen, en zij bleven tot de avond aan de bomen hangen. ²⁷ Bij zonsondergang gaf Jozua bevel, en zij namen hen van de bomen en wierpen hen in de grot waar zij zich hadden verborgen, en plaatsten grote stenen over de ingang van de grot, die er tot op de dag van vandaag zijn. ²⁸ Die dag nam Jozua Makkeda in en sloeg het en zijn koning met het zwaard. Hij vernietigde iedereen erin volledig, zonder overlevenden achter te laten, en hij deed met de koning van Makkeda zoals hij had gedaan met de koning van Jericho. ²⁹ Toen trok Jozua met heel Israël met hem verder van Makkeda naar Libna en vocht ertegen. ³⁰ De Heer gaf ook die stad en haar koning in de hand van Israël. Jozua sloeg het met het zwaard, zonder overlevenden achter te laten, en hij deed met haar koning zoals hij had gedaan met de koning van Jericho. ³¹ Toen trok Jozua met heel Israël met hem verder van Libna naar Lachis, nam stellingen tegen het in, en viel het aan. ³² De Heer gaf Lachis over aan Israël, en Jozua nam het op de tweede dag in. Hij sloeg het met het zwaard, net zoals hij had gedaan met Libna. ³³ Ondertussen kwam Horam, koning van Gezer, om Lachis te helpen, maar Jozua versloeg hem en zijn leger, zonder overlevenden achter te laten. ³⁴ Toen trok Jozua met heel Israël met hem verder van Lachis naar Eglon, nam stellingen tegen het in, en viel het aan. ³⁵ Zij namen het diezelfde dag in en sloegen het met het zwaard, vernietigden iedereen erin volledig, net zoals zij hadden gedaan met Lachis. ³⁶ Daarna trok Jozua met heel Israël met hem op van Eglon naar Hebron en viel het aan. ³⁷ Zij namen het in en sloegen het met het zwaard, samen met zijn koning, zijn dorpen, en iedereen erin. Hij liet geen overlevenden achter, net zoals zij hadden gedaan met Eglon. ³⁸ Toen keerde Jozua met heel Israël met hem naar Debir en viel het aan. ³⁹ Zij namen het in, zijn koning, en zijn dorpen, en sloegen hen met het zwaard. Hij vernietigde iedereen erin volledig, zonder

overlevenden achter te laten, net zoals hij had gedaan met Hebron en Libna. ⁴⁰ Dus veroverde Jozua de hele regio, inclusief het bergland, de Negev, de westelijke uitlopers, en de berghellingen, samen met al hun koningen. Hij liet geen overlevenden achter, vernietigde volledig al wat adem had, zoals de Heer, de God van Israël, had geboden. ⁴¹ Jozua onderwierp het gebied van Kades-Barnea tot Gaza en van de hele regio van Goshen tot Gibeon. ⁴² Al deze koningen en hun landen nam Jozua in één veldtocht in, omdat de Heer, de God van Israël, voor Israël streed. ⁴³ Daarna keerde Jozua, samen met heel Israël, terug naar het kamp bij Gilgal.

11 Toen Jabin, de koning van Hazor, hiervan hoorde, stuurde hij een boodschap naar Jobab, de koning van Madon, naar de koning van Shimron en naar de koning van Achsaf, ² en naar de noordelijke koningen in het bergland, in de Arabah ten zuiden van Kinneroth, in de laagvlakten en op de hoogten van Dor in het westen; ³ naar de Kanaänieten in het oosten en westen, de Amorieten, Hethieten, Perizzieten en Jebusieten in het bergland, en naar de Hevieten onder de Hermon in het land van Mizpeh. ⁴ Zij trokken uit met al hun legers, zo talrijk als het zand aan de zee, met een groot aantal paarden en strijdagens. ⁵ Al deze koningen sloten zich aaneen en kampeerden gezamenlijk bij de Wateren van Merom om tegen Israël te strijden.

⁶ De Heer zei tegen Jozua: "Wees niet bang voor hen, want morgen om deze tijd zal Ik hen allen geslagen in de handen van Israël geven. Je moet hun paarden kreupel maken en hun strijdagens met vuur verbranden." ⁷ Dus Jozua en al zijn krijgers kwamen plotseling bij hen bij de Wateren van Merom en vielen hen aan. ⁸ En de Heer leverde hen over in de handen van Israël. Zij versloegen hen en achtervolgden hen tot aan Groot Sidon, Misrefoth-Maïm en de Vallei van Mizpeh in het oosten, totdat er geen overlevenden meer waren. ⁹ Jozua deed met hen zoals de Heer had opgedragen: hij maakte hun paarden kreupel en verbrandde hun strijdagens met vuur. ¹⁰ In die tijd keerde Jozua terug en veroverde Hazor, waarbij hij zijn koning met het zwaard sloeg, want Hazor was het hoofd van al deze koninkrijken geweest. ¹¹ Zij sloegen alle mensen die erin waren met het zwaard, vernietigden hen

volledig, lieten niemand over die ademhaalde, en hij verbrandde Hazor met vuur. ¹² Jozua veroverde al deze koningssteden en hun koningen en sloeg hen met het zwaard, vernietigde hen volledig, zoals Mozes, de dienaar van de Heer, had geboden. ¹³ Echter, Israël verbrandde geen van de steden die op hun heuvels waren gebouwd, behalve Hazor, dat Jozua verbrandde. ¹⁴ De Israëlieten namen alle buit en vee van deze steden als hun buit, maar zij sloegen elke persoon met het zwaard totdat zij hen hadden vernietigd, zonder iemand adem te laten halen. ¹⁵ Zoals de Heer zijn dienaar Mozes had geboden, zo gebod Mozes Jozua, en Jozua deed het; hij liet niets na van alles wat de Heer Mozes had geboden. ¹⁶ Zo nam Jozua al dit land in: het bergland, heel de Negev, de hele regio van Goshen, de laagvlakten, de Arabah, en de bergen van Israël met hun laagvlakten, ¹⁷ van de berg Halak, die oprijst naar Seïr, tot Baäl-Gad in de Vallei van de Libanon onder de berg Hermon. Hij veroverde al hun koningen en doodde hen. ¹⁸ Jozua voerde gedurende een lange periode strijd met al deze koningen. ¹⁹ Behalve de Hevieten die in Gibeon woonden, sloot geen enkele stad vrede met de Israëlieten; zij namen hen allen in de strijd. ²⁰ Want het was het werk van de Heer om hun harten te verharden om oorlog te voeren tegen Israël, zodat Hij hen volledig zou vernietigen, hen zonder genade uit te roeien, zoals de Heer Mozes had geboden. ²¹ In die tijd kwam Jozua en elimineerde de Enakieten uit het bergland: uit Hebron, Debir, Anab, uit heel het bergland van Juda, en uit heel het bergland van Israël. Jozua vernietigde hen volledig en hun steden. ²² Er bleven geen Enakieten over in het gebied van de Israëlieten; alleen in Gaza, Gat en Asdod overleefden er enkelen.

²³ Zo nam Jozua het hele land in, zoals de Heer tot Mozes had gesproken, en hij gaf het als een erfdeel aan Israël volgens hun stamverdelingen. Toen had het land rust van oorlog.

12 Dit zijn de koningen van het land die de Israëlieten versloegen, en wiens gebied zij in bezit namen aan de overzijde van de Jordaan, richting de zonsopgang, van de Arnonkloof tot de berg Hermon, inclusief heel de oostelijke Arabah: ² Sihon, koning van de Amorieten, die in Hesbon woonde. Hij regeerde vanaf Aroër aan de rand van de Arnonkloof—vanaf het midden van de

kloof—en de helft van Gilead, tot aan de Jabbokrivier, die de grens is van de Ammonieten. ³ Hij regeerde ook over de oostelijke Arabah van de Zee van Kinnereth tot de Zee van de Arabah (dat is de Zoutzee), oostwaarts tot Beth-jesimoth, en zuidwaarts onder de hellingen van Pisga.

⁴ En het gebied van Og, koning van Basan, een van de laatsten van de Refaïeten, die in Astaroth en Edrei woonde. ⁵ Hij regeerde over de berg Hermon, Salka, heel Basan tot de grens van de Gesurieten en de Maächatiëten, en de helft van Gilead tot de grens van Sihon, koning van Hesbon. ⁶ Mozes, de dienaar van de Heer, en de Israëlieten versloegen hen. En Mozes, de dienaar van de Heer, gaf hun land als bezit aan de Rubenieten, de Gadiëten, en de halve stam van Manasse. ⁷ Hier zijn de koningen van het land die Jozua en de Israëlieten versloegen aan de westzijde van de Jordaan, van Baäl-Gad in de Vallei van de Libanon tot de berg Halak, die oprijst naar Seïr. Jozua gaf hun landen als een erfenis aan de stammen van Israël volgens hun indelingen. ⁸ De landen omvatten het heuvelland, de laaglanden, de Arabah, de berghellingen, de wildernis, en de Negev; de landen van de Hethieten, Amorieten, Kanaänieten, Perizzieten, Chiwwieten, en Jebusieten. Dit waren de koningen: ⁹ de heerser van Jericho, één; de heerser van Ai (nabij Bethel), één; ¹⁰ de koning van Jeruzalem, één; de koning van Hebron, één; ¹¹ de koning van Jarmuth, één; de koning van Lachis, één; ¹² de koning van Eglon, één; de koning van Gezer, één; ¹³ de koning van Debir, één; de koning van Geder, één; ¹⁴ de koning van Horma, één; de koning van Arad, één; ¹⁵ de koning van Libna, één; de koning van Adullam, één; ¹⁶ de koning van Makkeda, één; de koning van Bethel, één; ¹⁷ de koning van Tappuah, één; de koning van Hefer, één; ¹⁸ de koning van Afek, één; de koning van Lasaron, één; ¹⁹ de koning van Madon, één; de koning van Hazor, één; ²⁰ de koning van Simron-Meron, één; de koning van Achsaf, één; ²¹ de koning van Taänach, één; de koning van Megiddo, één; ²² de koning van Kedes, één; de koning van Jokneam op de Karmel, één; ²³ de koning van Dor, gelegen op de hoogten van Dor, één; de koning van de volken in Gilgal, één; ²⁴ de koning van Tirza, één; in totaal éénëndertig koningen.

13 Jozua was nu oud en op hoge leeftijd toen de Heer tegen hem zei: "Je bent oud en op hoge leeftijd, en er blijft een aanzienlijk deel van het land over om in bezit te nemen.² Dit is het land dat overblijft: alle gebieden van de Filistijnen en de Gesurieten;³ van de Sihor, die ten oosten van Egypte ligt, tot het gebied van Ekron in het noorden, dat als Kanaänitisch wordt beschouwd; de vijf heersers van de Filistijnen: de Gaziet, de Asdodiet, de Askeloniet, de Gittiet, de Ekroniet; en de Avvieten⁴ naar het zuiden; al het land van de Kanaänieten, en Meära dat aan de Sidoniërs toebehoort, tot aan Afek, tot de grens van de Amorieten;⁵ en het land van de Gebalieten, en heel Libanon naar het oosten, van Baäl-gad onderaan de berg Hermon tot Lebohamath.⁶ Alle inwoners van het bergland van Libanon tot Misrefoth-maïm, alle Sidoniërs, zal ik verdrijven voor de Israëlieten; verdeel het alleen aan Israël als een erfdeel zoals ik je heb bevolen.⁷ Verdeel nu daarom dit land als een erfdeel onder de negen stammen en de halve stam van Manasse."⁸ Met de andere halve stam ontvingen de Rubenieten en de Gadieten hun erfdeel dat Mozes hun ten oosten van de Jordaan gaf, net zoals Mozes, de dienaar van de Heer, hun had gegeven;⁹ van Aroër, dat aan de rand van de vallei van de Arnon ligt, met de stad in het midden van de vallei, en heel de vlakte van Medeba tot aan Dibon;¹⁰ en alle steden van Sihon, koning van de Amorieten, die in Hesbon regeerde, tot aan de grens van de Ammonieten;¹¹ inclusief Gilead, de landen van de Gesurieten en Maächatieten, heel de berg Hermon, en heel Basan tot aan Salka;¹² heel het koninkrijk van Og in Basan, die in Astarot en Edreï regeerde (hij was de laatste van de Refaïeten); want Mozes versloeg hen en nam hun land in bezit.¹³ Maar de Israëlieten verdreven de Gesurieten of de Maächatieten niet; zo wonen Gesur en Maächat tot op de dag van vandaag onder Israël.¹⁴ Alleen aan de stam van Levi gaf hij geen erfdeel; de vuuroffers aan de Heer, de God van Israël, zijn hun erfdeel, zoals Hij hun beloofd had.¹⁵ Zo wees Mozes een erfdeel toe aan de stam van de zonen van Ruben volgens hun families:¹⁶ Hun gebied was van Aroër, dat aan de rand van de vallei van de Arnon ligt, met de stad in het midden van de vallei, en heel de vlakte bij Medeba;¹⁷ Hesbon en de omliggende steden op de vlakte: Dibon, Bamoth-baal, Beth-baal-meon,¹⁸ de steden Jahaz, Kedemoth, en Mefaäth,¹⁹ de steden Kirjataïm,

Sibma, en Zeret-hashahar gelegen op de heuvel van de vallei,²⁰ het gebied van Beth-peor, de hellingen van Pisga, en Beth-jesimoth,²¹ alle steden van de vlakte, en het gehele koninkrijk van Sihon, koning van de Amorieten, die in Hesbon regeerde, die Mozes sloeg met de leiders van Midian, Evi, Rekem, Zur, Hur, en Reba, de leiders van Sihon, die in het land woonden.²² De Israëlieten doodden ook Bileam, de zoon van Beor, die waarzeggerij beoefende, met het zwaard onder de rest van hun doden.²³ De grens van de Rubenieten was de Jordaan. Dit was het erfdeel van de zonen van Ruben volgens hun families, de steden en hun dorpen.²⁴ Mozes verleende een erfdeel aan de stam van Gad, aan de zonen van Gad, volgens hun families.²⁵ Hun gebied omvatte Jaëzer en de steden van Gilead, en de helft van het land van de zonen van Ammon, reikend tot Aroër, dat tegenover Rabba ligt;²⁶ en van Hesbon reikend tot Ramath-mizpeh en Betonim, en van Mahanaïm tot de grens van Debir;²⁷ en in de vallei, Beth-haram, Beth-nimra, Sukkot, en Zafon, het resterende deel van het koninkrijk van Sihon, koning van Hesbon, met de Jordaan als grens, reikend tot het onderste einde van de Zee van Kinneret voorbij de Jordaan naar het oosten.²⁸ Dit is het erfdeel van de zonen van Gad volgens hun families, inclusief de steden en hun dorpen.²⁹ Mozes gaf ook een erfdeel aan de halve stam van Manasse; het was voor de halve stam van de zonen van Manasse volgens hun families.³⁰ Hun gebied strekte zich uit van Mahanaïm, inclusief heel Basan, het gehele koninkrijk van Og, koning van Basan, en alle steden van Jaïr, die in Basan liggen, in totaal zestig steden;³¹ ook de helft van Gilead, met Astarot en Edreï, de steden van het koninkrijk van Og in Basan, waren voor de zonen van Machir, zoon van Manasse, voor de helft van de zonen van Machir volgens hun families.³² Dit zijn de landen die Mozes als een erfdeel toewijst in de vlakten van Moab, ten oosten van de Jordaan bij Jericho.³³ Maar aan de stam van Levi gaf Mozes geen erfdeel; de Heer, de God van Israël, is hun erfdeel, zoals Hij hun had beloofd.

14 Dit zijn de gebieden die de Israëlieten in het land Kanaän als erfdeel ontvingen, die Eleazar de priester, Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden van de stamfamilies van Israël aan hen toebedeelden als erfdeel.² Hun erfdelen werden door het lot verdeeld, zoals de Heer door Mozes had geboden, voor de negen stammen en de halve stam.

³ Want Mozes had het erfdeel gegeven aan de twee stammen en de halve stam ten oosten van de Jordaan; maar hij gaf de Leviëten geen erfdeel onder hen. ⁴ De nakomelingen van Jozef vormden twee stammen, Manasse en Efraïm. De Leviëten kregen geen deel van het land, behalve steden om in te wonen, met weidegronden voor hun vee en bezittingen. ⁵ De Israëliëten deden zoals de Heer Mozes had geboden, en zij verdeelden het land. ⁶ Toen kwamen de mensen van Juda naar Jozua in Gilgal, en Kaleb, de zoon van Jefunne, de Kenizziet, zei tegen hem: "U weet het woord dat de Heer tot Mozes, de man van God, sprak over u en mij in Kades-Barnea. ⁷ Ik was veertig jaar oud toen Mozes, de dienaar van de Heer, mij vanuit Kades-Barnea uitzond om het land te verkennen, en ik bracht een verslag terug volgens mijn overtuigingen. ⁸ Maar mijn mede-Israëliëten die met mij opgingen, deden de harten van het volk smelten van angst. Echter, ik volgde de Heer, mijn God, met heel mijn hart. ⁹ Op die dag zwoer Mozes mij: 'Het land waarop uw voeten hebben gelopen, zal uw erfdeel zijn en dat van uw kinderen voor altijd, omdat u de Heer, mijn God, met heel uw hart hebt gevolgd.' ¹⁰ En nu, zie, de Heer heeft mij in leven gehouden, zoals Hij beloofd heeft, deze vijfenveertig jaar sinds de Heer dit tot Mozes sprak, terwijl Israël in de wildernis was. Nu ben ik hier vandaag, vijftientachtig jaar oud! ¹¹ Ik ben nog steeds net zo sterk vandaag als ik was op de dag dat Mozes mij uitzond; mijn kracht nu is zoals het toen was, voor de strijd en voor het uitgaan en binnenkomen. ¹² Geef mij nu dit bergland dat de Heer mij die dag beloofde. U hoorde toen dat de Enakieten daar waren, met grote versterkte steden, maar met de hulp van de Heer zal ik hen verdrijven zoals Hij zei." ¹³ Jozua zegende toen Kaleb, de zoon van Jefunne, en gaf hem Hebron als zijn erfdeel. ¹⁴ Daarom behoort Hebron sindsdien aan Kaleb, de zoon van Jefunne, de Kenizziet, omdat hij de Heer, de God van Israël, met heel zijn hart heeft gevolgd. ¹⁵ Nu was de naam van Hebron vroeger Kirjat-Arba; Arba was de grootste man onder de Enakieten. Toen had het land rust van de oorlog.

15

Het lot voor de stam van de nakomelingen van Juda, volgens hun families, reikte tot aan de grens van Edom, zich uitstrekkend tot de woestijn van Zin in het verre zuiden. ² Hun zuidelijke grens begon bij de baai aan het zuidelijke uiteinde van de Zoutzee, ³ verliep ten zuiden van de

opgang van Akrabbim, ging verder naar Zin, en ging omhoog ten zuiden van Kades-Barnea. Het passeerde vervolgens Hezron, ging omhoog naar Addar, en draaide naar Karka. ⁴ Het ging verder naar Azmon en sloot aan bij de beek van Egypte, eindigend bij de zee. Dit was hun zuidelijke grens. ⁵ De oostelijke grens was de Zoutzee, tot aan de monding van de Jordaan. De noordelijke grens begon bij de baai van de zee aan de monding van de Jordaan, ⁶ ging omhoog naar Beth-Hogla en ging verder ten noorden van Beth-Araba naar de steen van Bohan, zoon van Ruben. ⁷ De grens steeg toen naar Debir vanuit de Vallei van Achor en draaide noordwaarts naar Gilgal, tegenover de opgang van Adummim, ten zuiden van de vallei. Het ging verder naar de wateren van En-Shemesh en eindigde bij En-Rogel. ⁸ Toen ging het omhoog de Vallei van Ben-Hinnom langs de zuidelijke helling van de Jebusitische stad (dat is, Jeruzalem). Van daaruit steeg het naar de top van de heuvel ten westen van de Hinnom Vallei aan het noordelijke uiteinde van de Vallei van Refaim. ⁹ Vanaf de heuveltop draaide de grens naar de bron van de wateren van Neftoa, ging uit naar de steden van de berg Efron, en draaide naar Baäla (dat is, Kirjat-Jearim). ¹⁰ Toen boog het westwaarts van Baäla naar de berg Seïr, liep langs de noordelijke helling van de berg Jearim (dat is, Kesalon), daalde af naar Beth-Shemesh, en stak over naar Timna. ¹¹ Het ging naar de noordelijke helling van Ekron, draaide naar Sikkeron, ging langs de berg Baäla, en bereikte Jabneël, waar de grens eindigde bij de zee. ¹² De westelijke grens was de kustlijn van de Grote Zee. Dit waren de grenzen rondom de nakomelingen van Juda volgens hun families.

¹³ In overeenstemming met het bevel van de Heer aan Jozua, gaf hij aan Kaleb, zoon van Jefunne, een deel onder de nakomelingen van Juda, namelijk Kirjat-Arba (Arba was de vader van Enak), dat is, Hebron. ¹⁴ Kaleb verdreef daaruit de drie zonen van Enak: Sesai, Ahiman, en Talmai, de nakomelingen van Enak. ¹⁵ Van daaruit ging hij op tegen de inwoners van Debir (voorheen bekend als Kirjat-Sefer). ¹⁶ Kaleb zei: "Aan de man die Kirjat-Sefer aanvalt en inneemt, zal ik mijn dochter Achsa tot vrouw geven." ¹⁷ Othniël, zoon van Kenaz, de broer van Kaleb, nam het in; dus gaf Kaleb hem zijn dochter Achsa tot vrouw. ¹⁸ Toen ze bij Othniël kwam, spoorde ze hem aan om haar vader om een veld te vragen. Ze steeg af van haar ezel, en Kaleb

Jozua

vroeg haar: "Wat wil je?" ¹⁹ Ze antwoordde: "Schenk me een zegen. Aangezien je me land in de Negev hebt gegeven, geef me ook bronnen van water." Dus gaf Kaleb haar de bovenste en onderste bronnen.

²⁰ Dit is de erfenis van de stam van de nakomelingen van Juda, volgens hun families: ²¹ De zuidelijkste steden en hun dorpen van de stam van Juda in de Negev richting de grens van Edom waren: Kabzeël, Eder, en Jagur, ²² Kinah, en Dimona, en de nederzetting van Adada, ²³ Kedes, en Hazor, en de nederzetting van Iethnan, ²⁴ Zif, en Telem, en de nederzetting van Bealoth, ²⁵ Hazor-Hadatta, Kerioth-Hezron (bekend als Hazor), ²⁶ Amam, en Sema, en de nederzetting van Molada, ²⁷ Hazar-Gadda, en Hesmon, en de nederzetting van Beth-Pelet, ²⁸ Hazar-Sual, en Berseba, en de nederzetting van Biziothia, ²⁹ Baäla, en Iim, en de nederzetting van Ezem, ³⁰ Eltolad, en Kesil, en de nederzetting van Horma, ³¹ Ziklag, en, Madmanna en de nederzetting van Sansanna, ³² Lebaoth, Silhim, Ain, en Rimmon — in totaal negenentwintig steden met hun dorpen.

³³ In de Sefela: Estaol, en Zora, en de nederzetting van Asna, ³⁴ Zanoah, en En-Gannim, en Tappuah, en de nederzetting van Enam, ³⁵ Jarmuth, en Adullam, en Soco, en de nederzetting van Azeka, ³⁶ Searaim, Adithaim, Gederah, en Gederothaim — veertien steden met hun dorpen.

³⁷ Zenan, en Hadassa, en de nederzetting van Migdal-Gad, ³⁸ Dilan, en Mizpe, en de nederzetting van Joktheël, ³⁹ Lachis, en Bozkath, en de nederzetting van Eglon, ⁴⁰ Kabon, en Lahmas, en de nederzetting van Chittlis, ⁴¹ Gederoth, Beth-Dagon, Naäma, en Makkeda — zestien steden met hun dorpen.

⁴² Libna, en Ether, en de nederzetting van Asan, ⁴³ Jiphta, en Asna, en de nederzetting van Nezib, ⁴⁴ Keila, en Achzib, en Maresa — negen steden met hun dorpen.

⁴⁵ Ekron, met zijn omliggende steden en dorpen; ⁴⁶ ten westen van Ekron, alle gebieden nabij Asdod, met hun dorpen; ⁴⁷ Asdod, zijn steden en dorpen; Gaza, zijn steden en dorpen, tot aan de beek van Egypte en de kustlijn van de Grote Zee.

⁴⁸ In het bergachtige gebied: Samir, Jattir, en Soco,

⁴⁹ Danna, en Kirjat-Sanna (dat is, Debir), ⁵⁰ Anab, en

Estemo, en de nederzetting van Anim, ⁵¹ Gosen, en Holon, en Gilo — elf steden met hun dorpen.

⁵² Arab, Duma, en de nederzetting van Esan, ⁵³ Janum, Beth-Tappuah, en de nederzetting van Afeka,

⁵⁴ Humta, Kirjat-Arba (dat is, Hebron), en Zior — negen steden met hun dorpen.

⁵⁵ Maon, en Karmel, en Zif, en de nederzetting van Jutta, ⁵⁶ Jizreël, en Jokdeam, en de nederzetting van Zanoah, ⁵⁷ Kain, en Gibeä, en de nederzetting van Timna — tien steden met hun dorpen. ⁵⁸ Halhul, en Beth-Zur, en de nederzetting van Gedor, ⁵⁹ Maarath, Beth-Anoth, en Eltekon — zes steden met hun dorpen. ⁶⁰ Kirjat-Baäl (dat is, Kirjat-Jearim) en Rabba — twee steden met hun dorpen. ⁶¹ In de woestijnregio: Beth-Araba, Middin, en Secaca, ⁶² Nihsan, de Stad van Zout, en Engedi — zes steden, steden met hun dorpen. ⁶³ De nakomelingen van Juda konden de Jebusieten die in Jeruzalem woonden niet verdrijven; dus wonen de Jebusieten daar met de nakomelingen van Juda tot op de dag van vandaag.

16 Het lot voor de nakomelingen van Jozef begon bij de Jordaan nabij Jericho, ten oosten van de bronnen, en ging verder de wildernis in, omhoog door het heuvelland naar Bethel. ² Van Bethel ging het naar Luz en stak over naar de grens van de Arkieten bij Ataroth. ³ Het daalde vervolgens westwaarts af naar het gebied van de Jafletieten, reikte tot aan Laag Beth-Horon en strekte zich uit tot Gezer, eindigend bij de zee. ⁴ Zo ontvingen de nakomelingen van Jozef, Manasse en Efraïm, hun erfdeel.

⁵ Dit was het gebied toegewezen aan de Efraïmieten, volgens hun geslachten: de grens van hun erfdeel strekte zich uit van Ataroth-Addar in het oosten tot Hoog Beth-Horon. ⁶ De grens ging vervolgens westwaarts bij Michmethath in het noorden, boog oostwaarts naar Taanath-Silo en passeerde het ten oosten van Janoah. ⁷ Het daalde af van Janoah naar Ataroth en Naarah, raakte Jericho en kwam uit bij de Jordaan. ⁸ Van Tappuah ging de grens westwaarts naar de Kana-ravijn en eindigde bij de zee. Dit was het erfdeel van de stam van de Efraïmieten, volgens hun geslachten. ⁹ Bovendien waren er steden en hun dorpen apart gezet voor de Efraïmieten binnen het erfdeel van de Manassieten.

¹⁰ Zij verdreven de Kanaänieten die in Gezer woonden niet; daarom wonen de Kanaänieten tot op de dag van vandaag onder de Efraïmieten, en zij werden onderworpen aan dwangarbeid.

17 Dit was het lot voor de stam van Manasse, de eerstgeborene van Jozef: Aan Makir, de eerstgeborene van Manasse en de vader van Gilead—die een krijgsman was—werden Gilead en Basan gegeven. ² Zo werd het lot toebedeeld aan de rest van de stam van Manasse, volgens hun geslachten—voor de nakomelingen van Abiëzer, Helek, Asriël, Sichem, Hefer en Semida. Dit waren de mannelijke nakomelingen van Manasse, zoon van Jozef, naar hun geslachten. ³ Nu had Zelafead, de zoon van Hefer, de zoon van Gilead, de zoon van Makir, de zoon van Manasse, geen zonen, maar alleen dochters. Hun namen waren Machla, Noa, Hogla, Milka en Tirza. ⁴ Zij naderden Eleazar de priester, Jozua, de zoon van Nun, en de leiders, en zeiden: “De Heer heeft Mozes geboden ons een erfdeel te geven onder onze verwanten.” Dus gaf Jozua hun een erfdeel onder de ooms van hun vader, in overeenstemming met het bevel van de Heer. ⁵ Het aandeel van Manasse bestond uit tien delen, naast Gilead en Basan, die ten oosten van de Jordaan lagen, ⁶ omdat de dochters van de stam van Manasse een erfdeel ontvingen naast de zonen. Het land van Gilead behoorde aan de rest van de nakomelingen van Manasse.

⁷ De grens van Manasse liep van Aser naar Mikmetat, ten oosten van Sichem. De grens liep vervolgens zuidwaarts om de mensen die in En Tappua woonden te omvatten. ⁸ Het land van Tappua zelf behoorde aan Manasse, maar Tappua, op de grens van Manasse, behoorde aan de nakomelingen van Efraïm. ⁹ Toen daalde de grens af naar de Kana-ravijn, ten zuiden van de ravijn. Steden die aan Efraïm behoorden, waren onder die van Manasse, maar de grens van Manasse was aan de noordkant van de ravijn en eindigde bij de zee. ¹⁰ Het land in het zuiden behoorde aan Efraïm en dat in het noorden aan Manasse. De zee was hun grens. Ze raakten Aser in het noorden en Issaschar in het oosten. ¹¹ Binnen Issaschar en Aser had Manasse ook Beth-San, Jibleam en de mensen van Dor, Endor, Taänach en Megiddo—elk met hun omliggende nederzettingen. ¹² Toch waren de nakomelingen van Manasse niet in staat de mensen

van die steden te verdrijven, en de Kanaänieten bleven daar wonen. ¹³ Echter, toen de Israëlieten sterk werden, onderwierpen ze de Kanaänieten aan dwangarbeid, maar dreven hen niet volledig uit.

¹⁴ De nakomelingen van Jozef zeiden tegen Jozua: “Waarom hebt u ons slechts één lot en één deel als erfdeel gegeven? Wij zijn een talrijk volk, en de Heer heeft ons zeer gezegend.” ¹⁵ Jozua antwoordde: “Als jullie zo talrijk zijn, en het bergland van Efraïm is te klein voor jullie, ga dan het bos in en maak daar land vrij voor jezelf in het gebied van de Perizzieten en Refaïeten.” ¹⁶ De nakomelingen van Jozef zeiden: “Het bergland is niet genoeg voor ons, en alle Kanaänieten die in de vlakte wonen hebben strijdswagens met ijzeren uitrusting—zowel die in Beth-San en zijn nederzettingen als die in de Vallei van Jizreël.”

¹⁷ Maar Jozua zei tegen de stammen van Jozef—tegen Efraïm en Manasse—“Jullie zijn talrijk en zeer machtig. Jullie zullen niet slechts één lot hebben. ¹⁸ Het beboste bergland zal ook van jullie zijn. Maak het vrij, en de verste grenzen zullen van jullie zijn. Hoewel de Kanaänieten strijdswagens met ijzeren uitrusting hebben en sterk zijn, kunnen jullie hen verdrijven.”

18 De gehele vergadering van de Israëlieten verzamelde zich te Silo en richtte daar de tent der samenkomst op; het land was voor hen onderworpen. ² Er bleven echter zeven stammen onder de Israëlieten die hun erfdeel nog niet hadden ontvangen.

³ Jozua sprak tot de Israëlieten en zei: “Hoe lang zult u talmen voordat u het land in bezit neemt dat de Heer, de God van uw voorvaders, u heeft gegeven? ⁴ Kies drie mannen uit elke stam. Ik zal hen eropuit sturen om het land te verkennen en een beschrijving ervan te maken, overeenkomstig hun erfdeel, en dan zullen zij naar mij terugkeren. ⁵ U zult het land in zeven delen verdelen. Juda zal in zijn gebied in het zuiden blijven, en de stammen van Jozef zullen in hun gebied in het noorden blijven. ⁶ Wanneer u de beschrijvingen van de zeven delen van het land hebt opgeschreven, breng ze dan hier bij mij, en ik zal voor u het lot werpen in de tegenwoordigheid van de Heer, onze God. ⁷ De Leviëten ontvangen echter geen deel onder u, want de priesterlijke dienst van de Heer is hun erfdeel. Gad, Ruben en de halve stam

Manasse hebben hun erfdeel al ontvangen aan de oostzijde van de Jordaan, dat Mozes, de dienaar van de Heer, hun heeft toegewezen.”

⁸ Toen de mannen eropuit gingen om het land in kaart te brengen, instrueerde Jozua hen: “Ga en verken het land, schrijf een beschrijving ervan en keer terug naar mij. Dan zal ik voor u het lot werpen hier te Silo in de tegenwoordigheid van de Heer.” ⁹ De mannen gingen en doorkruisten het land, waarbij ze de beschrijving ervan per stad in zeven delen optekenden, en keerden terug naar Jozua in het kamp te Silo. ¹⁰ Jozua wierp het lot voor hen te Silo in de tegenwoordigheid van de Heer, en daar verdeelde hij het land onder de Israëlieten volgens hun stamverdelingen.

¹¹ Het eerste lot viel op de stam van Benjamin volgens zijn geslachten; hun toegewezen gebied lag tussen de stammen van Juda en Jozef. ¹² Aan de noordzijde begon hun grens bij de Jordaan, steeg op langs de noordelijke helling van Jericho en strekte zich westwaarts uit in het bergland, eindigend bij de wildernis van Beth Aven. ¹³ Van daaruit stak het zuidwaarts over naar de helling van Luz (dat is Bethel) en daalde af naar Ataroth Addar, op de heuvel ten zuiden van Lager Beth Horon. ¹⁴ Vanaf de heuvel tegenover Beth Horon zuidwaarts, draaide de grens zuidwaarts langs de westelijke zijde, eindigend bij Kiriath Baal (dat is Kiriath Jearim), een stad van het volk van Juda. Dit was de westelijke zijde. ¹⁵ De zuidelijke zijde begon aan de rand van Kiriath Jearim, en de grens strekte zich uit tot de bron van de wateren van Nephtoah. ¹⁶ De grens daalde af naar de voet van de heuvel tegenover de Vallei van Ben Hinnom, ten noorden van de Vallei van Refaïm, en ging verder omlaag in de Hinnom Vallei langs de zuidelijke helling van de Jebusietenstad, en dan naar En Rogel. ¹⁷ Daarna draaide het noordwaarts, ging verder naar En Semes, vervolgde naar Geliloth, tegenover de opgang van Adummim, en daalde af naar de Steen van Bohan, de zoon van Ruben. ¹⁸ Het vervolgde naar de noordelijke helling van Beth Arabah en daalde af in de Arabah. ¹⁹ De grens ging vervolgens naar de noordelijke helling van Beth Hoglah en eindigde bij de noordelijke baai van de Zoutzee, bij de monding van de Jordaan in het zuiden. Dit was de zuidelijke grens. ²⁰ De Jordaan vormde de grens aan de oostelijke zijde. Dit waren

de grenzen die het erfdeel van de geslachten van Benjamin aan alle zijden bepaalden.

²¹ De steden van de stam van Benjamin volgens hun geslachten waren Jericho, Beth Hoglah en Emek Keziz, ²² Beth Arabah, Zemaraïm en de nederzetting van Bethel, ²³ Avvim, Parah en de nederzetting van Ofra, ²⁴ Kefar Ammoni, Ofni en Geba —twaalf steden met hun dorpen. ²⁵ Gibeon, Rama en de nederzetting van Beeroth, ²⁶ Mizpa, Kefira en de nederzetting van Mozah, ²⁷ Rekem, Irpeël en de nederzetting van Tarala, ²⁸ Zela, Haelef, de Jebusietenstad (dat is Jeruzalem), Gibeon en Kiriath —veertien steden met hun dorpen. Dit was het erfdeel van de stam van Benjamin volgens hun geslachten.

19 Het tweede lot viel op de stam van Simeon volgens hun families; hun erfdeel lag binnen het deel van de stam van Juda. ² Hun deel omvatte Beërseba (of Seba), Molada, ³ Hazar-Sual, Bala, en de nederzetting van Ezem, ⁴ Eltolad, Betul, en de nederzetting van Horma, ⁵ Ziklag, Bet-Markabot, en de nederzetting van Hazar-Susa, ⁶ Bet-Lebaot, en Saruhen; dertien steden met hun dorpen; ⁷ Ain, Rimmon, Ether, en Asan; vier steden met hun dorpen— ⁸ en alle dorpen rondom deze steden tot aan Baäl-at-Beër (Rama van de Negev). Dit was het erfdeel van de stam van Simeon volgens hun families. ⁹ Het erfdeel van Simeon werd genomen uit het deel van Juda, omdat het aandeel van Juda te groot voor hen was. Zo ontvingen de Simeonieten hun erfdeel binnen het gebied van Juda.

¹⁰ Het derde lot kwam uit voor de stam van Zebulon volgens hun families. De grens van hun erfdeel strekte zich uit tot aan Sarid. ¹¹ Hun grens liep westwaarts naar Marala, raakte Dabbeset, en bereikte de beek nabij Jokneam. ¹² Het draaide oostwaarts van Sarid naar de zonsopgang tot de grens van Kislath-Tabor, ging verder naar Daberat, en steeg op naar Jafia. ¹³ Vandaar ging het oostwaarts naar Gat-Hefer en Eth-Kazin, en kwam uit bij Rimmon, buigend naar Nea. ¹⁴ De grens cirkelde naar het noorden naar Hannathon en eindigde in de Vallei van Iphta-EL. ¹⁵ Inbegrepen waren Kattat, Nahalal, Simron, Idala, en Bethlehem; twaalf steden met hun dorpen. ¹⁶ Deze steden en hun dorpen vormden het erfdeel van Zebulon volgens hun families.

¹⁷ Het vierde lot kwam uit voor de stam van Issachar volgens hun families. ¹⁸ Hun land omvatte Jizreël, Chesulloth, Sunem, ¹⁹ Hafaraïm, en Sion, en de nederzetting van Anaharat, ²⁰ Rabbith, en Kisjon, en de nederzetting van Ebez, ²¹ Remeth, En-Gannim, En-Hadda, en de nederzetting van Bet-Pazzez. ²² De grens raakte Tabor, Sahazuma, en Bet-Semes, en eindigde bij de Jordaan; zestien steden met hun dorpen. ²³ Deze steden en hun dorpen waren het erfdeel van de stam van Issachar volgens hun families. ²⁴ Het vijfde lot kwam uit voor de stam van Aser volgens hun families. ²⁵ Hun gebied omvatte Helkat, Hali, Beten, en Aksaf, ²⁶ Alammelech, Amad, en Misal; in het westen raakte de grens Karmel en Sihor-Libnat. ²⁷ Het draaide oostwaarts naar Bet-Dagon, raakte Zebulon en de Vallei van Iphta-El, en ging noordwaarts naar Bet-Emek en Neïël, langs Kabul aan de linkerkant. ²⁸ Het ging naar Ebron, Rehob, Hammon, en Kana, tot aan Groot-Sidon. ²⁹ De grens keerde toen terug naar Rama en ging naar de versterkte stad Tyrus, draaide naar Hosa, en eindigde bij de Middellandse Zee in de regio van Achzib. ³⁰ Inbegrepen waren Umma, Afek, en Rehob; tweeëntwintig steden met hun dorpen. ³¹ Deze steden en hun dorpen waren het erfdeel van de stam van Aser volgens hun families. ³² Het zesde lot kwam uit voor de stam van Naftali volgens hun families. ³³ Hun grens begon bij Helef en de grote boom in Zaanannim, langs Adami-Nekeb en Jabneël naar Lakkum, en eindigde bij de Jordaan. ³⁴ De grens draaide westwaarts naar Aznoth-Tabor en kwam uit bij Hukkok. Het raakte Zebulon in het zuiden, Aser in het westen, en de Jordaan in het oosten. ³⁵ De versterkte steden waren Ziddim, Zer, Hammath, Rakkat, en Kinneret, ³⁶ Adama, en Rama, en de nederzetting van Hazor, ³⁷ Kedes, en Edrei, en de nederzetting van En-Hazor, ³⁸ Jiron, Migdal-El, Horem, Bet-Anath, en Bet-Semes; negentien steden met hun dorpen. ³⁹ Deze steden en hun dorpen waren het erfdeel van de stam van Naftali volgens hun families. ⁴⁰ Het zevende lot kwam uit voor de stam van Dan volgens hun families. ⁴¹ Het gebied van hun erfdeel omvatte Zora, Estaol, en Ir-Semes, ⁴² Saalabbin, en Ajalon, en de nederzetting van Ithla, ⁴³ Elon, en Timna, en de nederzetting van Ekron, ⁴⁴ Elteke, en Gibbeton, en de nederzetting van Baälat, ⁴⁵ de steden van Jehud, Bene-Berak, en Gat-Rimmon, ⁴⁶ Me-Jarkon en Rakkon, samen met de regio tegenover Joppe. ⁴⁷ Nadat de Daniëten hun

gebied verloren hadden, trokken ze op en vielen Lesem aan, veroverden het, en vestigden zich daar, waarbij ze het Dan noemden naar hun voorvader. ⁴⁸ Deze steden en hun dorpen waren het erfdeel van de stam van Dan volgens hun families. ⁴⁹ Toen het land in zijn delen was verdeeld, gaven de Israëlieten Jozua, de zoon van Nun, een erfdeel onder hen, ⁵⁰ zoals de Heer had geboden. Ze gaven hem de stad die hij vroeg—Timnath-Serah in het bergland van Efraïm. Hij bouwde de stad op en vestigde zich daar. ⁵¹ Dit zijn de gebieden die de priester Eleazar, Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden van de stammen van Israël door loting toewijzen in Silo in de tegenwoordigheid van de Heer bij de ingang van de tent van samenkomst. Zo voltooiden zij de verdeling van het land.

20 Toen sprak de Heer tot Jozua, zeggende, ² “Spreek tot de Israëlieten en instrueer hen om de vrijsteden aan te wijzen, zoals Ik je door Mozes heb opgedragen, ³ zodat iedereen die per ongeluk en zonder vooropgezet plan een persoon doodt, daarheen kan vluchten en bescherming kan vinden tegen de bloedwreker.

⁴ Wanneer zij naar een van deze steden vluchten, moeten zij bij de ingang van de stadspoort staan en hun zaak aan de oudsten van die stad voorleggen. De oudsten moeten dan de vluchteling in de stad toelaten en hen een plaats bieden om onder hen te wonen. ⁵ Als de bloedwreker hen achtervolgt, mogen de oudsten de doodslager niet uitleveren, omdat zij hun naaste onopzettelijk en zonder voorbedachte rade hebben gedood. ⁶ Zij moeten in die stad blijven totdat zij voor de vergadering terechtstaan, en tot de dood van de hogepriester die in die tijd dient. Daarna mogen zij terugkeren naar hun eigen huis in de stad vanwaar zij gevlucht zijn.” ⁷ Zo stelden zij Kedesh in Galilea in het bergland van Naftali, Sichem in het bergland van Efraïm, en Kiriath Arba (dat is Hebron) in het bergland van Juda apart. ⁸ En aan de overkant van de Jordaan ten oosten van Jericho, wezen zij Bezer aan in de wildernis op het plateau van de stam van Ruben, Ramoth in Gilead van de stam van Gad, en Golan in Basan van de stam van Manasse. ⁹ Dit waren de aangewezen steden voor alle Israëlieten en elke vreemdeling die onder hen verblijft, zodat iedereen die per ongeluk een persoon doodt daarheen kan vluchten en niet

gedood wordt door de bloedwreker voordat zij voor de vergadering terechtaan.

21 De leiders van de Levietenfamilies naderden Eleazar de priester, Jozua, de zoon van Nun, en de hoofden van de families van de Israëlitische stammen. ² Zij spraken tot hen in Silo in het land Kanaän, zeggende: "De Heer heeft door Mozes opgedragen ons steden te geven om in te wonen, samen met weidegronden voor ons vee." ³ Dus, zoals de Heer had geboden, gaven de Israëlieten de Levieten steden en weidegronden uit hun eigen erfdeel.

⁴ Het eerste lot werd geworpen voor de geslachten van de Kehathieten. Dus deze afstammelingen van Levi, afstammelingen van Aäron de priester, ontvingen door loting van de stammen van Juda, Simeon en Benjamin, dertien steden. ⁵ De overige afstammelingen van Kehath kregen tien steden toegewezen van de families van de stammen van Efraïm, Dan en de helft van Manasse. ⁶ De afstammelingen van Gerson ontvingen dertien steden van de families van de stammen van Issaschar, Aser, Naftali en de halve stam van Manasse in Basan. ⁷ De afstammelingen van Merari, naar hun families, kregen twaalf steden van de stammen van Ruben, Gad en Zebulon. ⁸ Dus de Israëlieten verdeelden deze steden en hun weidegronden aan de Levieten, zoals de Heer had opgedragen door Mozes.

⁹ Van de stammen van Juda en Simeon wezen zij de volgende steden bij naam toe: ¹⁰ Deze steden waren voor de afstammelingen van Aäron, van de Kehathitische geslachten van de Levieten, aangezien hun lot het eerste was. ¹¹ Zij gaven hun Kiriath-Arba (dat is, Hebron), met de omliggende weidegronden, in het bergland van Juda. (Arba was de vader van de lijn van Anak.) ¹² Echter, de velden en dorpen rondom de stad waren gegeven aan Kaleb, de zoon van Jefunne, als zijn bezit. ¹³ Dus gaven zij de stad Hebron aan de afstammelingen van Aäron. (een toevluchtstad voor iemand die onopzettelijk iemand had gedood), zij gaven ook aan de afstammelingen van Aäron de steden Libna, ¹⁴ Jattir en Esthemoa, ¹⁵ Holon en Debir, ¹⁶ Ain, Jutta en Beth-Semes, samen met hun weidegronden—negen steden van deze twee stammen. ¹⁷ Van de stam van Benjamin gaven zij Gibeon, Geba, ¹⁸ Anatot en Almon, samen met hun weidegronden—vier steden. ¹⁹ Het totale aantal

steden voor de priesters, de afstammelingen van Aäron, was dertien, samen met hun weidegronden. ²⁰ De overige Kehathitische geslachten van de Levieten ontvingen steden van de stam van Efraïm: ²¹ In het bergland van Efraïm kregen zij Sichem (een toevluchtstad voor iemand die onopzettelijk iemand had gedood) en Gezer, ²² Kibzaïm en Beth-Horon, met hun weidegronden—vier steden. ²³ Van de stam van Dan kregen zij Elteke, Gibbeton, ²⁴ Ajalon en Gat-Rimmon, met hun weidegronden—vier steden. ²⁵ Van de halve stam van Manasse ontvingen zij Taänach en Gat-Rimmon, met hun weidegronden—twee steden. ²⁶ In totaal werden deze tien steden en hun weidegronden gegeven aan de overige Kehathitische geslachten. ²⁷ De Gersonitische geslachten van de Levieten kregen: van de halve stam van Manasse, Golan in Basan (een toevluchtstad voor iemand die onopzettelijk iemand had gedood) en Be-Esthera, met hun weidegronden—twee steden; ²⁸ Van de stam van Issaschar kregen zij Kisjon, Dabberat, ²⁹ Jarmuth en En-Gannim, met hun weidegronden—vier steden; ³⁰ Van de stam van Aser kregen zij Misal, Abdon, ³¹ Helkat en Rehob, met hun weidegronden—vier steden; ³² Van de stam van Naftali ontvingen zij Kedes in Galilea (een toevluchtstad voor iemand die onopzettelijk iemand had gedood), Hammot-Dor en Kartan, met hun weidegronden—drie steden. ³³ Het totale aantal steden voor de Gersonitische geslachten was dertien, met hun weidegronden.

³⁴ De Meraritische geslachten, de rest van de Levieten, ontvingen: van de stam van Zebulon, Jokneam, Kartah, ³⁵ Dimna en Nahalal, met hun weidegronden—vier steden; ³⁶ Van de stam van Ruben kregen zij Bezer, Jahaz, ³⁷ Kedemot en Mefaät, met hun weidegronden—vier steden; ³⁸ Van de stam van Gad ontvingen zij Ramot in Gilead (een toevluchtstad voor iemand die onopzettelijk iemand had gedood), Mahanaïm, ³⁹ Hesbon en Jazer, met hun weidegronden—vier steden in totaal. ⁴⁰ Het totale aantal steden dat aan de Meraritische geslachten, die de rest van de Levieten waren, werd toegewezen, was twaalf.

⁴¹ In totaal waren de steden van de Levieten binnen het gebied dat door de Israëlieten werd gehouden, achtenveertig, met hun weidegronden. ⁴² Elk van deze steden had omliggende weidegronden; dit was het geval voor al deze steden. ⁴³ Zo gaf de Heer

Israël al het land dat Hij gezworen had aan hun voorouders te geven, en zij namen het in bezit en vestigden zich daar. ⁴⁴ De Heer schonk hun vrede aan alle kanten, zoals Hij aan hun voorouders had gezworen. Geen van hun vijanden kon tegen hen standhouden; de Heer leverde al hun vijanden in hun handen. ⁴⁵ Niet één van alle goede beloften die de Heer aan het huis van Israël had gedaan, faalde; elke belofte werd vervuld.

22 Toen riep Jozua de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse bij elkaar, ² en sprak tot hen: “U hebt alles gehouden wat Mozes, de dienaar van de Heer, u geboden heeft, en hebt naar mijn stem geluisterd in alles wat ik u opgedragen heb. ³ Al lange tijd hebt u uw broeders niet in de steek gelaten, maar hebt u de plicht vervuld die de Heer, uw God, u geboden heeft. ⁴ Nu de Heer, uw God, uw broeders rust heeft gegeven, zoals Hij beloofd heeft, keer terug naar uw tenten in het land dat Mozes, de dienaar van de Heer, u gegeven heeft aan de overkant van de Jordaan. ⁵ Wees zeer zorgvuldig in het naleven van het gebod en de wet die Mozes, de dienaar van de Heer, u gegeven heeft: om de Heer, uw God, lief te hebben, in al Zijn wegen te wandelen, Zijn geboden te houden, Hem aan te hangen en Hem te dienen met heel uw hart en met heel uw ziel.” ⁶ Dus zegende Jozua hen en stuurde hen weg, en zij keerden terug naar hun tenten. ⁷ Aan de halve stam Manasse had Mozes land gegeven in Basan, maar aan de andere helft gaf Jozua land onder hun broeders aan de westkant van de Jordaan. Toen Jozua hen naar hun tenten stuurde, zegende hij hen, ⁸ en zei: “Keer terug naar uw tenten met grote rijkdom, met talrijke vee, zilver, goud, brons, ijzer en een grote hoeveelheid kleding. Deel de buit van uw vijanden met uw broeders.” ⁹ Zo keerden de zonen van Ruben, de zonen van Gad en de halve stam Manasse terug naar huis, en lieten de Israëlieten achter in Silo in Kanaän, om naar het land Gilead te gaan, hun eigen land, dat zij verworven hadden overeenkomstig het bevel van de Heer door Mozes. ¹⁰ Toen zij het gebied van de Jordaan in het land Kanaän bereikten, bouwden de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse daar een indrukwekkend altaar bij de Jordaan.

¹¹ En de Israëlieten hoorden een bericht: “Zie, de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam Manasse

hebben een altaar gebouwd aan de grens van Kanaän, bij het gebied van de Jordaan, aan de Israëlietische kant.” ¹² Toen de Israëlieten hiervan hoorden, verzamelde de hele gemeenschap zich in Silo om tegen hen ten strijde te trekken. ¹³ Dus stuurden de Israëlieten Pinechas, de zoon van Eleazar, de priester, naar het land Gilead—naar de Rubenieten, Gadieten en de halve stam Manasse. ¹⁴ Met hem stuurden zij tien leiders, één uit elke stam van Israël, elk het hoofd van een familieafdeling onder de Israëlietische clans. ¹⁵ Toen zij in Gilead aankwamen, spraken zij tot de Rubenieten, Gadieten en de halve stam Manasse, zeggende, ¹⁶ “Dit zegt de hele gemeenschap van de Heer: ‘Wat is deze daad van ontrouw die u hebt begaan tegen de God van Israël door u van de Heer af te keren en voor uzelf een altaar te bouwen, in opstand tegen Hem?’ ¹⁷ Was de zonde van Peor niet genoeg voor ons, waarvan wij ons tot op de dag van vandaag niet hebben gereinigd, ondanks een plaag over de gemeenschap van de Heer? ¹⁸ En nu keert u zich af van de Heer. Als u vandaag tegen de Heer in opstand komt, zal Hij morgen boos zijn op de hele gemeenschap van Israël. ¹⁹ Als het land van uw bezit verontreinigd is, steek dan over naar het land van het bezit van de Heer, waar de tabernakel van de Heer staat, en deel het land met ons. Maar kom niet in opstand tegen de Heer of tegen ons door een altaar voor uzelf te bouwen, anders dan het altaar van de Heer, onze God. ²⁰ Heeft Achan, de zoon van Zerah, niet ontrouw gehandeld met betrekking tot de gewijde dingen, en viel de toorn niet op de hele gemeenschap van Israël? Hij was niet de enige die om zijn zonde omkwam.”

²¹ Toen antwoordden de Rubenieten, Gadieten en de halve stam Manasse de hoofden van de clans van Israël: ²² “De Machtige, God, de Heer! Hij weet het, en laat Israël het weten. Als dit in opstand of ongehoorzaamheid aan de Heer is geweest, spaar ons dan vandaag niet. ²³ Als wij ons eigen altaar hebben gebouwd om ons van de Heer af te keren, of om brandoffers, graanoffers of vredesoffers daarop te brengen, moge de Heer Zelf ons ter verantwoording roepen. ²⁴ Nee! Wij deden het uit bezorgdheid dat in de toekomst uw nakomelingen tegen de onze zouden zeggen: ‘Wat hebt u te maken met de Heer, de God van Israël?’ ²⁵ Want de Heer heeft de Jordaan als grens tussen ons en u gemaakt, u Rubenieten en Gadieten; u hebt geen aandeel in

de Heer.’ Zo zouden uw nakomelingen de onze kunnen doen ophouden de Heer te vrezen. ²⁶ Daarom zeiden wij: ‘Laten wij een altaar voorbereiden en bouwen—maar niet voor brandoffers of offers. ²⁷ In plaats daarvan is het een getuigenis tussen ons en u en de generaties die volgen, dat wij de Heer zullen aanbidden in Zijn heiligdom met onze brandoffers, offers en gemeenschapsoffers. Dan zullen in de toekomst uw nakomelingen niet tegen de onze kunnen zeggen: ‘U hebt geen aandeel in de Heer.’ ²⁸ En wij zeiden: ‘Als zij dit ooit tegen ons of onze nakomelingen zeggen, zullen wij antwoorden: Kijk naar de replica van het altaar van de Heer, dat onze voorouders hebben gebouwd, niet voor brandoffers of offers, maar als een getuigenis tussen ons en u.’ ²⁹ Ver van ons zij het om tegen de Heer in opstand te komen en ons vandaag van Hem af te keren door een altaar te bouwen voor brandoffers, graanoffers of offers, anders dan het altaar van de Heer, onze God, dat voor Zijn tabernakel staat.’ ³⁰ Toen Pinechas, de priester, en de leiders van de gemeenschap—de hoofden van de clans van de Israëlieten—hoorden wat de Rubenieten, Gadieten en Manasse te zeggen hadden, waren zij tevreden. ³¹ En Pinechas, de zoon van Eleazar, de priester, zei tegen de Rubenieten, Gadieten en Manasse: “Vandaag weten wij dat de Heer met ons is, omdat u in deze zaak niet ontrouw bent geweest aan de Heer. Nu hebt u de Israëlieten gered van de hand van de Heer.”

³² Toen keerden Pinechas, de zoon van Eleazar, de priester, en de leiders terug naar Kanaän van hun ontmoeting met de Rubenieten en Gadieten in Gilead en rapporteerden aan de Israëlieten. ³³ De Israëlieten waren verheugd het verslag te horen en prezen God. Zij spraken niet meer over oorlog tegen hen om het land waar de Rubenieten en de Gadieten woonden te verwoesten. ³⁴ En de Rubenieten en de Gadieten noemden het altaar Getuige; “Want,” zeiden zij, “het is een getuigenis tussen ons dat de Heer God is.”

23 Na vele dagen, toen de Heer Israël rust had gegeven van al hun vijanden aan alle kanten, was Jozua nu oud en op hoge leeftijd, ² en hij riep heel Israël bijeen—hun oudsten, leiders, rechters en ambtenaren—en zei tot hen: “Ik ben nu oud en op hoge leeftijd. ³ Jullie hebben gezien alles wat de Heer, jullie God, voor jullie heeft

gedaan aan al deze volken, want het is de Heer, jullie God, die voor jullie heeft gestreden. ⁴ Herinner je hoe ik deze overgebleven volken aan jullie heb toegewezen als een erfenis voor jullie stammen, samen met alle volken die ik heb veroverd, van de Jordaan tot de Grote Zee in het westen. ⁵ De Heer, jullie God, zal hen voor jullie verdrijven en hen voor jullie weggagen, en jullie zullen hun land in bezit nemen, zoals de Heer, jullie God, jullie heeft beloofd.

⁶ Wees zeer vastberaden om alles te onderhouden en te doen wat geschreven staat in het Boek van de Wet van Mozes, zonder daarvan af te wijken naar rechts of naar links, ⁷ zodat jullie je niet vermengen met deze overgebleven volken onder jullie, noch de namen van hun goden noemen, noch bij hen zweren, hen dienen, of voor hen neerbuigen. ⁸ Maar jullie moeten je aan de Heer, jullie God, vastklampen, zoals jullie tot op deze dag hebben gedaan. ⁹ Want de Heer heeft grote en machtige volken voor jullie uitgedreven, en tot op deze dag heeft niemand tegen jullie standgehouden. ¹⁰ Eén van jullie kan duizend op de vlucht jagen, omdat de Heer, jullie God, voor jullie strijdt, zoals Hij heeft beloofd. ¹¹ Neem daarom zeer ter harte om de Heer, jullie God, lief te hebben.

¹² Maar als jullie je ooit afkeren en je vastklampen aan de overlevenden van deze volken die onder jullie zijn gebleven, en met hen huwen en met hen omgaan, ¹³ weet dan zeker dat de Heer, jullie God, deze volken niet langer voor jullie zal verdrijven. In plaats daarvan zullen zij strikken en valstricken voor jullie worden, zwepen aan jullie zijden en doornen in jullie ogen, totdat jullie vergaan uit dit goede land dat de Heer, jullie God, jullie heeft gegeven. ¹⁴ “Nu ben ik op het punt om de weg van de hele aarde te gaan, en jullie weten met heel jullie hart en ziel dat niet één van alle goede beloften die de Heer, jullie God, jullie heeft gedaan, heeft gefaald. Elke belofte is vervuld; niet één heeft gefaald. ¹⁵ Maar net zoals alle goede dingen die de Heer, jullie God, jullie heeft beloofd, over jullie zijn gekomen, zo zal de Heer ook al het kwaad over jullie brengen dat Hij heeft gewaarschuwd, totdat Hij jullie heeft vernietigd uit dit goede land dat de Heer, jullie God, jullie heeft gegeven. ¹⁶ Als jullie het verbond van de Heer, jullie God, dat Hij jullie heeft geboden, schenden en andere goden gaan dienen en voor hen neerbuigen, dan zal de toorn van de Heer tegen jullie

ontbranden, en jullie zullen snel vergaan uit het goede land dat Hij jullie heeft gegeven.”

24 Toen verzamelde Jozua alle stammen van Israël te Sichem en riep de oudsten, leiders, rechters en ambtenaren van Israël bijeen; en zij stelden zich op voor God. ² Jozua zei tegen het hele volk: “Dit zegt de Heer, de God van Israël: ‘In oude tijden woonden uw voorouders, waaronder Terach, de vader van Abraham en Nahor, aan de overkant van de Eufraat en dienden andere goden.’ ³ Maar Ik nam uw vader Abraham van de overkant van de Eufraat en leidde hem door het land Kanaän en vermenigvuldigde zijn nakomelingen, en gaf hem Isaak. ⁴ Aan Isaak gaf Ik Jakob en Esau. Ik wees het bergland Seir aan Esau toe, maar Jakob en zijn zonen trokken naar Egypte.

⁵ Toen zond Ik Mozes en Aäron, en Ik teisterde Egypte door wat Ik daar deed, en daarna bracht Ik u eruit. ⁶ Ik bracht uw voorouders uit Egypte, en u kwam bij de zee, en de Egyptenaren achtervolgden hen met wagens en ruiters tot aan de Rode Zee. ⁷ Maar toen zij tot de Heer riepen, bracht Hij duisternis tussen u en de Egyptenaren, en liet de zee over hen komen en bedekte hen. Uw eigen ogen zagen wat Ik in Egypte deed. Daarna leefde u lange tijd in de woestijn.

⁸ Ik bracht u naar het land van de Amorieten die aan de overkant van de Jordaan woonden. Zij vochten tegen u, maar Ik gaf hen in uw hand, en u nam hun land in bezit toen Ik hen voor u vernietigde. ⁹ Toen stond Balak, de zoon van Zippor, koning van Moab, op om tegen Israël te vechten, en hij stuurde om Bileam, de zoon van Beor, om u te vervloeken. ¹⁰ Maar Ik wilde niet naar Bileam luisteren, dus zegende hij u herhaaldelijk, en Ik verloorste u uit zijn hand. ¹¹ U stak de Jordaan over en kwam bij Jericho. De inwoners van Jericho vochten tegen u, evenals de Amorieten, Perizzieten, Kanaänieten, Hethieten, Girgasieten, Hevieten en Jebusieten, maar Ik gaf hen in uw hand. ¹² Ik zond de horzel voor u uit, die hen voor u uitdreef, inclusief de twee Amorietenkoningen. Het was niet door uw zwaard of boog. ¹³ Ik gaf u een land waarop u niet hebt gezwogen en steden die u niet hebt gebouwd, en u woont erin en eet van wijngaarden en olijfgaarden die u niet hebt geplant.’

¹⁴ Vrees daarom nu de Heer en dien Hem met volle trouw. Doe de goden weg die uw voorouders aan de overkant van de Eufraat en in Egypte dienden, en dien de Heer. ¹⁵ Maar als het u niet bevalt de Heer te dienen, kies dan vandaag wie u zult dienen, of de goden die uw voorouders aan de overkant van de Eufraat dienden, of de goden van de Amorieten, in wiens land u woont. Maar ik en mijn huis, wij zullen de Heer dienen.” ¹⁶ Toen antwoordde het volk: “Wij zouden de Heer nooit verlaten om andere goden te dienen! ¹⁷ Het was de Heer, onze God, die ons en onze voorouders uit Egypte heeft gebracht, uit dat slavenland, en die die grote tekenen voor onze ogen heeft verricht. Hij beschermde ons op onze hele reis en onder alle volken waardoor wij trokken. ¹⁸ De Heer verdreef voor ons alle volken, inclusief de Amorieten, die in het land woonden. Ook wij zullen de Heer dienen, want Hij is onze God.”

¹⁹ Jozua zei tegen het volk: “U zou het moeilijk kunnen vinden om de Heer te dienen. Hij is een heilige God; Hij is een jaloerse God. Hij zal uw rebellie en uw zonden niet over het hoofd zien. ²⁰ Als u zich van de Heer afkeert en andere goden dient, zal Hij rampen over u brengen en een einde aan u maken, nadat Hij goed voor u is geweest.”

²¹ Maar het volk was vastberaden tegen Jozua: “Wij zijn vastbesloten de Heer te dienen.” ²² Toen zei Jozua: “U erkent dat u getuigen bent van uw eigen beslissing om de Heer te dienen.” “Ja, wij zijn getuigen,” antwoordden zij. ²³ “Verwijder dan nu,” zei Jozua, “de vreemde goden die onder u zijn en richt uw harten op de Heer, de God van Israël.” ²⁴ En het volk zei tegen Jozua: “Wij zullen de Heer, onze God, dienen en naar Zijn stem luisteren.” ²⁵ Op die dag sloot Jozua een verbond voor het volk, en daar te Sichem bevestigde hij voor hen verordeningen en wetten. ²⁶ En Jozua schreef deze dingen op in het Boek van de Wet van God. Toen nam hij een grote steen en zette die daar op onder de eik bij het heiligdom van de Heer. ²⁷ “Kijk!” zei hij tegen het hele volk. “Deze steen zal een getuige tegen ons zijn. Hij heeft alle woorden gehoord die de Heer tot ons heeft gezegd. Hij zal tegen u getuigen als u uw God ontrouw bent.” ²⁸ Toen stuurde Jozua het volk weg, ieder naar zijn eigen erfdeel.

²⁹ Na deze dingen stierf Jozua, de zoon van Nun, die dienaar van de Heer, op de leeftijd van honderd en tien jaar. ³⁰ En zij begroeven hem in het land van zijn

Jozua

erfdeel, te Timnath-Serah in het bergland van Efraïm, ten noorden van de berg Gaäs. ³¹ Israëel diende de Heer gedurende de hele levensduur van Jozua en van de oudsten die hem overleefden en die alle werken hadden gezien die de Heer voor Israëel had gedaan. ³² En de beenderen van Jozef, die de Israëlieten uit Egypte hadden meegebracht, werden

begraven te Sichem op het stuk land dat Jakob voor honderd zilverstukken had gekocht van de zonen van Hemor, de vader van Sichem. Dit werd het erfdeel van Jozefs nakomelingen. ³³ En Eleazar, de zoon van Aäron, stierf en werd begraven te Gibeä, dat aan zijn zoon Pinehas was gegeven in het bergland van Efraïm.

1 Na de dood van Jozua vroegen de Israëlieten de Heer: "Wie van ons zal het eerst optrekken om tegen de Kanaänieten te strijden?" ² De Heer antwoordde: "Juda zal optrekken; Ik heb het land in zijn handen gegeven." ³ Toen zei Juda tegen zijn broer Simeon: "Ga met mij mee naar het gebied dat mij is toegewezen, en laten we samen tegen de Kanaänieten strijden; dan zal ik ook met jou meegaan naar jouw gebied." Dus ging Simeon met hem mee.

⁴ Juda trok op, en de Heer leverde de Kanaänieten en Perizzieten in hun handen, en zij versloegen tienduizend mannen bij Bezek. ⁵ Zij ontmoetten Adoni-Bezek in Bezek en vochten tegen hem, waarbij zij de Kanaänieten en Perizzieten versloegen. ⁶ Adoni-Bezek vluchtte, maar zij achtervolgden hem, namen hem gevangen en hakten zijn duimen en grote tenen af. ⁷ Adoni-Bezek zei: "Zeventig koningen met hun duimen en grote tenen afgehakt verzamelden kruimels onder mijn tafel; zoals ik heb gedaan, zo heeft God mij vergolden." Ze brachten hem naar Jeruzalem, waar hij stierf. ⁸ De mannen van Juda vielen toen Jeruzalem aan en veroverden het, sloegen het met het zwaard en staken de stad in brand. ⁹ Daarna trok Juda naar beneden om te strijden tegen de Kanaänieten die in het bergland, de Negev en de laaglanden woonden. ¹⁰ Juda trok op tegen de Kanaänieten die in Hebron woonden (voorheen Kiriath Arba genoemd) en versloeg Sheshai, Ahiman en Talmai.

¹¹ Van daar trokken zij op tegen de inwoners van Debir (voorheen Kiriath Sepher genoemd). ¹² Caleb verklaarde: "Aan de man die Kiriath Sepher aanvalt en veroverd, zal ik mijn dochter Achsa als vrouw geven." ¹³ Othniël, de zoon van Kenaz, de jongere broer van Caleb, veroverde het; dus gaf Caleb hem zijn dochter Achsa tot vrouw. ¹⁴ Toen zij bij Othniël kwam, spoorde zij hem aan om haar vader om een veld te vragen. Terwijl zij van haar ezel afstapte, vroeg Caleb haar: "Wat verlang je?" ¹⁵ Zij antwoordde: "Geef mij een zegen. Aangezien u mij land in de Negev hebt gegeven, geef mij ook bronnen van water." Dus gaf Caleb haar de boven- en benedenbronnen.

¹⁶ De nakomelingen van de Keniet, de schoonvader van Mozes, trokken op uit de Palmstad met het volk van Juda naar de woestijn van Juda ten zuiden van Arad, en zij vestigden zich onder het volk. ¹⁷ Juda

ging met zijn broer Simeon, en zij vielen de Kanaänieten aan die in Zefat woonden en vernietigden het volledig. Zo werd de stad Horma genoemd. ¹⁸ Juda veroverde ook Gaza met zijn gebied, Askelon met zijn gebied, en Ekron met zijn gebied. ¹⁹ De Heer was met Juda, en zij namen bezit van het bergland, maar zij konden de inwoners van de vlakten niet verdrijven omdat zij ijzeren strijdwapens hadden. ²⁰ Hebron werd aan Caleb gegeven, zoals Mozes had beloofd, en hij verdreef daar de drie zonen van Anak. ²¹ De Benjaminieten verdreven de Jebusieten die in Jeruzalem woonden niet; dus wonen de Jebusieten tot op de dag van vandaag bij de Benjaminieten in Jeruzalem.

²² De stammen van Jozef trokken ook op tegen Bethel, en de Heer was met hen. ²³ Zij stuurden mannen om Bethel te verkennen (voorheen Luz genoemd). ²⁴ De verkenner zagen een man de stad verlaten en zeiden tegen hem: "Toon ons de ingang van de stad, en wij zullen u goed behandelen." ²⁵ Hij toonde hun de ingang van de stad, en zij sloegen het met het zwaard, maar spaarden de man en zijn hele familie. ²⁶ De man ging toen naar het land van de Hethieten, bouwde een stad en noemde die Luz, wat tot op de dag van vandaag de naam is. ²⁷ Manasse nam geen bezit van Beth-San en zijn dorpen, Taanach en zijn dorpen, Dor en zijn dorpen, Jibleam en zijn dorpen, of Megiddo en zijn dorpen; de Kanaänieten bleven in dat land wonen. ²⁸ Toen Israël sterk werd, onderwierpen zij de Kanaänieten aan dwangarbeid, maar zij verdreven hen niet volledig. ²⁹ Efraïm verdreef de Kanaänieten die in Gezer woonden niet, dus bleven zij onder hen wonen. ³⁰ Zebulon verdreef de inwoners van Kitron of Nahalol niet; zo woonden de Kanaänieten onder hen en werden onderworpen aan dwangarbeid. ³¹ Aser verdreef de inwoners van Akko, Sidon, Ahlab, Achzib, Helba, Afik of Rehob niet. ³² De Aserieten woonden onder de Kanaänitische inwoners van het land, omdat zij hen niet verdreven. ³³ Naftali verdreef de inwoners van Beth-Semes of Beth-Anath niet, maar woonde onder de Kanaänieten; de inwoners van Beth-Semes en Beth-Anath werden dwangarbeiders voor hen. ³⁴ De Amorieten beperkten de Daniëten tot het bergland en stonden hen niet toe af te dalen naar de vallei. ³⁵ De Amorieten bleven wonen op de berg Heres, Ajalon en Saälbim, maar toen de macht van het huis van Jozef toenam, werden zij onderworpen aan dwangarbeid. ³⁶ De grens van de

Rechters

Amorieten strekte zich uit van de opgang van Akkrabbim, van Sela en verder omhoog.

2 De engel van de Heer ging op van Gilgal naar Bochim en verklaarde: "Ik heb jullie uit Egypte geleid en jullie gebracht naar het land dat Ik aan jullie voorvaders beloofd heb. Ik verzekerde jullie: 'Ik zal mijn verbond met jullie nooit breken, ² en jullie mogen geen verbond sluiten met de inwoners van dit land; jullie moeten hun altaren afbreken.' Maar jullie hebben mij niet gehoorzaamd; wat hebben jullie gedaan?" ³ Daarom verklaarde Ik ook: 'Ik zal hen niet voor jullie verdrijven; zij zullen doornen in jullie zijden worden, en hun goden zullen een valstrik voor jullie zijn.'" ⁴ Toen de engel van de Heer deze woorden tot alle Israëlieten sprak, verhieven de mensen hun stemmen en huilden luid, ⁵ en zij noemden die plaats Bochim. Daar brachten zij offers aan de Heer.

⁶ Nadat Jozua het volk had weggezonden, gingen de Israëlieten, ieder naar hun eigen erfdeel, om het land in bezit te nemen. ⁷ Het volk diende de Heer gedurende de levensduur van Jozua en de oudsten die hem overleefden en alle grote daden hadden gezien die de Heer voor Israël had verricht. ⁸ Jozua, de zoon van Nun, de dienaar van de Heer, stierf op de leeftijd van honderd en tien jaar. ⁹ Zij begroeven hem in het gebied van zijn erfdeel, te Timnath Heres, in het bergland van Efraïm, ten noorden van de berg Gaäs.

¹⁰ Nadat die hele generatie met hun voorouders verenigd was, stond er een andere generatie op die de Heer niet kende, noch de werken die Hij voor Israël had gedaan. ¹¹ Toen deden de Israëlieten kwaad in de ogen van de Heer en dienden de Baäls. ¹² Zij verlieten de Heer, de God van hun voorouders, die hen uit Egypte had geleid. Zij volgden en aanbaden verschillende goden van de volken om hen heen, waardoor zij de Heer tot toorn wekten. ¹³ Zij verlieten de Heer en dienden Baäl en de Astartes. ¹⁴ De toorn van de Heer ontbrandde tegen Israël, en Hij leverde hen over aan plunderaars die hen beroofden. Hij verkocht hen in de handen van hun vijanden rondom, en zij konden hun vijanden niet langer weerstaan. ¹⁵ Waar zij ook gingen, de hand van de Heer was tegen hen om rampspoed te brengen, zoals Hij hun gezworen had. Zij verkeerden in grote nood. ¹⁶ Toen stelde de Heer rechters aan die hen reddden van degenen die hen plunderden. ¹⁷

Toch luisterden zij niet naar hun rechters, maar prostitueerden zich met andere goden en aanbaden hen. Zij weken snel af van de weg die hun voorouders hadden bewandeld, die de geboden van de Heer hadden gehoorzaamd. ¹⁸ Telkens wanneer de Heer een rechter voor hen aanstelde, was Hij met de rechter en redde hen uit de handen van hun vijanden gedurende de levensduur van de rechter; want de Heer werd bewogen door hun gekerm onder degenen die hen onderdrukten en kwelden. ¹⁹ Maar wanneer de rechter stierf, keerden de mensen terug naar wegen die nog verderfelijker waren dan die van hun voorouders, door andere goden te volgen en te dienen en te aanbidden. Zij weigerden hun slechte praktijken en koppige wegen te verlaten. ²⁰ Daarom ontbrandde de toorn van de Heer tegen Israël, en Hij zei: "Omdat dit volk het verbond dat Ik voor hun voorouders heb ingesteld heeft geschonden en niet naar mijn stem heeft geluisterd, ²¹ zal Ik ophouden om enige van de naties die Jozua achterliet toen hij overleed, voor hen uit te drijven. ²² Ik zal deze naties gebruiken om Israël te beproeven en te zien of zij de weg van de Heer zullen houden en erin zullen wandelen zoals hun voorouders deden."

²³ Zo liet de Heer die naties blijven, hen niet snel verwijderend; en Hij gaf hen niet over aan Jozua.

3 Dit zijn de volken die de Heer overliet om alle Israëlieten te testen die geen van de oorlogen in Kanaän hadden meegemaakt. ² Dit werd gedaan om de generaties van de Israëlieten, die het nog niet eerder hadden ervaren, oorlogvoering te leren. ³ De volken omvatten de vijf heersers van de Filistijnen, alle Kanaänieten, de Sidoniërs en de Chiwvieten die in de Libanonbergen woonden van de berg Baäl Hermon tot aan Lebo-Hamath. ⁴ Zij werden overgelaten om de Israëlieten te testen om te zien of zij de bevelen van de Heer zouden gehoorzamen, die Hij hun voorouders door Mozes had gegeven. ⁵ De Israëlieten woonden onder de Kanaänieten, Hethieten, Amorieten, Perizzieten, Chiwvieten en Jebusieten. ⁶ Zij huwden met hen, namen hun dochters als vrouwen en gaven hun eigen dochters aan hun zonen, en zij dienden hun goden.

⁷ De Israëlieten deden wat kwaad was in de ogen van de Heer; zij vergaten de Heer hun God en dienden de Baäls en de Asjera's. ⁸ De toorn van de Heer ontbrandde tegen Israël, en Hij verkocht hen in

Rechters

de handen van Kusan-Risjataïm, koning van Aram-Naharaïm, en de Israëlieten dienden hem acht jaar. ⁹ Toen de Israëlieten tot de Heer riepen, wekte Hij een bevrijder voor hen op, Othniël, de zoon van Kenaz, de jongere broer van Kaleb, die hen redde. ¹⁰ De Geest van de Heer kwam over hem, en hij werd rechter over Israël en trok ten strijde. De Heer leverde Kusan-Risjataïm, koning van Aram, in zijn handen, en Othniël overwon hem. ¹¹ Het land had veertig jaar rust, totdat Othniël, de zoon van Kenaz, stierf.

¹² Opnieuw deden de Israëlieten wat kwaad was in de ogen van de Heer, en daarom versterkte de Heer Eglon, de koning van Moab, tegen Israël. ¹³ Eglon verzamelde de Ammonieten en Amalekieten, en zij vielen Israël aan en veroverden de Palmstad. ¹⁴ De Israëlieten dienden Eglon, de koning van Moab, achttien jaar. ¹⁵ Toen de Israëlieten tot de Heer riepen, wekte Hij een bevrijder voor hen op, Ehud, een linkshandige man, de zoon van Gera, de Benjaminit. De Israëlieten stuurden hem met een schatting naar Eglon, de koning van Moab. ¹⁶ Ehud maakte een tweesnijdend zwaard van ongeveer een el lang, dat hij onder zijn kleding aan zijn rechterdij vastbond. ¹⁷ Hij bood de schatting aan Eglon, de koning van Moab, aan, die een buitengewoon corpulente man was. ¹⁸ Na het aanbieden van de schatting stuurde Ehud degenen weg die het hadden gedragen. ¹⁹ Maar hijzelf keerde terug bij de stenen beelden nabij Gilgal en zei: "Ik heb een geheime boodschap voor u, o koning." De koning zei: "Stilte!" en al zijn dienaren gingen weg. ²⁰ Ehud naderde hem terwijl hij alleen in de koele bovenkamer zat en zei: "Ik heb een boodschap van God voor u." Toen de koning van zijn zetel opstond, ²¹ reikte Ehud met zijn linkerhand, trok het zwaard van zijn rechterdij en stak het in de buik van de koning. ²² Zelfs het handvat zonk erin na het lemmet, en het vet sloot zich eroverheen, want hij trok het zwaard niet terug, en de uitwerpselen kwamen eruit. ²³ Toen ging Ehud naar buiten op de veranda, sloot de deuren van de bovenkamer achter zich en vergrendelde ze.

²⁴ Nadat hij was vertrokken, kwamen de dienaren en vonden de deuren van de bovenkamer vergrendeld. Ze zeiden: "Hij moet zichzelf aan het verlichten zijn in de binnenkamer van het paleis." ²⁵ Ze wachtten tot het punt van schaamte, maar toen hij de deuren niet opende, namen ze een sleutel en ontgrendelden ze.

Daar vonden ze hun meester op de vloer gevallen, dood. ²⁶ Terwijl zij wachtten, ontsnapte Ehud, langs de stenen beelden en vluchtte naar Seïra. ²⁷ Toen hij daar aankwam, blies hij op een trompet in het bergland van Efraïm, en de Israëlieten gingen met hem mee van de heuvels, met hem als hun leider. ²⁸ Hij zei tegen hen: "Volg mij, want de Heer heeft uw vijanden, de Moabieten, in uw handen gegeven." Zij volgden hem en namen de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan naar Moab in, zodat niemand kon oversteken. ²⁹ In die tijd sloegen zij ongeveer tienduizend Moabieten neer, allen robuuste en dappere mannen; niet één ontsnapte. ³⁰ Die dag werd Moab onderworpen onder de hand van Israël, en het land had tachtig jaar vrede. ³¹ Na Ehud stond Samgar, de zoon van Anath, op, die zeshonderd Filistijnen met een ossepriek neersloeg. Hij bevrijdde ook Israël.

4 Opnieuw deden de Israëlieten wat kwaad was in de ogen van de Heer, nadat Ehud was gestorven. ² Zo leverde de Heer hen over in de handen van Jabin, de koning van Kanaän, die regeerde in Hazor. Sisera, zijn legercommandant, was gestationeerd in Harosheth-hagoyim. ³ Omdat Sisera negenhonderd ijzeren strijdswagens had en de Israëlieten twintig jaar lang hardhandig had onderdrukt, riepen zij de Heer om hulp.

⁴ In die tijd was Deborah, een profetes en de vrouw van Lappidoth, rechter over Israël. ⁵ Zij hield zitting onder de Palm van Deborah tussen Rama en Bethel in het bergland van Efraïm, en de Israëlieten kwamen naar haar toe om hun geschillen te beslechten. ⁶ Zij liet Barak, de zoon van Abinoam, uit Kedesh in Naftali komen en zei tegen hem: "De Heer, de God van Israël, beveelt u: 'Ga, neem tienduizend man uit Naftali en Zebulon en leid hen naar de berg Tabor.' ⁷ Ik zal Sisera, de commandant van Jabins leger, met zijn strijdswagens en troepen naar de rivier Kishon lokken, en Ik zal hem in uw handen geven.'" ⁸ Barak antwoordde haar: "Als u met mij meegaat, zal ik gaan; maar als u niet met mij meegaat, zal ik niet gaan." ⁹ Deborah antwoordde: "Zeker, ik zal met u meegaan. Echter, de eer zal niet voor u zijn op deze reis, want de Heer zal Sisera overleveren aan een vrouw." Dus ging Deborah met Barak naar Kedesh. ¹⁰ Barak riep Zebulon en Naftali naar Kedesh, en tienduizend man gingen met hem mee; Deborah vergezelde hem ook.

¹¹ Nu had Heber de Keniet zich afgescheiden van de andere Kenieten, de nakomelingen van Hobab, de schoonvader van Mozes, en zijn tent opgezet bij de grote boom in Zaanannim nabij Kedes. ¹² Toen Sisera werd geïnformeerd dat Barak, de zoon van Abinoam, naar de berg Tabor was gegaan, ¹³ riep Sisera al zijn strijdswagens, negenhonderd ijzeren strijdswagens, en al zijn mannen bijeen, van Harosheth-hagoyim naar de rivier Kishon. ¹⁴ Toen zei Deborah tegen Barak: "Sta op! Want dit is de dag dat de Heer Sisera in uw handen heeft gegeven. Is de Heer niet voor u uitgegaan?" Dus ging Barak de berg Tabor af met tienduizend man die hem volgden. ¹⁵ De Heer verwarde Sisera en al zijn strijdswagens en leger door het zwaard voor Barak, en Sisera verliet zijn strijdswagen en vluchtte te voet. ¹⁶ Barak achtervolgde de strijdswagens en het leger tot aan Harosheth-hagoyim, en al Sisera's troepen vielen door het zwaard; er bleef geen man over. ¹⁷ Ondertussen vluchtte Sisera te voet naar de tent van Jaël, de vrouw van Heber de Keniet, want er was vrede tussen Jabin, de koning van Hazor, en het huis van Heber de Keniet. ¹⁸ Jaël ging naar buiten om Sisera te ontmoeten en zei tegen hem: "Kom, mijn heer, kom binnen. Wees niet bang." Dus ging hij haar tent binnen, en zij bedekte hem met een deken. ¹⁹ Hij zei tegen haar: "Ik heb dorst. Geef me alsjeblieft wat water te drinken." Ze opende een zak met melk, gaf hem te drinken en bedekte hem. ²⁰ Hij instrueerde haar: "Sta in de deuropening van de tent, en als iemand komt en vraagt: 'Is hier iemand?' zeg dan: 'Nee.'" ²¹ Maar Jaël, de vrouw van Heber, nam een tentpin en een hamer, en ging stiltes naar hem toe terwijl hij diep in slaap lag, uitgeput. Ze dreef de pin door zijn slaap in de grond, en hij stierf.

²² Juist op dat moment kwam Barak op zoek naar Sisera, en Jaël ging naar buiten om hem te ontmoeten. Ze zei: "Kom, ik zal u de man laten zien die u zoekt." Dus ging hij met haar mee, en daar lag Sisera met de tentpin door zijn slaap—dood. ²³ Op die dag onderwierp God Jabin, de koning van Kanaän, voor de Israëlieten. ²⁴ De Israëlieten bleven sterker worden tegen Jabin, de koning van Kanaän, totdat ze hem volledig overwonnen.

5 *Op die dag zongen Deborah en Barak, de zoon van Abinoam, het volgende: ² "Wanneer leiders opstaan in Israël, wanneer het volk zich vrijwillig aanbiedt, loof de Heer! ³ "Hoor, koningen!*

Luister, heersers! Ik, ja ik, zal zingen voor de Heer; ik zal lof zingen voor de Heer, de God van Israël. ⁴ "Heer, toen U uit Seir trok, toen U marcheerde vanuit het veld van Edom, beefde de aarde, de hemelen stortten neer, de wolken goten water uit. ⁵ De bergen beefden voor de Heer, de Ene van Sinaï, in de tegenwoordigheid van de Heer, de God van Israël. ⁶ "In de dagen van Samgar, de zoon van Anath, in de dagen van Jaël, waren de wegen verlaten, en reizigers namen kronkelige paden. ⁷ De dorpelingen hielden op in Israël; zij hielden op totdat ik, Deborah, opstond, totdat ik opstond, een moeder in Israël. ⁸ Nieuwe goden werden gekozen; toen was er oorlog in de poorten. Geen schild of speer was te zien onder veertigduizend in Israël. ⁹ Mijn hart is met de bevelhebbers van Israël, met de vrijwillige vrijwilligers onder het volk. Zegen de Heer!

¹⁰ *"Jullie die op witte ezels rijden, zittend op jullie zadeldekens, en jullie die langs de weg lopen, overweeg dit: ¹¹ de stem van de zangers bij de waterplaatsen. Zij vertellen over de rechtvaardige daden van de Heer, de rechtvaardige daden van zijn dorpelingen in Israël. Toen gingen de mensen van de Heer naar de poorten. ¹² "Ontwaak, ontwaak, Deborah! Ontwaak, ontwaak, zing een lied! Sta op, Barak, en leid je gevangenen weg, zoon van Abinoam. ¹³ "Toen kwam het overblijfsel van de edelen naar beneden; het volk van de Heer kwam naar mij als krijgers. ¹⁴ Uit Efraïm, wiens wortels in Amalek waren, kwamen zij naar beneden; jou volgend, Benjamin, met je volk. Uit Machir kwamen bevelhebbers naar beneden, en uit Zebulon, zij die de staf van gezag hanteren. ¹⁵ De prins van Issachar waren met Deborah; ja, Issachar was met Barak, zich haastend in de vallei in zijn kielzog. In de verdelingen van Ruben, was er veel hartonderzoek. ¹⁶ Waarom bleef je bij de schaapskooien om naar het fluitspel voor de kudden te luisteren? In de verdelingen van Ruben, was er veel hartonderzoek. ¹⁷ Gilead bleef aan de overkant van de Jordaan. En waarom bleef Dan bij de schepen? Aser bleef aan de kust en bleef bij zijn landingen. ¹⁸ Het volk van Zebulon riskeerde hun leven; zo ook Naftali op de hoogten van het veld. ¹⁹ "Koningen kwamen en vochten, de koningen van Kanaän streden bij Taanach, bij de wateren van Megiddo; zij namen geen buit van zilver. ²⁰ Vanuit de hemelen vochten de sterren*

Rechters

mee, vanuit hun hemelse banen vochten zij tegen Sisera. ²¹ De stroom van Kison spoelde hen weg, de oude stroom, de stroom Kison. Trek verder, mijn ziel, met kracht! ²² Toen dreunden de hoeven van de paarden—galopperend, galopperend van zijn machtige paarden. ²³ ‘Vervloek Meroz,’ zei de engel van de Heer. ‘Vervloek zijn inwoners bitter, omdat zij niet te hulp kwamen voor de Heer, te hulp voor de Heer tegen de machtigen.’

²⁴ *“Gezegend onder de vrouwen is Jaël, de vrouw van Heber de Keniet; gezegend is zij onder de vrouwen in tenten. ²⁵ Hij vroeg om water, en zij gaf hem melk; in een fijne schaal bracht zij hem wrongel. ²⁶ Haar hand reikte naar de tentpin, haar rechterhand naar de hamer van de werkmans. Zij sloeg Sisera, zij verbrijzelde zijn hoofd, zij verbrijzelde en doorboorde zijn slaap. ²⁷ Aan haar voeten zonk hij neer, hij viel; daar lag hij. Aan haar voeten zonk hij neer, hij viel; waar hij zonk, daar viel hij—levenloos.*

²⁸ *“Door het venster keek de moeder van Sisera en riep door het traliewerk, ‘Waarom duurt het zo lang voordat zijn wagen komt? Waarom is het geratel van zijn wagens vertraagd?’ ²⁹ Haar wijze dames antwoordden haar, ja, zij bleef tegen zichzelf zeggen, ³⁰ ‘Vinden en verdelen zij niet de buit: een vrouw of twee voor elke man, kleurrijke gewaden als buit voor Sisera, kleurrijke gewaden geborduurd, hoog geborduurde gewaden voor mijn nek—dit alles als buit?’ ³¹ ‘Mogen al uw vijanden zo omkomen, Heer! Maar mogen zij die U liefhebben zijn als de zon wanneer hij opkomt in zijn kracht.’*

En het land had veertig jaar vrede.

6 De Israëlieten deden wat slecht was in de ogen van de Heer, en zeven jaar lang leverde de Heer hen over in de handen van de Midianieten. ² De macht van Midian was overweldigend tegen Israël. Daarom maakten de Israëlieten voor zichzelf schuilplaatsen in bergkloven, grotten en vestingen. ³ Telkens wanneer de Israëlieten hun gewassen zaaiden, vielen de Midianieten, Amalekieten en andere oosterse volken het land binnen. ⁴ Zij sloegen hun kamp op in het land en verwoestten de gewassen tot aan Gaza, zonder enige levensmiddelen in Israël achter te laten, noch schaaap, rund, noch ezel. ⁵ Zij kwamen met hun vee

en tenten, zwermend als sprinkhanen. Hun aantallen en hun kamelen waren ontelbaar; zij vielen het land binnen om het te verwoesten. ⁶ Midian bracht Israël tot zo'n armoede dat de Israëlieten tot de Heer om hulp riepen.

⁷ Toen de Israëlieten tot de Heer riepen vanwege de onderdrukking door Midian, ⁸ zond de Heer hun een profeet, die zei: “Dit zegt de Heer, de God van Israël: ‘Ik heb jullie uit Egypte geleid, uit het huis van slavernij. ⁹ Ik heb jullie gered uit de hand van de Egyptenaren en van al jullie onderdrukkers; ik heb hen voor jullie uit verdreven en jullie hun land gegeven. ¹⁰ Ik zei tegen jullie: ‘Ik ben de Heer, jullie God; vrees de goden van de Amorieten niet, in wiens land jullie wonen.’” Maar jullie hebben niet naar mij geluisterd.”

¹¹ De engel van de Heer kwam en ging zitten onder de eik in Ofra, die toebehoorde aan Joas de Abiëzriet, waar zijn zoon Gideon tarwe aan het dorsen was in een wijnpers om het te verbergen voor de Midianieten. ¹² De engel van de Heer verscheen aan Gideon en zei: “De Heer is met je, dappere krijger.” ¹³ Gideon antwoordde: “Vergeef me, mijn heer, maar als de Heer met ons is, waarom is dit alles ons dan overkomen? Waar zijn al Zijn wonderen waarover onze voorouders ons vertelden, zeggende: ‘Heeft de Heer ons niet uit Egypte geleid?’ Maar nu heeft de Heer ons verlaten en overgeleverd aan Midian.” ¹⁴ De Heer wendde zich tot hem en zei: “Ga in de kracht die je hebt en bevrijd Israël uit de hand van Midian. Zend ik je niet?” ¹⁵ Gideon zei: “Vergeef me, mijn heer, maar hoe kan ik Israël redden? Mijn clan is de zwakste in Manasse, en ik ben de minste in mijn familie.” ¹⁶ De Heer verzekerde hem: “Ik zal met je zijn, en je zult alle Midianieten verslaan, zonder er één over te laten.” ¹⁷ Gideon antwoordde: “Als ik nu genade in uw ogen heb gevonden, geef me dan een teken dat U het werkelijk bent die met mij spreekt. ¹⁸ Vertrek alstublieft niet totdat ik terugkeer en mijn offer breng en het voor U neerzet.” En de Heer zei: “Ik zal wachten totdat je terugkeert.” ¹⁹ Gideon ging naar binnen, bereidde een geitenbokje, en van een efa meel maakte hij ongezuurd brood. Hij deed het vlees in een mand en de bouillon in een pot, en bracht ze naar buiten en bood ze aan onder de eik. ²⁰ De engel van God instrueerde hem: “Neem het vlees en het ongezuurde brood, leg ze op deze rots, en giet de

bouillon uit.” En Gideon deed zo. ²¹ Toen raakte de engel van de Heer het vlees en het ongezuurde brood aan met de punt van de staf in zijn hand, en er kwam vuur uit de rots, dat het vlees en het brood verteerde. De engel van de Heer verdween toen. ²² Toen Gideon begreep dat het de engel van de Heer was, riep hij uit: “Wee mij, Soevereine Heer! Ik heb de engel van de Heer van aangezicht tot aangezicht gezien!” ²³ Maar de Heer zei tegen hem: “Vrede zij met je; wees niet bang. Je zult niet sterven.” ²⁴ Gideon bouwde daar een altaar voor de Heer en noemde het De Heer is Vrede. Tot op de dag van vandaag staat het in Ofra van de Abiezrieten. ²⁵ Diezelfde nacht zei de Heer tegen hem: “Neem de stier van je vader en een tweede stier van zeven jaar oud, en breek het altaar van je vader voor Baäl af en hak de Asjerapool ernaast om.” ²⁶ Bouw dan een goed altaar voor de Heer, je God, op de top van deze hoogte. Gebruik het hout van de Asjerapool die je hebt omgehakt, en offer de tweede stier als brandoffer.” ²⁷ Dus nam Gideon tien van zijn dienaren en deed zoals de Heer hem had opgedragen. Maar omdat hij bang was voor zijn familie en de stadsbewoners, deed hij het 's nachts in plaats van overdag. ²⁸ 's Morgens, toen de mensen van de stad opstonden, ontdekten ze dat het altaar van Baäl was afgebroken, de Asjerapool ernaast was omgehakt en de tweede stier was geofferd op het nieuw gebouwde altaar. ²⁹ Ze vroegen elkaar: “Wie heeft dit gedaan?” Na onderzoek werd hen verteld: “Gideon, de zoon van Joas, heeft het gedaan.” ³⁰ De mensen van de stad eisten van Joas: “Breng je zoon naar buiten. Hij moet sterven omdat hij het altaar van Baäl heeft afgebroken en de Asjerapool ernaast heeft omgehakt.” ³¹ Maar Joas antwoordde de vijandige menigte: “Zullen jullie voor Baäl pleiten? Zullen jullie hem redden? Wie voor hem strijdt, zal tegen de ochtend ter dood worden gebracht! Als Baäl werkelijk een god is, laat hij zichzelf dan verdedigen wanneer iemand zijn altaar afbreekt.” ³² Dus omdat Gideon het altaar van Baäl had afgebroken, gaven ze hem de naam Jerub-Baäl, zeggende: “Laat Baäl met hem strijden.” ³³ Nu verenigden alle Midianieten, Amalekieten en andere oosterse volken zich, staken de Jordaan over en sloegen hun kamp op in de vallei van Jizreël. ³⁴ Toen kwam de Geest van de Heer over Gideon, en hij blies op een trompet, waarmee hij de Abiezrieten opriep hem te volgen. ³⁵ Hij stuurde boodschappers door

heel Manasse, hen oproepend tot de wapens, en ook naar Aser, Zebulon en Naftali, zodat zij ook optrokken om hen te ontmoeten. ³⁶ Gideon zei tegen God: “Als U van plan bent Israël door mijn hand te redden, zoals U hebt beloofd— ³⁷ zie, ik zal een wollen vlies op de dorsvloer leggen. Als er alleen dauw op het vlies is en de hele grond droog blijft, dan weet ik dat U Israël door mijn hand zult redden, zoals U hebt gezegd.” ³⁸ En zo gebeurde het. Gideon stond de volgende dag vroeg op; hij wong het vlies uit en perste de dauw eruit—een kom vol water. ³⁹ Toen zei Gideon tegen God: “Wees alstublieft niet boos op mij. Laat mij nog één verzoek doen. Sta mij nog één test toe met het vlies, maar laat dit keer het vlies droog blijven en de grond bedekt zijn met dauw.” ⁴⁰ Die nacht deed God zoals gevraagd. Alleen het vlies was droog; de hele grond was bedekt met dauw.

7 Vroeg in de ochtend sloegen Jerubbaal (dat is Gideon) en al het volk dat bij hem was hun kamp op bij de bron van Harod. Het kamp van Midian lag ten noorden van hen, bij de heuvel van Moreh in de vallei. ² De Heer zei tegen Gideon: “Je hebt te veel mensen bij je om Midian in hun handen te geven. Israël zou tegen Mij kunnen opscheppen en zeggen: ‘Mijn eigen kracht heeft mij gered.’” ³ Verkondig daarom nu in het gehoor van het volk: “Wie bang en bevend is, laat hem terugkeren en vertrekken van de berg Gilead.” Dus keerden tweeëntwintigduizend van het volk terug, maar tienduizend bleven. ⁴ De Heer zei tegen Gideon: “Het volk is nog steeds te talrijk. Breng hen naar het water, en Ik zal hen daar voor je testen. Wie Ik zeg dat met je mee zal gaan, die zal gaan; maar wie Ik zeg dat niet met je mee zal gaan, die zal niet gaan.” ⁵ Dus bracht Gideon het volk naar het water. De Heer zei tegen hem: “Scheid degenen die het water met hun tong oplikken, zoals een hond likt, van degenen die knielen om te drinken.” ⁶ Het aantal van degenen die likten, hun hand naar hun mond brengend, was driehonderd man; maar al de anderen knielden om water te drinken. ⁷ De Heer zei tegen Gideon: “Met de driehonderd mannen die likten zal Ik je redden en de Midianieten in je handen geven. Laat al de anderen terugkeren naar hun huizen.” ⁸ Dus namen de driehonderd mannen de proviand en trompetten van de anderen over. Gideon stuurde al de andere Israëlieten naar hun tenten, maar hield de

Rechters

driehonderd mannen bij zich. Het kamp van Midian lag beneden hem in de vallei.

⁹ Die nacht zei de Heer tegen Gideon: "Sta op, ga naar het kamp, want Ik heb het in je handen gegeven." ¹⁰ Als je aarzelt om aan te vallen, ga dan met je dienaar Pura naar het kamp ¹¹ en luister naar wat ze zeggen. Daarna zul je aangemoedigd worden om het kamp aan te vallen." Dus ging hij met zijn dienaar Pura naar de buitenste posten van het kamp.

¹² De Midianieten, de Amalekieten en alle mensen van het oosten lagen in de vallei, zo talrijk als sprinkhanen; hun kamelen waren ontelbaar, zo talrijk als het zand aan de oever van de zee. ¹³ Toen Gideon aankwam, vertelde een man een droom aan zijn vriend. Hij zei: "Ik had een droom: een gerstebrood rolde het kamp van Midian binnen. Het raakte de tent met zo'n kracht dat de tent omviel en instortte." ¹⁴ Zijn vriend antwoordde: "Dit kan niets anders zijn dan het zwaard van Gideon, de zoon van Joas, de Israëliet. God heeft Midian en het hele kamp in zijn handen gegeven."

¹⁵ Toen Gideon de droom en de uitleg ervan hoorde, boog hij zich neer in aanbidding. Hij keerde terug naar het kamp van Israël en riep: "Sta op! De Heer heeft het kamp van Midian in je handen gegeven." ¹⁶

Hij verdeelde de driehonderd mannen in drie groepen en plaatste trompetten en lege kruiken in de handen van hen allen, met fakkels in de kruiken.

¹⁷ Hij zei tegen hen: "Kijk naar mij en volg mijn voorbeeld. Wanneer ik de rand van het kamp bereik, doe precies zoals ik doe." ¹⁸ Wanneer ik en allen die bij mij zijn op de trompetten blazen, blaas dan ook jullie trompetten rondom het kamp en roep: 'Voor de Heer en voor Gideon!'" ¹⁹ Gideon en de honderd mannen die bij hem waren bereikten de rand van het kamp aan het begin van de middelste wacht, net nadat de wacht was gepost. Ze bliezen op hun trompetten en sloegen de kruiken die in hun handen waren stuk. ²⁰ De drie groepen bliezen op de trompetten en braken de kruiken. Met de fakkels in hun linkerhanden en de trompetten in hun rechterhanden om te blazen, riepen ze: "Een zwaard voor de Heer en voor Gideon!" ²¹ Iedere man bleef op zijn plaats rondom het kamp staan, en alle Midianieten renden, schreeuwend terwijl ze vluchtten. ²² Toen de driehonderd trompetten klonken, zette de Heer het zwaard van de een tegen de ander in het hele kamp. Het leger vluchtte naar

Beth-Sitta richting Zererah, tot aan de grens van Abel-Mehola bij Tabbath. ²³ De mannen van Israël werden opgeroepen uit Naftali, Aser en heel Manasse, en zij achtervolgden de Midianieten. ²⁴ Gideon stuurde boodschappers door het bergland van Efraim, zeggend: "Kom naar beneden tegen de Midianieten en bezet de wateren van de Jordaan voor hen tot aan Beth-Bara." Dus werden alle mannen van Efraim opgeroepen, en zij bezetten de wateren van de Jordaan tot aan Beth-Bara. ²⁵ Zij namen de twee leiders van Midian gevangen, Oreb en Zeëb. Zij doodden Oreb bij de rots van Oreb en Zeëb bij de wijnpers van Zeëb. Zij achtervolgden de Midianieten en brachten de hoofden van Oreb en Zeëb naar Gideon, die bij de Jordaan was.

8 Toen zeiden de Efraïmieten tegen Gideon: "Wat is dit voor actie die je tegen ons hebt ondernomen door ons niet te roepen toen je ten strijde trok tegen Midian?" En ze maakten hevig ruzie met hem. ² Maar hij antwoordde: "Wat heb ik bereikt vergeleken met jullie? Is de nalezing van Efraïms druiven niet beter dan de volle oogst van Abiëzer?" ³ God leverde Oreb en Zeëb, de leiders van Midian, in jullie handen. Wat kon ik doen in vergelijking met jullie?" Hierop bedaarde hun woede jegens hem.

⁴ Gideon en de driehonderd mannen die bij hem waren, uitgeput maar de achtervolging voortzettend, bereikten de Jordaan en staken over. ⁵ Hij zei tegen de mannen van Sukkot: "Geef alstublieft brood aan mijn troepen, want ze zijn moe, en ik ben Zebah en Zalmunna, de koningen van Midian, aan het achtervolgen." ⁶ Maar de leiders van Sukkot antwoordden: "Heb je Zebah en Zalmunna al in je handen, dat we brood aan je leger zouden geven?" ⁷ Gideon antwoordde: "Voor dit antwoord, wanneer de Heer Zebah en Zalmunna in mijn hand heeft overgeleverd, zal ik jullie straffen met de doornen en distels van de woestijn."

⁸ Van daar ging hij naar Pniël en deed hetzelfde verzoek, maar zij antwoordden net als de mannen van Sukkot. ⁹ Dus zei hij tegen de mannen van Pniël: "Wanneer ik veilig terugkeer, zal ik deze toren neerhalen." ¹⁰ Nu waren Zebah en Zalmunna in Karkor met ongeveer vijftienduizend mannen, al wat overbleef van de legers van de oostelijke volken; honderdtwintigduizend zwaardvechters waren gevallen. ¹¹ Gideon ging op langs de route van de

Rechters

nomaden ten oosten van Nobah en Jogbeha en viel het nietsvermoedende kamp aan. ¹² Zebah en Zalmunna vluchtten, maar hij achtervolgde en ving de twee koningen van Midian, Zebah en Zalmunna, en versloeg hun hele leger. ¹³ Gideon, de zoon van Joas, keerde toen terug van de strijd langs de opgang van Heres. ¹⁴ Hij ving een jonge man van Sukkot en ondervroeg hem, en de jongeman schreef voor hem de namen op van de zevenenzeventig leiders en oudsten van Sukkot. ¹⁵ Toen kwam Gideon naar de mannen van Sukkot en zei: "Hier zijn Zebah en Zalmunna, over wie jullie mij uitdaagden, zeggende: 'Heb je Zebah en Zalmunna al in je handen, dat we brood aan je vermoeide mannen zouden geven?'" ¹⁶ Hij nam de oudsten van de stad en strafte de mannen van Sukkot met woestijndoornen en distels. ¹⁷ Hij haalde ook de toren van Pniël neer en behandelde de mannen van de stad. ¹⁸ Toen vroeg hij Zebah en Zalmunna: "Wat voor mannen hebben jullie op Tabor gedood?" Zij antwoordden: "Mannen zoals jij, ieder met het voorkomen van een prins." ¹⁹ Gideon zei: "Dat waren mijn broers, de zonen van mijn eigen moeder. Zo waar de Heer leeft, als jullie hun leven hadden gespaard, zou ik jullie niet doden." ²⁰ Hij wendde zich tot Jether, zijn eerstgeborene, en zei: "Sta op en dood hen." Maar de jongen trok zijn zwaard niet, omdat hij bang was, omdat hij nog jong was. ²¹ Zebah en Zalmunna zeiden: "Sta zelf op en sla ons neer; want zoals de man is, zo is zijn kracht." Dus trad Gideon naar voren en doodde Zebah en Zalmunna, en nam de versierselen van de halzen van hun kamelen. ²² De Israëlieten zeiden tegen Gideon: "Leid ons—jij, je zoon en je kleinzoon—omdat je ons hebt gered uit de hand van Midian." ²³ Maar Gideon antwoordde: "Ik zal niet over jullie heersen, noch zal mijn zoon over jullie heersen. De Heer zal over jullie heersen." ²⁴ Gideon zei: "Ik heb wel één verzoek, dat ieder van jullie mij een oorring geeft van jullie aandeel in de buit." (Het was de gewoonte van de Ismaëlieten om gouden oorringen te dragen.) ²⁵ Zij antwoordden: "We zullen ze graag geven." Dus spreidden ze een kleed uit, en elke man gooide een oorring van zijn buit erop. ²⁶ Het gewicht van de gouden oorringen die hij vroeg was zeventienhonderd sikkels, exclusief de versierselen, hangers en de paarse kleding gedragen door de koningen van Midian, of de kettingen aan de halzen van hun kamelen. ²⁷ Gideon maakte van het goud

een efod, die hij in Ofra, zijn stad, plaatste. Heel Israël werd daar door afgoderij misleid, en het werd een valstrik voor Gideon en zijn familie.

²⁸ Zo werd Midian onderworpen voor de Israëlieten en stond niet meer op. Tijdens Gideons leven genoot het land veertig jaar vrede. ²⁹ Jerubbaäl, de zoon van Joas, ging terug om in zijn eigen huis te wonen. ³⁰ Hij had zeventig zonen, omdat hij veel vrouwen had. ³¹ Een zoon werd ook geboren uit zijn bijvrouw die in Sichem woonde, en hij noemde hem Abimelech. ³² Gideon, de zoon van Joas, stierf op hoge leeftijd en werd begraven in het graf van zijn vader Joas in Ofra van de Abiëzrieten. ³³ Zodra Gideon stierf, keerden de Israëlieten zich weer tot de Baäls en stelden Baäl-Berith als hun god in. ³⁴ Zij herinnerden zich de Heer, hun God, niet, die hen had gered uit de handen van al hun vijanden aan elke zijde. ³⁵ Zij toonden ook geen vriendelijkheid aan de familie van Jerubbaäl (dat is Gideon) ondanks al het goede dat hij voor Israël had gedaan.

9 Abimelech, de zoon van Jerubbaal, ging naar Sichem naar de verwanten van zijn moeder en sprak tot hen en tot de hele familie van zijn moeders vader, zeggende, ² "Spreek tot alle leiders van Sichem: 'Wat is beter voor u: dat zeventig mannen, alle zonen van Jerubbaal, over u heersen, of slechts één man?' Denk eraan, ik ben uw eigen vlees en bloed." ³ De verwanten van zijn moeder spraken al deze woorden namens hem tot de leiders van Sichem, en zij waren geneigd Abimelech te volgen, want zij zeiden: "Hij is onze verwant." ⁴ Zij gaven hem zeventig zilverstukken uit de tempel van Baäl-Berith, en daarmee huurde Abimelech waardeloze en roekeloze mannen in die zijn volgelingen werden. ⁵ Hij ging naar het huis van zijn vader in Ofra en doodde zijn broers, de zonen van Jerubbaal, zeventig mannen, op één steen. Maar Jotham, de jongste zoon van Jerubbaal, overleefde omdat hij zich verborg. ⁶ Toen verzamelden alle leiders van Sichem en Beth-Millo zich en maakten Abimelech koning bij de eik van de gedenksteen in Sichem.

⁷ Toen Jotham dit te horen kreeg, ging hij en stond op de top van de berg Gerizim en riep tot hen: "Luister naar mij, leiders van Sichem, opdat God naar u luistert." ⁸ De bomen gingen eens op weg om een koning over zichzelf aan te stellen, en zij zeiden tot de olijfboom: 'Heers over ons!' ⁹ Maar de olijfboom

Rechters

antwoordde: 'Zou ik mijn olie opgeven, waardoor zowel goden als mensen geëerd worden, om te wiiven over de bomen?' ¹⁰ Toen richtten de bomen zich tot de vijgenboom: 'Kom jij en regeer over ons!' ¹¹ Maar de vijgenboom antwoordde: 'Zou ik mijn zoetheid en mijn goede vrucht opgeven om te wiiven over de bomen?' ¹² De bomen spraken toen tot de wijnstok: 'Kom jij en regeer over ons!' ¹³ Maar de wijnstok antwoordde: 'Zou ik mijn wijn opgeven, die zowel goden als mensen verheugt, om te wiiven over de bomen?' ¹⁴ Tenslotte zeiden alle bomen tot de doornstruik: 'Kom jij en regeer over ons!' ¹⁵ De doornstruik zei tot de bomen: 'Als u mij werkelijk als koning over u zalf, kom dan en zoek beschutting in mijn schaduw; maar zo niet, laat dan vuur uit de doornstruik komen en de ceders van de Libanon verteren.' ¹⁶ "Als u nu met eerlijkheid en integriteit hebt gehandeld door Abimelech koning te maken, en als u goed hebt gehandeld met Jerubbaal en zijn huis, en hem hebt behandeld zoals hij verdiende— ¹⁷ want mijn vader heeft voor u gestreden en zijn leven gewaagd om u te redden uit de hand van Midian; ¹⁸ maar vandaag bent u opgestaan tegen het huis van mijn vader, hebt zijn zonen gedood, zeventig mannen, op één steen, en hebt Abimelech, de zoon van zijn slavin, koning gemaakt over de leiders van Sichem omdat hij uw verwant is— ¹⁹ als u vandaag met eerlijkheid en integriteit hebt gehandeld jegens Jerubbaal en zijn huis, wees dan blij met Abimelech, en moge hij ook blij zijn met u. ²⁰ Maar zo niet, laat dan vuur uit Abimelech komen en de leiders van Sichem en Beth-Millo verteren; en laat vuur uit de leiders van Sichem en Beth-Millo komen en Abimelech verteren." ²¹ Toen vluchtte Jotham, ontsnapte naar Beer, en hij woonde daar omdat hij bang was voor zijn broer Abimelech. ²² Abimelech regeerde over Israël gedurende drie jaar. ²³ Toen zond God een geest van tweedracht tussen Abimelech en de leiders van Sichem, en de leiders van Sichem handelden verraderlijk tegen Abimelech, ²⁴ zodat het geweld dat de zeventig zonen van Jerubbaal was aangedaan, gewroken zou worden, en de verantwoordelijkheid voor hun bloed zou worden gelegd op hun broer Abimelech, die hen had gedood, en op de leiders van Sichem, die hem hielpen zijn broers te vermoorden. ²⁵ De leiders van Sichem plaatsten mannen in hinderlaag tegen hem op de heuveltoppen, en zij beroofden iedereen die hen op de weg passeerde; en dit werd aan

Abimelech gerapporteerd. ²⁶ Nu kwam Gaäl, de zoon van Ebed, met zijn verwanten en trok Sichem binnen, en de leiders van Sichem stelden hun vertrouwen in hem. ²⁷ Zij gingen de velden in, verzamelden de druiven van hun wijngaarden, traden ze en hielden een feest. Zij gingen het huis van hun god binnen, aten en dronken, en vervloekten Abimelech. ²⁸ Toen zei Gaäl, de zoon van Ebed: "Wie is Abimelech, en wie is Sichem, dat wij hem zouden dienen? Is hij niet de zoon van Jerubbaal, en is Zebul niet zijn plaatsvervanger? Dien de mannen van Hamor, de vader van Sichem! Waarom zouden wij hem dienen?" ²⁹ Als dit volk maar onder mijn bevel stond! Dan zou ik hem weggagen." En hij zei tegen Abimelech: "Vergroot uw leger en kom naar buiten!" ³⁰ Toen Zebul, de leider van de stad, hoorde wat Gaäl, de zoon van Ebed, zei, werd hij zeer boos. ³¹ In het geheim stuurde hij boodschappers naar Abimelech, zeggende: "Gaäl, de zoon van Ebed, en zijn verwanten zijn naar Sichem gekomen en zetten de stad tegen u op. ³² Sta nu op, 's nachts, u en de mensen die bij u zijn, en leg een hinderlaag in het veld. ³³ In de ochtend, bij zonsopgang, val de stad aan. Wanneer hij en de mensen die bij hem zijn tegen u uitkomen, doe met hen wat u kunt." ³⁴ Dus stond Abimelech op, 's nachts, en nam met al de mensen die bij hem waren, verborgen posities in de buurt van Sichem in, in vier groepen. ³⁵ Nu ging Gaäl, de zoon van Ebed, naar buiten en stond bij de ingang van de stadspoort, net toen Abimelech en de mensen die bij hem waren uit de hinderlaag opstonden. ³⁶ Toen Gaäl hen zag, zei hij tegen Zebul: "Kijk, er komen mensen van de toppen van de bergen!" Zebul antwoordde: "U verwacht de schaduwen van de bergen met mensen." ³⁷ Maar Gaäl sprak opnieuw: "Kijk, er komen mensen van het hoogste deel van het land, en één groep komt uit de richting van de waarzeggersboom." ³⁸ Toen zei Zebul tegen hem: "Waar is nu uw grootspraak, u die zei: 'Wie is Abimelech dat wij hem zouden dienen?' Zijn dit niet de mensen die u belachelijk maakte? Ga naar buiten en vecht tegen hen!" ³⁹ Dus ging Gaäl naar buiten in het zicht van de leiders van Sichem en vocht tegen Abimelech. ⁴⁰ Abimelech achtervolgde hem, en hij vluchtte voor hem, en velen vielen gewond tot aan de ingang van de poort. ⁴¹ Abimelech bleef in Aruma, en Zebul verdreef Gaäl en zijn verwanten uit Sichem. ⁴² De volgende dag gingen de mensen de velden in, en dit werd aan

Abimelech gerapporteerd.⁴³ Dus nam hij zijn mannen, verdeelde hen in drie groepen, en zette een hinderlaag in de velden. Toen hij de mensen uit de stad zag komen, viel hij hen aan.⁴⁴ Abimelech en de groep die bij hem was stormden naar een positie bij de ingang van de stadspoort. Toen vielen de andere twee groepen degenen in de velden aan en sloegen hen neer.⁴⁵ Abimelech vocht de hele dag tegen de stad, veroverde haar, en doodde haar inwoners. Vervolgens verwoestte hij de stad en strooide er zout overheen.⁴⁶ Toen alle leiders van de toren van Sichem hiervan hoorden, gingen zij de binnenste kamer van de tempel van El-Berith binnen.⁴⁷ Aan Abimelech werd gerapporteerd dat alle leiders van de toren van Sichem zich hadden verzameld.⁴⁸ Dus ging Abimelech naar de berg Zalmon, hij en al de mensen die bij hem waren. Abimelech nam een bijl in zijn hand, hakte een tak van de bomen, tilde die op zijn schouder, en zei tegen de mensen die bij hem waren: "Wat u mij hebt zien doen, haast u en doe hetzelfde." ⁴⁹ Dus hakten alle mensen hun takken af en volgden Abimelech. Zij stapelden ze tegen de binnenste kamer en staken die in brand boven degenen binnenin, zodat alle mensen in de toren van Sichem stierven, ongeveer duizend mannen en vrouwen.⁵⁰ Abimelech ging toen naar Thebez, belegerde het, en veroverde het.⁵¹ Binnen de stad was echter een sterke toren, en alle mannen en vrouwen, samen met alle leiders van de stad, vluchtten daarheen, sloten zichzelf in, en klommen naar het dak van de toren.⁵² Abimelech ging naar de toren en viel die aan, naderde de ingang om die in brand te steken.⁵³ Maar een vrouw liet een bovenste molensteen op Abimelechs hoofd vallen, waardoor zijn schedel brak.⁵⁴ Haastig riep hij zijn jonge wapendrager en zei: "Trek uw zwaard en dood mij, zodat ze niet kunnen zeggen: 'Een vrouw doodde hem.'" Dus doorboorde de jonge man hem, en hij stierf.⁵⁵ Toen de mannen van Israël zagen dat Abimelech dood was, gingen zij ieder naar huis.⁵⁶ Zo vergold God de slechtheid die Abimelech zijn vader had aangedaan door zijn zeventig broers te vermoorden.⁵⁷ God keerde ook alle slechtheid van de mannen van Sichem op hun hoofden terug, en de vloek van Jotham, de zoon van Jerubbaal, kwam over hen.

verlossen. Hij woonde in Samir, gelegen in het bergland van Efraïm.² Hij regeerde drieëntwintig jaar over Israël, waarna hij stierf en begraven werd in Samir.³ Na hem kwam Jaïr, een Gileadiet, die tweeëntwintig jaar over Israël recht sprak.⁴ Jaïr had dertig zonen die op dertig ezels reden, en zij bezaten dertig steden in Gilead, die tot op de dag van vandaag bekend staan als Havvoth Jaïr.⁵ Na Jaïrs overlijden werd hij begraven in Kamon.

⁶ Opnieuw deden de Israëlieten wat kwaad was in de ogen van de Heer. Ze aanbaden de Baäls en de Astartes, evenals de goden van Aram, Sidon, Moab, de Ammonieten en de Filistijnen. Ze verlieten de Heer en dienden Hem niet meer.⁷ De toorn van de Heer ontbrandde tegen Israël, en Hij leverde hen over aan de Filistijnen en de Ammonieten.⁸ Dat jaar onderdrukten en verpletterden zij de Israëlieten. Achttien jaar lang onderdrukten zij alle Israëlieten ten oosten van de Jordaan in Gilead, het land van de Amorieten.⁹ De Ammonieten staken ook de Jordaan over om oorlog te voeren tegen Juda, Benjamin en het huis van Efraïm, wat Israël grote ellende bezorgde.¹⁰ De Israëlieten riepen tot de Heer en bekenden: "Wij hebben tegen U gezondigd door onze God te verlaten en de Baäls te dienen."¹¹ De Heer antwoordde de Israëlieten: "Heb Ik jullie niet gered van de Egyptenaren, de Amorieten, de Ammonieten en de Filistijnen?"¹² Toen de Sidoniërs, Amalekieten en Maonieten jullie onderdrukten, riepen jullie tot Mij, en Ik verlost jullie uit hun handen.¹³ Maar jullie hebben je van Mij afgewend en andere goden gediend; daarom zal Ik jullie niet meer redden.¹⁴ Ga en roep de goden aan die jullie gekozen hebben. Laat hen jullie redden in tijden van nood."

¹⁵ Maar de Israëlieten smeekten de Heer: "Wij hebben gezondigd. Doe met ons wat U goed dunkt, maar red ons alstublieft vandaag."¹⁶ Zij verwijderden de vreemde goden uit hun midden en dienden de Heer, en Hij kon de ellende van Israël niet langer verdragen.¹⁷ De Ammonieten werden opgeroepen en legerden zich in Gilead, terwijl de Israëlieten zich verzamelden en zich legerden in Mizpa.¹⁸ De leiders van Gilead zeiden tegen elkaar: "Wie de leiding neemt in de aanval op de Ammonieten, zal het hoofd worden van alle inwoners van Gilead."

10 Na de dood van Abimelek stond Tola, de zoon van Puah, de zoon van Dodo, een man uit de stam Issaschar, op om Israël te

11 Jefta, de Gileadiet, was een dappere krijger, maar hij was de zoon van een prostituee.

Gilead was zijn vader. ² De vrouw van Gilead baarde hem zonen, en toen zij volwassen waren, verdreven zij Jefta en zeiden: "Jij zult geen deel hebben aan onze familie-erfenis, want jij bent de zoon van een andere vrouw." ³ Dus vluchtte Jefta voor zijn broers en woonde in het land Tob, waar een groep waardeloze mannen zich om hem heen verzamelde en hem volgde. ⁴ Na enige tijd voerden de Ammonieten oorlog tegen Israël. ⁵ Toen de Ammonieten tegen Israël vochten, gingen de oudsten van Gilead om Jefta terug te halen uit het land Tob. ⁶ Zij benaderden Jefta en zeiden: "Kom en leid ons in de strijd tegen de Ammonieten." ⁷ Jefta antwoordde de oudsten van Gilead: "Hebben jullie mij niet gehaat en mij uit het huis van mijn vader verdreven? Waarom komen jullie nu naar mij toe in jullie nood?" ⁸ De oudsten van Gilead zeiden tegen Jefta: "Om deze reden zijn we nu naar je teruggekeerd, zodat je met ons kunt gaan om tegen de Ammonieten te vechten en onze leider te worden over alle inwoners van Gilead." ⁹ Jefta zei tegen hen: "Als jullie mij terugbrengen om tegen de Ammonieten te vechten en de Heer hen aan mij overlevert, zal ik dan werkelijk jullie leider zijn?" ¹⁰ De oudsten van Gilead antwoordden: "De Heer is getuige tussen ons; we zullen doen zoals je hebt gezegd." ¹¹ Dus ging Jefta met de oudsten van Gilead, en het volk maakte hem hoofd en bevelhebber over hen. Jefta herhaalde al zijn woorden voor de Heer in Mizpa. ¹² Jefta stuurde boodschappers naar de koning van de Ammonieten en vroeg: "Welke strijd is er tussen ons dat u bent gekomen om tegen mijn land te vechten?" ¹³ De koning van de Ammonieten antwoordde de boodschappers van Jefta: "Toen Israël uit Egypte kwam, namen zij mijn land in van de Arnon tot de Jabbok en de Jordaan. Geef het nu vreedzaam terug." ¹⁴ Jefta stuurde opnieuw boodschappers naar de koning van de Ammonieten, ¹⁵ en zei: "Dit is wat Jefta verklaart: Israël heeft het land van Moab of het land van de Ammonieten niet ingenomen. ¹⁶ Toen zij uit Egypte kwamen, reisde Israël door de woestijn naar de Rode Zee en vervolgens naar Kades. ¹⁷ Israël stuurde boodschappers naar de koning van Edom met het verzoek: 'Laat ons alstublieft door uw land trekken,' maar de koning van Edom wilde niet luisteren. Ze stuurden ook naar de koning van Moab,

maar hij weigerde. Dus bleef Israël in Kades. ¹⁸ Toen trokken zij door de woestijn, omzeilden Edom en Moab, en kwamen aan de oostkant van Moab, waar zij aan de andere kant van de Arnon kampeerden. Zij betraden het gebied van Moab niet, want de Arnon was de grens. ¹⁹ Israël stuurde boodschappers naar Sichon, de koning van de Amorieten, heerser van Hesbon, met het verzoek: 'Laat ons alstublieft door uw land naar onze plaats trekken.' ²⁰ Maar Sichon vertrouwde Israël niet om door zijn gebied te trekken. Hij verzamelde al zijn troepen, kampeerde bij Jahaz, en vocht tegen Israël. ²¹ De Heer, de God van Israël, leverde Sichon en al zijn volk in de handen van Israël, en zij versloegen hen. Israël nam bezit van al het land van de Amorieten die dat gebied bewoonden. ²² Zij veroverden het hele gebied van de Arnon tot de Jabbok en van de woestijn tot de Jordaan.

²³ Nu de Heer, de God van Israël, de Amorieten voor Zijn volk Israël heeft verdreven, zou u het dan moeten bezitten? ²⁴ Bezit u niet wat Kemosh, uw god, u geeft? Evenzo zullen wij bezitten wat de Heer, onze God, ons heeft gegeven. ²⁵ Bent u beter dan Balak, de zoon van Zippor, de koning van Moab? Heeft hij ooit tegen Israël gestreden of oorlog met hen gevoerd? ²⁶ Driehonderd jaar lang heeft Israël Hesbon, Aroër en de omliggende nederzettingen bezet, en alle steden langs de Arnon. Waarom heeft u ze in die tijd niet teruggevorderd? ²⁷ Ik heb u geen kwaad gedaan, maar u doet mij kwaad door oorlog tegen mij te voeren. Laat de Heer, de Rechter, vandaag beslissen over het geschil tussen de Israëlieten en de Ammonieten." ²⁸ De koning van de Ammonieten negeerde echter de boodschap die Jefta hem stuurde.

²⁹ Toen kwam de Geest van de Heer over Jefta. Hij trok door Gilead en Manasse, en door Mizpa van Gilead, en ging op tegen de Ammonieten. ³⁰ Jefta deed een gelofte aan de Heer: "Als U de Ammonieten in mijn handen levert, ³¹ dan zal wat er ook uit de deuren van mijn huis komt om mij te ontmoeten wanneer ik als overwinnaar terugkeer van de Ammonieten, van de Heer zijn, en ik zal het als een brandoffer aanbieden." ³² Jefta trok over om tegen de Ammonieten te vechten, en de Heer leverde hen in zijn handen. ³³ Hij sloeg hen neer van Aroër tot de omgeving van Minnith, twintig steden, tot aan Abel-Keramim. Zo werden de Ammonieten

Rechters

onderworpen voor de Israëlieten. ³⁴ Toen Jefta naar zijn huis in Mizpa terugkeerde, kwam zijn dochter hem tegemoet met tamboerijnen en dans. Zij was zijn enige kind; naast haar had hij geen zoon of dochter. ³⁵ Bij het zien van haar scheurde hij zijn kleren en zei: "Ach, mijn dochter! Je hebt me terneergeslagen, en je bent onder degenen die me in moeilijkheden brengen, want ik heb mijn woord aan de Heer gegeven, en ik kan het niet herroepen."

³⁶ Zij antwoordde: "Mijn vader, u hebt uw woord aan de Heer gegeven; doe met mij zoals u hebt beloofd, aangezien de Heer u heeft gewroken op uw vijanden, de Ammonieten." ³⁷ Toen zei ze tegen haar vader: "Gun mij dit verzoek: laat mij twee maanden de heuvels intrekken en treuren met mijn vriendinnen omdat ik nooit zal trouwen." ³⁸ Hij zei: "Ga." Dus stuurde hij haar weg voor twee maanden. Zij en haar vriendinnen gingen de heuvels in en treurden om haar maagdelijkheid. ³⁹ Na twee maanden keerde ze terug naar haar vader, en hij deed met haar zoals hij had beloofd. En zij was een maagd. Hieruit ontstond een gewoonte in Israël, ⁴⁰ dat elk jaar de dochters van Israël vier dagen uittrekken om de dochter van Jefta, de Gileadiet, te herdenken.

12 De mannen van Efraïm werden opgeroepen, en zij staken over naar Zafon. Zij zeiden tegen Jefta: "Waarom ben je gaan vechten tegen de Ammonieten zonder ons uit te nodigen om met je mee te gaan? We zullen je huis boven je hoofd in brand steken!" ² Jefta antwoordde: "Ik en mijn volk waren in een groot conflict met de Ammonieten, en ik heb jullie geroepen, maar jullie hebben me niet uit hun handen gered. ³ Toen ik besepte dat jullie niet zouden helpen, heb ik mijn leven gewaagd en ben ik overgestoken om tegen de Ammonieten te vechten, en de Heer gaf mij de overwinning over hen. Waarom zijn jullie dan vandaag gekomen om tegen mij te vechten?"

⁴ Jefta verzamelde toen de mannen van Gilead en vocht tegen Efraïm. De Gileadieten versloegen Efraïm omdat zij hadden gezegd: "Jullie Gileadieten zijn vluchtelingen te midden van Efraïm en Manasse." ⁵ De Gileadieten veroverden de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan die naar Efraïm leidden, en telkens als een overlevende van Efraïm zei: "Laat mij oversteken," vroegen de mannen van Gilead hem: "Ben je een Efraïmiet?" Als hij antwoordde: "Nee," ⁶ zeiden ze: "Zeg alsjeblief

'Sibbolet.'" Als hij "Sibbolet" zei, omdat hij het niet correct kon uitspreken, grepen ze hem en doodden hem bij de doorwaadbare plaatsen van de Jordaan. In die tijd vielen er tweeënveertigduizend Efraïmieten. ⁷ Jefta richtte Israël zes jaar. Toen stierf Jefta de Gileadiet en werd begraven in een stad in Gilead.

⁸ Na Jefta nam Ibzan uit Bethlehem de rol van rechter over Israël op zich. ⁹ Hij had dertig zonen en dertig dochters. Hij gaf zijn dochters in huwelijk buiten zijn clan en haalde dertig jonge vrouwen als vrouwen voor zijn zonen van buiten zijn clan. Ibzan richtte Israël zeven jaar. ¹⁰ Vervolgens stierf Ibzan en werd begraven in Bethlehem. ¹¹ Na hem richtte Elon de Zebuloniet Israël tien jaar. ¹² Elon de Zebuloniet stierf uiteindelijk en werd begraven in Ajalon in het land van Zebulon. ¹³ Na hem richtte Abdon, de zoon van Hillel, de Pirathoniet, Israël. ¹⁴ Hij had veertig zonen en dertig kleinzonen, die op zeventig ezels reden. Abdon diende acht jaar als rechter over Israël. ¹⁵ Toen stierf Abdon, de zoon van Hillel, en werd begraven in Pirathon in het land van Efraïm, in het heuvelland van de Amalekieten.

13 Opnieuw deden de Israëlieten wat kwaad was in de ogen van de Heer, en Hij leverde hen over aan de Filistijnen voor veertig jaar.

² Er was een man uit Zora, van de stam Dan, genaamd Manoach, wiens vrouw onvruchtbaar was en geen kinderen had gebaard. ³ De engel van de Heer verscheen aan haar en zei: "Je bent onvruchtbaar en kinderloos, maar je zult zwanger worden en een zoon baren. ⁴ Wees nu voorzichtig om geen wijn of sterke drank te drinken, en eet niets onreins. ⁵ Want je zult zwanger worden en een zoon baren. Geen scheermes zal zijn hoofd aanraken, want de jongen zal een Nazireeër zijn, gewijd aan God vanaf de moederschoot. Hij zal beginnen Israël te bevrijden van de Filistijnen."

⁶ De vrouw ging naar haar man en zei: "Een man van God kwam naar mij; zijn verschijning was als die van een engel van God, zeer indrukwekkend. Ik vroeg niet waar hij vandaan kwam, en hij vertelde me zijn naam niet. ⁷ Hij zei tegen mij: 'Je zult zwanger worden en een zoon baren. Drink nu geen wijn of sterke drank, en eet niets onreins, want de jongen zal een Nazireeër voor God zijn vanaf de moederschoot tot de dag van zijn dood.'" ⁸ Manoach bad tot de Heer: "Alstublieft, Heer, laat de man van

God die U hebt gezonden opnieuw komen om ons te leren hoe we de jongen moeten opvoeden die geboren zal worden." ⁹ God luisterde naar Manoach, en de engel van God kwam opnieuw naar de vrouw terwijl zij in het veld was, maar haar man Manoach was niet bij haar. ¹⁰ De vrouw haastte zich naar haar man en zei: "De man die de andere dag aan mij verscheen, is hier!" ¹¹ Manoach stond op en volgde zijn vrouw. Toen hij bij de man kwam, vroeg hij: "Bent u de man die met mijn vrouw heeft gesproken?" "Ik ben het," antwoordde hij. ¹² Manoach vroeg: "Wanneer uw woorden vervuld worden, wat zal de levenswijze en de opdracht van de jongen zijn?" ¹³ De engel van de Heer antwoordde: "Uw vrouw moet alles in acht nemen wat ik haar heb gezegd. ¹⁴ Zij mag niets van de wijnstok eten, noch wijn of sterke drank drinken, noch iets onreins eten. Zij moet alles doen wat ik haar heb opgedragen." ¹⁵ Manoach zei tegen de engel van de Heer: "Blijf alstublieft terwijl wij een geitenbokje voor u bereiden." ¹⁶ De engel van de Heer antwoordde: "Zelfs als u mij ophoudt, zal ik uw voedsel niet eten. Maar als u een brandoffer bereidt, offer het aan de Heer." Manoach beseftte niet dat het de engel van de Heer was. ¹⁷ Manoach vroeg de engel van de Heer: "Wat is uw naam, zodat wij u kunnen eren wanneer uw woord uitkomt?" ¹⁸ Hij antwoordde: "Waarom vraagt u mijn naam? Het is een mysterie." ¹⁹ Manoach nam een geitenbokje en een graanoffer en offerde ze op een rots aan de Heer. De Heer deed wonderen terwijl Manoach en zijn vrouw toekeken. ²⁰ Toen de vlam van het altaar naar de hemel opsteeg, steeg de engel van de Heer op in de vlam. Toen zij dit zagen, vielen Manoach en zijn vrouw met hun gezichten ter aarde. ²¹ Toen de engel van de Heer niet meer aan Manoach en zijn vrouw verscheen, beseftte Manoach dat het de engel van de Heer was. ²² Manoach zei tegen zijn vrouw: "Wij zullen zeker sterven, want wij hebben God gezien!" ²³ Maar zijn vrouw antwoordde: "Als de Heer ons had willen doden, zou Hij geen brandoffer en graanoffer uit onze handen hebben aangenomen, noch ons al deze dingen hebben getoond of ons dit hebben verteld." ²⁴ De vrouw baarde een zoon en noemde hem Simson. Hij groeide op, en de Heer zegende hem. ²⁵ De Geest van de Heer begon hem te roeren terwijl hij in Machane-Dan was, tussen Zora en Estaol.

14 Simson ging naar Timna en daar zag hij een jonge vrouw, een van de Filistijnen. ² Bij zijn terugkeer vertelde hij zijn vader en moeder: "Ik heb een vrouw gezien in Timna van de Filistijnen; regel nu dat zij mijn vrouw wordt." ³ Zijn vader en moeder vroegen hem: "Is er geen geschikte vrouw onder je eigen verwanten of onder ons volk, dat je naar de onbesneden Filistijnen moet gaan voor een vrouw?" Maar Simson drong aan bij zijn vader: "Haal haar voor mij, want zij bevalt mij." ⁴ Zijn ouders waren zich er niet van bewust dat dit van de Heer kwam, die een aanleiding zocht om tegen de Filistijnen op te treden, omdat zij op dat moment over Israël heersten.

⁵ Simson ging naar Timna met zijn vader en moeder. Toen ze de wijngaarden van Timna naderden, kwam er een jonge leeuw brullend op hem af. ⁶ De Geest van de Heer kwam krachtig over hem, en hij scheurde de leeuw met zijn blote handen in stukken, zoals men een jonge geit zou scheuren. Hij vertelde zijn vader of moeder niet wat hij had gedaan. ⁷ Hij ging naar beneden en sprak met de vrouw, en zij beviel Simson. ⁸ Enige tijd later, toen hij terugkeerde om met haar te trouwen, wendde hij zich af om naar het karkas van de leeuw te kijken, en zag een zwerm bijen en wat honing erin. ⁹ Hij schepte de honing met zijn handen uit en at ervan terwijl hij verder ging. Toen hij zich weer bij zijn ouders voegde, gaf hij hun wat en zij aten ervan, maar hij onthulde niet dat hij de honing uit het karkas van de leeuw had genomen. ¹⁰ Zijn vader ging naar beneden om de vrouw te zien, en Simson hield daar een feest, zoals gebruikelijk was voor jonge mannen. ¹¹ Toen de mensen hem zagen, kozen ze dertig metgezellen om bij hem te zijn. ¹² Simson zei tegen hen: "Laat mij jullie een raadsel voorleggen. Als jullie het binnen de zeven dagen van het feest kunnen oplossen, zal ik jullie dertig linnen kledingstukken en dertig stel kleren geven. ¹³ Maar als jullie het niet kunnen oplossen, moeten jullie mij dertig linnen kledingstukken en dertig stel kleren geven." Ze antwoordden: "Vertel ons je raadsel, zodat we het kunnen horen." ¹⁴ Hij zei,

"Uit de eter kwam iets te eten, uit de sterke kwam iets zoets."

Drie dagen lang konden ze het raadsel niet oplossen. ¹⁵ Op de vierde dag zeiden ze tegen Simsons vrouw: "Overreed je man om het raadsel voor ons uit te leggen, anders zullen we jou en het

Rechters

huis van je vader verbranden. Heb je ons hier uitgenodigd om ons te verarmen?" ¹⁶ Simsons vrouw huilde voor hem en zei: "Je haat me! Je houdt niet van me. Je hebt mijn volk een raadsel gegeven, maar je hebt mij het antwoord niet verteld." Hij antwoordde: "Ik heb het zelfs mijn vader of moeder niet verteld, waarom zou ik het jou vertellen?" ¹⁷ Ze huilde de hele zeven dagen van het feest. Op de zevende dag vertelde hij het haar uiteindelijk omdat ze zo hard op hem aandrong. Ze legde het raadsel toen uit aan haar volk. ¹⁸ Voor zonsondergang op de zevende dag zeiden de mannen van de stad tegen hem,

"Wat is zoeter dan honing? Wat is sterker dan een leeuw?"

Simson antwoordde,

"Als jullie niet met mijn koe hadden geploegd, zouden jullie mijn raadsel niet hebben opgelost."

¹⁹ Toen kwam de Geest van de Heer krachtig over hem. Hij ging naar Askelon, sloeg dertig mannen neer, nam hun bezittingen en gaf hun kleren aan degenen die het raadsel hadden opgelost. Brandend van woede keerde hij terug naar het huis van zijn vader. ²⁰ Simsons vrouw werd gegeven aan een van zijn metgezellen die bij het feest aanwezig was geweest.

15 Na enige tijd, tijdens de tarweoogst, ging Simson op bezoek bij zijn vrouw en bracht een jonge geit mee. Hij zei: "Ik zal naar de kamer van mijn vrouw gaan." Maar haar vader liet hem niet binnen. ² Haar vader zei: "Ik was er zeker van dat je haar verachtte, dus ik heb haar aan je metgezel gegeven. Is haar jongere zus niet mooier? Je mag haar in plaats daarvan hebben." ³ Simson antwoordde hun: "Deze keer zal ik zonder blaam zijn wanneer ik de Filistijnen kwaad doe."

⁴ Dus ging Simson en ving driehonderd vossen, en nam fakkels, waarbij hij de vossen staart aan staart in paren bond en een fakkel tussen elk paar staarten plaatste. ⁵ Hij stak de fakkels aan en liet de vossen los in het staande graan van de Filistijnen, waarbij hij zowel de schoven als het staande graan verbrandde, evenals de wijngaarden en olijfgaarden. ⁶ Toen de Filistijnen vroegen: "Wie heeft dit gedaan?" werden ze geïnformeerd: "Simson, de schoonzoon van de Timniet, omdat zijn vrouw aan zijn metgezel was

gegeven." Dus gingen de Filistijnen op en verbrandden haar en haar vader met vuur. ⁷ Simson zei tegen hen: "Aangezien jullie op deze manier hebben gehandeld, zal ik niet ophouden totdat ik mijn wraak op jullie heb genomen." ⁸ Hij viel hen aan met grote felheid en slachtte velen af. Toen ging hij naar beneden en verbleef in een grot in de rots van Etam. ⁹ De Filistijnen trokken op en sloegen hun kamp op in Juda, zich verspreidend nabij Lechi. ¹⁰ De mannen van Juda vroegen: "Waarom zijn jullie tegen ons opgekomen?" Zij antwoordden: "Wij zijn gekomen om Simson gevangen te nemen, om hem te doen zoals hij ons heeft gedaan." ¹¹ Toen gingen drieduizend mannen van Juda naar de grot in de rots van Etam en zeiden tegen Simson: "Besef je niet dat de Filistijnen over ons heersen? Wat heb je ons aangedaan?" Hij antwoordde: "Ik heb hen gedaan zoals zij mij hebben gedaan." ¹² Zij zeiden tegen hem: "Wij zijn gekomen om je te binden en je over te leveren aan de Filistijnen." Simson zei: "Zweer me dat jullie me niet zelf zullen doden." ¹³ Zij antwoordden: "Wij stemmen toe; we zullen je alleen binden en je aan hen overleveren. We zullen je niet doden." Dus bonden ze hem met twee nieuwe touwen en leidden hem omhoog van de rots. ¹⁴ Toen hij Lechi naderde, kwamen de Filistijnen schreeuwend naar hem toe. De Geest van de Heer kwam krachtig over hem, en de touwen om zijn armen werden als verschoeid vlas, en de boeien vielen van zijn handen. ¹⁵ Hij vond een verse ezelskaak, strekte zijn hand uit, nam die en doodde er duizend man mee. ¹⁶ Toen verklaarde Simson: "Met een ezelskaak heb ik hopen op hopen gemaakt; met een ezelskaak heb ik duizend man gedood." ¹⁷ Toen hij klaar was met spreken, wierp hij de kaak weg, en hij noemde de plaats Ramath Lechi. ¹⁸ Voelend zeer dorstig, riep hij de Heer aan en zei: "U hebt deze grote overwinning aan uw dienaar geschonken. Moet ik nu sterven van dorst en in de handen van de onbesnedenen vallen?" ¹⁹ Toen opende God de holte in Lechi, en er stroomde water uit. Toen Simson dronk, keerde zijn kracht terug en werd hij verkwikt. Dus werd de bron en Hakkore genoemd, en die blijft tot op de dag van vandaag in Lechi. ²⁰ Simson richtte Israël twintig jaar in de dagen van de Filistijnen.

16 Simson ging naar Gaza en zag daar een prostituee, en hij bracht de nacht met haar door. ² De mensen van Gaza werden

Rechters

geinformeerd: "Simson is hier." Ze omsingelden de plaats en lagen de hele nacht in stilte bij de stadspoort op de loer, zeggend: "Bij het ochtendgloren zullen we hem doden." ³ Simson bleef liggen tot middernacht, en toen stond hij op en greep de deuren van de stadspoort met de twee posten, en rukte ze los, met grendel en al. Hij legde ze op zijn schouders en droeg ze naar de top van de heuvel tegenover Hebron. ⁴ Enige tijd later werd hij verliefd op een vrouw in het dal van Sorek, genaamd Delila. ⁵ De leiders van de Filistijnen kwamen naar haar toe en zeiden: "Verleid hem om de bron van zijn grote kracht te onthullen en hoe we hem kunnen overmeesteren, zodat we hem kunnen binden en onderwerpen. Ieder van ons zal je elfhonderd zilverstukken geven." ⁶ Delila vroeg Simson: "Vertel me alsjeblieft het geheim van je grote kracht en hoe je gebonden en overwonnen kunt worden." ⁷ Simson vertelde haar: "Als iemand me bindt met zeven verse pezen die niet gedroogd zijn, zal ik zo zwak worden als ieder ander mens." ⁸ De leiders van de Filistijnen brachten haar zeven verse pezen die niet gedroogd waren, en zij bond hem ermee. ⁹ Met mannen verborgen in de kamer, riep ze uit: "Simson, de Filistijnen zijn over je!" Maar hij brak de pezen zo gemakkelijk als een stuk touw dat bij een vlam breekt. Dus het geheim van zijn kracht werd niet ontdekt. ¹⁰ Delila zei tegen Simson: "Je hebt me voor de gek gehouden en tegen me gelogen. Vertel me nu hoe je gebonden kunt worden." ¹¹ Hij antwoordde: "Als iemand me stevig bindt met nieuwe touwen die nooit gebruikt zijn, zal ik zo zwak worden als ieder ander mens." ¹² Dus nam Delila nieuwe touwen en bond hem ermee. Toen, met mannen verborgen in de kamer, riep ze uit: "Simson, de Filistijnen zijn over je!" Maar hij brak de touwen van zijn armen als draden. ¹³ Delila zei tegen Simson: "Al die tijd heb je me voor de gek gehouden en tegen me gelogen. Vertel me hoe je gebonden kunt worden." Hij zei: "Als je de zeven lokken van mijn haar in het weefsel op het weefgetouw weeft en het vastzet met de pin, zal ik zo zwak worden als ieder ander mens." Dus terwijl hij sliep, weefde Delila de zeven lokken van zijn haar in het weefsel. ¹⁴ En ze zette het vast met de pin en riep uit: "Simson, de Filistijnen zijn over je!" Hij ontwaakte uit zijn slaap en trok de pin en het weefgetouw, met het weefsel, eruit. ¹⁵ Toen zei ze tegen hem: "Hoe kun je zeggen: 'Ik hou van je,' als je je niet aan mij toevertrouwt? Dit is de derde keer dat

je me voor de gek hebt gehouden en me het geheim van je grote kracht niet hebt verteld." ¹⁶ Met aanhoudend gezeur drong ze dag na dag bij hem aan totdat hij er doodmoe van werd. ¹⁷ Dus onthulde hij haar alles. "Er is nooit een scheermes over mijn hoofd gegaan," zei hij, "want ik ben een Nazireër, gewijd aan God vanaf de schoot van mijn moeder. Als mijn hoofd geschoren zou worden, zou mijn kracht me verlaten, en zou ik zo zwak worden als ieder ander mens." ¹⁸ Toen Delila beseftte dat hij haar alles had verteld, stuurde ze een bericht naar de leiders van de Filistijnen: "Kom nog een keer terug; hij heeft me alles onthuld." Dus de leiders keerden terug met het zilver in hun handen. ¹⁹ Ze wiegde hem in slaap op haar schoot en riep een man om de zeven lokken van zijn haar af te scheren. Zo begon ze hem te onderwerpen, en zijn kracht verliet hem. ²⁰ Ze riep uit: "Simson, de Filistijnen zijn over je!" Hij ontwaakte en dacht: "Ik zal naar buiten gaan zoals voorheen en mezelf bevrijden." Maar hij realiseerde zich niet dat de Heer van hem was geweken. ²¹ De Filistijnen grepen hem, staken zijn ogen uit, en brachten hem naar Gaza. Ze bonden hem met bronzen boeien en zetten hem aan het malen van graan in de gevangenis.

²² Echter, het haar op zijn hoofd begon weer te groeien nadat het was geschoren. ²³ De leiders van de Filistijnen verzamelden zich om een groot offer te brengen aan Dagon, hun god, en om te vieren, zeggend: "Onze god heeft Simson, onze vijand, in onze handen gegeven." ²⁴ Toen de mensen hem zagen, prezen ze hun god, zeggend: "Onze god heeft onze vijand in onze handen gegeven, degene die ons land verwoestte en velen van ons doodde." ²⁵ Terwijl ze in een vrolijke stemming waren, riepen ze om Simson om hen te vermaken. Dus brachten ze hem uit de gevangenis, en hij trad voor hen op. Ze plaatsten hem tussen de pilaren. ²⁶ Simson zei tegen de dienaar die zijn hand vasthield: "Plaats me waar ik de pilaren kan voelen die de tempel ondersteunen, zodat ik ertegen kan leunen." ²⁷ De tempel was vol met mannen en vrouwen, en alle leiders van de Filistijnen waren daar. Op het dak waren ongeveer drieduizend mannen en vrouwen die naar Simson keken terwijl hij optrad. ²⁸ Toen bad Simson tot de Heer: "Soevereine Heer, herinner U mij. Alstublieft, God, versterk mij nog één keer, zodat ik met één slag wraak kan nemen op de Filistijnen voor mijn twee ogen." ²⁹ Simson reikte naar de twee centrale

pilaren waarop de tempel stond, en zette zich schrap tegen hen, zijn rechterhand op de ene en zijn linkerhand op de andere. ³⁰ Simson zei: "Laat mij sterven met de Filistijnen!" Hij duwde met al zijn kracht, en de tempel stortte in op de leiders en alle mensen erin. Zo doodde hij meer in zijn dood dan hij tijdens zijn leven had gedaan. ³¹ Toen kwamen zijn broers en de hele familie van zijn vader naar beneden om hem op te halen. Ze namen hem mee en begroeven hem tussen Zora en Estaol in het graf van zijn vader Manoach. Hij had twintig jaar lang Israël geoordeeld.

17 Er was een man genaamd Micha uit het bergland van Efraïm. ² Hij zei tegen zijn moeder: "De elfhonderd zilverstukken die van u zijn gestolen, waarover u een vloek uitsprak en die ik hoorde, zie, ik heb het zilver; ik nam het." Zijn moeder antwoordde: "Gezegend zij mijn zoon door de Heer." ³ Hij gaf de elfhonderd zilverstukken terug aan zijn moeder, en zij zei: "Ik wijd mijn zilver plechtig aan de Heer voor mijn zoon om een gesneden beeld en een gegoten beeld te maken; ik zal het aan u teruggeven." ⁴ Nadat hij het zilver aan zijn moeder had teruggegeven, nam zij tweehonderd zilverstukken en gaf die aan een zilversmid, die ze maakte tot een gesneden beeld en een gegoten beeld, die in Micha's huis werden geplaatst. ⁵ Micha had een heilighdom, en hij maakte een efod en enkele huisgoden, en hij wijdde een van zijn zonen om zijn priester te worden. ⁶ In die tijd was er geen koning in Israël, en iedereen handelde naar eigen inzicht.

⁷ Er was een jonge man uit Bethlehem in Juda, van de familie van Juda, die een Leviet was, en hij verbleef daar. ⁸ Hij verliet de stad Bethlehem in Juda om een verblijfplaats te zoeken, en op zijn reis kwam hij in het bergland van Efraïm, bij het huis van Micha. ⁹ Micha vroeg hem: "Waar kom je vandaan?" Hij antwoordde: "Ik ben een Leviet uit Bethlehem in Juda, en ik ben op zoek naar een verblijfplaats." ¹⁰ Micha zei tegen hem: "Blijf bij mij en wees een vader en priester voor mij, en ik zal je tien zilverstukken per jaar geven, kleding en je voedsel." Dus ging de Leviet naar binnen. ¹¹ De Leviet stemde ermee in om bij Micha te wonen, en de jonge man werd als een van zijn zonen voor hem. ¹² Micha stelde de Leviet aan, en de jonge man diende als zijn priester en woonde in Micha's huis. ¹³ Micha zei: "Nu weet ik dat

de Heer mij goed zal doen, omdat ik een Leviet als priester heb."

18 In die dagen had Israël geen koning, en de stam van de Danieten was op zoek naar een eigen gebied om zich te vestigen, want tot op dat moment was hun geen erfdeel toegewezen onder de stammen van Israël. ² Dus stuurden de Danieten uit hun clan vijf bekwame mannen uit Zora en Estaol om het land te verkennen en te onderzoeken. Ze gaven hen de opdracht: "Ga en verken het land." Toen ze het bergland van Efraïm bereikten, kwamen ze bij het huis van Micha en bleven daar overnachten. ³ Toen ze het huis van Micha naderden, herkenden ze de stem van de jonge Leviet en wendden zich tot hem om met hem te spreken, en vroegen: "Wie heeft jou hier gebracht? Wat doe je op deze plek? Wat heb je hier?" ⁴ Hij antwoordde: "Dit is wat Micha voor mij heeft gedaan: hij heeft mij ingehuurd, en ik ben zijn priester geworden." ⁵ Toen zeiden ze tegen hem: "Vraag alstublieft God of onze reis succesvol zal zijn." ⁶ De priester zei tegen hen: "Ga in vrede; uw reis heeft de goedkeuring van de Heer."

⁷ Dus vertrokken de vijf mannen en kwamen aan in Laïs, waar ze zagen dat de mensen in veiligheid leefden, op de manier van de Sidoniërs, vreedzaam en nietsvermoedend. Hun land ontbrak niets en was welvarend. Ze waren ver van de Sidoniërs en hadden geen omgang met iemand anders. ⁸ Toen ze terugkeerden naar hun broeders in Zora en Estaol, vroegen hun mede-Danieten hen: "Wat is jullie verslag?" ⁹ Ze antwoordden: "Laten we optrekken en hen aanvallen, want we hebben het land gezien, en het is zeer goed. Waarom aarzelen jullie? Wacht niet langer om het land in bezit te nemen." ¹⁰ Wanneer jullie aankomen, zullen jullie een nietsvermoedend volk vinden en een ruim land dat God in jullie handen heeft gegeven, een plek waar niets op aarde ontbreekt." ¹¹ Toen vertrokken zeshonderd mannen van de Danieten, gewapend voor de strijd, uit Zora en Estaol. ¹² Op hun reis sloegen ze hun kamp op nabij Kirjat-Jearim in Juda. Daarom wordt de plaats tot op de dag van vandaag Mahane-Dan genoemd, gelegen ten westen van Kirjat-Jearim. ¹³ Van daaruit gingen ze verder naar het bergland van Efraïm en kwamen bij het huis van Micha. ¹⁴ Toen zeiden de vijf mannen die het land van Laïs hadden verkend tegen hun verwanten: "Weten jullie dat in deze huizen een

efod, enkele huisgoden en een gesneden beeld met zilver overtrokken zijn? Nu weten jullie wat te doen."

¹⁵ Dus wendden ze zich af en gingen naar het huis van de jonge Leviet bij Micha's plaats en begroetten hem. ¹⁶ De zeshonderd Daniëten, klaar voor de strijd, stonden bij de ingang van de poort. ¹⁷ De vijf mannen die het land hadden verkend, gingen naar binnen en namen het gesneden beeld, de efod, de huisgoden en het gegoten metalen beeld, terwijl de priester en de zeshonderd gewapende mannen bij de ingang van de poort stonden. ¹⁸ Toen deze mannen het huis van Micha binnengingen en het gesneden beeld, de efod, de huisgoden en het gegoten metalen beeld meenamen, vroeg de priester hen: "Wat doen jullie?" ¹⁹ Ze antwoordden: "Wees stil; leg je hand op je mond en kom met ons mee, en wees een vader en priester voor ons. Is het beter voor jou om priester te zijn voor het huishouden van één man, of voor een stam en clan in Israël?" ²⁰ De priester was verheugd. Hij nam de efod, de huisgoden en het gesneden beeld en ging met de mensen mee. ²¹ Ze plaatsten hun kinderen, vee en bezittingen voor zich en vertrokken. ²² Toen ze een eind van Micha's huis waren, verzamelden de mannen die dicht bij Micha's huis woonden zich en haalden de Daniëten in. ²³ Terwijl ze hen achterna schreeuwden, keerden de Daniëten zich om en zeiden tegen Micha: "Wat is er met je aan de hand dat je je mannen hebt opgeroepen om te vechten?" ²⁴ Hij antwoordde: "Jullie hebben de goden die ik gemaakt heb en mijn priester meegenomen, en zijn weggegaan. Wat heb ik nog meer? Hoe kunnen jullie vragen: 'Wat is er met je aan de hand?'" ²⁵ De Daniëten zeiden tegen hem: "Verhef je stem niet tegen ons, anders kunnen er woeste mannen op je afkomen, en jij en je familie zullen je leven verliezen." ²⁶ Dus gingen de Daniëten hun weg, en toen Micha zag dat ze te sterk voor hem waren, keerde hij terug naar huis. ²⁷ Ze namen wat Micha had gemaakt en zijn priester en gingen verder naar Laïs, naar een volk dat in vrede en veiligheid leefde. Ze vielen hen aan met het zwaard en verbrandden hun stad. ²⁸ Er was niemand om hen te redden omdat ze ver van Sidon woonden en geen omgang met iemand anders hadden. De stad lag in een vallei nabij Beth-Rechob. De Daniëten herbouwden de stad en vestigden zich daar. ²⁹ Ze noemden het Dan, naar hun voorvader Dan, die aan Israël was geboren, hoewel de stad vroeger Laïs heette. ³⁰ De Daniëten

richtten voor zichzelf het gesneden beeld op, en Jonathan, de zoon van Gersom, de zoon van Mozes, en zijn zonen waren priesters voor de stam van Dan tot de tijd van de ballingschap van het land. ³¹ Ze bleven het gesneden beeld gebruiken dat Micha had gemaakt, al die tijd dat het huis van God in Silo was.

19

In die dagen had Israël geen koning. Een zekere Leviet die in een afgelegen deel van het bergland van Efraïm woonde, nam een bijvrouw uit Bethlehem in Juda. ² Echter, de bijvrouw was hem ontrouw en verliet hem, en keerde terug naar het huis van haar vader in Bethlehem, Juda, waar ze vier maanden verbleef. ³ Haar man ging toen op weg om haar over te halen terug te keren, en sprak vriendelijk tot haar. Hij nam zijn dienaar en twee ezels met zich mee. Zij bracht hem in het huis van haar vader, en haar vader was blij hem te zien. ⁴ De vader van de vrouw drong er bij hem op aan te blijven, dus bleef hij drie dagen bij hem, etend, drinkend en daar overnachtend. ⁵ Op de vierde dag stonden ze vroeg op, en hij maakte zich klaar om te vertrekken. Maar de vader van de vrouw zei tegen zijn schoonzoon: "Eet iets om jezelf te verfrissen, en dan kun je gaan." ⁶ Dus gingen de twee zitten om samen te eten en te drinken. De vader van de vrouw zei: "Blijf alsjeblieft nog een nacht en geniet." ⁷ Toen de man opstond om te vertrekken, haalde zijn schoonvader hem over, en hij bleef nog een nacht.

⁸ Op de vijfde dag stond hij vroeg op om te vertrekken, maar de vader van de vrouw zei: "Versterk jezelf alsjeblieft en wacht tot de middag." Dus aten de twee samen. ⁹ Toen de man, samen met zijn bijvrouw en dienaar, opstond om te vertrekken, zei zijn schoonvader: "Kijk, de dag is bijna voorbij. Blijf hier de nacht; geniet. Morgenochtend kun je vroeg opstaan en op weg naar huis gaan." ¹⁰ Maar de man wilde niet nog een nacht blijven, dus vertrok hij en reisde richting Jebus (dat is Jeruzalem), met zijn twee gezadelde ezels en zijn bijvrouw. ¹¹ Toen ze Jebus naderden, was de dag bijna voorbij. De dienaar zei tegen zijn meester: "Laten we deze stad van de Jebusieten binnengaan en hier de nacht doorbrengen." ¹² Zijn meester antwoordde: "We zullen niet afslaan naar een stad van vreemdelingen die geen Israëlieten zijn. We zullen doorgaan naar Gibeā." ¹³ Hij voegde eraan toe: "Kom, laten we proberen Gibeā of Rama te bereiken en daar de nacht door te brengen." ¹⁴ Dus vervolgden ze hun

Rechters

weg, en de zon ging onder toen ze Gibeā in Benjamin naderden.¹⁵ Ze stopten om de nacht door te brengen in Gibeā. Ze zaten op het stadsplein, maar niemand bood hen gastvrijheid aan.¹⁶ Die avond kwam een oude man van zijn werk op het veld. Hij was uit het bergland van Efraïm en woonde in Gibeā, hoewel de mensen daar Benjaminiten waren.¹⁷ Toen hij de reiziger op het stadsplein zag, vroeg de oude man: "Waar ga je heen en waar kom je vandaan?"¹⁸ Hij antwoordde: "We reizen van Bethlehem in Juda naar een afgelegen gebied in het bergland van Efraïm, waar ik woon. Ik ben naar Bethlehem geweest, en nu ga ik naar het huis van de Heer. Niemand heeft ons voor de nacht opgenomen.¹⁹ We hebben stro en voer voor onze ezels, en brood en wijn voor onszelf, uw dienaren—ik, de vrouw, en de jonge man bij ons. We komen niets tekort." ²⁰ De oude man zei: "U bent welkom in mijn huis. Laat mij voor al uw behoeften zorgen. Blijf alleen niet de nacht op het plein." ²¹ Dus nam hij hem mee naar zijn huis en voedde zijn ezels. Nadat ze hun voeten hadden gewassen, aten en dronken ze. ²² Terwijl ze zich vermaakten, omsingelden enkele slechte mannen van de stad het huis. Ze bonsden op de deur en riepen naar de oude man: "Breng de man die in uw huis is gekomen naar buiten, zodat we gemeenschap met hem kunnen hebben." ²³ De eigenaar van het huis ging naar buiten en zei: "Nee, mijn broeders, pleeg zo'n slechte daad niet. Aangezien deze man mijn gast is, doe deze verachtelijke daad niet." ²⁴ Kijk, hier is mijn maagdelijke dochter en zijn bijvrouw. Ik zal hen nu naar buiten brengen. Doe met hen wat u wilt, maar pleeg deze verachtelijke daad niet tegen deze man." ²⁵ Maar de mannen wilden niet naar hem luisteren. Dus nam de man zijn bijvrouw en stuurde haar naar buiten naar hen. Ze verkrachtten haar en misbruikten haar de hele nacht, en bij het aanbreken van de dag lieten ze haar gaan. ²⁶ Toen de dag begon te dagen, keerde de vrouw terug naar het huis waar haar meester verbleef, viel neer bij de deur, en lag daar tot het daglicht. ²⁷ Toen haar meester 's morgens opstond, de deur opende en naar buiten stapte om zijn weg te vervolgen, vond hij zijn bijvrouw liggend bij de deuropening van het huis, met haar handen op de drempel. ²⁸ Hij zei tegen haar: "Sta op; laten we gaan." Maar er kwam geen antwoord. Hij zette haar op zijn ezel en vertrok naar huis. ²⁹ Toen hij thuis kwam, nam hij een mes en

sneed zijn bijvrouw, lid voor lid, in twaalf stukken, en stuurde ze door het hele gebied van Israël. ³⁰ Iedereen die het zag, zei: "Zoiets is nog nooit gezien of gedaan, niet sinds de Israëlieten uit Egypte zijn gekomen. Overweeg het, maak een plan, en spreek je uit!"

20 Toen kwamen alle Israëlieten, van Dan tot Berseba, inclusief het land van Gilead, bijeen als één vergadering voor de Heer in Mizpa. ² De leiders van alle stammen van Israël namen hun plaatsen in in de vergadering van Gods volk, bestaande uit vierhonderdduizend soldaten te voet, gewapend met zwaarden. ³ (De Benjaminiten hoorden dat de Israëlieten zich in Mizpa hadden verzameld.) De Israëlieten vroegen: "Leg ons uit hoe deze goddeloosheid heeft plaatsgevonden." ⁴ De Leviet, de man van de vermoorde vrouw, antwoordde: "Mijn bijvrouw en ik kwamen naar Gibeā in Benjamin om daar de nacht door te brengen. ⁵ De mannen van Gibeā kwamen tegen mij in opstand en omsingelden het huis 's nachts, met de bedoeling mij te doden. Ze hebben mijn bijvrouw verkracht, en zij stierf. ⁶ Ik nam mijn bijvrouw, sneed haar in stukken en stuurde ze door heel het grondgebied van Israël, want zij hebben een schandelijke en verachtelijke daad in Israël begaan. ⁷ Nu, alle Israëlieten, geef hier uw oordeel en advies."

⁸ Alle mensen stonden als één op en zeiden: "Geen van ons zal terugkeren naar zijn tent of huis. ⁹ Dit is wat we met Gibeā zullen doen: we zullen loten trekken om te beslissen hoe we het zullen aanvallen. ¹⁰ We zullen tien mannen uit elke honderd van alle stammen van Israël nemen, en honderd uit duizend, en duizend uit tienduizend, om voorraden voor het leger te leveren. Wanneer het leger in Gibeā in Benjamin aankomt, zullen zij hen straffen voor de verachtelijke daad die in Israël is begaan." ¹¹ Dus verenigden alle mannen van Israël zich als één tegen de stad. ¹² De stammen van Israël stuurden boodschappers door de stam van Benjamin, zeggende: "Wat is deze goddeloosheid die onder u heeft plaatsgevonden? ¹³ Lever nu die goddeloze mannen van Gibeā uit, zodat we hen ter dood kunnen brengen en het kwaad uit Israël kunnen verwijderen." Maar de Benjaminiten weigerden naar hun mede-Israëlieten te luisteren. ¹⁴ In plaats daarvan verzamelden de Benjaminiten zich uit hun steden naar Gibeā om tegen de Israëlieten te

Rechters

vechten.¹⁵ Die dag mobiliseerden de Benjaminieten zesentwintigduizend zwaardvechters uit hun steden, exclusief zevenhonderd uitgekozen mannen uit Gibeā.¹⁶ Onder al deze soldaten waren zevenhonderd geselecteerde troepen, linkshandig, elk in staat om een steen op een haar te slingeren zonder te missen.¹⁷ De Israëlieten, exclusief Benjamin, brachten vierhonderdduizend zwaardvechters bijeen, allen gereed voor de strijd.¹⁸ De Israëlieten gingen naar Bethel en vroegen God: "Wie zal als eerste ten strijde trekken tegen de Benjaminieten?" De Heer antwoordde: "Juda zal als eerste gaan."¹⁹ De volgende ochtend stonden de Israëlieten op en sloegen hun kamp op nabij Gibeā.²⁰ De Israëlieten rukten op om tegen de Benjaminieten te vechten en namen slagposities in tegen hen bij Gibeā.²¹ De Benjaminieten kwamen uit Gibeā en sloegen die dag tweeëntwintigduizend Israëlieten neer op het slagveld.²² Maar de Israëlieten moedigden elkaar aan en namen hun posities opnieuw in zoals op de eerste dag.²³ De Israëlieten gingen omhoog en weenden voor de Heer tot de avond, en vroegen de Heer: "Zullen we opnieuw optrekken om tegen de Benjaminieten, onze broeders, te vechten?" De Heer antwoordde: "Trek tegen hen op."²⁴ De Israëlieten naderden de Benjaminieten op de tweede dag.²⁵ Deze keer kwamen de Benjaminieten uit Gibeā en doodden nog eens achttienduizend Israëlieten, allen gewapend met zwaarden.²⁶ Toen gingen alle Israëlieten, het hele leger, naar Bethel, waar ze huilend voor de Heer zaten. Ze vastten die dag tot de avond en brachten brandoffers en vredeoffers aan de Heer.²⁷ De Israëlieten raadpleegden de Heer. (In die dagen was de ark van het verbond van God daar,²⁸ met Pinehas, de zoon van Eleazar, de zoon van Aäron, die ervoor diende.) Ze vroegen: "Zullen we opnieuw optrekken om tegen de Benjaminieten, onze broeders, te vechten, of moeten we ophouden?" De Heer antwoordde: "Ga, want morgen zal ik hen in uw handen geven."²⁹ Toen zette Israël mannen in hinderlaag rondom Gibeā.³⁰ Op de derde dag trokken de Israëlieten op tegen de Benjaminieten en namen posities in tegen Gibeā zoals voorheen.³¹ De Benjaminieten kwamen hen tegemoet en werden van de stad weggelokt. Ze begonnen slachtoffers toe te brengen aan de Israëlieten zoals bij eerdere gelegenheden, ongeveer dertig mannen vielen in het open veld en op de wegen—één leidend naar Bethel

en de ander naar Gibeā.³² De Benjaminieten dachten: "We verslaan hen zoals voorheen," maar de Israëlieten zeiden: "Laten we ons terugtrekken en hen van de stad naar de wegen lokken."³³ Alle mannen van Israël bewogen zich van hun posities en namen posities in bij Baäl-Tamar, en de hinderlaag van de Israëlieten stormde uit Maäre-Geva.³⁴ Tienduizend van Israëls uitgekozen mannen voerden een frontale aanval uit op Gibeā. De strijd was hevig, en de Benjaminieten realiseerden zich niet dat de ramp nabij was.³⁵ De Heer versloeg Benjamin voor Israël, en de Israëlieten sloegen die dag 25.100 Benjaminieten neer, allen gewapend met zwaarden.³⁶ De Benjaminieten zagen dat ze verslagen waren. De mannen van Israël hadden terrein prijsgegeven voor Benjamin omdat ze vertrouwden op de hinderlaag die ze bij Gibeā hadden gezet.³⁷ Degenen in hinderlaag stormden Gibeā binnen, verspreidden zich en doodden de hele stad met het zwaard.³⁸ De Israëlieten hadden met de hinderlaag afgesproken dat zij een grote rookwolk uit de stad zouden laten opstijgen,³⁹ op dat moment zouden de Israëlieten hun tegenaanval lanceren. De Benjaminieten waren begonnen slachtoffers toe te brengen aan de Israëlieten (ongeveer dertig), en ze zeiden: "We verslaan hen zoals in de eerste slag."⁴⁰ Maar toen de rookkolom begon op te stijgen uit de stad, keerden de Benjaminieten zich om en zagen de hele stad in rook opgaan.⁴¹ Toen keerden de Israëlieten zich tegen hen, en de Benjaminieten waren doodsbang omdat ze beseften dat de ramp hen had getroffen.⁴² Ze vluchtten voor de Israëlieten naar de wildernis, maar ze konden niet aan de strijd ontsnappen. De Israëlieten die uit de steden kwamen, sloegen hen daar neer.⁴³ Ze omsingelden de Benjaminieten, achtervolgden hen en overmeesterden hen gemakkelijk in de omgeving van Gibeā aan de oostkant.⁴⁴ Achttienduizend Benjaminieten vielen, allen dappere krijgers.⁴⁵ Toen ze zich omdraaiden en naar de wildernis vluchtten naar de rots van Rimmon, vingen de Israëlieten vijfduizend van hen op de wegen en achterhaalden hen bij Gidom, waarbij ze nog eens tweeduizend neersloegen.⁴⁶ Op die dag vielen vijfentwintigduizend Benjaminietische zwaardvechters, allen moedige krijgers.⁴⁷ Maar zeshonderd mannen keerden zich om en vluchtten de wildernis in naar de rots van Rimmon, waar ze vier maanden verbleven.⁴⁸ De mannen van Israël

keerden terug naar Benjamin en doodden alle steden met het zwaard, inclusief de dieren en alles wat ze vonden. Ze staken alle steden die ze tegenkwamen in brand.

21 De Israëlieten hadden in Mizpa gezworen: "Niemand van ons zal zijn dochter in huwelijk geven aan een Benjaminit." ² Het volk ging naar Bethel en zat daar voor God tot de avond, hun stemmen verheffend en bitter wenend. ³ "Waarom, Heer, God van Israël," riepen ze, "is dit in Israël gebeurd, dat er vandaag een stam ontbreekt in Israël?"

⁴ De volgende dag stonden de mensen vroeg op, bouwden een altaar en brachten brandoffers en vredeoffers. ⁵ De Israëlieten vroegen toen: "Wie van alle stammen van Israël is er niet naar de Heer gekomen bij de vergadering?" Want zij hadden een plechtige eed gezworen betreffende iedereen die niet naar de Heer in Mizpa kwam, zeggende: "Hij zal zeker ter dood gebracht worden." ⁶ De Israëlieten treurden om hun broer Benjamin, zeggende: "Vandaag is er een stam afgesneden van Israël." ⁷ "Wat moeten we doen voor vrouwen voor degenen die overblijven, aangezien we bij de Heer gezworen hebben hun geen van onze dochters in huwelijk te geven?"

⁸ Zij vroegen: "Welke van de stammen van Israël is niet naar de Heer in Mizpa gekomen?" Ze ontdekten dat niemand van Jabes in Gilead naar het kamp voor de vergadering was gekomen. ⁹ Toen het volk werd geteld, was er niemand van de inwoners van Jabes in Gilead daar. ¹⁰ Dus stuurde de vergadering twaalfduizend dappere krijgers met de opdracht de inwoners van Jabes in Gilead met het zwaard te slaan, inclusief vrouwen en kinderen. ¹¹ "Dit is wat jullie moeten doen," bevalen ze. "Vernietig elke man en elke vrouw die met een man heeft geslapen."

¹² Ze vonden onder de inwoners van Jabes in Gilead vierhonderd jonge maagden die geen man hadden gekend, en brachten hen naar het kamp in Silo in Kanaän. ¹³ De hele vergadering stuurde een bericht

naar de Benjaminiten bij de rots van Rimmon, waarin ze hun vrede verkondigden. ¹⁴ De Benjaminiten keerden op dat moment terug, en zij gaven hun de vrouwen van Jabes in Gilead die gespaard waren gebleven, maar er waren niet genoeg voor hen. ¹⁵ Het volk treurde om Benjamin, omdat de Heer een leegte had laten ontstaan onder de stammen van Israël. ¹⁶ De oudsten van de vergadering zeiden: "Wat moeten we doen voor vrouwen voor degenen die overblijven, aangezien de vrouwen van Benjamin zijn vernietigd?" ¹⁷ "Er moet een erfdeel zijn voor de overlevenden van Benjamin," zeiden ze, "zodat een stam niet wordt weggevaagd uit Israël." ¹⁸ "Maar we kunnen hun geen vrouwen geven van onze dochters," zeiden ze, "want de Israëlieten hebben gezworen: 'Vervloekt zij iedereen die een vrouw geeft aan een Benjaminit.'" ¹⁹ Ze zeiden: "Kijk, er is het jaarlijkse feest van de Heer in Silo, ten noorden van Bethel, ten oosten van de weg die van Bethel naar Sichem gaat, en ten zuiden van Lebona." ²⁰ Ze gaven de Benjaminiten de instructie: "Ga en verberg je in de wijngaarden ²¹ en kijk. Wanneer de dochters van Silo naar buiten komen om deel te nemen aan de dansen, storm dan uit de wijngaarden en grijp ieder een vrouw van de dochters van Silo, en keer dan terug naar het land van Benjamin. ²² Wanneer hun vaders of broers komen klagen bij ons, zullen we zeggen: 'Doe ons het genoegen hen toe te staan, omdat we geen vrouwen voor hen hebben genomen tijdens de oorlog. Jullie zullen niet schuldig zijn aan het breken van jullie eed, aangezien jullie jullie dochters niet aan hen hebben gegeven.'" ²³

²³ De Benjaminiten deden zo en namen vrouwen volgens hun aantal van degenen die dansten, die ze grepen. Toen keerden ze terug naar hun erfdeel, herbouwden de steden en vestigden zich daarin. ²⁴ In die tijd vertrokken de Israëlieten daarvandaan, ieder naar zijn stam en familie, en keerden terug naar hun erfdeel. ²⁵ In die dagen had Israël geen koning; iedereen deed wat goed was in zijn eigen ogen.

1 In de dagen dat de rechters regeerden, was er hongersnood in het land. Een man uit Bethlehem in Juda ging met zijn vrouw en twee zonen in het land Moab wonen. ² De naam van de man was Elimelech, zijn vrouw heette Naomi, en de namen van zijn twee zonen waren Mahlon en Chilion. Zij waren Efrathieten uit Bethlehem, Juda. Zij kwamen in Moab en woonden daar. ³ Elimelech, de man van Naomi, stierf, en zij bleef achter met haar twee zonen. ⁴ Zij namen Moabitische vrouwen als hun echtgenotes; de ene heette Orpa en de andere Ruth. Zij woonden daar ongeveer tien jaar. ⁵ Ook Mahlon en Chilion stierven beiden, waardoor Naomi zonder haar twee zonen en haar man achterbleef.

⁶ Naomi hoorde in Moab dat de Heer zijn volk had bezocht door hen voedsel te geven. Zij en haar schoondochters maakten zich gereed om daarvandaan terug te keren. ⁷ Zij vertrok van de plaats waar zij had gewoond, met haar twee schoondochters, en ging op weg om terug te keren naar het land van Juda. ⁸ Naomi zei tegen haar twee schoondochters: "Ga terug, ieder van jullie, naar het huis van je moeder. Moge de Heer goedheid aan jullie tonen, zoals jullie aan de doden en aan mij hebben gedaan. ⁹ Moge de Heer geven dat ieder van jullie rust vindt in het huis van een andere man." Toen kuste zij hen, en zij huilden luid. ¹⁰ Zij antwoordden haar: "Wij zullen met u teruggaan naar uw volk." ¹¹ Maar Naomi zei: "Keer terug, mijn dochters. Waarom zouden jullie met mij meegaan? Zou ik nog zonen kunnen krijgen die jullie mannen zouden kunnen worden? ¹² Keer terug, mijn dochters; ik ben te oud om een man te hebben. Zelfs als ik dacht dat er nog hoop was—zelfs als ik vannacht een man had en zonen baarde— ¹³ zouden jullie wachten tot zij opgroeiden? Zouden jullie je onthouden van trouwen? Nee, mijn dochters. Het is bitterder voor mij dan voor jullie, omdat de hand van de Heer tegen mij is gekeerd!" ¹⁴ Zij huilden opnieuw luid. Orpa kuste haar schoonmoeder vaarwel, maar Ruth klampte zich aan haar vast. ¹⁵ Naomi zei: "Kijk, je schoonzuster gaat terug naar haar volk en haar goden. Ga met haar mee terug." ¹⁶ Maar Ruth antwoordde: "Dring er niet bij mij op aan om u te verlaten of om terug te keren van u te volgen. Waar u gaat, zal ik gaan, en waar u verblijft, zal ik verblijven. Uw volk zal mijn volk zijn en uw God mijn God. ¹⁷ Waar u sterft, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden. Moge de Heer mij straffen, hoe

zwaar ook, als iets anders dan de dood u en mij scheidt." ¹⁸ Toen Naomi zag dat Ruth vastbesloten was om met haar mee te gaan, hield zij op haar te overtuigen. ¹⁹ De twee vrouwen gingen verder totdat zij in Bethlehem kwamen. Toen zij in Bethlehem aankwamen, was de hele stad in rep en roer vanwege hen, en de vrouwen riepen uit: "Is dit Naomi?" ²⁰ Zij antwoordde hun: "Noem mij niet Naomi; noem mij Mara, want de Almachtige heeft mij zeer bitter behandeld. ²¹ Ik ging weg vol, maar de Heer heeft mij leeg teruggebracht. Waarom zouden jullie mij Naomi noemen? De Heer heeft tegen mij getuigd, en de Almachtige heeft mij getroffen." ²² Zo keerde Naomi terug uit Moab met Ruth de Moabitische, haar schoondochter, en zij kwamen in Bethlehem aan bij het begin van de gerstooogst.

2 Nu had Naomi een bloedverwant aan de kant van haar man, een man van grote rijkdom uit de familie van Elimelech, wiens naam Boaz was. ² En Ruth de Moabitische zei tegen Naomi: "Laat mij alstublieft naar de velden gaan en aren oprapen achter iemand in wiens ogen ik genade mag vinden." Naomi antwoordde: "Ga je gang, mijn dochter." ³ Dus ging ze naar buiten, kwam een veld in en begon achter de maaiers aren op te rapen. Bij toeval bevond ze zich werkend in een deel van het veld dat toebehoorde aan Boaz, die van de familie van Elimelech was. ⁴ Op dat moment kwam Boaz uit Bethlehem en zei tegen de maaiers: "De Heer zij met jullie." En zij antwoordden: "De Heer zegene u." ⁵ Boaz vroeg zijn opzichter die over de maaiers was: "Van wie is deze jonge vrouw?" ⁶ De opzichter antwoordde: "Zij is de jonge Moabitische vrouw die met Naomi is teruggekeerd uit het land van Moab. ⁷ Zij vroeg: 'Laat mij alstublieft aren oprapen en verzamelen tussen de schoven achter de maaiers.' Ze is hier vanaf de ochtend tot nu, behalve voor een korte rust in de schuilplaats."

⁸ Toen zei Boaz tegen Ruth: "Luister goed, mijn dochter. Ga niet naar een ander veld om aren op te rapen en verlaat dit niet. Blijf dicht bij mijn jonge vrouwen. ⁹ Houd je ogen op het veld dat zij maaien en volg hen. Ik heb de jonge mannen opgedragen je niet aan te raken. Wanneer je dorst hebt, ga dan drinken uit de waterkruiken die de jonge mannen hebben gevuld." ¹⁰ Hierop viel ze op haar gezicht, boog zich naar de grond en zei tegen hem: "Waarom heb ik genade gevonden in uw ogen dat u aandacht

aan mij schenkt, aangezien ik een vreemdelinge ben?" ¹¹ Boaz antwoordde: "Ik ben volledig op de hoogte gebracht van alles wat je voor je schoonmoeder hebt gedaan sinds de dood van je man—hoe je je vader en moeder en het land van je geboorte hebt verlaten en bent gekomen naar een volk dat je niet eerder kende. ¹² Moge de Heer je belonen voor je daden. Moge je een volle beloning ontvangen van de Heer, de God van Israël, onder wiens vleugels je toevlucht hebt gezocht." ¹³ Toen zei ze: "Ik heb genade gevonden in uw ogen, mijn heer, want u hebt mij getroost en vriendelijk gesproken tot uw dienaar, hoewel ik niet ben als een van uw dienstmaagden." ¹⁴ Bij de maaltijd zei Boaz tegen haar: "Kom hier en eet wat brood en doop je stuk in de azijn." Dus ging ze bij de maaiers zitten, en hij bood haar geroosterd graan aan. Ze at tot ze verzadigd was en had nog wat over. ¹⁵ Toen ze opstond om aren op te rapen, instrueerde Boaz zijn jonge mannen: "Laat haar zelfs tussen de schoven oprapen, en beledig haar niet. ¹⁶ Trek ook wat halmen voor haar uit de bundels en laat ze voor haar om op te rapen, en berisp haar niet." ¹⁷ Ruth bleef aren oprapen in het veld tot de avond. Daarna dorste ze de gerst die ze had verzameld, wat ongeveer een efa bedroeg. ¹⁸ Ze droeg het terug naar de stad, en haar schoonmoeder zag hoeveel ze had opgeraapt. Ruth haalde ook tevoorschijn en gaf haar wat ze had overgehouden nadat ze genoeg had gegeten. ¹⁹ Haar schoonmoeder vroeg haar: "Waar heb je vandaag opgeraapt? Waar heb je gewerkt? Gezegend zij de man die aandacht aan je heeft geschonken!" Dus vertelde ze haar schoonmoeder over de man bij wiens plaats ze had gewerkt. "De naam van de man met wie ik vandaag heb gewerkt is Boaz," zei ze. ²⁰ Naomi zei tegen haar schoondochter: "Moge hij gezegend zijn door de Heer, die zijn goedertierenheid niet heeft onttrokken aan de levenden en de doden." Ze voegde eraan toe: "Die man is onze naaste bloedverwant; hij is een van onze lossers." ²¹ Toen zei Ruth de Moabitische: "Hij zei zelfs tegen mij: 'Blijf dicht bij mijn dienaren totdat ze mijn hele oogst hebben voltooid.'" ²² En Naomi zei tegen Ruth, haar schoondochter: "Het is goed, mijn dochter, dat je met zijn jonge vrouwen meegaat, zodat je niet in een ander veld wordt benadeeld." ²³ Dus bleef Ruth dicht bij de jonge vrouwen van Boaz om aren op te rapen tot het einde van de gerst- en tarweoogst. En ze woonde bij haar schoonmoeder.

3 Naomi, Ruth's schoonmoeder, zei tegen haar: "Mijn dochter, zou ik geen plek van veiligheid voor je moeten zoeken, zodat het goed met je gaat?" ² Nu, Boaz, met wiens jonge vrouwen je hebt gewerkt, is een familielid van ons. Zie, hij zal vanavond gerst wannen op de dorsvloer. ³ Was je daarom, zelf je, trek je beste kleren aan en ga naar de dorsvloer. Maak je echter niet bekend aan de man totdat hij klaar is met eten en drinken. ⁴ Wanneer hij gaat liggen, let dan op de plaats waar hij ligt. Dan moet je gaan, zijn voeten ontbloten en gaan liggen; hij zal je vertellen wat je moet doen." ⁵ Ruth antwoordde: "Ik zal alles doen wat je zegt." ⁶ Dus ging ze naar de dorsvloer en deed alles wat haar schoonmoeder haar had opgedragen.

⁷ Nadat Boaz had gegeten en gedronken, en zijn hart vrolijk was, ging hij liggen aan het einde van de graanhoop. Ruth kwam stilletjes, ontblootte zijn voeten en ging liggen. ⁸ Midden in de nacht schrok de man en boog zich voorover; er lag een vrouw aan zijn voeten. ⁹ Hij vroeg: "Wie ben je?" Ze antwoordde: "Ik ben Ruth, uw dienaar. Spreid uw kleed over uw dienaar, want u bent een voogd-verlosser." ¹⁰ Hij zei: "Moge de Heer je zegenen, mijn dochter. Deze laatste vriendelijkheid is groter dan de eerste, omdat je geen jonge mannen hebt nagestreefd, of ze nu rijk of arm zijn. ¹¹ Nu, mijn dochter, wees niet bang. Ik zal voor je doen wat je vraagt, want alle mensen van mijn stad weten dat je een vrouw van edel karakter bent. ¹² Het is waar dat ik een voogd-verlosser ben, maar er is een ander die nauwer verwant is dan ik. ¹³ Blijf hier voor de nacht, en in de ochtend, als hij je wil verlossen, goed; laat hem je verlossen. Maar als hij niet bereid is, zo waar de Heer leeft, zal ik je verlossen. Blijf hier tot de ochtend." ¹⁴ Dus lag ze aan zijn voeten tot de ochtend, maar stond op voordat iemand herkend kon worden; en hij zei: "Laat het niet bekend worden dat er een vrouw naar de dorsvloer is gekomen." ¹⁵ Hij zei: "Breng de omslagdoek die je draagt en houd hem uit." Toen ze hem vasthield, mat hij zes maten gerst af en legde het op haar. Toen ging ze terug naar de stad. ¹⁶ Toen Ruth terugkeerde naar haar schoonmoeder, vroeg Naomi: "Hoe is het gegaan, mijn dochter?" Ruth vertelde haar alles wat Boaz voor haar had gedaan. ¹⁷ Ze voegde eraan toe: "Hij gaf me deze zes maten gerst en zei: 'Ga niet met lege handen terug naar je schoonmoeder.'" ¹⁸ Naomi zei: "Wacht, mijn dochter, totdat je ziet hoe de zaak

Ruth

afloopt; want de man zal niet rusten voordat hij de zaak vandaag heeft geregeld."

4 Boaz ging naar de stadspoort en ging daar zitten, en precies op dat moment kwam de losser voorbij die Boaz had genoemd. Boaz zei: "Kom hier, mijn vriend, en ga zitten." Dus hij kwam en ging zitten. ² Boaz nam toen tien van de oudsten van de stad en zei: "Ga hier zitten." En zij gingen zitten. ³ Hij sprak tot de losser: "Naomi, die is teruggekeerd uit Moab, verkoopt het stuk land dat toebehoorde aan onze verwant Elimelech. ⁴ Ik dacht dat ik je moest informeren en voorstellen dat je het koopt in aanwezigheid van degenen die hier zitten en in aanwezigheid van de oudsten van mijn volk. Als je het wilt lossen, doe dat dan; maar zo niet, laat het mij weten, want jij hebt het recht om het te lossen, en ik ben de volgende in lijn." De losser zei: "Ik zal het lossen."

⁵ Toen zei Boaz: "Op de dag dat je het land van Naomi koopt, verwerf je ook Ruth de Moabitische, de weduwe van de overledene, om de naam van de dode met zijn erfenis in stand te houden." ⁶ De losser antwoordde: "Ik kan het niet voor mezelf lossen, anders zou ik mijn eigen erfgoed in gevaar brengen. Neem jij mijn recht van lossing voor jezelf, want ik kan het niet doen." ⁷ In vroegere tijden in Israël, om de lossing en overdracht van eigendom te bekrachtigen, zou een partij zijn sandaal uittrekken en aan de ander geven. Dit was de methode om transacties in Israël te legaliseren. ⁸ De losser zei toen tegen Boaz: "Koop het zelf." En hij trok zijn sandaal uit. ⁹ Toen verklaarde Boaz aan de oudsten en al het volk: "Vandaag bent u getuigen dat ik van Naomi alles heb gekocht wat toebehoorde aan

Elimelech, Kiljon en Machlon. ¹⁰ Ik heb ook Ruth de Moabitische, de weduwe van Machlon, verworven om mijn vrouw te zijn, om de naam van de overledene met zijn eigendom in stand te houden, zodat zijn naam niet zal verdwijnen uit zijn familie of uit zijn woonplaats. U bent vandaag getuigen." ¹¹ Toen zeiden alle mensen bij de poort en de oudsten: "Wij zijn getuigen. Moge de Heer de vrouw die in uw huis komt maken als Rachel en Lea, die samen het huis van Israël hebben opgebouwd. Moge u voorspoedig zijn in Efratha en beroemd worden in Bethlehem. ¹² Moge uw familie, door de kinderen die de Heer u geeft door deze jonge vrouw, zijn als die van Perez, die Tamar aan Juda baarde." ¹³ Dus nam Boaz Ruth, en zij werd zijn vrouw. Toen hij gemeenschap met haar had, stelde de Heer haar in staat om zwanger te worden, en zij baarde een zoon. ¹⁴ De vrouwen zeiden tegen Naomi: "Geprezen zij de Heer, die u vandaag niet zonder losser heeft gelaten. Moge hij beroemd worden in heel Israël!" ¹⁵ Hij zal uw leven vernieuwen en u onderhouden in uw ouderdom. Want uw schoondochter, die van u houdt en beter voor u is dan zeven zonen, heeft hem gebaard." ¹⁶ Naomi nam het kind, legde hem op haar schoot en zorgde voor hem. ¹⁷ De buurvrouwen zeiden: "Naomi heeft een zoon!" En zij noemden hem Obed. Hij was de vader van Isaï, de vader van David. ¹⁸ Dit is de afstamming van Perez: Perez was de vader van Hezron, ¹⁹ Hezron werd de vader van Ram, en Ram werd de vader van Amminadab, ²⁰ Amminadab werd de vader van Nachson, en Nachson werd de vader van Salmon, ²¹ Salmon werd de vader van Boaz, en Boaz werd de vader van Obed, ²² Obed werd de vader van Isaï, en Isaï was de vader van David.

1 Samuël

1 Er was een man uit Ramathaim Zofim, in het bergland van Efraïm, genaamd Elkana, zoon van Jerocham, zoon van Elihu, zoon van Tochu, zoon van Zuf, een Efraïmit. ² Hij had twee vrouwen. De naam van de ene was Hanna, en de andere was Peninna. Peninna had kinderen, maar Hanna had er geen. ³ Elk jaar ging deze man vanuit zijn stad op om te aanbidden en offers te brengen aan de Heer der heerscharen in Silo, waar de twee zonen van Eli — Hofni en Pinechas — als priesters van de Heer dienden. ⁴ Telkens wanneer Elkana zijn offer bracht, gaf hij porties van het vlees aan zijn vrouw Peninna en aan al haar zonen en dochters. ⁵ Aan Hanna gaf hij echter een dubbele portie, want hij hield van haar, hoewel de Heer haar geen kinderen had geschonken. ⁶ Haar rivale tergde haar bitter om haar van streek te maken, omdat de Heer haar baarmoeder had gesloten. ⁷ Dit gebeurde jaar na jaar. Telkens wanneer Hanna naar het huis van de Heer ging, tergde haar rivale haar, en zij weende en wilde niet eten. ⁸ Elkana, haar man, zei tegen haar: “Hanna, waarom ween je? Waarom wil je niet eten? Waarom ben je zo neerslachtig? Ben ik niet beter voor je dan tien zonen?”

⁹ Nadat zij gegeten en gedronken hadden in Silo, stond Hanna op. Nu zat Eli, de priester, op zijn stoel bij de deurpost van de tempel van de Heer. ¹⁰ Hanna was diep bedroefd, en zij bad tot de Heer, bitter wenend. ¹¹ Zij deed een gelofte, zeggende: “O Heer der heerscharen, als U werkelijk de ellende van Uw dienaress zult aanzien, mij zult gedenken en Uw dienaress niet zult vergeten, maar Uw dienaress een zoon zult geven, dan zal ik hem aan de Heer geven al de dagen van zijn leven, en geen scheermes zal zijn hoofd aanraken.” ¹² Terwijl zij bleef bidden voor de Heer, lette Eli op haar mond. ¹³ Hanna sprak in haar hart; haar lippen bewogen, maar haar stem was niet te horen. Dus dacht Eli dat zij dronken was. ¹⁴ En Eli zei tegen haar: “Hoe lang zul je dronken blijven? Doe je wijn weg!” ¹⁵ Maar Hanna antwoordde: “Nee, mijn heer, ik ben een vrouw met een bedroefde geest. Ik heb geen wijn of sterke drank gedronken, maar ik heb mijn ziel uitgestort voor de Heer. ¹⁶ Beschouw Uw dienaress niet als een slechte vrouw, want ik heb gebeden vanuit de diepte van mijn angst en verdriet.” ¹⁷ Toen antwoordde Eli: “Ga in vrede, en moge de God van Israël u geven wat u van Hem hebt gevraagd.” ¹⁸ Zij zei: “Laat Uw dienaress genade

vinden in Uw ogen.” Toen ging zij haar weg en at iets, en haar gezicht was niet langer neerslachtig.

¹⁹ Vroeg de volgende morgen stonden zij op en aanbaden voor de Heer, en keerden toen terug naar huis in Rama. Elkana was intiem met Hanna, zijn vrouw, en de Heer gedacht haar. ²⁰ Na verloop van tijd werd Hanna zwanger en baarde een zoon. Zij noemde hem Samuël, zeggende: “Omdat ik hem van de Heer heb gevraagd.” ²¹ Toen Elkana met heel zijn huisgezin opging om het jaarlijkse offer aan de Heer te brengen en zijn gelofte te vervullen, ²² ging Hanna niet mee. Zij zei tegen haar man: “Nadat de jongen gespeend is, zal ik hem brengen, zodat hij voor de Heer kan verschijnen en daar voor altijd kan blijven.” ²³ Elkana, haar man, zei tegen haar: “Doe wat jou het beste lijkt. Blijf totdat je hem gespeend hebt; alleen moge de Heer Zijn woord bevestigen.” Dus bleef zij thuis en zoogde haar zoon totdat zij hem gespeend had.

²⁴ Nadat zij hem gespeend had, nam zij hem met zich mee naar het huis van de Heer in Silo, samen met een driejarige stier, een efa meel en een zak wijn. De jongen was nog jong. ²⁵ Zij slachtten de stier en brachten het kind naar Eli. ²⁶ Zij zei tegen hem: “Vergeef mij, mijn heer. Zo waar u leeft, mijn heer, ik ben de vrouw die hier naast u stond, biddend tot de Heer. ²⁷ Ik heb gebeden voor dit kind, en de Heer heeft mijn verzoek ingewilligd. ²⁸ Dus nu draag ik hem op aan de Heer. Zolang hij leeft, is hij aan de Heer gegeven.” En hij aanbad de Heer daar.

2 Toen bad Hanna en zei:

“Mijn hart verheugt zich in de Heer; Mijn hoorn is hoog verheven door de Heer. Mijn mond roemt over mijn vijanden, Want ik verheug mij in Uw verlossing. ² Er is niemand heilig zoals de Heer, Want er is niemand behalve U, Noch is er een rots zoals onze God. ³ Spreek niet zo trots, Laat arrogantie niet uit uw mond komen, Want de Heer is een God van kennis, En door Hem worden daden gewogen. ⁴ De bogen van de machtigen zijn gebroken, Maar zij die struikelden zijn nu gewapend met kracht. ⁵ Zij die verzadigd waren, verhuren zich voor brood, Maar zij die honger hadden, zijn nu verzadigd. Zelfs de onvruchtbare heeft zeven gebaard, Maar zij die vele zonen had, kwijnt weg. ⁶ De Heer brengt de dood en geeft leven; Hij brengt naar het graf en wekt op. ⁷ De

1 Samuël

Heer vernedert en verrijkt; Hij verlaagt en Hij verheft. ⁸ Hij verheft de armen uit het stof, Hij heft de behoeftigen op uit de ashoop Om hen te laten zitten met prinsen En een ereplaats te erven. Want de fundamenten van de aarde behoren de Heer toe, En daarop heeft Hij de wereld gezet. ⁹ Hij bewaakt de voeten van Zijn getrouwen, Maar de goddelozen zullen verstommen in duisternis, Want niet door kracht zal een mens zegevieran. ¹⁰ Zij die de Heer tegenstaan zullen verbijzeld worden; Hij zal tegen hen donderen vanuit de hemelen. De Heer zal de eindn van de aarde oordelen. Hij zal kracht geven aan Zijn koning En de hoorn van Zijn gezalfde verheffen."

¹¹ Toen ging Elkana terug naar zijn huis in Rama, maar de jongen bleef om de Heer te dienen onder Eli de priester. ¹² Nu waren de zonen van Eli slechte mannen; zij hadden geen achting voor de Heer. ¹³ De gewoonte van de priesters met het volk was dat wanneer iemand een offer bracht, de dienaar van de priester zou komen met een drietandige vork terwijl het vlees aan het koken was, ¹⁴ En hij zou het in de pan of pot of ketel of ketel steken. Wat de vork ook omhoog bracht, de priester nam het voor zichzelf. Zo behandelde hij alle Israëlieten die naar Silo kwamen. ¹⁵ Zelfs voordat het vet werd verbrand, kwam de dienaar van de priester en zei tegen de persoon die het offer bracht: "Geef de priester vlees om te roosteren. Hij zal geen gekookt vlees van u accepteren—alleen rauw." ¹⁶ Als de man tegen hem zei: "Laat het vet eerst verbrand worden, en dan mag u zoveel nemen als u wilt," zou hij antwoorden: "Nee, geef het nu. Zo niet, dan neem ik het met geweld." ¹⁷ Dus de zonde van de jonge mannen was zeer groot voor de Heer, omdat zij het offer van de Heer met minachting behandelde.

¹⁸ Maar Samuël diende voor de Heer—een jongen die een linnen efod droeg. ¹⁹ Elk jaar maakte zijn moeder een kleine mantel voor hem en bracht die naar hem toe wanneer zij met haar man opging om het jaarlijkse offer te brengen. ²⁰ Eli zegende Elkana en zijn vrouw en zei: "Moge de Heer u kinderen geven uit deze vrouw in plaats van degene die zij aan de Heer heeft toegewijd." Dan keerden zij terug naar huis. ²¹ En de Heer bezocht Hanna, en zij werd zwanger en baarde drie zonen en twee dochters. Ondertussen groeide de jongen Samuël op in de tegenwoordigheid van de Heer.

²² Nu was Eli zeer oud, en hij hoorde over alles wat zijn zonen deden aan heel Israël—hoe zij sliepen met de vrouwen die dienden bij de ingang van de tent der samenkomst. ²³ Dus zei hij tegen hen: "Waarom doen jullie zulke dingen? Want ik hoor steeds over jullie slechte daden van al het volk. ²⁴ Mijn zonen, het bericht dat ik hoor verspreiden onder het volk van de Heer is verontrustend. ²⁵ Als een man tegen een ander zondigt, kan God voor hem bemiddelen; maar als iemand tegen de Heer zondigt, wie kan dan tussenbeide komen?" Maar zij luisterde niet naar hun vader, want het was de wil van de Heer om hen te doden.

²⁶ En de jongen Samuël bleef groeien in gestalte en in gunst bij zowel de Heer als bij de mensen.

²⁷ Een man van God kwam naar Eli en zei tegen hem: "Dit zegt de Heer: Heb Ik Mij niet duidelijk geopenbaard aan het huis van uw voorvader toen zij in Egypte waren, onder de heerschappij van de farao? ²⁸ Ik koos uw voorvader uit alle stammen van Israël om Mijn priester te zijn, om offers te brengen op Mijn altaar, om wierook te branden, en om een efod te dragen in Mijn tegenwoordigheid. Ik gaf uw familie ook alle voedseloffers die door vuur van de Israëlieten werden gebracht. ²⁹ Waarom toont u dan minachting voor Mijn offer en offergave die Ik in Mijn woning heb geboden? Waarom eert u uw zonen meer dan Mij, door uzelf te vetmesten met de beste delen van elk offer dat door Mijn volk Israël wordt gebracht?" ³⁰ "Daarom verklaart de Heer, de God van Israël: Ik beloofde dat uw familie en de familie van uw voorvader voor altijd voor Mij zouden dienen. Maar nu," verklaart de Heer, "verre zij het van Mij! Want wie Mij eert, zal Ik eren, maar wie Mij veracht, zal met minachting behandeld worden. ³¹ De tijd komt dat Ik uw kracht en de kracht van uw familie zal afsnijden, zodat niemand in uw huis hoge leeftijd zal bereiken. ³² U zult ellende zien in Mijn woning, hoewel er goed zal worden gedaan aan Israël, en er zal nooit een oude man in uw familie zijn. ³³ Iedereen van u die Ik niet van Mijn altaar afsnijdt, zal alleen gespaard worden om verdriet in uw ogen te brengen en smart in uw hart, en al uw nakomelingen zullen sterven in de bloei van hun leven. ³⁴ En dit teken zal tot u komen met betrekking tot uw twee zonen, Hofni en Pinechas: zij zullen beiden op dezelfde dag sterven. ³⁵ Dan zal Ik voor Mijzelf een trouwe priester opwekken, die zal doen wat in Mijn

1 Samuël

hart en geest is. Ik zal zijn huis vestigen, en hij zal altijd voor Mijn gezalfde dienen. ³⁶ Dan zal iedereen die in uw familie is overgebleven, komen en zich voor hem neerbuigen voor een zilverstuk en een brood, zeggende: 'Stel mij alstublieft aan in een priesterlijke functie zodat ik voedsel te eten heb.'

3 De jongen Samuël diende voor de Heer onder Eli. In die dagen was het woord van de Heer zeldzaam; visioenen waren niet wijdverbreid. ² Op een nacht lag Eli, wiens gezichtsvermogen zwak was geworden zodat hij niet goed kon zien, op zijn gebruikelijke plaats. ³ De lamp van God was nog niet uitgegaan, en Samuël lag in de tempel van de Heer, waar de ark van God was. ⁴ Toen riep de Heer Samuël. Hij antwoordde: "Hier ben ik!" ⁵ Hij rende naar Eli en zei: "Hier ben ik, want u hebt me geroepen." Maar Eli zei: "Ik heb je niet geroepen; ga terug en ga liggen." Dus ging hij en ging liggen. ⁶ Opnieuw riep de Heer: "Samuël!" Samuël stond op en ging naar Eli en zei: "Hier ben ik, want u hebt me geroepen." Maar Eli antwoordde: "Ik heb je niet geroepen, mijn zoon. Ga terug en ga liggen." ⁷ Samuël had de Heer nog niet ontmoet, en het woord van de Heer was nog niet aan hem geopenbaard. ⁸ De Heer riep Samuël een derde keer. Hij stond op, ging naar Eli, en zei: "Hier ben ik, want u hebt me geroepen." Toen begreep Eli dat de Heer de jongen riep. ⁹ Dus zei Eli tegen Samuël: "Ga en ga liggen, en als Hij je weer roept, zeg dan: 'Spreek, Heer, want Uw dienaar luistert.'" Dus ging Samuël en ging liggen op zijn plaats. ¹⁰ De Heer kwam en stond dichtbij, roepend zoals Hij eerder had gedaan: "Samuël! Samuël!" Toen zei Samuël: "Spreek, want Uw dienaar luistert."

¹¹ En de Heer zei tegen Samuël: "Zie, Ik sta op het punt iets te doen in Israël dat de oren van iedereen die ervan hoort zal doen tintelen. ¹² Op die dag zal Ik tegen Eli alles uitvoeren wat Ik heb gesproken over zijn huis—van begin tot eind. ¹³ Want Ik heb hem verteld dat Ik zijn familie voor altijd zou oordelen vanwege de ongerechtigheid waarvan hij wist—hoe zijn zonen God lasterden, en hij hen niet weerhield. ¹⁴ Daarom heb Ik gezworen aan het huis van Eli: 'De schuld van Eli's huis zal nooit worden verzoend door offer of gave.'"

¹⁵ Samuël bleef liggen tot de ochtend. Toen opende hij de deuren van het huis van de Heer. Maar Samuël was bang om Eli over het visioen te vertellen. ¹⁶ Eli

riep hem en zei: "Samuël, mijn zoon." Samuël antwoordde: "Hier ben ik." ¹⁷ "Wat heeft Hij tegen je gezegd?" vroeg Eli. "Verberg het niet voor mij. Moge God je straffen, hoe zwaar ook, als je iets voor mij verbergt van wat Hij je heeft verteld." ¹⁸ Dus vertelde Samuël hem alles en verborg niets. Toen zei Eli: "Hij is de Heer; laat Hem doen wat goed is in Zijn ogen."

¹⁹ Samuël groeide op, en de Heer was met hem, en Hij liet geen van Samuels woorden op de grond vallen. ²⁰ En heel Israël van Dan tot Beersheba erkende dat Samuël bevestigd was als een profeet van de Heer. ²¹ De Heer bleef verschijnen in Silo, want daar openbaarde Hij Zich aan Samuël door Zijn woord.

4 En het woord van Samuël werd verspreid door heel Israël.

Nu trokken de Israëlieten uit om te vechten tegen de Filistijnen. Ze sloegen hun kamp op bij Eben-Haëzer, en de Filistijnen sloegen hun kamp op bij Afek. ² De Filistijnen stelden hun troepen op om Israël te confronteren, en toen de strijd zich ontvouwde, werd Israël overwonnen door de Filistijnen, die ongeveer vierduizend mannen op het slagveld doodden. ³ Toen de soldaten naar het kamp terugkeerden, zeiden de oudsten van Israël: "Waarom heeft de Heer ons vandaag laten verslaan door de Filistijnen? Laten we de ark van het verbond van de Heer uit Silo halen, zodat Hij met ons mee kan gaan en ons kan redden van onze vijanden." ⁴ Dus stuurde het volk mannen naar Silo, en zij brachten de ark van het verbond van de Heer der heerscharen terug, die tussen de cherubs troont. En Eli's twee zonen, Hofni en Pinechas, waren daar met de ark van het verbond van God. ⁵ Toen de ark van het verbond van de Heer het kamp binnenkwam, verhief heel Israël zo'n groot gejuich dat de grond schudde. ⁶ De Filistijnen hoorden het geluid van het gejuich en vroegen: "Wat is dit luide gejuich in het Hebreeuwse kamp?" Toen ze vernamen dat de ark van de Heer het kamp was binnengekomen, ⁷ werden de Filistijnen bang. "Een god is hun kamp binnengekomen," zeiden ze. "Wee ons! Zo iets is nog nooit eerder gebeurd. ⁸ Wee ons! Wie kan ons bevrijden uit de hand van deze machtige goden? Dit zijn de goden die de Egyptenaren met allerlei plagen in de woestijn hebben getroffen. ⁹ Wees moedig en wees mannen, o Filistijnen, anders worden jullie

1 Samuël

slaven van de Hebreëen, net zoals zij dat voor jullie waren. Wees mannen en vecht!"

¹⁰ Dus vochten de Filistijnen, en Israël werd verslagen. Iedereen vluchtte naar zijn tent. De slachting was zeer groot—dertigduizend voetsoldaten van Israël vielen. ¹¹ De ark van God viel in vijandelijke handen, en Eli's twee zonen, Hofni en Pinechas, verloren hun leven.

¹² Een man uit de stam van Benjamin rende van de frontlinie en kwam diezelfde dag in Silo aan, met zijn kleren gescheurd en stof op zijn hoofd. ¹³ Toen hij aankwam, zat Eli op zijn stoel aan de kant van de weg, kijkend, want zijn hart beefde voor de ark van God. Toen de man de stad binnenkwam en verslag deed van wat er was gebeurd, schreeuwde de hele stad het uit. ¹⁴ Eli hoorde het geschreeuw en vroeg: "Wat betekent dit tumult?" De man haastte zich om Eli te vertellen. ¹⁵ Eli was achtennegentig jaar oud, en zijn ogen waren zo zwak dat hij niet kon zien. ¹⁶ De man zei tegen Eli: "Ik ben van de frontlinie gekomen—ik ben er vandaag van gevlucht." Eli vroeg: "Wat is er gebeurd, mijn zoon?" ¹⁷ De boodschapper antwoordde: "Israël is gevlucht voor de Filistijnen, en er is een grote slachting onder het volk geweest. Uw twee zonen, Hofni en Pinechas, zijn dood, en de ark van God is genomen." ¹⁸ Toen hij de ark van God noemde, viel Eli achterover van zijn stoel bij de poort. Zijn nek brak en hij stierf, want hij was oud en zwaar. Hij had veertig jaar over Israël geoordeeld.

¹⁹ Nu was Eli's schoondochter, de vrouw van Pinechas, zwanger en bijna op het punt van bevallen. Toen ze het nieuws hoorde dat de ark van God was genomen, en dat haar schoonvader en haar man dood waren, kreeg ze weeën en baarde, overweldigd door haar pijnen. ²⁰ Terwijl ze stierf, zeiden de vrouwen die bij haar stonden: "Wees niet bang, je hebt een zoon gebaard." Maar ze reageerde niet of schonk er geen aandacht aan. ²¹ Ze noemde de jongen Ichabod en zei: "De glorie is van Israël geweken," omdat de ark van God was genomen en vanwege de dood van haar schoonvader en haar man. ²² Ze zei: "De glorie is van Israël geweken, want de ark van God is genomen."

5 Toen de Filistijnen de ark van God hadden buitgemaakt, brachten ze deze van Eben-Haëzer naar Asdod. ² Ze brachten de ark naar

de tempel van Dagon en plaatsten deze naast Dagon. ³ Toen de mensen van Asdod de volgende dag vroeg opstonden, lag Dagon daar, voorovergevallen op de grond voor de ark van de Heer. Ze namen Dagon en zetten hem weer op zijn plaats. ⁴ Maar de volgende ochtend, toen ze vroeg opstonden, was Dagon weer voorovergevallen voor de ark van de Heer. Zijn hoofd en beide handen waren afgebroken en lagen op de drempel; alleen zijn romp bleef over. ⁵ Daarom betreden tot op de dag van vandaag noch de priesters van Dagon noch iemand die de tempel van Dagon in Asdod binnengaat de drempel.

⁶ De hand van de Heer drukte zwaar op de mensen van Asdod. Hij verwoestte hen en trof hen met gezwellen. ⁷ Toen de mensen van Asdod zagen wat er gebeurde, zeiden ze: "De ark van de God van Israël mag niet bij ons blijven, want Zijn hand is streng tegen ons en tegen Dagon, onze god." ⁸ Dus riepen ze alle leiders van de Filistijnen bijeen en vroegen: "Wat moeten we doen met de ark van de God van Israël?" Ze antwoordden: "Laat hem naar Gath verplaatst worden." Dus verplaatsten ze de ark van de God van Israël daarheen. ⁹ Maar nadat ze hem hadden verplaatst, was de hand van de Heer ook tegen die stad. Hij bracht grote paniek over de stad en trof de mensen, zowel jong als oud, met gezwellen, en ze braken uit in de stad. ¹⁰ Dus stuurdten ze de ark van God naar Ekron. Maar toen de ark in Ekron aankwam, riepen de mensen uit: "Ze hebben de ark van de God van Israël naar ons gebracht om ons en ons volk te doden!" ¹¹ Dus riepen ze alle leiders van de Filistijnen bijeen en zeiden: "Stuur de ark van de God van Israël weg. Laat hem teruggaan naar zijn eigen plaats, zodat hij ons en ons volk niet zal doden." Want dood en paniek hadden de stad gevuld; Gods hand drukte daar zeer zwaar. ¹² Degenen die overleefden, werden getroffen met gezwellen, en het geschreeuw van de stad steeg op naar de hemel.

6 De ark van de Heer werd zeven maanden lang in het gebied van de Filistijnen bewaard. ² Toen riepen de Filistijnen de priesters en waarzeggers en zeiden: "Wat moeten we doen met de ark van de Heer? Vertel ons hoe we hem terug moeten sturen naar zijn plaats." ³ Zij antwoordden: "Als je de ark van de God van Israël terugstuurt, stuur hem dan niet met lege handen terug, maar

1 Samuël

zorg ervoor dat je een schuldoffer meestuurt. Dan zul je genezen worden, en zul je begrijpen waarom Zijn hand niet van je is afgewend.”⁴ De Filistijnen vroegen: “Welk schuldoffer moeten we Hem sturen?” Zij antwoordden: “Vijf gouden gezwellen en vijf gouden ratten, overeenkomstig het aantal Filistijnse heersers, omdat dezelfde plaag jullie allen en jullie heersers heeft getroffen.”⁵ Maak dus modellen van de gezwellen en de ratten die jullie land teisteren, en geef eer aan de God van Israël. Misschien zal Hij Zijn hand van jullie, jullie goden en jullie land opheffen.⁶ Waarom verhard je je hart zoals de Egyptenaren en de farao deden? Nadat Hij hen hardhandig had behandeld, lieten ze het volk toch gaan, en zij vertrokken?

⁷ Maak nu een nieuwe wagen en neem twee koeien die onlangs hebben gekalfd en nog nooit onder het juk zijn geweest. Span de koeien voor de wagen, maar neem hun kalveren weg en sluit ze op.⁸ Leg dan de ark van de Heer op de wagen en plaats in een doos ernaast de gouden voorwerpen die je als schuldoffer stuurt. Laat het gaan, en laat het zijn weg gaan.⁹ Let op wat het doet. Als het naar zijn eigen land gaat, naar Beth-Semes, dan heeft de Heer deze ramp over ons gebracht. Maar als het dat niet doet, dan zullen we weten dat het niet Zijn hand was die ons trof—het gebeurde bij toeval.”

¹⁰ Dus deden ze zoals opgedragen. Ze namen twee koeien en spanden ze voor de wagen, en ze sloten hun kalveren thuis op.¹¹ Ze plaatsten de ark van de Heer op de wagen, samen met de doos die de gouden ratten en de modellen van hun gezwellen bevatte.¹² Toen gingen de koeien recht op Beth-Semes af, op de weg blijvend en loeiend terwijl ze gingen. Ze sloegen niet af naar rechts of naar links. De heersers van de Filistijnen volgden hen tot aan de grens van Beth-Semes.

¹³ Nu waren de mensen van Beth-Semes bezig met het oogsten van tarwe in de vallei. Toen ze opkeken en de ark zagen, verheugden ze zich bij het zien ervan.¹⁴ De wagen kwam op het veld van Jozua van Beth-Semes en stopte naast een grote steen. De mensen hakten het hout van de wagen in stukken en offerden de koeien als een brandoffer aan de Heer.¹⁵ De Levieten haalden de ark van de Heer en de doos ernaast met de gouden voorwerpen naar beneden, en ze plaatsten ze op de grote steen. Die dag brachten de mensen van Beth-Semes

brandoffers en maakten offers aan de Heer.¹⁶ Toen de vijf heersers van de Filistijnen dit zagen, keerden ze diezelfde dag terug naar Ekron.

¹⁷ Dit zijn de gouden gezwellen die de Filistijnen als schuldoffer naar de Heer stuurden—één voor Asdod, Gaza, Askelon, Gat en Ekron.¹⁸ En de gouden ratten waren overeenkomstig het aantal van alle Filistijnse steden die aan de vijf heersers toebehoorden, zowel versterkte als landelijke. De grote steen waarop de Levieten de ark van de Heer plaatsten, is tot op de dag van vandaag een getuige in het veld van Jozua van Beth-Semes.

¹⁹ Maar God sloeg enkele mannen van Beth-Semes neer omdat ze in de ark van de Heer hadden gekeken. Hij doodde er zeventig van hen, en het volk rouwde omdat de Heer hen zwaar had getroffen.²⁰ En de mannen van Beth-Semes zeiden: “Wie kan standhouden in de aanwezigheid van de Heer, deze heilige God? Naar wie zal de ark van hier gaan?”²¹ Dus stuurden ze boodschappers naar de mensen van Kirjat-Jearim, zeggende: “De Filistijnen hebben de ark van de Heer teruggebracht. Kom naar beneden en neem hem bij jullie op.”

7 Dus kwamen de mannen van Kirjat-Jearim en namen de ark van de Heer op. Ze brachten het naar het huis van Abinadab op de heuvel en wijdden zijn zoon Eleazar om de ark van de Heer te bewaken.² De ark bleef lange tijd in Kirjat-Jearim—in totaal twintig jaar. Toen keerde het hele huis van Israël zich met verdriet terug naar de Heer.³ Samuël zei tegen het hele volk van Israël: “Als jullie werkelijk met heel je hart terugkeren naar de Heer, verwijder dan de vreemde goden en de Astartes uit jullie midden. Wijd je toe aan de Heer en dien Hem alleen, en Hij zal jullie bevrijden uit de hand van de Filistijnen.”⁴ Dus verwijderden de Israëlieten de Baäls en de Astartes en dienden de Heer alleen.

⁵ Toen zei Samuël: “Verzamel heel Israël in Mizpa, en ik zal tot de Heer bidden voor jullie.”⁶ Toen ze zich in Mizpa hadden verzameld, putten ze water en goten het uit voor de Heer. Op die dag vastten ze, en ze bekendden: “Wij hebben gezondigd tegen de Heer.” En Samuël diende als rechter over de Israëlieten in Mizpa.⁷ Toen de Filistijnen hoorden dat Israël zich in Mizpa had verzameld, trokken hun leiders op om hen aan te vallen. Toen de Israëlieten dit hoorden, waren ze bang voor de Filistijnen.⁸ Ze

1 Samuël

zeiden tegen Samuël: “Houd niet op om tot de Heer, onze God, voor ons te roepen, zodat Hij ons kan redden van de Filistijnen.”⁷ ⁸ Toen nam Samuël een zogend lam en offerde het als een volledig brandoffer aan de Heer. Hij riep tot de Heer namens Israël, en de Heer antwoordde hem.

¹⁰ Terwijl Samuël het brandoffer bracht, naderden de Filistijnen om Israël in de strijd aan te vallen. Maar die dag donderde de Heer met een luide stem tegen de Filistijnen en bracht hen in zo'n verwarring dat ze voor Israël werden verslagen. ¹¹ De mannen van Israël stormden uit Mizpa en achtervolgden de Filistijnen, hen neerslaand langs de weg tot een punt beneden Beth-Kar. ¹² Samuël richtte toen een steen op tussen Mizpa en Sen, noemde het Eben-Haëzer, en verklaarde: “Tot hertoe heeft de Heer ons geholpen.”

¹³ Zo werden de Filistijnen onderworpen en vielen ze het grondgebied van Israël niet meer binnen. De hand van de Heer was tegen de Filistijnen gedurende Samuels hele leven. ¹⁴ De steden die de Filistijnen van Israël hadden ingenomen, werden hersteld, van Ekron tot Gat, en Israël heroverde het omliggende gebied van de Filistijnen. En er was vrede tussen Israël en de Amorieten.

¹⁵ Samuël bleef de rest van zijn leven als rechter over Israël dienen. ¹⁶ Elk jaar reisde hij in een kringloop van Bethel naar Gilgal naar Mizpa, en richtte hij recht over Israël in al die plaatsen. ¹⁷ Maar hij keerde altijd terug naar Rama, waar zijn huis was, en daar richtte hij ook recht over Israël. En hij bouwde daar een altaar voor de Heer.

8 Toen Samuël ouder werd, stelde hij zijn zonen aan als rechters over Israël. ² Zijn eerstgeborene heette Joël, en zijn tweede Abia. Zij dienden als rechters in Berseba. ³ Maar zijn zonen volgden zijn voorbeeld niet. Ze streefden naar oneerlijke winst, accepteerden steekpenningen en verdraaiden het recht.

⁴ Toen kwamen alle oudsten van Israël bijeen en gingen naar Samuël in Rama. ⁵ Ze zeiden tegen hem: “U bent oud, en uw zonen wandelen niet in uw wegen. Stel een koning over ons aan, zoals alle andere volken hebben.” ⁶ Maar dit verzoek mishagde Samuël, vooral hun eis om een koning die hen zou oordelen. Dus bad hij tot de Heer. ⁷ De Heer zei tegen Samuël: “Luister naar het volk in alles

wat zij tegen je zeggen. Het is niet jou die zij hebben verworpen, maar Mij hebben zij verworpen als hun koning. ⁸ Zij handelen tegenover jou zoals zij tegenover Mij hebben gedaan sinds de dag dat Ik hen uit Egypte heb geleid—Mij verlaten en andere goden dienen. ⁹ Luister nu naar hen, maar geef hun een ernstige waarschuwing en leg uit wat de koning die over hen zal regeren zal doen.”

¹⁰ Dus Samuël vertelde al de woorden van de Heer aan het volk dat hem om een koning vroeg. ¹¹ Hij zei: “Dit is wat de koning die over jullie regeert zal doen: Hij zal jullie zonen nemen en hen toewijzen aan zijn wagens en paarden, en zij zullen voor zijn wagens uit rennen. ¹² Hij zal bevelhebbers van duizend en van vijftig aanstellen, en anderen om zijn land te ploegen en zijn oogst binnen te halen, en om wapens van oorlog en uitrusting voor zijn wagens te maken. ¹³ Hij zal jullie dochters nemen om als parfumeurs, koks en bakkers te werken. ¹⁴ Hij zal het beste van jullie velden, wijngaarden en olijfgaarden nemen en aan zijn beambten geven. ¹⁵ Hij zal een tiende van jullie graan en jullie wijnoogst nemen en het aan zijn hovelingen en officieren geven. ¹⁶ Hij zal jullie mannelijke en vrouwelijke dienaren nemen, het beste van jullie vee en ezels, en ze voor zijn eigen gebruik inzetten. ¹⁷ Hij zal een tiende van jullie kudden nemen, en jullie zullen hem moeten dienen. ¹⁸ Wanneer die dag komt, zullen jullie roepen vanwege de koning die jullie voor jezelf hebben gekozen, maar de Heer zal jullie op die dag niet antwoorden.”

¹⁹ Maar het volk weigerde naar Samuël te luisteren. “Neel!” zeiden ze. “We willen een koning die over ons regeert. ²⁰ Dan zullen we zijn zoals alle andere volken, met een koning die ons leidt en voor ons uitgaat en onze oorlogen voert.” ²¹ Toen Samuël alles hoorde wat het volk zei, bracht hij het over aan de Heer. ²² En de Heer zei tegen Samuël: “Luister naar hen en stel een koning voor hen aan.” Toen zei Samuël tegen de mannen van Israël: “Ga ieder terug naar uw eigen stad.”

9 Er was een man uit Benjamin wiens naam was Kis, de zoon van Abiël, de zoon van Zeror, de zoon van Bekorat, de zoon van Afiach, een Benjaminit, een man van rijkdom. ² Hij had een zoon genaamd Saul, een uitverkoren en knappe jongeman. Onder de zonen van Israël was er niemand indrukwekkender dan hij; van zijn

1 Samuël

schouders omhoog was hij groter dan enig ander van het volk. ³ Nu waren de ezelinnen van Kis, Sauls vader, verloren. Dus zei Kis tegen zijn zoon Saul: “Neem een van de knechten met je mee en ga op zoek naar de ezelinnen.” ⁴ Hij trok door het bergland van Efraïm en door het land van Salisa, maar zij vonden hen niet. Toen gingen zij door het land van Saälīm, en zij waren daar niet. Hij trok ook door het gebied van Benjamin, maar zij vonden hen niet. ⁵ Toen zij in het land Zuf kwamen, zei Saul tegen zijn knecht die bij hem was: “Kom, laten we terugkeren, anders houdt mijn vader op zich zorgen te maken over de ezelinnen en begint hij zich zorgen te maken over ons.” ⁶ Maar de knecht zei: “Zie nu, er is een man van God in deze stad, en hij is een man die in ere wordt gehouden. Alles wat hij zegt komt zeker uit. Laten we daar nu heen gaan; misschien kan hij ons de weg wijzen.” ⁷ Toen zei Saul tegen zijn knecht: “Maar kijk, als we gaan, wat zullen we de man brengen? Het brood is op uit onze tassen, en we hebben geen geschenk om aan de man van God te geven. Wat hebben we?” ⁸ De knecht antwoordde Saul opnieuw en zei: “Zie, ik heb een kwart sikkil zilver bij me. Ik zal het aan de man van God geven, en hij zal ons de weg wijzen.” ⁹ (Vroeger in Israël, wanneer een man God ging raadplegen, zei hij: “Kom, laten we naar de ziener gaan,” want de profeet van vandaag werd vroeger een ziener genoemd.) ¹⁰ Toen zei Saul tegen zijn knecht: “Je advies is goed; kom, laten we gaan.” Dus gingen zij naar de stad waar de man van God was.

¹¹ Toen zij de heuvel naar de stad opgingen, ontmoetten zij jonge vrouwen die water gingen halen, en zeiden tegen hen: “Is de ziener hier?” ¹² Zij antwoordden en zeiden: “Ja, hij is net voor u. Haast u nu, want vandaag is hij naar de stad gekomen, omdat het volk een offer brengt op de hoogte. ¹³ Zodra u de stad binnenkomt, zult u hem vinden voordat hij naar de hoogte gaat om te eten, want het volk zal niet eten totdat hij komt. Hij moet het offer zegenen; daarna zullen de genodigden eten. Ga nu op, want u zult hem meteen vinden.” ¹⁴ Dus gingen zij de stad binnen. Toen zij binnenkwamen, zie, Samuël kwam hen tegemoet om naar de hoogte te gaan.

¹⁵ Nu had de Heer de dag voordat Saul kwam aan Samuël geopenbaard, zeggende, ¹⁶ “Morgen om deze tijd zal Ik u een man uit het land van Benjamin

zenden, en u zult hem zalven tot vorst over Mijn volk Israël. Hij zal Mijn volk verlossen uit de hand van de Filistijnen, want Ik heb Mijn volk aangezien, omdat hun roep tot Mij is gekomen.” ¹⁷ Toen Samuël Saul zag, zei de Heer tot hem: “Zie, dit is de man van wie Ik tot u gesproken heb! Hij zal heersen over Mijn volk.”

¹⁸ Saul ging naar Samuël bij de ingang en vroeg: “Kunt u mij alstublieft de weg naar het huis van de ziener wijzen?” ¹⁹ Samuël antwoordde Saul en zei: “Ik ben de ziener. Ga voor mij op naar de hoogte, want u zult vandaag met mij eten. In de ochtend zal ik u laten gaan en u alles vertellen wat in uw hart is. ²⁰ Wat betreft uw ezelinnen die drie dagen geleden verloren waren, maak u daar geen zorgen over, want zij zijn gevonden. En tot wie is alle begeerte van Israël gericht, zo niet tot u en tot het huis van uw vader?” ²¹ Saul antwoordde en zei: “Ben ik niet een Benjaminit, van de kleinste van de stammen van Israël, en is mijn familie niet de geringste van alle geslachten van de stam van Benjamin? Waarom hebt u dan zo tot mij gesproken?”

²² Toen nam Samuël Saul en zijn knecht en bracht hen in de zaal, en gaf hun een plaats aan het hoofd van de degenen die waren uitgenodigd—ongeveer dertig mensen. ²³ En Samuël zei tegen de kok: “Breng het deel dat ik u gaf, waarvan ik u zei: ‘Zet het apart.’” ²⁴ Dus nam de kok de dij en wat erop was en zette het voor Saul. En Samuël zei: “Zie, wat gereserveerd is, is voor u gezet. Eet, want het was voor u bewaard tot de afgesproken tijd, sinds ik zei: ‘Ik heb het volk uitgenodigd.’” Dus at Saul die dag met Samuël.

²⁵ Nadat zij van de hoogte naar de stad waren afgedaald, sprak Samuël met Saul op het dak. ²⁶ Zij stonden vroeg op, en bij het aanbreken van de dag riep Samuël Saul op het dak, zeggende: “Sta op, zodat ik u op weg kan sturen.” Dus stond Saul op, en zowel hij als Samuël gingen de straat op. ²⁷ Toen zij naar de rand van de stad gingen, zei Samuël tegen Saul: “Zeg de knecht dat hij voor ons uit moet gaan”—en de knecht ging verder—“maar u blijft even staan, zodat ik u het woord van God kan verkondigen.”

10 Toen nam Samuël een kruik met olie en goot die uit over Sauls hoofd, kuste hem en zei: “Heeft de Heer u niet gezalfd tot

1 Samuël

heerser over Zijn erfdeel? ² Wanneer u vandaag van mij weggaat, zult u twee mannen vinden bij het graf van Rachel, in het gebied van Benjamin te Zelzah. Zij zullen tegen u zeggen: 'De ezellinnen die u bent gaan zoeken, zijn gevonden. Nu maakt uw vader zich geen zorgen meer over de ezellinnen, maar is hij bezorgd om u en zegt: "Wat moet ik doen met mijn zoon?"' ³ Dan zult u vandaar verdergaan en bij de eik van Tabor komen. Drie mannen die op weg zijn naar God in Bethel zullen u daar ontmoeten, één draagt drie jonge geiten, een ander drie broden, en een ander een zak wijn. ⁴ Zij zullen u groeten en u twee broden geven, die u uit hun hand zult aannemen. ⁵ Daarna zult u komen bij Gibeath-haelohim, waar de Filistijnse wachtpost is. Wanneer u de stad nadert, zult u een groep profeten ontmoeten die van de offerhoogte afkomt met harp, tamboerijn, fluit en lier voor zich, en zij zullen profeteren. ⁶ Dan zal de Geest van de Heer krachtig over u komen, en u zult met hen profeteren en in een ander mens veranderen. ⁷ En wanneer deze tekenen u overkomen, doe dan wat uw hand vindt te doen, want God is met u. ⁸ U zult voor mij uit naar Gilgal gaan. En zie, ik zal naar u toekomen om brandoffers te brengen en vredeoffers te offeren. U zult zeven dagen wachten totdat ik bij u kom en u laat zien wat u moet doen."

⁹ Toen het gebeurde dat Saul zich omdraaide om van Samuël weg te gaan, gaf God hem een ander hart, en al die tekenen kwamen die dag uit. ¹⁰ Toen zij bij Gibea kwamen, zie, een groep profeten ontmoette hem; en de Geest van God kwam over hem, en hij profeteerde te midden van hen. ¹¹ En toen allen die hem van tevoren kenden zagen dat hij met de profeten profeteerde, zeiden de mensen tegen elkaar: "Wat is er met de zoon van Kis gebeurd? Is Saul ook onder de profeten?" ¹² En iemand van daar antwoordde en zei: "Maar wie is hun vader?" Daarom werd het een spreekwoord: "Is Saul ook onder de profeten?" ¹³ Na het beëindigen van zijn profeteren ging hij naar de offerhoogte.

¹⁴ Sauls oom zei tegen hem en zijn dienaar: "Waar zijn jullie geweest?" En hij zei: "Om de ezellinnen te zoeken. Toen we zagen dat ze niet te vinden waren, gingen we naar Samuël." ¹⁵ Sauls oom vroeg: "Vertel me alstublieft wat Samuël tegen jullie heeft gezegd." ¹⁶ Saul zei tegen zijn oom: "Hij vertelde ons duidelijk dat de ezellinnen gevonden waren." Maar hij vertelde

hem niet over de zaak van het koninkrijk waarover Samuël had gesproken.

¹⁷ Toen riep Samuël het volk bijeen voor de Heer te Mizpa. ¹⁸ Hij zei tegen de zonen van Israël: "Zo zegt de Heer, de God van Israël: 'Ik heb Israël uit Egypte geleid, en ik heb u verlost uit de hand van de Egyptenaren en uit de macht van alle koninkrijken die u onderdrukten.' ¹⁹ Maar vandaag hebt u uw God verworpen, die u redt uit al uw rampen en uw benauwdheden, en u hebt gezegd: 'Nee! Stel een koning over ons aan.' Stel u nu dan voor de Heer op naar uw stammen en naar uw geslachten." ²⁰ Dus bracht Samuël alle stammen van Israël naar voren, en de stam van Benjamin werd door loting aangewezen. ²¹ Toen bracht hij de stam van Benjamin naar voren bij zijn families, en de familie van Matri werd aangewezen, en Saul, de zoon van Kis, werd aangewezen. Maar toen zij hem zochten, kon hij niet gevonden worden. ²² Dus vroegen zij verder aan de Heer: "Is de man hier al gekomen?" En de Heer zei: "Zie, hij heeft zich verborgen tussen de bagage." ²³ Dus renden zij en haalden hem daar vandaan. En toen hij tussen het volk stond, was hij groter dan al het volk van zijn schouders omhoog. ²⁴ Samuël zei tegen al het volk: "Zien jullie degene die de Heer heeft gekozen? Zeker, er is niemand als hij onder al het volk." Dus riep al het volk: "Leve de koning!"

²⁵ Toen vertelde Samuël het volk de regels van het koningschap en schreef ze in een boek en legde het voor de Heer. Toen stuurde Samuël al het volk weg, ieder naar zijn eigen huis. ²⁶ Saul keerde terug naar zijn huis in Gibea, vergezeld door de dappere mannen wiens harten God had aangeraakt. ²⁷ Maar enkele waardeloze mannen zeiden: "Hoe kan deze man ons redden?" En zij verachtten hem en brachten hem geen geschenk. Maar Saul hield zijn vrede.

11 Toen kwam Nahas, de Ammoniet, en belegerde Jabes in Gilead. En alle mannen van Jabes zeiden tegen Nahas: "Sluit een verbond met ons, dan zullen wij u dienen." ² Maar Nahas, de Ammoniet, zei tegen hen: "Onder deze voorwaarde zal ik een verbond met jullie sluiten: dat ik bij ieder van jullie het rechteroog uitsteek, en zo schande breng over heel Israël." ³ De oudsten van Jabes zeiden tegen hem: "Geef ons zeven dagen om boodschappers te sturen door heel het gebied van Israël. Als er dan niemand is om ons te redden,

1 Samuël

zullen wij ons aan u overgeven.” ⁴ Toen de boodschappers in Gibea van Saul kwamen en de voorwaarden in de oren van het volk meldden, weende al het volk luid. ⁵ En zie, Saul kwam achter de runderen van het veld, en hij zei: “Wat is er met het volk aan de hand, dat zij wenen?” Dus vertelden zij hem de woorden van de mannen van Jabes. ⁶ Toen kwam de Geest van God krachtig over Saul toen hij deze woorden hoorde, en zijn woede ontbrandde hevig. ⁷ Hij nam een juk ossen en hakte ze in stukken, en stuurde ze door heel het gebied van Israël door de hand van boodschappers, zeggende: “Wie niet uittrekt achter Saul en achter Samuël, zo zal het met zijn ossen gedaan worden.” Toen viel de schrik van de Heer op het volk, en zij trokken als één man uit. ⁸ Toen hij hen in Bezek monsterde, waren de zonen van Israël driehonderdduizend, en de mannen van Juda dertigduizend. ⁹ Zij zeiden tegen de boodschappers die gekomen waren: “Zo zult u zeggen tegen de mannen van Jabes in Gilead: ‘Morgen, tegen de tijd dat de zon heet is, zult u bevrijding hebben.’” Dus de boodschappers gingen en vertelden het aan de mannen van Jabes, en zij waren blij. ¹⁰ Toen zeiden de mannen van Jabes: “Morgen zullen wij ons aan u presenteren, en u mag met ons doen wat u gepast vindt.”

¹¹ De volgende dag verdeelde Saul de troepen in drie afdelingen, en zij kwamen in het midden van het kamp bij het ochtendgloren en sloegen de Ammonieten neer tot de hitte van de dag. Degenen die overbleven werden verstrooid, zodat er niet twee van hen samen waren. ¹² Toen zei het volk tegen Samuël: “Wie was het die zei: ‘Zal Saul over ons regeren?’ Breng die mannen hier, zodat wij hen ter dood kunnen brengen.” ¹³ Maar Saul zei: “Vandaag zal niemand ter dood gebracht worden, want vandaag heeft de Heer Israël redding gebracht.”

¹⁴ Toen sprak Samuël tot het volk: “Kom, laten we naar Gilgal gaan om daar het koninkrijk te vernieuwen.” ¹⁵ Dus ging al het volk naar Gilgal, en daar maakten zij Saul koning voor de Heer in Gilgal. Daar offerden zij vredeoffers voor de Heer, en Saul en alle mannen van Israël verheugden zich zeer.

12 Toen zei Samuël tegen heel Israël: “Zie, ik heb naar jullie stem geluisterd in alles wat jullie tegen mij hebben gezegd, en ik heb een koning over jullie aangesteld. ² Nu is hier de

koning die voor jullie uitgaat, en ik ben oud en grijs; en zie, mijn zonen zijn bij jullie. Ik heb voor jullie uitgewandeld vanaf mijn jeugd tot op deze dag. ³ Hier ben ik. Getuig tegen mij voor de Heer en voor Zijn gezalfde: Wiens os heb ik genomen? Of wiens ezel heb ik genomen? Wie heb ik bedrogen? Wie heb ik onderdrukt? Uit wiens hand heb ik een omkoping aangenomen om mijn ogen ermee te verblinden? Getuig tegen mij, en ik zal het jullie teruggeven.” ⁴ En zij antwoordden: “U hebt ons niet benadeeld, noch onderdrukt, noch iets van iemands hand genomen.” ⁵ Hij sprak tot hen, zeggende: “De Heer en Zijn gezalfde zijn vandaag getuigen dat jullie niets in mijn bezit hebben gevonden.” En zij antwoordden: “Hij is getuige.”

⁶ Toen zei Samuël tegen het volk: “Het is de Heer die Mozes en Aäron heeft aangesteld en jullie voorvaders uit het land Egypte heeft geleid. ⁷ Sta nu stil, zodat ik voor jullie kan pleiten voor de Heer over al de rechtvaardige daden van de Heer, die Hij voor jullie en jullie voorvaders heeft gedaan. ⁸ Toen Jakob naar Egypte ging en jullie voorvaders tot de Heer riepen, zond de Heer Mozes en Aäron, die jullie voorvaders uit Egypte leidden en hen in deze plaats deden wonen. ⁹ Maar zij vergaten de Heer, hun God, en daarom liet Hij hen vallen in de hand van Sisera, de bevelhebber van het leger van Hazor, en in de hand van de Filistijnen, en in de hand van de koning van Moab, en zij vochten tegen hen. ¹⁰ Toen riepen zij tot de Heer en zeiden: ‘Wij hebben gezondigd, omdat wij de Heer hebben verlaten en de Baäls en de Astartes hebben gediend; maar nu, bevrijd ons uit de hand van onze vijanden, en wij zullen U dienen.’ ¹¹ Toen zond de Heer Jerubbaal en Bedan en Jeftä en Samuël, en bevrijdde jullie uit de hand van jullie vijanden aan alle kanten, en jullie leefden in veiligheid. ¹² Maar toen jullie zagen dat Nahas, de koning van de Ammonieten, tegen jullie kwam, zeiden jullie tegen mij: ‘Nee, maar een koning zal over ons regeren’—terwijl de Heer, jullie God, jullie koning was. ¹³ Zie nu dan de koning die jullie hebben gekozen, waarvoor jullie hebben gevraagd; en zie, de Heer heeft een koning over jullie aangesteld. ¹⁴ Als jullie de Heer vrezen en Hem dienen, en Zijn stem gehoorzamen en niet in opstand komen tegen het bevel van de Heer, en als zowel jullie als de koning die over jullie regeert de Heer, jullie God, volgen, zal het goed gaan. ¹⁵ Maar als jullie niet gehoorzamen aan de stem van de

1 Samuël

Heer, en in opstand komen tegen het bevel van de Heer, dan zal de hand van de Heer tegen jullie zijn en tegen jullie koning.

¹⁶ Sta nu stil en aanschouw dit grote ding, dat de Heer voor jullie ogen zal doen. ¹⁷ Is het niet de tarweoogst vandaag? Ik zal de Heer aanroepen, zodat Hij donder en regen zendt. Dan zullen jullie weten en zien dat jullie slechtheid groot is, die jullie in de ogen van de Heer hebben gedaan, door voor jullie een koning te vragen." ¹⁸ En Samuël riep de Heer aan, en de Heer zond die dag donder en regen; zodat al het volk de Heer en Samuël met grote eerbied vreesde.

¹⁹ En al het volk zei tegen Samuël: "Bid voor uw dienaren tot de Heer, uw God, dat wij niet sterven; want wij hebben aan al onze zonden dit kwaad toegevoegd, door voor onszelf een koning te vragen." ²⁰ Toen zei Samuël tegen het volk: "Wees niet bang. Jullie hebben al dit kwaad gedaan, maar keer je niet af van het volgen van de Heer, maar dien de Heer met heel je hart. ²¹ En keer je niet af om achter nutteloze dingen aan te gaan die niet kunnen baten of bevrijden, want zij zijn niets. ²² Want de Heer zal Zijn volk niet verlaten omwille van Zijn grote naam, omdat het de Heer behaagd heeft om jullie tot Zijn volk te maken. ²³ Wat mij betreft, ik zou nooit tegen de Heer zondigen door op te houden voor jullie te bidden; in plaats daarvan zal ik jullie leiden op de goede en rechte weg. ²⁴ Vrees de Heer en dien Hem trouw met heel je hart; want overweeg welke grote dingen Hij voor jullie heeft gedaan. ²⁵ Maar als jullie doorgaan in slechtheid, zullen zowel jullie als jullie koning vernietigd worden.

13 Saul was dertig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde tweeënveertig jaar over Israël. ² Saul koos voor zichzelf drieduizend mannen uit Israël. Tweeduizend waren bij Saul in Michmas en in het bergland van Bethel, en duizend waren bij Jonathan in Gibeon van Benjamin. De rest van het volk stuurde hij weg, ieder naar zijn tent. ³ Jonathan versloeg de bezetting van de Filistijnen die in Geba was, en de Filistijnen hoorden ervan. Saul blies de bazuin door het hele land en zei: "Laat de Hebreëen horen!" ⁴ En heel Israël hoorde zeggen dat Saul de Filistijnse bezetting had verslagen, en dat Israël een stank was geworden voor de Filistijnen. Dus het volk werd bijeengeroepen bij Saul in Gilgal.

⁵ De Filistijnen verzamelden zich om tegen Israël te vechten—dertigduizend wagens, zesduizend ruiters en troepen zo talrijk als het zand aan de zee kust. Ze kwamen op en sloegen hun kamp op bij Michmas, ten oosten van Beth-aven. ⁶ Toen de mannen van Israël zagen dat ze in gevaar waren—want het volk werd zwaar onder druk gezet—verborgen zij zich in grotten, in struiken, tussen rotsen, in kelders en in kuilen. ⁷ Sommige Hebreëen staken de Jordaan over naar het land van Gad en Gilead. Maar Saul bleef in Gilgal, en al het volk volgde hem bevend. ⁸ Hij wachtte zeven dagen, volgens de vastgestelde tijd door Samuël. Maar Samuël kwam niet naar Gilgal, en het volk begon van hem weg te lopen. ⁹ Toen gaf Saul de opdracht: "Breng het brandoffer en de vredeoffers naar mij." En hij ging over tot het brengen van het brandoffer. ¹⁰ Zodra hij klaar was met het brengen van het brandoffer, zie, daar kwam Samuël. Saul ging naar buiten om hem te ontmoeten en hem te begroeten. ¹¹ Maar Samuël zei: "Wat heb je gedaan?" En Saul antwoordde: "Toen ik zag dat het volk van mij wegliep, en dat u niet kwam binnen de vastgestelde dagen, en dat de Filistijnen zich verzamelden bij Michmas, ¹² dacht ik: 'De Filistijnen zullen spoedig op mij afkomen in Gilgal, en ik heb de gunst van de Heer nog niet gezocht.' Dus voelde ik mij gedwongen om het brandoffer te brengen." ¹³ Toen zei Samuël tegen Saul: "Je hebt dwaas gehandeld. Je hebt het gebod van de Heer, je God, dat Hij je geboden heeft, niet gehouden. Want nu zou de Heer je koningschap over Israël voor altijd hebben gevestigd. ¹⁴ Maar nu zal je koningschap niet standhouden. De Heer heeft voor Zichzelf een man gezocht naar Zijn eigen hart, en de Heer heeft hem aangesteld als heerser over Zijn volk, omdat je niet hebt gehouden wat de Heer je geboden heeft."

¹⁵ Toen stond Samuël op en ging van Gilgal naar Gibeon van Benjamin. En Saul telde het volk dat bij hem was, ongeveer zeshonderd mannen. ¹⁶ Nu verbleven Saul en zijn zoon Jonathan en het volk dat bij hen was in Gibeon van Benjamin, terwijl de Filistijnen hun kamp hadden opgeslagen bij Michmas. ¹⁷ En rovers kwamen uit het kamp van de Filistijnen in drie groepen: één groep sloeg de weg in naar Ofra, naar het land van Sual; ¹⁸ een andere groep sloeg de weg in naar Beth-horon; en een andere groep sloeg de weg in naar de grens die uitkijkt over de vallei van Zeboïm, richting de wildernis.

1 Samuël

¹⁹ In die tijd was er geen smid te vinden in het hele land van Israël, want de Filistijnen hadden gezegd: "Anders zouden de Hebreëen zwaarden of speren kunnen maken." ²⁰ Dus ging heel Israël naar de Filistijnen, ieder om zijn ploegschaar, zijn hak, zijn bijl of zijn houweel te slijpen. ²¹ De kosten waren twee derde van een sikkil voor het slijpen van ploegscharen, haken, vorken en bijlen, en voor het zetten van de prikkers. ²² Dus op de dag van de strijd werd er geen zwaard of speer gevonden in de hand van iemand van het volk dat bij Saul en Jonathan was, maar ze werden alleen gevonden bij Saul en bij Jonathan, zijn zoon. ²³ De bezetting van de Filistijnen trok uit naar de pas van Michmas.

14 Op een dag gebeurde het dat Jonathan, de zoon van Saul, tegen de jonge man die zijn wapenrusting droeg, zei: "Kom, laten we oversteken naar de Filistijnse wachtpost aan de andere kant." Maar hij vertelde het niet aan zijn vader. ² Saul verbleef aan de rand van Gibeon onder de granaatappelboom in Migron. De mensen bij hem waren ongeveer zeshonderd man, ³ En Ahia, de zoon van Ahitub, de broer van Ichabod, zoon van Pinechas, zoon van Eli, de priester van de Heer in Silo, droeg de efod. Maar de mensen wisten niet dat Jonathan was vertrokken. ⁴ Nu was er tussen de passen waarlangs Jonathan probeerde over te steken naar de Filistijnse wachtpost, een scherpe rots aan de ene kant en een scherpe rots aan de andere kant; de ene heette Bozez, en de andere Seneh. ⁵ De ene rots rees op in het noorden tegenover Michmas, en de andere in het zuiden tegenover Geba. ⁶ En Jonathan zei tegen de jonge man die zijn wapenrusting droeg: "Kom, laten we oversteken naar de wachtpost van deze onbesneden mannen. Misschien zal de Heer voor ons handelen, want niets kan de Heer verhinderen om te redden, of het nu door velen of door weinigen is." ⁷ En zijn wapendrager zei tegen hem: "Doe alles wat in je hart is. Ga je gang; ik ben met je hart en ziel." ⁸ Toen zei Jonathan: "Nu zullen we oversteken naar de mannen en ons aan hen tonen." ⁹ Als zij tegen ons zeggen: 'Wacht tot we naar jullie toekomen,' dan blijven we waar we zijn en gaan niet naar hen toe. ¹⁰ Maar als zij zeggen: 'Kom naar ons toe,' dan zullen we naar boven gaan, want de Heer heeft hen in onze hand gegeven. Dit zal voor ons het teken zijn."

¹¹ Toen beiden zich aan de wachtpost van de Filistijnen toonden, zeiden de Filistijnen: "Zie, de Hebreëen komen uit de holen waar ze zich verborgen hebben." ¹² En de mannen van de wachtpost riepen Jonathan en zijn wapendrager en zeiden: "Kom naar ons toe, en we zullen jullie iets laten zien." Jonathan zei tegen zijn wapendrager: "Kom achter mij aan, want de Heer heeft hen in de hand van Israël gegeven." ¹³ Toen klom Jonathan op handen en voeten naar boven, en zijn wapendrager achter hem aan. En zij vielen voor Jonathan, en zijn wapendrager doodde hen achter hem. ¹⁴ Bij die eerste aanval doodden Jonathan en zijn wapendrager ongeveer twintig man binnen ongeveer een halve akker land. ¹⁵ En er was een siddering in het kamp, in het veld, en onder al het volk. De wachtpost en zelfs de plundersaars beëfden, en de aarde beëfde, en het werd een grote paniek van God.

¹⁶ Sauls wachters in Gibeon van Benjamin keken, en zie, de menigte smolt weg en verspreidde zich in alle richtingen. ¹⁷ Toen zei Saul tegen de mensen die bij hem waren: "Roep de namen en zie wie van ons is weggegaan." En toen zij de namen riepen, zie, Jonathan en zijn wapendrager waren er niet. ¹⁸ Dus zei Saul tegen Ahia: "Breng de ark van God hier." Want de ark van God was in die tijd bij de zonen van Israël. ¹⁹ En terwijl Saul tot de priester sprak, bleef het tumult in het kamp van de Filistijnen toenemen. Toen zei Saul tegen de priester: "Trek je hand terug." ²⁰ Toen verzamelden Saul en al het volk dat bij hem was zich en gingen de strijd in; en zie, ieders zwaard was tegen zijn naaste, en er was grote verwarring. ²¹ Nu sloten de Hebreëen die eerder bij de Filistijnen waren geweest en met hen het kamp waren binnengegaan vanuit het omliggende land, zich aan bij de Israëlieten die bij Saul en Jonathan waren. ²² En alle mannen van Israël die zich in het bergland van Efraïm hadden verborgen, hoorden dat de Filistijnen op de vlucht waren, en zij achtervolgden hen ook hard in de strijd. ²³ Zo verloor de Heer Israël die dag, en de strijd verplaatste zich voorbij Beth-Aven.

²⁴ Nu waren de mannen van Israël die dag zwaar onder druk, want Saul had een eed aan het volk opgelegd, zeggende: "Vervloekt is de man die voedsel eet voor de avond, voordat ik wraak heb genomen op mijn vijanden." Dus niemand van het volk proefde voedsel. ²⁵ Toen kwam al het volk van

1 Samuël

het land het bos binnen, en er was honing op de grond.²⁶ En toen het volk het bos binnenkwam, zie, de honing droop, maar niemand stak zijn hand naar zijn mond, want het volk vreesde de eed.²⁷ Maar Jonathan had niet gehoord dat zijn vader het volk met de eed had belast; dus stak hij het uiteinde van de staf die in zijn hand was uit en doopte het in de honingraat, en bracht zijn hand naar zijn mond, en zijn ogen werden helder.²⁸ Toen zei een van de mensen: "Uw vader heeft het volk streng belast met een eed, zeggende: 'Vervloekt is de man die vandaag voedsel eet.'" En het volk was uitgeput.²⁹ Toen merkte Jonathan op: "Mijn vader heeft het land in moeilijkheden gebracht. Zie hoe mijn ogen helder zijn geworden omdat ik een beetje van deze honing heb geproefd."³⁰ Hoeveel beter zou het zijn geweest als het volk vandaag vrijelijk had gegeten van de buit van hun vijanden die zij vonden! Want nu is de slachting onder de Filistijnen niet significant geweest."

³¹ Die dag versloegen zij de Filistijnen van Michmas tot Ajalon, en het volk was buitengewoon vermoeid.

³² Het volk stortte zich gulzig op de buit en nam schapen, runderen en kalveren, en slachtte ze op de grond; en het volk at ze met het bloed.³³ Toen werd het aan Saul verteld, zeggende: "Zie, het volk zondigt tegen de Heer door vlees met het bloed te eten." En hij zei: "Jullie hebben verraderlijk gehandeld; rol een grote steen naar mij hier."³⁴ Toen zei Saul: "Verspreid je onder het volk en zeg tegen hen: 'Ieder breng zijn rund of schaap, en slacht het hier en eet, en zondig niet tegen de Heer door met het bloed te eten.'" Dus bracht al het volk die nacht hun runderen en slachtte ze daar.³⁵ En Saul bouwde een altaar voor de Heer—het was het eerste altaar dat hij voor de Heer bouwde.

³⁶ Toen zei Saul: "Laten we 's nachts achter de Filistijnen aangaan en hen plunderen tot het morgenlicht, en laten we geen man van hen overlaten." En zij zeiden: "Doe wat u goed lijkt." Maar de priester zei: "Laten we hier tot God naderen."³⁷ En Saul vroeg God: "Zal ik achter de Filistijnen aangaan? Zult U hen in de hand van Israël geven?" Maar Hij antwoordde hem die dag niet.³⁸ Dus zei Saul: "Kom hier, alle hoofden van het volk, en weet en zie waarin deze zonde vandaag is geweest."³⁹ Want zo waar als de Heer leeft, die Israël redt, zelfs als het Jonathan mijn zoon is, zal hij zeker sterven."

Maar niet een van al het volk antwoordde hem.⁴⁰ Toen richtte hij zich tot heel Israël: "Jullie zullen aan de ene kant zijn, en ik en Jonathan mijn zoon zullen aan de andere kant zijn." En het volk zei tegen Saul: "Doe wat u goed lijkt."⁴¹ Daarom zei Saul tegen de Heer: "O God van Israël, geef een volmaakt lot." En Jonathan en Saul werden genomen, maar het volk ontsnapte.⁴² Toen zei Saul: "Werpt het lot tussen mij en Jonathan mijn zoon." En Jonathan werd genomen.⁴³ Toen zei Saul tegen Jonathan: "Vertel me wat je hebt gedaan." En Jonathan vertelde hem: "Ik heb inderdaad een beetje honing geproefd met het uiteinde van de staf die in mijn hand was. Hier ben ik; ik moet sterven."⁴⁴ En Saul zei: "God doe zo met mij en nog meer, want je zult zeker sterven, Jonathan."⁴⁵ Maar het volk zei tegen Saul: "Zal Jonathan sterven, die deze grote verlossing in Israël heeft gebracht? Verre van dat! Zo waar als de Heer leeft, zal er geen haar van zijn hoofd op de grond vallen, want hij heeft vandaag met God gewerkt." Dus het volk redde Jonathan, en hij stierf niet.⁴⁶ Toen staakte Saul de achtervolging van de Filistijnen, en de Filistijnen keerden terug naar hun eigen plaats.

⁴⁷ Nu Saul het koninkrijk over Israël had genomen, vocht hij tegen al zijn vijanden aan alle kanten—tegen Moab, de Ammonieten, Edom, de koningen van Zoba, en de Filistijnen. En waar hij zich ook wendde, hij versloeg hen.⁴⁸ Hij handelde dapper en sloeg de Amalekieten, en verlostte Israël uit de handen van degenen die hen plunderden.⁴⁹ Sauls zonen waren Jonathan, Jisvi, en Malki-Sua. Zijn twee dochters heetten Merab, de eerstgeborene, en Michal, de jongste.⁵⁰ Ahinoam, dochter van Ahimaáz, was Sauls vrouw. De bevelhebber van zijn leger was Abner, zoon van Ner, die Sauls oom was.⁵¹ Saul was de zoon van Kis, en Ner, de vader van Abner, was de zoon van Abiël.⁵² Er was zware strijd tegen de Filistijnen al de dagen van Saul. En wanneer Saul een machtige man of een dappere man zag, nam hij hem in zijn dienst.

15 Samuël sprak tot Saul: "De Heer heeft mij gezonden om u tot koning te zalven over Zijn volk Israël; luister nu dan naar de woorden van de Heer."² Dit zegt de Heer der heerscharen: 'Ik zal Amalek straffen voor wat hij Israël heeft aangedaan, hoe hij zich tegen hem verzette op de weg toen hij uit Egypte kwam.'³ Ga nu en versla Amalek en vernietig alles wat zij hebben

1 Samuël

volledig. Spaar hen niet, maar dood zowel man als vrouw, kind en zuigeling, os en schaap, kameel en ezel.”

⁴ Toen riep Saul het volk bijeen en telde hen te Telaïm: tweehonderdduizend voetknechten en tienduizend mannen van Juda. ⁵ Saul kwam bij de stad van Amalek en legde een hinderlaag in de vallei. ⁶ Saul zei tegen de Kenieten: “Ga, vertrek, ga weg van de Amalekieten, zodat ik u niet met hen vernietig; want u hebt goedheid getoond aan alle zonen van Israël toen zij uit Egypte kwamen.” Dus de Kenieten trokken zich terug van de Amalekieten. ⁷ Toen sloeg Saul de Amalekieten neer van Havilah tot je bij Sur komt, dat ten oosten van Egypte ligt. ⁸ Hij nam Agag, de koning van de Amalekieten, levend gevangen en vernietigde al het volk volledig met de scherpste van het zwaard. ⁹ Maar Saul en het volk spaarden Agag, en het beste van de schapen, de runderen, de vetgemeste dieren, de lammeren en alles wat goed was, en wilden hen niet volledig vernietigen. Maar alles wat verachtelijk en waardeloos was, dat vernietigden zij volledig.

¹⁰ Toen kwam er een boodschap van de Heer tot Samuël, zeggende, ¹¹ “Ik betreur het dat Ik Saul tot koning heb gemaakt, want hij heeft zich van Mij afgewend en Mijn bevelen niet uitgevoerd.” En Samuël was ontsteld en riep de Heer de hele nacht aan. ¹² Samuël stond vroeg in de ochtend op om Saul te ontmoeten; en het werd aan Samuël gerapporteerd, zeggende: “Saul kwam naar Karmel, en zie, hij heeft een monument voor zichzelf opgericht, en is toen verder gegaan naar Gilgal.” ¹³ Toen Samuël bij Saul kwam, begroette Saul hem, zeggende: “Moge u gezegend zijn door de Heer! Ik heb het bevel van de Heer uitgevoerd.” ¹⁴ Maar Samuël zei: “Wat is dan dit geblaat van de schapen in mijn oren, en het loeien van de runderen dat ik hoor?” ¹⁵ Saul antwoordde: “Zij zijn van de Amalekieten gebracht, want het volk spaarde het beste van de schapen en runderen om als offer aan de Heer uw God te brengen; maar de rest hebben wij volledig vernietigd.”

¹⁶ Toen zei Samuël tegen Saul: “Stop! Ik zal u vertellen wat de Heer mij afgelopen nacht heeft gezegd.” En hij zei tegen hem: “Spreek.” ¹⁷ Samuël zei: “Hoewel u zichzelf onbeduidend achtte, bent u niet de leider van de stammen van Israël gemaakt? En de Heer heeft u tot koning over Israël gezalfd, ¹⁸

en de Heer zond u op een missie, met de opdracht: ‘Ga en vernietig de zondige Amalekieten volledig, en strijd tegen hen totdat zij niet meer zijn.’ ¹⁹ Waarom hebt u dan de stem van de Heer niet gehoorzaamd, maar in plaats daarvan de buit genomen en gedaan wat verkeerd was in de ogen van de Heer?” ²⁰ Toen zei Saul tegen Samuël: “Ik heb inderdaad de stem van de Heer gevolgd, en ben op de missie gegaan waarop de Heer mij zond, en heb Agag, de koning van Amalek, teruggebracht, en de Amalekieten volledig vernietigd. ²¹ Maar het volk nam een deel van de buit, schapen en runderen, het beste van de dingen die aan vernietiging gewijd waren, om te offeren aan de Heer uw God in Gilgal.”

²² Samuël zei,

“Heeft de Heer evenveel behagen in brandoffers en slachtoffers Als in het gehoorzamen van de stem van de Heer? Zie, gehoorzamen is beter dan offeren, En luisteren dan het vet van rammen. ²³ Want rebellie is als de zonde van waarzeggerij, En koppigheid is als ongerechtigheid en afgoderij. Omdat u het woord van de Heer hebt verworpen, Heeft Hij u ook verworpen als koning.”

²⁴ Toen zei Saul tegen Samuël: “Ik heb gezondigd; ik heb inderdaad het bevel van de Heer en uw woorden niet gehoorzaamd, omdat ik het volk vreesde en naar hun stem luisterde. ²⁵ Vergeef nu daarom mijn zonde en keer met mij terug, zodat ik de Heer kan aanbidden.” ²⁶ Maar Samuël antwoordde Saul: “Ik zal niet met u terugkeren; want u hebt het woord van de Heer verworpen, en de Heer heeft u verworpen als koning over Israël.” ²⁷ Toen Samuël zich omdraaide om te gaan, greep Saul de zoom van zijn mantel, en deze scheurde. ²⁸ Dus zei Samuël tegen hem: “De Heer heeft vandaag het koninkrijk van Israël van u gescheurd en het gegeven aan uw naaste die beter is dan u. ²⁹ Bovendien zal de Glorie van Israël niet bedriegen of van gedachten veranderen; want Hij is geen mens dat Hij van gedachten zou veranderen.”

³⁰ Toen zei Saul: “Ik heb gezondigd; maar eer mij nu toch voor de oudsten van mijn volk en voor Israël, en keer met mij terug, zodat ik de Heer uw God kan aanbidden.” ³¹ Dus keerde Samuël terug na Saul, en Saul aanbad de Heer. ³² Toen zei Samuël: “Breng Agag, de koning van de Amalekieten, bij mij.” En Agag naderde hem vrolijk, zeggende: “Zeker, de

1 Samuël

bitterheid van de dood is voorbij.” ³³ Maar Samuël zei,

“Zoals uw zwaard vrouwen kinderloos heeft gemaakt, Zo zal uw moeder kinderloos zijn onder vrouwen.” En Samuël executeerde Agag voor de Heer in Gilgal.

³⁴ Toen ging Samuël naar Rama, terwijl Saul naar zijn huis in Gibea van Saul ging. ³⁵ Samuël zag Saul niet meer tot de dag van zijn dood; want Samuël treurde over Saul, en de Heer betreurde dat Hij Saul tot koning over Israël had gemaakt.

16 De Heer zei tegen Samuël: “Hoe lang zult u nog treuren om Saul, aangezien Ik hem verworpen heb als koning over Israël? Vul uw hoorn met olie en ga; Ik stuur u naar Isaï de Bethlehemiet, want Ik heb voor Mij een koning uitgekozen uit zijn zonen.” ² Maar Samuël zei: “Hoe kan ik gaan? Als Saul het hoort, zal hij mij doden.” En de Heer zei: “Neem een jonge koe met u mee en zeg: ‘Ik ben gekomen om aan de Heer te offeren.’” ³ Nodig dan Isaï uit voor het offer, en Ik zal u laten zien wat u moet doen; en u zult voor Mij de zalven die Ik u aanwijzen zal.” ⁴ Dus deed Samuël wat de Heer zei en ging naar Bethlehem. De oudsten van de stad kwamen bevend hem tegemoet en zeiden: “Komt u in vrede?” ⁵ Hij zei: “Ja, in vrede; ik ben gekomen om aan de Heer te offeren. Heilig u en kom met mij naar het offer.” Toen heiligde hij Isaï en zijn zonen en nodigde hen uit voor het offer.

⁶ Toen zij aankwamen, zag hij Eliab en dacht: “Zeker, de gezalfde van de Heer staat hier voor Hem.” ⁷ Maar de Heer zei tegen Samuël,

“Kijk niet naar zijn uiterlijk of naar de hoogte van zijn gestalte, want Ik heb hem verworpen; want de Heer ziet niet zoals de mens ziet, want de mens kijkt naar het uiterlijk, maar de Heer kijkt naar het hart.”

⁸ Toen riep Isaï Abinadab en liet hem voor Samuël passeren. Maar hij zei: “De Heer heeft ook deze niet gekozen.” ⁹ Vervolgens liet Isaï Samma voorbijgaan. Maar hij zei: “De Heer heeft ook deze niet gekozen.”

¹⁰ Zo liet Isaï zeven van zijn zonen voor Samuël passeren. Maar Samuël zei tegen Isaï: “De Heer heeft dezen niet gekozen.”

¹¹ Toen zei Samuël tegen Isaï: “Zijn dit alle jongens?” En hij zei: “Er blijft nog de jongste over,

maar zie, hij hoedt de schapen.” Dus zei Samuël tegen Isaï: “Stuur en haal hem, want we zullen niet gaan zitten voordat hij hier is.” ¹² Dus stuurde hij iemand om hem te halen en bracht hem binnen. Nu was hij rossig, met mooie ogen en een knap uiterlijk. En de Heer zei: “Sta op, zalf hem; want dit is hij.” ¹³ Toen nam Samuël de hoorn met olie en zalfde hem in de aanwezigheid van zijn broers; en vanaf die dag was de Geest van de Heer krachtig met David. En Samuël stond op en ging naar Rama.

¹⁴ In die tijd trok de Geest van de Heer zich terug van Saul, en een kwade geest van de Heer begon hem te kwellen. ¹⁵ Toen zeiden Sauls dienaren tegen hem: “Zie nu, een kwade geest van God kwelt u.” ¹⁶ Laat onze heer nu uw dienaren die voor u zijn bevelen. Laat hen een man zoeken die vaardig is in het spelen van de harp; en wanneer de kwade geest van God over u komt, zal hij spelen, en zult u beter worden.” ¹⁷ Dus instrueerde Saul zijn dienaren: “Zoek iemand die goed kan spelen en breng hem bij mij.” ¹⁸ Toen antwoordde een van de jonge mannen en zei, “Zie, ik heb een zoon van Isaï de Bethlehemiet gezien die vaardig is in het spelen, een dappere man, een krijger, welbspraak en een knap man; en de Heer is met hem.”

¹⁹ Dus stuurde Saul boodschappers naar Isaï met het verzoek: “Stuur mij uw zoon David, die bij de kudde is.” ²⁰ En Isaï nam een ezel beladen met brood, een kruik wijn en een jonge geit, en stuurde ze naar Saul door zijn zoon David. ²¹ Toen kwam David bij Saul en trad in zijn dienst; en Saul hield erg van hem, en hij werd zijn wapendrager. ²² En Saul stuurde een boodschap naar Isaï, zeggende, “Laat David nu in mijn dienst blijven, want hij heeft genade gevonden in mijn ogen.” ²³ Dus gebeurde het, wanneer de kwade geest van God over Saul kwam, dat David de harp nam en met zijn hand speelde; en Saul werd verfrist en werd beter, en de kwade geest verliet hem.

17 Nu verzamelden de Filistijnen hun legers voor de strijd, en zij kwamen bijeen in Socho, dat tot Juda behoort; en zij sloegen hun kamp op tussen Socho en Azeka, in Eze-Dammim. ² Saul en de mannen van Israël verzamelden zich en sloegen hun kamp op in de vallei van Ela, en stelden zich op om de Filistijnen te ontmoeten. ³ De Filistijnen stelden zich op op een heuvel, terwijl Israël zich opstelde op de

1 Samuël

tegenoverliggende heuvel, met de vallei tussen hen in. ⁴ Toen kwam er een kampioen uit het kamp van de Filistijnen, genaamd Goliath, uit Gat, wiens lengte zes el en een span was. ⁵ Hij droeg een bronzen helm op zijn hoofd, en hij droeg een schubbenpantser dat vijfduizend sikkels brons woog. ⁶ Hij droeg ook bronzen beenbeschermers en had een bronzen werpspies over zijn schouders hangen. ⁷ De schacht van zijn speer was als een weversboom, en de ijzeren punt van zijn speer woog zeshonderd sikkels ijzer; en zijn schilddrager ging voor hem uit. ⁸ Hij stond en riep naar de gelederen van Israël en zei tegen hen: "Waarom komen jullie naar buiten om je op te stellen voor de strijd? Ben ik niet de Filistijn en jullie dienaren van Saul? Kies een man voor jezelf en laat hem naar mij toe komen. ⁹ Als hij in staat is om met mij te vechten en mij te verslaan, dan zullen wij jullie dienen worden; maar als ik hem overwin en dood, dan zullen jullie onze dienaren worden en ons dienen." ¹⁰ De Filistijn zei: "Ik tart de slagorden van Israël deze dag. Geef mij een man, zodat we samen kunnen vechten." ¹¹ Toen Saul en heel Israël de woorden van de Filistijn hoorden, waren zij vervuld van ontzetting en grote angst.

¹² Nu was David de zoon van de Efrathiet uit Bethlehem in Juda, wiens naam Isai was. Hij had acht zonen, en in Sauls tijd was hij al oud en op jaren gekomen. ¹³ De drie oudste zonen van Isai waren Saul naar de strijd gevolgd. De namen van zijn drie zonen die naar de strijd gingen, waren Eliab de eerstgeborene, Abinadab de tweede, en Samma de derde. ¹⁴ David was de jongste. De drie oudsten waren Saul gevolgd, ¹⁵ maar David ging heen en weer van Saul om de kudde van zijn vader in Bethlehem te hoeden. ¹⁶ Veertig dagen lang kwam de Filistijn elke ochtend en avond naar voren en stelde zich op.

¹⁷ Toen zei Isai tegen zijn zoon David: "Neem nu voor je broers een efa geroosterd koren en deze tien broden, en ren naar het kamp naar je broers. ¹⁸ Neem ook deze tien kazen mee naar de bevelhebber van hun duizend, en kijk hoe het met je broers gaat, en breng nieuws van hen terug." ¹⁹ Nu waren Saul en alle mannen van Israël in de vallei van Ela, vechtend met de Filistijnen. ²⁰ Dus stond David vroeg in de ochtend op, liet de kudde achter bij een hoeder, nam de voorraden en ging zoals Isai hem had opgedragen. Hij kwam bij het kampement toen het

leger naar de slaglinie ging en de strijdkreet uitriep. ²¹ Israël en de Filistijnen waren opgesteld in slagorde, leger tegen leger. ²² Toen liet David de bagage in de zorg van de bagagebewaarder, rende naar de slaglinie, en ging naar binnen om zijn broers te begroeten. ²³ Terwijl hij met hen sprak, zie, de kampioen, de Filistijn uit Gat genaamd Goliath, kwam naar voren uit het leger van de Filistijnen, en hij sprak dezelfde woorden als voorheen; en David hoorde hem. ²⁴ Toen alle mannen van Israël hem zagen, trokken zij zich met grote angst terug van hem.

²⁵ De mannen van Israël zeiden: "Heb je deze man gezien die naar voren komt? Zeker, hij komt om Israël uit te dagen. En het zal zo zijn dat de koning de man die hem doodt zal verrijken met grote rijkdom, hem zijn dochter zal geven, en het huis van zijn vader vrij zal maken in Israël." ²⁶ Toen sprak David tot de mannen die bij hem stonden, zeggende: "Wat zal er gedaan worden voor de man die deze Filistijn doodt en deze schande van Israël wegneemt? Want wie is deze onbesneden Filistijn, dat hij de legers van de levende God tart?" ²⁷ En het volk antwoordde hem op dezelfde manier, zeggende: "Dit zal er gedaan worden voor de man die hem doodt." ²⁸ Nu hoorde Eliab, zijn oudste broer, toen hij tot de mannen sprak; en Eliab's woede ontbrandde tegen David en hij zei: "Waarom ben je naar beneden gekomen? En bij wie heb je die paar schapen in de wildernis gelaten? Ik ken je trots en de slechtheid van je hart, want je bent naar beneden gekomen om de strijd te zien." ²⁹ Maar David zei: "Wat heb ik nu gedaan? Was het niet slechts een vraag?" ³⁰ Toen wendde hij zich van hem af naar een ander en zei hetzelfde; en het volk antwoordde hem zoals voorheen.

³¹ Toen de woorden die David sprak werden gehoord, werden zij aan Saul gerapporteerd, en hij liet hem halen. ³² David zei tegen Saul: "Laat niemand de moed verliezen vanwege deze Filistijn; uw dienaar zal gaan en met hem vechten." ³³ Maar Saul zei tegen David: "Je bent niet in staat om tegen deze Filistijn te vechten, want je bent nog maar een jongen, en hij is een krijger vanaf zijn jeugd." ³⁴ Maar David zei tegen Saul: "Uw dienaar hoedde de schapen van zijn vader. Wanneer een leeuw of een beer kwam en een lam uit de kudde nam, ³⁵ ging ik erachteraan en sloeg het, en redde het lam uit zijn

1 Samuël

bek. En wanneer het tegen mij opstond, greep ik het bij zijn baard en sloeg het en doodde het. ³⁶ Uw dienaar heeft zowel de leeuw als de beer overwonnen; en deze onbesneden Filistijn zal zijn als een van hen, aangezien hij de legers van de levende God heeft getart.” ³⁷ En David zei: “De Heer, die mij redde uit de klauw van de leeuw en de klauw van de beer, zal mij redden uit de hand van deze Filistijn.” En Saul zei tegen David: “Ga, en moge de Heer met je zijn.”

³⁸ Toen kleeedde Saul David met zijn kleding en zette een bronzen helm op zijn hoofd, en kleeedde hem met een pantser. ³⁹ David gordde zijn zwaard over zijn pantser en probeerde te lopen, maar hij was er niet aan gewend. Dus zei David tegen Saul: “Ik kan hier niet mee gaan, want ik ben er niet aan gewend.” En David deed ze uit. ⁴⁰ Toen nam hij zijn staf in zijn hand, en koos voor zichzelf vijf gladde stenen uit de beek, en legde ze in de herderstas die hij had, dat wil zeggen, in zijn buidel, en zijn slinger was in zijn hand. En hij naderde de Filistijn. ⁴¹ Ondertussen kwam de Filistijn op en naderde David, met de schilddrager voor hem. ⁴² Toen de Filistijn keek en David zag, verachtte hij hem, want hij was nog maar een jongen, rossig, met een knap uiterlijk. ⁴³ De Filistijn zei tegen David: “Ben ik een hond, dat je met stokken naar mij toe komt?” En hij vervloekte David bij zijn goden. ⁴⁴ De Filistijn zei ook tegen David: “Kom naar mij toe, en ik zal je vlees aan de vogels van de lucht en de wilde dieren van het veld geven.”

⁴⁵ Toen zei David tegen de Filistijn,

“Jij komt naar mij met een zwaard, een speer en een werpspies, maar ik kom naar jou in de naam van de Heer der heerscharen, de God van de legers van Israël, die jij hebt getart. ⁴⁶ Vandaag zal de Heer je in mijn hand geven, en ik zal je neerslaan en je hoofd van je verwijderen. En ik zal de dode lichamen van het leger van de Filistijnen vandaag geven aan de vogels van de lucht en de wilde dieren van de aarde, zodat de hele aarde zal weten dat er een God is in Israël, ⁴⁷ en dat heel deze vergadering zal weten dat de Heer niet redt door zwaard of speer; want de strijd is van de Heer, en Hij zal je aan ons overleveren!”

⁴⁸ Toen gebeurde het, toen de Filistijn opstond en naar voren kwam om David te ontmoeten, dat David snel naar de slaglinie rende om de Filistijn te

ontmoeten. ⁴⁹ En David stak zijn hand in zijn tas en nam daaruit een steen en slingerde die, en trof de Filistijn op zijn voorhoofd. De steen zonk in zijn voorhoofd, en hij viel op zijn gezicht op de grond. ⁵⁰ Zo overwon David de Filistijn met een slinger en een steen, en hij trof de Filistijn en doodde hem; maar er was geen zwaard in Davids hand. ⁵¹ Toen rende David en stond over de Filistijn, nam zijn zwaard en trok het uit zijn schede, en doodde hem en hakte zijn hoofd ermee af. Toen de Filistijnen zagen dat hun kampioen dood was, vluchtten zij. ⁵² Toen stonden de mannen van Israël en Juda op en schreeuwden en achtervolgden de Filistijnen tot aan de vallei, en tot aan de poorten van Ekron. En de gesneuvelde Filistijnen lagen langs de weg naar Saaraïm, zelfs tot aan Gat en Ekron. ⁵³ Toen keerden de zonen van Israël terug van hun achtervolging van de Filistijnen en plunderden hun kampen. ⁵⁴ David nam het hoofd van de Filistijn en bracht het naar Jeruzalem, maar hij legde zijn wapens in zijn eigen tent.

⁵⁵ Nu, toen Saul David zag uitgaan tegen de Filistijn, zei hij tegen Abner, de bevelhebber van het leger: “Abner, wiens zoon is deze jongeman?” En Abner zei: “Zo waar uw ziel leeft, o koning, ik weet het niet.” ⁵⁶ De koning zei: “Onderzoek wiens zoon de jongeling is.” ⁵⁷ Dus toen David terugkeerde van het verslaan van de Filistijn, nam Abner hem en bracht hem voor Saul met het hoofd van de Filistijn in zijn hand. ⁵⁸ Saul zei tegen hem: “Wiens zoon ben jij, jongeman?” En David zei: “Ik ben de zoon van uw dienaar Isaï de Bethlehemit.”

18 Nadat hij klaar was met spreken tot Saul, raakte Jonathan diep verbonden met David, zodat Jonathan aan hem toegewijd was; alsof aan zijn eigen ziel. ² Saul nam hem die dag mee en stond hem niet toe terug te keren naar het huis van zijn vader. ³ Toen sloot Jonathan een verbond met David en hij was aan hem toegewijd; alsof aan zijn eigen ziel. ⁴ Jonathan trok de mantel uit die hij droeg en gaf deze aan David, samen met zijn wapenrusting, zelfs zijn zwaard, zijn boog en zijn gordel. ⁵ En David trok eropuit en was succesvol waar Saul hem ook stuurde, dus stelde Saul hem aan over de mannen van de oorlog. En het was aangenaam in de ogen van al het volk, en ook in de ogen van Sauls dienaren.

⁶ Nu gebeurde het, toen zij terugkwamen, toen David terugkeerde van het verslaan van de Filistijn, dat de

1 Samuël

vrouwen uit alle steden van Israël naar buiten kwamen, zingend en dansend, om koning Saul te ontmoeten met tamboerijnen, met vreugde en met muziekinstrumenten. ⁷ De vrouwen zongen terwijl ze vierden en zeiden,

"Saul heeft zijn duizenden verslagen, En David zijn tienduizenden."

⁸ Toen werd Saul zeer boos, want deze uitspraak beviel hem niet, en hij zei: "Zij hebben aan David tienduizenden toegeschreven, maar aan mij hebben zij slechts duizenden toegeschreven. Wat kan hij nog meer hebben dan het koninkrijk?" ⁹ Dus keek Saul met argwaan naar David vanaf die dag.

¹⁰ De volgende dag kwam een boze geest van God krachtig over Saul, en hij raasde in het midden van het huis, terwijl David zoals gewoonlijk op de harp speelde met zijn hand. En Saul had een speer in zijn hand. ¹¹ Toen wierp Saul de speer, met de bedoeling David aan de muur te spietsen. Maar David wist aan zijn aanwezigheid te ontsnappen op twee gelegenheden. ¹² Saul was bang voor David, omdat de Heer met hem was, maar van Saul was geweken. ¹³ Dus verwijderde Saul hem uit zijn aanwezigheid en stelde hem aan als bevelhebber over duizend; en hij ging uit en kwam in voor het volk. ¹⁴ David was succesvol in al zijn ondernemingen, en de Heer was met hem. ¹⁵ Toen Saul zag dat hij zeer succesvol was, vreesde hij hem. ¹⁶ Maar heel Israël en Juda hielden van David, want hij leidde hen in de strijd en keerde voor hen terug.

¹⁷ Toen zei Saul tegen David: "Hier is mijn oudste dochter Merab; ik zal haar aan jou geven als vrouw. Wees alleen een dappere man voor mij en vecht de veldslagen van de Heer." Want Saul dacht: "Laat niet mijn hand tegen hem zijn, maar laat de hand van de Filistijnen tegen hem zijn." ¹⁸ Maar David zei tegen Saul: "Wie ben ik, en wat is mijn leven of de familie van mijn vader in Israël, dat ik de schoonzoon van de koning zou worden?" ¹⁹ Dus gebeurde het, toen de tijd kwam dat Merab, Sauls dochter, aan David gegeven zou worden, dat zij aan Adriel de Meholathiet als vrouw werd gegeven.

²⁰ Nu hield Michal, Sauls dochter, van David. Toen zij Saul hierover vertelden, was de zaak aangenaam voor hem. ²¹ Saul dacht: "Ik zal haar aan hem geven, zodat zij een valstrik voor hem kan worden, en zodat de hand van de Filistijnen tegen hem kan zijn."

Daarom zei Saul tegen David: "Voor de tweede keer kun je vandaag mijn schoonzoon worden." ²² Toen beval Saul zijn dienaren: "Spreek in het geheim tot David en zeg: 'Zie, de koning heeft een behagen in jou, en al zijn dienaren houden van jou. Word nu de schoonzoon van de koning.'" ²³ Dus spraken Sauls dienaren deze woorden tot David. Maar David zei: "Is het onbeduidend in uw ogen om de schoonzoon van de koning te worden, terwijl ik een arme man ben en licht geacht?" ²⁴ De dienaren van Saul rapporteerden aan hem volgens wat David had gezegd. ²⁵ Toen zei Saul: "Dit is wat je tegen David moet zeggen: 'De koning verlangt geen bruidsschat behalve honderd voorhuiden van de Filistijnen, om wraak te nemen op de vijanden van de koning.'" Maar Saul was van plan dat David door de hand van de Filistijnen zou vallen.

²⁶ Toen zijn dienaren David deze woorden vertelden, was het naar Davids wens om de schoonzoon van de koning te worden. Voordat de toegewezen tijd was verstreken, ²⁷ trok David eropuit en ging, hij en zijn mannen, en versloeg tweehonderd mannen onder de Filistijnen. Toen bracht David hun voorhuiden en presenteerde het volledige aantal aan de koning, zodat hij de schoonzoon van de koning kon worden. Dus gaf Saul hem zijn dochter Michal als vrouw. ²⁸ Toen Saul zag en begreep dat de Heer met David was, en dat Michal, Sauls dochter, van hem hield, ²⁹ nam Sauls angst voor David toe. Zo bleef Saul voortdurend Davids tegenstander. ³⁰ Toen trokken de bevelhebbers van de Filistijnen ten strijde, en het gebeurde, zo vaak als zij uittrokken, dat David succesvoller was dan al de dienaren van Saul.

19 Nu vertelde Saul aan Jonathan, zijn zoon, en al zijn dienaren dat zij David moesten doden. Maar Jonathan, Sauls zoon, had grote vreugde in David. ² Dus informeerde Jonathan David, zeggende: "Mijn vader Saul zoekt je te doden. Wees daarom op je hoede in de ochtend, en blijf op een geheime plek en verberg je." ³ Ik zal naar buiten gaan en naast mijn vader in het veld staan waar jij bent, en ik zal met mijn vader over jou spreken; en als ik iets te weten kom, zal ik het je vertellen." ⁴ Toen sprak Jonathan gunstig over David tegen Saul, zijn vader, en zei tot hem: "Moge de koning niet onrechtvaardig handelen tegen zijn dienaar David, aangezien hij u niet heeft benadeeld, en aangezien zijn daden zeer gunstig voor u zijn geweest." ⁵ Want hij heeft zijn leven op het spel gezet en de Filistijn

1 Samuël

verslagen, en de Heer bracht een grote overwinning voor heel Israël tot stand. U zag het en verheugde zich. Waarom zou u dan tegen onschuldig bloed handelen door David zonder reden ter dood te brengen?" ⁶ Saul luisterde naar Jonathans woorden en zwoer een eed: "Zo zeker als de Heer leeft, David zal niet ter dood gebracht worden." ⁷ Toen riep Jonathan David en vertelde hem al deze woorden. Jonathan bracht David naar Saul, en hij was in zijn aanwezigheid zoals voorheen.

⁸ Toen er weer oorlog was, ging David eropuit en vocht tegen de Filistijnen en versloeg hen met een grote slachting, zodat zij voor hem vluchtten. ⁹ Nu kwam er een boze geest van de Heer over Saul terwijl hij in zijn huis zat met zijn speer in zijn hand, en David speelde op de harp met zijn hand. ¹⁰ Saul probeerde David met de speer aan de muur te spietsen, maar hij ontglipte Sauls aanwezigheid, zodat hij de speer in de muur stak. David vluchtte en ontsnapte die nacht. ¹¹ Toen stuurde Saul boodschappers naar Davids huis om hem in de ochtend ter dood te brengen. Maar Michal, Davids vrouw, vertelde hem: "Als je je leven vannacht niet redt, zul je morgen ter dood gebracht worden." ¹² Dus hielp Michal David ontsnappen door een raam, en hij vluchtte en ontkwam. ¹³ Michal nam het huisgod en legde het op het bed, legde een deken van geitenhaar bij het hoofd, en bedekte het met kleren. ¹⁴ Toen Saul boodschappers stuurde om David te grijpen, zei ze: "Hij is ziek." ¹⁵ Toen stuurde Saul de boodschappers om David te zien, zeggende: "Breng hem naar mij op het bed, zodat ik hem ter dood kan brengen." ¹⁶ Toen de boodschappers binnenkwamen, zie, het afgodsbeeld was op het bed met de deken van geitenhaar bij het hoofd. ¹⁷ Dus zei Saul tegen Michal: "Waarom heb je me zo bedrogen en mijn vijand laten gaan, zodat hij is ontsnapt?" En Michal zei tegen Saul: "Hij zei tegen mij: 'Laat me gaan! Waarom zou ik je doden?'"

¹⁸ Nu vluchtte David en ontkwam, en kwam bij Samuël in Rama, en vertelde hem alles wat Saul hem had aangedaan. Toen gingen hij en Samuël en verbleven in Najot. ¹⁹ Het werd aan Saul gemeld, zeggende: "Zie, David is in Najot in Rama." ²⁰ Toen stuurde Saul boodschappers om David te grijpen, maar toen zij de groep profeten zagen profeteren, met Samuël die hen leidde, kwam de Geest van God over de boodschappers van Saul, en ook zij

profeteerden. ²¹ Toen het aan Saul werd verteld, stuurde hij andere boodschappers, en ook zij profeteerden. Dus stuurde Saul opnieuw een derde keer boodschappers, en ook zij profeteerden. ²² Toen ging hij zelf naar Rama en kwam bij de grote put die in Seku is. En hij vroeg: "Waar zijn Samuël en David?" Iemand zei: "Zie, zij zijn in Najot in Rama." ²³ Dus ging hij naar Najot in Rama. En de Geest van God kwam ook over hem, zodat hij voortdurend profeterend verder ging totdat hij in Najot in Rama aankwam. ²⁴ Toen trok hij ook zijn kleren uit, en ook hij profeteerde voor Samuël, en lag naakt die hele dag en die hele nacht. Daarom zeggen zij: "Is Saul ook onder de profeten?"

20 Toen vluchtte David uit Naioth in Rama kwam en zei tegen Jonathan, "Wat heb ik gedaan? Wat is mijn schuld? Wat is mijn zonde voor uw vader, dat hij mijn leven zoekt?" ² Maar hij zei tegen hem: "Verre van dat! U zult niet sterven. Zie, mijn vader doet niets, groot of klein, zonder het mij te vertellen. Waarom zou mijn vader deze zaak voor mij verbergen? Het is niet zo!" ³ Toch zwoer David opnieuw en zei: "Uw vader weet goed dat ik genade in uw ogen heb gevonden, en hij heeft gezegd: 'Jonathan mag dit niet weten, zodat hij niet bedroefd is.' Maar waarlijk, zo waar de Heer leeft en zo waar u zelf leeft, er is nauwelijks een stap tussen mij en de dood." ⁴ Toen verzekerde Jonathan David: "Ik zal doen wat u vraagt." ⁵ David zei tegen Jonathan: "Zie, morgen is het nieuwe maan, en ik word verwacht met de koning te eten. Maar laat mij gaan, zodat ik mij tot de derde avond in het veld kan verbergen." ⁶ Als uw vader mij mist, zeg dan: 'David heeft mij dringend verzocht om naar Bethlehem, zijn stad, te mogen gaan, omdat daar het jaarlijkse offer voor de hele familie is.' ⁷ Als hij zegt: 'Het is goed,' zal uw dienaar veilig zijn; maar als hij boos wordt, weet dan dat hij besloten heeft mij kwaad te doen. ⁸ Behandel daarom uw dienaar vriendelijk, want u hebt uw dienaar in een verbond van de Heer met u gebracht. Maar als er schuld in mij is, dood mij dan zelf; waarom zou u mij naar uw vader brengen?" ⁹ Jonathan zei: "Verre van u! Want als ik inderdaad te weten kom dat mijn vader besloten heeft u kwaad te doen, zou ik u dan niet informeren?"

¹⁰ Toen vroeg David aan Jonathan: "Hoe zal ik weten of uw vader u hard antwoordt?" ¹¹ Jonathan zei tegen David: "Kom, laten we het veld in gaan." Dus gingen

1 Samuël

de twee het veld in. ¹² Toen zei Jonathan tegen David: "De Heer, de God van Israël, zij getuige! Wanneer ik mijn vader morgen of overmorgen hierover heb ondervraagd, als alles goed is met David, zal ik u dan niet berichten en het u onthullen?" ¹³ Maar als het mijn vader behaagt u kwaad te doen, moge de Heer mij, Jonathan, streng straffen en erger, als ik u niet informeer en u wegstuurt, zodat u in veiligheid kunt gaan. En moge de Heer met u zijn zoals Hij met mijn vader is geweest. ¹⁴ Als ik nog leef, zult u mij dan niet de goedertierenheid van de Heer tonen, zodat ik niet sterf?" ¹⁵ En u zult uw loyaliteit aan mijn huis niet voor altijd afsnijden, zelfs niet wanneer de Heer al Davids vijanden van de aardbodem elimineert." ¹⁶ Dus sloot Jonathan een verbond met het huis van David, zeggende: "Moge de Heer Davids vijanden ter verantwoording roepen." ¹⁷ Jonathan liet David opnieuw zweren vanwege zijn liefde voor hem, want hij hield van hem zoals hij van zijn eigen leven hield.

¹⁸ Toen zei Jonathan tegen hem: "Morgen is het nieuwe maan, en u zult gemist worden, want uw stoel zal leeg zijn." ¹⁹ Wanneer u drie dagen bent gebleven, moet u snel naar beneden gaan en naar de plaats komen waar u zich op die gedenkwaardige dag verborgen hield, en u moet bij de steen Ezel blijven. ²⁰ En ik zal drie pijlen naar de zijkant schieten, alsof ik op een doel mik. ²¹ Dan zal ik de jongen sturen en zeggen: 'Ga, vind de pijlen.' Als ik specifiek tegen de jongen zeg: 'Zie, de pijlen zijn aan deze kant van u; haal ze', kom dan tevoorschijn, want er is veiligheid voor u en geen kwaad, zo waar de Heer leeft. ²² Maar als ik tegen de jongeman zeg: 'Zie, de pijlen zijn verder dan u,' ga dan, want de Heer heeft u weggestuurd. ²³ Wat betreft de zaak waarover u en ik hebben gesproken, zie, de Heer is voor altijd tussen u en mij."

²⁴ Dus verborg David zich in het veld; en toen de nieuwe maan kwam, ging de koning zitten om de maaltijd te eten. ²⁵ De koning zat op zijn stoel zoals gewoonlijk, de stoel bij de muur; toen stond Jonathan op en Abner ging naast Saul zitten, maar Davids plaats was leeg. ²⁶ Toch zei Saul die dag niets, want hij dacht: "Het moet een ongeluk zijn; hij is niet ceremonieel rein; zeker, hij is niet rein." ²⁷ En het gebeurde de volgende dag, de tweede dag van de nieuwe maan, dat Davids plaats leeg was. Dus zei Saul tegen Jonathan, zijn zoon: "Waarom is de zoon

van Isai niet naar de maaltijd gekomen, noch gisteren noch vandaag?" ²⁸ Jonathan antwoordde Saul: "David heeft mij dringend verzocht om naar Bethlehem te gaan. ²⁹ Hij zei: 'Laat mij alstublieft gaan, aangezien onze familie een offer in de stad heeft, en mijn broer heeft mij opgedragen aanwezig te zijn. Nu, als ik genade in uw ogen heb gevonden, laat mij dan alstublieft weggaan zodat ik mijn broers kan zien.' Om die reden is hij niet naar de tafel van de koning gekomen."

³⁰ Toen ontbrandde Sauls woede tegen Jonathan en hij zei tegen hem: "Jij zoon van een dwalende en opstandige vrouw! Weet ik niet dat je de zoon van Isai kiest tot je eigen schande en tot de schande van de schande van je moeder?" ³¹ Want zolang de zoon van Isai op aarde leeft, zullen jij en je koninkrijk niet gevestigd worden. Stuur nu iemand en breng hem naar mij, want hij is gedoemd te sterven!" ³² Maar Jonathan antwoordde zijn vader Saul en vroeg: "Waarom zou hij ter dood gebracht worden? Wat heeft hij gedaan?" ³³ Toen wierp Saul zijn speer naar hem om hem neer te slaan; dus realiseerde Jonathan zich dat zijn vader vastbesloten was om David te doden. ³⁴ Dus stond Jonathan in brandende woede van de tafel op, en at geen voedsel op de tweede dag van de nieuwe maan, want hij was bedroefd over David omdat zijn vader hem had beledigd.

³⁵ Nu gebeurde het in de ochtend dat Jonathan naar het veld ging voor de ontmoeting met David, en een kleine jongen was met hem. ³⁶ En hij zei tegen zijn jongen: "Ren, vind nu de pijlen die ik ga schieten." Terwijl de jongen rende, schoot hij een pijl voorbij hem. ³⁷ Toen de jongen de plaats bereikte van de pijl die Jonathan had geschoten, riep Jonathan de jongen na en zei: "Is de pijl niet verder dan jou?" ³⁸ En Jonathan riep de jongen na: "Haast je, wees snel, blijf niet!" En Jonathan's jongen raapte de pijl op en kwam naar zijn meester. ³⁹ Maar de jongen was zich van niets bewust; alleen Jonathan en David begrepen de zaak. ⁴⁰ Toen gaf Jonathan zijn wapens aan zijn jongen en instrueerde hem: "Ga, breng ze naar de stad." ⁴¹ Toen de jongen was weggegaan, stond David op van de zuidkant en viel met zijn gezicht op de grond, en boog drie keer. En ze kusten elkaar en huilden samen, maar David hilde meer. ⁴² Jonathan zei tegen David: "Ga in veiligheid, aangezien we in de naam van de Heer hebben

1 Samuël

gezworen, zeggende, 'De Heer zal tussen mij en jou zijn, en tussen mijn nakomelingen en jouw nakomelingen voor altijd.'" Dus vertrok David en Jonathan ging de stad in.

21 David kwam aan in Nob, waar Ahimelech de priester was. Ahimelech kwam bevend David tegemoet en vroeg hem: "Waarom ben je alleen, zonder dat iemand je vergezelt?" ² David zei tegen Ahimelech de priester: "De koning heeft mij een opdracht gegeven en zei tegen mij: 'Laat niemand iets weten over de zaak waarvoor ik je stuur, en waarmee ik je heb belast.' En ik heb de jonge mannen naar een bepaalde plaats gestuurd." ³ Dus, welke voorraden heb je beschikbaar? Geef me vijf broden, of wat er ook te vinden is." ⁴ De priester antwoordde David en zei: "Er is geen gewoon brood voorhanden, maar er is gewijd brood—mits de mannen zich van vrouwen hebben onthouden." ⁵ David antwoordde de priester en zei tegen hem: "Inderdaad, vrouwen zijn altijd van ons weggebleven als ik op pad ga. De vaten van de jonge mannen waren heilig, hoewel het een gewone reis was; hoeveel te meer zullen hun vaten vandaag heilig zijn?" ⁶ Zo voorzag de priester hem van het gewijde brood, aangezien er geen ander brood was dan het toonbrood, dat van voor de Heer was weggenomen om het te vervangen door warm brood wanneer het werd verwijderd.

⁷ Nu was er die dag een van Sauls dienaren daar, opgehouden voor de Heer. Zijn naam was Doëg de Edomiet, de hoofdman van Sauls herders. ⁸ David vroeg aan Ahimelech: "Is er hier een speer of zwaard beschikbaar? Ik heb noch mijn zwaard noch mijn wapens meegenomen, omdat de zaak van de koning dringend was." ⁹ De priester antwoordde: "Het zwaard van Goliath de Filistijn, die je versloeg in de Valleï van Ela, is hier, gewikkeld in een doek achter de efod. Als je het wilt meenemen, doe dat dan, want er is hier geen ander." En David zei: "Er is geen zoals deze; geef het aan mij."

¹⁰ Toen stond David op en ontsnapte die dag van Saul, en ging naar Achis, de koning van Gath. ¹¹ Maar de dienaren van Achis zeiden tegen hem, "Is dit niet David, de koning van het land? Hebben zij niet van hem gezongen terwijl zij dansten, zeggend,

'Saul heeft zijn duizenden verslagen, En David zijn tienduizenden?'"

¹² David overwoog deze woorden en werd zeer bang voor Achis, de koning van Gath. ¹³ Dus deed hij zich anders voor in hun handen, en deed alsof hij krankzinnig was, en krabbelde op de deuren van de poort, en liet zijn speeksel in zijn baard lopen. ¹⁴ Toen zei Achis tegen zijn dienaren, "Kijk, je ziet dat de man krankzinnig is. Waarom brengen jullie hem bij mij?" ¹⁵ Heb ik gebrek aan gekken, dat jullie deze hebben gebracht om zich als een gek voor mij te gedragen? Zal deze man in mijn huis komen?"

22 David vertrok van die plaats en vond onderdak in de grot van Adullam. Toen zijn broers en het hele huis van zijn vader hiervan hoorden, gingen zij daar naar hem toe. ² Iedereen die in moeilijkheden verkeerde, iedereen die schulden had, en iedereen die ontevreden was, verzamelde zich bij hem; en hij werd hun aanvoerder. Nu waren er ongeveer vierhonderd mannen bij hem. ³ En David ging vandaar naar Mizpa in Moab. Hij zei tegen de koning van Moab: "Laat alsjeblieft mijn vader en mijn moeder bij u komen en blijven totdat ik weet wat God voor mij zal doen." ⁴ Hij vertrouwde hen toe aan de koning van Moab; en zij bleven bij hem zolang David in de vesting was. ⁵ Maar de profeet Gad zei tegen David: "Blijf niet in de vesting; vertrek en ga naar het land van Juda." Dus David vertrok en ging naar het woud van Hereth.

⁶ Toen hoorde Saul dat David en de mannen die bij hem waren ontdekt waren. Nu zat Saul in Gibeā, onder de tamarisk op de heuvel, met zijn speer in zijn hand, en al zijn dienaren stonden om hem heen.

⁷ Saul zei tegen zijn dienaren die om hem heen stonden, "Luister nu, Benjaminiten! Zal de zoon van Isaï ook aan jullie allemaal velden en wijngaarden geven? Zal hij jullie allemaal aanvoerders van duizend en aanvoerders van honderd maken?" ⁸ Want jullie hebben allemaal tegen mij samengespannen, zodat niemand mij informeert wanneer mijn zoon een verbond sluit met de zoon van Isaï, en niemand van jullie bekommert zich om mij of informeert mij dat mijn zoon mijn dienaar tegen mij heeft opgezet, om in een hinderlaag te liggen, zoals het vandaag is." ⁹ Toen zei Doëg de Edomiet, die bij de dienaren van Saul stond, "Ik was getuige van de komst van de zoon van Isaï naar Nob, naar Ahimelech, de zoon van Ahitub. ¹⁰ Hij zocht leiding van de Heer voor hem, voorzag hem van proviand, en gaf hem het zwaard van Goliath de Filistijn."

1 Samuël

¹¹ Toen stuurde de koning iemand om Ahimelech de priester, de zoon van Ahitub, en het hele huis van zijn vader te roepen, de priesters die in Nob waren; en zij kwamen allemaal naar de koning. ¹² Saul zei: "Luister nu, zoon van Ahitub." En hij zei: "Hier ben ik, mijn heer." ¹³ Toen zei Saul tegen hem, "Waarom hebben jij en de zoon van Isaï tegen mij samengespannen, door hem brood en een zwaard te geven, en door God voor hem te raadplegen, zodat hij tegen mij zou opstaan, door in een hinderlaag te liggen, zoals het vandaag is?" ¹⁴ Ahimelech antwoordde de koning en zei, "En wie onder al uw dienaren is zo trouw als David, de schoonzoon van de koning, aanvoerder van uw lijfwacht, en geëerd in uw huis?" ¹⁵ Was het alleen vandaag dat ik begon God voor hem te raadplegen? Zeker niet! Laat de koning uw dienaar of iemand van het huis van mijn vader niet beschuldigen, want uw dienaar weet helemaal niets van deze hele zaak." ¹⁶ Maar de koning verklaarde: "Ahimelech, jij en het hele huis van je vader zullen zeker sterven!" ¹⁷ En de koning zei tegen de bewakers die hem bedienden, "Keer je om en dood de priesters van de Heer, want ook hun hand is met David, en omdat zij wisten dat hij op de vlucht was en mij niet informeerden." Maar de dienaren van de koning wilden hun handen niet uitstrekken om de priesters van de Heer aan te vallen. ¹⁸ Toen zei de koning tegen Doëg: "Jij, keer je om en val de priesters aan!" Dus Doëg de Edomiet keerde zich om en viel de priesters aan, en hij doodde op die dag vijftientacht mannen die de linnen efod droegen. ¹⁹ Hij sloeg ook Nob, de stad van de priesters, met de scherpte van het zwaard, zowel mannen als vrouwen, kinderen en zuigelingen; ook runderen, ezels en schapen sloeg hij met de scherpte van het zwaard.

²⁰ Echter, één zoon van Ahimelech, de zoon van Ahitub, genaamd Abjathar, wist te ontsnappen en vluchtte naar David. ²¹ Abjathar vertelde David dat Saul de priesters van de Heer had gedood. ²² Toen zei David tegen Abjathar, "Ik realiseerde me die dag, toen Doëg de Edomiet aanwezig was, dat hij Saul zeker zou informeren. Ik heb kwaad gebracht over elke persoon in het huis van je vader. ²³ Blijf bij mij; wees niet bang, want degene die mijn leven zoekt, zoekt ook jouw leven, maar je bent veilig bij mij."

23 Toen vertelden ze David: "Zie, de Filistijnen vechten tegen Kehila en plunderen de dorsvloeren." ² Dus zocht David leiding van de Heer en vroeg: "Moet ik gaan en deze Filistijnen aanvallen?" En de Heer antwoordde David: "Ga, val de Filistijnen aan en bevrijd Kehila." ³ Maar Davids mannen uitten hun bezorgdheid en zeiden: "We zijn hier in Juda al bang. Hoeveel meer als we naar Kehila gaan tegen de geleiders van de Filistijnen?" ⁴ Toen vroeg David opnieuw de Heer om raad. En de Heer antwoordde hem en zei: "Sta op, ga naar Kehila, want Ik zal de Filistijnen aan je overleveren." ⁵ Dus gingen David en zijn mannen naar Kehila en vochten tegen de Filistijnen. Hij voerde hun vee weg en sloeg hen met een grote slachting. Zo redde David de inwoners van Kehila.

⁶ Nu, toen Abjathar, de zoon van Achimelech, naar David in Kehila vluchtte, kwam hij naar beneden met een efod in zijn hand. ⁷ Toen het aan Saul werd gemeld dat David naar Kehila was gekomen, merkte Saul op: "God heeft hem in mijn handen overgeleverd, want hij heeft zichzelf opgesloten door een stad met dubbele poorten en grendels binnen te gaan." ⁸ Dus verzamelde Saul al het volk om naar Kehila af te dalen, met de bedoeling David en zijn mannen te belegeren. ⁹ Nu was David zich bewust van Sauls plan tegen hem; dus zei hij tegen Abjathar, de priester: "Breng de efod hier." ¹⁰ Toen zei David: "Heer God van Israël, Uw dienaar heeft zeker gehoord dat Saul van plan is naar Kehila te komen, om de stad omwille van mij te vernietigen. ¹¹ Zullen de mannen van Kehila mij aan hem overleveren? Zal Saul naar beneden komen zoals Uw dienaar heeft gehoord? Heer God van Israël, ik bid U, vertel het Uw dienaar." En de Heer zei: "Hij zal naar beneden komen." ¹² Toen zei David: "Zullen de mannen van Kehila mij en mijn mannen aan Saul overleveren?" En de Heer zei: "Ze zullen jullie overleveren." ¹³ Dus stonden David en zijn mannen, ongeveer zeshonderd, op en verlieten Kehila, en ze gingen waar ze maar konden gaan. Toen aan Saul werd gemeld dat David uit Kehila was ontsnapt, gaf hij de achtervolging op.

¹⁴ David verbleef in de vestingen van de wildernis en bleef in het bergland van de wildernis van Zif. En Saul zocht hem elke dag, maar God leverde hem niet aan hem over. ¹⁵ David besefte dat Saul eropuit was om zijn leven te zoeken, terwijl hij in de wildernis van

1 Samuël

Zif was, bij Horesh. ¹⁶ En Jonathan, Sauls zoon, ging naar David in Horesh en versterkte zijn geloof in God. ¹⁷ Hij zei tegen hem, "Wees niet bang, want de hand van mijn vader Saul zal je niet vinden, en jij zult koning over Israël zijn en ik zal de tweede na jou zijn; en Saul, mijn vader, weet dat ook." ¹⁸ Dus sloten de twee een verbond voor de Heer. En David bleef in Horesh, terwijl Jonathan naar zijn huis terugkeerde.

¹⁹ Toen kwamen de Zifieten naar Saul in Gibeon en zeiden: "Verbergt David zich niet bij ons in de vestingen bij Horesh, op de heuvel van Hachila, ten zuiden van Jesimon?" ²⁰ Kom nu, o koning, naar beneden, volgens al het verlangen van uw ziel om dat te doen; en onze taak zal zijn om hem aan de koning over te leveren." ²¹ Saul zei: "Moge u gezegend zijn door de Heer, omdat u vriendelijkheid aan mij hebt getoond." ²² Ga nu, wees zeer voorzichtig, en ontdek waar hij is en wie hem daar heeft gezien; want er is mij verteld dat hij zeer sluw is. ²³ Observeer en ontdek alle schuilplaatsen waar hij zich verbergt, en keer met zekerheid naar mij terug, en ik zal met u meegaan. En als hij in het land is, zal ik hem opsporen onder al de duizenden van Juda."

²⁴ Toen vertrokken zij en gingen naar Zif voor Saul. Nu waren David en zijn mannen in de wildernis van Maon, in de Araba ten zuiden van Jesimon. ²⁵ Toen Saul en zijn mannen naar hem gingen zoeken, vertelden ze het aan David, en hij ging naar de rots en bleef in de wildernis van Maon. Toen Saul het hoorde, achtervolgde hij David in de wildernis van Maon. ²⁶ En Saul ging aan de ene kant van de berg, en David en zijn mannen aan de andere kant van de berg. En David haastte zich om weg te komen van Saul, want Saul en zijn mannen omsingelden David en zijn mannen om hen te grijpen. ²⁷ Maar een boodschapper kwam naar Saul en zei: "Haast u en kom, want de Filistijnen hebben een aanval op het land gelanceerd!" ²⁸ Dus keerde Saul terug van het achtervolgen van David en ging de Filistijnen confronteren; daarom noemden zij die plaats de Rots der Ontsnapping. ²⁹ En David vertrok daarvandaan en verbleef in de vestingen van Engedi.

24 Toen Saul terugkeerde van het achtervolgen van de Filistijnen, werd hem verteld: "Zie, David is in de woestijn van Engedi." ² Toen nam Saul drieduizend uitgelezen mannen uit heel Israël en ging op zoek naar David en zijn mannen

voor de Rotsen van de Wilde Geiten. ³ Hij kwam langs de schaapskooien onderweg, waar een grot was; en Saul ging naar binnen om zijn behoefte te doen. Nu zaten David en zijn mannen in de binnenste delen van de grot. ⁴ De mannen van David zeiden tegen hem: "Zie, dit is de dag waarvan de Heer tot u heeft gezegd: 'Zie, Ik sta op het punt uw vijand aan u over te leveren, en u zult met hem doen wat goed is in uw ogen.'" Toen stond David op en sneed in het geheim de slip van Sauls mantel af. ⁵ Maar daarna voelde David geen vreugde over het afsnijden van de slip van Sauls mantel. ⁶ Dus zei hij tegen zijn mannen: "Moge het ver van mij zijn, vanwege de Heer, om zoiets te doen aan mijn heer, de gezalfde van de Heer, om mijn hand tegen hem uit te strekken, aangezien hij de gezalfde van de Heer is." ⁷ En David weerhield zijn mannen met deze woorden en stond hen niet toe tegen Saul op te staan. En Saul stond op, verliet de grot en ging zijn weg.

⁸ Daarna stond David op en ging de grot uit, en riep Saul achterna, zeggende: "Mijn heer de koning!" Toen Saul achter zich keek, boog David met zijn gezicht naar de grond en wierp zich neer. ⁹ David zei tegen Saul: "Waarom luistert u naar de woorden van mensen die zeggen: 'Zie, David is erop uit u kwaad te doen?' ¹⁰ Zie, op deze dag hebben uw ogen gezien dat de Heer u vandaag in de grot aan mij heeft overgeleverd, en sommigen zeiden u te doden, maar ik heb u gespaard. En ik zei: 'Ik zal mijn hand niet uitstrekken tegen mijn heer, want hij is de gezalfde van de Heer.' ¹¹ Dus, mijn vader, kijk! Zie de slip van uw mantel in mijn hand! Want doordat ik de slip van uw mantel heb afgesneden maar u niet heb gedood, weet en begrijp dat er geen kwaad of opstand in mijn handen is, en ik heb niet tegen u gezondigd, hoewel u erop uit bent mijn leven te nemen. ¹² Moge de Heer de rechter zijn tussen u en mij, en moge Hij recht over u spreken; maar mijn hand zal niet tegen u zijn. ¹³ Zoals het oude spreekwoord zegt,

'Uit de goddeloze komt goddeloosheid'; Maar mijn hand zal niet tegen u zijn.

¹⁴ Achter wie is de koning van Israël uitgekomen? Wie achtervolgt u? Een dode hond, een enkele vlo? ¹⁵ Moge de Heer daarom rechter zijn en beslissen tussen u en mij; en moge Hij mijn zaak zien en ondersteunen en mij uit uw hand bevrijden."

1 Samuël

¹⁶ Toen David deze woorden tot Saul had uitgesproken, zei Saul: "Is dit uw stem, mijn zoon David?" Toen verhief Saul zijn stem en weende. ¹⁷ En hij zei tegen David: "U bent rechtvaardiger dan ik; want u hebt mij goed behandeld, terwijl ik u kwaad heb gedaan." ¹⁸ U hebt vandaag getoond dat u goed voor mij hebt gedaan, dat de Heer mij aan u heeft overgeleverd en toch hebt u mij niet gedood. ¹⁹ Want als een man zijn vijand vindt, zal hij hem dan veilig laten gaan? Moge de Heer u belonen met goed in ruil voor wat u vandaag voor mij hebt gedaan. ²⁰ Nu zie, ik ben me ervan bewust dat u zeker koning zult worden, en dat het koninkrijk van Israël in uw hand gevestigd zal worden. ²¹ Dus zweer mij nu bij de Heer dat u mijn nakomelingen na mij niet zult uitroeien, en dat u mijn naam niet uit het huis van mijn vader zult wissen." ²² En David zwoer het aan Saul. Toen ging Saul naar zijn huis, maar David en zijn mannen gingen naar de vesting.

25 Toen stierf Samuël, en heel Israël verzamelde zich en rouwde om hem, en begroef hem in zijn huis in Rama. En David stond op en ging naar de woestijn van Paran.

² Er was een man in Maon wiens zaken in Karmel waren; en deze man was buitengewoon rijk, hij bezat drieduizend schapen en duizend geiten. Er kwam een gelegenheid terwijl hij zijn schapen aan het scheren was in Karmel— ³ Want de naam van de man was Nabal, en de naam van zijn vrouw was Abigail. De vrouw was verstandig en mooi, maar de man was hard en oneertlijk in zijn zaken, en hij was een Kalebiet. ⁴ Toen hoorde David in de woestijn dat Nabal zijn schapen aan het scheren was. ⁵ David stuurde tien jonge mannen en instrueerde hen, "Ga naar Karmel, bezoek Nabal, en breng groeten over in mijn naam." ⁶ En dit is wat je moet zeggen: 'Vrede zij met u, en vrede zij met uw huis, en vrede zij met alles wat u hebt!' ⁷ Nu heb ik gehoord dat u scheerders hebt. Uw herders zijn bij ons geweest, en we hebben hen niet beledigd, noch hebben zij iets gemist al de dagen dat zij in Karmel waren." ⁸ Vraag het uw jonge mannen en zij zullen het u vertellen. Daarom, laat mijn jonge mannen gunst vinden in uw ogen, want we zijn gekomen op een feestdag. Geef alstublieft wat u bij de hand vindt aan uw dienaren en aan uw zoon David." ⁹ Toen de jonge mannen van David aankwamen, brachten zij al deze woorden over aan Nabal namens David; daarna wachtten zij op zijn

antwoord. ¹⁰ Maar Nabal antwoordde de dienaren van David, "Wie is David? En wie is de zoon van Isai? Er zijn tegenwoordig veel dienaren die weglopen van hun meesters. ¹¹ Zal ik dan mijn brood en mijn water en mijn vlees nemen dat ik heb bereid voor mijn scheerders, en het geven aan mannen van wie ik de herkomst niet ken?" ¹² Dus de jonge mannen van David keerden terug en gingen terug; en zij kwamen en vertelden hem al deze woorden. ¹³ David zei tegen zijn mannen: "Ieder van jullie gordt zijn zwaard om!" Dus ieder man omgordde zijn zwaard, en David omgordde ook zijn zwaard. En ongeveer vierhonderd mannen gingen achter David aan, terwijl tweehonderd bij de voorraden bleven.

¹⁴ Maar een van de jonge mannen vertelde Abigail, de vrouw van Nabal, zeggende, "Zie, David stuurde boodschappers uit de woestijn om onze meester te groeten, en hij schreeuwde hen in woede toe. ¹⁵ Toch waren de mannen zeer goed voor ons, en we werden niet beledigd, noch misten we iets zolang we met hen meegingen, terwijl we in de velden waren. ¹⁶ Zij beschermden ons zowel 's nachts als overdag, al de tijd dat we bij hen waren om de schapen te hoeden. ¹⁷ Wees nu dan bewust en overweeg wat je moet doen, want kwaad is bepaald tegen onze meester en tegen heel zijn huishouden; en hij is zo'n waardeloze man dat niemand met hem kan spreken." ¹⁸ Toen haastte Abigail zich en nam tweehonderd broden, twee kruiken wijn, vijf reeds bereide schapen, vijf sea's geroosterd graan, honderd trossen rozijnen en tweehonderd vijgencakes, en laadde ze op ezels. ¹⁹ Zij zei tegen haar jonge mannen: "Ga voor mij uit; zie, ik kom achter jullie aan." Maar zij vertelde haar man Nabal niets. ²⁰ Terwijl zij op haar ezel reed en afdaalde langs het verborgen deel van de berg, daalden David en zijn mannen naar haar toe; dus ontmoette zij hen. ²¹ Nu had David gezegd: "Het was zeker tevergeefs dat ik alles wat deze man in de woestijn heeft beschermd heb, zodat er niets gemist werd van alles wat hem toebehoorde; en hij heeft mij kwaad voor goed vergolden. ²² Moge God zo doen met de vijanden van David, en nog meer, als ik tegen de ochtend niet ten minste één mannelijke van al degenen die bij hem horen in leven laat."

²³ Toen Abigail David zag, haastte zij zich en steeg af van haar ezel, en viel op haar gezicht voor David en boog zich neer op de grond. ²⁴ Zij viel aan zijn voeten en zei, "Op mij alleen, mijn heer, zij de schuld.

1 Samuël

En laat uw dienaar alstublieft tot u spreken, en luister naar de woorden van uw dienaar. ²⁵ Laat mijn heer alstublieft geen aandacht schenken aan deze waardeloze man, Nabal, want zoals zijn naam is, zo is hij: Nabal is zijn naam, en dwaasheid is met hem. Maar ik, uw dienaar, heb de jonge mannen van mijn heer die u hebt gestuurd niet gezien. ²⁶ Nu dan, mijn heer, zo zeker als de Heer leeft en als u leeft, aangezien de Heer u heeft weerhouden van bloedvergieten, en van uzelf te wreken met uw eigen hand, mogen uw vijanden en degenen die kwaad zoeken tegen mijn heer zijn zoals Nabal. ²⁷ En nu, laat deze gave die uw dienaar aan mijn heer heeft gebracht gegeven worden aan de jonge mannen die bij mijn heer zijn. ²⁸ Vergeef alstublieft de overtreding van uw dienaar; want de Heer zal zeker voor mijn heer een duurzaam huis maken, omdat mijn heer de strijd van de Heer voert, en kwaad zal niet in u gevonden worden al uw dagen. ²⁹ En wanneer iemand opstaat om u te achtervolgen en uw leven te zoeken, zal het leven van mijn heer gebonden zijn in de bundel van de levenden met de Heer uw God; maar de levens van uw vijanden zal Hij wegslingeren als uit de holte van een slinger. ³⁰ En wanneer de Heer voor mijn heer al het goede vervult dat Hij over u heeft beloofd, en u aanstelt als leider over Israël, ³¹ zal dit geen obstakel voor u worden, of een verontrust hart voor mijn heer, zowel door bloed te hebben vergoten zonder reden als door mijn heer zichzelf te hebben gewroken. Wanneer de Heer goed doet aan mijn heer, herinner dan uw dienaren."

³² Toen zei David tegen Abigail, "Gezegend zij de Heer, de God van Israël, die u deze dag heeft gestuurd om mij te ontmoeten, ³³ en gezegend zij uw inzicht, en gezegend bent u, die mij deze dag hebt weerhouden van bloedvergieten en van mijzelf te wreken met mijn eigen hand. ³⁴ Niettemin, zo zeker als de Heer, de God van Israël, leeft, die mij heeft weerhouden u kwaad te doen, als u niet snel was gekomen om mij te ontmoeten, zou er zeker tegen de ochtend niet één mannelijke aan Nabal zijn overgebleven." ³⁵ Dus David accepteerde uit haar hand wat zij hem had gebracht, en zei tegen haar, "Ga in vrede naar uw huis. Zie, ik heb naar u geluisterd en uw verzoek ingewilligd."

³⁶ Toen kwam Abigail bij Nabal, en zie, hij hield een feest in zijn huis, zoals het feest van een koning. En Nabals hart was vrolijk in hem, want hij was zeer

dronken; dus vertelde zij hem niets tot de ochtend. ³⁷ Maar in de ochtend, toen de wijn uit Nabal was, vertelde zijn vrouw hem deze dingen, en zijn hart stierf in hem, en hij werd als een steen. ³⁸ Ongeveer tien dagen later liet de Heer Nabal sterven.

³⁹ Toen David hoorde dat Nabal dood was, zei hij, "Gezegend zij de Heer, die de zaak van de belediging tegen mij door de hand van Nabal heeft bepleit, en Zijn dienaar van het kwaad heeft weerhouden. De Heer heeft ook het kwaad van Nabal op zijn eigen hoofd teruggebracht." Toen stuurde David een voorstel naar Abigail, om haar als zijn vrouw te nemen. ⁴⁰ Toen de dienaren van David bij Abigail in Karmel kwamen, spraken zij tot haar, zeggende, "David heeft ons naar u gestuurd, om u als zijn vrouw te nemen." ⁴¹ Zij stond op en boog met haar gezicht naar de grond, en zei, "Zie, uw dienaar is een slavin om de voeten van de dienaren van mijn heer te wassen." ⁴² Toen stond Abigail snel op, en reed op een ezel, met haar vijf vrouwelijke bedienden die haar volgden; en zij ging achter de boodschappers van David aan en werd zijn vrouw.

⁴³ David nam ook Ahinoam van Jizreël, en zij werd zijn vrouw naast Abigail. ⁴⁴ Nu had Saul zijn dochter Michal, de vrouw van David, gegeven aan Palti, de zoon van Laïs, die uit Gallim was.

26 De Zifieten kwamen naar Saul in Gibea en zeiden, "Verbergt David zich niet op de heuvel van Hachila, tegenover Jesimon?" ²

Toen trok Saul eropuit en ging naar de woestijn van Zif, met zich mee drie duizend uitgelezen mannen van Israël, om David te zoeken in de woestijn van Zif.

³ Saul sloeg zijn kamp op op de heuvel van Hachila, tegenover Jesimon, bij de weg. Maar David verbleef in de woestijn, en hij zag dat Saul hem achterna was gekomen in de woestijn. ⁴ David stuurde spionnen uit, en hij kwam er zeker van dat Saul inderdaad was aangekomen. ⁵ Toen stond David op en ging naar de plaats waar Saul zijn kamp had opgeslagen. En David zag de plaats waar Saul lag, en Abner, de zoon van Ner, de bevelhebber van zijn leger. Nu lag Saul in de binnenste kring van het kamp, en de mensen waren om hem heen gelegerd.

⁶ David sprak tot Ahimelech de Hethiet en tot Abisai, de zoon van Zeruja, de broer van Joab, en vroeg, "Wie zal met mij naar Saul in het kamp gaan?" En Abisai antwoordde, "Ik zal met je meegaan." ⁷ Dus

1 Samuël

kwamen David en Abisai 's nachts bij de mensen, en zie, Saul lag te slapen binnen het kamp, met zijn speer in de grond gestoken bij zijn hoofd. En Abner en de mensen lagen om hem heen.⁸ Toen zei Abisai tot David, "Vandaag heeft God uw vijand in uw hand gegeven; laat mij hem nu alstublieft met de speer aan de grond steken met één stoot, en ik zal hem geen tweede keer hoeven te slaan."⁹ Maar David antwoordde Abisai, "Dood hem niet, want wie kan zijn hand uitstrekken tegen de gezalfde van de Heer en onschuldig blijven?"¹⁰ David zei ook, "Zo waar de Heer leeft, de Heer zal hem zeker slaan, of zijn dag zal komen dat hij sterft, of hij zal in de strijd trekken en omkomen."¹¹ De Heer verhoede dat ik mijn hand zou uitstrekken tegen de gezalfde van de Heer! Maar neem nu alstublieft de speer die bij zijn hoofd is en de waterkruik, en laten we gaan."¹² Dus nam David de speer en de waterkruik van naast Sauls hoofd, en zij gingen weg. Maar niemand zag het of wist het, noch werd iemand wakker, want zij waren allen in slaap, omdat een diepe slaap van de Heer op hen was gevallen.

¹³ Toen stak David over naar de andere kant en stond op de top van de berg op een afstand; er was een grote ruimte tussen hen.¹⁴ En David riep tot de mensen en tot Abner, de zoon van Ner, zeggende, "Zult u niet antwoorden, Abner?" Toen antwoordde Abner, "Wie bent u die tot de koning roept?"¹⁵ Dus richtte David zich tot Abner, "Bent u niet een man? En wie is als u in Israël? Waarom hebt u dan uw heer de koning niet beschermd? Want een van de mensen kwam om de koning uw heer kwaad te doen."¹⁶ Dit wat u hebt gedaan is niet goed. Zo waar de Heer leeft, u allen moet sterven, omdat u uw heer, de gezalfde van de Heer, niet hebt bewaakt. Kijk nu en zie waar de speer van de koning en de waterkruik die bij zijn hoofd waren, zijn."

¹⁷ Toen herkende Saul de stem van David en zei, "Is dit uw stem, mijn zoon David?" En David zei, "Het is mijn stem, mijn heer de koning."¹⁸ Hij zei ook, "Waarom vervolgt mijn heer zijn dienaar? Want wat heb ik gedaan, of welk kwaad is er in mijn hand?"¹⁹ Luister nu dan alstublieft, mijn heer de koning, naar de woorden van zijn dienaar. Als de Heer u tegen mij heeft opgezet, moge Hij dan een offer aanvaarden; maar als het mensen zijn, vervloekt zijn zij voor de Heer, want zij hebben mij vandaag verdreven zodat ik geen deel zou hebben aan de erfenis van de Heer,

zeggende, 'Ga, dien andere goden.'²⁰ Laat daarom mijn bloed niet op de grond vallen, ver van de aanwezigheid van de Heer, want de koning van Israël is uitgekomen om een enkele vlo te zoeken, zoals men een patrijs in de bergen jaagt."

²¹ Toen zei Saul, "Ik heb gezondigd. Keer terug, mijn zoon David, want ik zal u niet meer kwaad doen, omdat mijn leven kostbaar was in uw ogen deze dag. Zie, ik heb dwaas gehandeld en een vreselijke fout gemaakt."²² David antwoordde en zei, "Zie, de speer van de koning! Laat nu een van de jonge mannen overkomen en het halen."²³ En de Heer zal ieder mens vergelden naar zijn gerechtigheid en zijn trouw; want de Heer heeft u vandaag in mijn hand gegeven, maar ik weigerde mijn hand uit te strekken tegen de gezalfde van de Heer."²⁴ Nu zie, zoals uw leven hoog gewaardeerd was in mijn ogen deze dag, moge mijn leven zo hoog gewaardeerd worden in de ogen van de Heer, en moge Hij mij redden uit alle nood."²⁵ Toen zei Saul tot David, "Gezegend bent u, mijn zoon David; u zult veel bereiken en zeker overwinnen." Dus ging David zijn weg, en Saul keerde terug naar zijn plaats.

27 Toen zei David tegen zichzelf, "Nu zal ik op een dag omkomen door de hand van Saul. Er is niets beters voor mij dan naar het land van de Filistijnen te vluchten, zodat Saul de hoop zal opgeven om mij nog langer binnen de grenzen van Israël te zoeken, en ik zal aan zijn hand ontsnappen."² Zo vertrok David met de zeshonderd mannen die hem vergezelden, naar Achis, de zoon van Maach, koning van Gath.³ En David woonde bij Achis in Gath, hij en zijn mannen, ieder met zijn huishouden—David met zijn twee vrouwen, Ahinoam uit Jizreël en Abigail, de weduwe van Nabal uit Karmel.⁴ Toen Saul te horen kreeg dat David naar Gath was gevlucht, zocht hij niet langer naar hem.⁵ Toen zei David tegen Achis, "Als ik nu genade in uw ogen heb gevonden, laat hen mij dan een plaats geven in een van de plattelandssteden, zodat ik daar kan wonen. Want waarom zou uw dienaar in de koninklijke stad bij u wonen?"⁶ Achis schonk hem toen Ziklag op die dag; als gevolg daarvan behoort Ziklag tot de koningen van Juda tot op de dag van vandaag.⁷ Nu was de tijd dat David in het land van de Filistijnen woonde een jaar en vier maanden.

⁸ Nu trokken David en zijn mannen op en overvielen de Gesuriëten, de Girizieten en de Amalekieten; want

1 Samuël

zij waren de bewoners van het land sinds oude tijden, zoals je komt tot Sur, zelfs tot het land van Egypte.⁹ En David viel het land aan en liet geen man of vrouw in leven, maar nam de schapen, het vee, de ezels, de kamelen en de kleding mee. Toen keerde hij terug en kwam bij Achis.¹⁰ Nu zou Achis zeggen: "Waar heb je vandaag een inval gedaan?" En David zou zeggen: "Tegen de Negev van Juda," of "Tegen de Negev van de Kenieten."¹¹ En David liet geen man of vrouw in leven, om naar Gath te brengen, zeggende: "Anders zullen zij over ons vertellen, zeggende: 'Dit is wat David heeft gedaan.'" Dus David oefende dit gedrag de hele tijd uit dat hij in het land van de Filistijnen woonde.¹² Dus vertrouwde Achis David, zeggende, "Hij heeft zichzelf zeker weerzinwekkend gemaakt voor zijn volk Israël; daarom zal hij voor altijd mijn dienaar zijn."

28 In die dagen gebeurde het dat de Filistijnen hun legers verzamelden voor de oorlog, om tegen Israël te vechten. En Achis zei tegen David: "Weet zeker dat je met mij het leger in zult gaan, jij en je mannen."² David zei tegen Achis: "Heel goed, u zult weten waartoe uw dienaar in staat is." Dus Achis zei tegen David: "Heel goed, ik zal je aanstellen als mijn lijfwacht voor het leven."

³ Nu was Samuël dood, en heel Israël had om hem gerouwd en hem begraven in Rama, zijn eigen stad. En Saul had de mediums en spiritisten uit het land verwijderd.⁴ De Filistijnen verzamelden zich en sloegen hun kamp op in Sunem, terwijl Saul heel Israël bijeenriep, en zij sloegen hun kamp op in Gilboa.⁵ Toen Saul het kamp van de Filistijnen zag, werd hij vervuld van angst en zijn hart beefde hevig.⁶ Dus raadpleegde Saul de Heer, maar de Heer antwoordde hem niet, noch door dromen, noch door Urim, noch door profeten.⁷ Toen zei Saul tegen zijn dienaren: "Zoek een vrouw die een medium is, zodat ik haar kan bezoeken en haar raad kan vragen." En zijn dienaren antwoordden: "Zie, er is een vrouw die een medium is in Endor."⁸ Dus vermomde Saul zich door andere kleren aan te trekken en ging, hij en twee mannen met hem, en zij kwamen 's nachts bij de vrouw. En hij zei: "Raadpleeg een geest voor mij, alstublieft, en roep voor mij op wie ik u zal noemen."⁹ Maar de vrouw zei tegen hem: "Zie, u weet wat Saul heeft gedaan, hoe hij de mediums en de spiritisten uit het land heeft geëlimineerd. Waarom zet u dan

een val voor mijn leven, om mijn dood te veroorzaken?"¹⁰ Dus zwoer Saul haar bij de Heer, zeggende: "Zo waar de Heer leeft, er zal geen straf over u komen voor deze zaak."¹¹ Toen vroeg de vrouw: "Wie zal ik voor u oproepen?" En hij antwoordde: "Roep Samuël voor mij op."¹² Toen de vrouw Samuël zag, schreeuwde ze luid; en de vrouw sprak tot Saul, zeggende: "Waarom hebt u mij misleid? Want u bent Saul!"¹³ Maar de koning zei tegen haar: "Wees niet bang; vertel me wat je ziet." En de vrouw zei tegen Saul: "Ik zie een goddelijk wezen uit de aarde opkomen."¹⁴ En hij zei tegen haar: "Hoe ziet hij eruit?" En zij zei: "Een oude man komt op, en hij is gehuld in een mantel." Toen wist Saul dat het Samuël was, en hij boog met zijn gezicht naar de grond en bewees eer.

¹⁵ Toen zei Samuël tegen Saul: "Waarom hebt u mij verstoord door mij op te roepen?" En Saul antwoordde: "Ik ben zeer benauwd; want de Filistijnen voeren oorlog tegen mij, en God heeft mij verlaten en antwoordt mij niet meer, noch door profeten, noch door dromen. Daarom heb ik u geroepen, zodat u mij kunt laten weten wat ik moet doen."¹⁶ Samuël zei: "Waarom vraagt u mij dan, aangezien de Heer u heeft verlaten en nu tegen u is?"¹⁷ En de Heer heeft gedaan zoals Hij door mij heeft gesproken; want de Heer heeft het koninkrijk uit uw hand gescheurd en het aan uw naaste gegeven, aan David.¹⁸ Omdat u de stem van de Heer niet hebt gehoorzaamd en Zijn hevige toorn over Amalek niet hebt uitgevoerd, heeft de Heer u deze dag dit aangedaan.¹⁹ Bovendien zal de Heer ook Israël samen met u overleveren aan de Filistijnen; en morgen zult u en uw zonen bij mij zijn. Inderdaad, de Heer zal het leger van Israël overleveren aan de Filistijnen!"

²⁰ Toen viel Saul onmiddellijk languit op de grond, en was zeer bang vanwege Samuels woorden. Er was geen kracht in hem, omdat hij de hele dag en nacht geen voedsel had gegeten.²¹ Toen kwam de vrouw naar Saul en zag dat hij doodsbang was, en zei tegen hem: "Zie, uw dienaar heeft u gehoorzaamd, en ik heb mijn leven in mijn hand genomen en heb geluisterd naar uw woorden die u tot mij hebt gesproken."²² Luister nu ook alstublieft naar de stem van uw dienaar, en laat mij een stuk brood voor u neerzetten, zodat u kunt eten en kracht hebt als u uw weg vervolgt."²³ Maar hij weigerde, zeggende: "Ik zal

1 Samuël

niet eten." Zijn dienaren, samen met de vrouw, drongen echter bij hem aan, en hij luisterde naar hen. Dus stond hij op van de grond en ging op het bed zitten. ²⁴ Nu had de vrouw een vetgemeste kalf in huis, en zij slachtte het snel. En zij nam meel, kneedde het en bakte er ongezuurd brood van. ²⁵ Zij bracht het voor Saul en zijn dienaren, en zij aten. Toen stonden zij op en vertrokken die nacht.

29 Nu verzamelden de Filistijnen al hun legers bij Afek, terwijl de Israëlieten bij de bron in Jizreël gelegerd waren. ² En de leiders van de Filistijnen trokken voorbij in honderden en duizenden, en David en zijn mannen trokken achteraan met Achis. ³ Toen zeiden de bevelhebbers van de Filistijnen, "Wat doen deze Hebreëen hier?" En Achis zei tegen de bevelhebbers van de Filistijnen, "Is dit niet David, de dienaar van Saul, de koning van Israël, die nu al dagen en jaren bij mij is, en ik heb geen fout in hem gevonden sinds de dag dat hij naar mij overliep tot op de dag van vandaag?" ⁴ Maar de bevelhebbers van de Filistijnen waren boos op hem, en de bevelhebbers van de Filistijnen zeiden tegen hem, "Laat de man teruggaan, zodat hij kan terugkeren naar zijn plaats waar je hem hebt toegewezen, en laat hem niet met ons ten strijde trekken, zodat hij geen tegenstander voor ons wordt tijdens de strijd. Want waarmee zou deze man zich aan zijn heer kunnen bewijzen? Zou het niet zijn met de hoofden van deze mannen?" ⁵ Is dit niet David, van wie zij zingen in de dansen, zeggende,

"Saul heeft zijn duizenden verslagen, En David zijn tienduizenden?"

⁶ Toen riep Achis David en zei tegen hem, "Zo waar de Heer leeft, je bent eerlijk geweest, en uitgaan en binnenkomen met mij in het leger is goed in mijn ogen, want ik heb geen kwaad in je gevonden vanaf de dag dat je bij mij kwam tot op de dag van vandaag. Desalniettemin ben je niet aangenaam in de ogen van de leiders. ⁷ Dus keer nu terug en ga in vrede, zodat je de leiders van de Filistijnen niet ontevreden maakt." ⁸ Maar David zei tegen Achis, "Maar wat heb ik gedaan? En wat heb je in je dienaar gevonden vanaf de dag dat ik voor je kwam tot op de dag van vandaag, dat ik niet mag gaan en vechten tegen de vijanden van mijn heer de koning?" ⁹ Maar Achis antwoordde David, "Ik weet dat je mij even aangenaam bent als een engel van God; echter, de bevelhebbers van de Filistijnen hebben gezegd, 'Hij

mag niet met ons ten strijde trekken.' ¹⁰ Sta nu dan vroeg op in de ochtend met de dienaren van je heer die met je zijn gekomen; en wanneer je vroeg in de ochtend bent opgestaan en het licht wordt, vertrek." ¹¹ Dus David en zijn mannen stonden vroeg in de ochtend op om te vertrekken en terug te keren naar het land van de Filistijnen. Ondertussen trokken de Filistijnen op naar Jizreël.

30 Toen David en zijn mannen op de derde dag in Ziklag aankwamen, ontdekten ze dat de Amalekieten de Negev en Ziklag hadden geplunderd, Ziklag hadden omvergeworpen en in brand hadden gestoken. ² En ze namen de vrouwen en allen die erin waren gevangen, zowel klein als groot, zonder iemand te doden, en dreven hen weg en gingen hun weg. ³ Bij aankomst in de stad vonden David en zijn mannen deze verbrand, en realiseerden zich dat hun vrouwen, zonen en dochters gevangen waren genomen. ⁴ Toen verhieven David en het volk dat bij hem was hun stemmen en huilden totdat ze geen kracht meer hadden om te huilen. ⁵ Ook Davids twee vrouwen waren gevangen genomen, Ahinoam de Jizreëlitische en Abigail, de weduwe van Nabal de Karmeliet. ⁶ David was diep bedroefd omdat het volk erover sprak hem te stenigen, want ze waren allemaal verbitterd, ieder vanwege zijn zonen en dochters. Maar David vond kracht in de Heer, zijn God.

⁷ David sprak toen tot de priester Abjathar, de zoon van Achimelech: "Breng mij alstublieft de efod." Dus bracht Abjathar de efod naar David. ⁸ David zocht leiding van de Heer en vroeg, "Zal ik deze bende van rovers achtervolgen? Zal ik hen inhalen?" En Hij antwoordde, "Jaag hen na, want je zult hen zeker inhalen en iedereen redden." ⁹ Dus vertrok David met de zeshonderd mannen die bij hem waren, en ze bereikten de beek Besor, waar degenen die achterbleven bleven. ¹⁰ David zette de achtervolging voort met vierhonderd mannen, terwijl tweehonderd, die te uitgeput waren om de beek Besor over te steken, achterbleven.

¹¹ Ze kwamen een Egyptenaar tegen in het veld en brachten hem naar David, en gaven hem brood te eten en water te drinken. ¹² Ze gaven hem een stuk vijgencake en twee trossen rozijnen, en nadat hij gegeten had, kwam zijn geest weer tot leven, want hij had drie dagen en drie nachten geen brood gegeten of water gedronken. ¹³ David vroeg hem: "Bij

1 Samuël

wie hoor je, en waar kom je vandaan?” Hij antwoordde: “Ik ben een jonge Egyptenaar, een dienaar van een Amalekiet, en mijn meester liet mij achter toen ik drie dagen geleden ziek werd. ¹⁴ We voerden een aanval uit op de Negev van de Kerethieten, en op dat wat tot Juda behoort, en op de Negev van Kaleb, en we hebben Ziklag met vuur verbrand.” ¹⁵ Toen zei David tegen hem: “Zul je mij naar deze bende leiden?” En hij zei: “Zweer mij bij God dat je mij niet zult doden of aan mijn meester zult overleveren, en ik zal je naar deze bende leiden.”

¹⁶ Toen hij hem naar beneden had geleid, vonden ze hen verspreid over het hele land, etend, drinkend en feestend, vanwege al de grote buit die ze uit het land van de Filistijnen en uit het land van Juda hadden meegenomen. ¹⁷ David viel hen aan vanaf de schemering tot de avond van de volgende dag; en geen man van hen ontsnapte, behalve vierhonderd jonge mannen die op kamelen reden en vluchtten. ¹⁸ David heroverde alles wat de Amalekieten hadden meegenomen, inclusief het redden van zijn twee vrouwen. ¹⁹ En niets van hen ontbrak, of het nu klein of groot was, zonen of dochters, buit of iets dat ze voor zichzelf hadden genomen; David bracht alles terug. ²⁰ Dus nam David al het vee en de schapen die het volk voor de andere veestapel dreef, en ze zeiden: “Dit is Davids buit.”

²¹ Toen David bij de tweehonderd mannen kwam die te uitgeput waren om hem te volgen en ook bij de beek Besor waren achtergelaten, kwamen ze naar buiten om David te ontmoeten en de mensen die bij hem waren te ontmoeten. Toen naderde David de mensen en begroette hen. ²² Toen zeiden alle slechte en nutteloze mannen onder degenen die met David waren gegaan, “Aangezien zij niet met ons zijn gegaan, zullen we hun niets van de buit geven die we hebben heroverd, behalve aan elke man zijn vrouw en zijn kinderen, zodat ze hen kunnen meenemen en vertrekken.” ²³ Maar David zei, “Jullie mogen dit niet doen, mijn broeders, met wat de Heer ons heeft gegeven, die ons heeft beschermd en ons de bende heeft overgeleverd die tegen ons kwam. ²⁴ En wie zal naar jullie luisteren in deze zaak? Want zoals het aandeel is van degene die naar de strijd gaat, zo zal het aandeel zijn van degene die bij de bagage blijft; zij zullen gelijkelijk delen.” ²⁵ Vanaf die

dag werd het vastgesteld als een wet en een verordening voor Israël.

²⁶ Bij zijn terugkeer naar Ziklag stuurde David een deel van de buit naar de oudsten van Juda, aan zijn vrienden, zeggende: “Hier is een geschenk voor jullie van de buit van de vijanden van de Heer: ²⁷ aan degenen in Bethel, Ramoth van de Negev, en Jattir; ²⁸ aan degenen in Aroër, Sifmoth, en Esthemoa; ²⁹ aan degenen in Rakal, en aan degenen in de steden van de Jerahmeëlieten, en aan degenen in de steden van de Kenieten; ³⁰ aan degenen in Horma, Bor-Asan, en Athach; ³¹ en aan degenen in Hebron, en aan alle plaatsen waar David zelf en zijn mannen gewandeld hebben.”

31 De Filistijnen vochten tegen Israël, en de mannen van Israël trokken zich terug voor de Filistijnen en werden gedood op de berg Gilboa. ² En de Filistijnen achterhaalden Saul en zijn zonen; en de Filistijnen doodden Jonathan, Abinadab en Malchi-sua, de zonen van Saul. ³ De strijd drukte zwaar op Saul, en de boogschutters vonden hem; en hij werd zwaar gewond door hen. ⁴ Toen zei Saul tegen zijn wapendrager, “Trek je zwaard en doorboor mij ermee, anders zullen deze onbesneden mannen komen en mij doorboren en mishandelen.” Maar zijn wapendrager wilde niet, omdat hij zeer bang was. Dus nam Saul het zwaard en viel erin. ⁵ Toen zijn wapendrager zag dat Saul dood was, viel hij ook op zijn zwaard en stierf met hem. ⁶ Zo stierf Saul met zijn drie zonen, zijn wapendrager, en al zijn mannen op die dag samen.

⁷ Toen de mannen van Israël die aan de andere kant van de vallei waren, en degenen die voorbij de Jordaan waren, zagen dat de mannen van Israël gevlucht waren en dat Saul en zijn zonen dood waren, lieten zij de steden in de steek en vluchtten; toen kwamen de Filistijnen en vestigden zich erin. ⁸ De volgende dag, toen de Filistijnen kwamen om de doden te plunderen, vonden zij Saul en zijn drie zonen gevallen op de berg Gilboa. ⁹ Zij verwijderden zijn hoofd en trokken zijn wapens uit, en stuurden ze door het land van de Filistijnen, om het nieuws aan te kondigen aan het huis van hun afgoden en aan het volk. ¹⁰ Toen legden zij zijn wapens in de tempel van Astarte, en zij bevestigden zijn lichaam aan de muur van Beth-san.

1 Samuël

¹¹ Toen de inwoners van Jabes in Gilead hoorden wat de Filistijnen Saul hadden aangedaan, ¹² gingen alle dappere mannen op pad en liepen de hele nacht, en namen het lichaam van Saul en de lichamen van zijn zonen van de muur van Beth-san,

en zij kwamen naar Jabes en verbrandden hen daar.

¹³ En zij namen hun beenderen en legden ze te ruste onder de tamariskboom in Jabes, en hielden een vasten van zeven dagen.

2 Samuël

1 Na de dood van Saul, toen David was teruggekeerd van het verslaan van de Amalekieten, verbleef hij twee dagen in Ziklag.

² Op de derde dag kwam er een man uit Sauls kamp, zijn kleren gescheurd en stof op zijn hoofd. Toen hij David naderde, viel hij op de grond uit respect. ³ David vroeg hem: "Waar kom je vandaan?" Hij antwoordde: "Ik ben ontsnapt uit het kamp van Israël." ⁴ David zei: "Wat is er gebeurd? Vertel het me." Hij antwoordde: "De troepen zijn gevlucht uit de strijd; velen zijn gevallen en gestorven. Saul en zijn zoon Jonathan zijn dood." ⁵ Toen vroeg David aan de jonge man die hem het bericht bracht: "Hoe weet je dat Saul en zijn zoon Jonathan dood zijn?" ⁶ De jonge man antwoordde: "Ik bevond me toevallig op de berg Gilboa, en daar was Saul, leunend op zijn speer, terwijl de wagens en ruiters hem naderden." ⁷ Toen hij zich omdraaide en mij zag, riep hij naar mij, en ik zei: 'Hier ben ik.' ⁸ Hij vroeg: 'Wie ben je?' Ik antwoordde: 'Ik ben een Amalekiet.' ⁹ Toen zei hij: 'Ga boven me staan en maak een einde aan mijn leven, want ik lijd pijn, maar ben nog in leven.' ¹⁰ Dus ging ik boven hem staan en doodde hem, omdat ik wist dat hij, eenmaal gevallen, niet zou overleven. Toen nam ik de kroon die op zijn hoofd was en de armband van zijn arm, en ik heb ze hier naar mijn heer gebracht."

¹¹ Toen scheurde David zijn kleren, en alle mannen die bij hem waren deden hetzelfde. ¹² Ze rouwden, huilden en vastten tot de avond voor Saul en zijn zoon Jonathan, en voor het volk van de Heer en de natie Israël, omdat zij door het zwaard waren gevallen. ¹³ David vroeg toen aan de jonge man die het bericht had gebracht: "Waar kom je vandaan?" Hij antwoordde: "Ik ben de zoon van een vreemdeling, een Amalekiet." ¹⁴ David zei tegen hem: "Hoe komt het dat je niet bang was om je hand uit te strekken om de gezalfde van de Heer te vernietigen?" ¹⁵ Toen riep David een van zijn mannen en zei: "Ga en sla hem neer." Dus sloeg hij hem neer, en de man stierf. ¹⁶ David zei tegen hem: "Je bloed is op je eigen hoofd. Je eigen mond heeft tegen je getuigd toen je zei: 'Ik heb de gezalfde van de Heer gedood.'"

¹⁷ Toen componeerde David deze klaagzang voor Saul en zijn zoon Jonathan, ¹⁸ en hij beval dat het volk van Juda dit lied van de boog zou leren — het is geschreven in het Boek van Jashar:

¹⁹ *Uw pracht, o Israël, ligt gesneuveld op uw hoogten. Hoe zijn de machtigen gevallen!* ²⁰ *Verkondig het niet in Gath, Verklaar het niet in de straten van Askelon, Omdat de dochters van de Filistijnen zich niet verheugen, Omdat de dochters van de onbesnedenen niet triomferen.* ²¹ *Bergen van Gilboa, Moge er geen dauw of regen op u vallen, Noch velden die offers voortbrengen, Want daar werd het schild van de machtigen bevuild, Het schild van Saul—niet langer gezalfd met olie.* ²² *Van het bloed van de gesneuvelden, Van het vlees van de machtigen, De boog van Jonathan keerde niet terug, Noch keerde het zwaard van Saul leeg terug.* ²³ *Saul en Jonathan—geliefd en bewonderd in leven, En niet verdeeld in de dood. Ze waren sneller dan arenden, Ze waren sterker dan leeuwen.* ²⁴ *O dochters van Israël, huil om Saul, Die u kleepte in scharlaken en pracht, Die uw kleding versierde met gouden ornamenten.* ²⁵ *Hoe zijn de machtigen gevallen in de strijd! Jonathan ligt, zijn lichaam levenloos op uw hoogten.* ²⁶ *Ik treur om jou, Jonathan mijn broer; Je was me zeer dierbaar. Je liefde voor mij was wonderbaartlijker Dan de liefde van vrouwen.* ²⁷ *Hoe zijn de machtigen gevallen! De wapens van de oorlog zijn verloren!*

2 Daarna zocht David leiding van de Heer en vroeg, "Moet ik optrekken naar een van de steden van Juda?" En de Heer antwoordde, "Trek op." David vroeg toen, "Naar welke stad zal ik gaan?" En Hij antwoordde, "Naar Hebron." ² Dus ging David daarheen, vergezeld door zijn twee vrouwen: Ahinoam uit Jizreël en Abigail, die de vrouw van Nabal de Karmeliet was geweest. ³ David leidde ook zijn mannen die bij hem waren, elk met zijn huishouden, en zij vestigden zich in de steden van Hebron. ⁴ Toen kwamen de mannen van Juda en zalfden David daar tot koning over het huis van Juda. En zij informeerden David, zeggende, "Het waren de mannen van Jabes in Gilead die Saul hebben begraven." ⁵ Dus stuurde David boodschappers naar de mannen van Jabes in Gilead en zei tegen hen, "Moge u gezegend worden door de Heer voor het tonen van deze vriendelijkheid aan Saul, uw heer, en voor het begraven van hem." ⁶ En moge nu de Heer vriendelijkheid en waarheid aan u tonen, en ik zal u ook deze goedheid tonen omdat u dit hebt gedaan. ⁷ Wees nu sterk en moedig, want Saul, uw heer, is dood, en het huis van Juda heeft mij tot koning over hen gezalfd."

2 Samuël

⁸ Echter, Abner, de zoon van Ner, bevelhebber van Sauls leger, had Isboseth, de zoon van Saul, genomen en hem naar Mahanaïm gebracht. ⁹ En hij maakte hem koning over Gilead, over de Asuriëten, over Jizreël, over Efraïm, over Benjamin, zelfs over heel Israël. ¹⁰ Isboseth, Sauls zoon, was veertig jaar oud toen hij koning over Israël werd, en hij regeerde twee jaar. Toch volgde het huis van Juda David. ¹¹ David regeerde in Hebron over het huis van Juda zeven jaar en zes maanden.

¹² Abner, de zoon van Ner, trok uit van Mahanaïm naar Gibeon met de dienaren van Isboseth, de zoon van Saul. ¹³ En Joab, de zoon van Zeruja, en de dienaren van David gingen ook uit en ontmoetten hen bij de vijver van Gibeon; en zij gingen zitten, de ene groep aan de ene kant van de vijver en de andere groep aan de andere kant. ¹⁴ Toen zei Abner tegen Joab, "Laat nu de jonge mannen opstaan en voor ons strijden." En Joab zei, "Laat hen opstaan." ¹⁵ Dus stonden zij op en kwamen naar voren bij telling: twaalf voor Benjamin en Isboseth, de zoon van Saul, en twaalf van de dienaren van David. ¹⁶ En ieder greep zijn tegenstander bij het hoofd en stak zijn zwaard in de zijde van zijn tegenstander; zodat zij samen neervielen. Daarom werd die plaats Helkath-hazzurim genoemd, dat in Gibeon is. ¹⁷ En de strijd werd die dag zeer hevig, en Abner en de mannen van Israël werden verslagen voor de dienaren van David.

¹⁸ Nu waren daar de drie zonen van Zeruja: Joab, Abisai en Asahel. En Asahel was zo snelvoetig als een van de gazellen in het veld. ¹⁹ En Asahel achtervolgde Abner en week niet af naar rechts of naar links van het volgen van hem. ²⁰ Toen draaide Abner zich om en zei, "Ben jij het, Asahel?" En hij antwoordde, "Ik ben het." ²¹ Dus zei Abner tegen hem, "Wijk af naar rechts of naar links, en grijp een van de jonge mannen voor jezelf, en neem zijn wapenrusting." Maar Asahel wilde niet afwijken van het volgen van hem. ²² Dus herhaalde Abner opnieuw tegen Asahel, "Wijk af van het volgen van mij. Waarom zou ik je ter aarde slaan? Hoe zou ik dan mijn gezicht kunnen tonen aan je broer Joab?"

²³ Echter, hij weigerde af te wijken; dus sloeg Abner hem in de buik met het stompe einde van de speer, zodat de speer aan zijn rug uitkwam. En hij viel daar en stierf ter plekke. En het gebeurde dat iedereen

die naar de plaats kwam waar Asahel was gevallen en gestorven, stil bleef staan.

²⁴ Maar Joab en Abisai achtervolgden Abner, en de zon ging onder toen zij bij de heuvel van Amma kwamen, die voor Gia ligt langs de weg van de wildernis van Gibeon. ²⁵ En de zonen van Benjamin verzamelden zich achter Abner en werden één groep, en zij stonden op de top van een heuvel. ²⁶ Toen riep Abner naar Joab en zei, "Zal het zwaard voor altijd verslinden? Weet je niet dat het bitter zal eindigen? Hoe lang zul je nalaten het volk te zeggen te stoppen met het achtervolgen van hun verwanten?" ²⁷ Joab zei, "Zo waar als God leeft, als je niet had gesproken, dan zou het volk pas in de ochtend zijn gestopt, ieder met het achtervolgen van zijn broer." ²⁸ Dus blies Joab op de trompet, en al het volk hield halt en achtervolgde Israël niet langer, noch gingen zij verder met vechten.

²⁹ Toen reisden Abner en zijn mannen de hele nacht door de Araba, staken de Jordaan over, liepen de hele ochtend, en kwamen in Mahanaïm. ³⁰ Toen keerde Joab terug van het achtervolgen van Abner, en toen hij al het volk had verzameld, misten er negentien van Davids dienaren, naast Asahel. ³¹ Maar Davids dienaren hadden veel van Benjamin en Abners mannen neergeslagen, waardoor driehonderd zestig mannen stierven. ³² En zij namen Asahel op en begroeven hem in het graf van zijn vader, dat in Bethlehem was. Toen reisden Joab en zijn mannen de hele nacht totdat de dag aanbrak in Hebron.

3 Nu was de oorlog tussen het huis van Saul en het huis van David lang; en David werd sterker en sterker, maar het huis van Saul werd zwakker en zwakker. ² David kreeg zonen geboren in Hebron: zijn eerstgeborene was Amnon, bij Ahinoam de Jizreëliet; ³ en zijn tweede, Chileab, bij Abigail de weduwe van Nabal uit Karmel; en de derde, Absalom de zoon van Maächa, de dochter van Talmai, koning van Gesur; ⁴ en de vierde, Adonia, zoon van Haggith; en de vijfde, Sefatja, zoon van Abital; ⁵ en de zesde, Jithream, bij Eglä, Davids vrouw. Deze kinderen werden David geboren in Hebron.

⁶ Tijdens de tijd van conflict tussen het huis van Saul en het huis van David, kreeg Abner meer invloed in het huis van Saul. ⁷ Saul had een bijvrouw genaamd Rizpa, de dochter van Aja; en Isboseth zei tegen

2 Samuël

Abner, “Waarom ben je met de bijvrouw van mijn vader geweest?” ⁸ Toen werd Abner zeer boos over de woorden van Isboseth en zei, “Ben ik een hondshoofd dat bij Juda hoort? Vandaag toon ik vriendelijkheid aan het huis van Saul, uw vader, aan zijn broers en aan zijn vrienden, en heb u niet overgeleverd aan David; toch beschuldigt u mij vandaag van een misstap met een vrouw?” ⁹ Moge God zo met Abner doen, en meer ook, als ik niet doe voor David zoals de Heer hem heeft gezworen: ¹⁰ om het koninkrijk van het huis van Saul over te dragen, en de troon van David over Israël en over Juda te vestigen, van Dan tot Berseba!” ¹¹ En Isboseth kon Abner niet langer met een enkel woord antwoorden, omdat hij bang voor hem was.

¹² Toen stuurde Abner boodschappers naar David in zijn plaats, zeggende, “Aan wie behoort het land? Sluit een verbond met mij, en zie, mijn hand zal met u zijn om heel Israël naar u over te brengen.” ¹³ Dus zei David, “Goed, ik zal een verbond met u sluiten. Maar ik eis één ding van u: u zult mijn gezicht niet zien tenzij u eerst Michal, Sauls dochter, meebrengt wanneer u komt om mij te zien.” ¹⁴ Dus stuurde David boodschappers naar Isboseth, Sauls zoon, zeggende, “Geef mijn vrouw Michal terug, die ik voor mijzelf heb verloofd voor honderd voorhuiden van de Filistijnen.” ¹⁵ Dus stuurde Isboseth en nam haar van haar man, van Paltiel de zoon van Laïs. ¹⁶ Maar haar man ging met haar mee, huilend terwijl hij ging, volgend tot aan Bahurim. Toen zei Abner tegen hem: “Ga, keer terug.” Dus keerde hij terug.

¹⁷ Abner sprak met de oudsten van Israël, zeggende, “In het verleden zocht u naar David om koning over u te zijn. ¹⁸ Handel er nu naar! Want de Heer heeft over David gesproken, zeggende, ‘Door de hand van Mijn dienaar David zal Ik Mijn volk Israël redden uit de hand van de Filistijnen en uit de hand van al hun vijanden.’” ¹⁹ Abner sprak ook in de oren van Benjamin; en bovendien ging Abner naar David in Hebron om alles te spreken wat goed was in de ogen van Israël en in de ogen van heel het huis van Benjamin. ²⁰ Toen kwamen Abner en twintig mannen met hem naar David in Hebron. En David bereidde een feest voor Abner en de mannen die met hem waren. ²¹ Abner zei tegen David: “Laat mij opstaan en gaan en heel Israël verzamelen bij mijn heer de koning, zodat zij een verbond met u kunnen sluiten, en dat u koning mag zijn over alles wat uw ziel

verlangt.” Dus stuurde David Abner weg, en hij ging in vrede.

²² En zie, de dienaren van David en Joab kwamen terug van een strooptocht en brachten veel buit met zich mee; maar Abner was niet bij David in Hebron, want David had hem weggestuurd, en hij was in vrede gegaan. ²³ Toen Joab en heel het leger dat bij hem was aankwamen, informeerden zij Joab, zeggende, “Abner de zoon van Ner kwam naar de koning, en hij heeft hem weggestuurd, en hij is in vrede gegaan.” ²⁴ Toen benaderde Joab de koning en vroeg, “Wat hebt u gedaan? Abner kwam naar u. Waarom hebt u hem dan weggestuurd, en hij is al vertrokken?” ²⁵ U kent Abner de zoon van Ner, dat hij kwam om u te misleiden en om uw bewegingen te leren kennen en om alles te weten wat u doet.”

²⁶ Toen Joab David verliet, stuurde hij boodschappers achter Abner aan, en zij brachten hem terug van de bron van Sira; maar David wist het niet. ²⁷ Dus toen Abner terugkeerde naar Hebron, nam Joab hem apart in het midden van de poort om privé met hem te spreken, en daar stak hij hem in de buik, zodat hij stierf als gevolg van het bloed van Asahel zijn broer.

²⁸ Daarna, toen David ervan hoorde, zei hij, “Ik en mijn koninkrijk zijn voor altijd onschuldig voor de Heer van het bloed van Abner de zoon van Ner. ²⁹ Mogen de gevolgen op Joab en heel zijn vaders huis vallen, en moge er niet ontbreken uit het huis van Joab iemand die een vloeiing heeft, of die met melaatsheid is besmet, of die de distel oppakt, of die door het zwaard valt, of die brood mist.” ³⁰ Zo waren Joab en Abisai zijn broer verantwoordelijk voor de dood van Abner, omdat hij hun broer Asahel had gedood tijdens de slag bij Gibeon.

³¹ Toen instrueerde David Joab en al het volk dat bij hem was, “Scheur uw kleren en trek rouwkleding aan, en rouw voor Abner.” En koning David liep achter de lijkbare. ³² Zij legden Abner te ruste in Hebron; en de koning verhief zijn stem en weende bij Abners graf, en al het volk weende. ³³ En de koning zong een klaaglied voor Abner en zei,

“Moet Abner zijn einde vinden zoals een dwaas doet? ³⁴ Uw handen waren niet gebonden, Noch uw voeten in bronzen boeien gezet; Zoals men valt voor de goddelozen, bent u gevallen.” En al het volk weende opnieuw over hem.

2 Samuël

³⁵ Toen kwam al het volk om David voedsel te geven in zijn verdriet, maar David zwoer, zeggende, "Moge God zo met mij doen, en meer ook, als ik brood of iets anders proef voordat de zon ondergaat."

³⁶ Al het volk nam er nota van, en het beviel hen, net zoals alles wat de koning deed in de smaak viel bij al het volk. ³⁷ Dus begrepen al het volk en heel Israël op die dag dat het niet de wil van de koning was om Abner de zoon van Ner te doden. ³⁸ Toen zei de koning tegen zijn dienaren, "Bent u zich er niet van bewust dat er vandaag een leider en een groot man in Israël is gevallen? ³⁹ En ik ben vandaag zwak, hoewel gezalfd tot koning; en deze mannen, de zonen van Zeruja, zijn te hard voor mij. Moge de Heer de boosdoener vergelden naar zijn boosheid."

4 Toen Ishboseth, Sauls zoon, hoorde dat Abner in Hebron was gestorven, verloor hij de moed en heel Israël was verontrust. ² En Sauls zoon had twee mannen die bevelhebbers waren van rooftochten; de naam van de ene was Baëna en de naam van de andere Rechab, zonen van Rimmon de Beerothiet, van de zonen van Benjamin (want Beeroth wordt ook als deel van Benjamin beschouwd, ³ en de Beerothieten vluchtten naar Gittaim en hebben daar als vreemdelingen gewoond tot op de dag van vandaag). ⁴ Nu had Jonathan, Sauls zoon, een zoon die aan beide voeten verlamd was. Hij was vijf jaar oud toen het nieuws over Saul en Jonathan uit Jizreël kwam, en zijn verpleegster nam hem op en vluchtte. Maar het gebeurde dat hij in haar haast om te vluchten viel en kreupel werd. En zijn naam was Mefiboseth.

⁵ Dus de zonen van Rimmon de Beerothiet, Rechab en Baëna, gingen en kwamen naar het huis van Ishboseth in de hitte van de dag, terwijl hij op zijn bed lag op de middag. ⁶ En zij gingen het huis binnen alsof zij tarwe wilden halen, en zij staken hem in de buik; en Rechab en zijn broer Baëna ontsnapten. ⁷ Toen zij het huis binnenkwamen, terwijl hij op zijn bed in zijn slaapkamer lag, staken zij hem neer en doodden hem en onthoofdden hem. En zij namen zijn hoofd en reisden de hele nacht door de Araba. ⁸ Toen brachten zij het hoofd van Ishboseth naar David in Hebron, en zeiden tot de koning, "Zie, het hoofd van Ishboseth, de zoon van Saul, uw vijand, die uw leven zocht; de Heer heeft mijn heer de koning deze dag wraak gegeven op Saul en zijn nakomelingen."

⁹ Maar David antwoordde Rechab en Baëna zijn broer, zonen van Rimmon de Beerothiet, en zei tot hen, "Zo waar de Heer leeft, die mijn leven uit alle nood heeft verlost, ¹⁰ toen iemand mij berichtte, zeggende: 'Zie, Saul is dood,' denkend dat hij goed nieuws bracht, greep ik hem en doodde hem in Ziklag—dit was de beloning die ik hem gaf voor zijn nieuws. ¹¹ Hoeveel te meer, wanneer goddeloze mannen een rechtvaardig man in zijn eigen huis op zijn bed hebben gedood, zal ik nu zijn bloed van uw handen eisen en u van de aarde elimineren?" ¹² Toen gaven de jonge mannen op bevel van David hen ter dood en hakten hun handen en voeten af, en stelden hen tentoon bij de vijver in Hebron. Echter, zij namen het hoofd van Ishboseth en legden het te ruste in het graf van Abner in Hebron.

5 Toen kwamen alle stammen van Israël naar David in Hebron en zeiden, "Zie, wij zijn van uw eigen bloed en vlees. ² In het verleden, toen Saul koning over ons was, was u degene die Israël leidde en hen terugbracht. En de Heer zei tegen u, 'U zult Mijn volk Israël hoeden, en u zult een heerser over Israël zijn.'" ³ Dus kwamen alle oudsten van Israël naar de koning in Hebron, en koning David sloot daar een verbond met hen voor de Heer; en zij zalfden David tot koning over Israël. ⁴ David was dertig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde veertig jaar. ⁵ Hij regeerde in Hebron over Juda zeven jaar en zes maanden, en in Jeruzalem regeerde hij drieëndertig jaar over heel Israël en Juda.

⁶ Nu gingen de koning en zijn mannen naar Jeruzalem tegen de Jebusieten, de inwoners van het land. En zij zeiden tegen David, "U zult hier niet binnenkomen, maar de blinden en de lammen zullen u wegsturen," denkend, "David kan hier niet binnenkomen." ⁷ Toch veroverde David de vesting van Sion, die bekend staat als de stad van David. ⁸ En David zei op die dag, "Wie de Jebusieten aanvalt, moet door de watertunnel slaan om de lammen en de blinden te bereiken, die door Davids ziel veracht worden." Daarom zeggen zij, "De blinden en de lammen zullen het huis niet binnengaan." ⁹ Dus woonde David in de vesting en noemde het de stad van David. En hij bouwde rondom vanaf de Millo en naar binnen. ¹⁰ En David werd groter en groter, want de Heer God der legerscharen was met hem.

2 Samuël

¹¹ Hiram, de koning van Tyrus, stuurde boodschappers naar David met cederbomen, samen met timmerlieden en steenhouders; en zij bouwden een huis voor David. ¹² En David besefte dat de Heer hem als koning over Israël had gevestigd, en dat Hij zijn koninkrijk had verheven omwille van Zijn volk Israël. ¹³ Ondertussen nam David extra bijvrouwen en vrouwen uit Jeruzalem nadat hij uit Hebron was gekomen, en meer zonen en dochters werden hem geboren. ¹⁴ De kinderen die hem in Jeruzalem werden geboren, waren: Sammua, Sobab, Nathan, Salomo, ¹⁵ Ibhar, en Elishua, Nefeg, en Jafia, ¹⁶ en Elishama, Eliada, en Elifelet.

¹⁷ Toen de Filistijnen hoorden dat David tot koning over Israël was gezalfd, gingen alle Filistijnen op zoek naar David. En David hoorde ervan en ging naar de vesting. ¹⁸ De Filistijnen rukten op en verspreidden zich door de vallei van Refaïm. ¹⁹ Dus vroeg David de Heer, "Zal ik optrekken tegen de Filistijnen? Zult U hen in mijn hand geven?" En de Heer antwoordde David, "Trek op, want Ik zal de Filistijnen zeker in uw hand geven." ²⁰ Dus ging David naar Baäl-Perazim en versloeg hen daar; en hij verklaarde, "De Heer heeft doorgebroken voor mijn vijanden voor mij als een doorbraak van wateren." Daarom noemde hij die plaats Baäl-Perazim. ²¹ De Filistijnen lieten hun afgoden daar achter, dus David en zijn mannen namen ze mee.

²² De Filistijnen kwamen opnieuw op en verspreidden zich door de vallei van Refaïm. ²³ Dus vroeg David de Heer, en Hij zei, "U zult niet direct optrekken; cirkel om hen heen en kom op hen af voor de balsembomen." ²⁴ En het zal zijn, wanneer u het geluid van marcheren in de toppen van de balsembomen hoort, handel dan snel, want de Heer zal voor u uit zijn gegaan om het leger van de Filistijnen te slaan." ²⁵ Toen deed David zo, precies zoals de Heer hem had bevolen, en hij sloeg en versloeg de Filistijnen van Geba tot aan Gezer.

6 David verzamelde opnieuw alle uitgekozen mannen van Israël, dertigduizend. ² En David stond op en ging met al het volk dat bij hem was naar Baäle-Juda, om daarvandaan de ark van God op te halen, die genoemd wordt met de Naam, de naam van de Heer der legermachten, die troont boven de cherubs. ³ En zij plaatsten de ark van God op een nieuwe wagen, en brachten deze uit het huis van Abinadab, dat op de heuvel was; en Uzza en

Ahio, de zonen van Abinadab, leidden de nieuwe wagen. ⁴ Zo vervoerden zij de ark van God uit het huis van Abinadab, dat op de heuvel was, terwijl Ahio voor de ark uit liep. ⁵ Tegelijkertijd vierden David en heel het huis van Israël feest voor de Heer met allerlei instrumenten van jeneverhout, samen met lieren, harpen, tamboerijnen, rinkelbellen en cimbalen.

⁶ Maar toen zij de dorsvloer van Nacon bereikten, strekte Uzza zijn hand uit naar de ark van God en greep deze vast, want de ossen struikelden. ⁷ En de toorn van de Heer ontbrandte tegen Uzza, en God sloeg hem daar vanwege zijn oneerbiedigheid; en hij stierf daar naast de ark van God. ⁸ Toen was David ontevreden vanwege de uitbarsting van de Heer tegen Uzza, en die plaats is tot op de dag van vandaag Perez-Uzza genoemd. ⁹ David werd vervuld met angst voor de Heer die dag; en hij zei: "Hoe kan de ark van de Heer tot mij komen?" ¹⁰ En David wilde de ark van de Heer niet naar zichzelf verplaatsen in de stad van David; maar David bracht hem opzij naar het huis van Obed-Edom, de Gittiet. ¹¹ Zo bleef de ark van de Heer drie maanden in het huis van Obed-Edom, de Gittiet, en de Heer zegende Obed-Edom en heel zijn huishouden.

¹² Nu werd aan koning David gemeld, zeggende, "De Heer heeft het huis van Obed-Edom en alles wat hem toebehoort gezegend, vanwege de ark van God." Dus ging David en bracht de ark van God met vreugde van het huis van Obed-Edom naar de stad van David. ¹³ En zo was het, dat wanneer zij die de ark van de Heer droegen zes passen hadden gedaan, hij een os en een vetgemeste stier offerde. ¹⁴ En David danste voor de Heer met al zijn kracht, en hij droeg een linnen efod. ¹⁵ Zo brachten David en heel het huis van Israël de ark van de Heer omhoog met vreugdevol gejuich en met het geluid van de trompet.

¹⁶ Toen gebeurde het, toen de ark van de Heer de stad van David binnenkwam, dat Michal, de dochter van Saul, door het raam naar beneden keek en koning David zag springen en dansen voor de Heer; en zij verachtte hem in haar hart. ¹⁷ Zo plaatsten zij de ark van de Heer op zijn aangewezen plek binnen de tent die David ervoor had opgezet, en David bracht brandoffers en vredeoffers voor de Heer. ¹⁸ Toen David het brandoffer en de vredeoffers had voltooid, zegende hij het volk in de naam van de

2 Samuël

Heer der legermachten. ¹⁹ En hij deelde aan al het volk, aan de gehele menigte van Israël, zowel mannen als vrouwen, een broodkoek, een portie vlees en een rozijnenkoek aan ieder uit. Toen vertrok al het volk, ieder naar zijn huis.

²⁰ Maar toen David terugkeerde om zijn eigen huishouden te zegenen, kwam Michal, de dochter van Saul, naar buiten om David te ontmoeten en zei, “Hoe heeft de koning van Israël zich vandaag onderscheiden! Hij heeft zich vandaag ontbloot voor de ogen van de slavinnen van zijn dienaren, zoals een van de dwazen zich schaamteloos ontbloot!” ²¹ Maar David zei tegen Michal, “Het was voor de Heer, die mij boven jouw vader en boven heel zijn huis heeft verkozen, om mij aan te stellen als heerser over het volk van de Heer, over Israël; daarom zal ik voor de Heer vieren!” ²² En ik zou mezelf nog meer kunnen vernederen dan dit, en nederig zijn in mijn eigen ogen; maar met de slavinnen van wie je sprak, met hen zal ik in eer worden gehouden.” ²³ En Michal, de dochter van Saul, bleef kinderloos gedurende haar hele leven.

7 Toen de koning zich in zijn huis had gevestigd, en de Heer hem rust had gegeven van al zijn vijanden aan alle kanten, ² zei de koning tegen de profeet Nathan: “Kijk nu, ik woon in een huis van cederhout, maar de ark van God verblijft binnen tentgordijnen.” ³ Nathan zei tegen de koning: “Ga, doe alles wat in uw hart is, want de Heer is met u.”

⁴ Echter, die nacht kwam het woord van de Heer tot Nathan, zeggende, ⁵ “Ga en zeg tegen Mijn dienaar David: ‘Dit zegt de Heer: Ben jij het die voor Mij een huis moet bouwen om in te wonen?’ ⁶ Want Ik heb niet in een huis gewoond sinds de dag dat Ik de zonen van Israël uit Egypte heb geleid, tot op deze dag; maar Ik ben rondgetrokken in een tent, dat is, een woonplaats. ⁷ Waar Ik ook ben gegaan met alle zonen van Israël, heb Ik ooit een woord gesproken met een van de stammen van Israël, die Ik geboden heb Mijn volk Israël te hoeden, zeggende, ‘Waarom hebben jullie Mij geen huis van cederhout gebouwd?’”

⁸ Daarom moet je tegen Mijn dienaar David zeggen: ‘Dit zegt de Heer van de legermachten: Ik heb je uit de weide gehaald, van het hoeden van de schapen, om heerser te zijn over Mijn volk Israël. ⁹ En Ik ben met je geweest waar je ook bent gegaan, en heb al

je vijanden voor je uitgeroeid; en Ik zal je naam groot maken, zoals de namen van de grote mannen die op de aarde zijn. ¹⁰ En Ik zal een plaats vestigen voor Mijn volk Israël en hen planten, zodat zij in hun eigen plaats mogen wonen en niet opnieuw verstoord worden, en de goddelozen hen niet meer zullen kwelen zoals voorheen, ¹¹ vanaf de tijd dat Ik rechters over Mijn volk Israël aanstelde; en Ik zal je rust geven van al je vijanden. De Heer verklaart ook aan jou dat Hij een huis voor je zal vestigen. ¹² Wanneer je dagen voltooid zijn en je rust met je voorouders, zal Ik je nakomeling na jou opwekken, die uit jou zal voortkomen, en Ik zal zijn koninkrijk vestigen. ¹³ Hij zal een huis bouwen voor Mijn naam, en Ik zal de troon van zijn koninkrijk voor altijd bevestigen. ¹⁴ Ik zal een vader voor hem zijn en hij zal een zoon voor Mij zijn; wanneer hij verkeerd doet, zal Ik hem straffen met een stok van mensen en met slagen van de zonen van de mensheid, ¹⁵ maar Mijn gunst zal niet van hem wijken, zoals Ik die van Saul heb weggenomen, die Ik van je heb verwijderd. ¹⁶ Jouw huis en jouw koninkrijk zullen voor altijd stevig voor Mij staan; je troon zal voor altijd bevestigd worden.” ¹⁷ Nathan bracht al deze woorden en deze visie over aan David.

¹⁸ Toen ging koning David naar binnen en zat voor de Heer, en hij zei: “Wie ben ik, Heer God, en wat is mijn huis, dat U mij zo ver hebt gebracht?” ¹⁹ Toch was dit een kleine zaak in Uw ogen, Heer God, want U hebt ook gesproken over het huis van Uw dienaar met betrekking tot de verre toekomst. En dit is de gewoonte van de mensheid, Heer God. ²⁰ Bovendien, wat kan David nog meer tegen U zeggen? Want U kent Uw dienaar, Heer God! ²¹ Omwille van Uw belofte, en overeenkomstig Uw eigen hart, hebt U al deze grootheid verricht, om Uw dienaar te laten begrijpen. ²² Daarom bent U groot, Heer God; want er is niemand zoals U, en er is geen God behalve U, overeenkomstig alles wat wij met onze oren hebben gehoord. ²³ En wie is als Uw volk, Israël, de ene natie op de aarde die God is gaan verlossen voor Zichzelf als een volk, en om een naam voor Zichzelf te maken, en om een groot ding voor U te doen—ontzagwekkende dingen voor Uw land, vanwege Uw volk dat U voor Zichzelf hebt verlost uit Egypte, uit andere naties en hun goden? ²⁴ Want U hebt Uw volk Israël als Uw eigen volk voor altijd gevestigd, en U, Heer, bent hun God geworden.

2 Samuël

²⁵ Nu, Heer God, het woord dat U hebt gesproken over Uw dienaar en zijn huis, bevestig het voor altijd, en doe precies zoals U hebt gesproken, ²⁶ zodat Uw naam voor altijd groot mag zijn, door te verklaren, 'De Heer van de legermachten is God over Israël'; en moge het huis van Uw dienaar David voor U gevestigd worden. ²⁷ Want U, Heer van de legermachten, God van Israël, hebt aan Uw dienaar geopenbaard, zeggende, 'Ik zal je een huis bouwen'; daarom heeft Uw dienaar de moed gevonden om dit gebed tot U te bidden. ²⁸ Nu dan, Heer God, U bent God, en Uw woorden zijn waarheid, en U hebt dit goede ding aan Uw dienaar beloofd. ²⁹ En nu, moge het U behagen het huis van Uw dienaar te zegenen, zodat het voor altijd voor U mag voortduren. Want U, Heer God, hebt gesproken; en met Uw zegen mag het huis van Uw dienaar voor altijd gezegend worden."

8 Na deze gebeurtenissen versloeg David de Filistijnen en onderwierp hen; en David nam de controle over de hoofdplaats uit de hand van de Filistijnen. ² En hij versloeg Moab, en mat hen met een lijn, door hen op de grond te laten liggen; hij mat twee lijnen om ter dood te brengen, en één volle lijn om in leven te houden. Zo werden de Moabieten dienaren van David, en brachten zij schatting. ³ David versloeg ook Hadadezer, de zoon van Rehob, koning van Zoba, toen hij op weg was om zijn macht bij de rivier de Eufraat te herwinnen. ⁴ David nam van hem zeventienhonderd ruiters en twintigduizend voetknechten gevangen; en David sneed de pezen van al de wagenpaarden door, maar liet er genoeg over voor honderd wagens. ⁵ Toen de Arameeërs van Damascus kwamen om Hadadezer, koning van Zoba, te helpen, versloeg David tweeëntwintigduizend man van de Arameeërs. ⁶ Toen plaatste David garnizoenen onder de Arameeërs van Damascus, en de Arameeërs werden dienaren van David, en brachten schatting. En de Heer hielp David, waar hij ook ging. ⁷ David nam de gouden schilden die de dienaren van Hadadezer droegen, en bracht ze naar Jeruzalem. ⁸ Van Betach en Berothai, steden van Hadadezer, verwierf koning David een zeer grote hoeveelheid brons.

⁹ Toen Toi, koning van Hamath, hoorde dat David het hele leger van Hadadezer had verslagen, ¹⁰ stuurde Toi zijn zoon Joram naar koning David om hem te begroeten en te zegenen, omdat hij tegen

Hadadezer had gevochten en hem had verslagen (want Hadadezer was in oorlog met Toi); en Joram bracht voorwerpen van zilver, goud en brons mee. ¹¹ Koning David wijdde deze aan de Heer, samen met het zilver en goud dat hij had afgezonderd van alle volken die hij had onderworpen: ¹² van Aram, Moab, de Ammonieten, de Filistijnen, Amalek, en van de buit van Hadadezer, zoon van Rehob, koning van Zoba. ¹³ Zo maakte David naam voor zichzelf, toen hij terugkeerde van het verslaan van achttienduizend Arameeërs in de Zoutvallei. ¹⁴ Hij plaatste garnizoenen in Edom; in heel Edom plaatste hij garnizoenen, en alle Edomieten werden dienaren van David. En de Heer hielp David, waar hij ook ging.

¹⁵ David regeerde over heel Israël; en hij bestuurde recht en gerechtigheid voor al zijn volk. ¹⁶ Joab, de zoon van Zeruja, was over het leger, en Josafat, de zoon van Ahilud, was secretaris. ¹⁷ Zadok, de zoon van Ahitub, en Ahimelech, de zoon van Abjathar, dienden als priesters, en Seraja was de schrijver. ¹⁸ Benaja, de zoon van Jojada, was over de Krethi en de Plethi, en Davids zonen waren hoofdofficieren.

9 Toen zei David, "Is er nog iemand overgebleven van het huis van Saul, zodat ik hem goedertierenheid kan betonen omwille van Jonathan?" ² Er was een dienaar uit Sauls huis genaamd Ziba, die voor David werd gebracht. De koning vroeg hem, "Ben jij Ziba?" En hij antwoordde, "Ik ben uw dienaar." ³ Toen zei de koning, "Is er niemand meer over van het huis van Saul aan wie ik de goedertierenheid van God kan betonen?" En Ziba zei tegen de koning, "Er is nog een zoon van Jonathan, die aan beide voeten kreupel is." ⁴ De koning vroeg, "Waar is hij?" En Ziba antwoordde de koning, "Hij is in het huis van Machir, de zoon van Ammiel, in Lo-debar." ⁵ Toen stuurde koning David boodschappers en liet hem halen uit het huis van Machir, de zoon van Ammiel, uit Lo-debar. ⁶ Mephiboseth, de zoon van Jonathan en kleinzoon van Saul, kwam bij David en boog zich neer, zich prosternerend. En David zei, "Mephiboseth!" En hij antwoordde, "Hier is uw dienaar!" ⁷ David zei tegen hem, "Wees niet bang, want ik zal je zeker goedertierenheid betonen omwille van je vader Jonathan, en ik zal je al het land van je grootvader Saul teruggeven; en jijzelf zult regelmatig aan mijn tafel eten." ⁸ En hij prostreerde zich en zei, "Wat is

2 Samuël

uw dienaar, dat u acht slaat op een dode hond als ik?"

⁹ Toen riep de koning Ziba, Sauls dienaar, en zei tegen hem, "Ik heb aan de kleinzoon van je meester alles gegeven wat aan Saul en zijn familie toebehoorde." ¹⁰ Jij, je zonen, en je dienaren zullen het land voor hem bewerken, en de oogst binnenhalen zodat de kleinzoon van je meester voedsel heeft; echter, Mephiboseth, de kleinzoon van je meester, zal regelmatig aan mijn tafel eten." Ziba had vijftien zonen en twintig dienaren. ¹¹ Toen zei Ziba tegen de koning, "In overeenstemming met alles wat mijn heer de koning zijn dienaar beveelt, zo zal uw dienaar doen." Dus at Mephiboseth aan Davids tafel, als een van de zonen van de koning. ¹² Mephiboseth had een jonge zoon genaamd Mica. En allen die in Ziba's huishouden woonden waren dienaren van Mephiboseth. ¹³ Zo woonde Mephiboseth in Jeruzalem, omdat hij regelmatig aan de tafel van de koning at. En hij was aan beide voeten kreupel.

10 Nu gebeurde het daarna dat de koning van de Ammonieten stierf, en Hanun, zijn zoon, werd koning in zijn plaats. ² Toen zei David: "Ik zal vriendelijkheid tonen aan Hanun, de zoon van Nahas, zoals zijn vader vriendelijkheid aan mij heeft getoond." Dus stuurde David zijn dienaren om hem te troosten over zijn vader. Maar toen Davids dienaren in het land van de Ammonieten kwamen, ³ zeiden de vorsten van de Ammonieten tegen Hanun, hun heer: "Denk je dat David je vader eert omdat hij troosters naar je heeft gestuurd? Heeft David zijn dienaren niet naar je gestuurd om de stad te verkennen, te bespioneren en omver te werpen?" ⁴ Dus greep Hanun Davids dienaren, schoor de helft van hun baarden af, sneed hun kleding bij de heupen af en stuurde hen weg. ⁵ Toen dit aan David werd gemeld, stuurde hij boodschappers om hen te ontmoeten, want de mannen waren diep vernederd. En de koning zei: "Blijf in Jericho totdat je baarden weer zijn aangegroeid, en keer dan terug."

⁶ Toen de Ammonieten zagen dat ze verfoeilijk waren geworden voor David, stuurden de Ammonieten en huurden de Arameeërs van Beth-Rehob en de Arameeërs van Zoba, twintigduizend voetknechten, en de koning van Maächa met duizend man, en de mannen van Tob met twaalfduizend man. ⁷ Toen David hiervan hoorde, stuurde hij Joab en het

hele leger, de dappere strijders. ⁸ De Ammonieten kwamen naar buiten en stelden zich op voor de strijd bij de ingang van de stad, terwijl de Arameeërs van Zoba en Rehob en de mannen van Tob en Maächa alleen in het veld waren. ⁹ Toen Joab zag dat de strijd tegen hem was opgesteld van voren en van achteren, koos hij enkele van de beste mannen van Israël en stelde hen op tegen de Arameeërs. ¹⁰ Daarna plaatste hij de rest van het volk onder het bevel van zijn broer Abisai, en hij stelde hen op tegen de Ammonieten. ¹¹ En hij zei: "Als de Arameeërs te sterk voor mij zijn, dan moet je me helpen; maar als de Ammonieten te sterk voor jou zijn, dan zal ik je komen helpen." ¹² Wees sterk, en laten we ons moedig tonen voor het welzijn van ons volk en de steden van onze God; en moge de Heer doen wat goed is in Zijn ogen." ¹³ Dus Joab en het volk dat bij hem was gingen vooruit om de Arameeërs in de strijd te betrekken, en zij vluchtten voor hem. ¹⁴ Toen de Ammonieten zagen dat de Arameeërs waren gevlucht, vluchtten zij ook voor Abisai en gingen de stad binnen. Toen keerde Joab terug van het vechten tegen de Ammonieten en kwam naar Jeruzalem.

¹⁵ Toen de Arameeërs zagen dat ze door Israël waren verslagen, hergroepeerden ze zich. ¹⁶ En Hadadezer stuurde bericht en bracht de Arameeërs bijeen die aan de overkant van de Eufrat waren, en zij kwamen naar Helam; en Sobach, de bevelhebber van Hadadezers leger, leidde hen. ¹⁷ Toen dit aan David werd gemeld, verzamelde hij heel Israël, stak de Jordaan over en kwam naar Helam. En de Arameeërs stelden zich op om David te confronteren en vochten tegen hem. ¹⁸ Maar de Arameeërs vluchtten voor Israël, en David doodde zevenhonderd wagenmenners van de Arameeërs en veertigduizend ruiters, en sloeg Sobach, de bevelhebber van hun leger, neer, en hij stierf daar. ¹⁹ Toen alle koningen die dienaren van Hadadezer waren zagen dat ze door Israël waren verslagen, maakten ze vrede met Israël en dienden hen. Zo waren de Arameeërs bang om de Ammonieten nog langer te helpen.

11 Toen gebeurde het in de lente, op de tijd dat koningen ten strijde trekken, dat David Joab en zijn dienaren met hem zond, en heel Israël, en zij vernietigden de zonen van Ammon en belegerden Rabba. Maar David bleef achter in

2 Samuël

Jeruzalem. ² Op een avond stond David op van zijn bed en wandelde op het dak van het huis van de koning. Van daaruit zag hij een vrouw baden, en zij was zeer mooi. ³ David zond dienaren om naar de vrouw te vragen. En iemand zei, "Is dit niet Bathseba, de dochter van Eliam, de vrouw van Uria de Hethiet?" ⁴ Toen zond David boodschappers en nam haar, en toen zij bij hem kwam, sliep hij met haar — nu had zij zich gereinigd van haar onreinheid— daarna keerde zij terug naar haar huis. ⁵ En de vrouw werd zwanger; dus stuurde zij een bericht naar David en zei: "Ik ben zwanger."

⁶ David stuurde toen een bericht naar Joab, zeggende: "Stuur Uria de Hethiet naar mij." Dus Joab stuurde Uria naar David. ⁷ Toen Uria bij hem kwam, vroeg David naar Joabs welzijn en het welzijn van het volk en de stand van de oorlog. ⁸ David zei tegen Uria: "Ga naar je huis en verfris jezelf." Dus verliet Uria het huis van de koning, en een geschenk van de koning volgde hem. ⁹ Echter, Uria sliep bij de ingang van het huis van de koning met al de dienaren van zijn heer, en ging niet naar zijn huis. ¹⁰ Toen zij David informeerden, zeggende: "Uria ging niet naar zijn huis," zei David tegen Uria: "Ben je niet van een reis gekomen? Waarom ben je niet naar je huis gegaan?"

¹¹ En Uria zei tegen David, "De ark en Israël en Juda verblijven in tijdelijke onderkomens, en mijn heer Joab en de dienaren van mijn heer kamperen in het open veld. Zal ik dan naar mijn huis gaan om te eten en te drinken en bij mijn vrouw te liggen? Bij uw leven en het leven van uw ziel, ik zal dit niet doen." ¹² Toen zei David tegen Uria: "Blijf hier vandaag ook, en morgen zal ik je terugsturen." Dus bleef Uria die dag en de volgende in Jeruzalem. ¹³ Nu riep David hem, en hij at en dronk voor hem, en hij maakte hem dronken. 's Avonds ging hij uit om op zijn bed te liggen met de dienaren van zijn heer, maar hij ging niet naar zijn huis.

¹⁴ 's Ochtends gaf David een brief aan Joab die hij met Uria zond. ¹⁵ Hij had in de brief geschreven, zeggende, "Plaats Uria in de frontlinie van de hevigste strijd, en trek je van hem terug, zodat hij getroffen wordt en sterft." ¹⁶ Dus het was toen Joab de stad in de gaten hield, hij wees Uria aan op de plaats waar hij wist dat er dappere mannen waren. ¹⁷ De mannen van de stad gingen uit en vochten tegen Joab, en enkele van de mensen onder Davids dienaren vielen; Uria de Hethiet stierf ook. ¹⁸ Toen

stuurde Joab een bericht en rapporteerde aan David alle gebeurtenissen van de oorlog. ¹⁹ Hij beval de boodschapper, zeggende, "Wanneer je klaar bent met het rapporteren van alle gebeurtenissen van de oorlog aan de koning, ²⁰ en als de woede van de koning oplaait en hij tegen je zegt, 'Waarom ben je zo dicht bij de stad gekomen om te vechten? Wist je niet dat ze vanaf de muur zouden schieten?' ²¹ Wie sloeg Abimelech de zoon van Jerubbeseth? Wierp een vrouw niet een bovenste molensteen op hem vanaf de muur zodat hij stierf in Thebez? Waarom ging je zo dicht bij de muur?" —dan moet je zeggen, 'Uw dienaar Uria de Hethiet is ook dood.'"

²² Dus vertrok de boodschapper en kwam en vertelde David alles wat Joab hem had gestuurd te rapporteren. ²³ En de boodschapper zei tegen David, "De mannen kregen de overhand tegen ons en kwamen naar ons toe in het veld, maar wij dreven hen terug tot aan de ingang van de poort. ²⁴ Toen schoten de boogschutters op uw dienaren vanaf de muur; enkele van de dienaren van de koning stierven, en uw dienaar Uria de Hethiet stierf ook." ²⁵ Toen zei David tegen de boodschapper, "Dit is wat je tegen Joab moet zeggen: 'Laat dit ding je niet mishagen, want het zwaard verslindt de een net als de ander; versterk je strijd tegen de stad en verover het'; en moedig hem aan."

²⁶ Nu, toen de vrouw van Uria hoorde dat haar man Uria dood was, rouwde zij om haar man. ²⁷ Toen de tijd van rouw voorbij was, zond David dienaren en bracht haar naar zijn huis, en zij werd zijn vrouw; daarna baarde zij hem een zoon. Maar het ding dat David had gedaan was kwaad in de ogen van de Heer.

12 Toen stuurde de Heer Nathan naar David. En hij kwam bij hem en zei, "Er waren twee mannen in een stad, de een rijk en de ander arm. ² De rijke man bezat talrijke kudde en vee. ³ Maar de arme man had helemaal niets behalve één klein ooilammetje dat hij kocht en verzorgde; en het groeide op samen met hem en zijn kinderen. Het at van zijn kruimels, en dronk uit zijn beker, en lag in zijn armen, en was als een dochter voor hem. ⁴ Nu kwam er een bezoeker bij de rijke man, en hij kon het niet over zijn hart verkrijgen om een dier uit zijn eigen kudde of vee te nemen om het voor te bereiden voor de reiziger die bij hem was gekomen; dus nam hij het ooilammetje van de arme man en

2 Samuël

bereidde het voor de man die bij hem was gekomen." ⁵ Toen werd David vervuld met intense woede tegen de man, en hij zei tegen Nathan, "Zo waar de Heer leeft, de man die dit heeft gedaan verdient zeker te sterven!" ⁶ Hij moet dus vier keer de schade vergoeden voor het lam, omdat hij deze daad heeft gedaan en geen medelijden had." ⁷ Nathan zei toen tegen David, "Jij bent die man! Dit zegt de Heer, de God van Israël: 'Ik ben het die jou gezalfd heeft als koning over Israël, en ik ben het die jou gered heeft uit de hand van Saul.' ⁸ Ik heb je ook het huis van je meester en zijn vrouwen toevertrouwd, en ik gaf je het huis van Israël en Juda; en als dat onvoldoende was geweest, zou ik je nog veel meer zegeningen als deze hebben gegeven!" ⁹ Waarom heb je het woord van de Heer veracht, door kwaad te doen in Zijn ogen? Je hebt Uria de Hethiet met het zwaard geslagen en gedood, je hebt zijn vrouw als je vrouw genomen, en je hebt hem gedood met het zwaard van de zonen van Ammon." ¹⁰ Daarom zal het zwaard nooit van je huis wijken, omdat je Mij hebt veracht en de vrouw van Uria de Hethiet als je vrouw hebt genomen." ¹¹ Dit zegt de Heer: 'Zie, ik ga tegenspoed over je brengen uit je eigen huis; Ik zal zelfs je vrouwen voor je ogen nemen en ze aan je metgezel geven, en hij zal met je vrouwen slapen in het volle daglicht.' ¹² Inderdaad, jij deed het in het geheim, maar ik zal deze daad doen voor heel Israël, en in het openbaar.'

¹³ Toen zei David tegen Nathan, "Ik heb gezondigd tegen de Heer." En Nathan zei tegen David, "De Heer heeft ook je zonde vergeven; je zult niet sterven." ¹⁴ Echter, aangezien je door deze daad de Heer volkomen hebt veracht, zal het kind dat aan jou geboren is zeker sterven." ¹⁵ Toen ging Nathan naar zijn huis. De Heer trof het kind dat de weduwe van Uria aan David had gebaard, zodat hij erg ziek werd. ¹⁶ David smeekte daarom God voor het kind; en David vastte en ging en lag de hele nacht op de grond. ¹⁷ De oudsten van zijn huis stonden naast hem om hem van de grond te helpen, maar hij wilde niet en at geen voedsel met hen. ¹⁸ Toen gebeurde het op de zevende dag dat het kind stierf. Maar Davids dienaren waren bang om hem te vertellen dat het kind dood was, want ze zeiden, "Zie, terwijl het kind nog leefde, spraken we tot hem en hij luisterde niet naar onze stem; hoe kunnen we hem dan vertellen dat het kind dood is, aangezien hij zichzelf misschien kwaad doet?" ¹⁹ Maar toen David zag dat

zijn dienaren samen fluisterden, besepte hij dat het kind dood was; dus zei David tegen zijn dienaren, "Is het kind dood?" En zij zeiden, "Hij is dood." ²⁰ Dus stond David op van de grond, waste zich, zalfde zichzelf en veranderde zijn kleren; en hij ging naar het huis van de Heer en aanbad. Toen ging hij naar zijn eigen huis, en toen hij het vroeg, dienden zij hem voedsel en hij at. ²¹ Toen zeiden zijn dienaren tegen hem, "Wat is dit dat je hebt gedaan? Terwijl het kind leefde, vastte en huilde je; maar toen het kind overleed, stond je op en at voedsel." ²² Hij zei, "Terwijl het kind nog leefde, vastte en huilde ik; want ik dacht, 'Wie weet, misschien zal de Heer mij genadig zijn, en zal het kind leven.'" ²³ Maar nu hij is overleden, waarom zou ik vasten? Kan ik hem weer terugbrengen? Ik zal naar hem toe gaan, maar hij zal niet naar mij terugkeren."

²⁴ Toen troostte David zijn vrouw Bathseba, en ging naar haar en lag bij haar; zij baarde een zoon, die hij Salomo noemde. Nu hield de Heer van hem, ²⁵ en Hij stuurde een boodschap door de profeet Nathan, en hij noemde hem Jedidja, omwille van de Heer.

²⁶ In die tijd voerde Joab strijd tegen Rabba van de Ammonieten en veroverde de koninklijke stad. ²⁷ Toen stuurde Joab boodschappers naar David en zei, "Ik heb tegen Rabba gevochten, en ik heb zelfs de waterstad veroverd." ²⁸ Verzamel nu de rest van het volk, en leger tegen de stad en verover het, anders zal ik de stad zelf veroveren, en zal het naar mij genoemd worden." ²⁹ Dus verzamelde David al het volk en ging naar Rabba, vocht tegen de stad, en veroverde het. ³⁰ Toen nam hij de kroon van hun koning van zijn hoofd; en het gewicht was een talent goud, en erin zat een kostbare steen, en het werd op Davids hoofd geplaatst. En hij bracht de buit van de stad in grote hoeveelheden mee. ³¹ Hij bracht ook de mensen die erin waren naar buiten, en zette hen aan het werk met zagen, scherpe ijzeren werktuigen en bijlen, en stuurde hen naar de steenovens. En hij deed hetzelfde met alle steden van de zonen van Ammon. Toen keerden David en al het volk terug naar Jeruzalem.

13

Nu gebeurde het daarna dat Absalom, de zoon van David, een mooie zuster had, die Tamar heette, en Amnon, de zoon van David, hield van haar. ² Amnon was zo gefrustreerd vanwege zijn zuster Tamar dat hij zichzelf ziek maakte, want zij was een maagd, en het leek Amnon

2 Samuël

moeilijk om iets met haar te doen.³ Amnon had een metgezel genaamd Jonadab, de zoon van Shimeah, de broer van David; en Jonadab stond bekend om zijn sluwheid.⁴ Hij zei tegen hem: "Waarom ben jij, de zoon van de koning, zo depressief, ochtend na ochtend? Wil je het me niet vertellen?" Toen zei Amnon tegen hem: "Ik ben verliefd op Tamar, de zuster van mijn broer Absalom."⁵ Jonadab zei toen tegen hem: "Ga op je bed liggen en doe alsof je ziek bent, en wanneer je vader komt om je te zien, zeg dan tegen hem: 'Laat alsjeblieft mijn zuster Tamar komen en mij wat eten geven, en laat haar het eten in mijn bijzijn bereiden, zodat ik het kan zien en uit haar hand kan eten.'"⁶ Dus Amnon ging liggen en deed alsof hij ziek was, en toen de koning kwam om hem te zien, zei Amnon tegen de koning: "Laat alsjeblieft mijn zuster Tamar komen en een paar koeken voor mij maken in mijn bijzijn, zodat ik uit haar hand kan eten."⁷ Toen stuurde David een bericht naar het huis van Tamar, zeggende: "Ga nu naar het huis van je broer Amnon en bereid voedsel voor hem."⁸ Dus ging Tamar naar het huis van haar broer Amnon, waar hij lag. Ze nam deeg, kneedde het, maakte koeken in zijn aanwezigheid en bakte ze.⁹ Toen nam ze de pan en schepde ze voor hem op, maar hij weigerde te eten. En Amnon zei: "Laat iedereen mij verlaten." Dus iedereen verliet hem.¹⁰ Toen zei Amnon tegen Tamar: "Breng het eten naar de slaapkamer, zodat ik uit jouw hand kan eten." Dus nam Tamar de koeken die ze had gemaakt en bracht ze naar de slaapkamer naar haar broer Amnon.¹¹ Toen ze ze naar hem bracht om te eten, greep hij haar en zei tegen haar: "Kom, lig met mij, mijn zuster."¹² Maar zij antwoordde hem: "Nee, mijn broer! Doe mij geen geweld aan, want zoiets wordt niet gedaan in Israël; doe deze schandelijke zonde niet!"¹³ Wat mij betreft, waar zou ik mijn schaamte kunnen dragen? En wat jou betreft, je zult zijn als een van de dwazen in Israël. Spreek nu dan alsjeblieft tot de koning, want hij zal je niet weigeren."¹⁴ Echter, hij wilde niet naar haar luisteren; aangezien hij sterker was dan zij, overmeesterde hij haar en lag bij haar.¹⁵ Toen haatte Amnon haar met een zeer grote haat; want de haat waarmee hij haar haatte was groter dan de liefde waarmee hij van haar gehouden had. Dus zei Amnon tegen haar: "Sta op, ga weg!"¹⁶ Maar zij zei tegen hem: "Nee, want dit onrecht om mij weg te sturen is zelfs groter dan wat je al met mij hebt

gedaan!" Toch wilde hij niet naar haar luisteren.¹⁷ Toen riep hij zijn jonge man die hem bediende en zei: "Verwijder deze vrouw nu uit mijn aanwezigheid en sluit de deur achter haar!"¹⁸ Nu droeg zij een lang gewaad met mouwen, want dit is wat de maagdelijke dochters van de koning eerder droegen. Dus zijn bediende nam haar mee naar buiten en sloot de deur achter haar.¹⁹ Toen legde Tamar as op haar hoofd en scheurde het lange gewaad dat zij droeg, en zij legde haar hand op haar hoofd en ging weg, luid huilend terwijl zij ging.²⁰ En haar broer Absalom zei tegen haar: "Is Amnon, je broer, bij je geweest? Maar nu, houd je stil, mijn zuster; hij is je broer. Neem deze zaak niet ter harte." Dus bleef Tamar en woonde in het huis van haar broer Absalom, verlaten.

²¹ Toen koning David hoorde van al deze zaken, was hij vervuld van woede.²² Absalom sprak niet met Amnon, noch goed noch slecht; want Absalom koesterde haat jegens Amnon omdat hij zijn zuster Tamar had onrecht aangedaan.

²³ Nu gebeurde het na twee volle jaren, dat Absalom scheerders had in Baal-hazor, dat bij Efraïm ligt, en Absalom nodigde alle zonen van de koning uit.²⁴ Toen kwam Absalom naar de koning en zei: "Nu zie, uw dienaar heeft scheerders; laat alsjeblieft de koning en zijn dienaren met uw dienaar meegaan."²⁵ Maar de koning zei tegen Absalom: "Nee, mijn zoon, wij moeten niet allemaal gaan, zodat wij je niet tot last zijn." Hoewel hij hem aandrong, wilde hij niet gaan; maar hij zegende hem.²⁶ Toen zei Absalom: "Zo niet, laat dan alsjeblieft mijn broer Amnon met ons meegaan." En de koning zei tegen hem: "Waarom zou hij met je meegaan?"²⁷ Niettemin hield Absalom aan, dus stond hij Amnon en alle zonen van de koning toe met hem mee te gaan.²⁸ Toen beval Absalom zijn dienaren, zeggende: "Kijk nu, wanneer Amnons hart vrolijk is van de wijn, en wanneer ik tegen jullie zeg: 'Sla Amnon,' dood hem dan. Wees niet bang; heb ik het jullie niet zelf bevolen? Wees moedig en wees dapper."²⁹ En de dienaren van Absalom handelden naar zijn bevel betreffende Amnon. Toen stonden alle zonen van de koning op en ieder besteedde zijn muilezel en vluchtte.

³⁰ Terwijl zij onderweg waren, bereikte een bericht David, zeggende: "Absalom heeft alle zonen van de koning geslagen en gedood, en niet één van hen is overgebleven!"³¹ Toen stond de koning op, scheurde

2 Samuël

zijn kleren en lag op de grond; en al zijn dienaren stonden bij hem met gescheurde kleren. ³² Maar Jonadab, de zoon van Shimeah, de broer van David, antwoordde: "Laat mijn heer niet aannemen dat zij alle jonge mannen, de zonen van de koning, hebben gedood; want alleen Amnon is dood, omdat Absalom dit heeft gepland sinds de dag dat hij zijn zuster Tamar onrecht aandeed. ³³ Laat nu dan mijn heer de koning het bericht niet ter harte nemen, namelijk, 'Alle zonen van de koning zijn dood,' want alleen Amnon is dood." ³⁴ Nu was Absalom gevlucht. En de jonge man die op de uitkijk stond, hief zijn ogen op en keek, en zie, veel mensen kwamen van de weg achter hem aan de kant van de berg. ³⁵ Jonadab zei tegen de koning: "Zie, de zonen van de koning zijn gekomen; in overeenstemming met het woord van uw dienaar is het gebeurd." ³⁶ Zodra hij uitgesproken was, zie, kwamen de zonen van de koning en verhieven hun stemmen en huilden; en de koning en al zijn dienaren huilden ook zeer.

³⁷ Intussen was Absalom gevlucht naar Talmai, de zoon van Ammihud, de koning van Gesur. En David rouwde elke dag om zijn zoon. ³⁸ Dus was Absalom gevlucht en naar Gesur gegaan, en hij was daar drie jaar. ³⁹ En het hart van koning David verlangde ernaar om naar Absalom te gaan; en hij was in verdriet over de dood van zijn zoon Amnon.

14 Nu bemerkte Joab, de zoon van Zeruja, dat het hart van de koning bezorgd was over Absalom. ² Dus stuurde Joab naar Tekoa en haalde daar een wijze vrouw vandaan. Hij zei tegen haar: "Doe alstublieft alsof u in rouw bent, en trek rouwkleding aan. Zelf uzelf niet met olie, maar gedraag u als een vrouw die al lange tijd rouwt om een dode. ³ Benader dan de koning en spreek op deze manier tot hem." Joab instrueerde haar wat ze moest zeggen. ⁴ Toen de vrouw van Tekoa tot de koning sprak, viel ze met haar gezicht op de grond en bewees eer, zeggende, "Help mij, o koning." ⁵ De koning zei tegen haar: "Wat is er met u aan de hand?" En zij antwoordde: "Werkelijk, ik ben een weduwe, want mijn man is dood. ⁶ Nu had uw dienares twee zonen, maar de twee kregen ruzie op het veld, en er was niemand om hen te scheiden. De een sloeg de ander en doodde hem. ⁷ Nu is de hele familie tegen uw dienares opgestaan, zeggende, 'Breng hem die zijn broer sloeg, zodat wij hem ter dood kunnen brengen voor het doden van zijn broer.'

Zij zouden ook de erfgenaam vernietigen, en zo zouden zij mijn brandende kool die over is uitdoven, waardoor er geen naam of overblijfsel op aarde voor mijn man zou zijn." ⁸ Toen zei de koning tegen de vrouw: "Keer terug naar uw huis, en ik zal instructies geven met betrekking tot uw zaak." ⁹ De vrouw van Tekoa zei tegen de koning, "Mijn heer de koning, laat de schuld op mij en op het huis van mijn vader zijn, en moge de koning en zijn troon schuldeloos zijn." ¹⁰ De koning zei: "Als iemand u lastigvalt, breng hem dan bij mij, en hij zal u niet meer lastigvallen." ¹¹ Toen zei zij: "Laat de koning alstublieft de Heer, uw God, gedenken, dat de bloedwreker niet meer vernietigt, zodat zij mijn zoon niet elimineren." En hij zei: "Zo waar de Heer leeft, er zal geen haar van uw zoon op de grond vallen." ¹² Toen zei de vrouw: "Sta alstublieft uw dienares toe een woord te spreken tot mijn heer de koning." En hij zei: "Spreek." ¹³ Dus zei de vrouw, "Waarom hebt u dan zoiets tegen het volk van God gepland? Want door dit woord te spreken, is de koning als iemand die schuldig is, omdat de koning zijn verbannen persoon niet terugbrengt. ¹⁴ Want wij zullen zeker sterven, en zijn als water dat op de grond is gemorst, dat niet meer kan worden opgeraapt. Toch neemt God het leven niet weg, maar bedenkt middelen zodat de verbannen persoon niet verstoten blijft van Hem. ¹⁵ Nu ben ik gekomen om over deze zaak te spreken tot mijn heer de koning, omdat het volk mij bang heeft gemaakt. Dus zei uw dienares, 'Laat mij tot de koning spreken; misschien zal de koning handelen naar het verzoek van zijn dienares. ¹⁶ Want de koning zal horen en zijn dienares bevrijden uit de hand van de man die mij en mijn zoon wil afsnijden van de erfenis van God.' ¹⁷ Toen dacht uw dienares, 'Het woord van mijn heer de koning zal rust brengen, want mijn heer de koning is als de engel van God, om goed en kwaad te onderscheiden. En moge de Heer, uw God, met u zijn.'"

¹⁸ Toen antwoordde de koning en zei tegen de vrouw, "Verberg alstublieft niets voor mij van wat ik u ga vragen." En de vrouw zei: "Laat mijn heer de koning spreken." ¹⁹ Dus zei de koning: "Is de hand van Joab met u in dit alles?" En de vrouw antwoordde: "Zo waar uw ziel leeft, mijn heer de koning, niemand kan naar rechts of naar links afwijken van iets dat mijn heer de koning heeft gesproken. Het was inderdaad uw dienaar Joab die mij heeft opgedragen, en hij was het die al deze

2 Samuël

woorden in de mond van uw dienaar heeft gelegd.

²⁰ Uw dienaar Joab heeft dit gedaan om deze verandering in de situatie teweeg te brengen. Maar mijn heer is wijs, als de wijsheid van de engel van God, om alles te weten wat er op aarde is."

²¹ Toen zei de koning tegen Joab, "Zie nu, ik zal deze zaak doen. Ga daarom, breng de jonge man Absalom terug." ²² Joab viel met zijn gezicht op de grond, boog zich neer en zegende de koning. Toen zei Joab: "Vandaag weet uw dienaar dat ik gunst heb gevonden in uw ogen, mijn heer de koning, omdat de koning het verzoek van zijn dienaar heeft ingewilligd." ²³ Dus vertrok Joab naar Gesur en bracht Absalom terug naar Jeruzalem. ²⁴ Echter, de koning zei: "Laat hem naar zijn eigen huis gaan, en mijn gezicht niet zien." Dus ging Absalom naar zijn eigen huis en zag het gezicht van de koning niet.

²⁵ Nu was er in heel Israël niemand zo geprezen om zijn uiterlijk als Absalom; van de voetzool tot de kruin van zijn hoofd was er geen gebrek aan hem. ²⁶ En wanneer hij het haar van zijn hoofd knipte—want aan het einde van elk jaar knipte hij het, omdat het zwaar voor hem was, en wanneer hij het knipte, woog hij het haar van zijn hoofd op tweehonderd sikkels volgens het gewicht van de koning. ²⁷ Absalom had drie zonen en een dochter genaamd Tamar. Zij was een vrouw van een mooi uiterlijk.

²⁸ Absalom bleef twee volle jaren in Jeruzalem zonder het gezicht van de koning te zien. ²⁹ Toen stuurde Absalom naar Joab om hem naar de koning te sturen, maar hij kwam niet naar hem toe. Dus stuurde hij nogmaals een tweede keer, maar hij kwam nog steeds niet. ³⁰ Daarom instrueerde hij zijn dienaren, "Kijk, Joabs veld ligt naast het mijne, en hij heeft daar gerst; ga en steek het in brand." Dus staken Absaloms dienaren het veld in brand. ³¹ Toen stond Joab op en kwam naar Absalom in zijn huis en zei tegen hem, "Waarom hebben uw dienaren mijn veld in brand gestoken?" ³² Absalom antwoordde Joab, "Zie, ik heb naar u gestuurd, zeggende, 'Kom hier, zodat ik u naar de koning kan sturen, om te zeggen, 'Waarom ben ik uit Gesur gekomen? Het zou beter zijn voor mij om daar nog te zijn.' Laat mij nu daarom het gezicht van de koning zien; en als er schuld in mij is, laat hem mij ter dood brengen.'" ³³ Dus kwam Joab naar de koning en vertelde hem. Toen riep hij Absalom, die naar de koning kwam en

zich met zijn gezicht op de grond voor de koning neerboog, en de koning kustte Absalom.

15 Hierna voorzag Absalom zichzelf van een wagen en paarden, en vijftig mannen om voor hem uit te lopen. ² En Absalom stond vroeg op en ging bij de weg naar de poort staan. Wanneer iemand een zaak had om voor de koning te brengen voor rechtspraak, riep Absalom hem en zei, "Uit welke stad kom je?" En hij zou zeggen: "Uw dienaar komt uit een van de stammen van Israël." ³ Dan zou Absalom tegen hem zeggen, "Kijk, je claims zijn goed en juist, maar er is niemand door de koning aangesteld om je te horen." ⁴ En Absalom zou zeggen, "O, was ik maar aangesteld als rechter in het land, dan zou elke man die een zaak of geschil had naar mij komen, en ik zou hem recht verschaffen." ⁵ En telkens wanneer een man naderde om voor hem te buigen, stak hij zijn hand uit, greep hem vast en kustte hem. ⁶ Absalom deed dit bij heel Israël die naar de koning kwam voor rechtspraak; zo stal Absalom de harten van de mannen van Israël.

⁷ Na verloop van vier jaar zei Absalom tegen de koning, "Laat mij alstublieft gaan en mijn gelofte betalen die ik de Heer in Hebron heb gedaan." ⁸ Want uw dienaar heeft een gelofte gedaan toen ik in Gesur in Aram woonde, zeggende, 'Als de Heer mij inderdaad terugbrengt naar Jeruzalem, dan zal ik de Heer dienen.'" ⁹ En de koning antwoordde: "Ga in vrede." Dus stond hij op en ging naar Hebron. ¹⁰ Echter, Absalom stuurde boodschappers door alle stammen van Israël, hen instruerend, "Zodra je het geluid van de trompet hoort, dan moet je uitroepen: 'Absalom regeert in Hebron!'" ¹¹ En tweehonderd mannen gingen met Absalom mee vanuit Jeruzalem, die waren uitgenodigd; zij gingen in onschuld, niets wetende. ¹² En terwijl Absalom de offers bracht, riep hij Ahithofel de Giloniet, Davids raadgever, uit zijn stad Gilo. En de samenzwering kreeg kracht, en de mensen met Absalom bleven toenemen.

¹³ Toen kwam er een boodschapper naar David, zeggende, "De loyaliteit van de mannen van Israël is naar Absalom overgegaan." ¹⁴ Dus zei David tegen al zijn dienaren die bij hem in Jeruzalem waren, "Sta op, laten we vluchten, anders zal niemand van ons aan Absalom ontsnappen. Ga snel, opdat hij ons niet plotseling overvalt en rampspoed over ons brengt, en de stad met de scherpte van het zwaard slaat." ¹⁵ Toen zeiden de dienaren van de koning tegen hem,

2 Samuël

“Zie, uw dienaren zijn bereid te doen wat mijn heer de koning kiest.” ¹⁶ Dus ging de koning naar buiten, en heel zijn huishouden met hem. Maar de koning liet tien vrouwen achter om het huis te bewaken. ¹⁷ En de koning vertrok met al het volk dat hem vergezelde, en zij pauzeerden bij het laatste huis. ¹⁸ Nu gingen al zijn dienaren aan hem voorbij, en al de Krethi en al de Plethi, en al de Gittieten—zeshonderd mannen die hem vanuit Gath gevolgd waren—gingen voor de koning langs. ¹⁹ Toen zei de koning tegen Ittai de Gittiet, “Waarom ga jij ook met ons mee? Keer terug en blijf bij de koning, want je bent een vreemdeling en ook een balling uit je eigen plaats.” ²⁰ Je kwam pas gisteren, en zal ik je vandaag laten rondzwerven met ons, aangezien ik zelf niet eens weet waar ik heen ga? Keer terug, en neem je broeders mee terug. Genade en waarheid zij met je.” ²¹ Maar Ittai antwoordde de koning en zei, “Zo waar de Heer leeft, en zo waar mijn heer de koning leeft, zeker, waar mijn heer de koning ook mag zijn, hetzij voor de dood of voor het leven, daar zal uw dienaar zijn.” ²² Dus zei David tegen Ittai, “Ga dan, marcheer.” Dus Ittai de Gittiet ging voorbij met al zijn mannen en de kleinen die bij hem waren.

²³ Heel het land hilde luid terwijl al het volk voorbijging. En de koning stak de beek Kidron over, en al het volk ging over naar de weg van de wildernis. ²⁴ Zie, ook Zadok kwam, en al de Levieten met hem, dragende de ark van het verbond van God. Zij zetten de ark van God neer, en Abjathar kwam naar voren totdat al het volk de stad had verlaten. ²⁵ Toen zei de koning tegen Zadok, “Breng de ark van God terug naar de stad. Als ik genade vind in de ogen van de Heer, zal Hij mij terugbrengen en mij zowel het als Zijn woonplaats laten zien.” ²⁶ Maar als Hij zo zou zeggen, ‘Ik heb geen behagen in jou,’ zie, hier ben ik; laat Hem met mij doen wat Hem goed lijkt.” ²⁷ De koning zei ook tegen Zadok de priester, “Ben je niet een ziener? Ga veilig terug naar de stad, en je twee zonen met je, Ahimaáz, je zoon, en Jonathan, de zoon van Abjathar. ²⁸ Zie, ik zal wachten bij de doorwaadbare plaatsen van de wildernis totdat je een bericht stuurt om mij te informeren.” ²⁹ Zo brachten Zadok en Abjathar de ark van God terug naar Jeruzalem en bleven daar.

³⁰ En David ging de opgang van de Olijfberg op, huilend terwijl hij ging. Zijn hoofd was bedekt en hij liep op blote voeten. En al het volk dat bij hem was

bedekte hun hoofden en ging omhoog, huilend terwijl zij gingen. ³¹ Toen vertelde iemand David, zeggende, “Ahithofel is onder de samenzweersers met Absalom.” En David zei, “O Heer, verander alstublieft de raad van Ahithofel in dwaasheid.” ³² Nu, toen David bij de top kwam waar God werd aanbeden, zie, Hushai de Arkiet kwam hem tegemoet met zijn tuniek gescheurd en stof op zijn hoofd. ³³ En David zei tegen hem, “Als je met mij oversteekt, zul je een last voor mij zijn.” ³⁴ Maar als je terugkeert naar de stad en tegen Absalom zegt, ‘Ik zal uw dienaar zijn, o koning; zoals ik de dienaar van uw vader ben geweest in het verleden, zo zal ik nu uw dienaar zijn,’ dan kun je de raad van Ahithofel voor mij vrijdelen. ³⁵ Zullen Zadok en Abjathar de priesters daar niet bij je zijn? Dus wat je ook hoort uit het huis van de koning, moet je aan Zadok en Abjathar de priesters rapporteren. ³⁶ Kijk, hun twee zonen zijn daar bij hen, Ahimaáz, de zoon van Zadok, en Jonathan, de zoon van Abjathar; en door hen moet je mij alles sturen wat je hoort.” ³⁷ Dus ging Hushai, Davids vriend, de stad binnen juist toen Absalom in Jeruzalem aankwam.

16 Toen David een beetje voorbij de top was, kwam Ziba, de dienaar van Mefiboseth, hem tegemoet met een paar gezadelde ezels, en daarop waren tweehonderd broden, honderd trossen rozijnen, honderd zomervruchten en een kruik wijn. ² De koning zei tegen Ziba, “Wat ben je van plan met deze dingen?” Ziba zei: “De ezels zijn voor het huis van de koning om op te rijden, het brood en de zomervruchten zijn voor de jonge mannen om te eten, en de wijn is voor wie moe wordt in de wildernis om te drinken.” ³ Toen zei de koning, “En waar is de zoon van je meester?” Ziba zei tegen de koning, “Kijk, hij blijft in Jeruzalem, want hij zei: ‘Vandaag zal het huis van Israël mij het koninkrijk van mijn vader teruggeven.’” ⁴ Dus zei de koning tegen Ziba, “Kijk, alles wat van Mefiboseth was, is nu van jou.” En Ziba zei: “Ik buig voor u; moge ik gunst vinden in uw ogen, mijn heer de koning.”

⁵ Toen koning David in Bahurim kwam, zie, daar kwam een man uit van de familie van het huis van Saul, wiens naam Simeï was, de zoon van Gera; hij kwam vloekend naar buiten terwijl hij kwam. ⁶ Hij gooide stenen naar David en naar al de dienaren van koning David, hoewel al het volk en al de machtige mannen aan zijn rechter- en linkerzijde waren. ⁷ Zo

2 Samuël

zei Simeï toen hij vloekte, “Ga weg, ga weg, jij man van bloedvergieten, jij waardeloze man!” ⁸ De Heer heeft op jou al het bloed van het huis van Saul teruggebracht, in wiens plaats jij hebt geregeerd. De Heer heeft het koninkrijk in de hand van je zoon Absalom gegeven. Zie, je bent gevangen in je eigen kwaad, want je bent een man van bloedvergieten!” ⁹ Toen zei Absai, de zoon van Zeruja, tegen de koning, “Waarom zou deze dode hond mijn heer de koning vervloeken? Laat mij nu oversteken en zijn hoofd eraf halen.” ¹⁰ Maar de koning zei, “Wat heb ik met jullie te maken, zonen van Zeruja? Als hij vloekt, en als de Heer hem heeft gezegd: ‘Vervloek David,’ wie zal dan zeggen: ‘Waarom heb je dat gedaan?’” ¹¹ Toen zei David tegen Absai en tegen al zijn dienaren, “Kijk, mijn eigen zoon, die uit mijn lichaam voortkwam, zoekt mijn leven; hoeveel te meer nu deze Benjaminiet? Laat hem met rust en laat hem vloeken, want de Heer heeft het hem gezegd. ¹² Misschien zal de Heer mijn nood opmerken en mij met goed vergelden in plaats van zijn vervloeking vandaag.” ¹³ Dus David en zijn mannen gingen verder op de weg, en Simeï ging langs de heuvel tegenover hem, vloekend terwijl hij ging, stenen naar hem gooïend en stof opwerpend. ¹⁴ En de koning en al het volk dat met hem was kwamen vermoeid aan, en hij verfriste zich daar.

¹⁵ Nu kwamen Absalom en al het volk, de mannen van Israël, in Jeruzalem, en Ahitofel was bij hem. ¹⁶ Toen kwam Husai, de Arkiet, Davids vriend, naar Absalom en zei tegen hem, “Leve de koning! Leve de koning!” ¹⁷ Maar Absalom zei tegen Husai, “Is dit hoe je trouw toont aan je vriend? Waarom ben je niet met je vriend gegaan?” ¹⁸ Toen zei Husai tegen Absalom, “Nee! Want wie de Heer, dit volk, en alle mannen van Israël ook kiezen, zijn dienaar zal ik zijn, en bij hem zal ik blijven. ¹⁹ Bovendien, wie zou ik moeten dienen? Moet het niet zijn zoon zijn? Zoals ik je vader heb gediend, zo zal ik jou dienen.”

²⁰ Toen zei Absalom tegen Ahitofel, “Adviseer ons. Wat moeten we doen?” ²¹ En Ahitofel zei tegen Absalom, “Ga naar de bijvrouwen van je vader die hij heeft achtergelaten om het huis te bewaken; dan zal heel Israël horen dat je jezelf verfoeilijk hebt gemaakt voor je vader. Dan zullen de handen van allen die bij je zijn gesterkt worden.” ²² Dus zetten ze een tent op voor Absalom op het dak, en Absalom ging naar de bijvrouwen van zijn vader in het zicht

van heel Israël. ²³ Nu was het advies van Ahitofel, dat hij in die dagen gaf, alsof men het woord van God raadpleegde. Zo was al het advies van Ahitofel, zowel met David als met Absalom.

17 Toen zei Ahithofel tegen Absalom: “Laat mij twaalfduizend mannen kiezen, en ik zal opstaan en David vannacht achtervolgen.” ²

Ik zal hem overvallen terwijl hij moe en zwak is, en ik zal hem zo bang maken dat al het volk dat bij hem is zal vluchten. Dan zal ik de koning alleen neerslaan, ³ en ik zal al het volk naar u terugbrengen. De terugkeer van iedereen hangt af van de man die u zoekt; dan zal al het volk in vrede zijn.” ⁴ Absalom en alle oudsten van Israël vonden het advies goed.

⁵ Maar Absalom zei: “Roep ook Husai de Arkiet, en laten we horen wat hij ook te zeggen heeft.” ⁶ Toen Husai bij Absalom kwam, zei Absalom tegen hem: “Ahitofel heeft op deze manier gesproken. Zullen we zijn woord volgen? Zo niet, spreek.” ⁷ Toen zei Husai tegen Absalom: “De raad die Ahithofel deze keer heeft gegeven is niet goed.” ⁸ Husai zei verder: “U kent uw vader en zijn mannen, dat zij machtig zijn, en verbitterd van ziel als een beer die van haar jongen beroofd is in het veld. Bovendien is uw vader een expert in oorlog; hij zal de nacht niet doorbrengen bij het volk. ⁹ Zie, zelfs nu verbergt hij zich in een van de kuilen of op een andere plaats. En wanneer sommigen van hen vallen bij de eerste aanval, zal wie het hoort zeggen: ‘Er is een slachting geweest onder de volgelingen van Absalom.’” ¹⁰ Dan zal zelfs degene die dapper is en het hart van een leeuw heeft volledig smelten, want heel Israël weet dat uw vader een machtig man is en zij die bij hem zijn, dapper.” ¹¹ “Maar ik adviseer dat heel Israël bij u wordt verzameld, van Dan tot aan Beërseba, als het zand dat overvloedig aan de zee is, en dat u zelf persoonlijk ten strijde trekt. ¹² Dan zullen we hem overvallen op welke plaats hij ook te vinden is, en we zullen op hem vallen zoals de dauw op de grond valt. Van hem en al de mannen die bij hem zijn, zal er niet één overblijven. ¹³ Als hij zich terugtrekt in een stad, zal heel Israël touwen naar die stad brengen, en we zullen het in de valleien slepen, zodat er zelfs geen kiezelsteen meer te vinden is.” ¹⁴ Toen zeiden Absalom en alle mannen van Israël: “De raad van Husai de Arkiet is beter dan de raad van Ahithofel.” Want de Heer had bepaald om de goede raad van

2 Samuël

Ahithofel te verijdelen, zodat de Heer onheil over Absalom zou brengen.

¹⁵ Toen zei Husai tegen Zadok en Abjathar, de priesters: "Ahithofel heeft Absalom en de oudsten van Israël zo geadviseerd, maar ik heb hen anders geadviseerd." ¹⁶ Stuur daarom snel en zeg tegen David: 'Breng de nacht niet door bij de doorwaadbare plaatsen van de wildernis, maar steek in ieder geval over, anders zullen de koning en al het volk dat bij hem is vervolgd worden.'" ¹⁷ Nu verbleven Jonathan en Ahimaaz bij En-rogel, en een dienstmeisje zou gaan en hen vertellen, en zij zouden het koning David informeren, want zij konden het risico niet lopen gezien te worden als ze de stad binnenkwamen. ¹⁸ Maar een jonge man zag hen en vertelde het aan Absalom. Dus gingen zij beiden snel en kwamen bij het huis van een man in Bahurim, die een put in zijn binnenplaats had, en zij gingen daarin naar beneden. ¹⁹ De vrouw nam een deksel en spreidde het over de mond van de put en strooide graan erop, zodat er niets bekend was. ²⁰ Toen kwamen de dienaren van Absalom bij de vrouw in het huis en zeiden: "Waar zijn Ahimaaz en Jonathan?" De vrouw zei tegen hen: "Zij zijn de beek met water overgestoken." En zij zochten en vonden hen niet, en keerden terug naar Jeruzalem. ²¹ Nadat zij waren vertrokken, kwamen de mannen uit de put, en gingen en vertelden koning David. Zij zeiden tegen David: "Sta op en steek snel het water over, want zo heeft Ahithofel tegen u geadviseerd." ²² Dus David en al het volk dat bij hem was stond op en stak de Jordaan over. Bij het aanbreken van de dag was er niet één persoon overgebleven die de Jordaan niet was overgestoken.

²³ Toen Ahithofel zag dat zijn advies niet werd opgevolgd, zadelde hij zijn ezel en stond op en ging naar zijn huis, naar zijn stad. Hij stelde zijn huis op orde en hing zichzelf op. Zo stierf hij en werd begraven in het graf van zijn vader.

²⁴ Toen bereikte David Mahanaïm. En Absalom stak ook de Jordaan over, samen met alle mannen van Israël. ²⁵ En Absalom had Amasa over het leger aangesteld in plaats van Joab. Nu was Amasa de zoon van een man genaamd Jithra, de Israëliet, die naar Abigail was gegaan, de dochter van Nahas, zuster van Zeruja, de moeder van Joab. ²⁶ En Absalom en de Israëlieten sloegen hun kamp op in het land van Gilead.

²⁷ Toen David in Mahanaïm kwam, brachten Sobi, de zoon van Nahas uit Rabba van de Ammonieten, Machir, de zoon van Ammiel uit Lo-debar, en Barzillai, de Gileadiet uit Rogelim, ²⁸ bedden, schalen, aardewerken vaten, tarwe, gerst, meel, geroosterd graan, bonen, linzen, geroosterde zaden, ²⁹ honing, gestremde melk, schapen en kaas van de kudde, voor David en het volk dat bij hem was om te eten; want zij zeiden: "Het volk is hongerig en moe en dorstig in de wildernis."

18 Toen monsterde David het volk dat bij hem was, en stelde over hen bevelhebbers van duizend en bevelhebbers van honderd aan.

² David stuurde het leger uit: een derde onder Joab, een derde onder Abisai, de zoon van Zeruja, de broer van Joab, en een derde onder Ittai, de Gittiet. En de koning zei tegen het volk, "Ik zelf zal zeker ook met jullie meegaan." ³ Maar het volk zei, "U zult niet meegaan. Want als wij vluchten, zullen zij zich niet om ons bekommeren; zelfs als de helft van ons sterft, zullen zij zich niet bekommeren. Maar u bent ons tien duizend waard. Daarom is het beter dat u gereed bent om hulp uit de stad te sturen." ⁴ De koning zei tegen hen, "Wat in jullie ogen het beste lijkt, zal ik doen." Dus de koning stond naast de poort, en al het volk ging uit per honderd en per duizend. ⁵ En de koning gebod Joab, Abisai en Ittai, zeggende, "Behandel de jonge man Absalom zachtjes om mijnentwil." En al het volk hoorde de koning bevelen geven betreffende Absalom aan de bevelhebbers.

⁶ Toen ging het volk het veld in om Israël te ontmoeten, en de strijd werd gestreden in het woud van Efraïm. ⁷ Daar werden de mensen van Israël verslagen door de dienaren van David, en de slachting daar die dag was groot—twintig duizend mannen. ⁸ De strijd verspreidde zich over het hele land, en het woud verslond die dag meer mensen dan het zwaard verslond.

⁹ Nu ontmoette Absalom de dienaren van David. Absalom reed op zijn muilezel, en de muilezel ging onder de dikke takken van een grote eik door. Zijn hoofd bleef vastzitten in de boom, en hij hing tussen hemel en aarde, terwijl de muilezel onder hem doorging. ¹⁰ Een zekere man zag het en vertelde het Joab, "Kijk, ik zag Absalom hangen in een eik." ¹¹ Toen zei Joab tegen de man die het hem had verteld, "Je zag hem! Waarom sloeg je hem dan niet

2 Samuël

daar ter aarde? Ik zou je tien zilverstukken en een gordel hebben gegeven.”¹² Maar de man zei tegen Joab, “Zelfs als ik duizend zilverstukken zou ontvangen, zou ik mijn hand niet uitstrekken tegen de zoon van de koning; want in ons gehoor gebod de koning jou, Abisai en Ittai, zeggende, ‘Beschermt de jonge man Absalom om mijnentwil.’”¹³ Anders, als ik verraderlijk tegen zijn leven had gehandeld, en niets is verborgen voor de koning, dan zou jij zelf je afzijdig hebben gehouden.”¹⁴ Toen zei Joab, “Ik zal geen tijd met je verspillen.” Dus nam hij drie speren in zijn hand en stak ze in het hart van Absalom terwijl hij nog levend in het midden van de eik was.¹⁵ En tien jonge mannen die Joabs wapenrusting droegen, omringden Absalom en sloegen hem en doodden hem.¹⁶ Toen blies Joab op de trompet, en het volk keerde terug van het achtervolgen van Israël, want Joab hield de troepen tegen.¹⁷ Zij namen Absalom en wierpen hem in een grote put in het woud, en richtten een zeer grote hoop stenen over hem op. En heel Israël vluchtte, ieder naar zijn tent.¹⁸ Nu had Absalom tijdens zijn leven een pilaar voor zichzelf opgericht, die in het Koningsdal is, want hij zei, “Ik heb geen zoon om mijn naam te behouden.” En hij noemde de pilaar naar zijn eigen naam, en die wordt tot op de dag van vandaag Absaloms Monument genoemd.

¹⁹ Toen zei Ahimaáz, de zoon van Zadok, “Laat mij rennen en het nieuws naar de koning brengen, dat de Heer hem heeft gerechtvaardigd door hem te bevrijden uit de hand van zijn vijanden.”²⁰ Maar Joab zei tegen hem, “Je zult vandaag geen nieuws brengen, maar je zult op een andere dag nieuws brengen. Vandaag zul je het nieuws niet brengen, omdat de zoon van de koning dood is.”²¹ Toen zei Joab tegen een Cusjiet, “Ga, vertel de koning wat je hebt gezien.” Dus boog de Cusjiet voor Joab en rende.²² Ahimaáz, de zoon van Zadok, zei opnieuw tegen Joab, “Wat er ook moge gebeuren, laat mij alstublieft ook na de Cusjiet rennen.” En Joab zei, “Waarom zou je rennen, mijn zoon, aangezien je geen beloning voor het nieuws hebt?”²³ “Maar wat er ook moge komen,” zei hij, “ik zal rennen.” Dus zei hij tegen hem, “Ren.” Toen rende Ahimaáz via de vlakte en haalde de Cusjiet in.

²⁴ Nu zat David tussen de twee poorten, en de wachter ging naar het dak van de poort bij de muur, en hij hief zijn ogen op en keek, en zie, een man

rende alleen.²⁵ De wachter riep en vertelde het de koning. En de koning zei, “Als hij alleen is, is er goed nieuws in zijn mond.” En hij kwam dichterbij.²⁶ Toen zag de wachter een andere man rennen, en de wachter riep naar de poortwachter en zei, “Kijk, een andere man rent alleen.” En de koning zei, “Ook hij brengt goed nieuws.”²⁷ De wachter zei, “Ik denk dat het rennen van de eerste is als het rennen van Ahimaáz, de zoon van Zadok.” En de koning zei, “Hij is een goed man, en hij komt met goed nieuws.”²⁸ Toen riep Ahimaáz en zei tegen de koning, “Alles is goed.” En hij wierp zich voor de koning neer met zijn gezicht naar de grond en zei, “Gezegend zij de Heer uw God, die de mannen heeft uitgeleverd die hun hand ophieven tegen mijn heer de koning.”²⁹ De koning zei, “Is het goed met de jonge man Absalom?” En Ahimaáz antwoordde, “Toen Joab de dienaar van de koning, uw dienaar, zond, zag ik een grote opschudding, maar ik wist niet wat het was.”³⁰ De koning instrueerde hem, “Ga opzij en wacht hier.” Dus ging hij opzij en wachtte.³¹ Toen, zie, de Cusjiet arriveerde en zei, “Laat mijn heer de koning goed nieuws ontvangen, want de Heer heeft u vandaag gerechtvaardigd door u te bevrijden uit de hand van allen die tegen u opstonden.”³² En de koning zei tegen de Cusjiet, “Is het goed met de jonge man Absalom?” En de Cusjiet antwoordde, “Mogen de vijanden van mijn heer de koning, en allen die tegen u opstaan voor kwaad, zijn zoals die jonge man.”

³³ Toen was de koning diep geschokt, en hij ging naar de kamer boven de poort en weende. Terwijl hij ging, zei hij, “O mijn zoon Absalom, mijn zoon, mijn zoon Absalom! Was ik maar in jouw plaats gestorven, O Absalom, mijn zoon, mijn zoon!”

19 Toen werd aan Joab gemeld: “Zie, de koning huilt en treurt over Absalom.”² Dus de overwinning van die dag werd in rouw veranderd voor al het volk, want het volk hoorde die dag zeggen: “De koning treurt over zijn zoon.”³ En het volk sloop die dag de stad binnen zoals mensen wegschuiven die beschaamd zijn wanneer ze in de strijd vluchten.⁴ De koning verborg zijn gezicht en klaagde luid: “O mijn zoon Absalom, o Absalom, mijn zoon, mijn zoon!”⁵ Toen kwam Joab het huis binnen naar de koning en zei: “Vandaag heb je al je dienaren beschaamd, die vandaag je leven hebben gered en de levens van je zonen en dochters, de levens van je

2 Samuël

vrouwen en de levens van je bijvrouwen, ⁶ door hen lief te hebben die je haten en hen te haten die je liefhebben. Je hebt vandaag duidelijk gemaakt dat bevelhebbers en dienaren niets voor je betekenen. Want vandaag zie ik dat als Absalom leefde en wij allemaal dood waren, het je zou behagen. ⁷ Sta daarom nu op, ga naar buiten en spreek vriendelijk tot je dienaren, want ik zweer bij de Heer, als je niet naar buiten gaat, zal er vannacht geen man bij je blijven. En dit zal erger voor je zijn dan al het onheil dat je is overkomen vanaf je jeugd tot nu toe."

⁸ Dus de koning stond op en ging in de poort zitten. En toen het aan al het volk werd verteld, zeggende: "Zie, de koning zit in de poort," kwam al het volk voor de koning. Nu was Israël gevlucht, ieder naar zijn tent. ⁹ Al het volk door alle stammen van Israël twistte, zeggende: "De koning heeft ons verlost uit de hand van onze vijanden en ons gered uit de hand van de Filistijnen, maar nu is hij uit het land gevlucht voor Absalom. ¹⁰ En Absalom, die wij over ons gezalfd hebben, is dood in de strijd. Waarom zeggen jullie dan niets over het terugbrengen van de koning?" ¹¹ Toen stuurde koning David een boodschap naar Zadok en Abjathar, de priesters, zeggende: "Spreek tot de oudsten van Juda, zeggende: 'Waarom zijn jullie de laatsten om de koning terug te brengen naar zijn huis, aangezien het woord van heel Israël tot de koning is gekomen, om hem terug te brengen naar zijn huis?' ¹² Jullie zijn mijn verwanten; jullie zijn mijn eigen vlees en bloed. Waarom zouden jullie dan de laatsten zijn om de koning terug te brengen?" ¹³ En zeg tegen Amasa: 'Ben jij niet mijn been en mijn vlees? God moge zo met mij doen en nog meer als jij niet voortdurend bevelhebber van het leger voor mij zult zijn in plaats van Joab.'" ¹⁴ Zo wendde hij het hart van alle mannen van Juda als één man, zodat zij de koning een boodschap stuurden, zeggende: "Keer terug, u en al uw dienaren."

¹⁵ Toen keerde de koning terug en kwam tot aan de Jordaan. En de mannen van Juda kwamen naar Gilgal om de koning te ontmoeten, om de koning over de Jordaan te begeleiden. ¹⁶ Toen haastte Simeï, de zoon van Gera, de Benjaminit uit Bahurim, zich en kwam met de mannen van Juda naar koning David. ¹⁷ En duizend mannen uit Benjamin waren met hem, en Ziba, de dienaar van het huis van Saul, met zijn vijftien zonen en twintig dienaren; en zij

haastten zich naar de Jordaan voor de koning. ¹⁸ Zij staken de doorwaadbare plaats over om het huishouden van de koning over te brengen en te doen wat hem behaagde. Toen viel Simeï, de zoon van Gera, neer voor de koning toen hij op het punt stond de Jordaan over te steken. ¹⁹ Hij zei tegen de koning: "Laat mijn heer mij niet schuldig houden, noch gedenken wat uw dienaar verkeerd deed op de dag dat mijn heer de koning uit Jeruzalem vertrok, dat de koning het ter harte zou nemen. ²⁰ Want uw dienaar weet dat ik gezondigd heb. Daarom, zie, ik ben vandaag gekomen, als eerste van het huis van Jozef, om mijn heer de koning te ontmoeten." ²¹ Maar Abisai, de zoon van Zeruja, antwoordde en zei: "Moet Simeï hiervoor niet ter dood gebracht worden, omdat hij de gezalfde van de Heer vervloekte?" ²² Maar David zei: "Wat heb ik met jullie te maken, zonen van Zeruja, dat jullie vandaag een tegenstander voor mij zouden worden? Moet er vandaag iemand in Israël ter dood gebracht worden? Want weet ik niet dat ik vandaag koning over Israël ben?" ²³ Dus zei de koning tegen Simeï: "Je zult niet sterven." En de koning zwoor het hem.

²⁴ Toen kwam Mefiboseth, de zoon van Saul, naar beneden om de koning te ontmoeten. Hij had zijn voeten niet verzorgd, noch zijn baard getrimd, noch zijn kleren gewassen, vanaf de dag dat de koning vertrok tot de dag dat hij in vrede terugkeerde. ²⁵ Het gebeurde toen hij naar Jeruzalem kwam om de koning te ontmoeten, dat de koning tegen hem zei: "Waarom ben je niet met mij meegegaan, Mefiboseth?" ²⁶ Hij antwoordde: "Mijn heer de koning, mijn dienaar heeft mij bedrogen. Want uw dienaar zei: 'Ik zal een ezel voor mezelf zadelen, zodat ik erop kan rijden en met de koning kan meegaan,' omdat uw dienaar kreupel is. ²⁷ En hij heeft uw dienaar belasterd bij mijn heer de koning. Maar mijn heer de koning is als de engel van God; doe daarom wat u goed lijkt. ²⁸ Want al het huis van mijn vader was niets anders dan dode mannen voor mijn heer de koning; toch hebt u uw dienaar geplaatt onder degenen die aan uw tafel eten. Wat recht heb ik daarom nog om tot de koning te roepen?" ²⁹ Dus zei de koning tegen hem: "Waarom spreek je nog over je zaken? Ik heb besloten: jij en Ziba zullen het land verdelen." ³⁰ En Mefiboseth zei tegen de koning: "Laat hem het allemaal nemen, aangezien mijn heer de koning in vrede is teruggekeerd naar zijn eigen huis."

2 Samuël

³¹ Nu was Barzillai, de Gileadiet, uit Rogelim naar beneden gekomen, en hij ging met de koning over de Jordaan, om hem over de Jordaan te begeleiden.

³² Barzillai was een oude man, tachtig jaar oud, en hij had de koning van voedsel voorzien terwijl hij in Mahanaïm verbleef, want hij was een zeer rijk man. ³³ De koning zei tegen Barzillai: "Kom met mij over en ik zal voor je zorgen bij mij in Jeruzalem." ³⁴ Maar Barzillai zei tegen de koning: "Hoe lang heb ik nog te leven, dat ik met de koning naar Jeruzalem zou gaan?" ³⁵ Ik ben vandaag tachtig jaar oud. Kan ik nog onderscheid maken tussen goed en kwaad? Kan uw dienaar proeven wat hij eet of wat hij drinkt? Kan ik nog de stem van zingende mannen en zingende vrouwen horen? Waarom zou uw dienaar dan een last zijn voor mijn heer de koning? ³⁶ Uw dienaar zou slechts de Jordaan met de koning oversteken. Waarom zou de koning mij met zo'n beloning belonen? ³⁷ Laat uw dienaar alstublieft terugkeren, zodat ik in mijn eigen stad kan sterven bij het graf van mijn vader en moeder. Maar hier is uw dienaar Kimham; laat hem met mijn heer de koning oversteken, en doe voor hem wat u goed lijkt." ³⁸ En de koning antwoordde: "Kimham zal met mij oversteken, en ik zal voor hem doen wat u goed lijkt. Wat u ook van mij verlangt, ik zal het voor u doen." ³⁹ Dus staken al de mensen de Jordaan over, en de koning stak ook over. En de koning kuste Barzillai en zegende hem, en hij keerde terug naar zijn eigen plaats.

⁴⁰ Nu ging de koning verder naar Gilgal, en Kimham ging met hem mee. Al de mensen van Juda en ook de helft van de mensen van Israël begeleidden de koning. ⁴¹ En zie, alle mannen van Israël kwamen naar de koning en zeiden tegen hem: "Waarom hebben onze broeders, de mannen van Juda, u weggevoerd, en de koning en zijn huishouden over de Jordaan gebracht, en alle mannen van David met hem?" ⁴² Alle mannen van Juda antwoordden de mannen van Israël: "Omdat de koning nauw met ons verwant is. Waarom zijn jullie hier boos over? Hebben wij gegeten op kosten van de koning, of heeft hij ons een geschenk gegeven?" ⁴³ Toen antwoordden de mannen van Israël de mannen van Juda en zeiden: "Wij hebben tien delen in de koning; daarom hebben wij ook meer aanspraak op David dan jullie. Waarom hebben jullie ons dan met minachting behandeld? Waren wij niet de eersten die spraken over het terugbrengen van onze

koning?" Maar de woorden van de mannen van Juda waren feller dan de woorden van de mannen van Israël.

20 Nu was daar een waardeloze man, wiens naam was Seba, de zoon van Bichri, een Benjaminit. Hij blies op de trompet en zei, "We hebben geen deel aan David, noch erfenis in de zoon van Isai; iedere man naar zijn tenten, o Israël!" ² Dus alle mannen van Israël trokken zich terug van David en volgden Seba, de zoon van Bichri. Maar de mannen van Juda bleven trouw aan hun koning, van de Jordaan tot Jeruzalem.

³ Toen kwam David in zijn huis te Jeruzalem. En de koning nam de tien vrouwen, de bijvrouwen die hij had achtergelaten om het huis te bewaken, en sloot hen op en zorgde voor hen, maar hij ging niet bij hen binnen. Zo bleven zij opgesloten tot de dag van hun dood, levend als weduwen.

⁴ Toen gaf de koning Amasa de opdracht, "Verzamel de mannen van Juda voor mij binnen drie dagen, en zorg dat je hier zelf aanwezig bent." ⁵ Dus Amasa ging Juda bijeenroepen, maar hij vertraagde voorbij de voor hem vastgestelde tijd. ⁶ Toen zei David tegen Abisai, "Nu zal Seba, de zoon van Bichri, ons meer kwaad doen dan Absalom. Neem de dienaren van uw heer en achtervolg hem snel, zodat hij geen versterkte steden vindt en aan ons zicht ontsnapt." ⁷ Dus Joabs mannen gingen achter hem aan, samen met de Krethi en de Plethi en alle dappere mannen; en zij vertrokken uit Jeruzalem om Seba, de zoon van Bichri, te achtervolgen. ⁸ Toen zij bij de grote steen in Gibeon waren, kwam Amasa hen tegemoet. Nu droeg Joab zijn militaire tuniek, en daarover was een gordel met een zwaard in de schede vastgemaakt aan zijn middel; en terwijl hij naar voren stapte, viel het eruit. ⁹ En Joab begroette Amasa, "Is alles goed met je, mijn broer?" En Joab greep Amasa bij de baard met zijn rechterhand om hem te kussen. ¹⁰ Maar Amasa merkte het zwaard in Joabs hand niet op. Dus Joab sloeg hem ermee in de buik en stortte zijn ingewanden op de grond, en hij stierf zonder nogmaals geslagen te worden. Toen achtervolgden Joab en zijn broer Abisai Seba, de zoon van Bichri.

¹¹ Nu stond een van Joabs jonge mannen bij hem en zei, "Wie Joab gunstig gezind is en wie voor David is, laat hem Joab volgen!" ¹² Maar Amasa lag in zijn bloed te wentelen midden op de weg. En toen de

2 Samuël

man zag dat al het volk stil bleef staan, verwijderde hij Amasa van de weg naar het veld en wierp een kleed over hem, omdat hij zag dat iedereen die langs hem kwam stil bleef staan. ¹³ Toen hij van de weg was verwijderd, ging iedereen verder achter Joab aan om Seba, de zoon van Bichri, te achtervolgen.

¹⁴ Nu ging hij door alle stammen van Israël naar Abel, zelfs Beth-Maächa, en alle Bichrieten verzamelden zich en gingen ook achter hem aan. ¹⁵ Zij kwamen en belegerden hem in Abel van Beth-Maächa, en zij wierpen een wal op tegen de stad, en die stond bij de wal; en al het volk dat met Joab was, sloeg de muur om hem neer te halen. ¹⁶ Toen riep een wijze vrouw uit de stad, "Luister, luister! Vertel Joab alstublieft, 'Kom hier zodat ik met je kan spreken.'" ¹⁷ Dus hij naderde haar, en de vrouw zei, "Ben jij Joab?" En hij antwoordde, "Ik ben het." Toen zei zij tegen hem, "Luister naar de woorden van uw dienaar." En hij zei, "Ik luister." ¹⁸ Toen sprak zij, zeggende, "Vroeger zei men, 'Laat hen raad vragen in Abel,' en zo losten zij geschillen op. ¹⁹ Ik ben een van de vredelievende en trouwe in Israël. U zoekt een stad en een moeder in Israël te vernietigen. Waarom zou u het erfdeel van de Heer verslinden?" ²⁰ Joab antwoordde, "Verre van mij, verre van mij dat ik zou verslinden of vernietigen! ²¹ Dat is niet het geval. Een man uit het bergland van Efraïm, Seba, de zoon van Bichri bij naam, heeft zijn hand opgeheven tegen koning David. Lever hem alleen uit, en ik zal mij terugtrekken van de stad." De vrouw zei tegen Joab, "Zie, zijn hoofd zal over de muur naar u worden geworpen."

²² Toen kwam de vrouw wijs tot al het volk. En zij hakten het hoofd van Seba, de zoon van Bichri, af en wierpen het naar Joab. Dus blies hij op de trompet, en zij werden verspreid van de stad, iedere man naar zijn tent. Joab keerde terug naar de koning in Jeruzalem.

²³ Nu was Joab over het gehele leger van Israël, en Benaja, de zoon van Jojada, was over de Krethi en de Plethi. ²⁴ Adoram was over de dwangarbeid, en Josafat, de zoon van Ahilud, was de kanselier. ²⁵ Seva was secretaris, en Zadok en Abjathar waren priesters. ²⁶ En Ira de Jairiet was ook priester voor David.

21 Nu was er een hongersnood in de dagen van David, drie jaar lang, jaar na jaar; en David raadpleegde de Heer. De Heer zei, "Het is vanwege Saul en zijn bloedige huis, omdat hij de Gibeonieten heeft gedood." ² Dus riep de koning de Gibeonieten en sprak tot hen. (Nu waren de Gibeonieten niet van de zonen van Israël, maar van het overblijfsel van de Amorieten, en de zonen van Israël hadden hun gezworen; maar Saul had geprobeerd hen neer te slaan in zijn ijver voor de zonen van Israël en Juda.) ³ Zo zei David tegen de Gibeonieten, "Wat zal ik voor u doen, en hoe zal ik verzoening maken, zodat u de erfenis van de Heer kunt zegenen?" ⁴ De Gibeonieten zeiden tegen hem, "Wij hebben geen aanspraak op zilver of goud met Saul of zijn huis, noch is het aan ons om iemand ter dood te brengen in Israël." Dus zei hij, "Ik zal voor u doen wat u zegt." ⁵ Toen zeiden ze tegen de koning, "De man die ons verteerde en van plan was ons te vernietigen, zodat wij geen plaats zouden hebben in het hele gebied van Israël— ⁶ Laat zeven mannen van zijn zonen aan ons worden overgedragen, en wij zullen hen ophangen voor de Heer in Gibeon van Saul, de uitverkorene van de Heer." En de koning zei, "Ik zal ze geven."

⁷ Maar de koning spaarde Mefiboseth, de zoon van Jonathan, de zoon van Saul, vanwege de eed van de Heer die tussen hen was, tussen David en Jonathan, de zoon van Saul. ⁸ Dus nam de koning de twee zonen van Rizpa, de dochter van Aja, die zij aan Saul had gebaard—Armoni en Mefiboseth— en de vijf zonen van Merab, de dochter van Saul, die zij aan Adriel, de zoon van Barzillai, de Meholathiet, had gebaard. ⁹ Toen leverde hij hen over aan de Gibeonieten, en zij hingen hen op de berg voor de Heer. Dus vielen de zeven samen, en zij werden ter dood gebracht in de eerste dagen van de oogst, aan het begin van de gerstooogst.

¹⁰ Toen nam Rizpa, de dochter van Aja, een rouwkleed en spreidde het voor zichzelf uit op de rots, vanaf het begin van de oogst totdat het op hen regende vanuit de hemel; en zij stond niet toe dat de vogels van de lucht overdag op hen rustten, noch de wilde dieren 's nachts. ¹¹ Toen David hoorde van de daden van Rizpa, de dochter van Aja, de bijvrouw van Saul, ¹² ging David en nam de beenderen van Saul en de beenderen van Jonathan, zijn zoon, van de mannen van Jabes in Gilead, die hen hadden

2 Samuël

gestolen van het openbare plein van Beth-San, waar de Filistijnen hen hadden opgehangen, op de dag dat de Filistijnen Saul in Gilboa hadden gedood.¹³ Hij haalde de beenderen van Saul en Jonathan, zijn zoon, daarvandaan, en zij verzamelden de overblijfselen van degenen die waren geëxecuteerd.¹⁴ En zij begroeven de beenderen van Saul en van Jonathan, zijn zoon, in het land van Benjamin in Zela, in het graf van Kis, zijn vader. Zo deden zij alles wat de koning gebod. En daarna reageerde God op het gebed voor het land.

¹⁵ Nu maakten de Filistijnen opnieuw oorlog met Israël, en David ging met zijn dienaren naar beneden en vocht tegen de Filistijnen, en David werd moe.¹⁶ Toen Ishbi-benob, die een van de nakomelingen van de reus was, wiens speer driehonderd sikkels brons woog, en die omgord was met een nieuw zwaard, van plan was David te doden.¹⁷ Maar Abisai, de zoon van Zeruja, kwam hem te hulp en sloeg de Filistijn en doodde hem. Toen zwoeren de mannen van David hem, zeggende, "U zult niet opnieuw met ons ten strijde trekken, zodat u de lamp van Israël niet uitdooft."

¹⁸ Nu gebeurde het daarna dat er opnieuw oorlog was met de Filistijnen in Gob. Toen sloeg Sibbechai, de Husathiet, Saf neer, die een van de nakomelingen van de reus was.¹⁹ En opnieuw was er conflict met de Filistijnen in Gob, en Elhanan, de zoon van Jaare-Oregim, de Bethlehemiet, sloeg Goliath, de Gittiet, neer, wiens speerschacht was als een weversboom.²⁰ Er was opnieuw oorlog in Gath, en er was een man van grote gestalte, die zes vingers aan elke hand en zes tenen aan elke voet had, vierentwintig in totaal; en hij was ook afstammeling van de reuzen.²¹ Toen hij Israël uitdaagde, versloeg Jonathan, de zoon van Simeï, Davids broer, hem.²² Deze vier waren geboren aan de reus in Gath, en zij werden overwonnen door David en zijn dienaren.

22 En David sprak de woorden van dit lied tot de Heer op de dag dat de Heer hem verlostte uit de hand van al zijn vijanden, en uit de hand van Saul.² Hij verklaarde:

"De Heer is mijn rots, mijn vesting en mijn bevrijder; ³ Mijn God, mijn rots, bij wie ik veiligheid vind, Mijn schild en de hoorn van mijn redding, Mijn toevlucht en mijn schuilplaats; Mijn redder, U beschermt mij tegen kwaad. ⁴ Ik roep de Heer aan,

die lofwaardig is, En ik word gered van mijn vijanden.

⁵ Want de golven van de dood omringden mij, De stromen van vernietiging overspoelden mij; ⁶ De banden van het dodenrijk omklemden mij; De strikken van de dood stonden tegenover mij. ⁷ In mijn nood riep ik de Heer aan, Ja, ik riep tot mijn God; Vanuit Zijn tempel hoorde Hij mijn stem, En mijn roep om hulp bereikte Zijn oren.

⁸ Toen beefde en schudde de aarde, De fundamente van de hemel sidderden En werden bewogen, omdat Hij boos was. ⁹ Rook steeg op uit Zijn neusgaten, En vuur uit Zijn mond verteerde; Kolen werden erdoor aangestoken. ¹⁰ Hij boog de hemelen en daalde neer Met dikke duisternis onder Zijn voeten. ¹¹ Hij reed op een cherub en vloog; Hij zweefde op de vleugels van de wind. ¹² Hij maakte duisternis tot Zijn tent om Hem heen, Een verzameling van wateren, dikke wolken van de lucht. ¹³ Uit de straling voor Hem Werden kolen van vuur ontstoken. ¹⁴ De Heer donderde vanuit de hemel, En de Allerhoogste verhief Zijn stem. ¹⁵ Hij zond pijlen en verstrooide hen, Bliksem, en joeg hen op de vlucht. ¹⁶ Toen werden de kanalen van de zee onthuld, De fundamente van de wereld werden blootgelegd Door de bestraffing van de Heer, Bij de ademtocht van Zijn neusgaten.

¹⁷ Hij reikte van omhoog, Hij nam mij; Hij trok mij uit vele wateren. ¹⁸ Hij redde mij van mijn machtige vijand, Van hen die mij haatten, want zij waren te sterk voor mij. ¹⁹ Zij stonden tegenover mij in mijn tijd van rampspoed, Maar de Heer was mijn steun. ²⁰ Hij bracht mij naar een ruime plaats; Hij redde mij, omdat Hij behagen in mij had.

²¹ De Heer heeft mij beloofd naar mijn gerechtigheid; Naar de reinheid van mijn handen heeft Hij mij vergolden. ²² Want ik heb de wegen van de Heer gevolgd, En ben niet afgeweken van mijn God. ²³ Want al Zijn verordeningen waren voor mij, En ik week niet af van Zijn bepalingen. ²⁴ Ik was ook onberispelijk voor Hem, En ik hield mijzelf van mijn schuld. ²⁵ Daarom heeft de Heer mij vergolden naar mijn gerechtigheid, Naar mijn reinheid voor Zijn ogen.

²⁶ Met de getrouwen toont U Zich getrouw, Met de onberispelijken toont U Zich onberispelijk; ²⁷ Met de zuiveren toont U Zich zuiver, Maar met de

2 Samuël

sluwen toont U Zich schrander. ²⁸ En U redt een nederig volk, Maar Uw ogen zijn op de hoogmoedigen, die U neerhaalt.

²⁹ Want U bent mijn lamp, o Heer; En de Heer verlicht mijn duisternis. ³⁰ Want door U kan ik een leger aanvallen; Door mijn God kan ik over een muur springen. ³¹ Wat God betreft, Zijn weg is volmaakt; Het woord van de Heer is zuiver; Hij is een schild voor allen die bij Hem hun toevlucht zoeken. ³² Want wie is God, als niet de Heer? En wie is een rots, als niet onze God? ³³ God is mijn vesting; En Hij maakt mijn pad recht. ³⁴ Hij maakt mijn voeten als die van hinden, En plaatst mij op hoge plaatsen. ³⁵ Hij bereidt mijn handen voor op de strijd, Zodat mijn armen een bronzen boog kunnen spannen. ³⁶ U hebt mij ook het schild van Uw redding gegeven, En Uw steun maakt mij groot. ³⁷ U verruimt mijn pad onder mij, En mijn voeten zijn niet uitgegleden.

³⁸ Ik vervolgde mijn vijanden en versloeg hen, En ik keerde niet terug totdat zij vernietigd waren. ³⁹ Ik heb hen verteerd en verbrijzeld, Zodat zij niet opstonden; Zij vielen onder mijn voeten. ⁴⁰ Want U hebt mij met kracht voor de strijd uitgerust; U hebt onder mij hen die tegen mij opstonden onderworpen. ⁴¹ U hebt mijn vijanden hun rug naar mij toegekeerd, En ik vernietigde hen die mij haatten. ⁴² Zij keken, maar er was niemand om te redden— Zelfs tot de Heer, maar Hij antwoordde hen niet. ⁴³ Toen verpletterde ik hen als stof van de aarde; Ik verpulverde hen en vertrapte hen als modder van de straten.

⁴⁴ U hebt mij gered van de twisten van mijn volk; U hebt mij als hoofd van de naties bewaard; Een volk dat ik niet kende dient mij. ⁴⁵ Vreemdelingen veinzen gehoorzaamheid aan mij; Zodra zij horen, gehoorzamen zij mij. ⁴⁶ Vreemdelingen verliezen de moed, En komen bevend uit hun vestingen.

⁴⁷ De Heer leeft, en gezegend zij mijn rots; En verheven zij mijn God, de grondslag van mijn redding, ⁴⁸ De God die wraak voor mij brengt, En volken onder mij neerhaalt, ⁴⁹ Die mij ook verlost van mijn vijanden; U heft mij zelfs boven hen die tegen mij opstaan; U redt mij van de gewelddadige man. ⁵⁰ Daarom zal ik U mijn dank betuigen, Heer, onder de naties, En ik zal lof zingen voor Uw naam.

⁵¹ Hij is een toren van redding voor Zijn koning, En

toont gunst aan Zijn gezalfde, Aan David en zijn nakomelingen voor altijd.”

23 Dit zijn de laatste woorden van David: David, de zoon van Isaï, spreekt, De man verheven door de Allerhoogste, De gezalfde van de God van Jakob, En de geliefde psalmist van Israël:

² “De Geest van de Heer sprak door mij, En Zijn woorden waren op mijn tong. ³ De God van Israël zei, De Rots van Israël sprak tot mij: ‘Hij die de mensheid rechtvaardig regeert, Die heerst in eerbied voor God, ⁴ Is als het morgenlicht wanneer de zon opkomt, Een dageraad zonder wolken, Wanneer het frisse gras uit de aarde opschiet, Na zonnenschijn en regen.’ ⁵ Is mijn huis niet zo met God? Want Hij heeft een eeuwig verbond met mij gesloten, Geordend en verzekerd in alle dingen; Want zal Hij niet inderdaad al mijn heil en al mijn verlangen doen groeien? ⁶ Maar de waardelozen, allen zullen zij worden weggegooid als doornen, Omdat zij niet kunnen worden gehanteerd; ⁷ Maar wie hen aanraakt Moet uitgerust zijn met ijzer en de schacht van een speer, En zij zullen volledig worden verbrand met vuur waar zij liggen.”

⁸ Dit zijn de namen van de helden die David had: Josheb-basshebeth, een Tahchemoniet, hoofd van de aanvoerders— Hij zwaaide zijn speer tegen achthonderd die hij op één keer doodde. ⁹ Naast hem was Eleazar, de zoon van Dodo, de zoon van Ahohi, een van de drie helden met David toen zij de Filistijnen trotseerden die daar voor de strijd waren verzameld, en de mannen van Israël zich hadden teruggetrokken. ¹⁰ Hij stond op en sloeg de Filistijnen totdat zijn hand moe werd en aan het zwaard kleefde, en de Heer bracht die dag een grote overwinning tot stand; en de mensen keerden na hem terug alleen om de gesneuvelden te plunderen. ¹¹ Naast hem was Shamma, de zoon van Agee, een Harariet. En de Filistijnen waren verzameld in een troep waar een stuk grond vol linzen was, en de mensen vluchtten voor de Filistijnen. ¹² Maar hij nam zijn stand in het midden van het stuk grond en verdedigde het, en sloeg de Filistijnen; en de Heer bracht een grote overwinning tot stand.

¹³ Toen gingen drie van de dertig voornaamste mannen naar beneden en kwamen bij David tijdens de oogsttijd bij de grot van Adullam, terwijl het kamp van de Filistijnen in de Vallei van Refaïm was. ¹⁴

2 Samuël

David was in de vesting, en de bezetting van de Filistijnen was in Bethlehem. ¹⁵ En David verlangde en zei, "Oh, dat iemand mij water zou brengen om te drinken uit de put van Bethlehem, die bij de poort is!" ¹⁶ Dus de drie helden baanden zich een weg door het kamp van de Filistijnen, en putten water uit de put van Bethlehem die bij de poort was, en namen het en brachten het naar David. Maar hij wilde het niet drinken en goot het uit als een offer voor de Heer; ¹⁷ En hij zei, "Verre zij het van mij, Heer, om dit te doen! Zal ik het bloed drinken van de mannen die hun leven riskeerden?" Dus hij wilde het niet drinken. Deze daden werden verricht door de drie helden.

¹⁸ Abisai, de broer van Joab, de zoon van Zeruja, was hoofd van de dertig. En hij zwaaide zijn speer tegen driehonderd en doodde hen, en had een naam evenals de drie. ¹⁹ Hij was de meest geëerde van de dertig, dus werd hij hun aanvoerder; maar hij bereikte niet de drie. ²⁰ Toen Benaja, de zoon van Jojada, een dappere krijger uit Kabzeël, die machtige daden had verricht, doodde twee zonen van Ariël van Moab. Hij ging ook naar beneden en doodde een leeuw midden in een put op een sneeuwachtige dag. ²¹ En hij doodde een opmerkelijke Egyptenaar. Nu had de Egyptenaar een speer in zijn hand, maar hij ging naar hem toe met een staf, en rukte de speer uit de hand van de Egyptenaar, en doodde hem met zijn eigen speer. ²² Deze daden verrichtte Benaja, de zoon van Jojada, en had een naam evenals de drie helden. ²³ Hij was geëerd onder de dertig, maar hij bereikte niet de drie. En David stelde hem aan over zijn lijfwacht.

²⁴ Asahel, Joabs broer, was onder de dertig; Elhanan, Dodo's zoon uit Bethlehem, ²⁵ Shamma, een Harodiet; Elika, een andere Harodiet; ²⁶ Helez, een Paltiet; Ira, de zoon van Ikkes, afkomstig uit Tekoa, ²⁷ Abiëzer, een Anathothiet; Mebunnai, een Hushathiet; ²⁸ Zalmon, een Ahohiet; Maharai, een Netofathiet; ²⁹ Heleb, de zoon van Baäna uit Netofa; Ittai, de zoon van Ribai uit Gibeon van de Benjaminiten, ³⁰ Benaja, een Pirathoniet; Hiddai van de bekenden van Gaäs, ³¹ Abi-Albon, een Arbathiet; Azmaveth, een Barhumiet, ³² Eliahba, een Shaälboniet; de zonen van Jashen, waaronder Jonathan, ³³ Shamma, een Harariet; Ahiam, de zoon van Sharar uit Arar, ³⁴ Elifelet, de zoon van Ahasbai, een Maächathiet; Eliam, de zoon van Ahithofel uit Gilo,

³⁵ Hezro, een Karmeliet; Paarai, een Arbiet; ³⁶ Igal, de zoon van Nathan, afkomstig uit Zoba; Bani, een Gadiet, ³⁷ Zelek, een Ammoniet; Naharai, een Beerothiet, wapendrager van Joab, de zoon van Zeruja, ³⁸ Ira, een Ithriet; Gareb, een andere Ithriet, ³⁹ Uria, een Hethiet; zevenendertig in totaal.

24 Toen ontbrandde opnieuw de toorn van de Heer tegen Israël, en Hij zette David tegen hen op, zeggende, "Ga, neem een volkstelling van Israël en Juda." ² Dus zei de koning tegen Joab, de bevelhebber van het leger dat bij hem was, "Ga nu door alle stammen van Israël, van Dan tot Berseba, en tel het volk, zodat ik het aantal van het volk weet." ³ Maar Joab zei tegen de koning, "Moge de Heer uw God het volk honderdmaal zoveel vermeerderen als zij nu zijn, terwijl de ogen van mijn heer de koning het nog zien; maar waarom heeft mijn heer de koning behagen in deze zaak?" ⁴ Niettemin, het woord van de koning prevaleerde tegen Joab en de bevelhebbers van het leger. Dus gingen Joab en de bevelhebbers van het leger uit de aanwezigheid van de koning om het volk van Israël te tellen. ⁵ Zij staken de Jordaan over en sloegen hun kamp op in Aröer, aan de rechterkant van de stad die in het midden van de Vallei van Gad ligt en richting Jazer. ⁶ Toen kwamen zij in Gilead en naar het land van Tahtim-hodshi, en zij kwamen in Danjaan en gingen rondom naar Sidon. ⁷ En zij kwamen bij de vesting van Tyrus en alle steden van de Hivieten en van de Kanaänieten, en zij gingen naar het zuiden van Juda, naar Berseba. ⁸ Dus nadat zij door het gehele land gereisd hadden, kwamen zij aan in Jeruzalem aan het einde van negen maanden en twintig dagen. ⁹ En Joab gaf het aantal van de volkstelling van het volk aan de koning: in Israël waren er achthonderdduizend mannen die het zwaard trokken, en de mannen van Juda waren vijfthonderdduizend mannen.

¹⁰ Nu werd Davids hart onrustig nadat hij het volk geteld had. Dus zei David tot de Heer, "Ik heb zwaar gezondigd in wat ik gedaan heb. Maar nu, Heer, vergeef alstublieft de schuld van Uw dienaar, want ik heb zeer dwaas gehandeld." ¹¹ Toen David 's morgens wakker werd, kwam er een boodschap van de Heer tot de profeet Gad, Davids ziener, zeggende, ¹² "Ga en spreek tot David, 'Dit zegt de Heer: Ik bied u drie dingen aan; kies er een van voor uzelf, en Ik zal het u doen.'" ¹³ Dus kwam Gad naar David en

2 Samuël

vertelde hem, "Zullen er zeven jaren van hongersnood over u komen in uw land? Of zult u drie maanden vluchten voor uw vijanden terwijl zij u achtervolgen? Of zal er drie dagen pest zijn in uw land? Overweeg nu en zie welk antwoord ik moet terugbrengen aan Hem die mij gezonden heeft." ¹⁴ Toen zei David tot Gad, "Ik ben in grote benauwdheid. Laten we in de hand van de Heer vallen, want Zijn barmhartigheden zijn groot; maar laat mij niet in de handen van mensen vallen."

¹⁵ Dus zond de Heer een pest over Israël van de morgen tot de aangewezen tijd, en zeventigduizend mannen van het volk van Dan tot Berseba stierven. ¹⁶ Toen de engel zijn hand naar Jeruzalem uitstak om het te vernietigen, berouwde het de Heer over het onheil, en Hij zei tot de engel die het volk vernietigde, "Het is genoeg! Laat nu uw hand rusten!" En de engel van de Heer was bij de dorsvloer van Arauna de Jebusiet. ¹⁷ Toen sprak David tot de Heer toen hij de engel zag die het volk neersloeg, en zei, "Zie, ik ben het die gezondigd heeft, en ik ben het die verkeerd gehandeld heeft; maar deze schapen, wat hebben zij gedaan? Laat alstublieft Uw hand tegen mij en mijn familie zijn!"

¹⁸ Dus kwam Gad die dag naar David en zei tot hem, "Ga omhoog, bouw een altaar voor de Heer op de

dorsvloer van Arauna de Jebusiet." ¹⁹ David ging omhoog in overeenstemming met het woord van Gad, zoals de Heer bevolen had. ²⁰ Arauna keek naar beneden en zag de koning en zijn dienaren naar hem toe komen, en hij ging naar buiten en boog voor de koning met zijn gezicht naar de grond. ²¹ Toen zei Arauna, "Waarom is mijn heer de koning naar zijn dienaar gekomen?" David zei, "Om de dorsvloer van u te kopen, om een altaar voor de Heer te bouwen, zodat de pest van het volk gestopt kan worden." ²² Arauna zei tot David, "Laat mijn heer de koning nemen en offeren wat hem goed lijkt. Kijk, de ossen voor het brandoffer, de dorssleden, en de jukken van de ossen voor het hout." ²³ Dit alles geeft Arauna, o koning, vrijelijk aan de koning." En Arauna zei tot de koning, "Moge de Heer uw God u aanvaarden." ²⁴ Echter, de koning zei tot Arauna, "Nee, maar ik zal het zeker van u kopen voor een prijs; want ik zal geen brandoffers aan de Heer mijn God offeren die mij niets kosten." Dus kocht David de dorsvloer en de ossen voor vijftig sikkels zilver. ²⁵ Toen bouwde David daar een altaar voor de Heer, en offerde brandoffers en vredeoffers. En de Heer reageerde op het gebed voor het land, en de pest werd van Israël teruggetrokken.

1 Koningen

1 Nu was koning David oud en op hoge leeftijd, en hoewel ze hem met dekens bedekten, kon hij niet warm worden. ² Dus zeiden zijn dienaren tegen hem, “Laat een jonge maagd gezocht worden voor mijn heer de koning, en laat haar de koning dienen en in uw armen liggen, zodat mijn heer de koning warm kan worden.” ³ Dus zochten ze naar een mooie jonge vrouw in heel het gebied van Israël, en ze vonden Abisag, de Sunamitische, en brachten haar naar de koning. ⁴ De jonge vrouw was zeer mooi, en zij zorgde voor de koning en diende hem, maar de koning had geen omgang met haar.

⁵ Adonia, de zoon van Haggith, nam het op zich om te verklaren, “Ik zal koning zijn.” En hij regelde voor zichzelf wagens en ruiters en vijftig mannen om voor hem uit te lopen. ⁶ Zijn vader had hem nooit op enig moment berispt door te vragen, “Waarom heb je dit gedaan?” En hij was ook een zeer knappe man, en hij was geboren na Absalom. ⁷ Hij overlegde met Joab, de zoon van Zeruja, en met Abjathar, de priester, en zij volgden Adonia en steunden hem. ⁸ Maar Zadok, de priester, Benaja, de zoon van Jojada, Nathan, de profeet, Simeï, Rei, en Davids helden waren niet met Adonia.

⁹ En Adonia offerde schapen, runderen en vetgemeste dieren bij de steen van Zohélet, die naast En-Rogel ligt. Hij nodigde al zijn broers uit, de zonen van de koning, en alle mannen van Juda die dienaren van de koning waren. ¹⁰ Maar Nathan, de profeet, Benaja, de helden, en Salomo, zijn broer, waren niet uitgenodigd.

¹¹ Nathan benaderde Bathseba, de moeder van Salomo, en zei, “Heb je niet gehoord dat Adonia, de zoon van Haggith, zichzelf tot koning heeft verklaard, en dat David, onze heer, zich daar niet van bewust is?” ¹² Kom nu, laat me je advies geven, zodat je je leven en het leven van je zoon Salomo kunt redden. ¹³ Ga onmiddellijk naar koning David en zeg tegen hem, ‘Hebt u niet, mijn heer de koning, gezworen aan uw dienstmaagd, zeggende, “Zeker, Salomo, uw zoon, zal koning zijn na mij, en hij zal op mijn troon zitten?”’ Waarom is Adonia dan koning geworden?’ ¹⁴ Dan, terwijl u nog met de koning spreekt, zal ik na u binnenkomen en uw woorden bevestigen.”

¹⁵ Dus ging Bathseba naar de koning in de kamer. Nu was de koning zeer oud, en Abisag, de Sunamitische, verzorgde de koning. ¹⁶ Bathseba boog en wierp zich

neer voor de koning, en de koning zei, “Wat wenst u?” ¹⁷ Zij zei tegen hem, “Mijn heer, u hebt gezworen bij de Heer, uw God, aan uw dienstmaagd, ‘Zeker, Salomo, uw zoon, zal koning zijn na mij, en hij zal op mijn troon zitten.’” ¹⁸ Maar nu, zie, Adonia is koning geworden, en u, mijn heer de koning, weet het niet. ¹⁹ En hij heeft runderen en vetgemeste dieren en schapen in overvloed geofferd, en heeft alle zonen van de koning uitgenodigd, en Abjathar, de priester, en Joab, de bevelhebber van het leger, maar hij heeft Salomo, uw dienaar, niet uitgenodigd. ²⁰ En u, mijn heer de koning, de ogen van heel Israël zijn op u gericht, om hen te vertellen wie op de troon van mijn heer de koning na hem zal zitten. ²¹ Anders zal het gebeuren, wanneer mijn heer de koning met zijn vaderen rust, dat ik en mijn zoon Salomo als overtreders zullen worden beschouwd.”

²² Nu, terwijl zij nog met de koning sprak, kwam Nathan, de profeet, binnen. ²³ En zij vertelden de koning, zeggende, “Zie, Nathan, de profeet, is hier.” En hij kwam voor de koning en wierp zich neer voor de koning met zijn gezicht naar de grond. ²⁴ En Nathan zei, “Mijn heer de koning, hebt u gezegd, ‘Adonia zal koning zijn na mij, en hij zal op mijn troon zitten?’” ²⁵ Want hij is vandaag naar beneden gegaan en heeft runderen en vetgemeste dieren en schapen in overvloed geofferd, en heeft alle zonen van de koning, en de bevelhebbers van het leger, en Abjathar, de priester, uitgenodigd; en zie, zij eten en drinken voor hem en zeggen, ‘Leve koning Adonia!’ ²⁶ Maar mij, zelfs mij, uw dienaar, en Zadok, de priester, en Benaja, de zoon van Jojada, en uw dienaar Salomo—hij heeft niet uitgenodigd. ²⁷ Is dit gedaan door mijn heer de koning, en hebt u uw dienaren niet geïnformeerd wie op de troon van mijn heer de koning na hem moet zitten?”

²⁸ Koning David antwoordde, “Roep Bathseba bij mij.” Dus kwam zij in de tegenwoordigheid van de koning en stond voor de koning. ²⁹ En de koning zwoer en zei, “Zo waar als de Heer leeft, die mijn leven van alle nood heeft verlost, ³⁰ net zoals ik u gezworen heb bij de Heer, de God van Israël, zeggende, ‘Salomo, uw zoon, zal koning zijn na mij, en hij zal op mijn troon in mijn plaats zitten,’ zal ik inderdaad vandaag doen.” ³¹ Toen boog Bathseba met haar gezicht naar de grond, en wierp zich neer voor de koning en zei, “Mag mijn heer koning David een lang leven hebben.”

1 Koningen

³² Toen zei koning David, "Roep Zadok, de priester, Nathan, de profeet, en Benaja, de zoon van Jojada, bij mij." Dus kwamen zij in de tegenwoordigheid van de koning. ³³ En de koning gaf hun de opdracht, "Neem de dienaren van uw heer met u, en laat mijn zoon Salomo rijden op mijn eigen muilezel, en breng hem naar Gihon. ³⁴ En laat Zadok, de priester, en Nathan, de profeet, hem daar zalven als koning over Israël, en blaas de trompet en zeg, 'Leve koning Salomo!' ³⁵ Dan zult u hem volgen, en hij zal komen en op mijn troon zitten en koning zijn in mijn plaats; want ik heb hem aangesteld als heerser over Israël en Juda." ³⁶ En Benaja, de zoon van Jojada, antwoordde de koning en zei, "Amen! Moge de Heer, de God van mijn heer de koning, het bevestigen. ³⁷ Net zoals de Heer met mijn heer de koning is geweest, moge Hij zo met Salomo zijn, en zijn troon verheffen boven die van mijn heer koning David."

³⁸ Dus Zadok, de priester, Nathan, de profeet, Benaja, de zoon van Jojada, en de Krethi en de Plethi gingen naar beneden en lieten Salomo rijden op de muilezel van koning David, en brachten hem naar Gihon. ³⁹ Toen nam Zadok, de priester, de hoorn met olie uit de tent en zalfde Salomo. Toen bliezen zij de trompet, en al het volk zei, "Leve koning Salomo!" ⁴⁰ En al het volk ging achter hem aan, en het volk speelde fluiten en verheugde zich met grote vreugde, zodat de aarde beefde van hun geluid.

⁴¹ Nu hoorden Adonia en alle gasten die bij hem waren het toen zij klaar waren met feesten. Toen Joab het geluid van de trompet hoorde, zei hij, "Waarom is de stad in zo'n beroering?" ⁴² Terwijl hij nog sprak, kwam Jonathan, de zoon van Abjathar, de priester, aan. En Adonia zei, "Kom binnen, want u bent een waardig man en brengt zeker goed nieuws." ⁴³ Maar Jonathan antwoordde Adonia en zei, "Nee! Onze heer koning David heeft Salomo tot koning gemaakt. ⁴⁴ En de koning heeft met hem gezonden Zadok, de priester, Nathan, de profeet, Benaja, de zoon van Jojada, de Krethi en de Plethi, en zij hebben hem laten rijden op de muilezel van de koning. ⁴⁵ En Zadok, de priester, en Nathan, de profeet, hebben hem tot koning gezalfd in Gihon, en zij zijn daarvandaan opgekomen in vreugde, zodat de stad in beroering is. Dit is het geluid dat u hebt gehoord. ⁴⁶ Bovendien zit Salomo nu op de troon van het koninkrijk. ⁴⁷ Daarnaast kwamen de dienaren van de koning om onze heer koning David te zegenen,

zeggende, 'Moge uw God de naam van Salomo meer geëerd maken dan de uwe, en zijn troon groter dan de uwe.' En de koning boog zich op het bed. ⁴⁸ De koning zei ook, "Gezegend zij de Heer, de God van Israël, die iemand heeft gegeven om op mijn troon te zitten deze dag terwijl mijn ogen het zien."

⁴⁹ Toen waren alle gasten van Adonia doodsbang, en zij stonden op en gingen ieder zijn eigen weg. ⁵⁰ En Adonia vreesde Salomo, en hij stond op en ging en greep de horens van het altaar vast. ⁵¹ Toen werd aan Salomo gerapporteerd, zeggende, "Zie, Adonia is bang voor koning Salomo; want zie, hij heeft de horens van het altaar vastgegrepen, zeggende, 'Laat koning Salomo mij vandaag zweren dat hij zijn dienaar niet met het zwaard zal doden.'" ⁵² En Salomo zei, "Als hij een waardig man is, zal geen haar van hem op de grond vallen; maar als er slechtheid in hem wordt gevonden, zal hij sterven." ⁵³ Dus zond koning Salomo, en zij brachten hem van het altaar naar beneden. En hij kwam en boog voor koning Salomo, en Salomo zei tegen hem, "Ga naar uw huis."

2 Toen de tijd van Davids overlijden naderde, gaf hij instructies aan zijn zoon Salomo, zeggende, ² "Ik ga de weg van heel de aarde. Wees daarom sterk en bewijs dat je een man bent. ³ Houd de opdracht van de Heer, uw God, om in Zijn wegen te wandelen, Zijn verordeningen, Zijn geboden, Zijn oordelen en Zijn getuigenissen te bewaren, zoals het is geschreven in de Wet van Mozes, zodat je voorspoedig zult zijn in alles wat je doet en overal waar je gaat, ⁴ zodat de Heer Zijn woord kan vervullen dat Hij over mij heeft gesproken, zeggende, 'Als uw zonen zorgvuldig hun weg bewandelen, om voor Mij te wandelen in waarheid met heel hun hart en ziel, zal er geen man ontbreken om op de troon van Israël te zitten.'

⁵ Bovendien weet je ook wat Joab, de zoon van Zeruja, mij heeft aangedaan, wat hij heeft gedaan aan de twee bevelhebbers van de legers van Israël, aan Abner, de zoon van Ner, en aan Amasa, de zoon van Jether, die hij heeft gedood. En hij vergoot het bloed van oorlog in vredestijd, en hij deed het bloed van oorlog aan zijn gordel die om zijn middel was en aan zijn sandalen die aan zijn voeten waren. ⁶ Handel daarom naar uw wijsheid, en laat zijn grijze haar niet in vrede naar het graf gaan. ⁷ Maar toon vriendelijkheid aan de zonen van Barzillai, de

1 Koningen

Gileadiet, en laat hen behoren tot degenen die aan uw tafel eten, want zij kwamen naar mij toen ik vluchtte voor Absalom, uw broer. ⁸ En zie, u hebt bij u Simeï, de zoon van Gera, een Benjaminiet uit Bahurim, die mij met een zware vloek vervloekte op de dag dat ik naar Mahanaïm ging. Maar toen hij naar beneden kwam om mij bij de Jordaan te ontmoeten, zwoer ik hem bij de Heer, zeggende, 'Ik zal u niet met het zwaard ter dood brengen.' ⁹ Maar nu, beschouw hem niet als onschuldig, want u bent een wijs man en zult weten wat u met hem moet doen; en u zult zijn grijze haar met bloed naar het graf brengen."

¹⁰ Zo stierf David en werd bij zijn voorouders te ruste gelegd, en werd begraven in de Stad van David. ¹¹ David regeerde veertig jaar over Israël. Hij regeerde zeven jaar in Hebron en drieëndertig jaar in Jeruzalem. ¹² Salomo besteeg toen de troon van zijn vader David, en zijn koninkrijk was stevig gevestigd.

¹³ Nu kwam Adonia, de zoon van Haggith, naar Bathseba, de moeder van Salomo, en zij zei, "Komt u in vrede?" En hij zei, "In vrede." ¹⁴ Toen zei hij, "Ik heb iets tegen u te zeggen." Dus zei zij, "Spreek." ¹⁵ En hij zei, "U weet dat het koninkrijk van mij was, en dat heel Israël verwachtte dat ik zou regeren. Echter, het koninkrijk is omgekeerd en is van mijn broer geworden, want het was van de Heer. ¹⁶ Nu vraag ik één verzoek van u; weiger het mij niet." En zij zei tegen hem, "Spreek." ¹⁷ Toen zei hij, "Alstublieft, spreek tot koning Salomo—hij zal u niet weigeren—dat hij mij Abisag, de Sunammitische, tot vrouw geeft." ¹⁸ Dus zei Bathseba, "Zeer goed; ik zal voor u tot de koning spreken."

¹⁹ Dus ging Bathseba naar koning Salomo om met hem te spreken voor Adonia. En de koning stond op om haar te ontmoeten en boog voor haar, en ging zitten op zijn troon en liet een troon plaatsen voor de moeder van de koning, en zij zat aan zijn rechterhand. ²⁰ Toen zei zij, "Ik heb een klein verzoek van u; weiger het mij niet." En de koning zei tegen haar, "Vraag, mijn moeder, want ik zal u niet weigeren." ²¹ Dus zei zij, "Sta toe dat Abisag, de Sunammitische, aan Adonia, uw broer, als vrouw wordt gegeven." ²² Koning Salomo antwoordde en zei tegen zijn moeder, "Waarom vraagt u Abisag, de Sunammitische, voor Adonia? Vraag voor hem ook het koninkrijk—omdat hij mijn oudere broer is—zelfs voor hem, voor Abjathar de priester, en voor Joab, de

zoon van Zeruja!" ²³ Toen zwoer koning Salomo bij de Heer, zeggende, "Moge God mij straffen, hoe zwaar ook, als Adonia dit woord niet tegen zijn eigen leven heeft gesproken. ²⁴ Nu dan, zo zeker als de Heer leeft, die mij heeft gevestigd en mij op de troon van mijn vader David heeft gezet, en die mij een huis heeft gemaakt zoals Hij beloofd heeft— Adonia zal vandaag zeker ter dood gebracht worden." ²⁵ Dus stuurde koning Salomo Benaiah, de zoon van Jojada, die hem neersloeg, en hij stierf.

²⁶ Toen zei de koning tegen Abjathar de priester, "Ga naar Anathoth, naar uw eigen velden, want u verdient te sterven; maar ik zal u op dit moment niet ter dood brengen, omdat u de ark van de Heer God voor mijn vader David hebt gedragen, en omdat u in alles waarin mijn vader werd getroffen, werd getroffen." ²⁷ Dus verwijderde Salomo Abjathar van het priester-zijn voor de Heer, om het woord van de Heer te vervullen dat Hij had gesproken betreffende het huis van Eli in Silo.

²⁸ Nu kwam het nieuws tot Joab, want Joab had Adonia gevolgd, hoewel hij Absalom niet had gevolgd. Dus vluchtte Joab naar de tent van de Heer en greep de horens van het altaar vast. ²⁹ En het werd koning Salomo verteld dat Joab naar de tent van de Heer was gevluht, en zie, hij was bij het altaar. Toen stuurde Salomo Benaiah, de zoon van Jojada, zeggende, "Ga, sla hem neer." ³⁰ Dus kwam Benaiah naar de tent van de Heer en zei tegen hem, "Zo zegt de koning, 'Kom naar buiten!'" Maar hij zei, "Nee, want ik zal hier sterven." Dus bracht Benaiah het woord weer naar de koning, zeggende, "Dit is wat Joab zei, en zo antwoordde hij mij." ³¹ Toen zei de koning tegen hem, "Doe zoals hij heeft gezegd, en sla hem neer en begraaft hem, zodat u van mij en van het huis van mijn vader de schuld van het bloed dat Joab zonder reden heeft vergoten, kunt verwijderen.

³² En de Heer zal zijn bloed op zijn eigen hoofd terugbrengen, omdat hij twee mannen heeft neergeslagen die rechtvaardiger en beter waren dan hij, en hen met het zwaard heeft gedood: Abner, de zoon van Ner, bevelhebber van het leger van Israël, en Amasa, de zoon van Jether, bevelhebber van het leger van Juda, hoewel mijn vader David het niet wist. ³³ Dus hun bloed zal op het hoofd van Joab en op het hoofd van zijn nakomelingen voor altijd terugkeren. Maar voor David en zijn nakomelingen en zijn huis en zijn troon zal er vrede van de Heer

1 Koningen

zijn voor altijd.” ³⁴ Toen ging Benaiah, de zoon van Jojada, naar boven en sloeg Joab neer en doodde hem, en hij werd begraven in zijn eigen huis in de wildernis.

³⁵ De koning stelde Benaiah, de zoon van Jojada, over het leger in zijn plaats, en de koning benoemde Zadok de priester in de plaats van Abjathar.

³⁶ Toen stuurde de koning en liet Simeï roepen, en zei tegen hem, “Bouw uzelf een huis in Jeruzalem en woon daar, en ga daar niet vandaan naar een andere plaats.” ³⁷ Want op de dag dat u uitgaat en de beek Kidron oversteekt, zult u zeker weten dat u zeker zult sterven; uw bloed zal op uw eigen hoofd zijn.” ³⁸ Simeï zei tegen de koning, “Het woord is goed. Zoals mijn heer de koning heeft gezegd, zo zal uw dienaar doen.” Dus woonde Simeï vele dagen in Jeruzalem. ³⁹ Maar na drie jaar, vluchtten twee van Simeï's dienaren naar Achis, de zoon van Maächa, koning van Gath. En zij vertelden Simeï, zeggende, “Zie, uw dienaren zijn in Gath.” ⁴⁰ Dus stond Simeï op en zadelde zijn ezel, en ging naar Gath naar Achis om zijn dienaren te zoeken, en Simeï ging en bracht zijn dienaren uit Gath. ⁴¹ En Salomo werd verteld dat Simeï van Jeruzalem naar Gath was gegaan en was teruggekeerd. ⁴² Dus stuurde de koning en liet Simeï roepen en zei tegen hem, “Heb ik u niet laten zweren bij de Heer en u plechtig gewaarschuwd, zeggende, ‘Weet zeker dat op de dag dat u vertrekt en ergens heen gaat, u zeker zult sterven?’ En u zei tegen mij, ‘Het woord dat ik heb gehoord is goed.’” ⁴³ Waarom hebt u de eed van de Heer niet gehouden en het bevel dat ik u gaf?” ⁴⁴ De koning zei ook tegen Simeï, “U weet in uw hart al het kwaad dat u mijn vader David hebt aangedaan; daarom zal de Heer uw kwaad op uw eigen hoofd terugbrengen.” ⁴⁵ Maar koning Salomo zal gezegend zijn, en de troon van David zal voor altijd voor de Heer gevestigd blijven.” ⁴⁶ Dus gaf de koning bevel aan Benaiah, de zoon van Jojada, en hij ging naar buiten en sloeg hem neer, en hij stierf. Zo werd het koninkrijk gevestigd in de hand van Salomo.

3 Salomo ging een huwelijksalliantie aan met de farao, de koning van Egypte, en bracht de dochter van de farao naar de stad van David. Dit was totdat hij de bouw van zijn eigen huis, het huis van de Heer, en de muur rondom Jeruzalem had voltooid. ² Het volk offerde nog steeds op de hoogten, omdat er nog geen huis was gebouwd voor

de naam van de Heer. ³ Nu hield Salomo van de Heer, wandelend in de verordeningen van zijn vader David, behalve dat hij offerde en wierook brandde op de hoogten.

⁴ En de koning ging naar Gibeon om daar te offeren, want dat was de grote hoogte; Salomo bracht duizend brandoffers op dat altaar. ⁵ Terwijl hij in Gibeon was, verscheen de Heer aan Salomo in een droom 's nachts; en God zei, “Vraag wat je wenst dat Ik je geef.” ⁶ Toen zei Salomo, “U hebt grote goedertierenheid getoond aan Uw dienaar David, mijn vader, zoals hij voor U wandelde in waarheid, in gerechtigheid en oprechtheid van hart jegens U; en U hebt deze grote goedertierenheid voor hem bewaard, dat U hem een zoon hebt gegeven om op zijn troon te zitten, zoals het vandaag is.” ⁷ Nu, Heer mijn God, U hebt Uw dienaar koning gemaakt in plaats van mijn vader David, maar ik ben slechts een klein kind; ik weet niet hoe ik moet uitgaan of binnengaan. ⁸ En hier is Uw dienaar te midden van Uw uitverkoren volk, een grote menigte die niet geteld of gerekend kan worden. ⁹ Geef daarom Uw dienaar een begrijpend hart om Uw volk te besturen, om onderscheid te maken tussen goed en kwaad. Want wie is in staat om dit grote volk van U te besturen?”

¹⁰ Het was aangenaam voor de Heer dat Salomo dit verzoek had gedaan. ¹¹ God zei tegen hem, “Omdat je hierom hebt gevraagd, en niet om een lang leven voor jezelf hebt gevraagd, noch om rijkdom voor jezelf, noch om het leven van je vijanden, maar om inzicht hebt gevraagd om recht te begrijpen, ¹² Zie, Ik heb gehandeld naar jouw woorden. Ik heb je een wijs en verstandig hart gegeven, zodat er niemand als jij voor je is geweest, noch zal er iemand als jij na je zijn. ¹³ Ik heb je ook gegeven wat je niet hebt gevraagd, zowel rijkdom als eer, zodat er niemand onder de koningen als jij zal zijn al je dagen. ¹⁴ En als je in Mijn wegen wandelt, Mijn verordeningen en geboden in acht neemt, zoals je vader David wandelde, dan zal Ik je dagen verlengen.” ¹⁵ Toen ontwaakte Salomo, en zie, het was een droom. En hij kwam naar Jeruzalem en stond voor de ark van het verbond van de Heer, en bracht brandoffers en vredeoffers, en hield een feest voor al zijn dienaren.

¹⁶ Daarna kwamen twee vrouwen die bekend stonden om hun beroep naar de koning en stonden voor hem. ¹⁷ Een vrouw zei, “Alstublieft, mijn heer:

1 Koningen

deze vrouw en ik wonen in hetzelfde huis; en ik heb een kind gebaard terwijl zij in het huis was. ¹⁸ Op de derde dag nadat ik bevallen was, baarde deze vrouw ook een kind. We waren samen; er was geen vreemdeling bij ons in het huis, alleen wij tweeën. ¹⁹ En de zoon van deze vrouw stierf 's nachts, omdat zij per ongeluk op hem lag. ²⁰ Dus stond zij op midden in de nacht en nam mijn zoon van naast mij terwijl uw dienaar sliep, en legde hem in haar armen, en plaatste haar dode zoon in mijn armen. ²¹ Toen ik 's morgens opstond om mijn zoon te voeden, zie, hij was dood; maar toen ik hem 's morgens nauwkeurig bekeek, zie, hij was niet mijn zoon, degene die ik had gebaard." ²² Toen zei de andere vrouw, "Nee! De levende is mijn zoon, en de dode is jouw zoon." Maar de eerste vrouw zei, "Nee! De dode is jouw zoon, en de levende is mijn zoon." Zo spraken zij voor de koning.

²³ Toen zei de koning, "Deze zegt, 'Dit is mijn zoon, de levende, en jouw zoon is de dode'; en de andere zegt, 'Nee! Jouw zoon is de dode, en mijn zoon is de levende.'" ²⁴ Toen beval de koning, "Breng me een zwaard." Dus brachten ze een zwaard naar de koning. ²⁵ En de koning gaf de instructie, "Snijd het levende kind in tweeën, en geef de helft aan de een en de helft aan de ander." ²⁶ Toen sprak de vrouw wiens kind het levende was tot de koning, want zij was diep bewogen over haar zoon, en zei, "Alstublieft, mijn heer, geef haar het levende kind, en dood hem niet!" Maar de andere zei, "Hij zal noch van mij noch van jou zijn; verdeel hem!" ²⁷ Toen reageerde de koning, "Geef het levende kind aan de eerste vrouw, en dood hem niet. Zij is zijn moeder."

²⁸ Toen heel Israël hoorde van het oordeel dat de koning had uitgesproken, hielden zij de koning in ontzag, want zij zagen dat de wijsheid van God in hem was om recht te spreken.

4 Koning Salomo regeerde over heel Israël. ² Dit waren zijn ambtenaren: Azarja, de zoon van Zadok, diende als priester; ³ Elihoref en Ahia, de zonen van Sisa, waren schrijvers; Josafat, de zoon van Ahilud, fungeerde als kroniekschrijver; ⁴ Benaja, de zoon van Jojada, voerde het leger aan; Zadok en Abjathar waren priesters; ⁵ Azarja, de zoon van Nathan, was over de stadhouders; Zabud, de zoon van Nathan, een priester, was de vriend van de koning; ⁶ Ahisar beheerde het huishouden; en

Adoniram, de zoon van Abda, was over de dwangarbeid.

⁷ Salomo had twaalf stadhouders over heel Israël, die voedsel leverden voor de koning en zijn huishouden; elke man moest voor een maand in het jaar zorgen. ⁸ Hun namen waren onder andere: Ben-Hur, in het bergland van Efraïm; ⁹ Ben-Deker, die gouverneur was over Makas, Saälbim, Beth-Semes en Elon-Beth-Hanan; ¹⁰ Ben-Hesed, in Arubboth (Socho hoorde bij hem, evenals het hele land Hefer); ¹¹ Ben-Abinadab, in de gehele regio van Dor (Tafath, de dochter van Salomo, was zijn vrouw); ¹² Baäna, de zoon van Ahilud, in Taänach en Megiddo, en heel Beth-Sean, dat naast Zarethan ligt onder Jizreël, van Beth-Sean tot Abel-Mehola, uitstrekkend tot de andere kant van Jokmeam; ¹³ Ben-Geber, in Ramoth-Gilead (de steden van Jaïr, de zoon van Manasse, die in Gilead zijn, waren van hem; ook de regio van Argob, die in Basan is—zestig grote steden met muren en bronzen grendels); ¹⁴ Ahinadab, was de zoon van Iddo, in Mahanaïm; ¹⁵ Ahimaaz, in Naftali (hij nam ook Basemath, de dochter van Salomo, als vrouw); ¹⁶ Baäna, de zoon van Husai - verantwoordelijk voor Aser en Bealoth; ¹⁷ Josafat, was de zoon van Paruah, in Issaschar; ¹⁸ Simi, was de zoon van Ela, in Benjamin; ¹⁹ Geber, de zoon van Uri, in het land van Gilead, het land van Sihon koning van de Amorieten en van Og koning van Basan; en er was één stadhouder die over het land was.

²⁰ Juda en Israël waren zo talrijk als het zand aan de zeekust in overvloed; zij aten, dronken en verheugden zich. ²¹ Salomo regeerde over alle koninkrijken van de Rivier tot het land van de Filistijnen en tot de grens van Egypte; zij brachten schatting en dienden Salomo al de dagen van zijn leven.

²² Salomo's dagelijkse voorziening omvatte dertig kor meelbloem, en zestig kor meel, ²³ tien vetgemeste runderen, twintig weiderunderen, honderd schapen, samen met herten, gazellen, reeën en vetgemeste vogels. ²⁴ Want hij had heerschappij over alles ten westen van de Rivier, van Tifsah tot Gaza, over alle koningen ten westen van de Rivier; en hij had vrede aan alle zijden rondom hem. ²⁵ Zo leefden Juda en Israël in veiligheid, elke man onder zijn wijnstok en vijgenboom, van Dan tot Berseba, gedurende de dagen van Salomo.

1 Koningen

²⁶ Salomo bezat veertigduizend stallen voor paarden voor zijn wagens, en twaalfduizend ruiters. ²⁷ Die stadhouders zorgden voor voedsel voor koning Salomo en allen die aan de tafel van koning Salomo kwamen, ieder in zijn maand; zij lieten niets ontbreken. ²⁸ Zij brachten ook gerst en stro voor de paarden en snelle rossen naar de plaats waar het nodig was, ieder volgens zijn opdracht.

²⁹ God schonk Salomo wijsheid en zeer grote scherpzinnigheid en een breed begrip, als het zand dat aan de zeekust is. ³⁰ Salomo's wijsheid overtrof de wijsheid van alle mensen van het oosten, en alle wijsheid van Egypte. ³¹ Want hij was wijzer dan alle andere mensen, dan Ethan de Ezrahiet, Heman, Kalkol en Darda, de zonen van Mahol; en zijn faam was bekend in alle omliggende naties. ³² Hij sprak ook drieduizend spreuken, en zijn liederen waren duizend en vijf in aantal. ³³ Hij sprak over bomen, van de ceder die in Libanon is tot de hysop die op de muur groeit; hij sprak ook over dieren, vogels, reptielen en vissen. ³⁴ Mensen kwamen uit alle naties om de wijsheid van Salomo te horen, van alle koningen van de aarde die van zijn wijsheid hadden gehoord.

5 Nu stuurde Hiram, de koning van Tyrus, zijn dienaren naar Salomo, toen hij hoorde dat zij hem tot koning gezalfd hadden in de plaats van zijn vader, want Hiram was altijd een vriend van David geweest. ² Salomo stuurde toen een bericht naar Hiram, zeggende, ³ "U weet dat mijn vader David niet in staat was een huis te bouwen voor de naam van de Heer, zijn God, vanwege de oorlogen die hem omringden, totdat de Heer hen onder de zolen van zijn voeten legde. ⁴ Maar nu heeft de Heer, mijn God, mij rust gegeven aan alle kanten; er is noch tegenstander noch probleem. ⁵ Zie, ik ben van plan een huis te bouwen voor de naam van de Heer, mijn God, zoals de Heer tot mijn vader David sprak, zeggende, "Uw zoon, die ik op uw troon in uw plaats zal zetten, hij zal het huis bouwen voor Mijn naam." ⁶ Geef dan nu bevel dat zij ceders voor mij uit Libanon kappen, en mijn dienaren zullen met uw dienaren zijn; en ik zal u loon geven voor uw dienaren volgens wat u zegt. Want u weet dat er niemand onder ons is die hout kan kappen zoals de Sidoniërs."

⁷ Toen Hiram Salomo's boodschap hoorde, was hij buitengewoon blij en zei, "Gezegend zij de Heer op deze dag, die David een wijze zoon heeft gegeven

om over dit grote volk te regeren." ⁸ Dus stuurde Hiram een bericht naar Salomo, zeggende, "Ik heb uw boodschap gehoord die u mij hebt gestuurd; ik zal doen wat u verlangt met betrekking tot het cederhout en het cipressenhout. ⁹ Mijn dienaren zullen ze van Libanon naar de zee brengen; en ik zal ze tot vlotten maken om over zee te gaan naar de plaats die u aanwijst, en ik zal ze daar laten demonteren, en u zult ze meenemen. Dan zult u mijn verzoek vervullen door voedsel voor mijn huishouden te leveren."

¹⁰ Dus gaf Hiram Salomo al het ceder- en cipressenhout dat hij verlangde. ¹¹ Salomo gaf toen Hiram twintigduizend kor tarwe als voedsel voor zijn huishouden, en twintig kor geperste olie. Salomo gaf dit aan Hiram jaar na jaar. ¹² En de Heer schonk Salomo wijsheid, zoals Hij hem beloofd had; en er was harmonie tussen Hiram en Salomo, en zij sloten een verbond.

¹³ Nu riep koning Salomo dwangarbeiders op uit heel Israël, en de dwangarbeiders telden dertigduizend mannen. ¹⁴ Hij stuurde hen naar Libanon, tienduizend per maand in ploegen; zij waren een maand in Libanon en twee maanden thuis. En Adoniram was over de dwangarbeid. ¹⁵ Nu had Salomo zeventigduizend mannen die lasten droegen, en tachtigduizend die steen uit de bergen hakten, ¹⁶ naast Salomo's hoofdocfficiëren die over het werk waren, drie duizend driehonderd die over het volk regeerden dat het werk deed. ¹⁷ Toen gaf de koning bevel, en zij hakten grote stenen, kostbare stenen, om de fundering van het huis te leggen met gehouwen stenen. ¹⁸ Dus hakten de bouwers van Salomo en de bouwers van Hiram en de mannen van Gebal de stenen, en zij bereidden het hout en de stenen voor om het huis te bouwen.

6 In het vierhonderdachtigste jaar na het vertrek van de zonen van Israël uit het land Egypte, in het vierde jaar van Salomo's regering over Israël, in de maand Ziv (dat is de tweede maand), begon hij met de bouw van het huis van de Heer. ² Het huis dat koning Salomo voor de Heer bouwde was zestig el lang, twintig el breed, en dertig el hoog. ³ De voorhal voor de grote zaal van het huis was twintig el lang, even breed als het huis, en tien el diep voor het huis. ⁴ En hij maakte vensters voor het huis met kunstige kozijnen. ⁵ Hij bouwde ook tegen de muur van het huis een bijgebouw rondom

1 Koningen

de muren van het huis, zowel van de grote zaal als het binnenste heiligdom; en hij maakte zijvertrekken rondom. ⁶ De onderste verdieping was vijf el breed, de middelste was zes el breed, en de derde was zeven el breed; want hij maakte inspringingen in de muur van het huis rondom, zodat de balken niet in de muren van het huis werden gestoken. ⁷ Het huis werd gebouwd van steen die in de steengroeve was bewerkt, en er werd geen hamer of bijl of enig ijzeren gereedschap gehoord in het huis terwijl het werd gebouwd. ⁸ De deuropening voor het laagste zijvertrek was aan de rechterkant van het huis; en men ging via een wenteltrap naar de middelste verdieping, en van de middelste naar de derde. ⁹ Zo bouwde hij het huis en voltooidde het; en hij bedekte het huis met balken en planken van ceder. ¹⁰ Hij bouwde ook de zijvertrekken tegen het hele huis, elk vijf el hoog; en ze waren aan het huis bevestigd met balken van ceder.

¹¹ Toen kwam de Heer tot Salomo en zei, ¹² "Wat betreft dit huis dat je aan het bouwen bent, als je in Mijn verordeningen wandelt, Mijn bepalingen uitvoert, en al Mijn geboden in acht neemt door erin te wandelen, dan zal Ik Mijn woord met jou vervullen, dat Ik tot je vader David heb gesproken. ¹³ En Ik zal onder de zonen van Israël wonen, en Mijn volk Israël niet verlaten."

¹⁴ Zo bouwde Salomo het huis en voltooidde het. ¹⁵ Hij bouwde de muren van het huis aan de binnenkant met cederhout; van de vloer van het huis tot aan het plafond bekleedde hij het van binnen met hout, en hij bekleedde de vloer van het huis met planken van jeneverbes. ¹⁶ Hij bouwde ook een gedeelte van twintig el aan de achterkant van het huis met planken van ceder van de vloer tot aan het plafond; hij bouwde ze aan de binnenkant als een binnenste heiligdom, bekend als het Allerheiligste. ¹⁷ De grote zaal, die het gebied voor het binnenste heiligdom is, was veertig el lang. ¹⁸ Het interieur van het huis was versierd met cederhout, gesneden in de vorm van kalebassen en open bloemen; alles was van cederhout, en er was geen steen zichtbaar. ¹⁹ Toen bereidde hij een binnenste heiligdom binnen het huis om de ark van het verbond van de Heer te plaatsen. ²⁰ Het binnenste heiligdom was twintig el lang, twintig el breed, en twintig el hoog, en hij bedekte het met zuiver goud. Hij bedekte ook het altaar met cederhout. ²¹ Zo bedekte Salomo de

binnenkant van het huis met zuiver goud. Hij trok gouden kettingen over de voorkant van het binnenste heiligdom, en hij bedekte het met goud. ²² Hij bedekte het hele huis met goud, totdat het hele huis klaar was. Hij bedekte ook het hele altaar dat bij het binnenste heiligdom was met goud.

²³ In het binnenste heiligdom maakte hij twee cherubs van olijfhout, elk tien el hoog. ²⁴ Vijf el was de lengte van één vleugel van de cherub, en vijf el de lengte van de andere vleugel van de cherub; van de punt van de ene vleugel tot de punt van de andere was tien el. ²⁵ De andere cherub was tien el; beide cherubs waren van dezelfde grootte en vorm. ²⁶ De hoogte van één cherub was tien el, en de andere cherub was even hoog. ²⁷ Hij plaatste de cherubs in het binnenste huis, en de vleugels van de cherubs waren uitgespreid, zodat de vleugel van de ene de ene muur raakte, en de vleugel van de andere cherub de andere muur raakte, en hun vleugels raakten elkaar in het midden van het huis. ²⁸ Hij bedekte ook de cherubs met goud.

²⁹ Toen sneed hij alle muren van het huis rondom met gesneden gravures van cherubs, palmbomen en open bloemen, van de binnenkamer tot de buitenkamer. ³⁰ Hij bedekte ook de vloer van het huis met goud, van de binnenkamer tot de buitenkamer.

³¹ Voor de ingang van het binnenste heiligdom maakte hij deuren van olijfhout, met de latei en vijfzijdige deurposten. ³² Zo maakte hij twee deuren van olijfhout, en hij sneed daarop cherubs, palmbomen en open bloemen, en bedekte ze met goud; en hij hamerde goud op de cherubs en op de palmbomen. ³³ Evenzo maakte hij vierzijdige deurposten van olijfhout voor de ingang van de grote zaal, ³⁴ en maakte twee deuren van cipressenhout; de twee vleugels van één deur draaiden op scharnieren, en de twee vleugels van de andere deur draaiden op scharnieren. ³⁵ Hij sneed cherubs, palmbomen en open bloemen daarop, en bedekte ze met goud gelijkmatig aangebracht op het gesneden werk.

³⁶ En hij bouwde de binnenste binnenplaats met drie rijen gehouwen steen en een rij cederbalken.

³⁷ In het vierde jaar, in de maand Ziv, werd de fundering van het huis van de Heer gelegd. ³⁸ In het elfde jaar, in de maand Bul (dat is de achtste maand), werd het huis voltooid in al zijn delen en

1 Koningen

volgens al zijn plannen. Zo bouwde hij het in zeven jaar.

7 Nu bouwde Salomo zijn eigen huis gedurende dertien jaar, en hij voltooide heel zijn huis. ² Hij bouwde het Huis van het Woud van de Libanon; de lengte was honderd el, de breedte vijftig el, en de hoogte dertig el, op vier rijen cederpilaren met cederbalken op de pilaren. ³ Het was bedekt met ceder boven de kamers die op de vijfenveertig pilaren waren, vijftien in elke rij. ⁴ Er waren decoratieve raamkozijnen in drie rijen, en elk raam keek uit op een ander raam in drie lagen. ⁵ Alle deuropeningen en deurposten hadden vierkante artistieke kozijnen, en elk raam keek uit op een ander raam in drie lagen. ⁶ Toen maakte hij de Zaal van de Pilaren; de lengte was vijftig el en de breedte dertig el, en een portiek was ervoor met pilaren en een overkapping ervoor. ⁷ Hij maakte de Zaal van de Troon waar hij zou oordelen, de Zaal van het Oordeel, en deze was bekleed met ceder van vloer tot plafond. ⁸ Zijn huis waar hij zou wonen, in de andere binnenplaats binnen de zaal, was van hetzelfde vakmanschap. Hij maakte ook een huis zoals deze zaal voor de dochter van de farao, die Salomo als vrouw had genomen.

⁹ Al deze waren gemaakt van kostbare stenen, op maat gehouwen, gezaagd met zagen van binnen en van buiten, van de fundering tot de dakrand, en van buiten tot de grote binnenplaats. ¹⁰ De fundering was van kostbare stenen, grote stenen, stenen van tien en acht el. ¹¹ En daarboven waren kostbare stenen, steen op maat gehouwen, en ceder. ¹² Zo had de grote binnenplaats rondom drie rijen gehouwen steen en een rij cederbalken, vergelijkbaar met de binnenste binnenplaats van het huis van de Heer, en de portiek van het huis.

¹³ In die tijd stuurde koning Salomo om Hiram te laten komen uit Tyrus. ¹⁴ Hij was de zoon van een weduwe uit de stam van Naftali, en zijn vader was een man uit Tyrus, een bronsbewerker; en hij was vervuld met wijsheid en inzicht en vaardigheid voor het doen van elk werk in brons. Dus kwam hij naar koning Salomo en voerde al zijn werk uit. ¹⁵ Hij goot twee pilaren van brons; achttien el was de hoogte van één pilaar, en een lijn van twaalf el mat de omtrek van beide. ¹⁶ Hij maakte twee kapitelen van gegoten brons om op de toppen van de pilaren te plaatsen; de hoogte van één kapiteel was vijf el, en

de hoogte van het andere kapiteel was vijf el. ¹⁷ Er waren traliwerk van tralie- en gedraaide kettingwerkdraden voor de kapitelen die op de toppen van de pilaren waren, zeven voor elk kapiteel. ¹⁸ Dus maakte hij de pilaren, en twee rijen granaatappels rondom op het ene traliwerk om de kapitelen te bedekken die op de top van de pilaren waren; en hij deed hetzelfde voor het andere kapiteel. ¹⁹ Nu waren de kapitelen die op de toppen van de pilaren in de portiek waren van lelieontwerp, vier el. ²⁰ En er waren kapitelen op de twee pilaren zelfs boven het afgeronde deel dat naast het traliwerk was, en de granaatappels telden tweehonderd in rijen rondom op elk kapiteel. ²¹ En hij zette de pilaren op bij de portiek van de grote zaal; hij zette de rechter pilaar op en noemde deze Jachin, en hij zette de linker pilaar op en noemde deze Boaz. ²² Op de toppen van de pilaren was lelieontwerp. Zo was het werk van de pilaren voltooid.

²³ Hij maakte ook de Zee van gegoten metaal, tien el van rand tot rand, cirkelvormig van vorm, en vijf el hoog, en een lijn van dertig el mat de omtrek. ²⁴ En onder de rand gingen kalebassen eromheen, tien per el, de Zee rondom omcirkelend; de kalebassen waren gegoten in twee rijen toen het gegoten werd. ²⁵ Het stond op twaalf runderen, drie naar het noorden, drie naar het westen, drie naar het zuiden, en drie naar het oosten gericht; en de Zee was boven op hen geplaatst, en al hun achterdelen waren naar binnen gekeerd. ²⁶ Het was een handbreed dik, en de rand was gemaakt als de rand van een beker, als een leliebloem; het kon tweeduizend baden bevatten.

²⁷ Toen maakte hij de tien standaarden van brons; de lengte van elke standaard was vier el, de breedte vier el, en de hoogte drie el. ²⁸ En dit was het ontwerp van de standaarden: ze hadden panelen, zelfs panelen tussen de lijsten; ²⁹ en op de panelen die tussen de lijsten waren, waren leeuwen, runderen en cherubijnen. En op de lijsten was er een voetstuk boven, en onder de leeuwen en runderen waren kransen van decoratief werk. ³⁰ Nu had elke standaard vier bronzen wielen met bronzen assen, en zijn vier voeten hadden steunen; onder het bekken waren gegoten steunen, aan de zijkant van elk, kransen. ³¹ De opening binnen de kroon aan de bovenkant was een el, en de opening was rond, als

1 Koningen

een voetstuk, een el en een halve in diameter; en ook op de opening waren er gravures. En hun panelen waren vierkant, niet rond.³² En de vier wielen waren onder de panelen, en de assen van de wielen waren op de standaard zelf; de hoogte van een wiel was een el en een halve.³³ Het vakmanschap van de wielen was als dat van een wagenwiel. Hun assen, hun velgen, hun spaken en hun naven waren allemaal gegoten.³⁴ Nu waren er vier steunen aan de vier hoeken van elke standaard; deze steunen waren geïntegreerd in de standaard zelf.³⁵ Op de bovenkant van de standaard was er een cirkelvormige vorm van een halve el hoog, en op de bovenkant van de standaard waren zijn steunen en zijn panelen geïntegreerd.³⁶ En hij graveerde op de platen van zijn steunen en op zijn panelen, cherubijnen, leeuwen en palmbomen, volgens de beschikbare ruimte op elk, met kransen rondom.³⁷ Hij maakte de tien standaarden op deze manier: ze hadden allemaal een uniforme gieting, maat en vorm.

³⁸ En hij maakte tien bekkens van brons, één bekken voor elk van de tien standaarden; elk bekken bevatte veertig baden en was vier el; en op elk van de tien standaarden was één bekken.³⁹ Toen zette hij de standaarden, vijf aan de rechterkant van het huis en vijf aan de linkerkant van het huis; en hij zette de Zee aan de rechterkant van het huis oostwaarts naar het zuiden.

⁴⁰ Nu maakte Hiram de bekkens, en de schoppen, en de schalen. Dus voltooide Hiram al het werk dat hij voor koning Salomo in het huis van de Heer uitvoerde:⁴¹ de twee pilaren en de twee schalen van de kapitelen die op de top van de twee pilaren waren, en de twee traliewerken om de twee schalen van de kapitelen te bedekken die op de top van de pilaren waren;⁴² en de vierhonderd granaatappels voor de twee traliewerken, twee rijen granaatappels voor elk traliewerk om de twee schalen van de kapitelen te bedekken die op de pilaren waren;⁴³ evenals de tien standaarden met hun tien bekkens;⁴⁴ en het grote bekken, bekend als de Zee, en de twaalf runderen eronder;⁴⁵ en de potten, de schoppen en de schalen. Al deze gebruiksvoorwerpen die Hiram maakte voor koning Salomo in het huis van de Heer waren van gepolijst brons.⁴⁶ In de vlakte van de Jordaan goot de koning ze, in de kleigrond tussen Sukkot en Zarethan.⁴⁷

Salomo liet al de gebruiksvoorwerpen ongewogen, omdat ze te talrijk waren; het gewicht van het brons kon niet worden bepaald.

⁴⁸ Salomo maakte ook al het meubilair dat in het huis van de Heer was: het gouden altaar en de gouden tafel waarop het toonbrood was;⁴⁹ en de lampenstandaards, vijf aan de rechterkant en vijf aan de linkerkant, voor het binnenste heiligdom, van puur goud, met de bloemen, de lampen en de tangen van goud;⁵⁰ en de bekers, de snuiters, de schalen, de lepels en de vuurpannen, van puur goud; en de scharnieren voor de deuren van het binnenste huis, dat wil zeggen, voor het Allerheiligste, en voor de deuren van het huis, dat wil zeggen, van het schip, van goud.

⁵¹ Dus al het werk dat koning Salomo in het huis van de Heer uitvoerde was voltooid. En Salomo bracht de dingen binnen die zijn vader David had gewijd: het zilver, het goud en de gebruiksvoorwerpen; en hij plaatste ze in de schatkamers van het huis van de Heer.

8 Toen verzamelde Salomo de oudsten van Israël en alle stamhoofden, de leiders van de families van de zonen van Israël, bij koning Salomo in Jeruzalem, om de ark van het verbond van de Heer op te halen uit de stad van David, dat is Sion.² Alle mannen van Israël verzamelden zich voor koning Salomo bij het feest, in de maand Ethanim, dat is de zevende maand.³ Toen kwamen alle oudsten van Israël, en de priesters droegen de ark.⁴ Zij brachten de ark van de Heer omhoog, de tent van ontmoeting en alle heilige voorwerpen die in de tent waren; en de priesters en de Levieten droegen ze omhoog.⁵ En koning Salomo en heel de gemeente van Israël, die bij hem verzameld waren, waren met hem voor de ark, en offerden zoveel schapen en runderen dat ze niet geteld of genummerd konden worden.⁶ Toen plaatsten de priesters de ark van het verbond van de Heer op zijn plaats, in het binnenste heiligdom van het huis, in het Heilige der Heiligen, onder de vleugels van de cherubs.⁷ Want de cherubs spreidden hun vleugels uit over de plaats van de ark, en de cherubs boden een bedekking boven de ark en zijn draagstokken.⁸ Maar de stokken waren zo lang dat de uiteinden van de stokken gezien konden worden vanuit het heilige voor het binnenste heiligdom, maar ze konden niet van buitenaf gezien worden; ze zijn daar tot op de dag van vandaag.⁹ Er

1 Koningen

was niets in de ark behalve de twee stenen tafelen die Mozes daar geplaatst had bij Horeb, waar de Heer een verbond sloot met de zonen van Israël toen zij uit het land Egypte kwamen.

¹⁰ En toen de priesters het heilige verlieten, vulde de wolk het huis van de Heer, ¹¹ zodat de priesters niet konden blijven staan om te dienen vanwege de wolk, want de heerlijkheid van de Heer vulde het huis van de Heer.

¹² Toen zei Salomo, "De Heer heeft verklaard dat Hij in de donkere wolk zou wonen. ¹³ Ik heb inderdaad een prachtig huis voor U gebouwd, een plaats voor Uw woning voor altijd."

¹⁴ Toen wendde de koning zich om heel de vergadering van Israël te zegenen, terwijl heel de vergadering van Israël stond. ¹⁵ Hij zei, "Gezegend zij de Heer, de God van Israël, die met Zijn mond tot mijn vader David sprak, en het met Zijn handen vervuld heeft, zeggende, ¹⁶ 'Sinds de dag dat Ik Mijn volk Israël uit Egypte heb geleid, heb Ik geen stad gekozen uit alle stammen van Israël om een huis te bouwen zodat Mijn naam daar zou zijn, maar Ik heb David gekozen om over Mijn volk Israël te zijn.' ¹⁷ Nu was het in het hart van mijn vader David om een huis te bouwen voor de naam van de Heer, de God van Israël. ¹⁸ Maar de Heer zei tot mijn vader David, 'Ik zag dat het in uw hart was om een huis voor Mijn naam te bouwen, en u hebt goed gedaan dit verlangen te hebben. ¹⁹ Maar, u zult het huis niet bouwen, want uw zoon die uit u zal voortkomen, zal het huis voor Mijn naam bouwen.' ²⁰ Nu heeft de Heer Zijn woord vervuld dat Hij sprak, want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David en zit op de troon van Israël, zoals de Heer beloofd heeft, en ik heb het huis gebouwd voor de naam van de Heer, de God van Israël. ²¹ En ik heb daar een plaats gemaakt voor de ark, waarin het verbond van de Heer is, dat Hij met onze vaders maakte toen Hij hen uit het land Egypte leidde."

²² Toen stond Salomo voor het altaar van de Heer in de aanwezigheid van heel de vergadering van Israël, en hief zijn handen op naar de hemel. ²³ Hij zei, "O Heer, God van Israël, er is geen God zoals U in de hemel boven of op de aarde beneden, die het verbond houdt en trouw betoont aan Uw dienaren die voor U wandelen met heel hun hart, ²⁴ die met Uw dienaar, mijn vader David, hebt gehouden wat U

hem beloofd hebt; U hebt gesproken met Uw mond en het vervuld met Uw hand, zoals het op deze dag is. ²⁵ Nu dan, Heer, God van Israël, houd met Uw dienaar David, mijn vader, wat U hem beloofd hebt, zeggende, 'U zult nooit een man ontbreken om op de troon van Israël te zitten, als alleen uw zonen acht geven op hun weg, om voor Mijn aangezicht te wandelen zoals u hebt gewandeld.' ²⁶ Nu dan, God van Israël, laat Uw woord bevestigd worden, dat U gesproken hebt tot Uw dienaar, mijn vader David.

²⁷ Maar kan God werkelijk op de aarde wonen? Zie, de hemel en de hoogste hemelen kunnen U niet bevatten, hoeveel te minder dit huis dat ik heb gebouwd! ²⁸ Toch, richt Uw aandacht op het gebed van Uw dienaar en op zijn smeekbede, Heer mijn God, om te luisteren naar de roep en naar het gebed dat Uw dienaar vandaag voor U bidt, ²⁹ zodat Uw ogen dag en nacht open mogen zijn naar dit huis, naar de plaats waarvan U hebt gezegd, 'Mijn naam zal daar zijn,' om te luisteren naar het gebed dat Uw dienaar naar deze plaats zal bidden. ³⁰ En luister naar de smeekbede van Uw dienaar en van Uw volk Israël wanneer zij naar deze plaats bidden; hoor in de hemel Uw woonplaats; en wanneer U hoort, vergeef.

³¹ Als iemand tegen zijn naaste zondigt en een eed moet afleggen, en hij komt en zweert voor Uw altaar in dit huis, ³² hoor dan in de hemel en handel, oordeel over Uw dienaren, veroordeel de goddeloze door zijn weg op zijn eigen hoofd te brengen, en rechtvaardig de rechtvaardige door hem te geven naar zijn gerechtigheid.

³³ Wanneer Uw volk Israël voor een vijand verslagen wordt omdat zij tegen U gezondigd hebben, als zij zich weer tot U keren en Uw naam belijden en bidden en smeken tot U in dit huis, ³⁴ hoor dan in de hemel, vergeef de zonde van Uw volk Israël, en breng hen terug naar het land dat U aan hun vaders gegeven hebt.

³⁵ Wanneer de hemel gesloten is en er geen regen is omdat zij tegen U gezondigd hebben, en zij bidden naar deze plaats en Uw naam belijden en zich bekeren van hun zonde wanneer U hen plaagt, ³⁶ hoor dan in de hemel en vergeef de zonde van Uw dienaren en van Uw volk Israël; leer hen inderdaad de goede weg waarin zij moeten wandelen. En zend

1 Koningen

regen op Uw land, dat U aan Uw volk als erfdeel gegeven hebt.

³⁷ Als er hongersnood in het land is, als er pest, of meeldauw of schimmel is, sprinkhanen of treksprinkhanen, als hun vijand hen belegerd in het land van hun steden, welke plaag, welke ziekte er ook is, ³⁸ welk gebed of welke smeekbede dan ook wordt gedaan door iemand of door heel Uw volk Israël, ieder die de plaag van zijn eigen hart kent, en zijn handen uitstrekt naar dit huis, ³⁹ hoor dan in de hemel Uw woonplaats, en vergeef, en handel en geef aan ieder naar al zijn wegen, wiens hart U kent—want U alleen kent de harten van alle mensen— ⁴⁰ zodat zij U vrezen alle dagen dat zij leven in het land dat U aan onze vaders gegeven hebt.

⁴¹ Ook betreffende de vreemdeling die niet van Uw volk Israël is, wanneer hij uit een ver land komt omwille van Uw naam ⁴² (want zij zullen horen van Uw grote naam, en Uw sterke hand, en Uw uitgestrekte arm), wanneer hij komt en bidt naar dit huis, ⁴³ hoor dan in de hemel Uw woonplaats, en doe overeenkomstig alles waarvoor de vreemdeling tot U roept, zodat alle volken van de aarde Uw naam mogen kennen, U vrezen zoals Uw volk Israël doet, en dat zij mogen weten dat dit huis dat ik heb gebouwd naar Uw naam genoemd is.

⁴⁴ Wanneer Uw volk ten strijde trekt tegen hun vijand, op welke weg U hen ook zendt, en zij bidden tot de Heer naar de stad die U gekozen hebt en het huis dat ik voor Uw naam heb gebouwd, ⁴⁵ hoor dan in de hemel hun gebed en hun smeekbede, en ondersteun hun zaak.

⁴⁶ Wanneer zij tegen U zondigen (want er is niemand die niet zondigt), en U boos op hen bent en hen overlevert aan de vijand, zodat zij als gevangenen worden weggevoerd naar het land van de vijand, ver weg of dichtbij; ⁴⁷ als zij het ter harte nemen in het land waar zij als gevangenen zijn weggevoerd, en zich bekeren en tot U smeken in het land van hun onderdrukkers, zeggende, 'Wij hebben gezondigd en verkeerd gedaan, wij hebben goddeloos gehandeld'; ⁴⁸ als zij zich tot U bekeren met heel hun hart en heel hun ziel in het land van hun vijanden die hen gevangen hebben genomen, en tot U bidden naar hun land dat U aan hun vaders gegeven hebt, de stad die U gekozen hebt, en het huis dat ik voor Uw naam heb gebouwd, ⁴⁹ hoor dan in de hemel Uw

woonplaats hun gebed en hun smeekbede, en ondersteun hun zaak, ⁵⁰ en vergeef Uw volk dat tegen U gezondigd heeft, en al hun overtredingen die zij tegen U begaan hebben, en maak hen tot voorwerpen van medelijden voor degenen die hen gevangen hebben genomen, zodat zij medelijden met hen zullen hebben. ⁵¹ Want zij zijn Uw volk en Uw erfdeel dat U uit Egypte hebt geleid, uit het midden van de ijzeren smeltoven— ⁵² zodat Uw ogen open mogen zijn voor de smeekbede van Uw dienaar en voor de smeekbede van Uw volk Israël, om naar hen te luisteren wanneer zij tot U roepen. ⁵³ Want U hebt hen van alle volken van de aarde als Uw erfdeel afgescheiden, zoals U door Mozes Uw dienaar gesproken hebt, toen U onze vaders uit Egypte leidde, o Heer God."

⁵⁴ Toen Salomo dit hele gebed en deze smeekbede tot de Heer beëindigd had, stond hij op van voor het altaar van de Heer, van het knielen op zijn knieën met zijn handen naar de hemel uitgestrekt. ⁵⁵ En hij stond op en zegende heel de vergadering van Israël met luide stem, zeggende, ⁵⁶ "Gezegend zij de Heer, die rust gegeven heeft aan Zijn volk Israël, overeenkomstig alles wat Hij beloofd heeft; niet één woord is mislukt van al Zijn goede belofte, die Hij door Mozes Zijn dienaar beloofd heeft. ⁵⁷ Moge de Heer onze God met ons zijn, zoals Hij met onze vaders was; moge Hij ons niet verlaten noch ons in de steek laten, ⁵⁸ zodat Hij onze harten tot Zich mag trekken, om in al Zijn wegen te wandelen en Zijn geboden, Zijn verordeningen en Zijn bepalingen te houden, die Hij onze vaders geboden heeft. ⁵⁹ En mogen deze woorden van mij, waarmee ik voor de Heer gepleit heb, dicht bij de Heer onze God zijn dag en nacht, zodat Hij de zaak van Zijn dienaar mag ondersteunen en de zaak van Zijn volk Israël, zoals elke dag vereist, ⁶⁰ zodat alle volken van de aarde mogen weten dat de Heer God is; er is geen ander. ⁶¹ Laat uw hart daarom geheel toegewijd zijn aan de Heer onze God, om in Zijn verordeningen te wandelen en Zijn geboden te houden, zoals op deze dag."

⁶² Toen offerde de koning, samen met heel Israël, offers voor de Heer. ⁶³ Salomo offerde voor het vredeoffer, dat hij aan de Heer offerde, tweeëntwintigduizend runderen en honderdtwintigduizend schapen. Zo wijdde de koning en alle zonen van Israël het huis van de Heer

1 Koningen

in.⁶⁴ Op dezelfde dag heiligde de koning het midden van de voorhof die voor het huis van de Heer was, omdat hij daar het brandoffer, het spijsoffer en het vet van de vredeoffers offerde; want het bronzen altaar dat voor de Heer stond was te klein om het brandoffer, het spijsoffer en het vet van de vredeoffers te bevatten.⁶⁵ Dus hield Salomo op die tijd het feest, en heel Israël met hem, een grote vergadering van de ingang van Hamath tot de beek van Egypte, voor de Heer onze God, zeven dagen en nog zeven dagen, in totaal veertien dagen.⁶⁶ Op de achtste dag stuurde hij het volk weg, en zij zegenden de koning. Toen gingen zij naar hun tenten, blij en gelukkig van hart vanwege al het goede dat de Heer aan David Zijn dienaar en aan Zijn volk Israël had getoond.

9 Toen Salomo de bouw van het huis van de Heer had voltooid, en het huis van de koning, en alles wat Salomo wenste te volbrengen,² verscheen de Heer opnieuw aan Salomo, op dezelfde manier als Hij in Gibeon had gedaan.³ En de Heer zei tegen hem: "Ik heb je gebed en je smeekbede gehoord die je voor Mij hebt gedaan; Ik heb dit huis dat je hebt gebouwd geheiligd, door Mijn naam daar voor altijd te plaatsen, en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar altijd zijn."⁴ Wat jou betreft, als je voor Mij zult wandelen zoals je vader David wandelde, in integriteit van hart en oprechtheid, om te doen overeenkomstig alles wat Ik je heb geboden, en Mijn verordeningen en Mijn bepalingen zult houden,⁵ dan zal Ik de troon van je koninkrijk over Israël voor altijd vestigen, zoals Ik aan je vader David heb beloofd, zeggende: 'Je zult altijd een opvolger op de troon van Israël hebben.'⁶ Maar als jij of je zonen inderdaad van Mij afwijken, en Mijn geboden en Mijn verordeningen die Ik je heb voorgelegd niet houden, en je gaat andere goden dienen en hen aanbidden,⁷ dan zal Ik Israël afsnijden van het land dat Ik hun heb gegeven, en het huis dat Ik voor Mijn naam heb geheiligd, zal Ik uit Mijn zicht verdrijven. Zo zal Israël een spreekwoord en een voorwerp van spot worden onder alle volken.⁸ En dit huis zal een puinhoop worden; iedereen die erlangs komt zal ontzet zijn en sissen en zeggen: 'Waarom heeft de Heer zoiets gedaan aan dit land en aan dit huis?'⁹ En zij zullen zeggen: 'Omdat zij de Heer, hun God, hebben verlaten, die hun vaderen uit het land Egypte heeft gebracht, en zij andere goden hebben aangenomen

en hen hebben aanbeden en gediend; daarom heeft de Heer al deze rampspoed over hen gebracht.'"

¹⁰ Aan het einde van twintig jaar, waarin Salomo de twee huizen had gebouwd, het huis van de Heer en het huis van de koning,¹¹ aangezien Hiram, de koning van Tyrus, Salomo had voorzien van ceder- en cipressenhout en goud volgens al zijn wensen, gaf koning Salomo Hiram twintig steden in het land van Galilea.¹² Dus kwam Hiram uit Tyrus om de steden te zien die Salomo hem had gegeven, maar zij bevielen hem niet.¹³ En hij zei: "Wat zijn dit voor steden die je mij hebt gegeven, mijn broer?" Dus noemde hij ze tot op de dag van vandaag het land van Kabul.¹⁴ En Hiram zond de koning honderd-twintig talenten goud.

¹⁵ Dit is het verslag van de dwangarbeid die koning Salomo inzette om het huis van de Heer te bouwen, zijn eigen huis, de Millo, de muur van Jeruzalem, Hazor, Megiddo en Gezer.¹⁶ Farao, de koning van Egypte, was opgetrokken en had Gezer ingenomen, en het met vuur verbrand, en de Kanaänieten die in de stad woonden gedood, en het als bruidsschat aan zijn dochter, de vrouw van Salomo, gegeven.¹⁷ Zo herbouwde Salomo Gezer, en Laag Beth-Horon,¹⁸ Baälath en Tamar in de woestijn van Juda,¹⁹ en alle opslagsteden die Salomo had, de steden voor zijn wagens en voor zijn ruiters, en alles wat Salomo behaagde te bouwen in Jeruzalem, in Libanon, en in heel het land onder zijn heerschappij.

²⁰ Wat betreft de mensen die overbleven van de Amorieten, de Hethieten, de Perizzieten, de Hivieten en de Jebusieten, die niet van de zonen van Israël waren,²¹ hun nakomelingen die na hen in het land waren overgebleven, die de zonen van Israël niet volledig konden uitroeien, legde Salomo dwangarbeid op tot op de dag van vandaag.²² Maar Salomo maakte geen slaven van de zonen van Israël; zij waren mannen van oorlog, zijn dienaren, zijn bevelhebbers, zijn kapiteins, wagenbevelhebbers en zijn ruiters.²³ Dit waren de hoofdofficieren die over Salomo's werk waren, vijfhonderdvijftig in aantal, die toezicht hielden op de mensen die het werk deden.

²⁴ Toen de dochter van de farao uit de stad van David naar haar huis kwam dat Salomo voor haar had gebouwd, bouwde hij daarna de Millo.²⁵ Nu offerde Salomo drie keer per jaar brandoffers en vredeoffers op het altaar dat hij voor de Heer had

1 Koningen

gebouwd, wierook brandend met hen op het altaar dat voor de Heer was. Zo voltooide hij het huis.

²⁶ Koning Salomo bouwde ook een vloot van schepen bij Ezion-Geber, dat bij Eloth aan de kust van de Rode Zee ligt, in het land van Edom. ²⁷ En Hiram zond zijn dienaren met de vloot, zeelieden die de zee kenden, samen met Salomo's dienaren. ²⁸ Zij reisden naar Ofir en verwierven daar vierhonderdtwintig talenten goud, en brachten het naar koning Salomo.

10 Toen de koningin van Seba hoorde van de roem van Salomo, met betrekking tot de naam van de Heer, kwam zij om hem op de proef te stellen met diepzinnige vragen. ² Zij kwam naar Jeruzalem met een zeer groot gevolg, met kamelen beladen met specerijen, en zeer veel goud, en edelstenen. Toen zij bij Salomo kwam, sprak zij met hem over alles wat in haar hart was. ³ Salomo beantwoordde al haar vragen; niets bleef voor de koning verborgen dat hij haar niet kon uitleggen. ⁴ Toen de koningin van Seba al de wijsheid van Salomo zag, het huis dat hij had gebouwd, ⁵ het voedsel op zijn tafel, de zetels van zijn dienaren, de bediening van zijn bedienden en hun kleding, zijn schenkers, en zijn trap waarmee hij opging naar het huis van de Heer, was er geen geest meer in haar. ⁶ Toen zei zij tegen de koning, "Het verslag dat ik in mijn eigen land hoorde over uw woorden en uw wijsheid was waar. ⁷ Maar ik geloofde de verslagen niet totdat ik kwam en met mijn eigen ogen zag. En zie, de helft was mij niet verteld! U overtreft in wijsheid en welvaart het verslag dat ik hoorde. ⁸ Gezegend zijn uw mannen, gezegend zijn deze dienaren die voortdurend voor u staan en uw wijsheid horen. ⁹ Gezegend zij de Heer, uw God, die behagen in u schepte om u op de troon van Israël te zetten! Omdat de Heer Israël voor eeuwig liefheeft, heeft Hij u tot koning gemaakt, om recht en gerechtigheid te doen." ¹⁰ Toen gaf zij de koning honderdtwintig talenten goud, een zeer grote hoeveelheid specerijen, en edelstenen. Nooit meer kwam er zo'n overvloed aan specerijen als die welke de koningin van Seba aan koning Salomo gaf.

¹¹ Ook de schepen van Hiram, die goud uit Ofir brachten, brachten uit Ofir een zeer grote hoeveelheid almuggim-hout en edelstenen. ¹² De koning maakte van het almuggim-hout steunen voor het huis van de Heer en voor het huis van de koning,

ook lieren en harpen voor de zangers; zulk almuggim-hout is niet meer gekomen noch gezien tot op deze dag.

¹³ Koning Salomo gaf aan de koningin van Seba alles wat zij verlangde, wat zij ook vroeg, naast wat hij haar gaf uit zijn koninklijke overvloed. Toen keerde zij terug naar haar eigen land, zij en haar dienaren.

¹⁴ De hoeveelheid goud die in één jaar bij Salomo binnenkwam was zeshonderdzesenzestig talenten goud, ¹⁵ naast dat van de handelaars en de koopwaar van de kooplieden en van alle koningen van de Arabieren en de stadhouders van het land. ¹⁶ Koning Salomo maakte tweehonderd grote schilden van geslagen goud, zeshonderd sikkels goud werden gebruikt voor elk schild. ¹⁷ En hij maakte driehonderd schilden van geslagen goud, drie mina's goud werden gebruikt voor elk schild; en de koning plaatste ze in het Huis van het Woud van de Libanon. ¹⁸ Bovendien maakte de koning een grote troon van ivoor en bedekte die met verfijnd goud. ¹⁹ Er waren zes treden naar de troon en een ronde top aan de achterkant, met armen aan elke kant van de zetel, en twee leeuwen staande naast de armen. ²⁰ Twaalf leeuwen stonden daar op de zes treden, één aan elke kant; niets dergelijks werd gemaakt voor enig ander koninkrijk. ²¹ Alle drinkvaten van koning Salomo waren van goud, en alle vaten van het Huis van het Woud van de Libanon waren van zuiver goud. Geen was van zilver; het werd niet als waardevol beschouwd in de dagen van Salomo.

²² Want de koning had op zee de schepen van Tarsis met de schepen van Hiram; eens in de drie jaar kwamen de schepen van Tarsis, brengend goud, zilver, ivoor, apen en pauwen. ²³ Zo werd koning Salomo groter dan alle koningen van de aarde in rijkdom en wijsheid. ²⁴ De hele wereld zocht een audiëntie bij Salomo, om de wijsheid te horen die God in zijn hart had gelegd. ²⁵ En zij brachten ieder zijn geschenk: voorwerpen van zilver en goud, kleding, wapens, specerijen, paarden en muil dieren, zo veel jaar in jaar uit.

²⁶ Salomo verzamelde wagens en ruiters; hij had veertienhonderd wagens en twaalfduizend ruiters, en hij stationeerde hen in de wagensteden en bij de koning in Jeruzalem. ²⁷ De koning maakte zilver zo gewoon in Jeruzalem als stenen, en hij maakte cederhout zo overvloedig als wilde vijgenbomen in

1 Koningen

de laagvlakte.²⁸ Salomo's paarden werden ingevoerd uit Egypte en uit Kue; de handelaars van de koning verwierven ze uit Kue voor een prijs.²⁹ Een wagen werd ingevoerd uit Egypte voor zeshonderd sikkels zilver, en een paard voor honderdvijftig; en door hun middelen exporteerden zij ze naar alle koningen van de Hethieten en naar de koningen van Aram.

11 Koning Salomo hield van vele buitenlandse vrouwen naast de dochter van de farao: Moabitische, Ammonitische, Edomitische, Sidonische en Hettitische vrouwen,² van de volken waarvan de Heer tegen de zonen van Israël had gezegd: "Jullie mogen je niet met hen inlaten, en zij niet met jullie; ze zullen zeker je hart afwenden naar hun goden." Salomo hing aan deze vrouwen uit liefde.³ Hij had zevenhonderd vrouwen van koninklijke afkomst en driehonderd bijvrouwen, en zijn vrouwen beïnvloedden zijn hart.⁴ Want toen Salomo oud was, leidden zijn vrouwen zijn hart af naar andere goden; en zijn hart was niet volledig toegewijd aan de Heer, zijn God, zoals het hart van zijn vader David was geweest.⁵ Salomo volgde Astarte, de godin van de Sidoniërs, en Milkom, de afgod van de Ammonieten.⁶ Salomo handelde op een manier die de Heer mishaagde, en volgde de Heer niet volledig, zoals zijn vader David had gedaan.⁷ Toen bouwde Salomo een hoogte voor Kemos, de afgod van Moab, op de berg ten oosten van Jeruzalem, en voor Moloch, de afgod van de zonen van Ammon.⁸ Hij deed hetzelfde voor al zijn buitenlandse vrouwen, die wierook brandden en offers brachten aan hun goden.

⁹ Nu was de Heer ontevreden over Salomo omdat zijn hart was afgewend van de Heer, de God van Israël, die hem tweemaal was verschenen,¹⁰ en hem over deze zaak had geboden, dat hij geen andere goden moest volgen. Maar hij voldeed niet aan wat de Heer had geboden.¹¹ Dus zei de Heer tegen Salomo, "Omdat dit door jou is gedaan, en je Mijn verbond en Mijn verordeningen, die Ik je geboden heb, niet hebt gehouden, zal Ik zeker het koninkrijk van je afscheuren en het aan je dienaar geven."¹² Echter, Ik zal het niet in jouw dagen doen omwille van je vader David, maar Ik zal het uit de hand van je zoon afscheuren.¹³ Toch zal Ik het hele koninkrijk niet verwijderen, maar Ik zal één stam aan je zoon geven, omwille van Mijn dienaar David en omwille van Jeruzalem, dat Ik heb gekozen."

¹⁴ Toen bracht de Heer een tegenstander tegen Salomo voort, Hadad de Edomiet; hij was van koninklijke afkomst in Edom.¹⁵ Want toen David in Edom was, en Joab, de bevelhebber van het leger, sloeg hij alle mannen in Edom neer.¹⁶ Want Joab en heel Israël bleven daar zes maanden, totdat hij met alle mannen in Edom had afgerekend.¹⁷ Maar Hadad vluchtte naar Egypte, hij en bepaalde Edomieten van zijn vaders dienaren met hem, terwijl Hadad nog een jonge jongen was.¹⁸ Zij vertrokken uit Midian en kwamen in Paran, en zij namen mannen met zich mee uit Paran en kwamen in Egypte, naar de farao, koning van Egypte, die hem een huis verschaftte, en hem voedsel toekende, en hem land gaf.¹⁹ Nu vond Hadad grote gunst in de ogen van de farao, en hij gaf hem als vrouw de zuster van zijn eigen vrouw, de zuster van Tahpenes de koningin.²⁰ De zuster van Tahpenes baarde zijn zoon Genubath, die Tahpenes in het huis van de farao zoogde, en Genubath was in het huis van de farao onder de zonen van de farao.²¹ Maar toen Hadad in Egypte hoorde dat David bij zijn vaderen was gaan liggen, en dat Joab, de bevelhebber van het leger, dood was, zei Hadad tegen de farao: "Laat mij vertrekken, zodat ik naar mijn eigen land kan gaan."²² Toen zei de farao tegen hem: "Maar wat heb je bij mij gemist, dat je nu naar je eigen land zoekt te gaan?" En hij zei: "Niets; toch moet je me zeker laten gaan."

²³ God bracht ook een andere tegenstander voor hem, Rezon, de zoon van Eliada, die van zijn heer Hadadezer, koning van Zoba, was gevlucht.²⁴ Hij verzamelde mannen om zich heen en werd leider van een bende, toen David degenen van Zoba doodde; en zij gingen naar Damascus en bleven daar, en regeerden in Damascus.²⁵ Zo was hij een tegenstander van Israël al de dagen van Salomo, samen met het kwaad dat Hadad deed; en hij haatte Israël en regeerde over Aram.

²⁶ Nu Jerobeam, de zoon van Nebat, een Efraïmiet uit Zeredah, de dienaar van Salomo—wiens moeders naam Zerua was, een weduwe—verhief ook zijn hand tegen de koning.²⁷ Nu was dit de reden waarom hij zijn hand tegen de koning verhief: Salomo bouwde de Millo en sloot de bres van de stad van zijn vader David.²⁸ Nu was de man Jerobeam een dappere krijger, en toen Salomo zag

1 Koningen

dat de jonge man ijverig was, stelde hij hem aan over al de gedwongen arbeid van het huis van Jozef.

²⁹ Nu gebeurde het in die tijd, toen Jerobeam uit Jeruzalem vertrok, dat de profeet Ahia de Siloniet hem op de weg vond. Nu had hij zich met een nieuwe mantel bedekt, en de twee van hen waren alleen in het veld. ³⁰ Toen greep Ahia de nieuwe mantel die hij droeg en scheurde hem in twaalf stukken. ³¹ En hij zei tegen Jerobeam, "Neem tien stukken voor jezelf; want dit zegt de Heer, de God van Israël: 'Zie, Ik ga het koninkrijk uit de hand van Salomo scheuren en je tien stammen geven.' ³² Maar hij zal één stam behouden, omwille van Mijn dienaar David en omwille van Jeruzalem, de stad die Ik uit alle stammen van Israël heb gekozen, ³³ omdat zij Mij hebben verlaten, en hebben gebogen voor Astarte, de godin van de Sidoniërs, voor Kemos, de god van Moab, en voor Milkom, de god van de zonen van Ammon, en zij hebben niet in Mijn wegen gewandeld, noch gedaan wat juist is in Mijn ogen, noch Mijn verordeningen en Mijn inzettingen gehouden, zoals zijn vader David deed. ³⁴ Niettemin zal Ik het hele koninkrijk niet uit zijn hand nemen, maar Ik zal hem heersers maken al de dagen van zijn leven, omwille van Mijn dienaar David die Ik heb gekozen, die Mijn geboden en Mijn verordeningen hield. ³⁵ Maar Ik zal het koninkrijk uit de hand van zijn zoon nemen en het aan jou geven—dat wil zeggen, tien stammen. ³⁶ Maar aan zijn zoon zal Ik één stam geven, zodat Mijn dienaar David altijd een licht voor Mij zal hebben in Jeruzalem, de stad waar Ik voor Mijzelf heb gekozen om Mijn naam te plaatsen. ³⁷ Toch zal Ik jou nemen, en je zult heersen over alles wat je hart verlangt, en je zult koning zijn over Israël. ³⁸ Dan zal het zo zijn, als je luistert naar alles wat Ik je gebied en in Mijn wegen wandelt, en doet wat juist is in Mijn ogen door Mijn verordeningen en Mijn geboden te houden, zoals Mijn dienaar David deed, dan zal Ik met je zijn en je een duurzaam huis bouwen zoals Ik voor David bouwde, en Ik zal Israël aan jou geven. ³⁹ Dus zal Ik de nakomelingen van David hiervoor kwellen, maar niet voor altijd."

⁴⁰ Salomo zocht Jerobeam te doden, maar Jerobeam stond op en vluchtte naar Egypte, naar Sisak, koning van Egypte, en hij bleef in Egypte tot de dood van Salomo.

⁴¹ Nu de rest van Salomo's daden, en alles wat hij bereikte, en zijn wijsheid, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Daden van Salomo? ⁴² Zo regeerde Salomo in Jeruzalem over heel Israël veertig jaar. ⁴³ Toen legde Salomo zich neer bij zijn vaderen en werd begraven in de stad van zijn vader David, en zijn zoon Rehabeam werd koning in zijn plaats.

12 Rehabeam reisde naar Sichem, want heel Israël was daar samengekomen om hem tot koning te kronen. ² Toen Jerobeam, de zoon van Nebat, dit hoorde, was hij nog in Egypte, waarheen hij gevluht was voor koning Salomo, en Jerobeam bleef in Egypte. ³ En zij stuurden een boodschap en riepen hem, en Jerobeam en de hele vergadering van Israël kwamen en spraken tot Rehabeam, zeggende, ⁴ "Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt; verlicht nu daarom de harde arbeid en het zware juk dat uw vader ons heeft opgelegd, en wij zullen u dienen." ⁵ Toen zei hij tegen hen, "Ga weg voor drie dagen, en kom dan bij mij terug." Dus het volk vertrok.

⁶ Toen raadpleegde koning Rehabeam de oudsten die zijn vader Salomo hadden gediend terwijl hij nog leefde, zeggende, "Hoe raadt u mij aan om dit volk te antwoorden?" ⁷ Zij spraken tot hem, zeggende, "Als u vandaag een dienaar voor dit volk zult zijn, en hen dient en hun verzoek inwilligt en vriendelijke woorden tot hen spreekt, dan zullen zij voor altijd uw dienaren zijn." ⁸ Maar hij verwierp het advies van de oudsten dat zij hem hadden gegeven, en raadpleegde de jonge mannen die met hem waren opgegroeid en hem dienden. ⁹ Hij zei tegen hen, "Welk advies geeft u, dat wij dit volk kunnen antwoorden dat tot mij heeft gesproken, zeggende, 'Verlicht het juk dat uw vader ons heeft opgelegd?'"

¹⁰ De jonge mannen die met hem waren opgegroeid spraken tot hem, zeggende, "Dit is wat u moet zeggen tegen dit volk dat tot u heeft gesproken, zeggende, 'Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maak het nu lichter voor ons!' U zult tot hen zeggen, 'Mijn pink is dikker dan de lendenen van mijn vader!' ¹¹ Hoewel mijn vader een zwaar juk op u heeft gelegd, zal ik het verzwaren; mijn vader heeft u met zwepen gestraft, maar ik zal u met schorpioenen straffen."

¹² Jerobeam en al het volk kwamen op de derde dag terug bij Rehabeam, zoals de koning had opgedragen, zeggende, "Kom op de derde dag bij

1 Koningen

mij terug.” ¹³ De koning antwoordde het volk hard, want hij had het advies van de oudsten dat zij hem hadden gegeven, verworpen, ¹⁴ en hij sprak tot hen volgens de raad van de jonge mannen, zeggende, “Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal aan uw juk toevoegen; mijn vader heeft u met zwepen gestraft, maar ik zal u met schorpioenen straffen.” ¹⁵ Dus de koning luisterde niet naar het volk, want het was een wending van gebeurtenissen van de Heer, zodat Hij Zijn woord zou bevestigen, dat de Heer door Ahia de Siloniet tot Jerobeam, de zoon van Nebat, had gesproken.

¹⁶ Toen heel Israël zag dat de koning niet naar hen luisterde, antwoordde het volk de koning, zeggende, “Wat deel hebben wij in David? Wij hebben geen erfdeel in de zoon van Isai! Naar uw tenten, o Israël! Zie nu om naar uw eigen huis, o David!” Dus Israël vertrok naar hun tenten. ¹⁷ Echter, betreffende de Israëlieten die in de steden van Juda woonden, bleef Rehabeam over hen regeren. ¹⁸ Toen stuurde koning Rehabeam Adoram, die over de dwangarbeid was, maar heel Israël stenigde hem dood. En koning Rehabeam haastte zich om zijn wagen te bestijgen om naar Jeruzalem te vluchten. ¹⁹ Zo heeft Israël tot op de dag van vandaag het huis van David weerstaan.

²⁰ En het gebeurde, toen heel Israël hoorde dat Jerobeam was teruggekeerd, zij stuurden en riepen hem naar de vergadering en maakten hem koning over heel Israël. Niemand volgde het huis van David behalve de stam van Juda alleen. ²¹ Toen Rehabeam in Jeruzalem was gekomen, vergaderde hij heel het huis van Juda en de stam van Benjamin, honderd en tachtig duizend uitverkoren mannen, om te strijden tegen het huis van Israël om het koninkrijk te herstellen aan Rehabeam, de zoon van Salomo. ²² Echter, de boodschap van de Heer kwam tot Semaja, de man van God, zeggende, ²³ “Zeg tegen Rehabeam, de zoon van Salomo, koning van Juda, en tegen heel het huis van Juda en Benjamin en tegen de rest van het volk, zeggende, ²⁴ ‘Dit zegt de Heer: U zult niet optrekken, noch strijden tegen uw verwanten, de zonen van Israël; keer ieder man terug naar zijn huis, want deze zaak komt van Mij.’” Dus zij luisterden naar het woord van de Heer, en keerden terug en gingen hun weg, volgens het woord van de Heer.

²⁵ Jerobeam vestigde Sichem in het bergland van Efraïm, en woonde daar. Daarna ging hij uit en bouwde Pniël. ²⁶ Jerobeam dacht bij zichzelf, “Nu zal het koninkrijk terugkeren naar het huis van David.” ²⁷ Als deze mensen blijven offeren in het huis van de Heer in Jeruzalem, zullen hun harten terugkeren naar hun meester, naar Rehabeam, koning van Juda; en zij zullen mij doden en terugkeren naar Rehabeam, koning van Juda.” ²⁸ Dus de koning zocht raad, en maakte twee gouden kalveren, en hij zei tegen het volk, “Het is te veel voor u om naar Jeruzalem op te gaan; zie uw goden, o Israël, die u uit het land Egypte hebben gebracht.” ²⁹ Hij plaatste er één in Bethel, en de andere plaatste hij in Dan. ³⁰ Deze daad leidde tot zonde, want het volk ging om te aanbidden voor de ene tot in Dan. ³¹ En hij bouwde heiligdommen op de hoogten, en stelde priesters aan uit alle mensen die niet van de zonen van Levi waren. ³² Jerobeam stelde een feest in in de achtste maand op de vijftiende dag van de maand, zoals het feest dat in Juda is, en hij ging naar het altaar; zo deed hij in Bethel, offerend aan de kalveren die hij had gemaakt. En hij stelde in Bethel de priesters van de hoogten aan die hij had gemaakt. ³³ Toen ging hij naar het altaar dat hij had gemaakt in Bethel op de vijftiende dag in de achtste maand, in de maand die hij in zijn eigen hart had bedacht; en hij stelde een feest in voor de zonen van Israël, en ging naar het altaar om wierook te branden.

13

En zie, een man Gods kwam uit Juda naar Bethel door het woord van de Heer, terwijl Jerobeam bij het altaar stond om reukwerk te branden. ² En hij riep tegen het altaar door het woord van de Heer, en zei, “Altaar, altaar, zo zegt de Heer: ‘Zie, een zoon zal geboren worden in het huis van David, Josia genaamd; en op jou zal hij de priesters van de hoogten offeren die op jou reukwerk branden, en menselijke beenderen zullen op jou verbrand worden.’” ³ Toen gaf hij die dag een teken, zeggende, “Dit is het teken dat de Heer heeft verklaard: Zie, het altaar zal in stukken worden gebroken, en de as die erop ligt zal worden uitgestort.” ⁴ Toen de koning het woord van de man Gods hoorde, dat hij tegen het altaar in Bethel riep, stak Jerobeam zijn hand uit van het altaar, zeggende, “Grijp hem!” Maar zijn hand die hij naar hem uitgestoken had, verdorde, zodat hij die niet naar zich kon terugtrekken. ⁵ Het altaar werd ook in

1 Koningen

stukken gescheurd, en de as werd van het altaar uitgestort, overeenkomstig het teken dat de man Gods door het woord van de Heer had gegeven. ⁶ Toen antwoordde de koning en zei tegen de man Gods, "Verzoen toch de Heer uw God, en bid voor mij, zodat mijn hand mij weer hersteld wordt." Dus verzoende de man Gods de Heer, en de hand van de koning werd hem hersteld, en werd zoals het tevoren was. ⁷ Toen nodigde de koning de man Gods uit, zeggende, "Kom met mij mee naar huis en verfris uzelf, en ik zal u een geschenk geven." ⁸ Maar de man Gods antwoordde de koning, "Zelfs als u mij de helft van uw bezittingen zou geven, zou ik niet met u meegaan, noch zou ik brood eten of water drinken op deze plaats. ⁹ Want ik ben door het woord van de Heer geïnstrueerd, zeggende, 'U zult geen brood eten, noch water drinken, noch terugkeren langs de weg die u gekomen bent.'" ¹⁰ Dus nam hij een andere weg en keerde niet terug langs de weg die hij naar Bethel was gekomen.

¹¹ Nu woonde er een oude profeet in Bethel, en zijn zonen kwamen en vertelden hem al de daden die de man Gods die dag in Bethel had gedaan; zij vertelden ook hun vader de woorden die hij tot de koning had gesproken. ¹² En hun vader zei tegen hen, "Welke weg is hij gegaan?" Nu hadden zijn zonen de weg gezien die de man Gods was gegaan, die uit Juda was gekomen. ¹³ Toen zei hij tegen zijn zonen, "Zadel de ezel voor mij." Dus zadelden zij de ezel voor hem, en hij besteeg die. ¹⁴ En hij achtervolgde de man Gods, en vond hem zittend onder een eik. En hij zei tegen hem, "Bent u de man Gods die uit Juda is gekomen?" En hij antwoordde, "Ik ben het." ¹⁵ Toen nodigde hij hem uit, "Kom met mij mee naar huis en eet brood." ¹⁶ Maar hij zei, "Ik kan niet met u terugkeren of met u meegaan, noch zal ik brood eten of water drinken met u op deze plaats. ¹⁷ Want ik ontvang een bevel door het woord van de Heer: 'U zult daar geen brood eten noch water drinken; keer niet terug door de weg te gaan die u gekomen bent.'" ¹⁸ Maar hij zei tegen hem, "Ik ben ook een profeet zoals u, en een engel sprak tot mij door het woord van de Heer, zeggende, 'Breng hem met u terug naar uw huis, zodat hij brood kan eten en water kan drinken.'" Maar hij loog tegen hem. ¹⁹ Zo keerde hij met hem terug, en zij deelden een maaltijd en dronken water in zijn huis.

²⁰ Nu gebeurde het, terwijl zij aan tafel zaten, dat het woord van de Heer tot de profeet kwam die hem had teruggebracht; ²¹ en hij verkondigde aan de man Gods die uit Juda was gekomen, zeggende, "Zo zegt de Heer: 'Omdat u het bevel van de Heer hebt overtreden, en het gebod dat de Heer uw God u heeft opgedragen niet hebt gehouden, ²² maar bent teruggekeerd en brood hebt gegeten en water hebt gedronken op de plaats waarvan Hij tot u zei, 'Eet geen brood noch drink water,' zal uw dode lichaam niet in het graf van uw vaderen komen.'" ²³ En het gebeurde, nadat hij brood had gegeten en gedronken, dat hij de ezel voor hem zadelde, voor de profeet die hij had teruggebracht. ²⁴ Nu, toen hij was gegaan, kwam er een leeuw hem op de weg tegen en doodde hem, en zijn dode lichaam werd op de weg geworpen, met de ezel die ernaast stond, en de leeuw stond naast het dode lichaam. ²⁵ En zie, mannen kwamen voorbij en zagen het dode lichaam op de weg geworpen, en de leeuw die naast het lichaam stond; dus kwamen zij en vertelden erover in de stad waar de oude profeet woonde.

²⁶ Nu, toen de profeet die hem van de weg had teruggebracht ervan hoorde, zei hij, "Het is de man Gods, die het bevel van de Heer heeft overtreden; daarom heeft de Heer hem aan de leeuw gegeven, en die heeft hem verscheurd en gedood, overeenkomstig het woord van de Heer dat Hij tot hem sprak." ²⁷ Toen gaf hij zijn zonen opdracht, zeggende, "Zadel de ezel voor mij." Dus zadelden zij die. ²⁸ En hij ging en vond zijn dode lichaam op de weg geworpen, met de ezel en de leeuw die naast het dode lichaam stonden; de leeuw had het dode lichaam niet gegeten noch de ezel aangevallen. ²⁹ Dus nam de profeet het dode lichaam van de man Gods op, en legde het op de ezel, en bracht het terug; en hij kwam in de stad van de oude profeet, om hem te rouwen en te begraven. ³⁰ En hij legde zijn dode lichaam in zijn eigen graf, en zij rouwden over hem, zeggende, "Ach, mijn broeder!" ³¹ Nu gebeurde het, nadat hij hem had begraven, dat hij tot zijn zonen sprak, zeggende, "Wanneer ik sterf, begraaft mij in het graf waarin de man Gods is begraven; leg mijn beenderen naast zijn beenderen. ³² Want het woord zal zeker geschieden dat hij door het woord van de Heer tegen het altaar in Bethel heeft uitgeroepen, en tegen alle huizen van de hoogten die in de steden van Samaria zijn."

1 Koningen

³³ Na dit voorval keerde Jerobeam niet terug van zijn slechte weg, maar hij maakte opnieuw priesters van de hoogten uit alle mensen; iedereen die wilde, wijdde hij, zodat zij priesters van de hoogten werden.

³⁴ Dit voorval werd ook zonde voor het huis van Jerobeam, om het uit te roeien en het van de aardbodem te verwijderen.

14 In die periode werd Abia, de zoon van Jerobeam, ziek. ² En Jerobeam zei tegen zijn vrouw, "Sta alstublieft op en vermom jezelf zodat ze niet weten dat je de vrouw van Jerobeam bent, en ga naar Silo. Zie, Ahia de profeet is daar, degene die over mij zei dat ik koning zou worden over dit volk. ³ Neem tien broden met je mee, wat koeken en een kruik honing, en ga naar hem toe; hij zal je vertellen wat er met de jongen zal gebeuren." ⁴ Dus deed de vrouw van Jerobeam zo, en vertrok en ging naar Silo, en kwam bij het huis van Ahia. Nu kon Ahia niet zien, want zijn ogen waren zwak vanwege zijn leeftijd. ⁵ Maar de Heer had tegen Ahia gezegd, "Zie, de vrouw van Jerobeam komt om jou te raadplegen over haar zoon, want hij is ziek. Je zult dit en dat tegen haar zeggen, want het zal zijn dat wanneer ze aankomt, ze zal doen alsof ze iemand anders is." ⁶ Dus toen Ahia het geluid van haar voeten in de deuropening hoorde, zei hij, "Kom binnen, vrouw van Jerobeam! Waarom doe je alsof je iemand anders bent? Ik ben naar jou gestuurd met een harde boodschap. ⁷ Ga, vertel Jerobeam, 'Dit zegt de Heer, de God van Israël: 'Ik heb je uit het volk opgeheven en je aangesteld als leider over Mijn volk Israël, ⁸ en het koninkrijk weggenomen van het huis van David en het aan jou gegeven— toch ben je niet geweest zoals Mijn dienaar David, die Mijn geboden hield en Mij met heel zijn hart volgde, om alleen dat te doen wat juist was in Mijn ogen—' ⁹ je hebt meer kwaad gedaan dan allen die voor je waren, en je bent gegaan en hebt andere goden en gegoten beelden gemaakt, Mij tot toorn verwekkend, en hebt Mij terzijde geworpen— ¹⁰ daarom, zie, ik breng rampspoed over het huis van Jerobeam, en zal elke mannelijke persoon uitroeien van Jerobeam, zowel slaaf als vrij in Israël, en ik zal het huis van Jerobeam wegvagen, zoals men vuil wegveegt totdat het geheel verdwenen is. ¹¹ Degenen van Jerobeam die in de stad sterven, zullen door de honden worden opgegeten, en degenen die op het veld sterven, zullen door de vogels van de lucht worden opgegeten; want de Heer heeft het gesproken.'" ¹²

Nu jij, sta op, keer terug naar je huis. Wanneer je voeten de stad binnenkomen, zal het kind sterven. ¹³ En heel Israël zal om hem rouwen en hem begraven, want hij alleen van Jerobeams familie zal in het graf komen, omdat in hem iets goeds werd gevonden jegens de Heer, de God van Israël, in het huis van Jerobeam. ¹⁴ Bovendien zal de Heer voor Zichzelf een koning over Israël opwekken die het huis van Jerobeam op die dag zal uitroeien. Nu en van nu af aan! ¹⁵ Want de Heer zal Israël slaan, zoals het riet in het water schudt; en Hij zal Israël ontwortelen uit dit goede land dat Hij aan hun vaderen heeft gegeven, en hen verstrooien voorbij de Eufraat, omdat zij hun Asjerim hebben gemaakt, de Heer tot toorn verwekkend. ¹⁶ En Hij zal Israël opgeven vanwege de zonden van Jerobeam, die hij heeft begaan en waarmee hij Israël tot zonde heeft gebracht." ¹⁷ Toen stond de vrouw van Jerobeam op en vertrok, en kwam in Tirza. Terwijl zij de drempel van het huis overstak, stierf het kind. ¹⁸ En heel Israël begroef hem en rouwde om hem, overeenkomstig het woord van de Heer, dat Hij had gesproken door Zijn dienaar Ahia de profeet.

¹⁹ Nu over de rest van de daden van Jerobeam, zijn oorlogen en zijn regering, zie, ze zijn opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël. ²⁰ En de duur van Jerobeams regering was tweeëntwintig jaar; en hij rustte met zijn voorouders, en zijn zoon Nadab volgde hem op als koning.

²¹ Nu regeerde Rehabeam, de zoon van Salomo, in Juda. Rehabeam was eenenveertig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde zeventien jaar in Jeruzalem, de stad die de Heer uit alle stammen van Israël had gekozen om Zijn naam daar te plaatsen. En de naam van zijn moeder was Naäma, de Ammonitische. ²² En Juda deed kwaad in de ogen van de Heer, en zij verwekten Hem tot jaloersheid meer dan alles wat hun vaderen hadden gedaan, met de zonden die zij begingen. ²³ Want zij bouwden ook voor zichzelf hoogten, gedenksteden en Asjerim op elke hoge heuvel en onder elke weelderige boom. ²⁴ Er waren ook mannelijke cultusprostituees in het land. Zij pleegden al de gruwelen van de naties die de Heer had verdreven voor de zonen van Israël. ²⁵ In het vijfde jaar van koning Rehabeams regering trok Sisak, de koning van Egypte, op tegen Jeruzalem. ²⁶ En hij nam de schatten van het huis van de Heer en de schatten van het huis van de

1 Koningen

koning, en hij nam alles; hij nam ook alle gouden schilden die Salomo had gemaakt. ²⁷ Dus maakte koning Rehabeam bronzen schilden om hen te vervangen, en vertrouwde ze toe aan de zorg van de bevelhebbers van de wacht die de ingang van het huis van de koning beschermden. ²⁸ En het gebeurde dat zo vaak als de koning het huis van de Heer binnenging, de wachters ze droegen en ze terugbrachten naar de kamer van de wachters.

²⁹ Nu over de rest van de daden van Rehabeam en alles wat hij deed, zijn ze niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda?

³⁰ En conflict en oorlog bleven bestaan tussen Rehabeam en Jerobeam gedurende hun regeringen.

³¹ En Rehabeam rustte met zijn voorouders en werd met hen begraven in de stad van David. En de naam van zijn moeder was Naäma, de Ammonitische. En zijn zoon Abiam volgde hem op als koning.

15 In het achttiende jaar van koning Jerobeam, zoon van Nebat, begon Abiam te regeren over Juda. ² Hij regeerde drie jaar in Jeruzalem, en zijn moeder was Maächa, dochter van Abisalom. ³ Hij volgde in alle overtredingen van zijn vader, die hij voor hem had begaan, en zijn hart was niet volledig toegewijd aan de Heer zijn God, in tegenstelling tot het hart van zijn voorvader David. ⁴ Maar omwille van David gaf de Heer zijn God een lamp in Jeruzalem, door zijn zoon na hem op te laten staan en Jeruzalem te vestigen; ⁵ omdat David juist handelde in de ogen van de Heer, en niet afweek van alles wat Hij hem geboden had al de dagen van zijn leven, behalve in de zaak betreffende Uria de Hethiet. ⁶ En er was voortdurende strijd tussen Rehabeam en Jerobeam gedurende zijn leven. ⁷ Wat betreft de andere daden van Abiam en alles wat hij bereikte, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? En er was oorlog tussen Abiam en Jerobeam. ⁸ Abiam rustte met zijn voorouders, en zij begroeven hem in de stad van David; en zijn zoon Asa volgde hem op als koning.

⁹ In het twintigste jaar van Jerobeams regering over Israël, werd Asa koning over Juda. ¹⁰ Hij regeerde eenenveertig jaar in Jeruzalem, en zijn moeder was Maächa, dochter van Abisalom. ¹¹ Asa deed wat juist was in de ogen van de Heer, zoals zijn voorvader David. ¹² Hij verdreef ook de mannelijke tempelprostituees uit het land, en verwijderde alle

afgoden die zijn voorouders hadden gemaakt. ¹³ En hij verwijderde ook Maächa zijn moeder uit haar positie als koningin-moeder, omdat zij een aanstootgevend beeld als Asjera had gemaakt; en Asa hakte haar aanstootgevende beeld om en verbrandde het bij de beek Kidron. ¹⁴ Maar de offerhoogten werden niet geëlimineerd; desalniettemin was het hart van Asa volledig toegewijd aan de Heer al zijn dagen. ¹⁵ En hij bracht in het huis van de Heer de heilige offers van zijn vader en zijn eigen heilige offers: zilver, goud en gebruiksvoorwerpen.

¹⁶ Er was voortdurende strijd en oorlog tussen Asa en Baësa, koning van Israël, gedurende hun regeringen. ¹⁷ En Baësa, koning van Israël, trok op tegen Juda en versterkte Rama, om te voorkomen dat iemand uitging of binnenkwam bij Asa, koning van Juda. ¹⁸ Toen nam Asa al het zilver en het goud dat overgebleven was in de schatkamers van het huis van de Heer en de schatkamers van het huis van de koning, en gaf ze aan zijn dienaren; en koning Asa zond hen naar Benhadad, zoon van Tabrimmon, zoon van Hezion, koning van Aram, die in Damascus woonde, zeggende, ¹⁹ "Laat er een verdrag zijn tussen u en mij, zoals tussen mijn vader en uw vader. Zie, ik heb u een geschenk van zilver en goud gezonden. Ga, verbreek uw verdrag met Baësa, koning van Israël, zodat hij zich van mij terugtrekt."

²⁰ Dus luisterde Benhadad naar koning Asa en zond de bevelhebbers van zijn legers tegen de steden van Israël, en zij veroverden Ijon, Dan, Abel-Beth-Maächa, heel Kinneroth, naast heel het land van Naftali. ²¹ Bij het horen hiervan stopte Baësa met het versterken van Rama en verbleef in Tirza. ²² Toen maakte koning Asa een proclamatie aan heel Juda—niemand was vrijgesteld— en zij voerden de stenen van Rama en het hout waarmee Baësa had gebouwd weg, en koning Asa bouwde daarmee Geba van Benjamin en Mizpa.

²³ Wat betreft alle daden van Asa en al zijn macht en alles wat hij deed, en de steden die hij bouwde, zijn die niet geschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? Maar in de tijd van zijn ouderdom leed hij aan een ziekte in zijn voeten. ²⁴ En Asa rustte met zijn voorouders en werd begraven met zijn vaders in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Josafat volgde hem op als koning.

1 Koningen

²⁵ Nadab, zoon van Jerobeam, werd koning over Israël in het tweede jaar van Asa, koning van Juda, en hij regeerde twee jaar over Israël. ²⁶ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, en volgde in de wegen van zijn vader en in zijn zonde, waarin hij Israël leidde. ²⁷ Toen smeedde Baësa, zoon van Ahia uit het huis van Issaschar, een samenzwering tegen hem, en Baësa sloeg hem neer bij Gibbeton, dat aan de Filistijnen toebehoorde, terwijl Nadab en heel Israël Gibbeton belegerden. ²⁸ Zo doodde Baësa hem in het derde jaar van Asa, koning van Juda, en nam de troon over. ²⁹ En zodra hij koning werd, sloeg hij het hele huis van Jerobeam neer. Hij liet niemand van Jerobeam in leven, maar roeide hen volledig uit, volgens het woord van de Heer, dat Hij gesproken had door Zijn dienaar Ahia de Siloniet, ³⁰ vanwege de zonden van Jerobeam, die hij beging, en waarin hij Israël leidde, vanwege zijn provocatie waarmee hij de Heer God van Israël tot toorn wakte.

³¹ Wat betreft de rest van de daden van Nadab en alles wat hij deed, zijn die niet geschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël?

³² En er was voortdurende strijd tussen Asa en Baësa, koning van Israël, gedurende hun regeringen.

³³ In het derde jaar van Asa, koning van Juda, werd Baësa, zoon van Ahia, koning over heel Israël te Tirza, en regeerde vierentwintig jaar. ³⁴ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, en volgde in de wegen van Jerobeam en in zijn zonde, waarin hij Israël leidde.

16 De boodschap van de Heer werd aan Jehu, de zoon van Hanani, overgebracht met betrekking tot Baësa, zeggende, ²

"Aangezien Ik u uit het stof heb verheven en u leider over Mijn volk Israël heb gemaakt, maar u hebt gewandeld in de weg van Jerobeam en Mijn volk Israël tot zonde hebt gebracht, waardoor u Mij tot toorn hebt gewekt met hun zonden, ³ zie, Ik ga Baësa en zijn huis verteren, en Ik zal uw huis maken als het huis van Jerobeam, de zoon van Nebat. ⁴ Iedereen die tot Baësa behoort en in de stad sterft, zullen de honden opeten, en iedereen die op het veld sterft, zullen de vogels van de hemel opeten." ⁵ Wat betreft de andere daden van Baësa, zijn handelingen en zijn kracht, zijn deze niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ⁶ En Baësa stierf en werd begraven in Tirza, en zijn zoon Ela volgde hem op als

koning. ⁷ Bovendien kwam het woord van de Heer door de profeet Jehu, de zoon van Hanani, ook tegen Baësa en zijn huis, vanwege al het kwaad dat hij deed in de ogen van de Heer, waardoor hij Hem tot toorn wakte met het werk van zijn handen, door te zijn als het huis van Jerobeam, en omdat hij het sloeg.

⁸ In het zesentwintigste jaar van Asa, koning van Juda, begon Ela, de zoon van Baësa, zijn regering over Israël in Tirza, en hij regeerde twee jaar. ⁹ Maar zijn dienaar Zimri, bevelhebber van de helft van zijn strijdswagens, smeedde een samenzwering tegen hem. Nu was Ela in Tirza zichzelf dronken aan het drinken in het huis van Arza, die verantwoordelijk was voor het huishouden in Tirza. ¹⁰ Toen kwam Zimri binnen en sloeg hem neer en doodde hem in het zevenentwintigste jaar van Asa, koning van Juda, en werd koning in zijn plaats. ¹¹ Toen hij koning werd, zodra hij op zijn troon zat, sloeg hij het hele huis van Baësa neer; hij liet geen enkele mannelijke nakomeling over, noch van zijn verwanten noch van zijn vrienden. ¹² Zo vernietigde Zimri het hele huis van Baësa, in overeenstemming met het woord van de Heer dat Hij tegen Baësa sprak door de profeet Jehu, ¹³ vanwege al de zonden van Baësa en de zonden van Ela, zijn zoon, die zij begingen en waarin zij Israël leidden, waardoor zij de Heer, de God van Israël, tot toorn wekten met hun afgoden. ¹⁴ Wat betreft de andere daden van Ela en alles wat hij deed, zijn deze niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël?

¹⁵ In het zevenentwintigste jaar van Asa, koning van Juda, regeerde Zimri zeven dagen in Tirza. Nu waren de mensen gelegerd tegen Gibbeton, dat toebehoorde aan de Filistijnen. ¹⁶ En het volk dat gelegerd was, hoorde het zeggen, "Zimri heeft een samenzwering gesmeed en ook de koning neergeslagen." Dus maakte heel Israël Omri, de bevelhebber van het leger, die dag in het kamp koning over Israël. ¹⁷ Omri en heel Israël met hem rukten op van Gibbeton en belegerden Tirza. ¹⁸ Toen Zimri zag dat de stad was ingenomen, ging hij naar de burch van het huis van de koning, en stak het huis van de koning om zich heen in brand, en kwam om, ¹⁹ vanwege zijn zonden die hij beging, door kwaad te doen in de ogen van de Heer, door te wandelen in de weg van Jerobeam, en in de zonde die hij beging, waardoor hij Israël tot zonde maakte.

1 Koningen

²⁰ Wat betreft de andere daden van Zimri en zijn samenzwering die hij uitvoerde, zijn deze niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël?

²¹ Toen werd het volk van Israël verdeeld in twee partijen: de helft van het volk volgde Tibni, de zoon van Ginath, om hem koning te maken; de andere helft volgde Omri. ²² Echter, de volgelingen van Omri waren sterker dan de volgelingen van Tibni, de zoon van Ginath. Dus stierf Tibni, en Omri werd koning. ²³ In het eenendertigste jaar van Asa, koning van Juda, begon Omri zijn regering over Israël en regeerde twaalf jaar; hij regeerde zes jaar in Tirza. ²⁴ Hij kocht de heuvel Samaria van Semer voor twee talenten zilver, en hij bouwde op de heuvel, en noemde de stad die hij bouwde Samaria, naar Semer, de vroegere eigenaar van de heuvel. ²⁵ Maar Omri deed kwaad in de ogen van de Heer, en handelde goddelozer dan allen die voor hem waren. ²⁶ Want hij volgde geheel de weg van Jerobeam, de zoon van Nebat, en in zijn zonden waarin hij Israël misleidde, waardoor hij de Heer, de God van Israël, tot toorn wekte met hun waardeloze afgoden. ²⁷ Wat betreft de andere daden van Omri die hij volbracht en zijn macht die hij toonde, zijn deze niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ²⁸ En Omri stierf en werd begraven in Samaria, en zijn zoon Achab volgde hem op als koning.

²⁹ Nu begon Achab, de zoon van Omri, zijn regering over Israël in het achtendertigste jaar van Asa, koning van Juda, en Achab, de zoon van Omri, regeerde over Israël in Samaria gedurende tweeëntwintig jaar. ³⁰ Achab, de zoon van Omri, handelde goddelozer in de ogen van de Heer dan allen die voor hem waren. ³¹ En het gebeurde, alsof het een onbeduidende zaak voor hem was om de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, te volgen, dat hij ook Izebel, de dochter van Ethbaäl, koning van de Sidoniërs, als zijn vrouw nam, en ging Baäl dienen, en hem aanbad. ³² Zo bouwde hij een altaar voor Baäl in het huis van Baäl, dat hij bouwde in Samaria. ³³ Achab maakte ook de Asjera. Zo deed Achab meer om de Heer, de God van Israël, tot toorn te wekken dan alle koningen van Israël die voor hem waren. ³⁴ In zijn dagen herbouwde Hiel, de Betheliet, Jericho; hij legde de fundamenten ervan ten koste van Abiram, zijn eerstgeborene, en zette de poorten

ervan op ten koste van zijn jongste zoon Segub, in overeenstemming met het woord van de Heer, dat Hij sprak door Jozua, de zoon van Nun.

17 Nu zei Elia, de Tisbiet, die tot de inwoners van Gilead behoorde, tegen Achab: "Zo waar de Heer, de God van Israël leeft, voor wiens aangezicht ik sta, er zal zeker geen dauw noch regen zijn in deze jaren, behalve op mijn woord." ² Toen kwam er een boodschap van de Heer tot hem, zeggende, ³ "Vertrek van hier en ga oostwaarts, en verberg je bij de beek Kerith, die ten oosten van de Jordaan is. ⁴ Je zult drinken uit de beek, en ik heb de raven opgedragen je daar voedsel te brengen." ⁵ Dus ging hij en handelde volgens het woord van de Heer, want hij ging en verbleef bij de beek Kerith, die ten oosten van de Jordaan is. ⁶ De raven brachten hem 's morgens brood en vlees, en 's avonds brood en vlees, en hij dronk uit de beek. ⁷ Na enige tijd droogde de beek op, omdat er geen regen in het land was.

⁸ Toen kwam er een boodschap van de Heer tot hem, zeggende, ⁹ "Sta op, ga naar Zarfath, dat bij Sidon hoort, en verblijf daar. Zie, ik heb een weduwe daar opgedragen je van voedsel te voorzien." ¹⁰ Dus stond hij op en ging naar Zarfath, en toen hij bij de ingang van de stad kwam, zie, daar was een weduwe die hout sprokkelde. En hij riep haar en zei, "Breng me alstublieft een beetje water in een beker, zodat ik kan drinken." ¹¹ Terwijl ze het ging halen, riep hij haar en zei, "Breng me alstublieft ook een stuk brood in je hand." ¹² Maar zij zei, "Zo waar de Heer, uw God leeft, ik heb geen voedsel, alleen een handvol meel in de kom en een beetje olie in de kruik. En zie, ik ben een paar stokjes aan het verzamelen zodat ik naar binnen kan gaan en het voor mij en mijn zoon kan bereiden, zodat we het kunnen eten en dan sterven." ¹³ Toen zei Elia tegen haar, "Wees niet bang; ga, doe zoals je hebt gezegd. Maar maak eerst een klein broodkoekje voor mij ervan, en breng het naar me toe, en daarna kun je er een maken voor jezelf en je zoon. ¹⁴ Want dit is wat de Heer, de God van Israël zegt: 'De kom met meel zal niet opraken, noch zal de kruik met olie leeg raken, tot de dag dat de Heer regen geeft op het oppervlak van het land.'"

¹⁵ Dus ging ze en deed zoals Elia had gezegd, en zij en hij en haar huishouden hadden vele dagen voedsel. ¹⁶ De kom met meel raakte niet op, noch

1 Koningen

raakte de kruik met olie leeg, precies zoals het woord van de Heer had gesproken door Elia.

¹⁷ Nu gebeurde het na deze dingen dat de zoon van de vrouw, de meesteres van het huis, ziek werd. En zijn ziekte was zeer ernstig, totdat er geen adem meer in hem was. ¹⁸ Dus zei ze tegen Elia, "Wat heb ik met u te maken, man van God? U bent naar mij gekomen om mijn schuld in herinnering te brengen en mijn zoon te doden!" ¹⁹ Maar hij zei tegen haar, "Geef me je zoon." Toen nam hij hem uit haar armen en droeg hem naar de bovenkamer waar hij verbleef, en legde hem op zijn eigen bed. ²⁰ En hij riep tot de Heer en zei, "O Heer, mijn God, hebt U ook tragedie gebracht over de weduwe bij wie ik verblijf, door haar zoon te laten sterven?" ²¹ Toen strekte hij zich drie keer uit over de jongen, en riep tot de Heer en zei, "O Heer, mijn God, laat alstublieft het leven van deze jongen naar hem terugkeren." ²² En de Heer verhoorde Elia's stem, en het leven van de jongen keerde naar hem terug en hij herleefde. ²³ Elia nam de jongen en bracht hem naar beneden van de bovenkamer in het huis, en gaf hem aan zijn moeder; en Elia zei, "Zie, je zoon leeft." ²⁴ Toen zei de vrouw tegen Elia, "Nu ben ik zeker dat u een man van God bent, en dat het woord van de Heer in uw mond waar is."

18 Na een lange periode kwam het woord van de Heer tot Elia in het derde jaar, met de opdracht, "Ga, toon jezelf aan Achab, en ik zal regenen op het land brengen." ² Zo ging Elia op weg om zich aan Achab te tonen. In die tijd was de hongersnood hevig in Samaria. ³ En Achab riep Obadja, die verantwoordelijk was voor het huishouden. (Obadja had grote eerbied voor de Heer. ⁴ Want toen Izebel de profeten van de Heer wilde vernietigen, nam Obadja honderd profeten en verborg hen in groepen van vijftig in een grot, en voorzag hen van brood en water.) ⁵ Toen zei Achab tegen Obadja, "Ga door het land naar alle waterbronnen en naar alle valleien; misschien vinden we gras om de paarden en muil dieren in leven te houden, en hoeven we niet een deel van het vee te doden." ⁶ Dus verdeelden ze het land tussen hen om het te verkennen; Achab ging de ene kant op, en Obadja ging de andere kant op. ⁷ Terwijl Obadja onderweg was, zie, Elia ontmoette hem, en hij herkende hem en viel op zijn gezicht en zei, "Ben jij het, Elia, mijn meester?" ⁸ En hij zei tegen hem, "Ja,

ik ben het. Ga, zeg tegen je meester, 'Zie, Elia is hier.'" ⁹ Maar hij zei, "Wat heb ik verkeerd gedaan, dat u uw dienaar uitlevert aan Achab, om ter dood gebracht te worden?" ¹⁰ Zo zeker als de Heer, uw God, leeft, is er geen natie of koninkrijk waar mijn meester niet heeft laten zoeken naar u; en toen ze zeiden, 'Hij is hier niet,' liet hij het koninkrijk of de natie zweren dat ze u niet konden vinden. ¹¹ En nu zegt u tegen mij, 'Ga, zeg tegen je meester, 'Zie, Elia is hier.'" ¹² En het zal gebeuren wanneer ik u verlaat dat de Geest van de Heer u zal wegvoeren waar ik niet weet, zodat wanneer ik kom en Achab vertel en hij u niet vindt, hij mij zal doden, hoewel ik, uw dienaar, de Heer van jongs af aan heb geëerd. ¹³ Is het mijn meester niet gemeld wat ik deed toen Izebel de profeten van de Heer doodde, dat ik honderd profeten van de Heer verborg in groepen van vijftig in een grot, en hen van brood en water voorzag?" ¹⁴ Nu zegt u tegen mij, 'Ga, zeg tegen je meester, 'Zie, Elia is hier'; dan zal hij mij doden.'" ¹⁵ Maar Elia zei, "Zo zeker als de Heer van de legermachten leeft, voor wie ik sta, zal ik mij vandaag zeker aan hem tonen." ¹⁶ Dus Obadja ging om Achab te ontmoeten en informeerde hem; en Achab ging om Elia te ontmoeten. ¹⁷ Toen Achab Elia zag, zei Achab tegen hem, "Ben jij het, degene die Israël in moeilijkheden brengt?" ¹⁸ Hij antwoordde, "Ik ben niet de oorzaak van moeilijkheden voor Israël, maar u en het huis van uw vader zijn dat, omdat u de geboden van de Heer hebt verlaten en de Baäls hebt gevolgd. ¹⁹ Zend nu bevelen en verzamel voor mij heel Israël op de berg Karmel, samen met 450 profeten van Baäl en 400 profeten van de Asjera, die aan de tafel van Izebel eten."

²⁰ Dus Achab zond bevelen onder al de zonen van Israël en verzamelde de profeten samen op de berg Karmel. ²¹ Toen naderde Elia al het volk en zei, "Hoe lang zult u blijven wankelen tussen twee meningen? Als de Heer God is, volg Hem; maar als Baäl, volg hem." Maar het volk antwoordde hem niet met een woord. ²² Toen zei Elia tegen het volk, "Ik alleen ben overgebleven als een profeet van de Heer, terwijl de profeten van Baäl 450 man zijn. ²³ Laat hen nu twee ossen geven; en laat hen één os voor zichzelf kiezen en in stukken snijden, en op het hout leggen, maar er geen vuur onder leggen; en ik zal de andere os bereiden en op het hout leggen, en ik zal er geen vuur onder leggen. ²⁴ Roep dan de naam van uw god aan, en ik zal de naam van de Heer aanroepen; en de

1 Koningen

God die antwoordt met vuur, Hij is God." En al het volk antwoordde, "Dat is een goed voorstel." ²⁵ Dus zei Elia tegen de profeten van Baäl, "Kies één os voor uzelf en bereid hem eerst, aangezien u met velen bent, en roep de naam van uw god aan, maar leg er geen vuur onder." ²⁶ Toen namen zij de os die hun gegeven was en bereidden hem, en zij riepen de naam van Baäl aan van de ochtend tot de middag, zeggende, "O Baäl, antwoord ons!" Maar er was geen stem, en niemand antwoordde. En zij hinkten rond het altaar dat zij gemaakt hadden. ²⁷ Op de middag bespotten Elia hen en zei, "Roep luid, aangezien hij een god is; misschien is hij diep in gedachten, of is hij onderweg, of is hij op reis; misschien slaapt hij en zal hij wakker worden!" ²⁸ Dus riepen zij luid, en sneden zichzelf volgens hun gewoonte met zwaarden en speren totdat het bloed over hen gutste. ²⁹ Toen de middag voorbij was, raasden zij tot de tijd van het avondoffer; maar er was geen stem, geen antwoord, en er werd geen aandacht geschonken.

³⁰ Toen zei Elia tegen al het volk, "Kom dichterbij mij." Dus kwam al het volk dichterbij hem. En hij herstelde het altaar van de Heer dat was afgebroken.

³¹ Toen nam Elia twaalf stenen, die het aantal van de stammen van de zonen van Jakob vertegenwoordigden, tot wie het woord van de Heer was gekomen, zeggende, "Israël zal uw naam zijn." ³² En met de stenen bouwde hij een altaar in de naam van de Heer; en hij maakte een greppel rond het altaar, groot genoeg om twee maten zaad te bevatten. ³³ Toen legde hij het hout uit, en sneed de os in stukken en legde het op het hout. En hij zei, "Vul vier kruiken met water en giet het over het brandoffer en over het hout." ³⁴ Toen zei hij, "Doe het nogmaals," en zij deden het nogmaals. Toen zei hij, "Doe het een derde keer," en zij deden het een derde keer. ³⁵ Dus stroomde het water rondom het altaar, en hij vulde ook de greppel met water. ³⁶ Toen, op de tijd van het avondoffer, naderde Elia de profeet en zei, "O Heer, God van Abraham, Isaak en Israël, laat vandaag bekend worden dat U God bent in Israël en dat ik Uw dienaar ben, en dat ik al deze dingen op Uw woord heb gedaan." ³⁷ Hoor mij, Heer, hoor mij, zodat dit volk weet dat U, Heer, God bent, en dat U hun harten hebt teruggebracht." ³⁸ Toen viel het vuur van de Heer en verteerde het brandoffer, het hout, de stenen en het stof, en het likte het water op dat in de greppel was. ³⁹ Toen al het volk dit zag, vielen zij

op hun gezichten; en zij zeiden, "De Heer, Hij is God; de Heer, Hij is God!" ⁴⁰ Toen zei Elia tegen hen, "Grijp de profeten van Baäl; laat er niet één van hen ontsnappen." Dus grepen zij hen; en Elia bracht hen naar de beek Kishon, en executeerde hen daar.

⁴¹ Elia zei toen tegen Achab, "Ga op, eet en drink; want er is het geluid van een machtige regenbui." ⁴² Dus ging Achab op om te eten en te drinken. Maar Elia ging naar de top van de Karmel; en hij boog zich naar de grond, en legde zijn gezicht tussen zijn knieën. ⁴³ En hij zei tegen zijn dienaar, "Ga nu op, kijk naar de zee." Dus hij ging op en keek, en zei, "Er is niets." Maar hij zei, "Ga terug" zeven keer. ⁴⁴ En toen hij de zevende keer terugkwam, zei hij, "Zie, een wolk zo klein als de hand van een persoon komt op uit de zee." En Elia zei, "Ga op, zeg tegen Achab, 'Bereid uw wagen en ga naar beneden, zodat de zware regen u niet stopt.'" ⁴⁵ Intussen werd de hemel donker met wolken en wind, en er was een zware regen. En Achab reed en ging naar Jizreël. ⁴⁶ Toen was de hand van de Heer op Elia, en hij stopte zijn mantel in zijn gordel en rende Achab voorbij naar Jizreël.

19 Achab vertelde Izebel alles wat Elia had gedaan, inclusief hoe hij alle profeten met het zwaard had gedood. ² Toen stuurde Izebel een boodschapper naar Elia en zei, "Zo mogen de goden mij doen en meer, als ik morgen om deze tijd jouw leven niet maak als het leven van een van hen." ³ Elia, vervuld van angst, stond op en vluchtte voor zijn leven, en kwam in Berseba, dat tot Juda behoort, waar hij zijn dienaar achterliet. ⁴ Maar hij zelf ging een dagreis de woestijn in, en kwam en ging zitten onder een bremstruik; en hij vroeg om te mogen sterven, en zei, "Het is genoeg! Nu, Heer, neem mijn leven, want ik ben niet beter dan mijn vaderen." ⁵ Toen ging hij liggen en viel in slaap onder de bremstruik; maar zie, er was een engel die hem aanraakte, en hij zei tegen hem: "Sta op, eet!" ⁶ Toen keek hij, en zie, er was aan zijn hoofd een brood gebakken op hete stenen, en een kruik water. Dus at hij en dronk, en ging weer liggen. ⁷ Maar de engel van de Heer kwam een tweede keer terug, raakte hem aan en zei, "Sta op, eet, want de reis is te zwaar voor je." ⁸ Dus stond hij op, at en dronk, en reisde in de kracht van dat voedsel veertig dagen en veertig nachten naar Horeb, de berg van God.

⁹ Toen kwam hij bij een grot en overnachtte daar; en zie, het woord van de Heer kwam tot hem, en Hij zei

1 Koningen

tegen hem, "Wat doe je hier, Elia?" ¹⁰ Hij zei, "Ik heb zeer geijverd voor de Heer, de God van de legers; want de zonen van Israël hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken, en Uw profeten met het zwaard gedood. En ik alleen ben overgebleven; en zij zochten mijn leven te nemen." ¹¹ Dus Hij zei, "Ga naar buiten en sta op de berg voor de Heer." En zie, de Heer ging voorbij! En een grote en krachtige wind scheurde de bergen en brak de rotsen in stukken voor de Heer; maar de Heer was niet in de wind. En na de wind, een aardbeving; maar de Heer was niet in de aardbeving. ¹² En na de aardbeving, een vuur; maar de Heer was niet in het vuur. En na het vuur, het geluid van een zachte fluistering. ¹³ Toen Elia het hoorde, wikkelde hij zijn gezicht in zijn mantel en ging naar buiten en stond bij de ingang van de grot. En zie, een stem kwam tot hem en zei, "Wat doe je hier, Elia?" ¹⁴ Toen zei hij, "Ik heb zeer geijverd voor de Heer, de God van de legers; want de zonen van Israël hebben Uw verbond verlaten, Uw altaren afgebroken, en Uw profeten met het zwaard gedood. En ik alleen ben overgebleven; en zij zochten mijn leven te nemen." ¹⁵ De Heer instrueerde hem, "Ga, keer terug langs de weg die je gekomen bent naar de woestijn van Damascus, en wanneer je aankomt, moet je Hazaël zalven als koning over Aram; ¹⁶ en Jehu, de zoon van Nimsi, moet je zalven als koning over Israël; en Elisa, de zoon van Safat uit Abel-mehola, moet je zalven als profeet in jouw plaats. ¹⁷ En het zal zijn dat wie ontsnapt aan het zwaard van Hazaël, Jehu zal doden, en wie ontsnapt aan het zwaard van Jehu, Elisa zal doden. ¹⁸ Toch zal Ik zeventuizend in Israël bewaren, alle knieën die niet gebogen hebben voor Baäl en elke mond die hem niet heeft gekust."

¹⁹ Dus vertrok hij daarvandaan en vond Elisa, de zoon van Safat, terwijl hij aan het ploegen was met twaalf paar ossen voor zich, en hij was bij de twaalfde. En Elia ging langs hem en wierp zijn mantel op hem. ²⁰ Toen liet hij de ossen achter en rende achter Elia aan, en zei, "Laat me alstublieft mijn vader en mijn moeder kussen, dan zal ik u volgen." En Elia antwoordde: "Ga terug, want wat heb ik u gedaan?" ²¹ Dus keerde hij terug van hem te volgen, en nam het paar ossen en offerde ze, en kookte hun vlees met de werktuigen van de ossen, en gaf het aan de mensen, en zij aten. Toen stond hij op en volgde Elia, en diende hem.

20 Nu verzamelde Benhadad, koning van Aram, zijn hele leger. Tweeëndertig koningen waren met hem, samen met paarden en wagens. Hij trok op en belegerde Samaria en viel het aan. ² Hij stuurde boodschappers de stad in naar Achab, koning van Israël, met de boodschap: ³ "Dit zegt Benhadad: 'Uw zilver en goud zijn van mij. De beste van uw vrouwen en kinderen behoren ook mij toe.'" ⁴ De koning van Israël antwoordde: "Zoals u zegt, mijn heer de koning. Ik en alles wat ik heb zijn van u." ⁵ Toen kwamen de boodschappers terug en zeiden: "Dit zegt Benhadad: Ik stuurde u de boodschap om mij uw zilver en goud, uw vrouwen en uw kinderen te geven. ⁶ Maar nu zal ik morgen rond deze tijd mijn dienaren naar u toesturen, en zij zullen uw huis en de huizen van uw ambtenaren doorzoeken. Alles wat kostbaar is in uw ogen, zullen zij meenemen en wegdragen."

⁷ Toen riep de koning van Israël alle oudsten van het land bijeen en zei: "Let alstublieft op hoe deze man problemen zoekt. Hij stuurde om mijn vrouwen, mijn kinderen, mijn zilver en mijn goud, en ik weigerde hem niet." ⁸ Alle oudsten en het volk zeiden tegen hem: "Luister niet naar hem en geef niet toe." ⁹ Dus zei hij tegen de boodschappers van Benhadad: "Zeg tegen mijn heer de koning: Ik zal alles geven wat u eerst van uw dienaar eiste, maar aan deze tweede eis kan ik niet voldoen." Dus vertrokken de boodschappers en rapporteerden terug. ¹⁰ Toen stuurde Benhadad opnieuw een boodschap, zeggende: "Mogen de goden mij zwaar straffen als er genoeg stof overblijft in Samaria om elke man die mij volgt een handvol te geven!" ¹¹ Maar de koning van Israël antwoordde: "Zeg hem: Laat hij die zijn wapenrusting aandoet niet roemen als hij die hem aflegt." ¹² Toen Benhadad dit antwoord hoorde, waren hij en de andere koningen aan het drinken in hun tenten. Hij beval zijn mannen: "Maak je klaar voor de aanval!" Dus maakten ze zich klaar om de stad aan te vallen.

¹³ Toen kwam een profeet naar Achab, koning van Israël, en zei: "Dit zegt de Heer: Heb je dit grote leger gezien? Ik zal het vandaag in uw hand geven, en u zult weten dat ik de Heer ben." ¹⁴ Achab vroeg: "Door wie?" En hij zei: "Dit zegt de Heer: Door de jonge officieren van de districtsgouverneurs." Toen vroeg Achab: "Wie zal de strijd beginnen?" En hij antwoordde: "U zult dat doen." ¹⁵ Dus verzamelde

1 Koningen

Achab de jonge officieren van de districtsgouverneurs, in totaal 232. Daarna verzamelde hij de rest van het leger — alle Israëlieten — die zeven duizend telden.¹⁶ Zij trokken 's middags uit, terwijl Benhadad en de tweeëndertig koningen met hem in hun tenten dronken waren.¹⁷ De jonge officieren van de districtsgouverneurs gingen als eersten uit. Benhadad stuurde verkenner, die rapporteerden: "Mannen rukken op vanuit Samaria."¹⁸ Hij zei: "Als ze voor vrede zijn gekomen, neem ze levend; en als ze voor oorlog zijn gekomen, neem ze levend."¹⁹ Dus rukten de jonge officieren van de districtsgouverneurs op vanuit de stad, met het leger achter hen.²⁰ Ieder sloeg zijn tegenstander neer, en de Arameeërs vluchtten. Israël achtervolgde hen, en Benhadad, koning van Aram, ontsnapte te paard met enkele van zijn ruiters.²¹ Toen trok de koning van Israël eropuit en sloeg de paarden en wagens neer, en bracht een grote nederlaag toe aan de Arameeërs.

²² Toen kwam de profeet naar de koning van Israël en zei: "Ga en versterk uzelf. Overweeg zorgvuldig wat u moet doen, want in de lente zal de koning van Aram weer tegen u optrekken."²³ Intussen zeiden de ambtenaren van de koning van Aram tegen hem: "Hun goden zijn goden van de heuvels. Daarom waren ze sterker dan wij. Maar als we tegen hen vechten in de vlakten, zullen we zeker sterker zijn dan zij."²⁴ Doe dit: verwijder alle koningen uit hun bevelen en vervang ze door bevelhebbers.²⁵ Verhoog ook een leger zoals het leger dat u verloor — paard voor paard en wagen voor wagen — zodat we tegen hen kunnen vechten in de vlakten. Dan zullen we hen zeker verslaan." Hij stemde toe en deed zoals zij adviseerden.

²⁶ Toen de lente aanbrak, verzamelde Benhadad de Arameeërs en trok op naar Afek om Israël in de strijd te ontmoeten.²⁷ De Israëlieten werden ook verzameld en van proviand voorzien, en zij trokken uit om hen te ontmoeten. Het volk van Israël sloeg hun kamp op voor hen als twee kleine kudden geiten, terwijl de Arameeërs het platteland vulden.²⁸ Toen kwam een man van God en zei tegen de koning van Israël: "Dit zegt de Heer: Omdat de Arameeërs hebben gezegd, 'De Heer is een god van de heuvels maar niet een god van de valleien,' zal ik dit grote leger in uw handen geven, en u zult weten dat ik de Heer ben."

²⁹ Zij sloegen zeven dagen lang tegenover elkaar hun kamp op. Op de zevende dag begonnen ze de strijd, en de Israëlieten sloegen op één dag 100.000 voetknechten van de Arameeërs neer.³⁰ De rest vluchtte de stad Afek in, waar de muur op 27.000 van hen instortte. Benhadad vluchtte en verborg zich in een binnenkamer in de stad.³¹ Zijn ambtenaren zeiden tegen hem: "Kijk, we hebben gehoord dat de koningen van Israël genadig zijn. Laten we ons in zakken kleden met touwen om onze hoofden en naar de koning van Israël gaan. Misschien zal hij uw leven sparen."³² Dus kleedden zij zich in zakken en touwen, en gingen naar de koning van Israël en zeiden: "Uw dienaar Benhadad zegt: Laat mij alstublieft leven." Achab antwoordde: "Leeft hij nog? Hij is mijn broer."³³ De mannen beschouwden het als een goed teken en antwoordden snel: "Ja, Benhadad is uw broer." Achab zei: "Ga en breng hem." Dus kwam Benhadad naar buiten, en Achab liet hem in de wagen komen.³⁴ Benhadad zei: "Ik zal de steden teruggeven die mijn vader van uw vader heeft genomen. U mag marktplaatsen voor uzelf opzetten in Damascus, zoals mijn vader deed in Samaria." Achab zei: "Op basis van deze overeenkomst zal ik u laten gaan." Dus sloot hij een verdrag met hem en liet hem gaan.

³⁵ Nu zei een zekere man van de zonen van de profeten tegen zijn buurman door het woord van de Heer: "Sla mij, alstublieft." Maar de man weigerde hem te slaan.³⁶ Dus zei de profeet tegen hem: "Omdat u niet hebt geluisterd naar de stem van de Heer, zal een leeuw u doden zodra u mij verlaat." En zodra hij vertrok, vond een leeuw hem en doodde hem.³⁷ Daarna benaderde hij een andere man en vroeg: "Sla mij, alstublieft." De man sloeg hem en verwondde hem.³⁸ Toen ging de profeet en wachtte op de koning langs de weg, terwijl hij zich vermoedde met een verband over zijn ogen.³⁹ Toen de koning voorbijging, riep hij hem toe: "Uw dienaar ging midden in de strijd, en iemand kwam naar mij toe en zei: 'Bewaar deze man; als hij vermist is, zal het uw leven voor zijn leven kosten, of anders moet u een talent zilver betalen.'⁴⁰ Maar terwijl uw dienaar hier en daar bezig was, verdween de man." En de koning van Israël zei tegen hem: "Dat is uw oordeel. U hebt het zelf besloten."⁴¹ Toen verwijderde de profeet snel het verband van zijn ogen, en de koning van Israël herkende hem als een van de profeten.⁴² En hij zei tegen de koning: "Dit zegt de Heer: Omdat u

1 Koningen

de man die ik aan de vernietiging had gewijd uit uw hand hebt laten gaan, zal uw leven voor zijn leven zijn, en uw volk voor zijn volk." ⁴³ Dus ging de koning van Israël terug naar zijn huis, somber en boos, en kwam in Samaria.

21 Nu gebeurde het na deze dingen dat Naboth, de Jizreëliet, een wijngaard had in Jizreël, naast het paleis van Achab, de koning van Samaria. ² Achab zei tegen Naboth: "Laat mij je wijngaard hebben om als moestuin te gebruiken, omdat hij dicht bij mijn paleis ligt. Ik zal je een betere wijngaard in ruil geven, of als je dat liever hebt, zal ik je de waarde ervan in zilver betalen." ³ Maar Naboth zei tegen Achab: "De Heer verhoede dat ik u de erfenis van mijn voorouders zou geven." ⁴ Dus ging Achab naar huis, somber en boos omdat Naboth, de Jizreëliet, had gezegd: "Ik zal u de erfenis van mijn voorouders niet geven." Hij ging op zijn bed liggen, keerde zijn gezicht om en weigerde te eten.

⁵ Zijn vrouw Izebel kwam binnen en vroeg: "Waarom ben je zo van streek? Waarom wil je niet eten?" ⁶ Hij antwoordde: "Omdat ik met Naboth, de Jizreëliet, heb gesproken en hem vroeg om mij zijn wijngaard te verkopen, of om hem te ruilen als hij dat liever had. Maar hij antwoordde: 'Ik zal u mijn wijngaard niet geven.'" ⁷ Izebel, zijn vrouw, zei: "Is dit hoe je handelt als koning over Israël? Sta op en eet iets. Wees vrolijk. Ik zal je de wijngaard van Naboth, de Jizreëliet, bezorgen." ⁸ Dus schreef ze brieven in de naam van Achab, verzegelde ze met zijn zegel, en stuurde ze naar de oudsten en edelen die in de stad van Naboth woonden. ⁹ In die brieven schreef ze: "Roep een vasten uit en zet Naboth op een prominente plaats onder het volk." ¹⁰ Maar zet twee schurken tegenover hem en laat hen getuigen dat hij zowel God als de koning heeft vervloekt. Neem hem dan mee naar buiten en stenig hem tot de dood."

¹¹ Dus de mannen van Naboths stad—de oudsten en edelen die daar woonden—deden precies zoals Izebel had geïnstrueerd in de brieven die ze hen had gestuurd. ¹² Ze kondigden een vasten aan en plaatsten Naboth op een opvallende positie onder het volk. ¹³ Toen kwamen er twee waardeloze mannen binnen en gingen tegenover hem zitten, en getuigden voor het volk, zeggende: "Naboth heeft God en de koning vervloekt." Dus namen ze hem mee buiten de stad en stenigden hem tot de dood. ¹⁴

Daarna informeerden ze Izebel: "Naboth is gestenigd en is dood."

¹⁵ Zodra Izebel hoorde dat Naboth was gestenigd en dood was, zei ze tegen Achab, "Sta op en neem bezit van de wijngaard van Naboth, de Jizreëliet, die hij weigerde aan je te verkopen. Hij leeft niet meer, maar is dood." ¹⁶ Toen Achab hoorde dat Naboth dood was, stond hij op en ging naar beneden om de wijngaard in bezit te nemen.

¹⁷ Het woord van de Heer kwam tot Elia, de Tisbiet, en het was: ¹⁸ "Ga naar Achab, de koning van Israël, die regeert in Samaria. Hij is nu in de wijngaard van Naboth, waar hij is gegaan om deze op te eisen." ¹⁹ Zeg tegen hem: 'Dit zegt de Heer: Heb je moord gepleegd en ook bezit genomen? Zeg dan tegen hem: 'Dit zegt de Heer: Op de plaats waar de honden het bloed van Naboth hebben opgelikt, zullen de honden ook jouw bloed oplikken—ja, het jouwe!' " ²⁰ Achab zei tegen Elia: "Dus je hebt me gevonden, mijn vijand!" Elia antwoordde: "Ik heb je gevonden, omdat je jezelf hebt verkocht om kwaad te doen in de ogen van de Heer. ²¹ Dit zegt de Heer: 'Ik zal rampspoed over je brengen. Ik zal je nakomelingen uitroeien, en van Achab elke man in Israël—slaaf of vrij—afsnijden. ²² Ik zal je huis maken zoals dat van Jerobeam, de zoon van Nebat, en dat van Baësa, de zoon van Ahia, omdat je Mijn woede hebt opgewekt en Israël hebt doen zondigen.' " ²³ En met betrekking tot Izebel zegt de Heer ook: 'Honden zullen Izebel verstiniden bij de muur van Jizreël.' " ²⁴ Honden zullen iedereen die tot Achab behoort en in de stad sterft, opeten, en de vogels zullen zich voeden met degenen die op het platteland sterven."

²⁵ Er was niemand zoals Achab, die zichzelf verkocht om kwaad te doen in de ogen van de Heer, beïnvloed door Izebel, zijn vrouw. ²⁶ Hij handelde op de meest verfoeilijke manieren door afgoden te volgen, zoals de Amorieten hadden gedaan, die de Heer voor Israël had verdreven.

²⁷ Toen Achab deze woorden hoorde, scheurde hij zijn kleren, trok rouwkleding aan en vastte. Hij lag in rouwkleding en ging stil en nederig rond. ²⁸ De boodschap van de Heer kwam tot Elia, de Tisbiet: ²⁹ "Heb je gezien hoe Achab zich voor Mij heeft vernederd? Omdat hij zich heeft vernederd, zal Ik de ramp niet in zijn leven brengen. Ik zal het over zijn huis brengen in de dagen van zijn zoon."

1 Koningen

22 Drie jaar lang voerden Aram en Israël geen oorlog. ² Maar in het derde jaar bezocht Josafat, de koning van Juda, de koning van Israël. ³ De koning van Israël zei tegen zijn dienaren: "Weten jullie niet dat Ramoth in Gilead van ons is? Toch doen we niets om het terug te nemen van de koning van Aram." ⁴ Dus vroeg hij Josafat: "Zul je met mij ten strijde trekken naar Ramoth in Gilead?" Josafat antwoordde de koning van Israël: "Ik ben als jij; mijn volk als jouw volk, mijn paarden als jouw paarden."

⁵ Maar Josafat zei tegen de koning van Israël: "Vraag eerst naar het woord van de Heer." ⁶ Dus verzamelde de koning van Israël de profeten—ongeveer vierhonderd mannen—en vroeg hen: "Zal ik ten strijde trekken tegen Ramoth in Gilead, of zal ik daarvan afzien?" Zij antwoordden: "Ga, want de Heer zal het in de hand van de koning geven." ⁷ Maar Josafat vroeg: "Is hier niet nog een profeet van de Heer van wie we kunnen raadplegen?" ⁸ De koning van Israël zei tegen Josafat: "Er is nog één man door wie we de Heer kunnen raadplegen, maar ik haat hem omdat hij nooit iets goeds over mij profeteert—alleen onheil. Hij is Micha, de zoon van Jimla." Josafat antwoordde: "De koning moet niet zo spreken." ⁹ Dus riep de koning van Israël een officier en zei: "Breng Micha, de zoon van Jimla, onmiddellijk hier."

¹⁰ Nu zaten de koning van Israël en Josafat, de koning van Juda, op hun tronen, gekleed in gewaden op de dorsvloer bij de ingang van de poort van Samaria, met alle profeten die voor hen profeteerden. ¹¹ Zedekia, de zoon van Kenaäna, had ijzeren horens gemaakt en hij zei: "Dit zegt de Heer: Met deze zult u de Arameeërs stoten totdat ze vernietigd zijn." ¹² Alle profeten profeteerden hetzelfde: "Trek op naar Ramoth in Gilead en zegevier, want de Heer zal het in de hand van de koning geven."

¹³ De boodschapper die ging om Micha te roepen, zei tegen hem: "Kijk, de woorden van de profeten zijn allemaal eensgezind en beloven de koning succes. Laat uw woord als het hunne zijn, en spreek gunstig."

¹⁴ Maar Micha zei: "Zo waar de Heer leeft, ik zal alleen zeggen wat de Heer mij zegt."

¹⁵ Toen hij voor de koning kwam, vroeg de koning hem: "Micha, zullen we ten strijde trekken tegen

Ramoth in Gilead, of niet?" Hij antwoordde: "Ga en zegevier, want de Heer zal het in de hand van de koning geven." ¹⁶ De koning vroeg hem toen: "Hoe vaak moet ik erop aandringen dat je niets anders dan de waarheid spreekt in de naam van de Heer?" ¹⁷ Toen zei Micha, "Ik zag heel Israël verstrooid op de bergen, als schapen zonder herder,

en de Heer zei: 'Deze mensen hebben geen meester; laat ieder van hen in vrede naar zijn huis terugkeren.'"

¹⁸ De koning van Israël zei tegen Josafat: "Heb ik je niet gezegd dat hij niets goeds over mij zou profeteren, maar alleen onheil?" ¹⁹ Micha zei: "Luister daarom naar het woord van de Heer: Ik zag de Heer zitten op Zijn troon, met heel het leger van de hemel dat bij Hem stond, aan Zijn rechter- en aan Zijn linkerhand. ²⁰ En de Heer zei: 'Wie zal Achab verleiden om ten val te komen bij Ramoth in Gilead?' De een stelde dit voor, en de ander dat. ²¹ Toen naderde een geest de Heer en zei: 'Ik zal hem verleiden.' ²² 'Hoe?' vroeg de Heer. 'Door een leugengeest te zijn in de mond van al zijn profeten,' zei hij. De Heer zei: 'Je zult erin slagen hem te verleiden. Ga en doe het.' ²³ Dus nu heeft de Heer een leugengeest in de mond van al deze profeten van u gelegd. De Heer heeft onheil voor u bepaald."

²⁴ Toen naderde Zedekia, de zoon van Kenaäna, Micha en sloeg hem op de wang. Hij zei: "Welke weg ging de geest van de Heer van mij om tot u te spreken?" ²⁵ Micha antwoordde: "U zult het ontdekken op de dag dat u zich verstoppt in een binnenkamer." ²⁶ De koning van Israël beval: "Neem Micha en breng hem terug naar Amon, de gouverneur van de stad, en naar Joas, de zoon van de koning, ²⁷ en zeg: 'Dit zegt de koning: Zet deze man in de gevangenis en geef hem niets dan brood en water totdat ik veilig terugkeer.'" ²⁸ Maar Micha verklaarde: "Als u ooit veilig terugkeert, dan heeft de Heer niet door mij gesproken." En hij voegde eraan toe: "Let op, alle mensen!"

²⁹ Daarom gingen de koning van Israël en Josafat, de koning van Juda, naar Ramoth in Gilead. ³⁰ De koning van Israël zei tegen Josafat: "Ik zal me vermommen als ik ten strijde trek, maar u draagt uw koninklijke gewaden." Dus de koning van Israël vermomde zich en ging ten strijde. ³¹ Ondertussen had de koning van Aram zijn tweeëndertig

1 Koningen

wagenbevelhebbers opgedragen: "Val niemand aan, klein of groot, behalve de koning van Israël." ³² Toen de wagenbevelhebbers Josafat zagen, dachten ze: "Dit is zeker de koning van Israël." Dus keerden ze zich om hem aan te vallen, maar Josafat schreeuwde het uit. ³³ Toen de wagenbevelhebbers zagen dat hij niet de koning van Israël was, keerden ze zich van hem af.

³⁴ Maar iemand spande zijn boog willekeurig en trof de koning van Israël tussen de naden van zijn harnas. Hij zei tegen de bestuurder van zijn wagen: "Keer om en breng me uit de strijd, want ik ben gewond." ³⁵ De strijd woedde die dag voort, en de koning werd overeind gehouden in zijn wagen tegenover de Arameeërs. Maar het bloed uit zijn wond stroomde op de bodem van de wagen, en die avond stierf hij. ³⁶ Bij zonsondergang ging er een kreet door het leger: "Ieder man naar zijn eigen stad, en ieder man naar zijn eigen land!" ³⁷ Zo stierf de koning en werd naar Samaria gebracht, waar ze hem begroeven. ³⁸ Ze wasten de wagen bij een poel in Samaria, waar de prostituees zich baadden, en de honden likten zijn bloed op, zoals het woord van de Heer had gesproken.

³⁹ Nu, de rest van de daden van Achab, en alles wat hij deed—het ivoren paleis dat hij bouwde en de steden die hij versterkte—zijn die niet geschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ⁴⁰ Achab werd te ruste gelegd bij zijn voorouders, en zijn zoon Ahazia volgde hem op als koning.

⁴¹ Josafat, de zoon van Asa, begon zijn regering over Juda in het vierde jaar van Achab, koning van Israël.

⁴² Josafat was vijfendertig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde vijfentwintig jaar in

Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Azuba, de dochter van Silhi. ⁴³ Hij volgde de wegen van zijn vader Asa en week daar niet van af; hij deed wat juist was in de ogen van de Heer. Toch werden de offerhoogten niet verwijderd, en het volk bleef daar offers brengen en wierook branden. ⁴⁴ Josafat onderhield vreedzame betrekkingen met de koning van Israël.

⁴⁵ Wat betreft de rest van de daden van Josafat, de machtige daden die hij verrichtte en de oorlogen die hij voerde—zijn die niet geschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ⁴⁶ Hij verwijderde uit het land de rest van de mannelijke tempelprostituees die overgebleven waren uit de dagen van zijn vader Asa. ⁴⁷ Er was geen koning in Edom; een plaatsvervanger regeerde in plaats van een koning. ⁴⁸ Josafat bouwde schepen van Tarsis om naar Ofir te varen voor goud, maar ze gingen nooit op weg, want ze vergingen bij Ezeon-Geber. ⁴⁹ In deze periode stelde Ahazia, de zoon van Achab, aan Josafat voor: "Laat mijn mannen met de uwe meevaren," maar Josafat weigerde.

⁵⁰ Josafat werd te ruste gelegd bij zijn voorouders en werd met hen begraven in de stad van zijn vader David. En zijn zoon Joram volgde hem op als koning.

⁵¹ Ahazia, de zoon van Achab, begon zijn regering over Israël in Samaria in het zeventiende jaar van Josafat, koning van Juda, en hij regeerde twee jaar over Israël. ⁵² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer en volgde de wegen van zijn vader en moeder en de weg van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had gebracht. ⁵³ Hij diende en aanbad Baäl en wekte de toorn van de Heer, de God van Israël, op, net zoals zijn vader had gedaan.

2 Koningen

1 Na de dood van Achab kwam Moab in opstand tegen Israël. ² Nu gebeurde het dat Ahazia door het traliewerk van zijn bovenkamer in Samaria viel en zich verwondde. Daarom stuurde hij boodschappers en zei tegen hen: "Ga en raadpleeg Baäl-Zebub, de god van Ekron, of ik van deze verwonding zal herstellen." ³ Maar de engel van de Heer zei tegen Elia de Tisbiet, "Ga op en ontmoet de boodschappers van de koning van Samaria en zeg tegen hen, 'Is het omdat er geen God in Israël is dat jullie op weg gaan om Baäl-Zebub, de god van Ekron, te raadplegen?' ⁴ Daarom zegt de Heer het volgende: Je zult het bed waarop je ligt niet verlaten. Je zult zeker sterven.'" Dus ging Elia.

⁵ Bij de terugkeer van de boodschappers vroeg de koning, "Waarom zijn jullie teruggekomen?" ⁶ Zij antwoordden, "Een man kwam ons tegemoet en zei, 'Ga terug naar de koning die jullie gestuurd heeft en zeg tegen hem, Dit zegt de Heer: Is het omdat er geen God in Israël is dat je mannen stuurt om Baäl-Zebub, de god van Ekron, te raadplegen? Daarom zul je het bed waarop je ligt niet verlaten. Je zult zeker sterven.'" ⁷ De koning vroeg hen toen, "Wat voor man was het die jullie tegemoet kwam en dit tegen jullie zei?" ⁸ Zij antwoordden, "Hij was een man met een harig kleed en een leren gordel om zijn middel." De koning zei, "Dat was Elia de Tisbiet."

⁹ Toen stuurde de koning een aanvoerder met vijftig mannen naar Elia. Hij ging naar Elia, die op de top van een heuvel zat, en zei tegen hem, "Man van God, de koning zegt, 'Kom naar beneden!'" ¹⁰ Elia antwoordde de aanvoerder, "Als ik een man van God ben, laat dan vuur uit de hemel neerdalen en jou en je vijftig mannen verteren." Toen viel er vuur uit de hemel en verteerde de aanvoerder en zijn mannen. ¹¹ Hierop stuurde de koning een andere aanvoerder met vijftig mannen. Hij zei tegen Elia, "Man van God, dit zegt de koning: 'Kom onmiddellijk naar beneden!'" ¹² Elia antwoordde, "Als ik een man van God ben, laat dan vuur uit de hemel neerdalen en jou en je vijftig mannen verteren." Toen viel het vuur van God uit de hemel en verteerde hen.

¹³ Dus stuurde de koning een derde aanvoerder met zijn vijftig mannen. Deze derde aanvoerder ging naar boven, viel op zijn knieën voor Elia en smeekte hem, "Man van God, heb alstublieft achting voor mijn leven en de levens van deze vijftig dienaren van u." ¹⁴ Zie, vuur is uit de hemel neergedaald en heeft de

eerste twee aanvoerders en hun mannen verteerd. Maar nu, laat mijn leven kostbaar zijn in uw ogen." ¹⁵ Toen zei de engel van de Heer tegen Elia, "Ga met hem naar beneden; wees niet bang." Dus stond Elia op en ging met hem naar de koning.

¹⁶ Hij zei tegen de koning, "Dit zegt de Heer: Je hebt boodschappers gestuurd om Baäl-Zebub, de god van Ekron, te raadplegen. Is het omdat er geen God in Israël is om Zijn woord te raadplegen? Daarom zul je het bed waarop je ligt niet verlaten. Je zult zeker sterven." ¹⁷ Dus stierf Ahazia, volgens het woord van de Heer gesproken door Elia. Omdat hij geen zoon had, volgde Joram hem op als koning in het tweede jaar van Joram, de zoon van Josafat, koning van Juda.

¹⁸ Wat betreft de rest van de daden van Ahazia en wat hij deed, zijn die niet geschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël?

2 Toen de tijd naderde dat de Heer Elia in een storm naar de hemel zou opnemen, reisden Elia en Elisa van Gilgal. ² Elia zei tegen Elisa: "Blijf hier, want de Heer heeft mij naar Bethel gezonden." Maar Elisa zei: "Zo waar de Heer leeft en zo zeker als u leeft, ik zal u niet verlaten." Dus gingen ze naar Bethel. ³ De profetengemeenschap in Bethel kwam naar Elisa en vroeg, "Weet u dat de Heer vandaag uw meester van u zal wegnemen?" Hij antwoordde: "Ja, ik weet het — zwijg." ⁴ Toen zei Elia tegen hem: "Elisa, blijf hier, want de Heer heeft mij naar Jericho gezonden." Maar hij antwoordde: "Zo waar de Heer leeft en zo zeker als u leeft, ik zal u niet verlaten." Dus gingen ze naar Jericho. ⁵ De profetengemeenschap in Jericho naderde Elisa en zei, "Weet u dat de Heer vandaag uw meester van u zal wegnemen?" En hij antwoordde: "Ja, ik weet het. Zwijg." ⁶ Toen zei Elia tegen hem: "Blijf hier, want de Heer heeft mij naar de Jordaan gezonden." Maar Elisa antwoordde: "Zo waar de Heer leeft en zo zeker als u leeft, ik zal u niet verlaten." Dus liepen de twee verder.

⁷ Vijftig mannen van de profetengemeenschap gingen en stonden op een afstand, terwijl ze de plaats observeerden waar Elia en Elisa bij de Jordaan waren gestopt. ⁸ Toen nam Elia zijn mantel, rolde hem op en sloeg het water ermee. Het water spleet naar links en naar rechts, en de twee staken over op droge grond. ⁹ Toen ze waren overgestoken,

2 Koningen

zei Elia tegen Elisa, "Vraag wat ik voor je kan doen voordat ik van je word weggenomen." Elisa zei: "Laat mij een dubbel deel van uw geest erven." ¹⁰ Elia antwoordde, "Je hebt een moeilijke zaak gevraagd. Toch, als je mij ziet wanneer ik van je word weggenomen, zal het je gegeven worden — anders niet." ¹¹ Terwijl ze verder liepen en spraken, verscheen er plotseling een vurige wagen en vurige paarden en scheidden de twee van elkaar, en Elia ging in een storm naar de hemel. ¹² Elisa zag het en riep uit, "Mijn vader, mijn vader! De wagen van Israël en zijn ruiters!" En Elisa zag hem niet meer. Toen greep hij zijn eigen kleren en scheurde ze in tweeën.

¹³ Elisa raapte de mantel van Elia op die van hem was gevallen en ging terug en stond aan de oever van de Jordaan. ¹⁴ Hij nam de mantel die van Elia was gevallen, sloeg het water ermee en zei, "Waar is de Heer, de God van Elia?" Toen hij het water sloeg, spleet het naar links en naar rechts, en Elisa stak over.

¹⁵ Toen de profetengemeenschap uit Jericho, die toekeek, hem zag, zeiden ze, "De geest van Elia rust nu op Elisa." En ze kwamen hem tegemoet en bogen zich voor hem neer. ¹⁶ Ze zeiden tegen hem, "Kijk, wij uw dienaren hebben vijftig sterke mannen. Laat hen gaan en zoeken naar uw meester. Misschien heeft de Geest van de Heer hem opgeheven en op een berg of in een dal neergezet." Maar Elisa antwoordde: "Stuur hen niet." ¹⁷ Maar ze drongen aan totdat hij zich schaamde om te weigeren. Dus zei hij: "Stuur hen." En ze stuurden vijftig mannen, die drie dagen zochten maar hem niet vonden. ¹⁸ Toen ze terugkeerden naar Elisa, die in Jericho was gebleven, zei hij tegen hen, "Heb ik jullie niet gezegd niet te gaan?"

¹⁹ De mannen van de stad zeiden tegen Elisa, "Kijk, onze heer kan zien dat deze stad goed gelegen is, maar het water is slecht en het land onvruchtbaar." ²⁰ Elisa instrueerde: "Haal een nieuwe schaal en doe er zout in." Dus brachten ze het naar hem. ²¹ Toen ging hij naar de bron en gooide het zout erin, zeggende, "Dit zegt de Heer: Ik heb dit water genezen. Nooit meer zal het dood veroorzaken of het land onvruchtbaar maken." ²² En het water is tot op de dag van vandaag zuiver gebleven, zoals Elisa had verklaard.

²³ Van daar ging Elisa naar Bethel. Terwijl hij langs de weg liep, kwamen er enkele jongens uit de stad en bespotten hem, zeggende, "Ga omhoog, kaalkop! Ga omhoog, kaalkop!" ²⁴ Hij draaide zich om, keek naar hen en vervloekte hen in de naam van de Heer. Toen kwamen er twee beren uit het bos en verscheurden tweeënveertig van de jongens. ²⁵ Van daar ging Elisa naar de berg Karmel, en keerde toen terug naar Samaria.

3 Joram, de zoon van Achab, werd koning over Israël in Samaria in het achttiende jaar van Josafat, de koning van Juda, en hij regeerde twaalf jaar. ² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, maar niet zoals zijn vader en moeder, want hij verwijderde de heilige pilaar van Baäl die zijn vader had gemaakt. ³ Toch hield hij vast aan de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen. Hij keerde zich daar niet van af.

⁴ Nu was Mesa, de koning van Moab, een schapenfokker, en hij betaalde de koning van Israël een schatting van honderdduizend lammeren en de wol van honderdduizend rammen. ⁵ Echter, na de dood van Achab kwam de koning van Moab in opstand tegen de koning van Israël. ⁶ Dus trok koning Joram op dat moment uit Samaria en verzamelde heel Israël. ⁷ Hij stuurde ook deze boodschap naar Josafat, de koning van Juda: "De koning van Moab is tegen mij in opstand gekomen. Wilt u met mij optrekken om tegen Moab te vechten?" Josafat antwoordde: "Ik zal gaan. Ik ben als u, mijn volk als uw volk, mijn paarden als uw paarden." ⁸ Toen vroeg hij: "Welke weg zullen we gaan?" Joram antwoordde: "Via de woestijn van Edom."

⁹ Dus trokken de koning van Israël, de koning van Juda en de koning van Edom op. Na een omtrekkende mars van zeven dagen was er geen water voor het leger of voor de dieren die hen volgden. ¹⁰ Toen zei de koning van Israël, "Ach! De Heer heeft deze drie koningen samengeroepen om hen in de hand van Moab te geven!" ¹¹ Maar Josafat zei: "Is hier geen profeet van de Heer, door wie we de Heer kunnen raadplegen?" Een van de dienaren van de koning van Israël antwoordde: "Elisa, de zoon van Safat, is hier. Hij placht water te gieten op de handen van Elia." ¹² Josafat zei: "Het woord van de Heer is met hem." Dus gingen de koning van Israël, Josafat en de koning van Edom naar hem toe.

2 Koningen

¹³ Elisa zei tegen de koning van Israël, "Wat heb ik met u te maken? Ga naar de profeten van uw vader en de profeten van uw moeder." Maar de koning van Israël zei tegen hem: "Nee, want het is de Heer die ons drie koningen heeft samengeroepen om ons over te leveren aan Moab." ¹⁴ Elisa zei, "Zo waar de Heer van de legermachten leeft, die ik dien, als ik geen achtiging had voor de aanwezigheid van Josafat, de koning van Juda, zou ik u niet aankijken of opmerken." ¹⁵ Maar nu, breng mij een muzikant." En terwijl de muzikant speelde, kwam de hand van de Heer over Elisa. ¹⁶ Hij zei: "Dit zegt de Heer: Maak deze vallei vol greppels." ¹⁷ Want dit zegt de Heer: U zult geen wind noch regen zien,

toch zal deze vallei vol water zijn, en u, uw vee en uw dieren zullen drinken.

¹⁸ Dit is een eenvoudige zaak in de ogen van de Heer. Hij zal ook Moab in uw handen geven. ¹⁹ U zult elke versterkte stad en elke grote stad veroveren. U zult elke goede boom vellen, alle bronnen blokkeren en elk goed veld met stenen bedekken.

²⁰ De volgende ochtend, rond de tijd van het brengen van het ochtendoffer, kwam er plotseling water uit de richting van Edom, en het land werd gevuld met water.

²¹ Nu hadden alle Moabieten gehoord dat de koningen tegen hen waren opgetrokken, dus werd elke man die oud genoeg was om wapens te dragen opgeroepen en aan de grens opgesteld. ²² Toen ze vroeg in de ochtend opstonden, scheen de zon op het water, en voor de Moabieten leek het rood—als bloed. ²³ Ze zeiden: "Dit is bloed! De koningen hebben gevochten en elkaar afgeslacht. Nu naar de buit, Moab!" ²⁴ Maar toen de Moabieten het kamp van Israël bereikten, stonden de Israëlieten op en sloegen hen neer. Ze vluchtten voor Israël, die hen achtervolgde en hen neersloeg. ²⁵ Ze verwoestten de steden, en elke man gooide stenen op elk goed veld totdat het bedekt was. Ze stopten alle bronnen en hakten elke goede boom om. Alleen Kir-Hareseth bleef over, maar zelfs dat werd omsingeld en aangevallen door slingeraars.

²⁶ Toen de koning van Moab zag dat de strijd tegen hem was, nam hij zevenhonderd zwaardvechters om door te breken naar de koning van Edom, maar zij konden niet doorbreken. ²⁷ Toen nam hij zijn eerstgeboren zoon, die hem als koning zou

opvolgen, en offerde hem als een brandoffer op de muur. Grote toorn kwam over Israël, en zij trokken zich van hem terug en keerden terug naar hun eigen land.

4 Nu riep een vrouw van de vrouwen van de zonen van de profeten tot Elisa, zeggende, "Uw dienaar, mijn man, is dood, en u weet dat uw dienaar de Heer vreesde. Nu is de schuldeiser gekomen om mijn twee kinderen als zijn slaven mee te nemen." ² Elisa antwoordde haar, "Hoe kan ik u helpen? Vertel me alstublieft, wat hebt u in uw huis?" En zij antwoordde, "Uw dienstmaagd heeft niets in het huis behalve een kruik met olie." ³ Toen zei hij, "Ga, leen elders voor uzelf vaten van al uw burens — lege vaten; haal er niet slechts een paar." ⁴ Ga dan naar binnen en sluit de deur achter u en uw zonen, en giet de olie in al deze vaten; en u moet elk apart zetten wanneer het vol is." ⁵ Dus verliet zij hem en sloot de deur achter zich en haar zonen. Zij bleven de vaten naar haar brengen, en zij bleef gieten. ⁶ Toen de vaten vol waren, zei zij tegen haar zoon, "Breng me nog een vat." Maar hij zei tegen haar, "Er is er geen meer." Toen stopte de olie. ⁷ Dus kwam zij en informeerde de man van God. En hij instrueerde haar, "Ga, verkoop de olie en los uw schuld af, en u en uw zonen kunnen leven van de rest."

⁸ Nu kwam er een dag dat Elisa naar Sunem ging, waar een vooraanstaande vrouw was, en zij drong er bij hem op aan om te eten. Dus wanneer hij voorbijging, keerde hij daar in om te eten. ⁹ En zij zei tegen haar man, "Kijk nu, ik weet dat dit een heilige man van God is die voortdurend bij ons langskomt." ¹⁰ Laten we alstublieft een kleine ommuurde bovenkamer maken, en daar een bed voor hem plaatsen, en een tafel, een stoel, en een kandelaar; en het zal zijn, wanneer hij naar ons komt, dat hij daar kan verblijven." ¹¹ Op een dag kwam hij daar en keerde in de bovenkamer in en ging daar liggen. ¹² En hij zei tegen Gehazi, zijn dienaar, "Roep deze Sunamitische vrouw." Dus riep hij haar, en zij stond voor hem. ¹³ En hij zei tegen hem, "Zeg nu tegen haar, 'Kijk, u hebt al deze moeite voor ons gedaan; wat kan ik voor u doen? Moet ik voor u spreken tot de koning of tot de bevelhebber van het leger?'" Maar zij antwoordde, "Ik woon onder mijn eigen volk." ¹⁴ Dus zei hij, "Wat kan er dan voor haar gedaan worden?" En Gehazi antwoordde, "Wel, zij heeft geen zoon, en haar man is oud." ¹⁵ Toen zei hij,

2 Koningen

“Roep haar.” Dus riep hij haar, en zij stond in de deuropening. ¹⁶ Toen zei hij, “Over deze tijd volgend jaar zult u een zoon omarmen.” Maar zij zei, “Nee, mijn heer, u man van God, liegt niet tegen uw dienaar.” ¹⁷ Maar de vrouw werd zwanger en baarde een zoon in dat seizoen het volgende jaar, precies zoals Elisa haar had verteld.

¹⁸ Nu groeide het kind op. En het gebeurde op een dag dat hij naar zijn vader ging, naar de maaiers. ¹⁹ En hij zei tegen zijn vader, “Mijn hoofd, mijn hoofd!” En hij zei tegen zijn dienaar, “Draag hem naar zijn moeder.” ²⁰ Toen hij hem had gedragen en bij zijn moeder had gebracht, zat hij op haar schoot tot de middag, en toen stierf hij. ²¹ Dus ging zij naar boven en legde hem op het bed van de man van God, en sloot de deur achter hem en vertrok. ²² Zij riep haar man en zei, “Stuur me alstublieft een van de dienaren en een van de ezels, zodat ik naar de man van God kan rennen en terugkeren.” ²³ Maar hij zei, “Waarom gaat u vandaag naar hem toe? Het is noch nieuwe maan noch sabbat.” En zij zei, “Het zal goed gaan.” ²⁴ Toen zadelde zij de ezel en zei tegen haar dienaar, “Rijd door en verlaat het tempo niet voor mij tenzij ik het u zeg.” ²⁵ Dus ging zij en kwam bij de man van God op de berg Karmel. Toen de man van God haar van een afstand zag, zei hij tegen Gehazi, zijn dienaar, “Kijk, daar is de Sunamitische vrouw.” ²⁶ Nu, ren alstublieft naar haar toe en zeg tegen haar, ‘Gaaf het goed met u? Gaaf het goed met uw man? Gaaf het goed met het kind?’” En zij antwoordde, “Het gaat goed.” ²⁷ Toen zij bij de man van God op de heuvel kwam, greep zij zijn voeten vast. En Gehazi kwam naar voren om haar weg te duwen, maar de man van God zei, “Laat haar met rust, want haar ziel is bedroefd in haar; en de Heer heeft het voor mij verborgen en heeft het mij niet verteld.” ²⁸ Toen zei zij, “Heb ik om een zoon van mijn heer gevraagd? Heb ik niet gezegd, ‘Misleid mij niet?’”

²⁹ Toen zei hij tegen Gehazi, “Maak je klaar, neem mijn staf in je hand en ga. Als je iemand ontmoet, groet hem niet, en als iemand jou groet, antwoord hem niet. En leg mijn staf op het gezicht van de jongen.” ³⁰ Maar de moeder van de jongen zei, “Zo zeker als de Heer leeft en zo zeker als u zelf leeft, ik zal u niet verlaten.” Dus stond hij op en volgde haar.

³¹ Nu ging Gehazi hen voor en legde de staf op het gezicht van de jongen, maar er was geen geluid of

reactie. Dus keerde hij terug om hem te ontmoeten en vertelde hem, “De jongen is niet ontwaakt.”

³² Toen Elisa het huis binnenkwam, zie, de jongen was dood en lag op zijn bed. ³³ Dus ging hij naar binnen en sloot de deur achter hen beiden, en bad tot de Heer. ³⁴ Toen ging hij op het bed liggen en legde zich op het kind, zijn mond op zijn mond, zijn ogen op zijn ogen, en zijn handen op zijn handen, en terwijl hij zich over hem heen boog, werd het vlees van het kind warm. ³⁵ Toen keerde hij terug en liep eenmaal heen en weer in het huis, en ging weer naar boven en boog zich opnieuw over hem heen; en de jongen niesde zeven keer en opende zijn ogen. ³⁶ En hij riep Gehazi en zei, “Roep deze Sunamitische.” Dus riep hij haar, en toen zij bij hem binnenkwam, zei hij, “Neem uw zoon op.” ³⁷ Toen kwam zij binnen en viel aan zijn voeten en boog zich ter aarde. En zij nam haar zoon op en ging weg.

³⁸ Toen Elisa terugkeerde naar Gilgal, was er hongersnood in het land. Terwijl de zonen van de profeten voor hem zaten, instrueerde hij zijn dienaar, “Zet de grote pot op en bereid stoofpot voor de zonen van de profeten.” ³⁹ Toen ging iemand het veld in om kruiden te verzamelen, en vond een wilde wijnstok, en verzamelde daarvan een schoot vol wilde kalebassen, en kwam en sneed ze in de pot met stoofpot, hoewel zij niet wisten wat het was. ⁴⁰ Dus dienden zij het de mannen op om te eten. Maar terwijl zij de stoofpot aten, riepen zij uit en zeiden, “Man van God, er is dood in de pot!” En zij konden het niet eten. ⁴¹ Toen zei hij, “Breng meel.” En hij gooide het in de pot en zei, “Dien het aan de mensen op en laat hen eten.” En er was niets schadelijk in de pot.

⁴² Nu kwam er een man uit Baäl-Salisa, en bracht de man van God brood van de eerstelingen: twintig broden van gerstebrood en verse aren in zijn zak. En Elisa zei, “Geef het aan de mensen zodat zij kunnen eten.” ⁴³ Maar zijn dienaar zei, “Hoe moet ik dit voor honderd mannen zetten?” Toch zei hij, “Geef het aan de mensen zodat zij kunnen eten, want dit is wat de Heer zegt: ‘Zij zullen eten en er zal iets overblijven.’”

⁴⁴ Dus zette hij het voor hen, en zij aten en er bleef iets over, volgens het woord van de Heer.

5 Nu was Naäman, de bevelhebber van het leger van de koning van Aram, een groot man in de ogen van zijn meester en zeer gerespecteerd,

2 Koningen

want door hem had de Heer Aram overwinning gegeven. De man was ook een dappere krijger, maar hij was melaats. ² Nu waren de Arameeërs in groepen uitgegaan en hadden een jong meisje uit het land Israël gevangen genomen; en zij diende de vrouw van Naāman. ³ En zij sprak tot haar meesteres, "Als mijn meester maar bij de profeet in Samaria was! Hij zou hem zeker genezen van zijn melaatsheid." ⁴ Dus ging Naāman naar binnen en vertelde het aan zijn meester, zeggende, "Dit is wat het meisje uit het land Israël heeft gezegd." ⁵ Toen antwoordde de koning van Aram, "Ga nu, en ik zal een brief sturen aan de koning van Israël." Dus vertrok hij, met zich meenemend tien talenten zilver, zesduizend sikkels goud en tien stel kleren. ⁶ En hij bracht de brief naar de koning van Israël, waarin stond: "Nu deze brief u bereikt, zie, ik heb mijn dienaar Naāman naar u toe gestuurd, zodat u hem kunt genezen van zijn melaatsheid." ⁷ Maar toen de koning van Israël de brief las, scheurde hij zijn kleren en zei, "Ben ik God, om te doden en levend te maken, dat deze man mij vraagt een man van zijn melaatsheid te genezen? Maar overweeg nu, en zie hoe hij een ruzie met mij zoekt."

⁸ Nu gebeurde het, toen Elisa, de man van God, hoorde dat de koning van Israël zijn kleren had gescheurd, dat hij een boodschap naar de koning stuurde, zeggende, "Waarom hebt u uw kleren gescheurd? Laat hem naar mij komen, en hij zal weten dat er een profeet in Israël is." ⁹ Dus kwam Naāman met zijn paarden en zijn wagen, en stond bij de deur van het huis van Elisa. ¹⁰ En Elisa stuurde een boodschapper naar hem, met de instructie, "Ga en was u zeven keer in de Jordaan, en uw vlees zal hersteld worden en u zult rein zijn." ¹¹ Maar Naāman werd woedend en ging weg, zeggende, "Zie, ik dacht, 'Hij zal zeker naar buiten komen naar mij en staan, en de naam van de Heer zijn God aanroepen, en zijn hand over de plek zwaaien en de melaats genezen.'"

¹² Zijn Abana en Parpar, de rivieren van Damascus, niet beter dan alle wateren van Israël? Kon ik mij niet in hen wassen en rein zijn?" Dus keerde hij zich om en ging weg in woede. ¹³ Toen kwamen zijn dienaren naar hem toe en spraken tot hem, en zeiden, "Mijn vader, als de profeet u iets groots had gezegd te doen, zou u het niet hebben gedaan? Hoeveel te meer dan, wanneer hij tot u zegt, 'Was u, en wees rein?'" ¹⁴ Dus ging hij naar beneden en dompelde zich zeven keer onder in de Jordaan,

zoals de man van God had geïnstrueerd; en zijn vlees werd hersteld als dat van een jong kind, en hij was rein.

¹⁵ Toen keerde hij terug naar de man van God met al zijn gezelschap, en kwam en stond voor hem. En hij verklaarde, "Zie nu, ik weet dat er geen God is in heel de aarde, behalve in Israël; dus accepteer alstublieft nu een geschenk van uw dienaar." ¹⁶ Maar hij zei, "Zo waar als de Heer leeft, voor wie ik sta, ik zal niets aannemen." En hij drong er bij hem op aan het te nemen, maar hij weigerde. ¹⁷ Dus zei Naāman, "Als dat niet zo is, laat uw dienaar dan alstublieft twee muilraders aarde gegeven worden; want uw dienaar zal geen brandoffer of offer meer brengen aan andere goden, maar alleen aan de Heer. ¹⁸ In deze zaak moge de Heer uw dienaar vergeven: wanneer mijn meester het huis van Rimmon binnengaat om daar te aanbidden, en hij leunt op mijn hand en ik buig mij in het huis van Rimmon—wanneer ik mij buig in het huis van Rimmon, moge de Heer uw dienaar in deze zaak vergeven." ¹⁹ En hij zei tot hem, "Ga in vrede." Dus vertrok hij van hem een korte afstand.

²⁰ Maar Gehazi, de dienaar van Elisa de man van God, dacht, "Zie, mijn meester heeft deze Arameeër Naāman gespaard, door niet van zijn hand aan te nemen wat hij bracht. Zo waar als de Heer leeft, ik zal hem achterna rennen en iets van hem nemen." ²¹ Dus achtervolgde Gehazi Naāman. Toen Naāman iemand achter zich aan zag rennen, kwam hij van de wagen af om hem te ontmoeten en vroeg, "Is alles goed?" ²² En hij zei, "Alles is goed. Mijn meester heeft mij gestuurd, zeggende, 'Zie, zojuist zijn er twee jonge mannen van de zonen van de profeten naar mij toe gekomen uit het bergland van Efraïm. Geef hen alstublieft een talent zilver en twee stel kleren.'" ²³ Naāman zei, "Neem alstublieft twee talenten." En hij drong er bij hem op aan en bond twee talenten zilver in twee zakken met twee stel kleren, en gaf ze aan twee van zijn dienaren; en zij droegen ze voor hem. ²⁴ Toen hij bij de heuvel kwam, nam hij ze van hun hand en bewaarde ze in het huis, en stuurde de mannen weg, en zij vertrokken. ²⁵ Maar hij ging naar binnen en stond voor zijn meester. En Elisa vroeg hem, "Waar ben je geweest, Gehazi?" En hij antwoordde, "Uw dienaar is nergens geweest." ²⁶ Toen zei hij tot hem, "Is mijn hart niet met je meegegaan, toen de man zich van zijn wagen

2 Koningen

omdraaide om je te ontmoeten? Is het een tijd om geld aan te nemen, en om kleren, olijfgaarden, wijngaarden, schapen, runderen, mannelijke en vrouwelijke dienaren aan te nemen? ²⁷ Daarom zal de melaatsheid van Naäman aan u en aan uw nakomelingen voor altijd kleven." Dus ging hij weg van zijn aanwezigheid, melaats, zo wit als sneeuw.

6 De zonen van de profeten naderden Elisha en zeiden, "Kijk nu, de plaats waar wij onder uw leiding wonen is te krap voor ons." ² Sta ons toe naar de Jordaan te gaan, en ieder van ons zal daar een balk halen, en laten we daar een plaats voor onszelf bouwen waar we kunnen verblijven." Dus hij zei, "Ga." ³ Toen zei een van hen, "Ga alstublieft mee met uw dienaren." En hij antwoordde, "Ik zal gaan." ⁴ Dus hij ging met hen mee; en bij het bereiken van de Jordaan begonnen ze bomen om te hakken. ⁵ Maar terwijl iemand een balk aan het vellen was, viel de bijlkop in het water. En hij riep uit en zei, "Ach, mijn meester! Hij was geleend!" ⁶ De man van God vroeg, "Waar is hij gevallen?" En toen hij hem de plek toonde, sneed hij een stok af en wierp die daar, waardoor het ijzer ging drijven. ⁷ En hij zei, "Pak het voor jezelf op." Dus hij stak zijn hand uit en nam het.

⁸ De koning van Aram voerde oorlog tegen Israël, en hij overlegde met zijn dienaren en zei, "Op die en die plaats zal mijn kamp zijn." ⁹ Maar de man van God stuurde een bericht naar de koning van Israël en zei, "Wees voorzichtig om deze plaats niet te passeren, want de Arameeërs komen daar naar beneden." ¹⁰ Dus stuurde de koning van Israël iemand naar de plaats waarover de man van God hem had verteld. Zo waarschuwde hij hem, zodat hij zich daar meer dan eens of tweemaal beschermde. ¹¹ Het hart van de koning van Aram was woedend over deze zaak; en hij riep zijn dienaren en zei tegen hen, "Zullen jullie me niet vertellen wie van ons voor de koning van Israël is?" ¹² Een van zijn dienaren antwoordde, "Nee, mijn heer de koning; maar Elisha, de profeet die in Israël is, informeert de koning van Israël over de woorden die u in uw slaapkamer spreekt." ¹³ Dus hij zei, "Ga en kijk waar hij is, zodat ik mannen kan sturen om hem te vangen." En het werd hem gemeld, zeggende, "Zie, hij is in Dothan." ¹⁴ Dus stuurde hij daar paarden, wagens en een aanzienlijk leger, en zij kwamen 's nachts aan en omsingelden de stad.

¹⁵ Toen de dienaar van de man van God vroeg opstond en naar buiten ging, zie, een leger met paarden en wagens omsingelde de stad. En zijn dienaar zei tegen hem, "Wee, mijn meester! Wat moeten we doen?" ¹⁶ Dus hij zei, "Wees niet bang, want zij die bij ons zijn, zijn groter dan zij die bij hen zijn." ¹⁷ Toen bad Elisha en zei, "Heer, open alstublieft zijn ogen, zodat hij kan zien." En de Heer opende de ogen van de dienaar, en hij zag; en zie, de berg was vol paarden en vurige wagens rondom Elisha.

¹⁸ Toen zij naar hem toe kwamen, bad Elisha tot de Heer en zei, "Sla dit volk met blindheid, bid ik." Dus sloeg Hij hen met blindheid overeenkomstig het woord van Elisha. ¹⁹ Toen zei Elisha tegen hen, "Dit is niet de weg, noch is dit de stad. Volg mij, en ik zal u naar de man leiden die u zoekt." En hij leidde hen naar Samaria. ²⁰ Toen zij in Samaria waren gekomen, zei Elisha, "O Heer, open de ogen van deze mannen, zodat zij kunnen zien." Dus de Heer opende hun ogen, en zij zagen; en zie, zij waren midden in Samaria. ²¹ Toen de koning van Israël hen zag, zei hij tegen Elisha, "Zal ik hen doden? Zal ik hen doden, mijn vader?" ²² Maar hij zei, "U zult hen niet doden. Zou u hen doden die u gevangen hebt genomen met uw zwaard en met uw boog? Zet brood en water voor hen, zodat zij kunnen eten en drinken en terugkeren naar hun meester." ²³ Dus bereidde hij een groot feest voor hen; en toen zij gegeten en gedronken hadden, stuurde hij hen weg, en zij keerden terug naar hun meester. En de roversbenden van de Arameeërs kwamen niet meer in het land van Israël.

²⁴ Hierna verzamelde Benhadad, koning van Aram, zijn hele leger, en trok op en belegerde Samaria. ²⁵ Er was een zware hongersnood in Samaria; en zie, zij bleven het belegeren totdat een ezelskop werd verkocht voor tachtig sikkels zilver, en een vierde van een kab duivenmest voor vijf sikkels zilver. ²⁶ Terwijl de koning van Israël op de muur voorbijging, riep een vrouw tot hem en zei, "Help, mijn heer de koning!" ²⁷ Maar hij zei, "Als de Heer u niet helpt, vanwaar moet ik u dan helpen? Van de dorsvloer, of van de wijnpers?" ²⁸ Toen zei de koning tegen haar, "Wat is er met u aan de hand?" En zij antwoordde, "Deze vrouw zei tegen mij, 'Geef uw zoon zodat wij hem vandaag kunnen eten, en morgen zullen wij mijn zoon eten.'" ²⁹ Dus kookten wij mijn zoon en aten hem; en ik zei de volgende dag tegen haar, 'Geef uw

2 Koningen

zoon, zodat wij hem kunnen eten'; maar zij heeft haar zoon verborgen."

³⁰ Toen de koning de woorden van de vrouw hoorde, scheurde hij zijn kleren— en terwijl hij op de muur voorbijging, keken de mensen, en zie, hij had een rouwkleed onder zijn lichaam. ³¹ Toen zei hij, "Moge God mij zo doen en meer, als het hoofd van Elisha, de zoon van Safat, vandaag op hem blijft!" ³² Nu zat Elisha in zijn huis, en de oudsten zaten bij hem. En de koning stuurde een man vooruit, maar voordat de boodschapper bij hem kwam, zei hij tegen de oudsten, "Zien jullie hoe deze zoon van een moordenaar iemand heeft gestuurd om mijn hoofd te verwijderen? Kijk, wanneer de boodschapper komt, sluit de deur en houd hem tegen. Is het geluid van de voeten van zijn meester niet achter hem?" ³³ Terwijl hij nog met hen sprak, zie, de boodschapper kwam naar hem toe en zei, "Zie, dit kwaad komt van de Heer; waarom zou ik nog langer op de Heer wachten?"

7 Toen zei Elisa, "Hoor het woord van de Heer: Zo zegt de Heer: 'Morgen om deze tijd zal een maat fijn meel voor een sikkkel worden verkocht, en twee maten gerst voor een sikkkel, bij de poort van Samaria.'" ² Maar de officier op wiens arm de koning leunde, antwoordde de man van God en zei, "Zie, als de Heer vensters in de hemel zou maken, zou dit dan kunnen gebeuren?" Toen zei hij, "Zie, je zult het met je eigen ogen zien, maar je zult er niet van eten."

³ Nu waren er vier mannen met melaatsheid bij de ingang van de poort; en zij zeiden tegen elkaar, "Waarom zitten we hier totdat we sterven?" ⁴ Als we zeggen: 'We zullen de stad binnengaan,' dan is er hongersnood in de stad, en zullen we daar sterven. En als we hier blijven zitten, zullen we ook sterven. Dus nu, kom, laten we naar het kamp van de Arameeërs gaan. Als zij ons sparen, zullen we leven; en als zij ons doden, zullen we sterven.'" ⁵ Dus stonden ze in de schemering op om naar het kamp van de Arameeërs te gaan. Toen ze de rand van het kamp van de Arameeërs bereikten, zie, er was niemand daar. ⁶ Want de Heer had het kamp van de Arameeërs een geluid van wagens en een geluid van paarden laten horen— dat wil zeggen, het geluid van een groot leger—zodat zij tegen elkaar zeiden, "Zie, de koning van Israël heeft de koningen van de Hethieten en de koningen van de Egyptenaren tegen ons ingehuurd, om op ons af te komen!" ⁷ Dus

stonden ze op en vluchtten in de schemering, en lieten hun tenten, hun paarden en hun ezels achter— het kamp zoals het was—en vluchtten voor hun leven.

⁸ Toen deze mannen met melaatsheid aan de rand van het kamp kwamen, gingen ze een tent binnen en aten en dronken, en namen zilver, goud en kleren mee, en gingen die verbergen. Toen keerden ze terug en gingen een andere tent binnen, en namen daar ook dingen mee, en gingen die verbergen. ⁹ Toen zeiden ze tegen elkaar, "Wij doen niet wat juist is. Deze dag is een dag van goed nieuws, maar we zwijgen. Als we wachten tot het morgenlicht, zal straf ons overkomen. Kom nu, laten we het huishouden van de koning gaan vertellen." ¹⁰ Dus kwamen ze en riepen de poortwachters van de stad, en vertelden hen, zeggende, "We kwamen naar het kamp van de Arameeërs, en zie, er was niemand daar, noch een menselijke stem—alleen de paarden en ezels vastgebonden, en de tenten zoals ze waren." ¹¹ En de poortwachters riepen, en het werd binnen in het huis van de koning gerapporteerd.

¹² Toen stond de koning 's nachts op en zei tegen zijn dienaren, "Ik zal jullie nu vertellen wat de Arameeërs ons hebben aangedaan. Ze weten dat we honger hebben, dus zijn ze uit het kamp gegaan om zich in het veld te verbergen, zeggende, 'Wanneer ze de stad uitkomen, zullen we hen levend vangen en de stad binnengaan.'" ¹³ Maar een van zijn dienaren antwoordde en zei, "Alstublieft, laat een paar mannen vijf van de paarden nemen die in de stad overblijven— zie, ze zullen zijn als de hele menigte van Israël die daarin overblijft— en laten we hen sturen en zien." ¹⁴ Dus bereidden ze twee wagens met paarden, en de koning stuurde hen achter het leger van de Arameeërs aan, met de instructie: "Ga en zie." ¹⁵ Ze gingen hen achterna tot aan de Jordaan, en zie, de hele weg was vol met kleren en uitrusting die de Arameeërs in hun haast hadden weggegooid. Toen keerden de boodschappers terug en vertelden het de koning.

¹⁶ Dus gingen de mensen eropuit en plunderden het kamp van de Arameeërs. Daardoor werd een maat fijn meel voor een sikkkel verkocht, en twee maten gerst voor een sikkkel, in overeenstemming met het woord van de Heer. ¹⁷ Nu stelde de koning de officier op wiens arm hij leunde aan om de poort te bewaken; maar de mensen vertraptten hem bij de

2 Koningen

poort, en hij stierf, precies zoals de man van God had gesproken, die sprak toen de koning naar hem toe kwam.¹⁸ En het gebeurde precies zoals de man van God tegen de koning had gesproken, zeggende, "Twee maten gerst voor een sikkel en een maat fijn meel voor een sikkel zullen morgen om deze tijd bij de poort van Samaria worden verkocht."¹⁹ Toen had de officier de man van God geantwoord en gezegd, "Zie nu, als de Heer vensters in de hemel zou maken, zou zo iets kunnen zijn?" En hij zei, "Zie, je zult het met je eigen ogen zien, maar je zult er niets van eten."²⁰ En inderdaad, dit is wat hem overkwam: de mensen vertraptten hem bij de poort, en hij stierf.

8 Nu sprak Elisa tot de vrouw wiens zoon hij weer tot leven had gewekt, zeggende, "Sta op en ga, met uw huishouden, en verblijf waar u kunt; want de Heer heeft een hongersnood aangekondigd, en die zal ook over het land komen voor zeven jaar."

² Dus stond de vrouw op en handelde overeenkomstig het woord van de man Gods, en ging met haar huishouden en verbleef in het land van de Filistijnen voor zeven jaar.³ Toen de zeven jaar voorbij waren, keerde de vrouw terug uit het land van de Filistijnen; en zij ging naar de koning om te pleiten voor haar huis en haar veld.⁴ In die tijd was de koning in gesprek met Gehazi, de dienaar van de man Gods, zeggende, "Vertel me alstublieft alle opmerkelijke dingen die Elisa heeft gedaan."⁵ En terwijl hij de koning vertelde hoe hij de dode weer tot leven had gewekt, zie, de vrouw wiens zoon hij weer tot leven had gewekt, pleitte bij de koning voor haar huis en voor haar veld. Dus zei Gehazi, "Mijn heer de koning, dit is de vrouw, en dit is haar zoon, die Elisa weer tot leven heeft gewekt."⁶ Toen de koning de vrouw vroeg, vertelde zij hem het verhaal. Dus stelde de koning voor haar een bepaalde beambte aan, zeggende, "Herstel alles wat van haar was, en al de opbrengst van het veld vanaf de dag dat zij het land verliet tot nu toe."

⁷ Elisa kwam aan in Damascus. In die tijd was Benhadad, de koning van Aram, ziek, en men informeerde hem, zeggende, "De man Gods is hier gekomen."⁸ Dus zei de koning tot Hazaël, "Neem een geschenk in uw hand en ga de man Gods tegemoet, en raadpleeg de Heer door hem, zeggende, 'Zal ik herstellen van deze ziekte?'"⁹ Dus ging Hazaël hem tegemoet en nam een geschenk in zijn hand, van alle goede dingen van Damascus—

veertig kameelladingen— en hij kwam en stond voor hem en zei, "Uw zoon Benhadad, koning van Aram, heeft mij naar u gezonden, zeggende, 'Zal ik herstellen van deze ziekte?'"¹⁰ Toen zei Elisa tot hem, "Ga, zeg tot hem, 'U zult zeker herstellen,' maar de Heer heeft mij getoond dat hij zeker zal sterven."

¹¹ En hij staarde hem onafgebroken aan totdat Hazaël zich schaamde, en de man Gods weende.¹² Hazaël zei, "Waarom weent mijn heer?" En hij antwoordde, "Omdat ik het kwaad weet dat u de zonen van Israël zult aandoen: u zult hun vestingen in brand steken, hun jonge mannen met het zwaard doden, hun kleine kinderen verpletteren, en hun zwangere vrouwen openscheuren."¹³ Toen zei Hazaël, "Maar wat is uw dienaar, die niets meer is dan een hond, dat hij dit grote ding zou doen?" En Elisa antwoordde, "De Heer heeft mij getoond dat u koning over Aram zult zijn."¹⁴ Dus verliet hij Elisa en keerde terug naar zijn meester, die tot hem zei, "Wat heeft Elisa tot u gezegd?" En hij zei, "Hij heeft mij gezegd dat u zeker zult herstellen."¹⁵ Toch, de volgende dag, nam hij de deken, doordrenkte die met water, en spreidde die over zijn gezicht, waardoor hij stierf. En Hazaël werd koning in zijn plaats.

¹⁶ Nu in het vijfde jaar van Joram, de zoon van Achab, koning van Israël, toen Josafat koning van Juda was, werd Joram, de zoon van Josafat, koning van Juda koning.¹⁷ Hij was tweeëndertig jaar oud toen hij voor het eerst op de troon zat, en zijn regering in Jeruzalem duurde acht jaar.¹⁸ Hij wandelde in de weg van de koningen van Israël, net zoals het huis van Achab had gedaan, want de dochter van Achab werd zijn vrouw. Dus deed hij kwaad in de ogen van de Heer.¹⁹ Echter, de Heer wilde Juda niet vernietigen, omwille van Zijn dienaar David, aangezien Hij hem had beloofd hem altijd een lamp voor zijn zonen te geven.

²⁰ In zijn dagen kwam Edom in opstand van onder de hand van Juda, en stelde een koning over zichzelf aan.²¹ Toen trok Joram over naar Zair met al zijn strijdswagens, en het gebeurde dat hij 's nachts opstond en de Edomieten sloeg die hem omsingeld hadden, en de aanvoerders van de strijdswagens; maar het volk vluchtte naar hun tenten.²² Dus kwam Edom in opstand tegen Juda tot op deze dag. Toen kwam Libna ook op hetzelfde moment in opstand.²³ Wat betreft de rest van de daden van Joram en alles

2 Koningen

wat hij deed, zijn die niet geschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ²⁴ Dus rustte Joram met zijn voorouders en werd met hen begraven in de stad van David, en Ahazia, zijn zoon, volgde hem op als koning.

²⁵ In het twaalfde jaar van Joram, zoon van Achab, koning van Israël, begon Ahazia, zoon van Joram, koning van Juda, zijn regering. ²⁶ Ahazia was tweeëntwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde één jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Athalia, de kleindochter van Omri, koning van Israël. ²⁷ Hij volgde de wegen van het huis van Achab en deed kwaad in de ogen van de Heer, vergelijkbaar met wat het huis van Achab had gedaan, omdat hij door huwelijk verwant was aan het huis van Achab. ²⁸ Hij ging met Joram, de zoon van Achab, ten strijde tegen Hazaël, koning van Aram, bij Ramoth-gilead, en de Arameeërs verwondden Joram. ²⁹ Dus keerde koning Joram terug naar Jizreël om te herstellen van de wonden die de Arameeërs hem bij Rama hadden toegebracht, toen hij tegen Hazaël, koning van Aram, vocht. Toen ging Ahazia, de zoon van Joram, koning van Juda, naar beneden om Joram, de zoon van Achab, in Jizreël te zien, omdat hij onwel was.

9 Nu riep Elisa de profeet een van de zonen van de profeten en zei tegen hem, "Bereid je voor, neem deze fles met olie in je hand, en ga naar Ramoth-Gilead. ² Wanneer je daar aankomt, zoek dan Jehu, de zoon van Josafat, de zoon van Nimsi, en ga naar binnen en laat hem opstaan uit het midden van zijn broeders, en breng hem naar een binnenkamer. ³ Neem dan de fles met olie en giet het uit over zijn hoofd, en zeg, 'Dit zegt de Heer: Ik heb je gezalfd tot koning over Israël.' Open dan de deur en vlucht, en wacht niet." ⁴ De jonge man, die de profeet diende, begaf zich naar Ramoth-Gilead. ⁵ Toen hij aankwam, zie, de bevelhebbers van het leger zaten, en hij zei, "Ik heb een boodschap voor u, bevelhebber." En Jehu zei, "Voor wie van ons?" En hij zei, "Voor u, bevelhebber." ⁶ Dus hij stond op en ging het huis binnen, en de jonge man goot de olie over zijn hoofd en zei tegen hem, "Dit zegt de Heer, de God van Israël: 'Ik heb je gezalfd tot koning over het volk van de Heer, over Israël.' ⁷ Je zult het huis van je meester Achab slaan, zodat ik het bloed van Mijn dienaren de profeten kan wreken, en het bloed van alle dienaren van de Heer, aan de hand van Izebel. ⁸

Want het hele huis van Achab zal een einde nemen, en ik zal van Achab elke mannelijke persoon afsnijden, zowel gebonden als vrij in Israël. ⁹ Ik zal het huis van Achab te gronde richten, zoals ik deed met het huis van Jerobeam, de zoon van Nebat, en het huis van Baësa, de zoon van Ahia. ¹⁰ De honden zullen Izebel verslinden in het gebied van Jizreël, en zij zal niet begraven worden.'" Toen opende hij de deur en vluchtte.

¹¹ Nu ging Jehu naar de dienaren van zijn meester, en een zei tegen hem, "Is alles goed? Waarom kwam deze dwaas naar u?" En hij zei tegen hen, "U kent de man en zijn praat." ¹² Maar zij zeiden, "Het is een leugen! Vertel het ons nu." En hij zei, "Dit is wat hij tegen mij zei: 'Dit zegt de Heer: Ik heb je gezalfd tot koning over Israël.'" ¹³ Toen haastten zij zich, en elke man nam zijn kledingstuk en plaatste het onder hem op de blote treden, en bliezen de trompet, verkondigend, "Jehu is koning!"

¹⁴ Dus Jehu, de zoon van Josafat, de zoon van Nimsi, smeedde een samenzwering tegen Joram. Nu hield Joram de wacht in Ramoth-Gilead, hij en heel Israël, vanwege Hazaël, de koning van Aram. ¹⁵ Maar koning Joram was teruggekeerd naar Jizreël om te herstellen van de wonden die de Arameeërs hem hadden toegebracht toen hij vocht tegen Hazaël, de koning van Aram. Dus zei Jehu, "Als dit uw beslissing is, laat dan niemand ontsnappen of de stad verlaten om het in Jizreël te vertellen." ¹⁶ Toen reed Jehu in een wagen en ging naar Jizreël, want Joram lag daar te herstellen. En Ahazia, de koning van Juda, was naar beneden gekomen om Joram te zien.

¹⁷ Nu stond de wachter op de toren in Jizreël en zag de groep van Jehu terwijl hij kwam, en hij zei, "Ik zie een groep." En Joram zei, "Neem een ruiter en stuur hem om hen te ontmoeten, en laat hem zeggen, 'Is het vrede?'" ¹⁸ Dus een ruiter ging hem tegemoet en zei, "De koning vraagt, 'Is het vrede?'" En Jehu zei, "Wat gaat vrede jou aan? Val achter mij." En de wachter rapporteerde, "De boodschapper bereikte hen, maar hij keerde niet terug." ¹⁹ Toen stuurde hij een tweede ruiter, die naar hen toe kwam en zei, "De koning vraagt, 'Is het vrede?'" En Jehu antwoordde, "Wat gaat vrede jou aan? Val achter mij." ²⁰ En de wachter rapporteerde, "Hij bereikte hen, maar hij keerde niet terug. En het rijden is als dat van Jehu, de zoon van Nimsi, want hij rijdt met grote intensiteit."

2 Koningen

²¹ Toen zei Joram, "Maak gereed." En zij maakten zijn wagen gereed. En Joram, de koning van Israël, en Ahazia, de koning van Juda, gingen uit, elk in zijn wagen, en zij gingen uit om Jehu te ontmoeten en vonden hem op het land van Naboth, de Jizreëliet. ²² Toen Joram Jehu zag, zei hij, "Is het vrede, Jehu?" En hij antwoordde, "Hoe kan er vrede zijn, zolang de hoererijen van uw moeder Izebel en haar toverijen zo talrijk zijn?" ²³ Dus keerde Joram de teugels om en vluchtte, en zei tegen Ahazia, "Er is verraad, Ahazia!" ²⁴ Toen spande Jehu zijn boog met volle kracht en schoot Joram tussen zijn armen; en de pijl ging door zijn hart, en hij zonk in zijn wagen. ²⁵ En Jehu zei tegen Bidkar, zijn officier, "Neem hem op en gooi hem in het veld van Naboth, de Jizreëliet, want herinner je, toen jij en ik samen reden achter Achab, zijn vader, sprak de Heer dit vonnis tegen hem uit: ²⁶ 'Zeker, ik heb gisteren het bloed van Naboth en het bloed van zijn zonen gezien,' verklaart de Heer, 'en ik zal u vergelden op dit land,' verklaart de Heer. Dus nu, neem hem en gooi hem op het land, in overeenstemming met het woord van de Heer."

²⁷ Nu, toen Ahazia, de koning van Juda, dit zag, vluchtte hij langs de weg naar Beth-Haggan. Maar Jehu achtervolgde hem en zei, "Sla hem ook neer in de wagen." Dus sloegen zij hem op de opgang naar Gur, dat bij Ibleam is. Maar hij vluchtte naar Megiddo en stierf daar. ²⁸ Toen vervoerden zijn dienaren hem in een wagen naar Jeruzalem en legden hem te ruste bij zijn voorouders in de stad van David. ²⁹ Het was in het elfde jaar van Joram, de zoon van Achab, dat Ahazia zijn regering over Juda begon.

³⁰ Nu, toen Jehu in Jizreël kwam, hoorde Izebel hiervan. En zij deed make-up op haar ogen en versierde haar hoofd en keek uit door het raam. ³¹ Toen Jehu de poort binnenkwam, zei zij, "Is het goed, Zimri, moordenaar van uw meester?" ³² Toen hief hij zijn gezicht op naar het raam en zei, "Wie is aan mijn kant? Wie?" En twee of drie ambtenaren keken naar hem neer. ³³ En hij zei, "Gooi haar naar beneden." Dus gooiden zij haar naar beneden, en een deel van haar bloed werd op de muur en op de paarden gesprendeld, en hij vertrapte haar onder de voet. ³⁴ Toen ging hij naar binnen en at en dronk, en hij zei, "Zorg voor deze vervloekte vrouw en begraaft haar, want zij is een koningsdochter." ³⁵ Dus gingen zij om haar te begraven, maar zij vonden niets meer van haar dan de schedel en de voeten en de

handpalmen van haar handen. ³⁶ Daarom keerden zij terug en informeerden hem. En hij zei, "Dit is het woord van de Heer, dat Hij sprak door Zijn dienaar Elia de Tisbiet, zeggend, 'Op het land van Jizreël zullen de honden het vlees van Izebel eten;' ³⁷ en het lijk van Izebel zal als mest zijn op het gezicht van het veld in het land van Jizreël, zodat zij niet kunnen zeggen, "Dit is Izebel."'"

10 Nu had Achab zeventig zonen in Samaria. Dus schreef Jehu brieven en stuurde ze naar Samaria, aan de heersers van Jizreël, de oudsten, en de voorgden van de zonen van Achab, zeggende, ² "Nu, wanneer deze brief bij u komt, aangezien de zonen van uw meester bij u zijn, en u wagens, paarden, een versterkte stad en wapens hebt, ³ kies dan de beste en meest capabele van de zonen van uw meester, zet hem op de troon van zijn vader, en vecht voor het huis van uw meester." ⁴ Maar zij waren zeer bang en zeiden, "Zie, de twee koningen konden niet standhouden voor hem; hoe kunnen wij dan standhouden?" ⁵ En de opzichter van het huis, en de opzichter van de stad, samen met de oudsten en de voorgden, stuurden een bericht naar Jehu, zeggende, "Wij zijn uw dienaren; alles wat u zegt zullen wij doen. Wij zullen niemand tot koning maken. Doe wat goed is in uw ogen." ⁶ Toen schreef hij hen een tweede brief, zeggende, "Als u aan mijn kant staat, en naar mijn stem zult luisteren, neem dan de hoofden van de mannen, de zonen van uw meester, en kom morgen om deze tijd naar mij in Jizreël." Nu waren de zonen van de koning, zeventig personen, bij de leiders van de stad, die hen opvoedden. ⁷ En toen de brief bij hen kwam, namen zij de zonen van de koning en slachtten hen, zeventig personen, en legden hun hoofden in manden en stuurden ze naar hem in Jizreël. ⁸ Toen de boodschapper aankwam en rapporteerde, "Zij hebben de hoofden van de zonen van de koning gebracht," gaf hij de instructie, "Rangschik ze in twee hopen bij de ingang van de poort tot de ochtend."

⁹ In de ochtend ging hij naar buiten en stond, en zei tot al het volk, "U bent rechtvaardig; zie, ik heb tegen mijn meester samengespannen en hem gedood. Maar wie heeft al deze gedood? ¹⁰ Weet dan dat er niets zal vallen van het woord van de Heer, dat de Heer gesproken heeft betreffende het huis van Achab, want de Heer heeft gedaan wat Hij sprak door Zijn dienaar Elia." ¹¹ Dus sloeg Jehu allen neer

2 Koningen

die overbleven van het huis van Achab in Jizreël, en al zijn grote mannen, zijn bekenden, en zijn priesters, totdat hij hem zonder een overlevende achterliet.

¹² Toen vertrok hij en reisde naar Samaria. Onderweg, terwijl hij bij Beth-eked van de herders was, ¹³ kwam Jehu de verwanten van Ahazia, koning van Juda, tegen en vroeg, “Wie bent u?” En zij antwoordden, “Wij zijn de verwanten van Ahazia, en wij zijn gekomen om de zonen van de koning en de zonen van de koningin-moeder te groeten.” ¹⁴ Toen zei hij, “Neem hen levend.” Dus namen zij hen levend en doodden hen bij de put van Beth-eked, tweeënveertig mannen, en hij liet geen van hen in leven.

¹⁵ Nu, terwijl hij daarvandaan vertrok, ontmoette hij Jonadab, de zoon van Rechab, die hem tegemoet kwam; en hij begroette hem en vroeg, “Is uw hart oprecht, zoals mijn hart met uw hart is?” En Jonadab antwoordde, “Het is.” Jehu zei, “Als dat zo is, geef mij uw hand.” En hij gaf hem zijn hand, en hij nam hem op in de wagen. ¹⁶ En hij zei, “Kom met mij en aanschouw mijn ijver voor de Heer.” Dus liet hij hem meerijden in zijn wagen. ¹⁷ Toen hij in Samaria kwam, sloeg hij allen neer die overbleven van Achab in Samaria, totdat hij hen had uitgeroeid, volgens het woord van de Heer dat Hij tot Elia sprak.

¹⁸ Toen verzamelde Jehu al het volk en zei tot hen, “Achab diende Baäl een beetje; Jehu zal hem zeer dienen.” ¹⁹ Roep nu alle profeten van Baäl, al zijn aanbidders en al zijn priesters bij mij; laat niemand ontbreken, want ik heb een groot offer voor Baäl; wie ontbreekt zal niet leven.” Maar Jehu handelde bedrieglijk, om de aanbidders van Baäl uit te roeien. ²⁰ En Jehu zei, “Heilig een plechtige vergadering voor Baäl.” Dus riepen zij het uit. ²¹ Toen stuurde Jehu een bericht door heel Israël, en alle aanbidders van Baäl kwamen, zodat er niemand overbleef die niet kwam. Toen zij het huis van Baäl binnengingen, was het huis van Baäl gevuld van het ene einde tot het andere. ²² En hij zei tot degene die verantwoordelijk was voor de garderobe, “Breng kleding voor alle aanbidders van Baäl.” Dus bracht hij kleding voor hen. ²³ Toen gingen Jehu en Jonadab, de zoon van Rechab, het huis van Baäl binnen, en hij zei tot de aanbidders van Baäl, “Zoek zorgvuldig en zie dat er hier niet met u iemand van de dienaren van de Heer is, maar alleen de aanbidders van Baäl.” ²⁴ Toen gingen zij naar binnen

om offers en brandoffers te brengen. Nu had Jehu voor zichzelf tachtig mannen buiten opgesteld, en hij zei, “Degene die iemand van de mannen laat ontsnappen die ik in uw handen breng, zal zijn leven in ruil geven.” ²⁵ Toen het gebeurde, zodra hij het brandoffer had beëindigd, dat Jehu tot de bewakers en tot de officieren zei, “Ga naar binnen, dood hen; laat niemand ontsnappen.” Dus sloegen zij hen met de scherpte van het zwaard, en de bewakers en de officieren gooiden hen naar buiten, en gingen de binnenkamer van het huis van Baäl binnen. ²⁶ En zij brachten de gedenkstenen van het huis van Baäl naar buiten en verbrandden ze. ²⁷ Zij braken ook de gedenksteen van Baäl af en braken het huis van Baäl af, en maakten het tot een latrine tot op de dag van vandaag.

²⁸ Op deze manier verwijderde Jehu Baäl uit Israël. ²⁹ Echter, Jehu wendde zich niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen—specifiek, de gouden kalveren die in Bethel en Dan waren. ³⁰ En de Heer zei tot Jehu, “Omdat u goed hebt gedaan door uit te voeren wat juist is in Mijn ogen, en hebt gedaan aan het huis van Achab in overeenstemming met alles wat in Mijn hart was, zullen uw zonen tot de vierde generatie op de troon van Israël zitten.” ³¹ Maar Jehu was niet zorgvuldig om te wandelen in de wet van de Heer, de God van Israël, met heel zijn hart; hij wendde zich niet af van de zonden van Jerobeam, die hij Israël deed begaan.

³² In die dagen begon de Heer stukken van Israël af te snijden; en Hazaël versloeg hen door het hele grondgebied van Israël: ³³ van de Jordaan oostwaarts, al het land van Gilead— de Gadieten, de Rubenieten, en de Manassieten— van Aroër, dat bij de vallei van de Arnon is, zelfs Gilead en Basan. ³⁴ Nu de rest van Jehu's daden, alles wat hij bereikte, en al zijn macht, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ³⁵ En Jehu rustte met zijn voorouders, en zij begroeven hem in Samaria; en Joahaz, zijn zoon, volgde hem op als koning. ³⁶ Jehu's regering over Israël in Samaria duurde achtentwintig jaar.

11

Toen Athalia, de moeder van Achazja, beseftte dat haar zoon gestorven was, stond zij op en vernietigde alle koninklijke nakomelingen. ² Maar Jehosheba, de dochter van koning Joram, zuster van Achazja, nam Joas, de zoon

2 Koningen

van Achazja, en stal hem weg van de zonen van de koning die ter dood werden gebracht, en plaatste hem en zijn voedster in een slaapkamer. Zo verborgen zij hem voor Athalia, en hij werd niet ter dood gebracht.³ Zo werd hij zes jaar lang met haar verborgen in het huis van de Heer, terwijl Athalia over het land regeerde.

⁴ In het zevende jaar stuurde Jojada en bracht de aanvoerders van honderden van de Caritieten en van de wacht, en bracht hen in het huis van de Heer. Toen sloot hij een verbond met hen, liet hen een eed afleggen in het huis van de Heer, en toonde hun de zoon van de koning.⁵ En hij gebod hen, zeggende, "Dit is wat jullie moeten doen: een derde van jullie, die op de sabbat binnenkomt en de wacht houdt over het huis van de koning,⁶ een derde zal bij de poort van Sur zijn, en een derde bij de poort achter de wacht. En jullie zullen de wacht houden over het huis om het te verdedigen.⁷ Twee afdelingen van jullie, allen die op de sabbat uitgaan, zullen de wacht houden over het huis van de Heer voor de koning.⁸ En jullie zullen de koning omringen, ieder met zijn wapens in zijn hand, en wie binnen de rijen komt, zal ter dood gebracht worden. En jullie moeten bij de koning zijn wanneer hij uitgaat en wanneer hij binnenkomt."

⁹ Dus de aanvoerders van honderden deden alles wat Jojada de priester gebod. Ieder van hen nam zijn mannen die op de sabbat moesten binnenkomen, met degenen die op de sabbat moesten uitgaan, en kwamen bij Jojada de priester.¹⁰ En de priester gaf aan de aanvoerders van honderden de speren en schilden die van koning David waren, die in het huis van de Heer waren.¹¹ Toen stonden de wachters, ieder met zijn wapen in zijn hand, van de rechterkant van het huis tot de linkerkant van het huis, bij het altaar en het huis, rondom de koning.¹² En hij bracht de zoon van de koning naar buiten en plaatste de kroon op hem en gaf hem de getuigenis. En zij maakten hem koning en zalfden hem, en zij klaptten in hun handen en zeiden: "Leve de koning!"

¹³ Toen Athalia het geluid van de wacht en van het volk hoorde, kwam zij naar het volk in het huis van de Heer.¹⁴ En zij keek, en zie, de koning stond bij de pilaar, zoals de gewoonte was, met de aanvoerders en de trompetters naast de koning. En al het volk van het land was blij en blies op de trompetten. Toen

scheurde Athalia haar kleren en riep: "Verraad! Verraad!"¹⁵ Toen gebod Jojada de priester de aanvoerders van honderden die over het leger waren aangesteld en zei tot hen, "Breng haar naar buiten tussen de rijen, en wie haar volgt, dood met het zwaard." Want de priester had gezegd: "Zij zal niet in het huis van de Heer ter dood gebracht worden."¹⁶ Dus grepen zij haar, en zij ging langs de weg van de ingang van de paarden naar het huis van de koning, en daar werd zij ter dood gebracht.

¹⁷ Toen sloot Jojada een verbond tussen de Heer, de koning, en het volk, dat zij het volk van de Heer zouden zijn; ook tussen de koning en het volk.¹⁸ En al het volk van het land kwam naar het huis van Baäl en braken het af; zij sloegen zijn altaren en zijn beelden volledig stuk, en zij doodden Mattan, de priester van Baäl, voor de altaren. En de priester stelde officieren aan over het huis van de Heer.¹⁹ En hij verzamelde de aanvoerders van honderden, de Caritieten, de wachters, en al het volk van het land, en zij begeleidden de koning van het huis van de Heer naar beneden, komend langs de weg van de poort van de wachters naar het huis van de koning. Daar nam hij plaats op de koninklijke troon.²⁰ Dus verheugde al het volk van het land zich, en de stad was vreedzaam, want zij hadden Athalia met het zwaard gedood in het huis van de koning.

²¹ Joas was slechts zeven jaar oud toen hij tot koning werd gekroond.

12

In het zevende jaar van Jehu begon Joas zijn regering, en hij regeerde veertig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Zibja uit Berseba.² Joas deed wat juist was in de ogen van de Heer al zijn dagen, waarin Jojada, de priester, hem onderwees.³ Echter, de offerhoogten werden niet verwijderd; het volk bleef offers brengen en wierook branden op hen.

⁴ Toen zei Joas tegen de priesters, "Al het geld van de heilige offers dat in het huis van de Heer wordt gebracht, in gangbaar geld—zowel het geld voor ieders beoordeling als al het geld dat iemands hart hem ingeeft om in het huis van de Heer te brengen—

⁵ Laat de priesters het voor zichzelf nemen, ieder van zijn eigen kennis; en laat hen de schade aan het huis herstellen waar ook maar schade wordt gevonden."⁶ Maar het gebeurde dat in het drieëntwintigste jaar van koning Joas, de priesters

2 Koningen

de schade aan het huis niet hadden hersteld. ⁷ Toen riep koning Joas Jojada, de priester, en de andere priesters, en zei tegen hen, “Waarom hebben jullie de schade aan het huis niet hersteld? Neem nu geen geld meer van jullie kennissen, maar geef het voor de reparatie van het huis.” ⁸ Dus de priesters stemden ermee in dat ze geen geld meer van het volk zouden nemen, noch zelf de schade aan het huis zouden herstellen.

⁹ Maar Jojada, de priester, nam een kist, boorde een gat in het deksel, en plaatste het naast het altaar, aan de rechterkant als men het huis van de Heer binnenkomt; en de priesters die de drempel bewaakten, deden al het geld erin dat in het huis van de Heer werd gebracht. ¹⁰ Toen ze zagen dat er veel geld in de kist was, kwamen de schrijver van de koning en de hogepriester naar boven, en zij deden het geld in zakken en telden het geld dat in het huis van de Heer werd gevonden. ¹¹ Toen gaven ze het geld, dat was geteld, in de handen van degenen die het werk deden, die toezicht hielden op het huis van de Heer; en zij betaalden het uit aan de timmerlieden en bouwers die aan het huis van de Heer werkten, ¹² en aan de metselaars en de steenhouwers, en voor het kopen van hout en gehouwen steen om de schade aan het huis van de Heer te herstellen, en voor alles wat werd uitgegeven voor het huis om het te herstellen. ¹³ Echter, er werden geen zilveren bakers, snuiters, schalen, trompetten, enige voorwerpen van goud of zilver gemaakt voor het huis van de Heer van het geld dat in het huis van de Heer werd gebracht; ¹⁴ want zij besteedden het aan de arbeiders, die het gebruikten om het huis van de Heer te herstellen. ¹⁵ Bovendien, zij eisten geen verantwoording van de mannen in wiens hand zij het geld gaven om de arbeiders te betalen, want zij handelden trouw. ¹⁶ Het geld van de schuldoffers en het geld van de zondoffers werd niet in het huis van de Heer gebracht; het werd door de priesters gehouden.

¹⁷ Toen trok Hazaël, de koning van Aram, op en vocht tegen Gat en nam het in, en Hazaël maakte zich gereed om naar Jeruzalem op te trekken. ¹⁸ Dus nam Joas, de koning van Juda, alle heilige dingen die Josafat, Joram en Ahazia, zijn vaders, koningen van Juda, hadden gewijd, en zijn eigen heilige dingen, en al het goud dat werd gevonden in de schatkamers van het huis van de Heer en van het huis van de

koning, en stuurde ze naar Hazaël, de koning van Aram. Toen trok hij zich terug uit Jeruzalem.

¹⁹ Wat betreft de andere gebeurtenissen van Joas' regering en alles wat hij bereikte, zijn ze niet opgeschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ²⁰ En zijn dienaren stonden op en smeedden een samenzwering, en sloegen Joas in het huis van Millo, op de weg naar Silla. ²¹ Want Jozakar, de zoon van Simeath, en Jozabad, de zoon van Somer, zijn dienaren, sloegen hem en hij stierf. En zij begroeven hem met zijn vaders in de stad van David, en Amazia, zijn zoon, volgde hem op als koning.

13

In het drieëntwintigste jaar van Joas, de zoon van Ahazia, koning van Juda, begon Joahaz, de zoon van Jehu, zijn regering over Israël in Samaria, en zijn regering duurde zeventien jaar. ² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, en volgde de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen; hij keerde zich niet van hen af. ³ Dus de toorn van de Heer ontbrandde tegen Israël, en Hij leverde hen voortdurend over in de hand van Hazaël, koning van Aram, en in de hand van Benhadad, de zoon van Hazaël. ⁴ Toen smeekte Joahaz om de gunst van de Heer, en de Heer luisterde naar hem; want Hij zag de onderdrukking van Israël, hoe de koning van Aram hen onderdrukte. ⁵ En de Heer gaf Israël een bevrijder, zodat zij ontsnapten van onder de hand van de Arameeërs; en de zonen van Israël leefden in hun tenten zoals voorheen. ⁶ Niettemin keerden zij zich niet af van de zonden van het huis van Jerobeam, die hij Israël deed begaan, maar wandelden daarin; en de Asjera bleef ook staan in Samaria. ⁷ Want hij liet Joahaz niet meer van het leger over dan vijftig ruiters, tien strijdagens en tienduizend voetknechten, want de koning van Aram had hen vernietigd en hen gemaakt als het stof bij het dorsen.

⁸ Wat betreft de andere daden van Joahaz, inclusief al zijn prestaties en zijn macht, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ⁹ En Joahaz legde zich neer bij zijn vaders, en zij begroeven hem in Samaria; en zijn zoon Joas werd koning in zijn plaats.

¹⁰ In het zevenendertigste jaar van Joas, koning van Juda, werd Joas, de zoon van Joahaz, koning over

2 Koningen

Israël in Samaria, en hij regeerde zestien jaar. ¹¹ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer; hij keerde zich niet af van al de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël deed zondigen, maar wandelde daarin. ¹² Nu, de rest van de daden van Joas en alles wat hij deed, en zijn macht waarmee hij vocht tegen Amazia, koning van Juda, zijn die niet geschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ¹³ Dus legde Joas zich neer bij zijn vaderen, en Jerobeam zat op zijn troon; en Joas werd begraven in Samaria met de koningen van Israël.

¹⁴ Toen Elisa ziek werd van de ziekte waaraan hij zou sterven, kwam Joas, de koning van Israël, naar hem toe en weende over hem en zei, "Mijn vader, mijn vader, de strijdswagens van Israël en zijn ruiters!" ¹⁵ En Elisa zei tegen hem, "Neem een boog en pijlen." Dus nam hij voor zichzelf een boog en pijlen. ¹⁶ Toen instrueerde hij de koning van Israël, "Leg uw hand op de boog." En hij legde zijn hand erop, en Elisa legde zijn handen over de handen van de koning. ¹⁷ En hij zei, "Open het raam naar het oosten," en hij opende het. Toen zei Elisa, "Schiët!" en hij schoot. En hij zei, "De pijl van de overwinning van de Heer, en de pijl van de overwinning over Aram; want u zult de Arameeërs bij Afek verslaan totdat u hen vernietigd hebt." ¹⁸ Toen zei hij, "Neem de pijlen," en hij nam ze. En hij instrueerde de koning van Israël, "Sla op de grond," en hij sloeg drie keer en stopte. ¹⁹ Toen werd de man van God boos op hem en zei, "U had vijf of zes keer moeten slaan; dan zou u Aram hebben verslagen totdat u er een einde aan had gemaakt. Maar nu zult u Aram slechts drie keer verslaan."

²⁰ En Elisa stierf, en zij begroeven hem. Nu zouden benden van Moabieten het land binnenvallen in de lente van het jaar. ²¹ Terwijl zij een man aan het begraven waren, merkten zij een plunderende bende op; dus gooiden zij de man in het graf van Elisa. Bij het aanraken van de beenderen van Elisa, herleefde de man en stond op zijn voeten.

²² Tijdens de tijd van Joahaz had Hazaël, koning van Aram, Israël onderdrukt. ²³ Toch was de Heer genadig voor hen en had medelijden met hen en keerde zich tot hen, vanwege Zijn verbond met Abraham, Isaak en Jakob, en Hij zou hen niet vernietigen of hen uit Zijn aanwezigheid verdrijven tot op deze tijd. ²⁴ Bij de dood van Hazaël, koning van Aram, volgde zijn zoon Benhadad hem op als

koning. ²⁵ Toen nam Joas, de zoon van Joahaz, weer van de hand van Benhadad, de zoon van Hazaël, de steden die hij in oorlog had ingenomen van de hand van zijn vader Joahaz. Joas versloeg hem drie keer en heroverde de steden van Israël.

14 In het tweede jaar van Joas, de zoon van Joahaz, koning van Israël, begon Amazia, de zoon van Joas, koning van Juda, te regeren.

² Amazia was vijftientig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde negenentwintig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Joahaddin uit Jeruzalem. ³ Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, hoewel niet zoals zijn voorvader David had gedaan. Hij volgde het voorbeeld van zijn vader Joas. ⁴ Echter, de offerhoogten werden niet verwijderd; het volk bleef daar offers brengen en wierook branden. ⁵ Toen het koninkrijk stevig in zijn handen was, executeerde hij de dienaren die zijn vader, de koning, hadden vermoord. ⁶ Maar hij doodde de kinderen van de moordenaars niet, in overeenstemming met wat er geschreven staat in het Wetboek van Mozes, zoals de Heer geboden had, zeggende, "Vaders zullen niet ter dood gebracht worden omwille van de zonen, noch zullen zonen ter dood gebracht worden omwille van de vaders; maar ieder zal ter dood gebracht worden voor zijn eigen zonde."

⁷ Hij versloeg tienduizend Edomieten in de Zoutvallei, veroverde Sela in de strijd, en noemde het Joktheël, zoals het tot op de dag van vandaag heet. ⁸ Toen stuurde Amazia boodschappers naar Joas, de zoon van Joahaz, zoon van Jehu, koning van Israël, zeggende, "Kom, laten we elkaar in de strijd ontmoeten." ⁹ Maar Joas, koning van Israël, stuurde een boodschap naar Amazia, koning van Juda, zeggende, "De doornstruik in de Libanon stuurde een boodschap naar de ceder in de Libanon, zeggende, 'Geef je dochter aan mijn zoon als vrouw.' Maar een wild dier in de Libanon kwam voorbij en vertrapte de doornstruik. ¹⁰ Je hebt inderdaad Edom verslagen, en je hart is trots geworden. Geniet van je eer en blijf in je huis. Waarom zou je problemen uitlokken zodat je valt, jij en Juda met jou?" ¹¹ Toch luisterde Amazia niet naar de waarschuwing. Dus trok Joas, koning van Israël, op, en hij en Amazia, koning van Juda, stonden tegenover elkaar bij Beth-Semes, dat deel uitmaakt van Juda. ¹² Juda werd verslagen door Israël, en ieder man vluchtte naar

2 Koningen

zijn eigen tent. ¹³ Joas, koning van Israël, nam Amazia, koning van Juda, gevangen, de zoon van Joas, zoon van Ahazia, bij Beth-Semes. Hij ging vervolgens naar Jeruzalem en brak de muur van Jeruzalem af van de Efraïmpoort tot de Hoekpoort, een afstand van vierhonderd el. ¹⁴ Hij nam al het goud en zilver en alle voorwerpen die gevonden werden in het huis van de Heer en in de schatkamers van het huis van de koning, samen met gijzelaars, en keerde terug naar Samaria.

¹⁵ De overige daden van Joas, zijn macht, en hoe hij vocht met Amazia, koning van Juda, zijn die niet opgeschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ¹⁶ Joas rustte bij zijn voorouders en werd begraven in Samaria met de koningen van Israël, en zijn zoon Jerobeam volgde hem op als koning.

¹⁷ Amazia, de zoon van Joas, koning van Juda, leefde nog vijftien jaar na de dood van Joas, de zoon van Joahaz, koning van Israël. ¹⁸ Wat betreft de andere gebeurtenissen van Amazia's regering, zijn die niet opgeschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ¹⁹ Ze smeedden een samenzwering tegen hem in Jeruzalem, en hij vluchtte naar Lachis. Maar ze stuurden mannen achter hem aan naar Lachis, en ze doodden hem daar. ²⁰ Ze brachten hem terug op paarden, en hij werd begraven in Jeruzalem met zijn voorouders in de stad van David. ²¹ Heel het volk van Juda nam Azaria, die zestien jaar oud was, en maakte hem koning in plaats van zijn vader Amazia. ²² Hij herbouwde Elath en herstelde het aan Juda nadat de koning was overleden.

²³ In het vijftiende jaar van Amazia, de zoon van Joas, koning van Juda, begon Jerobeam, de zoon van Joas, koning van Israël, zijn regering in Samaria, en hij regeerde eenenveertig jaar. ²⁴ Hij deed kwaad in de ogen van de Heer; hij week niet af van alle zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had gebracht. ²⁵ Hij herstelde de grens van Israël van de ingang van Hamath tot de Zee van de Araba, in overeenstemming met het woord van de Heer, de God van Israël, dat Hij sprak door Zijn dienaar Jona, de zoon van Amittai, de profeet, die uit Gat-Hefer was. ²⁶ Want de Heer zag de ellende van Israël, die zeer bitter was; want er was noch gebondene noch vrije overgebleven, noch was er enige helper voor Israël. ²⁷ Toch verklaarde de Heer

niet dat Hij de naam van Israël van onder de hemel zou uitwissen; maar Hij verlostte hen door de hand van Jerobeam, de zoon van Joas.

²⁸ De overige daden van Jerobeam, alles wat hij volbracht, zijn macht, hoe hij vocht en hoe hij voor Israël Damascus en Hamath heroverde, die aan Juda hadden toebehoord, zijn die niet opgeschreven in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ²⁹ Jerobeam rustte bij zijn voorouders, met de koningen van Israël, en zijn zoon Zacharia volgde hem op als koning.

15

In het zevenentwintigste jaar van Jerobeam, koning van Israël, begon Azaria, de zoon van Amazia, koning van Juda, zijn regering. ²

Op de leeftijd van zestien jaar begon hij zijn regering, en hij regeerde tweeënvijftig jaar in Jeruzalem; zijn moeder was Jecoliah uit Jeruzalem. ³ Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, volgens het voorbeeld van zijn vader Amazia. ⁴ Echter, de offerhoogten werden niet verwijderd; het volk bleef offers brengen en wierook branden op deze hoogten. ⁵ En de Heer trof de koning, waardoor hij melaats werd tot de dag van zijn dood. Hij woonde in een apart huis, terwijl Jotam, de zoon van de koning, het huishouden beheerde, en het volk van het land recht sprak. ⁶ Wat de andere daden van Azaria en al zijn prestaties betreft, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ⁷ Azaria stierf en werd bij zijn voorouders begraven in de stad van David, en zijn zoon Jotam volgde hem op als koning.

⁸ In het achtendertigste jaar van Azaria, koning van Juda, werd Zecharia, de zoon van Jerobeam, koning over Israël in Samaria voor zes maanden. ⁹ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, zoals zijn voorvaders hadden gedaan; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had gebracht. ¹⁰ Toen smeedde Sallum, de zoon van Jabes, een complot tegen hem, sloeg hem neer voor de ogen van het volk, en doodde hem, en werd koning in zijn plaats. ¹¹ Wat de andere daden van Zecharia betreft, inderdaad, zij zijn opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël. ¹² Dit is het woord van de Heer dat Hij tot Jehu sprak, zeggende, "Uw zonen tot de vierde generatie zullen op de troon van Israël zitten." En zo geschiedde het.

2 Koningen

¹³ Sallum, de zoon van Jabes, werd koning in het negenendertigste jaar van Uzzia, koning van Juda, en hij regeerde één maand in Samaria. ¹⁴ Toen trok Menahem, de zoon van Gadi, op van Tirza en kwam naar Samaria, en hij sloeg Sallum, de zoon van Jabes, in Samaria en doodde hem, en nam de troon in zijn plaats. ¹⁵ Wat de andere daden van Sallum en zijn samenzwering betreft, inderdaad, zij zijn opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël. ¹⁶ Toen viel Menahem Tiphseh aan en allen die erin waren en zijn grenzen, vanaf Tirza, omdat zij zich niet voor hem openden; dus viel hij het aan, en scheurde alle vrouwen open die zwanger waren.

¹⁷ In het negenendertigste jaar van Azaria, koning van Juda, werd Menahem, de zoon van Gadi, koning over Israël, en hij regeerde tien jaar in Samaria. ¹⁸ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer; hij week al zijn dagen niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had gebracht. ¹⁹ Pul, de koning van Assyrië, kwam tegen het land, en Menahem gaf Pul duizend talenten zilver, zodat zijn steun met hem zou zijn om het koninkrijk onder zijn heerschappij te verzekeren. ²⁰ Toen hief Menahem het geld van Israël, van alle machtige mannen van rijkdom, vijftig sikkels zilver van elke man, om aan de koning van Assyrië te geven. Dus trok de koning van Assyrië zich terug en bleef niet in het land. ²¹ Wat de andere daden van Menahem en al zijn prestaties betreft, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël? ²² Menahem stierf, en zijn zoon Pekahia volgde hem op als koning.

²³ In het vijftigste jaar van Azaria, koning van Juda, werd Pekahia, de zoon van Menahem, koning over Israël in Samaria, en hij regeerde twee jaar. ²⁴ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had gebracht. ²⁵ Toen smeedde Pekah, de zoon van Remalia, zijn officier, een complot tegen hem en sloeg hem neer in Samaria, in de burch van het huis van de koning, samen met Argob en Arie, en met vijftig mannen van de Gileadieten. En hij doodde hem en nam de troon in zijn plaats. ²⁶ Wat de andere daden van Pekahia en al zijn prestaties betreft, inderdaad, zij zijn opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël.

²⁷ In het tweeënvijftigste jaar van Azaria, koning van Juda, werd Pekah, de zoon van Remalia, koning over Israël in Samaria, en hij regeerde twintig jaar. ²⁸ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer; hij week niet af van de zonden van Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had gebracht. ²⁹ In de dagen van Pekah, koning van Israël, kwam Tiglath-Pileser, koning van Assyrië, en veroverde Ijon, Abel-Beth-Maächa, Janoah, Kedes, Hazor, Gilead en Galilea, het hele land van Naftali; en hij voerde hun inwoners in ballingschap naar Assyrië. ³⁰ En Hosea, de zoon van Ela, smeedde een complot tegen Pekah, de zoon van Remalia, en sloeg hem neer en doodde hem, en nam de troon in zijn plaats, in het twintigste jaar van Jotam, de zoon van Uzzia.

³¹ Wat de andere daden van Pekah en al zijn prestaties betreft, inderdaad, zij zijn opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Israël.

³² In het tweede jaar van Pekah, de zoon van Remalia, koning van Israël, begon Jotam, de zoon van Uzzia, koning van Juda, zijn regering. ³³ Hij was vijftentwintig jaar oud toen hij zijn regering begon, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem; zijn moeder was Jerusa, de dochter van Zadok. ³⁴ Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer; hij volgde in alle wegen van zijn vader Uzzia. ³⁵ Echter, de offerhoogten werden niet verwijderd; het volk bleef offers brengen en wierook branden op deze hoogten. Hij bouwde de bovenste poort van het huis van de Heer. ³⁶ Wat de andere daden van Jotam en zijn prestaties betreft, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda?

³⁷ In die tijd begon de Heer Rezin, koning van Aram, en Pekah, de zoon van Remalia, tegen Juda te zenden. ³⁸ Jotam stierf en werd bij zijn voorouders begraven in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Achaz volgde hem op als koning.

16 In het zeventiende jaar van Pekah, de zoon van Remalia, begon Achaz, de zoon van Jotham, koning van Juda, zijn regering. ² Achaz was twintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem. Hij deed niet wat juist was in de ogen van de Heer, zijn God, zoals zijn vader David had gedaan. ³ Maar hij wandelde in de weg van de koningen van Israël, en hij liet zelfs zijn zoon door het vuur gaan, volgens de gruwelen van de volken die de Heer voor de zonen van Israël

2 Koningen

had verdreven. ⁴ Hij bracht offers en verbrandde wierook op de hoogten, op de heuvels en onder elke groene boom.

⁵ Toen kwamen Rezin, koning van Aram, en Pekah, de zoon van Remalia, koning van Israël, naar Jeruzalem om oorlog te voeren, en zij belegerden Achaz, maar konden hem niet overwinnen. ⁶ In die tijd heroverde Rezin, koning van Aram, Elath voor Aram, en dreef de Judeeërs geheel uit Elath; en de Arameeërs kwamen naar Elath en hebben daar tot op de dag van vandaag gewoond.

⁷ Dus zond Achaz gezanten naar Tiglath-Pileser, koning van Assyrië, zeggende: "Ik ben uw dienaar en uw zoon; kom mij te hulp tegen de koning van Aram, en de koning van Israël, die tegen mij opstaan." ⁸ En Achaz nam het zilver en goud dat in het huis van de Heer werd gevonden en in de schatkamers van het huis van de koning, en zond het als een geschenk aan de koning van Assyrië. ⁹ Dus gaf de koning van Assyrië gehoor aan zijn verzoek; en de koning van Assyrië trok op tegen Damascus en veroverde het, en voerde zijn volk in ballingschap naar Kir, en executeerde Rezin.

¹⁰ Nu ging koning Achaz naar Damascus om Tiglath-Pileser, koning van Assyrië, te ontmoeten, en hij zag het altaar dat in Damascus was. En koning Achaz zond naar Uria, de priester, het patroon van het altaar en zijn model, overeenkomend met al zijn vakmanschap. ¹¹ Dus bouwde Uria, de priester, het altaar; overeenkomstig alles wat koning Achaz uit Damascus had gezonden, zo maakte Uria, de priester, het voordat de koning uit Damascus kwam. ¹² Toen de koning uit Damascus kwam, zag de koning het altaar; en de koning naderde het altaar en ging erop omhoog, ¹³ en hij verbrandde zijn brandoffer en zijn spijsoffer, en goot zijn drankoffer uit en sprenkelde het bloed van zijn vredeoffers op het altaar. ¹⁴ En het bronzen altaar, dat voor de Heer was, verplaatste hij van de voorkant van het huis, van tussen zijn altaar en het huis van de Heer, en hij plaatste het aan de noordzijde van zijn altaar. ¹⁵ Toen gebod koning Achaz Uria, de priester, zeggende: "Op het grote altaar verbrand het ochtendbrandoffer en het avondspijsoffer, en het brandoffer van de koning en zijn spijsoffer, met het brandoffer van al het volk van het land, en hun spijsoffer en hun drankoffers; en sprenkel daarop al het bloed van de brandoffers en al het bloed van de

offers. Maar het bronzen altaar zal voor mij zijn om door te vragen." ¹⁶ Dus voerde Uria, de priester, alles uit wat koning Achaz had opgedragen.

¹⁷ Toen sneed koning Achaz de randen van de standaarden af, en verwijderde het wasbekken ervan; hij nam ook de zee van de bronzen ossen die eronder waren, en plaatste het op een stenen plaveisel. ¹⁸ En hij verwijderde de overdekte luifel voor de sabbat die zij in het huis hadden gebouwd, en de buiteningang voor de koning, uit het huis van de Heer, vanwege de koning van Assyrië.

¹⁹ Nu de rest van de daden van Achaz die hij deed, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ²⁰ Dus sliep Achaz met zijn vaderen en werd begraven met zijn vaderen in de stad van David, en zijn zoon Hizkia werd koning in zijn plaats.

17 In het twaalfde jaar van Achaz, koning van Juda, werd Hosea, de zoon van Ela, koning over Israël in Samaria, en hij regeerde negen jaar. ² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, maar niet zoals de koningen van Israël die voor hem waren. ³ Salmanassar, de koning van Assyrië, trok tegen hem op, en Hosea werd zijn vazal en bracht hem schatting. ⁴ Maar de koning van Assyrië ontdekte een samenzwering in Hosea, want hij had boden gezonden naar So, de koning van Egypte, en had geen schatting gebracht aan de koning van Assyrië, zoals hij jaar na jaar had gedaan. Daarom sloot de koning van Assyrië hem op en bond hem in de gevangenis. ⁵ Toen viel de koning van Assyrië het hele land binnen en trok op naar Samaria en belegerde het drie jaar lang. ⁶ In het negende jaar van Hosea veroverde de koning van Assyrië Samaria en voerde het volk van Israël in ballingschap naar Assyrië, en vestigde hen in Halah en aan de Habor, de rivier van Gozan, en in de steden van de Meden.

⁷ Dit gebeurde omdat de zonen van Israël gezondigd hadden tegen de Heer, hun God, die hen had weggeleid uit het land Egypte, van onder de hand van de farao, de koning van Egypte, en zij andere goden hadden gevreesd ⁸ en de gebruiken hadden gevolgd van de naties die de Heer had verdreven voor de zonen van Israël, en in de wegen van de koningen van Israël die zij hadden ingevoerd. ⁹ En de zonen van Israël deden in het geheim dingen die

2 Koningen

niet juist waren tegen de Heer, hun God. Bovendien bouwden zij voor zichzelf hoogten in al hun steden, van wachttoren tot versterkte stad. ¹⁰ Zij richtten voor zichzelf gedenksteden en Asjerapalen op elke hoge heuvel op en onder elke groene boom, ¹¹ en daar verbrandden zij wierook op alle hoogten, zoals de naties deden die de Heer voor hen had weggevoerd; en zij deden kwade dingen, waarmee zij de Heer tartten. ¹² Zij dienden afgoden, waarvan de Heer tegen hen had gezegd: "Jullie zullen dit niet doen." ¹³ Niettemin zond de Heer boodschappen naar Israël en Juda door al Zijn profeten en elke ziener, zeggende: "Keer terug van jullie kwade wegen en houd Mijn geboden en verordeningen, overeenkomstig de hele Wet die Ik jullie vadersen heb geboden, en die Ik jullie heb gezonden door Mijn dienaren de profeten." ¹⁴ Echter, zij luisterden niet, maar verstijfden hun nekken zoals hun vadersen, die niet geloofden in de Heer, hun God. ¹⁵ Zij verwierpen Zijn verordeningen en Zijn verbond dat Hij met hun vadersen had gesloten, en Zijn waarschuwingen waarmee Hij hen had gewaarschuwd. En zij volgden afgoden en werden leeg, en volgden de naties die hen omringden, over wie de Heer hun had geboden niet te doen zoals zij deden. ¹⁶ Zij verlieten alle geboden van de Heer, hun God, en maakten voor zichzelf gegoten beelden—twee kalveren— en maakten een Asjera, en aanbaden alle hemelse lichten en dienden Baäl. ¹⁷ Toen lieten zij hun zonen en dochters door het vuur gaan, praktiseerden waarzeggerij en verklaarden voortekenen, en gaven zich over om kwaad te doen in de ogen van de Heer, waarmee zij Hem tartten. ¹⁸ Dus werd de Heer zeer toornig op Israël en verwijderde hen uit Zijn zicht; niemand bleef over behalve de stam van Juda alleen. ¹⁹ Ook Juda hield de geboden van de Heer, hun God, niet, maar zij wandelden in de gebruiken die Israël had ingevoerd. ²⁰ Dus verwierp de Heer alle nakomelingen van Israël en kwelde hen, en gaf hen over aan plunders, totdat Hij hen uit Zijn zicht had geworpen. ²¹ Toen Hij Israël had gescheiden van het huis van David, maakten zij Jerobeam, de zoon van Nebat, koning. Toen leidde Jerobeam Israël weg van het volgen van de Heer en veroorzaakte dat zij een grote zonde begingen. ²² En de zonen van Israël wandelden in alle zonden van Jerobeam die hij beging; zij weken daar niet van af, ²³ totdat de Heer Israël uit Zijn zicht verwijderde, zoals Hij had

gesproken door al Zijn dienaren de profeten. Zo werd Israël tot op de dag van vandaag uit hun eigen land naar Assyrië verbannen.

²⁴ Toen bracht de koning van Assyrië mensen uit Babylon, Kutha, Awva, Hamat en Sefarvaim, en vestigde hen in de steden van Samaria in plaats van de zonen van Israël. Zo bezaten zij Samaria en woonden in haar steden. ²⁵ En aan het begin van hun verblijf daar, vreesden zij de Heer niet; daarom zond de Heer leeuwen onder hen die sommigen van hen doodden. ²⁶ Dus informeerden zij de koning van Assyrië, zeggende: "De naties die u in ballingschap hebt gevoerd en in de steden van Samaria hebt gevestigd, kennen de gewoonte van de God van het land niet; dus heeft Hij leeuwen onder hen gezonden, en zie, zij doden hen, omdat zij de gewoonte van de God van het land niet kennen." ²⁷ Toen beval de koning van Assyrië, zeggende: "Neem een van de priesters die u daarvandaan in ballingschap hebt gevoerd, en laat hem daar gaan wonen, en laat hem hen de gewoonte van de God van het land leren." ²⁸ Dus kwam een van de priesters die uit Samaria in ballingschap was gevoerd en woonde in Bethel, en leerde hen hoe zij de Heer moesten vrezen.

²⁹ Maar elke natie maakte nog steeds zijn eigen goden en plaatste die in de huizen van de hoogten die de mensen van Samaria hadden gemaakt, elke natie in hun steden waar zij woonden. ³⁰ De mensen van Babylon maakten Sukkot-Benot, de mensen van Kuth maakten Nergal, de mensen van Hamat maakten Asjima, ³¹ en de Avvieten maakten Nibhaz en Tartak, en de Sefarvieten offerden hun kinderen in het vuur aan Adrammelek en Anammelek, de goden van Sefarvaim. ³² Zij vreesden ook de Heer, en stelden uit hun midden priesters van de hoogten aan, die hen dienden in de huizen van de hoogten. ³³ Zij vreesden de Heer, maar dienden hun eigen goden overeenkomstig de gebruiken van de naties waaruit zij in ballingschap waren gevoerd. ³⁴ Tot op de dag van vandaag handelen zij overeenkomstig de vroegere gebruiken: zij vrezen de Heer niet, noch volgen zij Zijn verordeningen, Zijn bepalingen, de Wet, of het gebod dat de Heer de zonen van Jakob heeft geboden, die Hij Israël noemde; ³⁵ met wie de Heer een verbond sloot en hun gebood, zeggende: "Jullie zullen geen andere goden vrezen, noch voor hen buigen, noch hen dienen, noch aan hen offeren.

2 Koningen

³⁶ Maar de Heer, die jullie uit het land Egypte heeft weggeleid met grote kracht en met een uitgestrekte arm, Hem zullen jullie vrezen, en voor Hem zullen jullie buigen, en aan Hem zullen jullie offers brengen. ³⁷ En de verordeningen, de bepalingen, de Wet, en het gebod dat Hij voor jullie heeft geschreven, zullen jullie altijd zorgvuldig doen, en jullie zullen geen andere goden vrezen. ³⁸ En het verbond dat Ik met jullie heb gesloten, zullen jullie gedenken, noch zullen jullie andere goden vrezen. ³⁹ Maar de Heer, jullie God, zullen jullie vrezen; en Hij zal jullie redden uit de hand van al jullie vijanden." ⁴⁰ Echter, zij luisterden niet, maar bleven handelen overeenkomstig hun vroegere gewoonte. ⁴¹ Dus terwijl deze naties de Heer vreesden, dienden zij ook hun afgoden; hun kinderen eveneens en hun kleinkinderen, zoals hun vaders handelden, zo doen zij tot op de dag van vandaag.

18 Het gebeurde nu in het derde jaar van Hosea, de zoon van Ela, koning van Israël, dat Hizkia, de zoon van Achaz, koning van Juda, koning werd. ² Hij was vijftientwintig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde negentwintig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Abi, de dochter van Zecharja. ³ Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, overeenkomstig alles wat zijn vader David had gedaan. ⁴ Hij verwijderde de offerhoogten, sloeg de gedenksteden stuk, hakte de Asjera om, en verbrijzelde ook de bronzen slang die Mozes had gemaakt, want tot die dagen toe hadden de Israëlieten er reukoffers aan gebracht; en het werd Nehustan genoemd. ⁵ Hij stelde zijn vertrouwen in de Heer, de God van Israël; er was niemand zoals hij onder alle koningen van Juda, noch vóór hem, noch na hem. ⁶ Want hij hield vast aan de Heer; hij week niet af van het volgen van Hem, maar hield zich aan Zijn geboden, die de Heer aan Mozes had gegeven. ⁷ En de Heer was met hem; waar hij ook ging, hij had succes. Hij verzette zich ook tegen de koning van Assyrië en diende hem niet. ⁸ Hij overwon de Filistijnen tot aan Gaza en zijn gebied, van wachttorens tot versterkte stad.

⁹ In het vierde jaar van koning Hizkia, dat was het zevende jaar van Hosea, de zoon van Ela, koning van Israël, trok Salmanassar, de koning van Assyrië, op tegen Samaria en belegerde het. ¹⁰ Aan het einde van drie jaar namen ze het in; in het zesde jaar van Hizkia, dat was het negende jaar van Hosea, koning

van Israël, werd Samaria ingenomen. ¹¹ Toen voerde de koning van Assyrië Israël in ballingschap naar Assyrië, en vestigde hen in Halah en aan de Habor, de rivier van Gozan, en in de steden van de Meden, ¹² omdat zij niet gehoorzaamden aan de stem van de Heer, hun God, maar Zijn verbond schonden—alles wat Mozes, de dienaar van de Heer, had geboden; zij luisterden noch gehoorzaamden.

¹³ In het veertiende jaar van koning Hizkia, trok Sanherib, de koning van Assyrië, op tegen alle versterkte steden van Juda en nam ze in. ¹⁴ Toen stuurde Hizkia, de koning van Juda, een bericht naar de koning van Assyrië in Lachis, zeggende, "Ik heb verkeerd gedaan; trek je van mij terug. Wat je mij ook oplegt, zal ik dragen." Dus legde de koning van Assyrië Hizkia, de koning van Juda, een betaling op van driehonderd talenten zilver en dertig talenten goud. ¹⁵ Hizkia gaf hem al het zilver dat in het huis van de Heer werd gevonden, en in de schatkamers van het huis van de koning. ¹⁶ In die tijd verwijderde Hizkia het goud van de deuren van de tempel van de Heer, en van de deurposten die Hizkia, de koning van Juda, had overtrokken, en gaf het aan de koning van Assyrië.

¹⁷ Toen stuurde de koning van Assyrië Tartan, Rab-saris, en Rabsake van Lachis naar koning Hizkia met een groot leger naar Jeruzalem. Dus kwamen ze op en arriveerden in Jeruzalem. En ze gingen op en kwamen en stonden bij de waterleiding van de bovenste vijver, die aan de weg van het vollersveld ligt. ¹⁸ Toen riepen ze de koning, en Eljakim, de zoon van Hilkia, die over het huishouden was, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kroniekschrijver, kwamen naar hen toe. ¹⁹ Toen zei Rabsake tegen hen, "Zeg nu tegen Hizkia, 'Dit zegt de grote koning, de koning van Assyrië: Wat is dit vertrouwen dat je hebt?' ²⁰ Je beweert—maar het zijn slechts loze woorden—"Ik heb een plan en kracht voor de oorlog." Op wie heb je nu vertrouwd, dat je tegen mij in opstand bent gekomen? ²¹ Nu zie, je hebt vertrouwd op de staf van deze gebroken riet, op Egypte, waarop, als een man leunt, het in zijn hand zal gaan en het zal doorboren. Zo is Farao, de koning van Egypte, voor allen die op hem vertrouwen. ²² Maar als je tegen mij zegt: "We hebben op de Heer, onze God, vertrouwd," is het niet Hij wiens offerhoogten en altaren Hizkia heeft weggenomen, en heeft gezegd tegen Juda en Jeruzalem, "Jullie

2 Koningen

zullen aanbidden voor dit altaar in Jeruzalem"? ²³ Maak nu dan een weddenschap met mijn meester, de koning van Assyrië, en ik zal je tweeduizend paarden geven, als je in staat bent om ruiters erop te zetten. ²⁴ Hoe kun je dan zelfs één officier van de minste van de dienaren van mijn meester terugdrijven, en vertrouwen op Egypte voor strijdwapens en ruiters? ²⁵ Ben ik nu zonder de toestemming van de Heer tegen deze plaats opgetrokken om het te vernietigen? De Heer zei tegen mij: "Trek op tegen dit land, en vernietig het."

²⁶ Toen zeiden Eljakim, de zoon van Hilkia, en Sebna en Joah tegen Rabsake, "Spreek alstublieft tot uw dienaren in het Aramees, want we begrijpen het; en spreek niet met ons in het Judees in het gehoor van de mensen die op de muur zijn." ²⁷ Maar Rabsake zei tegen hen, "Heeft mijn meester mij alleen naar uw meester en naar u gestuurd om deze woorden te spreken, en niet naar de mannen die op de muur zitten, die gedoemd zijn om hun eigen uitwerpselen te eten en hun eigen urine te drinken met u?" ²⁸ Toen stond Rabsake op en riep met luide stem in het Judees, en zei, "Hoor het woord van de grote koning, de koning van Assyrië! ²⁹ Dit zegt de koning: 'Laat Hizkia jullie niet misleiden, want hij zal jullie niet kunnen bevrijden uit mijn hand. ³⁰ Laat Hizkia jullie ook niet doen vertrouwen op de Heer, zeggende, "De Heer zal ons zeker redden, en deze stad zal niet worden overgeleverd aan de koning van Assyrië." ³¹ Luister niet naar Hizkia; want dit zegt de koning van Assyrië: "Maak vrede met mij en kom naar mij toe, en ieder van jullie zal eten van zijn eigen wijnstok en ieder van zijn eigen vijgenboom, en drinken van het water van zijn eigen put, ³² totdat ik kom en jullie meeneem naar een land zoals jullie eigen land, een land van koren en nieuwe wijn, een land van brood en wijngaarden, een land van olijfolie en honing, zodat jullie zullen leven en niet sterven." Maar luister niet naar Hizkia, want hij misleidt jullie door te zeggen, "De Heer zal ons redden." ³³ Hebben de goden van de naties hun land kunnen redden uit de hand van de koning van Assyrië? ³⁴ Wat is er geworden van de goden van Hamath en Arpad? Wat is er geworden van de goden van Sefarvaïm, Hena en Ivva? Hebben zij Samaria uit mijn hand gered? ³⁵ Wie van alle goden van de landen heeft hun land uit mijn hand gered, dat de Heer Jeruzalem uit mijn hand zou redden?"

³⁶ Maar het volk bleef stil en antwoordde hem geen woord, want het bevel van de koning was, "Antwoord hem niet." ³⁷ Toen kwamen Eljakim, de zoon van Hilkia, die over het huishouden was, en Sebna, de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kroniekschrijver, naar Hizkia met hun kleren gescheurd, en zij rapporteerden hem de woorden van Rabsake.

19 Toen koning Hizkia dit hoorde, scheurde hij zijn kleren, bedekte zich met een rouwkleed, en ging het huis van de Heer binnen. ²

Daarop stuurde hij Eljakim, die over het huishouden was, en Sebna, de schrijver, en de oudsten van de priesters, bedekt met rouwkleding, naar Jesaja, de profeet, de zoon van Amoz. ³ Zij zeiden tegen hem: "Dit zegt Hizkia: 'Deze dag is een dag van benauwdheid, bestraffing en vernedering; want de kinderen zijn gekomen tot het punt van geboorte, en er is geen kracht om hen te baren.' ⁴ Misschien zal de Heer, uw God, alle woorden horen van de Rabsake, die zijn meester, de koning van Assyrië, heeft gestuurd om de levende God te bespotten, en zal Hij de woorden bestraffen die de Heer, uw God, heeft gehoord. Bid daarom voor het overblijfsel dat is overgebleven.'" ⁵ Zo kwamen de dienaren van koning Hizkia bij Jesaja. ⁶ En Jesaja zei tegen hen: "Zeg dit tegen uw meester: 'Dit zegt de Heer: Wees niet bang voor de woorden die u hebt gehoord, waarmee de dienaren van de koning van Assyrië Mij hebben gelasterd.' ⁷ Zie, Ik zal een geest in hem leggen, zodat hij een gerucht zal horen en naar zijn eigen land zal terugkeren. En Ik zal hem door het zwaard in zijn eigen land laten vallen."

⁸ Rabsake keerde terug en vond de koning van Assyrië in gevecht tegen Libna, want hij had gehoord dat de koning Lachis had verlaten. ⁹ Toen hij hen hoorde zeggen over Tirhaka, de koning van Cusj: "Zie, hij is uitgekomen om tegen u te vechten," stuurde hij opnieuw boodschappers naar Hizkia, zeggende, ¹⁰ "Zeg dit tegen Hizkia, de koning van Juda: 'Laat uw God, op wie u vertrouwt, u niet misleiden door te zeggen: "Jeruzalem zal niet worden overgeleverd aan de koning van Assyrië." ¹¹ Zie, u hebt gehoord wat de koningen van Assyrië met alle landen hebben gedaan, hen volledig vernietigend. Zult u dan gered worden? ¹² Hebben de goden van de naties die mijn vaders hebben vernietigd hen gered— Gozan, Haran, Rezeph, en de

2 Koningen

zonen van Eden die in Telassar waren? ¹³ Wat is er geworden van de koning van Hamat, de koning van Arpad, de koning van de stad Sefarvaïm, en van Hena en Ivvah?"

¹⁴ Hizkia ontving de brief van de boodschappers, las hem, en ging op naar het huis van de Heer, en spreidde hem uit voor de Heer. ¹⁵ En Hizkia bad voor de Heer en zei: "Heer, God van Israël, gezeten boven de cherubs, U bent de God, U alleen, van alle koninkrijken van de aarde. U hebt de hemel en de aarde gemaakt. ¹⁶ Neig Uw oor, Heer, en hoor; open Uw ogen, Heer, en zie; en hoor de woorden van Sanherib, die hij heeft gestuurd om de levende God te bespotten. ¹⁷ Inderdaad, Heer, de koningen van Assyrië hebben de naties en hun landen verwoest, ¹⁸ en hebben hun goden in het vuur geworpen, want zij waren geen goden maar slechts het werk van mensenhanden, hout en steen. Dus hebben zij hen vernietigd. ¹⁹ Maar nu, Heer onze God, vragen wij U ons te redden uit zijn hand, zodat alle koninkrijken van de aarde zullen weten dat U alleen, Heer, God bent."

²⁰ Toen stuurde Jesaja, de zoon van Amoz, een boodschap naar Hizkia, zeggende: "Dit zegt de Heer, de God van Israël: 'Omdat u tot Mij hebt gebeden over Sanherib, de koning van Assyrië, heb Ik u gehoord.' ²¹ Dit is de boodschap die de Heer tegen hem heeft gesproken:

'Zij heeft u veracht en bespot, De maagd, de dochter van Sion; Zij heeft haar hoofd tegen u geschud, De dochter van Jeruzalem! ²² Tegen wie hebt u uw stem verheven en uw ogen in trots opgeheven? Tegen de Heilige van Israël! ²³ Door uw boodschappers hebt u de Heer getart, en u hebt gezegd, "Met mijn vele wagens kwam ik op tot de hoogten van de bergen, Tot de verste delen van Libanon; En ik hakte zijn hoge ceders en zijn uitgelezen jeneverbesbomen om. En ik ging zijn verste rustplaats binnen, zijn dichtste woud. ²⁴ Ik groef putten en dronk wateren uit vreemde landen, En met de zolen van mijn voeten droogde ik Alle rivieren van Egypte op." ²⁵ Hebt u niet gehoord? Lang geleden deed Ik het, Van oude tijden af plande Ik het. Nu heb Ik het tot stand gebracht, Dat u versterkte steden in ruïnes zou veranderen. ²⁶ Dus waren hun inwoners machteloos, Zij waren verbrijzeld en beschaamd. Zij waren als de vegetatie van het veld en het groene kruid, Als gras

op de daken dat verschroeid is voordat het is gegroeid. ²⁷ Maar Ik ben op de hoogte van uw zitten, Uw uitgaan en uw binnenkomen, En uw woede tegen Mij. ²⁸ Vanwege uw woede tegen Mij, En omdat uw arrogantie Mijn oren heeft bereikt, Zal Ik Mijn haak in uw neus zetten En Mijn bit in uw lippen, En Ik zal u terugleiden langs de weg die u gekomen bent.

²⁹ Dit zal het teken voor u zijn:

u zult dit jaar eten wat vanzelf groeit, in het tweede jaar wat daaruit voortkomt, en in het derde jaar zaaïen, oogsten, wijngaarden planten, en hun vruchten eten. ³⁰ En de overlevenden die overblijven van het huis van Juda zullen opnieuw wortel naar beneden schieten en vrucht naar boven dragen. ³¹ Want uit Jeruzalem zal een overblijfsel voortkomen, en overlevenden uit de berg Sion. De ijver van de Heer zal dit bewerkstelligen.

³² Daarom zegt de Heer dit over de koning van Assyrië:

'Hij zal deze stad niet binnenkomen, Noch daar een pijl afschieten; Noch ervoor komen met een schild, Noch een belegeringsdam ertegen opwerpen. ³³ Hij zal terugkeren langs de weg die hij gekomen is, en hij zal deze stad niet binnenkomen,' verklaart de Heer. ³⁴ 'Want Ik zal deze stad beschermen en behouden, omwille van Mijzelf en omwille van Mijn dienaar David.'

³⁵ Toen gebeurde het die nacht dat de engel van de Heer eropuit ging en 185.000 in het kamp van de Assyriërs neersloeg; en toen de mensen 's morgens opstonden, zie, allen waren dode lichamen. ³⁶ Dus vertrok Sanherib, de koning van Assyrië, en keerde terug naar huis, en woonde in Ninevé. ³⁷ En het gebeurde, terwijl hij aan het aanbidden was in het huis van Nisroch, zijn god, dat Adrammelech en Sarezzer hem met het zwaard doodden, en zij ontsnapten naar het land van Ararat. En zijn zoon Esarhaddon werd koning in zijn plaats.

20 In die tijd werd Hizkia ernstig ziek. En Jesaja de profeet, de zoon van Amoz, bezocht hem en zei, "Dit zegt de Heer: 'Regel je zaken, want je zult niet herstellen; je zult sterven en heengaan.'" ² Hierop keerde hij zich naar de muur en bad tot de Heer, zeggende, ³ "Alstublieft, Heer, herinner U hoe ik voor U gewandeld heb met

2 Koningen

heel mijn hart en in waarheid, en gedaan heb wat goed is in Uw ogen.” En Hizkia huilt bitter.

⁴ Nog voordat Jesaja de middelste binnenplaats had verlaten, kwam het woord van de Heer tot hem, zeggende, ⁵ “Keer terug en zeg tegen Hizkia, de leider van Mijn volk, ‘Dit zegt de Heer, de God van uw voorvader David:

Ik heb uw gebed gehoord, Ik heb uw tranen gezien; zie, Ik zal u genezen. Op de derde dag zult u opgaan naar het huis van de Heer. ⁶ En Ik zal uw leven met vijftien jaar verlengen, en Ik zal u en deze stad bevrijden uit de hand van de koning van Assyrië, en Ik zal deze stad beschermen omwille van Mijzelf, en omwille van Mijn dienaar David.”

⁷ Toen zei Jesaja: “Neem een vijgenkoek.” En zij namen die en legden die op de zweer, en hij herstelde. ⁸ Hizkia vroeg toen aan Jesaja, “Wat zal het teken zijn dat de Heer mij zal genezen, en dat ik op de derde dag zal opgaan naar het huis van de Heer?” ⁹ Jesaja zei, “Dit zal voor u het teken zijn van de Heer, dat de Heer zal doen wat Hij heeft beloofd:

Zal de schaduw tien treden vooruitgaan, of zal hij tien treden teruggaan?”

¹⁰ Dus antwoordde Hizkia, “Het is gemakkelijk voor de schaduw om tien treden te dalen; nee, laat hem tien treden teruggaan.” ¹¹ Toen riep Jesaja de profeet de Heer aan, en Hij liet de schaduw op de trap tien treden teruggaan, waarover hij op de trap van Achaz was gedaald.

¹² Rond die tijd stuurde Berodach-baladan, een zoon van Baladan, koning van Babylon, brieven en een geschenk naar Hizkia, want hij had gehoord van Hizkia's ziekte. ¹³ En Hizkia luisterde naar hen, en toonde hun zijn hele schathuis— het zilver, het goud, de balsemolie, de geurige olie, zijn wapens, en alles wat er in zijn schatkamers te vinden was. Er was niets in zijn huis, noch in heel zijn rijk, dat Hizkia hun niet toonde. ¹⁴ Toen kwam Jesaja de profeet naar koning Hizkia en zei tegen hem, “Wat hebben deze mannen gezegd, en vanwaar zijn zij naar u gekomen?” En Hizkia zei, “Zij kwamen uit een ver land, uit Babylon.” ¹⁵ En hij zei, “Wat hebben zij in uw huis gezien?” Dus antwoordde Hizkia, “Zij hebben alles gezien wat er in mijn huis is; er is niets in mijn schatkamers dat ik hun niet heb getoond.” ¹⁶ Jesaja

richtte zich toen tot Hizkia, “Hoor het woord van de Heer:

¹⁷ *‘Zie, de dagen komen dat alles wat er in uw huis is, en alles wat uw vaderen tot op deze dag hebben opgeslagen, naar Babylon zal worden gebracht; niets zal overblijven,’ zegt de Heer. ¹⁸ ‘En sommige van uw nakomelingen, uw eigen kinderen, zullen worden weggevoerd, en zij zullen als ambtenaren dienen in het paleis van de koning van Babylon.”*

¹⁹ Toen zei Hizkia tegen Jesaja, “Het woord van de Heer dat u hebt gesproken is goed.” Want hij dacht, “Is het niet goed als er vrede en waarheid zullen zijn in mijn dagen?”

²⁰ Nu de rest van de daden van Hizkia en al zijn prestaties, inclusief hoe hij het bassin en de waterleiding maakte en water in de stad bracht, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ²¹ Zo rustte Hizkia bij zijn voorouders, en zijn zoon Manasse volgde hem op als koning.

21 Manasse was twaalf jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde vijfenvijftig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder heette Hefziba. ² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, volgens de gruwelijke praktijken van de volken die de Heer voor de Israëlieten had verdreven. ³ Want hij herbouwde de offerhoogten die zijn vader Hizkia had vernietigd; en hij richtte altaren op voor Baäl en maakte een Asjera, zoals Achab, de koning van Israël, had gedaan, en hij boog zich neer voor het hele leger van de hemel en diende hen. ⁴ Hij bouwde ook altaren in het huis van de Heer, waar de Heer had verklaard, “In Jeruzalem zal Ik Mijn naam plaatsen.” ⁵ Want hij bouwde altaren voor het hele leger van de hemel in de twee voorhoven van het huis van de Heer. ⁶ En hij liet zijn zoon door het vuur gaan, beoefende tovenarij en gebruikte waarzeggerij, en hield zich bezig met mediums en spiritisten. Hij deed veel kwaad in de ogen van de Heer, waardoor Hij boos werd. ⁷ Toen plaatste hij het gesneden beeld van Asjera dat hij had gemaakt in het huis waarover de Heer tot David en tot zijn zoon Salomo had gesproken, “In dit huis en in Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israël heb gekozen, zal Ik Mijn naam voor eeuwig plaatsen. ⁸ En Ik zal de voeten van Israël niet opnieuw laten dwalen van het land dat Ik hun vaderen heb gegeven, als zij alleen maar

2 Koningen

zorgvuldig alles doen wat Ik hun heb geboden, volgens de hele wet die Mijn dienaar Mozes hun heeft geboden.”⁹ Maar zij luisterden niet, en Manasse verleidde hen om meer kwaad te doen dan de volken die de Heer voor de zonen van Israël had vernietigd.

¹⁰ De Heer bracht Zijn boodschap over door Zijn dienaren de profeten, zeggende, ¹¹ "Aangezien Manasse, de koning van Juda, deze gruweldaden heeft begaan, en meer kwaad heeft gedaan dan de Amorieten die voor hem waren, en ook Juda heeft laten zondigen met zijn afgoden, ¹² daarom zegt de Heer, de God van Israël, dit:

"Zie, Ik breng zo'n ramp over Jeruzalem en Juda, dat wie ervan hoort, beide oren zullen tintelen. ¹³ En Ik zal over Jeruzalem het meetlint van Samaria uitstrekken, en het paslood van het huis van Ahab, en Ik zal Jeruzalem reinigen zoals men een schaal reinigt, afvegend en omkerend. ¹⁴ En Ik zal het overblijfsel van Mijn erfdeel verlaten en hen overleveren in de handen van hun vijanden, en zij zullen een buit en een prooi worden voor al hun vijanden, ¹⁵ omdat zij hebben gedaan wat kwaad is in Mijn ogen, en Mij hebben geprovoceerd tot toorn sinds de dag dat hun vaderen uit Egypte kwamen, tot op deze dag."

¹⁶ Bovendien vergoot Manasse zeer veel onschuldig bloed totdat hij Jeruzalem van het ene einde tot het andere had gevuld, naast zijn zonde waarin hij Juda leidde, door kwaad te doen in de ogen van de Heer.

¹⁷ Nu de rest van de daden van Manasse en alles wat hij deed, en de zonde die hij beging, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ¹⁸ En Manasse rustte met zijn voorouders en werd begraven in de tuin van zijn eigen huis, in de tuin van Uzza, en zijn zoon Amon volgde hem op als koning.

¹⁹ Amon was tweeëntwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde twee jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Mesullemet, de dochter van Haruz uit Jotba. ²⁰ Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, net zoals zijn vader Manasse had gedaan. ²¹ Want hij volgde alle wegen die zijn vader had gevolgd, en diende de afgoden die zijn vader had gediend, en boog zich voor hen neer. ²² Zo verliet hij de Heer, de God van zijn voorouders, en wandelde niet in de weg van de Heer. ²³ En de dienaren van

Amon smeedden een complot tegen hem en doodden de koning in zijn eigen huis. ²⁴ Toen behandelde het volk van het land degenen die tegen koning Amon hadden samengespannen, en zij benoemden zijn zoon Josia als koning in zijn plaats.

²⁵ Nu de rest van de daden van Amon, die hij deed, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ²⁶ En hij werd begraven in zijn graf in de tuin van Uzza, en zijn zoon Josia volgde hem op als koning.

22 Josia was acht jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde eenendertig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder heette Jedida, de dochter van Adaïa uit Bozkath. ² Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, en wandelde in heel de weg van zijn vader David, en week niet af naar rechts of naar links.

³ In het achttiende jaar van de regering van koning Josia, stuurde de koning Safan, de zoon van Azalia, de zoon van Mesullam de schrijver, naar het huis van de Heer, zeggende, ⁴ "Ga naar Hilikia, de hogepriester, zodat hij het geld kan tellen dat in het huis van de Heer is gebracht, dat de deurwachters van het volk hebben verzameld. ⁵ En laat hen het overhandigen aan de werklieden die toezicht houden op het huis van de Heer, en laat hen het geven aan de werklieden die in het huis van de Heer zijn om de schade aan het huis te herstellen, ⁶ aan de ambachtslieden en de bouwers en de metselaars, en voor het kopen van hout en gehouwen steen om het huis te herstellen. ⁷ Echter, er zal geen verantwoording van hen worden geëist voor het geld dat aan hen wordt overhandigd, omdat zij betrouwbaar handelen."

⁸ Hilikia, de hogepriester, informeerde Safan, de schrijver, "Ik heb het wetboek gevonden in het huis van de Heer." En Hilikia gaf het boek aan Safan, die het las. ⁹ En Safan, de schrijver, kwam bij de koning en bracht verslag uit aan de koning, en zei, "Uw dienaren hebben het geld dat in het huis is gevonden gelegeerd, en hebben het overhandigd aan de werklieden die toezicht houden op het huis van de Heer." ¹⁰ Bovendien informeerde Safan, de schrijver, de koning, zeggende, "Hilkia, de priester, heeft mij een boek gegeven." En Safan las het voor de koning. ¹¹ Bij het horen van de woorden van het wetboek, scheurde de koning zijn kleren. ¹² Toen

2 Koningen

beval de koning Hilkia, de priester, Ahikam, de zoon van Safan, Achbor, de zoon van Micha, Safan, de schrijver, en Asaja, de dienaar van de koning, zeggende, ¹³ "Ga, vraag de Heer voor mij, en het volk, en heel Juda betreffende de woorden van dit boek dat is gevonden— want groot is de toorn van de Heer die tegen ons brandt, omdat onze vadersen niet hebben geluisterd naar de woorden van dit boek, om te doen overeenkomstig alles wat over ons is geschreven."

¹⁴ Dus Hilkia, de priester, Ahikam, Achbor, Safan, en Asaja gingen naar Hulda, de profetes, de vrouw van Sallum, de zoon van Tikva, de zoon van Harhas, de bewaarder van de klederen (nu woonde zij in Jeruzalem in de Tweede Wijk), en zij spraken tot haar. ¹⁵ En zij zei tot hen, "Dit zegt de Heer, de God van Israël: 'Zeg tegen de man die u naar Mij heeft gestuurd,

¹⁶ "Dit zegt de Heer: Zie, Ik breng onheil over deze plaats en over haar inwoners, alle woorden van het boek dat de koning van Juda heeft gelezen. ¹⁷ Omdat zij Mij hebben verlaten en wierook hebben gebrand voor andere goden, om Mij te tergen met al het werk van hun handen, daarom brandt Mijn toorn tegen deze plaats, en hij zal niet worden geblust."

¹⁸ Tegen de koning van Juda die u heeft gestuurd om de Heer te raadplegen, dit is wat u tegen hem zult zeggen:

"Dit zegt de Heer, de God van Israël: Betreffende de woorden die u hebt gehoord— ¹⁹ omdat uw hart teder was en u zich vernederde voor de Heer toen u hoorde wat Ik tegen deze plaats en tegen haar inwoners sprak, dat zij een voorwerp van afschuw en een vloek zouden worden, en u uw kleren hebt gescheurd en voor Mij hebt geweend, heb Ik u inderdaad gehoord," verklaart de Heer. ²⁰ "Daarom, zie, Ik zal u verzamelen bij uw vadersen, en u zult in vrede naar uw graf worden verzameld, en uw ogen zullen al het onheil dat Ik over deze plaats breng niet zien."" Dus brachten zij verslag uit aan de koning.

23 De koning stuurde boodschappers, en zij verzamelden alle oudsten van Juda en Jeruzalem bij hem. ² En de koning ging naar het huis van de Heer, en alle mannen van Juda en alle inwoners van Jeruzalem met hem, samen met

de priesters, de profeten, en al het volk, van de kleinste tot de grootste; en hij las in hun gehoor al de woorden van het Boek van het Verbond dat gevonden was in het huis van de Heer. ³ Toen stond de koning bij de pilaar en sloot een verbond voor de Heer, om de Heer te volgen, en Zijn geboden, Zijn getuigenissen en Zijn verordeningen te houden met heel zijn hart en heel zijn ziel, om de woorden van dit verbond uit te voeren die in dit boek geschreven waren. En al het volk bevestigde het verbond.

⁴ Toen gebood de koning Hilkia, de hogepriester, en de priesters van de tweede orde, en de deurwachters, om uit de tempel van de Heer alle voorwerpen te halen die gemaakt waren voor Baäl, voor Asjera, en voor heel het leger aan de hemel; en hij verbrandde ze buiten Jeruzalem in de velden van de Kidron, en bracht hun as naar Bethel. ⁵ Hij schafte ook de afgodspriesters af die de koningen van Juda hadden aangesteld om wierook te branden op de hoogten in de steden van Juda en in de gebieden rondom Jeruzalem, ook degenen die wierook brandden voor Baäl, voor de zon, de maan, de sterrenbeelden en voor heel het leger aan de hemel. ⁶ Hij bracht de Asjera uit het huis van de Heer naar buiten van Jeruzalem, naar de beek Kidron, en verbrandde het bij de beek Kidron, en verpulverde het tot stof, en wierp het stof op de graven van het gewone volk. ⁷ Hij brak ook de huizen van de mannelijke tempelhoeren af die in het huis van de Heer waren, waar de vrouwen weefwerken maakten voor de Asjera. ⁸ Toen bracht hij alle priesters uit de steden van Juda, en ontwijdde de hoogten waar de priesters wierook hadden gebrand, van Geba tot Berseba. En hij brak de hoogten van de poorten af die bij de ingang van de poort van Jozua, de gouverneur van de stad, waren, die aan de linkerhand van de stadspoort waren. ⁹ Toch gingen de priesters van de hoogten niet op naar het altaar van de Heer in Jeruzalem, maar zij aten ongezuurd brood onder hun broeders. ¹⁰ Hij ontwijdde ook Tofet, gelegen in het dal van de zoon van Hinnom, om te voorkomen dat iemand zijn zoon of dochter door het vuur voor Molech zou laten gaan. ¹¹ En hij verwijderde de paarden die de koningen van Juda aan de zon hadden gegeven, bij de ingang van het huis van de Heer, bij de kamer van Nathan-Melech, de beambte, die in de bijgebouwen was; en hij verbrandde de strijdswagens van de zon met vuur. ¹² De altaren die op het dak waren, de bovenkamer van

2 Koningen

Achaz, die de koningen van Juda hadden gemaakt, en de altaren die Manasse had gemaakt in de twee voorhoven van het huis van de Heer, brak de koning af; en hij verbrijzelde ze daar en wierp hun stof in de beek Kidron. ¹³ De hoogten die voor Jeruzalem waren, die aan de rechterkant van de berg van verderf waren, die Salomo, de koning van Israël, had gebouwd voor Astarte, de gruwel van de Sidoniërs, voor Kamos, de gruwel van Moab, en voor Milkom, de gruwel van de zonen van Ammon, ontwijdde de koning. ¹⁴ Hij verbrijzelde ook de gedenksteden, hakte de Asjerim om, en vulde hun plaatsen met menselijke beenderen.

¹⁵ Bovendien, het altaar dat in Bethel was en de hoogte die Jerobeam, de zoon van Nebat, die Israël tot zonde had verleid, had gemaakt, zelfs dat altaar en de hoogte brak hij af. Toen sloopte hij de stenen ervan, verpulverde ze tot stof, en verbrandde de Asjera. ¹⁶ Toen Josia zich omdraaide, zag hij de graven die daar op de berg waren, en hij stuurde mannen en nam de beenderen uit de graven en verbrandde ze op het altaar, en ontwijdde het, in overeenstemming met het woord van de Heer dat de man van God had verkondigd, die deze dingen had verkondigd. ¹⁷ Toen zei hij, "Wat is dit monument dat ik zie?" En de mannen van de stad vertelden hem, "Het is het graf van de man van God die uit Juda kwam, en deze dingen heeft verkondigd die u tegen het altaar in Bethel hebt gedaan." ¹⁸ En hij zei, "Laat het met rust, niemand mag zijn beenderen verstoren." Dus lieten ze zijn beenderen ongestoord, met de beenderen van de profeet die uit Samaria kwam. ¹⁹ Toen verwijderde Josia ook alle heiligdommen van de hoogten die in de steden van Samaria waren, die de koningen van Israël hadden gemaakt om de Heer tot toorn te wekken; en hij deed met hen zoals hij in Bethel had gedaan. ²⁰ En hij slachtte op de altaren alle priesters van de hoogten die daar waren, en verbrandde menselijke beenderen op hen; toen keerde hij terug naar Jeruzalem.

²¹ De koning gebod al het volk, zeggende, "Vier het Pascha voor de Heer, uw God, zoals het geschreven is in dit Boek van het Verbond." ²² Want zo'n Pascha was niet gevierd sinds de dagen van de rechters die Israël oordeelden, noch in al de dagen van de koningen van Israël en de koningen van Juda. ²³

Echter, in het achttiende jaar van koning Josia, werd dit Pascha gehouden voor de Heer in Jeruzalem.

²⁴ Bovendien verwijderde Josia de mediums, de spiritisten, de huisgoden, de afgoden, en alle gruwelen die in het land van Juda en in Jeruzalem gezien werden, zodat hij de woorden van de Wet kon bevestigen die geschreven waren in het boek dat Hilikia, de priester, in het huis van de Heer vond. ²⁵ Voor hem was er geen koning zoals hij die zich tot de Heer wendde met heel zijn hart en met heel zijn ziel en met heel zijn kracht, in overeenstemming met de hele Wet van Mozes; noch stond er na hem iemand zoals hij op.

²⁶ Echter, de Heer wendde zich niet af van de grootheid van Zijn toorn waarmee Zijn woede tegen Juda brandde, vanwege al de provocaties waarmee Manasse Hem had geprovoceerd. ²⁷ En de Heer zei, "Ik zal ook Juda uit Mijn zicht verwijderen, zoals Ik Israël heb verwijderd. En Ik zal Jeruzalem verwerpen, deze stad die Ik heb gekozen, en de tempel waarvan Ik zei, 'Mijn naam zal daar zijn.'"

²⁸ Wat betreft de rest van de daden van Josia en alles wat hij deed, zijn ze niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda?

²⁹ In zijn dagen trok Farao Neco, de koning van Egypte, op naar de koning van Assyrië aan de rivier de Eufraat. En koning Josia ging hem tegemoet, maar toen Farao Neco hem zag, doodde hij hem bij Megiddo. ³⁰ Zijn dienaren brachten zijn lichaam in een wagen van Megiddo, en brachten hem naar Jeruzalem, en begroeven hem in zijn eigen graf. Toen nam het volk van het land Joahaz, de zoon van Josia, zalfde hem, en maakte hem koning in plaats van zijn vader.

³¹ Joahaz was drieëntwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Hamutal, de dochter van Jeremia uit Libna. ³² Hij deed kwaad in de ogen van de Heer, in overeenstemming met alles wat zijn vaders hadden gedaan. ³³ En Farao Neco zette hem gevangen in Ribla in het land van Hamat, waardoor hij niet in Jeruzalem kon regeren; en hij legde het land een boete op van honderd talenten zilver en een talent goud. ³⁴ Toen maakte Farao Neco Eljakim, de zoon van Josia, koning in plaats van zijn vader Josia, en veranderde zijn naam in Jojakim. Maar hij nam Joahaz en bracht hem naar Egypte, en hij stierf

2 Koningen

daar. ³⁵ Dus gaf Jojakim het zilver en goud aan Farao, maar hij belastte het land om het geld te geven op bevel van Farao. Hij hief het zilver en goud van het volk van het land, ieder naar zijn schatting, om het aan Farao Neco te geven.

³⁶ Jojakim was vijftientig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde elf jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Zebida, de dochter van Pedaja uit Ruma. ³⁷ Hij deed kwaad in de ogen van de Heer, in overeenstemming met alles wat zijn vaderen hadden gedaan.

24 In zijn dagen kwam Nebukadnezar, de koning van Babylon, op, en Jojakim werd zijn dienaar voor drie jaar; maar toen keerde hij zich om en kwam in opstand tegen hem. ² En de Heer zond tegen hem benden van Chaldeeën, benden van Arameeërs, benden van Moabieten en benden van Ammonieten. Zo zond Hij hen tegen Juda om het te vernietigen, overeenkomstig het woord van de Heer dat Hij had gesproken door Zijn dienaren de profeten. ³ Inderdaad, het kwam over Juda op bevel van de Heer, om hen uit Zijn zicht te verwijderen vanwege de zonden van Manasse, overeenkomstig alles wat hij had gedaan, ⁴ en ook vanwege het onschuldige bloed dat hij vergoot, want hij vulde Jeruzalem met onschuldig bloed; en de Heer wilde niet vergeven.

⁵ Wat betreft de andere gebeurtenissen van Jojakims regering en alles wat hij bereikte, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Juda? ⁶ Zo rustte Jojakim bij zijn voorouders, en zijn zoon Jojachin volgde hem op als koning. ⁷ De koning van Egypte trok niet meer uit zijn land, want de koning van Babylon had alles genomen wat de koning van Egypte toebehoorde van de beek van Egypte tot de rivier de Eufraat.

⁸ Jojachin was achttien jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden in Jeruzalem. Zijn moeder was Nehushta, de dochter van Elnathan uit Jeruzalem. ⁹ Hij handelde goddeloos in de ogen van de Heer, volgend de wegen van zijn vader.

¹⁰ In die periode rukten de dienaren van Nebukadnezar, de koning van Babylon, op naar Jeruzalem, en de stad werd belegerd. ¹¹ Nebukadnezar, de koning van Babylon, zelf kwam bij de stad, terwijl zijn dienaren haar belegerden. ¹² Toen ging Jojachin, de koning van Juda, uit naar de

koning van Babylon, hij, zijn moeder, zijn dienaren, zijn bevelhebbers en zijn ambtenaren. Zo nam de koning van Babylon hem gevangen in het achtste jaar van zijn regering. ¹³ En hij bracht daaruit alle schatten van het huis van de Heer, en de schatten van het huis van de koning, en hij hakte alle gouden voorwerpen in stukken die Salomo, de koning van Israël, had gemaakt in de tempel van de Heer, zoals de Heer had gezegd. ¹⁴ Toen voerde hij heel Jeruzalem in ballingschap: alle bevelhebbers en alle dappere krijgers, tienduizend gevangenen, en alle ambachtslieden en smeden. Niemand bleef over behalve de armste mensen van het land. ¹⁵ Zo voerde hij Jojachin in ballingschap naar Babylon; ook de moeder van de koning, de vrouwen van de koning, zijn ambtenaren en de voornaamste mannen van het land, voerde hij in ballingschap van Jeruzalem naar Babylon. ¹⁶ En alle dappere mannen, zevenduizend, en de ambachtslieden en smeden, duizend, allen sterk en geschikt voor de oorlog, deze bracht de koning van Babylon in ballingschap naar Babylon.

¹⁷ Toen stelde de koning van Babylon Mattanja, de oom van Jojachin, aan als koning, en veranderde zijn naam in Zedekia. ¹⁸ Zedekia was eenentwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde elf jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Hamutal, de dochter van Jeremia uit Libna. ¹⁹ Hij handelde goddeloos in de ogen van de Heer, volgend de wegen van Jojakim. ²⁰ Want het was vanwege de toorn van de Heer dat dit gebeurde in Jeruzalem en Juda, tot dat Hij hen uit Zijn aanwezigheid wierp. En Zedekia kwam in opstand tegen de koning van Babylon.

25 In het negende jaar van zijn regering, op de tiende dag van de tiende maand, kwam Nebukadnezar, de koning van Babylon, met zijn hele leger tegen Jeruzalem, sloeg zijn kamp eromheen op en bouwde een belegeringsmuur eromheen. ² Zo bleef de stad belegerd tot het elfde jaar van koning Zedekia. ³ Op de negende dag van de vierde maand was de hongersnood in de stad zo hevig, dat er geen voedsel was voor de mensen van het land. ⁴ Toen werd de stad doorbroken, en alle mannen van de oorlog vluchtten 's nachts via de poort tussen de twee muren bij de tuin van de koning, hoewel de Chaldeeën rondom de stad waren. En zij gingen via de weg van de Vlakte. ⁵ Echter, het leger van de Chaldeeën achtervolgde de koning, en

2 Koningen

haalde hem in op de vlakten van Jericho, en al zijn leger werd van hem verstrooid.⁶ Toen grepen zij de koning en brachten hem naar de koning van Babylon te Ribla, waar hij geoordeeld werd.⁷ En zij slachtten de zonen van Zedekia voor zijn ogen, vervolgens staken zij de ogen van Zedekia uit en boeiden hem met bronzen ketenen, en brachten hem naar Babylon.

⁸ Op de zevende dag van de vijfde maand, in het negentiende jaar van koning Nebukadnezar van Babylon, kwam Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht en dienaar van de koning van Babylon, naar Jeruzalem.⁹ En hij verbrandde het huis van de Heer, het huis van de koning, en alle huizen van Jeruzalem; zelfs elk groot huis verbrandde hij met vuur.¹⁰ Dus het hele leger van de Chaldeeën dat bij de bevelhebber van de wacht was, brak de muren rondom Jeruzalem af.¹¹ Toen voerde Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht, de rest van de mensen die in de stad waren achtergebleven in ballingschap, de overlopers die naar de koning van Babylon waren overgelopen, en de rest van de bevolking.¹² Maar de bevelhebber van de wacht liet enkele van de armsten van het land achter om wijngaardeniers en boeren te zijn.

¹³ De bronzen pilaren die in het huis van de Heer waren, samen met de standaards en de bronzen zee, werden in stukken gebroken door de Chaldeeën, die het brons naar Babylon vervoerden.¹⁴ Zij namen ook de potten, de schoppen, de snuiters, de lepels, en al het bronzen gerei dat in de tempeldienst werd gebruikt, mee.¹⁵ De bevelhebber van de wacht nam ook de vuurpannen en de schalen mee, wat van fijn goud en wat van fijn zilver was.¹⁶ De twee pilaren, de ene zee, en de standaards die Salomo had gemaakt voor het huis van de Heer— het brons van al deze vaten was buiten gewicht.¹⁷ De hoogte van de ene pilaar was achttien el, en een bronzen kapiteel was erop; de hoogte van het kapiteel was drie el, met traliewerk en granaatappels op het kapiteel rondom, alles van brons. En de tweede pilaar was als deze, met traliewerk.

¹⁸ Toen nam de bevelhebber van de wacht Seraja, de hogepriester, en Zephania, de tweede priester, en de drie poortwachters mee.¹⁹ En uit de stad nam hij één ambtenaar mee die opzichter was van de

mannen van de oorlog, vijf van de raadgevers van de koning die in de stad werden gevonden, de schrijver van de bevelhebber van het leger die het volk van het land monsterde, en zestig mannen van het volk van het land die in de stad werden gevonden.²⁰ Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht, bracht hen naar de koning van Babylon te Ribla.²¹ Toen sloeg de koning van Babylon hen en doodde hen te Ribla in het land van Hamath. Zo werd Juda in ballingschap gevoerd uit zijn land.

²² Wat betreft de mensen die in het land van Juda waren achtergebleven, die Nebukadnezar, koning van Babylon, had achtergelaten, hij stelde Gedalja, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan, over hen aan.²³ Toen alle bevelhebbers van de strijdkrachten, zij en hun mannen, hoorden dat de koning van Babylon Gedalja als gouverneur had aangesteld, kwamen zij naar Gedalja te Mizpa, namelijk Ismaël, de zoon van Nethanja, Johanan, de zoon van Kareah, Seraja, de zoon van Tanhumeth de Netofathiet, en Jaāzanja, de zoon van de Maāchatiet, zij en hun mannen.²⁴ Toen zwoer Gedalja hun en hun mannen en zei tot hen, “Wees niet bang voor de dienaren van de Chaldeeën; woon in het land en dien de koning van Babylon, en het zal u goed gaan.”²⁵ Maar in de zevende maand kwam Ismaël, de zoon van Nethanja, de zoon van Elisama, van de koninklijke familie, met tien mannen en sloeg Gedalja neer zodat hij stierf, samen met de Joden en de Chaldeeën die bij hem waren te Mizpa.²⁶ Toen stonden alle mensen, van klein tot groot, en de bevelhebbers van de strijdkrachten op en gingen naar Egypte, want zij waren bang voor de Chaldeeën.

²⁷ Het gebeurde in het zevenendertigste jaar van de ballingschap van Jojachin, koning van Juda, op de zevenentwintigste dag van de twaalfde maand, dat Evil-Merodach, koning van Babylon, in het jaar dat hij koning werd, Jojachin, koning van Juda, uit de gevangenis vrijliet.²⁸ En hij sprak vriendelijk tot hem en stelde zijn troon boven de tronen van de koningen die met hem in Babylon waren.²⁹ Dus veranderde Jojachin zijn gevangenskleren, en at regelmatig in de tegenwoordigheid van de koning al de dagen van zijn leven.³⁰ En voor zijn onderhoud werd hem door de koning een vaste toelage gegeven, een deel voor elke dag, gedurende zijn hele leven.

1 Kronieken

1 Adam, Seth en Enos, ² Kenan, Mahalalel en Jered, ³ Henoch, Methusalach en Lamech, ⁴ Noach, samen met zijn zonen:

Sem, Cham en Jafeth.

⁵ Jafeths zonen waren:

Gomer, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshech en Tiras.

⁶ Gomers zonen waren:

Askenaz, Difat en Togarma.

⁷ Javans nakomelingen waren:

Elischa, Tarsis, Kittim en Rodanim.

⁸ Chams zonen waren:

Cusj, Mizraïm, Put en Kanaän.

⁹ Cusjs zonen waren:

Seba, Havila, Sabta, Rama en Sabtecha. En Rama's zonen waren: Seba en Dedan. ¹⁰ Cusj was de vader van Nimrod; hij werd een machtig figuur op aarde.

¹¹ Mizraïm was de vader van de lijn van

Lud, Anam, Lehab, Naftuh, ¹² Pathrus, Casluh (van wie de Filistijnen afstammen), en Kaftor.

¹³ Kanaän was de vader van

Sidon, zijn eerstgeborene, en Heth,

¹⁴ en de Jebusiet, de Amoriet en de Girgasiet, ¹⁵ en de Heviet, de Arkiet en de Siniet, ¹⁶ en de Arvadiet, de Zemariet en de Hamatiet.

¹⁷ De zonen van Sem waren:

Elam, Assur, Arpachsad, Lud, Aram, De zonen van Aram waren Uz, Hul, Gether en Meshech.

¹⁸ Arpachsad was de vader van Selach, en Selach was de vader van Eber. ¹⁹ Eber had twee zonen:

de ene heette Peleg, want in zijn dagen werd de aarde verdeeld; en zijn broer heette Joktan.

²⁰ Joktans nakomelingen waren:

Almodad, Selef, Chasarmawet, Jerach,

²¹ Hadoram, Uzal en Dikla, ²² Ebal, Abimaël en Seba,

²³ Ofir, Havila en Jobab. Dit waren allemaal de zonen van Joktan.

²⁴ Sem, Arpachsad en Selach, ²⁵ Eber, Peleg en Rehu, ²⁶ Serug, Nahor en Terach, ²⁷ en Abram, die ook bekend is als Abraham.

²⁸ Abrahams zonen waren: genaamd Isaak en Ismaël.

²⁹ Dit zijn hun generaties:

Ismaëls eerstgeborene was Nebajoth, gevolgd door Kedar, Adbeël en Mibsam,

³⁰ Misma, Duma, Massa, Hadad en Tema, ³¹ Jetur, Nafis en Kedema. Dit waren Ismaëls nakomelingen.

³² De zonen van Ketura, Abrahams bijvrouw, die zij baarde:

Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Jisbak en Suach. Jokshans zonen waren: Seba en Dedan.

³³ Midians zonen waren:

Efa, Efer, Henoch, Abida en Eldaa. Dit waren allemaal Ketura's zonen.

³⁴ Abraham verwekte Isaak.

Isaaks zonen waren: Esau en Israël.

³⁵ Esaus zonen waren:

Elifaz, Reüel, Jeüs; Jalam en Korach.

³⁶ Elifaz' zonen waren:

Teman, Omar, Zefi, Gaëtam, Kenaz, Timna en Amalek.

³⁷ Reüels zonen waren:

Nachath en Zerah; Samma en Mizza.

³⁸ Seïrs zonen waren:

Lotan, Sobal en Zibon; Ana, Dison, Ezer en Disan.

³⁹ Lotans zonen waren:

Hori en Homam; en Timna was Lotans zuster.

⁴⁰ Sobals zonen waren:

Aljan, Manahath, Ebal, Sefi en Onam. En Zibons zonen waren: Aja en Ana.

⁴¹ Ana's zoon was:

Dison. En Disons zonen waren: Hamran, Esban, Jithran en Cheran.

1 Kronieken

⁴² Ezers zonen waren:

Bilhan, Zaāvan en Jaākan. Disans zonen waren: Uz en Aran.

⁴³ Dit zijn de koningen die regeerden in het land Edom voordat enige koning over de Israëlieten regeerde: Bela, de zoon van Beor, en zijn stad heette Dinhaba. ⁴⁴ Na Bela's dood volgde Jobab, de zoon van Zerah uit Bozra, hem op als koning. ⁴⁵ Na Jobabs dood nam Husam uit het land van de Temanieten de troon over. ⁴⁶ Toen Husam stierf, werd Hadad, de zoon van Bedad, die Midian in het gebied van Moab versloeg, koning; zijn stad heette Avith. ⁴⁷ Na Hadads dood nam Samla uit Masreka de troon over. ⁴⁸ Na Samla's dood volgde Saul uit Rechobot aan de rivier hem op als koning. ⁴⁹ Na Sauls dood nam Baāl-Hanan, de zoon van Achbor, de troon over. ⁵⁰ Toen Baāl-Hanan stierf, werd Hadad koning; zijn stad heette Pai, en zijn vrouw was Mehetabel, de dochter van Matred, de dochter van Mezahab.

⁵¹ Toen stierf Hadad. En de stamhoofden van Edom waren: stamhoofd Timna, stamhoofd Alja en stamhoofd Jetheth, ⁵² stamhoofd Oholibama, stamhoofd Ela en stamhoofd Pinon, ⁵³ stamhoofd Kenaz, stamhoofd Teman en stamhoofd Mibzar, ⁵⁴ stamhoofd Magdiël en stamhoofd Iram. Dit waren de leiders van Edom.

2 Dit waren de zonen van Israël:

Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issaschar, Zebulon, Dan, Jozef, Benjamin, Naftali, Gad en Aser

². ³ De zonen van Juda waren:

Er, Onan en Sela. Deze drie werden hem geboren bij Bath-sua, de Kanaänitische. Er, de eerstgeborene van Juda, was slecht in de ogen van de Heer, dus doodde Hij hem.

⁴ Tamar, de schoondochter van Juda, baarde Perez en Zerah.

Juda had in totaal vijf zonen.

⁵ Perez was de vader van twee zonen:

Hezron en Hamul.

⁶ De zonen van Zerah waren:

Zimri, Ethan, Heman, Kalkol en Dara—vijf in totaal.

⁷ De zoon van Karmi was:

Achar, die Israël in moeilijkheden bracht door het verbod te overtreden.

⁸ Ethan had een zoon genaamd:

Azarja.

⁹ Hezron had zonen, die waren:

Jerahmeël, Ram en Chelubai.

¹⁰ Ram verwekte Amminadab, en Amminadab verwekte Nachson,

de leider van de zonen van Juda.

¹¹ Nachson werd de vader van Salma, die op zijn beurt de vader werd van Boaz.

¹² Boaz was de vader van Obed, die de vader was van Isaï.

¹³ Isaï verwekte Eliab zijn eerstgeborene,

daarna Abinadab de tweede, Simea de derde, ¹⁴ Netanel was de vierde, Raddai was de vijfde, ¹⁵ Ozem was de zesde, David was de zevende.

¹⁶ Hun zusters waren:

Zeruja en Abigaïl. Zeruja had drie zonen: Abisai, Joab en Asahel.

¹⁷ Abigaïl was de moeder van Amasa,

en de vader van Amasa was Jether de Ismaëliet.

¹⁸ Nu verwekte Kaleb, de zoon van Hezron, kinderen bij Azuba zijn vrouw en bij Jerioth; en dit waren haar zonen:

Jesher, Shobab en Ardon.

¹⁹ Toen Azuba overleed, trouwde Kaleb met Efrath, en zij baarde hem Hur.

²⁰ Hur was de vader van Uri, en Uri verwekte Bezael.

²¹ Later trouwde Hezron met de dochter van Machir, de vader van Gilead,

die hij huwde op de leeftijd van zestig; en zij baarde hem Segub.

²² Segub was de vader van Jaïr, die drieëntwintig steden bezat in het land van Gilead.

²³ Maar Gesur en Aram namen de steden van Jaïr van hen, met Kenath en zijn dorpen, zestig

1 Kronieken

nederzettingen. Al deze waren de nakomelingen van Machir, de vader van Gilead.

²⁴ Na de dood van Hezron in Kaleb-Efratha, baarde Abia, de vrouw van Hezron, hem Aschur,

de vader van Tekoa.

²⁵ Nu had Jerahmeël, de eerstgeborene van Hezron, zonen:

Ram de eerstgeborene, daarna Bunah, Oren, Ozem en Ahia.

²⁶ Jerahmeël had een andere vrouw, bekend als Atara;

zij was de moeder van Onam.

²⁷ Ram, de eerstgeborene van Jerahmeël, had zonen:

Maáz, Jamin en Eker.

²⁸ De zonen van Onam waren:

Sammai en Jada. Sammai had zonen: Nadab en Abisur.

²⁹ De vrouw van Abisur heette Abihail,

en zij baarde hem Ahban en Molid.

³⁰ De zonen van Nadab waren:

Seled en Appaim. Seled stierf zonder zonen.

³¹ Appaim had een zoon genaamd:

Ishi. Ishi had een zoon genaamd: Sesan. Sesan had een zoon genaamd: Ahlai.

³² Jada, de broer van Sammai, had zonen:

Jether en Jonathan. Jether stierf zonder zonen.

³³ De zonen van Jonathan waren:

Pelet en Zaza. Deze behoorden tot de nakomelingen van Jerahmeël.

³⁴ Sesan had geen zonen, alleen dochters. Sesan had een Egyptische dienaar genaamd Jarha.

³⁵ Sesan gaf zijn dochter in huwelijk aan Jarha, zijn dienaar,

en zij baarde hem Attai.

³⁶ Attai werd de vader van Nathan, en Nathan verwekte Zabad, ³⁷ Zabad was de vader van Eflal, en

Eflal verwekte Obed, ³⁸ Obed was de vader van Jehu, en Jehu verwekte Azarja, ³⁹ Azarja was de vader van Helez, en Helez werd de vader van Eleasa, ⁴⁰ Eleasa was de vader van Sismai, en Sismai werd de vader van Sallum, ⁴¹ Sallum was de vader van Jekamja, en Jekamja verwekte Elisama.

⁴² Kaleb, de broer van Jerahmeël, had zonen:

Mesa zijn eerstgeborene, die de vader was van Zif; en de zonen van Maresa, de vader van Hebron.

⁴³ Hebron had zonen:

Korach, Tappuah, Rekem en Sema.

⁴⁴ Sema was de vader van Raham, die de vader was van Jorkeam; en Rekem was de vader van Sammai.

⁴⁵ De zoon van Sammai was:

Maon, en Maon was de vader van Beth-Zur.

⁴⁶ Efa, de bijvrouw van Kaleb, baarde Haran, Moza en Gazez; en Haran was de vader van Gazez.

⁴⁷ Jahdai had zonen:

Regem, Jotham, Gesan, Pelet, Efa en Saäf.

⁴⁸ De bijvrouw van Kaleb, Maächa, baarde Sheber en Tirhana.

⁴⁹ Zij baarde ook Saäf, de vader van Madmanna, Seva, de vader van Machbena en de vader van Gibeä; en de dochter van Kaleb was Achsa.

⁵⁰ Dit waren de zonen van Kaleb: De zonen van Hur, de eerstgeborene van Efratha:

Sobal, de vader van Kirjat-Jearim, ⁵¹ Salma, die de vader was van Bethlehem, en Haref, die de vader was van Beth-Gader.

⁵² Sobal, de vader van Kirjat-Jearim, had zonen:

Haroeh en de helft van de Manahathieten, ⁵³ en de families van Kirjat-Jearim: de Jithrieten, de Puthiëten, de Sumathiëten en de Misraïeten. Uit deze kwamen de Zorathiëten en de Esthaoliëten voort.

⁵⁴ De zonen van Salma waren:

Bethlehem en de Netofathieten, Atroth-Beth-Joab, en de helft van de Manahathieten, de Zorieten.

1 Kronieken

⁵⁵ De families van de schrijvers die in Jabez woonden waren: de Tirathiëten, de Simeathiëten en de Suchathiëten. Dit waren de Kenieten die afkomstig waren van Hammath, de vader van het huis van Rechab.

3 Dit zijn de zonen van David die hem in Hebron werden geboren:

De eerstgeborene was Amnon, bij Ahinoam de Jizreëlietische; de tweede was Daniël, bij Abigail de Karmelietische; ² de derde was Absalom, de zoon van Maächa, dochter van Talmai, koning van Gesur; de vierde was Adonia, de zoon van Haggith; ³ de vijfde was Sefatja, bij Abital; de zesde was Jithream, bij Eglä zijn vrouw.

⁴ Zes zonen werden hem in Hebron geboren, waar hij zeven jaar en zes maanden regeerde. In Jeruzalem regeerde hij drieëndertig jaar.

⁵ Dit waren zijn zonen geboren in Jeruzalem:

Simea, Sobab, Nathan en Salomo—vier bij Bath-Sua, dochter van Ammiel—⁶ en Jibhar, Elisama en Elifelet, werden geboren ⁷ Noga, Nefeg en Jafia, werden geboren ⁸ Elisama, Eliada en Elifelet—totaal negen.

⁹ Al deze waren de zonen van David, naast de zonen van de bijvrouwen;

en Tamar was hun zuster.

¹⁰ Rehabeam was de zoon van Salomo,

gevolgd door Abia, Asa, en Josafat, ¹¹ Joram, Ahazia, en Joas, ¹² Amazia, Azaria, en Jotham, ¹³ Achaz, Hizkia, en Manasse, ¹⁴ Amon, gevolgd door Josia.

¹⁵ De zonen van Josia waren:

Johanan de eerstgeborene, de tweede Jojakim, de derde Zedekia, de vierde Sallum.

¹⁶ De zonen van Jojakim waren:

Jekonja zijn zoon, Zedekia zijn zoon.

¹⁷ Jekonja, die gevangen werd genomen, had zonen:

Sealtiël zijn zoon, ¹⁸ samen met Malkiram, Pedaja, Senazzar, Jekamja, Hosama en Nedabja.

¹⁹ De zonen van Pedaja waren:

Zerubbabel en Simeï. De kinderen van Zerubbabel waren: Mesullam en Hananja, met Shelomith als hun zuster; ²⁰ samen met Hasuba, Ohel, Berechja, Hasadja en Jusb-Hesed—vijf in totaal.

²¹ De zonen van Hananja waren:

Pelatja en Jesaja, de zonen van Refaja, de zonen van Annan, de zonen van Obadja, en de zonen van Sechanja.

²² De nakomelingen van Sechanja waren:

Semaja, en de zonen van Semaja: Hattus, Jigal, Baria, Nearja en Safat—zes in totaal.

²³ De zonen van Nearja waren:

Eljoenai, Hizkija en Azrikam—drie in totaal.

²⁴ De zonen van Eljoenai waren:

Hodavja, Eljasib, Pelaja, Akkub, Johanan, Delaja en Anani—zeven in totaal.

4 De zonen van Juda waren:

Perez, Hezron, Karmi, Hur en Sobal.

² De zoon van Sobal, Reaja, was de vader van Jahath, en Jahath was de vader van Ahumai en Lahad. Dit waren de afstammelingen van de Zorathieten.

³ Dit waren de nakomelingen van Etam:

Jizreël, Isma en Idbas; en hun zuster heette Hazzeleponi.

⁴ Penuël was de vader van Gedor, en Ezer was de vader van Husa.

Dit waren de nakomelingen van Hur, de eerstgeborene van Efratha, de vader van Bethlehem.

⁵ Ashur, de vader van Tekoa, had twee vrouwen:

Hela en Naära.

⁶ Naära baarde:

Ahuzzam, Hefer, Temeni en Haahashtari. Dit waren de zonen van Naära.

⁷ De zonen van Hela waren:

Zereth, Jizhar en Etnan.

1 Kronieken

⁸ Koz was de vader van Anub en Zobeba, en de families van Aharhel, de zoon van Harum.

⁹ Nu was Jabez meer geëerd dan zijn broers, en zijn moeder noemde hem Jabez, zeggende, "Omdat ik hem met smart gebaad heb."

¹⁰ Nu riep Jabez de God van Israël aan, zeggende,

"Och, dat U mij rijkelijk zou zegenen, en mijn gebied zou vergroten, en dat Uw hand met mij zou zijn, en dat U mij van kwaad zou behoeden, zodat het mij geen pijn zou doen!" En God schonk hem wat hij verzocht.

¹¹ Chelub, de broer van Suha, was de vader van Mehir,

die de vader was van Eshton.

¹² Beth-Rafa was de zoon van Eshton, evenals Paseah en Tehinnah, de vader van Ir-Nahash.

Dit waren de mannen van Recha.

¹³ De zonen van Kenaz waren:

Othniël en Seraja. En de zoon van Othniël was Hathath.

¹⁴ Meonothai was de vader van Ofra,

en Seraja was de vader van Joab, de vader van Ge-Harasjim, want zij waren ambachtslieden.

¹⁵ Kaleb was de zoon van Jefunne, zijn zonen waren:

Iru, Ela en Naam; en de zoon van Ela was Kenaz.

¹⁶ De zonen van Jehallel waren:

Zif, Zifa, Tirja en Asarel.

¹⁷ De zonen van Ezra waren:

Jeter, Mered, Efer en Jalon. En dit zijn de zonen van Bitja, de dochter van de farao, die Mered nam: Zij werd zwanger en baarde Mirjam, Sammai en Jisba, de vader van Estemoa.

¹⁸ Zijn Joodse vrouw baarde Jered, de vader van Gedor, Heber, de vader van Socho, en Jekutiël, de vader van Zanoa.

Dit waren de zonen van Bitja, de dochter van de farao, die Mered had genomen.

¹⁹ De zonen van de vrouw van Hodija, de zuster van Nacham, waren:

de voorvader van Keila de Garmiet, en Estemoa de Maächatiet.

²⁰ De zonen van Simeon waren:

Amnon, Rinna, Benhanan en Tilon. En de zonen van Jisi waren: Zohet en Ben-Zohet.

²¹ De zonen van Sela, de zoon van Juda, waren:

Er, de vader van Leka, Laëda, de vader van Maresa, en de families van het huis van de linnenarbeiders in Beth-Asbea;

²² Jokim, de mannen van Kozeba, Joas en Saraf, die in Moab regeerden en Jashubi-Lehem. Maar de verslagen zijn oud.

²³ Dit waren de pottenbakkers en de inwoners van Netaïm en Gedera; zij woonden daar met de koning voor zijn werk.

²⁴ De zonen van Simeon waren:

Nemuel, Jamin, Jarib, Zerah en Saul;

²⁵ *zijn zoon Sallum, Mibsam zijn zoon, en Misma zijn zoon.*

²⁶ De zonen van Misma waren:

zijn zoon Hammuel, Zaccur zijn zoon, en Simeï zijn zoon.

²⁷ Nu had Simeï zestien zonen en zes dochters, maar zijn broers hadden niet zoveel zonen,

noch vermenigvuldigde hun hele familie zich zoals de lijn van Juda.

²⁸ Zij woonden in Berseba, Molada en Hazar-Sual, ²⁹ in Bilha, Ezem en Tolad, ³⁰ in Betuel, Horma en Ziklag, ³¹ in Beth-Marcaboth, Hazar-Susim, Beth-Biri en Saäraïm.

Dit waren hun steden tot aan de regering van David.

³² Hun dorpen waren:

Etam, Ain, Rimmon, Tochen en Asan—vijf steden—

³³ en al hun nederzettingen die rondom deze steden lagen tot aan Baäl.

Dit waren hun woonplaatsen, en zij hebben hun genealogie.

1 Kronieken

³⁴ Mesobab, Jamlech en Josah, de vader van Amazia, ³⁵ samen met Joël en Jehu, afstammeling van Josibja, Seraja en Asiël, ³⁶ en Eljoënai, Jaäkobah, Jesohaja, Asaja, Adiël, Jesimiel en Benaja, ³⁷ en Ziza, was de zoon van Sifi, die van Allon was, die van Jedaja was, die van Simri was, die van Semaja was—

³⁸ degenen die bij naam genoemd worden, waren leiders in hun families; en hun vaderhuizen namen sterk toe.

³⁹ Zij reisden naar de ingang van Gedor, naar de oostkant van de vallei, om weidegrond voor hun kudden te zoeken.

⁴⁰ Zij vonden rijke en goede weidegrond, en het land was ruim, stil en vredig;

want degenen die daar vroeger woonden, waren Chamieten.

⁴¹ Nu kwamen degenen die bij naam genoemd worden in de dagen van Hizkia, koning van Juda, en vielen hun tenten en de Meünieten aan die daar gevonden werden, en zij vernietigden hen volledig tot op de dag van vandaag, en woonden in hun plaats, omdat daar weidegrond voor hun kudden was.

⁴² Van hen, van de nakomelingen van Simeon, gingen vijfhonderd mannen naar het gebergte Seïr, met Pelatja, Neärja, Refaja en Uzziël, de zonen van Jisi, als hun leiders.

⁴³ Zij vernietigden de rest van de Amalekieten die ontsnapt waren, en hebben daar tot op de dag van vandaag gewoond.

5 De nakomelingen van Ruben, de eerstgeborene van Israël, (want hij was de eerstgeborene, maar omdat hij het bed van zijn vader ontheiligde,

werd zijn eerstgeboorterecht gegeven aan de zonen van Jozef, de zoon van Israël; daarom staat hij niet vermeld in de genealogie volgens het eerstgeboorterecht.

² Hoewel Juda prominent werd onder zijn broers,

en uit hem de leider voortkwam, behoorde het eerstgeboorterecht toch aan Jozef),

³ De nakomelingen van Ruben, de eerstgeborene van Israël, waren:

Henoch, Pallu, Hezron en Karmi.

⁴ De nakomelingen van Joël waren:

Semaja zijn zoon, Gog zijn zoon, Simeï zijn zoon, ⁵ Micha, zijn nakomeling, Reaja, zijn nakomeling, Baäl, zijn nakomeling, ⁶ en Beëra zijn zoon, die Tilgath-Pilneser, de koning van Assyrië, in ballingschap voerde. Hij was een leider van de Rubenieten.

⁷ Zijn verwanten, volgens hun families en generaties, waren Jeël de hoofdmans, vervolgens Zecharja, ⁸ en Bela, de zoon van Azaz, de zoon van Sema, de zoon van Joël,

die woonde in Aroër, zich uitstrekkend tot Nebo en Baäl-Meon.

⁹ Naar het oosten vestigde hij zich tot aan de ingang van de woestijn vanaf de rivier de Eufraat, omdat hun vee was toegenomen in het land Gilead.

¹⁰ In de dagen van Saul voerden zij oorlog met de Hagrieten,

die door hun hand vielen, en zij woonden in hun tenten in het hele land ten oosten van Gilead.

¹¹ De nakomelingen van Gad woonden tegenover hen in het land Basan,

zich uitstrekkend tot Salcha.

¹² Joël bekleedde de hoofdpositie,

en Safam was de tweede, vervolgens Janai en Safat in Basan.

¹³ Hun verwanten uit hun vaderlijke huizen waren:

Michaël, Mesullam, Seba, Jorai, Jakan, Zia en Eber—zeven in totaal.

¹⁴ Dit waren de nakomelingen van Abichail, de zoon van Huri,

de zoon van Jaroah, de zoon van Gilead, de zoon van Michaël, de zoon van Jesaisi, de zoon van Jahdo, de zoon van Buz—

¹⁵ Ahi, de zoon van Abdiel, de zoon van Guni,

was het hoofd van hun vaderlijke huizen.

¹⁶ Zij woonden in Gilead, in Basan en zijn steden, en in alle weidegronden van Saron, tot aan hun grenzen.

1 Kronieken

¹⁷ Al deze werden geregistreerd in de genealogieën tijdens de dagen van Jotham, koning van Juda,

en tijdens de dagen van Jerobeam, koning van Israël.

¹⁸ De nakomelingen van Ruben, de Gadieten, en de halve stam van Manasse—

bestaande uit dappere mannen, mannen die schild en zwaard droegen, en de boog spanden, en getraind waren voor de strijd— telden 44.760, die voor militaire dienst uittrokken.

¹⁹ Zij voerden strijd met de Hagrieten,

Jetur, Nafis en Nodab.

²⁰ Zij kregen hulp tegen hen, en de Hagrieten en allen die bij hen waren, werden in hun handen overgeleverd;

omdat zij in de strijd tot God riepen, en Hij hun gebeden verhoorde, omdat zij op Hem vertrouwden.

²¹ Zij namen hun vee in beslag:

vijftigduizend kamelen, tweehonderdvijftigduizend schapen, tweeduizend ezels, en honderdduizend mensen.

²² Want velen vielen dodelijk gewond, omdat de oorlog van God was.

En zij vestigden zich in hun plaats tot aan de ballingschap.

²³ De nakomelingen van de halve stam van Manasse woonden in het land; van Basan tot Baäl-Hermon, Senir en de berg Hermon, waren zij talrijk.

²⁴ Dit waren de leiders van hun vaderlijke huizen:

Efer, Isi, Eliel, Azriël, Jeremia, Hodavja en Jahdiël— machtige mannen van moed, beroemde mannen, hoofden van hun vaderlijke huizen.

²⁵ Maar zij waren ontrouw aan de God van hun vaderen, en deden mee aan afgoderij met de goden van de volken van het land, die God voor hen had vernietigd.

²⁶ Dus wekte de God van Israël de geest op van Pul, koning van Assyrië, dat wil zeggen, de geest van Tilgath-Pilneser, koning van Assyrië, en hij voerde hen weg in ballingschap, namelijk:

de Rubenieten, de Gadieten, en de halve stam van Manasse, en bracht hen naar Halah, Habor, Hara, en de rivier van Gozan, tot op de dag van vandaag.

6 De afstammelingen van Levi waren:
Gerson, Kehath en Merari.

² De afstamming van Kehath omvatte:

Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël.

³ De nakomelingen van Amram waren:

Aäron, Mozes en Mirjam. En de zonen van Aäron waren: Nadab, Abihu, Eleazar en Ithamar.

⁴ Eleazar verwekte Pinehas, en Pinehas verwekte Abisua, ⁵ en Abisua verwekte Bukki, en Bukki verwekte Uzzi, ⁶ en Uzzi verwekte Zerachja, en Zerachja verwekte Merajoth, ⁷ Merajoth verwekte Amarja, en Amarja verwekte Ahitub, ⁸ en Ahitub verwekte Zadok, en Zadok verwekte Ahimaáz, ⁹ en Ahimaáz verwekte Azarja, en Azarja verwekte Johanan, ¹⁰ en Johanan verwekte Azarja (hij was het die als priester diende in het huis dat Salomo bouwde in Jeruzalem), ¹¹ en Azarja verwekte Amarja, en Amarja verwekte Ahitub, ¹² en Ahitub verwekte Zadok, en Zadok verwekte Sallum, ¹³ en Sallum verwekte Hilkia, en Hilkia verwekte Azarja, ¹⁴ en Azarja verwekte Seraja, en Seraja verwekte Jozadak;

¹⁵ En Jozadak ging mee toen de Heer Juda en Jeruzalem in ballingschap voerde door de hand van Nebukadnezar.

¹⁶ De afstammelingen van Levi waren:

Gerson, Kehath en Merari.

¹⁷ Dit zijn de zonen van Gerson:

Libni en Simeï.

¹⁸ De afstamming van Kehath omvatte:

Amram, Jizhar, Hebron en Uzziël.

¹⁹ De zonen van Merari waren:

Machli en Musi. Dit zijn de families van de Leviëten naar hun vaderlijke huizen.

²⁰ Van Gerson:

Libni die verwekte, Jahath die verwekte, Zimma ²¹ Joah die verwekte, Iddo die verwekte, Zerah die verwekte, Jeatherai

1 Kronieken

²² De afstamming van Kehath omvatte:

Amminadab die verwekte, Korach die verwekte, Assir, ²³ Elkana die verwekte, Ebjasaf die verwekte, Assir, ²⁴ Tahath die verwekte, Uriël die verwekte, Uzzia die verwekte, Saul.

²⁵ De nakomelingen van Elkana waren:

Amasai en Ahimoth.

²⁶ Elkana:

Elkana die verwekte, Zofai die verwekte, Nahath, ²⁷ Eliab die verwekte, Jeroham die verwekte, Elkana.

²⁸ De nakomelingen van Samuel waren:

Joël de eerstgeborene, en Abia de tweede.

²⁹ De zonen van Merari waren:

Machli, Libni die verwekte, Simeï die verwekte, Uzza, ³⁰ Simea die verwekte, Haggia die verwekte, Asaïa.

³¹ Dit zijn degenen die David aanstelde over de dienst van zang in het huis van de Heer, nadat de ark daar tot rust was gekomen.

³² Zij dienden met zang voor de tabernakel van de tent der samenkomst, totdat Salomo het huis van de Heer in Jeruzalem had gebouwd; en zij voerden hun taken uit volgens de orde die hun was gegeven.

³³ Dit zijn degenen die dienden met hun zonen: Van de zonen van de Kehathieten:

Heman de zanger, wiens vader Joël was, wiens vader Samuel was, ³⁴ wiens vader Elkana was, wiens vader Jeroham was, wiens vader Eliël was, wiens vader Toah was, ³⁵ wiens vader Zuph was, wiens vader Elkana was, wiens vader Mahath was, wiens vader Amasai was, ³⁶ wiens vader Elkana was, wiens vader Joël was, wiens vader Azarja was, wiens vader Zefanja was, ³⁷ wiens vader Tahath was, wiens vader Assir was, wiens vader Ebjasaf was, wiens vader Korach was, ³⁸ wiens vader Jizhar was, wiens vader Kehath was, wiens vader Levi was, wiens vader Israël was.

³⁹ Hemans verwant Asaf stond aan zijn rechterhand,

Asaf wiens vader Berechja was, wiens vader Simea was, ⁴⁰ wiens vader Michaël was, die de vader van Baäseja was, wiens vader Malkia was, ⁴¹ wiens

vader Ethni was, die de vader van Zerah was, wiens vader Adaja was, ⁴² wiens vader Ethan was, wiens vader Zimma was, wiens vader Simeï was, ⁴³ wiens vader Jahath was, die de vader van Gerson was, wiens vader Levi was.

⁴⁴ Aan de linkerhand waren hun verwanten,

de zonen van Merari: Ethan wiens vader Kishi was, die de vader van Abdi was, wiens vader Malluch was, ⁴⁵ wiens vader Hasabja was, die de vader van Amazia was, wiens vader Hilkia was, ⁴⁶ wiens vader Amzi was, die de vader van Bani was, wiens vader Semer was, ⁴⁷ wiens vader Machli was, die de vader van Musi was, wiens vader Merari was, wiens vader Levi was.

⁴⁸ Hun verwanten, de Levieten, waren aangesteld voor alle dienst van de tabernakel van het huis van God.

⁴⁹ Echter, Aäron en zijn zonen brachten offers op het brandofferaltaar en op het reukofferaltaar, voor al het werk van de Allerheiligste Plaats, en om verzoening te doen voor Israël, volgens alles wat Mozes, de dienaar van God, had geboden.

⁵⁰ Dit zijn de zonen van Aäron:

Eleazar die verwekte, Pinehas die verwekte, Abisua die verwekte, ⁵¹ Bukki die verwekte, Uzzi die verwekte, Zerachja die verwekte, ⁵² Merajoth die verwekte, Amarja die verwekte, Ahitub die verwekte, ⁵³ Zadok die verwekte, en Ahimaäz.

⁵⁴ Nu zijn dit hun nederzettingen volgens hun kampen binnen hun grenzen: Aan de zonen van Aäron, van de families van de Kehathieten,

want het lot viel hen het eerst toe.

⁵⁵ Zij gaven hen Hebron in het land van Juda en zijn omliggende weidegronden, ⁵⁶ maar zij gaven de velden van de stad en zijn dorpen aan Kaleb, zoon van Jefunne.

⁵⁷ Aan de zonen van Aäron gaven zij de volgende vrijsteden:

Hebron, Libna met zijn weidegronden, Jattir, Esthemoa met zijn weidegronden, ⁵⁸ Hilan met zijn weidegronden, Debir met zijn weidegronden, ⁵⁹ Asan met zijn weidegronden, en Beth-Semes met zijn weidegronden.

1 Kronieken

⁶⁰ Van de stam Benjamin gaven zij:

Geba, Alemet en Anatot met hun weidegronden. Al hun steden voor de families van de zonen van Aäron waren in totaal dertien steden.

⁶¹ Aan de rest van de zonen van Kehath, van de families van de stam, gaven zij tien steden bij loting van de halve stam, de helft van Manasse.

⁶² Aan de zonen van Gerson, naar hun families, gaven zij dertien steden van de stammen Issaschar, Aser, Naftali, en Manasse in Basan.

⁶³ Aan de zonen van Merari, naar hun families, gaven zij twaalf steden van de stammen Ruben, Gad en Zebulon.

⁶⁴ Zo voorzagen de Israëlieten de Levieten van de steden en hun weidegronden.

⁶⁵ Zij verdeelden bij loting van de stam van de zonen van Juda, de stam van de zonen van Simeon, en de stam van de zonen van Benjamin, deze steden die bij naam worden genoemd.

⁶⁶ Nu hadden sommige van de families van de zonen van Kehath steden van hun erfdeel van de stam van Efraïm.

⁶⁷ Zij gaven hun de vrijsteden:

Sichem in het bergland van Efraïm met zijn weidegronden, Gezer met zijn weidegronden, ⁶⁸ Jokmeam met zijn weidegronden, Beth-Horon met zijn weidegronden, ⁶⁹ Ajalon met zijn weidegronden, en Gat-Rimmon met zijn weidegronden;

⁷⁰ en van de halve stam van Manasse:

Aner met zijn weidegronden, en Bileam met zijn weidegronden, voor de rest van de families van de zonen van Kehath.

⁷¹ Aan de zonen van Gerson gaven zij:

Van de familie van de halve stam van Manasse: Golan in Basan met zijn weidegronden, en Astaroth met zijn weidegronden;

⁷² Van de stam Issaschar:

Kedes met zijn weidegronden, Daberath met zijn weidegronden, ⁷³ Ramoth en zijn weidegronden, en Anem en zijn weidegronden;

⁷⁴ Van de stam Aser:

Masal met zijn weidegronden, Abdon met zijn weidegronden, ⁷⁵ Hukok met zijn weidegronden, en Rehob met zijn weidegronden;

⁷⁶ Van de stam Naftali:

Kedes in Galilea met zijn weidegronden, Hammon met zijn weidegronden, en Kirjataïm met zijn weidegronden.

⁷⁷ Aan de rest van de Levieten, de zonen van Merari:

Van de stam Zebulon: Rimmono met zijn weidegronden, Tabor met zijn weidegronden;

⁷⁸ En voorbij de Jordaan bij Jericho, aan de oostzijde van de Jordaan:

Van de stam Ruben: Bezer in de wildernis met zijn weidegronden, Jahza met zijn weidegronden, ⁷⁹ Kedemoth met zijn weidegronden, en Mefaath met zijn weidegronden;

⁸⁰ Van de stam Gad:

Ramoth in Gilead met zijn weidegronden, Mahanaïm met zijn weidegronden, ⁸¹ Hesbon met zijn weidegronden, en Jazer met zijn weidegronden.

7 Nu waren de zonen van Issachar:

Tola, Puah, Jashub en Shimron—vier in totaal.

² De zonen van Tola waren:

Uzzi, Rephaia, Jeriel, Jahmai, Ibsam en Samuel—hoofden van hun families. Aan Tola's nakomelingen werden vechtmannen toegewezen in hun generaties, hun aantal in de dagen van David was tweeëntwintigduizend zeshonderd.

³ De zoon van Uzzi was Jizrahia. En de zonen van Jizrahia waren:

Michaël, Obadja, Joël en Jissia—vijf in totaal, allen vooraanstaande mannen.

⁴ Samen met hun nakomelingen, volgens hun families, hadden zij zesendertigduizend troepen voor de strijd,

omdat zij veel vrouwen en zonen hadden.

⁵ Hun verwanten onder alle families van Issachar,

1 Kronieken

dappere helden, werden door genealogie geregistreerd—zevenentachtigduizend in totaal.

⁶ De zonen van Benjamin waren:

Bela, Becher en Jediaël—drie.

⁷ De zonen van Bela waren:

Ezbon, Uzzi, Uzziel, Jerimoth en Iri—vijf; zij waren hoofden van families, dappere helden, en werden door genealogie geregistreerd—tweëntwintigduizend vierendertig.

⁸ Bechers zonen waren onder andere:

Zemira, Joas, Eliezer, Elioenai, Omri, Jeremoth, Abia, Anathoth en Alemeth. Dit waren allemaal de zonen van Becher.

⁹ Zij werden door genealogie geregistreerd volgens hun generaties, hoofden van hun families, dappere helden—

twintigduizend tweehonderd.

¹⁰ Jediaëls zoon was Bilhan. En Bilhans zonen waren:

Jeüs, Benjamin, Ehud, Chenaanah, Zethan, Tarsis en Ahishahar.

¹¹ Al deze waren zonen van Jediaël,

volgens de hoofden van hun families, zeventienduizend tweehonderd dappere helden, gereed om met het leger ten strijde te trekken.

¹² Shupim en Hupim waren zonen van Ir;

Hushim was een nakomeling van Aher.

¹³ De zonen van Naftali waren:

Jachziël, Guni, Jezer en Sallum—zonen van Bilha.

¹⁴ De zonen van Manasse waren:

Asriël, die zijn Aramese bijvrouw baarde; zij baarde Machir, de vader van Gilead.

¹⁵ Machir nam een vrouw voor Hupim en Shupim,

en hun zuster heette Maächa. De tweede heette Zelafead, en Zelafead had dochters.

¹⁶ Maächa, de vrouw van Machir, baarde een zoon,

die zij Peres noemde; en zijn broer was Seres. Zijn zonen waren: Ulam en Rekem.

¹⁷ Ulams zoon was Bedan.

Dit waren de nakomelingen van Gilead, de zoon van Machir, de zoon van Manasse.

¹⁸ Hammolechet, zijn zuster, werd de moeder van:

Isshod, Abiëzer en Machla.

¹⁹ De nakomelingen van Semida waren onder andere:

Ahian, Sichem, Likhi en Aniam.

²⁰ De zonen van Efraïm waren:

Suthelach, en Bered zijn zoon, en Tahath zijn zoon, en Eleäda zijn zoon, en Tahath zijn zoon, ²¹ en Zabad zijn zoon, en Suthelach zijn zoon, en Ezer en Elead. Maar de mannen van Gath die in het land geboren waren doodden hen, omdat zij naar beneden kwamen om hun vee te nemen.

²² Hun vader Efraïm rouwde vele dagen,

en zijn verwanten kwamen om hem te troosten.

²³ Toen ging hij naar zijn vrouw, en zij werd zwanger en baarde een zoon,

die hij Beria noemde, omdat tegenspoed zijn huis getroffen had.

²⁴ Zijn dochter was Seëra,

die Neder- en Opper-Bet-Choron stichtte, en Uzzen-Seëra.

²⁵ Refah was zijn zoon,

samen met Resef, Telah die vader was, Tahan die vader was, ²⁶ Ladan die vader was, Ammihud die vader was, Elisama die vader was, ²⁷ Nun die vader was van Jozua.

²⁸ Hun bezittingen en nederzettingen waren:

Bethel met zijn dorpen, en naar het oosten Naāran, en naar het westen Gezer met zijn dorpen, ook Sichem met zijn dorpen, tot aan Aja met zijn dorpen.

²⁹ En langs de grenzen van de zonen van Manasse:

Beth-San, Taānach, Megiddo en Dor, met hun dorpen. In deze woonden de zonen van Jozef, de zoon van Israël.

³⁰ De zonen van Aser waren:

1 Kronieken

Jimna, Jisva, Jisvi en Beria, en hun zuster Serach.

³¹ De zonen van Beria waren:

Heber en Malkiël, die de vader werd van Birzaït.

³² Hebers kinderen waren:

Jaflet, Somer, Hotam, en hun zuster Sua.

³³ Jaflets zonen waren:

Pasach, Bimhal en Asvat. Dit waren Jaflets nakomelingen.

³⁴ Semers zonen waren:

Ahi, Rohga, Jehubbah en Aram.

³⁵ De zonen van zijn broer Helem waren onder andere:

Zofa, Jimna, Seles en Amal.

³⁶ Zofa's zonen waren onder andere:

Suah, Harnefer, Sual, Beri, Imra, ³⁷ Bezer, Hod, en Samma, Silsah, Jitran en Beëra.

³⁸ Jethers zonen waren onder andere:

Jefunne, Pispa en Ara.

³⁹ Ulla's zonen waren onder andere:

Arah, Hanniël en Rizja.

⁴⁰ Al deze waren de zonen van Aser,

hoofden van de families, uitgelezen en dappere helden, hoofden van de vorsten. En het aantal van hen dat door genealogie werd ingeschreven voor dienst in de oorlog was zesentwintigduizend mannen.

8 Benjamin was de vader van:

Bela zijn eerstgeborene, Asbel de tweede, Aharah de derde, ² Nohah was de vierde, en Rapha de vijfde.

³ De zonen van Bela waren:

Addar, Gera, Abihud, ⁴ Abisua, en Naāman, en Ahoah, ⁵ Gera, en Sefufan, en Huram.

⁶ Dit zijn de nakomelingen van Ehud. Zij waren de leiders van de families die in Geba woonden,

en zij werden in ballingschap gevoerd naar Manahath:

⁷ *namelijk, Naāman, Ahia, en Gera—hij leidde hen in ballingschap. En hij was de vader van Uzza en Ahihud.*

⁸ Shaharaim kreeg kinderen in het land van Moab nadat hij Hushim en Baāra, zijn vrouwen, had weggestuurd.

⁹ Via Hodesh, zijn vrouw, kreeg hij:

Jobab, Zibia, Mesa, Malcham, ¹⁰ Jeuz, Sachia, en Mirma. Dit waren zijn zonen, leiders van hun families.

¹¹ Met Hushim verwekte hij:

Abitub en Elpaāl.

¹² De zonen van Elpaāl waren:

Eber, Misam, en Semed—die Ono en Lod met zijn steden bouwde—

¹³ *en Beria en Sema, die leiders waren van de families van de inwoners van Ajalon, die de inwoners van Gat verdreven.*

¹⁴ Ahio, en Sasak, en Jerimoth, ¹⁵ en Zebadja, Arad, Eder, ¹⁶ Michaël, en Jispa, en Joha waren de zonen van Beria.

¹⁷ Zebadja, en Mesullam, Hizki, Heber, ¹⁸ Jismerai, en Jizlia, en Jobab waren de zonen van Elpaāl.

¹⁹ met Jakim, en Zichri, en Zabdi, ²⁰ Elienai, en Zillethai, en Eliel, ²¹ Adaja, en Beraja, en Simrat waren de zonen van Simeï.

²² Jispan, en Eber, en Eliel, ²³ Abdon, en Zichri, en Hanan, ²⁴ Hananja, en Elam, en Anthothia, ²⁵ Jifdeja, en Penuël -zonen van Sasak.

²⁶ Samsherai, en Secharja, en Atalja, ²⁷ Jaāresia, en Elia, en Zichri waren de zonen van Jeroham.

²⁸ Dit waren leiders van families volgens hun generaties,

vooraanstaande mannen die in Jeruzalem woonden.

²⁹ Nu woonde in Gibeon Jeïël, de patriarch van Gibeon,

en de naam van zijn vrouw was Maācha.

1 Kronieken

³⁰ Zijn eerstgeboren zoon was Abdon, gevolgd door Zur, Kis, Baäl, Nadab, ³¹ Gedor, en Ahio, en Zecher.

³² Mikloth was de vader van Simea.

Zij woonden ook met hun verwanten in Jeruzalem tegenover hun andere verwanten.

³³ Ner was de vader van de lijn van Kis,

Kis was de vader van Saul, Saul was de vader van Jonathan, Malkisua, Abinadab, en Esbaäl.

³⁴ Jonathans zoon was Meribbaäl,

en Meribbaäl was de vader van Micha.

³⁵ De nakomelingen van Micha waren:

Pithon, Melech, Tarea, en Achaz.

³⁶ Achaz was de vader van Joadda,

en Joadda was de vader van Alemeth, Azmaveth, en Zimri; en Zimri was de vader van Moza.

³⁷ Moza was de vader van Binea; Refa was zijn zoon,

Eleasa zijn zoon, Azeel zijn zoon.

³⁸ Azeel had zes zonen, en dit zijn hun namen:

Azrikam, Bocheru, Ismaël, Seärja, Obadja, en Hanan. Al deze waren de nakomelingen van Azeel.

³⁹ Esheks zonen waren:

Ulam zijn eerstgeborene, Jeüs de tweede, en Elifelet de derde.

⁴⁰ De zonen van Ulam waren dappere krijgers bedreven in boogschieten,

en zij hadden veel zonen en kleinzonen, in totaal 150. Al deze waren onder de nakomelingen van Benjamin.

9 Zo werd heel Israël opgenomen in geslachtsregisters, en inderdaad, zij zijn gedocumenteerd in het Boek van de Koningen van Israël. En Juda werd in ballingschap gevoerd naar Babylon vanwege hun ontrouw.

² Nu waren de eersten die in hun bezittingen in hun steden woonden:

Israëlieten, priesters, Levieten en de tempeldienaren.

³ Enkele nakomelingen van Juda, Benjamin, Efraïm en Manasse woonden in Jeruzalem:

⁴ *Uthai, nakomeling van Ammihud, Omri, Imri en Bani, uit de afstamming van Perez, zoon van Juda.*

⁵ *Van de nakomelingen van Silo: Asaïa, de eerstgeborene, en zijn zonen.*

⁶ *Van de zonen van Zerah: Jeüel en hun verwanten, 690.*

⁷ *Onder de nakomelingen van Benjamin: Sallu, de zoon van Mesullam, de zoon van Hodavja, de zoon van Hassenua, ⁸ samen met Ibneja, nakomeling van Jerocham, en Ela, nakomeling van Uzzi en Michri, en Mesullam, nakomeling van Sefatja, Reüel en Ibniä;*

⁹ *en hun verwanten volgens hun generaties, 956. Allen waren leiders van hun vaderlijke huizen volgens hun familielijnen.*

¹⁰ *Onder de priesters waren Jedaja, Jehojarib en Jachin,*

¹¹ *en Azarja, nakomeling van Hilkia, Mesullam, Zadok, Merajot en Ahitub, hoofdambtenaar van het huis van God;*

¹² *en Adaja, nakomeling van Jerocham, Pashur en Malkia; en Maäsaï, nakomeling van Adiël, Jahzera, Mesullam, Mesillemit en Immer;*

¹³ *en hun verwanten, hoofden van hun vaderlijke huizen, 1.760 bekwame mannen voor het werk van de dienst van het huis van God.*

¹⁴ *Van de Levieten: Semaja, nakomeling van Hassub, Azrikam en Hasabja, van de zonen van Merari;*

¹⁵ *en Bakbakkar, Heres en Galal; en Mattanja, nakomeling van Micha, Zichri en Asaf;*

¹⁶ *en Obadja, nakomeling van Semaja, Galal en Jeduthun; en Berechja, nakomeling van Asa en Elkana, die in de nederzettingen van de Netofatieten woonden.*

¹⁷ Nu waren de poortwachters:

Sallum, Akkub, Talmon, Ahiman en hun verwanten. Sallum was de leider.

1 Kronieken

¹⁸ Tot nu toe was hij bij de poort van de koning naar het oosten. Dit waren de poortwachters voor het kamp van de zonen van Levi.

¹⁹ Sallum, nakomeling van Kore, Ebjasaf en Korach, en zijn verwanten van zijn vaderlijke huis, de Korachieten, waren belast met het werk van de dienst, bewakers van de drempels van de tent.

En hun vaders waren over het kamp van de Heer, bewakers van de ingang.

²⁰ Pinehas, nakomeling van Eleazar, was eerder hun leider, en de Heer was met hem.

²¹ Zacharia, zoon van Meschelemja, diende als poortwachter bij de ingang van de tent van samenkomst.

²² Allen die gekozen waren om poortwachters te zijn bij de drempels waren 212. Deze waren ingeschreven in hun geslachtsregisters in hun nederzettingen,

degenen die David en Samuel de ziener hadden aangesteld in hun vertrouwenspositie.

²³ Dus zij en hun zonen hadden toezicht op de poorten van het huis van de Heer,

namelijk, het huis van de tent, als bewakers.

²⁴ De poortwachters waren gestationeerd aan alle vier zijden:

naar het oosten, westen, noorden en zuiden.

²⁵ Hun verwanten uit hun nederzettingen voegden zich periodiek elke zeven dagen bij hen;

²⁶ want de vier hoofdpoortwachters, die Levieten waren, waren belast met de kamers en met de schatten in het huis van God.

²⁷ Zij brachten de nacht door rond het huis van God, omdat de wacht aan hen was toevertrouwd;

en zij waren verantwoordelijk voor het openen ervan elke ochtend.

²⁸ Nu waren sommigen van hen verantwoordelijk voor de gereedschappen van de dienst, want zij telden ze wanneer zij ze binnenbrachten en wanneer zij ze eruit namen.

²⁹ Sommigen van hen waren ook aangesteld over het meubilair en over alle gereedschappen van het

heiligdom, en over het fijne meel, de wijn, de olie, de wierook en de specerijen.

³⁰ Bepaalde nakomelingen van de priesters waren belast met het bereiden van het mengsel van de specerijen.

³¹ Mattithja, een van de Levieten, die de eerstgeborene was van Sallum de Korachiet,

had de verantwoordelijkheid voor het bakken van platte koeken in pannen.

³² Sommigen van hun verwanten van de zonen van de Kehathieten waren verantwoordelijk voor het toonbrood om het elke sabbat voor te bereiden.

³³ Nu zijn dit de zangers, leiders van de vaderlijke huizen van de Levieten, die in de kamers van de tempel woonden vrijgesteld van andere dienst, want zij waren dag en nacht bezig met hun werk.

³⁴ Dit waren leiders van de vaderlijke huizen van de Levieten volgens hun generaties, vooraanstaande mannen, die in Jeruzalem woonden.

³⁵ In Gibeon woonde Jeïël, de vader van Gibeon,

en de naam van zijn vrouw was Maächa.

³⁶ Zijn eerste zoon was Abdon, gevolgd door Zur, Kis, Baäl, Ner, Nadab, ³⁷ ook Gedor, Ahio, Zacharia en Mikloth.

³⁸ Mikloth verwekte Simeam.

Zij woonden ook met hun verwanten in Jeruzalem tegenover hun andere verwanten.

³⁹ Ner was de vader van Kis, en Kis was de vader van Saul;

Saul was de vader van Jonathan, Malkisua, Abinadab en Esbaäl.

⁴⁰ Jonathans zoon was Meribbaäl,

en Meribbaäl was de vader van Micha.

⁴¹ Micha's zonen waren:

Pithon, Melech, Tahrea en Ahaz.

⁴² Ahaz was de vader van Jara,

en Jara was de vader van Alemet, Azmaveth en Zimri; en Zimri was de vader van Moza;

⁴³ Moza was de vader van Binea,

1 Kronieken

en zijn zoon was Refaja, zijn zoon was Eleasa, en zijn zoon was Azel.

⁴⁴ Azel had zes zonen genaamd:

Azrikam, Bocheru, Ismaël, Searja, Obadja en Hanan. Dit waren de zonen van Azel.

10 De Filistijnen gingen de strijd aan met Israël, en de mannen van Israël vluchtten voor de Filistijnen en werden gedood op de berg Gilboa.

² De Filistijnen achtervolgden Saul en zijn zonen vastberaden, en zij doodden Jonathan, Abinadab en Malchi-sua, de zonen van Saul.

³ De strijd werd zwaar tegen Saul, en de boogschutters vonden hem;

en hij werd gewond door de boogschutters.

⁴ Toen zei Saul tegen zijn wapendrager,

"Trek je zwaard en doorboor mij ermee, anders zullen deze onbesnedenen komen en mij mishandelen." Maar zijn wapendrager wilde niet, want hij was zeer bang. Dus nam Saul zijn zwaard en viel erin.

⁵ Toen zijn wapendrager zag dat Saul dood was,

viel hij ook op zijn zwaard en stierf.

⁶ Zo stierf Saul met zijn drie zonen, en allen van zijn huis stierven samen.

⁷ Toen alle mannen van Israël die in de vallei waren zagen dat zij gevlucht waren, en dat Saul en zijn zonen dood waren,

verlieten zij hun steden en vluchtten. Toen kwamen de Filistijnen en woonden erin.

⁸ Het gebeurde de volgende dag, toen de Filistijnen kwamen om de gesneuvelden te plunderen,

vonden zij Saul en zijn zonen gevallen op de berg Gilboa.

⁹ Dus trokken zij hem uit en namen zijn hoofd en zijn wapenrusting, en stuurden boodschappers rond in het land van de Filistijnen,

om het goede nieuws naar hun afgoden en naar het volk te brengen.

¹⁰ Zij plaatsten zijn wapenrusting in het huis van hun goden,

en zij bevestigden zijn schedel in het huis van Dagon.

¹¹ Toen het volk van Jabes in Gilead hoorde wat de Filistijnen Saul hadden aangedaan,

¹² stonden alle dappere mannen op en namen het lichaam van Saul en de lichamen van zijn zonen, en zij brachten hen naar Jabes, en zij begroeven hun beenderen onder de eik in Jabes,

en zij vastten zeven dagen.

¹³ Zo stierf Saul vanwege zijn ontrouw die hij tegen de Heer had begaan,

vanwege het woord van de Heer dat hij niet hield; en ook omdat hij raad vroeg aan een medium en daar navraag deed,

¹⁴ en niet de Heer raadpleegde.

Daarom doodde Hij hem en gaf het koninkrijk aan David, de zoon van Isai.

11 Toen kwam heel Israël samen bij David in Hebron en zei,

"Zie, wij zijn uw been en uw vlees.

"In het verleden, zelfs toen Saul koning was, was u degene die Israël uit- en inleidde. En de Heer, uw God, zei tegen u: 'U zult Mijn volk Israël hoeden, en u zult vorst zijn over Mijn volk Israël.'"

³ Dus kwamen alle oudsten van Israël bij de koning in Hebron, en David sloot een verbond met hen in Hebron voor de Heer;

en zij zalfden David tot koning over Israël, volgens het woord van de Heer door Samuël.

⁴ Toen gingen David en heel Israël naar Jeruzalem (dat is Jebus); en de Jebusieten waren de inwoners van het land.

⁵ De inwoners van Jebus zeiden tegen David,

"U zult hier niet binnenkomen." Maar David veroverde de vesting Sion, dat is de stad van David.

⁶ Nu had David gezegd,

1 Kronieken

"Wie de Jebusieten het eerst verslaat, zal hoofd en bevelhebber zijn." Joab, de zoon van Zeruja, ging als eerste omhoog, dus werd hij hoofd.

⁷ Toen verbleef David in de vesting;

daarom werd het de stad van David genoemd.

⁸ Hij bouwde de stad rondom, vanaf de Millo en in elke richting,

en Joab herstelde de rest van de stad.

⁹ David werd sterker en sterker,

want de Heer van de legermachten was met hem.

¹⁰ Dit zijn de leiders van de helden die David had, die hem sterke steun verleenden in zijn koninkrijk, samen met heel Israël, om hem koning te maken volgens het woord van de Heer betreffende Israël.

¹¹ Dit zijn de leiders van Davids helden:

Jashobeam, de zoon van een Hachmoniet, de hoofdmans van de dertig; hij zwaaide zijn speer tegen driehonderd en doodde hen in één keer.

¹² Na hem was Eleazar, de zoon van Dodo, de Ahohiet,

die een van de drie helden was.

¹³ Hij was bij David in Pas-Dammim, toen de Filistijnen daar verzameld waren voor de strijd,

en er was een stuk grond vol gerst; en het volk vluchtte voor de Filistijnen.

¹⁴ Maar zij namen hun standpunt in het midden van het stuk grond en verdedigden het, en sloegen de Filistijnen neer;

en de Heer redde hen met een grote overwinning.

¹⁵ In die tijd gingen drie van de dertig voornaamste mannen naar David bij de rots, in de grot van Adullam,

terwijl het leger van de Filistijnen gelegerd was in de Vallei van Refaim.

¹⁶ David was toen in de vesting, terwijl de Filistijnse bezetting in Bethlehem was gestationeerd.

¹⁷ David uitte een verlangen en zei,

"Och, dat iemand mij water zou geven om te drinken uit de put van Bethlehem, die bij de poort is!"

¹⁸ Dus braken de drie door het kamp van de Filistijnen en putten water uit de put van Bethlehem die bij de poort was, en namen het en brachten het naar David;

toch wilde David het niet drinken, maar goot het uit voor de Heer;

¹⁹ En hij zei,

"Verre zij het van mij voor mijn God dat ik dit zou doen. Zou ik het bloed drinken van deze mannen die met gevaar voor hun leven gingen? Want zij brachten het met gevaar voor hun leven." Daarom wilde hij het niet drinken. Deze dingen deden de drie helden.

²⁰ Wat betreft Abshai, de broer van Joab, hij was hoofd van de dertig.

Hij zwaaide zijn speer tegen driehonderd en doodde hen, en hij had een naam evenals de drie.

²¹ Hij werd geëerd onder de dertig,

maar hij bereikte niet de drie. En David stelde hem aan over zijn wacht.

²² Benaiah, de zoon van Jojada, de zoon van een dappere man van Kabzeël, machtig in daden, versloeg de twee zonen van Ariël van Moab.

Hij ging ook naar beneden en versloeg een leeuw in het midden van een kuil op een besneeuwde dag.

²³ Hij doodde ook een Egyptenaar, een man van grote gestalte, vijf el hoog.

Nu was in de hand van de Egyptenaar een speer als een weversboom, maar hij ging naar hem toe met een staf en rukte de speer uit de hand van de Egyptenaar en doodde hem met zijn eigen speer.

²⁴ Deze daden volbracht Benaiah, de zoon van Jojada,

en had een naam evenals de drie helden.

²⁵ Hij werd geëerd onder de dertig,

maar hij bereikte niet de drie. En David stelde hem aan over zijn wacht.

1 Kronieken

²⁶ Nu waren de helden van de legers:

Asahel, de broer van Joab, Elhanan, de zoon van Dodo van Bethlehem, ²⁷ Shammoth van Harod, en Helez de Peloniet, ²⁸ Ira, de zoon van Ikkesch de Tekoiet, Abiëzer uit Anathoth, ²⁹ Sibbechai van Husa, Ilai van Ahoh, ³⁰ Maharai uit Netofa, en Heled, de zoon van Baäna ook uit Netofa, ³¹ Ithai, de zoon van Ribai uit Gibeon van de zonen van Benjamin, Benaiah de Pirathoniet, ³² Hurai van de beken van Gaäs, Abiël de Arbathiet, ³³ Azmaveth uit Bahurim, en Eljahba de Shaälboniet, ³⁴ de zonen van Hashem van Gizon, Jonathan, de zoon van Shagee van Harar, ³⁵ Ahiam, de zoon van Sachar van Harar, Elifal, de zoon van Ur, ³⁶ Hefer van Mechera, Ahia de Peloniet, ³⁷ Hezro uit Karmel, Naarai, de zoon van Ezbai, ³⁸ Joel, die de broer was van Nathan, en Mibhar, de zoon van Hagri, ³⁹ Zelek de Ammoniet, Naharai de Berothiet, de wapendrager van Joab, de zoon van Zeruja, ⁴⁰ Ira, de Jithriet, en ook Gareb, de Jithriet, ⁴¹ Uria de Hethiet, en Zabab, de zoon van Ahlai, ⁴² Adina, de zoon van Shiza de Rubeniet, een leider onder de Rubenieten, samen met dertig anderen, ⁴³ Hanan, de zoon van Maächa, en ook Josafat de Mithniet, ⁴⁴ Uzzia uit Ashterath, Shama en Jeiel, de zonen van Hotham de Aroëriet, ⁴⁵ Jediaël, de zoon van Shimri, en ook Joha, zijn broer, de Tiziet, ⁴⁶ Eliël de Mahavite, en ook Jeribai en Josavja, de zonen van Elnaam, en Jithma uit Moab, ⁴⁷ en Eliel, en Obed, en Jaäsiël de Mezobait.

12 Dit zijn degenen die naar David kwamen in Ziklag, terwijl hij nog beperkt was vanwege Saul, de zoon van Kis;

en zij behoorden tot de helden die hem hielpen in de strijd.

² Zij waren bedreven met bogen,

vaardig met zowel de rechter- als de linkerhand om stenen te slingeren en pijlen te schieten; zij waren Sauls verwanten uit Benjamin.

³ De leider was Ahiezer, gevolgd door Joas,

de zonen van Semah de Gibeathiet; en Jeziël en Pelet, de zonen van Azmaveth, en Beracha, en Jehu de Anathothiet,

⁴ en Ismaja de Gibeoniet, een dappere leider onder de dertig, en over hen. Toen kwamen Jeremia, Jahaziël, Johanan, Jozabad de Gederathiet,

⁵ Eluzai, Jerimoth, Bealja, Semarja, Sefatja uit Haruf,

⁶ Elkana, Jissia, Azarel, Joezer, en Jasobeam, uit de Korachieten,

⁷ samen met Joela en Zebadja, zonen van Jerocham uit Gedor.

⁸ Uit de Gadieten kwamen dappere mannen over naar David in de vesting in de wildernis, machtige mannen van moed, mannen getraind voor oorlog,

die schild en speer konden hanteren, en wier gezichten waren als de gezichten van leeuwen, en zij waren zo snel als gazellen op de bergen.

⁹ Ezer was de leider, Obadja volgde, Eliab was de derde,

¹⁰ Mismanna was de vierde, en Jeremia was de vijfde,

¹¹ Attai was de zesde, en Eliël was de zevende,

¹² Johanan was de achtste, en Elzabad was de negende,

¹³ Jeremia was de tiende, samen met Machbannai de elfde.

¹⁴ Deze zonen van Gad waren leiders in het leger;

de minste onder hen was zo sterk als honderd, en de grootste als duizend.

¹⁵ Dit zijn degenen die de Jordaan overstaken in de eerste maand toen deze al zijn oevers overstroomde,

en zij verdreven allen die in de valleien waren, naar het oosten en naar het westen.

¹⁶ Toen sloten sommigen van de stammen van Benjamin en Juda zich bij David aan in de vesting.

¹⁷ David ging naar hen toe om hen te ontmoeten en zei tegen hen,

“Als jullie vreedzaam naar mij komen om mij te helpen, zal mijn hart met jullie verenigd zijn; maar als jullie mij willen verraden aan mijn vijanden, hoewel er geen geweld in mijn handen is, moge de God van onze vaders het zien en oordelen.”

1 Kronieken

¹⁸ Toen kwam de Geest over Amasai, die de leider van de dertig was, en hij zei,

"Wij zijn de uwe, David, en met u, zoon van Isai! Vrede, vrede zij u, en vrede zij hem die u helpt; want uw God helpt u." Dus ontving David hen en maakte hen aanvoerders van de bende.

¹⁹ Van Manasseh liepen sommigen over naar David toen hij op het punt stond om met de Filistijnen tegen Saul te strijden. Echter, zij hielpen hen niet,

want de Filistijnse vorsten stuurden hem weg na overleg, zeggende, "Hij kan overlopen naar zijn meester Saul ten koste van onze hoofden."

²⁰ Toen hij naar Ziklag ging, waren degenen van Manasseh die naar hem kwamen:

Adna, Jozabad, Jediaël, Michaël, Jozabad, Elihu, en Zillethai, aanvoerders van duizenden die tot Manasseh behoorden.

²¹ Zij hielpen David tegen de bende van rovers,

want zij waren allen machtige mannen van moed en waren aanvoerders in het leger.

²² Want dag na dag kwamen er mannen naar David om hem te steunen, tot er een groot leger was, vergelijkbaar met het leger van God.

²³ Dit zijn de aantallen van de divisies die voorbereid waren voor oorlog, die naar David kwamen in Hebron om het koninkrijk van Saul aan hem over te dragen,

zoals het woord van de Heer had verklaard.

²⁴ De zonen van Juda die schild en speer droegen waren:

6.800, uitgerust voor oorlog.

²⁵ Van de zonen van Simeon, machtige mannen van moed voor oorlog:

7.100.

²⁶ Van de zonen van Levi:

in totaal 4.600.

²⁷ Jehojada was de leider van het huis van Aäron,

en met hem waren 3.700.

²⁸ Ook Zadok, een jonge man machtig in moed,

en uit zijn vader's huis tweeëntwintig aanvoerders.

²⁹ Van de zonen van Benjamin, Sauls verwanten:

3.000; want tot die tijd had de meerderheid van hen hun trouw aan het huis van Saul behouden.

³⁰ Van de zonen van Efraïm, machtige mannen van moed, beroemde mannen in hun vader's huishoudens:

20.800.

³¹ Van de halve stam van Manasse:

18.000, die bij naam waren aangewezen om David koning te maken.

³² Van de zonen van Issachar, mannen die de tijden begrepen, met kennis van wat Israël moest doen:

hun leiders waren 200, en al hun verwanten stonden onder hun bevel.

³³ Van Zebulon, degenen die ten strijde trokken met allerlei soorten wapens van oorlog, voorbereid voor de strijd:

50.000, die in slagorde konden opstellen zonder dubbelhartigheid.

³⁴ Van Naftali:

1.000 aanvoerders, en met hen 37.000 met schild en speer.

³⁵ Van de Danieten, die in slagorde konden opstellen:

28.600.

³⁶ Van Aser, degenen die ten strijde trokken, die in slagorde konden opstellen:

40.000.

³⁷ Van de andere kant van de Jordaan, van de Rubenieten, de Gadieten, en de halve stam van Manasse, met allerlei soorten wapens voor oorlog:

120.000.

³⁸ Al deze, zijnde mannen van oorlog die in slagorde konden opstellen, kwamen naar Hebron met een volmaakt hart om David koning te maken over heel Israël; en de rest van Israël was eensgezind om David koning te maken.

³⁹ Zij waren daar met David drie dagen, etend en drinkend,

1 Kronieken

want hun verwanten hadden voor hen gezorgd.

⁴⁰ Bovendien brachten degenen die dicht bij hen waren, zelfs tot aan Issachar, Zebulon en Naftali, voedsel op ezels, kamelen, muil dieren en runderen—grote hoeveelheden meel, vijgencakes, rozijnencakes, wijn, olie, runderen en schapen.

Er was inderdaad vreugde in Israël.

13 David zocht advies bij de leiders van de duizenden en honderden, inclusief elke leider.

² David zei tegen de hele vergadering van Israël,

"Als het goed lijkt in uw ogen, en als het van de Heer, onze God, is, laat ons dan een boodschap sturen naar onze verwanten die in het hele land van Israël zijn gebleven, ook naar de priesters en Levieten die bij hen zijn in hun steden met weidegronden, zodat zij zich bij ons kunnen voegen;

³ *en laten we de ark van onze God naar ons terugbrengen, want we hebben er niet naar gezocht in de dagen van Saul."*

⁴ Toen stemde de hele vergadering ermee in om dit te doen,

want het was juist in de ogen van al het volk.

⁵ Dus verzamelde David heel Israël, van de Shihor van Egypte tot de ingang van Hamath,

om de ark van God uit Kiriath-jearim te halen.

⁶ David en heel Israël gingen op naar Baäla, dat is Kiriath-jearim in Juda,

om van daar de ark van God, de Heer die troont boven de cherubs, waar Zijn naam wordt aangeroepen, op te halen.

⁷ Zij vervoerden de ark van God op een nieuwe wagen uit het huis van Abinadab,

met Uzza en Ahio die de wagen leidden.

⁸ David en heel Israël vierden feest voor God met al hun kracht,

met liederen en lieren, harpen, tamboerijnen, cimbale en trompetten.

⁹ Toen zij bij de dorsvloer van Chidon kwamen, stak Uzza zijn hand uit om de ark vast te houden,

omdat de ossen bijna struikelden.

¹⁰ De toorn van de Heer ontbrandde tegen Uzza, dus sloeg Hij hem neer omdat hij zijn hand naar de ark had uitgestoken;

en hij stierf daar voor God.

¹¹ David was verontwaardigd vanwege de uitbarsting van de Heer tegen Uzza;

en hij noemde die plaats Perez-uzza, een naam die het tot op de dag van vandaag draagt.

¹² David was die dag bang voor God en zei,

"Hoe kan ik de ark van God tot mij brengen?"

¹³ Dus nam David de ark niet tot zich in de stad van David,

maar bracht hij deze naar het huis van Obed-edom de Gittiet.

¹⁴ Zo bleef de ark van God drie maanden bij de familie van Obed-edom in zijn huis;

en de Heer zegende het huishouden van Obed-edom en alles wat hij had.

14 Nu stuurde Hiram, de koning van Tyrus, boodschappers naar David met cederhout, metselaars en timmerlieden,

om een huis voor hem te bouwen.

² En David besefte dat de Heer hem als koning over Israël had gevestigd,

en dat zijn koninkrijk zeer verheven was, omwille van Zijn volk Israël.

³ In Jeruzalem nam David extra vrouwen,

en hij werd de vader van meer zonen en dochters.

⁴ Dit waren de namen van de kinderen die in Jeruzalem voor hem geboren werden:

Samma, Sobab, Nathan, Salomo, ⁵ Jibhar, en Elisua, Elpelet, ⁶ Noga, en Nefeg, Jafia, ⁷ Elisama, en Beëljada, Elifelet.

⁸ Toen de Filistijnen hoorden dat David tot koning over heel Israël was gezalfd, verzamelden zij zich om hem te zoeken;

1 Kronieken

en toen David hiervan hoorde, ging hij hen tegemoet.

⁹ In die tijd kwamen de Filistijnen en lanceerden een aanval in de vallei van Refaïm.

¹⁰ Toen vroeg David God,

“Zal ik optrekken tegen de Filistijnen, en zult U hen aan mij overleveren?” En de Heer zei tegen hem, “Trek op, want Ik zal hen aan u overleveren.”

¹¹ Dus trokken zij op naar Baäl-Perazim, waar David hen overwon. En David zei,

“God heeft door mijn hand doorgebroken bij mijn vijanden, als een doorbraak van wateren.” Daarom noemden zij die plaats Baäl-Perazim.

¹² Zij lieten de afgoden van hun goden daar achter;

dus beval David dat ze met vuur verbrand moesten worden.

¹³ Toen voerden de Filistijnen opnieuw een aanval uit in de vallei.

¹⁴ David vroeg opnieuw aan God, en God zei tegen hem,

“U zult niet direct achter hen aangaan; cirkel om hen heen en kom op hen af voor de baka-struiken.

¹⁵ En het zal zijn, wanneer u het geluid van marcheren hoort in de toppen van de baka-struiken,

dan moet u ten strijde trekken, want God zal voor u uit zijn gegaan om het leger van de Filistijnen te slaan.”

¹⁶ David deed precies zoals God hem had bevolen,

en zij sloegen het leger van de Filistijnen van Gibeon tot aan Gezer.

¹⁷ Davids roem verspreidde zich door alle landen;

en de Heer wekte ontzag voor hem bij alle naties.

15 David bouwde huizen voor zichzelf in de stad van David; en hij maakte een plaats gereed voor de ark van God,

en zette er een tent voor op.

² Toen verklaarde David,

“Niemand mag de ark van God vervoeren behalve de Levieten, want de Heer heeft hen uitgekozen

om de ark van de Heer te dragen en Hem voortdurend te dienen.”

³ David verzamelde heel Israël in Jeruzalem om de ark van de Heer naar de plaats te brengen die hij ervoor had voorbereid.

⁴ David riep de zonen van Aäron en de Levieten bijeen:

⁵ *Van de nakomelingen van Kehath: Uriël de leider, samen met 120 van zijn verwanten;*

⁶ *Van de nakomelingen van Merari: Asaja de leider, samen met 220 van zijn verwanten;*

⁷ *Van de nakomelingen van Gersom: Joël de leider, samen met 130 van zijn verwanten;*

⁸ *Van de nakomelingen van Elizafan: Semaja de leider, samen met 200 van zijn verwanten;*

⁹ *Van de nakomelingen van Hebron: Eliël de leider, samen met 80 van zijn verwanten;*

¹⁰ *Van de nakomelingen van Uzziël: Amminadab de leider, samen met 112 van zijn verwanten.*

¹¹ Toen riep David de priesters Zadok en Abjathar, en de Levieten:

Uriël, Asaja, Joël, Semaja, Eliël en Amminadab,

¹² en zei tegen hen,

“Jullie zijn de hoofden van de families van de Levieten; heilig jullie, jullie en jullie verwanten, zodat jullie de ark van de Heer, God van Israël, naar de plaats kunnen brengen die ik ervoor heb voorbereid.

¹³ *Omdat jullie het niet eerst droegen, maakte de Heer, onze God, een uitbarsting over ons, want we zochten Hem niet volgens de verordening.”*

¹⁴ Zo zetten de priesters en de Levieten zich apart om de ark van de Heer, God van Israël, te brengen.

¹⁵ En de zonen van de Levieten droegen de ark van God op hun schouders met de stokken erop,

zoals Mozes had geboden volgens het woord van de Heer.

¹⁶ Toen sprak David tot de hoofden van de Levieten

1 Kronieken

om hun verwanten de zangers aan te stellen, met muziekinstrumenten, harpen, lieren en cimbalen, om hun stemmen met vreugde te verheffen.

¹⁷ Dus selecteerden de Levieten:

Heman de zoon van Joël, en van zijn verwanten Asaf de zoon van Berechja, en van de zonen van Merari hun verwanten, Ethan de zoon van Kusaia;

¹⁸ en met hen hun verwanten van de tweede rang:

Zacharia, Jaäziël, Semiramoth, Jehiel, Unni, Eliab, Benaja, Maäseja, Mattithja, Elifelehu, Mikneja, Obed-Edom en Jeïël, de poortwachters.

¹⁹ Zo werden de zangers, Heman, Asaf en Ethan aangesteld

om luid te klinken met bronzen cimbalen;

²⁰ en Zacharia, Aziel, Semiramoth, Jehiel, Unni, Eliab, Maäseja en Benaja

met harpen afgestemd op de alamoeth;

²¹ en Mattithja, Elifelehu, Mikneja, Obed-Edom, Jeïël en Azazja

met lieren afgestemd op de sheminith, om de zang te leiden.

²² Kenanja, hoofd van de Levieten, was verantwoordelijk voor de zang;

hij gaf instructie in zang omdat hij bekwaam was.

²³ En Berechja en Elkana dienden als poortwachters voor de ark.

²⁴ En de priesters Sebanja, Josafat, Nethaneël, Amasai, Zacharia, Benaja en Eliezer

bliezen de trompetten voor de ark van God. En Obed-Edom en Jehia waren ook poortwachters voor de ark.

²⁵ Zo gingen David, met de oudsten van Israël en de bevelhebbers over duizenden, om de ark van het verbond van de Heer

uit het huis van Obed-Edom met vreugde op te halen.

²⁶ En omdat God de Levieten hielp die de ark van het verbond van de Heer droegen,

offerden zij zeven stieren en zeven rammen.

²⁷ Nu was David gekleed in een mantel van fijn linnen samen met alle Levieten die de ark droegen, en de zangers en Kenanja de leider van de zang met de zangers.

David droeg ook een linnen efod.

²⁸ Zo bracht heel Israël de ark van het verbond van de Heer omhoog met gejuich,

en met geluid van de hoorn, met trompetten, met luid klinkende cimbalen, met harpen en lieren.

²⁹ En toen de ark van het verbond van de Heer in de stad van David kwam, keek Michal, de dochter van Saul, uit het raam en zag koning David springen en vieren;

en zij verachtte hem in haar hart.

16

Zij brachten de ark van God en plaatsten deze in de tent die David ervoor had opgesteld,

en zij brachten brandoffers en vredeoffers voor God.

² Toen David het offeren van de brandoffers en vredeoffers had voltooid,

zegende hij het volk in de naam van de Heer.

³ Hij deelde aan heel Israël, zowel mannen als vrouwen,

aan ieder een brood, een portie vlees en een rozijnenkoek uit.

⁴ Hij stelde enkele van de Levieten aan als dienaren voor de ark van de Heer,

om de Heer, de God van Israël, te vieren, te danken en te prijzen:

⁵ *Asaf de leider, en als tweede na hem Zecharia, vervolgens Jeïël, Semiramoth, Jehiël, Mattithja, Eliab, Benaja en Obed-Edom, en Jeïël met harpen en lieren; Asaf speelde op luid klinkende cimbalen,*

⁶ *en Benaja en Jahaziël, de priesters, bliezen voortdurend op de trompetten voor de ark van het verbond van God.*

⁷ Op die dag wees David voor het eerst deze danklied aan de Heer aan

door Asaf en zijn verwanten:

1 Kronieken

⁸ Dank de Heer, roep Zijn naam aan; Maak Zijn daden bekend onder de volken.

⁹ Zing voor Hem, bied Hem lof aan; Vertel van al Zijn wonderbaarlijke werken.

¹⁰ Roem in Zijn heilige naam; Laat het hart van hen die de Heer zoeken, verheugd zijn.

¹¹ Zoek de Heer en Zijn kracht; Zoek Zijn aanwezigheid voortdurend.

¹² Gedenk Zijn wonderen die Hij heeft gedaan, Zijn wonderen en de oordelen van Zijn mond,

¹³ U, nakomelingen van Israël, Zijn dienaar, Kinderen van Jakob, Zijn uitverkorenen!

¹⁴ Hij is de Heer, onze God; Zijn oordelen strekken zich uit over de hele aarde.

¹⁵ Herinner Zijn verbond voor eeuwig, Het woord dat Hij gebood voor duizend generaties,

¹⁶ Het verbond dat Hij met Abraham sloot, En Zijn belofte aan Isaak.

¹⁷ Hij bevestigde het ook aan Jakob als een decreet, Aan Israël als een eeuwig verbond,

¹⁸ Verklarend: "Aan u zal Ik het land Kanaän geven, Als het deel van uw erfdeel."

¹⁹ Toen u weinigen in aantal was, Zeer weinig, en vreemdelingen daarin,

²⁰ En zij trokken van volk tot volk, En van het ene koninkrijk naar een ander volk,

²¹ Hij stond niemand toe hen te onderdrukken, En Hij berispte koningen omwille van hen, zeggend,

²² "Raak Mijn gezalfden niet aan, En doe Mijn profeten geen kwaad."

²³ Zing voor de Heer, heel de aarde; Verkondig de goede boodschap van Zijn redding van dag tot dag.

²⁴ Verklaar Zijn glorie onder de naties, Zijn wonderbaarlijke daden onder alle volken.

²⁵ Want de Heer is groot en zeer te prijzen; Hij is te vrezen boven alle goden.

²⁶ Want alle goden van de volken zijn slechts afgoden, Maar de Heer maakte de hemelen.

²⁷ Pracht en majesteit zijn voor Hem, Kracht en vreugde zijn in Zijn woonplaats.

²⁸ Ken de Heer toe, u families van de volken, Ken de Heer glorie en kracht toe.

²⁹ Ken de Heer de glorie toe die Zijn naam toekomt; Breng een offer, en kom voor Hem; Aanbid de Heer in heilige kleding.

³⁰ Sta in ontzag voor Hem, heel de aarde; Inderdaad, de wereld is stevig gevestigd, zij zal niet worden bewogen.

³¹ Laat de hemelen verheugd zijn, en de aarde zich verblijden; En laat hen onder de naties verkondigen: "De Heer regeert."

³² Laat de zee bruisen, en alles wat zij bevat; Laat het veld jubelen, en alles wat erin is.

³³ Dan zullen de bomen van het woud zingen van vreugde voor de Heer; Want Hij komt om recht te brengen op de aarde.

³⁴ Dank de Heer, want Hij is goed; Want Zijn trouw is eeuwig.

³⁵ Zeg dan: "Red ons, God van onze redding, En verzamel ons en red ons van de naties, Om Uw heilige naam te danken, En te roemen in Uw lof."

³⁶ Geprezen zij de Heer, de God van Israël, Van eeuwigheid tot eeuwigheid!" Toen zei heel het volk, "Amen," en prees de Heer.

³⁷ Dus liet hij Asaf en zijn verwanten daar achter voor de ark van het verbond van de Heer,

om voortdurend voor de ark te dienen, zoals het dagelijkse werk vereiste;

³⁸ en Obed-Edom met zijn achtenzestig verwanten;

Obed-Edom, ook de zoon van Jeduthun, en Hosah, als poortwachters.

³⁹ Hij liet Zadok de priester en zijn broeders de priesters achter voor de tabernakel van de Heer op de hoogte die in Gibeon was,

⁴⁰ om voortdurend brandoffers aan de Heer te brengen op het brandofferaltaar, 's morgens en 's avonds,

overeenkomstig alles wat geschreven staat in de Wet van de Heer, die Hij Israël gebood.

1 Kronieken

⁴¹ Bij hen waren Heman en Jeduthun, en de rest die gekozen waren,

die bij naam waren aangewezen om de Heer te danken, omdat Zijn trouw eeuwig is.

⁴² Bij hen waren Heman en Jeduthun met trompetten en cimbalen voor degenen die luid speelden,

en met instrumenten voor de liederen van God, en de zonen van Jeduthun voor de poort.

⁴³ Toen vertrok al het volk, ieder naar zijn eigen huis; en David keerde terug om zijn huisgezin te zegenen.

17 En het gebeurde, toen David in zijn huis woonde, dat David tegen de profeet Nathan zei,

"Zie, ik woon in een huis van cederhout, maar de ark van het verbond van de Heer is onder tentgordijnen."

² Toen zei Nathan tegen David,

"Ga door met wat je in gedachten hebt, want God is met je."

³ Maar het gebeurde in dezelfde nacht, dat het woord van God tot Nathan kwam, zeggende,

⁴ *"Ga en zeg tegen Mijn dienaar David, 'Dit zegt de Heer: Jij zult geen huis voor Mij bouwen om in te wonen.*

⁵ *Want Ik heb niet in een huis gewoond sinds de dag dat Ik Israël heb opgebracht tot op deze dag, maar Ik ben van tent naar tent gegaan, en van de ene verblijfplaats naar de andere.*

⁶ *Waar Ik ook met heel Israël ben gegaan, heb Ik een woord gesproken met een van de rechters van Israël, die Ik geboden heb Mijn volk te hoeden, zeggende, "Waarom hebben jullie Mij geen huis van ceder gebouwd?"*

⁷ *Nu, dit is wat je tegen Mijn dienaar David moet zeggen: 'Dit zegt de Heer van de legerscharen: Ik heb je uit de weide gehaald, en achter de schapen, om leider te zijn over Mijn volk Israël.*

⁸ *Ik ben met je geweest waar je ook bent gegaan, en heb al je vijanden voor je uitgeroeid; en Ik zal een naam voor je maken zoals de naam van de groten die op de aarde zijn.*

⁹ *En Ik zal een plaats aanwijzen voor Mijn volk Israël, en zal hen planten, zodat zij in hun eigen plaats kunnen wonen en niet meer verplaatst worden; en de goddelozen zullen hen niet meer verwisten zoals voorheen,*

¹⁰ *zelfs vanaf de dag dat Ik rechters over Mijn volk Israël aanstelde. En Ik zal al je vijanden onderwerpen. Bovendien verklaar Ik je dat de Heer een huis voor je zal bouwen.*

¹¹ *Wanneer je dagen vervuld zijn en je bij je vaderen gaat, zal Ik een van je nakomelingen na je doen opstaan, een van je zonen; en Ik zal zijn koninkrijk vestigen.*

¹² *Hij zal een huis voor Mij bouwen, en Ik zal zijn troon voor altijd bevestigen.*

¹³ *Ik zal een vader voor hem zijn en hij zal een zoon voor Mij zijn; en Ik zal Mijn gunst niet van hem wegnemen, zoals Ik die van degene voor jou heb weggenomen.*

¹⁴ *Maar Ik zal hem in Mijn huis en in Mijn koninkrijk voor altijd vestigen, en zijn troon zal voor eeuwig bevestigd zijn."*

¹⁵ In overeenstemming met al deze woorden en deze visie, bracht Nathan ze over aan David.

¹⁶ Toen ging koning David naar binnen en zat voor de Heer, en zei,

"Wie ben ik, Heer God, en wat is mijn huis, dat U mij zo ver hebt gebracht?"

¹⁷ *Dit was een kleine zaak in Uw ogen, God, maar U hebt gesproken over het huis van Uw dienaar voor een lange tijd die komt, en hebt mij beschouwd volgens de standaard van een man van hoge rang, Heer God.*

¹⁸ *Wat kan David nog meer tegen U zeggen betreffende de eer die aan Uw dienaar is geschonken? Want U kent Uw dienaar.*

¹⁹ *Heer, omwille van Uw dienaar, en volgens Uw eigen hart, hebt U al deze grootheid gedaan, om al deze grote dingen bekend te maken.*

²⁰ *Heer, er is niemand zoals U, noch is er enige God behalve U, volgens alles wat wij met onze oren hebben gehoord.*

1 Kronieken

²¹ *En welk volk op aarde is als Uw volk Israël, dat God is gegaan om voor Zichzelf als volk te verlossen, om een naam voor Uzelf te maken door grote en ontzagwekkende daden, door naties uit te drijven van voor Uw volk, dat U uit Egypte hebt verlost?*

²² *Want U hebt Uw volk Israël voor altijd tot Uw eigen volk gemaakt, en U, Heer, bent hun God geworden.*

²³ *Nu, Heer, laat het woord dat U hebt gesproken betreffende Uw dienaar en betreffende zijn huis voor altijd bevestigd worden, en doe zoals U hebt gesproken.*

²⁴ *Laat Uw naam bevestigd en groot zijn voor altijd, zeggende: "De Heer van de legerscharen is de God van Israël, zelfs een God voor Israël; en het huis van Uw dienaar David is voor U gevestigd."*

²⁵ *Want U, mijn God, hebt aan Uw dienaar onthuld dat U hem een huis zult bouwen; daarom heeft Uw dienaar de moed gevonden om voor U te bidden.*

²⁶ *Nu, Heer, U bent God, en U hebt deze goede zaak aan Uw dienaar beloofd.*

²⁷ *En nu, U hebt het huis van Uw dienaar willen zegenen, zodat het voor altijd voor U zal voortduren; want U, Heer, hebt gezegend, en het is voor altijd gezegend."*

18 *Na dit gebeurde het dat David de Filistijnen versloeg en hen onderwierp,*

en hij nam Gath en zijn dorpen uit de hand van de Filistijnen.

² *Hij overwon Moab,*

en de Moabieten werden onderdanen van David en brachten schatting.

³ *David versloeg ook Hadadezer, de koning van Zoba bij Hamath,*

toen hij zijn heerschappij wilde vestigen aan de Eufraat.

⁴ *David nam van hem duizend wagens, zeventuizend ruiters en twintigduizend voetsoldaten.*

En David sneed de pezen van al de wagenpaarden door, maar behield er genoeg voor honderd wagens.

⁵ *Toen de Arameeërs van Damascus kwamen om Hadadezer, de koning van Zoba, te helpen, sloeg David tweeëntwintigduizend mannen van de Arameeërs neer.*

⁶ *Toen plaatste David garnizoenen onder de Arameeërs van Damascus,*

en de Arameeërs werden onderdanen van David en brachten schatting. En de Heer ondersteunde David in al zijn ondernemingen.

⁷ *En David nam de gouden schilden die de dienaren van Hadadezer droegen,*

en bracht ze naar Jeruzalem.

⁸ *Ook uit Tibchat en Kun, steden van Hadadezer, nam David zeer veel brons,*

waarmee Salomo de bronzen zee en de pilaren en de bronzen voorwerpen maakte.

⁹ *Toen hij hoorde van Davids overwinning op het gehele leger van Hadadezer, de koning van Zoba,*

¹⁰ *stuurde hij Hadoram, zijn zoon, naar koning David om hem te begroeten en hem te zegenen,*

omdat hij tegen Hadadezer had gevochten en hem had verslagen (want Hadadezer was in oorlog met Tou). En hij bracht allerlei artikelen van goud, zilver en brons.

¹¹ *Koning David wijdde deze ook aan de Heer,*

met het zilver en het goud dat hij had meegenomen van alle naties: van Edom, Moab, de zonen van Ammon, de Filistijnen en Amalek.

¹² *Abisai, de zoon van Zeruja, behaalde de overwinning op achttienduizend Edomieten in de Zoutvallei.*

¹³ *Toen plaatste hij garnizoenen in Edom, en alle Edomieten werden onderdanen van David.*

En de Heer ondersteunde David in al zijn ondernemingen.

¹⁴ *Zo regeerde David over heel Israël;*

en hij zorgde voor recht en gerechtigheid voor al zijn volk.

¹⁵ *Joab, de zoon van Zeruja, was verantwoordelijk voor het leger,*

1 Kronieken

en Josafat, de zoon van Ahilud, was de kanselier;

¹⁶ Zadok, de zoon van Ahitub, en Abimelech, de zoon van Abjathar, waren priesters,

en Savsa was secretaris;

¹⁷ Benaja, de zoon van Jojada, was over de Krethi en de Plethi,

en de zonen van David waren hoofdofficieren aan de zijde van de koning.

19 Na deze gebeurtenissen overleed Nahas, de koning van de Ammonieten,

en zijn zoon volgde hem op als koning.

² David besloot,

“Ik zal Hanun, de zoon van Nahas, vriendelijkheid betonen, zoals zijn vader vriendelijk voor mij was.” Zo stuurde David boodschappers om medeleven te betuigen over zijn vader. Davids dienaren gingen het land van de Ammonieten binnen naar Hanun om hun medeleven te betuigen.

³ Maar de bevelhebbers van de Ammonieten zeiden tegen Hanun,

“Denk je dat David je vader eert omdat hij troosters naar je heeft gestuurd? Zijn zijn dienaren niet naar je toe gekomen om het land te verkennen, om het omver te werpen en te bespioneren?”

⁴ Dus nam Hanun de dienaren van David,

schoor hen en sneed hun kleding af in het midden tot aan hun heupen, en stuurde hen weg.

⁵ Toen bepaalde mensen David over de mannen informeerden,

stuurde hij boodschappers om hen te ontmoeten, want de mannen waren diep vernederd. En de koning zei, “Blijf in Jericho totdat jullie baarden weer zijn aangegroeid, en kom dan terug.”

⁶ Toen de Ammonieten zagen dat zij zich verfoeilijk hadden gemaakt voor David, stuurden Hanun en de Ammonieten duizend talenten zilver

om voor zichzelf wagens en ruiters te huren uit Mesopotamië, uit Aram-Maächa en uit Zoba.

⁷ Dus huurden zij voor zichzelf tweeëndertigduizend wagens, en de koning van Maächa en zijn volk, die

kwamen en zich voor Medeba legerden. En de Ammonieten verzamelden zich uit hun steden en kwamen naar de strijd.

⁸ Toen David hiervan hoorde,

stuurde hij Joab en het hele leger, de sterke mannen.

⁹ En de Ammonieten kwamen naar buiten en stelden zich op voor de strijd bij de ingang van de stad,

en de koningen die gekomen waren, waren alleen in het veld.

¹⁰ Toen Joab zag dat de strijd tegen hem was opgesteld van voren en van achteren,

koos hij uit alle keurige mannen van Israël, en zij stelden zich op tegen de Arameeërs.

¹¹ Maar de rest van het volk plaatste hij onder het bevel van zijn broer Abisai,

en zij stelden zich op tegen de Ammonieten.

¹² En hij zei,

“Als de Arameeërs te sterk voor mij zijn, dan moet jij mij helpen; maar als de Ammonieten te sterk voor jou zijn, dan zal ik jou helpen.

¹³ *Wees sterk, en laten we ons moedig tonen voor ons volk en de steden van onze God; en moge de Heer doen wat goed is in Zijn ogen.”*

¹⁴ Dus Joab en het volk dat bij hem was rukten op naar de strijd tegen de Arameeërs,

en zij vluchtten voor hem.

¹⁵ Toen de Ammonieten zagen dat de Arameeërs vluchtten,

vluchtten zij ook voor Abisai, zijn broer, en gingen de stad binnen. Toen kwam Joab naar Jeruzalem.

¹⁶ Toen de Arameeërs zagen dat zij door Israël verslagen waren, stuurden zij boodschappers en brachten de Arameeërs die aan de overkant van de Eufraat waren,

met Sjofach, de bevelhebber van het leger van Hadadezer, aan het hoofd.

¹⁷ Toen David werd geïnformeerd, verzamelde hij heel Israël,

1 Kronieken

en stak de Jordaen over, en kwam bij hen, en stelde zich tegen hen op. Dus toen David zich opstelde voor de strijd tegen de Arameeërs, vochten zij tegen hem.

¹⁸ Maar de Arameeërs vluchtten voor Israël, en David doodde van de Arameeërs zeven duizend wagenmenners en veertig duizend voetknechten,

en hij doodde Sjofach, de bevelhebber van het leger.

¹⁹ Toen de dienaren van Hadadezer zagen dat zij door Israël verslagen waren,

sloten zij vrede met David en dienden hem. Dus de Arameeërs wilden de Ammonieten niet meer helpen.

20 Toen de lente aanbrak, in het seizoen waarin koningen gewoonlijk ten strijde trekken, leidde Joab het leger en verwoestte het land van de zonen van Ammon,

en trok op om Rabba te belegeren. Ondertussen bleef David in Jeruzalem. Joab viel Rabba aan en veroverde het.

² David nam de kroon van hun koning van zijn hoofd, *en hij vond dat deze een talent goud woog, en er zat een kostbare steen in; en hij werd op Davids hoofd geplaatst. En hij bracht grote hoeveelheden buit uit de stad.*

³ Hij bracht de mensen die erin waren naar buiten, en zette hen aan het werk met zagen, ijzeren houwelen en bijlen.

En David deed hetzelfde met alle steden van de zonen van Ammon. Toen keerden David en al het volk terug naar Jeruzalem.

⁴ Nu gebeurde het daarna dat er oorlog uitbrak bij Gezer met de Filistijnen;

toen versloeg Sibbechai de Husathiet Sippai, een van de nakomelingen van de reuzen, en zij werden onderworpen.

⁵ Opnieuw ontstond er conflict met de Filistijnen, *en Elhanan, de zoon van Jaïr, versloeg Lahmi, de broer van Goliath de Gittiet, wiens speerschacht was als een weversboom.*

⁶ Weer was er oorlog in Gath,

waar een man van grote gestalte was die vierentwintig vingers en tenen had, zes aan elke hand en zes aan elke voet; en hij was ook een nakomeling van de reuzen.

⁷ Toen hij Israël tartte, sloeg Jonathan, de zoon van Simea, Davids broer, hem neer.

⁸ Dit waren de nakomelingen van de reuzen in Gath,

en zij werden verslagen door David en zijn dienaren.

21 Satan stond op tegen Israël *en zette David aan om het volk van Israël te tellen.*

² Dus zei David tegen Joab en de leiders van het volk,

"Ga, tel Israël van Berseba tot Dan, en breng mij verslag uit, zodat ik hun aantal kan weten."

³ Maar Joab zei,

"Moge de Heer Zijn volk honderdmaal zo talrijk maken als zij zijn! Maar, mijn heer de koning, zijn zij niet allemaal dienaren van mijn heer? Waarom zoekt mijn heer dit? Waarom zou hij schuld over Israël brengen?"

⁴ Desondanks, het woord van de koning had de overhand op Joab. Dus vertrok Joab en ging door heel Israël,

en kwam in Jeruzalem.

⁵ Joab gaf het aantal van de volkstelling van al het volk aan David.

En heel Israël was 1.100.000 mannen die het zwaard trokken, en Juda was 470.000 mannen die het zwaard trokken.

⁶ Maar hij telde Levi en Benjamin niet mee,

omdat het bevel van de koning verfoeilijk was voor Joab.

⁷ God was ontevreden over deze daad,

dus bracht Hij problemen over Israël.

⁸ Toen zei David tegen God,

1 Kronieken

"Ik heb zwaar gezondigd door dit te doen. Maar nu, vergeef alstublieft de schuld van Uw dienaar, want ik heb zeer dwaas gehandeld."

⁹ De Heer gaf toen een boodschap aan Gad, de ziener van David,

¹⁰ "Ga en spreek tot David, zeggende, 'Dit zegt de Heer: Ik bied je drie dingen aan; kies voor jezelf een van hen, die Ik je zal aandoen.'"

¹¹ Dus kwam Gad naar David en zei tegen hem,

"Dit zegt de Heer:

¹² 'Kies voor jezelf: of drie jaar hongersnood, of drie maanden weggevaagd worden voor je vijanden, terwijl het zwaard van je vijanden je inhaalt, of drie dagen het zwaard van de Heer, een plaag in het land, en de engel van de Heer die door het gebied van Israël vernietigt.' Bepaal nu welk antwoord ik moet terugbrengen naar Hem die mij zond."

¹³ David zei tegen Gad,

"Ik ben in grote benauwdheid; laat mij in de handen van de Heer vallen, want Zijn barmhartigheden zijn zeer groot. Maar laat mij niet in de handen van mensen vallen."

¹⁴ Dus stuurde de Heer een plaag over Israël,

en zeventigduizend mannen van Israël vielen.

¹⁵ En God stuurde een engel naar Jeruzalem om het te vernietigen; maar toen hij op het punt stond het te vernietigen, zag de Heer het en had berouw over de ramp,

en zei tegen de vernietigende engel, "Het is genoeg; ontspan nu je hand." En de engel van de Heer stond bij de dorsvloer van Ornan de Jebusiet.

¹⁶ Toen hief David zijn ogen op en zag de engel van de Heer staan tussen aarde en hemel,

met zijn getrokken zwaard in zijn hand, uitgestrekt over Jeruzalem. En David en de oudsten, gehuld in zakken, vielen op hun gezichten.

¹⁷ David zei tegen God,

"Was ik het niet die beval het volk te tellen? Inderdaad, ik ben degene die gezondigd heeft en zeer goddeloos heeft gehandeld, maar deze schapen, wat hebben zij gedaan? Heer mijn God,

laat Uw hand alstublieft tegen mij en mijn familie zijn, maar niet tegen Uw volk, zodat er geen plaag onder hen zal zijn."

¹⁸ Toen instrueerde de engel van de Heer Gad om David te vertellen

dat hij moest opgaan en een altaar voor de Heer moest bouwen op de dorsvloer van Ornan de Jebusiet.

¹⁹ Dus ging David op volgens de instructie van Gad,

die hij sprak in de naam van de Heer.

²⁰ Ornan draaide zich om en zag de engel, en zijn vier zonen die bij hem waren verborgen zich.

Ornan was tarwe aan het dorsen.

²¹ Toen David Ornan naderde,

keek Ornan en zag David, en ging uit de dorsvloer, en boog zich voor David met zijn gezicht naar de grond.

²² Toen zei David tegen Ornan,

"Geef mij de plaats van de dorsvloer, zodat ik er een altaar voor de Heer op kan bouwen; geef het mij voor de volle prijs, zodat de plaag van het volk kan worden gestopt."

²³ Maar Ornan zei tegen David,

"Neem het voor uzelf; en moge mijn heer de koning doen wat goed is in zijn ogen. Zie, ik zal de ossen voor de brandoffers geven, de dorssleden voor het hout, en de tarwe voor het graanoffer; ik zal het allemaal geven."

²⁴ Echter, koning David zei tegen Ornan,

"Nee, maar ik zal het zeker voor de volle prijs kopen; want ik zal niet nemen wat van jou is voor de Heer, noch een brandoffer brengen dat mij niets kost."

²⁵ Dus betaalde David Ornan zeshonderd sikkels goud naar gewicht om de plaats te kopen.

²⁶ Toen bouwde David daar een altaar voor de Heer,

en bracht brandoffers en vredeoffers. Hij riep tot de Heer, en Hij antwoordde hem met vuur uit de hemel op het brandofferaltaar.

²⁷ Toen beval de Heer de engel,

1 Kronieken

en hij stak zijn zwaard terug in zijn schede.

²⁸ Toen David beseftte dat de Heer hem had geantwoord op de dorsvloer van Ornan de Jebusiet,

bracht hij daar een offer.

²⁹ In die tijd bevond de tabernakel van de Heer, gebouwd door Mozes in de wildernis, samen met het brandofferaltaar, zich op de hoogte in Gibeon.

³⁰ Maar David was niet in staat om erheen te gaan om God te raadplegen,

omdat hij bang was voor het zwaard van de engel van de Heer.

22

In die tijd verklaarde David,

"Dit is het huis van de Heer God, en dit is het altaar van brandoffer voor Israël."

² Dus gaf David bevel om de vreemdelingen die in het land Israël waren te verzamelen,

en hij stelde steenhouders aan om afgewerkte stenen te hakken om het huis van God te bouwen.

³ David bereidde grote hoeveelheden ijzer voor om spijkers te maken voor de deuren van de poorten en voor de klemmen,

en meer brons dan men kon wegen,

⁴ *en cederhout in overvloed; want de Sidoniërs en Tyriërs brachten grote hoeveelheden cederhout naar David.*

⁵ David zei,

"Mijn zoon Salomo is jong en onervaren, en het huis dat voor de Heer gebouwd zal worden, moet buitengewoon prachtig zijn, beroemd en glorieus in alle landen. Daarom zal ik voorbereidingen treffen." Dus trof David ruime voorbereidingen voor zijn dood.

⁶ Toen riep hij zijn zoon Salomo

en instrueerde hem om een huis te bouwen voor de Heer God van Israël.

⁷ David zei tegen Salomo,

"Mijn zoon, ik had in mijn hart om een huis te bouwen voor de naam van de Heer mijn God.

⁸ *Echter, het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende, 'Je hebt veel bloed vergoten en grote oorlogen gevoerd; je zult geen huis bouwen voor Mijn naam, omdat je zoveel bloed op de aarde voor Mij hebt vergoten.*

⁹ *Er zal een zoon voor je geboren worden, die een man van vrede zal zijn; en Ik zal hem rust geven van al zijn vijanden aan alle kanten. Want zijn naam zal Salomo zijn, en Ik zal vrede en rust aan Israël geven in zijn dagen.*

¹⁰ *Hij zal een huis bouwen voor Mijn naam, en hij zal Mijn zoon zijn en Ik zal zijn Vader zijn; en Ik zal de troon van zijn koninkrijk over Israël voor altijd vestigen.'*

¹¹ *Nu, mijn zoon, moge de Heer met je zijn, zodat je zult slagen in het bouwen van het huis van de Heer je God, zoals Hij over jou heeft gesproken.*

¹² *Moge de Heer je alleen inzicht en begrip geven, en je gezag geven over Israël, zodat je de wet van de Heer je God kunt houden.*

¹³ *Dan zul je voorspoedig zijn en succes hebben, als je ijverig bent en de verordeningen en de bepalingen volgt die de Heer Mozes heeft geboden met betrekking tot Israël. Wees sterk en moedig, vrees niet en wees niet ontmoedigd.*

¹⁴ Zie nu, met grote inspanning heb ik voorbereid voor het huis van de Heer:

honderdduizend talenten goud, een miljoen talenten zilver, en brons en ijzer zonder maat, want ze zijn in grote hoeveelheid; Ik heb ook hout en steen voorbereid, en je mag daaraan toevoegen.

¹⁵ Bovendien heb je veel arbeiders met je:

stenhouders, metselaars, timmerlieden, en alle mannen die bekwaam zijn in elk soort werk.

¹⁶ *Van het goud, het zilver, het brons en het ijzer is er geen limiet. Sta op en werk, en moge de Heer met je zijn."*

¹⁷ David instrueerde alle leiders van Israël om zijn zoon Salomo te assisteren, zeggende,

¹⁸ *"Is de Heer je God niet met je? En heeft Hij je geen rust gegeven aan alle kanten? Want Hij heeft de inwoners van het land in mijn hand gegeven, en*

1 Kronieken

het land is onderworpen voor de Heer en voor Zijn volk.

¹⁹ *Stel nu je hart en je ziel in om de Heer je God te zoeken. Sta op, en bouw het heiligdom van de Heer God, zodat je de ark van het verbond van de Heer en de heilige voorwerpen van God kunt brengen in het huis dat gebouwd zal worden voor de naam van de Heer.**

23 In zijn latere jaren stelde David zijn zoon Salomo aan als koning over Israël.

² En hij verzamelde alle leiders van Israël, inclusief de priesters en de Levieten.

³ De Levieten werden geteld vanaf dertig jaar en ouder,

en hun aantal volgens de volkstelling van mannen was achtendertigduizend.

⁴ Onder hen waren vierentwintigduizend om toezicht te houden op het werk van het huis van de Heer;

en zesduizend dienden als officieren en rechters,

⁵ *en vierduizend waren poortwachters, en vierduizend waren toegewijd aan het priezen van de Heer met de instrumenten die David had gemaakt voor aanbidding.*

⁶ David organiseerde hen in afdelingen volgens de zonen van Levi:

Gerson, Kehath en Merari.

⁷ Van de nakomelingen van Gerson:

Ladan en Simeï.

⁸ De zonen van Ladan waren:

Jehiel de eerste, dan Zetham en Joël—drie.

⁹ De zonen van Simeï waren:

Selomoth, Haziel en Haran—drie. Dit waren de hoofden van de families van Ladan.

¹⁰ Simeï's zonen waren onder andere:

Jahath, Zina, Jeüs en Beria. Deze vier waren de zonen van Simeï.

¹¹ Jahath was de eerste, en Ziza de tweede; maar Jeüs en Beria hadden niet veel zonen,

dus werden zij als één familie gerekend.

¹² De zonen van Kehath waren:

Amram, Jishar, Hebron en Uzziel—vier.

¹³ De zonen van Amram waren:

Aäron en Mozes. En Aäron was apart gezet om hem als allerheiligst te heiligen, hij en zijn zonen voor altijd, om offers te brengen voor de Heer, om Hem te dienen en in Zijn naam te zegenen voor altijd.

¹⁴ Wat Mozes betreft, de man van God, zijn zonen werden erkend onder de stam van Levi.

¹⁵ De nakomelingen van Mozes waren:

Gersom en Eliezer.

¹⁶ Gersoms zoon was Sebuel, die als hoofd diende.

¹⁷ De zoon van Eliezer was Rehabja de hoofd; en Eliezer had geen andere zonen,

maar de zonen van Rehabja waren talrijk.

¹⁸ Jishars zoon was Selomith, die de leider en hoofd was.

¹⁹ Hebrons zonen waren:

Jeria de eerste, Amaria de tweede, Jahaziël de derde en Jekameam de vierde.

²⁰ Uzziels zonen waren:

Micha de eerste en Jissia de tweede.

²¹ De nakomelingen van Merari waren:

Mahli en Musi. De zonen van Mahli waren: Eleazar en Kis.

²² Eleazar stierf en had geen zonen, maar alleen dochters,

en hun verwanten, de zonen van Kis, namen hen tot vrouwen.

²³ De zonen van Musi waren:

Mahli, Eder en Jeremoth—drie.

²⁴ Dit waren de zonen van Levi volgens hun families, de hoofden van de families van hen die werden geteld, volgens het aantal namen per individuele telling,

1 Kronieken

die het werk voor de dienst van het huis van de Heer uitvoerden, vanaf twintig jaar en ouder.

²⁵ Want David verklaarde,

“De Heer God van Israël heeft vrede verleend aan Zijn volk, en Hij verblijft voor altijd in Jeruzalem.

²⁶ *Bovendien zullen de Levieten niet langer de tabernakel hoeven dragen en al zijn gereedschappen voor zijn dienst.”*

²⁷ Volgens de laatste instructies van David,

werden de zonen van Levi geteld vanaf twintig jaar en ouder.

²⁸ Hun taak is om de zonen van Aäron te assisteren bij de dienst van het huis van de Heer,

in de voorhoven en in de kamers, en in de reiniging van alle heilige dingen, zelfs het werk van de dienst van het huis van God,

²⁹ *en met het toonbrood, het fijne meel voor een graanoffer, de ongezuurde wafels, of wat in de pan of gemengd wordt gebakken, en alle maten van volume en grootte.*

³⁰ Zij moeten elke ochtend staan om de Heer te danken en te prijzen,

en evenzo 's avonds,

³¹ *en om alle brandoffers aan de Heer te presenteren, op de sabbatten, de nieuwe manen en de vastgestelde feesten, in het aantal dat is gespecificeerd door de verordening betreffende hen, voortdurend voor de Heer.*

³² Dus zij moeten de taken van de tent van samenkomst uitvoeren,

de taken van de heilige plaats, en de taken van de zonen van Aäron, hun verwanten, voor de dienst van het huis van de Heer.

24 Hier zijn de afdelingen van de zonen van Aäron:

De zonen van Aäron waren Nadab, Abihu, Eleazar en Ithamar.

² Echter, Nadab en Abihu stierven voor hun vader, en zij hadden geen kinderen.

Zo dienden Eleazar en Ithamar als priesters.

³ David, met Zadok van de zonen van Eleazar en Ahimelech van de zonen van Ithamar,

verdeelde hen volgens hun toegewezen taken in hun dienst.

⁴ Meer hoofden werden gevonden van de zonen van Eleazar dan van de zonen van Ithamar,

en zij verdeelden hen dienovereenkomstig. Er waren zestien hoofden van vaderlijke huizen van de zonen van Eleazar, en acht van de zonen van Ithamar volgens hun vaderlijke huizen.

⁵ Dus werden zij door loting verdeeld, de ene groep met de andere,

want de officieren van het heiligdom en officieren van God waren van de zonen van Eleazar en de zonen van Ithamar.

⁶ Semaja, de zoon van Nethaneël, de schrijver, van de Levieten, schreef hen op in aanwezigheid van de koning, de officieren, Zadok de priester, Ahimelech de zoon van Abjathar,

en de hoofden van de vaderlijke huizen van de priesters en van de Levieten— één vaderlijk huis genomen voor Eleazar en één genomen voor Ithamar.

⁷ Het eerste lot werd toegewezen aan Jojarib,

het tweede aan Jedaja,

⁸ *het derde werd gegeven aan Harim, het vierde werd gegeven aan Seorim,*

⁹ *het vijfde werd gegeven aan Malchia, het zesde werd gegeven aan Mijamin,*

¹⁰ *het zevende werd gegeven aan Hakkoz, het achtste werd gegeven aan Abia,*

¹¹ *het negende werd gegeven aan Jesua, het tiende werd gegeven aan Sechanja,*

¹² *het elfde werd gegeven aan Eljasib, het twaalfde werd gegeven aan Jakim,*

¹³ *het dertiende werd gegeven aan Huppa, het veertiende werd gegeven aan Jesebeab,*

¹⁴ *het vijftiende werd gegeven aan Bilga, het zestiende werd gegeven aan Immer,*

1 Kronieken

¹⁵ *het zeventiende werd gegeven aan Hezir, het achttiende werd gegeven aan Happizzes,*

¹⁶ *het negentiende werd gegeven aan Pethahja, het twintigste werd gegeven aan Jehezkiel,*

¹⁷ *het eenentwintigste werd gegeven aan Jachin, het tweeëntwintigste werd gegeven aan Gamul,*

¹⁸ *het drieëntwintigste werd gegeven aan Delaja, het vierentwintigste werd gegeven aan Maazja.*

¹⁹ Dit waren hun ambten voor hun bediening wanneer zij het huis van de Heer binnengingen volgens de verordening die aan hen was gegeven door Aäron, hun vader,

zoals de Heer, de God van Israël, hem had geboden.

²⁰ Nu van de rest van de zonen van Levi:

van de zonen van Amram: Subaël; van de zonen van Subaël: Jehdeja.

²¹ *Van Rehabja was Issia de eerste van zijn zonen.*

²² *Van de Jisharieten: Selomoth; van de zonen van Selomoth: Jahath.*

²³ *De zonen van Hebron waren: Jeria die de eerste was, Amarja die de tweede was, Jahaziël die de derde was, en Jekameam die de vierde was.*

²⁴ *Van de zonen van Uzziel: Micha; van de zonen van Micha: Samir.*

²⁵ *De broer van Micha: Issia; van de zonen van Issia: Zacharia.*

²⁶ *De nakomelingen van Merari omvatten Machli en Musi; de zonen van Jaäzia: Beno.*

²⁷ *De nakomelingen van Merari via Jaäzia waren Beno, Soham, Zakkur en Ibrî.*

²⁸ *Van Machli: Eleazar, die geen zonen had.*

²⁹ *Van Kis: Jerahmeël, zoon van Kis.*

³⁰ De zonen van Musi waren:

Machli, Eder en Jerimoth. Dit waren de zonen van de Levieten volgens hun vaderlijke huizen.

³¹ Ook zij wierpen het lot net zoals hun verwanten, de zonen van Aäron, in de aanwezigheid van koning David, Zadok, Ahimelech, en de hoofden van de

vaderlijke huizen van de priesters en van de Levieten—

het hoofd van vaderlijke huizen evenals die van zijn jongere broer.

25 Bovendien stelden David en de bevelhebbers van het leger enkele van de zonen van Asaf, Heman en Jeduthun apart voor de dienst,

die moesten profeteren met lieren, harpen en cimbalen; en het aantal van hen die hun dienst verrichtten was:

² *Van de zonen van Asaf: Zaccur, Jozef, Nethanja en Asarela; deze zonen werden geleid door Asaf, die profeteerde onder leiding van de koning.*

³ *Van Jeduthun: de zonen van Jeduthun waren Gedalja, Zeri, Jesaja, Simeï, Hasabja en Mattithja—zes, onder leiding van hun vader Jeduthun met de harp, die profeteerde door dank te brengen en de Heer te prijzen.*

⁴ *Van Heman: de zonen van Heman waren Bukkia, Mattanja, Uzziel, Sebuël, Jerimoth, Hananja, Hanani, Eliatha, Giddalti, Romamti-ezer, Josbekasa, Mallothi, Hothir en Mahazioth.*

⁵ Al deze waren de zonen van Heman, de ziener van de koning,

om hem te eren volgens de woorden van God; want God schonk Heman veertien zonen en drie dochters.

⁶ Allen waren onder leiding van hun vader

om te zingen in het huis van de Heer, met cimbalen, harpen en lieren, voor de dienst van het huis van God. Asaf, Jeduthun en Heman waren onder de leiding van de koning.

⁷ Hun aantal dat getraind was in het zingen voor de Heer, met hun verwanten, allen die bekwaam waren, was

⁸ Zij wierpen het lot voor hun taken, allen gelijk,

de jongeren zowel als de ouderen, de leraar zowel als de leerling.

⁹ Het eerste lot voor Asaf viel op Jozef,

1 Kronieken

het tweede op Gedalja, hij met zijn verwanten en zonen waren twaalf;

¹⁰ het derde lot viel op Zaccur, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹¹ het vierde lot viel op Izri, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹² het vijfde lot viel op Nethanja, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹³ het zesde lot viel op Bukkia, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹⁴ het zevende lot viel op Jesarela, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹⁵ het achtste lot viel op Jesaja, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹⁶ het negende lot viel op Mattanja, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹⁷ het tiende lot viel op Simeï, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹⁸ het elfde lot viel op Azarel, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

¹⁹ het twaalfde lot viel op Hasabja, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²⁰ het dertiende op Sebuël, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²¹ het veertiende op Mattithja, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²² het vijftiende op Jerimoth, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²³ het zestiende op Hananja, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²⁴ het zeventiende op Josbekasa, zijn zonen en zijn verwanten, twaalf;

²⁵ het achttiende op Hanani, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²⁶ het negentiende op Mallothi, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²⁷ het twintigste op Eliatha, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²⁸ het eenentwintigste op Hothir, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

²⁹ het tweeëntwintigste op Giddalti, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

³⁰ het drieëntwintigste op Mahazioth, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf;

³¹ het vierentwintigste op Romamti-ezer, samen met zijn zonen en verwanten, twaalf.

26 Betreffende de verdelingen van de poortwachters: Onder de Korachieten, Meshelemlia, zoon van Kore, van de nakomelingen van Asaf.

² De zonen van Meshelemlia waren:

Zacharia de eerstgeborene, Jediaël de tweede, Zebadja de derde, Jathniël de vierde,

³ Elam was de vijfde, Jehohanan de zesde, Eliehoënai de zevende.

⁴ De zonen van Obed-Edom waren:

Semaja de eerstgeborene, Jozabad de tweede, Joah de derde, Sachar de vierde, Nethaneël de vijfde,

⁵ Ammiël de zesde, Issaschar de zevende, Peüllethai de achtste; want de Heer had hem gezegend.

⁶ Ook aan zijn zoon Semaja werden zonen geboren, die regeerden over het huis van hun vader, want zij waren dappere mannen.

⁷ De zonen van Semaja waren:

Othni, Rephaël, Obed, Elzabad, wiens broers, Elihu en Semachja, dappere mannen waren.

⁸ Al deze waren van de zonen van Obed-Edom; zij en hun zonen en hun verwanten waren bekwame mannen met kracht voor het werk:

tweeënzestig van Obed-Edom.

⁹ Meshelemlia had zonen en verwanten, bekwame mannen:

achtien in totaal.

¹⁰ Ook Hosah, een van de zonen van Merari, had zonen:

1 Kronieken

Simri de eerste (hoewel hij niet de eerstgeborene was, maakte zijn vader hem eerste),

¹¹ *Hilkia de tweede, Tebalia de derde, Zacharia de vierde. In totaal waren de zonen en verwanten van Hosah dertien.*

¹² Aan deze verdelingen van de poortwachters, de leidende mannen, werden taken toegewezen vergelijkbaar met hun verwanten,

om te dienen in het huis van de Heer.

¹³ Zij wierpen het lot, zowel klein als groot, volgens hun vaderlijke huizen, voor elke poort.

¹⁴ Het lot voor het oosten viel op Semelja. Toen voor zijn zoon Zacharia, een raadgever met inzicht, wierpen zij het lot,

en zijn lot kwam uit naar het noorden.

¹⁵ Voor Obed-Edom was het naar het zuiden,
en voor zijn zonen, het magazijn.

¹⁶ Voor Suppim en Hosah was het naar het westen,
bij de poort van Sallechet op de opgaande weg. Wacht kwam overeen met wacht.

¹⁷ Aan het oosten waren zes Leviëten toegewezen,
aan het noorden vier elke dag, aan het zuiden vier elke dag, en bij het magazijn twee tegelijk.

¹⁸ Bij de Parbar aan het westen waren er vier aan de weg
en twee bij de Parbar.

¹⁹ Dit waren de verdelingen van de poortwachters van de zonen van de Korachieten en van de zonen van Merari.

²⁰ Van de Leviëten was Ahia over de schatten van het huis van God
en over de schatten van de gewijde gaven.

²¹ De zonen van Ladan, de zonen van de Gersonieten behorend tot Ladan, de hoofden van de vaderlijke huizen behorend tot Ladan de Gersoniet, waren:

Jehieli.

²² De zonen van Jehieli waren:

Zetham en Joel zijn broer, die over de schatten van het huis van de Heer waren.

²³ Van de nakomelingen van Amram, Jizhar, Hebron en Uzziel—

²⁴ Sebuel, een nakomeling van Gersom en Mozes, was verantwoordelijk voor de schatten.

²⁵ Zijn verwanten door Eliezer waren:

Rehabja zijn zoon, en Jesaja zijn zoon, en Joram zijn zoon, en Zichri zijn zoon, en Selomoth zijn zoon.

²⁶ Deze Selomoth en zijn verwanten waren over alle schatten van de gewijde gaven,

die koning David en de hoofden van de vaderlijke huizen, de bevelhebbers van duizenden en honderden, en de bevelhebbers van het leger hadden gewijd.

²⁷ Zij wijdden een deel van de buit gewonnen in de strijd om het huis van de Heer te herstellen.

²⁸ En alles wat Samuel de ziener had gewijd,
en Saul de zoon van Kis, en Abner de zoon van Ner, en Joab de zoon van Zeruja, alles wat iemand had gewijd, was onder de zorg van Selomoth en zijn verwanten.

²⁹ Van de Jizhariëten waren Chenanja en zijn zonen toegewezen aan buitendienst voor Israël,
als officieren en rechters.

³⁰ Van de Hebronieten waren Hasabja en zijn verwanten, 1.700 bekwame mannen,
verantwoordelijk voor de zaken van Israël ten westen van de Jordaan, voor al het werk van de Heer en de dienst van de koning.

³¹ Van de Hebronieten was Jeria de leider van de Hebronieten. Volgens hun genealogieën door vaderlijke huizen,

in het veertigste jaar van Davids regering werden zij onderzocht, en bekwame mannen werden onder hen gevonden in Jazer van Gilead.

³² En zijn verwanten, bekwame mannen, waren 2.700 hoofden van vaderlijke huizen.

1 Kronieken

En koning David stelde hen aan over de Rubenieten, de Gadieten en de halve stam van de Manassieten, voor alle zaken van God en van de koning.

27 Dit is het aantal van de zonen van Israël, de hoofden van de families, de bevelhebbers van duizenden en van honderden,

en hun officieren die de koning dienden in alle zaken van de afdelingen die maand na maand in en uit gingen gedurende het jaar—elke afdeling was 24.000 man.

² Jashobeam, zoon van Zabdiel, leidde de eerste afdeling voor de eerste maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

³ Hij was een afstammeling van Perez en leidde alle bevelhebbers van het leger voor de eerste maand.

⁴ Dodai de Ahohiet was over de afdeling van de tweede maand,

en Mikloth was de opperofficier; en in zijn afdeling waren 24.000 man.

⁵ Benaiah, zoon van Jojada de priester, was de derde bevelhebber van het leger voor de derde maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

⁶ Deze Benaiah was de machtige man van de dertig, *en was over de dertig; en over zijn afdeling was Ammizabad zijn zoon.*

⁷ Asahel, broer van Joab, was de vierde voor de vierde maand, met Zebadja zijn zoon die hem opvolgde;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

⁸ De vijfde voor de vijfde maand was Shammuth de Izrahiet;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

⁹ Ira, zoon van Ikesh de Tekoïet, was de zesde voor de zesde maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

¹⁰ Helez de Peloniet, van de zonen van Efraïm, was de zevende voor de zevende maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

¹¹ Sibbechai de Husathiet, van de Zerahieten, was de achtste voor de achtste maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

¹² De negende voor de negende maand was Abiëzer de Anathothiet van de Benjaminiten;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

¹³ Maharai de Netofathiet, van de Zerahieten, was de tiende voor de tiende maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

¹⁴ Benaiah de Pirathoniet, van de zonen van Efraïm, was de elfde voor de elfde maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

¹⁵ Heldai de Netofathiet, van Othniël, was de twaalfde voor de twaalfde maand;

en in zijn afdeling waren 24.000 man.

¹⁶ Nu over de stammen van Israël:

voor de Rubenieten was Eliezer de zoon van Zichri de opperofficier; voor de Simeonieten was Sefatja de zoon van Maächa;

¹⁷ *over Levi was Hasabja de zoon van Kemuel; over Aäron was Zadok;*

¹⁸ *leidend Juda was Elihu, een van Davids broers; leidend Issaschar was Omri de zoon van Michaël;*

¹⁹ *leidend Zebulon was Ismaja de zoon van Obadja; leidend Naftali was Jeremoth de zoon van Azriël;*

²⁰ *over de afstammelingen van Efraïm was Hosea de zoon van Azazja; over de halve stam van Manasse was Joël de zoon van Pedaja;*

²¹ *over de halve stam van Manasse in Gilead was Iddo de zoon van Zacharia; over Benjamin was Jaäziël de zoon van Abner;*

²² *voor Dan, Azarel de zoon van Jeroham. Dit waren de hoofden van de stammen van Israël.*

²³ Maar David telde degenen die twintig jaar en jonger waren niet,

omdat de Heer had beloofd Israël te vermenigvuldigen als de sterren van de hemel.

1 Kronieken

²⁴ Joab, zoon van Zeruja, was begonnen hen te tellen, maar maakte het niet af; en vanwege dit kwam er toorn over Israël,

en het aantal werd niet opgenomen in de kronieken van koning David.

²⁵ Nu was over de schatkamers van de koning Azmaveth de zoon van Adiël.

En over de schatkamers op het platteland, in de steden, in de dorpen en in de torens was Jonathan de zoon van Uzziā;

²⁶ *en Ezri de zoon van Chelub was verantwoordelijk voor degenen die de velden bewerkten voor het cultiveren van de grond;*

²⁷ *en over de wijngaarden was Simeï de Ramathiet; en over de opbrengst van de wijngaarden opgeslagen in de wijnkelders was Zabdi de Sifmiet;*

²⁸ *en over de olijfbomen en de vijgenbomen in de Sefela was Baāl-Hanan de Gederiet; en over de olievoorraden was Joas;*

²⁹ *en over het vee dat graasde in Saron was Sitraï de Saroniet; en over het vee in de valleien was Safat de zoon van Adlai;*

³⁰ *en over de kamelen was Obil de Ismaëliet; en over de ezels was Jechdeja de Meronothiet;*

³¹ *en over de kudden was Jaziz de Hagriet. Al deze waren beheerders van het bezit van koning David.*

³² Ook Jonathan, Davids oom, was een raadgever, een man van inzicht, en een schrijver;

en Jehiël de zoon van Hachmoni onderwees de zonen van de koning.

³³ Ahithofel was raadgever van de koning,

en Husai de Archiet was de vriend van de koning.

³⁴ Jojada, zoon van Benaiah, en Abjathar volgden Ahithofel op;

en Joab was de bevelhebber van het leger van de koning.

28 Nu verzamelde David te Jeruzalem alle leiders van Israël:

de leiders van de stammen, de bevelhebbers van de afdelingen die de koning

dienden, de bevelhebbers van duizend en van honderd, de opzichters van al het bezit en vee van de koning en zijn zonen, met de ambtenaren en de machtige mannen, en alle dappere krijgers.

² Toen stond koning David op en zei,

"Luister naar mij, mijn broeders en mijn volk; ik had het in mijn hart om een vaste woning te bouwen voor de ark van het verbond van de Heer, en voor de voetbank van onze God. Dus had ik voorbereidingen getroffen om het te bouwen.

³ Echter, de Heer zei tegen mij,

'Jij zult geen huis bouwen voor Mijn naam, omdat je een man van oorlog bent en bloed hebt vergoten.'

⁴ Niettemin heeft de Heer, de God van Israël, mij uit de hele familie van mijn vader gekozen om voor altijd koning over Israël te zijn.

Want Hij heeft Juda gekozen om te leiden, en uit het huis van Juda, de familie van mijn vader, en onder de zonen van mijn vader vond Hij behagen in mij om mij koning te maken over heel Israël.

⁵ En onder al mijn zonen (want de Heer heeft mij met velen gezegend),

heeft Hij mijn zoon Salomo gekozen om de troon van het koninkrijk van de Heer over Israël te bestijgen.

⁶ Hij zei tegen mij,

'Jouw zoon Salomo is degene die Mijn huis en Mijn voorhoven zal bouwen; want Ik heb hem gekozen om een zoon voor Mij te zijn, en Ik zal een Vader voor hem zijn.

⁷ *Ik zal zijn koninkrijk voor altijd vestigen als hij trouw Mijn geboden en Mijn verordeningen onderhoudt, zoals nu gedaan wordt.'*

⁸ Dus nu, in het zicht van heel Israël, de vergadering van de Heer, en in het gehoor van onze God,

houd en zoek al de geboden van de Heer, uw God, zodat u het goede land mag bezitten en het als een erfenis aan uw zonen na u kunt nalaten voor altijd.

⁹ Wat jou betreft, mijn zoon Salomo, erken de God van je vader,

1 Kronieken

en dien Hem met een volkomen hart en een gewillige geest; want de Heer doorzoekt alle harten en begrijpt elke intentie van de gedachten. Als je Hem zoekt, zal Hij je laten vinden; maar als je Hem verlaat, zal Hij je voor altijd verwerpen.

¹⁰ Bedenk nu, want de Heer heeft jou gekozen om een huis voor het heiligdom te bouwen; wees moedig en handel."

¹¹ Toen gaf David zijn zoon Salomo het plan van de voorhal van de tempel,

zijn gebouwen, zijn voorraadkamers, zijn bovenkamers, zijn binnenkamers, en de kamer voor de verzoendeksel;

¹² en het ontwerp van alles wat hij had bedacht,

voor de voorhoven van het huis van de Heer, en voor alle omringende kamers, voor de voorraadkamers van het huis van God en voor de voorraadkamers van de gewijde dingen;

¹³ en betreffende de afdelingen van de priesters en de Levieten, en de taken die betrokken zijn bij de dienst van het huis van de Heer, en voor alle gereedschappen die gebruikt worden in de dienst van het huis van de Heer;

¹⁴ voor de gouden gereedschappen, met het gewicht van goud voor elk gereedschap voor elke dienst; voor alle zilveren gereedschappen, met het gewicht van zilver voor elk gereedschap voor elke dienst;

¹⁵ en het gewicht van goud voor de gouden lampenstandaards en hun lampen, naar gewicht voor elke lampenstandaard en zijn lampen; en het gewicht van zilver voor de zilveren lampenstandaards en hun lampen, naar gewicht voor elke lampenstandaard en zijn lampen, volgens de dienst van elke lampenstandaard;

¹⁶ en het goud, gemeten voor de tafels van de toonbroden, voor elke tafel; en zilver voor de tafels gemaakt van zilver;

¹⁷ en het zuivere goud voor de vorken, de schalen en de kannen; en voor de gouden schalen, naar gewicht voor elke schaal; en voor de zilveren schalen, naar gewicht voor elke schaal;

¹⁸ en voor het reukofferaltaar verfijnd goud naar gewicht; en goud voor het model van de wagen, de cherubs die hun vleugels uitspreiden en de ark van het verbond van de Heer bedekken.

¹⁹ "Al deze details," zei David, "heeft de Heer mij doen begrijpen door Zijn leiding, alle ingewikkeldheden van dit ontwerp."

²⁰ Toen zei David tegen zijn zoon Salomo,

"Wees sterk en moedig, en handel; vrees niet en wees niet ontmoedigd, want de Heer God, mijn God, is met je. Hij zal je niet in de steek laten noch verlaten totdat al het werk voor de dienst van het huis van de Heer is voltooid."

²¹ Zie nu, daar zijn de afdelingen van de priesters en de Levieten voor alle dienst van het huis van God,

en elke gewillige persoon van elke vaardigheid zal met je zijn in al het werk, voor al het werk, ook de ambtenaren en al het volk, zullen volledig onder jouw bevel staan."

29 Toen zei koning David tegen de hele vergadering,

"Mijn zoon Salomo, die alleen door God is gekozen, is jong en onervaren, en het werk is groot; want de tempel is niet voor de mensheid, maar voor de Heer God."

² Nu heb ik met al mijn vermogen voorzien in het huis van mijn God:

het goud voor de dingen van goud, het zilver voor de dingen van zilver, het brons voor de dingen van brons, het ijzer voor de dingen van ijzer, en hout voor de dingen van hout, onyxstenen en ingelegde stenen, stenen van antimoon en gekleurde stenen, en elke soort edelsteen en albast in overvloed.

³ Bovendien, omdat ik grote vreugde schep in het huis van mijn God, heb ik mijn eigen schat van goud en zilver gegeven aan het huis van mijn God,

naast alles wat ik al heb voorzien voor de heilige tempel:

⁴ namelijk 3.000 talenten goud (van het goud van Ofir), en 7.000 talenten verfijnd zilver, om de muren van de gebouwen te bedekken;

1 Kronieken

⁵ *goud voor de dingen van goud en zilver voor de dingen van zilver, zodat al het werk door de vaklieden kan worden gedaan. Wie is dan bereid zich vandaag aan de Heer te wijden?"*

⁶ Toen boden de leiders van de families, de leiders van de stammen van Israël, de bevelhebbers van duizenden en van honderden,

en de opzichters over het werk van de koning vrijwillig aan;

⁷ en voor de dienst van het huis van God gaven zij:

5.000 talenten en 10.000 gouden munten, 10.000 talenten zilver, 18.000 talenten brons, en 100.000 talenten ijzer.

⁸ Wie edelstenen bezat, gaf ze aan de schatkamer van het huis van de Heer,

onder de hoede van Jehiël de Gersoniet.

⁹ Toen verheugde het volk zich omdat zij zo vrijwillig hadden gegeven, want zij brachten hun offer aan de Heer met een heel hart,

en koning David verheugde zich ook zeer.

¹⁰ Dus prees David de Heer in de aanwezigheid van de hele vergadering; en David zei,

"Gezegend bent U, Heer God van Israël, onze vader, voor eeuwig en altijd.

¹¹ Van U, Heer, is de grootheid, de kracht, de pracht, de triomf en de majesteit, inderdaad alles wat in de hemelen en op de aarde is; Van U is de heerschappij, Heer, en U verheft Uzelf als hoofd over alles.

¹² Zowel rijkdom als eer komen van U, en U heerst over alles, en in Uw hand is kracht en macht; en het ligt in Uw hand om groot te maken en iedereen te versterken.

¹³ Daarom, onze God, betuigen wij U onze dank, en prijzen Uw glorieuze naam.

¹⁴ Maar wie ben ik, en wie is mijn volk, dat wij zo vrijgevig als dit kunnen aanbieden? Want alle dingen komen van U, en uit Uw hand hebben wij aan U gegeven.

¹⁵ Want wij zijn vreemdelingen voor U, en zwervers, zoals al onze vaders waren; onze dagen op de aarde zijn als een schaduw, zonder zekerheid.

¹⁶ Heer onze God, al deze overvloed die wij hebben verzameld om een huis te bouwen voor Uw heilige naam, het komt uit Uw hand, en alles is van U.

¹⁷ Aangezien ik weet, mijn God, dat U het hart test en vreugde schept in oprechtheid, heb ik, in de integriteit van mijn hart, al deze dingen vrijwillig aangeboden; dus nu met vreugde heb ik Uw volk gezien, dat hier aanwezig is, hun offers vrijwillig aan U brengen.

¹⁸ Heer, God van Abraham, Isaak en Israël, onze vaders, bewaar dit voor altijd in de bedoelingen van de harten van Uw volk, en leid hun harten naar U;

¹⁹ en geef mijn zoon Salomo een toegewijd hart om Uw geboden, Uw getuigenissen en Uw verordeningen te bewaren, en ze uit te voeren, en de tempel te bouwen, waarvoor ik heb voorzien."

²⁰ Toen richtte David zich tot de hele vergadering,

"Geef nu lof aan de Heer, uw God." En de hele vergadering prees de Heer, de God van hun vaders, en boog zich neer en betoonde eer aan de Heer en de koning.

²¹ De volgende dag brachten zij offers aan de Heer,

en brachten brandoffers aan de Heer: duizend stieren, duizend rammen en duizend lammeren, met hun plengoffers en offers in overvloed voor heel Israël.

²² Dus aten en dronken zij die dag voor de Heer met grote vreugde. En zij maakten Salomo, de zoon van David, voor de tweede keer koning,

en zij zalfden hem als heerser voor de Heer, en Zadok als priester.

²³ Toen zat Salomo op de troon van de Heer als koning in plaats van zijn vader David; en hij was succesvol,

en heel Israël gehoorzaamde hem.

²⁴ Alle ambtenaren, de machtige mannen, en ook alle zonen van koning David beloofden hun trouw aan koning Salomo.

1 Kronieken

²⁵ De Heer verhief Salomo zeer in de ogen van heel Israël,

en schonk hem koninklijke majesteit die aan geen enkele koning voor hem in Israël was geschonken.

²⁶ David, de zoon van Isaï, regeerde over heel Israël.

²⁷ De periode van zijn regering over Israël was veertig jaar:

hij regeerde zeven jaar in Hebron, en drieëndertig jaar in Jeruzalem.

²⁸ Toen stierf hij op hoge leeftijd, vol van dagen, rijkdom en eer;

en zijn zoon Salomo regeerde in zijn plaats.

²⁹ Nu zijn de daden van koning David, van de eerste tot de laatste,

opgetekend in de kronieken van Samuël de ziener, in de kronieken van Nathan de profeet, en in de kronieken van Gad de ziener,

³⁰ *met al zijn regering, zijn macht, en de omstandigheden die hem, Israël, en alle koninkrijken van de landen overkwamen.*

2 Kronieken

1 Salomo, de zoon van David, vestigde stevig zijn heerschappij over zijn koninkrijk,

want de Heer, zijn God, was met hem en verhief hem zeer.

² Salomo sprak tot heel Israël,

tot de bevelhebbers van duizenden en honderden, tot de rechters, en tot elke leider in heel Israël, de hoofden van de families.

³ Salomo ging, samen met de hele vergadering, naar de offerhoogte in Gibeon,

omdat daar de tent van ontmoeting van God was, die Mozes, de dienaar van de Heer, in de woestijn had gemaakt.

⁴ David had echter de ark van God omhoog gebracht van Kiriath-Jearim

naar de plaats die hij ervoor had voorbereid, want hij had een tent voor haar opgezet in Jeruzalem.

⁵ Nu was het bronzen altaar dat Bezalel, de zoon van Uri, de zoon van Hur, had gemaakt,

daar voor de tabernakel van de Heer, en Salomo en de vergadering zochten het op.

⁶ Salomo naderde het bronzen altaar voor de Heer, dat bij de tent van ontmoeting was,

en bracht daarop duizend brandoffers.

⁷ Tijdens de nacht verscheen God aan Salomo en zei,

"Vraag wat Ik je zal geven."

⁸ Salomo zei tot God,

"U hebt grote trouw betoond aan mijn vader David, en U hebt mij in zijn plaats koning gemaakt.

⁹ En nu, Heer God, is Uw belofte aan mijn vader David vervuld, want U hebt mij koning gemaakt over een volk zo talrijk als het stof van de aarde.

¹⁰ Geef mij daarom wijsheid en kennis, zodat ik dit volk kan leiden, want wie kan dit grote volk van U besturen?"

¹¹ Toen zei God tegen Salomo,

"Omdat dit in je hart was, en je niet hebt gevraagd om rijkdom, welvaart, of eer, of het leven van hen die je haten, noch heb je zelfs gevraagd om een

lang leven, maar je hebt gevraagd om wijsheid en kennis voor jezelf zodat je Mijn volk kunt besturen over wie Ik je koning heb gemaakt,

¹² zijn wijsheid en kennis je gegeven. Ik zal je ook rijkdom, welvaart, en eer geven, zoals geen van de koningen voor jou heeft bezeten, noch zullen zij die na jou komen."

¹³ Salomo vertrok van de offerhoogte in Gibeon,

van de tent van ontmoeting, en ging naar Jeruzalem, waar hij over Israël regeerde.

¹⁴ Salomo verzamelde wagens en ruiters.

Hij had 1.400 wagens en 12.000 ruiters, en hij stationeerde hen in de wagensteden en bij de koning in Jeruzalem.

¹⁵ De koning maakte zilver en goud zo gewoon in Jeruzalem als stenen,

en hij maakte ceders zo overvloedig als sycomoren in de laagvlakte.

¹⁶ De paarden van Salomo werden ingevoerd uit Egypte en uit Kue;

de kooplieden van de koning verwierven ze uit Kue voor een prijs.

¹⁷ Zij importeerden wagens uit Egypte voor zeshonderd sikkel zilver elk,

en paarden voor honderdvijftig. En op dezelfde manier exporteerden zij ze naar alle koningen van de Hethieten en de koningen van Aram.

2 Salomo was van plan een huis te bouwen voor de naam van de Heer,

en een koninklijk paleis voor zichzelf.

² Dus wees Salomo zeventigduizend mannen aan om lasten te dragen,

tachtigduizend mannen om steen te houwen in de bergen, en 3.600 opzichters om het volk te leiden.

³ Toen stuurde Salomo een bericht naar Hiram, de koning van Tyrus, zeggende,

"Zoals u met mijn vader David omging en hem cederhout stuurde om een huis voor hem te bouwen om in te wonen, doe dat ook voor mij.

2 Kronieken

⁴ Zie, ik ben bezig een huis te bouwen voor de naam van de Heer, mijn God, om het aan Hem te wijden, om geurige wierook voor Hem te branden, om voortdurend toonbrood uit te zetten, en om brandoffers te brengen 's morgens en 's avonds, op sabbatten, op nieuwe manen, en op de vastgestelde feesten van de Heer, onze God. Dit moet voor altijd in Israël gedaan worden.

⁵ Het huis dat ik van plan ben te bouwen zal prachtig zijn, want onze God is groter dan alle andere goden.

⁶ Maar wie is in staat om een huis voor Hem te bouwen, aangezien de hemelen en de hoogste hemelen Hem niet kunnen bevatten? Dus wie ben ik, dat ik een huis voor Hem zou bouwen, behalve als een plaats om wierook voor Hem te offeren?

⁷ Stuur me nu een bekwame man om te werken in goud, zilver, koper, ijzer, paarse, karmozijnrode en violette stoffen, en die weet hoe te graveren, om te werken met de bekwame arbeiders die bij mij in Juda en Jeruzalem zijn, die mijn vader David heeft voorzien.

⁸ Stuur me ook ceder-, cipres- en algumhout uit Libanon, want ik weet dat uw dienaren weten hoe ze hout in Libanon moeten kappen; en inderdaad zullen mijn dienaren met uw dienaren werken,

⁹ om hout in overvloed voor mij voor te bereiden, want het huis dat ik van plan ben te bouwen zal groot en prachtig zijn.

¹⁰ Zie, ik zal uw dienaren, de houthakkers die het hout kappen, voorzien van twintigduizend kor gemalen tarwe, twintigduizend kor gerst, twintigduizend baden wijn, en twintigduizend baden olie."

¹¹ Toen antwoordde Huram, koning van Tyrus, in een brief aan Salomo:

"Omdat de Heer Zijn volk liefheeft, heeft Hij u als hun koning aangesteld."

¹² Huram zei ook,

"Gezegend zij de Heer, de God van Israël, die hemel en aarde heeft gemaakt, die koning David een wijze zoon heeft gegeven, begiftigd met inzicht en verstand, die een huis voor de Heer en een koninklijk paleis voor zichzelf zal bouwen.

¹³ Ik stuur nu Huram-abi, een bekwame man, begiftigd met verstand,

¹⁴ de zoon van een Danitische vrouw en een Tyriër vader, die weet hoe te werken in goud, zilver, koper, ijzer, steen en hout, en in paarse, violette, linnen en karmozijnrode stoffen, en die weet hoe alle soorten gravures te maken, en om elk ontwerp uit te voeren dat aan hem wordt toegewezen, om te werken met uw bekwame arbeiders en met die van mijn heer David, uw vader.

¹⁵ Laat mijn heer nu zijn dienaren het graan, de gerst, de olie en de wijn sturen waarover hij heeft gesproken.

¹⁶ Wij zullen al het hout dat u nodig heeft uit Libanon kappen en het naar u brengen op vlotten over zee naar Joppe, zodat u het naar Jeruzalem kunt brengen."

¹⁷ Toen telde Salomo alle vreemdelingen die in het land Israël waren,

volgens de volkstelling die zijn vader David had gehouden; en er werden 153.600 gevonden.

¹⁸ Hij wees zeventigduizend van hen aan om lasten te dragen, tachtigduizend om steen te houwen in de bergen, en 3.600 opzichters om het volk dat het werk deed te leiden.

3 Salomo begon met de bouw van het huis van de Heer in Jeruzalem op de berg Moria,

waar de Heer aan zijn vader David was verschenen, op de plaats die David had voorbereid op de dorsvloer van Ornan de Jebusiet.

² Hij begon met de bouw op de tweede dag van de tweede maand in het vierde jaar van zijn regering.

³ Dit zijn de fundamenten die Salomo legde voor de bouw van het huis van God.

De lengte in ellen, volgens de oude standaard, was zestig ellen, en de breedte was twintig ellen.

⁴ De voorhal die voor het huis was, had dezelfde breedte als het huis, twintig ellen,

en de hoogte was 120; en hij overtrok de binnenkant met zuiver goud.

⁵ Hij overtrok de hoofdruimte met jeneverhout en bedekte het met fijn goud,

2 Kronieken

en versierde het met palmbomen en kettingen.

⁶ Hij tooide het huis ook met edelstenen;

en het goud was goud uit Parvaïm.

⁷ Hij bedekte het huis, zijn balken, zijn drempels, zijn muren en zijn deuren met goud,

en hij sneed cherubs op de muren.

⁸ Toen maakte hij het Allerheiligste.

De lengte, overeenkomend met de breedte van het huis, was twintig ellen, en de breedte was twintig ellen; en hij bedekte het met fijn goud, ter waarde van 600 talenten.

⁹ De spijkers wogen vijftig sikkels goud.

Hij bedekte ook de bovenkamers met goud.

¹⁰ Toen maakte hij twee gebeeldhouwde cherubs in het Allerheiligste

en bedekte ze met goud.

¹¹ De vleugelwijdte van de cherubs was twintig ellen:

de vleugel van de ene, vijf ellen, raakte de muur van het huis, en zijn andere vleugel, vijf ellen, raakte de vleugel van de andere cherub.

¹² *De vleugel van de andere cherub, vijf ellen, raakte de andere muur van het huis, en zijn andere vleugel, vijf ellen, was verbonden met de vleugel van de eerste cherub.*

¹³ De vleugels van de cherubs strekten zich uit over twintig ellen,

en zij stonden rechtop, met het gezicht naar de hoofdruimte.

¹⁴ Hij maakte het voorhangsel van violet, purper, karmozijn en fijn linnen,

en hij werkte cherubs erin.

¹⁵ Hij maakte ook twee zuilen voor de voorkant van het huis, vijfendertig ellen hoog,

en het kapiteel bovenop elke zuil was vijf ellen.

¹⁶ Hij maakte kettingen in het binnenste heiligdom en plaatste ze op de toppen van de zuilen,

en hij maakte honderd granaatappels en plaatste ze op de kettingen.

¹⁷ Hij plaatste de zuilen voor de tempel,

één aan de rechterkant en de andere aan de linkerkant; en hij noemde de ene aan de rechterkant Jachin, en de ene aan de linkerkant Boaz.

4 Hij maakte een bronzen altaar,
twintig el lang, twintig el breed, en tien el hoog.

² Hij maakte ook de Zee van gegoten metaal, tien el van rand tot rand, cirkelvormig,

en de hoogte was vijf el, en de omtrek was dertig el.

³ Onder het was iets als de figuren van runderen die het omcirkelden,

tien per el, geheel rondom de Zee; de runderen waren in twee rijen gegoten toen het gegoten werd.

⁴ Het stond op twaalf runderen:

drie naar het noorden, drie naar het westen, drie naar het zuiden, en drie naar het oosten; en de Zee was boven op hen geplaatst, en al hun achterdelen waren naar binnen gekeerd.

⁵ Het was zo dik als een handbreedte,

en de rand was afgewerkt als de rand van een beker, gelijkend op een liebiebloem; het kon drie duizend bath bevatten.

⁶ Hij maakte ook tien wasbekkens,

en hij plaatste er vijf aan de rechterkant en vijf aan de linkerkant, om dingen voor het brandoffer af te spoelen; maar de Zee was voor de priesters om zich in te wassen.

⁷ Toen maakte hij de tien gouden lampenstandaards volgens hun specificaties,

en hij plaatste ze in de tempel: vijf aan de rechterkant en vijf aan de linkerkant.

⁸ Hij maakte tien tafels

en plaatste ze in de tempel: vijf aan de rechterkant en vijf aan de linkerkant. Daarnaast maakte hij honderd gouden schalen.

⁹ Toen maakte hij de voorhof van de priesters, en de grote voorhof en deuren voor de voorhof,

2 Kronieken

en hij overtrok hun deuren met brons.

¹⁶ Hij plaatste de Zee aan de rechterkant van het huis, naar het zuidoosten.

¹¹ Huram maakte ook de emmers, de schoppen en de schalen.

Zo voltooide Huram het werk dat hij voor koning Salomo in het huis van God ondernam:

¹² *de twee pilaren, de schalen en de twee kapitelen boven op de pilaren, en de twee vlechtwerken om de twee schalen van de kapitelen te bedekken die boven op de pilaren waren,*

¹³ *en de vierhonderd granaatappels voor de twee vlechtwerken— twee rijen granaatappels voor elk vlechtwerk om de twee schalen van de kapitelen boven op de pilaren te bedekken.*

¹⁴ Hij maakte ook de standaards en de bekken die erop geplaatst werden,

¹⁵ *en de Zee samen met de twaalf runderen eronder.*

¹⁶ *De emmers, de schoppen, de vorken, en al zijn gereedschap werden door Huram-abi van gepolijst brons gemaakt voor koning Salomo voor het huis van de Heer.*

¹⁷ De koning goot ze in de kleigrond op de vlakte van de Jordaan,

tussen Sukkot en Zeredah.

¹⁸ Zo maakte Salomo al deze gereedschappen in grote hoeveelheden,

want het gewicht van het brons kon niet worden bepaald.

¹⁹ Salomo maakte ook alle voorwerpen die in het huis van God waren:

het gouden altaar, de tafels met het toonbrood erop,

²⁰ *de lampenstandaards met hun lampen van zuiver goud, om te branden voor het binnenste heiligdom volgens de verordening;*

²¹ *de bloemen, de lampen, en de tangen van goud, van het fijnste goud;*

²² *en de blusmiddelen, de schalen, de lepels, en de vuurpannen van zuiver goud; en de ingang van het huis, zijn binnendeuren voor het Allerheiligste, en de deuren van het huis, dat wil zeggen, van de hoofdzaal, gemaakt van goud.*

5 Zo werd al het werk dat Salomo voltooide voor het huis van de Heer voltooid. En Salomo bracht de voorwerpen binnen die zijn vader David had apart gezet— het zilver, het goud en alle gereedschappen— en hij plaatste ze in de schatkamers van het huis van God.

² Toen verzamelde Salomo de oudsten van Israël in Jeruzalem en alle hoofden van de stammen, de leiders van de families van de zonen van Israël, om de ark van het verbond van de Heer op te halen uit de stad van David, dat is Sion.

³ Alle mannen van Israël verzamelden zich voor de koning bij het feest, dat plaatsvond in de zevende maand.

⁴ Toen kwamen alle oudsten van Israël aan, en de Levieten tilden de ark op.

⁵ Zij brachten de ark omhoog, de tent van ontmoeting, en alle heilige voorwerpen die in de tent waren; de Levitische priesters brachten ze omhoog.

⁶ En koning Salomo en heel de gemeente van Israël die met hem voor de ark verzameld waren, brachten zoveel schapen en runderen ten offer dat ze niet geteld of genummerd konden worden.

⁷ Toen brachten de priesters de ark van het verbond van de Heer naar zijn plaats, in het binnenste heiligdom van het huis, in het Allerheiligste, onder de vleugels van de cherubs.

⁸ Want de cherubs strekten hun vleugels uit over de plaats van de ark, zodat de cherubs een bedekking vormden over de ark en zijn stokken.

⁹ Maar de stokken waren zo lang dat de uiteinden van de stokken van de ark zichtbaar waren voor het binnenste heiligdom, maar ze waren niet zichtbaar van buiten; en ze zijn daar tot op de dag van vandaag.

¹⁰ Er was niets in de ark behalve de twee tabletten die Mozes daar had geplaatst bij Horeb, waar de Heer een verbond sloot met de zonen van Israël, toen zij uit Egypte kwamen.

2 Kronieken

¹¹ Toen de priesters uit de heilige plaats kwamen (want alle priesters die aanwezig waren hadden zichzelf geheiligd, zonder onderscheid van afdelingen),

¹² en alle Levitische zangers, Asaf, Heman, Jeduthun, en hun zonen en verwanten, gekleed in fijn linnen, met cimbale, harpen en lieren, stonden ten oosten van het altaar, en met hen honderdtwintig priesters die trompetten bliezen—

¹³ in eenheid wanneer de trompettisten en de zangers zich lieten horen met één stem om de Heer te prijzen en te verheerlijken, en toen zij hun stemmen verhieven, begeleid door trompetten en cimbale en andere muziekinstrumenten, en toen zij de Heer prezen, zeggende,

"Hij is immers goed, want Zijn goedertierenheid is voor eeuwig,"

toen werd het huis, het huis van de Heer, gevuld met een wolk,

¹⁴ zodat de priesters niet konden blijven staan om te dienen vanwege de wolk, want de heerlijkheid van de Heer vulde het huis van God.

6 Toen sprak Salomo, "De Heer heeft verklaard dat Hij zou verblijven in de dichte wolk.

² Ik heb voor U een groot huis gebouwd, En een plaats voor Uw eeuwige woning."

³ Toen keerde de koning zich om en zegende de gehele vergadering van Israël, terwijl de gehele vergadering van Israël stond.

⁴ Hij verkondigde, "Gezegend zij de Heer, de God van Israël, die tot mijn vader David sprak, en het met Zijn handen heeft volbracht, zeggende,

⁵ 'Sinds de dag dat Ik Mijn volk uit het land Egypte heb gebracht, heb Ik geen stad gekozen uit alle stammen van Israël om een huis te bouwen zodat Mijn naam daar zou zijn, noch heb Ik een man gekozen als leider over Mijn volk Israël;

⁶ maar Ik heb Jeruzalem gekozen zodat Mijn naam daar zou zijn, en Ik heb David gekozen om over Mijn volk Israël te zijn.'

⁷ Het was in het hart van mijn vader David om een huis te bouwen voor de naam van de Heer, de God van Israël.

⁸ Maar de Heer zei tot mijn vader David, 'Omdat het in uw hart was om een huis te bouwen voor Mijn naam, hebt u goed gedaan dit verlangen in uw hart te hebben.

⁹ Echter, u zult het huis niet bouwen, maar uw zoon die uit u zal voortkomen, hij zal het huis bouwen voor Mijn naam.'

¹⁰ Nu heeft de Heer Zijn woord vervuld dat Hij sprak; want ik ben opgestaan in de plaats van mijn vader David en zit op de troon van Israël, zoals de Heer beloofd heeft, en ik heb het huis gebouwd voor de naam van de Heer, de God van Israël.

¹¹ En daar heb ik de ark geplaatst, waarin het verbond van de Heer is, dat Hij met de zonen van Israël heeft gemaakt."

¹² Toen stond hij voor het altaar van de Heer in de aanwezigheid van de gehele vergadering van Israël en strekte zijn handen uit.

¹³ Want Salomo had een bronzen platform gemaakt, vijf el lang, vijf el breed en drie el hoog, en had het in het midden van de binnenplaats geplaatst; en hij stond erop, knielde toen op zijn knieën in de aanwezigheid van de gehele vergadering van Israël, en strekte zijn handen uit naar de hemel.

¹⁴ Hij zei, "Heer, God van Israël, er is geen god zoals U in de hemel of op de aarde, die Uw verbond en Uw trouw houdt aan Uw dienaren die voor U wandelen met heel hun hart—

¹⁵ U die met Uw dienaar, mijn vader David, hebt gehouden wat U hem beloofd hebt; U hebt gesproken met Uw mond en het vervuld met Uw hand, zoals het heden is.

¹⁶ Nu dan, Heer, God van Israël, houd voor Uw dienaar, mijn vader David, wat U hem hebt beloofd, zeggende, 'U zult niet ontbreken aan een man die op de troon van Israël zit, als alleen uw zonen zorg dragen voor hun weg, om in Mijn wet te wandelen zoals u voor Mij hebt gewandeld.'

¹⁷ Nu dan, Heer, God van Israël, laat Uw woord dat U tot Uw dienaar David hebt gesproken bevestigd worden.

¹⁸ Maar zal God werkelijk met de mensheid op de aarde wonen? Zie, de hemel en de hoogste hemel

2 Kronieken

kunnen U niet bevatten; hoeveel te minder dit huis dat ik heb gebouwd!

¹⁹ Toch, richt Uw aandacht op het gebed van Uw dienaar en op zijn smeekbede, Heer mijn God, om te luisteren naar de roep en naar het gebed dat Uw dienaar voor U aanbiedt,

²⁰ zodat Uw oog open zal zijn naar dit huis dag en nacht, naar de plaats waarvan U hebt verklaard dat U Uw naam daar zou plaatsen, om te luisteren naar het gebed dat Uw dienaar naar deze plaats zal bidden.

²¹ En luister naar de smeekbeden van Uw dienaar en Uw volk Israël, wanneer zij bidden naar deze plaats; hoor vanuit Uw woonplaats, vanuit de hemel; hoor en vergeef.

²² Als een persoon zondigt tegen zijn naaste en verplicht is een eed af te leggen, en hij komt en legt een eed af voor Uw altaar in dit huis,

²³ luister dan vanuit de hemel en handel, en oordeel Uw dienaren, breng rechtvaardigheid aan de goddeloze door zijn weg op zijn eigen hoofd te brengen, en rechtvaardig de rechtvaardige door hem te belonen naar zijn gerechtigheid.

²⁴ Als Uw volk Israël verslagen wordt voor een vijand omdat zij tegen U hebben gezondigd, en zij keren terug en belijden Uw naam, en bidden en smeken U in dit huis,

²⁵ luister dan vanuit de hemel en vergeef de zonde van Uw volk Israël, en herstel hen in het land dat U aan hen en aan hun vaders hebt gegeven.

²⁶ Wanneer de hemel gesloten is en er geen regen is omdat zij tegen U hebben gezondigd, en zij bidden naar deze plaats en belijden Uw naam, en zich afkeren van hun zonde wanneer U hen treft,

²⁷ luister dan in de hemel en vergeef de zonde van Uw dienaren en Uw volk Israël, leer hen inderdaad de goede weg waarin zij moeten wandelen, en zend regen op Uw land dat U aan Uw volk als een erfdeel hebt gegeven.

²⁸ Als er hongersnood is in het land, als er een plaag is, als er meeldauw of schimmel is, sprinkhaan of treksprinkhaan, als vijanden hen belegeren in het land van hun steden, welke plaag of ziekte er ook is,

²⁹ welk gebed of smeekbede ook wordt gedaan door iemand, of door heel Uw volk Israël, ieder die zijn eigen ellende en zijn eigen pijn kent, en zijn handen uitstrekt naar dit huis,

³⁰ luister dan vanuit de hemel Uw woonplaats, en vergeef, en geef aan ieder naar al zijn wegen, wiens hart U kent— want U alleen kent de harten van de zonen van de mensheid—

³¹ zodat zij U mogen vrezen, om te wandelen in Uw wegen zolang zij leven in het land dat U aan onze vaders hebt gegeven.

³² Ook wat betreft de vreemdeling die niet van Uw volk Israël is, maar uit een ver land komt vanwege Uw grote naam, en Uw machtige hand, en Uw uitgestrekte arm— wanneer zij komen en bidden naar dit huis,

³³ luister dan vanuit de hemel, vanuit Uw woonplaats, en doe overeenkomstig alles waarvoor de vreemdeling tot U roept, zodat alle volken van de aarde Uw naam mogen kennen, en U vrezen zoals Uw volk Israël, en dat zij mogen weten dat dit huis dat ik heb gebouwd bij Uw naam genoemd is.

³⁴ Wanneer Uw volk ten strijde trekt tegen hun vijanden, in welke richting U hen ook zendt, en zij bidden tot U naar deze stad die U hebt gekozen, en het huis dat ik voor Uw naam heb gebouwd,

³⁵ luister dan vanuit de hemel naar hun gebed en hun smeekbeden, en ondersteun hun zaak.

³⁶ Wanneer zij tegen U zondigen (want er is geen mens die niet zondigt) en U boos op hen bent en hen overlevert aan een vijand, zodat zij hen wegvoeren als gevangenen naar een ver of nabij land,

³⁷ als zij het ter harte nemen in het land waar zij als gevangenen zijn weggevoerd, en zich bekeren en tot U smeken in het land van hun gevangenschap, zeggende, 'Wij hebben gezondigd, wij hebben verkeerd gedaan en goddeloos gehandeld';

³⁸ als zij zich geheel en al tot U bekeren met heel hun ziel in het land van hun gevangenschap, waar zij als gevangenen zijn weggevoerd, en bidden naar hun land dat U aan hun vaders hebt gegeven, en de stad die U hebt gekozen, en naar het huis dat ik voor Uw naam heb gebouwd,

2 Kronieken

³⁵ luister dan vanuit de hemel, vanuit Uw woonplaats, naar hun gebed en hun smeekbeden, en ondersteun hun zaak, en vergeef Uw volk dat tegen U heeft gezondigd.

⁴⁰ Nu, mijn God, laat Uw ogen open zijn en Uw oren aandachtig naar het gebed dat op deze plaats wordt aangeboden.

⁴¹ *Sta nu op, Heer God, naar Uw rustplaats, U en de ark van Uw kracht; laat Uw priesters, Heer God, bekleed zijn met heil, en laat Uw getrouwen zich verheugen in goedheid.*

⁴² *Heer God, wend het aangezicht van Uw gezalfde niet af; gedenk Uw standvastige liefde voor Uw dienaar David."*

7 Toen Salomo zijn gebed beëindigde, daalde er vuur uit de hemel neer en verteerde het brandoffer en de offers, en de heerlijkheid van de Heer vulde het huis.

² En de priesters konden het huis van de Heer niet binnengaan omdat de heerlijkheid van de Heer het huis van de Heer vulde.

³ Alle zonen van Israël, die het vuur zagen neerdalen en de heerlijkheid van de Heer op het huis, bogen zich neer op de bestrating met hun gezichten naar de grond, en zij aanbaden en loofden de Heer, zeggende,

"Hij is zeker goed, want Zijn barmhartigheid is eeuwig."

⁴ Toen brachten de koning en al het volk offers en slachtoffers voor de Heer.

⁵ Koning Salomo offerde een offer van tweeëntwintigduizend runderen en 120.000 schapen. Zo wijdden de koning en al het volk het huis van God in.

⁶ De priesters stonden op hun posten, en ook de Levieten, met de muziekinstrumenten van de Heer die koning David had gemaakt om de Heer te loven— "Want Zijn barmhartigheid is eeuwig"— wanneer hij door hun middel lof gaf, terwijl de priesters aan de andere kant trompetten bliezen, en heel Israël stond.

⁷ Toen heiligde Salomo het midden van de voorhof die voor het huis van de Heer was, want hij offerde

daar de brandoffers en het vet van de vredeoffers omdat het bronzen altaar dat Salomo had gemaakt niet in staat was het brandoffer, het graanoffer en het vet te bevatten.

⁸ Zo hield Salomo op dat moment het feest zeven dagen lang, en heel Israël met hem, een zeer grote vergadering van Lebo-Hamath tot de beek van Egypte.

⁹ En op de achtste dag hielden zij een feestelijke bijeenkomst, want zij vierden de inwijding van het altaar zeven dagen lang, en het feest zeven dagen lang.

¹⁰ Toen, op de drieëntwintigste dag van de zevende maand, stuurde hij het volk weg naar hun tenten, vreugdevol en blij van hart vanwege de goedheid die de Heer had getoond aan David, aan Salomo en aan Zijn volk Israël.

¹¹ Zo voltooide Salomo het huis van de Heer en het paleis van de koning, en hij voltooide met succes alles wat hij had gepland te doen in het huis van de Heer en in zijn paleis.

¹² Toen verscheen de Heer 's nachts aan Salomo en zei tegen hem, "Ik heb je gebed gehoord en deze plaats voor Mij gekozen als een huis van offers.

¹³ Als Ik de hemel sluit zodat er geen regen is, of als Ik de sprinkhaan gebied het land te verteren, of als Ik een plaag onder Mijn volk zend,

¹⁴ en Mijn volk dat naar Mijn naam genoemd is zich vernedert, en bidt en Mijn aangezicht zoekt, en zich bekeert van hun slechte wegen, dan zal Ik vanuit de hemel horen, en Ik zal hun zonde vergeven en hun land herstellen.

¹⁵ Voortaan zullen Mijn ogen open zijn en Mijn oren opmerkzaam op de gebeden die in deze plaats worden gedaan.

¹⁶ Voor de huidige tijd heb Ik dit huis gekozen en geheiligd zodat Mijn naam daar voortdurend kan verblijven, en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar voortdurend blijven.

¹⁷ Wat jou betreft, als je voor Mij wandelt zoals je vader David wandelde, en doet overeenkomstig alles wat Ik je heb geboden, en Mijn verordeningen en Mijn geboden onderhoudt,

2 Kronieken

¹⁸ dan zal Ik je koninklijke troon bevestigen zoals Ik je vader David heb beloofd, zeggende, 'Je zult niet zonder een man zijn om heerser te zijn in Israël.'

¹⁹ Echter, als je je afkeert en Mijn verordeningen en Mijn geboden verlaat die Ik voor je heb gesteld, en andere goden gaat dienen en hen aanbidt,

²⁰ dan zal Ik je verwijderen uit Mijn land dat Ik je heb gegeven, en dit huis dat Ik voor Mijn naam heb geheiligd zal Ik uit Mijn aanwezigheid verwerpen, en Ik zal het tot een spreekwoord en een voorwerp van spot maken onder alle volken.

²¹ Wat betreft dit huis, dat verheven was, iedereen die er voorbijgaat zal ontzet zijn en zeggen, 'Waarom heeft de Heer deze dingen gedaan aan dit land en aan dit huis?'

²² En zij zullen zeggen, 'Omdat zij de Heer, de God van hun vaders die hen uit het land Egypte heeft gebracht, hebben verlaten, en zij andere goden hebben aangenomen en hen aanbaden en hen dienden; daarom heeft Hij al deze tegenspoed over hen gebracht.'"

8 Aan het einde van de twintig jaar waarin Salomo het huis van de Heer en zijn eigen woning bouwde,

² vestigde hij de steden die Hiram aan hem had gegeven, en hij liet de zonen van Israël daar wonen.

³ Salomo ging naar Hamath-zoba en nam het in bezit.

⁴ Hij ontwikkelde Tadmor in de woestijn en alle voorraadsteden die hij in Hamath had gevestigd.

⁵ Hij bouwde zowel Opper-Bethoron als Neder-Bethoron, die versterkte steden waren met muren, poorten en grendels;

⁶ en Baälath en alle voorraadsteden die Salomo had, en alle steden voor zijn wagens en steden voor zijn ruiters, en alles wat Salomo behaagde te bouwen in Jeruzalem, in Libanon, en in heel het land onder zijn heerschappij.

⁷ Alle overgebleven mensen van de Hethieten, de Amorieten, de Perizzieten, de Hivieten en de Jebusieten, die niet van Israël waren—

⁸ van hun nakomelingen die na hen in het land waren overgebleven, die de zonen van Israël niet

hadden vernietigd—legde Salomo dwangarbeid op tot op de dag van vandaag.

⁹ Maar Salomo maakte geen slaven van de zonen van Israël voor zijn werk; zij waren mannen van oorlog, zijn hoofdmannen, zijn officieren, en de bevelhebbers van zijn wagens en zijn ruiters.

¹⁰ Dit waren de voornaamste officieren van koning Salomo, tweehonderdvijftig die het volk bestuurden.

¹¹ Toen bracht Salomo de dochter van de farao op uit de stad van David naar het huis dat hij voor haar had gebouwd, want hij zei: "Mijn vrouw zal niet wonen in het huis van David, de koning van Israël, omdat de plaatsen heilig zijn waar de ark van de Heer is binnengegaan."

¹² Salomo bracht toen brandoffers aan de Heer op het altaar van de Heer dat hij voor de veranda had gebouwd;

¹³ en hij deed dit volgens de dagelijkse regel, en offerde ze op volgens het gebod van Mozes, op de sabbatten, de nieuwe manen, en de vastgestelde feesten drie keer per jaar: het Feest van Ongezuurde Broden, het Feest van Weken, en het Feest van Loofhutten.

¹⁴ Nu stelde hij volgens de verordening van zijn vader David de afdelingen van de priesters aan voor hun dienst, en de Levieten voor hun taken van lofprijzing en bediening voor de priesters volgens de dagelijkse regel, en de poortwachters naar hun afdelingen bij elke poort; want dit was het bevel van David, de man van God.

¹⁵ En zij hielden zich trouw aan het bevel van de koning aan de priesters en Levieten in elke zaak, inclusief de voorraadkamers.

¹⁶ Dus al het werk van Salomo werd uitgevoerd vanaf de dag van de fundering van het huis van de Heer, en totdat het voltooid was. Zo werd het huis van de Heer voltooid.

¹⁷ Salomo reisde toen naar Ezion-Geber en naar Elath aan de kust in het land van Edom.

¹⁸ En Hiram stuurde hem schepen door de hand van zijn dienaren, en dienaren die de zee kenden. En zij gingen met Salomo's dienaren naar Ofir, en namen daarvandaan vierhonderdvijftig talenten goud, en brachten het naar koning Salomo.

2 Kronieken

9 Toen de koningin van Seba hoorde van de roem van Salomo, kwam zij naar Jeruzalem om Salomo met raadsels op de proef te stellen. Zij had een zeer groot gevolg, met kamelen die specerijen droegen, een grote hoeveelheid goud en edelstenen. Toen zij bij Salomo kwam, sprak zij met hem over alles wat haar op het hart lag.

² Salomo beantwoordde al haar vragen; er was niets dat Salomo niet voor haar verduidelijkte.

³ Toen de koningin van Seba de wijsheid van Salomo zag, het huis dat hij had gebouwd,

⁴ het voedsel op zijn tafel, de zitplaatsen van zijn dienaren, de dienst van zijn bedienden en hun kleding, zijn schenkers en hun kleding, en de trap waarmee hij opging naar het huis van de Heer, was zij buiten adem.

⁵ Toen zei zij tegen de koning: "Het bericht dat ik in mijn eigen land hoorde over uw woorden en uw wijsheid was inderdaad waar.

⁶ Maar ik geloofde het bericht niet totdat ik kwam en mijn ogen het zagen. En zie, de helft van de grootheid van uw wijsheid was mij niet verteld! U overtreft het bericht dat ik hoorde.

⁷ Hoe gelukkig zijn uw mannen, hoe gelukkig zijn deze uw dienaren die voortdurend voor u staan en uw wijsheid horen.

⁸ Gezegend zij de Heer uw God, die behagen in u schepte, om u op Zijn troon te zetten als koning voor de Heer uw God; omdat uw God Israël liefhad, om hen voor altijd te vestigen, maakte Hij u koning over hen, om recht en gerechtigheid uit te voeren."

⁹ Toen gaf zij de koning honderdtwintig talenten goud, en een zeer grote hoeveelheid specerijen en edelstenen. Nooit meer kwamen zulke specerijen binnen als die welke de koningin van Seba aan koning Salomo gaf.

¹⁰ En de dienaren van Hiram en de dienaren van Salomo, die goud uit Ofir brachten, brachten ook algum bomen en edelstenen.

¹¹ Van de algum bomen maakte de koning treden voor het huis van de Heer en voor het paleis van de koning, en lieren en harpen voor de zangers; en niets zoals deze was ooit eerder gezien in het land van Juda.

¹² Koning Salomo gaf aan de koningin van Seba alles wat zij verlangde, wat zij ook vroeg, naast wat zij had meegebracht naar de koning. Toen keerde zij terug naar haar eigen land met haar dienaren.

¹³ Nu was de hoeveelheid goud die in één jaar bij Salomo binnenkwam zeshonderdzesenzestig talenten goud,

¹⁴ naast wat de handelaars en kooplieden brachten; en alle koningen van Arabië en de gouverneurs van het land brachten goud en zilver naar Salomo.

¹⁵ Koning Salomo maakte tweehonderd grote schilden van geslagen goud, waarbij hij zeshonderd sikkels geslagen goud op elk groot schild gebruikte.

¹⁶ Hij maakte driehonderd schilden van geslagen goud, waarbij hij driehonderd sikkels goud op elk schild gebruikte; en de koning plaatste ze in het huis van het woud van Libanon.

¹⁷ De koning maakte ook een grote troon van ivoor en overtrok deze met zuiver goud.

¹⁸ De troon had zes treden, met een gouden voetbank eraan bevestigd, en armen aan elke kant van de zetel, met twee leeuwen die naast de armen stonden.

¹⁹ Twaalf leeuwen stonden daar op de zes treden aan de ene kant en de andere; niets zoals dit was gemaakt voor enig ander koninkrijk.

²⁰ Alle drinkvaten van koning Salomo waren van goud, en alle gebruiksvoorwerpen van het huis van het woud van Libanon waren van zuiver goud; zilver werd niet als waardevol beschouwd in de dagen van Salomo.

²¹ Want de schepen van de koning gingen naar Tarsis met de dienaren van Hiram; eens in de drie jaar kwamen de schepen van Tarsis goud, zilver, ivoor, apen en pauwen brengen.

²² Zo overtrof koning Salomo alle koningen van de aarde in rijkdom en wijsheid.

²³ En alle koningen van de aarde zochten de aanwezigheid van Salomo, om de wijsheid te horen die God in zijn hart had gelegd.

²⁴ Zij brachten, ieder zijn geschenk: voorwerpen van zilver en goud, kleding, wapens, specerijen, paarden en muilieren, zo veel jaar na jaar.

2 Kronieken

²⁵ Salomo bezat vierduizend stallen voor paarden en wagens, en twaalfduizend ruiters; en hij stationeerde hen in de wagensteden en bij de koning in Jeruzalem.

²⁶ En hij was de heerser over alle koningen van de Eufraat tot aan het land van de Filistijnen, en tot aan de grens van Egypte.

²⁷ De koning maakte zilver zo gewoon als stenen in Jeruzalem, en hij maakte cederhout zo overvloedig als sycomoren in het laagland.

²⁸ En paarden werden voor Salomo gebracht uit Egypte en uit alle landen.

²⁹ Nu, de rest van de daden van Salomo, van het begin tot het einde, zijn die niet geschreven in de kronieken van de profeet Nathan, en in de profetie van Ahia de Siloniet, en in de visioenen van Iddo de ziener betreffende Jerobeam de zoon van Nebat?

³⁰ Salomo's regering in Jeruzalem over heel Israël duurde veertig jaar.

³¹ En Salomo ging te ruste bij zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad van zijn vader David; en zijn zoon Rehabeam werd koning in zijn plaats.

10 Rehabeam reisde naar Sichem, want heel Israël was daar samengekomen om hem tot koning uit te roepen.

² Toen Jerobeam, de zoon van Nebat, hiervan hoorde (want hij was in Egypte waarheen hij gevlucht was voor koning Salomo), keerde Jerobeam terug uit Egypte.

³ Zij stuurden iemand om hem te halen, en toen Jerobeam en heel Israël aankwamen, richtten zij zich tot Rehabeam en zeiden,

⁴ "Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt; verlicht nu de harde arbeid die uw vader ons heeft opgelegd en zijn zware juk dat hij ons heeft opgelegd, en wij zullen u dienen."

⁵ Maar hij zei tegen hen: "Kom over drie dagen weer bij mij terug." Dus het volk vertrok.

⁶ Toen raadpleegde koning Rehabeam de oudsten die zijn vader Salomo hadden gediend toen hij nog leefde, en zei: "Hoe raadt u mij aan dit volk te antwoorden?"

⁷ Zij spraken tot hem en zeiden: "Als u vriendelijk bent voor dit volk en hen behaagt en aangename woorden tot hen spreekt, dan zullen zij altijd uw dienaren zijn."

⁸ Maar hij verwierp het advies van de oudsten dat zij hem gegeven hadden, en raadpleegde de jonge mannen die met hem waren opgegroeid en hem dienden.

⁹ Dus zei hij tegen hen: "Welk advies geeft u, dat wij dit volk moeten antwoorden dat tot mij heeft gesproken, zeggende: 'Verlicht het juk dat uw vader ons heeft opgelegd'?"

¹⁰ Toen spraken de jonge mannen die met hem waren opgegroeid tot hem en zeiden: "Dit is wat u moet zeggen tegen het volk dat tot u heeft gesproken, zeggende: 'Uw vader heeft ons juk zwaar gemaakt, maar u maakt het lichter voor ons!' U zult tot hen zeggen: 'Mijn pink is dikker dan de lendenen van mijn vader!'"

¹¹ Nu dan, mijn vader heeft u een zwaar juk opgelegd, maar ik zal aan uw juk toevoegen; mijn vader heeft u met zweepen gedisciplineerd, maar ik zal u met schorpioenen disciplineren."

¹² Jerobeam en al het volk kwamen op de derde dag bij Rehabeam terug, zoals de koning had bevolen, zeggende: "Kom op de derde dag bij mij terug."

¹³ En de koning antwoordde hen hardvochtig, en koning Rehabeam verwierp het advies van de oudsten.

¹⁴ Hij sprak tot hen volgens het advies van de jonge mannen, zeggende: "Mijn vader heeft uw juk zwaar gemaakt, maar ik zal eraan toevoegen; mijn vader heeft u met zweepen gedisciplineerd, maar ik zal u met schorpioenen disciplineren."

¹⁵ Dus de koning luisterde niet naar het volk, omdat het een wending van gebeurtenissen van God was, zodat de Heer Zijn woord zou bevestigen, dat Hij door Ahia de Siloniet tot Jerobeam, de zoon van Nebat, had gesproken.

¹⁶ Toen heel Israël zag dat de koning niet naar hen luisterde, antwoordde het volk de koning, zeggende,

"Wat deel hebben wij aan David? Wij hebben geen erfdeel in de zoon van Isai. Ieder naar zijn tent, Israël! Nu zorg voor uw eigen huis, David!"

2 Kronieken

Dus heel Israël vertrok naar hun tenten.

¹⁷ Echter, Rehabeam bleef regeren over de Israëlieten die in de steden van Juda woonden.

¹⁸ Toen stuurde koning Rehabeam Hadoram, die verantwoordelijk was voor de dwangarbeid, en de zonen van Israël stenigden hem dood. En koning Rehabeam haastte zich om zijn wagen te bestijgen en naar Jeruzalem te vluchten.

¹⁹ Zo is Israël tot op de huidige dag in oppositie gebleven tegen het huis van David.

11 Bij aankomst in Jeruzalem verzamelde Rehabeam het huis van Juda en Benjamin, 180.000 uitgekozen krijgers, om oorlog te voeren tegen Israël met het doel het koninkrijk voor zichzelf te herstellen.

² Echter, een boodschap van de Heer kwam tot Semaja, de man Gods, zeggende,

³ "Breng deze boodschap over aan Rehabeam, de zoon van Salomo, koning van Juda, en aan heel Israël in Juda en Benjamin:

⁴ 'Dit zegt de Heer: Jullie zullen niet optrekken noch strijden tegen je verwanten; keer terug, ieder naar zijn huis, want deze zaak komt van Mij.'" Dus luisterden zij naar de woorden van de Heer en keerden terug van hun tocht tegen Jerobeam.

⁵ Rehabeam woonde in Jeruzalem en bouwde steden ter verdediging in Juda.

⁶ Hij vestigde Bethlehem, Etam en Tekoa,

⁷ samen met Beth-Zur, Soko en Adullam,

⁸ evenals Gat, Maresa en Zif,

⁹ en ook Adoraïm, Lachis en Azeka,

¹⁰ inclusief Zora, Ajjalon en Hebron, die versterkte steden waren in Juda en in Benjamin.

¹¹ Hij versterkte verder de vestingen, stelde officieren aan en voorzag hen van voorraden voedsel, olie en wijn.

¹² Hij rustte elke stad uit met schilden en speren, waardoor hij ze aanzienlijk versterkte. Zo behield hij de controle over Juda en Benjamin.

¹³ Bovendien stonden de priesters en de Levieten die in heel Israël waren, hem bij vanuit al hun gebieden.

¹⁴ Want de Levieten verlieten hun weidegronden en hun bezittingen en kwamen naar Juda en Jeruzalem, omdat Jerobeam en zijn zonen hen hadden uitgesloten van het dienen als priesters voor de Heer.

¹⁵ Hij stelde voor zichzelf priesters aan voor de hoogten, voor de bokdemonen en voor de kalveren die hij had gemaakt.

¹⁶ Degenen uit alle stammen van Israël die toegewijd waren aan het zoeken van de Heer God van Israël volgden hen naar Jeruzalem, om offers te brengen aan de Heer God van hun voorouders.

¹⁷ Zij versterkten het koninkrijk van Juda en ondersteunden Rehabeam, de zoon van Salomo, gedurende drie jaar, terwijl zij de wegen van David en Salomo volgden in die tijd.

¹⁸ Rehabeam trouwde met Mahalath, de dochter van Jerimoth, zoon van David, en Abihail, dochter van Eliab, zoon van Isaï.

¹⁹ Zij baarde hem zonen: Jeüs, Semarja en Zaham.

²⁰ Na haar trouwde hij met Maächa, de dochter van Absalom, en zij baarde hem Abia, Attai, Ziza en Selomit.

²¹ Rehabeam koesterde Maächa, de dochter van Absalom, meer dan al zijn andere vrouwen en bijvrouwen. Hij had achttien vrouwen en zestig bijvrouwen genomen, en verwekte achtentwintig zonen en zestig dochters.

²² Rehabeam wees Abia, de zoon van Maächa, aan als de hoofdmans en leider onder zijn broers, met de bedoeling hem koning te maken.

²³ Hij handelde wijs en verdeelde enkele van zijn zonen over alle regio's van Juda en Benjamin, naar alle versterkte steden. En hij voorzag hen van overvloedige voorzieningen en zocht vele vrouwen voor hen.

12 Toen het koninkrijk van Rehabeam gevestigd was en sterk werd, keerden hij en heel Israël met hem zich af van de wet van de Heer.

2 Kronieken

² In het vijfde jaar van de regering van koning Rehabeam, omdat zij ontrouw waren geweest aan de Heer, trok Sisak, koning van Egypte, op tegen Jeruzalem.

³ Hij kwam met 1.200 strijdwapens, 60.000 ruiters en ontelbare mensen die met hem uit Egypte kwamen: de Lubieten, de Sukkiërs en de Ethiopiërs.

⁴ Hij veroverde de versterkte steden van Juda en trok verder naar Jeruzalem.

⁵ Toen kwam de profeet Semaja naar Rehabeam en de leiders van Juda die zich vanwege Sisak in Jeruzalem hadden verzameld, en hij zei tegen hen: "Dit zegt de Heer: 'Jullie hebben Mij verlaten, daarom heb Ik jullie ook overgelaten aan Sisak.'"

⁶ Daarom vernederden de leiders van Israël en de koning zich en verklaarden: "De Heer is rechtvaardig."

⁷ Toen de Heer zag dat zij zich vernederden, kwam het woord van de Heer tot Semaja, zeggende: "Zij hebben zich vernederd, dus Ik zal hen niet vernietigen; en Ik zal hun een beetje verlossing geven, en Mijn toorn zal niet over Jeruzalem worden uitgestort door middel van Sisak.

⁸ Echter, zij zullen hem dienen, zodat zij het verschil begrijpen tussen Mij dienen en het dienen van de koninkrijken van andere landen."

⁹ Dus trok Sisak, koning van Egypte, op tegen Jeruzalem, en hij nam de schatten van het huis van de Heer en de schatten van het huis van de koning. Hij nam alles. Hij nam ook de gouden schilden die Salomo had gemaakt.

¹⁰ Toen maakte koning Rehabeam bronzen schilden in hun plaats en vertrouwde ze toe aan de zorg van de commandanten van de wacht die de ingang van het huis van de koning bewaakten.

¹¹ En telkens wanneer de koning het huis van de Heer binnenging, kwamen de wachters en brachten ze terug naar de wachtkamer.

¹² En toen hij zich vernederde, wendde de toorn van de Heer zich van hem af, zodat hij hem niet volledig vernietigde; en de omstandigheden waren ook goed in Juda.

¹³ Dus werd koning Rehabeam sterk in Jeruzalem en regeerde. Nu was Rehabeam eenenveertig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde zeventien jaar in Jeruzalem, de stad die de Heer had gekozen uit alle stammen van Israël om Zijn naam daar te plaatsen. En de naam van zijn moeder was Naäma, de Ammonitische.

¹⁴ Hij handelde goddeloos omdat hij zijn hart niet erop richtte de Heer te zoeken.

¹⁵ Zijn de daden van Rehabeam, van de eerste tot de laatste, niet opgetekend in de geschriften van de profeet Semaja en van de ziener Iddo, volgens genealogische gegevens? En er waren voortdurende oorlogen tussen Rehabeam en Jerobeam.

¹⁶ Rehabeam rustte bij zijn voorouders en werd begraven in de stad van David; en zijn zoon Abia volgde hem op als koning.

13 In het achttiende jaar van de regering van koning Jerobeam begon Abia te regeren over Juda.

² Hij regeerde drie jaar in Jeruzalem; en de naam van zijn moeder was Michaia, de dochter van Uriël uit Gibea. En er was oorlog tussen Abia en Jerobeam.

³ Abia begon de strijd met een leger van dappere krijgers, vierhonderdduizend uitgekozen mannen, terwijl Jerobeam zich in slagorde tegen hem opstelde met achthonderdduizend uitgekozen mannen, dappere krijgers.

⁴ Abia nam zijn standpunt in op de berg Zemaraïm, gelegen in het bergland van Efraïm, en verkondigde, "Luister naar mij, Jerobeam en heel Israël:

⁵ Zijn jullie je er niet van bewust dat de Heer, de God van Israël, het koningschap over Israël aan David en zijn nakomelingen voor altijd heeft verleend door een bindend verbond?

⁶ Echter, Jerobeam, de zoon van Nebat, die Salomo, de zoon van David, had gediend, stond op en kwam in opstand tegen zijn heer,

⁷ en mannen van laag allooi verzamelden zich bij hem, onrechtvaardige mannen, die te sterk bleken voor Rehabeam, de zoon van Salomo, toen hij jong en aarzelend was en hen niet kon weerstaan.

2 Kronieken

⁸ Dus nu zijn jullie van plan jezelf te verzetten tegen het koninkrijk van de Heer door de zonen van David, terwijl jullie een grote menigte zijn en de gouden kalveren bij jullie hebben die Jerobeam voor jullie als goden heeft gemaakt.

⁹ Hebben jullie de priesters van de Heer, de zonen van Aäron en de Levieten, niet verdreven, en voor jezelf priesters gemaakt zoals de volken van de landen? Wie ook maar komt om zichzelf te wijden met een stier en zeven rammen, zelfs hij kan een priester worden van wat geen goden zijn.

¹⁰ Maar wat ons betreft, de Heer is onze God, en wij hebben Hem niet verlaten. De zonen van Aäron dienen de Heer als priesters, en de Levieten zijn aan het werk.

¹¹ Elke ochtend en avond brengen zij brandoffers en geurige wierook aan de Heer, en het toonbrood ligt op de reine tafel, en de gouden kandelaar met zijn lampen is gereed om elke avond te branden; want wij houden ons aan de verantwoordelijkheid die de Heer, onze God, ons heeft gegeven, maar jullie hebben Hem verlaten.

¹² Nu, zie, God is met ons aan ons hoofd, en Zijn priesters met de signaalbazuinen om het alarm tegen jullie te laten klinken. Zonen van Israël, vecht niet tegen de Heer, de God van jullie voorvaders, want jullie zullen niet slagen."

¹³ Echter, Jerobeam had een hinderlaag geregeld om van achteren te komen, zodat Israël voor Juda stond opgesteld, en de hinderlaag was aan hun achterkant.

¹⁴ Toen Juda zich omdraaide, zie, werden zij zowel van voren als van achteren aangevallen; dus riepen zij tot de Heer, en de priesters bliezen op de trompetten.

¹⁵ Toen hieven de mannen van Juda een strijdkreet aan, en terwijl zij dat deden, versloeg God Jerobeam en heel Israël voor Abia en Juda.

¹⁶ Dus vluchtten de zonen van Israël voor Juda, en God leverde hen aan hen over.

¹⁷ Abia en zijn volk sloegen hen met een machtige slag, zodat vijfhonderdduizend uitgekozen mannen van Israël vielen.

¹⁸ Dus werden de zonen van Israël op dat moment onderworpen, en de zonen van Juda overwonnen omdat zij vertrouwden op de Heer, de God van hun voorvaders.

¹⁹ Abia achtervolgde Jerobeam en veroverde steden van hem: Bethel met zijn dorpen, Jesana met zijn dorpen, en Efron met zijn dorpen.

²⁰ Jerobeam herstelde zijn kracht niet meer in de dagen van Abia; en de Heer sloeg hem en hij stierf.

²¹ Maar Abia groeide in kracht; en hij nam veertien vrouwen voor zichzelf en verwekte tweeëntwintig zonen en zestien dochters.

²² Nu, de rest van de daden van Abia, zijn wegen en zijn woorden, zijn geschreven in het verhandeling van de profeet Iddo.

14

Abia stierf en werd begraven in de stad van David; zijn zoon Asa volgde hem op als koning. Het land kende tien jaar vrede tijdens zijn regering.

² Asa handelde op een manier die zowel aangenaam als rechtvaardig was voor de Heer God,

³ want hij verwijderde de buitenlandse altaren en de offerhoogten, brak de gedenksteden af en hakte de Asjerapalen om,

⁴ en instrueerde Juda om de Heer God van hun voorouders te zoeken en de Wet en het gebod te volgen.

⁵ Hij verwijderde ook de offerhoogten en de wierookaltaren uit alle steden van Juda, en het koninkrijk genoot vrede onder zijn heerschappij.

⁶ Hij bouwde versterkte steden in Juda, omdat het land in vrede was, en er was geen conflict gedurende die jaren, want de Heer had hem rust gegeven.

⁷ Want hij zei tegen Juda: "Laten we deze steden bouwen en omringen met muren en torens, poorten en grensels. Het land blijft van ons omdat we de Heer onze God hebben gezocht; we hebben Hem gezocht, en Hij heeft ons aan alle kanten vrede gegeven." Dus bouwden ze en bloeiden.

⁸ Nu had Asa een leger van 300.000 uit Juda, met grote schilden en speren, en 280.000 uit Benjamin, met schilden en bogen; allen waren dappere krijgers.

2 Kronieken

⁹ Nu trok Zerah de Ethiopiër tegen hen op met een leger van een miljoen mannen en driehonderd strijdswagens, en hij kwam tot aan Maresa.

¹⁰ Asa trok uit om hem te confronteren, en zij stelden zich op in slagorde in de vallei van Zefata bij Maresa.

¹¹ Toen riep Asa de Heer zijn God aan en zei: "Heer, er is niemand behalve U om te helpen in de strijd tussen de machtigen en degenen die geen kracht hebben; help ons daarom, Heer onze God, want wij vertrouwen op U, en in Uw naam zijn wij tegen deze menigte gekomen. Heer, U bent onze God; laat geen mens tegen U standhouden."

¹² De Heer versloeg de Ethiopiërs voor Asa en Juda, en de Ethiopiërs vluchtten.

¹³ Asa en het volk dat bij hem was achtervolgden hen tot aan Gerar; en zoveel Ethiopiërs vielen dat er geen van hen levend werd gevonden, want zij werden gebroken voor de Heer en Zijn leger. En zij namen een zeer grote hoeveelheid buit mee.

¹⁴ Zij vernietigden alle steden rondom Gerar, want de schrik van de Heer was op hen gevallen; en zij plunderden alle steden, want er was veel buit in hen.

¹⁵ Zij sloegen ook degenen die vee bezaten dodelijk, en zij namen grote aantallen schapen en kamelen mee. Toen keerden zij terug naar Jeruzalem.

15 De Geest van God daalde neer op Azarja, de zoon van Oded,

² Hij benaderde Asa en zei: "Luister naar mij, Asa, en heel Juda en Benjamin: de Heer is met u wanneer u met Hem bent. Als u Hem zoekt, zal Hij u toestaan Hem te vinden; maar als u Hem verlaat, zal Hij u verlaten.

³ Want lange tijd was Israël zonder de ware God, zonder een lerende priester en zonder de Wet.

⁴ Maar in hun nood keerden zij zich tot de Heer, de God van Israël, en zij zochten Hem, en Hij stond hen toe Hem te vinden.

⁵ In die tijden was er geen vrede voor hen die uitgingen of binnenkwamen, omdat vele verstoringen alle inwoners van de landen teisterden.

⁶ Natie botste tegen natie, en stad tegen stad, want God verontrustte hen met verschillende soorten nood.

⁷ Maar u, wees moedig en verlies de moed niet, want er is een beloning voor uw werk."

⁸ Toen Asa deze woorden en de profetie van Azarja, de zoon van Oded de profeet, hoorde, kreeg hij moed en verwijderde de verfoeilijke afgoden uit heel het land van Juda en Benjamin en uit de steden die hij in het bergland van Efraïm had veroverd. Hij herstelde toen het altaar van de Heer dat voor de voorhal van de Heer stond.

⁹ En hij verzamelde heel Juda en Benjamin, en degenen uit Efraïm, Manasse en Simeon die bij hen woonden, want velen waren naar hem overgelopen uit Israël toen zij zagen dat de Heer, zijn God, met hem was.

¹⁰ Zo verzamelden zij zich in Jeruzalem in de derde maand van het vijftiende jaar van Asa's regering.

¹¹ Zij offerden op die dag aan de Heer zeventienhonderd runderen en zeventien duizend schapen van de buit die zij hadden meegebracht.

¹² Zij sloten een verbond om de Heer, de God van hun vaders, te zoeken met heel hun hart en ziel;

¹³ en degenen die de Heer, de God van Israël, niet zochten, ondergingen zware gevolgen, ongeacht hun status of geslacht.

¹⁴ Bovendien deden zij een plechtige eed aan de Heer met luide stem, vergezeld van gejuich, trompetten en hoorns.

¹⁵ Heel Juda verheugde zich over de eed, want zij hadden met heel hun hart gezworen en Hem oprecht gezocht, en Hij stond hen toe Hem te vinden. Zo gaf de Heer hun rust aan alle kanten.

¹⁶ Hij verwijderde ook Maächa, de moeder van koning Asa, uit haar positie als koningin-moeder, omdat zij een aanstootgevend beeld als een Asjera had gemaakt, en Asa hakte haar beeld om, verpletterde het en verbrandde het bij de beek Kidron.

¹⁷ Maar de hoogten werden niet uit Israël verwijderd; niettemin was Asa's hart al zijn dagen volledig toegewijd.

¹⁸ En hij bracht in het huis van God de heilige voorwerpen van zijn vader en zijn eigen heilige voorwerpen: zilver, goud en gerei.

2 Kronieken

¹⁰ En er was vrede tot het vijfendertigste jaar van Asa's regering.

16 In het zesendertigste jaar van Asa's regering trok Baësa, de koning van Israël, op tegen Juda en versterkte Rama, om te voorkomen dat iemand in of uit zou gaan naar Asa, de koning van Juda.

² Asa nam zilver en goud uit de schatkamers van het huis van de Heer en het huis van de koning, en stuurde ze naar Benhadad, de koning van Aram, die in Damascus woonde, met deze boodschap,

³ "Er is een verdrag tussen u en mij, zoals tussen mijn vader en uw vader. Zie, ik heb u zilver en goud gestuurd; ga, verbreek uw verdrag met Baësa, de koning van Israël, zodat hij zich van mij zal terugtrekken."

⁴ Benhadad luisterde naar koning Asa en stuurde de bevelhebbers van zijn legers tegen de steden van Israël, en zij sloegen Ijon, Dan, Abel-Maim en alle voorraadsteden van Naftali.

⁵ Toen Baësa hiervan hoorde, stopte hij met het versterken van Rama en liet zijn werk in de steek.

⁶ Koning Asa verzamelde toen heel Juda, en zij namen de stenen van Rama en het hout waarmee Baësa had gebouwd, en met deze materialen versterkte hij Geba en Mizpa.

⁷ In die tijd kwam Hanani, de ziener, naar Asa, de koning van Juda, en zei tegen hem, "Omdat u op de koning van Aram hebt vertrouwd en niet op de Heer uw God, daarom is het leger van de koning van Aram aan uw hand ontsnapt.

⁸ Hadden de Ethiopiërs en de Lubim geen groot leger met talloze strijdswagens en ruiters? Toch, omdat u op de Heer vertrouwde, leverde Hij hen in uw handen.

⁹ Want de ogen van de Heer gaan over de hele aarde, om krachtig te ondersteunen wie met heel hun hart de Zijne zijn. U hebt hierin dwaas gehandeld; inderdaad, vanaf nu zult u oorlogen ondervinden."

¹⁰ Toen werd Asa woedend op de ziener en plaatste hem in de gevangenis, want hij was boos op hem vanwege dit. En Asa onderdrukte ook een aantal van de mensen in die tijd.

¹¹ De daden van Asa, van begin tot eind, zijn opgetekend in het Boek van de Koningen van Juda en Israël.

¹² In het negenendertigste jaar van zijn regering leed Asa aan een ziekte in zijn voeten. Zijn toestand was ernstig, maar zelfs in zijn ziekte zocht hij de Heer niet, maar wendde zich tot de artsen.

¹³ Zo legde Asa zich neer bij zijn vaderen. Hij stierf in het eenenveertigste jaar van zijn regering.

¹⁴ Ze begroeven hem in zijn eigen graf dat hij voor zichzelf had uitgehouwen in de stad van David, en zij legden hem op de rustplaats die hij had gevuld met specerijen van verschillende soorten, gemengd door de kunst van de parfumeur; en zij maakten een zeer groot vuur voor hem.

17 Zijn zoon Josafat werd koning in zijn plaats, en hij bewees zich sterk over Israël.

² Hij plaatste troepen in alle versterkte steden van Juda, en stationeerde garnizoenen in het land van Juda en in de steden van Efraïm die zijn vader Asa had veroverd.

³ De Heer was met Josafat omdat hij de wegen van zijn voorvader David in zijn vroegere dagen volgde en de Baäls niet achterna ging,

⁴ maar de God van zijn vader zocht, zich hield aan Zijn geboden, en zich niet gedroeg zoals Israël deed.

⁵ Zo vestigde de Heer het koninkrijk stevig onder zijn heerschappij, en heel Juda bracht geschenken aan Josafat, en hij genoot grote rijkdom en eer.

⁶ En hij was zeer trots op de wegen van de Heer, en verwijderde opnieuw de hoogten en de Asjerim uit Juda.

⁷ In het derde jaar van zijn regering stuurde hij zijn ambtenaren—Ben-hail, Obadja, Zacharia, Nethanel, en Micha—om onderwijs te geven in de steden van Juda;

⁸ en met hen de Levieten, Semaja, Nethanja, Zebadja, Asahel, Semiramoth, Jehonathan, Adonia, Tobia, en Tob-adonia—Levieten; en met hen Elishama en Joram, priesters.

⁹ En zij onderwezen in Juda, en zij hadden het Wetboek van de Heer bij zich; en zij gingen door alle steden van Juda en onderwezen onder het volk.

2 Kronieken

¹⁰ Nu was de schrik van de Heer over alle koninkrijken van de landen rondom Juda, zodat zij niet tegen Josafat vochten.

¹¹ En sommige van de Filistijnen brachten geschenken en zilver als schatting aan Josafat. De Arabieren brachten hem ook kudden, zeventuizend zeventuizend rammen en zeventuizend zeventuizend bokken.

¹² Josafat bleef in macht toenemen, en hij bouwde vestingen en voorraadsteden in Juda.

¹³ Hij had overvloedige voorraden in de steden van Juda, en krijgers, dappere mannen van kracht, in Jeruzalem.

¹⁴ Dit was hun muster volgens hun families:

van Juda, bevelhebbers van duizenden: Adna de bevelhebber, en met hem 300.000 dappere krijgers;

¹⁵ en naast hem, Johanan de bevelhebber, en met hem 280.000;

¹⁶ en naast hem, Amasja de zoon van Zichri, die zich vrijwillig aanbood voor de Heer, en met hem 200.000 dappere krijgers;

¹⁷ en van Benjamin: Eliada, een dappere krijger, en met hem 200.000 uitgerust met boog en schild;

¹⁸ en naast hem, Jozabad, en met hem 180.000 gereed voor de oorlog.

¹⁹ Dit zijn degenen die de koning dienden, naast degenen die de koning stationeerde in de versterkte steden door heel Juda.

18 Josafat bezat overvloedige rijkdom en eer; en hij vormde een huwelijksalliantie met Achab.

² Enkele jaren later ging hij naar Achab in Samaria. En Achab slachtte veel schapen en runderen voor hem en de mensen die bij hem waren, en hij haalde hem over om op te trekken tegen Ramoth in Gilead.

³ Achab, koning van Israël, vroeg Josafat, koning van Juda: "Wilt u met mij ten strijde trekken tegen Ramoth in Gilead?" En hij antwoordde: "Ik ben als u, en mijn volk als uw volk, en wij zullen met u in de strijd staan."

⁴ Josafat zei echter tegen de koning van Israël: "Laten we eerst de raad van de Heer zoeken."

⁵ Dus verzamelde de koning van Israël de profeten, vierhonderd man, en zei tegen hen: "Zullen we ten strijde trekken tegen Ramoth in Gilead, of zal ik mij onthouden?" En zij zeiden: "Trek op, want God zal het aan de koning overleveren."

⁶ Maar Josafat zei: "Is er hier niet langer een profeet van de Heer, zodat we hem kunnen raadplegen?"

⁷ Toen zei de koning van Israël tegen Josafat: "Er is nog één man door wie we de Heer kunnen raadplegen, maar ik haat hem, omdat hij nooit iets goeds over mij profeteert, maar alleen slecht. Hij is Micha, de zoon van Jimla." Maar Josafat zei: "Laat de koning zo niet spreken."

⁸ Toen riep de koning van Israël een officier en zei: "Brengh snel Micha, de zoon van Jimla."

⁹ Nu zaten de koning van Israël en Josafat, koning van Juda, ieder op zijn troon, gekleed in hun gewaden, en zij zaten op de dorsvloer bij de ingang van de poort van Samaria; en alle profeten profeteerden voor hen.

¹⁰ Toen maakte Zedekia, de zoon van Kenaäna, voor zichzelf ijzeren horens en verklaarde: "Dit zegt de Heer: 'Met deze zult u de Arameeërs stoten totdat zij vernietigd zijn!'"

¹¹ Alle profeten profeteerden dit ook en zeiden: "Trek op naar Ramoth in Gilead en slaag, want de Heer zal het aan de koning overleveren."

¹² Toen sprak de boodschapper die Micha ging halen tot hem, zeggende: "Zie, de woorden van de profeten zijn unaniem gunstig voor de koning. Laat uw woord alstublieft als een van hen zijn, en spreek gunstig."

¹³ Maar Micha zei: "Zo waar de Heer leeft, ik zal spreken wat mijn God zegt."

¹⁴ Toen hij bij de koning kwam, zei de koning tegen hem: "Micha, zullen we ten strijde trekken tegen Ramoth in Gilead, of zal ik mij onthouden?" Hij zei: "Trek op en slaag, want zij zullen aan u overgeleverd worden!"

¹⁵ Toen zei de koning tegen hem: "Hoe vaak moet ik u laten zweren dat u mij niets anders dan de waarheid zult vertellen in de naam van de Heer?"

2 Kronieken

¹⁶ Dus zei hij: "Ik zag heel Israël verstrooid op de bergen, als schapen die geen herder hebben; en de Heer zei: 'Deze hebben geen meester. Ieder van hen moet naar zijn huis in vrede terugkeren.'"

¹⁷ Toen zei de koning van Israël tegen Josafat: "Heb ik u niet gezegd dat hij niets goeds over mij zou profeteren, maar alleen slecht?"

¹⁸ Micha zei: "Luister daarom naar het woord van de Heer. Ik zag de Heer zitten op Zijn troon, en alle engelen van de hemel stonden aan Zijn rechter- en aan Zijn linkerhand.

¹⁹ En de Heer zei: 'Wie zal Achab, koning van Israël, verleiden om op te trekken en te vallen bij Ramoth in Gilead?' En de een zei dit, terwijl de ander dat zei.

²⁰ Toen kwam een geest naar voren en stond voor de Heer en zei: 'Ik zal hem verleiden.' En de Heer zei tegen hem: 'Op welke manier?'

²¹ Hij zei: 'Ik zal gaan en een misleidende geest zijn in de mond van al zijn profeten.' Toen zei Hij: 'U zult hem verleiden, en u zult ook slagen. Ga en doe zo.'

²² Nu dan, zie, de Heer heeft een misleidende geest in de mond van deze uw profeten gelegd; want de Heer heeft onheil over u uitgeroepen."

²³ Toen kwam Zedekia, de zoon van Kenaāna, naar voren en sloeg Micha op de wang en zei: "Hoe is de Geest van de Heer van mij overgegaan om tot u te spreken?"

²⁴ Micha zei: "Zie, u zult het zien op die dag wanneer u van de ene binnenkamer naar de andere gaat om uzelf te verbergen."

²⁵ Toen beval de koning van Israël: "Breng Micha terug naar Amon, de gouverneur van de stad, en naar Joas, de zoon van de koning,

²⁶ en zeg: 'Dit zegt de koning: "Zet deze man in de gevangenis, en geef hem alleen brood en water totdat ik veilig terugkeer.'"

²⁷ Maar Micha zei: "Als u inderdaad veilig terugkeert, heeft de Heer niet door mij gesproken." En hij zei: "Luister, alle mensen!"

²⁸ Zo trokken de koning van Israël en Josafat, koning van Juda, op naar Ramoth in Gilead.

²⁹ En de koning van Israël zei tegen Josafat: "Ik zal mij vermommen en de strijd ingaan, maar u trekt uw koninklijke gewaad aan." Dus vermomde de koning van Israël zich, en zij gingen de strijd in.

³⁰ Nu had de koning van Aram de bevelhebbers van zijn strijdswagens bevolen: "Vecht niet met iemand, klein of groot, behalve met de koning van Israël alleen."

³¹ Dus toen de bevelhebbers van de strijdswagens Josafat zagen, zeiden ze: "Het is de koning van Israël!" En zij keerden zich om tegen hem te vechten, maar Josafat riep het uit, en de Heer hielp hem, en God leidde hen van hem af.

³² Toen de bevelhebbers van de strijdswagens beseften dat het niet de koning van Israël was, keerden zij terug van hun achtervolging.

³³ Nu spande een man zijn boog willekeurig en trof de koning van Israël in een voeg van het pantser. Dus zei hij tegen de bestuurder van de strijdswagen: "Keer om en breng mij uit de strijd, want ik ben zwaar gewond."

³⁴ De strijd woedde die dag voort, en de koning van Israël hield zich staande in zijn strijdswagen tegenover de Arameeërs tot de avond; en bij zonsondergang stierf hij.

19

Josafat, de koning van Juda, kwam veilig terug in zijn huis in Jeruzalem.

² En Jehu, de zoon van Hanani, de ziener, ging uit om hem te ontmoeten en zei tegen koning Josafat: "Moet u de goddelozen helpen en hen liefhebben die de Heer haten, en zo toorn over uzelf brengen van de Heer?

³ Maar er is iets goeds in u, want u hebt de Asjerapalen uit het land verwijderd, en u hebt uw hart erop gezet God te zoeken."

⁴ Josafat verbleef in Jeruzalem, en hij ging opnieuw uit onder het volk van Berseba tot het bergland van Efraïm, en leidde hen terug naar de Heer, de God van hun voorouders.

⁵ Hij stelde rechters aan in het hele land, in alle versterkte steden van Juda, stad voor stad.

2 Kronieken

⁶ Hij sprak de rechters toe en zei: "Wees bedacht op uw daden, want u oordeelt niet voor de mensheid, maar voor de Heer, die met u is in uw oordelen.

⁷ Nu dan, laat de vrees voor de Heer op u zijn; wees voorzichtig met wat u doet, want er is geen onrecht bij de Heer, onze God, noch partijdigheid, noch het aannemen van een geschenk."

⁸ Ook in Jeruzalem stelde Josafat enkele van de Levieten, priesters en hoofden van de families van Israël aan, voor het oordeel van de Heer en om geschillen te beslechten onder de inwoners van Jeruzalem.

⁹ Hij instrueerde hen, zeggende: "Zo zult u handelen in de vrees voor de Heer, met trouw en oprechtheid.

¹⁰ Wanneer er een geschil tot u komt van uw broeders die in hun steden wonen, tussen bloed en bloed, tussen wet en gebod, verordeningen en oordelen, moet u hen waarschuwen zodat zij niet schuldig worden voor de Heer, en er geen toorn over u en uw broeders komt. Dit is wat u moet doen, en u zult geen schuld oplopen.

¹¹ En zie, Amaria, de opperpriester, zal over u zijn in alles wat de Heer betreft, en Zebadja, de zoon van Ismaël, de heerser van het huis van Juda, in alles wat de koning betreft. Ook zullen de Levieten als officieren voor u zijn. Handel vastberaden, en moge de Heer met de oprechten zijn."

20 Na deze gebeurtenissen kwamen de zonen van Moab en de zonen van Ammon, samen met enkele Meünieten, om oorlog te voeren tegen Josafat.

² Boodschappers kwamen en informeerden Josafat, zeggende, "Een groot leger nadert u van over de zee, uit Aram; en zie, zij zijn in Hazon-Tamar (dat is Engedi)."

³ Josafat was bang en richtte zijn aandacht op het zoeken van de Heer; en hij kondigde een vasten af in heel Juda.

⁴ Zo verzamelde Juda zich om hulp van de Heer te zoeken; mensen kwamen zelfs uit alle steden van Juda om de Heer te zoeken.

⁵ Toen stond Josafat in de vergadering van Juda en Jeruzalem, in het huis van de Heer voor de nieuwe binnenplaats,

⁶ en hij zei, "Heer, God van onze voorouders, bent U niet God in de hemel? En heerst U niet over alle koninkrijken van de naties? Kracht en macht zijn in Uw hand, en niemand kan U weerstaan.

⁷ Hebt U niet, onze God, de inwoners van dit land verdreven voor Uw volk Israël, en het gegeven aan de nakomelingen van Uw vriend Abraham voor altijd?

⁸ Zij hebben zich erin gevestigd en een heiligdom voor Uw Naam gebouwd, zeggende,

⁹ 'Als er een ramp over ons komt, hetzij door het zwaard, oordeel, plaag of hongersnood, zullen wij voor dit huis en voor U staan (want Uw naam is in dit huis), en tot U roepen in onze nood, en U zult horen en ons verlossen.'

¹⁰ Zie nu, de zonen van Ammon, Moab en het gebergte Seir, die U Israël niet liet binnenvallen toen zij uit het land Egypte kwamen (want zij weken van hen af en vernietigden hen niet),

¹¹ zie hoe zij ons belonen door ons uit Uw bezit te verdrijven, dat U ons als erfdeel hebt gegeven.

¹² Onze God, zult U hen niet oordelen? Want wij zijn machteloos tegenover deze grote menigte die tegen ons komt; wij weten niet wat te doen, maar onze ogen zijn op U gericht."

¹³ Heel Juda stond voor de Heer, met hun zuigelingen, hun vrouwen en hun kinderen.

¹⁴ Toen, terwijl de vergadering bijeen was, kwam de Geest van de Heer op Jahaziël, zoon van Zacharia, zoon van Benaja, zoon van Jeïël, zoon van Mattanja, een Leviet van de zonen van Asaf;

¹⁵ en hij zei, "Luister, heel Juda en de inwoners van Jeruzalem, en koning Josafat: dit zegt de Heer tegen u: 'Wees niet bang of ontmoedigd vanwege deze grote menigte, want de strijd is niet van u, maar van God.

¹⁶ Morgen, ga tegen hen af. Zie, zij zullen opkomen langs de opgang van Ziz, en u zult hen vinden aan het einde van de vallei voor de wildernis van Jeruel.

¹⁷ U hoeft niet te vechten in deze strijd; neem uw positie in, sta vast en zie de verlossing van de Heer namens u, Juda en Jeruzalem. Wees niet bang of

2 Kronieken

ontmoedigd; ga morgen naar buiten om hen tegemoet te treden, want de Heer is met u.”

¹⁸ Josafat boog zijn gezicht naar de grond, en heel Juda en de inwoners van Jeruzalem vielen neer voor de Heer, aanbeddend de Heer.

¹⁹ De Levieten, van de nakomelingen van de Kahathieten en de Korachieten, stonden op om de Heer, de God van Israël, met zeer luide stem te prijzen.

²⁰ Zij stonden vroeg in de ochtend op en gingen naar de wildernis van Tekoa; en toen zij naar buiten gingen, stond Josafat en zei, “Luister naar mij, Juda en inwoners van Jeruzalem: Vertrouw op de Heer uw God en u zult standhouden. Vertrouw op Zijn profeten, en slaag.”

²¹ Na overleg met het volk stelde hij degenen aan die voor de Heer zongen en Hem prezen in heilige kleding, terwijl zij voor het leger uitgingen en zeiden,

“Dank de Heer, want Zijn trouw is eeuwig.”

²² Toen zij begonnen te zingen en te prijzen, stelde de Heer hinderlagen tegen de zonen van Ammon, Moab en het gebergte Seir, die tegen Juda waren gekomen; en zij werden verslagen.

²³ Want de zonen van Ammon en Moab stonden op tegen de inwoners van het gebergte Seir, en vernietigden hen volledig; en toen zij klaar waren met de inwoners van Seir, keerden zij zich tegen elkaar en vernietigden elkaar.

²⁴ Toen Juda bij de wachttorens van de wildernis kwam, keerden zij zich naar de menigte, en zie, er lagen lijken op de grond, en niemand was ontkomen.

²⁵ Toen Josafat en zijn volk kwamen om de buit te verzamelen, vonden zij veel onder hen, waaronder goederen, kleding en waardevolle dingen die zij voor zichzelf meenamen, meer dan zij konden dragen. En zij verzamelden de buit drie dagen lang omdat er zoveel was.

²⁶ Op de vierde dag verzamelden zij zich in de Vallei van Beracha, want daar zegenden zij de Heer. Daarom noemden zij die plaats “De Vallei van Beracha” tot op de dag van vandaag.

²⁷ Iedere man van Juda en Jeruzalem keerde terug met Josafat aan hun hoofd, terugkerend naar

Jeruzalem met vreugde, want de Heer had hen laten juichen over hun vijanden.

²⁸ Zij kwamen Jeruzalem binnen met harpen, lieren en trompetten, gaande naar het huis van de Heer.

²⁹ En de vrees voor God was op alle koninkrijken van de landen toen zij hoorden dat de Heer had gestreden tegen de vijanden van Israël.

³⁰ Dus het koninkrijk van Josafat was in vrede, want zijn God gaf hem rust aan alle kanten.

³¹ Josafat begon zijn regering over Juda op de leeftijd van vijfendertig. Hij regeerde vijfentwintig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Azuba, dochter van Silhi.

³² Hij wandelde in de weg van zijn vader Asa en week daar niet van af, doende wat goed was in de ogen van de Heer.

³³ Alleen, de hoogten werden niet verwijderd; het volk had hun hart nog niet gericht op de God van hun vaders.

³⁴ Nu, de rest van de daden van Josafat, van de eerste tot de laatste, zie, zij zijn geschreven in de annalen van Jehu, de zoon van Hanani, die is opgetekend in het Boek van de Koningen van Israël.

³⁵ Hierna vormde Josafat, koning van Juda, een alliantie met Ahazia, koning van Israël. Hij handelde slecht door dit te doen.

³⁶ Zo verbond hij zich met hem om schepen te maken om naar Tarsis te gaan, en zij bouwden de schepen in Ezion-Geber.

³⁷ Eliezer, zoon van Dodavahu uit Maresa, profeteerde tegen Josafat, zeggende, “Omdat u zich hebt verbonden met Ahazia, heeft de Heer uw werken vernietigd.” Als gevolg daarvan werden de schepen gebroken en konden zij niet naar Tarsis gaan.

21 Jehoshafat stierf en werd begraven bij zijn voorouders in de stad van David, en zijn zoon Joram volgde hem op als koning.

² Joram had broers, de zonen van Jehoshafat: Azarja, Jehiël, Zecharja, Azarja, Michaël en Sefatja. Dit waren allen de zonen van Jehoshafat, koning van Israël.

2 Kronieken

³ Hun vader gaf hun vele geschenken van zilver, goud en kostbare dingen, met versterkte steden in Juda, maar hij gaf het koninkrijk aan Joram omdat hij de eerstgeborene was.

⁴ Toen Joram het koninkrijk van zijn vader had overgenomen en zich had versterkt, doodde hij al zijn broers met het zwaard, evenals enkele leiders van Israël.

⁵ Joram was tweeëndertig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde acht jaar in Jeruzalem.

⁶ Hij volgde de praktijken van de koningen van Israël, net zoals het huis van Achab deed (want de dochter van Achab was zijn vrouw), en hij deed wat slecht was in de ogen van de Heer.

⁷ Toch koos de Heer ervoor het huis van David niet te vernietigen vanwege het verbond dat Hij met David had gesloten, en omdat Hij had beloofd een lamp voor hem en zijn zonen te behouden voor altijd.

⁸ In zijn dagen kwam Edom in opstand onder de heerschappij van Juda en stelde een koning over zichzelf aan.

⁹ Toen trok Joram met zijn bevelhebbers en al zijn strijdswagens over, en hij stond 's nachts op en sloeg de Edomieten neer die hem omsingelden, evenals de bevelhebbers van de strijdswagens.

¹⁰ Zo kwam Edom tot op de dag van vandaag in opstand tegen Juda. Ook Libna kwam in die tijd in opstand tegen zijn gezag, omdat hij de Heer, de God van zijn voorvaders, had verlaten.

¹¹ Bovendien maakte hij offerhoogten op de bergen van Juda, en bracht de inwoners van Jeruzalem ertoe zich te prostitueren, en leidde Juda op een dwaalspoor.

¹² Daarna kwam er een boodschap tot hem van de profeet Elia, die verklaarde, "Dit zegt de Heer, de God van uw voorvader David: 'Omdat u niet de wegen van uw vader Jehoshafat en de wegen van Asa, koning van Juda, hebt gevolgd,

¹³ maar de praktijken van de koningen van Israël hebt gevolgd, en Juda en de inwoners van Jeruzalem hebt doen prostitueren zoals het huis van Achab deed, en u ook uw broers hebt gedood, uw eigen familie, die beter waren dan u,

¹⁴ zie, de Heer gaat uw volk, uw zonen, uw vrouwen en al uw bezittingen treffen met een grote ramp;

¹⁵ en u zult grote pijn lijden door een ziekte van uw ingewanden, totdat uw ingewanden uitkomen vanwege de ziekte, dag na dag."

¹⁶ Toen zette de Heer tegen Joram de geest van de Filistijnen en de Arabieren op, die aan de Ethiopiërs grensden;

¹⁷ en zij trokken op tegen Juda, vielen het binnen, en namen alle bezittingen mee die in het huis van de koning werden gevonden, samen met zijn zonen en zijn vrouwen, zodat er geen zoon voor hem overbleef behalve Joahaz, de jongste van zijn zonen.

¹⁸ Dus na dit alles sloeg de Heer hem in zijn ingewanden met een ongeneeslijke ziekte.

¹⁹ Nu gebeurde het in de loop van de tijd, aan het einde van twee jaar, dat zijn ingewanden uitkwamen vanwege zijn ziekte en hij stierf in grote pijn. En zijn volk maakte geen vuur voor hem zoals het vuur voor zijn voorvaders.

²⁰ Hij was tweeëndertig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde acht jaar in Jeruzalem; en hij vertrok zonder dat iemand hem betreurde. En zij begroeven hem in de stad van David, maar niet in de graven van de koningen.

22 De inwoners van Jeruzalem maakten Ahazia, zijn jongste zoon, tot koning in zijn plaats, omdat de groep mannen die met de Arabieren naar het kamp waren gekomen, alle oudere zonen had gedood. Zo werd Ahazia, de zoon van Joram, koning van Juda, koning.

² Ahazia was tweeëntwintig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde één jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Athalia, een nakomeling van Omri.

³ Hij ging ook in de wegen van het huis van Achab, want zijn moeder was zijn raadgeefster om goddeloos te handelen.

⁴ En hij deed kwaad in de ogen van de Heer zoals het huis van Achab, want zij waren zijn raadgevers na de dood van zijn vader, tot zijn verderf.

⁵ Hij volgde ook hun advies, en ging met Joram, de zoon van Achab, koning van Israël, ten strijde tegen

2 Kronieken

Hazaël, koning van Aram, bij Ramoth-Gilead. Maar de Arameeërs verwondten Joram.

⁶ En hij keerde terug om in Jizreël genezen te worden van de wonden die zij hem bij Rama hadden toegebracht, toen hij tegen Hazaël, koning van Aram, vocht. En Ahazia, de zoon van Joram, koning van Juda, ging naar beneden om Joram, de zoon van Achab, in Jizreël te zien, omdat hij ziek was.

⁷ Nu was de ondergang van Ahazia van God, doordat hij naar Joram ging. Want toen hij kwam, ging hij met Joram uit tegen Jehu, de zoon van Nimsi, die de Heer had gezalfd om het huis van Achab te elimineren.

⁸ En het gebeurde, toen Jehu oordeel voltrok over het huis van Achab, dat hij de leiders van Juda en de zonen van Ahazia's broers vond die Ahazia dienden, en hij doodde hen.

⁹ Toen zocht hij Ahazia, en zij ving hem terwijl hij zich in Samaria verborg. Zij brachten hem naar Jehu, doodden hem en begroeven hem, want zij zeiden, "Hij is de zoon van Josafat, die de Heer met heel zijn hart zocht." Zo was er niemand van het huis van Ahazia om de macht van het koninkrijk te behouden.

¹⁰ Toen Athalia, de moeder van Ahazia, besepte dat haar zoon dood was, stond zij op en vernietigde alle koninklijke kinderen van het huis van Juda.

¹¹ Maar Jehosabeat, de dochter van de koning, nam Joas, de zoon van Ahazia, en stal hem weg van de zonen van de koning die ter dood werden gebracht, en plaatste hem en zijn voedster in de slaapkamer. Zo verborg Jehosabeat, de dochter van koning Joram en vrouw van de priester Jojada (want zij was de zuster van Ahazia), hem voor Athalia, zodat zij hem niet zou doden.

¹² En hij bleef zes jaar met hen verborgen in het huis van God, terwijl Athalia over het land regeerde.

23 Nu in het zevende jaar versterkte Jehojada zich, en hij nam bevelhebbers van honderden: Azarja, de zoon van Jeroham, Ismaël, de zoon van Jehohanan, Azarja, de zoon van Obed, Maäseja, de zoon van Adaia, en Elisafat, de zoon van Zichri, en zij sloten een verbond met hem.

² Zij reisden door heel Juda en verzamelden de Levieten uit alle steden van Juda, samen met de

leiders van de families van Israëel, en zij verzamelden zich in Jeruzalem.

³ Toen sloot de hele vergadering een verbond met de koning in het huis van God. En Jehojada zei tegen hen: "Zie, de zoon van de koning zal regeren, zoals de Heer heeft gesproken over de zonen van David.

⁴ Dit is wat jullie moeten doen: een derde van jullie, de priesters en Levieten die op de sabbat binnenkomen, zullen als poortwachters optreden,

⁵ en een derde zal bij het huis van de koning zijn, en een derde bij de Poort van de Fundering; en al het volk zal zich bevinden in de voorhoven van het huis van de Heer.

⁶ Maar niemand mag het huis van de Heer binnengaan behalve de priesters en de dienende Levieten; zij mogen binnenkomen, want zij zijn heilig. En al het volk zal de wacht van de Heer houden.

⁷ En de Levieten zullen de koning omringen, ieder man met zijn wapens in zijn hand; en wie het huis binnengaat, zal ter dood gebracht worden. En jullie moeten bij de koning zijn wanneer hij binnenkomt en wanneer hij vertrekt."

⁸ Dus de Levieten en heel Juda deden overeenkomstig alles wat Jehojada de priester geboden had. En zij namen elk hun mannen die op de sabbat binnen moesten komen, met degenen die op de sabbat moesten vertrekken, want Jehojada de priester ontsloeg geen van de afdelingen.

⁹ Toen gaf Jehojada de priester de bevelhebbers van honderden de speren en de grote en kleine schilden die van koning David waren, die in het huis van God waren.

¹⁰ Hij plaatste al het volk, ieder man met zijn wapen in zijn hand, van de rechterkant van het huis tot de linkerkant van het huis, bij het altaar en bij het huis, rondom de koning.

¹¹ Toen brachten zij de zoon van de koning naar buiten en plaatsten de kroon op hem, en gaven hem de getuigenis, en riepen hem uit tot koning. En Jehojada en zijn zonen zalfden hem en verklaarden: "Leve de koning!"

¹² Toen Athalia hoorde het geluid van het volk dat rende en de koning vierde, ging zij het huis van de Heer binnen naar het volk.

2 Kronieken

¹³ En zij keek, en zie, de koning stond bij zijn pilaar bij de ingang, en de bevelhebbers en de trompetters waren naast de koning. En al het volk van het land was blij en blies op trompetten, de zangers met muziekinstrumenten leidden de lofprijzing. Toen scheurde Athalia haar kleren en zei: "Samenzwering! Samenzwering!"

¹⁴ Toen bracht Jehojada de priester de bevelhebbers van honderden naar buiten die over het leger waren aangesteld en zei tegen hen: "Breng haar naar buiten tussen de rijen; en wie haar volgt, zal met het zwaard worden gedood." Want de priester zei: "Zij mag niet in het huis van de Heer worden gedood."

¹⁵ Dus zij grepen haar, en toen zij de ingang van de Paardenpoort van het huis van de koning bereikte, voerden zij haar daar terecht.

¹⁶ Toen sloot Jehojada een verbond tussen zichzelf, al het volk, en de koning, dat zij het volk van de Heer zouden zijn.

¹⁷ En al het volk ging naar het huis van Baäl en braken het af, en zij sloegen zijn altaren en zijn beelden aan stukken, en zij doodden Mattan, de priester van Baäl, voor de altaren.

¹⁸ Bovendien plaatste Jehojada het toezicht over het huis van de Heer in de handen van de Levitische priesters, die David had aangesteld over het huis van de Heer, om de brandoffers van de Heer te offeren, zoals het is geschreven in de Wet van Mozes—met vreugde en gezang volgens de orde van David.

¹⁹ Hij stelde poortwachters aan bij de poorten van het huis van de Heer, zodat niemand zou binnengaan die op enigerlei wijze onrein was.

²⁰ Hij nam de bevelhebbers van honderden, de edelen, de leiders van het volk, en al het volk van het land, en bracht de koning naar beneden vanuit het huis van de Heer, en zij kwamen door de bovenste poort naar het huis van de koning, en zij plaatsten de koning op de koninklijke troon.

²¹ Dus al het volk van het land verheugde zich en de stad was rustig. Want zij hadden Athalia met het zwaard ter dood gebracht.

24 Joas was zeven jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde veertig jaar in Jeruzalem; zijn moeder was Zibja uit Berseba.

² Joas deed wat juist was in de ogen van de Heer gedurende de hele levensduur van de priester Jojada.

³ Jojada regelde twee huwelijken voor hem, en hij werd de vader van zonen en dochters.

⁴ Na deze gebeurtenissen besloot Joas de tempel van de Heer te herstellen.

⁵ En hij verzamelde de priesters en Levieten en zei tegen hen: "Ga uit naar de steden van Juda en verzamel jaarlijks geld van heel Israël om het huis van uw God te repareren, en u moet het werk snel doen." Maar de Levieten handelden niet snel.

⁶ Dus riep de koning Jojada, de hogepriester, en zei tegen hem: "Waarom hebt u de Levieten niet opgedragen om uit Juda en uit Jeruzalem de collecte te brengen die door Mozes, de dienaar van de Heer, was voorgeschreven voor de tent van de getuigenis?"

⁷ Want de zonen van de goddeloze Atalia hadden ingebroken in de tempel van God en zelfs de heilige voorwerpen van het huis van de Heer gebruikt voor de Baäls.

⁸ Dus beval de koning, en zij maakten een kist en plaatsten die buiten bij de poort van de tempel van de Heer.

⁹ En zij maakten een proclamatie in Juda en Jeruzalem om de Heer de collecte te brengen die Mozes, de dienaar van God, Israël in de wildernis had opgelegd.

¹⁰ Alle officieren en al het volk verheugden zich en brachten hun bijdragen en deden die in de kist totdat zij klaar waren.

¹¹ Telkens wanneer de kist door de Levieten naar de officier van de koning werd gebracht, en wanneer zij zagen dat er een grote hoeveelheid geld was, kwamen de schrijver van de koning en de officier van de hogepriester en maakten de kist leeg, namen die en brachten die terug naar zijn plaats. Zij deden dit dagelijks en verzamelden een grote hoeveelheid geld.

¹² De koning en Jojada gaven het aan degenen die het werk deden voor de dienst van het huis van de Heer. En zij huurden metselaars en timmerlieden om het huis van de Heer te herstellen, en ook

2 Kronieken

ambachtslieden in ijzer en brons om het huis van de Heer te repareren.

¹³ Dus de arbeiders werkten, en het herstelwerk vorderde in hun handen, en zij herstelden het huis van God volgens zijn specificaties en versterkten het.

¹⁴ Toen zij klaar waren, brachten zij de rest van het geld voor de koning en Jojada, en het werd gemaakt tot gereedschap voor het huis van de Heer—gereedschap voor de dienst en voor het brandoffer, en pannen en gereedschap van goud en zilver. En zij brachten voortdurend brandoffers in het huis van de Heer gedurende alle dagen van Jojada.

¹⁵ Maar Jojada werd oud en stierf, verzadigd van dagen; hij was 130 jaar oud bij zijn dood.

¹⁶ En zij begroeven hem in de stad van David tussen de koningen, omdat hij goed had gedaan in Israël en voor God en Zijn huis.

¹⁷ Echter, na de dood van Jojada kwamen de ambtenaren van Juda en bogen zich voor de koning, en de koning luisterde naar hun advies.

¹⁸ Zij verlieten het huis van de Heer, de God van hun vaders, en dienden de Asjerim en de afgoden; dus kwam er toorn over Juda en Jeruzalem vanwege deze schuld van hen.

¹⁹ Niettemin werden er profeten naar hen gezonden om hen terug te brengen naar de Heer; hoewel zij tegen hen getuigden, luisterden zij niet.

²⁰ Toen kwam de Geest van God over Zacharia, de zoon van de priester Jojada; en hij stond boven het volk en zei tegen hen: "Dit is wat God heeft gezegd: 'Waarom overtreedt u de geboden van de Heer en hebt u geen voorspoed? Omdat u de Heer hebt verlaten, heeft Hij ook u verlaten.'"

²¹ Dus smeedden zij een complot tegen hem, en op bevel van de koning stenigden zij hem dood op de binnenplaats van de tempel van de Heer.

²² Dus koning Joas herinnerde zich niet de goedheid die zijn vader Jojada hem had betoond, maar hij doodde zijn zoon. En terwijl hij stierf, zei hij, "Moge de Heer het zien en wreken!"

²³ Aan het begin van het jaar kwam het leger van de Arameeërs tegen Joas op, en zij kwamen naar Juda en Jeruzalem, vernietigden alle ambtenaren van het

volk uit het midden van het volk, en stuurden al hun buit naar de koning van Damascus.

²⁴ Inderdaad, het leger van de Arameeërs kwam met een klein aantal mannen; toch gaf de Heer een zeer groot leger aan hen over, omdat zij de Heer, de God van hun vaders, hadden verlaten. Dus voerden zij oordeel uit over Joas.

²⁵ Toen zij hem hadden verlaten—omdat zij hem zeer ziek achterlieten—smeedden zijn eigen dienaren een complot tegen hem vanwege het bloed van de zoon van de priester Jojada, en zij vermoordden hem op zijn bed. Dus stierf hij, en zij begroeven hem in de stad van David, maar zij begroeven hem niet in de graven van de koningen.

²⁶ Dit waren degenen die tegen hem samenspanden: Zabad, de zoon van de Ammonitische Simeath, en Jozabad, de zoon van de Moabitische Simrith.

²⁷ Wat betreft zijn zonen, de vele orakels tegen hem, en het herstel van het huis van God, zie, zij zijn geschreven in het verhandeling van het Boek van de Koningen. Toen werd zijn zoon Amazia koning in zijn plaats.

25 Amazia was vijftientwintig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde negenentwintig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder was Jehoaddan uit Jeruzalem.

² Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, maar niet met een heel hart.

³ Nu gebeurde het, zodra het koninkrijk stevig in zijn handen was, dat hij zijn dienaren executeerde die zijn vader, de koning, hadden gedood.

⁴ Echter, hij executeerde hun zonen niet, maar handelde in overeenstemming met wat geschreven staat in de Wet, in het Boek van Mozes, dat de Heer geboden heeft, zeggende, "Vaders zullen niet ter dood gebracht worden voor zonen, noch zonen voor vaders, maar ieder zal sterven voor zijn eigen zonde."

⁵ Bovendien verzamelde Amazia Juda en stelde hen aan naar families onder bevelhebbers van duizenden en honderden door heel Juda en Benjamin; en hij hield een volkstelling van hen vanaf twintig jaar en ouder, en vond hen 300.000 uitgelezen mannen, in staat om ten strijde te trekken en speer en schild te hanteren.

2 Kronieken

⁶ Hij huurde ook honderdduizend dappere krijgers uit Israël voor honderd talenten zilver.

⁷ Echter, een man van God kwam naar hem toe en zei, “O koning, laat het leger van Israël niet met u meegaan, want de Heer is niet met Israël, noch met enige van de zonen van Efraïm.

⁸ Maar als u toch gaat, doe het, wees sterk voor de strijd—maar God zal u voor de vijand neerhalen, want God heeft de macht om te helpen en neer te halen.”

⁹ Amazia zei tegen de man van God, “Maar wat moeten we doen met de honderd talenten die ik aan de troepen van Israël heb gegeven?” En de man van God antwoordde, “De Heer heeft veel meer om u te geven dan dit.”

¹⁰ Toen ontsloeg Amazia de troepen die uit Efraïm naar hem toe waren gekomen, om naar huis te gaan; hun woede ontbrandde tegen Juda, en ze keerden in grote woede naar huis terug.

¹¹ Nu verzamelde Amazia zijn moed en leidde zijn volk uit, en hij ging naar de Zoutvallei en versloeg de zonen van Seïr, 10.000 van hen.

¹² De zonen van Juda namen ook 10.000 levend gevangen en brachten hen naar de top van de rots, en wierpen hen van de top van de rots zodat ze allemaal in stukken werden geslagen.

¹³ Maar de troepen die Amazia had teruggestuurd, degenen die niet met hem ten strijde waren getrokken, plunderden de steden van Juda van Samaria tot Beth-horon, en sloegen 3.000 van hen en maakten een grote buit.

¹⁴ Nadat Amazia terugkeerde van het verslaan van de Edomieten, bracht hij de goden van de zonen van Seïr, stelde hen op als zijn goden, boog zich voor hen neer en brandde wierook voor hen.

¹⁵ Toen ontbrandde de woede van de Heer tegen Amazia, en Hij zond hem een profeet die tegen hem zei, “Waarom hebt u de goden gezocht van het volk dat hun eigen volk niet uit uw hand heeft gered?”

¹⁶ Terwijl hij tot hem sprak, zei de koning, “Wie heeft u als koninklijke raadgever aangesteld? Stop met spreken! Of u zult neergeslagen worden!” Toen stopte de profeet en zei, “Ik weet dat God van plan

is u te vernietigen, omdat u dit hebt gedaan en niet naar mijn raad hebt geluisterd.”

¹⁷ Toen nam Amazia, koning van Juda, raad en stuurde een boodschap naar Joas, de zoon van Joahaz, de zoon van Jehu, koning van Israël, zeggende, “Kom, laten we elkaar in de strijd ontmoeten.”

¹⁸ Maar Joas, koning van Israël, stuurde een antwoord naar Amazia, koning van Juda, zeggende, “De doornstruik die in Libanon was, stuurde een boodschap naar de ceder die in Libanon was, zeggende, ‘Geef uw dochter aan mijn zoon tot vrouw.’ Maar een wild dier dat in Libanon was, kwam voorbij en vertrapte de doornstruik.

¹⁹ U hebt gezegd, ‘Zie, u hebt Edom overwonnen.’ En uw hart is trots geworden in uw opschepperij. Blijf nu thuis; want waarom zou u problemen veroorzaken die tot uw ondergang zouden leiden, en die van Juda met u?”

²⁰ Maar Amazia wilde niet luisteren, omdat het van God was, zodat Hij hen zou overleveren, omdat zij de goden van Edom hadden gezocht.

²¹ Dus trok Joas, koning van Israël, op, en hij en Amazia, koning van Juda, stonden tegenover elkaar bij Beth-shemesh, dat tot Juda behoort.

²² En Juda werd door Israël overwonnen, en zij vluchtten, ieder man naar zijn tent.

²³ Toen nam Joas, koning van Israël, Amazia, koning van Juda, de zoon van Joas, de zoon van Joahaz, gevangen bij Beth-shemesh, en bracht hem naar Jeruzalem, en brak de muur van Jeruzalem af van de Poort van Efraïm tot de Hoekpoort, een afstand van 400 el.

²⁴ En hij nam al het goud, zilver, en alle voorwerpen die gevonden werden in het huis van God met Obed-edom, en de schatten van het huis van de koning, de gijzelaars ook, en keerde terug naar Samaria.

²⁵ En Amazia, de zoon van Joas, koning van Juda, leefde nog vijftien jaar na de dood van Joas, zoon van Joahaz, koning van Israël.

²⁶ Nu, de rest van de daden van Amazia, van de eerste tot de laatste, zie, zijn ze niet geschreven in het Boek van de Koningen van Juda en Israël?

2 Kronieken

²⁷ Vanaf de tijd dat Amazia zich afkeerde van het volgen van de Heer, smeedden ze een samenzwering tegen hem in Jeruzalem, en hij vluchtte naar Lachis; maar ze stuurden mannen naar Lachis achter hem aan, en ze doodden hem daar.

²⁸ Daarna brachten ze hem terug op paarden en legden hem te ruste bij zijn voorouders in de stad van Juda.

26 Het volk van Juda koos Uzzia, die zestien jaar oud was, en stelde hem aan als koning in de plaats van zijn vader Amazia.

² Hij herbouwde Eloth en bracht het terug onder Juda nadat de koning bij zijn voorouders te ruste was gelegd.

³ Uzzia was zestien jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde tweeënvijftig jaar in Jeruzalem; en de naam van zijn moeder was Jekolja van Jeruzalem.

⁴ Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, en volgde alles wat zijn vader Amazia had gedaan.

⁵ Hij bleef God zoeken tijdens de dagen van Zacharia, die inzicht had door de visioenen van God; en zolang hij de Heer zocht, schonk God hem succes.

⁶ Hij trok eropuit en vocht tegen de Filistijnen en brak de muur van Gath, de muur van Jabne en de muur van Asdod af; en hij bouwde steden in het gebied van Asdod en onder de Filistijnen.

⁷ God ondersteunde hem tegen de Filistijnen, en tegen de Arabieren die in Gurbaal woonden, en de Meünieten.

⁸ Ook de Ammonieten betaalden schatting aan Uzzia, en zijn faam verspreidde zich tot aan de grens van Egypte, want hij werd buitengewoon sterk.

⁹ Bovendien bouwde Uzzia torens in Jeruzalem bij de Hoekpoort, de Dalpoort, en bij de hoekversterking, en versterkte ze.

¹⁰ Hij bouwde torens in de wildernis en groef veel putten, want hij had veel vee, zowel in het laagland als op de vlakte. Hij had ook boeren en wijnbouwers in het heuvelland en vruchtbare velden, want hij hield van de grond.

¹¹ Bovendien had Uzzia een leger gereed voor de strijd, dat in gevecht ging per divisie volgens het

aantal van hun muster, zoals opgetekend door de schrijver Jeël en de ambtenaar Maäseja, onder leiding van Hananja, een van de officieren van de koning.

¹² Het totale aantal leiders van de families, dappere krijgers, was 2.600.

¹³ Onder hun bevel stond een formidabel leger van 307.500, die met grote kracht in de strijd konden treden om de koning tegen vijanden te helpen.

¹⁴ Bovendien rustte Uzzia het hele leger uit met schilden, speren, helmen, pantser, bogen en slingerstenen.

¹⁵ Hij maakte vaardig ontworpen apparaten in Jeruzalem om op de torens en op de hoeken te plaatsen, met als doel pijlen en grote stenen te schieten. En zijn faam verspreidde zich wijd, want hij werd wonderbaarlijk geholpen totdat hij sterk was.

¹⁶ Maar toen hij sterk werd, werd zijn hart trots, wat leidde tot zijn ondergang, en hij was ontrouw aan de Heer zijn God, want hij ging de tempel van de Heer binnen om reukwerk te branden op het reukofferaltaar.

¹⁷ Toen ging Azarja de priester hem achterna, en met hem waren tachtig priesters van de Heer, moedige mannen.

¹⁸ Zij confronteerden koning Uzzia en zeiden tegen hem: "Het is niet aan u, Uzzia, om reukwerk te branden voor de Heer, maar aan de priesters, de zonen van Aäron die zijn geheiligd om reukwerk te branden. Verlaat het heiligdom, want u bent ontrouw geweest en zult geen eer van de Heer God ontvangen."

¹⁹ Maar Uzzia, met een wierookvat in zijn hand om reukwerk te branden, was woedend; en terwijl hij boos was op de priesters, verscheen er melaatsheid op zijn voorhoofd voor de priesters in het huis van de Heer, naast het reukofferaltaar.

²⁰ Azarja de hogepriester en alle priesters keken naar hem, en zie, hij was melaats op zijn voorhoofd; en zij haastten zich om hem daaruit te verwijderen, en hijzelf haastte zich ook om te vertrekken, omdat de Heer hem getroffen had.

²¹ Koning Uzzia was melaats tot de dag van zijn dood; en hij woonde in een apart huis, zijnde

2 Kronieken

melaats, want hij was afgesneden van het huis van de Heer. En zijn zoon Jotham had de leiding over het huis van de koning en oordeelde het volk van het land.

²² Nu werden de rest van de daden van Uzzia, van het begin tot het einde, opgetekend door de profeet Jesaja, de zoon van Amoz.

²³ Zo werd Uzzia bij zijn voorouders te ruste gelegd, en zij begroeven hem bij zijn vaderen in het veld van het graf dat aan de koningen toebehoorde, want zij zeiden: "Hij is een melaatse." En zijn zoon Jotham werd koning in zijn plaats.

27 Jotham was vijftig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem. Zijn moeder heette Jerusa, de dochter van Zadok.

² Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, overeenkomstig alles wat zijn vader Uzzia had gedaan; echter, hij ging niet de tempel van de Heer binnen. Maar het volk bleef corrupt handelen.

³ Hij bouwde de bovenste poort van het huis van de Heer, en hij versterkte de muur van Ofel aanzienlijk.

⁴ Bovendien bouwde hij steden in het heuvelland van Juda, en hij bouwde forten en torens in de bosrijke gebieden.

⁵ Hij vocht met de koning van de Ammonieten en overwon hen. En de Ammonieten gaven hem dat jaar honderd talenten zilver, tienduizend kor tarwe, en tienduizend gerst. De Ammonieten betaalden hem dit bedrag ook in het tweede en derde jaar.

⁶ Zo werd Jotham machtig omdat hij zijn wegen ordende voor de Heer zijn God.

⁷ Nu, de rest van de daden van Jotham, en al zijn oorlogen en zijn gedrag, zie, ze zijn geschreven in het Boek van de Koningen van Israël en Juda.

⁸ Op de leeftijd van vijfentwintig jaar begon hij zijn regering, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem.

⁹ Jotham rustte bij zijn voorouders, en zij begroeven hem in de stad van David; zijn zoon Achaz volgde hem op als koning.

28 Achaz was twintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde zestien jaar in Jeruzalem; en hij deed niet wat juist was in

de ogen van de Heer, zoals zijn vader David had gedaan.

² In plaats daarvan ging hij in de wegen van de koningen van Israël, en hij maakte ook gegoten beelden voor de Baäls.

³ Bovendien verbrandde hij wierook in het Dal van Ben-Hinnom, en verbrandde zijn zonen in het vuur, overeenkomstig de gruwelen van de volken die de Heer had verdreven voor de zonen van Israël.

⁴ Hij bracht offers en verbrandde wierook op de hoge plaatsen, op de heuvels en onder elke groene boom.

⁵ Daarom gaf de Heer, zijn God, hem over in de hand van de koning van Aram; en zij versloegen hem en voerden velen van zijn volk in ballingschap naar Damascus. En hij werd ook overgeleverd aan de koning van Israël, die hem een zware nederlaag toebracht.

⁶ Want Pekah, de zoon van Remalia, doodde op één dag honderdtwintigduizend in Juda, alle dappere mannen, omdat zij de Heer, de God van hun vaderen, hadden verlaten.

⁷ En Zichri, een machtige man van Efraïm, doodde Maäseja, de zoon van de koning, Azrikam, de leider van het huis, en Elkana, de tweede na de koning.

⁸ En de zonen van Israël voerden tweehonderdduizend van hun broeders, vrouwen, zonen en dochters, als gevangenen weg; en zij namen veel buit van hen en brachten de buit naar Samaria.

⁹ Echter, een profeet van de Heer genaamd Oded was daar; hij benaderde het leger dat terugkeerde naar Samaria en zei tegen hen: "Kijk, omdat de Heer, de God van uw voorouders, ontevreden was over Juda, heeft Hij hen in uw handen gegeven, en u hebt hen gedood in een woede die tot aan de hemel reikt.

¹⁰ En nu zegt u dat u de zonen van Juda en Jeruzalem als mannelijke en vrouwelijke slaven voor uzelf in onderwerping gaat brengen? Zie, bent u niet ook schuldig voor de Heer, uw God?

¹¹ Luister nu dan naar mij en geef de gevangenen terug die u van uw broeders hebt meegenomen, want de brandende toorn van de Heer is tegen u."

2 Kronieken

¹² Toen stonden enkele van de leiders van de zonen van Efraïm—Azarja, de zoon van Johanan, Berechja, de zoon van Mesillemoth, Jehizkia, de zoon van Sallum, en Amasa, de zoon van Hadlai—op tegen degenen die uit de strijd kwamen,

¹³ en zeiden tegen hen: “U mag de gevangenen hier niet binnenbrengen, want u bent van plan ons schuld tegenover de Heer te brengen, door onze zonden en onze schuld te vermeerderen; want onze schuld is groot, en de brandende toorn van de Heer is tegen Israël.”

¹⁴ Dus lieten de gewapende mannen de gevangenen en de buit achter voor de officieren en de hele vergadering.

¹⁵ Toen stonden de mannen die bij naam waren aangewezen op en namen de gevangenen, en zij kleedden al hun naakten uit de buit, gaven hun kleren en sandalen, voedden hen en gaven hen te drinken, zalfden hen met olie, leidden al hun zwakken op ezels, en brachten hen naar Jericho, de stad van palmbomen, naar hun broeders. Daarna keerden zij terug naar Samaria.

¹⁶ In die periode zocht koning Achaz hulp bij de koningen van Assyrië.

¹⁷ Want opnieuw waren de Edomieten gekomen en hadden Juda aangevallen, en gevangenen weggevoerd.

¹⁸ De Filistijnen waren ook de steden van de laagvlakte en van de Negev van Juda binnengevallen, en hadden Beth-Semes, Ajalon, Gederoth, Soko met zijn dorpen, Timna met zijn dorpen, en Gimzo met zijn dorpen ingenomen, en zij vestigden zich daar.

¹⁹ Want de Heer had Juda vernederd vanwege Achaz, de koning van Israël, want hij had wanorde veroorzaakt in Juda, en was zeer ontrouw aan de Heer.

²⁰ Dus kwam Tiglat-Pileser, de koning van Assyrië, tegen hem en onderdrukte hem in plaats van hem te steunen.

²¹ Hoewel Achaz een deel nam uit het huis van de Heer, uit het huis van de koning en de officieren, en het aan de koning van Assyrië gaf, hielp het hem niet.

²² Nu, in de tijd van zijn nood, werd dezezelfde koning Achaz nog ontrouw aan de Heer.

²³ Want hij offerde aan de goden van Damascus die hem hadden verslagen, en zei: “Omdat de goden van de koningen van Aram hen hielpen, zal ik aan hen offeren zodat zij mij zullen helpen.” Maar zij werden zijn ondergang en die van heel Israël.

²⁴ Bovendien, toen Achaz de voorwerpen van het huis van God verzamelde, sneed hij de voorwerpen van het huis van God in stukken; en hij sloot de deuren van het huis van de Heer, en maakte altaren voor zichzelf in elke hoek van Jeruzalem.

²⁵ In elke stad van Juda richtte hij hoge plaatsen op om wierook te branden voor andere goden, en wekte de toorn van de Heer, de God van zijn vaderen.

²⁶ Wat betreft de rest van zijn daden en al zijn daden, van de eerste tot de laatste, zie, zijn zij opgetekend in het Boek van de Koningen van Juda en Israël.

²⁷ Dus legde Achaz zich bij zijn vaderen, en zij begroeven hem in de stad, in Jeruzalem, want zij brachten hem niet in de graven van de koningen van Israël; en zijn zoon Hizkia werd koning in zijn plaats.

29 Hizkia begon zijn regering op de leeftijd van vijftientwintig jaar, en hij regeerde negenentwintig jaar in Jeruzalem. Zijn moeder heette Abia, de dochter van Zacharia. ² Hij handelde rechtvaardig in de ogen van de Heer, naar het voorbeeld van zijn voorvader David.

³ In de eerste maand van het eerste jaar van zijn regering opende hij de deuren van het huis van de Heer en herstelde ze. ⁴ Hij riep de priesters en de Levieten bijeen en verzamelde hen op het plein aan de oostzijde. ⁵ Toen zei hij tegen hen, “Luister naar mij, Levieten. Heilig nu uzelf, en heilig het huis van de Heer, de God van uw vaderen, en breng de onreinheid uit de heilige plaats. ⁶ Want onze vaderen zijn ontrouw geweest en hebben kwaad gedaan in de ogen van de Heer, onze God, en hebben Hem verlaten en hun gezichten afgewend van de woning van de Heer, en hebben hun rug gekeerd. ⁷ Zij hebben ook de deuren van de voorhal gesloten en de lampen gedoofd, en hebben geen reukwerk gebrand of brandoffers gebracht in de heilige plaats aan de God van Israël. ⁸ Daarom was de toorn van de Heer tegen Juda en Jeruzalem, en Hij heeft hen tot een voorwerp van schrik, afschuw en gesis

2 Kronieken

gemaakt, zoals u met uw eigen ogen ziet. ⁹ Want inderdaad, onze vaderen zijn gevallen door het zwaard, en onze zonen, onze dochters en onze vrouwen zijn in gevangenschap vanwege dit. ¹⁰ Nu ben ik vastbesloten om een verbond te sluiten met de Heer, de God van Israël, zodat Zijn hevige toorn van ons kan worden afgewend. ¹¹ Mijn zonen, wees nu niet nalatig, want de Heer heeft u gekozen om voor Hem te staan, Hem te dienen, en Zijn dienaren te zijn en reukwerk te offeren.”

¹² Toen stonden de Levieten op: Mahath, de zoon van Amasai, en Joël, de zoon van Azarja, van de zonen van de Kehathieten; en van de zonen van Merari, Kis, de zoon van Abdi, en Azarja, de zoon van Jehallellel; en van de Gersonieten, Joah, de zoon van Zimma, en Eden, de zoon van Joah; ¹³ Van de nakomelingen van Elizafan waren Sjimri en Jeliël; van de nakomelingen van Asaf waren Zacharia en Mattanja; ¹⁴ Van de nakomelingen van Heman waren Jehiël en Simeï; van de nakomelingen van Jeduthun waren Semaja en Uzziël.

¹⁵ Zij verzamelden hun broeders, heiligden zichzelf, en gingen naar binnen om het huis van de Heer te reinigen, volgens het bevel van de koning door de woorden van de Heer. ¹⁶ Dus gingen de priesters naar het binnenste deel van het huis van de Heer om het te reinigen, en zij brachten alles wat onrein was, wat zij in de tempel van de Heer vonden, naar buiten naar de binnenplaats van het huis van de Heer. Toen namen de Levieten het in ontvangst om het naar het Kidrondal te brengen. ¹⁷ Zij begonnen de heiliging op de eerste dag van de eerste maand, en op de achtste dag van de maand gingen zij de voorhal van de Heer binnen. Toen heiligden zij het huis van de Heer in acht dagen en voltooiden het op de zestiende dag van de eerste maand.

¹⁸ Toen gingen zij naar koning Hizkia en zeiden, “We hebben het gehele huis van de Heer gereinigd, het brandofferaltaar met al zijn gerei, en de tafel van het toonbrood met al zijn gerei. ¹⁹ Bovendien, al het gerei dat koning Achaz tijdens zijn regering in zijn ontrouw had weggegooid, hebben wij voorbereid en geheiligd; en zie, zij staan voor het altaar van de Heer.”

²⁰ Toen stond koning Hizkia vroeg op en verzamelde de vorsten van de stad, en ging naar het huis van de

Heer. ²¹ Zij brachten zeven stieren, zeven rammen, zeven lammeren en zeven bokken als zondoffer voor het koninkrijk, het heiligdom en Juda. En hij instrueerde de priesters, de zonen van Aäron, om hen op het altaar van de Heer te offeren. ²² Dus slachtten zij de stieren, en de priesters namen het bloed en sprenkelden het op het altaar. Zij deden hetzelfde met de rammen en sprenkelden het bloed op het altaar; toen deden zij hetzelfde met de lammeren en sprenkelden het bloed op het altaar. ²³ Toen brachten zij de bokken voor het zondoffer voor de koning en de vergadering, en zij legden hun handen op hen. ²⁴ En de priesters slachtten hen en reinigden het altaar met hun bloed, om verzoening te doen voor geheel Israël, omdat de koning het brandoffer en het zondoffer voor geheel Israël had bevolen.

²⁵ Hij stelde toen de Levieten op in het huis van de Heer met cimbalen, harpen en lieren, in overeenstemming met het bevel van David en van Gad, de ziener van de koning, en van Nathan de profeet; want het bevel was van de Heer door Zijn profeten. ²⁶ En de Levieten namen hun plaatsen in met de instrumenten van David, en de priesters met de trompetten.

²⁷ Toen gaf Hizkia het bevel om het brandoffer op het altaar te offeren. En toen het brandoffer begon, begon ook het lied voor de Heer met de trompetten, begeleid door de instrumenten van David, koning van Israël. ²⁸ Dus de gehele vergadering aanbad, en de zangers zongen, en de trompetten klonken; dit alles ging door totdat het brandoffer was voltooid.

²⁹ Toen de brandoffers waren voltooid, bogen de koning en allen die bij hem aanwezig waren zich neer en aanbaden. ³⁰ Bovendien instrueerden koning Hizkia en de ambtenaren de Levieten om lofzangen te zingen voor de Heer met de woorden van David en Asaf, de ziener. Dus zongen zij lofzangen met vreugde, en bogen zich neer en aanbaden.

³¹ Toen reageerde Hizkia en zei, “Nu u zichzelf aan de Heer hebt geheiligd, kom dichterbij en breng offers en dankoffers naar het huis van de Heer.” Dus bracht de vergadering offers en dankoffers, en allen die bereid waren brachten brandoffers.

³² De vergadering bracht zeventig stieren, honderd rammen en tweehonderd lammeren als brandoffers; al deze waren voor een brandoffer aan de Heer. ³³ En

2 Kronieken

de offers die apart waren gezet, waren zeshonderd stieren en drieduizend schapen.³⁴ Maar de priesters waren te weinig, zodat zij niet alle brandoffers konden villen; daarom hielpen hun broeders, de Levieten, hen totdat het werk was voltooid en totdat de priesters zichzelf hadden geheiligd. Want de Levieten waren nauwgezet in het heiligen van zichzelf dan de priesters.³⁵ Er waren ook veel brandoffers met het vet van de vredeoffers en met de drankoffers voor de brandoffers.

Zo werd de dienst van het huis van de Heer hersteld.

³⁶ Toen verheugden Hizkia en al het volk zich over wat God voor het volk had bereid, omdat het zo plotseling gebeurde.

30 Nu stuurde Hizkia een boodschap naar heel Israël en Juda, en hij schreef ook brieven aan Efraïm en Manasse, om hen uit te nodigen naar het huis van de Heer in Jeruzalem te komen, om het Pascha te vieren voor de Heer, de God van Israël.² Want de koning, zijn ambtenaren en heel de vergadering in Jeruzalem hadden besloten het Pascha in de tweede maand te vieren,³ omdat ze het op dat moment niet konden vieren, omdat niet genoeg priesters zich hadden geheiligd, en het volk niet in Jeruzalem was verzameld.⁴ Het besluit was juist in de ogen van de koning en heel de vergadering.⁵ Dus stelden ze een decreet vast om een proclamatie door heel Israël te verspreiden, van Beërseba tot Dan, dat zij moesten komen om het Pascha te vieren voor de Heer, de God van Israël in Jeruzalem. Want ze hadden het niet in grote aantallen gevierd zoals het was voorgeschreven.

⁶ De koeriers gingen door Israël en Juda met de brieven van de hand van de koning en zijn ambtenaren, volgens het bevel van de koning, zeggende, “Zonen van Israël, keer terug naar de Heer, de God van Abraham, Isaak en Israël, zodat Hij kan terugkeren naar degenen onder u die overgebleven zijn, die ontsnapt zijn aan de hand van de koningen van Assyrië.⁷ Wees niet zoals uw vaders en uw broeders, die ontrouw waren aan de Heer, de God van hun vaders, zodat Hij hen tot een voorwerp van afschuw maakte, zoals u ziet.⁸ Verhard nu uw nek niet zoals uw vaders, maar geef u over aan de Heer en betreed Zijn heiligdom dat Hij voor altijd heeft geheiligd, en dien de Heer uw God, zodat Zijn brandende toorn van u kan afwenden.⁹ Want als u terugkeert naar de Heer, zullen uw broeders en uw

zonen genade vinden bij degenen die hen gevangen hebben genomen en zullen zij terugkeren naar dit land. Want de Heer uw God is genadig en barmhartig, en zal Zijn aangezicht niet van u afwenden als u tot Hem terugkeert.”

¹⁰ Dus de koeriers gingen van stad tot stad door het gebied van Efraïm en Manasse, en tot aan Zebulon, maar zij werden met spot en hoon ontvangen.¹¹ Echter, sommige mannen van Aser, Manasse en Zebulon vernederden zich en kwamen naar Jeruzalem.¹² God bewoog ook de harten van het volk van Juda om hen te verenigen in het volgen van de bevelen van de koning en de ambtenaren, in overeenstemming met het woord van de Heer.

¹³ Nu verzamelde zich een grote menigte in Jeruzalem om het Feest van Ongezuurde Broden te vieren in de tweede maand, een zeer grote vergadering.¹⁴ Zij stonden op en verwijderden de altaren die in Jeruzalem waren; zij namen ook alle wierookaltaren weg en wierpen die in de beek Kidron.

¹⁵ Toen slachtten zij de paaslammeren op de veertiende dag van de tweede maand. En de priesters en Levieten schaamden zich, en heiligden zich, en brachten brandoffers naar het huis van de Heer.¹⁶ Zij namen hun plaatsen in op hun posten volgens de wet van Mozes, de man van God; de priesters sprenkelden het bloed dat zij van de hand van de Levieten ontvingen.¹⁷ Aangezien er velen in de vergadering waren die zich niet hadden geheiligd, waren de Levieten verantwoordelijk voor het slachten van de paaslammeren voor iedereen die onrein was, zodat zij zich aan de Heer konden heiligen.¹⁸ Want een groot aantal van het volk, velen uit Efraïm, Manasse, Issachar en Zebulon, hadden zich niet gereinigd, toch aten zij het Pascha in strijd met wat geschreven was. Want Hizkia bad voor hen, zeggende, “Moge de goede Heer vergeven.¹⁹ Iedereen die zijn hart richt om God te zoeken, de Heer, de God van zijn vaders, hoewel niet volgens de reinigingsregels van het heiligdom.”²⁰ Dus luisterde de Heer naar Hizkia en herstelde het volk.

²¹ De zonen van Israël die in Jeruzalem aanwezig waren, vierden het Feest van Ongezuurde Broden zeven dagen met grote vreugde, en de Levieten en de priesters prezen de Heer dag na dag met luide instrumenten voor de Heer.

2 Kronieken

²² Toen sprak Hizkia bemoedigend tot alle Levieten die goed inzicht toonden in de zaken van de Heer. Dus aten zij gedurende de vastgestelde zeven dagen, brachten vredeoffers en dankten de Heer, de God van hun vaders.

²³ Toen besloot de hele vergadering om het feest nog zeven dagen te vieren, dus vierden zij de extra zeven dagen met vreugde. ²⁴ Want Hizkia, koning van Juda, had voor de vergadering duizend stieren en zeventuizend schapen bijgedragen, en de leiders hadden voor de vergadering duizend stieren en tienduizend schapen bijgedragen; en een groot aantal priesters heiligden zich. ²⁵ De hele vergadering van Juda verheugde zich, samen met de priesters, de Levieten, en allen die uit Israël waren gekomen, inclusief de vreemdelingen uit het land Israël en degenen die in Juda woonden. ²⁶ Dus was er grote vreugde in Jeruzalem, omdat een dergelijke gebeurtenis niet had plaatsgevonden in Jeruzalem sinds de dagen van Salomo, de zoon van David, koning van Israël. ²⁷ Toen stonden de Levitische priesters op en zegenden het volk; en hun stem werd gehoord, en hun gebed bereikte Zijn heilige woonplaats, tot in de hemel.

31 Toen dit alles was voltooid, gingen alle Israëlieten die aanwezig waren naar de steden van Juda, braken de gedenksteden in stukken, hakten de Asjerapalen om, en haalden de hoogten en de altaren in heel Juda en Benjamin neer, evenals in Efraïm en Manasse, tot voltooiing. Daarna keerden alle zonen van Israël terug naar hun steden, ieder naar zijn bezit.

² En Hizkia stelde de afdelingen van de priesters en de Levieten aan volgens hun afdelingen, ieder volgens zijn dienst, zowel de priesters als de Levieten, voor brandoffers en vredeoffers, om te dienen en te danken en te loven in de poorten van het kamp van de Heer. ³ Hij wees ook het deel van de koning van zijn goederen aan voor de brandoffers, namelijk voor de ochtend- en avondbrandoffers, en de brandoffers voor de sabbatten, voor de nieuwe manen, en voor de vastgestelde feesten, zoals het is geschreven in de Wet van de Heer. ⁴ Hij zei ook tegen de mensen die in Jeruzalem woonden om het deel te geven dat de priesters en de Levieten toekwam, zodat zij zich konden wijden aan de Wet van de Heer. ⁵ Zodra het bevel zich verspreidde, brachten de zonen van Israël

gul de eerstelingen van hun graan, nieuwe wijn, olie, honing, en van alle opbrengst van het veld, en zij brachten overvloedig de tiende van alles binnen. ⁶ De mensen van Israël en Juda die in de steden van Juda woonden, brachten ook de tiende van runderen en schapen, en de tiende van heilige offers gewijd aan de Heer hun God, en plaatsten ze in hopen. ⁷ Zij begonnen de hopen te verzamelen in de derde maand en voltooiden ze in de zevende maand. ⁸ Toen Hizkia en de leiders kwamen en de hopen zagen, prezen zij de Heer en Zijn volk Israël.

⁹ Toen ondervroeg Hizkia de priesters en de Levieten over de hopen. ¹⁰ Azarja, de opperpriester van het huis van Zadok, zei tegen hem, "Vanaf het moment dat de bijdragen naar het huis van de Heer werden gebracht, hebben we genoeg te eten gehad met veel over, want de Heer heeft Zijn volk gezegend, en deze overvloed blijft."

¹¹ Toen gaf Hizkia hen opdracht om kamers in het huis van de Heer voor te bereiden, en zij maakten ze gereed. ¹² Zij brachten trouw de bijdragen, de tienden, en de geheiligde dingen binnen; en Conanja de Leviet was de officier die de leiding had over hen, en zijn broer Simeï was de tweede. ¹³ Jehiël, Azazja, Nahath, Asahel, Jerimoth, Jozabad, Eliël, Ismachja, Mahath, en Benaja waren opzichters onder het gezag van Conanja en Simeï zijn broer door de aanstelling van koning Hizkia, en Azarja diende als de hoofdamtenaar van het huis van God.

¹⁴ Kore, de zoon van Imna de Leviet, de bewaker van de oostelijke poort, was verantwoordelijk voor de vrijwillige offers voor God, om de bijdragen voor de Heer en de allerheiligste dingen te verdelen. ¹⁵ Onder zijn gezag waren Eden, Miniamin, Jesua, Semaja, Amarja, en Sechanja in de steden van de priesters, die trouw de porties aan hun broeders verdeelden volgens hun afdelingen, of ze nu groot of klein waren,

¹⁶ zonder rekening te houden met hun genealogische inschrijving, aan de mannen vanaf dertig jaar en ouder—iedereen die het huis van de Heer binnenging voor zijn dagelijkse verplichtingen—voor hun werk in hun taken volgens hun afdelingen; ¹⁷ en de genealogische inschrijving van de priesters volgens hun vaderlijke huizen, en de Levieten vanaf twintig jaar en ouder, volgens hun taken en hun afdelingen; ¹⁸ en de genealogische inschrijving van

2 Kronieken

al hun kleine kinderen, hun vrouwen, hun zonen en hun dochters, voor de hele gemeenschap— want zij heiligden zich trouw in heiligheid.

¹⁹ Ook voor de zonen van Aäron, de priesters, die in de weidegronden van hun steden waren, of in elke stad, waren er mannen die bij naam waren aangewezen om porties uit te delen aan elke mannelijke onder de priesters en aan elke genealogisch ingeschreven Leviet.

²⁰ Dit was de praktijk van Hizkia in heel Juda; en hij handelde op een manier die goed, juist, en waar was voor de Heer zijn God. ²¹ Elk werk dat hij begon in de dienst van het huis van God, in de Wet en in het gebod, zoekend naar zijn God, deed hij met heel zijn hart en slaagde.

32 Na deze daden van trouw kwam Sanherib, de koning van Assyrië, en viel Juda binnen, en sloeg zijn kamp op tegen de versterkte steden, met de bedoeling ze voor zichzelf te veroveren. ² Toen Hizkia besepte dat Sanherib was gekomen en van plan was oorlog te voeren tegen Jeruzalem, ³ besloot hij met zijn officieren en zijn krijgers om de watervoorziening van de bronnen buiten de stad af te sluiten, en zij hielpen hem. ⁴ Daarom verzamelde zich een grote menigte en blokkeerden alle bronnen en de beek die door het land stroomde, zeggende, “Waarom zouden de koningen van Assyrië komen en een overvloed aan water vinden?” ⁵ En hij vatte moed en herbouwde de muur die was afgebroken, en richtte er torens op, en bouwde een andere muur aan de buitenkant en versterkte de Millo in de stad van David, en maakte wapens en schilden in grote aantallen.

⁶ Hizkia stelde militaire officieren aan over het volk, verzamelde hen bij zich op het plein bij de stadspoort, en sprak hen bemoedigend toe, zeggende, ⁷ “Wees sterk en moedig. Wees niet bang of ontmoedigd vanwege de koning van Assyrië, noch vanwege de grote menigte die bij hem is; want de Ene die bij ons is, is groter dan degene die bij hem is. ⁸ Bij hem is slechts de kracht van een mens, maar bij ons is de Heer onze God, om ons te helpen en onze strijd te voeren.” En het volk vertrouwde op de woorden van Hizkia, de koning van Juda.

⁹ Hierna zond Sanherib, de koning van Assyrië, zijn dienaren naar Jeruzalem terwijl hij Lachis belegerde met al zijn strijdkrachten bij zich, tegen Hizkia, de

koning van Juda, en tegen heel Juda dat in Jeruzalem was, zeggende,

¹⁰ “Dit zegt Sanherib, de koning van Assyrië: ‘Waarop vertrouwt u, dat u in Jeruzalem blijft onder belegering?’ ¹¹ Bedriegt Hizkia u niet om uzelf over te geven om te sterven door honger en dorst, zeggende, “De Heer onze God zal ons redden uit de hand van de koning van Assyrië?” ¹² Heeft diezelfde Hizkia niet Zijn hoogten en Zijn altaren weggenomen, en gezegd tot Juda en Jeruzalem, “U zult aanbidden voor één altaar, en daarop zult u wierook branden?”

¹³ Weet u niet wat ik en mijn vaderen hebben gedaan aan alle volken van de landen? Waren de goden van de naties van de landen in staat hun land uit mijn hand te redden? ¹⁴ Wie was er onder al de goden van deze naties die mijn vaderen volledig hebben vernietigd die zijn volk uit mijn hand kon redden, dat uw God u uit mijn hand zou kunnen redden? ¹⁵ Laat Hizkia u nu niet misleiden of op deze manier misleiden, en geloof hem niet, want geen god van enige natie of koninkrijk is in staat geweest zijn volk uit mijn hand of uit de hand van mijn vaderen te redden. Hoeveel minder zal uw God u uit mijn hand redden?”

¹⁶ Zijn dienaren zeiden nog meer tegen de Heer God en tegen Zijn dienaar Hizkia. ¹⁷ Hij schreef ook brieven om de Heer God van Israël te bespotten, en tegen Hem te spreken, zeggende, “Zoals de goden van de naties van de landen hun volk niet uit mijn hand hebben gered, zo zal de God van Hizkia Zijn volk niet uit mijn hand redden.” ¹⁸ Zij schreeuwden dit met luide stem in de taal van Juda tot het volk van Jeruzalem dat op de muur was, om hen bang te maken en te verschrikken, zodat zij de stad zouden kunnen veroveren. ¹⁹ Zij spraken over de God van Jeruzalem als over de goden van de volken van de aarde, het werk van mensenhanden.

²⁰ Echter, koning Hizkia en Jesaja, de profeet, de zoon van Amoz, baden hierover en riepen tot de hemel. ²¹ En de Heer zond een engel die elke machtige krijger, bevelhebber en officier in het kamp van de koning van Assyrië elimineerde. Dus keerde hij beschaamd terug naar zijn eigen land. En toen hij de tempel van zijn god was binnengegaan, doodden enkele van zijn eigen kinderen hem daar met het zwaard.

2 Kronieken

²² Zo verlost de Heer Hizkia en de inwoners van Jeruzalem uit de hand van Sanherib, de koning van Assyrië, en uit de hand van alle anderen, en leidde hen aan alle kanten. ²³ En velen brachten geschenken naar de Heer in Jeruzalem en waardevolle dingen naar Hizkia, de koning van Juda, zodat hij verheven werd in de ogen van alle naties daarna.

²⁴ In die dagen werd Hizkia ernstig ziek; en hij bad tot de Heer, en de Heer sprak tot hem en gaf hem een teken. ²⁵ Maar Hizkia reageerde niet gepast op het voordeel dat hij ontving, omdat zijn hart trots was; daarom kwam er toorn over hem en over Juda en Jeruzalem. ²⁶ Toch vernederden Hizkia en de inwoners van Jeruzalem zich, en zo kwam de toorn van de Heer niet over hen tijdens Hizkia's leven.

²⁷ Hizkia bezat immense rijkdom en eer; en hij maakte voor zichzelf schatkamers voor zilver, goud, edelstenen, specerijen, schilden, en allerlei waardevolle artikelen, ²⁸ Hij bouwde ook opslagfaciliteiten voor de oogst van graan, wijn en olie, samen met schuilplaatsen voor verschillende soorten vee en omheiningen voor de kuddes. ²⁹ Hij maakte ook steden voor zichzelf, en verwierf kuddes en vee in overvloed, omdat God hem zeer grote rijkdom had gegeven. ³⁰ Het was Hizkia die de bovenste uitlaat van de wateren van Gihon stopte en ze naar de westkant van de stad van David leidde. En Hizkia slaagde in alles wat hij deed. ³¹ Zelfs in de zaak van de gezanten van de heersers van Babylon, die naar hem waren gezonden om te informeren naar het wonder dat in het land was gebeurd, liet God hem alleen om hem te testen, zodat Hij alles zou weten wat in zijn hart was.

³² Nu de rest van de daden van Hizkia en zijn daden van toewijding, zie, ze zijn opgetekend in het visioen van Jesaja, de profeet, de zoon van Amoz, in het Boek van de Koningen van Juda en Israël. ³³ Zo legde Hizkia zich neer bij zijn vaderen, en zij begroeven hem in het bovenste gedeelte van de graven van de zonen van David; en heel Juda en de inwoners van Jeruzalem eerden hem bij zijn dood. En zijn zoon Manasse werd koning in zijn plaats.

33 Manasse was twaalf jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde vijfenvijftig jaar in Jeruzalem. ² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, overeenkomstig de gruwelen

van de volken die de Heer voor de zonen van Israël had verdreven. ³ Want hij herbouwde de offerhoogten die zijn vader Hizkia had afgebroken; hij richtte ook altaren op voor de Baäls en maakte Asjerapalen, en hij aanbad al de hemelse lichten en diende hen. ⁴ Hij bouwde altaren in het huis van de Heer, waarvan de Heer had verklaard: "Mijn naam zal voor eeuwig in Jeruzalem zijn." ⁵ Hij maakte altaren voor al de hemelse lichten in de twee voorhoven van het huis van de Heer. ⁶ Hij liet ook zijn zonen door het vuur gaan in het dal van Ben-Hinnom; en hij beoefende toverij, gebruikte waarzeggerij, bedreef toverkunst, en had omgang met geestenbezweerders en waarzeggers. Hij deed veel kwaad in de ogen van de Heer, waardoor Hij vertoerd werd.

⁷ Toen plaatste hij het gesneden beeld van het afgodsbeeld dat hij had gemaakt in het huis van God, waarvan God had gezegd tot David en tot zijn zoon Salomo: "In dit huis en in Jeruzalem, dat Ik uit alle stammen van Israël heb gekozen, zal Ik Mijn naam voor eeuwig plaatsen; ⁸ en Ik zal de voet van Israël niet meer verwijderen uit het land dat Ik voor uw vaderen heb bestemd, mits zij zorgvuldig alles doen wat Ik hun heb geboden volgens de hele wet, de verordeningen en de bepalingen gegeven door Mozes." ⁹ Zo misleidde Manasse Juda en de inwoners van Jeruzalem om meer kwaad te doen dan de volken die de Heer voor de zonen van Israël had uitgeroeid.

¹⁰ Dus de Heer communiceerde met Manasse en zijn volk, maar zij negeerden Hem. ¹¹ Als gevolg daarvan stond de Heer de bevelhebbers van het leger van de koning van Assyrië toe om tegen hen op te trekken, en zij namen Manasse gevangen met haken, boeiden hem met bronzen ketenen, en brachten hem naar Babylon. ¹² Toen hij in benauwdheid was, zocht hij de Heer zijn God gunstig te stemmen en vernederde zich zeer voor de God van zijn vaderen. ¹³ Toen hij tot Hem bad, werd Hij door zijn smeekbede bewogen en hoorde zijn pleidooi, en bracht hem terug naar Jeruzalem in zijn koninkrijk. Toen wist Manasse dat de Heer alleen God is.

¹⁴ Hierna bouwde hij de buitenmuur van de stad van David aan de westzijde van Gihon, in het dal, tot aan de ingang van de Vispoort; en hij omsloot de Ofel ermee en maakte het zeer hoog. Toen plaatste hij legerbevelhebbers in alle versterkte steden in Juda.

¹⁵ Hij verwijderde ook de vreemde goden en het

2 Kronieken

afgodsbeeld uit het huis van de Heer, evenals alle altaren die hij had gebouwd op de berg van het huis van de Heer en in Jeruzalem, en hij wierp ze buiten de stad. ¹⁶ Hij herstelde het altaar van de Heer en offerde daarop vredeoffers en dankoffers; en hij gaf Juda de opdracht om de Heer, de God van Israël, te dienen. ¹⁷ Desondanks offerde het volk nog steeds op de offerhoogten, hoewel alleen aan de Heer hun God.

¹⁸ Nu, de rest van de daden van Manasse, inclusief zijn gebed tot zijn God, en de woorden van de zieners die tot hem spraken in de naam van de Heer, de God van Israël, zie, zij staan in de kronieken van de koningen van Israël. ¹⁹ Zijn gebed ook en hoe God door hem bewogen werd, en al zijn zonden, zijn ontrouw, en de plaatsen waarop hij offerhoogten bouwde en de Asjerapalen en de gesneden beelden oprichtte, voordat hij zich vernederde, zie, zij zijn geschreven in de kronieken van de Hozai. ²⁰ Zo legde Manasse zich te ruste bij zijn vaderen, en zij begroeven hem in zijn huis, en zijn zoon Amon werd koning in zijn plaats.

²¹ Amon was tweeëntwintig jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde twee jaar in Jeruzalem. ²² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, net zoals zijn vader Manasse had gedaan. En Amon aanbad al de gesneden beelden die zijn vader Manasse had gemaakt, en hij diende hen. ²³ Bovendien vernederde hij zich niet voor de Heer zoals zijn vader Manasse zich had vernederd, maar Amon vermeerdeerde zijn schuld. ²⁴ Uiteindelijk smeedden zijn dienaren een samenzwering tegen hem en doodden hem in zijn eigen huis. ²⁵ Echter, het volk van het land sloeg alle samenzweerders tegen koning Amon neer, en het volk van het land maakte zijn zoon Josia koning in zijn plaats.

34 Josia was acht jaar oud toen hij begon te regeren, en hij regeerde eenendertig jaar in Jeruzalem. ² Hij deed wat juist was in de ogen van de Heer, en wandelde in de wegen van zijn vader David, en week niet af naar rechts of naar links.

³ In het achtste jaar van zijn regering, terwijl hij nog jong was, begon hij de God van zijn voorvader David te zoeken; en in het twaalfde jaar begon hij met het reinigen van Juda en Jeruzalem van de offerhoogten, de Asjerapalen, de gesneden beelden

en de gegoten beelden. ⁴ Zij braken de altaren van de Baäls voor zijn ogen af, en hij hakte de wierookaltaren die hoog boven hen stonden om; hij verbrijzelde ook de Asjerapalen, de gesneden beelden en de gegoten beelden tot stof, en strooide het uit over de graven van hen die eraan geofferd hadden. ⁵ Daarna verbrandde hij de beenderen van de priesters op hun altaren en reinigde Juda en Jeruzalem. ⁶ In de steden van Manasse, Efraïm en Simeon, en tot aan Naftali, in hun omliggende gebieden, ⁷ brak hij ook de altaren af en verbrijzelde de Asjerapalen en de gesneden beelden tot stof, en hij hakte alle wierookaltaren in het hele land van Israël om. Daarna keerde hij terug naar Jeruzalem.

⁸ Nu, in het achttiende jaar van zijn regering, toen hij het land en het huis gezuiverd had, stuurde hij Safan, de zoon van Azalia, Maäseja, de gouverneur van de stad, en Joah, de zoon van Joahaz, de kroniekschrijver, om het huis van de Heer, zijn God, te herstellen.

⁹ Zij gingen naar Hilikia, de hogepriester, en gaven het geld dat in het huis van God was gebracht aan hem over, dat de Levieten, de poortwachters, hadden verzameld van Manasse en Efraïm, en van al de overgeblevenen van Israël, en van heel Juda en Benjamin en de inwoners van Jeruzalem. ¹⁰ Daarna vertrouwden zij het toe aan de handen van de werkmannen die toezicht hielden op het huis van de Heer, en de werkmannen die in het huis van de Heer werkten, gebruikten het om het huis te herstellen en te repareren. ¹¹ Zij gaven het op hun beurt aan de ambachtslieden en bouwers om gehouwen stenen en hout voor koppelingen te kopen en balken te maken voor de gebouwen die de koningen van Juda hadden laten vervallen.

¹² De mannen deden het werk trouw met opzichters over hen om toezicht te houden: Jahath en Obadja, de Levieten van de zonen van Merari, en Zacharia en Mesullam van de zonen van de Kahathieten; en de Levieten—allen die vaardig waren met muziekinstrumenten. ¹³ Zij waren ook verantwoordelijk voor de lastdragers en hielden toezicht op alle werkmannen van taak tot taak; en sommige van de Levieten waren schrijvers, ambtenaren en poortwachters.

¹⁴ Terwijl zij het geld dat in het huis van de Heer was gebracht, naar buiten brachten, ontdekte Hilikia, de

2 Kronieken

priester, het Boek van de Wet van de Heer dat door Mozes gegeven was. ¹⁵ Hilkia sprak tot Safan, de schrijver, "Ik heb het Boek van de Wet gevonden in het huis van de Heer." En Hilkia gaf het boek aan Safan.

¹⁶ Toen bracht Safan het boek naar de koning en bracht aanvullende informatie over aan de koning, zeggende, "Alles wat aan uw dienaren was opgedragen, doen zij. ¹⁷ Zij hebben ook het geld dat in het huis van de Heer werd gevonden, gelegeerd, en het in de handen van de opzichters en de werkmannen gegeven." ¹⁸ Verder informeerde Safan, de schrijver, de koning, zeggende, "Hilkia, de priester, gaf mij een boek." En Safan las eruit voor in de aanwezigheid van de koning.

¹⁹ Bij het horen van de woorden van de Wet scheurde de koning zijn kleren. ²⁰ Toen gaf de koning opdracht aan Hilkia, Ahikam, de zoon van Safan, Abdon, de zoon van Micha, Safan, de schrijver, en Asaja, de dienaar van de koning, zeggende, ²¹ "Ga, raadpleeg de Heer voor mij en voor hen die overgebleven zijn in Israël en in Juda, betreffende de woorden van het boek dat gevonden is, want de toorn van de Heer die over ons is uitgestort, is groot, omdat onze vaders het woord van de Heer niet hebben gehouden, om alles te doen wat in dit boek geschreven staat."

²² Dus gingen Hilkia en degenen die de koning had aangesteld naar Hulda, de profetes, de vrouw van Sallum, de zoon van Tokhat, de zoon van Hasra, de beheerder van de garderobe (nu woonde zij in Jeruzalem in de Tweede Wijk), en zij spraken met haar over deze zaak.

²³ Zij zei tot hen, "Dit zegt de Heer, de God van Israël: Zeg tegen de man die u naar Mij heeft gestuurd, ²⁴ 'Dit zegt de Heer: Zie, Ik breng onheil over deze plaats en over haar inwoners, al de vervloeking die geschreven staan in het boek dat zij hebben gelezen voor de koning van Juda, ²⁵ omdat zij Mij hebben verlaten en wierook hebben gebrand voor andere goden, zodat zij Mij zouden tergen met al de werken van hun handen; daarom zal Mijn toorn over deze plaats worden uitgestort, en het zal niet worden geblust.' ²⁶ Maar tegen de koning van Juda die u heeft gestuurd om de Heer te raadplegen, dit is wat u tegen hem moet zeggen: 'Dit zegt de Heer, de God van Israël, betreffende de

woorden die u hebt gehoord: ²⁷ Omdat uw hart teder was en u zich voor God hebt vernederd toen u Zijn woorden hoorde tegen deze plaats en haar inwoners, en omdat u zich voor Mij hebt vernederd, uw kleren hebt gescheurd en voor Mij hebt gehuild, heb Ik u werkelijk gehoord,' verklaart de Heer. ²⁸ 'Zie, Ik zal u verzamelen bij uw vaders, en u zult in vrede in uw graf worden verzameld, en uw ogen zullen al het kwaad dat Ik over deze plaats en haar inwoners breng, niet zien.'" Dus brachten zij het woord terug naar de koning.

²⁹ De koning stuurde toen een bericht en verzamelde alle oudsten van Juda en Jeruzalem. ³⁰ De koning ging naar het huis van de Heer, en alle mannen van Juda, de inwoners van Jeruzalem, de priesters, de Levieten, en al het volk van de grootste tot de kleinste; en hij las in hun gehoor al de woorden van het Boek van het Verbond dat in het huis van de Heer was gevonden. ³¹ Toen stond de koning op zijn plaats en sloot een verbond voor de Heer, om de Heer te volgen, en Zijn geboden, Zijn getuigenissen en Zijn verordeningen te houden met heel zijn hart en heel zijn ziel, om de woorden van het verbond die in dit boek geschreven staan, te volbrengen.

³² Bovendien liet hij allen die in Jeruzalem en Benjamin aanwezig waren met hem staan. Dus handelden de inwoners van Jeruzalem in overeenstemming met het verbond van God, de God van hun vaders.

³³ Josia verwijderde alle verfoeilijke dingen uit alle landen die aan de zonen van Israël behoorden, en dwong allen die in Israël aanwezig waren om de Heer, hun God, te dienen. Gedurende zijn hele leven weken zij niet af van het volgen van de Heer, de God van hun vaders.

35 Josia hield het Pascha voor de Heer in Jeruzalem, en de paasdieren werden geslacht op de veertiende dag van de eerste maand. ² Hij wees de priesters hun taken toe en moedigde hen aan in de dienst van het huis van de Heer. ³ Hij gaf de Levieten, die heel Israël onderwezen en aan de Heer gewijd waren, de opdracht: "Plaats de heilige ark in het huis dat Salomo, de zoon van David, koning van Israël, heeft gebouwd; het zal niet langer een last op jullie schouders zijn. Dien nu de Heer, jullie God, en Zijn volk Israël. ⁴ Bereid jullie voor volgens de families

2 Kronieken

van jullie vaders in jullie afdelingen, overeenkomstig het geschrift van David, koning van Israël, en het geschrift van zijn zoon Salomo.

⁵ Bovendien, sta in de heilige plaats volgens de afdelingen van de families van jullie landgenoten, de zonen van het volk, en volgens de Levieten, per afdeling van een familie. ⁶ Slacht nu de paasdieren, heilig jezelf, en bereid je voor op je landgenoten om het woord van de Heer door de hand van Mozes uit te voeren.”

⁷ Josia droeg bij aan de zonen van het volk, kuddes lammeren en jonge geiten, alles voor de paasoffers, voor allen die aanwezig waren, in aantal 30.000, samen met 3.000 stieren; deze waren van het eigendom van de koning.

⁸ Zijn officieren droegen ook een vrijwillige gave bij aan het volk, de priesters en de Levieten. Hilkia, Zacharia en Jehiel, de functionarissen van het huis van God, gaven aan de priesters voor de paasoffers 2.600 uit de kudden, en 300 stieren. ⁹ Conanja, Semaja en Nethaneël zijn broers, en Hasabja, Jeël en Jozabad, de leiders van de Levieten, zorgden voor de Levieten voor de paasoffers 5.000 uit de kudden, en 500 stieren.

¹⁰ Zo werd de dienst geregeld, en de priesters stonden op hun posities, en de Levieten naar hun afdelingen volgens het bevel van de koning. ¹¹ Zij offerden de paasdieren, en terwijl de priesters het bloed dat zij ontvingen sprenkelden, vilden de Levieten de dieren. ¹² Toen verwijderden zij de brandoffers zodat zij ze konden geven aan de afdelingen van de families van de zonen van het volk, om aan de Heer te presenteren, zoals het geschreven staat in het Boek van Mozes. Zij deden dit ook met de stieren. ¹³ Zo roosterden zij de paasdieren op het vuur volgens de verordening, en zij kookten de heilige dingen in potten, ketels en pannen, en brachten ze snel naar alle zonen van het volk. ¹⁴ Daarna bereidden zij voor zichzelf en voor de priesters, aangezien de priesters, de zonen van Aäron, bezig waren met het offeren van de brandoffers en het vet tot de nacht. Zo bereidden de Levieten voor zichzelf en voor de priesters, de zonen van Aäron.

¹⁵ De zangers, de zonen van Asaf, stonden op hun posities volgens het bevel van David, Asaf, Heman en Jeduthun, de ziener van de koning; en de

poortwachters waren bij elke poort. Zij hoefden hun dienst niet te verlaten, omdat hun landgenoten de Levieten voor hen zorgden.

¹⁶ Zo werd de hele dienst van de Heer op die dag geregeld om het Pascha te vieren, en om brandoffers op het altaar van de Heer te offeren volgens het bevel van koning Josia. ¹⁷ En de zonen van Israël die aanwezig waren, vierden het Pascha in die tijd, en het Feest van Ongezuurde Broden gedurende zeven dagen. ¹⁸ Er was niet zo'n Pascha geweest in Israël sinds de dagen van Samuël de profeet; noch had een van de koningen van Israël zo'n Pascha gevierd als Josia deed met de priesters, de Levieten, heel Juda en Israël die aanwezig waren, en de inwoners van Jeruzalem. ¹⁹ Dit Pascha werd gevierd in het achttiende jaar van Josia's regering.

²⁰ Na dit alles, toen Josia de tempel in orde had gebracht, kwam Neko, koning van Egypte, om oorlog te voeren bij Karkemis aan de Eufraat, en Josia ging uit om hem te confronteren. ²¹ Maar Neko stuurde boodschappers naar hem, zeggende, “Wat hebben wij met elkaar te maken, koning van Juda? Ik kom vandaag niet tegen u, maar tegen het huis waarmee ik in oorlog ben; en God heeft mij gezegd haast te maken. Stop omwille van uzelf met het hinderen van God die met mij is, zodat Hij u niet vernietigt.”

²² Josia wilde echter niet van hem afwijken, maar vermoedde zich om tegen hem te vechten; hij luisterde ook niet naar de woorden van Neko uit de mond van God, maar kwam om hem te bevechten op de vlakte van Megiddo.

²³ En de boogschutters schoten koning Josia, en de koning zei tegen zijn dienaren, “Neem mij weg, want ik ben zwaar gewond.” ²⁴ Dus namen zijn dienaren hem uit de wagen en brachten hem op de tweede wagen die hij had, en brachten hem naar Jeruzalem waar hij stierf en werd begraven in de graven van zijn vaders. En heel Juda en Jeruzalem rouwden om Josia.

²⁵ Toen zong Jeremia een klaaglied voor Josia. En alle mannelijke en vrouwelijke zangers spreken over Josia in hun klaagliederen tot op de dag van vandaag. En zij maakten er een gewoonte van in Israël; zie, zij zijn geschreven in de Klaagliederen.

²⁶ De rest van Josia's daden en zijn daden van toewijding, zoals opgetekend in de Wet van de Heer,

2 Kronieken

²⁷ en zijn daden, van begin tot eind, zijn inderdaad geschreven in het Boek van de Koningen van Israël en Juda.

36 Het volk van het land koos Jehoahaz, de zoon van Josia, en stelde hem aan als koning in plaats van zijn vader in Jeruzalem.

² Jehoahaz was drieëntwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden in Jeruzalem. ³ Toen zette de koning van Egypte hem af in Jeruzalem en legde het land een boete op van honderd talenten zilver en een talent goud. ⁴ De koning van Egypte maakte Eliakim, zijn broer, koning over Juda en Jeruzalem, en veranderde zijn naam in Jojakim. Maar Neco nam zijn broer Jehoahaz en bracht hem naar Egypte.

⁵ Jojakim was vijfentwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde elf jaar in Jeruzalem. En hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, zijn God. ⁶ Nebukadnezar, de koning van Babylon, kwam tegen hem op en boeide hem met bronzen ketenen om hem naar Babylon te brengen. ⁷ Nebukadnezar bracht ook enkele voorwerpen van het huis van de Heer naar Babylon, en plaatste ze in zijn tempel in Babylon.

⁸ Nu, de rest van de daden van Jojakim en de gruweldaden die hij deed, en wat tegen hem werd gevonden, zie, ze zijn geschreven in het Boek van de Koningen van Israël en Juda. En zijn zoon Jojachin werd koning in zijn plaats.

⁹ Jojachin was acht jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde drie maanden en tien dagen in Jeruzalem. En hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer. ¹⁰ Aan het begin van het jaar stuurde koning Nebukadnezar bevelen en bracht hem naar Babylon, met de kostbare voorwerpen van het huis van de Heer, en hij maakte zijn verwant Zedekia koning over Juda en Jeruzalem.

¹¹ Zedekia, op de leeftijd van eenentwintig, werd koning en regeerde elf jaar in Jeruzalem. ¹² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, zijn God; hij vernederde zich niet voor Jeremia, de profeet, die sprak namens de Heer. ¹³ Hij tartte ook koning Nebukadnezar, die hem had doen zweren trouw te zijn aan God. Maar hij verstijfde zijn nek en

verhardde zijn hart tegen terugkeer naar de Heer, de God van Israël. ¹⁴ Bovendien waren alle ambtenaren van de priesters en het volk buitengewoon ontrouw, volgend op alle verfoeilijke praktijken van de naties; en zij verontreinigden het huis van de Heer dat Hij heilig had gemaakt in Jeruzalem.

¹⁵ En de Heer, de God van hun vaders, zond keer op keer woord tot hen door Zijn boodschappers, omdat Hij medelijden had met Zijn volk en met Zijn woonplaats; ¹⁶ maar zij bespotten voortdurend de boodschappers van God, verachtten Zijn woorden, en bespotten Zijn profeten, totdat de toorn van de Heer tegen Zijn volk opkwam, totdat er geen genezing meer was. ¹⁷ Daarom bracht Hij de koning van de Chaldeeën tegen hen op, die hun jonge mannen met het zwaard doodde in het huis van hun heiligdom, en geen medelijden had met jongeman of maagd, oude man of zwakke; Hij leverde hen allen aan hem over.

¹⁸ Alle voorwerpen van het huis van God, zowel groot als klein, en de schatten van het huis van de Heer, en de schatten van de koning en van zijn ambtenaren, hij nam ze allemaal mee naar Babylon.

¹⁹ Toen staken zij het huis van God in brand en braken de muur van Jeruzalem af, en verbrandden al zijn paleizen met vuur, en verwoestten al zijn kostbare voorwerpen.

²⁰ Hij voerde degenen die aan het zwaard waren ontsnapt in ballingschap naar Babylon; en zij waren dienaren voor hem en voor zijn zonen tot de heerschappij van het koninkrijk van Perzië, ²¹ om het woord van de Heer te vervullen dat door Jeremia was gesproken, totdat het land zijn sabbatten had genoten. Al de dagen van zijn verwoesting hield het rust totdat zeventig jaar waren voltooid.

²² Nu, in het eerste jaar van Cyrus, koning van Perzië— om het woord van de Heer te vervullen dat door Jeremia was gesproken— wekte de Heer de geest van Cyrus, koning van Perzië, zodat hij een proclamatie door zijn koninkrijk zond, en ook op schrift stelde, zeggende, ²³ “Dit zegt Cyrus, koning van Perzië: ‘De Heer, de God van de hemel, heeft mij alle koninkrijken van de aarde gegeven, en Hij heeft mij opgedragen om voor Hem een huis te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda is. Wie er ook onder u is van al Zijn volk, moge de Heer, zijn God, met hem zijn, en laat hem optrekken!’”

1 In het eerste jaar van Cyrus, de koning van Perzië, om het woord van de Heer, gesproken door Jeremia, te vervullen, bewoog de Heer het hart van Cyrus, de koning van Perzië, om een proclamatie uit te vaardigen door zijn hele rijk en deze ook op schrift te stellen:

² "Dit zegt Cyrus, de koning van Perzië: 'De Heer, de God van de hemel, heeft mij alle koninkrijken van de aarde gegeven en heeft mij opgedragen om een huis voor Hem te bouwen in Jeruzalem, dat in Juda ligt. ³ Iedereen onder u die tot Zijn volk behoort, moge hun God met hen zijn, en laat hen optrekken naar Jeruzalem in Juda en het huis van de Heer, de God van Israël, bouwen, die in Jeruzalem is. ⁴ En op elke plaats waar overlevenden nu verblijven, moeten de mensen hen ondersteunen met zilver en goud, met goederen en vee, samen met vrijwillige offers voor het huis van God in Jeruzalem.'"

⁵ Toen maakten de hoofden van de families van Juda en Benjamin, en de priesters en Levieten—iedereen wiens geest God had bewogen—zich gereed om op te trekken en het huis van de Heer in Jeruzalem te bouwen. ⁶ Al hun burenhulpelingen met voorwerpen van zilver en goud, met goederen en vee, en met waardevolle geschenken, naast alle vrijwillige offers. ⁷ Bovendien haalde koning Cyrus de voorwerpen tevoorschijn die toebehoorden aan het huis van de Heer, die Nebukadnezar uit Jeruzalem had meegenomen en in het huis van zijn goden had geplaatst. ⁸ Cyrus, de koning van Perzië, liet ze tevoorschijn halen door Mithredath, de schatbewaarder, die ze telde voor Sesbazar, de prins van Juda. ⁹ Dit was de inventaris:

dertig gouden schalen, duizend zilveren schalen, en negenentwintig zilveren pannen; ¹⁰ dertig gouden kommen, vierhonderdtien bijpassende zilveren kommen, en duizend andere voorwerpen.

¹¹ In totaal waren er 5.400 voorwerpen van goud en zilver. Sesbazar bracht al deze mee met de ballingen toen zij uit Babylon naar Jeruzalem kwamen.

2 Dit zijn de mensen van de provincie die terugkeerden uit de gevangenschap van de ballingen, die Nebukadnezar, koning van Babylon, in ballingschap had gevoerd naar Babylon. Zij keerden terug naar Jeruzalem en Juda, ieder naar hun eigen stad. ² Zij kwamen met Zerubbabel, Jesua, Nehemia, Seraja, Reëlaja, Mordechai, Bilsan, Mispas,

Bigvai, Rehum en Baäna. Hier is de lijst van de mannen van het volk Israël:

³ de nakomelingen van Paros, geteld 2.172; ⁴ de nakomelingen van Sefatja, geteld 372; ⁵ de nakomelingen van Arah, geteld 775; ⁶ de nakomelingen van Pahath-Moab, door de lijn van Jesua en Joab, geteld 2.812; ⁷ de nakomelingen van Elam, geteld 1.254; ⁸ de nakomelingen van Zattu, geteld 945; ⁹ de nakomelingen van Zakkai, geteld 760; ¹⁰ de nakomelingen van Bani, geteld 642; ¹¹ de nakomelingen van Bebai, geteld 623; ¹² de nakomelingen van Azgad, geteld 1.222; ¹³ de nakomelingen van Adonikam, geteld 666; ¹⁴ de nakomelingen van Bigvai, geteld 2.056; ¹⁵ de nakomelingen van Adin, geteld 454; ¹⁶ de nakomelingen van Ater, door Hizkia, geteld 98; ¹⁷ de nakomelingen van Bezai, geteld 323; ¹⁸ de nakomelingen van Jorah, geteld 112; ¹⁹ de nakomelingen van Hasum, geteld 223; ²⁰ de nakomelingen van Gibbar, geteld 95;

²¹ de mannen van Bethlehem, geteld 123; ²² de mannen van Netofa, geteld 56; ²³ de mannen van Anatot, geteld 128; ²⁴ de nakomelingen van Azmaveth, geteld 42; ²⁵ de nakomelingen van Kirjat-Jearim, Kefira en Beeroth, 743; ²⁶ de nakomelingen van Rama en Geba, geteld 621; ²⁷ degenen uit Michmas, geteld 122; ²⁸ degenen uit Bethel en Ai, geteld 223; ²⁹ de nakomelingen van Nebo, geteld 52; ³⁰ de nakomelingen van Magbis, geteld 156; ³¹ de nakomelingen van de andere Elam, geteld 1.254; ³² de nakomelingen van Harim, geteld 320; ³³ de nakomelingen van Lod, Hadid en Ono, 725; ³⁴ de mannen van Jericho, geteld 345; ³⁵ de nakomelingen van Senaä, geteld 3.630. ³⁶ De priesters: de nakomelingen van Jedaja, van het huis van Jesua, geteld 973; ³⁷ de nakomelingen van Immer, geteld 1.052; ³⁸ de nakomelingen van Pashur, geteld 1.247; ³⁹ de nakomelingen van Harim, geteld 1.017.

⁴⁰ De Levieten: de familie van Jesua en Kadmiël, van de nakomelingen van Hodavja, 74. ⁴¹ De muzikanten: de familie van Asaf, 128.

⁴² De poortwachters van de tempel:

de nakomelingen van Sallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita en Sobai, 139.

⁴³ De tempeldienaars:

de nakomelingen van Ziha, Hasufa, Tabbaot, ⁴⁴ Keros, Siaha en Padon, ⁴⁵ Lebana, Hagaba en Akkub, ⁴⁶ Hagab, Salmai en Hanan, ⁴⁷ Giddel, Gahar en Reaja, ⁴⁸ Rezin, Nekoda en Gazzam, ⁴⁹ Uzza, Paseah en Besai, ⁵⁰ Asna, Meünim en Nefusim, ⁵¹ Bakbuk, Hakufa en Harhur, ⁵² Bazluth, Mehida en Harsa, ⁵³ Barkos, Sisera en Temah, ⁵⁴ Nezhiah en ook Hatifa.

⁵⁵ De nakomelingen van de dienaren van Salomo: de nakomelingen van Sotai, Hasoferet en Peruda,

⁵⁶ Jaäla, Darkon en Giddel, ⁵⁷ Sefatja, Hattil en Pokeret-Hazzebaim, en Ami.

⁵⁸ De tempeldienaars en de nakomelingen van de dienaren van Salomo telden 392. ⁵⁹ Dit waren degenen die opkwamen uit Tel-Melah, Tel-Harsa, Cherub, Addon en Immer, maar zij konden niet bewijzen dat hun families van Israël afstamden: ⁶⁰ De families van Delaja, Tobia en Nekoda, 652. ⁶¹ En van de priesters:

de nakomelingen van Hobaja, Hakkoz en Barzillai, die een dochter van Barzillai de Gileadiet had getrouwd en naar hun naam werd genoemd. ⁶² Zij zochten naar hun familiearchieven maar konden deze niet vinden, en werden daarom uitgesloten van het priesterschap als onrein. ⁶³ De gouverneur instrueerde hen niet deel te nemen aan het meest heilige voedsel totdat er een priester was die diende met de Urim en Tummim.

⁶⁴ Dus, de hele gemeente telde 42.360, ⁶⁵ naast hun mannelijke en vrouwelijke slaven, die 7.337 telden; en zij hadden 200 mannelijke en vrouwelijke zangers. ⁶⁶ Zij bezaten 736 paarden, en 245 muil dieren, ⁶⁷ hadden 435 kamelen, en 6.720 ezels.

⁶⁸ Bij aankomst in het huis van de Heer in Jeruzalem, gaven enkele familiehoofden vrijwillige offers voor de herbouw van het huis van God op zijn plaats. ⁶⁹ Overeenkomstig hun vermogen droegen zij bij aan de schatkist voor dit werk 61.000 darieken goud, 5.000 minas zilver, en 100 priesterlijke gewaden.

⁷⁰ De priesters, de Levieten, de muzikanten, de poortwachters en de tempeldienaars vestigden zich in hun eigen steden, samen met enkele van de andere mensen, terwijl de rest van de Israëlieten zich in hun steden vestigden.

3 Toen de zevende maand aanbrak en de Israëlieten zich in hun steden hadden gevestigd, verzamelde het volk zich als één in Jeruzalem. ² Toen begonnen Jesua, de zoon van Jozadak, en zijn medepriesters, samen met Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, en zijn medewerkers, het altaar van de God van Israël te bouwen om daarop brandoffers te brengen, zoals geschreven staat in de Wet van Mozes, de man van God. ³ Ondanks hun angst voor de omringende volken, plaatsten zij het altaar op zijn fundament en brachten daarop brandoffers aan de Heer, zowel 's morgens als 's avonds. ⁴ Zij vierden het Loofhuttenfeest, zoals het geschreven staat, en brachten het voorgeschreven aantal brandoffers elke dag, volgens de verordening. ⁵ Hierna brachten zij de reguliere brandoffers, de offers voor de Nieuwe Manen, en voor alle vastgestelde heilige feesten van de Heer, evenals die welke als vrijwillige offers aan de Heer werden gegeven. ⁶ Vanaf de eerste dag van de zevende maand begonnen zij brandoffers aan de Heer te brengen, hoewel de fundering van de tempel van de Heer nog niet was gelegd.

⁷ Zij voorzagen de metselaars en timmerlieden van geld, en voedsel, drank en olie voor de Sidoniërs en Tyriërs, om cederhout van de Libanon naar de zee bij Joppe te brengen, zoals toegestaan door Cyrus, de koning van Perzië. ⁸ In het tweede jaar van hun aankomst bij het huis van God in Jeruzalem, in de tweede maand, begonnen Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, Jesua, de zoon van Jozadak, en de rest van hun broeders—de priesters, de Levieten, en allen die uit de gevangenschap naar Jeruzalem waren teruggekeerd—het werk. Zij stelden Levieten van twintig jaar en ouder aan om toezicht te houden op de bouw van het huis van de Heer. ⁹ Jesua en zijn zonen en broeders, samen met Kadmiël en zijn zonen, de zonen van Hodavja, en de zonen van Henadad met hun zonen en broeders—alle Levieten—werkten samen om toezicht te houden op degenen die aan het huis van God werkten.

¹⁰ Toen de bouwers de fundering van de tempel van de Heer legden, stonden de priesters in hun gewaden met trompetten, en de Levieten, de zonen van Asaf, met cimbalen, om de Heer te prijzen, zoals voorgeschreven door koning David van Israël. ¹¹ Met lof en dankzegging zongen zij tot de Heer: "Hij is goed; zijn liefde voor Israël duurt voor eeuwig." En al

het volk juichte luid voor de Heer, omdat de fundering van het huis van de Heer was gelegd. ¹² Echter, veel van de oudere priesters, Levieten en familiehoofden, die de vroegere tempel hadden gezien, huilden luid toen zij de fundering van deze tempel zagen leggen, terwijl velen anderen juichten van vreugde. ¹³ Niemand kon het geluid van de vreugdekreten onderscheiden van het geluid van het huilen, omdat het volk zoveel lawaai maakte, en het geluid werd van verre gehoord.

4 Toen de tegenstanders van Juda en Benjamin hoorden dat de ballingen een tempel bouwden voor de Heer, de God van Israël, ² kwamen zij naar Zerubbabel en de hoofden van de families en zeiden: "Laat ons met u bouwen, want zoals u zoeken wij uw God en hebben wij sinds de dagen van Esarhaddon, koning van Assyrië, die ons hierheen heeft gebracht, offers aan Hem gebracht."

³ Maar Zerubbabel, Jesua en de rest van de hoofden van de families van Israël zeiden tegen hen: "U hebt geen deel met ons in het bouwen van een huis voor onze God; wij alleen zullen bouwen voor de Heer, de God van Israël, zoals koning Cyrus, de koning van Perzië, ons heeft bevolen." ⁴ Toen ontmoedigden de mensen van het land het volk van Juda en maakten hen bang om verder te bouwen, ⁵ en huurden raadslieden tegen hen in om hun plannen te dwarsbomen, al de dagen van Cyrus, koning van Perzië, tot aan de regering van Darius, koning van Perzië. ⁶ Aan het begin van de regering van Ahasveros schreven zij een aanklacht tegen de inwoners van Juda en Jeruzalem. ⁷ En in de dagen van Artaxerxes schreven Bislam, Mithredath, Tabeël en de rest van hun medestanders aan Artaxerxes, koning van Perzië; de brief was geschreven in het Aramees en vertaald. ⁸ Rehum, de bevelhebber, en Shimshai, de schrijver, stelden een brief op betreffende Jeruzalem aan koning Artaxerxes, waarin stond: ⁹ Rehum, de bevelhebber, Shimshai, de schrijver, en de rest van hun medestanders—de rechters, de lagere gouverneurs, de ambtenaren, de secretarissen, de mannen van Perzië, Uruk en Babylon, de mannen van Susa, dat wil zeggen, de Elamieten, ¹⁰ en de rest van de naties die de grote en eerbiedwaardige Osnappar heeft gedeporteerd en gevestigd in de stad Samaria en in de rest van het gebied voorbij de Rivier. ¹¹ (Dit is een kopie van de brief die zij aan hem stuurden.) "Aan koning

Artaxerxes, van uw dienaren, de mannen van het gebied voorbij de Rivier: En nu, ¹² laat het de koning bekend zijn dat de Joden die van u zijn gekomen, bij ons in Jeruzalem zijn aangekomen; zij zijn de opstandige en slechte stad aan het herbouwen, en zijn bezig de muren te voltooien en de fundamenten te herstellen.

¹³ Laat het nu de koning bekend zijn dat als deze stad wordt herbouwd en de muren voltooid zijn, zij geen schatting, heffing of tol zullen betalen, en dat het schadelijk zal zijn voor de koninklijke inkomsten. ¹⁴ Nu wij in dienst zijn van het paleis, en het niet passend is voor ons om de oneer van de koning te zien, hebben wij de koning geïnformeerd, ¹⁵ zodat er een onderzoek kan worden gedaan in de archieven van uw voorgangers. U zult in de archieven vinden dat deze stad een opstandige stad is, schadelijk voor koningen en provincies, en een geschiedenis van opstand heeft. Daarom is deze stad verwoest. ¹⁶ Wij informeren de koning dat als deze stad wordt herbouwd en de muren voltooid zijn, u geen bezit zult hebben in de provincie voorbij de Rivier." ¹⁷ De koning stuurde dit antwoord: "Aan Rehum, de bevelhebber, Shimshai, de schrijver, en de rest van hun medestanders die in Samaria en de rest van de provincie voorbij de Rivier wonen: Vrede. En nu, ¹⁸ het document dat u ons hebt gestuurd is vertaald en voor mij gelezen. ¹⁹ Ik heb een decreet uitgevaardigd en er is een onderzoek gedaan, en het is gebleken dat deze stad een lange geschiedenis van opstand tegen koningen heeft en een plaats van rebellie en opruiing is geweest. ²⁰ Jeruzalem heeft machtige koningen gehad die over het hele gebied voorbij de Rivier regeerden, en schatting, heffing en tol werden aan hen betaald. ²¹ Geef nu een bevel dat deze mannen het werk staken, zodat deze stad niet herbouwd wordt totdat er een decreet door mij wordt uitgevaardigd. ²² Zorg ervoor dat u in deze zaak niet nalatig bent. Waarom zou de schade toenemen tot nadeel van de koningen?" ²³ Toen, zodra de kopie van de brief van koning Artaxerxes voor Rehum, Shimshai, de schrijver, en hun medestanders was gelezen, gingen zij haastig naar Jeruzalem, naar de Joden, en stopten hen met geweld van wapens. ²⁴ Zo stopte het werk aan het huis van God in Jeruzalem, en het werd gestopt tot het tweede jaar van de regering van Darius, koning van Perzië.

5 In die tijd profeteerden de profeten Haggai en Zacharia, de zoon van Iddo, tot de Joden in Juda en Jeruzalem, sprekend in de naam van de God van Israël, die over hen was. ² Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, en Jesua, de zoon van Jozadak, stonden op en begonnen met de herbouw van het huis van God in Jeruzalem; en de profeten van God waren bij hen, en boden ondersteuning.

³ In deze periode kwamen Tattenai, de gouverneur van het gebied voorbij de Eufraat, samen met Shethar-Bozenai en hun collega's naar hen toe en vroegen: "Wie heeft u de bevoegdheid gegeven om deze tempel te herbouwen en deze structuur te voltooien?" ⁴ Zij vroegen ook naar de namen van de personen die betrokken waren bij de bouw van dit gebouw. ⁵ Echter, het oog van hun God was op de oudsten van de Joden, en zij werden niet gehinderd totdat de zaak aan Darius kon worden gerapporteerd en een antwoord was ontvangen. ⁶ Hier is een kopie van de brief die Tattenai, de gouverneur van het gebied voorbij de Eufraat, en Shethar-Bozenai en hun medewerkers, de ambtenaren van dat gebied, aan koning Darius stuurden. ⁷ Het rapport dat zij naar hem stuurden was als volgt geschreven: "Aan koning Darius: Alle vrede. ⁸ Wij willen de koning informeren dat wij de provincie Juda hebben bezocht, naar de tempel van de grote God. Het gebouw wordt geconstrueerd met grote stenen, en hout wordt in de muren gelegd. Het werk vordert ijverig en verloopt succesvol onder hun toezicht.

⁹ Wij ondervroegen de oudsten, hen vragend: 'Wie heeft u gemachtigd om deze tempel te herbouwen en deze structuur te voltooien?' ¹⁰ Wij vroegen ook om hun namen om u te informeren, zodat wij de namen van de leiders voor uw kennis konden vastleggen. ¹¹ Hun antwoord aan ons was: 'Wij zijn de dienaren van de God van hemel en aarde, en wij herbouwen de tempel die vele jaren geleden werd gebouwd, welke een grote koning van Israël bouwde en voltooide. ¹² Maar omdat onze voorouders de God van de hemel vertoonden, leverde Hij hen over in de handen van Nebukadnezar, de Chaldeeuse koning van Babylon, die deze tempel verwoestte en het volk naar Babylon verbande. ¹³ Niettemin, in het eerste jaar van Cyrus, koning van Babylon, vaardigde koning Cyrus een decreet uit om dit huis van God te herbouwen. ¹⁴ Bovendien, de gouden en zilveren voorwerpen van het huis van God, die Nebukadnezar

uit de tempel in Jeruzalem had genomen en naar de tempel in Babylon had gebracht, haalde koning Cyrus uit de tempel van Babylon en vertrouwde ze toe aan een man genaamd Sesbazar, die hij tot gouverneur had aangesteld. ¹⁵ Hij instrueerde hem, "Neem deze voorwerpen en leg ze in de tempel in Jeruzalem, en laat het huis van God op zijn oorspronkelijke locatie worden herbouwd." ¹⁶ Zo kwam Sesbazar en legde de fundamenteën van het huis van God in Jeruzalem; en vanaf die tijd tot nu toe is het in aanbouw, hoewel het nog niet voltooid is.' ¹⁷ Daarom, als het de koning behaagt, laat er een onderzoek worden uitgevoerd in de koninklijke archieven daar in Babylon om te bepalen of er inderdaad een decreet is uitgevaardigd door koning Cyrus om dit huis van God in Jeruzalem te herbouwen; en laat de koning ons zijn beslissing over deze zaak sturen."

6 Koning Darius vaardigde een decreet uit, en er werd gezocht in de archieven waar de schatten in Babylon waren opgeslagen. ² In de vesting van Ecbatana in de provincie Medië werd een rol ontdekt, en het volgende was geschreven: Memorandum— ³ In het eerste jaar van koning Cyrus werd een decreet uitgevaardigd betreffende het huis van God in Jeruzalem: Laat de tempel herbouwd worden als een plaats voor het brengen van offers, en laat de fundamenteën gelegd worden, met een hoogte van zestig el en een breedte van zestig el, ⁴ met gebruik van drie lagen grote stenen en één laag hout. De kosten moeten worden gedekt door de koninklijke schatkist. ⁵ Bovendien moeten de gouden en zilveren voorwerpen uit het huis van God, die Nebukadnezar uit Jeruzalem nam en naar Babylon bracht, worden teruggebracht naar hun rechtmatige plaatsen in de tempel in Jeruzalem; ze moeten in het huis van God geplaatst worden.

⁶ Nu, Tattenai, gouverneur van de provincie voorbij de Rivier, Shethar-Bozenai, en uw collega's, de ambtenaren van die regio, blijf daar weg. ⁷ Bemoei u niet met het werk aan dit huis van God. Laat de gouverneur van de Joden en de Joodse oudsten dit huis van God herbouwen op zijn oorspronkelijke locatie. ⁸ Verder vaardig ik een decreet uit betreffende wat u moet doen voor deze oudsten van de Joden bij de herbouw van dit huis van God: De volledige kosten moeten aan deze mannen worden betaald uit de koninklijke schatkist, uit de

belastingen van de provincies voorbij de Rivier, zonder verdraging. ⁹ Wat er ook nodig is—stieren, rammen en lammeren voor brandoffers aan de God van de hemel, en tarwe, zout, wijn en olijfolie, zoals gevraagd door de priesters in Jeruzalem—moet dagelijks zonder mankeren aan hen worden geleverd, ¹⁰ zodat zij offers kunnen brengen aan de God van de hemel en het welzijn van de koning en zijn zonen kunnen zoeken. ¹¹ Ik decreteer ook dat als iemand dit edict schendt, er een balk uit hun huis moet worden getrokken en zij daarop gespietst moeten worden, en hun huis moet voor deze overtreding tot een mesthoop worden gemaakt. ¹² Moge de God die Zijn naam daar heeft doen wonen elke koning of volk omverwerpen die probeert dit decreet te wijzigen of dit huis van God in Jeruzalem te vernietigen. Ik, Darius, heb dit decreet uitgevaardigd; laat het met ijver worden uitgevoerd. ¹³ Toen, vanwege het decreet dat koning Darius had gestuurd, voerden Tattenai, gouverneur van de provincie voorbij de Rivier, Shethar-Bozenai, en hun medewerkers het met ijver uit. ¹⁴ Zo bleven de oudsten van de Joden bouwen en bloeiden onder de profetieën van de profeet Haggai en Zacharia, zoon van Iddo. Zij voltooiden het gebouw volgens het bevel van de God van Israël en de decreten van Cyrus, Darius en Artaxerxes, koningen van Perzië. ¹⁵ De tempel werd voltooid op de derde dag van de maand Adar, in het zesde jaar van de regering van koning Darius. ¹⁶ Toen vierden de Israëlieten—de priesters, de Levieten en de rest van de ballingen—de inwijding van het huis van God met vreugde. ¹⁷ Voor de inwijding van dit huis van God offerden zij honderd stieren, tweehonderd rammen, vierhonderd lammeren, en als zondoffer voor heel Israël, twaalf bokken, overeenkomstig het aantal van de stammen van Israël. ¹⁸ Zij stelden de priesters aan in hun afdelingen en de Levieten in hun groepen voor de dienst van God in Jeruzalem, zoals het is geschreven in het Boek van Mozes. ¹⁹ Op de veertiende dag van de eerste maand vierden de ballingen het Pascha. ²⁰ De priesters en Levieten hadden zich gezamenlijk gereinigd; allen waren ceremonieel rein. De Levieten slachtten het paaslam voor alle ballingen, voor hun broeders de priesters, en voor zichzelf. ²¹ Dus aten de Israëlieten die uit ballingschap waren teruggekeerd het, samen met allen die zich van de onreinheid van de naties hadden afgescheiden om de Heer, de God van Israël, te zoeken. ²² Zeven

dagen vierden zij met vreugde het Feest van Ongezuurde Broden, omdat de Heer hen met vreugde had vervuld door het hart van de koning van Assyrië jegens hen te veranderen, om hen aan te moedigen in het werk aan het huis van God, de God van Israël.

7 Na deze gebeurtenissen, tijdens de regering van Artaxerxes, koning van Perzië, ging Ezra naar Jeruzalem. Hij was de zoon van Seraja, de zoon van Azarja, de zoon van Hilkia, ² afstammeling van Sallum, afstammeling van Zadok, afstammeling van Ahitub, ³ afstammeling van Amarja, afstammeling van Azarja, afstammeling van Merajoth, ⁴ afstammeling van Zerachja, afstammeling van Uzzi, afstammeling van Bukki, ⁵ afstammeling van Abisua, afstammeling van Pinechas, afstammeling van Eleazar, afstammeling van Aäron de hogepriester. ⁶ Deze Ezra kwam uit Babylon. Hij was een schriftgeleerde bedreven in de Wet van Mozes, die de Heer, de God van Israël, had gegeven. De koning verleende hem alles wat hij vroeg, want de hand van de Heer zijn God was over hem. ⁷ Sommige Israëlieten, waaronder priesters, Levieten, zangers, poortwachters en tempeldienaren, gingen in het zevende jaar van koning Artaxerxes naar Jeruzalem. ⁸ Ezra arriveerde in Jeruzalem in de vijfde maand, tijdens het zevende jaar van de koning.

⁹ Op de eerste dag van de eerste maand begon hij zijn reis vanuit Babylon, en hij arriveerde in Jeruzalem op de eerste dag van de vijfde maand, omdat de goede hand van zijn God over hem was. ¹⁰ Want Ezra had zijn hart erop gezet om de Wet van de Heer te bestuderen, deze in praktijk te brengen en zijn verordeningen en bepalingen in Israël te onderwijzen. ¹¹ Dit is een kopie van de brief die koning Artaxerxes gaf aan Ezra de priester, een schriftgeleerde bedreven in de woorden van de geboden van de Heer en Zijn verordeningen voor Israël: ¹² “Artaxerxes, koning der koningen, aan Ezra de priester, schriftgeleerde van de Wet van de God van de hemel: Volmaakte vrede. En nu ¹³ heb ik een decreet uitgevaardigd dat ieder van het volk van Israël, inclusief priesters en Levieten, in mijn koninkrijk die bereid is om naar Jeruzalem te gaan, met u mee mag gaan. ¹⁴ U wordt door de koning en zijn zeven raadgevers gestuurd om onderzoek te doen naar Juda en Jeruzalem met betrekking tot de Wet van uw God, die in uw hand is. ¹⁵ Bovendien

moet u het zilver en goud meenemen dat de koning en zijn raadgevers vrijwillig hebben gegeven aan de God van Israël, wiens woning in Jeruzalem is, ¹⁶ samen met al het zilver en goud dat u in de provincie Babylon vindt, samen met de vrijwillige offers van het volk en de priesters voor het huis van hun God in Jeruzalem. ¹⁷ Met dit geld moet u stieren, rammen en lammeren kopen, samen met hun graanoffers en drankoffers, en deze offeren op het altaar van het huis van uw God in Jeruzalem. ¹⁸ U en uw mede-Israëlieten mogen dan doen wat het beste lijkt met de rest van het zilver en goud, volgens de wil van uw God. ¹⁹ Lever alle voorwerpen die aan u zijn toevertrouwd voor de dienst van het huis van uw God aan de God van Jeruzalem. ²⁰ En de rest van de behoeften voor het huis van uw God, die u mogelijk moet voorzien, kunt u uit de koninklijke schatkist halen. ²¹ “Ik, koning Artaxerxes, geef een decreet aan alle schatbewaarders in de provincies voorbij de Eufraat, dat wat Ezra de priester, de schriftgeleerde van de Wet van de God van de hemel, van u verlangt, zorgvuldig moet worden gedaan, ²² tot honderd talenten zilver, honderd koren tarwe, honderd baden wijn, honderd baden olijfolie, en zout zonder maat. ²³ Wat ook door de God van de hemel wordt bevolen, moet met ijver worden gedaan voor het huis van de God van de hemel, zodat er geen toorn zal zijn tegen het koninkrijk van de koning en zijn zonen. ²⁴ We informeren u ook dat het niet is toegestaan om belasting, schatting of tol te heffen op enige van de priesters, Levieten, zangers, poortwachters, tempeldienaren of andere arbeiders van dit huis van God. ²⁵ “En u, Ezra, volgens de wijsheid van uw God die u bezit, stel magistraten en rechters aan om al het volk in de provincie voorbij de Eufraat te oordelen—allen die de wetten van uw God kennen. En u moet iedereen onderwijzen die er onwetend van is. ²⁶ Wie de wet van uw God en de wet van de koning niet gehoorzaamt, moet worden gestraft met de dood, verbanning, confiscatie van eigendom, of gevangenschap zoals nodig wordt geacht.” ²⁷ Gezegend zij de Heer, de God van onze voorouders, die zoets als dit in het hart van de koning heeft gelegd, om het huis van de Heer in Jeruzalem te verheerlijken, ²⁸ en die Zijn gunst aan mij heeft verleend voor de koning en zijn raadgevers en alle machtige ambtenaren van de koning. Omdat de hand van de Heer mijn God over mij was, kreeg ik

moed en verzamelde ik vooraanstaande mannen uit Israël om met mij mee te gaan.

8 Dit zijn de hoofden van de families en de genealogische verslagen van degenen die met mij uit Babylon zijn opgetrokken tijdens de regering van koning Artaxerxes: ² van de afstamming van Pinechas, Gersom; van de afstamming van Ithamar, Daniël; van de afstamming van David, Hattus; ³ van de nakomelingen van Sechanja, die van de nakomelingen van Paros was, Zacharia, en met hem waren er 150 mannen vermeld; ⁴ van de nakomelingen van Pahath-Moab, Eljehoënai, de zoon van Zerahja, en met hem 200 mannen; ⁵ van de nakomelingen van Zattu, Sechanja, de zoon van Jahaziël, en met hem 300 mannen; ⁶ van de nakomelingen van Adin, Ebed, de zoon van Jonathan, en met hem 50 mannen; ⁷ van de nakomelingen van Elam, Jesaja, de zoon van Athalja, en met hem 70 mannen; ⁸ van de nakomelingen van Sefatja, Zebadja, de zoon van Michaël, en met hem 80 mannen; ⁹ van de nakomelingen van Joab, Obadja, de zoon van Jehiël, en met hem 218 mannen; ¹⁰ van de nakomelingen van Bani, Selomit, de zoon van Josifja, en met hem 160 mannen; ¹¹ van de nakomelingen van Bebai, Zacharia, de zoon van Bebai, en met hem 28 mannen; ¹² van de nakomelingen van Azgad, Johanan, de zoon van Hakkatan, en met hem 110 mannen; ¹³ van de nakomelingen van Adonikam, de laatste, wier namen Elifelet, Jeüel en Semaja waren, en met hen 60 mannen; ¹⁴ van de nakomelingen van Bigvai, Utai en Zakkur, en met hen 70 mannen. ¹⁵ Ik verzamelde hen bij de rivier die naar Ahava stroomt, en we kampeerden daar drie dagen. Toen ik het volk en de priesters onderzocht, vond ik daar geen Levieten. ¹⁶ Dus riep ik Eliezer, Ariël, Semaja, Elnathan, Jarib, Elnathan, Nathan, Zacharia en Mesullam, die leidende mannen waren, en Jojarib en Elnathan, die leraren waren. ¹⁷ Ik stuurde hen naar Iddo, de leider in Kasifia, met de opdracht wat zij moesten zeggen tegen Iddo en zijn mede-Levieten, de tempeldienaren in Kasifia, om ons dienaren voor het huis van onze God te brengen. ¹⁸ Omdat de goede hand van onze God over ons was, brachten zij ons Serebja, een man van inzicht, van de nakomelingen van Machli, zoon van Levi, zoon van Israël, en de zonen en broers van Serebja, in totaal 18; ¹⁹ en Hasabja, samen met Jesaja van de nakomelingen van Merari, en zijn broers en hun zonen, in totaal 20.

²⁰ Zij brachten ook 220 van de tempeldienaren, die David en de leiders hadden aangesteld om de Levieten bij te staan, allen geregistreerd bij naam. ²¹ Daar, bij de rivier Ahava, riep ik een vasten uit, opdat wij ons zouden vernederen voor onze God en van Hem een veilige reis zouden vragen voor ons, onze kinderen en al onze bezittingen. ²² Ik schaamde me om soldaten en ruiters van de koning te vragen om ons te beschermen tegen vijanden op de weg, omdat wij de koning hadden verteld: "De hand van onze God is gunstig gezind aan allen die Hem zoeken, maar Zijn macht en toorn zijn tegen allen die Hem verlaten." ²³ Dus vastten wij en smeekten onze God hierover, en Hij luisterde naar ons verzoek. ²⁴ Toen wees ik twaalf van de leidende priesters aan: Serebja, Hasabja, en met hen tien van hun broeders. ²⁵ Ik woog voor hen het zilver, het goud en de voorwerpen af, de offergave voor het huis van onze God die de koning, zijn raadgevers, zijn ambtenaren en heel Israël dat aanwezig was, hadden bijgedragen. ²⁶ Ik woog voor hen 650 talenten zilver af, zilveren voorwerpen met een gewicht van 100 talenten, en 100 talenten goud, ²⁷ 20 gouden schalen ter waarde van 1.000 darieken, en twee fijne voorwerpen van gepolijst brons, zo kostbaar als goud. ²⁸ Ik zei tegen hen: "Jullie zijn heilig voor de Heer, en de voorwerpen zijn heilig; het zilver en het goud zijn een vrijwillige offergave aan de Heer, de God van jullie voorouders. ²⁹ Bewaar ze zorgvuldig totdat je ze afweegt in de kamers van het huis van de Heer in Jeruzalem voor de leidende priesters, de Levieten en de familiehoofden van Israël." ³⁰ Dus ontvingen de priesters en de Levieten het zilver, het goud en de heilige voorwerpen die waren afgewogen om naar het huis van onze God in Jeruzalem te worden gebracht. ³¹ Op de twaalfde dag van de eerste maand vertrokken we van de rivier Ahava om naar Jeruzalem te gaan. De hand van onze God was over ons, en Hij beschermde ons tegen vijanden en hinderlagen onderweg. ³² Zo kwamen we aan in Jeruzalem en bleven daar drie dagen. ³³ Op de vierde dag wogen we in het huis van onze God het zilver, het goud en de heilige voorwerpen af in de handen van Meremoth, de zoon van Uriä, de priester. Eleazar, de zoon van Pinechas, was bij hem, evenals de Levieten Jozabad, de zoon van Jesua, en Noadja, de zoon van Binnui. ³⁴ Alles werd gecontroleerd op aantal en gewicht, en het gehele gewicht werd op dat moment geregistreerd. ³⁵ Toen brachten de

ballingen die uit de gevangenschap waren teruggekeerd brandoffers aan de God van Israël: twaalf stieren voor heel Israël, zesennegentig rammen, zevenenzeventig mannelijke lammeren, en twaalf mannelijke geiten als zondoffer. Dit alles was een brandoffer voor de Heer. ³⁶ Zij leverden ook de bevelen van de koning af aan de satrapen van de koning en de gouverneurs van de provincies voorbij de Eufraat, die vervolgens het volk en het huis van God ondersteunden.

9 Nadat deze zaken waren voltooid, kwamen de ambtenaren naar mij toe en zeiden: "Het volk van Israël, inclusief de priesters en de Levieten, hebben zich niet afgezonderd van de naburige volken en hun gruweldaden, zoals die van de Kanaänieten, Hethieten, Perizzieten, Jebusieten, Ammonieten, Moabieten, Egyptenaren en Amorieten. ² Zij hebben enkele van hun dochters als vrouwen voor zichzelf en hun zonen genomen, waardoor de heilige afstamming is vermengd met de volken van de landen. Inderdaad, de leiders en ambtenaren zijn vooropgegaan in deze ontrouw."

³ Toen ik dit hoorde, scheurde ik mijn kleet en mantel, trok haar uit mijn hoofd en baard, en ging volkomen verbijsterd zitten. ⁴ Toen verzamelden allen die beefden voor de woorden van de God van Israël, vanwege de ontrouw van de ballingen, zich om mij heen, en ik bleef verbijsterd tot het avondoffer. ⁵ Bij het tijdstip van het avondoffer stond ik op uit mijn zelfvernederings, met mijn kleet en mantel gescheurd, en viel op mijn knieën, mijn handen uitstrekkend naar de Heer mijn God; ⁶ en ik bad: "O mijn God, ik schaam mij te zeer en ben vernederd om mijn gezicht naar U op te heffen, mijn God, want onze ongerechtigheden zijn boven ons hoofd gestegen, en onze schuld heeft de hemel bereikt. ⁷ Vanaf de dagen van onze voorouders tot op deze dag is onze schuld groot geweest. Vanwege onze zonden zijn wij, onze koningen en onze priesters overgeleverd in de handen van de koningen van de landen, aan het zwaard, aan gevangenschap, aan plundering en aan schande, zoals het vandaag de dag is. ⁸ Maar nu, voor een kort moment, heeft de Heer onze God ons genade getoond door ons een overblijfsel te laten en ons een veilige voet te geven in Zijn heilige plaats, zodat onze God onze ogen kan verlichten en ons een beetje verlichting kan geven in onze slavernij. ⁹ Want

hoewel wij slaven zijn, heeft onze God ons niet verlaten in onze slavernij. Hij heeft ons goedgunstigheid verleend in de ogen van de koningen van Perzië, ons nieuw leven gegeven om het huis van onze God te herbouwen en zijn ruïnes te herstellen, en heeft ons een muur van bescherming gegeven in Juda en Jeruzalem. ¹⁰ “En nu, onze God, wat kunnen wij hierna zeggen? Want wij hebben inderdaad Uw geboden verlaten, ¹¹ die U hebt gegeven door Uw dienaren de profeten, zeggende: ‘Het land dat u binnengaat om in bezit te nemen, is een land dat verontreinigd is door de onreinheid van de volken van de landen, met hun gruweldaden die het van het ene einde tot het andere vullen. ¹² Daarom, geef uw dochters niet in huwelijk aan hun zonen en neem hun dochters niet voor uw zonen. Zoek nooit hun vrede of voorspoed, opdat u sterk mag zijn en het goede van het land mag eten en het als een eeuwige erfenis aan uw kinderen mag nalaten.’

¹³ Na alles wat ons is overkomen vanwege onze slechte daden en grote schuld, aangezien U, onze God, ons minder hebt gestraft dan onze zonden verdienen en ons zo'n overblijfsel als dit hebt gegeven, ¹⁴ zullen wij opnieuw Uw geboden breken en huwelijken aangaan met de volken die zulke gruweldaden beoefenen? Zou U dan niet zo boos op ons worden dat U ons zou vernietigen, zonder een overblijfsel of overlevende achter te laten? ¹⁵ O Heer, God van Israël, U bent rechtvaardig! Wij zijn vandaag de dag als een overblijfsel overgebleven. Hier staan wij voor U in onze schuld, en vanwege die schuld kan niemand van ons in Uw aanwezigheid staan.”

10 Terwijl Ezra aan het bidden was en belijdenis deed, huilend en geknield voor het huis van God, verzamelde zich een zeer grote menigte Israëlieten—mannen, vrouwen en kinderen—om hem heen, want het volk hilde bitter. ² Toen zei Sechanja, de zoon van Jehiël, een van de nakomelingen van Elam, tegen Ezra: “Wij zijn ontrouw geweest aan onze God door te trouwen met buitenlandse vrouwen uit de volken van het land. Toch is er hoop voor Israël ondanks dit. ³ Laten we nu een verbond sluiten met onze God om al deze vrouwen en hun kinderen weg te sturen, volgens het advies van mijn heer en degenen die beven voor het gebod van onze God. Laat het gebeuren volgens de Wet. ⁴ Sta op, want deze zaak is jouw

verantwoordelijkheid. Wij zullen je steunen, wees dus moedig en handel.”

⁵ Dus stond Ezra op en liet de leidende priesters, de Levieten en heel Israël zweren te doen wat was voorgesteld. En zij legden de eed af. ⁶ Daarna trok Ezra zich terug van voor het huis van God en ging naar de kamer van Jehohanan, de zoon van Eljasib. Hij at daar geen brood en dronk geen water, want hij rouwde over de ontrouw van de ballingen. ⁷ Een proclamatie werd uitgevaardigd door heel Juda en Jeruzalem voor alle ballingen om zich in Jeruzalem te verzamelen. ⁸ Iedereen die niet binnen drie dagen verscheen, zou al zijn eigendommen verliezen, overeenkomstig de beslissing van de leiders en oudsten, en zou worden uitgesloten van de vergadering van de ballingen.

⁹ Binnen drie dagen verzamelden alle mannen van Juda en Benjamin zich in Jeruzalem. Op de twintigste dag van de negende maand zaten alle mensen op het plein voor het huis van God, bevend vanwege deze zaak en de zware regen. ¹⁰ Toen stond Ezra de priester op en zei tegen hen: “Jullie zijn ontrouw geweest door te trouwen met buitenlandse vrouwen, waardoor de schuld van Israël is toegenomen. ¹¹ Doe nu belijdenis aan de Heer, de God van jullie voorouders, en doe Zijn wil. Scheid jezelf van de volken van het land en van jullie buitenlandse vrouwen.” ¹² De hele vergadering antwoordde met luide stem: “Het is onze plicht te doen zoals u hebt gezegd. ¹³ Echter, er zijn veel mensen hier, en het is het regenseizoen; we kunnen niet buiten staan. Bovendien kan deze zaak niet in een of twee dagen worden opgelost, want we hebben zwaar gezondigd in deze zaak. ¹⁴ Laat onze leiders handelen namens de hele vergadering, en laat iedereen in onze steden die met een buitenlandse vrouw is getrouwd, op vastgestelde tijden komen, samen met de oudsten en rechters van elke stad, totdat de hevige toorn van onze God in deze zaak van ons is afgewend.” ¹⁵ Jonathan, de zoon van Asahel, en Jazeja, de zoon van Tikva, waren de enigen die hiertegen waren, met Mesullam en Sabbetai de Leviet die hen steunden. ¹⁶ Dus deden de ballingen zoals voorgesteld. Ezra de priester selecteerde mannen die hoofden van families waren, één uit elke familiedivisie, allen bij naam aangewezen. Zij kwamen bijeen op de eerste dag van de tiende maand om de zaak te onderzoeken, ¹⁷

Ezra

en op de eerste dag van de eerste maand voltooiden zij het adresseren van alle mannen die met buitenlandse vrouwen waren getrouwd. ¹⁸ Onder de nakomelingen van de priesters hadden de volgende met buitenlandse vrouwen getrouwd: Van de nakomelingen van Jesua, de zoon van Jozadak, en zijn broers: Maäseja, Eliezer, Jarib en Gedalja. ¹⁹ Zij beloofden hun vrouwen weg te sturen, en voor hun schuld boden zij elk een ram uit de kudde aan als schuldoffer. ²⁰ Van de lijn van Immer: Hanani en Zebadja. ²¹ Van de lijn van Harim: Maäseja, Elia, Semaja, Jehiël en Uzzia. ²² Van de lijn van Pashur: Eljoenai, Maäseja, Ismaël, Netaneël, Jozabad en Elasa. ²³ Onder de Levieten: Jozabad, Simeï, Kelaja (ook bekend als Kelita), Petahja, Juda en Eliezer. ²⁴ Eljasib was onder degenen die in de muzikale rollen dienden. Sallum, Telem en Uri waren onder degenen die als poortwachters dienden. ²⁵ En onder de andere Israëlieten: Van de lijn van Paros: Ramja, Jizzia, Malkia, Mijamin, Eleazar, Malkia en Benaja. ²⁶ Van de lijn van Elam: Mattanja, Zacharia, Jehiël, Abdi,

Jeremoth en Elia. ²⁷ Van de lijn van Zattu: Eljoenai, Eljasib, Mattanja, Jeremoth, Zabad en Aziza. ²⁸ Van de lijn van Bebai: Jehohanan, Hananja, Zabbai en Athlai. ²⁹ Van Bani's familie: Mesullam, Malluch, Adaja, Jasub, Seal en Jeremoth. ³⁰ Van de familie van Pahath-Moab: Adna, Kelal, Benaja, Maäseja, Mattanja, Bezaleël, Binnui en Manasse. ³¹ Van de lijn van Harim: Eliezer, Issia, Malkia, Semaja, Simeon, ³² Inclusief Benjamin, Malluch en Semarja. ³³ Van de lijn van Hasum: Mattenai, Mattatta, Zabad, Elifelet, Jeremaï, Manasse en Simeï. ³⁴ Van de lijn van Bani: Maädaï, Amram, Uel, ³⁵ Benaja en Bedeja, en Cheluhi, ³⁶ Vanja en Meremoth en Eljasib, ³⁷ Mattanja en Mattenai en Jaäzu. ³⁸ Van de lijn van Binnui: Simeï, ³⁹ Selemja en Nathan en Adaja, ⁴⁰ Machnadebai en Sasai en Sarai, ⁴¹ Azarel en Selemja en Semarja, ⁴² Sallum en Amarja en Jozef. ⁴³ Van de lijn van Nebo: Jeïël, Mattitja, Zabad, Zebina, Jaddai, Joël en Benaja. ⁴⁴ Al deze hadden met buitenlandse vrouwen getrouwd, en sommigen van hen hadden kinderen met deze vrouwen.

Nehemia

1 Dit zijn de woorden van Nehemia, zoon van Hakalja. In de maand Kislev, in het twintigste jaar, terwijl ik in de burcht van Susan was, ² kwam Hanani, een van mijn broers, met enkele mannen uit Juda, en ik vroeg hun naar de Joodse overlevenden die de ballingschap hadden overleefd, en naar Jeruzalem. ³ Zij antwoordden: "Degenen die de ballingschap hebben overleefd en in de provincie zijn, verkeren in grote ellende en schande. De muur van Jeruzalem is afgebroken en haar poorten zijn met vuur verbrand."

⁴ Toen ik deze woorden hoorde, ging ik zitten en huilde, rouwend gedurende meerdere dagen. Ik vastte en bad voor de God van de hemel. ⁵ Ik zei: "O Heer, God van de hemel, de grote en ontzagwekkende God, die Zijn verbond van liefde houdt met degenen die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden, ⁶ luister alstublieft aandachtig en kijk naar het gebed dat Uw dienaar dag en nacht voor U aanbiedt voor Uw dienaren, het volk van Israël. Ik belijd de zonden die wij Israëlieten, inclusief ikzelf en mijn familie, tegen U hebben begaan. ⁷ Wij hebben zeer verdorven tegenover U gehandeld. Wij hebben de geboden, verordeningen en wetten die U Uw dienaar Mozes hebt gegeven, niet gehoorzaamd. ⁸ Herinner U het woord dat U Uw dienaar Mozes hebt gegeven, zeggende: 'Als jullie ontrouw zijn, zal Ik jullie onder de naties verspreiden, ⁹ maar als jullie naar Mij terugkeren en Mijn geboden gehoorzamen, dan zal Ik, zelfs als jullie verbannen volk aan de verste horizon is, hen daarvandaan verzamelen en hen brengen naar de plaats die Ik heb gekozen voor Mijn Naam om te wonen.' ¹⁰ Zij zijn Uw dienaren en Uw volk, die U hebt verlost door Uw grote kracht en Uw machtige hand. ¹¹ Heer, laat Uw oor opmerkzaam zijn op het gebed van deze Uw dienaar en op het gebed van Uw dienaren die er behagen in scheppen Uw naam te vrezen. Schenk Uw dienaar vandaag succes door hem genade te verlenen in de aanwezigheid van deze man." Ik was de schenker van de koning.

2 In de maand Nisan, in het twintigste jaar van koning Artaxerxes, toen er wijn voor hem stond, nam ik de wijn en gaf die aan de koning. Ik was niet eerder verdrietig geweest in zijn aanwezigheid. ² Dus zei de koning tegen mij: "Waarom ziet je gezicht er verdrietig uit als je niet ziek bent? Dit kan alleen

maar verdriet van het hart zijn." Toen werd ik zeer bevreesd. ³ En ik zei tegen de koning: "Moge de koning voor eeuwig leven! Waarom zou mijn gezicht niet verdrietig zijn als de stad waar mijn voorouders begraven liggen verwoest is en haar poorten door vuur zijn verwoest?" ⁴ De koning zei tegen mij: "Wat is het dat je zou willen verzoeken?" Dus bad ik tot de God van de hemel. ⁵ En ik zei tegen de koning: "Als het de koning behaagt, en als uw dienaar genade in uw ogen heeft gevonden, stuur mij dan naar Juda, naar de stad van de graven van mijn voorouders, zodat ik die kan herbouwen." ⁶ Toen vroeg de koning, terwijl de koningin naast hem zat, mij: "Hoe lang zal je reis duren, en wanneer zal je terugkeren?" Het behaagde de koning om mij te sturen, dus stelde ik een tijd vast. ⁷ Ik zei ook tegen de koning: "Als het de koning behaagt, mag ik dan brieven hebben voor de gouverneurs van de provincies aan de overkant van de Rivier, zodat zij mij doorlaten totdat ik in Juda aankom?" ⁸ En mag ik een brief hebben voor Asaf, de bewaker van het woud van de koning, zodat hij mij hout geeft om balken te maken voor de poorten van de burcht bij de tempel, voor de stadsmuur, en voor het huis dat ik zal bewonen?" En omdat de genadige hand van mijn God op mij was, verleende de koning mijn verzoeken. ⁹ Toen ging ik naar de gouverneurs van de provincies aan de overkant van de Eufraat en gaf hun de brieven van de koning. De koning had ook legerofficiërs en ruiters met mij meegezonden. ¹⁰ Toen Sanballat de Horoniet en Tobia de Ammonitische beambte hiervan hoorden, waren zij zeer ontevreden dat er iemand was gekomen om het welzijn van de Israëlieten te zoeken. ¹¹ Bij mijn aankomst in Jeruzalem bleef ik daar drie volle dagen. ¹² Ik vertrok 's nachts met een paar anderen. Ik had niemand verteld wat mijn God in mijn hart had gelegd om voor Jeruzalem te doen. Er was geen dier bij mij behalve het dier waarop ik reed. ¹³ 's Nachts ging ik uit door de Dalpoort naar de Drakenbron en de Mestpoort, de muren van Jeruzalem inspecterend, die waren afgebroken, en haar poorten, die door vuur waren verteerd. ¹⁴ Toen ging ik verder naar de Fonteinpoort en de Koningsvijver, maar er was geen ruimte voor mijn rijdier om door te gaan. ¹⁵ Dus vervolgde ik mijn weg omhoog door de vallei tijdens de nacht, de muur inspecterend. Uiteindelijk keerde ik terug en ging weer naar binnen door de Dalpoort. ¹⁶ De beambten wisten niet waar ik heen was gegaan of wat ik deed,

Nehemia

omdat ik nog niets had gezegd tegen de Joden, de priesters, de edelen, de beambten, of de rest die het werk zouden doen.¹⁷ Toen zei ik tegen hen: "Jullie kunnen de situatie zien waarin we verkeren: Jeruzalem ligt in puin, en haar poorten zijn verbrand. Kom, laten we de muur van Jeruzalem herbouwen, zodat we niet langer in schande zullen zijn."¹⁸ Ik vertelde hen ook over de genadige hand van mijn God die op mij was en wat de koning tegen mij had gezegd. Zij antwoordden: "Laten we opstaan en bouwen." Dus zetten zij hun handen aan dit goede werk.¹⁹ Maar toen Sanballat de Horoniet, Tobia de Ammonitische beambte, en Gesem de Arabier hiervan hoorden, bespotten en beschimpten zij ons. "Wat zijn jullie aan het doen?" vroegen zij. "Komt er een opstand tegen de koning?"²⁰ Ik antwoordde hun, zeggende: "De God van de hemel zal ons succes geven. Wij, zijn dienaren, zullen beginnen met herbouwen, maar wat jullie betreft, jullie hebben geen aandeel, recht, of historische aanspraak in Jeruzalem."

3 Eliashib, de hogepriester, begon samen met zijn medepriesters het werk aan de Schaapspoort. Ze wijdde het en plaatsten de deuren. Ze zetten de wijding voort tot aan de Toren van de Honderd en de Toren van Hananel.² Naast hen bouwden de mannen van Jericho het aangrenzende gedeelte, en Zakkur, de zoon van Imri, bouwde naast hen.³ De zonen van Hassenaâ herbouwden de Vispoort, legden de balken en plaatsten de deuren, grendels en stangen.⁴ Naast hen voerde Meremoth, de zoon van Uriâ, de zoon van Hakkoz, reparaties uit. Naast hem maakte Meshullam, de zoon van Berekia, de zoon van Meshezabel, reparaties, met Zadok, de zoon van Baana, die naast hem repareerde.⁵ De Tekoïeten repareerden het volgende gedeelte, hoewel hun edelen het werk van hun opzichters niet wilden ondersteunen.⁶ Joiada, de zoon van Paseah, en Meshullam, de zoon van Besodeja, repareerden de Oude Poort, plaatsten de balken en installeerden de deuren, grendels en stangen.⁷ Naast hen maakten Melatja, de Gibeoniet, en Jadon, de Meronothiet, mannen van Gibeon en Mizpa, reparaties voor de gouverneur van de provincie voorbij de Eufraat.⁸ Uzziel, de zoon van Harhaia, een goudsmid, repareerde het volgende gedeelte, en Hananja, een van de parfumeurs, maakte reparaties naast hem, en herstelde Jeruzalem tot aan de Brede Muur.⁹ Refaja, de zoon van Hur, bestuurder van de

helft van het district Jeruzalem, repareerde het volgende gedeelte.¹⁰ Hiernaast maakte Jedaia, de zoon van Harumaf, reparaties tegenover zijn huis, met Hattus, de zoon van Hasabneja, die naast hem werkte.¹¹ Malkia, de zoon van Harim, en Hassub, de zoon van Pahat-Moab, repareerden een ander gedeelte, inclusief de Toren van de Ovens.¹² Sallum, de zoon van Hallohes, bestuurder van de helft van het district Jeruzalem, repareerde het volgende gedeelte met zijn dochters.¹³ Hanun en de inwoners van Zanoah repareerden de Dalpoort, bouwden deze en installeerden de deuren, grendels en stangen, evenals duizend el van de muur tot aan de Mestpoort.¹⁴ Malkia, de zoon van Rekab, bestuurder van het district Beth-Hakkerem, repareerde de Mestpoort, bouwde deze en installeerde de deuren, grendels en stangen.¹⁵ Sallun, de zoon van Kol-Hoze, bestuurder van het district Mizpa, repareerde de Fonteinpoot, bedekte deze en installeerde de deuren, grendels en stangen. Hij repareerde ook de muur van de Vijver van Siloam bij de Koningstuin, tot aan de trappen die afdalen van de Stad van David.¹⁶ Voorbij hem maakte Nehemia, de zoon van Azbuk, bestuurder van de helft van het district Beth-Zur, reparaties tegenover de graven van David, tot aan de kunstmatige vijver en het Huis van de Helden.¹⁷ Naast hem voerden de Levieten reparaties uit onder Rehum, de zoon van Bani. Naast hem repareerde Hasabja, bestuurder van de helft van het district Keïla, voor zijn district.¹⁸ Naast hem maakten hun mede-Levieten onder Binnui, de zoon van Henadad, bestuurder van de andere helft van het district Keïla, reparaties.¹⁹ Naast hem repareerde Ezer, de zoon van Jesua, bestuurder van Mizpa, een ander gedeelte tegenover de opgang naar het arsenaal bij de hoek.²⁰ Naast hem repareerde Baruch, de zoon van Zabbai, ijverig een ander gedeelte, van de hoek tot de ingang van het huis van Eliashib, de hogepriester.²¹ Naast hem repareerde Meremoth, de zoon van Uriâ, de zoon van Hakkoz, een ander gedeelte, van de ingang van het huis van Eliashib tot het einde ervan.²² De priesters uit de omliggende regio maakten reparaties naast hem.²³ Voorbij hen maakten Benjamin en Hassub reparaties voor hun huis, met Azarja, de zoon van Maaseja, de zoon van Ananja, die naast zijn huis repareerde.²⁴ Naast hem repareerde Binnui, de zoon van Henadad, een ander gedeelte, van het huis van Azarja tot de hoek en de hoeksteen.²⁵ Palal, de zoon van Uzai, werkte

tegenover de hoek en de toren die uitsteekt van het bovenste paleis bij de binnenplaats van de wacht. Naast hem maakte Pedaia, de zoon van Paros, reparaties. ²⁶ De tempeldienaren die op de heuvel van Ofel woonden, maakten reparaties tot een punt tegenover de Waterpoort naar het oosten en de uitstekende toren. ²⁷ Naast hen repareerden de mannen van Tekoa een ander gedeelte, van de grote uitstekende toren tot de muur van Ofel. ²⁸ Boven de Paardenpoort repareerden de priesters, ieder tegenover zijn eigen huis. ²⁹ Naast hen maakte Zadok, de zoon van Immer, reparaties tegenover zijn huis, met Semaja, de zoon van Sekanja, de bewaker bij de Oostpoort, die naast hem repareerde. ³⁰ Naast hem repareerden Hananja, de zoon van Selemja, en Hanun, de zesde zoon van Zalaf, een ander gedeelte. Naast hen maakte Meshullam, de zoon van Berekia, reparaties tegenover zijn woonvertrekken. ³¹ Naast hem maakte Malkia, een van de goudsmeden, reparaties tot aan het huis van de tempeldienaren en de kooplieden, tegenover de Inspectiepoort, en tot aan de kamer boven de hoek. ³² Tussen de kamer boven de hoek en de Schaapspoort maakten de goudsmeden en kooplieden reparaties.

4 Toen Sanballat hoorde dat wij de muur aan het herbouwen waren, werd hij woedend en zeer boos, en hij bespote de Joden. ² Hij sprak in de aanwezigheid van zijn medestanders en het leger van Samaria, zeggende: "Wat zijn deze zwakke Joden aan het doen? Zullen zij hun muur herstellen? Kunnen zij offers brengen? Zullen zij het in één dag voltooien? Kunnen zij de stenen uit de puinhopen weer tot leven brengen, zelfs de verbrande?" ³ Tobia de Ammoniet, die bij hem was, zei: "Wat zij aan het bouwen zijn—zelfs als een vos erop zou klimmen, zou het hun stenen muur breken!" ⁴ Hoor ons, o onze God, want wij worden veracht. Keer hun beledigingen terug op hun eigen hoofd en maak hen tot buit in een land van gevangenschap. ⁵ Bedek hun schuld niet en laat hun zonde niet uit uw ogen worden gewist, want zij hebben de bouwers ontmoedigd. ⁶ Zo gingen wij door met het herbouwen van de muur totdat deze de halve hoogte bereikte, want het volk was volledig toegewijd aan het werk. ⁷ Toen Sanballat, Tobia, de Arabieren, de Ammonieten en de Asdodieten hoorden dat de reparaties aan de muren van Jeruzalem doorgingen en dat de bressen werden gesloten, werden zij zeer boos. ⁸ Zij smeedden allen samen een complot om tegen

Jeruzalem te vechten en verwarring te zaaien. ⁹ Als reactie baden wij tot onze God en plaatsten dag en nacht een wacht om ons tegen deze dreiging te beschermen. ¹⁰ Ondertussen zeiden de mensen in Juda: "De kracht van de arbeiders faalt, en er is zoveel puin dat wij de muur niet kunnen herbouwen." ¹¹ Onze vijanden zeiden: "Voordat zij het weten of ons zien, zullen wij daar midden onder hen zijn en hen doden en een einde maken aan het werk." ¹² Toen kwamen de Joden die bij hen woonden en waarschuwden ons herhaaldelijk: "Waar je ook keert, zij zullen ons aanvallen." ¹³ Daarom plaatste ik een deel van het volk achter de laagste punten van de muur op de blootgestelde plaatsen, hen organiserend per families met hun zwaarden, speren en bogen. ¹⁴ Nadat ik alles had bekeken, stond ik op en zei tegen de edelen, de ambtenaren en de rest van het volk: "Wees niet bang voor hen. Denk aan de Heer, die groot en ontzagwekkend is, en vecht voor uw families, uw zonen en uw dochters, uw vrouwen en uw huizen." ¹⁵ Toen onze vijanden hoorden dat wij op de hoogte waren van hun plan en dat God het had verijdeld, keerden wij allen terug naar de muur, ieder naar zijn eigen werk. ¹⁶ Vanaf die dag werkte de helft van mijn mannen aan de bouw, terwijl de andere helft was uitgerust met speren, schilden, bogen en harnassen. De officieren plaatsten zich achter het hele volk van Juda. ¹⁷ Degenen die aan de muur bouwden en degenen die materialen droegen, deden hun werk met de ene hand en hielden een wapen in de andere. ¹⁸ Elk van de bouwers droeg zijn zwaard aan zijn zijde terwijl hij werkte. Maar de man die de trompet blies, bleef bij mij. ¹⁹ Ik sprak tot de edelen, de ambtenaren en de rest van het volk, zeggende: "De taak is uitgebreid en verspreid, en wij zijn wijd van elkaar gescheiden langs de muur. ²⁰ Wanneer u het geluid van de trompet hoort, verzamel u dan daar bij ons. Onze God zal voor ons strijden!" ²¹ Zo gingen wij door met het werk, met de helft van de mannen die speren vasthielden, van het eerste licht van de dageraad tot de sterren verschenen. ²² In die tijd zei ik ook tegen het volk: "Laat iedere man en zijn helper 's nachts binnen Jeruzalem blijven, zodat zij 's nachts als wachters kunnen dienen en overdag als arbeiders." ²³ Noch ik, noch mijn broers, noch mijn mannen, noch de wachters bij mij deden onze kleren uit; ieder hield zijn wapen, zelfs wanneer hij water ging halen.

5 Nu was er een aanzienlijke klacht van het volk en hun vrouwen tegen hun Joodse broeders. ²

Sommigen zeiden: “Wij, samen met onze zonen en dochters, zijn talrijk; daarom moeten we graan verkrijgen zodat we kunnen eten en leven.” ³ Anderen zeiden: “Wij verpanden onze velden, onze wijngaarden en onze huizen om graan te verkrijgen vanwege de hongersnood.”

⁴ Er waren ook degenen die zeiden: “Wij hebben geld geleend om de belasting van de koning op onze velden en wijngaarden te betalen. ⁵ Nu is ons vlees hetzelfde als dat van onze broeders, onze kinderen zijn zoals hun kinderen. Toch dwingen wij onze zonen en dochters tot slavernij; sommige van onze dochters zijn al tot slaaf gemaakt, en wij zijn machteloos omdat onze velden en wijngaarden aan anderen toebehoren.” ⁶ Toen ik hun klacht en deze woorden hoorde, was ik buitengewoon boos. ⁷ Na de zaak te hebben overwogen, confronteerde ik de edelen en ambtenaren, zeggende: “Jullie rekenen rente aan je eigen volk!” Dus riep ik een grote vergadering tegen hen bijeen. ⁸ Ik zei tegen hen: “Voor zover mogelijk hebben wij onze Joodse broeders vrijgekocht die aan de heidenen waren verkocht. Nu verkopen jullie je eigen broeders, alleen om ze weer aan ons te laten verkopen!” Ze bleven stil, niet in staat om een antwoord te vinden. ⁹ Dus ging ik verder, “Wat jullie doen is niet juist. Moeten jullie niet wandelen in de vreze van onze God om de smaad van onze heidense vijanden te vermijden? ¹⁰ Ik, mijn broeders en mijn mannen lenen hun ook geld en graan. Laten we deze rente stoppen! ¹¹ Geef hun alstublieft vandaag nog hun velden, wijngaarden, olijfgaarden en huizen terug, samen met de rente die jullie hen in rekening brengen—het honderdste deel van het geld, graan, nieuwe wijn en olie.” ¹² Zij antwoordden: “Wij zullen het herstellen en zullen niets meer van hen eisen; wij zullen doen zoals u zegt.” Toen riep ik de priesters en liet de edelen en ambtenaren een eed afleggen om te doen wat zij hadden beloofd. ¹³ Ik schudde ook de plooiën van mijn kleeid uit en verklaarde: “Op deze manier moge God uit hun huis en bezittingen schudden wie deze belofte niet houdt. Zo moge zo iemand worden uitgeschud en leeg zijn!” De hele vergadering zei: “Amen,” en prees de Heer. En het volk deed zoals zij hadden beloofd. ¹⁴ Bovendien, vanaf de dag dat ik werd aangesteld als hun gouverneur in het land Juda, van het twintigste jaar tot het tweeëndertigste

jaar van koning Artaxerxes, gedurende twaalf jaar, hebben noch ik noch mijn broeders de voedseltoelage van de gouverneur gebruikt. ¹⁵ Maar de vorige gouverneurs die voor mij waren, legden zware lasten op het volk en namen van hen veertig sikkels zilver naast brood en wijn. Zelfs hun dienaren heersten over het volk. Maar ik deed dat niet vanwege mijn eerbied voor God. ¹⁶ In plaats daarvan wijdde ik mij aan het werk aan deze muur. Al mijn mannen waren daar verzameld voor het werk; we verwierven geen land. ¹⁷ Bovendien aten 150 Joden en ambtenaren aan mijn tafel, naast degenen die uit de omliggende naties naar ons kwamen. ¹⁸ Elke dag werd er één os, zes uitgelezen schapen en wat gevogelte voor mij bereid, en elke tien dagen werd er een overvloedige voorraad van allerlei wijn geleverd. Ondanks dit alles eiste ik de voedseltoelage van de gouverneur niet, omdat de eisen waar waren voor dit volk. ¹⁹ Gedenk mij gunstig, mijn God, voor alles wat ik voor dit volk heb gedaan.

6 Toen aan Sanballat, Tobia, Gesem de Arabier en de rest van onze tegenstanders werd gemeld dat ik de muur had herbouwd en dat er geen opening meer in was—hoewel ik op dat moment de deuren nog niet in de poorten had gezet— ² stuurden Sanballat en Gesem mij een bericht: “Kom, laten we elkaar ontmoeten in een van de dorpen in de vlakte van Ono.” Maar zij beraamden een plan om mij kwaad te doen. ³ Dus stuurde ik boodschappers naar hen met de mededeling: “Ik ben bezig met een belangrijk werk en kan niet naar beneden komen. Waarom zou het werk ophouden terwijl ik het verlaat en naar jullie toe kom?” ⁴ Zij stuurden mij vier keer hetzelfde bericht, en telkens gaf ik hen hetzelfde antwoord. ⁵ Toen, bij de vijfde gelegenheid, stuurde Sanballat zijn dienaar naar mij met hetzelfde bericht, en in zijn hand was een open brief ⁶ waarin stond: “Het wordt onder de naties gemeld—en Gashmu bevestigt het—dat u en de Joden van plan zijn in opstand te komen, en daarom herbouwt u de muur. Volgens deze berichten zou u hun koning worden. ⁷ U hebt ook profeten aangesteld om in Jeruzalem uit te roepen: ‘Er is een koning in Juda!’ Dit bericht zal de koning bereiken; laten we daarom overleggen.” ⁸ Ik stuurde hem dit antwoord: “Niets van wat u zegt is gebeurd; u verzint het in uw eigen gedachten.” ⁹ Zij probeerden ons allemaal te intimideren, denkend: “Hun handen

Nehemia

zullen te zwak worden voor het werk, en het zal niet worden voltooid.” Maar ik bad: “Nu, God, versterk mijn handen.” ¹⁰ Ik ging naar het huis van Semaja, de zoon van Delaja, de zoon van Mehetabel, die thuis opgesloten was. Hij zei: “Laten we elkaar ontmoeten in het huis van God, binnen in de tempel, en de tempeldeuren sluiten, want zij komen om u te doden—’s nachts komen zij om u te doden.” ¹¹ Maar ik zei: “Zou een man zoals ik vluchten? En wie zoals ik zou de tempel binnengaan om zijn leven te redden? Ik zal niet naar binnen gaan.” ¹² Toen realiseerde ik me dat God hem niet had gestuurd, maar dat hij zijn profetie tegen mij had uitgesproken omdat Tobia en Sanballat hem hadden ingehuurd. ¹³ Hij was ingehuurd om mij te intimideren zodat ik in angst zou handelen en zondigen, en zij een reden zouden hebben voor een kwaad bericht om mij in diskrediet te brengen. ¹⁴ Gedenk, mijn God, Tobia en Sanballat voor hun daden, en ook de profetes Noadja en de rest van de profeten die probeerden mij te intimideren. ¹⁵ Zo werd de muur voltooid op de vijfentwintigste van de maand Elul, in tweeënvijftig dagen. ¹⁶ Toen al onze vijanden hiervan hoorden, en alle omliggende naties het zagen, verloren zij hun zelfvertrouwen, want zij realiseerden zich dat dit werk was volbracht met de hulp van onze God. ¹⁷ In die dagen stuurden de edelen van Juda veel brieven naar Tobia, en brieven van Tobia kwamen naar hen. ¹⁸ Want velen in Juda waren door een eed aan hem gebonden, aangezien hij de schoonzoon was van Sechanja, de zoon van Arah, en zijn zoon Jehohanan was getrouwd met de dochter van Mesullam, de zoon van Berechja. ¹⁹ Bovendien spraken zij in mijn aanwezigheid over zijn goede daden, en rapporteerden zij mijn woorden aan hem. En Tobia stuurde brieven om mij te intimideren.

7 Toen de muur voltooid was en de deuren waren geplaatst, stelde ik de poortwachters, de zangers en de Levieten aan. ² Ik stelde mijn broer Hanani en Hananja, de bevelhebber van de vesting, aan over Jeruzalem, want hij was een betrouwbaar man die God meer vreesde dan velen anderen. ³ Ik gaf hun de instructie: “Open de poorten van Jeruzalem niet voordat de zon hoog staat. Terwijl de poortwachters nog dienstdoen, laat hen de deuren sluiten en vergrendelen. Stel ook wachters aan uit de inwoners van Jeruzalem, ieder op zijn post en voor zijn eigen huis.”

⁴ De stad was groot en ruim, maar de bevolking was klein, en de huizen waren nog niet herbouwd. ⁵ Toen gaf mijn God het in mijn hart om de edelen, de ambtenaren en het gewone volk te verzamelen voor registratie per families. Ik vond het genealogische verslag van degenen die het eerst waren teruggekeerd, en dit is wat ik ontdekte: ⁶ Dit zijn de mensen van de provincie die terugkeerden uit de ballingschap van de ballingen die Nebukadnezar, koning van Babylon, in ballingschap had gevoerd. Zij keerden terug naar Jeruzalem en Juda, ieder naar zijn eigen stad, ⁷ vergezeld door Zerubbabel, Jeshua, Nehemia, Azarja, Raämja, Nachamani, Mordechai, Bilsan, Mispereth, Bigvai, Nehum en Baäna. De lijst van de mannen van Israël:

⁸ *de lijn van Paros, geteld 2.172;* ⁹ *de lijn van Sefatja, geteld 372;* ¹⁰ *de lijn van Arah, geteld 652;* ¹¹ *de lijn van Pahath-Moab, geteld door de lijn van Jeshua en Joab, 2.818;* ¹² *de lijn van Elam, geteld 1.254;* ¹³ *de lijn van Zattu, geteld 845;* ¹⁴ *de lijn van Zakkai, geteld 760;* ¹⁵ *de lijn van Binnui, geteld 648;* ¹⁶ *de lijn van Bebai, geteld 628;* ¹⁷ *de lijn van Azgad, geteld 2.322;* ¹⁸ *de lijn van Adonikam, geteld 667;* ¹⁹ *de lijn van Bigvai, geteld 2.067;* ²⁰ *de lijn van Adin, geteld 655;* ²¹ *de lijn van Ater, geteld door Hizkia, 98;* ²² *de lijn van Hasum, geteld 328;* ²³ *de lijn van Bezai, geteld 324;* ²⁴ *de lijn van Harif, geteld 112;* ²⁵ *de lijn van Gibeon, geteld 95;*

²⁶ *de mensen van Bethlehem en Netofa, geteld 188;* ²⁷ *de mensen van Anatot, geteld 128;* ²⁸ *de mensen van Bet Azmaveth, geteld 42;* ²⁹ *de mensen van Kirjat-Jearim, Kefira en Beeroth, geteld 743;* ³⁰ *de mensen van Rama en Geba, geteld 621;* ³¹ *de mensen van Michmas, geteld 122;* ³² *de mensen van Bethel en Ai, geteld 123;* ³³ *de mensen van het andere Nebo, geteld 52;* ³⁴ *de lijn van het andere Elam, geteld 1.254;* ³⁵ *de lijn van Harim, geteld 320;* ³⁶ *de mensen van Jericho, geteld 345;* ³⁷ *de mensen van Lod, Hadid en Ono, geteld 721;* ³⁸ *de lijn van Senaä, geteld 3.930.*

³⁹ De priesters:

de lijn van Jedaja, van het huis van Jeshua, geteld 973; ⁴⁰ *de lijn van Immer, geteld 1.052;* ⁴¹ *de lijn van Pashur, geteld 1.247;* ⁴² *de lijn van Harim, geteld 1.017.*

⁴³ De Levieten:

Nehemia

de lijn van Jeshua, door Kadmiel, door de lijn van Hodeva, geteld 74.

⁴⁴ De zangers:

de lijn van Asaf, geteld 148.

⁴⁵ De poortwachters:

de lijn van Sallum, Ater, Talmon, Akkub, Hatita en Sobai, geteld 138.

⁴⁶ De tempeldienaars: de lijn van Ziha, Hasufa, Tabbaot,

⁴⁷ de lijn van Keros, Sia en Padon, ⁴⁸ de lijn van Lebana, Hagaba en Salmai, ⁴⁹ de lijn van Hanan, Giddel en Gahar, ⁵⁰ de lijn van Reaja, Rezin en Nekoda, ⁵¹ de lijn van Gazzam, Uzza en Paseah, ⁵² de lijn van Besai, Meünim en de tempeldienaar Nefusesim, ⁵³ de lijn van Bakbuk, Hakufa en Harhur, ⁵⁴ de lijn van Bazluth, Mehida en Harsa, ⁵⁵ de lijn van Barkos, Sisera en Temah, ⁵⁶ de lijn van Neziah en Hatifa.

⁵⁷ De nakomelingen van de dienaren van Salomo: de nakomelingen van Sotai, Sofereth en Perida, ⁵⁸ de nakomelingen van Jaäla, Darkon en Giddel, ⁵⁹ de nakomelingen van Sefatja, Hattil, Pochereth-Hazzebaim en de tempeldienaar Amon. ⁶⁰ De tempeldienaars en de nakomelingen van de dienaren van Salomo telden in totaal 392.

⁶¹ Dit waren degenen die uit Tel-Melah, Tel-Harsa, Cherub, Addon en Immer kwamen, maar zij konden hun families of hun afkomst niet bewijzen, of zij van Israël waren: ⁶² de families van Delaja, Tobia en Nekoda, 642. ⁶³ En van de priesters: de nakomelingen van Hobaja, Hakkos en Barzillai, die een dochter van Barzillai de Gileadiet had getrouwd en die naam aannam.

⁶⁴ Zij zochten naar hun familieverslagen, maar konden deze niet vinden en werden daarom uitgesloten van het priesterschap als onrein. ⁶⁵ De gouverneur beval hen niets van het allerheiligste voedsel te eten totdat er een priester opkwam met Urim en Tummin.

⁶⁶ De hele vergadering telde 42.360, ⁶⁷ naast hun 7.337 mannelijke en vrouwelijke dienaren; en zij hadden ook 245 zangers, zowel mannen als vrouwen. ⁶⁸ Zij bezaten 736 paarden, 245

muil dieren, ⁶⁹ en hadden 435 kamelen en 6.720 ezels.

⁷⁰ Sommige van de familiehoofden droegen bij aan het werk. De gouverneur gaf aan de schatkist 1.000 gouden drachmen, 50 schalen en 530 kledingstukken voor priesters. ⁷¹ Sommige van de familiehoofden gaven aan de schatkist voor het werk 20.000 gouden drachmen en 2.200 zilveren minas. ⁷² De rest van het volk gaf 20.000 gouden drachmen, 2.000 zilveren minas en 67 kledingstukken voor priesters. ⁷³ De priesters, de Levieten, de poortwachters, de zangers, een deel van het volk, de tempeldienaars en heel Israël vestigden zich in hun steden. Toen de zevende maand kwam, waren de Israëlieten in hun steden.

8 Alle mensen verzamelden zich als één man op het plein voor de Waterpoort, en zij vroegen Ezra, de schriftgeleerde, om het Wetboek van Mozes te brengen, dat de Heer aan Israël had gegeven. ² Dus bracht Ezra, de priester, de Wet voor de vergadering, die mannen, vrouwen en allen die konden begrijpen omvatte, op de eerste dag van de zevende maand. ³ Hij las er hardop uit voor van de vroege ochtend tot de middag op het plein voor de Waterpoort, in aanwezigheid van mannen, vrouwen en degenen die konden begrijpen, en al het volk luisterde aandachtig naar het Wetboek.

⁴ Ezra, de schriftgeleerde, stond op een hoog houten platform dat voor de gelegenheid was gebouwd. Naast hem aan zijn rechterkant stonden Mattithia, Sema, Anaja, Uriä, Hilkia en Maäseja; en aan zijn linkerkant waren Pedaja, Misaël, Malkia, Hasum, Hasbaddana, Zacharia en Mesullam. ⁵ Ezra opende het boek in het volle zicht van al het volk, want hij stond boven hen; en toen hij het opende, stond al het volk op. ⁶ Ezra prees de Heer, de grote God, en al het volk antwoordde: "Amen, Amen!" terwijl ze hun handen ophieven. Toen bogen zij zich neer en aanbaden de Heer met hun gezichten naar de grond.

⁷ De Levieten—Jozua, Bani, Serebja, Jamin, Akkub, Sabbethai, Hodia, Maäseja, Kelita, Azarja, Jozabad, Hanan en Pelaja—verklaarden de Wet aan het volk terwijl zij op hun plaatsen stonden. ⁸ Zij lasen uit het Wetboek van God, maakten het duidelijk en gaven de betekenis zodat het volk begreep wat er werd gelezen.

Nehemia

⁹ Toen zeiden Nehemia, de gouverneur, Ezra, de priester en schriftgeleerde, en de Levieten die het volk onderwezen, tegen hen allen: "Deze dag is heilig voor de Heer, uw God. Rouw niet en huil niet." Want al het volk huilde toen zij de woorden van de Wet hoorden. ¹⁰ Nehemia zei: "Ga, eet rijke spijsen en drink zoete dranken, en stuur porties naar degenen die niets hebben voorbereid. Deze dag is heilig voor onze Heer. Wees niet bedroefd, want de vreugde van de Heer is uw kracht." ¹¹ De Levieten kalmeerden al het volk en zeiden: "Wees stil, want dit is een heilige dag. Wees niet bedroefd." ¹² Toen vertrok al het volk om te eten en te drinken, om voedsel te delen en met grote vreugde te vieren, omdat zij nu de woorden begrepen die aan hen waren uitgelegd.

¹³ Op de tweede dag verzamelden de hoofden van alle families zich, samen met de priesters en de Levieten, rond Ezra, de schriftgeleerde, om inzicht te krijgen in de woorden van de Wet. ¹⁴ Zij vonden geschreven in de Wet dat de Heer door Mozes had geboden dat de Israëlieten in tijdelijke hutten moesten wonen tijdens het feest van de zevende maand. ¹⁵ En zij moesten deze boodschap verkondigen en verspreiden door hun steden en in Jeruzalem: "Ga naar de heuvels en haal takken van olijf- en wilde olijfbomen, mirten, palmen en andere loofbomen om tijdelijke hutten te maken, zoals het is geschreven." ¹⁶ Dus ging het volk naar buiten en haalde takken en bouwde zichzelf tijdelijke hutten op hun daken, in hun binnenplaatsen, in de voorhoven van het huis van God, en op het plein bij de Waterpoort en het plein bij de Efraïmpoort. ¹⁷ De hele vergadering die uit de ballingschap was teruggekeerd, maakte tijdelijke hutten en woonde daarin. Vanaf de dagen van Jozua, de zoon van Nun, tot die dag hadden de Israëlieten niet op deze manier gevierd. En hun vreugde was buitengewoon groot. ¹⁸ Dag na dag, van de eerste dag tot de laatste, las Ezra uit het Wetboek van God. Zij vierden het feest zeven dagen, en op de achtste dag was er, overeenkomstig de verordening, een plechtige bijeenkomst.

9 Op de vierentwintigste dag van deze maand kwamen de Israëlieten bijeen, vastend, in zakken, en met stof op hun hoofden. ² De nakomelingen van Israël hadden zich afgescheiden van alle vreemdelingen, en zij stonden en beleden hun zonden en de wandaden van hun vaderen. ³

Terwijl zij op hun plaatsen stonden, lazen zij een kwart van de dag uit het Boek van de Wet van de Heer, hun God, en een ander kwart beleden zij en aanbaden zij de Heer, hun God. ⁴ Op het platform van de Levieten stonden Jesua, Bani, Kadmiël, Sebanja, Bunni, Serebja, Bani en Kenani, en zij riepen met luide stemmen tot de Heer, hun God. ⁵ Toen zeiden de Levieten—Jesua, Kadmiël, Bani, Hasabneja, Serebja, Hodija, Sebanja en Petahja—"Sta op, zegen de Heer, uw God, van eeuwigheid tot eeuwigheid. Moge uw glorieuze naam gezegend en verheven worden boven alle zegen en lof. ⁶ U alleen bent de Heer. U hebt de hemelen gemaakt, de hemel der hemelen met heel hun sterrenmacht, de aarde en alles wat daarop is, de zeeën en alles wat daarin is. U geeft leven aan al deze dingen, en de hemelse macht aanbidt u. ⁷ U bent de Heer God, die Abram koos en hem uit Ur van de Chaldeeën leidde en hem de naam Abraham gaf. ⁸ U vond zijn hart trouw voor u, en sloot een verbond met hem om aan zijn nakomelingen het land van de Kanaänieten, Hethieten, Amorieten, Perizzieten, Jebusieten en Girgasieten te geven. U hebt uw belofte vervuld, want u bent rechtvaardig. ⁹ U zag de ellende van onze voorouders in Egypte, en hoorde hun roep bij de Rode Zee. ¹⁰ U deed tekenen en wonderen tegen de farao, tegen al zijn dienaren en al het volk van zijn land, want u wist hoe arrogant zij hen behandelden. U maakte een naam voor uzelf, die tot op de dag van vandaag blijft. ¹¹ U spleet de zee voor hen, zodat zij midden door de zee op droge grond gingen, en u wierp hun achtervolgers in de diepte, als een steen in machtige wateren. ¹² Met een wolkkolom leidde u hen overdag, en met een vuurkolom 's nachts om hen de weg te verlichten die zij moesten gaan. ¹³ U daalde neer op de berg Sinaï en sprak met hen vanuit de hemel. U gaf hun rechtvaardige verordeningen en ware wetten, goede statuten en geboden. ¹⁴ U maakte hun uw heilige sabbat bekend en gaf hun geboden, statuten en wetten door uw dienaar Mozes. ¹⁵ In hun honger gaf u brood uit de hemel voor hen, en in hun dorst bracht u water uit de rots voort; u zei hun het land binnen te gaan en in bezit te nemen dat u gezworen had hun te geven. ¹⁶ Maar zij, onze voorouders, handelden arrogant en werden halsstarrig, en zij gehoorzaamden uw geboden niet. ¹⁷ Zij weigerden te luisteren en herinnerden zich niet de wonderbaarlijke daden die u onder hen verrichtte. Zij

Nehemia

werden koppig en stelden een leider aan om terug te keren naar hun slavernij. Maar u bent een vergevingsgezinde God, genadig en barmhartig, langzaam tot toorn en overvloedig in genade; u verliet hen niet. ¹⁸ Zelfs toen zij een kalf van gesmolten metaal maakten en verklaarden: 'Dit is uw god die u uit Egypte heeft geleid,' en grote godslasteringen begingen, ¹⁹ In uw grote mededogen verliet u hen niet in de wildernis. De wolkkolom week niet van hen overdag, noch de vuurkolom 's nachts, om hen de weg te verlichten die zij moesten gaan. ²⁰ U gaf uw goede Geest om hen te onderwijzen, onthield uw manna niet van hun mond, en gaf hun water voor hun dorst. ²¹ Veertig jaar onderhield u hen in de wildernis; zij ontbraken niets, hun kleren versleten niet, noch zwollen hun voeten op. ²² U gaf hun koninkrijken en volken, zelfs de verste grenzen toewijzend. Zij namen het land in bezit van Sihon, koning van Heshbon, en het land van Og, koning van Basan. ²³ U maakte hun kinderen talrijk als de sterren aan de hemel, en bracht hen in het land dat u hun voorouders had beloofd binnen te gaan en in bezit te nemen. ²⁴ Hun kinderen gingen het land binnen en namen het in bezit. U onderwierp voor hen de inwoners van het land, de Kanaänieten, en gaf hen aan hen over, met hun koningen en de volken van het land, om met hen te doen wat zij wilden. ²⁵ Zij veroverden versterkte steden en een vruchtbaar land; zij namen huizen in bezit vol van alle goede dingen, reeds gegraven putten, wijngaarden, olijfgaarden en overvloedige vruchtbomen. Zij aten tot verzadiging, waren goed gevoed, en genoten van uw grote goedheid. ²⁶ Maar zij werden ongehoorzaam en rebelleerden tegen u; zij keerden zich af van uw wet. Zij doodden uw profeten, die hen waarschuwden om hen terug te brengen naar u, en zij begingen grote godslasteringen. ²⁷ Dus leverde u hen over in de handen van hun vijanden, die hen onderdrukten. Maar toen zij in hun nood tot u riepen, hoorde u vanuit de hemel, en in uw grote mededogen gaf u hen bevrijders die hen redden uit de hand van hun vijanden. ²⁸ Maar zodra zij rust hadden, deden zij opnieuw kwaad voor u; daarom verliet u hen aan de hand van hun vijanden, zodat zij over hen heersten. Toen zij opnieuw tot u riepen, hoorde u vanuit de hemel, en vele malen redde u hen volgens uw mededogen. ²⁹ U waarschuwde hen om terug te keren naar uw wet, maar zij handelden arrogant en

luisterden niet naar uw geboden. Zij zondigden tegen uw verordeningen, die, als iemand ze volgt, hij daardoor zal leven. Zij keerden een koppige schouder en verstijfden hun nek, weigerend te luisteren. ³⁰ Toch was u vele jaren geduldig met hen, en waarschuwde hen door uw Geest door uw profeten, maar zij wilden niet luisteren. Daarom gaf u hen over aan de volken van de landen. ³¹ Niettemin, in uw grote barmhartigheid, maakte u geen einde aan hen of verliet u hen, want u bent een genadige en barmhartige God.

³² Nu dan, onze God, de grote, de machtige en de ontzagwekkende God, die zijn verbond en trouw bewaart, laat al de ellende die over ons is gekomen, onze koningen, onze leiders, onze priesters, onze profeten, onze voorouders en al uw volk, vanaf de dagen van de koningen van Assyrië tot op deze dag, niet onbeduidend voor u lijken. ³³ In alles wat ons is overkomen, bent u rechtvaardig gebleven; u hebt trouw gehandeld, terwijl wij goddeloos hebben gehandeld. ³⁴ Onze koningen, onze leiders, onze priesters en onze voorouders volgden uw wet niet of schonken aandacht aan uw geboden en uw vermaningen waarmee u hen vermaande. ³⁵ Zelfs terwijl zij in hun koninkrijk waren, genietend van uw grote goedheid in het ruime en vruchtbare land dat u hun gaf, dienden zij u niet of keerden zij zich niet af van hun slechte wegen.

³⁶ Zie, wij zijn vandaag slaven, slaven in het land dat u aan onze voorouders gaf om de vrucht en de overvloed ervan te eten. ³⁷ Vanwege onze zonden gaat de overvloedige opbrengst ervan naar de koningen die u over ons hebt aangesteld. Zij heersen over onze lichamen en ons vee zoals het hen behaagt, en wij zijn in grote nood. ³⁸ Nu, vanwege dit alles, maken wij een bindende overeenkomst op schrift, en onze leiders, onze Levieten en onze priesters bevestigen deze met hun zegels.

10 Op het verzegelde document stonden de namen van: Nehemia de gouverneur, zoon van Hakalja, en Zedekia,

² Seraja, Azarja, en Jeremia, ³ Paschur, Amarja, en Malkia, ⁴ Hattus, Sebanja, en Malluch, ⁵ Harim, Meremoth, en Obadja, ⁶ Daniël, Ginnethon, en Baruch, ⁷ Mesullam, Abia, en Mijamin, ⁸ Maäzja, Bilgai, en Semaja waren de priesters. ⁹ En de Levieten: Jesua zoon van Azanja, Binnui van de

Nehemia

zonen van Henadad, en Kadmiël; ¹⁹ samen met hun broeders: Sebanja, Hodja, Kelita, Pelaja, en Hanan, ¹¹ Micha, Rehob, en Hasabja, ¹² Zakkur, Serebja, en Sebanja, ¹³ Hodja, en Bani, en Beninu.

¹⁴ De leiders van het volk:

Paros, Pahath-Moab, Elam, Zattu, en Bani, ¹⁵ Bunni, Azgad, en Bebai, ¹⁶ Adonija, Bigvai, en Adin, ¹⁷ Ater, Hizkia, en Azzur, ¹⁸ Hodja, Hasum, en Bezai, ¹⁹ Harif, Anatoth, en Nebai, ²⁰ Magpiash, Mesullam, en Hezir, ²¹ Meshezabel, Zadok, en Jaddua, ²² Pelatja, Hanan, en Anaia, ²³ Hosea, Hananja, en Hassub, ²⁴ Hallohes, Pilha, en Sobek, ²⁵ Rehum, Hasabna, en Maäseja, ²⁶ Ahia, Hanan, en Anan, ²⁷ Malluch, en Harim, en Baäna.

²⁸ Nu de rest van het volk—de priesters, de Levieten, de poortwachters, de zangers, de tempeldienaren, en allen die zich hadden afgescheiden van de volken van de landen tot de Wet van God, samen met hun vrouwen, hun zonen, en hun dochters, allen die kennis en inzicht hadden—²⁹ sluiten zich aan bij hun verwanten, de edelen, en nemen een vloek en een eed op zich om te wandelen in de Wet van God, die door Mozes, Gods dienaar, is gegeven, en om al de geboden, voorschriften, en decreten van de Heer onze God te houden en te onderhouden. ³⁰ En dat wij onze dochters niet zullen geven aan de volken van het land of hun dochters voor onze zonen zullen nemen. ³¹ Wat betreft de volken van het land die koopwaar of graan op de sabbatdag brengen om te verkopen, zullen wij niet van hen kopen op de sabbat of op enige heilige dag; en wij zullen de gewassen van het zevende jaar en elke schuld kwijtschelden. ³² Wij legden onszelf ook de verplichting op om jaarlijks een derde van een sikkel bij te dragen voor de dienst van het huis van onze God: ³³ voor het toonbrood, voor de reguliere graanoffers en brandoffers, voor de sabbatten, de nieuwe manen, de vastgestelde feesten, voor de heilige offers, voor de zondoffers om verzoening te doen voor Israël, en voor alle taken van het huis van onze God. ³⁴ Evenzo wierpen wij het lot onder de priesters, de Levieten, en het volk voor de levering van hout, om het naar het huis van onze God te brengen, volgens onze families, op vastgestelde tijden jaarlijks, om te branden op het altaar van de Heer onze God, zoals het in de Wet is geschreven. ³⁵ Wij nemen ook de verantwoordelijkheid op ons om elk jaar de eerstelingen van onze grond en de eerstelingen van

alle vruchten van elke boom naar het huis van de Heer te brengen. ³⁶ En om naar het huis van onze God de eerstgeborenen van onze zonen en van ons vee te brengen, zoals het in de Wet is geschreven, en de eerstgeborenen van onze kudde en onze schapen, aan de priesters die dienen in het huis van onze God. ³⁷ Bovendien zullen wij de eerste van ons deeg, onze bijdragen, de vrucht van elke boom, de nieuwe wijn, en de olie naar de priesters brengen in de kamers van het huis van onze God, en de tiende van onze grond naar de Levieten, want de Levieten zijn zij die de tienden ontvangen in alle landelijke steden. ³⁸ En de priester, een afstammeling van Aäron, zal bij de Levieten zijn wanneer de Levieten de tienden ontvangen, en de Levieten zullen een tiende van de tienden naar het huis van onze God brengen, naar de kamers van het voorraadshuis. ³⁹ Want het volk van Israël en de zonen van Levi zullen de bijdrage van graan, nieuwe wijn, en olie naar de voorraadkamers brengen, waar de voorwerpen voor het heiligdom, de dienende priesters, de poortwachters, en de zangers worden bewaard. Zo zullen wij het huis van onze God niet verwaarlozen.

11 De leiders van het volk namen hun intrek in Jeruzalem, terwijl de rest van het volk het lot wierp om één op de tien naar Jeruzalem, de heilige stad, te laten verhuizen, terwijl de overige negen in hun respectieve steden bleven. ² Het volk preees allen die vrijwillig kozen om in Jeruzalem te wonen. ³ Dit zijn de hoofden van de provincies die zich in Jeruzalem vestigden. In de steden van Juda woonde ieder op zijn eigen bezit—de Israëlieten, priesters, Levieten, tempeldienaren en nakomelingen van de dienaren van Salomo. ⁴ Enkele van de zonen van Juda en Benjamin woonden in Jeruzalem.

Van de zonen van Juda:

Athaïa, zoon van Uzziä, zoon van Zecharja, zoon van Amarja, zoon van Sefatja, zoon van Mahalalel, van de afstamming van Perez; ⁵ en Maäseja, zoon van Baruch, zoon van Kol-Howe, zoon van Hazaja, zoon van Adaïa, zoon van Jojarib, zoon van Zecharja, een nakomeling van Sela. ⁶ De nakomelingen van Perez die in Jeruzalem woonden, telden 468 dappere mannen.

⁷ Van de zonen van Benjamin: Sallu, zoon van Mesullam, zoon van Joëd, zoon van Pedaja, zoon van

Nehemia

Kolaja, zoon van Maäseja, zoon van Ithiël, zoon van Jesaja;⁸ en degenen met hem, Gabbai en Sallai—928 mannen.⁹ Joël, zoon van Zikri, was hun hoofdamtenaar, en Juda, zoon van Hassenua, was tweede in bevel over de stad.¹⁰ Onder de priesters waren Jedaja, zoon van Jojarib, en Jakin;¹¹ Seraja, zoon van Hilkia, zoon van Mesullam, zoon van Zadok, zoon van Merajoth, zoon van Ahitub, de amtenaar die verantwoordelijk was voor het huis van God,¹² en hun medewerkers die het werk van de tempel verrichtten—822 mannen; Adaïa, zoon van Jeroham, zoon van Pelalja, zoon van Amzi, zoon van Zecharja, zoon van Paschur, zoon van Malkia,¹³ en zijn medewerkers, hoofden van families—242 mannen; Amassai, zoon van Azarel, zoon van Ahzai, zoon van Mesillemoth, zoon van Immer,¹⁴ en hun broeders, dappere krijgers—128. Hun hoofdamtenaar was Zabdiel, zoon van Haggedolim.¹⁵ Onder de Levieten waren Semaja, afstammeling van Hassub, zoon van Azrikam, zoon van Hasabja, zoon van Bunni;¹⁶ Sabbethai en Jozabad, leiders onder de Levieten, die verantwoordelijk waren voor het externe werk van het huis van God;¹⁷ Mattanja, zoon van Micha, zoon van Zabdi, zoon van Asaf, de leider die begon met de dankzegging in gebed; Bakbukia, tweede onder zijn broeders; en Abda, zoon van Sammua, zoon van Galal, zoon van Jeduthun.¹⁸ De Levieten die in de heilige stad woonden, telden 284.¹⁹ De poortwachters: Akkub, Talmon en hun broeders, die de wacht hielden bij de poorten—172 mannen.²⁰ De rest van de Israëlieten, samen met de priesters en Levieten, waren in alle steden van Juda, ieder op zijn voorouderlijk bezit.²¹ De tempeldienaren woonden op de heuvel van Ofel, met Ziha en Gispa als toezichhouders over hen.²² De hoofdamtenaar van de Levieten in Jeruzalem was Uzzi, zoon van Bani, zoon van Hasabja, zoon van Mattanja, zoon van Micha, van de nakomelingen van Asaf, die de zangers waren verantwoordelijk voor de dienst van het huis van God.²³ Er was een koninklijk bevel betreffende de zangers, dat hun dagelijkse taken regelde.²⁴ Pethahja, zoon van Meshezabel, van de nakomelingen van Zera, zoon van Juda, was de vertegenwoordiger van de koning voor alle zaken betreffende het volk.²⁵ Wat betreft de dorpen met hun velden, woonden sommige mensen van Juda in Kirjat-Arba en de omliggende nederzettingen, in Dibon en zijn dorpen, en in Jekabzeël en zijn nederzettingen,²⁶ in de steden van Jesua, Molada en

Beth-Pelet,²⁷ in Hazar-Sual, Berseba en zijn nederzettingen,²⁸ in Ziklag, Mechona en zijn nederzettingen,²⁹ in En-Rimmon, Zora en Jarmuth,³⁰ Zanoach, Adullam en hun dorpen, Lachis en zijn velden, en Azeka en zijn nederzettingen. Zo woonden zij van Berseba tot aan de Vallei van Hinnom.³¹ De zonen van Benjamin woonden van Geba, in Michmas, Aija, Bethel en zijn nederzettingen,³² in Anathoth, Nob en Ananja,³³ in Hazor, Rama en Gittaim,³⁴ in Hadid, Zeboïm en Neballat,³⁵ in Lod en Ono, in de Vallei van de Ambachtslieden.³⁶ Sommige afdelingen van de Levieten uit Juda werden toegewezen aan Benjamin.

12 Dit zijn de priesters en Levieten die met Zerubbabel, de zoon van Sealthiël, en met Jesua zijn opgekomen: Seraja, Jeremia, Ezra,² Amarja, Malluch en Hattus,³ Sekanja, Rehum en Meremoth,⁴ Iddo, Ginnethon en Abia,⁵ Mijamin, Maädja en Bilga,⁶ Semaja, Jojarib en Jedaïa,⁷ Sallu, Amok, Hilkia en Jedaïa. Dit waren de leiders van de priesters en hun verwanten in de dagen van Jesua.

⁸ Onder de Levieten waren Jesua, Binnui, Kadmiël, Serebja, Juda en Mattanja, die samen met zijn broeders verantwoordelijk was voor de lofliederen.⁹ Bakbukja en Unni, hun broeders, stonden tegenover hen in hun dienstafdelingen.¹⁰ Jeshua werd de vader van Jojakim, Jojakim werd de vader van Eljasib, en Eljasib werd de vader van Jojada,¹¹ Jojada werd de vader van Jonathan, en Jonathan werd de vader van Jaddua.¹² In de tijd van Jojakim waren dit de hoofden van de priesterlijke families: van de familie van Seraja, Meraïa; van Jeremia's, Hananja;¹³ Van Ezra's familie, Mesullam; van Amarja's, Johanan;¹⁴ Van Malluchi's, Jonathan; van Sebanja's, Jozef;¹⁵ Van Harim's, Adna; van Merajoth's, Helkai;¹⁶ Van Iddo's, Zacharia; van Ginnethon's, Mesullam;¹⁷ Van Abia's, Zichri; van Moadja's, Piltai, van het land van Miniamin;¹⁸ Van Bilga's, Sammua; van Semaja's, Jehonathan;¹⁹ Van Jojarib's, Mattenai; van Jedaïa's, Uzzi;²⁰ Van Sallai's, Kallai; van Amok's, Eber;²¹ Van Hilkia's, Hasabja; van Jedaïa's, Nethaneël.²² De hoofden van de Levieten werden opgetekend in de dagen van Eljasib, Jojada, Johanan en Jaddua, evenals de priesters tijdens het bewind van Darius de Pers.²³ De zonen van Levi, de hoofden van families, werden opgetekend in het Boek van de Kronieken tot aan de dagen van Johanan, de zoon van Eljasib.²⁴ De leiders van de

Nehemia

Leviëten waren Hasabja, Serebja, Jesua, de zoon van Kadmiël, en hun broeders, die tegenover hen stonden om lof en dank te geven, de ene sectie antwoordend op de andere, zoals voorgeschreven door David, de man van God.²⁵ Mattanja, Bakbukja, Obadja, Mesullam, Talmon en Akkub waren poortwachters die toezicht hielden bij de voorraadkamers van de poorten.²⁶ Zij dienden in de dagen van Jojakim, de zoon van Jesua, de zoon van Jozadak, en in de dagen van Nehemia, de gouverneur, en van Ezra, de priester en schriftgeleerde.²⁷ Bij de inwijding van de muur van Jeruzalem werden de Leviëten uit al hun plaatsen gezocht om hen naar Jeruzalem te brengen om de inwijding te vieren met vreugde, met dankliederen en met de muziek van cimbalen, harpen en lieren.²⁸ De zonen van de zangers verzamelden zich uit de streek rond Jeruzalem, en uit de dorpen van de Netofathieten,²⁹ uit Beth-Gilgal, en uit de velden van Geba en Azmaveth, want de zangers hadden dorpen voor zichzelf gevestigd rond Jeruzalem.³⁰ De priesters en Leviëten reinigden zichzelf; zij reinigden ook het volk, de poorten en de muur.³¹ Toen liet ik de leiders van Juda boven op de muur gaan, en ik stelde twee grote koren aan om dank te geven. Eén moest naar rechts gaan boven op de muur in de richting van de Mestpoort.³² Hosaja, samen met de helft van de leiders van Juda, volgde hen,³³ samen met Azarja, Ezra en Mesullam,³⁴ Juda en Benjamin, Semaja en Jeremia,³⁵ en enkele van de priesters met trompetten, en ook Zacharia, de zoon van Jonathan, de zoon van Semaja, de zoon van Mattanja, de zoon van Micha, de zoon van Zakkur, de zoon van Asaf,³⁶ en zijn verwanten—Semaja, Azarel, Milalai, Gilalai, Maai, Nethaneël, Juda en Hanani—met de muziekinstrumenten van David, de man van God. Ezra, de schriftgeleerde, leidde hen.³⁷ Bij de Fonteinpoort gingen zij rechtstreeks de trappen van de Stad van David op, langs de muur en boven het huis van David naar de Waterpoort in het oosten.³⁸ Het tweede koor ging naar links, en ik volgde hen met de helft van het volk op de muur, boven de Bakoventoren naar de Brede Muur,³⁹ over de Efraïmpoort, de Oude Poort, de Vispoort, de Toren van Hananel en de Toren van de Honderd, tot aan de Schaapspoort; en zij stopten bij de Wachterspoort.⁴⁰ De twee koren die dank aanboden, namen toen hun plaats in het huis van God in; ook ik nam daar mijn plaats in, samen met de helft van de ambtenaren,⁴¹

en de priesters—Eljakim, Maäseja, Miniamin, Micha, Eljoënai, Zacharia en Hananja met hun trompetten—⁴² en Maäseja, Semaja, Eleazar, Uzzi, Jehohanan, Malkia, Elam en Ezer. De zangers zongen onder leiding van Jezrahja.⁴³ Op die dag brachten zij grote offers, zich verheugend omdat God hun grote vreugde had gegeven. Ook de vrouwen en kinderen verheugden zich. Het geluid van de vreugde in Jeruzalem was van verre te horen.

⁴⁴ In die tijd werden mannen aangesteld over de voorraadkamers voor de bijdragen, eerstelingen en tienden, om daarin uit de velden van de steden de gedeelten te verzamelen die volgens de Wet vereist waren voor de priesters en Leviëten, want Juda verheugde zich over de priesters en Leviëten die dienden.⁴⁵ Zij verrichtten de eredienst van hun God en de dienst van reiniging, evenals de zangers en poortwachters, volgens het bevel van David en zijn zoon Salomo.⁴⁶ Want in de dagen van David en Asaf, in oude tijden, waren er leiders van de zangers, en lof- en dankliederen aan God.⁴⁷ Zo gaf heel Israël in de dagen van Zerubbabel en Nehemia de gedeelten die de zangers en de poortwachters toekwamen zoals elke dag vereist was, en zij zetten het geheiligde deel apart voor de Leviëten, en de Leviëten zetten het geheiligde deel apart voor de zonen van Aäron.

13 Op die dag, toen het Boek van Mozes hardop werd voorgelezen in het gehoor van het volk, werd ontdekt dat geen Ammoniet of Moabiet ooit toegelaten mocht worden tot de vergadering van God,² omdat zij de Israëliëten niet met brood en water tegemoetkwamen, maar in plaats daarvan Bileam huurden om hen te vervloeken. Echter, onze God veranderde de vloek in een zegen.³ Toen zij deze wet hoorden, sloten zij allen van buitenlandse afkomst uit Israël uit.

⁴ Voorafgaand hieraan was de priester Eljasib, die was aangesteld over de voorraadkamers van het huis van onze God, nauw verwant aan Tobia,⁵ en hij had een grote kamer voor hem klaargemaakt, die eerder was gebruikt om de graanoffers, wierook, tempelartikelen en de tienden van graan, nieuwe wijn en olijfolie op te slaan, die waren voorgeschreven voor de Leviëten, zangers en poortwachters, evenals de bijdragen voor de priesters.

Nehemia

⁶ Maar gedurende dit alles was ik niet in Jeruzalem, want in het tweeëndertigste jaar van Artaxerxes, koning van Babylon, was ik teruggekeerd naar de koning. Later vroeg ik verlof aan de koning ⁷ en keerde terug naar Jeruzalem. Daar kwam ik te weten over de slechte daad die Eljasib voor Tobia had gedaan door hem een kamer te verschaffen in de voorhoven van het huis van God. ⁸ Ik was zeer ontevreden en gooide al Tobia's huisraad uit de kamer. ⁹ Ik gaf opdracht om de kamers te reinigen, en daarna herstelde ik de uitrusting van het huis van God, samen met de graanoffers en wierook. ¹⁰ Ik ontdekte ook dat de delen die aan de Levieten waren toegewezen, niet aan hen waren gegeven, zodat de Levieten en zangers die verantwoordelijk waren voor de dienst, waren teruggekeerd naar hun eigen velden. ¹¹ Dus berispte ik de ambtenaren en vroeg: "Waarom wordt het huis van God verwaarloosd?" Toen verzamelde ik hen en stelde hen op hun posten. ¹² Heel Juda bracht toen de tienden van graan, nieuwe wijn en olijfolie naar de voorraadkamers. ¹³ Ik stelde de priester Selemja, de schrijver Zadok en een Leviet genaamd Pedaja aan om de leiding over de voorraadkamers te hebben, en maakte Hanan, de zoon van Zakkur, de zoon van Mattanja, hun assistent, omdat zij als betrouwbaar werden beschouwd. Zij waren verantwoordelijk voor het verdelen van de voorraden aan hun mede-Levieten.

¹⁴ Gedenk mij hiervoor, mijn God, en wis niet uit wat ik zo trouw heb gedaan voor het huis van mijn God en zijn diensten. ¹⁵ In die dagen zag ik mensen in Juda die wijnpersen traden op de sabbat en zakken graan binnenbrachten, die zij op ezels laadden, samen met wijn, druiven, vijgen en allerlei ladingen. Zij brachten dit alles naar Jeruzalem op de sabbatdag. Dus waarschuwde ik hen tegen het verkopen van voedsel op die dag. ¹⁶ Mensen uit Tyrus die in Jeruzalem woonden, brachten vis en allerlei koopwaar binnen en verkochten die aan de mensen van Juda op de sabbat, zelfs in Jeruzalem. ¹⁷ Ik berispte de edelen van Juda en zei: "Wat is dit slechte dat jullie doen—de sabbatdag ontheiligen?" ¹⁸ Hebben jullie voorouders niet dezelfde dingen gedaan, waardoor onze God al deze rampspoed over ons en over deze stad heeft gebracht? Nu wekken jullie meer toorn op tegen Israël door de sabbat te ontheiligen."

¹⁹ Toen de avondschaduwen vielen op de poorten van Jeruzalem voor de sabbat, gaf ik opdracht de deuren te sluiten en niet te openen tot na de sabbat. Ik stelde enkele van mijn eigen mannen bij de poorten op zodat er geen lading op de sabbatdag binnengebracht kon worden. ²⁰ Op een paar gelegenheden bleven de kooplieden en verkopers van diverse goederen de nacht buiten Jeruzalem doorbrengen. ²¹ Maar ik waarschuwde hen en zei: "Waarom brengen jullie de nacht door bij de muur? Als jullie dit nog eens doen, zal ik geweld tegen jullie gebruiken." Vanaf dat moment kwamen zij niet meer op de sabbat. ²² Toen beval ik de Levieten zich te reinigen en de poorten te bewaken om de sabbatdag heilig te houden. Gedenk mij hiervoor ook, mijn God, en toon mij genade naar Uw grote liefde. ²³ Bovendien zag ik in die dagen mannen van Juda die vrouwen uit Asdod, Ammon en Moab hadden getrouwd. ²⁴ De helft van hun kinderen sprak de taal van Asdod of de taal van een van de andere volken, en waren niet vloeiend in de taal van Juda. ²⁵ Dus berispte ik hen en sprak vervloekingen over hen uit. Ik sloeg sommige van de mannen en trok hun haren uit. Ik liet hen een eed afleggen in de naam van God en zei: "Jullie zullen je dochters niet in huwelijk geven aan hun zonen, noch hun dochters nemen voor jullie zonen of voor jezelf. ²⁶ Heeft Salomo, de koning van Israël, niet gezondigd door zulke huwelijken? Onder de vele naties was er geen koning zoals hij. Hij werd geliefd door zijn God, en God maakte hem koning over heel Israël, maar zelfs hij werd door buitenlandse vrouwen tot zonde verleid. ²⁷ Moeten we nu horen dat jullie ook al dit grote kwaad begaan en ontrouw zijn aan onze God door buitenlandse vrouwen te trouwen?" ²⁸ Een van de zonen van Jojada, de zoon van Eljasib, de hogepriester, was schoonzoon van Sanballat de Horoniet. Dus dreef ik hem van mij weg.

²⁹ Gedenk hen, mijn God, want zij hebben schande gebracht over het priesterschap en het verbond van het priesterschap en de Levieten. ³⁰ Dus reinigde ik de priesters en de Levieten van alles wat vreemd was, en wees hen taken toe, elk volgens zijn taak. ³¹ Ik regelde ook de bijdragen van hout op aangewezen tijden, en voor de eerstelingen. Gedenk mij met vriendelijkheid, mijn God.

1 In de dagen van Ahasveros, de Ahasveros die regeerde over 127 provincies van India tot Cusj, ² in de tijd dat koning Ahasveros op zijn koninklijke troon zat in de burcht van Susan, ³ in het derde jaar van zijn regering, hield hij een banket voor al zijn ambtenaren en dienaren, de militaire leiders van Perzië en Medië, de edelen, en de prinsen van de provincies die aanwezig waren.

⁴ Hij toonde de rijkdommen van zijn glorierijke koninkrijk en de pracht van zijn majesteit vele dagen lang, in totaal 180 dagen. ⁵ Toen deze dagen voorbij waren, hield de koning een banket van zeven dagen voor al het volk dat aanwezig was in de citadel van Susan, van de grootste tot de kleinste, in de binnenplaats van de tuin van het paleis van de koning. ⁶ Er waren gordijnen van fijn wit en blauw linnen, vastgemaakt met koorden van fijn purperen linnen aan zilveren ringen op marmeren zuilen. De rustbanken waren van goud en zilver op een mozaïekvloer van porfier, marmer, parelmoer en andere kostbare stenen. ⁷ Dranken werden geserveerd in gouden bekers, elk verschillend van de ander, en de koninklijke wijn was overvloedig in overeenstemming met de vrijgevigheid van de koning. ⁸ Op bevel van de koning was er geen dwang bij het drinken, want hij had alle hofmeesters opgedragen om elke man te bedienen zoals hij wenste.

⁹ Koningin Vashti hield ook een banket voor de vrouwen in het koninklijk paleis van koning Ahasveros. ¹⁰ Op de zevende dag, toen het hart van de koning vrolijk was van de wijn, beval hij Mehuman, Biztha, Harbona, Bigtha, Abagtha, Zethar en Karkas, de zeven eunuchen die dienden in de tegenwoordigheid van koning Ahasveros, ¹¹ om koningin Vashti voor de koning te brengen met haar koninklijke kroon, om haar schoonheid te tonen aan het volk en de ambtenaren, want zij was mooi om te zien. ¹² Maar koningin Vashti weigerde te komen op het bevel van de koning dat door de eunuchen was overgebracht. Toen werd de koning woedend, en zijn toorn brandde in hem. ¹³ Toen raadpleegde de koning de wijzen die de tijden begrepen, want het was de gewoonte van de koning om te spreken voor allen die de wet en het recht kenden, ¹⁴ en die het dichtst bij hem stonden: Karshena, Sethar, Admatha, Tarsis, Meres, Marsena en Memucan, de zeven

edelen van Perzië en Medië die toegang hadden tot de koning en het hoogste in het koninkrijk waren.

¹⁵ "Wat moet er volgens de wet gedaan worden met koningin Vashti," vroeg hij, "omdat zij het bevel van koning Ahasveros, overgebracht door de eunuchen, niet heeft uitgevoerd?" ¹⁶ Toen antwoordde Memucan in de tegenwoordigheid van de koning en de edelen: "Koningin Vashti heeft niet alleen de koning onrecht gedaan, maar ook alle edelen en de volken in alle provincies van koning Ahasveros. ¹⁷ Want het gedrag van de koningin zal bekend worden bij alle vrouwen, waardoor zij met minachting naar hun echtgenoten zullen kijken en zeggen: 'Koning Ahasveros beval koningin Vashti voor hem te brengen, maar zij kwam niet.' ¹⁸ Vandaag nog zullen de voorname vrouwen van Perzië en Medië die van het gedrag van de koningin hebben gehoord, op dezelfde manier reageren tegenover alle ambtenaren van de koning, wat veel minachting en woede zal veroorzaken. ¹⁹ Als het de koning behaagt, laat er dan een koninklijk decreet worden uitgevaardigd en opgetekend in de wetten van Perzië en Medië, die niet herroepen kunnen worden, dat Vashti nooit meer in de tegenwoordigheid van koning Ahasveros mag komen. Laat de koning ook haar koninklijke positie geven aan een ander die beter is dan zij. ²⁰ Wanneer het decreet van de koning wordt afgekondigd in zijn uitgestrekte koninkrijk, zullen alle vrouwen hun echtgenoten eer geven, van de grootste tot de kleinste." ²¹ Het voorstel beviel de koning en de prinsen, en de koning deed zoals Memucan had voorgesteld. ²² Hij zond brieven naar alle provincies van de koning, naar elke provincie in haar eigen schrift en naar elk volk in hun eigen taal, waarin werd verklaard dat elke man heerser moest zijn in zijn eigen huishouden en moest spreken volgens de taal van zijn volk.

2 Na deze gebeurtenissen, toen de woede van koning Xerxes was bedaard, herinnerde hij zich Vashti en wat zij had gedaan, en wat tegen haar was besloten. ² Toen stelden de dienaren van de koning die hem bedienden voor: "Laat mooie jonge maagden voor de koning worden gezocht. ³ Laat de koning commissarissen aanstellen in alle provincies van zijn koninkrijk om alle mooie jonge maagden naar de burcht van Susa te verzamelen, naar de harem, onder toezicht van Hegai, de eunuch van de koning die verantwoordelijk is voor de vrouwen; en

Esther

laat schoonheidsbehandelingen voor hen worden verzorgd. ⁴ Laat dan de jonge vrouw die de koning behaagt koningin worden in plaats van Vashti." Dit voorstel beviel de koning, en hij handelde ernaar.

⁵ Nu was er een Jood in de burcht van Susa genaamd Mordechai, zoon van Jaïr, de zoon van Simeï, de zoon van Kis, een Benjaminit, ⁶ die in ballingschap was gevoerd uit Jeruzalem met de gevangenen die waren gedeporteerd met Jojachin, koning van Juda, die Nebukadnezar, koning van Babylon, in ballingschap had gevoerd. ⁷ Mordechai had een nicht genaamd Hadassa, ook bekend als Esther, die hij had grootgebracht omdat zij geen vader of moeder had. Deze jonge vrouw was mooi van gestalte en uiterlijk, en toen haar vader en moeder stierven, adopteerde Mordechai haar als zijn eigen dochter.

⁸ Toen het bevel en het edict van de koning waren afgekondigd, werden veel jonge vrouwen naar de burcht van Susa gebracht en onder de zorg van Hegai geplaatst. Esther werd ook naar het paleis van de koning gebracht en toevertrouwd aan Hegai, die verantwoordelijk was voor de harem. ⁹ Zij behaagde hem en won zijn gunst. Onmiddellijk voorzag hij haar van schoonheidsbehandelingen en speciaal voedsel. Hij wees haar zeven gekozen vrouwelijke dienaren uit het paleis van de koning toe en verplaatste haar en haar dienaressen naar de beste plaats in de harem. ¹⁰ Esther had haar nationaliteit of familieachtergrond niet onthuld, omdat Mordechai haar had opgedragen dit niet te doen. ¹¹ Elke dag liep Mordechai heen en weer in de buurt van de binnenplaats van de harem om te weten te komen hoe het met Esther ging en wat er met haar gebeurde. ¹² Voordat een jonge vrouw aan de beurt kwam om naar koning Xerxes te gaan, moest zij twaalf maanden van schoonheidsbehandelingen voltooien zoals voorgeschreven: zes maanden met mirreolie en zes maanden met parfums en cosmetica. ¹³ En zo zou zij naar de koning gaan: alles wat zij wenste, werd haar gegeven om mee te nemen van de harem naar het paleis van de koning. ¹⁴ 's Avonds zou zij naar binnen gaan en 's morgens terugkeren naar een ander deel van de harem, onder de zorg van Saasgaz, de eunuch van de koning die verantwoordelijk was voor de bijvrouwen. Zij zou niet terugkeren naar de koning tenzij hij tevreden met haar was en haar bij naam riep.

¹⁵ Toen de beurt kwam voor Esther, de dochter van Abichaïl, de oom van Mordechai die haar als zijn dochter had geadopteerd, om naar de koning te gaan, vroeg zij niets anders dan wat Hegai, de eunuch van de koning die verantwoordelijk was voor de harem, voorstelde. En Esther vond genade in de ogen van allen die haar zagen. ¹⁶ Esther werd naar koning Xerxes gebracht in het koninklijk paleis in de tiende maand, de maand Tebeth, in het zevende jaar van zijn regering. ¹⁷ De koning hield meer van Esther dan van alle andere vrouwen, en zij vond meer genade en vriendelijkheid bij hem dan alle andere maagden. Dus zette hij een koninklijke kroon op haar hoofd en maakte haar koningin in plaats van Vashti. ¹⁸ Toen gaf de koning een groot banket, het banket van Esther, voor al zijn edelen en ambtenaren. Hij kondigde een feestdag af in alle provincies en deelde geschenken uit met koninklijke vrijgevigheid.

¹⁹ Toen de maagden voor de tweede keer werden verzameld, zat Mordechai bij de poort van de koning.

²⁰ Esther had haar familieachtergrond of haar volk niet onthuld, net zoals Mordechai haar had opgedragen, want zij volgde nog steeds Mordechai's instructies zoals zij deed toen hij haar opvoedde. ²¹ Terwijl Mordechai bij de poort van de koning was, werden Bigthana en Teresj, twee van de officieren van de koning die de ingang bewaakten, boos en beraamden een plan om koning Xerxes kwaad te doen. ²² Maar het complot werd bekend bij Mordechai, en hij informeerde koningin Esther, die het aan de koning rapporteerde, met vermelding van Mordechai. ²³ Toen het rapport werd onderzocht en waar bleek te zijn, werden de twee ambtenaren opgehangen aan een galg. Dit alles werd opgetekend in het boek van de kronieken in aanwezigheid van de koning.

3 Na deze gebeurtenissen eerde koning Xerxes Haman, de zoon van Hammedatha, de Agagiet, door hem te verheffen en zijn gezag te vestigen over alle andere ambtenaren. ² Alle dienaren van de koning bij de poort van de koning bogen zich en bewezen eer aan Haman, want de koning had dit over hem geboden. Maar Mordechai boog zich niet en bewees hem geen eer.

³ Toen vroegen de dienaren van de koning bij de poort van de koning aan Mordechai: "Waarom overtreed je het bevel van de koning?" ⁴ Dag na dag spraken ze tot hem, maar hij weigerde te luisteren.

Daarom meldden ze het aan Haman om te zien of de reden van Mordechai zou worden getolereerd, want hij had hun verteld dat hij een Jood was.

⁵ Toen Haman zag dat Mordechai zich niet boog en hem geen eer bewees, werd hij vervuld met woede. ⁶ Nadat hij had vernomen wie het volk van Mordechai was, achtte hij het beneden zijn waardigheid om alleen Mordechai te doden. In plaats daarvan zocht Haman naar een manier om alle Joden, het volk van Mordechai, in het hele koninkrijk van Xerxes te vernietigen. ⁷ In het twaalfde jaar van koning Xerxes, in de eerste maand, de maand Nisan, werd het pur (dat is, het lot) geworpen in de aanwezigheid van Haman om de dag en maand te bepalen, en het lot viel op de twaalfde maand, de maand Adar. ⁸ Toen zei Haman tegen koning Xerxes: "Er is een bepaald volk verspreid en verstrooid onder de volken in alle provincies van uw koninkrijk. Hun gebruiken zijn anders dan die van alle andere volken, en zij gehoorzamen de wetten van de koning niet; het is niet in het belang van de koning om hen te tolereren. ⁹ Als het de koning behaagt, laat er dan een decreet worden uitgevaardigd om hen te vernietigen, en ik zal tienduizend talenten zilver betalen in de handen van degenen die de zaken van de koning beheren voor de koninklijke schatkist." ¹⁰ De koning nam zijn zegelring van zijn hand en gaf die aan Haman, de zoon van Hammedatha, de Agagiet, de vijand van de Joden. ¹¹ De koning zei tegen Haman: "Houd het zilver, en doe met het volk wat je wilt."

¹² Op de dertiende dag van de eerste maand werden de schrijvers van de koning ontboden, en zij schreven al de bevelen van Haman aan de satrapen van de koning, de gouverneurs van elke provincie, en de ambtenaren van elk volk, elke provincie in haar eigen schrift en elk volk in hun eigen taal. Deze werden geschreven in de naam van koning Xerxes en verzegeld met zijn ring. ¹³ Brieven werden door koeriers naar alle provincies van de koning gestuurd met bevelen om alle Joden te vernietigen, te doden en uit te roeien—jong en oud, vrouwen en kinderen—op één enkele dag, de dertiende dag van de twaalfde maand, de maand Adar, en hun goederen te plunderen. ¹⁴ Een kopie van het edict moest als wet in elke provincie worden uitgevaardigd en aan alle volken bekendgemaakt worden, zodat zij klaar zouden zijn voor die dag. ¹⁵ De koeriers gingen uit,

aangespoord door het bevel van de koning, en het decreet werd uitgevaardigd in de burcht van Susa. De koning en Haman gingen zitten om te drinken, maar de stad Susa was verbijsterd.

4 Toen Mordechai ontdekte wat er allemaal was gebeurd, scheurde hij zijn kleren, trok een rouwkleed aan en bestrooide zich met as. Hij ging naar het midden van de stad en jammerde luid en bitter. ² Hij ging tot aan de poort van de koning, want niemand mocht de poort van de koning binnengaan in een rouwkleed. ³ In elke provincie waar het bevel en de verordening van de koning kwamen, was er grote rouw onder de Joden, met vasten, huilen en weeklagen; velen lagen in rouwkleeding en as.

⁴ Toen de eunuchen en vrouwelijke bedienden van Esther naar haar toe kwamen en haar over Mordechai informeerden, werd ze met grote ontsteltenis bevangen. Ze stuurde kleren om Mordechai te kleden in plaats van zijn rouwkleed, maar hij weigerde ze aan te nemen. ⁵ Toen riep Esther Hathach, een van de eunuchen van de koning die was aangesteld om haar te dienen, en gaf hem de opdracht naar Mordechai te gaan om te vernemen wat hem dwarszat en waarom.

⁶ Hathach ging naar Mordechai op het centrale plein van de stad, dicht bij de poort van de koning. ⁷ Mordechai vertelde hem alles wat hem was overkomen, inclusief het precieze bedrag geld dat Haman had beloofd in de koninklijke schatkist te storten voor de vernietiging van de Joden. ⁸ Hij gaf hem ook een kopie van het edict voor hun vernietiging, dat in Susa was gepubliceerd, om aan Esther te laten zien en het aan haar uit te leggen, en gaf haar de opdracht om naar de koning te gaan om zijn gunst te zoeken en voor haar volk te pleiten.

⁹ Hathach keerde terug en bracht Mordechai's woorden over aan Esther. ¹⁰ Toen gaf Esther Hathach de opdracht om Mordechai te antwoorden: ¹¹ "Alle dienaren van de koning en de mensen van de provincies van de koning weten dat elke man of vrouw die de koning benadert in de binnenhof zonder te zijn opgeroepen, dezelfde wet ondergaat: de dood, tenzij de koning hen de gouden scepter toereikt zodat zij mogen leven. Ik ben al dertig dagen niet opgeroepen om naar de koning te komen." ¹² Esthers woorden werden aan Mordechai

overgebracht. ¹³ Mordechai stuurde dit antwoord terug naar Esther: "Denk niet dat jij, omdat je in het huis van de koning bent, als enige van alle Joden zult ontkomen. ¹⁴ Want als je op dit moment zwijgt, zal er voor de Joden vanuit een andere plaats verlichting en redding komen, maar jij en het huis van je vader zullen omkomen. En wie weet of jij niet juist voor een tijd als deze tot je koninklijke positie bent gekomen?"

¹⁵ Toen antwoordde Esther Mordechai: ¹⁶ "Ga, verzamel alle Joden die in Susa zijn, en vast voor mij. Eet of drink niet gedurende drie dagen, nacht of dag. Ik en mijn dienaressen zullen vasten zoals jullie doen. Daarna zal ik naar de koning gaan, ook al is het tegen de wet. En als ik omkom, dan kom ik om." ¹⁷ Dus ging Mordechai weg en deed alles zoals Esther hem had opgedragen.

5 Op de derde dag trok Esther haar koninklijke kleding aan en stond in de binnenhof van het paleis van de koning, tegenover de ingang van de koningszaal. De koning zat op zijn koninklijke troon in de troonzaal, tegenover de ingang. ² Toen de koning koningin Esther in de hof zag staan, vond zij genade in zijn ogen; en hij stak de gouden scepter uit die hij in zijn hand had. Esther naderde en raakte de top van de scepter aan.

³ De koning vroeg toen: "Wat is er, koningin Esther? Wat is uw verzoek? Tot de helft van het koninkrijk zal het u gegeven worden." ⁴ Esther antwoordde: "Als het de koning behaagt, laat de koning en Haman dan vandaag komen naar een banket dat ik voor hem heb bereid." ⁵ De koning zei: "Breng Haman snel, zodat we kunnen doen wat Esther wenst." Dus gingen de koning en Haman naar het banket dat Esther had bereid. ⁶ Terwijl zij wijn dronken op het banket, vroeg de koning aan Esther: "Wat is uw verzoek? Het zal u gegeven worden. En wat is uw wens? Zelfs tot de helft van het koninkrijk zal het vervuld worden."

⁷ Esther antwoordde: "Dit is mijn verzoek en mijn wens: ⁸ Als ik genade heb gevonden in de ogen van de koning, en als het de koning behaagt mijn verzoek te vervullen en mijn wens in te willigen, laat de koning en Haman dan morgen komen naar het banket dat ik voor hen zal bereiden. Dan zal ik de vraag van de koning beantwoorden." ⁹ Haman vertrok die dag vrolijk en met een blij hart. Maar toen

hij Mordechai bij de poort van de koning zag, en merkte dat Mordechai niet opstond of angst toonde in zijn aanwezigheid, werd Haman vervuld met woede tegen hem. ¹⁰ Toch bedwong Haman zich en ging naar huis.

Hij riep zijn vrienden en Zeresh, zijn vrouw, bijeen, ¹¹ en pochte tegen hen over zijn grote rijkdom, zijn vele zonen, en alle manieren waarop de koning hem had geëerd en hem boven de andere ambtenaren en dienaren had verheven. ¹² Haman voegde eraan toe: "Bovendien heeft koningin Esther niemand anders dan mij uitgenodigd om de koning te vergezellen naar het banket dat zij heeft bereid. En morgen ben ik weer door haar uitgenodigd samen met de koning. ¹³ Toch geeft dit alles mij geen voldoening zolang ik Mordechai de Jood bij de poort van de koning zie zitten."

¹⁴ Zijn vrouw Zeresh en al zijn vrienden stelden voor: "Laat een galg maken, vijftig el hoog, en vraag morgenochtend aan de koning om Mordechai eraan te hangen. Ga dan vrolijk met de koning naar het banket." Dit advies beviel Haman, en hij liet de galg maken.

6 Die nacht kon de koning niet slapen, dus beval hij dat het boek van de kronieken, de verslagen van zijn regering, werd gebracht en aan hem werd voorgelezen. ² Daar werd ontdekt dat Mordechai Bigthana en Teresj had aangegeven, twee van de hovelingen van de koning die de ingang bewaakten, die hadden samengespannen om koning Xerxes aan te vallen. ³ De koning vroeg: "Welke eer of erkenning is Mordechai hiervoor gegeven?" De dienaren van de koning antwoordden: "Er is niets voor hem gedaan."

⁴ De koning zei toen: "Wie is er in de hof?" Nu was Haman net de buitenste hof van het paleis binnengekomen om met de koning te spreken over het ophangen van Mordechai aan de galg die hij voor hem had voorbereid. ⁵ De dienaren van de koning antwoordden: "Haman staat in de hof." De koning zei: "Breng hem binnen." ⁶ Toen Haman binnenkwam, vroeg de koning hem: "Wat moet er gedaan worden voor de man die de koning wil eren?"

Haman dacht bij zichzelf: "Wie zou de koning meer willen eren dan mij?" ⁷ Dus antwoordde Haman de koning: "Voor de persoon die de koning wenst te

eren, ⁸ laat men een koninklijk gewaad brengen dat de koning heeft gedragen, en een paard waarop de koning heeft gereden, met een koninklijk teken op zijn hoofd geplaatst. ⁹ Laat het gewaad en het paard worden toevertrouwd aan een van de meest edele ambtenaren van de koning. Laat hen de man kleden die de koning wenst te eren, en hem te paard door het stadsplein leiden, terwijl zij voor hem uitroepen: 'Dit is wat er gedaan wordt voor de man die de koning wenst te eren!'"

¹⁰ De koning beval Haman: "Ga snel, neem het gewaad en het paard, zoals je hebt voorgesteld, en doe dit voor Mordechai de Jood, die bij de poort van de koning zit. Verwaarloos niets van wat je hebt aanbevolen." ¹¹ Dus nam Haman het gewaad en het paard, kleepte Mordechai, en leidde hem te paard door het stadsplein, terwijl hij voor hem uitriep: "Dit is wat er gedaan wordt voor de man die de koning wenst te eren!" ¹² Daarna keerde Mordechai terug naar de poort van de koning, maar Haman haastte zich naar huis, rouwend, met zijn hoofd bedekt. ¹³ Haman vertelde aan Zeresh, zijn vrouw, en al zijn vrienden alles wat hem was overkomen.

Zijn wijze mannen en zijn vrouw Zeresh zeiden tegen hem: "Als Mordechai, voor wie je bent begonnen te vallen, van Joodse afkomst is, zul je niet tegen hem standhouden, maar zeker ten val komen." ¹⁴ Terwijl zij nog met hem spraken, arriveerden de hovelingen van de koning en brachten Haman haastig naar het banket dat Esther had voorbereid.

7 De koning en Haman gingen wijn drinken met koningin Esther. ² Op de tweede dag, terwijl ze wijn dronken bij het banket, vroeg de koning: "Koningin Esther, wat is uw verzoek? Het zal u worden verleend. En wat is uw wens? Zelfs tot de helft van het koninkrijk, het zal worden vervuld."

³ Koningin Esther antwoordde: "Als ik genade heb gevonden in uw ogen, o koning, en als het u behaagt, schenk mij dan mijn leven—dit is mijn verzoek. En spaar mijn volk—dit is mijn wens. ⁴ Want mijn volk en ik zijn verkocht om vernietigd, gedood en uitgeroeid te worden. Als we slechts als slaven waren verkocht, mannen en vrouwen, zou ik gezwezen hebben, omdat zo'n nood niet zou rechtvaardigen de koning lastig te vallen." ⁵ Koning Ahasveros vroeg koningin Esther: "Wie is hij, en waar is hij, die het heeft aangedurfd zo iets te doen?" ⁶ Esther zei: "Een

tegenstander en vijand! Deze slechte Haman!" Toen werd Haman doodsbang voor de koning en koningin. ⁷ De koning stond in woede op van de wijn en ging naar de paleistuin. Maar Haman, zich realiserend dat de koning kwaad tegen hem had besloten, bleef achter om koningin Esther om zijn leven te smeken.

⁸ Toen de koning terugkeerde uit de paleistuin naar de plaats van het banket, viel Haman op de bank waar Esther was. De koning riep uit: "Zal hij zelfs de koningin aanvallen terwijl ik in het huis ben?" Terwijl de woorden de mond van de koning verlieten, bedekten ze Hamans gezicht. ⁹ Toen zei Harbona, een van de hovelingen die de koning bedienden: "Kijk, een galg van vijftig el hoog staat bij Hamans huis. Hij had die laten maken voor Mordechai, die de koning hielp."

De koning zei: "Hang hem eraan!" ¹⁰ Dus hingen ze Haman aan de galg die hij voor Mordechai had voorbereid. Toen bedaarde de woede van de koning.

8 Op diezelfde dag gaf koning Ahasveros het bezit van Haman, de tegenstander van de Joden, aan koningin Esther. Mordechai verscheen voor de koning, omdat Esther hun relatie had onthuld. ² De koning nam zijn zegelring, die hij van Haman had afgenomen, en gaf die aan Mordechai. Esther stelde toen Mordechai aan over het bezit van Haman.

³ Esther benaderde opnieuw de koning, viel aan zijn voeten, hilde en smeekte hem om het kwade plan van Haman de Agagiet, dat hij tegen de Joden had beraamd, te stoppen. ⁴ De koning reikte de gouden scepter naar Esther uit, en zij stond op en stond voor hem. ⁵ Zij zei: "Als het de koning behaagt, en als ik genade in zijn ogen heb gevonden, en als de zaak juist lijkt voor de koning, en ik aangenaam ben in zijn ogen, laat er dan een decreet worden geschreven om de brieven die door Haman, de zoon van Hammedatha de Agagiet, zijn bedacht, in te trekken, die hij schreef om de Joden in alle provincies van de koning te vernietigen. ⁶ Want hoe kan ik de ramp verdragen die mijn volk zal treffen? Hoe kan ik de vernietiging van mijn familie verdragen?" ⁷ Koning Ahasveros zei tegen koningin Esther en Mordechai de Jood: "Ik heb het bezit van Haman aan Esther gegeven, en ze hebben hem aan de galg gehangen omdat hij de hand aan de Joden had geslagen. ⁸ Schrijf nu een ander decreet in naam van de koning

ten behoefte van de Joden zoals u het goed acht, en verzegel het met de zegelring van de koning, want geen document geschreven in naam van de koning en verzegeld met de ring van de koning kan worden herroepen.”

⁹ De schrijvers van de koning werden onmiddellijk ontboden, op de drieëntwintigste dag van de derde maand, de maand Sivan. Ze schreven alle bevelen van Mordechai aan de Joden, en aan de stadhouders, gouverneurs en ambtenaren van de 127 provincies die zich uitstrekken van India tot Cusj. Deze bevelen werden geschreven in het schrift van elke provincie en de taal van elk volk, inclusief de Joden in hun eigen schrift en taal. ¹⁰ Mordechai schreef in naam van koning Ahasveros, verzegelde de brieven met de zegelring van de koning, en zond ze per ruiters op koninklijke paarden, gefokt uit snelle merries. ¹¹ Het edict van de koning verleende de Joden in elke stad het recht om zich te verzamelen en zichzelf te verdedigen, om elke gewapende macht van welke nationaliteit of provincie dan ook die hen zou aanvallen, inclusief hun vrouwen en kinderen, te vernietigen, te doden en te verdelen, en hun goederen te plunderen. ¹² Dit moest op één dag worden gedaan in alle provincies van koning Ahasveros, de dertiende dag van de twaalfde maand, de maand Adar. ¹³ Een kopie van de tekst van het edict moest als wet in elke provincie worden uitgevaardigd en aan alle volkeren bekend worden gemaakt, zodat de Joden op die dag klaar zouden zijn om zich op hun vijanden te wreken. ¹⁴ De koeriers, rijdend op de koninklijke relaispaarden, haastten zich, aangespoord door het bevel van de koning, en het decreet werd uitgevaardigd in de burcht van Susa. ¹⁵ Mordechai verliet de aanwezigheid van de koning in koninklijke gewaden van blauw en wit, met een grote gouden kroon en een mantel van fijn linnen en purper. De stad Susa juichte en verheugde zich. ¹⁶ Voor de Joden was het een tijd van licht, vreugde, blijdschap en eer. ¹⁷ In elke provincie en stad waar het bevel en decreet van de koning aankwam, was er vreugde en blijdschap onder de Joden, met feesten en vieren. Veel mensen van andere nationaliteiten werden Joden omdat de vrees voor de Joden op hen was gevallen.

9 In de twaalfde maand, de maand Adar, op de dertiende dag, toen het bevel en het edict van de koning uitgevoerd moesten worden, de dag waarop de vijanden van de Joden hoopten hen te overmeesteren, werd het omgekeerd, en de Joden kregen de overhand over degenen die hen haatten. ² De Joden verzamelden zich in hun steden in alle provincies van koning Xerxes om hen aan te vallen die hun kwaad wilden doen, en niemand kon tegen hen standhouden, want de vrees voor hen was op alle volken gevallen. ³ Alle ambtenaren van de provincies, de stadhouders, de gouverneurs, en degenen die de zaken van de koning regelden, steunden de Joden, omdat de vrees voor Mordechai hen had overmeesterd. ⁴ Mordechai was vooraanstaand in het paleis van de koning, en zijn roem verspreidde zich door de provincies, want hij werd steeds machtiger.

⁵ De Joden sloegen al hun vijanden neer met het zwaard, doodden en vernietigden hen, en zij deden wat zij wilden met degenen die hen haatten. ⁶ In de burcht van Susa doodden en vernietigden de Joden vijfhonderd mannen. ⁷ Parsandatha, Dalfon, Aspatha, ⁸ Poratha, Adalia, en Aridatha, ⁹ Parmashta, en Arisai, Aridai, en Vaizatha, ¹⁰ de tien zonen van Haman, zoon van Hammedatha, die een tegenstander van de Joden was. Echter, zij namen geen buit.

¹¹ Op die dag werd het aantal van degenen die in de burcht van Susa waren gedood aan de koning gerapporteerd. ¹² De koning zei tegen koningin Esther: “In de burcht van Susa hebben de Joden vijfhonderd mannen en de tien zonen van Haman gedood en vernietigd. Wat hebben zij gedaan in de rest van de provincies van de koning? Wat is nu uw verzoek? Het zal u worden verleend. En wat is uw verdere wens? Het zal worden gedaan.” ¹³ Esther antwoordde: “Als het de koning behaagt, laat de Joden in Susa dan ook morgen het edict van vandaag uitvoeren, en laat de tien zonen van Haman aan de galg worden gehangen.” ¹⁴ Dus beval de koning dat dit gedaan moest worden. Een edict werd in Susa uitgevaardigd, en zij hingen de tien zonen van Haman. ¹⁵ De Joden in Susa verzamelden zich opnieuw op de veertiende dag van de maand Adar en doodden driehonderd mannen in Susa, maar zij legden hun handen niet op de buit.

¹⁶ Ondertussen verzamelden de rest van de Joden in de provincies van de koning zich om zichzelf te

verdedigen en zich van hun vijanden te ontdoen, waarbij zij vijfenzeventigduizend van degenen die hen haatten doodden, maar zij legden hun handen niet op de buit. ¹⁷ Dit vond plaats op de dertiende dag van de maand Adar, en op de veertiende dag rustten zij en maakten er een dag van feest en vreugde van. ¹⁸ Echter, de Joden in Susa hadden zich verzameld op de dertiende en veertiende dagen, en op de vijftiende dag rustten zij en maakten er een dag van feest en vreugde van. ¹⁹ Daarom vierden de Joden van de landelijke gebieden, die in dorpen wonen, de veertiende dag van de maand Adar als een dag van vreugde en feest, een dag om voedselgeschenken naar elkaar te sturen.

²⁰ Mordechai legde deze gebeurtenissen vast en stuurde brieven naar alle Joden in de provincies van koning Xerxes, zowel dichtbij als veraf, ²¹ om onder hen een jaarlijkse viering vast te stellen op de veertiende en vijftiende dagen van de maand Adar ²² als de tijd waarin de Joden verlichting kregen van hun vijanden, en de maand waarin hun verdriet in vreugde werd veranderd en hun rouw in een dag van feest. Zij moesten deze dagen vierden als dagen van feest en vreugde en het geven van voedselgeschenken aan elkaar en geschenken aan de armen. ²³ Dus stemden de Joden ermee in om de viering voort te zetten die zij waren begonnen, zoals Mordechai aan hen had geschreven. ²⁴ Want Haman, zoon van Hammedatha, de Agagiet, de tegenstander van alle Joden, had tegen de Joden geplot om hen te vernietigen en had het lot, dat wil zeggen de pur, geworpen om hen te verstoren en te vernietigen. ²⁵ Maar toen de zaak onder de aandacht van de koning kwam, gaf hij schriftelijke bevelen dat het boosaardige plan dat Haman tegen de Joden had beraamd, op zijn eigen hoofd zou terugkeren, en dat hij en zijn zonen aan de galg zouden worden gehangen. ²⁶ Daarom werden deze dagen Purim

genoemd, naar het woord pur. Vanwege alles wat in deze brief was geschreven en wat zij hadden gezien en wat hen was overkomen, ²⁷ stelden de Joden een gewoonte vast voor zichzelf, hun nakomelingen, en allen die zich bij hen aansloten, om deze twee dagen elk jaar te vieren, op de voorgeschreven manier en op de vastgestelde tijd. ²⁸ Deze dagen moeten in elke generatie, door elke familie, in elke provincie en elke stad worden herinnerd en gevierd. En deze dagen van Purim mogen nooit ophouden door de Joden te worden gevierd, noch mag de herinnering eraan vervagen bij hun nakomelingen.

²⁹ Toen schreven koningin Esther, dochter van Abihail, samen met Mordechai de Jood, met volle autoriteit om deze tweede brief over Purim te bevestigen. ³⁰ En Mordechai stuurde brieven naar alle Joden in de 127 provincies van het koninkrijk van Xerxes, met woorden van vrede en waarheid, ³¹ om deze dagen van Purim op hun aangewezen tijden vast te stellen, zoals Mordechai de Jood en koningin Esther voor hen hadden bepaald, en zoals zij voor zichzelf en hun nakomelingen hadden vastgesteld met betrekking tot hun tijden van vasten en rouw. ³² Het decreet van Esther bevestigde deze regelingen over Purim, en het werd opgeschreven in de archieven.

10 Koning Ahasveros legde een schatting op aan het land en de eilanden van de zee. ² Al de daden van zijn macht en kracht, samen met een uitgebreide beschrijving van de grootheid van Mordechai, die de koning eerde, zijn die niet opgetekend in het Boek van de Kronieken van de Koningen van Medië en Perzië? ³ Mordechai de Jood was de tweede na koning Ahasveros, gewaardeerd onder de Joden en hoog aangeschreven door zijn vele verwanten, omdat hij het welzijn van zijn volk zocht en sprak voor het welzijn van zijn hele natie.

1 In het land Uz was er een man genaamd Job; deze man was onberispelijk en oprecht, hij vreesde God en vermeed het kwaad. ² Job was gezegend met zeven zonen en drie dochters. ³ Zijn bezittingen omvatten zeventuizend schapen, drieduizend kamelen, vijfhonderd span runderen, vijfhonderd ezelinnen, en een groot aantal dienaren. Hij was de meest vooraanstaande man onder alle mensen van het Oosten.

⁴ Zijn zonen hielden om beurten feesten in hun huizen op hun aangewezen dag, en zij nodigden hun drie zusters uit om met hen te eten en te drinken. ⁵ Wanneer de dagen van feesten voorbij waren, liet Job hen komen en heiligde hen. Vroeg in de ochtend bracht hij een brandoffer voor ieder van hen, denkend: "Misschien hebben mijn kinderen gezondigd en God in hun hart vervloekt." Dit was Job's vaste gewoonte.

⁶ Op een dag kwamen de zonen van God om zich voor de Heer te presenteren, en Satan kwam ook onder hen. ⁷ De Heer vroeg aan Satan: "Waar kom je vandaan?"

Satan antwoordde de Heer: "Van het rondzwerven over de aarde en het heen en weer lopen daarop." ⁸ Toen zei de Heer tegen Satan: "Heb je mijn dienaar Job opgemerkt? Er is niemand zoals hij op aarde; hij is onberispelijk en oprecht, een man die God vreest en het kwaad schuwt."

⁹ Satan antwoordde de Heer: "Vreest Job God zonder reden?" ¹⁰ "Heb je niet een omheining rondom hem geplaatst, en zijn huis en alles wat hij bezit? Je hebt het werk van zijn handen gezegend, en zijn vee heeft zich over het land verspreid. ¹¹ Maar strek nu uw hand uit en raak alles aan wat hij heeft, en hij zal u zeker in uw gezicht vervloeken."

¹² De Heer zei tegen Satan: "Goed, alles wat hij heeft is in jouw macht, maar leg geen hand op de man zelf." Dus vertrok Satan uit de aanwezigheid van de Heer.

¹³ Op een dag, terwijl de zonen en dochters van Job aan het eten en wijn drinken waren in het huis van hun oudste broer, ¹⁴ kwam er een boodschapper en meldde aan Job: "De runderen waren aan het ploegen en de ezelinnen waren in de buurt aan het grazen, ¹⁵ toen de Sabeërs aanvielen en ze meenamen. Ze hebben de dienaren met het zwaard

gedood, en ik alleen ben ontsnapt om het u te vertellen."

¹⁶ Terwijl hij nog sprak, kwam er een andere boodschapper en zei: "Het vuur van God viel uit de hemel en verbrandde de schapen en de dienaren, en ik alleen ben ontsnapt om het u te vertellen." ¹⁷ Terwijl hij nog sprak, kwam er weer een andere boodschapper en zei: "De Chaldeeën vormden drie groepen en overvielen de kamelen en namen ze mee. Ze hebben de dienaren met het zwaard gedood, en ik alleen ben ontsnapt om het u te vertellen." ¹⁸ Terwijl hij nog sprak, kwam er nog een andere boodschapper en zei: "Uw zonen en dochters waren aan het eten en wijn drinken in het huis van hun oudste broer, ¹⁹ toen plotseling een machtige wind uit de woestijn kwam en de vier hoeken van het huis raakte, en het stortte in op hen, en zij zijn dood. Ik alleen ben ontsnapt om het u te vertellen." ²⁰ Hierop stond Job op, scheurde zijn mantel en schoor zijn hoofd. Toen viel hij op de grond en aanbad. ²¹ Hij verklaarde,

"Naakt ben ik uit de schoot van mijn moeder gekomen, en naakt zal ik daar terugkeren. De Heer heeft gegeven, en de Heer heeft genomen; gezegend zij de naam van de Heer."

²² Gedurende al deze gebeurtenissen zondigde Job niet en beschuldigde hij God niet van kwaad.

2 Op een andere dag kwamen de zonen van God om zich voor de Heer te presenteren, en Satan kwam ook onder hen om zich voor de Heer te presenteren. ² En de Heer zei tegen Satan: "Waar kom je vandaan?"

Satan antwoordde de Heer: "Van het rondzwerven over de aarde en het heen en weer lopen daarop."

³ Toen zei de Heer tegen Satan: "Heb je mijn dienaar Job opgemerkt? Er is niemand zoals hij op aarde; hij is onberispelijk en oprecht, een man die God vreest en het kwaad mijdt. En hij behoudt nog steeds zijn integriteit, hoewel je mij tegen hem hebt opgezet om hem zonder reden te ruïneren." ⁴ Satan antwoordde de Heer: "Huid voor huid! Inderdaad, een man zal alles geven wat hij heeft voor zijn eigen leven. ⁵ Maar nu, strek uw hand uit en tref zijn botten en vlees, en hij zal u zeker in uw gezicht vervloeken."

⁶ De Heer zei tegen Satan: "Goed, hij is in jouw handen; spaar alleen zijn leven." ⁷ Dus Satan ging

weg van de aanwezigheid van de Heer en trof Job met pijnlijke zweren van de zolen van zijn voeten tot de kruin van zijn hoofd. ⁸ Toen nam Job een stuk gebroken aardewerk om zichzelf te krabben terwijl hij tussen de as zat. ⁹ Zijn vrouw zei tegen hem: "Houd je nog steeds vast aan je integriteit? Verloochen God en sterf!" ¹⁰ Hij antwoordde: "Je spreekt als een van de dwaze vrouwen. Zullen we het goede van God aanvaarden, en niet het kwade?" In dit alles zondigde Job niet met zijn lippen. ¹¹ Toen de drie vrienden van Job, Elifaz de Temaniet, Bildad de Suhiet, en Zofar de Naamathiet, hoorden over alle problemen die hem waren overkomen, vertrokken ze uit hun huizen en kwamen overeen om samen te komen om met hem mee te leven en hem te troosten. ¹² Toen ze hem van een afstand zagen, konden ze hem nauwelijks herkennen; ze verhieven hun stemmen en huilden luid, scheurden hun kleren en strooiden stof op hun hoofden naar de hemel. ¹³ Toen zaten ze zeven dagen en zeven nachten op de grond bij hem. Niemand sprak een woord tegen hem, omdat ze zagen hoe groot zijn lijden was.

3 Na deze gebeurtenissen sprak Job en beklaaide de dag van zijn geboorte. ² En hij zei:

³ *"Moge de dag van mijn geboorte verdwijnen, en de nacht die verklaarde: 'Een jongen is verwekt.'*

⁴ *Laat die dag duisternis zijn; moge God boven het negeren, en laat er geen licht op schijnen. ⁵ Laat duisternis en diepe schaduw het opeisen; laat een wolk erop verblijven; laat de waarheid van de dag het verschrikken. ⁶ Wat die nacht betreft, laat dikke duisternis het grijpen; laat het niet gerekend worden onder de dagen van het jaar, noch geteld worden onder de maanden. ⁷ Zie, laat die nacht onvruchtbaar zijn; laat er geen vreugdevolle kreet in gehoord worden. ⁸ Laat degenen die dagen vervloeken die dag vervloeken, zij die bereid zijn Leviathan op te wekken. ⁹ Laat zijn morgensterren verduisterd worden; laat het hopen op licht maar geen hebben, en laat het het eerste licht van de dageraad niet zien, ¹⁰ omdat het de deuren van de schoot van mijn moeder niet sloot, noch de moeite van mijn ogen weghield.*

¹¹ *"Waarom stierf ik niet bij de geboorte, kwam ik uit de schoot en verging?" ¹² Waarom waren er knieën om mij te ontvangen, en borsten die ik kon zogen?" ¹³ Want nu zou ik in vrede rusten; ik zou slapen en rusten, ¹⁴ met koningen en raadslieden*

van de aarde, die ruïnes voor zichzelf bouwden, ¹⁵ of met prinses die goud bezaten, die hun huizen met zilver vulden. ¹⁶ Of waarom was ik niet verborgen als een doodgeboren kind, als zuigelingen die het licht nooit zagen?" ¹⁷ Daar houden de goddelozen op met hun onrust, en daar vinden de vermoeiden rust. ¹⁸ De gevangenen zijn daar samen op hun gemak; zij horen de stem van de onderdrukker niet. ¹⁹ Zowel de nederige als de machtige zijn daar, en de dienaar is bevrijd van zijn meester.

²⁰ *"Waarom wordt licht gegeven aan hen in ellende, en leven aan de verbitterden van ziel, ²¹ aan hen die naar de dood verlangen, maar het niet komt, en ernaar graven meer dan naar verborgen schatten, ²² die vervuld zijn van vreugde en juichen wanneer zij het graf vinden?" ²³ Waarom wordt licht gegeven aan een man wiens pad verborgen is, die God heeft omringd?" ²⁴ Want mijn zuchten komt voor mijn voedsel, en mijn gekreun stroomt uit als water. ²⁵ Want wat ik vreesde is over mij gekomen, en wat ik vreesde heeft mij ingehaald. ²⁶ Ik heb geen vrede, geen rust, geen rust, maar alleen onrust."*

4 Elifaz de Temaniet antwoordde:

² *"Als iemand het waagt om met je te spreken, word je dan onrustig? Toch, wie kan woorden inhouden?" ³ Bedenk hoe je velen hebt onderwezen, en hoe je zwakke handen hebt versterkt. ⁴ Je woorden hebben degenen die struikelden ondersteund, en je hebt wankelende knieën versterkt. ⁵ Maar nu komt het over je, en je bent ontmoedigd; het raakt je, en je bent ontsteld. ⁶ Is niet je eerbied voor God je vertrouwen, en de integriteit van je wegen je hoop?"*

⁷ *"Denk eens na, wie is ooit onschuldig omgekomen? Of waar zijn de oprechten vernietigd?"*

⁸ *Zoals ik heb waargenomen, zij die ongerechtigheid ploegen en zij die problemen zaaien, oogsten hetzelfde. ⁹ Door de adem van God vergaan zij; door de adem van Zijn toorn worden zij verteerd. ¹⁰ Het gebrul van de leeuw en de stem van de felle leeuw, toch worden de tanden van de jonge leeuwen verbrijzeld. ¹¹ De leeuw vergaat bij gebrek aan prooi, en de welpen van de leeuw worden verspreid. ¹² "Een woord werd mij in het geheim gebracht, en mijn oor ving er een fluistering van op. ¹³ Te midden van verontrustende*

gedachten uit nachtelijke visioenen, wanneer diepe slaap op mensen valt, ¹⁴ kwamen angst en beven over mij, en deden al mijn botten schudden. ¹⁵ Een geest gleed langs mijn gezicht; het haar van mijn vlees stond overeind. ¹⁶ Het stond stil, maar ik kon zijn vorm niet onderscheiden; een gedaante was voor mijn ogen, en ik hoorde een stille stem: ¹⁷ 'Kan een sterveling rechtvaardig zijn voor God? Kan een mens zuiver zijn voor zijn Maker?' ¹⁸ Hij stelt zelfs geen vertrouwen in Zijn dienaren, en Hij beschuldigt Zijn engelen van dwaling. ¹⁹ Hoeveel te meer degenen die wonen in huizen van klei, wiens fundament in het stof is, die gemakkelijker worden verpletterd dan een mot! ²⁰ Van ochtend tot avond worden zij verbrijzeld; onopgemerkt vergaan zij voor altijd. ²¹ Worden de koorden van hun tent niet binnenin hen opgetrokken? Zij sterven zonder wijsheid.'

5 "Roep nu, is er iemand die je zal antwoorden? ² En tot welke van de heiligen zul je je wenden?"

Want irritatie doodt de dwaas, En jaloezie brengt de naïeve om. ³ Ik heb de dwaas zien wortelen, En ik vervloekte prompt zijn huis. ⁴ Zijn zonen zijn ver van veiligheid, Ze worden zelfs onderdrukt in de poort, En er is geen redder. ⁵ De hongerigen verslinden zijn oogst En nemen het zelfs van de doornen, En de intrigant hijgt naar hun rijkdom. ⁶ Want rampspoed komt niet voort uit het stof, Noch ontspruit ellende uit de grond, ⁷ Maar de mens is geboren voor ellende, Zoals vonken omhoog vliegen.

⁸ "Echter, ik zou God zoeken, En ik zou mijn pleidooi tot God richten, ⁹ Die grote en ondoordringelijke daden verricht, Wonderen die niet te tellen zijn. ¹⁰ Hij geeft regen op de aarde, En zendt water op de velden, ¹¹ Zodat Hij de nederigen hoog plaatst, En degenen die treuren worden in veiligheid gebracht. ¹² Hij vrijdelst de plannen van de sluwe, Zodat hun handen geen succes kunnen behalen. ¹³ Hij vangt de wijzen in hun eigen sluwheid, En de raad van de gewieksten wordt snel omgekeerd. ¹⁴ Overdag stuiten ze op duisternis, En tasten op de middag als in de nacht. ¹⁵ Maar Hij redt van het zwaard van hun mond, En de armen uit de hand van de machtige. ¹⁶ Zo heeft de hulpeloze hoop, En onrecht sluit zijn mond.

¹⁷ "Zie, gezegend is de persoon die God corrigeert, Dus verwerp de tucht van de Almachtige niet. ¹⁸

Want Hij veroorzaakt pijn en brengt verlichting; Hij verwondt, en Zijn handen genezen ook. ¹⁹ Van zes rampen zal Hij je redden, Zelfs in zeven zal het kwaad je niet raken. ²⁰ In hongersnood zal Hij je van de dood redden, En in oorlog, van de macht van het zwaard. ²¹ Je zult verborgen zijn voor de gesel van de tong, En zult niet bang zijn voor geweld wanneer het komt. ²² Je zult lachen om vernietiging en honger, En je zult niet bang zijn voor de wilde dieren. ²³ Want je zult een overeenkomst hebben met de stenen van het veld, En de dieren van het veld zullen in vrede met je zijn. ²⁴ Je zult weten dat je tent veilig is, Want je zult je huis bezoeken en niets missen. ²⁵ Je zult ook weten dat je nakomelingen talrijk zullen zijn, En je nageslacht zo overvloedig als het gras van de aarde. ²⁶ Je zult in volle ouderdom naar het graf gaan, Als een schoof graan verzameld in zijn seizoen. ²⁷ Zie, we hebben dit onderzocht, en het is waar; Hoor het, en begrijp het voor jezelf."

6 Toen antwoordde Job en zei

² "Als mijn verdriet maar gewogen kon worden en mijn rampspoed tezamen op de weegschaal gelegd! ³ Want het zou zeker zwaarder zijn dan het zand van de zeeën; daarom zijn mijn woorden onbezonnen geweest. ⁴ De pijlen van de Almachtige zijn in mij, mijn geest drinkt hun gif; de verschrikkingen van God zijn tegen mij opgesteld. ⁵ Balkt een wilde ezel als hij gras heeft, of loeit een os over zijn voer? ⁶ Kan smakeloos voedsel gegeten worden zonder zout, of is er enige smaak in het sap van de maluwe? ⁷ Ik weiger zulke dingen aan te raken; ze zijn als weezinwekkend voedsel voor mij.

⁸ "Och, dat mijn verzoek vervuld zou worden, dat God zou geven waar ik naar verlang, ⁹ dat God bereid zou zijn mij te verpletteren, Zijn hand zou loslaten en mij afsnijden! ¹⁰ Dan zou ik nog deze troost hebben— mijn vreugde in meedogenloze pijn— dat ik de woorden van de Heilige niet heb verloochend.

¹¹ Welke kracht heb ik, dat ik zou hopen? Wat is mijn einde, dat ik geduldig zou zijn? ¹² Is mijn kracht de kracht van stenen, of is mijn vlees van brons gemaakt? ¹³ Is er enige hulp in mij, nu het succes is verdreven?

¹⁴ "Voor een wanhopige man zou er vriendelijkheid van zijn vriend moeten zijn, zodat hij de vrees voor de Almachtige niet verlaat. ¹⁵ Maar mijn broeders hebben bedrieglijk gehandeld als een wadi, als de beken die overstromen ¹⁶ wanneer ze verduisterd worden door dooiend ijs en gevuld met smeltende sneeuw, ¹⁷ maar wanneer ze opdrogen, verdwijnen ze; in de hitte verdwijnen ze van hun plaats. ¹⁸ Hun paden kronkelen; ze stijgen op in de woestenij en zijn verloren. ¹⁹ De karavanan van Tema kijken, de reizigers van Seba hopen op hen. ²⁰ Ze worden beschaamd omdat ze hadden vertrouwd; ze komen daar aan, alleen om teleurgesteld te worden. ²¹ Inderdaad, jullie zijn nu als zij geworden; jullie zien iets verschrikkelijks en zijn bang. ²² Heb ik ooit gezegd: 'Geef me iets,' of, 'Bied een omkoping aan namens mij uit jullie rijkdom,' ²³ of, 'Bevrijd me uit de hand van de vijand,' of, 'Verlos me uit de klauwen van de meedogenloze'?

²⁴ "Onderwijs me, en ik zal zwijgen; toon me waar ik verkeerd ben gegaan. ²⁵ Hoe moeilijk is het om eerlijke woorden te horen! Maar wat bewijzen jullie argumenten? ²⁶ Zijn jullie van plan mijn woorden te corrigeren, en de woorden van iemand in wanhoop als wind te behandelen? ²⁷ Jullie zouden zelfs gokken over een wees en je vriend verhandelen.

²⁸ Maar nu, kijk alsjeblieft naar me, en zie of ik tegen jullie gezicht lieg. ²⁹ Geef toe, laat er geen onrecht zijn; heroverweeg, want mijn integriteit staat op het spel. ³⁰ Is er enige slechtheid op mijn tong? Onderscheidt mijn mond geen rampspoed?

7 "Is een mens niet gedwongen om op aarde te werken, En zijn zijn dagen niet als de dagen van een dagloner? ² Zoals een slaaf verlangt naar de schaduw, En zoals een arbeider die reikhalzend uitziert naar zijn loon, ³ Zo ben ik maanden van nuttelosheid gegeven, En nachten vol problemen zijn mij toegewezen. ⁴ Wanneer ik ga liggen, vraag ik: 'Wanneer zal ik opstaan?' Maar de nacht slaapt zich voort, En ik ben rusteloos tot de dageraad. ⁵ Mijn vlees is bedekt met wormen en klonten stof, Mijn huid verhardt en barst open.

⁶ Mijn dagen gaan sneller voorbij dan een weversspoel, En zij eindigen zonder hoop. ⁷ Bedenk dat mijn leven slechts een ademtocht is; Mijn oog zal geen goed meer zien. ⁸ Het oog van hem die mij ziet, zal mij niet meer zien; Uw ogen zullen op

mij zijn, maar ik zal er niet meer zijn. ⁹ Een wolk verdwijnt en is er niet meer, Zo keert iemand die afdaalt naar het dodenrijk niet terug. ¹⁰ Hij zal niet meer terugkeren naar zijn huis, Noch zal zijn plaats hem nog erkennen.

¹¹ "Dus, ik zal mijn woorden niet inhouden; Ik zal spreken in de benauwdheid van mijn geest, Ik zal mijn verdriet uiten in de bitterheid van mijn ziel. ¹² Ben ik de zee, of een zeemonster, Dat U een wachter over mij plaatst? ¹³ Als ik denk: 'Mijn bed zal mij troosten, Mijn rustbank zal mijn klacht verlichten,' ¹⁴ Dan beangstigt U mij met dromen En verschrikt U mij met visioenen, ¹⁵ Zodat mijn ziel verstikking zou verkiezen, De dood boven mijn lijden. ¹⁶ Ik kwijn weg; ik zal niet voor altijd leven. Laat mij met rust, want mijn dagen zijn slechts een ademtocht.

¹⁷ Wat is de mens, dat U hem eert, En dat U voor hem zorgt, ¹⁸ Dat U hem elke ochtend observeert En hem elk moment op de proef stelt? ¹⁹ Zult U Uw blik nooit van mij afwenden, Noch mij alleen laten totdat ik mijn speeksel inslik? ²⁰ Heb ik gezondigd? Wat heb ik U aangedaan, Bewaker van de mensheid? Waarom hebt U mij tot Uw doelwit gemaakt, Zodat ik een last voor mezelf ben? ²¹ Waarom vergeeft U dan mijn overtreding niet En neemt U mijn ongerechtigheid niet weg? Want nu zal ik in het stof gaan liggen; En U zult naar mij zoeken, maar ik zal er niet meer zijn."

8 Bildad de Suhiet antwoordde,

² "Hoe lang zult u zulke dingen spreken, en zullen de woorden van uw mond een sterke wind zijn? ³ Verdraait God het recht? Of verdraait de Almachtige wat juist is? ⁴ Als uw kinderen tegen Hem zondigden, leverde Hij hen over aan de gevolgen van hun overtreding. ⁵ Maar als u God ernstig zoekt en pleit voor de genade van de Almachtige, ⁶ als u zuiver en oprecht bent, zal Hij zich zeker voor u opwekken en uw rechtmatige plaats herstellen. ⁷ Hoewel uw begin klein leek, zal uw toekomst sterk bloeien.

⁸ "Vraag het de vorige generaties, en overweeg wat hun voorouders ontdekten, ⁹ want wij zijn slechts van gisteren en weten niets, aangezien onze dagen op aarde een schaduw zijn. ¹⁰ Zullen zij u niet onderwijzen en tot u spreken, woorden voortbrengend uit hun begrip? ¹¹ Kan papyrus hoog

groeien zonder een moeras? Kunnen rietplanten gedijen zonder water? ¹² Terwijl ze nog groen en ongesneden zijn, verdorren ze sneller dan enige andere plant. ¹³ Zo is het lot van allen die God vergeten; de hoop van de goddelozen zal vergaan. ¹⁴ Hun vrouwen is broos, en hun vertrouwen is als een spinnenweb. ¹⁵ Ze leunen op hun huis, maar het staat niet; ze houden eraan vast, maar het houdt niet stand. ¹⁶ Ze zijn als een plant die bloeit in het zonlicht, zijn scheuten over de tuin verspreidend. ¹⁷ Zijn wortels verstregelen zich rond een stapel stenen, het zoekt een plaats tussen de rotsen. ¹⁸ Maar als het uit zijn plaats wordt onworteld, zal die plaats het ontkennen, zeggend: 'Ik heb je nooit gezien.' ¹⁹ Zeker, dit is de vreugde van zijn weg, en uit de grond zullen anderen ontspruiten.

²⁰ Zie, God zal een persoon van integriteit niet verwerpen, noch zal Hij boosdoeners ondersteunen. ²¹ Hij zal opnieuw lachen in uw mond brengen en vreugde op uw lippen. ²² Degenen die u tegenstaan zullen met schaamte bekleed worden, en de tenten van de goddelozen zullen er niet meer zijn."

9 Job antwoordde en zei,

² "Waarlijk, ik weet dat het zo is; maar hoe kan een mens gerechtvaardigd worden voor God? ³ Als iemand met Hem zou willen twisten, zou hij Hem niet één keer in duizend kunnen antwoorden. ⁴ Hij is wijs van hart en machtig in kracht; wie heeft Hem weerstaan en bleef ongedeerd? ⁵ Hij verplaatst bergen zonder dat zij het merken, wanneer Hij ze omkeert in Zijn toorn. ⁶ Hij doet de aarde beven van haar plaats, en haar fundamenteen schudden. ⁷ Hij gebiedt de zon niet te schijnen, en verzegelt de sterren. ⁸ Hij alleen spant de hemel uit en wandelt op de golven van de zee. ⁹ Hij is de Schepper van de Grote Beer en Orion, de Plejaden, en de sterrenbeelden van het zuiden. ¹⁰ Hij doet grote en ondoorgroendelijke dingen, wonderen zonder tal. ¹¹ Als Hij voorbijgaat, zou ik Hem niet zien; als Hij voorbijgaat, zou ik Hem niet opmerken. ¹² Als Hij wegneemt, wie kan Hem hinderen? Wie kan Hem vragen: 'Wat doet U?' ¹³ God keert Zijn toorn niet terug; onder Hem buigen de helpers van Rahab.

¹⁴ Hoe kan ik dan op Hem reageren, of mijn woorden met Hem kiezen? ¹⁵ Zelfs als ik onschuldig was, zou ik Hem niet kunnen antwoorden; ik zou genade moeten smeken van mijn Rechter. ¹⁶ Als ik riep en Hij antwoordde mij, zou ik niet geloven dat Hij aandacht had voor mijn stem. ¹⁷ Hij zou mij verpletteren met een storm en mijn wonden zonder reden vermenigvuldigen. ¹⁸ Hij zou mij niet toestaan op adem te komen, maar zou mij vullen met bitterheid. ¹⁹ Als het een kwestie van kracht is, Hij is machtig; en als het een kwestie van recht is, wie kan Hem dagvaarden? ²⁰ Zelfs als ik rechtvaardig was, zou mijn eigen mond mij veroordelen; als ik schuldeloos was, zou het mij schuldig verklaren.

²¹ Ik ben onberispelijk, toch geef ik niet om mezelf; ik veracht mijn leven. ²² Het is allemaal hetzelfde; daarom zeg ik, 'Hij vernietigt zowel de schuldeloze als de goddeloze.' ²³ Als een gesel plotseling de dood brengt, bespot Hij de wanhoop van de onschuldigen. ²⁴ Wanneer een land in de handen van de goddelozen wordt gegeven, verblindt Hij zijn rechters. Als Hij het niet is, wie dan wel? ²⁵ "Mijn dagen zijn sneller dan een hardloper; ze haasten zich weg, ze zien geen goed. ²⁶ Ze gaan voorbij als papyrusboten, als een adelaar die op zijn prooi neerduikt. ²⁷ Als ik zeg: 'Ik zal mijn klacht terzijde leggen, ik zal mijn uitdrukking veranderen en glimlachen,' ²⁸ vrees ik nog steeds al mijn lijden, want ik weet dat U mij niet zult vrijspreken. ²⁹ Aangezien ik al schuldig ben, waarom zou ik tevergeefs zwoegen? ³⁰ Zelfs als ik mij met sneeuw zou wassen en mijn handen met loog zou reinigen, ³¹ zou U mij in een kuil storten, zodat zelfs mijn kleren mij zouden verafschuwen.

³² Want Hij is geen mens, zoals ik, dat ik Hem zou kunnen antwoorden, dat wij elkaar voor de rechtbank zouden ontmoeten. ³³ Er is geen bemiddelaar tussen ons, die zijn hand op ons beiden zou kunnen leggen. ³⁴ Laat Hem Zijn roede van mij verwijderen, en laat Zijn schrik mij niet verschrikken. ³⁵ Dan zou ik zonder vrees tot Hem spreken, maar zoals het met mij staat, kan ik dat niet.

10 "In verdriet verafschuw ik mijn leven; daarom zal ik mijn klacht vrijuit uiten; en ik zal spreken in de bitterheid van mijn ziel. ² Ik zal God vragen: 'Veroordeel mij niet; Help mij te

begrijpen waarom U mij beschuldigt. ³ Is het juist voor U om werkelijk te onderdrukken, Het werk van Uw handen te verwerpen, En gunstig te kijken naar het plan van de goddelozen? ⁴ Hebt U ogen zoals een mens, Of ziet U zoals de mensheid ziet? ⁵ Zijn Uw dagen als die van een sterveling, Of Uw jaren zoals die van een mens, ⁶ Dat U mijn fouten zou onderzoeken En mijn elke zonde zou doorgronden? ⁷ Hoewel U weet dat ik niet schuldig ben, En er is niemand die mij uit Uw hand kan redden.

⁸ 'Uw handen hebben mij gevormd en gemaakt, Zou U zich nu omkeren om mij te vernietigen? ⁹ Herinner U dat U mij als klei hebt gemaakt; En zou U mij weer tot stof maken? ¹⁰ Hebt U mij niet gevormd als melk, En mij gestold als kaas; ¹¹ Bedek mij met huid en vlees, En weef mij samen met botten en pezen? ¹² U hebt mij leven en vriendelijkheid verleend; En Uw zorg heeft mijn geest bewaard.

¹³ Toch hebt U deze dingen in Uw hart verborgen; Ik weet dat dit binnen U is: ¹⁴ Als ik zondig, dan zou U acht op mij slaan, En mij niet van mijn schuld vrijspreken. ¹⁵ Als ik goddeloos ben, wee mij! Maar als ik rechtvaardig ben, durf ik mijn hoofd niet op te heffen. Ik ben vol schaamte en bewust van mijn ellende. ¹⁶ Mocht mijn hoofd hoog oprijzen, U zou mij als een leeuw achtervolgen, En opnieuw Uw kracht tegen mij tonen. ¹⁷ U vernieuwt Uw getuigen tegen mij En vergroot Uw woede jegens mij; Moeilijkheid na moeilijkheid komt over mij.

¹⁸ Waarom hebt U mij dan uit de baarmoeder gebracht? Had ik maar gestorven, en geen oog had mij gezien! ¹⁹ Ik zou zijn geweest alsof ik niet was, Van de baarmoeder naar het graf gebracht.' ²⁰ Zijn mijn dagen niet weinig? Stop, laat mij met rust, zodat ik een beetje vreugde mag hebben ²¹ Voordat ik ga—en ik zal niet terugkeren— Naar het rijk van duisternis en diepe schaduw, ²² Het land van totale duisternis, als duisternis zelf, Van diepe schaduw zonder orde, Waar zelfs licht als duisternis is."

11 Zofar de Naämathiet antwoordde:

² "Moet een stortvloed van woorden onbeantwoord blijven, en moet een man vol praat gerechtvaardigd worden? ³ Moet jouw lege geklets anderen tot zwijgen brengen? Zal niemand je corrigeren wanneer je spot? ⁴ Je beweert, 'Mijn

leer is zuiver, en ik ben rein in uw ogen.' ⁵ Och, dat God zou spreken en Zijn lippen tegen jou zou openen, ⁶ en je de geheimen van wijsheid zou onthullen, want ware wijsheid heeft twee kanten. Wees ervan verzekerd dat God enige van je ongerechtigheid heeft overzien.

⁷ "Kun jij de mysteries van God begrijpen? Kun jij de grenzen van de Almachtige verkennen? ⁸ Ze zijn hoger dan de hemelen—wat kun jij bereiken? Ze zijn dieper dan het graf—wat kun jij begrijpen? ⁹ Hun omvang is langer dan de aarde en breder dan de zee.

¹⁰ Als Hij voorbijgaat en gevangen zet of een rechtszaak roept, wie kan Hem dan tegenstaan? ¹¹ Want Hij kent bedrieglijke mensen; Hij ziet slechtheid zonder het te hoeven onderzoeken. ¹² Een zinloos persoon zal begrip krijgen wanneer een wilde ezelsveulen als mens wordt geboren.

¹³ "Als je je hart voorbereidt en je handen naar Hem uitstrekt, ¹⁴ als er enige onrecht in je hand is, verwijder het, en laat slechtheid niet in je tenten verblijven, ¹⁵ dan zul je je gezicht zonder schaamte opheffen; je zult standvastig staan en zonder angst. ¹⁶ Je zult je ellende vergeten, het herinnerend als wateren die zijn voorbijgegaan. ¹⁷ Je leven zal helderder zijn dan de middag; zelfs duisternis zal als de ochtend zijn. ¹⁸ Je zult je veilig voelen, want er is hoop; je zult om je heen kijken en in veiligheid rusten. ¹⁹ Je zult gaan liggen, en niemand zal je bang maken, en velen zullen je gunst zoeken. ²⁰ Maar de ogen van de goddelozen zullen falen, en ontsnappen zal hen ontgaan; hun hoop zal zijn om hun laatste adem uit te blazen."

12 Toen antwoordde Job en zei,

² "Zeker, jullie zijn de mensen, en wijsheid zal met jullie vergaan! ³ Maar ik heb begrip net als jullie; ik ben niet minder dan jullie. Wie weet zulke dingen niet?

⁴ Ik ben een grap geworden voor mijn vrienden, ik die God aanriep en werd verhoord— een rechtvaardig en onberispelijk man is een grap geworden. ⁵ Degenen die op hun gemak zijn, verachten rampspoed, zoals het is voorbereid voor degenen wiens voeten wankelen. ⁶ De tenten van rovers zijn in vrede, en zij die God tergen zijn veilig, wie God in hun macht heeft gebracht.

⁷ "Maar vraag het de dieren, en zij zullen je onderwijzen; of de vogels in de lucht, en zij zullen je informeren. ⁸ Of spreek tot de aarde, en zij zal je onderwijzen; en laat de vissen van de zee het je verkondigen. ⁹ Wie van al dezen erkent niet dat de hand van de Heer hiervoor verantwoordelijk is? ¹⁰ In Zijn hand is het leven van elk schepsel en de adem van heel de mensheid. ¹¹ Test het oor geen woorden zoals het gehemelte voedsel proeft? ¹² Wijsheid wordt gevonden bij de ouderen, en begrip komt met een lang leven.

¹³ "Aan Hem behoren wijsheid en macht; raad en begrip zijn van Hem. ¹⁴ Wat Hij afbreekt kan niet herbouwd worden; de persoon die Hij gevangen zet kan niet worden vrijgelaten. ¹⁵ Als Hij de wateren tegenhoudt, drogen ze op; als Hij ze loslaat, overspoelen ze de aarde. ¹⁶ Aan Hem behoren kracht en gezonde wijsheid; zowel de misleide als de misleider zijn van Hem. ¹⁷ Hij leidt raadgevers weg op blote voeten en maakt rechters tot dwazen. ¹⁸ Hij verwijderd de ketenen van koningen en bindt een lendendoek om hun middel. ¹⁹ Hij leidt priesters weg op blote voeten en werpt degenen omver die lang gevestigd zijn. ²⁰ Hij doet het spreken van vertrouwde adviseurs zwijgen en verwijderd het inzicht van ouderen. ²¹ Hij stort verachting uit over edelen en maakt de gordel van de machtigen los. ²² Hij onthult diepe dingen uit de duisternis en brengt de verborgen duisternis aan het licht. ²³ Hij maakt naties groot, dan vernietigt Hij ze; Hij vergroot naties, dan verspreidt Hij ze. ²⁴ Hij berooft de leiders van de aarde van hun verstand en laat hen dwalen in een onbegaanbare woestenij. ²⁵ Ze tasten in het duister zonder licht; Hij laat hen wankelen als dronkaards.

13 "Zie, mijn oog heeft dit alles gezien, Mijn oor heeft geluisterd en het begrepen. ² Wat jullie weten, begrijp ik ook; Ik ben niet minder dan jullie. ³ Toch wil ik spreken tot de Almachtige, En verlang ik te redeneren met God. ⁴ Maar jullie bedekken mij met leugens; Jullie zijn allemaal ondoeltreffende genezers. ⁵ Als jullie maar zouden zwijgen, Dat zou werkelijk jullie wijsheid zijn! ⁶ Luister alstublieft naar mijn pleidooi, En let op de argumenten van mijn lippen. ⁷ Zullen jullie onrechtvaardig spreken namens God, En bedrieglijk spreken voor Hem? ⁸ Zullen jullie partijdigheid tonen voor Hem? Zullen jullie pleiten

voor God? ⁹ Zal het goed zijn wanneer Hij jullie onderzoekt? Of zullen jullie Hem misleiden zoals men een mens misleidt? ¹⁰ Hij zal jullie zeker corrigeren Als jullie in het geheim partijdigheid tonen. ¹¹ Zal Zijn majesteit jullie niet bang maken, En de vrees voor Hem op jullie vallen? ¹² Jullie gedenkwaardige uitspraken zijn spreken van as; Jullie verdedigingen zijn verdedigingen van klei.

¹³ "Wees stil voor mij zodat ik kan spreken; Laat dan komen wat er op mij afkomt. ¹⁴ Waarom zou ik mijn leven riskeren, En mijn leven in eigen handen nemen? ¹⁵ Al zou Hij mij doden, ik zal op Hem vertrouwen. Niettemin zal ik mijn zaak voor Hem presenteren. ¹⁶ Dit zal ook mijn verlossing zijn, Want een goddeloos persoon kan niet voor Hem staan. ¹⁷ Let goed op mijn woorden, En laat mijn verklaring jullie oren bereiken. ¹⁸ Zie nu, ik heb mijn zaak voorbereid; Ik ben ervan overtuigd dat ik gerechtvaardigd zal worden. ¹⁹ Wie zal tegen mij pleiten? Want dan zou ik zwijgen en vergaan.

²⁰ "Doe mij slechts twee dingen niet, Dan zal ik mij niet verbergen voor Uw aanwezigheid: ²¹ Trek Uw hand van mij terug, En laat Uw vrees mij niet overweldigen. ²² Roep dan, en ik zal antwoorden; Of laat mij spreken, antwoord mij dan. ²³ Hoe talrijk zijn mijn overtredingen en zonden? Openbaar mij mijn overtredingen en mijn zonde. ²⁴ Waarom verbergt U Uw gezicht En beschouwt U mij als Uw tegenstander? ²⁵ Zult U een door de wind geblazen blad bang maken? Of zult U achter droge kaf aanjagen? ²⁶ Want U schrijft bittere dingen tegen mij En laat mij de gevolgen van mijn jeugd dragen. ²⁷ U sluit mijn voeten in boeien En observeert al mijn paden; U stelt een grens voor de zolen van mijn voeten, ²⁸ Terwijl ik wegwijn als iets vergaan, Als een kledingstuk dat door motten is aangevreten.

14 "Mensen, geboren uit vrouwen, Hebben korte levens en zijn vol van problemen. ² Als een bloem komen ze op en verwelken, Ze vluchten ook als een schaduw en blijven niet bestaan. ³ U observeert hen ook nauwkeurig En brengt hen voor het gerecht met Uzelf. ⁴ Wie kan zuiverheid uit onzuiverheid brengen? Niemand kan dat! ⁵ Aangezien hun dagen bepaald zijn, Het aantal van hun maanden is U bekend; En U hebt hun grenzen gesteld die zij niet kunnen overschrijden. ⁶ Wend Uw blik van hen af zodat zij

rust mogen hebben, Totdat zij hun dag voltooien als een gehuurde arbeider.

⁷ "Want er is hoop voor een boom, Als hij wordt omgehakt, dat hij weer zal uitlopen, En zijn scheuten zullen niet falen. ⁸ Hoewel zijn wortel oud wordt in de grond, En zijn stronk sterft in de droge aarde, ⁹ Bij de geur van water zal hij gedijen En takken uitschieten als een jonge plant. ¹⁰ Maar wanneer een mens sterft en terneerligt, Een mens vergaat, en waar zijn zij? ¹¹ Zoals water verdwijnt uit de zee, En een rivier droog en dor wordt, ¹² Zo liggen mensen neer en staan niet op. Totdat de hemelen er niet meer zijn, Zullen zij niet ontwaken noch uit hun slaap gewekt worden.

¹³ "O, dat U mij zou verbergen in het dodenrijk, Dat U mij zou verbergen totdat Uw toorn voorbij is, Dat U een tijd voor mij zou stellen en aan mij zou denken! ¹⁴ Als een mens sterft, zal hij weer leven? Al de dagen van mijn moeite zal ik wachten Totdat mijn vernieuwing komt. ¹⁵ U zult roepen, en ik zal U antwoorden; U zult verlangen naar het werk van Uw handen. ¹⁶ Want nu telt U mijn stappen, U houdt geen toezicht op mijn zonde. ¹⁷ Mijn overtreding is verzegeld in een zak, En U bedekt mijn ongerechtigheid.

¹⁸ "Maar een berg stort in en vergaat, En een rots wordt van zijn plaats verplaatst; ¹⁹ Water erodeert stenen, Zijn stromen spoelen de aarde weg; Zo vermindert U de hoop van een mens. ²⁰ U overweldigt hen voortdurend en zij vertrekken; U verandert hun uiterlijk en zendt hen weg. ²¹ Hun kinderen bereiken eer, maar zij weten het niet; Of zij worden onbeduidend, en zij merken het niet. ²² Echter, hun lichaam voelt pijn, En hun ziel treurt erover."

15 Toen sprak Elifaz de Temaniet:

² "Moet een wijs persoon reageren met lege ideeën, en zichzelf vullen met de hete oostenwind? ³ Moeten zij zich bezighouden met vruchteloos gepraat, met woorden die geen voordeel brengen? ⁴ Je vermindert inderdaad eerbied en belemmert meditatie voor God. ⁵ Je wandaden instrueren je spraak, en je kiest de tong van de sluwe. ⁶ Je eigen mond veroordeelt je, niet ik; je eigen lippen getuigen tegen je.

⁷ "Was jij de eerste mens die ooit geboren werd? Werd jij voortgebracht vóór de heuvels? ⁸ Luister jij in op Gods geheime raad? Claim je exclusieve wijsheid? ⁹ Wat weet jij dat wij niet weten? Welke inzichten bezit jij die wij missen? ¹⁰ De grijscharige en de oude zijn onder ons, ouder dan jouw vader. ¹¹ Zijn de vertroosting van God te klein voor jou, of het zachte woord dat tot jou gesproken is? ¹² Waarom leidt je hart je op een dwaalspoor, en waarom flitsen je ogen, ¹³ dat je je geest tegen God keert en zulke woorden uitspreekt? ¹⁴ Wat is de mensheid, dat zij zuiver zou kunnen zijn, of zij die uit een vrouw geboren zijn, dat zij rechtvaardig zouden kunnen zijn? ¹⁵ Als Hij geen vertrouwen stelt in Zijn heiligen, en zelfs de hemelen niet zuiver zijn in Zijn ogen, ¹⁶ hoeveel te minder stervelingen, die verachtelijk en corrupt zijn, die ongerechtigheid drinken als water!

¹⁷ "Luister naar mij en ik zal het uitleggen; ik zal verklaren wat ik heb waargenomen, ¹⁸ wat de wijzen hebben verkondigd, en niet voor hun voorouders hebben verborgen, ¹⁹ aan wie alleen het land gegeven was toen geen vreemdeling onder hen kwam: ²⁰ De goddeloze persoon lijdt kwelling al zijn dagen, en de jaren gereserveerd voor de meedogenloze zijn beperkt. ²¹ Angstaanjagende geluiden vullen zijn oren; wanneer hij in vrede is, vallen plunders hem aan. ²² Hij verwacht geen bevrijding uit de duisternis; hij is gemarkeerd voor het zwaard. ²³ Hij zwerft rond voor voedsel, zeggende: 'Waar is het?' Hij weet dat de dag van duisternis nabij is. ²⁴ Nood en angst verontrusten hem; zij overweldigen hem als een koning klaar voor de strijd, ²⁵ omdat hij zijn hand tegen God heeft uitgestrekt, en arrogantie heeft getoond tegenover de Almachtige. ²⁶ Hij stormt uitdagend op Hem af met een dikke, sterke schild.

²⁷ Ook al is zijn gezicht bedekt met vet en zijn middel vol vlees, ²⁸ hij zal wonen in verlaten steden, in huizen die niemand bewoont, bestemd om ruïnes te worden. ²⁹ Hij zal niet rijk blijven, noch zullen zijn rijkdommen standhouden; zijn bezittingen zullen zich niet over het land verspreiden. ³⁰ Hij zal geen toevlucht vinden voor de duisternis; een vlam zal zijn scheuten verdrogen, en de adem van Gods mond zal hem wegvoeren. ³¹ Laat hem zichzelf niet misleiden door te

vertrouwen op ijdelheid, want hij zal niets in ruil ontvangen.³² Het zal vervuld worden vóór zijn tijd, en zijn takken zullen niet bloeien.³³ Hij zal zijn als een wijnstok beroofd van zijn onrijpe druiven, als een olijfbom die zijn bloesems verliest.³⁴ Want het gezelschap van de goddelozen is onvruchtbaar, en vuur verteert de tenten van hen die van omkoping houden.³⁵ Zij bedenken problemen en baren wandaden; hun geest bereidt bedrog voor.”

16 Job antwoordde, zeggende,

² “Ik heb veel van dit gehoord; jullie zijn allemaal nietszeggende troosters!³ Is er geen einde aan jullie breedspakige toespraken? Wat drijft jullie om door te blijven redetwisten?⁴ Ik zou ook kunnen spreken zoals jullie, als jullie in mijn plaats waren. Ik zou welsprekende toespraken tegen jullie kunnen houden en mijn hoofd tegen jullie kunnen schudden.⁵ Maar ik zou jullie bemoedigen met mijn mond, en de troost van mijn lippen zou jullie verlichting brengen.⁶ “Als ik spreek, wordt mijn lijden niet verlicht, en als ik zwijg, verlaat het mij niet.⁷ Zeker, nu heeft God mij uitgeput; jullie hebben mijn hele huishouden verwoest.⁸ Jullie hebben mij verschrompeld, en het is een getuige geworden; mijn magerheid rijst op en getuigt tegen mij.⁹ In zijn woede heeft God mij verscheurd en opgejaagd; hij knarst zijn tanden tegen mij. Mijn tegenstander kijkt mij boos aan.¹⁰ Mensen gapen mij aan met hun mond; ze slaan mijn wang in minachting en verzamelen zich tegen mij.¹¹ God heeft mij overgeleverd aan de goddelozen en mij in de handen van de onrechtvaardigen geworpen.¹² Ik was op mijn gemak, maar hij verbrijzelde mij; hij greep mij bij de nek en verpletterde mij. Hij heeft mij tot zijn doelwit gemaakt.¹³ Zijn boogschutters omringen mij. Zonder genade doorboort hij mijn nieren en stort mijn gal op de grond.¹⁴ Hij breekt door mij heen bres na bres; hij stormt op mij af als een krijger.¹⁵ Ik heb een rouwkleed over mijn huid genaaid en mijn voorhoofd in het stof begraven.¹⁶ Mijn gezicht is rood van het huilen, en diepe schaduwen omringen mijn ogen,¹⁷ hoewel mijn handen vrij zijn van geweld en mijn gebed zuiver is.

¹⁸ “O aarde, bedek mijn bloed niet; moge mijn roep geen rustplaats vinden!¹⁹ Toch is mijn getuige in de hemelen; mijn pleitbezorger woont in den hoge.

²⁰ Mijn vrienden zijn mijn spotters; mijn ogen

storten tranen uit tot God,²¹ dat iemand zou pleiten voor een mens bij God zoals men pleit voor een vriend.

²² Want na een paar jaar zullen zijn verstreken, zal ik de weg van geen terugkeer gaan.

17 “Mijn geest is gebroken, mijn dagen zijn gedooft, Het graf wacht op mij.² Zeker, spotters zijn bij mij, En mijn oog kijkt naar hun provocatie.

³ Leg alstublieft een onderpand voor mij bij Uzelf neer; Wie is er die mijn borg zal zijn?⁴ Want U hebt hun hart van begrip afgehouden, Daarom zult U hen niet verhogen.⁵ Hij die vrienden verraadt voor een deel van de buit, De ogen van zijn kinderen zullen vergaan.

⁶ Toch heeft Hij mij tot een spreekwoord onder de mensen gemaakt, En ik ben iemand op wie mensen spugen.⁷ Mijn oog is ook dof geworden van verdriet, En al mijn lichaamsdelen zijn als een schaduw.⁸ De oprechten zullen verbaasd zijn over dit, En de onschuldigen zullen opstaan tegen de goddelozen.⁹ Toch zal de rechtvaardige standvastig blijven op zijn weg, En degene met reine handen zal steeds sterker worden.

¹⁰ Keer toch terug, allen van jullie, ik bid het, Want ik vind geen wijze man onder jullie.¹¹ Mijn dagen zijn voorbij, mijn plannen zijn verpletterd, De verlangens van mijn hart.¹² Zij veranderen nacht in dag, zeggend, ‘Het licht is nabij,’ in de aanwezigheid van duisternis.¹³ Als ik naar Sheol kijk als mijn thuis, Spreid ik mijn bed in de duisternis;¹⁴ Ik roep naar het graf, ‘U bent mijn vader’; Tegen de made, ‘mijn moeder en mijn zuster.’¹⁵ Waar is dan mijn hoop? En wie ziet enige hoop voor mij?¹⁶ Zal het met mij afdalen naar Sheol? Zullen we samen afdalen in het stof?”

18 Toen antwoordde Bildad de Suhiet en zei:

² “Hoe lang blijf je zoeken naar woorden?

Wees verstandig, dan kunnen we praten.³ Waarom worden wij gezien als beesten, en als dwaas in jouw ogen beschouwd?⁴ Jij die jezelf verscheurt in woede, moet de aarde om jouwentwil verlaten worden, of de rots van zijn plaats worden verplaatst?

⁵ "Het licht van de goddeloze wordt gedoofd, en de vlam van zijn vuur houdt op te schijnen. ⁶ Het licht in zijn tent wordt gedimd, en de lamp boven hem wordt uitgeblust. ⁷ Zijn krachtige tred wordt ingekort, en zijn eigen plannen brengen hem ten val. ⁸ Zijn voeten leiden hem in een net, en hij loopt in de mazen ervan. ⁹ Een strik grijpt hem bij de hiel, en een val houdt hem stevig vast. ¹⁰ Een strop is voor hem op de grond verborgen, en een val ligt op zijn pad. ¹¹ Plotselinge verschrikkingen schrikken hem aan alle kanten en achtervolgen hem bij elke stap. ¹² Zijn kracht is uitgeput, en rampspoed staat klaar aan zijn zijde. ¹³ Het verteert delen van zijn huid; de eerstgeborene van de dood verslindt zijn ledematen. ¹⁴ Hij wordt uit de veiligheid van zijn tent gerukt en voor de koning der verschrikkingen geleid. ¹⁵ Zwavel wordt over zijn woning gestrooid; vuur verteert zijn tent. ¹⁶ Zijn wortels verdorren beneden, en zijn takken verwelken boven. ¹⁷ Zijn herinnering vervaagt van de aarde, en hij laat geen naam achter in het land. ¹⁸ Hij wordt van het licht in de duisternis geworpen en verwijderd uit de wereld. ¹⁹ Hij heeft geen nakomelingen of afstammelingen onder zijn volk, noch enige overlevende waar hij woonde. ²⁰ Degenen in het westen zijn ontzet over zijn lot, en degenen in het oosten zijn vervuld van angst. ²¹ Zeker, dit zijn de woningen van de goddelozen, en dit is de plaats van iemand die God niet kent."

19 Toen antwoordde Job en zei,

² "Hoe lang zullen jullie mij kwellen en mij verpletteren met jullie woorden? ³ Jullie hebben mij nu al tien keer verweten; jullie schamen je niet om mij slecht te behandelen. ⁴ Zelfs als ik een fout heb gemaakt, betreft mijn vergissing mij alleen. ⁵ Als jullie jezelf inderdaad boven mij verheffen en mijn schande tegen mij gebruiken, ⁶ begrijp dan dat ik mij door God benadeeld voel en omgeven ben door Zijn net.

⁷ "Hoewel ik roep: 'Geweld!' krijg ik geen antwoord; ik roep om hulp, maar er is geen recht. ⁸ Hij heeft mijn pad geblokkeerd zodat ik niet kan passeren, en Hij heeft mijn wegen in duisternis gehuld. ⁹ Hij heeft mij van mijn eer beroofd en de kroon van mijn hoofd genomen. ¹⁰ Hij breekt mij aan alle kanten af, en ik ben verdwenen; Hij ontwortelt mijn hoop als een boom. ¹¹ Zijn woede brandt tegen mij; Hij beschouwt mij als Zijn vijand. ¹² Zijn troepen

rukken gezamenlijk op; zij bouwen een belegeringsdam tegen mij en slaan hun kamp op rond mijn tent.

¹³ "Hij heeft mijn broers van mij vervreemd, en mijn bekenden zijn van mij vervreemd. ¹⁴ Degenen die met mij verwant zijn hebben mij in de steek gelaten; mijn naaste vrienden zijn mij vergeten. ¹⁵ De bewoners van mijn huis en mijn dienstmaagden beschouwen mij als een vreemdeling; ik ben een buitenlander in hun ogen. ¹⁶ Ik roep mijn dienaar, maar hij geeft geen antwoord; ik moet hem smeken met mijn eigen mond. ¹⁷ Mijn adem is onaangenaam voor mijn vrouw, en ik ben weerzinwekkend voor mijn eigen familie. ¹⁸ Zelfs kleine kinderen verachten mij; als ik opsta, spreken ze tegen mij. ¹⁹ Al mijn naaste vrienden hebben een afkeer van mij; degenen van wie ik houd, hebben zich tegen mij gekeerd. ²⁰ Ik ben gereduceerd tot huid en botten; ik ben ontsnapt met alleen de huid van mijn tanden. ²¹ "Toon medelijden met mij, mijn vrienden, toon medelijden, want de hand van God heeft mij getroffen. ²² Waarom achtervolgen jullie mij zoals God dat doet? Zijn jullie niet tevreden met mijn vlees?

²³ "Och, dat mijn woorden werden opgetekend, dat ze werden ingeschreven in een boek, ²⁴ dat ze werden gegraveerd met een ijzeren pen en lood, of voor altijd in de rots werden uitgehouwen! ²⁵ Want ik weet dat mijn Verlosser leeft, en dat Hij uiteindelijk op de aarde zal staan. ²⁶ En nadat mijn huid is vernietigd, zal ik toch in mijn vlees God zien; ²⁷ Ik zelf zal Hem zien met mijn eigen ogen — ik, en niet een ander. Mijn hart verlangt in mij! ²⁸ Als jullie zeggen: 'Hoe zullen we hem vervolgen, aangezien de wortel van het probleem in hem wordt gevonden,' ²⁹ wees dan voorzichtig met het zwaard voor jezelf, want woede brengt de gevolgen van het zwaard, zodat je mag begrijpen dat er oordeel is."

20 Zofar de Naamatiet antwoordde,

² "Mijn rusteloze gedachten dwingen mij te antwoorden, vanwege mijn diepe onrust. ³ Ik heb een berisping gehoord die mij beledigt, en het inzicht van mijn begrip dringt mij te antwoorden.

⁴ Weet je dit niet sinds oude tijden, sinds de mensheid op de aarde werd geplaatst, ⁵ dat de

jubel van de goddelozen vluchtig is, en de vreugde van de goddelozen slechts voor een ogenblik? ⁶ Al reikt zijn hoogmoed tot aan de hemel en raakt zijn hoofd de wolken, ⁷ hij zal voor altijd verdwijnen als zijn eigen afval; zij die hem hebben gezien zullen zeggen: 'Waar is hij?' ⁸ Hij zal verdwijnen als een droom, en niet gevonden worden; als een visioen van de nacht wordt hij weggejaagd. ⁹ Het oog dat hem zag zal hem niet meer zien; zijn plaats zal hem niet langer aanschouwen. ¹⁰ Zijn kinderen zullen de gunst van de armen zoeken, en zijn handen zullen zijn rijkdom teruggeven. ¹¹ Zijn botten, eens vol jeugdige kracht, zullen met hem in het stof liggen.

¹² "Al is het kwaad zoet in zijn mond en verbergt hij het onder zijn tong, ¹³ al koestert hij het en laat het niet los, maar houdt het in zijn mond, ¹⁴ toch zal zijn voedsel zuur worden in zijn maag; het zal het gif van cobra's binnenin hem worden. ¹⁵ Hij slikt rijkdommen in, maar zal ze uitbraken; God zal ze uit zijn buik dwingen. ¹⁶ Hij zal het gif van cobra's inslikken; de tong van de adder zal hem neerhalen. ¹⁷ Hij zal niet kijken naar de stromen, de rivieren die stromen met honing en room. ¹⁸ Hij zal teruggeven waarvoor hij heeft gewerkt en zal het niet consumeren; hij zal niet genieten van de rijkdom van zijn handel. ¹⁹ Want hij heeft de armen verpletterd en verlaten; hij heeft een huis in beslag genomen dat hij niet heeft gebouwd. ²⁰ "Omdat hij geen vrede in zichzelf kende, zal hij niets behouden wat hij begeert. ²¹ Er blijft niets voor hem over om te verslinden; zo zal zijn welvaart niet voortduren. ²² Midden in zijn overvloed zal nood hem overvallen; de volle kracht van ellende zal over hem komen. ²³ Wanneer hij zijn buik heeft gevuld, zal God Zijn hevige toorn op hem loslaten en het op hem laten regenen terwijl hij eet. ²⁴ Al vlucht hij voor een ijzeren wapen, een met brons gepunte pijl zal hem treffen. ²⁵ Het wordt getrokken en komt uit zijn rug, de flitsende punt uit zijn lever; verschrikkingen zullen over hem komen. ²⁶ Volledige duisternis is gereserveerd voor zijn schatten; een ongebluste vuur zal hem verteren en wat overblijft in zijn tent verslinden. ²⁷ De hemelen zullen zijn misdaad blootleggen, en de aarde zal tegen hem opstaan. ²⁸ De toename van zijn huis zal wegvloeien; zijn bezittingen zullen verdwijnen op de dag van Gods toorn. ²⁹ Dit is het deel dat God

aan de goddelozen toewijst, de erfenis die door God aan hem is bepaald."

21 Job antwoordde:

² "Luister aandachtig naar mijn woorden, en laat dit jullie manier zijn om mij te troosten.

³ Sta mij toe te spreken, en nadat ik gesproken heb, mogen jullie mij bespotten. ⁴ Is mijn klacht gericht aan een gewoon mens? Waarom zou ik niet ongeduldig zijn? ⁵ Kijk naar mij en wees verbaasd; leg je hand op je mond. ⁶ Als ik eraan denk, ben ik verontrust; verschrikking grijpt mijn vlees aan. ⁷ Waarom blijven de goddelozen leven, worden oud en nemen toe in macht? ⁸ Hun kinderen floreren om hen heen, hun nakomelingen zijn voor hun ogen. ⁹ Hun huizen zijn veilig en vrij van angst; de roede van God is niet op hen. ¹⁰ Hun stieren paren succesvol; hun koeien kalven en verliezen hun jongen niet. ¹¹ Ze sturen hun kinderen uit als een kudde; hun kleintjes dansen. ¹² Ze zingen bij de tamboerijn en lier, en verheugen zich op het geluid van de fluit. ¹³ Ze brengen hun dagen door in voorspoed en dalen vredig af naar het graf. ¹⁴ Toch zeggen ze tegen God: 'Ga weg van ons! We hebben geen verlangen om uw wegen te kennen. ¹⁵ Wie is de Almachtige, dat we hem zouden dienen? Wat voor baat hebben we als we tot hem bidden?' ¹⁶ Inderdaad, hun voorspoed is niet in hun eigen handen, dus distantieer ik mij van de raad van de goddelozen.

¹⁷ "Hoe vaak wordt de lamp van de goddelozen gedoofd? Hoe vaak overkomt hun een ramp, toegewezen door God in zijn woede? ¹⁸ Zijn ze als stro voor de wind, zoals kaf weggeblazen door een storm? ¹⁹ Er wordt gezegd: 'God bewaart de ongerechtigheid van een persoon voor hun kinderen.' Laat hem hen terugbetalen zodat ze het zelf weten. ²⁰ Laat hun eigen ogen hun ondergang zien; laat hen drinken van de toorn van de Almachtige. ²¹ Wat kan het hen schelen wat er met hun huishouden na hen gebeurt, wanneer hun toegewezen maanden zijn geëindigd?

²² Kan iemand kennis aan God overbrengen, aangezien hij zelfs de hoogste oordeelt? ²³ De een sterft in volle kracht, volledig op zijn gemak en veilig, ²⁴ zijn lichaam goed gevoed, botten rijk aan merg. ²⁵ Een ander sterft met een gekwelde ziel, nooit iets goeds genoten hebbend. ²⁶ Samen

liggen ze in het stof, en wormen bedekken hen beiden. ²⁷ "Zie, ik ken jullie gedachten en de plannen die jullie tegen mij smeden. ²⁸ Jullie vragen: 'Waar is nu het huis van de edele, de tenten waar de goddelozen woonden?' ²⁹ Hebben jullie niet degenen ondervraagd die reizen? Hebben jullie hun verhalen niet overwogen— ³⁰ dat de goddelozen gespaard worden van de dag van de ramp, en worden weggeleid van de dag van toorn? ³¹ Wie confronteert hen met hun daden, en wie betaalt hen terug voor wat ze hebben gedaan? ³² Ze worden naar het graf gedragen, en er wordt over hun graven gewaakt. ³³ De aarde in de vallei is zoet voor hen; de hele mensheid volgt hen, en talloze anderen gaan hen voor.

³⁴ Hoe kunnen jullie mij dan lege troost bieden? Jullie antwoorden zijn niets dan leugens!"

22 Nu sprak Elifaz de Temaniet, ² "Kan een mens van enig nut zijn voor God? Kan een wijs persoon zichzelf tot voordeel zijn? ³ Brengt het de Almachtige vreugde als je rechtvaardig bent, of enig gewin als je wegen volmaakt zijn?

⁴ Is het vanwege je eerbied dat Hij je corrigeert en met je in oordeel treedt? ⁵ Is je slechtheid niet enorm, en zijn je ongerechtigheden niet eindeloos? ⁶ Want je hebt onderpanden genomen van je verwanten zonder reden en de naakten van hun kleding beroofd. ⁷ Je hebt nagelaten water te geven aan de vermoelden, en je hebt brood aan de hongerigen ontzegd. ⁸ Maar het land behoort aan de machtigen, en de eerbaren wonen erop. ⁹ Je hebt weduwen met lege handen weggestuurd, en de kracht van de vaderlozen is verpletterd. ¹⁰ Daarom zijn er strikken om je heen, en overweldigt plotselinge angst je, ¹¹ of duisternis zodat je niet kunt zien, en een vloed van water bedekt je.

¹² "Is God niet in de hoogten van de hemel? En zie de hoogste sterren, hoe verheven ze zijn! ¹³ Toch vraag je, 'Wat weet God? Kan Hij oordelen door de dichte duisternis? ¹⁴ Wolken zijn een bedekking voor Hem, zodat Hij ons niet ziet, en Hij wandelt op het gewelf van de hemel.' ¹⁵ Zal je doorgaan op het oude pad dat de goddelozen hebben betreden, ¹⁶ die werden weggevoerd voor hun tijd, wier fundamenten werden weggespoeld door een vloed? ¹⁷ Zij zeiden tot God, 'Laat ons met rust!' en

'Wat kan de Almachtige hun doen?' ¹⁸ Toch was Hij het die hun huizen vulde met goede dingen, maar de raad van de goddelozen is ver van mij. ¹⁹ De rechtvaardigen zien het en zijn blij, en de onschuldigen bespotten hen, zeggende, ²⁰ 'Zeker, onze tegenstanders zijn afgesneden, en vuur verteert hun rijkdom.'

²¹ "Maak je vertrouwd met Hem en wees in vrede; daardoor zal het goede tot je komen. ²² Aanvaard leiding uit Zijn mond en koester Zijn woorden in je hart. ²³ Als je terugkeert naar de Almachtige, zul je hersteld worden; als je ongerechtigheid ver van je tent verwijderd, ²⁴ en je goud in het stof werpt, het goud van Ofir bij de stenen van de beken, ²⁵ dan zal de Almachtige je schat zijn, en kostbaar zilver voor jou. ²⁶ Want dan zul je vreugde vinden in de Almachtige en je gezicht opheffen naar God. ²⁷ Je zult Hem aanroepen, en Hij zal je antwoorden, en je zult je geloften vervullen. ²⁸ Je zult iets bepalen, en het zal voor je worden gevestigd, en licht zal schijnen op je wegen. ²⁹ Wanneer mensen vernederd worden, zul je zeggen, 'Hef hen op!' en Hij zal de nederigen redden. ³⁰ Hij zal zelfs de schuldige bevrijden, die gered zal worden door de reinheid van je handen."

23 Job antwoordde,

² "Ook vandaag is mijn klacht bitter; Zijn hand is zwaar ondanks mijn zuchten. ³ Als ik maar wist hoe ik Hem kon vinden, zodat ik Zijn woning kon bereiken! ⁴ Ik zou mijn zaak aan Hem voorleggen en met overtuiging spreken. ⁵ Ik zou de woorden kennen die Hij mij zou antwoorden, en overwegen wat Hij zou zeggen. ⁶ Zou Hij mij met grote macht tegenwerken? Nee, Hij zou zeker naar mij luisteren. ⁷ Daar zou de oprechte met Hem kunnen omgaan, en ik zou voor altijd bevrijd worden van mijn rechter.

⁸ "Zie, ik ga naar het oosten, maar Hij is daar niet, en naar het westen, maar ik kan Hem niet vinden; ⁹ Wanneer Hij in het noorden werkt, zie ik Hem niet; Hij Wendt zich naar het zuiden, maar ik aanschouw Hem niet. ¹⁰ Toch kent Hij de weg die ik ga; wanneer Hij mij heeft beproefd, zal ik als goud tevoorschijn komen. ¹¹ Mijn voeten hebben zich aan Zijn stappen gehouden; ik heb Zijn weg gevolgd en ben niet afgeweken. ¹² Ik ben niet afgeweken van het gebod van Zijn lippen; ik heb de woorden van

Zijn mond gekoesterd meer dan mijn dagelijkse voedsel.

¹³ Maar Hij is onveranderlijk, en wie kan Hem keren? Hij doet wat Hij verlangt. ¹⁴ Hij zal voltooien wat Hij voor mij heeft gepland, en vele dergelijke dingen zijn bij Hem. ¹⁵ Daarom ben ik bang voor Zijn aanwezigheid; wanneer ik hierover nadenk, ben ik bevreesd voor Hem. ¹⁶ Het is God die mijn hart doet bezwijken, en de Almachtige die mij heeft verschrikt, ¹⁷ Toch word ik niet door de duisternis tot zwijgen gebracht, noch door de diepe somberheid die mijn gezicht bedekt.

24 "Waarom zijn er geen tijden vastgesteld door de Almachtige, En waarom zien zij die Hem kennen Zijn dagen niet? ² Mensen verplaatsen grensstenen; Zij grijpen en verbruiken kuddes. ³ Zij drijven de ezels van de wezen weg, Zij nemen de os van de weduwe als onderpand. ⁴ Zij duwen de behoeftigen van de weg; De armen van het land moeten zich samen verbergen. ⁵ Zie, als wilde ezels in de wildernis Zoeken zij voedsel in hun bezigheid, Als levensonderhoud voor hun kinderen in de woestijn. ⁶ Zij verzamelen hun voer op het veld En lezen de wijngaard van de onrechtvaardige. ⁷ Zij brengen de nacht door zonder kleding, En hebben geen bedekking tegen de kou. ⁸ Zij worden doorweekt door de regen van de bergen, En zij klampen zich vast aan de rots bij gebrek aan een schuilplaats. ⁹ Anderen rukken een wees van de borst, En nemen het als onderpand tegen de armen. ¹⁰ Zij laten de armen zonder kleding rondlopen, En zij nemen de schoven van de hongerigen weg. ¹¹ Binnen de muren persen zij olie; Zij treden wijnpersen maar blijven dorstig. ¹² Vanuit de stad zuchten mensen, En de zielen van de gewonden roepen; Toch slaat God geen acht op het onrecht.

¹³ Anderen zijn geweest met hen die tegen het licht in opstand komen; Zij willen zijn wegen niet kennen, En blijven niet op zijn paden. ¹⁴ De moordenaar staat bij dageraad op; Hij doodt de armen en de behoeftigen, En 's nachts gedraagt hij zich als een dief. ¹⁵ Het oog van de overspelige wacht op de schemering, Zeggende: 'Geen oog zal mij zien.' En hij vermomt zijn gezicht. ¹⁶ In het donker breken zij in huizen, Zij sluiten zich overdag op; Zij kennen het licht niet. ¹⁷ Want de morgen is voor hem hetzelfde als diepe duisternis, Want hij is

vertrouwd met de verschrikkingen van diepe duisternis.

¹⁸ Zij zijn onbeduidend op het oppervlak van het water; Hun stuk land is vervloekt op de aarde. Zij keren zich niet naar de wijngaarden. ¹⁹ Droogte en hitte verteren de sneeuwwateren, Zo verteert het dodenrijk hen die gezondigd hebben. ²⁰ Een moeder zal hem vergeten; de worm voedt zich zoetelijk met hem. Hij wordt niet meer herinnerd. En slechtheid wordt gebroken als een boom. ²¹ Hij mishandelt de kinderloze vrouw, En doet geen goed voor de weduwe. ²² Maar Hij sleept de sterken weg door Zijn kracht; Hij staat op, maar niemand heeft zekerheid van leven. ²³ Hij verleent hun veiligheid, en zij worden ondersteund; En Zijn ogen zijn op hun wegen. ²⁴ Zij worden een korte tijd verheven, dan zijn zij weg; Bovendien worden zij vernederd, zoals alles wat verzameld wordt; Zelfs als de aren worden zij afgehaakt.

²⁵ Nu, als het niet zo is, wie kan mij vals bewijzen, En mijn woorden betekenisloos maken?"

25 Bildad de Suhiet antwoordde en zei,

² "Heerschappij en ontzag behoren Hem toe die orde brengt in de hoogten. ³ Is er een grens aan Zijn legers? Over wie schijnt Zijn licht niet? ⁴ Hoe kan een mens dan rechtvaardig zijn voor God? Hoe kan iemand die uit een vrouw geboren is rein zijn? ⁵ Als zelfs de maan geen helderheid heeft en de sterren niet zuiver zijn in Zijn ogen, ⁶ hoeveel te minder een mens, die een made is, en een mensenkind, dat een worm is!"

26 Job antwoordde,

² "Welke hulp heb je de zwakke gegeven! Hoe heb je de arm versterkt die geen kracht heeft! ³ Welke raad heb je gegeven aan degene zonder wijsheid! Welke overvloedige inzicht heb je getoond! ⁴ Tot wie heb je deze woorden gericht? En wiens geest heeft door jou gesproken?

⁵ "De geesten van de overledenen beven onder de wateren en hun bewoners. ⁶ Het rijk van Sheol ligt bloot voor Hem; Abaddon is ontbloot. ⁷ Hij strekt de noordelijke hemel uit over de leegte en hangt de aarde op aan niets. ⁸ Hij bindt de wateren in Zijn wolken, toch barsten de wolken niet onder hun gewicht. ⁹ Hij verbergt het gezicht van de volle maan, Zijn wolk erover spreidend. ¹⁰ Hij heeft een

cirkel getrokken op het oppervlak van de wateren, markeert de grens tussen licht en duisternis. ¹¹ De pilaren van de hemel schudden, verbaasd over Zijn berisping. ¹² Door Zijn kracht roert Hij de zee; door Zijn wijsheid verbrijzelde Hij Rahab. ¹³ Door Zijn adem worden de hemelen helder gemaakt; Zijn hand doorboorde de snelle slang.

¹⁴ Inderdaad, dit zijn slechts de randen van Zijn wegen; en hoe zwak is de fluistering die we van Hem horen! Maar de donder van Zijn macht, wie kan die begrijpen?"

27 Toen nam Job opnieuw zijn betoog op en zei,

² "Zo waar als God leeft, die mij recht heeft ontzegd, En de Almachtige, die mijn ziel met bitterheid heeft vervuld, ³ Zolang ik leven in mij heb, En de adem van de Almachtige in mijn neusgaten, ⁴ Mijn lippen zullen geen valsheid spreken, Noch zal mijn tong bedrog uiten. ⁵ Het is ver van mij om te zeggen dat jullie gelijk hebben; Totdat ik sterf, zal ik mijn integriteit niet opgeven. ⁶ Ik houd vast aan mijn rechtvaardigheid en zal het niet laten glippen. Mijn hart verwijt mij niet voor enige van mijn dagen.

⁷ Laat mijn vijand zijn als de goddeloze, En mijn tegenstander als de onrechtvaardige. ⁸ Want welke hoop heeft de goddeloze als zijn leven ten einde komt, Wanneer God zijn leven opeist? ⁹ Zal God naar zijn roep luisteren Wanneer rampspoed hem treft? ¹⁰ Zal hij vreugde vinden in de Almachtige? Zal hij God te allen tijde aanroepen?

¹¹ Ik zal jullie onderwijzen over de macht van God; Ik zal niet verbergen wat bij de Almachtige is. ¹² Zie, jullie hebben het allemaal nu gezien; Waarom spreken jullie dan van lege onzin?

¹³ Dit is het lot van een goddeloze persoon van God, En de erfenis die onderdrukkers van de Almachtige ontvangen: ¹⁴ Hoewel zijn kinderen talrijk zijn, zijn ze bestemd voor het zwaard; En zijn nakomelingen zullen niet genoeg brood hebben. ¹⁵ Zijn overlevenden zullen door de plaag begraven worden, En hun weduwen zullen niet kunnen rouwen. ¹⁶ Hoewel hij zilver ophoopt als stof, En stoffen verzamelt zo overvloedig als klei, ¹⁷ Hij mag het verzamelen, maar de rechtvaardige zal het dragen, En de onschuldige zal het zilver delen. ¹⁸

Hij bouwt zijn huis als een spinnenweb, Of een schuilplaats gemaakt door een wachter. ¹⁹ Hij ligt neer rijk, maar nooit meer; Hij opent zijn ogen, en het is weg. ²⁰ Verschrikking overvalt hem als een vloed; Een storm veegt hem weg in de nacht. ²¹ De oostenwind voert hem weg, en hij verdwijnt; Het veegt hem weg uit zijn plaats. ²² Het werpt zich tegen hem zonder medelijden; Hij zal zeker proberen aan zijn kracht te ontsnappen. ²³ Mensen zullen in hun handen klappen om hem, En zullen naar hem sissen vanuit hun plaatsen.

28 "Inderdaad, er is een mijn voor zilver En een plaats voor het zuiveren van goud. ² IJzer wordt uit de aarde gewonnen, En koper wordt uit steen gesmolten. ³ De mens maakt een einde aan de duisternis, En tot de verste grenzen speurt hij De rots in duisternis en diepe schaduw. ⁴ Hij graaft een schacht ver van bewoning, Vergeten door de voet; Ze hangen en slingeren heen en weer ver van mensen. ⁵ De aarde, daaruit komt voedsel, En eronder wordt het omgewoeld als door vuur. ⁶ Haar rotsen leveren saffieren, En haar stof bevat goud. ⁷ Het pad is onbekend voor roofvogels, Noch heeft het oog van de valk het gezien. ⁸ De trotse dieren hebben er niet op gelopen, Noch is de leeuw eroverheen gegaan. ⁹ Hij legt zijn hand op de vuursteen; Hij keert de bergen om aan hun basis. ¹⁰ Hij hakt kanalen uit door de rotsen, En zijn oog ontdekt al wat kostbaar is. ¹¹ Hij stopt de stromen van vloeien, En brengt aan het licht wat verborgen was.

¹² "Maar waar is wijsheid te vinden? En waar is de plaats van inzicht? ¹³ De mensheid kent haar waarde niet, Noch is zij te vinden in het land der levenden. ¹⁴ De diepten van de oceaan verklaren, 'Het is niet in mij'; En de zee verkondigt, 'Het is niet bij mij.' ¹⁵ Zuiver goud kan niet voor haar worden geruild, Noch kan zilver als haar waarde worden gewogen. ¹⁶ Zij kan niet worden gewaardeerd in het goud van Ofir, In kostbare onyx of saffier. ¹⁷ Goud of glas kan niet met haar vergeleken worden, Noch kan zij worden geruild voor voorwerpen van fijn goud. ¹⁸ Koraal en kristal moeten niet worden genoemd; En het verkrijgen van wijsheid is kostbaarder dan parels. ¹⁹ De topaas van Cusj kan niet met haar vergeleken worden, Noch kan zij worden gewaardeerd in zuiver goud.

²⁰ “Vanwaar komt dan wijsheid op? En waar is de plaats van inzicht?” ²¹ Zij blijft verborgen voor de ogen van elk levend wezen, En is verborgen voor de vogels van de lucht. ²² Abaddon en de Dood zeggen, ‘Met onze oren hebben wij een gerucht ervan gehoord.’ ²³ God begrijpt haar pad, En Hij kent haar plaats. ²⁴ Want Hij aanschouwt de eindten der aarde; Hij ziet alles onder de hemelen. ²⁵ Toen Hij de wind zijn gewicht gaf, En de wateren mat met maat, ²⁶ Toen Hij een grens stelde voor de regen, En een pad voor de bliksemschicht, ²⁷ Toen zag Hij haar en verklaarde haar; Hij stelde haar vast en onderzocht haar ook. ²⁸ En tot alle mensen zei Hij, ‘Zie, de vreze des Heren, dat is wijsheid; En zich afkeren van het kwaad is inzicht.’”

29 Toen nam Job opnieuw zijn betoog op en zei,

² “Och, was ik maar zoals in de maanden van weleer, Zoals in de dagen toen God over mij waakte; ³ Toen Zijn lamp boven mij scheen, En door Zijn licht liep ik door de duisternis; ⁴ Zoals ik was in de dagen van mijn jeugd, Toen Gods bescherming over mijn tent was; ⁵ Toen de Almachtige nog bij mij was, En mijn kinderen mij omringden; ⁶ Toen mijn stappen baadden in boter, En de rots voor mij stromen olie uitgoot!

⁷ Toen ik naar de stadspoort ging, Toen ik mijn zetel innam op het plein, ⁸ Zagen de jonge mannen mij en trokken zich terug, En de oude mannen stonden op en bleven staan. ⁹ De leiders hielden op met spreken En legden hun handen op hun mond; ¹⁰ De stemmen van de edelen verstomden, En hun tongen kleefden aan hun gehemelte. ¹¹ Want als een oor hoorde, noemde het mij gezegend, En als een oog zag, getuigde het van mij, ¹² Omdat ik de arme redde die om hulp riep, En de wees die geen helper had. ¹³ De zegen van degene die verging kwam over mij, En ik maakte het hart van de weduwe zingen van vreugde. ¹⁴ Ik droeg gerechtigheid, en het kleepte mij; Mijn rechtvaardigheid was als een mantel en een tulband. ¹⁵ Ik was een gids voor de blinden, En een steun voor de kreupelen. ¹⁶ Ik was een vader voor de behoeftigen, En ik onderzocht de zaak die ik niet kende. ¹⁷ Ik verbrijzelde de kaken van de goddelozen, En redde de prooi uit hun tanden.

¹⁸ Toen dacht ik, ‘Ik zal sterven in mijn nest, En ik zal mijn dagen vermenigvuldigen als het zand. ¹⁹ Mijn wortels strekken zich uit naar het water, En dauw ligt de hele nacht op mijn takken. ²⁰ Mijn glorie is altijd fris bij mij, En mijn boog wordt vernieuwd in mijn hand.’

²¹ Naar mij luisterden zij en wachtten, En bleven stil voor mijn raad. ²² Na mijn woorden spraken zij niet meer, En mijn toespraak rustte op hen. ²³ Zij wachtten op mij als op de regen, En openden hun mond als voor de lenteregen. ²⁴ Ik glimlachte naar hen toen zij niet geloofden, En zij keken niet onvriendelijk naar het licht van mijn gezicht. ²⁵ Ik bepaalde hun koers en zat als hoofd, En woonde als een koning onder de troepen, Als iemand die de treurenden troostte.

30 “Maar nu lachen zij die jonger zijn dan ik mij uit, Van wie ik de vaders niet bij de honden van mijn kudde zou plaatsen. ² Wat baatte mij de kracht van hun handen? Hun vitaliteit was van hen geweken. ³ Van armoede en honger zijn zij uitgemergeld— Zij die ‘s nachts de droge grond knagen in verwoesting en verlatenheid, ⁴ Die zoutkruid verzamelen bij de struiken, En van wie het voedsel de wortel van de bremstruik is. ⁵ Zij worden uit de gemeenschap verdreven; Mensen schreeuwen tegen hen als tegen een dief, ⁶ Zodat zij wonen in verlaten dalen, In holen van de aarde en van de rotsen. ⁷ Tussen de struiken jammeren zij; Onder de onkruiden schuilen zij samen. ⁸ Zonen van dwazen, zelfs zonen van naamlozen, Zij zijn uit het land verdreven.

⁹ En nu ben ik hun spot geworden, En ik ben een spreekwoord voor hen. ¹⁰ Zij verafschuwen mij en houden afstand van mij, En zij weerhouden zich er niet van in mijn gezicht te spuwen. ¹¹ Omdat Hij Zijn boogpees heeft losgemaakt en mij heeft getroffen, Hebben zij alle terughoudendheid in mijn aanwezigheid laten varen. ¹² Aan de rechterhand staat hun kroost op; Zij duwen mijn voeten opzij en bouwen tegen mij hun wegen van vernietiging. ¹³ Zij verstoren mijn pad, Zij profiteren van mijn val; Niemand houdt hen tegen. ¹⁴ Zij komen op mij af als een bres in de muur; Zij rukken op in de storm. ¹⁵ Plotselinge verschrikkingen keren zich tegen mij; Zij achtervolgen mijn eer als de wind, En mijn voorspoed is als een wolk voorbijgegaan.

¹⁶ En nu is mijn ziel in mij uitgegoten; Dagen van lijden hebben mij ingehaald. ¹⁷ 's Nachts doorboort het mijn botten in mij, En mijn onophoudelijke pijnen rusten niet. ¹⁸ Door een grote kracht wordt mijn kledingstuk vervormd; Het bindt mij als de kraag van mijn jas. ¹⁹ Hij heeft mij in het slijk geworpen, En ik ben gereduceerd tot stof en as.

²⁰ Ik roep tot U om hulp, maar U antwoordt niet; Ik sta op, en U richt Uw blik tegen mij. ²¹ U bent hard voor mij geworden; Met de kracht van Uw hand vervolgt U mij. ²² U tilt mij op naar de wind en laat mij erop rijden, En U verstrooit mij in de storm. ²³ Want ik weet dat U mij naar de dood zult brengen, En naar het huis van samenkomst voor alle levenden.

²⁴ Steekt men niet zijn hand uit in een puinhoop, Of roept men in zijn ramp dan niet om hulp? ²⁵ Heb ik niet gehuild om degene in nood? Was mijn ziel niet bedreefd om de behoeftige? ²⁶ Toen ik hoopte op goed, kwam er kwaad; Toen ik wachtte op licht, kwam er duisternis. ²⁷ Mijn ingewanden zijn in beroering en komen nooit tot rust; Dagen van lijden staan mij tegenover. ²⁸ Ik dwaal rond in rouw zonder troost; Ik sta op in de vergadering en pleit om hulp. ²⁹ Ik ben verwant geworden aan jakhalzen, En een metgezel van struisvogels. ³⁰ Mijn huid is zwart geworden op mij, En mijn botten branden van koorts. ³¹ Zo is mijn harp afgestemd op rouw, En mijn fluit op het geluid van weeklacht.

31 "Ik heb een overeenkomst gesloten met mijn ogen; Hoe zou ik dan kunnen kijken naar een jonge vrouw? ² En wat is het deel dat door God van boven gegeven is, Of de erfenis van de Almachtige in den hoge? ³ Is het niet een ramp voor de onrechtvaardigen, En tegenspoed voor hen die ongerechtigheid bedrijven? ⁴ Ziet Hij mijn wegen niet, En telt Hij niet al mijn stappen?

⁵ Als ik in valsheid heb gewandeld, En mijn voet zich heeft gehaast naar bedrog, ⁶ Laat Hij mij wegen met eerlijke weegschalen, En laat God mijn integriteit weten. ⁷ Als mijn stap van het pad is afgeweken, Of mijn hart mijn ogen heeft gevolgd, Of er een vlek aan mijn handen heeft gekleefd, ⁸ Laat mij zaaien en een ander consumeren, En laat mijn opbrengst worden uitgerukt.

⁹ Als mijn hart is verleid door een vrouw, Of ik heb gewacht bij de deur van mijn buurman, ¹⁰ Moge

mijn vrouw malen voor een ander, En laat anderen zich over haar buigen. ¹¹ Want dat zou een schandelijke daad zijn; Bovendien zou het een misdaad zijn die door rechters bestraft wordt. ¹² Want het zou een vuur zijn dat tot vernietiging verteert, En al mijn toename zou onwortelen.

¹³ Als ik de smeekbede van mijn mannelijke of vrouwelijke dienaren heb genegeerd Wanneer zij een klacht tegen mij indienden, ¹⁴ Wat zou ik dan kunnen doen wanneer God opstaat? En wanneer Hij mij ter verantwoording roept, hoe zal ik Hem dan antwoorden? ¹⁵ Heeft Hij die mij in de moederschoot maakte hen niet gemaakt, En heeft niet dezelfde ons in de moederschoot gevormd?

¹⁶ Als ik de armen hun verlangens heb ontnomen, Of de weduwe hoop heb ontnomen, ¹⁷ Of mijn hapje alleen heb gegeten, En het niet met de wees heb gedeeld ¹⁸ (Maar vanaf mijn jeugd groeide hij met mij op als met een vader, En vanaf de moederschoot leidde ik haar), ¹⁹ Als ik iemand heb zien vergaan door gebrek aan kleding, Of een behoeftige zonder mantel, ²⁰ Als zijn middel mij niet heeft gezegend, Of hij niet is verwarmd met de wol van mijn schapen, ²¹ Als ik mijn hand tegen de wees heb opgeheven, Omdat ik zag dat ik steun had bij de poort, ²² Moge mijn schouder ontwricht worden, En mijn arm bij de elleboog worden afgebroken. ²³ Want de vrees voor rampspoed van God is overweldigend voor mij, En vanwege Zijn majesteit ben ik machteloos.

²⁴ Als ik mijn vertrouwen in goud heb gesteld, En fijn goud mijn zekerheid heb genoemd, ²⁵ Als ik mij verheugde omdat mijn rijkdom groot was, En omdat mijn hand zoveel had verworven, ²⁶ Als ik betoverd was door de zon wanneer deze scheen Of de maan in haar pracht, ²⁷ En mijn hart stiekem werd aangetrokken, En mijn hand een kus van mijn mond aanbood, ²⁸ Dat zou ook een zonde zijn die oordeel verdient, Want ik zou God boven hebben verloochend.

²⁹ Heb ik mij verheugd over de val van mijn vijand, Of ben ik blij geworden toen hem tegenspoed trof?

³⁰ Nee, ik heb mijn mond niet toegestaan te zondigen Door voor zijn leven in een vloek te vragen. ³¹ Hebben de mensen van mijn tent niet gezegd, 'Wie kan er een vinden die niet tevreden is met zijn voedsel?' ³² De vreemdeling heeft de

nacht niet buiten doorgebracht, Want ik heb mijn deuren voor de reiziger geopend. ³³ Heb ik mijn overtredingen verborgen zoals Adam, Door mijn schuld in mijn hart te verbergen, ³⁴ Omdat ik bang was voor de grote menigte, En de minachting van families mij van streek maakte, En ik zweeg en niet naar buiten ging?

³⁵ Och, dat ik iemand had om mij te horen! Hier is mijn teken; Laat de Almachtige mij antwoorden! En de aanklacht die mijn tegenstander heeft geschreven, ³⁶ Ik zou die zeker op mijn schouder dragen, Ik zou het aan mij binden als een kroon. ³⁷ Ik zou Hem al mijn stappen vertellen; Als een prins zou ik Hem naderen.

³⁸ Als mijn land tegen mij schreeuwt, En zijn voren zich in klaagzang voegen, ³⁹ Als ik zijn opbrengst zonder betaling heb geconsumeerd, Of zijn eigenaars hun leven heb laten verliezen, ⁴⁰ Mogen er doornen groeien in plaats van tarwe, En onkruid in plaats van gerst.” De woorden van Job zijn beëindigd.

32 Zo hielden de drie mannen op met antwoorden aan Job, want hij was rechtvaardig in zijn eigen ogen. ² Echter, Elihu, de zoon van Barakel de Buziet, uit de familie van Ram, was verontwaardigd op Job omdat hij zichzelf rechtvaardigde in plaats van God. ³ Zijn woede ontbrandde ook tegen de drie vrienden, omdat zij geen antwoord hadden gevonden om Job te weerleggen, maar hem toch hadden veroordeeld. ⁴ Elihu had zich ervan weerhouden om tegen Job te spreken omdat zij ouder waren dan hij. ⁵ Maar toen Elihu zag dat de drie mannen geen verdere antwoorden hadden, werd zijn woede aangewakkerd.

⁶ Dus verklaarde Elihu, de zoon van Barakel de Buziet:

“Ik ben jong in jaren, en jullie zijn oud; daarom was ik timide en weerhield ik mij ervan mijn gedachten te uiten. ⁷ Ik dacht: ‘Laat de leeftijd spreken, en laat vele jaren wijsheid overbrengen.’ ⁸ Maar het is de geest in een persoon, de adem van de Almachtige, die begrip schenkt. ⁹ Het zijn niet alleen de ouderen die wijs zijn, noch zijn het alleen de bejaarden die rechtvaardigheid begrijpen.

¹⁰ Daarom zeg ik: ‘Luister naar mij; ook ik zal delen wat ik weet.’ ¹¹ Ik wachtte op jullie woorden, ik

luisterde naar jullie weloverwogen toespraak, terwijl jullie zochten naar wat te zeggen. ¹² Ik schonk jullie mijn volle aandacht. Toch heeft niemand van jullie Job ongelijk bewezen; niemand heeft zijn argumenten beantwoord. ¹³ Zeg daarom niet: ‘Wij hebben wijsheid ontdekt; laat God, niet de mens, hem verslaan.’ ¹⁴ Maar Job heeft zijn woorden niet tegen mij gericht, en ik zal niet op hem reageren met jullie argumenten.

¹⁵ Zij zijn verbijsterd en hebben opgehouden met antwoorden; woorden hebben hen verlaten. ¹⁶ Moet ik wachten, nu zij stil zijn, nu zij zonder antwoord staan? ¹⁷ Ook ik zal mijn zegje doen; ook ik zal mijn gedachten delen. ¹⁸ Want ik ben vervuld met woorden, en de geest binnenin mij dringt mij te spreken. ¹⁹ Van binnen ben ik als wijn die geen uitlaat heeft, als nieuwe wijnzakken die op barsten staan. ²⁰ Ik moet spreken om verlichting te vinden; ik moet mijn lippen openen en antwoorden. ²¹ Ik zal geen partijdigheid tonen, noch zal ik iemand vleien. ²² Want ik weet niet hoe ik moet vleien; als ik dat deed, zou mijn Maker mij snel wegnemen.

33 “Maar nu, Job, luister alsjeblieft naar mijn toespraak; let op al mijn woorden. ² Zie nu, ik sta op het punt mijn mond te openen; mijn tong is klaar om te spreken. ³ Mijn woorden komen uit de integriteit van mijn hart; mijn lippen uiten oprechte kennis. ⁴ De Geest van God heeft mij geschapen; de adem van de Almachtige geeft mij leven. ⁵ Antwoord mij als je kunt; bereid je voor en neem je standpunt in. ⁶ Ik ben net als jij voor God; ook ik ben gevormd uit klei. ⁷ Geen angst voor mij zou je moeten verontrusten, noch zou mijn hand zwaar op je moeten drukken.

⁸ “Maar je hebt in mijn gehoor gesproken, en ik heb de woorden gehoord die je zei: ⁹ ‘Ik ben puur, zonder overtreding; ik ben schoon en er is geen ongerechtigheid in mij. ¹⁰ Toch vindt Hij gelegenheden tegen mij; Hij beschouwt mij als Zijn tegenstander. ¹¹ Hij legt mijn voeten in boeien; Hij bewaakt al mijn paden.’

¹² “Maar ik zeg je, hierin heb je ongelijk, want God is groter dan enig mens. ¹³ Waarom strijd je met Hem, zeggende dat Hij geen van je woorden beantwoordt? ¹⁴ Want God spreekt—nu op de ene manier, dan op de andere—maar niemand merkt het op. ¹⁵ In een droom, een visioen van de nacht,

wanneer diepe slaap op mensen valt, terwijl ze sluimeren op hun bedden, ¹⁶ kan Hij hun oren openen en hen verschrikken met waarschuwingen, ¹⁷ om een persoon van verkeerd doen af te keren en hen van trots te weerhouden, ¹⁸ om hun ziel voor de kuil te behoeden, en hun leven voor het vergaan door het zwaard.

¹⁹ "Of ze kunnen op een bed van pijn gekastijd worden, met constante kwelling in hun botten, ²⁰ zodat hun wezen brood verafschuwt, en hun ziel hun favoriete voedsel veracht. ²¹ Hun vlees kwijnt weg tot niets, en hun botten, eens onzichtbaar, steken nu uit. ²² Hun ziel nadert de kuil, en hun leven de boodschappers van de dood. ²³ Maar als er een engel aan hun zijde is, een bemiddelaar, één uit duizend, om hen te tonen wat juist is, ²⁴ en hij is genadig voor hen, en zegt, 'Bevrijd hen van het afdalen naar de kuil; ik heb een losprijs voor hen gevonden—' ²⁵ laat hun vlees vernieuwd worden als dat van een kind; laat hen terugkeren naar de dagen van hun jeugdige kracht—' ²⁶ dan zullen zij tot God bidden en gunst bij Hem vinden; zij zullen Zijn gezicht met vreugde zien, en Hij zal hun gerechtigheid herstellen. ²⁷ Zij zullen tot anderen zingen en zeggen, 'Ik heb gezondigd en verdraaid wat juist was, maar ik heb niet ontvangen wat ik verdiende. ²⁸ Hij heeft mijn ziel gered van het afdalen in de kuil, en mijn leven zal het licht aanschouwen.'

²⁹ "Inderdaad, God doet al deze dingen voor een persoon—twee keer, zelfs drie keer— ³⁰ om hun ziel terug te brengen van de kuil, opdat zij verlicht mogen worden met het licht van het leven.

³¹ "Luister aandachtig, Job, en hoor mij; blijf stil, en ik zal spreken. ³² Als je iets te zeggen hebt, antwoord mij; spreek, want ik wens je te rechtvaardigen. ³³ Maar zo niet, luister dan naar mijn woorden; blijf stil, en ik zal je wijsheid bijbrengen."

34 Toen vervolgde Elihu en sprak:

² "Hoor mijn woorden, jullie wijze mannen, en luister naar mij, jullie mensen van begrip.

³ Want zoals het gehemelte voedsel proeft, zo onderscheidt het oor woorden. ⁴ Laten we voor onszelf kiezen wat juist is; laten we samen onderscheiden wat goed is.

⁵ Want Job heeft gezegd: 'Ik ben rechtvaardig, maar God heeft mij het recht ontnomen.' ⁶ Hoewel ik zonder schuld ben, word ik als een leugenaar beschouwd; mijn wond is ongeneeslijk, hoewel ik schuldeloos ben.' ⁷ Welke man is als Job, die spot drinkt als water, ⁸ die omgaat met boosdoeners en wandelt met de goddelozen? ⁹ Want hij heeft gezegd: 'Er is geen voordeel voor een mens in het proberen God te behagen.' ¹⁰ "Luister daarom naar mij, jullie mensen van begrip. Het is ver van God om kwaad te doen, en van de Almachtige om onrecht te plegen. ¹¹ Hij belooft een persoon naar hun daden, en brengt over hen wat hun gedrag verdient. ¹² Het is ondenkbaar dat God goddeloos zou handelen, of dat de Almachtige het recht zou verdraaien. ¹³ Wie gaf Hem gezag over de aarde? Wie plaatste de hele wereld onder Zijn zorg? ¹⁴ Als Hij Zijn geest en adem tot Zich zou verzamelen, ¹⁵ zou de hele mensheid samen vergaan, en de mensheid zou terugkeren tot stof.

¹⁶ "Als je wijs bent, let dan hierop; luister naar de klank van mijn woorden. ¹⁷ Kan iemand die gerechtigheid haat regeren? Zul je de rechtvaardige en machtige veroordelen? ¹⁸ Is Hij niet degene die tot koningen verklaart: 'Jullie zijn van geen belang,' en tot edelen: 'Jullie zijn corrupt,' ¹⁹ die geen partijdigheid toont aan prinsen en de rijken niet bevoordeelt boven de armen, want zij zijn allemaal het werk van Zijn handen? ²⁰ In een ogenblik sterven zij, midden in de nacht; mensen worden geschokt en sterven, en de machtigen worden zonder menselijke hand verwijderd.

²¹ "Want Zijn ogen zijn op de wegen van stervelingen; Hij ziet elke stap die zij zetten. ²² Er is geen duisternis of diepe schaduw waar boosdoeners zich kunnen verbergen. ²³ God hoeft mensen niet verder te onderzoeken, zodat zij voor Hem zouden komen voor oordeel. ²⁴ Zonder onderzoek verbrijzelt Hij de machtigen en zet anderen in hun plaats. ²⁵ Omdat Hij hun daden observeert, werpt Hij hen omver in de nacht en zij worden verpletterd. ²⁶ Hij slaat hen voor hun goddeloosheid op een openbare plaats, ²⁷ omdat zij zich afkeerden van het volgen van Hem en geen acht sloegen op Zijn wegen. ²⁸ Zij veroorzaakten dat de roep van de armen voor Hem kwam, zodat Hij de roep van de verdrukten hoorde. ²⁹ Wanneer Hij zijwt, wie kan Hem veroordelen? Als Hij Zijn

gezicht verbergt, wie kan Hem zien? Hij is zowel over natie als individu verheven, ³⁰ om te voorkomen dat de goddelozen regeren en strikken leggen voor het volk.

³¹ "Want heeft iemand tot God gezegd, 'Ik heb straf doorstaan; ik zal niet meer zondigen,' ³² toon mij wat ik niet zie; als ik verkeerd heb gedaan, zal ik het niet herhalen?' ³³ Moet God op jouw voorwaarden vergelden omdat jij de Zijne afwijst? Jij moet kiezen, niet ik; verklaar daarom wat je weet.

³⁴ Mensen van begrip zullen tot mij zeggen, en een wijze man die mij hoort zal zeggen, ³⁵ 'Job spreekt zonder kennis; zijn woorden missen wijsheid.' ³⁶ Och, dat Job grondig getest zou worden, omdat hij antwoordt als een goddeloze man! ³⁷ Want hij voegt rebellie toe aan zijn zonde; hij klapt in zijn handen onder ons en vermeerderd zijn woorden tegen God."

35 Toen vervolgde Elihu en sprak:

² "Acht je dit rechtvaardig? Je beweert: 'Mijn gerechtigheid overtreft die van God.' ³ Want je vraagt: 'Wat voor voordeel heb ik ervan? Wat win ik meer dan als ik had gezondigd?'

⁴ Ik zal je antwoorden en je metgezellen. ⁵ Kijk naar de hemel en zie; kijk naar de wolken, ze zijn ver boven je. ⁶ Als je zondigt, wat voor effect heeft dat op Hem? Als je overtredingen talrijk zijn, hoe beïnvloeden ze Hem? ⁷ Als je rechtvaardig bent, wat kun je Hem bieden, of wat verlangt Hij van je hand? ⁸ Je slechtheid treft alleen mensen zoals jijzelf, en je rechtvaardigheid beïnvloedt alleen medemens.

⁹ "Mensen roepen om hulp onder de last van onderdrukking; ze zoeken verlichting van de macht van de machtigen. ¹⁰ Toch vraagt niemand: 'Waar is God, mijn Maker, die liederen in de nacht geeft, ¹¹ die ons meer leert dan de dieren van de aarde en ons wijzer maakt dan de vogels van de lucht?' ¹² Ze roepen, maar Hij antwoordt niet vanwege de arrogantie van de goddelozen. ¹³ Inderdaad, God zal geen lege smeekbede horen; de Almachtige schenkt er geen aandacht aan. ¹⁴ Hoeveel minder zal Hij luisteren wanneer je beweert dat je Hem niet ziet, dat je zaak voor Hem is, en je op Hem moet wachten. ¹⁵ En nu, omdat Hij niet heeft

gestraft in Zijn toorn, noch heeft Hij onrecht opgemerkt, ¹⁶ Zo spreekt Job met lege woorden; hij vermenigvuldigt woorden zonder begrip."

36 Elihu vervolgde zijn toespraak en zei:

² "Heb nog een beetje geduld met mij, en ik zal aantonen dat er meer te zeggen is ten behoeve van God. ³ Ik zal mijn kennis van verre brengen en gerechtigheid toeschrijven aan mijn Maker. ⁴ Wees gerust, mijn woorden zijn niet vals; iemand volmaakt in kennis is bij u.

⁵ Zie, God is machtig en verwerpt niemand; Hij is machtig in kracht en inzicht. ⁶ Hij behoudt de goddelozen niet, maar ondersteunt de rechten van de verdrukten. ⁷ Hij wendt Zijn blik niet af van de rechtvaardigen; Hij zet hen met koningen op de troon en verheft hen voor altijd. ⁸ Als zij in ketenen gebonden zijn en gevangen in koorden van ellende, ⁹ dan verklaart Hij hun hun daden en hun overtredingen, dat zij hoogmoedig hebben gehandeld. ¹⁰ Hij opent hun oren voor instructie en beveelt hen zich van ongerechtigheid af te keren.

¹¹ Als zij luisteren en Hem dienen, zullen zij hun dagen in voorspoed doorbrengen en hun jaren in geluk. ¹² Maar als zij niet luisteren, zullen zij door het zwaard omkomen en zonder begrip sterven.

¹³ De goddelozen van hart koesteren woede; zij roepen niet om hulp wanneer Hij hen bindt. ¹⁴ Zij sterven in hun jeugd, en hun leven eindigt onder de mannelijke prostituees van het heiligmakend. ¹⁵ Hij redt de verdrukten in hun ellende en opent hun oren in tijden van onderdrukking.

¹⁶ Inderdaad, Hij trekt u uit de kaken van benauwdheid naar een ruime plaats zonder beperking, en uw tafel is beladen met rijk voedsel.

¹⁷ Maar nu bent u vervuld met het oordeel dat de goddelozen toekomt; oordeel en gerechtigheid hebben u in hun greep. ¹⁸ Wees op uw hoede dat woede u niet tot spot verleidt, en laat een grote losprijs u niet afleiden. ¹⁹ Zal uw rijkdom of de inspanning van uw kracht u van benauwdheid redden? ²⁰ Verlang niet naar de nacht, wanneer mensen van hun plaats worden weggenomen. ²¹ Wees op uw hoede voor het keren naar het kwaad, dat u lijkt te verkiezen boven ellende.

²² Zie, God is opperste in Zijn macht; wie kan onderwijzen zoals Hij? ²³ Wie heeft Zijn weg voor

Hem bepaald, of wie heeft gezegd: 'U hebt verkeerd gedaan?' ²⁴ Denk eraan Zijn werk te prijzen, dat mensen in lofzang bezongen hebben. ²⁵ De hele mensheid heeft het aanschouwd; de mensheid kijkt er van verre naar. ²⁶ Zie, God is groot voorbij ons begrip; het aantal van Zijn jaren is ondoorgroendelijk.

²⁷ Want Hij trekt de druppels water omhoog, die als regen uit de hemelse stromen neerdalen, ²⁸ de wolken storten hun vocht uit, en overvloedige buien vallen op de mensheid. ²⁹ Kan iemand het spreiden van de wolken begrijpen, het gedonder uit Zijn paviljoen? ³⁰ Zie, Hij verspreidt Zijn bliksem om Zich heen en bedekt de diepten van de zee. ³¹ Want hierdoor regeert Hij de naties en voorziet in overvloedig voedsel. ³² Hij vult Zijn handen met bliksem en beveelt het zijn doel te raken. ³³ Zijn donder kondigt de storm aan; zelfs het vee is zich bewust van zijn nadering.

37 "Hierdoor beeft mijn hart, En springt het uit zijn plaats. ² Luister aandachtig naar het gedonder van Zijn stem, En het gerommel dat uit Zijn mond komt. ³ Over de hele hemel laat Hij het los, En Zijn bliksem bereikt de uiteinden van de aarde. ⁴ Daarna brult een stem; Hij dondert met Zijn majestueuze stem, En Hij houdt de bliksem niet tegen wanneer Zijn stem wordt gehoord. ⁵ God dondert wonderbaarlijk met Zijn stem, Grote dingen verrichtend die ons begrip te boven gaan. ⁶ Tot de sneeuw zegt Hij: 'Val op de aarde,' En tot de regenbui: 'Wees sterk.' ⁷ Hij verzegelt de hand van elke persoon, Zodat alle mensen Zijn werk kunnen herkennen. ⁸ Dan trekt het dier zich terug in zijn hol En blijft in zijn schuilplaats. ⁹ Uit het zuiden komt de storm, En uit het noorden de kou. ¹⁰ Door de adem van God vormt zich ijs, En de uitgestrektheid van de wateren befrist. ¹¹ Hij vult ook de wolken met vocht; Hij verspreidt de wolk van Zijn bliksem. ¹² Het verandert van richting, draaiend door Zijn leiding, Opdat het kan volbrengen wat Hij het beveelt Op het oppervlak van de bewoonde aarde. ¹³ Of het nu voor correctie is, of voor Zijn wereld, Of voor genade, Hij laat het gebeuren.

¹⁴ "Hoor dit, Job: Sta en overdenk de wonderen van God. ¹⁵ Weet jij hoe God ze tot stand brengt, En de bliksem van Zijn wolk laat schijnen? ¹⁶ Begrijp je iets van het zweven van de wolken, De wonderen van Iemand die volmaakt is in kennis, ¹⁷ Jij wiens

kleding warm is, Wanneer het land stil is vanwege de zuidenwind? ¹⁸ Kun jij, met Hem, de hemel uitspannen, Sterk als een gegoten metalen spiegel?

¹⁹ "Onderwijs ons wat we tegen Hem moeten zeggen; We kunnen onze zaak niet presenteren vanwege de duisternis. ²⁰ Moet het aan Hem worden gemeld dat ik zou spreken? Of zou iemand moeten zeggen dat hij overweldigd zou worden? ²¹ Op dit moment zien mensen het licht niet dat helder is in de lucht; Maar de wind is voorbijgegaan en heeft ze opgeklaard. ²² Uit het noorden komt gouden pracht; Rondom God is ontzagwekkende majesteit. ²³ De Almachtige—wij kunnen Hem niet volledig begrijpen; Hij is verheven in macht, En Hij zal geen concessies doen aan gerechtigheid en overvloedige rechtvaardigheid. ²⁴ Daarom vereren mensen Hem; Hij acht niemand die wijs is van hart."

38 Toen sprak de Heer tot Job vanuit de wervelwind en zei:

² "Wie is dit die mijn raad verduistert met woorden zonder kennis? ³ Omgord u als een man; Ik zal u ondervragen, en u zult mij informeren.

⁴ Waar was u toen ik de fundamenteën van de aarde legde? Verklaar, als u inzicht hebt. ⁵ Wie bepaalde haar afmetingen? U weet het vast wel! Of wie spande het meetlint eroverheen? ⁶ Waarop zijn haar pijlers gezet, of wie legde haar hoeksteen— ⁷ toen de morgensterren samen zongen en alle zonen van God juichten van vreugde?

⁸ "Wie sloot de zee met deuren af toen zij uit de baarmoeder barstte, ⁹ toen ik haar met wolken bekleedde en haar in dikke duisternis wikkeld, ¹⁰ toen ik grenzen voor haar stelde en grendels en deuren plaatste, ¹¹ toen ik zei: 'Tot hier mag je komen en niet verder; hier zullen je trotse golven stoppen'?

¹² "Hebt u ooit de morgen bevolen, of de dageraad zijn plaats gewezen, ¹³ zodat het de randen van de aarde grijpt en de goddelozen eruit schudt? ¹⁴ De aarde neemt vorm aan als klei onder een zegel; haar kenmerken komen naar voren als een kleeid. ¹⁵ Het licht wordt onthouden aan de goddelozen, en de opgeheven arm wordt gebroken.

¹⁶ “Bent u naar de bronnen van de zee gereisd of in de diepten van de oceaan gewandeld? ¹⁷ Zijn de geheimen van de dood aan u getoond? Hebt u de poorten van het schaduwrijke rijk gezien? ¹⁸ Hebt u de uitgestrekte gebieden van de aarde begrepen? Verklaar, als u dit alles weet.

¹⁹ Waar is de weg naar de woonplaats van het licht? En waar verblijft de duisternis, ²⁰ zodat u het naar zijn gebied kunt brengen, en de paden naar zijn verblijf kunt onderscheiden? ²¹ U moet het zeker weten, want u was toen geboren, en uw dagen zijn talrijk!

²² “Bent u de schatkamers van de sneeuw binnengegaan of hebt u de voorraden van de hagel gezien, ²³ die ik heb gereserveerd voor tijden van nood, voor dagen van oorlog en strijd? ²⁴ Wat is de weg naar de plaats waar het licht wordt verdeeld, of de oostenwind over de aarde wordt verspreid? ²⁵ Wie heeft een kanaal gegraven voor de stortbuien van regen, en een pad voor de bliksemschicht, ²⁶ om een land te bevochtigen dat onbewoond is, een verlaten wildernis, ²⁷ om de verlaten woestenij te verzadigen en het gras te doen ontspruiten? ²⁸ Heeft de regen een bron? Wie is de ouder van de dauwdruppels? ²⁹ Uit wiens schoot komt het ijs voort? Wie baart de vorst uit de hemelen ³⁰ wanneer het water hard wordt als steen, wanneer het oppervlak van de diepte bevroest?

³¹ “Kunt u de ketenen van de Pleiaden binden, of de koorden van Orion losmaken? ³² Kunt u de sterrenbeelden tevoorschijn brengen in hun seizoenen, of de Beer met haar jongen leiden? ³³ Bent u bekend met de wetten van de hemelen? Kunt u hun heerschappij over de aarde vestigen?

³⁴ “Kunt u de wolken aanroepen en uzelf bedekken met een stortvloed van water? ³⁵ Stuurt u de bliksemschichten op hun weg? Presenteren zij zich aan u, zeggend: ‘Hier zijn wij’? ³⁶ Wie heeft wijsheid in het hart geplaatst, of begrip aan de geest gegeven? ³⁷ Wie kan de wolken tellen door wijsheid, of de waterkruiken van de hemelen omkiepen ³⁸ wanneer het stof vast wordt en de kluiten aan elkaar kleven?

³⁹ “Kunt u de prooi voor de leeuw jagen en de honger van de jonge leeuwen stillen ⁴⁰ wanneer zij in hun holen hurken of op de loer liggen in hun legers? ⁴¹ Wie voorziet de raaf van voedsel

wanneer zijn jongen tot God roepen en rondzwerven zonder voedsel?

39 “Weet je het moment wanneer de berggeiten baren? Kijk je toe wanneer de herten hun jongen ter wereld brengen? ²

Kun je de maanden tellen die ze vervullen, Of weet je de tijd dat ze baren? ³ Ze knielen neer, ze brengen hun jongen ter wereld, Ze ontdoen zich van hun weeën. ⁴ Hun nakomelingen worden sterk, volwassen in het open veld; Ze vertrekken en keren niet naar hen terug.

⁵ Wie heeft de wilde ezel vrijgelaten? En wie heeft de snelle ezel van zijn boeien bevrijd, ⁶ Aan wie ik de wildernis als een thuis gaf, En het zoutland als zijn woonplaats? ⁷ Hij bespot de chaos van de stad, Hij hoort het geschreeuw van de opzichter niet. ⁸ Hij zwerft over de bergen voor zijn weide, En zoekt elk groen ding op.

⁹ Zal de wilde os bereid zijn je te dienen, Of zal hij de nacht doorbrengen bij jouw voederbak? ¹⁰ Kun je de wilde os met touwen in een voor binden, Of zal hij de dalen achter je ploegen? ¹¹ Zal je op hem vertrouwen omdat zijn kracht groot is, En je arbeid aan hem overlaten? ¹² Zal je op hem vertrouwen om je graan terug te brengen, En het van je dorsvloer te verzamelen?

¹³ “De vleugels van de struisvogel zwaaien vrolijk, Met de slagpennen en veren van genegenheid, ¹⁴ Want ze laat haar eieren op de grond achter, En laat ze warm worden in het stof, ¹⁵ En ze is zich er niet van bewust dat een voet ze kan verpletteren, Of dat een wild dier ze kan vertrappen. ¹⁶ Ze behandelt haar jongen hard, alsof ze niet van haar zijn; Hoewel haar arbeid tevergeefs is, is ze onbezorgd, ¹⁷ Omdat God haar van wijsheid heeft beroofd, En haar geen deel van inzicht heeft gegeven. ¹⁸ Wanneer ze opvliegt, Bespot ze het paard en zijn ruiter.

¹⁹ “Geef jij het paard kracht? Versier je zijn nek met een golvende manen? ²⁰ Laat jij hem springen als een sprinkhaan? Zijn majestueuze gesnuif is angstaanjagend. ²¹ Hij stampet in de vallei, jubelend in zijn kracht; Hij stormt de strijd in. ²² Hij spot met angst en is onbevreesd; En hij keert niet terug voor het zwaard. ²³ De pijlkoker rammelt tegen hem, De flitsende speer en werpspies. ²⁴ Hij raast over de grond met een gebrul en woede, En hij staat niet

stil bij het geluid van de trompet. ²⁵ Telkens als de trompet klinkt roept hij uit: 'Aha!' En hij neemt de strijd van verre waar, En het gedonder van de aanvoerders en de strijdkreet.

²⁶ "Is het door jouw wijsheid dat de havik zweeft, Zijn vleugels uitstrekkend naar het zuiden? ²⁷ Is het op jouw bevel dat de adelaar opstijgt, En zijn nest hoog maakt? ²⁸ Hij woont en overnacht op de rots, Op de rotsachtige klif, een ontoegankelijke plaats. ²⁹ Van daaruit zoekt hij naar prooi; Zijn ogen zien het van verre. ³⁰ Zijn jongen voeden zich ook met bloed; En waar de gesneuvelden zijn, daar is hij."

40

Toen sprak de Heer tot Job,

² "Zal degene die fouten vindt twisten met de Almachtige? Laat degene die God uitdaagt antwoorden."

³ Job antwoordde de Heer en zei,

⁴ "Zie, ik ben van geringe waarde; hoe kan ik U antwoorden? Ik leg mijn hand op mijn mond. ⁵ Ik heb eenmaal gesproken, en ik zal niet antwoorden; tweemaal, en ik zal niets meer toevoegen."

⁶ Toen sprak de Heer tot Job vanuit de wervelwind,

⁷ "Bereid jezelf als een man; Ik zal je ondervragen, en jij zult mij informeren. ⁸ Zul je werkelijk mijn oordeel tenietdoen? Zul je mij veroordelen om jezelf te rechtvaardigen? ⁹ Bezit je kracht zoals die van God, en kan je stem weerklinken met macht zoals de Zijne?

¹⁰ Versier jezelf met pracht en waardigheid, en kleed jezelf met eer en majesteit. ¹¹ Laat de woede van je toorn los, en kijk naar allen die trots zijn en verneder hen. ¹² Kijk naar allen die arrogant zijn en breng hen laag, en verpletter de goddelozen waar ze staan. ¹³ Begraaf hen samen in het stof; gevangen hen op de verborgen plaats. ¹⁴ Dan zal ik aan jou erkennen dat je eigen rechterhand je kan redden.

¹⁵ Zie, Behemoth, die ik samen met jou heb gemaakt; het eet gras zoals een os. ¹⁶ Zie de kracht in zijn lendenen, en de macht in de spieren van zijn buik. ¹⁷ Zijn staart zwaait als een ceder; de pezen van zijn dijen zijn stevig verbonden. ¹⁸ Zijn botten zijn als buizen van brons, zijn ledematen als staven van ijzer. ¹⁹ Het is het voornaamste van de werken

van God; zijn Maker kan het naderen met Zijn zwaard. ²⁰ De bergen leveren voedsel voor het, en alle wilde dieren spelen in de buurt. ²¹ Onder de lotusplanten rust het, verborgen tussen het riet in het moeras. ²² De lotussen bieden het schaduw; de wilgen van de beek omringen het. ²³ Hoewel een rivier raast, is het niet bang; het blijft zelfverzekerd, zelfs als de Jordaan tegen zijn mond opzwellt. ²⁴ Kan iemand het vangen als het alert is, of zijn neus doorboren met vallen?

41

"Kun je de Leviathan met een vishaak uit het water trekken, En zijn tong met een koord neerdrukken? ² Kun je een koord door zijn neus steken, En zijn kaak met een haak doorboren? ³ Zal hij herhaaldelijk bij je smeken, Of zal hij met zachte woorden tot je spreken? ⁴ Zal hij een overeenkomst met je sluiten? Zal je hem als dienaar voor altijd nemen? ⁵ Zal je met hem spelen zoals met een vogel, Of hem binden voor je jonge meisjes? ⁶ Zullen de handelaars over hem afdingen? Zullen ze hem onder de kooplieden verdelen? ⁷ Kun je zijn huid bedekken met harpoenen, Of zijn hoofd met vissperen? ⁸ Leg je hand op hem. Herinner je de strijd; je zult het niet opnieuw proberen! ⁹ Zie, je verwachting is tevergeefs; Zal je zelfs bij de aanblik van hem terneergeslagen zijn? ¹⁰ Niemand is zo onverschrokken dat hij het waagt hem te wekken; Wie is dan hij die voor Mij kan staan? ¹¹ Wie heeft Mij iets gegeven dat Ik hem zou moeten terugbetalen? Alles wat onder de hele hemel is, is van Mij.

¹² "Ik zal niet zwijgen over zijn ledematen, Of zijn machtige kracht, of zijn sierlijke vorm. ¹³ Wie kan zijn buitenste bedekking afstropen? Wie kan zijn dubbele pantser doordringen? ¹⁴ Wie kan zijn mond openen? Zijn tanden wekken ontzag. ¹⁵ Zijn sterke schubben zijn zijn trots, Strak op elkaar gesloten. ¹⁶ Elk is zo dicht bij de volgende Dat er geen lucht tussen kan komen. ¹⁷ Ze zijn aan elkaar verbonden; Ze kleven samen en kunnen niet worden gescheiden. ¹⁸ Zijn niesbuien zenden lichtflitsen uit, En zijn ogen zijn als de stralen van de dageraad. ¹⁹ Uit zijn mond komen brandende fakkels; Vuurvonken schieten naar buiten. ²⁰ Rook stroomt uit zijn neusgaten Als uit een kokende pot en brandend riet. ²¹ Zijn adem ontsteekt kolen, En een vlam komt uit zijn mond. ²² Kracht is in zijn

nek, En angst beweegt voor hem. ²³ De plooiën van zijn vlees zijn strak verbonden, Vast en onbeweeglijk op hem. ²⁴ Zijn hart is hard als een steen, Ja, zo hard als een onderste molensteen. ²⁵ Wanneer hij oprijst, zijn de machtigen doodsbang; Vanwege het gedreun zijn ze verward. ²⁶ Het zwaard dat hem treft, houdt geen stand, Noch de speer, de pijl, of de werpspies. ²⁷ Hij beschouwt ijzer als stro, Brons als verrot hout. ²⁸ De pijl kan hem niet op de vlucht doen slaan; Slingerstones zijn als kaf voor hem. ²⁹ Knuppels worden beschouwd als kaf; Hij lacht om het geratel van de werpspies. ³⁰ Zijn onderkant is als scherpe scherven van aardewerk; Hij spreidt zich uit als een dorsslee op de modder. ³¹ Hij laat de diepten kolken als een pot; Hij maakt de zee als een pot zalf. ³² Achter hem laat hij een glinsterend spoor; Men zou denken dat de diepte grijs is. ³³ Er is niets op aarde zoals hij, Een schepsel zonder vrees gemaakt. ³⁴ Hij overziet alles wat hoog is; Hij is koning over alle trotse dieren."

42 Toen antwoordde Job de Heer en zei,

² "Ik weet dat u tot alles in staat bent, en dat geen van uw plannen verijdeld kan worden.

³ 'Wie is het die het overleg verduistert zonder kennis?' Inderdaad, ik sprak over dingen die ik niet begreep, dingen te wonderbaarlijk voor mij om te weten. ⁴ 'Luister nu, en ik zal spreken; ik zal u ondervragen, en u zult mij informeren.' ⁵ Ik had van u gehoord door het horen van het oor, maar nu hebben mijn ogen u aanschouwd; ⁶ Daarom herroep ik mijn woorden en bekeer ik mij in stof en as."

⁷ Nadat de Heer deze woorden tot Job had gesproken, zei hij tegen Elifaz de Temaniet: "Mijn

toorn is tegen u en uw twee vrienden ontbrand, omdat u niet juist over mij hebt gesproken, zoals mijn dienaar Job heeft gedaan. ⁸ Neem nu zeven stieren en zeven rammen en ga naar mijn dienaar Job en offer een brandoffer voor uzelf. Mijn dienaar Job zal voor u bidden, en ik zal zijn gebed aannemen en niet met u handelen naar uw dwaasheid, omdat u niet juist over mij hebt gesproken, zoals mijn dienaar Job heeft gedaan." ⁹ Dus gingen Elifaz de Temaniet, Bildad de Suhiet en Zofar de Naamathiet en deden zoals de Heer hun had opgedragen; en de Heer nam Jobs gebed aan.

¹⁰ De Heer herstelde Jobs fortuin toen hij voor zijn vrienden bad, en de Heer gaf hem tweemaal zoveel als hij voorheen had. ¹¹ Toen kwamen al zijn broers, zusters en iedereen die hem van tevoren had gekend naar hem toe en aten met hem in zijn huis. Ze betuigden hun medeleven en troostten hem over al het onheil dat de Heer over hem had gebracht, en ieder gaf hem een stuk zilver en een gouden ring.

¹² De Heer zegende het latere deel van Jobs leven meer dan het begin. Hij had veertienduizend schapen, zesduizend kamelen, duizend juk ossen en duizend ezels. ¹³ Hij werd gezegend met zeven zonen en drie dochters. ¹⁴ Hij noemde de eerste dochter Jemima, de tweede Kezia en de derde Keren-Happuch. ¹⁵ In het hele land werden geen vrouwen gevonden die zo mooi waren als de dochters van Job, en hun vader gaf hun een erfenis naast hun broers.

¹⁶ Hierna leefde Job nog 140 jaar; hij zag zijn kinderen en hun kinderen tot de vierde generatie. ¹⁷ Zo stierf Job, nadat hij een lang en vol leven had geleefd.

Psalmen

1 Gezegend is de man die niet wandelt in de raad van de goddelozen, Noch staat op de weg van zondaars, Noch zit in de zetel van spotters! ² Maar hij vindt vreugde in de wet van de Heer, En hij overpeinst Zijn wet dag en nacht. ³ Hij is als een boom geplant aan stromend water, Die zijn vrucht draagt op zijn tijd, En zijn blad blijft groen; En in alles wat hij onderneemt, gedijt hij.

⁴ De goddelozen zijn niet zo, Maar zij lijken op kaf dat de wind wegdrijft. ⁵ Zo zullen de goddelozen niet standhouden in het oordeel, Noch zullen zondaars gevonden worden in de vergadering van de rechtvaardigen.

⁶ Want de Heer kent de weg van de rechtvaardigen, Maar de weg van de goddelozen leidt tot ondergang.

2 Waarom woeden de naties, En bedenken de volken vergeefse plannen? ² De koningen van de aarde stellen zich op, En de machthebbers spannen samen Tegen de Heer en Zijn Gezalfde, zeggende, ³ "Laten we hun ketenen verbreken, En hun banden van ons werpen!"

⁴ Hij die in de hemel woont licht, De Heer bespot hen. ⁵ Dan zal Hij tot hen spreken in Zijn toorn, En hen verschrikken in Zijn gramschap, zeggende, ⁶ "Toch heb Ik Mijn Koning gesteld Op Sion, Mijn heilige berg."

⁷ Ik zal het besluit van de Heer verkondigen:

Hij zei tot Mij: "Jij bent Mijn Zoon, Vandaag heb Ik Jou verwekt. ⁸ Vraag het Mij, en Ik zal zeker de naties als Uw erfdeel geven, En de uiteinden van de aarde als Uw bezit. ⁹ U zult hen verpletteren met een ijzeren staf, U zult hen in stukken slaan als aardewerk."

¹⁰ Wees daarom wijs, koningen; Wees ontvankelijk voor instructie, rechters van de aarde. ¹¹ Aanbid de Heer met ontzag, En vier met beven. ¹² Eer de Zoon, opdat Hij niet toornig wordt en u op uw weg omkomt, Want Zijn toorn kan snel ontbranden. Gezegend zijn allen die hun toevlucht in Hem zoeken.

3 Een psalm van David, toen hij vluchtte voor zijn zoon Absalom.

¹ Heer, hoe talrijk zijn mijn vijanden geworden! Velen staan tegen mij op. ² Velen zeggen van mij, "Er is geen redding voor hem door God." Sela

³ Maar U, Heer, bent een schild om mij heen, Mijn eer, en Degene die mijn hoofd omhoog heft. ⁴ Ik riep tot de Heer met mijn stem, En Hij antwoordde mij vanaf Zijn heilige berg. Sela

⁵ Ik legde mij neer en sliep; Ik ontwaakte, want de Heer ondersteunt mij. ⁶ Ik zal niet vrezen voor de menigten van mensen Die mij omringen.

⁷ Sta op, Heer; verlos mij, mijn God! Want U hebt al mijn vijanden op de kaak geslagen; U hebt de tanden van de goddelozen gebroken.

⁸ Redding is van de Heer; Moge Uw zegen rusten op Uw volk. Sela

4 Voor de koorleider; bij snarenspeel. Een psalm van David.

¹ Antwoord mij als ik roep, God van mijn gerechtigheid! U hebt mij ruimte gegeven in mijn benauwdheid; Wees mij genadig en hoor mijn gebed.

² U, mensenkinderen, hoelang wordt mijn eer nog te schande gemaakt? Hoelang zult u het nietige liefhebben en de leugen zoeken? Sela ³ Weet toch dat de Heer de trouwe voor Zichzelf heeft afgezonderd; De Heer luistert als ik tot Hem roep.

⁴ Wees ontzagwekkend, en zondig niet; Overdenk het stil in uw hart op uw bed, en wees stil. Sela ⁵ Breng offers van gerechtigheid, En stel uw vertrouwen op de Heer.

⁶ Velen zeggen: "Wie zal ons het goede doen zien?" Laat het licht van Uw aangezicht over ons schijnen, Heer! ⁷ U hebt mijn hart met vreugde vervuld, Meer dan toen hun koren en nieuwe wijn overvloedig waren.

⁸ In vrede zal ik gaan liggen en slapen, Want U alleen, Heer, laat mij veilig wonen.

5 Voor de koorleider; voor fluiten. Een psalm van David.

Psalmen

¹ Luister naar mijn woorden, Heer, Let op mijn zuchten. ² Hoor mijn smeekbede om hulp, mijn Koning en mijn God, Want tot U bid ik.

³ In de morgen, Heer, zult U mijn stem horen; Bij het aanbreken van de dag zal ik mijn gebed aan U voorleggen en uitzien. ⁴ Want U bent geen God die vreugde schept in goddeloosheid; Geen kwaad kan bij U verblijven. ⁵ De hoogmoedigen zullen niet standhouden voor Uw ogen; U verafschuwt allen die onrecht plegen. ⁶ U brengt hen ten val die leugens spreken; De Heer verafschuwt de persoon van bloedvergieten en bedrog. ⁷ Maar ik, door Uw overvloedige genade zal ik Uw huis binnengaan; In Uw heilige tempel zal ik buigen in eerbied voor U.

⁸ Heer, leid mij in Uw gerechtigheid vanwege mijn vijanden; Maak Uw weg recht voor mij. ⁹ Want er is niets betrouwbaars in hun spreken; Hun innerlijk is vernietiging zelf. Hun keel is een open graf; Zij gebruiken hun tong om te vleien. ¹⁰ Houd hen verantwoordelijk, God; Laat hen vallen door hun eigen plannen! In de veelheid van hun overtredingen, verdrijf hen, Want zij hebben tegen U in opstand gekomen. ¹¹ Maar laat allen die hun toevlucht bij U zoeken zich verheugen; Laat hen voor altijd zingen van vreugde! En moge U hen beschermen, Dat zij die Uw naam liefhebben zich in U verheugen.

¹² Want U zegent de rechtvaardige, Heer, U omringt hen met gunst als met een schild.

6 Voor de koorleider; met snaarinstrumenten, op een acht-snarige lier. Een Psalm van David.

¹ Heer, straf mij niet in Uw toorn, En disciplineer mij niet in Uw woede. ² Wees mij genadig, Heer, want ik ben zwak; Heel mij, Heer, want mijn botten zijn in nood. ³ En mijn ziel is diep verontrust; Maar U, Heer—hoe lang?

⁴ Keer terug, Heer, red mijn ziel; Red mij vanwege Uw goedertierenheid. ⁵ Want er is geen herinnering aan U in de dood; In het dodenrijk, wie zal U lofprijzen?

⁶ Ik ben uitgeput van mijn zuchten; Elke nacht doordrenk ik mijn bed, Ik doordrenk mijn rustbank met mijn tranen. ⁷ Mijn oog is verzwakt van

verdriet; Het is verouderd vanwege al mijn vijanden.

⁸ Ga weg van mij, allen die onrecht plegen, Want de Heer heeft het geluid van mijn gewezen gehoord.

⁹ De Heer heeft naar mijn smeekbede geluisterd, De Heer aanvaardt mijn gebed. ¹⁰ Al mijn vijanden zullen beschaamd en zeer verontrust worden; Zij zullen terugkeren, zij zullen plotseling beschaamd worden.

7 Een Shiggaion van David, die hij zong tot de Heer betreffende Kus, een Benjaminit.

¹ Heer mijn God, bij U heb ik mijn toevlucht genomen; Red mij van allen die mij achtervolgen, en bevrijd mij. ² Anders zal hij mijn ziel verscheuren als een leeuw, Mij meesleuren, terwijl er niemand is om te redden.

³ Heer mijn God, als ik dit heb gedaan, Als er onrecht in mijn handen is, ⁴ Als ik kwaad heb gedaan aan mijn bondgenoot, Of mijn vijand zonder reden heb geplunderd, ⁵ Laat de vijand mijn ziel achtervolgen en inhalen; En laat hem mijn leven met de grond gelijk maken En mijn eer in het stof leggen. Sela

⁶ Sta op, Heer, in Uw toorn; Sta op tegen de woede van mijn vijanden, En ontwaak voor mij; U hebt het oordeel aangesteld. ⁷ Laat de vergadering van de volken U omringen, En keer terug naar Uw plaats in de hoogte. ⁸ De Heer oordeelt de volken; Oordeel mij, Heer, naar mijn rechtvaardigheid en de integriteit binnen in mij. ⁹ Laat de slechtheid van de goddelozen tot een einde komen, maar vestig de rechtvaardigen; Want de rechtvaardige God onderzoekt harten en nieren.

¹⁰ Mijn bescherming is bij God, Die degenen verlost die oprecht van hart zijn. ¹¹ God is een rechtvaardige rechter, En een God die elke dag ongenoegen uitdrukt. ¹² Als iemand zich niet bekeert, zal Hij Zijn zwaard scherpen; Hij heeft Zijn boog gespannen en gereed gemaakt. ¹³ Hij heeft ook Zijn dodelijke wapens voorbereid; Hij maakt Zijn pijlen tot vurige schachten.

¹⁴ Zie, een slecht persoon is vervuld van onrecht, En hij bedenkt kwaad en baart leugen. ¹⁵ Hij heeft een kuil gegraven en diep gemaakt, En is gevallen

Psalmen

in het gat dat hij heeft gemaakt. ¹⁶ Zijn kwaad zal terugkeren op zijn eigen hoofd, En zijn geweld zal neerkomen op zijn eigen kroon.

¹⁷ Ik zal de Heer danken voor Zijn rechtvaardigheid En lof zingen voor de naam van de Allerhoogste Heer.

8 Voor de muziekdirecteur; op de Gittith. Een psalm van David.

¹ Heer, onze Heer, Hoe majestueus is Uw naam over de hele aarde, U die Uw pracht boven de hemelen hebt getoond! ² Uit de mond van zuigelingen en kleine kinderen hebt U kracht gegrondvest Vanwege Uw tegenstanders, Om de vijand en de wreker te doen zwijgen. ³ Wanneer ik Uw hemelen aanschouw, het werk van Uw handen, De maan en de sterren, die U hebt geplaatst, ⁴ Wat is de mens, dat U aan hen denkt, En wat is een mensenkind, dat U voor hem zorgt?

⁵ Toch hebt U hen een weinig minder dan de goddelijke gemaakt, En U kroont hen met glorie en eer! ⁶ U hebt hen heerschappij gegeven over de werken van Uw handen; U hebt alles onder hun voeten geplaatst, ⁷ Alle schapen en runderen, En ook de dieren van het veld, ⁸ De vogels van de lucht, en de vissen van de zee, Alles wat de paden van de zeeën doorkruist.

⁹ Heer, onze Heer, Hoe majestueus is Uw naam over de hele aarde!

9 Voor de koorleider; op Muth-labben. Een psalm van David.

¹ Ik zal de Heer danken met heel mijn hart; Ik zal al Uw wonderen vertellen. ² Ik zal mij verheugen en blij zijn in U; Ik zal Uw naam bezingen, o Allerhoogste.

³ Wanneer mijn vijanden zich terugtrekken, Struikelen zij en vergaan in Uw aanwezigheid. ⁴ Want U hebt mijn rechtvaardige zaak ondersteund; U hebt op de troon gezeten en rechtvaardig geoordeeld. ⁵ U hebt de naties berispt, U hebt een einde gemaakt aan de goddelozen; U hebt hun naam voor altijd uitgewist. ⁶ De vijand is tot een einde gekomen in eeuwige ruïnes, En U hebt de

steden ontworteld; De herinnering aan hen is verdwenen.

⁷ Toch regeert de Heer als Koning voor altijd; Hij heeft Zijn troon voor het oordeel gevestigd, ⁸ En Hij zal de wereld oordelen met rechtvaardigheid; Hij zal de volken besturen met eerlijkheid. ⁹ De Heer zal ook een toevlucht zijn voor de verdrukten, Een vesting in tijden van nood; ¹⁰ En zij die Uw naam kennen, zullen op U vertrouwen, Want U, Heer, hebt degenen die U zoeken niet verlaten.

¹¹ Zing lofzangen voor de Heer, die in Sion woont; Verkondig Zijn daden onder de volken. ¹² Want Hij die bloed wreekt, herinnert zich hen; Hij vergeet de schreeuw van de verdrukten niet.

¹³ Wees mij genadig, Heer; Zie mijn lijden van hen die mij haten, U die mij opheft uit de poorten van de dood, ¹⁴ Opdat ik al Uw lof kan vertellen, Dat ik in de poorten van de dochter van Sion Mij mag verheugen in Uw redding.

¹⁵ De naties zijn gezonken in de kuil die zij maakten; In het net dat zij verborgen, is hun eigen voet verstrikt. ¹⁶ De Heer heeft Zich geopenbaard; Hij heeft oordeel voltrokken. Een goddeloze is gevangen in het werk van zijn eigen handen. Higgaion Selah ¹⁷ De goddelozen zullen afdalen naar het dodenrijk, Samen met alle naties die God vergeten. ¹⁸ Want de behoeftigen zullen niet altijd worden vergeten, Noch zal de hoop van de verdrukten voor altijd verdwijnen.

¹⁹ Sta op, Heer, laat de mensheid niet triomferen; Laat de naties geoordeeld worden in Uw aanwezigheid. ²⁰ Boezem hen angst in, Heer; Laat de naties weten dat zij slechts mensen zijn. Selah

10 Waarom lijkt U ver weg, Heer? Waarom verbergt U zich in tijden van nood?

² In hun arrogantie achtervolgen de goddelozen vurig de behoeftigen; Laat hen verstrikt raken in de plannen die ze hebben beraamd. ³ Want de goddeloze roemt in zijn hartstochtelijke verlangens, En de hebzuchtige vervloekt en toont minachting voor de Heer. ⁴ De goddeloze zoekt Hem niet in zijn trots. Voor God is er geen plaats in al zijn plannen. ⁵ Zijn wegen floreren te allen tijde; Toch zijn Uw oordelen buiten zijn bereik; Wat al zijn vijanden betreft, hij spot met hen. ⁶ Hij zegt bij zichzelf: "Ik zal niet wankelen;

Psalmen

Door alle generaties heen zal ik geen tegenspoed ondervinden.”

⁷ Zijn mond is vol van vervloekingen, bedrog en onderdrukking; Onder zijn tong zijn onheil en onrecht. ⁸ Hij ligt in hinderlaag in de dorpen; Hij doodt de onschuldigen op verborgen plaatsen; Zijn ogen kijken heimelijk naar de ongelukkigen. ⁹ Hij ligt in wacht als een leeuw in zijn hol; Hij wacht om de behoeftigen te grijpen; Hij grijpt de behoeftigen als hij hem in zijn net trekt. ¹⁰ Hij hurkt, hij buigt zich neer, En de ongelukkigen vallen door zijn sterke mannen. ¹¹ Hij zegt bij zichzelf: “God heeft het over het hoofd gezien; Hij heeft Zijn gezicht verborgen; Hij zal het nooit opmerken.”

¹² Sta op, Heer; God, hef Uw hand op. Veronachtzaam de nederigen niet. ¹³ Waarom heeft de goddeloze minachting voor God getoond? Hij heeft bij zichzelf gezegd: “U zult mij niet ter verantwoording roepen.” ¹⁴ U hebt het waargenomen, want U hebt schade en provocatie opgemerkt om het in Uw hand te nemen. De ongelukkige vertrouwt zich aan U toe; U bent de helper van de wees geweest. ¹⁵ Breek de macht van de goddeloze en de boosdoener, Zoek zijn goddeloosheid uit totdat er niets meer overblijft.

¹⁶ De Heer regeert als Koning voor eeuwig en altijd; Naties zijn verdwenen van Zijn land. ¹⁷ Heer, U hebt het verlangen van de nederigen gehoord; U zult hun hart versterken, U zult Uw oor neigen, ¹⁸ Om de wees en de onderdrukte te ondersteunen, Zodat de mensheid, die van de aarde is, niet langer angst zal veroorzaken.

11

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ Bij de Heer neem ik mijn toevlucht; Hoe kunt u tegen mijn ziel zeggen, “Vlucht als een vogel naar uw berg; ² Want zie, de goddelozen spannen hun boog, Zij hebben hun pijl op de pees gereedgemaakt Om in de schaduw te schieten op hen die oprecht van hart zijn. ³ Als de fundamente worden vernietigd, Welke actie kan de rechtvaardige ondernemen?”

⁴ De Heer is in Zijn heilige tempel; De troon van de Heer is in de hemel; Zijn ogen aanschouwen, Zijn oogleden toetsen de zonen der mensen. ⁵ De Heer

onderzoekt zowel de rechtvaardigen als de goddelozen, En Hij heeft een diepe afkeer van wie genoeg doen schept in geweld. ⁶ Hij zal vurige kolen op de goddelozen laten regenen, Vuur en zwavel en een brandende wind zullen het deel van hun beker zijn.

⁷ Want de Heer is rechtvaardig, Hij koestert gerechtigheid; Zij die oprecht zijn zullen Zijn aangezicht aanschouwen.

12

Voor de koorleider; op een acht-snarige lier. Een psalm van David.

¹ Help, Heer, want de vrome is verdwenen, Want de getrouwen zijn verdwenen onder de mensenkinderen. ² Ze spreken bedrieglijk tegen elkaar; Ze gebruiken vleiende lippen en koesteren dubbelhartigheid in hun hart.

³ Moge de Heer alle vleiende lippen tot zwijgen brengen, De tong die grote dingen opschept; ⁴ Degenen die hebben gezegd: “Met onze woorden zullen we slagen; Onze lippen behoren ons toe; wie kan meester over ons zijn?”

⁵ “Vanwege de onderdrukking van de armen, vanwege het zuchten van de behoeftigen, Nu zal ik opstaan,” zegt de Heer; “Ik zal hem plaatsen in de veiligheid die hij verlangt.”

⁶ De woorden van de Heer zijn zuivere woorden; Als zilver gelouterd in een oven op de aarde, Zevenmaal gezuiverd. ⁷ U, Heer, zult hen bewaren; U zult hem behoeden voor deze generatie voor altijd. ⁸ De goddelozen zwerven overal rond, Wanneer verdorvenheid geëerd wordt onder de mensenkinderen.

13

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ Hoelang, Heer? Zult U mij voor altijd vergeten? Hoelang zult U Uw gezicht voor mij verbergen? ² Hoelang zal ik deze zorg in mijn ziel dragen, Met verdriet in mijn hart de hele dag? Hoelang zal mijn vijand triomferen over mij?

³ Kijk naar mij en antwoord, o Heer mijn God; Verhelder mijn ogen, opdat ik niet in de slaap van

Psalmen

de dood val, ⁴ En mijn vijand zal zeggen: "Ik heb hem overwonnen," En mijn tegenstanders zullen blij zijn als ik wankel.

⁵ Toch heb ik mijn vertrouwen gesteld in Uw standvastige liefde; Mijn hart zal vreugde vinden in Uw verlossing. ⁶ Ik zal zingen voor de Heer, Omdat Hij genadig voor mij is geweest.

14

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ De dwaas zegt in zijn hart: "Er is geen God." Zij zijn verdorven, zij hebben afschuwelijke daden begaan; Er is niemand die goed doet.

² De Heer kijkt vanuit de hemel neer op de mensenkinderen Om te zien of er iemand verstandig is, Die God zoekt. ³ Allen zijn zij afgeweken, tezamen zijn zij verdorven geworden; Er is niemand die goed doet, zelfs niet één.

⁴ Zijn de werkers van onrecht niet bewust, Die mijn volk verslinden alsof zij brood eten, En niet tot de Heer roepen?

⁵ Daar zijn zij, vervuld met grote vrees, Want God is met het geslacht van de rechtvaardigen. ⁶ Jullie proberen de plannen van de armen te dwarsbomen, Maar de Heer is hun toevlucht.

⁷ Och, dat de verlossing van Israël uit Sion zou komen! Wanneer de Heer het lot van Zijn volk ten goede keert, Zal Jakob zich verheugen, Israël zal blij zijn.

15

Een psalm van David.

¹ Heer, wie mag verblijven in Uw tent? Wie mag wonen op Uw heilige berg?

² Iemand die leeft met integriteit, rechtvaardig handelt, En oprecht vanuit het hart spreekt. ³ Hij lastert niet met zijn tong, Doet zijn naaste geen kwaad, Brengt geen schande over zijn vriend; ⁴ In zijn ogen is een verachtelijk persoon veracht, Maar hij eert degenen die de Heer vrezen; Hij zweert tot zijn eigen nadeel, en verandert niet; ⁵ Hij leent zijn geld niet oneerlijk uit, En neemt geen steekpenning tegen de onschuldige aan.

Wie op deze manier leeft, zal standvastig blijven.

16

Een Michtam van David.

¹ Bescherm mij, God, want ik zoek mijn toevlucht bij U.

² Ik zei tot de Heer: "U bent mijn Heer; Ik heb geen goedheid buiten U om." ³ Wat betreft de heiligen die op aarde zijn, Zij zijn de edelen; al mijn vreugde is in hen. ⁴ De smarten van hen die een andere god najagen zullen vermenigvuldigen; Ik zal hun drankoffers van bloed niet uitgieten, Noch zal ik hun namen met mijn lippen noemen.

⁵ De Heer is mijn deel en mijn beker van zegen; U houdt mijn lot in stand. ⁶ De meetlijnen zijn voor mij in liefelijke plaatsen gevallen; Ja, ik heb een prachtig erfdeel. ⁷ Ik zal de Heer prijzen die mij leidt; Ja, mijn hart onderwijst mij in de nacht. ⁸ Ik stel de Heer voortdurend voor mij; Met Hem aan mijn rechterhand zal ik niet wankelen.

⁹ Daarom is mijn hart blij en mijn geest verheugt zich; Ook zal mijn lichaam veilig rusten. ¹⁰ Want U zult mijn ziel niet in het dodenrijk achterlaten; U zult Uw Heilige niet laten zien dat hij bederf ziet. ¹¹ U zult mij het pad van het leven tonen; In Uw aanwezigheid is de volheid van vreugde; Aan Uw rechterhand zijn er genoegens voor eeuwig.

17

Een Gebed van David.

¹ Hoor een rechtvaardige zaak, Heer, geef aandacht aan mijn roep; Luister naar mijn gebed, dat niet van bedrieglijke lippen komt. ² Laat mijn oordeel uit Uw aanwezigheid komen; Laat Uw ogen met integriteit kijken.

³ U hebt mijn hart op de proef gesteld; U hebt mij 's nachts bezocht; U hebt mij onderzocht en niets gevonden; Mijn intentie is niet om met mijn mond te overtreden. ⁴ Wat de daden van de mensheid betreft, Door het woord van Uw lippen heb ik mij van de paden van de gewelddadigen gehouden. ⁵ Ik ben standvastig gebleven in Uw wegen. Mijn voeten zijn niet gestruikeld.

⁶ Ik heb U aangeroepen, want U zult mij antwoorden, God; Neig Uw oor naar mij, luister

Psalmen

naar mijn woorden. ⁷ Toon Uw wonderbaarlijke trouw, U die hen redt die toevlucht zoeken aan Uw rechterhand Tegen hen die tegen hen opstaan. ⁸ Bescherm mij als de geliefde; Beschut mij onder de dekking van Uw vleugels ⁹ Tegen de goddelozen die gewelddadig tegen mij handelen, Mijn sterfelijke vijanden die mij omsingelen.

¹⁰ Zij hebben hun gevoelloze harten verhard, Met hun mond spreken zij arrogant. ¹¹ Zij hebben ons nu omsingeld in onze stappen; Zij richten hun ogen om ons neer te halen op de grond. ¹² Hij is als een leeuw die gretig is om te verscheuren, En als een jonge leeuw die op geheime plaatsen loert.

¹³ Sta op, Heer, confronteer hem, breng hem laag; Bevrijd mijn ziel van de goddelozen met Uw zwaard, ¹⁴ Van mensen door Uw hand, Heer, Van mensen van de wereld, wiens deel in dit leven is, En wiens buik U vult met Uw schat; Zij zijn tevreden met kinderen, En laten hun overvloed aan hun kinderen na.

¹⁵ Wat mij betreft, ik zal Uw gezicht in gerechtigheid aanschouwen; Ik zal vervuld worden met Uw gelijkenis wanneer ik ontwaak.

18

Voor de koorleider. Een psalm van David, de dienaar van de Heer, die de woorden van dit lied tot de Heer sprak op de dag dat de Heer hem redde uit de hand van al zijn vijanden en uit de hand van Saul. En hij zei:

¹ Ik heb U lief, Heer, mijn sterkte. ² De Heer is mijn rots en mijn vesting en mijn Redder, Mijn God, mijn rots bij wie ik toevlucht zoek; Mijn schild en de hoorn van mijn heil, mijn burcht.

³ Ik roep de Heer aan, die lofwaardig is, En ik word verlost van mijn vijanden. ⁴ De banden van de dood omringden mij, En de stromen van verderf vervulden mij met angst. ⁵ De strikken van het graf verstregelden mij; De valstrikken van de dood stonden voor mij.

⁶ In mijn nood riep ik de Heer aan, En schreeuwde ik tot mijn God om hulp; Hij hoorde mijn stem vanuit Zijn tempel, En mijn roep om hulp bereikte Zijn oren. ⁷ Toen beefde en schudde de aarde; En de fundamenten van de bergen sidderden En werden bewogen, omdat Hij vertoornd was. ⁸ Rook

steeg op uit Zijn neusgaten, En verterend vuur kwam uit Zijn mond; Brandende kolen laaiden op. ⁹ Hij boog ook de hemelen en daalde neer, Met donkere wolken onder Zijn voeten. ¹⁰ Hij reed op een cherub en vloog; En Hij zweefde op de vleugels van de wind. ¹¹ Hij maakte duisternis tot Zijn schuilplaats, Zijn omhulsel om Hem heen, Donkere wateren, dikke wolken van de hemel. ¹² Uit de helderheid voor Hem gingen Zijn dikke wolken voorbij, Hagelstenen en kolen van vuur. ¹³ De Heer donderde ook in de hemelen, En de Allerhoogste verhief Zijn stem, Hagelstenen en kolen van vuur. ¹⁴ Hij zond Zijn pijlen uit en verstrooide hen, En overvloedige bliksemflitsen, en joeg hen op de vlucht. ¹⁵ Toen werden de waterkanalen zichtbaar, En de fundamenten van de wereld werden blootgelegd Door Uw bestraffing, Heer, Bij de ademstoot van Uw neusgaten.

¹⁶ Hij reikte van omhoog, Hij greep mij vast; Hij trok mij uit diepe wateren. ¹⁷ Hij verlost mij van mijn machtige vijand, En van hen die mij haatten, want zij waren te sterk voor mij. ¹⁸ Zij stonden tegenover mij op de dag van mijn ondergang, Maar de Heer was mijn steun. ¹⁹ Hij bracht mij ook naar een ruime plaats; Hij redde mij, omdat Hij behagen in mij had.

²⁰ De Heer heeft mij beloond naar mijn gerechtigheid; Naar de reinheid van mijn handen heeft Hij mij vergolden. ²¹ Want ik heb de wegen van de Heer gevolgd, En ben niet afgeweken van mijn God. ²² Want al Zijn oordelen waren voor mij, En ik heb Zijn verordeningen niet veronachtzaamd. ²³ Ik was ook onberispelijk voor Hem, En ik heb mij van kwaad bewaard. ²⁴ Daarom heeft de Heer mij vergolden naar mijn gerechtigheid, Naar de reinheid van mijn handen in Zijn ogen.

²⁵ Met de getrouwen toont U Zich trouw; Met de oprechten toont U Zich oprecht; ²⁶ Met de reinen toont U Zich rein, En met de sluwen toont U Zich schrande. ²⁷ Want U redt een nederig volk, Maar U brengt hoogmoedige ogen neer. ²⁸ Want U verlicht mijn lamp; De Heer mijn God verheldert mijn duisternis. ²⁹ Want met Uw hulp kan ik een leger tegemoet rennen; En met mijn God kan ik over een muur springen.

³⁰ Wat God betreft, Zijn weg is volmaakt; Het woord van de Heer is beproefd; Hij is een schild voor allen

Psalmen

die bij Hem hun toevlucht zoeken. ³¹ Want wie is God, behalve de Heer? En wie is een rots, behalve onze God? ³² De God die mij met kracht omgordt, En mijn weg volmaakt maakt? ³³ Hij maakt mijn voeten snel als die van een hert, En plaatst mij veilig op de hoogten. ³⁴ Hij bereidt mijn handen voor op de strijd, Zodat mijn armen een bronzen boog kunnen spannen. ³⁵ U hebt mij ook het schild van Uw heil gegeven, En Uw rechterhand ondersteunt mij; En Uw zachtmoedigheid verheft mij. ³⁶ U maakt de weg onder mij breed, En mijn voeten zijn niet uitgleden.

³⁷ Ik achtervolgde mijn vijanden en haalde hen in, En ik keerde niet terug totdat zij vernietigd waren.

³⁸ Ik sloeg hen neer, zodat zij niet konden opstaan; Zij vielen onder mijn voeten. ³⁹ Want U hebt mij met kracht voor de strijd omgord; U hebt hen onder mij gebracht die tegen mij opstonden. ⁴⁰ U hebt ook mijn vijanden hun rug naar mij doen keren, En ik heb hen vernietigd die mij haatten. ⁴¹ Zij riepen om hulp, maar er was niemand om hen te redden; Zij riepen tot de Heer, maar Hij antwoordde hen niet. ⁴² Toen verpulverde ik hen als stof voor de wind; Ik wierp hen uit als modder op de straten. ⁴³ U verlostte mij van de strijd van het volk; U maakte mij tot leider van de naties; Een volk dat ik niet kende, dient mij. ⁴⁴ Zodra zij horen, gehoorzamen zij mij; Vreemdelingen onderwerpen zich aan mij. ⁴⁵ Vreemdelingen verliezen de moed, En komen bevend uit hun vestingen.

⁴⁶ De Heer leeft, en gezegend zij mijn rots; En verheven zij de God die mij redt, ⁴⁷ De God die mij recht verschaft, En volken onder mij onderwerpt. ⁴⁸ Hij verlost mij van mijn vijanden; U verheft mij boven hen die tegen mij opstaan; U redt mij van een gewelddadig man. ⁴⁹ Daarom zal ik U danken onder de naties, Heer, En ik zal Uw naam lofzingen.

⁵⁰ Hij schenkt grote redding aan Zijn koning, En toont standvastige liefde aan Zijn gezalfde, Aan David en zijn nakomelingen voor eeuwig.

19

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ De hemelen vertellen Gods heerlijkheid; En het uitspansel verkondigt het werk van Zijn handen. ² Elke dag brengt spraak voort, En elke nacht onthult

kennis. ³ Zij spreken niet, noch gebruiken zij woorden; Hun stem blijft ongehoord. ⁴ Hun boodschap is uitgegaan over heel de aarde, En hun woorden tot het einde van de wereld. In hen heeft Hij een woning voor de zon gezet, ⁵ Die is als een bruidegom die uit zijn kamer komt; Hij verheugt zich als een sterke looper om zijn baan te volgen. ⁶ Zijn opgang is van het ene einde van de hemelen, En zijn omloop tot het andere einde ervan; En niets is verborgen voor zijn warmte.

⁷ De wet van de Heer is volmaakt, verkwikt de ziel; De getuigenis van de Heer is zeker, geeft wijsheid aan de eenvoudigen. ⁸ De bevelen van de Heer zijn rechtvaardig, brengen vreugde aan het hart; Het gebod van de Heer is helder, geeft licht aan de ogen. ⁹ De vreze des Heren is zuiver, blijft voor eeuwig; De oordelen van de Heer zijn betrouwbaar; zij zijn geheel rechtvaardig.

¹⁰ Zij zijn kostbaarder dan goud, zelfs veel fijner goud; Zoeter ook dan honing en de druppels van de honingraat. ¹¹ Bovendien wordt Uw dienaar door hen verlicht; In het naleven ervan is grote beloning.

¹² Wie kan zijn eigen fouten herkennen? Reinig mij van verborgen gebreken. ¹³ Behoed ook Uw dienaar voor opzettelijke zonden; Laat ze niet over mij heersen; Dan zal ik onberispelijk zijn, En vrij van grote overtreding.

¹⁴ Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart Welgevallig zijn in Uw ogen, Heer, mijn rots en mijn Verlosser.

20

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ Moge de Heer u antwoorden op een dag van benauwdheid! Moge de naam van de God van Jakob u beschermen! ² Moge Hij u hulp zenden vanuit het heiligdom, En u ondersteunen vanuit Sion! ³ Moge Hij al uw offers gedenken En uw brandoffers met welgevallen aanvaarden! Sela ⁴ Moge Hij u geven wat uw hart verlangt En al uw plannen vervullen!

⁵ Wij zullen juichen over uw overwinning, En in de naam van onze God zullen wij onze vaandels opheffen.

Moge de Heer al uw verzoeken vervullen.

Psalmen

⁶ Nu ben ik zeker dat de Heer Zijn gezalfde verlost; Hij zal hem antwoorden vanuit Zijn heilige hemel Met de krachtige sterkte van Zijn rechterhand. ⁷ Sommigen roemen op wagens en anderen op paarden, Maar wij zullen de naam van de Heer, onze God, roemen. ⁸ Zij zijn ineens gestort en gevallen, Maar wij zijn opgestaan en staan vast. ⁹ Verlos ons, Heer; Moge de Koning ons antwoorden op de dag dat wij roepen.

21

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ Heer, de koning zal zich verheugen in Uw kracht, En hoe zeer zal hij zich verheugen in Uw heil!

² U hebt hem de wens van zijn hart gegeven, En U hebt de bede van zijn lippen niet geweigerd. Sela ³ Want U verwelkomt hem met zegeningen van goede dingen; U plaatst een kroon van zuiver goud op zijn hoofd. ⁴ Hij vroeg U om leven, en U gaf het hem, Lengte van dagen voor altijd. ⁵ Zijn glorie is groot door Uw heil, Pracht en majesteit schenkt U hem. ⁶ Want U maakt hem buitengewoon gezegend voor altijd; U vervult hem met vreugde in Uw aanwezigheid. ⁷ Want de koning heeft vertrouwen in de Heer, En door de standvastigheid van de Allerhoogste zal hij onwankelbaar blijven.

⁸ Uw hand zal al uw vijanden bereiken; Uw rechterhand zal hen grijpen die haat tegen u koesteren. ⁹ U zult hen maken als een brandende oven in de tijd van uw toorn; De Heer zal hen verteren in Zijn toorn, En vuur zal hen verzwelgen. ¹⁰ U zult hun nakomelingen van de aarde verwijderen, En hun nageslacht van onder de mensenkinderen. ¹¹ Hoewel zij kwaad tegen U beraamden En een plan smeedden, Zullen zij niet slagen. ¹² Want U zult hen doen terugdeinzen; U zult op hun gezichten richten met Uw booggezen.

¹³ Wees verheven, Heer, in Uw kracht; Wij zullen zingen en Uw macht prijzen.

22

Voor de muzikdirecteur; op Aijelet Hashshahar. Een psalm van David.

¹ Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten? Ver van mijn hulp zijn de woorden van mijn

gekermd. ² Mijn God, ik roep overdag, maar U antwoordt niet; En 's nachts, maar ik vind geen rust.

³ Toch bent U heilig, U die troont op de lofzangen van Israël. ⁴ Op U vertrouwd onze voorouders; Zij vertrouwd, en U verlost hen. ⁵ Tot U riepen zij en vonden toevlucht; Op U vertrouwd zij en werden niet beschaamd.

⁶ Maar ik ben als een worm, geen man, Een smaad onder de mensen en veracht door het volk. ⁷ Allen die mij zien, bespotten mij; Zij trekken de lippen op, zij schudden het hoofd, zeggend, ⁸ "Vertrouw op de Heer; laat Hij hem verlossen; Laat Hij hem redden, aangezien Hij behagen in hem schept."

⁹ Toch was U het die mij uit de moederschoot deed voortkomen; U maakte dat ik vertrouwde, terwijl ik aan mijn moeders borst was. ¹⁰ Vanaf mijn geboorte was ik aan U toevertrouwd; U bent mijn God sinds de moederschoot.

¹¹ Wees niet ver van mij, want nood is nabij; Want er is niemand om te helpen.

¹² Veel stieren hebben mij omringd; Sterke stieren van Basan hebben mij omsingeld. ¹³ Zij gapen naar mij met hun mond, Als een verscheurende en brullende leeuw. ¹⁴ Ik ben uitgestort als water, En al mijn beenderen zijn uit hun voegen; Mijn hart is als was; Het is gesmolten in mijn binnenste. ¹⁵ Mijn kracht is verdroogd als een potscherf, En mijn tong kleeft aan mijn gehemelte; En U legt mij in het stof van de dood.

¹⁶ Want honden hebben mij omringd; Als een bende omsingelen boosdoeners mij; Zij hebben mijn handen en mijn voeten doorboord. ¹⁷ Ik kan al mijn beenderen tellen. Zij kijken, zij staren naar mij; ¹⁸ Zij verdelen mijn kleding onder elkaar, En zij werpen het lot over mijn gewaad.

¹⁹ Maar U, Heer, wees niet ver weg; U die mijn hulp bent, haast U tot mijn hulp. ²⁰ Red mijn ziel van het zwaard, Mijn kostbare leven uit de greep van de hond. ²¹ Bevrijd mij uit de muil van de leeuw; Van de horens van de wilde ossen hebt U mij geantwoord.

²² Ik zal Uw naam verkondigen aan mijn broeders; In het midden van de gemeente zal ik U prijzen. ²³ U die de Heer vreest, prijs Hem; Al jullie nakomelingen van Jakob, eer Hem, En heb ontzag

Psalmen

voor Hem, al jullie nakomelingen van Israël. ²⁴ Want Hij heeft de ellende van de ellendige niet veracht noch verafschuwde; Noch heeft Hij Zijn aangezicht voor hem verborgen; Maar toen hij tot Hem om hulp riep, luisterde Hij.

²⁵ Van U komt mijn lof in de grote gemeente; Ik zal mijn geloften vervullen voor degenen die Hem vrezen. ²⁶ De ellendigen zullen eten en verzadigd worden; Degenen die Hem zoeken, zullen de Heer prijzen. Moge uw hart voor altijd leven!

²⁷ Alle einden van de aarde zullen zich herinneren en zich tot de Heer wenden, En alle families van de naties zullen voor U neerbuigen. ²⁸ Want het koninkrijk behoort de Heer toe, En Hij heerst over de naties.

²⁹ Allen die voorspoedig zijn op aarde zullen eten en aanbidden, Allen die afdalen tot het stof zullen voor Hem knielen, Zelfs hij die zijn eigen leven niet kan behouden. ³⁰ Toekomstige generaties zullen Hem dienen; Het zal van de Heer worden verteld aan de komende generatie. ³¹ Zij zullen komen en Zijn gerechtigheid verkondigen Aan een volk dat nog geboren moet worden, dat Hij het heeft volbracht.

23

Een psalm van David.

¹ De Heer is mijn herder, mij ontbreekt niets. ² Hij laat mij rusten in groene weiden; Hij leidt mij naar rustige wateren. ³ Hij verkwikt mijn ziel; Hij leidt mij langs de rechte paden omwille van Zijn naam. ⁴ Al ga ik door het dal van de schaduw van de dood, ik vrees geen kwaad, want U bent bij mij; Uw stok en Uw staf, die vertroosten mij.

⁵ U richt een tafel voor mij aan in het bijzijn van mijn vijanden; U hebt mijn hoofd met olie gezalfd; mijn beker vloeit over. ⁶ Zeker, goedheid en genade zullen mij volgen alle dagen van mijn leven, en ik zal verblijven in het huis van de Heer voor altijd.

24

Een psalm van David.

¹ De aarde is van de Heer, en al wat zij bevat, De wereld, en zij die erin wonen. ² Want Hij heeft haar

op de zeeën gegrondvest En haar vastgemaakt op de wateren.

³ Wie mag de heuvel van de Heer beklimmen? En wie kan staan in Zijn heilige plaats? ⁴ Hij die reine handen en een zuiver hart heeft, Die zijn ziel niet tot valsheid heeft gewend En niet vals heeft gezwoeren.

⁵ Zo iemand zal een zegen ontvangen van de Heer En gerechtigheid van de God die hem redt. ⁶ Dit is de generatie van hen die Hem zoeken, Die Uw aangezicht zoeken—Jacob. Sela

⁷ Hef uw hoofden op, poorten, En rijst op, oude deuren, Opdat de Koning van glorie kan binnentreden! ⁸ Wie is de Koning van glorie? De Heer, sterk en machtig, De Heer, machtig in de strijd. ⁹ Hef uw hoofden op, poorten, En hef ze op, oude deuren, Opdat de Koning van glorie kan binnentreden! ¹⁰ Wie is deze majestueuze Koning? De Heer van de legermachten, Hij is werkelijk de Koning van glorie. Sela

25

Een psalm van David.

¹ Tot U, Heer, hef ik mijn ziel op.

² Mijn God, op U vertrouw ik, Laat mij niet te schande worden; Laat mijn vijanden niet over mij triomferen. ³ Waarlijk, niemand die op U wacht zal te schande worden; Zij die zonder reden verraderlijk handelen zullen beschaamd worden.

⁴ Maak Uw wegen aan mij bekend, Heer; Leid mij in Uw paden. ⁵ Leid mij in Uw waarheid en onderricht mij, Want U bent de God van mijn heil; Ik wacht de hele dag op U. ⁶ Gedenk, Heer, Uw barmhartigheid en Uw eeuwige liefde, Want die zijn er van oudsher.

⁷ Gedenk niet de zonden van mijn jeugd of mijn overtredingen; Gedenk mij naar Uw eeuwige liefde, Omwille van Uw goedheid, Heer.

⁸ De Heer is goed en rechtvaardig; Daarom leidt Hij zondaars op de juiste weg. ⁹ Hij leidt de nederigen in het juiste, En Hij onderwijst de nederigen in Zijn weg. ¹⁰ Alle wegen van de Heer zijn eeuwige liefde en waarheid Voor hen die Zijn verbond en Zijn verordeningen bewaren. ¹¹ Omwille van Uw naam, Heer, Vergeef mijn ongerechtigheid, want die is groot.

¹² Wie is het die de Heer vreest? Hij zal hem leiden op de weg die hij moet kiezen. ¹³ Zijn ziel zal in welzijn verblijven, En zijn nageslacht zal het land erven. ¹⁴ De raad van de Heer is voor hen die Hem vrezen, En Hij zal hun Zijn verbond bekendmaken. ¹⁵ Mijn ogen zijn voortdurend op de Heer, Want Hij zal mijn voeten uit het net bevrijden.

¹⁶ Wend U tot mij en wees mij genadig, Want ik ben eenzaam en verontrust. ¹⁷ De angsten van mijn hart zijn vermenigvuldigd; Verlos mij uit mijn benauwdheden. ¹⁸ Zie mijn ellende en mijn moeite aan, En vergeef al mijn zonden. ¹⁹ Zie mijn vijanden, want zij zijn talrijk, En zij dragen een hevige haat tegen mij.

²⁰ Bescherm mijn ziel en verlos mij; Laat mij niet te schande worden, want ik zoek toevlucht bij U. ²¹ Mogen oprechtheid en rechtschapenheid mij behoeden, Want ik stel mijn hoop op U. ²² Verlos Israël, God, Uit al zijn benauwdheden.

26

Een psalm van David.

¹ Doe mij recht, Heer, want ik heb in mijn oprechtheid gewandeld, En ik heb op de Heer vertrouwd zonder te wankelen. ² Onderzoek mij, Heer, en toets mijn hart; Zuiver mijn gedachten en mijn ziel. ³ Want Uw standvastige liefde is voor mijn ogen, En ik heb Uw waarheid gevolgd.

⁴ Ik ga niet om met bedrieglijke mensen, En ik zal mij niet aansluiten bij huichelaars. ⁵ Ik verafschuw de samenkomst van boosdoeners, En ik zal niet zitten met de goddelozen. ⁶ Ik zal mijn handen in onschuld wassen, En ik zal Uw altaar omringen, Heer, ⁷ Opdat ik met een stem van dankbaarheid mag verkondigen En al Uw wonderbaarlijke daden mag verkondigen.

⁸ Heer, ik koester de verblijfplaats van Uw huis, En de plaats waar Uw glorie woont. ⁹ Verzamel mijn ziel niet met zondaars, Noch mijn leven met degenen die bloed vergieten, ¹⁰ In wiens handen boosaardige plannen zijn, En wiens rechterhand vol is van omkoperij. ¹¹ Maar wat mij betreft, ik zal in mijn oprechtheid wandelen; Red mij, en toon mij Uw gunst.

¹² Mijn voet staat op stevige grond; In de samenkomsten zal ik de Heer prijzen.

27

Een psalm van David.

¹ De Heer is mijn licht en mijn heil; Voor wie zou ik vrezen? De Heer is de verdediging van mijn leven; Voor wie zou ik angst hebben?

² Toen boosdoeners mij naderden met de bedoeling kwaad te doen, Mijn tegenstanders en mijn vijanden, struikelden zij en vielen. ³ Al zou een leger tegen mij gelegerd zijn, Mijn hart zal niet vrezen; Al zou er oorlog tegen mij uitbreken, Zelfs dan ben ik vol vertrouwen.

⁴ Eén ding heb ik van de Heer gevraagd, dit zal ik zoeken: Dat ik mag verblijven in het huis van de Heer al de dagen van mijn leven, Om de schoonheid van de Heer te aanschouwen En te overdenken in Zijn tempel. ⁵ Want op de dag van het kwaad zal Hij mij beschutten in Zijn tabernakel; Hij zal mij verbergen in de geheime plaats van Zijn tent; Hij zal mij hoog op een rots plaatsen.

⁶ En nu zal mijn hoofd verheven worden boven mijn vijanden rondom mij, En ik zal offers brengen in Zijn tent met vreugdekreten; Ik zal zingen, ja, ik zal lofzingen voor de Heer.

⁷ Hoor mij, Heer, wanneer ik roep met mijn stem, En wees genadig voor mij en antwoord mij. ⁸ Toen U zei: "Zoek Mijn aangezicht," antwoordde mijn hart U, "Ik zal Uw aangezicht zoeken, Heer." ⁹ Verberg Uw aangezicht niet voor mij, Verwerp Uw dienaar niet in toorn; U bent mijn hulp geweest; Verlaat mij niet en verwerp mij niet, God van mijn heil! ¹⁰ Al zouden mijn vader en mijn moeder mij verlaten, De Heer zal mij aannemen. ¹¹ Leer mij Uw weg, Heer, En leid mij op een effen pad vanwege mijn vijanden. ¹² Lever mij niet over aan de wil van mijn tegenstanders, Want valse getuigen zijn tegen mij opgestaan, En de gewelddadigen ademen geweld uit.

¹³ Ik ben ervan overtuigd dat ik de goedheid van de Heer zal zien In het land van de levenden. ¹⁴ Wacht op de Heer; Wees sterk en laat uw hart moed vatten; Ja, wacht op de Heer.

28

Een psalm van David.

Psalmen

¹ Tot U roep ik, Heer; Mijn rots, wees niet doof voor mij. Want als U stil voor mij blijft, Zal ik worden als degenen die in de put afdalen. ² Luister naar mijn smeekbeden als ik om Uw hulp roep. Wanneer ik mijn handen ophef naar Uw heiligdom.

³ Sleep mij niet weg met de goddelozen En met degenen die onrecht plegen, Die vrede spreken met hun burens, Terwijl kwaad in hun hart is. ⁴ Vergeld hen naar hun daden En naar de slechtheid van hun handelingen; Vergeld hen voor het werk van hun handen; Geef hen wat zij verdienen.

⁵ Omdat zij geen acht slaan op de werken van de Heer Noch op de daden van Zijn handen, Zal Hij hen afbreken en niet opbouwen.

⁶ Geprezen zij de Heer, Want Hij heeft geluisterd naar de stem van mijn smeekbeden. ⁷ De Heer is mijn kracht en mijn schild; Mijn hart vertrouwt op Hem, en ik word geholpen; Daarom verheugt mijn hart zich, En met mijn lied zal ik Hem danken. ⁸ De Heer is de kracht van Zijn volk, En Hij is een vesting van redding voor Zijn gezalfde. ⁹ Red Uw volk en schenk gunst aan Uw erfdeel; Leid hen en ondersteun hen altijd.

29

Een psalm van David.

¹ Ken de Heer toe, zonen van de machtigen, Ken de Heer toe glorie en kracht. ² Ken de Heer de glorie toe die Zijn naam toekomt; Aanbid de Heer in heilige pracht.

³ De stem van de Heer weerklinkt over de wateren; De God van glorie dondert, De Heer heerst over de uitgestrekte wateren. ⁴ De stem van de Heer is vol kracht, De stem van de Heer is vol majesteit. ⁵ De stem van de Heer verbrijzelt de ceders; Ja, de Heer splijt de ceders van de Libanon. ⁶ Hij doet de Libanon springen als een kalf, En Sirion als een jonge wilde os. ⁷ De stem van de Heer verdeelt vurige vlammen. ⁸ De stem van de Heer doet de wildernis beven; De Heer doet de wildernis van Kades sidderen. ⁹ De stem van de Heer doet de hinden kalven En legt de bossen bloot; En in Zijn tempel roept iedereen: "Glorie!" ¹⁰ De Heer was als Koning gezeten bij de vloed; Ja, de Heer regeert als Koning voor eeuwig. ¹¹ De Heer zal Zijn volk

kracht geven; De Heer zal Zijn volk met vrede zegenen.

30

Een psalm; een lied bij de inwijding van het huis. Een psalm van David.

¹ Ik zal U verhogen, Heer, want U hebt mij opgeheven, En U hebt niet toegestaan dat mijn vijanden zich over mij verheugden. ² O Heer, mijn God, Ik riep tot U om hulp, en U herstelde mij. ³ Heer, U hebt mijn ziel uit het dodenrijk opgeheven; U hebt mijn leven bewaard, zodat ik niet in de kuil zou afdalen.

⁴ Breng lof aan de Heer, u, Zijn getrouwen, En dank Hem bij de vermelding van Zijn heiligheid. ⁵ Want Zijn toorn duurt slechts een ogenblik, Zijn gunst duurt een leven lang; Geween duurt misschien een nacht, Maar vreugdegelach komt in de morgen.

⁶ Wat mij betreft, ik zei in mijn voorspoed, "Ik zal nooit wankelen." ⁷ Heer, door Uw gunst hebt U mijn berg sterk doen staan; U verborg Uw aangezicht, ik was ontsteld.

⁸ Tot U, Heer, riep ik, En ik smeekte de Heer: ⁹ "Wat baat er in mijn ondergang, als ik in de kuil afdalen? Zal het stof U lof brengen? Zal het Uw trouw verkondigen?" ¹⁰ Luister, Heer, en toon mij Uw genade; Heer, wees mijn steun."

¹¹ U hebt mijn rouw veranderd in dans; U hebt mijn rouwkleed verwijderd en mij met vreugde omringd,

¹² Zodat mijn ziel U lof kan zingen en niet stil zal zijn. O Heer, mijn God, ik zal U voor eeuwig dank betuigen.

31

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ Bij U, Heer, heb ik mijn toevlucht genomen; Laet mij nooit beschaamd worden; Red mij in Uw gerechtigheid. ² Wend Uw oor naar mij, bevrijd mij zonder uitstel; Wees een vaste rots voor mij, Een vesting om mij te beschermen. ³ Want U bent mijn rots en mijn burcht; Omwille van Uw naam zult U mij leiden en begeleiden. ⁴ U zult mij bevrijden uit het net dat zij heimelijk voor mij hebben gezet, Want U bent mijn kracht. ⁵ In Uw hand beveel ik mijn geest; U hebt mij verlost, Heer, trouwe God.

Psalmen

⁶ Ik verwerp hen die vasthouden aan waardeloze afgoden, Maar ik vertrouw op de Heer. ⁷ Ik zal juichen en blij zijn in Uw gunst, Omdat U mijn ellende hebt gezien; U kent de moeilijkheden van mijn ziel, ⁸ En U hebt mij niet overgeleverd in de hand van de vijand; U hebt mijn voeten op ruime grond gezet.

⁹ Toon mij genade, Heer, want ik ben in nood; Mijn ogen zijn versleten van verdriet, mijn ziel en mijn lichaam ook. ¹⁰ Want mijn leven is verteerd door verdriet En mijn jaren door zuchten; Mijn kracht is bezwaken door mijn schuld, En mijn lichaam is verwelkt. ¹¹ Vanwege al mijn tegenstanders ben ik een schande geworden, Vooral voor mijn burens, En een voorwerp van schrik voor mijn bekenden; Degenen die mij op straat zien, vluchten voor mij. ¹² Ik ben vergeten als iemand die dood is, uit de gedachten; Ik ben als een gebroken vat. ¹³ Want ik heb het gefluister van velen gehoord, "Angst aan alle kanten!" Terwijl zij samen tegen mij samenspanden, Beraamden zij om mijn leven te nemen.

¹⁴ Toch vertrouw ik op U, Heer, Ik verklaar, "U bent mijn God." ¹⁵ Mijn tijden zijn in Uw hand; Bevrijd mij uit de greep van mijn vijanden en van hen die mij achtervolgen. ¹⁶ Laat Uw aangezicht over Uw dienaar schijnen; Red mij door Uw trouw. ¹⁷ Heer, laat mij niet beschaamd worden, want ik roep U aan; Laat de goddelozen beschaamd worden, laat hen zwijgen in het dodenrijk. ¹⁸ Laat de bedrieglijke lippen verstommen, Die hooghartig spreken tegen de rechtvaardige Met trots en minachting.

¹⁹ Hoe overvloedig is Uw goedheid, Die U hebt weggelegd voor hen die U vrezen, Die U hebt bewerkstelligd voor hen die hun toevlucht in U zoeken, In het zicht van de mensheid! ²⁰ U verbergt hen in de schuilplaats van Uw aanwezigheid voor de listen van mensen; U houdt hen veilig in een toevluchtsoord voor de strijd van tongen.

²¹ Gezegend zij de Heer, Want Hij heeft Zijn wonderbaarlijke trouw aan mij getoond in een belegerde stad. ²² In mijn angst zei ik, "Ik ben afgesneden van Uw blik!" Toch hoorde U het geluid van mijn smeekbeden Toen ik tot U om hulp riep.

²³ Heb de Heer lief, al Zijn getrouwen! De Heer bewaart de loyale Maar vergeldt volledig degene

die hooghartig handelt. ²⁴ Wees sterk en laat uw hart moedig zijn, Allen die hopen op de Heer.

32

Een psalm van David. Een Maskil.

¹ Gezegend is degene wiens overtreding vergeven is, Wiens zonde bedekt is. ² Gezegend is de persoon wiens schuld de Heer niet toerekent, En in wiens geest geen bedrog is.

³ Toen ik zweeg over mijn overtreding, werd mijn lichaam zwak Door mijn voortdurend gekreun. ⁴ Want dag en nacht drukte Uw hand zwaar op mij; Mijn kracht was uitgeput zoals in de hitte van de zomer. Sela

⁵ Ik erkende mijn overtreding aan U, En ik verborg mijn schuld niet; Ik zei: "Ik zal mijn overtredingen aan de Heer belijden"; En U vergaf de schuld van mijn zonde. Sela

⁶ Daarom, laat ieder die godvruchtig is tot U bidden terwijl U te vinden bent; Zeker in een vloed van grote wateren zullen zij hem niet bereiken. ⁷ U bent mijn toevlucht; U beschermt mij tegen moeilijkheden; U omringt mij met liederen van bevrijding. Sela

⁸ Ik zal je leiden en je onderwijzen in de weg die je moet gaan; Ik zal je raad geven met Mijn waakzaam oog op jou. ⁹ Wees niet zoals het paard of de muilezel, die geen begrip hebben, Wiens tuig bestaat uit bit en teugel om hen te beteugelen, Anders zullen zij niet tot je naderen. ¹⁰ De smarten van de goddelozen zijn veel, Maar degene die op de Heer vertrouwt zal omringd worden door goedheid.

¹¹ Wees blij in de Heer en verheug u, jullie rechtvaardigen, En juich van vreugde, allen die oprecht van hart zijn.

33

Verheug u in de Heer, u rechtvaardigen; Lofprijzing past de oprechten. ² Breng dank aan de Heer met de lier; Zing voor Hem met een harp van tien snaren. ³ Zing voor Hem een nieuw lied; Speel vaardig met vreugdevolle kreten.

⁴ Want het woord van de Heer is waar, En al Zijn werk wordt met trouw gedaan. ⁵ Hij koestert gerechtigheid en recht; De aarde is vervuld met de goedheid van de Heer.

Psalmen

⁶ Door het woord van de Heer zijn de hemelen geschapen, En door de adem van Zijn mond heel hun leger. ⁷ Hij verzamelt de wateren van de zee als een hoop; Hij bergt de diepten in voorraadkamers. ⁸ Laat de hele aarde de Heer vrezen; Laat alle bewoners van de wereld ontzag voor Hem hebben. ⁹ Want Hij sprak, en het kwam tot stand; Hij gaf het bevel, en het werd gevestigd.

¹⁰ De Heer verijdelt de raad van de volken; Hij verstoort de plannen van de mensen. ¹¹ De raad van de Heer houdt eeuwig stand, De gedachten van Zijn hart door alle generaties heen.

¹² Gelukkig is het volk wiens God de Heer is, Het volk dat Hij heeft gekozen als Zijn eigen bezit. ¹³ De Heer aanschouwt vanuit de hemel; Hij ziet alle kinderen van de mensheid; ¹⁴ Vanuit Zijn woonplaats kijkt Hij Naar alle bewoners van de aarde, ¹⁵ Hij die de harten van hen allen vormt, Hij die al hun daden begrijpt.

¹⁶ Een koning wordt niet gered door een groot leger; Een krijger wordt niet bevrijd door grote kracht. ¹⁷ Een paard is een ijdele hoop voor overwinning; Noch bevrijdt het door zijn grote kracht. ¹⁸ Zie, het oog van de Heer is op hen die Hem vrezen, Op hen die hopen op Zijn trouw, ¹⁹ Om hun ziel van de dood te bevrijden En hen in hongersnood te onderhouden.

²⁰ Onze ziel wacht op de Heer; Hij is onze hulp en ons schild. ²¹ Want ons hart verheugt zich in Hem, Omdat wij vertrouwen op Zijn heilige naam. ²² Laat Uw gunst, Heer, over ons zijn, Zoals wij op U hebben gehoopt.

34

Een psalm van David, toen hij deed alsof hij krankzinnig was voor Abimelech, die hem wegdroef en hij vertrok.

¹ Ik zal de Heer voortdurend prijzen; Zijn lof zal altijd op mijn lippen zijn. ² Mijn ziel zal zich beroemen in de Heer; De nederigen zullen het horen en zich verheugen. ³ Verhef de Heer met mij, En laten wij samen Zijn naam verheffen.

⁴ Ik zocht de Heer, en Hij antwoordde mij, En verloste mij van al mijn angsten. ⁵ Zij keken naar Hem en straalden, En hun gezichten zullen nooit bedekt worden met schaamte. ⁶ Deze nederige

man riep, en de Heer luisterde naar hem, En redde hem uit al zijn problemen. ⁷ De engel van de Heer omringt hen die Hem vrezen, En bevrijdt hen.

⁸ Ervaar en zie dat de Heer goed is; Hoe gelukkig is degene die bij Hem toevlucht neemt! ⁹ Vrees de Heer, jullie, Zijn heiligen; Want wie Hem vrezen, ontbreekt niets. ¹⁰ Jonge leeuwen kunnen zwak en hongerig worden; Maar wie de Heer zoeken, ontbreekt geen enkel goed ding. ¹¹ Kom, mijn kinderen, luister naar mij; Ik zal jullie de vreze des Heren leren. ¹² Wie is de persoon die het leven begeert En vele dagen liefheeft, zodat hij het goede mag zien? ¹³ Bewaak je spraak voor het kwaad En je lippen voor het uitspreken van bedrog. ¹⁴ Keer je af van het kwaad en doe het goede; Zoek vrede en streef ernaar die te behouden.

¹⁵ De Heer waakt over de rechtvaardigen, En Zijn oren zijn gericht op hun roep. ¹⁶ Het gezicht van de Heer is tegen hen die kwaad doen, Om hun herinnering van de aarde te wissen.

¹⁷ De rechtvaardigen roepen, en de Heer hoort hen, En verlost hen uit al hun problemen. ¹⁸ De Heer is nabij hen die gebroken van hart zijn En redt hen die verbijzeld van geest zijn.

¹⁹ De rechtvaardigen kunnen veel problemen hebben, Maar de Heer verlost hem uit hen allen. ²⁰ Hij bewaakt al zijn beenderen, Niet één van hen zal gebroken worden.

²¹ Rampen zullen de goddelozen overkomen, En zij die de rechtvaardigen haten zullen ter verantwoording worden geroepen. ²² De Heer verlost de zielen van Zijn dienaren, En niemand van hen die bij Hem toevlucht nemen zal veroordeeld worden.

35

Een psalm van David.

¹ Twist, Heer, met hen die met mij twisten; Vecht tegen hen die tegen mij vechten. ² Grijp het schild en de wapenrusting, En sta op om mij te helpen. ³ Trek de speer en de werpspies tevoorschijn tegen mijn vervolgers; Zeg tot mijn ziel: "Ik ben uw redding."

⁴ Laat hen beschaamd en te schande worden die mijn leven zoeken; Laat hen teruggedreven en

Psalmen

vernederd worden die kwaad tegen mij beramen. ⁵ Laat hen zijn als kaf voor de wind, Met de engel van de Heer die hen voortdrijft. ⁶ Laat hun pad donker en glad zijn, Met de engel van de Heer die hen achtervolgt.

⁷ Want zij hebben zonder reden hun net voor mij gespannen; Zonder reden hebben zij een kuil voor mijn ziel gegraven. ⁸ Laat verderf over hem komen als hij het niet verwacht, En laat het net dat hij verborgen heeft hem vangen; Laat hem vallen in datzelfde verderf. ⁹ En mijn ziel zal zich verheugen in de Heer; Het zal zich verheugen in Zijn redding. ¹⁰ Al mijn beenderen zullen zeggen: "Heer, wie is als U, Die de ellendige redt van degene die te sterk voor hem is, En de ellendige en de arme van degene die hem berooft?"

¹¹ Valse getuigen staan op; Zij ondervragen mij over dingen die ik niet weet. ¹² Zij vergelden mij kwaad voor goed, Brengen verdriet aan mijn ziel. ¹³ Maar ik, toen zij ziek waren, droeg ik een rouwkleed; Ik vernederde mijn ziel met vasten, Maar mijn gebed bleef onbeantwoord. ¹⁴ Ik ging rond alsof het mijn vriend of broer was; Ik boog mij neer in rouw, als iemand die treurt om een moeder. ¹⁵ Maar bij mijn struikelen verheugden zij zich en verzamelden zich; De ellendigen die ik niet kende verzamelden zich tegen mij, Zij lasterden mij zonder ophouden. ¹⁶ Als onbeschaamde spotters bij een feest, Knarsetanden zij tegen mij.

¹⁷ Heer, hoe lang zult U toekijken? Red mijn ziel van hun verwoestingen, Mijn kostbare leven van de leeuwen. ¹⁸ Ik zal U danken in de grote gemeente; Ik zal U prijzen onder een grote menigte. ¹⁹ Laat hen die onterecht mijn vijanden zijn niet over mij juichen; Noch laat hen die mij zonder reden haten boosaardig knipogen. ²⁰ Want zij spreken niet van vrede, Maar zij verzinnen bedrieglijke woorden tegen hen die rustig in het land leven. ²¹ Zij openden hun mond wijd tegen mij; Zij riepen: "Aha, aha! Onze ogen hebben het gezien!"

²² U hebt het gezien, Heer, zwijg niet; Heer, wees niet ver van mij. ²³ Ontwaak en sta op voor mijn recht En voor mijn zaak, mijn God en mijn Heer. ²⁴ Oordeel mij, Heer mijn God, naar Uw gerechtigheid, En voorkom dat zij over mij juichen.

²⁵ Laat hen niet in hun hart zeggen: "Aha, ons verlangen!" Laat hen niet zeggen: "Wij hebben hem

verslonden!" ²⁶ Laat hen beschaamd en geheel vernederd worden die zich verheugen over mijn ellende; Laat hen bekleed worden met schaamte en schande die zich tegen mij verheffen. ²⁷ Laat hen juichen en zich verheugen, die behagen scheppen in mijn rechtvaardiging; En laat hen voortdurend zeggen: "De Heer zij verheven, Die behagen schept in de voorspoed van Zijn dienaar."

²⁸ En mijn tong zal Uw gerechtigheid verkondigen En Uw lof de hele dag door.

36

Voor de koorleider. Een psalm van David, de dienaar van de Heer.

¹ De zonde spreekt tot de goddeloze in zijn hart; Er is geen vrees voor God voor zijn ogen.

² Want het vleit hem in zijn eigen ogen Betreffende de ontdekking van zijn schuld en haat. ³ Zijn woorden zijn vol van slechtheid en bedrog; Hij heeft wijsheid en goedheid verlaten. ⁴ Hij beraamt kwaad terwijl hij op zijn bed ligt; Hij kiest een pad dat niet goed is; Hij wendt zich niet af van de zonde.

⁵ Uw goedertierenheid, Heer, reikt tot aan de hemel, Uw trouw strekt zich uit tot aan de wolken. ⁶ Uw gerechtigheid is zo majestueus als de bergen; Uw oordelen zijn zo diep als de grote oceaan. Heer, U zorgt voor zowel mensen als dieren. ⁷ Hoe kostbaar is Uw goedertierenheid, God! En de mensheid vindt beschutting onder de schaduw van Uw vleugels. ⁸ Zij worden verzadigd met de overvloed van Uw huis; En U verkwikt hen met de rivier van Uw vreugden. ⁹ Want bij U is de bron van het leven; In Uw licht zien wij het licht.

¹⁰ Zet Uw goedertierenheid voort aan hen die U kennen, En Uw gerechtigheid aan hen met oprechte harten. ¹¹ Laat de voet van arrogantie mij niet overheersen, En laat de hand van de goddelozen mij niet verdrijven. ¹² Daar zijn de zondaars gevallen; Zij zijn neergeslagen en kunnen niet opstaan.

37

Een psalm van David.

¹ Wees niet boos om de boosdoeners, Wees niet jaloeus op de onrechtvaardigen. ² Want zij zullen

Psalmen

snel verwelken als gras, En verdorren als groene planten.

³ Vertrouw op de Heer en doe het goede; Woon in het land en koester trouw. ⁴ Verheug je in de Heer; En Hij zal de verlangens van je hart vervullen.

⁵ Vertrouw je weg toe aan de Heer, Vertrouw op Hem, en Hij zal handelen. ⁶ Hij zal je gerechtigheid laten stralen als de dageraad, En je rechtvaardigheid als de middagzon.

⁷ Wees stil voor de Heer en wacht geduldig op Hem; Wees niet bezorgd over hen die slagen in hun wegen, Over hen die boze plannen uitvoeren.

⁸ Weerhoud je van woede en laat boosheid varen; Wees niet boos, het leidt alleen tot kwaad. ⁹ Want boosdoeners zullen worden afgesneden, Maar zij die hopen op de Heer zullen het land beërven.

¹⁰ Nog even, en de goddelozen zullen er niet meer zijn; Al zoek je naar hen, ze zullen niet gevonden worden. ¹¹ Maar de zachtmoedigen zullen het land beërven, En zullen genieten van overvloedige vrede.

¹² De goddelozen smeden plannen tegen de rechtvaardigen, En knarsen hun tanden naar hen. ¹³ De Heer lacht om de goddelozen, Want Hij weet dat hun dag komt.

¹⁴ De goddelozen bereiden hun wapens voor Om de armen en behoeftigen neer te slaan, Om hen die oprecht wandelen kwaad te doen. ¹⁵ Hun zwaarden zullen hun eigen harten doorboren, En hun bogen zullen worden gebroken.

¹⁶ Een beetje dat de rechtvaardigen hebben Is beter dan de rijkdom van vele goddelozen. ¹⁷ Want de kracht van de goddelozen zal worden gebroken, Maar de Heer ondersteunt de rechtvaardigen.

¹⁸ De Heer waakt over de dagen van de onberispelijken, En hun erfenis zal voor altijd blijven. ¹⁹ Zij zullen niet beschaamd worden in tijden van nood, En in dagen van hongersnood zullen zij overvloed hebben.

²⁰ Maar de goddelozen zullen vergaan; De vijanden van de Heer zullen verdwijnen als de pracht van de weiden, Zij zullen verdwijnen als rook.

²¹ De goddelozen lenen en betalen niet terug, Maar de rechtvaardigen zijn vrijgevig en geven. ²² Zij die door Hem gezegend zijn, zullen het land beërven, Maar zij die door Hem vervloekt zijn, zullen worden afgesneden.

²³ De Heer maakt de stappen van degene die vreugde vindt in Hem stevig; Hij heeft plezier in hun weg. ²⁴ Al struikelen zij, zij zullen niet vallen, Want de Heer ondersteunt hen met Zijn hand.

²⁵ Ik was jong en nu ben ik oud, Toch heb ik nooit de rechtvaardigen verlaten gezien Of hun kinderen om brood zien bedelen. ²⁶ Zij zijn altijd vrijgevig en lenen gul, En hun kinderen zullen een zegen zijn.

²⁷ Keer je af van het kwaad en doe het goede, Zodat je voor altijd in het land mag wonen. ²⁸ Want de Heer houdt van gerechtigheid En zal Zijn getrouwen niet verlaten;

Zij zullen voor altijd worden beschermd, Maar het nageslacht van de goddelozen zal worden afgesneden. ²⁹ De rechtvaardigen zullen het land beërven En er eeuwig in wonen.

³⁰ De monden van de rechtvaardigen spreken wijsheid, En hun tongen uiten wat rechtvaardig is.

³¹ De wet van hun God is in hun hart; Hun stappen wankelen niet.

³² De goddelozen liggen op de loer voor de rechtvaardigen, Op zoek om hun leven te nemen. ³³ Maar de Heer zal hen niet overlaten aan de macht van de goddelozen Of hen laten veroordelen wanneer zij terechtstaan.

³⁴ Hoop op de Heer en volg Zijn pad, En Hij zal je verheffen om het land te beërven; Wanneer de goddelozen worden vernietigd, zul je het zien.

³⁵ Ik heb een goddeloze en meedogenloze persoon gezien Die bloeide als een weelderige inheemse boom. ³⁶ Maar zij gingen snel voorbij en waren er niet meer; Al zocht ik naar hen, zij konden niet gevonden worden.

³⁷ Beschouw de onberispelijken, observeer de oprechten; Een toekomst wacht op hen die vrede nastreven. ³⁸ Maar allen die zondigen zullen worden vernietigd; Er zal geen toekomst zijn voor de goddelozen.

Psalmen

³⁹ De redding van de rechtvaardigen komt van de Heer; Hij is hun toevlucht in tijden van nood. ⁴⁰ De Heer helpt hen en bevrijdt hen; Hij redt hen van de goddelozen en redt hen, Omdat zij hun toevlucht in Hem zoeken.

38

Een psalm van David, om te gedenken.

¹ Heer, straf mij niet in Uw toorn, En bestraf mij niet in Uw brandende woede. ² Want Uw pijlen hebben mij diep doorboord, En Uw hand heeft zwaar op mij gedrukt. ³ Er is geen gezonde plek in mijn vlees vanwege Uw verontwaardiging; Er is geen gezondheid in mijn beenderen vanwege mijn zonde. ⁴ Want mijn wandaden hebben mij overweldigd; Als een zware last zijn ze te zwaar voor mij om te dragen.

⁵ Mijn wonden zijn onaangenaam en ontstoken Door mijn eigen dwaasheid. ⁶ Ik ben gebogen en diep neergebogen; Ik ga de hele dag in rouw. ⁷ Want mijn zijden zijn gevuld met branden, En er is geen gezonde plek in mijn vlees. ⁸ Ik voel me zwak en totaal verpletterd; Ik kreun vanwege de beroering in mijn hart.

⁹ Heer, al mijn verlangen is voor U; En mijn zuchten is niet verborgen voor U. ¹⁰ Mijn hart klopt wild, mijn kracht faalt mij; En het licht van mijn ogen, zelfs dat heeft mij verlaten. ¹¹ Mijn geliefden en mijn vrienden houden afstand van mijn ellende, En mijn verwanten staan ver weg. ¹² Degenen die mijn leven zoeken, zetten vallen voor mij; En degenen die mij kwaad willen doen, spreken van vernietiging, En beramen bedrog de hele dag door.

¹³ Maar ik, als een dove, hoor niet; En ik ben als een stomme, die zijn mond niet opent. ¹⁴ Ja, ik ben als iemand die niet hoort, En in wiens mond geen argumenten zijn. ¹⁵ Want ik wacht op U, Heer; U zult antwoorden, Heer mijn God. ¹⁶ Want ik zei: "Laat hen niet over mij juichen, Die, wanneer mijn voet uitglijdt, zich boven mij zouden verheffen."

¹⁷ Want ik sta op het punt te vallen, En mijn verdriet is altijd voor mij. ¹⁸ Want ik beken mijn schuld; Ik ben vervuld met angst vanwege mijn zonde. ¹⁹ Maar mijn vijanden zijn krachtig en sterk, En degenen die mij onterecht haten zijn talrijk. ²⁰ En degenen die kwaad met goed vergelden, Zij

verzetten zich tegen mij, omdat ik het goede nastreef.

²¹ Verlaat mij niet, Heer; Mijn God, wees niet ver van mij! ²² Haast U om mij te helpen, Heer, mijn redding!

39

Voor de muziekdirecteur, voor Jeduthun.

Een psalm van David.

¹ Ik zei: "Ik zal waken over mijn wegen Zodat ik niet zondig met mijn tong; Ik zal waken over mijn mond als met een muilband Terwijl de goddelozen in mijn aanwezigheid zijn." ² Ik was stom en stil, Ik onthield mij zelfs van het goede, En mijn pijn werd aangewakkerd. ³ Mijn hart brandde in mij, Terwijl ik nadacht, ontbrandde het vuur; Toen sprak ik met mijn tong:

⁴ "Heer, help mij mijn einde te begrijpen, En de maat van mijn dagen; Laat mij beseffen hoe vluchtig ik ben. ⁵ Zie, U hebt mijn dagen zo kort gemaakt als handbreedtes, En mijn levensduur is als niets voor U; Waarlijk, alle mensheid is slechts een ademtocht. Sela

⁶ Waarlijk, ieder mens beweegt als een voorbijgaande schaduw; Ze maken drukte zonder doel; Hij verzamelt rijkdom, niet wetende wie het zal verzamelen.

⁷ En nu, Heer, wat mag ik verwachten? Mijn hoop rust in U. ⁸ Verlos mij van al mijn overtredingen; Laat mij geen spot zijn voor de dwazen. ⁹ Ik ben stil geworden, ik open mijn mond niet, Omdat U het bent die gehandeld heeft. ¹⁰ Verwijder Uw kwelling van mij; Vanwege de druk van Uw hand ben ik ten einde. ¹¹ Met berispingen disciplineert U een mens voor ongerechtigheid; U verteert wat hem dierbaar is als een mot; Waarlijk, alle mensheid is slechts een ademtocht. Sela

¹² Hoor mijn gebed, Heer, en luister naar mijn roep om hulp; Negeer mijn tranen niet; Want ik ben een vreemdeling bij U, Een zwerver zoals al mijn voorouders. ¹³ Wend Uw blik van mij af, opdat ik weer vreugde mag vinden Voordat ik vertrek en niet meer ben.

40

Voor de koorleider. Een psalm van

Psalmen

David.

¹ Ik heb geduldigd op de Heer gewacht; En Hij boog zich naar mij toe en hoorde mijn roep. ² Hij trok mij uit de kuil van verderf, uit het slijk; En Hij zette mijn voeten op een rots, maakte mijn schreden vast. ³ Hij legde een nieuw lied in mijn mond, een lofzang voor onze God; Velen zullen het zien en ontzag hebben, En hun vertrouwen op de Heer stellen.

⁴ Gezegend is de man die de Heer tot zijn vertrouwen maakt, En zich niet wendt tot de hoogmoedigen, noch tot hen die zich met leugen bezighouden. ⁵ Talrijk, Heer mijn God, zijn de wonderen die U hebt verricht, En Uw gedachten jegens ons; Er is niemand met U te vergelijken. Als ik ze zou verkondigen en erover zou spreken, Zouden ze niet te tellen zijn.

⁶ U hebt geen behagen gehad in offers en gaven; U hebt mijn oren geopend; U hebt geen brandoffers en zondoffers geëist. ⁷ Toen zei ik: "Zie, ik ben gekomen; Het is over mij geschreven in de boekrol.

⁸ Ik verheug mij in het doen van Uw wil, mijn God; Uw wet is binnen in mijn hart."

⁹ Ik heb de goede boodschap van gerechtigheid verkondigd in de grote gemeente; Zie, ik zal mijn lippen niet inhouden, Heer, U weet het. ¹⁰ Ik heb Uw gerechtigheid niet verborgen in mijn hart; Ik heb Uw trouw en Uw heil verkondigd; Ik heb Uw barmhartigheid en Uw waarheid niet verzwegen voor de grote gemeente.

¹¹ U, Heer, zult Uw mededogen niet van mij onthouden; Uw barmhartigheid en Uw waarheid zullen mij voortdurend behoeden. ¹² Want ontelbare kwaden hebben mij omringd; Mijn schuldige daden hebben mij ingehaald, zodat ik niet kan zien; Ze zijn talrijker dan de haren van mijn hoofd, En mijn hart heeft mij verlaten. ¹³ Wees genadig, Heer, om mij te bevrijden; Haast U, Heer, om mij te helpen.

¹⁴ Mogen zij beschaamd en vernederd worden tezamen Die mijn leven zoeken om het te vernietigen; Mogen zij teruggedreven en te schande worden Die behagen scheppen in mijn leed. ¹⁵ Mogen zij ontzet worden vanwege hun schaamte Die tot mij zeggen: "Ha, ha!" ¹⁶ Mogen allen die U zoeken zich verheugen en blij zijn in U;

Mogen zij die Uw heil liefhebben voortdurend zeggen, "De Heer zij grootgemaakt!"

¹⁷ Maar ik ben ellendig en behoeftig; Moge de Heer aan mij denken. U bent mijn hulp en mijn redder; O God, vertoef niet.

41

Voor de koorleider. Een psalm van David.

¹ Gezegend is hij die omziet naar de hulpeloze; De Heer zal hem redden op een dag van nood. ² De Heer zal over hem waken en zijn leven bewaren, En hij zal als gezegend op aarde worden beschouwd; En lever hem niet over aan de wil van zijn vijanden. ³ De Heer zal hem ondersteunen op zijn ziekbed; In zijn ziekte herstelt U hem.

⁴ Wat mij betreft, ik zei: "Heer, wees mij genadig; Heel mijn ziel, want ik heb tegen U gezondigd." ⁵ Mijn vijanden spreken kwaad over mij, "Wanneer zal hij sterven, en zijn naam verdwijnen?" ⁶ En als hij komt om mij te zien, spreekt hij onoprecht; Zijn hart koestert slechtheid; Wanneer hij naar buiten gaat, verspreidt hij het.

⁷ Allen die mij verachten fluisteren samen tegen mij; Ze beramen kwaad tegen mij, zeggend, ⁸ "Een zware kwaal heeft hem gegrepen, Zodat wanneer hij neerligt, hij niet weer zal opstaan." ⁹ Zelfs mijn goede vriend op wie ik vertrouwde, Die mijn brood deelde, Heeft zich tegen mij gekeerd.

¹⁰ Maar U, Heer, wees mij genadig en richt mij op, Opdat ik hen kan vergelden. ¹¹ Hierdoor weet ik dat U behagen in mij hebt, Omdat mijn vijand niet over mij triomfeert. ¹² Maar wat mij betreft, U ondersteunt mij in mijn integriteit, En U plaatst mij voor altijd in Uw aanwezigheid.

¹³ Gezegend zij de Heer, de God van Israël, Van eeuwigheid tot eeuwigheid. Amen en Amen.

42

Voor de koorleider. Een Maskil van de zonen van Korach.

¹ Zoals een hert verlangt naar waterstromen, Zo verlangt mijn ziel naar U, God. ² Mijn ziel dorst naar de levende God; Wanneer zal ik komen en verschijnen voor Gods aangezicht? ³ Mijn tranen

zijn mijn voedsel dag en nacht, Terwijl zij voortdurend tegen mij zeggen: "Waar is uw God?" ⁴ *Ik denk aan deze dingen en stort mijn ziel uit binnen in mij. Want ik placht met de menigte mee te gaan en hen te leiden naar het huis van God, Met vreugdegescal en lofzang, een menigte die een feest vierde.*

⁵ *Waarom ben je neergebogen, mijn ziel? En waarom ben je onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog prijzen Voor Zijn heilzame aanwezigheid, mijn God.*

⁶ *Mijn ziel is neergebogen in mij; Daarom denk ik aan U vanuit het land van de Jordaan En de hoogten van de Hermon, vanaf de berg Mizar.* ⁷ *De diepten roepen tot elkaar bij het geluid van Uw watervallen; Al Uw golven en baren zijn over mij heengegaan.*

⁸ *De Heer zal Zijn goedertierenheid zenden overdag; En Zijn tied zal bij mij zijn in de nacht, Een gebed tot de God van mijn leven.*

⁹ *Ik zal zeggen tot God mijn rots, "Waarom hebt U mij vergeten? Waarom moet ik treurig rondgaan vanwege de onderdrukking door de vijand?"* ¹⁰ *Alsof zij mijn beenderen breken, honen mijn tegenstanders mij, Terwijl zij voortdurend tegen mij zeggen: "Waar is uw God?"*

¹¹ *Waarom ben je neergebogen, mijn ziel? En waarom ben je onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog prijzen Voor Zijn heilzame aanwezigheid, mijn God.*

43 *Verdedig mij, God, en bepleit mijn zaak tegen een volk zonder godsvrucht; Red mij van de bedrieglijke en onrechtvaardige persoon!* ² *Want U bent de God van mijn toevlucht; waarom hebt U mij verworpen? Waarom ga ik treurend rond vanwege de onderdrukking van de vijand?* ³ *Zend Uw licht en Uw waarheid uit, zij zullen mij leiden; Zij zullen mij brengen naar Uw heilige berg En naar Uw woningen.* ⁴ *Dan zal ik naderen tot het altaar van God, Tot God, mijn grootste vreugde; En ik zal U loven met de lier, God, mijn God.*

⁵ *Waarom ben je terneergeslagen, mijn ziel? En waarom ben je onrustig in mij? Hoop op God, want ik zal Hem nog loven Voor de hulp van Zijn aangezicht, mijn God.*

44

Voor de koorleider. Een Maskil van de zonen van Korach.

¹ *God, wij hebben met onze oren gehoord, Onze vaders hebben ons verteld Het werk dat U deed in hun dagen, In de dagen van ouds.* ² *Met Uw machtige hand verdreef U de naties en vestigde onze voorouders; U kwelde de volken en bevrijdde hen daarna.* ³ *Want niet door hun eigen zwaard verwierven zij het land, En hun eigen arm redde hen niet, Maar Uw rechterhand en Uw arm en het licht van Uw aangezicht, Want U was hen genadig.*

⁴ *U bent mijn soeverein, o God; Schenk overwinningen voor Jakob.* ⁵ *Door U zullen wij onze tegenstanders afweren; In Uw naam zullen wij hen overwinnen die tegen ons opstaan.* ⁶ *Want ik zal niet op mijn boog vertrouwen, Noch zal mijn zwaard mij bevrijden.* ⁷ *Maar U hebt ons bevrijd van onze tegenstanders, En U hebt hen die ons haten te schande gemaakt.* ⁸ *In God hebben wij de hele dag geroemd, En wij zullen voortdurend Uw naam danken. Sela*

⁹ *Toch hebt U ons verworpen en ons te schande gemaakt, En trekt U niet op met onze legers.* ¹⁰ *U laat ons terugtrekken voor de vijand, En zij die ons haten hebben de buit voor zichzelf genomen.* ¹¹ *U geeft ons over als schapen om te worden gegeten, En hebt ons onder de naties verstrooid.* ¹² *U hebt Uw volk voor een schijntje verkocht, En niets gewonnen met hun verkoop.*

¹³ *U maakt ons tot een voorwerp van smaad voor onze bureu, Van spot en hoon voor degenen rondom ons.* ¹⁴ *U hebt ons tot een spreekwoord onder de naties gemaakt, Een bron van spot onder de volken.* ¹⁵ *De hele dag is mijn schande voor mij, En ik ben bedekt met mijn vernedering,* ¹⁶ *Vanwege de stem van degene die hooit en smaadt, Vanwege de vijand en de wreker.*

¹⁷ *Dit alles is over ons gekomen, toch hebben wij U niet vergeten, En wij zijn trouw gebleven aan Uw verbond.* ¹⁸ *Ons hart is niet teruggekeerd, En onze stappen zijn niet afgeweken van Uw pad,* ¹⁹ *Toch hebt U ons verpletterd op een verlaten plaats, En ons bedekt met diepe duisternis.*

²⁰ *Als wij de naam van onze God hadden vergeten Of onze hand hadden uitgestrekt naar een*

Psalmen

vreemde god, ²¹ Zou God dit niet ontdekken? Want Hij kent de geheimen van het hart. ²² Toch zijn wij omwille van U de hele dag in gevaar; Wij worden beschouwd als schapen bestemd voor de slacht.

²³ Ontwaak, waarom slaapt U, Heer? Sta op, verwerp ons niet voor eeuwig. ²⁴ Waarom verbergt U Uw gezicht En negeert U onze ellende en onderdrukking?

²⁵ Want onze zielen zijn neergebogen tot in het stof; Onze lichamen kleven aan de aarde. ²⁶ Sta op, wees onze hulp, En verlos ons vanwege Uw goedertierenheid.

45

Voor de muzikdirecteur; volgens de Shoshannim. Een Maskil van de zonen van Korach. Een Lied van Liefde.

¹ Mijn hart is bewogen met een goed thema; Ik richt mijn verzen tot de Koning; Mijn tong is de pen van een vaardige schrijver.

² U bent de schoonste onder de mensenkinderen; Genade vloeit van Uw lippen; Daarom heeft God U voor eeuwig gezegend.

³ Gord Uw zwaard aan Uw dij, Machtige, In Uw pracht en majesteit! ⁴ En in Uw majesteit rijd triomfantelijk uit, Omwille van de waarheid, nederigheid en gerechtigheid; Laat Uw rechterhand wonderbaarlijke dingen openbaren. ⁵ Uw pijlen zijn scherp; De naties vallen onder U; Uw pijlen doorboren het hart van de vijanden van de Koning.

⁶ Uw troon, God, is voor eeuwig en altijd; De scepter van Uw koninkrijk is een scepter van gerechtigheid. ⁷ U koestert gerechtigheid en verafschuwt goddeloosheid; Daarom heeft God, Uw God, U gezalfd Met de olie van vreugde boven Uw gelijken. ⁸ Al Uw kledingstukken zijn geurig met mirre, aloë en kassia; Uit ivoren paleizen hebben snaarinstrumenten U verblijd. ⁹ Dochters van koningen zijn onder Uw edele vrouwen; Aan Uw rechterhand staat de koningin getooid in goud uit Ofir.

¹⁰ Hoor, dochter, zie en neig uw oor: Verlaat uw volk en het huis van uw vader; ¹¹ Dan zal de Koning uw schoonheid begeren. Omdat Hij uw Heer is, eer Hem. ¹² De dochter van Tyrus zal komen met een geschenk; De rijken onder het volk zullen uw gunst

zoeken. ¹³ De dochter van de Koning is stralend van binnen; Haar kleding is met goud doorweven.

¹⁴ Zij zal in kleurrijke gewaden tot de Koning worden gebracht; De maagden, haar metgezellen die haar volgen, zullen tot U worden gebracht. ¹⁵ Zij zullen worden gebracht met blijdschap en vreugde; Zij zullen het paleis van de Koning binnengaan.

¹⁶ In plaats van uw vaders zullen uw zonen zijn; U zult hen aanstellen als prinszen door het hele land.

¹⁷ Ik zal Uw naam laten herinneren in alle generaties; Daarom zullen de volken U voor eeuwig en altijd loven.

46

Voor de koorleider. Een psalm van de zonen van Korach, op Alamoth. Een lied.

¹ God is onze toevlucht en kracht, Een zeer aanwezige hulp in tijden van nood. ² Daarom zullen wij niet vrezen, zelfs als de aarde beeft En de bergen in de diepten van de zee vallen; ³ Al brullen en schuimen haar wateren, Al beven de bergen door haar trotse golven. Sela

⁴ Er is een rivier waarvan de stromen vreugde brengen aan de stad van God, De heilige woningen van de Allerhoogste. ⁵ God is in haar midden, zij zal niet wankelen; God zal haar helpen bij het aanbreken van de dag. ⁶ De naties waren in beroering, de koninkrijken wankelden; Hij verhief Zijn stem, en de aarde smolt.

⁷ De Heer van de hemelse machten is met ons; De God van Jakob is onze vesting. Sela

⁸ Kom, aanschouw de werken van de Heer, Die verbazingwekkende gebeurtenissen op aarde heeft gebracht. ⁹ Hij doet oorlogen ophouden tot aan de einden der aarde; Hij breekt de boog en snijdt de speer in tweeën; Hij verbrandt de wagens met vuur.

¹⁰ "Wees stil en erken dat Ik God ben; Ik zal verheven worden onder de naties, Ik zal verheven worden op de aarde."

¹¹ De Heer van de hemelse machten is met ons; De God van Jakob is onze vesting. Sela

47

Voor de koorleider. Een psalm van de zonen van Korach.

Psalmen

¹ Klap in je handen, alle volken; Juich tot God met een stem van vreugde.

² Want de Heer, de Allerhoogste, is ontzagwekkend, Een grote Koning over de hele aarde. ³ Hij brengt volken onder onze invloed En naties onder onze voeten. ⁴ Hij kiest ons erfdeel voor ons, De trots van Jakob, die Hij liefheeft. Sela

⁵ God is opgevaren onder vreugdekreten, De Heer, met het geluid van een trompet. ⁶ Breng lof aan God, breng lof; Breng lof aan onze Koning, breng lof. ⁷ Want God is de Koning van de hele aarde; Breng lof met een psalm van inzicht.

⁸ God heerst over de naties, God zit op Zijn heilige troon. ⁹ De leiders van de volken zijn verzameld Als het volk van de God van Abraham, Want de schilden van de aarde behoren aan God; Hij is hoog verheven.

48

Een lied; een psalm van de zonen van Korach.

¹ Groot is de Heer, en zeer te prijzen In de stad van onze God, Zijn heilige berg.

² Majestueus in zijn hoogte, vreugde brengend aan de hele aarde, Is de berg Sion aan de noordzijde, De stad van de grote Koning. ³ God heeft Zichzelf geopenbaard als een toevlucht Binnen haar paleizen.

⁴ Inderdaad, de koningen verzamelden zich, Zij trokken samen op. ⁵ Zij aanschouwden het en waren verbaasd; Zij waren ontsteld, zij vluchtten snel. ⁶ Paniek greep hen daar, Benauwdheid, als een vrouw in barensnood. ⁷ Met de oostenwind Verbreekt U de schepen van Tarsis.

⁸ Zoals wij hebben gehoord, zo hebben wij gezien In de stad van de Heer der legerscharen, in de stad van onze God; God zal haar voor eeuwig vestigen. Sela

⁹ Wij hebben nagedacht over Uw barmhartigheid, God, Midden in Uw tempel. ¹⁰ Zoals Uw naam beroemd is, God, Zo is Uw lof over de hele aarde; Uw rechterhand is vol van gerechtigheid. ¹¹ Laat de berg Sion zich verheugen, Laat de dochters van Juda juichen Vanwege Uw oordelen.

¹² Wandel rondom Sion en ga om haar heen; Tel haar torens; ¹³ Beschouw haar vestingwerken; Ga door haar paleizen, Opdat u het aan de volgende generatie kunt vertellen. ¹⁴ Want deze God is onze God voor eeuwig en altijd; Hij zal ons leiden zelfs tot de dood.

49

Voor de muzikdirecteur. Een psalm van de zonen van Korach.

¹ Hoor dit, alle volken; Luister, alle inwoners van de wereld, ² Of ze nu van nederige of edele geboorte zijn, De rijken en de armen tezamen. ³ Mijn mond zal spreken met wijsheid, En de gedachten van mijn hart zullen inzichtvol zijn. ⁴ Ik zal luisteren naar een spreuk; Ik zal mijn raadsel onthullen met de harp.

⁵ Waarom zou ik vrezen in dagen van tegenspoed, Wanneer de schuld van mijn vijanden mij omringt, ⁶ Zij die vrouwen op hun rijkdom En trots zijn op hun overvloedige rijkdom? ⁷ Niemand kan ooit een ander verlossen, Of God een losprijs voor hen aanbieden— ⁸ Want de verlossing van hun ziel is onbetaalbaar, En zij zouden het voor altijd moeten opgeven— ⁹ Zodat zij eeuwig zouden kunnen leven, Dat zij geen verval zouden ondergaan. ¹⁰ Want hij ziet dat zelfs de wijzen hun einde bereiken; De dwazen en de verstandelozen sterven gelijk En laten hun rijkdom aan anderen na. ¹¹ Zij geloven dat hun huizen voor altijd zullen blijven En hun woonplaatsen voor alle generaties; Zij hebben hun landerijen naar zichzelf genoemd.

¹² Maar de mens in zijn pracht zal niet blijven bestaan; Hij is als de dieren die vergaan.

¹³ Zo is het pad van hen die dwaas zijn, En van hen die hen volgen en hun uitspraken goedkeuren. Sela

¹⁴ Als schapen zijn zij bestemd voor het dodenrijk; De dood zal hen hoeden; En de oprechten zullen in de morgen over hen heersen, En hun vorm zal door het dodenrijk worden verteerd Zodat zij geen verheven woning hebben. ¹⁵ Maar God zal mijn ziel verlossen uit de greep van het dodenrijk, Want Hij zal mij tot Zich nemen. Sela ¹⁶ Wees niet bang wanneer iemand rijk wordt, Wanneer de pracht van hun huis toeneemt; ¹⁷ Want wanneer zij sterven, nemen zij niets mee; Hun rijkdom zal hen niet volgen naar beneden. ¹⁸ Hoewel zij zichzelf in het

Psalmen

leven feliciteren— En hoewel anderen je prijzen wanneer je voorspoedig bent— ¹⁹ Zij zullen zich voegen bij het gezelschap van hun voorouders; Zij zullen nooit meer het licht zien.

²⁰ De mensheid, in haar pracht, maar zonder begrip, Is als de dieren die vergaan.

50

Een psalm van Asaf.

¹ De Machtige, God, de Heer, heeft gesproken, En de aarde opgeroepen, van het opgaan van de zon tot haar ondergang. ² Vanuit Sion, de belichaming van schoonheid, Heeft God Zijn licht geopenbaard. ³ Moge onze God komen en niet zwijgen; Een verterend vuur gaat voor Hem uit, En een machtige storm woedt rondom Hem. ⁴ Hij roept de hemelen boven, En de aarde, om Zijn volk te oordelen: ⁵ “Verzamel voor Mij Mijn getrouwen, Degenen die een verbond met Mij hebben gesloten door offerande.” ⁶ En de hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid, Want God Zelf is de rechter. Sela

⁷ “Luister, Mijn volk, en Ik zal spreken; Israël, Ik zal tegen je getuigen; Ik ben God, jouw God. ⁸ Ik berisp je niet om je offers, En je brandoffers zijn voortdurend voor Mij. ⁹ Ik zal geen stier uit je huis nemen, Noch bokken uit je kooien. ¹⁰ Want elk dier van het woud is van Mij, Het vee op duizend heuvels. ¹¹ Ik ken elke vogel van de bergen, En al wat beweegt op het veld behoort Mij toe. ¹² Als Ik honger had, zou Ik het je niet vertellen, Want de wereld is van Mij, en al wat zij bevat. ¹³ Eet Ik het vlees van stieren Of drink Ik het bloed van bokken?

¹⁴ Breng God een offer van dankbaarheid En vervul je beloften aan de Allerhoogste; ¹⁵ Roep Mij aan in tijden van tegenspoed; Ik zal je redden, en je zult Mij eren.”

¹⁶ Maar tot de goddeloze verklaart God,

“Wat recht heb je om Mijn verordeningen te verkondigen En over Mijn verbond te spreken? ¹⁷ Want je veracht correctie, En je werpt Mijn woorden terzijde. ¹⁸ Wanneer je een dief ziet, ga je met hem mee, En je houdt gezelschap met overspeligen. ¹⁹ Je spreekt vrijuit kwaad, En je tong weeft bedrog. ²⁰ Je zit en spreekt tegen je broer; Je belastert de zoon van je eigen moeder. ²¹ Deze daden heb je verricht, en Ik zweeg; Je dacht dat Ik was zoals jij;

Ik zal je terechtwijzen en de zaak voor je ogen uiteenzetten.

²² Denk hier nu over na, jullie die God vergeten, Anders verscheur Ik jullie, zonder dat iemand jullie redt. ²³ Wie een dankoffer brengt, eert Mij; En aan degene die zijn weg rechtvaardig bewandelt, zal Ik de redding van God openbaren.”

51

Voor de koorleider. Een psalm van David, toen de profeet Nathan naar hem toe kwam, nadat hij bij Bathseba was geweest.

¹ Wees mij genadig, God, naar Uw barmhartigheid; Naar de grootheid van Uw mededogen, wis mijn overtredingen uit. ² Reinig mij grondig van mijn schuld En zuiver mij van mijn zonde.

³ Want ik ben mij bewust van mijn overtredingen, En mijn zonde is altijd voor mij. ⁴ Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd En gedaan wat kwaad is in Uw ogen, Zodat U gerechtvaardigd bent in Uw woorden En onberispelijk in Uw oordeel. ⁵ Inderdaad, ik ben in een staat van schuld geboren, En in zonde heeft mijn moeder mij ontvangen. ⁶ Waarlijk, U verlangt naar waarheid diep van binnen, En in het verborgene zult U mij wijsheid bekendmaken.

⁷ Reinig mij met hysop, en ik zal rein zijn; Zuiver mij, en ik zal witter zijn dan sneeuw. ⁸ Laat mij vreugde en blijdschap horen, Laat de beenderen die U hebt vernederd zich verheugen. ⁹ Verberg Uw gezicht voor mijn zonden En wis al mijn schuldige daden uit.

¹⁰ Schep in mij een rein hart, God, En vernieuw een standvastige geest binnen in mij. ¹¹ Verban mij niet uit Uw aanwezigheid, En neem Uw Heilige Geest niet van mij weg. ¹² Geef mij de vreugde van Uw heil terug, En ondersteun mij met een gewillige geest.

¹³ Dan zal ik overtreders Uw wegen leren, En zondaars zullen tot U terugkeren. ¹⁴ Verlos mij van de schuld van bloedvergieten, God, de God van mijn heil; Dan zal mijn tong vrolijk zingen van Uw gerechtigheid. ¹⁵ Heer, open mijn lippen, Zodat mijn mond Uw lof kan verkondigen. ¹⁶ Want U vindt geen vreugde in offers, anders zou ik ze brengen; U schept geen behagen in brandoffers. ¹⁷ De offers

Psalmen

van God zijn een nederige geest; Een gebroken en berouwvol hart, God, zult U niet verachten.

¹⁸ Doe door Uw gunst goed aan Sion; Bouw de muren van Jeruzalem. ¹⁹ Dan zult U behagen scheppen in rechtvaardige offers, In brandoffers en gehele brandoffers; Dan zullen er stieren worden geofferd op Uw altaar.

52

Voor de koorleider. Een onderwijzing van David, toen Doëg de Edomiet kwam en Saul vertelde, en tegen hem zei: "David is naar het huis van Ahimelech gekomen."

¹ Waarom beroem je je op het kwaad, machtige man? De trouw van God duurt de hele dag. ² Je tong beraamt vernietiging, Als een scherpe scheermes, jij die bedrog beoefent. ³ Je verkiest kwaad boven goed, Leugen boven het spreken van wat juist is. Sela ⁴ Je hebt plezier in woorden die verteren, Jij bedrieglijke tong.

⁵ Toch zal God je voorgoed neerhalen; Hij zal je grijpen en je uit je woning verwijderen, En je uitrukken uit het land van de levenden. Sela ⁶ De rechtvaardigen zullen het zien en ontzag hebben, En zij zullen hem bespotten, zeggende, ⁷ "Zie, de man die God niet tot zijn toevlucht maakte, Maar vertrouwde op de overvloed van zijn rijkdom, En toevlucht zocht in zijn eigen vernietiging."

⁸ Maar wat mij betreft, ik ben als een bloeiende olijfbom in het huis van God; Ik vertrouw op de trouw van God voor eeuwig en altijd. ⁹ Ik zal U voor altijd prijzen, omdat U het volbracht hebt, En ik zal wachten op Uw naam, want die is goed, in de aanwezigheid van Uw getrouwen.

53

Voor de koorleider; volgens Mahalath. Een Maskil van David.

¹ De dwaas zegt in zijn hart: "Er is geen God." Zij zijn verdorven en hebben gruwelijke onrechtvaardigheid begaan; Er is niemand die goed doet.

² God keek vanuit de hemel neer op de mensheid Om te zien of er iemand is die begrip heeft, Die God zoekt. ³ Allen zijn afgeweken; samen zijn zij

verdorven geworden; Er is niemand die goed doet, zelfs niet één.

⁴ Hebben de werkers van onrecht geen kennis, Die Mijn volk verslinden alsof het brood is, En niet tot God hebben geroepen? ⁵ Zij waren in grote angst waar geen reden voor angst was; Want God verstrooide de beenderen van hen die tegen u legerden; U bracht hen tot schande, omdat God hen had verworpen.

⁶ Och, dat de redding van Israël uit Sion zou komen! Wanneer God het lot van Zijn volk herstelt, Zal Jakob zich verheugen, Israël zal blij zijn.

54

Voor de koorleider; bij snarenspeel. Een Maskil van David, toen de Zifieten kwamen en tegen Saul zeiden: "Verbergt David zich niet onder ons?"

¹ Red mij, God, door Uw naam, En verschaf mij recht door Uw kracht. ² Luister naar mijn gebed, God; Hoor de woorden die ik spreek.

³ Want vreemden zijn tegen mij opgestaan, En wrede mannen zoeken mijn leven; Zij hebben God niet voor ogen gesteld. Sela

⁴ Waarlijk, God is mijn helper; De Heer is de ondersteuner van mijn ziel.

⁵ Hij zal het kwaad vergelden aan mijn vijanden; In Uw trouw, breng hen ten val.

⁶ Vrijwillig zal ik U offers brengen; Ik zal Uw naam prijzen, Heer, want die is goed. ⁷ Want Hij heeft mij verlost uit alle nood, En mijn oog heeft met voldoening op mijn vijanden neergezien.

55

Voor de koorleider; bij snarenspeel. Een Maskil van David.

¹ Luister naar mijn gebed, God; En verberg U niet voor mijn smeken. ² Wend Uw oor naar mij en antwoord mij; Ik ben onrustig in mijn klacht en zeer verontrust, ³ Vanwege de stem van de tegenstander, Vanwege de onderdrukking door de goddelozen; Want zij werpen moeilijkheden op mij En in woede koesteren zij een wrok tegen mij.

⁴ Mijn hart is diep gekweld in mij, En de verschrikkingen van de dood hebben mij overvallen. ⁵ Vrees en beven hebben mij overmand, En verschrikking heeft mij overvallen. ⁶ Ik zei: "Och, had ik vleugels als een duif! Dan zou ik wegvliegen en rust vinden." ⁷ Zie, ik zou ver weg vluchten, Ik zou mijn nacht doorbrengen in de wildernis. Sela ⁸ Ik zou mij haasten naar mijn toevluchtsoord Voor de stormachtige wind en felle storm."

⁹ Verwar hen, Heer, verdeel hun tongen, Want ik heb geweld en strijd in de stad gezien. ¹⁰ Dag en nacht omsingelen zij haar op haar muren, En onrecht en kwaad zijn binnenin haar. ¹¹ Verderf is binnenin haar; Onderdrukking en bedrog verlaten haar straten niet.

¹² Want het is geen vijand die mij bespot, dan zou ik het verdragen; Noch is het iemand die mij veracht die tegen mij is opgestaan, Dan zou ik mij voor hem kunnen verbergen. ¹³ Maar het is u, een mens mijn gelijke, Mijn metgezel en mijn vertrouweling; ¹⁴ Wij die zoete gemeenschap samen deelden, Wandelden in het huis van God te midden van de menigte.

¹⁵ Moge de dood onverwachts over hen komen; Mogen zij levend afdalen naar het dodenrijk, Want slechtheid is in hun woning, onder hen.

¹⁶ Wat mij betreft, ik zal God aanroepen, En de Heer zal mij verlossen. ¹⁷ 's Avonds en 's morgens en 's middags zal ik klagen en zuchten, En Hij zal mijn stem horen. ¹⁸ Hij zal mijn ziel in vrede redden van de strijd tegen mij, Want velen zijn zij die mij tegenstaan. ¹⁹ God zal horen en hen vernederen—Zelfs degene die van oudsher op de troon zit—Sela Omdat zij niet veranderen, En God niet vrezen.

²⁰ Hij heeft zijn handen uitgestrekt tegen hen die in vrede met hem waren; Hij heeft zijn verbond verbroken. ²¹ Zijn woorden waren gladder dan boter, Maar zijn hart was op oorlog uit; Zijn woorden waren zachter dan olie, Maar het waren getrokken zwaarden.

²² Werp uw last op de Heer en Hij zal u steunen; Hij zal de rechtvaardige nooit toestaan te wankelen. ²³ Maar U, God, zult hen neerwerpen in de kuil van verderf; Mannen van bloedvergieten en bedrog zullen niet de helft van hun dagen leven. Maar ik zal mijn vertrouwen op U stellen.

56

Voor de koorleider; volgens Jonath elem rehokim. Een Mikhtam van David, toen de Filistijnen hem in Gath grepen.

¹ Wees mij genadig, God, want een mens heeft op mij getrapt; De hele dag bestrijdt hij mij en onderdrukt hij mij. ² Mijn tegenstanders hebben mij de hele dag achtervolgd, Want talrijk zijn zij die met trots tegen mij strijden.

³ In tijden van angst, Zal ik mijn vertrouwen in U stellen. ⁴ In God, wiens woord ik prijs, In God heb ik mijn vertrouwen gesteld; ik zal niet bang zijn. Wat kunnen gewone stervelingen mij doen?

⁵ De hele dag verdraaien zij mijn woorden; Al hun plannen zijn tegen mij gericht voor kwaad. ⁶ Zij vallen aan, zij loeren, Zij letten op mijn stappen, Zoals zij hebben gewacht om mijn leven te nemen. ⁷ Vanwege hun slechtheid, is er een uitweg voor hen? Breng in Uw toorn de naties ten val, God!

⁸ U hebt mijn lijden opgemerkt; Verzamel mijn tranen in Uw fles. Zijn zij niet opgetekend in Uw boek? ⁹ Dan zullen mijn vijanden zich terugtrekken op de dag dat ik roep; Dit weet ik, dat God met mij is.

¹⁰ In God, wiens woord ik prijs, In de Heer, wiens boodschap ik eer, ¹¹ In God heb ik mijn vertrouwen gesteld, ik zal niet bang zijn. Wat kan de wereld mij doen?

¹² Uw beloften zijn bindend voor mij, God; Ik zal U dankoffers brengen. ¹³ Want U hebt mijn ziel van de dood gered, Inderdaad mijn voeten van struikelen, Zodat ik voor God mag wandelen In de helderheid van het leven.

57

Voor de koorleider; op de wijs van Altasheth. Een Michtam van David, toen hij voor Saul vluchtte in de grot.

¹ Wees mij genadig, God, wees mij genadig, Want bij U neemt mijn ziel haar toevlucht; En in de schaduw van Uw vleugels zal ik mijn toevlucht nemen Totdat het verderf voorbijgaat.

² Ik roep tot God, de Allerhoogste, Tot God, die Zijn doel voor mij volbrengt. ³ Hij zal vanuit de hemel

Psalmen

zenden en mij redden; Hij berispt degene die op mij trapt. Sela God zal Zijn gunst en Zijn waarheid zenden.

⁴ Mijn ziel is te midden van leeuwen; Ik moet neertiggen tussen hen die verslinden, Onder mensenkinderen, wier tanden speren en pijlen zijn, En hun tong is een scherp zwaard.

⁵ Wees verheven boven de hemelen, God; Moge Uw heerlijkheid over de hele aarde zijn.

⁶ Zij hebben een strik gelegd voor mijn stappen; Mijn ziel is neergebogen; Zij groeven een kuil voor mij; Zijzelf zijn erin gevallen. Sela

⁷ Mijn hart is standvastig, God, mijn hart is standvastig; Ik zal zingen, ja, ik zal lofzingen! ⁸ Ontwaak, mijn ziel! Ontwaak, harp en lier! Ik zal het morgenlicht wekken.

⁹ Ik zal U danken, Heer, onder de volken; Ik zal U lofzingen onder de naties. ¹⁰ Want Uw barmhartigheid reikt tot aan de hemelen, En Uw waarheid tot aan de wolken.

¹¹ Wees verheven boven de hemelen, God; Moge Uw heerlijkheid over de hele aarde zijn.

58

Voor de muziekdirecteur; op de wijs van Al-tashheth. Een Michtam van David.

¹ Spreken jullie werkelijk gerechtigheid, jullie goden? Oordelen jullie eerlijk, jullie zonen van de mensheid? ² Toch plegen jullie in het hart onrecht; Op aarde banen jullie een pad voor het geweld van jullie handen.

³ De goddelozen dwalen al vanaf het begin; Degenen die leugens spreken dwalen vanaf hun geboorte. ⁴ Ze bezitten gif gelijk aan dat van een slang; Zoals een dove adder die zijn oor sluit, ⁵ Zodat hij de stem van bezweerders niet hoort, Of een bekwame tovenaer.

⁶ God, breek hun tanden in hun mond; Verwijder de hoektanden van de jonge leeuwen, Heer. ⁷ Mogen ze verdwijnen als water dat wegvloeit; Wanneer hij zijn boog spant, mogen zijn pijlen als stompe schachten zijn. ⁸ Mogen ze zijn als een slak die oplost in slijm, Zoals een miskraam die de zon nooit ziet.

⁹ Voordat jullie potten de hitte van doornen voelen, Zal Hij hen wegvagen met een wervelwind, zowel de verse als de brandende. ¹⁰ De rechtvaardige zal zich verheugen wanneer hij gerechtigheid ziet; Hij zal zijn voeten baden in de ondergang van de goddelozen. ¹¹ En mensen zullen verklaren: "Waarlijk, er is een beloning voor de rechtvaardigen; Waarlijk, er is een God die oordeelt op de aarde!"

59

Voor de koorleider; op de wijs van Al-tashheth. Een Michtam van David, toen Saul mannen stuurde en zij het huis bewaakten om hem te doden.

¹ Red mij van mijn vijanden, mijn God; Plaats mij veilig hoog weg van hen die tegen mij opstaan. ² Bevrijd mij van hen die onrecht plegen, En red mij van gewelddadige mannen.

³ Want zie, zij hebben een valstrik voor mijn leven gelegd; Woeste mannen vallen mij aan, Niet vanwege enige misdaad of zonde van mij, Heer, ⁴ Zonder enige schuld van mijn kant, rennen zij en nemen zij hun standpunt tegen mij in. Ontwaak om mij te helpen, en zie! ⁵ U, Heer God der heerscharen, de God van Israël, Ontwaak om gerechtigheid te brengen aan alle naties; Toon geen gunst aan hen die verraderlijk handelen in onrecht. Sela

⁶ Zij keren 's avonds terug, zij grommen als een hond, En zwerven rond in de stad. ⁷ Zie, zij spuwen uit met hun mond; Zwaarden zijn op hun lippen, Want, zeggen zij, "Wie hoort?" ⁸ Toch vindt U, Heer, hen lachwekkend; U houdt alle naties in spot.

⁹ In Zijn kracht zal ik op U wachten, Want God is mijn toevlucht. ¹⁰ Mijn God in Zijn trouw zal tot mij komen; God zal mij triomfantelijk op mijn vijanden laten neerkijken.

¹¹ Vernietig hen niet, opdat mijn volk niet vergeet; Verspreid hen door Uw kracht en breng hen neer, Heer, ons schild. ¹² Vanwege de zonde van hun mond en de woorden van hun lippen, Mogen zij gevangen worden in hun trots, En vanwege vloeken en leugens die zij spreken. ¹³ Verteer hen in toorn, verteer hen zodat zij er niet meer zijn; Opdat mensen weten dat God regeert in Jakob, Tot aan de einden der aarde. Sela

Psalmen

¹⁴ Zij keren 's avonds terug, zij grommen als een hond, En zwerven rond in de stad. ¹⁵ Zij dwalen rond op zoek naar voedsel, En mopperen als zij niet verzadigd zijn. ¹⁶ Maar wat mij betreft, ik zal zingen van Uw kracht; Ja, ik zal vrolijk zingen van Uw barmhartigheid in de morgen, Want U bent mijn toevlucht geweest En een schuilplaats op de dag van mijn nood.

¹⁷ Mijn sterkte, ik zal U lofzingen; Want God is mijn toevlucht, de God die mij barmhartigheid toont.

60

Voor de koorleider; volgens Shushan Eduth. Een Michtam van David, om te onderwijzen; toen hij vocht met Aram-naharaim en met Aram-zoba, en Joab terugkeerde en twaalfduizend van Edom versloeg in de Zoutvallei.

¹ God, U hebt ons verworpen. U hebt ons gebroken; U bent vertoornd geweest; herstel ons. ² U hebt het land doen beven, U hebt het gespleten; Heel zijn scheuren, want het wankelt. ³ U hebt Uw volk harde dingen doen ondergaan; U hebt ons wijn gegeven die ons doet wankelen. ⁴ U hebt een banier gegeven aan hen die U vrezen, Opdat het vanwege de waarheid omhoog gegeven wordt. Sela

⁵ Opdat Uw geliefden gered mogen worden, Red met Uw rechterhand, en antwoord ons! ⁶ God heeft gesproken in Zijn heiligheid: "Ik zal triomferen, Ik zal Sichem verdelen, En de Vallei van Sukkot opmeten. ⁷ Gilead is van Mij, en Manasse is van Mij; Efraïm is ook de helm van Mijn hoofd; Juda is Mijn scepter. ⁸ Moab is Mijn waskom; Over Edom zal Ik Mijn sandaal werpen; Filistea, juich luid vanwege Mij!"

⁹ Wie zal mij naar de versterkte stad leiden? Wie zal mij naar Edom brengen? ¹⁰ Hebt U ons niet verworpen, God? En zult U niet met onze legers optrekken, God? ¹¹ Geef ons hulp tegen de vijand, Want redding door de mens is waardeloos. ¹² Door God zullen wij overwinning behalen, En Hij is het die onze vijanden zal overwinnen.

61

Voor de muzikdirecteur; op een snaarinstrument. Een psalm van David.

¹ Hoor mijn roep, God; Schenk aandacht aan mijn gebed.

² Van de verste uithoeken roep ik tot U wanneer mijn hart vermoeid is; Leid mij naar de rots die hoger is dan ik. ³ Want U bent mijn toevlucht geweest, Een sterke toren tegen de tegenstander.

⁴ Moge ik voor altijd in Uw tent verblijven; Laat mij veiligheid vinden in de beschutting van Uw vleugels. Sela ⁵ Want U hebt naar mijn geloften geluisterd, God; U hebt mij het erfdeel gegeven van hen die Uw naam vrezen.

⁶ U zult het leven van de koning verlengen; Zijn jaren zullen generaties omvatten. ⁷ Hij zal voor altijd voor God verblijven; Wijs genade en waarheid aan, opdat zij hem mogen bewaken.

⁸ Zo zal ik Uw naam voor altijd lofzingen, Opdat ik mijn geloften dag aan dag mag vervullen.

62

Voor de muzikdirecteur; volgens Jeduthun. Een psalm van David.

¹ Mijn ziel wacht in stilte op God alleen; Van Hem komt mijn redding. ² Hij alleen is mijn rots en mijn redding, Mijn vesting; ik zal niet sterk wankelen.

³ Hoelang zult u een man aanvallen, Om hem neer te halen, allen van u, Als een hellende muur, als een wankelend hek? ⁴ Zij hebben slechts beraamd om hem van zijn hoge positie te stoten; Zij hebben plezier in leugen; Zij zegenen met hun mond, Maar innerlijk vervloeken zij. Sela

⁵ Mijn ziel, blijf stil voor God alleen, Want mijn hoop komt van Hem. ⁶ Hij alleen is mijn rots en mijn redding, Mijn toevlucht; ik zal niet wankelen. ⁷ Mijn redding en mijn eer hangen af van God; De rots van mijn kracht, mijn toevlucht is in God. ⁸ Vertrouw op Hem te allen tijde, volk; Stort uw hart uit voor Hem; God is een schuilplaats voor ons. Sela

⁹ Mensen van lage stand zijn slechts een ademtocht, en die van rang zijn een bedrog; In de weegschaal stijgen zij op. Samen zijn zij lichter dan lucht. ¹⁰ Vertrouw niet op onderdrukking, En stel geen ijdele hoop in roof; Als rijkdom toeneemt, zet uw hart er niet op.

Psalmen

¹¹ God heeft eenmaal gesproken; Tweemaal heb ik dit gehoord: Dat kracht aan God toebehoort; ¹² En standvastige liefde is van U, Heer, Want U belooft een mens naar zijn daden.

63

Een psalm van David, toen hij in de woestijn van Juda was.

¹ God, U bent mijn God; ik zal naar U uitzien; Mijn ziel dorst naar U, mijn vlees verlangt naar U, In een dor en uitgeput land, waar geen water is.

² Zo heb ik U aanschouwd in het heiligdom, Om Uw kracht en heerlijkheid te aanschouwen. ³ Want Uw gunst is beter dan het leven, Mijn lippen zullen U prijzen. ⁴ Daarom zal ik U zegenen gedurende mijn leven; Ik zal mijn handen opheffen in Uw naam. ⁵ Mijn ziel wordt verzadigd als met rijk voedsel, En mijn mond brengt lof met jubelende lippen.

⁶ Wanneer ik aan U denk op mijn bed, Overdenk ik U tijdens de nachtwaken, ⁷ Want U bent mijn hulp geweest, En onder de schaduw van Uw vleugels zing ik van vreugde. ⁸ Mijn ziel kleeft aan U; Uw rechterhand ondersteunt mij.

⁹ Maar zij die mijn leven zoeken te schaden Zullen afdalen in de diepten van de aarde. ¹⁰ Zij zullen worden overgeleverd aan de macht van het zwaard; Zij zullen een prooi worden voor de vossen. ¹¹ Maar de koning zal zich verheugen in God; Ieder die bij Hem zweert zal zich verheugen, Want de monden van hen die leugens spreken zullen worden gesloten.

64

Voor de muzikdirecteur. Een psalm van David.

¹ Hoor mijn stem, God, in mijn klacht; Bescherm mijn leven tegen de angst voor de vijand.

² Verberg mij voor de geheime plannen van boosdoeners, Voor de onrust van hen die onrecht plegen, ³ Die hun tongen hebben geslepen als een zwaard. Zij richtten harde woorden als hun pijlen, ⁴ Om onverwacht de onschuldige te treffen; Plotseling vallen ze aan zonder vrees.

⁵ Zij versterken hun slechte plannen; Zij bespreken het leggen van vallen in het geheim; Zij zeggen:

“Wie kan hen waarnemen?” ⁶ Zij beramen onrecht, zeggend, “Wij zijn voorbereid met een slim plan”; Want de innerlijke gedachten en het hart van een persoon zijn diepgaand.

⁷ Maar God zal een pijl naar hen zenden; Plotseling zullen zij getroffen worden. ⁸ Zo zullen zij doen struikelen; Hun eigen tongen zullen zich tegen hen keren; Allen die hen zien zullen hun hoofd schudden. ⁹ Dan zullen alle mensen ontzag hebben, En zij zullen de daden van God verkondigen, En zullen overdenken wat Hij heeft volbracht.

¹⁰ De rechtvaardigen zullen zich verheugen in de Heer en bij Hem hun toevlucht zoeken; En allen die oprecht van hart zijn zullen jubelen.

65

Voor de koorleider. Een psalm van David. Een lied.

¹ Er zal stilte voor U zijn, en lof in Sion, God, En de gelofte zal aan U worden vervuld. ² U die gebed hoort, Tot U komen alle mensen. ³ Ongerechtigheden hebben de overhand over mij; Wat onze overtredingen betreft, U vergeeft ze. ⁴ Gezegend is degene die U kiest en tot U brengt; Hij zal verblijven in Uw voorhoven. Wij zullen verzadigd worden met de goedheid van Uw huis, Uw heilige tempel.

⁵ Door wonderbaarlijke daden antwoordt U ons met gerechtigheid, God van ons heil, U die de hoop bent van alle einden der aarde en de verre zeeën; Die de bergen bevestigt door Zijn kracht, Die omringd is met macht; ⁷ Die het bruisen van de zeeën kalmeert, Het bruisen van hun golven, En de onrust van de naties. ⁸ Zij die wonen aan de einden der aarde zijn onder de indruk van Uw tekenen; U laat de zonsopgang en de zonsondergang juichen van vreugde.

⁹ U bezoekt de aarde en maakt haar overvloedig; U verrijkt haar zeer; De stroom van God is vol water; U bereidt hun koren, want zo bereidt U de aarde. ¹⁰ U bevochtigt haar voren overvloedig, U effent haar richels, U verzacht haar met buien, U zegent haar groei. ¹¹ U hebt het jaar gekroond met Uw goedheid, En Uw paden vloeien over van overvloed.

¹² De weiden van de wildernis vloeien over, En de heuvels omgorden zich met vreugde. ¹³ De velden

zijn getooid met kudden, En de dalen zijn bedekt met koren; Zij juichen van vreugde, ja, zij zingen.

66

Voor de koorleider. Een lied. Een psalm.

¹ Juich voor God, heel de aarde; ² Zing van de pracht van Zijn naam; Laat Zijn lof glorieus weerklinken. ³ Zeg tegen God: "Hoe wonderbaar zijn Uw werken! Vanwege de grootheid van Uw macht zullen Uw vijanden zich voorwenden U te gehoorzamen. ⁴ Heel de aarde zal U aanbidden, En zal lofzangen voor U zingen; Zij zullen Uw naam vieren." Sela

⁵ Kom en aanschouw de werken van God, Die wonderbaar is in Zijn daden jegens de kinderen der mensen. ⁶ Hij veranderde de zee in droog land; Zij gingen te voet door de rivier; Laten wij daar in Hem juichen! ⁷ Hij heerst voor eeuwig door Zijn macht; Zijn ogen houden de naties in het oog; De opstandigen zullen zich niet verheffen. Sela

⁸ Prijs onze God, gij volken, En laat Zijn lof wijd en zijd gehoord worden. ⁹ Die ons leven bewaart, En onze voeten niet laat struikelen. ¹⁰ Want U hebt ons beproefd, God; U hebt ons gelouterd zoals zilver wordt gelouterd. ¹¹ U bracht ons in het net; U legde een zware last op ons. ¹² U liet mensen over onze hoofden rijden; Wij gingen door vuur en water. Toch bracht U ons naar een plaats van overvloed.

¹³ Ik zal Uw huis binnengaan met brandoffers; Ik zal mijn geloften aan U vervullen, ¹⁴ Die mijn lippen hebben uitgesproken En mijn mond heeft verklaard toen ik in nood was. ¹⁵ Ik zal U brandoffers van goed gevoede dieren aanbieden, Met de rook van rammen; Ik zal een offer van stieren met bokken brengen. Sela

¹⁶ Kom en luister, allen die God vrezen, En ik zal vertellen wat Hij voor mijn ziel heeft gedaan. ¹⁷ Ik riep tot Hem met mijn mond, En Zijn lof was op mijn tong. ¹⁸ Als ik boosheid in mijn hart koester, Zal de Heer niet luisteren; ¹⁹ Maar God heeft geluisterd; Hij heeft acht geslagen op de stem van mijn gebed. ²⁰ Gezegend zij God, Die mijn gebed niet heeft afgewezen, Noch Zijn gunst van mij heeft onthouden.

67

Voor de koorleider; met snaarinstrumenten. Een Psalm. Een Lied.

¹ God zij ons genadig en zegene ons, En doe Zijn aangezicht over ons lichten— Sela ² Opdat Uw wegen op de aarde bekend worden, Uw heil onder alle heidenen.

³ Laat de volken U loven, o God; Laat alle volken U loven. ⁴ Laat de natïën zich verheugen en juichen; Want U zult de volken rechtvaardig oordelen En de natïën op de aarde leiden. Sela ⁵ Laat de volken U loven, o God; Laat alle volken U loven.

⁶ De aarde heeft haar opbrengst gegeven; God, onze God, zegent ons. ⁷ God zegent ons, Opdat alle einden der aarde Hem vrezen.

68

Voor de koorleider. Een psalm van David. Een lied.

¹ God staat op, Zijn vijanden verstrooien zich, En zij die Hem haten vluchten voor Zijn aangezicht. ² Zoals rook wordt weggeblazen, zo blaast U hen weg; Zoals was smelt voor het vuur, Zo vergaan de goddelozen voor God. ³ Maar de rechtvaardigen zijn blij; zij verheugen zich voor God, Ja, zij juichen van vreugde.

⁴ Zing voor God, prijs Zijn naam; Hef de lofzang aan voor Hem die door de woestijnen rijdt, Wiens naam de Heer is, en wees vrolijk voor Hem. ⁵ Een beschermer van wezen en een verdediger van weduwen, Is God in Zijn heilige woning. ⁶ God geeft een thuis aan wie alleen zijn; Hij leidt de gevangenen uit naar voorspoed, Maar de opstandigen wonen in een dor land.

⁷ God, toen U uitging voor Uw volk, Toen U door de woestijn trok, Sela ⁸ De aarde beefde; Ook de hemelen goten regen bij de tegenwoordigheid van God; Sinai zelf schudde bij de tegenwoordigheid van God, de God van Israël. ⁹ U zond overvloedige regen, God; U herstelde Uw erfdeel toen het uitgeput was. ¹⁰ Uw volk vestigde zich daarin; In Uw goedheid zorgde U voor de behoeftigen, God.

¹¹ De Heer geeft het woord; De vrouwen die het goede nieuws verkondigen zijn een groot leger. ¹² "Koningen van legers vluchten, zij vluchten, En zij

Psalmen

die thuisblijft verdeelt de buit!" ¹³ Wanneer je rust tussen de schaapskoaien, Ben je als de vleugels van een duif bedekt met zilver, En haar veren met glinsterend goud. ¹⁴ Toen de Almachtige daar koningen verstrooide, Was het alsof het sneeuwde op Zalmon.

¹⁵ De berg van Basan is een majestueuze berg; De berg van Basan is een berg met vele toppen. ¹⁶ Waarom kijken jullie met afgunst, ruige bergen, Naar de berg die God heeft gekozen als Zijn woning? Inderdaad, de Heer zal daar voor altijd verblijven. ¹⁷ De wagens van God zijn ontelbaar, duizenden op duizenden; De Heer is onder hen zoals Hij was op Sinaï, in heiligheid. ¹⁸ U bent opgevaaren naar de hoogte, U hebt gevangenen meegenomen; U hebt gaven ontvangen van mensen, Zelfs van de opstandigen, Opat de Heer God daar mag wonen.

¹⁹ Geprezen zij de Heer, die dagelijks onze lasten draagt, De God die onze redding is. Sela ²⁰ Onze God is een God die redt; Aan de Soevereine Heer behoren wegen van ontsnapping aan de dood. ²¹ God zal zeker de hoofden van Zijn vijanden verpletteren, De harige kruin van hen die volharden in hun zonden. ²² De Heer verklaarde: "Ik zal hen terugbrengen uit Basan. Ik zal hen terugbrengen uit de diepten van de zee, ²³ Zodat uw voet in hun bloed mag baden, En de tongen van uw handen hun deel mogen hebben van de vijanden."

²⁴ Zij hebben Uw optocht gezien, God, De optocht van mijn God, mijn Koning, naar het heiligdom. ²⁵ De zangers gaan voorop, de muzikanten volgen daarna, Onder de jonge vrouwen die tamboerijnen bespelen. ²⁶ Zegen God in de samenkomsten, De Heer, jullie die van de bron van Israël zijn. ²⁷ Benjamin, de jongste, is daar, leidend hen, De vorsten van Juda in hun menigte, De vorsten van Zebulon, de vorsten van Naftali.

²⁸ Uw God heeft uw kracht verordend; Toon Uw macht, God, U die namens ons hebt gehandeld. ²⁹ Vanwege Uw tempel in Jeruzalem, Zullen heersers U schatting brengen. ³⁰ Bestraf de beesten onder de rietvelden, De kudde stieren met de kalveren van de naties, Die de stukken zilver vertrappen; Hij heeft de naties verstrooid die plezier hebben in conflict. ³¹ Gezanten zullen komen uit Egypte; Cusj zal snel haar handen uitstrekken naar God.

³² Zing voor God, alle koninkrijken van de aarde, Zing lofzangen voor de Heer, Sela ³³ Voor Hem die rijdt op de hoogste hemelen, die van oudsher zijn; Zie, Hij spreekt met Zijn stem, een machtige stem. ³⁴ Ken macht toe aan God; Zijn pracht is over Israël, En Zijn kracht is in de hemelen. ³⁵ God, U bent ontzagwekkend vanuit Uw heiligdom. De God van Israël Zelf geeft kracht en macht aan het volk. Gezegend zij God!

69

Voor de koorleider; volgens Shoshannim. Een psalm van David.

¹ Red mij, God, Want het water staat mij tot aan de lippen. ² Ik ben weggezakt in diep slijk, en er is geen houvast; Ik ben in diepe wateren gekomen, en de vloed overspoelt mij. ³ Ik ben uitgeput van het roepen; mijn keel is droog; Mijn ogen bezwijken terwijl ik wacht op mijn God. ⁴ Zij die mij zonder reden haten, zijn talrijker dan de haren op mijn hoofd; Zij die mij willen vernietigen zijn machtig, zij die mij met leugens bestrijden; Wat ik niet gestolen heb, moet ik nu teruggeven.

⁵ God, U bent op de hoogte van mijn dwaasheid, En mijn schuld is niet voor U verborgen.

⁶ Mogen zij die op U wachten niet beschaamd worden door mij, Heer God van de legers; Mogen zij die U zoeken niet te schande worden door mij, God van Israël, ⁷ Want omwille van U heb ik schande verdragen; Oneer heeft mijn gezicht bedekt. ⁸ Ik ben vervreemd van mijn broers, En een vreemde voor de zonen van mijn moeder. ⁹ Want de ijver voor Uw huis heeft mij verteerd, En de beledigingen van hen die U beledigen zijn op mij gevallen. ¹⁰ Toen ik huilde en vastte, Werd het mij tot smaad. ¹¹ Toen ik een rouwkleed als mijn kleding droeg, Werd ik een spreekwoord voor hen. ¹² Zij die bij de poort zitten, praten over mij, En ik ben het onderwerp van liederen van hen die dronken zijn.

¹³ Maar wat mij betreft, mijn gebed is tot U, Heer, op een gunstig moment; God, in de overvloed van Uw barmhartigheid, Antwoord mij met Uw reddende waarheid. ¹⁴ Red mij uit het slijk en laat mij niet wegzinken; Moge ik gered worden van hen die mij haten, en uit de diepten van het water. ¹⁵ Mogen de vloedwateren mij niet overspoelen Noch

Psalmen

de diepte mij verzwelgen, Noch de put zijn mond over mij sluiten.

¹⁶ Antwoord mij, Heer, want Uw goedertierenheid is overvloedig; In Uw grote mededogen, keer U naar mij, ¹⁷ En verberg Uw gezicht niet voor Uw dienaar, Want ik ben in nood; antwoord mij snel. ¹⁸ Kom dicht bij mijn ziel en verlos haar; Red mij vanwege mijn vijanden!

¹⁹ U kent mijn smaad, mijn schande en mijn oneer; Al mijn tegenstanders zijn U bekend. ²⁰ Smaad heeft mijn hart gebroken, en ik ben zo zwak. En ik zocht medelijden, maar er was niemand, En naar troosters, maar ik vond er geen. ²¹ Zij gaven mij ook bitter voedsel, En voor mijn dorst boden zij mij zure wijn aan.

²² Moge hun tafel voor hen een strik worden; En wanneer zij zich veilig voelen, moge het een val worden. ²³ Mogen hun ogen verduisterd worden zodat zij niet kunnen zien, En laat hun lichamen voortdurend beven. ²⁴ Giet Uw verontwaardiging over hen uit, En moge Uw hevige toorn hen achtervolgen. ²⁵ Moge hun kamp verlaten zijn; Moge er niemand in hun tenten wonen. ²⁶ Want zij hebben de vervolgd die U geslagen hebt, En zij vertellen de pijn van hen die U gewond hebt. ²⁷ Voeg ongerechtigheid toe aan hun ongerechtigheid, En mogen zij niet binnengaan in Uw gerechtigheid. ²⁸ Mogen zij uitgewist worden uit het boek des levens, En mogen zij niet bij de rechtvaardigen worden opgeschreven.

²⁹ Maar ik ben ellendig en in pijn; Moge Uw redding, God, mij veilig omhoog plaatsen.

³⁰ Ik zal de naam van God eren met een lied, En Hem verhogen met dankzegging. ³¹ En het zal de Heer meer behagen dan een os Of een stier met hoorns en hoeven. ³² De nederigen hebben het gezien en zijn blij; U die God zoekt, laat uw hart herleven. ³³ Want de Heer hoort de behoeftigen, En veracht Zijn gevangenen niet.

³⁴ Laat de hemelen en de aarde Hem prijzen, De zeeën en alles wat daarin beweegt. ³⁵ Want God zal Sion redden en de steden van Juda herbouwen, Zodat zij daar mogen wonen en het bezitten. ³⁶ Het nageslacht van Zijn dienaren zal het erven, En zij die Zijn naam liefhebben zullen daarin wonen.

70

Voor de koorleider. Een psalm van David; om te gedenken.

¹ God, haast U om mij te redden; Heer, haast U om mij te helpen!

² Laten zij die mijn leven zoeken beschaamd en vernederd worden; Laten zij die plezier hebben in mijn kwaad teruggedreven en te schande gemaakt worden. ³ Laten zij die spotten met "Aha, aha!" teruggedreven worden Vanwege hun schande. ⁴ Laten allen die U zoeken zich verheugen en blij zijn in U; En laten zij die Uw redding liefhebben voortdurend zeggen, "Moge God verheerlijkt worden!"

⁵ Maar ik ben ellendig en behoeftig; Haast U naar mij, God! U bent mijn hulp en mijn redder; Heer, treuzel niet.

71

Bij U, Heer, zoek ik beschutting; Moge ik nooit te schande worden. ² Bevrijd en red mij in Uw gerechtigheid; Neig Uw oor naar mij en help mij. ³ Wees voor mij een rots om te wonen, waar ik voortdurend kan komen; U hebt het bevel gegeven om mij te redden, Want U bent mijn rots en mijn vesting. ⁴ Red mij, mijn God, uit de hand van de goddeloze, Uit de greep van de onrechtvaardige en de meedogenloze.

⁵ Want U bent mijn hoop; Heer God, U bent mijn vertrouwen sinds mijn jeugd. ⁶ Ik heb op U vertrouwd sinds mijn geboorte; U bent degene die mij uit de schoot van mijn moeder heeft voortgebracht; Mijn lof is altijd van U. ⁷ Ik ben voor velen een wonder geworden, Want U bent mijn sterke toevlucht. ⁸ Mijn mond is gevuld met Uw lof En met Uw glorie de hele dag.

⁹ Verwerp mij niet in de tijd van mijn ouderdom; Verlaat mij niet wanneer mijn kracht faalt. ¹⁰ Want mijn vijanden hebben tegen mij gesproken; En zij die mijn leven zoeken hebben samengezworen, ¹¹ Zeggende: "God heeft hem verlaten; Achtervolg en vang hem, want er is niemand om hem te bevrijden." ¹² God, wees niet ver van mij; Mijn God, haast U om mij te helpen! ¹³ Mogen zij die tegenstanders van mijn ziel zijn beschaamd en verteerd worden; Mogen zij bedekt worden met schande en oneer, zij die mij kwaad willen doen.

Psalmen

¹⁴ Maar wat mij betreft, ik zal voortdurend hopen, En U meer en meer loven.

¹⁵ Mijn mond zal Uw gerechtigheid vertellen En Uw redding de hele dag, Want ik ken de kunst van het schrijven niet. ¹⁶ Ik zal komen met de machtige daden van de Heer God; Ik zal spreken van Uw gerechtigheid, alleen de Uwe. ¹⁷ God, U hebt mij onderwezen vanaf mijn jeugd, En ik verkondig nog steeds Uw wonderbaarlijke daden. ¹⁸ En zelfs wanneer ik oud en grijs ben, God, verlaat mij niet, Totdat ik Uw kracht aan deze generatie verkondig, Uw macht aan allen die nog komen.

¹⁹ Want Uw gerechtigheid, God, reikt tot aan de hemel, U die wonderbaarlijke daden hebt verricht; God, wie kan met U vergeleken worden? ²⁰ U die mij vele moeilijkheden en tegenslagen hebt laten ondergaan Zal mij opnieuw herstellen, En zal mij weer opheffen uit de diepten van wanhoop. ²¹ Moge U mijn eer vergroten En zich wenden om mij troost te brengen.

²² Ik zal U ook loven met een harp, En Uw trouw verkondigen, mijn God; Ik zal U lofzingen met de lier, Heilige van Israël. ²³ Mijn lippen zullen juichen van vreugde wanneer ik U lofzing; En mijn ziel, die U hebt gered. ²⁴ Mijn tong zal ook de hele dag spreken van Uw gerechtigheid; Want zij worden beschaamd, zij worden vernederd die mij kwaad willen doen.

72

Een psalm van Salomo.

¹ Geef de koning Uw oordelen, God, En Uw gerechtigheid aan de zoon van de koning. ² Moge hij Uw volk met rechtvaardigheid regeren En Uw verdrukten met billijkheid.

³ Mogen de bergen vrede brengen aan het volk, En de heuvels, door gerechtigheid. ⁴ Moge hij de verdrukten onder het volk verdedigen, De kinderen van de behoeftigen redden, En de onderdrukker onderwerpen. ⁵ Mogen zij U vrezen zolang de zon bestaat, En zolang de maan bestaat, door alle generaties heen. ⁶ Moge hij neerdalen als regen op het gemaaid gras, Als buien die de aarde voeden. ⁷ Mogen de rechtvaardigen gedijen in zijn dagen, En moge er overvloed van vrede zijn totdat de maan er niet meer is.

⁸ Moge hij ook heersen van zee tot zee, En van de Eufraat tot de einden der aarde. ⁹ Moge de nomaden van de woestijn voor hem buigen, En mogen zijn vijanden het stof likken. ¹⁰ Moge de koningen van Tarsis en van de eilanden geschenken brengen; Moge de koningen van Seba en Seba schatting aanbieden. ¹¹ En mogen alle koningen voor hem buigen, Mogen alle naties hem dienen.

¹² Want hij zal de behoeftigen verlossen wanneer zij om hulp roepen, Ook de verdrukten, en hen die geen helper hebben. ¹³ Hij zal medelijden tonen met de armen en behoeftigen, En hij zal de levens van de behoeftigen bewaren. ¹⁴ Hij zal hun leven verlossen van onderdrukking en geweld, En hun bloed zal kostbaar zijn in zijn ogen.

¹⁵ Moge hij leven, en moge het goud van Seba aan hem gegeven worden; En moge men voortdurend voor hem bidden; Moge men hem de hele dag zegenen. ¹⁶ Moge er overvloed van koren zijn op de aarde, zelfs op de toppen van de bergen; Zijn vrucht zal wuiven als de ceders van de Libanon; En mogen zij uit de stad bloeien als de vegetatie van de aarde. ¹⁷ Moge zijn naam voor eeuwig voortbestaan; Moge zijn naam voortduren zolang de zon schijnt;

En mogen mensen zich door hem zegenen; Mogen alle naties hem gezegend noemen.

¹⁸ Geprezen zij de Heer God, de God van Israël, Die alleen wonderen verricht. ¹⁹ En geprezen zij Zijn glorieuze naam voor eeuwig; En moge de hele aarde vervuld worden met Zijn glorie. Amen en Amen.

²⁰ De gebeden van David, de zoon van Isaï, zijn geëindigd.

73

Een psalm van Asaf.

¹ God is zeker goed voor Israël, Voor hen die rein van hart zijn!

² Toch struikelden mijn voeten bijna, Mijn stappen gleden bijna uit. ³ Want ik was jaloers op de arrogant Toen ik de voorspoed van de goddelozen zag.

⁴ Want zij lijken geen strijd te hebben in hun dood, En hun lichamen zijn weldoorvoed. ⁵ Zij ondervinden de problemen van anderen niet, Noch worden zij gekweld zoals de rest van de mensheid. ⁶ Daarom siert arrogantie hen als een ketting; Geweld kleedt hen als een gewaad. ⁷ Hun ogen puilen uit van overvloed; De inbeeldingen van hun hart lopen over. ⁸ Zij spotten en spreken met boosaardigheid; Zij spreken met hooghartige bedoelingen. ⁹ Zij zetten hun mond tegen de hemel, En hun tongen paraderen door de aarde. ¹⁰ Daarom keren hun mensen zich tot hen, En zij drinken water in overvloed. ¹¹ Zij zeggen: "Hoe kan God het weten? Is er kennis bij de Allerhoogste?"

¹² Zie, dit zijn de goddelozen; Altijd in gemak, nemen zij toe in rijkdom.

¹³ Zeker, ik heb mijn hart tevergeefs rein gehouden En mijn handen gewassen in onschuld; ¹⁴ Want ik ben de hele dag gekweld, En elke ochtend gestraft.

¹⁵ Als ik had besloten zo te spreken, Zie, ik zou ontrouw zijn geweest aan Uw kinderen. ¹⁶ Toen ik probeerde dit te begrijpen, Was het een last voor mij ¹⁷ Totdat ik het heiligdom van God binnenging; Toen begreep ik hun uiteindelijke bestemming.

¹⁸ Zeker, U plaatst hen op glibberige paden; U werpt hen neer in de ondergang. ¹⁹ Hoe plotseling worden zij vernietigd, Volledig weggevaagd door verschrikkingen! ²⁰ Als een droom wanneer men ontwaakt, Heer, Wanneer U opstaat, zult U hun vorm verachten.

²¹ Toen mijn hart bedroefd was En mijn geest verbitterd, ²² Was ik onverstandig en onwetend; Ik was als een beest voor U.

²³ Toch ben ik voortdurend bij U; U houdt mij vast aan mijn rechterhand. ²⁴ U leidt mij met Uw wijsheid, En daarna zult U mij in eer ontvangen. ²⁵ Wie heb ik in de hemel behalve U? En op aarde verlang ik niets naast U. ²⁶ Mijn vlees en mijn hart kunnen bezwijken, Maar God blijft de kracht van mijn hart en mijn deel voor eeuwig.

²⁷ Want inderdaad, zij die ver van U zijn, zullen vergaan; U vernietigt allen die ontrouw aan U zijn.

²⁸ Maar wat mij betreft, het is goed om dicht bij God te zijn; Ik heb de Soevereine Heer tot mijn toevlucht gemaakt, Opdat ik al Uw daden mag verkondigen.

¹ God, waarom hebt U ons voor altijd verworpen? Waarom rookt Uw toorn tegen de schapen van Uw weide? ² Herinner Uw volk, dat U lang geleden hebt verworven, Dat U hebt teruggekocht als de stam van Uw erfdeel; En deze berg Sion, waar U hebt gewoond. ³ Benader de verlaten ruïnes; De vijand heeft alles in het heiligdom verwoest.

⁴ Uw vijanden brullen in het hart van Uw ontmoetingsplaats; Ze hebben hun eigen emblemen als symbolen opgericht. ⁵ Het lijkt alsof iemand Een bijl in een bos van bomen opheft. ⁶ En nu breken ze al het gesneden werk Met bijl en hamers. ⁷ Ze hebben Uw heiligdom tot as gereduceerd; Ze hebben de woonplaats van Uw naam ontheilgd. ⁸ Ze zeiden in hun hart: "Laten we hen volledig onderwerpen." Ze hebben alle ontmoetingsplaatsen van God in het land in brand gestoken.

⁹ We zien onze tekenen niet; Er is geen profeet meer, Noch is er iemand onder ons die de duur kent. ¹⁰ Hoe lang, God, zal de vijand U bespotten? Zal de vijand Uw naam voor altijd met minachting behandelen? ¹¹ Waarom houdt U Uw hand terug, zelfs Uw rechterhand? Laat haar los uit Uw boezem en breng gerechtigheid!

¹² Toch is God mijn Koning van oudsher, Die daden van redding verricht te midden van de aarde.

¹³ U spleet de zee door Uw kracht; U verbrijzelde de koppen van de zeemonsters in de wateren. ¹⁴ U verpletterde de koppen van Leviathan; U gaf hem als voedsel aan de schepselen van de wildernis. ¹⁵ U opende bronnen en stromen; U droogde eeuwige rivieren op. ¹⁶ Van U is de dag, van U is ook de nacht; U hebt het licht en de zon geplaatst. ¹⁷ U hebt alle grenzen van de aarde bepaald; U hebt zomer en winter gevormd.

¹⁸ Gedenk dit, Heer, dat de vijand U heeft bespot, En een dwaas volk Uw naam met minachting heeft behandeld. ¹⁹ Geef de ziel van Uw tortelduif niet over aan het wilde beest; Vergeet het leven van Uw ellendigen niet voor altijd. ²⁰ Overweeg het verbond; Want de donkere plaatsen van het land zijn vol met de schuilplaatsen van geweld. ²¹ Moge

Psalmen

de verdrukte niet oneervol terugkeren; Mogen de ellendigen en de behoeftigen Uw naam prijzen. ²² Sta op, God, en verdedig Uw eigen zaak; Gedenk hoe de dwaze persoon U de hele dag bespot. ²³ Vergeet de stem van Uw vijanden niet, Het rumoer van degenen die tegen U opstaan, dat voortdurend opstijgt.

75

Voor de muzikdirecteur; gezet op Al-tashheth. Een Psalm van Asaf, een Lied.

¹ Wij danken U, God, wij danken U, Want Uw naam is nabij; Mensen verkondigen Uw wonderlijke werken.

² "Wanneer Ik het juiste moment kies, Ben Ik het die rechtvaardig oordeel. ³ De aarde en allen die erop wonen beven; Ik ben het die haar pilaren stevig heeft gezet. Sela ⁴ Ik zei tegen de hoogmoedigen: 'Stop met opscheppen,' En tegen de goddelozen: 'Verhef uw hoorn niet; ⁵ Verhef uw hoorn niet hoog, Spreek niet met arrogante trots.'"

⁶ Want verhoging komt niet uit het oosten, noch uit het westen, Noch uit de woestijn; ⁷ Maar God is de Rechter; Hij verlaagt de een en verhoogt de ander.

⁸ Want een beker is in de hand van de Heer, en de wijn schuimt; Hij is goed gemengd, en Hij giet eruit; Zeker moeten alle goddelozen van de aarde haar droesem leegdrinken.

⁹ Toch zal ik het voor altijd verkondigen; Ik zal lof zingen voor de God van Jakob. ¹⁰ En Hij zal alle hoorns van de goddelozen afsnijden, Maar de hoorns van de rechtvaardigen zullen verheven worden.

76

Voor de koorleider; bij snarenspeel. Een psalm van Asaf, een lied.

¹ God wordt geëerd in Juda; Zijn naam heeft grote faam in Israël. ² Zijn heiligdom is in Salem; Zijn woning is ook in Sion. ³ Daar verbrijzelde Hij de vurige pijlen, Het schild, het zwaard en de oorlogswapens. Sela

⁴ U bent stralend, Majestueuzer dan de bergen vol buit. ⁵ De moedigen werden beroofd, Zij vielen in slaap; En geen van de krijgers kon zijn handen gebruiken. ⁶ Bij Uw bestraffing, God van Jakob,

Werden zowel ruiter als paard in een diepe slaap gedompeld.

⁷ U, U bent inderdaad te vrezen, En wie kan standhouden in Uw tegenwoordigheid, wanneer U vertoond bent? ⁸ U liet het oordeel weerklinken vanuit de hemel; De aarde beefde en werd stil, ⁹ Toen God opstond om te oordelen, Om alle nederigen van de aarde te redden. Sela ¹⁰ Want de woede van de mens zal U prijzen; U zult U omgorden met de rest van de toorn.

¹¹ Doe geloften aan de Heer, uw God, en vervul ze; Allen die Hem nabij zijn, moeten geschenken brengen aan Hem die te vrezen is. ¹² Hij zal de geest van vorsten vernederen; Hij wordt gevreesd door de koningen van de aarde.

77

Voor de koorleider; volgens Jeduthun. Een psalm van Asaf.

¹ Mijn stem stijgt op naar God, en ik zal luid roepen; Mijn stem stijgt op naar God, en Hij zal mij horen. ² In mijn benauwdheid zocht ik de Heer; In de nacht was mijn hand uitgestrekt zonder te verslappen; Mijn ziel vond geen troost.

³ Wanneer ik aan God denk, word ik onrustig; Wanneer ik zucht, wordt mijn geest zwak. Sela ⁴ U hebt mijn ogen van sluiten weerhouden; Ik ben zo verontrust dat ik niet kan spreken. ⁵ Ik heb nagedacht over de dagen van weleer, De jaren van vroegere tijden. ⁶ Ik zal mijn lied in de nacht herinneren; Ik zal in mijn hart mediteren, En mijn geest overpeinst:

⁷ Zal de Heer voor altijd verwerpen? En zal Hij nooit meer genade tonen? ⁸ Is Zijn gunst voor altijd opgehouden? Is Zijn belofte voor alle tijden ten einde gekomen? ⁹ Heeft God vergeten genadig te zijn, Of heeft Hij in toorn Zijn mededogen ingehouden? Sela

¹⁰ Toen zei ik: "Dit is mijn verdriet, Dat de rechterhand van de Allerhoogste veranderd is." ¹¹ Ik zal de daden van de Heer herinneren; Zeker, ik zal Uw wonderlijke werken van weleer gedenken. ¹² Ik zal nadenken over al Uw werken, En over Uw daden met dankbaarheid.

Psalmen

¹³ Uw weg, God, is heilig; Welke godheid is groot zoals onze God? ¹⁴ U bent de God die wonderen verricht; U hebt Uw kracht onder de volken geopenbaard. ¹⁵ Door Uw macht hebt U Uw volk verlost, De nakomelingen van Jakob en Jozef. Sela

¹⁶ De wateren zagen U, God; De wateren zagen U en waren in angst; Ook de oceaandiepte beefde. ¹⁷ De wolken goten water uit; De hemelen dreunden; Uw pijlen flitsten heen en weer. ¹⁸ Het geluid van Uw donder was in de wervelwind; De bliksem verlichtte de wereld; De aarde beefde en schudde. ¹⁹ Uw pad was door de zee, En Uw weg door de machtige wateren, En Uw voetstappen waren onzichtbaar. ²⁰ U leidde Uw volk als een kudde Door de hand van Mozes en Aäron.

78

Een Maskil van Asaf.

¹ Luister, mijn volk, naar mijn onderricht; Neig uw oren naar de woorden van mijn mond. ² Ik zal spreken in gelijkenissen; Ik zal oude raadsels delen. ³ Die wij hebben gehoord en gekend, En die onze voorouders ons hebben verteld. ⁴ Wij zullen ze niet verbergen voor hun kinderen, Maar wij zullen aan de volgende generatie de lofprijzingen van de Heer verkondigen, En Zijn kracht en de wonderlijke werken die Hij heeft verricht.

⁵ Want Hij stelde een getuigenis in Jakob vast, En stelde een wet in Israël, Die Hij onze voorouders opdroeg Zodat zij het hun kinderen konden leren, ⁶ Opdat de volgende generatie het zou weten, de kinderen die nog geboren moesten worden, Dat zij zouden opstaan en het aan hun kinderen vertellen, ⁷ Zodat zij hun vertrouwen in God zouden stellen En de daden van God niet zouden vergeten, Maar Zijn geboden zouden naleven, ⁸ En niet zoals hun voorouders zouden zijn, Een koppige en opstandige generatie, Een generatie die zijn hart niet voorbereidde, En wiens geest niet trouw was aan God.

⁹ De zonen van Efraïm, gewapend met bogen, Toch trokken zij zich terug op de dag van de strijd. ¹⁰ Zij hielden het verbond van God niet in stand En weigerden Zijn wet te volgen; ¹¹ Zij vergaten Zijn daden En de wonderen die Hij hun had getoond. ¹² Hij verrichtte wonderen voor hun voorouders In het land Egypte, in de velden van Zoan.

¹³ Hij spleet de zee en leidde hen erdoor, En Hij liet de wateren als een muur oprijzen. ¹⁴ Toen leidde Hij hen met de wolk overdag, En de hele nacht met een licht van vuur. ¹⁵ Hij spleet de rotsen in de wildernis En gaf hun overvloedig water als de diepten van de oceaan. ¹⁶ Hij liet stromen uit de rots komen En maakte wateren als rivieren neerstromen.

[Psalm 78 gaat verder tot vers 72; vanwege de lengte, wilt u dat ik nu doorga met in Markdown, of hier pauzeer en vanaf vers 17 in het volgende bericht verder ga?]

¹⁷ Toch bleven zij tegen Hem zondigen, In opstand komen tegen de Allerhoogste in de woestijn. ¹⁸ En zij beproefden God in hun hart Door voedsel te eisen om hun verlangens te bevredigen. ¹⁹ Toen spraken zij tegen God; Zij zeiden: "Kan God een tafel in de woestijn dekken? ²⁰ Zie, Hij sloeg de rots zodat wateren uitbarstten, En stromen overstroonden; Kan Hij ook brood verschaffen? Zal Hij vlees voor Zijn volk leveren?"

²¹ Daarom hoorde de Heer het en werd vervuld met toorn; En vuur werd ontstoken tegen Jakob, En ook steeg de woede tegen Israël, ²² Omdat zij niet in God geloofden En niet vertrouwden op Zijn verlossing. ²³ Toch gebod Hij de hemelen boven En opende de poorten van de hemel; ²⁴ Hij liet manna op hen regenen om te eten, En gaf hun voedsel uit de hemel. ²⁵ De mens at het brood van engelen; Hij voorzag hen van voedsel in overvloed.

²⁶ Hij liet de oostenwind in de hemelen waaien En leidde door Zijn kracht de zuidenwind. ²⁷ Hij liet vlees op hen regenen als stof, Zelfs gevleugelde vogels als het zand van de zeeën, ²⁸ Hij liet hen vallen midden in hun kamp, Rondom hun woningen. ²⁹ Zo aten zij en werden goed verzadigd, En Hij vervulde hun verlangen. ³⁰ Toch voordat zij hun verlangen hadden bevredigd, Terwijl hun voedsel nog in hun mond was, ³¹ Steeg de toorn van God tegen hen op En sloeg sommigen van hun sterksten neer, En onderwierp de uitgelezen mannen van Israël.

³² Ondanks dit alles bleven zij zondigen En geloofden niet in Zijn wonderlijke werken. ³³ Dus beëindigde Hij hun dagen in nutteleloosheid, En hun jaren in plotselinge angst. ³⁴ Toen Hij hen neersloeg, zochten zij Hem, En keerden terug en

Psalmen

zochten God oprecht; ³⁵ En zij herinnerden zich dat God hun rots was, En de Allerhoogste God hun Verlosser.

³⁶ Maar zij vleiden Hem met hun woorden En logen tegen Hem met hun tongen. ³⁷ Want hun harten waren niet standvastig tegenover Hem, Noch waren zij trouw aan Zijn verbond. ³⁸ Maar Hij, vol mededogen, vergaf hun ongerechtigheid en vernietigde hen niet; En vaak hield Hij Zijn toorn in En liet niet al Zijn woede los. ³⁹ Zo herinnerde Hij zich dat zij slechts vlees waren, Een voorbijgaande adem die niet terugkeert.

⁴⁰ Hoe vaak rebelleerden zij tegen Hem in de wildernis, En bedroefden zij Hem in de woestijn! ⁴¹ Keer op keer beproefden zij God, En pijnigden zij de Heilige van Israël. ⁴² Zij herinnerden zich Zijn kracht niet, De dag dat Hij hen verlostte van de vijand, ⁴³ Toen Hij Zijn tekenen in Egypte toonde En Zijn wonderen in de velden van Zoan,

⁴⁴ En hun rivieren in bloed veranderde, En hun stromen, zodat zij niet konden drinken. ⁴⁵ Hij zond zwermen vliegen onder hen die hen verslonden, En kikkers die hen verwoestten. ⁴⁶ Hij gaf ook hun gewassen aan de sprinkhaan En de opbrengst van hun arbeid aan de sprinkhaan. ⁴⁷ Hij verwoestte hun wijnstokken met hagel En hun sycomoren met vorst. ⁴⁸ Hij gaf hun vee over aan de hagelstenen, En hun kudde aan bliksemschichten.

⁴⁹ Hij zond Zijn brandende toorn over hen, Woede en verontwaardiging en problemen, Een gezelschap van vernietigende engelen. ⁵⁰ Hij maakte een weg vrij voor Zijn toorn; Hij spaarde hun zielen niet van de dood, Maar gaf hun leven over aan de pest, ⁵¹ En sloeg alle eerstgeborenen in Egypte, De eerste en beste van hun kracht in de tenten van Cham.

⁵² Toch leidde Hij Zijn eigen volk uit als schapen, En leidde hen in de wildernis als een kudde; ⁵³ Hij leidde hen veilig, zodat zij niet bang waren; Maar de zee overweldigde hun vijanden. ⁵⁴ Zo bracht Hij hen naar Zijn heilige land, Naar dit heuvelgebied dat Zijn rechterhand had gewonnen. ⁵⁵ Hij verdreef ook de naties voor hen uit, En verdeelde hen als een erfenis door meting, En vestigde de stammen van Israël in hun tenten.

⁵⁶ Toch beproefden en rebelleerden zij tegen de Allerhoogste God En hielden Zijn verordeningen niet, ⁵⁷ Maar keerden terug en handelden bedrieglijk zoals hun voorouders; Zij weken af als een gebrekkige boog. ⁵⁸ Want zij tergden Hem met hun hoogten En wekten Zijn jaloezie op met hun gesneden beelden. ⁵⁹ Toen God hen hoorde, werd Hij vervuld met toorn En verwierp Hij Israël volledig;

⁶⁰ Zodat Hij de woonplaats in Silo verliet, De tent die Hij onder de mensen had geplaatst, ⁶¹ En gaf Zijn kracht in gevangenschap, En Zijn glorie in de hand van de vijand. ⁶² Hij leverde ook Zijn volk over aan het zwaard, En was vervuld met toorn tegen Zijn erfdeel. ⁶³ Vuur verteerde Zijn jonge mannen, En Zijn maagden hadden geen bruiloftsliederen. ⁶⁴ Zijn priesters vielen door het zwaard, En Zijn weduwen konden niet wenen.

⁶⁵ Toen ontwaakte de Heer als uit een slaap, Als een krijger die door wijn is overweldigd. ⁶⁶ Hij dreef Zijn vijanden terug; Hij legde op hen een eeuwige schande. ⁶⁷ Hij keerde zich ook af van de tent van Jozef, En koos de stam van Efraïm niet, ⁶⁸ Maar selecteerde de stam van Juda, De berg Sion, die Hij liefhad.

⁶⁹ En Hij vestigde Zijn heiligdom als de hoogten, Zoals de aarde die Hij voor altijd heeft gegrondvest. ⁷⁰ Hij koos ook Zijn dienaar David, En nam hem van het hoeden van de schapen; ⁷¹ Van het zorgen voor de oaien met zogende lammeren bracht Hij hem Om Jakob Zijn volk te hoeden, En Israël Zijn erfdeel. ⁷² Zo hoedde hij hen met oprechtheid van hart, En leidde hen met vaardige handen.

79

Een psalm van Asaf.

¹ God, de naties hebben Uw erfdeel binnengevallen; Ze hebben Uw heilige tempel ontwijd; Ze hebben Jeruzalem in puin gelegd. ² Ze hebben de dode lichamen van Uw dienaren als voedsel gegeven aan de vogels van de lucht, Het vlees van Uw vromen aan de dieren van de aarde. ³ Ze hebben hun bloed als water rondom Jeruzalem vergoten, En er was niemand om hen te begraven. ⁴ Wij zijn een schande geworden voor onze burens,

Psalmen

Een voorwerp van spot en hoon voor degenen om ons heen.

⁵ Hoe lang, Heer? Zal Uw toorn voor altijd blijven? Zal Uw ijver branden als vuur? ⁶ Giet Uw toorn uit over de naties die U niet kennen, En over de koninkrijken die Uw naam niet aanroepen. ⁷ Want zij hebben Jakob verteerd En zijn woonplaats verwoest.

⁸ Houd ons niet verantwoordelijk voor de fouten van onze voorouders; Laat Uw mededogen ons snel tegemoetkomen, Want wij zijn zeer vernederd. ⁹ Help ons, God van onze redding, ter ere van Uw naam; En verlos ons en vergeef ons onze zonden omwille van Uw naam. ¹⁰ Waarom zouden de naties zeggen: "Waar is hun God?"

Laat de vergelding voor het bloed van Uw dienaren dat is vergoten Onder de naties bekend worden voor onze ogen. ¹¹ Laat het gejammer van de gevangene voor U komen; Volgens de grootheid van Uw macht, laat degenen die ter dood zijn bestemd gespaard worden. ¹² En geef onze bureu zeventvoudig in hun schoot Hun hoon waarmee zij U hebben gehoond, Heer.

¹³ Zo zullen wij, Uw volk en de schapen van Uw weide, U voor altijd danken; Aan alle generaties zullen wij Uw lof verkondigen.

80

Voor de muzikdirecteur; op de wijs van Shoshannim, Eduth. Een psalm van Asaf.

¹ Luister, Herder van Israël, Die Jozef leidt als een kudde; U die troont boven de cherubs, verschijn in glans! ² Ontwaak Uw macht voor Efraïm, Benjamin en Manasse, En kom ons te hulp!

³ God, breng ons terug En laat Uw aangezicht over ons lichten, opdat wij gered worden.

⁴ Heer God van de heerscharen, Hoe lang zult U ontevreden zijn over de gebeden van Uw volk? ⁵ U hebt hen het brood der tranen gegeven, En U hebt hen overvloedig tranen laten drinken. ⁶ U maakt ons tot een bron van twist voor onze bureu, En onze vijanden lachen onder elkaar.

⁷ God van de heerscharen, breng ons terug En laat Uw aangezicht over ons lichten, opdat wij gered worden.

⁸ U bracht een wijnstok uit Egypte; U verdreef de volken en plantte hem. ⁹ U bereidde de grond ervoor, En hij wortelde diep en vulde het land. ¹⁰ Zijn schaduw bedekte de bergen, En zijn takken reikten tot de machtige ceders. ¹¹ Hij strekte zijn takken uit tot aan de zee En zijn scheuten tot aan de Eufraat.

¹² Waarom hebt U zijn muren afgebroken, Zodat allen die voorbijgaan zijn vruchten plukken? ¹³ Een everzwijn uit het woud verwoest hem, En wat zich beweegt op het veld voedt zich ermee. ¹⁴ God van de heerscharen, keer alstublieft terug; Kijk neer vanuit de hemel en zie, en verzorg deze wijnstok, ¹⁵ De wortel die Uw rechterhand heeft geplant, En de zoon die U voor Uzelf hebt grootgebracht.

¹⁶ Hij is verteerd door vuur, hij is omgehakt; Zij vergaan door de bestraffing van Uw aanwezigheid. ¹⁷ Laat Uw hand rusten op de man aan Uw rechterhand, Op de mensenzoon die U sterk hebt gemaakt voor Uzelf. ¹⁸ Dan zullen wij ons niet van U afkeren; Herleef ons, en wij zullen Uw naam aanroepen.

¹⁹ Heer God van de heerscharen, breng ons terug; Laat Uw aangezicht over ons lichten, opdat wij gered worden.

81

Voor de koorleider; op de Gittith. Een psalm van Asaf.

¹ Zing met vreugde voor God, onze sterkte; Juich voor de God van Jakob. ² Hef een lied aan, sla de tamboerijn, De lieflijke lier met de harp. ³ Blaas de bazuin bij de nieuwe maan, Bij volle maan, op onze feestdag. ⁴ Want dit is een verordening voor Israël, Een bevel van de God van Jakob. ⁵ Hij stelde het in als een getuigenis in Jozef, Toen hij door het land van Egypte trok;

Ik hoorde een taal die ik niet kende:

⁶ "Ik nam de last van zijn schouder, Zijn handen werden bevrijd van de mand. ⁷ U riep in nood en Ik verlostte u; Ik antwoordde u vanuit de schuilplaats van de donder; Ik beproefde u bij de wateren van Meriba. Sela ⁸ Luister, Mijn volk, en Ik zal u waarschuwen; Israël, als u naar Mijn stem zou luisteren! ⁹ Laat er geen vreemde god onder u zijn; En buig u niet voor een vreemde god. ¹⁰ Ik ben de

Psalmen

Heer, uw God, Die u uit het land van Egypte heeft geleid; Open uw mond breed, en Ik zal u verzadigen.

¹¹ Toch luisterde Mijn volk niet naar Mijn stem, En Israël volgde Mij niet. ¹² Dus liet Ik hen de koppigheid van hun hart volgen, Om hun eigen plannen na te jagen.

¹³ Och, dat Mijn volk naar Mij zou luisteren, Dat Israël Mijn wegen zou volgen! ¹⁴ Ik zou hun vijanden snel verslaan En Mijn hand tegen hun tegenstanders keren. ¹⁵ Degenen die de Heer verachten zouden gehoorzaamheid veinzen, En hun straf zou eeuwig zijn. ¹⁶ Maar Ik zou u voorzien van het beste tarwe, En met honing uit de rots zou Ik u verzadigen."

82

Een psalm van Asaf.

¹ God neemt plaats in Zijn eigen gemeente; Hij oordeelt te midden van de goden.

² Hoelang zult u onrechtvaardige oordelen vellen En de goddelozen begunstigen? Sela ³ Verdedig de zwakken en vaderlozen; Handhaaf de rechten van de verdrukten en behoeftigen. ⁴ Bevrijd de zwakken en noodlijdenden; Red hen uit de greep van de goddelozen.

⁵ Zij weten niet en begrijpen niet; Zij dwalen in duisternis; Alle fundamenten van de aarde zijn onstabiel.

⁶ Ik heb verklaard: "Jullie zijn goden, En jullie allen zijn kinderen van de Allerhoogste. ⁷ Toch zullen jullie sterven als stervelingen, En vallen als elke andere heerser."

⁸ Sta op, God, en oordeel de aarde! Want U hebt heerschappij over alle naties.

83

Een lied, een psalm van Asaf.

¹ God, zwijg niet; Wees niet stil en, God, blijf niet onbewogen. ² Want zie, Uw vijanden maken rumoer, En zij die U haten, verheffen zich. ³ Zij smeden listige plannen tegen Uw volk, En beraadslagen tegen Uw beschermelingen. ⁴ Zij hebben gezegd: "Kom, laten wij hen als volk vernietigen, Zodat de naam van Israël niet meer wordt herinnerd."

⁵ Want zij hebben zich met één doel verenigd; Zij hebben een verbond tegen U gesloten: ⁶ De tenten van Edom en de Ismaëlieten, Moab en de Hagrieten; ⁷ Gebal, Ammon en Amalek, Filistea met de inwoners van Tyrus; ⁸ Ook Assyrië heeft zich bij hen aangesloten; Zij hebben steun verleend aan de nakomelingen van Lot. Sela

⁹ Handel met hen zoals met Midian, Zoals met Sisera en Jabin bij de beek Kison, ¹⁰ Die hun einde vonden bij En-Dor, En als mest voor de aarde werden. ¹¹ Laat hun edelen zijn als Oreb en Zeëb, En hun vorsten als Zebah en Zalmuna, ¹² Die zeiden: "Laten wij ons meester maken Van de weiden van God."

¹³ Mijn God, maak hen als dwarrelend stof, Als kaf dat door de wind wordt weggeblazen. ¹⁴ Zoals een vuur dat een woud verteert, En zoals een vlam die de bergen in brand steekt, ¹⁵ Zo achtervolg hen met Uw storm, En verschrik hen met Uw orkaan. ¹⁶ Bedek hun gezichten met schaamte, Opdat zij Uw naam zoeken, Heer.

¹⁷ Mogen zij voor altijd beschaamd en ontsteld zijn, En mogen zij te schande worden en vergaan, ¹⁸ Opdat zij erkennen dat U alleen, wiens naam de Heer is, De Allerhoogste bent over de hele aarde.

84

Voor de koorleider; op de Gittith. Een psalm van de zonen van Korach.

¹ Hoe liefelijk zijn Uw woningen, Heer van de legermachten! ² Mijn ziel verlangt, ja, bezwijkt van verlangen naar de voorhoven van de Heer; Mijn hart en mijn vlees roepen het uit tot de levende God. ³ Zelfs de mus vindt een huis, En de zwaluw een nest voor zichzelf, waar zij haar jongen legt: Uw altaren, Heer van de legermachten, Mijn Koning en mijn God. ⁴ Gelukkig zijn zij die in Uw huis wonen! Zij loven U voortdurend. Sela

⁵ Gelukkig is de mens van wie de kracht in U is, In wiens hart de wegen naar Sion zijn! ⁶ Als zij door de Vallei van Baca trekken, maken zij die tot een plaats van bronnen; De vroege regen bedekt haar ook met zegeningen. ⁷ Zij gaan voort van kracht tot kracht, Ieder van hen verschijnt voor God in Sion.

Psalmen

⁸ Heer God van de legermachten, hoor mijn gebed; Luister, God van Jakob! Sela ⁹ Zie onze schild, God, En aanschouw het aangezicht van Uw gezalfde.

¹⁰ Want één dag in Uw voorhoven is begeerlijker dan duizend elders. Ik verkies te staan op de drempel van het huis van mijn God Dan te verblijven in de tenten van goddeloosheid. ¹¹ Want de Heer God is een zon en schild; De Heer schenkt genade en eer; Hij onthoudt het goede niet aan hen die in oprechtheid wandelen.

¹² Heer van de legermachten, Gelukkig is de mens die zijn vertrouwen op U stelt!

85

Voor de koorleider. Een psalm van de zonen van Korach.

¹ Heer, U toonde genade aan Uw land; U herstelde het lot van Jakob. ² U vergaf de overtreding van Uw volk; U bedekte al hun zonde. Sela ³ U trok al Uw woede terug; U keerde zich af van Uw brandende toorn.

⁴ Vernieuw ons, God van onze redding, En laat Uw verontwaardiging jegens ons eindigen. ⁵ Zult U voor altijd boos op ons blijven? Zal Uw woede zich uitstrekken tot alle generaties? ⁶ Zult U ons niet weer tot leven brengen, Zodat Uw volk vreugde in U kan vinden? ⁷ Toon ons Uw barmhartigheid, Heer, En schenk ons Uw redding.

⁸ Ik zal luisteren naar wat God de Heer zal zeggen; Want Hij zal vrede spreken tot Zijn volk, tot Zijn getrouwen; En mogen zij niet terugkeren naar dwaasheid. ⁹ Zeker, Zijn redding is nabij voor hen die Hem vrezen, Opdat glorie in ons land mag verblijven.

¹⁰ Barmhartigheid en waarheid zijn samen gekomen; Gerechtigheid en vrede hebben elkaar omarmd. ¹¹ Waarheid ontspringt uit de aarde, En gerechtigheid kijkt neer vanuit de hemel. ¹² Inderdaad, de Heer zal geven wat goed is, En ons land zal zijn oogst voortbrengen. ¹³ Gerechtigheid zal Hem voorafgaan En zal een pad bereiden voor Zijn stappen.

86

Een gebed van David.

¹ Neig Uw oor, Heer, en antwoord mij; Want ik ben ellendig en behoeftig. ² Bewaak mijn ziel, want ik ben toegewijd aan U; U bent mijn God, verlos Uw dienaar die op U vertrouwt. ³ Wees mij genadig, Heer, Want ik roep de hele dag tot U. ⁴ Breng vreugde in de ziel van Uw dienaar, Want tot U, Heer, hef ik mijn ziel op.

⁵ Want U, Heer, bent goed en vergevingsgezind, En rijk aan genade voor allen die U aanroepen. ⁶ Hoor, Heer, mijn gebed; En luister naar het geluid van mijn smeekbeden! ⁷ In de dag van mijn benauwdheid zal ik U aanroepen, Want U zult mij antwoorden.

⁸ Er is niemand zoals U onder de goden, Heer, Noch zijn er daden zoals de Uwe. ⁹ Alle naties die U gemaakt hebt, zullen komen en voor U aanbidden, Heer, En zij zullen Uw naam eren. ¹⁰ Want U bent groot en doet wonderbaarlijke daden; U alleen bent God.

¹¹ Onderwijs mij in Uw weg, Heer; Ik zal in Uw waarheid wandelen; Verenig mijn hart om Uw naam te vrezen. ¹² Ik zal U danken, Heer mijn God, met heel mijn hart, En ik zal Uw naam voor eeuwig eren. ¹³ Want Uw genade jegens mij is immens, En U hebt mijn ziel verlost uit de diepten van het dodenrijk.

¹⁴ God, trotse mannen zijn tegen mij opgestaan, En een groep gewelddadige mannen heeft mijn leven gezocht, En zij hebben U niet in overweging genomen. ¹⁵ Maar U, Heer, bent een barmhartige en genadige God, Traag tot toorn en rijk aan genade en waarheid. ¹⁶ Wend U tot mij en wees mij genadig; Schenk Uw kracht aan Uw dienaar, En red het kind van Uw dienstmaagd. ¹⁷ Toon mij een teken van Uw goedheid, Opdat zij die mij haten het zien en beschaamd worden, Omdat U, Heer, mij geholpen en getroost hebt.

87

Een psalm van de zonen van Korach. Een lied.

¹ Zijn fundament is gelegd op de heilige bergen. ² De Heer heeft de poorten van Sion lief Meer dan alle andere woningen van Jakob.

³ Wonderbaarlijke dingen worden over u gezegd, Stad van God. Sela ⁴ "Ik zal Rahab en Babylon

noemen onder degenen die Mij kennen; Zie, Filistea en Tyrus met Cus: 'Deze is daar geboren.'"

⁵ Maar van Sion zal worden gezegd: "Deze en die zijn in haar geboren"; En de Allerhoogste Zelf zal haar bevestigen. ⁶ De Heer zal rekening houden wanneer Hij de volken opschrijft: "Deze is daar geboren." Sela ⁷ Dan zullen zij die zingen, samen met zij die de fluiten bespelen, verkondigen, "Al mijn bronnen van vreugde zijn in u."

88

Een lied. Een psalm van de zonen van Korach. Voor de muziekdirecteur; volgens Mahalath Leannoth. Een Maskil van Heman de Ezrahiet.

¹ Heer, God van mijn heil, Ik heb overdag en 's nachts voor U geroepen. ² Laat mijn gebed U bereiken; Luister alstublieft naar mijn smeekbede!

³ Want mijn ziel is overladen met problemen, En mijn leven nadert het dodenrijk. ⁴ Ik word beschouwd als iemand die afdaalt in de put; Ik ben geworden als een persoon zonder kracht, ⁵ Verlaten onder de doden, Zoals de gesneuvelden die in het graf liggen, Die U niet meer herinnert, En zij zijn afgesneden van Uw hand.

⁶ U hebt mij geplaatst in de laagste put, In donkere plaatsen, in de diepten. ⁷ Uw toorn heeft zwaar op mij gedrukt, En U hebt mij overweldigd met al Uw golven. Sela ⁸ U hebt mijn bekenden van mij verwijderd; U hebt mij een voorwerp van afschuw voor hen gemaakt; Ik ben opgesloten en kan niet naar buiten. ⁹ Mijn oog is vergaan van ellende;

Ik heb elke dag tot U geroepen, Heer; Ik heb mijn handen naar U uitgestrekt. ¹⁰ Zult U wonderen verrichten voor de doden? Of zullen de gestorven geesten opstaan en U prijzen? Sela ¹¹ Zal Uw barmhartigheid in het graf worden verkondigd, Uw trouw in Abaddon? ¹² Zullen Uw wonderen in de duisternis worden geopenbaard? En Uw gerechtigheid in het land van vergetelheid?

¹³ Maar ik, Heer, heb tot U om hulp geroepen, En in de ochtend bereikt mijn gebed U. ¹⁴ Heer, waarom wendt U zich af van mijn ziel? Waarom verbergt U Uw gezicht voor mij?

¹⁵ Ik ben gekweld en nabij de dood sinds mijn jeugd; Ik verdraag Uw verschrikkingen; ik word

moe. ¹⁶ Uw hevige toorn heeft over mij gespoeld; Uw verschrikkingen hebben mij vernietigd. ¹⁷ Zij hebben mij als water de hele dag omringd; Zij hebben mij volledig omsingeld. ¹⁸ U hebt geliefde en vriend ver van mij verwijderd; Mijn bekenden verblijven in duisternis.

89

Een Maskil van Ethan de Ezrahiet.

¹ Ik zal voor altijd zingen van de barmhartigheid van de Heer; Met mijn mond zal ik Uw trouw bekendmaken door alle generaties heen. ² Want ik heb gezegd: "Barmhartigheid zal voor altijd worden opgebouwd; In de hemelen zult U Uw trouw vestigen." ³ "Ik heb een belofte gedaan aan Mijn uitverkorene; Ik heb gezworen aan Mijn dienaar David, ⁴ Ik zal uw nakomelingen voor altijd veiligstellen, En uw troon ondersteunen door elke generatie heen." Selah

⁵ De hemelen zullen Uw wonderen viëren, Heer, Ook Uw trouw in de vergadering van de heiligen. ⁶ Want wie in de hemel kan met de Heer worden vergeleken? Wie onder de machtigen is als de Heer, ⁷ Een God die zeer gevreesd wordt in de raad van de heiligen, En ontzagwekkend boven allen die Hem omringen? ⁸ Heer God der heerscharen, wie is als U, machtige Heer? Uw trouw omringt U.

⁹ U beheerst de opstuwing van de zee; Wanneer zijn golven oprijzen, kalmeert U ze. ¹⁰ U hebt Rahab verbrijzeld als een geslagene; U hebt Uw vijanden verstrooid met Uw krachtige arm. ¹¹ De hemelen behoren U toe, en de aarde is ook van U; U hebt de wereld en al wat zij bevat gevestigd. ¹² U hebt het noorden en het zuiden gevormd; Tabor en Hermon zingen van vreugde in Uw naam. ¹³ U bezit een sterke arm; Uw hand is machtig, Uw rechterhand is hoog verheven.

¹⁴ Gerechtigheid en recht zijn de grondslag van Uw troon; Barmhartigheid en waarheid gaan voor U uit.

¹⁵ Gezegend zijn de mensen die de vreugdevolle roep horen! Heer, zij wandelen in het licht van Uw aanwezigheid. ¹⁶ In Uw naam verheugen zij zich de hele dag, En door Uw gerechtigheid worden zij verheven. ¹⁷ Want U bent de glorie van hun kracht, En door Uw gunst wordt onze hoorn verhoogd. ¹⁸ Want onze beschermer is de Heer, En onze vorst is de Heilige van Israël.

Psalmen

¹⁹ Eens sprak U in een visioen tot Uw getrouwen, En zei: "Ik heb hulp verleend aan een machtige; Ik heb een uitverkorene uit het volk verhoogd. ²⁰ Ik heb Mijn dienaar David gevonden; Met Mijn heilige olie heb Ik hem gezalfd, ²¹ Met wie Mijn hand vast zal zijn; Ook zal Mijn arm hem versterken. ²² De vijand zal hem niet overtreffen, Noch zullen de goddelozen hem onderdrukken. ²³ Maar Ik zal zijn vijanden voor hem verbrijzelen, En hen die hem haten neerslaan. ²⁴ Mijn trouw en Mijn barmhartigheid zullen hem vergezellen, En in Mijn naam zal zijn hoorn worden verhoogd. ²⁵ Ik zal zijn hand uitstrekken over de zee, En zijn rechterhand over de rivieren. ²⁶ Hij zal tot Mij roepen: 'U bent mijn Vader, Mijn God, en de grondslag van mijn heil.' ²⁷ Ik zal hem ook aanstellen als Mijn eerstgeborene, De hoogste van de koningen van de aarde. ²⁸ Ik zal Mijn barmhartigheid voor hem voor altijd behouden, En Mijn verbond zal standvastig met hem zijn. ²⁹ Zo zal Ik zijn nakomelingen voor altijd veiligstellen, En zijn troon zo duurzaam als de dagen van de hemel.

³⁰ Als zijn zonen Mijn Wet verlaten En Mijn oordelen niet volgen, ³¹ Als zij Mijn verordeningen breken En Mijn geboden niet in acht nemen, ³² Dan zal Ik hun overtreding straffen met de roede, En hun schuld met kwellingen. ³³ Maar Ik zal Mijn barmhartigheid niet van hem terugtrekken, Noch ontrouw zijn aan Mijn belofte. ³⁴ Ik zal Mijn verbond niet schenden, Noch veranderen wat uit Mijn lippen is gegaan. ³⁵ Eens heb Ik gezworen bij Mijn heiligheid; Ik zal David niet bedriegen. ³⁶ Zijn nakomelingen zullen voor altijd blijven, En zijn troon zo constant als de zon voor Mij. ³⁷ Het zal voor altijd worden gevestigd als de maan, En een trouwe getuige in de lucht." Selah

³⁸ Maar U hebt verworpen en veracht, U bent vol van toorn tegen Uw gezalfde. ³⁹ U hebt het verbond van Uw dienaar verworpen; U hebt zijn kroon in het stof ontheiligd. ⁴⁰ U hebt al zijn muren doorbroken; U hebt zijn vestingen tot puin gereduceerd. ⁴¹ Allen die voorbijgaan plunderen hem; Hij is een schande geworden voor zijn buren. ⁴² U hebt de rechterhand van zijn tegenstanders verhoogd; U hebt al zijn vijanden laten juichen. ⁴³ U keert ook de scherpste van zijn zwaard om, En hebt hem niet ondersteund in de strijd. ⁴⁴ U hebt een einde gemaakt aan zijn glorie En zijn troon ter aarde geworpen. ⁴⁵ U hebt

de dagen van zijn jeugd verkort; U hebt hem in schande gehuld. Selah

⁴⁶ Hoe lang, Heer? Zult U Uzelf voor eeuwig verbergen? Zal Uw toorn branden als vuur? ⁴⁷ Denk aan hoe vluchtig mijn leven is; Want met welke zinloosheid hebt U alle zonen van de mensheid geschapen! ⁴⁸ Welke mens kan leven en de dood niet zien? Kan hij zijn ziel redden van de macht van het dodenrijk? Selah ⁴⁹ Waar zijn Uw vroegere daden van barmhartigheid, Heer, Die U aan David beloofd hebt in Uw trouw? ⁵⁰ Denk aan, Heer, de smaad tegen Uw dienaren; Hoe ik in mijn hart de smaad draag van al de vele volken, ⁵¹ Waarmee Uw vijanden hebben gesmaad, Heer, Waarmee zij de voetstappen van Uw gezalfde hebben bespot.

⁵² Moge de Heer eeuwig worden verheerlijkt! Amen en Amen.

90

Een gebed van Mozes, de man van God.

¹ Heer, U bent ons toevluchtsoord geweest van generatie op generatie. ² Voordat de bergen ontstonden Of U de aarde en de wereld vormde, Zelfs van eeuwigheid tot eeuwigheid, bent U God.

³ U brengt de stervelingen terug tot stof En zegt: "Keer terug, kinderen van de mensheid." ⁴ Want duizend jaar zijn in Uw ogen Als de dag van gisteren die voorbij is, Of als een nachtwake. ⁵ U neemt hen weg als een vloed, zij vallen in slaap; In de morgen zijn zij als gras dat zich vernieuwt. ⁶ In de morgen bloeit het en groeit het op nieuw; Tegen de avond verwelkt het en verdort het.

⁷ Want wij zijn verteerd door Uw toorn, En wij zijn verschrikt door Uw woede. ⁸ U hebt onze wandaden voor U geplaatst, Onze verborgen zonden in het licht van Uw aanwezigheid. ⁹ Want al onze dagen zijn voorbijgegaan onder Uw woede; Wij hebben onze jaren beëindigd met een zucht. ¹⁰ Wat betreft de dagen van ons leven, zij bevatten zeventig jaren, Of als gevolg van kracht, tachtig jaren, Toch is hun trots slechts moeite en verdriet; Want het gaat snel voorbij, en wij verdwijnen. ¹¹ Wie begrijpt de kracht van Uw toorn En Uw woede, volgens de eerbied die U toekomt? ¹² Dus leid ons om onze dagen juist te tellen, Opdat wij een wijs hart mogen ontwikkelen.

¹³ Keer terug, Heer; hoe lang zal het duren? En heb medelijden met Uw dienaren. ¹⁴ Verzadig ons in de morgen met Uw barmhartigheid, Opdat wij mogen zingen van vreugde en blij zijn al onze dagen. ¹⁵ Maak ons blij overeenkomstig de dagen dat U ons hebt gekweld, En de jaren dat wij tegenspoed hebben ervaren. ¹⁶ Laat Uw daden aan Uw dienaren worden getoond En Uw pracht aan hun kinderen.

¹⁷ Moge de gunst van de Heer, onze God, op ons rusten; En bevestig voor ons het werk van onze handen— Ja, bevestig het werk van onze handen.

91 Wie verblijft in de schuilplaats van de Allerhoogste Zal rusten in de schaduw van de Almachtige. ² Ik zal van de Heer zeggen: "U bent mijn toevlucht en mijn vesting, Mijn God, op wie ik vertrouw!"

³ Want Hij is het die u bevrijdt van de strik van de vogelvanger En van de verderfelijke plaag. ⁴ Hij zal u beschermen met Zijn veren, En onder Zijn vleugels zult u toevlucht vinden; Zijn trouw is een beschermend schild en barrière. ⁵ U hoeft niet te vrezen voor de verschrikking van de nacht, Noch voor de pijn die overdag vliegt; ⁶ Noch voor de pest die in het donker sluipt, Of de verwoesting die op de middag verwoest. ⁷ Al vallen er duizend aan uw zijde En tienduizend aan uw rechterhand, Het zal u niet raken. ⁸ U zult slechts met uw ogen aanschouwen En de vergelding van de goddelozen zien.

⁹ Omdat u de Heer tot uw toevlucht hebt gemaakt, De Allerhoogste tot uw woonplaats, ¹⁰ Zal geen kwaad u overkomen, Noch zal enige plaag uw woning naderen. ¹¹ Want Hij zal Zijn engelen bevel geven over u, Om u te bewaken op al uw wegen. ¹² Zij zullen u op hun handen dragen, Opdat u uw voet niet aan een steen zult stoten. ¹³ U zult de leeuw en de adder vertrappen, U zult de jonge leeuw en de slang vertrappen.

¹⁴ "Omdat hij Mij liefheeft, zal Ik hem bevrijden; Ik zal hem in veiligheid stellen, omdat hij Mijn naam kent. ¹⁵ Hij zal Mij aanroepen, en Ik zal hem antwoorden; Ik zal bij hem zijn in de nood; Ik zal hem redden en hem eer geven. ¹⁶ Ik zal hem zegenen met een lang leven, En hem Mijn heil tonen."

92

Een psalm, een lied voor de sabbatdag.

¹ Het is goed om de Heer te danken En om lof te zingen voor Uw naam, Allerhoogste; ² Om Uw barmhartigheid in de morgen te verkondigen En Uw trouw in de nacht, ³ Met harmonieuze klanken van de luit en harp, Met melodieuze muziek op de lier.

⁴ Want U, Heer, hebt mij met vreugde vervuld door Uw daden, Ik zal met vreugde zingen over de werken van Uw handen. ⁵ Hoe schitterend zijn Uw werken, Heer! Uw gedachten zijn diep en ondoorgroendelijk. ⁶ Een onverstandig persoon mist kennis, Noch begrijpt een zinloos persoon dit: ⁷ Toen de goddelozen opschoten als gras En allen die onrecht deden bloeiden, Was het slechts opdat zij voor eeuwig vernietigd zouden worden.

⁸ Maar U, Heer, bent voor altijd verheven.

⁹ Want inderdaad, Uw vijanden, Heer, Want inderdaad, Uw vijanden zullen vergaan; Allen die onrecht doen zullen verstrooid worden. ¹⁰ Maar U hebt mijn hoorn verheven als die van de wilde os; Ik ben gezalfd met verse olie. ¹¹ En mijn ogen hebben de val van mijn vijanden gezien, Mijn oren horen van de boosdoeners die tegen mij opstaan.

¹² De rechtvaardigen zullen gedijen als de palmboom, Zij zullen groeien als een ceder in de Libanon. ¹³ Geworteld in het huis van de Heer, Zij zullen bloeien in de voorhoven van onze God. ¹⁴ Zij zullen nog vrucht dragen in hun latere jaren; Zij zullen vol vitaliteit en zeer groen zijn, ¹⁵ Om te verkondigen dat de Heer oprecht is; Hij is mijn rots, en er is geen kwaad in Hem.

93

De Heer regeert, bekleed met majesteit; De Heer heeft Zichzelf in kracht gehuld. Waarlijk, de wereld is stevig gevestigd; zij zal niet wankelen. ² Uw troon is gevestigd sinds oude tijden; U bent eeuwig.

³ De vloed en zijn opgestegen, Heer, De vloed en hebben hun stem verheven, De vloed en heffen hun bruisende golven op. ⁴ Voorbij de geluiden van vele wateren, Voorbij de machtige brekers van de zee, De Heer in de hoge is machtig.

Psalmen

⁵ Uw verordeningen zijn grondig bevestigd; Heiligheid siert Uw huis, Heer, voor alle tijden.

94 Heer, God die gerechtigheid brengt, God die gerechtigheid brengt, openbaar Uzelf! ² Sta op, Rechter van de aarde, Geef de hoogmoedigen hun verdiende loon. ³ Hoe lang, Heer, zullen de goddelozen— Hoe lang zullen de goddelozen triomferen?

⁴ Ze storten woorden uit, ze spreken met arrogantie; Allen die kwaad doen, pochen. ⁵ Ze onderdrukken Uw volk, Heer, En brengen schade toe aan Uw erfdeel. ⁶ Ze nemen het leven van de weduwe en de vreemdeling, En doden de wezen. ⁷ Ze hebben gezegd: "De Heer merkt het niet, Noch let de God van Jakob erop."

⁸ Let op, jullie zinlozen onder het volk; En wanneer zullen jullie begrijpen, dwazen? ⁹ Hij die het oor schiep, hoort Hij niet? Hij die het oog vormde, ziet Hij niet? ¹⁰ Hij die de naties onderwijst, zal Hij niet corrigeren, Hij die de mensheid kennis geeft? ¹¹ De Heer kent de gedachten van de mensheid, Dat zij slechts een vluchtige adem zijn.

¹² Gezegend is degene die U corrigeert, Heer, En die U onderwijst uit Uw Wet, ¹³ Opdat U hem verlichting mag geven van de dagen van ellende, Totdat een kuil voor de goddelozen is bereid. ¹⁴ Want de Heer zal Zijn volk niet verlaten, Noch zal Hij Zijn erfdeel in de steek laten. ¹⁵ Want gerechtigheid zal opnieuw eerlijk zijn, En allen die oprecht van hart zijn zullen het nastreven.

¹⁶ Wie zal voor mij opstaan tegen boosdoeners? Wie zal met mij staan tegen hen die kwaad doen?

¹⁷ Als de Heer niet mijn steun was geweest, Zou mijn ziel spoedig in stilte hebben gewoond. ¹⁸ Als ik zou zeggen: "Mijn voet is uitgedleden," Uw genade, Heer, zal mij ondersteunen. ¹⁹ Wanneer mijn angstige gedachten in mij toenemen, Brengt Uw troost vreugde aan mijn ziel.

²⁰ Kan een troon van vernietiging met U geassocieerd worden, Eén die onheil beraamt door decreet? ²¹ Zij verzamelen zich tegen het leven van de rechtvaardige En veroordelen de onschuldige ter dood. ²² Maar de Heer is mijn toevlucht geweest, En mijn God de rots van mijn bescherming. ²³ Hij heeft hun wandaden op hen teruggebracht, En Hij zal hen in hun slechtheid te

gronde richten; De Heer, onze God, zal hen te gronde richten.

95 Kom, laten wij zingen met vreugde voor de Heer, Laten wij juichen met blijdschap tot de rots van onze redding. ² Laten wij Zijn aanwezigheid naderen met een lied van dankbaarheid, Laten wij Hem vrolijk prijzen met muziek.

³ Want de Heer is inderdaad een grote God En een machtige Koning boven alle goden, ⁴ In Zijn hand zijn de diepten van de aarde, De toppen van de bergen behoren ook Hem toe. ⁵ De zee is van Hem, want Hij heeft die gemaakt, En Zijn handen vormden het droge land.

⁶ Kom, laten wij aanbidden en neerbuigen, Laten wij knielen voor de Heer, onze Schepper. ⁷ Want Hij is onze God, En wij zijn Zijn volk, de kudde die Hij hoedt.

Heden, als u Zijn stem hoort, ⁸ Verhard uw hart niet zoals bij Meriba, Zoals op de dag bij Massa in de woestijn, ⁹ Toen uw voorouders Mij op de proef stelden, Zij beproefden Mij, hoewel zij Mijn daden hadden gezien. ¹⁰ Veertig jaar was Ik bedroefd over die generatie, En zei dat zij een volk zijn dat afdwaalt in hun hart, En zij hebben Mijn wegen niet begrepen. ¹¹ Daarom verklaarde Ik in Mijn toorn, Zij zullen zeker niet Mijn rust binnengaan.

96 Zing een nieuw lied voor de Heer; Zing voor de Heer, iedereen op aarde. ² Zing voor de Heer, zegen Zijn naam; Verkondig elke dag het goede nieuws van Zijn redding. ³ Verklaar Zijn glorie onder de naties, Zijn wonderbaarlijke daden onder alle volken.

⁴ Want de Heer is groot en zeer te prijzen; Hij is te vrezen boven alle goden. ⁵ Want alle goden van de volken zijn slechts afgoden, Maar de Heer heeft de hemelen gemaakt. ⁶ Pracht en majesteit zijn in Zijn aanwezigheid, Kracht en schoonheid worden gevonden in Zijn heiligdom.

⁷ Ken de Heer toe, jullie families van naties, Ken de Heer glorie en kracht toe. ⁸ Ken de Heer de glorie toe die Zijn naam toekomt; Breng een offer en betreed Zijn voorhoven. ⁹ Aanbid de Heer in heilige kleding; Beef voor Hem, iedereen op aarde. ¹⁰ Verklaar onder de naties: "De Heer regeert; Ja, de

Psalmen

wereld is stevig gevestigd, zij zal niet wankelen; Hij zal de volken rechtvaardig oordelen.”

¹¹ Laat de hemelen zich verheugen, en laat de aarde blij zijn; Laat de zee bruisen, en alles wat erin is; ¹² Laat het veld jubelen, en alles wat erin is; Dan zullen alle bomen van het woud zingen van vreugde ¹³ In de aanwezigheid van de Heer, want Hij komt, Want Hij komt om de aarde te oordelen. Hij zal de wereld oordelen met gerechtigheid, En de volken met Zijn trouw.

97 De Heer regeert, laat de aarde zich verheugen; Laat de vele eilanden juichen. ²

Wolken en diepe duisternis omringen Hem; Gerechtigheid en recht vormen de basis van Zijn troon. ³ Vuur gaat voor Hem uit En verteert Zijn vijanden aan alle kanten. ⁴ Zijn bliksem verlichtte de wereld; De aarde zag het en beefde. ⁵ De bergen smolten als was voor de Heer, Voor de Heer van heel de aarde. ⁶ De hemelen verkondigen Zijn gerechtigheid, En alle volken hebben Zijn glorie aanschouwd.

⁷ Laat allen die gesneden beelden dienen beschaamd worden, Die zich beroemen op afgoden; Buig voor Hem, alle goden.

⁸ Sion hoorde het en was blij, En de dochters van Juda hebben gejuicht Om Uw oordelen, Heer. ⁹ Want U bent de Allerhoogste Heer over heel de aarde; U bent verheven ver boven alle goden. ¹⁰ Verafschuw het kwaad, jullie die de Heer liefhebben, Die de zielen van Zijn getrouwen bewaart; Hij bevrijdt hen uit de greep van de goddelozen. ¹¹ Licht is verspreid voor de rechtvaardigen, En vreugde voor de oprechten van hart. ¹² Verheug je in de Heer, jullie rechtvaardigen, En prijs Zijn heilige naam.

98

Een Psalm.

¹ Zing een nieuw lied voor de Heer, Want Hij heeft wonderen gedaan, Zijn rechterhand en Zijn heilige arm hebben de overwinning voor Hem behaald. ² De Heer heeft Zijn heil bekendgemaakt; Hij heeft Zijn gerechtigheid aan alle naties getoond. ³ Hij heeft Zijn barmhartigheid en Zijn trouw aan het huis van Israël gedacht; Alle eindén der aarde hebben het heil van onze God gezien.

⁴ Juich voor de Heer, heel de aarde; Wees blij en zing van vreugde en breng lof. ⁵ Zing lof voor de Heer met de lier, Met de lier en de klank van een melodie. ⁶ Met trompetten en het geluid van de hoorn Verheug u voor de Koning, de Heer.

⁷ Laat de zee bruisen en al wat zij bevat, De wereld, en zij die haar bewonen. ⁸ Laat de rivieren juichen van vreugde, Laat de bergen zich aansluiten in een vreugdezang ⁹ In de tegenwoordigheid van de Heer, want Hij komt om de aarde te oordelen; Hij zal de wereld oordelen met gerechtigheid, En de volken met rechtvaardigheid.

99 De Heer regeert, laten de volken beven; Hij troont boven de cherubs, laat de aarde beven. ² De Heer is groot in Sion, En Hij is verheven boven alle volken. ³ Laten zij Uw grote en ontzagwekkende naam prijzen; Heilig is Hij.

⁴ De kracht van de Koning houdt van gerechtigheid; U hebt rechtvaardigheid gevestigd; U hebt gerechtigheid en rechtvaardigheid uitgevoerd in Jakob. ⁵ Verhef de Heer, onze God, En aanbid bij Zijn voetbank; Heilig is Hij.

⁶ Onder Zijn priesters waren Mozes en Aäron, En Samuel was onder hen die Zijn naam aanriepen; Zij riepen de Heer aan, en Hij antwoordde hen. ⁷ Hij sprak tot hen vanuit de wolkkolom; Zij hielden Zijn getuigenissen En de verordening die Hij hun gaf.

⁸ Heer, onze God, U antwoordde hen; U was voor hen een vergevend God, Maar ook een wreker van hun wandaden. ⁹ Verhef de Heer, onze God, En aanbid op Zijn heilige berg, Want de Heer, onze God, is heilig.

100

Een psalm van dankzegging.

¹ Juich voor de Heer, heel de aarde. ² Dien de Heer met blijdschap; Kom voor Hem met vrolijk gezang.

³ Erken dat de Heer inderdaad God is; Hij is onze Schepper, en wij hebben onszelf niet gemaakt; Wij behoren Hem toe, de kudde onder Zijn zorg. ⁴ Ga Zijn poorten binnen met dankbaarheid, En Zijn voorhoven met lof. Breng Hem dank, eer Zijn naam.

⁵ Want de Heer is goed; Zijn goedertierenheid duurt voor eeuwig, En Zijn trouw gaat door alle generaties heen.

101

Een psalm van David.

¹ Ik zal zingen van genade en gerechtigheid; Tot U, Heer, zal ik lof zingen. ² Ik zal streven naar een pad van integriteit. Wanneer zult U mij bezoeken?

Ik zal met een oprecht hart wandelen in de zalen van mijn huis. ³ Ik zal niets waardeloos voor mijn ogen plaatsen;

Ik verafschuw de daden van hen die dwalen; Het zal niet aan mij kleven. ⁴ Een verdorven hart zal van mij wijken; Ik zal mij niet met kwaad bezighouden.

⁵ Wie in het geheim zijn buurman belastert, zal ik een einde aan maken; Degene met een hoogmoedige blik en een arrogant hart, zal ik niet verdragen.

⁶ Mijn ogen zullen gericht zijn op de getrouwen van het land, opdat zij bij mij mogen wonen; Degene die op een onberispelijke manier wandelt, is degene die mij zal dienen.

⁷ Degene die bedrog beoefent, zal niet in mijn huis verblijven; Degene die leugens spreekt, zal niet standvastig voor mij staan.

⁸ Elke ochtend zal ik alle goddelozen van het land verwijderen, Om zo de stad van de Heer te ontdoen van allen die onrecht plegen.

102

Een gebed van de ellendige wanneer hij zwak is en zijn klacht uitstort voor de Heer.

¹ Hoor mijn gebed, Heer! En laat mijn roep om hulp tot U komen. ² Verberg Uw gezicht niet voor mij op de dag van mijn nood; Neig Uw oor naar mij; Op de dag dat ik roep, antwoord mij snel.

³ Want mijn dagen zijn vervlogen als rook, En mijn beenderen voelen verschroeid als in een haard. ⁴ Mijn hart is getroffen en verdord als gras, Inderdaad, ik vergeet mijn brood te eten. ⁵ Vanwege mijn intense gekerm, Kleven mijn beenderen aan mijn vlees. ⁶ Ik ben als een pelikaan in de wildernis; Ik ben geworden als een uil tussen de ruïnes. ⁷ Ik lig wakker, Ik ben als een eenzame vogel op een dak. ⁸ Mijn vijanden hebben mij de hele dag bespot; Degenen die mij bespotten

gebruiken mijn naam als een vloek. ⁹ Want ik heb as gegeten alsof het brood was, En mijn drank vermengd met tranen ¹⁰ Vanwege Uw verontwaardiging en Uw toorn; Want U hebt mij opgepakt en weggegooid. ¹¹ Mijn dagen zijn als een verlengde schaduw, En ik verdor als gras.

¹² Maar U, Heer, blijft voor eeuwig, En Uw naam wordt herinnerd door alle generaties heen. ¹³ U zult opstaan en medelijden hebben met Sion; Want het is tijd om haar gunst te tonen, Want de vastgestelde tijd is gekomen. ¹⁴ Zeker, Uw dienaren koesteren haar stenen, En hebben medelijden met haar stof. ¹⁵ Zo zullen de naties de naam van de Heer vrezen, En alle koningen van de aarde zullen Uw glorie zien. ¹⁶ Want de Heer heeft Sion herbouwd; Hij heeft Zijn glorie geopenbaard. ¹⁷ Hij heeft het gebed van de behoeftigen verhoord, En heeft hun smeekbede niet genegeerd.

¹⁸ Dit zal worden opgetekend voor toekomstige generaties, Zodat een volk dat nog geschapen moet worden de Heer zal prijzen: ¹⁹ Want Hij keek neer van Zijn heilige hoogte; Vanuit de hemel aanschouwde de Heer de aarde, ²⁰ Om te luisteren naar het gekerm van de gevangenen, Om hen te bevrijden die ter dood veroordeeld zijn, ²¹ Zodat mensen de naam van de Heer in Sion kunnen verkondigen, En Zijn lof in Jeruzalem, ²² Wanneer de volken samenkomen, En de koninkrijken, om de Heer te aanbidden.

²³ Hij heeft mijn kracht verzwakt onderweg; Hij heeft mijn dagen verkort. ²⁴ Ik zeg: "Mijn God, neem mij niet weg midden in mijn dagen, Uw jaren strekken zich uit door alle generaties heen. ²⁵ In vroegere tijden hebt U de fundamenten van de aarde gelegd, En de hemelen zijn door Uw handen gemaakt. ²⁶ Zij zullen vergaan, maar U blijft; Allen zullen verslijten als een kleed; Als een versleten doek zult U hen veranderen, en zij zullen verdwijnen. ²⁷ Maar U blijft onveranderd, En Uw jaren zullen nooit eindigen. ²⁸ De kinderen van Uw dienaren zullen veilig wonen, En hun nakomelingen zullen voor U bevestigd worden."

103

Van David.

¹ Zegen de Heer, mijn ziel, En al wat in mij is, zegen Zijn heilige naam. ² Prijs de Heer, mijn ziel,

Psalmen

En vergeet niet al Zijn weldaden; ³ Die al uw ongerechtigheden vergeeft, Die al uw kwalen geneest; ⁴ Die uw leven verlost van de groeve, Die u kroont met gunst en mededogen; ⁵ Die uw leven met goede dingen vervult, Zodat uw jeugd vernieuwd wordt als die van een arend.

⁶ De Heer doet rechtvaardige daden En recht voor allen die onderdrukt worden.

⁷ Hij maakte Zijn wegen aan Mozes bekend, Zijn daden aan de kinderen van Israël. ⁸ De Heer is barmhartig en genadig, Traag tot toorn en rijk aan goedertierenheid. ⁹ Hij zal niet altijd twisten, Noch zal Hij Zijn toorn voor eeuwig behouden. ¹⁰ Hij heeft ons niet behandeld naar onze zonden, Noch ons vergolden naar onze ongerechtigheden. ¹¹ Want zo hoog als de hemel is boven de aarde, Zo groot is Zijn goedertierenheid jegens hen die Hem vrezen. ¹² Zo ver als het oosten is van het westen, Zo ver heeft Hij onze overtredingen van ons verwijderd.

¹³ Zoals een vader medelijden toont met zijn kinderen, Zo toont de Heer medelijden met hen die Hem vrezen. ¹⁴ Want Hij kent ons maaksel; Hij herinnert Zich dat wij stof zijn. ¹⁵ Wat de mens betreft, zijn dagen zijn als gras; Als een bloem van het veld, zo bloeit hij. ¹⁶ Wanneer de wind erover is gegaan, is hij er niet meer, En zijn plaats kent hem niet meer. ¹⁷ Maar de goedertierenheid van de Heer is van eeuwigheid tot eeuwigheid Over hen die Hem vrezen, En Zijn gerechtigheid tot de kinderen van hun kinderen, ¹⁸ Voor hen die Zijn verbond houden En Zijn geboden gedenken om die te doen.

¹⁹ De Heer heeft Zijn troon in de hemel gevestigd, En Zijn koninkrijk heerst over alles.

²⁰ Prijs de Heer, gij Zijn engelen, Machtig in kracht, die Zijn woord uitvoeren, Gehoorzaamend aan de stem van Zijn woord! ²¹ Prijs de Heer, al Zijn legerscharen, Gij die Hem dient, Zijn wil doende. ²² Prijs de Heer, al Zijn werken, In alle plaatsen van Zijn heerschappij; Prijs de Heer, mijn ziel!

104

Zegen de Heer, mijn ziel! Heer mijn God, U bent zeer groot; U bent bekleed met pracht en majesteit,

² U hult U in licht als in een kleed, U spant de hemel uit als een tentdoek. ³ Hij bouwt Zijn

opperzalen op de wateren; Hij gebruikt de wolken als Zijn wagen; Hij beweegt zich op de vleugels van de wind; ⁴ Hij stelt de winden aan als Zijn boodschappers, Vlamvend vuur als Zijn dienaren.

⁵ Hij heeft de aarde op haar fundamenten gegrondvest, Zodat zij niet zal wankelen voor altijd.

⁶ U bedekte haar met de diepte als met een kleed; De wateren stonden boven de bergen. ⁷ Bij Uw bestraffing vluchtten zij, Bij het geluid van Uw donder haastten zij zich weg. ⁸ De bergen rezen op, de dalen daalden af Naar de plaats die U voor hen bestemde. ⁹ U stelde een grens zodat zij niet zullen oversteken, Zodat zij niet terugkeren om de aarde te overstromen.

¹⁰ Hij laat bronnen ontspringen in de dalen; Zij stromen tussen de bergen; ¹¹ Zij geven te drinken aan elk dier van het veld; De wilde ezels lessen hun dorst. ¹² Naast hen wonen de vogels van de lucht; Zij zingen tussen de takken. ¹³ Hij bevoeit de bergen vanuit Zijn opperzalen; De aarde is vervuld met de opbrengst van Zijn werken. ¹⁴ Hij laat het gras opschieten voor het vee, En gewassen voor de arbeid van de mens, Zodat zij voedsel uit de aarde voortbrengen, ¹⁵ En wijn, die het mensenhart verheugt, Zodat iemands gezicht glanst van olie, En voedsel, dat het mensenhart versterkt. ¹⁶ De bomen van de Heer zijn goed bewaterd, De ceders van de Libanon die Hij geplant heeft, ¹⁷ Waar de vogels hun nesten maken, En de ooievaar, wiens woning in de cipressen is. ¹⁸ De hoge bergen zijn voor de wilde geiten; De rotsen dienen als toevlucht voor de klipdas.

¹⁹ Hij maakte de maan om de seizoenen aan te duiden; De zon kent haar ondergang. ²⁰ U brengt duisternis en het wordt nacht, Waarin alle dieren van het woud rondlopen. ²¹ De jonge leeuwen brullen om hun prooi, En zoeken hun voedsel van God. ²² Wanneer de zon opkomt, trekken zij zich terug, En leggen zich neer in hun holen. ²³ Een mens gaat uit naar zijn werk En naar zijn arbeid tot de avond.

²⁴ Heer, hoe talrijk zijn Uw werken! In wijsheid hebt U ze allemaal gemaakt; De aarde is vol van Uw schepselen. ²⁵ Dit is de zee, groot en wijd uitgestrekt, Waarin ontelbare schepselen zijn, Wezens zowel klein als groot. ²⁶ De schepen varen

Psalmen

daar, En Leviathan, die U hebt gevormd om erin te spelen.

²⁷ Zij allen zijn afhankelijk van U Zij wachten op hun voedsel op de juiste tijd. ²⁸ U geeft het hun, zij verzamelen het; U opent Uw hand, zij worden vervuld met goede dingen. ²⁹ U verbergt Uw gezicht, zij zijn ontsteld; U neemt hun adem weg, zij sterven En keren terug tot hun stof. ³⁰ U zendt Uw Geest uit, zij worden geschapen; En U vernieuwt het oppervlak van de grond.

³¹ Moge de glorie van de Heer voor altijd duren; Moge de Heer vreugde vinden in Zijn schepselen;

³² Hij aanschouwt de aarde, en zij beeft; Hij raakt de bergen aan, en zij roken.

³³ Ik zal zingen voor de Heer gedurende mijn leven; Ik zal lof zingen voor mijn God zolang ik besta. ³⁴ Moge mijn overpeinzing Hem behagen; Wat mij betreft, ik zal vreugde vinden in de Heer. ³⁵ Mogen zondaars van de aarde verdwijnen En mogen de goddelozen er niet meer zijn. Zegen de Heer, mijn ziel. Prijs de Heer!

105 Breng dank aan de Heer, roep Zijn naam aan; Verkondig Zijn daden onder de volken. ² Zing voor Hem, breng Hem lof; Verklaar al Zijn wonderen. ³ Roem in Zijn heilige naam; Moge het hart van hen die de Heer zoeken, verheugd zijn. ⁴ Zoek de Heer en Zijn kracht; Streef voortdurend naar Zijn aanwezigheid.

⁵ Herinner Zijn wonderen die Hij heeft verricht, Zijn wonderwerken en de oordelen uitgesproken door Zijn mond, ⁶ Jullie nakomelingen van Zijn dienaar Abraham, Jullie zonen van Jakob, Zijn uitverkorenen! ⁷ Hij is de Heer, onze God; Zijn oordelen zijn over de hele aarde.

⁸ Hij heeft Zijn verbond voor eeuwig herinnerd, Het woord dat Hij gebod aan duizend generaties, ⁹ Het verbond dat Hij met Abraham sloot, En Zijn belofte aan Isaak. ¹⁰ Toen bevestigde Hij het aan Jakob als een decreet, Aan Israël als een eeuwig verbond, ¹¹ Verklarend: "Aan jou zal Ik het land Kanaän geven Als je toegewezen erfdeel."

¹² Toen zij nog maar weinigen in aantal waren, Zeer weinig, en vreemdelingen daarin, ¹³ En zij trokken van natie naar natie, Van het ene koninkrijk naar een ander volk, ¹⁴ Hij stond niemand toe hen te onderdrukken, En berispte koningen omwille van

hen, zeggend, ¹⁵ "Raak Mijn gezalfden niet aan, En doe Mijn profeten geen kwaad."

¹⁶ En Hij riep een hongersnood over het land; Hij brak de gehele voorraad brood. ¹⁷ Hij zond een man voor hen uit, Jozef, die als slaaf werd verkocht. ¹⁸ Zij kwelden zijn voeten met boeien, Hijzelf werd in ijzers gelegd; ¹⁹ Totdat de tijd kwam dat zijn woord vervuld werd, Het woord van de Heer hem testte. ²⁰ De koning riep hem en zette hem vrij, De heerser van de volken liet hem gaan. ²¹ Hij stelde hem aan als heer over zijn huis, En heerser over al zijn bezittingen, ²² Om zijn ambtenaren naar believen te binden, Opdat hij zijn oudsten wijsheid zou leren.

²³ Israël kwam ook in Egypte; Zo verbleef Jakob in het land van Cham. ²⁴ En Hij maakte Zijn volk zeer vruchtbaar, En maakte hen sterker dan hun tegenstanders. ²⁵ Hij keerde hun harten om Zijn volk te haten, Om sluw met Zijn dienaren om te gaan. ²⁶ Hij zond Mozes, Zijn uitverkoren dienaar, En Aäron, die Hij had uitgekozen. ²⁷ Zij toonden Zijn wondertekenen onder hen, En wonderen in het land van Cham. ²⁸ Hij zond duisternis en maakte het donker; En zij trotseerden Zijn bevelen niet. ²⁹ Hij veranderde hun wateren in bloed, En deed hun vissen sterven. ³⁰ Hun land krioelde van kikkers Zelfs in de kamers van hun koningen. ³¹ Hij sprak, en zwermen vliegen kwamen, En muggen door hun hele gebied. ³² Hij gaf hun hagel in plaats van regen, En vlammend vuur in hun land. ³³ Hij sloeg ook hun wijnstokken en hun vijgenbomen neer, En verbrijzelde de bomen van hun gebied. ³⁴ Hij sprak, en sprinkhanen kwamen, En ontelbare sprinkhanen zonder getal, ³⁵ En zij verslonden alle gewassen in hun land, En verorberden de vruchten van hun grond. ³⁶ Hij sloeg ook alle eerstgeborenen in hun land neer, De eerste vruchten van al hun kracht. ³⁷ Toen leidde Hij de Israëlieten uit met zilver en goud, En onder Zijn stammen was er niemand die struikelde. ³⁸ Egypte verheugde zich toen zij vertrokken, Want angst voor hen was op de Egyptenaren gevallen.

³⁹ Hij spreidde een wolk uit als een bedekking, En vuur om de nacht te verlichten. ⁴⁰ Zij vroegen, en Hij bracht kwartels, En voorzag hen van het brood uit de hemel. ⁴¹ Hij opende de rots en water stroomde eruit; Het vloede als een rivier door de woestijn.

Psalmen

⁴² Want Hij herinnerde zich Zijn heilige belofte Aan Zijn dienaar Abraham; ⁴³ En Hij bracht Zijn volk uit met vreugde, Zijn uitverkorenen met een vreugdevolle kreet. ⁴⁴ En Hij gaf hun de landen van de naties, En zij erfden de arbeid van de volken, ⁴⁵ Opdat zij Zijn verordeningen zouden houden En Zijn wetten naleven. Prijs de Heer!

106

Prijs de Heer!

Dank de Heer, want Hij is goed; Want Zijn barmhartigheid is eeuwig.

² Wie kan spreken van de machtige daden van de Heer, Of al Zijn lof verkondigen? ³ Gezegend zijn zij die gerechtigheid bewaren, Die te allen tijde rechtvaardigheid beoefenen!

⁴ Gedenk mij, Heer, in Uw gunst jegens Uw volk; Bezoek mij met Uw heil, ⁵ Opdat ik de voorspoed van Uw uitverkorenen mag aanschouwen, Opdat ik mag delen in de vreugde van Uw volk, Opdat ik trots mag zijn op Uw erfdeel.

⁶ Wij hebben gezondigd zoals onze voorouders deden, Wij zijn afgedwaald, wij hebben goddeloos gehandeld. ⁷ Onze voorouders in Egypte begrepen Uw wonderen niet; Zij vergaten Uw overvloedige goedertierenheid, Maar rebelleerden bij de zee, bij de Rode Zee. ⁸ Toch redde Hij hen omwille van Zijn naam, Om Zijn macht bekend te maken. ⁹ Hij bestrafte de Rode Zee en zij droogde op, En Hij leidde hen door de machtige wateren, als door de woestijn. ¹⁰ Zo redde Hij hen uit de hand van hen die hen haatten, En verlostte hen uit de hand van de vijand. ¹¹ De wateren bedekten hun tegenstanders; Niet één van hen bleef over. ¹² Toen vertrouwden zij op Zijn woorden; Zij zongen Zijn lof.

¹³ Zij vergaten snel Zijn werken; Zij wachtten niet op Zijn leiding, ¹⁴ Maar werden hebzuchtig verlangend in de woestijn, En beproefden God in de woestijn. ¹⁵ Dus vervulde Hij hun verzoek, Maar zond een verkwistende ziekte onder hen.

¹⁶ Toen zij jaloers waren op Mozes in het kamp, En op Aäron, de heilige van de Heer, ¹⁷ Opende de aarde zich en nam Dathan op, En omhulde de vergadering van Abiram. ¹⁸ En een vuur laaide op in hun gezelschap; De vlam verteerde de boosdoeners. ¹⁹ Zij maakten een kalf bij Horeb, En aanbaden een gegoten beeld. ²⁰ Zo ruilden zij hun glorie in Voor de gelijkenis van een os die gras eet.

²¹ Zij vergaten God, hun Verlosser, Die grote dingen in Egypte had verricht, ²² Wonderen in het land van Cham, En ontzagwekkende daden bij de Rode Zee. ²³ Daarom verklaarde Hij dat Hij hen zou vernietigen, Had Mozes, Zijn uitverkorene, niet in de bres gestaan voor Hem, Om Zijn toorn af te wenden van hun vernietiging.

²⁴ Toen verwierpen zij het aangename land; Zij geloofden Zijn belofte niet, ²⁵ Maar morden in hun tenten; Zij luisterden niet naar de stem van de Heer. ²⁶ Daarom zwoer Hij hun Dat Hij hen zou laten vallen in de woestijn, ²⁷ En dat Hij hun nakomelingen onder de naties zou verspreiden, En hen zou verstrooien in de landen.

²⁸ Zij volgden ook Baäl van Peor, En aten offers die aan de doden werden gebracht. ²⁹ Zo wekten zij Zijn toorn op met hun daden, En een plaag brak onder hen uit. ³⁰ Toen stond Pinehas op en greep in, En de plaag werd gestopt. ³¹ En het werd hem toegerekend als gerechtigheid, Voor alle komende generaties. ³² Zij wekten ook Zijn toorn bij de wateren van Meriba, Zodat het slecht ging met Mozes vanwege hen; ³³ Omdat zij Zijn Geest tartten, Sprak hij onbezonnen met zijn lippen.

³⁴ Zij elimineerden de volken niet, Zoals de Heer hun had geboden, ³⁵ Maar zij vermengden zich met de naties En namen hun gebruiken over, ³⁶ En aanbaden hun afgoden, Wat een valstrik voor hen werd. ³⁷ Want zij offerden zelfs hun zonen en dochters aan de demonen, ³⁸ En vergoten onschuldig bloed, Het bloed van hun zonen en dochters, Die zij offerden aan de afgoden van Kanaän; En het land werd verontreinigd met het bloed. ³⁹ Zo werden zij onrein in hun praktijken, En waren ontrouw in hun daden.

⁴⁰ Daarom ontbrandde de toorn van de Heer tegen Zijn volk, En Hij verafschuwde Zijn erfdeel. ⁴¹ Dus leverde Hij hen over in de handen van de naties, En zij die hen haatten heersten over hen. ⁴² Hun vijanden onderdrukten hen ook, En zij werden onder hun macht onderworpen. ⁴³ Vele malen zou Hij hen redden; Toch waren zij opstandig in hun bedoelingen, En zij zonken weg in hun schuld. ⁴⁴ Toch keek Hij naar hun nood Toen Hij hun roep hoorde; ⁴⁵ En Hij herinnerde zich Zijn verbond omwille van hen, En verlichtte zich volgens de grootheid van Zijn barmhartigheid. ⁴⁶ Hij maakte

Psalmen

hen ook tot voorwerpen van medelijden In de ogen van al hun gevangennemers.

⁴⁷ Verlos ons, Heer onze God, En verzamel ons uit de naties, Om Uw heilige naam te danken En te roemen in Uw lof.

⁴⁸ Gezegend zij de Heer, de God van Israël, Van eeuwigheid tot eeuwigheid. En al het volk zal zeggen: "Amen." Prijs de Heer!

107 Dank de Heer, want Hij is goed; Want Zijn liefde is eeuwig.

² Laat de verlost van de Heer het zeggen, Degenen die Hij heeft gered uit de hand van de tegenstander. ³ En bijeen heeft gebracht uit verre landen, Uit het oosten en uit het westen, Uit het noorden en uit het zuiden.

⁴ Ze dwaalden in de wildernis, een woestijngebied; Ze konden geen pad vinden naar een stad waar ze konden wonen. ⁵ Ze waren hongerig en dorstig; Hun ziel kwijnde weg in hen. ⁶ Toen riepen ze tot de Heer in hun nood; Hij verlost hen uit hun benauwdheden. ⁷ Hij leidde hen ook op een rechte weg, Om naar een bewoonde stad te gaan. ⁸ Laten zij de Heer danken voor Zijn barmhartigheid, En voor Zijn wonderbaarlijke daden aan de kinderen der mensen! ⁹ Want Hij heeft de dorstige ziel verzadigd, En Hij heeft de hongerige ziel gevuld met goede dingen.

¹⁰ Er waren er die in duisternis en in de schaduw van de dood woonden, Gevangenen in lijden en ketenen, ¹¹ Omdat zij tegen de woorden van God hadden gerebelleerd En de raad van de Allerhoogste hadden verworpen. ¹² Daarom vernederde Hij hun hart met arbeid; Ze struikelden en er was niemand om te helpen. ¹³ Toen riepen ze tot de Heer in hun nood; Hij redde hen uit hun benauwdheden. ¹⁴ Hij bracht hen uit de duisternis en de schaduw van de dood En brak hun ketenen in stukken. ¹⁵ Laten zij de Heer danken voor Zijn barmhartigheid, En voor Zijn wonderbaarlijke daden aan de kinderen der mensen! ¹⁶ Want Hij heeft bronzen poorten verbrijzeld, En ijzeren staven doorgesneden.

¹⁷ Dwazen, vanwege hun rebelse wegen, En vanwege hun wandaden, werden getroffen. ¹⁸ Hun ziel walgde van alle voedsel, En zij naderden de poorten van de dood. ¹⁹ Toen riepen ze tot de Heer

in hun nood; Hij redde hen uit hun benauwdheden.

²⁰ Hij zond Zijn woord en genas hen, En redde hen van hun ondergang. ²¹ Laten zij de Heer danken voor Zijn barmhartigheid, En voor Zijn wonderbaarlijke daden aan de kinderen der mensen! ²² Laten zij ook dankoffers brengen, En Zijn werken verkondigen met vreugdevolle zang.

²³ Degenen die naar de zee gaan in schepen, Die handel drijven op grote wateren, ²⁴ Zij hebben de werken van de Heer gezien, En Zijn wonderen in de diepte. ²⁵ Want Hij sprak en wekte een stormachtige wind op, Die de golven van de zee verhieft. ²⁶ Ze stegen op naar de hemel, ze daalden af naar de diepten; Hun moed smolt weg in hun benauwdheid. ²⁷ Ze tolden en wankelden als iemand die door drank is overmand, En waren ten einde raad. ²⁸ Toen riepen ze tot de Heer in hun nood, En Hij verlost hen uit hun benauwdheden. ²⁹ Hij kalmeerde de storm tot een fluistering, Zodat de golven van de zee tot rust kwamen. ³⁰ Toen waren zij blij, omdat zij stil waren, Zo leidde Hij hen naar hun gewenste haven. ³¹ Laten zij de Heer danken voor Zijn barmhartigheid, En voor Zijn wonderbaarlijke daden aan de kinderen der mensen! ³² Laten zij Hem ook verheffen in de vergadering van het volk, En Hem prijzen in de bijeenkomst van de oudsten.

³³ Hij verandert rivieren in een wildernis, En bronnen van water in dorre grond; ³⁴ Een vruchtbaar land in een dorre woestenij, Vanwege de slechtheid van degenen die erin wonen. ³⁵ Hij verandert een wildernis in een waterplas, En een droog land in bronnen van water; ³⁶ En Hij laat de hongerigen daar wonen, Zodat zij een stad kunnen stichten om in te wonen, ³⁷ En velden cultiveren en wijngaarden planten, En een vruchtbare oogst verzamelen. ³⁸ Hij zegent hen ook en zij vermenigvuldigen zich zeer, En Hij laat hun vee niet verminderen.

³⁹ Wanneer zij verminderd en vernederd worden Door onderdrukking, ellende en verdriet, ⁴⁰ Stort Hij verachting uit over edelen En laat hen dwalen in een onbegaanbare woestenij. ⁴¹ Maar Hij plaatst de behoeftigen veilig op hoogten, weg van ellende, En maakt hun families als een kudde. ⁴² De oprechten zien het en zijn blij; Maar alle onrecht wordt tot zwijgen gebracht.

Psalmen

⁴³ Wie is wijs? Laat hij op deze dingen letten, En de barmhartigheid van de Heer overwegen.

108

Een lied. Een psalm van David.

¹ Mijn hart is standvastig, God; Ik zal zingen, ik zal ook lofzingen met mijn ziel. ² Ontwaak, harp en lier; Ik zal de dageraad aankondigen! ³ Ik zal U danken, Heer, onder de volken, En ik zal U lofzingen onder de naties. ⁴ Want Uw barmhartigheid is groot boven de hemelen, En Uw waarheid reikt tot aan de wolken. ⁵ Wees verheven hoog boven de hemelen, God, En moge Uw glorie over de hele aarde zijn.

⁶ Opdat Uw geliefde verlost mag worden, Red met Uw rechterhand, en antwoord mij! ⁷ God heeft gesproken in Zijn heiligheid: "Ik zal triomferen, Ik zal Sichem verdelen, en de Vallei van Sukkoth opmeten. ⁸ Gilead is van Mij, Manasse is van Mij; Efraïm is ook de helm van Mijn hoofd; Juda is Mijn scepter. ⁹ Moab is Mijn waskom; Ik zal Mijn sandaal over Edom werpen; Ik zal overwinning uitroepen over Filistea."

¹⁰ Wie zal mij naar de versterkte stad leiden? Wie zal mij naar Edom brengen? ¹¹ Hebt U ons niet verworpen, God? En zult U niet met onze legers optrekken? ¹² Geef ons hulp tegen de tegenstander, Want redding door de mens is vergeefs. ¹³ Door God zullen wij grote daden verrichten, En Hij is het die onze vijanden zal onderwerpen.

109

Voor de muzikdirecteur. Een psalm van David.

¹ God van mijn lof, zwijg niet! ² Want zij hebben met boosheid en bedrog tegen mij gesproken; Zij hebben valse woorden tegen mij gebruikt. ³ Zij hebben mij omringd met woorden van haat, En zonder reden tegen mij gevochten. ⁴ In ruil voor mijn liefde beschuldigen zij mij; Maar ik volhard in gebed. ⁵ Zo hebben zij mij kwaad vergolden voor goed, En vijandschap voor mijn liefde.

⁶ Laat een onrechtvaardig persoon over hem worden aangesteld, En moge een uitdager aan zijn rechterhand staan. ⁷ Wanneer hij geoordeeld wordt,

moge hij schuldig bevonden worden, En moge zijn gebed als zonde worden beschouwd. ⁸ Moge zijn dagen weinig zijn; Moge een ander zijn positie innemen. ⁹ Moge zijn kinderen zonder vader achterblijven, En zijn vrouw zonder echtgenoot. ¹⁰ Moge zijn kinderen zwerven en hulp zoeken; En moge zij ver van hun verwoeste huizen naar voedsel zoeken. ¹¹ Moge de schuldeiser alles wat hij heeft in beslag nemen, En mogen vreemden de vruchten van zijn arbeid nemen. ¹² Moge er niemand zijn die hem vriendelijkheid toont, Noch iemand die gunst verleent aan zijn wees geworden kinderen. ¹³ Moge zijn nakomelingen worden afgesneden; Moge hun naam in de volgende generatie worden uitgewist. ¹⁴ Moge de wandaden van zijn voorouders voor de Heer worden herinnerd, En laat de zonde van zijn moeder niet worden uitgewist. ¹⁵ Mogen zij voortdurend voor de Heer zijn, Zodat Hij hun herinnering van de aarde kan verwijderen;

¹⁶ Omdat hij verzuimde medelijden te tonen, Maar de verdrukten en behoeftigen vervolgde, En de neerslachtigen, om hun ondergang te bewerkstelligen. ¹⁷ Hij omarmde ook vervloeking, dus overkwam het hem; En hij vond geen vreugde in zegeningen, dus waren ze ver van hem. ¹⁸ Hij droeg vervloeking ook als een kledingstuk, En het drong zijn lichaam binnen als water, En als olie in zijn botten. ¹⁹ Moge het voor hem zijn als een kledingstuk dat hij om zich heen wikkelt, En als een gordel die hij voortdurend draagt. ²⁰ Moge dit de vergelding zijn van mijn beschuldigers van de Heer, En van hen die kwaad spreken tegen mijn ziel.

²¹ Maar U, o God, de Heer, handel vriendelijk jegens mij omwille van Uw naam; Omdat Uw barmhartigheid goed is, bevrijd mij; ²² Want ik ben verdrukte en behoeftige, En mijn hart is diep gewond. ²³ Ik vervaag als een langer wordende schaduw; Ik word opzij geworpen als de sprinkhaan. ²⁴ Mijn knieën zijn verzwakt door vasten, En mijn lichaam is mager geworden, zonder voeding. ²⁵ Ik ben ook een smaad voor hen geworden; Wanneer zij mij zien, schudden zij hun hoofd.

²⁶ Help mij, Heer mijn God; Red mij volgens Uw barmhartigheid. ²⁷ En mogen zij erkennen dat dit Uw werk is: U, Heer, hebt het volbracht. ²⁸ Zij zullen vervloeken, maar U zult zegenen; Wanneer zij

Psalmen

opstaan, zullen zij beschaamd worden, Maar Uw dienaar zal zich verheugen. ²⁹ Mogen mijn beschuldigers worden bekleed met schande, En mogen zij zich bedekken met hun eigen schaamte als met een mantel.

³⁰ Met mijn mond zal ik overvloedig dank brengen aan de Heer, En ik zal Hem prijzen onder velen. ³¹ Want Hij staat aan de zijde van de behoeftige, Om hem te bevrijden van hen die over zijn ziel oordelen.

110

Een psalm van David.

¹ De Heer zegt tot mijn Heer: "Zit aan Mijn rechterhand Totdat Ik Uw vijanden een voetbank voor Uw voeten maak."

² De Heer zal Uw sterke scepter uit Sion uitstrekken en zeggen, "Heers te midden van Uw vijanden." ³ Uw volk zal zich vrijwillig aanbieden op de dag van Uw macht; In heilige pracht, uit de schoot van de dageraad, Zijn Uw jongeren voor U als de dauw.

⁴ De Heer heeft een onveranderlijke eed gezworen, "U bent voor eeuwig priester In de orde van Melchizedek."

⁵ De Heer staat aan Uw rechterhand; Hij zal koningen verpletteren op de dag van Zijn toorn. ⁶ Hij zal oordeel vellen onder de naties, Hen vullen met de gevallenen, Hij zal de leiders over een uitgestrekt land verpletteren. ⁷ Hij zal Zich verkwikken uit de beek langs het pad; Daarom zal Hij Zijn hoofd hoog houden.

111

Eer de Heer! Ik zal de Heer met heel mijn hart danken, Onder de oprechten en in de bijeenkomst.

² De werken van de Heer zijn prachtig; Ze worden onderzocht door allen die er plezier in hebben. ³ Pracht en majesteit zijn Zijn werk, En Zijn gerechtigheid duurt voor eeuwig. ⁴ Hij heeft ervoor gezorgd dat Zijn wonderen worden herinnerd; De Heer is genadig en barmhartig. ⁵ Hij voorziet in voedsel voor degenen die Hem vrezen; Hij zal Zijn verbond voor eeuwig gedenken.

⁶ Hij heeft Zijn volk de macht van Zijn werken getoond, Door hen het erfdeel van de volken te

geven. ⁷ De daden van Zijn handen zijn waarheid en recht; Al Zijn voorschriften zijn betrouwbaar. ⁸ Ze zijn standvastig voor altijd; Ze worden uitgevoerd met waarheid en integriteit. ⁹ Hij heeft verlossing gebracht aan Zijn volk; Hij heeft Zijn verbond voor eeuwig vastgesteld; Heilig en ontzagwekkend is Zijn naam.

¹⁰ Ontzag voor de Heer is het begin van wijsheid; Allen die Zijn geboden naleven, hebben goed inzicht; Zijn lof duurt voor eeuwig.

112

Prijs de Heer! Gelukkig is degene die de Heer vereert, Die grote vreugde vindt in Zijn geboden.

² Zijn nakomelingen zullen invloedrijk zijn op aarde; Het geslacht van de oprechten zal begunstigd worden. ³ Rijkdom en weelde verblijven in zijn huis, En zijn gerechtigheid duurt voor altijd. ⁴ Licht daagt in de duisternis voor de oprechten; Hij is genadig, mededogend en rechtvaardig. ⁵ Het gaat goed met een persoon die gul is en uitleent; Hij zal zijn zaak in het oordeel handhaven.

⁶ Want hij zal onwankelbaar blijven; De rechtvaardige zal eeuwig herinnerd worden. ⁷ Hij zal geen angst hebben voor slecht nieuws; Zijn hart is standvastig, vertrouwend op de Heer. ⁸ Zijn hart is resoluut, hij zal niet vrezen, Maar zal met vastberadenheid naar zijn vijanden kijken. ⁹ Hij heeft vrijelijk aan de armen gegeven, Zijn gerechtigheid duurt voor altijd; Zijn hoorn zal in eer verheven worden.

¹⁰ De goddeloze zal het zien en zich verontrusten, Hij zal knarsetanden en wegwijnen; Het verlangen van de goddeloze zal tot niets komen.

113

Prijs de Heer!

Prijs, dienaren van de Heer, Prijs de naam van de Heer. ² Moge de naam van de Heer geëerd worden Vanaf dit moment en voor altijd. ³ Van zonsopgang tot zonsondergang, Is de naam van de Heer prijzenswaardig.

⁴ De Heer is verheven boven alle naties; Zijn pracht is boven de hemelen. ⁵ Wie kan vergeleken worden met de Heer, onze God, Die hoog gezeten is, ⁶ Die Zich vernedert om te aanschouwen De dingen in de hemel en op aarde?

Psalmen

⁷ Hij heft de armen op uit het stof, Hij verheft de behoeftigen van de ashoop, ⁸ Om hen te plaatsen bij prinses, Bij de leiders van Zijn volk. ⁹ Hij schenkt de kinderloze vrouw een thuis Als een vreugdevolle moeder van kinderen. Prijs de Heer!

114 Toen Israël uit Egypte trok, Het huis van Jakob uit een volk van vreemde taal, ² Werd Juda Zijn heiligdom, Israël, Zijn rijk.

³ De zee zag het en vluchtte; De Jordaan keerde om. ⁴ De bergen sprongen als rammen, De heuvels als jonge schapen.

⁵ Wat is er met u, zee, dat u vlucht? Jordaan, dat u omkeert? ⁶ Bergen, dat u springt als rammen? Heuvels, als jonge schapen?

⁷ Beef, aarde, voor het aangezicht van de Heer, Voor het aangezicht van de God van Jakob, ⁸ Die de rots veranderde in een waterplas, De vuursteen in een vloeiende bron.

115 Niet ons, o Heer, niet ons, Maar Uw naam zij de glorie, Vanwege Uw goedertierenheid en Uw trouw.

² Waarom zouden de naties vragen, "Waar is hun God nu?" ³ Maar onze God is in de hemel; Hij volbrengt alles wat Hij wenst. ⁴ Hun afgoden zijn van zilver en goud, Gemaakt door mensenhanden. ⁵ Ze hebben monden, maar spreken niet; Ze hebben ogen, maar zien niet; ⁶ Ze hebben oren, maar horen niet; Ze hebben neuzen, maar ruiken niet; ⁷ Ze hebben handen, maar voelen niet; Ze hebben voeten, maar lopen niet; Ze maken geen geluid met hun keel. ⁸ Zij die ze maken zullen worden zoals zij, Evenals allen die op hen vertrouwen.

⁹ O Israël, stel uw vertrouwen in de Heer; Hij is uw hulp en uw schild. ¹⁰ Huis van Aäron, stel uw vertrouwen in de Heer; Hij is uw hulp en uw schild. ¹¹ U die de Heer vreest, stel uw vertrouwen in de Heer; Hij is uw hulp en uw schild.

¹² De Heer denkt aan ons en zal ons zegenen. Hij zal het huis van Israël zegenen; Hij zal het huis van Aäron zegenen. ¹³ Hij zal degenen zegenen die de Heer vrezen, Zowel de kleinen als de groten.

¹⁴ Moge de Heer u doen bloeien, U en uw kinderen.

¹⁵ Moge u begunstigd worden door de Heer, Schepper van hemel en aarde.

¹⁶ De hemelen behoren de Heer toe, Maar de aarde heeft Hij aan de mensheid toevertrouwd. ¹⁷ De doden prijzen de Heer niet, Noch degenen die afdalen in de stilte; ¹⁸ Maar wij zullen de Heer zegenen Van nu en voor altijd. Prijs de Heer!

116 Ik heb de Heer lief, want Hij luistert Naar mijn stem en mijn smeekbeden. ² Omdat Hij Zijn oor naar mij heeft gekeerd, Zal ik Hem daarom al mijn dagen aanroepen.

³ De strikken van de dood omringden mij En de angsten van het graf overvielen mij; Ik ontmoette nood en verdriet. ⁴ Toen riep ik de naam van de Heer aan: "Alstubleift, Heer, bewaar mijn leven!"

⁵ De Heer is genadig en rechtvaardig; Ja, onze God is vol mededogen. ⁶ De Heer beschermt de eenvoudigen van hart; Ik was terneergeslagen, en Hij verlost mij.

⁷ Keer terug naar je rust, mijn ziel, Want de Heer is goed voor je geweest. ⁸ Want U hebt mijn ziel van de dood gered, Mijn ogen van tranen, Mijn voeten van struikelen. ⁹ Ik zal wandelen voor de Heer In het land van de levenden.

¹⁰ Ik vertrouwde zelfs toen ik zei, "Ik ben zeer verdrukt." ¹¹ Ik verklaarde in mijn ontsteltenis, "Alle mensen zijn bedrieglijk."

¹² Hoe kan ik de Heer vergelden Voor al Zijn goedheid jegens mij?

¹³ Ik zal de beker van heil opheffen, En de naam van de Heer aanroepen. ¹⁴ Ik zal mijn beloften aan de Heer nakomen In de vergadering van Zijn volk.

¹⁵ Kostbaar in de ogen van de Heer Is het sterven van Zijn getrouwen. ¹⁶ Heer, ik ben werkelijk Uw dienaar; Ik ben Uw dienaar, het kind van Uw dienstmaagd, U hebt mij van mijn boeien bevrijd.

¹⁷ Aan U zal ik een dankoffer brengen, En de naam van de Heer aanroepen. ¹⁸ Ik zal mijn beloften aan de Heer nakomen In de vergadering van Zijn volk.

¹⁹ In de voorhoven van het huis van de Heer, In uw midden, Jeruzalem. Prijs de Heer!

117 Eer de Heer, alle naties; Vier Zijn naam, alle volken! ² Want Zijn goedheid jegens ons is immens, En de trouw van de Heer duurt voor eeuwig.

Psalmen

Eer de Heer!

118 Dank de Heer, want Hij is goed; Zijn goedertierenheid duurt voor eeuwig.

² Laat Israël zeggen, "Zijn goedertierenheid duurt voor eeuwig." ³ Laat het huis van Aäron zeggen, "Zijn goedertierenheid duurt voor eeuwig." ⁴ Laat wie de Heer vrezen zeggen, "Zijn goedertierenheid duurt voor eeuwig."

⁵ In mijn nood riep ik de Heer aan; De Heer antwoordde mij en zette mij in een ruime plaats. ⁶ De Heer is aan mijn zijde; ik zal niet vrezen; Wat kunnen gewone stervelingen mij doen? ⁷ De Heer is met mij als mijn helper; Daarom zal ik triomferen over wie mij niet mogen.

⁸ Het is beter om toevlucht te zoeken bij de Heer Dan te vertrouwen op mensen. ⁹ Het is beter om toevlucht te zoeken bij de Heer Dan te vertrouwen op machthebbers. ¹⁰ Alle naties omringden mij; In de naam van de Heer zal ik hen zeker afweren. ¹¹ Ze omsingelden mij, ja, ze omringden mij; In de naam van de Heer zal ik hen zeker afweren. ¹² Ze zwermde om mij heen als bijen; Ze werden gedooft als een vuur tussen dorens; In de naam van de Heer zal ik hen zeker afweren. ¹³ Je duwde me hard om me te laten vallen, Maar de Heer ondersteunde mij. ¹⁴ De Heer is mijn kracht en mijn lied, En Hij is mijn verlossing geworden.

¹⁵ Vreugdevolle kreten van redding klinken in de tenten van de rechtvaardigen; De rechterhand van de Heer doet krachtige daden. ¹⁶ De rechterhand van de Heer is hoog verheven; De rechterhand van de Heer doet krachtige daden. ¹⁷ Ik zal niet sterven, maar leven, En de daden van de Heer verkondigen. ¹⁸ De Heer heeft mij streng gedisciplineerd, Maar Hij heeft mij niet aan de dood overgegeven. ¹⁹ Open voor mij de poorten van gerechtigheid; Ik zal erdoorheen gaan en de Heer prijzen. ²⁰ Dit is de poort van de Heer; De rechtvaardigen zullen erdoorheen gaan. ²¹ Ik zal U danken, want U hebt mij geantwoord, En U bent mijn redding geworden.

²² De steen die de bouwers verwierpen Is de hoeksteen geworden. ²³ De Heer heeft dit volbracht; Het is wonderbaar in onze ogen. ²⁴ Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt; Laten wij ons verheugen en blij zijn.

²⁵ O Heer, wij smeken U, red ons; O Heer, wij smeken U, geef ons succes!

²⁶ Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer; Wij zegenen u vanuit het huis van de Heer. ²⁷ De Heer is God, en Hij heeft ons licht gegeven; Bind het feestoffer vast met koorden aan de horens van het altaar.

²⁸ U bent mijn God, en ik zal U danken; U bent mijn God, ik zal U verheffen.

²⁹ Dank de Heer, want Hij is goed; Zijn goedertierenheid duurt voor eeuwig.

119

α Aleph

¹ Gelukkig zijn zij van wie de weg zuiver is, Die de wet van de Heer volgen. ² Gelukkig zijn zij die Zijn getuigenissen in acht nemen, En Hem zoeken met heel hun hart. ³ Zij doen ook geen onrecht; Zij wandelen in Zijn wegen. ⁴ U hebt Uw voorschriften vastgesteld, Opdat wij ze ijverig onderhouden. ⁵ Och, dat mijn wegen standvastig mogen zijn Om Uw verordeningen te houden! ⁶ Dan zal ik niet beschaamd worden Wanneer ik al Uw geboden overdenk. ⁷ Ik zal U danken met oprechtheid van hart, Wanneer ik Uw rechtvaardige oordelen leer. ⁸ Ik zal Uw verordeningen handhaven; Verlaat mij niet geheel en al!

β Beth

⁹ Hoe kan een jongeman zijn weg zuiver houden? Door die te houden naar Uw woord. ¹⁰ Met heel mijn hart heb ik U gezocht; Laat mij niet afdwalen van Uw geboden. ¹¹ Ik heb Uw woord gekoesterd in mijn hart, Opdat ik niet tegen U zondig. ¹² Geprezen zijt U, Heer; Leer mij Uw verordeningen. ¹³ Met mijn lippen heb ik verklaard Al de bepalingen van Uw mond. ¹⁴ Ik heb vreugde gevonden in de weg van Uw getuigenissen, Evenveel als in alle rijkdom. ¹⁵ Ik zal nadenken over Uw voorschriften En Uw wegen overwegen. ¹⁶ Ik zal vreugde scheppen in Uw verordeningen; Ik zal Uw woord niet vergeten.

γ Gimel

¹⁷ Behandel Uw dienaar mild, Opdat ik leef en Uw woord houd. ¹⁸ Open mijn ogen, opdat ik Wonderlijke dingen uit Uw wet zie. ¹⁹ Ik ben een

Psalmen

zwerper op aarde; Verberg Uw geboden niet voor mij. ²⁰ Mijn ziel is overweldigd van verlangen Naar Uw bepalingen te allen tijde. ²¹ U bestraft de hoogmoedigen, de vervloekten, Die afdwalen van Uw geboden. ²² Neem schande en verachting van mij weg, Want ik houd Uw getuigenissen in acht. ²³ Zelfs als vorsten zitten en tegen mij spreken, Overdenkt Uw dienaar Uw verordeningen. ²⁴ Ook Uw getuigenissen zijn mijn vreugde; Zij zijn mijn raadgevers.

† Daleth

²⁵ Mijn ziel kleeft aan de aarde; Vernieuw mij naar Uw woord. ²⁶ Ik heb mijn wegen verteld, en U hebt mij geantwoord; Leer mij Uw verordeningen. ²⁷ Help mij de weg van Uw voorschriften te begrijpen, Opdat ik over Uw wonderen zal mediteren. ²⁸ Mijn ziel weent van verdriet; Versterk mij naar Uw woord. ²⁹ Verwijder het bedrieglijke pad van mij, En schenk mij genadig Uw wet. ³⁰ Ik heb het pad van trouw gekozen; Uw oordelen heb ik voor mij geplaatst. ³¹ Ik kleef aan Uw getuigenissen; Heer, laat mij niet beschaamd worden! ³² Ik zal de weg van Uw geboden lopen, Want U zult mijn hart verruimen.

π He

³³ Leer mij, de weg van Uw verordeningen, Heer, En ik zal die tot het einde in acht nemen. ³⁴ Geef mij begrip, opdat ik Uw wet in acht neem En die met heel mijn hart houd. ³⁵ Leid mij op het pad van Uw geboden, Want ik vind er vreugde in. ³⁶ Trek mijn hart naar Uw getuigenissen, En niet naar oneerlijke winst. ³⁷ Wend mijn ogen af van het kijken naar wat waardeloos is, En vernieuw mij in Uw wegen. ³⁸ Vestig Uw woord aan Uw dienaar, Als dat wat eerbied voor U inspireert. ³⁹ Verwijder mijn schande die ik vrees, Want Uw oordelen zijn goed. ⁴⁰ Zie, ik verlang naar Uw voorschriften; Vernieuw mij door Uw gerechtigheid.

ⲓ Waw

⁴¹ Moge Uw gunst ook tot mij komen, Heer, Uw redding naar Uw woord; ⁴² Opdat ik een antwoord heb voor degene die mij bespot, Want ik vertrouw op Uw woord. ⁴³ En neem het woord van waarheid niet geheel uit mijn mond, Want ik wacht op Uw oordelen. ⁴⁴ Zo zal ik Uw wet voortdurend houden, Voor altijd. ⁴⁵ En ik zal in vrijheid wandelen, Want ik

zoek Uw voorschriften. ⁴⁶ Ik zal ook Uw getuigenissen voor koningen verklaren, En zal niet beschaamd zijn. ⁴⁷ Ik zal vreugde scheppen in Uw geboden, Die ik liefheb. ⁴⁸ En ik zal mijn handen opheffen naar Uw geboden, die ik liefheb; En ik zal nadenken over Uw verordeningen.

† Zayin

⁴⁹ Gedenk het woord aan Uw dienaar, Waarin U mijn hoop hebt gegeven. ⁵⁰ Dit is mijn troost in mijn ellende, Dat Uw woord mij vernieuwd heeft. ⁵¹ De hoogmoedigen bespotten mij ten eerste, Toch wijk ik niet af van Uw wet. ⁵² Ik heb Uw oordelen van oudsher herinnerd, Heer, En vind troost. ⁵³ Intense verontwaardiging heeft mij gegrepen vanwege de goddelozen, Die Uw wet verlaten. ⁵⁴ Uw verordeningen zijn mijn liederen geweest In het huis van mijn reis. ⁵⁵ Heer, ik herinner mij Uw naam in de nacht, En houd Uw wet. ⁵⁶ Dit is mijn deel geworden, Dat ik Uw voorschriften in acht neem.

π Heth

⁵⁷ De Heer is mijn deel; Ik heb beloofd Uw woorden te houden. ⁵⁸ Ik heb Uw gunst gezocht met heel mijn hart; Wees genadig voor mij naar Uw woord. ⁵⁹ Ik heb nagedacht over mijn wegen En mijn stappen gericht naar Uw getuigenissen. ⁶⁰ Ik haastte mij en aarzelde niet Om Uw geboden te volgen. ⁶¹ De strikken van de goddelozen hebben mij omringd, Maar ik ben Uw wet niet vergeten. ⁶² Ik sta op midden in de nacht om U te danken Vanwege Uw rechtvaardige oordelen. ⁶³ Ik ben een vriend van allen die U vrezen, En van hen die Uw voorschriften houden. ⁶⁴ De aarde is vol van Uw barmhartigheid, Heer; Leer mij Uw verordeningen.

ⲓ Teth

⁶⁵ U hebt Uw dienaar goed behandeld, Heer, Naar Uw woord. ⁶⁶ Leer mij goed onderscheidingsvermogen en kennis, Want ik vertrouw op Uw geboden. ⁶⁷ Voordat ik werd verdrukt, dwaalde ik af, Maar nu houd ik altijd Uw woord. ⁶⁸ U bent goed en doet wat juist is; Leer mij Uw verordeningen. ⁶⁹ De hoogmoedigen hebben een leugen tegen mij gesmeed; Met heel mijn hart zal ik Uw voorschriften in acht nemen. ⁷⁰ Hun hart is gevoelloos, als verhard vet, Maar ik vind vreugde in Uw wet. ⁷¹ Het is voordelig voor mij dat ik

Psalmen

tegenspoed heb ervaren, Opdat ik Uw verordeningen leer. ⁷² De wet van Uw mond is mij kostbaarder Dan duizenden stukken goud en zilver.

Yodh

⁷³ Uw handen hebben mij gemaakt en gevormd; Geef mij begrip, opdat ik Uw geboden leer. ⁷⁴ Mogen zij die U vrezen mij zien en blij zijn, Omdat ik hoop op Uw woord. ⁷⁵ Ik weet, Heer, dat Uw oordelen rechtvaardig zijn, En dat U mij in trouw beproevingen hebt laten ondergaan. ⁷⁶ Moge Uw gunst mij troosten, Naar Uw woord aan Uw dienaar. ⁷⁷ Moge Uw mededogen tot mij komen, mij leven gevend, Want Uw wet is mijn vreugde. ⁷⁸ Mogen de hoogmoedigen beschaamd zijn, want zij doen mij onrecht met leugens; Maar ik zal nadenken over Uw voorschriften. ⁷⁹ Mogen zij die U vrezen zich tot mij wenden, En zij die Uw getuigenissen kennen. ⁸⁰ Moge mijn hart standvastig zijn in Uw verordeningen, Opdat ik niet beschaamd word.

Kaph

⁸¹ Mijn ziel smacht naar Uw redding; Ik wacht op Uw woord. ⁸² Mijn ogen versmachten van verlangen naar Uw woord, Terwijl ik zeg: "Wanneer zult U mij troosten?" ⁸³ Hoewel ik ben geworden als een verdroogde wijnzak in de rook, Vergeet ik Uw verordeningen niet. ⁸⁴ Wat is de maat van mijn dagen, Uw dienaar? Wanneer zult U gerechtigheid brengen aan hen die mij vervolgen? ⁸⁵ De hoogmoedigen hebben kuilen voor mij gegraven, Mensen die niet in overeenstemming zijn met Uw wet. ⁸⁶ Al Uw geboden zijn trouw; Zij hebben mij met leugens vervolgd; help mij! ⁸⁷ Zij hebben mij bijna op aarde vernietigd, Maar ik heb Uw voorschriften niet verlaten. ⁸⁸ Herleef mij naar Uw barmhartigheid, Opdat ik het getuigenis van Uw mond houd.

Lamedh

⁸⁹ Voor eeuwig, Heer, Staat Uw woord in de hemel. ⁹⁰ Uw trouw duurt voort door generaties heen; U hebt de aarde gevestigd, en zij staat. ⁹¹ Zij staan heden door Uw bepalingen, Want alle dingen dienen U. ⁹² Had Uw wet niet mijn vreugde geweest, Dan zou ik door mijn ellende zijn omgekomen. ⁹³ Ik zal Uw voorschriften nooit vergeten, Want door hen hebt U mij herleefd. ⁹⁴ Ik behoor U toe; verlos mij, Want ik heb Uw

voorschriften gezocht. ⁹⁵ De goddelozen liggen op de loer om mij te vernietigen; Ik zal Uw getuigenissen ijverig overwegen. ⁹⁶ Ik heb een grens gezien aan alle volmaaktheid; Uw gebod is buitengewoon breed.

Mem

⁹⁷ Hoe lief heb ik Uw wet! Het is mijn overdenking de hele dag. ⁹⁸ Uw geboden maken mij wijzer dan mijn vijanden, Want zij zijn voor altijd van mij. ⁹⁹ Ik bezit meer inzicht dan al mijn leraren, Want Uw getuigenissen zijn mijn overdenking. ¹⁰⁰ Ik begrijp meer dan zij die oud zijn, Omdat ik Uw voorschriften in acht neem. ¹⁰¹ Ik heb mijn voeten van elke slechte weg gehouden, Opdat ik Uw woord houd. ¹⁰² Ik ben niet afgeweken van Uw oordelen, Want U hebt mij onderwezen. ¹⁰³ Hoe zoet zijn Uw woorden voor mijn smaak! Ja, zoeter dan honing voor mijn mond! ¹⁰⁴ Uit Uw voorschriften verkrijg ik begrip; Daarom haat ik elke valse weg.

Nun

¹⁰⁵ Uw woord is als een lamp voor mijn voeten En een licht op mijn pad. ¹⁰⁶ Ik heb een eed gezworen en zal die houden, Dat ik Uw rechtvaardige oordelen zal bewaren. ¹⁰⁷ Ik ben buitengewoon verdrukt; Herleef mij, Heer, naar Uw woord. ¹⁰⁸ Aanvaard alstublieft de vrijwillige offers van mijn mond, Heer, En leer mij Uw oordelen. ¹⁰⁹ Mijn leven is voortdurend in mijn hand, Toch vergeet ik Uw wet niet. ¹¹⁰ De goddelozen hebben een valstrik voor mij gezet, Toch ben ik niet afgedwaald van Uw voorschriften. ¹¹¹ Ik heb Uw getuigenissen ontvangen als een eeuwige erfenis, Want zij zijn de vreugde van mijn hart. ¹¹² Ik heb mijn hart gezet om Uw verordeningen uit te voeren Voor altijd, zelfs tot het einde.

Samekh

¹¹³ Ik haat hen die dubbelhartig zijn, Maar ik heb Uw wet lief. ¹¹⁴ U bent mijn toevlucht en mijn schild; Ik hoop op Uw woord. ¹¹⁵ Ga weg van mij, gij boosdoeners, Opdat ik de geboden van mijn God in acht neem. ¹¹⁶ Ondersteun mij naar Uw woord, opdat ik leef; En laat mij niet beschaamd worden over mijn hoop. ¹¹⁷ Houd mij staande zodat ik veilig ben, Opdat ik Uw verordeningen voortdurend in acht neem. ¹¹⁸ U hebt allen verworpen die afdwalen

Psalmen

van Uw verordeningen, Want hun bedriegerij is nutteloos. ¹¹⁹ U hebt alle goddelozen van de aarde als een onzuiverheid verwijderd; Daarom heb ik Uw verordeningen lief. ¹²⁰ Mijn vlees heeft van angst voor U, En ik ben bang voor Uw oordelen.

א Ayin

¹²¹ Ik heb recht en gerechtigheid gedaan; Laat mij niet over aan mijn onderdrukkers. ¹²² Wees een borg voor Uw dienaar ten goede; Laat de hoogmoedigen mij niet onderdrukken. ¹²³ Mijn ogen versmachten van verlangen naar Uw redding, En naar Uw rechtvaardige woord. ¹²⁴ Behandel Uw dienaar met Uw barmhartigheid, En leer mij Uw verordeningen. ¹²⁵ Ik ben Uw dienaar; geef mij begrip, Opdat ik Uw getuigenissen ken. ¹²⁶ Het is tijd voor de Heer om te handelen, Want zij hebben Uw wet geschonden. ¹²⁷ Daarom heb ik Uw geboden lief Meer dan goud, ja, meer dan zuiver goud. ¹²⁸ Daarom volg ik al Uw voorschriften met zorg, Ik haat elke valse weg.

ב Pe

¹²⁹ Uw getuigenissen zijn wonderbaarlijk; Daarom houdt mijn ziel ze in acht. ¹³⁰ De openbaring van Uw woorden brengt licht; Het geeft de eenvoudigen begrip. ¹³¹ Ik opende mijn mond wijd van verlangen, Want ik verlangde naar Uw geboden. ¹³² Wend U tot mij en wees mij genadig, Zoals het past voor hen die Uw naam liefhebben. ¹³³ Vestig mijn voetstappen in Uw woord, En laat geen onrecht macht over mij hebben. ¹³⁴ Verlos mij van menselijke onderdrukking, Opdat ik Uw voorschriften in acht neem. ¹³⁵ Laat Uw gezicht over Uw dienaar schijnen, En leer mij Uw verordeningen. ¹³⁶ Mijn ogen stromen van water, Omdat zij Uw wet niet houden.

ג Tsadhe

¹³⁷ U bent rechtvaardig, Heer, En Uw oordelen zijn juist. ¹³⁸ U hebt Uw getuigenissen met rechtvaardigheid geboden En in grote trouw. ¹³⁹ Mijn ijver heeft mij overmeesterd, Omdat mijn vijanden Uw woorden vergeten hebben. ¹⁴⁰ Uw woord is zeer zuiver, Daarom heeft Uw dienaar het lief. ¹⁴¹ Ik ben onbeduidend en veracht, Toch vergeet ik Uw voorschriften niet. ¹⁴² Uw gerechtigheid is eeuwig rechtvaardig, En Uw wet is de essentie van waarheid. ¹⁴³ Moeilijkheden en

angst hebben mij gevonden, Toch brengen Uw geboden mij vreugde. ¹⁴⁴ Uw getuigenissen zijn voor altijd rechtvaardig; Geef mij begrip zodat ik mag leven.

ד Goph

¹⁴⁵ Ik riep uit met heel mijn hart; antwoord mij, Heer! Ik zal Uw verordeningen in acht nemen. ¹⁴⁶ Ik riep tot U; red mij, En ik zal Uw getuigenissen houden. ¹⁴⁷ Ik sta op voor de dageraad en roep om hulp; Ik wacht op Uw woorden. ¹⁴⁸ Mijn ogen anticiperen op de nachtwaken, Opdat ik over Uw woord mag mediteren. ¹⁴⁹ Hoor mijn stem naar Uw barmhartigheid; Herleef mij, Heer, naar Uw oordelen. ¹⁵⁰ Zij die slechtheid najagen naderen; Zij zijn ver van Uw wet. ¹⁵¹ Toch bent U nabij, Heer, En al Uw geboden zijn waarheid. ¹⁵² Lang geleden leerde ik van Uw getuigenissen, Dat U ze voor altijd hebt gevestigd.

ה Resh

¹⁵³ Kijk naar mijn ellende en red mij, Want ik vergeet Uw wet niet. ¹⁵⁴ Bepleit mijn zaak en verlos mij; Herleef mij naar Uw woord. ¹⁵⁵ Redding is ver van de goddelozen, Want zij zoeken Uw verordeningen niet. ¹⁵⁶ Groot zijn Uw barmhartigheden, Heer; Herleef mij naar Uw oordelen. ¹⁵⁷ Talrijk zijn mijn vervolgers en mijn vijanden, Toch wijk ik niet af van Uw getuigenissen. ¹⁵⁸ Ik zie de verraderlijke en voel minachting, Omdat zij Uw woord niet houden. ¹⁵⁹ Overweeg hoe ik Uw voorschriften liefheb; Herleef mij, Heer, naar Uw barmhartigheid. ¹⁶⁰ De totaliteit van Uw woord is waarheid, En elk van Uw rechtvaardige oordelen is eeuwig.

ו Sin en Shin

¹⁶¹ Vorsten vervolgen mij zonder reden, Maar mijn hart staat in ontzag voor Uw woorden. ¹⁶² Ik verheug mij over Uw woord, Als iemand die grote schat vindt. ¹⁶³ Ik verafschuw en haat valsheid, Maar ik heb Uw wet lief. ¹⁶⁴ Ik prijs U de hele dag Vanwege Uw rechtvaardige oordelen. ¹⁶⁵ Zij die Uw wet liefhebben hebben grote vrede, En niets doet hen struikelen. ¹⁶⁶ Ik hoop op Uw redding, Heer, En volg Uw geboden. ¹⁶⁷ Mijn ziel houdt Uw getuigenissen in acht, En ik heb ze zeer lief. ¹⁶⁸ Ik houd Uw voorschriften en Uw getuigenissen in acht, Want al mijn wegen zijn voor U.

Psalmen

n Taw

¹⁶⁹ Laat mijn roep voor U komen, Heer; Geef mij begrip naar Uw woord. ¹⁷⁰ Laat mijn smeking voor U komen; Red mij naar Uw woord. ¹⁷¹ Laat mijn lippen overlopen van lof, Want U leert mij Uw verordeningen. ¹⁷² Laat mijn tong zingen van Uw woord, Want al Uw geboden zijn gerechtigheid. ¹⁷³ Laat Uw hand bereid zijn om mij te helpen, Want ik heb Uw voorschriften gekozen. ¹⁷⁴ Ik verlang naar Uw redding, Heer, En Uw wet is mijn vreugde. ¹⁷⁵ Laat mijn ziel leven opdat zij U prijst, En laat Uw bepalingen mij helpen. ¹⁷⁶ Ik heb rondgezworven als een verloren schaap; zoek Uw dienaar, Want ik vergeet Uw geboden niet.

120

Een Pelgrimslied.

¹ In mijn nood riep ik tot de Heer, En Hij antwoordde mij. ² Heer, red mijn ziel van leugenachtige lippen, Van een bedrieglijke tong.

³ Wat zal u gegeven worden, en wat meer zal er met u gedaan worden, U bedrieglijke tong? ⁴ Scherpe pijlen van de krijger, Samen met de gloeiende kolen van de bremstruik!

⁵ Wee mij, want ik verblijf in Meschech, En ik heb mijn woonplaats gemaakt onder de tenten van Kedar! ⁶ Mijn ziel heeft te lang gewoond Onder hen die tegen vrede zijn. ⁷ Ik zoek vrede, maar wanneer ik spreek, Zoeken zij conflict.

121

Een lied van de opgangen.

¹ Ik hef mijn ogen op naar de bergen; Vanwaar zal mijn hulp komen? ² Mijn hulp komt van de Heer, Schepper van hemel en aarde.

³ Hij zal niet toelaten dat je voet wankelt; Degene die over je waakt zal niet sluimeren. ⁴ Zie, de wachter van Israël Zal noch sluimeren, noch slapen.

⁵ De Heer is je bewaarder; De Heer biedt schaduw aan je rechterhand. ⁶ En de zon zal je niet deren bij dag, Noch de maan bij nacht.

⁷ De Heer zal je beschermen tegen alle kwaad; Hij zal je ziel bewaren. ⁸ De Heer zal waken over je komen en gaan Nu en voor altijd.

122

Een pelgrimslied van David.

¹ Ik verheugde mij toen zij tegen mij zeiden: "Laten we gaan naar de woning van de Heer." ² Onze voeten staan nu Binnen uw poorten, o Jeruzalem,

³ Jeruzalem, dat is gebouwd Als een stad die samengevoegd is; ⁴ Waarheen de stammen opgaan, de stammen van de Heer— Een verordening voor Israël— Om de naam van de Heer te danken. ⁵ Want daar zijn zetels van rechtspraak gevestigd, De zetels van het huis van David.

⁶ Bid om de vrede van Jeruzalem: "Mogen zij die u liefhebben veiligheid vinden. ⁷ Moge er rust zijn binnen uw muren, En voorspoed binnen uw paleizen." ⁸ Omwille van mijn verwanten en metgezellen, Zal ik nu zeggen: "Moge er rust zijn binnen u." ⁹ Omwille van het huis van de Heer, onze God, Zal ik uw welzijn nastreven.

123

Een lied van de opgangen.

¹ Tot U heb ik mijn ogen opgeheven, U die in de hemel troont! ² Let op, zoals de ogen van dienaren gericht zijn op de hand van hun meester, En zoals de ogen van een dienstmaagd op de hand van haar meesteres, Zo zijn onze ogen gericht op de Heer, onze God, Totdat Hij ons Zijn gunst toont.

³ Toon ons Uw goedheid, Heer, toon ons Uw goedheid, Want wij hebben meer dan genoeg verachting verdragen. ⁴ Onze ziel heeft meer dan genoeg verdragen Van het gespot van degenen die op hun gemak zijn, En van de verachting van de hoogmoedigen.

124

Een pelgrimslied. Van David.

¹ "Als de Heer niet aan onze zijde had gestaan," Laat Israël nu zeggen, ² "Als de Heer niet aan onze zijde had gestaan Toen mensen tegen ons opstonden, ³ Dan zouden zij ons volledig hebben verslonden, Toen hun woede fel tegen ons

Psalmen

brandde; ⁴ Dan zouden de wateren ons hebben overspoeld, De stroom zou over onze ziel zijn gegaan; ⁵ en de woedende wateren zouden over onze ziel zijn gegaan.”

⁶ Geprezen zij de Heer, Die ons niet heeft laten verscheuren door hun tanden. ⁷ Onze ziel is ontsnapt als een vogel uit de strik van de vogelvanger; De strik is gebroken en wij zijn ontsnapt. ⁸ Onze hulp is in de naam van de Heer, Die hemel en aarde gemaakt heeft.

125

Een Lied van de Opgangen.

¹ Wie op de Heer vertrouwen Zijn als de berg Sion, die niet bewogen kan worden maar voor eeuwig blijft. ² Zoals de bergen Jeruzalem omringen, Zo omringt de Heer Zijn volk Nu en voor altijd.

³ Want de scepter van goddeloosheid zal niet rusten op het land van de rechtvaardigen, Opdat de rechtvaardigen hun handen niet uitstrekken om kwaad te doen.

⁴ Toon goedheid, Heer, aan degenen die goed zijn, En aan degenen die oprecht van hart zijn. ⁵ Maar voor degenen die zich afwenden naar hun kromme wegen, Zal de Heer hen wegvoeren met degenen die onrecht plegen. Moge vrede over Israël zijn.

126

Een lied van de opgangen.

¹ Toen de Heer de gevangenen van Sion terugbracht, Waren wij als degenen die dromen. ² Toen werd onze mond vervuld met lachen En onze tong met juichende gezangen; Toen zei men onder de volken, “De Heer heeft grote dingen voor hen gedaan.” ³ De Heer heeft grote dingen voor ons gedaan; Wij zijn vervuld met vreugde.

⁴ Herstel onze gevangenen, Heer, Zoals de beken in de Negev. ⁵ Wie met tranen zaaien, zullen met gejuich oogsten. ⁶ Wie al wenend uitgaat, dragende het zaad om te zaaien, Zal zeker terugkeren met gejuich, zijn schoven dragende.

127

Een lied van de opgangen. Van Salomo.

¹ Als de Heer het huis niet bouwt, Tevergeefs zwogen de bouwers eraan; Als de Heer de stad niet bewaakt, Waakt de wachter tevergeefs. ² Het is zinloos voor u om vroeg op te staan, Om laat op te blijven, Om het brood van pijnlijke arbeid te eten; Want Hij geeft het zijn geliefde zelfs in zijn slaap.

³ Zie, kinderen zijn een zegen van de Heer, De vrucht van de schoot is een genadige beloning. ⁴ Zoals pijlen in de hand van een krijger, Zo zijn de kinderen die in de jeugd geboren zijn. ⁵ Gezegend is de man wiens koker gevuld is; Zij zullen niet beschaamd worden Wanneer zij met hun tegenstanders bij de poort spreken.

128

Een Lied van de Opgangen.

¹ Gezegend is ieder die de Heer vreest, Die in Zijn wegen wandelt. ² Je zult de vrucht eten van de arbeid van je handen; Je zult gelukkig zijn, en het zal je goed gaan. ³ Je vrouw zal als een vruchtbare wijnstok zijn binnen je huis, Je kinderen als jonge olijfplanten rondom je tafel. ⁴ Zie, zo zal een man Die de Heer vreest, gezegend worden.

⁵ Moge de Heer je zegenen vanuit Sion, En moge je de bloei van Jeruzalem aanschouwen alle dagen van je leven. ⁶ Waarlijk, moge je je nakomelingen zien. Vrede zij over Israël!

129

Een lied van de opgangen.

¹ “Vele malen hebben zij mij van mijn jeugd af aangevallen,” Laat Israël zeggen, ² “Vele malen hebben zij mij sinds mijn jeugd aangevallen; Toch hebben zij mij niet overwonnen. ³ De ploeger ploegde op mijn rug; Zij verlengden hun voren.” ⁴ De Heer is rechtvaardig; Hij heeft de koorden van de goddelozen doorgesneden.

⁵ Mogen allen die Sion verachten Beschaamd worden en teruggedreven; ⁶ Mogen zij zijn als gras op de daken, Dat verdort voordat het opgroeit; ⁷ Waarmee de maaier zijn hand niet vult, Noch de schovenbinder zijn armen vult; ⁸ Noch zeggen de voorbijgangers, “Moge de zegen van de Heer op u zijn; Wij zegenen u in de naam van de Heer.”

130

Een pelgrimslied.

¹ Uit de diepten roep ik tot U, Heer. ² Heer, luister naar mijn stem! Mogen Uw oren aandachtig zijn Voor het geluid van mijn smeekbeden.

³ Als U, Heer, onze ongerechtigheden zou gadeslaan, Heer, wie zou dan standhouden? ⁴ Maar bij U is vergeving, Daarom wordt U gevreesd.

⁵ Ik wacht op de Heer, mijn ziel is geduldig, En ik stel mijn hoop op Zijn woord. ⁶ Mijn ziel wacht verlangend op de Heer Meer dan de wachters op de morgen; Ja, meer dan de wachters op de morgen.

⁷ Israël, stel uw hoop op de Heer; Want bij de Heer is goedertierenheid, En bij Hem is overvloedige verlossing. ⁸ En Hij zal Israël verlossen Van al zijn ongerechtigheden.

131

Een pelgrimslied. Van David.

¹ Heer, mijn hart is niet trots, noch zijn mijn ogen hoogmoedig; Ook houd ik mij niet bezig met grote zaken, Of met dingen die te moeilijk voor mij zijn. ² Ik heb mijn ziel werkelijk tot rust gebracht en stil gemaakt, Als een gespeend kind dat bij zijn moeder rust, Mijn ziel in mij is als een gespeend kind.

³ Israël, wacht op de Heer Van nu aan tot in eeuwigheid.

132

Een lied van de opgangen.

¹ Denk aan David, Heer, Al zijn ellende;

² Hoe hij de Heer een eed zwoer En beloofde aan de Machtige van Jakob: ³ "Ik zal zeker mijn huis niet binnengaan, Noch op mijn bed gaan liggen; ⁴ Ik zal mijn ogen geen slaap gunnen, Of mijn oogleden sluimering, ⁵ Totdat ik een plaats voor de Heer vind, Een heiligdom voor de Machtige van Jakob."

⁶ Inderdaad, we hoorden ervan in Efrata, We ontdekten het in de velden van Jaar. ⁷ Laten we Zijn woning binnengaan; Laten we buigen bij Zijn

voetbank. ⁸ Sta op, Heer, naar Uw rustplaats, U en de ark van Uw macht. ⁹ Mogen Uw priesters bekleed zijn met gerechtigheid, En mogen Uw getrouwen juichen van vreugde.

¹⁰ Omwille van Uw dienaar David, Verwerp het aangezicht van Uw gezalfde niet.

¹¹ De Heer heeft David een belofte gedaan Een waarheid die Hij niet zal herroepen: "Ik zal op jouw troon plaatsen Iemand uit je eigen geslacht. ¹² Als je zonen Mijn verbond zullen houden En de verordeningen die Ik hun zal leren, Zullen ook hun nakomelingen voor altijd op jouw troon zitten."

¹³ Want de Heer heeft Sion gekozen; Hij heeft het gewenst als Zijn woning. ¹⁴ "Dit is Mijn rustplaats voor eeuwig; Hier zal Ik verblijven, want Ik heb ernaar verlangd. ¹⁵ Ik zal haar voorzieningen rijkelijk zegenen; Ik zal haar armen met brood verzadigen. ¹⁶ Ik zal ook haar priesters met heil bekleden, En haar getrouwen zullen vrolijk zingen.

¹⁷ Ik zal de hoorn van David daar doen bloeien; Ik heb een lamp bereid voor Mijn gezalfde. ¹⁸ Ik zal zijn vijanden met schande bedekken, Maar op hem zal zijn kroon schitteren."

133

Een pelgrimslied. Van David.

¹ Zie, hoe goed en hoe aangenaam is het Als broeders tezamen wonen in eenheid!

² Het is als de kostbare olie op het hoofd, Die neerdaalt op de baard, De baard van Aäron, Die neerdaalt op de zoom van zijn klederen. ³ Het is als de dauw van de Hermon Die neerdaalt op de bergen van Sion; Want daar gebiedt de Heer de zegen— Leven voor altijd.

134

Een Lied van de Opgangen.

¹ Zie, zegen de Heer, al jullie dienaren van de Heer, Die 's nachts dienen in het huis van de Heer! ² Hef je handen op naar de heilige plaats En bied lof aan de Heer.

³ Moge de Heer, de Schepper van hemel en aarde, je zegenen vanuit Sion.

Psalmen

135 Prijs de Heer! Eer de naam van de Heer; Prijs Hem, dienaren van de Heer, ² Jullie die staan in de woning van de Heer, In de voorhoven van het huis van onze God!

³ Prijs de Heer, want de Heer is goed; Zing lofzangen voor Zijn naam, want het is heerlijk. ⁴ Want de Heer heeft Jakob voor Zichzelf gekozen, Israël als een gekoesterde bezitting.

⁵ Want ik ben zeker dat de Heer groot is, En dat onze Heer boven alle andere goden is. ⁶ Wat de Heer ook wenst, Hij volbrengt het, In de hemel en op aarde, in de zeeën en in alle oceandiepten. ⁷ Hij laat de wolken opstijgen van de einden der aarde, Die bliksem maakt voor de regen, Die de wind voortbrengt uit Zijn schatkamers.

⁸ Hij sloeg de eerstgeborenen van Egypte, Zowel van mens als dier. ⁹ Hij zond tekenen en wonderen in uw midden, Egypte, Tegen de farao en al zijn dienaren. ¹⁰ Hij versloeg vele naties En bracht machtige koningen ten val: ¹¹ Sihon, heerser van de Amorieten, En Og, heerser van Basan, En alle gebieden van Kanaän; ¹² En Hij schonk hun land als een erfdeel, Een erfdeel aan Zijn volk Israël.

¹³ Uw naam, Heer, is eeuwig, Uw gedachtenis, Heer, is door alle generaties heen. ¹⁴ Want de Heer zal Zijn volk oordelen En medelijden tonen met Zijn dienaren.

¹⁵ De afgoden van de naties zijn gemaakt van zilver en goud, Het werk van mensenhanden. ¹⁶ Ze hebben monden, maar spreken niet; Ze hebben ogen, maar zien niet; ¹⁷ Ze hebben oren, maar horen niet, En er is geen adem in hun monden. ¹⁸ Zij die ze maken zullen worden zoals zij, Iedereen die op hen vertrouwt.

¹⁹ Huis van Israël, eer de Heer; Huis van Aäron, eer de Heer; ²⁰ Huis van Levi, eer de Heer; Jullie die de Heer vrezen, eer de Heer. ²¹ Gezegend zij de Heer, die uit Sion komt, Die woont in Jeruzalem. Prijs de Heer!

136 Loof de Heer, want Hij is goed, Zijn liefde duurt eeuwig.

² Loof de God der goden, Zijn liefde duurt eeuwig.

³ Loof de Heer der heren, Zijn liefde duurt eeuwig.

⁴ Hem die alleen grote wonderen doet, Zijn liefde duurt eeuwig.

⁵ Hem die de hemelen met wijsheid maakte, Zijn liefde duurt eeuwig.

⁶ Hem die de aarde boven de wateren uitspreidde, Zijn liefde duurt eeuwig.

⁷ Hem die de grote lichten maakte, Zijn liefde duurt eeuwig.

⁸ De zon om te heersen over de dag, Zijn liefde duurt eeuwig.

⁹ De maan en sterren om te heersen over de nacht, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹⁰ Hem die de Egyptenaren sloeg, namelijk hun eerstgeborenen, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹¹ En Israël uit hun midden leidde, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹² Met sterke hand en uitgestrekte arm, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹³ Hem die de Rode Zee in delen scheidde, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹⁴ En Israël erdoorheen leidde, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹⁵ Maar Hij wierp de farao en zijn leger in de Rode Zee, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹⁶ Hem die Zijn volk door de woestijn leidde, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹⁷ Hem die grote koningen sloeg, Zijn liefde duurt eeuwig.

¹⁸ En machtige koningen doodde,

Psalmen

Zijn liefde duurt eeuwig.

¹⁹ Sihon, de heerser van de Amorieten,

Zijn liefde duurt eeuwig.

²⁰ En Og, de heerser van Basan,

Zijn liefde duurt eeuwig.

²¹ En hun land als erfdeel gaf,

Zijn liefde duurt eeuwig.

²² Een erfdeel aan Zijn dienaar Israël,

Zijn liefde duurt eeuwig.

²³ Die aan ons dacht in onze nederigheid,

Zijn liefde duurt eeuwig.

²⁴ En ons heeft gered van onze vijanden,

Zijn liefde duurt eeuwig.

²⁵ Die voedsel geeft aan alle vlees,

Zijn liefde duurt eeuwig.

²⁶ Breng dank aan de God van de hemel,

Zijn liefde duurt eeuwig.

137

Aan de rivieren van Babylon, Daar zaten wij en weenden, En wij herinnerden ons Sion. ² Aan de wilgen in haar midden Hingen wij onze harpen. ³ Want daar vroegen onze gevangennemers ons om liederen, En onze kwellers om vreugde, zeggende, "Zing ons een van de liederen van Sion!"

⁴ Hoe kunnen wij het lied van de Heer zingen In een vreemd land? ⁵ Als ik jou vergeet, Jeruzalem, Moge mijn rechterhand haar vaardigheid verliezen.

⁶ Moge mijn tong aan mijn gehemelte kleven Als ik jou niet herinner, Als ik Jeruzalem niet eer Boven mijn grootste vreugde.

⁷ Herinner U, Heer, tegen de zonen van Edom De dag van Jeruzalem, Zij die zeiden, "Haal het neer, haal het neer Tot op de grond!" ⁸ Dochter van Babylon, jij verwoeste, Gezegend zal hij zijn die jou vergeldt Met de vergelding die jij ons hebt gegeven. ⁹ Gezegend is hij dan, die jouw kinderen grijpt en ze tegen jouw rotsen verplettert.

138

Een psalm van David.

¹ Ik zal U danken met heel mijn hart; Ik zal Uw lof zingen voor de goden. ² Ik zal buigen in eerbied naar Uw heilige tempel En Uw naam danken voor Uw barmhartigheid en Uw waarheid; Want U hebt Uw woord groot gemaakt in overeenstemming met heel Uw naam. ³ Op de dag dat ik riep, hoorde U mij; U vervulde mijn ziel met moed en kracht.

⁴ Alle koningen van de aarde zullen U danken, Heer, Wanneer zij de woorden gehoord hebben die door Uw mond gesproken zijn. ⁵ En zij zullen zingen van de wegen van de Heer, Want de heerlijkheid van de Heer is inderdaad groot.

⁶ Want de Heer is verheven, Toch ziet Hij om naar de nederigen, Maar de hoogmoedigen kent Hij van verre. ⁷ Ook al wandel ik te midden van problemen, U zult mij doen herleven; U zult Uw hand uitstrekken tegen de woede van mijn vijanden, En Uw rechterhand zal mij bevrijden. ⁸ De Heer zal Zijn doel voor mij vervullen; Uw barmhartigheid, Heer, is eeuwig; Verlaat de werken van Uw handen niet.

139

Voor de muziekdirecteur. Een psalm van David.

¹ Heer, U hebt mij doorgrond en kent mij. ² U weet wanneer ik ga zitten en wanneer ik opsta; U doorziet mijn gedachten van verre. ³ U onderzoekt mijn pad en mijn liggen, En bent vertrouwd met al mijn wegen. ⁴ Zelfs voordat er een woord op mijn tong is, Zie, Heer, U kent het volledig. ⁵ U omsluit mij van achteren en van voren, En legt Uw hand op mij. ⁶ Kennis als deze is te wonderbaar voor mij; Het is zo verheven, ik kan het niet bevatten.

⁷ Waar zou ik heen kunnen gaan voor Uw Geest? Of waar zou ik kunnen vluchten voor Uw aanwezigheid? ⁸ Als ik opklim naar de hemel, U bent daar; Als ik mij neerleg in de diepten, U bent daar. ⁹ Als ik de vleugels van de dageraad neem, En verblijf in het uiterste van de zee, ¹⁰ Zelfs daar zal Uw hand mij leiden, En Uw rechterhand zal mij stevig vasthouden. ¹¹ Als ik zeg: "Zeker zal de duisternis mij bedekken, En het licht om mij heen zal nacht worden," ¹² Zelfs de duisternis is niet

Psalmen

donker voor U, En de nacht schijnt als de dag.
Duisternis en licht zijn beide gelijk voor U.

¹³ Want U hebt mijn innerlijk gevormd; U hebt mij geweven in de schoot van mijn moeder. ¹⁴ Ik dank U, omdat ik ontzagwekkend en wonderbaarlijk gemaakt ben; Wonderbaarlijk zijn Uw werken, En mijn ziel weet dat zeer goed. ¹⁵ Mijn gebeente was voor U niet verborgen Toen ik in het verborgene gemaakt werd, En kunstig gevormd in de diepten van de aarde. ¹⁶ Uw ogen zagen mijn ongevormd lichaam; En in Uw boek waren geschreven Al de dagen die voor mij bestemd waren, Toen er nog geen van hen bestond. ¹⁷ Hoe kostbaar zijn Uw gedachten voor mij, God! Hoe groot is de som ervan! ¹⁸ Als ik ze zou tellen, zouden ze talrijker zijn dan de korrels zand. Wanneer ik ontwaak, ben ik nog steeds bij U.

¹⁹ Och, dat U de goddelozen zou doden, God; Ga weg van mij, gij mannen van bloedvergieten. ²⁰ Want zij spreken tegen U met boosaardigheid, En Uw tegenstanders misbruiken Uw naam. ²¹ Haat ik niet hen die U haten, Heer? En verafschuw ik niet hen die tegen U opstaan? ²² Ik haat hen met een volkomen haat; Zij zijn mijn vijanden geworden. ²³ Onderzoek mij, God, en ken mijn hart; Beproof mij en ken mijn onrustige gedachten; ²⁴ En zie of er een schadelijke weg in mij is, En leid mij op de eeuwige weg.

140

Voor de muziekdirecteur. Een psalm van David.

¹ Red mij, Heer, van slechte mensen; Bescherm mij tegen gewelddadige mannen ² Die boze plannen smeden in hun hart; Zij zijn voortdurend conflicten aan het stoken. ³ Zij scherpen hun tongen als een slang; Het gif van een adder is onder hun lippen. Sela

⁴ Bewaar mij, Heer, voor de handen van de goddelozen; Bescherm mij tegen gewelddadige mannen Die van plan zijn mijn stappen te doen struikelen. ⁵ De hoogmoedigen hebben een val voor mij gezet, met strikken; Zij hebben een net langs het pad gespannen; Zij hebben vallen voor mij gezet. Sela

⁶ Ik verklaarde tot de Heer: "U bent mijn God; Hoor, Heer, het geluid van mijn smeekbede." ⁷

Soevereine Heer, de kracht van mijn redding, U hebt mijn hoofd beschermd op de dag van de strijd. ⁸ Verleen niet, Heer, de verlangens van de goddelozen; Laat hun boze plannen niet slagen, zodat zij niet verheven worden. Sela

⁹ Wat betreft degenen die mij omringen, Mogen hun eigen woorden hen schaden. ¹⁰ Mogen brandende kolen op hen vallen; Mogen zij in het vuur worden geworpen, In diepe putten waaruit zij niet kunnen ontsnappen. ¹¹ Moge een lasteraar niet standhouden op de aarde; Moge het kwaad een gewelddadige man achtervolgen tot zijn ondergang.

¹² Ik ben ervan overtuigd dat de Heer de zaak van de verdrukten zal steunen, En gerechtigheid zal brengen aan de armen. ¹³ Zeker zullen de rechtvaardigen Uw naam danken; De oprechten zullen in Uw aanwezigheid verblijven.

141

Een psalm van David.

¹ Heer, ik roep tot U; haast U naar mij! Luister naar mijn stem als ik tot U roep! ² Laat mijn gebed voor U opstijgen als wierook; Het opheffen van mijn handen als het avondoffer.

³ Plaats een wacht, Heer, bij mijn mond; Waak over de ingang van mijn lippen. ⁴ Laat mijn hart niet neigen tot iets kwaads, Om deel te nemen aan daden van goddeloosheid Met hen die onrecht plegen; En laat mij niet deelnemen aan hun lekkernijen.

⁵ Laat de rechtvaardige mij slaan, het is een vriendelijkheid; Laat hem mij berispen, het is olie voor het hoofd; Mijn hoofd zal het niet weigeren, Want nog steeds is mijn gebed tegen hun slechte daden.

⁶ Hun rechters worden neergeslagen aan de zijden van de rots, En zij zullen mijn woorden horen, want zij zijn aangenaam. ⁷ Zoals wanneer men ploegt en de aarde openbreekt, Zijn onze beenderen verstrooid bij de mond van het dodenrijk.

⁸ Want mijn ogen zijn op U gericht, God de Heer; Bij U neem ik mijn toevlucht, laat mijn ziel niet weerloos. ⁹ Bescherm mij tegen de kaken van de val die zij voor mij hebben gezet, En tegen de

Psalmen

strikken van hen die kwaad doen. ¹⁰ Laat de goddelozen in hun eigen netten vallen, Terwijl ik ongehinderd voorbijga.

142 Een onderwijzing van David. Toen hij in de grot was. Een gebed.

¹ Ik roep met mijn stem tot de Heer; Ik smeek met mijn stem tot de Heer om genade. ² Ik stort mijn nood voor Hem uit; Ik maak mijn problemen aan Hem bekend.

³ Toen mijn geest in mij overweldigd was, Was U op de hoogte van mijn pad. Op het pad waar ik wandel Hebben zij een valstrik voor mij gezet. ⁴ Kijk naar rechts en zie; Want er is niemand die op mij let. Er is geen uitweg voor mij; Niemand bekommert zich om mijn ziel.

⁵ Ik riep tot U, Heer; Ik verklaarde: "U bent mijn toevlucht, Mijn deel in het land van de levenden.

⁶ Luister naar mijn roep, Want ik ben zeer nederig gemaakt; Verlos mij van mijn vervolgers, Want zij zijn te machtig voor mij. ⁷ Hef mijn ziel op uit verdriet, Zodat ik Uw naam kan danken; De rechtvaardigen zullen zich om mij heen verzamelen, Want U zult voor mij zorgen."

143 Een psalm van David.

¹ Hoor mijn gebed, Heer, Luister naar mijn smekingen! Antwoord mij in Uw trouw, in Uw gerechtigheid! ² En laat Uw dienaar niet terechtaan, Want niemand die leeft is rechtvaardig voor U. ³ Want de vijand heeft mijn ziel achtervolgd; Hij heeft mijn leven terneergedrukt tot de grond; Hij heeft mij doen wonen in duisternis, zoals degenen die lang geleden gestorven zijn. ⁴ Daarom is mijn geest in mij verzwakt; Mijn hart is ontsteld in mij. ⁵ Ik herinner mij de dagen van weleer; Ik overdenk al Uw daden; Ik overpeins het werk van Uw handen. ⁶ Ik strek mijn handen naar U uit; Mijn ziel dorst naar U, als een dorstig land. Sela

⁷ Antwoord mij snel, Heer, Mijn geest bezwijkt; Verberg Uw aangezicht niet voor mij, Anders zal ik zijn als degenen die afdalen in de put. ⁸ Laat mij in de morgen Uw barmhartigheid horen, Want ik

vertrouw op U; Leer mij de weg die ik moet gaan, Want tot U hef ik mijn ziel op. ⁹ Red mij, Heer, van mijn vijanden; Ik zoek mijn toevlucht bij U. ¹⁰ Leid mij om Uw wil te doen, Want U bent mijn God; Laat Uw goede Geest mij leiden op effen grond.

¹¹ Omwille van Uw naam, Heer, geef mij leven. In Uw gerechtigheid bevrijd mijn ziel uit benauwdheid. ¹² En in Uw barmhartigheid, vernietig mijn vijanden, En vernietig allen die mijn ziel onderdrukken, Want ik ben Uw dienaar.

144 Een psalm van David.

¹ Gezegend zij de Heer, mijn rots, Die mijn handen oefent voor de strijd, En mijn vingers voor de oorlog; ² Mijn trouw en mijn vesting, Mijn burcht en mijn redder, Mijn schild en Hij bij wie ik toevlucht zoek, Die mijn volk aan mij onderwerpt.

³ Heer, wat is de mens, dat U om hem geeft? Of het mensenkind, dat U aan hen denkt? ⁴ De mens is als een ademtocht; Zijn dagen zijn als een vluchtige schaduw.

⁵ Buig Uw hemelen, Heer, en daal neer; Raak de bergen aan, zodat zij roken. ⁶ Zend bliksem en verstrooi hen; Schiet Uw pijlen en desoriënteer hen. ⁷ Strek Uw hand uit van boven; Red mij en bevrijd mij van machtige wateren, Uit de greep van vreemden ⁸ Wiens monden bedrog spreken, En wiens rechterhand een hand van valsheid is.

⁹ O God, ik zal U een nieuw lied zingen; Met een harp van tien snaren zal ik U lof brengen, ¹⁰ Die verlossing schenkt aan koningen, Die Zijn dienaar David redt van het schadelijke zwaard. ¹¹ Red mij en bevrijd mij uit de greep van vreemden, Wiens monden bedrog spreken, En wiens rechterhand een hand van valsheid is.

¹² Mogen onze zonen in hun jeugd zijn als bloeiende planten, En onze dochters als hoekpilaren Gesmeed voor een paleis. ¹³ Mogen onze schuren vol zijn, En elke soort opbrengst geven, Mogen onze kudden duizenden voortbrengen En tienduizenden in onze velden; ¹⁴ Mogen onze runderen zonder ongeluk en zonder verlies zijn, Moge er geen nood in onze straten zijn! ¹⁵ Gezegend zijn de mensen die in zo'n staat

Psalmen

verkeren; Gezegend zijn de mensen van wie God de Heer is!

145

Een lofpsalm van David.

¹ Ik zal U verhogen, mijn God, de Koning, En ik zal Uw naam zegenen voor eeuwig en altijd. ² Elke dag zal ik U zegenen, En ik zal Uw naam prijzen voor altijd.

³ De Heer is groot en zeer te prijzen, En Zijn grootheid is niet te doorgronden. ⁴ Het ene geslacht zal Uw werken roemen aan het andere, En Uw machtige daden verkondigen. ⁵ Op de glorieuze pracht van Uw majesteit En op Uw wonderbaarlijke werken zal ik mediteren. ⁶ Mensen zullen spreken van de kracht van Uw ontzagwekkende daden, En ik zal Uw grootheid vertellen. ⁷ Zij zullen overvloedig spreken van de herinnering aan Uw grote goedheid, En zullen juichend Uw gerechtigheid verkondigen.

⁸ De Heer is genadig en vol medelijden; Traag tot toorn en rijk aan barmhartigheid.

⁹ De Heer is goed voor allen, En Zijn barmhartigheden strekken zich uit over al Zijn werken. ¹⁰ Al Uw werken zullen U danken, Heer, En Uw getrouwen zullen U zegenen. ¹¹ Zij zullen spreken van de heerlijkheid van Uw koninkrijk, En Uw macht bespreken, ¹² Om aan de mensenkinderen Uw machtige daden bekend te maken, En de heerlijkheid van de majesteit van Uw koninkrijk. ¹³ Uw koninkrijk is een eeuwig koninkrijk, En Uw heerschappij duurt voort door alle generaties heen.

De Heer is betrouwbaar in al zijn beloften en trouw in al zijn daden ¹⁴ De Heer ondersteunt allen die struikelen, En richt allen op die gebogen zijn. ¹⁵ De ogen van allen zien naar U, En U geeft hun hun voedsel op de juiste tijd. ¹⁶ U opent Uw hand En verzadigt de behoeften van elk levend wezen.

¹⁷ De Heer is rechtvaardig in al Zijn wegen, En genadig in al Zijn werken. ¹⁸ De Heer is nabij allen die Hem aanroepen, Allen die Hem oprecht aanroepen. ¹⁹ Hij zal het verlangen vervullen van hen die Hem vrezen; Hij zal ook hun roep om hulp horen en hen redden. ²⁰ De Heer beschermt allen

die Hem liefhebben, Maar Hij zal een einde maken aan alle goddelozen.

²¹ Mijn mond zal de lof van de Heer verkondigen, En alle mensen zullen Zijn heilige naam zegenen voor alle eeuwigheid.

146

Prijs de Heer! Eer de Heer, mijn ziel! ² Ik zal de Heer prijzen zolang ik leef; Ik zal zingen voor mijn God zolang ik besta. ³ Vertrouw niet op edelen, Op sterfelijke mensen, waar geen redding is. ⁴ Wanneer zijn geest vertrekt, keert hij terug naar de aarde; Op diezelfde dag vergaan zijn plannen. ⁵ Gelukkig is hij wiens hulp de God van Jakob is, Wiens hoop rust in de Heer, zijn God,

⁶ Die de hemel en de aarde heeft gemaakt, De zee en alles wat daarin is; Die voor altijd trouw blijft; ⁷ Die recht doet aan de verdrukten; Die voedsel geeft aan de hongerigen. De Heer bevrijdt de gevangenen. ⁸ De Heer geeft de blinden het gezicht; De Heer richt degenen op die gebogen zijn; De Heer koestert de rechtvaardigen. ⁹ De Heer beschermt vreemdelingen; Hij ondersteunt de wees en de weduwe, Maar Hij vrijdelt de plannen van de goddelozen.

¹⁰ De Heer zal eeuwig regeren, Uw God, Sion, door alle generaties heen. Eer de Heer!

147

Prijs de Heer! Het is goed om lofzangen te zingen voor onze God; Het is verheugend, en zulke lof is prachtig.

² De Heer herstelt Jeruzalem; Hij verzamelt de ballingen van Israël. ³ Hij geneest de gebrokenen van hart En heelt hun wonden. ⁴ Hij telt de sterren; Hij noemt ze bij naam. ⁵ Groot is onze Heer, en machtig in kracht; Zijn inzicht kent geen grenzen. ⁶ De Heer ondersteunt de verdrukten; Hij brengt de goddelozen ter aarde.

⁷ Breng liederen aan de Heer met dankbaarheid; Speel muziek voor onze God op de lier,

⁸ Die wolken over de hemel verspreidt, Die regen op de aarde zendt, Die gras doet groeien op de bergen. ⁹ Hij voorziet de dieren van voedsel, En de jonge raven als ze roepen.

¹⁰ Hij vindt geen vreugde in de kracht van het paard; Hij schept geen behagen in de benen van

Psalmen

een man. ¹¹ De Heer heeft behagen in hen die Hem vrezen, In hen die hopen op Zijn barmhartigheid.

¹² Prijs de Heer, Jeruzalem! Eer uw God, Sion!

¹³ Want Hij heeft de grendels van uw poorten versterkt; Hij heeft uw kinderen binnenin u gezegend. ¹⁴ Hij schenkt vrede binnen uw grenzen; Hij vult u met het beste tarwe.

¹⁵ Hij zendt Zijn bevel naar de aarde; Zijn woord beweegt snel. ¹⁶ Hij geeft sneeuw als wol; Hij verspreidt rijp als as. ¹⁷ Hij werpt Zijn ijs als brokken; Wie kan Zijn koude verdragen? ¹⁸ Hij zendt Zijn woord en doet ze smelten; Hij laat Zijn wind waaien, en de wateren stromen.

¹⁹ Hij openbaart Zijn woorden aan Jakob, Zijn verordeningen en oordelen aan Israël. ²⁰ Zo heeft Hij niet gehandeld met enig ander volk; En wat Zijn oordelen betreft, zij hebben ze niet begrepen. Prijs de Heer!

148 Prijs de Heer! Verheerlijk de Heer vanuit de hemelen; Prijs Hem in de hoogten! ² Prijs Hem, al Zijn engelen; Verheerlijk Hem, al Zijn hemelse legers! ³ Prijs Hem, zon en maan; Verheerlijk Hem, alle stralende sterren! ⁴ Prijs Hem, hoogste hemelen, En de wateren boven de hemelen!

⁵ Laat hen de naam van de Heer prijzen, Want Hij gebod, en zij kwamen tot bestaan. ⁶ Hij heeft hen voor eeuwig en altijd gevestigd; Hij heeft een decreet gemaakt, en het zal niet voorbijgaan.

⁷ Verheerlijk de Heer vanaf de aarde, Zeedieren en alle oceandiepten; ⁸ Vuur en hagel, sneeuw en mist; Stormachtige wind, die Zijn woord uitvoert; ⁹ De torenhoge bergen en zachte heuvels; Vruchtdragende bomen en majestueuze ceders; ¹⁰ Dieren en al het vee; Kruipende dingen en vliegende vogels; ¹¹ De koningen van de aarde en alle volken; Allen die regeren en allen die oordelen

op de aarde; ¹² Zowel jonge mannen als meisjes; De oude en de jonge.

¹³ Laat hen de naam van de Heer prijzen, Want Zijn naam alleen is verheven; Zijn pracht is boven aarde en hemel. ¹⁴ En Hij heeft een hoorn voor Zijn volk opgericht, Lof voor al Zijn getrouwen, Voor de kinderen van Israël, een volk dicht bij Hem. Prijs de Heer!

149 Prijs de Heer! Zing een nieuw lied voor de Heer, En vier Hem in de gemeente van de getrouwen. ² Israël zal zich verheugen in hun Schepper; De kinderen van Sion zullen juichen in hun Koning. ³ Zij zullen Zijn naam loven met dansen; Zij zullen voor Hem zingen met tamboerijn en lier. ⁴ Want de Heer heeft behagen in Zijn volk; Hij zal de nederigen sieren met heil. ⁵ De getrouwen zullen zich verheugen in heerlijkheid; Zij zullen juichen op hun bedden.

⁶ De verheven lofzangen van God zullen in hun mond zijn, En een tweesnijdend zwaard in hun handen, ⁷ Om recht te brengen aan de naties, En correctie aan de volken, ⁸ Om hun heersers met ketenen te binden, En hun edelen met ijzeren boeien, ⁹ Om het vonnis dat tegen hen is uitgesproken uit te voeren. Deze eer is voor al Zijn getrouwen. Prijs de Heer!

150 Prijs de Heer! Eer God in Zijn heilige plaats; Prijs Hem in Zijn uitgestrekte hemel. ² Eer Hem om Zijn machtige daden; Prijs Hem om Zijn opperste grootheid. ³ Eer Hem met het geluid van de trompet; Prijs Hem met harp en lier. ⁴ Eer Hem met tamboerijn en dans; Prijs Hem met snaarinstrumenten en fluit. ⁵ Eer Hem met luide cimbalen; Prijs Hem met klinkende cimbalen. ⁶ Alles wat adem heeft, prijs de Heer. Prijs de Heer!

Spreuken

1 De wijze uitspraken van Salomo, zoon van David, heerser van Israël: ² Om wijsheid en onderricht te verkrijgen, om woorden van inzicht te onderscheiden; ³ Om onderricht te ontvangen in verstandig gedrag, in gerechtigheid, rechtvaardigheid en eerlijkheid; ⁴ Om bedachtzaamheid aan de eenvoudigen te geven, kennis en discretie aan de jongeren; ⁵ Laat de wijzen horen en hun kennis vermeederen, en laat degenen met inzicht leiding verwerven, ⁶ Om spreuken en parabels te begrijpen, de uitspraken en raadsels van de wijzen. ⁷ Want de vrees voor de Heer is het begin van alle kennis; zij die dwaas zijn haten wijsheid en onderricht. ⁸ Let op, mijn zoon, de leiding van je vader, en verlaat de leer van je moeder niet; ⁹ Want zij zijn als een prachtige kroon voor je hoofd en sieraden voor je nek.

¹⁰ Mijn zoon, als zondaars je proberen te lokken, volg hen niet. ¹¹ Als zij zeggen: "Doe met ons mee,

laten we in het geheim wachten op bloed, laten we de onschuldigen zonder reden overvallen;

¹² Laten we hen levend verslinden als het graf,

en heel, zoals degenen die afdalen naar de kuil;

¹³ We zullen allerlei kostbare goederen vinden,

we zullen onze huizen vullen met buit;

¹⁴ Gooi je lot met ons,

we zullen allemaal één beurs delen"—

¹⁵ Mijn zoon, wandel niet op hun weg, houd je voet van hun pad, ¹⁶ Want zij haasten zich om kwaad te doen, en zij haasten zich om bloed te vergieten. ¹⁷ Hoe nutteloos is het om een net te spannen in het volle zicht van alle vogels! ¹⁸ Maar deze mannen zetten een val voor zichzelf; zij overvallen hun eigen leven. ¹⁹ Zo zijn de wegen van iedereen die hebzuchtig is naar onrechtmatig gewin; het neemt het leven weg van degenen die het najagen.

²⁰ Wijsheid roept luid op straat, zij verheft haar stem op de openbare pleinen; ²¹ Aan het hoofd van de drukke straten roept zij, bij de ingang van de stadspoorten houdt zij haar toespraak: ²² "Hoe lang, eenvoudigen, zullen jullie van jullie eenvoudige wegen houden?

Hoe lang zullen spotters plezier hebben in spotten en dwazen kennis haten?

²³ Bekeer je bij mijn terechtwijzing!

Dan zal ik mijn geest over jullie uitstorten, ik zal mijn woorden aan jullie bekendmaken.

²⁴ Omdat ik heb geroepen en jullie weigerden, heb ik mijn hand uitgestrekt en niemand lette op; ²⁵ Aangezien jullie al mijn raad hebben genegeerd en mijn terechtwijzing niet wilden aannemen, ²⁶ Zal ik ook glimlachen om jullie rampspoed; ik zal reageren met vrolijkheid wanneer jullie angst komt,

²⁷ Wanneer jullie angst komt als een storm en jullie rampspoed als een wervelwind, wanneer benauwdheid en angst over jullie komen. ²⁸ Zij zullen mij aanroepen, maar ik zal niet reageren; zij zullen mij ijverig zoeken maar mij niet vinden, ²⁹ Omdat zij wijsheid verwierpen en niet kozen om de Heer te vrezen. ³⁰ Zij wilden mijn raad niet aannemen en verachtten al mijn terechtwijzing. ³¹ Daarom zullen zij de vrucht van hun wegen eten en verzadigd worden met de vrucht van hun plannen. ³² Want de dwaasheid van de eenvoudigen zal leiden tot hun ondergang, en de zelfgenoegzaamheid van dwazen zal hun ondergang veroorzaken; ³³ Maar wie naar mij luistert, zal veilig wonen en zal op zijn gemak zijn, zonder angst voor kwaad."

2 Mijn zoon, als je mijn woorden aanneemt en mijn geboden in je opbergt, ² Luister dan aandachtig naar wijsheid en open je hart voor inzicht— ³ Ja, als je roept om inzicht en je stem verheft voor verstand, ⁴ Als je ernaar zoekt als naar zilver en speurt als naar verborgen schatten, ⁵ Dan zul je begrijpen wat het betekent de Heer te vrezen en de kennis van God te vinden. ⁶ Want de Heer schenkt wijsheid; uit Zijn mond komen kennis en inzicht. ⁷ Hij bewaart wijsheid voor de oprechten; Hij is een schild voor wie onberispelijk wandelen, ⁸ Hij waakt over de paden van het recht en beschermt de weg van Zijn getrouwen.

⁹ Dan zul je begrijpen wat rechtvaardig en eerlijk is— elke goede weg. ¹⁰ Want wijsheid zal je hart vervullen, en kennis zal vreugde brengen aan je ziel.

¹¹ Oordeelsvermogen zal je beschermen, en inzicht zal over je waken.

¹² Om je te redden van de wegen van slechte mannen, van hen die verdorven dingen spreken, ¹³

Spreuken

Van hen die de paden van oprechtheid hebben verlaten om in duistere wegen te wandelen, ¹⁴ Die plezier hebben in het kwaad doen en zich verheugen in de verdorvenheid van het kwaad, ¹⁵ Wiens wegen krom zijn en die bedrieglijk zijn in hun daden.

¹⁶ Om je te redden van de overspelige vrouw, van de vreemde vrouw die vleit met haar woorden, ¹⁷ Die de partner van haar jeugd verlaat en het verbond van haar God vergeet. ¹⁸ Want haar huis leidt naar de dood, en haar paden naar de geesten van de doden. ¹⁹ Geen van hen die naar haar toegaan keert terug, noch bereiken zij de paden van het leven.

²⁰ Zodat je zult wandelen op de wegen van goede mensen en de paden van de rechtvaardigen zult volgen. ²¹ Want de oprechten zullen het land bewonen, en de onberispelijken zullen erin verblijven; ²² Maar de goddelozen zullen uit het land worden verwijderd, en de verraderlijken zullen eruit worden ontworteld.

3 Mijn zoon, vergeet mijn onderricht niet, maar laat je hart mijn geboden naleven; ² want zij zullen lengte van dagen en jaren van leven toevoegen, en je vrede brengen. ³ Laat goedheid en waarheid je nooit verlaten; bind ze om je hals, schrijf ze op de tafel van je hart. ⁴ Zo zul je gunst en een goede reputatie vinden in de ogen van God en mensen. ⁵ Vertrouw volledig op de Heer, met heel je hart en steun niet op je eigen inzicht. ⁶ Erken Hem in al je wegen, en Hij zal je paden recht maken. ⁷ Acht jezelf niet wijs; vrees de Heer en keer je af van het kwaad. ⁸ Dit zal welzijn brengen aan je lichaam en verfrissing aan je beenderen. ⁹ Eer de Heer met je rijkdom, en met de eerstelingen van al je opbrengst; ¹⁰ dan zullen je schuren gevuld worden met overvloed, en je perskuipen zullen overlopen van nieuwe wijn.

¹¹ Mijn zoon, verwerp de tucht van de Heer niet, of verafschuw Zijn berisping, ¹² want de Heer tuchtigt wie Hij liefheeft,

zoals een vader de zoon tuchtigt in wie hij vreugde vindt.

¹³ Gezegd is degene die wijsheid vindt, en degene die inzicht verwerft, ¹⁴ want haar opbrengst is beter dan zilver, en haar opbrengst beter dan goud. ¹⁵ Zij is waardevoller dan juwelen, en niets wat je verlangt kan aan haar gelijk zijn. ¹⁶ Een lang leven vergezelt

haar in de ene hand; in de andere zijn rijkdom en eer. ¹⁷ Haar wegen zijn aangenaam, en al haar paden zijn vrede. ¹⁸ Zij is een boom des levens voor hen die haar grijpen; gelukkig zijn zij die haar vasthouden.

¹⁹ Door wijsheid heeft de Heer de aarde gegrondvest; door inzicht heeft Hij de hemelen gevestigd. ²⁰ Door Zijn kennis werden de diepten verdeeld, en de wolken laten de dauw neerdruppelen.

²¹ Mijn zoon, laat wijsheid en discretie niet uit je zicht verdwijnen; bewaar gezond oordeel, ²² en zij zullen leven zijn voor je ziel en een sieraad voor je hals. ²³ Dan zul je veilig je weg bewandelen, en je voet zal niet struikelen. ²⁴ Wanneer je gaat liggen, zul je niet bang zijn; je slaap zal zoet zijn. ²⁵ Vrees geen plotselinge ramp, noch de ondergang van de goddelozen wanneer die komt; ²⁶ want de Heer zal je vertrouwen zijn en zal voorkomen dat je voet verstrikt raakt.

²⁷ Weiger niet het goede aan hen die het verdienen, wanneer het in je macht ligt om te helpen. ²⁸ Zeg niet tegen je naaste: "Ga, en kom terug,

en morgen zal ik het je geven," wanneer je het bij je hebt.

²⁹ Bedenk geen kwaad tegen je naaste, die vertrouwend naast je woont. ³⁰ Twist niet met iemand zonder reden, als zij je geen kwaad hebben gedaan. ³¹ Wees niet jaloers op hen die gewelddadig zijn, en kies geen van hun wegen. ³² Want de sluwe zijn verfoeilijk voor de Heer, maar Hij is intiem met de oprechten. ³³ De vloek van de Heer rust op de woning van de goddelozen, maar Hij zegent het huis van de rechtvaardigen. ³⁴ Hij bespot de spotters, maar geeft genade aan de nederigen. ³⁵ De wijzen zullen eer erven, maar dwazen zullen alleen schande verkrijgen.

4 Luister, mijn zonen, naar de onderwijzing van een vader; let op om inzicht te verkrijgen. ²

Want ik bied jullie goed onderwijs; verlaat mijn leiding niet. ³ Toen ik een zoon was voor mijn vader, teder en gekoesterd door mijn moeder, ⁴ Onderwees hij mij en zei,

"Laat je hart mijn woorden grijpen; houd mijn geboden en leef.

Spreuken

⁵ Zoek wijsheid, zoek inzicht; vergeet niet en wijk niet af van de woorden van mijn mond. ⁶ Verlaat wijsheid niet, en zij zal je beschermen; heb haar lief, en zij zal over je waken. ⁷ Het begin van wijsheid is dit: zoek wijsheid. Al kost het je alles wat je hebt, verkrijg inzicht. ⁸ Waardeer haar, en zij zal je verheffen; omarm haar, en zij zal je eren. ⁹ Zij zal een krans van genade op je hoofd plaatsen en je een kroon van pracht geven."

¹⁰ Luister, mijn zoon, aanvaard mijn uitspraken, en de jaren van je leven zullen talrijk zijn. ¹¹ Ik leid je op de weg van wijsheid en leid je op rechte paden. ¹² Wanneer je loopt, zullen je stappen niet belemmerd worden; en als je rent, zul je niet struikelen. ¹³ Houd vast aan onderwijzing, laat het niet los; bewaak het, want het is je leven. ¹⁴ Betreed niet het pad van de goddelozen of wandel op de weg van boosdoeners. ¹⁵ Vermijd het, reis er niet over; keer je ervan af en ga je eigen weg. ¹⁶ Want zij kunnen niet slapen tenzij zij kwaad doen; zij worden van slaap beroofd totdat zij iemand laten struikelen. ¹⁷ Zij consumeren het brood van goddeloosheid en drinken de wijn van geweld.

¹⁸ Maar het pad van de rechtvaardigen is als het morgenlicht, dat steeds helderder wordt tot de volle dag. ¹⁹ De weg van de goddelozen is als diepe duisternis; zij weten niet wat hen doet struikelen.

²⁰ Mijn zoon, let op mijn woorden; luister aandachtig naar mijn uitspraken. ²¹ Houd ze altijd in je zicht; bewaar ze diep in je hart. ²² Want zij zijn leven voor wie ze vinden en gezondheid voor het hele lichaam. ²³ Bescherm je hart met alle ijver, want het is de bron van het leven. ²⁴ Bevrijd jezelf van een bedrieglijke mond; houd verderfelijke spraak ver van je lippen. ²⁵ Laat je ogen recht vooruit kijken; richt je blik recht voor je uit. ²⁶ Overdenk het pad van je voeten, en al je wegen zullen veilig zijn. ²⁷ Wijk niet af naar rechts of naar links; houd je voet weg van het kwaad.

5 Mijn zoon, let op mijn wijsheid, en neig je oor naar mijn inzicht, ² zodat je voorzichtigheid kunt behouden, en je lippen kennis kunnen bewaren.

³ Want de lippen van een overspelige vrouw druipen van honing, en haar woorden zijn gladder dan olie; ⁴ maar uiteindelijk is zij zo bitter als alsem, zo scherp als een tweesnijdend zwaard. ⁵ Haar voeten dalen af naar de dood, haar stappen leiden rechtstreeks naar

het dodenrijk. ⁶ Zij overweegt de levensweg niet; haar wegen zijn onstabiel, en zij weet het niet.

⁷ Daarom, mijn zonen, luister naar mij en wijk niet af van mijn woorden. ⁸ Houd je pad ver van haar, en nader niet de deur van haar huis, ⁹ opdat je je eer niet aan anderen geeft, en je jaren niet aan de wrede; ¹⁰ opdat vreemden zich niet met je rijkdom vullen, en je zwaar verdiende bezittingen niet naar het huis van een vreemdeling gaan; ¹¹ en uiteindelijk zul je kreunen wanneer je vlees en lichaam zijn uitgeput, ¹² Je zult zeggen: "Hoe heb ik de tucht gehaat, en mijn hart heeft de terechtwijzing verworpen!" ¹³ Ik heb niet geluisterd naar de stem van mijn leraren, noch heb ik naar mijn instructeurs geluisterd. ¹⁴ Ik was bijna volledig te gronde gericht in het midden van de vergadering en de gemeente."

¹⁵ Drink alleen water uit je eigen voorraadpotten, en put alleen je verse water uit je eigen bronnen. ¹⁶ Moeten je bronnen overstromen in de straten, je waterstromen in de openbare pleinen? ¹⁷ Laat ze van jou alleen zijn, niet om te delen met vreemden. ¹⁸ Moge je bron van vreugde gezegend zijn, en vind vreugde in de vrouw van je jeugd. ¹⁹ Een liefdevolle hinde, een sierlijke gazelle—mogen haar borsten je altijd bevredigen, moge je altijd bedwelmd zijn door haar liefde. ²⁰ Waarom, mijn zoon, zou je bedwelmd raken door een overspelige, en de boezem van een dwalende vrouw omarmen?

²¹ Want de wegen van iedereen zijn voor de ogen van de Heer, en Hij onderzoekt al hun paden. ²² De wandaden van de goddelozen zullen hen vangen, en zij zullen vastgehouden worden door de koorden van hun zonden. ²³ Zij zullen sterven door gebrek aan tucht, en in de grootheid van hun dwaasheid zullen zij afdwalen.

6 Mijn zoon, als je borg bent geworden voor je naaste, of een handdruk hebt gegeven voor een vreemde, ² ben je verstrikt door de woorden van je mond, gevangen door wat je hebt gesproken. ³ Doe daarom dit, mijn zoon, om jezelf te redden, aangezien je in de handen van je naaste bent gevallen:

Ga, verneder jezelf, en dring aan bij je naaste om jezelf te bevrijden.

Spreuken

⁴ Sta geen slaap toe aan je ogen, noch sluimer aan je oogleden; ⁵ Red jezelf als een gazelle uit de hand van de jager,

en als een vogel uit de strik van de vogelvanger.

⁶ Beschouw de mier, jij luiaard; kijk naar zijn wegen en word wijs! ⁷ Hij heeft geen leider, opzichter of heerser, ⁸ toch bereidt hij zijn voedsel in de zomer en verzamelt zijn proviand bij de oogst. ⁹ Hoe lang zul je daar liggen, jij luiaard? Wanneer zul je opstaan uit je slaap? ¹⁰ Een korte slaap, een beetje sluimer,

een lichte vouw van de handen om te rusten—

¹¹ en armoede zal over je komen als een zwerver, en schaarste als een gewapend man.

¹² Een waardeloos en slecht persoon, die loopt met een verdorven mond, ¹³ die knipoogt met zijn ogen, signalen geeft met zijn voeten, en wijst met zijn vingers, ¹⁴ die kwaad beraamt met bedrog in zijn hart—

hij verspreidt voortdurend tweedracht.

¹⁵ Daarom zal rampspoed hem plotseling overvallen; onmiddellijk zal hij gebroken worden zonder herstel.

¹⁶ Er zijn zes dingen die de Heer haat, zeven die voor Hem een gruwel zijn:

¹⁷ *trotse ogen, een bedrieglijke tong, en handen die onschuldig bloed vergieten,* ¹⁸ *een hart dat boze plannen smeedt, voeten die snel zijn om naar het kwaad te snellen,* ¹⁹ *een valse getuige die leugens uitspreekt, en iemand die tweedracht zaait onder broeders.*

²⁰ Mijn zoon, houd het gebod van je vader, en verlaat de onderwijzing van je moeder niet. ²¹ Bind ze voortdurend op je hart; bevestig ze om je hals. ²² Wanneer je loopt, zullen ze je leiden; wanneer je slaapt, zullen ze over je waken;

en wanneer je ontwaakt, zullen ze tot je spreken.

²³ Want het gebod is een lamp, de onderwijzing is een licht, en terechtwijzingen voor discipline zijn de weg naar het leven, ²⁴ om je te behoeden voor de slechte vrouw, voor de gladde tong van de afvallige vrouw. ²⁵ Verlang niet naar haar schoonheid in je hart, noch laat haar je vangen met haar ogen.

²⁶ Want een prostituee kan verkregen worden voor een brood, maar een overspelige vrouw jaagt op een kostbaar leven. ²⁷ Kan een man vuur in zijn schoot nemen zonder dat zijn kleren verbranden? ²⁸ Of kan iemand op hete kolen lopen zonder dat zijn voeten verschroeien? ²⁹ Zo is degene die naar de vrouw van zijn naaste gaat; wie haar aanraakt, zal niet ongestraft blijven.

³⁰ Een dief wordt niet veracht als hij steelt om zijn honger te stillen wanneer hij verhongert; ³¹ toch, als hij wordt betrap, moet hij zevenvoudig terugbetalen, zelfs als het hem al de rijkdom van zijn huis kost. ³² Maar wie overspel pleegt met een vrouw, mist verstand; hij die dit doet, vernietigt zichzelf. ³³ Hij zal wonden en schande ondervinden, en zijn schaamte zal nooit worden uitgewist.

³⁴ Want jaloezie maakt een man woedend, en hij zal geen genade tonen op de dag van wraak. ³⁵ Hij zal geen enkele compensatie accepteren; hoe groot de omkoping ook is, hij zal deze weigeren.

7 Mijn zoon, bewaar mijn woorden en koester mijn geboden in je. ² Houd mijn geboden en leef; bewaar mijn leringen als de appel van je oog. ³ Bind ze aan je vingers; schrijf ze op de tafel van je hart. ⁴ Zeg tegen wijsheid: "Jij bent mijn zuster," en noem inzicht je naaste vriend, ⁵ zodat zij je kunnen beschermen tegen de overspelige vrouw, tegen de vreemde vrouw die vleit met haar woorden.

⁶ Want bij het venster van mijn huis keek ik uit door het traliewerk, ⁷ en ik zag onder de eenvoudigen, ik merkte onder de jongeren, een jonge man zonder verstand, ⁸ die langs de straat bij haar hoek ging, de weg naar haar huis nam ⁹ in de schemering, in de avond, in het donker van de nacht.

¹⁰ En zie, een vrouw komt hem tegemoet, gekleed als een prostituee en sluw van hart. ¹¹ Zij is luidruchtig en opstandig; haar voeten blijven niet thuis; ¹² nu op de straten, nu op de pleinen, loert zij op elke hoek. ¹³ Zij grijpt hem vast en kust hem, en met een brutaal gezicht zegt zij:

¹⁴ "Ik heb vandaag mijn geloften vervuld, en ik heb voedsel van mijn vredeoffers thuis. ¹⁵ Dus ik kwam naar buiten om je te ontmoeten, om je ijverig te zoeken, en ik heb je gevonden!" ¹⁶ Ik heb mijn bed versierd met dekens, met gekleurde linnen uit Egypte. ¹⁷ Ik heb mijn bed geparfumeerd met mirre,

Spreuken

aloë en kaneel. ¹⁸ Kom, laten we diep van de liefde drinken tot de ochtend; laten we ons verlustigen in liefkozingen. ¹⁹ Want mijn man is weg; hij is op een lange reis gegaan. ²⁰ Hij heeft een zak geld meegenomen en zal niet terugkeren tot de volle maan.”

²¹ Met haar vele overredingen verleidt zij hem; met haar gladde lippen verleidt zij hem. ²² Plotseling volgt hij haar als een os naar de slacht gaat,

of als een hert dat in een val stapt,

²³ totdat een pijl zijn lever doorboort;

zoals een vogel zich in een strik haast, niet wetende dat het hem zijn leven zal kosten.

²⁴ Dus nu, mijn zonen, luister naar mij, en let op wat ik zeg. ²⁵ Laat je hart niet naar haar wegen afdwalen, dwaal niet op haar paden. ²⁶ Want zij heeft vele slachtoffers neergehaald; haar gesneuvelden zijn een grote menigte. ²⁷ Haar huis is een snelweg naar het graf, afdalend naar de kamers van de dood.

8 Roept de wijsheid niet, en verheft het verstand haar stem? ² Op de hoogten langs de weg, waar de paden samenkomen, neemt zij haar standpunt in; ³ Naast de poorten die de stad binnenleiden, bij de ingang, roept zij: ⁴ “Tot u, o mensen, roep ik, en mijn stem is tot de gehele mensheid. ⁵ Jullie die eenvoudig zijn, verkrijg voorzichtigheid; jullie die dwaas zijn, begrijp wijsheid. ⁶ Luister, want ik spreek over edele dingen; het openen van mijn lippen zal onthullen wat juist is. ⁷ Mijn mond spreekt waarheid; goddeloosheid is een gruwel voor mijn lippen. ⁸ Al de woorden van mijn mond zijn rechtvaardig; er is niets krom of verdraaid in hen. ⁹ Voor de verstandigen zijn ze allemaal recht door zee; voor degenen die kennis vinden, zijn ze juist. ¹⁰ Aanvaard mijn instructie in plaats van zilver, en kennis boven uitgelezen goud. ¹¹ Want wijsheid is waardevoller dan robijnen, en niets wat je verlangt kan haar evenaren.

¹² “Ik, wijsheid, woon met voorzichtigheid, en ik bezit kennis en discretie. ¹³ De Heer vrezen is het kwade haten; ik haat trots, arrogantie, de kwade weg,

en verdraaide spraak.

¹⁴ Goede raad is van mij en ware wijsheid; ik ben verstand, kracht is van mij. ¹⁵ Door mij oefenen koningen hun heerschappij uit, en heersers maken

hun eerlijke decreten; ¹⁶ door mij regeren prins en edelen—allen die rechtvaardig oordelen. ¹⁷ Ik koester degenen die mij liefhebben, en degenen die mij ijverig zoeken zullen mij vinden. ¹⁸ Bij mij zijn rijkdom en eer, duurzame rijkdom en gerechtigheid. ¹⁹ Mijn vrucht is beter dan goud, zelfs zuiver goud; wat ik oplever overtreft uitgelezen zilver. ²⁰ Ik volg het pad van gerechtigheid, midden in de wegen van rechtvaardigheid, ²¹ rijkdom schenkend aan degenen die mij liefhebben, en hun schatkamers vullend.

²² “De Heer schiep mij als het eerste van Zijn werken, vóór Zijn daden van oudsher. ²³ Van eeuwigheid was ik gevestigd, vanaf het begin, toen de wereld ontstond. ²⁴ Voordat de oceaandiepten bestonden, werd ik voortgebracht, voordat er bronnen waren die overliepen van water; ²⁵ voordat de bergen werden geschapen, voordat de heuvels, werd ik voortgebracht; ²⁶ voordat Hij de aarde maakte of haar velden of enig stof van de wereld. ²⁷ Ik was daar toen Hij de hemelen op hun plaats zette, toen Hij een cirkel op het oppervlak van de diepte inschreef, ²⁸ toen Hij de luchten boven stevig maakte en de fonteinen van de diepte veilig vastzette, ²⁹ toen Hij een grens stelde voor de zee zodat de wateren Zijn bevel niet zouden overschrijden,

en toen Hij de fundamente van de aarde markeerde.

³⁰ Toen was ik naast Hem, als een meester-ambachtsman; ik was Zijn vreugde dag na dag,

altijd verheugend in Zijn aanwezigheid, ³¹ vreugde vindend in Zijn schepping en plezier hebbend in de mensheid.

³² “Dus nu, mijn kinderen, luister naar mij; gezegend zijn zij die mijn wegen volgen. ³³ Luister naar mijn instructie en wees wijs; verwaarloos het niet. ³⁴ Gelukkig is de persoon die naar mij luistert, dagelijks wakend bij mijn poorten, wachtend bij mijn deurposten. ³⁵ Want wie mij vindt, ontdekt leven en ontvangt gunst van de Heer. ³⁶ Maar wie mij niet vindt, schaadt zichzelf; allen die mij haten, houden van de dood.”

9 Wijsheid heeft haar woning gebouwd; zij heeft haar zeven pilaren uitgehouwen. ² Zij heeft haar feestmaal bereid, zij heeft haar wijn gemengd;

zij heeft ook haar tafel gedekt.

Spreuken

³ Zij heeft haar dienaressen uitgezonden, en zij roept vanaf de hoogste plaatsen van de stad, ⁴ "Laat wie eenvoudig is hier binnenkomen!" Tegen hen die verstand missen zegt zij, ⁵ "Kom, eet van mijn voedsel en drink van de wijn die ik heb gemengd." ⁶ Verlaat uw dwaasheid en leef; wandel op de weg van inzicht."

⁷ Wie een spotter terechtwijst, nodigt schande uit; wie de goddeloze berispt, ontvangt beledigingen. ⁸ Berisp een spotter niet, anders zullen zij je haten;

berisp de wijze, en zij zullen je liefhebben.

⁹ Onderwijs de wijze en zij zullen nog wijzer worden;

leer de rechtvaardige en zij zullen hun kennis vergroten.

¹⁰ Eerbied voor de Heer is het fundament van wijsheid, en inzicht komt voort uit het kennen van de Heilige. ¹¹ Want door wijsheid zullen uw dagen worden vermenigvuldigd, en jaren aan uw leven worden toegevoegd. ¹² Als u wijs bent, profiteert uw wijsheid u; als u spot, zult u het alleen dragen.

¹³ Dwaasheid is een luidruchtige vrouw; zij is naïef en weet niets. ¹⁴ Zij zit bij de ingang van haar huis, op een zetel in de hoge plaatsen van de stad, ¹⁵ roepend naar hen die voorbijgaan, terwijl zij hun weg vervolgen, ¹⁶ "Laat wie eenvoudig is hier binnenkomen!" En tegen hen die verstand missen zegt zij, ¹⁷ "Gestolen water is zoet, en brood dat in het geheim wordt gegeten is verrukkelijk." ¹⁸ Toch zijn zij zich er niet van bewust dat de doden daar verblijven, dat haar gasten in de diepten van het graf zijn.

10 Dit zijn de uitspraken van Salomo: Een wijze zoon brengt vreugde aan zijn vader, maar een dwaze zoon veroorzaakt verdriet bij zijn moeder. ² Onrechtmatig verkregen winst houdt niet stand, maar gerechtigheid redt van de dood. ³ De Heer laat de rechtvaardigen niet honger lijden, maar Hij frustreert de verlangens van de goddelozen. ⁴ Luie handen leiden tot armoede, maar ijverige handen brengen rijkdom. ⁵ Hij die verzamelt in de zomer is een verstandige zoon, maar hij die slaapt tijdens de oogst is een schandelijke zoon. ⁶ Zegeningen bekronen het hoofd van de rechtvaardigen, maar de mond van de goddelozen verbergt geweld. ⁷ De herinnering aan de rechtvaardigen is een zegen, maar de naam van de

goddelozen zal vergaan. ⁸ Zij die wijs van hart zijn, accepteren geboden, maar zij die dwaas spreken, komen ten val. ⁹ Wie in integriteit wandelt, wandelt veilig, maar wie kromme paden bewandelt, zal ontdekt worden. ¹⁰ Hij die kwaadaardig knipoogt, veroorzaakt verdriet, en zij die dwaas spreken, zullen ten val komen. ¹¹ De woorden van de rechtvaardigen zijn een bron van leven, maar de spraak van de goddelozen verbergt kwaad. ¹² Haat wakkert conflicten aan, maar liefde bedekt alle fouten. ¹³ Wijsheid is te vinden op de lippen van de verstandigen, maar een stok is voor de rug van wie verstand mist. ¹⁴ De wijzen vergaren kennis, maar de woorden van een dwaas nodigen uit tot ondergang. ¹⁵ De rijkdom van de rijken is hun vesting, maar armoede is de ondergang van de armen. ¹⁶ Het loon van de rechtvaardigen leidt tot leven, maar de inkomsten van de goddelozen brengen straf. ¹⁷ Wie luistert naar discipline wijst de weg naar leven, maar wie correctie negeert, leidt anderen op een dwaalspoor. ¹⁸ Zij die haat verbergen met bedrieglijke woorden en laster verspreiden, zijn dwaas. ¹⁹ Waar veel woorden zijn, ontbreekt zonde niet, maar wie zijn lippen in bedwang houdt, is wijs. ²⁰ De tong van de rechtvaardigen is als uitgelezen zilver, maar het hart van de goddelozen is van weinig waarde. ²¹ De lippen van de rechtvaardigen voeden velen, maar zij die verstand missen, gaan ten onder. ²² De zegen van de Heer brengt rijkdom, zonder dat er verdriet aan wordt toegevoegd. ²³ Een dwaas persoon vindt vreugde in goddeloze plannen, maar wie wijs is, verheugt zich in begrip. ²⁴ Wat de goddelozen vrezen, zal hen overkomen, maar de verlangens van de rechtvaardigen zullen worden vervuld. ²⁵ Wanneer de storm voorbij is, zijn de goddelozen er niet meer, maar de rechtvaardigen staan voor altijd stevig. ²⁶ Zoals azijn voor de tanden en rook voor de ogen, zo is een luiaard voor degenen die hem sturen. ²⁷ Eerbied voor de Heer verlengt het leven, maar de jaren van de goddelozen worden verkort. ²⁸ De hoop van de rechtvaardigen is vreugde, maar de verwachtingen van de goddelozen zullen vergaan. ²⁹ De weg van de Heer is een toevlucht voor de onberispelijken, maar het is een ondergang voor hen die kwaad doen. ³⁰ De rechtvaardigen zullen veilig blijven, maar de goddelozen zullen niet in het land blijven. ³¹ De woorden van de rechtvaardigen dragen de vrucht van wijsheid, maar een verdraaide tong zal worden gesmoord. ³² De lippen van de

Spreuken

rechtvaardigen weten wat gunstig is, maar de mond van de goddelozen alleen wat verdorven is.

11 De Heer verafschuwt valse weegschalen, maar nauwkeurige gewichten zijn Zijn vreugde. ² Wanneer trots arriveert, volgt schande, maar bij de nederigen is er wijsheid. ³ De integriteit van de oprechten leidt hen, maar de trouweloosheid van de ontrouwen leidt tot hun ondergang. ⁴ Rijkdom is nutteloos op de dag van toorn, maar gerechtigheid redt van de dood. ⁵ De gerechtigheid van de onberispelijken maakt hun pad recht, maar de goddelozen struikelen door hun eigen goddeloosheid. ⁶ De gerechtigheid van de oprechten redt hen, maar de trouwelozen worden verstrikt door hun eigen hebzucht. ⁷ Wanneer de goddelozen sterven, vergaan hun hoop, en de belofte van hun macht komt tot niets. ⁸ De rechtvaardigen worden gered van problemen, en het treft de goddelozen in plaats daarvan. ⁹ Met hun mond ruïneren de goddelozen hun burens, maar door kennis vinden de rechtvaardigen verlossing. ¹⁰ Wanneer de rechtvaardigen bloeien, verheugt de stad zich; wanneer de goddelozen vergaan, is er vreugde. ¹¹ Een stad wordt verheven door de zegen van de oprechten, maar ze wordt vernietigd door de woorden van de goddelozen. ¹² Wie zijn buurman minacht, mist oordeel, maar een persoon van begrip blijft stil. ¹³ Een roddelaar verraaft een geheim, maar een betrouwbaar persoon houdt een zaak verborgen. ¹⁴ Zonder leiding valt een natie, maar overwinning komt door vele raadgevers. ¹⁵ Wie borg staat voor een vreemde zal daarvoor lijden, maar wie zulke beloften vermijdt is veilig. ¹⁶ Een goedhartige vrouw verwerft eer, maar meedogenloze mannen verwerven alleen rijkdom. ¹⁷ Een barmhartig persoon doet zichzelf goed, maar de wrede brengen zichzelf schade toe. ¹⁸ Een goddeloos persoon verdient bedrieglijke lonen, maar wie gerechtigheid zaait ontvangt een ware beloning. ¹⁹ De standvastigen in gerechtigheid verkrijgen leven, maar wie het kwaad najagen ontmoeten de dood. ²⁰ De Heer verafschuwt hen met een verdorven hart, maar Hij verheugt zich in de onberispelijken. ²¹ Wees gerust, de goddelozen zullen niet ongestraft blijven, maar de rechtvaardigen zullen worden verlost. ²² Als een gouden ring in de snuit van een varken, zo is een mooie vrouw die discretie mist. ²³ De verlangens van de rechtvaardigen eindigen in goed, maar de verwachtingen van de goddelozen resulteren in

toorn. ²⁴ De één geeft vrijelijk, maar krijgt meer; een ander houdt onnodig vast, en komt tot armoede. ²⁵ Een vrijgevig persoon zal voorspoedig zijn, en wie anderen verkwikt zal zelf verkwikt worden. ²⁶ Mensen vervloeken degene die graan oppot, maar zegen rust op degene die bereid is te verkopen. ²⁷ Wie het goede zoekt vindt gunst, maar het kwaad komt tot degenen die het nastreven. ²⁸ Zij die op hun rijkdom vertrouwen zullen vallen, maar de rechtvaardigen zullen bloeien als een groene blad. ²⁹ Wie zijn familie problemen bezorgt zal slechts wind erven, en de dwaas zal de wijze dienen. ³⁰ De vrucht van de rechtvaardigen is een levensboom, en de wijzen redden levens. ³¹ Als de rechtvaardigen op aarde worden beloond, hoeveel te meer de goddelozen en de zondaar!

12 Wie van discipline houdt, houdt van kennis, maar wie terechtwijzing veracht is dwaas. ² Een goed mens verkrijgt gunst van de Heer, maar Hij veroordeelt hen die kwaad beramen. ³ Niemand wordt door goddeloosheid gevestigd, maar de wortel van de rechtvaardigen blijft onwankelbaar. ⁴ Een vrouw van edel karakter is de kroon van haar man, maar een vrouw die schande brengt is als verrotting in zijn botten. ⁵ De gedachten van de rechtvaardigen zijn rechtvaardig, maar het advies van de goddelozen is bedrieglijk. ⁶ De woorden van de goddelozen liggen in hinderlaag voor bloed, maar de woorden van de oprechten redden hen. ⁷ De goddelozen worden omvergeworpen en verdwijnen, maar het huis van de rechtvaardigen staat stevig. ⁸ Een persoon wordt geprezen naar zijn inzicht, maar iemand met een verdorven geest wordt veracht. ⁹ Beter van lage status te zijn en een dienaar te hebben, dan belangrijk te doen en voedsel te missen. ¹⁰ De rechtvaardigen zorgen voor het leven van hun dieren, maar de vriendelijkste daden van de goddelozen zijn wreed. ¹¹ Zij die hun land bewerken zullen volop voedsel hebben, maar zij die nutteloze bezigheden najagen missen verstand. ¹² De goddelozen verlangen naar de buit van boosdoeners, maar de wortel van de rechtvaardigen draagt vrucht. ¹³ Boosdoeners worden verstrikt door hun zondige praat, maar de rechtvaardigen ontsnappen aan problemen. ¹⁴ Van de vrucht van hun woorden worden mensen gevuld met goede dingen, en het werk van hun handen brengt hen beloning. ¹⁵ De weg van een dwaas lijkt juist voor hem, maar de wijze luistert naar advies. ¹⁶ Dwazen tonen hun ergernis

Spreuken

onmiddellijk, maar de verstandigen negeren een belediging. ¹⁷ Een eerlijke getuige spreekt de waarheid, maar een valse getuige spreekt bedrog. ¹⁸ Overhaaste woorden doorboren als zwaarden, maar de tong van de wijzen brengt genezing. ¹⁹ Waarheidsgetrouwe spraak is blijvend, maar bedrieglijke woorden zijn kortstondig. ²⁰ Zij die bedrog in hun hart koesteren beramen kwaad, maar zij die vrede bevorderen ervaren vreugde. ²¹ De rechtvaardigen ondervinden geen blijvende schade, maar de goddelozen zijn vol problemen. ²² De Heer verafschuwt leugenachtige lippen, maar Hij verheugt zich in hen die betrouwbaar zijn. ²³ De verstandigen houden hun kennis voor zichzelf, maar het hart van dwazen spuugt dwaasheid uit. ²⁴ Ijverige handen zullen heersen, maar luiheid leidt tot dwangarbeid. ²⁵ Zorg belast het hart, maar een vriendelijk woord verheft het. ²⁶ De rechtvaardigen zijn voorzichtig in het kiezen van hun vrienden, maar de weg van de goddelozen leidt hen op een dwaalspoor. ²⁷ De luie braden hun wild niet, maar de ijverigen maken gebruik van hun middelen. ²⁸ Op de weg van de rechtvaardigheid is leven; langs zijn pad is er geen dood.

13 Een wijze zoon luistert naar de leiding van zijn vader, maar een spotter schenkt geen aandacht aan berisping. ² Van de vrucht van iemands mond worden goede dingen genoten, maar het verlangen van de ontrouwe is naar geweld. ³ Zij die hun mond bewaken, behouden hun leven, maar zij die onbezonnen spreken, komen ten val. ⁴ De ziel van de luie verlangt en krijgt niets, maar de verlangens van de ijverige worden volledig bevredigd. ⁵ De rechtvaardigen verafschuwen leugens, maar de goddelozen handelen schandelijk en walgelijk. ⁶ Rechtvaardigheid beschermt de persoon van integriteit, maar goddeloosheid stort de zondaar omver. ⁷ De een doet alsof hij rijk is en heeft niets; een ander doet alsof hij arm is en heeft grote rijkdom. ⁸ De rijkdom van een persoon kan hun leven vrijkopen, maar de armen horen geen berisping. ⁹ Het licht van de rechtvaardigen schijnt helder, maar de lamp van de goddelozen zal uitgaan. ¹⁰ Trots leidt tot ruzie, maar wijsheid wordt gevonden bij degenen die raad aanvaarden. ¹¹ Rijkdom die oneerlijk verkregen is, slinkt, maar wie beetje bij beetje verzamelt, vermeerdert het. ¹² Uitgestelde hoop kan zwaar op het hart drukken, maar wanneer een verlangen vervuld wordt, is het als een boom des

levens. ¹³ Wie instructie veracht, zal ervoor lijden, maar wie een bevel respecteert, wordt beloond. ¹⁴ De leer van de wijzen is een bron van leven, die iemand wegleidt van de strikken van de dood. ¹⁵ Goed oordeel wint gunst, maar de weg van de verraderlijke leidt tot vernietiging. ¹⁶ Elke verstandige persoon handelt met kennis, maar een dwaas onthult zijn dwaasheid. ¹⁷ Een slechte boodschapper ontmoet tegenspoed, maar een betrouwbare gezant brengt genezing. ¹⁸ Armoede en schaamte komen over degenen die discipline negeren, maar degenen die correctie gehoorzamen, worden geëerd. ¹⁹ Een vervuld verlangen is zoet voor de ziel, maar dwazen verafschuwen het afkeren van het kwaad. ²⁰ Houd gezelschap met de wijzen en word wijs, want een metgezel van dwazen lijdt schade. ²¹ Problemen achtervolgen zondaars, maar de rechtvaardigen worden beloofd met voorspoed. ²² Een goed persoon laat een erfenis na voor zijn kleinkinderen, maar de rijkdom van een zondaar wordt bewaard voor de rechtvaardigen. ²³ Overvloedig voedsel wordt gevonden in het onbewerkte veld van de armen, maar het wordt weggevaagd door onrecht. ²⁴ Wie de roede spaart, haat zijn kind, maar degene die zijn kind liefheeft, is ijverig in het disciplineren ervan. ²⁵ De rechtvaardigen eten tot hun hart tevreden is, maar de mag van de goddelozen blijft hongerig.

14 De wijze vrouw bouwt haar huis, maar de dwaze breekt het af met haar eigen handen. ² Wie oprecht wandelt, vreest de Heer, maar wie slinks is in zijn wegen, toont minachting voor Hem. ³ In de mond van de dwazen is een roede voor hun rug, maar de lippen van de wijzen zullen hen beschermen. ⁴ Waar geen runderen zijn, is de krib schoon, maar overvloedige oogsten komen door de kracht van een os. ⁵ Een waarheidsgetrouwe getuige liegt niet, maar een valse getuige spreekt bedrog. ⁶ Een spotter zoekt wijsheid en vindt die niet, maar kennis wordt gemakkelijk gevonden door hen met inzicht. ⁷ Verwijder je uit de nabijheid van een dwaas, want je zult geen woorden van kennis op zijn lippen vinden. ⁸ De wijsheid van de verstandige is om zijn weg te begrijpen, maar de dwaasheid van dwazen is bedrog. ⁹ Dwazen maken licht van het goedmaken van zonde, maar welwillendheid wordt gevonden onder de oprechten. ¹⁰ Het hart alleen kent de omvang van zijn eigen bitterheid, en geen vreemde kan volledig delen in zijn vreugde. ¹¹ De woning van de goddelozen zal worden neergehaald, maar de

verblijfplaats van de oprechten zal bloeien. ¹² Er is een weg die een mens recht lijkt, maar het einde daarvan leidt tot de dood. ¹³ Zelfs bij het lachen kan het hart pijn doen, en het einde van vreugde kan verdriet zijn. ¹⁴ De trouwelozen zullen worden gevuld met hun eigen wegen, maar een goed mens zal tevreden zijn met de zijne. ¹⁵ De eenvoudigen geloven alles, maar de verstandigen overwegen hun stappen. ¹⁶ Een wijs persoon is voorzichtig en vermijdt het kwaad, maar een dwaas is roekeloos en overmoedig. ¹⁷ Een opvliegend persoon handelt dwaas, en wie boze plannen smeedt, wordt veracht. ¹⁸ De naïeve verwerven dwaasheid, maar zij die verstandig zijn, worden met kennis getooid. ¹⁹ Kwaaddoeners zullen buigen voor de goeden, en de goddelozen bij de poorten van de rechtvaardigen. ²⁰ De armen worden zelfs door hun buurman gemeden, maar de rijken hebben veel vrienden. ²¹ Het is een zonde om je buurman te verachten, maar gezegend is degene die vriendelijk is voor de armen. ²² Dwalen zij die kwaad beramen niet af? Maar vriendelijkheid en waarheid komen tot degenen die goed plannen. ²³ In al ijverig werk is er winst, maar loze praat leidt alleen tot armoede. ²⁴ De rijkdom van de wijzen is hun kroon, maar de dwaasheid van dwazen is simpelweg dwaasheid. ²⁵ Een waarheidsgetrouwe getuige redt levens, maar wie leugens spreekt, is bedrieglijk. ²⁶ In de vreze des Heren is sterke zekerheid, en voor hun kinderen zal het een toevlucht zijn. ²⁷ De vreze des Heren is een bron van leven, die iemand afwendt van de strikken van de dood. ²⁸ De menigte van een natie is de eer van een koning, maar een prins gaat ten onder als hij geen volgelingen heeft. ²⁹ Wie langzaam is tot toorn heeft groot begrip, maar wie opvliegend is, toont dwaasheid. ³⁰ Een rustig hart geeft leven aan het lichaam, maar afgunst doet de botten verrotten. ³¹ Wie de armen onderdrukt, toont minachting voor hun Maker, maar wie vriendelijk is voor de behoeftigen, eert Hem. ³² Wanneer rampspoed komt, worden de goddelozen neergehaald, maar de rechtvaardigen hebben een toevlucht zelfs in de dood. ³³ Wijsheid rust in het hart van de verstandige, maar zelfs onder dwazen wordt zij bekendgemaakt. ³⁴ Rechtvaardigheid verheft een natie, maar zonde brengt schande over elk volk. ³⁵ Een koning verheugt zich in een dienaar die wijs handelt, maar zijn toorn is gericht op degene die schandelijk handelt.

15 Een zacht antwoord keert de toorn af, maar een harde uitspraak wekt woede op. ² De tong van de wijzen bevordert kennis, maar de mond van dwazen stort dwaasheid uit. ³ De ogen van de Heer zijn op elke plaats, de slechten en de goeden gadeslaand. ⁴ Een genezende tong is een boom des levens, maar een verdraaide tong verplettert de geest. ⁵ Een dwaas verwerpt de tucht van zijn ouders, maar wie terechtwijzing aanvaardt, is wijs. ⁶ Het huis van de rechtvaardigen bevat grote rijkdom, maar de inkomsten van de goddelozen brengen problemen. ⁷ De lippen van de wijzen verspreiden kennis, maar de harten van dwazen zijn niet oprecht. ⁸ Het offer van de goddelozen is de Heer een gruwel, maar het gebed van de oprechten behaagt Hem. ⁹ De Heer vindt de weg van de goddelozen weerzinwekkend, maar Hij houdt van hen die gerechtigheid volgen. ¹⁰ Strengere tucht wacht degene die van het pad afdaalt; wie terechtwijzing haat, zal sterven. ¹¹ Sheol en Abaddon liggen open voor de Heer; hoeveel te meer de harten van de mensen! ¹² Een spotter verafschuwt terechtwijzing en zal de wijzen niet zoeken. ¹³ Een blij hart maakt een vrolijk gezicht, maar een gebroken hart verplettert de geest. ¹⁴ Het verstandige hart zoekt kennis, maar de mond van dwazen geniet van dwaasheid. ¹⁵ Alle dagen van de onderdrukten zijn moeilijk, maar een vrolijk hart geniet van een voortdurende feestmaaltijd. ¹⁶ Beter is een beetje met de vreze des Heren dan grote rijkdom met onrust. ¹⁷ Beter is een kleine portie groenten met liefde dan een vetgemeste os met haat. ¹⁸ Een heetgebakerd persoon wakkert conflicten aan, maar wie langzaam is tot toorn kalmeert een ruzie. ¹⁹ De weg van de luiaard is als een doornhaag, maar het pad van de oprechten is een snelweg. ²⁰ Een wijs kind maakt zijn vader blij, maar een dwaas toont minachting voor zijn moeder. ²¹ Dwaasheid brengt vreugde aan wie verstand mist, maar een persoon van inzicht bewandelt een recht pad. ²² Plannen mislukken zonder overleg, maar met veel raadgevers slagen ze. ²³ Een mens vindt vreugde in een passend antwoord, en hoe aangenaam is een woord op het juiste moment! ²⁴ Het pad van het leven leidt omhoog voor de verstandigen, om hen te behoeden voor het afdalen naar Sheol. ²⁵ De Heer zal het huis van de hoogmoedigen neerhalen, maar Hij zal de grens van de weduwe beschermen. ²⁶ De Heer vindt kwade plannen verfoelijk, maar genadige woorden

Spreuken

zijn zuiver. ²⁷ De hebzuchtigen brengen problemen over hun huis, maar wie omkoping haat, zal leven. ²⁸ Het hart van de rechtvaardigen overweegt hoe te antwoorden, maar de mond van de goddelozen stort kwaad uit. ²⁹ De Heer houdt afstand van de goddelozen, maar Hij hoort het gebed van de rechtvaardigen. ³⁰ Heldere ogen brengen vreugde in het hart; goed nieuws verkwikt de botten. ³¹ Wie luistert naar levensreddende terechtwijzing zal onder de wijzen verblijven. ³² Wie tucht verwaarloost, minacht zichzelf, maar wie terechtwijzing ter harte neemt, verwerft inzicht. ³³ De vreze des Heren is de onderwijzing tot wijsheid, en voor eer komt nederigheid.

16 De plannen van het hart behoren aan de mens, maar het antwoord van de tong komt van de Heer. ² Al iemands wegen zijn zuiver in hun eigen ogen, maar de Heer weegt de motieven. ³ Vertrouw uw daden toe aan de Heer, en Hij zal uw plannen bevestigen. ⁴ De Heer heeft alles gemaakt voor zijn eigen doel, zelfs de goddelozen voor de dag van het onheil. ⁵ De Heer verafschuwt allen die trots van hart zijn; wees ervan verzekerd, zij zullen niet ongestraft blijven. ⁶ Door barmhartigheid en waarheid wordt zonde verzoend; door de vreze des Heren wordt het kwaad vermeden. ⁷ Wanneer de Heer behagen heeft in iemands wegen, maakt Hij zelfs hun vijanden met hen in vrede leven. ⁸ Beter een beetje met gerechtigheid dan grote winst met onrecht. ⁹ In hun hart plannen mensen hun koers, maar de Heer leidt hun stappen.

¹⁰ Een goddelijke beslissing is op de lippen van een koning; zijn mond mag de gerechtigheid niet verraden. ¹¹ Eerlijke weegschalen en balansen zijn van de Heer; alle gewichten in de zak zijn zijn zorg. ¹² Koningen verafschuwen onrecht, want een troon wordt gevestigd door gerechtigheid. ¹³ Rechtvaardige lippen zijn de vreugde van koningen, en zij houden van degenen die spreken wat juist is. ¹⁴ De toorn van een koning is een boodschapper van de dood, maar een wijs persoon zal hem verzoenen. ¹⁵ In het licht van het gezicht van een koning is leven, en zijn gunst is als een wolk die lenteregen brengt.

¹⁶ Hoeveel beter is het wijsheid te verwerven dan goud, en inzicht te verkrijgen is te verkiezen boven zilver. ¹⁷ De snelweg van de oprechten keert zich af van het kwaad; zij die hun weg bewaken, behouden

hun leven. ¹⁸ Trots gaat vooraf aan vernietiging, en een hoogmoedige geest voor een val. ¹⁹ Het is beter nederig van geest te zijn met de verdrukten dan de buit te delen met de trotse. ²⁰ Wie aandacht schenkt aan instructie zal het goede vinden, en gezegend is degene die op de Heer vertrouwt. ²¹ De wijzen van hart worden scherpzinnig genoemd, en zoetheid van spraak vergroot de overtuigingskracht. ²² Inzicht is een bron van leven voor degenen die het hebben, maar de dwaasheid van dwazen brengt straf. ²³ Het hart van de wijzen maakt hun mond voorzichtig, en hun lippen bevorderen kennis. ²⁴ Aangename woorden zijn als een honingraat, zoet voor de ziel en genezing voor de beenderen.

²⁵ Er is een weg die juist lijkt voor een persoon, maar het einde ervan leidt tot de dood. ²⁶ De eetlust van een arbeider werkt voor hen; hun honger drijft hen voort. ²⁷ Een waardeloos persoon beraamt kwaad, en hun woorden zijn als een verzegend vuur. ²⁸ Een verdorven persoon stookt conflicten op, en een lasteraar scheidt goede vrienden. ²⁹ Een gewelddadig persoon verleidt hun naaste en leidt hen op een schadelijk pad. ³⁰ Wie met hun oog knipoogt, beraamt verdorvenheid; wie hun lippen samenperst, brengt kwaad tot stand. ³¹ Grijs haar is een kroon van pracht; het wordt gevonden op de weg van gerechtigheid. ³² Beter een geduldig persoon dan een krijger, iemand die zijn geest beheerst dan iemand die een stad inneemt. ³³ Het lot wordt in de schoot geworpen, maar elke beslissing ervan komt van de Heer.

17 Beter een droge korst met vrede dan een huis vol feestmaal met conflict. ² Een wijze dienaar zal heersen over een schandelijke zoon en zal de erfenis delen onder de familie. ³ De smeltkroes is voor zilver en de oven voor goud, maar de Heer onderzoekt harten. ⁴ Een boosdoener luistert naar bedrieglijke lippen; een leugenaar let op een schadelijke tong. ⁵ Wie de armen bespot, beledigt hun Maker; wie zich verheugt over rampspoed zal niet ongestraft blijven. ⁶ Kleinkinderen zijn de trots van hun grootouders, en de eer van iemands kinderen ligt bij hun ouders. ⁷ Welsprekendheid past niet bij een dwaas, laat staan leugenachtige lippen bij een leider. ⁸ Een omkoping is als een talisman voor degene die het geeft; waar hij zich ook wendt, hij slaagt. ⁹ Wie een overtreding bedekt, bevordert liefde, maar wie de zaak herhaalt,

Spreuken

scheidt goede vrienden. ¹⁰ Een berisping dringt dieper door bij een verstandig persoon dan honderd slagen bij een dwaas. ¹¹ Een opstandig persoon zoekt alleen kwaad; daarom zal een wrede bode tegen hem gezonden worden. ¹² Beter een beer tegenkomen die van haar jongen beroofd is dan een dwaas in zijn dwaasheid. ¹³ Het kwaad zal niet wijken uit het huis van degene die goed met kwaad vergeldt. ¹⁴ Het begin van een ruzie is als het loslaten van water; laat de twist dus varen voordat het uitbreekt. ¹⁵ Het rechtvaardigen van de goddeloze en het veroordelen van de rechtvaardige zijn beide verfoeilijk voor de Heer. ¹⁶ Waarom zou een dwaas geld hebben om wijsheid te kopen als hij geen begrip heeft? ¹⁷ Een vriend heeft te allen tijde lief, en een broer is er voor tijden van tegenspoed. ¹⁸ Iemand zonder verstand slaat de hand in onderpand en wordt borg voor zijn naaste. ¹⁹ Wie van ruzie houdt, houdt van zonde; wie zijn deur verhoogt, zoekt vernietiging. ²⁰ Iemand met een verdorven hart vindt geen goed, en iemand met een bedrieglijke tong valt in moeilijkheden. ²¹ Een dwaas als kind brengt verdriet; er is geen vreugde voor de ouder van een dwaas. ²² Een vrolijk hart is een goed medicijn, maar een gebroken geest droogt de botten uit. ²³ Een goddeloos persoon accepteert in het geheim een omkoping om de loop van het recht te verdraaien. ²⁴ Wijsheid is in de aanwezigheid van iemand die begrip heeft, maar de ogen van een dwaas dwalen naar de einden der aarde. ²⁵ Een dwaze zoon brengt verdriet aan zijn vader en smart aan de moeder die hem baarde. ²⁶ Het is niet goed om de onschuldigen te straffen, noch om de oprechten te geselen voor hun integriteit. ²⁷ Wie kennis heeft, gebruikt woorden spaarzaam, en wie een kalme geest heeft, is een persoon van begrip. ²⁸ Zelfs een dwaas wordt als wijs beschouwd als hij zwijgt, en als verstandig als hij zijn tong in bedwang houdt.

18 Iemand die zichzelf isoleert, zoekt zijn eigen verlangens; hij twist tegen alle gezond oordeel. ² Dwazen hebben geen plezier in begrip, maar alleen in het uiten van hun eigen gedachten. ³ Wanneer slechtheid arriveert, komt ook minachting, en met oneer komt verwijt. ⁴ De woorden uit iemands mond zijn diepe wateren; de bron van wijsheid is een stromende beek. ⁵ Het is niet goed om de goddelozen te begunstigen of om rechtvaardigheid te ontzeggen aan de rechtvaardigen. ⁶ De lippen van een dwaas brengen

hem in conflict, en zijn mond nodigt uit tot slaag. ⁷ De mond van een dwaas is zijn ondergang, en zijn lippen zijn een valstrik voor zijn ziel. ⁸ De woorden van een roddelaar zijn als uitgelezen hapjes; ze dalen af naar de diepste delen. ⁹ Wie traag is in zijn werk is een broer van wie vernietigt. ¹⁰ De naam van de Heer is een sterke toren; de rechtvaardigen rennen ernaartoe en vinden veiligheid. ¹¹ De rijkdom van de rijken is hun versterkte stad; zij zien het als een onneembare muur. ¹² Voor vernietiging is het hart van een persoon trots, maar nederigheid gaat vooraf aan eer. ¹³ Antwoorden voordat men luistert is dwaasheid en brengt schaamte. ¹⁴ De geest van een persoon kan hen in ziekte ondersteunen, maar een gebroken geest, wie kan die verdragen? ¹⁵ Het onderscheidende hart verwerft kennis, en de oren van de wijzen zoeken het op. ¹⁶ Een geschenk baant de weg voor de gever en brengt hem voor de groten. ¹⁷ De eerste die zijn zaak presenteert lijkt gelijk te hebben, totdat een ander komt en hem onderzoekt. ¹⁸ Het werpen van het lot beëindigt geschillen en scheidt machtige tegenstanders. ¹⁹ Een beledigde broer is onbuigzamer dan een versterkte stad, en geschillen zijn als de vergrendelde poorten van een burcht. ²⁰ Van de vrucht van hun mond wordt de maag van een persoon gevuld; met de opbrengst van hun lippen worden zij verzadigd. ²¹ De tong heeft de macht over leven en dood, en wie ervan houdt, zal de vrucht ervan eten. ²² Wie een vrouw vindt, vindt iets goeds en ontvangt gunst van de Heer. ²³ De armen smeken om genade, maar de rijken reageren hard. ²⁴ Wie te veel vrienden heeft, kan te gronde gaan, maar er is een vriend die dichterbij staat dan een broer.

19 Beter is een arme die in integriteit wandelt dan iemand die verdorven is in spraak en een dwaas is. ² Verlangen zonder kennis is niet goed, en wie zijn stappen haast, mist de weg. ³ De eigen dwaasheid van een persoon leidt tot ondergang, toch raast zijn hart tegen de Heer. ⁴ Rijkdom brengt vele metgezellen, maar een arme vindt zichzelf verwijderd van vrienden. ⁵ Een valse getuige zal niet ongestraft blijven, en wie leugens verspreidt zal niet ontkomen. ⁶ Velen zoeken de gunst van een gul persoon, en iedereen is een vriend van wie geschenken geeft. ⁷ Alle verwanten van een arme mijden hem; hoeveel meer ontwijken zijn vrienden hem! Hoewel hij hen met smeken achtervolgt, zijn ze nergens te vinden. ⁸ Wie wijsheid

Spreuken

verwerft, houdt van zijn eigen ziel; wie begrip koestert, zal het goede vinden. ⁹ Een valse getuige zal niet ongestraft blijven, en wie leugens verspreidt zal zijn einde vinden. ¹⁰ Weelde is niet geschikt voor een dwaas; nog minder voor een dienaar om over edelen te heersen. ¹¹ De wijsheid van een persoon maakt hem langzaam tot toorn; het is tot zijn eer om een overtreding over het hoofd te zien. ¹² De toorn van een koning is als het brullen van een leeuw, maar zijn gunst is als dauw op het gras. ¹³ Een dwaze zoon is de ondergang van zijn vader, en de ruzies van een vrouw zijn als een voortdurend druppelen. ¹⁴ Bezittingen en rijkdommen worden door ouders doorgegeven, maar een wijze vrouw is van de Heer. ¹⁵ Luiheid brengt diepe slaap, en een luie persoon zal honger lijden. ¹⁶ Wie het gebod onderhoudt, bewaart zijn leven, maar wie achteloos is in gedrag zal sterven. ¹⁷ Wie vriendelijk is voor de armen, leent aan de Heer, en Hij zal hem belonen voor zijn goede daad. ¹⁸ Tuchtig je kinderen terwijl er hoop is, en wees geen gewillig partijgenoot in hun dood. ¹⁹ Een heetgebakerd persoon moet de straf betalen; als je hem redt, zul je het opnieuw moeten doen. ²⁰ Luister naar advies en accepteer discipline, zodat je wijs mag zijn voor de rest van je dagen. ²¹ Vele zijn de plannen in het hart van een persoon, maar het is het doel van de Heer dat zal standhouden. ²² Wat wenselijk is in een persoon is zijn vriendelijkheid; het is beter om arm te zijn dan een leugenaar. ²³ Eerbied voor de Heer leidt tot leven; dan rust men tevreden, onaangeraakt door problemen. ²⁴ De luiaard steekt zijn hand in de kom maar brengt hem niet eens terug naar zijn mond. ²⁵ Sla een spotter, en de eenvoudigen zullen voorzichtigheid leren; berisp de verstandigen, en zij zullen kennis vergaren. ²⁶ Hij die zijn vader berooft en zijn moeder verdriift is een schandelijke en schandelijke zoon. ²⁷ Als je ophoudt met het opvolgen van instructies, zul je afdwalen van de woorden van kennis. ²⁸ Een waardeloze getuige spot met gerechtigheid, en de mond van de goddelozen slokt misdaad op. ²⁹ Oordelen zijn gereed voor spotters, en slagen voor de ruggen van dwazen.

20 Wijn is een spotter, en sterke drank een vechtersbaas; wie erdoor wordt misleid, is niet wijs. ² De toorn van een koning is als het gebrul van een leeuw; wie hem tart, verbeurt zijn leven. ³ Het vermijden van ruzie is een eer voor een persoon, maar elke dwaas is snel om te twisten. ⁴ De

luiaard ploegt niet in het seizoen; dus bij de oogsttijd kijken ze en vinden niets. ⁵ De bedoelingen in het hart van een persoon zijn als diepe wateren, maar iemand met begrip haalt ze naar boven. ⁶ Velen verkondigen hun eigen standvastige liefde, maar een trouw persoon, wie kan die vinden? ⁷ De rechtvaardigen wandelen in integriteit; gezegend zijn hun kinderen na hen. ⁸ Een koning die op de troon van oordeel zit, wijdt met zijn ogen al het kwaad uit. ⁹ Wie kan beweren: "Ik heb mijn hart gezuiverd; ik ben vrij van mijn zonde"? ¹⁰ Verschillende gewichten en verschillende maten— beide zijn verfoeilijk voor de Heer. ¹¹ Zelfs een kind wordt gekend door zijn daden, of hun gedrag zuiver en juist is. ¹² Het vermogen om te horen en te zien— beide zijn gemaakt door de Heer. ¹³ Houd niet van slaap, anders word je arm; open je ogen, en je zult voedsel in overvloed hebben. ¹⁴ "Het is niet goed, het is niet goed!" zegt de koper, maar gaat dan weg en schept op. ¹⁵ Er is goud en een overvloed aan juwelen, maar lippen die kennis spreken zijn een zeldzame schat. ¹⁶ Neem het kleed van iemand die borg staat voor een vreemde; houd het in pand als het voor een buitenstaander is. ¹⁷ Voedsel verkregen door bedrog is zoet, maar daarna is de mond vol met grind. ¹⁸ Plannen worden vastgesteld door raad; voer oorlog met wijze leiding. ¹⁹ Een roddelaar verraadt een vertrouwen; vermijd daarom iedereen die te veel praat. ²⁰ Als iemand zijn vader of moeder vervloekt, zal hun lamp in duisternis worden uitgeblust. ²¹ Een erfenis die haastig wordt geclaimd, zal uiteindelijk niet gezegend zijn. ²² Verklaar niet: "Ik zal kwaad vergelden"; wacht in plaats daarvan op de Heer, en hij zal je verlossen. ²³ Verschillende gewichten zijn een gruwel voor de Heer, en oneerlijke weegschalen zijn niet goed. ²⁴ De Heer leidt de stappen van een persoon; hoe kan iemand dan volledig zijn eigen pad begrijpen? ²⁵ Het is riskant om iets impulsief te wijden en pas later na te denken over zijn geloften. ²⁶ Een wijze koning wijdt de goddelozen uit en drijft het dorswiel over hen heen. ²⁷ De menselijke geest is de lamp van de Heer, die alle diepste delen doorzoekt. ²⁸ Liefde en trouw behouden een koning; door loyaliteit wordt zijn troon veiliggesteld. ²⁹ De glorie van jonge mannen is hun kracht, en de pracht van oude mannen is hun grijze haar. ³⁰ Slagen en wonden zuiveren het kwaad weg, en slagen reinigen het diepste wezen.

21 Het hart van de koning is als waterstromen in de hand van de Heer; Hij leidt het waarheen Hij wil. ² De weg van een mens lijkt recht in zijn eigen ogen, maar de Heer beoordeelt het hart. ³ Rechtvaardigheid en gerechtigheid doen is de Heer meer waard dan offeren. ⁴ Hoogmoedige ogen en een trots hart, de lamp van de goddelozen, zijn zondig. ⁵ De plannen van de ijverige leiden zeker tot winst, maar wie haastig is, eindigt in armoede. ⁶ Rijkdom vergaren met een leugenachtige tong is een vluchtige damp en een dodelijke valstrik. ⁷ Het geweld van de goddelozen zal hen meesleuren, omdat zij weigeren rechtvaardig te handelen. ⁸ Het pad van de schuldige is krom, maar de daden van de zuiveren zijn recht. ⁹ Beter te wonen op een hoek van het dak dan een huis te delen met een twistzieke vrouw. ¹⁰ De ziel van de goddeloze verlangt naar kwaad; zij tonen geen genade aan hun naaste. ¹¹ Wanneer een spotter gestraft wordt, wint de eenvoudige wijsheid; wanneer de wijzen onderwezen worden, ontvangen zij kennis. ¹² De Rechtvaardige overweegt het huis van de goddelozen en brengt hen ten val. ¹³ Wie zijn oren sluit voor de roep van de armen, zal ook roepen en niet worden verhoord. ¹⁴ Een geschenk in het geheim gegeven kalmeert woede, en een steekpenning verborgen in de mantel sust hevige toorn. ¹⁵ Het uitvoeren van gerechtigheid brengt vreugde aan de rechtvaardigen, maar schrik aan hen die kwaad doen. ¹⁶ Wie afdwaalt van het pad van inzicht, zal rusten in het gezelschap van de doden. ¹⁷ Wie van genot houdt, zal arm worden; wie van wijn en olie houdt, zal niet rijk worden. ¹⁸ De goddelozen dienen als losgeld voor de rechtvaardigen, en de verraderlijken voor de oprechten. ¹⁹ Beter te wonen in een woestijn dan met een twistzieke en prikkelbare vrouw. ²⁰ De wijzen slaan kostbare schat en olie op, maar de dwazen verbruiken alles. ²¹ Wie rechtvaardigheid en liefde zoekt, ontdekt leven, voorspoed en eer. ²² Een wijs persoon kan de stad van de machtigen beklimmen en de vesting neerhalen waarin zij vrouwen. ²³ Wie zijn mond en tong bewaakt, beschermt zichzelf tegen problemen. ²⁴ De trotse en arrogante persoon, bekend als "Spotter", handelt met brutale trots. ²⁵ Het verlangen van de luiaard zal zijn ondergang zijn, want zijn handen weigeren te werken. ²⁶ De hele dag verlangt hij, maar de rechtvaardigen geven gul zonder terug te houden. ²⁷ Het offer van de goddelozen is

verfoeilijk, en nog meer wanneer het met kwade bedoelingen wordt gebracht. ²⁸ Een valse getuige zal vergaan, maar wie luistert, zal met volharding spreken. ²⁹ Een goddeloos persoon zet een stoutmoedig gezicht op, maar de oprechte denkt zorgvuldig na over zijn wegen. ³⁰ Er is geen wijsheid, geen inzicht en geen plan dat kan standhouden tegen de Heer. ³¹ Het paard is gereed voor de dag van de strijd, maar de overwinning is van de Heer.

22 Een goede naam is meer te begeren dan grote rijkdom; gewaardeerd te worden is beter dan zilver of goud. ² De rijken en de armen hebben dit gemeen: de Heer is de Maker van hen allen. ³ Een verstandig persoon ziet gevaar en zoekt toevlucht, maar de naïeve gaan door en betalen de prijs. ⁴ De beloning van nederigheid en de vrees voor de Heer is rijkdom, eer en leven. ⁵ Doornen en strikken liggen op het pad van de goddelozen; zij die hun leven bewaken, blijven er ver van weg. ⁶ Leid een kind op volgens de weg die hij moet gaan, en ook als hij oud is, zal hij er niet van afwijken. ⁷ Degenen met rijkdom hebben gezag over degenen met minder, en degenen die lenen, zijn in een positie van dienst aan hun geldschietters. ⁸ Wie onrecht zaait, zal rampspoed oogsten, en de staf van hun woede zal worden gebroken. ⁹ Degenen die vrijgevig zijn, zullen gezegend worden, want zij delen hun voorzieningen met degenen in nood. ¹⁰ Verdrijf de spotter, en de strijd zal verdwijnen; ruzies en beledigingen zullen ophouden. ¹¹ Wie een zuiver hart liefheeft en wiens woorden genadig zijn, zal de koning als vriend hebben. ¹² De ogen van de Heer waken over kennis, maar Hij vernietigt de woorden van de ontrouwe. ¹³ De luie persoon zegt: "Er is een leeuw buiten! Ik zal op straat gedood worden!" ¹⁴ De mond van een overspelige vrouw is een diepe put; hij die door de Heer vervloekt is, zal erin vallen. ¹⁵ Dwaasheid is gebonden in het hart van een kind, maar de staf van discipline zal het ver weg drijven. ¹⁶ Wie de armen onderdrukt om rijkdom te vermeerderen, of geschenken geeft aan de rijken, zal alleen maar tot armoede komen.

¹⁷ Neig je oor en luister naar de woorden van de wijzen; pas je hart toe op mijn kennis, ¹⁸ want het is aangenaam als je ze in je bewaart en ze gereed hebt op je lippen. ¹⁹ Opdat je vertrouwen mag zijn in de Heer, instrueer ik je vandaag, zelfs jou. ²⁰ Heb ik je niet voorzien van talrijke uitspraken van raad en

Spreuken

kennis, ²¹ om je ware en betrouwbare woorden te leren, zodat je een correct antwoord kunt geven aan degenen die je gezonden hebben? ²² Maak de armen niet te schande omdat ze arm zijn, noch verpletter de behoeftigen in de poort, ²³ want de Heer zal hun zaak opnemen en zal gerechtigheid brengen.

²⁴ Maak geen vrienden met een opvliegend persoon, noch ga om met iemand die gemakkelijk boos wordt, ²⁵ anders leer je hun manieren en vind je een valstrik voor jezelf.

²⁶ Wees niet onder degenen die handen schudden als onderpand, of onder degenen die borg staan voor schulden. ²⁷ Als je niets hebt om mee terug te betalen, waarom zou je bed van onder je vandaan worden gehaald? ²⁸ Verplaats geen oude grenssteen die door je voorouders is gezet. ²⁹ Zie je iemand die bedreven is in zijn werk? Zij zullen voor koningen dienen; zij zullen niet dienen voor onbekende mensen.

23 Wanneer je aan tafel zit met een heerser, let dan goed op wat er voor je wordt gezet, ² en zet een mes op je keel als je geneigd bent tot grote eetlust. ³ Verlang niet naar zijn lekkernijen, want dat voedsel is bedrieglijk. ⁴ Put jezelf niet uit in de jacht op rijkdom; houd op met vertrouwen op je eigen inzicht. ⁵ Wanneer je je ogen erop richt, is het verdwenen, want rijkdom zal zeker vleugels krijgen en naar de hemel vliegen als een adelaar.

⁶ Eet niet het brood van een gierige gastheer, noch verlang naar zijn lekkernijen; ⁷ want zoals hij in zichzelf denkt, zo is hij. Hij zegt tegen je: "Eet en drink," maar zijn hart is niet echt met je. ⁸ Je zult de hap die je hebt gegeten uitbraken en je complimenten verspillen. ⁹ Spreek niet in het gehoor van een dwaas, want hij zal de wijsheid van je woorden bespotten. ¹⁰ Verplaats geen oude grenssteen en drijf geen onrechtmatige handel op de velden van de vaderlozen, ¹¹ want hun Beschermers is sterk; hij zal hun zaak tegen jou opnemen. ¹² Wijd je aan instructie en luister naar woorden van kennis. ¹³ Onthoud een kind geen discipline; als je ze met de roede slaat, zullen ze niet sterven. ¹⁴ Sla ze met de roede en red hun ziel van het dodenrijk. ¹⁵ Mijn zoon, als je hart wijs is, dan zal mijn hart werkelijk blij zijn; ¹⁶ mijn diepste wezen zal zich verheugen wanneer je lippen spreken wat juist is. ¹⁷ Laat je hart niet jaloers zijn op zondaars, maar

wees altijd ijverig in de vreze des Heren. ¹⁸ Zeker, er is een toekomstig hoop voor jou, en je hoop zal niet worden afgesneden. ¹⁹ Luister, mijn zoon, en wees wijs, en richt je hart op de juiste weg: ²⁰ Wees niet onder hen die te veel wijn drinken of zich te buiten gaan aan vlees, ²¹ want dronkaards en gulzigaards zullen tot armoede komen, en slaperigheid zal hen in lompen kleden. ²² Let op je vader, die je het leven heeft gegeven, en veracht je moeder niet wanneer zij oud is. ²³ Koop de waarheid en verkoop die niet; verwerp wijsheid, instructie en begrip. ²⁴ De vader van een rechtvaardig kind zal grote vreugde hebben; hij die een wijze zoon heeft, zal zich in hem verheugen. ²⁵ Laat je vader en moeder blij zijn; laat haar die je heeft gebaard zich verheugen. ²⁶ Mijn zoon, geef me je hart en laat je ogen plezier hebben in mijn wegen, ²⁷ want een losbandige vrouw is een diepe put, en een ontrouwe vrouw is een smalle put. ²⁸ Zij loert als een bandiet en vermeerdert de ontrouwe onder de mannen. ²⁹ Wie heeft ellende? Wie heeft verdriet? Wie heeft ruzie? Wie heeft klachten? Wie heeft onnodige blauwe plekken? Wie heeft bloeddorlopen ogen? ³⁰ Zij die lang blijven hangen bij de wijn, die gemengde wijn gaan proeven. ³¹ Laat je niet verleiden door wijn wanneer die rood is, wanneer die schittert in de beker, wanneer die soepel naar beneden gaat; ³² want uiteindelijk bijt hij als een slang en steekt als een adder. ³³ Je ogen zullen vreemde dingen zien, en je geest zal verwrongen dingen spreken. ³⁴ Je zult zijn als iemand die slaapt op de hoge zeeën, liggend op de top van de mast. ³⁵ "Ze sloegen me," zul je zeggen, "maar ik voelde geen pijn! Ze sloegen me, maar ik voelde het niet! Wanneer zal ik wakker worden zodat ik nog een drankje kan vinden?"

24 Benijd geen slechte mensen, en verlang niet naar hun gezelschap; ² want hun hart beraamt geweld, en hun lippen spreken over problemen. ³ Door wijsheid vindt een huis zijn fundament, en door inzicht wordt het stevig gevestigd; ⁴ door kennis worden de kamers gevuld met kostbare en aangename schatten.

⁵ Een wijs persoon is sterk, en een persoon met kennis vergroot zijn kracht. ⁶ Want met wijze leiding kun je oorlog voeren, en overwinning wordt behaald door vele raadgevers. ⁷ Wijsheid is buiten het bereik van dwazen; bij de stadspoort openen zij hun mond niet. ⁸ Wie kwaad beraamt zal bekend staan als een

intrigant. ⁹ Het beraamen van dwaasheid is zonde, en een spotter wordt door mensen verafschuw. ¹⁰ Als je bezwijkt in tijden van problemen, is je kracht klein.

¹¹ Red degenen die naar de dood worden geleid; houd degenen tegen die naar de slacht wankelen. ¹² Als je beweert: "We wisten dit niet," merkt hij die het hart weegt het dan niet op? Weet hij die je leven bewaakt het niet? Zal hij niet iedereen naar hun daden vergelden? ¹³ Mijn zoon, eet honing, want het is goed; honing uit de raat is zoet voor je smaak. ¹⁴ Weet dat wijsheid zoet is voor je ziel; als je het vindt, is er een toekomst, en je hoop zal niet worden afgesneden. ¹⁵ Loer niet, slechte persoon, tegen het huis van de rechtvaardige; vernietig hun woonplaats niet; ¹⁶ want hoewel de rechtvaardige zeven keer valt, staan zij weer op, maar de goddelozen struikelen als de ramp toeslaat. ¹⁷ Verheug je niet als je vijand valt, en laat je hart niet blij zijn als zij struikelen, ¹⁸ opdat de Heer het niet merkt en zijn aandacht van hen afwendt. ¹⁹ Maak je geen zorgen om boosdoeners of benijd de goddelozen niet, ²⁰ want de boosdoener heeft geen toekomst, en de lamp van de goddelozen zal worden uitgeblust. ²¹ Vrees de Heer en de koning, mijn zoon, en associeer je niet met de opstandigen, ²² want hun ramp zal plotseling opkomen, en wie weet welke verwoesting zij kunnen brengen? ²³ Dit zijn ook uitspraken van de wijzen: Partijdigheid tonen in oordeel is niet goed. ²⁴ Wie de goddelozen onschuldig verklaart, zal door de volken worden vervloekt en door de naties worden verafschuw. ²⁵ Maar het zal goed gaan met degenen die de schuldigen veroordelen, en een rijke zegen zal over hen komen. ²⁶ Een eerlijke oprechte reactie is zo aangenaam als een zachte kus. ²⁷ Bereid je werk buiten voor, en maak het klaar op het veld; bouw daarna je huis. ²⁸ Getuig niet tegen je naaste zonder reden, en bedrieg niet met je lippen. ²⁹ Zeg niet: "Ik zal hen doen zoals zij mij hebben gedaan; ik zal hen vergelden voor wat zij hebben gedaan." ³⁰ Ik ging voorbij het veld van een luitaard, bij de wijngaard van iemand zonder verstand; ³¹ en het was overwoekerd met doornen, de grond was bedekt met onkruid, en de stenen muur was in puin. ³² Ik observeerde en nam het ter harte; ik keek en ontving instructie. ³³ Een beetje slaap, een beetje sluimer, een kleine vouw van de handen om te rusten— ³⁴ en armoede zal over je komen als een rover, en schaarste als een gewapend man.

25

Dit zijn verdere spreuken van Salomo, opgeschreven door de mannen van Hizkia, koning van Juda. ² Het is de glorie van God om een zaak te verbergen; de eer van koningen is om een zaak te doorzoeken. ³ Zoals de hemelen hoog zijn en de aarde diep, zo is het hart van koningen ondoorgrondelijk. ⁴ Verwijder de onzuiverheden uit het zilver, en er ontstaat een vat voor de zilversmid. ⁵ Verwijder de goddelozen uit de nabijheid van de koning, en zijn troon zal door gerechtigheid worden gevestigd. ⁶ Verhef jezelf niet in de aanwezigheid van de koning, en ga niet staan op de plaats van de groten. ⁷ Het is beter dat hij tegen je zegt: "Kom hier omhoog," dan dat je vernederd wordt voor de prins die je ogen hebben gezien. ⁸ Ga niet haastig naar de rechtbank, want wat zul je aan het einde doen als je buurman je te schande maakt? ⁹ Bepleit je zaak met je buurman, en raad het vertrouwen van een ander niet, ¹⁰ opdat degene die het hoort je niet te schande maakt, en je reputatie niet wordt geruïneerd. ¹¹ Een woord dat op de juiste manier wordt gesproken is als gouden appels in zilveren settings. ¹² Zoals een gouden oorbel of een fijn gouden sieraad is een wijze berisping voor een luisterend oor. ¹³ Zoals de koelte van sneeuw in de oogsttijd is een trouwe boodschapper voor degenen die hem zenden; hij verfrist de ziel van zijn meester. ¹⁴ Iemand die opschept over geschenken die nooit zijn gegeven, is als wolken en wind zonder regen. ¹⁵ Met geduld kan een heerser worden overgehaald, en een zachte tong kan een bot breken. ¹⁶ Als je honing vindt, eet alleen wat je nodig hebt, opdat je niet te veel hebt en moet braken. ¹⁷ Laat je voet zelden in het huis van je buurman zijn, opdat hij niet moe van je wordt en je gaat haten. ¹⁸ Zoals een knuppel, een zwaard of een scherpe pijl is iemand die valse getuigenis aflegt tegen een buurman. ¹⁹ Zoals een slechte tand of een lamme voet is het vertrouwen op de ontrouwe in tijden van nood. ²⁰ Zoals iemand die een kledingstuk wegneemt op een koude dag, of aanzijn op soda, is iemand die liederen zingt voor een zwaar hart. ²¹ Als je vijand honger heeft, geef hem voedsel; als hij dorst heeft, geef hem water te drinken. ²² Door dit te doen, zul je brandende kolen op zijn hoofd stapelen, en de Heer zal je belonen. ²³ Zoals de noordenwind regen brengt, zo brengt een sluwe tong een boos gezicht. ²⁴ Beter te wonen op een hoek van het dak dan een huis te delen met een twistzieke

Spreuken

vrouw. ²⁵ Goed nieuws uit een ver land is als koud water voor een vermoeide ziel. ²⁶ Zoals een modderige bron of een vervuilde put zijn de rechtvaardigen die zwichten voor de goddelozen. ²⁷ Het is niet goed om te veel honing te eten, noch is het eervol om je eigen glorie te zoeken. ²⁸ Zoals een stad waarvan de muren zijn afgebroken, is een persoon die zelfbeheersing mist.

26 Zoals sneeuw in de zomer en regen tijdens de oogst, zo past eer niet bij een dwaas. ² Zoals een fladderende mus of een schichtige zwaluw, zo landt een vloek zonder oorzaak niet. ³ De zweep voor het paard, het bit voor de ezel, en de stok voor de rug van dwazen. ⁴ Antwoord een dwaas niet naar zijn dwaasheid, anders word je zelf als hij. ⁵ Antwoord een dwaas naar zijn dwaasheid, opdat hij niet wijs is in zijn eigen ogen. ⁶ Een boodschap door een dwaas laten brengen is als het afhakken van je voeten en het drinken van geweld. ⁷ Zo nutteloos als benen voor een lamme is een spreuk in de mond van dwazen. ⁸ Zoals een steen vastbinden in een slinger, zo is het geven van eer aan een dwaas. ⁹ Zoals een doornstruik in de hand van een dronkaard is een spreuk in de mond van dwazen. ¹⁰ Zoals een boogschutter die doelloos schiet, is degene die een dwaas of een voorbijganger inhuurt. ¹¹ Zoals een hond terugkeert naar zijn braaksel, zo herhaalt een dwaas zijn dwaasheid. ¹² Zie je iemand die wijs is in zijn eigen ogen? Er is meer hoop voor een dwaas dan voor hem. ¹³ Een luiaard zegt: "Er is een leeuw op de weg, een leeuw in de straten!" ¹⁴ Zoals een deur draait op zijn scharnieren, zo draait een luiaard zich om in zijn bed. ¹⁵ Een luiaard steekt zijn hand in de schaal; hij is te moe om die naar zijn mond terug te brengen. ¹⁶ Een luiaard is wijzer in zijn eigen ogen dan zeven mensen die een discreet antwoord kunnen geven. ¹⁷ Zoals iemand die een hond bij de oren grijpt, is iemand die zich mengt in een ruzie die niet van hem is. ¹⁸ Zoals een waanzinnige die brandende pijlen en dood schiet, ¹⁹ is iemand die zijn naaste bedriegt en zegt: "Ik maakte maar een grapje!" ²⁰ Zonder hout dooft een vuur; zonder een roddelaar zakt een ruzie in. ²¹ Zoals houtskool voor gloeiende kolen en hout voor vuur, zo is een twistziek persoon om ruzie aan te wakkeren. ²² De woorden van een roddelaar zijn als uitgelezen hapjes; ze dalen af naar de binnenste delen. ²³ Zoals een aardewerken vat bedekt met zilverslakken zijn

virgine lippen met een boos hart. ²⁴ Degenen die vijanden zijn, verbergen hun bedoelingen met hun lippen, maar in hun hart koesteren ze bedrog. ²⁵ Hoewel hun woorden charmant zijn, geloof hen niet, want zeven gruwelen vullen hun hart. ²⁶ Hun boosheid kan door bedrog verborgen worden, maar hun slechtheid zal in de vergadering onthuld worden. ²⁷ Wie een kuil graaft, zal erin vallen; als iemand een steen rolt, zal die op hem terugkeren. ²⁸ Een bedrieglijke tong veracht degenen die het schaad, en een vleiende mond leidt tot ondergang.

27 Schep niet op over morgen, want je weet niet wat een dag zal brengen. ² Laat anderen je prijzen, en niet je eigen mond; laat het een vreemde zijn, en niet je eigen lippen. ³ Een steen is zwaar en zand is belastend, maar de provocatie van een dwaas is zwaarder dan beide. ⁴ Woede is wreed en toorn is overweldigend, maar wie kan standhouden tegen jaloezie? ⁵ Een openlijke berisping is beter dan liefde die verborgen is. ⁶ De wonden van een vriend zijn te vertrouwen, maar de kussen van een vijand zijn bedrieglijk. ⁷ Een persoon die vol is veracht honing, maar voor de hongerige smaakt zelfs wat bitter is zoet. ⁸ Zoals een vogel die van zijn nest dwaalt, zo is een persoon die zijn huis verlaat. ⁹ Parfum en olie brengen vreugde in het hart, en de zoetheid van een vriend komt voort uit hun oprechte raad. ¹⁰ Verlaat je vriend of de vriend van je vader niet, en ga niet naar het huis van je broer op de dag van je rampspoed; beter is een buur die dichtbij is dan een broer ver weg.

¹¹ Wees wijs, mijn zoon, en maak mijn hart blij, zodat ik degenen die mij verwijten kan antwoorden. ¹² De voorzichtigen zien gevaar en verbergen zich, maar de eenvoudigen gaan door en lijden ervoor. ¹³ Neem het kleed van iemand die borg staat voor een vreemde; houd het in pand als het voor een buitenlander is. ¹⁴ Als iemand zijn buur met luide stem vroeg in de ochtend zegent, zal het als een vloek worden opgevat. ¹⁵ Een voortdurend druppelen op een regenachtige dag is als een twistzieke vrouw. ¹⁶ Haar proberen te bedwingen is als het bedwingen van de wind of het grijpen van olie met de hand.

¹⁷ Zoals ijzer ijzer scherpt, zo scherpt de ene persoon de ander. ¹⁸ Wie een vijgenboom verzorgt, zal zijn vrucht eten, en wie zijn meester verzorgt, zal geëerd worden. ¹⁹ Zoals water het gezicht weerspiegelt, zo weerspiegelt het hart van een

Spreuken

persoon de persoon. ²⁰ Sheol en Abaddon zijn nooit verzadigd, en evenmin zijn de ogen van een persoon.

²¹ De smeltkroes is voor zilver en de oven voor goud, maar mensen worden getest door de lof die ze ontvangen. ²² Al maal je een dwaas in een vizel, hem malend als graan met een stamper, zijn dwaasheid zal niet van hem wijken.

²³ Zorg ervoor dat je de staat van je kudde kent, en let op je vee; ²⁴ want rijkdom duurt niet eeuwig, en ook een kroon houdt niet stand voor alle generaties. ²⁵ Wanneer het hooi is verwijderd en nieuwe groei verschijnt, en de kruiden van de bergen zijn verzameld, ²⁶ zullen de lammeren je voorzien van kleding, en de geiten zullen de prijs van een veld brengen. ²⁷ En er zal genoeg geitenmelk zijn voor je voedsel, voor het voedsel van je huishouden, en onderhoud voor je dienstmaagden.

28 De goddelozen vluchten, ook al jaagt niemand hen, maar de rechtvaardigen staan zo zelfverzekerd als een leeuw. ² Wanneer een land in opstand is, heeft het veel heersers, maar met een persoon van inzicht en kennis blijft het bestaan. ³ Een heerser die de armen onderdrukt is als een stortregen die geen voedsel achterlaat. ⁴ Degenen die de wet verlaten prijzen de goddelozen, maar degenen die haar houden strijden tegen hen. ⁵ Kwaaddoeners begrijpen gerechtigheid niet, maar degenen die de Heer zoeken begrijpen het volledig. ⁶ Beter is de arme die in integriteit wandelt dan de rijke wiens wegen krom zijn. ⁷ Een verstandige zoon houdt zich aan de wet, maar een metgezel van gulzigaards brengt zijn vader schaamte. ⁸ Wie rijkdom vermeerdert door rente of winst van de armen verzamelt het voor iemand die vriendelijk zal zijn voor de armen. ⁹ Als iemand zich afwendt van het luisteren naar de wet, is zelfs hun gebed verfoeilijk. ¹⁰ Wie de oprechten op een slechte weg leidt, zal in zijn eigen kuil vallen, maar de schuldelozen zullen het goede erven.

¹¹ De rijken zijn wijs in hun eigen ogen, maar de armen met inzicht doorzien hen. ¹² Wanneer de rechtvaardigen slagen, is er grote vreugde; maar wanneer de goddelozen aan de macht komen, verbergen mensen zich. ¹³ Wie zijn zonden verbergt zal niet voorspoedig zijn, maar wie ze belijdt en nalaat vindt genade. ¹⁴ Gezegend is degene die altijd God vreest, maar wie zijn hart verhardt valt in rampspoed. ¹⁵ Een goddeloze heerser met macht

over een arm volk is als een brullende leeuw of een aanvallende beer. ¹⁶ Een tirannieke heerser mist inzicht, maar wie onrechtvaardige winst haat zal zijn dagen verlengen. ¹⁷ Iemand beladen met de schuld van moord zal een vluchteling zijn tot de dood; laat niemand hem steunen.

¹⁸ Wie onberispelijk wandelt zal veilig worden gehouden, maar wie zijn wegen krom zijn zal plotseling vallen. ¹⁹ Degenen die hun land bewerken zullen volop voedsel hebben, maar degenen die fantasieën najagen zullen volop armoede hebben. ²⁰ Een trouw persoon zal overvloedig gezegend worden, maar wie gretig is om rijk te worden zal niet ongestraft blijven. ²¹ Partijdigheid tonen is niet goed, toch zal voor een stuk brood een persoon verkeerd doen. ²² De gierigaards haasten zich naar rijkdom en beseffen niet dat armoede hen wacht. ²³ Wie iemand berispt zal uiteindelijk meer gunst vinden dan iemand die vleit met de tong. ²⁴ Wie zijn vader of moeder berooft en zegt: "Het is niet verkeerd," is een metgezel van iemand die vernietigt. ²⁵ De arroganten zaaien tweedracht, maar degenen die op de Heer vertrouwen zullen voorspoedig zijn. ²⁶ Degenen die op zichzelf vertrouwen zijn dwazen, maar degenen die wijs wandelen zullen veilig worden gehouden. ²⁷ Degenen die aan de armen geven zullen niets tekortkomen, maar degenen die hun ogen voor hen sluiten ontvangen vele vervloeking. ²⁸ Wanneer de goddelozen aan de macht komen, verbergen mensen zich; maar wanneer zij weg zijn, bloeien de rechtvaardigen.

29 Een persoon die vaak correctie ontvangt maar toch koppig blijft, zal plotseling geconfronteerd worden met gevolgen die niet te herstellen zijn. ² Wanneer de rechtvaardigen bloeien, verheugen de mensen zich; maar wanneer de goddelozen regeren, klagen de mensen. ³ Een man die wijsheid koestert, brengt zijn vader geluk, maar wie omgaat met hoeren, verkwist zijn rijkdom. ⁴ Een koning geeft stabiliteit aan het land door gerechtigheid, maar zij die steekpenningen aannemen, ondermijnen het. ⁵ Degenen die hun naaste vleien, leggen een valstrik voor hun stappen. ⁶ Zondaars worden gevangen door hun eigen zonde, maar de rechtvaardigen zingen en verheugen zich. ⁷ De rechtvaardigen bekommeren zich om de rechten van de armen; de goddelozen tonen geen dergelijke zorg. ⁸ Spotters brengen een stad in beroering, maar

Spreuken

de wijzen keren de toorn af. ⁹ Wanneer een wijs persoon een geschil aangaat met een dwaas, raast of spot de dwaas, en er is geen vrede. ¹⁰ Bloedvergieters haten de persoon van integriteit, maar de oprechten zoeken hen te beschermen. ¹¹ Dwazen geven hun woede volledig de vrije loop, maar de wijzen houden het in toom. ¹² Als een heerser naar leugens luistert, worden al zijn ambtenaren corrupt. ¹³ De armen en de tiran delen dit: de Heer verlicht de ogen van beiden. ¹⁴ Wanneer een koning de armen met rechtvaardigheid oordeelt, zal zijn heerschappij stevig gevestigd worden.

¹⁵ De roede en berisping geven wijsheid, maar een kind dat aan zijn lot wordt overgelaten, brengt zijn moeder schaamte. ¹⁶ Wanneer de goddelozen zich vermenigvuldigen, neemt de overtreding toe; maar de rechtvaardigen zullen hun ondergang aanschouwen. ¹⁷ Disciplineer je kind, en het zal je rust geven; het zal vreugde brengen aan je ziel. ¹⁸ Waar geen visioen is, werpen de mensen hun terughoudendheid af; maar gezegend is degene die de wet volgt. ¹⁹ Een dienaar kan niet alleen door woorden gecorrigeerd worden; want hoewel ze begrijpen, zullen ze niet reageren. ²⁰ Zie je iemand die overhaast spreekt? Er is meer hoop voor een dwaas dan voor hen. ²¹ Wie een dienaar vanaf zijn jeugd verwent, zal hem uiteindelijk opstandig vinden.

²² Een boos persoon stookt ruzie op, en een heetgebakerd persoon zondigt overvloedig. ²³ Trots brengt een persoon ten val, maar een nederige geest verkrijgt eer. ²⁴ Een medeplichtige van een dief is zijn eigen vijand; ze horen de vloek maar onthullen niets. ²⁵ De vrees voor anderen legt een valstrik, maar wie op de Heer vertrouwt, is veilig. ²⁶ Velen zoeken de gunst van een heerser, maar gerechtigheid voor de mensheid komt van de Heer. ²⁷ De rechtvaardigen verafschuwen de onrechtvaardigen; de goddelozen verafschuwen de oprechten.

30 De uitspraken van Agur, zoon van Jakeh, de uitspraak. Deze man verklaart aan Ithiel, aan Ithiel en Ucal: "Ik ben moe, God, maar ik kan volharden. ² Zeker, ik ben onwetender dan wie dan ook, en ik mis menselijk begrip. ³ Ik heb geen wijsheid verworven, noch bezit ik de kennis van de Heilige. ⁴ Wie is naar de hemel opgestegen en neergedaald? Wie heeft de wind in zijn handen verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed

gewikkeld? Wie heeft alle einden van de aarde gevestigd? Wat is zijn naam, en wat is de naam van zijn zoon? Zeker, je weet het! ⁵ Elk woord van God is vlekkeloos; hij is een schild voor degenen die hun toevlucht in hem zoeken. ⁶ Voeg niets toe aan zijn woorden, anders zal hij je terechtwijzen en zul je als een leugenaar worden bevonden.

⁷ Twee dingen vraag ik van u, Heer; weiger ze mij niet voordat ik sterf: ⁸ Houd valsheid en bedrog ver van mij; geef me noch armoede noch rijkdom, maar voorzie mij van mijn toegewezen deel. ⁹ Anders heb ik misschien te veel en ontken ik u en zeg: 'Wie is de Heer?' Of ik word arm en steel, en oenteer zo de naam van mijn God. ¹⁰ Belaster een dienaar niet bij zijn meester, anders zal hij je vervloeken en zul je schuldig worden bevonden.

¹¹ Sommigen vervloeken hun vaders en zegenen hun moeders niet; ¹² zij die zichzelf als puur beschouwen maar niet van hun wandaden zijn gereinigd; ¹³ zij wiens ogen zo hoogmoedig zijn, wiens blikken vol arrogantie zijn; ¹⁴ zij wiens tanden als zwaarden zijn en wiens kaken met messen zijn gezet om de armen van de aarde en de behoeftigen onder de mensheid te verslinden.

¹⁵ De bloedzuiger heeft twee dochters, die roepen: 'Geef! Geef!' Er zijn drie dingen die nooit verzadigd zijn, vier die nooit zeggen: 'Genoeg!': ¹⁶ het graf, de onvruchtbare schoot, de aarde die nooit verzadigd is met water, en vuur dat nooit zegt: 'Genoeg!' ¹⁷ Het oog dat een vader bespot en een oude moeder veracht, zal door de raven van de vallei worden uitgepikt en door de gieren worden gegeten.

¹⁸ Er zijn drie dingen die te wonderlijk voor mij zijn, vier die ik niet begrijp: ¹⁹ de vlucht van een adelaar in de lucht, de beweging van een slang op een rots, de koers van een schip op de hoge zeeën, en de weg van een man met een jonge vrouw. ²⁰ Zo is het gedrag van een ontrouwe vrouw: ze eet het voedsel, en veegt dan haar mond af zodat ze kan zeggen: 'Ik heb niets verkeerd gedaan.' ²¹ Onder drie dingen beeft de aarde, onder vier kan zij niet verdragen: ²² een dienaar die koning wordt, een dwaas die verzadigd is met voedsel, ²³ een ongeliefde vrouw die trouwt, en een dienares die haar meesters verdringt.

²⁴ Vier kleine schepsels op aarde zijn buitengewoon wijs: ²⁵ Mieren, hoewel klein en zwak, slaan hun

Spreuken

voedsel op in de zomer;²⁶ Klipdassen, hoewel niet krachtig, maken hun huis in de rotsen;²⁷ Sprinkhanen, zonder koning, trekken samen in rangen op;²⁸ Een hagedis, gemakkelijk met de hand te vangen, maar toch te vinden in koninklijke paleizen.

²⁹ Er zijn drie dingen die statig zijn in hun tred, vier die met edele houding bewegen: ³⁰ Een leeuw, majestueus onder de schepselen, die voor niets terugdeinst; ³¹ Een trotse haan, een bok, en een koning die zeker is van zijn positie tegen opstand.

³² Als je dwaas bent geweest in het verheffen van jezelf, of als je kwaad hebt beraamd, leg dan je hand op je mond. ³³ Want zoals het karnen van melk boter produceert, en het draaien aan de neus bloed produceert, zo produceert het opwekken van woede ruzie.

31 De uitspraken van koning Lemuel, een geïnspireerde boodschap die zijn moeder hem meegaf: ² Hoe zal ik je aanspreken, mijn zoon? Hoe zal ik je aanspreken, kind van mijn schoot? Hoe zal ik je aanspreken, kind van mijn geloften? ³ Geef je kracht niet aan vrouwen, noch je wegen aan hen die koningen te gronde richten. ⁴ Het is niet voor koningen, Lemuel, het is niet voor koningen om wijn te drinken, noch voor heersers om sterke drank te begeren, ⁵ opdat zij niet drinken en vergeten wat is verordend, en de rechten van alle onderdrukten verdraaien. ⁶ Laat sterke drank gegeven worden aan hen die vergaan, en wijn aan hen die in bittere ellende verkeren. ⁷ Laat hen drinken en hun armoede vergeten, en hun ellende niet meer herinneren.

⁸ Pleiten voor hen die niet voor zichzelf kunnen spreken, voor de rechten van allen die behoeftig zijn.

⁹ Spreek op, oordeel rechtvaardig, en verdedig de rechten van de armen en behoeftigen.

¹⁰ Een vrouw van edel karakter, wie kan haar vinden? Haar waarde is ver boven robijnen. ¹¹ Haar man heeft volledig vertrouwen in haar, en hij zal geen gebrek aan winst hebben. ¹² Zij brengt hem goed en geen kwaad, haar hele leven lang. ¹³ Zij zoekt wol en vlas, en werkt met vlijtige handen. ¹⁴ Zij is als een vloot van koopvaardijsschepen, die haar voedsel van verre brengt. ¹⁵ Zij staat op terwijl het nog nacht is, en voorziet haar huis van voedsel, en porties voor haar dienstmaagden. ¹⁶ Zij overweegt een veld en koopt het; met haar verdiensten plant zij een wijngaard. ¹⁷ Zij bereidt zich voor met kracht en versterkt haar armen. ¹⁸ Zij merkt dat haar handel winstgevend is, en haar lamp gaat 's nachts niet uit. ¹⁹ Zij legt haar handen aan de spinrok, en haar handen houden de spil vast. ²⁰ Zij reikt uit naar de armen en strekt haar handen uit naar de behoeftigen. ²¹ Zij vreest niet voor haar huisgezin als het sneeuwt, want allen zijn gekleed in scharlaken. ²² Zij maakt beddengoed voor haar bed; haar kleding is fijn linnen en purper. ²³ Haar man wordt gerespecteerd bij de stadspoorten, waar hij zijn plaats inneemt onder de oudsten van het land. ²⁴ Zij vervaardigt linnen kledingstukken en verkoopt ze, en voorziet de kooplieden van gordels. ²⁵ Kracht en waardigheid zijn haar kleding, en zij kan lachen om de komende dagen. ²⁶ Haar woorden zijn gevuld met wijsheid, en zij onderwijst vriendelijkheid: het is altijd aanwezig op haar tong. ²⁷ Zij houdt toezicht op de activiteiten van haar huishouden, en neemt geen deel aan ledigheid. ²⁸ Haar kinderen staan op en zegenen haar; haar man prijst haar ook: ²⁹ "Vele vrouwen doen edele dingen, maar jij overtreft hen allen." ³⁰ Bevalligheid kan misleidend zijn, en schoonheid duurt niet; maar een vrouw die de Heer vreest, moet geprezen worden. ³¹ Eer haar voor alles wat haar handen hebben gedaan, en laat haar werken haar lof brengen bij de stadspoorten.

1 De uitspraken van de Leraar, afstammeling van David, heerser in Jeruzalem. ² "Volkomen zinloos," zegt de Leraar, "Volkomen zinloos! Alles is betekenisloos." ³ Wat hebben mensen aan al hun werk waarmee ze zwoegen onder de zon? ⁴ Generaties komen en gaan, maar de aarde blijft ongewijzigd door de tijd heen. ⁵ De zon komt op en de zon gaat onder, en haast zich terug naar de plaats waar hij weer opkomt. ⁶ De wind waait naar het zuiden en draait naar het noorden; rond en rond gaat hij, terugkerend op zijn koers. ⁷ Alle rivieren stromen naar de zee, toch wordt de zee nooit vol. Naar de plaats waar de rivieren vandaan komen, daar keren ze weer terug. ⁸ Alle dingen zijn vermoeiend, meer dan men kan uitdrukken. Het oog is niet verzadigd van zien, noch het oor gevuld met horen. ⁹ Wat is geweest, zal weer zijn, en wat is gedaan, zal weer gedaan worden; er is niets nieuws onder de zon. ¹⁰ Is er iets waarvan men kan zeggen: "Kijk! Dit is iets nieuws"? Het heeft al bestaan in vroegere tijden. ¹¹ Er is geen herinnering aan vroegere dingen, noch zal er enige herinnering zijn aan latere dingen door degenen die na komen. ¹² Ik, de Leraar, heb als koning over Israël in Jeruzalem gediend. ¹³ Ik heb mijn geest gericht op het zoeken en onderzoeken door wijsheid van alles wat onder de hemel wordt gedaan. Het is een zware taak die God de mensenkinderen heeft gegeven. ¹⁴ Ik heb alle dingen gezien die onder de zon worden gedaan; allemaal zijn ze zinloos en een jacht op de wind. ¹⁵ Wat krom is, kan niet recht worden gemaakt; wat ontbreekt, kan niet worden geteld. ¹⁶ Ik zei tegen mezelf: "Zie, ik heb meer wijsheid vergroot dan iemand die voor mij over Jeruzalem heeft geregeerd; ik heb veel wijsheid en kennis ervaren." ¹⁷ Toen richtte ik mijn geest op het kennen van wijsheid en ook dwaasheid en dwaasheid, maar ik leerde dat ook dit een jacht op de wind is. ¹⁸ Want met veel wijsheid komt veel verdriet; hoe meer kennis, hoe meer pijn.

2 Ik zei tegen mezelf: "Kom nu, ik zal je testen met plezier om te ontdekken wat de moeite waard is." Maar ook dit bleek zinloos te zijn. ² Ik zei van het lachen: "Het is waanzin," en van plezier: "Wat bereikt het?" ³ Ik probeerde mezelf op te vrolijken met wijn, dwaasheid omarmend—terwijl mijn verstand me nog met wijsheid leidde—om te onderscheiden wat goed is voor mensen om te doen onder de hemel gedurende de korte duur van hun leven. ⁴ Ik begon aan grote werken: ik bouwde

huizen voor mezelf en plantte wijngaarden. ⁵ Ik creëerde tuinen en parken, en plantte allerlei fruitbomen erin. ⁶ Ik bouwde reservoirs om boomgaarden van bloeiende bomen te bewateren. ⁷ Ik verwierf mannelijke en vrouwelijke dienaren, en had dienaren geboren in mijn huis. Ik bezat ook meer kuddes en vee dan wie dan ook voor mij in Jeruzalem. ⁸ Ik verzamelde zilver en goud voor mezelf, en de schatten van koningen en provincies. Ik verwierf mannelijke en vrouwelijke zangers, en de genoegens van mannen: vele bijvrouwen. ⁹ Ik werd groter dan wie dan ook die mij in Jeruzalem was voorgegaan. Bij dit alles bleef mijn wijsheid bij me. ¹⁰ Ik ontzegde mijn ogen niets wat ze verlangden; ik onthield mijn hart geen enkel plezier. Mijn hart verheugde zich in al mijn arbeid, en dit was de beloning voor al mijn zwoegen. ¹¹ Maar toen ik alles overzag wat mijn handen hadden verricht en wat ik had gezwoegd om te bereiken, was alles zinloos, een najagen van wind; er was geen voordeel onder de zon. ¹² Toen richtte ik mijn gedachten op het overwegen van wijsheid, waanzin en dwaasheid. Wat meer kan de opvolger van de koning doen dan wat al is gedaan? ¹³ Ik zag dat wijsheid superieur is aan dwaasheid, net zoals licht superieur is aan duisternis. ¹⁴ De wijzen hebben ogen in hun hoofd, terwijl de dwaas in duisternis wandelt; toch realiseerde ik me dat hetzelfde lot hen beiden treft. ¹⁵ Toen zei ik tegen mezelf: "Het lot van de dwaas zal ook mij overkomen. Wat is dan het voordeel van wijs zijn?" Ik zei tegen mezelf: "Ook dit is zinloos." ¹⁶ Want de wijze, net als de dwaas, zal niet lang worden herinnerd; in de komende dagen zullen beiden worden vergeten. Net als de dwaas moet ook de wijze sterven! ¹⁷ Dus verafschuwde ik het leven, omdat het werk dat onder de zon werd gedaan mij grievend was. Alles is zinloos, een najagen van wind. ¹⁸ Ik verafschuwde alle dingen waarvoor ik onder de zon had gezwoegd, omdat ik ze moet achterlaten aan degene die na mij komt. ¹⁹ En wie kan zeggen of die persoon wijs of dwaas zal zijn? Toch zullen zij gezag hebben over alle resultaten van mijn zwoegen waarin ik mijn inspanning en vaardigheid onder de zon heb gestoken. Ook dit is zinloos. ²⁰ Dus werd mijn hart vervuld met wanhoop over al mijn moeizame werk onder de zon. ²¹ Want een persoon kan zwoegen met wijsheid, kennis en vaardigheid, en dan moeten zij alles wat zij bezitten overlaten aan een ander die er niet voor heeft gezwoegd. Ook dit is

Prediker

zinloos en een grote ramp. ²² Wat winnen mensen bij al hun zwoegen en angstig streven waarmee zij onder de zon zwoegen? ²³ Al hun dagen brengt hun werk verdriet en pijn; zelfs 's nachts komt hun geest niet tot rust. Ook dit is zinloos. ²⁴ Er is niets beters voor een persoon dan te eten, drinken en voldoening te vinden in hun zwoegen. Ook dit, zie ik, is uit de hand van God, ²⁵ want wie kan eten of vreugde vinden zonder Hem? ²⁶ Aan de persoon die Hem behaagt, geeft God wijsheid, kennis en geluk, maar aan de zondaar wijst Hij de taak toe om rijkdom te verzamelen en op te slaan om het over te dragen aan degene die God behaagt. Ook dit is zinloos, een najagen van wind.

3 Voor alles is er een vastgestelde tijd, en een seizoen voor elke activiteit onder de hemel: ² Een tijd om geboren te worden en een tijd om te sterven, een tijd om te planten en een tijd om te ontwortelen wat is geplant, ³ Een tijd om te doden en een tijd om te genezen, een tijd om af te breken en een tijd om op te bouwen, ⁴ Een tijd om te huilen en een tijd om te lachen, een tijd om te rouwen en een tijd om te dansen, ⁵ Een tijd om stenen weg te gooien en een tijd om ze te verzamelen, een tijd om te omhelzen en een tijd om zich te onthouden van omhelzen, ⁶ Een tijd om te zoeken en een tijd om het zoeken op te geven, een tijd om te bewaren en een tijd om weg te gooien, ⁷ Een tijd om te scheuren en een tijd om te herstellen, een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken, ⁸ Een tijd om lief te hebben en een tijd om te haten, een tijd voor oorlog en een tijd voor vrede. ⁹ Wat hebben arbeiders aan hun arbeid? ¹⁰ Ik heb de taak gezien die God de mensheid heeft gegeven om zich mee bezig te houden. ¹¹ Hij heeft alles mooi gemaakt op zijn tijd. Hij heeft ook de eeuwigheid in het mensenhart gelegd, maar toch kan niemand bevatten wat God heeft gedaan van begin tot eind. ¹² Ik weet dat er niets beters is voor mensen dan zich te verheugen en goed te doen in hun leven. ¹³ Bovendien, dat ieder mens mag eten en drinken en voldoening mag vinden in al zijn zwoegen—dit is de gave van God. ¹⁴ Ik weet dat alles wat God doet voor altijd zal duren; er kan niets aan worden toegevoegd en er kan niets van worden afgenomen. God doet dit opdat mensen Hem zullen vrezen. ¹⁵ Wat er is, is al geweest, en wat zal zijn, is al eerder geweest; en God roept het verleden ter verantwoording. ¹⁶ Bovendien heb ik onder de zon gezien dat er op de plaats van het

oordeel slechtheid is, en op de plaats van gerechtigheid slechtheid. ¹⁷ Ik zei tegen mezelf: “God zal zowel de rechtvaardigen als de goddelozen berechten, want er is een tijd voor elke zaak en elke daad.” ¹⁸ Ik zei ook tegen mezelf over de mensen: “God test hen zodat ze kunnen zien dat ze zijn als de dieren.” ¹⁹ Want het lot van de mensen en het lot van de dieren is hetzelfde: Zoals de een sterft, zo sterft de ander. Ze hebben allemaal dezelfde adem; mensen hebben geen voordeel boven dieren. Alles is zinloos. ²⁰ Allen keren terug naar dezelfde plaats; allen komen uit stof, en tot stof keren allen terug. ²¹ Wie kan bepalen of de menselijke geest omhoog stijgt en of de geest van het dier neerdaalt in de aarde? ²² Dus ik zag dat er niets beters is dan dat een mens gelukkig is in zijn werk, want dat is zijn lot. Want wie kan hem laten zien wat er na hem zal gebeuren?

4 Opnieuw zag ik alle daden van onderdrukking die onder de zon plaatsvinden. Ik zag de tranen van de onderdrukten, en zij hadden geen trooster; macht was aan de kant van hun onderdrukkers, en zij hadden geen trooster. ² Ik concludeerde dat de doden die al gestorven zijn gelukkiger zijn dan de levenden die nog in leven zijn. ³ Maar beter dan beiden is degene die nooit geboren is, die de slechte daden die onder de zon worden gedaan niet heeft gezien. ⁴ Ik merkte dat al het werk en alle prestaties voortkomen uit de rivaliteit van de ene persoon met de andere. Ook dit is ijdelheid, een najagen van wind. ⁵ De dwaas zit werkeloos en brengt zichzelf ten gronde. ⁶ Beter is een handvol met rust dan twee handen vol met zwoegen en najagen van wind. ⁷ Opnieuw zag ik iets futiels onder de zon: ⁸ Er was een man die alleen was, zonder zoon of broer. Er kwam geen einde aan zijn zwoegen, maar zijn ogen waren niet tevreden met rijkdom. “Voor wie ben ik aan het zwoegen,” vroeg hij, “en ontzeg ik mezelf genot?” Ook dit is ijdelheid, en een ellendige taak. ⁹ Twee zijn effectiever dan één, omdat zij een goede beloning hebben voor hun inspanningen: ¹⁰ Als de een valt, kan de ander hem opheffen. Maar wee degene die valt en niemand heeft om hem op te helpen. ¹¹ Bovendien, als twee samen liggen, zullen zij warm blijven. Maar hoe kan iemand alleen warm blijven? ¹² Hoewel iemand kan worden overmeesterd, kunnen twee zichzelf verdedigen. Een koord van drie strengen is niet gemakkelijk te breken. ¹³ Beter is een arme maar

Prediker

wijze jongeling dan een oude en dwaze koning die niet meer weet hoe hij raad moet aannemen.¹⁴ Want hij kan uit de gevangenis zijn gekomen om koning te worden, hoewel hij arm geboren was in zijn koninkrijk.¹⁵ Ik zag allen die leven en wandelen onder de zon de jongeling volgen, de opvolger van de troon.¹⁶ Er is geen einde aan al het volk dat voor hen was, maar degenen die later komen zullen niet tevreden met hem zijn. Ook dit is ijdelheid, een najagen van wind.

5 Wees voorzichtig als je het huis van God binnengaat, en nader om te luisteren in plaats van het offer van dwazen te brengen, die zich niet bewust zijn dat ze verkeerd doen.² Wees niet overhaast met je mond, noch haastig in je hart om een zaak voor God te brengen. Want God is in de hemel en jij bent op aarde, dus laat je woorden weinig zijn.³ Want dromen komen met veel drukte, en de stem van een dwaas met veel woorden.⁴ Wanneer je een gelofte aan God doet, stel het niet uit om die te vervullen. Hij heeft geen plezier in dwazen; vervul wat je belooft.⁵ Het is beter geen gelofte te doen dan een gelofte te doen en die niet te vervullen.⁶ Laat je mond je niet in zonde leiden, en zeg niet voor de boodschapper van God dat het een vergissing was. Waarom zou God boos worden op je woorden en het werk van je handen vernietigen?⁷ Want in veel dromen en veel woorden is er zinloosheid. Sta in plaats daarvan in ontzag voor God.⁸ Als je de onderdrukking van de armen en de ontkenning van gerechtigheid en rechten in een provincie ziet, wees dan niet verbaasd over de zaak; want de ene ambtenaar wordt door een hogere in de gaten gehouden, en er zijn hogere ambtenaren boven hen.⁹ De opbrengst van het land wordt door allen gedeeld; zelfs de koning profiteert van de velden.¹⁰ Wie van geld houdt, zal nooit genoeg hebben; wie van rijkdom houdt, zal niet tevreden zijn met zijn inkomen. Ook dit is ijdelheid.¹¹ Naarmate goederen toenemen, nemen ook degenen toe die ze consumeren. Welk voordeel hebben de eigenaars dan, behalve ernaar te kijken?¹² De slaap van de arbeider is zoet, of hij nu weinig of veel eet, maar de overvloed van de rijken laat hen niet slapen.¹³ Er is een ernstige kwaal die ik onder de zon heb gezien: rijkdom opgepot tot nadeel van de eigenaar,¹⁴ of rijkdom verloren door ongelukkige omstandigheden, waardoor er niets overblijft voor hun kinderen om te erven.¹⁵ Zoals men naakt uit de moederschoot komt,

zo zal men vertrekken zoals men kwam. Ze zullen niets meenemen van hun zwoegen dat ze in hun handen kunnen dragen.¹⁶ Ook dit is een ernstige kwaal: precies zoals men komt, zo zal men vertrekken. Wat heeft men eraan om voor de wind te zwoegen?¹⁷ Al hun dagen eten ze in duisternis, met grote frustratie, ziekte en woede.¹⁸ Dit is wat ik heb waargenomen als goed en passend: eten, drinken en voldoening vinden in al het werk onder de zon tijdens de weinige dagen van het leven die God hen heeft gegeven—want dit is hun beloning.¹⁹ Bovendien, wanneer God iemand rijkdom en bezittingen geeft, en het vermogen om ervan te genieten, hun lot te accepteren en vreugde te vinden in hun werk—dit is een gave van God.²⁰ Ze denken zelden na over de dagen van hun leven, omdat God hen bezig houdt met vreugde in hun hart.

6 Ik heb een kwaad onder de zon waargenomen, en het is wijdverbreid onder de mensheid:² God geeft individuen rijkdom, welvaart en eer, zodat het hen aan niets ontbreekt wat hun hart begeert, maar God staat hen niet toe ervan te genieten, en in plaats daarvan geniet een vreemde ervan. Dit is ijdelheid en een ernstige tegenspoed.³ Als een man honderd kinderen heeft en vele jaren leeft, hoe lang ook, maar hij kan niet van zijn rijkdom genieten en ontvangt geen behoorlijke begrafenis, dan zeg ik dat een doodgeboren kind beter af is dan hij.⁴ Want het komt in ijdelheid en vertrekt in duisternis, en zijn naam is gehuld in duisternis.⁵ Hoewel het de zon niet heeft gezien of iets heeft gekend, vindt het meer rust dan die man.⁶ Zelfs als hij tweeduizend jaar leeft maar niet van zijn welvaart geniet—gaan niet allen naar dezelfde plaats?⁷ Al het werk van een mens is voor de mond, maar de eetlust wordt nooit verzadigd.⁸ Wat voor voordeel heeft de wijze boven de dwaas? Wat voor nut heeft de arme in het weten hoe zich te gedragen onder de levenden?⁹ Beter is wat de ogen zien dan het dwalen van verlangen. Ook dit is ijdelheid, een najagen van de wind.¹⁰ Wat er ook bestaat, het is al genoemd, en wat de mensheid is, is bekend; niemand kan het opnemen tegen wie machtiger is.¹¹ Hoe meer woorden, des te groter de ijdelheid, en wat voor winst is er voor iemand?¹² Want wie weet wat goed is voor een persoon in het leven, gedurende de weinige en ijdele dagen die zij als een schaduw doorbrengen? Wie kan hen vertellen wat er onder de zon zal gebeuren nadat zij zijn heengegaan?

7 Een goede naam is meer begeerlijk dan fijne olie, en de dag van de dood is beter dan de dag van de geboorte. ² Het is beter een huis van rouw te bezoeken dan een huis van feest, want de dood is het lot van iedereen, en de levenden moeten dit ter harte nemen. ³ Verdriet is te verkiezen boven lachen, want een droevig gezicht kan leiden tot een blij hart. ⁴ Het hart van de wijzen is in het huis van rouw, terwijl het hart van dwazen in het huis van plezier is. ⁵ Het is beter te luisteren naar de berisping van de wijzen dan naar het lied van dwazen. ⁶ Zoals het knetteren van dorens onder een pot, zo is het lachen van dwazen. Ook dit is ijdelheid. ⁷ Onderdrukking kan een wijs persoon dwaas doen handelen, en een steekpenning bederft het hart. ⁸ Het einde van een zaak is beter dan het begin ervan, en geduld is beter dan trots. ⁹ Wees niet snel in boosheid, want boosheid rust in de boezem van dwazen. ¹⁰ Vraag niet: "Waarom waren de vroegere dagen beter dan deze?" Want het is niet wijs zulke vragen te stellen. ¹¹ Wijsheid, zoals een erfenis, is een goede zaak en een voordeel voor degenen die de zon zien. ¹² Wijsheid is een schuilplaats, zoals geld een schuilplaats is, maar het voordeel van kennis is dat wijsheid het leven van haar bezitter behoudt. ¹³ Beschouw het werk van God: Wie kan recht maken wat Hij krom heeft gemaakt? ¹⁴ In tijden van voorspoed wees blij, maar in tijden van tegenspoed overweeg: God heeft de een gemaakt evenals de ander, zodat niemand kan ontdekken wat er na hen zal komen. ¹⁵ In mijn vluchtige leven heb ik beide gezien: de rechtvaardigen die vergaan in hun rechtvaardigheid, en de goddelozen die lang leven in hun goddeloosheid. ¹⁶ Wees niet overdreven rechtvaardig, noch overdreven wijs— waarom zou je jezelf in moeilijkheden brengen? ¹⁷ Wees niet overdreven goddeloos, en wees niet dwaas— waarom zou je sterven voor je tijd? ¹⁸ Het is goed om het ene vast te grijpen en het andere niet los te laten. Wie God vreest, zal alle extremen vermijden. ¹⁹ Wijsheid geeft een wijze persoon meer kracht dan tien machthebbers in een stad. ²⁰ Waarlijk, er is niemand op aarde die volmaakt rechtvaardig is, niemand die altijd doet wat juist is en nooit zondigt. ²¹ Let niet te nauw op alle woorden die mensen zeggen, anders hoor je misschien je dienaar slecht over je spreken— ²² want je weet in je hart dat je ook vaak slecht over anderen hebt gesproken. ²³ Ik paste dit alles toe op wijsheid en zei: "Ik zal wijs zijn"—

maar het was buiten mijn bereik. ²⁴ Wat bestaat is ver en diep— wie kan het ontdekken? ²⁵ Dus richtte ik mijn geest op om te begrijpen, te verkennen en wijsheid en het plan van de dingen te doorzoeken, en om de dwaasheid van goddeloosheid en de waanzin van dwaasheid te begrijpen. ²⁶ Ik vind bitterder dan de dood de vrouw die verstrikt, wiens hart een val is en wiens handen ketenen zijn. De man die God behaagt zal aan haar ontsnappen, maar de zondaar zal zij vangen. ²⁷ "Kijk," zegt de Leraar, "dit is wat ik heb ontdekt: Het ene aan het andere toevoegend om een verklaring te vinden— ²⁸ terwijl ik nog zocht maar niet vond— vond ik één oprechte man onder duizend, maar niet één oprechte vrouw onder hen allen. ²⁹ Dit alleen heb ik gevonden: God heeft de mensheid oprecht geschapen, maar zij hebben vele listen gezocht."

8 Wie is vergelijkbaar met de wijze, en wie begrijpt de betekenis van een zaak? Wijsheid verheldert het gezicht van een persoon en verzacht zijn strengheid. ² Ik raad je aan het bevel van de koning te houden vanwege de eed die voor God is afgelegd. ³ Wees niet snel om zijn aanwezigheid te verlaten. Steun geen slechte zaak, want hij zal handelen zoals hij wil. ⁴ Aangezien het woord van de koning gezaghebbend is, wie kan hem vragen: "Wat doe je?" ⁵ Wie zijn bevel gehoorzaamt, zal geen kwaad ondervinden, en een wijs hart kent de juiste tijd en procedure. ⁶ Want er is een juiste tijd en procedure voor elke zaak, hoewel de problemen van een persoon zwaar op hen drukken. ⁷ Aangezien niemand weet wat er zal gebeuren, wie kan hen vertellen wanneer het zal plaatsvinden? ⁸ Niemand heeft macht over de wind om die te bedwingen, noch gezag over de dag van de dood; net zoals er geen ontslag is in tijd van oorlog, zal slechtheid degenen die het beoefenen niet bevrijden. ⁹ Dit alles heb ik waargenomen, terwijl ik mijn geest richtte op alles wat onder de zon wordt gedaan, tijdens een tijd waarin de ene persoon macht uitoefent over een ander tot hun nadeel. ¹⁰ Toen zag ik de goddelozen begraven, degenen die vaak op de heilige plaats kwamen en geprezen werden in de stad waar ze dat deden. Ook dit is ijdelheid. ¹¹ Omdat het vonnis tegen kwaad niet snel wordt voltrokken, daarom zijn de harten van mensen gevuld met plannen om kwaad te doen. ¹² Hoewel een zondaar honderd keer kwaad doet en zijn leven verlengt, ben ik er zeker van dat het goed zal gaan met degenen die God

vrezen, die Hem openlijk eerbiedigen.¹³ Maar het zal niet goed gaan met de goddelozen, noch zullen zij hun dagen verlengen als een schaduw, omdat zij God niet vrezen.¹⁴ Er is een ijdelheid die op aarde voorkomt: rechtvaardige mensen die ontvangen wat de goddelozen verdienen, en goddeloze mensen die ontvangen wat de rechtvaardigen verdienen. Ik zeg dat ook dit ijdelheid is.¹⁵ Dus beveel ik vreugde aan, want er is niets beters voor een persoon onder de zon dan te eten, drinken en vrolijk te zijn, want dit zal hen vergezellen in hun arbeid gedurende de dagen van het leven die God hun onder de zon heeft gegeven.¹⁶ Toen ik mijn geest zette om wijsheid te begrijpen en om de zaken te observeren die op aarde worden gedaan, hoewel mensen dag en nacht nooit slapen,¹⁷ toen zag ik al het werk van God. Niemand kan begrijpen wat er onder de zon gebeurt. Ondanks al hun inspanningen om het te doorzoeken, kan niemand de betekenis ervan ontdekken. Zelfs als de wijzen beweren het te weten, kunnen zij het niet echt bevatten.

9 Ik overwoog dit alles en besloot dat de rechtvaardigen, de wijzen en hun daden in de handen van God zijn. Toch weet niemand of liefde of haat hen te wachten staat.² Allen delen hetzelfde lot: de rechtvaardige en de goddeloze, de goede en de slechte, de reine en de onreine, zij die offers brengen en zij die dat niet doen. Zoals het is met de goede, zo is het met de zondaar; degene die een eed zweert is als degene die vreest te zweren.³ Dit is het kwaad in alles wat onder de zon gebeurt: hetzelfde lot treft iedereen. Bovendien zijn de harten van mensen gevuld met kwaad, en dwaasheid woont in hun harten terwijl ze leven, en daarna voegen ze zich bij de doden.⁴ Want voor iedereen die onder de levenden is, is er hoop; inderdaad, een levende hond is beter dan een dode leeuw.⁵ De levenden weten dat zij zullen sterven, maar de doden weten niets; zij hebben geen verdere beloning, en zelfs hun herinnering is vergeten.⁶ Hun liefde, hun haat, en hun ijver zijn allang verdwenen; nooit meer zullen zij deel hebben aan iets wat onder de zon gebeurt.⁷ Ga dan, eet je brood met blijdschap, en drink je wijn met een vrolijk hart, want God heeft je daden al goedgekeurd.⁸ Zorg ervoor dat je kleding altijd wit is, en laat olie niet ontbreken op je hoofd.⁹ Geniet van het leven met je geliefde vrouw al de dagen van je vergeefse leven die God je onder de zon heeft gegeven—al je vergeefse dagen. Want dit is je deel

in het leven en in je arbeid onder de zon.¹⁰ Alles wat je hand vindt om te doen, doe het met al je kracht, want in het dodenrijk, waar je naartoe gaat, is er noch activiteit, noch planning, noch kennis, noch wijsheid.¹¹ Ik zag opnieuw onder de zon dat de wedloop niet is voor de snellen, noch de strijd voor de sterken, noch komt brood tot de wijzen, of rijkdom tot de verstandigen, of gunst tot de bekwamen; maar tijd en toeval treffen hen allen.¹² Inderdaad, niemand weet wanneer hun tijd zal komen: zoals vissen gevangen in een verraderlijk net, of vogels gevangen in een strik, zo worden mensen gevangen in een kwade tijd wanneer die plotseling over hen komt.¹³ Ik zag ook dit voorbeeld van wijsheid onder de zon, en het maakte grote indruk op mij:¹⁴ Er was een kleine stad met weinig inwoners, en een grote koning kwam ertegen, omsingelde het, en bouwde grote belegeringswerken ertegen.¹⁵ Binnenin woonde een arme maar wijze man, en hij redde de stad door zijn wijsheid. Toch herinnerde niemand zich die arme man.¹⁶ Dus zei ik: "Wijsheid is beter dan kracht." Niettemin wordt de wijsheid van de arme man veracht, en zijn woorden worden niet langer gehoorzaamd.¹⁷ De stille woorden van de wijzen moeten meer gehoorzaamd worden dan het geschreeuw van een heerser onder dwazen.¹⁸ Wijsheid overtreft wapens van oorlog, maar een enkele zondaar kan veel goeds ongedaan maken.

10 Dode vliegen doen de olie van de parfumeur stinken, zo is een beetje dwaasheid invloedrijker dan wijsheid en eer.

² Het hart van een wijze neigt naar rechts, maar het hart van een dwaas neigt naar links.³ Zelfs als een dwaas langs de weg loopt, ontbreekt het hem aan verstand en toont hij iedereen dat hij dwaas is.⁴ Als de woede van een heerser tegen je opkomt, verlaat je positie niet; kalmte kan grote overtredingen tot rust brengen.⁵ Er is een kwaad dat ik onder de zon heb gezien, als een fout die voortkomt uit een heerser:⁶ Dwaasheid wordt op veel hoge posities geplaatst, terwijl de rijken op nederige plaatsen zitten.⁷ Ik heb dienaren op paarden zien rijden, terwijl prinses te voet lopen als dienaren.⁸ Wie een kuil graaft, kan erin vallen, en wie door een muur breekt, kan door een slang gebeten worden.⁹ Wie stenen hooft, kan door hen gewond raken, en wie hout klieft, kan door hen in gevaar komen.¹⁰ Als de bijl bot is en zijn snede niet geslepen, is er meer

kracht nodig, maar wijsheid brengt succes. ¹¹ Als een slang bijt voordat hij bezworen is, is er geen voordeel voor de bezweerder. ¹² Woorden uit de mond van de wijze zijn genadig, maar de lippen van een dwaas verslinden hem. ¹³ Het begin van zijn woorden is dwaasheid, en het einde ervan is boze waanzin. ¹⁴ Toch vernienigvuldigt de dwaas woorden. Niemand weet wat er zal gebeuren, en wie kan hem vertellen wat er na hem zal komen? ¹⁵ De moeite van een dwaas vermoeit hem; hij kent zelfs de weg naar de stad niet. ¹⁶ Wee het land waarvan de koning een dienaar is, en waarvan de prinszen 's ochtends feesten. ¹⁷ Gezegend is het land waarvan de koning van edele geboorte is, en waarvan de prinszen op de juiste tijd eten—voor kracht en niet voor dronkenschap. ¹⁸ Door luiheid verzakken de balken; door nietsdoen lekt het huis. ¹⁹ Een feest wordt gemaakt voor gelach, wijn maakt het leven vrolijk, en geld is het antwoord op alles. ²⁰ Vervloek de koning niet, zelfs niet in je gedachten, en vervloek de rijken niet in je slaapkamer, want een vogel van de lucht kan je woorden dragen, en een gevleugeld schepsel kan rapporteren wat je zegt.

11 Zend uw brood uit over het water, want na vele dagen zult u het terugvinden. ² Verdeel uw bezit in zeven, ja, in acht delen, want u weet niet welk kwaad er op de aarde zal komen. ³ Wanneer de wolken vol zijn, storten zij regen uit op de aarde; en als een boom naar het zuiden of naar het noorden valt, op de plaats waar hij valt, daar zal hij blijven liggen. ⁴ Wie op de wind let, zal niet zaaien, en wie naar de wolken kijkt, zal niet oogsten. ⁵ Zoals u de weg van de wind niet kent, noch hoe de beenderen zich vormen in de schoot van een zwangere vrouw, zo kunt u de werken van God, de Schepper van alle dingen, niet begrijpen. ⁶ Zaaï uw zaad in de morgen, en laat uw handen niet rusten in de avond, want u weet niet wat zal gedijen, dit of dat, of dat beide even goed zullen zijn. ⁷ Het licht is aangenaam, en het is goed voor de ogen de zon te zien. ⁸ Als een mens vele jaren leeft, laat hem zich in al die jaren verheugen; maar laat hem de dagen van duisternis gedenken, want die zullen talrijk zijn. Alles wat komt, is ijdelheid. ⁹ Verheug u, jonge mens, in uw jeugd, en laat uw hart vrolijk zijn in de dagen van uw

jeugd. Volg de wegen van uw hart en de blik van uw ogen, maar weet dat God u voor al deze dingen in het oordeel zal brengen. ¹⁰ Verwijder daarom verdriet uit uw hart en houd leed weg van uw lichaam, want jeugd en de dageraad van het leven zijn vluchtig.

12 Denk aan je Schepper in de dagen van je jeugd, voordat de dagen van tegenspoed komen en de jaren naderen waarin je zult zeggen: "Ik vind er geen plezier in"— ² voordat de zon en het licht, de maan en de sterren verduisteren, en de wolken terugkeren na de regen; ³ wanneer de wachters van het huis beven, en de sterke mannen zich bukken, wanneer de maalsters ophouden omdat zij weinig zijn, en zij die door de vensters kijken verduisteren; ⁴ wanneer de deuren naar de straat gesloten zijn en het geluid van het malen vervaagt; wanneer men opstaat bij het geluid van een vogel, en alle dochters van de zang worden stil; ⁵ wanneer men bang is voor hoogten en gevaren op de weg; wanneer de amandelboom bloeit, de sprinkhaan zich voortsleept, en de kapperbes faalt. Want de mens gaat naar zijn eeuwige huis, en de rouwenden gaan rond in de straten. ⁶ Denk aan je Schepper voordat het zilveren koord wordt doorgesneden, en de gouden schaal wordt gebroken; voordat de kruik bij de bron wordt verbrijzeld, en het wiel bij de put wordt gebroken, ⁷ en het stof terugkeert naar de aarde zoals het was, en de geest terugkeert naar God die het gaf. ⁸ "Volkomen ijdelheid," zegt de Leraar, "alles is ijdel!" ⁹ Naast dat hij wijs was, gaf de Leraar ook kennis aan het volk. Hij overwoog, zocht uit, en rangschikte vele spreuken. ¹⁰ De Leraar zocht naar de juiste woorden en om woorden van waarheid nauwkeurig te schrijven. ¹¹ De woorden van de wijzen zijn als prikkels, en hun verzamelde uitspraken als stevig verankerde spijkers—gegeven door één Herder. ¹² Maar verder, mijn zoon, wees gewaarschuwd: er is geen einde aan het maken van vele boeken, en veel studie vermoeit het lichaam. ¹³ Nu is alles gehoord; hier is de conclusie van de zaak: vrees God en houd Zijn geboden, want dit is de plicht van alle mensen. ¹⁴ Want God zal elke daad beoordelen, inclusief alles wat verborgen is, of het goed of slecht is.

Hooglied

1 Het mooiste lied, toegeschreven aan Salomo.

² Moge hij mij kussen met de kussen van zijn mond! Want uw liefde is aangenamer dan wijn.

³ Uw oliën hebben een aangename geur, Uw naam is als verfijnde olie; Daarom koesteren de jonge vrouwen u. ⁴ Trek mij met u mee en laten we samen rennen! De koning heeft mij in zijn kamers gebracht. Wij zullen ons verheugen en blij zijn in u; Wij zullen uw liefde meer prijzen dan wijn. Terecht hebben zij u lief.

⁵ Ik ben zwart en mooi, Jullie dochters van Jeruzalem, Als de tenten van Kedar, Als de gordijnen van Salomo. ⁶ Kijk niet naar mij omdat ik donker ben, Want de zon heeft mij gebruind. De zonen van mijn moeder waren boos op mij; Zij maakten mij tot hoeder van de wijngaarden, Maar ik heb mijn eigen wijngaard niet verzorgd.

⁷ Vertel mij, jij die mijn ziel liefheeft, Waar weid je je kudde, Waar laat je haar rusten op de middag? Want waarom zou ik zijn als iemand die zich sluiert Naast de kudden van je metgezellen?

⁸ Als je het niet zeker weet, Mooiste onder de vrouwen, Volg de sporen van de kudde En weid je jonge geiten Bij de tenten van de herders. ⁹ Voor mij, mijn liefste, ben je als Mijn merrie tussen de wagens van de farao. ¹⁰ Je wangen zijn verrukkelijk met sieraden, Je hals met snoeren van kralen. ¹¹ Wij zullen voor jou sieraden van goud maken Met kralen van zilver.

¹² Terwijl de koning aan zijn tafel zat, Verspreidde mijn parfum zijn geur. ¹³ Mijn geliefde is voor mij een zakje mirre Dat de hele nacht tussen mijn borsten rust. ¹⁴ Mijn geliefde is voor mij als een tros hennabloemen In de tuinen van Engedi.

¹⁵ Hoe mooi ben je, mijn liefste, Hoe mooi ben je! Je ogen lijken op duiven. ¹⁶ Hoe knap ben je, mijn geliefde, En zo verrukkelijk! Inderdaad, onze rustplaats is weelderig! ¹⁷ De balken van onze woning zijn ceders, Onze spanten zijn gemaakt van cipressen.

2 Ik ben als de roos van Saron, En de lelie van de dalen. ² Als een lelie tussen de doornen, Zo is mijn geliefde tussen de jonge vrouwen.

³ Zoals een appelboom opvalt tussen de bomen van het woud, Zo is mijn geliefde tussen de jonge

mannen. In zijn schaduw vond ik grote vreugde en ging zitten, En zijn vrucht was zoet voor mijn smaak.

⁴ Hij heeft mij geleid naar de plaats van feestmaal, En zijn banier over mij is liefde. ⁵ Verkwik mij met rozijnenkoeken, Ondersteun mij met appels, Want ik ben ziek van liefde. ⁶ Zijn linkerhand ondersteunt mijn hoofd, En zijn rechterhand houdt mij dicht.

⁷ Ik bezweer jullie, O dochters van Jeruzalem, Bij de gazellen of bij de hinden van het veld, Dat jullie de liefde niet wekken of opwekken Totdat het haar behaagt.

⁸ De stem van mijn geliefde! Zie, hij komt, Springend op de bergen, Huppelend op de heuvels! ⁹ Mijn geliefde lijkt op een gazelle of een jonge hert. Zie, hij staat achter onze muur, Hij kijkt door de ramen, Hij gluurt door het traliwerk.

¹⁰ Mijn geliefde sprak en zei tegen mij, "Sta op, mijn liefste, mijn schone, En kom mee. ¹¹ Want zie, de winter is voorbij, De regen is over en verdwenen. ¹² De bloemen zijn verschenen in het land; De tijd is aangebroken om de wijnstokken te snoeien, En de stem van de tortelduif is gehoord in ons land. ¹³ De vijgenboom heeft zijn vruchten gerijpt, En de bloeiende wijnstokken hebben geur verspreid. Sta op, mijn liefste, mijn schone, En kom mee!"

¹⁴ Mijn duif, in de spleten van de rots, In de schuilplaats van het bergpad, Laat mij je gedaante zien, Laat mij je stem horen; Want je stem is zoet, En je gedaante is lieflijk.

¹⁵ Vang de vossen voor ons, De kleine vossen die de wijngaarden bederven, Terwijl onze wijngaarden in bloei staan.

¹⁶ Mijn geliefde behoort mij toe, en ik hem; Hij weidt zijn kudde tussen de lelies. ¹⁷ Totdat de dag ademt en de schaduwen vluchten, Keer terug, mijn geliefde, en wees als een gazelle Of een jonge hert op de ruige heuvels.

3 Op mijn bed, nacht na nacht, zocht ik hem Die mijn ziel liefheeft; Ik zocht hem maar vond hem niet. ² Ik moet nu opstaan en door de stad gaan; In de straten en op de pleinen. Ik moet hem zoeken die mijn ziel liefheeft." Ik zocht hem maar vond hem niet. ³ De wachters die de stad bewaken vonden mij, En ik vroeg, "Hebben jullie hem gezien die mijn ziel liefheeft?" ⁴ Nauwelijks was ik hen voorbij Of ik vond hem die mijn ziel liefheeft; Ik hield

Hooglied

hem vast en liet hem niet gaan Totdat ik hem naar het huis van mijn moeder had gebracht, En in de kamer van haar die mij baarde.

⁵ Ik bezweer jullie, O dochters van Jeruzalem, Bij de gazellen of bij de hinden van het veld, Dat jullie de liefde niet opwekken of aanwakkeren Totdat het haar behaagt.

⁶ Wat is dit dat opkomt uit de woestijn Als zuilen van rook, Geparfumeerd met mirre en wierook, Met alle geurige poeders van de koopman? ⁷ Zie, het is de reisbank van Salomo; Zestig krijgers eromheen, Van de krijgers van Israël. ⁸ Allen zijn zij zwaardddragers, Bedreven in de oorlog; Ieder heeft zijn zwaard aan zijn zijde, Beschermend tegen de verschrikkingen van de nacht. ⁹ Koning Salomo maakte voor zichzelf een draagstoel Van het hout van de Libanon. ¹⁰ Hij maakte de stijlen ervan van zilver, De rugleuning van goud, En de zitting van purperen stof, Met het interieur liefdevol versierd Door de dochters van Jeruzalem.

¹¹ Ga uit, jullie dochters van Sion, En aanschouw koning Salomo met de kroon Waarmee zijn moeder hem kroonde Op de dag van zijn bruiloft, En op de dag van de vreugde van zijn hart.

4 Hoe liefelijk ben je, mijn liefste, Hoe werkelijk liefelijk ben je! Je ogen lijken op duiven achter je sluier; Je haar stroomt als een kudde geiten Die zijn afgedaald van de berg Gilead. ² Je tanden zijn als een kudde pas geschoren schapen Die omhoog zijn gekomen van hun wassen, Allen dragen tweelingen, En geen van hen heeft haar jongen verloren. ³ Je lippen zijn als een scharlaken draad, En je mond is verrukkelijk. Je slapen zijn als een schijf van een granaatappel Achter je sluier. ⁴ Je nek is als de toren van David, Gebouwd met lagen stenen Waarop duizend schilden hangen, Alle ronde schilden van de krijgers. ⁵ Je twee borsten lijken op twee kalfjes, Tweelingen van een gazelle, Die grazen tussen de lilies.

⁶ Totdat de dag zijn koelte ademt, Wanneer de schaduwen vluchten, Zal ik mijn weg gaan naar de berg van mirre En naar de heuvel van wierook. ⁷ Je bent helemaal mooi, mijn liefste, En er is geen gebrek in jou.

⁸ Kom met mij van de Libanon, mijn bruid, Moge je met mij komen van de Libanon. Daal af van de top

van Amana, Van de top van Senir en Hermon, Uit de holen van de leeuwen, Van de bergen van de luipaarden. ⁹ Je hebt mijn hart veroverd, mijn zuster, mijn bruid; Je hebt mijn hart veroverd met een enkele blik van je ogen, Met een enkele streng van je ketting. ¹⁰ Hoe verrukkelijk is je liefde, mijn zuster, mijn bruid! Hoeveel beter is je liefde dan wijn, En de geur van je oliën dan alle soorten balsemoliën! ¹¹ Je lippen druipen van honing, mijn bruid; Honing en melk zijn onder je tong, En de geur van je kleding is als de geur van de Libanon. ¹² Een gesloten tuin is mijn zuster, mijn bruid, Een gesloten bron, een verzegelde bron. ¹³ Je takken zijn als een boomgaard van granaatappels Met verrukkelijke vruchten, Henna met nardusplanten, ¹⁴ Nardus en saffraan, specerijriet en kaneel, Met alle bomen van wierook, Mirre en aloë, samen met alle fijnste balsemoliën. ¹⁵ Je bent als een tuinspring, Een bron van vers water, En stromende beken uit de Libanon.

¹⁶ Ontwaak, noordenwind, En kom, zuidenwind; Laat mijn tuin geur verspreiden, Laat zijn balsemoliën stromen. Moge mijn geliefde in zijn tuin komen En zijn verrukkelijke vruchten eten!

5 Ik ben in mijn tuin gekomen, mijn zuster, mijn bruid; Ik heb mijn mirre geplukt met mijn balsem. Ik heb mijn honingraat gegeten en mijn honing; Ik heb mijn wijn en mijn melk gedronken. Eet, vrienden; Drink en word dronken van liefde.

² Ik sliep, maar mijn hart was wakker. Ik hoorde een stem! Mijn geliefde was aan de deur: "Doe open voor mij, mijn zuster, mijn liefste, Mijn duif, mijn volmaakte! Want mijn hoofd is doordrenkt met dauw, Mijn haar met de vochtigheid van de nacht." ³ "Ik heb mijn tuniek uitgedaan, Hoe kan ik die weer aantrekken? Ik heb mijn voeten gewassen, Hoe kan ik ze weer vuil maken?" ⁴ Mijn geliefde stak zijn hand door de opening, En mijn hart werd bewogen voor hem. ⁵ Ik stond op om mijn geliefde te openen; En mijn handen waren bedekt met mirre, En mijn vingers met vloeiende mirre, Op de handvatten van de grendel. ⁶ Ik opende voor mijn geliefde, Maar mijn geliefde had zich omgedraaid en was weggegaan! Mijn ziel faalde toen hij vertrok. Ik zocht hem maar vond hem niet; Ik riep hem maar hij antwoordde mij niet. ⁷ De wachters die de stad patrouilleerden vonden mij, Zij sloegen mij en verwonden mij; De wachters van de muren namen mijn sjaal van mij af. ⁸ Ik bezweer jullie, O dochters

Hooglied

van Jeruzalem, Als jullie mijn geliefde vinden, Wat jullie hem zullen vertellen: Dat ik ziek van liefde ben.

⁹ Wat voor geliefde is jouw geliefde, O mooiste onder de vrouwen? Wat voor geliefde is jouw geliefde, Dat je ons bezweet?

¹⁰ Mijn geliefde is stralend en roodachtig, Uitmunten onder tienduizend. ¹¹ Zijn hoofd is als verfijnd goud; Zijn haar is als trossen dadels En zo donker als een raaf. ¹² Zijn ogen zijn als duiven bij waterstromen, Gebaad in melk, En perfect geplaast. ¹³ Zijn wangen zijn als een tuinbed van balsem, Oevers van geurige kruiden; Zijn lippen zijn lelies Druipend van vloeibare mirre. ¹⁴ Zijn handen zijn staven van goud Bezet met topaas; Zijn buik is gesneden ivoor Ingelegd met saffieren. ¹⁵ Zijn benen zijn zuilen van albast Geplaast op voetstukken van puur goud; Zijn verschijning is majestueus als de Libanon, Uitgekozen als de ceders. ¹⁶ Zijn mond is vol zoetheit. En hij is geheel bekoortlijk. Dit is mijn geliefde en dit is mijn vriend, O dochters van Jeruzalem.

6 Waar is je geliefde heen gegaan, O mooiste onder de vrouwen? Waar is je geliefde heen gegaan, Zodat wij hem met je kunnen zoeken?

² Mijn geliefde is afgedaald naar zijn tuin, Naar de bedden van balsem, Om zijn kudde te weiden in de tuinen En lelies te verzamelen. ³ Ik behoor aan mijn geliefde, en mijn geliefde behoort aan mij, Hij die zijn kudde weidt tussen de lelies.

⁴ Je bent betoverend als Tirza, mijn liefste, Zo mooi als Jeruzalem, Zo majestueus als een leger met vaandels. ⁵ Draai je ogen van mij af, Want ze hebben me overweldigd; Je haar is als een kudde geiten Die afgedaald zijn van Gilead. ⁶ Je tanden zijn als een kudde oaien Die uit hun wassen zijn gekomen, Allen dragen tweelingen, En niet één onder hen heeft haar jongen verloren. ⁷ Je slapen zijn als het binnenste van een granaatappel Achter je sluier. ⁸ Er zijn zestig koninginnen en tachtig bijvrouwen, En meisjes zonder tal; ⁹ Maar mijn duif, mijn volmaakte, staat alleen: Zij is de enige dochter van haar moeder; Zij is het gekoesterde kind van degene die haar baarde. De jonge vrouwen zagen haar en noemden haar gezegend, De koninginnen en de bijvrouwen ook, en zij prezen haar, zeggende,

¹⁰ "Wie is deze die verschijnt als de dageraad, Zo mooi als de volle maan, Zo zuiver als de zon, Zo majestueus als een leger met vaandels?"

¹¹ Ik ging naar beneden naar het notenbos Om de bloesems van de vallei te zien, Om te zien of de wijnstok had gebloeid Of de granaatappels hadden gebloeid. ¹² Voordat ik het wist, zette mijn ziel mij Onder de wagens van mijn edel volk.

¹³ Kom terug, kom terug, o Sulamitische; Kom terug, kom terug, zodat wij naar je kunnen kijken! Waarom zou je naar de Sulamitische kijken, Als naar de dans van de twee legers?

7 Hoe mooi zijn je voeten in sandalen, O dochter van een prins! De rondingen van je heupen zijn als juwelen, Het werk van de handen van een kunstenaar. ² Je navel is een ronde beker Die nooit gemengde wijn ontbeert; Je buik is als een hoop tarwe Omgeven door lelies. ³ Je twee borsten zijn als zachte herten, Tweelingen van een gazelle. ⁴ Je nek is sierlijk als een ivoren toren, Je ogen zijn als de serene poelen in Hesbon Bij de poort van Bath-rabbim; Je neus is zo elegant als de toren van de Libanon, Die uitkijkt naar Damascus. ⁵ Je hoofd is majestueus als Karmel, En het vloeiende haar van je hoofd lijkt op paarse draden; De koning is betoverd door je lokken. ⁶ Hoe liefelijk en hoe aangenaam ben je, Mijn liefde, met al je charmes! ⁷ Je gestalte is als een palmboom, En je borsten lijken op zijn trossen. ⁸ Ik zei: "Ik zal de palmboom beklimmen, Ik zal zijn vruchtstelen grijpen." Oh, mogen je borsten zijn als trossen van de wijnstok, En de geur van je adem als appels, ⁹ En je mond als de fijnste wijn!" Het glijdt soepel voor mijn geliefde, Zachtjes vloeiend door de lippen van hen die rusten.

¹⁰ Ik behoor tot mijn geliefde, En zijn verlangen is naar mij. ¹¹ Kom, mijn geliefde, laten we naar het platteland gaan, Laten we de nacht doorbrennen in de dorpen. ¹² Laten we vroeg opstaan en naar de wijngaarden gaan; Laten we zien of de wijnstok heeft gebloeid En zijn bloesems zijn geopend, En of de granaatappels hebben gebloeid. Daar zal ik mijn liefde met je delen. ¹³ De liefdesappels hebben hun geur verspreid; En over onze deuren zijn alle uitgelezen vruchten, Zowel nieuwe als oude, Die ik voor jou heb bewaard, mijn geliefde.

Hooglied

8 Was je maar als een broer voor mij, Die door mijn moeder werd gezoogd. Als ik je buiten vond, zou ik je kussen; Niemand zou op mij neerkijken. ² Ik zou je leiden en brengen In het huis van mijn moeder, die mij onderwees; Ik zou je gekruide wijn te drinken geven Van het sap van mijn granaatappels. ³ Zijn linkerhand ondersteunt mijn hoofd, En zijn rechterhand houdt mij dicht.

⁴ Ik bezweer jullie, O dochters van Jeruzalem, Wek de liefde niet op en prikkel haar niet Totdat het haar behaagt.

⁵ Wie is dit die opkomt uit de wildernis Leunend op haar geliefde?" "Onder de appelboom wekte ik je; Daar ging je moeder in barensood met jou, Daar was zij in barensood en baarde jou. ⁶ Stel mij als een zegel op je hart, Als een zegel op je arm. Want liefde is zo krachtig als de dood, Hartstocht zo onverbiddelijk als het graf; Haar vlammen zijn vlammen van vuur, Een goddelijke vlam. ⁷ Vele wateren kunnen de liefde niet blussen, Noch zullen rivieren haar overstromen; Als een man al de rijkdom

van zijn huis voor liefde zou geven, Zou het volkomen veracht worden.

⁸ Wij hebben een kleine zus, En zij is nog niet volwassen; Wat zullen wij voor onze zus doen Op de dag dat er om haar gevraagd wordt? ⁹ Als zij een muur is, Zullen wij een zilveren borstwering op haar bouwen; Maar als zij een deur is, Zullen wij haar barricaderen met planken van ceder.

¹⁰ Ik was een muur, en mijn gestalte was als torens; Toen werd ik in zijn ogen Als iemand die vrede vindt.

¹¹ Salomo had een wijngaard in Baäl-Hamon; Hij verhuurde de wijngaard aan verzorgers. Ieder moest duizend zilverstukken brengen voor zijn vrucht. ¹² Mijn eigen wijngaard is tot mijn beschikking; De duizend zilverstukken zijn voor jou, Salomo, En tweehonderd zijn voor degenen die zijn vrucht verzorgen.

¹³ Jij die in de tuinen woont, Mijn metgezellen luisteren naar je stem— Laat mij die horen! ¹⁴ Haast je, mijn geliefde, En wees als een snelle gazelle of een jonge hert Op de geurige heuvels.

Jesaja

1 Het visioen van Jesaja, de zoon van Amos, betreffende Juda en Jeruzalem, dat hij zag tijdens de regeringen van Uzzia, Jotam, Achaz en Hizkia, koningen van Juda. ² Hoor, o hemelen, en luister, o aarde; want de Heer heeft gesproken: "Ik heb kinderen grootgebracht en opgevoed, maar zij hebben tegen Mij gerebelleerd. ³ De os kent zijn eigenaar, en de ezel de krib van zijn meester, maar Israël kent het niet; Mijn volk begrijpt het niet." ⁴ Wee het zondige volk, een volk beladen met ongerechtigheid, nakomelingen van boosdoeners, kinderen die verdorven handelen! Zij hebben de Heer verlaten, zij hebben de Heilige van Israël veracht, zij hebben zich van Hem afgekeerd. ⁵ Waarom zou je opnieuw geslagen worden, terwijl je doorgaat met rebelleren? Het hele hoofd is ziek, en het hele hart is zwak. ⁶ Van de voetzool tot het hoofd is er geen gezondheid in, alleen kneuzingen, striemen en rauwe wonden; niet uitgeperst, noch verbonden, noch verzacht met olie. ⁷ Uw land is verlaten, uw steden zijn met vuur verbrand; uw velden worden voor uw ogen door vreemden verslonden; het is verlaten, als omvergeworpen door vreemdelingen. ⁸ De dochter van Sion is overgebleven als een hut in een wijngaard, als een hut in een komkommerveld, als een stad onder beleg. ⁹ Als de Heer der Heerscharen ons niet een paar overlevenden had gelaten, zouden wij als Sodom zijn geworden, wij zouden als Gomorra zijn geweest. ¹⁰ Luister naar de boodschap van de Heer, jullie heersers van Sodom; luister naar de leiding van onze God, jullie mensen net als die van Gomorra! ¹¹ "Wat zijn uw vele offers voor Mij?" zegt de Heer. "Ik heb genoeg van de brandoffers van rammen en het vet van goed gevoede vee; Ik heb geen plezier in het bloed van stieren, lammeren of bokken. ¹² Wanneer u voor Mij verschijnt, wie heeft dit van u geëist, dit vertrappen van Mijn voorhoven? ¹³ Breng niet langer zinloze offers; wierook is een gruwel voor Mij. Nieuwe manen, sabbatten en samenkomsten—Ik kan ongerechtigheid en plechtige samenkomst niet verdragen. ¹⁴ Uw nieuwe maanfeesten en uw vastgestelde feesten haat Mijn ziel; zij zijn een last voor Mij geworden; Ik ben het moe om ze te dragen. ¹⁵ Wanneer u uw handen in gebed uitspreidt, zal Ik Mijn ogen voor u verbergen; ook al bidt u veel, Ik zal niet luisteren. Uw handen zijn vol bloed. ¹⁶ Reinig uzelf, zuiver uw daden. Verwijder het kwaad van uw daden uit Mijn ogen. Houd op met kwaad doen, ¹⁷

Leer goed te doen; zoek gerechtigheid, corrigeer de onderdrukker; verdedig de vaderloze, pleit voor de weduwe. ¹⁸ "Kom nu, laten we samen redeneren," zegt de Heer. "Al zijn uw zonden als scharlaken, zij zullen wit zijn als sneeuw; al zijn zij rood als karmozijn, zij zullen zijn als wol. ¹⁹ Als u bereid bent en gehoorzaamt, zult u genieten van de overvloed van het land; ²⁰ maar als u weigert en rebelleert, zult u door het zwaard vallen." Want de Heer heeft het verklaard. ²¹ Hoe is de trouwe stad ontrouw geworden! Zij die die vol was van gerechtigheid! Rechtvaardigheid woonde eens in haar, maar nu moordenaars. ²² Uw zilver is dof geworden, en uw wijn is verdund met water. ²³ Uw heersers zijn rebellen en metgezellen van dieven; iedereen houdt van steekpenningen en jaagt op beloningen. Zij verdedigen de vaderloze niet, noch komt de zaak van de weduwe voor hen. ²⁴ Daarom verklaart de Heer, de Heer der Heerscharen, de Machtige van Israël: "Ah, Ik zal wraak nemen op Mijn tegenstanders en Mij wreken op Mijn vijanden. ²⁵ Ik zal Mijn hand tegen u keren, en uw slakken grondig wegsmelten, en al uw onzuiverheden verwijderen. ²⁶ Ik zal uw rechters herstellen zoals in het begin, en uw raadslieden zoals in het begin. Daarna zult u de Stad van Gerechtigheid genoemd worden, de Trouwe Stad." ²⁷ Sion zal verlost worden met gerechtigheid, en haar berouwvollen met rechtvaardigheid. ²⁸ Maar zij die rebelleren en zondigen zullen samen gebroken worden, en zij die de Heer verlaten zullen verteerd worden. ²⁹ Want zij zullen zich schamen voor de eiken die u begeerd hebt, en u zult beschaamd zijn over de tuinen die u gekozen hebt. ³⁰ Want u zult zijn als een eik waarvan het blad verwelkt, en als een tuin zonder water. ³¹ De sterke man zal tot tondel worden, en zijn werk tot een vonk; beiden zullen samen branden, zonder dat iemand het vuur blust.

2 De boodschap die Jesaja, de zoon van Amos, ontving over Juda en Jeruzalem. ² In de laatste dagen zal de berg van het huis van de Heer worden gevestigd als de hoogste van de bergen; hij zal verheven worden boven de heuvels, en alle naties zullen ernaartoe stromen. ³ Vele volken zullen komen en zeggen: "Kom, laten we opgaan naar de berg van de Heer, naar het huis van de God van Jakob. Hij zal ons onderwijzen in Zijn wegen, zodat wij in Zijn paden kunnen wandelen." Want uit Sion zal de wet voortkomen, en het woord van de Heer uit

Jeruzalem. ⁴ Hij zal rechtspreken tussen de naties en bemiddelen voor vele volken. Zij zullen hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen en hun speren tot snoeimessen. Volk zal geen zwaard meer opheffen tegen volk, en zij zullen de oorlog niet meer leren. ⁵ Kom, huis van Jakob, laten we wandelen in het licht van de Heer. ⁶ Want U hebt Uw volk, het huis van Jakob, verlaten, omdat zij vervuld zijn met invloeden uit het oosten en waarzeggerij beoefenen zoals de Filistijnen; zij sluiten verbonden met vreemdelingen. ⁷ Hun land is overvloedig met zilver en goud, en hun schatten lijken eindeloos. Hun land is gevuld met paarden, en hun wagens zijn ontelbaar. ⁸ Hun land is gevuld met afgoden; zij buigen zich neer voor het werk van hun handen, voor wat hun vingers hebben gemaakt. ⁹ Dus zal de mensheid vernederd worden, en elke persoon zal laag worden gebracht— vergeef hen niet. ¹⁰ Ga de rotsen in en verberg je in het stof voor de schrik van de Heer en de pracht van Zijn majesteit. ¹¹ De trotse ogen van de mensheid zullen vernederd worden, en menselijke hoogmoed zal laag worden gebracht; de Heer alleen zal verheven zijn op die dag. ¹² Want de Heer van de legermachten heeft een dag van afrekening tegen alles wat trots en verheven is, tegen alles wat verheven is, en zij zullen vernederd worden, ¹³ tegen alle ceders van de Libanon, hoog en trots, en tegen alle eiken van Basan, ¹⁴ tegen alle torenhoge bergen en alle hoge heuvels, ¹⁵ tegen elke hoge toren en elke sterke muur, ¹⁶ tegen alle schepen van Tarsis en tegen alle statige vaartuigen. ¹⁷ De trots van de mensheid zal vernederd worden en menselijke arrogantie laag worden gebracht; de Heer alleen zal verheven zijn op die dag, ¹⁸ en de afgoden zullen volledig verdwijnen.

¹⁹ Mensen zullen vluchten naar de grotten in de rotsen en naar de gaten in de grond voor de schrik van de Heer en de pracht van Zijn majesteit, wanneer Hij opstaat om de aarde te doen beven. ²⁰ Op die dag zullen mensen hun zilveren en gouden afgoden, die zij maakten om te aanbidden, weggooien naar de mollen en vleermuizen. ²¹ Zij zullen zich terugtrekken in de spleten in de rotsen en de overhangende kliffen voor de schrik van de Heer en de pracht van Zijn majesteit, wanneer Hij opstaat om de aarde te doen beven. ²² Houd op te vertrouwen in louter mensen, die slechts een ademtocht in hun neusgaten hebben. Waarom zou je hen waarderen?

3 Zie, de Heer, de God van de hemelse machten, staat op het punt om zowel voedsel als steun terug te trekken uit Jeruzalem en Juda: de gehele voorziening van brood en de gehele voorziening van water; ² De machtige man en de krijger, de rechter en de profeet, de waarzegger en de ouderling, ³ De aanvoerder van vijftig en de man van aanzien, de raadgever en de bekwame vakman, en de ervaren tovenaars. ⁴ "Ik zal jonge knapen aanstellen als hun leiders, en onstuimige kinderen zullen hen regeren." ⁵ En het volk zal onderdrukt worden, ieder door een ander en ieder door zijn naaste; de jeugd zal opstaan tegen de ouderling, en de geringe tegen de geëerde. ⁶ Wanneer een man zijn broer in het huis van zijn vader vastgrijpt en zegt: "Jij hebt een mantel, jij zult onze leider zijn; neem de leiding over deze puinhoop!" ⁷ Op die dag zal hij protesteren en zeggen: "Ik zal uw genezer niet zijn, want in mijn huis is noch brood noch mantel; stel mij niet aan als leider van het volk." ⁸ Want Jeruzalem is gestruikeld en Juda is gevallen, omdat hun woorden en daden tegen de Heer zijn, om Zijn glorieuze aanwezigheid te tarten. ⁹ De uitdrukking op hun gezichten getuigt tegen hen; zij pronken met hun zonde als Sodom; zij proberen het niet eens te verbergen. Wee hen! Want zij hebben onheil over zichzelf gebracht. ¹⁰ Zeg tegen de rechtvaardigen dat het goed met hen zal gaan, want zij zullen genieten van de vrucht van hun daden. ¹¹ Wee de goddeloze! Het zal slecht met hem gaan, want wat zijn handen hebben gedaan zal hem worden aangedaan. ¹² Mijn volk! Hun onderdrukkers zijn kinderen, en vrouwen regeren over hen. Mijn volk, zij die u leiden brengen u op een dwaalspoor en misleiden uw paden.

¹³ De Heer neemt Zijn standpunt in om te twisten, en staat op om het volk te oordelen. ¹⁴ De Heer treedt in het oordeel met de oudsten en leiders van Zijn volk: "Jullie zijn het die mijn wijngaard hebben verwoest; de buit van de armen is in jullie huizen. ¹⁵ Wat bedoelen jullie met het verpletteren van Mijn volk en het vermorzelen van de gezichten van de armen?" verklaart de Heer, de God van de hemelse machten.

¹⁶ Bovendien zegt de Heer: "Omdat de dochters van Sion hoogmoedig zijn, en lopen met uitgestrekte nekken en verleidelijke ogen, trippelend terwijl ze gaan, en hun enkelbanden laten rinkelen, ¹⁷ Zal de

Jesaja

Heer de hoofdhuid van de dochters van Sion met zweren treffen, en de Heer zal hun voorhoofden kaal maken." ¹⁸ Op die dag zal de Heer de pracht van hun enkelbanden, hoofdbanden en halvemaanvormige sieraden wegnemen, ¹⁹ de bungelende oorbellen, armbanden en sluiers, ²⁰ de hoofdbanden, enkelkettingen, sjerpen, parfumflesjes en amuletten, ²¹ de ringen van autoriteit en versieringen voor de neus, ²² de feestelijke gewaden, bovenkleding, sjaals en tassen, ²³ en de fijne linnen kleding, tulbanden en sluiers. ²⁴ En het zal gebeuren dat er in plaats van geur een stank zal zijn; in plaats van een riem, een touw; in plaats van goed verzorgd haar, kaalheid; in plaats van fijne kleding, een rouwkleed; en brandmerken in plaats van schoonheid. ²⁵ Uw mannen zullen hun lot ontmoeten door het zwaard, en uw krijgers zullen in de strijd vallen. ²⁶ En haar poorten zullen klagen en treuren, en zij zal verlaten op de grond zitten.

4 Op die dag zullen zeven vrouwen één man vastgrijpen en zeggen: "Wij zullen ons eigen brood eten en onze eigen kleren dragen; laat ons alleen uw naam dragen. Neem onze smaad weg!" ² Op die dag zal de Spruit van de Heer prachtig en glorieus zijn, en de vrucht van het land zal de trots en eer zijn van de overlevenden van Israël. ³ Zij die in Sion overblijven en in Jeruzalem achterblijven, zullen heilig genoemd worden, allen die onder de levenden in Jeruzalem zijn opgetekend. ⁴ De Heer zal de vuilheid van de dochters van Sion weggwassen en de bloedvlekken van Jeruzalem uit haar midden reinigen door een geest van oordeel en een geest van verbranding. ⁵ Dan zal de Heer over het hele gebied van de berg Sion en over hen die daar samenkomen een wolk bij dag en een gloed van vlammend vuur bij nacht creëren; over al de glorie zal een baldakijn zijn. ⁶ Het zal dienen als een schuilplaats en schaduw tegen de hitte bij dag, en een toevlucht en schuilplaats tegen de storm en regen.

5 Laat mij zingen voor mijn geliefde een lied over zijn wijngaard: Mijn geliefde had een wijngaard op een vruchtbare heuvel. ² Hij groef hem om, ruimde de stenen op en plantte hem met de beste wijnstokken. Hij bouwde een wachttoren in het midden ervan en hakte ook een wijnpers uit. Toen verwachtte hij een goede oogst van druiven, maar het bracht slechts waardeloze vruchten voort. ³ "En

nu, inwoners van Jeruzalem en mensen van Juda, oordeel tussen mij en mijn wijngaard. ⁴ Wat had er nog meer gedaan kunnen worden voor mijn wijngaard dan ik al gedaan heb? Toen ik goede druiven verwachtte, waarom bracht hij alleen slechte voort? ⁵ Nu zal ik u vertellen wat ik met mijn wijngaard ga doen: Ik zal zijn omheining verwijderen, en hij zal worden verteerd; ik zal zijn muur afbreken, en hij zal worden vertrappt. ⁶ Ik zal hem verwoesten; hij zal noch gesnoeid noch gecultiveerd worden, en distels en doornen zullen daar groeien. Ik zal de wolken bevelen er niet op te regenen." ⁷ Want de wijngaard van de Heer van de hemelse machten is het huis van Israël, en de mensen van Juda zijn de wijnstokken waar Hij van genoot. Hij zocht naar gerechtigheid, maar zag bloedvergieten; naar rechtvaardigheid, maar hoorde kreten van nood.

⁸ Wee degenen die huis aan huis toevoegen en veld aan veld voegen, totdat er geen ruimte meer over is en u alleen in het land bent. ⁹ De Heer van de hemelse machten heeft in mijn gehoor verklaard: "Vele huizen zullen verlaten worden, zelfs grote en mooie, zonder bewoners. ¹⁰ Een wijngaard van tien akker zal slechts een bat wijn opleveren, en een homer zaad zal slechts een efa graan opleveren."

¹¹ Wee degenen die vroeg in de ochtend opstaan om sterke drank na te jagen, die tot laat in de nacht opblijven totdat zij door wijn zijn ontstoken. ¹² Hun banketten worden begeleid door lieren en harpen, door tamboerijnen en fluiten, en door wijn; maar zij hebben geen oog voor de daden van de Heer, noch overwegen zij het werk van zijn handen. ¹³ Daarom zal mijn volk in ballingschap gaan vanwege hun gebrek aan begrip; hun edelen zullen van honger sterven, en de menigte zal dorst lijden. ¹⁴ Daarom heeft het dodenrijk zijn keel vergroot en zijn mond buitenmate geopend; erin zullen hun edelen en massa's afdalen, met al hun feestgedruis en vreugde. ¹⁵ Zo zullen de mensen vernederd worden en iedereen zal worden verlaagd, de ogen van de hoogmoedigen zullen vernederd worden. ¹⁶ Maar de Heer van de hemelse machten zal worden verheerlijkt door zijn gerechtigheid, en de heilige God zal zich heilig tonen door zijn rechtvaardigheid. ¹⁷ Dan zullen lammeren grazen zoals in hun eigen weide, en vreemdelingen zullen eten tussen de ruïnes van de rijken.

¹⁸ Wee degenen die zonde meeslepen met koorden van bedrog, en goddeloosheid als met karretouwen, ¹⁹ tegen degenen die zeggen: "Laat God zich haasten, laat hem zijn werk bespoedigen zodat wij het kunnen zien; laat het plan van de Heilige van Israël naderen en tot stand komen, zodat wij het kunnen weten." ²⁰ Wee degenen die het kwade goed noemen en het goede kwaad, die duisternis voor licht verwisselen en licht voor duisternis, die bitter voor zoet en zoet voor bitter verwisselen. ²¹ Wee degenen die zichzelf wijs achten en zichzelf als slim beschouwen. ²² Wee degenen die helden zijn in het drinken van wijn en dapper in het mengen van sterke drank, ²³ die de schuldigen vrijspreken voor een omkoping, en gerechtigheid ontzeggen aan de onschuldigen. ²⁴ Daarom, zoals een tong van vuur stoppels verteert en droog gras instort in de vlammen, zo zullen hun wortels vergaan en hun bloesems wegwaaien als stof; want zij hebben de wet van de Heer van de hemelse machten verworpen en het woord van de Heilige van Israël versmaad. ²⁵ Daarom brandt de toorn van de Heer tegen zijn volk; zijn hand is opgeheven en hij slaat hen neer. De bergen beven, en hun lijken liggen als afval op straat. Toch is ondanks dit alles zijn toorn niet afgewend, zijn hand is nog steeds opgeheven. ²⁶ Hij heft een banier op voor verre naties en fluit naar hen aan de uiteinden van de aarde. Hier komen zij, snel en spoedig! ²⁷ Niemand onder hen wordt moe of struikelt, niemand sluimert of slaapt; geen gordel wordt losgemaakt bij de lenden, noch een sandalenriem gebroken. ²⁸ Hun pijlen zijn scherp, al hun bogen gespannen; de hoeven van hun paarden lijken op vuursteen, en hun wagenwielen op een wervelwind. ²⁹ Hun gebrul is als dat van een leeuw, zij brullen als jonge leeuwen; zij grommen terwijl zij hun prooi grijpen en wegdragen zonder dat iemand hen redt. ³⁰ Op die dag zullen zij erover brullen als het gebrul van de zee. En als men naar het land kijkt, is er alleen duisternis en nood; zelfs het licht wordt verduisterd door wolken.

6 In het jaar dat koning Uzzia stierf, zag ik de Heer zittend op een troon, hoog en verheven, en de zoom van Zijn kleed vulde de tempel. ² Boven Hem stonden de serafijnen, elk met zes vleugels: met twee bedekten zij hun gezicht, met twee bedekten zij hun voeten, en met twee vlogen zij. ³ En zij riepen tot elkaar, zeggende: "Heilig, heilig, heilig is de Heer van de hemelse machten; de hele

aarde is vol van Zijn heerlijkheid." ⁴ Bij het geluid van hun stemmen schudden de fundamenteën van de drempels, en de tempel werd gevuld met rook. ⁵ Toen zei ik: "Wee mij, want ik ben verloren! Want ik ben een man van onreine lippen, en ik woon te midden van een volk van onreine lippen; want mijn ogen hebben de Koning gezien, de Heer van de hemelse machten." ⁶ Toen vloog een van de serafijnen naar mij toe met een gloeiende kool, die hij met een tang van het altaar had genomen. ⁷ Hij raakte mijn mond ermee aan en zei: "Zie, dit heeft uw lippen aangeraakt; uw schuld is weggenomen en uw zonde is verzoend." ⁸ Toen hoorde ik de stem van de Heer zeggen: "Wie zal Ik zenden, en wie zal voor Ons gaan?" En ik zei: "Hier ben ik. Zend mij!" ⁹ Hij zei: "Ga en zeg tot dit volk: 'Jullie zullen blijven horen, maar nooit begrijpen; jullie zullen blijven zien, maar nooit waarnemen.' ¹⁰ Maak het hart van dit volk ongevoelig, maak hun oren zwaar, en sluit hun ogen; opdat zij niet zien met hun ogen, horen met hun oren, begrijpen met hun hart, en zich bekeren en genezen worden." ¹¹ Toen vroeg ik: "Hoe lang, Heer?" En Hij antwoordde: "Totdat de steden verwoest zijn en zonder inwoners, de huizen verlaten en de velden verwoest en verwoest zijn, ¹² totdat de Heer de mensen ver heeft verwijderd, en het land volkomen verlaten is. ¹³ En hoewel er een tiende in overblijft, zal het opnieuw aan verbranding onderworpen worden, zoals een terpentijnboom of een eik waarvan de stronk overblijft wanneer hij is geveld. Het heilige zaad is zijn stronk."

7 In de dagen van Achaz, zoon van Jotham, zoon van Uzzia, koning van Juda, trokken Rezin, koning van Aram, en Pekah, zoon van Remalia, koning van Israël, op naar Jeruzalem om er oorlog tegen te voeren, maar zij konden er niet tegen op. ² Toen het huis van David te horen kreeg: "Aram heeft zich met Efraïm verbonden," beefden de harten van Achaz en zijn volk als bomen in het woud die door de wind worden geschud. ³ Toen zei de Heer tegen Jesaja: "Ga nu naar Achaz toe, jij en je zoon Schear-Jaschub, aan het einde van het aquaduct van de Bovenste Vijver, op de weg naar het Vollersveld. ⁴ Zeg tegen hem: 'Wees voorzichtig, blijf kalm, vrees niet, en verlies de moed niet vanwege deze twee smeulende stukken brandhout—vanwege de hevige woede van Rezin en Aram en de zoon van Remalia. ⁵ Aram, Efraïm, en de zoon van Remalia hebben kwaad tegen je beraamd, zeggende, ⁶ "Laten we Juda

binnenvallen, het terroriseren, en het onder ons verdelen, en de zoon van Tabeël als koning in zijn midden aanstellen.” ⁷ Zo zegt de Soevereine Heer: “Het zal niet standhouden, noch zal het gebeuren.” ⁸ Want Damascus is de hoofdstad van Aram, en Rezin is de leider van Damascus. Binnen vijfenzestig jaar zal Efraïm verbrijzeld worden, niet langer een volk. ⁹ Het hoofd van Efraïm is Samaria, en het hoofd van Samaria is de zoon van Remalia. Als je niet standvastig in geloof bent, zul je helemaal niet standhouden.” ¹⁰ De Heer sprak opnieuw tot Achaz, ¹¹ “Vraag een teken van de Heer, je God, of het nu uit de diepten beneden of de hoogten boven is.” ¹² Maar Achaz antwoordde, “Ik zal geen teken vragen. Ik zal de Heer niet op de proef stellen.” ¹³ Toen zei Jesaja, “Luister nu, huis van David! Is het niet genoeg om de mensen te vermoeien? Zult u ook de geduld van mijn God op de proef stellen? ¹⁴ Daarom zal de Heer zelf u een teken geven: Zie, de jonge maagd zal zwanger worden en een zoon baren, en zijn naam Immanuel noemen. ¹⁵ Hij zal boter en honing eten tegen de tijd dat hij weet het kwade te verwerpen en het goede te kiezen, ¹⁶ want voordat de jongen weet het kwade te verwerpen en het goede te kiezen, zal het land van de twee koningen die u vreest verlaten zijn.

¹⁷ De Heer zal over u, uw volk, en het huis van uw vader dagen brengen zoals er niet geweest zijn sinds Efraïm zich van Juda scheidde—hij zal de koning van Assyrië brengen.” ¹⁸ Op die dag zal de Heer fluiten naar de vlieg van de verste stromen van Egypte en naar de bij uit het land van Assyrië. ¹⁹ Zij zullen allemaal komen en zich vestigen in de steile ravijnen, in de spleten van de rotsen, op alle doornstruiken, en bij alle waterplaatsen. ²⁰ Op die dag zal de Heer een scheermes gebruiken, gehoord van over de Eufraat—de koning van Assyrië—om uw hoofd en het haar van uw benen te scheren, en ook uw baard te verwijderen. ²¹ Op die dag zal een persoon een jonge koe en twee schapen onderhouden. ²² En vanwege de overvloed aan melk die zij produceren, zal hij boter eten; want iedereen die in het land overblijft zal boter en honing eten. ²³ Op die dag zal elke plaats waar duizend wijnstokken waren ter waarde van duizend zilveren sikkels, tot distels en doornen worden. ²⁴ Mensen zullen daarheen gaan met bogen en pijlen, omdat het hele land bedekt zal zijn met distels en doornen. ²⁵ Wat betreft alle heuvels die ooit met de hak werden

bewerkt, zult u daar niet heen gaan uit angst voor distels en doornen; zij zullen plaatsen worden waar vee rondzwerft en schapen vertrappen.

8 De Heer zei tegen mij: “Neem een grote tablet en schrijf daarop met gewone letters: Maher-Shalal-Hash-Baz.” ² Ik riep Uria de priester en Zacharia, de zoon van Jeberekia, als betrouwbare getuigen voor mezelf. ³ Ik benaderde de profetes, en zij werd zwanger en baarde een zoon. De Heer instrueerde mij: “Noem hem Maher-Shalal-Hash-Baz. ⁴ Want voordat het kind weet hoe hij ‘Mijn vader’ of ‘Mijn moeder’ moet zeggen, zullen de rijkdommen van Damascus en de buit van Samaria worden weggenomen door de koning van Assyrië.”

⁵ De Heer sprak opnieuw tot mij: ⁶ “Omdat dit volk de zacht stromende wateren van Siloah heeft verworpen en zich verheugt in Rezin en de zoon van Remalia, ⁷ daarom staat de Heer op het punt om de machtige en overstromende wateren van de Eufraat over hen te brengen—de koning van Assyrië met al zijn pracht. Het zal boven al zijn kanalen uitstijgen en al zijn oevers overstromen. ⁸ Het zal door Juda stromen, overstromen en voorbijgaan; het zal tot aan de nek reiken. Zijn uitgespreide vleugels zullen de breedte van uw land bedekken, o Immanuel.” ⁹ Wees verbijzeld, o naties, en wees gebroken! Luister, alle verre landen. Bereid je voor op de strijd, maar wees gebroken! Bereid je voor op de strijd, maar wees gebroken! ¹⁰ Bedenk een plan, maar het zal tot niets komen; stel een strategie voor, maar het zal niet slagen, want God is met ons.

¹¹ Dit is wat de Heer tegen mij zei met een sterke hand op mij, mij waarschuwend om de weg van dit volk niet te volgen: ¹² “Noem niet alles een samenzwering wat dit volk een samenzwering noemt; vrees niet wat zij vrezen, noch wees er bang voor. ¹³ De Heer van de hemelse legers is degene die u als heilig moet beschouwen; Hij is degene die u moet vrezen, Hij is degene die u moet vrezen. ¹⁴ Hij zal een heiligdom zijn; maar voor beide huizen van Israël zal Hij een steen zijn die mensen doet struikelen en een rots die hen doet vallen. Voor de mensen van Jeruzalem zal Hij een val en een strik zijn. ¹⁵ Velen zullen erover struikelen, vallen en gebroken worden, gevangen worden en gevangen worden genomen.”

¹⁶ Bind de getuigenis vast en verzegel de wet onder mijn discipelen. ¹⁷ Ik zal wachten op de Heer, die Zijn gezicht verbergt voor het huis van Jakob. Ik zal op Hem hopen. ¹⁸ Hier ben ik, en de kinderen die de Heer mij heeft gegeven. Wij zijn tekenen en symbolen in Israël van de Heer van de hemelse legers, die woont op de berg Sion.

¹⁹ Wanneer mensen tegen u zeggen: "Raadpleeg mediums en spiritisten die fluisteren en mompelen," zou een volk dan niet zijn God moeten raadplegen? Waarom de doden raadplegen namens de levenden? ²⁰ Kijk naar de wet en de getuigenis! Als zij niet spreken in overeenstemming met dit woord, is het omdat zij geen licht hebben. ²¹ Zij zullen door het land zwerven, bedroefd en hongerig; wanneer zij uitgehongerd zijn, zullen zij woedend worden en, omhoogkijkend, hun koning en hun God vervloeken. ²² Dan zullen zij naar de aarde kijken en alleen benauwdheid en duisternis zien, de somberheid van angst; en zij zullen in volledige duisternis worden geworpen.

9 Echter, er zal geen somberheid meer zijn voor degenen die in angst waren. In vroegere tijden vernederde Hij het land van Zebulon en het land van Naftali, maar in de toekomst zal Hij eer brengen aan Galilea van de naties, langs de weg van de zee, voorbij de Jordaan. ² Het volk dat in duisternis wandelde, heeft een groot licht gezien; over hen die wonen in een land van diepe duisternis, is een licht opgegaan. ³ U hebt het volk verenigd en hun vreugde vergroot; zij verheugen zich voor U zoals mensen zich verheugen bij de oogst, zoals krijgers jubelen wanneer zij de buit verdelen. ⁴ Want U hebt het juk van hun last en de staf op hun schouders, de roede van hun onderdrukker, gebroken zoals op de dag van Midians nederlaag. ⁵ Elke laars van de krijger in het tumult van de strijd, en elk kleed dat in bloed is geroeld, zal bestemd zijn voor verbranding, brandstof voor het vuur. ⁶ Want ons is een kind geboren, ons is een zoon gegeven, en de heerschappij zal op zijn schouders rusten. En men zal Hem noemen Wonderbare Raadsman, Sterke God, Eeuwige Vader, Vredevorst. ⁷ Aan de toename van zijn heerschappij en vrede zal geen einde zijn. Hij zal regeren op de troon van David en over zijn koninkrijk, het vestigen en ondersteunen met recht en gerechtigheid van nu aan tot in eeuwigheid. De ijver van de Heer der

heerscharen zal dit volbrengen. ⁸ De Heer heeft een woord gezonden tegen Jakob, en het zal vallen op Israël. ⁹ En het hele volk zal het weten—Efraïm en de inwoners van Samaria—die in trots en arrogantie van hart zeggen: ¹⁰ "De bakstenen zijn neergehaald, maar wij zullen herbouwen met gehouwen stenen; de vijgenbomen zijn omgehakt, maar wij zullen ze vervangen door ceders." ¹¹ Maar de Heer heeft de tegenstanders van Rezin tegen hen versterkt en heeft hun vijanden opgewekt. ¹² De Arameeërs uit het oosten en de Filistijnen uit het westen hebben Israël met open mond verslonden. Toch is ondanks dit alles zijn toorn niet afgewend, en zijn hand is nog steeds uitgestrekt. ¹³ Maar het volk is niet teruggekeerd tot Hem die hen sloeg, noch hebben zij de Heer der heerscharen gezocht. ¹⁴ Daarom zal de Heer zowel hoofd als staart, zowel palm als riet, in één dag van Israël afsnijden. ¹⁵ De oudere en eerbare man is het hoofd, en de profeet die leugens onderwijst is de staart. ¹⁶ Want zij die dit volk leiden, doen hen dwalen, en zij die door hen worden geleid, zijn verward. ¹⁷ Daarom zal de Heer geen vreugde hebben in hun jonge mannen, noch zal Hij medelijden hebben met hun wezen en weduwen, want iedereen is goddeloos en slecht, en elke mond spreekt dwaasheid. Toch is ondanks dit alles zijn toorn niet afgewend, en zijn hand is nog steeds uitgestrekt. ¹⁸ Want goddeloosheid brandt als een vuur; het verteert doornen en distels, en het ontsteekt de struiken van het bos, en zij stijgen op in een rookkolom. ¹⁹ Door de toorn van de Heer der heerscharen is het land verschroeid, en het volk is brandstof voor het vuur; niemand spaart zijn broeder. ²⁰ Zij verslinden aan de rechterhand maar blijven hongerig; zij eten aan de linkerhand, maar zijn niet verzadigd. Ieder verslindt het vlees van zijn eigen arm. ²¹ Manasse verslindt Efraïm, en Efraïm Manasse; samen zijn zij tegen Juda. Toch is ondanks dit alles zijn toorn niet afgewend, en zijn hand is nog steeds uitgestrekt.

10 Wee degenen die onrechtvaardige wetten maken en degenen die voortdurend schadelijke decreten vastleggen, ² om recht te ontzeggen aan de behoeftigen en de armen van mijn volk hun rechten te ontnemen, weduwen tot hun buit te maken en de wezen te plunderen. ³ Wat zult u doen op de dag van het oordeel, wanneer verwoesting van verre komt? Tot wie zult u vluchten voor hulp, en waar zult u uw rijkdom achterlaten? ⁴

Het enige wat overblijft is om te hurken onder de gevangenen of te vallen onder de gesneuvelden. Toch ondanks dit alles, keert zijn woede zich niet af, en blijft zijn hand uitgestrekt.

⁵ Wee Assyrië, de roede van mijn toorn, in wiens hand de staf van mijn verontwaardiging is. ⁶ Ik zend hem tegen een goddeloos volk, en ik geef hem opdracht tegen het volk van mijn toorn, om buit te maken en plundering te grijpen, en om hen neer te trappen als modder op straat. ⁷ Toch is dit niet wat hij van plan is, noch plant hij het in zijn hart; zijn doel is om te vernietigen en vele naties uit te roeien. ⁸ Want hij beweert: "Zijn mijn bevelhebbers niet als koningen?" ⁹ "Is Calno niet als Karkemis? Is Hamath niet als Arpad, en Samaria als Damascus?" ¹⁰ Zoals mijn hand de koninkrijken van de afgoden heeft bereikt, waarvan de gesneden beelden groter waren dan die van Jeruzalem en Samaria— ¹¹ zal ik niet met Jeruzalem en haar beelden doen wat ik met Samaria en haar afgoden heb gedaan?" ¹² Wanneer de Heer al zijn werk tegen de berg Sion en Jeruzalem heeft voltooid, zal hij zeggen: "Ik zal de vrucht van het arrogante hart van de koning van Assyrië straffen en de trotse blik in zijn ogen." ¹³ Want hij heeft gezegd: "Door de kracht van mijn hand en door mijn wijsheid heb ik dit gedaan, omdat ik begrip heb; ik heb de grenzen van naties verwijderd en hun schatten geplunderd; als een machtige heb ik hun inwoners onderworpen." ¹⁴ Mijn hand reikte naar de rijkdom van de volken als een nest, en zoals men verlaten eieren verzamelt, verzamelde ik de hele aarde; niet één klapte met een vleugel, opende zijn snavel, of piepte." ¹⁵ Roept de bijl over degene die hem hanteert, of verheft de zaag zich boven degene die hem gebruikt? Dat zou zijn als een roede die degene hanteert die hem opheft, of een knuppel die degene zwaait die geen hout is. ¹⁶ Daarom zal de Heer, de Heer van de hemelse machten, een verterende ziekte zenden onder zijn sterke krijgers; onder zijn glorie zal een vuur worden ontstoken als een brandende vlam. ¹⁷ Het Licht van Israël zal een vuur worden, en hun Heilige een vlam; het zal zijn doornen en distels in één dag verbranden en verteren. ¹⁸ Hij zal de pracht van zijn woud en zijn vruchtbare velden vernietigen, zowel ziel als lichaam; het zal zijn zoals wanneer een zieke wegwijnt. ¹⁹ De overgebleven bomen van zijn woud zullen zo weinig zijn dat een kind ze kan opschriven.

²⁰ Op die dag zal het overblijfsel van Israël, de overlevenden van het huis van Jakob, niet langer vertrouwen op hem die hen neersloeg, maar werkelijk vertrouwen op de Heer, de Heilige van Israël. ²¹ Een overblijfsel van Jakob zal terugkeren tot de Machtige God. ²² Hoewel uw volk, Israël, als het zand van de zee is, zal slechts een overblijfsel terugkeren. Een vernietiging is bepaald, overvloeiend van gerechtigheid. ²³ De Heer, de Heer van de hemelse machten, zal de bepaalde vernietiging uitvoeren over het hele land. ²⁴ Daarom zegt de Heer, de Heer van de hemelse machten: "Mijn volk dat in Sion woont, vrees de Assyriër niet, die u met een roede slaat en zijn staf tegen u opheft, zoals Egypte deed. ²⁵ Want binnen zeer korte tijd zal mijn verontwaardiging tegen u eindigen, en mijn toorn zal gericht zijn op hun vernietiging." ²⁶ De Heer van de hemelse machten zal een zweep tegen hen hanteren, zoals hij deed toen hij Midian neersloeg bij de rots van Oreb; en hij zal zijn staf over de zee opheffen, zoals hij deed in Egypte. ²⁷ Op die dag zal hun last van uw schouders worden verwijderd, en hun juk van uw nek; het juk zal worden gebroken vanwege de vetheid. ²⁸ Zij zijn tegen Aiath gekomen; zij zijn door Migron getrokken; bij Michmas hebben zij hun voorraden achtergelaten. ²⁹ Zij hebben de pas overgestoken, zeggend: "Wij zullen overnachten bij Geba." Rama beeft, Gibeon van Saul vlucht. ³⁰ Roep uit, dochter van Gallim! Luister, Laïsa! Arme Anatoth! ³¹ Madmena is op de vlucht geslagen; de mensen van Gebim hebben toevlucht gevonden. ³² Op deze dag zullen zij halt houden bij Nob; zij schudden hun vuist naar de berg van de dochter van Sion, de heuvel van Jeruzalem. ³³ Zie, de Heer, de Heer van de hemelse machten, zal de takken met grote kracht afhakken; de hoge bomen zullen worden geveld, en de verhevenen zullen worden vernederd. ³⁴ Hij zal de kreupelhout van het woud met een ijzeren bijl omhakken; Libanon zal vallen voor de Machtige.

11 Een scheut zal voortkomen uit de stam van Isaï, en uit zijn wortels zal een tak vrucht dragen. ² De Geest van de Heer zal op hem rusten— de geest van wijsheid en inzicht, de geest van raad en sterkte, de geest van kennis en de vreze des Heren. ³ Hij zal vreugde vinden in de vreze des Heren. Hij zal niet oordelen naar wat zijn ogen zien, noch beslissen naar wat zijn oren horen; ⁴ maar met gerechtigheid zal hij de armen oordelen, en met billijkheid zal hij beslissen voor de nederigen van de

aarde. Hij zal de aarde slaan met de roede van zijn mond, en met de adem van zijn lippen zal hij de goddelozen doden. ⁵ Gerechtigheid zal de gordel om zijn middel zijn, en trouw de band om zijn heupen. ⁶ De wolf zal bij het lam verblijven, en de luipaard zal neerliggen bij de jonge geit, het kalf en de jonge leeuw en het gemeste vee samen; en een klein kind zal hen leiden. ⁷ De koe en de beer zullen grazen, hun jongen zullen samen neerliggen, en de leeuw zal stro eten zoals het rund. ⁸ Het zogende kind zal spelen bij het hol van de cobra, en het gespeende kind zal zijn hand leggen op het nest van de adder. ⁹ Zij zullen geen kwaad doen of verderf veroorzaken op heel mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis van de Heer zoals de wateren de zee bedekken.

¹⁰ Op die dag zal de Wortel van Isaï staan als een banier voor de volken; de naties zullen zich tot hem wenden, en zijn rustplaats zal heerlijk zijn. ¹¹ Op die dag zal de Heer zijn hand voor de tweede keer uitstrekken om het overblijfsel van zijn volk terug te winnen uit Assyrië, uit Egypte, uit Pathros, uit Cusj, uit Elam, uit Sinear, uit Hamat, en van de eilanden van de zee. ¹² Hij zal een banier oprichten voor de naties en de ballingen van Israël verzamelen; hij zal de verstrooiden van Juda bijeenbrengen van de vier hoeken van de aarde. ¹³ Efraïms jaloezie zal verdwijnen, en zij die Juda lastigvallen zullen worden geëlimineerd; Efraïm zal niet jaloers zijn op Juda, noch zal Juda Efraïm lastigvallen. ¹⁴ Zij zullen neerdalen op de hellingen van de Filistijnen in het westen; samen zullen zij de mensen van het oosten plunderen. Zij zullen Edom en Moab bezitten, en de Ammonieten zullen aan hen onderworpen zijn. ¹⁵ De Heer zal de tong van de Egyptische zee volledig vernietigen; met een verzengende wind zal hij zijn hand over de Eufraat uitstrekken, deze in zeven stromen breken zodat mensen er met sandalen over kunnen steken. ¹⁶ Er zal een snelweg zijn vanuit Assyrië voor het overblijfsel van zijn volk dat overblijft, net zoals er was voor Israël toen zij uit het land Egypte kwamen.

12 Op die dag zul je verklaren: "Ik zal u danken, Heer. Hoewel u boos op mij was, is uw toorn afgewend en hebt u mij troost gegeven. ² Zie, God is mijn redding; ik zal vertrouwen en niet bang zijn. De Heer God is mijn kracht en mijn lied; hij is mijn redding geworden." ³ Met blijdschap zult u

putten uit de bronnen van redding. ⁴ En op die dag zult u zeggen: "Geef lof aan de Heer, roep zijn naam aan; maak zijn daden bekend onder de naties, en laat hen herinneren dat zijn naam verheven is. ⁵ Zing voor de Heer, want hij heeft wonderbaarlijke dingen gedaan; laat dit bekend zijn over de hele aarde. ⁶ Roep luid en zing van vreugde, jullie die in Sion wonen, want groot in jullie midden is de Heilige van Israël."

13 De profetie over Babylon die Jesaja, de zoon van Amoz, heeft gezien: ² Hef een banier op de kale heuveltop, verhef uw stem tot hen; zwaai met de hand zodat zij de poorten van de edelen kunnen binnengaan. ³ Ik heb degenen die ik voor de strijd heb afgezonderd, bevolen; ik heb mijn krijgers opgeroepen, die roemen in mijn glorie, om mijn toorn uit te voeren. ⁴ Luister, een gebrul op de bergen, als dat van een grote menigte! Hoor het rumoer van koninkrijken, naties die zich verzamelen! De Heer van de hemelse machten verzamelt een leger voor de strijd. ⁵ Zij komen uit verre landen, van de verste horizons— de Heer en de wapens van zijn verontwaardiging— om het hele land te verwoesten. ⁶ Roep het uit, want de dag van de Heer is nabij; hij zal komen als verwoesting van de Almachtige. ⁷ Daarom zullen alle handen slap worden, elk hart zal smelten. ⁸ Zij zullen gegrepen worden door angst, pijn en benauwdheid zullen hen overvallen; zij zullen kronkelen als een vrouw in barensood. Zij zullen elkaar verbijsterd aankijken, hun gezichten vlammen. ⁹ Zie, de dag van de Heer komt— een dag van wreedheid, met woede en hevige toorn— om het land woest te maken en de zondaars daarin te vernietigen. ¹⁰ Want de sterren van de hemel en hun sterrenbeelden zullen niet schijnen; de opkomende zon zal verduisterd worden, en de maan zal haar licht niet geven. ¹¹ Ik zal de wereld straffen voor haar kwaad, en de goddelozen voor hun ongerechtigheid. Ik zal een einde maken aan de arrogantie van de hoogmoedigen en de trots van de wrede vernederen. ¹² Ik zal mensen zeldzamer maken dan zuiver goud, schaarser dan het goud van Ofir. ¹³ Zo zal ik de hemelen doen beven, en de aarde zal van haar plaats worden bewogen bij de toorn van de Heer van de hemelse machten, op de dag van zijn brandende woede. ¹⁴ Het zal zijn als een opgejaagde gazelle, of als schapen zonder herder; ieder zal zich naar zijn eigen volk keren, ieder zal vluchten naar zijn geboorteland.

¹⁵ Wie gevonden wordt, zal doorboord worden; allen die gevangen worden, zullen door het zwaard vallen. ¹⁶ Hun zuigelingen zullen voor hun ogen aan stukken worden geslagen; hun huizen zullen geplunderd worden en hun vrouwen geschonden. ¹⁷ Zie, ik wek de Meden tegen hen op, die geen waarde hechten aan zilver en geen plezier hebben in goud. ¹⁸ Hun bogen zullen de jonge mannen neerslaan; zij zullen geen genade tonen aan zuigelingen, noch zullen zij medelijden hebben met kinderen. ¹⁹ En Babylon, het sieraad van koninkrijken, de trots en glorie van de Chaldeeën, zal zijn als toen God Sodom en Gomorra omkeerde. ²⁰ Het zal nooit meer bewoond worden of door alle generaties heen bewoond worden; geen Arabier zal daar zijn tent opslaan, geen herders zullen daar hun kudde laten rusten. ²¹ Maar woestijnwezens zullen daar liggen, en hun huizen zullen vol zijn van uilen; struisvogels zullen daar wonen, en wilde geiten zullen daar dartelen. ²² Hyena's zullen huilen in haar vestingen, en jakhalzen in haar weelderige paleizen. Haar tijd is nabij om te komen, en haar dagen zullen niet verlengd worden.

14 De Heer zal genade tonen aan Jakob en Israël opnieuw uitkiezen, hen vestigend in hun eigen land. Vreemdelingen zullen zich bij hen voegen en zich hechten aan het huis van Jakob. ² Volken zullen hen begeleiden en hen naar hun plaats brengen, en het huis van Israël zal hen bezitten in het land van de Heer als mannelijke en vrouwelijke dienaren. Ze zullen hun gevangennemers gevangen nemen en heersen over hun onderdrukkers. ³ Op de dag dat de Heer je rust geeft van je lijden, onrust en de harde arbeid waarin je tot slaaf was gemaakt, ⁴ zul je deze spreuk tegen de koning van Babylon uitspreken: "Hoe is de onderdrukker opgehouden, hoe is zijn woede geëindigd!" ⁵ De Heer heeft de staf van de goddelozen verbrijzeld, de scepter van heersers, ⁶ die volken sloeg in woede met onophoudelijke slagen, en naties onderwierp in toorn met meedogenloze vervolging. ⁷ De hele aarde is in rust en stilte; ze barsten uit in gezang. ⁸ Zelfs de jeneverbesbomen en de ceders van de Libanon verheugen zich over jou, zeggend: "Nu je neergelegd bent, komt er geen houthakker meer tegen ons op." ⁹ Het rijk van de doden beneden is opgeschud om je bij je komst te ontmoeten; het wekt de geesten van de overledenen, alle leiders van de aarde; het verheft alle koningen van de naties van hun tronen.

¹⁰ Zij zullen allemaal antwoorden en tegen je zeggen: "Jij bent ook zwak geworden zoals wij; je bent geworden zoals wij." ¹¹ Je pracht en het geluid van je harpen zijn neergehaald naar het graf; maden zijn onder je verspreid, en wormen bedekken je. ¹² Hoe ben je uit de hemel gevallen, stralende, zoon van de dageraad! Je bent neergeworpen op de aarde, jij die eens de naties neerlegde! ¹³ Je zei in je hart: "Ik zal opstijgen naar de hemelen; ik zal mijn troon verheffen boven de sterren van God; ik zal zetelen op de berg van samenkomst, op de uiterste hoogten van het noorden. ¹⁴ Ik zal opstijgen boven de wolken; ik zal mezelf maken als de Allerhoogste." ¹⁵ Toch ben je neergehaald naar het rijk van de doden, naar de diepten van de put. ¹⁶ Degenen die je zien, zullen naar je staren, ze zullen je lot overdenken: "Is dit de man die de aarde deed bevén, die koninkrijken deed schudden, ¹⁷ die de wereld tot een wildernis maakte, die zijn steden omverwierp en zijn gevangenen niet naar huis liet gaan?" ¹⁸ Alle heersers van de naties rusten in eer, ieder in zijn eigen graf. ¹⁹ Maar jij bent uit je graf geworpen als een verworpen tak, bedekt met de gesneuvelden, degenen doorboord door het zwaard, die afdalen naar de stenen van de put, als een vertrappt lijk. ²⁰ Je zult je niet bij hen voegen in de begrafenis, want je hebt je land verwoest en je volk gedood. Moge het nageslacht van boosdoeners nooit meer worden genoemd. ²¹ Bereid een plaats voor om zijn kinderen te slachten vanwege de zonden van hun voorvaders; zij mogen niet opstaan om het land te erven en de aarde met hun steden te vullen. ²² "Ik zal tegen hen opstaan," verklaart de Heer van de hemelse machten, "en van Babylon naam en overlevenden, nakomelingen en afstammelingen afsnijden," verklaart de Heer. ²³ "Ik zal haar veranderen in een plaats voor uilen en in moerassen; ik zal haar wegvegen met de bezem van vernietiging," verklaart de Heer van de hemelse machten.

²⁴ De Heer van de hemelse machten heeft gezworen: "Zeker, zoals ik heb gepland, zo zal het zijn, en zoals ik heb voorgenomen, zo zal het standhouden. ²⁵ Ik zal de Assyriër in mijn land verpletteren; op mijn bergen zal ik hem neertrappen. Zijn juk zal worden verwijderd van mijn volk, en zijn last van hun schouders." ²⁶ Dit is het plan dat is beraamd tegen de hele aarde; dit is de hand die is uitgestrekt over alle naties. ²⁷ Want de Heer van de hemelse

machten heeft het voorgenomen, en wie kan het verwijderen? Zijn hand is uitgestrekt, en wie kan het terugdraaien?

²⁸ In het jaar dat koning Achaz stierf, kwam deze profetie: ²⁹ Verheug je niet, alle Filistijnen, dat de staf die je sloeg is gebroken; uit de wortel van die slang zal een adder voortkomen, zijn vrucht zal een schichtige, giftige slang zijn. ³⁰ De armsten zullen weidegrond vinden, en de behoeftigen zullen veilig neerliggen. Maar ik zal je wortel vernietigen door hongersnood; het zal je overlevenden doden. ³¹ Weeklaag, poort! Roep uit, stad! Smelt weg, alle Filistijnen! Een rookwolk komt uit het noorden, en er is geen achterblijver in zijn gelederen. ³² Welk antwoord zal worden gegeven aan de gezanten van die natie? "De Heer heeft Sion gevestigd, en in haar zullen de verdrukten van zijn volk toevlucht vinden."

15 Een verklaring over Moab: Zeker, in een nacht is Ar van Moab verwoest en verwoest; Zeker, in een nacht is Kir van Moab verwoest en verwoest. ² Het volk stijgt op naar de tempel en naar Dibon, naar de hoogten om te rouwen. Moab klaagt over Nebo en Medeba; Elk hoofd is kaal en elke baard is geschoren. ³ In de straten dragen ze rouwkleding; Op de daken en op de openbare pleinen jammeren allen, overweldigd door tranen. ⁴ Heshbon en Elealeh roepen ook, Hun stemmen reiken helemaal tot Jahaz; Zo roepen de krijgers van Moab; Hun geesten beven binnenin hen. ⁵ Mijn hart roept voor Moab; Zijn vluchtelingen reiken tot Zoar en Eglath-shelishiyah. Ze beklimmen de helling van Luhith huilend; Inderdaad, op het pad naar Horonaim verheffen ze kreten van nood over hun ondergang. ⁶ De wateren van Nimrim zijn verlaten. Waarlijk, het gras is verdord, de nieuwe groei is vergaan, Geen groen blijft over. ⁷ Zo dragen ze de rijkdom die ze hebben verzameld en opgeslagen, Over de beek van de Populieren. ⁸ Want de kreet van nood heeft het land van Moab omcirkeld, Zijn klaagzang reikt tot Eglaim, zijn gejammer tot Beer-elim. ⁹ Want de wateren van Dimon zijn gevuld met bloed; Ik zal zeker verdere rampen over Dimon brengen, Een leeuw over de vluchtelingen van Moab en degenen die in het land achterblijven.

16 Zend lammeren als schatting aan de heerser van het land, vanuit Sela, door de woestijn, naar de berg van de dochter van

Sion. ² Zoals fladderende vogels uit het nest geworpen, zo zijn de dochters van Moab bij de oversteekplaatsen van de Arnon. ³ "Geef raad, neem een besluit. Werp uw schaduw als de nacht op de middag. Verberg de vluchtelingen, verraad de ontheemden niet. ⁴ Laat de Moabitische verstoten bij u verblijven; bied hen onderdak tegen de verwoester." De onderdrukker zal ophouden, en de verwoesting zal eindigen; de agressors zullen uit het land verwijderd worden. ⁵ In trouw zal een troon worden gevestigd; iemand zal daarop zitten in de tent van David, zoekend naar gerechtigheid en snel in rechtvaardigheid. ⁶ Wij hebben gehoord van Moabs trots—hoe buitensporig is haar arrogantie!—van haar zelfingenomenheid, haar trots en haar woede; toch zijn haar grootspraak loze woorden. ⁷ Daarom zal Moab weeklagen; heel Moab zal jammeren. Rouw om de rozijnenkoeken van Kir Hareseth als degenen die diep getroffen zijn. ⁸ De velden van Hesbon verdorren, de wijnstokken van Sibma ook. De heren van de naties hebben de uitgelezen wijnstokken vertrapt, die Jazer bereikten en zich naar de woestijn verspreidden. Hun ranken strekten zich uit en bereikten de zee. ⁹ Daarom zal ik huilen zoals Jazer huilt om de wijnstokken van Sibma. Ik zal u drenken met mijn tranen, Hesbon en Eleale; want de kreten over uw zomervruchten en uw oogst zijn verstomd. ¹⁰ Vreugde en blijdschap zijn uit de boomgaarden weggenomen; in de wijngaarden is er geen gezang of jubelend geroep; niemand treedt de wijn uit in de persen, want ik heb het geroep doen ophouden. ¹¹ Mijn hart weeklaagt om Moab als het geluid van een harp, mijn diepste wezen om Kir Hareseth. ¹² Wanneer Moab verschijnt op haar hoge plaats, put zij zichzelf uit; wanneer zij naar haar heiligdom gaat om te bidden, is het tevergeefs. ¹³ Dit is het woord dat de Heer eerder sprak over Moab. ¹⁴ Maar nu verklaart de Heer: "Binnen drie jaar, zoals een gehuurde arbeider ze zou tellen, zal Moabs pracht en haar talrijke volk veracht worden, en haar overlevenden zullen weinig en zwak zijn."

17 Een proclamatie over Damascus: "Zie, Damascus zal ophouden een stad te zijn en zal een puinhoop worden. ² De steden van Aroër zullen verlaten worden; ze zullen worden achtergelaten voor kuddes om in te liggen, zonder dat iemand hen verstoort. ³ De versterkte stad zal verdwijnen uit Efraïm, en de heerschappij uit Damascus; het overblijfsel van Aram zal zijn als de

heerlijkheid van de kinderen van Israël,” verklaart de Heer van de legermachten. ⁴ Op die dag zal de heerlijkheid van Jakob verminderen, en de vetheid van zijn vlees zal mager worden. ⁵ Het zal zijn als wanneer de maaier het staande graan verzamelt, en zijn arm de aren oogst, of als wanneer men aren verzamelt in de Vallei van Refaïm. ⁶ Toch zullen er nalezingen overblijven, zoals wanneer een olijfboom wordt geschud, waarbij twee of drie oliven op de hoogste takken blijven, vier of vijf aan de vruchtbare takken,” verklaart de Heer, de God van Israël. ⁷ Op die dag zullen de mensen zich tot hun Maker keren en hun ogen zullen op de Heilige van Israël gericht zijn. ⁸ Ze zullen niet kijken naar de altaren, het werk van hun handen, noch zullen ze achten wat hun vingers hebben gemaakt, noch de Asjerapalen noch de wierookaltaren. ⁹ Op die dag zullen hun versterkte steden zijn als verlaten plaatsen in de bossen, of als takken die zijn achtergelaten voor de Israëlieten; en het land zal woest zijn. ¹⁰ Want je hebt de God van je redding vergeten en je hebt niet gedacht aan de Rots van je toevlucht. Daarom, hoewel je de beste planten plant en ze met ingevoerde wijnstokken zet, ¹¹ hoewel je op de dag dat je ze plant, ze laat groeien, en 's morgens je zaad laat bloeien, zal de oogst niets zijn op de dag van ziekte en ongeneeslijke pijn. ¹² Ach, het tumult van vele naties, die brullen als het gebrul van de zeeën, en het gedruis van volkeren die zich haasten als het gedruis van machtige wateren! ¹³ De naties zullen zich haasten als het gedruis van vele wateren, maar Hij zal hen bestraffen en ze zullen ver weg vluchten, voortgedreven als kaf op de heuvels voor de wind, of als wervelend stof voor een storm. ¹⁴ 's Avonds, zie, verschrikking! Voor de ochtend zijn ze er niet meer. Dit is het lot van hen die ons plunderen, en het lot van hen die ons beroven.

18 Wee het land van zoemende vleugels dat ligt voorbij de rivieren van Cusj, ² dat gezanten over zee zendt in papyrusboten over het water. Ga, snelle boodschappers, naar een volk groot en glad van huid, naar een volk dat ver en wijd gevreesd wordt, een machtig en agressief volk wiens land door rivieren is verdeeld. ³ Alle inwoners van de wereld, jullie die op de aarde wonen, wanneer een banier op de bergen wordt opgericht, zullen jullie het zien, en wanneer de trompet klinkt, zullen jullie het horen. ⁴ Want dit is wat de Heer tot mij heeft gezegd: “Ik zal stil blijven en toekijken vanuit

mijn woonplaats, als glinsterende hitte in de zonneshijn, als een wolk van dauw in de hitte van de oogst.” ⁵ Want vóór de oogst, wanneer de bloesem voorbij is en de bloem een rijpende druif wordt, zal hij de scheuten met snoeimessen afsnijden, en de uitlopende takken verwijderen en wegnemen. ⁶ Ze zullen samen worden achtergelaten voor de roofvogels van de bergen en voor de wilde dieren; de vogels zullen er de hele zomer van eten, en de wilde dieren zullen er de hele winter van eten. ⁷ In die tijd zullen geschenken van eerbetoon worden gebracht aan de Heer Almachtig van een volk groot en glad van huid, van een volk dat ver en wijd gevreesd wordt, een machtig en agressief volk, wiens land door rivieren is verdeeld— naar de plaats van de Naam van de Heer Almachtig, naar de berg Sion.

19 Een profetie over Egypte: Zie, de Heer rijdt op een snelle wolk en komt naar Egypte; de afgoden van Egypte zullen sidderen voor Zijn aanwezigheid, en de harten van de Egyptenaren zullen binnenin hen smelten. ² “Ik zal Egyptenaren tegen Egyptenaren opzetten; broer zal tegen broer vechten, buurman tegen buurman, stad tegen stad, en koninkrijk tegen koninkrijk. ³ De geest van de Egyptenaren zal binnenin hen ontmoedigd worden, en Ik zal hun plannen verwarren. Ze zullen hun toevlucht nemen tot afgoden en de geesten van de doden, tot mediums en spiritisten. ⁴ Ik zal de Egyptenaren overleveren aan de macht van een wrede meester, en een machtige koning zal over hen heersen,” verklaart de Heer, de Heer van de hemelse legers. ⁵ De wateren van de zee zullen opdrogen, en de rivierbedding zal dor en droog worden. ⁶ De kanalen zullen een stank verspreiden; de stromen van Egypte zullen afnemen en opdrogen. Het riet en de biezen zullen verwelken. ⁷ Het riet langs de Nijl, aan de rand van de rivier, en alle bezaaide velden langs de Nijl zullen droog worden, weggevoerd worden en er niet meer zijn. ⁸ De vissers zullen kreunen en klagen; allen die haken in de Nijl uitwerpen zullen treuren, en zij die netten op de wateren uitspreiden zullen wegwijnen. ⁹ Zij die met gekamd vlas werken zullen wanhopen, en de wevers van fijn linnen zullen volkomen terneergeslagen zijn. ¹⁰ De arbeiders in textiel zullen ontmoedigd zijn, en alle ingehuurd arbeiders zullen bedroefd zijn in hun ziel. ¹¹ De ambtenaren van Zoan zijn slechts dwazen; de wijze raadgevers van de farao geven zinloos

advies. Hoe kun je tegen de farao zeggen: "Ik ben een van de wijzen, een leerling van oude koningen"?¹² Waar zijn nu je wijze mannen? Laat hen het je tonen en bekendmaken wat de Heer van de hemelse legers tegen Egypte heeft gepland.¹³ De ambtenaren van Zoan zijn dwazen geworden, de leiders van Memphis zijn misleid; de hoekstenen van haar stammen hebben Egypte op een dwaalspoor gebracht.¹⁴ De Heer heeft binnenin haar een geest van duizeligheid gemengd; zij maken Egypte wankelen in alles wat zij doet, zoals een dronkaard wankelt in zijn braaksel.¹⁵ Er is niets dat Egypte kan doen—kop of staart, palmblad of riet.¹⁶ Op die dag zullen de Egyptenaren zwakkelingen worden; zij zullen beven van angst voor de opgeheven hand die de Heer van de hemelse legers tegen hen opheft.¹⁷ Het land van Juda zal de Egyptenaren schrik aanjagen; iedereen aan wie het wordt genoemd zal grote angst hebben vanwege wat de Heer van de hemelse legers tegen hen plant.¹⁸ Op die dag zullen vijf steden in Egypte de taal van Kanaän spreken en trouw zweren aan de Heer van de hemelse legers; één zal de Stad van de Zon worden genoemd.¹⁹ Op die dag zal er een altaar voor de Heer zijn in het hart van Egypte, en een monument voor de Heer aan zijn grens.²⁰ Het zal een teken en getuigenis zijn voor de Heer van de hemelse legers in het land van Egypte. Wanneer zij tot de Heer roepen vanwege hun onderdrukkers, zal Hij hun een redder en verdediger zenden, en Hij zal hen redden.²¹ Zo zal de Heer Zichzelf aan de Egyptenaren bekendmaken, en op die dag zullen zij de Heer erkennen. Zij zullen aanbidden met offers en gaven, en geloften aan de Heer doen en deze vervullen.²² De Heer zal Egypte tegenspoed brengen, maar Hij zal ook genezing brengen. Zij zullen zich tot de Heer wenden, en Hij zal reageren op hun smeekbeden en hen herstellen.²³ Op die dag zal er een snelweg zijn van Egypte naar Assyrië. De Assyriërs zullen naar Egypte gaan en de Egyptenaren naar Assyrië; de Egyptenaren en Assyriërs zullen samen aanbidden.²⁴ Op die dag zal Israël de derde zijn, samen met Egypte en Assyrië, een zegen te midden van de aarde.²⁵ De Heer van de hemelse legers zal hen zegenen en zeggen: "Gezegend zij Egypte, mijn volk, Assyrië, mijn handwerk, en Israël, mijn erfdeel."

20 In het jaar dat de bevelhebber door Sargon, koning van Assyrië, naar Asdod werd gestuurd, vocht hij ertegen en veroverde

het—² op dat moment sprak de Heer door Jesaja, de zoon van Amos, zeggende: "Verwijder het rouwkleed van je lichaam en trek de sandalen van je voeten." En hij deed dat, rondlopend naakt en blootsvoets.³ Toen zei de Heer: "Zoals mijn dienaar Jesaja drie jaar lang naakt en blootsvoets heeft rondgelopen als een teken en symbool tegen Egypte en Cusj,⁴ zo zal de koning van Assyrië de gevangenen van Egypte en de ballingen van Cusj wegvoeren, jong en oud, naakt en blootsvoets, met ontblote billen, tot schande van Egypte.⁵ Zij die hun vertrouwen in Cusj hebben gesteld en zich beroemden op Egypte zullen ontzet en beschaamd zijn.⁶ Op die dag zullen de inwoners van deze kuststreek zeggen: 'Kijk wat er is gebeurd met degenen op wie wij vertrouwden, tot wie wij vluchtten voor hulp en bevrijding van de koning van Assyrië! Hoe zullen wij dan ontsnappen?'"

21 Een proclamatie betreffende de Woestijn bij de Zee: Zoals wervelwinden in de Negev razen, zo komt het uit de wildernis, uit een land van verschrikking.² Een zware visie is mij geopenbaard: De verrader blijft verraden, en de verwoester blijft verwoesten. Elam, ruk op! Media, beleg! Ik heb een einde gemaakt aan al haar gekreun.³ Daarom zijn mijn lendenen gevuld met angst; pijnen grijpen mij aan zoals die van een vrouw in barensnood. Ik ben verbijsterd door wat ik hoor, ik ben verschrikt door wat ik zie.⁴ Mijn hart wankelt, verschrikking overweldigt mij; de schemering waar ik naar verlangde is voor mij veranderd in een verschrikking.⁵ Zij dekken de tafels, zij spreiden de doeken uit, zij eten, zij drinken! Sta op, bevelhebbers, smeet de schilden!⁶ Want dit is wat de Heer tot mij heeft gezegd: "Ga, stel een wachter aan, laat hem verkondigen wat hij ziet."⁷ Wanneer hij wagens ziet met paarden, ruiters op ezels, ruiters op kamelen, moet hij volledig alert zijn, zeer alert."⁸ En de wachter riep uit: "Dag na dag, mijn heer, sta ik op de wachttorens; elke nacht blijf ik op mijn post."⁹ En zie, daar komt een wagen met mannen, met een paar ruiters. En hij antwoordde, zeggende: 'Babylon is gevallen, is gevallen! Alle beelden van haar goden liggen verbrijzeld op de grond!'"¹⁰ O mijn verbrijzelde volk, gedorst op de dorsvloer, wat ik van de Heer van de hemelse legers, de God van Israël, heb gehoord, verkondig ik u.¹¹ Een proclamatie betreffende Edom: Iemand roept mij vanuit Seir, "Wachter, wat is er nog over van de nacht? Wachter, wat is er nog over van de nacht?"¹² De wachter

antwoordt: "De morgen komt, maar ook de nacht. Als u wilt vragen, vraag dan; kom nog eens terug." ¹³ Een proclamatie betreffende Arabië: Jullie karavanen van Dedanieten, die overnachten in de struiken van Arabië, ¹⁴ breng water voor de dorstigen; jullie inwoners van Tema, ontmoet de vluchtelingen met brood. ¹⁵ Want zij vluchten voor de zwaarden, voor het getrokken zwaard, voor de gespannen boog, en voor de hitte van de strijd. ¹⁶ Want dit is wat de Heer tot mij heeft gesproken: "Binnen een jaar, zoals een ingehuurd arbeider het zou tellen, zal al de pracht van Kedar ten einde komen. ¹⁷ Het aantal boogschutters, de krijgers van Kedar, zal gering zijn." De Heer, de God van Israël, heeft gesproken.

22 Een proclamatie betreffende de Vallei van Visie: Wat verontrust je nu, dat jullie allemaal naar de daken zijn gestegen? ² Jij stad vol lawaai, jij rumoerige stad, jij stad van vreugde. Jullie doden zijn niet door het zwaard gedood, noch zijn ze in de strijd omgekomen. ³ Al jullie leiders zijn samen gevlucht; ze zijn gevangen zonder het gebruik van de boog. Allen van jullie die werden ontdekt, werden samen gevangengenomen, hoewel jullie ver weg waren gevlucht. ⁴ Daarom zei ik: "Keer je van mij af; laat me bitter huilen. Probeer me niet te troosten over de ondergang van mijn volk." ⁵ Want de Heer, de God van de legermachten, heeft een dag van paniek, vertrapping en verwarring in de Vallei van Visie, een dag van het neerhalen van muren en het roepen naar de bergen. ⁶ Elam neemt de pijlkoker op, met wagens, infanterie en ruiters; Kir onthult het schild. ⁷ Jullie mooiste valleien zijn gevuld met wagens, en ruiters hebben hun posities ingenomen bij de stadspoorten. ⁸ De Heer heeft de bescherming van Juda verwijderd, en op die dag keken jullie naar de wapens in het Huis van het Woud. ⁹ Jullie zagen dat de bressen in de muren van de Stad van David talrijk waren; jullie verzamelden het water van de Lagere Vijver. ¹⁰ Jullie telden de huizen in Jeruzalem en sloopten huizen om de muur te versterken. ¹¹ Jullie bouwden een reservoir tussen de twee muren voor het water van de Oude Vijver, maar jullie keken niet naar Degene die het maakte, noch overwogen jullie Degene die het lang geleden plande. ¹² Op die dag riep de Heer, de God van de legermachten, jullie op tot huilen, weeklagen, je hoofd scheren en het dragen van een rouwkleed. ¹³ Maar in plaats daarvan is er vreugde en feestgedruis, het slachten van vee en het doden van schapen, het

eten van vlees en het drinken van wijn: "Laten we eten en drinken, want morgen sterven we misschien." ¹⁴ De Heer van de legermachten heeft dit in mijn gehoor geopenbaard: "Zeker, deze ongerechtigheid zal jullie niet vergeven worden totdat jullie sterven," zegt de Heer, de God van de legermachten. ¹⁵ Dit zegt de Heer, de God van de legermachten: "Ga, benader deze rentmeester, naar Sebna, die verantwoordelijk is voor het koninklijk huishouden: ¹⁶ Wat recht heb je hier, en wie heb je hier, dat je hier een graf voor jezelf hebt uitgehouwen, jij die een graf op de hoogte uithouwt en een rustplaats voor jezelf in de rots beitelst? ¹⁷ Zie, de Heer staat op het punt je gewelddadig weg te slingeren, jij sterke man. Hij staat op het punt je stevig vast te grijpen ¹⁸ en je strak op te rollen als een bal, om in een uitgestrekt land te worden geworpen; daar zul je sterven, en daar zullen je prachtige wagens zijn, een schande voor het huis van je meester. ¹⁹ Ik zal je uit je ambt verwijderen, en je zult uit je positie worden getrokken. ²⁰ En op die dag zal ik mijn dienaar roepen, Eljakim, de zoon van Hilkia. ²¹ Ik zal hem met jouw mantel bekleden en je gordel stevig om hem vastmaken, en ik zal jouw gezag aan hem overdragen. Hij zal een vader zijn voor de inwoners van Jeruzalem en voor het huis van Juda. ²² Ik zal de sleutel van het huis van David op zijn schouder leggen; wat hij opent, kan niemand sluiten, en wat hij sluit, kan niemand openen. ²³ Ik zal hem als een pin in een stevige plaats drijven; hij zal een troon van eer worden voor het huis van zijn vader. ²⁴ Al de glorie van zijn familie zal aan hem hangen: zijn nakomelingen en afstammelingen—al zijn mindere vaten, van de schalen tot alle kruiken. ²⁵ Op die dag," verklaart de Heer van de legermachten, "zal de pin die in een stevige plaats is gedreven, loskomen; hij zal worden afgebroken en vallen, en de last die eraan hangt zal worden afgesneden, want de Heer heeft gesproken."

23 Een boodschap over Tyrus: Weeklaag, jullie schepen van Tarsis, want Tyrus is verwoest, zonder huis of haven; het wordt hun gemeld vanuit het land Cyprus. ² Wees stil, jullie die aan de kust wonen, jullie kooplieden van Sidon; jullie gezanten hebben de zee overgestoken. ³ Over de uitgestrekte wateren kwam het graan van de Nijl; haar oogst was de inkomstenbron van Tyrus, en zij was de markt van de naties. ⁴ Schaam je, Sidon, want de zee heeft gesproken, de vesting van de zee,

zeggende: "Ik heb noch in barensnood verkeerd, noch gebaard; ik heb noch jonge mannen grootgebracht, noch dochters opgevoed." ⁵ Wanneer het nieuws Egypte bereikt, zullen zij in nood verkeren door het nieuws over Tyrus. ⁶ Reis naar Tarsis; weeklaag, jullie bewoners van de kust. ⁷ Is dit jullie stad van vreugde, wiens oorsprong uit oude tijden is, wiens voeten haar droegen om zich in verre landen te vestigen? ⁸ Wie heeft dit beraamd tegen Tyrus, de kroongever, wiens kooplieden prinszen waren, wiens handelaars geëerd werden over de hele aarde? ⁹ De Heer der Heerscharen heeft het voorgenomen, om de trots van alle pracht te ontheiligen, om allen die op aarde geëerd worden te vernederen. ¹⁰ Overstroom je land als de Nijl, Dochter van Tarsis, want je hebt geen beperking meer. ¹¹ De Heer heeft zijn hand over de zee uitgestrekt, hij heeft koninkrijken doen beven; hij heeft een bevel gegeven betreffende Kanaän om zijn vestingen te vernietigen. ¹² Hij heeft verklaard: "Je zult niet langer juichen, o verbrijzelde maagd, dochter van Sidon. Sta op, steek over naar Cyprus; zelfs daar zul je geen rust vinden." ¹³ Kijk naar het land van de Chaldeeën—dit is het volk dat niet was; Assyrië heeft het bestemd voor woestijnwezens—zij richtten hun belegeringstorens op, plunderden zijn paleizen en maakten het tot een ruïne. ¹⁴ Weeklaag, jullie schepen van Tarsis, want jullie vesting is verwoest. ¹⁵ In die tijd zal Tyrus zeventig jaar worden vergeten, als de dagen van één koning. Aan het einde van zeventig jaar zal het Tyrus vergaan zoals in het lied van de hoer: ¹⁶ "Neem een harp, ga de stad rond, jij vergeten hoer; speel goed op de harp, zing veel liederen, zodat je herinnerd wordt." ¹⁷ Aan het einde van zeventig jaar zal de Heer zich met Tyrus bemoeien. Zij zal terugkeren naar haar handel en zal handel drijven met alle koninkrijken op het oppervlak van de aarde. ¹⁸ Toch zullen haar verdiensten en haar lonen worden afgezonderd voor de Heer; ze zullen niet worden opgeslagen of opgepot, maar haar winst zal overvloedig voedsel en prachtige kleding verschaffen voor hen die in de tegenwoordigheid van de Heer wonen.

24 Zie, de Heer staat op het punt de aarde te verwoesten, haar te verwoesten, haar oppervlak te vervormen en haar inwoners te verspreiden. ² Het volk zal zijn als de priester, de dienaar als zijn meester, de dienstmaagd als haar meesteres, de koper als de verkoper, de lener als de

uitlener, de schuldenaar als de schuldeiser. ³ De aarde zal volledig verwoest en grondig geplunderd worden, want de Heer heeft dit woord verklaard. ⁴ De aarde droogt op en verwelkt, de wereld kwijnt weg en brokkelt af, de verhevenen van de aarde nemen af. ⁵ De aarde is verontreinigd door haar inwoners; zij hebben de wetten overtreden, de verordeningen veranderd en het eeuwige verbond verbroken. ⁶ Daarom verteert een vloek de aarde, en lijden haar mensen voor hun schuld. Zo worden de inwoners van de aarde verbrand, en blijven er weinigen over. ⁷ De nieuwe wijn treurt, de wijnstok verwelkt, allen die vrolijk van hart zijn zuchten. ⁸ De vreugde van de tamboerijnen verstomt, het rumoer van de feestvierders eindigt, de vreugde van de harp wordt tot zwijgen gebracht. ⁹ Zij drinken geen wijn met gezang; sterke drank is bitter voor degenen die het consumeren. ¹⁰ De chaotische stad ligt in puin; elk huis is verzegeld zodat niemand kan binnengaan. ¹¹ Er is een uitroep om wijn in de straten; alle vreugde verandert in somberheid, de vreugde van de aarde is verbannen. ¹² Verwoesting blijft in de stad, en de poort is tot ruïnes geslagen. ¹³ Zo zal het zijn in het midden van de aarde onder de naties, als wanneer een olijfboom wordt geslagen, of als de nalezing na de druivenoogst. ¹⁴ Zij verheffen hun stemmen, zij zingen van vreugde; zij roepen vanuit het westen over de majesteit van de Heer. ¹⁵ Daarom, eer de Heer in het oosten, de naam van de Heer, de God van Israël, in de kustlanden van de zee. ¹⁶ Van de einden der aarde horen wij liederen: "Glorie aan de Rechtvaardige." Maar ik zeg: "Ik ben verloren! Ik ben verloren! Wee mij! De verraderlijke handelen verraderlijk, en de verraderlijke handelen zeer verraderlijk." ¹⁷ Schrik, put en strik wachten op u, o inwoner van de aarde. ¹⁸ Hij die vlucht voor het geluid van schrik zal in de put vallen, en hij die uit de put klimt zal in de strik gevangen worden; want de vensters van de hemel zijn geopend, en de fundamente van de aarde beven. ¹⁹ De aarde is volledig verbrijzeld, de aarde is uiteengespleten, de aarde is hevig geschud. ²⁰ De aarde wankelt als een dronkaard, zij zwaait als een hut; haar overtreding ligt zwaar op haar, en zij valt, om nooit meer op te staan. ²¹ Op die dag zal de Heer het leger van de hemel in de hemel straffen, en de koningen van de aarde op aarde. ²² Zij zullen verzameld worden als gevangenen in een put; zij zullen opgesloten worden in de gevangenis, en na vele dagen zullen zij gestraft

worden. ²³ Dan zal de maan beschaamd zijn, en de zon beschaamd; want de Heer Almachtig zal regeren op de berg Sion en in Jeruzalem, en Zijn glorie zal voor Zijn oudsten zijn.

25 Heer, u bent mijn God; ik zal u verheffen en uw naam danken, want u hebt wonderbaarlijke daden verricht, plannen die lang geleden zijn gevormd met volmaakte trouw. ² U hebt de stad in een puinhoop veranderd, de versterkte stad in een ruïne; het paleis van vreemdelingen is geen stad meer, het zal nooit meer worden herbouwd. ³ Als gevolg daarvan zullen sterke volken u eren; steden van meedogenloze naties zullen u met ontzag vervullen. ⁴ Want u bent een vesting geweest voor de armen, een toevlucht voor de behoeftigen in hun nood, een schuilplaats tegen de storm en een schaduw tegen de hitte; want de adem van de meedogenloze is als een storm tegen een muur. ⁵ Zoals hitte in een dor land, onderdrukt u het rumoer van vreemdelingen; zoals hitte wordt verminderd door de schaduw van een wolk, zo wordt het lied van de meedogenloze tot zwijgen gebracht. ⁶ Op deze berg zal de Heer van de hemelse machten een weelderig feest bereiden voor alle volken, een banket van oude wijn, het beste van vlees en de fijnste wijnen. ⁷ En op deze berg zal hij de sluier vernietigen die alle volken omhult, het doek dat over alle naties is uitgespreid. ⁸ Hij zal de dood voor altijd verstoppen, en de Soevereine Heer zal de tranen van alle gezichten wegwassen; hij zal de schande van zijn volk van de hele aarde wegnemen. De Heer heeft gesproken. ⁹ En op die dag zal worden gezegd: "Zeker, dit is onze God; wij hebben op hem gewacht, en hij heeft ons gered. Dit is de Heer op wie wij hebben gewacht; laten we ons verheugen en blij zijn in zijn redding." ¹⁰ Want de hand van de Heer zal op deze berg rusten, maar Moab zal worden vertrappt op hun plaats zoals stro wordt vertrappt in het water van een mesthoop. ¹¹ Zij zullen hun handen erin uitstrekken, zoals zwemmers hun handen uitstrekken om te zwemmen, maar de Heer zal hun trots samen met de sluwheid van hun handen neerhalen. ¹² De hoge versterkte muren zal hij neerhalen, laag leggen en op de grond werpen, tot in het stof.

26 Op die dag zal dit lied gezongen worden in het land van Juda: "Wij hebben een sterke stad; God stelt heil in als haar muren en wallen voor veiligheid. ² Open de poorten, opdat de

rechtvaardige natie kan binnengaan, de natie die trouw blijft. ³ U zult hen in volkomen vrede bewaren, degenen wier geest standvastig is, omdat zij op u vertrouwen. ⁴ Vertrouw voor altijd op de Heer, want de Heer God is de eeuwige Rots. ⁵ Hij heeft degenen die hoog wonen vernederd; de verheven stad legt hij laag, hij maakt haar gelijk met de grond en werpt haar in het stof. ⁶ De voet zal haar vertrappen— de voeten van de armen, de stappen van de verdrukten. ⁷ Het pad van de rechtvaardigen is vlak; O Oprechte, u maakt de weg van de rechtvaardigen glad. ⁸ Inderdaad, terwijl wij de weg van uw wetten volgen, Heer, hebben wij op u gewacht; uw naam en uw roem zijn het verlangen van onze zielen. ⁹ 's Nachts verlangt mijn ziel naar u, inderdaad, mijn geest binnenin mij zoekt u ijverig; want wanneer uw oordelen over de aarde komen, leren de inwoners van de wereld gerechtigheid. ¹⁰ Hoewel mededogen aan de goddelozen wordt getoond, leren zij geen gerechtigheid; zij blijven onrechtvaardig handelen in een land van oprechtheid en zien de majesteit van de Heer niet. ¹¹ Heer, uw hand is hoog opgeheven, maar zij zien het niet. Laat hen uw ijver voor uw volk zien en beschaamd worden; inderdaad, laat het vuur dat voor uw vijanden is gereserveerd hen verteren. ¹² Heer, u zult vrede voor ons bewerken, aangezien u ook al onze werken voor ons hebt volbracht. ¹³ Heer onze God, andere heersers naast u hebben ons geregeerd, maar wij eren uw naam alleen. ¹⁴ De doden zullen niet leven, de gestorven geesten zullen niet opstaan; daarom hebt u hen gestraft en vernietigd, en u hebt alle herinnering aan hen uitgewist. ¹⁵ U hebt de natie vergroot, Heer; u hebt de natie vergroot. U hebt uzelf glorie verworven; u hebt alle grenzen van het land uitgebreid. ¹⁶ Heer, zij zochten u in hun nood; toen u hen tuchtigde, konden zij slechts een gebed fluisteren. ¹⁷ Zoals een zwangere vrouw die op het punt staat te bevallen kronkelt en het uitschreeuwt in haar weeën, zo waren wij in uw aanwezigheid, Heer. ¹⁸ Wij waren zwanger, wij kronkelden in arbeid, maar wij baarden wind. Wij konden geen verlossing voor de aarde bewerken, noch werden de inwoners van de wereld geboren. ¹⁹ Uw doden zullen leven; hun lichamen zullen opstaan. U die in het stof woont, ontwaak en juich van vreugde, want uw dauw is als de dauw van de dageraad, en de aarde zal de gestorven geesten baren. ²⁰ Kom, mijn volk, ga uw kamers binnen en sluit uw deuren achter u; verberg u een korte tijd

totdat de verontwaardiging voorbij is gegaan. ²¹ Want zie, de Heer komt uit zijn plaats om de inwoners van de aarde te straffen voor hun wandaden; de aarde zal haar bloedvergieten onthullen en zal haar gedoden niet langer bedekken.

27 Op die dag zal de Heer Leviathan, de snelle slang, straffen met Zijn felle, grote en machtige zwaard— Leviathan, de kronkelende slang; Hij zal de draak van de zee doden. ² Op die dag— “Zing van een verrukkelijke wijngaard: ³ Ik, de Heer, ben zijn bewaker; Ik geef het voortdurend water. Ik bewaak het dag en nacht zodat niemand het kan schaden. ⁴ Ik ben niet boos. Als er maar doornen en distels waren om mij te confronteren! Ik zou tegen hen optrekken; Ik zou ze allemaal in brand steken. ⁵ Of laat hen Mijn bescherming zoeken; laat hen vrede met Mij sluiten, ja, laat hen vrede met Mij sluiten.” ⁶ In de komende dagen zal Jakob wortel schieten, Israël zal bloeien en uitlopen, en zij zullen de hele wereld met vrucht vullen. ⁷ Heeft Hij hen geslagen zoals Hij degenen sloeg die hen sloegen? Of zijn zij gedood zoals degenen werden gedood die hen doodden? ⁸ Door oorlog en ballingschap streed u met hen— met Zijn felle wind dreef Hij hen weg, zoals op de dag dat de oostenwind waait. ⁹ Daarom zal hierdoor de schuld van Jakob verzoend worden, en dit zal de volle maat van de verwijdering van zijn zonde zijn: Wanneer hij alle altaarstenen maakt als verbrijzelde kalk, zullen er geen Asjerapalen of wierookaltaren blijven staan. ¹⁰ De versterkte stad staat geïsoleerd, een verlaten woonplaats, verlaten als de wildernis; daar grazen de kalveren, daar liggen ze neer en strippen zijn takken kaal. ¹¹ Wanneer zijn takken droog zijn, worden ze afgebroken, en vrouwen komen om er vuur mee te maken. Want dit is een volk zonder begrip; daarom zal hun Maker geen medelijden met hen tonen, en hun Schepper zal niet genadig voor hen zijn. ¹² Op die dag zal de Heer dorsen van de stromende Eufraat tot de beek van Egypte, en u, de kinderen van Israël, zult één voor één verzameld worden. ¹³ En op die dag zal een grote bazuin klinken. Degenen die in Assyrië omkwamen en degenen die in Egypte in ballingschap waren, zullen komen en de Heer aanbidden op de heilige berg in Jeruzalem.

28 Wee de trotse kroon van de dronkaards van Efraïm, en de verwelkende bloem van zijn glorieuze schoonheid, die zich bevindt op

de top van een vruchtbare vallei, van hen die door wijn overwonnen zijn! ² Zie, de Heer heeft een sterke en machtige. Als een hagelstorm en een vernietigende stormvloed, als een storm van machtige overstromende wateren, zal hij het met kracht ter aarde werpen. ³ De trotse kroon van de dronkaards van Efraïm zal onder de voet worden vertrappt. ⁴ De verwelkende bloem van zijn glorieuze schoonheid, die zich op de top van de vruchtbare vallei bevindt, zal zijn als de eerst rijpe vijg voor de zomer; zodra iemand die ziet, terwijl het nog in hun hand is, slikt hij het door. ⁵ Op die dag zal de Heer Almachtig een prachtige kroon en een glorieuze diadeem zijn voor het overblijfsel van zijn volk. ⁶ Hij zal een geest van gerechtigheid zijn voor degene die in oordeel zit, en een bron van kracht voor hen die de strijd bij de poort terugdringen. ⁷ Ook zij wankelen van wijn en tollens van bedwelmende drank: de priester en de profeet wankelen van drank, zij zijn verward door wijn, zij wankelen van bedwelmende drank; zij tollens terwijl zij visioenen hebben, zij struikelen bij het vellen van beslissingen. ⁸ Alle tafels zijn bedekt met braaksel; er is nergens een schone plek. ⁹ “Aan wie probeert hij kennis te onderwijzen, en aan wie legt hij de boodschap uit? Aan kinderen die net van de melk zijn gespeend, aan degenen die net van de borst zijn genomen?” ¹⁰ Want het is: Regel op regel, regel op regel, regel na regel, regel na regel, een beetje hier, een beetje daar.” ¹¹ Inderdaad, met stamelende lippen en een vreemde tong zal God tot dit volk spreken, ¹² aan wie hij verklaarde: “Dit is de rustplaats; laat de vermoeiden rust vinden,” en, “Dit is de plaats van rust,” maar zij wilden niet luisteren. ¹³ Dus het woord van de Heer tot hen zal zijn: Regel op regel, regel op regel, regel na regel, regel na regel, een beetje hier, een beetje daar, zodat zij achterover kunnen vallen, gebroken worden, verstrikt raken en gevangen worden. ¹⁴ Daarom, luister naar het woord van de Heer, jullie die spotten en dit volk in Jeruzalem regeren. ¹⁵ Omdat jullie hebben gezegd: “Wij hebben een verbond met de dood gesloten, en met het dodenrijk hebben wij een overeenkomst gemaakt. Wanneer de overweldigende gesel voorbijgaat, zal het ons niet bereiken, want wij hebben de leugen tot onze toevlucht gemaakt en ons met bedrog verborgen.” ¹⁶ Daarom, dit zegt de Soevereine Heer: “Zie, ik leg een steen in Sion, een geteste steen, een kostbare hoeksteen voor een zeker fundament; wie erin

geloofd zal niet verstoord worden. ¹⁷ Ik zal gerechtigheid tot meetlint maken en gerechtigheid tot schietlood; hagel zal de toevlucht van leugens wegvagen, en wateren zullen de schuilplaats overstromen. ¹⁸ Jullie verbond met de dood zal worden geannuleerd, en jullie overeenkomst met het dodenrijk zal niet standhouden; wanneer de overweldigende gesel voorbijgaat, zullen jullie erdoor vertrapt worden. ¹⁹ Zo vaak als het voorbijgaat, zal het jullie grijpen; ochtend na ochtend, dag en nacht, zal het voorbijgaan. Het begrijpen van deze boodschap zal pure angst brengen. ²⁰ Het bed is te kort om zich op uit te strekken, en de deken te smal om zich in te wikkelen. ²¹ Want de Heer zal opstaan zoals hij deed op de berg Perazim, hij zal worden opgewekt zoals in de Vallei van Gibeon, om zijn werk te doen, zijn vreemde werk, en om zijn taak uit te voeren, zijn vreemde taak. ²² Stop nu met jullie spotten, anders zullen jullie boeien zwaarder worden; want ik heb van de Heer God van de hemelse machten gehoord van beslissende vernietiging over het hele land. ²³ Luister en hoor mijn stem; wees aandachtig en let op mijn woorden. ²⁴ Ploegt de boer voortdurend om zaad te planten? Blijft hij voortdurend zijn grond keren en breken? ²⁵ Wanneer hij het oppervlak heeft geëgaliseerd, zaait hij dan niet dille en strooit komijn, en plant tarwe in rijen, gerst op zijn plaats, en rogge in zijn gebied? ²⁶ God onderwijst hem en leidt hem op de juiste manier. ²⁷ Dille wordt niet gedorst met een dorslee, noch wordt het wagenwiel over komijn gedreven; maar dille wordt met een stok uitgeslagen, en komijn met een staaf. ²⁸ Graan moet worden gemalen om brood te maken; men blijft het niet voor altijd dersen. Hoewel de wielen van een wagen eroverheen kunnen rollen, gebruikt men geen paarden om graan te malen. ²⁹ Dit alles komt ook van de Heer van de hemelse machten, wiens raad wonderbaarlijk is en wiens wijsheid groot is.

29 Wee u, Ariel, Ariel, de stad waar David zijn kamp opsoeg! Voeg jaar op jaar toe, laat uw cyclus van feesten doorgaan. ² Toch zal Ik benauwdheid over Ariel brengen, en zij zal een stad van verdriet en gejammer zijn; zij zal voor Mij zijn als een altaarhaard. ³ Ik zal rondom u legeren; Ik zal u belegeren met torens en belegeringswerken tegen u oprichten. ⁴ Vernederd zult u spreken vanuit de grond; uw woorden zullen komen uit het stof waar u neertigt. Uw stem zal zijn als die van een geest uit

de aarde, en uw spraak zal fluisteren uit het stof. ⁵ Maar de menigte van uw vijanden zal worden als fijn stof, en de meedogenloze horden als kaf dat wegwaait; het zal plotseling gebeuren, in een oogwenk. ⁶ Van de Heer der Heerscharen zult u bezocht worden met donder, aardbeving en een groot geluid, met wervelwind en storm, en de vlam van een verterend vuur. ⁷ De menigte van alle naties die tegen Ariel strijden, die haar en haar vesting belegeren, zal zijn als een droom, een visioen van de nacht. ⁸ Het zal zijn als wanneer een hongerige droomt van eten maar wakker wordt en nog hongerig is, of wanneer een dorstige droomt van drinken maar wakker wordt en nog flauw en dorstig is. Zo zal het zijn met de menigte van alle naties die tegen de berg Sion strijden. ⁹ Sta versteld en wees verbaasd; verblind uzelf en wees zielloos; zij zijn dronken, maar niet van wijn, zij wankelen, maar niet van sterke drank. ¹⁰ Want de Heer heeft over u een geest van diepe slaap uitgestort; Hij heeft uw ogen, de profeten, gesloten en uw hoofden, de zieners, bedekt. ¹¹ Deze hele visie zal voor u zijn als de woorden van een verzegeld boek. Wanneer het aan iemand wordt gegeven die kan lezen, zeggende: "Lees dit, alstublieft," zal hij zeggen: "Ik kan niet, want het is verzegeld." ¹² Of als het wordt gegeven aan iemand die niet kan lezen, zeggende: "Lees dit, alstublieft," zal hij zeggen: "Ik weet niet hoe ik moet lezen." ¹³ De Heer zegt: "Deze mensen naderen Mij met hun mond en eren Mij met hun lippen, maar hun hart is ver van Mij. Hun eerbied voor Mij is gebaseerd op menselijke regels die door mensen worden onderwezen. ¹⁴ Daarom, zie, Ik zal opnieuw een wonderbaarlijk werk onder dit volk doen, een wonderbaarlijk werk; de wijsheid van hun wijze mannen zal vergaan, en het begrip van hun verstandige mannen zal verborgen zijn." ¹⁵ Wee degenen die diep zoeken om hun raad voor de Heer te verbergen, wiens daden in duisternis worden gedaan, en die zeggen: "Wie ziet ons? Wie kent ons?" ¹⁶ U keert de natuurlijke orde om! Zou de pottenbakker hetzelfde worden beschouwd als de klei? Zou dat wat gemaakt is van zijn maker zeggen: "Hij heeft mij niet gemaakt," of de creatie van zijn schepper zeggen: "Hij heeft geen verstand"? ¹⁷ Is het niet spoedig dat Libanon zal worden getransformeerd in een vruchtbaar veld, en het vruchtbare veld zal worden beschouwd als een bos? ¹⁸ Op die dag zullen de doven de woorden van een

boek horen, en uit hun duisternis en donkerheid zullen de ogen van de blinden zien.¹⁹ De nederigen zullen hun vreugde in de Heer vergroten, en de behoeftigen onder de mensen zullen zich verheugen in de Heilige van Israël.²⁰ Want de meedogenlozen zullen een einde nemen, en de spotters zullen ophouden, en allen die op ongerechtigheid uit zijn, zullen worden afgesneden—²¹ zij die een man door een woord tot een overtreder maken, en een valstrik leggen voor hem die in de poort terechtwijst, en met valse getuigenis de rechtvaardige terzijde schuiven.²² Daarom, dit is wat de Heer, die Abraham verlostte, zegt over het huis van Jakob: “Jakob zal niet langer beschaamd zijn, noch zal zijn gezicht bleek worden.²³ Maar wanneer hij zijn kinderen ziet, het werk van mijn handen, in zijn midden, zullen zij mijn naam heiligen; zij zullen de Heilige van Jakob heiligen en ontzag hebben voor de God van Israël.²⁴ Degenen die dwalen in geest zullen tot begrip komen, en degenen die morren zullen onderricht aanvaarden.”

30 “Wee de koppige kinderen,” verklaart de Heer, “die plannen uitvoeren die niet van Mij zijn, en verbonden smeden die niet van Mijn Geest zijn, zonde op zonde toevoegend; ² die naar Egypte afdalen zonder Mij te raadplegen, bescherming zoekend in de schaduw van de farao en schuilplaats in de schaduw van Egypte.³ Maar de bescherming van de farao zal jullie schaamte zijn, en de schuilplaats in de schaduw van Egypte jullie schande.⁴ Want hoewel hun ambtenaren in Zoan zijn en hun gezanten Hanes hebben bereikt,⁵ zal iedereen beschaamd zijn vanwege een volk dat hen geen voordeel brengt, dat noch hulp noch voordeel brengt, alleen schaamte en schande.”⁶ Een profetie over de dieren van de Negev: Door een land van ontbering en nood, van leeuwen en leeuwinen, van adders en vliegende slangen, dragen zij hun rijkdommen op ezelsruggen, hun schatten op kamelenbulten, naar een volk dat hen niet zal baten;⁷ naar Egypte, wiens hulp volkomen nutteloos is. Daarom heb ik haar Rahab de Doeniets genoemd.⁸ Ga nu, schrijf het op een tablet voor hen, graveer het op een boekrol, zodat het kan dienen als een eeuwige getuigenis in de komende dagen.⁹ Want dit is een opstandig volk, bedrieglijke kinderen, kinderen die niet willen luisteren naar de instructie van de Heer.¹⁰ Zij zeggen tegen de zieners, “Zie geen visioenen meer!” en tegen de profeten, “Profeteer ons niet de waarheid. Spreek ons

aangename dingen, profeteer illusies.¹¹ Laat ons met rust, wijk af van het pad, en houd op ons te confronteren met de Heilige van Israël!”¹² Daarom zegt de Heilige van Israël dit: “Omdat jullie deze boodschap hebben verworpen en op onderdrukking en bedrog hebben vertrouwd, en daarop steunen,¹³ zal deze zonde voor jullie worden als een breuk in een hoge muur, uitpuilend en op het punt van instorten, waarvan de val plotseling komt, in een oogwenk.¹⁴ Het zal in stukken breken als aardewerk, zo meedogenloos verbrijzeld dat er onder zijn stukken geen scherf zal worden gevonden om kolen van een haard te nemen of om water uit een cisterne te scheppen.”¹⁵ Dit zegt de Soevereine Heer, de Heilige van Israël: “In bekering en rust is jullie redding, in stilte en vertrouwen is jullie kracht, maar jullie wilden niet.¹⁶ Jullie zeiden, ‘Nee, we zullen vluchten op paarden.’ Daarom zullen jullie vluchten! Jullie zeiden, ‘We zullen rijden op snelle paarden.’ Daarom zullen jullie achtervolgers snel zijn!¹⁷ Duizend zullen vluchten bij de dreiging van één; bij de dreiging van vijf zullen jullie allen vluchten, totdat jullie overblijven als een vlaggenmast op een bergtop, als een banier op een heuvel.”¹⁸ Toch verlangt de Heer ernaar genadig voor jullie te zijn; daarom zal Hij opstaan om jullie medelijden te tonen. Want de Heer is een God van gerechtigheid. Gezegend zijn allen die op Hem wachten!¹⁹ Volk van Sion, dat in Jeruzalem woont, jullie zullen niet meer huiten. Hoe genadig zal Hij zijn wanneer jullie om hulp roepen! Zodra Hij het hoort, zal Hij jullie antwoorden.²⁰ Hoewel de Heer jullie het brood van tegenspoed en het water van ellende geeft, zal jullie Leraar zich niet langer verbergen; jullie ogen zullen jullie Leraar zien.²¹ Waar jullie ook heen gaan, jullie oren zullen een stem achter jullie horen zeggen, “Dit is de weg; wandel erin.”²² Dan zullen jullie jullie met zilver overtrokken afgoden en jullie met goud bedekte beelden ontwijden; jullie zullen ze weggooien als een smerig ding en tegen hen zeggen, “Weg ermee!”²³ Hij zal ook regen sturen voor het zaad dat jullie in de grond zaaien, en het voedsel dat van het land komt zal rijk en overvloedig zijn. Op die dag zal jullie vee grazen in brede weiden.²⁴ De ossen en ezels die de grond bewerken zullen gekruide voer eten, uitgespreid met vork en schop.²⁵ Op elke hoge berg en verheven heuvel zullen er waterstromen zijn op de dag van de grote slachting, wanneer de torens vallen.²⁶ Het licht van de maan

zal zijn als het licht van de zon, en het licht van de zon zal zeven keer helderder zijn, als het licht van zeven dagen, wanneer de Heer de kneuzingen van zijn volk verbindt en de wonden geneest die Hij heeft toegebracht. ²⁷ Zie, de naam van de Heer komt van verre, met brandende toorn en dichte rookwolken; zijn lippen zijn vol van woede, en zijn tong is als een verterend vuur. ²⁸ Zijn adem is als een overstromende rivier, reikend tot aan de nek, om de naties te schudden in de zeef van vernietiging, en om in de kaken van de volkeren een bit te plaatsen dat hen op een dwaalspoor brengt. ²⁹ Jullie zullen liederen hebben zoals in de nacht wanneer jullie een heilig feest vieren; jullie harten zullen zich verheugen zoals wanneer mensen fluitend opgaan naar de berg van de Heer, naar de Rots van Israël. ³⁰ De Heer zal zijn majestueuze stem laten horen en hen zijn arm laten zien die neerkomt met woedende toorn en verterend vuur, met wolkbreek, onweer en hagelstenen. ³¹ Bij de stem van de Heer zal Assyrië verbrijzeld worden; Hij zal hen slaan met zijn staf. ³² Elke slag die de Heer op hen legt met zijn straffende knuppel zal zijn op de muziek van tamboerijnen en lieren, terwijl Hij hen in de strijd bevecht met de slagen van zijn arm. ³³ Want Topheth is al lang voorbereid; het is gereedgemaakt voor de koning. Zijn brandstapel is diep en breed, met een overvloed aan vuur en hout; de adem van de Heer, als een stroom van brandende zwavel, zet het in brand.

31 Wee degenen die naar Egypte afdalen voor hulp, die vertrouwen op paarden en op de overvloed van hun wagens en de kracht van hun ruiters, maar zich niet wenden tot de Heilige van Israël of de leiding van de Heer zoeken. ² Toch is Hij wijs en brengt rampspoed; Hij trekt Zijn woorden niet terug. Hij zal opstaan tegen de natie van boosdoeners en degenen die onrechtvaardigen steunen. ³ De Egyptenaren zijn menselijk en niet goddelijk; hun paarden zijn vlees, geen geest. Wanneer de Heer Zijn hand uitstrekt, zullen de helpers struikelen, en degenen die geholpen worden zullen vallen; allen zullen samen omkomen. ⁴ Dit is wat de Heer tot mij heeft gesproken: "Zoals een leeuw of jonge leeuw gromt over zijn prooi, en hoewel een groep herders tegen hem wordt opgeroepen, is hij niet bang voor hun kreten of verstoord door hun lawaai, zo zal de Heer Almachtig neerdalen om oorlog te voeren op de berg Sion en zijn heuvel." ⁵ Zoals vogels die zweven, zal de Heer

Almachtig Jeruzalem beschermen; Hij zal het afschermen en bevrijden, Hij zal eroverheen gaan en het redden. ⁶ Keer terug naar Hem, jullie Israëlieten, die jullie zo zeer hebben getart. ⁷ Want op die dag zal ieder van jullie zijn zilveren afgoden en gouden afgoden wegwerpen, die jullie zondige handen hebben gemaakt. ⁸ Assyrië zal vallen door een zwaard dat niet door een mens wordt gehanteerd; een zwaard niet van stervelingen zal hen verslinden. Ze zullen vluchten voor het zwaard, en hun jonge mannen zullen dwangarbeiders worden. ⁹ Hun vesting zal instorten uit paniek, en hun bevelhebbers zullen bang zijn bij het zien van de strijdstandaard," verklaart de Heer, wiens vuur in Sion is en wiens oven in Jeruzalem is.

32 Let op, een koning zal regeren met gerechtigheid, en ambtenaren zullen rechtvaardig besturen. ² Ieder zal dienen als een schuilplaats tegen de wind en een toevlucht tegen de storm, vergelijkbaar met stroompjes water in een droog land en de schaduw van een grote rots in een dorre streek. ³ In die tijd zullen zij die zien hun ogen geopend hebben, en zij die horen zullen aandachtig luisteren. ⁴ Het verstand van de haastigen zal kennis begrijpen, en de tong van de stotteraars zal vloeiend en duidelijk spreken. ⁵ De dwaas zal niet langer edel genoemd worden, noch zal de schurk als vrijgevig worden beschouwd. ⁶ Want dwazen spreken dwaasheid, en hun harten neigen naar goddeloosheid: Zij bedrijven goddeloosheid en verspreiden leugens over de Heer; zij laten de hongerigen onverzadigd en onthouden de dorstigen drank. ⁷ De schurk gebruikt goddeloze middelen; hij beraamt kwaadardige plannen om de armen te ruïneren met leugens, zelfs wanneer de behoeftigen het juiste spreken. ⁸ Maar de edele persoon beraamt edele plannen, en door edele daden staat hij. ⁹ Sta op, jullie vrouwen die zelfgenoegzaam zijn, en luister naar mijn stem; luister naar mijn woorden, jullie dochters die zich veilig voelen. ¹⁰ In iets meer dan een jaar zullen jullie die zich veilig voelen, verontrust zijn; de druivenoogst zal mislukken, en de vruchtverzameling zal niet plaatsvinden. ¹¹ Beef, jullie zelfgenoegzame vrouwen; wees verontrust, jullie dochters die zich op hun gemak voelen! Verwijder jullie fijne kleding en trek rouwkleding aan. ¹² Rouw om de aangename velden, om de vruchtbare wijnstokken, ¹³ en om het land van mijn volk, overwoekerd met doornen en

distels— ja, rouw om alle vrolijke huizen en de jubelende stad. ¹⁴ Want het paleis zal verlaten worden, de drukke stad verlaten; heuvel en wachttorens zullen voor altijd grotten worden, een genot voor wilde ezels, een weide voor kudden, ¹⁵ totdat de Geest over ons wordt uitgestort van omhoog, en de wildernis een vruchtbaar veld wordt, en het vruchtbare veld als een bos wordt beschouwd. ¹⁶ Dan zal gerechtigheid de wildernis bewonen, en rechtvaardigheid zal in het vruchtbare veld verblijven. ¹⁷ Het resultaat van rechtvaardigheid zal vrede zijn, en het effect van rechtvaardigheid zal stilte en vertrouwen voor altijd zijn. ¹⁸ Mijn volk zal wonen in vredige nederzettingen, in veilige huizen, en in ongestoorde rustplaatsen. ¹⁹ En het zal hagenen wanneer het bos valt, en de stad zal volledig neergehaald worden. ²⁰ Hoe gezegend zullen jullie zijn, zaaïen van jullie zaad bij alle wateren, en jullie vee en ezels vrij laten rondlopen.

33 Wee u, vernietiger, die nog niet vernietigd bent; en u, verrader, die nog niet verraden bent! Wanneer u uw vernietiging voltooit, zult u vernietigd worden; wanneer u ophoudt met uw verraad, zult u verraden worden. ² Heer, wees genadig voor ons; wij hebben op u gewacht. Wees onze kracht elke ochtend, onze redding in tijden van nood. ³ Bij het geluid van uw tumult vluchten de volken; wanneer u opstaat, verstrooien de naties. ⁴ Uw buit wordt verzameld zoals sprinkhanen verzamelen; als een zwerm sprinkhanen storten mensen zich erop. ⁵ De Heer is verheven, want Hij woont boven; Hij heeft Sion gevuld met recht en gerechtigheid. ⁶ Hij zal de stabiliteit van uw tijden zijn, een schat van redding, wijsheid en kennis; de vreeze des Heren is de schat. ⁷ Zie, hun moedige mannen roepen in de straten; de boodschappers van vrede huilen bitter. ⁸ De wegen liggen verwoest, reizigers zijn gestopt. Het verbond is verbroken, steden worden veracht, en er is geen achting voor de mensheid. ⁹ Het land treurt en kwijnt weg, Libanon schaamt zich en verwelkt; Saron is als een woestijn, en Basan en Karmel laten hun bladeren vallen. ¹⁰ “Nu zal Ik handelen,” zegt de Heer. “Nu zal Ik verheven worden; nu zal Ik omhoog geheven worden. ¹¹ U verwekt kaf, u baart stoppels; mijn adem zal u verteren als vuur. ¹² De volken zullen tot kalk verbrand worden, als afgesneden doornstruiken die in brand staan. ¹³ Degenen die ver weg zijn, luister naar wat Ik heb gedaan; en degenen die

dichtbij zijn, erken mijn macht. ¹⁴ De zondaars in Sion zijn doodsbang; beven grijpt de goddelozen aan: “Wie van ons kan verblijven bij het verderende vuur? Wie van ons kan verblijven bij eeuwige branden?” ¹⁵ Degenen die rechtvaardig wandelen en met integriteit spreken, die onrechtmatige winst afwijzen en hun handen vrijmaken van omkoping, die hun oren sluiten voor bloedvergieten en hun ogen sluiten voor het zien van kwaad— ¹⁶ zij zullen op de hoogten wonen, hun toevlucht zal de onneembare rots zijn; hun brood zal worden geleverd, en hun water zal zeker zijn. ¹⁷ Uw ogen zullen de koning in zijn schoonheid zien en een land aanschouwen dat zich ver uitstrekt. ¹⁸ In uw hart zult u nadenken over de vroegere verschrikking: “Waar is degene die telt? Waar is degene die weegt? Waar is degene die de torens telt?” ¹⁹ U zult geen woest volk meer zien, een volk van onverstaanbare spraak, wiens taal onbegrijpelijk is. ²⁰ Kijk naar Sion, de stad van onze feesten; uw ogen zullen Jeruzalem zien, een vreedzame woonplaats, een tent die niet zal worden verplaatst; zijn pinnen zullen nooit worden uitgetrokken, noch zullen zijn touwen breken. ²¹ Daar zal de Heer onze majestueuze zijn, een plaats van brede rivieren en stromen, waar geen galei met riemen zal gaan, noch enige machtige schip voorbij zal varen. ²² Want de Heer is onze rechter, de Heer is onze wetgever, de Heer is onze koning; Hij zal ons bevrijden. ²³ Uw tuig hangt los; het kan de mast niet stevig houden, noch het zeil spreiden. Dan zal een overvloed aan buit worden verdeeld, en zelfs de kreupelen zullen buit wegdragen. ²⁴ Geen inwoner zal zeggen: “Ik ben ziek”; de mensen die daar wonen zullen vergeven worden van hun ongerechtigheid.

34 Kom naderbij, jullie naties, en luister; geef acht, jullie volken! Laat de aarde en alles wat erin is horen, de wereld en alles wat daaruit voortkomt. ² Want de verontwaardiging van de Heer is over alle naties, en Zijn woede over al hun legers. Hij heeft hen totaal vernietigd, Hij heeft hen overgeleverd aan de slacht. ³ Hun gesneuvelden zullen worden weggeworpen, en hun lijken zullen een stank verspreiden; de bergen zullen doordrenkt zijn met hun bloed. ⁴ Alle sterren van de hemel zullen vervagen, en de hemel zal worden opgerold als een boekrol; al zijn legers zullen verwelken zoals bladeren verwelken van de wijnstok, of zoals verschrompelde vijgen van de vijgenboom. ⁵ Want Mijn zwaard is verzadigd in de hemel; zie, het zal

neerdalen in oordeel over Edom, over het volk dat Ik aan vernietiging heb gewijd. ⁶ Het zwaard van de Heer is doordrenkt met bloed, en bedekt met vet, met het bloed van lammeren en bokken, met het vet van de nieren van rammen. Want de Heer heeft een offer in Bozra, en een grote slachting in het land van Edom. ⁷ Wilde ossen zullen met hen vallen, en jonge stieren met machtigen; hun land zal doordrenkt zijn met bloed, en hun stof zal vettig zijn van vet. ⁸ Want de Heer heeft een tijd van vergelding, en een jaar van afrekening in de naam van Sion. ⁹ Zijn beken zullen veranderen in pek, en zijn stof in brandend zwavel; zijn land zal worden als brandende pek. ¹⁰ Het zal dag noch nacht worden geblust; zijn rook zal voor eeuwig opstijgen. Van generatie op generatie zal het verlaten liggen; niemand zal er ooit doorheen trekken. ¹¹ De pelikaan en de egel zullen het bezitten; de uil en de raaf zullen daar wonen. Hij zal er de lijn van chaos over uitstrekken en het paslood van verwoesting. ¹² Zijn edelen zullen daar niets hebben dat een koninkrijk kan worden genoemd, en al zijn vorsten zullen verdwijnen. ¹³ Doorns zullen zijn burchten overwoekeren, brandnetels en distels zijn vestingen; het zal een toevluchtsoord worden voor jakhalzen, een verblijf voor struisvogels. ¹⁴ Woestijnwezens zullen elkaar ontmoeten met hyena's, en wilde geiten zullen naar elkaar roepen; daar zal ook de nachtvogel zich vestigen en voor zichzelf een rustplaats vinden. ¹⁵ De boomslang zal daar zijn nest maken en eieren leggen, en ze uitbroeden, en ze verzamelen onder zijn schaduw; daar zullen ook de haviken zich verzamelen, elk met zijn partner. ¹⁶ Zoek in het boek van de Heer, en lees: Niet één van deze zal ontbreken, geen zal zijn met gebrek aan zijn partner. Want Zijn mond heeft het geboden, en Zijn Geest heeft hen verzameld. ¹⁷ Hij heeft het lot voor hen geworpen, en Zijn hand heeft het voor hen gemeten. Ze zullen het voor eeuwig bezitten; van generatie op generatie zullen ze erin wonen.

35 De wildernis en het dorre land zullen blij zijn; de woestijn zal zich verheugen en overvloedig bloeien, als de krokus. ² Het zal tot bloei komen en zich verheugen met grote vreugde en gezang. De glorie van Libanon zal haar gegeven worden, de pracht van Karmel en Saron. Zij zullen de glorie van de Heer zien, de majesteit van onze God. ³ Ondersteun degenen met zwakke handen, en versterk de bevende knieën. ⁴ Zeg tegen

degenen met angstige harten: "Wees sterk, vrees niet; zie, uw God zal komen met wraak, met goddelijke vergelding. Hij zal komen om u te redden." ⁵ Op dat moment zullen de ogen van de blinden geopend worden, en de oren van de doven zullen worden vrijgemaakt. ⁶ Dan zal de lamme springen als een hert, en de tong van de stomme zal juichen. Want wateren zullen in de wildernis opwellen, en beken in de woestijn. ⁷ Het brandende zand zal een poel worden, en de dorstige grond bronnen van water. Op de plek van de jakhalzen, waar zij ooit lagen, zullen gras, riet en biezen groeien. ⁸ En daar zal een weg zijn, genaamd de Weg van Heiligheid. De onreinen zullen er niet op reizen, maar het zal zijn voor degenen die in die Weg wandelen; dwazen zullen er niet op dwalen. ⁹ Er zal geen leeuw zijn, noch zal enig roofdier erop komen; zij zullen daar niet gevonden worden. Maar de verlostens zullen daar wandelen, ¹⁰ en de vrijgekochten van de Heer zullen terugkeren en met gezang naar Sion komen; eeuwige vreugde zal hun hoofden kronen. Vreugde en blijdschap zullen hen overvallen, en verdriet en zuchten zullen wegvlugten.

36 In het veertiende jaar van de regering van koning Hizkia trok Sanherib, de koning van Assyrië, op tegen alle versterkte steden van Juda en nam ze in. ² De koning van Assyrië stuurde zijn opperbevelhebber van Lachis naar Jeruzalem, naar koning Hizkia, met een groot leger. Hij hield halt bij het aquaduct van de Bovenste Vijver, op de weg naar het Veld van de Voller. ³ Eliakim, de zoon van Hilkia, die verantwoordelijk was voor het paleis, Sebna de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, gingen naar hem toe. ⁴ De opperbevelhebber zei tegen hen: "Zeg tegen Hizkia: 'Dit zegt de grote koning, de koning van Assyrië: Wat is dit vertrouwen dat je hebt?' ⁵ Je beweert strategie en kracht voor oorlog te hebben, maar dit zijn slechts woorden. Op wie vertrou je, dat je tegen mij in opstand bent gekomen?' ⁶ Zie, je vertrouwt op Egypte, die gebroken rietstaf, die de hand doorboort van iedereen die erop leunt. Zo is de farao, de koning van Egypte, voor allen die op hem vertrouwen. ⁷ Maar als je tegen mij zegt: 'Wij vertrouwen op de Heer, onze God,' is Hij het niet wiens hoogten en altaren Hizkia heeft verwijderd, en Juda en Jeruzalem geboden heeft: 'Julie moeten voor dit altaar aanbidden'? ⁸ "Sluit nu een

overeenkomst met mijn heer, de koning van Assyrië: ik zal je tweeduizend paarden geven, als je ruiters ervoor kunt leveren! ⁹ Hoe kun je dan zelfs één officier van de minste dienaren van mijn heer afslaan, als je vertrouwt op Egypte voor wagens en ruiters? ¹⁰ Bovendien, ben ik tegen dit land opgetrokken om het zonder de goedkeuring van de Heer te vernietigen? De Heer zelf zei tegen mij: "Trek op tegen dit land en vernietig het." ¹¹ Toen zeiden Eliakim, Sebna en Joah tegen de opperbevelhebber: "Spreek alstublieft in het Aramees tot uw dienaren, want wij begrijpen het. Spreek niet tot ons in het Judees ten aanhoren van het volk op de muur." ¹² Maar de opperbevelhebber antwoordde: "Heeft mijn heer mij gestuurd om deze woorden alleen tot uw heer en tot u te spreken, en niet tot de mannen die op de muur zitten, die, net als u, hun eigen uitwerpselen zullen moeten eten en hun eigen urine zullen moeten drinken?" ¹³ Toen stond de opperbevelhebber op en riep luid in het Judees: "Hoor de woorden van de grote koning, de koning van Assyrië! ¹⁴ Dit zegt de koning: Laat Hizkia jullie niet misleiden, want hij kan jullie niet bevrijden. ¹⁵ Laat Hizkia jullie niet overhalen om op de Heer te vertrouwen door te zeggen: 'De Heer zal ons zeker bevrijden; deze stad zal niet in de hand van de koning van Assyrië vallen.' ¹⁶ Luister niet naar Hizkia. Dit zegt de koning van Assyrië: Sluit vrede met mij en kom naar buiten. Dan zal ieder van jullie eten van zijn eigen wijnstok en vijgenboom en water drinken uit zijn eigen put, ¹⁷ totdat ik kom en jullie meeneem naar een land als het uwe, een land van koren en nieuwe wijn, een land van brood en wijngaarden. ¹⁸ Laat Hizkia jullie niet misleiden door te zeggen: 'De Heer zal ons bevrijden.' Hebben de goden van de naties hun landen bevrijd uit de hand van de koning van Assyrië? ¹⁹ Waar zijn de goden van Hamath en Arpad? Waar zijn de goden van Sefarvaim? Hebben zij Samaria uit mijn hand bevrijd? ²⁰ Wie van alle goden van deze landen heeft hun land uit mijn hand bevrijd, dat de Heer Jeruzalem uit mijn hand zou bevrijden?" ²¹ Maar het volk bleef zwijgen en antwoordde hem geen woord, want de koning had bevolen: "Antwoord hem niet." ²² Toen kwamen Eliakim, de zoon van Hilkia, die over het huishouden was, Sebna de schrijver, en Joah, de zoon van Asaf, de kanselier, naar Hizkia met gescheurde kleren, en rapporteerden hem de woorden van de opperbevelhebber.

37 Toen koning Hizkia het verslag ontving, scheurde hij zijn kleren, trok een rouwkleed aan en ging het huis van de Heer binnen. ² Hij stuurde Eliakim, die verantwoordelijk was voor het paleis, Sebna de schrijver, en de oudsten van de priesters, allen gekleed in rouwklleding, naar de profeet Jesaja, de zoon van Amoz. ³ Zij zeiden tegen hem: "Dit zegt Hizkia: 'Deze dag is een van benauwdheid, bestraffing en vernedering, zoals wanneer kinderen op het punt staan geboren te worden, maar er is geen kracht om hen te baren.' ⁴ Misschien zal de Heer, uw God, de woorden horen van de veldmaarschalk, die zijn meester, de koning van Assyrië, heeft gestuurd om de levende God te bespotten, en zal Hij de woorden bestraffen die de Heer, uw God, heeft gehoord. Bid daarom voor het overblijfsel dat nog bestaat.'" ⁵ De boodschappers van koning Hizkia gingen naar Jesaja. ⁶ Jesaja zei tegen hen: "Dit moet u tegen uw meester zeggen: 'Dit zegt de Heer: Wees niet bang voor de woorden die u hebt gehoord, waarmee de dienaren van de koning van Assyrië mij hebben gelasterd.' ⁷ Zie, ik zal een geest in hem leggen, zodat hij, wanneer hij een bepaald bericht hoort, zal terugkeren naar zijn eigen land, en daar zal ik hem door het zwaard laten vallen.'" ⁸ Toen de veldmaarschalk terugkeerde, vond hij de koning van Assyrië vechtend tegen Libna, want hij had gehoord dat de koning Lachis had verlaten. ⁹ Nu hoorde Sanherib over Tirhaka, de koning van Cus: "Hij is op weg om tegen u te vechten." Toen hij dit hoorde, stuurde hij boodschappers naar Hizkia, zeggende, ¹⁰ "Dit moet u zeggen tegen Hizkia, de koning van Juda: 'Laat uw God, op wie u vertrouwt, u niet misleiden door te zeggen: 'Jeruzalem zal niet in de handen van de koning van Assyrië worden overgeleverd.' ¹¹ U hebt zeker gehoord wat de koningen van Assyrië met alle landen hebben gedaan, hen volledig vernietigend. Zult u dan worden gered? ¹² Hebben de goden van de naties die mijn voorvaderen hebben vernietigd hen gered—Gozan, Haran, Rezef, en de mensen van Eden die in Telassar waren? ¹³ Waar is de koning van Hamat, de koning van Arpad, of de koningen van de stad Sefarvaim, Hena en Ivvah?" ¹⁴ Hizkia nam de brief van de boodschappers en las hem. Toen ging hij naar het huis van de Heer en spreidde het uit voor de Heer. ¹⁵ En Hizkia bad tot de Heer: ¹⁶ "O Heer van de hemelse machten, God van Israël, die troont boven de cherubs, U alleen bent God over alle

Jesaja

koninkrijken van de aarde. U hebt de hemel en de aarde gemaakt. ¹⁷ Neig uw oor, o Heer, en hoor; open uw ogen, o Heer, en zie; en luister naar alle woorden die Sanherib heeft gestuurd om de levende God te bespotten. ¹⁸ Inderdaad, o Heer, de koningen van Assyrië hebben alle naties en hun landen verwoest, ¹⁹ en hebben hun goden in het vuur geworpen, want zij waren geen goden, maar het werk van mensenhanden, hout en steen. Zo werden zij vernietigd. ²⁰ Nu dan, o Heer onze God, red ons uit zijn hand, zodat alle koninkrijken van de aarde zullen weten dat U alleen, o Heer, God bent.” ²¹ Toen stuurde Jesaja, de zoon van Amoz, een boodschap naar Hizkia, zeggende: “Dit zegt de Heer, de God van Israël: ‘Omdat u tot mij hebt gebeden over Sanherib, de koning van Assyrië, ²² is dit het woord dat de Heer tegen hem heeft gesproken: ‘De maagd, de dochter van Sion, veracht u en bespot u; de dochter van Jeruzalem schudt haar hoofd tegen u terwijl u vlucht. ²³ Wie hebt u getart en gelasterd? En tegen wie hebt u uw stem verheven en uw ogen in trots opgeheven? Tegen de Heilige van Israël! ²⁴ Door uw dienaren hebt u de Heer bespot, en u hebt gezegd: ‘Met mijn vele wagens ben ik de hoogten van de bergen opgegaan, tot de verste uithoeken van Libanon. Ik heb zijn hoogste ceders omgehakt, zijn beste cipressen. Ik heb zijn verste hoogten bereikt, zijn dichtste woud. ²⁵ Ik heb putten gegraven en water gedronken, en met de zool van mijn voeten heb ik alle stromen van Egypte opgedroogd.’ ²⁶ Hebt u niet gehoord? Lang geleden heb ik het bepaald. In de dagen van weleer heb ik het gepland; nu heb ik het tot stand gebracht, dat u versterkte steden in puinhopen zou veranderen. ²⁷ Hun inwoners, beroofd van kracht, zijn ontsteld en verward. Ze zijn als planten op het veld, als tere groene scheuten, als gras op de daken, verschromeld voordat het opgroeit. ²⁸ Maar ik ken uw zitten, uw uitgaan en uw binnenkomen, en uw razernij tegen mij. ²⁹ Vanwege uw razernij tegen mij en uw arrogantie die mijn oren heeft bereikt, zal ik mijn haak in uw neus leggen en mijn bit in uw lippen, en ik zal u teruggedraaien langs de weg die u kwam. ³⁰ “Dit zal het teken voor u zijn: Dit jaar zult u eten wat vanzelf groeit, en het tweede jaar wat daaruit opschiet. Maar in het derde jaar zaai en oogst, plant wijngaarden en eet hun vruchten. ³¹ Het overblijfsel van het huis van Juda zal opnieuw wortel schieten beneden en vrucht dragen boven. ³² Want uit Jeruzalem zal een overblijfsel komen, en uit

de berg Sion een groep overlevenden. De ijver van de Heer van de hemelse machten zal dit bewerkstelligen. ³³ “Daarom, dit zegt de Heer over de koning van Assyrië: ‘Hij zal deze stad niet binnengaan of daar een pijl naartoe schieten. Hij zal er niet voor komen met een schild of een belegeringsdam ertegen bouwen. ³⁴ Hij zal terugkeren langs dezelfde weg die hij kwam; hij zal deze stad niet binnengaan,’ verklaart de Heer. ³⁵ ‘Ik zal deze stad beschermen en redden, omwille van mijzelf en omwille van mijn dienaar David.’” ³⁶ Toen ging de engel van de Heer uit en sloeg 185.000 neer in het kamp van de Assyriërs. Toen de mensen 's morgens vroeg opstonden, zie, al deze waren dode lichamen. ³⁷ Dus vertrok Sanherib, de koning van Assyrië, en keerde terug naar huis, en hij verbleef in Ninevé. ³⁸ En het gebeurde, terwijl hij aan het aanbidden was in het huis van Nisroch, zijn god, dat zijn zonen Adrammelech en Sarezer hem met het zwaard neerstaken, en zij ontsnapten naar het land Ararat. En Esarhaddon, zijn zoon, regeerde in zijn plaats.

38 In die dagen werd Hizkia ernstig ziek en was hij nabij de dood. De profeet Jesaja, zoon van Amoz, kwam naar hem toe en zei: “Dit zegt de Heer: Regel je zaken, want je gaat sterven; je zult niet overleven.” ² Toen draaide Hizkia zich om, keek naar de muur en bad tot de Heer, ³ zeggende: “Herinner U, Heer, hoe ik voor U gewandeld heb met een oprecht hart en in waarheid, en gedaan heb wat goed is in Uw ogen.” En Hizkia hilde bitter. ⁴ Op dat moment bereikte de boodschap van de Heer Jesaja, ⁵ “Ga en zeg tegen Hizkia: ‘Dit zegt de Heer, de God van je voorvader David: Ik heb je gebed gehoord en je tranen gezien; Ik zal vijftien jaar aan je leven toevoegen. ⁶ Ik zal ook jou en deze stad bevrijden uit de hand van de koning van Assyrië. Ik zal deze stad verdedigen. ⁷ “Dit zal het teken voor jou zijn van de Heer dat Hij zal doen wat Hij heeft beloofd: ⁸ Ik zal de schaduw die door de zon wordt geworpen tien treden terug laten gaan op de trap van Achaz.” Dus de schaduw ging terug de tien treden die hij was afgedaald. ⁹ Dit is het verslag van Hizkia, koning van Juda, nadat hij ziek was geweest en hersteld was: ¹⁰ Ik zei: “In het midden van mijn dagen moet ik door de poorten van het dodenrijk gaan en beroofd worden van de rest van mijn jaren.” ¹¹ Ik zei: “Ik zal de Heer niet zien in het land van de levenden; ik zal de mensheid niet

meer aanschouwen of onder de inwoners van de wereld zijn. ¹² Als een herderstent wordt mijn woning opgetrokken en van mij weggenomen. Als een wever heb ik mijn leven opgerold, en hij snijdt mij af van het weefgetouw; van dag tot nacht brengt u mij tot een einde. ¹³ Ik stelde mijzelf gerust tot de ochtend, maar als een leeuw breekt hij al mijn beenderen; van dag tot nacht brengt u mij tot een einde. ¹⁴ Ik piepte als een zwaluw of een kraanvogel, ik kreunde als een duif. Mijn ogen werden zwak terwijl ik naar de hemel keek. Ik ben onderdrukt, Heer, wees mijn steun!" ¹⁵ Maar wat zal ik zeggen? Hij heeft tot mij gesproken, en Hijzelf heeft het gedaan. Ik zal nederig wandelen al mijn jaren vanwege deze kwelling van mijn ziel. ¹⁶ Heer, door zulke dingen leven mensen; en in al deze dingen is het leven van mijn geest. Herstel mij in gezondheid en laat mij leven. ¹⁷ Zeker, het was tot mijn voordeel dat ik zulke bitterheid leed. In uw liefde hebt u mij behoed voor de put van vernietiging; u hebt al mijn zonden achter uw rug geworpen. ¹⁸ Want het dodenrijk kan u niet danken, noch kan de dood u prijzen; zij die in het graf afdalen kunnen niet hopen op uw trouw. ¹⁹ De levenden, de levenden—zij danken u, zoals ik vandaag doe; ouders vertellen hun kinderen over uw trouw. ²⁰ De Heer zal mij redden, en wij zullen zingen met snaarinstrumenten al de dagen van ons leven in het huis van de Heer. ²¹ Jesaja had opgedragen: "Bereid een vijgenpasta en breng die aan op de zweer, en hij zal herstellen." ²² Hizkia had gevraagd: "Wat zal het teken zijn dat ik naar het huis van de Heer zal gaan?"

39 In die tijd stuurde Merodach-Baladan, de zoon van Baladan, koning van Babylon, brieven en een geschenk naar Hizkia, want hij had gehoord van zijn ziekte en herstel. ² Hizkia was verheugd en liet hun alles zien wat in zijn voorraadkamers was—het zilver, het goud, de specerijen, de fijne olijfolie—zijn gehele wapenarsenaal en alles wat zich onder zijn schatten bevond. Er was niets in zijn paleis of in heel zijn koninkrijk dat Hizkia hun niet liet zien. ³ Toen kwam de profeet Jesaja naar koning Hizkia en vroeg: "Wat hebben deze mannen gezegd, en vanwaar zijn ze naar u gekomen?" Hizkia antwoordde: "Ze zijn naar mij gekomen uit een ver land, uit Babylon." ⁴ De profeet vroeg: "Wat hebben zij in uw paleis gezien?" Hizkia antwoordde: "Zij hebben alles in mijn paleis gezien; er is niets onder mijn schatten dat ik hun niet heb laten zien." ⁵ Toen richtte Jesaja zich tot Hizkia

en zei: "Luister naar de boodschap van de Heer der Heerscharen: ⁶ 'Zie, de dagen komen dat alles in uw paleis, en alles wat uw voorvaders tot op deze dag hebben opgeslagen, naar Babylon zal worden weggevoerd. Er zal niets overblijven,' zegt de Heer. ⁷ 'En sommige van uw nakomelingen, uw eigen vlees en bloed die u zullen worden geboren, zullen worden meegenomen, en zij zullen dienen in het paleis van de koning van Babylon.'" ⁸ Toen zei Hizkia tegen Jesaja: "Het woord van de Heer dat u hebt gesproken is goed." Want hij dacht: "Er zal vrede en veiligheid zijn in mijn dagen."

40 "Troost, troost mijn volk," zegt uw God. ² Spreek vriendelijk tot Jeruzalem en verkondig haar dat haar strijd voorbij is, dat haar schuld is weggenomen, dat zij uit de hand van de Heer het dubbele heeft ontvangen voor al haar zonden. ³ Een stem roept in de woestijn: "Bereid de weg voor de Heer; maak in de wildernis een rechte weg voor onze God. ⁴ Elk dal zal worden verhoogd, en elke berg en heuvel zal worden verlaagd; de oneffen grond zal vlak worden, en het ruige terrein een vlakke. ⁵ Dan zal de majesteit van de Heer worden onthuld, en alle mensen zullen het samen aanschouwen. Want de mond van de Heer heeft gesproken." ⁶ Een stem zegt: "Roep uit." En ik zei: "Wat zal ik uitroepen?" Al het vlees is als gras, en al zijn schoonheid is als de bloemen van het veld. ⁷ Het gras verdort en de bloemen verwelken, omdat de adem van de Heer erover blaast. Zeker, de mensen zijn gras. ⁸ Het gras verdort en de bloemen verwelken, maar het woord van onze God blijft voor eeuwig bestaan. ⁹ U die goed nieuws brengt aan Sion, ga op een hoge berg staan. U die goed nieuws brengt aan Jeruzalem, hef uw stem op met een roep, hef het op, wees niet bang; zeg tegen de steden van Juda: "Hier is uw God!" ¹⁰ Zie, de Soevereine Heer komt met kracht, en Zijn arm regeert voor Hem. Zie, Zijn beloning is bij Hem, en Zijn vergelding vergezelt Hem. ¹¹ Hij zorgt voor Zijn kudde als een herder: Hij verzamelt de lammeren in Zijn armen en draagt ze dicht bij Zijn hart; Hij leidt zachtjes degenen die jongen hebben. ¹² Wie heeft de wateren gemeten in de holte van Zijn hand, of met de span van Zijn hand de hemelen geplaatst? Wie heeft het stof van de aarde verzameld in een maat, of de bergen gewogen op de weegschaal en de heuvels in een balans? ¹³ Wie kan de Geest van de Heer begrijpen, of dienen als de raadgever van de Heer? ¹⁴ Met wie heeft Hij

overlegd om Hem te verlichten, en wie heeft Hem de juiste weg geleerd? Wie heeft Hem kennis bijgebracht, of Hem de weg van inzicht getoond? ¹⁵ Zeker, de naties zijn als een druppel in een emmer; zij worden beschouwd als stof op de weegschaal; Hij heft de eilanden op als fijn stof. ¹⁶ Zelfs Libanon is niet voldoende voor altaarvuren, noch zijn dieren genoeg voor brandoffers. ¹⁷ Voor Hem zijn alle naties als niets; zij worden door Hem beschouwd als minder dan niets en betekenisloos. ¹⁸ Met wie, dan, zult u God vergelijken? Aan welke gelijkenis zult u Hem gelijkstellen? ¹⁹ Wat betreft een afgod, een vakman giet het, en een goudsmid bedekt het met goud en maakt er zilveren kettingen voor. ²⁰ Een persoon die te arm is voor een dergelijk offer kiest hout dat niet zal rotten; zij zoeken een bekwame vakman om een afgod op te zetten die niet zal wankelen. ²¹ Weet u het niet? Hebt u het niet gehoord? Is het u niet vanaf het begin verteld? Hebt u het niet begrepen sinds de grondlegging van de aarde? ²² Hij zit op de troon boven de cirkel van de aarde, en haar inwoners zijn als sprinkhanen. Hij spant de hemelen uit als een baldakijn en spreidt ze uit als een tent om in te wonen. ²³ Hij maakt prinses onbeduidend en reduceert de heersers van deze wereld tot niets. ²⁴ Nauwelijks zijn zij gepland, nauwelijks zijn zij gezaaid, nauwelijks hebben zij wortel geschoten in de grond, of Hij blaast op hen en zij verdorren, en een wervelwind veegt hen weg als kaf. ²⁵ "Met wie kunt u Mij vergelijken? Of wie is Mijn gelijke?" zegt de Heilige. ²⁶ Hef uw ogen op en kijk naar de hemelen: Wie heeft dit alles geschapen? Het is Hij die het sterrenleger één voor één tevoorschijn roept en elk van hen bij naam roept. Vanwege Zijn grote kracht en machtige sterkte ontbreekt er niet één van hen. ²⁷ Waarom klaagt u, Jakob? Waarom zegt u, Israël: "Mijn weg is verborgen voor de Heer; mijn zaak wordt over het hoofd gezien door mijn God"? ²⁸ Weet u het niet? Hebt u het niet gehoord? De Heer is de eeuwige God, de Schepper van de eind der aarde. Hij wordt niet moe of uitgeput, en Zijn begrip is voor mensen onbereikbaar. ²⁹ Hij geeft kracht aan de vermoeiden en vermeerdert de macht van de zwakken. ³⁰ Zelfs jongeren worden moe en uitgeput, en krachtige jonge mannen struikelen en vallen; ³¹ maar zij die op de Heer wachten zullen hun kracht vernieuwen. Zij zullen zweven op vleugels als arenden; zij zullen rennen en niet moe worden, zij zullen lopen en niet flauwvallen.

41 "Blijf stil voor mij, kustlanden, en laat de naties hun kracht vernieuwen. Laat hen naar voren komen en spreken; laten we samenkomen voor het oordeel. ² Wie heeft iemand uit het oosten opgewekt, die Hij in gerechtigheid tot Zijn dienst roept? Hij levert naties aan hem uit en onderwerpt koningen. Hij maakt hen als stof met zijn zwaard, als kaf dat door de wind wordt weggeblazen met zijn boog. ³ Hij achtervolgt hen en gaat veilig verder, langs een pad dat zijn voeten nog niet eerder hebben betreden. ⁴ Wie heeft dit uitgevoerd en volbracht, de generaties vanaf het begin geroepen? Ik, de Heer, ben de eerste, en met de laatste—Ik ben het." ⁵ De kustlanden hebben het gezien en zijn bang; de eind der aarde beven. Ze naderen en komen naar voren; ⁶ Ieder helpt de ander en zegt tegen zijn metgezel: "Wees sterk!" ⁷ De vakman bemoeit de goudsmid, en hij die gladstrijkt met de hamer bemoeit hem die op het aambeeld slaat. Ze zeggen van het solderen: "Het is goed." Ze bevestigen het met spijkers zodat het niet omvalt. ⁸ "Maar jij, Israël, mijn dienaar, Jakob, die ik heb gekozen, nakomelingen van Abraham, mijn vriend, ⁹ Ik heb je van de eind der aarde genomen en je geroepen uit de verste delen ervan. Ik zei: 'Jij bent mijn dienaar; ik heb je gekozen en niet verworpen.' ¹⁰ Wees niet bang, want ik ben met je; wees niet ontmoedigd, want ik ben je God. Ik zal je versterken en je helpen; ik zal je ondersteunen met mijn rechtvaardige rechterhand. ¹¹ Allen die woedend tegen je zijn, zullen beschaamd en te schande worden; zij die met je strijden, zullen als niets zijn en vergaan. ¹² Hoewel je naar je tegenstanders zoekt, zul je ze niet vinden. Zij die tegen je oorlog voeren, zullen als niets en niet-bestaand zijn. ¹³ Want ik ben de Heer, je God, die je rechterhand vasthoudt, en ik zeg tegen je: 'Wees niet bang; ik zal je helpen.' ¹⁴ Wees niet bang, worm Jakob, klein Israël, want ik zelf zal je helpen," verklaart de Heer, je Verlosser, de Heilige van Israël. ¹⁵ "Kijk, ik zal je maken tot een nieuwe, scherpe dorslee met veel tanden. Je zult de bergen dorsen en ze vermorzelen, en de heuvels tot kaf maken. ¹⁶ Je zult ze wannen, en de wind zal ze wegvoeren, en een storm zal ze verstrooien. Maar jij zult je verheugen in de Heer en roemen in de Heilige van Israël. ¹⁷ "De armen en behoeftigen zoeken naar water, maar er is geen; hun tongen zijn dorstig van droogte. Ik, de Heer, zal hen antwoorden; ik, de God van Israël, zal hen niet verlaten. ¹⁸ Ik zal rivieren

laten stromen op dorre hoogten, en bronnen in de valleien. Ik zal de woestijn veranderen in waterpoelen, en het droge land in waterbronnen.¹⁹ Ik zal de ceder in de wildernis plaatsen, de acacia, de mirte en de olijfbom. Ik zal de jeneverbes in de woestijn zetten, samen met de iep en de cipres,²⁰ zodat mensen mogen zien en erkennen, mogen overwegen en begrijpen, dat de hand van de Heer dit heeft gedaan, dat de Heilige van Israël het heeft geschapen.²¹ "Breng je zaak naar voren," zegt de Heer. "Presenteer je argumenten," zegt de Koning van Jakob.²² Laat hen ze naar voren brengen en ons vertellen wat er gaat gebeuren. Vertel ons wat de vroegere dingen waren, zodat we ze kunnen overwegen en hun uitkomst kunnen kennen. Of verklaar ons de dingen die komen gaan,²³ onthul wat de toekomst in petto heeft, zodat we weten dat jullie goden zijn. Voer iets uit, of het nu goed of slecht is, zodat we verbaasd en vol ontzag zullen zijn.²⁴ Maar jullie zijn minder dan niets, en jullie werken zijn volkomen waardeloos; wie jullie kiest, is een gruwel.²⁵ "Ik heb iemand uit het noorden opgewekt, en hij komt; van de opgang van de zon zal hij mijn naam aanroepen. Hij zal heersers vertrappen alsof ze mortel zijn, zoals de pottenbakker klei treedt.²⁶ Wie heeft dit vanaf het begin verklaard, zodat we het zouden weten, of van vroegere tijden, zodat we kunnen zeggen: 'Hij heeft gelijk?' Niemand heeft het verklaard, niemand heeft het verkondigd, niemand heeft enige woorden van jullie gehoord.²⁷ Ik was de eerste die tegen Sion zei: 'Kijk, hier zijn ze!' Ik gaf aan Jeruzalem een boodschapper van goed nieuws.²⁸ Maar als ik kijk, is er niemand, geen raadgever onder hen, die, als ik vraag, een antwoord kan geven.²⁹ Zie, ze zijn allemaal bedrieglijk! Hun daden zijn niets waard; hun beelden zijn slechts wind en verwarring.

42 "Zie, mijn dienaar, die ik heb gekozen; mijn geliefde uitverkorene in wie mijn ziel vreugde vindt. Ik heb mijn Geest op hem gelegd; hij zal gerechtigheid brengen aan de naties.² Hij zal niet roepen noch zijn stem verheffen, noch zijn stem op straat laten horen.³ Een geknakt riet zal hij niet breken, en een kwijnende vlaspit zal hij niet doven; hij zal trouw gerechtigheid brengen.⁴ Hij zal niet wankelen of ontmoedigd worden totdat hij gerechtigheid op aarde heeft gevestigd; en de kustlanden zullen vol verwachting op zijn onderricht wachten."⁵ Dit zegt God de Heer, die de hemelen

heeft geschapen en ze heeft uitgespannen, die de aarde heeft uitgespreid en alles wat daaruit voortkomt, die adem geeft aan zijn volk en geest aan hen die daarop wandelen:⁶ "Ik ben de Heer; ik heb u in gerechtigheid geroepen, ik zal u bij de hand houden en over u waken, en ik zal u aanstellen als een verbond voor het volk, een licht voor de naties,⁷ om de blinden de ogen te openen, gevangenen uit hun opsluiting te bevrijden, en hen die in duisternis verblijven uit hun gevangenis.⁸ Ik ben de Heer; dit is mijn naam! Ik zal mijn glorie niet delen met een ander, noch mijn lof met afgoden.⁹ Zie, de vroegere dingen zijn voorbijgegaan, en nieuwe dingen verkondig ik; voordat ze opkomen, maak ik ze aan u bekend."¹⁰ Zing voor de Heer een nieuw lied, zijn lof van de einden der aarde, jullie die naar de zee afdalend en alles wat daarin is, jullie eilanden en hun bewoners.¹¹ Laat de wildernis en zijn steden hun stem verheffen, de nederzettingen waar Kedar woont. Laat de inwoners van Sela juichen; laat hen roepen vanaf de bergtoppen.¹² Laat hen eer en glorie geven aan de Heer en zijn lof verkondigen in de kustlanden.¹³ De Heer zal uittrekken als een krijgsman; hij zal zijn ijver opwekken als een man van oorlog. Met een kreet zal hij de strijdkreet verheffen en zal hij triomferen over zijn vijanden.¹⁴ "Ik heb lange tijd gezwezen; ik ben stil geweest en heb mij ingehouden. Nu, als een vrouw in barensnood, zal ik kreunen, ik zal zowel hijgen als zuchten.¹⁵ Ik zal de bergen en heuvels verwoesten en al hun gewassen doen verdorren; ik zal rivieren veranderen in kustlanden en de vijvers uitdrogen.¹⁶ Ik zal de blinden leiden langs wegen die zij niet kennen, langs onbekende paden zal ik hen leiden. Ik zal duisternis voor hen in licht veranderen en de ruwe plaatsen glad maken. Dit zijn de dingen die ik zal doen, en ik zal hen niet verlaten.¹⁷ Zij zullen teruggedreven en geheel beschaamd worden, zij die vertrouwen op afgoden, die tot gegoten beelden zeggen: 'Jullie zijn onze goden.'¹⁸ Luister, jullie doven; kijk, jullie blinden, en zie!¹⁹ Wie is blind behalve mijn dienaar, of zo doof als mijn boodschapper die ik zend? Wie is zo blind als degene in verbond met mij, of zo blind als de dienaar van de Heer?²⁰ Je hebt veel dingen gezien, maar je herinnert ze je niet; je oren zijn open, maar niemand luistert.²¹ De Heer was verheugd, omwille van zijn gerechtigheid, om zijn wet groot en heerlijk te maken.²² Maar dit is een volk geplunderd en beroofd; allen zijn zij gevangen in kuilen of

verborgen in gevangenissen. Zij zijn een buit geworden, zonder iemand om hen te redden; zij zijn tot buit gemaakt, zonder iemand die zegt: "Zend hen terug." ²³ Wie onder jullie zal hiernaar luisteren? Wie zal aandacht schenken en luisteren voor de toekomst? ²⁴ Wie heeft Jakob overgegeven aan de plunderaars, en Israël aan de rovers? Was het niet de Heer, tegen wie wij gezondigd hebben? Want zij wilden zijn wegen niet volgen, noch gehoorzaamden zij zijn wet. ²⁵ Dus heeft hij over hen de hitte van zijn toorn uitgestort en de gewelddadigheid van de oorlog; het omhulde hen met vlammen, maar zij begrepen het niet; het verteerde hen, maar zij schonken er geen aandacht aan.

43 Maar nu, dit is wat de Heer verklaart— Hij die u heeft geschapen, Jakob, en Hij die u heeft gevormd, Israël: "Wees niet bang, want ik heb u verlost; ik heb u bij uw naam geroepen; u behoort mij toe. ² Wanneer u door het water gaat, zal ik bij u zijn; en door de rivieren, zij zullen u niet overspoelen. Wanneer u door het vuur loopt, zult u niet worden verschroeid, noch zal de vlam u in brand steken. ³ Want ik ben de Heer, uw God, de Heilige van Israël, uw Verlosser; ik heb Egypte gegeven als uw losprijs, Cusj en Seba in uw plaats. ⁴ Aangezien u kostbaar bent in mijn ogen, geëerd en geliefd, zal ik mensen geven in ruil voor u, en naties in ruil voor uw leven. ⁵ Wees niet bang, want ik ben met u; ik zal uw nakomelingen uit het oosten brengen en u uit het westen verzamelen. ⁶ Ik zal het noorden bevelen hen vrij te laten, en het zuiden hen niet tegen te houden. Verzamel mijn zonen uit verre landen en mijn dochters uit de verste hoeken van de aarde— ⁷ allen die bij mijn naam worden genoemd, die ik heb geschapen voor mijn glorie, die ik heb gevormd en gemaakt." ⁸ Breng het volk dat blind is, hoewel zij ogen hebben, en degenen die doof zijn, hoewel zij oren hebben. ⁹ Alle naties verzamelen zich, en de volken komen bijeen. Wie onder hen kan dit verklaren en ons de vroegere dingen verkondigen? Laat hen hun getuigen presenteren om te bewijzen dat zij gelijk hadden, zodat anderen horen en zeggen: "Het is waar." ¹⁰ "U bent mijn getuigen," zegt de Heer, "en mijn dienaar die ik heb gekozen, zodat u mij kunt kennen en geloven en begrijpen dat ik het ben. Voor mij werd er geen god gevormd, noch zal er een na mij zijn. ¹¹ Ik, zelfs ik, ben de Heer, en naast mij is er geen verlosser. ¹² Ik heb geopenbaard, gered en verkondigd— ik, en niet een of andere

vreemde god onder u. U bent mijn getuigen," verklaart de Heer, "dat ik God ben. ¹³ Van eeuwigheid ben ik het, en niemand kan uit mijn hand redden. Wanneer ik handel, wie kan het keren?" ¹⁴ Dit is wat de Heer verklaart— uw Verlosser, de Heilige van Israël: "Omwille van u heb ik naar Babylon gezonden en zal ik hen allen als vluchtelingen neerhalen, zelfs de Chaldeeën, in de schepen waarover zij zich verheugden. ¹⁵ Ik ben de Heer, uw Heilige, de Schepper van Israël, uw Soeverein en Koning." ¹⁶ Dit is wat de Heer verklaart— Hij die een weg maakt door de zee en een pad door de machtige wateren, ¹⁷ die de strijdswagen en het paard naar buiten brengt, het leger en de machtige man; zij zullen samen neerliggen en niet weer opstaan, uitgedoofd, uitgeblust als een lont: ¹⁸ "Denk niet aan de vroegere dingen, noch blij stilstaan bij het verleden. ¹⁹ Zie, ik doe iets nieuws! Nu komt het op; merkt u het niet? Ik maak een weg in de wildernis en rivieren in de woestijn. ²⁰ De wilde dieren eren mij, de jakhalzen en de struisvogels, omdat ik water voorzie in de wildernis en rivieren in de woestijn, om mijn uitverkoren volk te drinken te geven, ²¹ het volk dat ik voor mezelf heb gevormd zodat zij mijn lof zouden verkondigen. ²² "Maar u hebt mij niet aangeroepen, Jakob; u bent mij moe geworden, Israël. ²³ U hebt mij geen schapen voor brandoffers gebracht, noch mij geëerd met uw offers. Ik heb u niet belast met offers noch u vermoeid met wierook. ²⁴ U hebt mij geen zoete riet met geld gekocht, noch mij verzadigd met het vet van uw offers; in plaats daarvan hebt u mij belast met uw zonden en mij vermoeid met uw wandaden. ²⁵ "Ik, zelfs ik, ben degene die uw overtredingen uitwist omwille van mijzelf, en uw zonden niet meer gedenkt. ²⁶ Herzie het verleden met mij, laten we de zaak samen bespreken; leg uw zaak voor, zodat u gelijk kunt krijgen. ²⁷ Uw vroegste voorvader zondigde, en uw vertegenwoordigers hebben tegen mij in opstand gekomen. ²⁸ Dus zal ik de ambtenaren van het heiligmid te schande maken, en ik zal Jakob aan vernietiging overleveren en Israël aan spot.

44 "Maar nu hoor, Jakob, mijn dienaar, en Israël, die ik heb uitgekozen: ² Dit zegt de Heer— hij die je heeft gemaakt en je heeft gevormd in de moederschoot, die je zal helpen: Wees niet bang, Jakob mijn dienaar, en Jesurun, die ik heb uitgekozen. ³ Want ik zal water gieten op het

dorre land, en stromen op de droge grond; Ik zal mijn Geest uitstorten over je nakomelingen, en mijn zegen over je afstammelingen. ⁴ Zij zullen opschieten tussen het gras, als populieren aan stromende beken. ⁵ De een zal zeggen: 'Ik ben van de Heer; een ander zal zich noemen naar de naam van Jakob; en weer een ander zal op zijn hand schrijven: 'Van de Heer,' en de naam Israël met eer aannemen.

⁶ Dit zegt de Heer— de Koning van Israël en zijn Verlosser, de Heer van de hemelse legers: Ik ben de eerste en ik ben de laatste; buiten mij is er geen God. ⁷ Wie is als ik? Laat hem het verkondigen. Laat hem het verklaren en het voor mij uiteenzetten, wat er is gebeurd sinds ik mijn oude volk vestigde, en wat nog moet komen— laat hen voorspellen wat er zal komen. ⁸ Beef niet, wees niet bang. Heb ik het niet al lang aangekondigd en verklaard? Jullie zijn mijn getuigen. Is er een God buiten mij? Nee, er is geen andere Rots; ik ken er geen. ⁹ Allen die afgoden maken zijn nutteloos, en de dingen die zij koesteren zijn van geen nut; zelfs hun getuigen falen te zien of te weten, zodat zij beschaamd zullen worden. ¹⁰ Wie vormt een god of giet een afgod, die van geen nut is? ¹¹ Zie, al hun metgezellen zullen beschaamd worden, want de ambachtslieden zelf zijn slechts stervelingen. Laat hen allemaal samenkomen en hun standpunt innemen; zij zullen worden neergehaald tot angst en schaamte. ¹² De smid neemt een gereedschap en werkt ermee in de kolen; hij vormt een afgod met hamers en smeedt het met de kracht van zijn arm. Hij krijgt honger en verliest kracht; hij drinkt geen water en wordt zwak. ¹³ De timmerman spant een lijn en maakt een schets met een marker; hij maakt het ruw met beitels en markeert het met een passer. Hij vormt het in menselijke vorm, menselijke vorm in al zijn schoonheid, om in een heiligdom te wonen. ¹⁴ Hij hakt ceders om, of neemt misschien een cipres of eik. Hij laat het sterk worden tussen de bomen van het bos, of plant een den, en de regen laat het groeien. ¹⁵ Het wordt brandstof voor het vuur; een deel ervan neemt hij en verwarmt zich, hij ontsteekt een vuur en bakt brood. Maar hij vormt ook een god en aanbidt het; hij maakt een afgod en buigt zich ervoor neer. ¹⁶ De helft van het hout verbrandt hij in het vuur; daarboven bereidt hij zijn maaltijd, hij roostert vlees en eet zijn buik vol. Hij verwarmt zich ook en zegt: 'Ah! Ik ben warm; ik zie het vuur.' ¹⁷ Van

de rest maakt hij een god, zijn afgod; hij buigt zich ervoor neer en aanbidt. Hij bidt tot het en zegt: "Red mij! Jij bent mijn god!" ¹⁸ Zij weten niets, zij begrijpen niets; hun ogen zijn dichtgesmeerd zodat zij niet kunnen zien, en hun harten zodat zij niet kunnen begrijpen. ¹⁹ Niemand overweegt, noch is er kennis of begrip om te zeggen: "De helft ervan gebruikte ik als brandstof; ik bakte zelfs brood boven zijn kolen, ik roosterde vlees en ik at. Zal ik van wat overblijft een verfoeilijk ding maken? Zal ik mij neerbuigen voor een blok hout?" ²⁰ Hij voedt zich met as; een misleid hart heeft hem op een dwaalspoor gebracht. Hij kan zichzelf niet redden, noch zeggen: "Is dit ding in mijn rechterhand geen leugen?" ²¹ "Herinner deze dingen, Jakob, want jij, Israël, bent mijn dienaar. Ik heb je gevormd, je bent mijn dienaar; Israël, ik zal je niet vergeten. ²² Ik heb je overtredingen uitgewist als een wolk, en je zonden als een mist. Keer terug naar mij, want ik heb je verlost." ²³ Zing van vreugde, jullie hemelen, want de Heer heeft het gedaan; juich luid, jullie onderste delen van de aarde. Barst los in gezang, jullie bergen, jullie bossen en al jullie bomen, want de Heer heeft Jakob verlost, en hij toont zijn glorie in Israël. ²⁴ Dit zegt de Heer— je Verlosser, die je heeft gevormd vanaf de moederschoot: Ik ben de Heer, de Maker van alle dingen, die de hemelen alleen uitspant, die de aarde alleen verspreidt, ²⁵ die de tekenen van valse profeten verijdelt en waarzeggers voor dwazen zet, die de kennis van de wijzen omverwerpt en het tot dwaasheid maakt, ²⁶ die het woord van zijn dienaar bevestigt en het doel van zijn boodschappers uitvoert, die van Jeruzalem zegt: 'Het zal bewoond worden,' en van de steden van Juda: 'Zij zullen herbouwd worden,' en van hun ruïnes: 'Ik zal ze herstellen,' ²⁷ die het waterige diep gebiedt: 'Wees droog, en ik zal je stromen droogleggen,' ²⁸ die spreekt over Cyrus: 'Hij is mijn herder en zal alles volbrengen wat ik verlang; hij zal van Jeruzalem zeggen: "Laat het herbouwd worden," en van de tempel: "Laat zijn fundamenten gelegd worden.""

45

Dit zegt de Heer tegen Zijn gezalfde, tegen Cyrus, wiens rechterhand Ik heb gegrepen, om volken voor hem te onderwerpen en de wapenrusting van koningen los te maken; om deuren voor hem te openen zodat poorten niet gesloten zullen worden: ² Ik zal voor je uit gaan en de ruwe plaatsen gelijkmaken; Ik zal de bronzen poorten breken en de ijzeren staven doorsnijden. ³ Ik zal je

de schatten geven die verborgen zijn in de duisternis en de rijkdommen die opgeslagen zijn in geheime plaatsen, zodat je zult weten dat Ik de Heer ben, de God van Israël, die je bij naam roept. ⁴ Omwille van Jakob, mijn dienaar, van Israël, mijn uitverkorene, heb Ik je bij naam geroepen en je een eretitel gegeven, hoewel je Mij niet hebt gekend. ⁵ Ik ben de Heer, en er is geen ander; buiten Mij is er geen God. Ik zal je versterken, hoewel je Mij niet hebt gekend, ⁶ zodat van de opgang van de zon tot haar ondergang mensen zullen weten dat er niemand is buiten Mij. Ik ben de Heer, en er is geen ander. ⁷ Ik vorm het licht en schep de duisternis, Ik breng voorspoed en veroorzaak uitdagingen; Ik, de Heer, doe al deze dingen. ⁸ Hemelen boven, laat gerechtigheid neerdalen; laat de wolken het uitgieten. Laat de aarde zich wijd openen, laat heil opkomen, en laat gerechtigheid daarmee bloeien; Ik, de Heer, heb het geschapen. ⁹ Wee degenen die twisten met hun Maker, zij die slechts potscherven zijn tussen de potscherven op de grond. Zegt de klei tegen de pottenbakker: 'Wat maak je?' Zegt je werk: 'Hij heeft geen handen?' ¹⁰ Wee degenen die een vader vragen: 'Wat heb je verwekt?' of een moeder: 'Wat heb je gebaard?' ¹¹ Dit zegt de Heer—de Heilige van Israël, en zijn Maker: Betreffende de dingen die komen, vraag je Mij over mijn kinderen, of geef je Mij bevelen over het werk van mijn handen? ¹² Ik ben het die de aarde heeft gemaakt en de mensheid daarop heeft geschapen. Mijn eigen handen hebben de hemelen uitgespreid; Ik heb hun sterrenlegers gemarkeerd. ¹³ Ik heb hem in gerechtigheid opgewekt, en Ik zal al zijn wegen recht maken. Hij zal mijn stad herbouwen en mijn ballingen bevrijden, maar niet voor een prijs of beloning, zegt de Heer Almachtig. ¹⁴ Dit zegt de Heer: De producten van Egypte, de koopwaar van Cusj, en de lange Sabeërs zullen naar je toe komen en van jou zijn; ze zullen achter je aan lopen in ketenen. Ze zullen voor je neerbuigen en je smeken, zeggende: 'Zeker, God is met je, en er is geen ander; er is geen andere god.' ¹⁵ Waarlijk, U bent een God die zich verbergt, de God en Redder van Israël. ¹⁶ Allen die afgoden maken zullen beschaamd en te schande worden; zij zullen tezamen in oneer vertrekken. ¹⁷ Maar Israël zal door de Heer worden gered met een eeuwige redding; jullie zullen niet beschaamd of te schande worden voor alle eeuwigheid. ¹⁸ Want dit zegt de Heer—hij die de hemelen heeft geschapen, hij is God; hij die

de aarde heeft gevormd en gemaakt, hij heeft het gevestigd; hij heeft het niet geschapen om leeg te zijn, maar gevormd om bewoond te worden—hij zegt: Ik ben de Heer, en er is geen ander. ¹⁹ Ik heb niet in het geheim gesproken, vanuit een verborgen plaats in een land van duisternis; Ik heb niet tegen de nakomelingen van Jakob gezegd: 'Zoek Mij tevergeefs.' Ik, de Heer, spreek de waarheid; Ik verklaar wat juist is. ²⁰ Verzamel en kom bijeen; verzamel, jullie vluchtelingen uit de naties. Onwetend zijn zij die houten afgoden dragen en bidden tot goden die niet kunnen redden. ²¹ Verklaar en presenteer je zaak; laat hen samen beraadslagen. Wie heeft dit lang geleden voorspeld, wie heeft het van oudsher verklaard? Was Ik het niet, de Heer? En er is geen God buiten Mij, een rechtvaardige God en een Redder; er is niemand behalve Mij. ²² Kijk naar Mij voor redding, alle einden van de aarde; want Ik ben God, en er is geen ander. ²³ Bij Mijzelf heb Ik gezworen, mijn mond heeft in alle integriteit een woord uitgesproken dat niet zal worden herroepen: Voor Mij zal elke knie buigen, bij Mij zal elke tong trouw zweren. ²⁴ Zij zullen van Mij zeggen: 'In de Heer alleen zijn gerechtigheid en kracht.' Allen die tegen Hem hebben gestreden zullen tot Hem komen en beschaamd worden. ²⁵ In de Heer zullen alle nakomelingen van Israël gerechtvaardigd worden en zich beroemen.

46 Bel buigt zich neer, Nebo zakt ineen; hun afgoden worden gedragen door beesten en vee. De beelden die jullie dragen zijn een last, een vracht voor de vermoelden. ² Zij buigen en zakken samen ineen; zij kunnen de last niet redden, en zichzelf gaan in gevangenschap. ³ "Luister naar mij, huis van Jakob, al het overblijfsel van het volk van Israël, jullie die door mij zijn ondersteund vanaf de geboorte en gedragen vanaf de moederschoot. ⁴ Zelfs tot in je ouderdom en grijze haren zal ik dezelfde zijn; ik ben het die je zal dragen. Ik heb je gemaakt en ik zal je dragen; ik zal je dragen en redden. ⁵ "Met wie zullen jullie mij vergelijken of aan mij gelijkstellen? Met wie zullen jullie mij vergelijken zodat we gelijk zijn? ⁶ Sommigen nemen goud uit hun zakken en wegen zilver op de weegschaal; zij huren een goudsmid in om het tot een godheid te vormen, en zij buigen zich neer en aanbidden het. ⁷ Zij tillen het op hun schouders en dragen het; zij zetten het op zijn plaats, en daar staat het. Het kan niet van zijn plek bewegen. Al roept men ernaar, het

kan niet antwoorden; het kan hen niet redden uit hun nood. ⁸ “Herinner dit, houd het in gedachten; neem het ter harte, jullie onrechtvaardigen. ⁹ Herinner de vroegere dingen, die van lang geleden; want ik ben God, en er is geen ander; ik ben God, en er is niemand zoals ik. ¹⁰ Ik verklaar het einde vanaf het begin, vanaf oude tijden wat nog moet komen. Ik zeg: ‘Mijn doel zal standhouden, en ik zal alles volbrengen wat ik wil.’ ¹¹ Ik roep een roofvogel uit het oosten, een man voor mijn doel uit een ver land. Wat ik heb gesproken, zal ik tot stand brengen; wat ik heb gepland, zal ik zeker doen. ¹² “Luister naar mij, jullie koppige harten, jullie die ver van gerechtigheid zijn. ¹³ Ik breng mijn gerechtigheid nabij, het is niet ver weg; en mijn redding zal niet uitblijven. Ik zal redding geven aan Sion, mijn glorie aan Israël.

47 “Daal neer en zit in het stof, Maagdelijke Dochter van Babylon; zit op de grond zonder troon, Dochter van de Chaldeeën. Je zult niet langer teder en delicaat genoemd worden. ² Neem de molenstenen en maal meel; verwijder je sluier, hef je rokken op, ontbloot je benen en steek de rivieren over. ³ Je naaktheid zal worden onthuld, en je schaamte zal worden blootgelegd. Ik zal wraak nemen en zal niemand sparen.” ⁴ Onze Verlosser, de Heer der Heerscharen is Zijn naam, de Heilige van Israël. ⁵ “Zit in stilte en ga de duisternis in, Dochter van de Chaldeeën; want je zult niet langer de koningin van de koninkrijken genoemd worden. ⁶ Ik was boos op Mijn volk, Ik ontwijdde Mijn erfdeel en leverde hen in jouw hand. Je toonde hen geen genade; zelfs op de ouderen legde je een zware last. ⁷ Je zei: ‘Ik zal voor altijd koningin zijn,’ maar je dacht niet na over deze dingen of overwoog hun uitkomst. ⁸ “Luister nu dan, jij die je overgeeft aan genot, veilig woont, en in je hart zegt: ‘Ik ben het, en er is niemand behalve ik. Ik zal nooit weduwe zijn of het verlies van kinderen kennen.’ ⁹ Deze twee dingen zullen je plotseling op één dag overkomen: verlies van kinderen en weduwschap. Ze zullen je in volle omvang treffen ondanks je vele toverkunsten en krachtige spreken. ¹⁰ Je hebt je veilig gevoeld in je slechtheid en zei: ‘Niemand ziet mij.’ Je wijsheid en kennis hebben je misleid, want je hebt in je hart gezegd: ‘Ik ben het, en er is niemand behalve ik.’ ¹¹ Maar rampspoed zal over je komen, en je zult niet weten hoe je het moet bezweren. Onheil zal je treffen dat je niet kunt afwenden; vernietiging die je niet kunt voorzien zal je plotseling overkomen. ¹² “Ga

door met je spreken en je vele toverkunsten, die je sinds je jeugd hebt beoefend. Misschien zul je slagen, misschien zul je beven veroorzaken. ¹³ Je bent vermoeid door je vele raadgevingen; laat je astrologen opstaan, zij die naar de sterren kijken en voorspellen door de nieuwe manen, laat hen je redden van wat over je komt. ¹⁴ Zeker, zij zijn als stoppels; het vuur zal hen verteren. Ze kunnen zichzelf niet redden van de kracht van de vlam. Dit is geen kool om je aan te warmen, noch een vuur om bij te zitten. ¹⁵ Dit is wat zij voor jou zijn geworden, zij met wie je hebt gewerkt, zij die sinds je jeugd met je hebben gehandeld; ieder dwaalt in zijn eigen richting; er is niemand om je te redden.

48 “Luister hiernaar, nakomelingen van Jakob, jullie die worden genoemd met de naam Israël en voortgekomen zijn uit de wateren van Juda, die zweren bij de naam van de Heer en de God van Israël aanroepen— maar niet in waarheid of gerechtigheid— ² Want jullie noemen jezelf naar de heilige stad en vertrouwen op de God van Israël; de Heer van de legermachten is Zijn naam: ³ Ik heb de vroegere dingen lang geleden aangekondigd; ze kwamen uit Mijn mond, en Ik maakte ze bekend. Plotseling handelde Ik, en ze kwamen tot stand. ⁴ Omdat Ik wist hoe hardnekkig jullie zijn, jullie nek is een ijzeren pees en jullie voorhoofd brons, ⁵ Daarom vertelde Ik jullie deze dingen lang geleden; voordat ze gebeurden, kondigde Ik ze aan, zodat jullie niet konden zeggen: ‘Mijn afgod deed het; mijn gesneden beeld en mijn gegoten metalen beeld bepaalden het.’ ⁶ Jullie hebben deze dingen gehoord; neem ze allemaal in acht. Zullen jullie het niet verkondigen? Vanaf nu zal Ik jullie nieuwe dingen vertellen, verborgen dingen die jullie niet kennen. ⁷ Ze zijn nu gecreëerd, en niet lang geleden; jullie hebben er niet eerder van gehoord, zodat jullie niet kunnen zeggen: ‘Ja, ik kende ze.’ ⁸ Jullie hebben noch gehoord, noch begrepen; van oudsher is jullie oor niet open geweest. Ik wist dat jullie zeer verraderlijk zouden handelen; jullie zijn vanaf de geboorte een rebel genoemd. ⁹ Omwille van Mijn naam stel Ik Mijn toorn uit; voor Mijn lof houd Ik die in voor jullie, om jullie niet af te snijden. ¹⁰ Zie, Ik heb jullie verfiind, hoewel niet zoals zilver wordt verfiind; Ik heb jullie getest in de oven van ellende. ¹¹ Omwille van Mijzelf, omwille van Mijzelf doe Ik dit. Hoe kan Mijn naam worden ontheiligd? Ik zal Mijn glorie niet aan een ander geven. ¹² “Let op Mij, Jakob, Israël die Ik heb

geroepen: Ik ben de Ene; Ik ben de eerste, en Ik ben de laatste. ¹³ Mijn eigen hand legde de fundamenteën van de aarde, en Mijn rechterhand spreidde de hemelen uit; wanneer Ik hen roep, staan ze samen op. ¹⁴ Verzamel jullie allemaal en luister: Wie onder hen heeft deze dingen verklaard? De gekozen bondgenoot van de Heer zal Zijn doel tegen Babylon uitvoeren; Zijn arm zal tegen de Chaldeeën zijn. ¹⁵ Ik, zelfs Ik, heb gesproken; inderdaad, Ik heb hem geroepen. Ik heb hem gebracht, en hij zal slagen in zijn missie. ¹⁶ "Kom dicht bij Mij en luister hiernaar: Vanaf het begin heb Ik niet in het geheim gesproken; vanaf de tijd dat het gebeurt, ben Ik daar." En nu heeft de Soevereine Heer Mij gezonden, begiftigd met Zijn Geest. ¹⁷ Dit zegt de Heer— jullie Verlosser, de Heilige van Israël: "Ik ben de Heer jullie God, die jullie leert te profiteren, die jullie leidt op de weg die jullie moeten gaan. ¹⁸ Als jullie maar aandacht hadden besteed aan Mijn geboden, zou jullie vrede zijn als een rivier, en jullie gerechtigheid als de golven van de zee. ¹⁹ Jullie nakomelingen zouden zijn als het zand, jullie nageslacht als zijn ontelbare korrels; hun naam zou nooit worden uitgewist noch vernietigd uit Mijn aanwezigheid." ²⁰ Verlaat Babylon, vlucht weg van de Chaldeeën! Kondig dit aan met vreugdekreten en verkondig het. Zend het uit tot aan de einden van de aarde; zeg: "De Heer heeft Zijn dienaar Jakob verlost." ²¹ Zij leden geen dorst toen Hij hen door de woestijnen leidde; Hij liet water voor hen stromen uit de rots; Hij spleet de rots, en water stroomde eruit. ²² "De Heer zegt: "Voor de goddelozen is er geen vrede."

49 Luister naar mij, jullie eilanden; let op, jullie verre volken: De Heer heeft mij geroepen vanuit de moederschoot; vanuit het lichaam van mijn moeder heeft hij mij bij naam genoemd. ² Hij maakte mijn mond als een scherp zwaard, in de schaduw van zijn hand verborg hij mij; hij maakte mij tot een gepolijste pijl en verborg mij in zijn koker. ³ Hij zei tegen mij: "Jij bent mijn dienaar, Israël, door wie ik mijn glorie zal tonen." ⁴ Maar ik zei: "Ik heb tevergeefs gezwoegd; ik heb mijn kracht verspild voor niets en ijdelheid. Toch is mijn rechtvaardiging bij de Heer, en mijn beloning is bij mijn God." ⁵ En nu zegt de Heer— hij die mij in de moederschoot gevormd heeft om zijn dienaar te zijn, om Jakob terug te brengen naar hem en Israël voor zichzelf te verzamelen, want ik ben geëerd in de ogen van de Heer en mijn God is mijn kracht— ⁶ hij zegt: "Het is

te gering voor jou om mijn dienaar te zijn om de stammen van Jakob te herstellen en de bewaard geblevenen van Israël terug te brengen. Ik zal je ook maken tot een licht voor de naties, opdat mijn redding de einden der aarde zal bereiken." ⁷ Dit zegt de Heer— de Verlosser en Heilige van Israël— tot degene die veracht en verafschuw wordt door de natie, tot de dienaar van heersers: "Koningen zullen zien en opstaan, prinses zullen zich neerbuigen, vanwege de Heer, die trouw is, de Heilige van Israël, die jou heeft uitgekozen." ⁸ Dit zegt de Heer: "In de tijd van mijn gunst zal ik je antwoorden, en op de dag van de redding zal ik je helpen; ik zal je bewaren en je maken tot een verbond voor het volk, om het land te herstellen en de verlaten erfgoederen opnieuw toe te wijzen, ⁹ om tegen de gevangenen te zeggen: 'Kom naar buiten,' en tegen degenen in duisternis: 'Toon jezelf.' Ze zullen zich voeden langs de wegen en weidegrond vinden op alle kale hoogten. ¹⁰ Ze zullen noch honger noch dorst hebben, noch zal de verzengende hitte of de zon op hen neerslaan. Hij die medelijden met hen heeft, zal hen leiden en hen leiden langs waterbronnen. ¹¹ Ik zal al mijn bergen veranderen in wegen, en mijn snelwegen zullen verhoogd worden. ¹² Zie, ze zullen van verre komen— sommigen uit het noorden, sommigen uit het westen, en sommigen uit het land van Aswan." ¹³ Jubel, jullie hemelen; verheug je, aarde; barst uit in gezang, jullie bergen! Want de Heer troost zijn volk en zal medelijden hebben met zijn verdrukten. ¹⁴ Maar Sion klaagde: "De Heer heeft mij verlaten; de Heer herinnert zich mij niet meer." ¹⁵ "Kan een moeder haar zuigeling vergeten en geen medelijden hebben met het kind dat zij heeft gebaard? Al zou zij het vergeten, ik zal jou niet vergeten! ¹⁶ Zie, ik heb je gegrift in de palmen van mijn handen; je muren staan altijd voor mij. ¹⁷ Je kinderen haasten zich terug, en degenen die je verwoestten zullen van je weggaan. ¹⁸ Hef je ogen op en kijk om je heen; al je kinderen verzamelen zich en komen naar je toe. Zo zeker als ik leef," verklaart de Heer, "zul je hen allemaal dragen als sieraden; je zult jezelf ermee tooien, als een bruid. ¹⁹ Hoewel je verwoest en verlaten was en je land verwoest was, zul je nu te krap zijn voor je volk, en degenen die je opslokten zullen ver weg zijn. ²⁰ De kinderen die tijdens je rouwperiode zijn geboren, zullen nog in je oren zeggen: 'Deze plaats is te krap voor ons; geef ons meer ruimte om te leven.' ²¹ Dan zul je in je hart

zeggen: 'Wie heeft mij deze gebaard? Ik was beroofd en onvruchtbaar; ik was verbannen en verworpen. Wie heeft deze grootgebracht? Ik was helemaal alleen gelaten, maar deze—waar komen ze vandaan?' ²² Dit zegt de Soevereine Heer: 'Zie, ik zal naar de naties wenken, ik zal mijn banier opheffen voor de volken; ze zullen je zonen in hun armen brengen en je dochters op hun schouders dragen. ²³ Koningen zullen je pleegvaders zijn, en hun koninginnen je voedsters. Ze zullen zich voor je neerbuigen met hun gezichten naar de grond; ze zullen het stof aan je voeten likken. Dan zul je weten dat ik de Heer ben; degenen die op mij hopen zullen niet beschaamd worden.' ²⁴ Kunnen buitgemaakte goederen van krijgers worden afgenomen, of gevangenen worden bevrijd van de woeste? ²⁵ Maar dit zegt de Heer: 'Ja, gevangenen kunnen worden afgenomen van krijgers, en buit kan worden teruggedaald van de woeste; ik zal strijden met degenen die met jou strijden, en je kinderen zal ik redden. ²⁶ Ik zal je onderdrukkers hun eigen vlees laten eten; ze zullen dronken worden van hun eigen bloed, als van zoete wijn. Dan zal de hele mensheid weten dat ik, de Heer, je Redder ben, je Verlosser, de Machtige van Jakob.'

50 Dit zegt de Heer: 'Waar is de scheidingsbrief van uw moeder waarmee ik haar heb weggestuurd? Of aan welke van mijn schuldeisers heb ik u verkocht? Zie, u bent verkocht vanwege uw zonden, en door uw overtredingen is uw moeder weggestuurd. ² Waarom was er niemand toen ik kwam? Toen ik riep, waarom antwoordde niemand? Is mijn arm te kort om te verlossen? Ontbreekt het mij aan kracht om te redden? Door mijn bestraffing droog ik de zee op, verander rivieren in een woestijn; hun vissen rotten door gebrek aan water en sterven van dorst. ³ Ik bedek de hemelen met duisternis en gebruik een zak als hun bedekking.' ⁴ De Soevereine Heer heeft mij de tong van de geleerden gegeven, zodat ik weet hoe ik de vermoeiden met een woord kan ondersteunen. Hij wekt mij elke ochtend, wekt mijn oor om te luisteren als iemand die onderwezen wordt. ⁵ De Soevereine Heer heeft mijn oren geopend, en ik was niet opstandig, noch keerde ik mij af. ⁶ Ik bood mijn rug aan degenen die mij sloegen, mijn wangen aan degenen die mijn baard uittrokken; ik verborg mijn gezicht niet voor spot en spugen. ⁷ Want de Soevereine Heer helpt mij, ik zal

niet te schande worden. Daarom heb ik mijn gezicht als vuursteen gezet, en ik weet dat ik niet beschaamd zal worden. ⁸ Hij die mij rechtvaardigt is nabij. Wie zal met mij strijden? Laten we samen staan. Wie is mijn aanklager? Laat hem mij tegemoet treden. ⁹ Zie, de Soevereine Heer helpt mij. Wie is hij die mij zal veroordelen? Zij zullen allemaal verslijten als een kleed; de mot zal hen verteren. ¹⁰ Wie onder u vreest de Heer en gehoorzaamt de stem van zijn dienaar? Laat degene die in duisternis wandelt en geen licht heeft vertrouwen op de naam van de Heer en steunen op hun God. ¹¹ Zie, allen die een vuur aansteken en zich omringen met brandende fakkels, wandel in het licht van uw vuur en tussen de fakkels die u hebt ontstoken. Dit is wat u van mijn hand zult ontvangen: U zult in kwelling neerliggen.

51 'Luister naar mij, jullie die naar gerechtigheid streven, die de Heer zoeken: Beschouw de rots waaruit je gehouwen bent, en de groeve waaruit je gegraven bent; ² Denk aan Abraham, je vader, en Sara, die je gebaard heeft. Toen hij nog alleen was, riep ik hem, en ik zegende hem en maakte hem talrijk.' ³ Waarlijk, de Heer zal Sion troosten; Hij zal al haar puinhopen vertroosten. Hij zal haar wildernis veranderen in Eden, en haar woestijn in de tuin van de Heer. Vreugde en blijdschap zullen in haar gevonden worden, dankzegging en het geluid van melodie. ⁴ 'Let op mij, mijn volk; luister, mijn natie: Een wet zal van mij uitgaan; mijn gerechtigheid zal een licht zijn voor de volken. ⁵ Mijn gerechtigheid is nabij, mijn heil is onderweg, en mijn armen zullen de naties oordelen. De kustlanden zullen naar mij uitzien en vol verwachting op mijn arm wachten. ⁶ Hef je ogen op naar de hemel, en kijk dan naar de aarde beneden; de hemelen zullen verdwijnen als rook, en de aarde zal verslijten als een kleed, en haar bewoners zullen op dezelfde manier vergaan. Maar mijn heil zal voor eeuwig duren, en mijn gerechtigheid zal nooit falen. ⁷ 'Luister naar mij, jullie die gerechtigheid kennen, een volk in wiens hart mijn wet is: Vrees niet voor de smaad van stervelingen, noch wees ontsteld door hun beledigingen. ⁸ Want de mot zal hen verteren als een kleed, en de worm zal hen eten als wol. Maar mijn gerechtigheid zal voor eeuwig duren, en mijn heil door alle generaties.' ⁹ Ontwaak, ontwaak, arm van de Heer, bekleed jezelf met kracht! Ontwaak, zoals in de dagen van weleer, de oude generaties. Was jij het niet die Rahab in stukken sneed, die de

draak doorboorde? ¹⁹ Was jij het niet die de zee opdroogde, de wateren van de grote diepte, die de diepten van de zee een pad maakte voor de verlost en over te steken? ¹¹ De verlost van de Heer zullen terugkeren en met gezang naar Sion komen; eeuwige vreugde zal hun hoofden kronen. Zij zullen blijdschap en vreugde verkrijgen, en verdriet en zuchten zullen wegvlugten. ¹² "Ik, ja ik, ben het die jullie troost. Wie ben jij dat je sterfelijke mensen vreest, menselijke wezens die als gras zijn, ¹³ dat je de Heer, je Maker, vergeet, die de hemelen uitspande en de fundamente van de aarde legde, dat je elke dag in constante angst leeft vanwege de woede van de onderdrukker, die op vernietiging uit is? Waar is de woede van de onderdrukker? ¹⁴ De ballingen zullen spoedig worden bevrijd; zij zullen niet sterven in hun kerker, noch zullen zij gebrek aan brood hebben. ¹⁵ Want ik ben de Heer, je God, die de zee doet opbruisen zodat haar golven brullen—Heer Almachtig is Zijn naam. ¹⁶ Ik heb mijn woorden in je mond gelegd en je bedekt met de schaduw van mijn hand, om de hemelen te vestigen, de fundamente van de aarde te leggen, en tegen Sion te zeggen: 'Jullie zijn mijn volk.'" ¹⁷ Ontwaak, ontwaak! Sta op, Jeruzalem, jij die uit de hand van de Heer de beker van zijn toorn hebt gedronken, jij die de kelk die mensen doet wankelen tot de bodem hebt leeggedronken. ¹⁸ Er is niemand om haar te leiden onder al de kinderen die zij gebaard heeft, noch is er iemand om haar bij de hand te nemen onder al de kinderen die zij heeft grootgebracht. ¹⁹ Deze dubbele rampen hebben je getroffen—wie zal je troosten?—verwoesting en vernietiging, hongersnood en zwaard—hoe kan ik je troosten? ²⁰ Je kinderen zijn flauwgevallen; zij liggen op elke straathoek, als een antilope gevangen in een net. Zij zijn vervuld met de toorn van de Heer, de berisping van je God. ²¹ Daarom, hoor dit, jij ellendige, die dronken bent, maar niet van wijn. ²² Dit zegt je Soevereine Heer, je God die voor zijn volk strijdt: "Zie, ik heb uit je hand de beker genomen die je deed wankelen; van die kelk, de beker van mijn toorn, zul je nooit meer drinken. ²³ Ik zal hem in de handen van je kwelgeesten leggen, die tegen je zeiden: 'Ga liggen zodat we over je heen kunnen lopen.' En je legde je rug als de grond, als een straat om overheen te lopen."

52 Ontwaak, ontwaak, Sion, tooi jezelf met kracht! Kleeid je in je prachtige gewaden, Jeruzalem, de heilige stad. De onbesnedenen en de onreinen zullen je niet langer binnengaan. ² Schud het stof van je af, sta op, zetel Jeruzalem; Bevrijd jezelf van de ketenen om je hals, gevangene Dochter Sion. ³ Want zo zegt de Heer: "Je werd voor niets verkocht, en zonder geld zul je worden verlost." ⁴ Want zo zegt de Soevereine Heer: "Mijn volk ging aanvankelijk naar Egypte om daar te verblijven; toen onderdrukte Assyrië hen zonder reden. ⁵ "En nu, wat heb ik hier?" verklaart de Heer. "Aangezien mijn volk voor niets is weggevoerd, en zij die over hen heersen jammeren," verklaart de Heer. "Mijn naam wordt voortdurend de hele dag gelasterd. ⁶ Daarom zal mijn volk mijn naam kennen; daarom zullen zij op die dag weten dat ik het ben die spreekt, 'Hier ben ik.'" ⁷ Hoe mooi op de bergen zijn de voeten van degene die goed nieuws brengt, die vrede verkondigt, die blijde tijdingen brengt, die heil aankondigt, en tot Sion zegt: "Uw God regeert!" ⁸ Luister! Uw wachters verheffen hun stemmen, zij juichen samen; want zij zullen met eigen ogen zien wanneer de Heer naar Sion terugkeert. ⁹ Barst uit in vreugdevol gezang samen, jullie ruïnes van Jeruzalem, want de Heer heeft zijn volk getroost, hij heeft Jeruzalem verlost. ¹⁰ De Heer heeft zijn heilige arm ontbloot voor de ogen van alle naties, en alle einden der aarde zullen het heil van onze God zien. ¹¹ Vertrek, vertrek, ga daar weg! Raak geen onrein ding aan! Kom uit haar midden, wees rein, jullie die de vaten van de Heer dragen. ¹² Maar jullie zullen niet haastig vertrekken, noch zullen jullie vluchten; want de Heer zal voor jullie uit gaan, en de God van Israël zal jullie achterhoede zijn. ¹³ Zie, mijn dienaar zal verstandig handelen; hij zal verheven en verhoogd worden, en zeer hoog zijn. ¹⁴ Zoals velen zich over hem ontzetten—zijn uiterlijk was zo misvormd, meer dan dat van een mens, en zijn gestalte meer dan die van de zonen der mensen—¹⁵ zo zal hij vele naties besprenkelen, en koningen zullen hun mond om hem sluiten; want wat hun niet verteld was, zullen zij zien, en wat zij niet gehoord hebben, zullen zij begrijpen.

53 Wie heeft dan ons verslag ontvangen? Wie heeft dan de sterke arm van de Heer aanschouwd? ² Hij groeide voor Hem op als een tere scheut, en als een wortel uit dorre grond. Hij had geen schoonheid of majesteit om ons aan te

trekken, noch een uiterlijk dat wij Hem zouden begeren. ³ Hij was veracht en verworpen door de mensen, een man van lijden, vertrouwd met pijn. Als iemand voor wie mensen hun gezicht verbergen, was Hij veracht, en wij hielden Hem in geringe achting. ⁴ Zeker, Hij nam onze pijn op zich en droeg ons lijden, toch beschouwden wij Hem als door God geslagen, getroffen en vernederd. ⁵ Maar Hij werd doorboord voor onze overtredingen, Hij werd verbrijzeld voor onze ongerechtigheden; de straf die ons vrede bracht was op Hem, en door Zijn wonden zijn wij genezen. ⁶ Wij allen dwaalden als schapen, ieder van ons keerde zich naar zijn eigen weg; en de Heer heeft op Hem de ongerechtigheid van ons allen gelegd. ⁷ Hij werd verdrukt en gekweld, toch bleef Hij zwijgen; Hij werd als een lam naar de slacht geleid, en als een schaap dat stil is voor zijn scheerders, zo bleef Hij zwijgen. ⁸ Door onderdrukking en oordeel werd Hij weggenomen. Maar wie van Zijn generatie overwoog het? Want Hij werd afgesneden uit het land der levenden; voor de overtreding van mijn volk werd Hij gestraft. ⁹ Hij kreeg een graf bij de goddelozen, en bij de rijken in Zijn dood, hoewel Hij geen geweld had gepleegd, noch bedrog in Zijn mond was gevonden. ¹⁰ Toch was het de wil van de Heer om Hem te verbrijzelen en Hem te doen lijden. Wanneer Hij Zijn leven tot een offer voor de zonde maakt, zal Hij Zijn nageslacht zien en Zijn dagen verlengen, en de wil van de Heer zal in Zijn hand voorspoedig zijn. ¹¹ Nadat Hij heeft geleden, zal Hij het licht van het leven zien en tevreden zijn; door Zijn kennis zal mijn rechtvaardige dienaar velen rechtvaardigen, want Hij zal hun ongerechtigheden dragen. ¹² Daarom zal Ik Hem een deel geven onder de groten, en Hij zal de buit delen met de sterken, omdat Hij Zijn leven heeft uitgegeven in de dood en onder de overtreders werd gerekend. Want Hij droeg de zonde van velen en deed voorbede voor de overtreders.

54 “Verheug je, onvruchtbare vrouw, jij die geen kind hebt gebaard; breek uit in gezang en juich van vreugde, jij die geen weeën hebt doorgemaakt; want de kinderen van de verlaten vrouw zijn talrijker dan die van de vrouw met een man,” zegt de Heer. ² “Vergroot de ruimte van je tent, strek de gordijnen van je woning wijd uit, houd niet in; verleng je koorden en versterk je tentpinnen. ³ Want je zult je uitbreiden naar rechts en naar links; je nakomelingen zullen naties bezitten en de

verlaten steden bewonen. ⁴ “Wees niet bang, want je zult geen schaamte lijden; wees niet ontmoedigd, want je zult niet te schande worden gemaakt; je zult de schaamte van je jeugd vergeten en je de smaad van je weduwschap niet meer herinneren. ⁵ Want je Maker is je man— de Heer van de legermachten is Zijn naam— de Heilige van Israël is je Verlosser; Hij wordt de God van de hele aarde genoemd. ⁶ De Heer heeft je teruggeroepen als een verlaten vrouw, bedroefd van geest, als een jonge vrouw die getrouwd was, maar afgewezen werd,” zegt je God. ⁷ “Voor een kort moment heb ik je verlaten, maar met grote barmhartigheid zal ik je terugverzamelen. ⁸ In een moment van woede heb ik me van je afgewend, maar met blijvende vriendelijkheid zal ik je barmhartigheid tonen,” zegt de Heer, je Verlosser. ⁹ “Voor mij is dit als de dagen van Noach, toen ik zwoer dat de wateren van Noach nooit meer de aarde zouden overstromen. Zo heb ik gezworen niet meer boos op je te zijn of je opnieuw te berispen. ¹⁰ Al zouden de bergen wijken en de heuvels wankelen, toch zal mijn standvastige liefde voor jou niet wijken, noch zal mijn vredesverbond wankelen,” zegt de Heer, die medelijden met je heeft. ¹¹ “O getroffen stad, door stormen geteisterd en niet getroost, ik zal je herbouwen met turkooizen stenen en je fundamenten met saffieren leggen. ¹² Ik zal je kantelen van robijnen maken, je poorten van kristal, en al je muren van edelstenen. ¹³ Al je kinderen zullen door de Heer geleid worden, en hun vrede zal overvloedig zijn. ¹⁴ In gerechtigheid zul je gevestigd worden; je zult ver van onderdrukking zijn, en je zult niet vrezen; terreur zal ver van je verwijderd zijn; het zal niet bij je komen. ¹⁵ Als iemand je aanvalt, zal het niet van mij zijn; wie je ook aanvalt, zal voor je vallen. ¹⁶ “Kijk, ik ben het die de smid heeft geschapen die de kolen tot vlam aanwakert en een wapen smeedt dat geschikt is voor zijn werk; en ik heb de vernietiger geschapen om verwoesting aan te richten. ¹⁷ Geen wapen dat tegen je gesmeed wordt, zal slagen, en je zult elke tong weerleggen die in het oordeel tegen je opstaat. Dit is het erfdeel van de dienaren van de Heer, en hun rechtvaardiging komt van mij,” verklaart de Heer.

55 “Kom, iedereen die dorst heeft, kom naar de wateren; en u die geen geld heeft, kom, koop en eet! Kom, koop wijn en melk zonder geld en zonder prijs. ² Waarom geeft u geld uit aan wat geen brood is, en uw arbeid aan wat niet

verzadigt? Luister aandachtig naar mij, en eet wat goed is, en u zult genieten van overvloed. ³ Neig uw oor en kom naar mij; luister, opdat u zult leven. Ik zal een eeuwig verbond met u sluiten, mijn trouwe liefde beloofd aan David. ⁴ Kijk, ik heb hem aangesteld als een getuige voor de naties, een leider en bevelhebber voor de volken. ⁵ Zeker, u zult naties roepen die u niet kent, en naties die u niet kennen zullen zich haasten naar u, vanwege de Heer uw God, de Heilige van Israël, want hij heeft u verheerlijkt.” ⁶ Zoek de Heer terwijl hij nog te vinden is; roep hem aan terwijl hij nog nabij is. ⁷ Laat de goddeloze zijn weg verlaten en de onrechtvaardige zijn gedachten. Laat hen terugkeren naar de Heer, en hij zal medelijden met hen hebben, en tot onze God, want hij zal overvloedig vergeven. ⁸ “Want mijn gedachten zijn niet dezelfde als uw gedachten, noch zijn uw wegen zoals mijn wegen,” verklaart de Heer. ⁹ “Want zoals de hemelen hoger zijn dan de aarde, zo zijn mijn wegen hoger dan uw wegen en mijn gedachten dan uw gedachten. ¹⁰ Want zoals de regen en de sneeuw uit de hemel neerdalen, en daar niet terugkeren zonder de aarde te bevochtigen en haar te doen uitspruiten en bloeien, zaad gevend aan de zaaier en brood aan de eter, ¹¹ zo is mijn woord dat uit mijn mond gaat: het zal niet leeg naar mij terugkeren, maar zal volbrengen wat ik verlang en slagen in het doel waarvoor ik het zond. ¹² U zult met vreugde uitgaan en in vrede geleid worden; de bergen en heuvels zullen voor u in gezang uitbreken, en alle bomen van het veld zullen in de handen klappen. ¹³ In plaats van de doornstruik zal de jeneverbes groeien, en in plaats van distels zal de mirte groeien. Dit zal een gedenkteken zijn voor de Heer, een eeuwig teken dat niet zal worden afgesneden.”

56 Dit zegt de Heer: “Handhaaf gerechtigheid en beoefen rechtvaardigheid, want mijn redding is nabij en mijn rechtvaardigheid zal spoedig onthuld worden. ² Gezegend is de persoon die zo handelt, en de mens die zich eraan houdt; die zich onthoudt van het ontheiligen van de sabbat, en zijn handen weerhoudt van het begaan van enig kwaad.” ³ Laat de vreemdeling die zich bij de Heer heeft aangesloten niet zeggen: “De Heer zal mij zeker scheiden van zijn volk.” Noch laat de eunuch verklaren: “Ik ben slechts een dorre boom.” ⁴ Want dit zegt de Heer: “Aan de eunuchen die mijn sabbatten onderhouden, die kiezen wat mij behaagt

en zich stevig aan mijn verbond houden— ⁵ aan hen zal ik binnen mijn huis en zijn muren een gedenkteken en een naam geven, beter dan die van zonen en dochters; ik zal hun een eeuwig naam geven die nooit zal worden afgesneden. ⁶ En de vreemdelingen die zich bij de Heer aansluiten om hem te dienen, om de naam van de Heer lief te hebben, en om zijn dienaren te zijn, iedereen die de sabbat onderhoudt zonder hem te ontheiligen en zich stevig aan mijn verbond houdt— ⁷ hen zal ik brengen naar mijn heilige berg en verheugen in mijn huis van gebed. Hun brandoffers en offers zullen op mijn altaar worden geaccepteerd; want mijn huis zal een huis van gebed voor alle volken worden genoemd.” ⁸ De Heer God, die de verstrooiden van Israël verzamelt, verkondigt: “Ik zal nog anderen tot hen verzamelen, naast degenen die al verzameld zijn.” ⁹ Kom, alle wilde dieren van het veld, kom en verslind, alle dieren van het bos! ¹⁰ Zijn wachters zijn blind, ze missen allemaal kennis; het zijn allemaal stomme honden, niet in staat om te blaffen; ze liggen rond te dromen, houden van sluimeren. ¹¹ De honden zijn vraatzuchtig, ze zijn nooit tevreden. Het zijn herders die geen begrip hebben; ze zijn allemaal hun eigen weg ingeslagen, ieder zoekt zijn eigen gewin. ¹² “Kom,” zeggen ze, “laten we wijn halen, en ons vullen met sterke drank; en morgen zal zijn als vandaag, zelfs overvloediger.”

57 De rechtvaardigen komen om, en niemand neemt het ter harte; de vromen worden weggenomen, zonder dat iemand begrijpt dat de rechtvaardigen worden weggenomen om van het kwaad gespaard te blijven. ² Zij gaan de vrede binnen; zij rusten in hun bedden, ieder die oprecht wandelde. ³ “Maar kom hier, jullie kinderen van een tovenares, nakomelingen van een overspeltige en een prostituee! ⁴ Wie bespotten jullie? Tegen wie sperren jullie je mond wijd open en steken jullie je tong uit? Zijn jullie niet een broedsel van rebellen, nakomelingen van bedrog? ⁵ Jullie branden van lust tussen de eiken en onder elke weelderige boom; jullie slachten jullie kinderen in de ravijnen, onder de rotskloven. ⁶ Onder de gladde stenen van de ravijnen is jullie deel; zij zijn jullie lot. Ja, aan hen hebben jullie plengoffers uitgegoten en graanoffers gebracht. Zou ik mij over deze dingen moeten ontfermen? ⁷ Jullie hebben jullie rustplaats op een hoge en verheven heuvel ingericht; daar zijn jullie opgeklommen om jullie offers te brengen. ⁸ Achter

jullie deuren en deurposten hebben jullie jullie heidense symbolen geplaatst. Mij verlatend, hebben jullie jullie bed ontbloot, jullie zijn erin geklommen en hebben het wijd geopend; jullie hebben een verbond gesloten met degenen wiens bedden jullie liefhebben, en jullie hebben hun naaktheid aanschouwd. ⁹ Jullie reisden naar de koning met olijfolie en hebben jullie parfums vermeerderd; jullie hebben jullie gezanten ver weg gestuurd en zijn afgedaald naar het dodenrijk. ¹⁰ Jullie hebben jezelf vermoed met jullie vele reizen, toch hebben jullie niet gezegd: 'Het is hopeloos.' Jullie vonden vernieuwing van jullie kracht, dus jullie zijn niet flauwgevallen. ¹¹ "Wie vreesden en dachten jullie zozeer dat jullie mij ontrouw zijn geweest, en mij niet hebben herinnerd of het ter harte hebben genomen? Is het niet omdat ik al lange tijd stil ben geweest dat jullie mij niet vrezen?" ¹² Ik zal jullie gerechtigheid en jullie daden blootleggen, en zij zullen jullie niet baten. ¹³ Wanneer jullie om hulp roepen, laat jullie verzameling afgoden jullie dan redden! De wind zal ze allemaal wegvoeren, een zuchtje zal ze wegblazen. Maar wie bij mij zijn toevlucht zoekt, zal het land erven en mijn heilige berg bezitten." ¹⁴ En er zal gezegd worden: "Bouw op, bouw op, bereid de weg! Verwijder de obstakels uit de weg van mijn volk." ¹⁵ Want dit zegt de hoge en verheven Ene— hij die voor eeuwig leeft, wiens naam heilig is: "Ik woon in een hoge en heilige plaats, maar ook bij de verbrijzelde en nederige van geest, om de geest van de nederigen te doen herleven en het hart van de verbrijzelden te doen herleven. ¹⁶ Want ik zal niet voor altijd beschuldigen, noch zal ik altijd boos zijn, want dan zou de geest voor mij bezwijken— de adem van hen die ik heb gemaakt. ¹⁷ Vanwege de ongerechtigheid van zijn onrechtvaardige winst was ik boos en sloeg hem; ik verborg mijn gezicht in boosheid, toch bleef hij zich afkeren, in de weg van zijn hart. ¹⁸ Ik heb zijn wegen gezien, maar ik zal hem genezen; ik zal hem leiden en troost herstellen voor hem en voor zijn treurenden, ¹⁹ lof voortbrengend op hun lippen. Vrede, vrede, voor hen die ver weg zijn en voor hen die dichtbij zijn," zegt de Heer. "En ik zal hen genezen." ²⁰ Maar de goddelozen zijn als de woelige zee, die niet tot rust kan komen, waarvan de wateren slijk en modder opwerpen. ²¹ "Mijn God verklaart, 'Er is geen vrede voor de goddelozen.'"

"Roep luid, houd niet in; Verhef je stem als een bazuin, en verkondig aan Mijn volk hun opstandigheid, en aan het huis van Jakob hun zonden. ² Want dag aan dag zoeken zij Mij en verheugen zich erin Mijn wegen te kennen, alsof zij een volk waren dat gerechtigheid beoefent en de verordening van hun God niet heeft verlaten. Zij vragen Mij om rechtvaardige beslissingen en verheugen zich in de nabijheid van God. ³ 'Waarom hebben wij gevestigd,' zeggen zij, 'en U hebt het niet gezien? Waarom hebben wij ons vernederd, en U hebt het niet opgemerkt?' Zie, op de dag van uw vasten, volgt u uw eigen verlangens en onderdrukt u al uw arbeiders. ⁴ Uw vasten leidt tot twist en strijd, en tot het slaan van elkaar met goddeloze vuisten. U kunt niet vasten zoals u vandaag doet en verwachten dat uw stem in de hoogte wordt gehoord. ⁵ Is dit het soort vasten dat Ik heb gekozen, een dag voor een persoon om zich te vernederen? Is het alleen om het hoofd te buigen als een riet en om zak en as uit te spreiden? Zult u dit een vasten noemen, een aanvaardbare dag voor de Heer? ⁶ Is dit niet het vasten dat Ik heb gekozen: om de ketenen van onrecht los te maken, om de touwen van het juk te ontbinden, om de verdrukten vrij te laten, en om elk juk te breken? ⁷ Is het niet om uw brood te delen met de hongerigen en de dakloze armen in uw huis te brengen; wanneer u de naakte ziet, om hem te kleden, en u niet te verbergen voor uw eigen vlees en bloed? ⁸ Dan zal uw licht doorbreken als de dageraad, en uw genezing zal snel verschijnen; uw gerechtigheid zal voor u uitgaan, en de heerlijkheid van de Heer zal uw achterhoede zijn. ⁹ Dan zult u roepen, en de Heer zal antwoorden; u zult om hulp roepen, en Hij zal zeggen: 'Hier ben Ik.' Als u het juk uit uw midden verwijderd, de beschuldigende vinger en kwaadaardig gepraat, ¹⁰ en als u uzelf aanbiedt aan de hongerigen en de noden van de verdrukten bevredigt, dan zal uw licht opgaan in de duisternis, en uw donkerheid zal zijn als de middag. ¹¹ De Heer zal u voortdurend leiden, en uw noden bevredigen in een door de zon verschroeid land, en uw beenderen versterken. U zult zijn als een goed bevoelde tuin, als een bron waarvan het water niet opdroogt. ¹² Uw volk zal de oude puinhopen herbouwen; u zult de eeuwenoude fundamenten oprichten; u zult worden genoemd de Hersteller van Gebroken Muren, de Hersteller van Straten om in te wonen. ¹³ "Als u zich onthoudt van het breken van de sabbat en van het

doen van wat u wilt op Mijn heilige dag, als u de sabbat een vreugde noemt en de heilige dag van de Heer eervol, en als u die eert door niet uw eigen weg te gaan of uw eigen plezier te zoeken of ijdele woorden te spreken, ¹⁴ dan zult u uw vreugde vinden in de Heer, en Ik zal u doen rijden op de hoogten van de aarde en u laten genieten van het erfdeel van uw vader Jakob." Want de mond van de Heer heeft gesproken.

59 Zie, de hand van de Heer is niet te kort om te redden, noch is Zijn oor te doof om te horen. ² Maar uw wandaden hebben een scheiding gemaakt tussen u en uw God; uw zonden hebben Zijn gezicht voor u verborgen zodat Hij niet luistert. ³ Want uw handen zijn bevuurd met bloed, en uw vingers met onrecht. Uw lippen hebben leugens gesproken, en uw tong murmelt slechtheid. ⁴ Niemand roept om gerechtigheid, noch pleit iemand eerlijk. Ze vertrouwen op loze argumenten en spreken onwaarheden; ze bedenken problemen en baren rampen. ⁵ Ze broeden addersieren uit en weven een spinnenweb. Wie hun eieren eet, sterft, en uit een dat verbrijzeld is, breekt een slang uit. ⁶ Hun webben kunnen geen kleding worden, noch kunnen ze zich bedekken met wat ze maken. Hun daden zijn daden van onrecht, en geweld is in hun handen. ⁷ Hun voeten rennen naar het kwaad, en ze zijn snel om onschuldig bloed te vergieten. Hun gedachten zijn gedachten van onrecht; verwoesting en vernietiging zijn op hun wegen. ⁸ Ze zijn onbekend met het pad van vrede, en gerechtigheid is afwezig op hun wegen. Ze hebben hun paden krom gemaakt; wie daarop loopt, vindt geen vrede. ⁹ Als gevolg daarvan is gerechtigheid ver van ons, en bereikt gerechtigheid ons niet. We hopen op licht, maar zie, er is duisternis; op helderheid, maar we wandelen in somberheid. ¹⁰ We tasten langs de muur als de blinden, voelen onze weg als degenen zonder ogen. We struikelen op de middag alsof het schemering is; onder de sterken zijn we als de doden. ¹¹ We grommen allemaal als beren en klagen verdrietig als duiven. We zoeken gerechtigheid, maar vinden geen; naar redding, maar het is ver van ons. ¹² Want onze overtredingen zijn vele in Uw ogen, en onze zonden getuigen tegen ons. Onze wandaden zijn bij ons, en we erkennen onze ongerechtigheden: ¹³ Opstand en ontkenning van de Heer, afwending van onze God, spreken van onderdrukking en opstand, bedenken en uiten van leugenachtige

woorden vanuit het hart. ¹⁴ Gerechtigheid is teruggedrongen, en gerechtigheid staat ver weg; waarheid is gestruikeld op de straten, en oprechtheid kan niet binnenkomen. ¹⁵ Waarheid is afwezig, en wie het kwaad mijdt, wordt een prooi. De Heer zag het, en het mishagend Hem dat er geen gerechtigheid was. ¹⁶ Hij zag dat er niemand was, en was verbaasd dat er niemand was om tussenbeide te komen; dus bracht Zijn eigen arm redding voor Hem, en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem. ¹⁷ Hij trok gerechtigheid aan als een borstharnas, en een helm van redding op Zijn hoofd; Hij kleedde Zich met kleding van wraak en wikkelde Zich in ijver als een mantel. ¹⁸ Overeenkomstig hun daden, zo zal Hij vergelden: toorn aan Zijn tegenstanders, vergelding aan Zijn vijanden; Hij zal de eilanden hun loon geven. ¹⁹ Zo zullen mensen de naam van de Heer vrezen vanuit het westen, en Zijn glorie vanuit de opkomst van de zon, want Hij zal komen als een snelstromende rivier aangedreven door de adem van de Heer. ²⁰ "Een Verlosser zal naar Sion komen, naar degenen in Jakob die zich van hun zonden bekeren," verklaart de Heer. ²¹ "Wat Mij betreft, dit is Mijn verbond met hen," zegt de Heer: "Mijn Geest, die op u is, en Mijn woorden die Ik in uw mond heb gelegd, zullen niet wijken uit uw mond, noch uit de mond van uw kinderen, noch uit de mond van hun nakomelingen—van nu af aan en voor altijd," zegt de Heer.

60 "Sta op en schitter, want je licht is gekomen, en de heerlijkheid van de Heer gaat over je op. ² Zie, duisternis bedekt de aarde en diepe duisternis de volken, maar de Heer gaat over je op, en Zijn heerlijkheid verschijnt over je. ³ Naties zullen worden aangetrokken door je licht, en vorsten door de glans van je dageraad. ⁴ "Hef je ogen op en kijk om je heen; ze verzamelen zich allemaal en komen naar je toe. Je zonen zullen van verre komen, en je dochters zullen op de heup gedragen worden. ⁵ Dan zul je zien en stralen, en je hart zal kloppen en zwellen van vreugde; de rijkdom van de zeeën zal naar je toe worden gebracht, en de rijkdommen van de naties zullen naar je toe komen. ⁶ Een menigte kamelen zal je land bedekken, de jonge kamelen van Midian en Efa; allen uit Seba zullen komen, goud en wierook brengend, en de lof van de Heer verkondigend. ⁷ Alle kudde van Kedar zullen naar je toe worden verzameld, de rammen van Nebajoth zullen je dienen; ze zullen worden geaccepteerd op

Mijn altaar, en Ik zal Mijn glorieuze tempel sieren.⁸ Wie zijn deze die vliegen als wolken, als duiven naar hun nesten?⁹ Zeker, de kustlanden kijken naar mij; de schepen van Tarsis zijn voorop, je kinderen van verre brengend, met hun zilver en goud, voor de eer van de Heer, je God, de Heilige van Israël, want Hij heeft je verheerlijkt.¹⁰ "Vreemdelingen zullen je muren herbouwen, en hun koningen zullen je dienen; want in Mijn toorn heb Ik je geslagen, maar in Mijn gunst heb Ik je medelijden getoond.¹¹ Je poorten zullen altijd openstaan; ze zullen dag en nacht niet gesloten worden, zodat mensen je de rijkdom van de naties kunnen brengen, met hun koningen in processie geleid.¹² Want elke natie of koninkrijk dat je niet dient zal vergaan; het zal volledig worden vernietigd.¹³ De heerlijkheid van Libanon zal naar je toe komen, de jeneverbes, de den en de cipres samen, om Mijn heiligdom te verfraaien; en Ik zal de plaats van Mijn voeten heerlijk maken.¹⁴ De zonen van degenen die je onderdrukten zullen buigend voor je komen; allen die je verachtten zullen zich neerbuigen aan je voeten en je de Stad van de Heer noemen, Sion van de Heilige van Israël.¹⁵ "Hoewel je verlaten en gehaat bent geweest, zonder dat iemand voorbij kwam, zal Ik je een eeuwige trots maken, een vreugde van generatie op generatie.¹⁶ Je zult deelnemen aan de overvloed van de naties en worden onderhouden door koninklijke voorzieningen; dan zul je weten dat Ik, de Heer, je Redder ben, je Verlosser, de Machtige van Jakob.¹⁷ In plaats van brons zal Ik goud brengen, en zilver in plaats van ijzer; in plaats van hout zal Ik brons brengen, en ijzer in plaats van stenen. Ik zal vrede je bestuurder maken en gerechtigheid je opzichter.¹⁸ Geweld zal niet meer worden gehoord in je land, noch verwoesting of vernietiging binnen je grenzen; maar je zult je muren Heil noemen en je poorten Lof.¹⁹ De zon zal overdag niet langer je licht zijn, noch zal de helderheid van de maan op je schijnen; want de Heer zal je eeuwige licht zijn, en je God zal je heerlijkheid zijn.²⁰ Je zon zal nooit meer ondergaan, en je maan zal niet meer afnemen; want de Heer zal je eeuwige licht zijn, en de dagen van je rouw zullen eindigen.²¹ Dan zullen al je mensen rechtvaardig zijn; ze zullen het land voor altijd bezitten. Zij zijn de tak die Ik heb geplant, het werk van Mijn handen, opdat Ik verheerlijkt word.²² De kleinste van jullie zal tot duizend worden, de geringste tot een machtige

natie. Ik, de Heer, zal het snel tot stand brengen in zijn tijd."

61 De Geest van de Heerser Heer is op mij, omdat de Heer mij heeft gezalfd om goed nieuws te brengen aan de nederigen. Hij heeft mij gezonden om de gebrokenen van hart te verbinden, om vrijheid uit te roepen voor de gevangenen en bevrijding voor de gevangenen;² om het gunstige jaar van de Heer en de dag van wraak van onze God uit te roepen; om allen te troosten die treuren,³ om te voorzien voor hen die rouwen in Sion, hen een krans te geven in plaats van as, de olie van vreugde in plaats van rouw, en een gewaad van lof in plaats van een geest van wanhoop. Zij zullen eiken van gerechtigheid worden genoemd, een planting van de Heer voor zijn pracht.⁴ Zij zullen de oude ruïnes herbouwen en de vroegere verwoestingen oprichten; zij zullen de verwoeste steden vernieuwen, de verwoestingen van vele generaties.⁵ Vreemdelingen zullen uw kudden hoeden, en buitenlanders zullen uw boeren en wijnbouwers zijn.⁶ Maar u zult priesters van de Heer worden genoemd; u zult dienaren van onze God worden genoemd. U zult zich voeden met de rijkdom van de naties en roemen in hun rijkdom.⁷ In plaats van uw schaamte zult u een dubbel deel ontvangen, en in plaats van schande zullen zij juichen over hun erfdeel. Daarom zullen zij een dubbel deel bezitten in hun land, en eeuwige vreugde zal hun deel zijn.⁸ Want ik, de Heer, houd van gerechtigheid; ik haat roof en onrecht. In mijn trouw zal ik hen belonen en een eeuwig verbond met hen sluiten.⁹ Hun nakomelingen zullen bekend zijn onder de naties, en hun afstammelingen onder de volken. Allen die hen zien, zullen erkennen dat zij een volk zijn dat de Heer heeft gezegend.¹⁰ Ik zal zeer verheugd zijn in de Heer, mijn ziel zal zich verheugen in mijn God; want hij heeft mij bekleed met kleding van redding en mij omhuld met een mantel van gerechtigheid, zoals een bruidegom zijn hoofd siert als een priester, en zoals een bruid zich tooit met haar sieraden.¹¹ Want zoals de aarde haar spruiten voortbrengt, en zoals een tuin zaden doet groeien, zo zal de Heerser Heer gerechtigheid en lof doen opkomen voor alle naties.

62 Omwille van Sion zal ik niet zwijgen, en omwille van Jeruzalem zal ik niet stil zijn, totdat haar gerechtigheid straalt als de

dageraad, en haar heil als een brandende fakkel. ² Naties zullen je gerechtigheid zien, en alle koningen je glorie; je zult een nieuwe naam krijgen die de mond van de Heer zal toekennen. ³ Je zult zijn als een kroon van pracht in de hand van de Heer, een koninklijke diadeem in de hand van je God. ⁴ Je zult niet langer Verlatene worden genoemd, noch zal je land Woestenij worden genoemd. In plaats daarvan zul je Hephzibah worden genoemd, en je land Beulah; want de Heer heeft behagen in jou, en je land zal getrouwd zijn. ⁵ Zoals een jonge man een jonge vrouw trouwt, zo zullen je zonen jou trouwen; en zoals een bruidegom zich verheugt over zijn bruid, zo zal je God zich over jou verheugen. ⁶ Ik heb wachters op je muren geplaatst, Jeruzalem; zij zullen nooit zwijgen, dag noch nacht. Jullie die de Heer aanroepen, rust niet, ⁷ en geef Hem geen rust totdat Hij Jeruzalem vestigt en haar de lof van de aarde maakt. ⁸ De Heer heeft gezworen bij Zijn rechterhand en bij Zijn machtige arm: "Ik zal je graan nooit meer als voedsel aan je vijanden geven, noch zullen vreemdelingen de nieuwe wijn drinken waarvoor je hebt gewerkt; ⁹ maar zij die het oogsten zullen het consumeren en de Heer prijzen, en zij die de druiven verzamelen zullen ervan genieten in de voorhoven van Mijn heiligdom." ¹⁰ Ga door de poorten! Bereid de weg voor het volk. Bouw de weg op! Verwijder de stenen. Hef een banier op voor de naties. ¹¹ Zie, de Heer heeft tot de eindten der aarde verkondigd: "Zeg tegen Dochter Sion: 'Zie, je Redder komt; zie, Zijn beloning is bij Hem, en Zijn vergelding vergezelt Hem.'" ¹² Zij zullen het Heilige Volk worden genoemd, de Verlostenen van de Heer; en jij zult worden genoemd Gezocht, een Stad Niet Langer Verlaten.

63 Wie is dit die uit Edom komt, met klederen van stralende kleuren uit Bozra, deze die majestueus is in zijn kleding, voortschrijdend in de grootheid van zijn kracht? "Ik ben het, die in gerechtigheid spreekt, machtig om te redden." ² Waarom zijn uw klederen rood, als die van iemand die de wijnpers treedt? ³ "Ik heb de wijnpers alleen getreden, en uit de volken was er niemand met mij. Ik vertrapte hen in mijn toorn en verpletterde hen in mijn grimmigheid; hun bloed spatte op mijn klederen, en ik bevlekte al mijn kleding. ⁴ Want de dag van wraak was in mijn hart, en het jaar van mijn verlossing is gekomen. ⁵ Ik keek rond, maar er was niemand om te helpen, en ik was

verbijsterd dat niemand steun gaf; dus bracht mijn eigen arm mij redding, en mijn grimmigheid ondersteunde mij. ⁶ Ik vertrapte de volken in mijn toorn en maakte hen dronken van mijn grimmigheid, en ik goot hun bloed uit op de grond." ⁷ Ik zal de barmhartigheden van de Heer gedenken, en de lofprijzingen van de Heer, overeenkomstig alles wat de Heer voor ons heeft gedaan, en de grote goedheid jegens het huis van Israël, die hij heeft verleend volgens zijn mededogen en de overvloed van zijn barmhartigheden. ⁸ Want hij zei: "Zeker, zij zijn mijn volk, kinderen die niet vals zullen zijn." Dus werd hij hun Heiland. ⁹ In al hun lijden leed hij ook, en de engel van zijn aanwezigheid verlostte hen. In zijn liefde en barmhartigheid verlostte hij hen; hij hief hen op en droeg hen gedurende de dagen van ouds. ¹⁰ Toch rebelleerden zij en bedroefden zijn Heilige Geest; daarom keerde hij zich om en werd hun tegenstander, en hij zelf streed tegen hen. ¹¹ Toen herinnerde zijn volk zich de dagen van ouds, de dagen van Mozes. Waar is hij die hen door de zee bracht met de herder van zijn kudde? Waar is hij die zijn Heilige Geest onder hen plaatste, ¹² die zijn glorieuze arm van kracht zond om aan Mozes' rechterhand te zijn, die de wateren voor hen scheidde om voor zichzelf een eeuwige naam te verwerven, ¹³ die hen door de diepten leidde? Als een paard in de wildernis struikelden zij niet; ¹⁴ als vee dat neerdaalt naar de vlakten, gaf de Geest van de Heer hun rust. Zo leidde u uw volk om voor uzelf een glorieuze naam te maken. ¹⁵ Kijk neer vanuit de hemel en zie vanuit uw heilige en glorieuze verheven woning. Waar zijn uw ijver en uw machtige daden? De beroeringen van uw hart en uw mededogen worden van ons weerhouden. ¹⁶ Want u bent onze Vader, hoewel Abraham ons niet kent en Israël ons niet herkent; u, Heer, bent onze Vader, onze Verlosser van oudsher is uw naam. ¹⁷ Waarom, Heer, laat u ons afdwalen van uw wegen en verhardt u ons hart om u niet te vrezen? Keer terug omwille van uw dienaren, de stammen van uw erfdeel. ¹⁸ Voor een korte tijd bezaten uw heilige volk uw heiligdom, maar nu hebben onze tegenstanders het vertrap. ¹⁹ Wij zijn een volk geworden dat u niet hebt geregeerd, net als degenen die niet bij uw naam zijn genoemd.

64 Och, dat u de hemel zou openscheuren en neerdalen, zodat de bergen zouden beven voor uw aangezicht— ² Zoals vuur dor hout aansteekt en water doet koken, kom neer om uw

naam bekend te maken aan uw tegenstanders, zodat de naties beven voor uw aangezicht! ³ Toen u ontzagwekkende dingen deed die wij niet verwachtten, daalde u neer en de bergen beefden voor uw aangezicht. ⁴ Sinds oude tijden heeft niemand gehoord of door het oor waargenomen, noch heeft het oog enige God gezien behalve u, die handelt voor hen die op hem wachten. ⁵ U ontmoet hen die zich verheugen in het doen van gerechtigheid, die u gedenken in uw wegen. Zie, u was vertoornd, want wij zondigden; wij volhardden lange tijd in onze zonden. Hoe zullen wij dan gered worden? ⁶ Want wij allen zijn geworden als iemand die onrein is, en al onze rechtvaardige daden zijn als een bezoedeld kleed; wij allen verwelken als een blad, en onze ongerechtigheden, als de wind, voeren ons weg. ⁷ Er is niemand die uw naam aanroept of zich inspant om u vast te grijpen; want u hebt uw gezicht voor ons verborgen en ons overgeleverd aan de macht van onze ongerechtigheden. ⁸ Toch bent u, Heer, onze Vader. Wij zijn de klei en u bent onze pottenbakker; wij zijn allen het werk van uw hand. ⁹ Wees niet buitengewoon vertoornd, Heer, en gedenk onze ongerechtigheden niet voor eeuwig. Zie, kijk alstublieft, want wij zijn allen uw volk. ¹⁰ Uw heilige steden zijn een wildernis geworden; Sion is een woestenij geworden, Jeruzalem een verwoesting. ¹¹ Onze heilige en prachtige tempel, waar onze voorouders u prezen, is met vuur verbrand, en al onze kostbare dingen zijn een ruïne geworden. ¹² Zult u bij deze dingen terughoudend blijven, Heer? Zult u zwijgen en ons buitengewoon laten lijden?

65 "Ik liet me ontdekken door degenen die niet naar mij vroegen; ik werd gevonden door degenen die mij niet zochten. Ik zei: 'Hier ben ik, hier ben ik,' tegen een natie die mijn naam niet aanriep. ² Ik heb mijn handen de hele dag uitgestrekt naar een opstandig volk, dat in wegen wandelt die niet goed zijn, hun eigen gedachten volgend— ³ een volk dat mij voortdurend openlijk tart, offers brengend in tuinen en wierook brandend op bakstenen; ⁴ die tussen de graven zitten en de nacht doorbrengen op geheime plaatsen; die het vlees van varkens eten, en wier potten de bouillon van onrein vlees bevatten; ⁵ die zeggen: 'Blijf bij jezelf, kom niet dichterbij mij, want ik ben heiliger dan jij!' Zulke mensen zijn rook in mijn neusgaten, een vuur dat de hele dag brandt. ⁶ Zie, het is voor mij opgetekend: Ik zal niet zwijgen maar vergelden;

ik zal vergelden in hun schoot— ⁷ zowel uw zonden als de zonden van uw voorouders," zegt de Heer. "Omdat zij wierook offerden op de bergen en mij verachtten op de heuvels, zal ik in hun schoot de volle betaling voor hun vroegere daden meten." ⁸ Dit zegt de Heer: "Zoals wanneer nieuwe wijn wordt gevonden in een tros, en iemand zegt: 'Vernietig het niet, want er is een zegen in,' zo zal ik handelen ten behoeve van mijn dienaren, om hen niet allemaal te vernietigen. ⁹ Ik zal nakomelingen voortbrengen uit Jakob, en uit Juda degenen die mijn bergen zullen erven; mijn uitverkorenen zullen hen bezitten, en daar zullen mijn dienaren wonen. ¹⁰ Saron zal een weide voor kudde zijn, en de Vallei van Achor een rustplaats voor kudde, voor mijn volk dat mij zoekt. ¹¹ Maar wat u betreft die de Heer verlaten en mijn heilige berg vergeten, die een tafel dekken voor Fortuin en schalen gemengde wijn vullen voor Bestemming, ¹² Ik zal u bestemmen voor het zwaard, en u allen zult buigen voor de slacht; omdat ik riep en u niet antwoordde, ik sprak en u niet luisterde. U deed kwaad in mijn ogen en koos wat mij mishaagt." ¹³ Daarom zegt de Soevereine Heer: "Zie, mijn dienaren zullen eten, maar u zult honger lijden; zie, mijn dienaren zullen drinken, maar u zult dorst lijden; zie, mijn dienaren zullen zich verheugen, maar u zult beschaamd worden. ¹⁴ Zie, mijn dienaren zullen zingen van vreugde in hun hart, maar u zult uitroepen van pijn in uw hart en weeklagen van een gebroken geest. ¹⁵ U zult uw naam als een vloek achterlaten voor mijn uitverkorenen, en de Soevereine Heer zal u doden, maar hij zal zijn dienaren een andere naam geven. ¹⁶ Wie een zegen in het land inroept, zal dat doen bij de God van de waarheid; wie een eed zweert in het land, zal zweren bij de God van de waarheid. Want de vroegere problemen zullen worden vergeten en verborgen voor mijn ogen. ¹⁷ "Want zie, ik schep nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, en de vroegere dingen zullen niet worden herinnerd of in gedachten komen. ¹⁸ Maar wees blij en verheug u voor altijd in wat ik schep; want zie, ik schep Jeruzalem voor vreugde en haar volk voor blijdschap. ¹⁹ Ik zal mij verheugen over Jeruzalem en vreugde vinden in mijn volk; het geluid van geweën en geschrei zal niet meer in haar worden gehoord. ²⁰ Er zal niet langer een zuigeling zijn die slechts enkele dagen leeft, of een oude man die zijn jaren niet uitleeft; degene die op honderdjarige leeftijd sterft, zal als een jonge

man worden beschouwd, en degene die de honderd niet bereikt, zal als vervloekt worden beschouwd.²¹ Zij zullen huizen bouwen en erin wonen; zij zullen ook wijngaarden planten en hun vrucht genieten.²² Zij zullen niet bouwen en anderen laten bewonen, zij zullen niet planten en anderen laten eten; want zoals de dagen van een boom, zo zullen de dagen van mijn volk zijn, en mijn uitverkorenen zullen lang genieten van het werk van hun handen.²³ Zij zullen niet tevergeefs zwoegen, noch kinderen baren die tot ongeluk gedoemd zijn; want zij zullen een volk zijn gezegend door de Heer, zij en hun nakomelingen met hen.²⁴ Zelfs voordat zij roepen, zal ik antwoorden; terwijl zij nog spreken, zal ik hen verhoren.²⁵ De wolf en het lam zullen samen grazen, en de leeuw zal stro eten zoals het rund, en stof zal het voedsel van de slang zijn. Zij zullen geen kwaad doen noch vernietigen op heel mijn heilige berg,” zegt de Heer.

66 Dit zegt de Heer: “De hemel is mijn troon en de aarde is mijn voetbank. Waar is het huis dat jullie voor mij kunnen bouwen? En waar is mijn rustplaats?² Want mijn hand heeft al deze dingen gemaakt, en zo zijn ze ontstaan,” verklaart de Heer. “Maar ik zal naar deze persoon omzien: degene die nederig is en berouwvol van geest, en die beeft voor mijn woord.³ Maar wie een os slacht, is als iemand die een mens doodt; wie een lam offert, is als iemand die de nek van een hond breekt; wie een graanoffer brengt, is als iemand die varkensbloed offert; wie wierook brandt, is als iemand die een afgod aanbidt. Zij hebben hun eigen wegen gekozen, en hun ziel heeft behagen in hun gruwelen;⁴ dus zal ik harde behandeling voor hen kiezen en over hen brengen wat zij vrezen. Want toen ik riep, antwoordde niemand; toen ik sprak, luisterden zij niet. In plaats daarvan deden zij kwaad in mijn ogen en kozen wat mij mishaaft.”⁵ Hoor het woord van de Heer, jullie die beven voor zijn woord: “Jullie eigen volk dat jullie haat en uitsluit vanwege mijn naam heeft gezegd: ‘Laat de Heer verheerlijkt worden, zodat wij jullie vreugde mogen zien!’ Maar zij zullen beschaamd worden.⁶ Een geluid van rumoer uit de stad, een stem uit de tempel, de stem van de Heer die zijn vijanden vergeldt wat zij verdienen.⁷ “Voordat zij in barensood gaat, baart zij; voordat de pijn over haar komt, brengt zij een jongen ter wereld.⁸ Wie heeft ooit van zulke dingen gehoord? Wie heeft ooit zulke dingen gezien? Kan

een land op één dag geboren worden of een natie in een ogenblik voortgebracht worden? Toch, zodra Sion in barensood was, baarde zij haar kinderen.⁹ Breng ik tot het moment van geboorte en geef ik dan geen bevalling?” zegt de Heer. “Of sluit ik de baarmoeder wanneer ik tot bevalling breng?” zegt jullie God.¹⁰ “Vier feest met Jeruzalem en wees blij om haar, allen die van haar houden; wees vervuld van vreugde met haar, allen die over haar treuren,¹¹ zodat jullie mogen zogen en verzadigd worden aan haar troostende borsten; jullie zullen diep drinken en genieten van haar overvloedige borsten.”¹² Want dit zegt de Heer: “Ik zal vrede naar haar uitbreiden als een rivier, en de glorie van de naties als een overstromende stroom; jullie zullen gevoed worden, gedragen op haar heup en op haar knieën gewiegd worden.¹³ Zoals een moeder haar kind troost, zo zal ik jullie troosten; en jullie zullen getroost worden in Jeruzalem.”¹⁴ Wanneer jullie dit zien, zal jullie hart zich verheugen, en jullie beenderen zullen bloeien als het nieuwe gras; de hand van de Heer zal bekend worden aan zijn dienaren, maar hij zal verontwaardigd zijn over zijn vijanden.¹⁵ Want zie, de Heer zal komen met vuur, en zijn wagens als een wervelwind, om zijn toorn te uiten met woede, en zijn bestraffing met vlammen van vuur.¹⁶ Want met vuur en met zijn zwaard zal de Heer oordeel brengen over alle mensen, en velen zullen vallen door de hand van de Heer.¹⁷ “Degenen die zich heiligen en reinigen om de tuinen in te gaan, achter een in het midden aan, die varkensvlees, verfoeilijke dingen en muizen eten, zullen samen hun einde vinden,” verklaart de Heer.¹⁸ “Want ik ken hun werken en hun gedachten, en de tijd komt om alle naties en talen te verzamelen. En zij zullen komen en mijn glorie zien.¹⁹ Ik zal een teken onder hen stellen, en ik zal overlevenden naar de naties zenden: naar Tarsis, Put, Lud, Meshech, Tubal en Javan, naar de verre kustlanden die niet van mijn roem hebben gehoord of mijn glorie hebben gezien. Zij zullen mijn glorie onder de naties verkondigen.²⁰ En zij zullen al jullie volkeren uit alle naties brengen naar mijn heilige berg in Jeruzalem als een offer aan de Heer—op paarden, in wagens en karren, op muil dieren en kamelen,” zegt de Heer, “zoals de Israëlieten hun graanoffers in reine vaten naar het huis van de Heer brengen.²¹ En ik zal sommigen van hen als priesters en Levieten selecteren,” zegt de Heer.²² “Want zoals de nieuwe hemelen en de nieuwe aarde die ik maak

Jesaja

voor mij zullen blijven bestaan," verklaart de Heer, "zo zullen jullie naam en nakomelingen blijven bestaan. ²³ Van de ene nieuwe maan tot de andere en van de ene sabbat tot de andere, zal de hele mensheid komen om voor mij neer te buigen," zegt

de Heer. ²⁴ "Dan zullen zij naar buiten gaan en kijken naar de lijken van degenen die tegen mij in opstand zijn gekomen; want hun worm zal niet sterven, en hun vuur zal niet worden gedoofd, en zij zullen een afschuw zijn voor de hele mensheid."

Jeremia

1 De woorden van Jeremia, zoon van Hilkia, een van de priesters in Anatot in het land van Benjamin, ² tot wie het woord van de Heer kwam in de dagen van Josia, zoon van Amon, koning van Juda, in het dertiende jaar van zijn regering. ³ Het kwam ook tijdens de regering van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, tot de vijfde maand van het elfde jaar van Zedekia, zoon van Josia, koning van Juda, toen het volk van Jeruzalem in ballingschap ging. ⁴ Toen kwam er een boodschap van de Heer tot mij, zeggende, ⁵ "Voordat Ik je vormde in de moederschoot kende Ik je, en voordat je geboren werd heb Ik je apart gezet; Ik heb je aangesteld als een profeet voor de naties." ⁶ Toen zei ik: "Ach, Soevereine Heer! Ik weet niet hoe ik moet spreken, want ik ben een jongeman." ⁷ Maar de Heer zei tegen mij: "Zeg niet: 'Ik ben te jong,' want je moet gaan naar iedereen naar wie Ik je zend en spreken wat Ik je gebied. ⁸ Vrees hen niet, want Ik ben met je om je te beschermen," verklaart de Heer. ⁹ Toen strekte de Heer Zijn hand uit en raakte mijn mond aan en zei tegen mij: "Ik heb Mijn woorden in je mond gelegd. ¹⁰ Zie, vandaag stel Ik je aan over naties en koninkrijken om uit te rukken en af te breken, om te vernietigen en omver te werpen, om te bouwen en te planten." ¹¹ Het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende: "Wat zie je, Jeremia?" En ik antwoordde: "Ik zie de tak van een amandelboom." ¹² De Heer zei tegen mij: "Je hebt goed gezien, want Ik houd toezicht op Mijn woord om het te vervullen." ¹³ Het woord van de Heer kwam een tweede keer tot mij, zeggende: "Wat zie je?" En ik zei: "Ik zie een kokende pot, hellend vanuit het noorden." ¹⁴ Toen zei de Heer tegen mij: "Vanuit het noorden zal het onheil worden uitgestort over alle inwoners van het land. ¹⁵ Want Ik sta op het punt alle volken van de noordelijke koninkrijken op te roepen," verklaart de Heer. "Hun koningen zullen komen en hun tronen oprichten bij de ingang van de poorten van Jeruzalem; zij zullen komen tegen al haar omliggende muren en tegen alle steden van Juda. ¹⁶ Ik zal Mijn oordelen over hen uitspreken vanwege hun goddeloosheid in het verlaten van Mij, in het branden van wierook voor andere goden en in het aanbidden van wat hun handen hebben gemaakt. ¹⁷ "Bereid je voor! Sta op en zeg tegen hen wat Ik je gebied. Laat je niet ontmoedigen door hen, anders zal Ik je ontmoedigen voor hun ogen. ¹⁸ Vandaag heb Ik je gemaakt als een versterkte stad, een

ijzeren pilaar en een bronzen muur om te staan tegen het hele land—tegen de koningen van Juda, zijn ambtenaren, zijn priesters en het volk van het land. ¹⁹ Zij zullen tegen je vechten maar je niet overwinnen, want Ik ben met je om je te redden," verklaart de Heer.

2 Een boodschap van de Heer bereikte mij: ² "Ga en verkondig in de oren van Jeruzalem: 'Dit zegt de Heer: "Ik herinner mij de toewijding van je jeugd, je liefde als bruid, hoe je mij volgde door de woestijn, door een land dat niet bezaaid is. ³ Israël was heilig voor de Heer, de eerstelingen van zijn oogst. Allen die haar verslonden werden schuldig bevonden; rampspoed kwam over hen," verklaart de Heer. ⁴ Hoor het woord van de Heer, jullie nakomelingen van Jakob, alle families van het huis van Israël. ⁵ Dit zegt de Heer: "Wat vonden jullie voorouders aan mij tekort, dat ze zo ver van mij afdwaalden? Ze volgden waardeloze afgoden en werden zelf waardeloos. ⁶ Ze zeiden niet: 'Waar is de Heer die ons uit Egypte heeft geleid, die ons door de dorre woestijn leidde, door een land van woestijnen en kuilen, een land van droogte en diepe duisternis, een land waar niemand reist en niemand woont?' ⁷ Ik bracht jullie naar een vruchtbaar land om zijn vruchten en goede dingen te eten. Maar jullie kwamen en verontreinigden mijn land en maakten mijn erfdeel verfoeilijk. ⁸ De priesters zeiden niet: 'Waar is de Heer?' Degenen die de wet hanteren kenden mij niet; de leiders kwamen in opstand tegen mij, en de profeten profeteerden door Baäl, volgend op dingen die geen nut hebben. ⁹ "Daarom breng ik opnieuw aanklachten tegen jullie," verklaart de Heer. "En ik zal strijden met de kinderen van jullie kinderen. ¹⁰ Steek over naar de kustlanden van Kittim en kijk, stuur naar Kedar en observeer nauwkeurig; kijk of er ooit iets is geweest: ¹¹ Heeft een natie ooit zijn goden veranderd, hoewel het helemaal geen goden zijn? Maar mijn volk heeft zijn glorieuze God ingeruild voor dat wat waardeloos is. ¹² Wees verbaasd hierover, jullie hemelen, en beef met grote angst," verklaart de Heer. ¹³ "Want mijn volk heeft twee zonden begaan: Ze hebben mij verlaten, de bron van levend water, en hebben hun eigen bakken gegraven, gebroken bakken die geen water kunnen houden. ¹⁴ Is Israël een dienaar, geboren in slavernij? Waarom is hij dan een buit geworden? ¹⁵ Leeuwen hebben tegen hem gebruld, ze hebben luid gebruld. Ze hebben zijn land

Jeremia

verwoest; zijn steden zijn verbrand en verlaten.¹⁶ Ook de mannen van Memphis en Tachpanhes hebben jullie kwaad gedaan.¹⁷ Is het niet jullie die dit over jezelf hebben gebracht door de Heer, jullie God, te verlaten toen hij jullie op de weg leidde?¹⁸ Waarom ga je nu naar Egypte om het water van de Nijl te drinken? En waarom ga je naar Assyrië om het water van de Eufraat te drinken?¹⁹ Jullie slechtheid zal jullie corrigeren, en jullie afvalligheid zal jullie berispen. Bedenk dan en realiseer je hoe kwaad en bitter het voor jullie is om de Heer, jullie God, te verlaten en geen ontzag voor mij te hebben," verklaart de Heer, de God van de legers.²⁰ "Lang geleden hebben jullie je juk afgebroken en je banden verscheurd; jullie zeiden: 'Ik zal je niet dienen!' Inderdaad, op elke hoge heuvel en onder elke uitgestrekte boom gingen jullie liggen als een ontrouwe.²¹ Ik had jullie geplant als een uitgelezen wijnstok, een volledig trouwe zaad. Hoe zijn jullie dan tegen mij gekeerd in een corrupte, wilde wijnstok?²² Hoewel jullie jezelf wassen met loog en veel zeep gebruiken, blijft de vlek van jullie schuld voor mij," verklaart de Soevereine Heer.²³ "Hoe kunnen jullie zeggen: 'Ik ben niet verontreinigd; ik heb de Baäls niet nagejaagd'? Zie jullie gedrag in de vallei; overweeg wat jullie hebben gedaan. Jullie zijn een snelle kameelin die hier en daar rent,²⁴ een wilde ezelin gewend aan de woestijn, snuffelend de wind in haar begeerte— in haar hitte wie kan haar tegenhouden? Elke mannelijke die haar achtervolgt hoeft zich niet moe te maken; op haar tijd zullen ze haar vinden.²⁵ Ren niet totdat je voeten bloot zijn en je keel droog is. Maar jullie zeiden: 'Het is hopeloos! Ik hou van vreemde goden, en ik moet hen achternagaan.'²⁶ "Zoals een dief beschaamd is wanneer hij betrapt wordt, zo is het huis van Israël beschaamd— zij, hun koningen, hun ambtenaren, hun priesters en hun profeten.²⁷ Ze spreken tot hout, 'Jij bent mijn vader,' en tot steen, 'Jij hebt mij gebaard.' Ze hebben hun rug naar mij gekeerd en niet hun gezicht; toch, wanneer ze in moeilijkheden zijn, roepen ze uit, 'Kom en red ons!'²⁸ Waar zijn dan de goden die jullie voor jezelf hebben gemaakt? Laat hen opstaan als ze jullie kunnen redden in jullie tijd van moeilijkheden! Want jullie, Juda, hebben evenveel goden als jullie steden.²⁹ "Waarom brengen jullie beschuldigingen tegen mij? Jullie zijn allemaal tegen mij in opstand gekomen," verklaart de Heer.³⁰ "Tevergeefs heb ik jullie volk

gedisciplineerd; ze reageerden niet op correctie. Jullie zwaard heeft jullie profeten verslonden als een hongerige leeuw.³¹ "Jullie generatie, overweeg het woord van de Heer: Ben ik een woestijn geweest voor Israël of een land van dikke duisternis? Waarom zegt mijn volk, 'We zijn vrij om rond te zwerven; we zullen niet meer naar je toe komen'?³² Vergeet een jonge vrouw haar versieringen, een bruid haar bruiloftssieraden? Toch heeft mijn volk mij vergeten, dagen zonder aantal.³³ Hoe bedreven zijn jullie in het najagen van liefde! Zelfs de slechtste vrouwen kunnen van jullie wegen leren.³⁴ Op jullie kleren wordt het levensbloed van de onschuldige armen gevonden, hoewel jullie hen niet betrapten bij het inbreken. Desalniettemin,³⁵ zeggen jullie, 'Ik ben onschuldig; zeker is zijn woede van mij afgewend.' Maar ik zal over jullie oordelen omdat jullie zeggen, 'Ik heb niet gezondigd.'³⁶ Waarom dwalen jullie zo veel, veranderend van wegen? Jullie zullen teleurgesteld worden door Egypte zoals jullie dat waren door Assyrië.³⁷ Jullie zullen die plaats ook verlaten met jullie handen op jullie hoofd, want de Heer heeft degenen die jullie vertrouwen verworpen; jullie zullen met hen geen voorspoed hebben.

3 De Heer zegt: "Als een man zijn vrouw verstoot en zij vertrekt van hem om de vrouw van een andere man te worden, zou hij dan weer naar haar terugkeren? Zou het land niet grondig verontreinigd worden? Toch heb jij als een hoer gehandeld met talloze minnaars; zou je naar mij terugkeren?" verklaart de Heer.² "Kijk omhoog naar de kale hoogten en overweeg: is er een plaats waar je niet geschonden bent? Je hebt langs de wegen gewacht op minnaars, als een nomade in de woestijn, en je hebt het land verontreinigd met je prostitutie en slechtheid.³ Als gevolg daarvan zijn de regens achtergehouden, en er is geen lenteregen geweest. Je hebt de brutaliteit van een prostituee; je weigert je te schamen.⁴ Heb je niet net tot mij geroepen: 'Mijn Vader, u bent de metgezel van mijn jeugd,⁵ zult u voor altijd boos blijven? Zal uw toorn tot het einde duren?' Dit is wat je zegt, maar je blijft al het kwaad doen dat je kunt."⁶ Tijdens de dagen van koning Josia zei de Heer tegen mij: "Heb je gezien wat het ontrouwe Israël heeft gedaan? Ze is op elke hoge heuvel en onder elke uitgestrekte boom gegaan en heeft daar overspel gepleegd.⁷ Ik dacht: 'Nadat ze dit alles heeft gedaan, zal ze naar mij terugkeren,' maar ze keerde niet terug, en haar

Jeremia

ontrouwe zuster Juda zag het.⁸ Ik gaf het ontrouwe Israël haar scheidingsbrief en stuurde haar weg vanwege haar overspelen. Toch was haar ontrouwe zuster Juda niet bang; zij ging ook en pleegde overspel.⁹ Vanwege haar achteloze immoraliteit verontreinigde zij het land en pleegde overspel met steen en hout.¹⁰ Ondanks dit alles keerde haar ontrouwe zuster Juda niet met heel haar hart naar mij terug, maar alleen in schijn,” verklaart de Heer.¹¹ En de Heer zei tegen mij: “Het ontrouwe Israël is rechtvaardiger dan het ontrouwe Juda.¹² Ga en verkondig deze boodschap naar het noorden: ‘Keer terug, ontrouwe Israël,’ verklaart de Heer, ‘Ik zal niet boos op je blijven, want ik ben genadig,’ verklaart de Heer, ‘Ik zal niet voor altijd boos zijn.’¹³ Erken alleen je schuld—dat je tegen de Heer, je God, in opstand bent gekomen, je gunsten aan vreemde goden hebt verspreid onder elke uitgestrekte boom, en mijn stem niet hebt gehoorzaamd,” verklaart de Heer.¹⁴ “Keer terug, ontrouwe mensen,” verklaart de Heer, “want ik ben jullie meester. Ik zal jullie nemen—één uit een stad en twee uit een familie—en jullie naar Sion brengen.¹⁵ Dan zal ik jullie herders geven naar mijn eigen hart, die jullie zullen leiden met kennis en begrip.¹⁶ In die dagen, wanneer jullie vermenigvuldigd en toegenomen zijn in het land,” verklaart de Heer, “zullen ze niet langer zeggen, ‘De ark van het verbond van de Heer.’ Het zal niet in gedachten komen, noch zullen ze het herinneren of missen, noch zal het opnieuw gemaakt worden.¹⁷ In die tijd zal Jeruzalem de Troon van de Heer genoemd worden, en alle naties zullen zich in Jeruzalem verzamelen om de naam van de Heer te eren. Ze zullen niet langer de koppigheid van hun slechte harten volgen.¹⁸ In die dagen zal het huis van Juda wandelen met het huis van Israël, en samen zullen ze komen uit het land van het noorden naar het land dat ik jullie voorouders als erfenis heb gegeven.¹⁹ “Ik zei, ‘Hoe graag zou ik jullie als zonen behandelen en jullie een aangenaam land geven, de mooiste erfenis van enige natie.’ Ik dacht dat jullie mij ‘Vader’ zouden noemen en niet zouden afwijken van het volgen van mij.²⁰ Maar net zoals een vrouw ontrouw is aan haar man, zo ben jij, Israël, ontrouw aan mij geweest,” verklaart de Heer.²¹ Een stem wordt gehoord op de kale hoogten, het huilen en smeken van het volk van Israël, omdat ze hun wegen hebben verdorven en de Heer hun God hebben vergeten.²² “Keer terug, ontrouwe mensen; ik zal

jullie afvalligheid genezen.” “Ja, we zullen naar u komen, want u bent de Heer onze God.²³ Zeker, het rumoer op de heuvels en bergen is een misleiding; werkelijk in de Heer onze God is de redding van Israël.²⁴ Vanaf onze jeugd hebben schandelijke goden de vruchten van de arbeid van onze voorouders verteerd—hun kudde en vee, hun zonen en dochters.²⁵ Laten we neerliggen in onze schaamte, en laten onze schande ons bedekken. We hebben gezondigd tegen de Heer onze God, zowel wij als onze voorouders; vanaf onze jeugd tot op deze dag hebben we niet naar de stem van de Heer onze God geluisterd.”

4 “Als u, Israël, terugkeert,” verklaart de Heer, “keer dan tot Mij terug. Als u uw verfoeilijke afgoden uit Mijn zicht verwijdt en niet afdwaalt,² en als u zweert: ‘Zo waar als de Heer leeft,’ in waarheid, in rechtvaardigheid en in gerechtigheid, dan zullen de naties zichzelf door Hem zegenen en in Hem zullen zij zich verheugen.”³ Want dit is wat de Heer zegt tegen het volk van Juda en tegen Jeruzalem: “Bewerk uw onontgonnen grond en zaai niet tussen de doornen.⁴ Besnijd uzelf voor de Heer en besnijd uw harten, volk van Juda en inwoners van Jeruzalem, anders zal Mijn toorn oplaaien als vuur en branden zonder dat iemand het kan blussen, vanwege de slechtheid van uw daden.”⁵ “Verkondig in Juda en kondig aan in Jeruzalem, en zeg: ‘Blaas de trompet in het hele land!’ Roep luid en zeg: ‘Verzamel u en laten we vluchten naar de versterkte steden!’⁶ Hef een signaal op richting Sion! Vlucht voor uw veiligheid zonder uitstel! Want Ik breng een ramp uit het noorden, zelfs een grote verwoesting.”⁷ Een leeuw is opgekomen uit zijn struikgewas; een vernietiger van naties is op weg. Hij heeft zijn plaats verlaten om uw land te verwoesten. Uw steden zullen verwoest worden zonder inwoner.⁸ Trek daarom rouwkleiding aan, weeklaag en jammer, want de hevige toorn van de Heer is niet van ons geweken.⁹ “Op die dag,” verklaart de Heer, “zal het hart van de koning en de harten van de ambtenaren bezwijken; de priesters zullen ontzet zijn, en de profeten zullen verbijsterd zijn.”¹⁰ Toen zei ik: “Ach, Soevereine Heer! U hebt dit volk en Jeruzalem zeker misleid door te zeggen: ‘U zult vrede hebben,’ terwijl het zwaard ons naar de keel staat!”¹¹ In die tijd zal er tegen dit volk en tegen Jeruzalem gezegd worden: “Een verzengende wind van de kale hoogten in de woestijn waait naar Mijn volk, niet om te

Jeremia

wannen of te reinigen; ¹² een wind te krachtig daarvoor komt van Mij. Nu kondig Ik Mijn oordelen tegen hen aan." ¹³ Zie, hij nadert als de wolken, zijn wagens zijn als een wervelwind, zijn paarden sneller dan adelaars. Wee ons! Wij zijn verwoest! ¹⁴ Jeruzalem, was het kwaad uit uw hart zodat u gered kunt worden. Hoe lang zult u slechte gedachten koesteren? ¹⁵ Een stem kondigt aan vanuit Dan, een ramp wordt verkondigd vanaf de heuvels van Efraïm. ¹⁶ "Rapporteer dit aan de naties, verkondig over Jeruzalem: 'Een belegerende leger komt uit een ver land, een krijgskreet verheffend tegen de steden van Juda. ¹⁷ Zij omsingelen haar als wachters van een veld, omdat zij tegen Mij in opstand is gekomen,' verklaart de Heer. ¹⁸ "Uw gedrag en daden hebben dit over u gebracht. Dit is uw straf. Hoe bitter is het! Hoe het doordringt tot het hart!" ¹⁹ O, mijn pijn, mijn pijn! Ik kronkel van pijn. O, de kwelling van mijn hart! Mijn hart bonst in mij, ik kan niet zwijgen. Want ik heb het geluid van de trompet gehoord; het alarm van oorlog. ²⁰ Ramp na ramp wordt verkondigd; het hele land is verwoest. In een oogwenk zijn mijn tenten vernietigd, mijn schuilplaatsen in een moment. ²¹ Hoe lang moet ik het strijdvaandel aanschouwen en het geluid van de trompet horen? ²² "Want Mijn volk is dwaas; zij kennen Mij niet. Zij zijn verstandeloze kinderen; zij hebben geen begrip. Zij zijn bedreven in het kwaad doen; zij weten niet hoe zij goed moeten doen." ²³ Ik aanschouwde de aarde, en zij was vormloos en leeg; en naar de hemelen, en hun licht was verdwenen. ²⁴ Ik aanschouwde de bergen, en zij beefden; alle heuvels schudden. ²⁵ Ik aanschouwde, en er waren geen mensen; elke vogel in de lucht was weggevlogen. ²⁶ Ik aanschouwde, en het vruchtbare land was een woestijn; al zijn steden lagen in puin voor de Heer, in het aangezicht van Zijn hevige toorn. ²⁷ Want dit is wat de Heer zegt: "Het hele land zal een woestenij zijn, toch zal Ik het niet volledig vernietigen. ²⁸ Daarom zal de aarde treuren en de hemelen boven donker worden, omdat Ik heb gesproken en niet zal terugkeren, Ik heb besloten en zal niet terugdraaien." ²⁹ Bij het geluid van ruiters en boogschutters vlucht elke stad; zij gaan de struiken in en klimmen tussen de rotsen. Elke stad is verlaten; niemand woont erin. ³⁰ En jij, verwoeste, wat zul je doen? Hoewel je je kleedt in scharlaken, hoewel je gouden sieraden draagt, hoewel je je ogen met make-up accentueert, tevergeefs maak je jezelf mooi. Je minnaars

verachten je; zij zoeken je leven. ³¹ Ik hoor een kreet als van een vrouw in barensood, een kreun als van iemand die haar eerste kind baart—de kreet van Dochter Sion die naar adem hapt, haar handen uitstrekt en zegt: "Ach! Ik bezwijk; mijn leven is overgegeven aan moordenaars."

5 "Zwerf door de straten van Jeruzalem, observeer en neem nota. Doorzoek haar openbare pleinen; als je één persoon vindt die rechtvaardig handelt en waarheid zoekt, zal Ik haar vergeven. ² Hoewel zij zeggen: 'Zo waar als de Heer leeft,' zweren zij zeker vals." ³ Heer, zoeken Uw ogen niet naar waarheid? U sloeg hen, maar zij voelden geen pijn; U verteerde hen, maar zij weigerden correctie. Zij hebben hun gezichten harder gemaakt dan rots en hebben geweigerd terug te keren. ⁴ Ik dacht: "Dit zijn alleen de armen; zij zijn dwaas, want zij kennen de weg van de Heer niet, het oordeel van hun God. ⁵ Ik zal naar de groten gaan en tot hen spreken, want zij kennen zeker de weg van de Heer, het oordeel van hun God." Maar ook zij hebben het juk gebroken en de banden verbroken. ⁶ Daarom zal een leeuw uit het bos hen doden, een wolf uit de woestijn zal hen verscheuren, een luipaard houdt hun steden in de gaten. Allen die naar buiten durven gaan, zullen in stukken worden gescheurd, want hun overtredingen zijn talrijk, hun avvalligheden talrijk. ⁷ "Waarom zou Ik u vergeven? Uw kinderen hebben Mij verlaten en gezworen bij hen die geen goden zijn. Ik heb voor hen gezorgd, maar zij pleegden overspel en verdrongen zich naar de huizen van hoeren. ⁸ Zij zijn als goed doorvoede, wellustige hengsten, ieder hinnikt naar de vrouw van zijn buurman. ⁹ Zal Ik hen niet straffen voor deze dingen?" verklaart de Heer. "Zal Ik Mij niet wreken op een natie zoals deze?" ¹⁰ "Ga door haar wijngaarden en verwoest ze, maar maak geen volledige vernietiging; stroop haar takken af, want zij behoren niet aan de Heer toe. ¹¹ Het huis van Israël en het huis van Juda zijn Mij volkomen ontrouw geweest," verklaart de Heer. ¹² Zij hebben de Heer ontkend en gezegd: "Hij zal niets doen; geen ramp zal ons overkomen, noch zullen wij zwaard of hongersnood zien. ¹³ De profeten zijn slechts wind, en het woord is niet in hen; zo zal het hun vergaan." ¹⁴ Daarom, dit is wat de Heer God van de hemelse legers zegt: "Omdat u dit woord hebt gesproken, zal Ik Mijn woorden in uw mond tot vuur maken en dit volk tot hout, en het zal hen verteren. ¹⁵ Zie, Ik breng een natie tegen u van verre, o huis van Israël,"

verklaart de Heer. "Het is een oude en duurzame natie, een volk wiens taal u niet kent, noch kunt u begrijpen wat zij zeggen. ¹⁶ Hun pijlkokers zijn als een diepe put; allen zijn dappere krijgers. ¹⁷ Zij zullen uw oogst en uw voedsel verteren; zij zullen uw zonen en dochters verslinden; zij zullen uw kuddes en uw vee verteren; zij zullen uw wijnstokken en vijgenbomen verslinden. Zij zullen uw versterkte steden, waarin u vertrouwt, met het zwaard verwoesten. ¹⁸ "Zelfs in die dagen," verklaart de Heer, "zal Ik u niet volledig vernietigen. ¹⁹ En wanneer het volk vraagt: 'Waarom heeft de Heer, onze God, dit alles aan ons gedaan?' moet u tot hen zeggen: 'Zoals u Mij hebt verlaten en vreemde goden hebt gediend in uw eigen land, zo zult u vreemdelingen dienen in een land dat niet het uwe is.' ²⁰ "Verkondig dit aan de nakomelingen van Jakob en kondig het aan in Juda: ²¹ Hoor dit, u zinloze en dwaze mensen, die ogen hebben maar niet zien, die oren hebben maar niet horen: ²² Vreest u Mij niet?" verklaart de Heer. "Beeft u niet in Mijn aanwezigheid? Ik heb het zand als grens voor de zee gesteld, een eeuwige barrière die zij niet kan overschrijden. Hoewel de golven woeden, kunnen zij niet zegevieren; hoewel zij brullen, kunnen zij het niet overschrijden. ²³ Maar dit volk heeft een koppig en opstandig hart; zij zijn afgeweken en weggegaan. ²⁴ Zij zeggen niet in hun hart: 'Laten wij de Heer, onze God, vrezen, die de herfst- en lenteregens op tijd geeft, die ons de vaste weken van de oogst verzekert.' ²⁵ Uw wandaden hebben u hiervan beroofd, en uw zonden hebben het goede van u weggehouden. ²⁶ Want er worden goddeloze mensen onder Mijn volk gevonden; zij liggen in hinderlaag zoals zij die vallen zetten om mensen te vangen. ²⁷ Zoals kooien vol vogels, zo zijn hun huizen vol bedrog; daarom zijn zij groot en rijk geworden. ²⁸ Zij zijn vet en glanzend geworden. Hun slechte daden kennen geen grenzen; zij zoeken geen gerechtigheid. Zij verdedigen de zaak van de vaderloze niet, noch handhaven zij de rechten van de armen. ²⁹ Zal Ik hen niet straffen voor deze dingen?" verklaart de Heer. "Zal Ik Mij niet wreken op een natie zoals deze? ³⁰ "Een schokkende en verschrikkelijke zaak is er in het land gebeurd: ³¹ De profeten profeteren vals, en de priesters heersen naar eigen gezag; en Mijn volk houdt ervan dat het zo is. Maar wat zult u doen wanneer het einde komt?

6 "Vlucht voor veiligheid, volk van Benjamin, uit het midden van Jeruzalem! Blaas de trompet in Tekoa en hef een signaal op boven Beth-Hakkerem, want er dreigt een ramp uit het noorden, samen met grote vernietiging. ² De mooie en delicate Dochter Sion, ik zal haar vernietigen. ³ Herders met hun kuddes zullen tegen haar komen; zij zullen hun tenten rondom haar opslaan, ieder zorgend voor zijn eigen deel. ⁴ 'Bereid je voor op de strijd tegen haar! Sta op, laten we aanvallen rond het middaguur! Wee ons, want de dag vervaagt, en de schaduwen van de avond worden lang! ⁵ Dus sta op, laten we 's nachts aanvallen en haar vestingen vernietigen!' ⁶ Want dit zegt de Heer van de Heerscharen: 'Hak de bomen om en bouw belegeringshellings tegen Jeruzalem. Deze stad moet gestraft worden; ze is gevuld met onderdrukking. ⁷ Zoals een bron zijn wateren vers houdt, zo giet zij haar slechtheid uit. Geweld en vernietiging weerklinken in haar; ziekte en wonden zijn altijd voor mij. ⁸ Wees gewaarschuwd, Jeruzalem, of ik zal me van je afkeren en je land verlaten, onbewoond. ⁹ Dit zegt de Heer van de Heerscharen: 'Laat hen het overblijfsel van Israël zo grondig als een wijnstok afzoeken; ga met je hand over de takken opnieuw, als iemand die druiven verzamelt.' ¹⁰ Tot wie kan ik spreken en waarschuwen, zodat zij horen? Hun oren zijn gesloten en zij kunnen niet luisteren. Het woord van de Heer is aanstootgevend voor hen; zij hebben er geen plezier in. ¹¹ Toch ben ik overweldigd door de woede van de Heer, niet in staat het te bevatten. 'Giet het uit over de kinderen op straat en over de jonge mannen die samenkomen; zowel man als vrouw zullen erin gevangen worden, en de oude, zij die bezwaard zijn met jaren. ¹² Hun huizen zullen aan anderen worden overgedragen, samen met hun velden en hun vrouwen, wanneer ik mijn hand uitstrek tegen de inwoners van het land,' verklaart de Heer. ¹³ 'Van de kleinste tot de grootste, iedereen is hebzuchtig naar winst; profeten en priesters gelijk, allen beoefenen bedrog. ¹⁴ Zij behandelen de wond van mijn volk alsof het niet ernstig is. 'Vrede, vrede,' zeggen zij, terwijl er geen vrede is. ¹⁵ Schamen zij zich voor hun verachtelijke gedrag? Nee, zij hebben helemaal geen schaamte; zij weten niet eens hoe te blozen. Daarom zullen zij vallen onder de gevallenen; zij zullen worden neergehaald wanneer ik hen straf,' zegt de Heer. ¹⁶ Dit zegt de Heer: 'Sta op de kruispunten en

Jeremia

kijk; vraag naar de oude paden, waar de goede weg is, en wandel erin, en je zult rust vinden voor je ziel. Maar jullie zeiden, 'Wij zullen er niet in wandelen.' ¹⁷ Ik stelde wachters over jullie aan en zei, 'Luister naar het geluid van de trompet!' Maar jullie zeiden, 'Wij weigeren te luisteren.' ¹⁸ Daarom hoor, jullie naties, en begrijp, jullie gemeente, wat er onder hen is. ¹⁹ Hoor, aarde: Ik breng een ramp over dit volk, de vrucht van hun plannen, omdat zij niet naar mijn woorden hebben geluisterd en mijn wet hebben verworpen. ²⁰ Wat kan het mij schelen over wierook uit Seba of zoete riet uit een ver land? Jullie brandoffers zijn niet aanvaardbaar; jullie offers behagen mij niet. ²¹ Daarom, dit zegt de Heer: 'Ik zal obstakels plaatsen voor dit volk. Ouders en kinderen gelijk zullen erover struikelen; burens en vrienden zullen omkomen.' ²² Dit zegt de Heer: 'Zie, een leger komt uit het land van het noorden; een grote natie wordt opgewekt uit de afgelegen delen van de aarde. ²³ Zij zijn gewapend met boog en speer; zij zijn wreed en tonen geen genade. Hun stem brult als de zee terwijl zij op paarden rijden, opgesteld als een man voor de strijd tegen jou, Dochter Sion.' ²⁴ Wij hebben berichten over hen gehoord, en onze handen zijn zwak. Angst heeft ons gegrepen, pijn zoals die van een vrouw in barensnood. ²⁵ Vermijd het veld op te gaan of op de wegen te lopen, want de vijand heeft een zwaard, en er is terreur aan alle kanten. ²⁶ Kleed je in rouwkleding en bedek jezelf met as; weeklaag met diepe rouw zoals voor een enig kind, want plotseling zal de vernietiger over ons komen. ²⁷ 'Ik heb je gemaakt tot een tester van metalen en mijn volk tot het erts, zodat je hun wegen kunt observeren en onderzoeken. ²⁸ Zij zijn allemaal koppig opstandig, gaande als lasteraars. Zij zijn brons en ijzer; zij handelen allemaal corrupt. ²⁹ De blaasbalgen blazen hevig om het lood met vuur te verwijderen, maar het zuiveren is tevergeefs; de goddelozen worden niet verwijderd. ³⁰ Zij worden afgekeurd zilver genoemd, omdat de Heer zich van hen heeft afgewend.'

7 De boodschap die aan Jeremia werd gegeven van de Heer: ² "Sta bij de ingang van het huis van de Heer en verkondig daar deze boodschap: 'Hoor het woord van de Heer, al jullie mensen van Juda die door deze poorten binnenkomen om de Heer te aanbidden.' ³ Dit zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël: Verander je wegen en je daden, en Ik zal jullie in

deze plaats laten wonen. ⁴ Vertrouw niet op bedrieglijke woorden, zeggende: 'Dit is de tempel van de Heer, de tempel van de Heer, de tempel van de Heer.' ⁵ Want als jullie werkelijk je wegen en je daden veranderen, en rechtvaardigheid beoefenen tussen een persoon en zijn naaste, ⁶ als jullie de vreemdeling, de wees of de weduwe niet onderdrukken, en geen onschuldig bloed vergieten op deze plaats, noch andere goden volgen tot je eigen nadeel, ⁷ dan zal Ik jullie in deze plaats laten wonen, in het land dat Ik aan jullie voorouders gegeven heb voor altijd. ⁸ Zie, jullie vertrouwen op bedrieglijke woorden die geen nut hebben. ⁹ Zullen jullie stelen, moorden, overspel plegen, vals zweren, wierook branden voor Baäl, en andere goden volgen die jullie niet gekend hebben, ¹⁰ en dan komen en voor Mij staan in dit huis, dat naar Mijn naam genoemd is, en zeggen: 'Wij zijn veilig,' zodat jullie al deze gruweldaden kunnen blijven doen? ¹¹ Is dit huis, dat naar Mijn naam genoemd is, in jullie ogen een rovershol geworden? Zie, Ik heb het Zelf gezien," verklaart de Heer. ¹² "Maar ga nu naar Mijn plaats die in Silo was, waar Ik eerst Mijn naam deed wonen, en zie wat Ik ermee gedaan heb vanwege de slechtheid van Mijn volk Israël. ¹³ En nu, omdat jullie al deze dingen gedaan hebben," verklaart de Heer, "en Ik tot jullie gesproken heb, voortdurend sprekend, maar jullie hebben niet geluisterd, en Ik riep jullie maar jullie hebben niet geantwoord, ¹⁴ daarom zal Ik doen met het huis dat naar Mijn naam genoemd is, waarin jullie vertrouwen, en met de plaats die Ik aan jullie en jullie voorouders gegeven heb, zoals Ik met Silo gedaan heb. ¹⁵ Ik zal jullie uit Mijn ogen verdrijven, net zoals Ik al jullie broeders, alle nakomelingen van Efraïm, heb verdreven. ¹⁶ "Wat jou betreft, bid niet voor dit volk, noch bied enig pleidooi of verzoek voor hen aan; pleit niet met Mij, want Ik zal niet naar je luisteren. ¹⁷ Kun je niet zien wat ze doen in de steden van Juda? Of in de straten van Jeruzalem? ¹⁸ De kinderen verzamelen hout, de vaders ontsteken het vuur, en de vrouwen kneden deeg om koeken te maken voor de koningin van de hemel; en ze gieten drankoffers uit voor andere goden om Mij tot toorn te wekken. ¹⁹ Is het Mij die ze provoceren?" verklaart de Heer. "Is het niet zichzelf, tot hun eigen schande?" ²⁰ Daarom zegt de Soevereine Heer: "Zie, Mijn toorn en Mijn woede zullen worden uitgestort over deze plaats, over mens en dier, over de bomen van het veld en de vruchten

van de grond; en het zal branden en niet worden geblust.”²¹ Dit zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël: “Voeg je brandoffers toe aan je offers en eet het vlees zelf!”²² Want toen Ik jullie voorouders uit Egypte bracht, gaf Ik hun niet slechts geboden betreffende brandoffers en offers,²³ maar Ik gaf hun dit gebod: Gehoorzaam Mijn stem, en Ik zal jullie God zijn en jullie zullen Mijn volk zijn; en wandel in al de wegen die Ik jullie gebied, opdat het jullie welgaat.²⁴ Toch luisterden ze niet of neigden hun oor, maar volgden de koppige neigingen van hun slechte harten. Ze gingen achteruit en niet vooruit.²⁵ Vanaf de tijd dat jullie voorouders Egypte verlieten tot nu, dag na dag, keer op keer zond Ik al Mijn dienaren de profeten naar jullie.²⁶ Maar ze luisterden niet naar Mij of neigden hun oor. Ze verstijfden hun nek en deden meer kwaad dan hun voorouders.²⁷ “Dus je zult al deze woorden tot hen spreken, maar ze zullen niet naar je luisteren; en je zult hen roepen, maar ze zullen niet antwoorden.”²⁸ Zeg daarom tegen hen: ‘Dit is het volk dat niet heeft gehoorzaamd aan de stem van de Heer hun God of discipline heeft aanvaard. Waarheid is verdwenen; het is van hun lippen verdwenen.’²⁹ Knip je haar af en gooi het weg; hef een klaaglied aan op de kale hoogten, want de Heer heeft de generatie van Zijn toorn verworpen en verlaten.³⁰ Want het volk van Juda heeft kwaad gedaan in Mijn ogen,” verklaart de Heer. “Ze hebben hun verfoeilijke afgoden in het huis dat naar Mijn naam genoemd is geplaatst, om het te verontreinigen.”³¹ Ze hebben de hoogten van Tofeth in het Dal van Ben Hinnom gebouwd om hun zonen en dochters in het vuur te verbranden—iets wat Ik niet heb geboden, noch is het in Mijn gedachten opgekomen.³² Daarom, zie, de dagen komen,” verklaart de Heer, “dat het niet langer Tofeth of het Dal van Ben Hinnom zal worden genoemd, maar het Dal van de Slachting, want ze zullen in Tofeth begraven tot er geen plaats meer is.”³³ De kadavers van dit volk zullen voedsel worden voor de vogels van de lucht en de dieren van de aarde, en niemand zal ze weggagen.³⁴ Ik zal een einde maken aan de geluiden van vreugde en blijdschap, de stemmen van bruid en bruidegom, in de steden van Juda en de straten van Jeruzalem, want het land zal een woestenij worden.

8 “Op dat moment,” zegt de Heer, “zullen de beenderen van de koningen van Juda, de beenderen van zijn leiders, de beenderen van

de priesters, de beenderen van de profeten en de beenderen van de inwoners van Jeruzalem uit hun graven worden gehaald.”² Ze zullen worden uitgespreid voor de zon, de maan en alle sterren van de hemel, die zij hebben liefgehad en gediend, en die zij hebben gevolgd, geraadpleegd en aanbeden. Ze zullen niet worden verzameld of begraven, maar zullen als mest op de oppervlakte van de grond zijn.³ En de dood zal worden verkozen boven het leven door al de overgeblevenen van dit goddeloze volk, waarheen Ik hen ook heb verdreven,” verklaart de Heer der Heerscharen.

⁴ “Je zult tegen hen zeggen: ‘Dit is wat de Heer zegt: “Vallen mensen en staan ze niet weer op? Keert iemand zich af en komt niet terug?’⁵ Waarom heeft dit volk, Jeruzalem, zich dan afgekeerd in voortdurende avalligheid? Ze houden vast aan bedrog, ze weigeren terug te keren.”⁶ Ik heb aandachtig geluisterd, maar ze spreken niet wat juist is. Niemand heeft berouw over zijn slechtheid, zeggend: ‘Wat heb ik gedaan?’ Iedereen keert zich naar zijn eigen weg, als een paard dat de strijd in stormt.’⁷ Zelfs de ooievaar in de lucht kent haar bepaalde tijden, en de tortelduif, de zwaluw en de kraanvogel houden de tijd van hun trek in acht. Maar mijn volk kent de vereisten van de Heer niet.”⁸ “Hoe kunnen jullie zeggen: ‘Wij zijn wijs, en de wet van de Heer is bij ons?’ Maar zie, de leugenachtige pen van de schriftgeleerden heeft het tot een leugen gemaakt.”⁹ De wijzen worden beschaamd, ze zijn ontzet en gevangen. Aangezien zij het woord van de Heer hebben verworpen, welke wijsheid hebben zij dan?¹⁰ Daarom zal Ik hun vrouwen aan anderen geven, en hun velden aan nieuwe eigenaars. Van de kleinste tot de grootste is iedereen hebzuchtig naar winst; van profeet tot priester handelt iedereen bedrieglijk.”¹¹ Ze hebben de wond van mijn volk oppervlakkig behandeld, zeggend: ‘Vrede, vrede,’ terwijl er geen vrede is.”¹² Schamen zij zich voor hun gruwelijke daden? Nee, ze schamen zich helemaal niet, noch weten ze hoe te blozen. Daarom zullen zij vallen onder hen die vallen; op het moment van hun straf zullen zij worden neergeslagen,” zegt de Heer.¹³ “Ik zal hen zeker verteren,” verklaart de Heer. “Er zullen geen druiven aan de wijnstok zijn, noch vijgen aan de vijgenboom, en de bladeren zullen verwelken; wat Ik hun heb gegeven, zal van hen worden weggenomen.””¹⁴ “Waarom blijven we stilzitten? Verzamel jezelf, laten we vluchten naar de versterkte

Jeremia

steden en daar omkomen. Want de Heer onze God heeft ons vernietiging bevolen en ons vergiftigd water gegeven om te drinken, omdat we tegen Hem hebben gezondigd. ¹⁵ We hoopten op vrede, maar er kwam geen goed; we hoopten op een tijd van genezing, maar we aanschouwen verschrikking! ¹⁶ Het gesnuif van hun paarden wordt gehoord vanuit Dan; bij het geluid van het hinniken van hun hengsten beeft het hele land. Ze komen om het land en alles wat het vult te verslinden, de stad en degenen die daarin wonen. ¹⁷ "Want zie, Ik zend slangen onder jullie, adders die niet kunnen worden bezworen, en zij zullen jullie bijten," verklaart de Heer. ¹⁸ Mijn verdriet is niet te genezen, mijn hart is zwak in mij. ¹⁹ Luister naar de roep van mijn volk uit een ver land: "Is de Heer niet in Sion? Is haar Koning niet in haar?" "Waarom hebben zij Mij uitgedaagd met hun gesneden beelden, met vreemde afgoden?" ²⁰ "De oogsttijd is voorbij, de zomer is niet voorbij, en toch zijn we niet gered." ²¹ Voor de gebrokenheid van de dochter van mijn volk ben ik gebroken; ik rouw, en verschrikking grijpt mij aan. ²² Is er geen balsem in Gilead? Is daar geen arts? Waarom is er dan geen genezing voor de wond van de dochter van mijn volk?

9 Och, dat mijn hoofd een bron van water was en mijn ogen een fontein van tranen, zodat ik dag en nacht zou kunnen wenen om de gesneuvelde van de dochter van mijn volk! ² Och, dat ik een verblijfplaats voor reizigers in de woestijn had, zodat ik mijn volk zou kunnen verlaten en van hen weggaan! Want zij zijn allen overspelers, een vergadering van verraderlijke mensen. ³ "Zij buigen hun tongen als bogen om leugens te schieten; het is niet door waarheid dat zij in het land zegevierden. Zij gaan van het ene kwaad naar het andere; zij kennen mij niet," verklaart de Heer. ⁴ "Laat iedereen op zijn hoede zijn voor zijn naaste; vertrouw geen enkele broer. Want elke broer verraadt volledig, en elke vriend is een lasteraar. ⁵ Vriend bedriegt vriend, en niemand spreekt de waarheid. Zij hebben hun tongen geleerd leugens te spreken; zij vermoeien zich met kwaad doen. ⁶ Jullie wonen te midden van bedrog; in hun bedrog weigeren zij mij te kennen," verklaart de Heer. ⁷ Daarom zegt de Heer van de hemelse machten: "Zie, ik zal hen louteren en testen, want wat anders kan ik doen vanwege de zonde van mijn volk? ⁸ Hun tong is een dodelijke pijl; zij spreekt bedrieglijk. Met hun mond spreken zij vrede tot hun

naasten, maar in hun hart zetten zij vallen voor hen. ⁹ Zou ik hen niet straffen voor deze dingen?" verklaart de Heer. "Zou ik mij niet wreken op een natie als deze?" ¹⁰ Ik zal een geween en geklammer aanheffen voor de bergen en een klaglied voor de weiden van de wildernis, omdat zij verlaten en onbegaanbaar zijn, en het geluid van vee niet wordt gehoord. De vogels van de lucht en de dieren zijn gevlucht; zij zijn weg. ¹¹ Ik zal Jeruzalem veranderen in een verlaten plaats, een verblijf voor wilde dieren; en ik zal de steden van Juda verwoesten zodat niemand ze kan bewonen." ¹² Wie is wijs genoeg om dit te begrijpen? Wie heeft instructie van de Heer ontvangen en kan het verklaren? Waarom is het land verwoest en tot woestijn gemaakt als een woestijn die niemand kan doorkruisen? ¹³ De Heer zei: "Het is omdat zij mijn wet hebben verlaten, die ik voor hen heb neergelegd; zij hebben mijn stem niet gehoorzaamd of ernaar gewandeld, ¹⁴ maar hebben de koppigheid van hun hart gevolgd en de Baäls, zoals hun voorouders hen hebben geleerd." ¹⁵ Daarom zegt de Heer van de hemelse machten, de God van Israël: "Zie, ik zal dit volk bittere spijs laten eten en vergiftigd water laten drinken. ¹⁶ Ik zal hen verstrooien onder naties die zij noch hun voorouders hebben gekend, en ik zal hen met het zwaard achtervolgen totdat ik een einde aan hen heb gemaakt." ¹⁷ Dit zegt de Heer van de hemelse machten: "Overweeg nu! Roep de klagvrouwen om te komen; stuur de meest bekwame van hen. ¹⁸ Laat hen snel komen en een geween voor ons aanheffen, zodat onze ogen tranen kunnen vergieten en onze oogleden met water kunnen vloeien. ¹⁹ Het geluid van geween wordt gehoord vanuit Sion: 'Hoe verwoest zijn wij! Hoe groot is onze schande! Wij moeten ons land verlaten omdat zij onze huizen hebben afgebroken.' ²⁰ Nu, jullie vrouwen, hoor het woord van de Heer; open jullie oren voor de woorden van zijn mond. Leer jullie dochters hoe te weeklagen; leer elkaar een klaglied. ²¹ Want de dood is door onze vensters naar binnen gekomen en heeft onze vestingen betreden; hij heeft de kinderen van de straten verwijderd en de jonge mannen van de pleinen. ²² Zeg, "Dit is wat de Heer verklaart: 'De lijken zullen liggen als mest op het open veld, als afgesneden graan achter de maaier, zonder dat iemand ze verzamelt.'" ²³ Dit zegt de Heer: "Laat de wijzen zich niet beroemen op hun wijsheid of de sterken op hun kracht of de rijken op hun rijkdom, ²⁴

maar laat degene die zich beroemt, zich hierop beroemen: dat zij het inzicht hebben om mij te kennen, dat ik de Heer ben die goedertierenheid, recht en gerechtigheid op aarde uitoefent, want daarin vind ik vreugde," verklaart de Heer. ²⁵ "Zie, de dagen komen," verklaart de Heer, "wanneer ik allen zal straffen die alleen in het vlees besneden zijn— ²⁶ Egypte, Juda, Edom, Ammon, Moab, en allen die in de woestijn in verre oorden wonen. Want al deze naties zijn onbesneden, en zelfs het hele huis van Israël is onbesneden van hart."

10 Luister naar het woord dat de Heer tot u spreekt, huis van Israël. ² Dit zegt de Heer: "Neem de wegen van de naties niet over en wees niet bang voor de tekenen aan de hemel, ook al zijn de naties erdoor verontrust. ³ Want de gebruiken van de volken zijn zinloos; ze hakken hout uit het bos, een vakman vormt het met een gereedschap. ⁴ Ze versieren het met zilver en goud; ze bevestigen het met spijkers en hamers zodat het niet omvalt. ⁵ Ze zijn als een vogelverschrikker in een komkommerveld, niet in staat om te spreken; ze moeten gedragen worden omdat ze niet kunnen lopen. Vrees hen niet; ze kunnen geen kwaad doen, noch kunnen ze enig goed doen." ⁶ Er is niemand zoals u, Heer; u bent groot, en uw naam is machtig in kracht. ⁷ Wie zou u niet vrezen, o Koning der naties? Dit is uw rechtmatige eer. Onder alle wijze mannen van de naties en in al hun koninkrijken is er niemand zoals u. ⁸ Zij zijn allemaal zinloos en dwaas; de instructie van afgoden is niets anders dan hout. ⁹ Geslagen zilver wordt gebracht uit Tarsis, en goud uit Ufaz, het werk van een vakman en van de handen van een goudsmid. Hun kleding is violet en purper, allemaal gemaakt door bekwame arbeiders. ¹⁰ Maar de Heer is de ware God; hij is de levende God, de eeuwige Koning. De aarde beeft voor zijn toorn, en de naties kunnen zijn verontwaardiging niet verdragen. ¹¹ Dit is wat u tegen hen moet zeggen: "De goden die de hemel en de aarde niet hebben geschapen, zullen van de aarde en van onder deze hemelen vergaan." ¹² Hij is degene die, door zijn kracht, de aarde heeft gemaakt. Hij heeft de wereld gevestigd met zijn wijsheid, en door zijn inzicht de hemelen uitgespreid. ¹³ Wanneer hij spreekt, is er een tumult van wateren in de hemelen, en hij laat de wolken opstijgen van de einden van de aarde. Hij stuurt bliksem met de regen en brengt de wind uit zijn schatkamers. ¹⁴ Iedere persoon is zinloos,

zonder kennis; elke goudsmid wordt beschaamd door zijn afgoden, want zijn beelden zijn een bedrog, en er is geen adem in hen. ¹⁵ Ze zijn waardeloos, voorwerpen van spot; op het moment van hun straf zullen ze vergaan. ¹⁶ Het Deel van Jakob is niet zoals deze; want hij is de Maker van alle dingen, en Israël is de stam van zijn erfdeel; de Heer der Heerscharen is zijn naam. ¹⁷ Verzamel uw bezittingen, u die onder belegering woont. ¹⁸ Want dit zegt de Heer: "Zie, ik zal de inwoners van het land op dit moment uitslingeren, en ik zal benauwdheid over hen brengen zodat ze gevangen worden genomen." ¹⁹ Wee mij vanwege mijn verwonding! Mijn wond is ongeneeslijk. Toch zei ik: "Dit is mijn kwelling, en ik moet het dragen." ²⁰ Mijn tent is verwoest, en al zijn touwen zijn gebroken. Mijn kinderen zijn van mij weggegaan en zijn er niet meer; er is niemand om mijn tent op te zetten of mijn gordijnen op te hangen. ²¹ De herders zijn zinloos en hebben de Heer niet gezocht; daarom gedijen ze niet, en al hun kudde is verstrooid. ²² Luister! Er komt een bericht—een groot tumult uit het land van het noorden! Het zal de steden van Juda verwoesten, een verblijfplaats van jakhalzen. ²³ Ik begrijp, Heer, dat het pad van een persoon niet binnen hun eigen controle is, noch is het aan hen om hun stappen te bepalen. ²⁴ Tuchtig mij, Heer, maar met rechtvaardigheid; niet in uw toorn, anders zal ik worden verminderd. ²⁵ Giet uw toorn uit over de naties die u niet erkennen, en over de families die uw naam niet aanroepen; want zij hebben Jakob verslonden, zij hebben hem volledig verslonden en zijn land verwoest.

11 Dit is het woord dat tot Jeremia kwam van de Heer, zeggende: ² Let op de voorwaarden van dit verbond en breng over wat hen zegt aan het volk van Juda en de inwoners van Jeruzalem. ³ Zeg tegen hen: 'Dit zegt de Heer, de God van Israël: "Vervloekt is degene die de voorwaarden van dit verbond niet gehoorzaamt— ⁴ de voorwaarden die Ik uw voorouders gebood toen Ik hen uit Egypte leidde, uit de ijzeren smeltoven, zeggende: 'Gehoorzaam Mij en doe alles wat Ik u gebied, en u zult Mijn volk zijn, en Ik zal uw God zijn.' ⁵ Dan zal Ik de eed vervullen die Ik uw voorouders zwoer, om hun een land te geven dat overvloedig van melk en honing, zoals het vandaag is.'"" Ik antwoordde, "Amen, Heer." ⁶ De Heer zei tegen mij: "Verkundig al deze woorden in de steden van Juda

Jeremia

en in de straten van Jeruzalem: 'Luister naar de voorwaarden van dit verbond en volg ze.' ⁷ Want Ik heb uw voorouders ernstig gewaarschuwd vanaf de tijd dat Ik hen uit Egypte leidde tot vandaag, voortdurend zeggende: 'Gehoorzaam Mij.' ⁸ Maar zij luisterden niet of neigden hun oor; in plaats daarvan volgden zij de koppigheid van hun boze harten. Dus bracht Ik over hen al de woorden van dit verbond die Ik hun gebod te volgen, maar zij hielden zich er niet aan." ⁹ Toen zei de Heer tegen mij: "Er is een samenzwering onder het volk van Juda en de inwoners van Jeruzalem. ¹⁰ Zij zijn teruggekeerd naar de zonden van hun voorouders, die weigerden naar Mijn woorden te luisteren. Zij hebben andere goden gevolgd om hen te dienen. Zowel het huis van Israël als het huis van Juda hebben Mijn verbond verbroken dat Ik met hun voorouders maakte. ¹¹ Daarom zegt de Heer het volgende: 'Ik breng een ramp over hen waaruit zij niet zullen kunnen ontsnappen. Hoewel zij tot Mij roepen, zal Ik niet naar hen luisteren. ¹² De steden van Juda en de inwoners van Jeruzalem zullen gaan en roepen tot de goden aan wie zij wierook branden, maar zij zullen hen helemaal niet redden in hun tijd van ramp. ¹³ Want uw goden zijn zo talrijk als uw steden, Juda; en de altaren die u hebt opgericht voor de schandelijke god Baäl zijn zo talrijk als de straten van Jeruzalem. ¹⁴ "Dus bid niet voor dit volk en bied geen smeekbede of verzoek voor hen aan, want Ik zal niet luisteren wanneer zij tot Mij roepen in de tijd van hun ramp. ¹⁵ Wat doet Mijn liefde in Mijn huis terwijl zij haar boze plannen uitvoert met velen anderen? Kan geheiligd vlees uw straf afwenden? Wanneer u zich in uw slechtheid begeeft, dan verheugt u zich." ¹⁶ De Heer noemde u een bloeiende olijfbom, mooi in vrucht en vorm. Maar met het gebulder van een machtige storm zal Hij hem in brand steken, en zijn takken zullen worden gebroken. ¹⁷ De Heer der heerscharen, die u plantte, heeft onheil over u beschikt, omdat het huis van Israël en het huis van Juda kwaad hebben gedaan en Mij hebben getergd door wierook te branden voor Baäl. ¹⁸ Omdat de Heer hun complot aan mij bekendmaakte, begreep ik het, want op dat moment toonde Hij mij wat zij deden. ¹⁹ Ik was als een zacht lam dat naar de slacht werd geleid; ik realiseerde me niet dat zij tegen mij hadden samengezworen, zeggende: "Laten we de boom met zijn vrucht vernietigen; laten we hem afsnijden van het land der

levenden, zodat zijn naam niet meer wordt herinnerd." ²⁰ Maar U, Heer der heerscharen, die rechtvaardig oordeelt en het hart en de geest toetst, laat mij Uw wraak op hen zien, want aan U heb ik mijn zaak toevertrouwd. ²¹ Daarom zegt de Heer het volgende over de mensen van Anathoth die uw leven zoeken, zeggende: "Profeteer niet in de naam van de Heer of u zult sterven door onze hand"— ²² daarom zegt de Heer der heerscharen het volgende: "Ik zal hen straffen. Hun jonge mannen zullen sterven door het zwaard, hun zonen en dochters door de hongersnood. ²³ Er zal geen overblijfsel voor hen overblijven, want Ik zal onheil brengen over de mensen van Anathoth in het jaar van hun straf."

12 U bent rechtvaardig, Heer, wanneer ik mijn zaak aan u voorleg; toch wil ik zaken van rechtvaardigheid met u bespreken: Waarom gedijt de weg van de goddelozen? Waarom leven zij die bedrog plegen in gemak? ² U hebt hen geplant, en zij hebben wortel geschoten; zij groeien en dragen vrucht. U bent dicht bij hun lippen maar ver van hun harten. ³ Maar u kent mij, Heer; u ziet mij en onderzoekt de houding van mijn hart tegenover u. Sleep hen weg als schapen voor de slacht, en zet hen apart voor de dag van de slacht! ⁴ Hoe lang zal het land treuren en het gras van elk veld verdorren? Vanwege de slechtheid van hen die erin wonen, zijn de dieren en vogels omgekomen. Want de mensen zeggen: "Hij zal ons einde niet zien." ⁵ "Als u met mannen te voet hebt gerend en zij hebben u uitgeput, hoe kunt u dan wedijveren met paarden? Als u struikelt in een vredig land, hoe zult u het dan redden in de struikgewas langs de Jordaan? ⁶ Zelfs uw broers en het huis van uw vader, zelfs zij hebben u verraden; zij hebben luid tegen u geroepen. Vertrouw hen niet, ook al spreken zij vriendelijk tot u." ⁷ "Ik heb mijn huis verlaten, ik heb mijn erfdeel in de steek gelaten; ik heb de geliefde van mijn ziel in de handen van haar vijanden gegeven. ⁸ Mijn erfdeel is voor mij geworden als een leeuw in het bos; zij brult tegen mij; daarom ben ik haar gaan haten. ⁹ Is mijn erfdeel voor mij als een gevlekte roofvogel? Zijn andere roofvogels haar aan het omringen en aanvallen? Ga, verzamel alle wilde dieren; breng hen om te verslinden. ¹⁰ Veel herders hebben mijn wijngaard verwoest, zij hebben mijn veld vertrapt; zij hebben mijn aangename veld veranderd in een verlaten wildernis. ¹¹ Het is een woestenij geworden, dor en verlaten voor mij; het hele land is verwoest

omdat niemand het ter harte neemt.¹² Op alle kale hoogten in de wildernis zijn verwoesters gekomen, want het zwaard van de Heer verslindt van het ene einde van het land tot het andere; er is geen vrede voor iemand.¹³ Zij hebben tarwe gezaaid maar doornen geoogst; zij hebben zich afgemat maar niets gewonnen. Schaam u voor uw oogst vanwege de hevige toorn van de Heer.”¹⁴ Dit zegt de Heer over al mijn goddeloze burenen die het erfdeel schaden dat ik mijn volk Israël heb gegeven: “Zie, ik zal hen uit hun land rukken, en ik zal het huis van Juda uit hun midden rukken.”¹⁵ Toch zal ik, nadat ik hen heb uitgerukt, weer medelijden hebben en zal ik ieder van hen terugbrengen naar hun eigen erfdeel en hun eigen land.¹⁶ En als zij werkelijk de wegen van mijn volk leren en zweren bij mijn naam, ‘Zo waar als de Heer leeft’—zoals zij ooit mijn volk leerden zweren bij Baäl—dan zullen zij gevestigd worden onder mijn volk.¹⁷ Maar als zij niet luisteren, zal ik dat volk grondig uitrukken en een einde aan hen maken,” verklaart de Heer.

13 Dit is wat de Heer tegen mij zei: “Ga en koop een linnen kleed en plaats het om je middel, maar laat het niet in contact komen met water.”² Dus verwierf ik het kleed zoals de Heer had opgedragen, en wikkelde het om mijn middel.³ Het woord van de Heer kwam toen opnieuw tot mij, zeggende, “Neem het kleed dat je hebt gekocht, dat om je middel is, en ga naar de Eufraat. Verberg het daar in een spleet van de rots.”⁵ Dus ging ik en verborg het bij de Eufraat, zoals de Heer mij had geboden.⁶ Na een aantal dagen instrueerde de Heer mij, “Sta op, ga naar de Eufraat en haal het kleed dat ik je daar heb laten verbergen.”⁷ Dus ging ik naar de Eufraat en groef het kleed op van de plaats waar ik het had verborgen; en zie, het kleed was bedorven en volkomen nutteloos.⁸ Het woord van de Heer kwam toen tot mij, zeggende,⁹ “Dit zegt de Heer: ‘Op dezelfde manier zal ik de trots van Juda vernietigen en de grote trots van Jeruzalem.’¹⁰ Deze goddeloze mensen, die weigeren naar mijn woorden te luisteren, die de koppigheid van hun hart volgen en andere goden najagen om hen te dienen en te aanbidden, zullen zijn als dit kleed—volkomen nutteloos!”¹¹ Want zoals een kleed zich hecht aan de middel van een persoon, zo maakte ik het hele huis van Israël en het hele huis van Juda zich aan mij hechten,” verklaart de Heer, ‘opdat zij mijn volk

zouden zijn, tot roem, lof en eer; maar zij luisterden niet.’

¹² “Spreek daarom dit woord tot hen: ‘Dit zegt de Heer, de God van Israël: Elke kruik moet gevuld worden met wijn.’ En als zij antwoorden: ‘Weten we niet dat elke kruik gevuld moet worden met wijn?’¹³ zeg dan tegen hen: ‘Dit zegt de Heer: Ik ga alle inwoners van dit land vullen—de koningen die op Davids troon zitten, de priesters, de profeten, en alle inwoners van Jeruzalem—met dronkenschap.’¹⁴ Ik zal hen tegen elkaar verbrijzelen, zowel ouders als kinderen,” verklaart de Heer. “Ik zal geen medelijden tonen, noch zal ik sparen of genade hebben om hun vernietiging te voorkomen.”¹⁵ Luister en gehoorzaam dit, wees niet trots, want de Heer heeft gesproken.¹⁶ Geef eer aan de Heer, uw God, voordat hij duisternis brengt en voordat uw voeten struikelen op de donker wordende heuvels. U hoopt op licht, maar hij zal het veranderen in diepe duisternis en het omvormen tot dikke nevel.¹⁷ Maar als u niet luistert, zal ik in het geheim huilen vanwege uw trots; mijn ogen zullen bitter huilen, overstromend van tranen, omdat de kudde van de Heer gevangen zal worden genomen.¹⁸ Zeg tegen de koning en de koningin-moeder: “Daal af van uw tronen, want uw prachtige kronen zullen van uw hoofden vallen.”¹⁹ De steden van de Negev zullen gesloten zijn, zonder dat iemand ze opent. Heel Juda zal in ballingschap worden gevoerd, volledig weggevoerd.²⁰ Hef uw ogen op en zie hen die uit het noorden komen. Waar is de kudde die aan u was toevertrouwd, de schapen waarover u opschepte?²¹ Wat zult u zeggen wanneer de Heer over u stelt degenen die u als uw bondgenoten hebt gekweekt? Zal de pijn u niet grijpen zoals die van een vrouw in barensnood?²² En als u uzelf afvraagt: “Waarom is dit mij overkomen?”—het is vanwege de omvang van uw zonden dat uw rokken zijn afgerukt en uw lichaam is mishandeld.²³ Is het mogelijk voor een Ethiopiër om zijn huid te veranderen of een luipaard zijn vlekken? Op dezelfde manier kunt u, die gewend bent kwaad te doen, niet goed doen.²⁴ “Ik zal u verstrooien als kaf dat door de woestijnwind wordt weggeblazen.”²⁵ Dit is uw lot, het deel dat ik voor u heb bepaald,” verklaart de Heer, “omdat u mij bent vergeten en op leugen hebt vertrouwd.”²⁶ Ik zal uw rokken over uw gezicht trekken zodat uw schaamte zichtbaar wordt—²⁷ uw overspel en wellustige gehinnik, uw schaamteloze prostitutie! Ik heb uw verfoeilijke

dadens gezien op de heuvels en in de velden. Wee u, Jeruzalem! Hoe lang zult u onrein blijven?"

14 Dit is het woord van de Heer dat tot Jeremia kwam met betrekking tot de droogte: ² "Juda treurt, en haar poorten verkommeren; haar volk zit op de grond in rouwkleding, en een kreet stijgt op uit Jeruzalem. ³ De edelen sturen hun dienaren voor water; zij gaan naar de waterputten maar vinden geen water. Zij keren terug met hun vaten leeg, beschaamd en vernederd, bedekken zij hun hoofden. ⁴ De grond is gebarsten omdat er geen regen op het land is; de boeren zijn ontzet en bedekken hun hoofden in schaamte. ⁵ Zelfs de hinde in het veld verlaat haar pasgeboren kalf omdat er geen gras is. ⁶ Wilde ezels staan op de kale hoogten, hijgend naar lucht als jakhalzen; hun ogen bezwijken door gebrek aan vegetatie. ⁷ Hoewel onze wandaden tegen ons getuigen, handel, Heer, omwille van uw naam. Onze afvalligheden zijn inderdaad talrijk geweest; wij hebben tegen u gezondigd. ⁸ Hoop van Israël, zijn Redder in tijden van nood, waarom bent u als een vreemdeling in het land, als een reiziger die slechts één nacht blijft? ⁹ Waarom bent u als een verward persoon, als een krijger die niet kan redden? Toch bent u onder ons, Heer, en wij worden bij uw naam genoemd; verlaat ons niet! ¹⁰ Dit zegt de Heer over dit volk: "Zij zwerven graag rond; zij houden hun voeten niet in toom. Daarom accepteert de Heer hen niet; nu zal hij hun wandaden gedenken en hen straffen voor hun zonden." ¹¹ Toen instrueerde de Heer mij, "Bid niet voor het welzijn van dit volk. ¹² Ook al vasten zij, ik zal niet naar hun roep luisteren; hoewel zij brandoffers en graanoffers brengen, zal ik ze niet accepteren. In plaats daarvan zal ik hen vernietigen met het zwaard, hongersnood en pest." ¹³ Maar ik antwoordde, "Ach, Soevereine Heer! De profeten blijven hen vertellen: 'Jullie zullen het zwaard niet zien of hongersnood lijden. Inderdaad, ik zal jullie blijvende vrede geven op deze plaats.'" ¹⁴ Toen zei de Heer tegen mij, "De profeten profeteren leugens in mijn naam. Ik heb hen niet gezonden, noch hen opgedragen, noch tot hen gesproken. Zij profeteren tot jullie valse visioenen, waarzeggerij, ijdelheid, en de misleidingen van hun eigen geest. ¹⁵ Daarom, dit zegt de Heer over de profeten die in mijn naam profeteren: Ik heb hen niet gezonden, toch zeggen zij: 'Geen zwaard of hongersnood zal dit land treffen.' Door zwaard en hongersnood zullen die profeten hun einde vinden. ¹⁶ En het volk aan wie zij

profeteren zal worden uitgeworpen op de straten van Jeruzalem vanwege de hongersnood en het zwaard. Er zal niemand zijn om hen te begraven, hun vrouwen, hun zonen en hun dochters. Ik zal hun eigen slechtheid over hen uitstorten. ¹⁷ U zult dit woord tot hen spreken: "Laat mijn ogen overstromen met tranen dag en nacht zonder ophouden; want de maagd, de dochter van mijn volk, heeft een zware wond geleden, een verpletterende slag. ¹⁸ Als ik naar het platteland ga, zie ik hen die door het zwaard zijn gedood; als ik de stad binnenkom, zie ik de verwoestingen van hongersnood. Zowel profeet als priester hebben rondgezworven in een land dat zij niet kennen." ¹⁹ Hebt u Juda volledig verworpen? Veracht u Sion? Waarom hebt u ons zo getroffen dat wij niet genezen kunnen worden? Wij hoopten op vrede, maar er kwam geen goed; op een tijd van genezing, maar er is alleen terreur. ²⁰ Wij belijden onze wandaden, Heer, en de schuld van onze voorouders; wij hebben inderdaad tegen u gezondigd. ²¹ Omwille van uw naam, veracht ons niet; oenteer uw glorieuze troon niet. Gedenk uw verbond met ons en maak het niet ongeldig. ²² Brengen de waardeloze afgoden van de naties regen? Laten de hemelen zelf regenbuien neerdalen? Bent u het niet, Heer onze God? Daarom wachten wij op u, want u bent degene die al deze dingen doet.

15 Toen zei de Heer tegen mij: "Zelfs als Mozes en Samuel voor Mij zouden staan, zou Mijn hart niet geneigd zijn naar dit volk. Stuur hen weg uit Mijn aanwezigheid en laat hen vertrekken! ² En wanneer zij je vragen: 'Waar moeten we heen?' zeg hun dan: 'Dit zegt de Heer: "Degenen die voorbestemd zijn voor de dood, naar de dood; degenen voor het zwaard, naar het zwaard; degenen voor de hongersnood, naar de hongersnood; degenen voor de gevangenschap, naar de gevangenschap.'" ³ "Ik zal vier soorten onheil over hen aanstellen," verklaart de Heer: "het zwaard om te doden, de honden om weg te slepen, en de vogels van de hemel en de wilde dieren om te verslinden en te vernietigen. ⁴ Ik zal hen tot een voorwerp van afschuw maken voor alle koninkrijken van de aarde vanwege Manasse, de zoon van Hizkia, koning van Juda, om wat hij in Jeruzalem heeft gedaan. ⁵ "Wie zal medelijden met je hebben, Jeruzalem? Wie zal om je rouwen? Wie zal zich omdraaien om naar je welzijn te vragen? ⁶ Je hebt Mij verlaten," verklaart

Jeremia

de Heer. "Je blijft afdwalen. Dus zal Ik Mijn hand tegen je uitstrekken en je vernietigen; Ik ben het moe om terug te komen op Mijn besluit. ⁷ Ik zal hen wannen met een wan bij de poorten van het land; Ik zal hen van hun kinderen beroven en Mijn volk vernietigen, want zij hebben hun wegen niet berouwd. ⁸ Ik zal hun weduwen talrijker maken dan het zand van de zeeën. Op de middag zal Ik een verwoester brengen tegen de moeder van een jongeman; plotseling zal Ik angst en verschrikking over hen brengen. ⁹ De moeder van zeven zal flauw vallen en haar laatste adem uitblazen. Haar zoon zal ondergaan terwijl het nog dag is; zij zal te schande gemaakt en vernederd worden. Ik zal hun overlevenden aan het zwaard geven voor hun vijanden," verklaart de Heer. ¹⁰ Wee mij, mijn moeder, dat je mij hebt gebaard, een man van twist en onenigheid voor het hele land! Ik heb noch geleend noch geleend, toch vervloekt iedereen mij. ¹¹ De Heer zei: "Ik zal je zeker bevrijden voor een goed doel; Ik zal je vijanden doen smeken bij je in tijden van ramp en nood. ¹² "Kan iemand ijzer breken, ijzer uit het noorden, of brons? ¹³ Ik zal je rijkdom en je schatten als buit geven, zonder kosten, vanwege al je zonden door je grenzen heen. ¹⁴ Ik zal je vijanden je bezittingen laten meenemen naar een land dat je niet kent, want een vuur is ontstoken in Mijn woede, en het zal tegen je branden." ¹⁵ U weet het, Heer; herinner mij en let op mij. Wreek mij op mijn vervolgers. Neem mij niet weg, gezien Uw geduld; overweeg hoe ik smaad tijd omwille van U. ¹⁶ Uw woorden werden gevonden, en ik at ze; ze waren mijn vreugde en de blijdschap van mijn hart, want ik draag Uw naam, Heer God van de hemelse machten. ¹⁷ Ik zat niet in het gezelschap van feestvierders en vierde niet. Omdat Uw hand op mij was, zat ik alleen, want U vulde mij met verontwaardiging. ¹⁸ Waarom is mijn pijn eindeloos en mijn wond ongeneeslijk, weigert ze te genezen? Zal U voor mij zijn als een bedrieglijke stroom, met wateren die onbetrouwbaar zijn? ¹⁹ Daarom, dit zegt de Heer: "Als je terugkeert, zal Ik je herstellen, zodat je voor Mij kunt staan; als je het kostbare uit het waardeloze haalt, zul je Mijn woordvoerder zijn. Laat hen naar jou toe komen, maar jij moet niet naar hen toe gaan. ²⁰ Ik zal je voor dit volk maken tot een versterkte bronzen muur; ze zullen tegen je vechten maar niet overwinnen, want Ik ben met je om je te redden en te bevrijden," verklaart de Heer. ²¹ "Ik zal je bevrijden uit de

handen van de goddelozen en je bevrijden uit de greep van de gewelddadigen."

16

Een boodschap van de Heer werd aan mij gegeven: ² "Je zult niet trouwen of zonen of dochters hebben op deze plaats." ³ Want dit is wat de Heer zegt over de zonen en dochters die in dit land geboren worden, en over hun moeders die hen baren en hun vaders die hen verwekken in dit land: ⁴ "Zij zullen sterven aan ernstige ziekten; ze zullen niet betreurd of begraven worden; ze zullen als mest op de oppervlakte van de grond zijn. Ze zullen omkomen door het zwaard en door hongersnood, en hun lijken zullen voedsel zijn voor de vogels van de lucht en de beesten van de aarde." ⁵ Want zo zegt de Heer: "Ga niet het huis van rouw binnen, noch ga om te treuren of hen te troosten, want ik heb mijn vrede, mijn goedertierenheid en mijn mededogen van dit volk teruggetrokken," verklaart de Heer. ⁶ "Zowel de grote als de kleine zullen sterven in dit land; ze zullen niet begraven worden, noch zal iemand om hen treuren, noch zichzelf snijden of hun hoofden scheren voor hen. ⁷ Niemand zal brood breken in rouw om hen, om iemand te troosten voor de doden, noch zal iemand hen de beker van vertroosting geven om te drinken voor hun vader of moeder. ⁸ "En ga niet het huis van feestvieren binnen, om met hen te zitten om te eten en te drinken." ⁹ Want dit is wat de Heer der Heerscharen, de God van Israël, zegt: "Ik zal een einde maken aan de geluiden van vreugde en blijdschap, de stem van de bruidegom en de stem van de bruid op deze plaats, voor uw ogen en in uw dagen. ¹⁰ "En het zal geschieden, wanneer je dit volk al deze woorden vertelt, en zij tegen je zeggen: 'Waarom heeft de Heer al deze grote ramp tegen ons uitgesproken? Wat is onze ongerechtigheid? Wat is onze zonde die wij tegen de Heer, onze God, hebben begaan?' ¹¹ dan zul je tegen hen zeggen: 'Omdat uw voorouders mij hebben verlaten,' verklaart de Heer, 'en andere goden hebben gevolgd en gediend en aanbeden, en mij hebben verlaten en mijn wet niet hebben gehouden. ¹² En jullie hebben het erger gedaan dan jullie voorouders, want zie, ieder van jullie volgt de hardnekkigheid van zijn slechte hart, zonder naar mij te luisteren. ¹³ Daarom zal ik jullie uit dit land verdrijven naar een land dat noch jullie noch jullie voorouders hebben gekend, en daar zullen jullie dag en nacht andere goden dienen, want ik zal jullie geen gunst tonen.' ¹⁴ "Daarom, zie,

de dagen komen," verklaart de Heer, "wanneer er niet meer gezegd zal worden: 'Zo waar de Heer leeft, die de kinderen van Israël uit het land Egypte heeft geleid,'¹⁵ maar: 'Zo waar de Heer leeft, die de kinderen van Israël uit het land van het noorden en uit alle landen waarheen hij hen verdreven had, heeft gebracht.' Want ik zal hen terugbrengen naar hun eigen land dat ik aan hun voorouders heb gegeven.

¹⁶ "Zie, ik stuur vele vissers," verklaart de Heer, "en zij zullen hen vangen; en daarna zal ik vele jagers sturen, en zij zullen hen jagen van elke berg en elke heuvel, en uit de spleten van de rotsen.¹⁷ Want ik ben op de hoogte van al hun wegen; ze zijn niet verborgen voor mij, noch is hun ongerechtigheid voor mijn ogen verborgen.¹⁸ Ik zal hen dubbel vergelden voor hun ongerechtigheid en hun zonde, omdat zij mijn land hebben verontreinigd met de levenloze vormen van hun verfoeilijke afgoden, en mijn erfdeel hebben gevuld met hun gruwelen."¹⁹ O Heer, mijn kracht en mijn vesting, mijn toevlucht in de dag van benauwdheid, tot u zullen de naties komen van de einden der aarde en zeggen: "Zeker, onze voorouders hebben leugens geërfd, waardeloze afgoden die geen nut hebben."²⁰ Kan een mens goden voor zichzelf maken? Maar zij zijn geen goden!²¹ "Daarom, zie, ik zal hen doen weten—deze keer zal ik hen mijn kracht en mijn macht doen kennen; en zij zullen weten dat mijn naam de Heer is."

17 De zonde van Juda is gegrift met een ijzeren pen, gegraveerd met een vuurstenen punt op de tafelen van hun harten en op de horens van hun altaren.² Zoals hun kinderen zich herinneren, zo herinneren zij zich hun altaren en Asjerapalen naast de weelderige bomen en op de hoge heuvels.³ Mijn berg in het veld, uw rijkdom en al uw schatten zal Ik als buit overgeven, samen met uw hoogten, vanwege de zonde door heel uw gebied.⁴ Door uw eigen daden zult u het erfdeel dat Ik u gegeven heb, opgeven; Ik zal u doen dienen bij uw vijanden in een land dat u niet kent, want u hebt een vuur van toorn in Mij ontstoken dat eeuwig zal branden.

⁵ Dit zegt de Heer: "Vervloekt is de man die op de mens vertrouwt, die steunt op vlees, en wiens hart zich afkeert van de Heer.⁶ Zo iemand zal zijn als een struik in de woestijn en zal geen voorspoed zien wanneer die komt. Zij zullen wonen in dorre plaatsen

van de wildernis, in een zoutland dat onbewoond is.⁷ Gezegend is de man die op de Heer vertrouwt, wiens vertrouwen in Hem is.⁸ Hij zal zijn als een boom geplant aan het water, die zijn wortels uitstrekt naar de stroom. Hij vreest niet wanneer de hitte komt; zijn bladeren blijven groen. Hij maakt zich geen zorgen in een jaar van droogte en houdt nooit op vrucht te dragen.⁹ Het hart is bedrieglijk boven alles en wanhopig ziek; wie kan het begrijpen?¹⁰ Ik, de Heer, doorzoek het hart en toets de nieren, om ieder te belonen naar zijn wegen, naar de vrucht van zijn daden.¹¹ Zoals een patrijs die eieren uitbroedt die zij niet heeft gelegd, zo is degene die onrechtmatig rijkdom vergaart; midden in zijn leven zal het hem verlaten, en aan het einde zal hij als een dwaas worden ontmaskerd.¹² Een glorieuze troon, vanaf het begin gevestigd, is waar ons heiligdom verblijft.¹³ Heer, U bent de hoop van Israël; allen die U verlaten zullen beschaamd worden. Degenen die zich op aarde afkeren, zullen in het stof worden geschreven, want zij hebben de Heer verlaten, de bron van levend water.¹⁴ Genees mij, Heer, en ik zal genezen worden; red mij en ik zal gered worden, want U bent mijn lofzang.¹⁵ Zij blijven tegen mij zeggen: "Waar is het woord van de Heer? Laat het nu komen!"¹⁶ Ik heb mij niet gehaast om uw herder te zijn; U weet dat ik de dag van rampspoed niet heb verlangd. Wat ik heb gesproken, is voor U geweest.¹⁷ Wees geen verschrikking voor mij; U bent mijn toevlucht in tijden van nood.¹⁸ Laat mijn vervolgers beschaamd worden, maar laat mij niet beschaamd worden; laat hen ontsteld zijn, maar laat mij niet ontsteld zijn. Breng over hen de dag van rampspoed; vernietig hen met dubbele vernietiging.¹⁹ Dit zei de Heer tegen mij: "Ga en sta bij de Poort van het Volk, waardoor de koningen van Juda binnenkomen en uitgaan, en ook bij alle andere poorten van Jeruzalem.²⁰ Zeg tegen hen: 'Hoor het woord van de Heer, jullie koningen van Juda en heel Juda en alle inwoners van Jeruzalem die door deze poorten binnenkomen.'²¹ Dit zegt de Heer: Let op uzelf, en draag geen last op de sabbatdag of breng die door de poorten van Jeruzalem.²² Breng geen last uit uw huizen of doe enig werk op de sabbat, maar houd de sabbatdag heilig, zoals Ik uw voorouders geboden heb.²³ Toch luisterden zij niet of neigden zij hun oren; zij waren halsstarrig en wilden niet luisteren of zich laten onderwijzen.²⁴ Maar als u aandachtig naar Mij luistert, verklaart de Heer, en geen last door de

poorten van deze stad brengt op de sabbat, maar de sabbatdag heilig houdt door geen werk erop te doen, ²⁵ dan zullen koningen die op de troon van David zitten, door de poorten van deze stad komen met hun ambtenaren, rijdend in wagens en op paarden, zij en hun ambtenaren, de mannen van Juda en de inwoners van Jeruzalem, en deze stad zal voor eeuwig bewoond worden. ²⁶ Mensen zullen komen uit de steden van Juda en de gebieden rondom Jeruzalem, uit het land van Benjamin, uit het laagland, uit het heuvelland en uit de Negev, brandoffers, slachtoffers, graanoffers en wierook brengen, en dankoffers naar het huis van de Heer brengen. ²⁷ Maar als u niet naar Mij luistert om de sabbatdag heilig te houden door geen last te dragen wanneer u door de poorten van Jeruzalem komt op de sabbatdag, dan zal Ik een vuur ontsteken in zijn poorten, en het zal de vestingen van Jeruzalem verteren en niet worden geblust.”

18 De boodschap die aan Jeremia werd gegeven van de Heer, zeggende: ² “Sta op en ga naar het huis van de pottenbakker, en daar zal Ik Mijn woorden tot u spreken.” ³ Dus ging ik naar het huis van de pottenbakker, en ik vond hem werkend aan de draaischijf. ⁴ Maar het vat dat hij van de klei maakte was gebrekkig in de hand van de pottenbakker; dus hervormde hij het tot een ander vat, zoals het goed leek in de ogen van de pottenbakker om te maken. ⁵ Toen kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende, ⁶ “Kan Ik niet met u doen, huis van Israël, zoals deze pottenbakker doet?” verklaart de Heer. “Zie, zoals de klei in de hand van de pottenbakker is, zo bent u in Mijn hand, huis van Israël. ⁷ Op elk moment kan Ik spreken over een natie of een koninkrijk, om het uit te rukken, neer te halen of te vernietigen; ⁸ als die natie waartegen Ik heb gesproken zich bekeert van zijn kwaad, zal Ik afzien van het onheil dat Ik van plan was erover te brengen. ⁹ Of op een ander moment kan Ik spreken over een natie of een koninkrijk, om het op te bouwen of te planten; ¹⁰ als het kwaad doet in Mijn ogen door Mijn stem niet te gehoorzamen, dan zal Ik het goede heroverwegen dat Ik had beloofd ervoor te doen.

¹¹ Nu dan, spreek tot het volk van Juda en de inwoners van Jeruzalem, zeggende: ‘Dit zegt de Heer: “Zie, Ik vorm een onheil tegen u en beraam een plan tegen u. Keer nu om, ieder van zijn slechte

weg, en verbeter uw wegen en uw daden!’” ¹² Maar zij zullen zeggen: ‘Het is hopeloos! Wij zullen onze eigen plannen volgen, en ieder van ons zal handelen naar de koppigheid van zijn slechte hart.’ ¹³ Daarom zegt de Heer: ‘Vraag onder de naties, Wie heeft ooit iets gehoord? De maagd van Israël heeft iets zeer afschuwelijks gedaan. ¹⁴ Verlaat de sneeuw van Libanon de rotsachtige hellingen? Of stoppen de koele wateren uit verre bronnen ooit met stromen?’ ¹⁵ Toch hebben Mijn volk Mij vergeten; zij branden wierook voor waardeloze afgoden, en zij zijn gestruikeld op hun wegen, op de oude paden, om te lopen op zijwegen, niet op een hoofdweg. ¹⁶ Hun land zal een woestenij worden, een voorwerp van eeuwige spot; allen die erlangs komen zullen ontzet zijn en hun hoofd schudden. ¹⁷ Als een sterke oostenwind zal Ik hen verstrooien voor de vijand; Ik zal Mij van hen afkeren en Mijn gezicht niet tonen op de dag van hun rampspoed. ¹⁸ Toen zeiden zij: “Kom, laten we plannen maken tegen Jeremia. Zeker zal de wet niet verdwijnen van de priester, noch raad van de wijze, noch het woord van de profeet. Kom, laten we hem aanvallen met onze tongen, en geen acht slaan op zijn woorden.” ¹⁹ Hoor mij, Heer, en luister naar wat mijn tegenstanders zeggen! ²⁰ Moet goed met kwaad worden vergolden? Want zij hebben een kuil voor mij gegraven. Herinner U hoe ik voor U stond om namens hen te spreken, om Uw toorn van hen af te wenden. ²¹ Lever daarom hun kinderen uit aan de honger, en geef hen over aan de macht van het zwaard; laat hun vrouwen kinderloos en weduwen worden. Laat hun mannen gedood worden, hun jonge mannen neergeslagen worden door het zwaard in de strijd. ²² Laat een kreet gehoord worden uit hun huizen wanneer U plotseling plunderslaars over hen brengt; want zij hebben een kuil gegraven om mij te vangen en hebben strikken verborgen voor mijn voeten. ²³ Maar U, Heer, kent al hun plannen tegen mij om mij te doden. Vergeef hun ongerechtigheid niet en wis hun zonde niet uit voor Uw ogen. Laat hen voor U omvergeworpen worden; handel met hen in de tijd van Uw toorn.

19 Dit zegt de Heer: “Ga en koop een aardewerken kruik van een pottenbakker, en neem enkele van de oudsten van het volk en enkele van de voornaamste priesters mee. ² Ga dan naar het Dal van Ben-Hinnom, bij de ingang van de Potscherpoort, en verkondig daar de woorden die Ik je opdraag, ³ en zeg: ‘Hoor het woord van de

Jeremia

Heer, koningen van Juda en inwoners van Jeruzalem. Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: Zie, Ik sta op het punt een ramp over deze plaats te brengen die de oren zal doen tuiten van iedereen die ervan hoort. ⁴ Want zij hebben Mij verlaten en deze plaats vervreemd gemaakt door er wierook te branden voor goden die zij noch hun voorouders noch de koningen van Juda hebben gekend, en zij hebben deze plaats gevuld met het bloed van onschuldigen. ⁵ Zij hebben de hoogten van Baäl gebouwd om hun kinderen in het vuur te verbranden als offers aan Baäl—iets wat Ik niet heb geboden, noch heb uitgesproken, noch is het in Mijn gedachten opgekomen. ⁶ Daarom, zie, de dagen komen, verklaart de Heer, dat deze plaats niet langer Topheth of het Dal van Ben-Hinnom zal worden genoemd, maar het Dal van Slachting. ⁷ Op deze plaats zal Ik de plannen van Juda en Jeruzalem vrijdelen. Ik zal hen laten vallen door het zwaard voor hun vijanden, door de handen van hen die hun leven zoeken, en Ik zal hun lijken geven als voedsel aan de vogels van de hemel en de dieren van de aarde. ⁸ Ik zal deze stad tot een woestenij maken en tot een voorwerp van spot; iedereen die voorbijgaat zal ontzet zijn en zal sissen vanwege al haar wonden. ⁹ Ik zal hen het vlees van hun zonen en dochters laten eten, en zij zullen elkaars vlees eten vanwege de belegering en de benauwdheid waarmee hun vijanden, die hun leven zoeken, hen zullen kwellen. ¹⁰ Breek dan de kruik in de aanwezigheid van degenen die je vergezellen, ¹¹ en zeg tegen hen: 'Dit zegt de Heer der Heerscharen: Ik zal dit volk en deze stad verbrijzelen zoals men een pottenbakkersvat breekt, dat niet kan worden hersteld; en zij zullen hun doden begraven in Topheth totdat er geen plaats meer is. ¹² Dit is wat Ik met deze plaats en haar inwoners zal doen, verklaart de Heer, en deze stad maken als Topheth. ¹³ De huizen in Jeruzalem en de huizen van de koningen van Juda zullen worden verontreinigd zoals deze plaats, Topheth—alle huizen op wier daken zij wierook hebben gebrand voor al de hemelse machten en plengoffers hebben uitgegoten voor andere goden.'" ¹⁴ Toen keerde Jeremia terug van Topheth, waar de Heer hem had gezonden om te profeteren, en hij stond in de voorhof van het huis van de Heer en sprak tot al het volk, ¹⁵ "Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: Zie, Ik ga over deze stad en al haar omliggende steden elk onheil brengen dat Ik tegen

hen heb uitgesproken, omdat zij hun nek hebben verstijfd en niet naar Mijn woorden hebben geluisterd."

20 Toen Pashur, de priester, zoon van Immer, die de hoofdopzichter was in het huis van de Heer, hoorde dat Jeremia deze dingen profeteerde, ² liet hij de profeet Jeremia slaan en zette hem in de schandpaal bij de Bovenpoort van Benjamin, bij de tempel van de Heer. ³ De volgende dag, toen Pashur Jeremia uit de schandpaal liet halen, zei Jeremia tegen hem: "De Heer noemt u niet Pashur, maar eerder Schrik aan Alle Kanten. ⁴ Want dit zegt de Heer: 'Ik zal u een schrik maken voor uzelf en al uw vrienden; u zult zien hoe zij vallen door het zwaard van hun vijanden. Ik zal heel Juda overleveren aan de koning van Babylon, die hen zal wegvoeren naar Babylon of hen met het zwaard zal doden. ⁵ Ik zal alle rijkdom van deze stad, al haar opbrengsten en al haar kostbaarheden, inclusief de schatten van de koningen van Juda, in de handen van hun vijanden geven, die hen zullen plunderen en meenemen naar Babylon. ⁶ En u, Pashur, samen met allen die in uw huis wonen, zult in ballingschap gaan naar Babylon. Daar zult u sterven en begraven worden, u en al uw vrienden aan wie u valselijk hebt geprofeteerd.'" ⁷

⁷ Heer, u hebt mij bedrogen, en ik ben bedrogen; u hebt mij overmeesterd en overwonnen. Ik ben de hele dag een mikpunt van spot geworden; iedereen bespot mij. ⁸ Telkens als ik spreek, moet ik het uitschreeuwen, geweld en verwoesting verkondigen. Het woord van de Heer heeft mij de hele dag smaadt en schande gebracht. ⁹ Maar als ik zeg: "Ik zal niet meer aan hem denken of in zijn naam spreken," dan is zijn woord als een brandend vuur in mijn hart, opgesloten in mijn beenderen. Ik ben moe van het inhouden; inderdaad, ik kan het niet. ¹⁰ Ik hoor velen fluisteren, "Schrik aan alle kanten! Laten we hem aanklagen! Laten we hem aanklagen!" Al mijn vertrouwde vrienden wachten erop dat ik struikel, zeggend: "Misschien wordt hij bedrogen, en zullen wij over hem zegevieren en onze wraak op hem nemen." ¹¹ Maar de Heer is met mij als een machtige krijger; daarom zullen mijn vervolgers struikelen en niet zegevieren. Zij zullen grote schande ondergaan, hun schande zal nooit worden vergeten. ¹² Heer der heerscharen, u die de rechtvaardigen toetst en het hart en de geest ziet, laat mij uw wraak op hen zien,

Jeremia

want aan u heb ik mijn zaak toevertrouwd. ¹³ Zing voor de Heer, prijs de Heer! Want hij redt het leven van de behoeftige uit de handen van de goddelozen. ¹⁴ Moge de dag van mijn geboorte worden vergeten! Moge de dag dat mijn moeder mij baarde niet worden gevierd! ¹⁵ Vervloekt zij de man die mijn vader het nieuws bracht, die hem zeer verheugde, zeggend: "Een zoon is u geboren!" ¹⁶ Moge die man zijn als de steden die de Heer zonder genade heeft omgekeerd. Moge hij 's ochtends kreten van nood horen, en het geluid van strijd op de middag. ¹⁷ Want hij heeft mijn leven niet beëindigd in de schoot, met mijn moeder als mijn graf, haar schoot voor altijd vergroot. ¹⁸ Waarom ben ik uit de schoot gekomen om moeite en verdriet te zien, en om mijn dagen in schande te eindigen?

21 Het woord dat tot Jeremia kwam van de Heer toen koning Zedekia Pashur, de zoon van Malchia, en de priester Zefanja, de zoon van Maäseja, naar hem stuurde, zeggende, ² "Vraag alstublieft de Heer voor ons om raad, want Nebukadnezar, de koning van Babylon, voert oorlog tegen ons. Misschien zal de Heer voor ons handelen overeenkomstig al Zijn wonderbaarlijke daden, zodat de vijand zich van ons zal terugtrekken." ³ Maar Jeremia zei tegen hen: "Dit is wat jullie tegen Zedekia moeten zeggen: ⁴ 'Dit zegt de Heer, de God van Israël: Zie, Ik ben op het punt de wapens van oorlog die in jullie handen zijn, waarmee jullie vechten tegen de koning van Babylon en de Chaldeeën die jullie buiten de muur belegeren, terug te draaien; en Ik zal hen verzamelen in het midden van deze stad. ⁵ Ikzelf zal tegen jullie vechten met een uitgestrekte hand en een machtige arm, in woede, razernij en grote verontwaardiging. ⁶ Ik zal de inwoners van deze stad slaan, zowel mensen als dieren; zij zullen sterven door een hevige plaag. ⁷ Daarna, verklaart de Heer, zal Ik Zedekia, de koning van Juda, zijn ambtenaren en de mensen die in deze stad overleven van de plaag, het zwaard en de hongersnood, overleveren aan Nebukadnezar, de koning van Babylon, aan hun vijanden en aan degenen die hun leven zoeken. Hij zal hen met het zwaard neerslaan; hij zal geen genade, medelijden of compassie tonen.'

⁸ 'Verder, zeg tegen dit volk: 'Dit zegt de Heer: Zie, Ik stel voor jullie de weg van het leven en de weg van de dood. ⁹ Wie in deze stad blijft, zal sterven door

het zwaard, de hongersnood of de plaag; maar wie naar buiten gaat en zich overgeeft aan de Chaldeeën die jullie belegeren, zal leven en zijn leven als een prijs hebben. ¹⁰ Want Ik heb besloten rampspoed over deze stad te brengen en geen voorspoed, verklaart de Heer. Het zal worden overgeleverd aan de koning van Babylon, en hij zal het met vuur verbranden.' ¹¹ "Zeg bovendien tegen het huis van de koning van Juda: 'Hoor het woord van de Heer, ¹² huis van David, dit zegt de Heer: Handhaaf elke morgen het recht; red degene die beroofd is uit de hand van de onderdrukker, zodat Mijn toorn niet als vuur uitbreekt en brandt zonder dat iemand het kan blussen, vanwege de slechtheid van jullie daden. ¹³ Zie, Ik ben tegen jullie, jullie die in de vallei wonen, op het rotsachtige plateau, verklaart de Heer— jullie die zeggen: 'Wie kan tegen ons afdalen? Wie kan onze woningen binnengaan?' ¹⁴ Maar Ik zal jullie straffen naar jullie daden, verklaart de Heer. Ik zal een vuur aansteken in jullie bossen dat al zijn omgeving zal verteren.'"

22 Dit zegt de Heer: "Ga naar de residentie van de koning van Juda en breng daar deze boodschap: ² 'Luister naar het woord van de Heer, o koning van Juda, u die op de troon van David zit, samen met uw dienaren en uw volk dat deze poorten binnengaat. ³ Dit zegt de Heer: Handel met recht en gerechtigheid. Red het slachtoffer van roof uit de hand van de onderdrukker. Doe geen kwaad of geweld aan de vreemdeling, de wees of de weduwe, en vergiet geen onschuldig bloed op deze plaats. ⁴ Want als u deze instructies zorgvuldig opvolgt, dan zullen koningen die op de troon van David zitten door de poorten van dit huis binnenkomen, rijdend in wagens en op paarden, vergezeld door hun dienaren en hun volk. ⁵ Maar als u niet luistert naar deze woorden, verklaart de Heer, zweer ik bij mezelf dat dit huis een woestenij zal worden.'" ⁶ Want dit zegt de Heer over het huis van de koning van Juda: "Hoewel u voor mij bent als Gilead, als de top van de Libanon, zal ik u zeker tot een wildernis maken, steden zonder inwoners. ⁷ Ik zal verwoesters tegen u aanstellen, elk met zijn wapens, en zij zullen uw mooiste ceders omhakken en in het vuur werpen. ⁸ "Vele naties zullen langs deze stad trekken en tegen elkaar zeggen: 'Waarom heeft de Heer dit gedaan aan zo'n grote stad?' ⁹ En het antwoord zal zijn: 'Omdat zij het verbond van de Heer, hun God, hebben verlaten en andere goden hebben aanbeden

en gediend.”¹⁰ Huil niet om de dode koning of treur niet om zijn verlies; huil liever bitter om hem die in ballingschap is, want hij zal nooit terugkeren of zijn geboorteland weerzien.

¹¹ Dit verklaart de Heer over Sallum, de zoon van Josia, die zijn vader opvolgde als koning van Juda maar is vertrokken: “Hij zal nooit terugkeren.”¹² Hij zal sterven op de plaats waar ze hem gevangen hebben genomen; hij zal dit land niet meer zien.”¹³ “Wee hem die zijn huis bouwt door onrecht, en zijn bovenkamers door onrechtvaardigheid, die zijn naaste voor niets laat werken, hem niet betalend voor zijn arbeid.”¹⁴ Hij zegt: ‘Ik zal voor mezelf een groot huis bouwen met ruime bovenkamers.’ Dus maakt hij er grote ramen in, bekleedt het met ceder en schildert het helder rood.¹⁵ Maakt het je een koning om meer ceder te hebben? Had je vader niet eten en drinken? Hij deed wat juist en rechtvaardig was, dus ging het goed met hem.”¹⁶ Hij verdedigde de zaak van de armen en behoeftigen, en dus ging het goed. Is dit niet wat het betekent om mij te kennen?” verklaart de Heer.¹⁷ “Maar uw ogen en hart zijn alleen gericht op oneerlijke winst, op het vergieten van onschuldig bloed, en op onderdrukking en afpersing.”¹⁸ Zo zegt de Heer over Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda: “Men zal niet om hem rouwen: ‘Ach, mijn broer! Ach, mijn zuster!’ Men zal niet om hem rouwen: ‘Ach, mijn meester! Ach, zijn pracht!’”¹⁹ Hij zal de begrafenissen van een ezel krijgen—weggesleept en buiten de poorten van Jeruzalem geworpen.”²⁰ “Beklim de Libanon en schreeuw, laat uw stem horen in Basan, roep vanuit Abarim, want al uw bondgenoten zijn verpletterd.”²¹ Ik sprak tot u in uw voorspoed, maar u zei: ‘Ik zal niet luisteren!’ Dit is uw manier geweest vanaf uw jeugd; u hebt niet naar mijn stem geluisterd.”²² De wind zal al uw herders wegdrijven, en uw bondgenoten zullen in gevangenschap gaan. Dan zult u beschaamd en te schande staan vanwege al uw slechtheid.²³ U die in de Libanon woont, genesteld in cedergebouwen, hoe zult u kreunen wanneer weeën over u komen, pijn als die van een vrouw in baredood!²⁴ “Zo waar ik leef,” verklaart de Heer, “zelfs als Conia, zoon van Jojakim, koning van Juda, een zegelring aan mijn rechterhand was, zou ik u er toch af trekken.”²⁵ Ik zal u overleveren in de handen van hen die uw leven zoeken, degenen die u vreest—Nebukadnezar, koning van Babylon, en de Chaldeëen.²⁶ Ik zal u en de moeder die u baarde

naar een ander land slingeren, waar geen van beiden geboren is, en daar zullen jullie beiden sterven.”²⁷ U zult nooit terugkeren naar het land waarnaar u verlangt terug te keren.”²⁸ Is deze man Conia een verachte, verbrijzelde pot, een voorwerp dat niemand wil? Waarom zullen hij en zijn nakomelingen worden uitgeworpen, geworpen in een land dat zij niet kennen?²⁹ O aarde, o aarde, o aarde, hoor het woord van de Heer!³⁰ Dit zegt de Heer: “Noteer deze man als kinderloos, een man die niet zal floreren in zijn leven, want geen van zijn nakomelingen zal floreren, geen zal op de troon van David zitten of nog regeren in Juda.”

23 “Wee de herders die de schapen van mijn weide doen omkomen en verstrooien!” verklaart de Heer.² Daarom, dit zegt de Heer, de God van Israël, over de herders die mijn volk weiden: “Jullie hebben mijn kudde verstrooid en weggejaagd, en hebben niet voor hen gezorgd; zie, ik zal jullie ter verantwoording roepen voor het kwaad van jullie daden,” verklaart de Heer.³ “Dan zal ik zelf het overblijfsel van mijn kudde verzamelen uit alle landen waarheen ik hen verdreven heb, en hen terugbrengen naar hun weide, waar zij vruchtbaar zullen zijn en talrijk worden.”⁴ Ik zal herders over hen aanstellen die hen zullen weiden; en zij zullen niet langer bang of verschrikt zijn, noch zal er iemand ontbreken,” verklaart de Heer.⁵ “Zie, de dagen komen,” verklaart de Heer, “dat ik voor David een rechtvaardige Spruit zal doen opstaan; een Koning die wijs zal regeren en recht en gerechtigheid in het land zal uitvoeren.”⁶ In zijn dagen zal Juda worden gered, en Israël zal veilig wonen; en dit is de naam waarmee hij zal worden genoemd: ‘De Heer Onze Gerechtigheid.’”⁷ “Daarom, zie, de dagen komen,” verklaart de Heer, “dat men niet meer zal zeggen: ‘Zo waar de Heer leeft, die de Israëlieten uit het land Egypte heeft geleid,’”⁸ maar eerder: ‘Zo waar de Heer leeft, die de nakomelingen van Israël uit het noordelijke land en uit alle landen waarheen hij hen verbannen had, heeft geleid.’ Dan zullen zij in hun eigen land wonen.”⁹ Betreffende de profeten: Mijn hart is gebroken in mij, al mijn beenderen beven. Ik ben als een dronken man, als iemand die door wijn is overweldigd, vanwege de Heer en zijn heilige woorden.¹⁰ Het land is vol overspelers; vanwege de vloek treurt het land en de weiden van de wildernis zijn verdord. Hun weg is slecht en hun kracht is niet juist.¹¹ “Want zowel profeet als priester zijn

verdorven; zelfs in mijn huis heb ik hun slechtheid gevonden," verklaart de Heer. ¹² "Daarom zal hun pad glibberig worden; zij zullen in de duisternis worden gedreven en vallen. Ik zal rampspoed over hen brengen in het jaar van hun straf," verklaart de Heer. ¹³ "Bovendien zag ik onder de profeten van Samaria iets schokkends: Zij profeteerden door Baäl en leidden mijn volk Israël op een dwaalspoor. ¹⁴ Ook onder de profeten van Jeruzalem heb ik iets afschuwelijks gezien: Zij plegen overspel en wandelen in bedrog. Zij versterken de handen van boosdoeners, zodat niemand terugkeert van zijn slechtheid. Zij zijn voor mij allen als Sodom; de inwoners van Jeruzalem zijn als Gomorra." ¹⁵ Daarom, dit zegt de Heer van de legermachten over de profeten: "Zie, ik zal hen alssem laten eten en vergiftigd water laten drinken, want goddeloosheid heeft zich verspreid van de profeten van Jeruzalem door het hele land." ¹⁶ Dit zegt de Heer van de legermachten: "Luister niet naar de woorden van de profeten die tot jullie profeteren; zij vullen jullie met valse hoop. Zij spreken visioenen uit hun eigen hart, niet uit de mond van de Heer. ¹⁷ Zij blijven zeggen tegen degenen die mij verachten: 'De Heer heeft gezegd: "Jullie zullen vrede hebben.'" En tegen iedereen die de koppigheid van zijn hart volgt, zeggen zij: 'Er zal jullie geen kwaad overkomen.' ¹⁸ Maar wie heeft in de raad van de Heer gestaan om zijn woord te zien en te horen? Wie heeft geluisterd en zijn woord gehoord? ¹⁹ Zie, de storm van de Heer is in woede uitgegaan, een wervelwind die neerstort op de hoofden van de goddelozen. ²⁰ De toorn van de Heer zal niet terugkeren totdat hij de bedoelingen van zijn hart heeft uitgevoerd en volbracht. In de laatste dagen zullen jullie het duidelijk begrijpen. ²¹ Ik heb deze profeten niet gezonden, toch renden zij met hun boodschap; ik heb niet tot hen gesproken, toch profeteerden zij. ²² Maar als zij in mijn raad hadden gestaan, zouden zij mijn woorden aan mijn volk hebben verkondigd en hen hebben teruggebracht van hun slechte weg en van hun slechte daden. ²³ "Ben ik een God die dichtbij is," verklaart de Heer, "en niet ook een God van verre? ²⁴ Kan iemand zich verbergen in geheime plaatsen zodat ik hem niet kan zien?" verklaart de Heer. "Vul ik niet de hemel en de aarde?" verklaart de Heer. ²⁵ "Ik heb gehoord wat de profeten zeggen die leugens in mijn naam profeteren, zeggend: 'Ik had een droom! Ik had een droom!'" ²⁶ Hoe lang zal

dit doorgaan in de harten van deze bedrieglijke profeten, die de illusies van hun eigen geest profeteren? ²⁷ Zij geloven dat de dromen die zij elkaar vertellen mijn volk zullen doen vergeten mijn naam, net zoals hun voorouders deden door de Baäl-verering. ²⁸ Laat de profeet die een droom heeft de droom vertellen, maar laat degene die mijn woord heeft het trouw spreken. Want wat heeft stro gemeen met graan?" verklaart de Heer. ²⁹ "Is mijn woord niet als vuur," verklaart de Heer, "en als een hamer die een rots verbrijzelt?" ³⁰ "Daarom," verklaart de Heer, "ben ik tegen de profeten die woorden van elkaar stelen zogenaamd van mij. ³¹ Ja," verklaart de Heer, "ik ben tegen de profeten die hun eigen tongen bewegen en verklaren, 'De Heer verklaart.' ³² Zie, ik ben tegen degenen die valse dromen profeteren," verklaart de Heer. "Zij vertellen ze en leiden mijn volk op een dwaalspoor met hun roekeloze leugens, terwijl ik hen niet heb gezonden of aangesteld. Zij brengen deze mensen helemaal geen voordeel," verklaart de Heer. ³³ "Wanneer dit volk, of een profeet of een priester, jou vraagt: 'Wat is de boodschap van de Heer?' zeg tegen hen: 'Welke boodschap? Ik zal jullie verlaten,' verklaart de Heer. ³⁴ Als een profeet of een priester of iemand anders beweert: 'Dit is een boodschap van de Heer,' zal ik die persoon en zijn huishouden straffen. ³⁵ Dit is wat ieder van jullie tegen zijn naaste en tegen zijn broer zal zeggen: 'Wat heeft de Heer geantwoord?' of 'Wat heeft de Heer gesproken?' ³⁶ Maar jullie mogen niet langer zeggen 'een boodschap van de Heer,' omdat ieders woord hun eigen boodschap wordt. Jullie hebben de woorden van de levende God, de Heer van de legermachten, onze God, verdraaid. ³⁷ Dit is wat jullie tegen een profeet zullen zeggen: 'Wat heeft de Heer geantwoord?' of 'Wat heeft de Heer gesproken?' ³⁸ En als jullie zeggen: 'De boodschap van de Heer!' om die reden zegt de Heer: 'Omdat jullie deze uitdrukking hebben gebruikt, "De boodschap van de Heer!" heb ik jullie gezegd niet te zeggen, "De boodschap van de Heer!"' ³⁹ Daarom, zie, ik zal jullie zeker vergeten en jullie uit mijn aanwezigheid verdrijven, samen met de stad die ik aan jullie en jullie voorouders heb gegeven. ⁴⁰ Ik zal jullie een eeuwige schande brengen—een eeuwige schande die niet zal worden vergeten."

Jeremia

door Nebukadnezar, koning van Babylon, in ballingschap was gevoerd van Jeruzalem naar Babylon, toonde de Heer mij twee manden vijgen geplaatst voor de tempel van de Heer. ² Eén mand bevatte zeer goede vijgen, zoals die vroeg rijpen; de andere mand bevatte zeer slechte vijgen, zo slecht dat ze niet gegeten konden worden vanwege hun verrotting. ³ Toen vroeg de Heer mij: "Wat zie je, Jeremia?" Ik antwoordde: "Vijgen: de goede zijn zeer goed, maar de slechte zijn zo slecht dat ze niet gegeten kunnen worden." ⁴ Het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende, ⁵ "Dit zegt de Heer, de God van Israël: 'Zoals deze goede vijgen, zo zal ik de ballingen uit Juda, die ik van deze plaats naar het land van de Chaldeeën heb gestuurd, als goed beschouwen. ⁶ Ik zal over hen waken voor hun welzijn, en ik zal hen terugbrengen naar dit land. Ik zal hen opbouwen en niet afbreken; ik zal hen planten en niet ontwortelen. ⁷ Ik zal hun een begrijpend hart geven om Mij als de Heer te erkennen. Zij zullen Mijn volk zijn, en Ik zal hun God zijn, want zij zullen met heel hun hart naar Mij terugkeren. ⁸ 'Maar zoals de slechte vijgen, die niet gegeten kunnen worden vanwege hun verrotting,' zegt de Heer, 'zo zal ik Zedekia, koning van Juda, zijn ambtenaren, en het overblijfsel van Jeruzalem behandelen, of zij nu in dit land blijven of in Egypte wonen. ⁹ Ik zal hen tot een voorwerp van afschuw en een schande maken voor alle koninkrijken van de aarde, een smaad en een spreekwoord, een spot en een vloek, overal waar ik hen verspreid. ¹⁰ Ik zal het zwaard, de hongersnood en de pest over hen brengen totdat zij zijn verwijderd uit het land dat ik aan hen en hun voorouders heb gegeven.

25 Het woord kwam tot Jeremia over heel het volk van Juda, in het vierde jaar van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, dat was het eerste jaar van Nebukadnezar, koning van Babylon. ² Het woord dat Jeremia de profeet sprak tot heel het volk van Juda en alle inwoners van Jeruzalem, zeggende: ³ "Vanaf het dertiende jaar van Josia, zoon van Amon, koning van Juda, tot op deze dag, deze drieëntwintig jaar, is het woord van de Heer tot mij gekomen, en ik heb tot u gesproken, keer op keer, maar u hebt niet geluisterd. ⁴ En de Heer heeft al zijn dienaren, de profeten, keer op keer naar u gezonden, maar u hebt niet geluisterd of uw oor geneigd om te horen, ⁵ zeggende: 'Keer nu om, ieder van u, van uw slechte wegen en van de

slechtheid van uw daden, en woon in het land dat de Heer u en uw voorouders voor altijd heeft gegeven; ⁶ en volg geen andere goden om hen te dienen en te aanbidden, en wek mijn toorn niet op met het werk van uw handen, dan zal ik u geen kwaad doen.' ⁷ Maar u hebt niet naar mij geluisterd," verklaart de Heer, "en hebt mij tot toorn gewekt met het werk van uw handen, waardoor u uzelf kwaad hebt berokkend. ⁸ Daarom zegt de Heer van de hemelse machten dit: 'Omdat u niet naar mijn woorden hebt geluisterd, ⁹ zie, ik zal alle volken van het noorden oproepen,' verklaart de Heer, 'en ik zal Nebukadnezar, koning van Babylon, mijn dienaar, sturen en hen brengen tegen dit land en zijn inwoners en tegen al deze omliggende naties. Ik zal hen volledig vernietigen en hen tot een voorwerp van verschrikking en spot maken, en tot een eeuwige verwoesting. ¹⁰ Bovendien zal ik van hen de stem van vreugde en blijdschap, de stem van de bruidegom en de bruid, het geluid van de molenstenen en het licht van de lamp doen verstommen. ¹¹ Dit hele land zal een verlaten woestenij worden, en deze naties zullen de koning van Babylon zeventig jaar dienen. ¹² Maar wanneer de zeventig jaar voorbij zijn, zal ik de koning van Babylon en dat volk straffen,' verklaart de Heer, 'voor hun ongerechtigheid, en het land van de Chaldeeën, en het tot een eeuwige verwoesting maken. ¹³ Ik zal over dat land brengen al de woorden die ik ertegen heb uitgesproken, alles wat in dit boek is geschreven dat Jeremia tegen alle naties heeft geprofeteerd. ¹⁴ Zij zullen onderworpen worden door vele naties en grote koningen; ik zal hen vergelden naar hun daden en het werk van hun handen.'" ¹⁵ Want dit is wat de Heer, de God van Israël, tegen mij zei: "Neem deze beker van de wijn van mijn toorn uit mijn hand en laat alle naties waartoe ik u zend het drinken. ¹⁶ Wanneer zij het drinken, zullen zij wankelen en waanzinnig worden vanwege het zwaard dat ik onder hen zend." ¹⁷ Dus nam ik de beker uit de hand van de Heer en gaf het aan alle naties waartoe hij mij zond: ¹⁸ Jeruzalem en de steden van Juda, zijn koningen en officials, om hen tot een ruïne en een voorwerp van verschrikking, spot en een vloek te maken, zoals het vandaag is; ¹⁹ De heerser van Egypte, samen met zijn dienaren, officials en al zijn volk; ²⁰ en alle vreemdelingen daar; alle koningen van het land Uz; alle koningen van het land van de Filistijnen (die van Askelon, Gaza, Ekron en het overblijfsel van Asdod); ²¹ Het

volk van Edom, Moab en de nakomelingen van Ammon; ²² de heersers van Tyrus, de heersers van Sidon en de leiders van de kustlanden over de zee; ²³ Dedan, Tema, Buz en allen die de hoeken van hun haar afsnijden; ²⁴ alle koningen van Arabië en alle koningen van de vreemdelingen die in de woestijn wonen; ²⁵ alle koningen van Zimri, alle koningen van Elam en alle koningen van Medië; ²⁶ en alle koningen van het noorden, dichtbij en veraf, de een na de ander—alle koninkrijken op de aarde. En na hen allen zal de koning van Sesak het ook drinken. ²⁷ “Dan zult u tegen hen zeggen: ‘Dit zegt de Heer van de hemelse machten, de God van Israël: Drink, word dronken, braak en val om niet meer op te staan vanwege het zwaard dat ik onder u zend.’ ²⁸ Maar als zij weigeren de beker uit uw hand te nemen en te drinken, zeg dan tegen hen: ‘Dit zegt de Heer van de hemelse machten: U moet het zeker drinken! ²⁹ Zie, ik begin onheil te brengen over de stad die mijn Naam draagt, en zult u dan ongestraft blijven? U zult niet ongestraft blijven, want ik roep een zwaard op tegen allen die op de aarde wonen,’ verklaart de Heer van de hemelse machten. ³⁰ “Daarom zult u al deze woorden tegen hen profeteren, en tegen hen zeggen: ‘De Heer zal brullen vanuit de hoogte; hij zal donderen vanuit zijn heilige woning en machtig brullen tegen zijn land. Hij zal schreeuwen als zij die de druiven treden, tegen allen die op de aarde wonen. ³¹ Het geluid zal weerklinken tot aan de einden van de aarde, want de Heer heeft een geschil met de naties; hij zal oordeel brengen over de hele mensheid en de goddelozen met het zwaard slaan,’ verklaart de Heer. ³² Dit zegt de Heer van de hemelse machten: ‘Kijk! Onheil verspreidt zich van natie tot natie; een machtige storm rijst op vanuit de verste delen van de aarde.’ ³³ In die tijd zullen de door de Heer gedoden overal zijn—van het ene einde van de aarde tot het andere. Ze zullen niet worden betreurd, verzameld of begraven, maar zullen als mest op de grond liggen. ³⁴ Weeklaag, herders, en schreeuw het uit; wentel u in het stof, leiders van de kudde. Want uw tijd om geslacht te worden is gekomen; u zult vallen als de mooiste van de rammen. ³⁵ De herders zullen geen toevlucht vinden, de leiders van de kudde geen plaats om te ontsnappen. ³⁶ Luister naar de kreet van de herders, het gejammer van de leiders van de kudde, want de Heer vernietigt hun weide. ³⁷ De rustige weiden zullen verwoest worden vanwege de hevige toorn

van de Heer. ³⁸ Als een leeuw heeft hij zijn hol verlaten; want hun land is verwoest vanwege het onderdrukkende zwaard en vanwege de hevige toorn van de Heer.

26 Aan het begin van het koningschap van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, kwam dit woord van de Heer: ² “Dit zegt de Heer: Sta in de voorhof van het huis van de Heer en verkondig aan alle steden van Juda die komen om te aanbidden in het huis van de Heer al de woorden die ik je opdraag tot hen te spreken. Laat geen enkel woord weg. ³ Misschien zullen zij luisteren en zal ieder zich bekeren van zijn slechte weg. Dan zal ik afzien van de ramp die ik van plan ben over hen te brengen vanwege het kwaad van hun daden. ⁴ Zeg tegen hen: ‘Dit verklaart de Heer: Als jullie niet naar mij luisteren en mijn wet volgen, die ik jullie voorgelegd heb, ⁵ en als jullie niet luisteren naar de woorden van mijn dienaren, de profeten, die ik steeds weer naar jullie heb gezonden, hoewel jullie niet geluisterd hebben, ⁶ dan zal ik dit huis maken als Silo, en deze stad zal een vloek worden onder alle volken van de aarde.’” ⁷ De priesters, de profeten en al het volk hoorden Jeremia deze woorden spreken in het huis van de Heer. ⁸ Toen Jeremia klaar was met het overbrengen van al de woorden die de Heer hem had opgedragen tot al het volk te spreken, grepen de priesters, de profeten en al het volk hem vast en zeiden: “Je moet sterven!” ⁹ Waarom profeteer je in de naam van de Heer dat dit huis zal worden als Silo, en dat deze stad verlaten en zonder inwoners zal zijn?” En al het volk verzamelde zich rond Jeremia in het huis van de Heer. ¹⁰ Toen de ambtenaren van Juda deze dingen hoorden, gingen zij van het huis van de koning naar het huis van de Heer en namen plaats bij de ingang van de Nieuwe Poort van het huis van de Heer. ¹¹ Toen zeiden de priesters en de profeten tegen de ambtenaren en tegen al het volk: “Deze man verdient de doodstraf omdat hij tegen deze stad heeft geprofeteerd, zoals jullie met eigen oren hebben gehoord!” ¹² Toen zei Jeremia tegen al de ambtenaren en al het volk: “De Heer heeft mij gezonden om tegen dit huis en deze stad te profeteren al de woorden die jullie hebben gehoord. ¹³ Hervorm nu jullie wegen en jullie daden en gehoorzaam de Heer, jullie God. Dan zal de Heer afzien van de ramp die hij tegen jullie heeft uitgesproken. ¹⁴ Wat mij betreft, ik ben in jullie handen; doe met mij wat jullie goed en juist achten.

¹⁵ Maar wees er zeker van, als jullie mij doden, zullen jullie onschuldig bloed over jezelf en over deze stad en haar inwoners brengen, want in waarheid heeft de Heer mij naar jullie gezonden om al deze woorden in jullie oren te spreken." ¹⁶ Toen zeiden de ambtenaren en al het volk tegen de priesters en de profeten: "Deze man verdient de doodstraf niet, want hij heeft tot ons gesproken in de naam van de Heer, onze God." ¹⁷ Enkele van de oudsten van het land stonden op en spraken de gehele vergadering van het volk toe, ¹⁸ "Micha van Moreseth profeteerde in de dagen van Hizkia, koning van Juda. Hij verklaarde aan al het volk van Juda: 'Dit zegt de Heer van de legers: "Sion zal worden omgeploegd als een veld, Jeruzalem zal een puinhoop worden, en de tempelberg een bosrijke heuvel.'" ¹⁹ Heeft Hizkia, koning van Juda, of iemand in Juda hem ter dood gebracht? Vreesde Hizkia de Heer niet en zocht hij zijn gunst niet? En zag de Heer niet af van de ramp die hij tegen hen had uitgesproken? Wij staan op het punt een groot kwaad over onszelf te brengen!" ²⁰ Nu was er ook een man die in de naam van de Heer profeteerde, Uria, zoon van Semaja uit Kirjat-Jearim, en hij profeteerde tegen deze stad en dit land met woorden die leken op die van Jeremia. ²¹ Toen koning Jojakim en al zijn officieren en ambtenaren zijn woorden hoorden, zocht de koning hem ter dood te brengen. Maar Uria hoorde het en vluchtte in angst naar Egypte. ²² Koning Jojakim stuurde echter mannen naar Egypte: Elnathan, zoon van Achbor, en anderen met hem. ²³ Zij haalden Uria uit Egypte en brachten hem naar koning Jojakim, die hem met een zwaard neersloeg en zijn lichaam in de begraafplaats van het gewone volk wierp. ²⁴ Niettemin ondersteunde Ahikam, zoon van Safan, Jeremia, zodat hij niet werd overgeleverd aan het volk om ter dood gebracht te worden.

27 Aan het begin van de regering van Zedekia, zoon van Josia, koning van Juda, kwam deze boodschap tot Jeremia van de Heer: ² Dit is wat de Heer mij opdroeg: "Maak een juk met riemen en stangen en leg het op je nek. ³ Stuur een boodschap naar de koningen van Edom, Moab, Ammon, Tyrus en Sidon via de gezanten die in Jeruzalem zijn aangekomen om Zedekia, koning van Juda, te zien. ⁴ Beveel hen dit aan hun meesters over te brengen: 'Dit zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël: "Breng dit over aan uw meesters: ⁵ Met mijn immense kracht en uitgestrekte arm heb

ik de aarde, de mensheid en de dieren die erop wonen geschapen, en ik geef het aan wie ik wil. ⁶ Nu heb ik al deze landen overgedragen aan Nebukadnezar, koning van Babylon, mijn dienaar, en ik heb ook de dieren van het veld aan hem onderworpen. ⁷ Alle naties zullen hem, zijn zoon, en zijn kleinzoon dienen, totdat de tijd komt voor zijn eigen land; dan zullen vele naties en grote koningen hem onderwerpen. ⁸ "Als een natie of koninkrijk weigert Nebukadnezar, koning van Babylon, te dienen of zich onder zijn juk te onderwerpen, zal ik die natie straffen met het zwaard, hongersnood en pest, verklaart de Heer, totdat ik het door zijn hand heb vernietigd. ⁹ Daarom, luister niet naar uw profeten, waarzeggers, dromers, toekomstvoorspellers of tovenaars die tegen u zeggen: 'U zult de koning van Babylon niet dienen.' ¹⁰ Zij profeteren leugens tegen u, wat zal leiden tot uw verwijdering uit uw land; ik zal u verdrijven en u zult omkomen. ¹¹ Maar elke natie die zich onderwerpt aan het juk van de koning van Babylon en hem dient, zal ik toestaan in zijn eigen land te blijven om het te bewerken en daar te wonen, verklaart de Heer.'" ¹² Ik bracht dezelfde boodschap over aan Zedekia, koning van Juda, zeggende: "Onderwerp u aan het juk van de koning van Babylon; dien hem en zijn volk, en u zult leven. ¹³ Waarom zou u en uw volk sterven door het zwaard, hongersnood en pest, zoals de Heer heeft gewaarschuwd elke natie die de koning van Babylon niet dient? ¹⁴ Luister niet naar de woorden van de profeten die tegen u zeggen: 'U zult de koning van Babylon niet dienen,' want zij profeteren leugens tegen u. ¹⁵ 'Ik heb hen niet gezonden,' verklaart de Heer. 'Zij profeteren valselijk in mijn naam. Daarom zal ik u verdrijven en u zult omkomen, samen met de profeten die aan u profeteren.'" ¹⁶ Toen sprak ik tot de priesters en al het volk, zeggende: "Dit zegt de Heer: Luister niet naar de profeten die beweren: 'Binnenkort zullen de voorwerpen uit het huis van de Heer uit Babylon worden teruggebracht.' Zij profeteren leugens tegen u. ¹⁷ Luister niet naar hen. Dien de koning van Babylon, en u zult leven. Waarom zou deze stad verwoest worden? ¹⁸ Als zij werkelijk profeten zijn en het woord van de Heer hebben, laten zij dan smeken bij de Heer van de hemelse legers dat de voorwerpen die nog in het huis van de Heer, het paleis van de koning van Juda, en in Jeruzalem zijn, niet naar Babylon worden gebracht. ¹⁹ Want dit zegt

Jeremia

de Heer van de hemelse legers over de zuilen, de bronzen Zee, de verplaatsbare standaards en de andere voorwerpen die in deze stad zijn achtergebleven,²⁰ die Nebukadnezar, koning van Babylon, achterliet toen hij Jojachin, zoon van Jojakim, koning van Juda, uit Jeruzalem naar Babylon verbande, samen met alle edelen van Juda en Jeruzalem—²¹ Ja, dit zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël, over de voorwerpen die nog in het huis van de Heer, het paleis van de koning van Juda, en in Jeruzalem zijn:²² 'Zij zullen naar Babylon worden gebracht en daar blijven tot de dag dat ik ze zal bezoeken,' verklaart de Heer. 'Dan zal ik ze terugbrengen en ze naar deze plaats herstellen.'

28 In hetzelfde jaar, aan het begin van de regering van Zedekia, koning van Juda, in het vierde jaar, in de vijfde maand, sprak de profeet Hananja, de zoon van Azzur, uit Gibeon, tot mij in het huis van de Heer in aanwezigheid van de priesters en al het volk, zeggende:² 'Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: 'Ik heb het juk van de koning van Babylon gebroken.'³ Binnen twee jaar zal ik naar deze plaats alle voorwerpen van het huis van de Heer terugbrengen die Nebukadnezar, koning van Babylon, van hier heeft meegenomen en naar Babylon heeft gebracht.⁴ Ik zal ook naar deze plaats Jekonia, de zoon van Jojakim, koning van Juda, en alle ballingen van Juda die naar Babylon zijn gegaan, terugbrengen,' verklaart de Heer, 'want ik zal het juk van de koning van Babylon breken.'⁵ De profeet Jeremia sprak tot de profeet Hananja in de aanwezigheid van de priesters en al het volk dat in het huis van de Heer was verzameld,⁶ en zei: 'Amen! Moge de Heer zo doen! Moge de Heer de woorden die u hebt geprofeteerd vervullen door de voorwerpen van het huis van de Heer en alle ballingen uit Babylon naar deze plaats terug te brengen.'⁷ Maar hoor nu dit woord dat ik in uw gehoor en in het gehoor van al het volk ga spreken:⁸ De profeten die vóór u en mij van oudsher zijn gekomen, hebben tegen vele landen en grote koninkrijken geprofeteerd, betreffende oorlog, ramp en pest.⁹ Maar de profeet die vrede profeteert, zal als werkelijk door de Heer gezonden worden erkend alleen als zijn voorspelling uitkomt.'¹⁰ Toen verwijderde de profeet Hananja het juk van de nek van de profeet Jeremia en brak het.¹¹ En Hananja sprak in de aanwezigheid van al het volk,

zeggende: 'Dit zegt de Heer: 'Op dezelfde manier zal ik binnen twee jaar het juk van Nebukadnezar, koning van Babylon, van de nek van alle naties breken.'¹² Nadat de profeet Hananja het juk van de nek van de profeet Jeremia had gebroken, kwam het woord van de Heer tot Jeremia:¹³ 'Ga en zeg tegen Hananja: 'Dit zegt de Heer: Je hebt een houten juk gebroken, maar in plaats daarvan krijg je een ijzeren juk.'¹⁴ Want dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: Ik zal een ijzeren juk op de nekken van al deze naties leggen om hen Nebukadnezar, koning van Babylon, te laten dienen, en zij zullen hem dienen. Ik zal hem zelfs macht geven over de wilde dieren.'¹⁵ Toen zei de profeet Jeremia tegen de profeet Hananja: 'Luister, Hananja! De Heer heeft u niet gezonden, en u hebt dit volk op leugen doen vertrouwen.'¹⁶ Daarom zegt de Heer: 'Zie, ik sta op het punt u van de aardbodem weg te nemen. Dit jaar zult u sterven, omdat u rebellie tegen de Heer hebt gepredikt.'¹⁷ Zo stierf de profeet Hananja in de zevende maand van datzelfde jaar.

29 Dit zijn de woorden van de brief die de profeet Jeremia vanuit Jeruzalem stuurde naar de overgebleven oudsten van de ballingschap, de priesters, de profeten en al het volk dat Nebukadnezar in ballingschap had gevoerd van Jeruzalem naar Babylon.² (Dit gebeurde nadat koning Jojachin en de koningin-moeder, de hovelingen, de leiders van Juda en Jeruzalem, de ambachtslieden en de kunstenaars Jeruzalem hadden verlaten.)³ De brief werd overhandigd aan Elasah, de zoon van Safan, en Gemarja, de zoon van Hilkia, die Zedekia, de koning van Juda, naar Nebukadnezar, de koning van Babylon, had gestuurd. Het luide:⁴ Dit zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël, tegen alle ballingen die Ik van Jeruzalem naar Babylon heb gestuurd:⁵ 'Bouw huizen en woon erin; plant tuinen en eet van hun opbrengst.'⁶ Neem vrouwen en krijg zonen en dochters; zoek vrouwen voor je zonen en geef je dochters ten huwelijk, zodat ook zij zonen en dochters krijgen. Vermenigvuldig daar en verminder niet.'⁷ Zoek het welzijn van de stad waarheen Ik jullie in ballingschap heb gestuurd, en bid tot de Heer voor haar; want in haar welzijn zullen jullie welzijn vinden.'⁸ Want zo zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël: 'Laat je niet misleiden door de profeten en waarzeggers die onder jullie

Jeremia

zijn, en luister niet naar de dromen die jullie hen laten dromen. ⁹ Zij profeteren valselyk tot jullie in Mijn naam. Ik heb hen niet gezonden,” verklaart de Heer. ¹⁰ Want zo zegt de Heer: “Wanneer zeventig jaar voor Babylon zijn voltooid, zal Ik jullie bezoeken en Mijn goede belofte vervullen om jullie terug te brengen naar deze plaats. ¹¹ Want Ik ken de plannen die Ik voor jullie heb,” verklaart de Heer, “plannen om jullie voorspoedig te maken en jullie geen kwaad te doen, om jullie een toekomst en een hoop te geven. ¹² Dan zullen jullie Mij aanroepen, tot Mij komen en bidden, en Ik zal naar jullie luisteren. ¹³ Jullie zullen Mij zoeken, en jullie zullen Mij vinden, wanneer jullie ervoor kiezen om Mij met heel je hart te zoeken. ¹⁴ Ik zal Mij door jullie laten vinden,” verklaart de Heer, “en Ik zal jullie fortuin herstellen en jullie verzamelen uit alle naties en plaatsen waarheen Ik jullie heb verdreven,” verklaart de Heer, “en Ik zal jullie terugbrengen naar de plaats vanwaar Ik jullie in ballingschap heb gestuurd.” ¹⁵ Omdat jullie inderdaad hebben gezegd: “De Heer heeft profeten voor ons opgewekt in Babylon”— ¹⁶ dit is wat de Heer zegt over de koning die op de troon van David zit en al het volk dat in deze stad is gebleven, jullie medeburgers die niet met jullie in ballingschap zijn gegaan— ¹⁷ dit is wat de Heer van de hemelse legers zegt: “Zie, Ik zend het zwaard, de hongersnood en de pest tegen hen, en Ik zal hen maken als vijgen die zo slecht zijn dat ze niet kunnen worden gegeten. ¹⁸ Ik zal hen achtervolgen met het zwaard, de hongersnood en de pest, en Ik zal hen tot een voorwerp van schrik maken voor alle koninkrijken van de aarde, een vloek en een verschrikking, een gesis en een smaad, onder alle naties waarheen Ik hen heb verdreven, ¹⁹ omdat zij niet naar Mijn woorden hebben geluisterd,” verklaart de Heer, “woorden die Ik keer op keer tot hen heb gezonden door Mijn dienaren de profeten; en jullie ballingen hebben ook niet geluisterd,” verklaart de Heer. ²⁰ Dus, luister naar het woord van de Heer, alle ballingen die Ik heb weggestuurd van Jeruzalem naar Babylon. ²¹ Dit is wat de Heer van de hemelse legers, de God van Israël, zegt over Ahab, de zoon van Kolaja, en Zedekia, de zoon van Maäseja, die leugens tot jullie profeteren in Mijn naam: “Zie, Ik zal hen overleveren in de hand van Nebukadnezar, de koning van Babylon, en hij zal hen voor jullie ogen doden. ²² Vanwege hen zal deze vloek door alle ballingen van Juda in Babylon worden gebruikt:

‘Moge de Heer jullie maken als Zedekia en Ahab, die de koning van Babylon in het vuur roosterde,’ ²³ want zij hebben een schanddaad in Israël begaan, en hebben overspel gepleegd met de vrouwen van hun burens, en hebben leugens gesproken in Mijn naam, die Ik niet heb bevolen. Ik ben degene die weet en een getuige is,” verklaart de Heer. ²⁴ Spreek tot Semaja, de Nehelamiet, zeggende, ²⁵ Dit is wat de Heer van de hemelse legers, de God van Israël, zegt: “Omdat jij brieven in je eigen naam hebt gestuurd naar al het volk in Jeruzalem, naar de priester Zefanja, de zoon van Maäseja, en naar alle priesters, zeggende, ²⁶ ‘De Heer heeft jou priester gemaakt in plaats van Jojada, om de opzichter te zijn in het huis van de Heer, om elke gek die profeteert in de boeien en halsijzers te zetten. ²⁷ Waarom heb je Jeremia van Anatot, die zich onder jullie als profeet voordoe, niet berispt?’ ²⁸ Want hij heeft ons deze boodschap naar Babylon gestuurd: “De ballingschap zal lang duren; bouw huizen en woon erin, en plant tuinen en eet hun opbrengst.”” ²⁹ Zefanja, de priester, las deze brief echter voor aan de profeet Jeremia. ³⁰ Toen kwam het woord van de Heer tot Jeremia, zeggende, ³¹ “Stuur deze boodschap naar alle ballingen: ‘Dit is wat de Heer zegt over Semaja, de Nehelamiet: “Omdat Semaja tot jullie heeft geprofeteerd, hoewel Ik hem niet heb gezonden, en jullie ertoe heeft gebracht op leugens te vertrouwen,” ³² daarom zegt de Heer: “Zie, Ik ga Semaja, de Nehelamiet, en zijn nakomelingen straffen; hij zal niemand hebben die onder dit volk overblijft, noch zal hij het goede zien dat Ik voor Mijn volk zal doen,” verklaart de Heer, “omdat hij rebellie tegen Mij heeft gepredikt.””

30 Het woord van de Heer kwam tot Jeremia, zeggende: ² “Dit zegt de Heer, de God van Israël: ‘Schrijf alle woorden die Ik tot u gesproken heb in een boek. ³ Want zie, de dagen komen,’ verklaart de Heer, ‘wanneer Ik het lot van Mijn volk, Israël en Juda, zal herstellen. Ik zal hen ook terugbrengen naar het land dat Ik aan hun voorouders gegeven heb, en zij zullen het bezitten,’ zegt de Heer.” ⁴ Dit is wat de Heer heeft gecommuniceerd over Israël en Juda: ⁵ “Want dit is wat de Heer zegt: ‘Ik heb kreten van verschrikking gehoord, van angst, en niet van vrede. ⁶ Vraag nu, en zie: Kan een man baren? Waarom zie ik dan elke man met zijn handen op zijn buik als een vrouw in barensnood, en waarom zijn alle gezichten bleek

geworden? ⁷ Ach, hoe vreselijk zal die dag zijn! Er is geen dag als deze. Het is de tijd van Jakobs benauwdheid, maar hij zal ervan gered worden. ⁸ 'Op die dag,' verklaart de Heer der Heerschen, 'zal Ik het juk van hun nekken breken en hun boeien verscheuren; vreemdelingen zullen hen niet langer tot slaaf maken. ⁹ In plaats daarvan zullen zij de Heer hun God dienen en David hun koning, die Ik voor hen zal doen opstaan.

¹⁰ 'Wees dus niet bang, Jakob Mijn dienaar,' verklaart de Heer, 'en wees niet ontsteld, Israël; want Ik zal u redden van verre, en uw nakomelingen uit het land van hun gevangenschap. Jakob zal terugkeren en in vrede zijn, zonder angst, en niemand zal hem bang maken. ¹¹ Want Ik ben met u,' verklaart de Heer, 'om u te redden. Hoewel Ik alle naties volledig zal vernietigen waar Ik u verspreid heb, zal Ik u niet volledig vernietigen. Ik zal u rechtvaardig straffen, maar Ik zal u niet ongestraft laten.' ¹² 'Want dit is wat de Heer zegt: 'Uw wond is ongeneeslijk, uw letsel is onherstelbaar. ¹³ Er is niemand om voor u te pleiten, geen remedie voor uw zere plek, geen genezing voor u. ¹⁴ Al uw minnaars hebben u vergeten; zij zoeken u niet. Ik heb u verwond zoals een vijand zou doen, met de straf van een wrede, omdat uw schuld groot is en uw zonden talrijk zijn. ¹⁵ Waarom roept u over uw wond, uw pijn die geen genezing heeft? Omdat uw wandaden groot zijn en uw zonden talrijk, heb Ik deze dingen aan u gedaan. ¹⁶ Daarom zullen allen die u verslinden, verslonden worden; al uw tegenstanders, ieder van hen, zal in gevangenschap gaan; zij die u plunderen zullen geplunderd worden, en allen die u buit maken zal Ik beroven. ¹⁷ Echter, Ik zal u herstellen tot gezondheid en uw wonden genezen,' verklaart de Heer, 'omdat u een verstotene wordt genoemd, Sion voor wie niemand zorgt.' ¹⁸ 'Dit is wat de Heer zegt: 'Zie, Ik zal het lot van Jakobs tenten herstellen en medelijden hebben met zijn woningen; de stad zal herbouwd worden op zijn ruïnes, en het paleis zal op zijn rechtmatige plaats staan. ¹⁹ Uit hen zullen liederen van dankzegging komen en het geluid van vreugde. Ik zal hen vermenigvuldigen, en zij zullen niet verminderd worden; Ik zal hen eren, en zij zullen niet veracht worden. ²⁰ Hun kinderen zullen gedijen zoals in de oude dagen, en hun gemeenschap zal voor Mij gevestigd worden; Ik zal allen straffen die hen onderdrukken. ²¹ Hun leider zal een van henzelf zijn, en hun heerser zal uit hun midden komen. Ik zal

hem naderbij brengen, en hij zal tot Mij naderen—want wie zou het wagen zijn leven te riskeren om tot Mij te naderen?' verklaart de Heer. ²² 'Zo zult u Mijn volk zijn, en Ik zal uw God zijn.' ²³ Zie, de storm van de Heer! De toorn is uitgegaan, een verwoestende wervelwind; het zal op de hoofden van de goddelozen wervelen. ²⁴ De hevige toorn van de Heer zal niet terugkeren totdat Hij de bedoelingen van Zijn hart heeft uitgevoerd en volbracht. In de laatste dagen zult u dit begrijpen.

31 "In die dagen," verklaart de Heer, "zal ik de God zijn van alle families van Israël, en zij zullen mijn volk zijn." ² Dit zegt de Heer: "Het volk dat het zwaard overleefde vond genade in de wildernis; ik kwam om Israël rust te geven." ³ De Heer verscheen ons lang geleden, zeggende: "Ik heb je liefgehad met een eeuwigdurende liefde; daarom heb ik je getrokken met onfeilbare vriendelijkheid." ⁴ "Ik zal je weer opbouwen, en jij, Maagd van Israël, zult herbouwd worden. Je zult je tamboerijnen weer oppakken en uitgaan om te dansen met de vreugdevolle." ⁵ "Opnieuw zul je wijngaarden planten op de heuvels van Samaria; de boeren zullen ze planten en van de vrucht genieten." ⁶ "Want er zal een dag komen dat wachters roepen op de heuvels van Efraïm, 'Sta op, laten we naar Sion gaan, naar de Heer, onze God.'" ⁷ Dit zegt de Heer: "Zing met vreugde voor Jakob; juich voor de voornaamste van de naties. Verkondig, geef lof, en zeg, 'Heer, red uw volk, het overblijfsel van Israël.'" ⁸ "Zie, ik zal hen brengen uit het land van het noorden en hen verzamelen van de uiteinden van de aarde. Onder hen zullen de blinden en de lammen zijn, zwangere vrouwen en zij die in barensnood zijn; een grote menigte zal terugkeren." ⁹ "Zij zullen komen met geweën; door smeken zal ik hen brengen. Ik zal hen leiden langs waterstromen op een rechte weg waar zij niet zullen struikelen, want ik ben een vader voor Israël, en Efraïm is mijn eerstgeborene." ¹⁰ "Luister naar het woord van de Heer, jullie naties; verkondig het in verre kustlanden: 'Hij die Israël verstrooide zal hen verzamelen en zal over zijn kudde waken als een herder.'" ¹¹ "Want de Heer zal Jakob vrijkopen en hen verlossen uit de hand van degenen die sterker zijn dan zij." ¹² "Zij zullen komen en juichen op de hoogten van Sion; zij zullen stralen van vreugde over de overvloed van de Heer—over het graan, de nieuwe wijn en de olie, en over de jongen van de kudden en de veestapels. Hun leven zal zijn als een

goed bewaterde tuin, en zij zullen nooit meer verkwinen.” ¹³ “Dan zullen jonge vrouwen zich verheugen in de dans, en jonge mannen en ouderen eveneens. Ik zal hun rouw veranderen in vreugde; ik zal hen troosten en hen vreugde geven in plaats van verdriet.” ¹⁴ “Ik zal de priesters overvloed geven, en mijn volk zal vervuld worden met mijn goedheid,” verklaart de Heer. ¹⁵ Dit zegt de Heer: “Een stem wordt gehoord in Rama, geweend en groot verdriet, Rachel die weent om haar kinderen en weigert zich te laten troosten, omdat zij er niet meer zijn.” ¹⁶ Dit zegt de Heer: “Houd je stem in bedwang van geweend en je ogen van tranen, want je werk zal worden beloond,” verklaart de Heer. “Zij zullen terugkeren uit het land van de vijand.” ¹⁷ “Dus er is hoop voor je toekomst,” verklaart de Heer. “Je kinderen zullen terugkeren naar hun eigen land.” ¹⁸ “Ik heb zeker Efraïm horen klagen, ‘U hebt mij gedisciplineerd als een onhandelbaar kalf, en ik ben gecorrigeerd. Herstel mij, en ik zal terugkeren, want u bent de Heer, mijn God.’” ¹⁹ “Nadat ik afdwaalde, heb ik berouw getoond; nadat ik werd onderwezen, sloeg ik op mijn dij. Ik was beschaamd en vernederd omdat ik de schande van mijn jeugd droeg.” ²⁰ “Is Efraïm niet mijn geliefde zoon, het kind in wie ik vreugde vind? Hoewel ik vaak tegen hem spreek, herinner ik mij hem nog steeds. Daarom verlangt mijn hart naar hem; ik zal zeker genade voor hem hebben,” verklaart de Heer. ²¹ “Zet wegwijzers op; plaats richtingsborden. Richt je geest op de weg, de weg waarop je ging. Keer terug, Maagd Israël, keer terug naar je steden.” ²² “Hoe lang zul je dwalen, ontrouwe dochter Israël? Want de Heer heeft een nieuw ding op aarde geschapen—een vrouw zal een man beschermen.” ²³ Dit zegt de Heer Almachtig, de God van Israël: “Wanneer ik hun fortuin herstel, zullen de mensen in het land van Juda en in zijn steden opnieuw deze woorden gebruiken: ‘De Heer zegene u, o plaats van gerechtigheid, o heilige heuvel!’” ²⁴ “De inwoners van Juda en al zijn steden zullen samen leven—boeren en zij die met hun kudden rondtrekken.” ²⁵ “Want ik zal de vermoeiden verfrissen en de zwakken verzadigen.” ²⁶ Op dit punt werd ik wakker en keek om me heen, en mijn slaap was aangenaam voor mij. ²⁷ “Zie, de dagen komen,” verklaart de Heer, “wanneer ik het huis van Israël en het huis van Juda zal bezaaien met het zaad van mensen en dieren.” ²⁸ “Zoals ik over hen waakte om uit te rukken en af te breken, om omver te werpen, te

vernietigen en rampspoed te brengen, zo zal ik over hen waken om te bouwen en te planten,” verklaart de Heer. ²⁹ “In die dagen zal niet langer worden gezegd, ‘De ouders hebben zure druiven gegeten, en de tanden van de kinderen zijn gezet op de rand.’” ³⁰ “In plaats daarvan zal elke persoon sterven voor zijn eigen zonde; wie zure druiven eet—zijn eigen tanden zullen op de rand worden gezet.” ³¹ “Zie, de dagen komen,” verklaart de Heer, “wanneer ik een nieuw verbond zal sluiten met het huis van Israël en het huis van Juda.” ³² “Het zal niet lijken op het verbond dat ik met hun voorouders sloot toen ik hen bij de hand nam om hen uit Egypte te leiden, omdat zij mijn verbond braken, hoewel ik als een echtgenoot voor hen was,” verklaart de Heer. ³³ “Want dit is het verbond dat ik na die dagen met het huis van Israël zal sluiten,” verklaart de Heer: “Ik zal mijn wet in hun gedachten leggen en het op hun harten schrijven. Ik zal hun God zijn, en zij zullen mijn volk zijn.” ³⁴ “Niet langer zullen zij hun naaste onderwijzen, of tegen elkaar zeggen, ‘Ken de Heer,’ want zij zullen mij allen kennen, van de kleinste tot de grootste,” verklaart de Heer. “Want ik zal hun slechtheid vergeven en hun zonden niet meer gedenken.” ³⁵ Dit zegt de Heer, hij die de zon aanstelt om overdag te schijnen, die de maan en sterren beveelt om 's nachts te schijnen, die de zee opwekt zodat zijn golven brullen—de Heer Almachtig is zijn naam: ³⁶ “Alleen als deze verordeningen uit mijn zicht verdwijnen,” verklaart de Heer, “zullen de nakomelingen van Israël ooit ophouden een natie voor mij te zijn.” ³⁷ Dit zegt de Heer: “Alleen als de hemelen boven gemeten kunnen worden en de fundamenteën van de aarde beneden verkend kunnen worden, zal ik alle nakomelingen van Israël verwerpen vanwege alles wat zij hebben gedaan,” verklaart de Heer. ³⁸ “Zie, de dagen komen,” verklaart de Heer, “wanneer de stad voor de Heer zal worden herbouwd van de Toren van Hananel tot de Hoekpoort.” ³⁹ “De meetlijn zal rechtuit gaan naar de heuvel van Gareb en dan naar Goah draaien.” ⁴⁰ “De hele vallei waar dode lichamen en as worden gegooid, en alle terrassen tot aan de Kidronvallei in het oosten tot aan de hoek van de Paardenpoort, zullen heilig zijn voor de Heer. De stad zal nooit meer worden uitgerukt of verwoest.”

Jeremia

de koning van Babylon Jeruzalem, en Jeremia de profeet was opgesloten in de binnenplaats van de wacht in het koninklijk paleis van Juda. ³ Zedekia, koning van Juda, had hem gevangen gezet en zei: “Waarom profeteer je en zeg je: ‘Dit zegt de Heer: Zie, Ik sta op het punt deze stad in de handen van de koning van Babylon te geven, en hij zal haar innemen;’ ⁴ en Zedekia, koning van Juda, zal niet ontsnappen aan de Babyloniërs, maar zal zeker worden overgeleverd aan de koning van Babylon, en zal met hem van aangezicht tot aangezicht spreken en hem oog in oog zien. ⁵ Hij zal Zedekia naar Babylon brengen, waar hij zal blijven totdat Ik hem aandacht schenk, verklaart de Heer. Als je tegen de Babyloniërs vecht, zul je niet slagen.” ⁶ Jeremia zei: “Het woord van de Heer kwam tot mij en zei, ⁷ ‘Zie, Hanamel, de zoon van uw oom Sallum, zal naar u toe komen en zeggen: ‘Koop mijn veld in Anatot, want als naaste verwant is het uw recht van lossing om het te kopen.’” ⁸ Toen kwam, zoals de Heer had gezegd, mijn neef Hanamel naar mij toe in de binnenplaats van de wacht en zei: ‘Koop alsjeblieft mijn veld in Anatot in het gebied van Benjamin. Aangezien het uw recht is om het te lossen en te bezitten, koop het voor uzelf.’ Toen wist ik dat dit het woord van de Heer was. ⁹ Dus kocht ik het veld in Anatot van mijn neef Hanamel en woog voor hem zeventien sikkels zilver af. ¹⁰ Ik ondertekende en verzegelde de akte, liet het getuigen, en woog het zilver op de weegschaal. ¹¹ Ik nam de koopakte—de verzegelde kopie met de voorwaarden, evenals de open kopie— ¹² en ik gaf deze akte aan Baruch, de zoon van Neria, de zoon van Mahseja, in aanwezigheid van mijn neef Hanamel en van de getuigen die de akte hadden ondertekend, evenals alle Joden die in de binnenplaats van de wacht zaten. ¹³ In hun aanwezigheid gaf ik Baruch de opdracht, zeggende, ¹⁴ ‘Dit zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël: Neem deze documenten, zowel de verzegelde als de open kopieën van de koopakte, en leg ze in een aardewerken kruik zodat ze lang bewaard blijven. ¹⁵ Want dit zegt de Heer van de hemelse legers, de God van Israël: Huizen, velden en wijngaarden zullen opnieuw worden verworven in dit land.’ ¹⁶ Nadat ik de koopakte aan Baruch, de zoon van Neria, had overhandigd, bad ik tot de Heer en zei, ¹⁷ ‘Ach, Soevereine Heer, U hebt de hemel en de aarde gemaakt door Uw grote kracht en uitgestrekte arm.

Niets is te moeilijk voor U, ¹⁸ die liefde toont aan duizenden maar de ongerechtigheid van vaders vergeldt in de schoot van hun kinderen na hen. Grote en machtige God, wiens naam de Heer van de hemelse legers is, ¹⁹ groot in raad en machtig in daad, wiens ogen openstaan voor alle wegen van de mensheid; U belooft ieder mens naar zijn gedrag en zoals zijn daden verdienen. ²⁰ U verrichtte tekenen en wonderen in Egypte en hebt ze tot op de dag van vandaag voortgezet, in Israël en onder de hele mensheid, en hebt de roem verworven die U toebehoort. ²¹ U bevrijdde Uw volk Israël uit Egypte met wonderbaarlijke tekenen en wonderen, door Uw krachtige hand en uitgestrekte arm, en met ontzagwekkende daden. ²² U gaf hun dit land dat U aan hun voorouders had beloofd, een rijk en overvloedig land. ²³ Ze kwamen binnen en namen het in bezit, maar ze gehoorzaamden Uw stem niet en volgden Uw wet niet; ze deden niet wat U hun had geboden te doen. Dus bracht U al deze rampspoed over hen. ²⁴ Zie hoe de belegeringswallen zijn opgebouwd om de stad in te nemen. Vanwege het zwaard, de hongersnood en de pest zal de stad worden overgegeven in de handen van de Babyloniërs die haar aanvallen. Wat U hebt gesproken is uitgekomen, zoals U nu ziet. ²⁵ Toch hebt U tegen mij gezegd, Soevereine Heer, ‘Koop het veld met zilver en laat de transactie getuigen,’ hoewel de stad is overgegeven aan de Babyloniërs.” ²⁶ Daarna kwam het woord van de Heer tot Jeremia en zei, ²⁷ “Ik ben de Heer, de God van de hele mensheid. Is er iets te moeilijk voor Mij? ²⁸ Daarom zegt de Heer dit: Zie, Ik sta op het punt deze stad in de handen van de Babyloniërs en aan Nebukadnezar, koning van Babylon, te geven, die haar zal innemen. ²⁹ De Babyloniërs die tegen deze stad vechten, zullen binnenkomen en haar in brand steken; ze zullen haar platbranden, samen met de huizen waar de mensen Mijn woede hebben opgewekt door op de daken wierook te branden voor Baäl en door drankoffers uit te gieten voor andere goden. ³⁰ Het volk van Israël en Juda heeft niets anders gedaan dan kwaad in Mijn ogen vanaf hun jeugd; inderdaad, het volk van Israël heeft niets anders gedaan dan Mij tot toorn opwekken met het werk van hun handen, verklaart de Heer. ³¹ Vanaf de dag dat het werd gebouwd tot nu toe, heeft deze stad zo Mijn woede en toorn opgewekt dat Ik haar uit Mijn zicht moet verwijderen. ³² Het volk van Israël en Juda heeft Mijn

woede opgewekt door al het kwaad dat ze hebben gedaan—zij, hun koningen en ambtenaren, hun priesters en profeten, het volk van Juda en degenen die in Jeruzalem wonen. ³³ Ze hebben Mij de rug toegekeerd en niet hun gezicht; hoewel Ik hen keer op keer onderwees, wilden ze niet luisteren of reageren op discipline. ³⁴ Ze plaatsten hun verfoeilijke beelden in het huis dat Mijn Naam draagt en verontreinigden het. ³⁵ Ze bouwden hoogten voor Baäl in de Vallei van Ben Hinnom om hun zonen en dochters aan Molek te offeren, hoewel Ik nooit gebod—noch kwam het in Mijn gedachten op—dat ze zo'n gruwel zouden begaan en zo Juda tot zonde zouden leiden. ³⁶ Nu dan, dit zegt de Heer, de God van Israël, over deze stad waarvan u zegt: 'Ze is overgegeven aan de koning van Babylon door het zwaard, de hongersnood en de pest': ³⁷ Zie, Ik zal hen zeker verzamelen uit alle landen waarheen Ik hen in Mijn hevige woede en grote toorn heb verdreven; Ik zal hen terugbrengen naar deze plaats en hen in veiligheid laten wonen. ³⁸ Zij zullen Mijn volk zijn, en Ik zal hun God zijn. ³⁹ Ik zal hun één hart en één weg geven, zodat ze Mij altijd zullen vrezen, voor hun eigen bestwil en voor het welzijn van hun kinderen na hen. ⁴⁰ Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten: Ik zal nooit ophouden goed voor hen te doen, en Ik zal hen inspireren om Mij te vrezen, zodat ze nooit van Mij zullen afwijken. ⁴¹ Ik zal vreugde vinden in het doen van goed voor hen en zal hen zeker in dit land planten met heel Mijn hart en ziel. ⁴² Want dit zegt de Heer: Zoals Ik al deze grote rampspoed over dit volk heb gebracht, zo zal Ik hun al de voorspoed geven die Ik hun heb beloofd. ⁴³ Velden zullen opnieuw worden gekocht in dit land waarvan u zegt: 'Het is een verlaten woestenij, zonder mensen of dieren, want het is overgegeven aan de Babyloniërs.' ⁴⁴ Velden zullen worden gekocht voor zilver, en aktes zullen worden ondertekend, verzegeld en getuigd in het gebied van Benjamin, in de gebieden rondom Jeruzalem, in de steden van Juda, in de steden van het heuvelland, in de steden van de westelijke uitlopers, en in de steden van de Negev, omdat Ik hun fortuin zal herstellen, verklaart de Heer."

33 Het woord van de Heer kwam voor de tweede keer tot Jeremia terwijl hij nog opgesloten was in de binnenplaats van de wacht, zeggende, ² "Dit zegt de Heer, Hij die de aarde gemaakt heeft, de Heer die haar gevormd en

gevestigd heeft—Zijn naam is de Heer: ³ 'Roep tot Mij en Ik zal u antwoorden, en Ik zal u grote en ondoorgrondelijke dingen laten zien die u niet weet.' ⁴ Want dit zegt de Heer, de God van Israël, over de huizen van deze stad en de koninklijke paleizen van Juda die zijn afgebroken om zich te verdedigen tegen de belegeringsdammen en het zwaard: ⁵ 'Terwijl zij komen om tegen de Babyloniërs te vechten, zullen zij de huizen vullen met de lichamen van hen die Ik in Mijn woede en toorn heb gedood. Ik heb Mijn gezicht van deze stad verborgen vanwege al haar slechtheid. ⁶ Niettemin zal Ik gezondheid en genezing brengen; Ik zal Mijn volk genezen en hun een overvloed van vrede en waarheid openbaren. ⁷ Ik zal het lot van Juda en Israël herstellen en hen herbouwen zoals zij eerst waren. ⁸ Ik zal hen reinigen van alle zonden die zij tegen Mij hebben begaan en al hun zonden van opstand tegen Mij vergeven. ⁹ Dan zal deze stad Mij vreugde, lof en eer brengen voor alle naties op aarde die horen van al het goede dat Ik voor haar doe; en zij zullen ontzag hebben en beven voor de overvloedige voorspoed en vrede die Ik haar geef.' ¹⁰ "Dit zegt de Heer: 'Op deze plaats, waarvan u zegt: "Het is een verlaten woestenij, zonder mensen of dieren," in de steden van Juda en de straten van Jeruzalem die verlaten zijn, zonder mensen of dieren, zal weer gehoord worden ¹¹ het geluid van vreugde en blijdschap, de stemmen van de bruid en bruidegom, en de stemmen van hen die dankoffers brengen naar het huis van de Heer, zeggende: "Dank de Heer Almachtig, want de Heer is goed; Zijn liefde duurt eeuwig." Want Ik zal het lot van het land herstellen zoals het voorheen was,' zegt de Heer. ¹² "Dit zegt de Heer Almachtig: 'Op deze plaats, die verlaten is en zonder mensen of dieren, zullen in al haar steden weer weiden zijn voor herders om hun kudde te laten rusten. ¹³ In de steden van het heuvelland, de westelijke uitlopers en de Negev, in het gebied van Benjamin, in de dorpen rond Jeruzalem en in de steden van Juda, zullen kudde opnieuw onder de zorg van degene die hen telt, doorgaan,' zegt de Heer. ¹⁴ 'De tijd komt,' verklaart de Heer, 'wanneer Ik de goede belofte die Ik aan het volk van Israël en Juda heb gedaan, zal vervullen. ¹⁵ In die dagen en op die tijd zal Ik een rechtvaardige Spruit laten opkomen uit de lijn van David; Hij zal gerechtigheid en rechtvaardigheid in het land uitvoeren. ¹⁶ In die dagen zal Juda gered worden en

Jeruzalem zal in veiligheid leven. Dit is de naam waarmee het genoemd zal worden: De Heer Onze Rechtvaardigheid.' ¹⁷ Want dit zegt de Heer: 'David zal nooit een man tekortkomen om op de troon van het huis van Israël te zitten, ¹⁸ noch zullen de Levitische priesters ooit een man tekortkomen om voor Mij te staan om brandoffers te brengen, graanoffers te verbranden en voortdurend offers te brengen.' ¹⁹ Het woord van de Heer kwam tot Jeremia, zeggende, ²⁰ "Dit zegt de Heer: 'Als u Mijn verbond met de dag en Mijn verbond met de nacht kunt verbreken, zodat dag en nacht niet op hun vastgestelde tijden plaatsvinden, ²¹ dan kan Mijn verbond met David Mijn dienaar—en Mijn verbond met de Levieten die als priesters voor Mij dienen—verbroken worden, zodat David geen nakomeling meer zal hebben om op zijn troon te regeren.' ²² Ik zal de nakomelingen van David Mijn dienaar en de Levieten die voor Mij dienen zo talrijk maken als de sterren aan de hemel en zo ontelbaar als het zand aan de zeekust.'" ²³ Het woord van de Heer kwam tot Jeremia, zeggende, ²⁴ "Hebt u niet gemerkt wat deze mensen zeggen, 'De Heer heeft de twee families die Hij koos verworpen'? Dus verachten zij Mijn volk en beschouwen hen niet langer als een natie. ²⁵ Dit zegt de Heer: 'Als Ik Mijn verbond met dag en nacht niet heb vastgesteld en de wetten van hemel en aarde niet heb ingesteld, ²⁶ dan zal Ik de nakomelingen van Jakob en David Mijn dienaar verwerpen en niet een van zijn zonen kiezen om te regeren over de nakomelingen van Abraham, Isaak en Jakob. Want Ik zal hun lot herstellen en medelijden met hen hebben.'"

34 Het woord kwam tot Jeremia van de Heer terwijl Nebukadnezar, koning van Babylon, en heel zijn leger, samen met alle koninkrijken en volken onder zijn heerschappij, oorlog voerden tegen Jeruzalem en al zijn steden: ² "Dit zegt de Heer, de God van Israël: Ga naar Zedekia, koning van Juda, en zeg tegen hem: 'Dit zegt de Heer: Zie, Ik sta op het punt deze stad over te leveren in de handen van de koning van Babylon, en hij zal haar in brand steken.' ³ Je zult niet aan zijn greep ontsnappen, maar zult zeker gevangen worden genomen en aan hem worden overgeleverd. Je zult de koning van Babylon met eigen ogen zien, en hij zal met je spreken van aangezicht tot aangezicht, en je zult naar Babylon worden gebracht. ⁴ Luister echter naar het woord van de Heer, Zedekia koning

van Juda! De Heer heeft over jou gesproken: Je zult niet door het zwaard sterven; ⁵ je zult in vrede sterven. Zoals er specerijen werden gebrand voor je voorouders, de vroegere koningen voor jou, zo zullen ze specerijen voor jou branden en weeklagen: "Ach, mijn heer!" Ik heb dit woord gesproken, verklaart de Heer.'" ⁶ Toen bracht de profeet Jeremia al deze woorden over aan Zedekia koning van Juda, in Jeruzalem, ⁷ terwijl het leger van de koning van Babylon in gevecht was met Jeruzalem en de overgebleven steden van Juda, namelijk Lachis en Azeka, aangezien dit de enige versterkte steden waren die in Juda overgebleven waren. ⁸ Het woord kwam tot Jeremia van de Heer nadat koning Zedekia een verbond had gesloten met heel het volk in Jeruzalem om vrijheid voor de slaven af te kondigen. ⁹ Iedereen moest zijn Hebreeuwse slaven, zowel mannelijke als vrouwelijke, vrijlaten, zodat niemand een medemens in slavernij zou houden. ¹⁰ Alle ambtenaren en mensen die dit verbond waren aangegaan, stemden ermee in hun mannelijke en vrouwelijke slaven vrij te laten en hen niet langer in slavernij te houden. Ze gehoorzaamden en lieten hen vrij. ¹¹ Echter, later veranderden ze van gedachten en namen de slaven die ze hadden bevrijd terug, en dwongen hen opnieuw in slavernij. ¹² Vervolgens werd het woord van de Heer aan Jeremia overgebracht: ¹³ "Dit zegt de Heer, de God van Israël: Ik heb een verbond gesloten met jullie voorouders toen Ik hen uit Egypte bracht, uit het huis van slavernij, zeggende, ¹⁴ 'Aan het einde van zeven jaar moet ieder van jullie elke medemens die zich aan jullie heeft verkocht vrijlaten. Nadat ze zes jaar voor jullie hebben gewerkt, moeten jullie hen vrijlaten.' Maar jullie voorouders luisterden niet naar Mij of schonken Mij geen gehoor. ¹⁵ Onlangs hebben jullie je omgekeerd en gedaan wat juist is in Mijn ogen: ieder van jullie kondigde vrijheid af voor zijn naaste, en jullie sloten een verbond voor Mij in het huis dat Mijn Naam draagt. ¹⁶ Maar nu hebben jullie je omgekeerd en Mijn naam ontheilgd; ieder van jullie heeft de mannelijke en vrouwelijke slaven die jullie hadden vrijgelaten om te gaan zoals ze wilden, teruggenomen. Jullie hebben hen weer onderworpen als jullie slaven. ¹⁷ Daarom, dit zegt de Heer: Jullie hebben Mij niet gehoorzaamd door vrijheid af te kondigen, ieder voor zijn broeder en naaste. Dus nu kondig Ik 'vrijheid' voor jullie af, verklaart de Heer—'vrijheid' voor het zwaard, de pest en de

hongersnood. Ik zal jullie tot een verschrikking maken voor alle koninkrijken van de aarde. ¹⁸ Degenen die Mijn verbond hebben geschonden en de voorwaarden van het verbond dat ze voor Mij hebben gemaakt niet hebben nageleefd, zal Ik behandelen als het kalf dat ze in tweeën sneden en waartussen ze doorgingen. ¹⁹ De leiders van Juda en Jeruzalem, de hofbeambten, de priesters, en al het volk van het land dat tussen de delen van het kalf doorging, ²⁰ zal Ik overleveren in de handen van hun vijanden die hun leven zoeken. Hun lijken zullen voedsel worden voor de vogels van de lucht en de dieren van de aarde. ²¹ Ik zal Zedekia koning van Juda en zijn ambtenaren overleveren aan hun vijanden die hun leven zoeken, aan het leger van de koning van Babylon, dat zich van jullie heeft teruggetrokken. ²² Zie, Ik ga het bevel geven, verklaart de Heer, en Ik zal hen terugbrengen naar deze stad. Ze zullen ertegen vechten, het innemen en in brand steken; en Ik zal de steden van Juda verlaten maken, zonder inwoners."

35 Het woord dat tot Jeremia kwam van de Heer tijdens de regering van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda: ² "Ga naar het huis van de Rekabieten en spreek tot hen, en breng hen in het huis van de Heer, in een van de zijvertrekken, en bied hun wijn aan om te drinken." ³ Dus nam ik Jaāzanja, zoon van Jeremia, zoon van Habazzinja, en zijn broers en al zijn zonen, het gehele huis van de Rekabieten, ⁴ en bracht hen in het huis van de Heer, in de kamer van de zonen van Hanan, zoon van Igdalia, de man van God, die naast de kamer van de ambtenaren was, boven de kamer van Maāseja, zoon van Sallum, de deurwachter. ⁵ Toen zette ik voor de mannen van het huis van de Rekabieten schalen vol wijn en bekiers neer, en zei tot hen: "Drink wijn." ⁶ Maar zij antwoordden: "Wij zullen geen wijn drinken, want Jonadab, zoon van Rekab, onze voorvader, heeft ons geboden: 'Jullie mogen geen wijn drinken, noch jullie, noch jullie nakomelingen, voor altijd.' ⁷ Jullie mogen geen huizen bouwen, geen zaad zaaien, of wijngaarden planten, noch enige bezitten; maar jullie moeten in tenten wonen al jullie dagen, zodat jullie lang mogen leven in het land waar jullie zwervers zijn." ⁸ Wij hebben de stem van Jonadab, zoon van Rekab, onze voorvader, gehoorzaamd in alles wat hij ons geboden heeft, geen wijn te drinken al onze dagen, wij, onze vrouwen, onze zonen, of onze dochters, ⁹

noch huizen te bouwen om in te wonen, noch hebben wij wijngaarden, velden, of gewassen. ¹⁰ Wij hebben in tenten gewoond en hebben gehoorzaamd en gedaan alles wat onze voorvader Jonadab ons geboden heeft. ¹¹ Maar toen Nebukadnezar, koning van Babylon, het land binnenviel, zeiden wij: 'Kom, laten wij naar Jeruzalem gaan om te ontsnappen aan de legers van de Chaldeeën en de Arameeërs.' Dus zijn wij in Jeruzalem gebleven." ¹² Het woord van de Heer kwam toen tot Jeremia, zeggende, ¹³ "Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: 'Ga en zeg tegen het volk van Juda en de inwoners van Jeruzalem: 'Zullen jullie geen les leren en luisteren naar mijn woorden?' verklaart de Heer. ¹⁴ 'De woorden van Jonadab, zoon van Rekab, die hij zijn nakomelingen gebod, geen wijn te drinken, zijn nageleefd. Tot op de dag van vandaag drinken zij geen wijn, omdat zij het bevel van hun voorvader gehoorzamen. Maar ik heb tot jullie gesproken, steeds weer, toch hebben jullie niet naar mij geluisterd. ¹⁵ Ik heb al mijn dienaren, de profeten, naar jullie gezonden, keer op keer, zeggende: 'Ieder van jullie moet zich afkeren van zijn slechte wegen en zijn daden verbeteren; volg geen andere goden om hen te dienen. Dan zullen jullie wonen in het land dat ik aan jullie en jullie voorouders heb gegeven.' Maar jullie hebben niet naar mij geluisterd of naar mij gehoord. ¹⁶ De nakomelingen van Jonadab, zoon van Rekab, hebben het bevel van hun voorvader uitgevoerd, maar dit volk heeft niet naar mij geluisterd.' ¹⁷ Daarom, dit zegt de Heer, de God der Heerscharen, de God van Israël: 'Zie, ik breng over Juda en alle inwoners van Jeruzalem al het onheil dat ik tegen hen heb uitgesproken, omdat ik tot hen sprak, maar zij niet luisterden; ik riep tot hen, maar zij antwoordden niet.'" ¹⁸ Toen zei Jeremia tot het huis van de Rekabieten: "Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: 'Omdat jullie het bevel van Jonadab, jullie voorvader, hebben gehoorzaamd, en al zijn instructies hebben opgevolgd en alles hebben gedaan wat hij jullie geboden heeft, ¹⁹ daarom zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: 'Jonadab, zoon van Rekab, zal nooit een nakomeling ontbreken die altijd voor mij staat.'" "

36 In het vierde jaar van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, kwam dit woord tot Jeremia van de Heer: ² "Neem een boekrol en schrijf daarop al de woorden die Ik tot u

Jeremia

gesproken heb over Israël, Juda en alle volken, vanaf de tijd dat Ik voor het eerst tot u sprak tijdens de regering van Josia tot op deze dag.³ Misschien zullen de mensen van Juda horen van al het onheil dat Ik van plan ben over hen te brengen, en zal ieder zich bekeren van zijn slechte weg; dan zal Ik hun ongerechtigheid en hun zonde vergeven.”⁴ Jeremia riep toen Baruch, zoon van Neria, en terwijl Jeremia alle woorden dicteerde die de Heer tot hem had gesproken, schreef Baruch ze op de boekrol.⁵ Jeremia gaf Baruch de opdracht: “Ik ben verhinderd; ik kan het huis van de Heer niet binnengaan.”⁶ Daarom moet jij gaan en op een vastendag in het huis van de Heer voorlezen uit de boekrol die je op mijn dictaat hebt beschreven, de woorden van de Heer aan het volk. Lees ze ook voor aan alle mensen van Juda die uit hun steden komen.”⁷ Misschien zal hun smeekbede voor de Heer komen, en zal ieder zich bekeren van zijn slechte weg, want groot is de toorn en de woede die de Heer tegen dit volk heeft uitgesproken.”⁸ Baruch, zoon van Neria, deed alles wat de profeet Jeremia hem had opgedragen; hij las de woorden van de Heer uit de boekrol in het huis van de Heer.⁹ In de negende maand van het vijfde jaar van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda, werd een vasten voor de Heer uitgeroepen voor al het volk in Jeruzalem en voor hen die uit de steden van Juda kwamen.¹⁰ Toen las Baruch uit de boekrol de woorden van Jeremia voor aan al het volk in het huis van de Heer, in de kamer van Gemarja, zoon van Safan, de schrijver, in de bovenste voorhof, bij de ingang van de Nieuwe Poort van het huis van de Heer.¹¹ Toen Micha, zoon van Gemarja, de zoon van Safan, al de woorden uit de boekrol hoorde,¹² ging hij naar de kamer van de schrijver in het koninklijk paleis, waar alle ambtenaren zaten: Elisama, de schrijver, Delaja, zoon van Semaja, Elnathan, zoon van Achbor, Gemarja, zoon van Safan, Zedekia, zoon van Chananja, en alle andere ambtenaren.¹³ Micha vertelde hun al de woorden die hij had gehoord toen Baruch uit de boekrol aan het volk voorlas.¹⁴ Toen stuurden alle ambtenaren Jehoedi, zoon van Netanja, de zoon van Selemja, de zoon van Kusi, naar Baruch, met de woorden: “Breng de boekrol mee waaruit je aan het volk hebt voorgelezen en kom.” Dus nam Baruch, zoon van Neria, de boekrol in zijn hand en ging naar hen toe.¹⁵ Zij zeiden tegen hem: “Ga zitten en lees het ons voor.” Dus las Baruch het aan hen voor.¹⁶ Toen ze al deze woorden

hoorden, keken ze elkaar angstig aan en zeiden tegen Baruch: “We moeten de koning op de hoogte brengen van al deze woorden.”¹⁷ Ze vroegen Baruch toen: “Vertel ons, hoe ben je ertoe gekomen dit alles te schrijven? Was het op dictaat van Jeremia?”¹⁸ “Ja,” antwoordde Baruch, “hij dicteerde al deze woorden aan mij, en ik schreef ze met inkt op de boekrol.”¹⁹ Toen adviseerden de ambtenaren Baruch: “Jij en Jeremia moeten een veilige plek zoeken. Laat niemand weten waar jullie zijn.”²⁰ Ze plaatsten de boekrol in de kamer van Elisama, de schrijver, en gingen naar de koning in de voorhof, en brachten hem verslag uit van alles.²¹ De koning stuurde Jehoedi om de boekrol te halen, en Jehoedi bracht hem uit de kamer van Elisama, de schrijver, en las hem voor aan de koning en alle ambtenaren die naast hem stonden.²² Het was de negende maand, en de koning zat in het winterhuis, met een vuur brandend in de vuurpot voor hem.²³ Telkens als Jehoedi drie of vier kolommen had gelezen, sneed de koning ze af met een schrijversmes en gooide ze in de vuurpot, totdat de hele boekrol in het vuur was verteerd.²⁴ De koning en al zijn dienaren die al deze woorden hoorden, toonden geen angst, noch scheurden zij hun kleren.²⁵ Hoewel Elnathan, Delaja en Gemarja de koning smeekten om de boekrol niet te verbranden, weigerde hij naar hun woorden te luisteren.²⁶ In plaats daarvan beval de koning Jerachmeël, een zoon van de koning, Seraja, zoon van Azriël, en Selemja, zoon van Abdeel, om Baruch, de schrijver, en Jeremia, de profeet, gevangen te nemen, maar de Heer verborg hen.²⁷ Nadat de koning de boekrol met de woorden die Baruch op dictaat van Jeremia had geschreven, had verbrand, kwam het woord van de Heer tot Jeremia:²⁸ “Neem een andere boekrol en schrijf daarop al de woorden die op de eerste boekrol stonden, die Jojakim, koning van Juda, heeft verbrand.”²⁹ Over Jojakim, koning van Juda, moet je zeggen: ‘Dit zegt de Heer: Je hebt die boekrol verbrand en gezegd: “Waarom heb je daarop geschreven dat de koning van Babylon zeker zal komen en dit land zal verwoesten en het zal ontvolken van zowel mens als dier?”’³⁰ Daarom zegt de Heer over Jojakim, koning van Juda: Hij zal niemand hebben die op de troon van David zit; zijn lijk zal worden blootgesteld aan de hitte overdag en de vorst 's nachts.³¹ Ik zal hem, zijn nakomelingen, en zijn dienaren straffen voor hun ongerechtigheid. Ik zal over hen en de inwoners van Jeruzalem en het

Jeremia

volk van Juda al het onheil brengen dat Ik tegen hen heb uitgesproken, omdat zij niet hebben geluisterd.”

³² Toen nam Jeremia een andere boekrol en gaf die aan de schrijver Baruch, zoon van Neria, en terwijl Jeremia dicteerde, schreef Baruch daarop al de woorden van de boekrol die Jojakim, koning van Juda, in het vuur had verbrand, en er werden veel soortgelijke woorden aan toegevoegd.

37 Sedekia, de zoon van Josia, werd door Nebukadnezar, de koning van Babylon, aangesteld als koning van Juda, als opvolger van Jojachin, de zoon van Jojakim. ² Maar noch hij, noch zijn ambtenaren, noch het volk van het land luisterden naar de woorden van de Heer die door de profeet Jeremia waren gesproken. ³ Toch stuurde koning Sedekia Jehukal, de zoon van Selemja, en de priester Zefanja, de zoon van Maäseja, naar de profeet Jeremia met het verzoek: “Bid alstublieft tot de Heer, onze God, voor ons.” ⁴ In die tijd kon Jeremia zich vrij onder het volk bewegen, want hij was nog niet gevangengezet. ⁵ Het leger van de farao was uit Egypte vertrokken, en toen de Babyloniërs die Jeruzalem belegerden het nieuws over hen hoorden, trokken ze zich terug uit Jeruzalem. ⁶ Toen kwam het woord van de Heer tot de profeet Jeremia: ⁷ “Dit zegt de Heer, de God van Israël: Zeg tegen de koning van Juda, die u stuurde om mij te raadplegen: ‘Zie, het leger van de farao, dat u te hulp kwam, zal terugkeren naar zijn eigen land, Egypte.’ ⁸ Dan zullen de Babyloniërs terugkeren en tegen deze stad vechten; ze zullen haar innemen en in brand steken.’ ⁹ Dit zegt de Heer: ‘Misleid uzelf niet door te denken: ‘De Babyloniërs zullen ons zeker verlaten.’ Dat zullen ze niet!’ ¹⁰ Zelfs als u het hele Babylonische leger dat u aanvalt zou verslaan en alleen de gewonden in hun tenten zouden overblijven, zouden zij opstaan en deze stad in brand steken.’” ¹¹ Toen het Babylonische leger zich had teruggetrokken uit Jeruzalem vanwege het leger van de farao, ¹² ging Jeremia uit Jeruzalem naar het gebied van Benjamin om zijn aandeel in eigendom onder het volk daar op te eisen. ¹³ Maar bij de Benjaminpoort werd hij gearresteerd door de kapitein van de wacht, Jirija, de zoon van Selemja, de zoon van Hananja, die beweerde: “U loopt over naar de Babyloniërs!” ¹⁴ “Dat is niet waar!” antwoordde Jeremia. “Ik loop niet over naar de Babyloniërs.” Maar Jirija luisterde niet en arresteerde Jeremia, en bracht hem naar de ambtenaren. ¹⁵ De ambtenaren

waren boos op Jeremia, lieten hem slaan en zetten hem gevangen in het huis van Jonathan, de schrijver, dat tot een gevangenis was gemaakt. ¹⁶ Jeremia werd in een gewelfde cel in een kerker geplaatst, waar hij vele dagen verbleef. ¹⁷ Toen stuurde koning Sedekia naar hem en ondervroeg hem in het geheim in het paleis: “Is er enig woord van de Heer?” “Ja,” antwoordde Jeremia, “u zult worden overgeleverd aan de koning van Babylon.” ¹⁸ Jeremia zei ook tegen koning Sedekia: “Wat voor misdaad heb ik tegen u, uw ambtenaren, of dit volk begaan, dat u mij gevangen hebt gezet?” ¹⁹ Waar zijn nu uw profeten die u profeteerden: ‘De koning van Babylon zal u of dit land niet aanvallen?’ ²⁰ Maar nu, mijn heer de koning, luister alstublieft naar mijn smeekbede: stuur mij niet terug naar het huis van Jonathan, de schrijver, anders sterf ik daar.” ²¹ Toen beval koning Sedekia dat Jeremia in de binnenplaats van de wacht werd geplaatst en dagelijks een brood kreeg van de straat van de bakkers, totdat al het brood in de stad op was. Zo bleef Jeremia in de binnenplaats van de wacht.

38 Sefatja, de zoon van Mattan, Gedalja, de zoon van Paschur, Jukal, de zoon van Selemja, en Paschur, de zoon van Malkia, hoorden de woorden die Jeremia tot het volk sprak, zeggende, ² “Dit zegt de Heer: ‘Wie in deze stad blijft, zal sterven door het zwaard, de honger of de pest, maar wie zich overgeeft aan de Chaldeeën zal leven. Zij zullen hun leven behouden en in leven blijven.’” ³ Dit zegt de Heer: ‘Deze stad zal zeker worden overgeleverd in de handen van het leger van de koning van Babylon, en hij zal haar innemen.’” ⁴ Toen zeiden de ambtenaren tegen de koning: “Deze man moet ter dood gebracht worden, want hij ontmoedigt de soldaten die in deze stad zijn gebleven, evenals het hele volk, door deze woorden tot hen te spreken. Deze man zoekt niet het welzijn van dit volk, maar juist hun kwaad.” ⁵ Koning Zedekia zei: “Zie, hij is in uw handen; de koning kan niets doen om u tegen te houden.” ⁶ Dus namen zij Jeremia en wierpen hem in de put van Malkia, de zoon van de koning, die in de binnenplaats van de wacht was. Zij lieten Jeremia met touwen in de put zakken; er was geen water in, alleen modder, en Jeremia zonk in de modder. ⁷ Maar Ebed-Melech, een Cusjiet, een ambtenaar in het koninklijk paleis, hoorde dat zij Jeremia in de put hadden geworpen. Nu zat de koning bij de Benjaminpoort; ⁸ Ebed-Melech ging uit het paleis en

Jeremia

sprak tot de koning, zeggende, ⁹ "Mijn heer de koning, deze mannen hebben slecht gehandeld in alles wat zij de profeet Jeremia hebben aangedaan. Zij hebben hem in een put geworpen, waar hij zal sterven door de honger, want er is geen brood meer in de stad." ¹⁰ Toen beval de koning Ebed-Melech, de Cusjiet: "Neem hier dertig mannen mee en haal de profeet Jeremia uit de put voordat hij omkomt." ¹¹ Dus nam Ebed-Melech de mannen mee en ging naar een kamer onder de schatkamer in het paleis. Hij nam daar versleten kleren en lompen vandaan en liet ze met touwen naar Jeremia in de put zakken. ¹² Ebed-Melech, de Cusjiet, zei tegen Jeremia: "Leg deze versleten kleren en lompen onder uw armen om de touwen te beschermen." En Jeremia deed dat, ¹³ en zij trokken hem met de touwen omhoog en haalden hem uit de put. Jeremia bleef in de binnenplaats van de wacht. ¹⁴ Toen liet koning Zedekia de profeet Jeremia halen en bracht hem naar de derde ingang van het huis van de Heer. De koning zei tegen Jeremia: "Ik ga u iets vragen; verberg niets voor mij." ¹⁵ Jeremia zei tegen Zedekia: "Als ik het u vertel, zult u mij zeker ter dood brengen? Zelfs als ik u raad geef, zult u niet naar mij luisteren." ¹⁶ Maar koning Zedekia zwoer deze eed in het geheim aan Jeremia: "Zo waar de Heer leeft, die ons het leven heeft gegeven, ik zal u niet doden noch u overleveren aan degenen die u willen doden." ¹⁷ Toen zei Jeremia tegen Zedekia: "Dit zegt de Heer God der heerscharen, de God van Israël: 'Als u zich overgeeft aan de officieren van de koning van Babylon, zal uw leven gespaard worden en zal deze stad niet worden verbrand; u en uw familie zullen leven. ¹⁸ Maar als u zich niet overgeeft aan de officieren van de koning van Babylon, zal deze stad worden overgeleverd in de handen van de Chaldeeën en zij zullen haar in brand steken; u zult niet aan hen ontsnappen.'" ¹⁹ Koning Zedekia zei tegen Jeremia: "Ik ben bang voor de Joden die naar de Chaldeeën zijn overgelopen, want zij kunnen mij aan hen overleveren en zij zullen mij mishandelen." ²⁰ Jeremia antwoordde: "Zij zullen u niet overleveren. Gehoorzaam de Heer door te doen wat ik u zeg, zodat het u goed zal gaan en u zult leven. ²¹ Als u echter besluit niet over te geven, heeft de Heer mij dit getoond: ²² 'Zie, alle vrouwen die in het paleis van de koning van Juda zijn achtergebleven, zullen worden overgebracht naar de officieren van de koning van Babylon. Die vrouwen zullen tegen u

zeggen: 'Uw naaste vrienden hebben u misleid en overmeesterd. Uw voeten zijn in de modder gezonken; zij hebben u verlaten.'" ²³ "Al uw vrouwen en kinderen zullen worden overgebracht naar de Chaldeeën. U zult niet aan hun handen ontsnappen, maar zult worden gevangengenomen door de koning van Babylon; en deze stad zal worden verbrand." ²⁴ Toen zei Zedekia tegen Jeremia: "Laat niemand weten van dit gesprek, anders loopt u gevaar. ²⁵ Als de ambtenaren horen dat ik met u heb gesproken en naar u toe komen en zeggen: 'Vertel ons wat u tegen de koning hebt gezegd en wat de koning tegen u heeft gezegd; verberg het niet voor ons of wij zullen u doden,' ²⁶ zeg dan tegen hen: 'Ik vroeg de koning mij niet terug te sturen naar het huis van Jonathan om daar te sterven.'" ²⁷ Alle ambtenaren kwamen naar Jeremia en ondervroegen hem, en hij vertelde hen overeenkomstig al deze woorden die de koning had bevolen. Dus hielden zij op met hem te spreken, want niemand had het gesprek gehoord. ²⁸ En Jeremia bleef in de binnenplaats van de wacht tot de dag dat Jeruzalem werd ingenomen.

39

In het negende jaar van Zedekia, koning van Juda, tijdens de tiende maand, trok Nebukadnezar, koning van Babylon, met zijn hele leger op tegen Jeruzalem en belegerde het. ² Op de negende dag van de vierde maand in het elfde jaar van Zedekia werd de muur van de stad doorbroken. ³ Toen kwamen alle ambtenaren van de Babylonische koning binnen en namen plaats bij de Middenpoort: Nergal-Sharezer van Samgar, Nebo-Sarsekim de opperbevelhebber, Nergal-Sharezer de hoge ambtenaar, en alle andere ambtenaren van de Babylonische koning. ⁴ Toen Zedekia, koning van Juda, en alle soldaten hen zagen, vluchtten ze 's nachts de stad uit via de tuin van de koning, door de poort tussen de twee muren, en gingen richting de Araba. ⁵ Echter, het leger van de Chaldeeën achtervolgde hen en haalde Zedekia in op de vlakten van Jericho. Ze namen hem gevangen en brachten hem naar Nebukadnezar, koning van Babylon, te Ribla in het land van Hamath, waar hij oordeel over hem velde. ⁶ Te Ribla slachtte de koning van Babylon de zonen van Zedekia af voor zijn ogen en executeerde ook alle edelen van Juda. ⁷ Daarna verblindde hij Zedekia en boeide hem met bronzen ketenen om hem naar Babylon te brengen. ⁸ De Chaldeeën staken het koninklijk paleis en de huizen van de mensen in brand, en ze sloopten de muren

Jeremia

van Jeruzalem. ⁹ Nebuzaradan, de commandant van de wacht, deporteerde naar Babylon de overgebleven mensen in de stad, samen met degenen die naar hem waren overgelopen, en de rest van de bevolking. ¹⁰ Nebuzaradan, de commandant van de wacht, liet in het land van Juda enkele van de armste mensen achter, die niets bezaten, en op dat moment gaf hij hun wijngaarden en velden. ¹¹ Nebukadnezar, koning van Babylon, had bevelen gegeven betreffende Jeremia via Nebuzaradan, de commandant van de wacht: ¹² “Neem hem en zorg goed voor hem; doe hem geen kwaad, maar doe voor hem wat hij ook vraagt.” ¹³ Dus Nebuzaradan, de commandant van de wacht, samen met Nebushazban, de opperbevelhebber, Nergal-Sharezer, de hoge ambtenaar, en alle vooraanstaande officieren van de Babylonische koning, ¹⁴ stuurden en lieten Jeremia uit de binnenplaats van de wacht halen. Ze vertrouwden hem toe aan Gedalia, zoon van Ahikam, de zoon van Safan, om hem naar huis te brengen. Zo bleef hij onder zijn eigen volk. ¹⁵ Terwijl Jeremia opgesloten was in de binnenplaats van de wacht, kwam het woord van de Heer tot hem: ¹⁶ “Ga en zeg tegen Ebed-Melech de Cusjiet: ‘Dit zegt de Heer van de hemelse machten, de God van Israël: Ik sta op het punt mijn woorden over deze stad te brengen—woorden van rampspoed, niet van voorspoed. Ze zullen voor je ogen worden vervuld.’ ¹⁷ Maar ik zal je op die dag redden, verklaart de Heer; je zult niet worden overgeleverd aan degenen voor wie je vreest. ¹⁸ Ik zal je zeker redden; je zult niet door het zwaard vallen maar met je leven ontsnappen, omdat je op mij hebt vertrouwd, verklaart de Heer.”

40 Het woord dat tot Jeremia kwam van de Heer nadat Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht, hem in Rama had vrijgelaten.

Hij vond Jeremia gebonden in ketenen onder alle gevangenen uit Jeruzalem en Juda die naar Babylon werden gebracht. ² De bevelhebber van de wacht nam Jeremia en zei tegen hem: “De Heer, uw God, heeft deze ramp over deze plaats uitgesproken; ³ en nu heeft de Heer het laten gebeuren, precies zoals Hij had gezegd dat Hij zou doen. Dit is gebeurd omdat jullie tegen de Heer zondigden en niet naar Zijn stem luisterden. ⁴ Maar vandaag bevrijd ik je van de ketenen aan je handen. Als je met mij naar Babylon wilt komen, kom dan, en ik zal voor je zorgen; maar als je liever niet komt, kom dan niet.

Kijk, het hele land ligt voor je; ga waarheen het je goed en juist lijkt te gaan.” ⁵ Terwijl Jeremia zich nog niet had omgedraaid om te gaan, voegde Nebuzaradan eraan toe: “Ga terug naar Gedalia, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan, die de koning van Babylon heeft aangesteld over de steden van Juda, en blijf bij hem onder het volk, of ga waarheen het je juist lijkt te gaan.” Toen gaf de bevelhebber hem proviand en een geschenk en liet hem gaan. ⁶ Dus ging Jeremia naar Gedalia, de zoon van Ahikam, in Mizpa en bleef bij hem onder het volk dat in het land was achtergebleven. ⁷ Toen alle bevelhebbers van de troepen in het open veld en hun mannen hoorden dat de koning van Babylon Gedalia, de zoon van Ahikam, als gouverneur over het land had aangesteld, en hem de leiding had gegeven over de mannen, vrouwen en kinderen, degenen van de armsten in het land die niet naar Babylon waren verbannen, ⁸ kwamen zij naar Gedalia in Mizpa—samen met Ismaël, de zoon van Nethanja, Johanan en Jonathan, de zonen van Kareah, Seraja, de zoon van Tanhumeth, de zonen van Efai, de Netofathiet, en Jaāzanja, de zoon van de Maākatiet, en hun mannen. ⁹ Gedalia, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan, verzekerde hen en hun mannen, zeggende: “Wees niet bang om de Babyloniërs te dienen; vestig je in het land en dien de koning van Babylon, en het zal goed met je gaan. ¹⁰ Wat mij betreft, ik zal in Mizpa blijven om jullie te vertegenwoordigen voor de Babyloniërs die naar ons komen, maar jullie moeten wijn, zomervruchten en olijfolie verzamelen, en deze in jullie kruiken opslaan, en wonen in de steden die jullie hebben overgenomen.” ¹¹ Toen de Joden die in Moab, Ammon, Edom en alle omliggende landen waren, hoorden dat de koning van Babylon een overblijfsel in Juda had achtergelaten en Gedalia, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan, als gouverneur over hen had aangesteld, ¹² keerden zij allen terug naar het land van Juda, naar Gedalia in Mizpa, uit alle landen waar zij verstrooid waren geweest. En zij verzamelden een overvloed aan wijn en zomervruchten. ¹³ Johanan, de zoon van Kareah, en alle bevelhebbers van de troepen die nog in het veld waren, kwamen naar Gedalia in Mizpa ¹⁴ en zeiden tegen hem: “Weet je dat Baälis, de koning van de Ammonieten, Ismaël, de zoon van Nethanja, heeft gestuurd om je leven te nemen?” Maar Gedalia, de zoon van Ahikam, geloofde hen niet. ¹⁵ Toen sprak Johanan, de zoon van Kareah, privé met Gedalia in

Mizpa, zeggende: "Laat mij gaan en Ismaël, de zoon van Nethanja, doden, en niemand zal het weten. Waarom zou hij je leven nemen, waardoor alle Joden die om je heen verzameld zijn, verstrooid worden en het overblijfsel van Juda omkomt?" ¹⁶ Maar Gedalia, de zoon van Ahikam, zei tegen Johanan, de zoon van Kareah: "Doe niets niet! Wat je zegt over Ismaël is niet waar."

41 In de zevende maand kwam Ismaël, de zoon van Nethanja, de zoon van Elisama, die van koninklijke afkomst was en een van de officieren van de koning, naar Gedalja, de zoon van Ahikam, te Mizpa met tien mannen. Terwijl ze daar samen brood aten, ² stonden Ismaël, de zoon van Nethanja, en de tien mannen die bij hem waren op en sloegen Gedalja, de zoon van Ahikam, de zoon van Safan, met het zwaard neer, en doodden degene die de koning van Babel had aangesteld als gouverneur over het land. ³ Ismaël doodde ook alle Joden die bij Gedalja in Mizpa waren, evenals de Chaldeeëse soldaten die daar waren. ⁴ De dag na de moord op Gedalja, voordat iemand er iets van wist, ⁵ kwamen er tachtig mannen uit Sichem, Silo en Samaria met geschoren baarden, gescheurde kleren en met snijwonden op hun lichaam, met graanoffers en wierook om naar het huis van de Heer te brengen. ⁶ Ismaël, de zoon van Nethanja, vertrok uit Mizpa om hen te ontmoeten, huilend terwijl hij naderde. Bij het ontmoeten van hen zei hij: "Kom naar Gedalja, de zoon van Ahikam." ⁷ Zodra ze de stad binnenkwamen, slachtten Ismaël, de zoon van Nethanja, en de mannen die bij hem waren hen af en wierpen hen in een waterput. ⁸ Maar tien van hen zeiden tegen Ismaël: "Dood ons niet! We hebben tarwe, gerst, olie en honing verborgen in het veld." Dus onthield hij zich en doodde hen niet met de anderen. ⁹ Nu was de waterput waarin Ismaël alle lichamen van de mannen had geworpen die hij had gedood vanwege Gedalja, dezelfde die koning Asa had laten aanleggen als verdediging tegen Baësa, de koning van Israël. Ismaël, de zoon van Nethanja, vulde hem met de doden. ¹⁰ Ismaël nam alle overige mensen die in Mizpa waren gevangen—de dochters van de koning en alle anderen die daar waren achtergelaten, die Nebuzaradan, de kapitein van de wacht, onder de hoede van Gedalja, de zoon van Ahikam, had geplaatst. Ismaël, de zoon van Nethanja, nam hen gevangen en vertrok om naar de Ammonieten te gaan. ¹¹ Toen Johanan, de zoon van

Kareah, en alle bevelhebbers van de strijdkrachten die bij hem waren, hoorden van al het kwaad dat Ismaël, de zoon van Nethanja, had gedaan, ¹² namen zij al hun mannen en gingen om te vechten tegen Ismaël, de zoon van Nethanja. Ze vonden hem bij de grote vijver in Gibeon. ¹³ Toen al de mensen bij Ismaël Johanan, de zoon van Kareah, en de bevelhebbers van de strijdkrachten bij hem zagen, waren ze dolblij. ¹⁴ Alle mensen die Ismaël uit Mizpa gevangen had genomen, keerden zich om en gingen over naar Johanan, de zoon van Kareah. ¹⁵ Echter, Ismaël, de zoon van Nethanja, wist met acht mannen aan Johanan te ontsnappen en vluchtte naar de Ammonieten. ¹⁶ Toen namen Johanan, de zoon van Kareah, en alle bevelhebbers van de strijdkrachten die bij hem waren, uit Mizpa de rest van de mensen mee die hij had teruggehaald van Ismaël, de zoon van Nethanja, nadat hij Gedalja, de zoon van Ahikam, had gedood—de soldaten, vrouwen, kinderen en hofbeambten die hij uit Gibeon had teruggebracht. ¹⁷ En zij gingen en verbleven in Geruth Kimham bij Bethlehem, met de bedoeling naar Egypte te gaan ¹⁸ om aan de Chaldeeën te ontsnappen. Ze waren bang voor hen omdat Ismaël, de zoon van Nethanja, Gedalja, de zoon van Ahikam, had gedood, die de koning van Babel als gouverneur over het land had aangesteld.

42 Toen kwamen alle bevelhebbers van de strijdkrachten, waaronder Johanan, de zoon van Kareah, en Jezanja, de zoon van Hosaia, samen met al het volk, van de kleinste tot de grootste, naar voren ² en zeiden tegen de profeet Jeremia: "Laat ons smeebede alstublieft gehoord worden, en bid tot de Heer, uw God, voor deze hele rest. Zoals u kunt zien, zijn we slechts met weinigen overgebleven van velen." ³ Bid dat de Heer, uw God, ons de weg zal wijzen die we moeten bewandelen en wat we moeten doen." ⁴ De profeet Jeremia antwoordde: "Ik heb u gehoord. Ik zal bidden tot de Heer, uw God, zoals u hebt verzocht, en ik zal u de hele boodschap overbrengen die de Heer mij geeft, zonder iets achter te houden." ⁵ Toen zeiden ze tegen Jeremia: "Moge de Heer een ware en getrouwe getuige tegen ons zijn als we niet handelen naar elk woord dat de Heer, uw God, u stuurt om ons te vertellen." ⁶ Of het nu gunstig of ongunstig is, we zullen luisteren naar de stem van de Heer, onze God, naar wie we u sturen, zodat het goed met ons zal gaan wanneer we de stem van de

Heer, onze God, gehoorzamen.” ⁷ Na tien dagen kwam het woord van de Heer tot Jeremia. ⁸ Dus riep hij Johanan, de zoon van Kareah, en alle bevelhebbers van de strijdkrachten die bij hem waren, en al het volk, van de kleinste tot de grootste. ⁹ Hij zei tegen hen: “Dit zegt de Heer, de God van Israël, tot wie u mij hebt gestuurd om uw smeekbede voor te leggen: ¹⁰ ‘Als u in dit land blijft, zal ik u opbouwen en niet afbreken; ik zal u planten en niet ontwortelen, want ik heb berouw gekregen over de ramp die ik over u heb gebracht. ¹¹ Vrees de koning van Babylon niet, voor wie u nu bang bent. Wees niet bang voor hem, verklaart de Heer, want ik ben met u om u te redden en u te bevrijden uit zijn hand. ¹² Ik zal u barmhartigheid tonen, zodat hij medelijden met u zal hebben en u zal terugbrengen naar uw eigen land.’ ¹³ Maar als u zegt: ‘We zullen niet in dit land blijven,’ en daarmee de stem van de Heer, uw God, ongehoorzaam bent, ¹⁴ en als u zegt: ‘Nee, we zullen naar Egypte gaan, waar we geen oorlog zullen zien, het geluid van de trompet niet zullen horen, of honger zullen lijden naar brood,’ ¹⁵ luister dan naar het woord van de Heer, u overblijfsel van Juda. Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: ‘Als u vastbesloten bent om naar Egypte te gaan en daar te vestigen, ¹⁶ dan zal het zwaard dat u vreest u daar vinden, en de hongersnood die u vreest zal u in Egypte bereiken, en daar zult u omkomen. ¹⁷ Inderdaad, allen die vastbesloten zijn om naar Egypte te gaan om daar te verblijven, zullen sterven door het zwaard, de hongersnood en de pest; niemand zal overleven of ontsnappen aan de ramp die ik over hen zal brengen.’ ¹⁸ Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: ‘Zoals mijn woede en toorn zijn uitgestort over de inwoners van Jeruzalem, zo zal mijn toorn over u worden uitgestort wanneer u Egypte binnengaat. U zult een vloek worden, een voorwerp van afschuw, een verwensing en een schande; u zult deze plaats nooit meer zien.’ ¹⁹ De Heer heeft tot u gesproken, overblijfsel van Juda, ‘Ga niet naar Egypte!’ Wees hier zeker van: ik heb u vandaag gewaarschuwd. ²⁰ U hebt uzelf bedrogen, want u stuurde mij naar de Heer, uw God, zeggende: ‘Bid voor ons tot de Heer, onze God; vertel ons alles wat de Heer, onze God, zegt, en we zullen het doen.’ ²¹ Ik heb het u vandaag verteld, maar u hebt de Heer, uw God, niet gehoorzaamd in alles wat hij mij heeft gestuurd om u te vertellen. ²² Dus wees hier nu zeker van: u zult sterven door het zwaard, de

hongersnood en de pest op de plaats waar u wenst te gaan en te vestigen.”

43 Toen Jeremia, die de Heer hun God had gezonden, alle woorden van de Heer hun God aan het volk had overgebracht—al deze woorden— ² zeiden Azarja, de zoon van Hosaja, Johanan, de zoon van Kareah, en alle arrogante mannen tegen Jeremia: “Je liegt! De Heer onze God heeft je niet gezonden om ons te vertellen: ‘Julie mogen niet naar Egypte gaan om daar te verblijven.’ ³ Maar Baruch, de zoon van Neria, hitst je tegen ons op om ons over te leveren in de handen van de Babyloniërs, zodat zij ons kunnen doden of ons naar Babylon kunnen verbannen.” ⁴ Zo gehoorzaamden Johanan, de zoon van Kareah, en alle bevelhebbers van de strijdkrachten, samen met het hele volk, het bevel van de Heer niet om in het land Juda te blijven. ⁵ In plaats daarvan namen Johanan, de zoon van Kareah, en alle bevelhebbers van de strijdkrachten de gehele rest van Juda mee die was teruggekeerd uit alle landen waarheen zij verstrooid waren geweest, om in het land Juda te verblijven— ⁶ de mannen, de vrouwen, de kinderen, de dochters van de koning, en iedereen die Nebuzaradan, de kapitein van de wacht, had achtergelaten bij Gedalja, de zoon van Ahikam, zoon van Safan, samen met de profeet Jeremia en Baruch, de zoon van Neria— ⁷ en zij gingen Egypte binnen, ongehoorzaam aan de stem van de Heer, en gingen tot aan Tachpanhes. ⁸ In Tachpanhes kwam het woord van de Heer tot Jeremia, zeggende, ⁹ “Neem enkele grote stenen in je handen en begraaft ze in de klei in het bakstenen terras bij de ingang van het paleis van de farao in Tachpanhes, in het zicht van enkele Joden; ¹⁰ en zeg tegen hen: ‘Dit zegt de Heer van de hemelse machten, de God van Israël: Ik zal mijn dienaar Nebukadnezar, de koning van Babylon, sturen, en ik zal zijn troon over deze stenen plaatsen die ik heb verborgen; hij zal zijn koninklijke baldakijn over hen uitspreiden. ¹¹ Hij zal komen en het land Egypte slaan, hen die bestemd zijn voor de dood aan de dood overleveren, hen voor gevangenschap aan gevangenschap, en hen voor het zwaard aan het zwaard. ¹² Hij zal de tempels van de goden van Egypte in brand steken; hij zal ze verbranden en hun goden gevangennemen. Zoals een herder zich met zijn kleeid omhult, zo zal hij zich met Egypte omhullen en veilig vertrekken. ¹³ Hij zal ook de obelisk van Heliopolis in het land Egypte afbreken,

en de tempels van de goden van Egypte zal hij met vuur verbranden.”

44 Het woord dat tot Jeremia kwam voor alle Joden die in het land Egypte verbleven, degenen die woonden in Migdol, Tachpanhes, Memfis, en het gebied van Pathros, zeggende, ² "Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: Jullie zelf hebben de ramp gezien die Ik over Jeruzalem en alle steden van Juda heb gebracht; zij zijn nu verwoest en onbewoond, ³ vanwege hun slechte daden die Mij tot toorn wekten door offers te verbranden en andere goden te dienen die noch zij, noch jullie, noch jullie voorouders kenden. ⁴ Ik heb al Mijn dienaren, de profeten, herhaaldelijk naar jullie gezonden, zeggende: 'Doe deze gruwelijke daad die Ik verafschuw niet.' ⁵ Maar jullie hebben niet geluisterd of jullie oren geneigd om je af te keren van jullie slechtheid, om te stoppen met het verbranden van offers aan andere goden. ⁶ Daarom zijn Mijn toorn en woede uitgegoten en hebben gebrand in de steden van Juda en de straten van Jeruzalem, waardoor zij in puin en verwoesting zijn achtergelaten zoals zij vandaag zijn. ⁷ Nu, dit zegt de Heer God der Heerscharen, de God van Israël: Waarom brengen jullie jezelf zo'n groot kwaad toe, door uit Juda man en vrouw, kind en zuigeling af te snijden, waardoor jullie jezelf zonder overblijfsel achterlaten? ⁸ Waarom wekken jullie Mijn toorn op met de werken van jullie handen, door offers te verbranden aan andere goden in het land Egypte waar jullie verblijven, zodat jullie vernietigd worden en een vloek en een smaad onder alle naties van de aarde worden? ⁹ Zijn jullie de slechtheid van jullie voorouders vergeten, de slechtheid van de koningen van Juda, de slechtheid van hun vrouwen, jullie eigen slechtheid, en de slechtheid van jullie vrouwen, die zij bedreven in het land Juda en de straten van Jeruzalem? ¹⁰ Tot op de dag van vandaag hebben zij zich niet vernederd of eerbied getoond, noch hebben zij Mijn wet en decreten gevolgd die Ik voor jullie en jullie voorouders heb vastgesteld. ¹¹ Daarom, dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: Ik ben vastbesloten om rampen over jullie te brengen en heel Juda uit te roeien. ¹² Ik zal het overblijfsel van Juda wegnemen dat zich heeft voorgenomen om Egypte binnen te gaan om daar te verblijven, en zij zullen allemaal hun einde vinden in Egypte; zij zullen vallen door het zwaard of omkomen door

hongersnood. Van de kleinste tot de grootste, zij zullen sterven door het zwaard en hongersnood, en worden een vloek, een verschrikking, een verwensing, en een schande. ¹³ Ik zal degenen die in Egypte wonen straffen met het zwaard, hongersnood en pest, net zoals Ik Jeruzalem heb gestraft. ¹⁴ Geen van het overblijfsel van Juda dat naar Egypte is gegaan om daar te wonen, zal ontsnappen of overleven om terug te keren naar het land Juda, waarnaar zij verlangen om terug te keren en te leven; niemand zal terugkeren behalve een paar vluchtelingen. ¹⁵ Toen antwoordden alle mannen die wisten dat hun vrouwen offers verbrandden aan andere goden, samen met alle vrouwen die erbij stonden—een grote menigte—en al het volk dat in Pathros in het land Egypte woonde, Jeremia, ¹⁶ "Wij zullen niet luisteren naar de boodschap die je tot ons hebt gesproken in de naam van de Heer! ¹⁷ Wij zullen zeker elk woord uitvoeren dat uit onze mond is voortgekomen, door offers te verbranden aan de koningin van de hemel en drankoffers aan haar uit te gieten, net zoals wij, onze voorouders, onze koningen en onze leiders deden in de steden van Juda en de straten van Jeruzalem. In die tijd hadden we volop voedsel, ging het ons goed, en zagen we geen onheil. ¹⁸ Maar sinds we gestopt zijn met het verbranden van offers aan de koningin van de hemel en het uitgieten van drankoffers aan haar, hebben we aan alles gebrek en zijn we omgekomen door het zwaard en hongersnood." ¹⁹ De vrouwen voegden eraan toe: "Wanneer we offers verbrandden aan de koningin van de hemel en drankoffers aan haar uitgoten, deden we dat dan zonder onze mannen, toen we koeken maakten in haar beeld en drankoffers aan haar uitgoten?" ²⁰ Toen zei Jeremia tegen al het volk, zowel mannen als vrouwen, die hem dit antwoord gaven, ²¹ "Heeft de Heer niet gedacht aan en in herinnering geroepen de offers die in de steden van Juda en de straten van Jeruzalem door jullie en jullie voorouders, jullie koningen en jullie leiders, en het volk van het land werden verbrand? ²² De Heer kon jullie slechte daden en de verfoeilijke dingen die jullie deden niet langer verdragen, dus werd jullie land een vloek en een verwoeste woestenij zonder inwoners, zoals het vandaag is. ²³ Omdat jullie offers hebben verbrand en tegen de Heer hebben gezondigd en Hem niet hebben gehoorzaamd of Zijn wet, Zijn verordeningen, of Zijn getuigenissen hebben

gevolgd, is deze ramp over jullie gekomen, zoals jullie nu zien." ²⁴ Toen zei Jeremia tegen al het volk, inclusief alle vrouwen: "Luister naar het woord van de Heer, heel Juda die in het land Egypte is. ²⁵ Dit zegt de Heer der Heerscharen, de God van Israël: Jullie en jullie vrouwen hebben met jullie mond gesproken en het met jullie handen vervuld, zeggende: 'Wij zullen zeker onze geloften nakomen om offers te verbranden aan de koningin van de hemel en drankoffers aan haar uit te gieten.' Vervul zeker jullie geloften en voer ze uit! ²⁶ Maar hoor het woord van de Heer, heel Juda die in het land Egypte woont: 'Ik heb gezworen bij Mijn grote naam,' zegt de Heer, 'dat Mijn naam nooit meer door de mond van iemand van Juda in heel het land Egypte zal worden aangeropen, zeggende: "Zo waar de Heer God leeft." ²⁷ Want Ik houd toezicht op hen voor kwaad en niet voor goed; al het volk van Juda dat in het land Egypte is, zal hun einde vinden door het zwaard of door hongersnood totdat zij volledig verdwenen zijn. ²⁸ Degenen die aan het zwaard ontsnappen, zullen vanuit het land Egypte naar het land Juda terugkeren, maar weinigen in aantal. Dan zal al het overblijfsel van Juda dat naar Egypte is gegaan om daar te wonen weten wiens woord zal standhouden—het Mijne of het hunne. ²⁹ Dit zal het teken voor jullie zijn,' verklaart de Heer, 'dat Ik jullie op deze plaats ga straffen, zodat jullie weten dat Mijn woorden zeker tegen jullie zullen standhouden voor kwaad.' ³⁰ Dit zegt de Heer: 'Ik ga Faraó Hofra, de koning van Egypte, overleveren aan zijn vijanden, aan degenen die zijn leven zoeken, net zoals Ik Zedekia, de koning van Juda, heb overgeleverd aan Nebukadnezar, de koning van Babylon, die zijn vijand was en zijn leven zocht.'"

45 Dit is de boodschap die de profeet Jeremia overbracht aan Baruch, de zoon van Neria, toen hij deze woorden in een boekrol had opgeschreven op dictaat van Jeremia, in het vierde jaar van Jojakim, de zoon van Josia, koning van Juda: ² "De Heer, de God van Israël, spreekt deze boodschap tot jou, Baruch: ³ 'Je hebt gezegd: "Wee mij! De Heer heeft verdriet aan mijn pijn toegevoegd; ik ben uitgeput van het zuchten en vind geen rust." ⁴ Dit is wat je tegen hem moet zeggen: 'Dit is wat de Heer zegt: "Zie, wat ik heb gebouwd zal ik afbreken, en wat ik heb geplant zal ik ontwortelen, met betrekking tot het hele land." ⁵ Maar jij, zoek je grote dingen voor jezelf? Zoek ze niet; want ik ga

rampspoed brengen over alle mensen,' verklaart de Heer, 'maar waar je ook gaat, ik zal je leven als een prijs geven.'"

46 Dit is het woord van de Heer dat Jeremia de profeet bereikte over de naties: ² Over Egypte: Dit is de boodschap over het leger van farao Necho, koning van Egypte, dat werd verslagen bij Karkemisj aan de rivier de Eufraat door Nebukadnezar, koning van Babylon, in het vierde jaar van Jojakim, zoon van Josia, koning van Juda: ³ "Bereid de kleine en grote schild voor, en ga vooruit naar de strijd! ⁴ Span de paarden in, en bestijg de rossen! Neem je posities in met helmen op! Poets de speren, trek de harnassen aan! ⁵ Waarom zie ik hen verschrikt, zich terugtrekkend, met hun krijgers verslagen? Ze vluchten haastig zonder om te kijken, en er is angst aan alle kanten," verklaart de Heer. ⁶ "De snelle kan niet vluchten noch de krijger ontsnappen. In het noorden bij de rivier de Eufraat zijn ze gestruikeld en gevallen. ⁷ Wie is dit die oprijst als de Nijl, als rivieren van onstuimig water? ⁸ Egypte rijst als de Nijl, als rivieren waarvan de wateren zwellen. Ze zegt: 'Ik zal oprijzen en de aarde bedekken; ik zal steden en hun inwoners vernietigen.' ⁹ Storm aan, jullie paarden! Rijd wild, jullie wagenmenners! Trek ten strijde, jullie krijgers—mannen van Cusj en Put die schilden dragen, mannen van Lydië die de boog spannen. ¹⁰ Want die dag behoort de Heer toe, de Heer Almachtig—een dag van wraak, om Zichzelf te wreken op Zijn vijanden. Het zwaard zal verslinden en verzadigd worden, en zich laven aan bloed. Want de Heer, de Heer Almachtig, zal een offer brengen in het land van het noorden bij de rivier de Eufraat. ¹¹ "Ga naar Gilead en haal balsem, Maagd, dochter Egypte. Je hebt tevergeefs vele remedies gebruikt; er is geen genezing voor jou. ¹² De naties hebben gehoord van je schande; je kreten vullen de aarde. De ene krijger is gestruikeld over de andere; beiden zijn samen gevallen." ¹³ Dit is het woord dat de Heer aan Jeremia de profeet gaf over de komst van Nebukadnezar, koning van Babylon, om Egypte aan te vallen: ¹⁴ "Verkondig dit in Egypte, en verkondig het in Migdol; verklaar het ook in Memphis en Tachpanhes: 'Neem je posities in en bereid je voor, want het zwaard verslindt degenen om je heen.' ¹⁵ Waarom zijn je krijgers neergeslagen? Ze kunnen niet standhouden, want de Heer heeft hen neergeveld. ¹⁶ Ze zullen herhaaldelijk struikelen;

inderdaad, ze zullen over elkaar vallen. Ze zullen zeggen: 'Sta op, laten we teruggaan naar ons eigen volk en ons geboorteland, weg van het zwaard van de onderdrukker.' ¹⁷ Daar zullen ze uitroepen: 'Faraao, koning van Egypte, is niets dan een luidruchtige; hij heeft zijn kans gemist.' ¹⁸ "Zo waar Ik leef," verklaart de Koning, wiens naam de Heer van de hemelse legers is, "er zal iemand komen die is als Tabor onder de bergen, of als Karmel bij de zee. ¹⁹ Pak je bezittingen voor ballingschap, jullie die in Egypte wonen, want Memphis zal een woestenij worden, verwoest zonder inwoner. ²⁰ Egypte is als een mooie jonge koe, maar een horzel komt tegen haar op uit het noorden. ²¹ De huurlingen in haar gelederen zijn als goed gevoede kalveren. Ook zij zullen zich omkeren en samen vluchten, ze zullen geen stand houden, want de dag van ramspoed komt over hen, de tijd voor hun straf. ²² Haar geluid zal voortbewegen als een vluchtende slang terwijl de vijand met kracht oprukt; ze zullen tegen haar komen met bijlen, als mannen die bomen omhakken. ²³ Ze zullen haar bos vellen," zegt de Heer, "hoe dicht het ook is. Ze zijn talrijker dan sprinkhanen, ze zijn niet te tellen. ²⁴ Dochter Egypte zal te schande worden gemaakt, overgeleverd in de handen van het volk uit het noorden." ²⁵ De Heer Almachtig, de God van Israël, zegt: "Ik sta op het punt om oordeel te brengen over Amon, god van Thebe, over faraao, over Egypte en haar goden en haar koningen, en over degenen die op faraao vertrouwen. ²⁶ Ik zal hen overgeven in de handen van degenen die hun leven zoeken—Nebukadnezar, koning van Babylon, en zijn officieren. Later echter zal Egypte worden bewoond zoals in vroegere tijden," verklaart de Heer. ²⁷ "Maar wat jou betreft, Jakob, mijn dienaar, wees niet bang, noch wees ontmoedigd, Israël. Ik zal je zeker redden van ver weg, en je nakomelingen uit het land van hun gevangenschap. Jakob zal terugkeren en vrede en veiligheid hebben, zonder dat iemand hem bang maakt. ²⁸ Wees niet bang, Jakob, mijn dienaar, want Ik ben met je," verklaart de Heer. "Hoewel Ik alle naties volledig vernietig onder wie Ik je verstrooi, zal Ik jou niet volledig vernietigen. Ik zal je disciplineren, maar alleen in de juiste mate; Ik zal je niet geheel ongestraft laten."

47 Het woord van de Heer dat tot de profeet Jeremia kwam over de Filistijnen voordat de faraao Gaza aanviel. ² Zo zegt de Heer van de legermachten: "Zie, wateren komen op uit het

noorden— zij zullen een overstromende vloed worden, en zullen het land en al wat het vult overstromen; De stad, en zij die erin wonen, zullen ten onder gaan; strijders zullen die dag uitroepen. ³ Het geluid van de schild en de schilden, Het geluid van de strijdkreet! Want de Heer vernietigt het land van de Filistijnen en veegt de inwoners van de kusten weg. ⁴ Kaalheid is gekomen over Gaza; Askalon is volledig afgesneden; Orem en Gaza zullen zich schamen; Zij hebben hun vertrouwen verlaten; De koning en zijn prinses zijn samen vertrokken. ⁵ O overblijfsel van het kustland, Hoe lang zult u zichzelf snijden? De Heer heeft u geschapen; Hij zal u streng straffen, en u herstellen tot gezondheid. ⁶ Want de Heer van de legermachten zegt: "Zie, ramp komt over het kustland— over de Filistijnen—en grote vernietiging. ⁷ Kaalheid is gekomen over Gaza; Askalon is volledig afgesneden; Orem en Gaza schamen zich; Zij zijn samen in gevangenschap gegaan."

48 Over Moab. Dit zegt de Heer van de legermachten, de God van Israël: "Wee Nebo, want het zal verwoest worden; Kiriathaim zal beschaamd worden en gevangen genomen; de vesting zal te schande gemaakt en verbrijzeld worden. ² Moab zal niet langer geprezen worden; in Heshbon smeden ze haar ondergang: 'Kom, laten we haar afsnijden van het zijn van een natie.' Ook jullie, mensen van Madmen, zullen tot zwijgen worden gebracht; het zwaard zal jullie achtervolgen. ³ Een kreet van angst stijgt op uit Horonaim: 'Verwoesting en grote vernietiging!' ⁴ Moab is gebroken; haar kleinen hebben in nood geroepen. ⁵ Ze beklimmen de heuvel naar Luhith, bitter wenend als ze gaan; bij de afdaling naar Horonaim horen ze angstige kreten van vernietiging. ⁶ Vlucht! Red je leven; word als een struik in de wildernis. ⁷ Omdat je vertrouwt op je daden en rijkdommen, zul ook jij gevangen genomen worden, en Chemosh zal in ballingschap gaan, samen met zijn priesters en ambtenaren. ⁸ De verwoester zal naar elke stad komen, en geen stad zal ontkomen. De vallei zal verwoest worden en het plateau vernietigd, zoals de Heer heeft gesproken. ⁹ Geef Moab vleugels, want zij zal verwoest worden; haar steden zullen verlaten worden, zonder inwoners. ¹⁰ Vervloekt is ieder die het werk van de Heer nalatig doet! Vervloekt is ieder die zijn zwaard weerhoudt van bloedvergieten! ¹¹ "Moab is vanaf haar jeugd in

Jeremia

rust geweest, als wijn die op zijn droesem is bezonken, niet van vat naar vat gegoten— zij is niet in ballingschap gegaan. Dus behoudt zij haar smaak, en haar aroma is onveranderd.¹² Maar er komen dagen," verklaart de Heer, "wanneer ik degenen zal sturen die vaten omkeren, en zij zullen haar omkeren; zij zullen haar kruiken leegmaken en ze verbrijzelen."¹³ Dan zal Moab zich schamen voor Chemosh, zoals het huis van Israël zich schaamde toen zij vertrouwden op Bethel.¹⁴ Hoe kun je beweren: 'Wij zijn krijgers, mannen dapper in de strijd'?¹⁵ Moab zal worden vernietigd en haar steden zullen worden binnengevallen; haar beste jonge mannen zullen neervallen in de slachting," verklaart de Koning, wiens naam de Heer van de legermachten is.¹⁶ "De ramp van Moab is nabij; haar calamiteit zal snel komen."¹⁷ Rouw om haar, allen die rondom haar wonen, allen die haar naam kennen; zeg: 'Hoe gebroken is de machtige scepter, hoe gebroken de glorieuze staf!'¹⁸ Kom neer van je glorie en zit op de dorre grond, inwoners van Dochter Dibon, want de verwoester van Moab zal tegen je opkomen en je versterkte steden verwoesten.¹⁹ Sta langs de weg en kijk, jullie die in Aroer wonen. Vraag de man die vlucht en de vrouw die ontsnapt: 'Wat is er gebeurd?'²⁰ Moab is te schande gemaakt, want zij is verbrijzeld. Weeklaag en roep het uit! Verkondig bij de Arnon dat Moab is vernietigd.²¹ Het oordeel is gekomen over het plateau— over Holon, Jahzah en Mephaath,²² over de steden Dibon, Nebo en Beth Diblathaim,²³ over de steden Kiriathaim, Beth Gamul en Beth Meon,²⁴ over Kerieth en Bozrah— over alle steden van Moab, zowel dichtbij als veraf.²⁵ Moabs kracht is afgesneden; haar macht is gebroken," verklaart de Heer.²⁶ "Maak haar dronken, want zij heeft de Heer getart. Laat Moab wentelen in haar braaksel; laat haar een bespotting worden."²⁷ Was Israël geen bespotting voor jou? Werd zij betrappt onder dieven, dat je je hoofd schudt in minachting telkens wanneer je over haar spreekt?²⁸ Verlaat de steden en woon tussen de rotsen, jullie die in Moab wonen. Wees als een duif die nestelt aan de monding van een grot.²⁹ Wij hebben gehoord van Moabs trots—hoe groot is haar arrogantie!— van haar onbeschaamdheid, haar trots, haar zelfingenomenheid en de hoogmoed van haar hart.³⁰ Ik ken haar onbeschaamdheid," verklaart de Heer, "maar het is vergeefs; haar grootspraak bereikt niets."³¹ Daarom weeklaag ik

over Moab, voor heel Moab roep ik, ik weeklaag voor de mensen van Kir Hareseth.³² Ik huil om jou, zoals Jazer huilt, jullie wijnstokken van Sibmah. Jullie takken strekten zich uit over de zee; ze reikten tot aan Jazer. De verwoester is gevallen op jullie rijpe vruchten en druiven.³³ Vreugde en blijdschap zijn verdwenen uit de boomgaarden en velden van Moab. Ik heb de stroom van wijn uit de persen gestopt; niemand treedt ze met vreugdekreten. Hoewel er kreten zijn, zijn het geen vreugdekreten.³⁴ De weeklacht weerklinkt van Heshbon tot Elealeh en Jahaz, van Zoar tot aan Horonaim en Eglath Shelishiyah, want zelfs de wateren van Nimrim zijn opgedroogd.³⁵ In Moab zal ik een einde maken aan degenen die offers brengen op de hoogten en wierook branden voor hun goden," verklaart de Heer.³⁶ "Zo weeklaagt mijn hart voor Moab als de muziek van fluiten; het weeklaagt als een pijp voor de mensen van Kir Hareseth. De rijkdom die zij verwierven is verdwenen."³⁷ Elk hoofd is kaalgeschoren en elke baard afgesneden; er zijn sneden op alle handen en zakken om de lendenen.³⁸ Op alle daken in Moab en op de openbare pleinen is er niets dan rouw, want ik heb Moab verbrijzeld als een kruik die niemand begeert," verklaart de Heer.³⁹ "Hoe verbrijzeld is zij! Hoe jammeren zij! Hoe keert Moab zich in schaamte om! Moab is een bespotting geworden, een voorwerp van afschuw voor allen rondom haar."⁴⁰ Dit zegt de Heer: "Zie, een arend daalt neer, zijn vleugels spreidend over Moab."⁴¹ Kerieth zal worden ingenomen en de vestingen overweldigd. Op die dag zullen de harten van Moabs krijgers zo angstig zijn als een vrouw in barensnood.⁴² Moab zal als natie ten onder gaan omdat zij de Heer heeft getart.⁴³ Vrees, put en valstrik wachten op jullie, mensen van Moab," verklaart de Heer.⁴⁴ "Wie ook vlucht voor de vrees, zal in een put vallen, en wie ook uit de put klimt, zal in een valstrik gevangen worden; want ik zal over Moab het jaar van haar straf brengen," verklaart de Heer.⁴⁵ "In de schaduw van Heshbon staan de vluchtelingen hulpeloos, want een vuur is uitgegaan van Heshbon, een vlam uit het midden van Sihon; het verbrandt de voorhoofden van Moab, de schedels van de luidruchtige opscheppers."⁴⁶ Wee jullie, Moab! Het volk van Chemosh is vernietigd; jullie zonen zijn in ballingschap gevoerd en jullie dochters in gevangenschap.⁴⁷ "Toch zal ik het lot van Moab in

de laatste dagen herstellen," verklaart de Heer. Hier eindigt het oordeel over Moab.

49 Over de Ammonieten: Dit zegt de Heer: "Heeft Israël geen zonen? Heeft hij geen erfgenaam? Waarom heeft Malcam dan bezit genomen van Gad, en zijn volk zich in zijn steden gevestigd? ² Daarom, zie, de dagen komen," verklaart de Heer, "wanneer ik de strijdkreet zal laten klinken tegen Rabba van de Ammonieten; het zal een verlaten puinhoop worden, en de omliggende steden zullen in brand worden gestoken. Dan zal Israël bezit nemen van hen die haar ontzettend hebben," zegt de Heer. ³ "Weeklaag, Hesbon, want Ai is verwoest! Roep het uit, inwoners van Rabba! Trek rouwkleding aan en treur; beweeg binnen de muren, want Malcam zal in ballingschap gaan, samen met zijn priesters en leiders. ⁴ Waarom beroem je je op je dalen, je dal zo vruchtbaar? Afvallige Dochter Ammon, je vertrouwt op je schatten en zegt: 'Wie zal mij aanvallen?' ⁵ Zie, ik ga verschrikking over je brengen," verklaart de Heer, de God van de legers, "vanuit allen rondom je; ieder van jullie zal worden weggejaagd, en niemand zal de vluchtelingen verzamelen. ⁶ "Maar daarna zal ik de welvaart van de Ammonieten herstellen," verklaart de Heer. ⁷ Over Edom: Dit zegt de Heer van de legers: "Is er geen wijsheid meer in Teman? Is de raad verdwenen van de verstandigen? Is hun wijsheid vergaan? ⁸ Vlucht, keer terug, woon in de diepten, inwoners van Dedan, want ik zal een ramp brengen over Esau op het moment dat ik hem straf. ⁹ Als druivenplukkers naar je toe kwamen, zouden ze dan geen nalezingen overlaten? Als dieven 's nachts kwamen, zouden ze dan niet alleen stelen wat ze wilden? ¹⁰ Maar ik zal Esau blootleggen; ik zal zijn schuilplaatsen onthullen, zodat hij zich niet kan verbergen. Zijn nakomelingen en zijn broers zijn vernietigd, en hij is er niet meer. ¹¹ Laat je wezen achter; ik zal ze in leven houden. Ook je weduwen kunnen op mij vertrouwen." ¹² Want dit zegt de Heer: "Als degenen die niet veroordeeld waren om de beker te drinken, hem toch moeten drinken, waarom zou jij dan ongestraft blijven? Je zult niet ongestraft blijven, maar moet hem drinken. ¹³ Ik heb bij mezelf gezworen," verklaart de Heer, "dat Bozra een ruïne zal worden, een schande, een woestenij en een vloek; en al zijn steden zullen voor altijd in puin liggen." ¹⁴ Ik heb een boodschap van de Heer gehoord; een gezant werd naar de naties gestuurd

om te zeggen: "Verzamel je en kom tegen haar op! Sta op voor de strijd!" ¹⁵ "Want zie, ik heb je onbeduidend gemaakt onder de naties, veracht door de mensen. ¹⁶ De verschrikking die je inspireert en de arrogantie van je hart hebben je misleid, jij die in de kloven van de rotsen woont, die de hoogten van de heuvel bezet. Al bouw je je nest zo hoog als dat van een adelaar, van daar zal ik je neerhalen," verklaart de Heer. ¹⁷ "Edom zal een plaats van schrik worden; allen die voorbijgaan zullen ontsteld zijn en spotten vanwege al zijn wonden. ¹⁸ Zoals Sodom en Gomorra en hun naburige steden werden omgekeerd," zegt de Heer, "zo zal niemand daar wonen; geen mensen zullen zich erin vestigen. ¹⁹ "Als een leeuw die uit de struiken van de Jordaan opkomt naar een rijk weidegebied, zal ik Edom in een oogwenk van zijn land verjagen. Wie is de uitverkorene die ik hiervoor zal aanstellen? Wie is als ik en wie kan mij voor de rechter dagen? En welke herder kan tegen mij opstaan?" ²⁰ Daarom, hoor wat de Heer heeft gepland tegen Edom, wat hij heeft voorgenomen tegen degenen die in Teman wonen: de jongen van de kudde zullen worden weggesleept; hun weide zal geschokt zijn door hun lot. ²¹ Bij het geluid van hun val zal de aarde beven; hun kreet zal weerklinken tot aan de Rode Zee. ²² Zie, een adelaar zal opstijgen en neerdalen, zijn vleugels spreidend over Bozra. Op die dag zullen de harten van Edoms krijgers zijn als het hart van een vrouw in barensnood. ²³ Over Damascus: "Hamath en Arpad zijn ontzet, want zij hebben verontrustend nieuws gehoord. Zij zijn ontmoedigd, verontrust als de rusteloze zee. ²⁴ Damascus is zwak geworden; zij is op de vlucht geslagen en paniek heeft haar gegrepen; angst en pijn hebben haar overvallen, pijn zoals die van een vrouw in barensnood. ²⁵ Hoe is de stad van roem niet verlaten, de stad waarin ik behagen schep? ²⁶ Zeker, haar jonge mannen zullen vallen in haar straten; al haar soldaten zullen op die dag worden stilgelegd," verklaart de Heer van de legers. ²⁷ "Ik zal vuur zetten aan de muren van Damascus; het zal de vestingen van Ben-Hadad verteren." ²⁸ Over Kedar en de koninkrijken van Habor, die Nebukadnezar, de koning van Babylon, aanviel: Dit zegt de Heer: "Sta op, val Kedar aan en verwoest de mensen van het Oosten. ²⁹ Hun tenten en hun kudden zullen worden meegenomen; hun schuilplaatsen zullen worden weggevoerd met al hun goederen en kamelen. Mensen zullen naar hen

roepen: 'Verschrikking rondom!' ³⁰ "Vlucht snel weg! Blijf in diepe grotten, inwoners van Hazor," verklaart de Heer. "Nebukadnezar, de koning van Babylon, heeft tegen jullie geplot; hij heeft een plan tegen jullie beraamd. ³¹ "Sta op en val een natie aan die in rust leeft, die in veiligheid woont," verklaart de Heer, "een natie die noch poorten noch grendels heeft; haar mensen leven ver van gevaar. ³² Hun kamelen zullen buit worden, en hun grote kudden zullen oorlogsbuit zijn. Ik zal degenen die de hoeken van hun haar afsnijden naar de wind verstrooien en een ramp over hen brengen van alle kanten," verklaart de Heer. ³³ "Hazor zal een verblijfplaats van jakhalzen worden, een verlaten plek voor altijd. Niemand zal daar wonen; geen mensen zullen zich erin vestigen." ³⁴ Het woord van de Heer dat tot de profeet Jeremia kwam over Elam, aan het begin van de regering van Zedekia, koning van Juda: ³⁵ Dit zegt de Heer van de legers: "Zie, ik zal de boog van Elam breken, de steunpilaar van hun macht. ³⁶ Ik zal de vier winden uit alle richtingen tegen Elam brengen; ik zal hen naar de winden verstrooien, en er zal geen natie zijn waarheen de ballingen van Elam niet zullen gaan. ³⁷ Ik zal Elam verbrijzelen voor hun vijanden, voor degenen die hun leven zoeken; ik zal een ramp over hen brengen, zelfs mijn hevige toorn," verklaart de Heer. "Ik zal hen met het zwaard achtervolgen totdat ik een einde aan hen heb gemaakt. ³⁸ Ik zal mijn troon in Elam vestigen en haar koning en leiders vernietigen," verklaart de Heer. ³⁹ "Maar ik zal de welvaart van Elam in de laatste dagen herstellen," verklaart de Heer.

50 De boodschap die de Heer via de profeet Jeremia meedeelde over Babylon, het land van de Chaldeeën: ² "Verkondig het onder de naties en maak het bekend; hef een banier op en verberg het niet. Zeg: 'Babylon is ingenomen; Bel staat te schande, Marduk is ontzet. Haar afgoden zijn te schande gemaakt, haar beelden zijn verbrijzeld.' ³ Want een natie uit het noorden zal tegen haar komen, haar land verwoestend, zodat niemand erin zal wonen. Zowel mensen als dieren zijn gevlucht. ⁴ "In die dagen en op die tijd," zegt de Heer, "zullen de mensen van Israël en de mensen van Juda samenkomen, huilend terwijl ze gaan, om de Heer hun God te zoeken. ⁵ Ze zullen vragen naar de weg naar Sion, hun gezichten ernaartoe kerend; ze zullen komen en zich aan de Heer verbinden in een eeuwig verbond dat niet zal worden vergeten. ⁶ "Mijn volk is

verloren schapen geworden; hun herders hebben hen misleid, waardoor ze op de bergen rondwalen. Ze hebben van berg naar heuvel gezworven en hun rustplaats vergeten. ⁷ Allen die hen vonden, verslonden hen; en hun tegenstanders zeiden: 'Wij zijn niet schuldig, want zij hebben gezondigd tegen de Heer, hun ware weide, de hoop van hun voorouders.' ⁸ "Vlucht uit het midden van Babylon en verlaat het land van de Chaldeeën; wees als de bokken die de kudde leiden. ⁹ Want Ik wek een verzameling van grote naties uit het noorden tegen Babylon op en breng hen. Ze zullen zich tegen haar opstellen, en van daaruit zal ze worden ingenomen. Hun pijlen zullen zijn als die van een bekwame krijger die niet met lege handen terugkeert. ¹⁰ Chaldea zal geplunderd worden; allen die haar plunderen zullen hun buik vullen," verklaart de Heer. ¹¹ "Omdat jullie je verheugen en jubelen, jullie die mijn erfdeel plunderen, omdat jullie dartelen als een dorsende vaars en hinniken als hengsten, ¹² zal jullie moeder zeer beschaamd worden; zij die jullie baarde zal vernederd worden. Ze zal de minste van de naties worden, een wildernis, een dor land, een woestijn. ¹³ Vanwege de toorn van de Heer zal zij niet worden bewoond maar volkomen verwoest. Iedereen die voorbij Babylon komt, zal ontzet zijn en spotten om al haar wonden. ¹⁴ "Omring Babylon, allen die de boog spannen. Schiet op haar, houd je pijlen niet terug, want zij heeft gezondigd tegen de Heer. ¹⁵ Verhef een kreet tegen haar van alle kanten! Zij heeft zich overgegeven, haar torens zijn gevallen, haar muren zijn neergehaald. Dit is de wraak van de Heer; neem wraak op haar; doe met haar zoals zij met anderen heeft gedaan. ¹⁶ Snijd de zaaier af van Babylon, en degene die de sikkel hanteert in de oogsttijd. Vanwege het zwaard van de onderdrukker zal iedereen terugkeren naar zijn eigen volk, ieder vluchtend naar zijn eigen land. ¹⁷ "Israël is een verstrooide kudde, verdreven door leeuwen. De eerste die hen verslond was de koning van Assyrië; de laatste die hun botten knaagde was Nebukadnezar, de koning van Babylon." ¹⁸ Daarom, dit zegt de Heer van de legermachten, de God van Israël: "Ik zal de koning van Babylon en zijn land straffen zoals Ik de koning van Assyrië heb gestraft. ¹⁹ En Ik zal Israël terugbrengen naar hun weide, en zij zullen grazen op Karmel en Basan; hun honger zal worden gestild op de heuvels van Efraïm en Gilead. ²⁰ In die dagen en op die tijd," verklaart de Heer, "zal

er gezocht worden naar Israël's schuld, maar er zal geen zijn, en naar de zonden van Juda, maar geen zal worden gevonden, want Ik zal het overblijfsel dat Ik spaar vergeven. ²¹ "Val het land van Merathaim aan en degenen die in Pekod wonen. Achtervolg, sla en vernietig hen volledig," verklaart de Heer. "Voer alles uit wat Ik je heb opgedragen. ²² Het geluid van de strijd is in het land, het geluid van grote vernietiging! ²³ Hoe is de machtige hamer van de hele aarde afgehakt en gebroken! Hoe is Babylon een verschrikking geworden onder de naties! ²⁴ Ik heb een val voor je gezet, Babylon, en je werd gevangen voordat je het wist; je werd gevonden en gevangen omdat je je tegen de Heer verzette. ²⁵ De Heer heeft Zijn arsenaal geopend en de wapens van Zijn toorn tevoorschijn gehaald, want de Soevereine Heer van de legermachten heeft werk te doen in het land van de Chaldeeën. ²⁶ Kom tegen haar van de verste grens. Open haar voorraadkamers; stapel haar op als graan en vernietig haar volledig, laat geen overblijfsel achter. ²⁷ Zet al haar jonge stieren aan het zwaard; laat hen naar de slacht gaan! Wee hen, want hun dag is gekomen, de tijd dat zij gestraft zullen worden. ²⁸ Hoor de vluchtelingen en vluchtelingen uit Babylon verkondigen in Sion hoe de Heer onze God wraak heeft genomen, wraak voor Zijn tempel. ²⁹ "Roep boogschutters tegen Babylon op, allen die de boog spannen. Leg een kamp om haar heen; laat niemand ontsnappen. Vergeld haar naar haar daden; doe met haar zoals zij heeft gedaan. Want zij heeft de Heer, de Heilige van Israël, getart. ³⁰ Daarom zullen haar jonge mannen vallen in haar straten; al haar soldaten zullen op die dag worden gedood," verklaart de Heer. ³¹ "Kijk, Ik ben tegen jou, jij arrogante," verklaart de Heer, de Heer van de legermachten, "want jouw dag is gekomen, de tijd dat Ik je zal straffen. ³² De arrogante zal struikelen en vallen zonder dat iemand haar opricht; Ik zal een vuur ontsteken in haar steden dat al haar omgeving zal verteren." ³³ Dit zegt de Heer van de legermachten: "De mensen van Israël worden onderdrukt, en de mensen van Juda ook. Al hun gevangenebewaarders houden hen stevig vast, weigeren hen te laten gaan. ³⁴ Toch is hun Verlosser sterk; de Heer van de legermachten is Zijn naam. Hij zal hun zaak krachtig verdedigen zodat Hij rust kan brengen in hun land, maar onrust voor degenen die in Babylon wonen. ³⁵ "Een zwaard tegen de Chaldeeën!" verklaart de Heer—"tegen degenen die

in Babylon wonen en tegen haar ambtenaren en wijzen! ³⁶ Een zwaard tegen haar orakelpriesters! Zij zullen dwazen worden. Een zwaard tegen haar krijgers! Zij zullen vervuld worden met angst. ³⁷ Een zwaard tegen haar paarden en wagens en alle vreemdelingen in haar gelederen! Zij zullen zwak worden. Een zwaard tegen haar schatten! Zij zullen geplunderd worden. ³⁸ Een droogte over haar wateren! Zij zullen opdrogen. Want het is een land van afgoden, en zij worden gek van angst. ³⁹ "Dus woestijnwezens en jakhalzen zullen daar wonen, en daar zullen de struisvogels verblijven. Het zal nooit meer bewoond worden of bewoond worden van generatie op generatie. ⁴⁰ Zoals toen God Sodom en Gomorra en hun naburige steden omverwierp," verklaart de Heer, "zo zal niemand daar wonen; geen mensen zullen erin verblijven. ⁴¹ "Kijk! Een volk komt uit het noorden; een grote natie en vele koningen worden opgewekt van de uiteinden van de aarde. ⁴² Zij zijn gewapend met bogen en speren; zij zijn wreed en zonder genade. Hun stem brult als de zee terwijl zij op paarden rijden; zij komen als mannen in slagorde tegen jou, Dochter Babylon. ⁴³ De koning van Babylon heeft het bericht over hen gehoord, en zijn handen hangen slap. Angst heeft hem gegrepen, pijn als die van een vrouw in barensnood. ⁴⁴ "Kijk, iemand zal opkomen als een leeuw uit de struiken van de Jordaan naar een rijke weidegrond; want in een oogwenk zal Ik hen daarvandaan verdrijven, en Ik zal over het gebied anstellen wie Ik kies. Want wie is als Ik, en wie kan Mij uitdagen? En welke herder kan tegen Mij standhouden?" ⁴⁵ Daarom, hoor wat de Heer heeft gepland tegen Babylon, wat Hij heeft voorgenomen tegen het land van de Chaldeeën: De jongen van de kudde zullen worden weggesleept; hun weide zal ontzet zijn over hun lot. ⁴⁶ Bij het geluid van de innamen van Babylon zal de aarde beven; haar geschreeuw zal onder de naties worden gehoord.

51 "Dit is de boodschap van de Heer betreffende Babylon, over het land van de Babyloniërs, door de profeet Jeremia: ²

"Verklaar en verkondig onder de naties, hef een standaard op; verkondig het en verberg het niet, zeg: "Babylon is veroverd, Bel is beschaamd, Marduk is verbrijzeld; haar beelden zijn beschaamd, haar afgoden zijn verbrijzeld." ³ Want een natie uit het noorden is tegen haar opgekomen; het zal haar land tot een woestijn maken, een trose menigte; haar

Jeremia

inwoners zullen worden verdreven, zowel mens als dier. ⁴ “In die dagen en op die tijd,” verklaart de Heer, ‘zullen de geluiden van ritselende vleugels worden gehoord in het land van de Babyloniërs, want ik breng vernietiging over hen uit het land van het noorden. ⁵ “Aan Babylon de inwoner, aan het land van de Chaldeeën, wiens vroegere glorie is vergaan— Spreek, en zeg: “De jonge mannen zijn neergeslagen in de straten, en hun kleding is in schaamte achtergelaten. ⁶ “Bereid je voor op oorlog tegen haar! Laat allen die de ploeg hanteren terugkeren en voorbijgaan in volle wapenrusting. ⁷ “Waarom de mooiste kleding aantrekken, op zoek naar onderscheid? Jullie die de boog hanteren, zet je helm op! Spaar het zwaard niet; houd geen pijlen achter! Een natie komt uit het noorden, En een grote koning zal opstaan uit de afgelegen delen van de aarde. ⁸ Hij heeft de tenten van zijn bevel opgeslagen, Zijn verzamelplaatsen bedekt, Hij is naar haar opgegaan, en haar jonge mannen zijn gevallen in haar straten. ⁹ “O boog van de machtige zal worden gebroken, en degenen die vluchten zullen gewond lopen; Want de Heer “heeft een oordeel bedacht tegen Babylon, Om het land van de Chaldeeën te vernietigen; En het land zal een object van woestenij worden, zonder inwoner.” ¹⁰ O jullie die bij vele wateren wonen, rijk aan schatten, jullie einde is gekomen, De maat van jullie vernietiging. ¹¹ “De Heer van de legers heeft bij Zichzelf gezworen: “Zeker, ik zal jullie vullen met mensen als sprinkhanen, En met zo’n menigte mensen dat het geluid van hen jullie zal verbazen. ¹² Jullie zullen eten, verzadigd worden, en de Heer jullie God prijzen, Omdat Hij jullie hartenwens heeft gegeven.” Hij vergroot jullie domein, En geeft jullie vrijheid tot de glorie van jullie naam. ¹³ “Want de Heer zegt, “Zie, ik zal jullie zaak verdedigen En wraak voor jullie nemen. Ik zal haar zee droogleggen en haar bronnen droog maken. ¹⁴ “En Babylon zal een puinhoop worden, een verblijfplaats voor jakhalzen, een woestenij. ¹⁵ Zoals dorpen die niet bewoond zijn, een droog land en woestijn. ¹⁶ “Ik zal uit haar verdrijven degenen die zich verheugen in haar kracht, En haar volk zal worden belast met dwaasheid; Haar ambtenaren en haar wijzen zullen dwazen worden. ¹⁷ Dan zal ik vreemdelingen over haar zetten, En de goddelozen zullen in haar midden zijn; Ik zal hun kwaad tot een einde brengen, En het geluid van hun liederen zal niet meer worden gehoord. ¹⁸ Ik zal

Babylon een bezit maken voor de egel, En poelen van water, Ik zal haar wegvegen met de bezem van vernietiging,’ Zegt de Heer van de legers. ¹⁹ “De zee is op Babylon gekomen; Zij is bedekt met haar brullende golven. ²⁰ “Ga uit haar midden, Mijn volk! En ieder redt zijn leven van de hevige toorn van de Heer. ²¹ “Hef een standaard op de muren van Babylon! Versterk de wacht, Plaats de uitkijk, Stuur de ambassadeurs, Stop niet! Voer de paarden aan, Zadel de rossen! Verzamel de machtigen! ²² “Stuur de boogschutters uit! Haast je en stel jezelf tegen haar rondom; Laat niemand ontsnappen! Vergeld haar overeenkomstig haar werk; Doe haar precies zoals zij heeft gedaan. ²³ “Snijd de adem af van haar uitgestrekte arm; Laat de Heer haar ongerechtigheid aan haar teruggeven. ²⁴ “Ik zal haar zonen en dochters verspreiden Naar de mensen van elke hoek; Ik zal Babylon geven Een plaag van het hart, van smarten, en van weeklachten. ²⁵ “Ik ben tegen jou, o vernietigende berg, Die de hele aarde vernietigt,” zegt de Heer; “En ik zal Mijn hand tegen jou uitstrekken, En je van de kliffen afrollen, En je tot een verbrande berg maken. ²⁶ Dan zal er geen steen uit jou worden genomen Voor een gedenkteken, Noch zul je opnieuw worden opgericht, Want ik zal Babylon tot een eeuwige woestenij maken.” ²⁷ “Hef een standaard op in het land! Blaas de trompet onder de volkeren! Bereid de naties voor op de strijd tegen haar! Roep tegen haar de koninkrijken op, de Arameeërs, de Gebalieten, De Ammonieten, en de Moabieten, tegen haar, De mensen van whobeth en Thammuz, Tegen haar, de naties van het hele land. ²⁸ “Ja, verzamel tegen haar de koninkrijken van Ararat, Minni, en Askenaz; Stel boogschutters tegen haar aan; Geef het bevel om haar te vernietigen! Stuur de paarden, zet ze in beweging! Ga op, krijgers, en wikkel jezelf in jullie schaamte! ²⁹ “De Heer heeft een geest van de koningen van de Meden opgewekt; Uit een ver land zijn ze gekomen, en ik zal hen tegen haar laten oprukken; Niemand zal zilver achten, noch genoeg scheppen in goud. ³⁰ Hun bogen zullen de jonge mannen afslachten; Ze zullen geen genade hebben voor de vrucht van de schoot; Hun oog zal geen kinderen sparen. ³¹ “En Babylon zal een puinhoop worden in het verlaten land, Een prooi en een dilemma voor de naties. ³² De zee is op Babylon gekomen; Zij is bedekt met haar brullende golven. ³³ “Haar steden zijn een woestenij geworden, Een droog land en woestijn, een land waarin

Jeremia

niemand woont, Noch iemand van de mensheid voorbijgaat. ³⁴ “En ik zal Bel in Babylon straffen, En ik zal het gesneden beeld van Marduk en de afgodische priesters eruit halen, Samen met degenen die hen tegelijkertijd aanbidden, Omdat zij dwaasheid en een gevangen prooi worden. ³⁵ “O jullie die bij vele wateren wonen, rijk aan schatten, Jullie einde is gekomen, de maat van jullie vernietiging. ³⁶ “De Heer heeft gesproken: “Zeker, ik zal jullie vullen met mensen Als sprinkhanen, en zij zullen een strijdkreet verheffen Tegen jullie. ³⁷ “Zij zullen een kreet tegen jullie verheffen, Als iemand die een dreigende strijdkreet op de bergen verheft; Omdat de Heer jullie heeft genomen En jullie heeft verontrust met het geluid van jullie pijl. ³⁸ “Maar haar jonge mannen zullen in haar straten vallen, En al haar krijgers zullen op die dag worden vernietigd,’ Verklaart de Heer. ³⁹ “Zie, ik ben tegen jou, jij arrogante,’ Verklaart de Heer God van de legers, “Want jouw dag is gekomen, de tijd dat ik je zal straffen. ⁴⁰ De arrogante zal struikelen en vallen Zonder dat iemand hem opheft, En ik zal vuur aansteken in zijn steden, En ze zullen worden verbrand. ⁴¹ “Ik zal wraak brengen; Ik zal geen genade tonen; En hun eigen ogen zullen satanische blikken hebben bij de executie.” ⁴² “Stel jezelf in slagorde tegen Babylon aan alle kanten, Allen die de boog spannen, schiet op haar; Spaar jullie pijlen niet! Want zij heeft gezondigd tegen de Heer. ⁴³ “Zie, de Heer brengt over haar degenen die opstaan als de noordenwind; En zij zullen haar verdrijven als de storm. ⁴⁴ Hoge poorten en bronzen staven zullen worden verbrijzeld! De koning en prinses zullen daar in schaamte zitten; Zij zullen zichzelf opsluiten en de muren beklimmen, Maar ik zal een vuur aansteken in hun kinnen, En het zal hen verteren.” ⁴⁵ “Ga uit haar midden, Mijn volk! Laat iedereen zijn leven redden van de hevige toorn van de Heer. ⁴⁶ “Neig je oor en kom naar mij; Luister, en je leven zal worden bewaard. ⁴⁷ Zie, ik ga opwekken en brengen tegen Babylon Een vergadering van grote naties uit het land van het noorden— ⁴⁸ Zij zullen hun kamp tegen haar opslaan; Zij zullen muur en helling hebben, en op haar schieten met pijlen vanaf de grond. ⁴⁹ Zij zullen een belegeringshelling oprichten, Zij zullen een muur bouwen, Zij zullen door haar poorten binnengaan, Als mannen die een stad binnenbreken. ⁵⁰ Maar zij zullen worden gevangen, hun pijl zal niet worden teruggedraaid, En de boogpees zal worden

gebroken, Want de Heer is een God van vergelding; Hij zal volledig vergelden. ⁵¹ “Zie, ik wek tegen hen op De Meden, die geen achtiging hebben voor zilver; Wat betreft goud, zij hebben er geen genoeg in. ⁵² Hun bogen zullen de jonge mannen afslachten; Zij zullen geen genade hebben voor de vrucht van de schoot; Hun oog zal geen kinderen sparen. ⁵³ “En Babylon zal een puinhoop worden in de woestijn, Een droog land en een wildernis, Een land waarin geen mens woont of voorbijgaat. ⁵⁴ “Ik zal vergelding brengen aan Babylon en aan alle inwoners van Chaldea Voor al hun kwaad dat zij in Sion hebben gedaan in jullie bijzijn,’ Verklaart de Heer. ⁵⁵ Jullie die aan het zwaard van de Chaldeeën zijn ontsnapt, Zet koers om hen te bewonen, En begraaft jullie kleding in de aarde, Verberg het voor het gezicht van de onderdrukker. ⁵⁶ Want de Heer heeft een dag vastgesteld Van wraak—Hij heeft verontwaardiging over Babylon; En de macht van haar gesneuvelden zal in haar midden vallen. ⁵⁷ En de hele aarde zal beven bij het geluid van haar val, Bij het geluid van een kreet, bij het geluid van een gebrul; “Want haar stem heeft geklonken als de zee; Want zij heeft gesproken als de draak, Schreeuwend tegen Sion, Dreigementen uitend, haar stem fel verheffend. ⁵⁸ Daarom zullen de gesneuvelden van de Heer op die dag vallen Van het ene einde van de aarde tot het andere; Zij zullen niet worden betreurd, Noch verzameld, Noch begraven; Zij zullen mest op de grond zijn. ⁵⁹ “Bovendien, het woord dat de profeet Jeremia Seraiah, de zoon van Neriaah, zoon van Mahseiah, opdroeg, toen hij met Zedekia, koning van Juda, naar Babylon ging in het vierde jaar van zijn regering was: ⁶⁰ Want zo zei de Heer tegen Jeremia: ‘Neem een grote rol en schrijf daarop alle woorden die ik tegen Babylon en tegen alle naties heb gesproken, vanaf de dag dat ik voor het eerst over hen sprak, tot op deze dag.’ ⁶¹ Bovendien, bind er een steen aan vast en gooi het in de Eufraat, ⁶² en zeg: “Zo zal Babylon zinken en niet weer opstaan, vanwege de ramp die ik over haar breng. En als zij jullie vragen, ‘Waarom hebben jullie dit gedaan?’ dan zullen jullie tegen hen zeggen, ‘Omdat de Heer heeft gesproken en beloofd deze dingen te doen.’ ⁶³ “En wanneer je klaar bent met het lezen van deze rol, bind er een steen aan vast en gooi het in de Eufraat, ⁶⁴ en zeg, ‘Zo zal Babylon zinken en niet weer opstaan Vanwege de ramp die ik over haar breng,’” Verklaart de Heer.

52 Zedekia was eenentwintig jaar oud toen hij koning werd, en hij regeerde elf jaar in Jeruzalem. De naam van zijn moeder was Hamutal, de dochter van Jeremia uit Libna. ² Hij deed wat kwaad was in de ogen van de Heer, net zoals Jojakim had gedaan. ³ Vanwege de toorn van de Heer gebeurde dit met Jeruzalem en Juda, totdat Hij hen uit Zijn aanwezigheid wierp. En Zedekia kwam in opstand tegen de koning van Babylon. ⁴ In het negende jaar van Zedekia's regering, op de tiende dag van de tiende maand, kwam Nebukadnezar, de koning van Babylon, met zijn hele leger tegen Jeruzalem. Ze sloegen hun kamp op tegen de stad en bouwden belegeringswerken eromheen. ⁵ De stad werd belegerd tot het elfde jaar van koning Zedekia. ⁶ Op de negende dag van de vierde maand was de hongersnood in de stad zo hevig dat er geen voedsel was voor de mensen van het land. ⁷ Toen werd de stadsmuur doorbroken, en alle krijgers vluchtten. Ze verlieten de stad 's nachts door de poort tussen de twee muren bij de tuin van de koning, hoewel de Chaldeeën de stad omsingeld hadden. Ze vluchtten naar de Araba. ⁸ Maar het leger van de Chaldeeën achtervolgde de koning en haalde Zedekia in op de vlakten van Jericho, en al zijn soldaten werden van hem verstrooid. ⁹ Ze grepen de koning en brachten hem naar de koning van Babylon in Ribla, in het land van Hamath, waar hij oordeel over hem uitsprak. ¹⁰ De koning van Babylon slachtte de zonen van Zedekia af voor zijn ogen, en hij doodde ook alle ambtenaren van Juda in Ribla. ¹¹ Daarna verblindde hij de ogen van Zedekia, bond hem met bronzen ketenen, en bracht hem naar Babylon, waar hij in de gevangenis bleef tot de dag van zijn dood. ¹² Op de tiende dag van de vijfde maand, in het negentiende jaar van koning Nebukadnezar van Babylon, kwam Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht die de koning van Babylon diende, naar Jeruzalem. ¹³ Hij stak het huis van de Heer, het koninklijk paleis, en alle huizen van Jeruzalem in brand. Elk groot huis brandde hij plat. ¹⁴ Het hele Chaldeenleger, onder de bevelhebber van de wacht, brak alle muren rondom Jeruzalem af. ¹⁵ Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht, voerde enkele van de armste mensen, degenen die in de stad waren achtergebleven, de overlopers die naar de koning van Babylon waren gegaan, en de rest van de ambachtslieden in ballingschap. ¹⁶ Maar Nebuzaradan liet enkele van de armste mensen van

het land achter om wijnbouwers en boeren te zijn. ¹⁷ De Chaldeeën braken de bronzen pilaren, de standaards, en de bronzen zee die in het huis van de Heer waren, en ze voerden al het brons naar Babylon. ¹⁸ Ze namen ook de potten, schoppen, snuiters, schalen, pannen, en alle bronzen vaten die in de tempeldienst werden gebruikt, mee. ¹⁹ De bevelhebber van de wacht nam de schalen, vuurpannen, schalen, potten, lampenstandaards, pannen, en drinkofferschalen mee—alles wat van fijn goud of zilver was gemaakt. ²⁰ Het brons van de twee pilaren, de zee, de twaalf bronzen stieren eronder, en de standaards, die koning Salomo voor het huis van de Heer had gemaakt, was niet te meten. ²¹ Elke pilaar was achttien el hoog en twaalf el in omtrek; elke was vier vingers dik en hol. ²² Een bronzen kapiteel stond bovenop elke pilaar; elk kapiteel was vijf el hoog, met traliwerk en granaatappels van brons rondom. De tweede pilaar was vergelijkbaar, met granaatappels. ²³ Er waren zesennegentig granaatappels aan de zijanten; in totaal waren er honderd granaatappels boven het omringende traliwerk. ²⁴ De bevelhebber van de wacht nam Seraja, de opperpriester, Zephania, de tweede priester, samen met de drie poortwachters. ²⁵ Hij nam ook uit de stad een officier die de krijgers aanvoerde, zeven koninklijke adviseurs, de schrijver van de commandant van het leger die de mensen van het land monsterde, en zestig mannen die in de stad werden gevonden. ²⁶ Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht, greep hen en bracht hen naar de koning van Babylon in Ribla. ²⁷ De koning van Babylon sloeg hen neer en doodde hen in Ribla, in het land van Hamath. Zo ging Juda in ballingschap uit zijn land. ²⁸ Dit is het aantal mensen dat Nebukadnezar in ballingschap voerde: in het zevende jaar, 3.023 Joden; ²⁹ in het achttiende jaar van Nebukadnezar, 832 personen uit Jeruzalem; ³⁰ in het drieëntwintigste jaar van Nebukadnezar, voerde Nebuzaradan, de bevelhebber van de wacht, 745 Joodse mensen in ballingschap; het totaal was 4.600 mensen. ³¹ In het zevenendertigste jaar van de ballingschap van Jojachin, koning van Juda, in de twaalfde maand, op de vijftiende dag van de maand, toonde Evil-Merodach, koning van Babylon, in het eerste jaar van zijn regering, gunst aan Jojachin, koning van Juda, en bevrijdde hem uit de gevangenis. ³² Hij behandelde hem vriendelijk en stelde zijn troon boven de tronen van de andere

Jeremia

koningen die bij hem in Babylon waren. ³³ Zo veranderde Jojachin zijn gevangenskleren en at regelmatig in de aanwezigheid van de koning voor

de rest van zijn leven. ³⁴ Dag na dag werd hem door de koning van Babylon een vaste toelage gegeven, een portie voor elke dag, tot de dag van zijn dood.

Klaagliederen

1 Hoe eenzaam zit de stad, eens vol met mensen! Ze is als een weduwe geworden, eens groot onder de naties. Zij die een prinses was onder de provincies is een dienaar geworden. ² Ze huilt bitter in de nacht, haar tranen op haar wangen. Ze heeft niemand om haar te troosten onder al haar minnaars. Al haar vrienden hebben verraderlijk met haar gehandeld; ze zijn haar vijanden geworden. ³ Juda is in ballingschap gegaan, lijdend onderdrukking en harde slavernij. Ze woont onder de naties maar vindt geen rustplaats. Al haar vervolgers hebben haar ingehaald midden in haar nood. ⁴ De wegen naar Sion treuren, want niemand komt naar haar vastgestelde feesten. Al haar poorten zijn verlaten; haar priesters zuchten, haar jonge vrouwen zijn bedroefd, en zijzelf is in bittere angst. ⁵ Haar tegenstanders zijn haar meesters geworden, haar vijanden leven in gemak. De Heer heeft haar verdriet gebracht vanwege haar vele wandaden. Haar kinderen zijn in gevangenschap gegaan, weggevoerd door de vijand. ⁶ Al de pracht is verdwenen van Dochter Sion. Haar leiders zijn als herten die geen weide vinden; ze zijn gevlucht zonder kracht voor de vervolger. ⁷ In de dagen van haar ellende en dakloosheid herinnert Jeruzalem zich al de schatten die van haar waren in de dagen van weleer. Toen haar volk in vijandelijke handen viel, was er niemand om haar te helpen. Haar tegenstanders zagen haar en lachten om haar val. ⁸ Jeruzalem heeft zwaar gezondigd en is onrein geworden. Allen die haar eerden, verachten haar, want ze hebben haar naaktheid gezien; zijzelf zucht en wendt zich af. ⁹ Haar onreinheid kleeft aan haar kleding; ze dacht niet aan haar toekomst. Haar val was verbazingwekkend; er was niemand om haar te troosten. "Kijk, Heer, op mijn ellende, want de vijand heeft gezegevierd." ¹⁰ De tegenstander heeft zijn handen gelegd op al haar kostbare dingen; ze heeft de naties haar heiligdom zien binnengaan—degenen die U verbood Uw vergadering binnen te gaan. ¹¹ Al haar volk zucht terwijl ze naar brood zoeken; ze hebben hun schatten geruild voor voedsel om in leven te blijven. "Kijk, Heer, en overweeg, want ik ben veracht."

¹² "Is het niets voor jullie, allen die voorbijgaan? Kijk en zie of er verdriet is zoals mijn verdriet, dat de Heer mij heeft aangedaan op de dag van Zijn hevige toorn. ¹³ Van boven zond Hij vuur in mijn beenderen, en het overweldigde hen. Hij spreidde een net voor

mijn voeten en keerde mij om. Hij heeft mij verlaten gemaakt, de hele dag zwak. ¹⁴ Het juk van mijn overtredingen is door Zijn hand gebonden; ze zijn samen geweven. Ze zijn op mijn nek gekomen; Hij heeft mijn kracht uitgeput. De Heer heeft mij overgeleverd aan degenen die ik niet kan weerstaan. ¹⁵ De Heer heeft al mijn machtige mannen verworpen; Hij heeft een leger tegen mij opgeroepen om mijn jonge mannen te verpletteren. De Heer heeft als in een wijnpers de Maagd Dochter van Juda vertrapt. ¹⁶ Om deze dingen huil ik; mijn ogen vloeien over van tranen. Er is niemand dichtbij om mij te troosten, niemand om mijn geest te herstellen. Mijn kinderen zijn berooid omdat de vijand heeft gezegevierd." ¹⁷ Sion strekt haar handen uit, maar er is niemand om haar te troosten. De Heer heeft aangaande Jakob bevolen dat zijn bureu zijn tegenstanders worden; Jeruzalem is een verachtelijk ding onder hen geworden. ¹⁸ "De Heer is rechtvaardig, toch heb ik tegen Zijn bevel in gerebelleerd. Luister, alle volken; kijk naar mijn lijden. Mijn jonge mannen en jonge vrouwen zijn in gevangenschap gegaan. ¹⁹ Ik riep mijn bondgenoten, maar zij verraadden mij. Mijn priesters en oudsten stierven in de stad terwijl ze voedsel zochten om hun leven te behouden. ²⁰ Zie, Heer, hoe benauwd ik ben! Ik ben in pijn vanbinnen, en mijn hart is omgekeerd, want ik ben zeer opstandig geweest. Buiten berooft het zwaard; binnen is het als de dood. ²¹ Mijn gekreun is bekend bij allen, maar er is niemand om mij te troosten. Al mijn vijanden zijn zich bewust van mijn nood; ze verheugen zich over wat U hebt gedaan. Moge U de dag brengen die U hebt aangekondigd zodat zij zoals ik worden. ²² Laat al hun slechtheid voor U komen; behandel hen zoals U mij hebt behandeld voor al mijn overtredingen. Mijn gekreun is veel, en mijn hart is zwak."

2 Hoe heeft de Heer Dochter Sion met een wolk in zijn toorn omhuld! Hij heeft de glorie van Israël van de hemel naar de aarde geworpen en heeft zijn voetbank niet gedacht in de dag van zijn toorn. ² De Heer heeft zonder genade alle woningen van Jakob verwoest; in zijn woede heeft hij de vestingen van Dochter Juda neergehaald. Hij heeft haar koninkrijk en haar leiders in schande op de grond gebracht. ³ In hevige toorn heeft hij alle kracht van Israël afgesneden. Hij heeft zijn rechterhand teruggetrokken bij de nadering van de vijand en heeft in Jakob gebrand als een verterend vuur aan

Klaagliederen

alle kanten. ⁴ Hij heeft zijn boog gespannen als een vijand; zijn rechterhand is gereed als een tegenstander. Hij heeft alles gedood wat aangenaam was voor het oog; in de tent van Dochter Sion heeft hij zijn toorn uitgestort als vuur. ⁵ De Heer is als een vijand geworden; hij heeft Israël verslonden. Hij heeft al haar paleizen opgeslokt en haar vestingen verwoest, en heeft rouw en klaagzang voor Dochter Juda vermenigvuldigd. ⁶ Hij heeft zijn tabernakel verwoest als een verachte tuin; hij heeft zijn ontmoetingsplaats vernietigd. De Heer heeft Sion haar vastgestelde feesten en sabbatten doen vergeten, en in zijn hevige toorn heeft hij zowel koning als priester verworpen. ⁷ De Heer heeft zijn altaar verworpen en zijn heiligdom verlaten. Hij heeft de muren van haar paleizen in de handen van de vijand gegeven; zij hebben een tumult opgeheven in het huis van de Heer als op de dag van een feest. ⁸ De Heer had besloten de muur van Dochter Sion te vernietigen. Hij strekte een meetlint uit en weerhield zijn hand niet van het brengen van verderf. Hij deed wallen en muren klagen; zij kwijnden samen weg. ⁹ Haar poorten zijn in de grond gezonken; hij heeft haar grendels verbrijzeld en gebroken. Haar koning en haar vorsten zijn onder de naties verbannen; de wet is er niet meer, en haar profeten ontvangen geen visioenen van de Heer. ¹⁰ De oudsten van Dochter Sion zitten zwigend op de grond; zij hebben stof op hun hoofd gestrooid en rouwkleding aangetrokken. De jonge vrouwen van Jeruzalem hebben hun hoofd naar de grond gebogen. ¹¹ Mijn ogen bezwijken van tranen, mijn geest is diep verontrust; mijn hart is op de grond uitgegoten vanwege de vernietiging van mijn volk, terwijl kinderen en zuigelingen in de straten van de stad ineensinken. ¹² Zij roepen tot hun moeders: "Waar is brood en wijn?" terwijl zij als gewonden in de straten van de stad bezwijken, terwijl hun leven in de armen van hun moeders wegwijnt.

¹³ Wat kan ik voor u zeggen? Waarmee kan ik u vergelijken, Dochter Jeruzalem? Waarmee kan ik u gelijktstellen om u te troosten, Maagd Dochter Sion? Uw verwoesting is zo groot als de zee. Wie kan u genezen? ¹⁴ De visioenen van uw profeten waren vals en misleidend; zij onthulden uw wandaden niet om uw gevangenschap af te wenden. De profetieën die zij u gaven waren misleidend en waardeloos. ¹⁵ Allen die voorbijgaan klappen in hun handen over u; zij bespotten en schudden hun hoofd over Dochter

Jeruzalem: "Is dit de stad die de volmaaktheid van schoonheid werd genoemd, de vreugde van de hele aarde?" ¹⁶ Al uw vijanden openen hun mond wijd tegen u; zij sissen en knarsen hun tanden, zeggend: "Wij hebben haar verslonden. Dit is de dag waarop wij hebben gewacht; wij hebben het beleefd." ¹⁷ De Heer heeft gedaan wat hij van plan was; hij heeft zijn woord vervuld dat hij lang geleden heeft uitgesproken. Hij heeft u zonder genade neergehaald, hij heeft de vijand over u laten juichen, hij heeft de macht van uw vijanden verhoogd. ¹⁸ De harten van het volk roepen tot de Heer. O muur van Dochter Sion, laat uw tranen stromen als een rivier dag en nacht; geef uzelf geen rust, laat uw ogen geen rust hebben. ¹⁹ Sta op, roep uit in de nacht, aan het begin van de nachtwaken; giet uw hart uit als water in de tegenwoordigheid van de Heer. Hef uw handen op tot hem voor het leven van uw kinderen, die van honger bezwijken op elke straathoek. ²⁰ Kijk, Heer, en overweeg: Wie hebt u ooit zo behandeld? Moeten vrouwen hun nakomelingen eten, de kinderen die zij hebben gevoed? Moeten priester en profeet worden gedood in het heiligdom van de Heer? ²¹ Jong en oud liggen samen in het stof van de straten; mijn jonge mannen en jonge vrouwen zijn door het zwaard gevallen. U hebt hen gedood op de dag van uw toorn; u hebt hen zonder genade afgeslacht. ²² Alsof op een feestdag, hebt u verschrikkingen tegen mij van alle kanten opgeroepen; op de dag van de toorn van de Heer ontsnapte niemand of overleefde; degenen voor wie ik zorgde en opvoedde, heeft mijn vijand vernietigd.

3 Ik ben de man die ellende heeft gezien onder de roede van Zijn toorn. ² Hij heeft mij weggevoerd en mij in duisternis doen wandelen, niet in het licht; ³ Ja, Hij heeft Zijn hand herhaaldelijk tegen mij gekeerd, de hele dag door. ⁴ Hij heeft mijn huid en mijn vlees doen verouderen, en mijn beenderen verbrijzeld. ⁵ Hij heeft mij omsingeld en omgeven met bitterheid en moeite. ⁶ Hij heeft mij in duisternis laten wonen, als degenen die lang geleden gestorven zijn. ⁷ Hij heeft mij ingemetseld zodat ik niet kan ontsnappen; Hij heeft mij met ketenen bezwaard. ⁸ Zelfs wanneer ik roep en om hulp vraag, wordt mijn gebed niet gehoord. ⁹ Hij heeft mijn weg versperd met blokken van steen; Hij heeft mijn paden verwrongen. ¹⁰ Hij is als een beer die op de loer ligt, als een leeuw in het verborgene. ¹¹ Hij heeft mij van het pad geleid en

Klaagliederen

aan stukken gescheurd, mij verlaten achtergelaten.¹² Hij spande Zijn boog en stelde mij als doelwit voor Zijn pijlen.¹³ Hij heeft mijn hart doorboord met pijlen uit Zijn koker.¹⁴ Ik ben de spot geworden van al mijn volk; zij bespotten mij in lied de hele dag door.¹⁵ Hij heeft mij met bitterheid gevuld en mij alslem te drinken gegeven.¹⁶ Hij heeft mijn tanden met grind gebroken; Hij heeft mij in het stof gedrukt.¹⁷ Mijn ziel kent geen vrede; en ik ben vergeten wat geluk is.¹⁸ Dus zeg ik: "Mijn glorie is vergaan, en ook mijn hoop van de Heer."

¹⁹ Gedenk mijn ellende en mijn dakloosheid, de bitterheid en de gal.²⁰ Mijn ziel herinnert zich hen goed en is terneergeslagen in mij.²¹ Toch roep ik dit in gedachten, en daarom heb ik hoop:²² De barmhartigheden van de Heer zijn inderdaad eindeloos, want Zijn mededogen faalt nooit.²³ Zij worden elke morgen vernieuwd; Uw trouw is groot.²⁴ "De Heer is mijn deel," verklaart mijn ziel, "daarom zal ik op Hem wachten."²⁵ De Heer toont goedheid aan degenen die hun hoop op Hem stellen, aan de persoon die Hem zoekt.²⁶ Het is nuttig om stil te wachten op de redding van de Heer.²⁷ Het is voordelig voor een man om het juk in zijn jeugd te dragen.²⁸ Laat hem alleen in stilte zitten, want de Heer heeft het hem opgelegd.²⁹ Laat hem zijn gezicht in het stof begraven—misschien is er hoop.³⁰ Laat hem zijn wang bieden aan degene die hem slaat, en laat hem gevuld worden met schande.³¹ Maar het is niet de wil van de Heer om voor eeuwig te verwerpen.³² Hoewel Hij verdriet veroorzaakt, zal Hij mededogen tonen, overeenkomstig Zijn overvloedige barmhartigheid.³³ Want Hij brengt niet vrijwillig ellende of verdriet aan de kinderen der mensen.³⁴ Om alle gevangenen van het land onder de voet te verpletteren,³⁵ Om een persoon recht te ontzeggen voor de Allerhoogste,³⁶ Om iemand te bedriegen in hun rechtszaak—deze dingen keurt de Heer niet goed.³⁷ Wie kan spreken en het laten gebeuren tenzij de Heer het heeft bevolen?³⁸ Komt zowel tegenspoed als goed niet uit de mond van de Allerhoogste?³⁹ Waarom zou een levend persoon klagen wanneer hij gestraft wordt voor zijn zonden?⁴⁰ Laten we onze wegen onderzoeken en testen, en laten we terugkeren naar de Heer.⁴¹ Laten we onze harten opheffen en onze handen opheffen naar God in de hemel;⁴² Wij hebben gezondigd en in opstand gekomen, en U hebt vergeving onthouden.⁴³ U hebt Uzelf met woede omhuld en ons achtervolgd; U hebt

zonder genade gedood.⁴⁴ U hebt Uzelf met een wolk verborgen zodat geen gebed kan doordringen.⁴⁵ U hebt ons schuim en afval gemaakt onder de volken.⁴⁶ Al onze vijanden hebben met open mond tegen ons gesproken.⁴⁷ Wij hebben paniek en valstrikken ontmoet, verwoesting en vernietiging.⁴⁸ Stroomen van tranen vloeien uit mijn ogen vanwege de vernietiging van de dochter van mijn volk.⁴⁹ Mijn ogen zullen onophoudelijk vloeien, zonder pauze,⁵⁰ Totdat de Heer kijkt en ziet vanuit de hemel.⁵¹ Wat ik zie brengt verdriet aan mijn ziel vanwege alle dochters van mijn stad.⁵² Degenen die zonder reden mijn vijanden waren, achtervolgden mij als een vogel.⁵³ Zij probeerden mijn leven in een put te beëindigen en wierpen stenen naar mij;⁵⁴ De wateren sloten zich over mijn hoofd, en ik dacht dat ik afgesneden was.⁵⁵ Ik riep Uw naam aan, Heer, vanuit de diepten van de put.⁵⁶ U hoorde mijn smeekbede: "Keer Uw oor niet af van mijn roep om verlichting."⁵⁷ U kwam nabij toen ik U aanriep, en U verzekerde mij: "Vrees niet."⁵⁸ U, Heer, nam mijn zaak op; U herstelde mijn leven.⁵⁹ Heer, U hebt het onrecht gezien dat mij is aangedaan. Steun mijn zaak!⁶⁰ U hebt al hun wraak gezien, al hun plannen tegen mij.⁶¹ Heer, U bent op de hoogte van hun beledigingen, al hun complotten tegen mij—⁶² De lippen van mijn aanvallers en hun gefluister zijn de hele dag tegen mij.⁶³ Let op hun zitten en opstaan; ik ben hun spotlied.⁶⁴ Vergeld hen, Heer, naar het werk van hun handen.⁶⁵ Leg een sluier over hun harten, en moge Uw vloek op hen rusten!⁶⁶ Achtervolg hen in woede en elimineer hen van onder de hemelen van de Heer.

4 Hoe is het goud dof geworden, hoe is het zuivere goud veranderd! De heilige stenen liggen verspreid op de hoek van elke straat.² De kostbare kinderen van Sion, eens gewaardeerd als zuiver goud, worden nu beschouwd als aardewerken potten, het werk van de handen van een pottenbakker.³ Zelfs jakhalzen bieden hun borsten aan om hun jongen te zogen, maar mijn volk is wreed geworden als struisvogels in de woestijn.⁴ De tong van de zuigeling kleeft aan het gehemelte van zijn mond door dorst; de kinderen vragen om brood, maar niemand geeft het hun.⁵ Zij die eens van lekkernijen genoten, beven nu op straat; zij die in purper werden grootgebracht, liggen nu op ashopen.⁶ De straf van mijn volk is groter dan de zonde van Sodom, dat in een oogwenk werd omvergeworpen zonder dat er een hand werd uitgestoken om haar te

Klaagliederen

helpen. ⁷ Hun vorsten waren zuiverder dan sneeuw, witter dan melk, roder van lichaam dan robijnen, hun uiterlijk als lapis lazuli. ⁸ Nu zijn ze donkerder dan roet; ze worden niet herkend op straat. Hun huid is verschrompeld op hun beenderen; het is zo droog als hout geworden. ⁹ Beter zijn zij die door het zwaard zijn gedood dan zij die van honger sterven; ze kwijnen weg, getroffen door het gebrek aan opbrengst van het veld. ¹⁰ Medelijdende vrouwen hebben hun eigen kinderen gekookt; ze werden voedsel voor hen tijdens de vernietiging van mijn volk. ¹¹ De Heer heeft Zijn toorn uitgeput, Hij heeft Zijn hevige woede uitgestort. Hij heeft een vuur ontstoken in Sion dat haar fundamenten verteerde. ¹² Noch de koningen van de aarde, noch enige van de inwoners van de wereld geloofden dat de tegenstander en de vijand de poorten van Jeruzalem konden binnengaan. ¹³ Dit gebeurde vanwege de zonden van haar profeten en de ongerechtigheden van haar priesters, die het bloed van de rechtvaardigen binnen haar muren vergoten. ¹⁴ Ze dwaalden blind rond in de straten; ze waren zo bevuurd met bloed dat niemand het waagde hun kleren aan te raken. ¹⁵ "Weg! Onrein!" riepen de mensen tegen hen. "Weg! Weg! Raak ons niet aan!" Toen ze vluchtten en rondwaalden, zeiden de mensen onder de naties: "Ze kunnen hier niet langer blijven." ¹⁶ De Heer Zelf heeft hen verstrooid; Hij waakt niet langer over hen. De priesters ontvangen geen eer, de oudsten geen gunst. ¹⁷ Onze ogen faalden, tevergeefs op zoek naar hulp; vanaf onze wachttorens zochten we naar een natie die ons niet kon redden. ¹⁸ Ze jaagden op onze stappen zodat we niet in onze straten konden lopen. Ons einde was nabij, onze dagen waren geteld, want ons einde was gekomen. ¹⁹ Onze vervolgers waren sneller dan adelaars in de lucht; ze achtervolgden ons over de bergen en lagen op de loer voor ons in de woestijn. ²⁰ De adem van onze neusgaten, de gezelde van de Heer, werd gevangen in hun vallen. We dachten dat we onder zijn schaduw zouden leven onder de naties. ²¹ Verheug u en wees blij, dochter Edom, u die in het land van Uz woont. Maar de beker zal ook

naar u overgaan; u zult dronken worden en uzelf blootstellen. ²² Uw straf is voltooid, dochter Sion; Hij zal uw ballingschap niet verlengen. Maar Hij zal uw zonde straffen, dochter Edom, en uw slechtheid blootleggen.

5 Gedenk, o Heer, wat ons is overkomen; aanschouw, en zie onze schande. ² Onze erfenis is aan vreemden gegeven, onze huizen aan buitenlanders. ³ Wij zijn als wezen geworden, vaderloos; onze moeders zijn als weduwen. ⁴ Wij moeten betalen voor het water dat wij drinken; ons hout wordt tegen een prijs verkregen. ⁵ Onze vervolgers zijn dicht achter ons; wij zijn uitgeput en vinden geen rust. ⁶ Wij hebben ons onderworpen aan Egypte en Assyrië om genoeg brood te verkrijgen. ⁷ Onze voorvaders zondigden en zijn er niet meer, maar wij dragen de gevolgen van hun wandaden. ⁸ Dienaren heersen over ons; er is niemand om ons uit hun greep te bevrijden. ⁹ Wij verkrijgen ons brood met gevaar voor ons leven vanwege het zwaard in de wildernis. ¹⁰ Onze huid is zo heet als een oven, koortsig door de verwoestingen van honger. ¹¹ Vrouwen zijn geschonden in Sion, en meisjes in de steden van Juda. ¹² Leiders zijn opgehangen aan hun handen; ouderen ontvangen geen respect. ¹³ Jonge mannen arbeiden aan de molenstenen; jongens wankelen onder lasten van hout. ¹⁴ Ouderen zijn afwezig van de stadspoort; jonge mannen hebben hun muziek gestaakt. ¹⁵ De vreugde van ons hart is verdwenen; onze dans is veranderd in rouw. ¹⁶ De kroon is van ons hoofd gevallen. Wee ons, want wij hebben gezondigd! ¹⁷ Om deze reden zijn onze harten zwak; en vanwege deze gebeurtenissen worden onze ogen dof; ¹⁸ want de berg Sion is verlaten, met wilde dieren die eroverheen zwerven. ¹⁹ U, o Heer, regeert voor eeuwig; uw troon blijft bestaan door alle generaties heen. ²⁰ Waarom vergeet u ons voortdurend? Waarom verlaat u ons zo lang? ²¹ Breng ons terug naar u, o Heer, zodat wij mogen terugkeren; vernieuw onze dagen zoals ze ooit waren, ²² tenzij u ons volledig hebt verworpen en in woede tegen ons blijft.

Ezechiël

1 In het dertigste jaar, op de vijfde dag van de vierde maand, terwijl ik onder de ballingen was bij de rivier Kebar, werden de hemelen geopend en zag ik visioenen van God. ² Op de vijfde dag van de maand, in het vijfde jaar van de ballingschap van koning Jojachin, ³ kwam het woord van de Heer tot Ezechiël de priester, zoon van Buzi, bij de rivier Kebar in het land van de Chaldeeën. Daar was de hand van de Heer op hem. ⁴ Toen ik keek, zag ik een stormachtige wind uit het noorden komen, een grote wolk met bliksemflitsen en een helder licht eromheen. In het midden van het vuur was iets als gloeiend metaal. ⁵ In het vuur waren figuren die leken op vier levende wezens, en ze hadden een mensachtige vorm. ⁶ Elk had vier gezichten en vier vleugels. ⁷ Hun benen waren recht, en hun voeten waren als die van een kalf, glanzend als gepolijst brons. ⁸ Onder hun vleugels aan hun vier zijden waren menselijke handen. Alle vier hadden gezichten en vleugels. ⁹ Hun vleugels raakten elkaar; ze draaiden niet als ze bewogen, elk ging recht vooruit. ¹⁰ Hun gezichten waren als volgt: elk had een menselijk gezicht, een leeuwengezicht aan de rechterkant, een rundgezicht aan de linkerkant, en een arendsgezicht. ¹¹ Zo waren hun gezichten. Hun vleugels waren boven uitgespreid; elk had twee vleugels die een ander wezen raakten en twee die hun lichamen bedekten. ¹² Elk ging recht vooruit; waar de geest ook heen zou gaan, gingen zij, zonder te draaien als ze gingen. ¹³ Het uiterlijk van de levende wezens was als brandende kolen van vuur, als fakkels. Vuur bewoog zich tussen de wezens, en bliksem flitste eruit. ¹⁴ De wezens schoten heen en weer als bliksemschichten. ¹⁵ Terwijl ik de levende wezens observeerde, zag ik een wiel op de grond naast elk wezen met zijn vier gezichten. ¹⁶ Het uiterlijk van de wielen was als sprankelend topaas, en alle vier zagen er hetzelfde uit. Ze leken gemaakt als een wiel binnen een wiel. ¹⁷ Wanneer ze bewogen, gingen ze in een van de vier richtingen zonder te hoeven draaien als ze bewogen. ¹⁸ Hun velgen waren hoog en indrukwekkend, en de velgen van alle vier waren rondom vol ogen. ¹⁹ Wanneer de levende wezens bewogen, bewogen de wielen naast hen; en wanneer de wezens van de grond opstegen, stegen de wielen ook op. ²⁰ Waar de geest ook heen zou gaan, gingen zij, en de wielen zouden met hen opstijgen, want de geest van de levende wezens was in de wielen. ²¹ Wanneer de

wezens bewogen, bewogen de wielen; wanneer ze stil stonden, stonden de wielen stil; en wanneer ze van de grond opstegen, stegen de wielen met hen op, want de geest van de levende wezens was in de wielen. ²² Boven de hoofden van de levende wezens was iets dat eruitzag als een uitspanseel, sprankelend als kristal, uitgespreid boven hun hoofden. ²³ Onder het uitspanseel waren hun vleugels recht uitgestrekt, de een naar de ander; elk had twee vleugels die zijn lichaam bedekten. ²⁴ Wanneer de wezens bewogen, hoorde ik het geluid van hun vleugels, als het gebulder van stromend water, als de stem van de Almachtige, als het geluid van een leger. Wanneer ze stil stonden, lieten ze hun vleugels zakken. ²⁵ Toen kwam er een stem van boven het uitspanseel boven hun hoofden terwijl ze stonden met neergelaten vleugels. ²⁶ Boven het uitspanseel boven hun hoofden was iets als een troon, lijkend op lapis lazuli, en op de troon hoog boven was een figuur als die van een mens. ²⁷ Ik zag dat van wat leek op zijn middel naar boven hij eruitzag als gloeiend metaal, alsof hij vol vuur was, en van daar naar beneden leek hij op vuur, en stralend licht omringde hem. ²⁸ De glans om hem heen was als de verschijning van een regenboog in de wolken op een regenachtige dag. Dit was de verschijning van de gelijkenis van de heerlijkheid van de Heer. Toen ik het zag, viel ik voorover, en ik hoorde de stem van iemand die sprak.

2 Hij zei toen tegen mij: "Mensenzoon, sta op uw voeten, en Ik zal met u spreken." ² Terwijl Hij sprak, kwam de Geest in mij en zette mij op mijn voeten, en ik hoorde Hem tot mij spreken. ³ Hij zei tegen mij: "Mensenzoon, Ik stuur u naar de Israëlieten, een opstandig volk dat tegen Mij in opstand is gekomen; zij en hun voorvaders hebben tot op de dag van vandaag tegen Mij gerebelleerd. ⁴ Ik stuur u naar een volk dat onbeschaamd en koppig is, en u zult tegen hen zeggen: 'Dit zegt de Soevereine Heer.' ⁵ Of ze nu luisteren of niet—want zij zijn een opstandig huis—zij zullen weten dat er een profeet onder hen is geweest. ⁶ Wat u betreft, mensenzoon, wees niet bang voor hen of hun woorden. Vrees niet, ook al omringen distels en doornen u en woont u te midden van schorpioenen. Laat u niet ontmoedigen door hun woorden of hun aanwezigheid, want zij zijn een opstandig huis. ⁷ U moet Mijn boodschap aan hen overbrengen, ongeacht of zij ervoor kiezen te luisteren, want zij zijn opstandig. ⁸ Maar u, mensenzoon, hoor wat Ik tot

u zeg; wees niet opstandig zoals dat opstandige huis. Open uw mond en eet wat Ik u geef.”⁹ Toen keek ik, en zie, een hand werd naar mij uitgestrekt, en daarin was een boekrol.¹⁰ Hij spreidde het voor mij uit, en het was aan beide zijden beschreven, met woorden van klaagzang, rouw en wee.

3 Toen zei Hij tegen mij: "Mensenzoon, consumeer wat je hier vindt; eet deze boekrol, en ga dan en spreek tot het huis van Israël." ² Dus opende ik mijn mond, en Hij gaf mij de boekrol om te consumeren. ³ En Hij zei tegen mij: "Mensenzoon, vul je maag en je lichaam met deze boekrol die Ik je geef." Dus at ik het, en het was zo zoet als honing in mijn mond. ⁴ Toen zei Hij tegen mij: "Mensenzoon, ga naar het huis van Israël en lever Mijn woorden aan hen. ⁵ Want je wordt niet gezonden naar een volk van onbegrijpelijke spraak of moeilijke taal, maar naar het huis van Israël— ⁶ niet naar vele volken van onbegrijpelijke spraak of moeilijke taal, wiens woorden je niet kunt begrijpen. Zeker, als Ik je naar hen had gezonden, zouden ze naar je hebben geluisterd. ⁷ Maar het huis van Israël zal niet bereid zijn naar je te luisteren, want zij zijn niet bereid naar Mij te luisteren; alle Israëlieten zijn koppig en hardnekkig. ⁸ Zie, Ik heb je gezicht zo onbuigzaam gemaakt als het hunne, en je voorhoofd zo onbuigzaam als het hunne. ⁹ Zoals de hardste steen, harder dan vuursteen, heb Ik je voorhoofd gemaakt. Wees niet bang voor hen of wees niet ontmoedigd door hen, hoewel zij een opstandig huis zijn." ¹⁰ Bovendien zei Hij tegen mij: "Mensenzoon, neem al de woorden die Ik tot je zal spreken in je hart en luister aandachtig. ¹¹ Ga nu naar je volk in ballingschap en spreek tot hen. Zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer,' of ze nu luisteren of niet." ¹² Toen hief de Geest mij op, en ik hoorde een groot dreunend geluid achter mij: "Moge de glorie van de Heer geprezen worden van Zijn plaats!" ¹³ Het was het geluid van de vleugels van de levende wezens die elkaar raakten en het geluid van de wielen naast hen, een groot dreunend geluid. ¹⁴ Dus hief de Geest mij op en nam mij weg, en ik ging in bitterheid en in de woede van mijn geest, met de sterke hand van de Heer op mij. ¹⁵ Ik kwam bij de ballingen die bij de Kebar-rivier in Tel-abib woonden, en ik zat zeven dagen lang diepbedroefd onder hen. ¹⁶ Na zeven dagen kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende, ¹⁷ "Mensenzoon, Ik heb je aangesteld als een wachter voor het huis van Israël; hoor dus het

woord dat Ik spreek en geef hen waarschuwing van Mij. ¹⁸ Wanneer Ik tot een goddeloos persoon zeg: 'Je bent voorbestemd om te sterven,' en je waarschuwt hen niet of spreekt niet om hen van hun slechte wegen af te keren om hun leven te redden, zal die goddeloze persoon sterven vanwege hun zonde, en Ik zal je verantwoordelijk houden voor hun bloed. ¹⁹ Maar als je de goddeloze persoon wel waarschuwt en zij zich niet afkeren van hun goddeloosheid of van hun slechte wegen, zullen zij sterven vanwege hun zonde; toch heb je jezelf gered. ²⁰ Opnieuw, wanneer een rechtvaardig persoon zich afkeert van zijn rechtvaardigheid en kwaad doet, en Ik een obstakel voor hen plaats, zullen zij sterven. Aangezien je hen niet waarschuwt, zullen zij sterven vanwege hun zonde, en hun rechtvaardige daden zullen niet worden herinnerd, maar Ik zal je verantwoordelijk houden voor hun bloed. ²¹ Echter, als je de rechtvaardige persoon waarschuwt om niet te zondigen en zij niet zondigen, zullen zij zeker leven omdat zij de waarschuwing hebben aangenomen, en je hebt jezelf gered." ²² Nu was de hand van de Heer daar op mij, en Hij zei tegen mij: "Sta op, ga naar de vlakke, en daar zal Ik tot je spreken." ²³ Dus stond ik op en ging naar de vlakke, en zie, de glorie van de Heer stond daar, zoals de glorie die ik bij de Kebar-rivier had gezien, en ik viel op mijn gezicht. ²⁴ Toen kwam de Geest in mij en zette mij op mijn voeten. Hij sprak met mij en zei: "Ga, sluit jezelf op in je huis. ²⁵ En wat jou betreft, mensenzoon, zij zullen je met touwen binden zodat je niet onder de mensen kunt uitgaan. ²⁶ Bovendien zal Ik je tong aan je gehemelte laten kleven zodat je stil zult zijn en hen niet kunt berispen, want zij zijn een opstandig huis. ²⁷ Maar wanneer Ik tot je spreek, zal Ik je mond openen en zul je tot hen zeggen: 'Dit zegt de Soevereine Heer.' Wie wil luisteren, laat hen luisteren, en wie wil weigeren, laat hen weigeren; want zij zijn een opstandig huis.

4 "Nu, mensankind, neem een baksteen en leg die voor je neer, en schrijf daarop een stad— Jeruzalem. ² Beleger het dan: bouw een belegeringsmuur, bouw een helling, zet kampen op, en plaats stormrammen eromheen. ³ Neem dan een ijzeren plaat en zet die op als een ijzeren muur tussen jou en de stad, en richt je gezicht ernaar. Het zal onder beleg zijn, en jij zult het belegeren. Dit zal een teken zijn voor het huis van Israël. ⁴ "Ga op je linkerzij liggen en leg de ongerechtigheid van het

Ezechiël

huis van Israël erop. Je zult hun ongerechtigheid dragen voor het aantal dagen dat je erop ligt. ⁵ Ik heb je hetzelfde aantal dagen toegewezen als de jaren van hun ongerechtigheid, 390 dagen; zo zul je de ongerechtigheid van het huis van Israël dragen. ⁶ Wanneer je deze dagen hebt voltooid, ga dan opnieuw liggen, deze keer op je rechterzij, en draag de ongerechtigheid van het huis van Juda. Ik heb je veertig dagen toegewezen, een dag voor elk jaar. ⁷ Richt je gezicht naar het beleg van Jeruzalem en profeteer ertegen met ontblote arm. ⁸ Ik zal je met touwen binden zodat je niet van de ene kant naar de andere kunt draaien totdat je de dagen van je beleg hebt voltooid. ⁹ "Neem tarwe, gerst, bonen, linzen, gierst en spelt; plaats ze in één vat en maak er brood van voor jezelf. Je zult het eten volgens het aantal dagen dat je op je zij ligt, 390 dagen. ¹⁰ Het voedsel dat je eet zal worden gewogen, twintig sikkels per dag; je zult het op vastgestelde tijden eten. ¹¹ Het water dat je drinkt zal een zesde van een hin zijn; je zult het op vastgestelde tijden drinken. ¹² Je zult het eten als een gerstekoek, gebakken in hun bijzijn boven een ongebruikelijke brandstof." ¹³ De Heer zei: "Op deze manier zullen de zonen van Israël hun brood ontheiligd eten onder de naties waar Ik hen zal verstrooien." ¹⁴ Toen zei ik: "Ach, Heer God! Ik ben nooit ontheiligd geweest; van mijn jeugd tot nu heb ik niets gegeten dat vanzelf gestorven is of door dieren verscheurd, noch is er onrein vlees in mijn mond gekomen." ¹⁵ Hij zei tegen mij: "Zie, Ik zal je koemest geven in plaats van menselijke mest, zodat je je brood daarboven kunt bereiden." ¹⁶ Hij zei toen tegen mij: "Mensenzoon, zie, Ik sta op het stut van brood in Jeruzalem te breken. Ze zullen brood eten naar gewicht en met angst, en water drinken naar maat en in ontzetting, ¹⁷ omdat voedsel en water schaars zullen zijn. Ze zullen elkaar in afschuw aankijken en wegwijnen in hun schuld.

5 "Mensenkind, neem een scherp zwaard en gebruik het als een scheermes om je hoofd en baard te scheren. Neem dan weegschalen om het haar te verdelen. ² Een derde van het haar moet je in het vuur verbranden in het midden van de stad wanneer de belegeringsdagen zijn voltooid. Neem een ander derde en sla het met het zwaard rondom de stad, en verstrooi het laatste derde in de wind; want Ik zal hen achtervolgen met een ontbloom zwaard. ³ Neem een paar haren van hen en bind ze in de zoom van je kleed. ⁴ Neem er weer een paar

van en gooi ze in het vuur en verbrand ze; van daaruit zal een vuur zich verspreiden naar het hele huis van Israël. ⁵ "Dit zegt de Soevereine Heer: Dit is Jeruzalem, dat Ik in het midden van de naties heb geplaatst, met landen rondom haar. ⁶ Toch heeft zij zich op een slechtere manier tegen mijn verordeningen verzet dan de naties, en tegen mijn wetten meer dan de landen rondom haar; want zij hebben mijn wetten verworpen en mijn decreten niet gevolgd. ⁷ Daarom zegt de Soevereine Heer: Omdat jullie onstuimiger zijn geweest dan de naties om jullie heen en mijn wetten niet hebben gevolgd of mijn wetten hebben gehouden, noch zelfs hebben voldaan aan de normen van de naties om jullie heen, ⁸ daarom zegt de Soevereine Heer: Zie, Ik ben tegen u, Jeruzalem, en Ik zal oordelen over u uitvoeren in het zicht van de naties. ⁹ Vanwege al uw gruwelen zal Ik onder u doen wat Ik nog nooit heb gedaan en nooit meer zal doen. ¹⁰ Daarom zullen ouders hun kinderen onder u eten, en kinderen zullen hun ouders eten. Ik zal oordelen over u uitvoeren en al uw overlevenden naar elke wind verstrooien. ¹¹ Daarom, zo waar Ik leef, verklaart de Soevereine Heer, omdat u mijn heilgdom hebt verontreinigd met al uw verfoeilijke afgoden en gruwelen, zal Ik mij terugtrekken, en mijn oog zal niet sparen, noch zal Ik medelijden hebben. ¹² Een derde van uw volk zal sterven door de pest of omkomen door hongersnood binnen u; een derde zal vallen door het zwaard rondom u; en een derde zal Ik naar elke wind verstrooien en achtervolgen met een ontbloom zwaard. ¹³ Dan zal mijn woede zijn uitgeput, en Ik zal mijn toorn op hen bevredigen, en Ik zal worden verzoend. Zij zullen weten dat Ik, de Heer, in mijn ijver heb gesproken wanneer Ik mijn toorn op hen heb uitgeput. ¹⁴ Ik zal u tot een ruïne maken en een schande onder de naties rondom u, in het zicht van allen die voorbijgaan. ¹⁵ U zult een schande zijn, een voorwerp van misbruik, een waarschuwing en een verschrikking voor de naties rondom u wanneer Ik oordelen tegen u uitvoer in woede, toorn en felle berispingen. Ik, de Heer, heb gesproken. ¹⁶ Wanneer Ik tegen u de dodelijke pijlen van hongersnood ontketen, die bedoeld zijn voor vernietiging, zal Ik de hongersnood over u vermeerderen en uw broodvoorraad afsnijden. ¹⁷ Ik zal hongersnood en wilde dieren tegen u zenden, en zij zullen u van kinderen beroven. Pest en bloedvergieten zullen

Ezechiël

door u razen, en Ik zal het zwaard over u brengen. Ik, de Heer, heb gesproken."

6 Het woord van de Heer kwam tot mij: ² "Mensenzoon, richt je gezicht naar de bergen van Israël en profeteer tegen hen. ³ Zeg: 'Bergen van Israël, hoor het woord van de Soevereine Heer. Dit zegt de Soevereine Heer tegen de bergen en heuvels, tegen de ravijnen en dalen: Zie, ik breng een zwaard tegen jullie, en ik zal jullie offerhoogten vernietigen. ⁴ Jullie altaren zullen verwoest worden en jullie wierookaltaren zullen verbrijzeld worden; ik zal jullie gesneuvelden voor jullie afgoden laten vallen. ⁵ Ik zal de lijken van de Israëlieten voor hun afgoden neerleggen, en ik zal jullie beenderen rondom jullie altaren verstrooien. ⁶ Waar jullie ook wonen, jullie steden zullen ruïnes worden en jullie offerhoogten zullen verlaten zijn, zodat jullie altaren in puin zullen liggen en verwoest zullen worden, jullie afgoden zullen gebroken en beëindigd worden, jullie wierookaltaren zullen neergehaald worden, en jullie werken zullen worden uitgewist. ⁷ De gesneuvelden zullen onder jullie vallen, en jullie zullen weten dat ik de Heer ben. ⁸ "Toch zal ik een overblijfsel overlaten, want sommigen van jullie zullen aan het zwaard ontsnappen wanneer jullie onder de naties worden verstrooid. ⁹ Dan, onder de naties waar zij in gevangenschap zijn gebracht, zullen degenen die ontsnappen aan mij denken—hoe ik bedroefd was door hun overspelige harten die zich van mij afkeerden, en door hun ogen die naar hun afgoden verlangden. Zij zullen zichzelf verafschuwen vanwege het kwaad dat zij hebben gedaan en vanwege al hun verfoeilijke praktijken. ¹⁰ En zij zullen weten dat ik de Heer ben; ik heb niet tevergeefs gesproken dat ik deze ramp over hen zou brengen. ¹¹ "Dit zegt de Soevereine Heer: Klap in je handen, stamp met je voeten en roep "Wee!" vanwege al de slechte gruwelen van het huis van Israël, want zij zullen vallen door het zwaard, hongersnood en pest. ¹² Degenen die ver weg zijn, zullen sterven aan de pest, degenen die dichtbij zijn, zullen vallen door het zwaard, en degenen die overleven en gespaard worden, zullen sterven van de hongersnood. Zo zal ik mijn toorn over hen uitstorten. ¹³ En jullie zullen weten dat ik de Heer ben, wanneer hun gesneuvelden onder hun afgoden liggen rondom hun altaren, op elke hoge heuvel en op alle bergtoppen, onder elke uitgestrekte boom en elke

groene eik—de plaatsen waar zij geurige wierook aan al hun afgoden aanboden. ¹⁴ Ik zal mijn hand tegen hen uitstrekken en het land tot een verlaten woestenij maken van de wildernis tot Dibra—waar zij ook wonen. Dan zullen zij weten dat ik de Heer ben."

7 Verder kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende: ² "En jij, mensenkind, dit zegt de Soevereine Heer tegen het land Israël: 'Het einde! Het einde komt over de vier hoeken van het land. ³ Nu is het einde over jullie, en ik zal Mijn woede tegen jullie ontketen; Ik zal jullie oordelen naar jullie wegen en al jullie gruwelen over jullie brengen. ⁴ Mijn oog zal geen medelijden tonen, noch zal Ik jullie sparen. Ik zal jullie vergelden naar jullie wegen, en jullie gruwelen zullen onder jullie zijn. Dan zullen jullie weten dat Ik de Heer ben.' ⁵ Dit zegt de Soevereine Heer: 'Rampspoed! Een unieke rampspoed! Zie, het komt! ⁶ Het einde is gekomen! Het einde is gekomen! Het is tegen jullie ontwaakt; zie, het komt! ⁷ Onheil is over jullie gekomen, jullie die in het land wonen. De tijd is gekomen, de dag is nabij—paniek in plaats van vreugdevol gejuich op de bergen. ⁸ Nu zal Ik spoedig Mijn toorn over jullie uitstorten en Mijn woede tegen jullie verbruiken. Ik zal jullie oordelen naar jullie wegen en al jullie gruwelen over jullie brengen. ⁹ Mijn oog zal geen medelijden tonen, noch zal Ik jullie sparen. Ik zal jullie vergelden naar jullie wegen, terwijl jullie gruwelen in jullie midden zijn. Dan zullen jullie weten dat Ik het ben, de Heer, die slaat. ¹⁰ 'Zie, de dag! Zie, het komt! Onheil is uitgebroken; de roede heeft gebloeid, arrogantie heeft gebloeid. ¹¹ Geweld is opgestaan, een roede om de goddelozen te straffen. Geen van hen zal overblijven, geen van hun menigte, geen van hun rijkdom, noch iets van waarde. ¹² Het moment is aangebroken, en de dag is hier. Laat noch de koper zich verheugen, noch de verkoper treuren, want de toorn is over hun hele menigte. ¹³ Inderdaad, de verkoper zal niet terugkrijgen wat hij verkocht heeft tijdens hun leven; want het visioen betreffende hun hele menigte zal niet worden afgewend, noch zal iemand van hen zijn leven behouden door zijn misdaad. ¹⁴ 'Ze hebben de trompet geblazen en alles gereedgemaakt, maar niemand zal ten strijde trekken, want Mijn woede is tegen hun hele menigte. ¹⁵ Het zwaard is buiten de stad, en pest en hongersnood zijn binnen. Degenen op het veld zullen sterven door het zwaard, terwijl hongersnood en pest degenen in de stad zullen

Ezechiël

verteren. ¹⁶ Zelfs wanneer hun overlevenden ontsnappen, zullen ze naar de bergen vluchten als duiven van de valleien, allen klagend, ieder om zijn eigen misdaad. ¹⁷ Alle handen zullen slap hangen, en elke knie zal nat zijn van urine. ¹⁸ Ze zullen rouwkleding aantrekken, en huivering zal hen overweldigen. Schaamte zal op alle gezichten zijn, en een kale plek op al hun hoofden. ¹⁹ Ze zullen hun zilver in de straten werpen, en hun goud zal een verfoeilijk ding worden. Hun zilver en goud zullen hen niet kunnen redden op de dag van de toorn van de Heer. Ze kunnen hun honger niet stillen of hun magen vullen, want hun misdaad is een struikelblok geworden. ²⁰ Ze waren trots op hun mooie sieraden en gebruikten het om hun verfoeilijke afgoden te maken. Ze maakten het tot verachtelijke beelden; daarom zal Ik het voor hen tot een verfoeilijk ding maken. ²¹ En Ik zal het overleveren aan de vreemdelingen als buit, en aan de goddelozen van de aarde als buit; en zij zullen het ontheiligen. ²² Ik zal Mijn gezicht van hen afwenden, en zij zullen Mijn schat ontheiligen; rovers zullen binnenkomen en het ontwijden. ²³ 'Bereid boeien voor! Want het land is gevuld met bloedvergieten, en de stad is vol van geweld. ²⁴ Daarom zal Ik de meest goddeloze van de naties brengen om hun huizen in bezit te nemen. Ik zal een einde maken aan de trots van de machtigen, en hun heiligdommen zullen ontwijd worden. ²⁵ Wanneer de verschrikking komt, zullen zij vrede zoeken, maar die zal niet gevonden worden. ²⁶ Rampspoed op rampspoed zal komen, en gerucht op gerucht. Zij zullen een visioen van een profeet zoeken, maar de wet zal verloren zijn van de priester, en raad van de oudsten. ²⁷ De koning zal klagen, de prins zal in wanhoop gehuld zijn, en de handen van het volk van het land zullen beven. Ik zal met hen handelen naar hun gedrag, en naar hun eigen maatstaven zal Ik hen oordelen. Dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben.'"

8 In het zesde jaar, op de vijfde dag van de zesde maand, terwijl ik in mijn huis zat met de oudsten van Juda voor mij, kwam de hand van de Soevereine Heer daar op mij. ² Ik keek, en er was iets dat leek op de verschijning van een man. Van zijn middel naar beneden leek hij op vuur, en van zijn middel naar boven had hij de verschijning van gloeiend, glanzend metaal. ³ Hij strekte iets uit dat leek op een hand en pakte mij bij het haar van mijn hoofd. De Geest hief mij op tussen aarde en hemel

en bracht mij in visioenen van God naar Jeruzalem, naar de ingang van de noordpoort van de binnenste voorhof, waar het afgodsbeeld dat jaloezie opwekt, stond. ⁴ En daar was de heerlijkheid van de God van Israël, zoals de verschijning die ik in de vlakke had gezien. ⁵ Toen zei hij tegen mij: "Mensankind, kijk naar het noorden." Dus ik keek naar het noorden, en daar, ten noorden van de altaarpoort, was dit afgodsbeeld van jaloezie bij de ingang. ⁶ En hij zei tegen mij: "Mensenkind, zie je wat ze doen—de volkomen verfoeilijke dingen die het huis van Israël hier begaat, dingen die mij ver van mijn heiligdom zullen drijven? Maar je zult nog grotere gruwelen zien." ⁷ Toen bracht hij mij naar de ingang van de voorhof, en ik keek en zag een gat in de muur. ⁸ Hij zei tegen mij: "Mensenkind, graaf nu door de muur." Dus ik groef door de muur en vond een ingang. ⁹ En hij zei tegen mij: "Ga naar binnen en aanschouw de goddeloze en verfoeilijke daden die zij hier begaan." ¹⁰ Dus ik ging naar binnen en keek, en ik zag op de muren afgebeeld allerlei kruipende dingen en onreine dieren, en alle afgoden van het huis van Israël. ¹¹ Voor hen stonden zeventig oudsten van het huis van Israël, en Jaāzanja, de zoon van Safan, was onder hen. Ieder had een wierookvat in zijn hand, en de geur van de wierookwolk steeg op. ¹² Hij zei tegen mij: "Mensenkind, heb je gezien wat de oudsten van het huis van Israël in het donker doen, ieder bij het heiligdom van zijn eigen afgod? Ze zeggen: 'De Heer ziet ons niet; de Heer heeft het land verlaten.'" ¹³ Opnieuw zei hij: "Je zult hen nog grotere gruwelen zien doen." ¹⁴ Toen bracht hij mij naar de ingang van de noordpoort van het huis van de Heer, en ik zag vrouwen daar zitten, rouwend om Tammuz. ¹⁵ Hij zei tegen mij: "Zie je dit, mensenkind? Je zult nog grotere gruwelen zien dan deze." ¹⁶ Hij leidde mij toen naar de binnenste voorhof van het huis van de Heer, en daar bij de ingang van de tempel, tussen de portiek en het altaar, waren ongeveer vijfentwintig mannen. Met hun rug naar de tempel van de Heer en hun gezichten naar het oosten, bogen zij zich neer voor de zon in het oosten. ¹⁷ Hij zei tegen mij: "Heb je dit gezien, mensenkind? Is het een kleinigheid voor het huis van Juda om de verfoeilijke dingen te begaan die zij hier doen? Moeten zij ook het land vullen met geweld en mij voortdurend tot woede provoceren? Kijk hoe zij de tak naar hun neus brengen!" ¹⁸ Daarom zal ik met hen in toorn handelen; ik zal niet naar hen kijken met medelijden

Ezechiël

of hen sparen. Hoewel zij luid in mijn oren roepen, zal ik niet naar hen luisteren."

9 Toen hoorde ik een luide stem die in mijn aanwezigheid riep: "Breng degenen naar voren die zijn aangesteld om het oordeel over de stad te voltrekken, ieder met een vernietigingswapen in zijn hand." ² En ik zag zes mannen komen vanuit de richting van de bovenpoort, die naar het noorden gericht is, ieder met een dodelijk wapen in zijn hand. Onder hen was een man gekleed in linnen met een schrijversset aan zijn middel. Ze kwamen binnen en stonden naast het bronzen altaar. ³ Nu steeg de heerlijkheid van de God van Israël op van de cherubs, waar het geweest was, naar de drempel van de tempel. Toen riep Hij de man die in linnen gekleed was en de schrijversset aan zijn middel had. ⁴ En de Heer zei tegen hem: "Ga door de stad Jeruzalem en markeer de voorhoofden van degenen die treuren en klagen over alle gruweldaden die daarin worden begaan." ⁵ Tot de anderen zei Hij in mijn gehoor: "Volg hem door de stad en sla toe; laat uw oog geen medelijden tonen en spaar niet." ⁶ Dood de oude mannen, de jonge mannen, de meisjes, de kinderen en de vrouwen, maar raak niemand aan die het merkteken heeft. Begin bij mijn heiligdom." Dus begonnen ze met de oudsten die voor de tempel waren. ⁷ Toen zei Hij tegen hen: "Verontreinig de tempel en vul de voorhoven met de gedoden. Ga naar buiten!" Dus gingen ze naar buiten en sloegen de mensen in de stad. ⁸ Terwijl ze de mensen sloegen en ik alleen was overgebleven, viel ik op mijn gezicht en riep uit: "O, Heer God! Gaat U het gehele overblijfsel van Israël vernietigen door Uw toorn over Jeruzalem uit te storten?" ⁹ Toen zei Hij tegen mij: "De schuld van het huis van Israël en Juda is buitengewoon groot, en het land is vol van bloedvergieten, en de stad is vol van verdorvenheid; want zij zeggen: 'De Heer heeft het land verlaten, en de Heer ziet niet!'" ¹⁰ Toch zal Ik geen medelijden tonen noch hen sparen, want Ik zal hun daden op hun eigen hoofd brengen." ¹¹ Toen zie, de man gekleed in linnen, met de schrijversset aan zijn middel, rapporteerde, zeggende: "Ik heb alles uitgevoerd wat U mij geboden hebt."

10 Ik keek, en er verscheen boven de hoofden van de cherubs iets als een troon gemaakt van saffiersteen, lijkend op een troon in het uitspansel boven hen. ² En de Heer sprak tot de man

gekleed in linnen, zeggende: "Ga tussen de wielen onder de cherubs, en vul je handen met brandende kolen van tussen de cherubs, en verspreid ze over de stad." En hij ging naar binnen terwijl ik toekeek. ³ De cherubs waren gepositioneerd aan de rechterkant van de tempel toen de man binnenkwam, en de wolk vulde de binnenste hof. ⁴ Toen steeg de heerlijkheid van de Heer op van boven de cherubs naar de drempel van de tempel. De tempel werd gevuld met de wolk, en de binnenplaats werd gevuld met de helderheid van de heerlijkheid van de Heer. ⁵ Het geluid van de vleugels van de cherubs was te horen tot aan de buitenste binnenplaats, als de stem van God de Almachtige wanneer Hij spreekt. ⁶ Toen de Heer de man in linnen instrueerde: "Neem vuur van tussen de wielen, van tussen de cherubs," ging hij naar binnen en stond naast een wiel. ⁷ Een van de cherubs stak zijn hand uit naar het vuur tussen hen, nam wat kolen, en plaatste ze in de handen van de man in linnen, die ze nam en naar buiten ging. ⁸ Onder de vleugels van de cherubs leek iets als menselijke handen te zijn. ⁹ Ik keek, en er waren vier wielen naast de cherubs, één wiel naast elke cherub; de wielen fonkelden als een Tarsis-steen. ¹⁰ Wat hun uiterlijk betreft, de vier zagen er hetzelfde uit, alsof één wiel binnen een ander wiel was. ¹¹ Terwijl ze bewogen, gingen ze in een van de vier richtingen zonder zich om te draaien terwijl ze gingen; ze bewogen in de richting die ze aankeken, zonder zich om te draaien. ¹² Hun hele lichaam, inclusief hun rug, hun handen, hun vleugels, en de wielen, waren rondom bedekt met ogen. ¹³ Ik hoorde de wielen aangeduid worden als "de wentelende wielen." ¹⁴ Elk van de cherubs had vier gezichten: het eerste was het gezicht van een cherub, het tweede het gezicht van een mens, het derde het gezicht van een leeuw, en het vierde het gezicht van een adelaar. ¹⁵ Toen stegen de cherubs omhoog. Dit waren de levende wezens die ik bij de rivier Kebar had gezien. ¹⁶ Wanneer de cherubs bewogen, bewogen de wielen naast hen; en wanneer de cherubs hun vleugels hieven om van de grond te stijgen, bleven de wielen naast hen. ¹⁷ Wanneer de cherubs stil stonden, stonden de wielen stil; en wanneer ze opstegen, stegen de wielen met hen op, want de geest van de levende wezens was in hen. ¹⁸ Toen vertrok de heerlijkheid van de Heer van de drempel van de tempel en stond boven de cherubs. ¹⁹ Terwijl ik toekeek, spreidden de cherubs hun vleugels en

stegen van de grond op, met de wielen naast hen, en ze stonden bij de ingang van de oostelijke poort van het huis van de Heer, en de heerlijkheid van de God van Israël was boven hen. ²⁰ Dit waren de levende wezens die ik onder de God van Israël bij de rivier Kebar had gezien, en ik realiseerde me dat het cherubs waren. ²¹ Elk had vier gezichten en vier vleugels, en onder hun vleugels was de vorm van menselijke handen. ²² Hun gezichten waren dezelfde als die ik bij de rivier Kebar had gezien. Elk bewoog recht vooruit.

11 De Geest hief mij op en bracht mij naar de oostpoort van het huis van de Heer, die naar het oosten gericht is. Daar, bij de ingang van de poort, waren vijftientwintig mannen, en onder hen merkte ik Jaāzanja, de zoon van Azzur, en Pelatja, de zoon van Benaja, leiders van het volk. ² Hij zei tegen mij: "Mensenkind, dit zijn de mannen die kwaad beramen en slechte raad geven in deze stad. ³ Zij zeggen: 'Is het niet tijd om huizen te bouwen? Deze stad is de pot, en wij zijn het vlees erin.' ⁴ Zo, spreek profetieën tegen hen; profeteer, mensenkind." ⁵ Toen kwam de Geest van de Heer over mij, en Hij droeg mij op te zeggen: "Dit zegt de Heer: Dit is wat jullie denken, huis van Israël, maar Ik ken jullie gedachten. ⁶ Jullie hebben velen gedood in deze stad en haar straten gevuld met doden. ⁷ Daarom zegt de Soevereine Heer: De lichamen die jullie in de stad hebben gelegd zijn het vlees en deze stad is de pot, maar Ik zal jullie eruit halen. ⁸ Jullie vrezen het zwaard, en het zwaard is wat Ik over jullie zal brengen, verklaart de Soevereine Heer. ⁹ Ik zal jullie uit de stad halen en jullie overleveren aan vreemdelingen, en oordelen tegen jullie voltrekken. ¹⁰ Jullie zullen door het zwaard vallen, en Ik zal jullie oordelen aan de grenzen van Israël. Dan zullen jullie weten dat Ik de Heer ben. ¹¹ Deze stad zal voor jullie geen pot zijn, noch zullen jullie het vlees erin zijn; Ik zal jullie oordelen aan de grenzen van Israël. ¹² En jullie zullen weten dat Ik de Heer ben, want jullie hebben mijn verordeningen niet gevolgd of mijn wetten gehouden, maar hebben je aangepast aan de gebruiken van de volken om jullie heen." ¹³ Terwijl ik profeteerde, stierf Pelatja, de zoon van Benaja. Ik viel voorover en riep luid: "Ach, Soevereine Heer! Zal U het overblijfsel van Israël volledig vernietigen?" ¹⁴ Toen bereikte een boodschap van de Heer mij: ¹⁵ "Mensenkind, je broeders, je verwanten, je medebalingen, en het hele huis van Israël, zij allen, zijn

degenen over wie de inwoners van Jeruzalem hebben gezegd: 'Blijf ver van de Heer; dit land is ons als bezit gegeven.' ¹⁶ Daarom zeg: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Hoewel Ik hen ver weg onder de volken heb gezonden en hen onder de landen heb verspreid, ben Ik voor hen een heiligdom geweest voor een korte tijd in de landen waar zij zijn gegaan.' ¹⁷ Daarom zeg: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Ik zal jullie verzamelen uit de volken en jullie terugbrengen uit de landen waar jullie zijn verspreid, en Ik zal jullie het land Israël geven.' ¹⁸ Wanneer zij terugkeren, zullen zij al haar verfoeilijke dingen en gruwelen verwijderen. ¹⁹ Ik zal hun een verenigd hart geven en een nieuwe geest in hen leggen; Ik zal hun hart van steen verwijderen en hun een hart van vlees geven. ²⁰ Dan zullen zij mijn verordeningen volgen en zorgvuldig mijn bepalingen in acht nemen. Zij zullen mijn volk zijn, en Ik zal hun God zijn. ²¹ Maar voor degenen wier hart hun verfoeilijke dingen en gruwelen nastreeft, zal Ik hun gedrag op hun eigen hoofd brengen, verklaart de Soevereine Heer." ²² Op dat moment strekten de cherubs, met de wielen naast hen, hun vleugels uit, en de heerlijkheid van de God van Israël was boven hen. ²³ De heerlijkheid van de Heer verhief zich vanuit de stad en stond boven de berg ten oosten ervan. ²⁴ De Geest hief mij op en bracht mij naar de ballingen in Chaldea, in het visioen dat door de Geest van God werd gegeven. Toen verdween het visioen dat ik had gezien van mij, ²⁵ en ik vertelde de ballingen alle dingen die de Heer had geopenbaard.

12 Een boodschap van de Heer bereikte mij, ² "Mensenkind, je leeft te midden van een opstandig huis. Ze hebben ogen om te zien maar zien niet, en oren om te horen maar horen niet, want ze zijn een opstandig huis. ³ Daarom, mensenkind, bereid je bezittingen voor ballingschap en ga overdag in ballingschap voor hun ogen. Verplaats je van je plaats naar een andere plaats voor hun ogen; misschien zullen ze het begrijpen, hoewel ze een opstandig huis zijn. ⁴ Breng je bezittingen overdag voor hun ogen naar buiten, als bagage voor ballingschap. Dan moet je 's avonds voor hun ogen naar buiten gaan, zoals degenen die in ballingschap gaan. ⁵ In hun aanwezigheid, graaf door de muur en haal je bezittingen erdoorheen. ⁶ Laad je bezittingen op je schouder voor hun ogen en draag ze naar buiten in het donker. Bedek je gezicht zodat je het land niet kunt zien, want ik heb je tot

Ezechiël

een teken gemaakt voor het huis van Israël." ⁷ Dus deed ik zoals mij was opgedragen. Overdag bracht ik mijn bezittingen naar buiten, gepakt voor ballingschap. Toen groef ik 's avonds met mijn handen door de muur. Ik ging in het donker naar buiten, mijn bezittingen op mijn schouder dragend terwijl ze toekeken. ⁸ 's Ochtends bereikte een andere boodschap van de Heer mij, ⁹ "Mensenkind, heeft het huis van Israël, dat opstandige huis, niet tegen je gezegd: 'Wat doe je?' ¹⁰ Zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Deze profetie betreft de vorst in Jeruzalem en heel het huis van Israël dat daar is.' ¹¹ Zeg tegen hen: 'Ik ben een teken voor jullie.' Zoals ik heb gedaan, zo zal het hun worden gedaan; ze zullen in ballingschap gaan, in gevangenschap. ¹² De vorst onder hen zal zijn bezittingen op zijn schouder laden in het donker en naar buiten gaan. Er zal een gat in de muur worden gegraven zodat hij erdoorheen kan gaan. Hij zal zijn gezicht bedekken zodat hij het land niet kan zien. ¹³ Ik zal mijn net over hem uitspreiden, en hij zal in mijn valstrik worden gevangen. Ik zal hem naar Babylon brengen in het land van de Chaldeeën, maar hij zal het niet zien, en daar zal hij sterven. ¹⁴ Ik zal allen die om hem heen zijn - zijn staf en al zijn troepen - verstrooien naar de wind, en ik zal hen achtervolgen met een getrokken zwaard. ¹⁵ Ze zullen erkennen dat ik de Heer ben wanneer ik hen onder de naties verspreid en hen door de landen verstrooi. ¹⁶ Maar ik zal enkelen van hen sparen van het zwaard, de hongersnood en de pest, zodat zij al hun verfoeilijke praktijken kunnen vertellen onder de naties waarheen zij gaan, en zij zullen weten dat ik de Heer ben." ¹⁷ Bovendien bereikte een andere boodschap van de Heer mij, ¹⁸ "Mensenkind, eet je brood met beven en drink je water met beven en angst. ¹⁹ Zeg dan tegen de mensen van het land: 'Dit zegt de Soevereine Heer over de inwoners van Jeruzalem en het land van Israël: Zij zullen hun brood eten met angst en hun water drinken met afschuw, omdat hun land van zijn volheid zal worden beroofd door het geweld van allen die daar wonen.' ²⁰ De bewoonde steden zullen verwoest worden, en het land zal een woestij worden. Dan zullen jullie weten dat ik de Heer ben." ²¹ Toen bereikte een andere boodschap van de Heer mij, ²² "Mensenkind, wat is dit spreekwoord dat jullie hebben in het land van Israël, dat zegt: 'De dagen verstrijken en elke visioen komt op niets uit?' ²³ Zeg daarom tegen hen:

'Dit zegt de Soevereine Heer: Ik zal een einde maken aan dit spreekwoord, en ze zullen het niet langer in Israël citeren.' Zeg tegen hen: 'De dagen zijn nabij waarop elk visioen zal worden vervuld. ²⁴ Want er zullen geen valse visioenen of bedrieglijke waarzeggerijen meer zijn onder het huis van Israël. ²⁵ Want ik, de Heer, zal spreken welk woord ik ook spreek, en het zal zonder uitstel worden vervuld. Want in jullie dagen, opstandig huis, zal ik het woord spreken en het uitvoeren,' verklaart de Soevereine Heer." ²⁶ Bovendien bereikte een andere boodschap van de Heer mij, ²⁷ "Mensenkind, zie, het huis van Israël zegt: 'De visioen die hij ziet is voor vele jaren van nu, en hij profeteert over de verre toekomst.' ²⁸ Zeg daarom tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Geen van mijn woorden zal nog langer worden uitgesteld. Welk woord ik ook spreek, het zal worden uitgevoerd,' verklaart de Soevereine Heer."

13 Het woord van de Heer kwam tot mij: ² "Mensenkind, profeteer tegen de profeten van Israël die profeteren. Zeg tegen hen die uit eigen inspiratie profeteren: 'Luister naar het woord van de Heer! ³ Dit is wat de Soevereine Heer verklaart: Wee de dwaze profeten die hun eigen geest volgen en niets hebben gezien! ⁴ Uw profeten, Israël, zijn als jakhalzen tussen de ruïnes. ⁵ Jullie zijn niet opgestaan om de bressen in de muur te dichten, noch hebben jullie een muur om het huis van Israël gebouwd om stand te houden in de strijd op de dag van de Heer. ⁶ Hun visioenen zijn bedrieglijk en hun waarzeggerijen zijn een leugen. Ze zeggen: "De Heer verklaart," terwijl de Heer hen niet heeft gezonden, toch verwachten ze dat hun woorden worden vervuld. ⁷ Hebben jullie geen valse visioenen gezien en leugenachtige waarzeggerijen gesproken wanneer jullie zeggen: "De Heer verklaart," hoewel ik niet heb gesproken? ⁸ Daarom zegt de Soevereine Heer: Omdat jullie vals hebben gesproken en leugens hebben gezien, ben ik tegen jullie, verklaart de Soevereine Heer. ⁹ Mijn hand zal tegen de profeten zijn die valse visioenen zien en leugenachtige waarzeggerijen uitspreken. Zij zullen niet deel uitmaken van de raad van mijn volk, noch zullen zij worden opgenomen in het register van het huis van Israël, noch zullen zij het land van Israël binnengaan. Dan zullen jullie weten dat ik de Soevereine Heer ben. ¹⁰ Omdat zij mijn volk hebben misleid door te zeggen: "Vrede," terwijl er geen vrede is, en wanneer een muur wordt gebouwd, bedekken

zij die met kalk;¹¹ zeg daarom tegen hen die het met kalk bedekken dat het zal vallen. Hevige regen zal komen, en ik zal hagelstenen naar beneden zenden, en een hevige wind zal uitbreken.¹² Wanneer de muur instort, zullen de mensen dan niet vragen: "Waar is de kalk waarmee jullie het bedekt hebben?"¹³ Daarom verklaart de Soevereine Heer: In mijn toorn zal ik een hevige wind ontketenen, en in mijn woede zullen hagelstenen en stortregens met vernietigende woede vallen.¹⁴ Ik zal de muur die jullie met kalk hebben bedekt neerhalen en tot op de grond gelijkmaken zodat de fundering bloot komt te liggen. Wanneer het valt, zullen jullie erin omkomen; en jullie zullen weten dat ik de Heer ben.¹⁵ Zo zal ik mijn woede uitputten tegen de muur en tegen hen die het met kalk hebben bedekt. Ik zal tegen jullie zeggen: "De muur is weg en ook zij die het witkalkten,"¹⁶ deze profeten van Israël die over vrede voor Jeruzalem spraken terwijl er geen vrede was," verklaart de Soevereine Heer.¹⁷ Nu, mensenkind, richt je gezicht tegen de dochters van je volk die uit hun eigen verbeelding profeteren. Profeteer tegen hen¹⁸ en zeg: 'Dit is wat de Soevereine Heer verklaart: Wee de vrouwen die magische amuletten naaien op alle polsen en sluiers maken voor hoofden van elke lengte om zielen te vangen. Zullen jullie de levens van mijn volk vangen maar je eigen leven behouden?'¹⁹ Voor een paar handvol gerst en stukjes brood hebben jullie mij onder mijn volk ontheiligd, door hen die niet zouden moeten sterven te doden en hen die niet zouden moeten leven in leven te houden, door te liegen tegen mijn volk dat naar leugens luistert.²⁰ Daarom verklaart de Soevereine Heer: Ik ben tegen jullie magische amuletten waarmee jullie mensen als vogels vangen, en ik zal ze van jullie armen scheuren; ik zal de mensen bevrijden die jullie als vogels vangen.²¹ Ik zal jullie sluiers verwijderen en mijn volk uit jullie handen redden, en zij zullen niet langer ten prooi vallen aan jullie macht. Dan zullen jullie weten dat ik de Heer ben.²² Omdat jullie de rechtvaardigen met jullie leugens ontmoedigd hebben, terwijl ik hen geen verdriet had gebracht, en omdat jullie de goddelozen hebben aangemoedigd zich niet af te keren van hun slechte wegen en hun leven te redden,²³ zullen jullie daarom niet langer valse visioenen zien of waarzeggerij beoefenen. Ik zal mijn volk uit jullie handen redden. Dan zullen jullie weten dat ik de Heer ben."

14 Enkele oudsten van Israël kwamen naar mij toe en gingen voor mij zitten.² En het woord van de Heer werd tot mij gericht:³ "Mensenkind, deze mannen hebben afgoden in hun hart geplaatst en een struikelblok van ongerechtigheid voor hun gezichten gezet. Zou ik hen dan toestaan mij te raadplegen?"⁴ Spreek daarom tot hen en zeg: 'Dit zegt de Heere God: Wanneer iemand van het huis van Israël afgoden in zijn hart plaatst en een struikelblok van ongerechtigheid voor zijn gezicht zet, en dan tot de profeet komt, zal Ik, de Heer, hem antwoorden in overeenstemming met zijn afgoderij.'⁵ Dit zal Ik doen om de harten van het huis van Israël terug te winnen, die allen van Mij zijn afgeweken voor hun afgoden.'⁶ Zeg daarom tot het huis van Israël: 'Dit zegt de Heere God: Bekeer u en keer u af van uw afgoden, en verwerp al uw verfoeilijke praktijken!'⁷ Wanneer iemand van de Israëlieten of een vreemdeling die in Israël verblijft, zich van Mij afscheidt, afgoden in zijn hart plaatst en een struikelblok van ongerechtigheid voor zijn gezicht zet, en dan tot een profeet komt om Mij te raadplegen, zal Ik, de Heer, hem zelf antwoorden.'⁸ Ik zal mijn gezicht tegen die persoon keren en hem tot een teken en een spreekwoord maken, en Ik zal hem uit mijn volk verwijderen. Dan zult u weten dat Ik de Heer ben.'⁹ En als de profeet wordt verleid om een woord te spreken, ben Ik het, de Heer, die die profeet heb verleid, en Ik zal mijn hand tegen hem uitstrekken en hem uit mijn volk Israël verwijderen.¹⁰ Zij zullen hun straf dragen—de profeet zal net zo schuldig zijn als degene die hem raadpleegt.¹¹ Dan zal het huis van Israël niet langer van Mij afdwalen, noch zullen zij zich verontreinigen met al hun overtredingen. Zij zullen mijn volk zijn, en Ik zal hun God zijn, verklaart de Heere God."¹² En het woord van de Heer werd tot mij gericht:¹³ "Mensenkind, als een land tegen Mij zondigt door ontrouw te zijn en Ik mijn hand tegen het uitstrek om zijn voedselvoorraad te vernietigen en hongersnood erop te zenden en zowel menselijk als dierlijk leven te elimineren,¹⁴ zelfs als deze drie mannen—Noach, Daniël en Job—erin waren, zouden zij alleen zichzelf kunnen redden door hun gerechtigheid, verklaart de Heere God.¹⁵ Als Ik wilde wilde dieren door het land sturen en zij het ontvolken, zodat het woest wordt en niemand erdoor kan trekken vanwege de dieren,¹⁶ zo waar Ik leef, verklaart de Heere God, zelfs als

Ezechiël

deze drie mannen erin waren, zouden zij hun zonen of dochters niet kunnen redden. Zij alleen zouden worden gered, maar het land zou woest zijn. ¹⁷ Of als Ik een zwaard tegen dat land breng en zeg: 'Laat het zwaard door het land gaan,' en Ik menselijk en diertlijk leven eruit elimineer, ¹⁸ zo waar Ik leef, verklaart de Heere God, zelfs als deze drie mannen erin waren, zouden zij hun zonen of dochters niet kunnen redden. Zij alleen zouden worden gered. ¹⁹ Of als Ik een plaag naar dat land stuur en mijn toorn erover uitstort door bloedvergieten, menselijk en diertlijk leven eliminerend, ²⁰ zo waar Ik leef, verklaart de Heere God, zelfs als Noach, Daniël en Job erin waren, zouden zij hun zonen of dochters niet kunnen redden. Zij zouden alleen zichzelf redden door hun gerechtigheid. ²¹ Want dit zegt de Heere God: Hoeveel erger zal het zijn wanneer Ik mijn vier zware oordelen tegen Jeruzalem zend—zwaard, hongersnood, wilde dieren en plaag—om menselijk en diertlijk leven te elimineren! ²² Toch zullen er enkele overlevenden zijn—zonen en dochters die eruit zullen worden gebracht. Zij zullen naar u komen, en wanneer u hun gedrag en daden ziet, zult u getroost worden over de ramp die Ik over Jeruzalem heb gebracht—elke ramp die Ik erover heb gebracht. ²³ U zult getroost worden wanneer u hun gedrag en daden ziet, want u zult weten dat Ik niets erin zonder reden heb gedaan, verklaart de Heere God."

15 Het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende: ² "Mensenzoon, hoe is het hout van een wijnstok beter dan enige tak van de bomen in het bos? ³ Kan hout ervan worden genomen om iets nuttigs te maken? Kan er zelfs een pin van worden gemaakt om er iets aan op te hangen? ⁴ Als het in het vuur wordt geworpen als brandstof, en het vuur verteert beide uiteinden en schroeit het midden, is het dan nog ergens voor te gebruiken? ⁵ Toen het heel was, werd het niet tot iets gemaakt. Hoeveel minder kan het worden gebruikt voor iets als het eenmaal door vuur is verteerd en verschroeid? ⁶ Daarom zegt de Soevereine Heer: Zoals het hout van de wijnstok onder de bomen van het bos aan het vuur wordt gegeven als brandstof, zo zal ik de inwoners van Jeruzalem behandelen. ⁷ Ik zal mijn gezicht tegen hen keren. Hoewel ze uit het vuur zijn gekomen, zal het vuur hen toch verteren. En jullie zullen weten dat ik de Heer ben wanneer ik mijn gezicht tegen hen

keer. ⁸ Ik zal het land verwoesten omdat ze ontrouw hebben gehandeld, verklaart de Soevereine Heer."

16 Een boodschap van de Heer kwam tot mij: ² "Mens, informeer Jeruzalem over haar verfoeilijke daden. ³ en zeg: 'Dit zegt de Soevereine Heer tegen Jeruzalem: Uw oorsprong en geboorte waren in het land van de Kanaänieten; uw vader was een Amoriet en uw moeder een Hethiet. ⁴ Op de dag dat u werd geboren, werd uw navelstreng niet doorgeknipt, noch werd u met water gewassen om u te reinigen; u werd niet met zout ingewreven of in doeken gewikkeld. ⁵ Niemand keek met medelijden naar u om een van deze dingen voor u te doen. In plaats daarvan werd u in het open veld gegooid, want u werd veracht op de dag dat u werd geboren. ⁶ Toen kwam ik voorbij en zag u spartelen in uw bloed, en ik zei tegen u in uw bloed: "Leef!" ⁷ Ik liet u groeien als een plant van het veld. U groeide op en ontwikkelde zich, bereikte de leeftijd voor mooie versieringen; uw borsten waren gevormd en uw haar was gegroeid, maar u was naakt en bloot. ⁸ Later kwam ik voorbij, en toen ik u zag, was u op de leeftijd voor liefde. Ik spreidde de hoek van mijn kleed over u uit en bedekte uw naaktheid. Ik gaf u mijn plechtige eed en ging een verbond met u aan, verklaart de Soevereine Heer, en u werd de mijne. ⁹ Ik baadde u met water en waste het bloed van u af en zalfde u met olie. ¹⁰ Ik kleepte u met geborduurde kleding en deed sandalen van fijn leer aan uw voeten. Ik wikkelde u in fijn linnen en bedekte u met zijde. ¹¹ Ik sierde u met sieraden: Ik deed armbanden om uw polsen en een ketting om uw hals, ¹² en ik plaatste een ring in uw neus, oorbellen in uw oren, en een prachtige kroon op uw hoofd. ¹³ Zo was u getooid met goud en zilver; uw kleding was van fijn linnen, zijde en geborduurde stof. Uw voedsel was fijne bloem, honing en olijfolie. U werd buitengewoon mooi en bereikte koninklijke status. ¹⁴ Uw roem verspreidde zich onder de naties vanwege uw schoonheid, want die was volmaakt door de pracht die ik u had verleend, verklaart de Soevereine Heer. ¹⁵ Maar u vertrouwde op uw schoonheid en werd ontrouw vanwege uw roem. U verspilde uw gunsten aan iedereen die voorbij kwam, en uw schoonheid werd de zijne. ¹⁶ U nam enkele van uw kledingstukken om opzichtig hoge plaatsen te maken, waar u uw prostitutie bedreef. Zulke dingen zouden niet moeten gebeuren, noch zouden ze mogen voorkomen. ¹⁷ U nam ook de fijne sieraden

Ezechiël

die ik u gaf, gemaakt van mijn goud en zilver, en u maakte mannelijke beelden en bedreef prostitutie met hen.¹⁸ En u nam uw geborduurde kleding om hen te versieren, en u bood mijn olie en wierook voor hen aan.¹⁹ Ook het voedsel dat ik voor u verzorgde—de fijne bloem, olijfolie en honing die ik u te eten gaf—bode u aan als een aangename geur voor hen. Dat is wat er gebeurde, verklaart de Soevereine Heer.²⁰ Bovendien nam u uw zonen en dochters die u voor mij baarde en offerde hen aan afgoden om te worden verteerd. Waren uw obscene praktijken niet genoeg?²¹ U doodde mijn kinderen en offerde hen aan afgoden door hen door het vuur te laten gaan.²² In al uw gruwelijke praktijken en uw prostitutie, herinnerde u zich niet de dagen van uw jeugd, toen u naakt en bloot was, spartelend in uw bloed.²³ Wee! Wee u, verklaart de Soevereine Heer. Naast al uw slechtheid,²⁴ bouwde u een heuvel voor uzelf en maakte een hoge plaats op elk openbaar plein.²⁵ Op elke straathoek bouwde u uw hoge plaatsen en degradeerde uw schoonheid, spreidde uw benen met toenemende losbandigheid voor elke voorbijganger.²⁶ U bedreef prostitutie met de Egyptenaren, uw wellustige burens, en probeerde mij tot woede met uw toenemende losbandigheid.²⁷ Dus strekte ik mijn hand tegen u uit en verminderde uw grondgebied; ik gaf u over aan de hebzucht van uw vijanden, de dochters van de Filistijnen, die zich schaamden voor uw losbandig gedrag.²⁸ U gedroeg zich ook immoreel met de Assyriërs, omdat u onverzadigbaar was; en zelfs daarna was u nog steeds niet tevreden.²⁹ Toen breidde u uw losbandigheid uit om Babylonië, een land van kooplieden, te omvatten, maar zelfs daarmee was u niet tevreden.³⁰ Hoe koortsachtig is uw hart, verklaart de Soevereine Heer, wanneer u al deze dingen doet, handelend als een schaamteloze prostituee!³¹ Toen u uw heuvels bouwde op elke straathoek en uw hoge plaatsen maakte op elk openbaar plein, was u niet als een prostituee omdat u betaling verachtte.³² U overspelige vrouw, die vreemden verkiest boven haar eigen man!³³ Alle prostituees ontvangen geschenken, maar u geeft geschenken aan al uw minnaars, hen omkopend om van overal naar u toe te komen voor uw obscene praktijken.³⁴ Dus in uw prostitutie bent u anders dan anderen; niemand rent achter u aan voor uw gunsten. U bent het tegenovergestelde, want u geeft betaling en er wordt u niets gegeven.³⁵ Daarom, hoor het woord van de

Heer, u die als een prostituee hebt gehandeld!³⁶ Dit zegt de Soevereine Heer: Omdat uw losbandigheid werd uitgestort en uw naaktheid werd blootgelegd in uw promiscuïteit met uw minnaars en met al uw verfoeilijke afgoden, en vanwege het bloed van uw kinderen dat u aan hen gaf,³⁷ daarom ga ik al uw minnaars verzamelen, met wie u plezier vond, degenen die u liefhad evenals degenen die u haatte. Ik zal hen tegen u verzamelen vanuit elke richting en uw naaktheid aan hen blootleggen, zodat zij al uw naaktheid kunnen zien.³⁸ Ik zal u oordelen zoals vrouwen die overspel plegen en bloed vergieten worden geoordeeld; ik zal de bloedwraak van mijn woede en jaloezie over u brengen.³⁹ Dan zal ik u in de handen van uw minnaars overleveren, en zij zullen uw heuvels afbreken en uw hoge plaatsen vernietigen. Zij zullen u van uw kleding beroven en uw fijne sieraden afnemen en u naakt en bloot achterlaten.⁴⁰ Zij zullen een menigte tegen u ophitsen, die u zullen stenigen en in stukken zullen hakken met hun zwaarden.⁴¹ Zij zullen uw huizen platbranden en oordelen over u voltrekken in het zicht van vele vrouwen. Ik zal een einde maken aan uw prostitutie, en u zult uw minnaars niet langer betalen.⁴² Dan zal mijn woede tegen u bedaren, en mijn jaloezie zal van u wegdraaien; ik zal kalm zijn en niet langer boos.⁴³ Omdat u zich de dagen van uw jeugd niet herinnerde maar mij met al deze dingen woedend maakte, zal ik zeker op uw hoofd brengen wat u hebt gedaan, verklaart de Soevereine Heer. Voegde u geen losbandigheid toe aan al uw andere verfoeilijke praktijken?⁴⁴ Iedereen die spreekwoorden citeert, zal dit over u zeggen: "Zoals de moeder, zo de dochter."⁴⁵ U bent de dochter van uw moeder, die haar man en kinderen verachtte; en u bent de zus van uw zusters, die hun mannen en kinderen verachtten. Uw moeder was een Hethiet en uw vader een Amoriet.⁴⁶ Uw oudere zus was Samaria, zij woonde ten noorden met haar dochters; en uw jongere zus, die ten zuiden met haar dochters woonde, was Sodom.⁴⁷ U volgde niet alleen hun wegen en beging hun gruweldaden, maar in al uw wegen werd u al snel verdorven door zij.⁴⁸ Zo waar ik leef, verklaart de Soevereine Heer: uw zus Sodom en haar dochters hebben nooit gedaan wat u en uw dochters hebben gedaan.⁴⁹ Dit was de zonde van uw zus Sodom: Zij en haar dochters waren arrogant, zorgeloos, levend onder te veel comfort; zij hielpen de armen en behoeftigen niet.⁵⁰ Zij waren trots en

deden verfoeilijke dingen voor mij. Daarom heb ik hen weggedaan zoals u hebt gezien. ⁵¹ Samaria heeft niet de helft van de zonden begaan die u hebt gedaan. U hebt meer verfoeilijke dingen gedaan dan zij, en hebt uw zusters rechtvaardiger laten lijken door al deze dingen die u hebt gedaan. ⁵² Draag uw schaamte, want u hebt enige rechtvaardiging voor uw zusters verschaft. Omdat uw zonden erger waren dan de hunne, lijken zij rechtvaardiger dan u. Wees dan beschaamd en draag uw schande, want u hebt uw zusters rechtvaardiger laten lijken. ⁵³ Niettemin zal ik het lot van Sodom en haar dochters en van Samaria en haar dochters herstellen, en uw lot samen met hen, ⁵⁴ zodat u uw schande zult dragen en beschaamd zult zijn over alles wat u hebt gedaan door hen troost te bieden. ⁵⁵ En uw zusters, Sodom met haar dochters en Samaria met haar dochters, zullen terugkeren naar hun vroegere staat; en u en uw dochters zullen terugkeren naar uw vroegere staat. ⁵⁶ U zou uw zus Sodom niet eens noemen in de tijd van uw trots, ⁵⁷ voordat uw slechtheid werd onthuld. Dus nu wordt u veracht door de dochters van Edom en al haar burens en de dochters van de Filistijnen—al degenen om u heen die u verachten. ⁵⁸ U zult de gevolgen dragen van uw losbandigheid en uw verfoeilijke praktijken, verklaart de Heer. ⁵⁹ Dit zegt de Soevereine Heer: Ik zal met u handelen naar uw daden, omdat u mijn eed hebt veracht door het verbond te breken. ⁶⁰ Toch zal ik het verbond dat ik met u sloot in uw jeugd herinneren, en ik zal een eeuwig verbond met u oprichten. ⁶¹ Dan zult u uw wegen herinneren en beschaamd zijn wanneer u uw zusters ontvangt, zowel degenen die ouder zijn dan u als degenen die jonger zijn. Ik zal hen aan u geven als dochters, maar niet vanwege mijn verbond met u. ⁶² Dus zal ik mijn verbond met u oprichten, zodat u zult weten dat ik de Heer ben. ⁶³ Dan, wanneer ik verzoening voor u heb gedaan voor alles wat u hebt gedaan, zult u zich herinneren en beschaamd zijn en nooit meer uw mond openen vanwege uw vernedering, verklaart de Soevereine Heer.”

17

Een boodschap van de Heer kwam tot mij: ² "Mensankind, stel een raadsel en presenteer het als een gelijkenis aan de Israëlieten. ³

Zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Een machtige adelaar met grote vleugels, lange veren en een volledig verenkleed van diverse kleuren kwam naar Libanon en nam de top van een ceder. ⁴ Hij brak de bovenste van zijn jonge twijgen af en droeg

het naar een land van kooplieden; hij plantte het in een stad van handelaars. ⁵ Hij nam ook een zaailing uit het land en plaatste het in vruchtbare grond, een weide bij overvloedige wateren; hij zette het als een wilg. ⁶ Het ontsproot en werd een lage, zich verspreidende wijnstok. Zijn takken keerden zich naar hem toe, maar zijn wortels bleven eronder. Zo werd het een wijnstok, die takken voortbracht en bladeren uitschoot. ⁷ Maar er was een andere grote adelaar met grote vleugels en veel verenkleed. De wijnstok zond nu zijn wortels naar hem uit en strekte zijn takken naar hem uit vanaf de bedding waar hij was geplant, op zoek naar water. ⁸ Het was geplant in goede grond bij overvloedige wateren, zodat het takken zou kunnen produceren, vrucht zou kunnen dragen en een prachtige wijnstok zou worden.' ⁹ Zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Zal het gedijen? Zal het niet worden onttworteld en van zijn vrucht worden ontdaan zodat het verwelkt? Al zijn nieuwe groei zal verwelken. Er zal geen sterke arm of veel mensen nodig zijn om het bij de wortels uit te trekken. ¹⁰ Hoewel het is geplant, zal het gedijen? Zal het niet volledig verwelken wanneer de oostenwind het treft—verwelken in de bedding waar het groeide?' ¹¹ Later kwam er een boodschap van de Heer tot mij: ¹² "Zeg tegen dit opstandige huis: 'Weet u niet wat deze dingen betekenen?' Zeg: 'De koning van Babylon kwam naar Jeruzalem en nam zijn koning en edelen mee, hen naar Babylon brengend. ¹³ Hij nam een lid van de koninklijke familie en sloot een verbond met hem, hem onder ede stellend. Hij voerde ook de vooraanstaande mannen van het land weg, ¹⁴ zodat het koninkrijk vernederd zou worden, zichzelf niet verheffend, maar het verbond handhavend om te overleven. ¹⁵ Maar hij kwam in opstand tegen hem door zijn gezanten naar Egypte te sturen voor paarden en een groot leger. Zal hij slagen? Kan hij het verbond breken en ontsnappen? ¹⁶ Zo waar ik leef, verklaart de Soevereine Heer, hij zal sterven in Babylon, in het land van de koning die hem op de troon zette, wiens eed hij verachtte en wiens verbond hij brak. ¹⁷ Farao met zijn machtige leger en grote horde zal hem niet helpen in de oorlog, wanneer hellingen worden gebouwd en belegeringswerken worden opgericht om vele levens te vernietigen. ¹⁸ Hij verachtte de eed door het verbond te breken. Ondanks dat hij zijn hand in belofte gaf, deed hij al deze dingen; hij zal niet ontsnappen. ¹⁹ Daarom verklaart de Soevereine

Heer: Zo waar ik leef, zal ik hem vergelden voor het negeren van mijn eed en het breken van mijn verbond. ²⁰ Ik zal mijn net voor hem uitspreiden, en hij zal gevangen worden in mijn val. Ik zal hem naar Babylon brengen en daar oordeel over hem vellen voor zijn ontrouw aan mij. ²¹ Al zijn uitgelezen troepen zullen door het zwaard vallen, en de overlevenden zullen naar alle windrichtingen worden verstrooid. Dan zult u weten dat ik, de Heer, heb gesproken. ²² Dit zegt de Soevereine Heer: Ikzelf zal een twijg nemen van de hoge top van een ceder en het planten; ik zal een tere scheut van zijn hoogste takken afbreken en het planten op een hoge en verheven berg. ²³ Op de bergtoppen van Israël zal ik het planten, zodat het takken kan voortbrengen en vrucht kan dragen en een prachtige ceder kan worden. Vogels van elke soort zullen eronder nestelen; zij zullen beschutting vinden in de schaduw van zijn takken. ²⁴ Alle bomen van het veld zullen weten dat ik, de Heer, de hoge boom neerhaal en de lage boom groot laat worden. Ik droog de groene boom op en laat de dorre boom bloeien. Ik, de Heer, heb gesproken, en ik zal het doen."

18 Het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende: ² "Wat bedoelt u met het herhalen van dit spreekwoord over het land Israël: 'De vaders eten zure druiven, en de tanden van de kinderen worden stomp'? ³ Zo waar ik leef," verklaart de Heer God, "u zult dit spreekwoord niet langer in Israël gebruiken. ⁴ Zie, alle zielen zijn van Mij; de ziel van de vader evenals de ziel van de zoon is van Mij. De ziel die zondigt, die zal sterven. ⁵ "Maar als een man rechtvaardig is en doet wat rechtvaardig en juist is— ⁶ als hij niet eet bij de bergheiligdommen of zijn ogen opheft naar de afgoden van het huis van Israël, zijn buurvrouw niet onteert of een vrouw nadert tijdens haar menstruatie-onreinheid— ⁷ als hij niemand onderdrukt, maar aan de schuldenaar zijn pand teruggeeft, geen roof pleegt, maar zijn brood aan de hongerige geeft en de naakte met kleding bedekt, ⁸ als hij niet uitleent tegen rente of winst neemt, zijn hand weerhoudt van onrecht en ware gerechtigheid uitvoert tussen de ene persoon en de andere, ⁹ als hij in mijn verordeningen wandelt en mijn bepalingen in acht neemt door trouw te handelen— hij is rechtvaardig; hij zal zeker leven," verklaart de Heer God. ¹⁰ "Als hij een zoon heeft die gewelddadig is, iemand die bloed vergiet, en een van deze dingen

doet— ¹¹ hoewel hij zelf geen van deze dingen deed—die zelfs eet bij de bergheiligdommen, zijn buurvrouw onteert, ¹² de behoeftigen onderdrukt, roof pleegt, niet teruggeeft wat was verpand, naar afgoden kijkt, zich in verfoeilijke daden begeeft, ¹³ uitleent tegen rente en winst neemt; zal hij dan leven? Hij zal niet leven! Hij heeft al deze gruweldaden begaan; hij zal zeker ter dood gebracht worden; zijn bloed zal op hemzelf zijn. ¹⁴ "Nu stel dat deze man een zoon heeft die al de zonden ziet die zijn vader heeft begaan; hij ziet, en doet niet hetzelfde: ¹⁵ hij eet niet bij de bergheiligdommen of heft zijn ogen op naar de afgoden van het huis van Israël, onteert zijn buurvrouw niet, ¹⁶ onderdrukt niemand, eist geen pand, pleegt geen roof, maar geeft zijn brood aan de hongerige en bedekt de naakte met kleding, ¹⁷ weerhoudt zijn hand van onrecht, neemt geen rente of winst, gehoorzaamt mijn verordeningen en wandelt in mijn bepalingen; hij zal niet sterven voor de ongerechtigheid van zijn vader; hij zal zeker leven. ¹⁸ Wat zijn vader betreft, omdat hij zich met afpersing bezighield, zijn broeder beroofde, en onrechtvaardig handelde onder zijn volk, zal hij sterven voor zijn wandaden. ¹⁹ "Toch zegt u, 'Waarom zou de zoon niet lijden voor de ongerechtigheid van de vader?' Wanneer de zoon heeft gedaan wat rechtvaardig en juist is, en al mijn verordeningen heeft gehouden en in acht heeft genomen, zal hij zeker leven. ²⁰ De ziel die zondigt, die zal sterven. De zoon zal de ongerechtigheid van de vader niet dragen, noch zal de vader de ongerechtigheid van de zoon dragen. De rechtvaardigheid van de rechtvaardige zal op hemzelf zijn, en de goddeloosheid van de goddeloze zal op hemzelf zijn. ²¹ "Maar als een goddeloos persoon zich afkeert van al zijn zonden en al mijn verordeningen in acht neemt en doet wat rechtvaardig en juist is, zal hij zeker leven; hij zal niet sterven. ²² Geen van de overtredingen die hij heeft begaan, zal tegen hem worden herinnerd; vanwege de rechtvaardigheid die hij heeft gedaan, zal hij leven. ²³ Heb Ik enig behagen in de dood van de goddeloze," verklaart de Heer God, "eerder dan dat hij zich van zijn wegen afkeert en leeft? ²⁴ "Maar wanneer een rechtvaardig persoon zich afkeert van zijn rechtvaardigheid en ongerechtigheid begaat en dezelfde gruweldaden doet als de goddeloze, zal hij leven? Geen van de rechtvaardige daden die hij heeft gedaan, zal worden herinnerd; vanwege de

Ezechiël

ontrouw waarvan hij schuldig is en de zonde die hij heeft begaan, zal hij sterven.²⁵ "Toch zegt u, 'De weg van de Heer is niet eerlijk.' Luister nu, huis van Israël: Zijn mijn wegen niet recht? Zijn het niet uw wegen die oneerlijk zijn?"²⁶ Wanneer een rechtvaardig persoon zich afkeert van zijn rechtvaardigheid en ongerechtigheid begaat, zal hij daarvoor sterven; vanwege de ongerechtigheid die hij heeft begaan, zal hij sterven.²⁷ Wanneer een goddeloos persoon zich afkeert van zijn goddeloosheid en doet wat rechtvaardig en juist is, zal hij zijn leven redden.²⁸ Omdat hij overwoog en zich afkeerde van al de overtredingen die hij had begaan, zal hij zeker leven; hij zal niet sterven.²⁹ Toch zegt het huis van Israël, 'De weg van de Heer is niet eerlijk.' Luister, huis van Israël, Zijn mijn wegen niet recht? Zijn het niet uw wegen die oneerlijk zijn?"³⁰ "Daarom zal Ik u oordelen, huis van Israël, ieder naar zijn wegen," verklaart de Heer God. "Bekeer u en keer u af van al uw overtredingen, zodat ongerechtigheid niet uw ondergang zal zijn.³¹ Bevrijd uzelf van al de overtredingen die u hebt begaan, en maak uzelf een nieuw hart en een nieuwe geest! Waarom zou u sterven, huis van Israël?"³² Want Ik heb geen behagen in de dood van wie dan ook," verklaart de Heer God. "Keer u dus om, en leef."

19 "Hef een klaaglied aan voor de vorsten van Israël² en zeg: 'Hoe leek uw moeder op een leeuwin onder de leeuwen! Zij legde zich neer tussen de jonge leeuwen en bracht haar welpen groot.³ Zij bracht een van haar welpen groot, en hij werd een jonge leeuw. Hij leerde prooi verscheuren en verslond mensen.⁴ De naties hoorden van hem, en hij werd gevangen in hun val. Zij leidden hem met haken naar het land Egypte.⁵ Toen zij zag dat haar hoop verloren was, haar verwachting verdwenen, nam zij een andere van haar welpen en maakte hem tot een jonge leeuw.⁶ Hij zwierf rond onder de leeuwen; hij werd een jonge leeuw. Hij leerde prooi verscheuren en verslond mensen.⁷ Hij verwoestte hun vestingen en legde hun steden in puin. Het land en al zijn inwoners waren ontzet door zijn gebrul.⁸ Toen zetten de naties zich van alle kanten tegen hem op. Zij spreidden hun net over hem uit, en hij werd gevangen in hun val.⁹ Zij zetten hem met haken in een kooi en brachten hem naar de koning van Babylon, zodat zijn stem niet langer gehoord zou worden op de bergen van Israël.¹⁰ Uw moeder was als een wijnstok in uw wijngaard, geplant bij de

wateren; hij was vruchtbaar en vol takken door overvloedig water.¹¹ Zijn takken waren sterk, geschikt voor een heersersstaf. Hij torende hoog boven het dichte gebladerte uit, opvallend door zijn hoogte en zijn vele takken.¹² Maar hij werd in woede ontworteld en op de grond geworpen. De oostenwind droogde zijn vrucht op; zijn sterke takken werden gebroken en verdord, en vuur verteerde ze.¹³ Nu is hij gesitueerd in de wildernis, in een dorstig en droog land.¹⁴ Vuur is voortgekomen uit zijn hoofdtak en heeft zijn scheuten en vrucht verteerd. Er is geen sterke tak meer in hem, geschikt voor een heersersstaf. Dit is een klaaglied en is bedoeld als een klaaglied.

20 In het zevende jaar, in de vijfde maand op de tiende dag, kwamen enkele van de oudsten van Israël om de Heer te zoeken, en zij zaten voor mij.² Toen kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende:³ "Mensenzoon, spreek tot de oudsten van Israël en zeg tot hen: 'Dit zegt de Heere God: Bent u gekomen om mij te raadplegen? Zo waar ik leef, verklaart de Heere God, ik zal u niet toestaan mij te raadplegen.'⁴ "Zult gij hen oordelen, mensenzoon? Maak hun de gruweldaden van hun voorouders bekend.⁵ en zeg tot hen: 'Dit zegt de Heere God: Op de dag dat ik Israël koos, zwoer ik aan de nakomelingen van Jakob en openbaarde ik mij aan hen in Egypte, zeggende: "Ik ben de Heer uw God."⁶ Op die dag zwoer ik hen uit Egypte te brengen naar een land dat ik voor hen had uitgekozen, vloeiende van melk en honing, het heerlijkste van alle landen.⁷ En ik zei tot hen: "Ieder van u, werp de verfoeilijke dingen weg waar uw ogen op rusten, en verontreinig uzelf niet met de afgoden van Egypte. Ik ben de Heer uw God."⁸ Maar zij kwamen in opstand tegen mij en wilden niet luisteren; zij wierpen de verfoeilijke dingen waar hun ogen op rustten niet weg, noch verlieten zij de afgoden van Egypte. Dus besloot ik mijn toorn over hen uit te storten en mijn woede tegen hen te ontketen in Egypte.⁹ Maar omwille van mijn naam handelde ik om te voorkomen dat deze onheiligt zou worden in het zicht van de volken onder wie zij leefden, en in wiens zicht ik mij aan de Israëlieten had geopenbaard.¹⁰ Dus leidde ik hen uit Egypte en bracht hen in de woestijn.¹¹ Ik gaf hun mijn verordeningen en maakte hen mijn bepalingen bekend, waardoor een mens zal leven als hij ze gehoorzaamt.¹² Ik gaf hun ook mijn sabbatten als

Ezechiël

een teken tussen ons, zodat zij zouden weten dat ik, de Heer, hen heilig. ¹³ Toch kwam het huis van Israël in opstand tegen mij in de woestijn. Zij volgden mijn verordeningen niet en verwierpen mijn bepalingen—waardoor een mens zal leven als hij ze gehoorzaamt—en zij ontheiligden mijn sabbatten zeer. Dus besloot ik mijn toorn over hen uit te storten in de woestijn, om hen te vernietigen. ¹⁴ Maar ik handelde omwille van mijn naam, om te voorkomen dat deze ontheilgd zou worden in het zicht van de volken in wiens zicht ik hen had uitgeleid. ¹⁵ Ook zwoer ik hun in de woestijn dat ik hen niet zou brengen in het land dat ik hun had gegeven—een land vloeiende van melk en honing, het heerlijkste van alle landen— ¹⁶ omdat zij mijn bepalingen verwierpen, mijn verordeningen niet volgden en mijn sabbatten ontheiligden, want hun harten waren toegewijd aan hun afgoden. ¹⁷ Toch keek ik met medelijden naar hen en vernietigde hen niet of bracht hun vernietiging in de woestijn niet teweeg. ¹⁸ Ik zei tot hun kinderen in de woestijn: “Volg de verordeningen van uw ouders niet, houd hun bepalingen niet en verontreinig uzelf niet met hun afgoden. ¹⁹ Ik ben de Heer uw God; volg mijn verordeningen en wees zorgvuldig om mijn bepalingen te houden. ²⁰ Heilig mijn sabbatten, en zij zullen een teken tussen ons zijn, zodat u zult weten dat ik de Heer uw God ben.” ²¹ Maar de kinderen kwamen in opstand tegen mij: zij volgden mijn verordeningen niet, noch waren zij zorgvuldig om mijn bepalingen te houden, waardoor een mens zal leven als hij ze gehoorzaamt, en zij ontheiligden mijn sabbatten. Dus besloot ik mijn toorn over hen uit te storten en mijn woede tegen hen te ontketen in de woestijn. ²² Maar ik trok mijn hand terug en handelde omwille van mijn naam, om te voorkomen dat deze ontheilgd zou worden in het zicht van de volken in wiens zicht ik hen had uitgeleid. ²³ Ook zwoer ik hun in de woestijn dat ik hen onder de volken zou verspreiden en hen door de landen zou verstrooien, ²⁴ omdat zij mijn bepalingen niet hadden gehoorzaamd maar mijn verordeningen hadden verworpen en mijn sabbatten hadden ontheilgd, en hun ogen verlangden naar de afgoden van hun ouders. ²⁵ Dus stond ik hen toe verordeningen te volgen die niet voordelig waren en bepalingen waardoor zij niet konden gedijen; ²⁶ Ik liet hen door hun gaven verontreinigd worden—het offer van elke eerstgeborene—zodat zij met afschuw vervuld

zouden worden en zouden weten dat ik de Heer ben.’ ²⁷ “Daarom, mensenzoon, spreek tot het huis van Israël en zeg tot hen: ‘Dit zegt de Heere God: Ook hierin hebben uw voorouders mij gelasterd door ontrouw aan mij te zijn: ²⁸ Toen ik hen in het land bracht dat ik gezworen had hun te geven, zagen zij elke hoge heuvel en elke groene boom, en daar brachten zij hun offers en presenteerden zij hun uitdagende offers. Daar maakten zij hun geurige aroma en goten hun drankoffers uit. ²⁹ Toen zei ik tot hen: Wat is deze verheven plaats waar u naartoe gaat?’” (Het wordt tot op de dag van vandaag Bamah genoemd.) ³⁰ “Zeg daarom tot het huis van Israël: ‘Dit zegt de Heere God: Zult u zelf verontreinigen op de manier van uw voorouders en hun verfoeilijke dingen nastreven? ³¹ Wanneer u uw gaven aanbiedt, wanneer u uw kinderen door het vuur laat gaan, blijft u zelf verontreinigen met al uw afgoden tot op de dag van vandaag. Zal ik door u geraadpleegd worden, huis van Israël? Zo waar ik leef, verklaart de Heere God, ik zal niet door u geraadpleegd worden. ³² En wat u ook in gedachten hebt, het zal nooit gebeuren, wanneer u zegt: “Wij zullen zijn als de volken, als de volkeren van de wereld, dienend hout en steen.” ³³ Zo waar ik leef, verklaart de Heere God, met een machtige hand en een uitgestrekte arm en met uitgestorte toorn zal ik over u regeren. ³⁴ Ik zal u uit de volken brengen en u verzamelen uit de landen waar u verstrooid bent, met een machtige hand en een uitgestrekte arm en met uitgestorte toorn. ³⁵ Ik zal u in de woestijn van de volken brengen, en daar zal ik direct met u in het gericht treden. ³⁶ Zoals ik uw voorouders oordeelde in de woestijn van het land Egypte, zo zal ik u oordelen, verklaart de Heere God. ³⁷ Ik zal u onder de herdersstaf laten doorgaan, en ik zal u in de band van het verbond brengen. ³⁸ Ik zal de rebellen en degenen die tegen mij in opstand komen uit uw midden verwijderen. Hoewel ik hen uit het land waar zij verblijven zal brengen, zullen zij het land Israël niet binnengaan. Dan zult u weten dat ik de Heer ben. ³⁹ “Wat u betreft, huis van Israël, dit zegt de Heere God: Ga, dien ieder van u uw afgoden; maar later zult u zeker naar mij luisteren, en mijn heilige naam zult u niet langer ontheiligen met uw gaven en afgoden. ⁴⁰ Want op mijn heilige berg, de hoge berg van Israël, verklaart de Heere God, daar zal het gehele huis van Israël mij dienen in het land; daar zal ik hen aannemen en daar zal ik uw offers en de beste van uw gaven, met al uw heilige dingen,

vereisen. ⁴¹ Als een geurige aroma zal ik u aannemen wanneer ik u uit de volken breng en u verzamel uit de landen waar u verstrooid bent, en ik zal mij heilig tonen onder u in het zicht van de volken. ⁴² Dan zult u weten dat ik de Heer ben, wanneer ik u in het land Israël breng, het land dat ik gezworen had aan uw voorouders te geven. ⁴³ Daar zult u uw wegen en al de daden waarmee u uzelf hebt verontreinigd, gedenken, en u zult uzelf verafschuwen voor al het kwaad dat u hebt begaan. ⁴⁴ U zult weten dat ik de Heer ben, wanneer ik met u heb gehandeld omwille van mijn naam, niet overeenkomstig uw slechte wegen of uw corrupte daden, huis van Israël, verklaart de Heere God." ⁴⁵ Toen kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende: ⁴⁶ "Mensenzoon, richt uw gezicht naar het zuiden; predik tegen het zuiden en profeteer tegen het bosland van de Negev. ⁴⁷ Zeg tot het bos van de Negev: 'Hoor het woord van de Heer. Dit zegt de Heere God: Zie, ik ben van plan een vuur in u aan te steken, en het zal elke groene boom en elke droge boom verteren; de brandende vlam zal niet worden gedoofd, en elk gezicht van zuid tot noord zal erdoor geschroeid worden. ⁴⁸ En de hele mensheid zal zien dat ik, de Heer, het heb aangestoken; het zal niet worden gedoofd.'" ⁴⁹ Toen zei ik: "Oh, Heere God! Zij zeggen van mij: 'Spreekt hij niet gewoon in gelijkenissen?'"

21 Het woord van de Heer kwam tot mij: ² "Mensenkind, richt je gezicht naar Jeruzalem en profeteer tegen de heilighdommen; profeteer tegen het land van Israël, ³ en zeg tegen het land van Israël: 'Dit zegt de Heer: Zie, Ik ben tegen u, en Ik zal mijn zwaard uit de schede trekken en zowel de rechtvaardigen als de goddelozen van u afsnijden. ⁴ Aangezien Ik zowel de rechtvaardigen als de goddelozen ga afsnijden, zal mijn zwaard getrokken worden tegen iedereen van zuid tot noord. ⁵ Dan zal alle vlees weten dat Ik, de Heer, mijn zwaard uit de schede heb getrokken; het zal niet meer terugkeren.' ⁶ Daarom, mensenkind, kreun met een gebroken hart en bittere smart; kreun in hun aanwezigheid. ⁷ En wanneer zij u vragen: 'Waarom kreunt u?' zult u zeggen: 'Vanwege het nieuws dat komt. Elk hart zal smelten, alle handen zullen zwak worden, elke geest zal bezwijken, en alle knieën zullen als water worden. Zie, het komt, en het zal gebeuren,' verklaart de Soevereine Heer." ⁸ Het woord van de Heer kwam tot mij: ⁹ "Mensenkind,

profeteer en verklaar: 'Dit zegt de Heer: Een zwaard, een zwaard, geslepen en gepolijst— ¹⁰ geslepen voor de slachting, gepolijst om te flitsen als bliksem! Zullen we ons verheugen in de scepter van mijn zoon? Het zwaard veracht elke dergelijke staf. ¹¹ Het zwaard is bestemd om gepolijst te worden, om met de hand gegrepen te worden; het is geslepen en gepolijst, klaar voor de hand van de moordenaar. ¹² Roep en weeklaag, mensenkind, want het is tegen mijn volk; het is tegen alle vorsten van Israël. Zij zijn aan het zwaard overgeleverd met mijn volk. Daarom, sla op uw dij. ¹³ Want er is een beproeving; en wat als zelfs de scepter die het zwaard veracht, niet blijft? verklaart de Soevereine Heer. ¹⁴ "Zo dan, mensenkind, profeteer en klap in uw handen. Laat het zwaard tweemaal slaan, zelfs driemaal. Het is een zwaard voor slachting, een zwaard voor grote slachting, dat hen omsingelt. ¹⁵ Zodat harten kunnen wankelen en velen bij al hun poorten vallen, heb Ik het zwaard voor slachting opgesteld. Ah! Het is gemaakt om te flitsen als bliksem, het is geslepen voor slachting. ¹⁶ Keer naar rechts, zwaard; keer dan naar links, waar uw lemmet ook gericht is. ¹⁷ Ook Ik zal in mijn handen klappen, en Ik zal mijn woede bevredigen. Ik, de Heer, heb gesproken." ¹⁸ Het woord van de Heer kwam tot mij: ¹⁹ "Mensenkind, markeer twee wegen voor het zwaard van de koning van Babylon om te nemen, beide beginnend vanuit hetzelfde land. Maak een wegwijzer aan het hoofd van de weg naar de stad. ²⁰ Markeer een pad voor het zwaard om te komen naar Rabba van de Ammonieten en naar Juda in het versterkte Jeruzalem. ²¹ Want de koning van Babylon staat op de splitsing van de weg, aan het hoofd van de twee wegen, om een voorteken te zoeken: hij schudt de pijlen, hij raadpleegt de afgoden, hij onderzoekt de lever. ²² In zijn rechterhand komt het lot voor Jeruzalem, om stormrammen op te stellen, het bevel tot slachting te geven, de strijdkreet te verheffen, stormrammen tegen de poorten op te stellen, een helling te bouwen en belegeringswerken op te richten. ²³ Het zal lijken op een valse waarzeggerij voor degenen die hem eden hebben gezworen, maar hij zal hen herinneren aan hun schuld en hen gevangen nemen. ²⁴ "Daarom zegt de Soevereine Heer: 'Omdat u uw schuld in gedachten hebt gebracht door uw openlijke rebellie, uw zonden onthullend in alles wat u doet—omdat u in gedachten bent gekomen, zult u gevangen worden

genomen. ²⁵ En u, ontheiligde en goddeloze prins van Israël, wiens dag is gekomen, ten tijde van de laatste straf, ²⁶ dit zegt de Soevereine Heer: Verwijder de tulband en neem de kroon af. Het zal niet zijn zoals het was: de nederige zal verheven worden en de verhevene zal vernederd worden. ²⁷ Een puinhoop, een puinhoop, een puinhoop zal Ik ervan maken! Dit zal niet hersteld worden totdat hij komt aan wie het rechtmatig toebehoort; aan hem zal Ik het geven.' ²⁸ "En u, mensenkind, profeteer en verklaar: 'Dit zegt de Soevereine Heer over de Ammonieten en hun beledigingen: Een zwaard, een zwaard, getrokken voor slachting, gepolijst om te verslinden en te flitsen als bliksem—' ²⁹ terwijl zij valse visioenen voor u zien, terwijl zij leugens voor u voorspellen—om u op de nekken van de goddelozen te plaatsen die gedood zullen worden, wiens dag is gekomen, ten tijde van de laatste straf. ³⁰ Keer het zwaard terug in zijn schede. In de plaats waar u bent gecreëerd, in het land van uw oorsprong, zal Ik u oordelen. ³¹ Ik zal mijn woede over u uitstorten en mijn vurige toorn tegen u ademen; Ik zal u overleveren in de handen van brute mannen, bedreven in vernietiging. ³² U zult brandstof voor het vuur zijn; uw bloed zal in uw land worden vergoten, u zult niet worden herinnerd, want Ik, de Heer, heb gesproken."

22 Het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende, ² "Mensenkind, zult u oordelen, zult u de stad van bloedvergieten oordelen?

Informeer haar dan over al haar gruweldaden. ³ En zeg: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Een stad die zichzelf ondergang brengt door bloed te vergieten in haar midden en zichzelf verontreinigt met afgoden, tegen haar eigen welzijn in. ⁴ U bent schuldig geworden door het bloed dat u hebt vergoten en verontreinigd door de afgoden die u hebt gemaakt. U hebt uw dagen dichterbij gebracht en bent aan het einde van uw jaren gekomen. Daarom zal ik u een schande maken voor de naties en een bespotting voor alle landen. ⁵ Zij die dichtbij zijn en zij die ver weg zijn zullen u bespotten, u stad met een slechte reputatie, vol tumult. ⁶ "Let op hoe elk van de vorsten van Israël binnen u zijn macht gebruikt om bloed te vergieten. ⁷ In u hebben zij vader en moeder met minachting behandeld; zij hebben de vreemdeling onderdrukt en de wees en de weduwe mishandeld. ⁸ U hebt minachting getoond voor de heilige dingen en mijn sabbatten geschonden. ⁹ In u zijn lasteraars

die uit zijn op bloedvergieten; in u zijn zij die eten bij de bergheiligdommen en schandelijke daden begaan. ¹⁰ In u zijn zij die de naaktheid van hun vader ontbloten; in u zijn zij die vrouwen schenden tijdens hun menstruatie, wanneer zij ceremonieel onrein zijn. ¹¹ In u begaat de ene man een gruwel met de vrouw van zijn buurman, een ander onteert schaamteloos zijn schoondochter, en weer een ander schendt zijn zus, de dochter van zijn eigen vader. ¹² In u zijn mensen die steekpenningen aannemen om geweld te plegen; u neemt rente en maakt winst van de armen. U perst onrechtmatige winst af van uw burens. En u bent mij vergeten, verklaart de Soevereine Heer. ¹³ "Zie, ik zal mijn handen samenvoegen vanwege uw oneerlijke winst en het bloedvergieten in uw midden. ¹⁴ Zal uw hart standhouden, of zullen uw handen sterk zijn in de dagen dat ik met u afreken? Ik, de Heer, heb gesproken en zal handelen. ¹⁵ Ik zal u onder de naties verstrooien en u door de landen verspreiden; en ik zal u reinigen van uw onreinheid. ¹⁶ Wanneer u verontreinigd bent in het zicht van de naties, zult u weten dat ik de Heer ben.'" ¹⁷ Toen kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende, ¹⁸ "Mensenkind, het huis van Israël is voor mij schuim geworden; allen zijn zij brons, tin, ijzer en lood achtergelaten in de oven. Zij zijn slechts het schuim van zilver. ¹⁹ Daarom, dit zegt de Soevereine Heer: 'Omdat u allen schuim bent geworden, zal ik u verzamelen in het midden van Jeruzalem. ²⁰ Zoals zilver, brons, ijzer, lood en tin in een oven worden verzameld om met een vurige blast te worden gesmolten, zo zal ik u verzamelen in mijn woede en toorn en u binnen de stad plaatsen en u smelten. ²¹ Ik zal u verzamelen en op u blazen met het vuur van mijn toorn, en u zult binnenin haar gesmolten worden. ²² Zoals zilver in een oven wordt gesmolten, zo zult u binnenin haar gesmolten worden, en u zult erkennen dat ik, de Heer, mijn toorn over u heb uitgestort.'" ²³ Opnieuw kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende, ²⁴ "Mensenkind, verklaar aan het land: 'U bent een land dat niet is gereinigd of besproeid op de dag van toorn.' ²⁵ Er is een samenzwering van haar vorsten binnen haar als een brullende leeuw die zijn prooi verscheurt; zij verslinden levens, nemen schatten en kostbare dingen, en maken vele weduwen binnen haar. ²⁶ Haar priesters hebben mijn wet geweld aangedaan en mijn heilige dingen ontheiligd; zij maken geen onderscheid tussen het heilige en het

gewone; zij hebben het verschil tussen het onreine en het reine niet onderwezen; en zij hebben hun ogen gesloten voor het houden van mijn sabbatten, zodat ik onder hen ontheilgd ben. ²⁷ Haar ambtenaren binnen haar zijn als wolven die hun prooi verscheuren; zij vergieten bloed en vernietigen levens om oneerlijke winst te maken. ²⁸ Haar profeten dekken deze daden voor hen toe met valse visioenen en bedrieglijke waarzeggerijen. Zij beweren: 'Dit zegt de Soevereine Heer'—terwijl de Heer niet heeft gesproken. ²⁹ De mensen van het land houden zich bezig met afpersing en plegen roof; zij onderdrukken de armen en behoeftigen en mishandelen de vreemdeling, hen recht ontzeggend. ³⁰ Ik zocht iemand onder hen die de muur zou opbouwen en voor mij in de bres zou staan ten behoeve van het land, zodat ik het niet zou hoeven vernietigen, maar ik vond niemand. ³¹ Daarom zal ik mijn toorn over hen uitstorten en hen verteren met mijn vurige woede, en op hun eigen hoofden brengen al wat zij hebben gedaan, verklaart de Soevereine Heer."

23 Het woord van de Heer kwam opnieuw tot mij, zeggende, ² "Mensenzoon, er waren twee zusters, van dezelfde moeder; ³ zij pleegden prostitutie in Egypte. Zij prostitueerden zich vanaf hun jeugd; daar werden hun borsten betast en hun maagdelijke boezem gestreeld. ⁴ De oudste heette Oholah, en haar zuster heette Oholibah. Zij behoorden mij toe en baarden zonen en dochters. Oholah staat voor Samaria, en Oholibah staat voor Jeruzalem. ⁵ "Oholah pleegde prostitutie terwijl zij nog van mij was; zij verlangde naar haar minnaars, de Assyriërs, haar burens, ⁶ gekleed in blauw, gouverneurs en bevelhebbers, allen knappe jonge mannen, rijdend op paarden. ⁷ Zij schonk haar obscene praktijken aan hen, aan al de elite van de Assyriërs, en verontreinigde zichzelf met al hun afgoden, naar wie zij verlangde. ⁸ Zij liet de prostitutie die zij in Egypte begon niet varen; in haar jeugd sliepen mannen met haar, streelden haar maagdelijke boezem en stortten hun lust over haar uit. ⁹ Daarom gaf ik haar over aan haar minnaars, de Assyriërs, naar wie zij verlangde. ¹⁰ Zij ontblootten haar naaktheid, namen haar zonen en dochters weg, en doodden haar met het zwaard. Zij werd een spreekwoord onder de vrouwen, en er werden oordelen over haar voltrokken. ¹¹ "Haar zuster Oholibah zag dit, toch was zij verdorven in haar

lust en prostitutie dan haar zuster. ¹² Ook zij verlangde naar de Assyriërs—gouverneurs en bevelhebbers, weelderig gekleed, ruiters rijdend op paarden, allen knappe jonge mannen. ¹³ En ik zag dat ook zij zichzelf verontreinigde; beiden volgden hetzelfde pad. ¹⁴ Maar zij dreef haar prostitutie verder. Zij zag mannen afgebeeld op een muur, afbeeldingen van Chaldeeën getekend in fel rood, ¹⁵ met riemen om hun middel en vloeiende tulbanden op hun hoofd; allen zagen eruit als Babylonische officieren, inwoners van Chaldea. ¹⁶ Toen zij hen zag, verlangde zij naar hen en zond boodschappers naar hen in Chaldea. ¹⁷ Toen kwamen de Babyloniers naar haar, en in hun verlangen verontreinigden zij haar. Nadat zij door hen was verontreinigd, wendde zij zich met afschuw van hen af. ¹⁸ Zij stelde haar obscene praktijken en haar naaktheid tentoon; daarom wendde ik mij met afschuw van haar af, net zoals ik mij van haar zuster had afgewend. ¹⁹ Toch vermenigvuldigde zij haar obscene praktijken, denkend aan de dagen van haar jeugd, toen zij zich prostitueerde in Egypte. ²⁰ Zij verlangde naar haar minnaars, wier vlees was als dat van ezels en wier uitstorting was als die van paarden. ²¹ Zo verlangde je naar de immoraliteit van je jeugd, toen in Egypte je boezem werd gestreeld en je jonge borsten werden betast. ²² "Daarom, Oholibah, zegt de Soevereine Heer dit: Ik zal je minnaars tegen je opzetten, degenen van wie je je met afschuw hebt afgewend, en ik zal hen van alle kanten tegen je brengen— ²³ de Babyloniers en alle Chaldeeën, de mannen van Pekod en Shoa en Koa, en al de Assyriërs met hen, allen gouverneurs en bevelhebbers, wagenofficieren en mannen van hoge rang, allen bereiden op paarden. ²⁴ Zij zullen tegen je komen met wapens, wagens en wagens, en met een menigte mensen; zij zullen zich van alle kanten tegen je opstellen met grote en kleine schilden en met helmen. Ik zal het oordeel aan hen overlaten, en zij zullen je oordelen naar hun gebruiken. ²⁵ Ik zal mijn jaloeerse woede tegen je richten, en zij zullen met woede met je omgaan. Zij zullen je neus en je oren afsnijden, en degenen die overblijven zullen door het zwaard vallen. Zij zullen je zonen en dochters wegnemen, en degenen die overblijven zullen door vuur worden verteerd. ²⁶ Zij zullen ook je kleding wegnemen en je sieraden in beslag nemen. ²⁷ Zo zal ik een einde maken aan je losbandigheid en prostitutie die uit Egypte is meegebracht. Je zult

niet meer met verlangen naar deze dingen kijken of Egypte herinneren. ²⁸ Want dit zegt de Soevereine Heer: Ik sta op het punt je over te leveren aan degenen die je veracht, aan degenen van wie je je met afschuw hebt afgewend. ²⁹ Zij zullen met haat met je omgaan, al je bezittingen nemen en je naakt en bloot achterlaten. De schande van je prostitutie zal worden blootgelegd, en je losbandigheid en obscene praktijken ³⁰ hebben dit over je gebracht, omdat je naar de naties verlangde en jezelf verontreinigde met hun afgoden. ³¹ Je hebt de weg van je zuster gevolgd; daarom zal ik haar beker in je hand leggen. ³² Dit zegt de Soevereine Heer: Je zult de beker van je zuster drinken, een beker diep en wijd; het zal spot en hoon brengen, want het bevat veel. ³³ Je zult vervuld worden met dronkenschap en verdriet, een beker van ondergang en verwoesting, de beker van je zuster Samaria. ³⁴ Je zult het drinken en het leegdrinken; je zult op de scherven knagen en je borsten verscheuren. Ik heb gesproken, verklaart de Soevereine Heer. ³⁵ Daarom zegt de Soevereine Heer dit: Omdat je mij bent vergeten en mij achter je rug hebt geworpen, moet je de gevolgen dragen van je losbandigheid en obscene praktijken." ³⁶ Bovendien zei de Heer tegen mij: "Menskind, zul je Oholah en Oholibah oordelen? Confronteer hen dan met hun verfoeilijke praktijken, ³⁷ want zij hebben overspel gepleegd en bloed is aan hun handen. Zij waren ontrouw met hun afgoden; zij offerden zelfs hun kinderen, die zij voor mij baarden, als voedsel voor hen. ³⁸ Zij hebben ook dit aan mij gedaan: Tegelijkertijd verontreinigden zij mijn heiligdom en schonden zij mijn sabbatten. ³⁹ Op de dag dat zij hun kinderen aan hun afgoden offerden, kwamen zij mijn heiligdom binnen en schonden het. Dat is wat zij in mijn huis deden. ⁴⁰ Bovendien stuurden zij boodschappers voor mannen die van ver kwamen, en toen zij aankwamen, baadde je jezelf voor hen, bracht oogmake-up aan en tooide jezelf met sieraden. ⁴¹ Je zat op een prachtige bank, met een tafel ervoor waarop je mijn wierook en mijn olie had geplaatst. ⁴² Het geluid van een zorgeloze menigte was om haar heen; dronkaards werden uit de wildernis gehaald samen met mannen uit het gepeupel, en zij plaatsten armbanden aan de polsen van de vrouw en haar zuster en mooie kronen op hun hoofden. ⁴³ Toen zei ik over degene die door overspel was versleten: 'Laat hen haar nu als een prostituee gebruiken, want dat is alles wat zij is.' ⁴⁴

En zij gingen bij haar naar binnen zoals mannen bij een prostituee naar binnen gaan. Zo gingen zij bij Oholah en Oholibah naar binnen, de losbandige vrouwen. ⁴⁵ Maar rechtvaardige rechters zullen hen veroordelen tot de straf van vrouwen die overspel plegen en bloed vergieten, omdat zij overspelige vrouwen zijn en bloed aan hun handen is. ⁴⁶ Want dit zegt de Soevereine Heer: Breng een menigte tegen hen en geef hen over aan terreur en plundering. ⁴⁷ De menigte zal hen stenigen en met hun zwaarden neerslaan; zij zullen hun zonen en dochters doden en hun huizen verbranden. ⁴⁸ Zo zal ik een einde maken aan de losbandigheid in het land, zodat alle vrouwen gewaarschuwd worden en jullie niet navolgen. ⁴⁹ Je zult de straf voor je losbandigheid en de gevolgen van je afgodische daden dragen. Dan zul je weten dat ik de Soevereine Heer ben."

24 In het negende jaar, in de tiende maand, op de tiende dag, bereikte een boodschap van de Heer mij: ² "Menskind, schrijf de naam van deze dag op, deze dag zelf, want de koning van Babylon is vandaag begonnen met zijn belegering van Jeruzalem. ³ Spreek een gelijkenis tot dit opstandige huis en zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer:

"Zet de pot op het vuur, zet hem op, en giet er water in. ⁴ Doe er de stukken vlees in, elk goed stuk— de dij en de schouder. Vul het met de beste botten; ⁵ kies het beste van de kudde. Stapel hout eronder; laat het goed koken, en laat de botten erin gaar worden.

⁶ "Want zo zegt de Soevereine Heer:

"Wee de stad van bloedvergieten, de pot die nu is aangekoekt, wiens vuil niet zal verdwijnen! Haal het vlees er stuk voor stuk uit, zonder het te selecteren. ⁷ Want het bloed dat zij vergoten heeft, blijft in haar; zij heeft het op de kale rots vergoten; en heeft het niet op de grond gegoten noch met stof bedekt. ⁸ Om mijn toorn op te wekken en wraak te nemen, heb ik haar bloed op de kale rots geplaatst, zodat het niet bedekt zal worden. ⁹ Daarom, dit zegt de Soevereine Heer: "Wee de stad van bloedvergieten! Ik zal de houtstapel groot maken. ¹⁰ Stapel het hout op, steek het vuur aan, kook het vlees grondig, meng de kruiden erin, en laat de botten verkolen. ¹¹ Zet dan de lege pot op de kolen zodat hij heet wordt en zijn koper gloeit,

zodat zijn onzuiverheden smelten en zijn vuil wordt verteerd. ¹² *Het heeft mij vermoeid met zijn inspanningen; zijn zware vuil is niet verwijderd, zelfs niet door vuur.*

¹³ Uw onzuiverheid is losbandigheid. Omdat ik u wilde reinigen, maar u niet gereinigd wilde worden van uw onzuiverheid, zult u niet opnieuw schoon zijn totdat mijn woede tegen u is uitgeblust. ¹⁴ Ik, de Heer, heb gesproken. De tijd is gekomen voor mij om te handelen. Ik zal niet terughouden; ik zal geen medelijden hebben, noch zal ik toegeven. U zult geoordeeld worden naar uw wegen en uw daden, verklaart de Soevereine Heer.” ¹⁵ Een andere boodschap van de Heer bereikte mij: ¹⁶ “Mensenkind, zie, ik sta op het punt om van u de vreugde van uw ogen met één slag weg te nemen; toch zult u niet rouwen of huilen, noch zullen uw tranen vloeien. ¹⁷ Kreun stilletjes; rouw niet om de dode. Houd uw tulband vast en uw sandalen aan uw voeten; bedek uw snor en baard niet en eet niet het brood van rouwenden.” ¹⁸ Dus sprak ik 's morgens tot het volk, en 's avonds stierf mijn vrouw. De volgende ochtend deed ik zoals mij was opgedragen. ¹⁹ Toen vroeg het volk mij: “Wilt u ons niet vertellen wat deze dingen voor ons betekenen, dat u dit doet?” ²⁰ Dus legde ik hen uit: “Een boodschap van de Heer bereikte mij: ²¹ Zeg tegen het huis van Israël: ‘Dit zegt de Soevereine Heer: Ik sta op het punt mijn heiligdom te ontheiligen—de trots van uw macht, de vreugde van uw ogen, het verlangen van uw ziel. De zonen en dochters die u achterliet, zullen door het zwaard vallen. ²² En u zult doen zoals ik heb gedaan. U zult uw snor en baard niet bedekken of het brood van rouwenden eten. ²³ U zult uw tulbanden op uw hoofd houden en uw sandalen aan uw voeten. U zult niet rouwen of huilen, maar zult wegwijnen vanwege uw ongerechtigheden en onder elkaar kreunen. ²⁴ Ezechiël zal als een teken voor u dienen; u zult handelen zoals hij heeft gehandeld. Wanneer dit gebeurt, zult u erkennen dat ik de Soevereine Heer ben.’” ²⁵ “Wat u betreft, mensenkind, op de dag dat ik van hen hun vesting wegneem, de vreugde van hun pracht, de vreugde van hun ogen, hun hartenwens, en ook hun zonen en dochters— ²⁶ op die dag zal een vluchteling naar u komen om het nieuws te melden. ²⁷ Op die dag zal uw mond geopend worden voor degene die ontsnapt, en u zult spreken en niet langer zwijgen. Zo zult u een teken voor hen zijn, en zij zullen weten dat ik de Heer ben.”

25 Het woord van de Heer kwam tot mij: ² “Mensenzoon, richt je tot de Ammonieten en profeteer tegen hen, ³ zeg tegen hen: ‘Hoor het woord van de Heere God. Dit zegt de Heere God: Omdat jullie “Aha!” hebben geroepen over mijn heiligdom toen het ontwijd werd, en over het land van Israël toen het verwoest werd, en over het volk van Juda toen zij in ballingschap gingen, ⁴ daarom, zie, ik ga jullie overleveren aan de mensen van het Oosten als een bezit. Zij zullen hun kampen bij jullie opstellen en hun woningen bij jullie maken; zij zullen jullie vruchten eten en jullie melk drinken. ⁵ Ik zal Rabba tot een weide voor kamelen maken en Ammon tot een rustplaats voor kuddes. Dan zullen jullie weten dat ik de Heer ben. ⁶ Want dit zegt de Heere God: Omdat jullie in je handen hebben geklapt en met je voeten hebben gestampt, en met al de boosheid in je hart tegen het land van Israël hebben gejuicht, ⁷ daarom, zie, ik zal mijn hand tegen jullie uitstrekken en jullie als buit aan de naties geven. Ik zal jullie uit de volken wegsnijden en jullie uit de landen elimineren. Ik zal jullie vernietigen, en jullie zullen weten dat ik de Heer ben.”

⁸ “Dit zegt de Heere God: ‘Omdat Moab en Seïr hebben gezegd: “Zie, het huis van Juda is als alle andere naties,” ⁹ daarom, zie, ik zal de flank van Moab blootleggen, beginnend met zijn grenssteden—Beth-Jesimoth, Baäl-Meon en Kirjathaim—de glorie van het land. ¹⁰ Ik zal Moab samen met de Ammonieten aan de mensen van het Oosten als een bezit overleveren, zodat de Ammonieten onder de naties vergeten worden; ¹¹ en ik zal oordelen voltrekken over Moab. Dan zullen zij weten dat ik de Heer ben.”

¹² “Dit zegt de Heere God: ‘Omdat Edom in wraak heeft gehandeld tegen het huis van Juda en grote schuld heeft op zich geladen door dit te doen, ¹³ daarom zegt de Heere God dit: Ik zal mijn hand tegen Edom uitstrekken en zowel mens als dier elimineren. Ik zal het verwoesten, en van Teman tot Dedan zullen zij door het zwaard vallen. ¹⁴ Ik zal mijn wraak op Edom uitvoeren door de hand van mijn volk Israël, en zij zullen met Edom handelen volgens mijn woede en mijn toorn; zij zullen mijn wraak kennen, verklaart de Heere God.” ¹⁵ “Dit zegt de Heere God: ‘Omdat de Filistijnen in wraak hebben gehandeld en wraak hebben genomen met boosheid in hun hart,

Ezechiël

en met oude vijandschap hebben geprobeerd Juda te vernietigen, ¹⁶ daarom zegt de Heere God dit: Zie, ik ben van plan mijn hand tegen de Filistijnen uit te strekken en de Kretzeners te elimineren; en ik zal het overblijfsel langs de kust vernietigen. ¹⁷ Ik zal grote wraak op hen uitvoeren met woedende berispingen; en zij zullen weten dat ik de Heer ben, wanneer ik mijn wraak over hen breng.”

26 In het elfde jaar, op de eerste dag van de maand, kwam het woord van de Heer tot mij: ² "Mensenkind, omdat Tyrus over Jeruzalem heeft gezegd: 'Aha! De poort van de naties is gebroken; zij heeft zich voor mij geopend. Nu zij in puin ligt, zal ik voorspoed hebben,' ³ daarom zegt de Soevereine Heer dit: Zie, Ik ben tegen u, Tyrus, en Ik zal vele naties tegen u brengen, zoals de zee haar golven opbrengt. ⁴ Zij zullen de muren van Tyrus vernietigen en haar torens neerhalen; Ik zal haar puin wegvegen en haar maken tot een kale rots. ⁵ Daar in de zee zal zij een plaats worden voor het uitspreiden van netten, want Ik heb gesproken, verklaart de Soevereine Heer. Zij zal een buit voor de naties worden, ⁶ en haar nederzettingen op het vasteland zullen door het zwaard worden gedood. Dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben. ⁷ Want dit zegt de Soevereine Heer: Zie, Ik ga Nebukadnezar, koning van Babylon, koning der koningen, tegen Tyrus brengen, met paarden, wagens, ruitery en een groot leger. ⁸ Hij zal uw nederzettingen op het vasteland met het zwaard verwoesten; hij zal belegeringswerken tegen u opzetten, een helling tegen uw muren bouwen en een groot schild tegen u opheffen. ⁹ Hij zal uw muren met zijn stormrammen slaan en uw torens met zijn wapens vernietigen. ¹⁰ Vanwege de menigte van zijn paarden zal het stof dat zij opwerpen u bedekken; uw muren zullen beven van het geluid van de ruitery, wagens en strijdwapens wanneer hij uw poorten binnentreedt zoals mannen een stad binnengaan waarvan de muren zijn doorbroken. ¹¹ Met de hoeven van zijn paarden zal hij al uw straten vertrappen; hij zal uw volk met het zwaard doden, en uw sterke pilaren zullen op de grond vallen. ¹² Zij zullen uw rijkdom plunderen en uw koopwaar roven; zij zullen uw muren neerhalen en uw mooie huizen vernietigen en uw stenen, hout en puin in de zee werpen. ¹³ Ik zal een einde maken aan uw luidruchtige liederen, en het geluid van uw harpen zal niet meer worden gehoord. ¹⁴ Ik zal u maken tot een kale rots, en u zult

een plaats worden voor het uitspreiden van visnetten. U zult niet herbouwd worden, want Ik, de Heer, heb gesproken, verklaart de Soevereine Heer. ¹⁵ Dit zegt de Soevereine Heer tegen Tyrus: Zullen de kustlanden niet beven bij het geluid van uw val, wanneer de gewonden kreunen en de slachting plaatsvindt in uw midden? ¹⁶ Dan zullen alle prinsenvan de zee van hun tronen afdalen, hun mantels afleggen en hun geborduurde kleding uittrekken. Gekleed in angst zullen zij op de grond zitten, elk moment bevend, ontzet over u. ¹⁷ Zij zullen een klaaglied over u aanheffen en tegen u zeggen:

'Hoe bent u vernietigd, stad van roem, bevolkt door mannen van de zee! U was een macht op de zeeën, u en uw burgers; u bracht uw angst over allen die daar woonden. ¹⁸ De kustlanden huiveren nu op de dag van uw ondergang; de eilanden in de zee zijn in angst voor uw ineenstorting.'

¹⁹ Want dit zegt de Soevereine Heer: Wanneer Ik u een verlaten stad maak, zoals steden die niet meer bewoond zijn, en wanneer Ik de oceaandiepten over u breng en haar uitgestrekte wateren u bedekken, ²⁰ dan zal Ik u neerbrengen met hen die naar de put afdalen, naar de mensen van weleer. Ik zal u laten verblijven in de lagere delen van de aarde, zoals in oude ruïnes, met hen die naar de put afdalen, zodat u niet zult terugkeren of uw plaats inneemt in het land van de levenden. ²¹ Ik zal u tot een vreselijk einde brengen, en u zult er niet meer zijn. U zult worden gezocht, maar u zult nooit meer worden gevonden, verklaart de Soevereine Heer.

27 Een boodschap van de Heer kwam tot mij: ² "Mensenkind, hef een klaaglied aan over Tyrus. ³ Zeg tegen Tyrus, die aan de poort naar de zee zit, koopman van volken naar vele kusten, 'Dit zegt de Soevereine Heer:

"Je hebt verklaard, Tyrus, 'Ik ben volmaakt in schoonheid.' ⁴ Jouw domein is in het hart van de zeeën; jouw bouwers hebben je schoonheid vervolmaakt. ⁵ Zij maakten al je timmerhout van jeneverbes uit Senir; een ceder uit Libanon werd genomen om een mast voor je te maken. ⁶ Van eiken uit Basan maakten zij je roeiriemen; je dek was ingelegd met ivoor uit buxushout van de kusten van Cyprus. ⁷ Je zeil was van fijn geborduurd linnen uit Egypte, dienend als je vaandel; je luifels waren van blauw en purper van

Ezechiël

de kusten van Elisha. ⁸ De inwoners van Sidon en Arvad waren je roeiers; je wijze mannen, Tyrus, waren aan boord als je zeelieden. ⁹ De oudsten van Gebal en hun bekwame mannen waren bij je, om je naden te breeuwen. Alle schepen van de zee en hun zeelieden waren bij je om voor je koopwaar te handelen. ¹⁰ "Mannen van Perzië, Lud en Put waren in je leger, je krijgers. Zij hingen hun schilden en helmen aan je muren, brengend je pracht. ¹¹ De mannen van Arvad en je leger waren op je muren rondom, en de Gammadim waren in je torens. Zij hingen hun schilden aan je muren rondom; zij vervulmaakten je schoonheid.

¹² "Tarsis handelde met je vanwege je grote rijkdom aan goederen; zij ruilden zilver, ijzer, tin en lood voor je koopwaar. ¹³ "Javan, Tubal en Mesech waren je handelaars; zij handelden in mensenlevens en bronzen vaten voor je waren. ¹⁴ "Mannen van Beth Togarma ruilden paarden, strijdrossen en muil dieren voor je koopwaar. ¹⁵ "De mannen van Dedan waren je handelaars; vele kustlanden waren je markt, en zij betaalden je met ivoren slag tanden en ebbenhout. ¹⁶ "Aram was je klant vanwege de overvloed aan je goederen; zij ruilden smaragden, purperen stof, geborduurde kleding, fijn linnen, koraal en robijnen voor je waren. ¹⁷ "Juda en Israël handelden met je; zij ruilden tarwe uit Minnith, gebak, honing, olie en balsem voor je koopwaar. ¹⁸ "Damascus handelde met je vanwege je vele producten en grote rijkdom aan goederen, biedend wijn uit Helbon en wol uit Zahar. ¹⁹ Vedan en Javan uit Uzal ruilden gesmeed ijzer, kassia en kalmoes voor je waren. ²⁰ "Dedan handelde in zadeldoeken met je. ²¹ "Arabië en alle vorsten van Kedar waren je klanten, handelend in lammeren, rammen en geiten. ²² "De kooplieden van Seba en Raäma handelden met je; voor je koopwaar ruilden zij de fijnste van alle specerijen, edelstenen en goud. ²³ "Haran, Kanne en Eden, en de kooplieden van Seba, Assur en Chilmad handelden met je. ²⁴ Op je markt handelden zij met je in uitgelezen kledingstukken, blauwe stof, borduurwerk en veelkleurige tapijten met strak gedraaide koorden.

²⁵ "De schepen van Tarsis waren je vervoerders voor je koopwaar. Je was gevuld met zware lading en was glorieus in het hart van de zeeën. ²⁶ Je roeiers hebben je in de grote wateren gebracht; de oostenwind heeft je gebroken in stukken in het hart

van de zeeën. ²⁷ Je rijkdom, koopwaar en waren, je zeelieden, matrozen en scheepsbouwers, je kooplieden en al je krijgers, en allen die in je zijn, zullen vallen in het hart van de zeeën op de dag van je schipbreuk. ²⁸ Bij het geluid van de kreet van je zeelieden, zullen de kustlanden beven. ²⁹ Allen die de roeiriemen beheren zullen hun schepen verlaten; de zeelieden en alle matrozen zullen aan de kust staan. ³⁰ Zij zullen hun stemmen verheffen en bitter over je huilen; zij zullen stof op hun hoofden werpen en zich wentelen in as. ³¹ Zij zullen hun hoofden scheren vanwege jou en rouwkleding aantrekken. Zij zullen om je huilen in bitterheid van ziel met bittere rouw. ³² Terwijl zij jammeren en treuren om je, zullen zij een klaaglied voor je aanheffen en zingen: "Wie is als Tyrus, nu stil in het midden van de zee?" ³³ Toen je koopwaar over de zeeën voer, bracht je grote handel naar vele naties; met je grote rijkdom en je waren bracht je welvaart aan de koningen van de aarde. ³⁴ Nu ben je verbrijzeld door de zeeën in de diepten van de wateren; je waren en al je gezelschap zijn met je ten onder gegaan. ³⁵ Allen die in de kustlanden wonen zijn ontzet over je; hun koningen huiveren van afschuw, hun gezichten vertrokken van angst. ³⁶ De kooplieden onder de volken sissen naar je; je bent tot een vreselijk einde gekomen en zult er niet meer zijn."

28 Een boodschap van de Heer kwam tot mij, ² "Mensenkind, zeg tegen de vorst van Tyrus:

'Dit zegt de Soevereine Heer: "In de hoogmoed van uw hart verkondigt u, 'Ik ben een god; ik zit op de zetel van goden in het hart van de zeeën.' Toch bent u een sterveling en geen god, hoewel u uzelf zo wijs als een god waant. ³ Zie, bent u wijzer dan Daniël? Is geen geheim te verborgen voor u? ⁴ Door uw wijsheid en inzicht heeft u rijkdom voor uzelf vergaard en goud en zilver in uw schatkamers verzameld. ⁵ Door uw grote vaardigheid in de handel heeft u uw rijkdom vergroot, en uw hart is trots geworden vanwege uw rijkdom. ⁶ "Daarom zegt de Soevereine Heer:

'Omdat u uw hart als het hart van een god hebt gemaakt, ⁷ daarom, zie, ik zal vreemdelingen tegen u brengen, de meest meedogenloze van de naties; zij zullen hun zwaarden trekken tegen de schoonheid van uw wijsheid en uw pracht ontheiligen. ⁸ Zij zullen u naar de diepten brengen,

Ezechiël

en u zult gewelddadig sterven in het hart van de zeeën. ⁹ Zult u nog steeds zeggen, 'Ik ben een god,' in de aanwezigheid van degenen die u doden? U zult een sterveling zijn, geen god, in de handen van degenen die u verwonden. ¹⁰ U zult de dood van de onbesnedenen sterven door de handen van vreemdelingen.

Ik heb gesproken, verklaart de Soevereine Heer." ¹¹ Opnieuw kwam een boodschap van de Heer tot mij, ¹² "Mensenkind, hef een klaaglied aan over de koning van Tyrus en zeg tegen hem: 'Dit zegt de Soevereine Heer:

"U was het zegel van volmaaktheid, vol van wijsheid en volmaakt in schoonheid. ¹³ U was in Eden, de tuin van God; elke kostbare steen was uw bedekking: carneool, topaas en diamant, beryl, onyx en jaspis, lapis lazuli, turquoise en smaragd. Uw zettingen en monturen waren in goud vervaardigd; op de dag dat u werd geschapen waren zij gereedgemaakt. ¹⁴ U was de gezalfde cherub die bedekte, en ik plaatste u op de heilige berg van God; u wandelde te midden van vurige stenen. ¹⁵ U was onberispelijk in uw wegen vanaf de dag dat u werd geschapen totdat er slechtheid in u werd gevonden. ¹⁶ Door de overvloed van uw handel werd u met geweld vervuld, en u zondigde. Daarom wierp ik u als ontheilgd van de berg van God, en ik vernietigde u, o bedekkende cherub, uit het midden van de vurige stenen. ¹⁷ Uw hart werd trots vanwege uw schoonheid; u corrupteerde uw wijsheid door uw pracht. Ik wierp u ter aarde; ik stelde u bloot voor koningen, opdat zij naar u zouden kijken. ¹⁸ Door de veelheid van uw ongerechtigheden, in de ongerechtigheid van uw handel, hebt u uw heilgdommen ontheilgd. Daarom bracht ik een vuur uit uw midden voort; het verteerde u, en ik maakte u tot as op de aarde in het zicht van allen die u aanschouwden. ¹⁹ Alle naties die u kenden zijn ontsteld over u; u bent een verschrikking geworden en zult voor altijd niet meer zijn."

²⁰ Een boodschap van de Heer kwam tot mij, ²¹ "Mensenkind, richt uw gezicht tegen Sidon, en profeteer tegen haar ²² en zeg, 'Dit zegt de Soevereine Heer:

"Zie, ik ben tegen u, Sidon, en ik zal verheertlijkt worden in uw midden. Dan zullen zij weten dat ik

de Heer ben, wanneer ik oordelen tegen haar uitvoer en mijn heiligheid in haar openbaar. ²³ Want ik zal een plaag over haar zenden en bloed in haar straten; de gevallen zullen in haar midden vallen door het zwaard van alle kanten. Dan zullen zij weten dat ik de Heer ben.

²⁴ En er zal voor het huis van Israël geen pijnlijke doorn of prikkelende distel meer zijn van hen rondom hen die hen verachtten. Dan zullen zij weten dat ik de Soevereine Heer ben. ²⁵ 'Dit zegt de Soevereine Heer: Wanneer ik het huis van Israël verzamel uit de volken onder wie zij verstrooid zijn, en mijzelf heilig toon onder hen in het zicht van de naties, dan zullen zij wonen in hun eigen land dat ik aan mijn dienaar Jakob gegeven heb. ²⁶ Zij zullen daar veilig wonen; zij zullen huizen bouwen en wijngaarden planten, en veilig wonen wanneer ik oordelen uitvoer over al hun burens die hen verachtten. Dan zullen zij weten dat ik de Heer hun God ben."

29 In het tiende jaar, in de tiende maand, op de twaalfde dag, werd het woord van de Heer tot mij gericht: ² "Mensenzoon, richt je gezicht tegen de farao, de koning van Egypte, en profeteer tegen hem en heel Egypte. ³ Spreek en zeg: 'Dit zegt de Soevereine Heer:

"Ik ben tegen jou, farao, koning van Egypte, jij grote monster dat in het midden van je rivieren ligt. Jij hebt gezegd: 'De Nijl is van mij; ik heb hem voor mezelf gemaakt.' ⁴ Ik zal haken in je kaken zetten en de vissen van je rivieren aan je schubben laten kleven. Ik zal je uit je rivieren trekken, met alle vissen die aan je schubben kleven. ⁵ Ik zal je in de wildernis achterlaten, jij en alle vissen van je rivieren. Je zult op het open veld vallen, niet verzameld of opgeraapt. Ik heb je als voedsel gegeven aan de dieren van de aarde en de vogels van de lucht.

⁶ Dan zullen alle inwoners van Egypte weten dat ik de Heer ben. Jij bent een rietstaf geweest voor het huis van Israël. ⁷ Toen zij je met hun handen vastpaktten, brak je en scheurde hun schouders open; toen zij op je leunden, brak je en deed al hun ruggen beven. ⁸ 'Daarom zegt de Soevereine Heer: Ik zal een zwaard tegen je brengen en zowel mens als dier uitroeien. ⁹ Het land Egypte zal een verlaten woestijn worden. Dan zullen zij weten dat ik de

Ezechiël

Heer ben. Omdat je zei: 'De Nijl is van mij; ik heb hem gemaakt,'¹⁰ daarom ben ik tegen jou en je rivieren, en ik zal het land Egypte tot een ruïne en een verlaten woestenij maken van Migdol tot Syene, tot aan de grens van Cusj.¹¹ Geen mensenvoet zal erdoorheen gaan, noch zal de voet van een dier erdoorheen gaan, en het zal veertig jaar onbewoond zijn.¹² Ik zal het land Egypte verlaten maken te midden van verwoeste landen, en haar steden zullen veertig jaar verlaten liggen te midden van verwoeste steden. Ik zal de Egyptenaren onder de naties verstrooien en hen door de landen verspreiden.¹³ 'Want dit zegt de Soevereine Heer: Aan het einde van veertig jaar zal ik de Egyptenaren verzamelen uit de volken waar zij verstrooid waren.¹⁴ Ik zal het lot van Egypte herstellen en hen terugbrengen naar het land Pathros, het land van hun voorouders, en daar zullen zij een nederig koninkrijk zijn.¹⁵ Het zal het laagste van de koninkrijken zijn en zal zich nooit meer boven de andere naties verheffen. Ik zal het zo zwak maken dat het nooit meer over de naties zal heersen.¹⁶ Egypte zal niet langer een bron van vertrouwen zijn voor het huis van Israël, waardoor zij hun schuld herinneren door zich tot haar te wenden voor hulp. Dan zullen zij weten dat ik de Soevereine Heer ben.'"¹⁷ In het zevenentwintigste jaar, in de eerste maand, op de eerste dag, werd het woord van de Heer tot mij gericht:¹⁸ "Mensenzoon, Nebukadnezar, de koning van Babylon, heeft zijn leger zwaar laten werken tegen Tyrus; elk hoofd werd kaal gewreven en elke schouder werd rauw. Toch hebben hij en zijn leger geen beloning ontvangen van de campagne die hij tegen Tyrus voerde.¹⁹ Daarom zegt de Soevereine Heer: Ik ga Egypte aan Nebukadnezar, de koning van Babylon, geven, en hij zal haar rijkdom meenemen. Hij zal het land plunderen en beroven als loon voor zijn leger.²⁰ Ik heb hem Egypte gegeven als beloning voor zijn inspanningen omdat hij en zijn leger voor mij hebben gehandeld, verklaart de Soevereine Heer.²¹ "Op die dag zal ik kracht laten opkomen voor het huis van Israël, en ik zal je in staat stellen om onder hen te spreken. Dan zullen zij weten dat ik de Heer ben."

30 Het woord van de Heer kwam tot mij:² "Mensenkind, profeteer en zeg: 'Dit zegt de Soevereine Heer:

"Weeklaag, 'Wee die dag!'³ Want de dag is nabij, ja, de dag van de Heer is nabij; een dag van wolken, een tijd van ondergang voor de naties.⁴ Een zwaard zal over Egypte komen, en er zal angst zijn in Cusj. Wanneer de gevallen in Egypte vallen, zal haar rijkdom worden weggevoerd, en haar fundamenten zullen worden neergehaald.

⁵ Cusj, Put, Lud, heel Arabië, Libië, en de mensen van het verbondsland zullen samen met Egypte door het zwaard vallen.⁶ Dit zegt de Heer:

"De bondgenoten van Egypte zullen vallen en de trots van haar macht zal worden neergehaald. Van Migdol tot Syene zullen zij binnen haar door het zwaard vallen," verklaart de Soevereine Heer.⁷ "Zij zullen verlaten zijn te midden van verlaten landen, en hun steden zullen liggen te midden van verwoeste steden.⁸ Dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben, wanneer Ik vuur leg aan Egypte en al haar helpers worden gebroken.

⁹ Op die dag zullen er boodschappers van Mij uitgaan in schepen om Cusj uit haar zelfgenoegzaamheid te verjagen; beven zal hen overvallen op de dag van Egypte's ondergang, want het komt zeker.¹⁰ Dit verklaart de Soevereine Heer:

"Ik zal een einde maken aan de menigte van Egypte en Ik zal de hand van Nebukadnezar, koning van Babylon, gebruiken.¹¹ Hij en zijn volk met hem, de meest meedogenloze van de naties, zullen worden binnengebracht om het land te vernietigen. Zij zullen hun zwaarden trekken tegen Egypte en het land vullen met de gevallen.¹² Ik zal de wateren van de Nijl opdrogen en het land verkopen in de handen van boze mannen; door de hand van vreemdelingen zal Ik het land verwoesten en alles wat erin is.

Ik, de Heer, heb gesproken.¹³ 'Dit zegt de Soevereine Heer:

"Ik zal de afgoden vernietigen en een einde maken aan de beelden in Memphis. Er zal geen prins meer zijn in Egypte, en Ik zal angst verspreiden door het land.¹⁴ Ik zal Pathros verwoesten, vuur leggen aan Zoan, en straf opleggen aan Thebe.¹⁵ Ik zal mijn woede uitstorten over Pelusium, de vesting van Egypte, en de menigten van Thebe elimineren.¹⁶ Ik zal vuur leggen aan Egypte; Pelusium zal in pijn kronkelen, Thebe zal worden

Ezechiël

doorbroken, en Memphis zal in constante nood zijn.

¹⁷ De jonge mannen van Heliopolis en Bubastis zullen door het zwaard vallen, en de vrouwen zullen in gevangenschap worden gevoerd. ¹⁸ Donker zal de dag zijn in Tahpanhes wanneer Ik het juk van Egypte breek; daar zal haar trotse kracht ten einde komen. Zij zal bedekt worden met wolken, en haar dochters zullen in gevangenschap gaan. ¹⁹ Zo zal Ik oordelen brengen over Egypte, en zij zullen weten dat Ik de Heer ben."

²⁰ In het elfde jaar, in de eerste maand op de zevende dag, kwam het woord van de Heer tot mij: ²¹ "Mensenkind, Ik heb de arm van de farao, koning van Egypte, gebroken. Hij is niet verbonden voor genezing of omwikkeld met een verband, zodat hij sterk genoeg zou zijn om het zwaard te hanteren. ²² Daarom zegt de Soevereine Heer: 'Zie, Ik ben tegen de farao, koning van Egypte, en Ik zal beide zijn armen breken, de sterke evenals de gebroken, en het zwaard uit zijn hand laten vallen. ²³ Ik zal de Egyptenaren verspreiden onder de naties en hen over de landen verstrooien. ²⁴ Ik zal de koning van Babylon macht geven en mijn zwaard in zijn hand plaatsen, maar Ik zal de armen van de farao breken, en hij zal zuchten voor hem als iemand die zwaar gewond is. ²⁵ Ik zal de armen van de koning van Babylon versterken, maar de armen van de farao zullen slap worden. Dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben, wanneer Ik mijn zwaard in de hand van de koning van Babylon leg en hij het tegen het land Egypte zwaait. ²⁶ Wanneer Ik de Egyptenaren onder de naties verspreid en hen over de landen verstrooi, dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben."

31 In het elfde jaar, in de derde maand, op de eerste dag, kwam het woord van de Heer tot mij: ² "Mensenkind, zeg tegen de farao, de koning van Egypte, en tegen zijn menigten,

"Wie kan met jou vergeleken worden in jouw grootheid? ³ Zie, Assyrië was als een ceder op de Libanon, met prachtige takken die schaduw gaven aan het woud, en torenhoog, zijn top onder de wolken. ⁴ De wateren voedden het, de diepe bronnen maakten het groot. Zijn stromen vloeiden rondom zijn plantplaats en zonden kanalen naar alle bomen van het veld. ⁵ Zo verhief het zich hoger dan alle bomen van het veld; zijn takken vermenigvuldigden zich en zijn takken strekten zich ver uit door de overvloedige wateren die het

verspreidde. ⁶ Alle vogels van de hemel nestelden in zijn takken, en onder zijn takken brachten alle dieren van het veld hun jongen voort; alle grote naties woonden onder zijn schaduw. ⁷ Het was prachtig in zijn grootheid, met zijn uitgebreide takken; want zijn wortels reikten tot overvloedige wateren. ⁸ De ceders in Gods tuin konden het niet evenaren, noch konden de jeneverbesbomen zijn takken evenaren, noch konden de plataanbomen met zijn takken vergelijken— geen boom in Gods tuin kon zijn schoonheid evenaren. ⁹ Ik maakte het mooi met de menigte van zijn takken, en alle bomen van Eden in de tuin van God benijdden het.

¹⁰ "Daarom zegt de Soevereine Heer dit: Omdat het verheven was in hoogte, en zijn top onder de wolken zette, en zijn hart trots werd in zijn verhevenheid, ¹¹ gaf Ik het over aan de heerser van de naties, zodat hij ermee zou handelen naar zijn slechtheid. Ik wierp het weg. ¹² Vreemde tirannen van de naties hakten het om en lieten het achter; zijn takken vielen op de bergen en in alle valleien, zijn takken lagen gebroken in alle ravijnen van het land. Alle volkeren van de aarde vertrokken uit zijn schaduw en vertieten het. ¹³ Alle vogels van de hemel vestigden zich op zijn gevallen stam, en alle dieren van het veld zochten beschutting tussen zijn takken. ¹⁴ Zo zullen geen andere bomen bij de wateren ooit trots in hoogte torenen, noch hun toppen onder de wolken zetten, noch zullen hun goed bewaterde machtigen hoog in hun hoogte staan. Want zij zijn allen tot de dood bestemd, tot de aarde beneden, onder stervelingen die afdalen naar de put. ¹⁵ "Dit zegt de Soevereine Heer: Op de dag dat het neerdaalde naar het dodenrijk, bracht Ik rouw over het; Ik bedekte de diepe bronnen ervoor, en hield zijn stromen tegen. Zijn overvloedige wateren werden ingehouden, en Ik maakte Libanon rouwen om het, en alle bomen van het veld verdorpen. ¹⁶ Ik deed de naties beven bij het geluid van zijn val toen Ik het neerhaalde naar het dodenrijk met degenen die afdalen naar de put. Toen werden alle goed bewaterde bomen van Eden, de uitgelezen en beste van Libanon, getroost in de aarde beneden. ¹⁷ Zij daalden ook af naar het dodenrijk met het, naar degenen die door het zwaard gedood zijn, samen met degenen die zijn kracht waren, die in zijn schaduw leefden onder de naties. ¹⁸ "Met welke onder de bomen van Eden kun je vergeleken worden in glorie en grootheid? Toch zul je worden neergehaald met de bomen van Eden naar

de aarde beneden; je zult liggen tussen de onbesnedenen, met degenen die door het zwaard gedood zijn. Dit is de farao en al zijn horden, verklaart de Soevereine Heer."

32 In het twaalfde jaar, in de twaalfde maand, op de eerste dag van de maand, kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende, ² "Mensenzoon, hef een klaaglied aan over de farao, koning van Egypte, en zeg tegen hem: 'Je vergeleek jezelf met een leeuw onder de naties, maar je bent als een monster in de zeeën; je slaat om je heen in je rivieren, vertroebelt het water met je voeten en verontreinigt hun stromen.' ³ Dit zegt de Soevereine Heer:

'Ik zal mijn net over je uitspreiden met een menigte van volken, en zij zullen je in mijn net omhooghalen. ⁴ Ik zal je op het land werpen en je op het open veld gooien. Ik zal alle vogels van de lucht op je laten neerstrijken, en alle wilde dieren zullen zich aan je verzadigen. ⁵ Ik zal je vlees op de bergen leggen en de dalen vullen met je resten. ⁶ Ik zal het land drenken met je stromende bloed tot aan de bergen, en de ravijnen zullen gevuld worden met je vlees. ⁷ Wanneer ik je uitdoof, zal ik de hemelen bedekken en hun sterren verduisteren; ik zal de zon met een wolk bedekken, en de maan zal haar licht niet geven. ⁸ Alle stralende lichten in de hemelen zal ik over je verduisteren, en ik zal duisternis brengen over je land,' verklaart de Soevereine Heer. ⁹ Ik zal de harten van vele volken verontrusten wanneer ik je vernietiging onder de naties teweegbreng, in landen die je niet hebt gekend. ¹⁰ Ik zal vele volken van je doen schrikken, en hun koningen zullen beven van angst vanwege jou wanneer ik mijn zwaard voor hen zwaai. Op de dag van je ondergang, zal ieder van hen beven > elk moment voor zijn leven.'

¹¹ Dit verklaart de Soevereine Heer:

'Het zwaard van de koning van Babylon zal tegen je komen. ¹² Ik zal je menigten doen vallen door de zwaarden van machtige krijgers, de meedogenloosste van de naties. Zij zullen de trots van Egypte verbrijzelen, en al haar menigten zullen worden omvergeworpen. ¹³ Ik zal al haar vee vernietigen van bij vele wateren, zodat noch de voet van een mens noch de hoeven van dieren ze nog zullen vertroebelen. ¹⁴ Dan zal ik haar wateren

kalm laten worden en haar stromen soepel laten vloeien,' verklaart de Soevereine Heer. ¹⁵ 'Wanneer ik het land Egypte verwoest en het beroof van alles wat het vult, > wanneer ik allen die daar wonen neersla, dan zullen zij weten dat ik de Heer ben.'

¹⁶ Dit is het klaaglied dat zij voor haar zullen aanheffen. De dochters van de naties zullen het aanheffen; over Egypte en al haar menigten zullen zij het aanheffen,' verklaart de Soevereine Heer. ¹⁷ In het twaalfde jaar, op de vijftiende dag van de maand, kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende, ¹⁸ "Mensenzoon, weeklaag over de menigten van Egypte en wijs hen toe aan de aarde beneden, haar en de dochters van machtige naties, met hen die naar de put afdalen. ¹⁹ Zeg tegen hen: 'Wie overtreft u in schoonheid? Daalt af en wordt gelegd bij de onbesnedenen.' ²⁰ Zij zullen worden gerekend onder hen die door het zwaard zijn gedood. Het zwaard is getrokken; laat haar worden weggevoerd met al haar menigten. ²¹ De machtige leiders zullen spreken over Egypte en haar bondgenoten vanuit het rijk van de doden: 'Zij zijn neergedaald en liggen bij de onbesnedenen, met hen die door het zwaard zijn gedood.' ²² "Assyrië is daar met haar hele leger; zij is omringd door de graven van al haar gesneuvelden, allen die door het zwaard zijn gevallen. ²³ Hun graven liggen diep in de put, en haar leger ligt rondom haar graf. Allen die terreur hadden verspreid in het land van de levenden zijn gedood, gevallen door het zwaard. ²⁴ "Elam is daar, met al haar menigten rondom haar graf. Allen zijn gedood, gevallen door het zwaard. Allen die terreur hadden verspreid in het land van de levenden zijn onbesneden afgedaald naar de aarde beneden. Zij dragen hun schande met hen die naar de put afdalen. ²⁵ Een rustplaats is voor haar gemaakt onder de gesneuvelden, met al haar menigten rondom haar graf. Allen zijn onbesneden, gedood door het zwaard. Omdat hun terreur zich had verspreid in het land van de levenden, dragen zij hun schande met hen die naar de put afdalen; zij liggen onder de gesneuvelden. ²⁶ "Meshech en Tubal zijn daar, met al hun menigten rondom hun graven. Allen zijn onbesneden, gedood door het zwaard omdat zij hun terreur hadden verspreid in het land van de levenden. ²⁷ Maar zij liggen niet bij de gevallen krijgers van weleer, die met hun oorlogswapens naar het rijk van de doden zijn afgedaald—hun zwaarden onder hun hoofden geplaatst en hun schilden

Ezechiël

rustend op hun beenderen—hoewel deze krijgers ook het land van de levenden hadden geterroriseerd.²⁸ Ook jij, farao, zult vernederd worden en rusten onder de onbesnedenen, met hen die door het zwaard zijn gedood.²⁹ "Edom is daar, haar koningen en al haar prinsen; ondanks hun macht worden zij geplaatst bij hen die door het zwaard zijn gedood. Zij rusten met de onbesnedenen, met hen die naar de put afdalen.³⁰ "Alle prinsen van het noorden en alle Sidoniërs zijn daar; zij zijn met de gesneuvelden in schande neergedaald ondanks de terreur veroorzaakt door hun macht. Zij rusten onbesneden met hen die door het zwaard zijn gedood en dragen hun schande met hen die naar de put afdalen.³¹ "Farao zal hen zien en hij zal worden getroost over al zijn menigten die door het zwaard zijn gedood, verklaart de Soevereine Heer.³² Hoewel ik hem terreur had laten verspreiden in het land van de levenden, zullen farao en al zijn menigten worden gelegd onder de onbesnedenen, met hen die door het zwaard zijn gedood, verklaart de Soevereine Heer.

33 Het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende:² "Mensenkind, spreek tot de zonen van uw volk en zeg tot hen: 'Als Ik een zwaard over een land breng, en de mensen van het land kiezen een man uit hun midden en stellen hem aan als hun wachter,³ en hij ziet het zwaard over het land komen en blaast op de trompet om het volk te waarschuwen,⁴ dan, als iemand het geluid van de trompet hoort maar geen waarschuwing ter harte neemt, en het zwaard komt en neemt hem weg, zal zijn bloed op zijn eigen hoofd zijn.⁵ Hij hoorde het geluid van de trompet maar sloeg geen acht op de waarschuwing; zijn bloed zal op hemzelf zijn. Als hij de waarschuwing ter harte had genomen, zou hij zijn leven hebben gered.⁶ Maar als de wachter het zwaard ziet komen en niet op de trompet blaast, en het volk niet gewaarschuwd wordt, en het zwaard komt en neemt een persoon weg, wordt hij weggenomen vanwege zijn zonde, maar Ik zal de wachter verantwoordelijk houden voor zijn bloed.'⁷ "Nu, wat u betreft, mensenkind, Ik heb u aangesteld als een wachter voor het huis van Israël; hoor daarom het woord dat Ik spreek en geef hun een waarschuwing van Mij.⁸ Wanneer Ik tot de goddeloze zeg: 'Gij goddeloze, gij zult zeker sterven,' en gij spreekt niet om de goddeloze van zijn weg te waarschuwen, zal die goddeloze sterven vanwege

zijn zonde, maar Ik zal u verantwoordelijk houden voor zijn bloed.⁹ Maar als gij de goddeloze waarschuwt om zich van zijn wegen te bekeren en hij doet het niet, zal hij sterven vanwege zijn zonde, maar gij hebt uw leven gered.¹⁰ "Nu, wat u betreft, mensenkind, zeg tot het huis van Israël: 'Dit is wat gij zegt: "Onze overtredingen en zonden drukken ons neer, en wij kwijnen daarin weg. Hoe kunnen wij dan overleven?"'¹¹ Zeg tot hen: 'Zo waar Ik leef, verklaart de Soevereine Heer, Ik schep geen behagen in de dood van de goddeloze, maar liever dat de goddeloze zich van zijn wegen bekeert en leeft. Keer terug, keer terug van uw slechte wegen! Waarom zou u sterven, huis van Israël?'¹² "Daarom, mensenkind, zeg tot uw medeburgers: 'De gerechtigheid van een rechtvaardige zal hem niet redden op de dag van zijn overtreding, en wat betreft de goddeloosheid van een goddeloze, hij zal er niet door vallen op de dag dat hij zich van zijn goddeloosheid bekeert; noch zal een rechtvaardige kunnen leven door zijn gerechtigheid op de dag dat hij zondigt.'¹³ Wanneer Ik tot de rechtvaardige zeg dat hij zeker zal leven, en hij vertrouwt op zijn gerechtigheid en begaat onrecht, zullen geen van zijn rechtvaardige daden worden herinnerd; hij zal sterven vanwege het onrecht dat hij heeft begaan.¹⁴ Maar wanneer Ik tot de goddeloze zeg: 'Gij zult zeker sterven,' en hij zich afkeert van zijn zonde en doet wat rechtvaardig en juist is—¹⁵ als hij teruggeeft wat hij als onderpand voor een lening heeft genomen, terugbetaalt wat hij heeft gestolen, de verordeningen volgt die leven verzekeren, en geen onrecht begaat, zal hij zeker leven; hij zal niet sterven.¹⁶ Geen van de zonden die hij heeft begaan zullen tegen hem worden herinnerd. Hij heeft gedaan wat rechtvaardig en juist is; hij zal zeker leven.¹⁷ "Echter, uw medeburgers beweren: 'De weg van de Heer is niet rechtvaardig,' terwijl het hun eigen weg is die niet rechtvaardig is.¹⁸ Als een rechtvaardige zich van zijn gerechtigheid afkeert en onrecht doet, zal hij daardoor sterven.¹⁹ Maar wanneer een goddeloze zich afkeert van zijn goddeloosheid en doet wat rechtvaardig en juist is, zal hij daardoor leven.²⁰ Toch zegt gij: 'De weg van de Heer is niet rechtvaardig.' Ik zal ieder van u oordelen naar uw eigen wegen, huis van Israël."²¹ Nu, in het twaalfde jaar van onze ballingschap, op de vijfde dag van de tiende maand, kwam een man die uit Jeruzalem was ontsnapt naar mij toe, zeggende: "De stad is ingenomen."²² Nu was de hand van de

Heer op mij geweest in de avond voordat de man aankwam, en Hij opende mijn mond voordat de man 's morgens bij mij kwam. Dus mijn mond werd geopend en ik was niet langer stil. ²³ Toen kwam het woord van de Heer tot mij, zeggende: ²⁴ "Mensenkind, zij die in de ruïnes in het land van Israël wonen, zeggen: 'Abraham was slechts één man, toch bezat hij het land. Maar wij zijn met velen; zeker is het land ons als bezit gegeven.' ²⁵ Zeg daarom tot hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Aangezien gij vlees eet met het bloed er nog in, uw ogen opheft naar uw afgoden en bloed vergiet, zou gij dan het land moeten bezitten? ²⁶ Gij vertrouwt op uw zwaard, gij begaat gruweldaden, en ieder van u verontreinigt de vrouw van zijn naaste. Zou gij dan het land moeten bezitten? ²⁷ Gij zult dit tot hen zeggen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Zo waar Ik leef, zij die in de ruïnes zijn, zullen door het zwaard vallen, en degenen in het open veld zal Ik aan de wilde dieren geven om te worden verslonden, en degenen in vestingen en grotten zullen sterven aan de pest. ²⁸ Ik zal het land tot een verlaten woestenij maken, en haar trotse kracht zal ten einde komen, en de bergen van Israël zullen verlaten zijn zodat niemand erdoorheen zal trekken. ²⁹ Dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben, wanneer Ik het land tot een verlaten woestenij heb gemaakt vanwege al de gruweldaden die zij hebben begaan.' ³⁰ "Maar wat u betreft, mensenkind, uw medeburgers die met elkaar over u praten bij de muren en in de deuropeningen van de huizen, zeggen tegen elkaar: 'Kom en hoor het woord dat van de Heer is gekomen.' ³¹ En zij komen tot u zoals mensen komen, en zitten voor u als Mijn volk en horen uw woorden, maar zij brengen ze niet in praktijk. Hun monden spreken van liefde, maar hun harten streven naar onrechtvaardige winst. ³² Inderdaad, voor hen bent u als iemand die liefdesliederen zingt met een mooie stem en een instrument goed bespeelt, want zij horen uw woorden maar brengen ze niet in praktijk. ³³ Dus wanneer het gebeurt—zoals het zeker zal gebeuren—dan zullen zij weten dat er een profeet onder hen is geweest."

34 Een boodschap van de Heer kwam tot mij: ² "Mensenkind, profeteer tegen de herders van Israël; profeteer en zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Wee de herders van Israël die zichzelf hebben gevoed! Moeten de herders niet voor de kudde zorgen? ³ Jullie eten het vet, kleden je

met de wol, en slachten de beste dieren, maar jullie zorgen niet voor de kudde. ⁴ Jullie hebben de zwakken niet versterkt, de zieken niet genezen, of de gewonden verbonden. Jullie hebben de verdwaalden niet teruggebracht of naar de verlorenen gezocht. In plaats daarvan hebben jullie hen met kracht en hardheid geregeerd. ⁵ Dus werden zij verstrooid door gebrek aan een herder, en toen zij verstrooid waren, werden zij voedsel voor alle wilde dieren. ⁶ Mijn kudde dwaalde over alle bergen en op elke hoge heuvel; zij waren verstrooid over de hele aarde, en niemand zocht of keek naar hen. ⁷ Dus, jullie herders, luister naar het woord van de Heer: ⁸ Zo waar ik leef, verklaart de Soevereine Heer, omdat mijn kudde een buit is geworden en voedsel voor alle wilde dieren, en omdat mijn herders niet naar mijn kudde zochten maar voor zichzelf zorgden in plaats van voor mijn kudde, ⁹ Dus, jullie herders, let op het woord van de Heer: ¹⁰ Dit is wat de Soevereine Heer zegt: Zie, ik ben tegen de herders en zal hen ter verantwoording roepen voor mijn kudde. Ik zal hen verwijderen van het hoeden van de kudde zodat zij zichzelf niet langer kunnen voeden. Ik zal mijn kudde uit hun mond redden, en het zal niet langer voedsel voor hen zijn. ¹¹ Want dit is wat de Soevereine Heer zegt: Zie, ik zal persoonlijk naar mijn schapen zoeken en voor hen zorgen. ¹² Zoals een herder omziet naar zijn verstrooide kudde wanneer hij bij hen is, zo zal ik voor mijn schapen zorgen en hen redden uit alle plaatsen waar zij verstrooid waren op een dag van wolken en duisternis. ¹³ Ik zal hen uit de volken halen en hen verzamelen uit de landen en hen naar hun eigen land brengen. Ik zal hen weiden op de bergen van Israël, bij de beken, en in alle bewoonde plaatsen van het land. ¹⁴ Ik zal hen weiden in een goede weide, en hun grasland zal op de hoogten van Israël zijn. Daar zullen zij neerliggen in een goede graasgrond en eten in een rijke weide op de bergen van Israël. ¹⁵ Ik zal persoonlijk voor mijn schapen zorgen en hen laten neerliggen, zegt de Soevereine Heer. ¹⁶ Ik zal de verlorenen zoeken en de verdwaalden terugbrengen. Ik zal de gewonden verbinden en de zwakken versterken, maar ik zal omgaan met de vette en de sterke. Ik zal de kudde met rechtvaardigheid hoeden. ¹⁷ Wat jullie betreft, mijn kudde, dit is wat de Soevereine Heer zegt: Ik zal onderscheid maken tussen het ene schaap en het andere, en tussen rammen en bokken. ¹⁸ Is het niet genoeg voor jullie om op de goede weide te grazen?

Moeten jullie de rest van je weide met je voeten vertrappen? Is het niet genoeg voor jullie om het heldere water te drinken? Moeten jullie de rest met je voeten modderig maken? ¹⁹ Moet mijn kudde eten wat jullie met je voeten hebben vertrapt en drinken wat jullie met je voeten hebben modderig gemaakt? ²⁰ Daarom, dit is wat de Soevereine Heer tegen hen zegt: Zie, ik zal zelf oordelen tussen de vette schapen en de magere schapen. ²¹ Omdat jullie met flank en schouder duwen, alle zwakke schapen met je horens stoten totdat jullie hen hebben verstrooid, ²² zal ik mijn kudde redden, en zij zullen niet langer geplunderd worden. Ik zal onderscheid maken tussen het ene schaap en het andere. ²³ Ik zal één herder over hen aanstellen, mijn dienaar David, en hij zal hen hoeden; hij zal hen hoeden en hun herder zijn. ²⁴ Ik, de Heer, zal hun God zijn, en mijn dienaar David zal een leider onder hen zijn. Ik, de Heer, heb gesproken. ²⁵ Ik zal een vredesverbond met hen sluiten en het land bevrijden van wilde dieren zodat zij veilig in de wildernis kunnen leven en in de bossen kunnen slapen. ²⁶ Ik zal hen en de plaatsen rondom mijn heuvel tot een bron van zegen maken. Ik zal regen in het seizoen sturen; er zullen overvloedige zegeningen zijn. ²⁷ De bomen zullen hun vruchten dragen en de grond zal haar gewassen opleveren; de mensen zullen veilig in hun land zijn. Zij zullen erkennen dat ik de Heer ben, wanneer ik de staven van hun juk breek en hen red uit de handen van degenen die hen tot slaaf maakten. ²⁸ Zij zullen niet langer door de naties geplunderd worden, noch zullen wilde dieren hen verslinden. Zij zullen veilig leven, en niemand zal hen bang maken. ²⁹ Ik zal voor hen een land voorzien dat beroemd is om zijn gewassen, en zij zullen niet langer lijden onder hongersnood in het land of de hoon van de naties dragen. ³⁰ Dan zullen zij weten dat ik, de Heer hun God, met hen ben en dat zij, het huis van Israël, mijn volk zijn, verklaart de Soevereine Heer. ³¹ Jullie zijn mijn schapen, de schapen van mijn weide, en ik ben jullie God, zegt de Soevereine Heer."

35 De boodschap van de Heer kwam tot mij: ² "Menskind, richt je op de berg Seïr en profeteer ertegen, ³ en zeg: 'Dit zegt de Heere God: Zie, ik ben tegen u, berg Seïr, en ik zal mijn hand tegen u uitstrekken en u tot een woeste wildernis maken. ⁴ Ik zal uw steden in puin leggen, en u zult een woestijn worden. Dan zult u weten dat ik de Heer ben. ⁵ Omdat u een oude vijandschap

hebt gekoesterd en de Israëlieten aan het zwaard hebt overgeleverd in de tijd van hun rampspoed, toen hun straf zijn hoogtepunt bereikte, ⁶ daarom, zo waar ik leef, verklaart de Heere God, zal ik u tot bloedvergieten veroordelen, en bloedvergieten zal u achtervolgen. Aangezien u geen afkeer had van bloedvergieten, zal bloedvergieten u achtervolgen. ⁷ Ik zal de berg Seïr tot een woeste wildernis maken en allen die erdoorheen trekken en terugkeren, uitroeien. ⁸ Ik zal uw bergen vullen met de gevallen; zij die door het zwaard zijn gedood, zullen op uw heuvels, in uw dalen en in al uw ravijnen vallen. ⁹ Ik zal u tot een eeuwige woestijn maken, en uw steden zullen niet bewoond worden. Dan zult u weten dat ik de Heer ben. ¹⁰ Omdat u hebt gezegd: "Deze twee naties en deze twee landen zullen van ons zijn, en wij zullen ze in bezit nemen," hoewel de Heer daar was, ¹¹ daarom, zo waar ik leef, verklaart de Heere God, zal ik met u handelen naar de woede en afgunst die u toonde in uw haat tegen hen, en ik zal mij onder hen bekendmaken wanneer ik u oordeel. ¹² Dan zult u weten dat ik, de Heer, alle beledigingen heb gehoord die u hebt uitgesproken tegen de bergen van Israël, zeggende: "Ze zijn verwoest en aan ons gegeven om te verslinden." ¹³ U hebt hoogmoedig tegen mij gesproken en uw woorden tegen mij vermenigvuldigd; ik heb het gehoord. ¹⁴ Dit zegt de Heere God: Terwijl de hele aarde zich verheugt, zal ik u tot een woestijn maken. ¹⁵ Zoals u zich verheugde toen het erfdeel van het huis van Israël een woestijn werd, zo zal ik met u doen. U zult een woestijn worden, berg Seïr, en heel Edom, geheel en al. Dan zullen zij weten dat ik de Heer ben."

36 "Menskind, profeteer tot de bergen van Israël en zeg: 'O bergen van Israël, luister naar het woord van de Heer. ² Dit zegt de Heere God: De vijand heeft van u gezegd: "Aha! De oude hoogten zijn nu van ons geworden." ³ Daarom, profeteer en zeg: 'Dit zegt de Heere God: Omdat zij u verwoest hebben en u van alle kanten hebben lastiggevalen, bent u een bezit van de overgebleven volken geworden en een onderwerp van kwaadaardig gepraat en laster. ⁴ Daarom, o bergen van Israël, hoor het woord van de Heere God: Dit zegt de Heere God tot de bergen en heuvels, tot de ravijnen en dalen, tot de verlaten ruïnes en verlaten steden die geplunderd en bespot zijn door de volken om u heen— ⁵ daarom, dit zegt de Heere God: In het

Ezechiël

vuur van Mijn jaloezie heb Ik gesproken tegen de rest van de volken, en tegen heel Edom, die Mijn land als hun eigen hebben genomen met vreugde en minachting, om het weideland te plunderen.’⁶ Daarom, profeteer over het land van Israël en zeg tegen de bergen en heuvels, tegen de ravijnen en dalen: ‘Dit zegt de Heere God: Ik heb gesproken in Mijn jaloerse woede omdat u de beledigingen van de volken hebt doorstaan.’⁷ Daarom, dit zegt de Heere God: Ik heb gezworen dat de volken om u heen ook hun eigen beledigingen zullen doorstaan.’⁸ Maar u, o bergen van Israël, zult takken voortbrengen en vrucht dragen voor Mijn volk Israël, want zij zullen spoedig terugkeren.’⁹ Want zie, Ik ben voor u, en Ik zal naar u toe keren, en u zult worden bewerkt en bezaaid.’¹⁰ Ik zal het aantal mensen op u vermenigvuldigen, het hele huis van Israël, geheel en al; de steden zullen bewoond worden en de ruïnes herbouwd.’¹¹ Ik zal het aantal mensen en dieren op u vergroten, en zij zullen vruchtbaar zijn en zich vermenigvuldigen. Ik zal mensen op u vestigen zoals in vroegere tijden en u meer laten bloeien dan voorheen. Dan zult u weten dat Ik de Heer ben.’¹² Ik zal Mijn volk Israël op u laten wandelen; zij zullen u bezitten, en u zult hun erfdeel zijn; u zult hen niet langer van kinderen beroven.’¹³ Dit zegt de Heere God: Omdat mensen tegen u zeggen: “U verslindt mensen en berooft uw natie van kinderen,”¹⁴ daarom zult u niet langer mensen verslinden of uw natie van kinderen beroven, verklaart de Heere God.’¹⁵ Ik zal u niet langer de beledigingen van de volken laten horen, noch zult u de hoon van de mensen lijden of uw natie opnieuw doen struikelen, verklaart de Heere God.’”¹⁶ Het woord van de Heer kwam opnieuw tot mij, zeggende,¹⁷ “Mensenkind, toen het huis van Israël in hun eigen land woonde, verontreinigden zij het door hun gedrag en daden; hun weg was voor Mij als de onreinheid van een vrouw in haar onreinheid.’¹⁸ Dus goot Ik Mijn woede over hen uit vanwege het bloed dat zij in het land hadden vergoten en omdat zij het met hun afgoden hadden verontreinigd.’¹⁹ Ik verstrooide hen onder de volken, en zij werden verspreid door de landen; Ik oordeelde hen naar hun gedrag en daden.’²⁰ En waar zij ook gingen onder de volken, zij ontheiligden Mijn heilige naam, want er werd van hen gezegd: ‘Dit zijn het volk van de Heer, maar zij moesten Zijn land verlaten.’”²¹ Maar Ik had zorg voor Mijn heilige naam, die het huis van Israël had ontheiligd onder de

volken waar zij heen waren gegaan.’²² Daarom, zeg tegen het huis van Israël: ‘Dit zegt de Heere God: Het is niet omwille van u, o huis van Israël, dat Ik op het punt sta te handelen, maar om Mijn heilige naam, die u onder de volken hebt ontheiligd waar u bent gegaan.’²³ Ik zal Mijn grote naam heiligen, die onder de volken is ontheiligd, die u onder hen hebt ontheiligd. Dan zullen de volken weten dat Ik de Heer ben, verklaart de Heere God, wanneer Ik door u voor hun ogen geheiligd word.’²⁴ Want Ik zal u uit de volken halen, u uit alle landen verzamelen en u terugbrengen naar uw eigen land.’²⁵ Ik zal rein water over u sprenkelen, en u zult rein zijn; Ik zal u reinigen van al uw onreinheden en van al uw afgoden.’²⁶ Ik zal u een vernieuwd hart geven en een nieuwe geest in u leggen; Ik zal uw onverzettelijke hart wegnemen en u een ontvankelijk hart geven.’²⁷ En Ik zal Mijn Geest in u leggen en u doen wandelen in Mijn verordeningen en ervoor zorgen dat u Mijn wetten zorgvuldig naleeft.’²⁸ Dan zult u wonen in het land dat Ik aan uw voorvaders heb gegeven; u zult Mijn volk zijn, en Ik zal uw God zijn.’²⁹ Ik zal u redden van al uw onreinheid. Ik zal het graan oproepen en het overvloedig maken, en geen hongersnood over u brengen.’³⁰ Ik zal de vrucht van de bomen en de opbrengst van de velden vergroten, zodat u niet langer schande zult lijden onder de volken vanwege hongersnood.’³¹ Dan zult u uw slechte wegen en uw daden die niet goed waren, herinneren, en u zult uzelf verafschuwen vanwege uw zonden en verfoeilijke praktijken.’³² Ik wil dat u weet dat Ik dit niet voor uw bestwil doe, verklaart de Heere God. Wees beschaamd en te schande voor uw gedrag, o huis van Israël!’³³ Dit zegt de Heere God: Op de dag dat Ik u van al uw zonden reinig, zal Ik uw steden herbevolken, en de ruïnes zullen worden herbouwd.’³⁴ Het verlaten land zal worden bebouwd in plaats van verlaten te liggen voor de ogen van allen die voorbijgaan.’³⁵ Zij zullen zeggen: ‘Dit land dat verlaten was, is geworden als de Hof van Eden; de steden die verwoest, verlaten en vernietigd waren, zijn nu versterkt en bewoond.’”³⁶ Dan zullen de volken om u heen die overblijven weten dat Ik, de Heer, heb herbouwd wat verwoest was en heb herplant wat verlaten was. Ik, de Heer, heb gesproken, en Ik zal het doen.’”³⁷ Dit zegt de Heere God: Ik zal opnieuw reageren op het verzoek van het huis van Israël en dit voor hen doen: Ik zal hun volk als een kudde vermeerderen.’³⁸ Zoals de kudden

voor offers, zoals de kudde in Jeruzalem tijdens haar vastgestelde feesten, zo zullen de verlaten steden gevuld worden met kudden van mensen. Dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben."

37 De hand van de Heer was op mij, en Hij bracht mij door de Geest van de Heer naar buiten en plaatste mij in het midden van een dal; het was gevuld met beenderen. ² Hij leidde mij rondom hen, en ik zag een groot aantal beenderen op de oppervlakte van het dal; inderdaad, ze waren zeer droog. ³ Hij vroeg mij: "Mensenkind, kunnen deze beenderen leven?" Ik antwoordde: "Soevereine Heer, alleen U weet het." ⁴ Toen instrueerde Hij mij: "Profeteer over deze beenderen en zeg tegen hen: 'Droge beenderen, hoor het woord van de Heer.' ⁵ Dit zegt de Soevereine Heer tegen deze beenderen: 'Ik zal adem in jullie brengen, en jullie zullen leven. ⁶ Ik zal pezen aan jullie hechten, vlees op jullie laten groeien, jullie met huid bedekken, en adem in jullie brengen zodat jullie kunnen leven. Dan zullen jullie weten dat Ik de Heer ben.'" ⁷ Dus ik profeteerde zoals mij was opgedragen. Terwijl ik aan het profeteren was, was er een geluid, een geratel, en de beenderen kwamen samen, heen aan zijn been. ⁸ Ik zag dat er pezen en vlees op hen gevormd werden, en huid bedekte hen; echter, er was nog steeds geen adem in hen. ⁹ Toen zei Hij tegen mij: "Profeteer tot de adem, profeteer, mensenkind, en zeg tegen haar: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Kom van de vier windstreken, adem, en blaas in deze gedoden, opdat zij leven.'" ¹⁰ Dus ik profeteerde zoals Hij mij gebod, en adem kwam in hen; zij kwamen tot leven en stonden op hun voeten, een buitengewoon groot leger. ¹¹ Toen zei Hij tegen mij: "Mensenkind, deze beenderen vertegenwoordigen het hele huis van Israël. Zij zeggen: 'Onze beenderen zijn verdord, onze hoop is verloren; wij zijn volledig afgesneden.' ¹² Daarom profeteer en zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Mijn volk, Ik ga jullie graven openen en jullie daaruit omhoog brengen; Ik zal jullie terugbrengen naar het land van Israël. ¹³ Dan zullen jullie erkennen dat Ik de Heer ben, wanneer Ik jullie graven open en jullie daaruit omhoog breng. ¹⁴ Ik zal mijn Geest in jullie leggen, en jullie zullen leven, en Ik zal jullie in jullie eigen land vestigen. Dan zullen jullie weten dat Ik, de Heer, heb gesproken en het heb gedaan,' verklaart de Heer." ¹⁵ Het woord van de Heer kwam opnieuw tot mij: ¹⁶ "Mensenkind, neem een stok en

schrijf daarop: 'Voor Juda en de Israëlieten die bij hem horen.' Neem dan een andere stok en schrijf daarop: 'Voor Jozef, de stok van Efraïm, en heel het huis van Israël dat bij hem hoort.' ¹⁷ Voeg ze samen tot één stok zodat ze één worden in je hand. ¹⁸ Wanneer je volk je vraagt: 'Zul je ons niet vertellen wat je hiermee bedoelt?' ¹⁹ zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Ik ga de stok van Jozef nemen, die in de hand van Efraïm is, en de stammen van Israël die bij hem horen, en deze samenvoegen met de stok van Juda. Ik zal ze één stok maken, en ze zullen één zijn in Mijn hand.' ²⁰ Houd de stokken waarop je hebt geschreven voor hun ogen. ²¹ En zeg tegen hen: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Ik zal de Israëlieten nemen van onder de naties waarheen zij zijn gegaan, en Ik zal hen van alle kanten verzamelen en hen terugbrengen naar hun eigen land. ²² Ik zal hen één natie maken in het land, op de bergen van Israël; en er zal één koning over hen allen zijn. Zij zullen niet langer twee naties zijn, noch zullen zij verdeeld zijn in twee koninkrijken. ²³ Zij zullen zich niet langer verontreinigen met hun afgoden, of met hun verfoeilijke dingen, of met enige van hun zonden. Ik zal hen redden van al hun afdwalingen waarin zij hebben gezondigd, en zal hen reinigen. Zij zullen Mijn volk zijn, en Ik zal hun God zijn. ²⁴ "Mijn dienaar David zal koning over hen zijn, en zij zullen allen één herder hebben. Zij zullen Mijn wetten volgen en ijverig Mijn verordeningen naleven. ²⁵ Zij zullen wonen in het land dat Ik aan Mijn dienaar Jakob heb gegeven, waar jullie voorouders woonden. Zij, hun kinderen, en de kinderen van hun kinderen zullen daar voor altijd wonen, en Mijn dienaar David zal voor altijd hun vorst zijn. ²⁶ Ik zal een vredesverbond met hen sluiten; het zal een eeuwigdurend verbond zijn. Ik zal hen vestigen en vermenigvuldigen, en Ik zal Mijn heiligheid voor altijd onder hen plaatsen. ²⁷ Ik zal onder hen wonen; Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mijn volk zijn. ²⁸ Dan zullen de naties begrijpen dat Ik, de Heer, Israël heilig maak, wanneer Mijn heiligheid voor altijd onder hen is."

38 Het woord van de Heer kwam tot mij, zeggende, ² "Mensenzoon, richt je gezicht tegen Gog uit het land van Magog, de oppervorst van Mesek en Tubal, en profeteer tegen hem, ³ en verklaar: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Zie, Ik ben tegen u, Gog, oppervorst van Mesek en Tubal. ⁴ Ik zal u omkeren, haken in uw kaken leggen en u

met uw gehele leger naar buiten brengen—uw paarden en ruiters, allen prachtig gekleed, een enorme menigte met schild en buckler, allen zwaaiend met zwaarden. ⁵ Perzië, Cusj en Put zullen bij hen zijn, allen uitgerust met schild en helm; ⁶ Gomer met al zijn troepen, en Beth Togarma uit het verre noorden met al zijn troepen—vele volken met u. ⁷ "Bereid u voor; wees gereed, u en al uw verzamelde hordes, en neem het bevel over hen. ⁸ Na vele dagen zult u worden opgeroepen. In de laatste jaren zult u komen in een land dat hersteld is van oorlog, waarvan de mensen uit vele naties zijn verzameld naar de bergen van Israël, die lange tijd in puin lagen. Zij werden uit de naties gebracht en nu wonen zij veilig. ⁹ U en al uw troepen en de vele volken met u zullen oprukken, als een storm komen; u zult als een volk het land bedekken. ¹⁰ 'Dit zegt de Soevereine Heer: Op die dag zullen gedachten in uw geest opkomen, en u zult een boosaardig plan bedenken. ¹¹ U zult zeggen: "Ik zal een land van onommuurde dorpen binnenvallen; ik zal een vreedzaam en nietsvermoedend volk aanvallen—allen die zonder muren, grendels of poorten leven. ¹² Ik zal plunderen en roven, mijn hand keren tegen de herbevolkte ruïnes en de mensen verzameld uit de naties, die vee en goederen hebben verworven, wonend in het centrum van de wereld." ¹³ Seba en Dedan en de kooplieden van Tarsis met al haar dorpen zullen u vragen: "Bent u gekomen om te plunderen? Hebt u uw hordes verzameld om te roven, om zilver en goud weg te voeren, om vee en goederen mee te nemen, en om veel buit te grijpen?" ¹⁴ "Daarom, mensenzoon, profeteer en zeg tegen Gog: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Op die dag wanneer mijn volk Israël veilig woont, zult u het niet weten? ¹⁵ U zult komen uit uw plaats in het verre noorden, u en vele volken met u, allen rijdend op paarden, een enorme menigte, een machtig leger. ¹⁶ U zult oprukken tegen mijn volk Israël als een volk die het land bedekt. Het zal gebeuren in de laatste dagen dat Ik u tegen mijn land zal brengen, zodat de naties Mij zullen erkennen wanneer Ik door u heilig word getoond voor hun ogen, Gog. ¹⁷ 'Dit zegt de Soevereine Heer: Bent u degene over wie Ik in vroegere dagen sprak door mijn dienaren, de profeten van Israël? In die tijd profeteerden zij vele jaren dat Ik u tegen hen zou brengen. ¹⁸ Dit is wat er op die dag zal gebeuren: Wanneer Gog het land van Israël aanvalt, zal mijn woede opkomen in mijn

toorn, verklaart de Soevereine Heer. ¹⁹ In mijn ijver en brandende toorn verklaar Ik dat er op die dag een grote aardbeving zal zijn in het land van Israël. ²⁰ De vissen in de zee, de vogels in de lucht, de beesten van het veld, elk schepsel dat over de grond beweegt, en de gehele mensheid op het aardoppervlak zullen beven voor mijn aanwezigheid. De bergen zullen worden omgekeerd, de kliffen zullen instorten, en elke muur zal op de grond vallen. ²¹ Ik zal een zwaard oproepen tegen Gog op al mijn bergen, verklaart de Soevereine Heer. Ieders zwaard zal tegen zijn broeder zijn. ²² Ik zal oordeel over hem voltrekken met pest en bloedvergieten; Ik zal stortregens, hagelstenen en brandend zwavel op hem en zijn troepen en de vele volken met hem laten neerkomen. ²³ Zo zal Ik mijn grootheid en mijn heiligheid tonen, en Ik zal Mijzelf bekendmaken in het zicht van vele naties. Dan zullen zij weten dat Ik de Heer ben.'

39 "En jij, mensenkind, profeteer tegen Gog en zeg: 'Dit zegt de Soevereine Heer: Zie, Ik ben tegen jou, Gog, oppervorst van Mesek en Tubal. ² Ik zal je omkeren en je aan een touw leiden, je omhoog brengen uit het verre noorden en tegen de bergen van Israël. ³ Ik zal je boog uit je linkerhand slaan en je pijlen uit je rechterhand doen vallen. ⁴ Je zult vallen op de bergen van Israël, jij en al je troepen en de volken met je. Ik zal je als voedsel geven aan allerlei aasvogels en wilde dieren. ⁵ Je zult vallen in het open veld, want Ik heb het verklaard, zegt de Soevereine Heer. ⁶ Ik zal vuur zenden op Magog en op hen die veilig wonen aan de kustlanden, en zij zullen erkennen dat Ik de Heer ben. ⁷ Ik zal mijn heilige naam bekendmaken onder mijn volk Israël en zal niet langer toestaan dat mijn heilige naam wordt ontheligd. De volken zullen weten dat Ik de Heer ben, de Heilige in Israël. ⁸ Het komt! Het zal zeker plaatsvinden, zegt de Soevereine Heer. Dit is de dag waarover Ik gesproken heb. ⁹ Dan zullen de inwoners van de steden van Israël naar buiten gaan en de wapens als brandstof gebruiken en ze verbranden—de kleine en grote schilden, de bogen en pijlen, de strijdnutsen en speren. Zeven jaar lang zullen ze ze als brandstof gebruiken. ¹⁰ Ze hoeven geen hout uit de velden te verzamelen of het uit de bossen te kappen, want ze zullen de wapens als brandstof gebruiken. Ze zullen degenen plunderen die hen plunderden en degenen beroven die hen beroofden, verklaart de Soevereine Heer. ¹¹

Op die dag zal Ik Gog een begraafplaats geven in Israël, in de vallei van degenen die ten oosten van de zee reizen. Het zal de weg van reizigers blokkeren, omdat Gog en al zijn horden daar begraven zullen worden. Dus zal het de Vallei van Hamon Gog worden genoemd. ¹² Gedurende een periode van zeven maanden zal het huis van Israël hen begraven om het land te zuiveren. ¹³ Alle mensen van het land zullen hen begraven, en de dag dat Ik mijn glorie toon zal voor hen een gedenkwaardige dag zijn, zegt de Soevereine Heer. ¹⁴ Ze zullen mannen aanstellen om voortdurend door het land te trekken en degenen die op het oppervlak van de grond blijven liggen te begraven, om het te reinigen. Na de zeven maanden zullen ze een zoektocht uitvoeren. ¹⁵ Terwijl ze door het land trekken, zal iedereen die een menselijk bot ziet er een merkteken naast zetten totdat de grafdelvers het begraven in de Vallei van Hamon Gog, ¹⁶ nabij een stad genaamd Hamonah. Zo zullen ze het land reinigen. ¹⁷ "Mensenzoon, dit zegt de Soevereine Heer: Roep naar alle soorten vogels en alle wilde dieren: 'Verzamel en kom samen van alle kanten naar het offer dat Ik voor jullie bereid, het grote offer op de bergen van Israël. Daar zullen jullie vlees eten en bloed drinken. ¹⁸ Jullie zullen het vlees eten van machtige mannen en het bloed drinken van de prinsen van de aarde alsof het rammen en lammeren waren, geiten en stieren—allemaal vetgemeste vee uit Basan. ¹⁹ Bij het offer dat Ik voor jullie bereid, zullen jullie vet eten tot je verzadigd bent en bloed drinken tot je dronken bent. ²⁰ Aan mijn tafel zullen jullie je vullen met paarden en ruiters, machtige mannen en soldaten van elke soort,' zegt de Soevereine Heer. ²¹ Ik zal mijn glorie tonen onder de volken, en alle volken zullen het oordeel zien dat Ik uitvoer en de hand die Ik op hen leg. ²² Vanaf die dag zal het huis van Israël erkennen dat Ik de Heer ben, hun God. ²³ En de volken zullen begrijpen dat het huis van Israël in ballingschap ging vanwege hun wandaden, omdat ze ontrouw aan Mij waren. Dus verborg Ik mijn gezicht voor hen en leverde hen over aan hun vijanden, en ze vielen allemaal door het zwaard. ²⁴ Ik handelde met hen naar hun onreinheid en hun overtredingen, en Ik keerde mijn gezicht van hen af. ²⁵ Daarom zegt de Soevereine Heer: Ik zal nu het lot van Jakob herstellen en medelijden hebben met het hele huis van Israël, en Ik zal ijveren voor mijn heilige naam. ²⁶

Ze zullen zich hun schande en al de ontrouw die ze jegens Mij toonden niet langer herinneren toen ze veilig in hun land leefden zonder dat iemand hen angst inboezemde. ²⁷ Wanneer Ik hen terugbreng uit de volken en hen verzamel uit de landen van hun vijanden, zal Ik door hen als heilig worden bewezen in het zicht van vele volken. ²⁸ Dan zullen ze beseffen dat Ik de Heer hun God ben, want hoewel Ik hen in ballingschap onder de volken zond, zal Ik hen verzamelen naar hun eigen land, ervoor zorgend dat niemand achterblijft. ²⁹ Ik zal mijn gezicht niet langer voor hen verbergen, want Ik zal mijn Geest uitstorten over het huis van Israël, verklaart de Soevereine Heer."

40 In het vijfentwintigste jaar van onze ballingschap, aan het begin van het jaar, op de tiende dag van de maand, in het veertiende jaar na de verovering van de stad, op deze exacte dag was de hand van de Heer op mij, en Hij bracht mij daarheen. ² In de visioenen van God bracht Hij mij naar het land Israël en zette mij op een zeer hoge berg, en aan de zuidkant was er iets dat leek op een stadsstructuur. ³ Hij bracht mij daarheen, en zie, er was een man wiens uiterlijk was als brons, met een linnen koord en een meetstok in zijn hand, en hij stond in de poort. ⁴ De man zei tegen mij: "Mensenkind, observeer met je ogen, luister met je oren, en let op alles wat ik je ga laten zien, want je bent hier gebracht zodat ik het je kan tonen. Rapporteer aan het huis van Israël alles wat je ziet." ⁵ En zie, er was een muur rondom het tempelgebied, en de meetstok in de hand van de man was zes el lang, elke el zijnde een el en een handbreedte. Hij mat de muur; deze was één stok dik en één stok hoog. ⁶ Toen ging hij naar de oostelijke poort, ging de treden op, en mat de drempel van de poort; deze was één stok diep. ⁷ De wachtruimtes waren één stok lang en één stok breed, en er waren vijf el tussen de wachtruimtes. De drempel van de poort naast de portiek die naar binnen gericht was, was één stok. ⁸ Hij mat toen de portiek van de poort die naar binnen gericht was; ⁹ deze was acht el diep, en zijn posten waren twee el dik. De portiek van de poort was naar binnen gericht. ¹⁰ De oostelijke poort had drie wachtruimtes aan elke kant; ze hadden allemaal dezelfde afmetingen, en de gezichten van de uitstekende muren aan elke kant hadden dezelfde afmetingen. ¹¹ Hij mat de breedte van de poortingang; deze was tien el, en de lengte was

Ezechiël

dertien el.¹² Voor elke wachtruimte was een barrière van één el hoog, en de wachtruimtes waren zes el vierkant.¹³ Hij mat de poort van het dak van de ene wachtruimte tot het dak van de tegenoverliggende; de afstand was vijftientig el van de ene deur tot de tegenoverliggende deur.¹⁴ Hij mat de zijpilaren zestig el hoog; de poort strekte zich rondom uit tot de zijpilaar van de binnenplaats.¹⁵ De afstand van de ingang van de poort tot het uiteinde van zijn binnenste portiek was vijftig el.¹⁶ Er waren luiken in de wachtruimtes en hun zijpilaren binnen de poort rondom, evenals in de portiek. De openingen rondom waren naar binnen gericht, en de gezichten van de uitstekende muren waren versierd met palmbomen.¹⁷ Toen bracht hij mij naar de buitenste voorhof. Er waren kamers en een plaveisel rondom de voorhof; dertig kamers keken uit op het plaveisel.¹⁸ Het plaveisel, dat het lagere plaveisel was, lag aan de zijkanen van de poorten en kwam overeen met de lengte van de poorten.¹⁹ Toen mat hij de afstand van de voorkant van de lagere poort tot de voorkant van de buitenkant van de binnenste voorhof; het was honderd el aan zowel de oost- als noordzijde.²⁰ Toen mat hij de lengte en breedte van de noordelijke poort die naar de buitenste voorhof leidde.²¹ Zijn wachtruimtes—drie aan elke kant—zijn zijpilaren en zijn portiek hadden dezelfde afmetingen als die van de eerste poort. Het was vijftig el lang en vijftientig el breed.²² Zijn ramen, zijn portiek, en zijn palmbomenversieringen hadden dezelfde afmetingen als die van de poort die naar het oosten gericht was. Zeven treden leidden ernaar toe, met zijn portiek ervoor.²³ Een poort naar de binnenste voorhof keek uit op de noordelijke poort, vergelijkbaar met die aan de oostkant. Hij mat van de ene poort tot de tegenoverliggende; het was honderd el.²⁴ Toen leidde hij mij naar de zuidkant, en zie, daar was een poort naar het zuiden gericht. Hij mat zijn zijpilaren en zijn portiek, en ze hadden dezelfde afmetingen als de anderen.²⁵ De poort en zijn portiek hadden rondom ramen, zoals de andere ramen. Het was vijftig el lang en vijftientig el breed.²⁶ Er waren zeven treden die ernaar toe leidden, en zijn portiek was ervoor; het had palmbomenversieringen op zijn zijpilaren, één aan elke kant.²⁷ De binnenste voorhof had ook een poort naar het zuiden gericht, en hij mat van deze poort tot de buitenste poort aan de zuidkant; de afstand was honderd el.²⁸ Toen bracht hij mij naar de binnenste

voorhof door de zuidelijke poort, en hij mat de zuidelijke poort; deze had dezelfde afmetingen als de anderen.²⁹ Zijn wachtruimtes, zijn zijpilaren, en zijn portiek hadden dezelfde afmetingen als de anderen. De poort en zijn portiek hadden rondom ramen. Het was vijftig el lang en vijftientig el breed.³⁰ De portieken van de poorten rondom de binnenste voorhof maten vijftientig el breed en vijf el diep.³¹ Zijn portiek keek uit op de buitenste voorhof; palmbomen versierden zijn zijpilaren, en acht treden leidden ernaar toe.³² Toen bracht hij mij naar de binnenste voorhof aan de oostkant, en hij mat de poort; deze had dezelfde afmetingen als de anderen.³³ Zijn wachtruimtes, zijn zijpilaren, en zijn portiek hadden dezelfde afmetingen als de anderen. De poort en zijn portiek hadden rondom ramen. Het was vijftig el lang en vijftientig el breed.³⁴ Zijn portiek keek uit op de buitenste voorhof; palmbomen versierden de zijpilaren aan elke kant, en acht treden leidden ernaar toe.³⁵ Toen bracht hij mij naar de noordelijke poort en mat deze. Deze had dezelfde afmetingen als de anderen,³⁶ evenals zijn wachtruimtes, zijn zijpilaren, en zijn portiek, en het had rondom ramen. Het was vijftig el lang en vijftientig el breed.³⁷ Zijn portiek keek uit op de buitenste voorhof; palmbomen versierden de zijpilaren aan elke kant, en acht treden leidden ernaar toe.³⁸ Een kamer met een deuropening was bij de zijpilaren van de poorten, waar ze de brandoffers spoelden.³⁹ In de portiek van de poort waren aan elke kant twee tafels, gebruikt voor het slachten van brandoffers, zondoffers, en schuldoffers.⁴⁰ Aan de buitenkant, als men naar de ingang van de noordelijke poort ging, waren er twee tafels, en aan de andere kant van de portiek van de poort waren er twee tafels.⁴¹ Dus waren er vier tafels aan de ene kant van de poort en vier aan de andere kant—acht tafels in totaal—waarop de offers werden geslacht.⁴² Er waren ook vier tafels van gehouwen steen voor de brandoffers, elk anderhalve el lang, anderhalve el breed, en een el hoog. Op hen werden de gereedschappen geplaatst voor het bereiden van de brandoffers en de andere offers.⁴³ De dubbelgetande haken, elk een handbreedte lang, waren aan de muur rondom bevestigd. De tafels waren voor het vlees van de offers.⁴⁴ Buiten de binnenste poort, binnen de binnenste voorhof, waren er kamers voor de zangers, waarvan er één aan de kant van de noordelijke poort naar het zuiden gericht

was, en een andere aan de kant van de zuidelijke poort naar het noorden gericht. ⁴⁵ Hij zei tegen mij: "De kamer naar het zuiden gericht is voor de priesters die verantwoordelijk zijn voor de tempel, ⁴⁶ en de kamer naar het noorden gericht is voor de priesters die verantwoordelijk zijn voor het altaar. Dit zijn de zonen van Zadok, die de enige Leviëten zijn die dicht bij de Heer mogen komen om voor Hem te dienen." ⁴⁷ Hij mat de binnenplaats; deze was een perfect vierkant, honderd el lang en honderd el breed. En het altaar stond voor de tempel. ⁴⁸ Hij bracht mij naar de portiek van de tempel en mat de posten van de portiek; deze waren vijf el breed aan elke kant. De breedte van de ingang was veertien el, en zijn uitstekende muren waren drie el breed aan elke kant. ⁴⁹ De portiek was twintig el breed en elf el van voor naar achter. Het werd bereikt door een trap, en er waren zuilen aan elke kant van de posten.

41 Toen bracht de man mij naar het heiligdom en hij mat de zijpilaren; elke zijpilaar was zes el breed. ² De ingang was tien el breed, met zijden van vijf el elk. Hij mat het heiligdom, dat veertig el lang en twintig el breed was. ³ Daarna ging hij naar het binnenste gebied en mat de deurposten, elk twee el breed. De ingang was zes el breed en de uitstekende muren waren zeven el breed. ⁴ Hij mat het binnenste heiligdom, dat twintig el lang en twintig el breed was, voor de grote zaal. Hij zei tegen mij: "Dit is de Allerheiligste Plaats." ⁵ Hij mat de tempelmuur, die zes el dik was, en de zijvertrekken, die vier el breed waren rondom de tempel. ⁶ De zijvertrekken waren in drie niveaus gerangschikt, met dertig kamers op elk niveau. Ze werden ondersteund door richels op de tempelmuur, maar de steunen drongen niet door in de tempelmuur zelf. ⁷ De zijvertrekken werden breder met elk stijgend niveau. De structuur was in fasen gebouwd, waardoor de kamers breder werden naarmate men hoger kwam. Een trap leidde van het laagste naar het hoogste niveau via het middelste niveau. ⁸ Ik zag dat de tempel een verhoogde basis had die eromheen liep, die de fundering van de zijvertrekken vormde; deze basis was een volle roede van zes lange el hoog. ⁹ De buitenmuur van de zijvertrekken was vijf el dik. De open ruimte tussen de tempelzijvertrekken ¹⁰ en de buitenkamers was twintig el breed rondom de tempel. ¹¹ Er waren deuopeningen naar de zijvertrekken vanuit de open ruimte, één naar het noorden en een andere naar het zuiden; de breedte

van de open ruimte was vijf el rondom. ¹² Het gebouw tegenover de tempelbinnenplaats aan de westkant was zeventig el breed, met een muur van vijf el dik en een lengte van negentig el. ¹³ Hij mat de tempel, die honderd el lang was, en de binnenplaats en het gebouw met zijn muren waren ook honderd el lang. ¹⁴ De oostelijke zijde van de tempelbinnenplaats, inclusief de voorkant van de tempel, mat honderd el. ¹⁵ Hij mat de lengte van het gebouw tegenover de binnenplaats aan de achterkant van de tempel, inclusief de galerijen aan elke kant; het was honderd el. Dit omvatte de grote zaal, het binnenste heiligdom en de portiek tegenover de binnenplaats. ¹⁶ De drempels, smalle vensters en galerijen rondom de drie ervan waren met hout bekleed van de grond tot de vensters, die bedekt waren. ¹⁷ Boven de ingang van het binnenste heiligdom en op de muren, zowel binnen als buiten, waren op regelmatige afstanden gemeten graven. ¹⁸ Cherubs en palmbomen waren gegraveerd, met een palmboom tussen elke cherub. Elke cherub had twee gezichten: ¹⁹ Een menselijk gezicht keek naar de palmboom aan de ene kant, en een leeuwengezicht keek naar de palmboom aan de andere kant. Deze waren rondom de tempel gegraveerd. ²⁰ Van de vloer tot boven de ingang waren cherubs en palmbomen op de muren van het heiligdom gegraveerd. ²¹ De deurposten van het heiligdom waren vierkant, en het uiterlijk van de deurposten van de Allerheiligste Plaats was vergelijkbaar. ²² Er was een houten altaar van drie el hoog en twee el vierkant; zijn hoeken, basis en zijkanten waren van hout. Hij zei tegen mij: "Dit is de tafel die voor de Heer staat." ²³ Zowel het heiligdom als de Allerheiligste Plaats hadden dubbele deuren. ²⁴ Elke deur had twee vleugels, twee scharnierende vleugels voor elke deur. ²⁵ Cherubs en palmbomen waren gegraveerd op de deuren van de grote zaal, vergelijkbaar met die op de muren, en er was een houten overkapping aan de voorkant van de portiek. ²⁶ Roosterachtige vensters en palmbomen sierden de zijmuren van de portiek aan elke kant, evenals de zijvertrekken van de tempel en de drempels.

42 Toen leidde hij mij naar de buitenste voorhof, in de richting van het noorden, en bracht mij naar de kamers tegenover het afgescheiden gebied en het gebouw aan de noordzijde. ² Het gebouw was honderd el lang met de ingang naar het noorden gericht, en het was

Ezechiël

vijftig el breed. ³ Tegenover de twintig el van de binnenste voorhof en tegenover de bestrating van de buitenste voorhof, stond galerij tegenover galerij op drie niveaus. ⁴ Voor de kamers was een binnenste gang van tien el breed en honderd el lang, met ingangen aan de noordzijde. ⁵ De bovenste kamers waren smaller dan de onderste, omdat de galerijen meer ruimte van hen innamen dan van de onderste en middelste niveaus. ⁶ De bovenste kamers waren verder naar achteren geplaatst dan de onderste en middelste, omdat zij geen pilaren hadden zoals de voorhoven, waardoor zij minder vloeroppervlak hadden. ⁷ Er was een buitenmuur parallel aan de kamers en de buitenste voorhof, die vijftig el voor de kamers uitstak. ⁸ De lengte van de kamers die naar de buitenste voorhof gericht waren, was vijftig el, terwijl die naar het heiligdom gericht honderd el lang waren. ⁹ Er was een ingang aan de oostzijde, onder deze kamers, als men vanuit de buitenste voorhof binnenkwam. ¹⁰ Aan de zuidzijde, langs de lengte van de voorhofmuur, tegenover het afgescheiden gebied en het gebouw, waren er kamers. ¹¹ De gang ervoor was vergelijkbaar met de kamers aan de noordzijde, met dezelfde lengte, breedte, uitgangen en afmetingen. ¹² De deuropeningen van de kamers aan de zuidzijde kwamen overeen met die aan de noordzijde, met een ingang aan het begin van de gang parallel aan de muur die oostwaarts uitstak. ¹³ Toen zei hij tegen mij: “De noordelijke en zuidelijke kamers tegenover het afgescheiden gebied zijn heilige kamers waar de priesters die de Heer naderen de allerheiligste offers zullen eten. Daar zullen zij de allerheiligste offers plaatsen—de graanoffers, de zondoffers en de schuldoffers—want de plaats is heilig. ¹⁴ Wanneer de priesters de heilige gebieden binnengaan, mogen zij niet naar de buitenste voorhof gaan zonder de kleding achter te laten waarin zij dienen, want deze zijn heilig. Zij moeten andere kleding aantrekken voordat zij de plaatsen voor het volk naderen.” ¹⁵ Toen hij klaar was met het opmeten van het binnenste gebied van de tempel, leidde hij mij naar buiten door de oostpoort en mat het gebied rondom. ¹⁶ Hij mat de oostzijde met de meetstok, en het was vijfhonderd el. ¹⁷ Hij mat de noordzijde, en het was vijfhonderd el met de meetstok. ¹⁸ Hij mat de zuidzijde, en het was vijfhonderd el met de meetstok. ¹⁹ Hij wendde zich naar de westzijde en mat deze, en het was vijfhonderd el met de meetstok. ²⁰ Zo mat hij

het gebied aan alle vier zijden. Het had een muur eromheen, vijfhonderd el lang en vijfhonderd el breed, om het heilige van het gewone te scheiden.

43 Toen leidde hij mij naar de poort die op het oosten uitkijkt. ² En zie, de heerlijkheid van de God van Israël kwam uit het oosten. Zijn stem was als het geluid van vele wateren, en de aarde straalde van Zijn heerlijkheid. ³ Het visioen dat ik zag was als het visioen dat ik had gezien toen Hij kwam om de stad te vernietigen, en zoals de visioenen die ik had gezien bij de rivier de Kebar; en ik viel op mijn gezicht. ⁴ En de heerlijkheid van de Heer ging de tempel binnen door de poort die op het oosten uitkijkt. ⁵ De Geest bracht mij naar de binnenste voorhof, en zie, de heerlijkheid van de Heer vulde de tempel. ⁶ Toen hoorde ik iemand tot mij spreken vanuit de tempel, terwijl de man naast mij stond. ⁷ Hij zei tegen mij: “Mensenkind, dit is de plaats van Mijn troon en de plaats voor de zolen van Mijn voeten, waar Ik voor altijd onder de Israëlieten zal wonen. Het huis van Israël zal Mijn heilige naam niet langer ontheiligen, zij noch hun koningen, door hun prostitutie of door de lijken van hun koningen bij hun dood. ⁸ Door hun drempel naast Mijn drempel te plaatsen en hun deurposten naast Mijn deurposten, met slechts een muur tussen Mij en hen, ontheiligden zij Mijn heilige naam door hun gruweldaden. Daarom verteerde Ik hen in Mijn toorn. ⁹ Laat hen hun ontrouw en de resten van hun koningen ver van Mij verwijderen, en Ik zal voor altijd onder hen wonen. ¹⁰ “Wat jou betreft, mensenkind, beschrijf de tempel aan het huis van Israël, zodat zij zich schamen over hun zonden, en laat hen het plan opmeten. ¹¹ Als zij zich schamen over alles wat zij hebben gedaan, maak hun dan het ontwerp van de tempel bekend—zijn indeling, zijn uitgangen en ingangen, zijn volledige ontwerp, al zijn verordeningen en wetten. Schrijf deze op in hun bijzijn, zodat zij zijn volledige ontwerp kunnen naleven en al zijn verordeningen kunnen volgen. ¹² Dit is de wet van de tempel: het gehele gebied boven op de berg rondom zal zeer heilig zijn. Zie, dit is de wet van de tempel. ¹³ “Dit zijn de afmetingen van het altaar in lange el (een el zijnde een el en een handbreedte): de basis zal een el diep en een el breed zijn, met een rand van één span rondom zijn rand. Dit is de hoogte van het altaar. ¹⁴ Van de basis op de grond tot de onderste richel zal twee el hoog zijn, en de richel zal een el breed zijn. Van de

kleinere richel tot de grotere richel zal vier el hoog zijn, en de richel zal ook een el breed zijn. ¹⁵ De haard van het altaar zal vier el hoog zijn, en vier horens zullen omhoog steken vanaf de haard. ¹⁶ De haard van het altaar zal vierkant zijn, twaalf el lang en twaalf el breed. ¹⁷ De bovenste richel zal ook vierkant zijn, veertien el lang en veertien el breed. Rondom het altaar is een goot van één el met een rand van een halve el. De treden van het altaar zullen naar het oosten gericht zijn.” ¹⁸ Toen zei Hij tegen mij: “Mensenkind, dit zegt de Soevereine Heer: ‘Dit zijn de voorschriften voor het altaar op de dag dat het gebouwd wordt, om brandoffers erop te offeren en bloed ertegen te sprenkelen.’ ¹⁹ Je zult een jonge stier als zondoffer geven aan de Levitische priesters van de familie van Zadok, die naderen om Mij te dienen,’ verklaart de Soevereine Heer. ²⁰ Je zult wat van zijn bloed nemen en het op de vier horens van het altaar doen en op de vier hoeken van de richel en rondom de rand, en zo het altaar reinigen en verzoening ervoor doen. ²¹ Je zult de stier voor het zondoffer nemen en hem verbranden op de aangewezen plaats van het tempelgebied buiten het heiligdom. ²² ‘Op de tweede dag zul je een bok zonder gebrek als zondoffer aanbieden, en het altaar zal gereinigd worden zoals het met de stier gereinigd werd. ²³ Wanneer je het gereinigd hebt, zul je een jonge stier en een ram uit de kudde aanbieden, beide zonder gebrek. ²⁴ Je zult ze voor de Heer aanbieden, en de priesters zullen zout op hen sprenkelen en hen als een brandoffer aan de Heer aanbieden. ²⁵ Zeven dagen lang zul je dagelijks een bok als zondoffer aanbieden; je zult ook een jonge stier en een ram uit de kudde aanbieden, beide zonder gebrek. ²⁶ Zeven dagen lang zullen zij verzoening doen voor het altaar en het reinigen; zo zullen zij het wijden. ²⁷ Aan het einde van deze dagen, vanaf de achtste dag en verder, zullen de priesters uw brandoffers en vredeoffers op het altaar aanbieden; en Ik zal u aannemen,’ verklaart de Soevereine Heer.”

44 Toen bracht hij mij terug naar de buitenpoort van het heiligdom, die naar het oosten gericht was; en deze was gesloten. ² De Heer zei tegen mij: “Deze poort zal gesloten blijven; hij zal niet worden geopend, en niemand zal erdoor naar binnen gaan, want de Heer, de God van Israël, is erdoor naar binnen gegaan; daarom zal hij gesloten blijven. ³ De prins, hij is de enige die in de

poort mag zitten om brood te eten in de tegenwoordigheid van de Heer; hij zal binnengaan via de portiek van de poort en langs dezelfde weg naar buiten gaan.” ⁴ Toen bracht hij mij via de noordpoort naar de voorkant van het huis, en ik zag de heerlijkheid van de Heer het huis van de Heer vullen, en ik viel op mijn gezicht. ⁵ De Heer zei tegen mij: “Mensenkind, observeer nauwkeurig, zie met je ogen en hoor met je oren alles wat ik je zeg over alle verordeningen van het huis van de Heer en al zijn wetten; let op de ingang van het huis en alle uitgangen van het heiligdom. ⁶ Zeg tegen het opstandige huis van Israël: ‘Dit zegt de Soevereine Heer: Genoeg van al uw gruweldaden, o huis van Israël! ⁷ Naast al uw andere gruweldaden bracht u vreemdelingen binnen, onbesneden van hart en vlees, om in mijn heiligdom te zijn, en zo onheiligde u het, mijn huis, terwijl u mijn voedsel, het vet en het bloed, aanbood, en zij mijn verbond braken. ⁸ In plaats van verantwoordelijkheid te nemen voor mijn heilige dingen, stelde u vreemdelingen aan om de leiding over mijn heiligdom te nemen. ⁹ Dit zegt de Soevereine Heer: Geen vreemdeling, onbesneden van hart en vlees, zal mijn heiligdom binnengaan, zelfs niet de vreemdelingen die onder de Israëlieten wonen. ¹⁰ Maar de Levieten die ver van mij afdwaalden toen Israël afdwaalde, die van mij afdwaalden achter hun afgoden aan, zullen de straf voor hun wandaden dragen. ¹¹ Zij mogen in mijn heiligdom dienen, toezicht houden bij de poorten van het huis en dienen in het huis; zij mogen de brandoffers en offers voor het volk slachten en voor hen staan om hen te dienen. ¹² Omdat zij hen dienden voor hun afgoden en het huis van Israël tot zonde brachten, heb ik daarom tegen hen gezworen, verklaart de Soevereine Heer, dat zij de straf voor hun wandaden zullen dragen. ¹³ Zij zullen niet dichtbij komen om mij als priesters te dienen, noch dichtbij komen bij enige van mijn heilige dingen of mijn allerheiligste offers; zij zullen hun schande en hun gruweldaden die zij hebben begaan, dragen. ¹⁴ Niettemin zal ik hen aanstellen om verantwoordelijkheid te nemen voor het huis, voor al zijn dienst en voor alles wat daarin gedaan moet worden. ¹⁵ Maar de Levitische priesters, de nakomelingen van Zadok, die verantwoordelijkheid namen voor mijn heiligdom toen de Israëlieten van mij afdwaalden, zullen dichtbij komen om voor mij te dienen; zij zullen voor mij staan om mij het vet en

het bloed aan te bieden, verklaart de Soevereine Heer. ¹⁶ Zij alleen zullen mijn heiligdom binnengaan; zij alleen zullen dichtbij mijn tafel komen om voor mij te dienen en mij te dienen. ¹⁷ Wanneer zij de poorten van de binnenste voorhof binnengaan, zullen zij linnen kleding dragen; zij mogen geen wollen kleding dragen terwijl zij dienen bij de poorten van de binnenste voorhof of in het huis. ¹⁸ Zij zullen linnen tulbanden op hun hoofd dragen en linnen onderkleding om hun middel; zij mogen niets dragen dat hen doet zweten. ¹⁹ Wanneer zij naar buiten gaan naar de buitenste voorhof naar het volk, zullen zij de kleding uittrekken waarin zij hebben gediend en deze in de heilige kamers achterlaten, en andere kleren aantrekken, zodat zij de heiligheid niet overdragen aan het volk met hun kleding. ²⁰ Zij mogen hun hoofd niet scheren of hun haar lang laten groeien, maar moeten hun haar netjes getrimd houden. ²¹ Priesters mogen geen wijn drinken wanneer zij de binnenste voorhof binnengaan. ²² Zij mogen niet trouwen met een weduwe of een gescheiden vrouw; zij mogen alleen trouwen met maagden uit de nakomelingen van Israël of een weduwe die de weduwe van een priester is. ²³ Zij moeten mijn volk onderwijzen over het onderscheid tussen het heilige en het gewone, en hen begeleiden in het herkennen van het verschil tussen het onreine en het reine. ²⁴ In elk geschil moeten de priesters als rechters dienen en het beslissen volgens mijn verordeningen. Zij moeten mijn wetten en mijn verordeningen voor al mijn vastgestelde feesten naleven, en zij moeten mijn sabbatten heilig houden. ²⁵ Een priester mag zichzelf niet verontreinigen door in de buurt van een dode te komen; echter, als de dode zijn vader, moeder, zoon, dochter, broer of ongehuwde zus was, dan mag hij zichzelf verontreinigen. ²⁶ Na zijn reiniging moet hij zeven dagen wachten. ²⁷ Op de dag dat hij het heiligdom binnengaat, naar de binnenste voorhof om in het heiligdom te dienen, moet hij een zondoffer voor zichzelf aanbieden, verklaart de Soevereine Heer. ²⁸ Ik ben hun enige erfdeel; u zult hun geen eigendom in Israël geven—ik ben hun bezit. ²⁹ Zij zullen de graanoffers, de zondoffers en de schuldoffers eten; en alles in Israël dat aan de Heer gewijd is, zal aan hen toebehoren. ³⁰ Het beste van alle eerstelingen en van al uw speciale geschenken zal aan de priesters toebehoren. U moet hun het eerste deel van uw gemalen meel geven, zodat een zegen op uw

huis kan rusten. ³¹ De priesters mogen niets eten, of het nu vogel of dier is, dat dood is gevonden of door wilde dieren verscheurd is.

45 “Wanneer jullie het land door loting verdelen voor erfbezit, moeten jullie een deel aan de Heer aanbieden, een heilig district van het land; het zal 25.000 el lang en 20.000 el breed zijn, en het gehele gebied zal heilig zijn. ² Hiervan moet een gedeelte van 500 el vierkant voor het heiligdom zijn, met een open ruimte van 50 el eromheen. ³ In dit heilige district moeten jullie een gedeelte meten van 25.000 el lang en 10.000 el breed. Binnenin zal het heiligdom zijn, de Allerheiligste Plaats. ⁴ Dit zal het heilige deel van het land zijn voor de priesters, de dienaren van het heiligdom, die naderen om de Heer te dienen. Het zal een plaats zijn voor hun huizen, evenals een heilige plaats voor het heiligdom. ⁵ Een gebied van 25.000 el lang en 10.000 el breed zal toebehoren aan de Levieten, de dienaren van de tempel, als hun bezit voor steden om in te wonen. ⁶ “Jullie moeten de stad een gebied toewijzen van 5.000 el breed en 25.000 el lang, grenzend aan het heilige deel; het zal toebehoren aan het gehele huis van Israël. ⁷ “De vorst zal land hebben aan beide zijden van het heilige district en het eigendom van de stad, zich uitstrekkend naar het westen en oosten, parallel aan een van de stamgedeelten, van de westelijke tot de oostelijke grens. ⁸ Dit land zal zijn bezit zijn in Israël, en mijn vorsten zullen mijn volk niet langer onderdrukken, maar zij zullen het huis van Israël toestaan het land te bezitten volgens hun stammen. ⁹ “Dit zegt de Soevereine Heer: Genoeg, vorsten van Israël! Beëindig geweld en onderdrukking en beoefen recht en gerechtigheid. Stop met het verdrijven van mijn volk, verklaart de Soevereine Heer. ¹⁰ Jullie moeten nauwkeurige weegschalen hebben, een nauwkeurige efa en een nauwkeurige bat. ¹¹ De efa en de bat zullen dezelfde maat hebben, een tiende van een homer, met de homer als standaardmaat. ¹² De sikkal zal twintig gera zijn. Twintig sikkels, vijftientwintig sikkels, en vijftien sikkels zullen je mina vormen. ¹³ “Dit is het offer dat jullie moeten aanbieden: een zesde van een efa van elke homer tarwe en een zesde van een efa van elke homer gerst. ¹⁴ Het voorgeschreven deel van olie, gemeten met de bat, zal een tiende van een bat zijn van elke kor (wat tien bat of één homer is, want tien bat zijn gelijk aan een homer). ¹⁵ En één schaap van

elke kudde van tweehonderd uit de goed bewaterde weiden van Israël, voor een graanoffer, een brandoffer en vredeoffers, om verzoening voor hen te maken, verklaart de Soevereine Heer. ¹⁶ Alle mensen van het land zullen verplicht zijn dit speciale offer aan de vorst in Israël te geven. ¹⁷ Het zal de plicht van de vorst zijn om de brandoffers, graanoffers en plengoffers te leveren bij de feesten, de nieuwe manen en de sabbatten—bij alle vastgestelde feesten van het huis van Israël. Hij zal de zondoffers, graanoffers, brandoffers en vredeoffers leveren om verzoening te maken voor de Israëlieten. ¹⁸ “Dit zegt de Soevereine Heer: In de eerste maand, op de eerste dag, moeten jullie een jonge stier zonder gebrek nemen en het heiligdom reinigen. ¹⁹ De priester moet wat van het bloed van het zondoffer nemen en het op de deurposten van de tempel aanbrengen, op de vier hoeken van de bovenste rand van het altaar, en op de poortposten van de binnenste voorhof. ²⁰ Jullie moeten hetzelfde doen op de zevende dag van de maand voor iedereen die onopzettelijk of uit onwetendheid zondigt; zo moeten jullie verzoening voor de tempel maken. ²¹ “In de eerste maand, op de veertiende dag, moeten jullie het Pascha vieren, een feest dat zeven dagen duurt, gedurende welke jullie ongezuurd brood zullen eten. ²² Op die dag zal de vorst een stier als zondoffer leveren voor zichzelf en voor alle mensen van het land. ²³ Tijdens de zeven dagen van het feest zal hij zeven stieren en zeven rammes zonder gebrek als brandoffer aan de Heer leveren, en elke dag een bok als zondoffer. ²⁴ Hij zal als graanoffer een efa voor elke stier en een efa voor elke ram leveren, samen met een hin olijfolie voor elke efa. ²⁵ “Tijdens de zeven dagen van het feest, dat begint in de zevende maand op de vijftiende dag, zal hij dezelfde voorziening maken voor zondoffers, brandoffers, graanoffers en olie.

46 ‘Dit zegt de Soevereine Heer: De poort van de binnenste voorhof die naar het oosten gericht is, zal gesloten zijn op de zes werkdagen, maar op de sabbatdag en op de dag van de nieuwe maan zal hij geopend worden. ² De vorst zal van buitenaf door de voorhal van de poort binnenkomen en bij de poortpost staan. De priesters zullen zijn brandoffer en zijn vredeoffers bereiden. Hij zal in aanbidding buigen bij de drempel van de poort en dan naar buiten gaan, maar de poort zal niet gesloten worden tot de avond. ³ Het volk van het

land zal bij de ingang van die poort voor de Heer aanbidden op de sabbatten en de nieuwe manen. ⁴ Het brandoffer dat de vorst op de sabbatdag aan de Heer brengt, zal zes lammeren en een ram zijn, allen zonder gebrek. ⁵ Het graanoffer bij de ram zal een efa zijn, en het graanoffer bij de lammeren zoveel als hij wenst te geven, samen met een hin olijfolie voor elke efa. ⁶ Op de dag van de nieuwe maan zal hij een jonge stier, zes lammeren en een ram offeren, allen zonder gebrek. ⁷ Hij zal een graanoffer van één efa bij de stier geven, één efa bij de ram, en bij de lammeren zoveel als hij wenst, samen met een hin olie voor elke efa. ⁸ Wanneer de vorst binnenkomt, zal hij door de voorhal van de poort binnenkomen, en hij zal op dezelfde manier weer naar buiten gaan. ⁹ Wanneer het volk van het land voor de Heer komt op de vastgestelde feesten, zal wie door de noordelijke poort binnenkomt om te aanbidden, door de zuidelijke poort naar buiten gaan, en wie door de zuidelijke poort binnenkomt, zal door de noordelijke poort naar buiten gaan. Niemand zal terugkeren door de poort waardoor hij binnenkwam, maar ieder zal door de tegenovergestelde poort naar buiten gaan. ¹⁰ De vorst zal onder hen zijn, naar binnen gaan wanneer zij naar binnen gaan en naar buiten gaan wanneer zij naar buiten gaan. ¹¹ Bij de feesten en vastgestelde festivals zal het graanoffer een efa bij een stier zijn, een efa bij een ram, en bij de lammeren zoveel als men wenst te geven, samen met een hin olie voor elke efa. ¹² Wanneer de vorst een vrijwillig offer aan de Heer brengt—of het nu een brandoffer of vredeoffers zijn—zal de poort die naar het oosten gericht is voor hem geopend worden. Hij zal zijn brandoffer of zijn vredeoffers offeren zoals hij dat op de sabbatdag doet. Dan zal hij naar buiten gaan, en nadat hij naar buiten is gegaan, zal de poort gesloten worden. ¹³ Elke dag zult u een jaar oud lam zonder gebrek voor een brandoffer aan de Heer geven; elke morgen zult u het aanbieden. ¹⁴ U zult er ook elke morgen een graanoffer bij geven, bestaande uit een zesde efa met een derde hin olie om het meet te bevochtigen. Dit graanoffer aan de Heer is een blijvende verordening. ¹⁵ Zo zullen het lam, het graanoffer en de olie elke morgen voor een regelmatig brandoffer gegeven worden. ¹⁶ Dit zegt de Soevereine Heer: Als de vorst een geschenk uit zijn erfenis aan een van zijn zonen geeft, zal het aan zijn nakomelingen toebehoren; het is hun eigendom door erfopvolging. ¹⁷ Maar als hij een geschenk uit

zijn erfenis aan een van zijn dienaren geeft, zal het van hem zijn tot het jaar van vrijlating; dan zal het terugkeren naar de vorst. Zijn erfenis behoort alleen aan zijn zonen; het is van hen. ¹⁸ De vorst mag niets van de erfenis van het volk nemen, hen van hun eigendom verdrijvend. Hij zal zijn zonen hun erfenis geven uit zijn eigen bezit, zodat niemand van mijn volk van hun eigendom gescheiden zal worden.' ¹⁹ Toen bracht hij mij door de ingang aan de zijkant van de poort naar de heilige kamers die naar het noorden gericht zijn, die aan de priesters toebehoren, en toonde mij een plaats aan het westelijke uiteinde. ²⁰ Hij zei tegen mij: "Dit is de plaats waar de priesters het schuldoffer en het zondoffer zullen koken en het graanoffer zullen bakken, om te voorkomen dat ze die naar de buitenste voorhof brengen en het volk heiligen." ²¹ Toen bracht hij mij naar de buitenste voorhof en leidde mij rond naar de vier hoeken ervan, en ik zag in elke hoek een andere voorhof. ²² In elk van de vier hoeken van de buitenste voorhof waren omheinde voorhoven, elk veertig el lang en dertig el breed; alle voorhoven in de vier hoeken waren van gelijke grootte. ²³ Binnen elk van de vier voorhoven was een stenen richel, met plaatsen voor vuur rondom onder de richel gebouwd. ²⁴ Hij zei tegen mij: "Dit zijn de keukens waar zij die in de tempel dienen de offers van het volk zullen koken."

47 De man bracht me toen terug naar de ingang van het huis, en ik zag water stromen van onder de drempel van het huis naar het oosten, omdat het huis naar het oosten gericht was. Het water kwam naar beneden van de rechterkant van het huis, ten zuiden van het altaar. ² Hij leidde me naar buiten door de noordelijke poort en nam me mee rondom naar de buitenste poort die naar het oosten gericht was, en er was water dat druppelde van de zuidkant. ³ Terwijl de man oostwaarts ging met een meetlint in zijn hand, mat hij duizend ellen en leidde me door water dat tot aan de enkels reikte. ⁴ Hij mat nog eens duizend ellen en leidde me door water dat tot aan de knieën reikte. Hij mat nog eens duizend en leidde me door water dat tot aan de heupen reikte. ⁵ Hij mat nog eens duizend, en het was een rivier geworden die ik niet kon oversteken, want het water was gestegen en was diep genoeg om in te zwemmen—een rivier die niet kon worden overgestoken. ⁶ Hij vroeg me: "Menskind, heb je dit gezien?" Toen bracht hij me

terug naar de oever van de rivier. ⁷ Bij mijn terugkeer zag ik een groot aantal bomen aan beide zijden van de rivierbedding. ⁸ Hij zei tegen me: "Deze wateren stromen naar de oostelijke regio en dalen af naar de Arabah, waar ze de zee binnenkomen. Wanneer ze de zee binnenstromen, wordt het zoute water daar zoet. ⁹ Elk levend wezen dat krioelt, zal leven waar de rivier stroomt. Er zal een grote overvloed aan vis zijn, want deze wateren gaan daarheen en maken het zoute water zoet; dus alles zal leven waar de rivier gaat. ¹⁰ Vissers zullen langs de kust staan; van En Gedi tot En Eglaim zullen er plaatsen zijn om netten uit te spreiden. De vis zal van vele soorten zijn, zoals de vis van de Grote Zee. ¹¹ Echter, de moerassen en moerassen zullen zout blijven; ze zullen gereserveerd zijn voor zout. ¹² Aan de oevers van de rivier, aan beide zijden, zullen allerlei bomen voor voedsel groeien. Hun bladeren zullen niet verwelken, noch zal hun vrucht falen. Ze zullen elke maand vrucht dragen omdat het water uit het heiligdom naar hen stroomt. Hun vrucht zal voor voedsel zijn en hun bladeren voor genezing." ¹³ Dit zegt de Soevereine Heer: "Dit zijn de grenzen waarmee je het land zult verdelen onder de twaalf stammen van Israël, waarbij Jozef twee delen krijgt. ¹⁴ Je moet het gelijkelijk onder hen verdelen, want Ik heb gezworen het aan je voorouders te geven, en dit land zal je erfdeel worden. ¹⁵ "Dit zal de grens van het land zijn: aan de noordkant zal het lopen van de Grote Zee langs de weg van Hethlon tot de ingang van Zedad, ¹⁶ Hamath, Berothah, Sibraïm, dat tussen de grenzen van Damascus en Hamath ligt, tot Hazer Hattikon, dat aan de grens van Hauran ligt. ¹⁷ De grens zal zich uitstrekken van de zee tot Hazar Enan, aan de grens van Damascus, met de grens van Hamath naar het noorden. Dit is de noordelijke grens. ¹⁸ "Aan de oostkant zal de grens lopen tussen Hauran en Damascus, langs de Jordaan tussen Gilead en het land Israël, tot de oostelijke zee en zo ver als Tamar. Dit is de oostelijke grens. ¹⁹ "Aan de zuidkant zal het lopen van Tamar tot aan de wateren van Meribah Kades, dan langs de Wadi van Egypte tot de Grote Zee. Dit is de zuidelijke grens. ²⁰ "Aan de westkant zal de Grote Zee de grens zijn tot een punt tegenover Lebo Hamath. Dit is de westelijke grens. ²¹ "Je moet dit land onder elkaar verdelen volgens de stammen van Israël. ²² Je moet het als een erfdeel toewijzen voor jezelf en voor de vreemdelingen die onder je wonen en kinderen

hebben. Je moet hen beschouwen als inheemse Israëlieten; zij zullen een erfdeel met je delen onder de stammen van Israël. ²³ In welke stam een vreemdeling ook woont, daar moet je hen hun erfdeel geven,” verklaart de Soevereine Heer.

48 “Dit zijn de namen van de stammen: Aan de noordelijke uiteinde, langs de weg van Hethlon naar Lebo-Hamath, tot aan Hazar-Enan aan de grens van Damascus, noordwaarts naast Hamath, en zich uitstrekkend van oost naar west, zal Dan één deel hebben. ² “Naast het gebied van Dan, van oost naar west, zal Aser één deel hebben. ³ “Naast het gebied van Aser, van oost naar west, zal Naftali één deel hebben. ⁴ “Naast het gebied van Naftali, van oost naar west, zal Manasse één deel hebben. ⁵ “Naast het gebied van Manasse, van oost naar west, zal Efraïm één deel hebben. ⁶ “Naast het gebied van Efraïm, van oost naar west, zal Ruben één deel hebben. ⁷ “Naast het gebied van Ruben, van oost naar west, zal Juda één deel hebben. ⁸ “Naast het gebied van Juda, van oost naar west, zal het deel zijn dat je moet afzonderen, vijftentwintigduizend el breed, en de lengte zal zijn als een van de stamgedeelten van oost naar west; het heiligdom zal in het midden daarvan zijn. ⁹ “Het deel dat je aan de Heer zult aanbieden, zal vijftentwintigduizend el lang en tienduizend el breed zijn. ¹⁰ “Dit heilige deel zal voor de priesters zijn, vijftentwintigduizend el lang aan de noordzijde, tienduizend el breed aan de westzijde, tienduizend el breed aan de oostzijde, en vijftentwintigduizend el lang aan de zuidzijde; het heiligdom van de Heer zal in het midden daarvan zijn. ¹¹ “Het zal zijn voor de gewijde priesters, de zonen van Zadok, die mijn bevel hebben gehouden en niet zijn afgedwaald zoals de Levieten deden toen de Israëlieten afdwaalden. ¹² “Het zal een speciale gave voor hen zijn van het heilige deel van het land, een allerheiligst deel, naast de grens van de Levieten. ¹³ “Langs de grens van de priesters zullen de Levieten een toewijzing hebben van vijftentwintigduizend el lang en tienduizend el breed. De totale lengte zal vijftentwintigduizend el zijn en de breedte tienduizend el. ¹⁴ “Zij zullen er niets van verkopen of ruilen, noch dit uitverkoren deel van het land in andere handen laten overgaan; want het is heilig voor de Heer. ¹⁵ “Het resterende gebied, vijfduizend el breed en vijftentwintigduizend el lang, zal voor algemeen gebruik zijn voor de stad, voor huizen en

voor weidegrond; de stad zal in het midden daarvan zijn. ¹⁶ “Dit zullen de afmetingen zijn: de noordzijde, vierduizend vijfhonderd el; de zuidzijde, vierduizend vijfhonderd el; de oostzijde, vierduizend vijfhonderd el; en de westzijde, vierduizend vijfhonderd el. ¹⁷ “De stad zal open ruimtes hebben: aan de noordkant, tweehonderdvijftig el; aan de zuidkant, tweehonderdvijftig el; aan de oostkant, tweehonderdvijftig el; en aan de westkant, tweehonderdvijftig el. ¹⁸ “Het resterende deel van de lengte naast het heilige deel zal tienduizend el naar het oosten en tienduizend naar het westen zijn; de opbrengst ervan zal voedsel leveren voor de arbeiders van de stad. ¹⁹ “De arbeiders van de stad, die uit alle stammen van Israël worden getrokken, zullen ervoor zorgen. ²⁰ “Het hele deel zal een vierkant zijn, vijftentwintigduizend el bij vijftentwintigduizend el; je zult het heilige deel afzonderen, samen met het eigendom van de stad. ²¹ “Het resterende zal toebehoren aan de vorst, aan elke kant van het heilige deel en van het eigendom van de stad; zich uitstrekkend oostwaarts van de vijftentwintigduizend el van het heilige deel tot de oostelijke grens, en westwaarts van de vijftentwintigduizend el tot de westelijke grens, naast de stamgedeelten. Het heilige deel met het heiligdom van het huis zal in het midden daarvan zijn. ²² “Exclusief het eigendom van de Levieten en het eigendom van de stad, die in het midden zijn van dat wat aan de vorst toebehoort, zal alles tussen de grens van Juda en de grens van Benjamin aan de vorst toebehoren. ²³ “Voor de resterende stammen, van de oostzijde tot de westzijde, zal Benjamin één deel hebben. ²⁴ “Naast het gebied van Benjamin, van oost naar west, zal Simeon één deel hebben. ²⁵ “Naast het gebied van Simeon, van oost naar west, zal Issachar één deel hebben. ²⁶ “Naast het gebied van Issachar, van oost naar west, zal Zebulon één deel hebben. ²⁷ “Naast het gebied van Zebulon, van oost naar west, zal Gad één deel hebben. ²⁸ “En naast het gebied van Gad, zal de zuidelijke grens zuidwaarts lopen van Tamar naar de wateren van Meriba-Kades, dan langs de Wadi van Egypte naar de Grote Zee. ²⁹ “Dit is het land dat je als erfdeel aan de stammen van Israël zult toewijzen, en dit zullen hun delen zijn,” verklaart de Soevereine Heer. ³⁰ “Dit zullen de uitgangen van de stad zijn: aan de noordzijde, vierduizend vijfhonderd el volgens meting, ³¹ “de poorten van de stad zullen genoemd

Ezechiël

worden naar de stammen van Israël. De drie poorten aan de noordzijde zullen zijn de poort van Ruben, de poort van Juda, en de poort van Levi. ³² “Aan de oostzijde, vierduizend vijfhonderd el, zullen drie poorten zijn: de poort van Jozef, de poort van Benjamin, en de poort van Dan. ³³ “Aan de zuidzijde, vierduizend vijfhonderd el volgens meting, zullen

drie poorten zijn: de poort van Simeon, de poort van Issachar, en de poort van Zebulon. ³⁴ “Aan de westzijde, vierduizend vijfhonderd el, zullen drie poorten zijn: de poort van Gad, de poort van Aser, en de poort van Naftali. ³⁵ “De stad zal achttienduizend el rondom zijn; en de naam van de stad vanaf die tijd zal zijn: ‘De Heer is daar.’”

Daniël

1 In het derde jaar van de regering van Jojakim, de koning van Juda, kwam Nebukadnezar, de koning van Babylon, naar Jeruzalem en belegerde het. ² En de Heer gaf Jojakim, koning van Juda, aan hem over, samen met een aantal voorwerpen uit het huis van God. Hij bracht deze naar het land Sinear, naar het huis van zijn god, en plaatste de voorwerpen in de schatkamer van zijn god. ³ Toen beval de koning Aspenaz, het hoofd van zijn hovelingen, om enkele van de zonen van Israël te brengen, waaronder die van de koninklijke familie en de adel, ⁴ jonge mannen zonder lichamelijk gebrek, knap, bedreven in alle wijsheid, begiftigd met kennis, snel van begrip, en geschikt om te dienen in het paleis van de koning. Hij moest hen de literatuur en taal van de Chaldeeën leren. ⁵ De koning wees hun een dagelijkse portie toe van het uitgelezen voedsel en de wijn van de koning. Ze zouden drie jaar worden opgeleid, waarna ze in dienst van de koning zouden treden. ⁶ Onder hen waren enkele van de zonen van Juda: Daniël, Hananja, Misaël en Azarja. ⁷ De hoofdofficier gaf hun nieuwe namen: aan Daniël, Beltesassar; aan Hananja, Sadrach; aan Misaël, Mesach; en aan Azarja, Abednego. ⁸ Maar Daniël besloot zich niet te verontreinigen met het uitgelezen voedsel of de wijn van de koning, en vroeg toestemming aan de hoofdofficier om zich op deze manier niet te verontreinigen. ⁹ Nu schonk God Daniël gunst en mededogen in de ogen van de hoofdofficier. ¹⁰ De officier zei tegen Daniël: "Ik ben bang voor mijn heer de koning, die uw voedsel en drank heeft toegewezen. Waarom zou hij u er slechter uitzien dan de andere jonge mannen van uw leeftijd? De koning zou mijn hoofd kunnen eisen vanwege u." ¹¹ Daniël sprak toen tot de bewaker die door de hoofdofficier was aangesteld over Daniël, Hananja, Misaël en Azarja, ¹² "Test uw dienaren alstublieft tien dagen: geef ons alleen groenten te eten en water te drinken. ¹³ Vergelijk dan ons uiterlijk met dat van de jongeren die het uitgelezen voedsel van de koning eten, en handel met uw dienaren naar wat u ziet." ¹⁴ Dus stemde hij hiermee in en testte hen tien dagen. ¹⁵ Aan het einde van de tien dagen zagen zij er gezonder en beter gevoed uit dan alle jonge mannen die het uitgelezen voedsel van de koning aten. ¹⁶ Dus bleef de bewaker hun uitgelezen voedsel en wijn onthouden, en gaf hen in plaats daarvan groenten. ¹⁷ Aan deze vier jonge mannen gaf God kennis en

begrip in allerlei literatuur en wetenschap; Daniël begreep ook allerlei visioenen en dromen. ¹⁸ Aan het einde van de door de koning vastgestelde tijd om hen in zijn dienst te brengen, presenteerde de hoofdofficier hen aan Nebukadnezar. ¹⁹ De koning sprak met hen, en onder hen allen werd niemand gevonden zoals Daniël, Hananja, Misaël en Azarja; dus traden zij in dienst van de koning. ²⁰ In elke zaak van wijsheid en begrip waarover de koning hen ondervroeg, vond hij hen tien keer beter dan alle magiërs en bezweerders in zijn hele koninkrijk. ²¹ En Daniël bleef daar tot het eerste jaar van de regering van koning Cyrus.

2 In het tweede jaar van de regering van koning Nebukadnezar had hij dromen die zijn geest verontrustten, en hij kon niet slapen. ² De koning gaf bevel om de magiërs, bezweerders, tovenaars en astrologen te roepen om hem zijn dromen te vertellen. Zij kwamen en stonden voor de koning. ³ Hij zei tegen hen: "Ik heb een droom gehad die mij verontrust heeft, en ik wens deze te begrijpen." ⁴ De astrologen spraken tot de koning in het Aramees: "O koning, leef in eeuwigheid! Vertel uw dienaren de droom, en wij zullen deze uitleggen." ⁵ De koning antwoordde de astrologen: "Mijn besluit staat vast: als jullie mij de droom en de uitleg ervan niet vertellen, zullen jullie in stukken worden gescheurd, en zullen jullie huizen tot puinhopen worden gemaakt. ⁶ Maar als jullie de droom en de betekenis ervan onthullen, zullen jullie geschenken, beloningen en grote eer van mij ontvangen. Vertel mij daarom de droom en de uitleg ervan." ⁷ Zij antwoordden opnieuw: "Laat de koning zijn dienaren de droom vertellen, en wij zullen deze uitleggen." ⁸ De koning reageerde: "Ik ben er zeker van dat jullie tijd proberen te winnen omdat jullie zien dat mijn besluit vaststaat: ⁹ Als jullie mij de droom niet onthullen, is er maar één decreet voor jullie. Jullie hebben samengespannen om misleidende en corrupte woorden voor mij te spreken totdat de situatie verandert. Vertel mij daarom de droom, zodat ik weet dat jullie deze kunnen uitleggen." ¹⁰ De astrologen antwoordden de koning: "Er is niemand op aarde die kan doen wat de koning vraagt. Geen grote koning of heerser heeft ooit zoiets geëist van een magiër, bezweerder of astroloog. ¹¹ Wat de koning vraagt is te moeilijk. Niemand kan het de koning onthullen behalve de goden, en zij wonen niet onder de sterfelingen." ¹² Deze reactie maakte

Daniël

de koning zo boos en woedend dat hij het bevel gaf om alle wijzen van Babylon te executeren.¹³ Dus werd het decreet uitgevaardigd om de wijzen ter dood te brengen, en zij zochten Daniël en zijn metgezellen om hen te executeren.¹⁴ Toen sprak Daniël met wijsheid en discretie tot Arioch, de kapitein van de koninklijke garde, die eropuit was gegaan om de wijzen van Babylon te executeren.¹⁵ Hij vroeg Arioch, de officier van de koning: "Waarom is het decreet van de koning zo streng?" Arioch legde de situatie aan Daniël uit.¹⁶ Nadat hij dit had gehoord, ging Daniël naar de koning en vroeg om tijd, zodat hij de droom voor hem zou kunnen uitleggen.¹⁷ Daniël keerde terug naar zijn huis en informeerde zijn vrienden Hananja, Misaël en Azarja over de zaak,¹⁸ en spoorde hen aan om genade te zoeken van de God van de hemel betreffende dit mysterie, zodat hij en zijn vrienden niet zouden omkomen met de rest van de wijzen van Babylon.¹⁹ In een visioen tijdens de nacht werd het mysterie aan Daniël bekendgemaakt. Toen preeks Daniël de God van de hemel²⁰ en zei: "Gezegend zij de naam van God voor eeuwig en altijd, want wijsheid en kracht behoren Hem toe.²¹ Hij verandert tijden en seizoenen; Hij zet koningen af en stelt hen aan. Hij geeft wijsheid aan de wijzen en kennis aan hen die begrip hebben.²² Hij onthult diepe en verborgen dingen; Hij weet wat er in de duisternis is, en het licht is bij Hem.²³ Ik dank en prijs U, God van mijn voorouders: U hebt mij wijsheid en kracht gegeven, en U hebt ons bekendgemaakt wat wij van U vroegen; U hebt ons de zaak van de koning bekendgemaakt."²⁴ Toen ging Daniël naar Arioch, die de koning had aangesteld om de wijzen van Babylon te executeren, en zei: "Voer de wijzen van Babylon niet uit. Breng mij naar de koning, en ik zal zijn droom voor hem uitleggen."²⁵ Arioch bracht Daniël snel voor de koning en zei: "Ik heb een man gevonden onder de ballingen uit Juda die de droom van de koning kan uitleggen."²⁶ De koning vroeg Daniël, die ook Belteshazzar werd genoemd: "Ben je in staat mij te vertellen wat ik in mijn droom zag en deze uit te leggen?"²⁷ Daniël antwoordde de koning: "Geen wijze, bezweerder, magiër of waarzegger kan de koning het mysterie uitleggen waar hij om heeft gevraagd,²⁸ maar er is een God in de hemel die mysteries onthult. Hij heeft koning Nebukadnezar getoond wat er in de laatste dagen zal gebeuren. Uw droom en de visioenen die door uw geest gingen

terwijl u in bed lag, zijn deze:²⁹ Terwijl Uwe Majesteit daar lag, richtte uw geest zich op wat komen gaat, en de onthuller van mysteries toonde u wat er gaat gebeuren.³⁰ Wat mij betreft, dit mysterie is aan mij onthuld, niet omdat ik grotere wijsheid heb dan wie dan ook die leeft, maar zodat Uwe Majesteit de uitleg mag kennen en de gedachten van uw geest mag begrijpen.³¹ Uwe Majesteit zag, en daar stond voor u een groot beeld—een enorm, schitterend beeld, indrukwekkend van uiterlijk.³² Het hoofd van het beeld was van fijn goud, zijn borst en armen van zilver, zijn buik en dijen van brons,³³ zijn benen van ijzer, en zijn voeten een combinatie van ijzer en klei.³⁴ Terwijl u keek, werd er een steen uitgehouwen, maar niet door mensenhanden. Hij trof het beeld op zijn voeten van ijzer en klei en verpletterde ze.³⁵ Toen werden het ijzer, de klei, het brons, het zilver en het goud in stukken gebroken en werden als kaf op een zomerse dorsvloer. De wind voerde ze weg zonder een spoor achter te laten. Maar de steen die het beeld trof, werd een grote berg en vulde de hele aarde.³⁶ Dit was de droom, en nu zullen wij hem aan de koning uitleggen.³⁷ Uwe Majesteit, u bent de koning der koningen. De God van de hemel heeft u heerschappij, macht, kracht en glorie gegeven;³⁸ Hij heeft alle mensen, de dieren van het veld en de vogels van de lucht onder uw gezag geplaatst. Waar zij ook wonen, Hij heeft u heerser over hen allen gemaakt. U bent dat hoofd van goud.³⁹ Na u zal er een ander koninkrijk opstaan, inferieur aan het uwe. Dan zal er een derde koninkrijk zijn, een van brons, dat over de hele aarde zal heersen.⁴⁰ Tenslotte zal er een vierde koninkrijk zijn, sterk als ijzer—want ijzer breekt en verplettert alles—en zoals ijzer alles verplettert, zo zal het alle anderen verpletteren en breken.⁴¹ Zoals u zag dat de voeten en tenen gedeeltelijk van klei en gedeeltelijk van ijzer waren, zo zal dit een verdeeld koninkrijk zijn; toch zal het enige kracht van ijzer in zich hebben, net zoals u ijzer met klei zag vermengen.⁴² Zoals de tenen gedeeltelijk ijzer en gedeeltelijk klei waren, zo zal dit koninkrijk gedeeltelijk sterk en gedeeltelijk broos zijn.⁴³ En zoals u zag dat het ijzer met klei vermengd was, zo zullen de mensen een mengsel zijn en niet verenigd blijven, net zomin als ijzer zich met klei vermengt.⁴⁴ Tijdens de regering van die koningen zal de God van de hemel een koninkrijk oprichten dat nooit vernietigd zal worden, noch aan een ander volk zal worden overgelaten. Het zal al die

Daniël

koninkrijken verpletteren en een einde aan hen maken, maar het zal zelf voor altijd standhouden.⁴⁵ Dit is de betekenis van het visioen van de steen die uit een berg werd gehouwen, maar niet door mensenhanden—een steen die het ijzer, het brons, de klei, het zilver en het goud in stukken brak. De grote God heeft de koning getoond wat er in de toekomst zal gebeuren. De droom is waar, en de uitleg ervan is betrouwbaar.”⁴⁶ Toen viel koning Nebukadnezar voor Daniël neer en eerde hem, en hij beval dat een offer en wierook aan hem werden gebracht.⁴⁷ De koning zei tegen Daniël: “Waarljk, uw God is de God der goden en de Heer der koningen en een onthuller van mysteries, want u was in staat dit mysterie te onthullen.”⁴⁸ Toen bevorderde de koning Daniël en gaf hem vele grote geschenken. Hij maakte hem heerser over de gehele provincie Babylon en stelde hem aan over al zijn wijzen.⁴⁹ Bovendien stelde de koning, op verzoek van Daniël, Sadrach, Mesach en Abednego aan als bestuurders over de provincie Babylon, terwijl Daniël aan het koninklijk hof bleef.

3 Koning Nebukadnezar maakte een gouden beeld, zestig el hoog en zes el breed, en richtte het op in de vlakte van Dura in de provincie Babel.² De koning riep toen de stadhouders, de landvoogden, de gouverneurs, de raadsheren, de schatbewaarders, de rechters, de magistraten en alle provinciale ambtenaren bijeen om de inwijding van het beeld dat hij had opgericht bij te wonen.³ Dus verzamelden de stadhouders, de landvoogden, de gouverneurs, de raadsheren, de schatbewaarders, de rechters, de magistraten en alle provinciale ambtenaren zich voor de inwijding van het beeld dat koning Nebukadnezar had opgericht, en zij stonden ervoor.⁴ De heraut riep luid: “U wordt bevolen, o volken, natiën en talen,⁵ dat wanneer u het geluid van de hoorn, fluit, lier, trigon, harp, doedelzak en allerlei muziek hoort, u moet neerbuigen en het gouden beeld aanbidden dat koning Nebukadnezar heeft opgericht.⁶ Wie niet neerbuigt en aanbidt, zal onmiddellijk in een brandende vuuroven worden geworpen.”⁷ Daarom, zodra alle volken het geluid van de hoorn, fluit, lier, trigon, harp, doedelzak en allerlei muziek hoorden, bogen alle volken, natiën en talen zich neer en aanbaden het gouden beeld dat koning Nebukadnezar had opgericht.⁸ In die tijd kwamen er bepaalde Chaldeeën naar voren en beschuldigden de Joden.⁹ Zij spraken koning

Nebukadnezar aan: “O koning, leef in eeuwigheid!¹⁰ U, o koning, hebt een decreet uitgevaardigd dat iedereen die het geluid van de hoorn, fluit, lier, trigon, harp, doedelzak en allerlei muziek hoort, moet neerbuigen en het gouden beeld aanbidden,¹¹ en wie niet neerbuigt en aanbidt, zal in het midden van een brandende vuuroven worden geworpen.”¹² Er zijn enkele Joden die u hebt aangesteld over de zaken van de provincie Babel, namelijk Sadrach, Mesach en Abednego, die geen acht op u slaan, o koning. Zij dienen uw goden niet en aanbidden het gouden beeld dat u hebt opgericht niet.”¹³ In woedende razernij beval Nebukadnezar dat Sadrach, Mesach en Abednego voor hem gebracht zouden worden.¹⁴ Nebukadnezar zei tegen hen: “Is het waar, Sadrach, Mesach en Abednego, dat jullie mijn goden niet dienen of het gouden beeld dat ik heb opgericht niet aanbidden?”¹⁵ Nu, als jullie bereid zijn, wanneer jullie het geluid van de hoorn, fluit, lier, trigon, harp, doedelzak en allerlei muziek horen, om neer te buigen en het beeld dat ik heb gemaakt te aanbidden, prima. Maar als jullie niet aanbidden, zullen jullie onmiddellijk in een brandende vuuroven worden geworpen. En welke god zal jullie dan uit mijn handen kunnen bevrijden?”¹⁶ Sadrach, Mesach en Abednego antwoordden de koning: “O Nebukadnezar, wij hoeven ons in deze zaak niet te verdedigen.”¹⁷ Als wij in de brandende vuuroven worden geworpen, is de God die wij dienen in staat ons daaruit te bevrijden, en Hij zal ons uit uw hand bevrijden, o koning.¹⁸ Maar zelfs als Hij dat niet doet, laat het u bekend zijn, o koning, dat wij uw goden niet zullen dienen of het gouden beeld dat u hebt opgericht niet zullen aanbidden.”¹⁹ Toen werd Nebukadnezar vervuld met woede, en de uitdrukking op zijn gezicht veranderde tegenover Sadrach, Mesach en Abednego. Hij beval de oven zeven keer heter te stoken dan normaal.²⁰ Hij beval enkele van de sterkste soldaten in zijn leger om Sadrach, Mesach en Abednego te binden en hen in de brandende vuuroven te werpen.²¹ Dus werden deze mannen, gekleed in hun broeken, mantels, tulbanden en andere kledingstukken, gebonden en in de brandende vuuroven geworpen.²² Het bevel van de koning was zo dringend en de oven zo heet dat de vlammen van het vuur de soldaten doodden die Sadrach, Mesach en Abednego naar boven brachten,²³ en deze drie mannen, Sadrach, Mesach en Abednego, vielen gebonden in de brandende

Daniël

vuuroven. ²⁴ Toen was koning Nebukadnezar verbaasd en stond haastig op. Hij vroeg zijn raadsheren: “Hebben wij niet drie mannen gebonden in het vuur geworpen?” Zij antwoordden: “Zeker, o koning.” ²⁵ Hij zei: “Kijk! Ik zie vier mannen, los, wandelend in het midden van het vuur, en zij zijn ongedeerd, en de verschijning van de vierde is als een zoon van de goden.” ²⁶ Nebukadnezar naderde toen de opening van de brandende vuuroven en riep: “Sadrach, Mesach en Abednego, dienaren van de Allerhoogste God, kom naar buiten en kom hier!” Dus kwamen Sadrach, Mesach en Abednego uit het vuur. ²⁷ De stadhouders, landvoogden, gouverneurs en raadsheren van de koning verzamelden zich en zagen dat het vuur geen effect had op de lichamen van deze mannen. Geen haar van hun hoofd was geschroeid, hun broeken waren niet verbrand, en er was geen geur van vuur op hen. ²⁸ Nebukadnezar verklaarde: “Gezegend zij de God van Sadrach, Mesach en Abednego, die zijn engel heeft gezonden en zijn dienaren heeft bevrijd die op Hem vertrouwden. Zij trotseerden het bevel van de koning en waren bereid hun leven op te geven in plaats van enige god te dienen of te aanbidden behalve hun eigen God. ²⁹ Daarom bepaal ik dat elk volk, elke natie of taal die iets tegen de God van Sadrach, Mesach en Abednego zegt, in stukken zal worden gescheurd en hun huizen in puin zullen worden gelegd, want er is geen andere god die op deze manier kan redden.” ³⁰ Zo verhief de koning Sadrach, Mesach en Abednego tot hoge posities in de provincie Babel.

4 Koning Nebukadnezar, aan alle volken, naties en talen die op de hele aarde wonen: Moge uw vrede overvloedig zijn! ² Ik ben verheugd om de tekenen en wonderen te vertellen die de Allerhoogste God voor mij heeft verricht. ³ Hoe groot zijn Zijn tekenen, en hoe machtig zijn Zijn wonderen! Zijn koninkrijk is een eeuwig koninkrijk, en Zijn heerschappij duurt van generatie op generatie. ⁴ Ik, Nebukadnezar, was tevreden in mijn huis en ik bloeide in mijn paleis. ⁵ Ik had een droom die mij verontrustte; de visioenen in mijn geest terwijl ik op mijn bed lag, maakten mij bang. ⁶ Daarom vaardigde ik een decreet uit om alle wijzen van Babylon te laten komen om de droom voor mij uit te leggen. ⁷ Toen kwamen de magiërs, bezweerders, Chaldeeën en waarzeggers binnen, en ik vertelde hun de droom, maar zij konden mij de uitleg ervan niet onthullen. ⁸

Eindelijk kwam Daniël voor mij, wiens naam Belteshazzar is volgens de naam van mijn god, en in wie een geest van de heilige goden is; ik vertelde hem de droom. ⁹ “Belteshazzar, hoofd van de magiërs, ik weet dat de geest van de heilige goden in u is en dat geen mysterie te moeilijk voor u is. Hier is de droom die ik zag; leg hem voor mij uit. ¹⁰ Dit waren de visioenen die ik zag terwijl ik op mijn bed lag: Ik keek, en er was een boom in het midden van de aarde, en zijn hoogte was groot. ¹¹ De boom groeide en werd sterk, en zijn hoogte reikte tot aan de hemel, en hij was zichtbaar tot aan de eindten van de aarde. ¹² Zijn bladeren waren prachtig, zijn vruchten overvloedig, en erin was voedsel voor allen. De dieren van het veld vonden schaduw onder hem, en de vogels van de hemel woonden in zijn takken, en alle levende wezens werden ervan gevoed. ¹³ In de visioenen van mijn geest terwijl ik op mijn bed lag, zag ik een wachter, een heilige, neerdalen uit de hemel. ¹⁴ Hij riep luid en zei aldus: ‘Hak de boom om en kap zijn takken af, stroop zijn bladeren af en verspreid zijn vruchten. Laat de dieren eronder vandaan vluchten en de vogels uit zijn takken. ¹⁵ Laat echter de stronk met zijn wortels in de aarde, gebonden met een band van ijzer en brons, in het tere gras van het veld. Laat hem nat worden van de dauw van de hemel, en laat zijn deel zijn met de dieren in het gras van de aarde. ¹⁶ Laat zijn geest veranderd worden van die van een mens, en laat hem een dierlijke geest gegeven worden, totdat zeven tijden over hem heen gaan. ¹⁷ Deze zaak is door het decreet van de wachters, en de eis door het woord van de heiligen, met de bedoeling dat de levenden mogen weten dat de Allerhoogste heerst in het koninkrijk der mensen, en het geeft aan wie Hij wil, en de laagste der mensen daarover aanstelt.’ ¹⁸ Deze droom heb ik, koning Nebukadnezar, gezien. Nu u, Belteshazzar, verklaar de uitleg ervan, want alle wijzen van mijn koninkrijk zijn niet in staat mij de uitleg bekend te maken, maar u kunt het, want de geest van de heilige goden is in u.” ¹⁹ Toen was Daniël, wiens naam Belteshazzar is, een moment verbijsterd, en zijn gedachten verontrustten hem. De koning sprak en zei: “Belteshazzar, laat de droom of de uitleg ervan u niet verontrusten.” Belteshazzar antwoordde: “Mijn heer, moge de droom alleen voor uw vijanden gelden en de uitleg ervan voor uw tegenstanders! ²⁰ De boom die u zag, die groeide en sterk werd, reikte tot aan de hemel en was zichtbaar

over de hele aarde,²¹ wiens bladeren prachtig waren en zijn vruchten overvloedig, en waarin voedsel voor allen was, waaronder de dieren van het veld woonden en op wiens takken de vogels van de hemel hun verblijf hadden—²² dat bent u, o koning; want u bent gegroeid en sterk geworden. Uw grootheid is gegroeid en reikt tot aan de hemel, en uw heerschappij tot aan het einde van de aarde.²³ En aangezien de koning een wachter zag, een heilige, die uit de hemel neerdaalde en zei: 'Hak de boom om en vernietig hem, maar laat de stronk met zijn wortels in de aarde, gebonden met een band van ijzer en brons, in het tere gras van het veld; laat hem nat worden van de dauw van de hemel, en laat zijn deel zijn met de dieren van het veld, totdat zeven tijden over hem heen gaan,'²⁴ dit is de uitleg, o koning, en dit is het decreet van de Allerhoogste dat over mijn heer de koning is gekomen:²⁵ U zult uit de mensen worden verdreven, en uw verblijf zal zijn met de dieren van het veld. U zult gras eten als runderen, en u zult nat worden van de dauw van de hemel, en zeven tijden zullen over u heen gaan, totdat u weet dat de Allerhoogste heerst in het koninkrijk der mensen en het geeft aan wie Hij wil.²⁶ En aangezien zij bevolen hebben de stronk van de boom met zijn wortels te laten, zal uw koninkrijk aan u verzekerd zijn, nadat u hebt erkend dat de hemel regeert.²⁷ Daarom, o koning, laat mijn raad u aanvaardbaar zijn: breek met uw zonden door gerechtigheid te beoefenen, en uw ongerechtigheden door barmhartigheid te tonen aan de armen; misschien zal er een verlenging van uw rust zijn."²⁸ Al deze dingen overkwamen koning Nebukadnezar.²⁹ Een jaar later liep hij op het dak van het koninklijk paleis van Babylon.³⁰ De koning sprak, zeggende: "Is dit niet het grote Babylon, dat ik als een koninklijke residentie heb gebouwd door mijn machtige kracht en ter ere van mijn majesteit?"³¹ Terwijl het woord nog in de mond van de koning was, viel er een stem uit de hemel: "Koning Nebukadnezar, tot u wordt gesproken: het koninkrijk is van u geweken."³² U zult uit de mensen worden verdreven, en uw verblijf zal zijn met de dieren van het veld. U zult gras eten als runderen, en zeven tijden zullen over u heen gaan, totdat u weet dat de Allerhoogste heerst in het koninkrijk der mensen en het geeft aan wie Hij wil."³³ Onmiddellijk werd het woord betreffende Nebukadnezar vervuld. Hij werd uit de mensen verdreven en at gras als runderen; zijn lichaam werd

nat van de dauw van de hemel totdat zijn haar zo lang werd als de veren van arenden en zijn nagels als klauwen van vogels.³⁴ Aan het einde van de dagen hief ik, Nebukadnezar, mijn ogen op naar de hemel, en mijn verstand keerde tot mij terug, en ik zegende de Allerhoogste en prees en eerde Hem die eeuwig leeft, want Zijn heerschappij is een eeuwige heerschappij, en Zijn koninkrijk duurt van generatie op generatie.³⁵ Alle bewoners van de aarde worden als niets geacht; Hij doet naar Zijn wil in het leger van de hemel en onder de bewoners van de aarde. Niemand kan Zijn hand tegenhouden of tot Hem zeggen: "Wat hebt U gedaan?"³⁶ Tegelijkertijd keerde mijn verstand tot mij terug, en ter ere van mijn koninkrijk keerden mijn eer en pracht tot mij terug. Mijn raadgevers en edelen zochten mij op, en ik werd hersteld in mijn koninkrijk, en uitstekende majesteit werd aan mij toegevoegd.³⁷ Nu prijs, verhoog en eer ik, Nebukadnezar, de Koning van de hemel, want al Zijn werken zijn waarheid, en Zijn wegen gerechtigheid; en degenen die in trots wandelen, kan Hij vernederen.

5 Koning Belsazar hield een groot feest voor duizend van zijn edelen, en hij dronk wijn in hun aanwezigheid.² Terwijl hij van de wijn proefde, beval Belsazar om de gouden en zilveren vaten te brengen die Nebukadnezar, zijn vader, uit de tempel in Jeruzalem had meegenomen, zodat de koning, zijn edelen, zijn vrouwen en zijn bijvrouwen eruit zouden kunnen drinken.³ Zo brachten zij de gouden vaten die uit de tempel van God in Jeruzalem waren meegenomen, en de koning en zijn edelen, zijn vrouwen en zijn bijvrouwen dronken eruit.⁴ Terwijl zij de wijn dronken, brachten zij lof aan de goden van goud en zilver, van brons, ijzer, hout en steen.⁵ Plotseling verschenen de vingers van een menselijke hand en begonnen te schrijven op het pleisterwerk van de muur, bij de kandelaar in het paleis van de koning, en de koning zag de hand terwijl deze schreef.⁶ Het gezicht van de koning werd bleek, en zijn gedachten verontrustten hem; zijn benen gaven mee en zijn knieën knikten tegen elkaar.⁷ De koning riep luid om de bezweerders, Chaldeeën en waarzeggers binnen te brengen. Hij verklaarde aan de wijzen van Babylon: "Wie dit schrift leest en de betekenis ervan uitlegt, zal in purper gekleed worden, een gouden keten om zijn hals krijgen, en tot de derde hoogste heerser in het koninkrijk worden gemaakt."⁸ Toen kwamen alle wijzen van de

Daniël

koning binnen, maar zij konden het schrift niet lezen of de betekenis ervan aan de koning uitleggen.⁹ Dit maakte koning Belsazar nog banger, en zijn gezicht werd bleker. Zijn edelen waren verbijsterd.¹⁰ De koningin, vanwege de woorden van de koning en zijn edelen, kwam de feestzaal binnen. Zij zei: "O koning, leef voor eeuwig! Laat uw gedachten u niet verontrusten of uw gezicht bleek worden."¹¹ Er is een man in uw koninkrijk die de geest van de heilige goden in zich heeft. In de dagen van uw vader werd hij gevonden met verlichting, inzicht en wijsheid zoals die van de goden. Koning Nebukadnezar, uw vader, stelde hem aan als hoofd van de magiërs, bezweerders, Chaldeeën en waarzeggers.¹² Dit was omdat Daniël, die de koning Beltesazar noemde, een buitengewone geest, kennis, inzicht, het vermogen om dromen te interpreteren, raadsels uit te leggen en moeilijke problemen op te lossen, had. Roep Daniël, en hij zal de interpretatie onthullen."¹³ Dus werd Daniël voor de koning gebracht, en de koning zei tegen hem: "Bent u Daniël, een van de ballingen uit Juda, die mijn vader de koning uit Juda heeft meegebracht?"¹⁴ Ik heb gehoord dat de geest van de goden in u is en dat u verlichting, inzicht en buitengewone wijsheid hebt.¹⁵ De wijzen en bezweerders werden voor mij gebracht om dit schrift te lezen en mij de betekenis ervan te vertellen, maar zij konden het niet uitleggen.¹⁶ Maar ik heb gehoord dat u interpretaties kunt geven en moeilijke problemen kunt oplossen. Als u dit schrift kunt lezen en mij de betekenis ervan kunt vertellen, zult u in purper gekleed worden, een gouden keten om uw hals krijgen, en tot de derde hoogste heerser in het koninkrijk worden gemaakt."¹⁷ Toen antwoordde Daniël de koning: "U mag uw geschenken voor uzelf houden of uw beloningen aan iemand anders geven. Niettemin zal ik het schrift voor de koning lezen en hem de betekenis vertellen."¹⁸ O koning, de Allerhoogste God heeft Nebukadnezar, uw vader, heerschappij, grootheid, eer en majesteit verleend.¹⁹ Vanwege de grootheid die Hij hem gaf, vreesden en eerbiedigden alle volken, naties en mensen van elke taal hem. Wie hij wilde, doodde hij; wie hij wilde, spaarde hij; wie hij wilde, verhief hij; en wie hij wilde, vernederde hij.²⁰ Maar toen zijn hart hoogmoedig werd en zijn geest verhardde door trots, werd hij van zijn koninklijke troon gestoten en van zijn eer ontdaan.²¹ Hij werd weggejaagd van de mensen en kreeg het verstand van een dier; hij leefde met de

wilde ezels en at gras als runderen; zijn lichaam werd bevochtigd met de dauw van de hemel totdat hij erkende dat de Allerhoogste God heerser is over de koninkrijken van de mensen en over hen aanstelt wie Hij wil.²² Maar u, Belsazar, zijn zoon, hebt uw hart niet vernederd, hoewel u dit alles wist.²³ In plaats daarvan hebt u zich tegen de Heer van de hemel verzet. U liet de vaten uit Zijn tempel naar u brengen, en u en uw edelen, uw vrouwen en uw bijvrouwen dronken wijn eruit. U prees de goden van zilver en goud, van brons, ijzer, hout en steen, die niet kunnen zien of horen of begrijpen. Maar u eerde de God niet die uw leven en al uw wegen in Zijn hand heeft.²⁴ Daarom zond Hij de hand die de boodschap opschreef.²⁵ Hier is de boodschap die werd opgeschreven: Mene, Mene, Tekel, Parsin.²⁶ Dit is wat deze woorden betekenen: Mene: God heeft uw koninkrijk geteld en er een einde aan gemaakt.²⁷ Tekel: U bent gewogen en gemeten op de weegschaal en te licht bevonden.²⁸ Peres: Uw koninkrijk is verdeeld en overgedragen aan de Meden en Perzen.²⁹ Op bevel van Belsazar werd Daniël in purper gekleed, een gouden keten werd om zijn hals gelegd, en hij werd uitgeroepen tot de derde hoogste heerser in het koninkrijk.³⁰ Diezelfde nacht kwam Belsazar, de Chaldeeuwse koning, om.³¹ En Darius de Mediër nam de controle over het koninkrijk over, op de leeftijd van tweeënzestig jaar.

6 Het behaagde Darius om over het koninkrijk 120 satrapen aan te stellen, die over het hele rijk de leiding zouden hebben,² en over hen drie bestuurders, van wie Daniël er één was, zodat de satrapen aan hen verantwoording zouden afleggen en de koning geen schade zou lijden.³ Daniël onderscheidde zich onder de bestuurders en satrapen door zijn uitzonderlijke geest, en de koning was van plan hem over het hele koninkrijk aan te stellen.⁴ Hierop zochten de bestuurders en satrapen naar gronden voor beschuldigingen tegen Daniël betreffende het koninkrijk, maar zij konden geen corruptie of nalatigheid bij hem vinden, want hij was betrouwbaar.⁵ Tenslotte zeiden deze mannen: "Wij zullen geen grond voor beschuldiging tegen deze Daniël vinden, tenzij het in verband is met de wet van zijn God."⁶ Dus gingen de bestuurders en satrapen als groep naar de koning en zeiden: "Moge koning Darius voor eeuwig leven!"⁷ De koninklijke bestuurders, prefecten, satrapen, raadgevers en gouverneurs zijn het er allemaal over eens dat de

Daniël

koning een decreet moet uitvaardigen en een edict moet handhaven dat iedereen die bidt tot een god of mens behalve tot u, o koning, gedurende dertig dagen, in de leeuwenkuil zal worden geworpen.⁸ Nu, o koning, vaardig het decreet uit en onderteken het zodat het niet kan worden gewijzigd, volgens de wet van de Meden en Perzen, die niet kan worden herroepen.”⁹ Zo zette koning Darius zijn handtekening onder het geschreven decreet.¹⁰ Toen Daniël wist dat het decreet was ondertekend, ging hij naar zijn huis, waar hij in zijn bovenkamer ramen open had naar Jeruzalem. Hij knielde drie keer per dag, biddend en dankend voor zijn God, zoals hij eerder had gedaan.¹¹ Toen kwamen deze mannen als groep en vonden Daniël biddend en gunst zoekend van zijn God.¹² Dus benaderden zij de koning en spraken over het decreet van de koning: “Hebt u niet een edict ondertekend dat elke persoon die bidt tot een god of mens behalve tot u, o koning, gedurende dertig dagen, in de leeuwenkuil zal worden geworpen?” De koning antwoordde: “Het decreet staat, volgens de wet van de Meden en Perzen, die niet kan worden herroepen.”¹³ Toen zeiden zij tegen de koning: “Daniël, die een van de ballingen uit Juda is, schenkt geen aandacht aan u, o koning, of aan het decreet dat u hebt ondertekend, maar blijft drie keer per dag bidden.”¹⁴ Toen de koning dit hoorde, was hij zeer ontstemd en zette hij zijn zinnen op het redden van Daniël; hij zwoegde tot zonsopgang om hem te bevrijden.¹⁵ Toen kwamen deze mannen als groep naar de koning en zeiden: “Herinner u, o koning, dat volgens de wet van de Meden en Perzen, geen decreet of edict dat de koning vaststelt kan worden veranderd.”¹⁶ Dus gaf de koning het bevel, en Daniël werd gebracht en in de leeuwenkuil geworpen. De koning zei tegen Daniël: “Moge uw God, die u voortdurend dient, u bevrijden!”¹⁷ Een steen werd gebracht en over de opening van de kuil gelegd, en de koning verzegelde het met zijn eigen zegel en met de zegels van zijn edelen, zodat er niets aan Daniël veranderd kon worden.¹⁸ De koning keerde terug naar zijn paleis en bracht de nacht vastend door; hij weigerde elk vermaak, en zelfs de slaap ontweek hem.¹⁹ Bij het aanbreken van de dag stond de koning op en ging haastig naar de leeuwenkuil.²⁰ Toen hij dicht bij de kuil kwam, riep hij met een stem vol angst: “Daniël, dienaar van de levende God, heeft uw God, die u voortdurend dient, u kunnen redden van de

leeuwen?”²¹ Daniël sprak toen de koning aan: “O koning, moge u voor eeuwig leven!”²² Mijn God heeft Zijn engel gezonden en de muilen van de leeuwen gesloten, zodat zij mij niet hebben beschadigd, omdat ik onschuldig voor Hem ben bevonden; ook heb ik geen kwaad voor u gedaan, o koning.”²³ De koning was buitengewoon blij en beval dat Daniël uit de kuil werd gehaald. En er werd geen letsel op hem gevonden, omdat hij op zijn God had vertrouwd.²⁴ Op bevel van de koning werden de mannen die Daniël kwaadwillig hadden beschuldigd gebracht en in de leeuwenkuil geworpen, samen met hun kinderen en vrouwen; en voordat zij de bodem van de kuil bereikten, overmeesterden de leeuwen hen en verpletterden al hun botten.²⁵ Toen schreef koning Darius aan alle volken, naties en talen die op de hele aarde wonen: “Moge uw vrede vermenigvuldigd worden!”²⁶ Ik vaardig een decreet uit dat in elk gebied van mijn koninkrijk de mensen moeten beven en vrezen voor de God van Daniël. Want Hij is de levende God, die voor eeuwig blijft; Zijn koninkrijk zal niet worden vernietigd, en Zijn heerschappij zal zonder einde zijn.²⁷ Hij redt en bevrijdt, Hij verricht tekenen en wonderen in de hemel en op aarde, Hij die Daniël heeft bevrijd van de macht van de leeuwen.”²⁸ Zo bloeide Daniël tijdens het bewind van Darius en de regering van Cyrus de Pers.

7 In het eerste jaar van Belsazar, koning van Babylon, had Daniël een droom en visioenen in zijn geest terwijl hij op zijn bed lag. Hij noteerde de kern van zijn droom.² Daniël verklaarde: “In mijn nachtelijk visioen zag ik de vier winden van de hemel de grote zee beroeren.”³ Vier machtige beesten kwamen uit de zee tevoorschijn, elk verschillend van de anderen.⁴ Het eerste beest leek op een leeuw en had de vleugels van een adelaar. Ik keek toe totdat zijn vleugels werden verwijderd, en het werd van de grond opgetild om op twee voeten als een mens te staan, en het kreeg een menselijke geest.⁵ Toen zag ik een tweede beest, dat op een beer leek. Het was aan één kant opgericht, en het hield drie ribben in zijn mond tussen zijn tanden. Er werd tegen hem gezegd: ‘Sta op, verslind veel vlees!’⁶ Hierna bleef ik kijken, en daar was nog een beest, als een luipaard, met vier vleugels als die van een vogel op zijn rug. Dit beest had vier hoofden, en het kreeg heerschappij.⁷ In mijn nachtelijk visioen zag ik toen een vierde beest, vreselijk, angstaanjagend en

buitengewoon sterk. Het had grote ijzeren tanden, en het verslond, verpletterde en vertrapte wat er overbleef. Het was anders dan alle voorgaande beesten, en het had tien hoorns. ⁸ Terwijl ik de hoorns overwoog, verscheen er een andere, kleinere hoorn tussen hen, en drie van de eerdere hoorns werden ervoor uitgerukt. Deze hoorn had ogen als mensenogen en een mond die arrogant sprak. ⁹ Terwijl ik toekeek, werden tronen opgesteld, en de Oude van Dagen nam plaats. Zijn kleding was wit als sneeuw, en het haar van Zijn hoofd was als zuivere wol. Zijn troon was een vlammenzee, en zijn wielen waren brandend vuur. ¹⁰ Een rivier van vuur stroomde voor Hem uit. Duizenden dienden Hem, en tienduizend maal tienduizend stonden voor Hem. Het gerechtshof nam plaats, en de boeken werden geopend. ¹¹ Ik bleef toekijken vanwege de arrogante woorden die de hoorn sprak. Ik keek toe totdat het beest werd gedood, en zijn lichaam vernietigd en in het brandende vuur geworpen. ¹² Wat de andere beesten betreft, hun heerschappij werd weggenomen, maar hun werd toegestaan voor een bepaalde tijd te leven. ¹³ In mijn nachtelijk visioen zag ik iemand als een mensenzoon met de wolken van de hemel komen. Hij naderde de Oude van Dagen en werd voor Hem geleid. ¹⁴ Hem werd heerschappij, eer en een koninkrijk gegeven, zodat alle volken, naties en talen Hem zouden dienen. Zijn heerschappij is eeuwigdurend en zal niet voorbijgaan, en Zijn koninkrijk zal nooit worden vernietigd. ¹⁵ Ik, Daniël, was verontrust in geest, en de visioenen in mijn geest verontrustten mij. ¹⁶ Ik benaderde een van degenen die daar stonden en vroeg om de uitleg van dit alles. Hij legde het uit en maakte mij de interpretatie van deze zaken bekend: ¹⁷ 'De vier grote beesten zijn vier koningen die uit de aarde zullen opstaan. ¹⁸ Maar de heiligen van de Allerhoogste zullen het koninkrijk ontvangen en het voor altijd bezitten—ja, voor eeuwig en altijd.' ¹⁹ Toen wilde ik de betekenis begrijpen van het vierde beest, dat anders was dan alle anderen en buitengewoon vreselijk, met zijn ijzeren tanden en bronzen klauwen, dat verslond, verpletterde en wat overbleef met zijn poten vertrapte. ²⁰ Ik wilde ook weten over de tien hoorns op zijn hoofd en de andere hoorn die opkwam, waarvoor drie vielen—de hoorn die ogen had en een mond die arrogant sprak, en die er indrukwekkender uitzag dan de anderen. ²¹ Terwijl ik toekeek, voerde deze hoorn oorlog tegen de heiligen

en overwon hen, ²² totdat de Oude van Dagen kwam en oordeel werd uitgesproken ten gunste van de heiligen van de Allerhoogste, en de tijd aanbrak dat zij het koninkrijk zouden bezitten. ²³ Hij gaf mij deze uitleg: 'Het vierde beest zal een vierde koninkrijk op aarde zijn, anders dan alle andere koninkrijken, en het zal de hele aarde verslinden, vertrappen en verpletteren. ²⁴ De tien hoorns zijn tien koningen die uit dit koninkrijk zullen opstaan. Een andere koning zal na hen opstaan, anders dan de vorige, en hij zal drie koningen onderwerpen. ²⁵ Hij zal spreken tegen de Allerhoogste en Zijn heiligen onderdrukken, en zal proberen de vastgestelde tijden en wetten te veranderen. De heiligen zullen in zijn hand worden overgeleverd voor een tijd, tijden en een halve tijd. ²⁶ Maar het gerechtshof zal plaatsnemen, en zijn heerschappij zal worden weggenomen, vernietigd en voor altijd vernietigd. ²⁷ Dan zal de soevereiniteit, heerschappij en grootheid van alle koninkrijken onder de hemel worden gegeven aan het volk van de heiligen van de Allerhoogste. Zijn koninkrijk zal een eeuwig koninkrijk zijn, en alle heersers zullen Hem dienen en gehoorzamen.' ²⁸ Dit is de conclusie van de zaak. Ik, Daniël, was zeer verontrust door mijn gedachten, en mijn gezicht werd bleek, maar ik hield de zaak voor mezelf.

8 In het derde jaar van de regering van koning Belsazar verscheen er een visioen aan mij, Daniël, na het visioen dat mij eerder verschenen was. ² In mijn visioen bevond ik mij in de citadel van Susan, in de provincie Elam, en ik stond bij het Ulai-kanaal. ³ Ik sloeg mijn ogen op en zag een ram met twee horens staan bij het kanaal. De horens waren lang, maar de ene was langer dan de andere, en de langere groeide later. ⁴ Ik zag de ram naar het westen, noorden en zuiden stoten. Geen enkel dier kon hem weerstaan, en niemand kon uit zijn macht redden. Hij deed wat hij wilde en werd groot. ⁵ Terwijl ik hierover nadacht, kwam er plotseling een geit met een opvallende hoorn tussen zijn ogen uit het westen, die de hele aarde overstak zonder de grond te raken. ⁶ Hij naderde de ram met de twee horens die ik bij het kanaal had gezien en viel hem met grote kracht aan. ⁷ Ik zag hoe hij de ram trof en zijn twee horens brak. De ram was machteloos om tegen hem te staan; de geit wierp hem op de grond en vertrapte hem, en niemand kon de ram uit zijn macht redden. ⁸ De geit werd buitengewoon groot, maar toen hij op het

hoogtepunt van zijn macht was, werd de grote hoorn gebroken, en in plaats daarvan groeiden er vier opvallende horens naar de vier windstreken van de hemel. ⁹ Uit een van hen kwam een kleine hoorn voort, die buitengewoon groot werd naar het zuiden, het oosten en het Prachtige Land. ¹⁰ Hij groeide tot aan het leger van de hemel, en hij wierp sommige van de sterren op de aarde en vertrapte ze. ¹¹ Hij verheef zich om zo groot te zijn als de bevelhebber van het leger van de Heer; hij verwijderde het dagelijkse offer van de Heer, en zijn heiligdom werd omvergeworpen. ¹² Vanwege rebellie werden het leger en het dagelijkse offer aan hem overgegeven. Hij wierp de waarheid op de grond en slaagde in wat hij deed. ¹³ Toen hoorde ik een heilige spreken, en een andere heilige vroeg: "Hoe lang zal het visioen duren over het dagelijkse offer, de verwoesting veroorzaakt door rebellie, en het vertrappen van het heiligdom en het leger?" ¹⁴ Hij zei tegen mij: "Het zal duren voor 2.300 avonden en ochtenden; dan zal het heiligdom hersteld worden." ¹⁵ Terwijl ik, Daniël, het visioen bekeek en probeerde het te begrijpen, stond er iemand voor mij die eruitzag als een man. ¹⁶ En ik hoorde een mannenstem van de Ulai roepen: "Gabriël, leg dit visioen aan deze man uit." ¹⁷ Toen hij naderde waar ik stond, was ik doodsbang en viel op mijn gezicht. Hij zei tegen mij: "Begrijp, mensenzoon, dat het visioen betrekking heeft op de tijd van het einde." ¹⁸ Terwijl hij tot mij sprak, viel ik in een diepe slaap met mijn gezicht naar de grond, maar hij raakte mij aan en deed mij rechtop staan. ¹⁹ Hij zei: "Ik zal je informeren over wat er zal gebeuren in de laatste tijd van de toorn, want het visioen heeft betrekking op de vastgestelde tijd van het einde. ²⁰ De ram die je zag met de twee horens stelt de koningen van Medië en Perzië voor. ²¹ De geit met een opvallende hoorn tussen zijn ogen symboliseert de koning van Griekenland, en de opvallende hoorn is de eerste koning. ²² De gebroken hoorn en de vier horens die in zijn plaats opkwamen, vertegenwoordigen vier koninkrijken die uit zijn natie zullen voortkomen, maar niet dezelfde macht zullen hebben. ²³ In de latere periode van hun heerschappij, wanneer de overtreders hun volheid hebben bereikt, zal er een koning met een wrede blik, bedreven in intriges, opstaan. ²⁴ Zijn macht zal machtig zijn, maar niet door zijn eigen kracht. Hij zal buitengewone vernietiging veroorzaken en slagen in wat hij doet. Hij zal de machtigen en het heilige volk

vernietigen. ²⁵ Door zijn sluwheid zal hij bedrog onder zijn hand laten floreren, en hij zal zichzelf in zijn hart verheffen. Wanneer zij zich veilig voelen, zal hij velen vernietigen en tegen de Vorst der vorsten opstaan. Toch zal hij gebroken worden, maar niet door menselijke macht. ²⁶ Het visioen van de avonden en ochtenden dat is verteld, is waar. Maar verzegel het visioen, want het heeft betrekking op vele dagen in de toekomst. ²⁷ Ik, Daniël, was uitgeput en lag enkele dagen ziek. Toen stond ik op en ging verder met de zaken van de koning. Ik was ontzet over het visioen; het was onbegrijpelijk.

9 In het eerste jaar van Darius, de zoon van Ahasveros, van Medische afkomst, die koning werd gemaakt over het koninkrijk van de Chaldeeën— ² in het eerste jaar van zijn regering, merkte ik, Daniël, uit de boeken het aantal jaren op dat, volgens het woord van de Heer gegeven aan de profeet Jeremia, de verwoesting van Jeruzalem zou duren, namelijk zeventig jaar. ³ Dus richtte ik mijn aandacht op de Heer God, Hem zoekend door gebed en smeekbede, met vasten, zak en as. ⁴ Ik bad tot de Heer mijn God en beleed: "O Heer, de grote en ontzagwekkende God, die Zijn verbond van liefde houdt met degenen die Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden, ⁵ wij hebben gezondigd en verkeerd gedaan. Wij hebben goddeloos gehandeld en zijn in opstand gekomen, ons afkerend van Uw geboden en verordeningen. ⁶ Wij hebben niet geluisterd naar Uw dienaren, de profeten, die in Uw naam spraken tot onze koningen, onze leiders, onze voorouders en al het volk van het land. ⁷ "Gerechtigheid behoort U toe, Heer, maar ons behoort open schaamte, zoals het op deze dag is— aan het volk van Juda, de inwoners van Jeruzalem, en heel Israël, degenen dichtbij en degenen ver weg, in alle landen waar U hen heen gedreven hebt, vanwege hun ontrouw aan U. ⁸ Open schaamte behoort ons toe, Heer, aan onze koningen, onze leiders en onze voorouders, omdat wij tegen U gezondigd hebben. ⁹ Barmhartigheid en vergeving zijn bij de Heer onze God, want wij zijn tegen Hem in opstand gekomen; ¹⁰ en wij hebben niet geluisterd naar de stem van de Heer onze God, om te wandelen in Zijn leringen die voor ons gesteld zijn door Zijn dienaren, de profeten. ¹¹ Inderdaad, heel Israël heeft Uw wet overtreden en zich afgewend, weigeren om naar Uw stem te luisteren. Daarom zijn de vloeken en gezworen oordelen geschreven in de

Wet van Mozes, de dienaar van God, over ons uitgestort, omdat wij tegen Hem gezondigd hebben. ¹² Hij heeft Zijn woorden bevestigd, die Hij tegen ons en tegen onze heersers sprak, door grote rampen over ons te brengen; want onder de hele hemel is niets gedaan zoals wat aan Jeruzalem is gedaan. ¹³ Zoals het geschreven staat in de Wet van Mozes, is al deze ramp over ons gekomen, toch hebben wij de gunst van de Heer onze God niet gezocht door ons van onze zonden af te keren en aandacht te geven aan Uw waarheid. ¹⁴ Daarom heeft de Heer de ramp in voorraad gehouden en over ons gebracht, want de Heer onze God is rechtvaardig in al Zijn daden, toch hebben wij Zijn stem niet gehoorzaamd. ¹⁵ “En nu, Heer onze God, die Uw volk met een machtige hand uit Egypte hebt geleid en voor Uzelf een naam hebt gemaakt die tot op deze dag voortduurt, wij hebben gezondigd, wij hebben goddeloos gehandeld. ¹⁶ Heer, in overeenstemming met al Uw rechtvaardige daden, laat Uw toorn en Uw woede zich afkeren van Uw stad Jeruzalem, Uw heilige berg. Vanwege onze zonden en de ongerechtigheden van onze voorouders zijn Jeruzalem en Uw volk een spreekwoord geworden onder allen die ons omringen. ¹⁷ “Dus nu, onze God, hoor het gebed van Uw dienaar en zijn smeekbeden, en laat omwille van Uzelf, Heer, Uw aangezicht schijnen over Uw verlaten heiligdom. ¹⁸ Neig Uw oor, mijn God, en hoor; open Uw ogen en zie de verwoestingen van de stad die Uw naam draagt. Wij presenteren onze smeekbeden niet voor U vanwege onze eigen gerechtigheid, maar vanwege Uw grote mededogen. ¹⁹ Heer, hoor! Heer, vergeef! Heer, luister en handel! Omwille van Uzelf, mijn God, vertraag niet, omdat Uw stad en Uw volk Uw naam dragen.” ²⁰ Terwijl ik sprak en bad, mijn zonde en de zonde van mijn volk Israël belijdend, en mijn smeekbede voor de Heer mijn God presenterend voor de heilige berg van mijn God— ²¹ terwijl ik nog steeds in gebed sprak, kwam Gabriël, de man die ik in het eerdere visioen had gezien, snel naar mij toe op het tijdstip van het avondoffer. ²² Hij gaf mij instructie en zei: “Daniël, ik ben nu gekomen om je inzicht en begrip te geven. ²³ Aan het begin van je smeekbeden werd er een bevel uitgevaardigd, en ik ben gekomen om het je te vertellen, want je bent zeer geliefd. Overweeg daarom de boodschap en verkrijg begrip van het visioen: ²⁴ “Zeventig ‘zevens’ zijn vastgesteld voor jouw volk en jouw heilige stad om de overtreding te beëindigen, een

einde te maken aan de zonde, verzoening te doen voor ongerechtigheid, eeuwige gerechtigheid te brengen, visioen en profetie te verzegelen, en het Allerheiligste te zalven. ²⁵ Weet en begrijp dit: Vanaf de uitvaardiging van het bevel om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen tot aan de Gezalfde, de heerser, zullen er zeven ‘zevens’ en tweeënzestig ‘zevens’ zijn. Het zal herbouwd worden met straten en een gracht, maar in tijden van moeite. ²⁶ Na de tweeënzestig ‘zevens’ zal de Gezalfde worden afgesneden en zal hij niets hebben. Het volk van de heerser die zal komen, zal de stad en het heiligdom vernietigen. Het einde zal komen met een vloed; oorlog zal doorgaan tot het einde, en verwoestingen zijn vastgesteld. ²⁷ Hij zal een stevig verbond sluiten met velen voor één ‘zeven.’ In het midden van de ‘zeven’ zal hij een einde maken aan offer en gave. En in de tempel zal hij een gruwel oprichten die verwoesting veroorzaakt, totdat het einde dat is vastgesteld over hem wordt uitgestort.

10 In het derde jaar van Cyrus, koning van Perzië, werd een openbaring aan Daniël, die ook bekendstond als Belteshazzar, gegeven. De boodschap was waar en betrof een belangrijke strijd. Hij begreep de boodschap en had inzicht in het visioen. ² In die tijd rouwde ik, Daniël, drie volle weken. ³ Ik onthield mij van het eten van rijke spijzen; noch vlees noch wijn kwam in mijn mond, en ik zalfde mij niet totdat de drie weken voorbij waren. ⁴ Op de vierentwintigste dag van de eerste maand, terwijl ik aan de oever van de grote rivier, de Tigris, stond, ⁵ hief ik mijn ogen op en zag een man, gekleed in linnen, met een gordel van zuiver goud uit Uphaz om zijn middel. ⁶ Zijn lichaam was als topaas, zijn gezicht straalde als de bliksem, zijn ogen waren als vlammeende fakkels, zijn armen en voeten glansden als gepolijst brons, en zijn stem klonk als het geluid van een menigte. ⁷ Ik, Daniël, was de enige die het visioen zag; de mannen die bij mij waren zagen het niet, maar een grote angst overviel hen, en zij vluchtten om zich te verbergen. ⁸ Zo bleef ik alleen achter, starend naar dit grote visioen; mijn kracht verliet mij, mijn gelaatskleur werd lijkleek, en ik was machteloos. ⁹ Toen hoorde ik het geluid van zijn woorden, en terwijl ik luisterde, viel ik in een diepe slaap, met mijn gezicht naar de grond. ¹⁰ Plotseling raakte een hand mij aan en zette mij bevend op mijn handen en knieën. ¹¹ Hij sprak tot mij, zeggende: “Daniël, jij die hoog gewaardeerd

bent, let op de woorden die ik tot je ga spreken. Sta op, want ik ben nu naar jou gezonden.” Toen hij dit tot mij sprak, stond ik bevend op.¹² Hij vervolgde: “Wees niet bang, Daniël. Vanaf de eerste dag dat je je hart erop zette om te begrijpen en je vernederde voor je God, werden je woorden gehoord, en ik ben gekomen als antwoord daarop.¹³ Echter, de vorst van het Perzische koninkrijk verzette zich eenentwintig dagen tegen mij. Toen kwam Michaël, een van de voornaamste vorsten, mij helpen, want ik was daar opgehouden bij de koningen van Perzië.¹⁴ Ik ben gekomen om je uit te leggen wat er in de komende dagen met je volk zal gebeuren, want het visioen betreft een toekomstige tijd.”¹⁵ Terwijl hij deze woorden tot mij sprak, boog ik mijn gezicht naar de grond en was sprakeloos.¹⁶ Toen raakte iemand die op een mens leek mijn lippen aan, en ik opende mijn mond om te spreken. Ik zei tegen degene die voor mij stond: “Mijn heer, ik ben overweldigd door angst vanwege het visioen, en ik voel mij zeer zwak.¹⁷ Hoe kan ik, uw dienaar, met u spreken, mijn heer? Mijn kracht is weg, en ik kan nauwelijks ademen.”¹⁸ Opnieuw raakte degene met de verschijning van een man mij aan en versterkte mij.¹⁹ Hij zei: “Wees niet bang, jij die hoog gewaardeerd bent. Vrede zij met je; wees nu sterk, wees sterk.” Terwijl hij tot mij sprak, werd ik gesterkt en zei: “Laat mijn heer spreken, want u hebt mij kracht gegeven.”²⁰ Toen zei hij: “Begrijp je waarom ik naar jou ben gekomen? Ik moet spoedig terugkeren om te strijden tegen de vorst van Perzië, en wanneer ik vertrek, zal de vorst van Griekenland komen;²¹ maar eerst zal ik je vertellen wat er is opgeschreven in het Boek van de Waarheid. Niemand ondersteunt mij tegen deze machten behalve Michaël, jouw vorst.

11 In het eerste jaar van Darius de Meder stond ik op om hem te ondersteunen en te beschermen.² Nu zal ik u de waarheid vertellen: Er zullen nog drie koningen in Perzië opstaan, en dan een vierde, die veel rijker zal zijn dan al de anderen. Zodra hij sterk wordt door zijn rijkdom, zal hij het hele rijk opruien tegen het koninkrijk Griekenland.³ Dan zal er een machtige koning opstaan, die met grote autoriteit zal regeren en zal handelen naar zijn eigen wil.⁴ Nadat hij is opgestaan, zal zijn koninkrijk worden gebroken en verdeeld naar de vier windstreken van de hemel, maar niet aan zijn nakomelingen, noch met de macht

die hij uitoefende, omdat zijn heerschappij zal worden ontworteld en aan anderen gegeven.⁵ De koning van het Zuiden zal sterk worden, maar een van zijn bevelhebbers zal nog sterker worden dan hij en zal met grote macht zijn eigen koninkrijk regeren.⁶ Na enkele jaren zullen zij een alliantie vormen. De dochter van de koning van het Zuiden zal naar de koning van het Noorden gaan om een overeenkomst te sluiten, maar zij zal haar macht niet behouden, noch zal hij standhouden; zij zal worden overgeleverd, samen met degenen die haar brachten en haar vader en degene die haar ondersteunde.⁷ Een van haar familieleden zal opstaan om haar plaats in te nemen. Hij zal de troepen van de koning van het Noorden aanvallen en zijn vesting binnengaan; hij zal tegen hen strijden en zegevieren.⁸ Hij zal ook hun goden, hun metalen beelden en hun kostbare voorwerpen van zilver en goud grijpen en naar Egypte brengen. Jarenlang zal hij zich onthouden van aanvallen op de koning van het Noorden.⁹ Dan zal de koning van het Noorden het gebied van de koning van het Zuiden binnenvallen, maar hij zal terugkeren naar zijn eigen land.¹⁰ Zijn nakomelingen zullen zich voorbereiden op oorlog en een groot leger verzamelen, dat als een onstuitbare vloed zal oprukken en de strijd tot aan zijn vesting zal voeren.¹¹ Dan zal de koning van het Zuiden in woede uittrekken en strijden tegen de koning van het Noorden, die een grote menigte zal oprichten, maar het zal worden overgeleverd aan de koning van het Zuiden.¹² Wanneer de menigte wordt weggevoerd, zal de koning van het Zuiden vervuld worden van trots en tienduizenden afslachten, maar hij zal niet triomfantelijk blijven.¹³ Want de koning van het Noorden zal een ander leger verzamelen, groter dan het eerste; en na enkele jaren zal hij oprukken met een groot leger en veel uitrusting.¹⁴ In die tijden zullen velen opstaan tegen de koning van het Zuiden. De gewelddadigen onder uw volk zullen rebelleren ter vervulling van het visioen, maar zij zullen vallen.¹⁵ Dan zal de koning van het Noorden komen en belegeringswerken opbouwen en een goed versterkte stad innemen. De troepen van het Zuiden zullen machteloos zijn om weerstand te bieden; zelfs hun beste troepen zullen niet de kracht hebben om stand te houden.¹⁶ De indringer zal doen wat hij wil; niemand zal hem kunnen weerstaan. Hij zal zich vestigen in het Schone Land en zal de macht hebben om het te vernietigen.¹⁷ Hij

Daniël

zal zijn zinnen zetten op het komen met de macht van zijn hele koninkrijk en zal een alliantie sluiten met de koning van het Zuiden. Hij zal hem een dochter in huwelijk geven om het koninkrijk omver te werpen, maar zijn plannen zullen niet slagen of hem helpen.¹⁸ Dan zal hij zijn aandacht richten op de kustlanden en velen van hen veroveren, maar een bevelhebber zal een einde maken aan zijn overmoed en zijn overmoed tegen hem keren.¹⁹ Hierna zal hij terugkeren naar de vestingen van zijn eigen land, maar hij zal struikelen en vallen, en niet gevonden worden.²⁰ Zijn opvolger zal een ambtenaar sturen om belastingen te innen om de koninklijke pracht te behouden. Na enkele jaren zal hij echter worden vernietigd, maar niet in woede of in de strijd.²¹ Hij zal worden opgevolgd door een persoon van lage achting die niet de eer van koningschap heeft gekregen. Hij zal het koninkrijk binnendringen wanneer zijn volk zich veilig voelt, en hij zal het door sluwheid veroveren.²² Dan zal een overweldigende kracht voor hem worden weggevaagd; zowel het als een vorst van het verbond zullen worden vernietigd.²³ Nadat een alliantie met hem is gesloten, zal hij bedrieglijk handelen, en met slechts een paar mensen zal hij aan de macht komen.²⁴ Wanneer de rijkste provincies zich veilig voelen, zal hij hen binnenvallen en bereiken wat noch zijn vaders noch zijn voorouders deden. Hij zal buit, plunderingen en bezittingen onder zijn volgelingen verdelen. Hij zal de omverwerping van vestingen beramen—maar slechts voor een tijd.²⁵ Met een groot leger zal hij zijn kracht en moed verzamelen tegen de koning van het Zuiden. De koning van het Zuiden zal met een groot en zeer machtig leger de strijd aangaan, maar hij zal niet kunnen standhouden vanwege de complotten die tegen hem zijn gesmeed.²⁶ Degenen die de voorzieningen van de koning delen, zullen proberen hem te vernietigen; zijn leger zal worden weggevaagd, en velen zullen in de strijd vallen.²⁷ De twee koningen, met hun harten gericht op kwaad, zullen aan dezelfde tafel zitten en elkaar beliegen, maar tevergeefs, omdat het einde nog steeds op de vastgestelde tijd zal komen.²⁸ De koning van het Noorden zal naar zijn eigen land terugkeren met grote rijkdom, maar zijn hart zal zich keren tegen het heilige verbond. Hij zal ertegen optreden en dan naar zijn eigen land terugkeren.²⁹ Op de vastgestelde tijd zal hij opnieuw het Zuiden binnenvallen, maar deze keer zal de uitkomst anders

zijn dan voorheen.³⁰ Schepen uit de westelijke regio's zullen hem tegenwerken, en hij zal de moed verliezen. Dan zal hij terugkeren en zijn woede koelen op het heilige verbond. Hij zal terugkeren en gunst tonen aan degenen die het heilige verbond verzaken.³¹ Zijn strijdkrachten zullen opstaan om de tempelvesting te ontheiligen en het dagelijkse offer af te schaffen. Dan zullen zij de gruwel oprichten die verwoesting veroorzaakt.³² Door gladder woorden zal hij degenen die het verbond hebben geschonden op een dwaalspoor brengen, maar de mensen die hun God kennen zullen standvastig blijven en hem weerstaan.³³ De wijzen onder het volk zullen velen kennis bijbrengen, hoewel zij voor een tijd zullen vallen door het zwaard of verbrand of gevangen genomen of geplunderd worden.³⁴ Wanneer zij vallen, zullen zij enige hulp ontvangen, en velen die niet oprecht zijn zullen zich bij hen aansluiten.³⁵ Sommige van de wijzen zullen struikelen, zodat zij verfiind, gezuiverd en vlekkeloos gemaakt kunnen worden tot de tijd van het einde, want het zal nog steeds komen op de vastgestelde tijd.³⁶ De koning zal handelen naar zijn eigen wil. Hij zal zich verheffen en zichzelf groot maken boven elke god en ongehoorde dingen zeggen tegen de God der goden. Hij zal succesvol zijn totdat de tijd van toorn is voltooid, want wat is bepaald moet plaatsvinden.³⁷ Hij zal geen achting hebben voor de goden van zijn voorouders of voor degene die door vrouwen wordt gekoesterd, noch zal hij enige god achten, maar hij zal zichzelf boven hen allen verheffen.³⁸ In plaats daarvan zal hij een god van vestingen eren; een godheid onbekend aan zijn voorouders zal hij eren met goud en zilver, met kostbare stenen en kostbare geschenken.³⁹ Hij zal de machtigste vestingen aanvallen met de hulp van een vreemde god en zal degenen die hem erkennen zeer eren. Hij zal hen heersers maken over vele mensen en zal het land tegen een prijs verdelen.⁴⁰ In de tijd van het einde zal de koning van het Zuiden hem in de strijd betrekken, maar de koning van het Noorden zal tegen hem uitstormen met strijdswagens en ruitertij en een machtige vloot van schepen. Hij zal vele landen binnenvallen en door hen heen trekken als een vloed.⁴¹ Hij zal ook het Schone Land binnenvallen. Vele landen zullen vallen, maar Edom, Moab en de leiders van Ammon zullen aan zijn greep ontsnappen.⁴² Hij zal zijn macht uitbreiden over vele landen; Egypte zal niet ontsnappen.⁴³ Hij zal de

Daniël

controle krijgen over de schatten van goud en zilver en alle rijkdommen van Egypte, met de Libiërs en Kusieten die in onderwerping volgen. ⁴⁴ Maar de berichten uit het oosten en het noorden zullen hem verontrusten, in plaats daarvan zal hij in woede uittrekken: om velen te vernietigen en te vernietigen. ⁴⁵ Hij zal zijn koninklijke tenten opslaan tussen de zeeën bij de prachtige heilige berg. Toch zal hij aan zijn einde komen, en niemand zal hem helpen.

12 “In die tijd zal Michaël opstaan, de grote vorst die de wacht houdt over uw volk. Er zal een tijd van benauwdheid zijn zoals er nooit is geweest sinds er volken bestaan, tot die tijd. Maar in die tijd zal uw volk worden verlost, ieder wiens naam gevonden wordt geschreven in het boek. ² En velen van hen die slapen in het stof van de aarde zullen ontwaken, sommigen tot eeuwig leven, anderen tot schande en eeuwige verachting. ³ Degenen die inzicht hebben, zullen stralen als de helderheid van de hemel, en degenen die velen tot gerechtigheid leiden, als de sterren voor eeuwig en altijd. ⁴ Maar u, Daniël, houd deze woorden geheim en verzegel het boek tot het einde der tijden. Velen zullen rondzwerven, en kennis zal toenemen.” ⁵ Toen keek ik, Daniël, en zie, er stonden twee anderen, één aan deze oever van de rivier en de ander aan de

overkant. ⁶ En een van hen zei tegen de man gekleed in linnen, die boven de wateren van de rivier was, “Hoe lang zal het duren voordat deze verbazingwekkende dingen zijn vervuld?” ⁷ En ik hoorde de man gekleed in linnen, die boven de wateren van de rivier was, zijn rechterhand en zijn linkerhand naar de hemel heffen, en zweren bij Hem die voor eeuwig leeft, zeggende, “Het zal zijn voor een tijd, tijden, en een halve tijd. Wanneer de macht van het heilige volk eindelijk is gebroken, zullen al deze dingen voltooid zijn.” ⁸ Ik hoorde het, maar begreep het niet. Dus zei ik, “Mijn heer, wat zal het resultaat zijn van deze gebeurtenissen?” ⁹ En hij zei, “Ga uw weg, Daniël, want deze woorden zijn geheim gehouden en verzegeld tot de eindtijd. ¹⁰ Velen zullen worden gezuiverd, gereinigd en gelouterd, maar de goddelozen zullen goddeloos blijven handelen. Geen van de goddelozen zal het begrijpen, maar degenen die inzicht hebben, zullen het begrijpen. ¹¹ Vanaf de tijd dat het dagelijks offer wordt afgeschaft en de gruwel die verwoesting veroorzaakt wordt opgericht, zullen er 1.290 dagen zijn. ¹² Gelukkig is degene die volhardt en de voltooiing van de 1.335 dagen bereikt. ¹³ Maar wat u betreft, ga uw weg tot het einde. U zult rusten, en dan aan het einde van de dagen zult u opstaan om uw toegewezen erfdeel te ontvangen.”

Hosea

1 Het woord van de Heer dat kwam tot Hosea, de zoon van Beëri, in de dagen van Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia, koningen van Juda, en in de dagen van Jerobeam, de zoon van Joas, koning van Israël. ² Toen de Heer begon te spreken door Hosea, zei Hij tegen hem: "Ga, neem voor jezelf een vrouw van ontrouw en krijg kinderen van ontrouw, want het land is schuldig aan ontrouw door zich van de Heer af te keren." ³ Dus ging Hosea en trouwde met Gomer, de dochter van Diblaïm, en zij werd zwanger en baarde hem een zoon. ⁴ Toen zei de Heer tegen hem: "Noem hem Jizreël, want binnenkort zal Ik het huis van Jehu straffen voor het bloedvergieten in Jizreël, en Ik zal een einde maken aan het koninkrijk van Israël." ⁵ Op die dag zal Ik Israëls boog breken in de vallei van Jizreël." ⁶ Gomer werd opnieuw zwanger en baarde een dochter. En de Heer zei tegen hem: "Noem haar Lo-Ruhamah, want Ik zal het huis van Israël niet langer liefhebben, zodat Ik hen zou vergeven." ⁷ Maar Ik zal het huis van Juda liefhebben en hen redden door de Heer hun God, niet door boog, zwaard, strijd, paarden of ruiters." ⁸ Nadat zij Lo-Ruhamah had gespeend, werd Gomer opnieuw zwanger en baarde een zoon. ⁹ Toen zei de Heer: "Noem hem Lo-Ammi, want jullie zijn niet Mijn volk, en Ik ben niet jullie God." ¹⁰ Toch zal het aantal Israëlieten zijn als het zand van de zee, dat niet gemeten of geteld kan worden. Op de plaats waar tegen hen werd gezegd: 'Jullie zijn niet Mijn volk,' zullen zij 'kinderen van de levende God' worden genoemd. ¹¹ Het volk van Juda en het volk van Israël zullen samenkomen, en zij zullen één leider aanstellen en opkomen uit het land, want groot zal de dag van Jizreël zijn.

2 Spreek tot uw broeders: "Mijn volk," en tot uw zusters: "Mijn geliefde." ² "Twist met uw moeder, twist, want zij is niet mijn vrouw, en ik ben niet haar man. Laat haar haar ontrouw van haar gezicht verwijderen en haar overspel van tussen haar borsten." ³ Anders zal ik haar naakt uitkleden en haar blootstellen zoals op de dag dat zij werd geboren. Ik zal haar maken als een woestijn, haar veranderen in dor land, en haar doden van dorst. ⁴ Ik zal geen medelijden tonen met haar kinderen, omdat zij kinderen van overspel zijn. ⁵ Hun moeder is ontrouw geweest en heeft hen in schande verwekt. Zij zei: 'Ik zal mijn minnaars achternagaan, die mij mijn brood en mijn water geven, mijn wol en mijn vlas, mijn olie en mijn drank.' ⁶ Daarom zal ik haar pad blokkeren

met doornen en haar ommuren zodat zij haar weg niet kan vinden. ⁷ Zij zal haar minnaars achternagaan maar hen niet vangen; zij zal hen zoeken maar niet vinden. Dan zal zij zeggen: 'Ik zal terugkeren naar mijn eerste man, want het was beter voor mij toen dan nu.' ⁸ Zij heeft niet erkend dat ik degene was die haar het graan, de nieuwe wijn en de olie gaf, en haar zilver en goud schonk, die zij voor Baäl gebruikten. ⁹ Daarom zal ik mijn graan in zijn tijd terugnemen en mijn nieuwe wijn in zijn seizoen. Ik zal ook mijn wol en mijn vlas wegnemen die bedoeld waren om haar naaktheid te bedekken. ¹⁰ Nu zal ik haar ontucht blootleggen voor de ogen van haar minnaars, en niemand zal haar uit mijn hand redden. ¹¹ Ik zal een einde maken aan al haar vieringen: haar feesten, haar nieuwe manen, haar sabbatten—al haar vastgestelde festivals. ¹² Ik zal haar wijnstokken en vijgenbomen vernietigen, waarvan zij zei: 'Dit zijn mijn lonen van mijn minnaars.' Ik zal ze veranderen in een wildernis, en wilde dieren zullen ze verslinden. ¹³ Ik zal haar straffen voor de dagen dat zij wierook brandde voor de Baäls; zij tooide zich met ringen en sieraden, en ging achter haar minnaars aan, maar vergat mij," verklaart de Heer. ¹⁴ "Daarom zal ik haar lokken, haar naar de wildernis brengen, en teder tot haar spreken. ¹⁵ Daar zal ik haar wijngaarden teruggeven, en de Vallei van Achor maken tot een deur van hoop. Daar zal zij reageren zoals in de dagen van haar jeugd, zoals op de dag dat zij opkwam uit het land Egypte. ¹⁶ "In die tijd," verklaart de Heer, "zult u mij 'mijn man' noemen; u zult mij niet langer 'mijn meester' noemen. ¹⁷ Ik zal de namen van de Baäls van haar lippen verwijderen; zij zullen niet langer bij hun namen worden genoemd. ¹⁸ Op die dag zal ik een verbond voor hen sluiten met de dieren van het veld, de vogels van de lucht, en de wezens die over de grond bewegen. Ik zal boog, zwaard en oorlog uit het land afschaffen, zodat allen in veiligheid kunnen liggen. ¹⁹ Ik zal u voor altijd aan mij verbinden; ik zal u verbinden in gerechtigheid en recht, in liefde en mededogen. ²⁰ Ik zal u verbinden in trouw, en u zult de Heer kennen. ²¹ "In die tijd zal ik antwoorden," verklaart de Heer— "Ik zal antwoorden aan de hemelen, en zij zullen antwoorden aan de aarde; ²² en de aarde zal antwoorden aan het graan, de nieuwe wijn en de olie, en zij zullen antwoorden aan Jizreël. ²³ Ik zal haar voor mijzelf planten in het land; ik zal mededogen tonen aan degene die ik 'Niet mijn geliefde' noemde.

Hosea

Ik zal zeggen tegen degenen die 'Niet mijn volk' werden genoemd: 'U bent mijn volk'; en zij zullen zeggen: 'U bent mijn God.'

3 De Heer sprak tot mij: "Ga nogmaals en toon liefde aan een vrouw die door een ander wordt bemind en ontrouw is, net zoals de Heer het volk van Israël liefheeft, ook al keren zij zich tot andere goden en verheugen zich in rozijnenkoeken."² Dus verwierf ik haar voor mezelf voor vijftien sikkels zilver en een homer en een letheek gerst.³ Ik zei tegen haar: "Je moet vele dagen bij mij blijven. Je zult geen prostituee zijn of bij een andere man zijn, en ik zal hetzelfde tegenover jou doen."⁴ Want het volk van Israël zal vele dagen blijven zonder koning of prins, zonder offer of gedenksteden, en zonder efod of huisgoden.⁵ Daarna zal het volk van Israël terugkeren en de Heer, hun God, en David, hun koning, zoeken. Zij zullen de Heer met eerbied benaderen en Zijn zegeningen zoeken in de laatste dagen.

4 Hoor het woord van de Heer, o kinderen van Israël, want de Heer heeft een klacht tegen de inwoners van het land: er is geen waarheid noch loyaliteit, noch kennis van God in het land.² Er is vloeken, bedrog, moord, diefstal en overspel; zij nemen hun toevlucht tot geweld, en bloedvergieten volgt op bloedvergieten.³ Hierdoor treurt het land, en allen die erin wonen kwijnen weg; de dieren van het veld, de vogels van de lucht, en zelfs de vissen van de zee worden weggenomen.⁴ Maar laat niemand beschuldigen, laat niemand een ander berispen, want uw volk is als degenen die met een priester twisten.⁵ U zult struikelen bij dag, en de profeet zal ook met u struikelen bij nacht; en ik zal uw moeder vernietigen.⁶ Mijn volk wordt vernietigd door gebrek aan kennis. Omdat u kennis hebt verworpen, zal ik u ook verwerpen als mijn priesters; omdat u de wet van uw God bent vergeten, zal ik ook uw kinderen vergeten.⁷ Hoe meer zij toenamen, des te meer zondigden zij tegen mij; ik zal hun glorie in schande veranderen.⁸ Zij voeden zich met de zonde van mijn volk en verlangen naar hun ongerechtigheid.⁹ En het zal zijn: zoals het volk is, zo zal de priester zijn. Ik zal hen verantwoordelijk houden voor hun slechte wegen en hen vergelden voor hun daden.¹⁰ Zij zullen eten, maar niet verzadigd worden; zij zullen zich met prostitutie bezighouden, maar niet vermenigvuldigen, omdat zij

opgehouden zijn zich aan de Heer te wijden.¹¹ Ontrouw, wijn en nieuwe wijn nemen hun begrip weg.¹² Mijn volk raadpleegt hun houten afgodsbeeld, en hun waarzeggersstaf spreekt tot hen; een geest van ontrouw heeft hen misleid, en zij zijn ontrouw geweest aan hun God.¹³ Zij offeren op de bergtoppen en branden wierook op de heuvels, onder eik, populier en terpentijnboom, omdat hun schaduw goed is. Daarom keren uw dochters zich tot prostitutie en uw schoondochters tot overspel.¹⁴ Ik zal uw dochters niet verantwoordelijk houden wanneer zij zich tot prostitutie keren, noch uw schoondochters wanneer zij overspel plegen, omdat de mannen zelf omgaan met hoeren en offeren met tempelprostituees; een volk dat begrip mist zal te gronde gaan.¹⁵ Hoewel u, Israël, overspel pleegt, laat Juda niet schuldig worden. Ga niet naar Gilgal, ga niet naar Beth Aven, en zweer niet: 'Zo waar de Heer leeft!'¹⁶ Want Israël is koppig, als een koppige koe. Hoe kan de Heer hen dan weiden als lammeren in een ruime weide?¹⁷ Efraïm is diep betrokken bij afgoden; sluit u niet bij hem aan.¹⁸ Zelfs wanneer hun drank op is, zetten zij hun prostitutie voort; hun leiders houden van schandelijke wegen.¹⁹ Een wervelwind zal hen in zijn vleugels wikkelen, en zij zullen beschaamd worden vanwege hun offers.

5 *Hoor dit, jullie priesters! Luister, huis van Israël! Let op, huis van de koning! Want het oordeel geldt voor jullie, Omdat jullie een valstrik zijn geweest bij Mizpa En een net uitgespreid op Tabor.² De rebellen zijn diep in verdorvenheid gegaan, Maar Ik zal hen allen straffen.³ Ik ken Efraïm, En Israël is niet verborgen voor Mij; Want nu, Efraïm, heb je ontucht gepleegd, Israël heeft zichzelf verontreinigd.⁴ Hun daden laten hen niet toe Om terug te keren naar hun God. Want een geest van prostitutie is in hen, En zij kennen de Heer niet.⁵ Bovendien getuigt de trots van Israël tegen hem, En Israël en Efraïm struikelen in hun schuld; Juda is ook met hen gestruikeld.⁶ Zij zullen hun kudden en vee meenemen Om de Heer te zoeken, maar zij zullen Hem niet vinden; Want Hij heeft Zich van hen verwijderd.⁷ Zij hebben verraderlijk gehandeld tegen de Heer, Want zij hebben onwettige kinderen verwekt. Nu zal de nieuwe maan hen verteren met hun land.⁸ Blaas de hoorn in Gibeá, De trompet in Rama. Sla alarm bij Beth-Aven: "Pas op, Benjamin!"⁹ Efraïm zal een verwoesting worden op de dag van berisping; Onder de stammen van Israël maak Ik*

bekend wat zeker is. ¹⁰ De leiders van Juda zijn geworden als zij die een grens verleggen; Over hen zal Ik Mijn toorn uitstorten als water. ¹¹ Efraïm wordt onderdrukt, verpletterd in het oordeel, Omdat hij vastbesloten was menselijke bevelen te volgen. ¹² Daarom ben Ik als bederf voor Efraïm, En als corrosie voor het huis van Juda. ¹³ Toen Efraïm zijn ziekte zag, En Juda zijn wond, Ging Efraïm naar Assyrië En zond een boodschap naar koning Jareb. Maar hij is niet in staat jullie te genezen, Of jullie wond te helen. ¹⁴ Want Ik zal als een felle leeuw zijn voor Efraïm, En als een jonge leeuw voor het huis van Juda. Ik, ja Ik, zal verscheuren en vertrekken, Ik zal wegvoeren, en er zal niemand zijn die redt. ¹⁵ Ik zal weggaan en terugkeren naar Mijn plaats Totdat zij hun schuld erkennen en Mijn aangezicht zoeken; In hun nood zullen zij Mij ijverig zoeken.

6 "Kom, laten wij terugkeren naar de Heer. Want hoewel Hij ons verscheurd heeft, zal Hij ons genezen; Hoewel Hij ons gewond heeft, zal Hij onze wonden verbinden. ² Hij zal ons na twee dagen herstellen; Op de derde dag zal Hij ons oprichten, Zodat wij in Zijn tegenwoordigheid mogen leven. ³ Laten wij dus de Heer kennen, laten wij ernaar streven Hem te kennen. Zijn verschijning is zo zeker als de dageraad; En Hij zal tot ons komen als de regen, Als de lenteregen die de aarde besproeit." ⁴ Wat moet Ik met jou doen, Efraïm? Wat moet Ik met jou doen, Juda? Want jullie trouw is als een ochtendwolk, En als de dauw die vroeg verdwijnt. ⁵ Daarom heb Ik hen in stukken gehakt door de profeten; Ik heb hen gedood door de woorden van Mijn mond; En de oordelen over jullie zijn als het licht dat opkomt. ⁶ Want Ik verlang naar barmhartigheid in plaats van offers, En naar de kennis van God in plaats van brandoffers. ⁷ Maar zoals Adam hebben zij het verbond verbroken; Daar hebben zij verraderlijk tegen Mij gehandeld. ⁸ Gilead is een stad vol misdadigers, Gekenmerkt door sporen van bloed. ⁹ En zoals rovers op iemand wachten, Zo vermoordt een bende priesters op de weg naar Sichem; Zeker, zij hebben een schanddaad begaan. ¹⁰ In het huis van Israël heb Ik iets afschuwelijks gezien: De ontucht van Efraïm is daar, Israël heeft zichzelf verontreinigd. ¹¹ En jij, Juda, voor jou is een oogst bestemd, Wanneer Ik het lot van Mijn volk herstel.

7 Wanneer Ik Israël zou genezen, Wordt de schuld van Efraïm onthuld, En de slechte daden van Samaria, Want zij beoefenen bedrog; De dief komt binnen, Een bende rovers valt buiten aan, ² En zij overwegen in hun hart niet Dat Ik mij bewust ben van al hun slechtheid. Nu zijn hun daden overal om hen heen; Zij zijn voor Mijn ogen. ³ Door hun slechtheid behagen zij de koning, En de ambtenaren zijn verheugd over hun bedrog. ⁴ Zij zijn allen overspelers, Als een oven verhit door de bakker, Die ophoudt het vuur te roeren Vanaf het kneden van het deeg totdat het gerezen is. ⁵ Op de dag van onze koning werden de ambtenaren ziek van de hitte van de wijn; Hij strekte zijn hand uit naar spotters, ⁶ Want hun harten zijn als een oven Terwijl zij hun complot naderen; Hun woede smeult de hele nacht, In de ochtend brandt het als een vlamvend vuur. ⁷ Allen zijn zij ontstoken als een oven, En zij verteren hun heersers; Al hun koningen zijn gevallen. Niemand van hen zoekt Mij. ⁸ Efraïm mengt zich met de volken; Efraïm is een plat brood geworden dat niet omgekeerd is. ⁹ Vreemden verslinden zijn kracht, Toch weet hij het niet; Grijs haren zijn ook over hem verspreid, Toch weet hij het niet. ¹⁰ Hoewel Israëls trots tegen hem getuigt, Zijn zij nog steeds niet teruggekeerd tot de Heer hun God, Noch hebben zij Hem gezocht, ondanks alles. ¹¹ Zo is Efraïm geworden als een naïeve duif, zonder verstand; Zij roepen Egypte aan, zij gaan naar Assyrië. ¹² Wanneer zij gaan, zal Ik Mijn net over hen uitspreiden; Ik zal hen neerhalen als de vogels van de lucht. Ik zal hen straffen in overeenstemming met het nieuws aan hun vergadering. ¹³ Wee hen, want zij zijn van Mij afgedwaald! Vernietiging is hun deel, want zij hebben tegen Mij in opstand gekomen! Ik zou hen verlossen, maar zij hebben leugens tegen Mij gesproken. ¹⁴ En zij roepen Mij niet aan vanuit hun hart Wanneer zij jammeren op hun bedden; Omwille van graan en nieuwe wijn verzamelen zij zich, Zij keren zich van Mij af. ¹⁵ Hoewel Ik hun armen getraind en versterkt heb, Beramen zij toch kwaad tegen Mij. ¹⁶ Zij keren zich, maar niet omhoog, Zij zijn als een bedrieglijke boog; Hun ambtenaren zullen vallen door het zwaard Vanwege de brutaliteit van hun tong. Dit zal hun spot zijn in het land van Egypte.

8 Blaas de trompet! Als een adelaar komt de vijand tegen het huis van de Heer, Omdat zij Mijn verbond hebben verbroken En Mijn wet hebben getart. ² Zij roepen tot Mij, "O God, wij van Israël erkennen U!" ³ Israël heeft zich afgewend van wat goed is; De vijand zal hem achtervolgen. ⁴ Zij hebben koningen aangesteld, maar niet door Mijn gezag; Zij hebben ambtenaren benoemd, maar Ik werd niet geraadpleegd. Met hun zilver en goud hebben zij afgoden voor zichzelf gemaakt, Zodat zij verwijderd zullen worden. ⁵ Hij heeft uw kalf verworpen, Samaria, zeggende, "Mijn woede brandt tegen hen!" Hoe lang zullen zij niet in staat zijn onschuldig te blijven? ⁶ Want zelfs dit komt uit Israël! Een ambachtsman heeft het gemaakt, dus het is geen God; Zeker, het kalf van Samaria zal verbrijzeld worden. ⁷ Want zij zaaien de wind En zij oogsten de wervelwind. Het staande graan heeft geen korrels; Het levert geen graan op. Als het zou opleveren, zouden vreemdelingen het consumeren. ⁸ Israël is verteerd; Zij zijn nu onder de naties Als een vat waarin niemand behagen schept. ⁹ Want zij zijn naar Assyrië gegaan, Als een eenzame wilde ezel; Efraïm heeft minnaars ingehuurd. ¹⁰ Zelfs als zij bondgenoten inhuren onder de naties, Zal Ik hen nu verzamelen; En zij zullen beginnen te verminderen Vanwege de last van de koning van de ambtenaren. ¹¹ Zoals Efraïm altaren voor zonde heeft vermeerderd, Zijn zij altaren van zonde voor hem geworden. ¹² Hoewel Ik voor hem talloze leringen van Mijn wet heb geschreven, Worden zij als iets vreemds beschouwd. ¹³ Wat betreft Mijn offergaven, Zij offeren het vlees en eten het, Maar de Heer aanvaardt hen niet. Nu zal Hij hun schuld gedenken En hen straffen voor hun zonden; Zij zullen terugkeren naar Egypte. ¹⁴ Want Israël heeft zijn Maker vergeten en paleizen gebouwd; En Juda heeft versterkte steden vermeerderd, Maar Ik zal vuur zenden op zijn steden, En het zal zijn burchten verteren.

9 Verheug je niet, Israël, met gejuich zoals de volken! Want je bent ontrouw geweest aan je God; Je hebt de verdiensten van een prostituee liefgehad op elke dorsvloer. ² De dorsvloer en de wijnpers zullen hen niet onderhouden, En de nieuwe wijn zal hen teleurstellen. ³ Ze zullen niet wonen in het land van de Heer, Maar Efraïm zal terugkeren naar Egypte, En in Assyrië zullen ze onreine voedsel consumeren. ⁴ Ze zullen geen

drankoffers van wijn uitgieten voor de Heer, Noch zullen hun offers Hem behagen. Hun brood zal zijn als rouwbrood; Allen die het eten zullen onrein worden, Omdat hun brood alleen voor henzelf zal zijn; Het zal niet het huis van de Heer binnengaan. ⁵ Hoe zal het je vergaan op de dag van het vastgestelde feest En op de dag van het feest van de Heer? ⁶ Want zie, ze zullen vluchten vanwege vernietiging; Egypte zal hen opnemen, Memphis zal hen begraven. Onkruid zal bezit nemen van hun zilverschatten; Doornen zullen in hun tenten zijn. ⁷ De dagen van straf zijn gekomen, De dagen van vergelding zijn gekomen; Laat Israël dit weten! De profeet wordt als een dwaas beschouwd, De geïnspireerde persoon als een waanzinnige, Vanwege de grofheid van je wandaden, En omdat je vijandigheid zo groot is. ⁸ Efraïm was een wachter met mijn God, een profeet, Toch is er een strik van een vogelvanger op al zijn wegen, En er is alleen vijandigheid in het huis van zijn God. ⁹ Ze zijn zo ver gegaan als de diepten van verdorvenheid, Zoals in de dagen van Gibeä; Hij zal hun schuld gedenken, Hij zal hun zonden straffen. ¹⁰ Ik vond Israël als druiven in de woestijn; Ik waardeerde je voorvaderen als de vroegste vrucht aan de vijgenboom in zijn eerste seizoen. Maar ze gingen naar Baäl-Peor om zich te wijden aan schande, En ze werden voor mij even verfoeilijk als alles wat ze daar koesterden. ¹¹ Wat Efraïm betreft, hun pracht zal verdwijnen als een vogel— Geen geboorte, geen zwangerschap en geen conceptie! ¹² Hoewel ze hun kinderen opvoeden, Toch zal ik hen beroven totdat er niet één over is. Wee hen inderdaad wanneer ik van hen vertrek! ¹³ Efraïm, zoals ik heb gezien, Is geplant in een weide als Tyrus; Maar Efraïm is voorbestemd om zijn kinderen voor vernietiging voort te brengen. ¹⁴ Geef hen, Heer—wat zult U geven? Geef hen een miskraam en verdroogde borsten. ¹⁵ Al hun slechtheid is in Gilgal; Inderdaad, ik kwam om hen daar te verafschuwen! Vanwege de slechtheid van hun daden Zal ik hen uit Mijn huis verdrijven! Ik zal hen niet langer koesteren; Al hun leiders zijn rebellen. ¹⁶ Efraïm is getroffen, hun wortel is verdord, Ze zullen geen vrucht voortbrengen. Zelfs als ze baren, Zal ik de kostbare kinderen van hun schoot doden. ¹⁷ Mijn God zal hen verwerpen Omdat ze niet naar Hem hebben geluisterd; En ze zullen zwervers worden onder de volken.

10 Israël is een bloeiende wijnstok; Hij draagt vrucht voor zichzelf. Hoe overvloediger zijn vrucht, Hoe meer altaren hij bouwde; Hoe welvarender zijn land, Hoe meer hij de gedenksteden verbeterde. ² Hun hart is bedrieglijk; Nu moeten zij de gevolgen van hun schuld dragen. De Heer zal hun altaren afbreken En hun gedenksteden vernietigen. ³ Zeker, nu zullen zij zeggen, "Wij hebben geen koning, Want wij eren de Heer niet. Wat kan de koning voor ons doen?" ⁴ Zij spreken loze woorden, Met onoprechte eden sluiten zij verbonden; En het oordeel schiet op als schadelijk onkruid in de voren van het veld. ⁵ De inwoners van Samaria zullen vrezen Voor het kalf van Beth-aven. Inderdaad, zijn volk zal erom rouwen, En ook zijn afgodische priesters, Die erover juichten en over zijn glorie, Aangezien het ervan is weggegaan. ⁶ Het voorwerp zelf zal naar Assyrië worden gebracht Als een schatting voor Koning Jareb; Efraïm zal worden overweldigd door schaamte, En Israël zal zich schamen voor zijn eigen plan. ⁷ Samaria en haar koning zullen vergaan, Als een twijg op het wateroppervlak. ⁸ Bovendien zullen de hoogten van Aven, de zonde van Israël, worden vernietigd; Doornen en distels zullen op hun altaren groeien. Dan zullen zij tegen de bergen zeggen, "Bedek ons!" En tegen de heuvels, "Val op ons!" ⁹ Sinds de dagen van Gibeon hebt gij gezondigd, Israël; Daar blijven zij! Zal de strijd tegen de zonen van onrecht hen niet in Gibeon overvallen? ¹⁰ Wanneer het Mijn verlangen is, zal Ik hen straffen; En volken zullen tegen hen worden verzameld Wanneer zij gebonden zijn voor hun dubbele schuld. ¹¹ Efraïm is een getrainde vaars die graag dorst, En Ik ging over haar mooie nek heen; Ik zal Efraïm inspannen, Juda zal ploegen, Jakob zal voor zichzelf eggen. ¹² Zaai voor uzelf in gerechtigheid, Oogst in overeenstemming met vriendelijkheid; Breek uw onbebouwde grond open, Want het is tijd om de Heer te zoeken Totdat Hij komt en gerechtigheid over u laat regenen. ¹³ U hebt goddeloosheid geploegd, u hebt onrecht geogst, U hebt de vrucht van leugens gegeten. Omdat u op uw eigen weg hebt vertrouwd, op uw vele krijgers, ¹⁴ Zal er een tumult onder uw volk ontstaan, En al uw vestingen zullen worden vernietigd, Zoals Salman Beth-arbel verwoestte op de dag van de strijd, Toen moeders met hun kinderen werden verbrijzeld. ¹⁵ Zo zal het u worden

aangedaan in Bethel vanwege uw grote goddeloosheid; Bij zonsopgang zal de koning van Israël volledig worden vernietigd.

11 Toen Israël jong was, had Ik hem lief, En uit Egypte riep Ik Mijn zoon. ² Hoe meer zij geroepen werden, Hoe verder zij van hen afdaalden; Zij bleven offers brengen aan de Baäls En wierook offeren aan afgoden. ³ Toch was Ik het die Efraïm leerde lopen, Ik hield hen in Mijn armen; Maar zij beseften niet dat Ik hen genas. ⁴ Ik leidde hen met de koorden van mensen, Met banden van liefde, Ik verlichtte het juk van hun kaken; En Ik boog Mij neer en voedde hen. ⁵ Zij zullen niet terugkeren naar het land Egypte; Maar Assyrië zal hun koning zijn Omdat zij weigerden naar Mij terug te keren. ⁶ En het zwaard zal tegen hun steden wervelen, En hun orakelpriesters vernietigen, En hen verteren vanwege hun raadgevingen. ⁷ Zo is Mijn volk vastberaden om zich van Mij af te keren. Hoewel zij de Allerhoogste aanroepen, Verheft niemand Hem werkelijk. ⁸ Hoe kan Ik je opgeven, Efraïm? Hoe kan Ik je overleveren, Israël? Hoe kan Ik je maken als Adma? Hoe kan Ik je behandelen als Zeboïm? Mijn hart is in beroering binnenin Mij, Mijn medelijden stroomt over. ⁹ Ik zal Mijn hevige toorn niet ontketen; Ik zal Efraïm niet opnieuw vernietigen. Want Ik ben God en geen sterveling, Ik ben de Heilige onder u, En Ik zal niet in woede komen. ¹⁰ Zij zullen de Heer volgen, Hij zal brullen als een leeuw; Ja, Hij zal brullen, En Zijn kinderen zullen bevend uit het westen komen. ¹¹ Zij zullen bevend komen als vogels uit Egypte, En als duiven uit het land Assyrië; En Ik zal hen in hun huizen vestigen, verklaart de Heer. ¹² Efraïm omringt Mij met leugens, En het huis van Israël met bedrog; Juda is ook opstandig tegen God, Zelfs terwijl Ik de Heilige ben die trouw blijft.

12 Efraïm voedt zich met wind, En jaagt voortdurend de oostenwind na; Hij vermenigvuldigt leugens en geweld. Bovendien sluiten zij een verbond met Assyrië, En olie wordt naar Egypte gebracht. ² De Heer heeft ook een geschil met Juda, En zal Jakob straffen in overeenstemming met zijn wegen; Hij zal hem vergelden in overeenstemming met zijn daden. ³ Zelfs vanaf de moederschoot greep hij zijn broeders hiel, En als volwassene worstelde hij met God. ⁴ Ja, hij worstelde met de engel en overwon;

Hij weende en smeekte om Zijn gunst. Hij vond Hem in Bethel, En daar sprak Hij met ons, ⁵ Dat wil zeggen, de Heer God van de legerscharen, De Heer is Zijn naam. ⁶ Dus jij, keer terug naar je God, Behoud vriendelijkheid en gerechtigheid, En wacht voortdurend op je God. ⁷ Een handelaar, die oneerlijke weegschalen gebruikt, Vindt vreugde in bedrog. ⁸ En Efraïm zei: "Ik ben zeker rijk geworden, Ik heb voor mezelf rijkdom gevonden; In al mijn arbeid zullen zij in mij Geen onrecht vinden, dat zonde zou zijn." ⁹ Maar Ik ben de Heer, je God sinds het land Egypte; Ik zal je weer in tenten laten wonen, Zoals op de dagen van het vastgestelde feest. ¹⁰ Ik heb ook met de profeten gesproken, En vele visioenen verleend, En door de profeten heb Ik boodschappen overgebracht. ¹¹ Is er onrecht in Gilead? Zeker, zij zijn van geen waarde. In Gilgal offeren zij stieren, Ja, hun altaren zijn als steenhoopjes Langs de voren van een veld. ¹² Nu vluchtte Jakob naar het gebied van Aram, En Israël werkte voor een vrouw, En voor een vrouw hoedde hij schapen. ¹³ Toch was het door een profeet dat de Heer Israël uit Egypte leidde, En door een profeet werd hij beschermd. ¹⁴ Efraïm heeft God tot bittere woede geprikkeld; Dus zal zijn Heer zijn bloedschuld op hem laten, En zijn schande op hem terugbrengen.

13 Toen Efraïm sprak, was er vrees. Hij verhief zich in Israël, Maar hij werd schuldig door Baäl, en ging ten onder. ² En nu blijven zij meer en meer zondigen, En maken voor zichzelf gegoten beelden, Afgoden vakkundig gemaakt van hun zilver, Allen het werk van ambachtslieden. Zij zeggen van hen: "Laat de mensen die offeren de kalveren kussen!" ³ Daarom zullen zij zijn als de ochtendmist En als dauw die snel verdwijnt, Als kaf dat wordt weggeblazen van de dorsvloer, En als rook uit een schoorsteen. ⁴ Toch ben Ik de Heer, uw God, Sinds het land Egypte; En u mocht geen andere god kennen dan Mij, Want er is geen redder naast Mij. ⁵ Ik zorgde voor u in de woestijn, In het land van droogte. ⁶ Toen zij hun weide hadden, werden zij tevreden, En tevreden zijnde, werd hun hart trots; Daarom vergaten zij Mij. ⁷ Dus zal Ik voor hen zijn als een leeuw; Als een luipaard zal Ik langs de weg loeren. ⁸ Ik zal hen ontmoeten als een beer die van haar welpen beroofd is, En Ik zal hun borstkas openscheuren. Ik zal hen daar ook verslinden als een leeuw, Zoals een wild dier hen

aan stukken zou scheuren. ⁹ Het is tot uw ondergang, Israël, Dat u tegen Mij bent, tegen uw hulp. ¹⁰ Waar is dan uw koning, Dat hij u mag redden in al uw steden, En uw rechters van wie u zei, "Geef mij een koning en leiders"? ¹¹ Ik gaf u een koning in Mijn toorn, En nam hem weg in Mijn woede. ¹² De misdaad van Efraïm is opgerold; Zijn zonde is opgeslagen. ¹³ Hij is als een zoon die wijsheid mist, Want hij aarzelt wanneer het tijd is om geboren te worden. ¹⁴ Zal Ik hen redden van de macht van het dodenrijk? Zal Ik hen verlossen van de dood? Dood, waar zijn uw doornen? Dodenrijk, waar is uw angel? Medelijden zal verborgen zijn voor Mijn ogen. ¹⁵ Hoewel hij gedijt onder de rietstengels, Zal er een oostenwind komen, De wind van de Heer die uit de woestijn opkomt; En zijn bron zal droog worden, En zijn bron zal opdrogen; Het zal zijn schatkamer plunderen van elk kostbaar voorwerp. ¹⁶ Samaria zal de straf voor haar schuld betalen, Omdat zij tegen haar God in opstand is gekomen. Zij zullen vallen door het zwaard, Hun kinderen zullen aan stukken worden geslagen, En hun zwangere vrouwen opengereten.

14 Keer terug, Israël, tot de Heer, uw God, Want u bent gestruikeld door uw schuld. ² Neem woorden met u mee en keer terug naar de Heer. Zeg tegen Hem, "Vergeef al onze schuld En ontvang ons genadig, Zodat wij de vrucht van onze lippen mogen brengen." ³ Assyrië kan ons niet bevrijden, Wij zullen niet vertrouwen op paarden; Noch zullen wij het werk van onze handen 'Onze god' noemen; Want in U vindt de wees mededogen." ⁴ Ik zal hun trouw herstellen, Ik zal hen zonder voorbehoud liefhebben, Want Mijn woede is van hen geweken. ⁵ Ik zal als de morgendauw voor Israël zijn; Hij zal bloeien als de lelie, Wortels vestigen als de ceders van de Libanon. ⁶ Zijn takken zullen zich uitbreiden, En zijn pracht zal zijn als de olijfboom, En zijn geur als de ceders van de Libanon. ⁷ Degenen die in zijn schaduw wonen Zullen opnieuw graan verbouwen, En zij zullen bloeien als de wijnstok. Zijn faam zal zijn als de wijn van de Libanon. ⁸ Efraïm, wat heb ik nog met afgoden te maken? Ik ben het die u geantwoord en over u gewaakt heeft. Ik ben als een weelderige jeneverbes; Van Mij komt uw vrucht. ⁹ Wie wijs is, laat hem deze dingen weten; Wie verstandig is, laat hem ze herkennen. Want de wegen van de Heer zijn rechtvaardig, En de

Hosea

rechtvaardigen zullen daarin wandelen, Maar boosdoeners zullen erin struikelen.

1 Toen kwam het woord van de Heer tot Joël, de zoon van Pethuel.

² *Hoor dit, oudsten, en luister, allen die in het land wonen. Is er ooit zoiets gebeurd in uw dagen of in de dagen van uw voorouders?* ³ *Vertel dit aan uw kinderen, en laat hen het aan hun kinderen vertellen, en hun nakomelingen aan de volgende generatie.* ⁴ *Wat de knagende sprinkhaan overliet, heeft de zwermende sprinkhaan opgegeten; wat de zwermende sprinkhaan overliet, heeft de kruipende sprinkhaan opgegeten; wat de kruipende sprinkhaan overliet, heeft de kaalvretende sprinkhaan opgegeten.* ⁵ *Ontwaak, dronkaards, en ween! Weeklaag, al jullie wijndrinkers, vanwege de zoete wijn, want die is van jullie lippen weggenomen.* ⁶ *Want een volk heeft mijn land binnengevallen, machtig en ontelbaar; het heeft de tanden van een leeuw en de hoektanden van een leeuw.* ⁷ *Het heeft mijn wijnstok verwoest en mijn vijgenboom tot een stomp gemaakt. Het heeft hun schors afgepeld en weggegooid, hun takken wit achterlatend.* ⁸ *Rouw als een jonge vrouw in een rouwkleed treurend om de man van haar jeugd.* ⁹ *De graanoffers en plengoffers zijn afgesneden van het huis van de Heer. De priesters treuren, zij die voor de Heer dienen.* ¹⁰ *De velden zijn verwoest, het land treurt; want het graan is vernietigd, de nieuwe wijn is opgedroogd, en de olijfolie faalt.* ¹¹ *Wanhoop, boeren, weeklaag, wijnbouwers, om het koren en de gerst, want de oogst van het veld is verwoest.* ¹² *De wijnstok is verdord en de vijgenboom verwelkt; de granaatappel, de palm en de appelboom— alle bomen van het veld—zijn verdord. Inderdaad, de vreugde van de mensheid is verdord.* ¹³ *Doe rouwkleeding aan en klaag, priesters; weeklaag, jullie die bij het altaar dienen. Kom, breng de nacht door in rouwkleiding, jullie die mijn God dienen, want de graanoffers en plengoffers worden onthouden aan het huis van jullie God.* ¹⁴ *Verklaar een heilige vasten; roep een heilige samenkomst bijeen. Verzamel de oudsten en allen die in het land wonen naar het huis van de Heer jullie God, en roep de Heer aan.* ¹⁵ *Wee de dag! Want de dag van de Heer is nabij; het zal komen als vernietiging van de Almachtige.* ¹⁶ *Is het voedsel niet van ons afgesneden, voor onze ogen, en vreugde en blijdschap afgesneden, van het huis van onze God?* ¹⁷ *De zaden liggen verschrompeld onder de grond; de voorraadschuren zijn in puin,*

de graanschuren zijn afgebroken, want het graan is opgedroogd. ¹⁸ *Hoe kreunen de runderen! De kudde dwalen doelloos rond omdat ze geen weidegrond hebben; zelfs de kudde schapen lijden.* ¹⁹ *Tot u, Heer, roep ik, want vuur heeft de weiden van de wildernis verteerd en vlammen hebben alle bomen van het veld verbrand.* ²⁰ *Zelfs de wilde dieren hijgen naar u; de waterstromen zijn opgedroogd, en vuur heeft de weiden van de wildernis verteerd.*

2 *Blaas de bazuin op Sion; sla alarm op mijn heilige berg. Laat alle inwoners van het land beven, want de dag van de Heer komt; ja, hij is nabij—* ² *een dag van duisternis en somberheid, een dag van wolken en dikke duisternis. Zoals de dageraad zich over de bergen verspreidt, rijst een groot en machtig volk op; er is nooit iets dergelijks geweest, noch zal er zijn voor vele generaties.* ³ *Voor hen verteert vuur, en achter hen verslindt een vlam. Het land voor hen is als de Hof van Eden, maar achter hen een verlaten wildernis —niets ontsnapt aan hen.* ⁴ *Hun uiterlijk is als dat van paarden; ze galopperen als strijdrossen.* ⁵ *Met een geluid als van strijdagens, springen ze over de bergtoppen, als het knetteren van een vlam die stoppels verteert, als een machtig leger opgesteld voor de strijd.* ⁶ *Bij hun aanwezigheid zijn de naties in angst; elk gezicht verbleekt.* ⁷ *Ze stormen als krijgers, ze beklimmen muren als soldaten. Ieder marcheert in lijn, zonder af te wijken van hun pad.* ⁸ *Ze verdringen elkaar niet; ieder gaat recht vooruit. Ze breken door verdedigingen zonder hun rangen te breken.* ⁹ *Ze bestormen de stad, ze rennen langs de muur; ze klimmen in de huizen, binnengaand door de ramen als dieven.* ¹⁰ *Voor hen beeft de aarde, de hemelen beven, de zon en maan worden verduisterd, en de sterren verliezen hun glans.* ¹¹ *De Heer dondert aan het hoofd van zijn leger; zijn kamp is buitengewoon groot, want machtig is hij die zijn woord uitvoert. De dag van de Heer is groot en zeer ontzagwekkend; wie kan het verdragen?* ¹² *“Maar zelfs nu,” verklaart de Heer, “keer terug naar mij met heel je hart, met vasten, wenen en rouw.”* ¹³ *Scheur je hart en niet je kleren. Keer terug naar de Heer, je God, want hij is genadig en barmhartig, langzaam tot toorn en rijk aan liefde, en hij ziet af van het zenden van onheil.* ¹⁴ *Wie weet? Hij keert misschien om en ziet af en laat een zegen achter —een graanoffer en een drankoffer voor de Heer; je*

God. ¹⁵ Blaas de bazuin op Sion, wijd een vasten, roep een heilige samenkomst bijeen. ¹⁶ Verzamel het volk, heilig de gemeente; roep de oudsten bijeen, verzamel de kinderen en de zuigelingen. Laat de bruidegom zijn kamer verlaten en de bruid haar bruidsvetrek. ¹⁷ Laat de priesters, die voor de Heer dienen, wenen tussen de voorhal en het altaar. Laat hen zeggen, "Spaar uw volk, Heer. Maak uw erfdeel niet tot een schande, tot een spot onder de naties. Waarom zouden zij onder de volken zeggen, 'Waar is hun God?'"

¹⁸ Toen was de Heer jaloers op zijn land en had medelijden met zijn volk. ¹⁹ De Heer antwoordde zijn volk:

"Ik stuur jullie graan, nieuwe wijn en olie, genoeg om jullie volledig te verzadigen; nooit meer zal ik jullie tot een schande maken onder de naties. ²⁰ "Ik zal het noordelijke leger ver van jullie verdrijven, het duwen naar een droog en verlaten land; zijn voorhoede naar de oostelijke zee en zijn achterhoede naar de westelijke zee. Zijn stank zal opstijgen, zijn geur zal omhooggaan." Zeker, hij heeft grote dingen gedaan! ²¹ Vrees niet, land van Juda; wees blij en verheug je, want de Heer heeft grote dingen gedaan! ²² Vrees niet, jullie dieren van het veld, want de weiden van de wildernis worden groen. De bomen dragen hun vrucht; de vijgenboom en de wijnstok geven hun rijkdom. ²³ Wees blij, volk van Sion, verheug je in de Heer, je God, want hij heeft jullie de vroege regen gegeven in zijn trouw. Hij zendt jullie overvloedige buien, zowel de vroege als de late regen zoals voorheen. ²⁴ De dorsvloeren zullen vol zijn met graan; de kuipen zullen overlopen van nieuwe wijn en olie. ²⁵ "Ik zal jullie vergoeden voor de jaren die de sprinkhanen hebben opgegeten—de grote sprinkhaan, de jonge sprinkhaan, de andere sprinkhanen en de sprinkhanenzwerm —mijn grote leger dat ik onder jullie heb gezonden. ²⁶ Jullie zullen volop te eten hebben, totdat je verzadigd bent, en jullie zullen de naam van de Heer, je God, prijzen, die wonderen voor jullie heeft verricht; nooit meer zal mijn volk te schande worden gemaakt. ²⁷ Dan zullen jullie weten dat ik in het midden van Israël ben, dat ik de Heer, je God, ben, en er is geen ander; nooit meer zal mijn volk te schande worden gemaakt. ²⁸ "En hierna, zal ik mijn Geest uitstorten over alle mensen. Jullie zonen en

dochters zullen profeteren, jullie oude mannen zullen dromen dromen, jullie jonge mannen zullen visioenen zien. ²⁹ Zelfs over mijn dienaren, zowel mannelijk als vrouwelijk, zal ik mijn Geest uitstorten in die dagen. ³⁰ Ik zal wonderen tonen in de hemelen en op de aarde, bloed en vuur en zuilen van rook. ³¹ De zon zal worden veranderd in duisternis en de maan in bloed voor de komst van de grote en ontzagwekkende dag van de Heer. ³² En allen die de naam van de Heer aanroepen, zullen worden gered; want op de berg Sion en in Jeruzalem zal er verlossing zijn, zoals de Heer heeft gezegd, zelfs onder de overlevenden die de Heer roept.

3 "In die tijd, wanneer ik de welvaart van Juda en Jeruzalem herstel, ² zal ik alle naties verzamelen en hen naar de Vallei van Josafat brengen. Daar zal ik met hen in het gericht treden namens mijn volk en mijn erfdeel, Israël, dat zij onder de naties hebben verstrooid en mijn land hebben verdeeld. ³ Zij wierpen het lot over mijn volk, ruilden een jongen voor een prostituee, en verkochten een meisje voor wijn om te drinken.

⁴ "En wat hebben jullie met mij te maken, Tyrus, Sidon, en alle gebieden van Filistea? Willen jullie mij ergens voor terugbetalen? Als jullie mij terugbetalen, zal ik snel en spoedig jullie vergelding op jullie eigen hoofden terugbrengen. ⁵ Want jullie namen mijn zilver en mijn goud en brachten mijn kostbaarste schatten naar jullie tempels. ⁶ Jullie verkochten de mensen van Juda en Jeruzalem aan de Grieken, om hen ver van hun vaderland te verwijderen. ⁷ "Kijk, ik ga hen opwekken uit de plaatsen waar jullie hen verkochten, en jullie vergelding op jullie eigen hoofden terugbrengen. ⁸ Ik zal jullie zonen en dochters verkopen in de handen van het volk van Juda, en zij zullen hen verkopen aan de Sabeërs, een natie ver weg," want de Heer heeft gesproken.

⁹ Verkondig dit onder de naties: Bereid je voor op oorlog! Roep de krijgers op! Laat alle soldaten naar voren komen en aanvallen. ¹⁰ Smeed je ploegscharen om tot zwaarden en je snoeimessen tot speren. Laat de zwakke nu zeggen: "Ik ben sterk!" ¹¹ Kom snel, alle omringende naties, en verzamel je daar. Breng neer, Heer, uw krijgers. ¹² Laat de naties ontwaken en oprukken naar de Vallei van Josafat, want daar zal ik zitten om te oordelen over alle omringende naties. ¹³ Sla de

Joël

sikkel erin, want de oogst is rijp. Kom, vertrap de druiven, want de wijnpers is vol en de kuipen lopen over—zo groot is hun slechtheid! ¹⁴ Menigten op menigten verzamelen zich in de vallei van beslissing! Want de dag van de Heer is nabij in de vallei van beslissing. ¹⁵ De zon en de maan zullen verduisterd worden, en de sterren zullen hun glans verliezen. ¹⁶ De Heer zal brullen vanuit Sion en donderen vanuit Jeruzalem; de hemelen en de aarde zullen beven. Maar de Heer zal een toevlucht zijn voor zijn volk, een vesting voor de zonen van Israël. ¹⁷ “Dan zullen jullie weten dat ik de Heer jullie God ben, wonend in Sion, mijn heilige berg. Jeruzalem zal heilig zijn; nooit meer zullen

vreemdelingen door haar heen trekken. ¹⁸ “Op die dag zullen de bergen druipen van zoete wijn, en de heuvels zullen vloeien van melk; alle beken van Juda zullen stromen van water. Een bron zal uit het huis van de Heer vloeien en de Vallei van Sittim bevoeien. ¹⁹ Maar Egypte zal een woestenij worden, en Edom een verlaten wildernis, vanwege het geweld aangedaan aan het volk van Juda, in wiens land zij onschuldig bloed hebben vergoten. ²⁰ Maar Juda zal voor altijd bewoond zijn, en Jeruzalem door alle generaties heen. ²¹ Zal ik hun onschuldig bloed ongewroken laten? Nee, dat zal ik niet.”

Want de Heer woont in Sion!

Amos

1 De woorden van Amos, die onder de herders van Tekoa was, de visioen die hij zag betreffende Israël tijdens de regering van Uzziā, koning van Juda, en Jerobeam, zoon van Joas, koning van Israël, twee jaar voor de aardbeving. ² En hij zei:

"De Heer brult vanuit Sion en dondert vanuit Jeruzalem; de weiden van de herders treuren, en de top van de Karmel verdort."

³ Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van Damascus, en voor vier, zal Ik de straf niet herroepen. Omdat zij Gilead dorsden met ijzeren dorssleden, ⁴ zal Ik vuur zenden op het huis van Hazaël, en het zal de vestingen van Ben-Hadad verteren. ⁵ Ik zal de grendel van Damascus breken; Ik zal de heerser uit de Vallei van Aven elimineren en degene die de scepter vasthoudt uit Beth Eden. Het volk van Aram zal in ballingschap gaan naar Kir,"

zegt de Heer. ⁶ Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van Gaza, en voor vier, zal Ik de straf niet herroepen. Omdat zij hele gemeenschappen gevangen namen en hen overleverden aan Edom, ⁷ zal Ik vuur zenden op de muren van Gaza, en het zal haar vestingen verteren. ⁸ Ik zal de heerser uit Asdod elimineren en degene die de scepter vasthoudt uit Askelon. Ik zal mijn hand tegen Ekron keren, en het overblijfsel van de Filistijnen zal vergaan,"

zegt de Soevereine Heer. ⁹ Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van Tyrus, en voor vier, zal Ik de straf niet herroepen. Omdat zij hele gemeenschappen aan Edom overleverden, zonder acht te slaan op het verbond van broederschap, ¹⁰ zal Ik vuur zenden op de muren van Tyrus, en het zal haar vestingen verteren."

¹¹ Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van Edom, en voor vier, zal Ik de straf niet herroepen. Omdat hij zijn broer met het zwaard achtervolgde en zijn mededogen verstikte; zijn woede raasde voortdurend, en zijn woede brandde ongeremd, ¹² zal Ik vuur zenden op Teman, en het zal de vestingen van Bozra verteren."

¹³ Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van de zonen van Ammon, en voor vier, zal Ik de straf niet herroepen. Omdat zij de zwangere vrouwen van Gilead openscheurden om hun grenzen te vergroten, ¹⁴ zal Ik een vuur aansteken op de muren van Rabba, en het zal haar vestingen verteren te midden van oorlogskreten op de dag van de strijd, te midden van een storm op de dag van de storm. ¹⁵ Hun koning zal in ballingschap gaan, hij en zijn ambtenaren tezamen,"

zegt de Heer.

2 Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van Moab, en voor vier, zal Ik zijn straf niet herroepen, Omdat hij de beenderen van de koning van Edom tot kalk verbrandde. ² Daarom zal Ik vuur zenden op Moab, En het zal de vestingen van Kerioth verteren; En Moab zal sterven te midden van de paniek, Met krijgsgeschreeuw en het geluid van een trompet. ³ Ik zal de rechter uit hun midden verwijderen En een einde maken aan al zijn leiders met hem," Zegt de Heer.

⁴ Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van Juda, en voor vier, zal Ik zijn straf niet herroepen, Omdat zij de wet van de Heer verwierpen, En Zijn verordeningen niet hebben gehouden; Hun leugens hebben hen ook doen dwalen, Die welke hun vaders volgden. ⁵ Daarom zal Ik vuur zenden op Juda, En het zal de vestingen van Jeruzalem verteren."

⁶ Dit zegt de Heer:

"Voor drie overtredingen van Israël, en voor vier, zal Ik zijn straf niet herroepen, Omdat zij de rechtvaardige voor geld verkopen, En de behoeftige voor een paar sandalen. ⁷ Zij die het hoofd van de armen vertrapten In het stof van de aarde En de verdrukten uit de weg duwen; Een man en zijn vader hebben seksuele relaties met hetzelfde meisje, Zodat Mijn heilige naam wordt ontheiligd. ⁸ En op kledingstukken die als onderpand zijn genomen liggen zij bij elk altaar, En in het huis van hun God drinken zij de wijn van hen die zijn gestraft. ⁹ Toch was Ik het die de Amoriet voor hen verwijderde, Hoewel zijn gestalte was als

Amos

die van ceders, En hij was zo sterk als de eiken; Ik vernietigde ook zijn vrucht boven en zijn wortels beneden. ¹⁰ En Ik was het die u uit het land Egypte bracht, En u veertig jaar in de wildernis leidde, Zodat u het land van de Amoriet in bezit zou nemen. ¹¹ Toen stelde Ik sommigen van uw zonen aan als profeten, En sommigen van uw jonge mannen als nazireeërs. Is dit niet zo, u zonen van Israël?" Verklaart de Heer. ¹² "Maar u deed de nazireeërs wijn drinken, En u gebod de profeten, zeggende, 'Gij zult niet profeteren!' ¹³ Zie, Ik druk op u, Zoals een wagen wordt ingedrukt wanneer hij gevuld is met schoven. ¹⁴ Ontsnappen zal de snelle niet lukken, En de sterke zal zijn kracht niet versterken, Noch de krijger zijn leven redden. ¹⁵ De boogschutter zal niet standhouden, De snelle te voet zal niet ontsnappen, Noch zal de ruiter zijn leven redden. ¹⁶ Zelfs de moedigste onder de krijgers zal naakt vluchten op die dag," Verklaart de Heer.

3 Hoor dit woord dat de Heer tegen u heeft gesproken, o volk van Israël, tegen de hele familie die Hij uit het land Egypte heeft geleid:

² "U alleen heb Ik erkend onder alle families van de aarde; daarom zal Ik u straffen voor al uw ongerechtigheden." ³ Kunnen twee samen wandelen tenzij zij hebben afgesproken elkaar te ontmoeten? ⁴ Brult een leeuw in het bos als hij geen prooi heeft? Gromt een jonge leeuw vanuit zijn hol tenzij hij iets heeft gevangen? ⁵ Valt een vogel in een strik op de grond als er geen aas voor is? Springt een val op van de grond als hij niets heeft gevangen? ⁶ Als er een trompet klinkt in een stad, beven de mensen dan niet? Als er een ramp een stad treft, heeft de Heer die dan niet veroorzaakt? ⁷ Zeker, de Heer God doet niets zonder Zijn geheime plan te openbaren aan Zijn dienaren, de profeten. ⁸ De leeuw heeft gebruld—wie zal niet vrezan? De Heer God heeft gesproken—wie kan anders dan profeteren? ⁹ Verkondig aan de vestingen in Asdod en aan de vestingen in het land Egypte: "Verzamel u op de bergen van Samaria en aanschouw de grote beroering binnenin haar en de onderdrukking in haar midden." ¹⁰ "Zij weten niet hoe ze moeten doen wat juist is," verklaart de Heer, "zij die geweld en verwoesting opslaan in hun vestingen."

¹¹ Daarom, dit is wat de Soevereine Heer zegt:

"Een tegenstander zal het land omsingelen en uw verdedigingen neerhalen, en uw vestingen zullen geplunderd worden."

¹² Dit is wat de Heer zegt:

"Zoals een herder uit de muil van de leeuw twee poten of een stuk van een oor redt, zo zullen de Israëlieten in Samaria worden gered, met alleen de hoek van een bed en een stuk stof van een bank."

¹³ "Luister en getuig tegen het huis van Jakob," zegt de Heer God, de God van de hemelse legers.

¹⁴ "Want op de dag dat Ik Israël straf voor haar overtredingen, zal Ik ook de altaren van Bethel vernietigen; de hoorns van het altaar zullen worden afgehakt en op de grond vallen. ¹⁵ Ik zal het winterhuis samen met het zomerhuis slopen; de huizen versierd met ivoor zullen vergaan, en de grote huizen zullen een einde nemen,"

verklaart de Heer.

4 Luister naar deze boodschap, jullie weldoervoede vrouwen van Basan die op de berg van Samaria zijn, Die de armen onderdrukken, die de behoeftigen verpletteren, Die tegen hun mannen zeggen: "Breng nu, zodat we kunnen drinken!" ² De Heere God heeft gezworen bij Zijn heiligheid, "Zie, er komen dagen over jullie Wanneer ze jullie zullen wegnemen met vleeshaken, En de laatsten van jullie met visgraten. ³ Jullie zullen door bressen in de muren naar buiten gaan, Ieder recht voor zich uit, En jullie zullen naar Harmon worden geworpen," Verklaart de Heere. ⁴ "Ga naar Bethel en bega overtredingen, In Gilgal vermeerder je overtredingen! Breng je offers elke ochtend, Je tienden om de drie dagen. ⁵ Breng ook een dankoffer van wat gezuurd is, En verkondig vrijwillige offers, maak ze bekend. Want dit is wat jullie graag doen, jullie zonen van Israël," Verklaart de Heere God. ⁶ "Maar Ik gaf jullie ook lege magen in al jullie steden, En gebrek aan brood in al jullie plaatsen, Toch zijn jullie niet naar Mij teruggekeerd," verklaart de Heere. ⁷ "Bovendien hield Ik de regen van jullie terug Hoewel er nog drie maanden waren tot de oogst. Ik zou regen sturen op de ene stad, Terwijl een andere stad geen regen zou ontvangen; Het ene deel zou worden bewaterd, Terwijl het deel zonder regen zou verdorren. ⁸ Dus zouden twee of drie steden naar een andere stad zwerven om water te drinken,

Maar zouden niet worden verzadigd; Toch zijn jullie niet naar Mij teruggekeerd,” verklaart de Heere. ⁹ “Ik heb jullie getroffen met verzengende wind en meeldauw; De rups heeft Jullie vele tuinen en wijngaarden, vijgenbomen en olijfbomen verteerd; Toch zijn jullie niet naar Mij teruggekeerd,” verklaart de Heere. ¹⁰ “Ik heb een plaag onder jullie gezonden zoals in Egypte; Ik sloeg jullie jonge mannen neer met het zwaard, Samen met jullie gevangen paarden, En Ik liet de stank van jullie kamp omhoog stijgen in jullie neusgaten; Toch zijn jullie niet naar Mij teruggekeerd,” verklaart de Heere. ¹¹ “Ik bracht vernietiging over jullie, zoals God deed met Sodom en Gomorra, En jullie waren als een brandhout uit het vuur gerukt; Toch zijn jullie niet naar Mij teruggekeerd,” verklaart de Heere. ¹² “Daarom is dit wat Ik jullie zal aandoen, Israël; Omdat Ik dit jullie zal aandoen, Bereid je voor om je God te ontmoeten, Israël.” ¹³ Want zie, Hij die bergen vormt en de wind creëert, En aan een mens openbaart wat Zijn gedachten zijn, Hij die de dageraad in duisternis verandert En op de hoge plaatsen van de aarde treedt, De Heere, de God van de legermachten is Zijn naam.

5 Hoor dit woord, huis van Israël, deze klaagzang die ik tegen u aanhef:

² “Gevallen is Maagd Israël, zij zal niet meer opstaan. Zij ligt verlaten op haar land; er is niemand om haar op te richten.” ³ Want dit zegt de Soevereine Heer tegen Israël: “De stad die duizend uitzendt zal er honderd overhouden, en degene die honderd uitzendt zal er tien overhouden.”

⁴ Want dit zegt de Heer tegen het huis van Israël:

“Zoek Mij, en u zult leven. ⁵ Zoek Bethel niet, ga niet naar Gilgal, en steek niet over naar Beersheba; want Gilgal zal zeker in ballingschap gaan, en Bethel zal tot niets worden gereduceerd.” ⁶ Zoek de Heer, en leef, opdat Hij geen vuur ontsteekt in het huis van Jozef, dat het verteert zonder dat er iemand is om het te blussen voor Bethel. ⁷ Er zijn er die gerechtigheid in bitterheid veranderen en gerechtigheid op de grond werpen. ⁸ Hij die de Pleiaden en Orion maakte, die diepe duisternis in ochtend verandert en de dag in nacht verduistert, die de wateren van de zee oproept en ze uitstort over het oppervlak van de aarde — de Heer is zijn naam. ⁹ Hij brengt plotselinge vernietiging over de

vesting, en verderf komt over de versterkte stad. ¹⁰ Zij haten degene die in de poort terechtwijst en verachten degene die de waarheid spreekt. ¹¹ Daarom, omdat u zware huur oplegt aan de armen en een heffing van graan van hen neemt, hoewel u huizen van gehouwen steen hebt gebouwd, zult u er niet in wonen; hoewel u heerlijke wijngaarden hebt geplant, zult u hun wijn niet drinken. ¹² Want ik weet hoe talrijk uw overtredingen zijn en hoe groot uw zonden. U onderdrukt de rechtvaardige, accepteert steekpenningen, en wijst de behoeftige in de poort af. ¹³ Daarom zwijgen de verstandigen in zulke tijden, want het is een kwade tijd. ¹⁴ Zoek het goede en niet het kwade, opdat u leeft; en zo zal de Heer God Almachtig met u zijn, zoals u zegt. ¹⁵ Haat het kwade, heb het goede lief, en vestig gerechtigheid in de poort. Misschien zal de Heer God Almachtig genadig zijn voor het overblijfsel van Jozef.

¹⁶ Daarom, dit zegt de Heer, de Heer God Almachtig:

“Er zal gezammer zijn in alle straten en kreten van angst op elk plein. De boeren zullen worden geroepen om te rouwen, en de professionele rouwers om te weeklagen. ¹⁷ Er zal weeklacht zijn in alle wijngaarden, want Ik zal door uw midden trekken,” zegt de Heer. ¹⁸ Wee u die verlangt naar de dag van de Heer! Waarom verlangt u naar de dag van de Heer? Het zal duisternis zijn, geen licht. ¹⁹ Het zal zijn alsof een man vluchtte voor een leeuw om een beer tegen te komen, of alsof hij zijn huis binnenging en zijn hand op de muur leunde om door een slang gebeten te worden. ²⁰ Zal de dag van de Heer niet duisternis zijn, geen licht—pikdonker, zonder een sprankje helderheid? ²¹ “Ik haat, ik verafschuw uw feesten; uw samenkomsten zijn een stank voor Mij. ²² Zelfs al brengt u Mij brandoffers en graanoffers, Ik zal ze niet accepteren. Ik zal de vredeoffers van uw vetgemeste dieren niet aanzien. ²³ Verwijder het lawaai van uw liederen van Mij; Ik zal niet luisteren naar de melodie van uw harpen. ²⁴ Maar laat gerechtigheid stromen als een rivier, en gerechtigheid als een immer vloeiende beek. ²⁵ “Bracht u Mij offers en gaven gedurende de veertig jaar in de woestijn, huis van Israël? ²⁶ U hebt Sikkuth, uw koning, en Kiyyun, uw afgoden gedragen, de ster van uw goden die u voor uzelf

Amos

hebt gemaakt. ²⁷ Daarom zal Ik u in ballingschap sturen voorbij Damascus,"

verklaart de Heer, wiens naam God Almachtig is.

6 Wee hun die zorgeloos zijn in Sion, en hun die zich veilig voelen op de berg van Samaria, de vooraanstaande mannen van de voornaamste natie, tot wie het huis van Israël komt. ² Steek over naar Kalne en zie, en ga vandaar naar het grote Hamath, ga dan naar Gath van de Filistijnen. Zijn zij beter dan uw koninkrijken, of is hun gebied groter dan het uwe? ³ U die de dag van onheil uitstelt en de zetel van geweld dichterbij brengt. ⁴ Zij die liggen op bedden ingelegd met ivoor en zich uitstrekken op hun rustbanken, die lammeren uit de kudde eten en kalveren uit het midden van de stal, ⁵ die op de harp tokkelen als David en voor zichzelf muziekinstrumenten uitvinden, ⁶ die wijn uit schalen drinken en zich met de fijnste oliën zalven, maar niet treuren over de ondergang van Jozef. ⁷ Daarom zullen zij de eersten zijn die in ballingschap gaan, en de feestvreugde van hen die zich uitstrekken zal ophouden.

⁸ De Here God heeft bij Zichzelf gezworen, verklaart de Here God der heerscharen:

"Ik verafschuw de trots van Jakob en verafschuw zijn vestingen; daarom zal ik de stad en alles wat erin is uitleveren."

⁹ En het zal geschieden, als er tien mannen in één huis overblijven, zullen zij sterven. ¹⁰ En wanneer een familielid of begrafenisondernemer komt om de beenderen uit het huis te dragen, en zegt tegen iemand in de binnenste delen van het huis: "Is er nog iemand bij u?" en hij zegt: "Nee," zal hij antwoorden: "Stil! We mogen de naam van de Heer niet noemen."

¹¹ Want zie, de Heer heeft het bevel gegeven, en Hij zal het grote huis in stukken slaan en het kleine huis tot puin. ¹² Lopen paarden op rotsachtige klippen? Ploegt men de zee met runderen? Toch hebt u recht in gif veranderd en de vrucht van gerechtigheid in bitterheid— ¹³ u die zich verheugt in Lo Debar en zegt: "Hebben wij Karnaïm niet met eigen kracht veroverd?" ¹⁴ "Want zie, Ik zal een natie tegen u oprichten, o huis van Israël," verklaart de Here God der heerscharen, "en zij

zullen u onderdrukken van de ingang van Hamath tot de beek van de Araba."

7 Dit is wat de Heere God mij toonde: Hij vormde een zwerm sprinkhanen net na de oogst van de koning en terwijl de late gewassen aan het ontkiemen waren. ² Toen zij de vegetatie van het land hadden verteerd, smeekte ik: "Heere God, vergeef! Hoe kan Jakob standhouden? Hij is zo klein!" ³ De Heere veranderde van gedachten hierover. "Het zal niet gebeuren," zei de Heere. ⁴ Dit is wat de Heere God mij toonde: Hij riep om oordeel door vuur, dat de grote diepte opdroogde en begon het land te verslinden. ⁵ Toen smeekte ik: "Heere God, stop! Hoe kan Jakob standhouden? Hij is zo klein!" ⁶ De Heere veranderde van gedachten hierover. "Ook dit zal niet gebeuren," zei de Heere God. ⁷ Dit is wat Hij mij toonde: De Heere stond bij een muur die loodrecht was gebouwd, met een schietlood in Zijn hand. ⁸ En de Heere vroeg mij: "Wat zie je, Amos?" Ik antwoordde: "Een schietlood." Toen zei de Heere: "Zie, Ik zet een schietlood te midden van Mijn volk Israël; Ik zal hen niet langer sparen.

⁹ De hoogten van Isaak zullen verwoest worden, en de heiligdommen van Israël zullen geruïneerd worden; Ik zal opstaan tegen het huis van Jerobeam met het zwaard."

¹⁰ Toen stuurde Amazia, de priester van Bethel, een boodschap naar Jerobeam, de koning van Israël, zeggende: "Amos smeedt een samenzwering tegen u in het hart van Israël. Het land kan al zijn woorden niet verdragen. ¹¹ Want dit is wat Amos zegt:

'Jerobeam zal sterven door het zwaard, en Israël zal zeker in ballingschap gaan, weg van hun land.'

¹² Toen zei Amazia tegen Amos: "Ga weg, ziener! Vlucht naar het land van Juda; verdien daar je brood en profeteer daar. ¹³ Maar onthoud je ervan om nog langer in Bethel te profeteren, want het is het heiligdom van de koning en een koninklijke tempel."

¹⁴ Amos antwoordde Amazia: "Ik was geen profeet noch de zoon van een profeet, maar een veehouder en een kweker van wilde vijgen. ¹⁵ Echter, de Heere riep mij weg van het hoeden van de kudde en instrueerde mij, 'Ga, profeteer tot Mijn volk Israël.' ¹⁶ Luister nu dan naar het woord van de Heere.

Amos

U zegt, 'Profeteer niet tegen Israël, en predik niet tegen het huis van Isaak.'

¹⁷ Daarom zegt de Heere het volgende:

'Uw vrouw zal een prostituee worden in de stad, uw zonen en dochters zullen door het zwaard vallen, uw land zal worden verdeeld met een meetlint, en u zelf zult sterven op oneine grond. En Israël zal zeker in ballingschap gaan, weg van zijn land.'

8 Dit is wat de Heere God mij onthulde: een mand met zomervruchten. ² En Hij vroeg: "Wat zie je, Amos?" Ik antwoordde: "Een mand met zomervruchten." Toen zei de Heer: "Het einde is gekomen voor Mijn volk Israël; Ik zal hen niet langer sparen. ³ "Op die dag," verklaart de Heere God, "zullen de liederen in de tempel veranderen in gejammer. Overal zullen vele lichamen worden neergesmeten! Stilte!"

⁴ *Luister hiernaar, jullie die de behoeftigen vertrappen en de nederigen van het land elimineren,* ⁵ *"Wanneer zal de nieuwe maan voorbij zijn zodat we graan kunnen verkopen, en de sabbat voorbij zodat we tarwe kunnen verhandelen?" — het verminderen van de maat, het verhogen van de prijs, en bedriegen met oneerlijke weegschalen,* ⁶ *het kopen van de armen voor zilver en de behoeftigen voor een paar sandalen, en zelfs het afval van de tarwe verkopen.*

⁷ De Heer heeft gezworen bij de trots van Jakob: "Ik zal geen van hun daden ooit vergeten.

⁸ *Zal het land niet beven vanwege dit, en zullen niet allen die erin wonen treuren? Het hele land zal rijzen als de Nijl; het zal worden opgezweept en dan weer wegzakken als de rivier van Egypte.*

⁹ "En het zal geschieden op die dag," verklaart de Heere God,

"dat Ik de zon zal laten ondergaan op de middag en de aarde zal verduisteren bij klaarlichte dag. ¹⁰ Ik zal jullie feesten veranderen in rouw en al jullie gezang in gejammer. Ik zal iedereen in zak en as kleden en hun hoofden kaalscheren. Ik zal het maken als rouw om een enig kind en het einde ervan als een bittere dag. ¹¹ "Zie, de dagen komen," verklaart de Heere God, "wanneer Ik een hongersnood door het land zal zenden —niet een hongersnood van brood of een dorst naar water,

maar een hongersnood naar het horen van de woorden van de Heer. ¹² Mensen zullen zwerven van zee tot zee en reizen van noord naar oost, zoekend naar het woord van de Heer, maar zij zullen het niet vinden.

¹³ Op die dag

zullen de mooie jonge vrouwen en sterke jonge mannen van dorst bezwijken. ¹⁴ Degenen die zweren bij de schuld van Samaria, die zeggen: 'Zo zeker als jouw god leeft, Dan,' of, 'Zo zeker als de weg van Beërseba leeft,' zij zullen vallen, nooit meer opstaan."

9 Ik zag de Heer staan bij het altaar, en Hij zei,

"Sla de zuilkapitelen zodat de drempels zullen schudden, En breek ze op de hoofden van hen allen! Dan zal Ik de rest van hen met het zwaard doden; Ze zullen geen vluchteling hebben die zal vluchten, Noch een overlevende die zal ontsnappen. ² Al graven ze zich in de Sheol, Van daar zal Mijn hand hen nemen; En al klimmen ze op naar de hemel, Van daar zal Ik hen neerhalen. ³ Al verbergen ze zich op de top van de Karmel, Ik zal hen daar opsporen en van daar nemen; En al verbergen ze zich voor Mijn ogen op de bodem van de zee, Ik zal de slang daar bevelen, en die zal hen bijten. ⁴ Zelfs als ze in gevangenschap worden geleid door hun vijanden, Van daar zal Ik het zwaard bevelen om hun einde te brengen, En Ik zal Mijn ogen tegen hen richten voor onheil en niet voor goed." ⁵ En de Heer God van de legers, Degene die het land aanraakt zodat het beeft, En allen die erin wonen treuren, En het geheel rijst op als de Nijl En zakt als de Nijl van Egypte; ⁶ Degene die Zijn bovenkamers in de hemelen maakt En Zijn boog over de aarde vestigt, Hij die de wateren van de zee oproept En ze uitstort over het oppervlak van de aarde, De Heer is Zijn naam. ⁷ "Zijn jullie niet als de zonen van Ethiopië voor Mij, Jullie zonen van Israël?" verklaart de Heer. "Heb Ik Israël niet uit het land Egypte gebracht, En de Filistijnen uit Kaftor en de Arameeërs uit Kir? ⁸ Zie, de ogen van de Heer God zijn op het zondige koninkrijk, En Ik zal het van de aardbodem elimineren; Niettemin zal Ik het huis van Jakob niet volledig vernietigen," Verklaart de Heer. ⁹ "Want zie, Ik geef bevel, En Ik zal het huis van Israël schudden onder alle naties Zoals graan in een zeef wordt geschud, Maar geen

Amos

kiesel zal op de grond vallen. ¹⁰ Alle zondaars onder Mijn volk zullen omkomen door het zwaard, Degenen die zeggen: 'De ramp zal ons niet overvallen noch ons confronteren.'

¹¹ Op die dag zal Ik de gevallen hut van David herstellen,

En zijn breuken repareren; Ik zal ook zijn ruïnes herstellen En het herbouwen zoals in de dagen van weleer; ¹² Zodat zij het overblijfsel van Edom mogen erven En alle naties die Mijn naam dragen," Verklaart de Heer die dit volbrengt.

¹³ "Zie, dagen komen," verklaart de Heer,

"Wanneer de ploeger de maaier zal inhalen, En degene die druiven treedt de zaaier zal inhalen; Wanneer de bergen zullen druipen van zoete wijn, En alle heuvels zullen uiteenvallen. ¹⁴ Ik zal ook het lot van Mijn volk Israël herstellen, En zij zullen de verwoeste steden herbouwen en bewonen; Zij zullen ook wijngaarden planten en hun wijn drinken, En tuinen maken en hun vruchten eten. ¹⁵ Ik zal hen ook in hun land vestigen, En zij zullen niet opnieuw worden verwijderd uit het land Dat Ik hun gegeven heb,"

Zegt de Heer uw God.

Obadja

1 Het visioen van Obadja. Dit zegt de Heere God over Edom—

Wij hebben een bericht van de Heere gehoord, En een gezant is onder de volken gezonden die zegt, “Sta op, en laten we tegen haar ten strijde trekken”—² “Zie, Ik zal je onbeduidend maken onder de volken; Je wordt in grote minachting gehouden.³ De trots van je hart heeft je misleid, Jij die woont in de spleten van de rots, Op de hoogte van je verblijf, Die in je hart zegt, ‘Wie kan mij naar de grond brengen?’⁴ Al maak je je nest zo hoog als een arend, Al zet je het tussen de sterren, Vandaar zal Ik je neerhalen,” verklaart de Heere.⁵ “Als dieven bij je kwamen, Als rovers in de nacht— Oh, hoe zal je verwoest worden!— Zouden ze niet stelen totdat ze genoeg hadden? Als druivenplukkers bij je kwamen, Zouden ze niet enige nalezing overlaten?⁶ Oh, hoe zal Esau doorzocht worden, En zijn verborgen schatten geplunderd!⁷ Alle mensen die met je verbonden zijn Zullen je naar de grens sturen, En de mensen die in vrede met je zijn Zullen je bedriegen en overheersten. Degenen die je brood eten Zullen een hinderlaag voor je leggen. (Er is geen begrip in hem.)⁸ Op die dag,” verklaart de Heere, “Zal Ik wijzen uit Edom verwijderen, En begrip van de berg van Esau.⁹ Dan zullen je krijgers bang zijn, Teman, Zodat iedereen geëlimineerd zal worden Van de berg van Esau door moord.¹⁰ Vanwege je geweld tegen je broer Jakob, Zal schaamte je bedekken, En je zult voor altijd afgesneden worden.¹¹ Op de dag dat je afzijdig stond, Op de dag dat vreemden zijn rijkdom namen, En buitenlanders zijn poort binnenkwamen En het lot wierpen over Jeruzalem— Jij was ook als een van hen.¹²

Verheug je niet over de dag van je broer, De dag van zijn ongeluk. En juich niet over de zonen van Juda Op de dag van hun vernietiging; Ja, beroem je niet Op de dag van hun nood.¹³ Ga niet de poort van Mijn volk binnen Op de dag van hun ramp. Ja, jij, kijk niet neer op hun ellende Op de dag van hun ramp. En plunder hun rijkdom niet Op de dag van hun ramp.¹⁴ Sta niet bij de kruising Om hun overlevenden neer te slaan; En lever hun vluchtelingen niet uit Op de dag van hun nood.¹⁵ Want de dag van de Heere is nabij Voor alle volken! Zoals je hebt gedaan, zal het je worden gedaan. Je daden zullen op je eigen hoofd terugkeren.¹⁶ Want zoals je hebt gedronken op Mijn heilige berg, Zullen alle volken voortdurend drinken. Ze zullen drinken en inslikken, En worden alsof ze nooit hebben bestaan.¹⁷ Maar op de berg Sion zullen er ontsnapt zijn, En het zal heilig zijn. En het huis van Jakob zal bezit nemen Van hun bezittingen.¹⁸ Dan zal het huis van Jakob een vuur zijn, En het huis van Jozef een vlam; Maar het huis van Esau zal als stoppels zijn. En zij zullen hen aansteken en verteren, Zodat er geen overlevende zal zijn Van het huis van Esau,” Want de Heere heeft gesproken.¹⁹ Dan zullen zij van de Negev de berg van Esau bezitten, En zij van de Sefela de Filistijnse Vlake; Zij zullen ook het gebied van Efraïm en het gebied van Samaria bezitten, En Benjamin zal Gilead bezitten.²⁰ En de ballingen van dit leger van de Israëlieten, Die onder de Kanaänieten zijn tot aan Zarfat, En de ballingen van Jeruzalem die in Sefarad zijn, Zullen de steden van de Negev overnemen.²¹ De bevrijders zullen de berg Sion bestijgen Om de berg van Esau te oordelen, En het koninkrijk zal van de Heere zijn.

Jona

1 Het woord van de Heer kwam tot Jona, de zoon van Amittai, zeggende,

² *“Sta op, ga naar de grote stad Ninevé en verkondig tegen haar, want hun slechtheid is voor mij opgekomen.”*

³ Maar Jona maakte zich gereed om naar Tarsis te vluchten, weg van de aanwezigheid van de Heer. Hij ging naar Joppe en vond een schip dat naar Tarsis ging. Nadat hij de prijs had betaald, ging hij aan boord om met hen naar Tarsis te varen, weg van de aanwezigheid van de Heer. ⁴ Maar de Heer zond een machtige wind over de zee, en er was een hevige storm op de zee, zodat het schip dreigde te breken. ⁵ De zeelieden waren bang en riepen ieder tot zijn eigen god. Ze wierpen de lading in de zee om het schip te verlichten. Ondertussen was Jona naar het achterste deel van het schip gegaan, waar hij ging liggen en in een diepe slaap viel. ⁶ De kapitein ging naar hem toe en zei, “Hoe kun je slapen? Sta op, roep tot je god! Misschien zal je god ons opmerken zodat we niet vergaan.” ⁷ De zeelieden zeiden tegen elkaar: “Kom, laten we het lot werpen om te ontdekken wie verantwoordelijk is voor deze ramp.” Ze wierpen het lot, en het lot viel op Jona. ⁸ Dus vroegen ze hem: “Vertel ons, wie is verantwoordelijk voor deze ramp? Wat is je beroep? Waar kom je vandaan? Wat is je land? Van welk volk ben je?” ⁹ Hij antwoordde: “Ik ben een Hebreeër en ik vrees de Heer, de God van de hemel, die de zee en het droge land heeft gemaakt.” ¹⁰ Dit maakte hen doodsbang, en ze vroegen: “Wat heb je gedaan?” Want ze wisten dat hij op de vlucht was voor de aanwezigheid van de Heer, omdat hij het hun had verteld. ¹¹ De zee werd steeds onstuimiger. Dus vroegen ze hem: “Wat moeten we met je doen zodat de zee voor ons kalm wordt?” ¹² Hij antwoordde: “Neem me op en gooi me in de zee, en die zal kalm worden. Ik weet dat het door mij is dat deze grote storm over jullie is gekomen.” ¹³ Niettemin roeiden de mannen hard om terug naar land te keren, maar ze konden niet, want de zee werd nog onstuimiger tegen hen. ¹⁴ Toen riepen ze tot de Heer: “Wij smeken U, o Heer, laat ons niet vergaan om het leven van deze man, en reken ons geen onschuldig bloed aan; want U, Heer, hebt gedaan zoals het U behaagde.” ¹⁵ Dus namen ze Jona op en gooiden hem in de zee, en de zee hield op met woeden. ¹⁶ Toen werden de mannen vervuld met een diep ontzag voor de Heer, en ze

brachten een offer aan Hem en deden geloften. ¹⁷ De Heer wees een grote vis aan om Jona te verslinden, en Jona was drie dagen en drie nachten in de buik van de vis.

2 Jona bad tot de Heer zijn God vanuit de buik van de vis, ² zeggende,

“In mijn nood riep ik tot de Heer, en Hij antwoordde mij. Uit de diepten van het dodenrijk riep ik om hulp, en U hoorde mijn stem. ³ U wierp mij in de diepte, in het hart van de zeeën, en de stromen omringden mij; al Uw golven en brekers gingen over mij heen. ⁴ Ik dacht, ‘Ik ben verdreven uit Uw zicht; toch zal ik nog eens naar Uw heilige tempel kijken.’ ⁵ De wateren omgaven mij tot de rand van de dood, de diepte omsloot mij; zeewier was om mijn hoofd gewikkeld. ⁶ Ik zonk naar de wortels van de bergen; de aarde met haar grendels sloot zich voor altijd om mij heen. Toch bracht U, Heer mijn God, mijn leven omhoog uit de kuil. ⁷ Terwijl mijn leven wegwijnde, herinnerde ik mij de Heer, en mijn gebed bereikte U, in Uw heilige tempel. ⁸ Degenen die vasthouden aan waardeloze afgoden verzaken hun trouw, ⁹ maar ik, met een stem van dankzegging, zal aan U offeren. Wat ik heb beloofd, zal ik vervullen. Redding komt van de Heer.”

¹⁰ Toen sprak de Heer tot de vis, en deze spuwde Jona uit op het droge land.

3 Het woord van de Heer kwam opnieuw tot Jona, ² “Sta op, ga naar de grote stad Ninevé en verkondig haar de boodschap die Ik u zal geven.” ³ Jona stond op en ging naar Ninevé in overeenstemming met het woord van de Heer. Nu was Ninevé een buitengewoon grote stad, waarvoor drie dagen nodig waren om haar te doorkruisen. ⁴ Jona begon de stad binnen te gaan, een dagreis ver, en hij verkondigde: “Over veertig dagen zal Ninevé worden omgekeerd.” ⁵ De mensen van Ninevé geloofden God. Zij riepen een vasten uit en trokken rouwkleding aan, van de grootste tot de kleinste onder hen. ⁶ Toen het nieuws de koning van Ninevé bereikte, stond hij op van zijn troon, legde zijn koninklijke mantel af, bedekte zich met rouwkleding en ging in het stof zitten. ⁷ Hij vaardigde een proclamatie uit in Ninevé: “Op bevel van de koning en zijn edelen: Geen mens of dier, kudde of kudde, mag iets proeven; zij mogen niet eten of drinken. ⁸

Jona

Maar laat elke mens en dier zich met rouwkleding bedekken, en laat iedereen vurig tot God roepen. Laat hen zich bekeren van hun slechte wegen en het geweld in hun handen. ⁹ Wie weet? Misschien keert God zich om en krijgt Hij berouw, en trekt Hij Zijn hevige toorn terug, zodat wij niet omkomen.” ¹⁰ Toen God hun daden zag, hoe zij zich van hun slechte wegen bekeerden, kreeg Hij berouw en bracht Hij niet de ramp over hen die Hij had aangekondigd.

4 Maar Jona vond dit zeer onplezierig, en hij werd boos. ² Hij bad tot de Heer: “Is dit niet wat ik zei, Heer, toen ik nog in mijn eigen land was? Daarom probeerde ik het te voorkomen door naar Tarsis te vluchten. Ik wist dat U een genadige en barmhartige God bent, langzaam tot toorn en rijk aan liefde, een God die afziet van het sturen van onheil. ³ Nu, Heer, neem alstublieft mijn leven van mij, want ik zou liever sterven dan leven.” ⁴ Maar de Heer vroeg: “Is het terecht dat je boos bent?” ⁵ Jona ging naar buiten en ging zitten op een plek ten oosten van de stad. Daar maakte hij voor zichzelf

een schuilplaats, zat in de schaduw ervan, en wachtte om te zien wat er met de stad zou gebeuren. ⁶ Toen zorgde de Heer God voor een plant, en die groeide boven Jona uit om schaduw te geven voor zijn hoofd om zijn ongemak te verlichten, en Jona was blij met de plant. ⁷ Maar bij het aanbreken van de volgende dag zorgde God voor een worm, die de plant aanviel zodat hij verdorde. ⁸ Toen de zon opkwam, zorgde God voor een verzengende oostenwind, en de zon brandde op Jona's hoofd zodat hij flauw werd. Hij wenste te sterven en zei: “Ik zou liever sterven dan leven.” ⁹ Maar God zei tegen Jona: “Is het terecht dat je boos bent over de plant?” “Het is terecht,” antwoordde hij. “Ik ben zo boos dat ik zou kunnen sterven.” ¹⁰ Maar de Heer zei: “Je hebt je druk gemaakt om deze plant, hoewel je er niet voor hebt gewerkt of hem hebt laten groeien. Hij is 's nachts opgekomen en 's nachts vergaan. ¹¹ En zou ik me dan niet druk maken om de grote stad Ninevé, waar meer dan 120.000 mensen zijn die hun rechterhand niet van hun linkerhand kunnen onderscheiden, en ook veel dieren?”

1 Het woord van de Heer dat kwam tot Micha van Moresheth in de dagen van Jotham, Achaz en Hizkia, koningen van Juda, dat hij zag over Samaria en Jeruzalem.

² *Luister, alle volken; Let op, aarde en alles wat erin is, En laat de Heer God tegen u getuigen, De Heer vanuit Zijn heilige tempel.* ³ *Want zie, de Heer verlaat Zijn woning. Hij zal afdalen en wandelen op de hoogten van de aarde.* ⁴ *De bergen zullen onder Hem smelten, En de dalen zullen splijten als was voor het vuur, Als water dat van een steile plek wordt gegoten.* ⁵ *Dit alles is vanwege de overtreding van Jakob En de zonden van het huis van Israël. Wat is de overtreding van Jakob? Is het niet Samaria? Wat is de hoogte van Juda? Is het niet Jeruzalem?* ⁶ *Want Ik zal Samaria tot een puinhoop maken in het open veld, Plantplaatsen voor een wijngaard. En Ik zal haar stenen in de vallei werpen, En haar fundamenten blootleggen.* ⁷ *Al haar afgoden zullen worden verbrijzeld, Al haar verdiensten zullen met vuur worden verbrand, En al haar beelden zal Ik verwoesten; Want zij verzamelde ze uit de verdiensten van een prostituee, En tot de verdiensten van een prostituee zullen ze terugkeren.* ⁸ *Daarom moet ik rouwen en weeklagen, Ik moet blootsvoets en naakt gaan; Ik moet rouwen als de jakhalzen, En rouwen als struisvogels.* ⁹ *Want haar wonden zijn ongeneeslijk, Want het is gekomen tot Juda; Het heeft de poort van Mijn volk bereikt, Zelfs tot Jeruzalem.* ¹⁰ *Vertel het niet in Gat, Huil helemaal niet. In Beth-le-aphrah wentel jezelf in het stof.* ¹¹ *Ga op weg, inwoner van Shafir, in beschamende naaktheid. De inwoner van Zaanan ontsnapt niet. De rouw van Beth-ezel: "Hij zal zijn steun van u wegnemen."* ¹² *Want de inwoner van Maroth Wacht op het goede, maar rampspoed is neergedaald van de Heer Tot de poort van Jeruzalem.* ¹³ *Bereid de wagen voor, inwoner van Lachis— Zij was het begin van de zonde Voor de dochter van Sion— Want in u werden gevonden De opstandige daden van Israël.* ¹⁴ *Daarom zult u afscheidsgeschenken sturen Voor Moresheth-gat; De huizen van Achzib zullen bedrieglijk blijken Voor de koningen van Israël.* ¹⁵ *Bovendien zal Ik over u brengen Degene die bezit zal nemen, U inwoner van Maresha. De glorie van Israël zal aankomen in Adullam.* ¹⁶ *Scheer uw hoofd kaal, knip uw haar af, Voor de kinderen van*

uw vreugde; Breid uw kaalheid uit als de arend, Want zij zullen van u in ballingschap gaan.

2 *Wee degenen die onheil beramen, Die kwaad smeden terwijl ze in bed liggen! Wanneer de dageraad aanbreekt, voeren ze het uit, Omdat het in hun macht ligt om het te doen.* ² *Ze begeren velden en nemen ze dan in bezit, En huizen, en nemen ze; Ze onderdrukken een man en zijn huis, Een persoon en zijn erfdeel.* ³ *Daarom zegt de Heer het volgende: "Zie, Ik ben van plan tegen dit geslacht een ramp te brengen Waarvan jullie je nekken niet kunnen bevrijden; En jullie zullen niet hoogmoedig wandelen, Want het zal een kwade tijd zijn.* ⁴ *Op die dag zullen ze tegen jullie een spotlied aanheffen En een klaaglied uitspreken en zeggen, 'Wij zijn volledig verwoest! Hij verdeelt het erfdeel van mijn volk; Hoe verwijdt Hij het van mij! Aan de afvallige verdeelt Hij onze velden.'* ⁵ *Daarom zullen jullie niemand hebben die het land verdeelt door lot In de vergadering van de Heer.* ⁶ *'Profeteer niet,' zeggen ze. Maar als ze ophouden te profeteren over deze zaken, Zal jullie schande niet worden weggenomen.'* ⁷ *Wordt er gezegd, huis van Jakob: "Is de Geest van de Heer ongeduldig? Zijn dit Zijn daden?" Doen Mijn woorden niet goed Voor degene die rechtvaardig wandelt?* ⁸ *Recentelijk zijn Mijn volk opgestaan als vijanden— Jullie trekken de mantel van de kleding Van nietsvermoedende voorbijgangers, Van degenen die terugkeren van de oorlog.* ⁹ *Jullie verdrijven de vrouwen van Mijn volk Uit hun aangename huizen. Van hun kinderen nemen jullie Mijn pracht Voor altijd weg.* ¹⁰ *Sta op en ga, Want dit is geen rustplaats Vanwege de onreinheid die vernietiging brengt, Een pijnlijke vernietiging.* ¹¹ *Als iemand die de wind achterna loopt, zou liegen en zeggen, "Ik zal jullie profeteren over wijn en sterke drank," Dan zou hij een profeet voor dit volk worden.* ¹² *Ik zal jullie zeker verzamelen, Jakob, Ik zal zeker het overblijfsel van Israël verzamelen. Ik zal hen samenbrengen als schapen in de kooi; Als een kudde midden in zijn weide Zullen ze luidruchtig zijn van mensen.* ¹³ *Degene die de weg opent, gaat voor hen uit; Ze breken door, gaan door de poort, en gaan erdoor uit. Zo gaat hun koning voor hen uit, En de Heer leidt hen."*

3 En ik zei, "Luister nu, hoofden van Jakob En leiders van het huis van Israël. Is het niet aan jullie om recht te kennen?" ² Jullie die goedheid haten en slechtheid liefhebben, Die hun huid afscheuren En hun vlees van hun botten, ³ Die het vlees van mijn volk eten, Hun huid van hen afstropen, Hun botten verbrijzelen, En hen in stukken hakken als voor de pot En als vlees in een ketel!" ⁴ Dan zullen zij tot de Heer roepen, Maar Hij zal niet op hen reageren. In plaats daarvan zal Hij Zijn gezicht van hen afwenden op dat moment Omdat zij zich met slechte daden hebben ingelaten. ⁵ Dit zegt de Heer over de profeten die mijn volk misleiden: Wanneer zij iets te bijten hebben met hun tanden, Roepen zij, "Vrede," Maar tegen degene die niets in hun mond stopt Verklaaren zij een heilige oorlog. ⁶ Daarom zal het nacht voor jullie zijn—zonder visioen, En duisternis voor jullie—zonder waarzegging. De zon zal ondergaan over de profeten, En de dag zal donker over hen worden. ⁷ De zieners zullen beschaamd worden, En de waarzeggers zullen zich schamen. Ja, zij zullen allen hun mond bedekken Omdat er geen antwoord van God is. ⁸ Aan de andere kant ben ik vervuld met kracht— Met de Geest van de Heer— En met rechtvaardigheid en moed Om Jakob zijn wandaden te verkondigen, En Israël zijn zonde. ⁹ Luister nu hiernaar, jullie hoofden van het huis van Jakob En leiders van het huis van Israël, Die rechtvaardigheid verachten En wat recht is verdraaien, ¹⁰ Die Sion met geweld bouwen, En Jeruzalem met ongerechtigheid. ¹¹ Haar leiders spreken recht voor een omkoping, Haar priesters onderwijzen voor loon, En haar profeten voorspellen voor geld. Toch steunen zij op de Heer, zeggend, "Is de Heer niet in ons midden? Ramp zal ons niet overkomen." ¹² Daarom, vanwege jullie Zal Sion worden omgeploegd als een veld, Zal Jeruzalem een puinhoop worden, En de berg van de tempel zal hoge plaatsen van een bos worden.

4 En het zal geschieden in de laatste dagen
Dat de berg van het huis van de Heer
Vastgesteld zal worden als de voornaamste van de bergen. Hij zal verheven worden boven de heuvels, En de volken zullen ernaartoe stromen.

² En vele naties zullen komen en zeggen,

"Kom, laten we opgaan naar de berg van de Heer En naar het huis van de God van Jakob, Opdat Hij ons mag onderwijzen over Zijn wegen, En dat wij mogen wandelen op Zijn paden." Want uit Sion zal de wet uitgaan, En het woord van de Heer uit Jeruzalem. ³ En Hij zal oordelen tussen vele volken En beslissingen nemen voor machtige, verre naties. Dan zullen zij hun zwaarden omsmeden tot ploegijzers, En hun speren tot snoeimessen; Natie zal het zwaard niet opheffen tegen natie, En nooit meer zullen zij leren oorlog voeren. ⁴ Ieder zal zitten onder zijn wijnstok En onder zijn vijgenboom, Zonder dat iemand hen bang maakt, Want de mond van de Heer der heerscharen heeft gesproken. ⁵ Hoewel alle volken wandelen, Ieder in de naam van hun eigen god, Zullen wij wandelen In de naam van de Heer, onze God, voor eeuwig en altijd.

⁶ "In die tijd," verklaart de Heer,

"Zal Ik degenen verzamelen die kreupel zijn En de verstrooiden bijeenbrengen, Degenen die Ik vernederd heb. ⁷ Ik zal van degenen die kreupel zijn een overblijfsel maken, En van degenen die afgedwaald zijn een machtige natie, En de Heer zal over hen regeren op de berg Sion Vanaf nu en voor altijd. ⁸ Wat jou betreft, toren van de kudde, Heuvel van de dochter van Sion, Tot jou zal het komen— Inderdaad, de vroegere heerschappij zal terugkeren, Het koninkrijk van de dochter van Jeruzalem. ⁹ Waarom schreeuw je nu luid? Is er geen koning onder jullie, Of is je raadsman omgekomen, Dat de pijn je heeft gegrepen als een vrouw in barensnood? ¹⁰ Kronkel en schreeuw, dochter van Sion, Als een vrouw in barensnood; Want nu zul je de stad verlaten, Wonen in het veld, En naar Babylon gaan. Daar zul je bevrijd worden, Daar zal de Heer je verlossen Uit de hand van je vijanden. ¹¹ En nu hebben vele naties zich tegen je verzameld Die zeggen: "Laat haar ontheiligd worden, En laat onze ogen zich verlustigen over Sion!" ¹² Maar zij kennen de gedachten van de Heer niet, En zij begrijpen Zijn doel niet; Want Hij heeft hen verzameld als schoven op de dorsvloer. ¹³ Sta op en dors, dochter van Sion, Want Ik zal je hoorn van ijzer maken, En Ik zal je hoeven van brons maken, Zodat je vele volken kunt verpletteren, En hun onrechtvaardige winst aan de Heer kunt

Micha

wijden, En hun rijkdom aan de Heer van de hele aarde.

5 Nu verzamel je in troepen, dochter van strijders; Ze hebben ons belegerd; Met een stok zullen zij de rechter van Israël Op de wang slaan. ² “En jij, Bethlehem, in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda; want uit jou zal een heerser voortkomen die Mijn volk Israël zal weiden. Zijn tijden van opkomst zijn van oudsher, Uit de dagen van de eeuwigheid.” ³ Daarom zal Hij hen opgeven tot de tijd Wanneer zij die in barensnood is, heeft gebaard. Dan zal het overblijfsel van Zijn verwanten Terugkeren naar de zonen van Israël. ⁴ En Hij zal staan om Zijn kudde te weiden In de kracht van de Heer, In de majesteit van de naam van de Heer Zijn God. En zij zullen veilig wonen, Want in die tijd zal Hij beroemd zijn Tot aan de einden van de aarde. ⁵ En Deze zal onze vrede zijn. Wanneer de Assyriër ons land binnendringt, Wanneer hij onze vestingen vertrappt, Dan zullen wij tegen hem opstaan Zeven herders en acht leiders van mensen. ⁶ En zij zullen het land van Assyrië met het zwaard weiden, Het land van Nimrod bij zijn ingangen; En Hij zal ons redden van de Assyriër Wanneer hij ons land binnendringt En ons grondgebied vertrappt. ⁷ Dan zal het overblijfsel van Jakob Onder vele volken zijn Als dauw gezonden door de Heer, Als regenbuien op de vegetatie Die niet wachten op de mens, Of vertragen voor de mensheid. ⁸ Het overblijfsel van Jakob Zal onder de naties zijn, Onder vele volken Als een leeuw onder de dieren van het woud, Als een jonge leeuw onder kudde schapen, Die, als hij voorbijgaat, Vertrappt en verscheurt, En er is geen redder. ⁹ Je hand zal opgeheven zijn tegen je tegenstanders, En al je vijanden zullen worden geëlimineerd.

¹⁰ “En op die dag,” verklaart de Heer,

“Zal ik je paarden uit je midden verwijderen En je strijdagens vernietigen. ¹¹ Ik zal ook de steden van je land elimineren En al je vestingen neerhalen. ¹² Ik zal toverijen uit je hand verwijderen, En je zult geen waarzeggers hebben. ¹³ Ik zal je gesneden beelden verwijderen En je gedenksteden uit je midden, Zodat je niet langer zult neerbuigen Voor het werk van je handen. ¹⁴ Ik zal je heilige palen uit je midden uitroeien En je steden verwoesten. ¹⁵ En ik zal wraak uitvoeren in

woede en toorn Op de naties die niet hebben gehoorzaamd.”

6 Hoor nu wat de Heer zegt:

“Sta op, pleit uw zaak voor de bergen, En laat de heuvels uw stem horen.” ² Let op, jullie bergen, op de aanklacht van de Heer, En jullie eeuwige fundamenten van de aarde, Want de Heer heeft een geschil met Zijn volk, En Hij zal met Israël twisten. ³ Mijn volk, wat heb Ik jullie aangedaan, En op welke manier heb Ik jullie belast? Antwoord Mij. ⁴ Waarlijk, Ik heb jullie uit het land Egypte geleid, Ik heb jullie bevrijd uit het huis van slavernij, En Ik heb Mozes, Aäron en Mirjam voor jullie uit gezonden. ⁵ Mijn volk, herinner je Wat Balak, de koning van Moab, van plan was, En hoe Bileam, de zoon van Beor, hem antwoordde, En alles wat gebeurde van Sittim tot Gilgal, Opdat jullie de rechtvaardige daden van de Heer zouden kennen.” ⁶ Met wat zal ik tot de Heer komen En mij buigen voor de God in den hoge? Zal ik Hem brandoffers brengen, Met eenjarige kalveren? ⁷ Vindt de Heer vreugde in duizenden rammen, In tienduizend beken olie? Zal ik mijn eerstgeborene offeren voor mijn zonde, De vrucht van mijn lichaam voor de zonde van mijn ziel? ⁸ Hij heeft je getoond, sterveling, wat goed is; En wat vraagt de Heer van je Alleen om recht te doen, barmhartigheid lief te hebben, En nederig te wandelen met je God. ⁹ De stem van de Heer zal tot de stad roepen— En het is wijs om Uw naam te vrezen: “Luister, stam. Wie heeft zijn tijd bepaald? ¹⁰ Is er nog iemand in het goddeloze huis, Met schatten van ongerechtigheid, En een korte maat die vervloekt is? ¹¹ Kan Ik oneerlijke weegschalen verdragen, En een zak met bedrieglijke gewichten? ¹² Want de rijken van de stad zijn vol geweld, Haar inwoners liegen, En hun tong is bedrieglijk in hun mond. ¹³ Daarom zal Ik jullie ziek maken, jullie neerslaan, Jullie verlaten maken vanwege jullie zonden. ¹⁴ Jullie zullen eten, maar niet verzadigd worden, En jullie vuiligheid zal binnenin jullie blijven. Wanneer je probeert kostbaarheden veilig te stellen, Zul je ze niet allemaal redden, En wat je wel redt, zal Ik aan het zwaard overleveren. ¹⁵ Jullie zullen zaaien, maar niet oogsten. Jullie zullen de olifanten betreden, maar jezelf niet met olie zalven; En druiven treden, maar geen wijn drinken. ¹⁶ De verordeningen van Omri En alle praktijken van het

huis van Achab worden nageleefd, En jullie volgen hun raadgevingen. Daarom zal Ik jullie aan de ondergang overleveren, En jullie inwoners aan spot, En jullie zullen de bespotting van Mijn volk verdragen.”

7 Wee mij! Want ik ben Als de oogst van zomerfruit, als nalezingen van de druivenoogst: Er is geen druiventros om te eten, Noch een rijpe vijg die ik begeer. ² De vrome is verdwenen uit het land, En er is niemand oprecht onder de mensen. Allen liggen op de loer voor bloedvergieten; Ieder jaagt de ander met een net na. ³ Wat betreft het kwaad, beide handen doen het goed. De leider vraagt om een omkoping, Ook de rechter, en de grote man spreekt de wens van zijn ziel— Zo smeden zij het samen. ⁴ De beste onder hen is als een doornstruik, De meest rechtvaardige als een doornhaag. De dag dat je je wachters aanstelt, Nadert je straf. Dan zal hun verwarring opkomen. ⁵ Vertrouw niet op een buurman; Heb geen vertrouwen in een goede vriend. Bewaak de deuren van je mond Voor haar die in je armen ligt. ⁶ Om een zoon tegen zijn vader op te zetten, een dochter tegen haar moeder, en schoondochter tegen haar schoonmoeder; De vijanden van een persoon zijn de mensen van zijn eigen huis. ⁷ Maar wat mij betreft, ik zal vol verwachting naar de Heer uitzien; Ik zal wachten op de God van mijn heil. Mijn God zal naar mij luisteren. ⁸ Vier niet over mij, mijn tegenstander. Hoewel ik val, zal ik weer opstaan; Hoewel ik in duisternis verblijf, is de Heer mijn licht. ⁹ Ik zal de verontwaardiging van de Heer verdragen Omdat ik tegen Hem gezondigd heb, Totdat Hij mijn zaak bepleit en recht voor mij doet. Hij zal mij naar het licht brengen, En ik zal naar Zijn

gerechtigheid kijken. ¹⁰ Dan zal mijn tegenstander het zien, En schaamte zal haar bedekken die tegen mij zei, “Waar is de Heer, jouw God?” Mijn ogen zullen naar haar kijken; Op dat moment zal zij vertrappt worden Als modder in de straten. ¹¹ Het zal een tijd zijn om je muren te bouwen. Op die dag zullen je grenzen worden uitgebreid. ¹² Het zal een dag zijn waarop mensen naar je toe zullen komen Uit Assyrië en de steden van Egypte, Van Egypte zelfs tot de Eufraat, Zelfs van zee tot zee en berg tot berg. ¹³ En de aarde zal woest worden vanwege haar inwoners, Vanwege hun slechte daden. ¹⁴ Hoed Uw volk met Uw scepter, De kudde van Uw bezit Die alleen leeft in het bos, Midden in een vruchtbaar veld. Laat hen grazen in Basan en Gilead Zoals in de dagen van weleer. ¹⁵ Maar net zoals toen je uit het land Egypte kwam, Zo zal Ik mijn wonderen aan je tonen. ¹⁶ Naties zullen zien en beschaamd zijn Over al hun macht. Ze zullen hun hand op hun mond leggen, Hun oren zullen doof worden. ¹⁷ Ze zullen het stof likken als een slang, Zoals reptielen van de aarde. Ze zullen bevend uit hun vestingen komen; Tot de Heer, onze God, zullen zij in angst komen, En zij zullen bang voor U zijn. ¹⁸ Wie is een God zoals U, Die ongerechtigheid vergeeft En de opstandige daden van het overblijfsel van Zijn bezit overziet? Hij houdt Zijn toorn niet voor eeuwig vast, Omdat Hij vreugde vindt in barmhartigheid. ¹⁹ Hij zal ons opnieuw medelijden tonen; Hij zal onze ongerechtigheden overwinnen. Ja, U zult al hun zonden In de diepten van de zee werpen. ²⁰ U zult waarheid geven aan Jakob En gunst aan Abraham, Die U aan onze voorvaders hebt gezworen Vanaf de dagen van ouds.

Nahum

1 Een uitspraak over Ninevé. Het boek van het visioen van Nahum de Elkoshiet.

² De Heer is een jaloerse en wrekende God; Hij is vervuld van woede en neemt wraak op Zijn tegenstanders. De Heer bewaart Zijn woede voor Zijn vijanden. ³ De Heer is langzaam tot toorn en groot van kracht; Hij laat de schuldbelzen niet ongestraft. Zijn pad is in de wervelwind en storm, en wolken zijn het stof onder Zijn voeten. ⁴ Hij bestraft de zee en droogt die op; Hij droogt alle rivieren op. Basan en Karmel verwelken, en de bloesems van Libanon verdorren. ⁵ De bergen beven voor Hem, en de heuvels smelten weg. De aarde beeft voor Zijn aanwezigheid, de wereld en al haar bewoners. ⁶ Wie kan Zijn verontwaardiging weerstaan? Wie kan de brand van Zijn toorn verdragen? Zijn woede wordt uitgestort als vuur, en de rotsen worden voor Hem verbrijzeld. ⁷ De Heer is goed, een toevlucht in tijden van nood; Hij kent hen die hun toevlucht in Hem zoeken. ⁸ Maar met een overweldigende vloed zal Hij een einde maken aan zijn plaats en Zijn vijanden in de duisternis achtervolgen. ⁹ Wat er ook tegen de Heer wordt beraamd, Hij zal het tenietdoen; ellende zal zich niet een tweede keer voordoen. ¹⁰ Ze zullen gevangen worden in een wirwar van doornen en overweldigd worden door hun drank; ze zullen worden verslonden als droge stoppels. ¹¹ Uit jou, Ninevé, is voortgekomen iemand die kwaad tegen de Heer beraamt, een goddeloze raadsman.

¹² Dit zegt de Heer:

“Hoewel ze op volle sterkte en talrijk zijn, zullen ze worden afgesneden en verdwijnen. Hoewel Ik jou, Juda, heb gekweld, zal Ik je niet meer kwellen. ¹³ Nu zal Ik hun juk van je nek breken en je boeien verscheuren.” ¹⁴ De Heer heeft een bevel gegeven over jou, Ninevé: “Je naam zal niet langer worden voortgezet. Ik zal de gesneden beelden vernietigen en de afgoden in de tempel van je goden. Ik zal je graf voorbereiden, want je bent verachtelijk.” ¹⁵ Zie, op de bergen, de voeten van degene die goed nieuws brengt, die vrede verkondigt! Vier je feesten, Juda, en vervul je geloften. Nooit meer zal de goddeloze je binnenvallen; ze zijn volledig vernietigd.

2 De verstrooiende is tegen u opgekomen. Houd de vesting in de gaten, Bewaak de weg; Versterk uw rug, Roep al uw kracht bijeen. ²

Want de Heer zal de glorie van Jakob herstellen Zoals de glorie van Israël, Hoewel vernietigers hen hebben verwoest En hun wijnstokken hebben geruïneerd. ³ De schilden van zijn krijgers zijn karmozijnrood, De soldaten zijn gekleed in scharlaken, De strijdswagens glanzen met flonkerend metaal Terwijl hij zich voorbereidt om op te rukken, En de speren van jeneverbes worden gezwaaid. ⁴ De strijdswagens racen waanzinnig door de straten, Ze haasten zich wild op de pleinen; Hun verschijning is als fakkels, Ze schieten heen en weer als bliksemschichten. ⁵ Hij herinnert zich zijn edelen; Ze struikelen in hun mars, Ze haasten zich naar haar muur, En de mantelet is gereedgemaakt. ⁶ De rivierpoorten worden opengegoid, En het paleis beeft. ⁷ Het is bepaald: Ze is ontkleed, ze is weggevoerd, En haar slavinnen jammeren als het geluid van duiven, Slaand op hun borsten. ⁸ Hoewel Ninevé als een waterpoel was in haar dagen, Nu vluchten ze; “Stop, stop,” Maar niemand keert terug. ⁹ Grijp het zilver, Grijp het goud! Want er is geen einde aan de schat— Rijkdommen van elk soort begeerlijk voorwerp. ¹⁰ Ze is leeggehaald! Ja, ze is verlaten en verwoest! Harten smelten en knieën wankelen! Beven is in alle lendenen! Alle gezichten zijn bleek geworden! ¹¹ Waar is het hol van de leeuwen En de weidegrond van de jonge leeuwen, Waar de leeuw, leeuwin en leeuwenwelp zwerven, Zonder iets dat hen verstoorde? ¹² De leeuw verscheurde genoeg voor zijn welpen, Doodde voldoende voor zijn leeuwin, En vulde zijn holen met prooi En zijn legers met verscheurd vlees. ¹³ “Zie, Ik ben tegen u,” verklaart de Heer der legers. “Ik zal haar strijdswagens in rook verbranden, Een zwaard zal uw jonge leeuwen verslinden; Ik zal uw prooi uit het land elimineren, En de stem van uw boodschappers zal niet meer gehoord worden.”

3 Wee de stad van bloedvergieten, vol van bedrog en plundering; Haar prooi wijkt nooit. ²

Het geluid van de zweep, Het geluid van het denderen van het wiel, Galopperende paarden En springende wagens! ³ Ruiters die aanvallen, Zwaarden die flitsen, speren die glinsteren, Velen gedood, een massa lijken, En er is geen einde aan de dode lichamen— Ze struikelen over de dode

Nahum

lichamen! ⁴ Dit alles vanwege de vele daden van prostitutie van de prostituee, De charmante, de meesteres van toverijen, Die naties verkoopt door haar prostitutie, En families door haar toverijen. ⁵ “Zie, Ik ben tegen u,” verklaart de Heer der legerscharen; “En Ik zal uw rokken over uw gezicht optillen, En uw naaktheid aan de naties tonen, En uw schande aan de koninkrijken. ⁶ Ik zal schande over u uitstorten En u verachtelijk maken, En u als een schouwspel neerzetten. ⁷ En het zal gebeuren dat allen die u zien Van u zullen wegschrikken en zeggen, ‘Ninevé is verwoest! Wie zal medelijden met haar tonen?’ Waar zal ik troosters voor u zoeken?” ⁸ Bent u beter dan No-amon, Dat gelegen was aan de kanalen van de Nijl, Omringd door wateren, Wiens wal de zee was, Wiens muur bestond uit de zee? ⁹ Cusj was haar kracht, ook Egypte zonder grenzen. Put en Lubim behoorden tot haar helpers. ¹⁰ Toch werd zij een balling, Zij ging in gevangenschap; Ook haar kleine kinderen werden aan stukken geslagen Aan het hoofd van elke straat; Zij wierpen het lot over haar eerbare mannen, En al haar grote mannen werden met boeien gebonden. ¹¹ Ook u zult overwonnen worden, U zult verborgen zijn. Ook u zult beschutting zoeken tegen de vijand. ¹² Al uw

vestingen zijn als vijgenbomen met rijpe vruchten— Wanneer ze geschud worden, vallen ze in de mond van de eter. ¹³ Zie, uw soldaten zijn als vrouwen! De poorten van uw land staan wijd open voor uw vijanden; Vuur verteert uw grendels. ¹⁴ Haal water voor uzelf voor de belegering! Versterk uw vestingen! Ga in de klei en trap de mortel! Pak de baksteenmal vast! ¹⁵ Daar zal vuur u verteren, Het zwaard zal u neerslaan; Het zal u verteren als de sprinkhaan. Vermenigvuldig uzelf als de kruipende sprinkhaan, Vermenigvuldig uzelf als de migrerende sprinkhaan. ¹⁶ U hebt uw handelaars talrijker gemaakt dan de sterren aan de hemel— De kruipende sprinkhaan werpt zijn huid af en vliegt weg. ¹⁷ Uw hovelingen zijn als de sprinkhanen, Uw ambtenaren als de zwerm sprinkhanen Die zich op de stenen muren nestelen op een koude dag— De zon komt op, en zij vluchten, En de plaats waar zij zijn is niet bekend. ¹⁸ Uw herders slapen, koning van Assyrië; Uw edelen liggen neer. Uw volk is verstrooid op de bergen, En er is niemand om hen te verzamelen. ¹⁹ Er is geen verlichting voor uw ineerstorting, Uw wond is ongeneeslijk. Allen die over u horen Zullen hun handen over u klappen, Want over wie is uw kwaad niet voortdurend gegaan?

Habakuk

1 De last die de profeet Habakuk aanschouwde.
² Hoelang, o Heer, zal ik om hulp roepen, en U hoort niet? Ik schreeuw tot U, "Geweld!" maar U redt niet. ³ Waarom dwingt U mij ongerechtigheid aan te zien, en waarom aanschouwt U passief het kwaad? Vernietiging en geweld zijn voor mijn ogen; twist en strijd komen op. ⁴ Daarom is de wet ineffectief, en gerechtigheid komt nooit tevoorschijn. De goddelozen omsingelen de rechtvaardigen, zodat gerechtigheid verdraaid wordt. ⁵ "Kijk onder de naties, aanschouw, en wees verbaasd. Want ik doe een werk in uw dagen dat u niet zou geloven als het verteld werd. ⁶ Want zie, ik laat de Babyloniërs opstaan, dat felle en onstuimige volk, dat door de breedte van de aarde marcheert om woningen in bezit te nemen die niet van hen zijn. ⁷ Zij zijn vreselijk en geducht; hun gerechtigheid en waardigheid komen van henzelf. ⁸ Hun paarden zijn sneller dan luipaarden, feller dan de avondwolven. Hun ruiters dringen trots vooruit; hun ruiters komen van verre. Zij vliegen als een arend die haastig komt om te verslinden. ⁹ Zij komen allen voor geweld, hun gezichten zijn naar voren gericht. Zij verzamelen gevangenen als zand. ¹⁰ Zij spotten met koningen en maken prinses tot een lachertje. Zij lachen om elke vesting, want zij hopen aarde op en nemen het in. ¹¹ Dan razen zij voorbij als de wind en trekken verder. Maar zij zijn schuldige mensen, wiens eigen kracht hun god is." ¹² Bent U niet van eeuwigheid, o Heer mijn God, mijn Heilige? U zult niet vergaan. O Heer, U hebt hen aangesteld voor oordeel, en U, o Rots, hebt hen bestemd voor correctie. ¹³ Uw ogen zijn te zuiver om het kwaad te aanschouwen, en U kunt niet met welbehagen naar onrecht kijken. Waarom beschouwt U hen die verraderlijk handelen? Waarom bent U stil als de goddelozen hen verslinden die rechtvaardiger zijn dan zij? ¹⁴ U hebt de mensheid gemaakt als de vissen van de zee, als kruipende dingen die geen heerser hebben. ¹⁵ De vijand brengt hen allen omhoog met een haak, hij sleept hen uit met zijn net, hij verzamelt hen in zijn sleepnet; zo verheugt hij zich en is blij. ¹⁶ Daarom brengt hij offers aan zijn net en maakt hij offers aan zijn sleepnet; want daardoor geniet hij overvloed, en zijn voedsel is overvloedig. ¹⁷ Moet hij dan zijn net blijven legen, en genadeloos naties voor altijd afslachten?

2 Ik zal op mijn wachtpost gaan staan En mij op de wachttorens plaatsen; Ik zal uitkijken om te zien wat Hij tot mij zal spreken, En hoe ik zal antwoorden wanneer ik terechtgewezen word.

² Toen antwoordde de Heer mij en zei,

"Schrijf dit visioen op Graveer het duidelijk op tabletten, Zodat iedereen die het leest, kan rennen.

³ Want het visioen zal op zijn vastgestelde tijd uitkomen; Het snelt naar het doel en zal niet falen. Al zou het uitblijven, wacht erop; Want het zal zeker komen, het zal niet te laat zijn. ⁴ "Zie, wat de trotse betreft, Zijn ziel is niet oprecht in hem; Maar de rechtvaardige zal leven door zijn geloof. ⁵ Bovendien bedriegt wijn een trotse man, Zodat hij zijn doel niet bereikt. Hij vergroot zijn begeerte als het dodenrijk, En hij is als de dood, nooit tevreden. Hij verzamelt ook alle naties voor zichzelf En brengt alle volken tot zich.

⁶ Zullen al dezen niet een spottied tegen hem aanheffen,

Zelfs een spreuk en toespeling tegen hem en zeggen, 'Wee hem die vermeerderd wat niet van hem is— Hoe lang nog— En zichzelf verrijkt met schulden!' ⁷ Zullen zij aan wie je schuldig bent niet plotseling opstaan, En zij die van je innen ontwaken? Inderdaad, je zult een buit voor hen worden. ⁸ Aangezien je vele naties hebt geplunderd, Zullen alle overgebleven volken jou plunderen— Vanwege het vergieten van mensenbloed en het geweld dat de aarde is aangedaan, Aan de stad en al haar inwoners. ⁹ Wee hem die onrechtmatig winst behaalt voor zijn huis, Om zijn nest hoog te zetten, Om te ontsnappen aan de greep van rampspoed! ¹⁰ Je hebt een schandelijk plan voor je huis beraamd Door vele volken te gronde te richten; Zo zondig je tegen jezelf. ¹¹ Want de steen zal uit de muur schreeuwen, En de balk zal hem uit het geraamte antwoorden. ¹² Wee hem die een stad bouwt met bloedvergieten, En een stad vestigt met geweld! ¹³ Is het niet inderdaad van de Heer der heerscharen Dat volken slechts voor vuur zwoegen, En naties zich voor niets vermoeien? ¹⁴ Want de aarde zal vervuld worden Met de kennis van de heerlijkheid van de Heer, Zoals de wateren de zee bedekken. ¹⁵ Wee hem die zijn naaste te drinken geeft; Aan jou die je gif erin mengt, Zelfs om je burendronken te

Habakuk

maken Om hun naaktheid te aanschouwen! ¹⁶ Je zult gevuld worden met schaamte in plaats van eer. Drink, jijzelf, en ontbloot je eigen naaktheid! De beker in de rechterhand van de Heer zal naar jou toe komen, En volkomen schande zal over je glorie komen. ¹⁷ Want het geweld dat Libanon is aangedaan zal je overweldigen, En de vernietiging van zijn dieren waardoor je hen hebt geterroriseerd, Vanwege het vergieten van mensenbloed en het geweld dat de aarde is aangedaan, Aan de stad en al haar inwoners. ¹⁸ Wat is de waarde van een gesneden beeld als zijn maker het heeft gesneden, Een gegoten metalen beeld, een leraar van leugens? Want zijn maker vertrouwt op zijn eigen handwerk Wanneer hij stomme afgoden vormt. ¹⁹ Wee hem die tegen een stuk hout zegt: 'Ontwaak!' Tegen een stomme steen: 'Sta op!' Kan dat je leraar zijn? Zie, het is overtrokken met goud en zilver, Maar er is helemaal geen adem in. ²⁰ Maar de Heer verblijft in Zijn heilige tempel. Laat heel de aarde stil zijn voor Hem."

3 Het smeekgebed van de profeet Habakuk, op Shigionoth.

² Heer, ik heb van Uw roem gehoord, en ik ben onder de indruk van Uw daden, Heer. Herleef ze in onze tijd, maak ze in onze dagen bekend; in Uw toorn gedenk barmhartigheid. ³ God kwam uit Teman, en de Heilige van de berg Paran. Sela Zijn glorie bedekte de hemelen, en Zijn lof vulde de aarde. ⁴ Zijn straling was als het zonlicht; stralen flitsten uit Zijn hand, waar Zijn kracht verborgen was. ⁵ Voor Hem ging de pest uit, en de pestilentie volgde Zijn schreden. ⁶ Hij stond stil, en de aarde beefde; Hij keek, en de naties sidderden. De eeuwige bergen werden verbrijzeld, de oeroude

heuvels zonken ineen. Zijn paden zijn eeuwig. ⁷ Ik zag de tenten van Cusjan in nood, en de tentgordijnen van Midian trilden. ⁸ Was de Heer boos op de rivieren? Was Uw toorn tegen de stromen? Was Uw woede tegen de zee toen U reed op Uw paarden en Uw wagens van heil? ⁹ U ontblootte Uw boog, en riep om vele pijlen. Sela U spleet de aarde met rivieren. ¹⁰ De bergen zagen U en kronkelden; waterstromen raasden voorbij. De diepte verhief zijn stem, en hief zijn golven hoog op. ¹¹ Zon en maan stonden stil op hun plaats bij het licht van Uw vliegende pijlen, bij de glans van Uw flitsende speer. ¹² In toorn marcheerde U door de aarde; in woede dorstte U de naties uit. ¹³ U trok uit voor de redding van Uw volk, om Uw gezalfde te redden. U verpletterde het hoofd van het huis van goddeloosheid, ontblootte hem van voet tot nek. Sela ¹⁴ Met zijn eigen speer doorboorde U het hoofd van zijn strijders. Zij stormden uit om ons te verstrooien, zich verheugend alsof zij de onderdrukten in het geheim zouden verslinden. ¹⁵ U reed over de zee met Uw paarden, roerde de machtige wateren op. ¹⁶ Ik hoorde het, en mijn hart bonsde; mijn lippen trilden bij het geluid. Verrotting kroop in mijn beenderen, en mijn benen trilden. Toch zal ik rustig wachten op de dag van benauwdheid die zal komen over het volk dat ons binnenvalt. ¹⁷ Al bloeit de vijgenboom niet, en zijn er geen druiven aan de wijnstokken; al faalt de olijfooogst, en brengen de velden geen voedsel voort; al verdwijnt het vee uit de kooi, en zijn er geen runderen in de stallen, ¹⁸ toch zal ik vreugde vinden in de Heer, ik zal mij verheugen in God mijn Redder. ¹⁹ De Soevereine Heer is mijn kracht; Hij maakt mijn voeten als de voeten van een hert, en stelt mij in staat om op hoogten te treden.

Voor de koorleider, op mijn snaarinstrumenten.

Sefanja

1 Het woord van de Heer dat kwam tot Zefanja, zoon van Kusi, zoon van Gedalja, zoon van Amarja, zoon van Hizkia, in de tijd van Josia, zoon van Amon, koning van Juda:

² "Ik zal alles volledig wegvagen van het oppervlak van de aarde," verklaart de Heer. ³ "Ik zal zowel mens als dier wegvagen; Ik zal de vogels van de hemel verwijderen en de vissen van de zee, en de ruïnes samen met de goddelozen. Ik zal de mensheid van het oppervlak van de aarde afsnijden," verklaart de Heer. ⁴ "Ik zal mijn hand uitstreken tegen Juda en tegen alle inwoners van Jeruzalem. Ik zal elk overblijfsel van Baäl van deze plaats afsnijden, en de namen van de afgodspriesters samen met de andere priesters. ⁵ Degenen die neerbuigen op de daken voor het sterrenleger, en degenen die neerbuigen en zweren bij de Heer en ook zweren bij Milkom, ⁶ degenen die zich hebben afgewend van het volgen van de Heer en noch de Heer hebben gezocht, noch naar Hem hebben gevraagd." ⁷ Wees stil voor de Soevereine Heer, want de dag van de Heer is nabij. De Heer heeft een offer voorbereid; hij heeft zijn gasten geheiligd. ⁸ "Op de dag van het offer van de Heer, zal ik de vorsten straffen, de zonen van de koning, en allen die buitenlandse kleding dragen. ⁹ Op die dag zal ik allen straffen die over de drempel springen, die het huis van hun meester vullen met geweld en bedrog. ¹⁰ "Op die dag," verklaart de Heer, "zal een kreet gehoord worden van de Visserspoort, gejammer vanuit de Tweede Wijk, en een luid gekraak van de heuvels. ¹¹ Jammer, jullie die in de marktwijk wonen, want al jullie kooplieden zullen worden weggevaagd; allen die zilver afwegen zullen worden afgesneden. ¹² In die tijd zal ik Jeruzalem doorzoeken met lampen en degenen straffen die zelfgenoegzaam zijn, die zijn als wijn die op zijn droesem is achtergelaten, die in hun hart zeggen, 'De Heer zal niets doen, goed noch kwaad.' ¹³ Hun rijkdom zal worden geplunderd, hun huizen verwoest. Hoewel ze huizen bouwen, zullen ze er niet in wonen; hoewel ze wijngaarden planten, zullen ze de wijn ervan niet drinken." ¹⁴ De grote dag van de Heer is nabij — nabij en komt snel. De kreet op de dag van de Heer is bitter; de krijger roept zijn strijdkreet. ¹⁵ Die dag zal een dag van toorn zijn, een dag van benauwdheid en angst, een dag van verwoesting en verlatenheid, een dag van duisternis en

somberheid, een dag van wolken en dikke duisternis, ¹⁶ een dag van bazuin en strijdkreet tegen de versterkte steden en tegen de hoge hoektorens. ¹⁷ "Ik zal benauwdheid brengen over de mensheid, zodat ze zullen lopen als blinden, omdat ze tegen de Heer hebben gezondigd. Hun bloed zal worden uitgestort als stof en hun vlees als mest. ¹⁸ Noch hun zilver noch hun goud zal hen kunnen redden op de dag van de toorn van de Heer. In het vuur van zijn jaloezie, zal de hele aarde worden verteerd, want hij zal een volledig einde maken, inderdaad een angstaanjagend einde, aan alle inwoners van de aarde.

2 Verzamelt u, ja, komt samen, Gij volk zonder schaamte, ² Voordat het besluit vervuld is— De dag voorbijgaat als kaf— Voordat de hevige toorn van de Heer over u komt, Voordat de dag van de toorn van de Heer over u komt. ³ Zoek de Heer, Alle nederigen van de aarde Die Zijn verordeningen hebben nageleefd; Zoek gerechtigheid, zoek nederigheid. Misschien zult u verborgen blijven Op de dag van de toorn van de Heer.

⁴ Want Gaza zal verlaten worden, En Askelon zal een woestenij worden; Asdod zal op de middag verdreven worden, En Ekron zal onwtorteld worden.

⁵ Wee de inwoners van de zeekust, Het volk van de Kretenzers! Het woord van de Heer is tegen u, Kanaän, land van de Filistijnen; En Ik zal u verwijderen Zodat er geen inwoner zal zijn. ⁶ Zo zal de zeekust weidegronden worden, Met weiden voor herders en kooien voor kudde. ⁷ En de kust zal zijn Voor het overblijfsel van het huis van Juda, Zij zullen daar kudde drijven; In de huizen van Askelon zullen zij 's avonds neerliggen, Want de Heer hun God zal voor hen zorgen En hun fortuin herstellen.

⁸ "Ik heb de beledigingen van Moab gehoord En de spottende woorden van de zonen van Ammon, Waarmee zij Mijn volk hebben gehoond En zich hebben beroemd tegen hun grondgebied. ⁹ Daarom, zo waar Ik leef," verklaart de Heer der heerscharen, De God van Israël, "Moab zal zeker als Sodom worden, En de zonen van Ammon als Gomorra— Een plaats bezet door onkruid en zoutmijnen, En een permanente woestenij. Het overblijfsel van Mijn volk zal hen plunderen, En de rest van Mijn natie zal hen erven." ¹⁰ Dit zullen zij

Sefanja

hebben in ruil voor hun arrogantie, Omdat zij hebben gehoord en zich hebben beroemd Tegen het volk van de Heer der heerscharen. ¹¹ De Heer zal voor hen angstaanjagend zijn, Want Hij zal alle goden van de aarde verminderen; En alle kustlanden van de naties zullen voor Hem neerbuigen, Ieder vanuit zijn eigen plaats.

¹² "Ook gij, Cusjieten, Zult door Mijn zwaard worden gedood."

¹³ En Hij zal Zijn hand uitstrekken tegen het noorden En Assyrië neerhalen, En Hij zal Ninevé tot een woestijn maken, Uitgedroogd als de wildernis.

¹⁴ Kudde zullen in haar midden neerliggen, Alle dieren die in kudden rondzwerven; Zowel de pelikaan als de egel Zullen de nacht doorbrengen op de toppen van haar pilaren; Vogels zullen zingen in het raam, Verwoesting zal op de drempel zijn; Want Hij heeft het cederwerk blootgelegd. ¹⁵ Dit is de verwaande stad Die veilig woont, Die in haar hart zegt, "Ik ben, en er is niemand behalve ik." Hoe is zij een woestijn geworden, Een rustplaats voor dieren! Iedereen die voorbij haar komt zal fluiten En zijn hand in minachting zwaaien.

3 Wee haar die opstandig en onrein is, De onderdrukkende stad! ² Zij luisterde naar geen stem, Zij aanvaardde geen correctie. Zij stelde haar vertrouwen niet in de Heer, Zij naderde niet tot haar God. ³ Haar leiders binnen haar zijn brullende leeuwen, Haar rechters zijn wolven in de avond; Zij laten niets over voor de ochtend. ⁴ Haar profeten zijn arrogante, bedrieglijke mannen; Haar priesters hebben het heiligdom ontwijfd, Zij hebben de Wet geschonden. ⁵ De Heer is rechtvaardig in haar midden; Hij zal geen onrecht doen. Elke ochtend brengt Hij Zijn gerechtigheid aan het licht; Hij faalt niet. Maar de onrechtvaardige kent geen schaamte.

⁶ "Ik heb naties verwijderd; Hun hoektorens staan verlaten. Ik heb hun straten verwoest, Zonder dat er iemand voorbijgaat; Hun steden liggen in puin, Zonder een persoon, zonder een inwoner. ⁷ Ik zei: 'Je zult Mij zeker vrezen, Je zult correctie aanvaarden.' Zo zal haar woonplaats niet worden vernietigd Overeenkomstig alles wat Ik voor haar heb bepaald. In plaats daarvan waren zij gretig om

al hun daden te corrumpen. ⁸ Daarom wacht op Mij," verklaart de Heer, "Voor de dag dat Ik opsta als getuige. Inderdaad, Mijn besluit is om naties te verzamelen, Koninkrijken bijeen te brengen, Om Mijn verontwaardiging over hen uit te storten, Al Mijn brandende woede; Want de hele aarde zal worden verteerd Door het vuur van Mijn ijver.

⁹ Want dan zal Ik de volken Zuivere spraak schenken, Zodat zij allen de naam van de Heer aanroepen, Om Hem samen te dienen. ¹⁰ Van over de rivieren van Cusj Zullen Mij aanbidders, de dochter van Mijn verstrooide volk, Mijn offers brengen. ¹¹ Op die dag zal je geen schaamte voelen Vanwege al je daden Waarmee je tegen Mij hebt gerebelleerd; Want dan zal Ik uit je midden verwijderen Degenen die in trots vieren, En je zult nooit meer arrogant zijn op Mijn heilige berg. ¹² Maar Ik zal onder jullie laten Een nederig en laag volk, En zij zullen toevlucht vinden in de naam van de Heer. ¹³ De rest van Israël zal geen kwaad doen Noch leugens vertellen, Noch zal een bedrieglijke tong In hun mond worden gevonden; Want zij zullen grazen en neerliggen Zonder dat iemand hen bang maakt." ¹⁴ Zing van vreugde, dochter van Sion! Juich in triomf, Israël! Verheug en jubel met heel je hart, Dochter van Jeruzalem! ¹⁵ De Heer heeft Zijn oordelen tegen jou opgeheven, Hij heeft je vijanden verdreven. De Koning van Israël, de Heer, is in je midden; Je zult geen ramp meer vrezen. ¹⁶ Op die dag zal tegen Jeruzalem worden gezegd: "Wees niet bang, Sion; Laat je handen niet slap worden. ¹⁷ De Heer, je God, is in je midden, Een machtige strijder die redt. Hij zal zich over je verheugen met blijdschap, Hij zal stil zijn in Zijn liefde, Hij zal zich over je verheugen met vreugdevolle zang. ¹⁸ Ik zal degenen verzamelen die treuren over de vastgestelde feesten— Zij kwamen van jou, Sion; De schande van ballingschap is een last voor hen. ¹⁹ Zie, Ik ga op dat moment handelen Tegen al je onderdrukkers; Ik zal degenen redden die kreupel zijn En de verstrooiden verzamelen, En Ik zal hun schaamte veranderen in lof en roem In heel de aarde. ²⁰ Op dat moment zal Ik je binnenbrengen, Zelfs op het moment dat Ik je samenbreng; Inderdaad, Ik zal je beroemd en geprezen maken Onder alle volken van de aarde, Wanneer Ik je fortuin voor je ogen herstel," Zegt de Heer.

Haggai

1 In het tweede jaar van koning Darius, op de eerste dag van de zesde maand, kwam het woord van de Heer door de profeet Haggai tot Zerubbabel, zoon van Sealthiël, gouverneur van Juda, en tot Jozua, zoon van Jozadak, de hogepriester, zeggende, ² "Dit zegt de Heer der Heerscharen:

"Dit volk zegt: 'De tijd is nog niet gekomen om het huis van de Heer te herbouwen.'"

³ Toen kwam het woord van de Heer door de profeet Haggai, zeggende,

⁴ "Is het een tijd voor u om in uw betimmerde huizen te wonen, terwijl dit huis in puin ligt?"

⁵ Dit zegt de Heer der Heerscharen:

"Overweeg uw wegen. ⁶ U hebt veel gezaaid, maar weinig geoogst. U eet, maar hebt nooit genoeg. U drinkt, maar hebt nooit uw dorst geleest. U kleedt uzelf, maar niemand is warm. En hij die loon verdient, doet dat om het in een zak met gaten te stoppen."

⁷ Dit zegt de Heer der Heerscharen:

"Overweeg uw wegen. ⁸ Ga de bergen in, haal hout en bouw de tempel, zodat ik er behagen in schep en geëerd word," zegt de Heer. ⁹ "U keek uit naar veel, en zie, het werd weinig; en toen u het thuisbracht, blies ik het weg. Waarom?" verklaart de Heer der Heerscharen. "Vanwege mijn huis, dat in puin ligt, terwijl ieder van u druk is met zijn eigen huis. ¹⁰ Daarom hebben de hemelen vanwege u hun dauw onthouden en de aarde haar opbrengst. ¹¹ Ik riep een droogte over het land en de bergen, over het koren, de nieuwe wijn, de olie, en over alles wat de grond voortbrengt, over mensen en vee, en over al het werk van uw handen."

¹² Toen gehoorzaamden Zerubbabel, zoon van Sealthiël, en Jozua, zoon van Jozadak, de hogepriester, met de hele rest van het volk, de stem van de Heer hun God en de woorden van de profeet Haggai, zoals de Heer hun God hem gezonden had. En het volk vreesde de Heer. ¹³ Toen bracht Haggai, de boodschapper van de Heer, de boodschap van de Heer over aan het volk, zeggende,

"Ik ben met u,"

verklaart de Heer." ¹⁴ Dus wekte de Heer de geest op van Zerubbabel, zoon van Sealthiël, gouverneur van Juda, en de geest van Jozua, zoon van Jozadak, de hogepriester, en de geest van de hele rest van het volk; en zij kwamen en begonnen te werken aan het huis van de Heer der Heerscharen, hun God, ¹⁵ op de vierentwintigste dag van de zesde maand, in het tweede jaar van koning Darius.

2 Op de eenentwintigste dag van de zevende maand kwam het woord van de Heer door de profeet Haggai, zeggende,

² "Spreek tot Zerubbabel, zoon van Sealthiël, gouverneur van Juda, en tot Jozua, zoon van Jozadak, de hogepriester, en tot het overblijfsel van het volk, zeggende, ³ 'Wie onder u is overgebleven die dit huis in zijn vroegere heerlijkheid heeft gezien? Hoe lijkt het u nu? Lijkt het niet als niets in vergelijking?' ⁴ Maar nu wees sterk, Zerubbabel," verklaart de Heer. 'Wees sterk, Jozua, zoon van Jozadak, de hogepriester. Wees sterk, al u mensen van het land,' verklaart de Heer, 'en werk; want Ik ben met u,' verklaart de Heer van de hemelse machten. ⁵ 'Dit is de belofte die Ik u deed toen u uit Egypte kwam. Mijn Geest blijft onder u; vrees niet.' ⁶ Want zo zegt de Heer van de hemelse machten: 'Binnenkort zal Ik nogmaals de hemel en de aarde doen beven, de zee en het droge land. ⁷ Ik zal alle naties doen beven, en de schatten van alle naties zullen komen, en Ik zal dit huis met heerlijkheid vullen,' zegt de Heer van de hemelse machten. ⁸ 'Het zilver en het goud behoren Mij toe,' verklaart de Heer van de hemelse machten. ⁹ 'De heerlijkheid van dit laatste huis zal groter zijn dan die van het eerste,' zegt de Heer van de hemelse machten. 'En op deze plaats zal Ik vrede geven,' verklaart de Heer van de hemelse machten."

¹⁰ Op de vierentwintigste dag van de negende maand, in het tweede jaar van Darius, kwam het woord van de Heer tot de profeet Haggai, zeggende,

¹¹ "Dit zegt de Heer van de hemelse machten: 'Raadpleeg de priesters voor leiding: ¹² Als iemand geheiligd vlees draagt in de plooi van zijn kleding, en hij raakt brood, stoofpot, wijn, olie, of enig ander voedsel aan, wordt het dan geheiligd?'"

De priesters antwoordden: "Nee." ¹³ Toen zei Haggai,

Haggai

“Als iemand die verontreinigd is door contact met een lijk iets van deze dingen aanraakt, wordt het dan verontreinigd?”

En de priesters antwoordden,

“Ja, het wordt verontreinigd.”

¹⁴ Toen zei Haggai,

“Zo is het met dit volk en deze natie in Mijn ogen,” verklaart de Heer. ‘Wat zij ook doen en wat zij ook offeren, het is verontreinigd.’ ¹⁵ Denk nu goed na over dit vanaf deze dag: overweeg hoe de dingen waren voordat er een steen op een andere werd gelegd in de tempel van de Heer. ¹⁶ Wanneer iemand naar een hoop kwam in de verwachting van twintig maten, waren er slechts tien. Wanneer iemand naar een wijnvat ging om vijftig maten te scheppen, waren er slechts twintig. ¹⁷ Ik trof al het werk van uw handen met meeldauw, schimmel en hagel, toch keerde u niet naar Mij terug,’ verklaart de Heer. ¹⁸ ‘Vanaf deze dag, vanaf de vierentwintigste dag van de negende maand, denk goed na over de dag waarop de fundering van de tempel van de Heer werd gelegd.

Overweeg:

¹⁹ *Is er nog zaad over in de schuur? Tot nu toe hebben de wijnstok, de vijgenboom, de granaatappel en de olijfboom geen vrucht gedragen. Maar vanaf deze dag zal Ik u zegenen.”*

²⁰ Het woord van de Heer kwam voor de tweede keer tot Haggai op de vierentwintigste dag van de maand, zeggende,

²¹ *“Richt u tot Zerubbabel, gouverneur van Juda, met deze boodschap: ‘Ik zal spoedig de hemel en de aarde doen beven. ²² Ik zal de tronen van koninkrijken omverwerpen en de macht van de koninkrijken van de naties vernietigen. Ik zal strijdagens en hun ruiters omverwerpen; paarden en hun ruiters zullen vallen, ieder door het zwaard van zijn broeder. ²³ ‘Op die dag,’ verklaart de Heer van de hemelse machten, ‘zal Ik u nemen, Mijn dienaar Zerubbabel, zoon van Sealthiël,’ verklaart de Heer, ‘en Ik zal u maken als Mijn zegelring, want Ik heb u gekozen,’ verklaart de Heer van de hemelse machten.”*

Zacharia

1 In de achtste maand van het tweede jaar van Darius kwam het woord van de Heer tot de profeet Zacharia, zoon van Berechja, de zoon van Iddo, zeggende: ² "De Heer was zeer vertoornd op uw voorvaderen." ³ Zeg daarom tegen hen: Dit zegt de Heer der Heerscharen: 'Keer terug naar Mij,' verklaart de Heer der Heerscharen, 'en Ik zal naar u terugkeren,' zegt de Heer der Heerscharen. ⁴ Wees niet zoals uw voorvaderen, tot wie de vroegere profeten verkondigden: Dit zegt de Heer der Heerscharen: 'Keer terug van uw slechte wegen en uw slechte daden.' Maar zij luisterden niet en sloegen geen acht op Mij," verklaart de Heer. ⁵ "Uw voorvaderen, waar zijn zij? En de profeten, leven zij voor eeuwig? ⁶ Maar hebben Mijn woorden en Mijn verordeningen, die Ik Mijn dienaren de profeten geboden heb, uw voorvaderen niet ingehaald? Toen bekeerden zij zich en zeiden: 'Zoals de Heer der Heerscharen besloten heeft ons te doen naar onze wegen en daden, zo heeft Hij met ons gehandeld.'" ⁷ Op de vierentwintigste dag van de elfde maand, dat is de maand Sebat, in het tweede jaar van Darius, kwam het woord van de Heer tot de profeet Zacharia, zoon van Berechja, de zoon van Iddo, als volgt: ⁸ Ik zag 's nachts, en zie, een man rijdend op een rood paard, staande tussen de mirtebomen in de vallei, met rode, voskleurige en witte paarden achter hem. ⁹ Toen zei ik: "Wat zijn deze, mijn heer?" En de engel die met mij sprak zei: "Ik zal je laten zien wat deze zijn." ¹⁰ De man die tussen de mirtebomen stond antwoordde: "Dit zijn degenen die de Heer heeft gezonden om de aarde te doorkruisen." ¹¹ En zij rapporteerden aan de engel van de Heer die tussen de mirtebomen stond: "Wij hebben de aarde doorkruist, en zie, de hele aarde is stil en rustig." ¹² Toen zei de engel van de Heer: "Heer der Heerscharen, hoe lang zult U barmhartigheid onthouden aan Jeruzalem en de steden van Juda, waarop U deze zeventig jaar vertoornd bent geweest?" ¹³ En de Heer antwoordde de engel die met mij sprak met genadige en troostrijke woorden. ¹⁴ Dus zei de engel die met mij sprak: "Verkondig, zeggende: Dit zegt de Heer der Heerscharen: 'Ik ben zeer jaloers voor Jeruzalem en Sion, ¹⁵ en Ik ben zeer vertoornd op de volken die in rust zijn; want terwijl Ik slechts een beetje vertoornd was, hebben zij de ramp vergroot.'" ¹⁶ Daarom, dit zegt de Heer: 'Ik zal met barmhartigheid terugkeren naar Jeruzalem; Mijn huis zal erin herbouwd worden,'

verklaart de Heer der Heerscharen, 'en een meetlijn zal over Jeruzalem gespannen worden.' ¹⁷ Verkondig verder, zeggende: Dit zegt de Heer der Heerscharen: 'Mijn steden zullen weer overvloeien van voorspoed, en de Heer zal Sion opnieuw troosten en Jeruzalem verkiezen.'" ¹⁸ Toen hief ik mijn ogen op en keek, en zie, er waren vier horens. ¹⁹ Dus vroeg ik de engel die met mij sprak: "Wat zijn deze?" En hij zei: "Dit zijn de horens die Juda, Israël en Jeruzalem verstrooid hebben." ²⁰ En de Heer toonde mij vier ambachtslieden. ²¹ Ik vroeg: "Wat komen deze doen?" En hij zei: "Dit zijn de horens die Juda verstrooid hebben zodat niemand zijn hoofd opheft; maar de ambachtslieden zijn gekomen om hen te verschrikken, om de horens van de volken neer te werpen die hun horens hebben opgeheven tegen het land van Juda om het te verstrooien."

2 Toen sloeg ik mijn ogen op en zag, en zie, er was een man met een meetlijn in zijn hand. ² Ik vroeg: "Waar ga je heen?" Hij antwoordde: "Om Jeruzalem te meten, om te bepalen hoe breed en hoe lang het is." ³ En zie, de engel die met mij sprak was aan het vertrekken, en een andere engel kwam hem tegemoet. ⁴ Hij zei tegen hem: "Ren, zeg tegen die jonge man: 'Jeruzalem zal bewoond worden als een stad zonder muren vanwege de menigte van mensen en vee erin.' ⁵ Want Ik,' verklaart de Heer, 'zal een vuurmuur rondom haar zijn, en Ik zal haar heerlijkheid binnenin zijn.'" ⁶ "Kom! Vlucht uit het land van het noorden," verklaart de Heer, "want Ik heb jullie verstrooid naar de vier winden van de hemel," verklaart de Heer. ⁷ "Kom, Sion! Ontsnap, jullie die wonen bij Dochter Babel!" ⁸ Want dit zegt de Heer van de legermachten: "Nadat de heerlijkheid mij heeft gezonden tegen de naties die jullie geplunderd hebben—want wie jullie aanraakt, raakt de appel van Zijn oog aan— ⁹ zal Ik zeker mijn hand over hen zwaaien zodat hun slaven hen zullen plunderen. Dan zullen jullie weten dat de Heer van de legermachten mij heeft gezonden. ¹⁰ "Jubel en wees blij, Dochter Sion. Want zie, Ik kom, en Ik zal onder jullie wonen," verklaart de Heer. ¹¹ "Vele naties zullen zich op die dag bij de Heer voegen en zullen mijn volk worden. Ik zal onder jullie wonen, en jullie zullen weten dat de Heer van de legermachten mij tot jullie heeft gezonden. ¹² De Heer zal Juda als Zijn deel in het heilige land in bezit nemen en zal opnieuw Jeruzalem verkiezen. ¹³ Wees stil voor de

Zacharia

Heer, heel de mensheid, want Hij heeft Zichzelf opgewekt uit Zijn heilige woning."

3 Toen onthulde hij mij Jozua, de hogepriester, die voor de engel van de Heer stond, met Satan aan zijn rechterzijde om beschuldigingen tegen hem in te brengen. ² De Heer zei tegen Satan: "De Heer bestraffe u, Satan! De Heer, die Jeruzalem heeft gekozen, bestraffe u! Is dit niet een brandhout uit het vuur gerukt?" ³ Nu was Jozua gekleed in vuile kleren terwijl hij voor de engel stond. ⁴ De engel zei tegen degenen die voor hem stonden: "Verwijder zijn vuile kleren." Toen zei hij tegen Jozua: "Zie, ik heb uw ongerechtigheid weggenomen, en ik zal u kleden met rijke gewaden." ⁵ Toen zei ik: "Plaats een schone tulband op zijn hoofd." Dus plaatsten zij een schone tulband op zijn hoofd en kleedden hem, terwijl de engel van de Heer erbij stond. ⁶ De engel van de Heer gaf dit bevel aan Jozua: ⁷ "Dit zegt de Heer der heerscharen: 'Als u in mijn wegen zult wandelen en mijn bevel zult houden, dan zult u mijn huis besturen en toezicht hebben over mijn voorhoven, en ik zal u toegang geven onder degenen die hier staan.' ⁸ "Luister, hogepriester Jozua, u en uw metgezellen die voor u zitten, die mannen zijn symbolisch voor wat komen gaat: Ik ga mijn dienaar, de Spruit, brengen. ⁹ Zie, de steen die ik voor Jozua heb geplaatst! Op die ene steen zijn zeven ogen, en ik zal er een inscriptie op graveren,' zegt de Heer der heerscharen, 'en ik zal de ongerechtigheid van dit land op één dag verwijderen. ¹⁰ "Op die dag,' verklaart de Heer der heerscharen, 'zal ieder van u zijn buur uitnodigen om onder zijn wijnstok en vijgenboom te zitten.'"

4 Toen kwam de engel die met mij sprak terug en wekte mij, zoals men iemand uit de slaap wekt. ² Hij vroeg mij: "Wat zie je?" Ik antwoordde: "Ik zie een kandelaar, geheel van goud, met een schaal bovenop en zeven lampen erop, met zeven pijpen voor de lampen bovenop. ³ Ook zijn er twee olijfbomen bij, één aan de rechterkant van de schaal en de andere aan de linkerkant." ⁴ Ik vroeg aan de engel die met mij sprak: "Wat zijn deze dingen, mijn heer?" ⁵ De engel die met mij sprak antwoordde: "Weet je niet wat deze dingen zijn?" Ik zei: "Nee, mijn heer." ⁶ Dus zei hij tegen mij: "Dit is het woord van de Heer aan Zerubbabel: 'Niet door kracht noch door macht, maar door Mijn Geest,' verklaart de Heer van de legerscharen. ⁷ 'Wat ben je, machtige berg? Voor

Zerubbabel zul je vlakke grond worden. Hij zal de sluitsteen tevoorschijn brengen met kreten van "Genade, genade ervoor!"'" ⁸ De boodschap van de Heer kwam tot mij, zeggende, ⁹ "De handen van Zerubbabel hebben de fundamenten van dit huis gelegd; zijn handen zullen het ook voltooiën. Dan zult u weten dat de Heer van de legerscharen mij tot u gezonden heeft. ¹⁰ Want wie heeft de dag van kleine dingen veracht? Deze zeven zullen zich verheugen als ze het paslood in de hand van Zerubbabel zien—het zijn de ogen van de Heer die over de hele aarde gaan." ¹¹ Toen vroeg ik hem: "Wat zijn deze twee olijfbomen aan de rechter- en linkerkant van de kandelaar?" ¹² En ik vroeg opnieuw: "Wat zijn deze twee olijftakken naast de twee gouden pijpen die de gouden olie uitgieten?" ¹³ Hij antwoordde: "Weet je niet wat deze dingen zijn?" Ik zei: "Nee, mijn heer." ¹⁴ Toen legde hij uit: "Dit zijn de twee gezalfden die staan in de aanwezigheid van de Heer van de hele aarde."

5 Ik sloeg opnieuw mijn ogen op en zag, en zie, er was een vliegende boekrol. ² En hij zei tegen mij: "Wat zie je?" Ik antwoordde: "Ik zie een vliegende boekrol; zijn lengte is twintig el en zijn breedte tien el." ³ Toen zei hij tegen mij: "Dit is de vloek die uitgaat over het hele land; want iedereen die steelt zal verwijderd worden volgens het schrift op de ene zijde, en iedereen die vals zweert zal verwijderd worden volgens het schrift op de andere zijde. ⁴ 'Ik zal het uitzenden,' verklaart de Heer der Heerscharen, 'en het zal het huis binnengaan van de dief en het huis van degene die vals zweert bij mijn naam. Het zal in dat huis blijven en het vernietigen met zijn houtwerk en stenen.'" ⁵ Toen kwam de engel die met mij sprak naar voren en zei: "Sla nu je ogen op en zie wat dit is dat uitgaat." ⁶ En ik vroeg: "Wat is het?" Hij antwoordde: "Dit is de korf die uitgaat." En hij voegde eraan toe: "Dit is hun ongerechtigheid door het hele land." ⁷ En zie, een loden deksel werd opgetild, en er zat een vrouw in de korf. ⁸ Hij zei: "Dit is Goddeloosheid," en hij duwde haar terug in de korf en wierp het loden gewicht over de opening. ⁹ Toen keek ik op en zag twee vrouwen naar buiten komen met de wind in hun vleugels; ze hadden vleugels als die van een ooievaar, en ze tilden de korf op tussen de aarde en de hemel. ¹⁰ Ik vroeg aan de engel die met mij sprak: "Waar brengen ze de korf naartoe?" ¹¹ Hij antwoordde: "Om er een huis voor te bouwen in het land Sinear; en wanneer het

Zacharia

gereed is, zal het daar op zijn eigen voetstuk worden geplaatst.”

6 Ik sloeg mijn ogen opnieuw op en zag vier wagens tevoorschijn komen van tussen twee bergen—bergen van brons. ² De eerste wagen werd getrokken door rode paarden, de tweede door zwarte paarden, ³ de derde door witte paarden, en de vierde door sterke gevlekte paarden. ⁴ Ik vroeg aan de engel die met mij sprak: “Wat zijn deze, mijn heer?” ⁵ De engel antwoordde: “Dit zijn de vier geesten van de hemel, die zich op weg begeven na voor de Heer van de hele aarde gestaan te hebben. ⁶ De wagen met de zwarte paarden gaat naar het noordelijke land, de witte volgen hen, en de gevlekte gaan naar het zuiden.” ⁷ Toen deze sterke paarden eropuit gingen, waren ze gretig om de aarde te doorkruisen. En Hij zei: “Ga, doorkruis de aarde.” Dus doorkruisten zij de aarde. ⁸ Toen riep Hij naar mij: “Kijk, zij die naar het noordelijke land gaan, hebben Mijn Geest in het land van het noorden gerustgesteld.” ⁹ Het woord van de Heer kwam toen tot mij, zeggende: ¹⁰ “Neem zilver en goud van de ballingen, Heldai, Tobia en Jedaja, die uit Babylon zijn aangekomen, en ga dezelfde dag naar het huis van Josia, de zoon van Zefanja. ¹¹ Maak een kroon van het zilver en goud, en plaats die op het hoofd van Jozua, de zoon van Jozadak, de hogepriester. ¹² Zeg tegen hem: ‘Dit zegt de Heer van de legermachten: ‘Zie, de man wiens naam de Spruit is, want hij zal uit zijn plaats ontspruiten en de tempel van de Heer bouwen. ¹³ Inderdaad, hij zal de tempel van de Heer bouwen, en hij zal bekleed worden met majesteit en zitten en regeren op zijn troon. Hij zal een priester zijn op zijn troon, en er zal harmonie zijn tussen de twee ambten.’” ¹⁴ De kroon zal dienen als een gedenkteken in de tempel van de Heer voor Chelem, Tobia, Jedaja en Hen, de zoon van Zefanja. ¹⁵ Zij die van verre zijn, zullen komen en de tempel van de Heer bouwen, en jullie zullen weten dat de Heer van de legermachten mij tot jullie gezonden heeft. Dit zal gebeuren als jullie ijverig de Heer, jullie God, gehoorzamen.

7 In het vierde jaar van koning Darius kwam er een boodschap van de Heer tot Zacharia op de vierde dag van de negende maand, bekend als Kislev. ² Het volk van Bethel stuurde Sharezer en Regem-Melek, samen met hun mannen, om de gunst van de Heer te zoeken, ³ door te spreken tot de

priesters van het huis van de Heer Almachtig en de profeten, en te vragen: “Moet ik rouwen en vasten in de vijfde maand, zoals ik al zoveel jaren heb gedaan?” ⁴ Toen kwam het woord van de Heer Almachtig tot mij, zeggende, ⁵ “Zeg tegen al het volk van het land en de priesters: ‘Wanneer jullie vasten en rouwden in de vijfde en zevende maand gedurende deze zeventig jaar, was het werkelijk voor Mij dat jullie vastten?’ ⁶ En wanneer jullie eten en drinken, eten en drinken jullie dan niet voor jezelf?’ ⁷ Zijn dit niet de woorden die de Heer verkondigde door de vroegere profeten, toen Jeruzalem en zijn omliggende steden bewoond en welvarend waren, en de Negev en de heuvels bewoond waren?’” ⁸ En het woord van de Heer kwam opnieuw tot Zacharia, zeggende, ⁹ “Dit zegt de Heer Almachtig: ‘Handhaaf ware gerechtigheid; toon vriendelijkheid en mededogen jegens elkaar. ¹⁰ Onderdruk de weduwe of de wees, de vreemdeling of de arme niet. Bedenk geen kwaad tegen elkaar in jullie hart.’” ¹¹ Maar zij weigerden te luisteren; zij keerden een koppige schouder toe en stopten hun oren om niet te horen. ¹² Zij maakten hun hart zo hard als steen, zodat zij de wet of de woorden die de Heer Almachtig door Zijn Geest had gezonden door de vroegere profeten, niet zouden horen. Daarom kwam er grote toorn van de Heer Almachtig. ¹³ “Toen Ik riep, luisterden zij niet; daarom, wanneer zij riepen, reageerde Ik niet,” zegt de Heer Almachtig. ¹⁴ ‘Ik verstrooide hen met een stormwind onder alle volken die zij niet kenden. Het land dat zij achterlieten was zo verlaten dat niemand erdoorheen reisde. Zo maakten zij het aangename land woest.”

8 Een boodschap van de Heer van de hemelse legers werd aan mij gegeven: ² Dit zegt de Heer van de hemelse legers: “Ik ben buitengewoon jaloers op Sion; ik brand van grote jaloezie voor haar.” ³ Dit zegt de Heer: “Ik zal terugkeren naar Sion en wonen in het midden van Jeruzalem. Dan zal Jeruzalem de Stad van de Waarheid worden genoemd, en de berg van de Heer van de hemelse legers zal de Heilige Berg worden genoemd.” ⁴ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: “Opnieuw zullen oude mannen en vrouwen zitten in de straten van Jeruzalem, ieder met een staf in de hand vanwege hun leeftijd. ⁵ En de pleinen van de stad zullen vol zijn met jongens en meisjes die daar spelen.” ⁶ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: “Als het wonderbaarlijk lijkt voor het overblijfsel van

Zacharia

dit volk in die dagen, zal het dan ook wonderbaarlijk voor mij zijn?" verklaart de Heer van de hemelse legers. ⁷ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: "Ik zal mijn volk redden uit de landen van het oosten en het westen. ⁸ Ik zal hen terugbrengen om te wonen in Jeruzalem; zij zullen mijn volk zijn, en ik zal hun God zijn in waarheid en gerechtigheid." ⁹ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: "Laat uw handen sterk zijn, jullie die deze woorden horen gesproken door de profeten die aanwezig waren toen de fundamenten van het huis van de Heer van de hemelse legers werden gelegd, zodat de tempel gebouwd kan worden. ¹⁰ Voor die dagen waren er geen lonen voor mensen of huur voor dieren. Niemand kon veilig zijn zaken doen vanwege hun vijanden, want ik had iedereen tegen zijn naaste gezet. ¹¹ Echter, ik zal nu het overblijfsel van dit volk anders behandelen dan in het verleden," verklaart de Heer van de hemelse legers. ¹² "Want het zaad zal voorspoedig zijn: de wijnstok zal zijn vrucht geven, het land zal zijn gewassen voortbrengen, en de hemelen zullen hun dauw geven. Ik zal al deze dingen als een erfenis geven aan het overblijfsel van dit volk. ¹³ Zoals jullie een vloek zijn geweest onder de naties, huis van Juda en huis van Israël, zo zal ik jullie redden, en jullie zullen een zegen zijn. Vrees niet, maar laat uw handen sterk zijn." ¹⁴ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: "Zoals ik vastbesloten was om rampen over jullie te brengen toen jullie voorouders mij tot woede hadden gebracht," zegt de Heer van de hemelse legers, ¹⁵ "zo ben ik vastbesloten om opnieuw goed te doen aan Jeruzalem en aan het huis van Juda. Vrees niet. ¹⁶ Dit zijn de dingen die jullie moeten doen: spreek de waarheid tegen elkaar, en geef ware en gezonde oordelen in jullie poorten; ¹⁷ beramen geen kwaad tegen elkaar, en houd niet van meened. Ik haat al deze dingen," verklaart de Heer. ¹⁸ Een boodschap van de Heer van de hemelse legers werd aan mij gegeven: ¹⁹ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: "De vasten van de vierde, vijfde, zevende en tiende maand zullen vreugdevolle en blijde gelegenheden worden en gelukkige festivals voor het huis van Juda. Daarom, houd van waarheid en vrede." ²⁰ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: "Vele volken en de inwoners van vele steden zullen nog komen, ²¹ en de inwoners van de ene stad zullen naar een andere gaan, zeggende: 'Laten we meteen gaan om de gunst van de Heer te smeken en de Heer van de

hemelse legers te zoeken. Ik ga zelf ook.' ²² Zo zullen vele volken en machtige naties naar Jeruzalem komen om de Heer van de hemelse legers te zoeken en zijn gunst te smeken." ²³ Dit zegt de Heer van de hemelse legers: "In die dagen zullen tien mensen uit alle talen en naties zich stevig vasthouden aan één Jood bij de zoom van zijn kleed en zeggen: 'Laat ons met u meegaan, want we hebben gehoord dat God met u is.'"

9 De boodschap

Het woord van de Heer is gericht aan het land van Hadrach, met Damascus als zijn rustplaats— Want de ogen van de mensheid, vooral alle stammen van Israël, zijn op de Heer gericht— ² En ook Hamath, dat eraan grenst; Tyrus en Sidon, omdat zij zeer wijs zijn. ³ Want Tyrus bouwde voor zichzelf een vesting, En verzamelde zilver als stof, En goud als het slijk van de straten. ⁴ Zie, de Heer zal haar van bezittingen beroven En haar rijkdom in de zee werpen; En zij zal door vuur verteerd worden. ⁵ Askelon zal het zien en bang zijn. Ook Gaza zal in grote nood verkeren, Ook Ekron, omdat haar hoop is verijdeld. Bovendien zal de koning uit Gaza omkomen, En Askelon zal niet bewoond worden. ⁶ En een gemengd volk zal in Asdod wonen, En Ik zal de arrogantie van de Filistijnen verwijderen. ⁷ En Ik zal hun bloed uit hun mond wegnemen En hun gruwelen van tussen hun tanden. Dan zullen ook zij toebehoren aan onze God, En als een familie in Juda zijn, En Ekron als een Jebusiet. ⁸ Maar Ik zal rondom Mijn huis legeren vanwege een leger, Vanwege iemand die voorbijgaat en terugkeert; En geen onderdrukker zal hen meer voorbijgaan, Want nu heb Ik met Mijn ogen gezien. ⁹ Verheug u zeer, dochter van Sion! Juich in triomf, dochter van Jeruzalem! Zie, uw koning komt naar u toe; Hij is rechtvaardig en zegevierend, Nederig, en rijdend op een ezel, Zelfs op een veulen, het jong van een ezelin. ¹⁰ En Ik zal de strijdwagen uit Efraïm verwijderen En het paard uit Jeruzalem; En de boog van oorlog zal gebroken worden. En Hij zal vrede verkondigen aan de naties; En Zijn heerschappij zal zich uitstrekken van zee tot zee, En van de Eufraat tot de einden van de aarde. ¹¹ Wat u betreft, vanwege het bloed van Mijn verbond met u, Heb Ik uw gevangenen uit de waterloze put vrijgelaten. ¹² Keer terug naar de vesting, gij gevangenen vol hoop; Op deze dag

Zacharia

verklaar Ik dat Ik u dubbel zal herstellen. ¹³ Want Ik zal Juda buigen als Mijn boog, Ik zal de boog vullen met Efraïm. En Ik zal uw zonen, Sion, opwekken tegen uw zonen, Griekenland; En Ik zal u maken als een zwaard van een krijger. ¹⁴ Dan zal de Heer boven hen verschijnen, En Zijn pijl zal schieten als bliksem; En de Heer God zal de bazuin blazen, En voortgaan in de stormwinden van het zuiden. ¹⁵ De Heer der heerscharen zal hen beschermen. En zij zullen verslinden en de slingerstenen vertrappen; En zij zullen drinken en uitbundig zijn als met wijn; En zij zullen gevuld worden als een offerbeker, Doordrenkt als de hoeken van het altaar. ¹⁶ En de Heer hun God zal hen op die dag verlossen Als de kudde van Zijn volk; Want zij zijn als de kostbare stenen van een kroon, Stralend op Zijn land. ¹⁷ Want hoe groot is Zijn goedheid, En hoe groot is Zijn schoonheid! Graan zal de jonge mannen doen bloeien, En nieuwe wijn, de maagden.

10 Vraag om regen van de Heer tijdens de lente— De Heer die de stormwinden creëert; En Hij zal hen regenbuien geven, vegetatie op het veld voor ieder mens. ² Want de terafim spreken bedrog, En de waarzeggers zien een illusie En vertellen bedrieglijke dromen; Ze troosten tevergeefs. Daarom dwalen de mensen als schapen, Ze worden gekweld, omdat er geen herder is. ³ "Mijn toorn is ontbrand tegen de herders, En Ik zal de bokken straffen; Want de Heer van de heerscharen heeft Zijn kudde bezocht, het huis van Juda, En zal hen veranderen als Zijn majestueuze paard in de strijd. ⁴ Uit hen zal de hoeksteen voortkomen, Uit hen de tentpin, Uit hen de strijdboog, Uit hen elke heerser, allen tezamen. ⁵ En zij zullen lijken op krijgers, Die de vijand vertrappen in de modder van de straten in de strijd; En zij zullen vechten, want de Heer zal met hen zijn; En de ruiters te paard zullen beschaamd worden. ⁶ En Ik zal het huis van Juda versterken, En Ik zal het huis van Jozef verlossen, En Ik zal hen herstellen, Omdat Ik medelijden met hen heb getoond; En zij zullen zijn alsof Ik hen niet had verstoten, Want Ik ben de Heer hun God en Ik zal hen antwoorden. ⁷ En Efraïm zal zijn als een krijger, En hun hart zal vrolijk zijn alsof van wijn; Inderdaad, hun kinderen zullen het zien en blij zijn, Hun hart zal zich verheugen in de Heer. ⁸ Ik zal voor hen een signaal geven en hen bijeenbrengen,

Want Ik heb hen verlost; En zij zullen talrijk zijn zoals voorheen. ⁹ Wanneer Ik hen verspreid onder de volken, Zullen zij Mij herinneren in verre landen, En zij met hun kinderen zullen leven en terugkeren. ¹⁰ Ik zal hen terugbrengen uit het land Egypte En hen verzamelen uit Assyrië; En Ik zal hen brengen naar het land van Gilead en Libanon Totdat er geen plaats meer voor hen te vinden is. ¹¹ En zij zullen door de zee van benauwdheid gaan, En Hij zal de golven in de zee slaan Zodat alle diepten van de Nijl zullen opdrogen; En de trots van Assyrië zal worden vernederd, En de scepter van Egypte zal verdwijnen. ¹² En Ik zal hen bekrachtigen in de Heer, En in Zijn naam zullen zij wandelen," verklaart de Heer.

11 Open uw deuren, Libanon, zodat vuur uw ceders kan verteren. ² Weeklaag, cipres, want de ceder is gevallen; de majestueuze bomen zijn verwoest! Weeklaag, eiken van Basan, want het dichte woud is neergehaald! ³ Hoor het gejammer van de herders, want hun glorieuze weiden zijn verwoest! Luister naar het gebrul van de jonge leeuwen, want de trots van de Jordaan is verwoest!

⁴ Dit zegt de Heer, mijn God: "Hoed de kudde die voor de slacht bestemd is. ⁵ Hun kopers slachten hen en gaan ongestraft. Degenen die hen verkopen zeggen: 'Gezegend zij de Heer, want ik ben rijk geworden!' Hun eigen herders tonen hun geen genade. ⁶ Want Ik zal geen medelijden meer hebben met de mensen van het land," verklaart de Heer. "Ik zal iedereen overleveren aan hun burens en hun koning. Zij zullen het land verpletteren, en Ik zal hen niet uit hun handen redden." ⁷ Dus hoedde ik de kudde die voor de slacht bestemd was, in het bijzonder de ellendigen van de kudde. Ik nam twee staven, de ene noemde ik Genade en de andere Eenheid, en ik hoedde de kudde. ⁸ In één maand verwijderde ik de drie herders. Mijn ziel werd hen moe, en zij verafschuwden mij ook. ⁹ Dus zei ik: "Ik zal jullie niet langer hoeden. Laat degenen die sterven, sterven, en degenen die vergaan, vergaan. Laat degenen die overblijven elkaars vlees verslinden." ¹⁰ Toen nam ik mijn staf genaamd Genade en brak hem, de verbond dat ik met alle volken had gesloten, vernietigend. ¹¹ Het werd op die dag vernietigd, en zo wisten de ellendigen van de kudde die mij gadesloegen dat het het woord van de

Zacharia

Heer was. ¹² Ik zei tegen hen: "Als u het goedvindt, geef mij mijn loon; zo niet, houd het dan." Dus wogen zij dertig zilverstukken af als mijn loon. ¹³ En de Heer zei tegen mij: "Gooi het naar de pottenbakker—de prachtige prijs waarvoor zij mij waardeerden!" Dus nam ik de dertig zilverstukken en gooide ze naar de pottenbakker in het huis van de Heer. ¹⁴ Toen brak ik mijn tweede staf genaamd Eenheid, de broederschap tussen Juda en Israël verbreken. ¹⁵ Toen zei de Heer tegen mij: "Neem opnieuw de uitrusting van een dwaze herder op. ¹⁶ Want Ik sta op het punt een herder in het land op te richten die niet zal zorgen voor degenen die vergaan, noch de verstrooiden zal zoeken, noch de gewonden zal genezen, noch de gezonde zal voeden, maar het vlees van de vette schapen zal verslinden, hun hoeven afscheurend.

¹⁷ Wee de waardeloze herder die de kudde verlaat! Moge het zwaard zijn arm en zijn rechteroog treffen! Moge zijn arm volledig verschrompelen, en zijn rechteroog volkomen verblind worden!"

12 Een verklaring: Het woord van de Heer betreffende Israël. De Heer, die de hemel uitspant, die de fundamenteën van de aarde legt, en die de geest van een persoon binnenin hem vormt, verkondigt: ² "Zie, Ik ga van Jeruzalem een beker maken die alle omliggende volken doet wankelen. Juda zal ook belegerd worden samen met Jeruzalem. ³ Op die dag, wanneer alle naties van de aarde tegen haar verzameld zijn, zal Ik van Jeruzalem een onbeweeglijke steen maken voor alle volken. Allen die proberen het op te tillen, zullen zichzelf ernstig verwonden. ⁴ Op die dag," verklaart de Heer, "zal Ik elk paard met paniek slaan en zijn ruiters met waanzin. Ik zal een waakzaam oog houden over het huis van Juda, terwijl Ik elk paard van de naties verblind. ⁵ Dan zullen de clans van Juda in hun hart zeggen: 'De inwoners van Jeruzalem zijn sterk door de Heer Almachtig, hun God.' ⁶ "Op die dag zal Ik de clans van Juda maken als een vuurbekken tussen hout, als een brandende fakkel tussen schoven. Ze zullen alle omliggende volken aan de rechter- en linkerkant verteren, terwijl de inwoners van Jeruzalem op hun plaats in Jeruzalem blijven. ⁷ De Heer zal eerst de woningen van Juda redden, zodat de glorie van het huis van David en de inwoners van Jeruzalem die van Juda niet zal overtreffen. ⁸ Op die dag zal de Heer de inwoners

van Jeruzalem beschermen, zodat de zwakste onder hen zal zijn als David, en het huis van David zal zijn als God, als de engel van de Heer voor hen. ⁹ Op die dag zal Ik eropuit trekken om alle naties te vernietigen die tegen Jeruzalem opkomen. ¹⁰ "En Ik zal over het huis van David en de inwoners van Jeruzalem een geest van genade en smeekbede uitstorten. Ze zullen naar Mij kijken die ze hebben doorstoken, en ze zullen over hem rouwen zoals men rouwt om een enig kind, en bitter om hem treuren zoals men treurt om een eerstgeborene. ¹¹ Op die dag zal de rouw in Jeruzalem zo groot zijn als de rouw om Hadad Rimmon in de vlakte van Megiddo. ¹² Het land zal rouwen, elke familie afzonderlijk, met hun vrouwen apart: de familie van het huis van David afzonderlijk en hun vrouwen apart; de familie van het huis van Nathan afzonderlijk en hun vrouwen apart; ¹³ de nakomelingen van Levi zullen afzonderlijk rouwen, elke familie en hun vrouwen apart; de nakomelingen van Simi zullen ook afzonderlijk rouwen, elke familie en hun vrouwen apart; ¹⁴ en alle overige families, elke familie afzonderlijk, en hun vrouwen apart.

13 "Op die dag zal er een fontein geopend worden voor het huis van David en de inwoners van Jeruzalem, om hen te reinigen van zonde en onreinheid. ² "En op die dag," verklaart de Heer der Heerscharen, "zal Ik de namen van de afgoden uit het land verwijderen, en zij zullen niet meer herinnerd worden; Ik zal ook de profeten en de geest van onreinheid uit het land verwijderen. ³ En als iemand nog profeteert, zullen zijn vader en moeder die hem gebaad hebben zeggen: 'Je zult niet leven, want je hebt leugens gesproken in de naam van de Heer.' Dan zullen zijn eigen ouders hem doorboren wanneer hij profeteert. ⁴ Op die dag zal elke profeet zich schamen voor zijn visioen wanneer hij profeteert, en zij zullen geen harig kleed dragen om te misleiden. ⁵ Ieder zal zeggen: 'Ik ben geen profeet; ik ben een bewerker van de grond, want ik ben een arbeider sinds mijn jeugd.' ⁶ En als iemand vraagt: 'Wat zijn deze wonden op je lichaam?' zullen zij antwoorden: 'De wonden die ik ontving in het huis van mijn vrienden.'

⁷ "Ontwaak, o zwaard, tegen mijn herder, tegen de man die mijn metgezel is!" verklaart de Heer der Heerscharen. "Sla de herder, en de schapen zullen verstrooid worden, en Ik zal mijn hand keren tegen

Zacharia

de kleinen. ⁸ En door het hele land,” verklaart de Heer, “zullen twee derde worden afgesneden en omkomen, maar een derde zal erin overblijven. ⁹ Dit derde zal Ik door het vuur brengen; Ik zal hen louteren zoals zilver gelouterd wordt en hen testen zoals goud getest wordt. Zij zullen mijn naam aanroepen, en Ik zal hen antwoorden; Ik zal zeggen: ‘Zij zijn mijn volk,’ en zij zullen zeggen: ‘De Heer is onze God.’”

14 Zie, er komt een dag voor de Heer waarop je bezittingen geplunderd en binnen je midden verdeeld zullen worden. ² Ik zal alle naties verzamelen tegen Jeruzalem om te strijden; de stad zal worden ingenomen, de huizen geplunderd, en de vrouwen geschonden. De helft van de stad zal in ballingschap gaan, maar de rest van het volk zal niet uit de stad worden verwijderd. ³ Dan zal de Heer uittrekken en strijden tegen die naties, zoals Hij strijdt op een dag van strijd. ⁴ Op die dag zullen Zijn voeten staan op de Olijfberg, ten oosten van Jeruzalem, en de Olijfberg zal in tweeën splijten van oost naar west, waardoor er een grote vallei ontstaat, waarbij de ene helft van de berg naar het noorden beweegt en de andere helft naar het zuiden. ⁵ Jullie zullen vluchten door Mijn bergvallei, want deze zal zich uitstrekken tot Azel. Jullie zullen vluchten zoals jullie vluchtten voor de aardbeving in de dagen van Uzziā, koning van Juda. Dan zal de Heer, mijn God, komen, en al de heiligen met Hem. ⁶ Op die dag zal er geen licht zijn; de hemellichamen zullen verminderen. ⁷ Het zal een unieke dag zijn, alleen bekend bij de Heer, zonder onderscheid tussen dag en nacht. Wanneer de avond komt, zal er licht zijn. ⁸ Op die dag zullen levende wateren uit Jeruzalem stromen, de helft naar de oostelijke zee en de helft naar de westelijke zee, zowel in de zomer als in de winter. ⁹ De Heer zal koning zijn over de hele aarde. Op die dag zal de Heer de enige zijn, en Zijn naam de enige. ¹⁰ Het hele land zal worden omgevormd tot een vlakke van Geba tot Rimmon, ten

zuiden van Jeruzalem. Maar Jeruzalem zal verheven worden en op zijn plaats blijven van de Benjaminpoort tot de plaats van de Eerste Poort, tot de Hoekpoort, en van de Toren van Hananel tot de wijnpersen van de koning. ¹¹ Het zal bewoond worden, en er zal geen vernietiging meer zijn; Jeruzalem zal in veiligheid wonen. ¹² Dit zal de plaag zijn waarmee de Heer alle volken zal treffen die tegen Jeruzalem hebben gestreden: hun vlees zal weggrotten terwijl ze op hun voeten staan, hun ogen zullen weggrotten in hun kassen, en hun tongen zullen weggrotten in hun mond. ¹³ Op die dag zal een grote paniek van de Heer over hen komen. Ze zullen elkaar bij de hand grijpen en hun handen tegen elkaar opheffen. ¹⁴ Juda zal ook in Jeruzalem strijden, en de rijkdom van alle omringende naties zal worden verzameld—goud, zilver en kleding in grote overvloed. ¹⁵ Een soortgelijke plaag zal de paarden, muil dieren, kamelen, ezels en alle dieren in die kampen treffen. ¹⁶ Dan zullen de overlevenden van alle naties die Jeruzalem hebben aangevallen, jaar na jaar optrekken om de Koning, de Heer der Heerscharen, te aanbidden en het Loofhuttenfeest te vieren. ¹⁷ Als een van de families van de aarde niet optrekt naar Jeruzalem om de Koning, de Heer der Heerscharen, te aanbidden, zullen zij geen regen hebben. ¹⁸ Als de familie van Egypte niet optrekt en binnenkomt, zullen zij geen regen ontvangen. Dit zal de plaag zijn waarmee de Heer de naties treft die niet optrekken om het Loofhuttenfeest te vieren. ¹⁹ Dit zal de straf zijn van Egypte en de straf van alle naties die niet optrekken om het Loofhuttenfeest te vieren. ²⁰ Op die dag zal "Heilig voor de Heer" gegraveerd staan op de bellen van de paarden, en de kookpotten in het huis van de Heer zullen zijn als de heilige schalen voor het altaar. ²¹ Elke pot in Jeruzalem en Juda zal heilig zijn voor de Heer der Heerscharen, en allen die komen om te offeren zullen er enkele nemen en erin koken. Op die dag zal er geen Kanaäniet meer zijn in het huis van de Heer der Heerscharen.

Maleachi

1 De boodschap van het woord van de Heer aan Israël door Maleachi: ² "Ik heb jullie liefgehad," zegt de Heer. Maar jullie vragen: "Hoe hebt U ons liefgehad?" "Was Esau niet de broer van Jakob?" verklaart de Heer. "Toch heb Ik Jakob liefgehad; ³ maar Esau heb Ik gehaat, en Ik heb zijn bergen tot een woestenij gemaakt en zijn erfdeel aan de jakhalzen van de wildernis gegeven." ⁴ Edom mag zeggen: "We zijn neergeslagen, maar we zullen terugkeren en de ruïnes herbouwen." Maar dit is wat de Heer van de legermachten zegt: "Zij mogen bouwen, maar Ik zal afbreken. Zij zullen het gebied van goddeloosheid worden genoemd, en het volk waartegen de Heer voor altijd verontwaardigd is." ⁵ Jullie ogen zullen dit zien, en jullie zullen zeggen: "Groot is de Heer—zelfs voorbij de grenzen van Israël!" ⁶ "Een zoon eert zijn vader, en een dienaar zijn meester. Als Ik een vader ben, waar is mijn eer? En als Ik een meester ben, waar is mijn respect?" zegt de Heer van de legermachten tegen jullie, de priesters die mijn naam verachten. Maar jullie vragen: "Hoe hebben wij uw naam veracht?" ⁷ Door verontreinigd voedsel op mijn altaar aan te bieden. Maar jullie vragen: "Hoe hebben wij U verontreinigd?" Door te zeggen: "De tafel van de Heer is verachtelijk." ⁸ Wanneer jullie blinde dieren voor offer brengen, is dat niet verkeerd? Of wanneer jullie kreupele of zieke dieren aanbieden, is dat niet verkeerd? Probeer ze aan jullie gouverneur aan te bieden! Zou hij tevreden met jullie zijn? Zou hij jullie accepteren?" zegt de Heer van de legermachten. ⁹ "Maar nu, smee om Gods gunst, zodat Hij genadig voor ons zal zijn. Met zulke offers uit jullie handen, zal Hij iemand van jullie accepteren?" zegt de Heer van de legermachten. ¹⁰ "Als slechts één van jullie de tempeldeuren zou sluiten, zodat jullie geen vuur op mijn altaar zouden ontsteken voor niets! Ik ben niet tevreden met jullie," zegt de Heer van de legermachten, "en Ik zal geen offer uit jullie hand accepteren. ¹¹ Want van de opgang van de zon tot aan haar ondergang zal mijn naam groot zijn onder de naties, en op elke plaats zal wierook en zuivere offers aan mijn naam worden gebracht, want mijn naam zal groot zijn onder de naties," zegt de Heer van de legermachten. ¹² "Maar jullie ontheiligen het door te zeggen: 'De tafel van de Heer is verontreinigd, en zijn voedsel is verachtelijk.' ¹³ En jullie zeggen: 'Wat een last!' en jullie snuiven er minachtend naar," zegt de Heer van de

legermachten. "Wanneer jullie wat door roof is verkregen, of kreupele of zieke dieren brengen en ze als offers aanbieden, zou Ik ze uit jullie hand accepteren?" zegt de Heer. ¹⁴ "Maar vervloekt is de bedrieger die een acceptabel mannelijk dier in zijn kudde heeft en belooft het te geven, maar dan een gebrekkelig dier aan de Heer offert. Want Ik ben een grote koning," zegt de Heer van de legermachten, "en mijn naam is te vrezen onder de naties."

2 "En nu, deze vermaning is voor jullie, priesters. ² Als jullie niet luisteren, en als jullie het niet ter harte nemen om mijn naam te eren," zegt de Heer van de hemelse legers, "zal ik een vloek op jullie zenden, en ik zal jullie zegeningen vervloeken. Inderdaad, ik heb ze al vervloekt, omdat jullie het niet ter harte nemen. ³ Zie, ik zal jullie nakomelingen berispen, en ik zal mest op jullie gezichten strooien, de mest van jullie feestoffers, en jullie zullen ermee weggevoerd worden. ⁴ Dan zullen jullie weten dat ik jullie dit bevel heb gezonden zodat mijn verbond met Levi kan voortduren," zegt de Heer van de hemelse legers. ⁵ "Mijn verbond met hem was een van leven en vrede, en ik schonk ze aan hem als een teken van eerbied; zo eerde hij mij en stond in ontzag voor mijn naam. ⁶ Ware onderwijzing was in zijn mond, en er werd geen onrecht gevonden op zijn lippen. Hij wandelde met mij in vrede en oprechtheid, en keerde velen af van het kwaad. ⁷ Want de lippen van een priester moeten kennis bewaren, en mensen moeten onderwijzing zoeken uit zijn mond, want hij is de boodschapper van de Heer van de hemelse legers. ⁸ Maar jullie zijn afgeweken van de weg en hebben door jullie onderwijzing velen doen struikelen; jullie hebben het verbond met Levi geschonden," zegt de Heer van de hemelse legers. ⁹ "Dus heb ik jullie verachtelijk en vernederd gemaakt voor al het volk, omdat jullie mijn wegen niet hebben gehouden maar partijdigheid hebben getoond in zaken van de wet." ¹⁰ Hebben wij niet allen één Vader? Heeft niet één God ons geschapen? Waarom handelen wij verraderlijk tegenover elkaar, het verbond van onze voorouders ontheiligend? ¹¹ Juda is ontrouw geweest, en er is een gruweldaad begaan in Israël en in Jeruzalem: Juda heeft het heiligdom dat de Heer liefheeft ontwaard door te trouwen met de dochter van een vreemde god. ¹² Wat betreft de man die dit doet, moge de Heer hem verwijderen uit de tenten van Jakob—zelfs al brengt hij een offer aan de Heer van de hemelse legers. ¹³ En dit is nog iets

dat jullie doen: jullie overstelpen het altaar van de Heer met tranen, huilend en jammerend omdat hij jullie offers niet langer aanziet of ze met welgevallen uit jullie handen aanneemt. ¹⁴ Jullie vragen, "Waarom?" Het is omdat de Heer getuige is tussen jou en de vrouw van je jeugd. Je bent haar ontrouw geweest, hoewel zij je partner is, de vrouw van je huwelijksverbond. ¹⁵ Heeft niet de ene God jullie geschapen? Jullie behoren hem toe in lichaam en geest. En wat verlangt de ene God? Godvruchtig nageslacht. Wees dus op je hoede, en wees niet ontrouw aan de vrouw van je jeugd. ¹⁶ "Want ik haat echtscheiding," zegt de Heer, de God van Israël, "en degene die zijn kleet met geweld bedekt," zegt de Heer van de hemelse legers. Wees dus op je hoede, en wees niet ontrouw. ¹⁷ Jullie hebben de Heer vermoeid met jullie woorden. Toch zeggen jullie, "Hoe hebben we hem vermoeid?" Door te zeggen, "Allen die kwaad doen zijn goed in de ogen van de Heer, en hij is tevreden met hen," of, "Waar is de God van gerechtigheid?"

3 "Zie, ik zal mijn bode voor u uitzenden, die de weg voor mij zal bereiden. Plotseling zal de Heer die u zoekt in zijn tempel komen; de bode van het verbond, in wie u vreugde vindt, zie, hij komt," zegt de Heer van de legermachten. ² "Maar wie kan de dag van zijn komst verdragen? En wie zal standhouden wanneer hij verschijnt? Want hij is als het vuur van een edelsmid en als het loog van de blekers. ³ Hij zal zitten als een edelsmid en reiniger van zilver, en hij zal de zonen van Levi reinigen en hen zuiveren als goud en zilver, zodat zij de Heer een offer in gerechtigheid kunnen brengen. ⁴ Dan zal het offer van Juda en Jeruzalem aangenaam zijn voor de Heer, zoals in oude tijden en in vroegere jaren. ⁵ "En ik zal tot u naderen voor oordeel; en ik zal een snelle getuige zijn tegen de tovenaars, tegen de overspeligen, tegen leugenaars, en tegen hen die de loon van zijn dienaar, de weduwe en de wees onderdrukken, en die de vreemdeling het recht ontzeggen en weigeren mij te vrezen," zegt de Heer van de legermachten. ⁶ "Want ik ben de Heer, ik verander niet; zodat u, zonen van Jakob, niet verteerd wordt. ⁷ Vanaf de dagen van uw vaderen bent u afgeweken van mijn verordeningen en hebt u ze niet gehouden. Keer terug naar mij, en ik zal naar u terugkeren," zegt de Heer van de legermachten. "Maar u zegt, 'Hoe zullen we terugkeren?' ⁸ "Zal een mens God beroven? Toch hebt u mij beroofd. Maar u

zegt, 'Hoe hebben we u beroofd?' In tienden en offers. ⁹ U bent onder een vloek, want u hebt mij beroofd, uw hele natie. ¹⁰ Breng alle tienden naar het voorraadshuis, zodat er voedsel in mijn huis is. Stel mij nu op de proef hierin," zegt de Heer van de legermachten, "zie of ik de vensters van de hemel niet voor u zal openen en een zegen zal uitstorten, zodat er niet genoeg ruimte zal zijn om het te ontvangen. ¹¹ En ik zal de verslinder omwille van u bestraffen, en hij zal de vruchten van uw grond niet vernietigen; noch zal uw wijnstok op het veld zijn vrucht verliezen voor zijn tijd," zegt de Heer van de legermachten. ¹² "En alle naties zullen u gezegend noemen, en u zult een verrukkelijk land zijn," zegt de Heer van de legermachten. ¹³ "Uw woorden zijn tegen mij geweest," zegt de Heer. "Toch zegt u, 'Wat hebben we zo veel tegen u gesproken?' ¹⁴ U hebt gezegd, 'Het is zinloos om God te dienen, en wat voor winst is er in het houden van zijn verordening en dat we in droefheid voor de Heer van de legermachten hebben gewandeld?' ¹⁵ En nu beschouwen we de hoogmoedigen als gezegend; inderdaad, degenen die kwaad doen noemen we verheven, en degenen die God tarten ontsnappen." ¹⁶ Toen spraken zij die de Heer vreesden vaak met elkaar, en de Heer luisterde en hoorde, en er werd een gedenboek voor hem geschreven voor degenen die de Heer vreesden en aan zijn naam dachten. ¹⁷ "En zij zullen van mij zijn," zegt de Heer van de legermachten, "op die dag dat ik mijn schat verzamel, en ik zal hen sparen zoals een man zijn eigen zoon spaart die hem dient." ¹⁸ Dan zult u opnieuw het verschil zien tussen de rechtvaardige en de goddeloze, tussen hem die God dient en hem die hem niet dient.

4 "Inderdaad, de dag komt, brandend als een oven; alle hoogmoedigen en elke boosdoener zullen als stoppels zijn, en de dag die komt zal hen in vlam zetten," zegt de Heer der Heerscharen, "hen noch wortel noch tak overlatend." ² Maar voor hen die mijn naam vrezen, zal de zon der gerechtigheid opgaan met genezing in zijn vleugels, en jullie zullen naar buiten gaan en dartelen als goed gevoede kalveren. ³ Dan zullen jullie de goddelozen onder de voet treden; zij zullen als zijn onder de zolen van jullie voeten op de dag dat ik handel," zegt de Heer der Heerscharen. ⁴ "Herinner de wet van Mozes, mijn dienaar, de verordeningen en bepalingen die ik hem opdroeg op Horeb voor

Maleachi

heel Israël. ⁵ "Zie, ik zal de profeet Elia naar jullie zenden voordat de grote en vreselijke dag van de Heer aanbreekt. ⁶ Hij zal de harten van de vaders tot

de kinderen keren, en de harten van de kinderen tot hun vaders; anders zal ik komen en het land met volledige vernietiging treffen."

Matteüs

1 Dit is het verslag van de genealogie van Jezus de Messias, de zoon van David, de zoon van Abraham: ² Abraham verwekte Isaak, Isaak verwekte Jakob, en Jakob verwekte Juda en zijn broers, ³ Juda verwekte Perez en Zerah, van wie de moeder Tamar was; Perez verwekte Hezron, en Hezron verwekte Ram, ⁴ Ram verwekte Amminadab, Amminadab verwekte Nahson, en Nahson verwekte Salmon, ⁵ Salmon verwekte Boaz, van wie de moeder Rachab was; Boaz verwekte Obed, van wie de moeder Ruth was; en Obed verwekte Isai, ⁶ en Isai verwekte koning David. David verwekte Salomo, van wie de moeder de vrouw van Urias was, ⁷ Salomo verwekte Rehabeam, Rehabeam verwekte Abia, en Abia verwekte Asa, ⁸ Asa verwekte Josafat, Josafat verwekte Joram, en Joram verwekte Uzasia, ⁹ Uzasia verwekte Jotam, Jotam verwekte Achaz, en Achaz verwekte Hizkia, ¹⁰ Hizkia verwekte Manasse, Manasse verwekte Amon, en Amon verwekte Josia, ¹¹ en Josia verwekte Jechonja en zijn broers ten tijde van de ballingschap naar Babylon. ¹² Na de ballingschap naar Babylon: Jechonja verwekte Sealthiël, en Sealthiël verwekte Zerubbabel, ¹³ Zerubbabel verwekte Abihud, Abihud verwekte Eljakim, en Eljakim verwekte Azor, ¹⁴ Azor verwekte Zadok, Zadok verwekte Achim, en Achim verwekte Eliud, ¹⁵ Eliud verwekte Eleazar, Eleazar verwekte Matthan, en Matthan verwekte Jakob, ¹⁶ en Jakob verwekte Jozef, de man van Maria, uit wie Jezus werd geboren, die de Messias wordt genoemd. ¹⁷ Dus alle generaties van Abraham tot David waren veertien generaties; van David tot de ballingschap naar Babylon, veertien generaties; en van de ballingschap tot de Messias, veertien generaties. ¹⁸ Nu vond de geboorte van Jezus de Messias op deze wijze plaats: Toen Zijn moeder Maria verloofd was met Jozef, voordat zij samenkwamen, bleek zij zwanger te zijn door de Heilige Geest. ¹⁹ Jozef, haar man, zijnde een rechtvaardig man en niet wensend haar te schande te maken, besloot haar in stilte te verstoten. ²⁰ Maar terwijl hij hierover nadacht, verscheen hem een engel van de Heer in een droom, zeggende: "Jozef, zoon van David, wees niet bang Maria als uw vrouw te nemen, want wat in haar verwekt is, is van de Heilige Geest. ²¹ Zij zal een zoon baren, en u zult Hem de naam Jezus geven, want Hij zal Zijn volk redden van hun zonden." ²² Dit alles gebeurde om te vervullen wat de Heer door de profeet had gesproken: ²³ "Zie, de jonge maagd zal

zwanger worden en een zoon baren, en zij zullen Hem de naam Immanuel geven," wat betekent "God met ons." ²⁴ Toen Jozef uit de slaap ontwaakte, deed hij zoals de engel van de Heer hem had bevolen en nam Maria tot zijn vrouw, ²⁵ maar hij had geen gemeenschap met haar totdat zij een zoon gebarde had; en hij gaf Hem de naam Jezus.

2 Nadat Jezus was geboren in Bethlehem in Judea tijdens de regering van koning Herodes, kwamen er wijzen uit het oosten aan in Jeruzalem, ² en vroegen: "Waar is Hij die geboren is, de Koning der Joden? Wij hebben Zijn ster bij het opgaan gezien en zijn gekomen om Hem te aanbidden." ³ Toen koning Herodes dit hoorde, was hij verontrust, en heel Jeruzalem met hem. ⁴ Hij riep alle hogepriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen en vroeg hun waar de Messias geboren zou worden. ⁵ Zij zeiden tegen hem: "In Bethlehem in Judea, want zo staat het geschreven door de profeet: ⁶ 'En u, Bethlehem, in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda; want uit u zal een leider voortkomen die Mijn volk Israël zal hoeden.'" ⁷ Toen riep Herodes de wijzen in het geheim en vroeg hun naar de exacte tijd waarop de ster was verschenen. ⁸ Hij stuurde hen naar Bethlehem en zei: "Ga en zoek zorgvuldig naar het kind. Wanneer u Hem gevonden hebt, bericht het mij, zodat ook ik kan komen om Hem te aanbidden." ⁹ Nadat zij de koning hadden gehoord, gingen zij op weg, en de ster die zij bij het opgaan hadden gezien ging voor hen uit totdat deze stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. ¹⁰ Toen zij de ster zagen, verheugden zij zich met grote vreugde. ¹¹ Bij het binnengaan van het huis zagen zij het kind met Zijn moeder Maria, en zij bogen zich neer en aanbaden Hem. Toen openden zij hun schatten en boden Hem geschenken aan van goud, wierook en mirre. ¹² En nadat zij in een droom waren gewaarschuwd om niet naar Herodes terug te keren, vertrokken zij langs een andere weg naar hun eigen land. ¹³ Nadat zij waren vertrokken, verscheen een engel van de Heer aan Jozef in een droom en zei: "Sta op, neem het kind en Zijn moeder, en vlucht naar Egypte. Blijf daar totdat ik het je zeg, want Herodes is van plan het kind te zoeken om het te vernietigen." ¹⁴ Dus stond Jozef op, nam het kind en Zijn moeder 's nachts mee, en vertrok naar Egypte, ¹⁵ waar hij bleef tot de dood van Herodes. Dit was om

Matteüs

te vervullen wat de Heer had gesproken door de profeet: "Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen."

¹⁶ Toen Herodes beseftte dat hij door de wijzen was misleid, werd hij woedend, en hij gaf bevel om alle jongens in Bethlehem en de omgeving die twee jaar oud waren en jonger, te doden, overeenkomstig de tijd die hij van de wijzen had vernomen. ¹⁷ Toen werd vervuld wat gesproken was door de profeet Jeremia: ¹⁸ "Een stem wordt gehoord in Rama, weeklacht en diep verdriet, Rachel die weent om haar kinderen en niet getroost wil worden, omdat zij er niet meer zijn."

¹⁹ Na de dood van Herodes kwam een engel van de Heer in een droom tot Jozef terwijl hij in Egypte was, ²⁰ en zei: "Sta op, neem het kind en Zijn moeder, en ga naar het land Israël, want zij die het kind naar het leven stonden, zijn dood." ²¹ Dus stond Jozef op, nam het kind en Zijn moeder, en ging naar het land Israël. ²² Maar toen hij hoorde dat Archelaüs over Judea regeerde in plaats van zijn vader Herodes, was hij bang om daarheen te gaan. Nadat hij in een droom was gewaarschuwd, trok hij zich terug naar de streek van Galilea, ²³ en ging wonen in een stad genaamd Nazareth. Dit was om te vervullen wat gesproken was door de profeten: "Hij zal een Nazarener genoemd worden."

3 In die dagen verscheen Johannes de Doper, predikend in de woestijn van Judea, ² en verkondigend: "Bekeer u, want het koninkrijk der hemelen is nabij." ³ Dit is degene van wie de profeet Jesaja sprak: "Een stem van iemand die roept in de woestijn: 'Bereid de weg voor de Heer, maak recht in de wildernis een weg voor onze God.'" ⁴ Johannes droeg kleding gemaakt van kamelenhaar en had een leren gordel om zijn middel. Zijn dieet bestond uit sprinkhanen en wilde honing. ⁵ Mensen uit Jeruzalem, heel Judea en de hele streek rond de Jordaan gingen naar hem toe, ⁶ en zij werden door hem gedoopt in de Jordaan, terwijl zij hun zonden beleden. ⁷ Toen hij zag dat veel van de Farizeeën en Sadduceeën voor de doop kwamen, zei hij tegen hen: "Adderengebroed! Wie heeft jullie gewaarschuwd om te vluchten voor de komende toorn?" ⁸ Breng dan vruchten voort in overeenstemming met berouw. ⁹ En veronderstel niet bij uzelf te zeggen: 'Wij hebben Abraham als onze vader.' Want ik zeg u dat God uit deze stenen kinderen voor Abraham kan verwekken. ¹⁰ De bijl ligt al aan de wortel van de bomen, en elke boom die

geen goede vruchten voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen. ¹¹ "Ik doop u met water als een teken van berouw. Maar na mij komt er een die machtiger is dan ik, wiens sandalen ik niet waard ben te dragen. Hij zal u dopen met de Heilige Geest en met vuur. ¹² Zijn wan is in zijn hand, en hij zal zijn dorsvloer grondig reinigen, zijn tarwe verzamelen in de schuur en het kaf verbranden met onuitblusbaar vuur."

¹³ In die tijd reisde Jezus van Galilea naar de Jordaan om door Johannes gedoopt te worden. ¹⁴ Maar Johannes probeerde hem tegen te houden en zei: "Ik heb nodig door u gedoopt te worden, en komt u naar mij?" ¹⁵ Jezus antwoordde hem: "Laat het nu zo zijn; het is passend voor ons om op deze manier alle gerechtigheid te vervullen." Toen stemde Johannes toe. ¹⁶ Zodra Jezus gedoopt was, kwam hij uit het water omhoog. Op dat moment werden de hemelen geopend, en hij zag de Geest van God als een duif neerdalen en op hem rusten. ¹⁷ En een stem uit de hemel zei: "Dit is mijn geliefde Zoon, in wie ik welbehagen heb."

4 Toen werd Jezus door de Geest naar de woestijn geleid om verzocht te worden door de duivel. ² Nadat hij veertig dagen en veertig nachten had gevast, kreeg hij honger. ³ De verleider kwam naar hem toe en zei: "Als u de Zoon van God bent, beveel dan dat deze stenen brood worden." ⁴ Maar Jezus antwoordde: "Er staat geschreven: 'De mens leeft niet van brood alleen, maar van ieder woord dat uit de mond van de Heer komt.'" ⁵ Toen nam de duivel hem mee naar de heilige stad en liet hem op de hoogste punt van de tempel staan. ⁶ Hij zei tegen hem: "Als u de Zoon van God bent, werp uzelf dan naar beneden; want er staat geschreven: 'Hij zal zijn engelen over u bevel geven, en zij zullen u op hun handen dragen, zodat u uw voet niet tegen een steen zult stoten.'" ⁷ Jezus antwoordde: "Er staat ook geschreven: 'Stel de Heer, uw God, niet op de proef.'" ⁸ Opnieuw nam de duivel hem mee naar een zeer hoge berg en toonde hem alle koninkrijken van de wereld en hun pracht. ⁹ Hij zei tegen hem: "Ik zal u al deze dingen geven als u neervalt en mij aanbidt." ¹⁰ Toen zei Jezus tegen hem: "Ga weg van mij, Satan! Want er staat geschreven: 'Aanbid de Heer, uw God, en dien alleen Hem.'" ¹¹ Op dat moment verliet de duivel hem, en zie, engelen kwamen en dienden hem.

Matteüs

¹² Toen Jezus hoorde dat Johannes gevangen was genomen, trok hij zich terug naar Galilea. ¹³ Hij verliet Nazareth en ging wonen in Kafarnaüm, dat aan de zee ligt, in het gebied van Zebulon en Naftali— ¹⁴ om te vervullen wat gesproken was door de profeet Jesaja: ¹⁵ “Het land van Zebulon en het land van Naftali, het gebied langs de zee, over de Jordaan, Galilea van de heidenen— ¹⁶ het volk dat in duisternis woonde, heeft een groot licht gezien; voor hen die in het land van de schaduw van de dood woonden, is een licht opgegaan.”

¹⁷ Vanaf die tijd begon Jezus te prediken: “Bekeer u, want het koninkrijk der hemelen is nabij.” ¹⁸ Terwijl Jezus langs de Zee van Galilea liep, zag hij twee broers, Simon die Petrus wordt genoemd, en zijn broer Andreas. Ze wierpen een net in de zee, want ze waren vissers. ¹⁹ En Jezus zei tegen hen: “Kom, volg mij, en ik zal van jullie vissers van mensen maken.” ²⁰ Zonder aarzeling lieten ze hun netten achter en volgden hem. ²¹ Verderop zag hij twee andere broers, Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en zijn broer Johannes, in de boot met hun vader Zebedeüs, hun netten herstellen; en hij riep hen. ²² Zonder aarzeling lieten ze de boot en hun vader achter, en volgden hem.

²³ Jezus trok rond in heel Galilea, onderwijzend in hun synagogen, verkondigend het evangelie van het koninkrijk, en genezend elke ziekte en kwaal onder het volk. ²⁴ Het nieuws over hem verspreidde zich door heel Syrië, en ze brachten tot hem allen die ziek waren, die leden aan verschillende kwalen en hevige pijnen, de bezetenen, de lijders aan vallende ziekte, en de verlamden; en hij genas hen. ²⁵ Grote menigten volgden hem uit Galilea, de Dekapolis, Jeruzalem, Judea, en van over de Jordaan.

5 Toen Jezus de menigten zag, ging Hij een berg op en ging zitten. Zijn discipelen kwamen naar Hem toe, ² en Hij begon hen te onderwijzen en zei:

³ “Gezegend zijn zij die arm van geest zijn, want het koninkrijk der hemelen behoort hun toe. ⁴ Gezegend zijn zij die treuren, want zij zullen vertroost worden. ⁵ Gezegend zijn de zachtmoedigen, zij zullen de aarde beërven. ⁶ Gezegend zijn zij die honger en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen vervuld worden. ⁷ Gezegend zijn de barmhartigen, want zij zullen

barmhartigheid ondervinden. ⁸ Gezegend zijn zij die zuiver van hart zijn, want zij zullen God zien. ⁹ Gezegend zijn de vredestichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden. ¹⁰ Gezegend zijn zij die vervolgd worden om de gerechtigheid, want het koninkrijk der hemelen is van hen.

¹¹ Gezegend zijn jullie wanneer mensen jullie beledigen, vervolgen en ten onrechte allerlei kwaad tegen jullie spreken omwille van Mij. ¹² Wees blij en verheugd, want jullie beloning in de hemel is groot; want op dezelfde manier hebben zij de profeten vervolgd die vóór jullie waren.

¹³ Jullie zijn het zout der aarde. Maar als het zout zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Het is nergens meer goed voor, behalve om weggegooid en door anderen vertrapt te worden. ¹⁴ Jullie zijn het licht van de wereld. Een stad die op een heuvel ligt, kan niet verborgen blijven. ¹⁵ Ook steekt men geen lamp aan om die onder een korenmaat te zetten, maar op een standaard, en zij geeft licht aan allen in het huis. ¹⁶ Laat op dezelfde manier jullie licht schijnen voor anderen, zodat zij jullie goede werken zien en jullie Vader in de hemel verheerlijken.

¹⁷ Denk niet dat Ik gekomen ben om de Wet of de Profeten af te schaffen; Ik ben niet gekomen om ze af te schaffen, maar om ze te vervullen. ¹⁸ Want voorwaar, Ik zeg jullie, totdat de hemel en de aarde voorbijgaan, zal niet de kleinste letter, niet het minste streepje van de Wet verdwijnen totdat alles is volbracht. ¹⁹ Daarom, wie een van de kleinste van deze geboden opzij zet en anderen leert hetzelfde te doen, zal de kleinste genoemd worden in het koninkrijk der hemelen, maar wie deze geboden in praktijk brengt en onderwijst, zal groot genoemd worden in het koninkrijk der hemelen. ²⁰ Want Ik zeg jullie, tenzij jullie gerechtigheid groter is dan die van de schriftgeleerden en Farizeeën, zullen jullie zeker het koninkrijk der hemelen niet binnengaan.

²¹ Jullie hebben gehoord dat er gezegd is tegen de ouden, ‘U zult niet doden, en wie doodt zal onderworpen zijn aan het oordeel.’ ²² Maar Ik zeg jullie, iedereen die boos is op zijn broeder of zuster zal onderworpen zijn aan het oordeel. En wie tegen zijn broeder of zuster zegt, ‘Raca,’ zal antwoord moeten geven aan de rechtbank. En wie zegt, ‘Jij dwaas!’ zal in gevaar zijn van het vurige hellevuur. ²³

Matteüs

Daarom, als je je offergave bij het altaar brengt en je daar herinnert dat je broeder of zuster iets tegen je heeft, ²⁴ laat je offergave daar voor het altaar. Ga eerst naar hen toe om je met hen te verzoenen; kom dan en breng je offergave. ²⁵ Los snel zaken op met je tegenstander die je voor de rechter sleept. Doe het terwijl je nog onderweg bent, anders kan je tegenstander je overleveren aan de rechter, en de rechter kan je overleveren aan de gerechtsdienaar, en je kunt in de gevangenis geworpen worden. ²⁶ Voorwaar, Ik zeg je, je zult er niet uitkomen totdat je de laatste penning hebt betaald.

²⁷ Jullie hebben gehoord dat er gezegd is, 'U zult geen overspel plegen.' ²⁸ Maar Ik zeg jullie, iedereen die naar een vrouw kijkt met begeerte heeft in zijn hart al overspel met haar gepleegd. ²⁹ Als je rechteroog je doet zondigen, ruk het uit en werp het weg. Het is beter voor je om een deel van je lichaam te verliezen dan dat je hele lichaam in de hel wordt geworpen. ³⁰ En als je rechterhand je doet zondigen, hak hem af en werp hem weg. Het is beter voor je om een deel van je lichaam te verliezen dan dat je hele lichaam naar de hel gaat.

³¹ Er is gezegd, 'Iedereen die zijn vrouw verstoot, moet haar een scheidsbrief geven.' ³² Maar Ik zeg jullie, iedereen die zijn vrouw verstoot, behalve om ontucht, maakt dat zij overspel pleegt, en iedereen die een gescheiden vrouw trouwt, pleegt overspel.

³³ Opnieuw hebben jullie gehoord dat er gezegd is tegen de ouden, 'Breek uw eed niet, maar vervul uw geloften aan de Heer.' ³⁴ Maar Ik zeg jullie, zweer helemaal niet: niet bij de hemel, want het is Gods troon; ³⁵ noch bij de aarde, want het is Zijn voetbank; noch bij Jeruzalem, want het is de stad van de grote Koning. ³⁶ En zweer niet bij je hoofd, want je kunt niet één haar wit of zwart maken. ³⁷ Laat je uitspraak zijn, 'Ja, ja' of 'Nee, nee'; alles wat daarbuiten gaat, komt van de boze.

³⁸ Jullie hebben de leer gehoord, 'Oog om oog, tand om tand.' ³⁹ Maar Ik zeg jullie, verzet je niet tegen een boosdoener. Als iemand je op de rechterwang slaat, keer hem dan ook de andere wang toe. ⁴⁰ En als iemand je voor de rechter wil dagen en je hemd wil nemen, laat hem dan ook je mantel hebben. ⁴¹ Als iemand je dwingt één mijl te gaan, ga met hem twee mijlen. ⁴² Geef aan degene die je iets vraagt, en keer je niet af van degene die van je wil lenen.

⁴³ Jullie hebben gehoord dat er gezegd is, 'Heb uw naaste lief en haat uw vijand.' ⁴⁴ Maar Ik zeg jullie, toon liefde aan je vijanden en bid voor degenen die je vervolgen, ⁴⁵ zodat jullie kinderen mogen zijn van jullie Vader in de hemel. Hij laat Zijn zoon opgaan over zowel de bozen als de goeden, en laat het regenen over de rechtvaardigen en de onrechtvaardigen. ⁴⁶ Als je hen liefhebt die jou liefhebben, welke beloning krijg je dan? Doen zelfs de tollenaars niet hetzelfde? ⁴⁷ En als je alleen je eigen mensen begroet, wat doe je dan meer dan anderen? Doen zelfs de heidenen niet hetzelfde? ⁴⁸ Streef er daarom naar om zo volmaakt te zijn als jullie hemelse Vader volmaakt is.

6 "Wees voorzichtig om je gerechtigheid niet voor anderen te tonen om door hen opgemerkt te worden; anders zul je geen beloning hebben van je Vader in de hemel. ² "Dus wanneer je aan de armen geeft, kondig het niet aan met trompetten, zoals de huichelaars doen in de synagogen en op de straten, om door anderen geprezen te worden. Voorwaar, ik zeg jullie, zij hebben hun beloning al ontvangen. ³ Maar wanneer je aan degenen in nood geeft, doe dat dan discreet, zonder de aandacht op jezelf te vestigen, ⁴ zodat je gift privé blijft. Dan zal je Vader, die ziet wat in het verborgene gebeurt, je belonen.

⁵ "En wanneer je bidt, wees niet zoals de huichelaars, want zij houden ervan om te staan en te bidden in de synagogen en op de straathoeken om door anderen gezien te worden. Voorwaar, ik zeg jullie, zij hebben hun beloning al ontvangen. ⁶ Maar wanneer je bidt, ga je kamer binnen, sluit de deur en bid tot je Vader, die ongezien is. Dan zal je Vader, die ziet wat in het verborgene gebeurt, je belonen. ⁷ En wanneer je bidt, gebruik dan geen gedachteloze herhaling zoals de heidenen, want zij denken dat ze gehoord zullen worden vanwege hun vele woorden. ⁸ Doe hen niet na: je Vader weet wat je nodig hebt, nog voordat je Hem vraagt.

⁹ "Bid op deze manier:

'Onze Vader in de hemel, geheiligd zij Uw naam, ¹⁰ Laat Uw koninkrijk komen, Uw wil geschieden, op aarde zoals in de hemel. ¹¹ Geef ons heden ons dagelijks brood. ¹² En vergeef ons onze zonden, zoals wij degenen vergeven die tegen ons zondigen. ¹³ En leid ons niet in verzoeking, maar

Matteüs

verlos ons van het kwaad.' Want van U is het koninkrijk, de kracht, de heerlijkheid, voor eeuwig. Amen

¹⁴ Want als je anderen vergeeft wanneer zij tegen je zondigen, zal je hemelse Vader ook jou vergeven. ¹⁵ Maar als je anderen niet vergeeft, zal je Vader jou ook niet vergeven.

¹⁶ "Wanneer je vast, kijk dan niet somber zoals de huichelaars, want zij vervormen hun gezichten om anderen te laten zien dat zij vasten. Voorwaar, ik zeg jullie, zij hebben hun beloning al ontvangen. ¹⁷ Maar wanneer je vast, verzorg je uiterlijk door je hoofd te zalven en je gezicht te wassen, ¹⁸ zodat je vasten niet duidelijk is voor anderen, maar alleen voor je Vader, die ongezien is; en je Vader, die ziet wat in het verborgene gebeurt, zal je belonen.

¹⁹ "Verzamel voor jezelf geen schatten op aarde, waar motten en roest vernietigen, en waar dieven inbreken en stelen. ²⁰ Verzamel in plaats daarvan schatten in de hemel, waar mot en roest niet vernietigen, en waar dieven niet inbreken en stelen. ²¹ Want waar je schat is, daar zal ook je hart zijn.

²² "Het oog is de lamp van het lichaam. Als je ogen helder zijn, zal je hele lichaam vol licht zijn. ²³ Maar als je ogen niet helder zijn, zal je hele lichaam vol duisternis zijn. Als dan het licht in jou duisternis is, hoe groot is die duisternis! ²⁴ "Niemand kan twee heren dienen. Of je zult de ene haten en de andere liefhebben, of je zult toegewijd zijn aan de ene en de andere verachten. Je kunt niet zowel God als rijkdom dienen.

²⁵ "Daarom zeg ik jullie, wees niet bezorgd over je leven, wat je zult eten of drinken, of over je lichaam, wat je zult aantrekken. Is het leven niet meer dan voedsel, en het lichaam meer dan kleding? ²⁶ Kijk naar de vogels in de lucht; zij zaaien niet, oogsten niet en slaan niet op in schuren, en toch voedt je hemelse Vader hen. Ben je niet veel meer waard dan zij? ²⁷ Kan iemand van jullie, door zich zorgen te maken, zijn leven met zelfs maar een uur verlengen? ²⁸ "En waarom maak je je zorgen over kleding? Overweeg hoe de bloemen van het veld groeien. Ze arbeiden niet en spinnen niet, ²⁹ toch zeg ik jullie, zelfs Salomo in al zijn pracht was niet gekleed als een van deze. ³⁰ Als God het gras van het veld zo kleedt, dat er vandaag is en morgen in het vuur

wordt geworpen, zal Hij jullie dan niet veel meer kleden—jullie van weinig geloof?

³¹ Dus wees niet bezorgd en zeg niet: 'Wat zullen we eten?' of 'Wat zullen we drinken?' of 'Wat zullen we aantrekken?' ³² Want de heidenen zoeken al deze dingen, en je hemelse Vader weet dat je ze nodig hebt. ³³ Maar zoek eerst Zijn koninkrijk en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen je bovendien gegeven worden. ³⁴ Wees daarom niet bezorgd over morgen, want morgen zal voor zichzelf zorgen. Elke dag heeft genoeg aan zijn eigen kwaad.

7 "Oordeel niet, opdat u niet wordt geoordeeld. ² Want op de manier waarop u anderen oordeelt, zult u worden geoordeeld, en met de maat waarmee u meet, zal het u worden gemeten. ³ Waarom kijkt u naar de splinter in het oog van uw broeder, maar merkt u de balk in uw eigen oog niet op? ⁴ Hoe kunt u tegen uw broeder zeggen: 'Laat mij de splinter uit uw oog verwijderen,' terwijl er een balk in uw eigen oog zit? ⁵ Huichelaar, verwijder eerst de balk uit uw eigen oog, en dan zult u duidelijk zien om de splinter uit het oog van uw broeder te verwijderen. ⁶ "Geef het heilige niet aan de honden, en gooi uw parels niet voor de zwijnen, anders vertrappen ze ze onder hun poten, en keren zich om en verscheuren u.

⁷ "Vraag, en het zal u gegeven worden; zoek, en u zult vinden; klop, en de deur zal voor u worden geopend. ⁸ Want ieder die vraagt ontvangt; wie zoekt vindt; en voor wie klopt, zal het worden geopend. ⁹ Wie van u, als uw zoon om brood vraagt, zou hem een steen geven? ¹⁰ Of als hij om een vis vraagt, zou hem een slang geven? ¹¹ Als u dan, hoewel gebrekkig, weet hoe u goede gaven aan uw kinderen moet geven, hoeveel te meer zal uw Vader in de hemel goede dingen geven aan hen die Hem vragen!

¹² Daarom, in alles, doe voor anderen wat u wilt dat zij voor u doen, want dit is de Wet en de Profeten. ¹³ "Ga binnen door de nauwe poort; want wijd is de poort en breed is de weg die naar de vernietiging leidt, en velen gaan daardoor naar binnen. ¹⁴ Maar klein is de poort en smal de weg die naar het leven leidt, en slechts weinigen vinden die.

¹⁵ "Wees op uw hoede voor valse profeten, die in schaapskleren naar u toe komen, maar van binnen zijn het roofzuchtige wolven. ¹⁶ Aan hun vruchten zult u hen herkennen. Plukken mensen druiven van

Matteüs

doornstruiken, of vijgen van distels? ¹⁷ Evenzo brengt een goede boom goede vruchten voort, maar een slechte boom brengt slechte vruchten voort. ¹⁸ Een goede boom brengt geen slechte vruchten voort, noch kan een slechte boom goede vruchten geven. ¹⁹ Elke boom die geen goede vruchten voortbrengt, wordt omgehakt en in het vuur geworpen. ²⁰ Zo zult u hen dus aan hun vruchten herkennen.

²¹ “Niet iedereen die tot mij zegt: ‘Heer, Heer,’ zal het koninkrijk der hemelen binnengaan, maar alleen zij die de wil doen van mijn Vader die in de hemel is. ²² Op die dag zullen velen tegen mij zeggen: ‘Heer, Heer, hebben wij niet in uw naam geprofeteerd, demonen uitgedreven en vele wonderen verricht in uw naam?’ ²³ Dan zal ik hun verklaren: ‘Ik heb u nooit gekend; ga weg van mij, u die wetteloosheid bedrijft.’

²⁴ “Daarom, iedereen die deze woorden van mij hoort en ze in praktijk brengt, is als een wijs man die zijn huis op de rots bouwde. ²⁵ De regen viel, de overstromingen kwamen, en de winden bliezen en sloegen tegen dat huis; toch viel het niet, omdat het op de rots was gefundeerd. ²⁶ Maar iedereen die deze woorden van mij hoort en ze niet in praktijk brengt, is als een dwaas man die zijn huis op het zand bouwde. ²⁷ De regen viel, de overstromingen kwamen, en de winden bliezen en sloegen tegen dat huis, en het viel met een grote crash.”

²⁸ Toen Jezus deze uitspraken had beëindigd, waren de menigten verbaasd over zijn onderricht; ²⁹ want hij onderwees als iemand met gezag, en niet zoals hun schriftgeleerden.

8 Toen Jezus van de berg afdaalde, volgden grote menigten Hem. ² Een man die aan lepra leed, naderde Hem, boog voor Hem neer en zei: “Heer, als U wilt, kunt U mij reinigen.” ³ Jezus strekte Zijn hand uit en raakte hem aan, zeggende: “Ik wil het; word rein.” Onmiddellijk werd zijn lepra gereinigd. ⁴ Jezus instrueerde hem, “Zorg ervoor dat je het niemand vertelt; maar ga, toon jezelf aan de priester en breng het offer dat Mozes heeft geboden, als een getuigenis voor hen.”

⁵ Bij het binnengaan van Kapernaüm naderde een centurio Hem, zoekende naar hulp. ⁶ “Heer,” zei hij, “mijn dienaar ligt verlamd thuis en lijdt hevig.” ⁷ Jezus antwoordde hem, “Ik zal naar hem toe komen en hem genezen.” ⁸ De centurio antwoordde, “Heer, ik ben niet waardig dat U onder mijn dak komt, maar

spreek slechts een woord en mijn dienaar zal genezen worden. ⁹ Want ook ik ben een man onder gezag, met soldaten onder mij. Ik zeg tegen de een, ‘Ga,’ en hij gaat; en tegen de ander, ‘Kom,’ en hij komt; en tegen mijn dienaar, ‘Doe dit,’ en hij doet het.” ¹⁰ Toen Jezus dit hoorde, was Hij verbaasd en zei tegen degenen die Hem volgden, “Voorwaar, Ik zeg u, Ik heb in heel Israël zo’n groot geloof niet gevonden. ¹¹ Ik zeg u dat velen zullen komen uit het oosten en westen en zullen aanzitten met Abraham, Isaak en Jakob in het koninkrijk der hemelen; ¹² maar degenen die oorspronkelijk voor het koninkrijk bedoeld waren, zullen in de buitenste duisternis geworpen worden; daar zal gewezen zijn en tandengeknars.” ¹³ Toen zei Jezus tegen de centurio, “Ga; het zal voor u gedaan worden zoals u hebt geloofd.” En de dienaar werd op datzelfde moment genezen.

¹⁴ Toen Jezus bij het huis van Petrus aankwam, zag Hij de schoonmoeder van Petrus met koorts in bed liggen. ¹⁵ Hij raakte haar hand aan, en de koorts verliet haar; en zij stond op en begon Hem te dienen. ¹⁶ Toen de avond viel, brachten ze velen die door demonen bezeten waren naar Hem toe, en Hij dreef de geesten uit met een woord en genas allen die ziek waren. ¹⁷ Dit was om de woorden te vervullen die door de profeet Jesaja gesproken waren:

“Hij heeft onze zwakheden op Zich genomen en onze ziekten gedragen.”

¹⁸ Toen Jezus de menigte om Hem heen zag, gaf Hij bevel om naar de overkant van de zee te gaan. ¹⁹ Toen naderde een schriftgeleerde Hem en zei, “Meester, ik zal U volgen waar U ook heen gaat.” ²⁰ Jezus antwoordde, “Vossen hebben holen en vogels van de lucht hebben nesten, maar de Zoon des mensen heeft geen plek om Zijn hoofd neer te leggen.” ²¹ Een andere discipel zei tegen Hem, “Heer, sta mij toe eerst mijn vader te begraven.” ²² Maar Jezus antwoordde hem, “Volg Mij, en laat de doden voor hun eigen doden zorgen.”

²³ Toen Hij de boot instapte, vergezelden Zijn discipelen Hem. ²⁴ Plotseling stak er een hevige storm op op de zee, zodat de boot door de golven werd bedekt; maar Jezus sliep. ²⁵ De discipelen kwamen naar Hem toe en maakten Hem wakker, zeggende, “Red ons, Heer; we vergaan!” ²⁶ Hij zei tegen hen, “Waarom zijn jullie bang, kleingelovigen?”

Matteüs

Toen stond Hij op en bestrafte de winden en de zee, en het werd volkomen stil. ²⁷ De mannen waren verbaasd en zeiden, "Wat voor man is dit, dat zelfs de winden en de zee Hem gehoorzamen?"

²⁸ Toen Hij aan de overkant in de streek van de Gadarenen aankwam, confronteerden twee door demonen bezeten mannen Hem toen ze uit de graven kwamen. Ze waren zo gewelddadig dat niemand die weg kon passeren. ²⁹ Ze schreeuwden, "Wat wilt U van ons, Zoon van God? Bent U hier gekomen om ons te kwellen voor de bestemde tijd?" ³⁰ Niet ver van hen was een grote kudde varkens aan het grazen. ³¹ De demonen smeekten Hem, "Als U ons uitdrijft, stuur ons dan in de kudde varkens." ³² Hij zei tegen hen, "Ga!" Dus kwamen ze eruit en gingen in de varkens, en de hele kudde stormde de steile oever af de zee in en kwam om in het water. ³³ De herders vluchtten, gingen de stad in en vertelden alles, inclusief wat er met de door demonen bezeten mannen was gebeurd. ³⁴ Toen kwam de hele stad naar buiten om Jezus te ontmoeten; en toen ze Hem zagen, smeekten ze Hem hun gebied te verlaten.

9 Jezus stapte in een boot, stak het Meer van Galilea over en kwam in zijn eigen stad. ²

Enkele mannen brachten een verlamde man op een brancard naar hem toe. Toen Jezus hun geloof zag, zei hij tegen de verlamde man: "Houd moed, zoon; je zonden zijn vergeven." ³ Hierop zeiden enkele schriftgeleerden bij zichzelf: "Deze man lastert!" ⁴ Maar Jezus, die hun gedachten kende, zei: "Waarom koestert u kwade gedachten in uw hart? ⁵ Wat is eenvoudiger: te zeggen: 'Je zonden zijn vergeven,' of te zeggen: 'Sta op en loop?' ⁶ Maar opdat u weet dat de Zoon des mensen macht heeft op aarde om zonden te vergeven"—zei hij toen tegen de verlamde man: "Sta op, neem je brancard en ga naar huis." ⁷ De man stond op en ging naar zijn huis. ⁸ Toen de menigten dit zagen, waren ze vervuld van ontzag en verheerlijkten God, die zulke macht aan mensen had gegeven.

⁹ Toen Jezus daar verderging, zag hij een man genaamd Matteüs bij het tolhuis zitten. Hij zei tegen hem: "Volg mij," en Matteüs stond op en volgde hem. ¹⁰ Later, terwijl Jezus aan tafel lag in het huis, kwamen veel tollenaars en zondaars en aten met hem en zijn discipelen. ¹¹ Toen de Farizeeën dit zagen, vroegen ze zijn discipelen: "Waarom eet uw meester met tollenaars en zondaars?" ¹² Toen Jezus

dit hoorde, zei hij: "Het zijn niet de gezonden die een dokter nodig hebben, maar de zieken. ¹³ Ga nu en leer wat dit betekent: 'Ik wil barmhartigheid en geen offer.' Want ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars."

¹⁴ Toen kwamen de discipelen van Johannes naar hem toe en vroegen: "Waarom vasten wij en de Farizeeën vaak, maar uw discipelen vasten niet?" ¹⁵ Jezus antwoordde: "Kunnen de bruiloftsgasten treuren zolang de bruidegom bij hen is? De tijd zal komen dat de bruidegom van hen wordt weggenomen, en dan zullen ze vasten. ¹⁶ "Niemand zet een lap van ongekrompen stof op een oud kleed, want de lap trekt het kleed kapot, en de scheur wordt erger. ¹⁷ Ook giet men geen nieuwe wijn in oude zakken. Als men dat doet, barsten de zakken, de wijn loopt eruit en de zakken gaan verloren. Maar men giet nieuwe wijn in nieuwe zakken, en beide blijven behouden."

¹⁸ Terwijl hij dit sprak, kwam er een leider van de synagoge naar hem toe, knielde voor hem neer en zei: "Mijn dochter is zojuist gestorven. Maar kom en leg uw hand op haar, en ze zal leven." ¹⁹ Jezus stond op en ging met hem mee, samen met zijn discipelen. ²⁰ Op dat moment kwam er een vrouw die al twaalf jaar aan bloedvloeïng leed, van achteren naar hem toe en raakte de zoom van zijn kleed aan. ²¹ Ze dacht bij zichzelf: "Als ik alleen maar zijn kleed aanraak, zal ik genezen worden." ²² Jezus draaide zich om, zag haar en zei: "Houd moed, dochter; je geloof heeft je genezen." En de vrouw was op dat moment genezen. ²³ Toen Jezus bij het huis van de leider van de synagoge aankwam en de fluitspelers en de luidruchtige menigte zag, ²⁴ zei hij: "Ga weg; het meisje is niet dood maar slaapt." En ze lachten hem uit. ²⁵ Nadat de menigte naar buiten was gestuurd, ging hij naar binnen, pakte het meisje bij de hand, en ze stond op. ²⁶ Het nieuws hierover verspreidde zich door die hele streek.

²⁷ Toen Jezus daar vertrok, volgden twee blinden hem, roepend: "Heb medelijden met ons, Zoon van David!" ²⁸ Toen hij binnen was gegaan, kwamen de blinden naar hem toe, en hij vroeg hen: "Gelooft u dat ik dit kan doen?" Ze antwoordden: "Ja, Heer." ²⁹ Toen raakte hij hun ogen aan en zei: "Laat het u gebeuren naar uw geloof"; ³⁰ en hun zicht werd hersteld. Jezus waarschuwde hen streng: "Zorg dat niemand hiervan weet." ³¹ Maar zij gingen weg en

Matteüs

verspreidden het nieuws over hem door die hele streek.

³² Toen zij vertrokken, werd er een man die bezeten was en niet kon spreken bij Jezus gebracht. ³³ Toen de demon was uitgedreven, sprak de stomme man. De menigten waren verbaasd en zeiden: "Zoiets is nog nooit in Israël gezien." ³⁴ Maar de Farizeeën zeiden: "Hij drijft demonen uit door de vorst der demonen."

³⁵ Jezus trok door alle steden en dorpen, onderwees in hun synagogen, verkondigde het goede nieuws van het koninkrijk en genas elke ziekte en kwaal. ³⁶ Toen hij de menigten zag, werd hij met medelijden bewogen, omdat ze gekweld en hulpeloos waren, als schapen zonder herder. ³⁷ Toen zei hij tegen zijn discipelen: "De oogst is groot, maar er zijn weinig arbeiders. ³⁸ Vraag daarom de Heer van de oogst om arbeiders te sturen naar zijn oogst."

10 Jezus riep zijn twaalf discipelen bijeen en gaf hun macht over onreine geesten, om ze uit te drijven, en om elke ziekte en kwaal te genezen. ² Dit zijn de twaalf apostelen: ten eerste Simon, bekend als Petrus, en zijn broer Andreas; Jakobus, zoon van Zebedeüs, en zijn broer Johannes; ³ Filippus en Bartholomeüs; Thomas en Matteüs, die een tollenaar was; Jakobus, zoon van Alfeüs, en Thaddeüs; ⁴ Simon de Zeloot, en Judas Iskariot, die hem later verried.

⁵ Deze twaalf zond Jezus uit met de volgende instructies: "Ga niet op een weg naar de heidenen, en ga niet een stad van de Samaritanen binnen; ⁶ maar ga in plaats daarvan naar de verloren schapen van Israël. ⁷ Verkondig deze boodschap terwijl u gaat: 'Het koninkrijk der hemelen is nabij.' ⁸ Genees de zieken, wek de doden op, reinig melaatsen, drijf demonen uit. Om niet hebt u ontvangen, om niet moet u geven. ⁹ Verwerf geen goud, zilver of koper voor uw geldbuidels— ¹⁰ noch een tas voor de reis, noch een extra tuniek, noch sandalen, noch een staf; want de arbeider is zijn onderhoud waard.

¹¹ Welke stad of welk dorp u ook binnenkomt, zoek iemand die het waard is en blijf in zijn huis tot u vertrekt. ¹² Bij het binnengaan van het huis, bied uw groet aan. ¹³ Als het huis het verdient, laat uw vrede erop rusten; als het dat niet doet, laat uw vrede tot u terugkeren. ¹⁴ Als iemand u niet welkom heet of niet naar uw woorden luistert, verlaat dat huis of die stad

en schud het stof van uw voeten. ¹⁵ Voorwaar, ik zeg u, het zal draaglijker zijn voor Sodom en Gomorra op de dag des oordeels dan voor die stad.

¹⁶ "Zie, ik zend u als schapen onder de wolven; wees daarom zo sluw als slangen en zo onschuldig als duiven. ¹⁷ Wees op uw hoede voor de mensen; ze zullen u overleveren aan de plaatselijke raden en u geselen in hun synagogen. ¹⁸ U zult voor gouverneurs en koningen worden gebracht omwille van mij, als een getuigenis voor hen en voor de heidenen. ¹⁹ Maar wanneer ze u arresteren, maak u dan geen zorgen over hoe of wat u moet zeggen; want wat u moet zeggen, zal u op dat moment gegeven worden. ²⁰ Want het zult niet u zijn die spreekt, maar de Geest van uw Vader zal door u spreken.

²¹ "Broer zal broer overleveren tot de dood, en een vader zijn kind; kinderen zullen opstaan tegen hun ouders en hen ter dood laten brengen. ²² U zult door iedereen gehaat worden omwille van mijn naam, maar wie standhoudt tot het einde zal gered worden.

²³ Wanneer u vervolging ondervindt op de ene plaats, ga dan naar een andere. Voorwaar, ik zeg u, u zult niet klaar zijn met het doorgaan van de steden van Israël voordat de Zoon des mensen komt.

²⁴ "Een discipel staat niet boven de leraar, noch een dienaar boven zijn meester. ²⁵ Het is genoeg voor de discipel om te zijn zoals zijn leraar, en de dienaar zoals zijn meester. Als ze het hoofd van het huis Beëlzebul hebben genoemd, hoeveel te meer zullen ze de leden van zijn huishouden belasteren!

²⁶ "Wees dus niet bang voor hen, want er is niets verborgen dat niet onthuld zal worden, of geheim dat niet bekend zal worden. ²⁷ Wat ik u in het donker vertel, spreek dat in het licht; wat in uw oor gefluisterd wordt, verkondig dat van de daken. ²⁸ Wees niet bang voor hen die het lichaam doden maar de ziel niet kunnen doden. Vrees veeleer Hem die zowel ziel als lichaam in de hel kan vernietigen. ²⁹ Worden niet twee mussen voor een klein muntstuk verkocht? Toch zal er niet één van hen op de grond vallen zonder uw Vader. ³⁰ En zelfs de haren van uw hoofd zijn allemaal geteld. ³¹ Wees dus niet bang; u bent meer waard dan vele mussen.

³² "Iedereen die mij erkent voor anderen, zal ik erkennen voor mijn Vader in de hemel. ³³ Maar wie

Matteüs

mij ontkent voor anderen, zal ik ontkennen voor mijn Vader in de hemel.

³⁴ “Denk niet dat ik ben gekomen om vrede op aarde te brengen; ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar een zwaard. ³⁵ Want ik ben gekomen om

een zoon tegen zijn vader te zetten, een dochter tegen haar moeder, en een schoondochter tegen haar schoonmoeder; ³⁶ en iemands vijanden zullen de leden van zijn eigen huishouden zijn.

³⁷ “Als iemand zijn vader of moeder meer liefheeft dan mij, is hij mij niet waardig; als iemand zijn zoon of dochter meer liefheeft dan mij, is hij mij niet waardig. ³⁸ Wie zijn kruis niet opneemt en mij volgt, is mij niet waardig. ³⁹ Wie zijn leven wil behouden, zal het verliezen, en wie zijn leven verliest omwille van mij, zal het vinden.

⁴⁰ “Wie u ontvangt, ontvangt mij, en wie mij ontvangt, ontvangt degene die mij gezonden heeft. ⁴¹ Wie een profeet ontvangt omdat hij een profeet is, zal de beloning van een profeet ontvangen, en wie een rechtvaardige ontvangt omdat hij rechtvaardig is, zal de beloning van een rechtvaardige ontvangen. ⁴² En als iemand zelfs maar een beker koud water aanbiedt aan een van deze kleinen die mijn discipel is, voorwaar, ik zeg u, die persoon zal zijn beloning zeker niet mislopen.”

11 Nadat Jezus zijn twaalf discipelen had geïnstrueerd, vertrok hij vandaar om in hun steden te onderwijzen en te prediken.

² Terwijl Johannes in de gevangenis was, hoorde hij over de werken van Christus en stuurde zijn discipelen ³ om hem te vragen: “Bent u degene die komen zou, of moeten we een ander verwachten?” ⁴ Jezus antwoordde: “Ga terug en vertel Johannes wat je hoort en ziet: ⁵ De blinden ontvangen hun zicht, de lammen lopen, melaatsen worden gereinigd, de doven horen, de doden worden opgewekt, en het goede nieuws wordt aan de armen verkondigd. ⁶ Gezegend is iedereen die zich niet aan mij ergert.”

⁷ Toen de discipelen van Johannes vertrokken, begon Jezus de menigte over Johannes toe te spreken: “Wat ging u in de woestijn zien? Een riet dat door de wind heen en weer wordt bewogen?” ⁸ Zo niet, wat ging u dan zien? Een man gekleed in zachte kleding? Nee, zij die zachte kleding dragen zijn in

koninklijke paleizen. ⁹ Maar wat ging u dan zien? Een profeet? Ja, ik zeg u, en meer dan een profeet. ¹⁰ Dit is degene over wie in de Schrift is gesproken: Zie, ik zend mijn bode voor u uit, die uw weg voor u zal bereiden.’ ¹¹ Voorwaar, ik zeg u, onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is niemand opgestaan die groter is dan Johannes de Doper; toch is de kleinste in het koninkrijk der hemelen groter dan hij. ¹² Vanaf de dagen van Johannes de Doper tot nu toe wordt het koninkrijk der hemelen met geweld aangegrepen, en gewelddadige mensen nemen het met kracht in. ¹³ Want alle Profeten en de Wet hebben gesproken over wat zou komen tot Johannes. ¹⁴ En als u bereid bent het te accepteren, hij is Elia die komen zou. ¹⁵ Wie oren heeft om te horen, laat hem horen. ¹⁶ “Waarmee zal ik deze generatie vergelijken? Het is als kinderen die op de marktplaatsen zitten en anderen toeroepen:

¹⁷ ‘We speelden de fluit voor jullie, en jullie dansten niet; we zongen een treurlied, en jullie treurden niet.’

¹⁸ Want Johannes kwam, noch etend noch drinkend, en zij zeggen: ‘Hij is bezeten door een demon.’ ¹⁹ De Zoon des mensen kwam, etend en drinkend, en zij zeggen: ‘Zie, een vraatzuchtige en een dronkaard, een vriend van tollenaars en zondaars.’ Maar wijsheid wordt gerechtvaardigd door haar daden.”

²⁰ Toen begon Jezus de steden waarin de meeste van zijn wonderen waren verricht te veroordelen, omdat zij zich niet bekeerden. ²¹ “Wee u, Chorazin! Wee u, Bethsaïda! Want als de wonderen die in u zijn verricht in Tyrus en Sidon waren gedaan, zouden zij zich al lang geleden in zak en as hebben bekeerd. ²² Maar ik zeg u, het zal draaglijker zijn voor Tyrus en Sidon op de dag des oordeels dan voor u. ²³ En u, Kafarnaüm, zult u tot de hemel verheven worden? Nee, u zult tot Hades neerdalen. Want als de wonderen die in u zijn verricht in Sodom waren gedaan, zou het tot op de dag van vandaag zijn blijven bestaan. ²⁴ Maar ik zeg u dat het draaglijker zal zijn voor Sodom op de dag des oordeels dan voor u.”

²⁵ In die tijd zei Jezus: “Ik prijs u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat u deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard. ²⁶ Ja, Vader, want dit was welbehaaglijk in uw ogen. ²⁷ Alle dingen zijn

Matteüs

mij door mijn Vader toevertrouwd. Niemand kent de Zoon dan de Vader, en niemand kent de Vader dan de Zoon en degenen aan wie de Zoon hem wil openbaren.

²⁸ “Kom naar mij toe, allen die vermoeid zijn en zware lasten dragen, en ik zal u rust geven. ²⁹ Neem mijn juk op u en leer van mij, want ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en u zult rust vinden voor uw zielen. ³⁰ Want mijn juk is zacht, mijn last is licht.”

12 In die tijd liep Jezus op de sabbat door de korenvelden, en Zijn discipelen, die honger hadden, begonnen aren te plukken en te eten. ² Toen de Farizeeën dit zagen, zeiden ze tegen Hem: “Kijk, Uw discipelen doen wat niet geoorloofd is op de sabbat.” ³ Hij antwoordde: “Hebt u niet gelezen wat David deed toen hij en zijn metgezellen honger hadden? ⁴ Hij ging het huis van God binnen en zij aten het gewijde brood, wat niet geoorloofd was voor hem of zijn metgezellen om te eten, maar alleen voor de priesters. ⁵ Of hebt u niet in de Wet gelezen dat de priesters in de tempel de sabbat schenden, en toch onschuldig blijven? ⁶ Maar Ik zeg u, iets groter dan de tempel is hier. ⁷ Als u begrepen had wat dit betekent: ‘Ik wil barmhartigheid en geen offer,’ zou u de onschuldigen niet veroordeeld hebben. ⁸ Want de Mensenzoon heeft gezag over de sabbat.”

⁹ Van daar vertrok Hij en ging hun synagoge binnen. ¹⁰ Daar was een man met een verschrompelde hand. Ze vroegen Jezus: “Is het geoorloofd om op de sabbat te genezen?” om Hem te kunnen beschuldigen. ¹¹ Hij vroeg hen: “Als iemand van jullie een schaap heeft en het valt op de sabbat in een put, zou je het er dan niet uit halen?” ¹² Hoeveel meer is een mens niet waard dan een schaap! Daarom is het geoorloofd om goed te doen op de sabbat.” ¹³ Toen zei Hij tegen de man: “Steek uw hand uit.” Hij stak hem uit, en hij werd hersteld, net zo gezond als de andere. ¹⁴ Maar de Farizeeën gingen weg en beraamden een plan tegen Hem, om te overleggen hoe ze Hem konden vernietigen.

¹⁵ Jezus, zich hiervan bewust, trok zich terug van daar. Velen volgden Hem, en Hij genas hen allen, ¹⁶ en Hij waarschuwde hen om niet bekend te maken wie Hij was. ¹⁷ Dit gebeurde om te vervullen wat gesproken was door de profeet Jesaja:

¹⁸ “Zie, Mijn Dienaar die Ik heb gekozen, Mijn geliefde uitverkorene in wie Mijn ziel behagen schept; Ik heb Mijn Geest op Hem gelegd, Hij zal gerechtigheid brengen aan de naties. ¹⁹ Hij zal niet twisten noch roepen; niemand zal Zijn stem op straat horen. ²⁰ Een geknakte rietstengel zal Hij niet breken, en een kwijnende vlaspiet zal Hij niet doven, totdat Hij gerechtigheid tot overwinning leidt. ²¹ In Zijn naam zullen de naties hun hoop stellen.”

²² Toen werd een door demonen bezeten man die blind en stom was bij Jezus gebracht, en Hij genas hem, zodat de man zowel kon spreken als zien. ²³ Alle mensen waren verbaasd en zeiden: “Zou dit de Zoon van David kunnen zijn?” ²⁴ Maar toen de Farizeeën dit hoorden, zeiden ze: “Deze man drijft demonen alleen uit door Beëlzebul, de overste van de demonen.” ²⁵ Jezus, die hun gedachten kende, zei tegen hen: “Elk koninkrijk dat tegen zichzelf verdeeld is, gaat ten onder, en elke stad of huis dat tegen zichzelf verdeeld is, zal niet standhouden. ²⁶ Als Satan Satan uitdrijft, is hij tegen zichzelf verdeeld. Hoe kan zijn koninkrijk dan standhouden? ²⁷ En als Ik demonen uitdrijf door Beëlzebul, door wie drijven uw zonen ze dan uit? Daarom zullen zij uw rechters zijn. ²⁸ Maar als Ik demonen uitdrijf door de Geest van God, dan is het koninkrijk van God inderdaad tot u gekomen. ²⁹ Of hoe kan iemand het huis van een sterke man binnengaan en zijn bezittingen roven, tenzij hij eerst de sterke man bindt? Dan kan hij zijn huis plunderen. ³⁰ Wie niet met Mij is, is tegen Mij, en wie niet met Mij bijeenbrengt, verstrooit.

³¹ Daarom zeg Ik u, elke soort zonde en godslastering kan vergeven worden, maar godslastering tegen de Geest zal niet vergeven worden. ³² Wie een woord spreekt tegen de Mensenzoon, zal vergeven worden, maar wie spreekt tegen de Heilige Geest, zal niet vergeven worden, noch in deze tijd, noch in de toekomstige.

³³ Maak een boom goed, en zijn vrucht zal goed zijn; of maak een boom slecht, en zijn vrucht zal slecht zijn, want een boom wordt aan zijn vruchten herkend.

³⁴ Adderengebroed, hoe kunt u, die slecht bent, iets goeds zeggen? Want de mond spreekt waar het hart vol van is. ³⁵ Een goed mens brengt goede dingen voort uit de goede schat in hem, en een slecht mens brengt slechte dingen voort uit de slechte schat in hem. ³⁶ Maar Ik zeg u dat iedereen rekenschap zal

moeten afleggen op de dag van het oordeel voor elk achteloos woord dat zij hebben gesproken. ³⁷ Want door uw woorden zult u onschuldig worden verklaard, en door uw woorden zult u veroordeeld worden.”

³⁸ Toen kwamen enkele schriftgeleerden en Farizeeën naar Hem toe en zeiden: “Meester, we willen een teken van U zien.” ³⁹ Hij antwoordde: “Een verdorven en overspelige generatie vraagt om een teken! Maar er zal geen teken gegeven worden behalve het teken van de profeet Jona. ⁴⁰ Want zoals Jona drie dagen en drie nachten in de buik van een grote vis was, zo zal de Mensenzoon drie dagen en drie nachten in het hart van de aarde zijn. ⁴¹ De mannen van Ninevé zullen opstaan bij het oordeel met deze generatie en haar veroordelen; want zij bekeerden zich bij de prediking van Jona, en nu is hier iets groter dan Jona. ⁴² De koningin van het Zuiden zal opstaan bij het oordeel met deze generatie en haar veroordelen; want zij kwam van de eindten der aarde om naar de wijsheid van Salomo te luisteren, en nu is hier iets groter dan Salomo.

⁴³ Wanneer een onreine geest uit een mens is gegaan, doorkruist hij dorre plaatsen op zoek naar rust en vindt die niet. ⁴⁴ Dan zegt hij: ‘Ik zal terugkeren naar mijn huis vanwaar ik kwam.’ Wanneer hij aankomt, vindt hij het huis leeg, schoongeveegd en op orde gebracht. ⁴⁵ Dan gaat hij en neemt zeven andere geesten met zich mee, slechter dan hijzelf, en zij gaan daar binnen en wonen daar. En de laatste toestand van die persoon is slechter dan de eerste. Zo zal het ook zijn met deze verdorven generatie.”

⁴⁶ Terwijl Hij nog tot de menigte sprak, stonden Zijn moeder en broers buiten, verlangend om met Hem te spreken. ⁴⁷ Iemand vertelde Hem: “Uw moeder en broers staan buiten, verlangend om met U te spreken.” ⁴⁸ Hij antwoordde degene die het Hem vertelde: “Wie is Mijn moeder, en wie zijn Mijn broers?” ⁴⁹ Wijzend naar Zijn discipelen, zei Hij: “Hier zijn Mijn moeder en Mijn broers. ⁵⁰ Want wie de wil doet van Mijn Vader in de hemel, die is werkelijk Mijn broer, zuster en moeder.”

13 Op diezelfde dag verliet Jezus het huis en ging bij de zee zitten. ² Grote menigten verzamelden zich om hem heen, dus ging hij in een boot zitten, terwijl de menigte op de oever

stond. ³ Hij sprak veel dingen tot hen in gelijkenissen en zei: “Overweeg de zaaier die eropuit ging om te zaaien. ⁴ Terwijl hij zaaide, viel een deel van het zaad langs de weg, en de vogels kwamen en aten het op. ⁵ Een ander deel viel op rotsachtige plaatsen, waar niet veel aarde was. Ze schoten snel op omdat de bodem ondiep was. ⁶ Maar toen de zon opkwam, verschroelden ze, en omdat ze geen wortel hadden, verdorven ze. ⁷ Ander zaad viel tussen de doornen, die opgroeiden en hen verstikten. ⁸ Maar ander zaad viel in goede aarde en bracht vrucht voort, deels honderd-, deels zestig- en deels dertigvoudig van wat gezaaid was. ⁹ Wie oren heeft om te horen, laat hem luisteren.”

¹⁰ De discipelen kwamen naar hem toe en vroegen: “Waarom spreekt u in gelijkenissen tot de mensen?”

¹¹ Hij antwoordde: “Aan jullie is het gegeven de geheimen van het koninkrijk der hemelen te kennen, maar aan hen is het niet gegeven. ¹² Want wie heeft, aan hem zal gegeven worden, en hij zal overvloed hebben. Wie niet heeft, zelfs wat hij heeft zal van hem afgenomen worden. ¹³ De reden dat ik tot hen in gelijkenissen spreek, is dat

hoewel ze kijken, ze niet zien; hoewel ze horen, ze niet luisteren; noch begrijpen.

¹⁴ In hen wordt de profetie van Jesaja vervuld:

‘Jullie zullen blijven horen, maar nooit begrijpen; jullie zullen blijven zien, maar nooit waarnemen. ¹⁵ Want het hart van dit volk is afgestompt; met hun oren horen ze nauwelijks, en ze hebben hun ogen gesloten. Anders zouden ze met hun ogen kunnen zien, met hun oren horen, met hun hart begrijpen en zich bekeren, en ik zou hen genezen.’

¹⁶ Maar gezegend zijn jullie ogen, omdat ze zien; en jullie oren, omdat ze horen. ¹⁷ Want ik verzeker jullie, vele profeten en rechtvaardigen verlangden te zien wat jullie zien en zagen het niet, en te horen wat jullie horen en hoorden het niet.

¹⁸ “Luister nu naar de uitleg van de gelijkenis van de zaaier. ¹⁹ Wanneer iemand de boodschap van het koninkrijk hoort en niet begrijpt, komt de boze en roofstielende geest wat in hun hart gezaaid is. Dit is het zaad dat langs de weg gezaaid is. ²⁰ Het zaad dat op rotsachtige grond gezaaid is, is degene die het woord hoort en het meteen met vreugde ontvangt. ²¹ Toch heeft hij geen wortel in zichzelf, maar houdt

Matteüs

slechts een tijd stand. Wanneer er moeilijkheden of vervolging komen omwille van het woord, valt hij snel af. ²² Het zaad dat tussen de doornen gezaaid is, is degene die het woord hoort, maar de zorgen van deze wereld en de bedrieglijkheid van rijkdom verstikken het woord, waardoor het onvruchtbaar wordt. ²³ Maar het zaad dat in goede aarde gezaaid is, is degene die het woord hoort en begrijpt. Zij dragen inderdaad vrucht en produceren, deels honderd-, deels zestig- en deels dertigvoudig van wat gezaaid was.”

²⁴ Hij vertelde hun een andere gelijkenis en zei: “Het koninkrijk der hemelen is als een man die goed zaad in zijn veld zaaide. ²⁵ Maar terwijl iedereen sliep, kwam zijn vijand en zaaide onkruid tussen de tarwe en ging weg. ²⁶ Toen de tarwe opschoot en koren vormde, verscheen ook het onkruid. ²⁷ De dienaren van de landeigenaar kwamen en zeiden tegen hem: ‘Heer, hebt u niet goed zaad in uw veld gezaaid? Hoe komt het dan dat er onkruid is?’ ²⁸ Hij zei tegen hen: ‘Een vijand heeft dit gedaan!’ De dienaren vroegen hem: ‘Wilt u dat wij het gaan verzamelen?’ ²⁹ Maar hij zei: ‘Nee, anders zouden jullie bij het verzamelen van het onkruid ook de tarwe met hen ontwortelen. ³⁰ Laat beide samen opgroeien tot de oogst. Bij de oogsttijd zal ik tegen de maaiers zeggen: ‘Verzamel eerst het onkruid en bind het in bundels om het te verbranden, maar verzamel de tarwe in mijn schuur.’”

³¹ Hij deelde met hen een andere gelijkenis: “Het koninkrijk der hemelen is als een mosterdzaadje, dat een man nam en in zijn veld plantte. ³² Hoewel het het kleinste van alle zaden is, is het, wanneer het groeit, groter dan de tuinplanten en wordt het een boom, zodat de vogels van de lucht komen en nestelen in zijn takken.”

³³ Hij vertelde hun een andere gelijkenis: “Het koninkrijk der hemelen is als zuurdeeg, dat een vrouw nam en verborg in drie maten meel totdat het geheel doorzuurd was.”

³⁴ Jezus sprak al deze dingen tot de menigten in gelijkenissen; hij sprak niet tot hen zonder een gelijkenis te gebruiken. ³⁵ Dit was om te vervullen wat door de profeet gesproken was: “Ik zal mijn mond openen in gelijkenissen; ik zal dingen uitspreken die verborgen zijn sinds de grondlegging van de wereld.”

³⁶ Toen verliet hij de menigten en ging het huis binnen. Zijn discipelen kwamen naar hem toe en zeiden: “Leg ons de gelijkenis van het onkruid in het veld uit.” ³⁷ Hij antwoordde: “Degene die het goede zaad zaait, is de Zoon des mensen, ³⁸ en het veld is de wereld; het goede zaad staat voor de kinderen van het koninkrijk, en het onkruid zijn de kinderen van de boze. ³⁹ De vijand die hen zaait, is de duivel. De oogst is het einde van de wereld, en de maaiers zijn engelen. ⁴⁰ Zoals het onkruid verzameld en in het vuur verbrand wordt, zo zal het zijn aan het einde van de wereld. ⁴¹ De Zoon des mensen zal zijn engelen uitzenden, en zij zullen uit zijn koninkrijk verzamelen alles wat zonde veroorzaakt en allen die kwaad doen. ⁴² Zij zullen hen in de brandende oven werpen, waar gejammer zal zijn en tandengeknars. ⁴³ Dan zullen de rechtvaardigen stralen als de zon in het koninkrijk van hun Vader. Laat wie oren heeft luisteren. ⁴⁴ “Het koninkrijk der hemelen is als een schat verborgen in een veld, die een man vond en opnieuw verborg; en in zijn vreugde ging hij en verkocht alles wat hij had en kocht dat veld. ⁴⁵ “Evenzo is het koninkrijk der hemelen als een koopman die mooie parels zoekt. ⁴⁶ Toen hij één parel van grote waarde vond, ging hij weg en verkocht alles wat hij had en kocht die. ⁴⁷ “Opnieuw is het koninkrijk der hemelen als een net dat in de zee werd geworpen en vissen van elke soort verzamelde. ⁴⁸ Toen het vol was, trokken ze het op de oever, gingen zitten en verzamelden de goede vissen in manden, maar gooiden de slechte weg. ⁴⁹ Dit is wat zal gebeuren aan het einde van de wereld. De engelen zullen komen en de slechten van de rechtvaardigen scheiden ⁵⁰ en hen in de vurige oven werpen, waar gejammer zal zijn en tandengeknars.

⁵¹ “Hebben jullie al deze dingen begrepen?” vroeg Jezus. Zij zeiden tegen hem: “Ja.” ⁵² En hij zei tegen hen: “Daarom is elke schriftgeleerde die een discipel is geworden in het koninkrijk der hemelen als een eigenaar van een huis die uit zijn voorraadkamer nieuwe schatten tevoorschijn haalt, evenals oude.”

⁵³ Nadat Jezus deze gelijkenissen had beëindigd, vertrok hij daarvandaan. ⁵⁴ Toen hij in zijn vaderstad kwam, begon hij de mensen in hun synagoge te onderwijzen, en zij waren verbaasd en zeiden: “Waar heeft deze man deze wijsheid en deze wonderbaarlijke krachten vandaan?” ⁵⁵ “Is dit niet de zoon van de timmerman? Heet zijn moeder niet

Matteüs

Maria, en zijn broers Jakobus, Jozef, Simon en Judas? ⁵⁶ En zijn al zijn zusters niet onder ons? Waar heeft deze man dan al deze dingen vandaan?" ⁵⁷ En zij namen aanstoot aan hem. Maar Jezus zei tegen hen: "Een profeet is niet zonder eer, behalve in zijn vaderstad en in zijn eigen huis." ⁵⁸ En hij deed daar niet veel wonderen vanwege hun ongelof.

14 In die periode werd Herodes de tetrarch op de hoogte gebracht van het nieuws over Jezus, ² en hij zei tegen zijn dienaren: "Dit is Johannes de Doper; hij is uit de dood opgewekt, en daarom zijn wonderbaarlijke krachten werkzaam in hem."

³ Want Herodes had Johannes gevangen genomen, gebonden en in de gevangenis gezet vanwege Herodias, de vrouw van zijn broer Filippus. ⁴ Want Johannes had tegen hem gezegd: "Het is tegen de wet dat u haar hebt." ⁵ Herodes wilde Johannes ter dood brengen, maar hij vreesde het volk, omdat zij Johannes als een profeet beschouwden.

⁶ Maar toen de verjaardag van Herodes kwam, danste de dochter van Herodias voor de gasten en behaagde Herodes zozeer ⁷ dat hij zwoer haar te geven wat ze ook maar vroeg. ⁸ Aangemoedigd door haar moeder zei ze: "Geef mij hier op een schaal het hoofd van Johannes de Doper." ⁹ De koning was bedroefd, maar vanwege zijn eden en zijn dinergasten beval hij dat het gegeven moest worden. ¹⁰ Hij stuurde bevelen en liet Johannes in de gevangenis onthoofden. ¹¹ Het hoofd van Johannes werd op een schaal gepresenteerd en aan het meisje gegeven, die het vervolgens naar haar moeder bracht. ¹² De discipelen van Johannes kwamen, namen het lichaam weg en begroeven het; daarna gingen ze en vertelden het aan Jezus.

¹³ Toen Jezus over Johannes hoorde, trok Hij zich met een boot terug naar een afgelegen plaats om alleen te zijn. Maar toen de menigten dit hoorden, volgden ze Hem te voet vanuit de steden. ¹⁴ Toen Hij aan land kwam, zag Hij een grote menigte, voelde medelijden met hen en genas hun ziekten.

¹⁵ Toen de avond naderde, kwamen de discipelen naar Hem toe en zeiden: "Dit is een afgelegen plaats, en het is al laat. Stuur de menigten weg, zodat ze naar de dorpen kunnen gaan en voor zichzelf wat voedsel kunnen kopen." ¹⁶ Maar Jezus antwoordde: "Ze hoeven niet weg te gaan; jullie

moeten hun iets te eten geven." ¹⁷ Zij antwoordden: "We hebben hier alleen vijf broden en twee vissen." ¹⁸ En Hij instrueerde: "Breng ze naar Mij." ¹⁹ Hij liet de mensen op het gras zitten. Hij nam de vijf broden en de twee vissen, keek op naar de hemel, dankte, en brak de broden. Toen gaf Hij ze aan de discipelen, en de discipelen gaven ze aan de mensen. ²⁰ Ze aten allemaal en werden verzadigd, en de discipelen verzamelden twaalf manden vol met overgebleven stukken. ²¹ Degenen die aten waren ongeveer vijfduizend mannen, naast vrouwen en kinderen.

²² Onmiddellijk instrueerde Jezus de discipelen om in de boot te stappen en alvast naar de overkant te gaan, terwijl Hij de menigte wegstuurde. ²³ Nadat Hij hen had weggestuurd, ging Hij de berg op om alleen te bidden. Toen de avond kwam, was Hij daar alleen, ²⁴ maar de boot was al een aanzienlijke afstand van het land verwijderd, geteisterd door de golven omdat de wind ertegen was. ²⁵ In de vierde nachtwake kwam Jezus naar hen toe, lopend op de zee. ²⁶ Toen de discipelen Hem op de zee zagen lopen, waren ze doodsbang en zeiden: "Het is een spook!" en schreeuwden van angst. ²⁷ Maar Jezus stelde hen onmiddellijk gerust en zei: "Houd moed! Ik ben het; wees niet bang." ²⁸ Petrus antwoordde Hem: "Heer, als U het bent, beveel me dan naar U toe te komen op het water." ²⁹ En Hij zei: "Kom." Toen stapte Petrus uit de boot, liep op het water, en kwam naar Jezus toe. ³⁰ Maar toen hij de wind opmerkte, werd hij bang en begon te zinken. Hij riep: "Heer, red mij!" ³¹ Jezus stak onmiddellijk Zijn hand uit en greep hem vast. "Kleingelovige," zei Hij, "waarom heb je getwijfeld?" ³² Toen ze in de boot stapten, ging de wind liggen. ³³ Toen eerden degenen die in de boot waren Hem, zeggende: "Waarlijk, U bent de Zoon van God."

³⁴ Zodra ze waren overgestoken, kwamen ze aan in Gennesaret. ³⁵ En toen de mannen van die plaats Hem herkenden, stuurden ze bericht naar de hele omliggende streek en brachten allen die ziek waren naar Hem toe; ³⁶ en ze smeekten Hem om de zieken slechts de zoom van Zijn kleed te laten aanraken, en allen die het aanraakten werden genezen.

15 Toen kwamen er Farizeeën en schriftgeleerden uit Jeruzalem naar Jezus en vroegen, ² "Waarom overtreden uw discipelen de traditie van de oudsten? Ze wassen

Matteüs

hun handen niet voordat ze eten.”³ Jezus antwoordde, “En waarom overtreedt u het gebod van God ter wille van uw traditie?”⁴ Want God heeft gezegd: ‘Eer uw vader en moeder,’ en: ‘Wie kwaad spreekt van zijn vader of moeder moet ter dood gebracht worden.’⁵ Maar u zegt dat als iemand tegen zijn vader of moeder verklaart: ‘Wat u van mij had kunnen ontvangen is een gave aan God,’⁶ hij zijn plicht jegens zijn vader of moeder daarmee niet hoeft te vervullen. Zo maakt u het woord van God krachteloos ter wille van uw traditie.”⁷ Huichelaars! Jesaja had gelijk toen hij over u profeteerde:

“Dit volk eert mij met hun lippen, maar hun hart is ver van mij. Hun aanbidding is vergeefs; hun leringen zijn niets meer dan menselijke voorschriften.”

¹⁰ Jezus riep de menigte bij zich en zei: “Luister en begrijp.”¹¹ Niet wat de mond ingaat maakt een mens onrein, maar wat uit de mond komt, dat maakt hem onrein.”

¹² Toen kwamen de discipelen naar hem toe en zeiden: “Weet u dat de Farizeeën zich geërgerd hebben toen ze dit hoorden?”¹³ Hij antwoordde: “Elke plant die mijn hemelse Vader niet heeft geplant, zal worden uitgerukt.”¹⁴ Laat hen; zij zijn blinde leiders. Als een blinde een blinde leidt, zullen beiden in een kuil vallen.”

¹⁵ Petrus zei: “Help ons de gelijkenis te begrijpen.”¹⁶ “Begrijpt u het nog steeds niet?” vroeg Jezus hen.¹⁷ “Ziet u niet dat wat de mond ingaat in de maag terechtkomt en daarna wordt uitgescheiden?”¹⁸ Maar de dingen die uit de mond komen, komen voort uit het hart, en die maken een mens onrein.¹⁹ Want uit het hart komen boze gedachten—moord, overspel, seksuele immoraliteit, diefstal, valse getuigenis, laster.”²⁰ Deze dingen maken een mens werkelijk onrein; echter, eten met ongewassen handen maakt hen niet onrein.”

²¹ Jezus verliet die plaats en trok zich terug naar de streek van Tyrus en Sidon.²² Een Kanaänitische vrouw uit die streek kwam naar hem toe en riep: “Heer, Zoon van David, heb medelijden met mij! Mijn dochter is ernstig bezeten door een demon.”²³ Maar Jezus antwoordde haar geen woord. Dus kwamen zijn discipelen naar hem toe en drongen bij hem aan: “Stuur haar weg, want ze blijft ons achterna roepen.”²⁴ Hij antwoordde: “Ik ben alleen gezonden naar de

verloren schapen van Israël.”²⁵ De vrouw kwam en boog voor hem neer. “Heer, help mij!” zei ze.²⁶ Hij antwoordde: “Het is niet goed om het brood van de kinderen te nemen en het aan de honden te geven.”²⁷ “Ja, Heer,” zei ze, “maar zelfs de honden eten de kruimels die van de tafel van hun meesters vallen.”²⁸ Toen zei Jezus tegen haar: “Vrouw, uw geloof is groot! Uw verzoek is ingewilligd.” En haar dochter werd op dat moment genezen.

²⁹ Jezus vertrok daarvandaan en reisde langs de Zee van Galilea. Toen ging hij een berg op en ging zitten.³⁰ Grote menigten kwamen naar hem toe, brachten de lammen, de blinden, de kreupelen, de stommen en vele anderen, en legden hen aan zijn voeten; en hij genas hen.³¹ De mensen waren verbaasd toen ze zagen dat de stommen spraken, de kreupelen gezond werden, de lammen liepen en de blinden zagen. En zij verheerlijkten de God van Israël.

³² Jezus riep zijn discipelen bij zich en zei: “Ik heb medelijden met deze mensen; ze zijn al drie dagen bij mij en hebben niets te eten. Ik wil hen niet hongerig wegsturen, anders zouden ze onderweg bezwijken.”³³ Zijn discipelen antwoordden: “Waar zouden we genoeg brood vandaan kunnen halen in deze woestijn om zo’n menigte te voeden?”³⁴ “Hoeveel broden hebben jullie?” vroeg Jezus. “Zeven,” antwoordden ze, “en een paar kleine vissen.”³⁵ Hij gaf de menigte opdracht op de grond te gaan zitten.³⁶ Toen nam hij de zeven broden en de vissen, en na het dankgebed brak hij ze en gaf ze aan de discipelen, en zij gaven ze aan de mensen.³⁷ Iedereen at en werd verzadigd. Daarna verzamelden de discipelen zeven manden vol overgebleven stukken.³⁸ Degenen die aten waren vierduizend mannen, naast vrouwen en kinderen.³⁹ Nadat hij de menigten had weggestuurd, ging Jezus in de boot en vertrok naar de streek van Magadan.

16 De Farizeeën en Sadduceeën kwamen naar Jezus toe en stelden Hem op de proef door om een teken uit de hemel te vragen.² Hij antwoordde: “‘s Avonds zegt u, ‘Het wordt mooi weer, want de lucht is rood,’³ en ‘s ochtends, ‘Vandaag wordt het stormachtig, want de lucht is rood en dreigend.’ U weet hoe u het uiterlijk van de lucht moet interpreteren, maar kunt u de tekenen van de tijden niet onderscheiden?”⁴ Een verdorven en overspelig geslacht verlangt naar een teken, maar er

Matteüs

zal geen ander teken gegeven worden dan het teken van Jona." En Hij liet hen achter en ging weg.

⁵ Toen de discipelen naar de overkant van de zee gingen, realiseerden ze zich dat ze vergeten hadden brood mee te nemen. ⁶ Jezus waarschuwde hen: "Wees voorzichtig en blijf alert voor de invloed van de Farizeeën en Sadduceeën." ⁷ Ze bespraken dit onder elkaar en zeiden: "Het is omdat we geen brood hebben meegenomen." ⁸ Bewust van hun gesprek, zei Jezus: "Jullie kleingelovigen, waarom praten jullie onder elkaar over het feit dat jullie geen brood hebben?" ⁹ Begrijpen jullie het nog steeds niet? Herinneren jullie je niet de vijf broden voor de vijfduizend, en hoeveel manden jullie hebben opgehaald? ¹⁰ Of de zeven broden voor de vierduizend, en hoeveel grote manden jullie hebben verzameld? ¹¹ Hoe komt het dat jullie niet begrijpen dat Ik niet over brood sprak? Maar wees op jullie hoede voor het zuurdeeg van de Farizeeën en Sadduceeën." ¹² Toen begrepen ze dat Hij hen niet waarschuwde voor het zuurdeeg dat in brood wordt gebruikt, maar voor de leer van de Farizeeën en Sadduceeën.

¹³ Toen Jezus in de omgeving van Caesarea Filippi kwam, vroeg Hij Zijn discipelen: "Wie zeggen de mensen dat de Zoon des mensen is?" ¹⁴ Zij antwoordden: "Sommigen zeggen Johannes de Doper; anderen zeggen Elia; en weer anderen, Jeremia of een van de profeten." ¹⁵ Hij zei tegen hen: "Maar wat denken jullie? Wie zeggen jullie dat Ik ben?" ¹⁶ Simon Petrus antwoordde: "U bent de Messias, de Zoon van de levende God." ¹⁷ Jezus antwoordde: "Gezegend ben je, Simon, zoon van Jona, want dit is je niet door menselijke middelen geopenbaard, maar door Mijn Vader in de hemel. ¹⁸ En Ik zeg je dat jij Petrus bent, en op deze rots zal Ik Mijn kerk bouwen, en de poorten van de Hades zullen er niet tegen bestand zijn. ¹⁹ Ik zal je de sleutels van het koninkrijk der hemelen geven; wat je op aarde bindt, zal in de hemel gebonden zijn, en wat je op aarde ontbindt, zal in de hemel ontbonden zijn." ²⁰ Toen beval Hij Zijn discipelen niemand te vertellen dat Hij de Christus was.

²¹ Vanaf die tijd begon Jezus Zijn discipelen uit te leggen dat Hij naar Jeruzalem moest gaan en veel moest lijden door toedoen van de oudsten, hogepriesters en schriftgeleerden, en dat Hij gedood moest worden en op de derde dag weer tot leven

gewekt zou worden. ²² Petrus nam Hem apart en begon Hem terecht te wijzen. "God verhoede het, Heer!" zei hij. "Dit zal U nooit overkomen!" ²³ Maar Jezus keerde Zich om en zei tegen Petrus: "Ga achter Mij, Satan! Je bent een struikelblok voor Mij; je hebt niet de zaken van God in gedachten, maar slechts menselijke zaken."

²⁴ Toen zei Jezus tegen Zijn discipelen: "Als iemand Mij wil volgen, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. ²⁵ Want wie zijn leven wil behouden, zal het verliezen, maar wie zijn leven opgeeft omwille van Mij, zal het ontdekken. ²⁶ Wat heeft iemand eraan om de hele wereld te winnen, maar zijn ziel te verliezen? Of wat kan iemand geven in ruil voor zijn ziel? ²⁷ Want de Zoon des mensen zal komen in de heerlijkheid van Zijn Vader met Zijn engelen, en dan zal Hij ieder belonen naar zijn daden. ²⁸ "Voorwaar, Ik zeg jullie, sommigen die hier staan zullen de dood niet ervaren voordat ze de Zoon des mensen in Zijn koninkrijk zien komen."

17 Na zes dagen nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes, de broer van Jakobus, mee en leidde hen een hoge berg op, alleen met hen. ² Hij werd voor hun ogen van gedaante veranderd; Zijn gezicht straalde als de zon en Zijn kleren werden wit als het licht. ³ Plotseling verschenen Mozes en Elia aan hen, in gesprek met Jezus. ⁴ Petrus zei tegen Jezus: "Heer, het is goed dat wij hier zijn. Als U wilt, zal ik drie tenten opzetten: één voor U, één voor Mozes en één voor Elia." ⁵ Terwijl hij nog sprak, overschaduwde een heldere wolk hen, en een stem uit de wolk zei: "Dit is mijn geliefde Zoon, in wie Ik welbehagen heb; luister naar Hem!" ⁶ Toen de discipelen dit hoorden, werden ze zo bang dat ze op de grond vielen. ⁷ Toen kwam Jezus naar hen toe, raakte hen aan en zei: "Sta op en wees niet bang." ⁸ Toen ze opkeken, zagen ze niemand anders dan Jezus alleen.

⁹ Terwijl ze van de berg afdaalden, instrueerde Jezus hen: "Vertel niemand over het visioen totdat de Zoon des mensen uit de doden is opgewekt." ¹⁰ De discipelen vroegen Hem: "Waarom zeggen de schriftgeleerden dan dat Elia eerst moet komen?" ¹¹ Jezus antwoordde: "Inderdaad, Elia komt en zal alles herstellen. ¹² Maar Ik zeg jullie dat Elia al gekomen is, en ze hebben hem niet herkend, maar hebben met hem gedaan wat ze wilden. Op dezelfde manier zal de Zoon des mensen door hen lijden." ¹³ Toen

begrepen de discipelen dat Hij tot hen sprak over Johannes de Doper.

¹⁴ Toen ze bij de menigte kwamen, naderde een man Jezus en knielde voor Hem. ¹⁵ “Heer, heb medelijden met mijn zoon,” zei hij. “Hij heeft aanvallen en lijdt hevig; hij valt vaak in het vuur of in het water.” ¹⁶ Ik heb hem naar uw discipelen gebracht, maar zij konden hem niet genezen.” ¹⁷ Jezus antwoordde: “Ongelovige en verdorven generatie, hoe lang zal Ik nog bij jullie blijven? Hoe lang zal Ik jullie nog verdragen? Breng de jongen hier bij Mij.” ¹⁸ Jezus gebod de demon te vertrekken, en deze verliet de jongen, die onmiddellijk genezen werd.

¹⁹ Later kwamen de discipelen in het geheim naar Jezus toe en vroegen: “Waarom konden wij hem niet uitdrijven?” ²⁰ Hij zei tegen hen: “Vanwege jullie kleine geloof. Voorwaar, Ik zeg jullie, als jullie geloof hebben zo klein als een mosterdzaadje, zullen jullie tegen deze berg zeggen: ‘Verplaats je van hier naar daar,’ en hij zal zich verplaatsen; niets zal voor jullie onmogelijk zijn.” ²¹ [Dit soort kan alleen worden uitgedreven door gebed en vasten.]

²² Terwijl ze in Galilea bijeen waren, zei Jezus tegen hen: “De Zoon des mensen zal overgeleverd worden in de handen van mensen; ²³ Ze zullen Hem ter dood brengen, en op de derde dag zal Hij weer opstaan.” En de discipelen waren diep bedroefd.

²⁴ Toen ze in Kafarnaüm aankwamen, kwamen de inners van de tweedrachme tempelbelasting naar Petrus en vroegen: “Betaalt uw meester de tempelbelasting niet?” ²⁵ “Ja, dat doet Hij,” antwoordde Petrus. Toen hij het huis binnenging, sprak Jezus hem als eerste aan: “Wat denk je, Simon? Van wie innen de koningen van de aarde rechten en belastingen—van hun eigen kinderen of van anderen?” ²⁶ Petrus antwoordde: “Van anderen.” Jezus zei tegen hem: “Dan zijn de kinderen vrijgesteld.” ²⁷ Maar om geen aanstoot te geven, ga naar de zee en werp een lijn uit. Neem de eerste vis die je vangt; open zijn bek en je zult een vierdrachme munt vinden. Neem die en geef die aan hen voor mijn belasting en die van jou.”

18 Op dat moment kwamen de discipelen naar Jezus toe en vroegen: “Wie is de grootste in het koninkrijk der hemelen?” ² Hij riep een kind bij Zich en plaatste het kind in hun midden. ³ En Hij zei: “Voorwaar, Ik zeg u, tenzij u verandert en

wordt als kinderen, zult u het koninkrijk der hemelen nooit binnengaan.” ⁴ Daarom, wie zichzelf vernedert als dit kind, die is de grootste in het koninkrijk der hemelen. ⁵ En wie een kind als dit in Mijn naam ontvangt, ontvangt Mij. ⁶ Maar als iemand een van deze kleinen die in Mij geloven doet struikelen, zou het beter voor hem zijn als een zware molensteen om zijn nek werd gehangen en hij in de diepte van de zee werd verdrongen.

⁷ “Wee de wereld vanwege de dingen die mensen doen struikelen! Zulke dingen moeten wel komen, maar wee de persoon door wie ze komen!” ⁸ Als je hand of je voet je doet zondigen, hak het af en gooi het weg. Het is beter voor je om verminkt of kreupel het leven binnen te gaan dan met twee handen of twee voeten in het eeuwige vuur geworpen te worden. ⁹ En als je oog je doet zondigen, ruk het uit en gooi het weg. Het is beter voor je om met één oog het leven binnen te gaan dan met twee ogen in het vuur van de hel geworpen te worden.

¹⁰ “Pas op dat je niet neerziet op een van deze kleinen. Want Ik zeg u dat hun engelen in de hemel altijd het aangezicht van Mijn Vader in de hemel zien.” ¹¹ [Want de Zoon des mensen is gekomen om het verlorene te redden.] ¹² “Wat denkt u? Als iemand honderd schapen heeft en er één van afdwaalt, zal hij dan niet de negenennegentig op de bergen achterlaten en op zoek gaan naar het verloren schaap?” ¹³ En als hij het vindt, voorwaar, Ik zeg u, hij verheugt zich meer over dat ene schaap dan over de negenennegentig die niet afdwaalden. ¹⁴ Op dezelfde manier is het niet de wil van uw Vader in de hemel dat een van deze kleinen verloren gaat.

¹⁵ “Als je broer of zus zondigt, ga dan naar hen toe en wijs hen onder vier ogen op hun fout; als ze naar je luisteren, heb je hen gewonnen.” ¹⁶ Maar als ze niet luisteren, neem dan één of twee anderen mee, zodat elke zaak kan worden vastgesteld door de verklaring van twee of drie getuigen. ¹⁷ Als ze zelfs niet naar hen luisteren, vertel het dan aan de gemeente; en als ze zelfs niet naar de gemeente luisteren, behandel hen dan als een heiden of een tollenaar. ¹⁸ “Voorwaar, Ik zeg u, wat u ook bindt op aarde, zal voor u gebonden zijn in de hemel, en wat u ook ontbindt op aarde, zal voor u ontbonden zijn in de hemel.” ¹⁹ “Verder, voorwaar, Ik zeg u dat als twee van u op aarde het eens worden over wat ze ook vragen, het hun zal worden gegeven door Mijn Vader

in de hemel. ²⁰ Want waar twee of drie in Mijn naam bijeen zijn, daar ben Ik in hun midden.”

²¹ Toen kwam Petrus naar Jezus toe en vroeg: “Heer, hoe vaak moet ik mijn broer of zus vergeven die tegen mij zondigt? Tot zeven keer?” ²² Jezus antwoordde: “Ik zeg je, niet slechts zeven keer, maar zevenenzeventig keer.

²³ “Om deze reden is het koninkrijk der hemelen als een koning die besloot af te rekenen met zijn dienaren. ²⁴ Toen hij met de afrekening begon, werd er iemand bij hem gebracht die hem tienduizend talenten schuldig was. ²⁵ Omdat hij niet kon betalen, beval de meester dat hij, zijn vrouw, zijn kinderen en alles wat hij had verkocht zouden worden om de schuld te vereffenen. ²⁶ De dienaar viel op zijn knieën voor hem neer. ‘Heb geduld met mij,’ smeekte hij, ‘en ik zal alles terugbetalen.’ ²⁷ De meester van die dienaar kreeg medelijden met hem, schold de schuld kwijt en liet hem gaan. ²⁸ Maar toen die dienaar wegging, vond hij een van zijn mededienaren die hem honderd denarii schuldig was. Hij greep hem vast en begon hem te wurgen. ‘Betaal terug wat je me verschuldigd bent!’ eiste hij. ²⁹ Zijn mededienaar viel op zijn knieën en smeekte hem: ‘Heb geduld met mij, en ik zal het terugbetalen.’ ³⁰ Maar hij weigerde. In plaats daarvan liet hij de man in de gevangenis gooien totdat hij de schuld kon vereffenen. ³¹ Toen de andere dienaren zagen wat er was gebeurd, waren ze verontwaardigd en gingen hun meester alles vertellen wat er was gebeurd. ³² Toen riep de meester de dienaar bij zich. ‘Jij slechte dienaar,’ zei hij, ‘ik heb al die schuld van jou kwijtgescholden omdat je mij smeekte. ³³ Had je niet ook medelijden moeten hebben met je mededienaar, zoals ik medelijden met jou had?’ ³⁴ In zijn woede droeg de meester hem over aan de cipiers om gemarteld te worden totdat hij alles had terugbetaald wat hij verschuldigd was. ³⁵ “Op dezelfde manier zal Mijn hemelse Vader met ieder van u handelen, tenzij u uw broer of zus vanuit uw hart vergeeft.”

19 Toen Jezus deze woorden had beëindigd, vertrok hij uit Galilea en ging naar het gebied van Judea aan de overkant van de Jordaan. ² Een groot aantal mensen volgde hem, en hij genas hen daar.

³ Enkele Farizeeën kwamen naar hem toe, om hem op de proef te stellen en vroegen: “Is het geoorloofd voor een man om om welke reden dan ook van zijn vrouw te scheiden?” ⁴ Hij antwoordde: “Hebben jullie niet gelezen dat de Schepper hen vanaf het begin mannelijk en vrouwelijk heeft gemaakt, ⁵ en zei: ‘Om deze reden zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich hechten aan zijn vrouw, en de twee zullen één vlees worden?’ ⁶ Zo zijn zij niet langer twee, maar nu één vlees. Daarom, wat God heeft samengevoegd, laat niemand scheiden.” ⁷ Zij vroegen hem: “Waarom heeft Mozes dan bevolen dat een man zijn vrouw een scheidingsbrief moet geven en haar moet wegsturen?” ⁸ Hij antwoordde: “Mozes heeft jullie toegestaan om van jullie vrouwen te scheiden vanwege de hardheid van jullie hart, maar vanaf het begin was het niet zo. ⁹ Ik zeg jullie, iedereen die van zijn vrouw scheidt, behalve wegens ontrouw, en een ander trouwt, pleegt overspel.”

¹⁰ De discipelen zeiden tegen hem: “Als dit de situatie is tussen een man en zijn vrouw, is het beter om niet te trouwen.” ¹¹ Hij zei tegen hen: “Niet iedereen kan dit woord accepteren, maar alleen zij aan wie het is gegeven. ¹² Want er zijn eunuchen die zo geboren zijn, en er zijn eunuchen die door anderen tot eunuch zijn gemaakt, en er zijn zij die ervoor kiezen om als eunuchen te leven omwille van het koninkrijk der hemelen. Laat iedereen dit accepteren die het kan.”

¹³ Toen werden er kinderen bij hem gebracht, zodat hij zijn handen op hen kon leggen en bidden, maar de discipelen berispten hen. ¹⁴ Jezus zei: “Laat de kinderen tot mij komen, en verhinder hen niet, want het koninkrijk der hemelen behoort toe aan hen die zijn zoals zij.” ¹⁵ Nadat hij zijn handen op hen had gelegd, vertrok hij daarvandaan.

¹⁶ En iemand kwam naar hem toe en vroeg: “Meester, wat voor goeds moet ik doen om het eeuwige leven te verkrijgen?” ¹⁷ Hij antwoordde: “Waarom vraag je mij naar wat goed is? Er is maar Eén die goed is. Als je het leven wilt binnengaan, houd de geboden.” ¹⁸ “Welke?” vroeg hij. Jezus antwoordde: “Je zult niet moorden, je zult geen overspel plegen, je zult niet stelen, je zult geen vals getuigenis afleggen, ¹⁹ respecteer je vader en moeder, en zorg voor je naaste als voor jezelf.” ²⁰ De jonge man zei tegen hem: “Ik heb dit alles in acht genomen. Wat ontbreekt mij nog?” ²¹ Jezus zei tegen

Matteüs

hem: "Als je volmaakt wilt zijn, ga, verkoop je bezittingen en geef aan de armen, en je zult een schat in de hemel hebben. Kom dan, volg mij." ²² Toen de jonge man dit hoorde, ging hij bedroefd weg, want hij had veel bezittingen.

²³ Toen zei Jezus tegen zijn discipelen: "Voorwaar, ik zeg jullie, het is moeilijk voor een rijk persoon om het koninkrijk der hemelen binnen te gaan. ²⁴ Bovendien is het gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan dan voor een rijk persoon om het koninkrijk van God binnen te gaan." ²⁵ Toen de discipelen dit hoorden, waren ze buitengewoon verbaasd en vroegen: "Wie kan dan gered worden?" ²⁶ Jezus keek hen aan en zei: "Voor mensen is dit onmogelijk, maar bij God zijn alle dingen mogelijk."

²⁷ Petrus antwoordde: "Wij hebben alles verlaten om u te volgen! Wat zal er dan voor ons zijn?" ²⁸ Jezus zei tegen hen: "Voorwaar, ik zeg jullie, in de vernieuwing van alle dingen, wanneer de Zoon des Mensen op zijn glorieuze troon zit, zullen jullie die mij gevolgd zijn ook op twaalf tronen zitten, regerend over de twaalf stammen van Israël. ²⁹ En iedereen die huizen of broers of zusters of vader of moeder of kinderen of velden heeft verlaten omwille van mij, zal vele malen zoveel ontvangen en het eeuwige leven beërven. ³⁰ Velen die de eersten zijn, zullen de laatsten worden, en velen die de laatsten zijn, zullen de eersten worden."

20 "Want het koninkrijk der hemelen is te vergelijken met een landeigenaar die vroeg in de morgen eropuit ging om arbeiders voor zijn wijngaard in te huren. ² Nadat hij met de arbeiders een denarie per dag was overeengekomen, stuurde hij hen naar zijn wijngaard. ³ Rond het derde uur ging hij eropuit en zag anderen werkloos op de markt staan. ⁴ Hij zei tegen hen: 'Gaan jullie ook naar de wijngaard, en ik zal jullie geven wat rechtvaardig is.' En zij gingen. ⁵ Hij ging opnieuw uit rond het zesde en het negende uur en deed hetzelfde. ⁶ En rond het elfde uur ging hij uit en vond anderen die daar stonden. Hij vroeg hen: 'Waarom staan jullie hier de hele dag werkloos?' ⁷ Zij antwoordden: 'Omdat niemand ons heeft ingehuurd.' Hij zei tegen hen: 'Gaan jullie ook naar de wijngaard.'

⁸ Toen het avond werd, zei de eigenaar van de wijngaard tegen zijn opzichter: 'Roep de arbeiders en betaal hen hun loon, beginnend met de laatsten en eindigend met de eersten.' ⁹ De arbeiders die rond het elfde uur waren ingehuurd, kwamen en ontvingen ieder een denarie. ¹⁰ Toen de eersten kwamen, verwachtten zij meer te ontvangen, maar ook zij ontvingen ieder een denarie. ¹¹ Bij het ontvangen begonnen zij te mompelen tegen de landeigenaar. ¹² Zij zeiden: 'Deze laatsten hebben slechts één uur gewerkt, en u hebt hen gelijkgesteld aan ons die de last van de dag en de verzengende hitte hebben gedragen.' ¹³ Maar hij antwoordde een van hen: 'Vriend, ik ben niet onrechtvaardig tegen jou. Ben je niet met mij overeengekomen voor een denarie?' ¹⁴ Neem wat van jou is en ga. Ik wil aan deze laatste hetzelfde geven als aan jou. ¹⁵ Is het niet geoorloofd voor mij om met mijn eigen geld te doen wat ik wil? Of is jouw oog jaloez omdat ik gul ben?' ¹⁶ Op deze manier zullen de laatsten de eersten zijn, en de eersten de laatsten."

¹⁷ Terwijl Jezus op weg was naar Jeruzalem, nam hij de twaalf discipelen apart en zei tegen hen, ¹⁸ "We gaan naar Jeruzalem, en de Zoon des mensen zal worden overgeleverd aan de hogepriesters en schriftgeleerden, en zij zullen hem ter dood veroordelen. ¹⁹ Zij zullen hem overleveren aan de heidenen om hem te bespotten, te geselen en te kruisigen, en op de derde dag zal hij worden opgewekt."

²⁰ Toen kwam de moeder van de zonen van Zebedeüs naar Jezus toe met haar zonen, knielde neer en deed een verzoek aan hem. ²¹ Hij vroeg haar: "Wat wil je?" Zij antwoordde: "Geef dat deze twee zonen van mij mogen zitten, één aan uw rechterhand en één aan uw linkerhand, in uw koninkrijk." ²² Jezus antwoordde: "Jullie weten niet wat je vraagt. Kunnen jullie de beker drinken die ik op het punt sta te drinken?" Zij zeiden tegen hem: "Wij kunnen het." ²³ Hij zei tegen hen: "Jullie zullen inderdaad uit mijn beker drinken, maar om te zitten aan mijn rechter- of linkerhand is niet aan mij om te geven. Deze plaatsen zijn voor degenen voor wie ze door mijn Vader zijn bereid." ²⁴ Toen de tien hiervan hoorden, waren zij verontwaardigd over de twee broers. ²⁵ Jezus riep hen bij zich en zei: "Jullie weten dat de heersers van de heidenen over hen heersen, en hun hoge functionarissen gezag over hen uitoefenen. ²⁶

Matteüs

Zo zal het niet onder jullie zijn. Wie onder jullie groot wil worden, moet jullie dienaar zijn,²⁷ en wie de eerste wil zijn, moet jullie dienaar zijn—²⁸ want de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en zijn leven te geven als losprijs voor velen."

²⁹ Toen zij uit Jericho vertrokken, volgde een grote menigte hem.³⁰ Twee blinde mannen zaten langs de weg, en toen zij hoorden dat Jezus voorbijging, riepen zij uit: "Heer, Zoon van David, heb medelijden met ons!"³¹ De menigte berispte hen en zei dat zij stil moesten zijn, maar zij riepen des te meer: "Heer, Zoon van David, heb medelijden met ons!"³² Jezus stopte en riep hen bij zich. "Wat willen jullie dat ik voor jullie doe?" vroeg hij.³³ Zij zeiden tegen hem: "Heer, wij willen ons zicht terug." ³⁴ Geraakt door medelijden, raakte Jezus hun ogen aan, en onmiddellijk ontvingen zij hun zicht en volgden hem.

21 Toen zij Jeruzalem naderden en aankwamen bij Bethfagé op de Olijfberg, stuurde Jezus twee discipelen,² met de opdracht: "Ga naar het dorp dat voor jullie ligt, en meteen zullen jullie een ezelin vinden die vastgebonden is, met een veulen naast haar. Maak ze los en breng ze bij mij."³ Als iemand jullie iets vraagt, zeg dan: 'De Heer heeft ze nodig,' en hij zal ze zonder uitstel sturen."⁴ Dit gebeurde opdat vervuld zou worden wat gesproken is door de profeet:⁵ "Zeg tegen de dochter van Sion: 'Zie, uw koning komt naar u toe, zachtmoedig en rijdend op een ezel, op een veulen, het jong van een lastdier.'" ⁶ De discipelen gingen en deden zoals Jezus hun had opgedragen.⁷ Zij brachten de ezelin en het veulen en legden hun mantels op hen, en Jezus ging erop zitten.⁸ Een grote menigte spreidde hun mantels uit op de weg, terwijl anderen takken van de bomen sneden en op de weg legden.⁹ De menigten die voor hem uitgingen en die volgden, riepen: "Hosanna voor de Zoon van David! Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer! Hosanna in de hoogste hemelen!"¹⁰ Toen Jezus Jeruzalem binnenkwam, raakte de hele stad in beroering en vroeg men: "Wie is dit?"¹¹ De menigten antwoordden: "Dit is Jezus, de profeet uit Nazareth in Galilea."

¹² Jezus ging de tempel binnen en dreef allen die daar kochten en verkochten naar buiten. Hij keerde de tafels van de geldwisselaars om en de stoelen van hen die duiven verkochten.¹³ En hij zei tegen

hen: "Er staat geschreven: 'Mijn huis zal een huis van gebed genoemd worden,' maar jullie maken het tot een 'rovershol.'" ¹⁴ Zij die blind waren en zij die kreupel waren, kwamen naar hem toe in de tempel, en hij genas hen.¹⁵ Maar toen de hogepriesters en de schriftgeleerden de wonderlijke dingen zagen die hij deed, en de kinderen die in de tempel riepen: "Hosanna voor de Zoon van David," werden zij verontwaardigd.¹⁶ "Hoor je wat deze kinderen zeggen?" vroegen zij hem. "Ja," antwoordde Jezus, "hebben jullie nooit gelezen: 'Uit de mond van kleine kinderen en zuigelingen hebt u lof bereid voor uzelf?'" ¹⁷ Daarna verliet hij hen en ging de stad uit naar Bethanië, waar hij de nacht doorbracht.

¹⁸ Vroeg in de ochtend, toen Jezus terugkeerde naar de stad, kreeg hij honger.¹⁹ Hij zag een vijgenboom langs de weg en ging erheen, maar vond niets dan bladeren. Hij zei tegen de boom: "Laat er nooit meer vrucht aan jou groeien!" Onmiddellijk verdorde de boom.²⁰ Toen de discipelen dit zagen, waren zij verbaasd en vroegen: "Hoe is de vijgenboom zo snel verdord?" ²¹ Jezus antwoordde: "Voorwaar, ik zeg jullie, als jullie geloof hebben en niet twifelen, zullen jullie niet alleen doen wat met de vijgenboom is gebeurd, maar zelfs als jullie tegen deze berg zeggen: 'Word opgeheven en in de zee geworpen,' zal het gebeuren."²² En alles wat jullie in gebed vragen, gelovend, zullen jullie ontvangen."

²³ Toen Jezus de tempel binnenkwam, kwamen de hogepriesters en de oudsten van het volk naar hem toe terwijl hij onderwees en vroegen: "Met welke bevoegdheid doe je deze dingen, en wie heeft je deze bevoegdheid gegeven?" ²⁴ Jezus antwoordde: "Ik zal jullie ook één vraag stellen. Als jullie mij daarop antwoorden, zal ik jullie vertellen met welke bevoegdheid ik deze dingen doe."²⁵ De doop van Johannes, waar kwam die vandaan? Uit de hemel of van mensen?" Zij overlegden onder elkaar en zeiden: "Als we zeggen: 'Uit de hemel,' zal hij vragen: 'Waarom hebben jullie hem dan niet geloofd?'" ²⁶ Maar als we zeggen: 'Van mensen,' zijn we bang voor het volk, want zij beschouwen Johannes allen als een profeet."²⁷ Dus antwoordden zij Jezus: "Wij weten het niet." Toen zei hij: "Dan zal ik jullie ook niet vertellen met welke bevoegdheid ik deze dingen doe."

²⁸ "Wat denken jullie? Een man had twee zonen. Hij ging naar de eerste en zei: 'Zoon, ga vandaag

Matteüs

werken in de wijngaard.' ²⁹ 'Ik wil niet,' antwoordde hij, maar later bedacht hij zich en ging toch. ³⁰ De vader ging naar de andere zoon en zei hetzelfde. Hij antwoordde: 'Ik ga, heer,' maar hij ging niet. ³¹ Wie van de twee deed wat zijn vader wilde?" "De eerste," antwoordden zij. Jezus zei tegen hen: "Voorwaar, ik zeg jullie, de tollenaars en de hoeren gaan het koninkrijk van God binnen vóór jullie. ³² Want Johannes kwam naar jullie in de weg van gerechtigheid, en jullie geloofden hem niet, maar de tollenaars en de hoeren geloofden hem wel. En zelfs nadat jullie dit zagen, hebben jullie je niet bedacht en hem geloofd.

³³ "Luister naar een andere gelijkenis: Er was een landeigenaar die een wijngaard plantte, er een omheining omheen zette, een wijnpers erin groef en een wachttoren bouwde. Toen verhuurde hij de wijngaard aan enkele boeren en ging op reis. ³⁴ Toen de tijd van de oogst naderde, stuurde hij zijn dienaren naar de pachters om zijn deel van de opbrengst te innen. ³⁵ De pachters grepen zijn dienaren; zij mishandelden de een, doodden een ander en stenigden een derde. ³⁶ Hij stuurde andere dienaren, meer dan de eerste keer, en de pachters behandelden hen op dezelfde manier. ³⁷ Tenslotte stuurde hij zijn zoon naar hen, denkend: 'Zij zullen respect hebben voor mijn zoon.' ³⁸ Maar toen de pachters de zoon zagen, zeiden zij tegen elkaar: 'Dit is de erfgenaam. Kom, laten we hem doden en zijn erfenis in bezit nemen.' ³⁹ Dus namen zij hem, wierpen hem uit de wijngaard en doodden hem. ⁴⁰ Dus, wanneer de eigenaar van de wijngaard komt, wat zal hij met die pachters doen?" ⁴¹ Zij antwoordden: "Hij zal die ellendelingen een ellendig einde maken en de wijngaard verhuren aan andere pachters, die hem zijn deel van de oogst op tijd zullen geven." ⁴² Jezus zei tegen hen: "Hebben jullie nooit in de Schrift gelezen: 'De steen die de bouwers verworpen hebben, is de hoeksteen geworden; de Heer heeft dit gedaan, en het is wonderbaarlijk in onze ogen?' ⁴³ Daarom zeg ik jullie dat het koninkrijk van God van jullie zal worden weggenomen en gegeven aan een volk dat de vruchten ervan voortbrengt. ⁴⁴ Iedereen die over deze steen struikelt, zal gebroken worden, en iedereen op wie hij valt, zal verpletterd worden." ⁴⁵ Toen de hogepriesters en de Farizeeën de gelijkenissen van Jezus hoorden, beseften zij dat hij over hen sprak. ⁴⁶ Zij zochten een manier om hem te arresteren, maar

zij waren bang voor de menigten, omdat het volk hem als een profeet beschouwde.

22 Jezus sprak opnieuw tot hen in gelijkenissen en zei: ² "Het koninkrijk der hemelen is als een koning die een bruiloftsfeest voor zijn zoon organiseerde. ³ Hij stuurde zijn dienaren om degenen die waren uitgenodigd voor het feest te roepen, maar zij wilden niet komen. ⁴ Opnieuw stuurde hij andere dienaren en zei: 'Zeg tegen degenen die zijn uitgenodigd: Zie, ik heb mijn maaltijd bereid; mijn ossen en gemeste vee zijn geslacht, en alles is gereed. Kom naar het bruiloftsfeest.' ⁵ Maar zij sloegen er geen acht op en gingen weg, de een naar zijn akker, de ander naar zijn zaken. ⁶ De anderen grepen zijn dienaren, mishandelden hen en doodden hen. ⁷ De koning was woedend. Hij stuurde zijn leger en vernietigde die moordenaars en verbrandde hun stad. ⁸ Toen zei hij tegen zijn dienaren: 'Het bruiloftsfeest is gereed, maar degenen die waren uitgenodigd waren het niet waard. ⁹ Ga daarom naar de hoofdwegen en nodig zoveel als je vindt uit voor het feest.' ¹⁰ Dus gingen de dienaren de straten op en verzamelden allen die zij vonden, zowel slechte als goede mensen, en de bruiloftszaal was gevuld met gasten.

¹¹ Toen de koning binnenkwam om de gasten te zien, zag hij daar een man die niet gekleed was in bruiloftskleding. ¹² Hij vroeg hem: 'Vriend, hoe ben je hier binnengekomen zonder bruiloftskleding?' De man zweeg. ¹³ Toen zei de koning tegen de bedienden: 'Bind hem handen en voeten, en werp hem in de buitenste duisternis, waar geween zal zijn en tandengeknars.' ¹⁴ Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.

¹⁵ Toen gingen de Farizeeën weg en beraamden hoe zij hem in zijn woorden konden vangen. ¹⁶ Zij stuurden hun discipelen naar hem toe, samen met de Herodianen, en zeiden: "Meester, wij weten dat u waarheidsgetrouw bent en de weg van God in waarheid onderwijst, en dat u zich niets aantrekt van iemands mening, want u laat zich niet beïnvloeden door uiterlijkheden. ¹⁷ Zeg ons dan, wat is uw mening? Is het geoorloofd belasting te betalen aan de keizer, of niet?" ¹⁸ Maar Jezus, die hun boosaardigheid doorzag, zei: "Waarom stelt u mij op de proef, huichelaars?" ¹⁹ Laat mij de munt zien die voor de belasting wordt gebruikt." Zij brachten hem een denarie, ²⁰ en hij vroeg hen: "Wiens afbeelding

Matteüs

en opschrift is dit?" ²¹ "Van de keizer," antwoordden zij. Toen zei hij tegen hen: "Geef dan aan de keizer wat van de keizer is, en aan God wat van God is." ²² Toen zij dit hoorden, waren zij verbaasd, en zij lieten hem achter en gingen weg.

²³ Op diezelfde dag kwamen de Sadduceeën, die de opstanding ontkennen, naar hem toe met een vraag. ²⁴ "Meester," zeiden zij, "Mozes heeft gezegd: 'Als een man sterft zonder kinderen te hebben, moet zijn broer de weduwe trouwen en nakomelingen voor hem verwekken.' ²⁵ Nu waren er zeven broers onder ons. De eerste trouwde en stierf, en omdat hij geen kinderen had, liet hij zijn vrouw aan zijn broer na. ²⁶ Hetzelfde gebeurde met de tweede en de derde broer, tot aan de zevende toe. ²⁷ Uiteindelijk stierf de vrouw ook. ²⁸ In de opstanding, van wie van de zeven zal zij dan de vrouw zijn, aangezien zij allen met haar getrouwd waren?" ²⁹ Jezus antwoordde: "U vergist zich, omdat u de Schriften niet kent noch de kracht van God. ³⁰ Want in de opstanding trouwen zij niet en worden zij niet ten huwelijk gegeven, maar zijn zij als de engelen in de hemel. ³¹ Maar wat betreft de opstanding van de doden, hebt u niet gelezen wat God tot u heeft gezegd, ³² 'Ik ben de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob'? Hij is de God van de levenden, niet van de doden." ³³ De menigte hoorde dit en was verbaasd over zijn onderricht.

³⁴ Toen de Farizeeën hoorden dat Jezus de Sadduceeën tot zwijgen had gebracht, kwamen zij bijeen. ³⁵ Een van hen, een wetgeleerde, stelde hem een vraag om hem op de proef te stellen: ³⁶ "Meester, welk gebod is het grootste in de Wet?" ³⁷ Jezus antwoordde: "'U zult de Heer, uw God, liefhebben met heel uw hart, met heel uw ziel en met heel uw verstand.' ³⁸ Dit is het voornaamste en grootste gebod. ³⁹ En het tweede, daaraan gelijk, is: 'U zult uw naaste liefhebben als uzelf.' ⁴⁰ Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten."

⁴¹ Terwijl de Farizeeën bijeen waren, stelde Jezus hun een vraag, ⁴² "Wat denkt u over de Messias? Wiens zoon is hij?" Zij antwoordden: "De zoon van David." ⁴³ Hij zei tegen hen: "Hoe kan het dan dat David, geïnspireerd door de Geest, hem 'Heer' noemt? Want hij zegt,

⁴⁴ *'De Heer zei tegen mijn Heer: "Zit aan mijn rechterhand totdat ik uw vijanden onder uw voeten leg."*

⁴⁵ Als David hem 'Heer' noemt, hoe kan hij dan zijn zoon zijn?" ⁴⁶ Niemand kon hem een antwoord geven, en vanaf die dag durfde niemand hem meer iets te vragen.

23 Toen richtte Jezus zich tot de menigte en zijn discipelen, ² en zei: "De schriftgeleerden en de Farizeeën hebben plaatsgenomen op de stoel van Mozes. ³ Daarom, doe en onderhoud alles wat zij u zeggen, maar volg hun voorbeeld niet, want zij doen niet wat zij prediken. ⁴ Zij bundelen zware lasten en leggen die op de schouders van mensen, maar zelf willen zij geen vinger uitsteken om ze te verplaatsen. ⁵ Al hun daden doen zij om door anderen gezien te worden: zij maken hun gebedsriemen breed en de kwasten aan hun kleding lang; ⁶ zij verheugen zich in de ereplaatsen bij banketten en de beste zetels in de synagogen; ⁷ zij genieten van begroetingen op de markten en het door anderen 'Rabbi' genoemd worden. ⁸ Maar u moet niet 'Rabbi' genoemd worden, want u heeft één Leraar, en u bent allen broeders en zusters. ⁹ En noem niemand op aarde 'vader,' want u heeft één Vader, die in de hemel is. ¹⁰ Ook moet u niet leiders genoemd worden, want u heeft één Leider, de Christus. ¹¹ Degene die de grootste onder u is, zal uw dienaar zijn. ¹² Want wie zichzelf verheft, zal vernederd worden, en wie zichzelf vernedert, zal verheven worden.

¹³ "Maar wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars! U sluit de deur van het koninkrijk der hemelen voor de mensen. U gaat zelf niet naar binnen, noch laat u hen die willen binnengaan, binnen. ¹⁴ [14] ¹⁵ "Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars! U reist over land en zee om één enkele bekeerling te maken, en wanneer hij er een wordt, maakt u hem tot tweemaal zozeer een kind van de hel als uzelf. ¹⁶ "Wee u, blinde gidsen! U zegt: 'Als iemand zweert bij de tempel, betekent het niets; maar als iemand zweert bij het goud van de tempel, is hij gebonden aan die eed.' ¹⁷ Blinde dwazen! Wat is belangrijker: het goud, of de tempel die het goud heiligt? ¹⁸ En u zegt: 'Als iemand zweert bij het altaar, betekent het niets; maar als iemand zweert bij de gave op het altaar, is hij gebonden aan die eed.' ¹⁹ Blinde mensen! Wat is belangrijker: de

gave, of het altaar dat de gave heilig maakt? ²⁰ Daarom, wie zweert bij het altaar, zweert daarbij en bij alles wat erop ligt. ²¹ En wie zweert bij de tempel, zweert daarbij en bij hem die erin woont. ²² En wie zweert bij de hemel, zweert bij de troon van God en bij hem die daarop zit.

²³ “Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars! U geeft een tiende van uw specerijen—munt, dille en komijn. Maar u heeft de belangrijker zaken van de wet verwaarloosd—gerechtigheid, barmhartigheid en trouw. Deze had u moeten doen, zonder de andere na te laten. ²⁴ Blinde gidsen! U zeeft een mug uit terwijl u een kameel doorslikt. ²⁵ “Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars! U reinigt de buitenkant van de beker en de schotel, maar van binnen zijn ze vol van hebzucht en zelfzucht. ²⁶ Blinde Farizeeër! Reinig eerst de binnenkant van de beker en de schotel, dan zal de buitenkant ook schoon zijn. ²⁷ “Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars! U bent als witgekalkte graven, die er van buiten mooi uitzien maar van binnen vol zijn van de beenderen van de doden en alle onreinheid. ²⁸ Op dezelfde manier lijkt u voor mensen rechtvaardig, maar van binnen bent u vol van hypocrisie en wetteloosheid. ²⁹ “Wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars! U bouwt de graven voor de profeten en versiert de graven van de rechtvaardigen. ³⁰ En u zegt: ‘Als wij in de dagen van onze voorouders hadden geleefd, zouden wij geen deelgenoten zijn geweest in het vergieten van het bloed van de profeten.’ ³¹ Door dit te zeggen, erkent u dat u afstammelingen bent van degenen die de profeten hebben vermoord. ³² Vervul dan wat uw voorouders begonnen zijn! ³³ Slangen! Addergebroed! Hoe zult u ontkomen aan de veroordeling tot de hel? ³⁴ Daarom zend ik u profeten, wijzen en schriftgeleerden. Sommigen van hen zult u doden en kruisigen; anderen zult u geselen in uw synagogen en van stad tot stad vervolgen. ³⁵ En zo zal al het rechtvaardige bloed dat op aarde is vergoten, over u komen, van het bloed van de rechtvaardige Abel tot het bloed van Zacharia, de zoon van Berechja, die u tussen de tempel en het altaar hebt gedood. ³⁶ Voorwaar, ik zeg u, dit alles zal over deze generatie komen.

³⁷ “Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en hen stenigt die naar u zijn gezonden, hoe vaak heb ik uw kinderen willen bijeenbrengen, zoals een hen

haar kuikens onder haar vleugels verzamelt, en u wilde niet. ³⁸ Zie, uw huis wordt aan u overgelaten, verlaten. ³⁹ Want ik zeg u, u zult mij pas weer zien wanneer u zegt: ‘Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer.’”

24 Jezus verliet de tempel en was op weg toen Zijn discipelen naar Hem toekwamen om Hem op de tempelgebouwen te wijzen. ² Hij antwoordde hun: “Zien jullie al deze dingen? Voorwaar, Ik zeg jullie, er zal hier geen steen op de andere blijven; alles zal worden afgebroken.”

³ Toen Hij op de Olijfberg zat, kwamen de discipelen in het geheim naar Hem toe en vroegen: “Vertel ons, wanneer zullen deze dingen gebeuren, en wat zal het teken zijn van Uw komst en van het einde van de wereld?” ⁴ Jezus antwoordde hun: “Let op dat niemand jullie misleidt. ⁵ Want velen zullen in Mijn naam komen en zeggen: ‘Ik ben de Messias,’ en zullen velen misleiden. ⁶ Jullie zullen horen van oorlogen en geruchten van oorlogen; zorg dat jullie niet verontrust zijn. Zulke dingen moeten gebeuren, maar het einde is er nog niet. ⁷ Volken zullen tegen elkaar opstaan, en koninkrijken zullen botsen. Er zullen hongersnoden en aardbevingen zijn op verschillende plaatsen. ⁸ Al deze dingen zijn slechts het begin van de weeën.

⁹ “Dan zullen jullie worden overgeleverd om vervolgd en gedood te worden, en jullie zullen door alle volken worden gehaat vanwege Mijn naam. ¹⁰ In die tijd zullen velen van het geloof afvallen en elkaar verraden en haten, ¹¹ en vele valse profeten zullen opstaan en velen misleiden. ¹² Door de toename van wetteloosheid zal de liefde van de meesten verkillen, ¹³ maar wie volhardt tot het einde zal gered worden. ¹⁴ En dit evangelie van het koninkrijk zal in de hele wereld worden verkondigd als een getuigenis voor alle volken, en dan zal het einde komen.

¹⁵ “Wanneer jullie dan de gruwel van de verwoesting zien, waarover gesproken is door de profeet Daniël, staande in de heilige plaats—laat de lezer begrijpen— ¹⁶ dan moeten degenen die in Judea zijn naar de bergen vluchten. ¹⁷ Wie op het dak is, moet niet naar beneden gaan om iets uit het huis te halen. ¹⁸ Wie in het veld is, moet niet terugkeren om zijn mantel te halen. ¹⁹ Het zal moeilijk zijn in die dagen voor zwangere vrouwen en zogende moeders! ²⁰ Bid dat jullie vlucht niet in de winter of op een sabbat zal

plaatsvinden. ²¹ Want dan zal er een grote verdrukking zijn, zoals er niet is geweest vanaf het begin van de wereld tot nu toe—en nooit meer zal zijn. ²² Als die dagen niet waren verkort, zou niemand overleven, maar omwille van de uitverkorenen zullen die dagen worden verkort.

²³ Op dat moment, als iemand zegt: 'Kijk, hier is de Messias!' of: 'Daar is Hij!' geloof het niet. ²⁴ Want bedriegers die beweren de Messias te zijn en valse profeten zullen verschijnen en grote tekenen en wonderen doen om, indien mogelijk, zelfs de uitverkorenen te misleiden. ²⁵ Onthoud, Ik heb het jullie van tevoren gezegd. ²⁶ Daarom, als iemand jullie zegt: 'Hij is in de woestijn,' ga er niet op uit; of: 'Hij is in de binnenkamers,' geloof het niet. ²⁷ Want zoals de bliksem komt uit het oosten en zichtbaar is tot in het westen, zo zal de komst van de Zoon des Mensen zijn. ²⁸ Waar een lijk is, daar zullen de gieren zich verzamelen.

²⁹ "Onmiddellijk na de verdrukking van die dagen

'zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar licht niet geven; de sterren zullen uit de hemel vallen, en de hemelse machten zullen wankelen.'

³⁰ Dan zal het teken van de Zoon des Mensen in de hemel verschijnen. Dan zullen alle volken van de aarde rouwen wanneer zij de Zoon des Mensen zien komen op de wolken van de hemel met macht en grote heerlijkheid. ³¹ En Hij zal Zijn engelen uitzenden met een luid trompetgeschal, en zij zullen Zijn uitverkorenen verzamelen uit de vier windstreken, van het ene uiteinde van de hemel tot het andere.

³² "Leer nu deze les van de vijgenboom: Zodra zijn tak zacht wordt en zijn bladeren uitlopen, weten jullie dat de zomer nabij is. ³³ Op dezelfde manier, wanneer jullie al deze dingen zien, weten jullie dat het nabij is, voor de deur. ³⁴ Voorwaar, Ik zeg jullie, deze generatie zal zeker niet voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. ³⁵ Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar Mijn woorden zullen nooit voorbijgaan.

³⁶ "Maar wat betreft die dag of uur weet niemand, zelfs de engelen in de hemel niet, noch de Zoon, maar alleen de Vader. ³⁷ Zoals het was in de dagen van Noach, zo zal het zijn bij de komst van de Zoon

des Mensen. ³⁸ Want in de dagen voorafgaand aan de zondvloed, aten en dronken de mensen, trouwden en werden ten huwelijk gegeven, tot de dag dat Noach de ark binnenging; ³⁹ en zij waren zich van niets bewust totdat de zondvloed kwam en hen allen wegnam. Zo zal het zijn bij de komst van de Zoon des Mensen. ⁴⁰ Twee mannen zullen in het veld zijn; de een zal worden meegenomen en de ander achtergelaten. ⁴¹ Twee vrouwen zullen malen met een handmolen; de een zal worden meegenomen en de ander achtergelaten.

⁴² "Wees daarom waakzaam, want jullie weten niet op welke dag jullie Heer zal komen. ⁴³ Maar begrijp dit: Als de eigenaar van het huis had geweten op welk moment van de nacht de dief zou komen, zou hij hebben gewaakt en niet hebben toegestaan dat zijn huis werd ingebroken. ⁴⁴ Dus jullie moeten ook voorbereid zijn, want de Zoon des Mensen zal komen op een uur dat jullie Hem niet verwachten.

⁴⁵ "Wie is dan de trouwe en verstandige dienaar, die de meester heeft aangesteld over de dienaren in zijn huishouden om hen op tijd hun voedsel te geven? ⁴⁶ Gezegend is die dienaar wiens meester hem zo bezig vindt wanneer hij terugkomt. ⁴⁷ Voorwaar, Ik zeg jullie, hij zal hem aanstellen over al zijn bezittingen. ⁴⁸ Maar stel dat die dienaar slecht is en bij zichzelf zegt: 'Mijn meester blijft weg,' ⁴⁹ en hij begint dan zijn mededienaren te mishandelen en te eten en drinken met dronkaards. ⁵⁰ De meester van die dienaar zal komen op een dag dat hij het niet verwacht en op een uur dat hij niet weet. ⁵¹ Hij zal hem streng straffen en hem een plaats toewijzen bij de huichelaars, waar gejammer zal zijn en tandengeknars.

25 "In die tijd zal het koninkrijk der hemelen vergeleken worden met tien maagden die hun lampen namen en eropuit gingen om de bruidegom te ontmoeten. ² Vijf van hen handelden onverstandig, en vijf handelden verstandig. ³ De dwaze namen hun lampen mee, maar brachten geen extra olie mee. ⁴ De wijze daarentegen namen olie in flesjes mee, samen met hun lampen. ⁵ De bruidegom liet op zich wachten, en ze werden allemaal slaperig en vielen in slaap. ⁶ Om middernacht klonk er een roep: 'Daar is de bruidegom! Kom naar buiten om hem te ontmoeten!' ⁷ Toen stonden alle maagden op en maakten hun lampen in orde. ⁸ De dwaze zeiden tegen de wijze:

Matteüs

'Deel wat van jullie olie met ons, want onze lampen gaan uit.' ⁹ Maar de wijze antwoordden: 'Nee, er is misschien niet genoeg voor ons en jullie. Ga in plaats daarvan naar de verkopers en koop wat voor jezelf.' ¹⁰ Terwijl zij op weg waren om de olie te kopen, kwam de bruidegom. Degenen die klaar waren, gingen met hem naar binnen naar het bruiloftsfeest, en de deur werd gesloten. ¹¹ Later kwamen de andere maagden ook en zeiden: 'Heer, Heer, open de deur voor ons.' ¹² Maar hij antwoordde: 'Voorwaar, ik zeg jullie, ik ken jullie niet.' ¹³ Wees daarom waakzaam, want jullie weten de dag noch het uur.

¹⁴ "Want het is als een man die op reis ging, zijn dienaren riep en zijn bezittingen aan hen toevertrouwde. ¹⁵ Aan de een gaf hij vijf talenten, aan een ander twee, en aan weer een ander één, ieder naar zijn bewaamheid. Toen vertrok hij op reis. ¹⁶ Degene die vijf talenten had ontvangen, ging meteen op pad en handelde ermee, en verdiende er vijf bij. ¹⁷ Op dezelfde manier verdiende degene met twee talenten er twee bij. ¹⁸ Maar degene die één talent had ontvangen, ging weg, groef een gat in de grond en verborg het geld van zijn meester. ¹⁹ Na een aanzienlijke tijd kwam de meester van die dienaren terug en rekende met hen af. ²⁰ Degene die vijf talenten had ontvangen, kwam naar voren en bracht er vijf meer bij, zeggende: 'Meester, u hebt mij vijf talenten toevertrouwd. Zie, ik heb er vijf meer verdiend.' ²¹ Zijn meester antwoordde: 'Goed gedaan, goede en trouwe dienaar. Je bent trouw geweest met een paar dingen; ik zal je over veel dingen stellen. Ga binnen in de vreugde van je meester.' ²² Degene met twee talenten kwam ook naar voren en zei: 'Meester, u hebt mij twee talenten toevertrouwd; zie, ik heb er twee meer verdiend.' ²³ Zijn meester antwoordde: 'Goed gedaan, goede en trouwe dienaar. Je bent trouw geweest met een paar dingen; ik zal je over veel dingen stellen. Ga binnen in de vreugde van je meester.' ²⁴ Toen kwam degene die één talent had ontvangen ook naar voren en zei: 'Meester, ik wist dat u een hard man bent, oogstend waar u niet gezaaid hebt en verzamelend waar u geen zaad hebt verspreid. ²⁵ Dus was ik bang en ging weg en verborg uw talent in de grond. Zie, hier is wat van u is.' ²⁶ Zijn meester antwoordde: 'Jij slechte, luie dienaar! Je wist dat ik oogst waar ik niet gezaaid heb en verzamel waar ik geen zaad heb verspreid?' ²⁷ Dan had je mijn geld bij de bankiers moeten storten,

zodat ik het bij mijn terugkomst met rente zou hebben ontvangen. ²⁸ Neem daarom het talent van hem af en geef het aan degene die tien talenten heeft. ²⁹ Want wie bezit, zal meer gegeven worden, en hij zal overvloed hebben. Wie niet bezit, zelfs wat hij heeft zal van hem worden afgenomen. ³⁰ En werp die nutteloze dienaar buiten, in de duisternis, waar gejammer en tandengeknars zal zijn.'

³¹ Wanneer de Zoon des mensen in zijn heerlijkheid komt, en alle engelen met hem, zal hij zitten op zijn majestueuze troon. ³² Alle naties zullen voor hem verzameld worden, en hij zal de mensen van elkaar scheiden zoals een herder de schapen van de bokken scheidt. ³³ Hij zal de schapen aan zijn rechterkant plaatsen en de bokken aan zijn linkerkant. ³⁴ Dan zal de Koning zeggen tegen degenen aan zijn rechterkant: 'Kom, jullie die gezegend zijn door mijn Vader; erf het koninkrijk dat voor jullie is bereid sinds de grondlegging van de wereld. ³⁵ Want toen ik honger had, gaven jullie me te eten, toen ik dorst had, gaven jullie me te drinken, en toen ik een vreemdeling was, verwelkomden jullie me, ³⁶ Ik had kleding nodig en jullie voorzagen me, ik was ziek en jullie zorgden voor me, ik was in de gevangenis en jullie bezochten me.' ³⁷ Toch zullen de rechtvaardigen hem antwoorden: 'Heer, wanneer zagen we u hongerig en gaven we u te eten, of dorstig en gaven we u te drinken?' ³⁸ Wanneer zagen we u als vreemdeling en verwelkomden we u, of zonder kleding en voorzagen we u? ³⁹ Wanneer zagen we u onwel of in de gevangenis en bezochten we u?' ⁴⁰ De Koning zal antwoorden: 'Voorwaar, ik zeg jullie, wat jullie deden voor een van de geringste van deze broeders en zusters van mij, dat deden jullie voor mij.' ⁴¹ Dan zal hij zeggen tegen degenen aan zijn linkerkant: 'Ga weg van mij, jullie die vervloekt zijn, en ga het eeuwige vuur in dat is bereid voor de duivel en zijn engelen. ⁴² Want toen ik honger had, gaven jullie me niets te eten, toen ik dorst had, gaven jullie me niets te drinken, ⁴³ Toen ik een vreemdeling was, verwelkomden jullie me niet, toen ik kleding nodig had, voorzagen jullie me niet, toen ik ziek was en in de gevangenis, zorgden jullie niet voor me.' ⁴⁴ Zij zullen ook antwoorden: 'Heer, wanneer zagen we u hongerig of dorstig of een vreemdeling of zonder kleding of ziek of in de gevangenis, en hielpen we u niet?' ⁴⁵ Hij zal antwoorden: 'Voorwaar, ik zeg jullie, wat jullie niet deden voor een van de geringste van deze, dat

Matteüs

deden jullie niet voor mij.”⁴⁶ Dan zullen zij weggaan naar eeuwige straf, maar de rechtvaardigen naar het eeuwige leven.”

26 Toen Jezus al deze woorden had beëindigd, sprak hij tot zijn discipelen, ² “Jullie weten dat over twee dagen het Pascha komt, en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden om gekruisigd te worden.”

³ In die tijd kwamen de hogepriesters en de oudsten van het volk bijeen in de binnenplaats van de hogepriester, genaamd Kajafas, ⁴ en zij beraamden samen een plan om Jezus heimelijk te arresteren en hem ter dood te brengen. ⁵ Maar zij zeiden: “Niet tijdens het feest, anders ontstaat er misschien een oproer onder het volk.”

⁶ Terwijl Jezus in Bethanië was, in het huis van Simon, bekend als de melaatse, ⁷ kwam er een vrouw naar hem toe met een albasten kruik met zeer kostbare parfum, en zij goot het uit over zijn hoofd terwijl hij aan tafel lag. ⁸ Toen de discipelen dit zagen, waren ze verontwaardigd en vroegen: “Waarom deze verspillig? ⁹ Deze parfum had voor een hoge prijs verkocht kunnen worden en het geld aan de armen gegeven.” ¹⁰ Maar Jezus, zich hiervan bewust, zei tegen hen: “Waarom vallen jullie de vrouw lastig? Zij heeft een goede daad voor mij verricht. ¹¹ Want de armen zullen jullie altijd bij je hebben, maar mij zullen jullie niet altijd hebben. ¹² Door deze parfum over mijn lichaam te gieten, heeft zij het gedaan ter voorbereiding op mijn begrafenis. ¹³ Voorwaar, ik zeg jullie, waar ook ter wereld dit evangelie verkondigd wordt, zal ook verteld worden wat zij heeft gedaan, tot herinnering aan haar.”

¹⁴ Toen ging Judas Iskariot, een van de Twaalf, naar de hogepriesters ¹⁵ en zei: “Wat willen jullie mij geven om hem aan jullie te verraden?” En zij telden dertig zilverstukken voor hem af. ¹⁶ Vanaf dat moment zocht hij een goede gelegenheid om Jezus te verraden.

¹⁷ Op de eerste dag van het Feest van Ongezuurde Broden kwamen de discipelen naar Jezus en vroegen: “Waar wilt u dat wij voorbereidingen treffen zodat u het Pascha kunt eten?” ¹⁸ Hij instrueerde hen: “Ga de stad in en vind een zekere man. Zeg tegen hem: ‘De Meester zegt: Mijn tijd is nabij; ik wil het Pascha bij jou thuis vieren met mijn discipelen.’”

¹⁹ De discipelen deden zoals Jezus hen had opgedragen en bereidden het Pascha.

²⁰ Toen de avond was gevallen, was Jezus aan tafel met de twaalf discipelen. ²¹ En tijdens de maaltijd zei hij: “Voorwaar, ik zeg jullie, een van jullie zal mij verraden.” ²² Zij waren diep bedroefd en begonnen hem, een voor een, te vragen: “Toch niet ik, Heer?” ²³ Hij antwoordde: “Degene die zijn hand met mij in de schaal heeft gedoopt, die zal mij verraden. ²⁴ De Zoon des mensen gaat heen zoals over hem geschreven staat; maar wee de mens door wie de Zoon des mensen verraden wordt! Het zou beter voor hem zijn als hij niet geboren was.” ²⁵ Judas, die hem verried, zei: “Toch niet ik, Rabbi?” Jezus zei tegen hem: “Jij hebt het gezegd.”

²⁶ Terwijl zij aten, nam Jezus wat brood, en na het gezegend te hebben, brak hij het en gaf het aan de discipelen, zeggende: “Neem, eet; dit is mijn lichaam.” ²⁷ En hij nam een beker, en na gedankt te hebben, gaf hij die aan hen, zeggende: “Drink hier allen uit; ²⁸ want dit vertegenwoordigt mijn bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt tot vergeving van zonden. ²⁹ Maar ik zeg jullie, ik zal niet meer drinken van deze vrucht van de wijnstok tot die dag wanneer ik het nieuw met jullie zal drinken in het koninkrijk van mijn Vader.” ³⁰ Nadat zij een lofzang gezongen hadden, gingen zij naar de Olijfberg.

³¹ Toen zei Jezus tegen hen: “Deze nacht zullen jullie allen aanstoot aan mij nemen, want er staat geschreven:

‘Ik zal de herder slaan, en de schapen van de kudde zullen verstrooid worden.’

³² Maar nadat ik ben opgewekt, zal ik voor jullie uit naar Galilea gaan.” ³³ Petrus antwoordde hem: “Al zouden allen aanstoot aan u nemen, ik zal nooit aanstoot nemen!” ³⁴ Jezus zei tegen hem: “Voorwaar, ik zeg je, deze nacht, voordat de haan kraait, zul je mij driemaal verloochenen.” ³⁵ Petrus zei tegen hem: “Al zou ik met u moeten sterven, ik zal u niet verloochenen!” Alle discipelen zeiden hetzelfde.

³⁶ Toen kwam Jezus met hen bij een plaats genaamd Gethsemane, en zei tegen zijn discipelen: “Zit hier terwijl ik daarheen ga om te bidden.” ³⁷ Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee, en begon bedroefd en zeer angstig te worden.

Matteüs

³⁸ Toen zei hij tegen hen: "Mijn ziel is zeer bedroefd, tot de dood toe; blijf hier en waak met mij." ³⁹ Hij ging een stukje verder, viel op zijn gezicht en bad: "Mijn Vader, als het mogelijk is, laat deze beker aan mij voorbijgaan; toch niet zoals ik wil, maar zoals u wilt." ⁴⁰ Hij kwam bij de discipelen en vond hen slapend, en zei tegen Petrus: "Dus, je kon niet één uur met mij waken?" ⁴¹ Blijf waken en bidden, opdat jullie niet in verzoeking komen; de geest is wel gewillig, maar het vlees is zwak." ⁴² Hij ging weer weg, een tweede keer, en bad: "Mijn Vader, als deze beker niet voorbij kan gaan tenzij ik hem drink, laat uw wil geschieden." ⁴³ Opnieuw kwam hij terug en vond hen slapend, want hun ogen waren zwaar. ⁴⁴ Hij liet hen weer achter, ging weg en bad een derde keer, opnieuw hetzelfde zeggend. ⁴⁵ Toen kwam hij terug naar de discipelen en zei tegen hen: "Slapen jullie nog steeds en rusten jullie? Zie, het uur is nabij, en de Zoon des mensen wordt overgeleverd in de handen van zondaars. ⁴⁶ Sta op, laten we gaan; zie, de gene die mij verraadt is nabij!"

⁴⁷ Terwijl hij nog sprak, kwam Judas, een van de Twaalf, aan, vergezeld van een grote menigte met zwaarden en stokken, gestuurd door de hogepriesters en de oudsten van het volk. ⁴⁸ Nu had de verrader hun een teken gegeven, zeggende: "Degene die ik kus, die is het; arresteer hem." ⁴⁹ Onmiddellijk ging Judas naar Jezus toe en zei: "Gegroet, Rabbi!" en kuste hem. ⁵⁰ Jezus zei tegen hem: "Vriend, doe waarvoor je gekomen bent." Toen kwamen zij en grepen Jezus en arresteerden hem. ⁵¹ En zie, een van degenen die bij Jezus waren, greep naar zijn zwaard, trok het en sloeg de dienaar van de hogepriester, en sneed zijn oor af. ⁵² Toen zei Jezus tegen hem: "Steek je zwaard terug op zijn plaats; want allen die het zwaard opnemen, zullen door het zwaard omkomen. ⁵³ Denk je dat ik mijn Vader niet kan aanroepen, en hij zal onmiddellijk meer dan twaalf legioenen engelen tot mijn beschikking stellen?" ⁵⁴ Als dat niet zo was, hoe zouden dan de Schriften vervuld worden, die zeggen dat het zo moet gebeuren?" ⁵⁵ In die tijd zei Jezus tegen de menigte: "Zijn jullie met zwaarden en stokken uitgekomen om mij te arresteren alsof ik een misdadiger ben? Elke dag zat ik in de tempel te onderwijzen, en jullie hebben mij niet gearresteerd. ⁵⁶ Maar dit alles is gebeurd opdat de geschriften van de profeten vervuld zouden worden." Toen lieten alle discipelen hem in de steek en vluchtten.

⁵⁷ Degenen die Jezus hadden gearresteerd, brachten hem naar Kajafas, de hogepriester, waar de schriftgeleerden en de oudsten bijeen waren gekomen. ⁵⁸ Maar Petrus volgde hem op een afstand, tot aan de binnenplaats van de hogepriester, en ging naar binnen en zat bij de bewakers om het einde te zien. ⁵⁹ De hogepriesters en de hele raad zochten valse getuigenis tegen Jezus zodat zij hem ter dood konden brengen. ⁶⁰ Zij vonden er geen, hoewel veel valse getuigen naar voren kwamen. Uiteindelijk kwamen er twee naar voren ⁶¹ en verklaarden: "Deze man zei: 'Ik ben in staat de tempel van God af te breken en in drie dagen weer op te bouwen.'" ⁶² De hogepriester stond op en zei tegen Jezus: "Antwoordt u niet? Wat getuigen deze mannen tegen u?" ⁶³ Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei tegen hem: "Ik bezweer u bij de levende God, vertel ons of u de Messias bent, de Zoon van God." ⁶⁴ Jezus zei tegen hem: "U hebt het gezegd. Maar ik zeg jullie allen: Van nu af aan zullen jullie de Zoon des mensen zien zitten aan de rechterhand van de macht, en komende op de wolken van de hemel." ⁶⁵ Toen scheurde de hogepriester zijn kleren en zei: "Hij heeft God gelasterd! Wat hebben we nog getuigen nodig? Zie, nu hebben jullie de godslastering gehoord; ⁶⁶ wat denken jullie?" Zij antwoordden: "Hij is des doods schuldig!" ⁶⁷ Toen spuwden zij in zijn gezicht, sloegen hem met hun vuisten, en anderen sloegen hem ⁶⁸ en zeiden: "Profeteer ons, Messias; wie is het die u sloeg?"

⁶⁹ Nu zat Petrus buiten in de binnenplaats, en een dienstmeisje kwam naar hem toe en zei: "Jij was ook bij Jezus de Galileeër." ⁷⁰ Maar hij ontkende het voor iedereen, zeggende: "Ik weet niet waar je het over hebt." ⁷¹ Toen hij naar de poort ging, zag een ander dienstmeisje hem en zei tegen hen die daar waren: "Deze man was bij Jezus van Nazareth." ⁷² En opnieuw ontkende hij het, zwerend: "Ik ken de man niet." ⁷³ Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe en zeiden: "Zeker, jij bent ook een van hen; je accent verraadt je." ⁷⁴ Toen begon hij te vloeken en te zweren: "Ik ken de man niet!" Onmiddellijk kraaide een haan. ⁷⁵ En Petrus herinnerde zich de woorden die Jezus had gesproken: "Voordat de haan kraait, zul je mij driemaal verloochenen." En hij ging naar buiten en weende bitter.

27 Toen de ochtend aanbrak, kwamen alle hogepriesters en de oudsten van het volk bijeen om tegen Jezus te plannen om Hem ter dood te brengen. ² Ze bonden Hem vast, voerden Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus, de gouverneur.

³ Judas, die Hem verraden had, zag dat Jezus veroordeeld was en kreeg spijt. Hij bracht de dertig zilverstukken terug naar de hogepriesters en oudsten. ⁴ Hij zei: "Ik heb gezondigd door onschuldig bloed te verraden." Zij antwoordden: "Wat gaat ons dat aan? Dat is jouw verantwoordelijkheid." ⁵ Judas gooide het zilver in de tempel en vertrok. Daarna ging hij weg en hing zichzelf op. ⁶ De hogepriesters verzamelden het zilver en zeiden: "Het is niet geoorloofd om het in de schatkist te leggen, omdat het bloedgeld is." ⁷ Ze besloten het geld te gebruiken om het pottenbakkersveld te kopen als begraafplaats voor vreemdelingen. ⁸ Daarom staat dat veld tot op de dag van vandaag bekend als het Bloedveld. ⁹ Toen werd vervuld wat gesproken was door de profeet Jeremia: "Ze namen de dertig zilverstukken, de prijs die op Hem was gezet door de zonen van Israël, ¹⁰ en ze gebruikten die om het pottenbakkersveld te kopen, zoals de Heer mij had opgedragen."

¹¹ Jezus stond voor de gouverneur, die Hem vroeg: "Bent U de Koning van de Joden?" Jezus antwoordde: "U zegt het." ¹² Toen Hij beschuldigd werd door de hogepriesters en oudsten, gaf Hij geen antwoord. ¹³ Toen zei Pilatus tegen Hem: "Hoor U niet hoeveel beschuldigingen ze tegen U inbrengen?" ¹⁴ Maar Jezus gaf geen antwoord, zelfs niet op één enkele beschuldiging, wat de gouverneur zeer verbaasde.

¹⁵ Tijdens het feest was het de gewoonte van de gouverneur om een gevangene vrij te laten die door de menigte werd gekozen. ¹⁶ Op dat moment hadden ze een beruchte gevangene genaamd Barabbas. ¹⁷ Toen de menigte zich verzameld had, vroeg Pilatus hen: "Wie wilt u dat ik voor u vrijlaat: Barabbas, of Jezus die de Messias wordt genoemd?"

¹⁸ Hij wist dat ze Jezus uit afgunst aan hem hadden overgeleverd. ¹⁹ Terwijl Pilatus op de rechterstoel zat, stuurde zijn vrouw hem een bericht: "Heb niets te maken met die rechtvaardige man, want ik heb vandaag veel geleden in een droom vanwege Hem."

²⁰ De hogepriesters en de oudsten overtuigden

echter de menigte om om Barabbas te vragen en te eisen dat Jezus geëxecuteerd zou worden. ²¹ De gouverneur vroeg: "Wie van de twee wilt u dat ik voor u vrijlaat?" Ze antwoordden: "Barabbas." ²² Pilatus vroeg: "Wat zal ik dan doen met Jezus die de Messias wordt genoemd?" Ze antwoordden allen: "Kruisig Hem!" ²³ "Waarom, welk misdrijf heeft Hij begaan?" vroeg Pilatus. Maar ze schreeuwden nog harder: "Kruisig Hem!" ²⁴ Toen Pilatus zag dat hij nergens kwam, maar dat er een oproer begon, nam hij water en waste zijn handen voor de menigte, zeggende: "Ik ben onschuldig aan het bloed van deze man. Het is uw verantwoordelijkheid!" ²⁵ Al het volk antwoordde: "Laat Zijn bloed op ons en op onze kinderen komen!" ²⁶ Toen liet hij Barabbas vrij voor hen. Hij liet Jezus geselen en leverde Hem over om gekruisigd te worden.

²⁷ De soldaten van de gouverneur namen Jezus mee naar het Praetorium en verzamelden de hele compagnie soldaten om Hem heen. ²⁸ Ze trokken Zijn kleren uit en legden een scharlakenrode mantel op Hem. ²⁹ Ze vlochten een kroon van doornen en zetten die op Zijn hoofd. Ze gaven Hem een staf in Zijn rechterhand en knielden voor Hem neer, terwijl ze Hem bespotten en zeiden: "Gegroet, Koning van de Joden!" ³⁰ Ze spuwden op Hem en namen de staf, waarmee ze Hem herhaaldelijk op het hoofd sloegen. ³¹ Na Hem bespot te hebben, trokken ze de mantel uit en deden Zijn eigen kleren weer aan. Toen leidden ze Hem weg om gekruisigd te worden.

³² Terwijl ze naar buiten gingen, vonden ze een man uit Cyrene genaamd Simon, die ze dwongen om het kruis te dragen. ³³ Ze kwamen aan op een plaats genaamd Golgotha, wat vertaald wordt als "De Plaats van de Schedel." ³⁴ Daar boden ze Jezus wijn gemengd met gal te drinken aan; maar nadat Hij het had geproefd, weigerde Hij het te drinken. ³⁵ Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze Zijn kleren door het lot te werpen. ³⁶ En terwijl ze zaten, hielden ze de wacht over Hem. ³⁷ Boven Hem plaatsten ze de geschreven beschuldiging: DIT IS JEZUS, DE KONING VAN DE JODEN.

³⁸ Twee misdadigers werden met Hem gekruisigd, één aan Zijn rechterhand en één aan Zijn linkerhand.

³⁹ Degenen die voorbijgingen, beledigden Hem, terwijl ze hun hoofden schudden ⁴⁰ en zeiden: "U die beweert de tempel af te breken en in drie dagen weer op te bouwen, red Uzelf! Als U de Zoon van

Matteüs

God bent, kom dan van het kruis af!" ⁴¹ Op dezelfde manier bespotten de hogepriesters, samen met de schriftgeleerden en oudsten, Hem. ⁴² "Hij heeft anderen gered," zeiden ze, "maar Hij kan Zichzelf niet redden! Hij is de Koning van Israël; laat Hem nu van het kruis afkomen, en we zullen in Hem geloven." ⁴³ Hij vertrouwt op God; laat God Hem nu redden als Hij behagen in Hem schept, want Hij heeft gezegd: 'Ik ben de Zoon van God.'" ⁴⁴ Op dezelfde manier beledigden de misdadigers die met Hem gekruisigd waren Hem ook.

⁴⁵ Van de middag tot drie uur in de namiddag bedekte duisternis het hele land. ⁴⁶ Rond drie uur riep Jezus met luide stem: "Eli, Eli, lema sabachthani?" wat betekent: "Mijn God, mijn God, waarom hebt U mij verlaten?" ⁴⁷ Toen sommigen van degenen die daar stonden dit hoorden, zeiden ze: "Hij roept Elia." ⁴⁸ Onmiddellijk rende een van hen en haalde een spons, vulde die met zure wijn, zette die op een staf en bood het Jezus te drinken aan. ⁴⁹ De rest zei: "Laat Hem met rust. Laten we zien of Elia komt om Hem te redden." ⁵⁰ En toen Jezus opnieuw met luide stem had geroepen, gaf Hij de geest.

⁵¹ Op dat moment scheurde het voorhangsel van de tempel van boven naar beneden in tweeën. De aarde beefde en de rotsen spleten. ⁵² De graven gingen open en de lichamen van vele heilige mensen die gestorven waren, werden tot leven gewekt. ⁵³ Ze kwamen uit de graven na Jezus' opstanding en gingen de heilige stad binnen, waar ze aan veel mensen verschenen. ⁵⁴ Toen de centurio en degenen met hem die Jezus bewaakten de aardbeving en alles wat er gebeurde zagen, werden ze bang en riepen uit: "Waarlijk, Hij was de Zoon van God!"

⁵⁵ Veel vrouwen waren daar, op een afstand toekijkend. Ze waren Jezus vanuit Galilea gevolgd om voor Hem te zorgen. ⁵⁶ Onder hen waren Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus en Jozef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs.

⁵⁷ Toen de avond viel, kwam er een rijke man uit Arimathea, genaamd Jozef, die een discipel van Jezus was geworden. ⁵⁸ Hij ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus, en Pilatus beval dat het aan hem gegeven zou worden. ⁵⁹ Jozef nam het lichaam in bezit en wikkelde het in een schone linnen doek, ⁶⁰ en legde het in zijn eigen nieuwe graf dat hij uit de rots had gehouwen. Hij rolde een grote

steen voor de ingang van het graf en ging weg. ⁶¹ Maria Magdalena en de andere Maria zaten daar tegenover het graf.

⁶² De volgende dag, na de Voorbereidingsdag, gingen de hogepriesters en de Farizeeën naar Pilatus. ⁶³ Ze zeiden: "Heer, we herinneren ons dat die bedrieger, terwijl Hij nog leefde, zei: 'Na drie dagen zal Ik weer opstaan.'" ⁶⁴ Dus gelieve het graf te beveiligen tot de derde dag. Anders kunnen Zijn discipelen komen en het lichaam stelen en aan het volk vertellen dat Hij uit de dood is opgewekt. Deze laatste misleiding zal erger zijn dan de eerste." ⁶⁵ Pilatus zei tegen hen: "Neem een wacht; ga, maak het graf zo veilig als u kunt." ⁶⁶ Dus gingen ze en beveiligden het graf door een zegel op de steen te zetten en de wacht te plaatsen.

28 Na de sabbat, toen de dageraad aanbrak op de eerste dag van de week, gingen Maria Magdalena en de andere Maria naar het graf om het te bekijken. ² Zie, er vond een hevige aardbeving plaats, want een engel van de Heer daalde uit de hemel neer, rolde de steen weg en ging erop zitten. ³ Zijn verschijning was verblindend als een bliksemflits, en zijn kleding was zo helder als sneeuw. ⁴ De bewakers waren zo bang voor hem dat ze beefden en als dood neervielen.

⁵ De engel zei tegen de vrouwen: "Wees niet bang, want ik weet dat jullie Jezus zoeken, die gekruisigd is. ⁶ Hij is hier niet; Hij is opgestaan, zoals Hij gezegd heeft. Kom, zie de plaats waar Hij lag. ⁷ Ga dan snel en vertel Zijn discipelen: 'Hij is opgestaan uit de dood en gaat jullie voor naar Galilea. Daar zullen jullie Hem zien.' Zie, ik heb het jullie verteld." ⁸ Dus verlieten ze snel het graf met angst en grote vreugde, en renden om Zijn discipelen te vertellen.

⁹ Plotseling ontmoette Jezus hen en zei: "Gegroet!" Ze naderden Hem, grepen Zijn voeten vast en aanbaden Hem. ¹⁰ Jezus stelde hen gerust: "Wees niet bang. Ga en vertel Mijn broeders dat ze naar Galilea moeten gaan; daar zullen ze Mij zien."

¹¹ Terwijl ze onderweg waren, gingen enkele van de bewakers de stad in en meldten aan de hogepriesters alles wat er was gebeurd. ¹² Toen de hogepriesters met de oudsten hadden vergaderd en een plan hadden beraamd, gaven ze een grote som geld aan de soldaten, ¹³ en instrueerden hen: "Jullie moeten zeggen: 'Zijn discipelen kwamen 's nachts en

Matteüs

stalen Hem weg terwijl wij sliepen.' ¹⁴ Als dit de oren van de gouverneur bereikt, zullen wij hem geruststellen en jullie uit de problemen houden." ¹⁵ Dus namen ze het geld en deden zoals hun was opgedragen. En dit verhaal is tot op de dag van vandaag wijdverbreid onder de Joden.

¹⁶ Toen gingen de elf discipelen naar Galilea, naar de berg waar Jezus hen had opgedragen. ¹⁷ Toen ze

Hem zagen, aanbaden ze Hem, hoewel sommigen nog steeds twijfelden. ¹⁸ Toen naderde Jezus en sprak tot hen, zeggende: "Alle macht in de hemel en op aarde is aan Mij gegeven. ¹⁹ Ga daarom heen en maak alle volken tot discipelen, hen dopend in de naam van de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, ²⁰ en hen lerend alles te gehoorzamen wat Ik jullie geboden heb. En zie, Ik ben altijd met jullie, tot het einde van de wereld."

Markus

1 Het begin van het evangelie over Jezus Christus, de Zoon van God, ² zoals geschreven staat in de profeet Jesaja:

"Zie, Ik zal mijn boodschapper voor u uitzenden, die uw weg zal bereiden; ³ Een stem van iemand die roept in de woestijn: 'Bereid de weg voor de Heer; maak recht in de woestijn een weg voor onze God'"

⁴ Johannes de Doper verscheen in de woestijn en verkondigde een doop van bekering tot vergeving van zonden. ⁵ Het hele Judeese land en alle inwoners van Jeruzalem gingen naar hem toe. Ze beleden hun zonden en werden door hem gedoopt in de rivier de Jordaan. ⁶ Johannes was gekleed in kameelhaar, met een leren riem om zijn middel, en hij at sprinkhanen en wilde honing. ⁷ En hij verkondigde: "Na mij komt er iemand die machtiger is dan ik, wiens sandalen ik niet waard ben om los te maken. ⁸ Ik doop u met water, maar hij zal u onderdompelen in de Heilige Geest."

⁹ In die tijd kwam Jezus uit Nazareth in Galilea en werd door Johannes gedoopt in de Jordaan. ¹⁰ Zodra Jezus uit het water kwam, zag hij de hemelen opengaan en de Geest als een duif op hem neerdalen. ¹¹ En een stem uit de hemel zei: "U bent mijn geliefde Zoon; in u vind ik vreugde."

¹² Onmiddellijk dreef de Geest hem de woestijn in, ¹³ en hij was veertig dagen in de woestijn, waar hij door Satan werd verzocht. Hij was bij de wilde dieren, en engelen dienden hem.

¹⁴ Nadat Johannes gevangen was genomen, ging Jezus naar Galilea en verkondigde het evangelie van God. ¹⁵ "De tijd is vervuld," zei hij. "Het koninkrijk van God is nabij. Bekeer u en geloof in het evangelie!"

¹⁶ Toen Jezus langs de Zee van Galilea liep, zag hij Simon en zijn broer Andreas een net in de zee werpen, want zij waren vissers. ¹⁷ "Kom, volg mij," zei Jezus, "en ik zal van jullie vissers van mensen maken." ¹⁸ Zonder aarzeling lieten ze onmiddellijk hun netten achter en volgden hem. ¹⁹ Toen hij een stukje verder was gegaan, zag hij Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en zijn broer Johannes in een boot hun netten herstellen. ²⁰ Hij riep hen zonder uitstel, en zij lieten hun vader Zebedeüs in de boot met de dagloners achter en volgden hem.

²¹ Ze gingen naar Kafarnaüm, en onmiddellijk op de sabbat ging Jezus de synagoge binnen en begon te onderwijzen. ²² De mensen waren verbaasd over zijn onderricht, want hij onderwees hen als iemand met gezag, niet zoals de schriftgeleerden. ²³ Op dat moment riep een man in hun synagoge, die bezeten was door een onreine geest, uit: ²⁴ "Wat hebt u met ons te maken, Jezus van Nazareth? Bent u gekomen om ons te vernietigen? Ik weet wie u bent —de Heilige van God!" ²⁵ Jezus bestrafte hem en zei: "Zwijg! Ga uit hem!" ²⁶ De onreine geest deed de man hevig schudden en kwam met een luide schreeuw uit hem. ²⁷ De mensen waren allemaal zo verbaasd dat ze elkaar vroegen: "Wat is dit? Een nieuwe leer —met gezag! Hij beveelt zelfs de onreine geesten, en zij gehoorzamen hem." ²⁸ Onmiddellijk verspreidde het nieuws over hem zich door de hele streek van Galilea.

²⁹ Toen ze de synagoge verlieten, gingen ze met Jakobus en Johannes naar het huis van Simon en Andreas. ³⁰ De schoonmoeder van Simon lag met koorts op bed, en ze informeerden Jezus meteen over haar. ³¹ Dus ging hij naar haar toe, pakte haar hand en hielp haar overeind. De koorts verliet haar, en ze begon hen te bedienen.

³² Die avond, na zonsondergang, brachten de mensen alle zieken en door demonen bezetenen naar Jezus. ³³ Een grote menigte van de stad verzamelde zich bij de deur, ³⁴ en Jezus genas velen die aan verschillende ziekten leden. Hij dreef ook veel demonen uit, maar hij liet de demonen niet spreken omdat ze hem herkenden.

³⁵ Heel vroeg in de ochtend, terwijl het nog donker was, stond Jezus op, verliet het huis en ging naar een eenzame plek, waar hij bad. ³⁶ Simon en zijn metgezellen gingen hem zoeken, ³⁷ en toen ze hem vonden, zeiden ze: "Iedereen zoekt u!" ³⁸ Jezus antwoordde: "Laten we naar een andere plaats gaan —naar de nabijgelegen dorpen —zodat ik daar ook kan prediken. Daarom ben ik gekomen." ³⁹ Dus reisde hij door heel Galilea, predikte in hun synagogen en dreef demonen uit.

⁴⁰ Een man met melaatsheid naderde hem en smeekte op zijn knieën: "Als u wilt, kunt u mij rein maken." ⁴¹ Met medelijden strekte Jezus zijn hand uit en raakte de man aan. "Ik wil het," zei hij. "Wees rein!" ⁴² Meteen verliet de melaatsheid hem, en hij

Markus

werd gereinigd.⁴³ Jezus stuurde hem onmiddellijk weg met een strenge waarschuwing:⁴⁴ "Zorg ervoor dat je niemand hierover vertelt. Maar ga, toon jezelf aan de priester en offer de offers die Mozes heeft geboden voor je reiniging, als een getuigenis voor hen."⁴⁵ Echter, hij ging naar buiten en begon vrijuit te spreken en het nieuws te verspreiden. Als gevolg daarvan kon Jezus niet langer openlijk een stad binnengaan, maar verbleef hij buiten op afgelegen plaatsen. Toch kwamen de mensen nog steeds van overal naar hem toe.

2 Enkele dagen later, toen Jezus terugkeerde naar Kafarnaüm, werd gemeld dat hij thuis was.

² Er verzamelde zich een grote menigte, zozeer dat er geen ruimte meer was, zelfs niet bij de deur, en hij sprak het woord tot hen.³ Enkele mensen kwamen, een verlamde man brengend, gedragen door vier van hen, naar Jezus.⁴ Omdat ze hem niet naar Jezus konden brengen vanwege de menigte, verwijderden ze het dak boven hem, en na een opening gemaakt te hebben, lieten ze de mat zakken waarop de verlamde man lag.⁵ Toen Jezus hun geloof zag, zei hij tegen de verlamde man: "Zoon, uw zonden zijn vergeven."⁶ Maar enkele van de wetgeleerden zaten daar en dachten bij zichzelf,⁷ "Waarom spreekt hij op deze manier? Hij lastert! Wie kan zonden vergeven dan God alleen?"⁸ Onmiddellijk, bewust in zijn geest dat ze op deze manier bij zichzelf dachten, zei Jezus tegen hen: "Waarom denken jullie deze dingen in jullie harten?"⁹ Wat denken jullie dat eenvoudiger is: tegen deze verlamde man zeggen: 'Uw zonden zijn vergeven,' of zeggen: 'Sta op, neem uw mat en loop?'¹⁰ Maar opdat jullie mogen weten dat de Zoon des Mensen macht heeft op aarde om zonden te vergeven"—zei hij tegen de verlamde man,¹¹ "Ik zeg u, sta op, neem uw mat en ga naar huis."¹² En hij stond op, nam zijn mat en liep naar buiten in het volle zicht van hen allen. Dit verbaasde iedereen, en ze prezen God, zeggende: "We hebben nog nooit zoiets gezien!"

¹³ Opnieuw ging Jezus naar buiten langs het meer. Een grote menigte kwam naar hem toe, en hij begon hen te onderwijzen.¹⁴ Terwijl hij voorbijging, zag hij Levi, de zoon van Alfeüs, zitten bij het tolhuis. "Volg mij," zei Jezus tegen hem, en Levi stond op en volgde hem.

¹⁵ Terwijl Jezus aanlag aan tafel in het huis van Levi, aten veel tollenaars en zondaars met hem en zijn

discipelen, want er waren velen die hem volgden.¹⁶ Toen de wetgeleerden die Farizeeën waren hem zagen eten met degenen die als zondaars en tollenaars werden beschouwd, vroegen ze zijn discipelen: "Waarom eet hij met tollenaars en zondaars?"¹⁷ Toen Jezus dit hoorde, zei hij tegen hen: "Het zijn niet de gezonden die een dokter nodig hebben, maar de zieken. Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars."

¹⁸ Nu vastten de discipelen van Johannes en de Farizeeën. Enkele mensen kwamen en vroegen Jezus: "Waarom vasten de discipelen van Johannes en de discipelen van de Farizeeën, maar uw discipelen niet?"¹⁹ Jezus antwoordde: "Kunnen de gasten van de bruidegom vasten terwijl hij bij hen is? Zolang ze hem bij zich hebben, kunnen ze niet vasten."²⁰ Maar de dagen zullen komen wanneer de bruidegom van hen weggenomen zal worden, en dan zullen ze vasten op die dag.²¹ "Niemand naait een lap van ongekrompen stof op een oud kledingstuk. Anders zal het nieuwe stuk loskomen van het oude, waardoor de scheur erger wordt."²² En niemand giet nieuwe wijn in oude wijnzakken. Anders zal de wijn de zakken doen barsten, en zowel de wijn als de wijnzakken zullen bederven. Nee, ze gieten nieuwe wijn in nieuwe wijnzakken."

²³ En het gebeurde dat Jezus op de sabbat door de korenvelden liep, en zijn discipelen begonnen wat aren te plukken terwijl ze verder liepen.²⁴ De Farizeeën vroegen hem: "Vertel ons, waarom doen zij wat als onwettig wordt beschouwd op de sabbat?"²⁵ Hij zei tegen hen: "Hebben jullie nooit gelezen wat David deed toen hij in nood was en zijn metgezellen honger hadden;²⁶ hoe hij het huis van God binnenging in de tijd van Abjathar, de hogepriester, en het gewijde brood at, dat alleen voor priesters wettig is om te eten, en hij gaf ook wat aan zijn metgezellen?"²⁷ Ten slotte antwoordde hij: "De sabbat is gemaakt voor de mens, niet de mens voor de sabbat."²⁸ Dus, de Zoon des Mensen is ook Heer van de sabbat."

3 Jezus ging opnieuw de synagoge binnen, en daar was een man met een verschrompelde hand.² Ze hielden Hem nauwlettend in de gaten om te zien of Hij de man op de sabbat zou genezen, met de bedoeling Hem te beschuldigen.³ Jezus zei tegen de man met de verschrompelde hand: "Sta hier op, voor iedereen."⁴ Hij vroeg hen

Markus

toen: "Is het geoorloofd om op de sabbat goed te doen of kwaad te doen, een leven te redden of het te vernietigen?" Maar ze bleven zwijgen.⁵ Met boosheid om zich heen kijkend, en bedroefd door hun harde harten, zei Hij tegen de man: "Steek je hand uit." Hij stak hem uit, en zijn hand werd hersteld.⁶ De Farizeeën gingen naar buiten en begonnen onmiddellijk te samenzweren met de Herodianen tegen Hem, overwegend hoe ze Hem konden vernietigen.

⁷ Jezus trok zich met Zijn discipelen terug naar de zee, en een grote menigte uit Galilea volgde Hem.⁸ Toen ze hoorden over alles wat Hij deed, kwam een groot aantal mensen naar Hem toe uit Judea, Jeruzalem, Idumea, van over de Jordaan, en uit de omgeving van Tyrus en Sidon.⁹ Hij zei tegen Zijn discipelen dat ze een klein bootje voor Hem klaar moesten hebben vanwege de menigte, om te voorkomen dat ze Hem zouden verdringen.¹⁰ Want Hij had velen genezen, zodat degenen met ziekten naar voren drongen om Hem aan te raken.¹¹ Telkens wanneer de onreine geesten Hem zagen, vielen ze voor Hem neer en riepen uit: "U bent de Zoon van God."¹² Maar Hij instrueerde hen streng om Zijn identiteit niet te onthullen.

¹³ Hij ging een berg op en riep tot Zich degenen die Hij wilde, en zij kwamen naar Hem toe.¹⁴ Hij stelde er twaalf aan, zodat zij bij Hem zouden zijn en dat Hij hen zou uitzenden om te prediken¹⁵ en om volledige macht te hebben om demonen uit te drijven.¹⁶ Dit zijn de twaalf die Hij koos: Simon (aan wie Hij de naam Petrus gaf),¹⁷ Jakobus, de zoon van Zebedeüs, en Johannes, de broer van Jakobus (aan wie Hij de naam Boanerges gaf, wat "zonen van de donder" betekent),¹⁸ Andreas, Filippus, Bartholomeüs, Matteüs, Thomas, Jakobus, de zoon van Alfeüs, Thaddeüs, en Simon de Zeloot,¹⁹ en Judas Iskariot, die Hem later zou verraden.

²⁰ Toen ging Hij naar huis, en opnieuw verzamelde zich een menigte, zodat Hij en Zijn discipelen zelfs niet konden eten.²¹ Toen Zijn familie hiervan hoorde, probeerden ze Hem in handen te krijgen, zeggende: "Hij is buiten Zichzelf."

²² En de schriftgeleerden die uit Jeruzalem waren gekomen, zeiden: "Hij is bezeten door Beëlzebul! Door de vorst der demonen drijft Hij demonen uit."²³ Dus riep Hij hen bij Zich en begon in gelijkenissen

tot hen te spreken: "Hoe kan Satan Satan uitdrijven?

²⁴ Als een koninkrijk tegen zichzelf verdeeld is, kan dat koninkrijk niet standhouden.²⁵ Als een huis tegen zichzelf verdeeld is, kan dat huis niet blijven bestaan.²⁶ En als Satan in conflict is met zichzelf en verdeeld is, kan hij niet standhouden; zijn einde is gekomen.²⁷ Niemand kan het huis van een sterke man binnengaan en zijn goederen plunderen, tenzij hij eerst de sterke man bindt. Dan kan hij zijn huis plunderen.²⁸ Voorwaar, Ik zeg u, de mensen kunnen al hun zonden en wat voor godslasteringen zij ook uitspreken, vergeven worden,²⁹ maar wie tegen de Heilige Geest spreekt, zal nooit vergeving ontvangen; zij zijn schuldig aan een eeuwigdurende zonde."³⁰ Hij zei dit omdat zij zeiden: "Hij heeft een onreine geest."

³¹ Toen kwamen Zijn moeder en Zijn broers aan. Buiten staande, stuurden ze iemand naar binnen om Hem te roepen.³² Een menigte zat om Hem heen, en ze zeiden tegen Hem: "Uw moeder en broers staan buiten en zoeken U."³³ "Wie worden beschouwd als Mijn moeder en Mijn broers?" vroeg Hij.³⁴ Kijkend naar degenen die in een kring om Hem heen zaten, zei Hij: "Hier zijn Mijn moeder en Mijn broers!³⁵ Wie de wil van God doet, is Mijn broer, zuster en moeder."

4 Opnieuw begon Jezus te onderwijzen bij de zee. Een zeer grote menigte verzamelde zich om Hem heen, dus ging Hij in een boot op de zee zitten, terwijl de hele menigte aan de oever bij de waterkant stond.² Hij onderwees hen vele dingen met gelijkenissen, en in Zijn onderricht zei Hij tegen hen: ³ "Luister! Een zaaier ging uit om zijn zaad te zaaien.⁴ Terwijl hij aan het zaaien was, viel een deel van het zaad langs de weg, en de vogels kwamen en aten het op.⁵ Ander zaad viel op rotsachtige grond waar niet veel aarde was, en het schoot snel op omdat de grond ondiep was.⁶ Maar toen de zon opkwam, verschroeide het, en omdat het geen wortel had, verdorde het.⁷ Ander zaad viel tussen de doornen, en de doornen groeiden op en verstikten het, zodat het geen vrucht opleverde.⁸ Weer ander zaad viel in goede aarde. Het groeide, nam toe en bracht vrucht voort, dertig-, zestig- en honderdvoudig."⁹ Toen zei Hij: "Wie oren heeft om te horen, laat die luisteren."

¹⁰ Toen Hij alleen was, vroegen degenen om Hem heen, samen met de Twaalf, Hem naar de

Markus

gelijkenissen. ¹¹ Hij zei tegen hen: "Het geheim van het koninkrijk van God is aan jullie gegeven, maar voor degenen buiten wordt alles in gelijkenissen gezegd, ¹² zodat,

'zij mogen zien maar niet waarnemen, en horen maar niet begrijpen; anders zouden zij zich kunnen bekeren en vergeven worden.'"

¹³ Toen zei Hij tegen hen: "Begrijpen jullie deze gelijkenis niet? Hoe zullen jullie dan enige gelijkenis begrijpen? ¹⁴ De zaaier zaait het woord. ¹⁵ Sommigen zijn als zaad langs de weg waar het woord wordt gezaaid. Zodra zij het horen, komt de tegenstander en neemt het woord weg dat in hen gezaaid was. ¹⁶ Anderen, als zaad gezaaid op rotsachtige plaatsen, horen het woord en ontvangen het onmiddellijk met vreugde; ¹⁷ maar zij hebben geen wortel in zichzelf en zijn kortstondig. Wanneer moeilijkheden of vervolging opkomen vanwege het woord, vallen zij snel af. ¹⁸ Anderen zijn als zaad gezaaid tussen de doornen; zij horen het woord, ¹⁹ maar de zorgen van de wereld, de bedrieglijkheid van rijkdom, en de verlangens naar andere dingen komen binnen en verstikken het woord, en het wordt onvruchtbaar. ²⁰ Maar anderen zijn als zaad gezaaid in goede aarde; zij horen het woord, aanvaarden het, en dragen vrucht—dertig-, zestig- en honderdvoudig."

²¹ Hij zei tegen hen: "Wordt een lamp binnengebracht om onder een korenmaat of onder een bed gezet te worden? Wordt die niet op een standaard geplaatst? ²² Want wat verborgen is, is bedoeld om onthuld te worden, en wat verborgen is, is bedoeld om aan het licht te komen. ²³ Als iemand oren heeft om te horen, laat die luisteren." ²⁴ Hij vervolgde: "Let goed op wat je hoort. Met de maat die je gebruikt, zal het je gemeten worden—en er zal zelfs meer aan toegevoegd worden. ²⁵ Want wie heeft, zal meer gegeven worden; wie niet heeft, zelfs wat hij heeft zal van hem afgenomen worden."

²⁶ Hij zei ook: "Het koninkrijk van God is als een man die zaad op de grond strooit. ²⁷ Hij slaapt en staat op, nacht en dag, en het zaad ontkiemt en groeit, hoewel hij niet weet hoe. ²⁸ De aarde brengt vanzelf gewassen voort; eerst de halm, dan de aar, dan het volle koren in de aar. ²⁹ Maar wanneer de oogst rijp is, steekt hij onmiddellijk de sikkel erin, omdat de oogst is gekomen."

³⁰ Opnieuw zei Hij: "Waarmee zullen we het koninkrijk van God vergelijken, of welke gelijkenis zullen we gebruiken om het te beschrijven? ³¹ Het is als een mosterdsaadjie, dat, wanneer het in de grond wordt gezaaid, het kleinste is van alle zaden op aarde. ³² Toch, wanneer het gezaaid is, groeit het op en wordt het groter dan alle tuingewassen, en krijgt het grote takken, zodat de vogels van de lucht in zijn schaduw kunnen nestelen."

³³ Met vele dergelijke gelijkenissen sprak Hij het woord tot hen, zoveel als zij konden begrijpen. ³⁴ Hij sprak niet tot hen zonder een gelijkenis, maar privé legde Hij alles aan Zijn eigen discipelen uit.

³⁵ Op die dag, toen het avond werd, zei Hij tegen Zijn discipelen: "Laten we oversteken naar de andere kant." ³⁶ Ze lieten de menigte achter en namen Hem mee in de boot, zoals Hij was. Andere boten waren ook bij Hem. ³⁷ Er stak een grote storm op, en de golven sloegen in de boot, zodat deze al vol liep. ³⁸ Maar Hij was in het achterschip, slapend op een kussen. Ze maakten Hem wakker en zeiden tegen Hem: "Meester, kan het U niet schelen dat we vergaan?" ³⁹ Hij stond op, bestrafte de wind en zei tegen de zee: "Vrede! Wees stil!" Toen hield de wind op, en er kwam een grote kalmte. ⁴⁰ Hij zei tegen hen: "Waarom zijn jullie zo bang? Hebben jullie nog steeds geen geloof?" ⁴¹ Ze waren vervuld met grote vrees en zeiden tegen elkaar: "Wie is Hij toch, dat zelfs de wind en de zee Hem gehoorzamen?"

5 Ze staken over naar de andere kant van de zee, in de streek van de Gerasenen. ² Toen Jezus uit de boot stapte, kwam er meteen een man met een onreine geest uit de graven om Hem te ontmoeten. ³ Deze man woonde tussen de graven, en niemand kon hem nog binden, zelfs niet met kettingen. ⁴ Want hij was vaak gebonden geweest met boeien en kettingen, maar hij had de kettingen stukgetrokken en de boeien gebroken; niemand was sterk genoeg om hem te bedwingen. ⁵ Dag en nacht, tussen de graven en in de heuvels, schreeuwde hij en verwondde zichzelf met stenen.

⁶ Toen hij Jezus van verre zag, rende hij en boog zich voor Hem neer. ⁷ Hij schreeuwde met luide stem: "Wat heb ik met U te maken, Jezus, Zoon van de Allerhoogste God? Ik smeeek U bij God, martel mij niet!" ⁸ Want Jezus had tegen hem gezegd: "Kom uit deze man, onreine geest!" ⁹ Toen vroeg Jezus hem:

Markus

“Wat is uw naam?” En hij antwoordde: “Mijn naam is Legioen, want wij zijn met velen.” ¹⁰ En hij smeekte Jezus herhaaldelijk om hen niet uit de streek te sturen.

¹¹ Een grote groep varkens was aan het grazen op de nabijgelegen heuvel. ¹² De demonen smeekten Jezus: “Stuur ons naar de varkens, zodat we in hen kunnen gaan.” ¹³ Hij gaf hun toestemming, en de onreine geesten kwamen eruit en gingen in de varkens. De kudde, ongeveer tweeduizend in aantal, stormde de steile helling af de zee in en verdronk.

¹⁴ Degenen die de varkens hoedden, renden weg en vertelden dit in de stad en op het platteland, en de mensen kwamen kijken wat er was gebeurd. ¹⁵ Toen ze bij Jezus kwamen, zagen ze de man die bezeten was geweest door het legioen van demonen, daar zitten, gekleed en bij zijn volle verstand; en ze waren vervuld van ontzag. ¹⁶ Degenen die het gezien hadden, vertelden de mensen wat er met de bezeten man was gebeurd en over de varkens. ¹⁷ Toen begonnen de mensen Jezus te vragen hun streek te verlaten.

¹⁸ Toen Jezus in de boot stapte, smeekte de man die van de demonen bevrijd was om met Hem mee te gaan. ¹⁹ Jezus stond het hem niet toe, maar zei: “Ga naar huis, naar uw eigen mensen, en vertel hun wat grote dingen de Heer voor u heeft gedaan, en hoe Hij medelijden met u heeft gehad.” ²⁰ Dus ging de man weg en begon in de Dekapolis te verkondigen wat grote dingen Jezus voor hem had gedaan. En alle mensen waren verbaasd.

²¹ Nadat Jezus weer met de boot naar de andere kant was overgestoken, verzamelde zich een grote menigte om Hem terwijl Hij aan de zee was. ²² Toen kwam een van de leiders van de synagoge, genaamd Jairus, naar voren, en toen hij Jezus zag, viel hij aan Zijn voeten. ²³ Hij smeekte Hem dringend: “Mijn dochtertje ligt op sterven. Kom alstublieft en leg Uw handen op haar, zodat ze genezen zal en leeft.” ²⁴ Dus ging Jezus met hem mee. Een grote menigte volgde Hem nauw en omringde Hem.

²⁵ En er was een vrouw die al twaalf jaar aan bloedingen leed. ²⁶ Ze had veel geleden onder vele dokters en had alles uitgegeven wat ze had, maar in plaats van beter te worden, ging ze achteruit. ²⁷ Toen ze over Jezus hoorde, naderde ze Hem van achteren in de menigte en raakte Zijn mantel aan, ²⁸ denkend:

“Als ik slechts Zijn kleren aanraak, zal ik genezen worden.” ²⁹ Onmiddellijk hield haar bloeding op en voelde ze in haar lichaam dat ze van haar lijden verlost was. ³⁰ Jezus realiseerde zich meteen dat er kracht van Hem was uitgegaan. Hij draaide zich om in de menigte en vroeg: “Wie heeft Mijn kleren aangeraakt?” ³¹ “U ziet de mensen tegen U aandringen,” antwoordden Zijn discipelen, “en toch vraagt U: ‘Wie heeft Mij aangeraakt?’” ³² Maar Jezus bleef rondkijken om te zien wie het had gedaan. ³³ Toen kwam de vrouw, zich bewust van wat er met haar was gebeurd, en viel bevend van angst voor Hem neer en vertelde Hem de hele waarheid. ³⁴ Hij zei tegen haar: “Dochter, uw geloof heeft u genezen. Ga in vrede en wees verlost van uw lijden.”

³⁵ Terwijl Jezus nog sprak, kwamen er mensen van het huis van Jairus, de leider van de synagoge. “Uw dochter is dood,” zeiden ze. “Waarom de Meester nog verder lastigvallen?” ³⁶ Jezus hoorde wat ze zeiden en zei tegen hem: “Wees niet bang; geloof alleen maar.” ³⁷ Hij stond niemand toe om Hem te volgen, behalve Petrus, Jakobus en Johannes, de broer van Jakobus. ³⁸ Toen ze bij het huis van de leider van de synagoge aankwamen, zag Jezus een commotie, met mensen die luid huilden en weeklaagden. ³⁹ Hij ging naar binnen en zei tegen hen: “Waarom al deze commotie en weeklacht? Het kind is niet dood maar slaapt.” ⁴⁰ Maar ze lachten Hem uit. Nadat Hij hen allemaal had weggestuurd, nam Hij de vader en moeder van het kind en de discipelen die bij Hem waren mee naar binnen waar het kind was. ⁴¹ Hij pakte haar hand en zei tegen haar: “Talitha koem!” (wat betekent: “Meisje, ik zeg je, sta op!”). ⁴² Onmiddellijk stond het meisje op en begon rond te lopen (ze was twaalf jaar oud). Hierop waren ze buitengewoon verbaasd. ⁴³ Hij gaf strikte orders om niemand hierover te laten weten, en instrueerde hen om haar iets te eten te geven.

6 Jezus vertrok van daar en kwam in zijn vaderstad, en zijn discipelen volgden hem. ²

Toen de sabbat kwam, begon hij te onderwijzen in de synagoge, en velen die luisterden waren verbaasd. Ze vroegen, “Waar heeft deze man deze dingen vandaan? Wat is deze wijsheid die hem gegeven is, en wat zijn deze opmerkelijke wonderen die door zijn handen worden verricht?” ³ Is dit niet de timmerman, de zoon van Maria, en de broer van Jakobus, Joses, Judas en Simon? Zijn zijn zusters

Markus

niet hier bij ons?" En zij namen aanstoot aan hem.⁴ Jezus zei tegen hen, "Een profeet is niet zonder eer, behalve in zijn vaderstad, onder zijn verwanten en in zijn eigen huis."⁵ Hij kon daar geen wonderen verrichten, behalve dat hij zijn handen legde op een paar zieken en hen genas.⁶ Hij was verbaasd over hun gebrek aan geloof. Toen ging hij verder met onderwijzen in de dorpen.

⁷ Hij riep de twaalf bij zich en begon hen twee aan twee uit te zenden, en gaf hun macht over onreine geesten.⁸ Hij instrueerde hen niets mee te nemen voor hun reis, behalve een staf—geen brood, geen tas, geen geld in hun gordels—⁹ ze mochten sandalen dragen, maar mochten geen twee kleren aantrekken.¹⁰ Hij zei tegen hen, "Waar je ook een huis binnengaat, blijf daar totdat je die plaats verlaat."¹¹ Als een plaats je niet verwelkomt of naar je luistert, schud dan, als je weggaat, het stof van je voeten als een getuigenis tegen hen."¹² Ze gingen uit en verkondigden dat mensen hun wegen moesten veranderen.¹³ Ze dreven veel demonen uit en zalfden veel zieken met olie, en genazen hen.

¹⁴ Koning Herodes hoorde hiervan, want Jezus' naam was bekend geworden. Sommigen zeiden, "Johannes de Doper is uit de dood opgewekt, en daarom zijn deze wonderbaarlijke krachten in hem werkzaam."¹⁵ Anderen zeiden, "Hij is Elia." Weer anderen beweerden, "Hij is een profeet, zoals een van de profeten van vroeger."¹⁶ Maar toen Herodes dit hoorde, zei hij, "Johannes, die ik onthoofd heb, is opgewekt!"

¹⁷ Herodes zelf had opdracht gegeven Johannes te arresteren en hem gebonden en gevangen gezet vanwege Herodias, de vrouw van zijn broer Filippus, die hij had getrouwd.¹⁸ Want Johannes had tegen Herodes gezegd, "Het is tegen de wet dat u de vrouw van uw broer hebt."¹⁹ Herodias koesterde een wrok tegen hem en wilde hem doden, maar ze kon het niet,²⁰ omdat Herodes Johannes vreesde en hem beschermde, wetende dat hij een rechtvaardig en heilig man was. Wanneer Herodes naar hem luisterde, was hij zeer verward, maar hij genoot ervan hem te horen.

²¹ Een gunstige dag kwam toen Herodes, op zijn verjaardag, een banket gaf voor zijn edelen, militaire bevelhebbers en de vooraanstaande mannen van Galilea.²² Toen de dochter van Herodias

binnenkwam en danste, behaagde ze Herodes en zijn gasten. De koning zei tegen het meisje, "Vraag me wat je wilt, en ik zal het je geven."²³ Hij zwoer haar, "Wat je ook van me vraagt, ik zal het je geven, tot de helft van mijn koninkrijk."²⁴ Ze ging naar buiten en vroeg haar moeder, "Wat zal ik vragen?" Haar moeder antwoordde, "Het hoofd van Johannes de Doper."²⁵ Onmiddellijk haastte ze zich naar de koning en vroeg, "Ik wil dat u mij nu het hoofd van Johannes de Doper op een schaal geeft."²⁶ De koning was diep bedroefd, maar vanwege zijn eden en zijn gasten wilde hij haar niet weigeren.²⁷ Dus stuurde hij onmiddellijk een beul met de opdracht het hoofd van Johannes te brengen. Hij ging en onthoofdde Johannes in de gevangenis,²⁸ en bracht zijn hoofd op een schaal, presenteerde het aan het meisje, en zij gaf het aan haar moeder.²⁹ Toen de discipelen van Johannes hiervan hoorden, kwamen ze en namen zijn lichaam en legden het in een graf.

³⁰ De apostelen verzamelden zich rond Jezus en deelden met hem alles wat ze hadden gedaan en onderwezen.³¹ Toen, omdat er zoveel mensen kwamen en gingen dat ze zelfs geen tijd hadden om te eten, zei hij tegen hen, "Kom mee naar een rustige plaats en rust een tijdje uit."³² Dus vertrokken ze alleen in een boot naar een afgelegen gebied.³³ Maar velen zagen hen vertrekken en herkenden hen, en ze renden te voet uit alle steden en kwamen hen voor.³⁴ Toen Jezus aan land ging en een grote menigte zag, voelde hij medelijden met hen, omdat ze waren als schapen zonder herder. Dus begon hij hen veel dingen te onderwijzen.

³⁵ Tegen die tijd was het laat op de dag, dus kwamen zijn discipelen naar hem toe en zeiden, "Dit is een afgelegen plaats, en het is al erg laat."³⁶ Stuur de mensen weg zodat ze naar het omliggende platteland en de dorpen kunnen gaan om iets te eten te kopen."³⁷ Maar hij antwoordde, "Geef jullie hun iets te eten." Ze zeiden tegen hem, "Moeten we tweehonderd denarie uitgeven aan brood en het hun te eten geven?"³⁸ Hij vroeg hen, "Hoeveel broden hebben jullie? Ga en kijk." Toen ze het te weten kwamen, zeiden ze, "Vijf, en twee vissen."³⁹ Toen gaf hij hen de opdracht alle mensen in groepen op het groene gras te laten zitten.⁴⁰ Dus gingen ze zitten in georganiseerde groepen.⁴¹ Hij nam de vijf broden en de twee vissen, keek op naar de hemel, zegende het voedsel, brak de broden en gaf ze aan zijn

Markus

discipelen om aan de mensen uit te delen. Hij verdeelde ook de twee vissen onder hen allen.⁴² Ze aten allemaal en werden volledig verzadigd,⁴³ en de discipelen verzamelden twaalf manden vol met stukjes brood en vis.⁴⁴ Het aantal mannen dat de broden at was vijftienduizend.

⁴⁵ Onmiddellijk liet Jezus zijn discipelen in de boot stappen en voor hem uit naar de overkant gaan, naar Betsaida, terwijl hij de menigte wegstuurde.⁴⁶ Nadat hij hen had weggestuurd, ging hij de berg op om te bidden.⁴⁷ Toen de avond naderde, was de boot midden op de zee, terwijl hij alleen aan de kust bleef.⁴⁸ Toen hij zag dat ze moeite hadden met roeien, omdat de wind tegen hen was, ging hij kort voor zonsopgang naar hen toe, lopend op de zee, met de bedoeling hen voorbij te gaan.⁴⁹ Maar toen ze hem op de zee zagen lopen, dachten ze dat het een spook was en schreeuwden het uit,⁵⁰ omdat ze hem allemaal zagen en bang waren. Onmiddellijk sprak hij tot hen en zei, "Heb moed; ik ben het. Wees niet bang."⁵¹ Toen stapte hij bij hen in de boot, en de wind ging liggen. Ze waren buitengewoon verbaasd,⁵² want ze hadden de betekenis van de broden niet begrepen; hun harten waren verhard.

⁵³ Toen ze waren overgestoken, kwamen ze aan land bij Gennesaret en legden daar aan.⁵⁴ Bij het uitstappen herkenden de mensen Jezus onmiddellijk.⁵⁵ Ze renden door de hele streek en brachten de zieken op matten naar waar ze hoorden dat hij was.⁵⁶ En waar hij ook ging—of het nu in dorpen, steden of op het platteland was—legden ze de zieken op de marktplaatsen en smeekten hem om zelfs maar de zoom van zijn kleed aan te raken, en allen die het aanraakten werden genezen.

7 De Farizeeën en enkele schriftgeleerden verzamelden zich rond Jezus nadat zij uit Jeruzalem waren gekomen,² en merkten op dat sommige van Zijn discipelen aten met handen die als onrein werden beschouwd, dat wil zeggen, ongewassen.³ (Want de Farizeeën en alle Joden eten niet tenzij zij een ceremoniële handwassing uitvoeren, volgens de traditie van de oudsten;⁴ en wanneer zij van de markt komen, eten zij niet tenzij zij zich wassen. Zij houden zich ook aan vele andere tradities, zoals het wassen van bekken, kruiken en koperen vaten.)⁵ Dus vroegen de Farizeeën en de schriftgeleerden Hem: "Waarom volgen Uw discipelen de traditie van de oudsten niet, maar eten

zij met onreine handen?"⁶ Hij antwoordde: "Jesaja had gelijk toen hij over jullie huichelaars profeteerde, zoals er geschreven staat:

'Dit volk eert Mij met hun lippen, maar hun hart is ver van Mij. ⁷ Zij vereren Mij tevergeefs; hun leringen zijn slechts menselijke geboden.'

⁸ Jullie hebben het gebod van God terzijde geschoven en houden vast aan menselijke tradities."

⁹ En Hij vervolgde: "Jullie hebben een slimme manier om het gebod van God te verwerpen om jullie eigen traditie te behouden!¹⁰ Want Mozes zei: 'Eer uw vader en uw moeder,' en, 'Wie zijn vader of moeder vervloekt, moet ter dood gebracht worden.'¹¹ Maar jullie zeggen dat als iemand verklaart dat wat gebruikt had kunnen worden om hun vader of moeder te helpen, Korban is (dat wil zeggen, aan God gewijd)—¹² dan staan jullie hen niet langer toe iets voor hun vader of moeder te doen.¹³ Op deze manier maken jullie het woord van God ongeldig door jullie traditie die jullie hebben doorgegeven. En jullie doen veel soortgelijke dingen."

¹⁴ Toen riep Jezus de menigte weer bij Zich en zei: "Luister naar Mij, jullie allemaal, en begrijp:¹⁵ Niets van buiten een mens kan hem onrein maken door in hem binnen te gaan. Integendeel, wat uit een mens komt, dat maakt hem onrein."¹⁶ [Wie oren heeft om te horen, laat hem horen.]

¹⁷ Nadat Hij de menigte had verlaten en het huis was binnengegaan, vroegen Zijn discipelen Hem naar de gelijkenis.¹⁸ Hij zei tegen hen: "Hebben jullie ook geen begrip? Zien jullie niet dat wat van buiten een mens binnenkomt hem niet onrein kan maken,¹⁹ omdat het niet in zijn hart gaat, maar in zijn maag, en dan wordt uitgewerkt?" (Hiermee verklaarde Jezus alle voedsel rein.)²⁰ Hij vervolgde: "Wat uit een mens komt, dat maakt hem onrein."²¹ Want van binnenuit, uit het hart van de mensen, komen kwade gedachten: seksuele immoraliteit, diefstal, moord,²² overspel, hebzucht, slechtheid, bedrog, losbandigheid, afgunst, laster, hoogmoed en dwaasheid.²³ Al deze schadelijke dingen komen van binnenuit en maken een mens onrein."

²⁴ Jezus verliet die plaats en ging naar het gebied van Tyrus. Hij ging een huis binnen en wilde niet dat iemand het wist, maar Hij kon niet verborgen blijven.

²⁵ Maar een vrouw wiens kleine dochter een onreine geest had, hoorde over Hem en kwam en viel aan

Markus

Zijn voeten.²⁶ De vrouw was een heiden, van Syro-Fenicische afkomst. Zij smeekte Hem de demon uit haar dochter te verdrijven.²⁷ Hij zei tegen haar: "Laat eerst de kinderen gevoed worden, want het is niet goed om het brood van de kinderen te nemen en het aan de honden te geven."²⁸ Maar zij antwoordde: "Ja, Heer, maar zelfs de honden onder de tafel eten de kruimels van de kinderen."²⁹ Toen zei Hij tegen haar: "Voor dit antwoord mag je gaan; de demon heeft je dochter verlaten."³⁰ Zij ging naar huis en vond haar kind op het bed liggen, en de demon was vertrokken.

³¹ Jezus verliet het gebied van Tyrus en ging via Sidon naar de Zee van Galilea, naar het gebied van de Decapolis.³² Daar brachten enkele mensen een man bij Hem die doof was en nauwelijks kon spreken, en zij smeekten Hem om Zijn hand op hem te leggen.³³ Jezus nam hem apart, weg van de menigte, en stak Zijn vingers in de oren van de man. Toen spuwde Hij en raakte de tong van de man aan.³⁴ Hij keek omhoog, zuchtte diep en zei tegen hem: "Effatha!" (wat betekent "Word geopend!").³⁵ Hierop werden de oren van de man geopend, zijn tong werd losgemaakt, en hij begon duidelijk te spreken.³⁶ Jezus gebod hun het aan niemand te vertellen. Maar hoe meer Hij dat deed, hoe meer zij het nieuws verspreidden.³⁷ De mensen waren buitengewoon verbaasd en zeiden: "Hij heeft alles goed gedaan; Hij laat zelfs de doven horen en de stommen spreken."

8 In die dagen, toen er weer een grote menigte was en zij niets te eten hadden, riep Jezus Zijn discipelen bij Zich en zei,² "Ik heb medelijden met deze mensen, omdat zij nu al drie dagen bij Mij zijn en niets te eten hebben."³ Als Ik hen hongerig naar huis stuur, zullen zij onderweg bezwijken, want sommigen van hen zijn van ver gekomen."⁴ Zijn discipelen antwoordden Hem, "Waar kan iemand hier in deze afgelegen plaats genoeg brood vinden om hen te voeden?"⁵ Hij vroeg hun, "Hoeveel broden hebben jullie?" Zij zeiden, "Zeven."⁶ Hij gaf de menigte opdracht om op de grond te gaan zitten. Hij nam de zeven broden, dankte, brak ze, en gaf ze aan Zijn discipelen om aan de mensen uit te delen, en zij deden dat.⁷ Zij hadden ook een paar kleine vissen; Hij zegende ze en droeg de discipelen op om ook deze uit te delen.⁸ De mensen aten en werden verzadigd, en zij verzamelden zeven manden vol overgebleven stukken.⁹ Er waren ongeveer

vierduizend mensen aanwezig. Nadat Hij hen had weggestuurd,¹⁰ ging Hij met Zijn discipelen aan boord van de boot en reisde naar de streek van Dalmanutha.

¹¹ De Farizeeën kwamen naar Hem toe en begonnen Hem te ondervragen, op zoek naar een teken uit de hemel om Hem uit te dagen.¹² Diep zuchtend in Zijn geest zei Hij, "Waarom vraagt deze generatie om een teken? Voorwaar, Ik zeg u, er zal geen teken aan haar gegeven worden."¹³ Toen verliet Hij hen, ging weer in de boot en stak over naar de andere kant.

¹⁴ De discipelen waren vergeten brood mee te nemen, behalve één brood dat zij bij zich hadden in de boot.¹⁵ Hij waarschuwde hen en zei, "Let op voor het zuurdeeg van de Farizeeën en het zuurdeeg van Herodes."¹⁶ Zij spraken onder elkaar en concludeerden, "Het is omdat wij geen brood hebben."¹⁷ Zich bewust van hun discussie, zei Jezus tegen hen, "Waarom praten jullie over het feit dat je geen brood hebt? Begrijpen jullie het nog steeds niet? Zijn jullie harten verhard?"¹⁸ Hebben jullie ogen maar zien jullie niet, en oren maar horen jullie niet? En herinneren jullie je niet?"¹⁹ Toen Ik de vijf broden brak voor de vijfduizend, hoeveel manden vol overgebleven stukken hebben jullie opgehaald?" Zij zeiden, "Twaalf."²⁰ "En toen Ik de zeven broden brak voor de vierduizend, hoeveel manden vol overgebleven stukken hebben jullie opgehaald?" Zij antwoordden, "Zeven."²¹ Hij vroeg hen, "Begrijpen jullie het nog steeds niet?"

²² Zij kwamen in Betsaida, en enkele mensen brachten een blinde man naar Jezus en smeekten Hem om hem aan te raken.²³ Hij nam de blinde man bij de hand en leidde hem buiten het dorp. Nadat Hij op de ogen van de man had gespuugd en Zijn handen op hem had gelegd, vroeg Hij, "Zie je iets?"²⁴ Hij keek omhoog en zei, "Ik zie mensen; zij lijken op bomen die rondlopen."²⁵ Jezus legde opnieuw Zijn handen op de ogen van de man. Toen werden zijn ogen geopend, zijn zicht werd hersteld, en hij zag alles duidelijk.²⁶ Jezus stuurde hem naar huis en zei, "Ga het dorp niet eens in."

²⁷ Jezus ging met Zijn discipelen naar de dorpen rond Caesarea Filippi. Onderweg vroeg Hij hen, "Wie zeggen de mensen dat Ik ben?"²⁸ Zij antwoordden, "Sommigen zeggen Johannes de Doper; anderen zeggen Elia; en weer anderen, een van de profeten."

Markus

²⁹ “Maar wat zeggen jullie?” vroeg Hij. “Wie zeggen jullie dat Ik ben?” Petrus antwoordde, “U bent de Christus.” ³⁰ Hij waarschuwde hen om niemand over Hem te vertellen.

³¹ Hij begon hen te onderwijzen dat de Zoon des Mensen veel moest lijden en verworpen moest worden door de oudsten, de hogepriesters en de schriftgeleerden, en gedood moest worden, en na drie dagen weer moest opstaan. ³² Hij sprak hier openlijk over, en Petrus nam Hem apart en begon Hem te berispen. ³³ Maar zich omdraaiend en Zijn discipelen ziend, berispte Hij Petrus en zei, “Ga achter Mij, Satan! Je hebt niet de zaken van God in gedachten, maar slechts menselijke zaken.”

³⁴ Toen riep Hij de menigte bij Zich, samen met Zijn discipelen, en zei, “Als iemand Mijn discipel wil zijn, moet hij zichzelf verloochenen, zijn kruis opnemen en Mij volgen. ³⁵ Want wie zijn leven wil redden, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van Mij en het evangelie, zal het redden. ³⁶ Wat baat het iemand om de hele wereld te winnen, maar zijn ziel te verliezen? ³⁷ Of wat kan iemand geven in ruil voor zijn ziel? ³⁸ Als iemand zich voor Mij en Mijn woorden schaamt in deze ontrouwe en zondige generatie, zal de Zoon des Mensen zich voor hem schamen wanneer Hij komt in de heerlijkheid van Zijn Vader met de heilige engelen.”

9 En Jezus zei tegen hen: “Voorwaar, ik zeg jullie, er zijn sommigen hier aanwezig die de dood niet zullen ervaren voordat zij het koninkrijk van God met kracht zien komen.”

² Zes dagen later nam Jezus Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee en leidde hen een hoge berg op, alleen met hen. Daar werd hij voor hun ogen veranderd. ³ Zijn kleding werd stralend, buitengewoon wit, witter dan welke bleker op aarde ook zou kunnen maken. ⁴ Elia en Mozes verschenen voor hen, in gesprek met Jezus. ⁵ Petrus sprak tot Jezus: “Rabbi, het is goed dat wij hier zijn. Laten we drie tenten maken: één voor u, één voor Mozes en één voor Elia.” ⁶ Petrus wist niet wat hij moest zeggen, want ze waren vervuld van angst. ⁷ Een wolk vormde zich, overschaduwde hen, en een stem kwam uit de wolk: “Dit is mijn geliefde Zoon; luister naar hem!” ⁸ Plotseling, toen ze om zich heen keken, zagen ze niemand meer bij hen, behalve Jezus alleen.

⁹ Terwijl ze de berg afdaalden, instrueerde Jezus hen niemand te vertellen wat ze hadden gezien totdat de Mensenzoon uit de doden was opgestaan. ¹⁰ Ze hielden deze zaak voor zichzelf, terwijl ze bespraken wat “opstaan uit de doden” zou kunnen betekenen. ¹¹ Ze vroegen hem: “Waarom zeggen de schriftgeleerden dat Elia eerst moet komen?” ¹² Jezus antwoordde: “Inderdaad, Elia komt eerst en herstelt alle dingen. Maar waarom staat er geschreven dat de Mensenzoon veel moet lijden en verworpen moet worden? ¹³ Maar ik zeg jullie, Elia is al gekomen, en ze hebben met hem gedaan wat ze wilden, zoals over hem geschreven staat.”

¹⁴ Toen ze terugkeerden naar de andere discipelen, zagen ze een grote menigte om hen heen, met schriftgeleerden die met hen aan het discussiëren waren. ¹⁵ Zodra de menigte Jezus zag, waren ze vol verwondering en renden naar hem toe om hem te begroeten. ¹⁶ Hij vroeg hen: “Waarover hebben jullie ruzie met hen?” ¹⁷ Een man uit de menigte antwoordde: “Meester, ik heb mijn zoon bij u gebracht, die bezeten is door een geest die hem stom maakt. ¹⁸ Wanneer deze hem grijpt, werpt hij hem op de grond. Hij schuimt uit de mond, knarst met zijn tanden en wordt stijf. Ik heb uw discipelen gevraagd de geest uit te drijven, maar zij konden het niet.” ¹⁹ Jezus reageerde: “O ongelovige generatie, hoe lang zal ik bij jullie blijven? Hoe lang zal ik jullie verdragen? Breng de jongen bij mij.” ²⁰ Ze brachten de jongen naar Jezus. Toen de geest hem zag, wierp hij de jongen onmiddellijk in stuipрекkingen. Hij viel op de grond, wentelend en schuimend uit de mond. ²¹ Jezus vroeg de vader van de jongen: “Hoe lang is hij hier al zo aan toe?” Hij antwoordde: “Vanaf zijn kindertijd. ²² Vaak heeft het hem in vuur of water geworpen om hem te vernietigen. Maar als u iets kunt doen, heb medelijden met ons en help ons.” ²³ Jezus zei tegen hem: “Als u kunt? Alles is mogelijk voor wie gelooft.” ²⁴ Onmiddellijk riep de vader van de jongen uit: “Ik geloof; help mijn ongelooft!” ²⁵ Toen Jezus zag dat er snel een menigte samenkam, bestrafte hij de onreine geest en zei: “Jij stomme en dove geest, ik beveel je, kom uit hem en ga nooit meer in hem.” ²⁶ De geest schreeuwde, deed hem hevig stuiprekken en vertrok. De jongen leek zozeer op een lijk dat velen zeiden: “Hij is dood.” ²⁷ Maar Jezus, hem bij de hand nemend, hielp hem overeind, en hij stond op. ²⁸ Nadat Jezus naar binnen was gegaan, vroegen zijn discipelen hem

Markus

privé: “Waarom konden wij het niet uitdrijven?” ²⁹ Hij antwoordde: “Dit soort kan alleen door gebed uitgedreven worden.”

³⁰ Ze vertrokken van daar en gingen door Galilea, en Jezus wilde niet dat iemand het wist. ³¹ Want hij onderwees zijn discipelen en zei: “De Mensenzoon zal overgeleverd worden in de handen van mensen. Ze zullen hem doden, en na drie dagen zal hij opstaan.” ³² Maar zij begrepen deze uitspraak niet en waren bang om hem te vragen.

³³ Ze kwamen aan in Kafarnaüm. Toen hij in het huis was, vroeg hij hen: “Waarover spraken jullie onderweg?” ³⁴ Maar zij bleven zwijgen, want onderweg hadden zij ruzie gemaakt over wie de grootste was. ³⁵ Jezus ging zitten, riep de Twaalf en zei: “Als iemand de eerste wil zijn, moet hij de laatste van allen zijn en de dienaar van allen.” ³⁶ Hij nam een kind, plaatste het in hun midden, en terwijl hij het in zijn armen nam, zei hij tegen hen, ³⁷ “Wie een van deze kleine kinderen ontvangt in mijn naam, ontvangt mij; en wie mij ontvangt, ontvangt niet mij maar degene die mij gezonden heeft.”

³⁸ Johannes zei tegen hem: “Meester, we zagen iemand die in uw naam demonen uitdreef, en we probeerden hem te stoppen omdat hij niet een van ons was.” ³⁹ Maar Jezus zei: “Stop hem niet, want niemand die een wonder in mijn naam doet, kan kort daarna kwaad van mij spreken. ⁴⁰ Want wie niet tegen ons is, is voor ons. ⁴¹ Voorwaar, ik zeg jullie, wie jullie een beker water geeft in mijn naam omdat jullie bij Christus horen, zal zijn beloning zeker niet verliezen.

⁴² “Als iemand een van deze kleinen die in mij geloven doet struikelen, zou het beter voor hem zijn als een grote molensteen om zijn nek werd gehangen en hij in de zee werd geworpen. ⁴³ Als je hand je doet struikelen, hak hem af. Het is beter voor je om verminkt het leven binnen te gaan dan met twee handen naar de hel te gaan, waar het vuur nooit uitgaat. ⁴⁴ [waar hun worm niet sterft en het vuur niet wordt gedood.] ⁴⁵ En als je voet je doet struikelen, hak hem af. Het is beter voor je om kreupel het leven binnen te gaan dan met twee voeten in de hel geworpen te worden. ⁴⁶ [waar hun worm niet sterft en het vuur niet wordt gedood.] ⁴⁷ En als je oog je doet struikelen, ruk het uit. Het is beter voor je om met één oog het koninkrijk van God

binnen te gaan dan met twee ogen in de hel geworpen te worden, ⁴⁸ waar

hun worm niet sterft, en het vuur nooit wordt gedood.

⁴⁹ Want iedereen zal met vuur worden verijnd. ⁵⁰ Zout is goed, maar als het zijn zouthed verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? Heb zout onder elkaar en leef in vrede met elkaar.”

10 Jezus vertrok vandaar en reisde naar de streek van Judea en over de Jordaan. Er kwamen opnieuw menigten om Hem heen, en zoals Zijn gewoonte was, begon Hij hen weer te onderwijzen. ² Enkele Farizeeën kwamen naar Hem toe en stelden Hem op de proef door te vragen of het geoorloofd was voor een man om van zijn vrouw te scheiden. ³ Hij antwoordde, “Wat heeft Mozes u geboden?” ⁴ Zij zeiden, “Mozes stond toe dat een man een scheidingsbrief schreef en haar wegstuurde.” ⁵ Jezus zei tegen hen, “Vanwege de hardheid van uw hart heeft hij u dit gebod geschreven. ⁶ Maar vanaf het begin van de schepping heeft God hen als man en vrouw gemaakt. ⁷ Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich verenigen met zijn vrouw, ⁸ en de twee zullen één vlees worden; zo zijn zij niet langer twee, maar één. ⁹ Daarom, wat God heeft samengevoegd, laat niemand scheiden.”

¹⁰ Toen zij weer in het huis waren, vroegen de discipelen Hem over deze zaak. ¹¹ Hij zei tegen hen, “Wie zijn vrouw verstoot en met een andere vrouw trouwt, pleegt overspel tegen haar; ¹² en als een vrouw van haar man scheidt en met een andere man trouwt, wordt zij geacht overspel te hebben gepleegd.”

¹³ Mensen brachten kleine kinderen bij Jezus zodat Hij hen zou aanraken, maar de discipelen berispten hen. ¹⁴ Toen Jezus dit zag, was Hij verontwaardigd en zei tegen hen, “Laat de kinderen tot Mij komen; verhinder hen niet, want het koninkrijk van God behoort toe aan zodanigen als zij. ¹⁵ Ik verzeker u, wie het koninkrijk van God niet ontvangt met het hart van een kind, zal er nooit binnengaan.” ¹⁶ En Hij omarmde de kinderen, legde Zijn handen op hen en zegende hen.

¹⁷ Toen Hij op reis ging, kwam er een man naar Hem toe gerend, knielde voor Hem neer en vroeg, “Goede

Markus

Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?" ¹⁸ Jezus antwoordde, "Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve God alleen." ¹⁹ U kent de geboden: 'Pleeg geen moord, pleeg geen overspel, steel niet, leg geen vals getuigenis af, bedrieg niet, eer uw vader en moeder.'" ²⁰ Hij zei tegen Hem, "Meester, ik heb dit alles van jongs af aan in acht genomen." ²¹ Jezus keek hem aan, hield van hem en zei, "Eén ding ontbreekt u: ga, verkoop alles wat u hebt en geef het aan de armen, en u zult een schat in de hemel hebben; kom dan, volg Mij." ²² Hierop viel het gezicht van de man, en hij ging bedroefd weg, want hij had veel bezit.

²³ Jezus keek om zich heen en zei tegen Zijn discipelen, "Hoe moeilijk is het voor degenen die rijk zijn om het koninkrijk van God binnen te gaan!" ²⁴ De discipelen waren verbaasd over Zijn woorden. Maar Jezus zei opnieuw, "Kinderen, hoe uitdagend is het om het koninkrijk van God binnen te gaan!" ²⁵ Het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te gaan." ²⁶ Zij waren nog meer verbaasd en zeiden tegen elkaar, "Wie kan dan gered worden?" ²⁷ Jezus keek hen aan en zei, "Bij mensen is het onmogelijk, maar niet bij God; want bij God zijn alle dingen mogelijk."

²⁸ Petrus begon tegen Hem te zeggen, "Wij hebben alles verlaten om U te volgen!" ²⁹ Jezus antwoordde, "Voorwaar, Ik zeg u, er is niemand die huis of broers of zusters of moeder of vader of kinderen of akkers heeft verlaten omwille van Mij en omwille van het evangelie ³⁰ die niet honderdmaal zoveel zal ontvangen in deze tijd: huizen, broers, zusters, moeders, kinderen en akkers—met vervolgingen—en in de komende eeuw, eeuwig leven." ³¹ Maar velen die de eersten zijn, zullen de laatsten zijn, en de laatsten zullen de eersten zijn."

³² Zij waren onderweg naar Jeruzalem, met Jezus voorop, en de discipelen waren verbaasd, terwijl degenen die volgden bang waren. Opnieuw nam Hij de Twaalf apart en begon hun te vertellen wat er met Hem zou gebeuren. ³³ "We gaan naar Jeruzalem," zei Hij, "en de Zoon des mensen zal overgeleverd worden aan de hogepriesters en de schriftgeleerden. Zij zullen Hem ter dood veroordelen en Hem overleveren aan de heidenen, ³⁴ die Hem zullen bespotten, op Hem zullen spuwen,

Hem zullen geselen en doden. Drie dagen later zal Hij opstaan."

³⁵ Toen kwamen Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, naar Hem toe en zeiden, "Meester, wij willen dat U voor ons doet wat wij vragen." ³⁶ "Wat wilt u dat Ik voor u doe?" vroeg Hij. ³⁷ Zij antwoordden, "Sta ons toe dat één van ons aan Uw rechterhand en de ander aan Uw linkerhand zit in Uw heerlijkheid." ³⁸ Jezus zei tegen hen, "U weet niet wat u vraagt. Kunt u de beker drinken die Ik drink of gedoopt worden met de doop waarmee Ik gedoopt word?" ³⁹ "Dat kunnen wij," antwoordden zij. Jezus zei tegen hen, "U zult inderdaad de beker drinken die Ik drink en gedoopt worden met de doop waarmee Ik gedoopt word, ⁴⁰ maar om aan Mijn rechter- of linkerhand te zitten, is niet aan Mij om te geven. Deze plaatsen zijn gereserveerd voor degenen voor wie zij zijn voorbereid."

⁴¹ Toen de tien hiervan hoorden, werden zij boos op Jakobus en Johannes. ⁴² Jezus riep hen bij zich en zei, "U weet dat degenen die als heersers van de heidenen worden beschouwd, hen domineren, en hun hoge ambtenaren gezag over hen uitoefenen." ⁴³ Maar zo zal het onder u niet zijn. In plaats daarvan, wie groot wil worden onder u, moet uw dienaar zijn, ⁴⁴ en wie de eerste wil zijn, moet de slaaf van allen zijn. ⁴⁵ Want zelfs de Zoon des mensen is niet gekomen om gediend te worden, maar om te dienen, en Zijn leven te geven als losprijs voor velen."

⁴⁶ Toen kwamen zij in Jericho. Terwijl Jezus en Zijn discipelen, samen met een grote menigte, de stad verlieten, zat een blinde man genaamd Bartimeüs, de zoon van Timeüs, langs de weg te bedelen. ⁴⁷ Toen hij hoorde dat het Jezus van Nazareth was, begon hij te roepen, "Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij!" ⁴⁸ Velen berispten hem en zeiden dat hij stil moest zijn, maar hij riep des te meer, "Zoon van David, heb medelijden met mij!" ⁴⁹ Jezus stopte en zei, "Roep hem." Dus riepen zij de blinde man, "Houd moed, sta op! Hij roept u." ⁵⁰ Hij wierp zijn mantel af, sprong op en kwam naar Jezus. ⁵¹ "Wat wilt u dat Ik voor u doe?" vroeg Jezus hem. De blinde man zei, "Rabbi, ik wil zien." ⁵² Jezus zei tegen hem, "Ga, uw geloof heeft u genezen." Onmiddellijk ontving hij zijn gezichtsvermogen en volgde Jezus langs de weg.

11 Toen ze Jeruzalem naderden, bij Betfage en Bethanië in de buurt van de Olijfberg, stuurde Jezus twee van zijn discipelen, ² en zei tegen hen: "Ga naar het dorp dat voor je ligt, en zodra je het binnenkomt, zul je daar een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop nog nooit iemand heeft gereden; maak het los en breng het hier." ³ Als iemand je hiernaar vraagt, zeg dan: 'De Heer heeft het nodig en zal het spoedig terugsturen.'" ⁴ Ze gingen en vonden een veulen vastgebonden bij een deur, buiten op straat; en ze maakten het los. ⁵ Enkele omstanders zeiden tegen hen: "Wat doen jullie daar, het veulen losmaken?" ⁶ Ze antwoordden hen precies zoals Jezus had opgedragen, en de mensen lieten hen gaan. ⁷ Ze brachten het veulen naar Jezus en legden hun mantels erop, en hij ging erop zitten. ⁸ Velen spreidden hun mantels op de weg, terwijl anderen groene takken spreidden die ze van de velden hadden afgesneden. ⁹ Zij die voorop liepen en zij die volgden, riepen:

"Hosanna! Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer!" ¹⁰ *"Gezegend is het komende koninkrijk van David! Hosanna in de hoogste hemelen!"*

¹¹ Jezus ging Jeruzalem binnen en ging naar de tempel. Nadat hij alles had bekeken, ging hij naar Bethanië met de Twaalf, omdat het al laat was.

¹² De volgende dag, toen ze Bethanië verlieten, kreeg Jezus honger. ¹³ In de verte zag hij een vijgenboom met bladeren en ging kijken of hij er iets aan kon vinden. Toen hij erbij kwam, vond hij niets dan bladeren, want het was niet de tijd voor vijgen. ¹⁴ Hij zei tegen de boom: "Moge niemand ooit nog vrucht van jou eten." En zijn discipelen hoorden hem dat zeggen.

¹⁵ Bij aankomst in Jeruzalem ging Jezus de tempel binnen en begon degenen die aan het kopen en verkopen waren eruit te drijven. Hij keerde de tafels van de geldwisselaars om en de stoelen van degenen die duiven verkochten, ¹⁶ en hij stond niemand toe goederen door de tempel te dragen. ¹⁷ Terwijl hij hen onderwees, zei hij: "Staat er niet geschreven: 'Mijn huis zal een huis van gebed voor alle volken genoemd worden'? Maar jullie hebben er een rovershol van gemaakt." ¹⁸ De hogepriesters en de schriftgeleerden hoorden dit en begonnen een

manier te zoeken om hem uit de weg te ruimen, want ze waren bang voor hem, omdat de hele menigte onder de indruk was van zijn onderricht. ¹⁹ Toen de avond viel, verlieten ze de stad.

²⁰ 's Morgens, toen ze verder gingen, zagen ze dat de vijgenboom vanaf de wortels verdord was. ²¹ Petrus herinnerde het zich en zei tegen Jezus: "Rabbi, kijk! De vijgenboom die u vervloekte is verdord!" ²² Jezus zei: "Stel uw vertrouwen in God." ²³ "Voorwaar, ik zeg u, als iemand tegen deze berg zegt: 'Word opgeheven en in de zee geworpen,' en niet twijfelt in zijn hart maar gelooft dat wat hij zegt zal gebeuren, dan zal het voor hem gedaan worden. ²⁴ Daarom zeg ik u, wat u ook vraagt in gebed, geloof dat u het hebt ontvangen, en het zal van u zijn. ²⁵ En wanneer u staat te bidden, als u iets tegen iemand hebt, vergeef het, zodat uw Vader in de hemel ook uw zonden vergeeft." ²⁶ [Maar als u niet vergeeft, zal uw Vader in de hemel ook uw zonden niet vergeven.]

²⁷ Ze kwamen weer in Jeruzalem, en terwijl Jezus in de tempel liep, kwamen de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten naar hem toe, ²⁸ en vroegen: "Met welke bevoegdheid doet u deze dingen, en wie heeft u deze bevoegdheid gegeven?"

²⁹ Jezus antwoordde: "Ik zal u één vraag stellen. Beantwoord mij, en ik zal u zeggen met welke bevoegdheid ik deze dingen doe. ³⁰ Was de doop van Johannes uit de hemel of van menselijke oorsprong? Vertel het mij!" ³¹ Ze overlegden met elkaar en zeiden: "Als we zeggen: 'Uit de hemel,' zal hij vragen: 'Waarom hebt u hem dan niet geloofd?' ³² Maar als we zeggen: 'Van menselijke oorsprong'..." Ze waren bang voor het volk, want iedereen was ervan overtuigd dat Johannes werkelijk een profeet was. ³³ Dus antwoordden ze Jezus: "We weten het niet." En Jezus zei: "Dan zal ik u ook niet zeggen met welke bevoegdheid ik deze dingen doe."

12 Jezus begon tot hen te spreken in gelijkenissen: "Een man plantte een wijngaard. Hij zette er een omheining omheen, groef een kuil voor de wijnpers en bouwde een toren. Toen verhuurde hij het aan enkele boeren en ging op reis. ² Toen de tijd voor de oogst kwam, stuurde hij een dienaar naar de pachters om wat van de vruchten van de wijngaard van hen te halen. ³ Maar ze grepen hem, sloegen hem en stuurden hem met lege handen weg. ⁴ Toen stuurde hij een andere dienaar naar hen; ze sloegen hem op het hoofd en

Markus

behandelden hem schandelijk. ⁵ Hij stuurde er nog een, en die doodden ze. Hij stuurde vele anderen; sommigen sloegen ze, anderen doodden ze. ⁶ Hij had nog één iemand over om te sturen, een geliefde zoon. Hem stuurde hij als laatste, zeggende: 'Ze zullen mijn zoon respecteren.' ⁷ Maar de pachters zeiden tegen elkaar: 'Dit is de erfgenaam. Kom, laten we hem doden, en de erfenis zal van ons zijn.' ⁸ Dus namen ze hem, maakten een einde aan zijn leven, en wierpen hem uit de wijngaard. ⁹ Wat zal de eigenaar van de wijngaard dan doen? Hij zal komen en de pachters ter dood brengen en de wijngaard aan anderen geven. ¹⁰ Hebben jullie deze passage uit de Schrift niet gelezen: 'De steen die de bouwers verwierpen is de hoeksteen geworden; ¹¹ de Heer heeft dit gedaan, en het is wonderbaarlijk in onze ogen?'" ¹² Toen zochten de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten een manier om hem te arresteren, omdat ze wisten dat hij de gelijkenis tegen hen had gesproken. Maar ze waren bang voor het volk, dus lieten ze hem en gingen weg.

¹³ Later stuurden ze enkele van de Farizeeën en Herodianen naar Jezus om te proberen hem in zijn woorden te vangen. ¹⁴ Ze kwamen en zeiden tegen hem: "Meester, we weten dat u een man van integriteit bent en niet door anderen wordt beïnvloed, omdat u geen partijdigheid toont, maar de weg van God in overeenstemming met de waarheid onderwijst. Is het juist om de keizerlijke belasting aan Caesar te betalen of niet?" ¹⁵ Moeten we betalen of niet?" Maar Jezus, die hun hypocrisie kende, zei: "Waarom proberen jullie me te vangen? Breng me een denarius om naar te kijken." ¹⁶ Ze gaven hem de munt, en hij vroeg hen: "Wiens beeltenis is dit? En wiens inscriptie?" "Caesar's," antwoordden ze. ¹⁷ Toen zei Jezus tegen hen: "Geef aan Caesar wat van Caesar is en aan God wat van God is." En ze waren verbaasd over hem.

¹⁸ Toen kwamen er enkele Sadduceeën, die zeggen dat er geen opstanding is, naar hem toe met een vraag. ¹⁹ "Meester," zeiden ze, "Mozes heeft ons geschreven dat als de broer van een man overlijdt en een vrouw achterlaat maar geen kinderen, de man de weduwe moet trouwen en nakomelingen moet verwekken voor zijn broer. ²⁰ Er waren zeven broers. De eerste trouwde en stierf zonder kinderen achter te laten. ²¹ De tweede trouwde de weduwe, maar ook hij stierf zonder een kind achter te laten.

Hetzelfde gebeurde met de derde. ²² Inderdaad, geen van de zeven liet kinderen achter. Ten slotte stierf ook de vrouw. ²³ In de opstanding, wiens vrouw zal zij zijn, aangezien alle zeven met haar getrouwd waren?" ²⁴ Jezus antwoordde: "Vergissen jullie je niet omdat jullie de Schriften niet kennen of de kracht van God? ²⁵ Wanneer de doden worden opgewekt, zullen ze niet trouwen of ten huwelijk worden gegeven; ze zullen zijn als de engelen in de hemel. ²⁶ Wat betreft de opstanding van de doden—hebben jullie niet gelezen in het Boek van Mozes, in het verhaal van de brandende braamstruik, hoe God tot hem zei: 'Ik ben de God van Abraham, de God van Isaak en de God van Jakob?'" ²⁷ Hij is de God van de levenden, niet van de doden. Jullie vergissen je inderdaad!"

²⁸ Een van de schriftgeleerden kwam en hoorde hen debatteren. Opmerkend dat Jezus hen een wijs antwoord had gegeven, vroeg hij hem: "Van alle geboden, welk is het belangrijkste?" ²⁹ "Het voornaamste," antwoordde Jezus, "is dit: 'Hoor, Israël: De Heer onze God is één Heer. ³⁰ Heb de Heer uw God lief met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw verstand en met heel uw kracht.' ³¹ Het tweede is: 'Heb uw naaste lief als uzelf.' Geen andere geboden zijn groter dan deze." ³² "Goed gezegd, meester," stemde de man in. "Want u hebt inderdaad gelijk te zeggen dat God één is en er geen ander is dan hij. ³³ U hebt gelijk te zeggen dat hem liefhebben met heel uw hart, met heel uw verstand, en met heel uw kracht, en dat uw naaste liefhebben als uzelf belangrijker is dan alle brandoffers en offers." ³⁴ Toen Jezus zag dat hij verstandig had geantwoord, zei hij tegen hem: "U bent niet ver van het koninkrijk van God." En vanaf dat moment durfde niemand hem nog vragen te stellen.

³⁵ Terwijl hij in de tempel onderwees, vroeg Jezus: "Waarom zeggen de schriftgeleerden dat de Messias de zoon van David is?" ³⁶ David, sprekend door de Heilige Geest, zei:

'De Heer zei tot mijn Heer: "Zit aan mijn rechterhand totdat ik uw vijanden onder uw voeten leg."

³⁷ Als David zelf hem 'Heer' noemt. Hoe kan hij dan zijn zoon zijn?" De grote menigte luisterde met genoegen naar hem. ³⁸ Terwijl hij onderwees, zei

Markus

Jezus: "Pas op voor de schriftgeleerden. Ze houden ervan om in lange gewaden rond te lopen en met respect te worden begroet op de marktplaatsen,³⁹ en hebben de beste plaatsen in de synagogen en de ereplaatsen bij banketten.⁴⁰ Ze verteren de huizen van weduwen en maken voor de schijn lange gebeden. Deze mannen zullen het zwaarst gestraft worden."⁴¹ Jezus ging tegenover de plaats zitten waar de offers werden gebracht en zag hoe de menigte hun geld in de tempelschatkist stopte. Veel rijke mensen droegen grote bedragen bij.⁴² Maar een arme weduwe kwam en legde er twee zeer kleine koperen muntjes in, ter waarde van slechts een paar centen.⁴³ Hij riep zijn discipelen bij zich en zei: "Voorwaar, ik zeg jullie, deze arme weduwe heeft meer bijgedragen aan de schatkist dan alle anderen.⁴⁴ Zij gaven allemaal uit hun overvloed; maar zij, uit haar armoede, gaf alles—alles wat ze had om van te leven."

13 Toen Jezus de tempel verliet, zei een van Zijn discipelen tegen Hem: "Meester, kijk naar de indrukwekkende stenen en prachtige gebouwen!"² Jezus antwoordde: "Zie je deze schitterende gebouwen? Er zal geen steen op de andere blijven; alles zal worden afgebroken."

³ Terwijl Hij op de Olijfberg tegenover de tempel zat, vroegen Petrus, Jakobus, Johannes en Andreas Hem in het geheim, ⁴ "Vertel ons, wanneer zullen deze gebeurtenissen plaatsvinden, en wat zal het teken zijn dat al deze dingen op het punt staan te worden vervuld?"⁵ Jezus begon tegen hen te zeggen: "Zorg ervoor dat niemand jullie misleidt.⁶ Velen zullen in Mijn naam komen en beweren: 'Ik ben het,' en velen zullen misleiden.⁷ Wanneer jullie horen van oorlogen en geruchten van oorlogen, wees niet verontrust; zulke dingen moeten gebeuren, maar het einde is nog niet.⁸ Want volk zal tegen volk opstaan, en koninkrijk tegen koninkrijk. Er zullen aardbevingen zijn op verschillende plaatsen, en hongersnoden. Dit zijn slechts het begin van de weeën."

⁹ "Wees op je hoede; jullie zullen worden overgeleverd aan plaatselijke raden en in synagogen worden geseseld. Jullie zullen voor gouverneurs en koningen staan omwille van Mij, als een getuigenis voor hen.¹⁰ En het goede nieuws moet eerst alle volken bereiken.¹¹ Wanneer ze jullie arresteren en overleveren, maak je dan geen zorgen van tevoren

over wat je moet zeggen; spreek wat je op dat moment wordt ingegeven, want niet jullie spreken, maar de Heilige Geest.¹² Broer zal broer overleveren tot de dood, en een vader zijn kind. Kinderen zullen tegen hun ouders opstaan en hen ter dood laten brengen.¹³ Jullie zullen door iedereen worden gehaat vanwege Mijn naam, maar wie volhardt tot het einde zal gered worden."

¹⁴ "Wanneer jullie 'de gruwel der verwoesting' zien staan waar hij niet hoort—laat de lezer begrijpen—laat dan degenen in Judea naar de bergen vluchten.¹⁵ Laat niemand die op het dak is naar beneden komen of het huis binnengaan om iets te halen.¹⁶ Laat niemand die in het veld is terugkeren om zijn mantel te halen.¹⁷ Hoe verschrikkelijk zal het zijn voor degenen die zwanger zijn en een kind zogen in die dagen!¹⁸ Bid dat het niet in de winter gebeurt,¹⁹ want die dagen zullen een verdrukking zijn zoals er niet is geweest sinds het begin van de schepping, die God heeft gemaakt, tot nu toe, en nooit meer zal zijn.²⁰ Als de Heer die dagen niet had ingekort, zou niemand worden gered; maar omwille van de uitverkorenen, die Hij heeft gekozen, heeft Hij ze ingekort."

²¹ Als iemand jullie in die tijd zegt: 'Kijk, hier is de Messias!' of, 'Kijk, daar is Hij!' geloof het niet.²² Want valse messiasen en valse profeten zullen opstaan en tekenen en wonderen verrichten om, indien mogelijk, zelfs de uitverkorenen te misleiden.²³ Wees dus waakzaam; Ik heb jullie alles van tevoren verteld."

²⁴ "Maar in die dagen, na die verdrukking,

zal de zon verduisterd worden, en de maan zal haar licht niet geven;²⁵ de sterren zullen uit de hemel vallen, en de hemelse machten zullen worden geschud.

²⁶ Dan zullen zij de Zoon des mensen zien komen in wolken met grote kracht en heerlijkheid.²⁷ En Hij zal Zijn engelen uitzenden om Zijn uitverkorenen te verzamelen uit de vier windstreken, van de uiteinden van de aarde tot de uiteinden van de hemel."

²⁸ "Leer deze les van de vijgenboom: zodra zijn takken zacht worden en bladeren krijgen, weten jullie dat de zomer nabij is.²⁹ Op dezelfde manier, wanneer jullie deze dingen zien gebeuren, herken dan dat het nabij is, voor de deur.³⁰ Voorwaar, Ik zeg

Markus

jullie, deze generatie zal niet voorbijgaan totdat al deze dingen zijn gebeurd. ³¹ Hoewel hemel en aarde voorbijgaan, zullen Mijn woorden nooit voorbijgaan.

³² Maar wat betreft die dag of dat uur, niemand weet het—noch de engelen in de hemel, noch de Zoon, maar alleen de Vader. ³³ Wees waakzaam! Blijf alert! Want jullie weten niet wanneer die tijd zal komen. ³⁴ Het is als een man die op reis gaat, zijn huis verlaat en zijn dienaren de verantwoordelijkheid geeft, ieder met zijn taak, en de deurwachter opdraagt om waakzaam te zijn. ³⁵ Wees daarom waakzaam, want jullie weten niet wanneer de heer des huizes zal terugkeren—of het nu 's avonds is, om middernacht, wanneer de haan kraait, of bij zonsopgang. ³⁶ Als hij plotseling komt, laat hij jullie dan niet slapend aantreffen. ³⁷ Wat Ik tegen jullie zeg, zeg Ik tegen iedereen: 'Blijf alert!'

14 Nu naderden het Pascha en het Feest van de Ongezuurde Broden, en de hogepriesters en de schriftgeleerden beraamden een plan om Jezus heimelijk te arresteren en te doden; ² "Niet tijdens het feest," zeiden ze, "anders komt het volk in opstand."

³ Terwijl Jezus in Bethanië was, aan tafel aanliggend in het huis van Simon de Melaatse, kwam er een vrouw met een albasten kruik vol zeer kostbare parfum, gemaakt van pure nardus. Ze brak de kruik en goot de parfum over zijn hoofd uit. ⁴ Sommigen van de aanwezigen waren verontwaardigd en zeiden tegen elkaar: "Waarom deze verspilling van parfum?" ⁵ Het had voor meer dan driehonderd denarii verkocht kunnen worden en het geld aan de armen gegeven." En ze berispten haar streng. ⁶ Maar Jezus zei: "Laat haar met rust. Waarom vallen jullie haar lastig? Ze heeft een goede daad voor mij verricht. ⁷ Jullie zullen altijd de armen bij je hebben, en je kunt hen helpen wanneer je maar wilt. Maar mij zul je niet altijd hebben. ⁸ Ze heeft gedaan wat ze kon; ze heeft mijn lichaam gezalfd ter voorbereiding op mijn begrafenis. ⁹ Voorwaar, ik zeg jullie, waar ook ter wereld het evangelie wordt verkondigd, zal ook verteld worden wat zij heeft gedaan, ter herinnering aan haar."

¹⁰ Toen ging Judas Iskariot, een van de Twaalf, naar de hogepriesters om Jezus aan hen over te leveren.

¹¹ Ze waren verheugd dit te horen en beloofden hem

geld te geven. Dus begon hij een gelegenheid te zoeken om hem over te leveren.

¹² Op de eerste dag van het Feest van de Ongezuurde Broden, wanneer het gebruikelijk was het paaslam te offeren, vroegen Jezus' discipelen hem: "Waar wilt u dat wij heen gaan en voorbereidingen treffen zodat u het Pascha kunt eten?" ¹³ Hij gaf twee van zijn discipelen opdracht en zei tegen hen: "Ga de stad in, en jullie zullen een man tegenkomen die een kruik water draagt; volg hem. ¹⁴ Zeg tegen de eigenaar van het huis waar hij binnengaat: 'De Meester vraagt: Waar is mijn gastenverblijf, waar ik de paasmaal met mijn discipelen kan delen?' ¹⁵ Hij zal jullie een grote bovenzaal laten zien, ingericht en gereed. Bereid het daar voor ons." ¹⁶ De discipelen vertrokken, gingen de stad in en vonden alles zoals Jezus hen had verteld. Dus bereidden ze de paasmaal.

¹⁷ Toen de avond viel, kwam Jezus met de groep van twaalf. ¹⁸ Terwijl ze aan tafel aanlagen en aten, zei Jezus: "Voorwaar, ik zeg jullie, een van jullie zal mij verraden—een die met mij eet." ¹⁹ Ze waren bedroefd, en een voor een zeiden ze tegen hem: "Toch niet ik?" ²⁰ "Het is een van de Twaalf," antwoordde hij, "een die met mij uit de schaal eet. ²¹ De Mensenzoon zal gaan zoals over hem geschreven staat. Maar wee die man die de Mensenzoon verraadt! Het zou beter voor hem zijn als hij niet geboren was."

²² Terwijl ze aten, nam Jezus brood, en nadat hij gedankt had, brak hij het en gaf het aan zijn discipelen, zeggende: "Neem het; dit symboliseert mijn lichaam." ²³ Daarna nam hij een beker, en na gedankt te hebben, bood hij die aan hen aan, en ze dronken er allen uit. ²⁴ "Dit vertegenwoordigt mijn bloed van het verbond, dat voor velen wordt vergoten," zei hij tegen hen. ²⁵ "Voorwaar, ik zeg jullie, ik zal niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken tot die dag dat ik het nieuw zal drinken in het koninkrijk van God." ²⁶ Na het zingen van een hymne gingen ze naar de Olijfberg.

²⁷ "Jullie zullen allemaal struikelen," zei Jezus tegen hen, "want er staat geschreven:

'Ik zal de herder slaan, en de schapen zullen verstrooid worden.'

Markus

²⁸ Maar nadat ik ben opgestaan, zal ik voor jullie uit naar Galilea gaan.” ²⁹ Petrus verklaarde: “Zelfs als iedereen afvalt, ik niet.” ³⁰ “Voorwaar, ik zeg je,” antwoordde Jezus, “vandaag—ja, vannacht—voordat de haan twee keer kraait, zul je mij drie keer verloochenen.” ³¹ Maar Petrus hield vol nadrukkelijk: “Zelfs als ik met u moet sterven, zal ik u nooit verloochenen.” En alle anderen zeiden hetzelfde.

³² Ze kwamen aan op een plaats genaamd Gethsemane, en Jezus gaf zijn discipelen de opdracht: “Blijf hier zitten terwijl ik bid.” ³³ Hij nam Petrus, Jakobus en Johannes met zich mee, en hij begon diep bedroefd en angstig te worden. ³⁴ “Mijn ziel is diep bedroefd, tot de dood toe,” zei hij tegen hen. “Blijf hier en waak.” ³⁵ Een stukje verderop ging hij op de grond liggen en bad dat, indien mogelijk, het uur aan hem voorbij zou gaan. ³⁶ “Abba, Vader,” zei hij, “alle dingen zijn mogelijk voor u. Neem deze beker van mij weg. Maar niet wat ik wil, maar wat u wilt.” ³⁷ Toen keerde hij terug naar zijn discipelen en vond hen slapend. “Simon,” zei hij tegen Petrus, “slaap je? Kon je niet één uur waken?” ³⁸ Waak en bid opdat je niet in verzoeking komt. De geest is gewillig, maar het lichaam is zwak.” ³⁹ Nogmaals ging hij weg en bad op dezelfde manier. ⁴⁰ Toen hij terugkwam, vond hij hen weer slapend, want hun ogen waren zwaar. Ze wisten niet wat ze moesten antwoorden. ⁴¹ Voor de derde keer terugkerend, zei hij tegen hen: “Slapen jullie nog steeds en rusten jullie? Genoeg! Het uur is gekomen. Kijk, de Mensenzoon wordt overgeleverd aan zondaars. ⁴² Sta op! Laten we gaan! Hier komt mijn verrader!”

⁴³ Net toen hij sprak, verscheen Judas, een van de Twaalf. Met hem was een menigte gewapend met zwaarden en knuppels, gestuurd door de hogepriesters, de schriftgeleerden en de oudsten. ⁴⁴ De verrader had een teken met hen afgesproken: “Degene die ik kus, is de man; arresteer hem en leid hem weg onder bewaking.” ⁴⁵ Rechtstreeks naar Jezus gaande, zei Judas: “Rabbi!” en kuste hem. ⁴⁶ De mannen grepen Jezus en namen hem in hechtenis. ⁴⁷ Toen trok een van degenen die erbij stonden zijn zwaard en sloeg de dienaar van de hogepriester, waarbij hij zijn oor verwondde. ⁴⁸ “Leid ik een opstand,” zei Jezus, “dat jullie met zwaarden en knuppels zijn gekomen om mij te arresteren?” ⁴⁹ Toen ik elke dag bij jullie was, onderwijzend in de tempel, hebben jullie mij niet gearresteerd. Maar de

Schrift moet vervuld worden.” ⁵⁰ Op dat moment verlieten al zijn volgelingen hem en vluchtten.

⁵¹ Een jonge man, slechts gekleed in een linnen kleed, volgde Jezus. Toen ze hem grepen, ⁵² vluchtte hij zonder zijn kleed, dat hij achterliet.

⁵³ Ze brachten Jezus naar de hogepriester, en alle hogepriesters, de oudsten en de schriftgeleerden kwamen bijeen. ⁵⁴ Petrus volgde hem op een afstand, tot in de binnenplaats van de hogepriester. Daar zat hij met de bewakers en warmde zich bij het vuur.

⁵⁵ De hogepriesters en de hele Raad zochten naar bewijs tegen Jezus om hem ter dood te brengen, maar ze vonden niets. ⁵⁶ Velen getuigden vals tegen hem, maar hun getuigenissen kwamen niet overeen.

⁵⁷ Toen stonden sommigen op en brachten deze valse getuigenis tegen hem: ⁵⁸ “We hebben hem horen zeggen: ‘Ik zal deze tempel, met handen gemaakt, vernietigen en in drie dagen een andere bouwen, die niet met handen gemaakt is.’” ⁵⁹ Maar zelfs toen kwamen hun getuigenissen niet overeen.

⁶⁰ Toen stond de hogepriester op om Jezus te ondervragen: “Ga je niet antwoorden? Wat van deze getuigenis die deze mannen tegen je inbrengen?” ⁶¹ Maar Jezus bleef zwijgen en antwoordde niet. Opnieuw vroeg de hogepriester hem: “Ben jij de Messias, de Zoon van de Gezegende?” ⁶² “Ik ben het,” zei Jezus. “En jullie zullen de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en komende op de wolken van de hemel.” ⁶³ Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren. “Waarom hebben we nog meer getuigen nodig?” vroeg hij. ⁶⁴ “Jullie hebben de godslastering gehoord. Wat is jullie oordeel?” Ze veroordeelden hem allen als schuldig aan de dood. ⁶⁵ Toen spuugden sommigen hem in het gezicht; daarna blinddoekten ze hem, sloegen hem met hun vuisten, en zeiden: “Profeteer!” En de bewakers namen hem en sloegen hem.

⁶⁶ Terwijl Petrus beneden in de binnenplaats was, kwam een van de dienstmeisjes van de hogepriester langs. ⁶⁷ Toen ze Petrus bij het vuur zag opwarmen, keek ze hem aan. “Jij was ook met die Nazarener, Jezus,” zei ze. ⁶⁸ Maar hij ontkende het. “Ik weet niet waar je het over hebt,” zei hij, en ging naar de ingang. ⁶⁹ Toen het dienstmeisje hem daar zag, zei ze opnieuw tegen de omstanders: “Deze man is een

Markus

van hen.” ⁷⁰ Opnieuw ontkende Petrus het. Even later zeiden de omstanders tegen hem: “Zeker, je bent een van hen, want je bent een Galileëër.” ⁷¹ Hij begon vervloeking en uit te spreken, en hij zwoer hun: “Ik ken deze man niet over wie jullie praten.” ⁷² Onmiddellijk kraaide de haan voor de tweede keer. Toen herinnerde Petrus zich het woord dat Jezus tot hem had gesproken: “Voordat de haan twee keer kraait, zul je mij drie keer verloochenen.” En hij brak in tranen uit.

15 Vroeg in de ochtend hielden de hogepriesters, samen met de oudsten, schriftgeleerden en de hele Raad, een overleg. Ze boeiden Jezus, leidden Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus. ² Pilatus ondervroeg Hem: “Bent U de Koning der Joden?” Jezus antwoordde: “U zegt het.” ³ De hogepriesters begonnen talrijke beschuldigingen tegen Hem in te brengen. ⁴ Pilatus ondervroeg Hem opnieuw: “Antwoordt U niet? Zie hoeveel beschuldigingen ze tegen U inbrengen.” ⁵ Maar Jezus gaf geen verder antwoord, waardoor Pilatus verbaasd was.

⁶ Tijdens het feest was het gebruikelijk een gevangene vrij te laten op verzoek van het volk. ⁷ Een man genaamd Barabbas was gevangengenomen met rebellen die tijdens de opstand moord hadden gepleegd. ⁸ De menigte kwam naar voren en vroeg Pilatus te doen zoals hij gewoonlijk voor hen deed. ⁹ Pilatus vroeg hen: “Wilt u dat ik de Koning der Joden voor u vrijlaat?” ¹⁰ Hij wist dat het uit afgunst was dat de hogepriesters Jezus hadden overgeleverd. ¹¹ Echter, de hogepriesters beïnvloedden de menigte om Pilatus Barabbas vrij te laten in plaats van Jezus. ¹² Pilatus vroeg hen opnieuw: “Wat moet ik dan doen met Hem die u de Koning der Joden noemt?” ¹³ Ze riepen: “Kruisig Hem!” ¹⁴ Pilatus vroeg: “Waarom, welk misdrijf heeft Hij begaan?” Maar ze schreeuwden nog harder: “Kruisig Hem!” ¹⁵ Om de menigte tevreden te stellen, liet Pilatus Barabbas vrij. Nadat hij Jezus had laten geselen, leverde hij Hem over om gekruisigd te worden.

¹⁶ De soldaten namen Jezus mee naar het paleis, bekend als het Praetorium, en verzamelden de hele compagnie soldaten. ¹⁷ Ze kleedden Hem in een purperen mantel en nadat ze een kroon van doornen hadden gevlochten, zetten ze die op Hem. ¹⁸ Ze begonnen Hem te begroeten: “Gegroet, Koning der Joden!” ¹⁹ Ze sloegen herhaaldelijk met een riet op

Zijn hoofd en spuwden op Hem. Op hun knieën vielen ze voor Hem neer en brachten Hem hulde. ²⁰ Na Hem bespot te hebben, trokken ze de purperen mantel uit en deden Zijn eigen kleren aan. Toen leidden ze Hem weg om Hem te kruisigen.

²¹ Ze dwongen een voorbijganger, Simon van Cyrene, de vader van Alexander en Rufus, die van het veld kwam, om Zijn kruis te dragen. ²² Ze brachten Hem naar de plaats genaamd Golgotha, wat vertaald wordt als de Plaats van de Schedel. ²³ Ze boden Hem wijn gemengd met mirre aan, maar Hij nam het niet. ²⁴ Ze kruisigden Hem en verdeelden Zijn kleren, waarbij ze het lot wierpen om te beslissen wat ieder zou nemen. ²⁵ Het was ongeveer het derde uur toen ze Hem kruisigden. ²⁶ Boven Hem was de aanklacht tegen Hem geschreven: DE KONING DER JODEN. ²⁷ Ze kruisigden twee rebellen naast Hem, een aan Zijn rechterhand en een aan Zijn linkerhand. ²⁸ [Dit vervulde de Schrift die zegt: “En Hij werd gerekend onder de wettelozen.”] ²⁹ Degenen die voorbijgingen, slingerden Hem beledigingen toe, schudden hun hoofd en zeiden: “Ah! U die de tempel zou afbreken en in drie dagen opbouwen, ³⁰ redt Uzelf en kom van het kruis af!” ³¹ Evenzo bespotten de hogepriesters en schriftgeleerden Hem onder elkaar, zeggend: “Hij heeft anderen gered, maar kan Zichzelf niet redden!” ³² Laat deze Christus, de Koning van Israël, nu van het kruis afkomen, zodat we het kunnen zien en geloven.” Ook degenen die met Hem gekruisigd waren, beledigden Hem.

³³ Toen het het zesde uur was, bedekte duisternis het hele land tot het negende uur. ³⁴ Op het negende uur riep Jezus met luide stem: “Eloï, Eloï, lema sabachthani?” wat betekent: “Mijn God, Mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?” ³⁵ Sommige omstanders hoorden Hem en zeiden: “Luister, Hij roept om Elia.” ³⁶ Iemand rende, vulde een spons met zure wijn, zette die op een riet en bood het Hem te drinken aan, zeggend: “Laten we zien of Elia komt om Hem eraf te halen.” ³⁷ Met een luide kreet gaf Jezus de geest. ³⁸ Het voorhangsel van de tempel scheurde van boven naar beneden in tweeën. ³⁹ Toen de centurio, die tegenover Hem stond, zag hoe Hij stierf, zei hij: “Waarlijk, deze man was de Zoon van God!”

⁴⁰ Enkele vrouwen keken van een afstand toe. Onder hen waren Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus de jongere en van Joses, en Salome. ⁴¹

Markus

Deze vrouwen hadden Hem gevolgd en voor Hem gezorgd toen Hij in Galilea was. Veel andere vrouwen die met Hem naar Jeruzalem waren gekomen, waren er ook. ⁴² Het was de Voorbereidingsdag, dat wil zeggen de dag voor de sabbat. Toen de avond naderde, ⁴³ kwam Jozef van Arimathea, een vooraanstaand lid van de Raad, die zelf ook wachtte op het koninkrijk van God, en verzamelde moed om naar Pilatus te gaan en om het lichaam van Jezus te vragen. ⁴⁴ Pilatus was verbaasd te horen dat Hij al dood was. Hij riep de centurio en vroeg of Jezus al gestorven was. ⁴⁵ Na bevestiging van de centurio, stond hij het lichaam aan Jozef toe. ⁴⁶ Jozef kocht een linnen doek, nam Hem naar beneden, wikkelde Hem in het linnen en legde Hem in een graf dat uit de rots was gehouwen. Hij rolde een steen voor de ingang van het graf. ⁴⁷ Maria Magdalena en Maria de moeder van Josés zagen de plaats waar Hij werd neergelegd.

16 Toen de sabbat voorbij was, kochten Maria Magdalena, Maria de moeder van Jakobus, en Salome specerijen om Hem te gaan zalven. ² Heel vroeg op de eerste dag van de week kwamen zij bij het graf, net nadat de zon was opgekomen. ³ Zij vroegen zich onderling af: “Wie zal voor ons de steen van de ingang van het graf weggrollen?” ⁴ Toen zij opkeken, zagen zij dat de steen, die buitengewoon groot was, al was weggerold. ⁵ Bij het graf binnengekomen, zagen zij een jongeman in een wit gewaad zitten aan de rechterkant, en zij waren verbaasd. ⁶ Hij zei tegen hen: “Wees niet verbaasd. U zoekt Jezus de Nazarener, die gekruisigd is. Hij is opgestaan; Hij is hier niet. Kijk naar de plaats waar zij Hem gelegd hadden. ⁷ Maar ga, zeg tegen Zijn discipelen en Petrus: ‘Hij gaat u voor naar Galilea; daar zult u Hem zien, zoals Hij u gezegd heeft.’” ⁸ Zij gingen naar buiten en vluchtten van het graf, want beving en ontzetting hadden hen aangegrepen; en zij zeiden niets tegen iemand, want zij waren bang.

De vroegste manuscripten en enkele andere oude getuigen hebben de verzen 9–20 niet.

⁹ [De vroegste manuscripten en enkele andere oude getuigen hebben de verzen 9–20 niet.] Nu, nadat Hij vroeg op de eerste dag van de week was opgestaan, verscheen Hij eerst aan Maria Magdalena, van wie Hij zeven demonen had uitgedreven. ¹⁰ Zij ging en vertelde het aan degenen die met Hem waren geweest, terwijl zij rouwden en weenden. ¹¹ Toen zij hoorden dat Hij leefde en door haar gezien was, geloofden zij het niet.

¹² Hierna verscheen Hij in een andere gedaante aan twee van hen terwijl zij in het veld wandelden. ¹³ Zij keerden terug en vertelden het aan de anderen, maar ook hen geloofden zij niet.

¹⁴ Later verscheen Hij aan de elf discipelen terwijl zij aan tafel lagen; Hij berispte hen vanwege hun ongelof en hardheid van hart, omdat zij degenen die Hem hadden gezien nadat Hij was opgestaan, niet geloofden. ¹⁵ En Hij zei tegen hen: “Ga de hele wereld in en verkondig het evangelie aan de hele schepping. ¹⁶ Wie gelooft en gedoopt is, zal gered worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden. ¹⁷ Deze tekenen zullen degenen die geloven vergezellen: in Mijn naam zullen zij demonen uitdrijven; zij zullen in nieuwe tongen spreken; ¹⁸ zij zullen slangen oppakken, en als zij iets dodelijks drinken, zal het hen niet schaden; zij zullen de handen op de zieken leggen, en zij zullen herstellen.”

¹⁹ Nadat de Heer Jezus tot hen had gesproken, werd Hij opgenomen in de hemel en zat aan de rechterhand van God. ²⁰ En zij gingen uit en predikten overal, terwijl de Heer met hen werkte en het woord bevestigde door de tekenen die volgden. [[Zij rapporteerden prompt al deze instructies aan Petrus en zijn metgezellen. Daarna zond Jezus Zelf door hen heen van oost naar west de heilige en onvergankelijke verkondiging van eeuwige redding.]]

1 Velen hebben geprobeerd een verslag samen te stellen van de dingen die onder ons zijn vervuld, ² zoals ze aan ons zijn overgeleverd door degenen die vanaf het begin ooggetuigen en dienaren van het woord waren. ³ Daarom, nadat ik alles van meet af aan zorgvuldig heb onderzocht, leek het mij ook passend om een ordelijk verslag voor u te schrijven, hooggeachte Theofilus, ⁴ zodat u zekerheid kunt hebben over de dingen die u zijn onderwezen.

⁵ In de dagen van Herodes, koning van Judea, was er een priester genaamd Zacharias, van de afdeling van Abia; en hij had een vrouw uit de dochters van Aäron, genaamd Elizabeth. ⁶ Zij waren beiden rechtvaardig in de ogen van God, wandelend onberispelijk in al de geboden en verordeningen van de Heer. ⁷ Maar zij waren kinderloos, omdat Elizabeth niet in staat was om te verwekken, en zij waren beiden op hoge leeftijd.

⁸ Nu gebeurde het, terwijl hij zijn priesterlijke taken voor God uitvoerde in de orde van zijn afdeling, ⁹ overeenkomstig de gewoonte van het priesterschap, dat hij door loting werd gekozen om de tempel van de Heer binnen te gaan en wierook te branden. ¹⁰ En de hele menigte van het volk was buiten in gebed op het uur van de wierook. ¹¹ Toen verscheen er een engel van de Heer aan hem, staande aan de rechterkant van het wierookaltaar. ¹² Zacharias was verontrust toen hij hem zag, en angst greep hem aan. ¹³ Maar de engel zei tegen hem: "Wees niet bang, Zacharias; uw gebed is verhoord. Uw vrouw Elizabeth zal u een zoon baren, en u moet hem Johannes noemen. ¹⁴ Hij zal een vreugde en blijdschap voor u zijn, en velen zullen zich verheugen over zijn geboorte. ¹⁵ Want hij zal groot zijn in de ogen van de Heer. Hij zal geen wijn of sterke drank drinken, en hij zal vervuld worden met de Heilige Geest, zelfs vanaf de schoot van zijn moeder. ¹⁶ Hij zal velen van de kinderen van Israël terugbrengen tot de Heer, hun God. ¹⁷ En hij zal voor Hem uitgaan in de geest en kracht van Elia, om de harten van de vaders tot hun kinderen te keren en de ongehoorzamen tot de wijsheid van de rechtvaardigen, om een volk gereed te maken, voorbereid voor de Heer."

¹⁸ Zacharias zei tegen de engel: "Hoe kan ik hier zeker van zijn? Want ik ben een oude man, en mijn vrouw is op hoge leeftijd." ¹⁹ De engel antwoordde:

"Ik ben Gabriël, die in de tegenwoordigheid van God staat, en ik ben gezonden om tot u te spreken en u dit goede nieuws te brengen. ²⁰ En nu zult u zwijgen en niet kunnen spreken totdat de dag dat deze dingen gebeuren, omdat u mijn woorden niet gelooft, die op hun tijd vervuld zullen worden." ²¹ Intussen wachtte het volk op Zacharias en vroeg zich af over zijn vertraging in de tempel. ²² Toen hij naar buiten kwam, kon hij niet tot hen spreken. Ze realiseerden zich dat hij een visioen in de tempel had gezien, want hij bleef gebaren naar hen maken maar bleef sprakeloos. ²³ Toen zijn periode van dienst was voltooid, keerde hij terug naar huis. ²⁴ Na deze dagen werd zijn vrouw Elizabeth zwanger, en zij hield zich vijf maanden lang in afzondering, zeggende, ²⁵ "De Heer heeft dit voor mij gedaan. In deze dagen heeft hij zijn gunst getoond en mijn schande onder de mensen weggenomen."

²⁶ In de zesde maand zond God de engel Gabriël naar een stad in Galilea genaamd Nazareth, ²⁷ naar een jonge vrouw die verloofd was met een man genaamd Jozef, uit het huis van David. De naam van de jonge vrouw was Maria. ²⁸ De engel naderde haar en zei: "Gegroet, u die zeer begenadigd bent! De Heer is met u." ²⁹ Maar zij was zeer verontrust over zijn woorden en vroeg zich af wat voor soort groet dit zou kunnen zijn. ³⁰ De engel zei tegen haar: "Wees niet bang, Maria; u hebt genade gevonden bij God. ³¹ U zult zwanger worden en een zoon baren, en u zult hem Jezus noemen. ³² Hij zal groot zijn en de Zoon van de Allerhoogste genoemd worden. De Heer God zal hem de troon van zijn voorvader David geven, ³³ en hij zal voor eeuwig regeren over de nakomelingen van Jakob; zijn koninkrijk zal geen einde hebben." ³⁴ "Hoe zal dit gebeuren," vroeg Maria aan de engel, "aangezien ik een maagd ben?" ³⁵ De engel antwoordde: "De Heilige Geest zal over u komen, en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen. Daarom zal de heilige die geboren wordt de Zoon van God genoemd worden. ³⁶ Zelfs Elizabeth, uw familielid, gaat in haar oude dag een kind krijgen, en zij die onvruchtbaar werd genoemd, is nu in haar zesde maand. ³⁷ Want bij God blijft niets onmogelijk." ³⁸ Maria zei: "Ik ben de dienaar van de Heer. Moge het met mij gebeuren zoals u hebt gezegd." Toen vertrok de engel van haar.

³⁹ In die tijd vertrok Maria en haastte zich naar een stad in het bergland van Judea, ⁴⁰ waar zij het huis

van Zacharias binnenging en Elizabeth begroette.⁴¹ Bij het horen van Maria's groet, bewoog de baby in haar, en Elizabeth werd vervuld met de Heilige Geest.⁴² Met luide stem riep zij uit: "U bent gezegend onder de vrouwen, en gezegend is het kind dat u zult dragen!"⁴³ Maar waarom ben ik zo vereerd, dat de moeder van mijn Heer naar mij toe zou komen?⁴⁴ Want zodra uw groet mijn oren bereikte, sprong de baby in mijn schoot van vreugde op.⁴⁵ Gezegend is zij die geloofde dat de Heer zijn beloften aan haar zou vervullen!"

⁴⁶ En Maria zei: "Mijn ziel verheerlijkt en prijst de Heer,⁴⁷ en mijn geest is verheugd in God, mijn Redder,⁴⁸ want hij heeft de nederige staat van zijn dienaars opgemerkt. Voortaan zullen alle generaties mij gezegend noemen,⁴⁹ want de Machtige heeft grote dingen voor mij gedaan—heilig is zijn naam."⁵⁰ Zijn barmhartigheid is over degenen die hem vrezen, van generatie op generatie.⁵¹ Hij heeft kracht getoond met zijn arm; hij heeft degenen die trots zijn in hun diepste gedachten verstrooid.⁵² Hij heeft de machtigen van hun tronen gestoten en de nederigen verhoogd.⁵³ Hij heeft de hongerigen met goede dingen verzadigd en de rijken met lege handen weggestuurd.⁵⁴ Hij is zijn dienaar Israël te hulp gekomen, en heeft zijn barmhartigheid herinnerd⁵⁵ aan Abraham en zijn nakomelingen voor eeuwig, zoals hij onze voorvaders heeft beloofd."

⁵⁶ Maria bleef ongeveer drie maanden bij Elizabeth en keerde toen terug naar haar eigen huis.

⁵⁷ Toen de tijd aanbrak voor Elizabeth om haar baby te krijgen, baarde zij een zoon.⁵⁸ Haar burens en familieleden hoorden dat de Heer haar grote barmhartigheid had getoond, en zij deelden in haar vreugde.⁵⁹ Op de achtste dag kwamen zij om het kind te besnijden, en zij waren van plan hem naar zijn vader Zacharias te noemen,⁶⁰ maar zijn moeder antwoordde: "Nee! Hij moet Johannes heten."⁶¹ Zij zeiden tegen haar: "Maar niemand van uw familie heeft die naam."⁶² Toen gebaarden zij naar zijn vader, om te weten te komen hoe hij het kind wilde noemen.⁶³ Hij vroeg om een schrijftablet, en tot ieders verbazing schreef hij: "Zijn naam is Johannes."⁶⁴ Meteen werd zijn mond geopend en zijn spraak hersteld, en hij begon te spreken, God prijzend.⁶⁵ Alle burens waren vervuld van ontzag, en in het hele bergland van Judea bespraken de mensen al deze dingen.⁶⁶ Iedereen die dit hoorde, vroeg zich af wat

dit kind dan wel zou worden, want de hand van de Heer was met hem.

⁶⁷ Zacharias, zijn vader, werd vervuld met de Heilige Geest en begon te profeteren:

⁶⁸ "Geprezen zij de Heer, de God van Israël, want hij is tot zijn volk gekomen en heeft hen verlossing gebracht.⁶⁹ Hij heeft een machtige redder voor ons opgewekt in het huis van zijn dienaar David,⁷⁰ zoals hij sprak door zijn heilige profeten van lang geleden,⁷¹ om ons te redden van onze vijanden uit de hand van allen die ons haten—⁷² om vriendelijkheid te tonen aan onze voorouders en zijn heilig verbond te gedenken,⁷³ de belofte die hij aan onze vader Abraham deed:⁷⁴ om ons te redden uit de hand van onze vijanden, zodat wij hem zonder vrees kunnen dienen⁷⁵ in heiligheid en gerechtigheid voor hem, al de dagen van ons leven.⁷⁶ En u, mijn kind, zult een profeet van de Allerhoogste genoemd worden; want u zult voor de Heer uitgaan om zijn weg voor te bereiden,⁷⁷ om zijn volk de kennis van verlossing te geven door de vergeving van hun zonden,⁷⁸ vanwege de tedere barmhartigheid van onze God, waardoor de dageraad uit de hemel ons zal bezoeken⁷⁹ om te schijnen over hen die in duisternis en in de schaduw van de dood wonen, om onze voeten te leiden op de weg van vrede."

⁸⁰ En het kind groeide op en werd sterk in geest; en hij leefde in de woestijn tot de dag van zijn publieke verschijning aan Israël.

2 In die dagen ging er een decreet uit van keizer Augustus dat er een volkstelling moest worden gehouden van de hele bewoonde wereld.² Dit was de eerste volkstelling die werd gehouden tijdens de tijd van Quirinius, de gouverneur van Syrië.³ En iedereen ging zich laten inschrijven, ieder naar zijn eigen stad.⁴ Jozef ging ook op van Galilea, uit de stad Nazareth, naar Judea, naar de stad van David, genaamd Bethlehem, omdat hij van het huis en de familie van David was,⁵ om zich te laten inschrijven met Maria, die aan hem was verloofd en een kind verwachtte.⁶ Terwijl zij daar waren, brak de tijd aan dat zij zou bevallen.⁷ En zij baarde haar eerstgeboren zoon, wikkelde hem in doeken en legde hem in een kribbe, omdat er geen plaats voor hen was in de herberg.

Lukas

⁸ In dezelfde streek waren er herders die buiten in het veld leefden en 's nachts de wacht hielden over hun kudde. ⁹ Een engel van de Heer verscheen aan hen, en de heerlijkheid van de Heer straalde om hen heen, en zij werden zeer bevreesd. ¹⁰ Maar de engel stelde hen gerust: "Wees niet bang, want ik breng jullie goed nieuws van grote vreugde voor alle mensen. ¹¹ Want heden is in de stad van David voor jullie een Redder geboren; hij is Christus de Heer. ¹² Dit zal jullie teken zijn: Jullie zullen een baby vinden, gewikkeld in doeken en liggend in een kribbe." ¹³ En plotseling was er samen met de engel een menigte van het hemelse leger die God loofde en zei,

¹⁴ "Eer aan God in de hoogste hemel, en vrede op aarde onder de mensen in wie hij welbehagen heeft."

¹⁵ Toen de engelen van hen naar de hemel waren gegaan, zeiden de herders tegen elkaar: "Laten we naar Bethlehem gaan en dit gebeuren zien dat de Heer ons bekend heeft gemaakt." ¹⁶ Dus haastten zij zich en vonden Maria en Jozef, en de baby liggend in de kribbe. ¹⁷ Toen zij hem gezien hadden, verspreidden zij het woord over wat hun over dit kind was verteld. ¹⁸ En allen die het hoorden, waren verbaasd over wat de herders hun vertelden. ¹⁹ Maar Maria bewaarde al deze dingen in haar hart en overwoog ze. ²⁰ De herders keerden terug, God verheerlijkend en prijzend voor alles wat zij hadden gehoord en gezien, precies zoals hun was verteld.

²¹ Toen acht dagen waren verstreken voor de besnijdenis van het kind, werd hij Jezus genoemd, de naam die door de engel was gegeven voordat hij werd verwekt.

²² Toen de dagen van hun reiniging volgens de Wet van Mozes waren voltooid, brachten zij hem naar Jeruzalem om hem aan de Heer voor te stellen ²³ (zoals geschreven staat in de Wet van de Heer: "Elk eerstgeboren mannelijk kind zal aan de Heer worden toegewijd"), ²⁴ en om een offer te brengen zoals vereist door de Wet van de Heer: "een paar tortelduiven of twee jonge duiven."

²⁵ Nu was er een man in Jeruzalem genaamd Simeon, die rechtvaardig en vroom was, wachtend op de vertroosting van Israël, en de Heilige Geest was op hem. ²⁶ Het was hem door de Heilige Geest geopenbaard dat hij niet zou sterven voordat hij de Christus van de Heer had gezien. ²⁷ Geleid door de

Geest ging hij naar de tempel. Toen de ouders het kind Jezus binnenbrachten om voor hem te doen wat volgens de gewoonte van de Wet vereist was, ²⁸ nam Simeon hem in zijn armen en loofde God, zeggende,

²⁹ "Heer, nu laat u uw dienaar in vrede heengaan, volgens uw belofte; ³⁰ want mijn eigen ogen hebben uw heil gezien, ³¹ dat u hebt bereid voor het aangezicht van alle volken: ³² een licht om uw waarheid aan de naties te openbaren, en de glorie van uw volk Israël."

³³ De ouders van het kind waren verbaasd over wat over hem werd gezegd. ³⁴ Toen zeggende Simeon hen en zei tegen Maria, zijn moeder: "Dit kind is bestemd voor de val en opstanding van velen in Israël, en tot een teken dat tegengesproken zal worden, ³⁵ zodat de gedachten van vele harten geopenbaard zullen worden. En een zwaard zal ook door je eigen ziel gaan."

³⁶ Er was ook een profetes, Anna, de dochter van Fanuel, uit de stam van Aser. Ze was zeer oud; ze had zeven jaar met haar man geleefd na haar huwelijk, ³⁷ en was daarna weduwe tot ze vierentachtig was. Ze verliet de tempel nooit maar diende God dag en nacht, vastend en biddend. ³⁸ Op dat moment kwam ze naar hen toe, dankte God en sprak over het kind tot allen die de verlossing van Jeruzalem verwachtten.

³⁹ Toen zij alles hadden voltooid wat door de Wet van de Heer was vereist, keerden zij terug naar Galilea, naar hun eigen stad Nazareth. ⁴⁰ En het kind groeide op en werd sterk, vervuld met wijsheid, en de genade van God was op hem.

⁴¹ Elk jaar gingen zijn ouders naar Jeruzalem voor het Feest van het Pascha. ⁴² Toen hij twaalf jaar oud was, gingen zij naar het feest zoals hun gewoonte was. ⁴³ Na afloop van het feest, terwijl zijn ouders naar huis terugkeerden, bleef de jongen Jezus achter in Jeruzalem, maar zij wisten het niet. ⁴⁴ In de veronderstelling dat hij bij hun gezelschap was, reisden zij een dag en begonnen toen naar hem te zoeken onder hun familie en vrienden. ⁴⁵ Toen zij hem niet vonden, keerden zij terug naar Jeruzalem om naar hem te zoeken. ⁴⁶ Na drie dagen vonden zij hem in de tempel, zittend tussen de leraren, naar hen luisterend en hen vragen stellend. ⁴⁷ Allen die hem hoorden, waren onder de indruk van zijn inzicht en zijn antwoorden. ⁴⁸ Toen zijn ouders hem zagen,

Lukas

waren zij verbaasd. Zijn moeder zei tegen hem: "Zoon, waarom heb je ons dit aangedaan? Je vader en ik hebben angstig naar je gezocht." ⁴⁹ Hij antwoordde: "Waarom hebben jullie naar mij gezocht? Wisten jullie niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn?" ⁵⁰ Toch begrepen zij niet wat hij tegen hen zei. ⁵¹ Daarna ging hij met hen mee naar Nazareth en was hen onderdanig. Ondertussen bewaarde zijn moeder al deze dingen in haar hart. ⁵² En Jezus groeide in wijsheid en gestalte, en in gunst bij God en mensen.

3 In het vijftiende jaar van de regering van keizer Tiberius, toen Pontius Pilatus gouverneur van Judea was, Herodes tetrarch van Galilea, zijn broer Filippus tetrarch van het gebied van Iturea en Trachonitis, en Lysanias tetrarch van Abilene, ² in de tijd dat Annas en Kajafas hogepriesters waren, kwam het woord van God tot Johannes, de zoon van Zacharias, in de woestijn. ³ Hij ging naar de hele streek rond de Jordaan en predikte een doop van bekering tot vergeving van zonden. ⁴ Zoals geschreven staat in het boek van de woorden van de profeet Jesaja:

"Een stem van een roepende in de woestijn: 'Bereid de weg van de Heer; maak in de woestijn een rechte weg voor onze God.' ⁵ Elk dal zal worden verhoogd, en elke berg en heuvel zal worden verlaagd, de oneffen grond zal vlak worden, en het ruige terrein een vlakte. ⁶ En heel de mensheid zal de redding van God zien."

⁷ Johannes zei tegen de menigten die kwamen om door hem gedoopt te worden: "Adderengebroed! Wie heeft jullie gewaarschuwd om te vluchten voor de komende toorn? ⁸ Breng vruchten voort die passen bij bekering. En begin niet tegen jezelf te zeggen: 'Wij hebben Abraham als onze vader.' Want ik zeg jullie dat God uit deze stenen kinderen voor Abraham kan verwekken. ⁹ De bijl ligt al aan de wortel van de bomen, en elke boom die geen goede vruchten voortbrengt, zal worden omgehakt en in het vuur geworpen."

¹⁰ De menigte vroeg: "Wat moeten we doen?" ¹¹ Johannes antwoordde: "Wie twee tunieken heeft, moet delen met wie er geen heeft, en wie voedsel heeft, moet hetzelfde doen." ¹² Ook tollenaars kwamen om gedoopt te worden. "Meester," vroegen ze, "wat moeten wij doen?" ¹³ "Vorder niet meer dan

wat jullie is opgedragen," zei hij tegen hen. ¹⁴ Toen vroegen enkele soldaten hem: "En wat moeten wij doen?" Hij antwoordde: "Vorder geen geld van iemand door geweld, noch beschuldigen mensen valselijk—wees tevreden met jullie loon."

¹⁵ Het volk was in verwachting, en allen vroegen zich in hun hart af of Johannes misschien de Christus was. ¹⁶ Johannes antwoordde hen allen: "Ik doop jullie met water. Maar er komt iemand die machtiger is dan ik, van wie ik de riemen van zijn sandalen niet waard ben los te maken. Hij zal jullie dopen met de Heilige Geest en met vuur. ¹⁷ Met zijn wan in de hand zal Hij zijn dorsvloer grondig reinigen, het graan verzamelen in zijn schuur, terwijl het kaf zal worden verbrand met onuitblusbaar vuur." ¹⁸ En met vele andere aansporingen predikte Johannes het goede nieuws aan het volk.

¹⁹ Maar toen Herodes de tetrarch door Johannes werd berispt vanwege Herodias, de vrouw van zijn broer, en vanwege alle andere slechte dingen die hij had gedaan, ²⁰ voegde Herodes dit toe aan zijn wandaden: hij sloot Johannes op in de gevangenis.

²¹ Toen al het volk werd gedoopt, werd ook Jezus gedoopt. En terwijl Hij aan het bidden was, werd de hemel geopend, ²² en de Heilige Geest daalde op Hem neer in een lichamelijke vorm die op een duif leek. Een stem kwam uit de hemel, die zei: "Jij bent Mijn geliefde Zoon; in Jou vind Ik vreugde."

²³ Nu was Jezus zelf ongeveer dertig jaar oud toen Hij zijn bediening begon. Hij was, zoals men aannam, de zoon van Jozef,

wiens vader Heli was, ²⁴ de zoon van Matthat, wiens vader Levi was, de zoon van Melchi, wiens vader Jannai was, wiens vader Jozef was, ²⁵ wiens vader Mattathias was, wiens vader Amos was, wiens vader Nahum was, wiens vader Esli was, wiens vader Naggai was, ²⁶ wiens vader Maath was, wiens vader Mattathias was, wiens vader Semein was, wiens vader Josech was, wiens vader Joda was, ²⁷ wiens vader Joanan was, wiens vader Rhesa was, wiens vader Zerubbabel was, wiens vader Sealthiël was, wiens vader Neri was, ²⁸ wiens vader Melchi was, wiens vader Addi was, wiens vader Kosam was, wiens vader Elmadam was, wiens vader Er was, ²⁹ wiens vader Jozua was, wiens vader Eliezer was, wiens vader Jorim was, wiens vader Matthat was, wiens vader Levi was, ³⁰ wiens vader Simeon

was, wiens vader Juda was, wiens vader Jozef was, wiens vader Jonam was, wiens vader Eliakim was, ³¹ wiens vader Melea was, wiens vader Menna was, wiens vader Mattatha was, wiens vader Nathan was, wiens vader David was, ³² wiens vader Isaï was, wiens vader Obed was, wiens vader Boaz was, wiens vader Salmon was, wiens vader Nachson was, ³³ wiens vader Amminadab was, wiens vader Admin was, wiens vader Ram was, wiens vader Hezron was, wiens vader Perez was, wiens vader Juda was, ³⁴ wiens vader Jakob was, wiens vader Isaak was, wiens vader Abraham was, wiens vader Terach was, wiens vader Nachor was, ³⁵ wiens vader Serug was, wiens vader Reü was, wiens vader Peleg was, wiens vader Eber was, wiens vader Selach was, ³⁶ wiens vader Kenan was, wiens vader Arpachsad was, wiens vader Sem was, wiens vader Noach was, wiens vader Lamech was, ³⁷ wiens vader Metuselach was, wiens vader Henoch was, wiens vader Jered was, wiens vader Mahalalel was, wiens vader Kenan was, ³⁸ wiens vader Enos was, wiens vader Set was, wiens vader Adam was, wiens vader God was.

4 Jezus, vervuld van de Heilige Geest, keerde terug van de Jordaan en werd door de Geest naar de woestijn geleid, ² waar hij veertig dagen door de duivel werd verzocht. Hij at niets gedurende die dagen, en toen ze voorbij waren, had hij honger. ³ De duivel daagde hem uit: "Als u de Zoon van God bent, zeg dan tegen deze steen dat hij in brood moet veranderen." ⁴ Jezus antwoordde: "Er staat geschreven: 'De mens zal niet van brood alleen leven.'"

⁵ De duivel nam hem mee omhoog en toonde hem in een ogenblik alle koninkrijken van de wereld. ⁶ En hij zei tegen hem: "Ik zal u al hun macht en pracht geven; het is aan mij overgedragen, en ik kan het geven aan wie ik wil. ⁷ Als u voor mij buigt, zal alles van u zijn." ⁸ Jezus antwoordde: "Er staat geschreven: 'Aanbid de Heer uw God en dien alleen Hem.'"

⁹ De duivel bracht hem naar Jeruzalem en liet hem op de hoogste plek van de tempel staan. "Als u de Zoon van God bent," zei hij, "werp uzelf dan van hier naar beneden; ¹⁰ want er staat geschreven: 'Hij zal zijn engelen bevel geven om over u te waken,' ¹¹ en, 'Zij zullen u op hun handen dragen, zodat u uw voet niet aan een steen zult stoten.'" ¹² Jezus antwoordde: "Er is gezegd: 'Stel de Heer uw God niet op de

proef.'" ¹³ Toen de duivel alle verzoeken had beëindigd, verliet hij hem tot een geschikter tijdstip.

¹⁴ Jezus keerde in de kracht van de Geest terug naar Galilea, en het nieuws over hem verspreidde zich door de hele omliggende streek. ¹⁵ Hij onderwees in hun synagogen, en iedereen prees hem.

¹⁶ Hij ging naar Nazareth, waar hij was opgegroeid, en op de sabbat ging hij de synagoge binnen, zoals hij gewend was. Hij stond op om te lezen, ¹⁷ en de boekrol van de profeet Jesaja werd hem gegeven. Toen hij deze uitrolde, vond hij de plaats waar geschreven staat: ¹⁸ "De Geest van de Heer is op mij, omdat hij mij heeft gezalfd om goed nieuws te verkondigen aan de armen. Hij heeft mij gezonden om vrijlating te verkondigen aan de gevangenen en herstel van zicht aan de blinden, om de onderdrukten vrij te zetten, ¹⁹ om het aangename jaar van de Heer te verkondigen." ²⁰ Toen rolde hij de boekrol op, gaf deze terug aan de dienaar en ging zitten. De ogen van iedereen in de synagoge waren op hem gericht. ²¹ Hij begon tegen hen te zeggen: "Vandaag is deze schrift vervuld terwijl u luistert." ²² Iedereen sprak goed van hem en verwonderde zich over de genadige woorden die uit zijn mond kwamen. "Is dit niet de zoon van Jozef?" vroegen ze. ²³ Jezus zei tegen hen: "Zeker zult u dit spreekwoord tegen mij citeren: 'Geneesheer, genees uzelf!' En u zult zeggen: 'Doe hier in uw geboortestad wat we hebben gehoord dat u in Kafarnaüm deed.'" ²⁴ "Voorwaar, ik zeg u," vervolgde hij, "geen profeet is in zijn eigen stad geaccepteerd. ²⁵ Ik verzeker u dat er veel weduwen waren in Israël in de tijd van Elia, toen de hemel drie jaar en zes maanden gesloten was en er een grote hongersnood in het land was. ²⁶ Toch werd Elia naar geen van hen gezonden, maar naar een weduwe in Sarepta in het gebied van Sidon. ²⁷ En er waren veel melaatsen in Israël in de tijd van de profeet Elisa, maar geen van hen werd gereinigd—alleen Naäman de Syriër." ²⁸ Alle mensen in de synagoge werden woedend toen ze dit hoorden. ²⁹ Ze stonden op, dreven hem de stad uit en brachten hem naar de rand van de heuvel waarop de stad was gebouwd, met de bedoeling hem van de klif te gooien. ³⁰ Maar hij liep midden door de menigte heen en vervolgde zijn weg.

³¹ Toen reisde hij naar Kafarnaüm, een stad in Galilea, en op de sabbat onderwees hij de mensen.

³² Ze waren verbaasd over zijn onderricht, omdat zijn

boodschap met gezag werd gebracht. ³³ In de synagoge was er een man bezeten door een demon, een onreine geest. Hij schreeuwde luid, ³⁴ "Laat ons met rust! Wat wilt u van ons, Jezus van Nazareth? Bent u gekomen om ons te vernietigen? Ik weet wie u bent—de Heilige van God!" ³⁵ Jezus bestrafte hem en zei: "Wees stil en kom uit hem!" Toen wierp de demon de man voor hen allen neer en kwam uit hem zonder hem te verwonden. ³⁶ Alle mensen waren verbaasd en zeiden tegen elkaar: "Wat zijn dit voor woorden! Met gezag en kracht beveelt hij onreine geesten en ze komen eruit!" ³⁷ En het nieuws over hem verspreidde zich door de nabije streek.

³⁸ Jezus verliet de synagoge en ging naar het huis van Simon. De schoonmoeder van Simon leed aan een hoge koorts, en ze vroegen Jezus om haar te helpen. ³⁹ Dus stond hij over haar heen en bestrafte de koorts, en die verliet haar. Ze stond meteen op en begon hen te bedienen. ⁴⁰ Bij zonsondergang brachten allen die zieken hadden met verschillende kwalen hen naar hem; en hij legde zijn handen op ieder van hen en genas hen. ⁴¹ Demons kwamen ook uit veel mensen, schreeuwend: "U bent de Zoon van God!" Maar hij bestrafte hen en stond hen niet toe te spreken, omdat ze wisten dat hij de Messias was.

⁴² Bij het aanbreken van de dag ging Jezus naar een eenzame plaats. De mensen zochten naar hem en toen ze kwamen waar hij was, probeerden ze hem ervan te weerhouden hen te verlaten. ⁴³ Maar hij zei: "Ik moet het goede nieuws van het koninkrijk van God ook aan de andere steden verkondigen, want daarom ben ik gezonden." ⁴⁴ En hij bleef prediken in de synagogen van Judea.

5 Op een keer, toen Jezus bij het Meer van Gennesaret stond, drong de menigte om hem heen, verlangend om het woord van God te horen. ² Hij zag twee boten aan de waterkant liggen; de vissers waren eruit gestapt en waren hun netten aan het wassen. ³ Jezus stapte in een van de boten, die van Simon was, en vroeg hem om het een beetje van de oever af te varen. Hij ging zitten en onderwees de mensen vanuit de boot. ⁴ Toen hij uitgesproken was, zei hij tegen Simon: "Vaar naar het diepe water en laat jullie netten zakken voor een vangst." ⁵ Simon antwoordde: "Meester, we hebben de hele nacht hard gewerkt en niets gevangen, maar op uw woord zal ik de netten laten zakken." ⁶ Toen ze dit deden, vingende ze zo'n grote hoeveelheid vissen

dat hun netten begonnen te scheuren. ⁷ Ze gebaarden naar hun partners in de andere boot om hen te komen helpen. Ze kwamen en vulden beide boten zo vol dat ze begonnen te zinken. ⁸ Toen Simon Petrus dit zag, viel hij neer aan Jezus' knieën en zei: "Ga weg van mij, Heer; ik ben een zondig mens!" ⁹ Want hij en al zijn metgezellen waren verbaasd over de vangst van vissen die ze hadden binnengehaald, ¹⁰ en zo waren ook Jakobus en Johannes, de zonen van Zebedeüs, die partners van Simon waren. Toen zei Jezus tegen Simon: "Wees niet bang; van nu af aan zul je mensen vangen." ¹¹ Dus brachten ze hun boten aan land, lieten alles achter en volgden hem.

¹² Terwijl Jezus in een van de steden was, naderde een man bedekt met melaatsheid hem. Toen hij Jezus zag, viel hij op zijn gezicht en smeekte: "Heer, als u wilt, kunt u mij rein maken." ¹³ Jezus stak zijn hand uit, raakte de man aan en zei: "Ik wil het; word rein." Onmiddellijk verliet de melaatsheid hem. ¹⁴ Jezus droeg hem op: "Vertel het niemand, maar ga, toon jezelf aan de priester en offer de offers die Mozes heeft geboden voor je reiniging, als een getuigenis voor hen." ¹⁵ Toch verspreidde het nieuws over hem zich nog meer, en grote menigten verzamelden zich om hem te horen en om genezen te worden van hun kwalen. ¹⁶ Maar Jezus trok zich vaak terug naar eenzame plaatsen om te bidden.

¹⁷ Op een dag, terwijl hij onderwees, zaten er Farizeeën en leraars van de wet. Ze waren gekomen uit elk dorp van Galilea, Judea en Jeruzalem, en de kracht van de Heer was aanwezig om hem zieken te laten genezen. ¹⁸ Enkele mannen brachten een verlamde man op een mat en probeerden hem voor Jezus neer te leggen. ¹⁹ Omdat ze geen weg door de menigte konden vinden, gingen ze het dak op en lieten hem op zijn mat door de tegels naar het midden van de menigte zakken, recht voor Jezus. ²⁰ Toen hij hun geloof zag, zei Jezus: "Vriend, je zonden zijn je vergeven." ²¹ De Farizeeën en de leraars van de wet begonnen te denken: "Wie is deze man die godslasteringen spreekt? Wie kan zonden vergeven dan God alleen?" ²² Jezus, die hun gedachten kende, vroeg: "Waarom denken jullie deze dingen in je hart?" ²³ Wat denk je dat eenvoudiger is: te zeggen: 'Je zonden zijn je vergeven,' of te zeggen: 'Sta op en loop?' ²⁴ Maar opdat jullie mogen weten dat de Zoon des mensen macht heeft op aarde om zonden te

vergeven," zei hij tegen de verlamde man, "Ik zeg je, sta op, neem je mat en ga naar huis." ²⁵ Onmiddellijk stond hij voor hen op, nam waar hij op gelegen had, en ging naar huis terwijl hij God verheerlijkte. ²⁶ Iedereen was verbaasd en gaf God lof. Ze waren vervuld van ontzag en zeiden: "We hebben vandaag buitengewone dingen gezien."

²⁷ Hierna ging Jezus naar buiten en zag een tollenaar genaamd Levi zitten bij zijn tolhuisje. "Volg mij," zei Jezus tegen hem, ²⁸ en Levi stond op, liet alles achter en volgde hem. ²⁹ Levi hield een groot feestmaal voor Jezus in zijn huis, en een grote menigte tollenaars en anderen lagen aan tafel met hen. ³⁰ De Farizeeën en hun schriftgeleerden morden tegen zijn discipelen: "Waarom eten en drinken jullie met tollenaars en zondaars?" ³¹ Jezus antwoordde hun: "Het zijn niet de gezonden die een dokter nodig hebben, maar de zieken. ³² Ik ben gekomen, niet om de rechtvaardigen te roepen, maar om zondaars tot bekering te roepen."

³³ Ze zeiden tegen hem: "De discipelen van Johannes vasten vaak en bidden, en zo ook de discipelen van de Farizeeën, maar de uwe eten en drinken." ³⁴ Jezus antwoordde: "Kun je de vrienden van de bruidegom laten vasten terwijl hij bij hen is? ³⁵ Maar de tijd zal komen wanneer de bruidegom van hen weggenomen wordt; in die dagen zullen ze vasten." ³⁶ Hij vertelde hun deze gelijkenis: "Niemand scheurt een stuk van een nieuw kledingstuk om een oud te lappen. Anders scheuren ze het nieuwe kledingstuk, en het stuk van het nieuwe zal niet bij het oude passen. ³⁷ En niemand giet nieuwe wijn in oude wijnzakken. Anders zal de nieuwe wijn de zakken doen barsten; de wijn zal eruit lopen en de zakken zullen bederven. ³⁸ In plaats daarvan moet nieuwe wijn in verse wijnzakken worden gedaan. ³⁹ En niemand die oude wijn heeft gedronken, verlangt naar de nieuwe, want ze zeggen: 'De oude is beter.'"

6 Op een sabbat liep Jezus door enkele korenvelden, en Zijn discipelen begonnen de aren te plukken, ze in hun handen te wrijven en de korrels te eten. ² Enkele van de Farizeeën vroegen: "Waarom doen jullie wat niet geoorloofd is op de sabbat?" ³ Jezus antwoordde hun: "Hebben jullie niet gelezen wat David deed toen hij en zijn metgezellen honger hadden? ⁴ Hij ging het huis van God binnen, nam het gewijde brood, at wat alleen voor priesters geoorloofd is om te eten, en gaf ook

aan zijn metgezellen." ⁵ En Hij zei tegen hen: "De Zoon des mensen is meester over de sabbat."

⁶ Op een andere sabbat ging Hij de synagoge binnen en gaf onderricht, en daar was een man wiens rechterhand verschrompeld was. ⁷ De schriftgeleerden en Farizeeën hielden Hem nauwlettend in de gaten om te zien of Hij op de sabbat zou genezen, zodat ze een reden konden vinden om Hem te beschuldigen. ⁸ Maar Hij kende hun gedachten en zei tegen de man met de verschrompelde hand: "Sta op en ga in het midden staan." Dus stond hij op en ging daar staan. ⁹ Toen zei Jezus tegen hen: "Ik vraag jullie, is het geoorloofd op de sabbat goed te doen of kwaad te doen, een leven te redden of het te vernietigen?" ¹⁰ Nadat Hij hen allen had aangekeken, zei Hij tegen de man: "Strek je hand uit." Hij deed dat, en zijn hand werd hersteld. ¹¹ Maar zij werden vervuld met woede en begonnen met elkaar te overleggen wat ze met Jezus zouden doen.

¹² In die tijd ging Jezus naar een berg om te bidden en bracht de hele nacht door in gebed tot God. ¹³ Toen het ochtend werd, riep Hij Zijn discipelen bij Zich en koos er twaalf uit, die Hij ook apostelen noemde: ¹⁴ Simon (die Hij Petrus noemde), zijn broer Andreas, Jakobus, Johannes, Filippus, Bartholomeüs, ¹⁵ Mattheüs, Thomas, Jakobus de zoon van Alfeüs, Simon die de Zeloot werd genoemd, ¹⁶ Judas de zoon van Jakobus, en Judas Iskariot, die Hem later verried.

¹⁷ Hij ging met hen naar beneden en stond op een vlakke plaats. Een grote menigte van Zijn discipelen was daar, en een grote menigte mensen uit heel Judea, uit Jeruzalem, en uit de kuststreek van Tyrus en Sidon, ¹⁸ die gekomen waren om Hem te horen en om van hun ziekten genezen te worden. Zij die door onreine geesten gekweld werden, werden genezen, ¹⁹ en iedereen probeerde Hem aan te raken, omdat er kracht van Hem uitging en hen allen gas.

²⁰ Hij wendde Zich tot Zijn discipelen en zei:

"Gezegend zijn jullie die arm zijn, want van jullie is het koninkrijk van God. ²¹ Gelukkig zijn jullie die nu honger hebben, want jullie zullen verzadigd worden. Gelukkig zijn jullie die nu wenen, want jullie zullen vreugde vinden. ²² Gezegend zijn jullie wanneer mensen jullie haten, uitsluiten, beledigen,

en jullie naam als kwaad verwerpen, omwille van de Zoon des mensen.

²³ Verheug je op die dag en spring van vreugde, want zie, je beloning is groot in de hemel. Want zo behandelden hun voorouders de profeten.

²⁴ *Maar wee jullie die rijk zijn, want jullie hebben je troost al ontvangen.* ²⁵ *Wee jullie die nu verzadigd zijn, want jullie zullen honger lijden. Wee jullie die nu lachen, want jullie zullen rouwen en wenen.* ²⁶ *Wee jullie wanneer iedereen goed over jullie spreekt, want zo behandelden hun voorouders de valse profeten.*

²⁷ "Maar tot jullie die luisteren, zeg Ik: Heb je vijanden lief, en doe goed aan degenen die jullie haten, ²⁸ spreek goed over degenen die jullie vervloeken, en bid voor degenen die jullie mishandelen. ²⁹ Als iemand je op de ene wang slaat, bied hem dan ook de andere aan. Als iemand je mantel afneemt, weerhoud hem dan niet van je hemd. ³⁰ Geef aan iedereen die je iets vraagt, en als iemand neemt wat van jou is, eis het dan niet terug. ³¹ Behandel anderen zoals je zou willen dat zij jou behandelen.

³² Als je degenen liefhebt die jou liefhebben, wat voor verdienste is dat voor jou? Zelfs degenen die niet rechtvaardig zijn, hebben degenen lief die hen liefhebben. ³³ En als je goed doet aan degenen die goed voor jou doen, wat voor verdienste is dat voor jou? Zelfs degenen die niet rechtvaardig zijn, doen hetzelfde. ³⁴ En als je leent aan degenen van wie je terugbetaling verwacht, wat voor verdienste is dat voor jou? Zelfs degenen die niet rechtvaardig zijn, lenen aan anderen zoals zijzelf, in de verwachting volledig terugbetaald te worden. ³⁵ Maar heb je vijanden lief, doe goed aan hen, en leen zonder iets terug te verwachten. Dan zal je beloning groot zijn, en je zult kinderen van de Allerhoogste zijn, omdat Hij goed is voor de ondankbaren en slechten. ³⁶ Toon daarom barmhartigheid, zoals je Vader barmhartigheid toont.

³⁷ "Oordeel niet, en je zult niet geoordeeld worden. Veroordeel niet, en je zult niet veroordeeld worden. Vergeef, en je zult vergeven worden. ³⁸ Geef, en het zal je gegeven worden. Een gulle maat, aangedrukt, geschud en overlopend, zal in je schoot worden gegoten. Want met de maat waarmee je meet, zal het je gemeten worden."

³⁹ Hij deelde ook deze gelijkenis met hen: "Kan een blinde een blinde leiden? Zullen ze niet beiden in een kuil vallen? ⁴⁰ De leerling staat niet boven de leraar, maar iedereen die volledig is opgeleid, zal als zijn leraar worden. ⁴¹ Waarom kijk je naar de splinter in het oog van je broeder en let je niet op de balk in je eigen oog? ⁴² Hoe kun je tegen je broeder zeggen: 'Broeder, laat me de splinter uit je oog halen,' terwijl je zelf de balk in je eigen oog niet opmerkt? Huichelaar, haal eerst de balk uit je eigen oog, en dan zul je duidelijk zien om de splinter uit het oog van je broeder te verwijderen.

⁴³ Een gezonde boom brengt geen slechte vruchten voort, en een zieke boom brengt geen goede vruchten voort. ⁴⁴ Elke boom wordt herkend aan zijn eigen vruchten. Men plukt geen vijgen van doornstruiken, en men verzamelt geen druiven van distels. ⁴⁵ Een goed mens brengt goede dingen voort uit het goede dat in zijn hart is opgeslagen, en een slecht mens brengt slechte dingen voort uit het slechte dat in zijn hart is opgeslagen. Want de mond spreekt waar het hart vol van is.

⁴⁶ "Waarom noemen jullie mij 'Heer, Heer,' en volgen jullie mijn instructies niet op? ⁴⁷ Iedereen die naar mij toe komt en mijn woorden hoort en ze in praktijk brengt, zal ik jullie laten zien op wie hij lijkt: ⁴⁸ Hij lijkt op iemand die een huis bouwt, die diep groef en het fundament op de rots legde. Toen er een overstroming kwam, sloeg de stroom tegen dat huis maar kon het niet doen wankelen, omdat het goed gebouwd was. ⁴⁹ Maar degene die mijn woorden hoort en ze niet in praktijk brengt, is als iemand die een huis bouwde op de grond zonder fundament. Op het moment dat de stroom dat huis trof, stortte het in en de vernietiging ervan was compleet."

7 Toen Jezus al Zijn leringen had voltooid in het gehoor van het volk, ging Hij naar Kafarnaüm. ²

Er was een dienaar van een centurio, zeer gewaardeerd door hem, die ziek was en op sterven lag. ³ De centurio, die over Jezus had gehoord, stuurde enkele Joodse oudsten naar Hem toe, met het verzoek om te komen en zijn dienaar te genezen.

⁴ Toen ze bij Jezus aankwamen, drongen ze er bij Hem op aan, zeggende: "Hij is het waard dat U dit voor hem doet, ⁵ want hij houdt van ons volk en heeft onze synagoge gebouwd." ⁶ Dus ging Jezus met hen mee. Hij was niet ver van het huis toen de centurio vrienden stuurde om Hem te zeggen: "Heer, val Uzelf

Lukas

niet lastig, want ik ben het niet waard dat U onder mijn dak komt. ⁷ Daarom achtte ik mijzelf niet waardig om naar U toe te komen. Maar spreek slechts een woord, en mijn dienaar zal genezen worden. ⁸ Want ook ik ben een man onder gezag, met soldaten onder mij. Ik zeg tegen de een: 'Ga,' en hij gaat; en tegen een ander: 'Kom,' en hij komt; en tegen mijn dienaar: 'Doe dit,' en hij doet het." ⁹ Toen Jezus dit hoorde, was Hij verbaasd over hem, en zich omkerend naar de menigte die Hem volgde, zei Hij: "Ik zeg u, zelfs in Israël heb ik zo'n groot geloof niet gevonden." ¹⁰ Toen de boodschappers naar het huis terugkeerden, vonden zij de dienaar hersteld.

¹¹ Kort daarna ging Jezus naar een stad genaamd Naïn, en Zijn discipelen en een grote menigte gingen met Hem mee. ¹² Toen Hij de stadspoort naderde, werd er een dode man uitgedragen—de enige zoon van zijn moeder, en zij was een weduwe. Een grote menigte uit de stad was bij haar. ¹³ Toen de Heer haar zag, had Hij medelijden met haar en zei: "Huil niet." ¹⁴ Toen ging Hij naar voren en raakte de baar aan, en de dragers stonden stil. Hij zei: "Jongeman, ik zeg je, sta op!" ¹⁵ De man die gestorven was, ging rechtop zitten en begon te spreken, en Jezus gaf hem terug aan zijn moeder. ¹⁶ Allen werden vervuld met ontzag en verheerlijkten God. "Een groot profeet is onder ons verschenen," zeiden ze. "God heeft Zijn volk bezocht." ¹⁷ Dit verslag over Jezus verspreidde zich door heel Judea en de omliggende streek.

¹⁸ De discipelen van Johannes rapporteerden hem over al deze dingen. Hij riep er twee van hen bij zich, ¹⁹ en stuurde hen naar de Heer om te vragen: "Bent U degene die komen zou, of moeten we een ander verwachten?" ²⁰ Toen de mannen bij Jezus kwamen, zeiden ze: "Johannes de Doper heeft ons naar U gestuurd om te vragen: 'Bent U degene die komen zou, of moeten we een ander verwachten?'" ²¹ Op dat moment genas Jezus veel mensen van ziekten, kwalen en boze geesten, en gaf velen die blind waren het zicht terug. ²² Dus antwoordde Hij de boodschappers: "Ga terug en rapporteer aan Johannes wat je hebt gezien en gehoord: de blinden ontvangen het zicht, de lammen lopen, melaatsen worden gereinigd, de doven horen, de doden worden opgewekt, en aan de armen wordt het goede nieuws verkondigd. ²³ Gezegend is ieder die niet struikelt vanwege Mij."

²⁴ Nadat de boodschappers van Johannes waren vertrokken, begon Jezus tot de menigten te spreken over Johannes: "Wat bent u in de woestijn gaan zien? Een riet dat door de wind wordt bewogen? ²⁵ Zo niet, wat bent u dan gaan zien? Een man gekleed in fijne kleren? Nee, zij die prachtige kleding dragen en in luxe leven, zijn in paleizen. ²⁶ Maar wat bent u gaan zien? Een profeet? Ja, zeg Ik u, en zelfs meer dan een profeet. ²⁷ Dit is degene over wie geschreven staat:

'Zie, Ik zend Mijn bode voor U uit, die Uw weg voor U zal bereiden.'

²⁸ Ik zeg u, onder hen die uit vrouwen geboren zijn, is niemand groter dan Johannes; toch is zelfs de minste in het koninkrijk van God groter dan hij." ²⁹ (Al het volk, inclusief de tollenaars, erkenden Gods gerechtigheid toen zij Jezus' woorden hoorden, omdat zij door Johannes waren gedoopt. ³⁰ Maar de Farizeeën en de wetgeleerden verwierpen Gods bedoeling voor zichzelf, omdat zij niet door Johannes waren gedoopt.)

³¹ "Waarmee zal Ik dan de mensen van deze generatie vergelijken, en waar lijken zij op? ³² Zij zijn als kinderen die op de markt zitten en elkaar toeroepen:

'Wij speelden de fluit voor jullie, en jullie dansten niet; wij zongen een klaaglied, en jullie huilden niet.'

³³ Want Johannes de Doper kwam, noch brood etend, noch wijn drinkend, en u zegt: 'Hij is bezeten.'

³⁴ De Zoon des Mensen is gekomen, etend en drinkend, en u zegt: 'Kijk, een vraatzuchtige en een dronkaard, een vriend van tollenaars en zondaars.' ³⁵ Toch wordt wijsheid gerechtvaardigd door al haar kinderen."

³⁶ Een van de Farizeeën nodigde Jezus uit om bij hem te dinen, en Hij ging naar het huis van de Farizeeër en lag aan tafel. ³⁷ Een vrouw in de stad, die een zondares was, hoorde dat Hij in het huis van de Farizeeër at, dus bracht zij een albasten kruik met parfum. ³⁸ Achter Hem staande bij Zijn voeten, huilend, begon zij Zijn voeten nat te maken met haar tranen. Toen droogde zij ze af met haar haar, kustte ze en goot parfum over hen uit. ³⁹ Toen de Farizeeër die Hem had uitgenodigd dit zag, dacht hij bij zichzelf: "Als deze man een profeet was, zou Hij

weten wie Hem aanraakt en wat voor soort vrouw zij is—dat zij een zondares is.” ⁴⁰ Jezus antwoordde hem: “Simon, Ik heb je iets te zeggen.” “Zeg het, Meester,” antwoordde hij. ⁴¹ “Een geldschieder had twee schuldenaars. De een was hem vijfhonderd denarii schuldig, en de ander vijftig. ⁴² Toen zij niet in staat waren terug te betalen, schold hij de schulden van beiden kwijt. Wie van hen zal hem nu meer liefhebben?” ⁴³ Simon antwoordde: “Ik veronderstel degene aan wie de grotere schuld werd kwijtgescholden.” “Je hebt juist geoordeeld,” zei Jezus. ⁴⁴ Toen Hij zich naar de vrouw wendde, zei Hij tegen Simon: “Zie je deze vrouw? Ik ben in je huis gekomen; je hebt geen water voor Mijn voeten gegeven, maar zij heeft Mijn voeten natgemaakt met haar tranen en ze afgedroogd met haar haar. ⁴⁵ Je hebt Mij geen kus gegeven, maar zij heeft sinds Ik binnenkwam niet opgehouden Mijn voeten te kussen. ⁴⁶ Je hebt Mijn hoofd niet met olie gezalfd, maar zij heeft parfum over Mijn voeten uitgesmeerd. ⁴⁷ Daarom zeg Ik je, haar vele zonden zijn vergeven, zoals haar grote liefde heeft getoond. Maar wie weinig vergeven is, heeft weinig lief.” ⁴⁸ Toen verzekerde Jezus haar: “Je zonden zijn vergeven.” ⁴⁹ De andere gasten begonnen onder elkaar te vragen: “Wie is deze die zelfs zonden vergeeft?” ⁵⁰ En Hij zei tegen de vrouw: “Je geloof heeft je gered; ga in vrede.”

8 Kort daarna ging Jezus rond van de ene stad en dorp naar de andere, verkondigend het goede nieuws van het koninkrijk van God. De Twaalf waren bij hem, ² en ook enkele vrouwen die genezen waren van boze geesten en ziekten: Maria, genaamd Magdalena, uit wie zeven demonen waren uitgegaan, ³ Johanna, de vrouw van Chuzas, de rentmeester van Herodes; Susanna; en vele anderen die hen ondersteunden met hun eigen middelen.

⁴ Toen er een grote menigte bijeenkwam en mensen uit verschillende steden naar Jezus kwamen, sprak hij tot hen in een gelijkenis: ⁵ “Een zaaier ging uit om zijn zaad te zaaien. Terwijl hij zaaide, viel een deel langs de weg; het werd vertrapt en de vogels van de lucht aten het op. ⁶ Een ander deel viel op rotsachtige grond, en toen het opkwam, verdorde het omdat het geen vocht had. ⁷ Een ander deel viel tussen de doornen, die met het zaad opgroeiden en het verstikten. ⁸ Weer een ander deel viel in goede aarde. Het groeide op en bracht honderdvoudige

vrucht voort.” Terwijl hij dit zei, riep hij uit: “Wie oren heeft om te horen, laat die horen.”

⁹ Zijn discipelen vroegen naar de betekenis van deze gelijkenis. ¹⁰ Hij antwoordde: “Aan jullie is het gegeven de geheimen van het koninkrijk van God te kennen, maar aan anderen spreek ik in gelijkenissen, zodat,

‘ziende, zij niet zien; horende, zij niet begrijpen.’

¹¹ “De betekenis van de gelijkenis is deze: Het zaad stelt het woord van God voor. ¹² Zij langs de weg zijn degenen die horen, en dan komt de tegenstander en neemt het woord uit hun hart weg, zodat zij niet geloven en gered worden. ¹³ Zij op de rotsachtige grond zijn degenen die het woord met vreugde ontvangen wanneer zij het horen, maar zij hebben geen wortel. Zij geloven voor een tijd, maar in een tijd van beproeving vallen zij af. ¹⁴ Het zaad dat tussen de doornen viel, stelt degenen voor die horen, maar terwijl zij hun weg vervolgen, worden zij overvuldigd door de zorgen, rijkdommen en genoegens van het leven, en zij rijpen niet. ¹⁵ Maar het zaad in goede aarde stelt degenen voor met een edel en goed hart, die het woord horen, het vasthouden en door volharding vrucht voortbrengen.

¹⁶ “Niemand steekt een lamp aan en bedekt die met een pot of zet die onder een bed. In plaats daarvan zet men die op een standaard, zodat degenen die binnenkomen het licht kunnen zien. ¹⁷ Want er is niets verborgen dat niet onthuld zal worden, en niets verborgen dat niet bekend zal worden en aan het licht zal komen. ¹⁸ Wees daarom bedacht op hoe je luistert. Wie heeft, zal meer gegeven worden; wie niet heeft, zelfs wat hij denkt te bezitten zal van hem worden afgenomen.”

¹⁹ Nu kwamen Jezus' moeder en broers om hem te zien, maar zij konden niet bij hem komen vanwege de menigte. ²⁰ Iemand vertelde hem: “Je moeder en broers staan buiten en willen je zien.” ²¹ Hij antwoordde: “Mijn moeder en broers zijn degenen die Gods woord horen en het doen.”

²² Op een bepaalde dag zei Jezus tegen zijn discipelen: “Laten we naar de overkant van het meer gaan.” Dus stapten zij in een boot en vertrokken. ²³ Terwijl zij voeren, viel hij in slaap. Een storm kwam op het meer, zodat de boot werd overspoeld en zij in gevaar waren. ²⁴ De discipelen gingen naar hem toe

en maakten hem wakker, zeggend: "Meester, Meester, we zijn in gevaar!" Hij stond op en bestraftte de wind en de woelige wateren; de storm ging liggen en alles werd kalm. ²⁵ "Waar is jullie geloof?" vroeg hij zijn discipelen. Vervuld van ontzag en verwondering vroegen zij elkaar: "Wie is dit? Hij beveelt zelfs de winden en het water, en zij gehoorzamen hem."

²⁶ Zij reisden naar de streek van de Gerasenen, die aan de overkant van het meer van Galilea ligt. ²⁷ Toen Jezus aan land stapte, werd hij ontmoet door een man uit de stad die bezeten was door demonen. Al lange tijd droeg deze man geen kleren en woonde hij niet in een huis, maar in de graven. ²⁸ Toen hij Jezus zag, schreeuwde hij en viel voor zijn voeten neer, luid roepend: "Wat wilt u van mij, Jezus, Zoon van de Allerhoogste God? Ik smeek u, kwel mij niet!" ²⁹ Want Jezus had de onreine geest bevolen uit de man te komen. Vele malen had het hem gegrepen, en hoewel hij met ketenen aan handen en voeten gebonden en onder bewaking gehouden werd, had hij zijn ketenen verbroken en was door de demon naar eenzame plaatsen gedreven. ³⁰ Jezus vroeg hem: "Wat is je naam?" "Legioen," antwoordde hij, want vele demonen waren in hem gegaan. ³¹ En zij smeekten Jezus herhaaldelijk hen niet naar de afgrond te sturen. ³² Een grote kudde varkens was daar aan het grazen op de heuvel. De demonen smeekten Jezus hen in de varkens te laten gaan, en hij stond het toe. ³³ Toen de demonen de man verlieten, gingen zij in de varkens, en de kudde stormde van de steile oever het meer in en verdronk.

³⁴ Toen degenen die de varkens hoedden zagen wat er gebeurd was, renden zij weg en rapporteerden dit in de stad en op het platteland, ³⁵ en de mensen gingen uit om te zien wat er gebeurd was. Toen zij bij Jezus kwamen, vonden zij de man van wie de demonen waren uitgegaan, zittend aan Jezus' voeten, gekleed en bij zijn volle verstand; en zij werden bang. ³⁶ Degenen die het hadden gezien, vertelden de mensen hoe de man die door demonen bezeten was geweest, genezen was. ³⁷ Toen vroegen alle mensen uit de streek van de Gerasenen Jezus om hen te verlaten, omdat zij overweldigd waren door angst. Dus stapte hij in de boot en vertrok. ³⁸ De man van wie de demonen waren uitgegaan smeekte om met hem mee te gaan, maar Jezus stuurde hem weg, zeggend, ³⁹ "Keer terug naar huis en vertel

hoeveel God voor je heeft gedaan." Dus ging de man weg en verkondigde door de hele stad hoeveel Jezus voor hem had gedaan.

⁴⁰ Bij Jezus' terugkeer verwelkomde een menigte hem, want zij wachtten allemaal op zijn komst. ⁴¹ Toen kwam er een man genaamd Jairo, een leider van de synagoge, naar hem toe en viel aan Jezus' voeten, smekend hem naar zijn huis te komen ⁴² omdat zijn enige dochter, een meisje van ongeveer twaalf jaar, op sterven lag. Terwijl Jezus op weg was, dreigde de menigte hem te verpletteren. ⁴³ En er was een vrouw die al twaalf jaar aan bloedvloeïngen leed, maar niemand kon haar genezen. ⁴⁴ Zij kwam van achteren en raakte de zoom van zijn kleed aan, en onmiddellijk stopte haar bloeding. ⁴⁵ "Wie heeft mij aangeraakt?" vroeg Jezus. Toen zij allen ontkenden, zei Petrus: "Meester, de mensen dringen en drukken tegen u aan." ⁴⁶ Maar Jezus zei: "Iemand heeft mij aangeraakt; ik weet dat er kracht van mij is uitgegaan." ⁴⁷ Toen de vrouw beseftte dat zij niet onopgemerkt kon blijven, kwam zij bevend en viel aan zijn voeten neer. In aanwezigheid van alle mensen legde zij uit waarom zij hem had aangeraakt en hoe zij onmiddellijk genezen was. ⁴⁸ Toen zei hij tegen haar: "Dochter, je geloof heeft je gered. Ga in vrede."

⁴⁹ Terwijl Jezus nog sprak, kwam er iemand van het huis van Jairo, de leider van de synagoge. "Je dochter is dood," zei hij. "Val de leraar niet langer lastig." ⁵⁰ Toen Jezus dit hoorde, zei hij tegen Jairo: "Wees niet bang; geloof alleen, en zij zal genezen worden." ⁵¹ Toen hij bij het huis van Jairo aankwam, liet hij alleen Petrus, Johannes en Jakobus, samen met de vader en moeder van het kind, met hem naar binnen gaan. ⁵² Ondertussen waren alle mensen aan het weklagen en rouwen om haar. "Huil niet meer," zei Jezus. "Zij is niet dood maar slaapt." ⁵³ Zij lachten hem uit, omdat zij zeker wisten dat zij dood was. ⁵⁴ Maar hij pakte haar hand en zei: "Meisje, sta op!" ⁵⁵ Haar geest keerde terug, en zij stond onmiddellijk op. Toen droeg Jezus hen op haar iets te eten te geven. ⁵⁶ Haar ouders waren verbaasd, maar hij gebod hen niemand te vertellen wat er was gebeurd.

9 Toen Jezus de Twaalf bijeenriep, gaf Hij hun macht en gezag over alle demonen en om ziekten te genezen. ² Hij zond hen uit om het koninkrijk van God aan te kondigen en de zieken te

Lukas

genezen. ³ Hij instrueerde hen: "Neem niets mee voor de reis—geen staf, geen tas, geen brood, geen geld; en neem geen extra tuniek mee." ⁴ "In welk huis je ook binnenkomt, blijf daar totdat je van die plaats vertrekt." ⁵ "Als mensen je niet verwelkomen, verlaat die stad en schud het stof van je voeten als een getuigenis tegen hen." ⁶ Dus vertrokken ze en gingen door de dorpen, predikend het evangelie en overal genezend.

⁷ Herodes de tetrarch hoorde over alles wat er gebeurde, en hij was verward omdat sommigen zeiden dat Johannes uit de dood was opgewekt, ⁸ anderen dat Elia was verschenen, en weer anderen dat een van de oude profeten was opgestaan. ⁹ Herodes zei: "Ik heb Johannes onthoofd. Wie is dan deze over wie ik zulke dingen hoor?" En hij zocht Hem te zien.

¹⁰ Toen de apostelen terugkeerden, rapporteerden ze aan Jezus alles wat ze hadden gedaan. Hij nam hen met zich mee en trok zich privé terug naar een stad genaamd Betsaida. ¹¹ Maar de menigten hoorden ervan en volgden Hem. Hij verwelkomde hen en sprak tot hen over het koninkrijk van God, en genas hen die genezing nodig hadden. ¹² Toen de dag ten einde liep, kwamen de Twaalf naar Hem toe en zeiden: "Stuur de menigte weg zodat ze naar de omliggende dorpen en het platteland kunnen gaan om onderdak en voedsel te vinden, want we zijn op een afgelegen plaats." ¹³ Hij antwoordde: "Geef hun iets te eten." Ze antwoordden: "We hebben alleen vijf broden en twee vissen—tenzij we eten gaan kopen voor al deze menigte." ¹⁴ (Er waren ongeveer vijfduizend mannen.) Maar Hij zei tegen Zijn discipelen: "Laat hen in groepen van ongeveer vijftig elk gaan zitten." ¹⁵ De discipelen gehoorzaamden, en iedereen ging zitten. ¹⁶ Hij nam de vijf broden en de twee vissen, keek omhoog naar de hemel, dankte, brak ze, en gaf ze aan de discipelen om aan het volk uit te delen. ¹⁷ Ze aten allemaal en werden verzadigd, en de discipelen verzamelden twaalf manden vol met overgebleven stukken.

¹⁸ Terwijl Jezus in het privé aan het bidden was, en de discipelen bij Hem waren, vroeg Hij hen: "Wie zeggen de menigten dat Ik ben?" ¹⁹ Ze antwoordden: "Sommigen zeggen Johannes de Doper; anderen zeggen Elia; en weer anderen, dat een van de oude profeten is teruggekomen." ²⁰ "Maar wat zeggen

jullie?" vroeg Hij. "Wie zeggen jullie dat Ik ben?" Petrus antwoordde: "De Christus van God."

²¹ Jezus instrueerde hen streng dit aan niemand te vertellen. ²² Hij zei: "De Zoon des Mensen moet veel lijden en verworpen worden door de oudsten, overpriesters en schriftgeleerden, en gedood worden en op de derde dag opgewekt worden."

²³ Toen zei Hij tegen hen allen: "Als iemand Mij wil volgen, moet hij zichzelf verloochenen, dagelijks zijn kruis opnemen en Mij volgen." ²⁴ "Want wie zijn leven wil behouden zal het verliezen, maar wie zijn leven opgeeft omwille van Mij zal het vinden." ²⁵ "Wat heeft iemand eraan de hele wereld te winnen, maar zichzelf te verliezen of te verbeuren?" ²⁶ "Wie zich voor Mij en Mijn woorden schaamt, voor hem zal de Zoon des Mensen zich ook schamen wanneer Hij komt in Zijn heerlijkheid en in de heerlijkheid van de Vader en van de heilige engelen." ²⁷ "Voorwaar, Ik zeg jullie, sommigen die hier staan zullen de dood niet ervaren voordat zij het koninkrijk van God zien."

²⁸ Ongeveer acht dagen nadat Jezus deze woorden had gesproken, nam Hij Petrus, Johannes en Jakobus met zich mee en ging de berg op om te bidden. ²⁹ Terwijl Hij aan het bidden was, veranderde Zijn gezicht van uiterlijk, en Zijn kleren werden stralend wit. ³⁰ Twee mannen, Mozes en Elia, verschenen in stralende heerlijkheid en spraken met Jezus. ³¹ Zij bespraken Zijn vertrek, dat Hij op het punt stond te volbrengen in Jeruzalem. ³² Petrus en zijn metgezellen waren erg slaperig, maar toen ze volledig wakker waren, zagen ze Zijn heerlijkheid en de twee mannen die bij Hem stonden. ³³ Toen de mannen Jezus verlieten, zei Petrus tegen Hem: "Meester, het is goed dat wij hier zijn. Laten we drie tenten opzetten—één voor U, één voor Mozes en één voor Elia." (Hij wist niet wat hij zei.) ³⁴ Terwijl hij sprak, verscheen er een wolk en omhulde hen, en ze waren bang toen ze de wolk binnengingen. ³⁵ Een stem kwam uit de wolk, die zei: "Dit is Mijn Zoon, Mijn Uitverkorene; luister naar Hem." ³⁶ Toen de stem had gesproken, vonden ze dat Jezus alleen was. De discipelen hielden dit voor zichzelf en vertelden niemand in die tijd wat ze hadden gezien.

³⁷ De volgende dag, toen ze van de berg afdaalden, naderde een grote menigte Hem. ³⁸ Een man uit de menigte riep: "Meester, ik smeed U naar mijn zoon te kijken, want hij is mijn enige kind." ³⁹ "Een geest

grijpt hem en hij schreeuwt plotseling; hij werpt hem in stuiptrekkingen zodat hij schuim op de mond krijgt. Hij verlaat hem nauwelijks en doet hem kwaad.”⁴⁰ “Ik vroeg Uw discipelen om hem uit te drijven, maar zij konden het niet.”⁴¹ Jezus antwoordde: “Ongelovige en verdorven generatie, hoe lang zal Ik bij jullie blijven en jullie verdragen? Breng je zoon hier.”⁴² Zelfs terwijl de jongen naderde, wierp de demon hem op de grond in een stuiptrekking. Maar Jezus bestrafte de onreine geest, genas de jongen en gaf hem terug aan zijn vader.”⁴³ En ze waren allemaal vol ontzag voor de majesteit van God. Terwijl iedereen zich verwonderde over alles wat Jezus deed, sprak Hij tot Zijn discipelen,⁴⁴ “Let goed op wat Ik jullie ga vertellen: De Zoon des Mensen zal worden overgeleverd aan mensen.”⁴⁵ Maar ze begrepen niet wat dit betekende. Het was voor hen verborgen, zodat ze het niet begrepen, en ze waren bang om Hem ernaar te vragen.

⁴⁶ Er ontstond een discussie onder de discipelen over wie van hen de grootste zou zijn.⁴⁷ Jezus, bewust van hun gedachten, nam een klein kind en liet hem naast Zich staan.⁴⁸ Toen zei Hij tegen hen: “Wie dit kleine kind in Mijn naam ontvangt, ontvangt Mij; en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem die Mij gezonden heeft. Want degene die de minste onder jullie allen is, die is de grootste.”

⁴⁹ “Meester,” zei Johannes, “we zagen iemand demonen uitdrijven in Uw naam en we probeerden hem te stoppen, omdat hij niet bij onze groep hoorde.”⁵⁰ “Stop hem niet,” zei Jezus, “want wie niet tegen jullie is, is voor jullie.”

⁵¹ Toen de tijd naderde dat Hij zou worden opgenomen in de hemel, zette Jezus vastberaden koers naar Jeruzalem.⁵² Hij stuurde boodschappers vooruit, die naar een Samaritaans dorp gingen om voor Hem voor te bereiden;⁵³ maar de mensen daar ontvingen Hem niet, omdat Hij op weg was naar Jeruzalem.⁵⁴ Toen de discipelen Jakobus en Johannes dit zagen, vroegen ze: “Heer, wilt U dat wij vuur uit de hemel laten neerdalen om hen te verteren?”⁵⁵ Maar Jezus keerde Zich naar hen om en bestrafte hen.⁵⁶ Toen gingen Hij en Zijn discipelen naar een ander dorp.

⁵⁷ Terwijl ze langs de weg liepen, zei iemand tegen Hem: “Ik zal U volgen, waar U ook gaat.”⁵⁸ Jezus antwoordde: “Vossen hebben holen en vogels

hebben nesten, maar de Zoon des Mensen heeft nergens om Zijn hoofd neer te leggen.”⁵⁹ Hij zei tegen een andere man: “Volg Mij.” Maar hij antwoordde: “Heer, laat mij eerst gaan en mijn vader begraven.”⁶⁰ Jezus zei tegen hem: “Laat de doden hun eigen doden begraven, maar jij, ga en verkondig het koninkrijk van God.”⁶¹ Weer een ander zei: “Ik zal U volgen, Heer; maar laat mij eerst afscheid nemen van mijn familie.”⁶² Jezus antwoordde: “Niemand die de hand aan de ploeg slaat en achterom kijkt, is geschikt voor de dienst in het koninkrijk van God.”

10 Hierna wees de Heer tweeënzeventig anderen aan en zond hen twee aan twee voor zich uit naar elke stad en plaats waar hij zelf van plan was heen te gaan.² Hij zei tegen hen: “De oogst is groot, maar de arbeiders zijn weinig. Vraag daarom de Heer van de oogst om arbeiders te sturen naar zijn oogstveld.”³ Ga! Zie, ik zend jullie als lammeren onder de wolven.⁴ Neem geen beurs mee, geen tas, geen sandalen, en groet niemand onderweg.⁵ Wanneer je een huis binnengaat, zeg dan eerst: ‘Vrede zij over dit huis.’⁶ Als daar een vredelievend persoon is, zal jullie vrede op hem rusten; zo niet, dan zal het tot jullie terugkeren.⁷ Blijf in dat huis, etend en drinkend wat zij aanbieden, want de arbeider is zijn loon waard. Ga niet van huis tot huis.⁸ Wanneer je een stad binnengaat en welkom wordt geheten, eet dan wat je wordt voorgezet.⁹ Genees de zieken daar en zeg tegen hen: ‘Het koninkrijk van God is dicht bij jullie gekomen.’¹⁰ Maar als je een stad binnengaat en niet welkom wordt geheten, ga dan de straten op en zeg,¹¹ ‘Zelfs het stof van jullie stad dat aan onze voeten kleeft, vegen we tegen jullie af. Maar weet dit: het koninkrijk van God is nabij gekomen.’¹² Ik zeg jullie, het zal op die dag draaglijker zijn voor Sodom dan voor die stad.

¹³ “Wee jullie, Chorazin! Wee jullie, Bethsaïda! Want als de wonderen die in jullie zijn gedaan in Tyrus en Sidon waren gebeurd, zouden zij zich al lang geleden bekeerd hebben, zittend in zak en as.”¹⁴ Toch zal het voor Tyrus en Sidon draaglijker zijn op de dag van het oordeel dan voor jullie.¹⁵ En jij, Kafarnaüm, zul je tot de hemel worden verheven? Nee, je zult tot in de Hades worden neergestort.”¹⁶ “Wie naar jullie luistert, luistert naar mij; wie jullie

verwerpt, verwerpt mij; en wie mij verwerpt, verwerpt degene die mij gezondend heeft.”

¹⁷ De tweeënzeventig keerden met vreugde terug en zeiden: “Heer, zelfs de demonen gehoorzamen ons in uw naam.” ¹⁸ Hij zei tegen hen: “Ik zag Satan als een bliksemschicht uit de hemel vallen. ¹⁹ Ik heb jullie de macht gegeven om op slangen en schorpioenen te treden en om alle kracht van de vijand te overwinnen; niets zal jullie schaden. ²⁰ Verheug je echter niet dat de geesten jullie gehoorzamen, maar verheug je dat jullie namen in de hemel zijn opgeschreven.”

²¹ Op dat moment zei Jezus, vervuld van vreugde door de Heilige Geest: “Ik prijs u, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat u deze dingen voor de wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden en ze aan kleine kinderen hebt geopenbaard. Ja, Vader, want dit was uw welbehagen. ²² “Alle dingen zijn mij overgedragen door mijn Vader. Niemand weet wie de Zoon is, behalve de Vader, en niemand weet wie de Vader is, behalve de Zoon en degenen aan wie de Zoon hem wil openbaren.” ²³ Toen wendde hij zich tot zijn discipelen en zei privé: “Gezegend zijn de ogen die zien wat jullie zien. ²⁴ Want ik zeg jullie dat veel profeten en koningen verlangden te zien wat jullie zien, maar het niet zagen, en te horen wat jullie horen, maar het niet hoorden.”

²⁵ Op een keer stond een wetgeleerde op om Jezus op de proef te stellen. “Meester,” vroeg hij, “wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?” ²⁶ “Wat staat er in de Wet geschreven?” antwoordde hij. “Hoe lees je het?” ²⁷ Hij antwoordde: “‘Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart, met heel uw ziel, met heel uw kracht en met heel uw verstand’; en, ‘Heb uw naaste lief als uzelf.’” ²⁸ “Je hebt goed geantwoord,” zei Jezus. “Doe dit en je zult leven.”

²⁹ Maar om zichzelf te rechtvaardigen, vroeg hij Jezus: “En wie is mijn naaste?” ³⁰ Als antwoord zei Jezus: “Een man ging van Jeruzalem naar Jericho, toen hij door rovers werd overvallen. Ze beroofden hem van zijn kleren, sloegen hem en gingen weg, hem halfdood achterlatend. ³¹ Toevallig ging er een priester langs die weg, en toen hij de man zag, liep hij aan de andere kant voorbij. ³² Evenzo kwam er een Leviet bij de plaats, en toen hij hem zag, liep hij aan de andere kant voorbij. ³³ Maar een Samaritaan, die op reis was, kwam waar de man was; en toen hij

hem zag, kreeg hij medelijden met hem. ³⁴ Hij ging naar hem toe en verbond zijn wonden, goot er olie en wijn op. Toen zette hij de man op zijn eigen dier, bracht hem naar een herberg en zorgde voor hem. ³⁵ De volgende dag haalde hij twee denarieën tevoorschijn en gaf ze aan de herbergier. ‘Zorg voor hem,’ zei hij, ‘en als ik terugkom, zal ik je vergoeden voor eventuele extra kosten die je maakt.’ ³⁶ “Wie van deze drie, denk je, was een naaste voor de man die in de handen van de rovers viel?” ³⁷ De wetgeleerde antwoordde: “Degene die barmhartigheid aan hem toonde.” Jezus zei tegen hem: “Ga en doe hetzelfde.”

³⁸ Terwijl Jezus en zijn discipelen onderweg waren, kwam hij in een dorp waar een vrouw genaamd Martha hem in haar huis verwelkomde. ³⁹ Ze had een zus genaamd Maria, die aan de voeten van de Heer zat en naar zijn woord luisterde. ⁴⁰ Maar Martha was in beslag genomen door alle voorbereidingen die moesten worden getroffen. Ze kwam naar hem toe en vroeg: “Heer, kan het u niet schelen dat mijn zus mij alleen het werk laat doen? Zeg haar dat ze me moet helpen!” ⁴¹ “Martha, Martha,” antwoordde de Heer, “je bent bezorgd en verontrust over veel dingen, ⁴² maar slechts één ding is nodig. Maria heeft gekozen voor wat beter is, en het zal haar niet worden ontnomen.”

11 Het gebeurde dat terwijl Jezus op een bepaalde plaats aan het bidden was, toen Hij klaar was, een van Zijn discipelen naar Hem toe kwam en zei: “Heer, leer ons bidden, zoals Johannes zijn discipelen heeft geleerd.” ² Hij antwoordde: “Wanneer jullie bidden, zeg dan:

‘Vader, uw naam worde geheiligd. Uw koninkrijk kome. ³ Geef ons heden ons dagelijks brood. ⁴ En vergeef ons onze zonden, want ook wij vergeven iedereen die tegen ons zondigde. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van het kwaad.’

⁵ En Hij zei tegen hen: “Stel dat een van jullie een vriend heeft, en midden in de nacht naar hem toe gaat en zegt: ‘Vriend, leen me drie broden;’ ⁶ want een vriend van mij is van een reis aangekomen, en ik heb niets om hem aan te bieden.’ ⁷ En stel dat degene binnen antwoordt: ‘Val me niet lastig; de deur is al gesloten, en mijn kinderen en ik liggen in bed; ik kan niet opstaan en je iets geven.’ ⁸ Ik zeg jullie, zelfs als hij niet opstaat en hem iets geeft

Lukas

omdat hij zijn vriend is, zal hij toch vanwege zijn vasthoudendheid opstaan en hem geven zoveel als hij nodig heeft. ⁹ "Daarom zeg ik jullie: Vraag, en het zal je gegeven worden; zoek, en je zult vinden; klop, en het zal voor je worden opengedaan. ¹⁰ Want iedereen die vraagt, ontvangt; wie zoekt, vindt; en voor wie klopt, zal de deur worden geopend. ¹¹ Welke vader onder jullie, als zijn zoon om een vis vraagt, zal hem in plaats daarvan een slang geven? ¹² Of als hij om een ei vraagt, zal hem een schorpioen aanbieden? ¹³ Als jullie dan, hoewel jullie gebrekkig zijn, weten hoe je goede gaven aan je kinderen moet geven, hoeveel te meer zal je hemelse Vader de Heilige Geest geven aan hen die Hem daarom vragen!"

¹⁴ En Hij was een demon aan het uitdrijven die stom was; toen de demon was vertrokken, sprak de man die stom was, en de menigten waren verbaasd. ¹⁵ Maar sommigen van hen zeiden: "Hij drijft demonen uit door Beëlzebul, de overste van de demonen." ¹⁶ Anderen, die Hem op de proef stelden, zochten een teken uit de hemel. ¹⁷ Maar Hij, die hun gedachten kende, zei tegen hen: "Elk koninkrijk dat tegen zichzelf verdeeld is, wordt verwoest, en een huis dat tegen zichzelf verdeeld is, valt. ¹⁸ Als Satan tegen zichzelf verdeeld is, hoe kan zijn koninkrijk dan standhouden? Ik zeg dit omdat jullie beweren dat ik demonen uitdrijf door Beëlzebul. ¹⁹ Als ik demonen uitdrijf door Beëlzebul, door wie drijven jullie volgelingen ze dan uit? Daarom zullen zij jullie rechters zijn. ²⁰ Maar als ik demonen uitdrijf door de kracht van God, dan is het koninkrijk van God tot jullie gekomen. ²¹ Wanneer een sterke man, volledig bewapend, zijn eigen huis bewaakt, zijn zijn bezittingen veilig. ²² Maar wanneer iemand die sterker is hem aanvalt en overweldigt, neemt hij de wapenrusting weg waarin de man vertrouwde en verdeelt hij zijn buit. ²³ Want wie niet met Mij is, is tegen Mij, en wie niet met Mij verzamelt, verstrooit."

²⁴ "Wanneer een onreine geest uit een persoon vertrekt, gaat hij door dorre plaatsen op zoek naar rust, en als hij die niet vindt, zegt hij: 'Ik zal terugkeren naar mijn huis waar ik vandaan kwam.' ²⁵ Wanneer hij aankomt, vindt hij het huis schoongeveegd en op orde gebracht. ²⁶ Dan gaat hij en brengt zeven andere geesten mee, slechter dan hijzelf, en zij gaan naar binnen en wonen daar; en de

laatste toestand van die persoon is erger dan de eerste."

²⁷ Terwijl Hij deze dingen zei, verhief een vrouw in de menigte haar stem en zei: "Gezegend is de schoot die U droeg, en de borsten waaraan U hebt gezogen!" ²⁸ Maar Hij zei: "Veeleer, gezegend zijn zij die het woord van God horen en het bewaren."

²⁹ Toen de menigten toenamen, begon Hij te zeggen: "Dit is een verdorven generatie. Zij zoekt een teken, maar er zal geen teken aan haar gegeven worden behalve het teken van Jona. ³⁰ Want zoals Jona een teken was voor de Ninevieten, zo zal ook de Zoon des mensen zijn voor deze generatie. ³¹ De koningin van het Zuiden zal opstaan bij het oordeel met de mensen van deze generatie en hen veroordelen, want zij kwam van de einden der aarde om de wijsheid van Salomo te horen; en zie, iets groter dan Salomo is hier. ³² De mensen van Ninevé zullen opstaan bij het oordeel met deze generatie en haar veroordelen, omdat zij zich bekeerden bij de prediking van Jona; en zie, iets groter dan Jona is hier.

³³ "Niemand steekt een lamp aan en plaatst die in een kelder of onder een korenmaat, maar op een kandelaar, zodat zij die binnenkomen het licht kunnen zien. ³⁴ Je oog is de lamp van je lichaam. Wanneer je ogen gezond zijn, is je hele lichaam vol licht. Maar wanneer ze ongezond zijn, is je lichaam vol duisternis. ³⁵ Wees daarom voorzichtig dat het licht in jou geen duisternis is. ³⁶ Als je hele lichaam vol licht is, zonder enig deel donker, zal het volledig verlicht zijn, zoals wanneer een lamp zijn licht op jou schijnt."

³⁷ Toen Hij uitgesproken was, nodigde een Farizeeër Hem uit om bij hem te dinen; dus ging Hij naar binnen en ging aan tafel aanliggen. ³⁸ Maar de Farizeeër was verbaasd te zien dat Hij zich niet eerst ceremonieel waste voor de maaltijd. ³⁹ Toen zei de Heer tegen hem: "Nu reinigen jullie Farizeeën de buitenkant van de beker en de schotel, maar van binnen zijn jullie vol hebzucht en slechtheid. ⁴⁰ Jullie dwazen! Heeft Hij die de buitenkant maakte, niet ook de binnenkant gemaakt? ⁴¹ Maar geef wat binnenin is als een liefdadige gift, en dan zal alles voor jullie rein zijn.

⁴² "Wee jullie Farizeeën, want jullie betalen tienden van munt, ruit en elke soort tuinkruid, maar

verwaarlozen gerechtigheid en de liefde van God. Deze dingen zouden jullie moeten doen, zonder de andere te verwaarlozen.⁴³ Wee jullie Farizeeën, want jullie houden van de belangrijkste zitplaatsen in de synagogen en respectvolle begroetingen op de marktplaatsen.⁴⁴ Wee jullie, want jullie zijn als ongemarkeerde graven, waar mensen overheen lopen zonder het te weten."

⁴⁵ Een van de wetgeleerden antwoordde Hem: "Meester, door deze dingen te zeggen, beledigt U ons ook." ⁴⁶ Hij antwoordde: "Wee jullie wetgeleerden, want jullie belasten mensen met lasten die moeilijk te dragen zijn, en jullie zelf raken de lasten niet met een van jullie vingers aan." ⁴⁷ Wee jullie, want jullie bouwen graven voor de profeten, en het waren jullie voorouders die hen doodden." ⁴⁸ Dus getuigen jullie dat jullie instemmen met de daden van jullie voorouders; zij doodden de profeten, en jullie bouwen hun graven." ⁴⁹ Om deze reden zei de wijsheid van God: 'Ik zal hen profeten en apostelen zenden, van wie zij sommigen zullen doden en anderen zullen vervolgen,' ⁵⁰ zodat het bloed van alle profeten, vergoten sinds de grondlegging van de wereld, tegen deze generatie kan worden aangerekend, ⁵¹ van het bloed van Abel tot het bloed van Zacharia, die werd gedood tussen het altaar en het heiligdom. Voorwaar, Ik zeg jullie, het zal tegen deze generatie worden aangerekend." ⁵² "Wee jullie wetgeleerden, want jullie hebben de sleutel van kennis weggenomen. Jullie zijn zelf niet binnengegaan, en jullie hebben degenen die binnen wilden gaan tegengehouden."

⁵³ Toen Hij die plaats verliet, begonnen de schriftgeleerden en de Farizeeën Hem fel tegen te werken en Hem over veel dingen te ondervragen, ⁵⁴ met de bedoeling Hem te vangen in iets wat Hij zou kunnen zeggen.

12 In deze omstandigheden, toen zich een menigte van duizenden had verzameld, zodat ze op elkaar traptten, begon Hij eerst tot Zijn discipelen te spreken en zei: "Wees op uw hoede voor de zuurdesem van de Farizeeën, dat is hypocrisie." ² Want er is niets verborgen dat niet onthuld zal worden, noch verborgen dat niet bekendgemaakt zal worden." ³ Daarom, wat u in het donker hebt gesproken, zal in het licht worden gehoord, en wat u in de binnenkamers hebt gefluisterd, zal op de daken worden verkondigd.

⁴ "Ik zeg u, Mijn vrienden, vrees niet hen die het lichaam doden en daarna niets meer kunnen doen." ⁵ Maar Ik zal u tonen wie u moet vrezen: vrees Hem die, nadat Hij gedood heeft, de macht heeft om in de hel te werpen; ja, Ik zeg u, vrees Hem." ⁶ Worden niet vijf mussen voor twee penningen verkocht? Toch wordt er niet één van hen vergeten voor God." ⁷ Ja, zelfs de haren van uw hoofd zijn allemaal geteld. Wees niet bang; u bent meer waard dan vele mussen.

⁸ "Ik zeg u, ieder die Mij erkent voor anderen, de Zoon des mensen zal ook erkennen voor de engelen van God." ⁹ Maar hij die Mij verloochent voor anderen, zal verloochend worden voor de engelen van God." ¹⁰ En ieder die tegen de Zoon des mensen spreekt, zal vergeven worden, maar wie tegen de Heilige Geest spreekt, zal niet vergeven worden." ¹¹ Wanneer u voor synagogen, overheden en machten wordt gebracht, wees dan niet bezorgd over hoe u zich moet verdedigen of wat u moet zeggen, ¹² want de Heilige Geest zal u op dat moment leren wat u moet zeggen."

¹³ Iemand uit de menigte zei tegen Hem: "Meester, zeg tegen mijn broer dat hij de erfenis met mij moet delen." ¹⁴ Maar Hij antwoordde: "Man, wie heeft Mij tot rechter of bemiddelaar over u aangesteld?" ¹⁵ Toen zei Hij tegen hen: "Wees op uw hoede en waak voor elke vorm van hebzucht; want het leven draait niet om het verzamelen van een overvloed aan bezittingen." ¹⁶ En Hij vertelde hun een gelijkenis en zei: "Het land van een zekere rijke man was zeer vruchtbaar." ¹⁷ En hij dacht bij zichzelf: 'Wat zal ik doen, aangezien ik geen plaats heb om mijn gewassen op te slaan?' ¹⁸ Toen zei hij: 'Dit zal ik doen: ik zal mijn schuren afbreken en grotere bouwen, en daar zal ik al mijn graan en mijn goederen opslaan.' ¹⁹ En ik zal tegen mijn ziel zeggen: 'Je hebt veel goederen opgeslagen voor vele jaren; neem je rust, eet, drink en wees vrolijk.'" ²⁰ Maar God zei tegen hem: 'Dwaas! Deze nacht zal je leven van je worden opgeëist; en nu, wie zal bezitten wat je hebt voorbereid?' ²¹ Zo zal het zijn voor iedereen die schatten voor zichzelf verzamelt maar niet rijk is in God."

²² Toen zei Hij tegen Zijn discipelen: "Om deze reden zeg Ik u, maak u geen zorgen over uw leven, wat u zult eten; noch over uw lichaam, wat u zult aantrekken." ²³ Want het leven draait niet alleen om

voedsel, noch het lichaam alleen om kleding.²⁴ Beschouw de raven: zij zaaien noch oogsten, zij hebben geen voorraadkamer noch schuur, toch voedt God hen. Hoeveel meer waard bent u dan de vogels!²⁵ Wie van u kan door zich zorgen te maken een enkel uur aan zijn levensduur toevoegen?²⁶ Als u zelfs een heel klein ding niet kunt doen, waarom maakt u zich dan zorgen over de rest?²⁷ Beschouw de lelies, hoe ze groeien: ze arbeiden noch spinnen; toch zeg Ik u, zelfs Salomo in al zijn pracht was niet gekleed als een van deze.²⁸ Als God zo het gras van het veld kleedt, dat er vandaag is en morgen in het vuur wordt geworpen, hoeveel meer zal Hij u kleden—o kleingelovigen!²⁹ En zet uw hart niet op wat u zult eten of drinken; blijf u niet zorgen maken.³⁰ Want al deze dingen zoeken de naties van de wereld ijverig; en uw Vader weet dat u ze nodig hebt.³¹ Streef in plaats daarvan naar Zijn koninkrijk, en deze dingen zullen u ook worden gegeven.³² Wees niet bang, kleine kudde, want uw Vader heeft er behagen in u het koninkrijk te geven.³³ Verkoop uw bezittingen en geef aan liefdadigheid; verschaft uzelf beurzen die niet verslijten, een schat in de hemel die nooit faalt, waar geen dief in de buurt komt en geen mot vernietigt.³⁴ Want waar uw schat is, daar zal ook uw hart zijn.

³⁵ “Wees gereed voor dienst en houd uw lampen brandend,³⁶ zoals dienaren die wachten op hun meester om terug te keren van een bruiloftsfeest, zodat wanneer hij komt en klopt, zij onmiddellijk de deur voor hem kunnen openen.³⁷ Gezegend zijn die dienaren die de meester wakend vindt wanneer hij komt. Voorwaar, Ik zeg u, hij zal zich aankleden om te dienen, hen aan tafel laten aanliggen, en zal komen en hen dienen.³⁸ Het zal goed zijn voor die dienaren wiens meester hen gereed vindt, of hij nu in de tweede wacht komt, of zelfs in de derde wacht.³⁹ Maar wees hiervan verzekerd: als de eigenaar van het huis had geweten op welk uur de dief zou komen, zou hij niet hebben toegestaan dat zijn huis werd ingebroken.⁴⁰ U moet ook voorbereid zijn, want de Zoon des mensen komt op een onverwacht uur.”

⁴¹ Petrus vroeg: “Heer, vertelt U deze gelijkenis aan ons, of aan iedereen?”⁴² En de Heer antwoordde: “Wie is dan de trouwe en wijze rentmeester, die de meester over zijn dienaren aanstelt, om hen op de juiste tijd hun rantsoenen te geven?”⁴³ Gezegend is die dienaar die zijn meester zo bezig vindt wanneer

hij terugkeert.⁴⁴ Voorwaar, Ik zeg u, hij zal hem met al zijn bezittingen vertrouwen.⁴⁵ Maar als die dienaar in zijn hart zegt: ‘Mijn meester stelt zijn komst uit,’ en begint de andere dienaren, zowel mannen als vrouwen, te slaan, en te eten en drinken en dronken te worden,⁴⁶ zal de meester van die dienaar komen op een dag dat hij hem niet verwacht en op een uur dat hij niet weet, en zal hem in tweeën hakken, en hem een plaats toewijzen met de ongelovigen.⁴⁷ “De dienaar die de wil van zijn meester kent en zich niet gereed maakt of niet doet wat zijn meester wil, zal met vele slagen worden geslagen.⁴⁸ Maar degene die het niet weet en dingen doet die straf verdienen, zal met weinig slagen worden geslagen. Van iedereen aan wie veel is gegeven, zal veel worden gevraagd; en van degene aan wie veel is toevertrouwd, zal nog meer worden gevraagd.

⁴⁹ “Ik ben gekomen om vuur op de aarde te brengen, en hoe wens ik dat het al was aangestoken!⁵⁰ Maar Ik heb een doop te ondergaan, en hoe benauwd ben Ik totdat het is volbracht!⁵¹ Denkt u dat Ik ben gekomen om vrede op aarde te brengen? Nee, zeg Ik u, maar eerder verdeeldheid.⁵² Vanaf nu zullen er vijf in één huishouden verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie.⁵³ Zij zullen tegen elkaar zijn: vader tegen zoon en zoon tegen vader, moeder tegen dochter en dochter tegen moeder, schoonmoeder tegen schoondochter en schoondochter tegen schoonmoeder.”

⁵⁴ Hij zei ook tegen de menigten: “Wanneer u een wolk ziet opstijgen in het westen, zegt u onmiddellijk: ‘Er komt een bui,’ en dat gebeurt.⁵⁵ En wanneer u een zuidenwind voelt waaien, zegt u: ‘Het zal heet worden,’ en dat is zo.⁵⁶ Huichelaars! U weet hoe u het uiterlijk van de aarde en de lucht moet interpreteren, maar hoe komt het dat u deze tijd niet weet te interpreteren?

⁵⁷ “En waarom oordeelt u niet zelf wat juist is?”⁵⁸ Terwijl u met uw tegenstander naar de magistraat gaat, doe een poging om onderweg tot een verzoening te komen, zodat hij u niet voor de rechter sleept, en de rechter u overlevert aan de officier, en de officier u in de gevangenis werpt.⁵⁹ Ik zeg u, u zult niet worden vrijgelaten totdat u de laatste penning hebt betaald.”

13 In die tijd waren er enkelen aanwezig die Jezus informeerden over de Galileeërs van wie Pilatus het bloed met hun offers had vermengd. ² Jezus antwoordde, “Denkt u dat deze Galileeërs grotere zondaars waren dan alle andere Galileeërs omdat zij dit lot ondergingen?” ³ Ik verzeker u, dat waren ze niet! Maar als u zich niet bekeert, zult u allen op een vergelijkbare manier omkomen. ⁴ Of die achttien die omkwamen toen de toren van Siloam op hen viel—denkt u dat zij schuldiger waren dan alle anderen die in Jeruzalem wonen?” ⁵ Ik verzeker u, dat waren ze niet! Maar als u zich niet bekeert, zult u allen op een vergelijkbare manier omkomen.”

⁶ En Hij vertelde deze gelijkenis: “Een man had een vijgenboom in zijn wijngaard geplant, en hij kwam zoeken naar vrucht eraan maar vond er geen. ⁷ Dus zei hij tegen de wijngaardenier, ‘Al drie jaar kom ik zoeken naar vrucht aan deze vijgenboom en vind er geen. Hak hem om! Waarom zou hij de grond uitputten?’ ⁸ Maar hij antwoordde, ‘Heer, laat hem nog één jaar staan, en ik zal eromheen graven en hem bemesten. ⁹ Als hij volgend jaar vrucht draagt, goed; zo niet, hak hem dan om.’”

¹⁰ Op een sabbat, terwijl Jezus in een synagoge aan het onderwijzen was, ¹¹ was er een vrouw die al achttien jaar door een geest verlamd was. Ze was voorovergebogen en kon helemaal niet rechtop staan. ¹² Toen Jezus haar zag, riep Hij haar bij zich en zei: “Vrouw, u bent verlost van uw ziekte.” ¹³ Hij legde Zijn handen op haar, en onmiddellijk stond ze rechtop en verheerlijkte God. ¹⁴ Maar de leider van de synagoge, verontwaardigd omdat Jezus op de sabbat had genezen, zei tegen de menigte: “Er zijn zes dagen om te werken. Kom dus op die dagen om genezen te worden, niet op de sabbat.” ¹⁵ De Heer antwoordde hem, “Huichelaars! Maakt niet ieder van u op de sabbat zijn os of ezel los van de stal en leidt hem naar water?” ¹⁶ Moet dan deze vrouw, een dochter van Abraham, die Satan al achttien lange jaren gebonden heeft, niet op de sabbatdag worden bevrijd van wat haar bond?” ¹⁷ Toen Hij dit zei, werden al Zijn tegenstanders beschaamd, maar de mensen verheugden zich over alle glorieuze dingen die Hij deed.

¹⁸ Toen vroeg Jezus, “Waarop lijkt het koninkrijk van God? Waarmee zal ik het vergelijken?” ¹⁹ Het is als een mosterdzaadje, dat een man nam en in zijn tuin

plantte. Het groeide en werd een boom, en de vogels van de lucht nestelden in zijn takken.”

²⁰ Opnieuw vroeg Hij, “Waarmee zal ik het koninkrijk van God vergelijken?” ²¹ Het is als gist die een vrouw nam en mengde in drie maten meel totdat het geheel doordeesemd was.”

²² En Hij ging door de steden en dorpen, onderwijzend terwijl Hij op weg was naar Jeruzalem.

²³ Iemand vroeg Hem, “Heer, zullen slechts weinigen worden gered?” Hij antwoordde hen, ²⁴ “Streef ernaar om door de nauwe deur binnen te gaan, want ik zeg u dat velen zullen proberen maar niet in staat zullen zijn. ²⁵ Zodra de eigenaar van het huis opstaat en de deur sluit, zult u buiten staan kloppen en smeken, ‘Heer, open de deur voor ons.’ Maar Hij zal antwoorden, ‘Ik ken u niet of waar u vandaan komt.’ ²⁶ Dan zult u zeggen, ‘We hebben samen met u gegeten, en u hebt onder ons onderwezen.’ ²⁷ Maar Hij zal antwoorden, ‘Ik weet niet waar u vandaan komt. Ga weg van mij, alle boosdoeners!’ ²⁸ Er zal geweest en tandengeknars zijn wanneer u Abraham, Isaak, Jakob en alle profeten in het koninkrijk van God ziet, maar uzelf buitengeworpen. ²⁹ Mensen zullen komen uit het oosten en westen, en uit het noorden en zuiden, en zullen aan tafel aantiggen in het koninkrijk van God. ³⁰ Inderdaad, er zijn laatsten die de eersten zullen zijn, en eersten die de laatsten zullen zijn.”

³¹ In die tijd kwamen enkele Farizeeën naar Jezus en zeiden, “Verlaat deze plaats en ga ergens anders heen. Herodes wil u doden.” ³² Hij antwoordde, “Ga die vos vertellen, ‘Ik zal vandaag en morgen demonen blijven uitdrijven en genezingen verrichten, en op de derde dag zal ik mijn doel bereiken.’ ³³ Toch moet ik vandaag, morgen, en de volgende dag mijn reis voortzetten—want het is niet mogelijk dat een profeet buiten Jeruzalem omkomt.

³⁴ O Jeruzalem, Jeruzalem, u die de profeten doodt en stenigt die naar u gezonden zijn, hoe vaak heb ik uw kinderen willen verzamelen, zoals een hen haar kuikens onder haar vleugels verzamelt, maar u wilde niet. ³⁵ Zie, uw huis wordt u verlaten achtergelaten. Ik zeg u, u zult mij niet meer zien totdat u zegt, ‘Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer.’”

14 Op een sabbat, toen Jezus ging dineren in het huis van een leider onder de Farizeeën, hielden zij Hem nauwlettend in de gaten. ²

Voor Hem stond een man die leed aan ernstige zwellingen. ³ Jezus stelde een vraag aan de Farizeeën en wetgeleerden: “Is het geoorloofd om op de sabbat te genezen, of niet?” ⁴ Maar zij bleven stil. Dus pakte Hij de man vast, genas hem en stuurde hem weg. ⁵ En Hij zei tegen hen: “Als een van jullie een zoon of een os heeft die op de sabbat in een put valt, zal je hem dan niet onmiddellijk eruit halen?” ⁶ En zij konden hierop niet antwoorden.

⁷ Toen Hij zag hoe de gasten de ereplaatsen aan tafel kozen, vertelde Hij hun een gelijkenis: ⁸ “Wanneer je door iemand bent uitgenodigd voor een bruiloftsfeest, neem dan niet de ereplaats in, opdat niet iemand die aanzienlijker is dan jij ook is uitgenodigd. ⁹ De gastheer die jullie beiden heeft uitgenodigd, zal dan komen en zeggen: ‘Geef je plaats aan deze persoon,’ en dan zul je beschaamd de minste plaats innemen. ¹⁰ Maar wanneer je bent uitgenodigd, ga dan op de laagste plaats zitten, zodat wanneer je gastheer komt, hij tegen je zal zeggen: ‘Vriend, ga hogerop.’ Dan zul je geëerd worden voor de ogen van alle andere gasten. ¹¹ Want iedereen die zichzelf verheft zal vernederd worden, en wie zichzelf vernederd zal verheven worden.”

¹² Toen zei Jezus tegen zijn gastheer: “Wanneer je een lunch of diner geeft, nodig dan niet je vrienden, je broers, je familieleden of je rijke burens uit, opdat zij jou ook niet op hun beurt uitnodigen en je terugbetaald wordt. ¹³ Maar wanneer je een feestmaal geeft, nodig dan de armen, de gehandicapten, de kreupelen en de blinden uit, ¹⁴ en je zult gezegend zijn. Hoewel zij je niet kunnen terugbetalen, zul je terugbetaald worden bij de opstanding van de rechtvaardigen.”

¹⁵ Toen een van degenen die met Hem aan tafel lagen dit hoorde, zei hij tegen Jezus: “Gezegend is degene die zal eten aan het feestmaal in het koninkrijk van God.” ¹⁶ Jezus antwoordde: “Een man was een groot feestmaal aan het voorbereiden en nodigde veel gasten uit. ¹⁷ Op het moment van het feestmaal stuurde hij zijn dienaar om tegen degenen die waren uitgenodigd te zeggen: ‘Kom, want alles is nu gereed.’ ¹⁸ Maar zij begonnen zich allemaal tegelijk te verontschuldigen. De eerste zei: ‘Ik heb een veld gekocht en moet het gaan bekijken. Ik vraag je om mij te verontschuldigen.’ ¹⁹ Een ander zei: ‘Ik heb vijf span ossen gekocht en ik ga ze uitproberen. Ik vraag je om mij te verontschuldigen.’

²⁰ Weer een ander zei: ‘Ik ben net getrouwd, dus ik kan niet komen.’ ²¹ De dienaar keerde terug en rapporteerde dit aan zijn meester. De eigenaar van het huis werd boos en beval zijn dienaar: ‘Ga snel de straten en stegen van de stad in en breng de armen, de gehandicapten, de blinden en de kreupelen binnen.’ ²² ‘Meester,’ zei de dienaar, ‘wat u hebt bevolen is gedaan, maar er is nog steeds plaats.’ ²³ Toen instrueerde de meester zijn dienaar: ‘Ga naar de wegen en landweggetjes en dring er bij hen op aan om binnen te komen, zodat mijn huis vol wordt. ²⁴ Ik zeg jullie, niemand van degenen die waren uitgenodigd zal van mijn feestmaal proeven.”

²⁵ Grote menigten reisden met Jezus mee, en Hij draaide zich om en zei tegen hen: ²⁶ “Als iemand naar Mij toekomt en niet zijn vader en moeder, vrouw en kinderen, broers en zussen—ja, zelfs zijn eigen leven haat—kan zo iemand Mijn discipel niet zijn. ²⁷ En wie niet zijn eigen kruis draagt en Mij volgt, kan Mijn discipel niet zijn.

²⁸ Stel dat een van jullie een toren wil bouwen. Zal hij dan niet eerst gaan zitten en de kosten berekenen om te zien of hij genoeg heeft om het te voltooien? ²⁹ Want als hij het fundament legt en het niet kan afmaken, zullen allen die het zien hem bespotten, ³⁰ zeggend: ‘Deze persoon begon te bouwen en kon het niet voltooien.’ ³¹ Of stel dat een koning op het punt staat oorlog te voeren tegen een andere koning. Zal hij dan niet eerst gaan zitten en overwegen of hij met tienduizend man in staat is de ander te ontmoeten die met twintigduizend tegen hem optrekt? ³² Als hij dat niet kan, zal hij, terwijl de ander nog ver weg is, een delegatie sturen en om vredesvoorwaarden vragen. ³³ Op dezelfde manier kan niemand van jullie die niet afstand doet van alles wat hij bezit Mijn discipel zijn.

³⁴ “Zout is goed, maar als het zijn smaak verliest, hoe kan het dan weer zout gemaakt worden? ³⁵ Het is noch geschikt voor de grond, noch voor de mesthoop; het wordt weggegooid. Laat degenen die oren hebben om te horen, luisteren.”

15 Nu kwamen alle tollenaars en zondaars naar Jezus toe om naar Hem te luisteren. ² En de Farizeeën en de schriftgeleerden klaagden, zeggende: “Deze man ontvangt zondaars en eet met hen.”

³ Toen begon Hij deze gelijkenis met hen te delen: ⁴ "Wie van jullie, die honderd schapen heeft en er één van verliest, laat niet de negenennegentig in het open veld achter en gaat op zoek naar het verloren schaap totdat hij het vindt?" ⁵ En wanneer hij het vindt, legt hij het met vreugde op zijn schouders. ⁶ En bij thuiskomst roept hij zijn vrienden en buren bijeen en zegt: 'Verheug je met mij, want ik heb mijn verloren schaap gevonden.' ⁷ Ik zeg jullie, op dezelfde manier zal er meer vreugde in de hemel zijn over één zondaar die zich bekeert dan over negenennegentig rechtvaardigen die geen bekering nodig hebben.

⁸ "Of welke vrouw, die tien zilveren munten heeft en er één verliest, steekt geen lamp aan, veegt het huis en zoekt zorgvuldig totdat ze het vindt?" ⁹ En wanneer ze het vindt, roept ze haar vrienden en buren bijeen en zegt: 'Verheug je met mij, want ik heb de munt gevonden die ik verloren had.' ¹⁰ Evenzo, zeg ik jullie, is er vreugde onder de engelen van God over zelfs één zondaar die zich bekeert."

¹¹ Toen deelde Hij, "Er was een man die twee zonen had. ¹² De jongste zoon vroeg aan zijn vader: 'Vader, geef mij mijn deel van de erfenis.' Dus verdeelde hij zijn eigendom tussen hen. ¹³ Niet lang daarna verzamelde de jongste zoon alles wat hij had en reisde naar een ver land, waar hij zijn rijkdom verkwaam in losbandig leven. ¹⁴ Nadat hij alles had uitgegeven, ontstond er een zware hongersnood in dat land, en hij begon gebrek te lijden. ¹⁵ Dus ging hij en verhuurde zichzelf aan een burger van dat land, die hem zijn velden instuurde om varkens te hoeden. ¹⁶ Hij verlangde zijn maag te vullen met de peulen die de varkens aten, maar niemand gaf hem iets. ¹⁷ Toen hij zijn situatie beseftte, zei hij: 'Hoeveel van de dagloners van mijn vader hebben voedsel in overvloed, en hier verga ik van de honger!' ¹⁸ Ik zal opstaan en naar mijn vader gaan en tegen hem zeggen: Vader, ik heb gezondigd tegen de hemel en tegen u. ¹⁹ Ik ben niet langer waard uw zoon genoemd te worden; behandel mij als een van uw dagloners.' ²⁰ Dus stond hij op en ging naar zijn vader. Maar terwijl hij nog ver weg was, zag zijn vader hem en werd met medelijden vervuld; hij rende naar zijn zoon, omhelsde hem en kustte hem. ²¹ De zoon sprak tot hem: 'Vader, ik heb verkeerd gedaan tegen de hemel en tegen u. Ik ben niet langer waard uw zoon genoemd te worden.' ²² Maar

de vader zei tegen zijn dienaren: 'Haal snel het beste gewaad en trek het hem aan; doe een ring aan zijn vinger en sandalen aan zijn voeten. ²³ Breng het gemeste kalf en slacht het. Laten we eten en feestvieren. ²⁴ Want deze zoon van mij was als dood en is weer levend; hij was verloren en is gevonden.' En zij begonnen te vieren.

²⁵ Intussen was de oudste zoon in het veld, en toen hij het huis naderde, hoorde hij muziek en dans. ²⁶ Dus riep hij een van de dienaren en vroeg wat er gaande was. ²⁷ 'Je broer is teruggekeerd,' antwoordde hij, 'en je vader heeft het gemeste kalf geslacht omdat hij hem veilig en wel terug heeft.' ²⁸ De oudste broer was boos en wilde niet naar binnen gaan. Dus ging zijn vader naar buiten en smeekte hem. ²⁹ Maar hij antwoordde zijn vader: 'Kijk! Al die jaren dien ik u en heb ik uw geboden nooit overtreden, en toch heeft u mij nooit zelfs maar een geitenbokje gegeven om met mijn vrienden te vieren. ³⁰ Maar wanneer deze zoon van u terugkomt, die uw eigendom met prostituees heeft verkwaam, slacht u het gemeste kalf voor hem!' ³¹ 'Zoon,' zei de vader, 'jij bent altijd bij mij, en alles wat ik heb is van jou. ³² Maar het was noodzakelijk om te vieren en blij te zijn, omdat deze broer van jou als dood was maar nu weer leeft; hij was verloren en is gevonden.'"

16 Jezus zei tegen Zijn discipelen: "Er was een rijke man die een rentmeester had, en deze rentmeester werd bij hem aangegeven omdat hij zijn bezittingen kwast. ² Dus hij riep hem en vroeg: 'Wat is dit dat ik over je hoor? Leg verantwoording af over je rentmeesterschap, want je kunt niet langer rentmeester zijn.' ³ De rentmeester zei bij zichzelf: 'Wat zal ik doen, nu mijn meester het rentmeesterschap van mij afneemt? Ik ben niet sterk genoeg om te graven; ik schaam me te veel om te bedelen. ⁴ Ik weet wat ik zal doen, zodat wanneer ik uit het rentmeesterschap verwijderd ben, mensen mij in hun huizen zullen ontvangen.' ⁵ Dus riep hij elk van de schuldenaars van zijn meester. Hij vroeg de eerste: 'Hoeveel ben je mijn meester schuldig?' ⁶ Hij antwoordde: 'Honderd vaten olie.' De rentmeester zei tegen hem: 'Neem je rekening, ga snel zitten en schrijf vijftig.' ⁷ Toen vroeg hij een ander: 'En hoeveel ben jij schuldig?' Hij antwoordde: 'Honderd zakken tarwe.' Hij zei tegen hem: 'Neem je rekening en schrijf tachtig.' ⁸ De meester prees de oneerlijke rentmeester omdat hij slim had gehandeld; want de

kinderen van deze wereld zijn slimmer in hun omgang met hun eigen soort dan de kinderen van het licht. ⁹ En ik zeg jullie, maak vrienden voor jezelf met behulp van wereldse rijkdom, zodat wanneer het op is, zij jullie in eeuwige woningen mogen verwelkomen.

¹⁰ Wie trouw is in het minste, is ook trouw in veel; en wie oneerlijk is in het minste, is ook oneerlijk in veel.

¹¹ Als je niet trouw bent geweest met wereldse rijkdom, wie zal je dan de ware rijkdom toevertrouwen? ¹² En als je niet betrouwbaar bent geweest met wat van iemand anders is, wie zal je dan geven wat werkelijk van jou is? ¹³ Geen enkele dienaar kan twee heren dienen; want hij zal of de een haten en de ander liefhebben, of hij zal zich aan de een hechten en de ander verachten. Je kunt niet zowel God als geld dienen.

¹⁴ De Farizeeën, die geldzuchtig waren, hoorden al deze dingen en bespotten Hem. ¹⁵ Hij zei tegen hen: "Jullie zijn degenen die zichzelf rechtvaardigen in de ogen van anderen, maar God kent jullie harten; want wat hoog aangeschreven staat bij mensen is verfoeilijk in Gods ogen.

¹⁶ De Wet en de Profeten zijn verkondigd tot Johannes; sindsdien wordt het goede nieuws van het koninkrijk van God gepredikt, en iedereen dringt zich er met geweld in. ¹⁷ Maar het is gemakkelijker voor hemel en aarde om voorbij te gaan dan voor één streepje van een letter in de Wet te falen. ¹⁸ Iedereen die zijn vrouw verstoot en met een ander trouwt, pleegt overspel, en iedereen die trouwt met een vrouw die van haar man gescheiden is, pleegt overspel.

¹⁹ Er was een rijke man die purper en fijn linnen droeg en elke dag een weelderig leven leidde. ²⁰ Bij zijn poort was een arme man gelegd, genaamd Lazarus, bedekt met zweren, ²¹ en verlangend om te eten wat van de tafel van de rijke man viel. Zelfs de honden kwamen en likten zijn zweren. ²² De tijd kwam dat de arme man stierf en door de engelen naar de zijde van Abraham werd gedragen. De rijke man stierf ook en werd begraven. ²³ In de plaats van de doden, waar hij in pijn was, keek hij op en zag Abraham in de verte, met Lazarus aan zijn zijde. ²⁴ Dus riep hij: 'Vader Abraham, heb medelijden met mij, en stuur Lazarus om de punt van zijn vinger in water te dopen en mijn tong te koelen, want ik lijd

pijn in deze vlam.' ²⁵ Maar Abraham zei: 'Zoon, herinner je dat je tijdens je leven je goede dingen hebt ontvangen, en Lazarus evenzo slechte dingen; maar nu wordt hij hier getroost, en jij lijdt pijn. ²⁶ En bovendien is er tussen ons en jullie een grote kloof vastgesteld, zodat degenen die van hier naar jullie willen oversteken dat niet kunnen, noch kan iemand van daar naar ons oversteken.' ²⁷ Hij zei: 'Dan smeek ik je, vader, om hem naar het huis van mijn vader te sturen—' ²⁸ want ik heb vijf broers—zodat hij hen kan waarschuwen, opdat zij ook niet naar deze plaats van pijn komen.' ²⁹ Maar Abraham zei: 'Ze hebben Mozes en de Profeten; laat hen naar hen luisteren.' ³⁰ Hij zei: 'Nee, vader Abraham, maar als iemand uit de doden hen bezoekt, zullen ze zich bekeren.' ³¹ Maar hij zei tegen hem: 'Als ze niet naar Mozes en de Profeten luisteren, zullen ze niet overtuigd worden, zelfs niet als iemand uit de doden opstaat.'"

17 Jezus zei tegen Zijn discipelen: "Het is onvermijdelijk dat struikelblokken zullen komen, maar wee de persoon door wie ze komen! ² Het zou beter voor die persoon zijn om een molensteen om zijn nek te hebben en in de zee geworpen te worden dan een van deze kleinen te doen zondigen. ³ Wees op uw hoede! Als uw broeder of zuster tegen u zondigt, wijs hen terecht; en als zij berouw hebben, vergeef hen. ⁴ Zelfs als zij zeven keer op een dag tegen u zondigen en zeven keer bij u terugkomen en zeggen: 'Ik heb berouw,' moet u hen vergeven."

⁵ De apostelen smeekten de Heer: "Versterk ons geloof!" ⁶ De Heer antwoordde: "Als u geloof heeft zo klein als een mosterdzaadje, zou u tegen deze moerbeiboom kunnen zeggen: 'Word ontworteld en in de zee geplant,' en hij zou u gehoorzamen.

⁷ "Stel dat een van u een dienaar heeft die aan het ploegen of schapen hoeden is. Zou u tegen de dienaar zeggen als hij van het veld komt: 'Kom nu en ga zitten om te eten'? ⁸ Zou u niet eerder zeggen: 'Bereid mijn avondmaal, maak uzelf klaar en dien mij terwijl ik eet en drink; daarna kunt u eten en drinken'? ⁹ Zou u de dienaar bedanken omdat hij deed wat hem was opgedragen? ¹⁰ Zo ook, wanneer u alles hebt gedaan wat u is opgedragen, zou u moeten zeggen: 'Wij zijn nederige dienaren; we hebben alleen onze verantwoordelijkheid vervuld.'"

¹¹ Terwijl Jezus op weg was naar Jeruzalem, reisde Hij langs de grens tussen Samaria en Galilea. ¹² Toen Hij een dorp binnenging, ontmoetten tien mannen met lepra Hem. Ze stonden op een afstand ¹³ en riepen luid: "Jezus, Meester, heb medelijden met ons!" ¹⁴ Toen Hij hen opmerkte, instrueerde Hij: "Ga, toon uzelf aan de priesters." En terwijl ze gingen, werden ze gereinigd. ¹⁵ Een van hen, toen hij beseftte dat hij genezen was, keerde terug en verheerlijkte God met luide stem. ¹⁶ Hij viel aan Jezus' voeten en betuigde zijn dankbaarheid—en hij was een Samaritaan. ¹⁷ Jezus vroeg: "Zijn niet alle tien gereinigd? Waar zijn de andere negen?" ¹⁸ Is er niemand hier om God te eren behalve deze vreemdeling?" ¹⁹ Toen zei Hij tegen hem: "Sta op en ga verder op uw weg; uw geloof heeft u hersteld."

²⁰ Eens, toen de Farizeeën vroegen wanneer het koninkrijk van God zou komen, antwoordde Jezus: "De komst van het koninkrijk van God is niet iets dat kan worden waargenomen, ²¹ en mensen zullen niet zeggen: 'Hier is het,' of 'Daar is het,' want het koninkrijk van God is onder u."

²² Toen zei Hij tegen Zijn discipelen: "De dagen komen dat u zult verlangen naar een van de dagen van de Zoon des Mensen, maar u zult het niet zien."

²³ Mensen zullen tegen u zeggen: 'Kijk, daar is hij!' of 'Hier is hij!' Ga niet achter hen aan. ²⁴ Want de Zoon des Mensen zal op Zijn dag zijn als een bliksemflits, die de hemel verlicht van het ene uiteinde tot het andere. ²⁵ Maar eerst moet Hij veel dingen doorstaan en door deze generatie verworpen worden.

²⁶ Net zoals het was in de tijd van Noach, zo zal het zijn in de dagen van de Zoon des Mensen. ²⁷ Mensen aten, dronken, trouwden en werden ten huwelijk gegeven tot de dag dat Noach de ark binnenging. Toen kwam de vloed en vernietigde hen allen. ²⁸ Het was vergelijkbaar in de dagen van Lot. Mensen aten en dronken, kochten en verkochten, plantten en bouwden. ²⁹ Maar op de dag dat Lot uit Sodom vertrok, daalden vuur en zwavel uit de hemel neer en vernietigden hen allen. ³⁰ Op dezelfde manier zal het zijn wanneer de Zoon des Mensen wordt geopenbaard.

³¹ Op die dag moet niemand die op het dak is, met bezittingen binnen, naar beneden gaan om ze te halen. Evenzo moet niemand in het veld teruggaan voor iets. ³² Vergeet de les van Lots vrouw niet! ³³

Wie zijn leven tracht te behouden, zal het verliezen, en wie zijn leven verliest, zal het behouden.

³⁴ Ik zeg u, op die nacht zullen er twee mensen in één bed zijn; de een zal worden meegenomen en de ander achtergelaten. ³⁵ Twee vrouwen zullen samen graan malen; een van hen zal worden meegenomen en de ander zal worden achtergelaten. ³⁶ [Twee mannen zullen in het veld zijn; de een zal worden meegenomen en de ander achtergelaten.]"

³⁷ "Waar, Heer?" vroegen zij. Hij antwoordde: "Waar een lichaam is, daar zullen de gieren zich verzamelen."

18 Toen vertelde Jezus hun een gelijkenis om aan te tonen dat zij altijd moesten bidden en niet ontmoedigd moesten raken. ² Hij zei: "In een zekere stad was er een rechter die noch God vreesde, noch enig mens respecteerde. ³ En er was een weduwe in die stad die steeds naar hem toe kwam met het verzoek: 'Verleen mij recht tegenover mijn tegenstander.' ⁴ Een tijdlang wilde hij niet, maar later zei hij bij zichzelf: 'Ook al vrees ik God niet en respecteer ik geen mens, ⁵ toch zal ik, omdat deze weduwe mij lastig blijft vallen, ervoor zorgen dat zij recht krijgt, zodat zij niet uiteindelijk komt en mij uitput.' " ⁶ En de Heer zei: "Luister naar wat de onrechtvaardige rechter zegt. ⁷ Zal God dan niet recht verschaffen aan Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen? Zal Hij hen blijven uitstellen? ⁸ Ik zeg u, Hij zal ervoor zorgen dat zij snel recht krijgen. Maar wanneer de Zoon des mensen komt, zal Hij dan geloof vinden op aarde?"

⁹ Hij vertelde ook deze gelijkenis aan sommigen die op hun eigen gerechtigheid vertrouwden en anderen minachtten: ¹⁰ "Twee mannen gingen naar de tempel om te bidden, de een was een Farizeeër en de ander een tollenaar. ¹¹ De Farizeeër stond apart en bad: 'God, ik dank U dat ik niet ben zoals andere mensen—oplichters, boosdoeners, overspeligen—of zelfs zoals deze tollenaar. ¹² Ik vast tweemaal per week en geef een tiende van alles wat ik verwerf.' ¹³ Maar de tollenaar stond op een afstand. Hij wilde zelfs zijn ogen niet naar de hemel opheffen, maar sloeg op zijn borst en zei: 'God, wees mij, een zondaar, genadig.' ¹⁴ Ik zeg u, deze man ging gerechtvaardigd naar huis voor God, in plaats van de ander. Want iedereen die zichzelf verheft zal

vernederd worden, en wie zichzelf vernedert zal verheven worden."

¹⁵ Mensen brachten ook zuigelingen naar Hem om hen door Hem te laten aanraken. Maar toen de discipelen dit zagen, berispten zij hen. ¹⁶ Maar Jezus riep de kinderen tot Zich en zei: "Laat de kleine kinderen tot Mij komen, en verhinder hen niet, want het koninkrijk van God behoort aan zodanigen als dezen. ¹⁷ Voorwaar, Ik zeg u, wie het koninkrijk van God niet ontvangt als een klein kind, zal het nooit binnengaan."

¹⁸ Een leider benaderde Hem met een vraag: "Goede Meester, wat moet ik doen om het eeuwige leven te beërven?" ¹⁹ Jezus antwoordde: "Waarom noemt u Mij goed? Niemand is goed behalve God alleen. ²⁰ U kent de geboden: 'Pleeg geen overspel, dood niet, steel niet, leg geen vals getuigenis af, eer uw vader en moeder.'" ²¹ En hij zei: "Al deze dingen heb ik sinds mijn jeugd in acht genomen." ²² Toen Jezus dit hoorde, zei Hij tegen hem: "U mist nog één ding. Verkoop alles wat u hebt en geef het aan de armen, en u zult een schat in de hemel hebben. Kom dan, volg Mij." ²³ Toen hij dit hoorde, werd hij zeer verdrietig, want hij was buitengewoon rijk.

²⁴ Jezus keek naar hem en zei: "Hoe moeilijk is het voor de rijken om het koninkrijk van God binnen te gaan! ²⁵ Waarlijk, het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan dan voor een rijke om het koninkrijk van God binnen te gaan." ²⁶ Degenen die luisterden vroegen: "Wie kan dan gered worden?" ²⁷ Jezus antwoordde: "De dingen die onmogelijk zijn bij mensen, zijn mogelijk bij God."

²⁸ Petrus zei tegen Hem: "Wij hebben alles verlaten wat we hadden om U te volgen!" ²⁹ Jezus zei tegen hen: "Voorwaar, Ik zeg u, er is niemand die huis, of vrouw, of broers, of ouders, of kinderen heeft verlaten omwille van het koninkrijk van God ³⁰ die niet vele malen meer zal ontvangen in deze tijd, en in de tijd die komt, het eeuwige leven."

³¹ Jezus nam de Twaalf apart en zei tegen hen: "Wij gaan op naar Jeruzalem, en alles wat door de profeten is geschreven over de Zoon des mensen zal worden vervuld. ³² Hij zal aan de heidenen worden overgeleverd. Zij zullen Hem bespotten, met minachting behandelen en op Hem spuwen; ³³ zij zullen Hem geselen en ter dood brengen. Op de

derde dag zal Hij weer opstaan." ³⁴ De discipelen begrepen niets van deze dingen. De betekenis van deze uitspraak was voor hen verborgen, en zij begrepen niet wat er werd gezegd.

³⁵ Toen Jezus Jericho naderde, zat er een blinde man langs de weg te bedelen. ³⁶ Toen hij de menigte voorbij hoorde gaan, vroeg hij wat er gebeurde. ³⁷ Zij informeerden hem: "Jezus van Nazareth komt voorbij." ³⁸ Hij riep uit: "Jezus, Zoon van David, heb medelijden met mij!" ³⁹ Degenen die voorop liepen zeiden streng tegen hem dat hij stil moest zijn, maar hij riep des te meer: "Zoon van David, heb medelijden met mij!" ⁴⁰ Jezus stopte en gaf opdracht dat de man naar Hem toe gebracht zou worden. Toen hij dichterbij kwam, vroeg Jezus hem, ⁴¹ "Wat wilt u dat Ik voor u doe?" Hij antwoordde: "Heer, ik wil mijn gezichtsvermogen terugkrijgen." ⁴² Jezus zei tegen hem: "Herwin uw gezichtsvermogen; uw geloof heeft u genezen." ⁴³ Onmiddellijk herwon hij zijn gezichtsvermogen en volgde Jezus, God verheerlijkend. Toen alle mensen dit zagen, prezen zij God.

19 Jezus kwam Jericho binnen en ging verder op zijn weg door de stad. ² Er was een man genaamd Zacheüs; hij was een hoofd belastinginner en was rijk. ³ Hij probeerde te zien wie Jezus was, maar hij kon het niet vanwege de menigte, want hij was klein van gestalte. ⁴ Dus rende hij vooruit en klom in een vijgenboom om hem te zien, omdat Jezus op het punt stond die weg voorbij te komen. ⁵ Toen Jezus de plek bereikte, keek hij omhoog en zei: "Zacheüs, haast je en kom naar beneden, want vandaag moet ik in jouw huis verblijven." ⁶ Dus haastte hij zich naar beneden en ontving hem met vreugde. ⁷ Toen de mensen dit zagen, begonnen ze allemaal te morren en zeiden: "Hij is naar binnen gegaan om de gast van een zondaar te zijn." ⁸ Maar Zacheüs stond op en zei tegen de Heer: "Kijk, Heer, ik geef de helft van mijn bezittingen aan de armen, en als ik iemand iets heb afgeperst, zal ik het viervoudig terugbetalen." ⁹ Jezus antwoordde: "Vandaag is er redding naar dit huis gekomen, want ook hij is een zoon van Abraham. ¹⁰ Want de Zoon des Menschen is gekomen om te zoeken en te redden wat verloren is."

¹¹ Terwijl ze hiernaar luisterden, vertelde hij hun een gelijkenis, omdat hij dicht bij Jeruzalem was en zij dachten dat het koninkrijk van God onmiddellijk zou

verschijnen. ¹² Hij zei: "Een man van adellijke geboorte ging naar een ver land om voor zichzelf een koninkrijk te ontvangen en dan terug te keren." ¹³ Hij riep tien van zijn dienaren en gaf hun tien mina's, en zei: 'Doe zaken hiermee totdat ik terugkom.' ¹⁴ Maar zijn onderdanen haatten hem en stuurden een delegatie achter hem aan, zeggende: 'Wij willen niet dat deze man onze koning wordt.' ¹⁵ Hij werd echter koning en keerde terug naar huis. Toen riep hij de dienaren aan wie hij het geld had gegeven, om te weten te komen wat zij door handel hadden gewonnen. ¹⁶ De eerste kwam en zei: 'Meester, uw mina heeft tien meer opgeleverd.' ¹⁷ Hij antwoordde: 'Goed gedaan, goede dienaar! Omdat je trouw bent geweest in een zeer kleine zaak, neem de leiding over tien steden.' ¹⁸ De tweede kwam en zei: 'Uw mina, meester, heeft vijf meer opgeleverd.' ¹⁹ En hij zei: 'Jij neem de leiding over vijf steden.' ²⁰ Toen kwam een ander en zei: 'Meester, hier is uw mina; ik heb het weggelegd in een doek,' ²¹ want ik was bang voor u, omdat u een harde man bent. U neemt wat u er niet in hebt gestopt en oogst wat u niet hebt gezaaid.' ²² Zijn meester antwoordde: 'Ik zal je oordelen naar je eigen woorden, slechte dienaar! Je wist, nietwaar, dat ik een harde man ben, die neem wat ik er niet in heb gestopt en oogst wat ik niet heb gezaaid?' ²³ Waarom heb je mijn geld dan niet op een bank gezet, zodat ik het bij mijn terugkomst met rente had kunnen innen?' ²⁴ Toen instrueerde hij degenen die erbij stonden: 'Neem zijn mina van hem af en geef het aan degene die tien mina's heeft.' ²⁵ Zij zeiden tegen hem: 'Meester, hij heeft al tien mina's.' ²⁶ 'Ik zeg jullie, aan iedereen die heeft, zal meer worden gegeven, maar van degene die niet heeft, zal zelfs wat hij heeft worden afgenomen.' ²⁷ Maar die vijanden van mij die niet wilden dat ik koning over hen werd—breng hen hier en dood ze voor mijn ogen."

²⁸ Na dit gezegd te hebben, ging Jezus verder en ging op naar Jeruzalem. ²⁹ Toen hij Bethfage en Bethanië naderde, bij de Olijfberg, stuurde hij twee van zijn discipelen, ³⁰ zeggende: 'Ga naar het dorp voor je, en als je het binnenkomt, zul je daar een veulen vinden dat vastgebonden is, waarop nog nooit iemand heeft gereden. Maak het los en breng het hier.' ³¹ Als iemand je vraagt: 'Waarom maak je het los?' antwoord dan: 'De Heer heeft het nodig.'" ³² Degenen die gestuurd waren, gingen en vonden het precies zoals hij hun had beschreven. ³³ Terwijl ze

het veulen losmaakten, vroegen de eigenaren hen: "Waarom maken jullie het veulen los?" ³⁴ Zij antwoordden: "Het is nodig voor de Heer." ³⁵ Ze brachten het veulen naar Jezus, legden hun mantels erop en zetten Jezus erop. ³⁶ Terwijl hij verderging, spreidden de mensen hun mantels op de weg. ³⁷ Toen hij de plaats naderde waar de weg de Olijfberg afdaald, begon de hele menigte van discipelen God vreugdevol te prijzen met luide stemmen voor alle wonderen die zij hadden gezien, ³⁸ zij riepen: "Gezegend is de Koning die komt in de naam van de Heer! Vrede in de hemel en glorie in de hoogste hemel!" ³⁹ Sommige van de Farizeeën in de menigte zeiden tegen Jezus: "Meester, zeg tegen uw discipelen dat ze stil moeten zijn!" ⁴⁰ Hij antwoordde: "Ik zeg jullie, als zij stil blijven, zullen de stenen het uitschreeuwen."

⁴¹ Toen hij Jeruzalem naderde en de stad zag, weende hij over haar ⁴² en zei: "Als jij, zelfs jij, op deze dag had geweten wat je vrede zou brengen—maar nu is het verborgen voor je ogen." ⁴³ De dagen zullen over je komen waarin je vijanden een barricade tegen je zullen bouwen en je zullen omsingelen en insluiten van alle kanten. ⁴⁴ Ze zullen je tegen de grond slaan, jij en de kinderen binnen je muren. Ze zullen geen steen op de andere laten, omdat je de tijd van Gods bezoeking aan jou niet hebt herkend."

⁴⁵ Bij het binnengaan van de tempelpleinen begon Jezus degenen die verkochten uit te drijven, ⁴⁶ en zei tegen hen: "Er staat geschreven: 'Mijn huis zal een huis van gebed zijn'; maar jullie hebben het tot een rovershol gemaakt." ⁴⁷ Elke dag was hij aan het onderwijzen in de tempel. Maar de hogepriesters, de schriftgeleerden en de leiders onder het volk zochten een manier om hem te doden. ⁴⁸ Toch konden ze geen manier vinden om het te doen, omdat alle mensen aan zijn woorden hingen.

20 Op een zekere dag, terwijl Jezus het volk in de tempel onderwees en het evangelie predikte, kwamen de overpriesters en de schriftgeleerden, samen met de oudsten, naar Hem toe. ² Ze spraken tot Hem en zeiden: "Vertel ons met welke bevoegdheid U deze dingen doet, of wie U deze bevoegdheid heeft gegeven?" ³ Hij antwoordde hun: "Ik zal u ook iets vragen. Laat het me weten: ⁴ Was de doop van Johannes uit de hemel, of van mensen?" ⁵ Ze overlegden onder elkaar en zeiden:

“Als we zeggen: ‘Uit de hemel,’ zal Hij vragen: ‘Waarom hebt u hem dan niet geloofd?’”⁶ Maar als we zeggen: ‘Van mensen,’ zal het volk ons stenigen, want zij zijn ervan overtuigd dat Johannes een profeet was.”⁷ Dus antwoordden ze dat ze niet wisten waar het vandaan kwam.⁸ Jezus antwoordde: “Dan zal ik u ook niet vertellen met welke bevoegdheid Ik deze dingen doe.”

⁹ Toen begon Hij het volk deze gelijkenis te vertellen: “Een man plantte een wijngaard, verhuurde die aan enkele boeren, en ging op een lange reis.”¹⁰ Op de oogsttijd stuurde hij een dienaar naar de pachters zodat zij hem wat van de vruchten van de wijngaard zouden geven. Maar de pachters sloegen hem en stuurden hem met lege handen weg.¹¹ Hij stuurde een andere dienaar, maar ook die sloegen ze en behandelden hem schandelijk, en stuurden hem met lege handen weg.¹² Hij stuurde een derde, en ook deze verwonden ze en gooiden hem eruit.¹³ Toen overwoog de eigenaar van de wijngaard: ‘Wat zal ik doen? Ik zal mijn geliefde zoon sturen; misschien zullen ze hem respecteren.’¹⁴ Maar toen de pachters hem zagen, overlegden ze onder elkaar en zeiden: ‘Dit is de erfgenaam; laten we hem doden, zodat de erfenis van ons wordt.’¹⁵ Dus wierpen ze hem uit de wijngaard en doodden hem. Wat zal de eigenaar van de wijngaard dan met hen doen?”¹⁶ Hij zal komen en die pachters ombrengen en de wijngaard aan anderen geven.” Toen het volk dit hoorde, zeiden ze: “Dat nooit!”¹⁷ Jezus keek hen recht aan en zei: “Wat betekent dan wat er geschreven staat:

‘De steen die de bouwers verwierpen is de hoeksteen geworden’?

¹⁸ Ieder die over die steen struikelt, zal gebroken worden; maar op wie hij valt, die zal hij verpletteren.”¹⁹ De schriftgeleerden en de overpriesters zochten op datzelfde uur de hand aan Hem te slaan, maar ze vreesden het volk, want ze begrepen dat Hij deze gelijkenis tegen hen had gesproken.

²⁰ Dus hielden ze Hem nauwlettend in de gaten, en stuurden spionnen die zich voordeden als rechtvaardigen, om Hem op een uitspraak te vangen, zodat ze Hem konden overleveren aan de jurisdictie en autoriteit van de gouverneur.²¹ De spionnen ondervroegen Hem en zeiden: “Meester, we weten dat U juist spreekt en onderwijst, en U toont geen partijdigheid, maar onderwijst de weg van God in

waarheid.”²² Is het dan juist voor ons om belasting aan de keizer te betalen?”²³ Maar Hij, bewust van hun sluwheid, zei tegen hen,²⁴ “Toon Mij een denarie. Wiens beeld en inscriptie heeft het?” Ze antwoordden: “De keizer’s.”²⁵ Hij antwoordde: “Geef dan terug aan de keizer wat van de keizer is, en aan God wat van God is.”²⁶ Ze waren niet in staat om Hem te vangen in wat Hij in het openbaar zei, en verwonderd over Zijn antwoord, vielen ze stil.

²⁷ Sommige Sadduceëën, die zeggen dat er geen opstanding is, kwamen naar Hem toe met een vraag.²⁸ “Meester,” zeiden ze, “Mozes heeft ons opgedragen dat als iemands broer sterft en een vrouw achterlaat maar geen kinderen, de man de weduwe moet trouwen en nakomelingen voor zijn broer moet verwekken.”²⁹ Nu waren er zeven broers. De eerste trouwde met een vrouw en stierf zonder kinderen.³⁰ Toen trouwde de tweede met haar, en stierf.³¹ En daarna trouwde de derde met haar, en stierf en zo ging het met alle andere broers, totdat alle zeven stierven, zonder kinderen achter te laten.³² Tenslotte stierf ook de vrouw.³³ Nu dan, bij de opstanding, van wie zal zij de vrouw zijn, aangezien alle zeven met haar getrouwd waren?”³⁴ Jezus antwoordde: “De mensen van deze wereld trouwen en worden uitgehuwelijkt.³⁵ Maar zij die waardig worden geacht deel te nemen aan de komende eeuw en aan de opstanding uit de doden trouwen niet en worden niet uitgehuwelijkt,³⁶ en zij kunnen niet meer sterven; want zij zijn als de engelen. Zij zijn Gods kinderen, omdat zij kinderen van de opstanding zijn.”³⁷ Maar in het verslag van de brandende braamstruik toonde zelfs Mozes aan dat de doden opstaan, want hij verwijst naar de Heer als ‘de God van Abraham, en de God van Isaak, en de God van Jakob.’³⁸ Hij is de God niet van de doden, maar van de levenden, want in Zijn ogen zijn allen levend.”³⁹ Sommige van de schriftgeleerden reageerden: “Goed gezegd, Meester!”⁴⁰ En ze durfden Hem niet langer over iets te ondervragen.

⁴¹ Toen zei Hij tegen hen: “Waarom wordt er gezegd dat de Messias de zoon van David is?”⁴² David zelf zegt in het Boek der Psalmen: ‘De Heer zei tegen mijn Heer: “Zit aan Mijn rechterhand”⁴³ totdat Ik Uw vijanden tot een voetbank onder Uw voeten maak.’”⁴⁴ David noemt Hem ‘Heer.’ Hoe kan Hij dan zijn zoon zijn?”

⁴⁵ Terwijl al het volk luisterde, zei Hij tegen Zijn discipelen, ⁴⁶ “Pas op voor de schriftgeleerden, die graag rondlopen in lange gewaden, en houden van begroetingen op de marktplaatsen, en de beste plaatsen in de synagogen en ereplaatsen bij banketten. ⁴⁷ Zij verslinden de huizen van weduwen en maken voor de schijn lange gebeden. Deze mannen zullen een zwaarder oordeel ontvangen.”

21 Toen Jezus opkeek, zag hij de rijken hun gaven in de tempelschatkist werpen. ² Hij zag ook een arme weduwe die twee kleine koperen muntten erin gooide. ³ En hij zei: “Voorwaar, ik zeg jullie, deze arme weduwe heeft meer bijgedragen dan al de anderen; ⁴ want zij allen gaven uit hun overvloed, maar zij, uit haar armoede, gaf alles wat zij had om van te leven.”

⁵ Sommige van zijn discipelen spraken over hoe de tempel versierd was met prachtige stenen en gewijde gaven. Maar Jezus merkte op, ⁶ “Wat deze dingen betreft die jullie aanschouwen, de tijd zal komen dat er geen steen op de andere gelaten zal worden; alles zal worden afgebroken.” ⁷ Zij vroegen hem, “Meester, wanneer zullen deze dingen gebeuren? En wat zal het teken zijn dat ze op het punt staan te gebeuren?”

⁸ Hij antwoordde, “Zorg ervoor dat jullie niet worden misleid; want velen zullen in mijn naam komen en zeggen, ‘Ik ben het,’ en, ‘De tijd is nabij.’ Volg hen niet. ⁹ Wanneer jullie horen van oorlogen en opstanden, wees niet verontrust. Deze dingen moeten eerst gebeuren, maar het einde zal niet onmiddellijk komen.” ¹⁰ Hij vervolgde, “Volken zullen tegen elkaar opstaan, en koninkrijken zullen botsen. ¹¹ Er zullen grote aardbevingen zijn, hongersnoden en pestilenties op verschillende plaatsen, en angstaanjagende gebeurtenissen en grote tekenen uit de hemel.

¹² “Maar vóór dit alles zullen ze hun handen op jullie leggen en jullie vervolgen, jullie uitleveren aan synagogen en gevangenissen, en jullie voor koningen en gouverneurs brengen omwille van mijn naam. ¹³ Dit zal leiden tot een gelegenheid voor jullie om getuigenis af te leggen. ¹⁴ Neem je daarom voor om je van tevoren geen zorgen te maken over hoe je jezelf moet verdedigen. ¹⁵ Want ik zal jullie woorden en wijsheid geven die geen van jullie tegenstanders zal kunnen weerstaan of

tegenspreken. ¹⁶ Jullie zullen zelfs verraden worden door ouders, broers en zussen, familieleden en vrienden, en sommigen van jullie zullen ter dood gebracht worden. ¹⁷ Jullie zullen door iedereen gehaat worden vanwege mijn naam. ¹⁸ Toch zal er geen haar op jullie hoofd verloren gaan. ¹⁹ Door standvastig te blijven, zullen jullie je zielen redden.

²⁰ “Wanneer jullie legers rondom Jeruzalem zien, begrijp dan dat de verwoesting nabij is. ²¹ Laat dan degenen in Judea vluchten naar de bergen, laat degenen in de stad vertrekken, en laat degenen op het platteland de stad niet binnengaan. ²² Want dit zijn de dagen van wraak, om alles te vervullen wat geschreven is. ²³ Hoe verschrikkelijk zal het zijn voor zwangere vrouwen en zogende moeders in die dagen! Er zal grote nood zijn over het land en toorn tegen dit volk. ²⁴ Zij zullen door het zwaard vallen en als gevangenen naar alle naties worden weggevoerd. Jeruzalem zal door de heidenen vertrappt worden totdat de tijden van de heidenen vervuld zijn.

²⁵ “Er zullen tekenen zijn in de zon, maan en sterren. Op aarde zullen naties in nood en verwarring verkeren door het gebulder en de golven van de zee. ²⁶ Mensen zullen flauwvallen van angst, bevreesd voor wat er over de wereld komt, want de machten van de hemel zullen geschokt worden. ²⁷ Op dat moment zullen zij de Zoon des Mensen zien komen in een wolk met kracht en grote heerlijkheid. ²⁸ Wanneer deze dingen beginnen te gebeuren, sta op en hef jullie hoofden omhoog, want jullie verlossing is nabij.”

²⁹ Hij deelde deze gelijkenis met hen: “Kijk naar de vijgenboom en alle bomen. ³⁰ Wanneer zij beginnen bladeren te krijgen, kunnen jullie zelf zien en weten dat de zomer nabij is. ³¹ Op dezelfde manier, wanneer jullie deze dingen zien gebeuren, herken dan dat het koninkrijk van God nabij is. ³² Voorwaar, ik zeg jullie, deze generatie zal zeker niet voorbijgaan totdat al deze dingen hebben plaatsgevonden. ³³ Hoewel hemel en aarde voorbij kunnen gaan, zullen mijn woorden nooit voorbijgaan.

³⁴ “Wees voorzichtig, anders worden jullie harten bezwaard door losbandigheid, dronkenschap en de zorgen van het leven, en die dag zal plotseling als een val op jullie komen. ³⁵ Want het zal komen over allen die op het gezicht van de hele aarde leven. ³⁶ Wees altijd waakzaam en bid dat jullie de kracht

mogen hebben om te ontsnappen aan alles wat op het punt staat te gebeuren, en om te staan voor de Zoon des Mensen.”

³⁷ Elke dag onderwees Jezus in de tempel, en elke avond ging hij naar buiten om de nacht door te brengen op de heuvel die bekend staat als de Olijfberg, ³⁸ en alle mensen stonden 's ochtends vroeg op om hem in de tempel te horen.

22 Nu naderde het Feest van Ongezuurde Broden, dat bekend staat als het Pascha. ² De hogepriesters en de schriftgeleerden zochten een manier om Jezus ter dood te brengen, want zij vreesden het volk. ³ Toen beïnvloedde Satan Judas, genaamd Iskariot, die een van de Twaalf was. ⁴ Judas ging en overlegde met de hogepriesters en de tempelofficiëren over hoe hij Jezus aan hen kon verraden. ⁵ Zij waren verheugd en kwamen overeen hem geld te geven. ⁶ Hij accepteerde het en zocht een gelegenheid om Jezus aan hen over te leveren buiten het zicht van de menigte.

⁷ Toen kwam de dag van Ongezuurde Broden, waarop het paaslam moest worden geofferd. ⁸ Jezus stuurde Petrus en Johannes en gaf hen de opdracht: “Ga en bereid het Pascha voor, zodat wij het kunnen eten.” ⁹ Zij vroegen Hem: “Waar wilt u dat wij het voorbereiden?” ¹⁰ Hij antwoordde: “Wanneer jullie de stad binnenkomen, zal een man die een kruik water draagt jullie ontmoeten. Volg hem naar het huis dat hij binnengaat, ¹¹ en zeg tegen de eigenaar van het huis: ‘De Meester vraagt: Waar is de eetzaal waar ik het Pascha met mijn discipelen kan eten?’” ¹² Hij zal jullie een grote, gemeubileerde bovenkamer laten zien. Bereid het daar.” ¹³ Zij gingen en vonden alles precies zoals Hij hun had gezegd, en zij bereidden het Pascha.

¹⁴ Toen het uur gekomen was, ging Hij aan tafel aanliggen, en de apostelen waren met Hem. ¹⁵ Hij zei tegen hen: “Ik heb er vurig naar verlangd dit Pascha met jullie te eten voordat ik lijd. ¹⁶ Want ik zeg jullie, ik zal het niet meer eten totdat het zijn vervulling vindt in het koninkrijk van God.” ¹⁷ Nadat Hij een beker had genomen en gedankt had, zei Hij: “Neem deze en verdeel hem onder elkaar. ¹⁸ Want ik zeg jullie, ik zal niet meer drinken van de vrucht van de wijnstok totdat het koninkrijk van God komt.” ¹⁹ Hij nam brood, dankte, brak het en gaf het aan hen, zeggende: “Dit is mijn lichaam, gegeven voor jullie;

doe dit tot mijn gedachtenis.” ²⁰ Op dezelfde manier nam Hij na de maaltijd de beker en zei: “Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed, dat voor jullie vergoten wordt.

²¹ Maar zie, de hand van degene die mij verraadt is met de mijne aan de tafel. ²² De Zoon des mensen gaat heen zoals het is bepaald, maar wee de man door wie Hij verraden wordt!” ²³ Zij begonnen onder elkaar te vragen wie van hen dit zou kunnen doen.

²⁴ Er ontstond ook een twist onder hen over wie van hen als de grootste werd beschouwd. ²⁵ Jezus zei tegen hen: “De koningen van de heidenen heersen over hen; en zij die gezag over hen hebben, worden Weldoeners genoemd. ²⁶ Maar zo moet het bij jullie niet zijn. Integendeel, de grootste onder jullie moet als de jongste zijn, en de leider als de dienaar. ²⁷ Want wie is groter, degene die aanligt of degene die dient? Is het niet degene die aanligt? Maar ik ben onder jullie als iemand die dient. ²⁸ Jullie zijn degenen die bij mij zijn gebleven in mijn beproevingen. ²⁹ En ik verleen jullie een koninkrijk, zoals mijn Vader mij een koninkrijk heeft verleend, ³⁰ zodat jullie aan mijn tafel in mijn koninkrijk mogen eten en op tronen zitten, over de twaalf stammen van Israël oordelen.

³¹ “Simon, Simon, zie, Satan heeft gevraagd om jullie allen te ziften als tarwe. ³² Maar ik heb voor jou gebeden, Simon, dat je geloof niet zal bezwijken. En wanneer je bent teruggekeerd, versterk je broeders.”

³³ Maar hij antwoordde: “Heer, ik ben bereid om met u naar de gevangenis en in de dood te gaan.” ³⁴ Jezus antwoordde: “Ik zeg je, Petrus, voordat de haan vandaag kraait, zul je driemaal ontkennen dat je mij kent.”

³⁵ Toen vroeg Jezus hen: “Toen ik jullie uitzond zonder beurs, tas of sandalen, hebben jullie iets gemist?” Zij antwoordden: “Niets.” ³⁶ Hij zei tegen hen: “Maar nu, als je een beurs hebt, neem die mee, en ook een tas; en als je geen zwaard hebt, verkoop je mantel en koop er een. ³⁷ Want ik zeg jullie, deze Schrift moet in mij worden vervuld: ‘En Hij werd tot de misdadigers gerekend’; want wat over mij geschreven staat, bereikt zijn vervulling.” ³⁸ De discipelen zeiden: “Zie, Heer, hier zijn twee zwaarden.” Hij antwoordde: “Dat is genoeg!”

³⁹ Jezus ging zoals gewoonlijk naar de Olijfberg, en zijn discipelen volgden Hem. ⁴⁰ Toen Hij de plaats

bereikte, zei Hij tegen hen: "Bid dat jullie niet in verzoeking komen." ⁴¹ Hij trok zich een korte afstand van hen terug, knielde neer en bad, ⁴² "Vader, als het uw wil is, neem deze beker van mij weg; toch niet mijn wil, maar de uwe geschiede." ⁴³ [Hij werd bezocht door een hemelse boodschapper die Hem kracht gaf.] ⁴⁴ En in doodsangst bad Hij nog vuriger, en zijn zweet was als druppels bloed die op de grond vielen. ⁴⁵ Toen Hij van het gebed opstond en terugkwam bij de discipelen, vond Hij hen slapend, overweldigd door verdriet. ⁴⁶ "Waarom slapen jullie?" vroeg Hij hen. "Sta op en bid, zodat jullie niet in verzoeking komen."

⁴⁷ Terwijl Hij nog sprak, kwam er een menigte op Hem af, en de man genaamd Judas, een van de Twaalf, leidde hen. Hij naderde Jezus om Hem te kussen, ⁴⁸ maar Jezus vroeg hem: "Judas, verraad je de Zoon des mensen met een kus?" ⁴⁹ Toen degenen om Hem heen zagen wat er ging gebeuren, zeiden zij: "Heer, zullen we met onze zwaarden slaan?" ⁵⁰ En een van hen sloeg de dienaar van de hogepriester en hakte zijn rechteroor af. ⁵¹ Maar Jezus reageerde: "Niet meer hiervan!" En Hij raakte het oor van de man aan en genas hem. ⁵² Toen zei Jezus tegen de hogepriesters, de officieren van de tempelwacht en de oudsten die voor Hem gekomen waren: "Zijn jullie met zwaarden en knuppels gekomen alsof ik een opstand leidde?" ⁵³ Elke dag was ik bij jullie in de tempel, en jullie hebben geen hand naar mij uitgestoken. Maar dit is jullie uur — wanneer de duisternis haar gang gaat."

⁵⁴ Toen grepen zij Hem, leidden Hem weg en brachten Hem naar het huis van de hogepriester. Petrus volgde op een afstand. ⁵⁵ Toen er een vuur werd aangestoken in het midden van de binnenplaats en zij samen gingen zitten, zat Petrus tussen hen in. ⁵⁶ Een dienstmeisje zag hem daar bij het vuur zitten. Ze keek hem aandachtig aan en riep: "Deze man was bij Hem." ⁵⁷ Maar hij antwoordde: "Ik ken Hem niet, vrouw." ⁵⁸ Even later zag iemand anders hem en zei: "Jij bent ook een van hen." "Man, dat ben ik niet!" antwoordde Petrus. ⁵⁹ Ongeveer een uur later hield een ander vol: "Zeker, deze man was bij Hem, want hij is een Galileeër." ⁶⁰ Petrus antwoordde: "Man, ik weet niet waar je het over hebt!" Terwijl hij nog sprak, kraaide de haan. ⁶¹ De Heer draaide zich om en keek Petrus recht aan. Toen herinnerde Petrus zich het woord dat de Heer tot

hem had gesproken: "Voordat de haan vandaag kraait, zul je mij driemaal verloochenen." ⁶² En hij ging naar buiten en hilde bitter. ⁶³ De mannen die Jezus bewaakten, begonnen Hem te bespotten en te slaan. ⁶⁴ Ze blinddoekten Hem en eisten: "Profeteer! Wie heeft je geslagen?" ⁶⁵ En zij spraken nog vele andere beledigende woorden tegen Hem.

⁶⁶ Bij het aanbreken van de dag kwamen de raad van de oudsten van het volk, zowel de hogepriesters als de schriftgeleerden, bijeen, en Jezus werd voor hen geleid. ⁶⁷ "Als u de Messias bent," zeiden zij, "zeg het ons." Jezus antwoordde: "Als ik het jullie zeg, zullen jullie niet geloven; ⁶⁸ en als ik jullie iets vraag, zullen jullie niet antwoorden. ⁶⁹ Maar vanaf nu zal de Zoon des mensen zitten aan de rechterhand van Gods macht." ⁷⁰ Zij vroegen allen: "Bent u dan de Zoon van God?" Hij antwoordde: "Jullie zeggen het zelf." ⁷¹ Toen zeiden zij: "Waarom hebben we nog meer getuigenis nodig? We hebben het zelf uit Zijn eigen mond gehoord."

23 Toen stond de hele vergadering op en bracht hem naar Pilatus. ² Ze begonnen hem te beschuldigen en zeiden: "We hebben deze man ontdekt die ons volk misleidt en zich verzet tegen het betalen van belastingen aan Caesar, en beweert dat hij Christus is, een koning." ³ Pilatus vroeg hem: "Bent u de koning der Joden?" Jezus antwoordde: "U zegt het." ⁴ Toen zei Pilatus tegen de overpriesters en de menigte: "Ik vind geen schuld in deze man." ⁵ Maar zij hielden vol: "Hij hitst het volk op door heel Judea te onderwijzen, te beginnen in Galilea tot hier."

⁶ Toen Pilatus dit hoorde, vroeg hij of de man een Galileeër was. ⁷ Toen hij vernam dat hij onder Herodes' jurisdictie viel, stuurde hij hem naar Herodes, die op dat moment ook in Jeruzalem was. ⁸ Herodes was verheugd Jezus te zien, want hij wilde hem al lange tijd zien, omdat hij over hem had gehoord en hoopte dat hij een teken zou verrichten. ⁹ Hij ondervroeg hem uitvoerig, maar Jezus gaf hem geen antwoord. ¹⁰ De overpriesters en de schriftgeleerden stonden daar en beschuldigden hem heftig. ¹¹ Herodes behandelde hem met zijn soldaten minachtend en bespotten hem. Ze kleedden hem in een prachtig gewaad en stuurden hem terug naar Pilatus. ¹² Op die dag werden Herodes en Pilatus vrienden; voorheen waren ze vijanden geweest.

¹³ Pilatus riep de overpriesters, de leiders en het volk bijeen, ¹⁴ en zei: “U hebt deze man bij mij gebracht als iemand die het volk tot opstand aanzet. Ik heb hem in uw bijzijn onderzocht en geen schuld in hem gevonden voor de beschuldigingen die u tegen hem inbrengt. ¹⁵ Ook Herodes niet, want hij heeft hem naar ons teruggestuurd; zoals u ziet, heeft hij niets gedaan dat de dood verdient. ¹⁶ Daarom zal ik hem straffen en dan vrijlaten.” ¹⁷ [Nu was hij verplicht om tijdens het feest één gevangene aan hen vrij te laten.] ¹⁸ Maar de hele menigte schreeuwde: “Weg met deze man! Laat Barabbas vrij!” ¹⁹ (Barabbas was in de gevangenis geworpen vanwege een opstand in de stad en moord.) ²⁰ Pilatus wilde Jezus vrijlaten en sprak hen opnieuw toe. ²¹ Maar zij hielden vol en riepen: “Kruisig hem! Kruisig hem!” ²² Voor de derde keer sprak hij tot hen: “Waarom? Wat voor kwaad heeft deze man gedaan? Ik vind geen reden voor een doodvonnis. Daarom zal ik hem straffen en vrijlaten.” ²³ Maar zij drongen aan met luide kreten dat hij gekruisigd moest worden, en hun stemmen kregen de overhand. ²⁴ Dus besloot Pilatus hun eis in te willigen. ²⁵ Hij liet de man vrij die wegens oproer en moord in de gevangenis zat, degene die zij hadden gevraagd, en leverde Jezus over aan hun wil.

²⁶ Terwijl ze hem wegvoerden, grepen ze Simon van Cyrene, die van het platteland kwam, en legden het kruis op hem om het achter Jezus te dragen. ²⁷ Een grote menigte volgde, waaronder vrouwen die om hem rouwden en weeklaagden. ²⁸ Jezus keerde zich naar hen om en zei: “Dochters van Jeruzalem, huil niet om mij; huil om uzelf en uw kinderen. ²⁹ Want er zal een tijd komen dat u zult zeggen: ‘Gezegend zijn de onvruchtbaren, de schoten die nooit gebaard hebben, en de borsten die nooit gezoogd hebben.’ ³⁰ Dan zullen zij zeggen tegen de bergen: ‘Val op ons!’ en tegen de heuvels: ‘Bedeek ons!’ ³¹ Want als mensen deze dingen doen wanneer de boom vol leven is, wat zal er dan gebeuren wanneer hij verdord is?”

³² Twee anderen, beiden misdadigers, werden ook met hem weggevoerd om terechtgesteld te worden.

³³ Toen ze de plaats bereikten die de Schedel wordt genoemd, kruisigden ze hem daar met de misdadigers—de een aan zijn rechterhand, de ander aan zijn linkerhand. ³⁴ Jezus zei: “Vader, vergeef hen, want ze weten niet wat ze doen.” En ze verdeelden zijn kleren door het lot te werpen. ³⁵ Het volk stond

toe te kijken, en de leiders bespotten hem en zeiden: “Hij heeft anderen gered; laat hij zichzelf redden als hij Gods Messias is, de Uitverkorene.” ³⁶ Ook de soldaten bespotten hem en boden hem zure wijn aan ³⁷ en zeiden spottend: “Als je de koning der Joden bent, red jezelf dan.” ³⁸ Boven hem hing een opschrift: DIT IS DE KONING DER JODEN.

³⁹ Een van de misdadigers die daar hingen, beledigde hem: “Ben jij niet de Messias? Red jezelf en ons!” ⁴⁰ Maar de andere misdadiger berispte hem. “Vrees jij God niet,” zei hij, “aangezien je onder hetzelfde oordeel valt?” ⁴¹ Wij worden terecht gestraft, want wij krijgen wat onze daden verdienen. Maar deze man heeft niets verkeerd gedaan.” ⁴² Toen smeekte hij: “Jezus, denk aan mij wanneer u in uw koninkrijk komt.” ⁴³ Jezus antwoordde hem: “Voorwaar, ik zeg u, vandaag zult u met mij in het paradijs zijn.”

⁴⁴ Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land tot drie uur in de middag, ⁴⁵ want de zon hield op met schijnen. En het voorhangsel van de tempel scheurde middendoor. ⁴⁶ Jezus riep luid: “Vader, in uw handen beveel ik mijn geest.” Na deze woorden blies hij de laatste adem uit. ⁴⁷ De centurio, die zag wat er gebeurde, loofde God en zei: “Zeker, deze man was rechtvaardig.” ⁴⁸ Toen alle mensen die waren samengekomen om dit schouwspel te zien, zagen wat er gebeurde, sloegen ze zich op de borst en gingen weg. ⁴⁹ Maar allen die hem kenden, inclusief de vrouwen die hem vanuit Galilea gevolgd waren, stonden op een afstand en keken toe.

⁵⁰ Nu was er een man genaamd Jozef, een lid van de Raad, die goed en rechtvaardig was, ⁵¹ die niet had ingestemd met hun besluit en daad. Hij kwam uit de Judeese stad Arimathea en wachtte op het koninkrijk van God. ⁵² Hij ging naar Pilatus en vroeg om het lichaam van Jezus. ⁵³ Toen nam hij het lichaam, wikkelde het in linnen doeken en legde het in een graf dat uit de rots was gehouwen, waarin nog nooit iemand was gelegd. ⁵⁴ Het was de voorbereidingsdag en de sabbat begon aan te breken. ⁵⁵ De vrouwen die Jezus vanuit Galilea hadden vergezeld, volgden Jozef en zagen het graf en hoe zijn lichaam erin werd gelegd. ⁵⁶ Toen gingen ze naar huis en bereidden specerijen en balsams voor. Maar ze rustten op de sabbat volgens het gebod.

24 Op de eerste dag van de week, bij het krieke van de dag, kwamen de vrouwen naar het graf met de specerijen die zij hadden bereid. ² Zij ontdekten dat de steen van het graf was weggerold, ³ maar toen zij binnenkwamen, konden zij het lichaam van de Heer Jezus niet vinden. ⁴ Terwijl zij hierover in verwarring waren, stonden er plotseling twee mannen in kleding die blonk als bliksem naast hen. ⁵ In hun angst bogen de vrouwen hun gezichten naar de grond, maar de mannen zeiden tegen hen: "Waarom zoekt u de Levende onder de doden?" ⁶ Hij is hier niet; Hij is opgestaan! Herinner u hoe Hij tot u sprak toen Hij nog in Galilea was, ⁷ zeggende dat de Zoon des Mensen moest worden overgeleverd in de handen van zondige mensen, gekruisigd worden, en op de derde dag weer opstaan." ⁸ Op dat moment herinnerden zij zich Zijn woorden. ⁹ Toen zij terugkeerden van het graf, deelden zij al deze dingen met de elf en met alle anderen. ¹⁰ Maria Magdalena, Johanna, Maria de moeder van Jakobus, en de andere vrouwen met hen brachten dit over aan de apostelen. ¹¹ Maar hun woorden leken voor hen als onzin, en zij geloofden de vrouwen niet. ¹² Echter, Petrus stond op en rende naar het graf. Vooroverbuigend zag hij de linnen doeken alleen liggen, en hij ging weg, zich verwonderend over wat er was gebeurd.

¹³ Diezelfde dag waren twee van hen op weg naar een dorp genaamd Emmaüs, ongeveer zestig stadia van Jeruzalem. ¹⁴ Zij spraken met elkaar over alles wat er was gebeurd. ¹⁵ Terwijl zij deze dingen bespraken, naderde Jezus Zelf en begon met hen mee te lopen; ¹⁶ maar hun ogen werden verhinderd Hem te herkennen. ¹⁷ Hij vroeg hen: "Wat zijn deze zaken die u bespreekt terwijl u langs de weg loopt?" Zij stonden stil, er verdrietig uitziend. ¹⁸ Een van hen, genaamd Kleopas, antwoordde: "Bent u de enige bezoeker in Jeruzalem die niet weet wat er in deze dagen daar is gebeurd?" ¹⁹ "Welke dingen?" vroeg Hij. Zij antwoordden: "De dingen over Jezus van Nazareth, die een profeet was, machtig in daad en woord voor God en het hele volk, ²⁰ en hoe de overpriesters en onze leiders Hem hebben overgeleverd om ter dood veroordeeld te worden, en Hem hebben gekruisigd. ²¹ Maar wij hadden gehoopt dat Hij degene was die Israël zou verlossen. En bovendien is het vandaag de derde dag sinds deze dingen zijn gebeurd. ²² Bovendien hebben enkele

vrouwen uit ons midden ons verbaasd. Zij gingen vroeg in de ochtend naar het graf ²³ en vonden Zijn lichaam niet. Zij kwamen zeggen dat zij een visioen van engelen hadden gezien, die zeiden dat Hij leefde. ²⁴ Toen gingen sommigen van ons naar het graf en vonden het zoals de vrouwen hadden beschreven, maar zij zagen Hem niet." ²⁵ Hij zei tegen hen: "Hoe dwaas bent u, en hoe traag van hart om te geloven alles wat de profeten hebben gesproken! ²⁶ Moest de Christus niet deze dingen lijden en dan Zijn glorie binnengaan?" ²⁷ En beginnend met Mozes en al de Profeten, verduidelijkte Hij hen wat er in alle Schriften over Hemzelf was vermeld.

²⁸ Toen zij het dorp naderden waar zij naartoe gingen, deed Hij alsof Hij verder wilde gaan. ²⁹ Maar zij drongen sterk bij Hem aan, zeggende: "Blijf bij ons, want het is bijna avond; de dag is bijna voorbij." Dus ging Hij naar binnen om bij hen te blijven. ³⁰ Terwijl Hij met hen aan tafel zat, nam Hij brood, dankte, brak het, en begon het met hen te delen. ³¹ Toen werden hun ogen geopend en zij herkenden Hem, en Hij verdween uit hun zicht. ³² Zij vroegen elkaar: "Brandde ons hart niet in ons terwijl Hij met ons sprak op de weg en ons de Schriften onthulde?" ³³ Zij stonden op datzelfde uur op en keerden terug naar Jeruzalem. Daar vonden zij de elf en degenen met hen, bijeenvergaderd ³⁴ en zeggende: "De Heer is werkelijk opgestaan en is aan Simon verschenen." ³⁵ Toen vertelden de twee wat er onderweg was gebeurd, en hoe Hij door hen werd herkend bij het breken van het brood.

³⁶ Terwijl zij nog over deze dingen spraken, stond Jezus Zelf in hun midden en zei: "Vrede zij met u." ³⁷ Zij waren geschrokken en bang, denkend dat zij een geest zagen. ³⁸ Hij zei tegen hen: "Waarom bent u verontrust, en waarom komen er twijfels in uw hart?" ³⁹ Kijk naar Mijn handen en Mijn voeten. Ik ben het Zelf! Raak Mij aan en zie; een geest heeft geen vlees en beenderen, zoals u ziet dat Ik heb." ⁴⁰ Na dit gezegd te hebben, toonde Hij hun Zijn handen en Zijn voeten. ⁴¹ Terwijl zij nog steeds niet geloofden vanwege vreugde en verbazing, vroeg Hij hen: "Hebt u hier iets te eten?" ⁴² Zij boden Hem een stuk gebakken vis aan, ⁴³ en Hij nam het en at de vis in hun bijzijn.

⁴⁴ Hij zei tegen hen: "Dit zijn Mijn woorden die Ik tot u sprak terwijl Ik nog bij u was: Alles moet worden

Lukas

vervuld wat over Mij is geschreven in de Wet van Mozes, de Profeten, en de Psalmen." ⁴⁵ Toen stelde Hij hen in staat de Schriften te begrijpen. ⁴⁶ Hij vertelde hen: "Dit is wat er geschreven staat: De Messias zal lijden en op de derde dag uit de dood opstaan, ⁴⁷ en bekering voor de vergeving van zonden zal in Zijn naam aan alle naties worden verkondigd, beginnend in Jeruzalem. ⁴⁸ U bent getuigen van deze dingen. ⁴⁹ Zie, Ik zend de belofte

van Mijn Vader over u; maar blijf in de stad totdat u bekleed bent met kracht van omhoog."

⁵⁰ Toen Hij hen zover als Bethanië had geleid, hief Hij Zijn handen op en zegende hen. ⁵¹ Terwijl Hij hen zegende, vertrok Hij van hen en werd opgenomen in de hemel. ⁵² Na Hem te hebben aanbeden, keerden zij met grote vreugde terug naar Jeruzalem, ⁵³ en zij bleven voortdurend in de tempel, God prijzend.

Johannes

1 In het begin was het Woord, en het Woord was bij God, en het Woord was God. ² Hij was bij God in het begin. ³ Alle dingen zijn door hem ontstaan, en zonder hem is niet één ding ontstaan dat ontstaan is. ⁴ In hem was leven, en dat leven was het licht voor alle mensen. ⁵ Het licht schijnt zo helder in de duisternis, dat de duisternis het niet kan overwinnen.

⁶ Er was een man door God gezonden; zijn naam was Johannes. ⁷ Hij kwam als getuige om te getuigen van het licht, opdat allen door hem zouden geloven. ⁸ Hij zelf was niet het licht; hij kwam slechts om te getuigen van het licht.

⁹ Het ware licht dat ieder mens verlicht, was komende in de wereld. ¹⁰ Hij was in de wereld, en hoewel de wereld door hem gemaakt was, herkende de wereld hem niet. ¹¹ Hij kwam tot de zijnen, maar de zijnen verwelkomden hem niet. ¹² Maar aan allen die hem aanvaardden, aan hen die geloofden in zijn naam, gaf hij het voorrecht om kinderen van God te worden— ¹³ kinderen die niet geboren zijn uit natuurlijke afstamming, noch uit menselijke beslissing of de wil van een man, maar geboren uit God.

¹⁴ Het Woord werd vlees en woonde onder ons. Wij hebben zijn heerlijkheid gezien, de heerlijkheid van de enige Zoon, die van de Vader kwam, vol van genade en waarheid. ¹⁵ Johannes getuigde over hem. Hij riep uit, zeggende: "Dit is degene van wie ik zei: 'Hij die na mij komt, heeft mij overtroffen omdat hij vóór mij was.'" ¹⁶ Uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen, genade op genade. ¹⁷ Want zoals de wet door Mozes gegeven werd; genade en waarheid zijn door Jezus Christus gekomen. ¹⁸ Niemand heeft ooit God gezien, maar de enige Zoon, die zelf God is en in de innigste relatie met de Vader is, heeft hem bekendgemaakt.

¹⁹ Dit was het getuigenis van Johannes toen de Joodse leiders priesters en Levieten uit Jeruzalem stuurden om hem te vragen: "Wie bent u?" ²⁰ Hij beleed vrijuit en ontkende niet, maar beleed: "Ik ben niet de Messias." ²¹ Zij vroegen hem: "Wie bent u dan? Bent u Elia?" Hij antwoordde: "Ik ben het niet." "Bent u de Profeet?" Hij antwoordde: "Nee." ²² Uiteindelijk zeiden ze: "Wie bent u? Geef ons een antwoord om terug te brengen naar degenen die ons gestuurd hebben. Wat zegt u over uzelf?" ²³

Johannes antwoordde met de woorden van de profeet Jesaja: "Ik ben de stem van iemand die roept in de woestijn: 'Bereid de weg voor de Heer'"

²⁴ Nu waren er boodschappers gestuurd van de Farizeeën om Johannes te ondervragen. ²⁵ Zij vroegen hem: "Waarom doopt u dan als u niet de Messias bent, noch Elia, noch de Profeet?" ²⁶ Johannes antwoordde: "Ik doop met water, maar onder u staat iemand die u niet kent. ²⁷ Hij is degene die na mij komt, wiens sandalen ik niet waard ben los te maken." ²⁸ Dit gebeurde in Bethanië aan de overkant van de Jordaan, waar Johannes aan het dopen was.

²⁹ De volgende dag zag Johannes Jezus naar hem toe komen en zei: "Zie, het Lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt!" ³⁰ Dit is degene over wie ik sprak toen ik zei: 'Na mij komt een man die mij overtreft, omdat hij vóór mij bestond.' ³¹ Ikzelf herkende hem niet, maar de reden dat ik met water doopte, was dat hij aan Israël geopenbaard zou worden." ³² Toen gaf Johannes dit getuigenis: "Ik zag de Geest als een duif uit de hemel neerdalen en op hem blijven. ³³ En ikzelf herkende hem niet, maar degene die mij stuurde om met water te dopen, zei tegen mij: 'Degene op wie je de Geest ziet neerdalen en blijven, is degene die met de Heilige Geest zal dopen.' ³⁴ Ik heb het gezien en ik getuig dat dit de Zoon van God is."

³⁵ De daaropvolgende dag was Johannes weer aanwezig met twee van zijn discipelen. ³⁶ Toen hij Jezus zag voorbijgaan, zei hij: "Zie, het Lam van God!" ³⁷ Bij het horen hiervan volgden de twee discipelen Jezus. ³⁸ Toen Jezus zich omdraaide en hen zag volgen, vroeg hij: "Wat zoeken jullie?" Zij zeiden: "Rabbi" (wat betekent Leraar), "waar verblijft u?" ³⁹ "Kom," antwoordde hij, "en jullie zullen het zien." Dus gingen ze mee en zagen waar hij verbleef, en ze brachten die dag bij hem door. Het was ongeveer het tiende uur. ⁴⁰ Andreas, de broer van Simon Petrus, was een van de twee die hadden gehoord wat Johannes had gezegd en die Jezus volgden. ⁴¹ Het eerste wat Andreas deed, was zijn broer Simon vinden en hem vertellen: "Wij hebben de Messias gevonden" (wat vertaald wordt als Christus). ⁴² Hij bracht hem naar Jezus. Jezus keek naar hem en zei: "Jij bent Simon, zoon van Johannes. Jij zult Kefas genoemd worden" (wat, wanneer vertaald, Petrus is).

Johannes

⁴³ De volgende dag besloot Jezus naar Galilea te gaan. Hij vond Filippus en zei tegen hem: "Volg mij." ⁴⁴ Filippus kwam, net als Andreas en Petrus, uit de stad Bethesda. ⁴⁵ Filippus vond Nathanaël en vertelde hem: "Wij hebben degene gevonden over wie Mozes in de wet heeft geschreven, en over wie de profeten ook spraken—Jezus van Nazareth, de zoon van Jozef." ⁴⁶ "Nazareth! Kan daar iets goeds vandaan komen?" vroeg Nathanaël. "Kom en zie," antwoordde Filippus. ⁴⁷ Toen Jezus Nathanaël zag naderen, zei hij: "Hier is werkelijk een Israëliet in wie geen bedrog is." ⁴⁸ "Hoe kent u mij?" vroeg Nathanaël. Jezus antwoordde: "Ik zag je al onder de vijgenboom, net voordat Filippus je riep." ⁴⁹ Toen verklaarde Nathanaël: "Rabbi, u bent de Zoon van God; u bent de Koning van Israël." ⁵⁰ Jezus zei: "Je gelooft omdat ik je zei dat ik je onder de vijgenboom zag. Je zult grotere dingen zien dan dat." ⁵¹ Hij voegde eraan toe: "Voorwaar, voorwaar, ik zeg jullie, jullie zullen de hemel zien openen en de engelen van God zien opklimmen en neerdalen op de Zoon des mensen."

2 Op de derde dag vond er een bruiloft plaats in Kana in Galilea, en de moeder van Jezus was daar. ² Jezus en zijn discipelen waren ook uitgenodigd voor de bruiloft. ³ Toen de wijn op was, zei de moeder van Jezus tegen hem: "Ze hebben geen wijn meer." ⁴ Jezus antwoordde: "Vrouw, wat heeft dat met mij te maken? Mijn tijd is nog niet gekomen." ⁵ Zijn moeder zei tegen de dienaren: "Doe wat hij jullie zegt." ⁶ Er stonden daar zes stenen waterkruiken, bestemd voor de Joodse reinigingsrituelen, elk met een inhoud van twee of drie maten. ⁷ Jezus zei tegen de dienaren: "Vul de kruiken met water," en ze vulden ze tot de rand. ⁸ Toen zei hij tegen hen: "Schep er nu wat uit en breng het naar de ceremoniemeester." En ze deden dat. ⁹ De ceremoniemeester proefde het water dat in wijn veranderd was, zonder te weten waar het vandaan kwam, hoewel de dienaren die het water hadden geschept het wisten. Hij riep de bruidegom ¹⁰ en zei: "Iedereen zet eerst de beste wijn voor, en als de gasten goed gedronken hebben, de mindere; maar jij hebt de beste wijn tot nu bewaard." ¹¹ Dit was het eerste teken dat Jezus verrichtte in Kana in Galilea, waarmee hij zijn heerlijkheid openbaarde; en zijn discipelen geloofden in hem.

¹² Hierna reisde hij naar Kafarnaüm met zijn moeder, broers en discipelen, en zij verbleven daar enkele dagen.

¹³ Toen het Joodse Pascha naderde, ging Jezus naar Jeruzalem. ¹⁴ In de tempel zag hij mensen die runderen, schapen en duiven verkochten, en anderen die aan tafels geld wisselden. ¹⁵ Hij maakte een zweep van touwen en dreef hen allemaal de tempel uit, samen met de schapen en runderen; hij gooide het geld van de geldwisselaars om en keerde hun tafels om. ¹⁶ Tegen de duivenverkopers zei hij: "Neem deze dingen weg! Maak het huis van mijn Vader niet tot een handelsplaats!" ¹⁷ Zijn discipelen herinnerden zich dat er geschreven staat: "De ijver voor uw huis zal mij verteren."

¹⁸ De Joden vroegen hem toen: "Welk teken kunt u ons laten zien om te bewijzen dat u deze dingen mag doen?" ¹⁹ Jezus antwoordde: "Breek deze tempel af, en in drie dagen zal ik hem weer oprichten." ²⁰ Zij zeiden: "Zesenveertig jaar is er aan deze tempel gebouwd, en u zult hem in drie dagen oprichten?" ²¹ Maar hij sprak over de tempel van zijn lichaam. ²² Nadat hij uit de dood was opgewekt, herinnerden zijn discipelen zich dat hij dit had gezegd, en zij geloofden de Schrift en de woorden die Jezus had gesproken.

²³ Terwijl hij in Jeruzalem was tijdens het paasfeest, zagen veel mensen de tekenen die hij verrichtte en geloofden in zijn naam. ²⁴ Maar Jezus vertrouwde zichzelf niet aan hen toe, want hij kende alle mensen. ²⁵ Hij had het niet nodig dat iemand getuigde over de mens, want hij wist zelf wat er in ieder mens was.

3 Nu was er een Farizeër genaamd Nicodemus, een lid van de Joodse raad. ² Hij kwam 's nachts naar Jezus en zei tegen Hem: "Rabbi, wij weten dat U een leraar bent die van God gekomen is; want niemand kan deze tekenen doen die U doet, tenzij God met hem is." ³ Jezus antwoordde: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, niemand kan het koninkrijk van God zien tenzij hij opnieuw geboren wordt." ⁴ Nicodemus vroeg: "Hoe kan iemand geboren worden als hij oud is? Zeker, hij kan niet voor de tweede keer de schoot van zijn moeder binnengaan om geboren te worden!" ⁵ Jezus antwoordde: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, tenzij iemand geboren is uit water en Geest, kan hij het koninkrijk van God niet

Johannes

binnengaan. ⁶ Wat uit het vlees geboren is, is vlees, en wat uit de Geest geboren is, is geest. ⁷ Verwonder u niet dat Ik tegen u zei: 'U moet opnieuw geboren worden.' ⁸ De wind waait waarheen hij wil, en u hoort zijn geluid, maar u weet niet waar hij vandaan komt of waar hij heen gaat. Zo is het met iedereen die uit de Geest geboren is."

⁹ "Hoe is dit mogelijk?" vroeg Nicodemus. ¹⁰ Jezus antwoordde: "U bent een leraar van Israël en begrijpt u deze dingen niet? ¹¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wij spreken over wat wij weten, en wij getuigen van wat wij gezien hebben, maar u aanvaardt ons getuigenis niet. ¹² Als Ik tot u gesproken heb over aardse zaken en u gelooft niet, hoe zult u dan geloven als Ik spreek over hemelse zaken? ¹³ Niemand is naar de hemel opgevaren behalve Hij die uit de hemel is neergedaald—de Zoon des Mensen. ¹⁴ Zoals Mozes de slang in de woestijn omhoog hief, zo moet de Zoon des Mensen verhoogd worden, ¹⁵ opdat iedereen die gelooft eeuwig leven zal hebben door Hem.

¹⁶ Want God had de wereld zo lief dat Hij Zijn enige Zoon gaf, opdat iedereen die in Hem gelooft niet verloren gaat maar eeuwig leven heeft. ¹⁷ Want God heeft Zijn Zoon niet naar de wereld gezonden om de wereld te veroordelen, maar om de wereld door Hem te redden. ¹⁸ Wie in Hem gelooft, wordt niet veroordeeld, maar wie niet gelooft, is al veroordeeld omdat hij niet heeft geloofd in de naam van Gods enige Zoon. ¹⁹ Dit is het oordeel: het licht is in de wereld gekomen, maar de mensen hielden meer van de duisternis dan van het licht omdat hun daden slecht waren. ²⁰ Degenen die kwaad doen, vermijden het licht, uit angst dat hun daden aan het licht komen. ²¹ Maar wie de waarheid doet, komt naar het licht, zodat duidelijk wordt dat wat zij hebben gedaan in de ogen van God is gedaan.

²² Hierna ging Jezus met Zijn discipelen naar het platteland van Judea, waar Hij enige tijd met hen doorbracht en doopte. ²³ Nu was Johannes ook aan het dopen in Aenon bij Salim, omdat daar veel water was, en de mensen kwamen en werden gedoopt. ²⁴ (Dit gebeurde voordat Johannes gevangen werd gezet.)

²⁵ Er ontstond een discussie tussen enkele van Johannes' discipelen en een zekere Jood over ceremoniële reiniging. ²⁶ Ze kwamen naar Johannes

en zeiden tegen hem: "Rabbi, die man die bij u was aan de overkant van de Jordaan, over wie u getuigde, kijk, Hij doopt, en iedereen gaat naar Hem toe." ²⁷ Johannes antwoordde: "Een mens kan alleen ontvangen wat hem uit de hemel gegeven is. ²⁸ U kunt bevestigen dat ik zei: 'Ik ben de Messias niet, maar ben voor Hem uitgezonden.' ²⁹ De bruid behoort toe aan de bruidegom. De vriend die de bruidegom bijstaat, wacht en luistert naar hem en is vervuld van vreugde wanneer hij de stem van de bruidegom hoort. Die vreugde is de mijne, en nu is zij volkomen. ³⁰ Hij moet groter worden, terwijl ik kleiner moet worden.

³¹ Hij die van boven komt, is verheven; hij die van de aarde is, behoort tot de aarde en spreekt vanuit een aards perspectief. Hij die uit de hemel komt, is verheven. ³² Hij getuigt van wat Hij heeft gezien en gehoord, maar Zijn getuigenis wordt door niemand aanvaard. ³³ Wie Zijn getuigenis heeft aanvaard, heeft bevestigd dat God waarachtig is. ³⁴ Want Hij die God heeft gezonden, spreekt de woorden van God, want God geeft de Geest zonder maat. ³⁵ De Vader heeft de Zoon lief en heeft alles in Zijn handen gelegd. ³⁶ Wie in de Zoon gelooft, heeft eeuwig leven, maar wie de Zoon afwijst, zal het leven niet zien, want Gods ongenoegen blijft op hem.

4 Toen Jezus hoorde dat de Farizeeën vernomen hadden dat Hij meer discipelen maakte en doopte dan Johannes— ² hoewel Jezus Zelf niet doopte, maar Zijn discipelen— ³ verliet Hij Judea en keerde opnieuw terug naar Galilea. ⁴ Hij moest door Samaria reizen. ⁵ Zo kwam Hij bij een stad in Samaria genaamd Sichar, dicht bij het land dat Jakob aan zijn zoon Jozef had gegeven. ⁶ Daar was de bron van Jakob, en Jezus, vermoeid van de reis, ging bij de bron zitten. Het was ongeveer het zesde uur.

⁷ Een Samaritaanse vrouw kwam water putten, en Jezus zei tegen haar: "Geef mij alstublieft te drinken." ⁸ (Zijn discipelen waren naar de stad gegaan om eten te kopen.) ⁹ De Samaritaanse vrouw zei tegen Hem: "Hoe kunt U, een Jood, mij, een Samaritaanse vrouw, om te drinken vragen?" (Want Joden gaan niet om met Samaritanen.) ¹⁰ Jezus antwoordde haar: "Als u de gave van God kende en wist wie het is die u om te drinken vraagt, zou u Hem hebben gevraagd, en Hij zou u levend water hebben gegeven." ¹¹ De vrouw zei tegen Hem: "Heer, U hebt

Johannes

niets om mee te putten en de bron is diep. Waar haalt U dan dat levende water vandaan? ¹² Bent U groter dan onze vader Jakob, die ons de bron gaf en er zelf uit dronk, evenals zijn zonen en zijn vee?" ¹³ Jezus antwoordde: "Iedereen die van dit water drinkt zal weer dorst krijgen, ¹⁴ maar wie drinkt van het water dat Ik hem geef, zal nooit meer dorst krijgen. Het water dat Ik hem geef, zal in hem een bron worden die opwelt tot eeuwig leven." ¹⁵ De vrouw zei tegen Hem: "Heer, geef mij dat water, zodat ik geen dorst meer zal hebben en hier niet meer hoeft te komen om te putten."

¹⁶ Hij zei tegen haar: "Ga, roep uw man en kom terug." ¹⁷ "Ik heb geen man," antwoordde ze. Jezus zei tegen haar: "U hebt gelijk als u zegt dat u geen man hebt. ¹⁸ U hebt vijf mannen gehad, en de man die u nu hebt, is uw man niet. Wat u zegt is waar." ¹⁹ Verbaasd zei de vrouw tegen Hem: "Heer, ik zie dat U een profeet bent. ²⁰ Onze voorouders aanbaden op deze berg, maar u Joden zeggen dat de plaats waar men moet aanbidden in Jeruzalem is." ²¹ Jezus zei tegen haar: "Geloof me, vrouw, er komt een tijd dat u de Vader noch op deze berg noch in Jeruzalem zult aanbidden. ²² U Samaritanen aanbidt wat u niet kent; wij aanbidden wat we kennen, want de redding komt van de Joden. ²³ Maar er komt een tijd, en die is nu gekomen, dat de ware aanbidders de Vader zullen aanbidden in geest en waarheid, want dat zijn de aanbidders die de Vader zoekt. ²⁴ God is geest, en zijn aanbidders moeten aanbidden in geest en waarheid." ²⁵ De vrouw zei: "Ik weet dat de Messias" (genaamd Christus) "komt. Wanneer Hij komt, zal Hij ons alles uitleggen." ²⁶ Toen verklaarde Jezus: "Ik, die met u spreek — Ik ben het."

²⁷ Op dat moment kwamen Zijn discipelen terug en waren verbaasd dat Hij met een vrouw sprak. Maar niemand vroeg: "Wat wilt U?" of "Waarom spreekt U met haar?" ²⁸ De vrouw liet haar waterkruik achter en ging terug naar de stad, en zei tegen de mensen, ²⁹ "Kom, zie een man die mij alles heeft verteld wat ik ooit heb gedaan. Zou dit de Messias kunnen zijn?" ³⁰ Ze verlieten de stad en gingen op weg naar Hem.

³¹ Intussen drongen Zijn discipelen bij Hem aan: "Rabbi, eet alstublieft iets." ³² Maar Hij antwoordde hun: "Ik heb voedsel dat jullie niet kennen." ³³ Toen vroegen Zijn discipelen zich onderling af: "Zou iemand Hem eten hebben gebracht?" ³⁴ "Mijn voedsel," zei Jezus, "is de wil doen van Hem die Hij

gezonden heeft en Zijn werk te voltooien. ³⁵ Zeggen jullie niet: 'Nog vier maanden en dan is het oogsttijd'? Ik zeg jullie, kijk om je heen en zie de velden! Ze zijn rijp voor de oogst. ³⁶ Zelfs nu ontvangt de maaier zijn loon en verzamelt vrucht voor het eeuwige leven, zodat de zaaiër en de maaier samen blij kunnen zijn. ³⁷ Zo is het gezegde 'De een zaait en de ander maait' waar. ³⁸ Ik heb jullie gestuurd om te maaien waarvoor jullie niet hebben gewerkt. Anderen hebben het zware werk gedaan, en jullie hebben de vruchten van hun arbeid geplukt."

³⁹ Veel Samaritanen uit die stad kwamen in Hem geloven vanwege het getuigenis van de vrouw: "Hij heeft mij alles verteld wat ik ooit heb gedaan." ⁴⁰ Toen de Samaritanen bij Hem kwamen, vroegen ze Hem bij hen te blijven, en Hij bleef twee dagen. ⁴¹ En door Zijn woorden kwamen nog veel meer tot geloof. ⁴² Ze zeiden tegen de vrouw: "We geloven niet langer alleen vanwege wat u zei; nu hebben we het zelf gehoord, en we weten dat deze man werkelijk de Redder van de wereld is."

⁴³ Na de twee dagen vertrok Hij naar Galilea. ⁴⁴ Want Jezus Zelf had getuigd dat een profeet in zijn eigen land geen eer ontvangt. ⁴⁵ Toen Hij in Galilea aankwam, verwelkomden de Galileërs Hem, omdat ze alles hadden gezien wat Hij in Jeruzalem op het feest had gedaan, want zij waren daar ook geweest.

⁴⁶ Opnieuw bezocht Hij Kana in Galilea, waar Hij het water in wijn had veranderd. En er was een koninklijke beambte wiens zoon ziek lag in Kafarnaüm. ⁴⁷ Toen deze man hoorde dat Jezus uit Judea in Galilea was aangekomen, ging hij naar Hem toe en smeekte Hem om te komen en zijn zoon te genezen, die op sterven lag. ⁴⁸ Toen zei Jezus tegen hem: "Tenzij jullie tekenen en wonderen zien, zullen jullie nooit geloven." ⁴⁹ De koninklijke beambte smeekte: "Heer, kom voordat mijn kind sterft." ⁵⁰ Jezus zei tegen hem: "Ga; uw zoon leeft." De man geloofde het woord dat Jezus tot hem sprak en vertrok. ⁵¹ Terwijl hij onderweg was, kwamen zijn dienaren hem tegemoet met het nieuws dat zijn jongen leefde. ⁵² Hij vroeg hun op welk uur zijn zoon beter was geworden, en zij zeiden tegen hem: "Gisteren om één uur 's middags verliet de koorts hem." ⁵³ Toen realiseerde de vader zich dat dit het precieze moment was waarop Jezus hem had gezegd: "Uw zoon leeft." Dus hij en zijn hele huishouden kwamen tot geloof. ⁵⁴ Dit was het

Johannes

tweede wonderteken dat Jezus verrichtte nadat Hij uit Judea naar Galilea was gekomen.

5 Na deze gebeurtenissen was er een Joods feest, en Jezus ging naar Jeruzalem. ² In Jeruzalem, bij de Schaapspoort, is er een bad, dat in het Aramees Bethesda wordt genoemd, omgeven door vijf zuilengangen. ³ In deze zuilengangen lag een menigte van zieken, blinden, kreupelen of verlamden. ⁴ [4] ⁵ Er was daar een man die al achtentertig jaar niet kon lopen. ⁶ Toen Jezus hem daar zag liggen en wist dat hij al lange tijd in die toestand was, vroeg hij hem: "Wil je gezond worden?" ⁷ De zieke man antwoordde: "Heer, ik heb niemand om me in het bad te helpen als het water bewogen wordt. Terwijl ik probeer erin te komen, stapt iemand anders voor mij naar beneden." ⁸ Jezus instrueerde hem: "Sta op, neem je mat op en loop." ⁹ Onmiddellijk werd de man genezen; hij nam zijn mat op en liep. Nu was het die dag Sabbat.

¹⁰ Dus zeiden de Joodse leiders tegen de man die genezen was: "Het is de Sabbat; het is niet geoorloofd voor je om je mat te dragen." ¹¹ Maar hij antwoordde: "Degene die mij genezen heeft, zei tegen mij: 'Neem je mat op en loop.'" ¹² Ze vroegen hem: "Wie is de persoon die je heeft opgedragen het op te nemen en te lopen?" ¹³ De man die genezen was, wist niet wie het was, want Jezus was in de menigte verdwenen.

¹⁴ Later vond Jezus hem in de tempel en zei: "Kijk, je bent weer gezond. Stop met zondigen, anders kan er iets ergers met je gebeuren." ¹⁵ De man ging weg en informeerde de Joodse leiders dat het Jezus was die hem gezond had gemaakt. ¹⁶ Om deze reden begonnen de Joodse leiders Jezus te vervolgen, omdat hij deze dingen op de Sabbat deed. ¹⁷ Maar Jezus antwoordde hun: "Mijn Vader werkt tot nu toe, en ik werk ook." ¹⁸ Om deze reden zochten ze des te meer om hem te doden, omdat hij niet alleen de Sabbat brak, maar ook God zijn eigen Vader noemde, waardoor hij zichzelf gelijk maakte aan God.

¹⁹ Daarom reageerde Jezus: "Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, de Zoon kan niets uit zichzelf doen; hij kan alleen doen wat hij de Vader ziet doen, want wat de Vader doet, doet de Zoon eveneens. ²⁰ Want de Vader heeft de Zoon lief en toont hem alles wat hij doet. Hij zal hem nog grotere werken laten zien dan

deze, zodat u versteld zult staan. ²¹ Want zoals de Vader de doden opwekt en hen leven geeft, zo geeft de Zoon leven aan wie hij wil. ²² Bovendien oordeelt de Vader niemand, maar heeft hij alle oordeel aan de Zoon toevertrouwd, ²³ zodat allen de Zoon eren zoals zij de Vader eren. Wie de Zoon niet eert, eert de Vader niet die hem gezonden heeft.

²⁴ "Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, wie mijn woord hoort en gelooft in hem die mij gezonden heeft, heeft eeuwig leven en zal niet geoordeeld worden, maar is overgegaan van de dood naar het leven. ²⁵ Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, er komt een tijd en die is nu gekomen, wanneer de doden de stem van de Zoon van God zullen horen, en zij die horen zullen leven. ²⁶ Want zoals de Vader leven in zichzelf heeft, zo heeft hij ook de Zoon verleend leven in zichzelf te hebben. ²⁷ En hij heeft hem de autoriteit gegeven om oordeel uit te voeren, omdat hij de Zoon des mensen is. ²⁸ Wees hier niet verbaasd over, want er komt een tijd waarin allen die in hun graven zijn zijn stem zullen horen ²⁹ en zullen uitkomen—zij die goed hebben gedaan zullen opstaan om te leven, en zij die kwaad hebben gedaan zullen opstaan om veroordeeld te worden.

³⁰ Uit mezelf kan ik niets doen; ik oordeel alleen zoals ik hoor, en mijn oordeel is rechtvaardig, want ik zoek niet mijn eigen wil, maar die van hem die mij gezonden heeft. ³¹ "Als ik over mezelf getuig, wordt mijn getuigenis niet als geldig beschouwd. ³² Er is een ander die in mijn voordeel getuigt, en ik ben ervan overtuigd dat zijn getuigenis over mij waar is.

³³ U hebt boodschappers naar Johannes gestuurd, en hij heeft u van de waarheid gesproken. ³⁴ Niet dat ik op menselijk getuigenis vertrouw, maar ik noem het zodat u gered kunt worden. ³⁵ Johannes was een lamp die brandde en licht gaf, en u koos ervoor om een tijdlang van zijn verlichting te genieten. ³⁶ Maar ik heb een groter getuigenis dan dat van Johannes. Want de werken die de Vader mij heeft gegeven om te voltooiën—deze werken die ik doe—getuigen dat de Vader mij heeft gezonden.

³⁷ En de Vader die mij gezonden heeft, heeft zelf over mij getuigd. U hebt zijn stem noch gehoord, noch zijn gedaante gezien, ³⁸ en zijn woord blijft niet in u, omdat u niet gelooft in degene die hij gezonden heeft. ³⁹ U bestudeert ijverig de Schriften omdat u denkt dat u daarin eeuwig leven hebt. Dit zijn de

Johannes

Schriften die over mij getuigen, ⁴⁰ maar toch bent u niet bereid naar mij toe te komen om leven te ontvangen.

⁴¹ Ik zoek geen eer van mensen, ⁴² maar ik ken u. Ik begrijp dat u de liefde van God niet in u hebt. ⁴³ Ik ben gekomen in de naam van mijn Vader, en u accepteert mij niet. Maar als een ander in zijn eigen naam komt, zult u hem wel accepteren. ⁴⁴ Hoe kunt u geloven, aangezien u goedkeuring van elkaar zoekt maar niet de eer zoekt die van de enige God komt? ⁴⁵ Denk niet dat ik u bij de Vader zal aanklagen. Uw aanklager is Mozes, op wie uw hoop is gevestigd. ⁴⁶ Als u geloof had in Mozes, zou u geloof hebben in mij, want hij heeft over mij geschreven. ⁴⁷ Maar als u niet gelooft wat hij heeft geschreven, hoe zult u dan vertrouwen in wat ik zeg?

6 Hierna ging Jezus naar de overkant van de Zee van Galilea, ook bekend als de Zee van Tiberias. ² Een grote menigte volgde Hem, omdat zij de tekenen zagen die Hij deed bij hen die ziek waren. ³ Jezus ging de berg op en ging daar zitten met Zijn discipelen. ⁴ Het Joodse feest van Pascha naderde. ⁵ Toen Jezus opkeek en zag dat een grote menigte naar Hem toe kwam, zei Hij tegen Filippus: "Waar kunnen we brood kopen, zodat deze mensen te eten hebben?" ⁶ Hij zei dit om hem op de proef te stellen, want Hij wist al wat Hij zou gaan doen. ⁷ Filippus antwoordde: "Twee honderd denarii aan brood zou niet genoeg zijn om ieder een beetje te geven." ⁸ Een van Zijn discipelen, Andreas, de broer van Simon Petrus, zei tegen Hem, ⁹ "Er is hier een jongen met vijf gerstebroden en twee vissen, maar wat zijn die voor zo velen?" ¹⁰ Jezus zei: "Laat de mensen gaan zitten." Er was daar veel gras, dus gingen ze zitten, ongeveer vijfduizend mannen in aantal. ¹¹ Toen nam Jezus de broden, dankte, en deelde ze uit aan degenen die zaten; hetzelfde deed Hij met de vissen, zoveel als zij wilden. ¹² Toen zij allen verzadigd waren, zei Hij tegen Zijn discipelen: "Verzamel de overgebleven stukken, zodat er niets verloren gaat." ¹³ Dus verzamelden zij ze en vulden twaalf manden met de overgebleven stukken van de vijf gerstebroden. ¹⁴ Toen de mensen het teken zagen dat Hij had gedaan, zeiden zij: "Dit is werkelijk de Profeet die in de wereld zou komen."

¹⁵ Wetende dat zij van plan waren om Hem met geweld mee te nemen om Hem koning te maken, trok Jezus zich weer terug op de berg, alleen. ¹⁶

Toen de avond viel, gingen Zijn discipelen naar de zee, ¹⁷ stapten in een boot en staken de zee over naar Kapernaüm. Het was al donker, en Jezus was nog niet bij hen gekomen. ¹⁸ De zee werd onstuimig door een sterke wind. ¹⁹ Toen zij ongeveer drie of vier mijl hadden geroeid, zagen zij Jezus op de zee lopen en naar de boot komen, en zij werden bang. ²⁰ Maar Hij stelde hen gerust: "Ik ben het; wees niet bang." ²¹ Toen namen zij Hem in de boot, en onmiddellijk bereikte de boot de kust waar zij naartoe gingen.

²² De volgende dag realiseerde de menigte die aan de overkant van de zee was gebleven zich dat er maar één boot was geweest, en dat Jezus niet met Zijn discipelen in de boot was gestapt, die alleen waren weggegaan. ²³ Andere boten uit Tiberias kwamen dicht bij de plaats waar zij het brood hadden gegeten nadat de Heer dank had uitgesproken. ²⁴ Toen de menigte zag dat noch Jezus noch Zijn discipelen daar waren, stapten zij in de boten en gingen naar Kapernaüm op zoek naar Jezus.

²⁵ Toen zij Hem aan de overkant van de zee vonden, vroegen zij Hem: "Rabbi, wanneer bent U hier gekomen?" ²⁶ Jezus antwoordde: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, u zoekt Mij niet omdat u de tekenen zag, maar omdat u van de broden at en verzadigd werd. ²⁷ Werk niet voor voedsel dat vergaat, maar voor voedsel dat blijft tot eeuwig leven, dat de Zoon des mensen u zal geven. Want op Hem heeft God de Vader Zijn zegel gezet." ²⁸ Toen vroegen zij Hem: "Wat moeten wij doen om de werken van God te verrichten?" ²⁹ Jezus antwoordde: "Het werk van God is dat u gelooft in Hem die Hij heeft gezonden."

³⁰ Zij vroegen Hem: "Welk teken geeft U dan, zodat wij het kunnen zien en U kunnen geloven? Wat doet U?" ³¹ Onze voorvaders aten manna in de woestijn; zoals geschreven staat: 'Hij gaf hun brood uit de hemel te eten.'" ³² Jezus zei tegen hen: "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, het was niet Mozes die u het brood uit de hemel gaf, maar Mijn Vader die u het ware brood uit de hemel geeft. ³³ Want het brood van God is dat wat uit de hemel neerdaalt en leven geeft aan de wereld." ³⁴ Zij zeiden tegen Hem: "Heer, geef ons altijd dit brood."

Johannes

³⁵ Jezus verklaarde: "Ik ben het brood des levens. Wie tot Mij komt en in Mij gelooft, zal nooit meer honger hebben, noch zullen zij ooit meer dorst hebben." ³⁶ Maar zoals Ik u heb gezegd, u hebt Mij gezien, en toch gelooft u niet. ³⁷ Al wat de Vader Mij geeft, zal tot Mij komen, en wie tot Mij komt, zal Ik nooit wegsturen. ³⁸ Want Ik ben uit de hemel neergedaald, niet om Mijn eigen wil te doen, maar om de wil te vervullen van Hem die Mij gezonden heeft. ³⁹ En dit is het doel van Hem die Mij gezonden heeft, dat Ik niets zal verliezen van wat Hij Mij gegeven heeft, maar het zal opwekken op de laatste dag. ⁴⁰ Want het is de wens van Mijn Vader dat iedereen die naar de Zoon kijkt en in Hem gelooft, eeuwig leven zal hebben, en Ik zal hen opwekken op de laatste dag."

⁴¹ Hierop begonnen de Joden over Hem te morren omdat Hij zei: "Ik ben het brood dat uit de hemel is neergedaald." ⁴² Zij zeiden: "Is dit niet Jezus, de zoon van Jozef, wiens vader en moeder wij kennen? Hoe kan Hij nu zeggen: 'Ik ben uit de hemel neergedaald'?" ⁴³ Jezus antwoordde: "Hou op met onder elkaar te morren. ⁴⁴ Niemand kan tot Mij komen tenzij de Vader die Mij gezonden heeft, hen eerst roept, en zo zal Ik hen opwekken op de laatste dag. ⁴⁵ Er staat geschreven in de Profeten: 'Zij zullen allen door God onderwezen worden.' Iedereen die de Vader heeft gehoord en van Hem heeft geleerd, komt tot Mij. ⁴⁶ Niemand heeft de Vader gezien behalve Hij die van God is; Hij alleen heeft de Vader gezien. ⁴⁷ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie gelooft, heeft eeuwig leven. ⁴⁸ Ik ben het brood des levens. ⁴⁹ Uw voorvaders aten het manna in de wildernis, en zij stierven. ⁵⁰ Maar hier is het brood dat uit de hemel neerdaalt, dat iemand kan eten en niet sterven. ⁵¹ Ik ben het levende brood dat uit de hemel is neergedaald. Als iemand van dit brood eet, zal hij eeuwig leven. Dit brood is Mijn vlees, dat Ik zal geven voor het leven van de wereld."

⁵² Toen begonnen de Joden heftig onder elkaar te twisten: "Hoe kan deze man ons Zijn vlees te eten geven?" ⁵³ Jezus zei tegen hen: "Voorwaar, voorwaar Ik zeg u, tenzij u eet van het vlees van de Zoon des mensen en Zijn bloed drinkt, kunt u geen leven in u hebben. ⁵⁴ Bovendien, wie van Mijn vlees eet en Mijn bloed drinkt, verkrijgt eeuwig leven, en Ik zal hen opwekken op de laatste dag. ⁵⁵ Want Mijn vlees is het ware voedsel, en Mijn bloed is de ware drank. ⁵⁶

Degenen die van Mijn vlees eten en van Mijn bloed drinken, zullen in Mij blijven, en Ik in hen. ⁵⁷ Zoals de levende Vader Mij heeft gezonden en Ik leef door de Vader, zo zal degene die van Mij deelneemt, leven door Mij. ⁵⁸ Dit is het brood dat uit de hemel is neergedaald. Uw voorvaders aten manna en stierven, maar wie van dit brood eet, zal eeuwig leven." ⁵⁹ Hij sprak deze leringen uit terwijl Hij onderwees in de synagoge in Kapernaüm.

⁶⁰ Toen zij dit hoorden, zeiden veel van Zijn discipelen: "Dit is een moeilijke leer. Wie kan dit accepteren?" ⁶¹ Wetende dat Zijn discipelen hierover morden, zei Jezus tegen hen: "Ergeren jullie je hieraan?" ⁶² Wat als jullie de Zoon des mensen zouden zien opstijgen naar waar Hij eerder was? ⁶³ De Geest geeft leven; het vlees betekent niets. De woorden die Ik tot u heb gesproken zijn geest en leven. ⁶⁴ Toch zijn er sommigen van u die niet geloven." Want Jezus wist vanaf het begin wie niet geloofden en wie Hem zouden verraden. ⁶⁵ Hij vervolgde: "Daarom heb Ik u gezegd dat niemand tot Mij kan komen tenzij de Vader hen daartoe in staat stelt."

⁶⁶ Vanaf dat moment keerden veel van Zijn discipelen terug en volgden Hem niet langer. ⁶⁷ "Willen jullie ook weggaan?" vroeg Jezus aan de Twaalf. ⁶⁸ Simon Petrus antwoordde Hem: "Heer, naar wie zouden wij gaan? U heeft de woorden van eeuwig leven. ⁶⁹ Wij zijn tot geloof gekomen en hebben begrepen dat U de Heilige van God bent." ⁷⁰ Toen antwoordde Jezus: "Heb Ik jullie, de Twaalf, niet uitgekozen? Toch is een van jullie een duivel!" ⁷¹ Hij verwees naar Judas, de zoon van Simon Iskariot, die, hoewel een van de Twaalf, Hem later zou verraden.

7 Hierna reisde Jezus rond in Galilea. Hij wilde niet in Judea reizen omdat de Joodse leiders hem probeerden te doden. ² Nu naderde het Joodse Loofhuttenfeest. ³ Zijn broers zeiden tegen hem: "Vertrek van hier en ga naar Judea, zodat ook je discipelen de werken kunnen zien die je doet. ⁴ Want niemand handelt in het geheim als hij openbaar bekend wil worden. Als je deze dingen doet, toon jezelf dan aan de wereld." ⁵ Zelfs zijn eigen broers hadden nog geen geloof in hem. ⁶ Daarom zei Jezus tegen hen: "Mijn tijd is nog niet gekomen, maar voor jullie is elke tijd geschikt. ⁷ De wereld kan jullie niet haten, maar mij haat ze omdat

Johannes

ik getuig dat haar daden slecht zijn.⁸ Ga jullie maar naar het feest; ik ga niet naar dit feest, omdat mijn tijd nog niet volledig gekomen is.”⁹ Nadat hij deze woorden had gesproken, bleef hij in Galilea.

¹⁰ Maar nadat zijn broers naar het feest waren gegaan, ging hij ook, niet openlijk, maar als het ware in het geheim.¹¹ De Joodse leiders zochten hem op het feest en vroegen: “Waar is hij?”¹² Onder de menigte werd veel over hem gefluisterd. Sommigen zeiden: “Hij is een goed man.” Anderen zeiden: “Nee, hij misleidt het volk.”¹³ Toch sprak niemand openlijk over hem uit angst voor de Joodse leiders.

¹⁴ Maar toen het midden van het feest was, ging Jezus naar de tempel en begon te onderwijzen.¹⁵ De Joden waren verbaasd en vroegen: “Hoe heeft deze man zoveel geleerd zonder formele opleiding?”¹⁶ Jezus antwoordde hun: “Mijn leer is niet van mij, maar komt van hem die mij gezonden heeft.”¹⁷ Als iemand bereid is Gods wil te doen, zal hij weten of mijn leer van God komt of dat ik uit mezelf spreek.¹⁸ Wie uit zichzelf spreekt, zoekt zijn eigen eer, maar wie de eer zoekt van degene die hem gezonden heeft, is waarachtig, en er is geen valsheid in hem.”¹⁹ Mozes heeft jullie de wet gegeven, maar niemand van jullie houdt zich eraan. Waarom proberen jullie mij te doden?”²⁰ De menigte antwoordde: “Je hebt een demon! Wie probeert je te doden?”²¹ Jezus antwoordde: “Ik heb één wonder gedaan, en jullie zijn allemaal verbaasd.”²² Toch, omdat Mozes jullie de besnijdenis heeft gegeven (niet dat het van Mozes is, maar van de aartsvaders), besnijden jullie een jongen op de sabbat.²³ Als een jongen op de sabbat wordt besneden zodat de wet van Mozes niet wordt overtreden, waarom zijn jullie dan boos op mij omdat ik een heel lichaam op de sabbat heb genezen?”²⁴ Oordeel niet op het uiterlijk, maar oordeel met een rechtvaardig oordeel.”

²⁵ Toen begonnen sommige mensen uit Jeruzalem te vragen: “Is dit niet de man die ze proberen te doden?”²⁶ Toch spreekt hij hier openlijk, en ze zeggen niets tegen hem. Zou het kunnen dat de autoriteiten echt hebben geconcludeerd dat hij de Messias is?”²⁷ Maar we weten waar deze man vandaan komt; wanneer de Messias komt, zal zijn afkomst onbekend zijn.”²⁸ Toen riep Jezus, terwijl hij nog steeds in de tempel onderwees, uit: “Ja, jullie kennen mij en weten waar ik vandaan kom. Ik ben niet uit mezelf gekomen, maar hij die mij gezonden

heeft is waarachtig. Jullie kennen hem niet,²⁹ maar ik ken hem omdat ik van hem ben, en hij heeft mij gezonden.”³⁰ Hierop probeerden ze hem te grijpen, maar niemand legde een hand op hem, want zijn tijd was nog niet gekomen.³¹ Toch geloofden velen in de menigte in hem. Ze zeiden: “Wanneer de Messias komt, zal hij meer tekenen doen dan deze man?”

³² De Farizeeën hoorden de menigte deze dingen over Jezus fluisteren, en de hogepriesters en de Farizeeën stuurden dienaren om hem te arresteren.

³³ Daarom zei Jezus: “Ik ben nog maar een korte tijd bij jullie, en dan ga ik naar hem die mij gezonden heeft.”³⁴ Jullie zullen mij zoeken, maar mij niet vinden; en waar ik ben, kunnen jullie niet komen.”³⁵ De Joden zeiden tegen elkaar: “Waar is deze man van plan heen te gaan dat wij hem niet kunnen vinden? Zal hij naar de Joden gaan die onder de Grieken verstrooid zijn, en de Grieken onderwijzen?”³⁶ Wat bedoelt hij met te zeggen: ‘Jullie zullen mij zoeken, maar mij niet vinden,’ en ‘Waar ik ben, kunnen jullie niet komen?’”

³⁷ Op de laatste en grootste dag van het feest stond Jezus op en zei met luide stem: “Als iemand dorst heeft, laat hij naar mij komen en drinken.”³⁸ Wie in mij gelooft, zoals de Schrift heeft gezegd, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien.”³⁹ Hiermee bedoelde hij de Geest, die zij die in hem geloofden later zouden ontvangen. Tot die tijd was de Geest nog niet gegeven, omdat Jezus nog niet verheerlijkt was.

⁴⁰ Toen ze zijn woorden hoorden, zeiden sommigen van het volk: “Zeker, deze man is de Profeet.”⁴¹ Anderen zeiden: “Hij is de Messias.” Toch vroegen sommigen zich af: “Hoe kan de Messias uit Galilea komen?”⁴² Zegt de Schrift niet dat de Messias zal komen uit de nakomelingen van David en uit Bethlehem, het dorp waar David woonde?”⁴³ Zo waren de mensen verdeeld in hun meningen over Jezus.⁴⁴ Sommigen wilden hem grijpen, maar niemand legde een hand op hem.

⁴⁵ Uiteindelijk gingen de dienaren terug naar de hogepriesters en de Farizeeën, die hen vroegen: “Waarom hebben jullie hem niet meegebracht?”⁴⁶ De dienaren antwoordden: “Nooit heeft iemand zo gesproken als deze man.”⁴⁷ “Zeggen jullie dat hij ook jullie heeft misleid?” antwoordden de Farizeeën.

⁴⁸ “Hebben enige van de leiders of van de Farizeeën

Johannes

in hem geloofd? ⁴⁹ Nee! Maar deze menigte die de wet niet kent, is vervloekt.” ⁵⁰ Nicodemus, die eerder naar Jezus was gegaan en een van hen was, zei tegen hen, ⁵¹ “Veroordeelt onze wet een man zonder hem eerst te horen en te weten wat hij heeft gedaan?” ⁵² Zij antwoordden: “Ben jij ook uit Galilea? Onderzoek het, en je zult ontdekken dat er geen profeet uit Galilea opstaat.” **Sommige vroege manuscripten hebben Johannes 7:53 niet op deze plaats, maar wel elders**

⁵³ [En ieder ging terug naar zijn huis.]

8

Sommige vroege manuscripten hebben Johannes 8:1 - 8:11 niet op deze locatie, maar bevatten het wel

¹ Jezus ging naar de Olijfberg. ² Bij zonsopgang verscheen Hij weer in de tempel, waar alle mensen om Hem heen verzamelden, en Hij ging zitten om hen te onderwijzen. ³ De schriftgeleerden en de Farizeeën brachten een vrouw die op overspel betrapt was en plaatsten haar in het midden van de binnenplaats. ⁴ Zij spraken Hem aan: “Meester, deze vrouw is op heterdaad betrapt op overspel.” ⁵ In de Wet heeft Mozes ons geboden zulke vrouwen te stenigen. Wat zegt U daarop?” ⁶ Ze gebruikten deze vraag om Hem op de proef te stellen, zodat ze een aanklacht tegen Hem konden inbrengen. Maar Jezus bukte zich en schreef met Zijn vinger op de grond. ⁷ Toen ze bleven aandringen met hun vragen, richtte Hij zich op en zei tegen hen: “Laat degene onder u die zonder zonde is, de eerste steen op haar werpen.” ⁸ Opnieuw bukte Hij zich en schreef op de grond. ⁹ Toen ze dit hoorden, gingen ze één voor één weg, te beginnen met de oudste, totdat alleen Jezus overbleef, met de vrouw die daar stond. ¹⁰ Jezus richtte zich op en vroeg haar: “Vrouw, waar zijn ze? Heeft niemand u veroordeeld?” ¹¹ “Niemand, Heer,” antwoordde ze. Toen zei Jezus: “Ook Ik veroordeel u niet. Ga nu en zondig niet meer.”

¹² Jezus sprak opnieuw tot de mensen en zei: “Ik ben het licht van de wereld. Wie Mij volgt, zal niet in duisternis wandelen, maar zal het licht van het leven hebben.” ¹³ De Farizeeën daagden Hem uit: “U getuigt over uzelf; uw getuigenis is niet geldig.” ¹⁴ Jezus antwoordde: “Zelfs als Ik over Mijzelf getuig, is Mijn getuigenis geldig, want Ik weet waar Ik vandaan kom en waar Ik heen ga. Maar u weet niet waar Ik

vandaan kom of waar Ik heen ga. ¹⁵ U oordeelt naar het vlees, volgens menselijke maatstaven; Ik oordeel niemand. ¹⁶ Maar zelfs als Ik oordeel, is Mijn oordeel waar, omdat Ik niet alleen ben; Ik sta met de Vader die Mij gezonden heeft. ¹⁷ In uw Wet staat dat het getuigenis van twee getuigen waar is. ¹⁸ Ik ben degene die over Mijzelf getuigt; Mijn andere getuige is de Vader die Mij gezonden heeft.” ¹⁹ Toen vroegen ze Hem: “Waar is uw Vader?” Jezus antwoordde: “U kent Mij niet en ook Mijn Vader niet. Als u Mij kende, zou u ook Mijn Vader kennen.” ²⁰ Hij sprak deze woorden terwijl Hij onderwees in de tempel, bij de plaats waar de offers werden gebracht. Toch greep niemand Hem, omdat Zijn tijd nog niet gekomen was.

²¹ Opnieuw zei Jezus tegen hen: “Ik ga weg, en u zult Mij zoeken, en u zult sterven in uw zonde. Waar Ik heen ga, kunt u niet komen.” ²² Dit deed de Joden vragen: “Zal Hij zichzelf doden, omdat Hij zegt: ‘Waar Ik heen ga, kunt u niet komen?’” ²³ Maar Hij vervolgde: “U bent van de aardse sfeer; Ik ben van boven. U behoort tot deze wereld; Ik behoor niet tot deze wereld. ²⁴ Ik heb u gezegd dat u in uw zonden zult sterven; want als u niet gelooft dat Ik het ben, zult u inderdaad in uw zonden sterven.” ²⁵ “Wie bent U?” vroegen ze. “Ik ben precies wie Ik vanaf het begin tegen u heb gezegd,” antwoordde Jezus. ²⁶ “Ik heb veel te zeggen in oordeel over u. Maar Hij die Mij gezonden heeft, is betrouwbaar, en wat Ik van Hem heb gehoord, vertel Ik aan de wereld.” ²⁷ Ze begrepen niet dat Hij tot hen sprak over Zijn Vader. ²⁸ Dus zei Jezus: “Wanneer de Vader de Mensenzoon heeft verhoogd, zult u weten en begrijpen dat Ik het ben - en dat Ik niets uit Mijzelf doe, maar alleen spreek wat de Vader Mij heeft geleerd. ²⁹ Degene die Mij gezonden heeft, is met Mij; Hij heeft Mij niet alleen gelaten, want Ik doe altijd wat Hem behaagt.” ³⁰ Terwijl Hij sprak, kwamen velen tot geloof in Hem.

³¹ Tegen de Joden die in Hem geloofden, zei Jezus: “Als u vasthoudt aan Mijn leer, bent u werkelijk Mijn discipelen. ³² Dan zult u de waarheid kennen, en de waarheid zal u vrijmaken.” ³³ Zij antwoordden: “Wij zijn afstammelingen van Abraham en zijn nooit slaven van iemand geweest. Hoe kunt U zeggen dat wij vrij zullen worden?” ³⁴ Jezus antwoordde: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, iedereen die zondigt is een slaaf van de zonde. ³⁵ Nu heeft een slaaf geen blijvende plaats in het gezin, maar een zoon behoort

Johannes

er voor altijd toe. ³⁶ Dus als de Zoon u bevrijdt, zult u werkelijk vrij zijn. ³⁷ Ik weet dat u afstammelingen van Abraham bent. Toch zoekt u een manier om Mij te doden, omdat Mijn woord geen plaats in u heeft. ³⁸ Ik deel met u wat Ik in de aanwezigheid van de Vader heb gezien, en u doet wat u van uw vader hebt gehoord."

³⁹ "Abraham is onze vader," antwoordden zij. "Als u werkelijk Abrahams kinderen was," zei Jezus, "dan zou u doen wat Abraham deed. ⁴⁰ Zoals het is, probeert u Mij te doden, een man die u de waarheid heeft verteld die Ik van God heb gehoord. Abraham deed zulke dingen niet. ⁴¹ U volgt de wegen van uw eigen vader." "Wij zijn geen onwettige kinderen," protesteerden zij. "De enige Vader die wij hebben is God Zelf." ⁴² Jezus zei tegen hen: "Als God uw Vader was, zou u Mij liefhebben, want Ik ben van God gekomen. Ik ben niet uit Mijzelf gekomen; God heeft Mij gezonden. ⁴³ Waarom is Mijn taal niet duidelijk voor u? Het is omdat u niet in staat bent te horen wat Ik zeg. ⁴⁴ U behoort tot uw vader, de duivel, en u wilt de verlangens van uw vader uitvoeren. Hij was een moordenaar vanaf het begin, niet vasthoudend aan de waarheid, want er is geen waarheid in hem. Wanneer hij liegt, spreekt hij zijn moedertaal, want hij is een leugenaar en de vader van leugens. ⁴⁵ Maar omdat Ik de waarheid spreek, gelooft u Mij niet! ⁴⁶ Kan iemand van u Mij schuldig bewijzen aan zonde? Als Ik de waarheid vertel, waarom gelooft u Mij dan niet? ⁴⁷ Wie van God is, hoort de woorden van God. De reden dat u niet hoort, is dat u niet van God bent."

⁴⁸ De Joden antwoordden Hem: "Hebben wij niet gelijk als we zeggen dat U een Samaritaan bent en een demon hebt?" ⁴⁹ "Ik ben niet onder de invloed van een demon," zei Jezus, "maar Ik eer Mijn Vader en u oontert Mij. ⁵⁰ Maar Ik zoek Mijn eigen eer niet; want er is er één die het zoekt, en Hij is de rechter. ⁵¹ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, wie Mijn woord gehoorzaamt, zal de dood nooit zien." ⁵² Daarop riepen zij uit: "Nu weten we dat U een demon hebt! Abraham is gestorven en ook de profeten, en toch zegt U dat wie Uw woord gehoorzaamt de dood nooit zal smaken. ⁵³ Bent U belangrijker dan onze vader Abraham? Zelfs hij is gestorven en ook alle profeten. Dus wie beweert U te zijn?" ⁵⁴ Jezus antwoordde: "Als Ik Mijzelf verheerlijkt, betekent Mijn eer niets. Het is Mijn Vader, die u beweert als uw God, die Mij

verheerlijkt. ⁵⁵ Hoewel u Hem niet kent, ken Ik Hem. Als Ik zou zeggen dat Ik Hem niet ken, zou Ik onwaarachtig zijn zoals u, maar Ik ken Hem en Ik gehoorzaam Zijn woord. ⁵⁶ Uw vader Abraham verheugde zich op het vooruitzicht Mijn dag te zien; hij zag het en was blij." ⁵⁷ "U bent nog geen vijftig jaar oud," zeiden ze tegen Hem, "en U zegt dat U Abraham hebt gezien!" ⁵⁸ "Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u," antwoordde Jezus, "voordat Abraham werd geboren, ben Ik!" ⁵⁹ Hierop pakten ze stenen op om naar Hem te gooien, maar Jezus verborg Zich en glipte weg van het tempelterrein.

9 Terwijl Jezus verderging, zag Hij een man die vanaf zijn geboorte blind was. ² De discipelen vroegen Hem: "Meester, wie heeft er gezondigd, deze man of zijn ouders, dat hij blind geboren werd?" ³ Jezus antwoordde: "Noch deze man, noch zijn ouders hebben gezondigd; maar dit is gebeurd opdat de werken van God in hem geopenbaard zouden worden. ⁴ Wij moeten de taken uitvoeren van Hem die Mij gezonden heeft zolang het dag is. De nacht nadert, waarin niemand kan werken. ⁵ Zolang Ik in de wereld ben, ben Ik het licht van de wereld."

⁶ Na dit gezegd te hebben, spuwde Hij op de grond, maakte wat modder met het speeksel en deed het op de ogen van de man. ⁷ Hij zei tegen hem: "Ga, was je in het badwater van Siloam" (dit woord betekent "Gezonden"). Dus de man ging, waste zich, en kwam ziende terug. ⁸ Zijn burens en degenen die hem eerder hadden zien bedelen, vroegen: "Is dit niet dezelfde man die zat te bedelen?" ⁹ Sommigen zeiden: "Dit is hij." Anderen zeiden: "Nee, maar hij lijkt op hem." Maar hij zelf verklaarde: "Ik ben het." ¹⁰ "Hoe zijn je ogen geopend?" vroegen ze. ¹¹ Hij antwoordde: "De man die Jezus wordt genoemd, maakte wat modder en deed het op mijn ogen. Hij zei tegen me dat ik naar Siloam moest gaan en me moest wassen. Dus ik ging, waste me, en toen kon ik zien." ¹² Ze vroegen hem: "Waar is die man?" Hij zei: "Ik weet het niet."

¹³ Ze namen de man die blind was geweest mee naar de Farizeeën. ¹⁴ Nu was de dag waarop Jezus de modder maakte en de ogen van de man opende een sabbat. ¹⁵ De Farizeeën vroegen hem ook hoe hij zijn zicht had gekregen. Hij zei tegen hen: "Hij deed modder op mijn ogen, en ik waste me, en nu zie ik." ¹⁶ Sommige van de Farizeeën zeiden: "Deze man is niet van God, want Hij houdt de sabbat niet." Maar

Johannes

anderen vroegen: "Hoe kan een zondaar zulke tekenen verrichten?" Dus er was verdeeldheid onder hen. ¹⁷ Ze wendden zich opnieuw tot de blinde man: "Wat zeg jij over Hem, aangezien Hij je ogen heeft geopend?" De man antwoordde: "Hij is een profeet."

¹⁸ De Joodse leiders geloofden niet dat hij blind was geweest en zijn zicht had gekregen totdat ze de ouders van de man die zijn zicht had gekregen, hadden geroepen. ¹⁹ Ze vroegen hen: "Is dit uw zoon, van wie u beweert dat hij blind geboren is? Hoe kan het dat hij nu ziet?" ²⁰ Zijn ouders antwoordden: "We weten dat hij onze zoon is, en dat hij blind geboren is. ²¹ Maar hoe hij nu kan zien, of wie zijn ogen heeft geopend, weten we niet. Vraag het hem. Hij is volwassen; hij zal voor zichzelf spreken." ²² Zijn ouders zeiden dit omdat ze bang waren voor de Joodse leiders, die al hadden besloten dat iedereen die Jezus als de Messias erkende, uit de synagoge zou worden gezet. ²³ Daarom zeiden zijn ouders: "Hij is volwassen; vraag het hem."

²⁴ Voor de tweede keer riepen ze de man die blind was geweest en zeiden tegen hem: "Geef God de eer door de waarheid te vertellen. We weten dat deze man een zondaar is." ²⁵ Hij antwoordde: "Of Hij een zondaar is of niet, weet ik niet. Eén ding weet ik: ik was blind, maar nu zie ik." ²⁶ Toen ondervroegen ze hem verder: "Wat heeft Hij met je gedaan? Hoe heeft Hij je ogen geopend?" ²⁷ Hij antwoordde: "Ik heb het jullie al verteld en jullie hebben niet geluisterd. Waarom willen jullie het opnieuw horen? Willen jullie ook Zijn discipelen worden?" ²⁸ Ze beledigden hem en zeiden: "Jij bent een discipel van die man! Wij zijn discipelen van Mozes!" ²⁹ We weten dat God tot Mozes heeft gesproken, maar wat deze man betreft, weten we niet waar Hij vandaan komt." ³⁰ De man antwoordde: "Dat is opmerkelijk! Jullie weten niet waar Hij vandaan komt, en toch heeft Hij mijn ogen geopend. ³¹ We begrijpen dat God niet naar zondaars luistert. Hij luistert naar de vrome persoon die Zijn wil doet. ³² Het is nog nooit gehoord dat iemand de ogen van een man die blind geboren is, heeft geopend. ³³ Als deze man niet van God was, zou Hij niets kunnen doen." ³⁴ Hierop antwoordden ze: "Jij bent geheel in zonde geboren; hoe durf je ons te onderwijzen!" En ze wierpen hem eruit.

³⁵ Jezus hoorde dat ze hem eruit hadden geworpen, en toen Hij hem vond, zei Hij: "Geloof je in de

Mensenzoon?" ³⁶ De man vroeg: "Wie is Hij, heer? Vertel het me alstublieft, zodat ik in Hem kan geloven." ³⁷ Jezus zei: "Je hebt Hem nu gezien; inderdaad, Hij is degene die met je spreekt." ³⁸ De man antwoordde: "Heer, ik geloof," en hij eerde Hem.

³⁹ Jezus zei: "Ik ben in deze wereld gekomen voor oordeel, zodat degenen die blind zijn zullen zien en degenen die zien blind zullen worden." ⁴⁰ Enkele Farizeeën die bij Hem waren, hoorden Hem dit zeggen en vroegen: "Wat? Zijn wij ook blind?" ⁴¹ Jezus zei: "Als jullie blind waren, zouden jullie niet schuldig zijn aan zonde; maar nu jullie beweren dat jullie kunnen zien, blijft jullie schuld."

10

"Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, wie de schaapskooi niet door de poort binnengaat, maar op een andere manier naar binnen klimt, is een dief en een rover. ² Maar wie door de poort binnengaat, is de herder van de schapen. ³ De poortwachter laat hem binnen, en de schapen komen dan omdat ze zijn stem horen. Hij roept zijn eigen schapen bij naam en zij volgen hem. ⁴ Wanneer hij al zijn eigen schapen naar buiten heeft gebracht, gaat hij voor hen uit, en de schapen volgen hem omdat ze zijn stem herkennen. ⁵ Ze zullen een vreemde niet volgen; in plaats daarvan zullen ze van hem wegvlugten omdat ze de stem van vreemden niet kennen." ⁶ Jezus gebruikte deze beeldspraak, maar ze begrepen niet wat hij tegen hen zei.

⁷ Dus Jezus zei opnieuw: "Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, ik ben de poort voor de schapen. ⁸ Allen die vóór mij kwamen, waren als dieven en rovers, maar de schapen luisterden niet naar hen. ⁹ Ik ben de poort; wie door mij binnengaat, zal gered worden en zal in- en uitgaan en weide vinden. ¹⁰ De dief komt alleen om te stelen, te doden en te vernietigen; ik ben gekomen zodat zij leven mogen hebben en het in overvloed mogen hebben.

¹¹ "Ik ben de goede herder. De goede herder is bereid zijn leven te geven voor de schapen. ¹² De huurling, die geen herder is en de schapen niet bezit, ziet de wolf komen en laat de schapen in de steek en vlucht, en de wolf grijpt en verstrooit ze. ¹³ Hij vlucht omdat hij een huurling is en zich niet om de schapen bekommert. ¹⁴ "Ik ben de goede herder; ik herken mijn eigen schapen, en mijn eigen schapen herkennen mij— ¹⁵ zoals de Vader mij kent en ik de Vader ken; en ik ben bereid mijn leven te geven voor

Johannes

de schapen. ¹⁶ Ik heb andere schapen die niet van deze kooi zijn. Ik moet hen ook brengen, en zij zullen naar mijn stem luisteren, en er zal één kudde zijn, één herder. ¹⁷ Daarom heeft de Vader mij lief, omdat ik mijn leven neerleg om het weer op te nemen. ¹⁸ Niemand neemt het van mij, maar ik leg het uit eigen wil neer. Ik heb de macht om het neer te leggen en de macht om het weer op te nemen. Dit bevel heb ik van mijn Vader ontvangen.”

¹⁹ Er ontstond opnieuw verdeeldheid onder de Joden vanwege deze woorden. ²⁰ Velen van hen zeiden: “Hij heeft een demon en is krankzinnig. Waarom luisteren jullie naar hem?” ²¹ Anderen zeiden: “Dit zijn niet de woorden van iemand die bezeten is. Kan een demon de ogen van blinden openen?”

²² In die tijd vond het Vernieuwingsfeest plaats in Jeruzalem. Het was winter, ²³ en Jezus liep in de tempel in de zuilengang van Salomo. ²⁴ De Joden verzamelden zich om hem heen en zeiden: “Hoe lang houdt u ons nog in spanning? Als u de Messias bent, zeg het ons dan ronduit.” ²⁵ Jezus antwoordde: “Ik heb het jullie gezegd, en jullie geloven niet. De werken die ik in de naam van mijn Vader doe, getuigen van mij, ²⁶ maar jullie geloven niet omdat jullie niet tot mijn kudde behoren. ²⁷ Want mijn schapen horen mijn stem; ik ken ze, en ze volgen mij. ²⁸ Ik geef hun eeuwig leven, en zij zullen nooit verloren gaan; niemand zal ze uit mijn hand nemen. ²⁹ Mijn Vader, die hen aan mij gegeven heeft, is groter dan allen; niemand kan ze uit de hand van de Vader nemen. ³⁰ De Vader en ik zijn één.”

³¹ Hierop raapte de menigte opnieuw stenen op om hem te stenigen. ³² Jezus zei tegen hen: “Ik heb jullie veel goede werken van de Vader laten zien. Voor welk van deze stenigen jullie mij?” ³³ De Joden antwoordden: “We stenigen u niet voor een goed werk, maar voor godslastering, omdat u, een mens, beweert God te zijn.” ³⁴ Jezus antwoordde: “Staat er niet in jullie wet geschreven: ‘Ik heb gezegd, jullie zijn “goden”?’ ³⁵ Als hij hen ‘goden’ noemde, tot wie het woord van God kwam—en de Schrift kan niet terzijde worden geschoven— ³⁶ hoe zit het dan met degene die de Vader heeft geheiligd en in de wereld heeft gezonden? Waarom beschuldigen jullie mij dan van godslastering omdat ik zei: ‘Ik ben Gods Zoon?’ ³⁷ Als ik de werken van mijn Vader niet kan doen, geloof mij dan niet. ³⁸ Maar als ik ze wel doe, zelfs als jullie mij niet geloven, geloof dan in de werken,

zodat jullie mogen weten en begrijpen dat de Vader in mij is, en ik in de Vader.” ³⁹ Opnieuw probeerden ze hem te grijpen, maar hij ontkwam aan hun greep.

⁴⁰ Hij ging terug over de Jordaan naar de plaats waar Johannes eerder had gedoopt, en hij bleef daar. ⁴¹ Veel mensen kwamen naar hem toe en zeiden: “Hoewel Johannes geen teken verrichtte, was alles wat Johannes over deze man zei waar.” ⁴² En op die plaats kwamen velen tot geloof in Jezus.

11 Er was een man genaamd Lazarus die ziek was. Hij kwam uit Bethanië, het dorp van Maria en haar zus Martha. ² (Het was deze Maria die de Heer met parfum zalfde en Zijn voeten met haar haar afdroogde, wiens broer Lazarus ziek was.) ³ Dus stuurden de zussen een bericht naar Hem, zeggende: “Heer, degene die U liefhebt is ziek.” ⁴ Toen Jezus dit hoorde, zei Hij: “Deze ziekte zal niet tot de dood leiden. Nee, het is voor Gods glorie, zodat de Zoon van God erdoor verheerlijkt mag worden.”

⁵ Jezus had een diepe genegenheid voor Martha, haar zus en Lazarus. ⁶ Dus toen Hij hoorde dat Lazarus ziek was, bleef Hij nog twee dagen waar Hij was, ⁷ en toen zei Hij tegen Zijn discipelen: “Laten we terugkeren naar Judea.” ⁸ “Maar Meester,” zeiden zij, “niet lang geleden probeerden de mensen daar U te stenigen, en toch gaat U terug?” ⁹ Jezus antwoordde: “Zijn er niet twaalf uren van daglicht? Wie overdag wandelt struikelt niet, want hij ziet door het licht van deze wereld. ¹⁰ Het is wanneer iemand 's nachts wandelt dat hij struikelt, want hij heeft geen licht.”

¹¹ Nadat Hij dit had gezegd, vervolgde Hij: “Onze vriend Lazarus is in slaap gevallen; maar Ik ga erheen om hem wakker te maken.” ¹² Zijn discipelen antwoordden: “Heer, als hij slaapt, zal hij herstellen.”

¹³ Jezus had over zijn overlijden gesproken, maar Zijn discipelen dachten dat Hij naar natuurlijke slaap verwees. ¹⁴ Dus vertelde Hij hen duidelijk: “Lazarus is gestorven, ¹⁵ en omwille van jullie ben Ik blij dat Ik daar niet was, zodat jullie mogen geloven. Maar laten we naar hem toe gaan.” ¹⁶ Toen zei Thomas, ook bekend als Didymus, tegen de rest van de discipelen: “Laten we ook gaan, zodat we met Hem de dood tegemoet kunnen treden.”

¹⁷ Bij Zijn aankomst vond Jezus dat Lazarus al vier dagen in het graf lag. ¹⁸ Bethanië was slechts een

Johannes

korte afstand van Jeruzalem,¹⁹ en veel Joden waren naar Martha en Maria gekomen om hen te troosten over hun broer.²⁰ Toen Martha hoorde dat Jezus kwam, ging ze Hem tegemoet, terwijl Maria thuis bleef.²¹ “Heer,” zei Martha tegen Jezus, “als U hier was geweest, weet ik dat mijn broer niet gestorven zou zijn.”²² Maar ik weet dat God U zelfs nu zal geven wat U ook vraagt.”²³ Jezus verzekerde haar: “Je broer zal worden opgewekt.”²⁴ Martha antwoordde: “Ik weet dat hij weer zal opstaan bij de opstanding op de laatste dag.”²⁵ Jezus zei tegen haar: “Ik ben de opstanding en het leven. Wie in Mij gelooft zal leven, ook al sterven zij;²⁶ en wie leeft door geloof in Mij zal nooit echt sterven. Geloof je dit?”²⁷ “Ja, Heer,” antwoordde zij, “ik geloof dat U de Messias bent, de Zoon van God, die bestemd was om in de wereld te komen.”

²⁸ Na dit gezegd te hebben, ging ze terug en riep haar zus Maria apart. “De Meester is hier,” zei ze, “en vraagt naar je.”²⁹ Bij het horen hiervan stond Maria snel op en ging naar Hem toe.³⁰ Jezus was nog niet het dorp binnengegaan, maar bleef op de plaats waar Martha Hem had ontmoet.³¹ Toen de Joden die bij Maria in het huis waren om haar te troosten zagen hoe snel ze opstond en naar buiten ging, volgden ze haar, denkend dat ze naar het graf ging om daar te rouwen.³² Toen Maria de plaats bereikte waar Jezus was en Hem zag, viel ze aan Zijn voeten. “Heer,” zei ze, “als U hier was geweest, weet ik dat mijn broer niet gestorven zou zijn.”

³³ Toen Jezus haar zag huilen, en de Joden die met haar waren gekomen ook zagen huilen, werd Hij diep bewogen in geest en ontsteld.³⁴ “Waar hebben jullie hem neergelegd?” vroeg Hij. “Kom en zie, Heer,” antwoordden zij.³⁵ Jezus weende.³⁶ Toen merkten de aanwezigen op: “Zie hoe Hij om hem gaf!”³⁷ Maar anderen vroegen zich af: “Kon Hij, die de blinde man het zicht gaf, niet voorkomen dat deze man stierf?”

³⁸ Jezus, opnieuw diep bewogen, kwam bij het graf. Het was een grot met een steen voor de ingang.³⁹ “Neem de steen weg,” zei Hij. “Maar, Heer,” zei Martha, de zus van de overledene, “er is nu al een slechte geur, want hij ligt er al vier dagen.”⁴⁰ Toen zei Jezus: “Heb Ik je niet gezegd dat als je geloof hebt, je de glorie van God zult zien?”⁴¹ Toen namen ze de steen weg. Hierop keek Jezus omhoog en zei: “Vader, Ik dank U dat U Mij hebt gehoord.”⁴² Ik weet dat U Mij altijd hoort, maar Ik zeg dit voor de

mensen die hier staan, zodat zij mogen geloven dat U Mij hebt gezonden.”⁴³ Na dit gezegd te hebben, riep Jezus met luide stem: “Lazarus, kom naar buiten!”⁴⁴ De man die gestorven was kwam naar buiten, zijn handen en voeten gewikkeld in linnen doeken, en een doek om zijn gezicht. Jezus zei tegen hen: “Neem de grafklaren af en laat hem gaan.”

⁴⁵ Als gevolg daarvan geloofden veel van de Joden die naar Maria waren gekomen en hadden gezien wat Jezus deed, in Hem.⁴⁶ Echter, sommigen van hen gingen naar de Farizeeën en informeerden hen over wat Jezus had gedaan.

⁴⁷ Toen riepen de hogepriesters en de Farizeeën een vergadering van het Sanhedrin bijeen. “Wat bereiken we?” vroegen zij. “Hier is deze man die vele tekenen verricht.”⁴⁸ Als we Hem laten doorgaan, zullen allen in Hem geloven, en dan zullen de Romeinen komen en zowel onze tempel als ons volk wegnemen.”⁴⁹ Toen sprak een van hen, genaamd Kajafas, die dat jaar hogepriester was, zich uit: “Jullie zijn je niet bewust van wat nodig is!⁵⁰ Jullie begrijpen niet dat het beter voor jullie is dat één man sterft voor het volk dan dat de hele natie vergaat.”⁵¹ Hij zei dit niet uit zichzelf, in feite had hij als hogepriester dat jaar al geprofeteerd dat Jezus zou sterven voor de Joodse natie,⁵² en niet alleen voor die natie maar ook voor de verstrooide kinderen van God, om hen samen te brengen en als één te verenigen.⁵³ Vanaf die dag beraamden zij om Zijn leven te beëindigen.

⁵⁴ Daarom bewoog Jezus zich niet langer openlijk onder het volk van Judea. In plaats daarvan trok Hij zich terug naar een gebied nabij de wildernis, naar een dorp genaamd Efraïm, waar Hij verbleef met Zijn discipelen.⁵⁵ Toen het bijna tijd was voor het Joodse Pascha, gingen velen van het platteland naar Jeruzalem voor hun ceremoniële reiniging voor het Pascha.⁵⁶ Ze bleven naar Jezus zoeken, en terwijl ze in de tempelhoven stonden, vroegen ze elkaar: “Wat denk je? Komt Hij helemaal niet naar het feest?”⁵⁷ Maar de hogepriesters en de Farizeeën hadden bevel gegeven dat iedereen die wist waar Hij was, het moest melden zodat zij Hem konden arresteren.

12 Zes dagen voor het Pascha kwam Jezus in Bethanië aan, waar Lazarus was, degene die Jezus uit de dood had opgewekt.² Er werd een diner ter ere van Jezus bereid, en Martha bediende terwijl Lazarus een van degenen was die

Johannes

met hem aan tafel aanlagen.³ Maria nam een pond zeer kostbare parfum van zuivere nardus, zalfde Jezus' voeten en droogde ze af met haar haar. Het huis werd vervuld met de geur van de parfum.⁴ Echter, Judas Iskariot, een van zijn discipelen die van plan was hem te verraden, merkte op,⁵ "Waarom is deze parfum niet verkocht voor driehonderd denarii en het geld aan de armen gegeven?"⁶ Hij zei dit niet omdat hij om de armen gaf, maar omdat hij een dief was; als beheerder van de geldbuidel nam hij wat erin gestopt werd.⁷ Jezus antwoordde, "Laat haar met rust. Het was de bedoeling dat zij deze parfum zou bewaren voor de dag van mijn begrafenis."⁸ Jullie zullen altijd mensen in nood bij je hebben, maar mij zullen jullie niet altijd hebben."

⁹ Een grote menigte Joden hoorde dat Jezus daar was, en ze kwamen niet alleen vanwege hem maar ook om Lazarus te zien, die hij uit de dood had opgewekt.¹⁰ Daarom beraamden de hogepriesters ook om Lazarus te doden,¹¹ omdat vanwege hem vele Joden naar Jezus overgingen en in hem geloofden.

¹² De volgende dag hoorde de grote menigte die voor het feest gekomen was dat Jezus op weg was naar Jeruzalem.¹³ Ze namen palm takken en gingen hem tegemoet, roepend,

"Hosanna! Gezegend is hij die komt in de naam van de Heer! Gezegend is de Koning van Israël!"

¹⁴ Jezus vond een jonge ezel en ging erop zitten, waarmee hij vervulde wat geschreven stond:

¹⁵ "Vrees niet, Dochter Sion; zie, uw koning komt, gezeten op het veulen van een ezel."

¹⁶ In het begin begrepen zijn discipelen deze dingen niet. Pas nadat Jezus verheerlijkt was, realiseerden ze zich dat deze dingen over hem geschreven waren en dat zij deze dingen aan hem hadden gedaan.¹⁷ De menigte die bij hem was toen hij Lazarus uit het graf riep en hem uit de dood opwekte, bleef getuigen.¹⁸ Veel mensen, die van dit wonderteken hadden gehoord, gingen hem tegemoet.¹⁹ Dus zeiden de Farizeeën tegen elkaar, "Zie, dit brengt ons nergens. Kijk hoe iedereen achter hem aan gaat!"

²⁰ Nu waren er enkele Grieken onder degenen die tijdens het feest kwamen aanbidden.²¹ Zij kwamen naar Filippus, die uit Betsaida in Galilea was, met

een verzoek, zeggende, "Heer, wij zouden Jezus graag willen zien."²² Filippus ging het aan Andreas vertellen; Andreas en Filippus gingen en vertelden het aan Jezus.²³ Jezus antwoordde, "De tijd is gekomen dat de Zoon des mensen verheerlijkt zal worden.²⁴ Voorwaar, voorwaar, ik zeg u, tenzij een graankorrel in de aarde valt en sterft, blijft het een enkel zaad; maar als het sterft, draagt het veel vrucht.²⁵ Wie zijn leven koestert, zal het verliezen, terwijl wie zijn leven in deze wereld veracht, het zal behouden voor het eeuwige leven.²⁶ Als iemand mij dient, moet hij mij volgen; en waar ik ben, daar zal mijn dienaar ook zijn. Mijn Vader zal degene eren die mij dient.

²⁷ "Nu is mijn ziel verontrust, en wat zal ik zeggen? 'Vader, red mij uit dit uur'? Nee, juist voor dit doel ben ik tot dit uur gekomen.²⁸ Vader, verheerlijk uw naam." Toen kwam er een stem uit de hemel, "Ik heb het verheerlijkt en zal het nogmaals verheerlijken."²⁹ De menigte die daar stond en het hoorde, zei dat het gedonderd had; anderen zeiden, "Een engel heeft tot hem gesproken."³⁰ Jezus zei, "Deze stem kwam voor jullie bestwil, niet voor mij.³¹ Nu is het tijd voor oordeel over deze wereld; nu zal de heerser van deze wereld worden uitgeworpen.³² En wanneer ik van de aarde omhoog geheven ben, zal ik alle mensen tot mij trekken."³³ Hij zei dit om aan te geven op welke wijze hij zou sterven.

³⁴ De menigte reageerde, "Wij hebben uit de Wet gehoord dat de Messias voor altijd zal blijven, dus hoe kunt u zeggen, 'De Zoon des mensen moet omhoog geheven worden'? Wie is deze 'Zoon des mensen'?"³⁵ Toen zei Jezus tegen hen, "Jullie zullen het licht nog maar een korte tijd hebben. Wandel terwijl je het licht hebt, voordat de duisternis je overvalt. Wie in het donker wandelt, weet niet waar hij heen gaat.³⁶ Vertrouw op het licht terwijl je het licht hebt, zodat je kinderen van het licht mag worden." Toen hij uitgesproken was, vertrok Jezus en verborg zich voor hen.

³⁷ Hoewel Jezus zoveel tekenen in hun aanwezigheid had verricht, wilden ze nog steeds niet in hem geloven.³⁸ Dit was om de woorden van de profeet Jesaja te vervullen:

"Heer, wie heeft onze boodschap geloofd en aan wie is de arm van de Heer geopenbaard?"

Johannes

³⁹ Ze waren niet in staat te geloven om deze reden, zoals Jesaja elders zegt:

⁴⁰ “Hij verblindde hun ogen en verhardde hun harten, zodat ze niet met hun ogen kunnen zien, noch met hun harten begrijpen, noch zich bekeren —en ik zou hen genezen.”

⁴¹ Jesaja zei dit omdat hij Jezus' heerlijkheid had gezien en over hem sprak.

⁴² Desalniettemin geloofden velen zelfs onder de leiders in hem. Maar vanwege de Farizeeën durfden ze hun geloof niet openlijk te belijden uit angst dat ze uit de synagoge gezet zouden worden; ⁴³ want ze hechtten meer waarde aan menselijke lof dan aan lof van God.

⁴⁴ Toen riep Jezus uit, “Wie in mij gelooft, gelooft niet alleen in mij, maar in degene die mij gezonden heeft. ⁴⁵ Wie mij ziet, ziet degene die mij gezonden heeft. ⁴⁶ Ik ben in de wereld gekomen als een licht, zodat niemand die in mij gelooft in de duisternis blijft. ⁴⁷ “Als iemand mijn woorden hoort maar ze niet bewaart, oordeel ik die persoon niet. Want ik ben niet gekomen om de wereld te oordelen, maar om haar te redden. ⁴⁸ Maar er is een rechter voor degene die mij verwerpt en mijn woorden niet aanneemt; de woorden die ik gesproken heb, zullen hem oordelen op de laatste dag. ⁴⁹ Want ik heb niet uit mijzelf gesproken, maar de Vader die mij gezonden heeft, heeft mij opgedragen alles te zeggen wat ik heb gesproken. ⁵⁰ Ik weet dat zijn gebod leidt tot eeuwig leven. Dus wat ik ook zeg, is precies wat de Vader mij heeft opgedragen te zeggen.”

13 Voor het Feest van het Pascha wist Jezus dat Zijn uur gekomen was om uit deze wereld naar de Vader te gaan. Hij had de Zijnen lief die in de wereld waren, en Hij had hen lief tot het uiterste. ² Tijdens de avondmaaltijd had de duivel het reeds in het hart van Judas Iskariot, de zoon van Simon, gelegd om Hem te verraden. ³ Jezus, wetende dat de Vader alle dingen in Zijn handen had gegeven, en dat Hij van God was uitgegaan en tot God terugkeerde, ⁴ stond op van de maaltijd, legde Zijn bovenkleding af, nam een handdoek en bond die om Zijn middel. ⁵ Daarna goot Hij water in een waskom en begon de voeten van de discipelen te wassen en droogde ze af met de handdoek die Hij om had.

⁶ Hij kwam bij Simon Petrus, die Hem vroeg: “Heer, wilt U mijn voeten wassen?” ⁷ Jezus antwoordde: “Wat Ik doe, begrijp je nu nog niet, maar later zul je het begrijpen.” ⁸ Petrus zei tegen Hem: “U zult mijn voeten nooit wassen!” Jezus antwoordde: “Als Ik je niet was, heb je geen deel aan Mij.” ⁹ Simon Petrus zei tegen Hem: “Heer, was dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd!” ¹⁰ Jezus zei: “Wie gebaad heeft, hoeft alleen zijn voeten te wassen; hij is geheel rein. En jullie zijn rein, maar niet allen.” ¹¹ Want Hij wist wie Hem zou verraden; daarom zei Hij: “Niet allen van jullie zijn rein.”

¹² Nadat Hij hun voeten gewassen had, trok Hij Zijn kleren aan en ging weer aan tafel zitten. Hij zei tegen hen: “Begrijpen jullie wat Ik voor jullie heb gedaan?” ¹³ Jullie noemen Mij ‘Meester’ en ‘Heer’, en dat is terecht, want dat ben Ik. ¹⁴ Als Ik, jullie Heer en Meester, jullie voeten heb gewassen, behoren jullie ook elkaars voeten te wassen. ¹⁵ Ik heb jullie een voorbeeld gegeven, opdat jullie zullen doen zoals Ik voor jullie heb gedaan. ¹⁶ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg jullie, een dienaar is niet groter dan zijn meester, noch is een gezant groter dan degene die hem heeft gezonden. ¹⁷ Als jullie deze dingen weten, zullen jullie gezegend zijn als je ze doet.

¹⁸ Ik spreek niet over jullie allen. Ik weet wie Ik heb uitgekozen. Maar dit is om de Schrift te vervullen: ‘Hij die Mijn brood eet, heeft zijn hiel tegen Mij opgeheven.’ ¹⁹ Ik zeg het jullie nu, voordat het gebeurt, zodat wanneer het gebeurt, jullie zullen geloven dat Ik het ben. ²⁰ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg jullie, wie iemand ontvangt die Ik zend, ontvangt Mij; en wie Mij ontvangt, ontvangt Hem die Mij gezonden heeft.”

²¹ Na dit gezegd te hebben, was Jezus in geest verontrust en getuigde: “Voorwaar, voorwaar, Ik zeg jullie, een van jullie zal Mij verraden.” ²² De discipelen keken naar elkaar, onzeker over wie Hij sprak. ²³ Een van Zijn discipelen, die Jezus liefhad, lag aan bij Jezus. ²⁴ Simon Petrus wenkte deze discipel en zei: “Vraag Hem wie Hij bedoelt.” ²⁵ Leunend tegen Jezus vroeg hij: “Heer, wie is het?” ²⁶ Jezus antwoordde: “Het is degene aan wie Ik dit stuk brood zal geven nadat Ik het heb ingedoopt.” Toen, na het stuk brood ingedoopt te hebben, gaf Hij het aan Judas, de zoon van Simon Iskariot. ²⁷ Nadat Judas het brood had genomen, voer Satan in hem.

Johannes

Jezus zei tegen hem: “Wat je gaat doen, doe het snel.” ²⁸ Geen van hen die aan de maaltijd waren, begreep waarom Hij dit tegen hem zei. ²⁹ Sommigen dachten dat, omdat Judas de geldkist had, Jezus hem zei om te kopen wat nodig was voor het feest, of om iets aan de armen te geven. ³⁰ Nadat hij het stuk brood had ontvangen, ging Judas meteen naar buiten. En het was nacht.

³¹ Nadat hij was weggegaan, zei Jezus: “Nu is de Zoon des mensen verheerlijkt, en God is in Hem verheerlijkt. ³² Als God in Hem geëerd is, zal God Hem ook in Zichzelf eren, en zal dat onmiddellijk doen. ³³ Kinderen, Ik ben nog maar een korte tijd bij jullie. Jullie zullen Mij zoeken, en zoals Ik tegen de Joden heb gezegd, zeg Ik nu ook tegen jullie: Waar Ik heenga, kunnen jullie niet komen. ³⁴ Een nieuw gebod geef Ik jullie: Heb elkaar lief. Zoals Ik jullie heb liefgehad, moeten jullie ook elkaar liefhebben. ³⁵ Hieraan zullen allen weten dat jullie Mijn discipelen zijn: als jullie liefde voor elkaar hebben.”

³⁶ Simon Petrus zei tegen Hem: “Heer, waar gaat U heen?” Jezus antwoordde: “Waar Ik heenga, kun je Mij nu niet volgen, maar later zul je volgen.” ³⁷ Petrus zei tegen Hem: “Heer, waarom kan ik U nu niet volgen? Ik zal mijn leven voor U geven.” ³⁸ Jezus antwoordde: “Zul je werkelijk je leven voor Mij geven? Voorwaar, voorwaar, Ik zeg je, voordat de haan kraait, zul je Mij driemaal verloochenen.”

14

“Laat uw hart niet verontrust worden. Vertrouw op God; vertrouw ook op mij. ² In het huis van mijn Vader zijn veel kamers. Als dat niet zo was, zou ik jullie dan hebben verteld dat ik daarheen ga om een plaats voor jullie gereed te maken? ³ En als ik ga en een plaats voor jullie gereedmaak, zal ik terugkomen en jullie bij mij nemen, zodat jullie ook mogen zijn waar ik ben. ⁴ En jullie kennen de weg naar de plaats waar ik heen ga.” ⁵ Thomas zei tegen hem: “Heer, we begrijpen niet waar u naartoe gaat, hoe kunnen we dan de weg weten?” ⁶ Jezus antwoordde: “Ik ben de weg, de waarheid en het leven. Niemand komt tot de Vader dan door mij. ⁷ Als jullie mij echt kenden, zouden jullie ook mijn Vader kennen. Vanaf nu kennen jullie hem en hebben jullie hem gezien.”

⁸ Filippus zei tegen hem: “Heer, toon ons de Vader, en dat zal voldoende voor ons zijn.” ⁹ Jezus zei tegen hem: “Ben ik al zo lang bij jullie, en ken je mij nog

steeds niet, Filippus? Wie mij heeft gezien, heeft de Vader gezien. Hoe kun je dan zeggen: ‘Toon ons de Vader?’ ¹⁰ Geloof je niet dat ik in de Vader ben en de Vader in mij is? De woorden die ik tot jullie spreek, komen niet uit mijzelf. Het is de Vader, die in mij leeft, die zijn werk doet. ¹¹ Geloof me als ik zeg dat ik in de Vader ben en de Vader in mij is; of geloof anders vanwege de werken zelf. ¹² Voorwaar, voorwaar, ik zeg jullie, wie in mij gelooft, zal de werken doen die ik doe, en hij zal nog grotere dingen doen dan deze, omdat ik naar de Vader ga. ¹³ En wat jullie ook in mijn naam vragen, dat zal ik doen, zodat de Vader in de Zoon geëerd wordt. ¹⁴ Als jullie mij iets in mijn naam vragen, zal ik het vervullen.

¹⁵ “Als jullie mij liefhebben, zullen jullie mijn geboden gehoorzamen. ¹⁶ En ik zal de Vader vragen, en hij zal jullie een andere Helper geven, om voor altijd bij jullie te zijn— ¹⁷ de Geest van de waarheid. De wereld kan hem niet aanvaarden, omdat zij hem niet ziet of herkent. Maar jullie kennen hem, want hij leeft met jullie en zal in jullie zijn. ¹⁸ Ik zal jullie niet alleen achterlaten zonder voorziening; ik zal naar jullie toekomen. ¹⁹ Nog een korte tijd en de wereld zal mij niet meer zien, maar jullie zullen mij zien. Omdat ik leef, zullen jullie ook leven. ²⁰ Op die dag zullen jullie begrijpen dat ik in mijn Vader ben, en jullie in mij, en ik in jullie. ²¹ Wie mijn geboden heeft en ze bewaart, is degene die mij liefheeft. Wie mij liefheeft, zal door mijn Vader geliefd worden, en ik zal hem ook liefhebben en mij aan hem openbaren.”

²² Toen zei Judas (niet Iskariot): “Heer, hoe komt het dat u zich aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?” ²³ Jezus antwoordde: “Als iemand mij liefheeft, zal hij mijn leer gehoorzamen. Mijn Vader zal hem liefhebben, en wij zullen naar hem toekomen en ons verblijf bij hem maken. ²⁴ Wie mij niet liefheeft, zal mijn leer niet gehoorzamen. De woorden die jullie horen, zijn niet van mijzelf; ze behoren toe aan de Vader die mij heeft gezonden.

²⁵ “Ik heb deze dingen met jullie gedeeld terwijl ik nog bij jullie ben. ²⁶ Maar de Helper, de Heilige Geest, die de Vader in mijn naam zal zenden, zal jullie alles leren en jullie herinneren aan alles wat ik jullie heb gezegd. ²⁷ Vrede laat ik jullie na; mijn vrede geef ik jullie. Ik geef jullie niet zoals de wereld geeft. Laat jullie hart niet verontrust worden, en wees niet bang. ²⁸ Jullie hebben mij horen zeggen: ‘Ik ga

Johannes

weg en ik kom terug naar jullie.' Als jullie mij liefhadden, zouden jullie blij zijn dat ik naar de Vader ga, want de Vader is groter dan ik. ²⁹ Ik heb jullie nu geïnformeerd voordat het gebeurt, zodat jullie kunnen geloven wanneer het gebeurt. ³⁰ Ik zal niet veel meer tegen jullie zeggen, want de heerser van deze wereld komt. Hij heeft geen macht over mij, ³¹ maar hij komt zodat de wereld kan begrijpen dat ik de Vader liefheb en precies doe wat mijn Vader mij heeft opgedragen. "Kom nu; laten we vertrekken.

15 "Ik ben de ware wijnstok, en mijn Vader verzorgt hem. ² Hij verwijdt elke tak in mij die geen vrucht draagt, en elke tak die wel vrucht draagt snoeit hij, zodat die meer vrucht kan dragen. ³ Jullie zijn rein door het woord dat ik tot jullie gesproken heb. ⁴ Blijf in mij, en ik zal in jullie blijven. Zoals een tak geen vrucht kan dragen uit zichzelf tenzij hij in de wijnstok blijft, zo kunnen jullie ook niet, tenzij jullie in mij blijven. ⁵ Ik ben de wijnstok; jullie zijn de takken. Wie in mij blijft en ik in hem, die draagt veel vrucht, want zonder mij kunnen jullie niets doen. ⁶ Als iemand niet in mij blijft, is hij als een tak die wordt weggeworpen en verdort; zulke takken worden verzameld, in het vuur geworpen en verbrand. ⁷ Als jullie in mij blijven en mijn woorden in jullie blijven, vraag wat je wilt, en het zal voor je gedaan worden. ⁸ Hierdoor wordt mijn Vader verheerlijkt, dat jullie veel vrucht dragen en zo mijn discipelen blijken te zijn.

⁹ Zoals de Vader mij heeft liefgehad, zo heb ik jullie liefgehad. Blijf in mijn liefde. ¹⁰ Als je mijn geboden volgt, zul je in mijn liefde blijven, zoals ik de geboden van mijn Vader heb gevolgd en in zijn liefde blijf. ¹¹ Ik heb deze dingen tot jullie gesproken, zodat mijn vreugde in jullie mag zijn en jullie vreugde volkomen mag zijn.

¹² Want dit is mijn gebod: dat jullie elkaar liefhebben zoals ik jullie heb liefgehad. ¹³ Er is geen grotere liefde dan deze: je leven geven voor je vrienden. ¹⁴ Jullie zijn mijn vrienden als je doet wat ik gebied. ¹⁵ Ik noem jullie niet langer dienaren, want een dienaar weet niet wat zijn meester doet. In plaats daarvan heb ik jullie vrienden genoemd, want alles wat ik van mijn Vader heb gehoord, heb ik aan jullie bekendgemaakt. ¹⁶ Jullie hebben mij niet gekozen, maar ik heb jullie gekozen en aangesteld om te gaan en vrucht te dragen—vrucht die zal blijven—zodat

wat je de Vader ook vraagt in mijn naam, hij het je zal geven. ¹⁷ Dit is mijn gebod: heb elkaar lief.

¹⁸ Als de wereld jullie haat, bedenk dan dat zij mij eerder heeft gehaat dan jullie. ¹⁹ Als jullie van de wereld waren, zou de wereld jullie liefhebben als de hare. Maar omdat jullie niet van de wereld zijn, en ik jullie uit de wereld heb gekozen, daarom haat de wereld jullie. ²⁰ Bedenk het woord dat ik tot jullie gezegd heb: 'Een dienaar is niet groter dan zijn meester.' Als zij mij hebben vervolgd, zullen zij jullie ook vervolgen; als zij mijn woord hebben gehoorzaamd, zullen zij dat van jullie ook gehoorzamen. ²¹ Zij zullen al deze dingen aan jullie doen vanwege mijn naam, omdat zij degene die mij gezonden heeft niet kennen. ²² Als ik niet was gekomen en tot hen had gesproken, zouden zij niet van hun zonde weten; maar nu hebben zij geen excuus voor hun zonde. ²³ Wie mij haat, verafschuwt ook mijn Vader. ²⁴ Als ik niet de werken had gedaan die niemand anders onder hen heeft gedaan, zouden zij niet van hun zonde weten; maar nu zij gezien hebben, haten zij zowel mij als mijn Vader. ²⁵ Dit is om te vervullen wat in hun Wet geschreven staat: 'Zij hebben mij zonder reden gehaat.'

²⁶ Wanneer de Helper komt, die ik jullie zal zenden van de Vader, de Geest van de waarheid die van de Vader uitgaat, zal hij over mij getuigen. ²⁷ En jullie moeten ook getuigen, omdat jullie vanaf het begin bij mij zijn geweest.

16 "Ik heb deze dingen tot jullie gesproken, zodat jullie niet tot zonde worden geleid. ²

Ze zullen jullie uitsluiten uit de synagoge; inderdaad, er komt een tijd dat iedereen die jullie doodt, zal denken dat hij een dienst aan God bewijst. ³ Ze zullen deze dingen doen omdat ze de Vader of mij niet hebben erkend. ⁴ Ik heb jullie hiervan op de hoogte gebracht, zodat wanneer hun tijd komt, jullie je zullen herinneren dat ik het jullie heb gezegd. Ik heb jullie dit niet vanaf het begin verteld omdat ik bij jullie was.

⁵ Echter, ik keer nu terug naar Degene die mij heeft gezonden, en niemand van jullie vraagt mij, 'Waar ga je heen?' ⁶ In plaats daarvan, omdat ik deze dingen heb gezegd, is verdriet jullie harten vervuld. ⁷ Toch zeg ik jullie de waarheid: het is in jullie voordeel dat ik wegga. Want als ik niet ga, zal de Helper niet naar jullie toe komen; maar als ik ga, zal ik hem naar jullie

Johannes

sturen. ⁸ En wanneer hij komt, zal hij de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel: ⁹ van zonde, omdat ze geen geloof in mij hebben; ¹⁰ van gerechtigheid, omdat ik terugkeer naar de Vader en jullie mij niet langer zullen zien; ¹¹ en van oordeel, omdat de heerser van deze wereld is geoordeeld.

¹² "Ik heb nog veel meer met jullie te delen, maar jullie kunnen het nu niet dragen. ¹³ Maar wanneer de Geest van de waarheid komt, zal hij jullie leiden in de hele waarheid. Hij zal niet uit zichzelf spreken; hij zal alleen spreken wat hij hoort, en hij zal jullie bekendmaken wat komen gaat. ¹⁴ Hij zal mij verheerlijken omdat hij zal nemen van wat van mij is en het aan jullie zal bekendmaken. ¹⁵ Alles wat van de Vader is, is van mij. Daarom zei ik dat de Geest zal nemen van wat van mij is en het aan jullie zal bekendmaken.

¹⁶ "Over een korte tijd zullen jullie mij niet meer zien; en opnieuw, over een korte tijd, zullen jullie mij zien."

¹⁷ Hierop zeiden sommige van zijn discipelen tegen elkaar: "Wat bedoelt hij met te zeggen, 'Over een korte tijd, zullen jullie mij niet meer zien; en opnieuw, over een korte tijd, zullen jullie mij zien,' en 'omdat ik naar de Vader ga?'" ¹⁸ Ze bleven vragen, "Wat bedoelt hij met 'een korte tijd'? We begrijpen niet wat hij zegt."

¹⁹ Jezus wist dat ze hem hierover wilden vragen, dus zei hij tegen hen: "Bespreken jullie onder elkaar wat ik bedoelde toen ik zei, 'Over een korte tijd, zullen jullie mij niet meer zien, en opnieuw, over een korte tijd, zullen jullie mij zien?' ²⁰ Voorwaar, voorwaar, ik zeg jullie, jullie zullen huilen en treuren terwijl de wereld zich verheugt. Jullie zullen verdriet hebben, maar jullie verdriet zal in vreugde veranderen. ²¹ Een vrouw in barensood heeft pijn omdat haar tijd is gekomen; maar wanneer haar kind is geboren, vergeet ze de pijn vanwege haar vreugde dat er een kind in de wereld is geboren. ²² Zo is het ook met jullie: Nu is jullie tijd van verdriet, maar ik zal jullie weer zien en jullie harten zullen zich verheugen, en niemand zal jullie vreugde wegnemen.

²³ Op die dag zullen jullie mij niets meer vragen. Voorwaar, voorwaar, ik zeg jullie, wat jullie de Vader ook vragen in mijn naam, hij zal het jullie geven. ²⁴ Tot nu toe hebben jullie niets gevraagd in mijn naam. Vraag in mijn naam en jullie zullen ontvangen, opdat jullie vreugde vervuld mag worden.

²⁵ "Ik heb deze dingen tot jullie gesproken in beeldspraak; er komt een tijd dat ik niet langer in beeldspraak tot jullie zal spreken, maar jullie openlijk over de Vader zal vertellen. ²⁶ Op die dag zullen jullie vragen in mijn naam. Ik zeg niet dat ik de Vader voor jullie zal vragen. ²⁷ De Vader houdt van jullie, omdat jullie van mij hebben gehouden en geloven dat ik van God ben gekomen. ²⁸ Ik ben van de Vader gekomen en in de wereld gekomen; nu vertrek ik uit de wereld en keer terug naar de Vader."

²⁹ Toen zeiden zijn discipelen, "Nu spreek je openlijk en gebruik je geen beeldspraak. ³⁰ Nu zien we dat je alle dingen weet en niemand nodig hebt om je te ondervragen. Dit doet ons geloven dat je van God bent gekomen." ³¹ Jezus antwoordde, "Geloven jullie nu?" ³² "Zie, er komt een tijd, en die is zelfs al gekomen, dat jullie verstrooid zullen worden, ieder naar zijn eigen huis. Jullie zullen mij alleen laten. Toch ben ik niet alleen, want mijn Vader is met mij. ³³ "Ik heb jullie deze dingen verteld, zodat jullie in mij vrede mogen hebben. In deze wereld zullen jullie verdrukking hebben. Maar houd moed! Ik heb de wereld overwonnen."

17 Nadat Jezus deze woorden had gesproken, sloeg Hij zijn ogen op naar de hemel en zei: "Vader, het uur is gekomen; verheerlijk Uw Zoon, opdat de Zoon U moge verheerlijken. ² Want U hebt Hem macht gegeven over alle mensen, opdat Hij eeuwig leven zou geven aan allen die U Hem hebt toevertrouwd. ³ En dit is het eeuwige leven: dat zij U kennen, de enige ware God, en Jezus Christus, die U hebt gezonden. ⁴ Ik heb U op aarde geëerd door het werk te volbrengen dat U Mij hebt opgedragen. ⁵ En nu, Vader, verheerlijk Mij in Uw aanwezigheid met de heerlijkheid die Ik bij U had voordat de wereld bestond.

⁶ "Ik heb Uw naam geopenbaard aan degenen die U Mij uit de wereld hebt gegeven. Zij waren van U; U hebt hen aan Mij gegeven, en zij hebben Uw woord bewaard. ⁷ Nu begrijpen zij dat alles wat U Mij hebt gegeven van U komt. ⁸ Want Ik heb hun de woorden gegeven die U Mij hebt gegeven, en zij hebben ze ontvangen. Zij hebben werkelijk geweten dat Ik van U ben gekomen, en zij hebben geloofd dat U Mij hebt gezonden.

⁹ Ik bid voor hen. Ik bid niet voor de wereld, maar voor degenen die U Mij hebt gegeven, want zij zijn

Johannes

van U. ¹⁰ Alles wat Ik heb is van U, en alles wat U hebt is van Mij; en Ik ben in hen verheerlijkt. ¹¹ Ik zal niet langer in de wereld zijn, maar zij zijn in de wereld, en Ik kom naar U. Heilige Vader, bewaar hen in Uw naam, de naam die U Mij hebt gegeven, opdat zij één mogen zijn zoals Wij één zijn. ¹² Terwijl Ik bij hen was, heb Ik hen bewaard in Uw naam, die U Mij hebt gegeven. Ik heb hen beschermd, en geen van hen is verloren gegaan behalve de zoon van het verderf, opdat de Schrift vervuld zou worden.

¹³ Maar nu kom Ik naar U, en Ik spreek deze dingen in de wereld opdat zij de volle maat van Mijn vreugde in zich mogen hebben. ¹⁴ Ik heb hun Uw woord gegeven, en de wereld heeft hen gehaat omdat zij niet van de wereld zijn, zoals Ik niet van de wereld ben. ¹⁵ Ik vraag niet dat U hen uit de wereld wegneemt, maar dat U hen beschermt tegen de boze. ¹⁶ Zij zijn niet van de wereld, zoals Ik niet van de wereld ben. ¹⁷ Heilig hen door de waarheid; Uw woord is de waarheid. ¹⁸ Zoals U Mij in de wereld hebt gezonden, heb Ik hen ook in de wereld gezonden. ¹⁹ En omwille van hen heilig Ik Mijzelf, opdat ook zij werkelijk geheiligd mogen zijn.

²⁰ "Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen die door hun boodschap in Mij zullen geloven, ²¹ opdat zij allen één mogen zijn, Vader, zoals U in Mij bent en Ik in U. Mogen zij ook in Ons zijn, opdat de wereld gelooft dat U Mij hebt gezonden. ²² Ik heb hun de heerlijkheid gegeven die U Mij hebt gegeven, opdat zij één mogen zijn zoals Wij één zijn— ²³ Ik in hen en U in Mij—opdat zij tot volmaakte eenheid mogen komen. Dan zal de wereld weten dat U Mij hebt gezonden en hen hebt liefgehad zoals U Mij hebt liefgehad.

²⁴ "Vader, Ik verlang dat degenen die U Mij hebt gegeven bij Mij mogen zijn waar Ik ben, om Mijn heerlijkheid te zien, de heerlijkheid die U Mij hebt gegeven omdat U Mij hebt liefgehad vóór de grondlegging van de wereld. ²⁵ "Rechtaardige Vader, hoewel de wereld U niet kent, ken Ik U, en dezen weten dat U Mij hebt gezonden. ²⁶ Ik heb Uw naam aan hen bekendgemaakt, en zal deze blijven bekendmaken, opdat de liefde die U voor Mij hebt in hen mag zijn, en Ik in hen."

Zijn discipelen binnengingen. ² Nu wist Judas, die Hem verried, ook van die plaats, omdat Jezus daar vaak met Zijn discipelen samenkwam. ³ Dus Judas kwam daar met een detachement soldaten en officieren van de hogepriesters en Farizeeën, met lantaarns, fakkels en wapens. ⁴ Jezus, die wist wat er over Hem zou komen, trad naar voren en vroeg hen: "Wie zoeken jullie?" ⁵ Zij antwoordden Hem: "Jezus van Nazareth." Jezus zei tegen hen: "Ik ben het." Judas, die Hem verried, stond ook bij hen. ⁶ Toen Jezus verklaarde: "Ik ben het," deinsden zij terug en vielen op de grond. ⁷ Hij vroeg hen opnieuw: "Wie zoeken jullie?" Zij zeiden: "Jezus van Nazareth." ⁸ Jezus antwoordde: "Ik heb jullie gezegd dat Ik het ben. Als jullie Mij zoeken, laat dan deze mannen gaan." ⁹ Dit gebeurde om de woorden te vervullen die Hij had gesproken: "Van degenen die U Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren." ¹⁰ Toen trok Simon Petrus, die een zwaard had, het en sloeg de dienaar van de hogepriester, waarbij hij zijn rechteroor afhakte. De dienaar heette Malchus. ¹¹ Jezus zei tegen Petrus: "Steek je zwaard terug in de schede. Zou Ik de beker die de Vader Mij gegeven heeft niet drinken?"

¹² Toen arresteerden het detachement soldaten, samen met hun commandant en de Joodse ambtenaren, Jezus en boeiden Hem. ¹³ Zij leidden Hem eerst naar Annas, die de schoonvader was van Kajafas, de hogepriester dat jaar. ¹⁴ Kajafas was degene die de Joodse leiders had geadviseerd dat het voordelig zou zijn als één man voor het volk zou sterven.

¹⁵ Simon Petrus volgde Jezus, samen met een andere discipel. Deze discipel was bekend bij de hogepriester en ging met Jezus het hof van de hogepriester binnen, ¹⁶ maar Petrus bleef buiten bij de deur staan. De andere discipel, die bekend was bij de hogepriester, ging naar buiten en sprak met het dienstmeisje dat de deur bewaakte, en bracht Petrus binnen. ¹⁷ Het dienstmeisje bij de deur vroeg Petrus: "Ben jij ook niet een van de discipelen van deze man?" Hij zei: "Ik ben het niet." ¹⁸ Het was koud, en de dienaren en officieren stonden rond een houtskoolvuur dat zij hadden gemaakt om zich warm te houden. Petrus stond ook bij hen, zich warmend.

¹⁹ De hogepriester ondervroeg Jezus over Zijn discipelen en Zijn leer. ²⁰ Jezus antwoordde: "Ik heb openlijk tot de wereld gesproken. Ik heb altijd

Johannes

onderwezen in synagogen en in de tempel, waar alle Joden samenkomen. Ik heb niets in het geheim gezegd.²¹ Waarom ondervraagt u Mij? Vraag het aan degenen die Mij gehoord hebben. Zij weten zeker wat Ik gezegd heb.”²² Toen Hij dit zei, sloeg een van de officieren die erbij stond Jezus, zeggende: “Is dat de manier waarop U de hogepriester antwoordt?”²³ Jezus antwoordde: “Als Ik verkeerd heb gesproken, getuig dan van het verkeerde; maar als juist, waarom slaat u Mij dan?”²⁴ Annas stuurde Hem toen, nog steeds gebonden, naar Kajafas, de hogepriester.

²⁵ Ondertussen stond Simon Petrus nog steeds zich warmend. Dus vroegen zij hem: “Ben jij ook niet een van Zijn discipelen?” Hij ontkende het, zeggende: “Ik ben het niet.”²⁶ Een van de dienaren van de hogepriester, een familielid van de man wiens oor Petrus had afgeslagen, zei: “Heb ik je niet in de tuin met Hem gezien?”²⁷ Petrus ontkende het opnieuw, en op dat moment kraaide een haan.

²⁸ Toen leidden zij Jezus van Kajafas naar het Praetorium. Het was vroeg, en zij gingen zelf niet het Praetorium binnen om ceremoniële onreinheid te vermijden, zodat zij het Pascha konden eten.²⁹ Pilatus ging daarom naar buiten naar hen en vroeg: “Welke aanklacht brengen jullie tegen deze man in?”³⁰ Zij antwoordden: “Als Hij niet schuldig was, zouden wij Hem niet aan u hebben overgeleverd.”³¹ Pilatus zei: “Neem Hem zelf en oordeel Hem volgens uw eigen wet.” De Joden zeiden: “Wij mogen niemand executeren.”³² Dit gebeurde om het woord te vervullen dat Jezus had gesproken, aangevend op welke manier Hij zou sterven.

³³ Pilatus ging toen weer het Praetorium binnen, riep Jezus en vroeg Hem: “Bent U de Koning der Joden?”

³⁴ Jezus antwoordde: “Is dat uw eigen idee, of hebben anderen u over Mij gesproken?”³⁵ Pilatus antwoordde: “Ben ik een Jood? Uw eigen volk en de hogepriesters hebben U aan mij overgeleverd. Wat hebt U gedaan?”³⁶ Jezus zei: “Mijn koninkrijk is niet van deze wereld. Als dat zo was, zouden Mijn dienaren vechten om Mijn arrestatie door de Joodse leiders te voorkomen. Maar Mijn koninkrijk is van een andere plaats.”³⁷ “U bent dan een koning!” zei Pilatus. Jezus antwoordde: “U zegt dat Ik een koning ben. Om deze reden ben Ik geboren en in de wereld gekomen: om te getuigen van de waarheid. Iedereen die aan de kant van de waarheid staat, luistert naar Mijn stem.”³⁸ Pilatus zei tegen Hem: “Wat is

waarheid?” Met deze woorden ging hij weer naar buiten naar de Joden die daar verzameld waren en zei: “Ik vind geen basis voor een aanklacht tegen Hem.”³⁹ Maar het is uw gewoonte dat ik één evangene voor u vrijlaat met Pascha. Wilt u dat ik ‘de Koning der Joden’ vrijlaat?”⁴⁰ Zij schreeuwden terug: “Niet deze man, maar Barabbas!” Nu was Barabbas een rebel.

19 Pilatus nam toen Jezus en liet Hem geselen.² De soldaten vochten een kroon van doornen en plaatsten die op Zijn hoofd, en ze kleedden Hem in een purperen mantel.³ Ze kwamen herhaaldelijk naar Hem toe en zeiden: “Gegroet, Koning van de Joden!” en sloegen Hem in het gezicht.⁴ Pilatus ging weer naar buiten en zei tegen hen: “Zie, ik breng Hem naar jullie toe zodat jullie weten dat ik geen schuld in Hem vind.”⁵ Jezus kwam naar buiten, dragend de doornenkroon en de purperen mantel. Pilatus zei tegen hen: “Zie, de mens!”⁶ Toen de overpriesters en dienaren Hem zagen, riepen ze: “Kruisig Hem! Kruisig Hem!” Pilatus zei: “Neem Hem zelf en kruisig Hem, want ik vind geen schuld in Hem.”⁷ De Joodse leiders antwoordden: “Wij hebben een wet, en volgens die wet moet Hij sterven, omdat Hij Zichzelf de Zoon van God heeft gemaakt.”⁸ Toen Pilatus dit hoorde, werd hij nog banger.⁹ Hij ging terug in het paleis en vroeg Jezus: “Waar komt U vandaan?” Maar Jezus gaf hem geen antwoord.¹⁰ Pilatus zei tegen Hem: “Weigert U met mij te spreken? Weet U niet dat ik de macht heb om U vrij te laten en om U te kruisigen?”¹¹ Jezus antwoordde: “U zou geen macht over Mij hebben, tenzij het u van boven gegeven was. Daarom heeft degene die Mij aan u heeft overgeleverd een grotere zonde.”¹² Vanaf dat moment probeerde Pilatus Hem vrij te laten, maar de Joden riepen: “Als je deze man vrijlaat, ben je geen vriend van de keizer; iedereen die beweert koning te zijn, verzet zich tegen de keizer.”

¹³ Toen Pilatus deze woorden hoorde, bracht hij Jezus naar buiten en ging zitten op de rechterstoel op een plaats die de Plaveiselvloer wordt genoemd, in het Hebreeuws, Gabbatha.¹⁴ Het was de voorbereidingsdag voor het Pascha, ongeveer het zesde uur. Hij zei tegen de Joden: “Zie uw Koning!”¹⁵ Zij schreeuwden: “Weg met Hem! Kruisig Hem!” Pilatus vroeg: “Zal ik uw Koning kruisigen?” De

Johannes

overpriesters antwoordden: "Wij hebben geen koning dan de keizer."

¹⁶ Dus leverde Pilatus Hem over om gekruisigd te worden. De soldaten namen Jezus in hun macht.

¹⁷ Zijn eigen kruis dragend, ging Hij naar de plaats die de Plaats van de Schedel wordt genoemd, in het Hebreeuws, Golgotha. ¹⁸ Daar kruisigden ze Hem, en met Hem twee anderen, één aan elke kant, met Jezus in het midden. ¹⁹ Pilatus had een opschrift geschreven en op het kruis geplaatst. Er stond: "JEZUS VAN NAZARETH, DE KONING VAN DE JODEN." ²⁰ Veel Joden lazen dit opschrift, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd was dicht bij de stad, en het was geschreven in het Hebreeuws, Latijn en Grieks. ²¹ De overpriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus: "Schrijf niet, 'De Koning van de Joden,' maar dat Hij zei, 'Ik ben Koning van de Joden.'" ²² Pilatus antwoordde: "Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven."

²³ Toen de soldaten Jezus hadden gekruisigd, namen ze Zijn kleren en verdeelden ze in vier delen, één voor elke soldaat, met de tuniek over. De tuniek was naadloos, in één stuk geweest. ²⁴ Ze zeiden tegen elkaar: "Laten we die niet scheuren, maar erom loten van wie die zal zijn." Dit was om de Schrift te vervullen: "Ze verdeelden Mijn kleren onder elkaar, en voor Mijn kleding wierpen zij het lot." Dus deden de soldaten deze dingen.

²⁵ Bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder, de zus van Zijn moeder, Maria de vrouw van Klopas, en Maria Magdalena. ²⁶ Toen Jezus Zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad erbij zag staan, zei Hij tegen Zijn moeder: "Vrouw, zie uw zoon!" ²⁷ Daarna zei Hij tegen de discipel: "Zie uw moeder!" Vanaf dat uur nam de discipel haar in zijn eigen huis op.

²⁸ Hierna, wetende dat alles nu volbracht was, en om de Schrift te vervullen, zei Jezus: "Ik heb dorst." ²⁹ Er stond een kruik vol zure wijn; dus ze staken een spons vol zure wijn op een hysopstengel en brachten die naar Zijn mond. ³⁰ Nadat Hij de zure wijn had ontvangen, verklaarde Jezus: "Het is volbracht!" Toen boog Hij Zijn hoofd en gaf de geest.

³¹ Omdat het de voorbereidingsdag was, om te voorkomen dat de lichamen op de sabbat aan het kruis bleven (want die sabbat was een grote dag), vroegen de Joden aan Pilatus dat hun benen

gebroken zouden worden en dat ze weggenomen zouden worden. ³² De soldaten kwamen en braken de benen van de eerste man en van de andere die met Hem gekruisigd was. ³³ Maar toen ze bij Jezus kwamen, zagen ze dat Hij al dood was, dus braken ze Zijn benen niet. ³⁴ In plaats daarvan doorboorde een van de soldaten Zijn zijde met een speer, en onmiddellijk kwam er bloed en water uit. ³⁵ Hij die het zag heeft getuigd, en zijn getuigenis is waar; hij weet dat hij de waarheid spreekt, zodat ook jullie mogen geloven. ³⁶ Deze gebeurtenissen vonden plaats om de Schrift te vervullen: "Geen van Zijn beenderen zal worden gebroken." ³⁷ En opnieuw zegt een andere Schrift: "Ze zullen zien op Hem die zij doorstoken hebben."

³⁸ Na deze dingen vroeg Jozef van Arimathea, een discipel van Jezus, maar in het geheim uit angst voor de Joden, aan Pilatus om het lichaam van Jezus weg te nemen, en Pilatus gaf toestemming. Dus kwam hij en nam Zijn lichaam weg. ³⁹ Nicodemus, die eerst 's nachts naar Jezus was gekomen, kwam ook, met een mengsel van mirre en aloë, ongeveer honderd liter's. ⁴⁰ Zij namen het lichaam van Jezus en wikkelden het in linnen doeken met de specerijen, volgens de Joodse begrafenisgebruiken. ⁴¹ Op de plaats waar Hij gekruisigd was, was een tuin, en in de tuin een nieuw graf waarin nog niemand was gelegd. ⁴² Omdat het de Joodse voorbereidingsdag was en het graf dichtbij was, legden ze Jezus daar.

20 Op de eerste dag van de week, terwijl het nog donker was, kwam Maria Magdalena bij het graf en zag dat de steen van de ingang was weggenomen. ² Ze rende naar Simon Petrus en de andere discipel, degene van wie Jezus hield, en zei: "Ze hebben de Heer uit het graf genomen, en we weten niet waar ze hem hebben neergelegd!" ³ Toen gingen Petrus en de andere discipel op weg naar het graf. ⁴ Ze renden allebei, maar de andere discipel rende sneller dan Petrus en bereikte het graf als eerste. ⁵ Hij boog zich voorover en keek naar binnen naar de linnen doeken die daar lagen, maar hij ging niet naar binnen. ⁶ Toen kwam Simon Petrus achter hem aan en ging het graf binnen. Hij zag de linnen doeken daar liggen, ⁷ en de doek die om Jezus' hoofd had gezeten, niet bij de linnen doeken, maar apart opgerold op een andere plek. ⁸ Toen ging de andere discipel, die als eerste bij het graf was gekomen, ook naar binnen. Hij zag en geloofde. ⁹

Johannes

Want ze begrepen nog niet uit de Schrift dat Jezus uit de dood moest opstaan. ¹⁹ Daarna gingen de discipelen terug naar hun eigen huizen.

¹¹ Maar Maria bleef buiten bij het graf staan huilen. Terwijl ze hilde, boog ze zich voorover om in het graf te kijken ¹² en zag twee engelen in het wit, zittend waar Jezus' lichaam had gelegen, één aan het hoofd en de andere aan de voeten. ¹³ Ze vroegen haar: "Vrouw, waarom huil je?" Ze antwoordde: "Ze hebben mijn Heer weggenomen, en ik weet niet waar ze hem hebben neergelegd." ¹⁴ Hierop draaide ze zich om en zag Jezus daar staan, maar ze realiseerde zich niet dat het Jezus was. ¹⁵ Hij vroeg haar: "Vrouw, waarom huil je? Wie zoek je?" Denkend dat hij de tuinman was, zei ze: "Heer, als u hem hebt weggenomen, vertel me dan waar u hem hebt neergelegd, en ik zal hem meenemen." ¹⁶ Jezus zei tegen haar: "Maria." Ze draaide zich naar hem om en riep in het Hebreeuws: "Rabboni!" (wat "Leraar" betekent). ¹⁷ Jezus zei: "Houd me niet vast, want ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. Ga in plaats daarvan naar mijn broeders en vertel hen: 'Ik stijg op naar mijn Vader en jullie Vader, naar mijn God en jullie God.'" ¹⁸ Maria Magdalena ging naar de discipelen met de boodschap: "Ik heb de Heer gezien!" En ze vertelde hun wat hij tegen haar had gezegd.

¹⁹ Op de avond van die eerste dag van de week, toen de discipelen bij elkaar waren, met de deuren op slot uit angst voor de Joodse leiders, kwam Jezus en stond tussen hen en zei: "Vrede zij met jullie!" ²⁰ Nadat hij dit had gezegd, toonde hij hun zijn handen en zijn zijde. De discipelen waren verheugd toen ze de Heer zagen. ²¹ Opnieuw zei Jezus: "Vrede zij met jullie! Zoals de Vader mij heeft gezonden, zend ik jullie." ²² Daarop blies hij op hen en zei: "Ontvang de Heilige Geest. ²³ Als jullie iemand zijn zonden vergeven, zijn ze vergeven; als jullie vergeving van iemand onthouden, wordt die onthouden."

²⁴ Nu was Thomas, ook Didymus genoemd, een van de Twaalf, niet bij de discipelen toen Jezus kwam. ²⁵ Dus informeerden de andere discipelen hem: "We hebben de Heer gezien!" Maar hij antwoordde: "Tenzij ik de merktekens van de spijkers in zijn handen zie en mijn vinger leg waar de spijkers waren, en mijn hand in zijn zijde steek, zal ik niet geloven."

²⁶ Een week later waren zijn discipelen weer in het huis, en Thomas was bij hen. Hoewel de deuren op slot waren, kwam Jezus en stond tussen hen en zei: "Vrede zij met jullie!" ²⁷ Toen zei hij tegen Thomas: "Leg je vinger hier; zie mijn handen. Steek je hand uit en leg die in mijn zijde. Stop met twijfelen en geloof." ²⁸ Thomas riep tot hem uit: "U bent mijn Heer en mijn God!" ²⁹ Toen zei Jezus tegen hem: "Je hebt geloofd omdat je me hebt gezien; gezegend zijn zij die niet hebben gezien en toch hebben geloofd."

³⁰ Jezus deed veel andere wonderbaarlijke tekenen in de aanwezigheid van zijn discipelen, die niet in dit boek zijn geschreven. ³¹ Maar deze zijn opgeschreven zodat jullie kunnen geloven dat Jezus de Messias is, de Zoon van God, en dat jullie door te geloven leven mogen hebben in zijn naam.

21

Na deze gebeurtenissen openbaarde Jezus Zich opnieuw aan de discipelen bij de Zee van Tiberias, en Hij deed dit op de volgende wijze: ² Simon Petrus, Thomas genaamd Didymus, Nathanaël uit Kana in Galilea, de zonen van Zebedeüs, en twee andere discipelen waren samen. ³ Simon Petrus zei tegen hen: "Ik ga vissen." Zij antwoordden: "Wij gaan met je mee." Dus gingen ze naar buiten en stapten in de boot, maar die nacht vingen ze niets. ⁴ Toen de dag aanbrak, stond Jezus op de oever, maar de discipelen herkenden niet dat het Jezus was. ⁵ Jezus riep naar hen: "Kinderen, hebben jullie iets te eten?" Zij antwoordden: "Nee." ⁶ Hij instrueerde hen: "Werpt het net uit aan de rechterkant van de boot, en je zult iets vinden." Ze wierpen het uit en waren niet in staat het binnen te halen vanwege de grote hoeveelheid vis. ⁷ Toen zei de discipel die Jezus liefhad tegen Petrus: "Het is de Heer!" Toen Simon Petrus dit hoorde, trok hij zijn bovenkleed aan (want hij was aan het werk) en sprong in de zee. ⁸ De andere discipelen volgden in het kleine bootje, het net vol vis slepend, want ze waren niet ver van land, ongeveer tweehonderd el. ⁹ Toen ze aan land kwamen, zagen ze een houtskoolvuur met vis erop en brood. ¹⁰ Jezus instrueerde hen: "Breng de vis die je net gevangen hebt." ¹¹ Simon Petrus ging aan boord en haalde het net aan land, vol grote vissen, in totaal 153; en ondanks hun aantal, scheurde het net niet. ¹² Jezus zei tegen hen: "Kom en ontbijt." Geen van de discipelen durfde Hem te vragen: "Wie bent U?" wetende dat het de Heer was. ¹³ Jezus kwam

Johannes

dichterbij, nam het brood en deelde het aan hen uit, en eveneens de vis. ¹⁴ Dit was nu de derde keer dat Jezus aan de discipelen verscheen nadat Hij uit de dood was opgewekt.

¹⁵ Nadat ze gegeten hadden, zei Jezus tegen Simon Petrus: "Simon, zoon van Johannes, houd je van Mij meer dan dezen?" Hij antwoordde: "Ja, Heer, U weet dat ik van U houd." Jezus zei: "Weid mijn lammeren."

¹⁶ Hij vroeg hem opnieuw: "Simon, zoon van Johannes, houd je van Mij?" Hij antwoordde: "Ja, Heer, U weet dat ik van U houd." Jezus zei: "Hoed mijn schapen." ¹⁷ Hij vroeg hem een derde keer: "Simon, zoon van Johannes, houd je van Mij?" Petrus was bedroefd omdat Jezus hem de derde keer vroeg: "Houd je van Mij?" Hij zei: "Heer, U weet alles; U weet dat ik van U houd." Jezus zei: "Weid mijn schapen." ¹⁸ Voorwaar, voorwaar, Ik zeg je, toen je jonger was, kleepte je jezelf en ging waar je wilde; maar wanneer je oud bent, zul je je handen uitstrekken, en iemand anders zal je kleden en je brengen waar je niet wilt gaan." ¹⁹ Hij zei dit om aan te geven met welke dood Petrus God zou

verheerlijken. Na dit gezegd te hebben, zei Hij tegen hem: "Volg Mij!"

²⁰ Petrus draaide zich om en zag de discipel die Jezus liefhad hen volgen, degene die tijdens het avondmaal tegen Jezus aan had geleund en vroeg: "Heer, wie gaat U verraden?" ²¹ Toen hij hem zag, vroeg Petrus aan Jezus: "Heer, wat gebeurt er met deze man?" ²² Jezus antwoordde: "Als Ik wil dat hij blijft totdat Ik terugkom, wat gaat jou dat aan? Jij moet Mij volgen." ²³ Zo verspreidde zich het gerucht onder de broeders dat deze discipel niet zou sterven. Maar Jezus had niet tegen hem gezegd dat hij niet zou sterven, maar alleen: "Als Ik wil dat hij blijft totdat Ik terugkom, wat gaat jou dat aan?"

²⁴ Dit is de discipel die getuigt van deze dingen en die ze heeft opgeschreven. Wij weten dat zijn getuigenis waar is. ²⁵ Er zijn veel andere dingen die Jezus deed; als ze allemaal opgeschreven zouden worden, veronderstel ik dat zelfs de hele wereld geen ruimte zou hebben voor de boeken die geschreven zouden worden.

Handelingen

1 In mijn vorige verslag, Theofilus, heb ik alles gedocumenteerd wat Jezus begon te doen en te onderwijzen, ² tot de dag dat hij naar de hemel werd opgenomen, nadat hij door de Heilige Geest instructies had gegeven aan de apostelen die hij had uitgekozen. ³ Na zijn tijden toonde hij zichzelf levend aan hen met vele overtuigende bewijzen, verschijnend over een periode van veertig dagen en sprekend over het koninkrijk van God. ⁴ Op een keer, terwijl hij hen bijeenbracht, instrueerde hij hen om Jeruzalem niet te verlaten, maar te wachten op de belofte van de Vader, “waarover,” zei hij, “jullie mij hebben horen spreken; ⁵ want Johannes doopte met water, maar jullie zullen met de Heilige Geest gedoopt worden niet vele dagen van nu.”

⁶ Dus toen zij bijeen waren, vroegen zij hem, “Heer, is dit de tijd dat u het koninkrijk aan Israël gaat herstellen?” ⁷ Hij antwoordde, “Het is niet aan jullie om de tijden of data te kennen die de Vader door zijn eigen gezag heeft vastgesteld. ⁸ Maar jullie zullen kracht ontvangen wanneer de Heilige Geest over jullie komt; en jullie zullen mijn getuigen zijn in Jeruzalem, en in heel Judea en Samaria, en tot de uiteinden van de aarde.”

⁹ Nadat hij dit had gezegd, werd hij omhoog geheven terwijl zij toekeken, en een wolk onttrok hem aan hun zicht. ¹⁰ Terwijl zij gespannen naar de hemel keken terwijl hij ging, stonden plotseling twee mannen in witte kleding naast hen. ¹¹ “Mannen van Galilea,” zeiden zij, “waarom staan jullie naar de hemel te kijken? Deze zelfde Jezus, die van jullie is opgenomen naar de hemel, zal op dezelfde manier terugkomen als jullie hem naar de hemel hebben zien gaan.”

¹² Toen keerden zij terug naar Jeruzalem van de heuvel die de Olijfberg wordt genoemd, die dicht bij Jeruzalem ligt, een sabbatsreis verwijderd. ¹³ Toen zij aankwamen, gingen zij naar boven naar de kamer waar zij verbleven. Aanwezig waren Petrus, Johannes, Jakobus en Andreas; Filippus en Thomas, Bartholomeüs en Mattheüs; Jakobus, zoon van Alfeüs, Simon de Zeloot, en Judas, zoon van Jakobus. ¹⁴ Allen wijdden zich voortdurend aan gebed, samen met de vrouwen, en Maria, de moeder van Jezus, en met zijn broers.

¹⁵ In die dagen stond Petrus op te midden van de gelovigen (een groep van ongeveer 120 mensen) en

zei, ¹⁶ “Broeders en zusters, de Schrift moest worden vervuld die de Heilige Geest lang geleden door David heeft gesproken over Judas, die als gids diende voor degenen die Jezus arresteerden. ¹⁷ Hij werd tot ons gerekend en deelde in deze bediening.” ¹⁸ (Nu verwierf deze man een veld met de betaling die hij ontving voor zijn slechtheid, en met een vooroverval barstte hij open in het midden en al zijn ingewanden stroomden eruit. ¹⁹ Dit werd bekend bij alle inwoners van Jeruzalem, dus noemden zij dat veld in hun eigen taal Akeldama, dat wil zeggen, Bloedveld.) ²⁰ “Want,” zei Petrus, “er staat geschreven in het boek van de Psalmen:

‘Moge zijn plaats verlaten worden; laat er niemand zijn die erin woont,’

en,

‘Moge een ander zijn ambt overnemen.’

²¹ Daarom is het noodzakelijk om een van de mannen te kiezen die de hele tijd bij ons zijn geweest dat de Heer Jezus in en uit ons midden ging, ²² beginnend vanaf de doop van Johannes tot de dag dat hij van ons werd opgenomen. Want een van deze moet met ons getuige worden van zijn opstanding.” ²³ Dus stelden zij twee mannen voor: Jozef genaamd Barsabbas (ook bekend als Justus) en Mattias. ²⁴ Toen baden zij, “Heer, u die de harten van allen kent, toon ons welke van deze twee u hebt gekozen ²⁵ om deze bediening en het apostelschap over te nemen, die Judas heeft verlaten om naar zijn eigen plaats te gaan.” ²⁶ Toen wierpen zij het lot, en Mattias werd gekozen; zo werd hij toegevoegd aan de elf apostelen.

2 Toen de dag van Pinksteren aanbrak, waren zij allen bijeen op één plaats. ² Plotseling kwam er uit de hemel een geluid als van een sterke, snel opkomende windvlaag, en het vulde het hele huis waar zij zaten. ³ Zij zagen iets dat leek op vuurtongen die zich verdeelden en zich op ieder van hen neerzetten. ⁴ Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en begonnen in verschillende talen te spreken, zoals de Geest hun de mogelijkheid gaf om te doen.

⁵ Nu waren er vrome Joden uit elke natie onder de hemel woonachtig in Jeruzalem. ⁶ Toen zij dit geluid hoorden, kwam er een menigte samen in verwarring, omdat ieder hen in hun eigen taal hoorde spreken. ⁷

Handelingen

Zij waren volkomen verbaasd en vroegen: “Zijn al deze mensen die spreken geen Galileëers?”⁸ Hoe komt het dan dat ieder van ons hen in onze moedertaal hoort?”⁹ Mensen uit Parthië, Medië en Elam; zij die wonen in Mesopotamië, Judea en Cappadocië, Pontus en Azië,¹⁰ Frygië en Pamfylië, Egypte en de delen van Libië bij Cyrene; bezoekers uit Rome, zowel Joden als bekeerlingen tot het Jodendom;¹¹ Kretenzers en Arabieren—wij horen hen de machtige werken van God verkondigen in onze eigen talen!”¹² In verbazing en verwarring vroegen zij elkaar: “Wat zou dit kunnen betekenen?”¹³ Maar anderen bespotten hen en zeiden: “Ze hebben te veel nieuwe wijn gehad.”

¹⁴ Toen stond Petrus op met de Elf, verhief zijn stem en sprak de menigte toe: “Mannen van Judea en allen die in Jeruzalem wonen, laat dit u bekend zijn, en luister aandachtig naar mijn woorden.”¹⁵ Deze mensen zijn niet dronken, zoals u veronderstelt, want het is pas het derde uur van de dag.¹⁶ In plaats daarvan is dit wat voorzeggd is door de profeet Joël:

¹⁷ ‘In de laatste dagen,’ zegt God, ‘zal ik mijn Geest uitstorten over alle mensen; uw zonen en dochters zullen profeteren, uw jonge mannen zullen visioenen zien, en uw oude mannen zullen dromen dromen. ¹⁸ Over mijn dienaren en dienaressen zal ik in die dagen mijn Geest uitstorten, en zij zullen profeteren. ¹⁹ Ik zal wonderen tonen in de hemel boven en tekenen op de aarde beneden, bloed en vuur en rookwolken. ²⁰ De zon zal donker worden en de maan zal in bloed veranderen voordat de grote en glorieuze dag van de Heer komt. ²¹ En iedereen die de naam van de Heer aanroept zal gered worden.’

²² “Mannen van Israël, luister hiernaar: Jezus van Nazareth was een man door God aan u geaccrediteerd door wonderen, tekenen en tekenen, die God onder u heeft verricht door hem, zoals u zelf weet.”²³ Deze man is aan u overgeleverd door Gods opzettelijke plan en voorkennis; en u, met de hulp van wetteloze mensen, hebt hem ter dood gebracht door hem aan het kruis te nagelen.²⁴ Toch heeft God hem uit de dood opgewekt, bevrijdend van de pijn van de dood, omdat het onmogelijk was voor de dood om zijn greep op hem te behouden.²⁵ David sprak over hem:

‘Ik zag de Heer altijd voor mij. Omdat hij aan mijn rechterhand is, zal ik niet wankelen. ²⁶ Daarom is mijn hart verheugd en mijn tong jubelt; en mijn lichaam zal rusten in hoop, ²⁷ omdat u mij niet zult verlaten in het dodenrijk, noch zult u uw Heilige laten ontbinding zien. ²⁸ U hebt mij de paden van het leven geopend; u zult mij met vreugde vervullen in uw aanwezigheid.’

²⁹ “Broeders, ik kan u met vertrouwen vertellen dat de patriarch David is gestorven en begraven, en zijn graf is tot op de dag van vandaag hier.”³⁰ Maar hij was een profeet en begreep dat God hem met een eed had gezworen om een van zijn nakomelingen op zijn troon te plaatsen.³¹ Dit vooruitziend, sprak hij over de opstanding van de Messias, dat hij niet werd verlaten in het dodenrijk, noch zag zijn lichaam ontbinding.³² God heeft deze Jezus weer tot leven gebracht, en wij zijn allen getuigen van dit feit.³³ Verheven aan de rechterhand van God, heeft hij van de Vader de beloofde Heilige Geest ontvangen en heeft hij uitgestort wat u nu ziet en hoort.³⁴ Want David is niet naar de hemel opgevaard, en toch zei hij,

‘De Heer sprak tot mijn Heer: “Zit aan mijn rechterhand” ³⁵ totdat ik uw vijanden onder uw voeten plaats.’”

³⁶ “Laat daarom heel het huis van Israël zeker weten: God heeft deze Jezus, die u gekruisigd hebt, zowel Heer als Messias gemaakt.”

³⁷ Toen de mensen dit hoorden, waren zij diep geraakt en zeiden tegen Petrus en de andere apostelen: “Broeders, wat moeten we doen?”³⁸ Petrus antwoordde: “Keer terug en laat u dopen, ieder van u, in de naam van Jezus Christus tot vergeving van uw zonden. En u zult de gave van de Heilige Geest ontvangen.”³⁹ Deze belofte is voor u en uw kinderen en voor allen die ver weg zijn—voor allen die de Heer onze God zal roepen.”⁴⁰ Met veel andere woorden waarschuwde hij hen; en hij drong er bij hen op aan: “Red uzelf van deze verdorven generatie.”⁴¹ Degenen die zijn boodschap omarmden, werden gedoopt, en ongeveer drieduizend werden die dag aan hun aantal toegevoegd.

⁴² Zij wijdden zich aan het onderricht van de apostelen en aan de gemeenschap, aan het breken van het brood en aan het gebed.⁴³ Iedereen was

Handelingen

vervuld van ontzag voor de vele wonderen en tekenen die door de apostelen werden verricht. ⁴⁴ Alle gelovigen waren bijeen en deelden alles gemeenschappelijk. ⁴⁵ Zij verkochten hun bezittingen en eigendommen om te voorzien in de behoeften van iedereen die in nood was. ⁴⁶ Elke dag kwamen zij samen in de tempelhoven. Zij deelden maaltijden in hun huizen en aten samen met blijde en oprechte harten, ⁴⁷ prijzend God en genietend van de welwillendheid van alle mensen. En de Heer voegde dagelijks aan hun aantal toe degenen die gered werden.

3 Petrus en Johannes gingen op naar de tempel tijdens het uur van gebed, dat het negende uur was. ² Een man die vanaf zijn geboorte verlamd was, werd naar de tempelpoort genaamd Mooi gedragen, waar hij elke dag werd neergezet om te bedelen om aalmoezen van degenen die de tempel binnenkwamen. ³ Toen hij Petrus en Johannes de tempel zag binnengaan, vroeg hij hen om aalmoezen. ⁴ Petrus, samen met Johannes, richtte zijn blik op hem en zei: "Kijk naar ons." ⁵ De man schonk hen zijn aandacht, in de verwachting iets van hen te ontvangen. ⁶ Petrus zei: "Zilver en goud heb ik niet, maar wat ik heb, geef ik u. In de naam van Jezus Christus van Nazareth, sta op en loop." ⁷ Hij pakte hem bij de rechterhand en hielp hem overeind, en onmiddellijk werden zijn voeten en enkels versterkt. ⁸ Hij sprong op en begon te lopen, en ging met hen de tempel binnen, lopend en springend en God prijzend. ⁹ Iedereen zag hem rondlopen en God prijzen; ¹⁰ en zij herkenden hem als dezelfde man die altijd zat te bedelen bij de tempelpoort genaamd Mooi, en zij waren vervuld van verwondering en verbazing over wat er met hem was gebeurd.

¹¹ Terwijl hij zich aan Petrus en Johannes vastklampte, renden alle mensen naar hen toe op de plaats genaamd de Zuilengang van Salomo, volkomen verbaasd. ¹² Toen Petrus dit zag, sprak hij de mensen toe: "Mannen van Israël, waarom bent u hier zo verbaasd over? Waarom staart u naar ons alsof wij door onze eigen kracht of vroomheid hem hebben laten lopen?" ¹³ De God van Abraham, Isaak en Jakob, de God van onze vaders, heeft Zijn dienaar Jezus verheerlijkt, die u hebt overgeleverd en verloochend voor Pilatus, hoewel hij had besloten Hem vrij te laten. ¹⁴ U hebt de Heilige en Rechtvaardige verloochend en gevraagd om een

moordenaar aan u vrij te laten. ¹⁵ U hebt de Vorst des levens gedood, die God uit de doden heeft opgewekt, en daarvan zijn wij getuigen. ¹⁶ Door geloof in de naam van Jezus is deze man, die u ziet en kent, sterk gemaakt. Het is Jezus' naam en het geloof dat door Hem komt dat hem deze volmaakte gezondheid heeft gegeven in uw aller tegenwoordigheid.

¹⁷ "En nu, broeders, ik weet dat u in onwetendheid hebt gehandeld, evenals uw leiders. ¹⁸ Maar God heeft vervuld wat Hij door de mond van al de profeten heeft voorgezegd, dat Zijn Christus op deze wijze zou lijden. ¹⁹ Bekeer u daarom en keer terug tot God, zodat uw zonden worden uitgewist, opdat er tijden van verkwikking mogen komen van de Heer, ²⁰ en dat Hij de Messias mag zenden, die voor u is aangesteld, namelijk Jezus. ²¹ De hemel moet Hem opnemen tot de tijd komt dat God alles herstelt, zoals Hij lang geleden heeft beloofd door de mond van Zijn heilige profeten.

²² Want Mozes heeft gezegd: 'De Heer uw God zal voor u een profeet zoals ik uit uw eigen volk doen opstaan; u moet naar alles luisteren wat Hij u zegt.' ²³ Iedereen die niet naar die profeet luistert, zal volledig uit het volk worden afgesneden.' ²⁴ Waarlijk, vanaf Samuel hebben alle profeten die gesproken hebben deze dagen aangekondigd. ²⁵ U bent de erfgenamen van de profeten en van het verbond dat God met uw vaders heeft gesloten. Hij zei tot Abraham: 'Door uw nakomelingen zullen alle volken op aarde gezegend worden.' ²⁶ Toen God Zijn dienaar deed opstaan, zond Hij Hem eerst naar u om u te zegenen door ieder van u af te keren van uw zondige wegen."

4 Terwijl zij het volk toespraken, kwamen de priesters, de bevelhebber van de tempelwachter en de Sadduceëen naar hen toe, ² zeer verontrust omdat de apostelen het volk onderwezen en de opstanding van de doden verkondigden door Jezus. ³ Zij grepen Petrus en Johannes en, omdat het al avond was, zetten zij hen in hechtenis tot de volgende dag. ⁴ Echter, velen die de boodschap hoorden, geloofden, en het aantal mannen dat geloofde groeide tot ongeveer vijftienduizend.

⁵ De volgende dag kwamen de leiders, oudsten en schriftgeleerden bijeen in Jeruzalem. ⁶ Annas, de hogepriester, was aanwezig, samen met Kajafas,

Handelingen

Johannes, Alexander en anderen van de hogepriesterlijke familie. ⁷ Zij lieten Petrus en Johannes voor hen brengen en begonnen hen te ondervragen: “Door welke kracht of in welke naam hebt u dit gedaan?” ⁸ Toen sprak Petrus, vervuld met de Heilige Geest, tot hen: “Leiders en oudsten van het volk, ⁹ als wij vandaag worden onderzocht vanwege een goede daad aan een gehandicapte man, hoe hij genezen is, ¹⁰ laat het dan bekend zijn aan u allen en aan heel het volk van Israël, dat door de naam van Jezus Christus van Nazareth, die u gekruisigd hebt en die God uit de doden heeft opgewekt, deze man gezond voor u staat. ¹¹ Hij is

‘de steen die u, de bouwers, hebt verworpen, die de hoeksteen is geworden.’

¹² En er is in niemand anders redding, want er is geen andere naam onder de hemel aan de mensheid gegeven waardoor wij gered kunnen worden.”

¹³ Toen zij de vrijmoedigheid van Petrus en Johannes zagen en beseften dat zij ongeschoolde en gewone mannen waren, waren zij verbaasd en herkenden hen als mensen die met Jezus waren geweest. ¹⁴ Maar toen zij de man die genezen was bij hen zagen staan, hadden zij niets in te brengen tegen hen. ¹⁵ Dus bevalen zij hen de Raad te verlaten en overlegden onder elkaar, ¹⁶ zeggende: “Wat moeten wij met deze mannen doen? Want het is duidelijk voor allen die in Jeruzalem wonen dat er een opmerkelijk wonder door hen is gebeurd, en wij kunnen het niet ontkennen. ¹⁷ Maar om te voorkomen dat dit verder onder het volk verspreid wordt, laten wij hen waarschuwen niet langer tot iemand in deze naam te spreken.” ¹⁸ En toen zij hen terugriepen, bevalen zij hen helemaal niet meer te spreken of te ondervragen in de naam van Jezus. ¹⁹ Maar Petrus en Johannes antwoordden hen: “Oordeel zelf of het juist is in Gods ogen naar u te luisteren in plaats van naar God. ²⁰ Want wij kunnen niet ophouden iedereen te vertellen over wat wij gezien en gehoord hebben.” ²¹ Na verdere bedreigingen lieten zij hen vrij, omdat zij geen manier vonden om hen te straffen, omdat al het volk God verheerlijkte om wat er was gebeurd. ²² Want de man die genezen was, was ouder dan veertig jaar.

²³ Na hun vrijlating keerden Petrus en Johannes terug naar hun eigen mensen en rapporteerden alles

wat de hogepriesters en oudsten tegen hen hadden gezegd. ²⁴ Toen zij dit hoorden, verhieven zij hun stemmen gezamenlijk tot God en zeiden: “Soevereine Heer, u hebt de hemel en de aarde en de zee gemaakt, en alles wat daarin is. ²⁵ U sprak door de Heilige Geest door de mond van uw dienaar, onze vader David:

‘Waarom woeden de naties en beramen de volken ijdele plannen?’ ²⁶ De koningen van de aarde staan op en de leiders verzamelen zich tegen de Heer en tegen zijn Gezalfde.’

²⁷ Werkelijk, Herodes en Pontius Pilatus, samen met de heidenen en het volk van Israël, verzamelden zich in deze stad om te handelen tegen uw heilige dienaar Jezus, die u gezalfd hebt. ²⁸ Zij voerden uit wat uw macht en wil van tevoren hadden bepaald dat zou gebeuren. ²⁹ En nu, Heer, let op hun dreigingen en geef uw dienaren de mogelijkheid om uw woord met grote vrijmoedigheid te spreken, ³⁰ terwijl u uw hand uitstrekt om te genezen en tekenen en wonderen te verrichten door de naam van uw heilige dienaar Jezus.” ³¹ Nadat zij gebeden hadden, werd de plaats waar zij bijeen waren geschud. Zij werden allen vervuld met de Heilige Geest en spraken het woord van God met vrijmoedigheid.

³² De gemeenschap van gelovigen was één van hart en ziel. Niemand claimde enig bezit als zijn eigen, maar zij deelden alles wat zij hadden. ³³ Met grote kracht bleven de apostelen getuigen van de opstanding van de Heer Jezus, en overvloedige genade was op hen allen. ³⁴ Er waren geen behoeftige personen onder hen. Van tijd tot tijd verkochten degenen die land of huizen bezaten deze, brachten de opbrengst ³⁵ en legden die aan de voeten van de apostelen, en zij werden verdeeld aan ieder die behoefte had. ³⁶ Jozef, een Leviet uit Cyprus, bekend bij de apostelen als Barnabas (wat vertaald wordt als “zoon van bemoediging”), ³⁷ verkocht een veld dat hij bezat, bracht het geld en legde het aan de voeten van de apostelen.

5 Een man genaamd Ananias, samen met zijn vrouw Saffira, verkocht een stuk eigendom. ²

Met volledige medeweten van zijn vrouw hield hij een deel van de opbrengst voor zichzelf achter en bracht een deel om aan de voeten van de apostelen te leggen. ³ Toen zei Petrus: “Ananias, waarom heeft Satan je hart vervuld om te liegen tegen de Heilige

Handelingen

Geest en een deel van het geld van het land achter te houden? ⁴ Was het niet van jou voordat het verkocht werd? En nadat het verkocht was, was het niet tot je beschikking? Waarom heb je dit plan in je hart bedacht? Je hebt niet tegen mensen gelogen, maar tegen God.” ⁵ Bij het horen van deze woorden viel Ananias neer en stierf; en grote vrees kwam over allen die ervan hoorden. ⁶ De jonge mannen stonden op, wikkelden hem in en droegen hem weg om begraven te worden.

⁷ Ongeveer drie uur later kwam zijn vrouw binnen, niet wetende wat er was gebeurd. ⁸ Petrus vroeg haar: “Vertel me, is dit de prijs die jullie en Ananias voor het land hebben ontvangen?” Ze antwoordde: “Ja, dat is de prijs.” ⁹ Petrus zei tegen haar: “Hoe hebben jullie kunnen samenspannen om de Geest van de Heer op de proef te stellen? Zie, de voeten van degenen die je man hebben begraven staan voor de deur, en zij zullen jou ook wegdragen.” ¹⁰ Onmiddellijk viel ze neer aan zijn voeten en stierf. De jonge mannen kwamen binnen, vonden haar dood, en droegen haar weg om haar naast haar man te begraven. ¹¹ Een diep ontzag kwam over de hele kerk en allen die van deze gebeurtenissen hoorden.

¹² Veel tekenen en wonderen werden door de apostelen onder het volk verricht, en alle gelovigen kwamen samen in de Zuilengang van Salomo. ¹³ Niemand anders durfde zich bij hen aan te sluiten, hoewel het volk hen hoogachtte. ¹⁴ Toch werden er meer gelovigen aan de Heer toegevoegd, menigten van zowel mannen als vrouwen. ¹⁵ Als gevolg daarvan brachten mensen de zieken naar de straten en legden hen op bedden en matten, zodat ten minste de schaduw van Petrus op hen zou vallen als hij voorbijging. ¹⁶ Menigten verzamelden zich uit de steden rondom Jeruzalem, brachten de zieken en degenen die gekweld werden door onreine geesten, en allen werden genezen.

¹⁷ Toen werden de hogepriester en al zijn metgezellen, die leden waren van de Sadduceeën, vervuld met jaloezie. ¹⁸ Zij arresteerden de apostelen en zetten hen in een openbare gevangenis. ¹⁹ Maar 's nachts opende een engel van de Heer de gevangenisdeuren en leidde hen naar buiten. ²⁰ “Ga, sta in de tempelhoven,” zei hij, “en deel met het volk over dit nieuwe leven.” ²¹ Bij het aanbreken van de dag gingen zij de tempelhoven binnen en begonnen te onderwijzen. Toen de hogepriester en zijn

metgezellen aankwamen, riepen zij de Sanhedrin bijeen—de volledige vergadering van de oudsten van Israël—en stuurden naar de gevangenis voor de apostelen. ²² Maar toen de officieren aankwamen, vonden zij hen niet in de gevangenis, dus keerden zij terug en rapporteerden, ²³ “We vonden de gevangenis stevig op slot, met de bewakers bij de deuren; maar toen we ze openden, vonden we niemand binnen.” ²⁴ Toen de kapitein van de tempelwacht en de hogepriesters dit hoorden, waren zij verbaasd, zich afvragend wat hiervan zou komen. ²⁵ Toen kwam iemand en zei: “Kijk! De mannen die jullie in de gevangenis hebben gezet staan in de tempelhoven en onderwijzen het volk.”

²⁶ Daarop ging de kapitein met zijn officieren en bracht de apostelen terug zonder geweld, want zij vreesden dat het volk hen zou stenigen. ²⁷ De apostelen werden binnengebracht en voor de Sanhedrin gepresenteerd om door de hogepriester ondervraagd te worden. ²⁸ “We hebben jullie strikte orders gegeven om niet in deze naam te onderwijzen,” zei hij. “Toch hebben jullie Jeruzalem gevuld met jullie leer en zijn van plan het bloed van deze man over ons te brengen.” ²⁹ Petrus en de andere apostelen antwoordden: “Wij moeten God volgen in plaats van mensen!” ³⁰ De God van onze voorouders heeft Jezus uit de dood opgewekt, die jullie hebben gedood door hem aan een kruis te hangen. ³¹ God heeft hem verhoogd tot zijn eigen rechterhand als Vorst en Redder, om Israël bekering en vergeving van zonden te geven. ³² Wij getuigen van deze zaken, evenals de Heilige Geest, die God heeft gegeven aan degenen die hem gehoorzamen.”

³³ Toen zij dit hoorden, waren zij woedend en wilden hen ter dood brengen. ³⁴ Maar een Farizeeër genaamd Gamaliël, een leraar van de wet, gerespecteerd door al het volk, stond op in de Sanhedrin en beval dat de mannen een tijdje naar buiten werden gebracht. ³⁵ Toen sprak hij de Sanhedrin toe: “Mannen van Israël, overweeg zorgvuldig wat jullie van plan zijn te doen met deze mannen. ³⁶ Enige tijd geleden verscheen Theudas, die beweerde iemand van betekenis te zijn, en ongeveer vierhonderd mannen sloten zich bij hem aan. Hij werd gedood, al zijn volgelingen werden verspreid, en het kwam allemaal op niets uit. ³⁷ Na hem verscheen Judas de Galileeër in de dagen van de volkstelling en leidde een groep mensen in

Handelingen

opstand. Ook hij kwam om, en al zijn volgelingen werden verstrooid.³⁸ Daarom, in de huidige situatie, adviseer ik jullie: Laat deze mannen met rust! Laat hen gaan! Want als hun doel of activiteit van menselijke oorsprong is, zal het mislukken.³⁹ Maar als het van God is, zullen jullie niet in staat zijn hen te stoppen; jullie zouden zelfs kunnen ontdekken dat jullie tegen God strijden.”

⁴⁰ Zijn toespraak overtuigde hen. Ze riepen de apostelen binnen, geselden hen, en bevalen hen niet meer in de naam van Jezus te spreken, en lieten hen toen gaan.⁴¹ De apostelen verlieten de Sanhedrin, verheugd dat zij waardig waren geacht om schande te lijden voor de Naam.⁴² Dag na dag, in de tempelhoven en van huis tot huis, bleven zij onderwijzen en het goede nieuws verkondigen dat Jezus de Messias is.

6 In die dagen, toen het aantal discipelen groeide, ontstond er een klacht van de Hellenistische Joden tegen de Hebreeuwse Joden omdat hun weduwen werden verwaarloosd bij de dagelijkse voedseluitdeling.² Dus riepen de Twaalf de hele groep discipelen bijeen en zeiden: “Het zou niet gepast zijn voor ons om het woord van God te verwaarlozen om tafels te bedienen.”³ Kies daarom, broeders en zusters, zeven mannen uit uw midden die een goede reputatie hebben, vol van de Geest en wijsheid, die wij voor deze taak kunnen aanstellen.⁴ Wij zullen ons dan wijden aan gebed en de bediening van het woord.”⁵ Dit voorstel beviel de hele vergadering. Ze kozen Stefanus, een man vol geloof en de Heilige Geest, samen met Filippus, Prochorus, Nicanor, Timon, Parmenas en Nicolaüs, een bekeerling uit Antiochië.⁶ Deze mannen werden voor de apostelen gebracht, die baden en hun de handen oplegden.

⁷ Het woord van God bleef zich verspreiden, en het aantal discipelen in Jeruzalem nam sterk toe, en een groot aantal priesters werd gehoorzaam aan het geloof.

⁸ Stefanus, begiftigd met genade en kracht, verrichtte aanzienlijke wonderen en tekenen onder het volk.⁹ Echter, er ontstond tegenstand van leden van de Synagoge van de Vrijgelatenen, waaronder Cyreniërs, Alexandrijnen en anderen uit Cilicië en Azië, die begonnen te twisten met Stefanus.¹⁰ Maar zij konden niet op tegen de wijsheid en de Geest

waarmee hij sprak.¹¹ Toen haalden zij heimelijk enkele mannen over om te beweren: “Wij hebben hem godslasterlijke woorden horen spreken tegen Mozes en tegen God.”¹² Zij hitsten het volk, de oudsten en de schriftgeleerden op, en zij grepen Stefanus en brachten hem voor het Sanhedrin.¹³ Zij zetten valse getuigen in die verklaarden: “Deze man houdt niet op te spreken tegen deze heilige plaats en de wet.”¹⁴ Want wij hebben hem horen zeggen dat deze Jezus van Nazareth deze plaats zal vernietigen en de gebruiken zal veranderen die Mozes ons heeft overgeleverd.”¹⁵ Allen die in het Sanhedrin zaten, keken aandachtig naar Stefanus, en zij zagen dat zijn gezicht was als het gezicht van een engel.

7 De hogepriester vroeg toen aan Stefanus: “Zijn deze beschuldigingen waar?”² Stefanus antwoordde: “Broeders en vaders, luister naar mij! De God van glorie verscheen aan onze voorvader Abraham toen hij in Mesopotamië was, voordat hij in Haran woonde.³ En Hij instrueerde hem: ‘Verlaat uw land en uw familie, en ga naar het land dat Ik u zal tonen.’⁴ Dus vertrok Abraham uit het land van de Chaldeeën en vestigde zich in Haran. Na de dood van zijn vader bracht God hem naar dit land waar u nu woont.⁵ Hij gaf hem hier geen erfdeel, zelfs geen voetbreed grond. Toch beloofde Hij het aan hem te geven als een bezit, en aan zijn nakomelingen na hem, hoewel hij op dat moment geen kind had.⁶ God sprak aldus: ‘Uw nakomelingen zullen vreemdelingen zijn in een land dat niet van hen is, en zij zullen tot slaaf gemaakt en mishandeld worden gedurende vierhonderd jaar.’⁷ Maar Ik zal het volk dat zij als slaven dienen oordelen,’ zei God, ‘en daarna zullen zij uitkomen en Mij aanbidden op deze plaats.’⁸ Toen gaf Hij hem het verbond van de besnijdenis. Zo werd Abraham de vader van Isaak en besneed hem op de achtste dag; en Isaak werd de vader van Jakob, en Jakob van de twaalf patriarchen.

⁹ “De patriarchen, uit jaloezie, verkochten Jozef naar Egypte. Maar God was met hem,¹⁰ en verlostte hem uit al zijn beproevingen, en schonk hem gunst en wijsheid voor de farao, koning van Egypte, die hem aanstelde als gouverneur over Egypte en zijn gehele huis.¹¹ “Toen kwam er een hongersnood over heel Egypte en Kanaän, wat grote ellende veroorzaakte, en onze voorouders konden geen voedsel vinden.”¹² Toen Jakob hoorde dat er graan in Egypte was,

Handelingen

stuurde hij onze voorvaders op hun eerste reis.¹³ Bij hun tweede bezoek onthulde Jozef zijn identiteit aan zijn broers, en de farao kwam te weten van Jozefs familie.¹⁴ Jozef stuurde toen om zijn vader Jakob en al zijn verwanten te halen, vijfenzeventig in totaal.¹⁵ Jakob ging naar Egypte, waar hij en onze voorouders stierven.¹⁶ Hun lichamen werden teruggebracht naar Sichem en gelegd in het graf dat Abraham had gekocht van de zonen van Hemor in Sichem voor een som geld.

¹⁷ “Naarmate de tijd naderde dat God Zijn belofte aan Abraham zou vervullen, nam de bevolking van ons volk in Egypte sterk toe.¹⁸ Totdat er een nieuwe koning over Egypte opkwam die Jozef niet kende.¹⁹ Deze koning exploiteerde ons volk en onderdrukte onze voorouders, waardoor zij hun zuigelingen moesten achterlaten zodat zij niet zouden overleven.²⁰ “In die tijd werd Mozes geboren, en hij was geen gewoon kind. Hij werd drie maanden verzorgd in het huis van zijn vader.²¹ Toen hij buiten werd gezet, nam de dochter van de farao hem op en voedde hem op als haar eigen zoon.²² Mozes werd onderwezen in alle wijsheid van de Egyptenaren en was invloedrijk in zijn woorden en daden.²³ “Toen hij veertig jaar oud was, kwam het in zijn hart om zijn broeders, de Israëlieten, te bezoeken.²⁴ Toen hij zag dat een van hen onrecht werd aangedaan, verdedigde hij hem en wreekte de onderdrukte door de Egyptenaar neer te slaan.²⁵ Hij veronderstelde dat zijn broeders zouden begrijpen dat God hen door hem verlossing schonk, maar zij deden dat niet.²⁶ De volgende dag kwam hij twee Israëlieten tegen die aan het vechten waren en probeerde hen te verzoenen, zeggende: ‘Mannen, jullie zijn broeders; waarom doen jullie elkaar onrecht aan?’²⁷ Maar degene die zijn naaste verwondde duwde hem opzij, zeggende: ‘Wie heeft jou tot leider en rechter over ons aangesteld?’²⁸ Ben je van plan mij te doden zoals je gisteren de Egyptenaar hebt gedaan?’²⁹ Bij deze opmerking vluchtte Mozes en werd een vreemdeling in het land Midian, waar hij de vader werd van twee zonen.

³⁰ “Na veertig jaar verscheen er een engel aan hem in de vlammen van een brandende struik in de woestijn bij de berg Sinaï.³¹ Toen Mozes het zag, verwonderde hij zich over het gezicht. Toen hij naderbij kwam om beter te kijken, kwam de stem van de Heer tot hem:³² ‘Ik ben de God van uw

voorouders, de God van Abraham, Isaak en Jakob.’ Mozes beefde van angst en durfde niet te kijken.³³ Toen instrueerde de Heer hem: ‘Doe uw sandalen uit, want de plaats waar u staat is heilige grond.’³⁴ Ik heb inderdaad de onderdrukking van Mijn volk in Egypte gezien, en Ik heb hun gekerm gehoord. Ik ben neergedaald om hen te bevrijden. Nu kom, Ik zal u terugsturen naar Egypte.’

³⁵ “Deze Mozes die zij verwierpen, zeggende: ‘Wie heeft jou tot leider en rechter aangesteld?’ is degene die God zond als zowel leider als verlosser, met de hulp van de engel die aan hem verscheen in de struik.³⁶ Hij leidde hen uit, terwijl hij wonderen en tekenen verrichtte in Egypte, bij de Rode Zee, en veertig jaar in de woestijn.³⁷ “Dit is de Mozes die tegen de Israëlieten zei: ‘God zal voor u een profeet als ik uit uw eigen volk doen opstaan.’³⁸ Hij was bij de gemeente in de woestijn, met de engel die tot hem sprak op de berg Sinaï, en met onze voorouders; en hij ontving levende woorden om aan ons door te geven.³⁹ “Maar onze voorouders weigerden hem te gehoorzamen. In plaats daarvan verwierpen zij hem en verlangden in hun hart terug te keren naar Egypte.⁴⁰ Zij zeiden tegen Aäron: ‘Maak ons goden die voor ons uit zullen gaan. Wat betreft deze Mozes die ons uit Egypte heeft geleid—wij weten niet wat er met hem is gebeurd!’⁴¹ In die tijd maakten zij een afgodsbeeld in de vorm van een kalf. Zij brachten er offers aan en verheugden zich in wat hun eigen handen hadden gemaakt.⁴² Maar God keerde Zich van hen af en gaf hen over aan de aanbidding van de zon, maan en sterren. Zoals geschreven staat in het boek van de profeten:

‘Hebt u Mij offers en gaven gebracht gedurende veertig jaar in de woestijn, huis van Israël?’⁴³ U hebt de tabernakel van Moloch opgenomen en de ster van uw god Refan, de afgoden die u hebt gemaakt om te aanbidden. Daarom zal Ik u in ballingschap voeren voorbij Babylon.’

⁴⁴ “Onze voorouders hadden de tabernakel van de verbondswet bij zich in de woestijn. Het was gemaakt zoals God Mozes had opgedragen, volgens het patroon dat hij had gezien.⁴⁵ Onze voorouders ontvingen het en brachten het met Jozua toen zij de naties verdreven die God voor hen had uitgedreven. Het bleef in het land tot de tijd van David,⁴⁶ die gunst vond bij God en vroeg of hij een woonplaats mocht voorzien voor de God van Jakob.⁴⁷ Toch was

Handelingen

het Salomo die een huis voor Hem bouwde. ⁴⁸ Niettemin woont de Allerhoogste niet in structuren gemaakt door mensenhanden. Zoals de profeet zegt:

⁴⁹ 'De hemel is Mijn troon, en de aarde is Mijn voetbank. Wat voor huis zult u voor Mij bouwen?' zegt de Heer. 'Of waar zal Mijn rustplaats zijn?' ⁵⁰ Is het niet Mijn hand die al deze dingen heeft gemaakt?'

⁵¹ "Jullie halsstarrige mensen, onbesneden van hart en oren! Jullie verzetten je altijd tegen de Heilige Geest; jullie zijn net als jullie voorouders. ⁵² Welke van de profeten hebben jullie voorouders ooit niet vervolgd? Zij doodden degenen die de komst van de Rechtvaardige aankondigden, en nu zijn jullie Zijn verraders en moordenaars geworden— ⁵³ jullie die de wet hebben ontvangen door middel van engelen maar deze niet hebben gehouden."

⁵⁴ Toen de leden van het Sanhedrin dit hoorden, raakten zij in woede en knarsten met hun tanden tegen hem. ⁵⁵ Maar Stefanus, vervuld van de Heilige Geest, keek op naar de hemel en zag de glorie van God, en Jezus staande aan de rechterhand van God. ⁵⁶ "Kijk," zei hij, "ik zie de hemelen geopend en de Zoon des mensen staande aan de rechterhand van God." ⁵⁷ Hierop schreeuwden zij luid, bedekten hun oren en stormden in eenheid op hem af. ⁵⁸ Zij sleepten hem de stad uit en begonnen hem te stenigen. Ondertussen legden de getuigen hun kleren neer aan de voeten van een jonge man genaamd Saulus. ⁵⁹ Terwijl zij Stefanus stenigden, riep hij uit: "Heer Jezus, ontvang mijn geest!" ⁶⁰ Toen viel hij op zijn knieën en riep uit: "Heer, reken hun deze zonde niet aan." Nadat hij dit had gezegd, ontsiep hij.

8 En Saul stemde in met zijn dood. Op die dag ontstond er een hevige vervolging tegen de kerk in Jeruzalem, en allen behalve de apostelen werden verspreid over de streken van Judea en Samaria. ² Getrouwe mannen begroeven Stefanus en rouwden diep om hem. ³ Maar Saul richtte verwoesting aan in de kerk, ging van huis tot huis en sleepte mannen en vrouwen mee, hen overleverend aan de gevangenis.

⁴ Degenen die verstrooid waren, gingen daarom rond en verkondigden het woord. ⁵ Filippus ging naar een stad in Samaria en begon hun de Christus te verkondigen. ⁶ De menigten schonken veel aandacht

aan wat Filippus zei, omdat ze hem hoorden en de tekenen zagen die hij verrichtte. ⁷ Want velen die onreine geesten hadden, kwamen onder luid geschreeuw uit hen; en velen die verlamd of kreupel waren, werden genezen. ⁸ Als gevolg daarvan was er grote vreugde in die stad.

⁹ Nu was er een man genaamd Simon, die eerder tovenarij had beoefend in de stad en het volk van Samaria verbaasde, beweerend dat hij iemand groots was. ¹⁰ Alle mensen, van de kleinste tot de grootste, schonken aandacht aan hem en zeiden: "Deze man is de Grote Kracht van God." ¹¹ Ze volgden hem omdat hij hen lange tijd met zijn magie had verbaasd. ¹² Maar toen zij Filippus geloofden, die het goede nieuws over het koninkrijk van God en de naam van Jezus Christus predikte, werden zij gedoopt, zowel mannen als vrouwen. ¹³ Zelfs Simon geloofde en, nadat hij gedoopt was, ging hij met Filippus mee. Hij was verbaasd toen hij de tekenen en grote wonderen zag.

¹⁴ Toen de apostelen in Jeruzalem hoorden dat Samaria het woord van God had aanvaard, stuurden zij Petrus en Johannes naar hen toe. ¹⁵ Toen zij aankwamen, baden zij voor hen dat zij de Heilige Geest mochten ontvangen. ¹⁶ Want de Heilige Geest was nog op niemand van hen gevallen; zij waren alleen gedoopt in de naam van de Heer Jezus. ¹⁷ Dus legden Petrus en Johannes hun de handen op, en zij ontvingen de Heilige Geest. ¹⁸ Toen Simon zag dat de Geest werd gegeven door het opleggen van de handen van de apostelen, bood hij hun geld aan, ¹⁹ zeggende: "Geef mij ook deze macht, zodat iedereen op wie ik mijn handen leg de Heilige Geest ontvangt." ²⁰ Maar Petrus zei tegen hem: "Moge uw geld met u ten onder gaan, omdat u dacht dat u de gave van God met geld kon verkrijgen! ²¹ U hebt geen deel aan deze bediening, want uw hart is niet oprecht voor God. ²² Bekeer u daarom van deze slechtheid van u en bid tot de Heer, dat, indien mogelijk, de intentie van uw hart vergeven mag worden. ²³ Want ik zie dat u vervuld bent van bitterheid en gevangens gehouden wordt door zonde." ²⁴ Simon antwoordde: "Bid voor mij tot de Heer, zodat niets van wat u hebt gezegd mij overkomt."

²⁵ Nadat zij hadden getuigd en het woord van de Heer hadden gesproken, keerden zij terug naar

Handelingen

Jeruzalem, terwijl zij het evangelie predikten in vele Samaritaanse dorpen.

²⁶ Een engel van de Heer sprak tot Filippus, zeggende: "Sta op en ga naar het zuiden, naar de weg die van Jeruzalem naar Gaza loopt." (Dit is een woestijnweg.) ²⁷ Dus stond hij op en ging. Er was een Ethiopische eunuch, een hofbeambte van Candace, koningin van de Ethiopiërs, die verantwoordelijk was voor al haar schatten. Hij was naar Jeruzalem gekomen om te aanbidden, ²⁸ en keerde terug, zittend in zijn wagen, terwijl hij de profeet Jesaja las. ²⁹ De Geest zei tegen Filippus: "Ga naar die wagen en voeg je erbij." ³⁰ Filippus rende ernaartoe en hoorde hem de profeet Jesaja lezen, en vroeg: "Begrijpt u wat u leest?" ³¹ Hij antwoordde: "Hoe kan ik dat, tenzij iemand mij begeleidt?" En hij nodigde Filippus uit om bij hem te komen zitten. ³² Nu was het gedeelte van de Schrift dat hij las dit:

"Hij werd als een schaap naar de slacht geleid, en als een lam dat stil is voor zijn scheerder, zo opent hij zijn mond niet. ³³ In zijn vernedering werd hem recht ontzegd. Wie kan van zijn nakomelingen spreken? Want zijn leven werd van de aarde weggenomen."

³⁴ De eunuch vroeg Filippus: "Vertel mij alstublieft, over wie zegt de profeet dit? Over zichzelf, of over iemand anders?" ³⁵ Toen begon Filippus te spreken, en vanuit deze Schrift deelde hij de boodschap van Jezus met hem. ³⁶ Terwijl zij langs de weg reisden, kwamen zij bij wat water, en de eunuch zei: "Kijk, hier is water. Wat verhindert mij om gedoopt te worden?"

³⁷ [Dit vers is traditioneel opgenomen in sommige manuscripten: "Filippus zei: 'Als u met heel uw hart gelooft, mag het.' En hij antwoordde: 'Ik geloof dat Jezus Christus de Zoon van God is.'"] ³⁸ En hij beval de wagen te stoppen. Zowel Filippus als de eunuch gingen het water in, en Filippus doopte hem. ³⁹ Toen zij uit het water kwamen, nam de Geest van de Heer Filippus weg, en de eunuch zag hem niet meer, maar ging zijn weg met vreugde. ⁴⁰ Filippus bevond zich echter in Azotus, en terwijl hij verder trok, predikte hij het evangelie in alle steden totdat hij Caesarea bereikte.

9 Saul, die nog steeds dreigingen en moord uitsprak tegen de discipelen van de Heer, ging naar de hogepriester, ² en vroeg om brieven aan de synagogen in Damascus, zodat als hij iemand

vond die tot de Weg behoorde, of het nu mannen of vrouwen waren, hij hen gebonden naar Jeruzalem kon brengen. ³ Terwijl hij reisde en Damascus naderde, scheen plotseling een licht uit de hemel om hem heen. ⁴ Hij viel op de grond en hoorde een stem die tot hem riep: "Saul, Saul, waarom vervolgt je mij?" ⁵ Hij vroeg: "Wie bent u, Heer?" en Hij antwoordde: "Ik ben Jezus, die jij vervolgt. ⁶ Sta op en ga de stad in, en daar zal je verteld worden wat je moet doen." ⁷ De mannen die met Saul reisden stonden sprakeloos, omdat ze de stem hoorden maar niemand zagen. ⁸ Saul stond op van de grond, maar hoewel zijn ogen open waren, kon hij niets zien. Dus leidden ze hem bij de hand naar Damascus. ⁹ Drie dagen lang bleef hij blind en at of dronk hij niets.

¹⁰ In Damascus was er een discipel genaamd Ananias. De Heer sprak tot hem in een visioen: "Ananias." Hij antwoordde: "Hier ben ik, Heer." ¹¹ De Heer instrueerde hem: "Ga naar de straat die de Rechte wordt genoemd, en vraag in het huis van Judas naar een man uit Tarsus genaamd Saul, want hij is aan het bidden. ¹² Hij heeft in een visioen een man genaamd Ananias gezien die binnenkomt en de handen op hem legt om zijn zicht te herstellen." ¹³ Ananias antwoordde: "Heer, ik heb van velen over deze man gehoord, hoeveel kwaad hij uw heiligen in Jeruzalem heeft aangedaan. ¹⁴ En hij is hier gekomen met de autoriteit van de hogepriesters om allen gevangen te nemen die uw naam aanroepen." ¹⁵ Maar de Heer zei tegen hem: "Ga, want hij is een uitverkoren instrument van mij om mijn naam te brengen aan de heidenen, aan koningen en aan het volk van Israël; ¹⁶ Ik zal hem openbaren hoeveel hij moet lijden voor mijn naam."

¹⁷ Dus Ananias ging en ging het huis binnen, en legde zijn handen op hem en zei: "Broeder Saul, de Heer Jezus, die aan jou verscheen op de weg die je reisde, heeft mij gezonden zodat je je zicht kunt herwinnen en vervuld wordt met de Heilige Geest." ¹⁸ Onmiddellijk vielen er iets als schubben van zijn ogen, en hij herwon zijn zicht. Hij stond op en werd gedoopt, ¹⁹ en na voedsel te hebben genomen, werd hij gesterkt. Saul bracht enkele dagen door met de discipelen in Damascus. ²⁰ Zonder uitstel begon hij Jezus te verkondigen in de synagogen, verklarend: "Hij is de Zoon van God."

Handelingen

²¹ Allen die hem hoorden waren verbaasd en zeiden: "Is dit niet de man die in Jeruzalem verwoesting zaaide onder degenen die deze naam aanriepen, en is hij hier gekomen om hen gebonden naar de hogepriesters te brengen?" ²² Maar Saul werd steeds krachtiger en bracht de Joden die in Damascus woonden in verwarring door te bewijzen dat Jezus de Messias is.

²³ Na vele dagen beraamden de Joden een complot om hem te doden, ²⁴ maar hun complot werd aan Saul bekendgemaakt. Ze bewaakten de stadspoorten dag en nacht om hem te doden. ²⁵ Zijn volgelingen namen hem echter 's nachts en lieten hem door een opening in de muur in een mand naar beneden zakken.

²⁶ Toen hij in Jeruzalem aankwam, probeerde hij zich bij de discipelen aan te sluiten, maar ze waren allemaal bang voor hem, omdat ze niet geloofden dat hij een discipel was. ²⁷ Maar Barnabas nam hem mee en bracht hem naar de apostelen. Hij vertelde hen hoe Saul de Heer op de weg had gezien, en dat Hij tot hem had gesproken, en hoe hij in Damascus vrijmoedig in de naam van Jezus had gepredikt. ²⁸ Dus bleef Saul bij hen, zich vrij bewegend in Jeruzalem, vrijmoedig sprekend in de naam van de Heer. ²⁹ Hij sprak en debatteerde met de Hellenistische Joden, maar zij zochten hem te doden. ³⁰ Toen de gelovigen hiervan hoorden, brachten ze hem naar Caesarea en stuurden hem naar Tarsus.

³¹ Toen genoot de kerk in heel Judea, Galilea en Samaria van een tijd van vrede en werd versterkt. Levend in eerbied voor de Heer en aangemoedigd door de Heilige Geest, groeide zij in aantal.

³² Terwijl Petrus door de regio reisde, kwam hij naar beneden om de heiligen te bezoeken die in Lydda woonden. ³³ Daar vond hij een man genaamd Eneas, die al acht jaar bedlegerig was, omdat hij verlamd was. ³⁴ "Eneas," zei Petrus tegen hem, "Jezus Christus geneest je. Sta op en maak je bed op." Onmiddellijk stond hij op. ³⁵ De mensen van Lydda en Sharon zagen hem en keerden zich tot de Heer.

³⁶ In Joppe was er een discipel genaamd Tabitha (wat in het Grieks Dorcas is); zij deed altijd goed en hielp de armen. ³⁷ Rond die tijd werd ze ziek en stierf, en haar lichaam werd gewassen en in een bovenkamer gelegd. ³⁸ Omdat Lydda dicht bij Joppe

was, stuurden de discipelen, die gehoord hadden dat Petrus daar was, twee mannen naar hem toe, met het dringende verzoek: "Kom alstublieft meteen." ³⁹ Petrus ging met hen mee, en toen hij aankwam, werd hij naar de bovenkamer gebracht. Alle weduwen stonden om hem heen, huilend en hem de mantels en kleding tonend die Dorcas had gemaakt terwijl ze bij hen was. ⁴⁰ Petrus stuurde hen allemaal de kamer uit, knielde toen neer en bad. Zich naar het lichaam kerend, zei hij: "Tabitha, sta op." Ze opende haar ogen, en toen ze Petrus zag, ging ze rechtop zitten. ⁴¹ Hij nam haar bij de hand en hielp haar overeind. Toen riep hij de heiligen en weduwen en presenteerde haar levend. ⁴² Dit werd bekend in heel Joppe, en velen kwamen tot geloof in de Heer. ⁴³ Petrus bleef vele dagen in Joppe bij een leerlooier genaamd Simon.

10

In Caesarea was er een man genaamd Cornelius, een centurio van wat bekend stond als het Italiaanse regiment. ² Hij was een vroom man die, samen met zijn hele huis, God vreesde. Hij gaf gul aan het Joodse volk en bad regelmatig tot God. ³ Rond drie uur in de middag zag hij duidelijk in een visioen een engel van God, die naar hem toe kwam en zei: "Cornelius!" ⁴ Cornelius keek hem strak aan en werd vervuld met angst. "Wat is er, Heer?" vroeg hij. De engel zei: "Je gebeden en gaven aan de armen zijn als een gedenkoffert voor God opgestegen." ⁵ Stuur nu mannen naar Joppe om een man genaamd Simon, die ook Petrus wordt genoemd, terug te halen. ⁶ Hij logeert bij Simon de leerlooier, wiens huis aan de zee ligt." ⁷ Toen de engel die tot hem sprak was vertrokken, riep hij twee van zijn dienaren en een vrome soldaat uit zijn gevolg. ⁸ Nadat hij hen van alle nodige details had voorzien, stuurde hij hen naar Joppe.

⁹ De volgende dag, terwijl zij op hun reis waren en de stad naderden, ging Petrus rond het middaguur naar het dak om te bidden. ¹⁰ Hij kreeg honger en wilde iets eten, en terwijl de maaltijd werd bereid, viel hij in een trance. ¹¹ Hij zag de hemel geopend en iets dat leek op een groot laken dat aan de vier hoeken naar de aarde werd neergelaten. ¹² Daarin waren allerlei viervoetige dieren, evenals reptielen en vogels. ¹³ Toen zei een stem tegen hem: "Sta op, Petrus; slacht en eet." ¹⁴ Maar Petrus antwoordde: "In geen geval, Heer! Ik heb nog nooit iets onheiligs of onreins gegeten." ¹⁵ De stem sprak opnieuw tot hem:

Handelingen

"Wat God rein heeft verklaard, mag jij niet onheilig noemen." ¹⁶ Dit gebeurde drie keer, en onmiddellijk werd het laken weer naar de hemel genomen.

¹⁷ Terwijl Petrus nadacht over de betekenis van het visioen, vonden de mannen die door Cornelius waren gestuurd het huis van Simon en stonden bij de poort. ¹⁸ Ze riepen en vroegen of Simon, die ook Petrus werd genoemd, daar verbleef. ¹⁹ Terwijl Petrus nog nadacht over het visioen, zei de Geest tegen hem: "Kijk, drie mannen zoeken je. ²⁰ Sta op, ga naar beneden en ga met hen mee zonder aarzeling, want Ik heb hen gestuurd."

²¹ Petrus ging naar de mannen toe en zei: "Ik ben degene die jullie zoeken. Wat is de reden van jullie bezoek?" ²² Zij antwoordden: "Cornelius, een centurio, een rechtvaardig en godvrezend man, goed aangeschreven door de hele Joodse natie, is door een heilige engel opgedragen om u naar zijn huis te laten komen om te horen wat u te zeggen hebt." ²³ Dus nodigde Petrus hen uit en gaf hun onderdak. De volgende dag maakte hij zich klaar en ging met hen mee, vergezeld door enkele gelovigen uit Joppe.

²⁴ De dag daarop arriveerde hij in Caesarea. Cornelius verwachtte hun komst en had zijn familieleden en naaste vrienden verzameld. ²⁵ Toen Petrus binnenkwam, ontmoette Cornelius hem en viel aan zijn voeten in eerbied. ²⁶ Maar Petrus hielp hem overeind en zei: "Sta op. Ik ben zelf ook maar een mens." ²⁷ Terwijl hij met hem sprak, ging Petrus naar binnen en vond een grote groep mensen bijeen. ²⁸ Hij zei tegen hen: "Jullie weten dat het tegen onze wet is voor een Jood om om te gaan met of een bezoek te brengen aan een heiden. Maar God heeft mij laten zien dat ik niemand onheilig of onrein mag noemen. ²⁹ Dus toen ik werd geroepen, kwam ik zonder bezwaar. Mag ik vragen waarom jullie mij hebben laten komen?"

³⁰ Cornelius antwoordde: "Vier dagen geleden, op ditzelfde uur, was ik aan het bidden in mijn huis om het negende uur, en plotseling stond er een man in stralende kleren voor mij ³¹ en zei: 'Cornelius, je gebed is verhoord en je gaven aan de armen zijn voor God in herinnering gebracht. ³² Stuur naar Joppe voor Simon, die ook Petrus wordt genoemd. Hij verblijft in het huis van Simon de leerlooier, aan de zee.' ³³ Dus heb ik onmiddellijk naar u gestuurd, en u bent zo vriendelijk geweest om te komen. Nu

zijn we allen hier in de tegenwoordigheid van God om te luisteren naar alles wat de Heer u heeft opgedragen ons te vertellen."

³⁴ Toen begon Petrus te spreken: "Ik begrijp nu werkelijk dat God geen aanzien des persoons kent ³⁵ maar uit elke natie degene aanvaardt die Hem vreest en doet wat rechtvaardig is. ³⁶ Jullie zijn op de hoogte van de boodschap die God aan het volk van Israël heeft gezonden, verkondigend het goede nieuws van vrede door Jezus Christus, die Heer is van allen. ³⁷ Jullie weten wat er is gebeurd in heel Judea, te beginnen in Galilea na de doop die Johannes predikte— ³⁸ hoe God Jezus van Nazareth heeft gezalfd met de Heilige Geest en kracht, en hoe Hij rondging, goeddoende en genezende allen die door de duivel onderdrukt waren, omdat God met Hem was. ³⁹ Wij zijn getuigen van alles wat Hij deed in het land van de Joden en in Jeruzalem. Ze hebben Hem gedood door Hem aan een kruis te hangen, ⁴⁰ maar God heeft Hem op de derde dag uit de dood opgewekt en Hem laten verschijnen, ⁴¹ niet aan het hele volk, maar aan getuigen die door God van tevoren waren gekozen—aan ons die met Hem aten en dronken nadat Hij uit de dood was opgestaan. ⁴² Hij heeft ons opgedragen aan het volk te prediken en te getuigen dat Hij degene is die door God is aangesteld als rechter van de levenden en de doden. ⁴³ Alle profeten getuigen van Hem: zij getuigen dat allen die in Hem geloven vergeving van zonden ontvangen door Zijn naam."

⁴⁴ Terwijl Petrus deze woorden nog sprak, kwam de Heilige Geest op allen die naar de boodschap luisterden. ⁴⁵ De Joodse gelovigen die met Petrus waren gekomen, waren verbaasd dat de gave van de Heilige Geest zelfs over de heidenen was uitgestort. ⁴⁶ Ze hoorden hen in verschillende talen spreken en God verheertijken. Toen zei Petrus, ⁴⁷ "Zeker, niemand kan deze mensen het water onthouden om gedoopt te worden. Zij hebben de Heilige Geest ontvangen net zoals wij." ⁴⁸ Dus gaf hij opdracht dat zij gedoopt zouden worden in de naam van Jezus Christus. Toen vroegen ze Petrus om nog enkele dagen bij hen te blijven.

11

De apostelen en de broeders en zusters in heel Judea hoorden dat ook de heidenen het woord van God hadden ontvangen. ² Toen Petrus naar Jeruzalem ging, namen de Joodse gelovigen het hem kwalijk, ³ en zeiden: "U bent in

Handelingen

het huis van onbesneden mannen gegaan en hebt met hen gegeten.”⁴ Petrus begon en legde hun alles ordelijk uit:⁵ “Ik was in de stad Joppe aan het bidden, en in een trance zag ik een visioen: iets als een groot laken dat aan zijn vier hoeken uit de hemel werd neergelaten, en het kwam neer waar ik was.⁶ Ik keek erin en zag viervoetige dieren van de aarde, wilde beesten, reptielen en vogels van de lucht.⁷ Toen hoorde ik een stem die me instrueerde: ‘Sta op, Petrus; slacht en eet.’⁸ Maar ik zei: ‘Zeker niet, Heer! Niets onrein of onheilig is ooit in mijn mond gekomen.’⁹ De stem sprak opnieuw uit de hemel: ‘Beschouw niets als onrein dat God rein heeft gemaakt.’¹⁰ Dit gebeurde drie keer, en toen werd alles weer naar de hemel genomen.¹¹ Op dat moment kwamen er drie mannen die naar mij waren gestuurd vanuit Caesarea aan bij het huis waar we verbleven.¹² De Geest zei tegen mij dat ik zonder aarzeling met hen mee moest gaan. Deze zes broeders gingen ook met mij mee, en we gingen het huis van de man binnen.¹³ Hij vertelde ons hoe hij een engel in zijn huis had gezien, die zei: ‘Stuur naar Joppe voor Simon, die Petrus wordt genoemd.’¹⁴ Hij zal u een boodschap brengen waardoor u en uw hele huisgezin redding zullen vinden.’¹⁵ Toen ik begon te spreken, kwam de Heilige Geest over hen, net zoals Hij over ons was gekomen in het begin.¹⁶ Toen herinnerde ik me wat de Heer had gezegd: ‘Johannes doopte met water, maar jullie zullen gedoopt worden met de Heilige Geest.’¹⁷ Dus als God hun dezelfde gave heeft gegeven als aan ons die in de Heer Jezus Christus geloven, wie was ik dan om God tegen te staan?”¹⁸ Toen ze dit hoorden, werden ze stil en verheerlijkten God, zeggende: “Dus heeft God ook aan de heidenen de bekering gegeven die tot leven leidt.”

¹⁹ Degenen die verstrooid waren door de vervolging die ontstond in verband met Stefanus reisden tot aan Fenicië, Cyprus en Antiochië, en verkondigden het woord alleen aan Joden.²⁰ Maar sommigen van hen, mannen uit Cyprus en Cyrene, gingen naar Antiochië en begonnen ook tot de Grieken te spreken, en verkondigden het goede nieuws over de Heer Jezus.²¹ De leiding van de Heer was met hen, en een groot aantal mensen geloofde en keerde zich tot de Heer.²² Dit nieuws bereikte de kerk in Jeruzalem, en zij stuurden Barnabas naar Antiochië.²³ Toen hij aankwam en de genade van God zag, was hij blij en moedigde hen allemaal aan om met heel

hun hart trouw te blijven aan de Heer.²⁴ Hij was een goed man, vol van de Heilige Geest en geloof, en een aanzienlijk aantal mensen werd aan de Heer toegevoegd.²⁵ Barnabas reisde toen naar Tarsus om Saulus te zoeken,²⁶ en toen hij hem gevonden had, bracht hij hem naar Antiochië. Een heel jaar kwamen Barnabas en Saulus samen met de kerk en onderwezen een groot aantal mensen. De discipelen werden voor het eerst christenen genoemd in Antiochië.

²⁷ In die tijd kwamen er enkele profeten van Jeruzalem naar Antiochië.²⁸ Een van hen, genaamd Agabus, stond op en voorspelde door de Geest dat er een zware hongersnood zou komen over de hele Romeinse wereld. Dit gebeurde tijdens de regering van Claudius.²⁹ De discipelen besloten, ieder naar zijn vermogen, hulp te bieden aan de broeders en zusters die in Judea woonden.³⁰ Ze deden dit door hun gift te sturen naar de oudsten, door de handen van Barnabas en Saulus.

12 Rond deze tijd sloeg koning Herodes de hand aan enkele leden van de kerk, met de bedoeling hen kwaad te doen.² Hij liet Jakobus, de broer van Johannes, met het zwaard executeren.³ Toen hij zag dat dit de Joden behaagde, ging hij verder en arresteerde ook Petrus. Dit gebeurde tijdens het Feest van Ongezuurde Broden.⁴ Na zijn arrestatie zette hij hem in de gevangenis en stelde vier afdelingen soldaten aan om hem te bewaken. Herodes was van plan hem na het Pascha voor een openbaar proces te brengen.⁵ Petrus werd in de gevangenis gehouden, maar de kerk was vurig tot God aan het bidden voor hem.

⁶ De nacht voordat Herodes hem zou berechten, sliep Petrus tussen twee soldaten, gebonden met twee kettingen, terwijl bewakers bij de ingang stonden.⁷ Plotseling verscheen er een engel van de Heer, en er scheen een licht in de cel. Hij stootte Petrus in de zij en wekte hem, zeggende: “Sta snel op.” De kettingen vielen van Petrus’ polsen.⁸ De engel gaf hem de opdracht: “Doe je gordel om en trek je sandalen aan.” Petrus deed dat. Toen zei hij: “Sla je mantel om en volg mij.”⁹ Petrus volgde hem de gevangenis uit, maar hij beseftte niet dat wat er gebeurde echt was; hij dacht dat hij een visioen zag.¹⁰ Ze passeerden de eerste en tweede bewakers en kwamen bij de ijzeren poort die naar de stad leidde,

Handelingen

die vanzelf openging. Ze gingen erdoor en liepen een straat verder, en plotseling verliet de engel hem.

¹¹ Petrus kwam tot zichzelf en zei: "Nu ben ik zeker dat de Heer zijn engel heeft gezonden en mij heeft gered uit de handen van Herodes en van alles wat het Joodse volk verwachtte." ¹² Toen hij dit besefte, ging hij naar het huis van Maria, de moeder van Johannes, ook wel Markus genoemd, waar veel mensen bijeen waren en aan het bidden waren. ¹³ Petrus klopte aan de buitendeur, en een dienstmeisje genaamd Rhoda kwam om te antwoorden. ¹⁴ Toen ze Petrus' stem herkende, was ze zo overgelukkig dat ze zonder de deur te openen terug rende en uitriep: "Petrus staat voor de deur!" ¹⁵ Ze zeiden tegen haar: "Je bent niet goed bij je hoofd." Maar ze bleef volhouden dat het waar was. Ze zeiden: "Het moet zijn engel zijn." ¹⁶ Petrus bleef kloppen, en toen ze de deur openden en hem zagen, waren ze verbaasd. ¹⁷ Petrus gebaarde met zijn hand dat ze stil moesten zijn en legde uit hoe de Heer hem uit de gevangenis had bevrijd. "Vertel deze dingen aan Jakobus en de broeders," zei hij, en toen vertrok hij naar een andere plaats.

¹⁸ 's Morgens was er geen geringe opschudding onder de soldaten over wat er van Petrus was geworden. ¹⁹ Toen Herodes naar hem had gezocht en hem niet vond, ondervroeg hij de bewakers en beval hun executie. Daarna ging hij van Judea naar Caesarea en verbleef daar.

²⁰ Hij had een conflict met de mensen van Tyrus en Sidon. Ze kwamen in eenheid naar hem toe, en na de steun van Blastus, de kamerheer van de koning, te hebben verzekerd, zochten ze vrede omdat hun gebied afhankelijk was van het land van de koning voor voedsel. ²¹ Op de afgesproken dag, gekleed in zijn koninklijke gewaden, zat Herodes op zijn troon en hield een openbare toespraak. ²² Het volk riep: "Dit is de stem van een god, niet van een mens." ²³ Onmiddellijk, omdat Herodes God niet de eer gaf, sloeg een engel van de Heer hem neer, en hij werd door wormen gegeten en stierf.

²⁴ Toch bleef de boodschap van God groeien en zich verspreiden. ²⁵ Barnabas en Saulus keerden terug uit Jeruzalem toen zij hun missie hadden voltooid, en namen Johannes, die ook Markus werd genoemd, met zich mee.

13 In de kerk te Antiochië waren er profeten en leraren: Barnabas, Simeon die Nigër werd genoemd, Lucius van Cyrene, Manaen (die samen met Herodes de viervorst was opgevoed), en Saul. ² Terwijl zij de Heer dienden en vastten, sprak de Heilige Geest: "Zet Barnabas en Saul voor mij apart, zij moeten het werk doen waartoe ik hen geroepen heb." ³ Nadat zij gevestigd en gebeden hadden, legden zij hun de handen op en zonden hen weg.

⁴ Zo gingen zij, uitgezonden door de Heilige Geest, naar Seleucië en voeren vandaar naar Cyprus. ⁵ Bij hun aankomst in Salamis verkondigden zij het woord van God in de synagogen van de Joden. Johannes was bij hen als hun assistent. ⁶ Zij reisden door het hele eiland tot zij Pafos bereikten. Daar ontmoetten zij een Joodse tovenaars en valse profeet genaamd Bar-Jezus, ⁷ die bij de proconsul Sergius Paulus was, een intelligent man. De proconsul riep Barnabas en Saul bij zich omdat hij het woord van God wilde horen. ⁸ Maar Elymas de tovenaars (want zo wordt zijn naam vertaald) verzette zich tegen hen en probeerde de proconsul van het geloof af te houden. ⁹ Toen keek Saul, ook bekend als Paulus, vervuld van de Heilige Geest, hem strak aan ¹⁰ en zei: "Je bent vol bedrog en fraude, een zoon van de duivel, een vijand van alle gerechtigheid. Zal je ophouden de rechte wegen van de Heer te verdraaien?" ¹¹ Nu is de hand van de Heer op je, en je zult blind zijn, niet in staat om de zon voor een tijd te zien." Onmiddellijk vielen mist en duisternis over hem, en hij ging rond op zoek naar iemand die hem bij de hand kon leiden. ¹² Toen de proconsul zag wat er was gebeurd, geloofde hij, verbaasd over de leer van de Heer.

¹³ Paulus en zijn metgezellen voeren van Pafos naar Perge in Pamfylië, waar Johannes hen verliet om naar Jeruzalem terug te keren. ¹⁴ Vanuit Perge gingen zij verder naar Pisidisch Antiochië. Op de sabbat gingen zij de synagoge binnen en namen plaats. ¹⁵ Na de lezing uit de Wet en de Profeten stuurden de leiders van de synagoge hen een bericht, zeggende: "Broeders, als jullie een woord van bemoediging voor het volk hebben, spreek dan."

¹⁶ Paulus stond op, gebaarde met zijn hand en zei: "Mannen van Israël en jullie die God vrezen, luister:

¹⁷ De God van het volk Israël koos onze voorouders en maakte het volk voorspoedig tijdens hun verblijf in Egypte, en met een opgeheven arm leidde Hij hen

Handelingen

daaruit. ¹⁸ Ongeveer veertig jaar zorgde Hij voor hen in de wildernis. ¹⁹ Hij vernietigde zeven naties in Kanaän en gaf hun land aan Zijn volk als erfdeel. ²⁰ Dit alles duurde ongeveer 450 jaar. Daarna gaf Hij hun rechters tot de tijd van de profeet Samuel. ²¹ Toen vroegen de mensen om een koning, en God gaf hun Saul, de zoon van Kis, een man van de stam Benjamin, die veertig jaar regeerde. ²² Nadat Hij hem had afgezet, stelde Hij David aan als hun koning. God getuigde over hem: 'Ik heb David, de zoon van Isaï, gevonden, een man naar Mijn hart; hij zal alles doen wat Ik wil.' ²³ Uit Davids nakomelingen bracht God Jezus voort als de Redder voor Israël, zoals Hij had beloofd. ²⁴ Voor de komst van Jezus predikte Johannes een doop van bekering aan heel het volk van Israël. ²⁵ Toen Johannes zijn werk voltooide, zei hij: 'Wie denken jullie dat ik ben? Ik ben niet Hij. Maar er komt iemand na mij wiens sandalen ik niet waard ben los te maken.'

²⁶ "Broeders, kinderen van Abrahams familie, en jullie Godvrezende heidenen, aan ons is deze boodschap van redding gezonden. ²⁷ De mensen van Jeruzalem en hun leiders herkenden Jezus niet, toch brachten zij door Hem te veroordelen de woorden van de profeten in vervulling die elke sabbat worden gelezen. ²⁸ Hoewel zij geen gronden vonden voor een doodvonnis, vroegen zij Pilatus om Hem te laten executeren. ²⁹ Toen zij alles hadden voltooid wat over Hem geschreven was, namen zij Hem van het kruis en legden Hem in een graf. ³⁰ Maar God wekte Hem op uit de dood ³¹ en vele dagen verscheen Hij aan degenen die Hem van Galilea naar Jeruzalem hadden vergezeld. Zij zijn nu Zijn getuigen aan ons volk. ³² "We brengen jullie het goede nieuws: Wat God aan onze voorouders beloofde ³³ heeft Hij voor ons, hun kinderen, vervuld door Jezus op te wekken. Zoals geschreven staat in de tweede Psalm:

'Jij bent Mijn Zoon; vandaag ben Ik jouw Vader geworden.'

³⁴ God wekte Hem op uit de dood, zodat Hij nooit aan verval onderhevig zou zijn. Zoals God heeft gezegd,

'Ik zal jullie de heilige en zekere zegeningen geven die aan David beloofd zijn.'

³⁵ Zo staat er ook elders geschreven:

'U zult Uw Heilige niet laten vergaan.'

³⁶ "Nu David in zijn eigen generatie Gods doel had gediend, stierf hij; hij werd begraven bij zijn voorouders en zijn lichaam verging. ³⁷ Maar degene die God uit de dood heeft opgewekt, heeft geen verval gekend. ³⁸ "Daarom, vrienden, laat het jullie bekend zijn dat door Jezus de vergeving van zonden aan jullie wordt verkondigd. ³⁹ Door Hem wordt iedereen die gelooft bevrijd van elke zonde, een rechtvaardiging die jullie onder de wet van Mozes niet konden verkrijgen. ⁴⁰ Wees voorzichtig dat wat de profeten hebben gezegd jullie niet overkomt:

⁴¹ 'Kijk, jullie spotters, kijk in verwondering en verdwijn, want Ik ga iets doen in jullie dagen dat jullie nooit zouden geloven, zelfs als iemand het jullie vertelde.'"

⁴² Toen Paulus en Barnabas de synagoge verlieten, nodigden de mensen hen uit om de volgende sabbat meer over deze dingen te spreken. ⁴³ Toen de samenkomst was afgelopen, volgden veel van de Joden en vrome bekeerlingen tot het Jodendom Paulus en Barnabas, die met hen spraken en hen aanspoorden om in de genade van God te blijven.

⁴⁴ Op de volgende sabbat kwam bijna de hele stad bijeen om het woord van de Heer te horen. ⁴⁵ Toen de Joodse leiders de menigte zagen, werden zij vervuld met jaloezie. Zij begonnen tegenspraak te bieden aan wat Paulus zei en spraken beledigend tegen hem. ⁴⁶ Toen spraken Paulus en Barnabas vrijmoedig: "Het was noodzakelijk om het woord van God eerst tot jullie te spreken. Aangezien jullie het verwerpen en jezelf niet waardig achten voor het eeuwige leven, wenden wij ons nu tot de heidenen. ⁴⁷ Want de Heer heeft ons opgedragen:

'Ik heb je gemaakt tot een licht voor de heidenen, opdat je redding brengt tot aan de einden der aarde.'

⁴⁸ Toen de heidenen dit hoorden, waren zij blij en eerden het woord van de Heer; en allen die bestemd waren voor het eeuwige leven geloofden. ⁴⁹ De boodschap van de Heer verspreidde zich door de hele regio. ⁵⁰ Maar de Joodse leiders hitsten de vrome vrouwen van hoge stand en de vooraanstaande mannen van de stad op. Zij wekten vervolging op tegen Paulus en Barnabas en verdreven hen uit hun gebied. ⁵¹ Dus schudden zij het stof van hun voeten als een getuigenis tegen hen en gingen naar Iconium. ⁵² En de discipelen werden

Handelingen

vervuld met vreugde en de aanwezigheid van de Heilige Geest.

14 In Ikonium gingen Paulus en Barnabas samen de Joodse synagoge binnen en spraken op zo'n manier dat een groot aantal zowel Joden als Grieken tot geloof kwam. ² Echter, de Joden die niet overtuigd waren, hitsten de heidenen op en vergiftigden hun gedachten tegen de broeders. ³ Daarom brachten Paulus en Barnabas daar een aanzienlijke tijd door, terwijl ze vrijmoedig spraken met vertrouwen op de Heer, die de boodschap van zijn genade bevestigde door tekenen en wonderen door hen te laten verrichten. ⁴ De mensen van de stad waren verdeeld; sommigen kozen de kant van de Joden, terwijl anderen de kant van de apostelen kozen. ⁵ Toen er een complot werd gesmeed door zowel de heidenen als de Joden, samen met hun leiders, om hen te mishandelen en te stenigen, ⁶ kwamen zij dit te weten en vluchtten naar de steden van Lykaonië, Lystra en Derbe, en de omliggende streek. ⁷ Daar bleven zij het evangelie verkondigen.

⁸ In Lystra was er een man die zat en kreupel was. Hij was vanaf zijn geboorte gehandicapt en had nooit gelopen. ⁹ Deze man luisterde naar Paulus terwijl hij sprak. Paulus keek hem aandachtig aan en zag dat hij geloof had om genezen te worden, ¹⁰ en riep luid, "Sta recht op uw voeten!" Daarop sprong de man op en begon te lopen. ¹¹ Toen de menigte zag wat Paulus had gedaan, verhieven zij hun stemmen en zeiden in de Lykaonische taal, "De goden zijn in menselijke gedaante tot ons neergedaald!" ¹² Zij begonnen Barnabas Zeus te noemen, en Paulus Hermes, omdat hij de hoofdspreker was. ¹³ De priester van Zeus, wiens tempel net buiten de stad was, bracht stieren en kransen naar de poorten, met de bedoeling om samen met de menigte offers te brengen.

¹⁴ Toen de apostelen Barnabas en Paulus dit hoorden, scheurden zij hun kleren en stormden de menigte in, roepend, ¹⁵ "Mannen, waarom doen jullie deze dingen? Wij zijn ook mensen, van dezelfde aard als jullie, en brengen jullie het goede nieuws dat jullie je van deze waardeloze dingen moeten bekeren tot de levende God, die de hemel, de aarde, de zee en alles wat daarin is, gemaakt heeft. ¹⁶ In vroegere generaties liet hij alle naties hun eigen wegen gaan. ¹⁷ Toch liet hij zichzelf niet zonder

getuigenis, doordat hij goed deed en jullie regen uit de hemel en vruchtbare seizoenen gaf, jullie harten vervullend met voedsel en vreugde." ¹⁸ Zelfs met deze woorden hadden zij moeite om de menigte ervan te weerhouden offers aan hen te brengen.

¹⁹ Toen kwamen er enkele Joden uit Antiochië en Ikonium, en nadat zij de menigte hadden overtuigd, stenigden zij Paulus en sleepten hem de stad uit, in de veronderstelling dat hij dood was. ²⁰ Maar terwijl de discipelen om hem heen stonden, stond hij op en ging de stad weer in. De volgende dag vertrok hij met Barnabas naar Derbe.

²¹ Nadat zij in die stad het evangelie hadden gepredikt en een aanzienlijk aantal discipelen hadden gewonnen, keerden zij terug naar Lystra, Ikonium en Antiochië, ²² waar zij de discipelen versterkten en hen aanmoedigden om standvastig in het geloof te blijven, zeggend: "Wij moeten veel beproevingen doormaken om het koninkrijk van God binnen te gaan." ²³ Paulus en Barnabas stelden oudsten voor hen aan in elke gemeente, en met gebed en vasten vertrouwden zij hen toe aan de Heer in wie zij hadden geloofd.

²⁴ Zij reisden door Pisidië en kwamen in Pamfylië. ²⁵ Nadat zij het woord in Perge hadden verkondigd, gingen zij naar Attalia. ²⁶ Van daaruit keerden zij over zee terug naar Antiochië, waar zij aan de genade van God waren toevertrouwd voor het werk dat zij hadden voltooid. ²⁷ Bij hun aankomst verzamelden zij de gemeente en rapporteerden alles wat God door hen had gedaan en hoe hij een deur van geloof voor de heidenen had geopend. ²⁸ En zij brachten daar een aanzienlijke tijd door met de discipelen.

15 Enkele personen kwamen uit Judea naar Antiochië en begonnen de gelovigen te onderwijzen: "Als u zich niet laat besnijden volgens het gebruik dat Mozes heeft onderwezen, kunt u niet gered worden." ² Dit leidde tot een scherpe discussie en debat tussen Paulus en Barnabas en deze personen. Daarom werden Paulus en Barnabas, samen met enkele andere gelovigen, aangewezen om naar Jeruzalem te gaan om de apostelen en oudsten over deze kwestie te raadplegen. ³ De gemeente stuurde hen op weg, en terwijl ze door Fenicië en Samaria reisden, vertelden ze in detail over de bekering van de heidenen, wat grote vreugde bracht aan alle gelovigen. ⁴ Bij hun

Handelingen

aankomst in Jeruzalem werden ze verwelkomd door de gemeente, de apostelen en de oudsten, en ze rapporteerden alles wat God door hen had gedaan.⁵ Echter, enkele gelovigen uit de sekte van de Farizeeën stonden op en verklaarden: “De heidenen moeten besneden worden en opgedragen worden de wet van Mozes te houden.”

⁶ De apostelen en oudsten kwamen bijeen om over deze kwestie te beraadslagen.⁷ Na veel discussie stond Petrus op en sprak hen toe: “Broeders, u weet dat God enige tijd geleden onder u de keuze heeft gemaakt dat de heidenen de boodschap van het evangelie uit mijn mond zouden horen en geloven.⁸ God, die de harten kent, getuigde door hun de Heilige Geest te geven, net zoals Hij aan ons deed.⁹ Hij maakte geen onderscheid tussen ons en hen, en reinigde hun harten door geloof.¹⁰ Waarom stelt u God dan op de proef door een juk op de nek van de discipelen te leggen dat noch onze voorouders noch wij hebben kunnen dragen?¹¹ Wij zijn er immers van overtuigd dat het door de genade van onze Heer Jezus is dat wij gered worden, op dezelfde manier als zij.”

¹² De hele vergadering werd stil terwijl ze luisterden naar Barnabas en Paulus die de tekenen en wonderen beschreven die God onder de heidenen door hen had verricht.¹³ Toen ze klaar waren, sprak Jakobus: “Broeders, luister naar mij.¹⁴ Simeon heeft uitgelegd hoe God eerst ingreep om een volk voor Zijn naam uit de heidenen te kiezen.¹⁵ De boodschap van de profeten komt hiermee overeen, zoals geschreven staat:

¹⁶ ‘Na dit zal Ik terugkeren en de gevallen tent van David herstellen. Ik zal zijn ruïnes herbouwen, en Ik zal het weer oprichten,¹⁷ zodat de rest van de mensheid de Heer mag zoeken, inclusief alle heidenen die mijn naam dragen,’¹⁸ zegt de Heer, die deze dingen van oudsher bekend heeft gemaakt.

¹⁹ Daarom is het mijn oordeel dat we de heidenen die zich tot God keren niet moeten lastigvallen,²⁰ maar in plaats daarvan zouden we hen moeten schrijven, hen instrueren zich te onthouden van voedsel dat door afgoden is verontreinigd, van seksuele immoraliteit, van het vlees van gewurgde dieren, en van bloed.²¹ Want de wet van Mozes is

sinds oude tijden in elke stad gepredikt en wordt elke sabbat in de synagogen gelezen.”

²² Toen leek het de apostelen en oudsten, met de hele gemeente, goed om enkele van hun eigen mannen te kiezen en hen met Paulus en Barnabas naar Antiochië te sturen. Ze kozen Judas, genaamd Barsabbas, en Silas, vooraanstaande mannen onder de gelovigen.²³ Ze stuurden de volgende brief met hen mee: “De apostelen en oudsten, uw broeders, aan de gelovige heidenen in Antiochië, Syrië en Cilicië: Groeten.²⁴ We hebben gehoord dat sommigen zonder onze toestemming van ons zijn uitgegaan en u hebben verontrust, uw gedachten in beroering brengend door wat zij zeiden.²⁵ Daarom hebben we allemaal besloten om enkele mannen te kiezen en hen naar u te sturen met onze dierbare vrienden Barnabas en Paulus—²⁶ mannen die al de dood hebben onder ogen gezien voor de naam van onze Heer Jezus Christus.²⁷ Daarom sturen we Judas en Silas om mondeling te bevestigen wat we schrijven.²⁸ Het leek de Heilige Geest en ons goed om u geen zwaardere last op te leggen dan deze essentiële vereisten:²⁹ U moet zich onthouden van voedsel dat aan afgoden is geofferd, van bloed, van het vlees van gewurgde dieren, en van seksuele immoraliteit. Als u zich van deze dingen onthoudt, zult u het goed doen. Vaarwel.

³⁰ Dus de mannen werden uitgezonden en gingen naar Antiochië, waar ze de gemeente bijeenbrachten en de brief overhandigden.³¹ De mensen lazen het en verheugden zich over de bemoedigende boodschap.³² Judas en Silas, die ook profeten waren, zeiden veel om de gelovigen aan te moedigen en te versterken.³³ Nadat ze daar enige tijd hadden doorgebracht, stuurden de gelovigen hen met een zegen van vrede terug naar degenen die hen hadden gestuurd.³⁴ [Maar Silas besloot daar te blijven.]³⁵ Maar Paulus en Barnabas bleven in Antiochië, waar zij, samen met vele anderen, het woord van de Heer onderwezen en predikten.

³⁶ Enige tijd later zei Paulus tegen Barnabas: “Laten we terugkeren en de gelovigen bezoeken in alle steden waar we het woord van de Heer hebben gepredikt en zien hoe het met hen gaat.”³⁷ Barnabas was geneigd om Johannes, ook wel Markus genoemd, met hen mee te nemen.³⁸ Maar Paulus vond het niet verstandig om hem mee te nemen, omdat hij hen in Pamfylië had verlaten en niet met

Handelingen

hen was doorgegaan in het werk. ³⁹ Hun onenigheid was zo hevig dat ze uit elkaar gingen. Barnabas nam Markus mee en voer naar Cyprus, ⁴⁰ maar Paulus koos Silas en vertrok, aanbevolen door de gelovigen aan de genade van de Heer. ⁴¹ Hij reisde door Syrië en Cilicië, de gemeenten versterkend.

16 Paulus reisde naar Derbe en vervolgens naar Lystra, waar een discipel was genaamd Timotheüs, de zoon van een Joodse vrouw die een gelovige was, maar zijn vader was een Griek. ² De gelovigen in Lystra en Iconium spraken lovend over hem. ³ Paulus wilde dat hij hen op de reis zou vergezellen, dus besneed hij hem vanwege de Joden in die streken, want zij wisten allen dat zijn vader een Griek was. ⁴ Terwijl zij door de steden reisden, leverden zij de besluiten af die door de apostelen en oudsten in Jeruzalem waren genomen voor het volk om te gehoorzamen. ⁵ Zo werden de kerken versterkt in geloof en namen dagelijks in aantal toe.

⁶ Paulus en zijn metgezellen reisden door de Phrygische en Galatische streek, omdat zij door de Heilige Geest verhinderd werden het woord in Asia te spreken. ⁷ Toen zij de grens van Mysië bereikten, probeerden zij Bithynië binnen te gaan, maar de Geest van Jezus stond het hun niet toe. ⁸ Dus, Mysië voorbijgaand, gingen zij naar Troas. ⁹ 's Nachts had Paulus een visioen van een man uit Macedonië die stond en smeekte: "Kom over naar Macedonië en help ons." ¹⁰ Na het zien van het visioen, maakten wij onmiddellijk plannen om naar Macedonië te gaan, concluderend dat God ons had geroepen om hun het evangelie te verkondigen.

¹¹ Vanuit Troas zetten wij koers naar Samothracië, en de volgende dag naar Neapolis. ¹² Van daar reisden wij naar Filippi, een vooraanstaande stad van het district Macedonië en een Romeinse kolonie; wij verbleven enkele dagen in deze stad. ¹³ Op de sabbat gingen wij buiten de stadspoort naar de rivier, waar wij een gebedsplaats verwachtten te vinden; wij gingen zitten en begonnen te spreken tot de vrouwen die daar bijeen waren gekomen. ¹⁴ Een vrouw genaamd Lydia, een handelaar in purperen stoffen uit de stad Thyatira en een aanbieder van God, luisterde. De Heer opende haar hart om te reageren op Paulus' boodschap. ¹⁵ Toen zij en haar huisgezin gedoopt waren, drong zij er bij ons op aan, zeggende: "Als u mij als trouw aan de Heer

beschouwt, kom dan en verblijf in mijn huis." Zij overtuigde ons.

¹⁶ Terwijl wij naar de gebedsplaats gingen, werden wij ontmoet door een slavin die een waarzeggende geest had, die haar eigenaars veel winst bezorgde door waarzeggerij. ¹⁷ Zij volgde Paulus en ons, roepend: "Deze mannen zijn dienaren van de Allerhoogste God, die u de weg van redding verkondigen." ¹⁸ Zij bleef dit vele dagen doen. Paulus, zeer geïrriteerd, keerde zich om en zei tot de geest: "Ik beveel je in de naam van Jezus Christus uit haar te komen!" En het verliet haar op dat moment.

¹⁹ Toen haar eigenaars zagen dat hun hoop op winst verdwenen was, grepen zij Paulus en Silas en sleepten hen naar de markt voor de autoriteiten. ²⁰ Zij brachten hen naar de magistraten en zeiden: "Deze mannen zijn Joden en veroorzaken problemen in onze stad, ²¹ en pleiten voor gebruiken die voor ons Romeinen onwettig zijn om te accepteren of te praktiseren." ²² De menigte sloot zich aan bij de aanval tegen hen, en de magistraten scheurden hun kleding af en bevalen hen met stokken te slaan. ²³ Na hen vele slagen te hebben toegebracht, wierpen zij hen in de gevangenis, met het bevel aan de cipier hen goed te bewaken. ²⁴ Na zulke bevelen te hebben ontvangen, plaatste hij hen in de binnenste cel en sloot hun voeten in het blok.

²⁵ Rond middernacht waren Paulus en Silas bezig met bidden en het zingen van lofzangen tot God, terwijl de andere gevangenen naar hen luisterden. ²⁶ Plotseling was er een grote aardbeving, zodat de fundamenten van de gevangenis werden geschud; onmiddellijk gingen alle deuren open, en iedereen's boeien werden losgemaakt. ²⁷ Toen de cipier wakker werd en de gevangenisdeuren open zag, trok hij zijn zwaard en stond op het punt zichzelf te doden, denkende dat de gevangenen ontsnapt waren. ²⁸ Maar Paulus riep met luide stem: "Doe uzelf geen kwaad, want wij zijn allen hier!"

²⁹ De cipier vroeg om lichten, snelde naar binnen, en viel bevend van angst voor Paulus en Silas neer. ³⁰ Hij bracht hen naar buiten en vroeg: "Heren, wat moet ik doen om gered te worden?" ³¹ Zij antwoordden: "Geloof in de Heer Jezus, en u zult gered worden, u en uw huisgezin." ³² Zij deelden het woord van de Heer met hem en met allen die in zijn

Handelingen

huis waren.³³ Op dat uur van de nacht nam hij hen en waste hun wonden; vervolgens werden hij en heel zijn huisgezin onmiddellijk gedoopt.³⁴ Hij bracht hen in zijn huis, zette voedsel voor hen neer, en was vervuld met vreugde omdat hij in God had geloofd—hij en zijn hele huisgezin.

³⁵ Toen het daglicht kwam, stuurden de magistraten hun officieren met het bevel: “Laat die mannen vrij.”

³⁶ De cipier meldde dit aan Paulus, zeggende: “De magistraten hebben bericht gestuurd dat u vrijgelaten mag worden. Ga nu dus naar buiten en ga in vrede.”³⁷ Maar Paulus zei tegen de officieren: “Zij hebben ons publiekelijk zonder proces geslagen, mannen die Romeinse burgers zijn, en ons in de gevangenis geworpen. Nu willen zij ons in het geheim vrijlaten? Zeker niet! Laat hen zelf komen en ons begeleiden.”³⁸ De officieren rapporteerden deze woorden aan de magistraten, en zij waren verontrust toen zij hoorden dat Paulus en Silas Romeinse burgers waren.³⁹ Zij kwamen hen geruststellen en begeleidden hen uit de gevangenis, en verzochten hen de stad te verlaten.⁴⁰ Na de gevangenis te hebben verlaten, gingen zij naar het huis van Lydia, waar zij de broeders en zusters ontmoetten en hen bemoedigden. Toen vertrokken zij.

17 Toen Paulus en zijn metgezellen door Amphipolis en Apollonia reisden, kwamen zij in Thessalonica aan, waar een synagoge van de Joden was.² Volgens zijn gewoonte ging Paulus de synagoge binnen, en gedurende drie sabbatten sprak hij met hen vanuit de Schriften,³ uitleggend en aantonen dat de Christus moest lijden en opstaan uit de doden, zeggende: “Deze Jezus, die ik u verkondig, is de Christus.”⁴ Sommige van de Joden werden overtuigd en sloten zich aan bij Paulus en Silas, samen met een groot aantal godvrezende Grieken en een aanzienlijk aantal vooraanstaande vrouwen.⁵ Maar de Joden, jaloers geworden, verzamelden enkele slechte mannen van de markt, vormden een menigte en brachten de stad in opschudding; zij vielen het huis van Jason aan, zoekende om hen naar het volk te brengen.⁶ Toen zij hen niet vonden, sleepten zij Jason en enkele andere gelovigen voor de stadsautoriteiten, roepende: “Deze mannen, die overal ter wereld problemen hebben veroorzaakt, zijn nu hier gekomen,⁷ en Jason heeft hen verwelkomd. Zij handelen allen tegen de decreten van Caesar,

zeggende dat er een andere koning is, Jezus.”⁸ De menigte en de stadsambtenaren raakten verontrust toen zij deze dingen hoorden.⁹ Nadat zij zekerheid van Jason en de anderen hadden genomen, lieten zij hen vrij.

¹⁰ Die nacht stuurden de gelovigen Paulus en Silas onmiddellijk weg naar Berea. Bij aankomst gingen zij naar de synagoge van de Joden.¹¹ De Bereaanse Joden waren edelmoediger dan die in Thessalonica, want zij ontvingen de boodschap met grote bereidheid en onderzochten dagelijks de Schriften om te zien of wat Paulus zei waar was.¹² Daarom geloofden velen van hen, samen met een aanzienlijk aantal vooraanstaande Griekse vrouwen en mannen.

¹³ Maar toen de Joden van Thessalonica vernamen dat Paulus ook in Berea het woord van God verkondigde, kwamen zij daarheen, de menigten opripend en in beroering brengend.¹⁴ De gelovigen stuurden Paulus onmiddellijk naar de kust, terwijl Silas en Timotheüs in Berea bleven.¹⁵ Degenen die Paulus begeleidden brachten hem tot aan Athene, en na instructies te hebben ontvangen dat Silas en Timotheüs zo snel mogelijk bij hem moesten komen, vertrokken zij.

¹⁶ Terwijl Paulus in Athene op hen wachtte, werd zijn geest in hem geprikkeld toen hij zag dat de stad vol afgoden was.¹⁷ Dus sprak hij in de synagoge met de Joden en godvrezende Grieken, en dagelijks op de markt met degenen die daar toevallig aanwezig waren.¹⁸ Sommige Epicurische en Stoïcijnse filosofen gingen ook met hem in discussie. Sommigen zeiden: “Wat probeert deze praatjesmaker te zeggen?” Anderen merkten op: “Hij lijkt een verkondiger van vreemde godheden te zijn,” omdat hij Jezus en de opstanding predikte.¹⁹ Toen namen zij hem en brachten hem naar de Areopagus, zeggende: “Mogen wij weten wat deze nieuwe leer is die u presenteert?”²⁰ Want u brengt enkele vreemde ideeën aan onze oren, en wij willen weten wat ze betekenen.”²¹ (Alle Atheners en de vreemdelingen die daar woonden besteedden hun tijd aan niets anders dan praten over en luisteren naar de nieuwste ideeën.)

²² Paulus stond toen midden op de Areopagus en zei: “Mannen van Athene, ik merk dat u in elk opzicht zeer religieus bent.²³ Want terwijl ik rondliep en uw voorwerpen van aanbidding bekeek, vond ik een altaar met dit opschrift: ‘AAN EEN ONBEKENDE

Handelingen

GOD.' Wat u dus in onwetendheid aanbidt, dat verkondig ik u. ²⁴ De God die de wereld en alles wat erin is gemaakt heeft, zijnde Heer van hemel en aarde, woont niet in tempels gemaakt door mensenhanden. ²⁵ Noch wordt hij door mensenhanden gediend, alsof hij iets nodig heeft, aangezien hij zelf iedereen leven en adem en alle dingen geeft. ²⁶ Uit één mens maakte hij alle volken van de mensheid om de hele aarde te bewonen, met bepaling van hun vastgestelde tijden en de grenzen van hun woonplaatsen, ²⁷ zodat zij God zouden zoeken, als zij misschien hun weg naar hem zouden kunnen voelen en hem vinden, hoewel hij niet ver van een ieder van ons is. ²⁸ Want door hem leven, bewegen en bestaan wij, zoals zelfs sommige van uw eigen dichters hebben gezegd, 'Want wij zijn inderdaad zijn nageslacht.' ²⁹ Daarom, aangezien wij Gods nageslacht zijn, moeten wij niet denken dat de goddelijke natuur is als goud of zilver of steen, een beeld gemaakt door menselijk ontwerp en vaardigheid. ³⁰ In het verleden heeft God zulke onwetendheid over het hoofd gezien, maar nu roept hij alle mensen overal op om zich te bekeren, ³¹ omdat hij een dag heeft vastgesteld waarop hij de wereld rechtvaardig zal oordelen door de man die hij heeft aangesteld. Hij heeft hiervan aan iedereen bewijs gegeven door hem uit de doden op te wekken."

³² Toen zij hoorden over de opstanding van de doden, spotten sommigen, maar anderen zeiden: "Wij willen u hier nogmaals over horen." ³³ Daarop vertrok Paulus uit de Raad. ³⁴ Sommige mensen sloten zich bij hem aan en geloofden, onder wie Dionysius de Areopagiet, een vrouw genaamd Damaris, en anderen met hen.

18 Na deze gebeurtenissen vertrok Paulus uit Athene en reisde naar Korinthe. ² Daar ontmoette hij een Jood genaamd Aquila, afkomstig uit Pontus, die kort daarvoor met zijn vrouw Priscilla uit Italië was gekomen, omdat Claudius had bevolen dat alle Joden Rome moesten verlaten. Paulus ging naar hen toe, ³ en omdat hij hetzelfde vak deelde, bleef hij bij hen en werkten zij samen, want zij waren tentenmakers van beroep. ⁴ Elke sabbat ging Paulus in discussie in de synagoge, waarbij hij zowel Joden als Grieken probeerde te overtuigen.

⁵ Toen Silas en Timotheüs uit Macedonië kwamen, wijdde Paulus zich volledig aan het woord en getuigde aan de Joden dat Jezus de Christus was. ⁶ Maar toen zij zich tegen hem verzetten en hem belasterden, schudde hij zijn kleren uit en zei tegen hen: "Uw bloed zij op uw eigen hoofd! Ik ben onschuldig. Voortaan zal ik mij tot de heidenen wenden." ⁷ Hij verliet toen de synagoge en ging naar het huis van Titius Justus, een aanbidder van God, wiens huis naast de synagoge lag. ⁸ Crispus, de leider van de synagoge, geloofde in de Heer met zijn hele huisgezin; en vele Korintheïers die Paulus hoorden, geloofden en werden gedoopt.

⁹ Eens sprak de Heer 's nachts tot Paulus in een visioen: "Wees niet bang, maar blijf spreken en zwijg niet; ¹⁰ want Ik ben met u, en niemand zal u aanvallen of kwaad doen, want Ik heb veel volk in deze stad." ¹¹ Dus bleef Paulus anderhalf jaar in Korinthe, terwijl hij hun het woord van God onderwees.

¹² Terwijl Gallio proconsul van Achaje was, deden de Joden een gezamenlijke aanval op Paulus en brachten hem voor de rechtbank, ¹³ zeggende: "Deze man probeert mensen over te halen God te aanbidden op een manier die in strijd is met de wet."

¹⁴ Net toen Paulus wilde spreken, richtte Gallio zich tot de Joden: "Als dit een zaak van misdaad of een ernstige overtreding was, Joden, zou het redelijk zijn dat ik naar u luisterde; ¹⁵ maar aangezien het gaat om vragen over woorden en namen en uw eigen wet, moet u dat zelf maar regelen. Ik weiger rechter te zijn over zulke zaken." ¹⁶ En daarmee stuurde hij hen weg van de rechtbank. ¹⁷ Toen grepen zij allen Sosthenes, de leider van de synagoge, en sloegen hem voor de rechtbank. Maar Gallio trok zich nergens iets van aan.

¹⁸ Paulus bleef nog geruime tijd in Korinthe. Daarna nam hij afscheid van de broeders en zusters en zeilde naar Syrië, vergezeld door Priscilla en Aquila. Voordat hij vertrok, had hij zijn haar laten knippen in Kenchreeën vanwege een gelofte die hij had gedaan.

¹⁹ Zij kwamen aan in Efeze, waar hij Priscilla en Aquila achterliet. Hijzelf ging de synagoge binnen en ging in discussie met de Joden. ²⁰ Hoewel zij hem vroegen langer te blijven, koos hij ervoor niet te blijven, ²¹ maar bij zijn vertrek zei hij: "Ik zal naar u terugkeren, als God het wil." Toen vertrok hij uit Efeze.

Handelingen

²² Bij zijn aankomst in Caesarea ging hij naar Jeruzalem en begroette de kerk, waarna hij naar Antiochië ging. ²³ Na daar enige tijd te hebben doorgebracht, vertrok Paulus en reisde door de streken van Galatië en Frygië, waarbij hij alle discipelen versterkte.

²⁴ Ondertussen kwam een Jood genaamd Apollos, een welbespraakt man uit Alexandrië, in Efeze aan. Hij was goed onderlegd in de Schriften. ²⁵ Hij had onderricht ontvangen in de leer van de Heer en, vurig van geest, sprak en onderwees hij nauwkeurig de dingen betreffende Jezus, hoewel hij alleen de doop van Johannes kende. ²⁶ Hij begon vrijmoedig te spreken in de synagoge. Toen Priscilla en Aquila hem hoorden, namen zij hem apart en legden hem de weg van God nauwkeuriger uit. ²⁷ Toen Apollos naar Achaje wilde oversteken, moedigden de broeders hem aan en schreven aan de discipelen om hem welkom te heten. Bij zijn aankomst hielp hij degenen die door genade hadden geloofd aanzienlijk, ²⁸ want hij weerlegde krachtig de Joden in openbare debatten, waarbij hij door de Schriften bewees dat Jezus de Christus was.

19 Terwijl Apollos in Korinthe was, reisde Paulus door de binnenlanden en kwam in Efeze aan. Daar ontmoette hij enkele discipelen. ² Hij vroeg hun: "Hebben jullie de Heilige Geest ontvangen toen jullie geloofden?" Zij antwoordden: "Wij hebben niet eens gehoord dat er een Heilige Geest is." ³ Paulus vroeg toen: "Waarin zijn jullie dan gedoopt?" Zij antwoordden: "In de doop van Johannes." ⁴ Paulus legde uit: "Johannes doopte met de doop van bekering en zei tegen het volk dat zij moesten geloven in degene die na hem kwam, dat wil zeggen, in Jezus." ⁵ Toen zij dit hoorden, werden zij gedoopt in de naam van de Heer Jezus. ⁶ Toen Paulus hun de handen oplegde, kwam de Heilige Geest over hen, en zij begonnen in tongen te spreken en te profeteren. ⁷ Er waren in totaal ongeveer twaalf mannen.

⁸ Paulus ging de synagoge binnen en sprak daar drie maanden lang vrijmoedig, waarbij hij discussies voerde en hen overtuigde over het koninkrijk van God. ⁹ Maar toen sommigen hardnekkig werden en weigerden te geloven, en kwaad spraken over de Weg voor de gemeente, vertrok hij van hen en nam de discipelen met zich mee, en hield dagelijks besprekingen in de leerschool van Tyrannus. ¹⁰ Dit

ging twee jaar door, zodat alle inwoners van Azië, zowel Joden als Grieken, het woord van de Heer hoorden.

¹¹ God verrichtte buitengewone wonderen door Paulus, ¹² zodat zelfs zweetdoeken en schorten die zijn huid hadden aangeraakt naar de zieken werden gebracht, en hun ziekten hen verlieten en de boze geesten uitgingen.

¹³ Enkele rondtrekkende Joodse duivelbezweerders probeerden de naam van de Heer Jezus aan te roepen over hen die door boze geesten bezeten waren, zeggende: "Ik bezweer u bij de Jezus die Paulus predikt." ¹⁴ Er waren zeven zonen van Seva, een Joodse overpriester, die dit deden. ¹⁵ Maar de boze geest antwoordde: "Jezus ken ik, en Paulus is mij bekend, maar wie zijn jullie?" ¹⁶ Toen sprong de man met de boze geest op hen, overmeesterde hen allen en mishandelde hen, zodat zij naakt en gewond uit dat huis vluchtten. ¹⁷ Dit voorval werd bekend bij alle inwoners van Efeze, zowel Joden als Grieken, en vrees viel op hen allen, en de naam van de Heer Jezus werd hooggeëerd. ¹⁸ Velen van de gelovigen kwamen naar voren, bekenkend en hun praktijken openbaar makend. ¹⁹ Een aanzienlijk aantal van hen die magie beoefenden, brachten hun boeken bijeen en verbrandden ze in het openbaar; toen zij de waarde van de boeken berekenden, bedroeg het vijftigduizend zilverstukken. ²⁰ Zo groeide en zegevierde het woord van de Heer krachtig.

²¹ Na deze gebeurtenissen nam Paulus zich in de Geest voor om naar Jeruzalem te reizen, via Macedonië en Achaje, zeggende: "Nadat ik daar ben geweest, moet ik ook Rome bezoeken." ²² Hij stuurde twee van zijn assistenten, Timotheüs en Erastus, naar Macedonië, terwijl hij zelf nog enige tijd in Azië bleef.

²³ In die periode ontstond er een grote opschudding over de Weg. ²⁴ Een zilversmid genaamd Demetrius, die zilveren tempeltjes van Artemis maakte, zorgde voor veel werk voor de ambachtslieden. ²⁵ Hij verzamelde hen, samen met de arbeiders in verwante beroepen, en zei: "Mannen, jullie weten dat onze welvaart uit deze bedrijvigheid voortkomt. ²⁶ En jullie zien en horen dat niet alleen in Efeze maar in bijna heel Azië deze Paulus een groot aantal mensen heeft overtuigd en afgekeerd, zeggende dat goden die door mensenhanden zijn gemaakt geen goden

Handelingen

zijn.²⁷ Er is een gevaar dat niet alleen ons beroep zijn goede naam verliest, maar ook dat de tempel van de grote godin Artemis in diskrediet wordt gebracht, en dat zij, die heel Azië en de wereld aanbidden, van haar majesteit wordt beroofd."

²⁸ Toen zij dit hoorden, werden zij woedend en begonnen te schreeuwen: "Groot is Artemis van de Efeziërs!"²⁹ De hele stad raakte in verwarring, en zij stormden gezamenlijk het theater binnen, terwijl zij Gajus en Aristarchus, Paulus' reisgenoten uit Macedonië, meesleepten.³⁰ Paulus wilde de vergadering binnengaan, maar de discipelen lieten het hem niet toe.³¹ Zelfs enkele Asiarchen, die vrienden van Paulus waren, stuurden hem een bericht, waarin zij hem verzochten zich niet in het theater te wagen.³² De vergadering was in chaos: sommigen riepen dit, anderen dat, en de meesten wisten niet waarom zij waren samengekomen.³³ De Joden in de menigte duwden Alexander naar voren, en hij gebaarde om stilte, met de bedoeling een verdediging voor het volk te houden.³⁴ Maar toen zij herkenden dat hij een Jood was, schreeuwden zij allen in koor ongeveer twee uur lang: "Groot is Artemis van de Efeziërs!"

³⁵ De stadsclerk bracht de menigte tot bedaren en zei: "Mannen van Efeze, wie weet niet dat de stad Efeze de bewaarder is van de tempel van de grote Artemis en van haar beeld dat uit de hemel is gevallen?"³⁶ Aangezien deze feiten onbetwistbaar zijn, moeten jullie kalm blijven en niet overhaast handelen.³⁷ Jullie hebben deze mannen hier gebracht, hoewel zij noch tempels hebben geschonden, noch tegen onze godin hebben gesproken.³⁸ Als Demetrius en zijn mede-ambachtslieden een klacht tegen iemand hebben, zijn de rechtbanken open en zijn er proconsuls; laten zij aanklachten tegen elkaar indienen.³⁹ Als er verder iets is dat jullie willen behandelen, moet het in een wettige vergadering worden opgelost.⁴⁰ Want wij lopen het risico beschuldigd te worden van oproer vanwege de gebeurtenissen van vandaag, aangezien er geen rechtvaardiging is voor deze commotie, en wij zouden niet in staat zijn verantwoording af te leggen voor deze wanordelijke bijeenkomst."⁴¹ Nadat hij op deze manier had gesproken, hief hij de vergadering op.

20 Nadat de opschudding was bedaard, riep Paulus de discipelen bij zich, en nadat zij hen had bemoedigd, nam hij afscheid en vertrok naar Macedonië.² Hij reisde door die streken, bood veel bemoediging aan de mensen, en kwam uiteindelijk in Griekenland aan.³ Hij bleef daar drie maanden. Toen er echter een complot tegen hem werd gesmeed door de Joden terwijl hij op het punt stond naar Syrië te varen, besloot hij via Macedonië terug te keren.⁴ Hij reisde met Sopater, zoon van Pyrrhus uit Berea, Aristarchus en Secundus uit Thessalonica, Gaius uit Derbe, Timotheüs, samen met Tychicus en Trophimus uit de provincie Azië.⁵ Deze mannen gingen vooruit en wachtten op onze aankomst in Troas.⁶ Wij voeren uit Filippi na het Feest van de Ongezuurde Broden, en vijf dagen later voegden wij ons bij hen in Troas, waar wij zeven dagen verbleven.

⁷ Op de eerste dag van de week kwamen wij bijeen om brood te breken. Paulus sprak tot de mensen, en omdat hij van plan was de volgende dag te vertrekken, ging hij door met zijn boodschap tot middernacht.⁸ De bovenkamer waar wij bijeen waren, was goed verlicht met veel lampen.⁹ Een jonge man genaamd Eutychus zat op de vensterbank en viel in een diepe slaap terwijl Paulus zijn betoog voortzette. Overmand door slaap viel hij van de derde verdieping en werd dood opgepakt.¹⁰ Paulus ging naar beneden, wierp zich op hem en omarmde hem, zeggende: "Wees niet ongerust, want hij leeft."¹¹ Daarna ging Paulus weer naar boven, brak het brood en at. Na tot het aanbreken van de dag te hebben gesproken, vertrok hij.¹² De jonge man werd levend naar huis gebracht, en zij waren zeer getroost.

¹³ Wij gingen vooruit naar het schip en voeren naar Assos, met de bedoeling Paulus daar aan boord te nemen, want hij had geregeld om over land te reizen.¹⁴ Toen hij ons in Assos ontmoette, namen wij hem aan boord en gingen verder naar Mitylene.¹⁵ Van daaruit voeren wij de volgende dag tegenover Chios; de dag daarop staken wij over naar Samos, en de dag daarna bereikten wij Milete.¹⁶ Paulus had besloten om Efeze voorbij te varen om te voorkomen dat hij tijd in Azië zou doorbrengen, omdat hij haast had om, indien mogelijk, op de dag van Pinksteren in Jeruzalem te zijn.

Handelingen

¹⁷ Vanuit Milete stuurde hij naar Efeze en riep de oudsten van de kerk bijeen. ¹⁸ Toen zij aankwamen, zei hij tegen hen: "U weet hoe ik de hele tijd dat ik bij u was heb geleefd, vanaf de eerste dag dat ik voet in Azië zette. ¹⁹ Ik diende de Heer met grote nederigheid en met tranen, de beproevingen doorstaand die over mij kwamen door de complotten van de Joden. ²⁰ Ik aarzelde niet om iets te verkondigen dat nuttig voor u zou zijn, u lerend in het openbaar en van huis tot huis. ²¹ Ik heb plechtig getuigd aan zowel Joden als Grieken over bekering tot God en geloof in onze Heer Jezus.

²² "En nu, geleid door de Geest, ben ik op weg naar Jeruzalem, onzeker over wat mij daar zal overkomen, ²³ behalve dat de Heilige Geest mij in elke stad waarschuwt dat gevangenschap en moeilijkheden mij te wachten staan. ²⁴ Echter, ik beschouw mijn leven niet als van enige waarde voor mijzelf; mijn enige doel is om de wedloop te voltooien en de bediening te volbrengen die ik van de Heer Jezus heb ontvangen, om te getuigen van het evangelie van Gods genade.

²⁵ "Nu weet ik dat niemand van u onder wie ik het koninkrijk heb gepredikt mijn gezicht weer zal zien.

²⁶ Daarom verklaar ik u vandaag dat ik vrij ben van de verantwoordelijkheid voor ieder van u. ²⁷ Want ik aarzelde niet om u het gehele plan van God te verkondigen. ²⁸ Wees op uw hoede voor uzelf en voor de hele kudde waarvan de Heilige Geest u opzichters heeft gemaakt. Hoed de kerk van God, die Hij met Zijn eigen bloed heeft gekocht. ²⁹ Ik weet dat na mijn vertrek wrede wolven onder u zullen komen en de kudde niet zullen sparen. ³⁰ Zelfs uit uw eigen midden zullen mannen opstaan en de waarheid verdraaien om discipelen achter zich aan te trekken. ³¹ Wees daarom op uw hoede! Herinner u dat ik drie jaar lang niet ophield om ieder van u dag en nacht onder tranen te waarschuwen.

³² "Nu vertrouw ik u toe aan God en aan het woord van Zijn genade, dat u kan opbouwen en u een erfenis kan geven onder allen die geheiligd zijn. ³³ Ik heb niet naar iemands zilver, goud of kleding verlangd. ³⁴ U weet zelf dat deze handen in mijn eigen behoeften en die van mijn metgezellen hebben voorzien. ³⁵ In alles wat ik deed, liet ik u zien dat we door dit soort hard werken de zwakken moeten helpen, denkend aan de woorden van de

Heer Jezus, die zei: 'Het is zaliger te geven dan te ontvangen.'"

³⁶ Toen Paulus uitgesproken was, knielde hij neer en bad met hen allen. ³⁷ Allen huilden terwijl zij Paulus omhelsden en hem herhaaldelijk kusten. ³⁸ Hun grootste verdriet was zijn uitspraak dat zij zijn gezicht nooit meer zouden zien. Toen begeleidden zij hem naar het schip.

21 Nadat we van hen waren gescheiden, gingen we aan boord en zetten koers naar Kos, en de volgende dag naar Rhodos, en vandaar naar Patara. ² We vonden een schip dat naar Fenicië ging, dus gingen we aan boord en zeilden weg. ³ Toen we Cyprus in zicht kregen, lieten we het aan onze linkerhand en voeren verder naar Syrië en landden in Tyrus, waar het schip zijn lading moest lossen. ⁴ We zochten de discipelen op en bleven daar zeven dagen. Door de Geest bleven zij Paulus vertellen niet naar Jeruzalem te gaan. ⁵ Toen onze tijd daar ten einde was, vertrokken we en vervolgden onze reis, en zij allen, met hun vrouwen en kinderen, begeleidden ons de stad uit. Op het strand knielden we neer om te bidden. ⁶ Na afscheid van elkaar te hebben genomen, gingen we aan boord van het schip, en zij keerden terug naar hun huizen.

⁷ We voltooiden onze reis van Tyrus en kwamen aan in Ptolemaïs, waar we de broeders en zusters begroetten en een dag bij hen bleven. ⁸ De volgende dag vertrokken we en gingen naar Caesarea, waar we het huis binnengingen van Filippus de evangelist, die een van de Zeven was, en bleven bij hem. ⁹ Hij had vier dochters die niet getrouwd waren, en zij profeteerden. ¹⁰ Terwijl we daar enkele dagen verbleven, kwam een profeet genaamd Agabus uit Judea naar beneden. ¹¹ Hij kwam naar ons toe, nam Paulus' gordel en bond zijn eigen voeten en handen, zeggende: "De Heilige Geest zegt: 'Op deze manier zullen de Joden in Jeruzalem de man binden die deze gordel bezit en hem uitleveren aan de heidenen.'" ¹² Toen we dit hoorden, smeekten wij, samen met de plaatselijke bewoners, Paulus om niet naar Jeruzalem te gaan. ¹³ Toen antwoordde Paulus: "Waarom huilt u en breekt u mijn hart? Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven in Jeruzalem voor de naam van de Heer Jezus." ¹⁴ Aangezien hij niet overreed kon worden, hielden we op en zeiden: "De wil van de Heer geschiede."

Handelingen

¹⁵ Na deze dagen maakten we ons gereed en gingen op naar Jeruzalem. ¹⁶ Enkele van de discipelen uit Caesarea vergezelden ons ook en brachten ons naar het huis van Mnason van Cyprus, een vroege discipel, bij wie we zouden verblijven.

¹⁷ Bij onze aankomst in Jeruzalem gaven de broeders en zusters ons een warm welkom. ¹⁸ De volgende dag ging Paulus met ons mee om Jakobus te ontmoeten, en alle oudsten waren aanwezig. ¹⁹ Na hen te hebben begroet, vertelde Paulus één voor één de dingen die God onder de heidenen door zijn bediening had gedaan. ²⁰ Toen zij dit hoorden, verheerlijkten zij God en zeiden tegen hem: "U ziet, broeder, hoeveel duizenden Joden hebben geloofd, en zij zijn allen ijverig voor de wet. ²¹ Zij zijn geïnformeerd dat u alle Joden onder de heidenen leert Mozes te verlaten, hen zeggende hun kinderen niet te besnijden of onze gebruiken te volgen. ²² Wat moet er gedaan worden? Zij zullen zeker horen dat u gekomen bent. ²³ Doe daarom wat wij u adviseren: Er zijn vier mannen bij ons die een gelofte hebben gedaan. ²⁴ Neem hen en reinig uzelf met hen, en betaal hun kosten zodat zij hun hoofd kunnen scheren. Zo zal iedereen weten dat er geen waarheid is in de berichten over u, maar dat u zelf leeft in naleving van de wet. ²⁵ Wat betreft de gelovige heidenen, hebben wij hun onze beslissing geschreven dat zij zich moeten onthouden van voedsel dat aan afgoden is geofferd, van bloed, van wat gewurgd is, en van seksuele immoraliteit." ²⁶ De volgende dag nam Paulus de mannen en reinigde zichzelf samen met hen. Hij ging naar de tempel om kennis te geven van de voltooiing van de dagen van reiniging, totdat het offer voor ieder van hen was gebracht.

²⁷ Toen de zeven dagen bijna voltooid waren, zagen de Joden uit Azië hem in de tempel en stookten de menigte op, legden de handen op hem, ²⁸ roepende: "Mannen van Israël, help! Dit is de man die iedereen overal leert tegen ons volk, de wet, en deze plaats. Bovendien heeft hij Grieken in de tempel gebracht en deze heilige plaats ontwijd." ²⁹ (Ze hadden Trophimus de Efeziër eerder met hem in de stad gezien en dachten dat Paulus hem in de tempel had gebracht.) ³⁰ De hele stad raakte in opschudding, en de mensen stroomden samen. Ze grepen Paulus en sleepten hem de tempel uit, en onmiddellijk werden de poorten gesloten. ³¹ Terwijl ze probeerden hem te

doden, bereikte het bericht de commandant van de Romeinse cohort dat heel Jeruzalem in verwarring was. ³² Hij nam onmiddellijk soldaten en centurio's en rende naar de menigte. Toen zij de commandant en de soldaten zagen, stopten zij met Paulus te slaan. ³³ De commandant kwam naar voren, arresteerde hem, en beval hem met twee kettingen te binden. Hij vroeg toen wie hij was en wat hij had gedaan. ³⁴ Sommigen in de menigte riepen het een en anderen iets anders. Aangezien de commandant de waarheid niet kon vaststellen vanwege het tumult, beval hij Paulus naar de kazerne te brengen. ³⁵ Toen Paulus de trappen bereikte, was het geweld van de menigte zo groot dat hij door de soldaten gedragen moest worden. ³⁶ De menigte volgde, roepend: "Weg met hem!"

³⁷ Toen Paulus op het punt stond de kazerne binnengebracht te worden, vroeg hij de commandant: "Mag ik u iets zeggen?" Hij antwoordde: "Spreekt u Grieks?" ³⁸ Dan bent u niet de Egyptenaar die enige tijd geleden een opstand veroorzaakte en vierduizend mannen van de Sicariërs de woestijn in leidde?" ³⁹ Paulus zei: "Ik ben een Jood uit Tarsus in Cilicië, een burger van een niet onbelangrijke stad. Ik smeek u, laat mij tot het volk spreken." ⁴⁰ Na toestemming te hebben gekregen, stond Paulus op de trappen en gebaarde naar het volk met zijn hand. Toen er grote stilte was, sprak hij tot hen in de Hebreeuwse taal, zeggende,

22 "Broeders en vaders, luister naar mijn verdediging die ik u nu aanbied." ² Toen zij hem in de Hebreeuwse taal hoorden spreken, werden zij nog stiller; en hij zei: ³ "Ik ben een Jood, geboren in Tarsus in Cilicië, maar opgegroeid in deze stad. Ik ben onderwezen door Gamaliël, strikt volgens de wet van onze voorouders, ijverig voor God, net zoals jullie dat vandaag zijn. ⁴ Ik vervolgde deze Weg meedogenloos, mannen en vrouwen boeiend en in gevangenschappen werpend, ⁵ zoals de hogepriester en de hele Raad van oudsten kunnen getuigen. Ik ontving ook brieven van hen aan hun collega's in Damascus, en ging daarheen om zelfs degenen die daar waren naar Jeruzalem te brengen als gevangenen om gestraft te worden.

⁶ "Maar toen ik op mijn reis was, in de buurt van Damascus rond het middaguur, omringde een zeer fel licht uit de hemel mij plotseling, ⁷ toen viel ik op de grond en hoorde een stem die zei: 'Saul, Saul,

Handelingen

waarom vervolg je mij?" ⁸ Ik vroeg: 'Wie bent u, Heer?' Het antwoord kwam: 'Ik ben Jezus van Nazareth, die jij vervolgt.' ⁹ Degenen die bij mij waren zagen het licht, maar begrepen de stem van degene die tot mij sprak niet. ¹⁰ En ik zei: 'Wat moet ik doen, Heer?' En de Heer zei tegen mij: 'Sta op en ga naar Damascus, en daar zal je verteld worden wat je moet doen.' ¹¹ Omdat ik niet kon zien door de helderheid van dat licht, werd ik bij de hand geleid door degenen die bij mij waren naar Damascus.

¹² "Nu kwam een zekere Ananias, een man die vroom was volgens de wet en goed bekend stond bij alle Joden die daar woonden, ¹³ naar mij toe, en terwijl hij naast mij stond, zei hij tegen mij: 'Broeder Saul, ontvang je zicht!' En op dat moment keek ik naar hem op. ¹⁴ En hij zei: 'De God van onze voorouders heeft jou aangesteld om zijn wil te kennen en de Rechtvaardige te zien en een boodschap uit zijn mond te horen. ¹⁵ Want je zult voor hem getuigen voor alle mensen over wat je hebt gezien en gehoord. ¹⁶ Waarom aarzel je nu? Sta op, laat je dopen en was je zonden weg door zijn naam aan te roepen.'

¹⁷ "Toen ik naar Jeruzalem terugkeerde en in de tempel aan het bidden was, viel ik in een visioen, ¹⁸ en ik zag hem tegen mij zeggen: 'Haast je en verlaat Jeruzalem snel, want zij zullen je getuigenis over mij niet accepteren.' ¹⁹ En ik zei: 'Heer, zij weten zelf dat ik in de ene synagoge na de andere degenen die in u geloofden gevangen zette en sloeg. ²⁰ En toen het bloed van uw martelaar Stefanus werd vergoten, was ik daar, gaf mijn goedkeuring en hield de kleren in de gaten van degenen die hem executeerden.' ²¹ Toen zei hij tegen mij: 'Ga! Want ik zend je ver weg naar de heidenen.'

²² Zij luisterden tot dit punt naar hem, en toen verhieven zij hun stemmen en zeiden: "Weg met zo'n man van de aarde, want hij mag niet in leven blijven!" ²³ Terwijl zij schreeuwden en hun mantels afwierpen en stof in de lucht wierpen, ²⁴ beval de commandant dat hij naar de kazerne werd gebracht, zeggende dat hij door geseling ondervraagd moest worden om de reden te achterhalen waarom zij zo tegen hem schreeuwden. ²⁵ Maar toen zij hem met riemen uitrekten, zei Paulus tegen de centurio die erbij stond: "Is het wettig voor u om een Romeins burger te geselen die niet veroordeeld is?" ²⁶ Toen de centurio dit hoorde, ging hij naar de commandant

en rapporteerde: "Wat bent u van plan te doen? Deze man is een Romeins burger." ²⁷ De commandant kwam en vroeg Paulus: "Zeg me, ben je een Romeins burger?" En hij zei: "Ja." ²⁸ De commandant antwoordde: "Ik heb dit burgerschap voor een groot bedrag verkregen." En Paulus zei: "Maar ik ben eigenlijk als burger geboren." ²⁹ Daarom trokken degenen die op het punt stonden hem te ondervragen zich onmiddellijk van hem terug; en de commandant werd ook bang toen hij beseftte dat Paulus een Romeins burger was en dat hij hem in ketenen had gelegd.

³⁰ De volgende dag, omdat hij zeker wilde weten waarom Paulus door de Joden was beschuldigd, liet hij hem vrij en beval de hogepriesters en de hele Raad om bijeen te komen, en hij bracht Paulus naar beneden en plaatste hem voor hen.

23 Paulus keek de Raad strak aan en zei: "Broeders, ik heb mij tot op deze dag met een zuiver geweten voor God gedragen." ² Hierop beval de hogepriester Ananias degenen die bij hem stonden om Paulus op de mond te slaan. ³ Paulus reageerde: "God zal u slaan, u gewitte muur! U zit daar om mij volgens de wet te oordelen, maar in strijd met de wet beveelt u dat ik geslagen word!" ⁴ Degenen die dichtbij stonden zeiden: "Durft u tegen Gods hogepriester te spreken?" ⁵ Paulus antwoordde: "Ik was mij er niet van bewust, broeders, dat hij de hogepriester was; want er staat geschreven: 'U mag geen kwaad spreken van een leider van uw volk.'"

⁶ Wetende dat sommigen Sadduceeën en anderen Farizeeën waren, riep Paulus in de Raad: "Broeders, ik ben een Farizeeër, afstammeling van Farizeeën. Ik sta terecht vanwege de hoop op de opstanding van de doden." ⁷ Toen hij dit zei, ontstond er een tweedracht tussen de Farizeeën en de Sadduceeën, en de vergadering raakte verdeeld. ⁸ (De Sadduceeën zeggen dat er geen opstanding is, noch engelen, noch geesten, maar de Farizeeën erkennen ze allemaal.) ⁹ Er ontstond een groot tumult, en enkele schriftgeleerden van de Farizeeëse partij stonden op en voerden fel betoog, zeggende: "Wij vinden niets verkeers aan deze man. Stel dat een geest of een engel tot hem heeft gesproken?" ¹⁰ De tweedracht werd zo hevig dat de commandant vreesde dat Paulus door hen verscheurd zou worden. Hij beval de troepen om naar beneden te gaan, hem

Handelingen

met geweld te nemen en hem naar de kazerne te brengen.

¹¹ Die nacht verscheen de Heer aan Paulus en zei: “Wees bemoedigd! Zoals je over mij in Jeruzalem hebt getuigd, moet je ook in Rome getuigen.”

¹² De volgende ochtend smeedde een groep Joden een plan en zwoeren een eed om niet te eten of drinken totdat zij Paulus hadden gedood. ¹³ Meer dan veertig mannen namen deel aan dit complot. ¹⁴ Zij gingen naar de hogepriesters en oudsten en zeiden: “Wij hebben een plechtige eed gezworen om niets te eten totdat wij Paulus hebben gedood. ¹⁵ Nu moeten u en de Raad de commandant verzoeken om hem naar u toe te brengen, alsof u zijn zaak nauwkeuriger wilt onderzoeken. Wij zijn klaar om hem te doden voordat hij aankomt.”

¹⁶ Maar toen de zoon van Paulus' zuster van deze hinderlaag hoorde, ging hij naar de kazerne en informeerde Paulus. ¹⁷ Paulus riep een van de centurions en zei: “Breng deze jongeman naar de commandant; hij heeft iets aan hem te melden.” ¹⁸ Dus nam de centurion hem mee naar de commandant en zei: “Paulus, de gevangene, riep mij en vroeg mij om deze jongeman naar u te brengen omdat hij u iets te vertellen heeft.” ¹⁹ De commandant nam hem bij de hand, trok hem terzijde en vroeg privé: “Wat heb je mij te melden?” ²⁰ Hij zei: “De Joden zijn overeengekomen om u te vragen Paulus morgen naar de Raad te brengen, alsof zij nauwkeuriger over hem willen informeren. ²¹ Laat u niet door hen overhalen, want meer dan veertig van hen liggen op de loer om hem in een hinderlaag te overvallen. Zij hebben gezworen niet te eten of drinken totdat zij hem hebben gedood. Zij zijn nu gereed, wachtend op uw toestemming.” ²² De commandant ontsloeg de jongeman met deze instructie: “Vertel niemand dat je dit aan mij hebt gemeld.”

²³ Toen riep hij twee van zijn centurions en gaf hen de opdracht: “Bereid tweehonderd soldaten, zeventig ruiters en tweehonderd speerdraggers voor om om het derde uur van de nacht naar Caesarea te gaan. ²⁴ Zorg voor rijdieren voor Paulus zodat hij veilig naar gouverneur Felix kan worden gebracht.”

²⁵ Hij schreef een brief met de volgende inhoud: ²⁶ “Van Claudius Lysias, aan de geëerde gouverneur Felix: Groeten. ²⁷ Deze man werd door de Joden

gegrepen en stond op het punt door hen gedood te worden, maar ik greep in met de troepen en redde hem, nadat ik had vernomen dat hij een Romeins burger is. ²⁸ Wensend de basis voor de beschuldigingen tegen hem te achterhalen, bracht ik hem naar hun Raad. ²⁹ Ik ontdekte dat hij beschuldigd werd over kwesties van hun wet, maar geen aanklacht had die de dood of gevangenschap verdiende. ³⁰ Toen ik werd geïnformeerd over een complot tegen hem, stuurde ik hem onmiddellijk naar u, met de opdracht aan zijn aanklagers om hun zaak tegen hem voor u te presenteren.”

³¹ Dus de soldaten, hun orders volgend, namen Paulus en brachten hem 's nachts naar Antipatris. ³² De volgende dag lieten zij de ruiters met hem verdergaan, terwijl zij terugkeerden naar de kazerne. ³³ Toen de ruiters in Caesarea aankwamen, leverden zij de brief aan de gouverneur af en droegen Paulus over. ³⁴ De gouverneur las de brief en informeerde uit welke provincie Paulus kwam. Toen hij vernam dat hij uit Cilicië was, ³⁵ zei hij: “Ik zal uw zaak horen wanneer uw aanklagers arriveren.” Vervolgens beval hij dat Paulus onder bewaking in Herodes' Praetorium werd gehouden.

24

Na vijf dagen ging de hogepriester Ananias naar Caesarea met enkele oudsten en een advocaat genaamd Tertullus, en zij brachten hun aanklachten tegen Paulus bij de gouverneur. ² Toen Paulus werd opgeroepen, begon Tertullus zijn beschuldiging door tegen de gouverneur te zeggen: “Wij hebben grote vrede genoten onder u, en uw vooruitziendheid heeft hervormingen voor deze natie teweeggebracht. ³ Op elke manier en overal, meest voortreffelijke Felix, erkennen wij dit met alle dankbaarheid. ⁴ Maar, om u niet verder te vermoeien, verzoek ik dat u ons kort aanhoort, door uw goedheid. ⁵ Wij hebben deze man gevonden als een publieke bedreiging, die onenigheden veroorzaakt onder de Joden over de hele wereld, en een leider van de Nazarenen sekte. ⁶ Hij probeerde zelfs de tempel te ontheiligen, dus hebben wij hem gegrepen. ⁷ [en wij zouden hem volgens onze wet hebben berecht] ⁸ Door hem zelf te onderzoeken, zult u de waarheid kunnen vaststellen over al deze aanklachten die wij tegen hem inbrengen.” ⁹ De andere Joden sloten zich aan bij de beschuldiging en bevestigden dat deze dingen zo waren.

Handelingen

¹⁰ Toen de gouverneur knikte dat hij mocht spreken, antwoordde Paulus: "Ik weet dat u al vele jaren een rechter over deze natie bent; daarom verdedig ik mij graag. ¹¹ U kunt verifiëren dat het niet meer dan twaalf dagen geleden was dat ik naar Jeruzalem ging om te aanbidden. ¹² Zij hebben mij niet zien redetwisten met iemand in de tempel, of een menigte opjutten in de synagogen of ergens anders in de stad. ¹³ Noch kunnen zij u de aanklachten bewijzen die zij nu tegen mij inbrengen. ¹⁴ Echter, ik beken dat ik de God van onze voorouders aanbid in overeenstemming met de Weg, die zij een sekte noemen. Ik geloof alles wat in overeenstemming is met de Wet en geschreven in de Profeten, ¹⁵ en ik deel de hoop in God dat er een opstanding zal zijn van zowel de rechtvaardigen als de onrechtvaardigen. ¹⁶ Met het oog hierop streef ik er altijd naar een zuiver geweten te behouden voor God en de mensen.

¹⁷ Na enkele jaren kwam ik om liefdadigheidsgaven aan mijn natie te brengen en offers te brengen. ¹⁸ Ik was ceremonieel rein toen zij mij in de tempelhoven vonden dit doende, zonder enige menigte of verstoring. Maar er waren enkele Joden uit Azië— ¹⁹ die hier voor u zouden moeten zijn en aanklachten inbrengen als zij iets tegen mij hebben. ²⁰ Of laat deze mannen hier verklaren welke misdaad zij in mij vonden toen ik voor de Raad stond— ²¹ tenzij het deze ene uitspraak was die ik riep terwijl ik tussen hen stond: 'Het is met betrekking tot de opstanding van de doden dat ik vandaag voor u terechtsta.'"

²² Toen stelde Felix, die een tamelijk nauwkeurige kennis van de Weg had, de zitting uit. "Wanneer Lysias de commandant komt," zei hij, "zal ik uw zaak beslissen." ²³ Hij beval de centurio om Paulus in hechtenis te houden maar hem enige vrijheid te geven en niet te verhinderen dat zijn vrienden in zijn behoeften voorzagen.

²⁴ Enkele dagen later arriveerde Felix met zijn vrouw Drusilla, die Joods was. Hij liet Paulus komen en luisterde naar hem spreken over het geloof in Christus Jezus. ²⁵ Terwijl Paulus sprak over rechtvaardigheid, zelfbeheersing en het komende oordeel, werd Felix bang en zei: "Dat is genoeg voor nu! U mag gaan. Wanneer ik het geschikt vind, zal ik u laten roepen." ²⁶ Tegelijkertijd hoopte hij dat Paulus hem geld zou aanbieden, dus liet hij hem vaak komen en sprak met hem. ²⁷ Nadat twee jaar

waren verstreken, werd Felix opgevolgd door Porcius Festus, maar omdat Felix de Joden een gunst wilde bewijzen, liet hij Paulus gevangen.

25 Enkele dagen na zijn aankomst in de provincie reisde Festus van Caesarea naar Jeruzalem. ² De hogepriesters en de leiders van de Joden brachten beschuldigingen tegen Paulus in en smeekten Festus. ³ Zij vroegen om een gunst tegen Paulus, namelijk dat hij naar Jeruzalem zou worden gebracht, terwijl zij een hinderlaag beraamden om hem onderweg te doden. ⁴ Festus antwoordde dat Paulus in Caesarea werd vastgehouden en dat hij zelf van plan was binnenkort te vertrekken. ⁵ Hij zei: "Laat de invloedrijke mannen onder u met mij meegaan, en als er iets verkeerts is aan de man, laat hen dan daar beschuldigingen tegen hem inbrengen."

⁶ Na acht of tien dagen bij hen te hebben doorgebracht, ging Festus naar Caesarea. De volgende dag nam hij plaats op de rechterstoel en gaf bevel Paulus voor hem te brengen. ⁷ Toen Paulus aankwam, stonden de Joden die uit Jeruzalem waren gekomen om hem heen en brachten vele ernstige beschuldigingen in die zij niet konden bewijzen. ⁸ Paulus verdedigde zichzelf door te zeggen: "Ik heb niets verkeerts gedaan tegen de Joodse wet, de tempel, of de keizer." ⁹ Festus, die de Joden een gunst wilde doen, vroeg Paulus: "Bent u bereid naar Jeruzalem te gaan en daar voor mij terecht te staan op deze beschuldigingen?" ¹⁰ Paulus antwoordde: "Ik sta voor de rechterstoel van de keizer, waar ik berecht moet worden. Ik heb de Joden geen onrecht aangedaan, zoals u heel goed weet. ¹¹ Als ik schuldig ben en iets gedaan heb dat de dood verdient, weiger ik niet te sterven; maar als de beschuldigingen tegen mij niet waar zijn, heeft niemand het recht mij aan hen over te leveren. Ik beroep mij op de keizer!" ¹² Na met zijn raad te hebben overlegd, verklaarde Festus: "U hebt zich op de keizer beroepen; naar de keizer zult u gaan."

¹³ Enkele dagen later kwamen koning Agrippa en Bernice in Caesarea aan om hun respect te betuigen aan Festus. ¹⁴ Aangezien zij daar vele dagen doorbrachten, besprak Festus de zaak van Paulus met de koning en zei: "Er is een man die door Felix als gevangene is achtergelaten. ¹⁵ Toen ik in Jeruzalem was, brachten de hogepriesters en de oudsten van de Joden beschuldigingen tegen hem

Handelingen

in en vroegen om een veroordeling. ¹⁶ Ik vertelde hen dat het niet de gewoonte van de Romeinen is iemand over te leveren voordat zij hun aanklagers onder ogen hebben gezien en de gelegenheid hebben gehad zichzelf tegen de beschuldigingen te verdedigen. ¹⁷ Toen zij hier met mij kwamen, aarzelde ik niet, maar riep de rechtbank de volgende dag bijeen en gaf bevel de man binnen te brengen. ¹⁸ Toen zijn aanklagers opstonden, brachten zij geen van de misdaden in die ik had verwacht. ¹⁹ In plaats daarvan hadden zij enkele punten van geschil met hem over hun eigen geloof en over Jezus, die gestorven was en van wie Paulus beweerde dat hij leefde. ²⁰ Omdat ik niet wist hoe ik dergelijke zaken moest onderzoeken, vroeg ik of hij bereid was naar Jeruzalem te gaan en daar terecht te staan. ²¹ Maar toen Paulus in beroep ging om vastgehouden te worden voor de beslissing van de keizer, gaf ik bevel hem in hechtenis te houden totdat ik hem naar de keizer kon sturen." ²² Agrippa zei tegen Festus: "Ik zou de man zelf wel willen horen." Festus antwoordde: "Morgen zult u hem horen."

²³ De volgende dag kwamen Agrippa en Bernice met veel pracht en praal en gingen de gehoorzaal binnen met de hooggeplaatste militaire officieren en de vooraanstaande mannen van de stad. Op bevel van Festus werd Paulus binnengebracht. ²⁴ Festus zei: "Koning Agrippa, en allen die hier met ons aanwezig zijn, u ziet deze man over wie de hele Joodse gemeenschap bij mij heeft aangedrongen, zowel in Jeruzalem als hier, roepend dat hij niet langer zou mogen leven. ²⁵ Ik vond dat hij niets had gedaan dat de dood verdient, maar aangezien hij in beroep ging bij de keizer, besloot ik hem naar Rome te sturen. ²⁶ Echter, ik heb niets definitiefs om aan Zijne Majesteit over hem te schrijven. Daarom heb ik hem voor u allen gebracht, en vooral voor u, koning Agrippa, zodat ik na dit onderzoek iets te schrijven heb. ²⁷ Want het lijkt mij onredelijk een gevangene naar Rome te sturen zonder de beschuldigingen tegen hem te specificeren."

26 Toen zei Agrippa tegen Paulus: "U mag voor uzelf spreken." Dus Paulus gebaarde met zijn hand en begon zijn verdediging: ² "Koning Agrippa, ik beschouw mezelf als gelukkig dat ik vandaag mijn verdediging voor u mag houden over alle beschuldigingen die tegen mij zijn ingebracht door de Joden, ³ vooral omdat u goed op

de hoogte bent van alle Joodse gebruiken en kwesties. Daarom vraag ik u geduldig naar mij te luisteren. ⁴ "Alle Joden weten van mijn levenswijze vanaf mijn jeugd, die ik vanaf het begin in mijn eigen land en in Jeruzalem heb doorgebracht. ⁵ Zij kennen mij al lange tijd, als zij bereid zijn te getuigen, dat ik leefde volgens de strengste sekte van onze godsdienst, als een Farizeeër. ⁶ En nu sta ik terecht vanwege mijn hoop op de belofte die God aan onze voorouders deed. ⁷ Dit is de belofte die onze twaalf stammen hopen te bereiken terwijl zij God dag en nacht vurig dienen. Het is voor deze hoop, o koning, dat ik door de Joden beschuldigd word. ⁸ Waarom zou iemand van u het ongelooflijk vinden dat God de doden opwekt?

⁹ "Ik was er ook van overtuigd dat ik alles moest doen om de naam van Jezus van Nazareth tegen te werken. ¹⁰ En dat is precies wat ik in Jeruzalem deed. Met de autoriteit van de hogepriesters heb ik veel van de heiligen gevangengezet, en toen zij ter dood veroordeeld werden, stemde ik tegen hen. ¹¹ Ik strafte hen vaak in alle synagogen en probeerde hen te dwingen te lasteren. In mijn extreme woede achtervolgde ik hen zelfs tot in buitenlandse steden.

¹² "Terwijl ik hiermee bezig was, reisde ik naar Damascus met de autoriteit en opdracht van de hogepriesters. ¹³ Op de middag, o koning, zag ik een licht uit de hemel, helderder dan de zon, dat om mij heen scheen en om degenen die met mij reisden. ¹⁴ We vielen allen op de grond, en ik hoorde een stem tot mij spreken in het Hebreeuws: 'Saul, Saul, waarom vervolg je mij? Het is moeilijk voor je om tegen de prikkels te trappen.' ¹⁵ Ik vroeg: 'Wie bent u, Heer?' En de Heer antwoordde: 'Ik ben Jezus, die jij vervolgt. ¹⁶ Maar sta op en ga op je voeten staan; want ik ben aan jou verschenen om je aan te stellen als dienaar en getuige van wat je hebt gezien en wat ik je zal laten zien. ¹⁷ Ik zal je bevrijden van je eigen volk en van de heidenen. Ik zend je naar hen ¹⁸ om hun ogen te openen en hen van duisternis naar licht te keren, en van de macht van Satan tot God, zodat zij vergeving van zonden en een plaats onder de geheiligden door geloof in mij mogen ontvangen.'

¹⁹ "Dus, koning Agrippa, ik was gehoorzaam aan het visioen uit de hemel. ²⁰ Eerst aan degenen in Damascus, toen aan degenen in Jeruzalem en heel Judea, en daarna aan de heidenen, predikte ik dat zij zich moesten bekeren en zich tot God moesten

Handelingen

keren, hun berouw tonend door hun daden. ²¹ Dit is waarom sommige Joden mij in de tempel grepen en probeerden mij te doden. ²² Maar God heeft mij tot op deze dag geholpen, en zo sta ik hier getuigend voor zowel klein als groot, niets zeggend buiten wat de profeten en Mozes zeiden dat zou gebeuren— ²³ dat de Messias zou lijden en, als eerste opgestaan uit de doden, licht zou verkondigen aan zowel zijn eigen volk als de heidenen.”

²⁴ Op dit punt onderbrak Festus Paulus' verdediging en riep: “Paulus, je bent gek! Je grote geleerdheid drijft je tot waanzin.” ²⁵ Maar Paulus antwoordde: “Ik ben niet gek, hooggeachte Festus, maar spreek woorden van waarheid en rede. ²⁶ De koning is op de hoogte van deze zaken, en ik spreek tot hem met vertrouwen, omdat ik ervan overtuigd ben dat niets hiervan aan zijn aandacht is ontsnapt, aangezien het niet in een hoek is gebeurd. ²⁷ Koning Agrippa, gelooft u de woorden van de profeten? Ik weet dat u dat doet.” ²⁸ Toen zei Agrippa tegen Paulus: “Denk je dat je me in zo'n korte tijd kunt overtuigen om een christen te worden?” ²⁹ Paulus antwoordde: “Korte tijd of lange, ik bid tot God dat niet alleen u, maar allen die vandaag naar mij luisteren, mogen worden zoals ik ben, behalve deze ketenen.”

³⁰ De koning stond op, samen met de gouverneur, Bernice, en degenen die bij hen zaten. ³¹ Nadat zij de kamer hadden verlaten, begonnen zij onderling te bespreken en zeiden: “Deze man doet niets wat de dood of gevangenschap verdient.” ³² Agrippa merkte op tegen Festus: “Deze man had vrijgelaten kunnen worden als hij niet in beroep was gegaan bij Caesar.”

27 Toen besloten was dat we naar Italië zouden varen, werden Paulus en enkele andere gevangenen overgedragen aan een centurio genaamd Julius, die deel uitmaakte van de Augustaanse cohort. ² We gingen aan boord van een schip uit Adramyttium dat zou varen naar de havens langs de kust van Azië, en we gingen de zee op, vergezeld door Aristarchus, een Macedoniër uit Thessalonica. ³ De volgende dag kwamen we aan in Sidon; en Julius, die Paulus vriendelijk behandelde, stond hem toe zijn vrienden te bezoeken om zorg te ontvangen. ⁴ Van daaruit zeilden we weer en reisden onder de beschutting van Cyprus, omdat de wind tegen was. ⁵ Na over de zee langs de kusten van Cilicië en Pamfylië te hebben gevaren, kwamen we aan in Myra in Lycië. ⁶ Daar vond de centurio een

Alexandrijns schip dat naar Italië voer en zette ons daarop over. ⁷ We maakten langzame voortgang gedurende vele dagen en bereikten met moeite een punt bij Knidus. Toen de wind ons niet toestond verder te gaan, zeilden we onder de beschutting van Kreta, bij Salmone. ⁸ Met moeite zeilden we langs de kust en kwamen bij een plaats genaamd Goede Havens, nabij de stad Lasea.

⁹ Nadat er veel tijd verloren was gegaan en het varen gevaarlijk was geworden, omdat het nu na de Grote Verzoendag was, begon Paulus hen te waarschuwen, ¹⁰ “Mannen, ik voorzie dat deze reis zal resulteren in schade en groot verlies, niet alleen voor de lading en het schip, maar ook voor ons leven.” ¹¹ Echter, de centurio liet zich meer overtuigen door de stuurman en de eigenaar van het schip dan door wat Paulus had gezegd. ¹² Aangezien de haven ongeschikt was om te overwinteren, besloot de meerderheid om uit te varen, in de hoop Phoenix te bereiken, een haven op Kreta die naar het zuidwesten en noordwesten kijkt, om daar de winter door te brengen.

¹³ Toen er een zachte zuidenwind begon te waaien, dachten ze hun doel bereikt te hebben, dus lichtten ze het anker en zeilden langs Kreta, dicht bij de kust. ¹⁴ Maar kort daarna kwam er een hevige wind, de noordooster, van het eiland af. ¹⁵ Het schip werd door de storm gegrepen en kon niet tegen de wind in varen, dus lieten we ons meevoeren. ¹⁶ Toen we onder de beschutting van een klein eiland genaamd Cauda kwamen, konden we met moeite de sloep van het schip veiligstellen. ¹⁷ Nadat ze deze aan boord hadden gehesen, gebruikten ze touwen om het schip te ondergorden. Uit angst dat ze op de zandbanken van Syrtis zouden vastlopen, lieten ze het drijfanker zakken en lieten het schip meevoeren. ¹⁸ De volgende dag, terwijl we hevig door de storm werden heen en weer geslingerd, begonnen ze de lading overboord te gooien. ¹⁹ Op de derde dag wierpen ze met eigen handen het scheepsgerei overboord. ²⁰ Toen noch zon noch sterren vele dagen verschenen en de storm bleef woeden, verloren we uiteindelijk alle hoop op redding.

²¹ Nadat ze lange tijd zonder voedsel waren gebleven, stond Paulus op te midden van hen en zei: “Mannen, jullie hadden mijn advies moeten opvolgen om niet van Kreta te vertrekken; dan hadden jullie deze schade en verlies vermeden. ²² Maar nu moedig ik jullie aan om moed te houden, want

Handelingen

niemand van jullie zal verloren gaan; alleen het schip zal worden vernietigd. ²³ Een engel van de God aan wie ik toebehoor en die ik dien, kwam 's nachts naar mij ²⁴ en zei: "Wees niet bang, Paulus. Je moet voor de keizer terechtstaan, en God heeft je genadig de levens geschonken van allen die met je varen." ²⁵ Dus houd moed, mannen, want ik heb vertrouwen in God dat het zal gebeuren zoals hij mij heeft verteld. ²⁶ Niettemin moeten we op een of ander eiland stranden."

²⁷ Op de veertiende nacht, terwijl we over de Adriatische Zee werden gedreven, voelden de zeelieden rond middernacht dat ze land naderden. ²⁸ Ze namen peilingen en vonden dat het water twintig vadem diep was. Een korte tijd later namen ze opnieuw peilingen en vonden dat het vijftien vadem diep was. ²⁹ Uit angst dat we op de rotsen zouden stranden, lieten ze vier ankers van de achtersteven vallen en baden voor daglicht. ³⁰ De zeelieden probeerden van het schip te ontsnappen en hadden de sloep in zee laten zakken, terwijl ze deden alsof ze ankers van de boeg wilden uitbrengen. ³¹ Toen zei Paulus tegen de centurio en de soldaten: "Tenzij deze mannen bij het schip blijven, kunnen jullie niet gered worden." ³² Dus sneden de soldaten de touwen door die de sloep vasthielden en lieten deze wegdrijven.

³³ Vlak voor zonsopgang moedigde Paulus hen allemaal aan om te eten. "De afgelopen veertien dagen," zei hij, "zijn jullie in constante spanning geweest en hebben jullie niets gegeten. ³⁴ Nu dring ik er bij jullie op aan om wat voedsel te nemen. Het is noodzakelijk voor jullie overleving. Niemand van jullie zal zelfs maar een haar van zijn hoofd verliezen." ³⁵ Nadat hij dit had gezegd, nam hij wat brood en dankte God in het bijzijn van hen allen. Toen brak hij het en begon te eten. ³⁶ Ze voelden zich allemaal aangemoedigd en namen ook wat voedsel. ³⁷ In totaal waren we met 276 aan boord. ³⁸ Toen ze zoveel hadden gegeten als ze wilden, maakten ze het schip lichter door het graan in zee te gooien.

³⁹ Toen het daglicht kwam, herkenden ze het land niet, maar ze zagen een baai met een zandstrand, waar ze van plan waren het schip aan de grond te zetten als dat mogelijk was. ⁴⁰ Ze wierpen de ankers af, lieten ze in de zee en maakten tegelijkertijd de touwen los die de roeren vasthielden. Toen hesen ze

het voorzeil naar de wind en gingen op het strand af. ⁴¹ Echter, het schip liep op een zandbank en kwam vast te zitten. De boeg zat vast en bewoog niet, en de achtersteven werd verbrijzeld door het beuken van de golven. ⁴² De soldaten waren van plan de gevangenen te doden om te voorkomen dat iemand zou wegzwemmen en ontsnappen. ⁴³ Maar de centurio, die Paulus' leven wilde redden, verhinderde hen hun plan uit te voeren. Hij beval degenen die konden zwemmen om als eersten overboord te springen en naar land te gaan. ⁴⁴ De rest moest volgen, sommigen op planken en anderen op stukken van het schip. Op deze manier bereikten allen veilig het land.

28 Toen we eenmaal veilig waren aangekomen, ontdekten we dat het eiland Malta heette. ² De eilandbewoners toonden ons opmerkelijke vriendelijkheid; ze maakten een vuur en verwelkomden ons allen, omdat het regende en koud was. ³ Paulus verzamelde een bundel takken en legde die op het vuur, en een adder, verdreven door de hitte, beet zich vast in zijn hand. ⁴ Toen de eilandbewoners de slang aan zijn hand zagen hangen, zeiden ze tegen elkaar: "Deze man moet wel een moordenaar zijn; hoewel hij aan de zee is ontsnapt, heeft gerechtigheid hem niet toegestaan te leven." ⁵ Paulus schudde echter de slang in het vuur en leed geen schade. ⁶ De mensen verwachtten dat hij zou opzwellen of plotseling dood zou neervallen, maar na lange tijd gewacht te hebben en niets ongewoons te zien gebeuren, veranderden ze van gedachten en verklaarden dat hij een god was.

⁷ In de buurt was een landgoed dat toebehoorde aan Publius, de hoofdamptenaar van het eiland. Hij verwelkomde ons en toonde ons drie dagen lang gastvrijheid. ⁸ De vader van Publius lag ziek te bed met koorts en dysenterie. Paulus bezocht hem, en nadat hij had gebeden, legde hij zijn handen op hem en genas hem. ⁹ Na dit voorval kwamen de overige zieken van het eiland en werden genezen. ¹⁰ De eilandbewoners eerden ons op vele manieren, en toen we klaar waren om te vertrekken, voorzagen ze ons van de nodige voorraden.

¹¹ Na drie maanden vertrokken we op een Alexandrijns schip dat op het eiland had overwinterd, met de boegbeelden van de tweelinggoden Castor en Pollux. ¹² We kwamen aan in Syracuse en bleven daar drie dagen. ¹³ Van daaruit voeren we verder en

Handelingen

bereikten Rhegium. Een dag later stak er een zuidenwind op, en de volgende dag kwamen we aan in Puteoli. ¹⁴ Daar vonden we enkele broeders en zusters die ons uitnodigden om een week bij hen te blijven. En zo kwamen we in Rome. ¹⁵ De broeders en zusters daar, die van onze aankomst hadden gehoord, reisden ons tegemoet tot aan het Forum van Appius en de Drie Herbergen. Toen Paulus hen zag, dankte hij God en vatte moed.

¹⁶ Toen we in Rome aankwamen, mocht Paulus zelfstandig wonen, met een soldaat om hem te bewaken.

¹⁷ Drie dagen later riep Paulus de plaatselijke Joodse leiders bijeen. Toen ze waren samengekomen, zei hij tegen hen: "Broeders, hoewel ik niets heb gedaan tegen ons volk of de gebruiken van onze voorouders, ben ik in Jeruzalem gearresteerd en overgeleverd aan de Romeinen. ¹⁸ Zij hebben mij onderzocht en wilden mij vrijlaten, omdat ik niet schuldig was aan een misdaad die de dood verdient. ¹⁹ Maar toen de Joden bezwaar maakten, was ik genoodzaakt om mij op Caesar te beroepen, niet dat ik enige aanklacht tegen mijn volk had. ²⁰ Om deze reden heb ik verzocht u te zien en met u te spreken, want het is vanwege de hoop van Israël dat ik met deze ketting ben gebonden." ²¹ Zij antwoordden: "We hebben geen brieven uit Judea over u ontvangen, noch hebben enige van de broeders die hier zijn gekomen iets slechts over u gerapporteerd of gezegd. ²² Maar we willen graag uw opvattingen horen, want we weten dat overal over deze sekte wordt gesproken."

²³ Ze spraken af om Paulus op een bepaalde dag te ontmoeten, en meer mensen kwamen naar zijn verblijf. Hij legde hen van 's morgens tot 's avonds uit, getuigend over het koninkrijk van God en probeerde hen te overtuigen over Jezus, zowel uit de Wet van Mozes als uit de Profeten. ²⁴ Sommigen werden door zijn woorden overtuigd, maar anderen weigerden te geloven. ²⁵ Ze waren het onderling oneens en begonnen te vertrekken nadat Paulus deze laatste opmerking had gemaakt: "De Heilige Geest sprak terecht door de profeet Jesaja tot uw voorouders, ²⁶ zeggende,

'Ga naar dit volk en zeg, "Jullie zullen steeds horen maar nooit begrijpen; jullie zullen steeds zien maar nooit waarnemen." ²⁷ Want het hart van dit volk is afgestompt; ze horen nauwelijks met hun oren, en ze hebben hun ogen gesloten. Anders zouden ze met hun ogen kunnen zien, met hun oren horen, met hun hart begrijpen en zich bekeren, en Ik zou hen genezen.'

²⁸ "Begrijp daarom dat deze redding van God naar de heidenen is gezonden, en zij zullen luisteren."

²⁹ [Toen hij deze dingen had gezegd, vertrokken de Joden, hevig met elkaar redetwistend.] ³⁰ Paulus bleef daar twee volle jaren in zijn eigen gehuurde huis en verwelkomde allen die naar hem toe kwamen, ³¹ verkondigend het koninkrijk van God en lerend over de Heer Jezus Christus met alle vrijmoedigheid, zonder belemmering.

Romeinen

1 Paulus, een toegewijde volgeling van Christus Jezus, aangesteld als een apostel, bestemd voor het evangelie van God—² dat hij lang geleden had beloofd door zijn profeten in de heilige Schriften, ³ betreffende zijn Zoon, die een afstammeling was van David naar het vlees, ⁴ en die verklaard werd de Zoon van God te zijn met kracht naar de Geest van heiligheid door de opstanding uit de doden, Jezus Christus onze Heer. ⁵ Door hem hebben wij genade en het apostelschap ontvangen om de gehoorzaamheid van het geloof te bewerken onder alle heidenen omwille van zijn naam. ⁶ En ook jullie behoren tot hen die geroepen zijn om Jezus Christus toe te behoren. ⁷ Aan allen die geliefd zijn door God in Rome, geroepen om heiligen te zijn: Genade en vrede zij u van God, onze Vader, en de Heer Jezus Christus.

⁸ Allereerst dank ik mijn God door Jezus Christus voor u allen, omdat uw geloof in de hele wereld wordt verkondigd. ⁹ Want God, die ik dien in mijn geest in de prediking van het evangelie van zijn Zoon, is mijn getuige hoe onophoudelijk ik aan u denk ¹⁰ altijd in mijn gebeden, vragend dat ik eindelijk door Gods wil erin mag slagen naar u toe te komen. ¹¹ Ik verlang ernaar u te zien, zodat ik u een geestelijke gave kan meedelen om u te versterken—¹² zodat wij elkaar mogen bemoedigen door ons geloof, het uwe en het mijne. ¹³ Ik wil niet dat u onwetend bent, broeders en zusters, dat ik vaak van plan ben geweest naar u toe te komen (maar tot nu toe ben verhinderd) zodat ik ook onder u vrucht mag hebben, net zoals ik onder de andere heidenen heb gehad. ¹⁴ Ik heb een plicht jegens zowel Grieken als niet-Grieken, zowel jegens de wijzen als de dwazen. ¹⁵ Daarom verlang ik ernaar ook aan u die in Rome zijn het evangelie te verkondigen.

¹⁶ Want ik schaam mij niet voor het evangelie, omdat het de kracht van God is tot redding voor iedereen die gelooft: eerst voor de Jood, dan voor de heiden. ¹⁷ Want daarin wordt de gerechtigheid van God geopenbaard—een gerechtigheid die door geloof is van begin tot eind, zoals er geschreven staat: “De rechtvaardige zal door geloof leven.”

¹⁸ Want de toorn van God wordt geopenbaard vanuit de hemel tegen alle goddeloosheid en slechtheid van mensen, die de waarheid onderdrukken door hun slechtheid, ¹⁹ omdat wat over God bekend is, hun duidelijk is, want God heeft het hun duidelijk

gemaakt. ²⁰ Want sinds de schepping van de wereld zijn Gods onzichtbare eigenschappen—zijn eeuwige kracht en goddelijke natuur—duidelijk waargenomen, begrepen uit wat gemaakt is, zodat mensen zonder excuus zijn. ²¹ Want hoewel zij God kenden, eerden zij hem niet als God, noch dankten zij hem, maar hun denken werd zinloos en hun dwaze harten werden verduisterd. ²² Hoewel zij beweerden wijs te zijn, werden zij dwaas ²³ en vervuilden zij de heerlijkheid van de onsterfelijke God voor beelden die lijken op sterfelijke mensen en vogels en dieren en reptielen.

²⁴ Daarom gaf God hen over in de zondige verlangens van hun harten aan onreinheid, om hun lichamen onderling te onteren. ²⁵ Zij vervuilden de waarheid van God voor een leugen, en aanbaden en dienden geschapen dingen in plaats van de Schepper—die voor eeuwig gezegend is. Amen.

²⁶ Om deze reden gaf God hen over aan vernederende hartstochten. Zelfs hun vrouwen vervuilden natuurlijke relaties voor onnatuurlijke. ²⁷ Op dezelfde manier verlieten de mannen natuurlijke relaties met vrouwen en werden verteerd door begeerte naar elkaar. Mannen pleegden schandelijke daden met andere mannen en ontvingen in zichzelf de gepaste straf voor hun dwaling.

²⁸ Bovendien, zoals zij het niet de moeite waard vonden om de kennis van God te behouden, gaf God hen over aan een verdorven geest, om te doen wat niet gedaan hoort te worden. ²⁹ Zij zijn vervuld van allerlei soorten slechtheid, kwaad, hebzucht en verdorvenheid. Zij zijn vol van afgunst, moord, ruzie, bedrog en kwaadaardigheid. Zij zijn roddelaars, ³⁰ lasteraars, haters van God, onbeschaamd, arrogant en opschepperig; zij bedenken manieren om kwaad te doen; zij zijn ongehoorzaam aan hun ouders; ³¹ zij missen begrip, trouw, liefde en barmhartigheid. ³² Hoewel zij zich bewust zijn van Gods rechtvaardige besluit dat degenen die zulke dingen doen de dood verdienen, blijven zij niet alleen deze dingen doen, maar keuren zij ook degenen goed die ze praktiseren.

2 Daarom heb je geen excuus, wie je ook bent, wanneer je anderen oordeelt; want op het moment dat je een ander oordeelt, veroordeel je jezelf, omdat jij die oordeelt dezelfde dingen doet.

² En we weten dat Gods oordeel over degenen die zulke dingen doen naar waarheid is. ³ Dus wanneer

Romeinen

jij, een gewoon mens, hen oordeelt en toch dezelfde dingen doet, denk je dan dat je aan Gods oordeel zult ontsnappen? ⁴ Of veracht je de rijkdom van Zijn goedheid, verdraagzaamheid en geduld, zonder te beseffen dat Gods goedheid bedoeld is om je tot bekering te leiden? ⁵ Maar vanwege je koppigheid en onboetvaardig hart, stapel je voor jezelf toorn op voor de dag van toorn, wanneer Gods rechtvaardig oordeel geopenbaard zal worden. ⁶ Hij zal ieder vergelden naar zijn daden. ⁷ Aan hen die door volharding in goed doen glorie, eer en onsterfelijkheid zoeken, zal Hij eeuwig leven geven. ⁸ Maar voor hen die zelfzuchtig zijn en de waarheid verwerpen en de ongerechtigheid volgen, zal er toorn en verontwaardiging zijn. ⁹ Er zal benauwdheid en ellende zijn voor elke mens die kwaad doet: eerst voor de Jood, dan voor de Griek; ¹⁰ maar glorie, eer en vrede voor iedereen die goed doet: eerst voor de Jood, dan voor de Griek. ¹¹ Want God toont geen partijdigheid.

¹² Iedereen die zonder de Wet heeft gezondigd, zal ook zonder de Wet verloren gaan, en iedereen die onder de Wet heeft gezondigd, zal door de Wet worden geoordeeld. ¹³ Want niet zij die de Wet alleen horen, zijn rechtvaardig in Gods ogen, maar zij die de Wet naleven, zullen gerechtvaardigd worden. ¹⁴ Inderdaad, wanneer heidenen, die de Wet niet hebben, van nature doen wat de Wet vereist, zijn zij zichzelf tot wet, ook al hebben zij de Wet niet. ¹⁵ Zij tonen aan dat de vereisten van de Wet op hun harten geschreven zijn, hun geweten getuigt daarvan ook, en hun gedachten beschuldigen hen soms en verdedigen hen op andere momenten. ¹⁶ Dit zal gebeuren op de dag dat God de geheimen van de mensen zal oordelen door Christus Jezus, zoals mijn evangelie verklaart.

¹⁷ Als je je nu identificeert als een Jood en op de Wet vertrouwt en trots bent op God, ¹⁸ als je Zijn wil begrijpt en goedkeurt wat superieur is omdat je door de Wet onderwezen bent, ¹⁹ als je ervan overtuigd bent dat je een gids voor de blinden bent, een licht voor hen die in duisternis zijn, ²⁰ een instructeur van dwazen, een leraar van kinderen, omdat je in de Wet de belichaming van kennis en waarheid hebt— ²¹ jij dan, die anderen onderwijst, onderwijs je jezelf niet? Jij die predikt dat men niet mag stelen, steel je? ²² Jij die zegt dat mensen geen overspel mogen plegen, pleeg je overspel? Jij die afgoden

verafschuwt, beroof je tempels? ²³ Jij die trots bent op de Wet, onteer je God door de Wet te overtreden? ²⁴ Zoals er geschreven staat: "Vanwege jou wordt Gods naam gelasterd onder de heidenen."

²⁵ Besnijdenis heeft waarde als je de Wet naleeft, maar als je de Wet overtreedt, is het alsof je niet besneden bent. ²⁶ Dus als degenen die niet besneden zijn de vereisten van de Wet naleven, zullen zij dan niet als besneden worden beschouwd? ²⁷ De persoon die niet fysiek besneden is en toch de Wet gehoorzaamt, zal jou oordelen die, ondanks de geschreven code en besnijdenis, een overtreder van de Wet bent. ²⁸ Een persoon is geen Jood die dat alleen uiterlijk is, noch is besnijdenis alleen uiterlijk en fysiek. ²⁹ Nee, een persoon is een Jood die dat innerlijk is; en besnijdenis is besnijdenis van het hart, door de Geest, niet door de letter. De lof van zo iemand komt niet van anderen, maar van God.

3 Wat is dan het voordeel van de Jood? Of wat is het nut van de besnijdenis? ² Veel in elk opzicht! Allereerst zijn hun de woorden van God toevertrouwd. ³ Wat nu als sommigen niet geloofden? Zal hun gebrek aan geloof Gods trouw tenietdoen? ⁴ Zeker niet! Laat God waarachtig zijn, en ieder mens een leugenaar, zoals er staat geschreven:

"Opdat U gerechtvaardigd wordt in Uw woorden en overwint wanneer U geoordeeld wordt."

⁵ Maar als onze ongerechtigheid Gods gerechtigheid benadrukt, wat zullen we dan zeggen? Dat God onrechtvaardig is als Hij Zijn toorn over ons brengt? (Ik spreek vanuit een menselijk perspectief.) ⁶ Zeker niet! Want als dat zo was, hoe zou God de wereld dan kunnen oordelen? ⁷ Maar als door mijn leugenachtigheid Gods waarheid tot Zijn eer toeneemt, waarom word ik dan nog als zondaar geoordeeld? ⁸ En waarom zouden we niet zeggen—zoals ons lasterlijk wordt toegeschreven dat we zeggen—"Laten we kwaad doen opdat het goede daaruit voortkomt"? Hun veroordeling is terecht. ⁹ Wat dan? Zijn wij in het voordeel? Helemaal niet! Want we hebben al eerder aangetoond dat zowel Joden als Grieken allen onder de macht van de zonde zijn. ¹⁰ Want er staat geschreven:

"Er is niemand rechtvaardig, zelfs niet één; ¹¹ er is niemand die werkelijk begrijpt; er is niemand die God zoekt. ¹² Allen zijn afgeweken, zij zijn

Romeinen

waardeloos geworden; er is niemand die goed doet, zelfs niet één.” ¹³ *“Hun keel is een open graf; met hun tongen blijven zij bedriegen.”* *“Addergif is op hun lippen.”* ¹⁴ *“Hun mond is vol vervloeking en bitterheid.”* ¹⁵ *“Hun voeten zijn snel om bloed te vergieten;”* ¹⁶ *verwoesting en ellende zijn op hun wegen,* ¹⁷ *en zij hebben de weg van de vrede niet gekend.”* ¹⁸ *“Er is geen ontzag voor God voor hun ogen.”*

¹⁹ Nu weten we dat alles wat de wet zegt, zij spreekt tot hen die onder de wet zijn, opdat elke mond gestopt wordt en de hele wereld verantwoordig schuldig is aan God. ²⁰ Daarom zal niemand door de werken van de wet gerechtvaardigd worden in Zijn ogen; want door de wet komt kennis van zonde. ²¹ Maar nu is, buiten de wet om, de gerechtigheid van God geopenbaard, getuigd door de Wet en de Profeten. ²² Deze gerechtigheid wordt gegeven door het geloof in Jezus Christus aan allen die geloven. Er is geen onderscheid, ²³ want allen hebben gezondigd en missen de heerlijkheid van God, ²⁴ en allen worden om niet gerechtvaardigd door Zijn genade, door de verlossing die in Christus Jezus is. ²⁵ God heeft Christus voorgesteld als een verzoeningsoffer, door het vergieten van Zijn bloed, te ontvangen door het geloof. Hij deed dit om Zijn gerechtigheid te tonen, omdat Hij in Zijn verdraagzaamheid de zonden die eerder waren begaan ongestraft had gelaten— ²⁶ Hij deed dit om Zijn gerechtigheid te tonen in de tegenwoordige tijd, zodat Hij rechtvaardig zou zijn en de rechtvaardiger van degene die geloof heeft in Jezus. ²⁷ Wat is er dan nog over om op te roemen? Het is uitgesloten. Door wat voor wet? Door een wet van werken? Nee, maar door de wet van het geloof. ²⁸ Want wij zijn van mening dat een mens gerechtvaardigd wordt door geloof, onafhankelijk van de werken van de wet. ²⁹ Of is God alleen de God van de Joden? Is Hij niet ook de God van de heidenen? Zeker, ook van de heidenen, ³⁰ aangezien er maar één God is, die de besnedenen door geloof zal rechtvaardigen en de onbesnedenen door hetzelfde geloof. ³¹ Heffen wij dan de wet op door dit geloof? Zeker niet! Integendeel, wij bevestigen de wet.

4 Wat zullen we dan zeggen dat Abraham, onze voorvader naar het vlees, in deze zaak heeft ontdekt? ² Als Abraham inderdaad door werken gerechtvaardigd was, heeft hij iets om over te

roemen, maar niet voor God. ³ Wat zegt de Schrift? “Abraham geloofde God, en het werd hem als gerechtigheid toegerekend.” ⁴ Nu worden aan degene die werkt, de lonen niet als een geschenk toegerekend, maar als iets wat verschuldigd is. ⁵ Maar aan degene die niet werkt, maar gelooft in Hem die de goddeloze rechtvaardigt, wordt zijn geloof als gerechtigheid toegerekend. ⁶ Zoals ook David spreekt over de zaligheid van de mens aan wie God gerechtigheid toerekent zonder werken:

⁷ *“Zalig zijn zij van wie de ongerechtigheden vergeven zijn, van wie de zonden bedekt zijn.”* ⁸ *Zalig is de man wiens zonde de Heer niet zal toerekenen.”*

⁹ Is deze zaligheid alleen voor de besnedenen, of ook voor de onbesnedenen? Want wij zeggen dat het geloof aan Abraham als gerechtigheid werd toegerekend. ¹⁰ Onder welke omstandigheden werd het toegerekend? Was het terwijl hij besneden was, of onbesneden? Het was niet terwijl hij besneden was, maar terwijl hij onbesneden was. ¹¹ En hij ontving het teken van de besnijdenis, een zegel van de gerechtigheid die hij door het geloof had terwijl hij nog onbesneden was, zodat hij de vader zou zijn van allen die geloven zonder besneden te zijn, opdat gerechtigheid ook aan hen zou worden toegerekend. ¹² En hij is ook de vader van de besnedenen die niet alleen besneden zijn, maar die ook in de voetstappen van het geloof treden dat onze vader Abraham had voordat hij besneden was. ¹³ Het was niet door de wet dat Abraham en zijn nakomelingen de belofte ontvingen dat hij erfgenaam van de wereld zou zijn, maar door de gerechtigheid die uit geloof komt. ¹⁴ Want als zij die op de wet vertrouwen erfgenamen zijn, dan is het geloof zinloos en de belofte tenietgedaan, ¹⁵ omdat de wet tot toorn leidt. En waar geen wet is, is ook geen overtreding. ¹⁶ Daarom is de belofte gebaseerd op geloof, zodat het op genade kan rusten en verzekerd kan zijn voor al Abrahams nakomelingen—niet alleen voor hen die van de wet zijn, maar ook voor hen die het geloof van Abraham delen. Hij is de vader van ons allen. ¹⁷ Zoals geschreven staat: “Ik heb u tot een vader van vele volken gemaakt.” Hij is onze vader in de ogen van God, in wie hij geloofde—de God die leven geeft aan de doden en dingen die niet bestaan in het leven roept. ¹⁸ Tegen alle hoop in geloofde Abraham in hoop en werd zo de vader van vele volken, zoals

Romeinen

tot hem gezegd was: “Zo zullen uw nakomelingen zijn.” ¹⁹ Zonder te verzwakken in zijn geloof, beschouwde hij zijn eigen lichaam, nu zo goed als dood aangezien hij ongeveer honderd jaar oud was, en de doodsheid van Sara's schoot. ²⁰ Toch aarzelde hij niet door ongeloof met betrekking tot Gods belofte, maar werd versterkt in zijn geloof en gaf eer aan God, ²¹ volledig overtuigd dat God de macht had om te doen wat Hij had beloofd. ²² Dit is de reden waarom “het hem als gerechtigheid werd toegerekend.” ²³ De woorden “het werd hem toegerekend” werden niet alleen omwille van hem geschreven, ²⁴ maar ook omwille van ons, aan wie het zal worden toegerekend—voor ons die geloven in Hem die Jezus, onze Heer, uit de doden heeft opgewekt. ²⁵ Hij werd overgeleverd aan de dood voor onze zonden en opgewekt tot leven voor onze rechtvaardiging.

5 Zo, gerechtvaardigd door geloof, genieten wij vrede met God door onze Heer Jezus Christus, ² door wie wij ook toegang hebben verkregen door geloof tot deze genade waarin wij staan; en wij verheugen ons in de hoop op de heerlijkheid van God. ³ Niet alleen dit, maar wij verheugen ons ook in onze verdrukkingen, wetende dat verdrukking volharding voortbrengt; ⁴ en volharding leidt tot beproefd karakter; en beproefd karakter voedt hoop; ⁵ en hoop maakt ons niet beschaamd, omdat de liefde van God in onze harten is uitgestort door de Heilige Geest die ons gegeven is. ⁶ Want terwijl wij nog machteloos waren, is Christus op de juiste tijd voor goddelozen gestorven. ⁷ Zeer zelden zal iemand sterven voor een rechtvaardig mens, hoewel voor een goed mens iemand misschien zou durven sterven. ⁸ Maar God toont Zijn liefde voor ons hierin: terwijl wij nog zondaars waren, is Christus voor ons gestorven. ⁹ Veel meer dan, nu wij gerechtvaardigd zijn door Zijn bloed, zullen wij door Hem gered worden van Gods toorn. ¹⁰ Want als wij, terwijl wij vijanden waren, met God verzoend werden door de dood van Zijn Zoon, veel meer, nu wij verzoend zijn, zullen wij gered worden door Zijn leven. ¹¹ En niet alleen dit, maar wij verheugen ons ook in God door onze Heer Jezus Christus, door wie wij nu de verzoening hebben ontvangen. ¹² Daarom, zoals door één mens de zonde in de wereld is gekomen, en de dood door de zonde, en op deze manier de dood zich tot alle mensen heeft verspreid, omdat allen zondigden— ¹³ Want vóór de wet was de zonde in de

wereld, maar zonde wordt niet toegerekend als er geen wet is. ¹⁴ Niettemin heerste de dood van Adam tot Mozes, zelfs over hen die niet zondigden in de gelijkenis van Adams overtreding, die een patroon is van de komende. ¹⁵ Maar de gave is niet zoals de overtreding. Want als door de overtreding van de ene mens velen stierven, veel meer heeft de genade van God en de gave door de genade van de ene mens, Jezus Christus, zich overvloedig uitgestrekt tot velen. ¹⁶ De gave is niet zoals het gevolg van de zonde van de ene mens; want het oordeel volgde op één zonde en bracht veroordeling, maar de gave volgde op vele overtredingen en bracht rechtvaardiging. ¹⁷ Want als door de overtreding van de ene mens de dood heerste door die ene mens, veel meer zullen zij die de overvloed van genade en de gave van gerechtigheid ontvangen, heersen in het leven door de ene mens, Jezus Christus. ¹⁸ Dus dan, zoals door één overtreding het resultaat veroordeling was voor alle mensen, zo is ook door één daad van gerechtigheid het resultaat rechtvaardiging en leven voor alle mensen. ¹⁹ Want zoals door de ongehoorzaamheid van één mens velen tot zondaars werden gemaakt, zo zullen ook door de gehoorzaamheid van één mens velen rechtvaardig worden gemaakt. ²⁰ De wet werd ingevoerd opdat de overtreding zou toenemen; maar waar de zonde toenam, nam de genade des te meer toe, ²¹ zodat, zoals de zonde heerste in de dood, de genade ook zou heersen door gerechtigheid om het eeuwige leven te brengen door Jezus Christus onze Heer.

6 Wat zullen we dan zeggen? Moeten we in de zonde blijven, opdat de genade toeneemt? ² Volstrekt niet! Wij die gestorven zijn voor de zonde, hoe kunnen we er nog in leven? ³ Of weten jullie niet dat wij allen die in Christus Jezus gedoopt zijn, in zijn dood gedoopt zijn? ⁴ Wij zijn dan met hem begraven door de doop in de dood, opdat, zoals Christus uit de doden is opgewekt door de heerlijkheid van de Vader, ook wij in nieuwheid van leven zouden wandelen. ⁵ Want als wij met hem verenigd zijn in de gelijkheid van zijn dood, zullen wij zeker ook met hem verenigd zijn in de gelijkheid van zijn opstanding. ⁶ Dit wetende, dat onze oude mens met hem gekruisigd is, opdat het lichaam van de zonde machteloos gemaakt zou worden, zodat wij niet langer slaven van de zonde zouden zijn. ⁷ Want wie gestorven is, is vrijgemaakt van de zonde. ⁸ Als

Romeinen

wij delen in Christus' dood, geloven wij dat wij ook in zijn leven zullen delen. ⁹ Wetende dat Christus, opgewekt uit de doden, niet meer sterft; de dood heeft geen heerschappij meer over hem. ¹⁰ Hij stierf voor de zonde eens en voor altijd; maar nu leeft hij, en hij leeft voor God. ¹¹ Beschouw jezelf op dezelfde manier als dood voor de zonde maar levend voor God in Christus Jezus. ¹² Laat daarom de zonde niet heersen in je sterfelijk lichaam, waardoor je zijn verlangens zou gehoorzamen. ¹³ Bied geen enkel deel van jezelf aan de zonde als een instrument van ongerechtigheid, maar bied jezelf aan God aan als degenen die van de dood tot leven zijn gebracht, en bied elk deel van jezelf aan hem aan als een instrument van gerechtigheid. ¹⁴ Want de zonde zal niet je meester zijn, omdat je niet onder de wet bent, maar onder de genade. ¹⁵ Wat moeten we concluderen? Zullen we zondigen omdat we niet onder de wet zijn maar onder de genade? Volstrekt niet! ¹⁶ Weten jullie niet dat wanneer je jezelf aanbiedt aan iemand als gehoorzame slaven, je slaven bent van degene die je gehoorzaamt, hetzij van de zonde die tot de dood leidt, hetzij van de gehoorzaamheid die tot gerechtigheid leidt? ¹⁷ Maar dank zij God dat, hoewel jullie slaven van de zonde waren, jullie van harte gehoorzaam zijn geworden aan de vorm van onderricht waaraan jullie zijn toevertrouwd. ¹⁸ Jullie zijn bevrijd van de zonde en zijn dienaren van de gerechtigheid geworden. ¹⁹ Ik spreek in menselijke termen vanwege de zwakheid van jullie vlees. Zoals jullie vroeger de delen van je lichaam aanboden als slaven aan onreinheid en aan steeds toenemende wetteloosheid, bied ze nu aan als slaven aan gerechtigheid die tot heiliging leidt. ²⁰ Want toen jullie slaven van de zonde waren, waren jullie vrij van de controle van de gerechtigheid. ²¹ Welk voordeel hadden jullie toen van de dingen waarvoor jullie je nu schamen? Want het einde van die dingen is de dood. ²² Maar nu jullie bevrijd zijn van de zonde en dienaren van God zijn geworden, leidt het voordeel dat jullie oogsten tot heiliging, en het resultaat is eeuwig leven. ²³ Want het loon van de zonde is de dood, maar de genadegave van God is eeuwig leven in Christus Jezus, onze Heer.

7 Weet u niet, broeders en zusters (want ik spreek tot hen die de wet kennen), dat de wet gezegd heeft over een persoon zolang hij leeft? ² Een getrouwde vrouw is bijvoorbeeld wettelijk gebonden aan haar man zolang hij leeft; maar als

haar man sterft, is zij vrij van de wet die haar aan hem bindt. ³ Dus, als zij met een andere man is terwijl haar man nog leeft, wordt zij een overspelige genoemd; maar als haar man sterft, is zij vrij van die wet, zodat zij geen overspelige is als zij met een andere man is. ⁴ Daarom, mijn broeders en zusters, bent u ook gestorven voor de wet door het lichaam van Christus, zodat u aan een ander zou toebehoren, aan Hem die uit de doden is opgewekt, opdat wij vrucht zouden dragen voor God. ⁵ Want toen wij in het rijk van het vlees waren, werkten de zondige hartstochten, die door de wet werden opgewekt, in ons, zodat wij vrucht droegen voor de dood. ⁶ Maar nu, bevrijd van wat ons eens bond, zijn wij vrij van de wet, zodat wij dienen in de nieuwe weg van de Geest, en niet in de oude weg van de geschreven code. ⁷ Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zondig? Zeker niet! Integendeel, ik zou niet geweten hebben wat zonde was, behalve door de wet. Want ik zou niet geweten hebben wat begeren was als de wet niet had gezegd: "U zult niet begeren." ⁸ Maar de zonde, gebruikmakend van de gelegenheid die het gebod bood, bracht in mij allerlei begeerten voort. Want zonder de wet is de zonde dood. ⁹ Er was een tijd dat ik zonder de wet leefde; maar toen het gebod kwam, kwam de zonde tot leven en stierf ik. ¹⁰ Ik ontdekte dat het gebod, dat bedoeld was om leven te brengen, juist de dood bracht. ¹¹ Want de zonde, gebruikmakend van de gelegenheid die het gebod bood, bedroog mij, en bracht mij daardoor de dood. ¹² Daarom is de wet heilig, en het gebod is heilig, rechtvaardig en goed. ¹³ Is dan wat goed is, de dood voor mij geworden? Volstrekt niet! Integendeel, het was de zonde, opdat het als zonde zou worden herkend door mijn dood te brengen door wat goed is, zodat door het gebod de zonde uiterst zondig zou worden. ¹⁴ Want wij weten dat de wet geestelijk is, maar ik ben ongeestelijk, verkocht als slaaf aan de zonde. ¹⁵ Ik ben in de war door mijn daden. Want ik doe niet wat ik wil doen, maar eerder wat ik verafschuw. ¹⁶ En als ik tegen mijn eigen verlangens in handel, erken ik dat de wet goed is. ¹⁷ Zoals het er nu voorstaat, ben ik het niet langer die handelt, maar de zonde die in mij woont. ¹⁸ Want ik weet dat het goede zelf niet in mij woont, dat wil zeggen, in mijn vlees. Want ik heb de wens om het goede te doen, maar ik kan het niet uitvoeren. ¹⁹ Want ik slaag er niet in het goede te doen dat ik wil doen, maar in plaats daarvan blijf ik het kwade doen dat ik niet wil

Romeinen

doen.²⁰ Als ik nu doe wat ik niet wil doen, ben ik het niet langer die het doet, maar de zonde die in mij woont.²¹ Dus ik vind dit principe aan het werk: Hoewel ik het goede wil doen, is het kwade vlakbij mij.²² Want diep van binnen verheug ik mij in Gods wet;²³ maar ik zie een andere wet aan het werk in mij, die strijd voert tegen de wet van mijn verstand en mij gevangen maakt onder de wet van de zonde die in mijn lichaam werkt.²⁴ Wat een ellendig mens ben ik! Wie zal mij redden uit dit lichaam dat aan de dood onderworpen is?²⁵ Dank zij God, die mij verlost door Jezus Christus, onze Heer! Dus dan ben ik zelf in mijn verstand een slaaf van Gods wet, maar in mijn vlees een slaaf van de wet van de zonde.

8 Dus is er nu geen veroordeling meer voor hen die in Christus Jezus zijn.² Want de wet van de Geest van het leven in Christus Jezus heeft u bevrijd van de wet van de zonde en de dood.³ Want wat de wet niet kon doen, verzwakt als zij was door het vlees, heeft God gedaan door Zijn eigen Zoon te zenden in de gelijkenis van het zondige vlees als zondoffer, en zo de zonde in het vlees veroordeeld,⁴ zodat de rechtvaardige eis van de wet in ons vervuld zou worden, die niet naar het vlees leven maar naar de Geest.⁵ Zij die naar het vlees leven, hebben hun zinnen gezet op de dingen van het vlees, maar zij die naar de Geest leven, hebben hun zinnen gezet op de dingen van de Geest.⁶ Want de gezindheid van het vlees is de dood, maar de gezindheid van de Geest is leven en vrede.⁷ Omdat de gezindheid van het vlees vijandschap tegen God is; zij onderwerpt zich niet aan Gods wet, en kan dat ook niet.⁸ Zij die naar het vlees leven, kunnen God niet behagen.⁹ U echter bent niet in het rijk van het vlees maar in het rijk van de Geest, als inderdaad de Geest van God in u woont. Als iemand de Geest van Christus niet heeft, behoort hij niet tot Hem.¹⁰ Maar als Christus in u is, hoewel het lichaam door de zonde aan de dood onderworpen is, is de Geest leven vanwege de gerechtigheid.¹¹ En als de Geest van Hem die Jezus uit de doden heeft opgewekt in u woont, zal Hij die Christus uit de doden heeft opgewekt ook uw sterfelijke lichamen levend maken door Zijn Geest die in u woont.¹² Daarom, broeders en zusters, hebben wij een verplichting, maar niet aan het vlees, om naar het vlees te leven—¹³ want als u naar het vlees leeft, zult u de dood onder ogen zien; maar als u door de Geest de daden van het vlees doodt, zult u leven.¹⁴ Want allen die door de Geest van God

geleid worden, zijn kinderen van God.¹⁵ Want u hebt niet een geest van slavernij ontvangen die weer tot angst leidt, maar u hebt een geest van aanneming tot kinderen ontvangen, waardoor wij roepen: “Abba, Vader.”¹⁶ De Geest zelf getuigt met onze geest dat wij kinderen van God zijn.¹⁷ En als wij kinderen zijn, dan zijn wij erfgenamen—erfgenamen van God en mede-erfgenamen met Christus, als wij inderdaad delen in Zijn lijden, opdat wij ook in Zijn heerlijkheid mogen delen.¹⁸ Ik ben van mening dat ons huidige lijden niet opweegt tegen de heerlijkheid die in ons geopenbaard zal worden.¹⁹ Want de schepping wacht vol verlangen op het openbaar worden van de kinderen van God.²⁰ Want de schepping is aan zinloosheid onderworpen, niet uit eigen wil, maar door de wil van degene die haar onderworpen heeft, in hoop²¹ dat de schepping zelf bevrijd zal worden van de slavernij van de vergankelijkheid en gebracht zal worden in de vrijheid en heerlijkheid van de kinderen van God.²² Wij begrijpen dat de gehele schepping tot op dit moment zucht in barensweeën.²³ Niet alleen dat, maar ook wijzelf, die de eerstelingen van de Geest hebben, zuchten innerlijk terwijl wij vol verlangen wachten op onze aanneming tot kinderen, de verlossing van ons lichaam.²⁴ Want in deze hoop zijn wij gered. Maar hoop die gezien wordt, is geen hoop. Wie hoopt er op wat hij al ziet?²⁵ Maar als wij hopen op wat wij nog niet zien, wachten wij erop met volharding.²⁶ Evenzo helpt de Geest ons in onze zwakte. Wij weten niet wat wij behoren te bidden, maar de Geest zelf pleit voor ons met onuitsprekelijke verzuchtingen.²⁷ En Hij die onze harten doorzoekt, weet wat de gezindheid van de Geest is, omdat de Geest pleit voor Gods volk in overeenstemming met Gods wil.²⁸ En wij zijn ervan verzekerd dat God in alle dingen werkt ten goede voor hen die Hem liefhebben, die geroepen zijn volgens Zijn voornemen.²⁹ Want hen die God van tevoren gekend heeft, heeft Hij ook voorbestemd om gelijkvormig te zijn aan het beeld van Zijn Zoon, zodat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broeders en zusters.³⁰ En hen die Hij voorbestemd heeft, heeft Hij ook geroepen; hen die Hij geroepen heeft, heeft Hij ook gerechtvaardigd; hen die Hij gerechtvaardigd heeft, heeft Hij ook met heerlijkheid geëerd.³¹ Wat zullen wij dan zeggen in reactie op deze zaken? Als God voor ons is, wie kan tegen ons zijn?³² Hij die Zijn eigen Zoon niet heeft gespaard, maar Hem voor ons allen heeft overgegeven—hoe

Romeinen

zal Hij ons met Hem niet ook alle dingen genadig geven? ³³ Wie zal een beschuldiging inbrengen tegen hen die God heeft uitgekozen? Het is God die rechtvaardigt. ³⁴ Wie is het dan die veroordeelt? Niemand. Christus Jezus die gestorven is—en meer dan dat, die opgewekt is—zit aan de rechterhand van God en pleit ook voor ons. ³⁵ Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Zal verdrukking, of moeite, of vervolging, of honger, of naaktheid, of gevaar, of het zwaard? ³⁶ Zoals de Schrift zegt:

“Omwillen van U worden wij de hele dag gedood; wij worden beschouwd als schapen voor de slacht.”

³⁷ Nee, in al deze dingen zijn wij meer dan overwinnaars door Hem die ons heeft liefgehad. ³⁸ Want ik ben ervan overtuigd dat noch dood noch leven, noch engelen noch machten, noch het tegenwoordige noch de toekomst, noch enige krachten, ³⁹ noch hoogte noch diepte, noch iets anders in de hele schepping, ons zal kunnen scheiden van de liefde van God die in Christus Jezus, onze Heer, is.

9 Ik spreek de waarheid in Christus, ik lieg niet; mijn geweten getuigt met mij in de Heilige Geest, ² dat ik grote droefheid en onophoudelijk verdriet in mijn hart heb. ³ Want ik zou wensen dat ik zelf vervloekt en van Christus gescheiden was voor mijn broeders, mijn verwanten naar het vlees, ⁴ die Israëlieten zijn. Van hen is de aanneming tot zonen en dochters, de heerlijkheid, de verbonden, de wetgeving, de tempeldienst, en de beloften. ⁵ Van hen zijn de aartsvaders, en uit hen is, wat het vlees betreft, de Messias voortgekomen, die God is over allen, gezegend tot in eeuwigheid. Amen. ⁶ Het is niet alsof het woord van God heeft gefaald. Want niet allen die van Israël afstammen, zijn werkelijk Israël. ⁷ Ook zijn zij niet allen kinderen omdat zij Abrahams nakomelingen zijn, maar “door Isaak zal uw nageslacht genoemd worden.” ⁸ Dit betekent dat niet de kinderen van het vlees de kinderen van God zijn, maar de kinderen van de belofte worden als nageslacht beschouwd. ⁹ Want zo werd de belofte uitgesproken: “Op de vastgestelde tijd zal Ik terugkeren, en Sara zal een zoon hebben.” ¹⁰ En niet alleen dit, maar ook toen Rebekka zwanger was van één man, onze vader Isaak; ¹¹ want voordat de tweelingen geboren waren of iets goeds of kwaads hadden gedaan, opdat Gods voornemen volgens verkiezing zou blijven, ¹² niet uit werken, maar door

Hem die roept, werd haar gezegd: “De oudere zal de jongere dienen.” ¹³ Zoals in de Schrift is uitgedrukt: “Jakob heb Ik liefgehad, maar Ezaü heb Ik niet begunstigd.” ¹⁴ Wat moeten we dan concluderen? Is er enige onrechtvaardigheid bij God? Absoluut niet! ¹⁵ Want Hij verklaarde aan Mozes,

“Ik zal genade tonen aan wie Ik genade wil tonen, en Ik zal medelijden hebben met wie Ik medelijden wil hebben.”

¹⁶ Dus het hangt niet af van menselijke wil of inspanning, maar van Gods genade. ¹⁷ Want de Schrift zegt tot de farao: “Ik heb u juist hiervoor opgewekt, opdat Ik mijn kracht in u zou tonen en mijn naam over de hele aarde verkondigd zou worden.” ¹⁸ Daarom heeft Hij genade met wie Hij wil, en Hij verhardt wie Hij wil verharden. ¹⁹ U zou dan kunnen vragen: “Waarom vindt Hij nog steeds fout? Want wie kan Zijn wil weerstaan?” ²⁰ Maar wie bent u, een mens, om tegen God te praten? Zal wat gevormd is tegen degene die het gevormd heeft zeggen: “Waarom hebt u mij zo gemaakt?” ²¹ Heeft de pottenbakker niet de bevoegdheid om uit dezelfde klomp klei sommige potten voor bijzondere doeleinden en andere voor gewoon gebruik te vormen? ²² Wat als God, bereid om Zijn toorn te tonen en Zijn kracht bekend te maken, met veel geduld de voorwerpen van Zijn toorn heeft verdragen die voor vernietiging waren voorbereid? ²³ Wat als Hij dit deed om de rijkdom van Zijn heerlijkheid bekend te maken over de voorwerpen van Zijn genade, die Hij van tevoren voor heerlijkheid heeft voorbereid, ²⁴ inclusief ons, die Hij ook geroepen heeft, niet alleen uit de Joden maar ook uit de heidenen? ²⁵ Zoals Hij zegt in Hosea:

“Ik zal hen ‘mijn volk’ noemen die niet mijn volk waren, en Ik zal haar ‘mijn geliefde’ noemen die niet mijn geliefde was,” ²⁶ en, *“Het zal zijn dat op de plaats waar tegen hen werd gezegd, ‘Jullie zijn niet mijn volk,’ daar zullen zij ‘kinderen van de levende God’ genoemd worden.”*

²⁷ Jesaja verklaart over Israël:

“Hoewel het aantal Israëlieten als het zand aan de zee is, zal slechts de rest gered worden.” ²⁸ *Want de Heer zal Zijn woord op aarde volbrengen, grondig en snel.”*

²⁹ En zoals Jesaja eerder zei:

Romeinen

“Als de Heer van de hemelse machten ons geen nakomelingen had overgelaten, zouden we als Sodom zijn geworden, en zouden we als Gomorra zijn geweest.”

³⁰ Wat moeten we dan concluderen? Dat de heidenen, die geen gerechtigheid nastreefden, gerechtigheid hebben verkregen, een gerechtigheid die door geloof is; ³¹ maar Israël, in het nastreven van een wet van gerechtigheid, heeft die wet niet bereikt. ³² Waarom niet? Omdat zij het niet door geloof nastreefden, maar alsof het door werken was. Zij struikelden over de struikelsteen, ³³ zoals de Schrift zegt:

“Zie, Ik leg in Sion een steen die mensen doet struikelen en een rots die hen doet vallen, en wie in Hem geloofd zal nooit beschaamd worden.”

10 Broeders en zusters, mijn hartenwens en mijn gebed tot God voor hen is dat zij redding mogen verkrijgen. ² Want ik kan getuigen dat zij een ijver voor God hebben, maar het is niet overeenkomstig kennis. ³ Want, door gebrek aan bewustzijn van Gods gerechtigheid en pogend hun eigen gerechtigheid te vestigen, onderwierpen zij zich niet aan Gods gerechtigheid. ⁴ Want Christus is de vervulling van de wet, zodat gerechtigheid beschikbaar is voor iedereen die gelooft. ⁵ Mozes schrijft over de gerechtigheid die uit de wet is: “De persoon die deze dingen doet, zal daardoor leven.” ⁶ Maar de gerechtigheid die uit geloof is, spreekt aldus: “Zeg niet in je hart: ‘Wie zal naar de hemel opstijgen?’” (dat is, om Christus naar beneden te brengen) ⁷ of “‘Wie zal afdalen in de diepte?’” (dat is, om Christus uit de dood op te wekken). ⁸ Maar wat zegt het? “Het woord is dicht bij je; het is in je mond en in je hart,” dat is, het woord van geloof dat wij verkondigen: ⁹ Als je met je mond erkent: “Jezus is Heer,” en in je hart gelooft dat God hem uit de dood heeft opgewekt, zul je gered worden. ¹⁰ Want met het hart gelooft men en wordt gerechtvaardigd, en met de mond belijdt men en wordt gered. ¹¹ Want de Schrift zegt: “Wie in hem gelooft, zal nooit beschaamd worden.” ¹² Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek; dezelfde Heer is Heer van allen, rijkelijk zegenend allen die hem aanroepen, ¹³ want “Iedereen die de naam van de Heer aanroept, zal gered worden.” ¹⁴ Hoe kunnen zij dan hem aanroepen in wie zij niet hebben geloofd? En hoe kunnen zij geloven in hem van wie zij niet hebben

gehoord? En hoe kunnen zij horen zonder dat iemand tot hen predikt? ¹⁵ En hoe kunnen zij prediken tenzij zij gezonden worden? Zoals er geschreven staat: “Hoe lieflijk zijn de voeten van hen die goede tijdingen brengen!” ¹⁶ Maar niet allen gaven gehoor aan het goede nieuws. Want Jesaja zegt: “Heer, wie heeft ons bericht geloofd?” ¹⁷ Dus geloof komt door het horen, en het horen door de boodschap van Christus. ¹⁸ Maar ik vraag: Hebben zij niet gehoord? Zeker wel:

“Hun stem is uitgegaan over de hele aarde, en hun woorden tot de uiteinden van de wereld.”

¹⁹ Opnieuw vraag ik: Heeft Israël het niet begrepen? Eerst zegt Mozes,

“Ik zal jullie jaloers maken door hen die geen volk zijn; Ik zal jullie boos maken door een volk dat geen begrip heeft.”

²⁰ En Jesaja verklaart vol vertrouwen,

“Ik werd gevonden door hen die mij niet zochten; Ik openbaarde mij aan hen die niet naar mij vroegen.”

²¹ Maar over Israël zegt hij,

“De hele dag heb ik mijn handen uitgestrekt naar een ongehoorzaam en weerspannig volk.”

11 Ik vraag dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Zeker niet! Want ook ik ben een Israëliet, een nakomeling van Abraham, uit de stam Benjamin. ² God heeft Zijn volk, dat Hij van tevoren kende, niet verstoten. Weet u niet wat de Schrift zegt in het verhaal over Elia, hoe hij bij God pleitte tegen Israël? ³ “Heer, zij hebben Uw profeten gedood en Uw altaren afgebroken; ik alleen ben overgebleven, en zij zoeken mijn leven.” ⁴ Maar wat was het goddelijke antwoord aan hem? “Ik heb voor Mijzelf zeventuizend mannen gereserveerd die hun knieën niet voor Baäl hebben gebogen.” ⁵ Op dezelfde manier is er in deze tijd een overblijfsel gekozen door genade. ⁶ En als het door genade is, dan is het niet langer op basis van werken; anders zou genade geen genade meer zijn. ⁷ Wat dan? Wat Israël zo vurig zocht, heeft het niet verkregen, maar de uitverkorenen wel. De anderen werden verhard, ⁸ zoals er geschreven staat:

Romeinen

“God gaf hun een geest van verdoving, ogen die niet zien en oren die niet horen, tot op de dag van vandaag.”

° En David zegt,

“Moge hun tafel een valstrik en een strik worden, een struikelblok en een vergelding voor hen. ¹⁰ Mogen hun ogen verduisterd worden zodat zij niet kunnen zien, en mogen hun ruggen voortdurend gebogen zijn.”

¹¹ Ik vraag dan: Zijn zij gestruikeld om onherstelbaar te vallen? Zeker niet! Maar door hun overtreding is de redding tot de heidenen gekomen om Israël jaloers te maken. ¹² Als hun overtreding rijkdom voor de wereld betekent, en hun verlies rijkdom voor de heidenen, hoeveel grotere rijkdom zal hun volledige opname brengen! ¹³ Ik spreek tot u, heidenen. Voor zover ik de apostel voor de heidenen ben, verheerlijk ik mijn bediening ¹⁴ als ik op de een of andere manier mijn eigen volk tot jaloersheid kan prikkelen en sommigen van hen kan redden. ¹⁵ Want als hun verwerping de verzoening van de wereld betekende, wat zal hun aanvaarding anders zijn dan leven uit de doden? ¹⁶ Als het eerste stuk deeg heilig is, is de hele partij heilig; als de wortel heilig is, zijn ook de takken heilig. ¹⁷ Als sommige van de takken zijn afgebroken, en u, een wilde olijfscheut, bent onder hen geënt en deelt nu in de voedende sapstroom van de olijfwortel, ¹⁸ beroem u dan niet boven die takken. Als u dat doet, bedenk dan dat niet u de wortel ondersteunt, maar de wortel ondersteunt u. ¹⁹ U zou kunnen zeggen: “Takken zijn afgebroken zodat ik geënt kon worden.” ²⁰ Dat is waar. Zij zijn afgebroken vanwege ongeloof, en u staat door geloof. Wees niet arrogant, maar vrees. ²¹ Want als God zelfs de natuurlijke takken niet heeft gespaard, zal Hij u ook niet sparen. ²² Let daarom op de goedheid en strengheid van God: strengheid voor hen die vielen, maar goedheid voor u, mits u in Zijn goedheid blijft. Anders zult ook u worden afgehakt. ²³ En als zij niet in ongeloof blijven, zullen zij worden geënt, want God is in staat hen opnieuw te enten. ²⁴ Want als u uit een olijfboom bent gesneden die van nature wild is, en tegen de natuur in geënt bent in een gecultiveerde olijfboom, hoeveel gemakkelijker zullen deze natuurlijke takken worden geënt in hun eigen olijfboom! ²⁵ Ik wil niet dat u onwetend bent over dit mysterie, broeders en zusters, zodat u niet zelfgenomen wordt: Israël heeft een gedeeltelijke

verharding ondergaan totdat het volle aantal van de heidenen is binnengekomen, ²⁶ en op deze manier zal heel Israël worden gered. Zoals er geschreven staat:

“De Verlosser zal uit Sion komen; Hij zal de goddeloosheid van Jakob afwenden. ²⁷ En dit is Mijn verbond met hen wanneer Ik hun zonden wegneem.”

²⁸ Wat het evangelie betreft, zijn zij vijanden omwille van u; maar wat de verkiezing betreft, zijn zij geliefd omwille van de aartsvaders, ²⁹ want Gods gaven en Zijn roeping zijn onherroepelijk. ³⁰ Zoals u die eens ongehoorzaam was aan God nu barmhartigheid hebt ontvangen als gevolg van hun ongehoorzaamheid. ³¹ zo zijn ook zij nu ongehoorzaam geworden, zodat ook zij nu barmhartigheid mogen ontvangen als gevolg van Gods barmhartigheid jegens u. ³² Want God heeft iedereen in ongehoorzaamheid opgesloten, zodat Hij barmhartigheid over allen kan hebben.

³³ *O, de diepte van de rijkdom van Gods wijsheid en kennis! Hoe ondoordringelijk zijn Zijn oordelen, en Zijn wegen onnaspeurlijk! ³⁴ “Wie heeft de geest van de Heer doorgrond? Of wie is Zijn raadgever geweest?” ³⁵ “Wie heeft ooit iets aan God gegeven, dat God het aan hem zou moeten terugbetalen?” ³⁶ Want alle dingen zijn uit Hem, door Hem en voor Hem. Hem zij de glorie voor eeuwig! Amen.*

12 Daarom roep ik u op, broeders en zusters, door de barmhartigheden van God, om uw lichamen aan te bieden als een levend offer, heilig en welgevallig aan God—dit is uw ware en geestelijke daad van aanbidding. ² Word niet gelijkvormig aan het patroon van deze wereld, maar wordt getransformeerd door de vernieuwing van uw denken. Op deze manier zult u in staat zijn te onderscheiden wat de wil van God is—zijn goede, welgevallige en volmaakte wil. ³ Want door de genade die mij gegeven is, zeg ik tegen ieder van u: Denk niet hoger van uzelf dan u zou moeten, maar denk met een nuchter oordeel, in overeenstemming met de mate van geloof die God aan ieder van u heeft toebedeeld. ⁴ Zoals wij vele delen in één lichaam hebben, en deze delen niet allemaal dezelfde functie hebben, ⁵ zo zijn wij op dezelfde manier in Christus verenigd als één lichaam, en elk lid is verbonden met alle anderen. ⁶ Wij hebben

Romeinen

verschillende gaven, overeenkomstig de genade die aan ieder van ons is gegeven. Als uw gave profetie is, profeteer dan in overeenstemming met uw geloof; ⁷ als het dienstbaarheid is, dien dan; als het onderwijzen is, onderwijs dan; ⁸ als het bemoedigen is, geef dan bemoediging; als het geven is, geef dan gul; als het leidinggeven is, doe dat met ijver; als het barmhartigheid tonen is, doe dat met vrolijkheid. ⁹ Liefde moet oprecht zijn en vrij van hypocrisie. Verafschuw wat slecht is; houd vast aan wat goed is. ¹⁰ Wees toegewijd aan elkaar in broederlijke liefde. Eer de ander boven uzelf. ¹¹ Wees niet traag in ijver, maar houd uw geestdrift levendig, dienend de Heer. ¹² Verheug u in hoop, wees geduldig in verdrukking, en trouw in gebed. ¹³ Draag bij aan de noden van de heiligen en beoefen gastvrijheid. ¹⁴ Zegen hen die u vervolgen; zegen hen en vervloek niet. ¹⁵ Deel in de vreugde van hen die zich verheugen; deel in het verdriet van hen die bedroefd zijn. ¹⁶ Leef in harmonie met elkaar. Wees niet hoogmoedig, maar wees bereid om om te gaan met mensen van lage positie. Wees niet wijs in uw eigen ogen. ¹⁷ Vergeld niemand kwaad met kwaad. Wees bedachtzaam om te doen wat goed is in de ogen van iedereen. ¹⁸ Voor zover het in uw macht ligt, streef ernaar om in vrede te leven met iedereen. ¹⁹ Neem geen wraak, mijn geliefde vrienden, maar laat ruimte voor Gods toorn, want er staat geschreven: "De wraak is aan Mij; Ik zal vergelden," zegt de Heer. ²⁰ Integendeel,

als uw vijand honger heeft, geef hem te eten; als hij dorst heeft, geef hem te drinken. Door dit te doen, zult u vurige kolen op zijn hoofd stapelen.

²¹ Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede te doen.

13 Ieder mens moet zich onderwerpen aan de gezagsdragers, want er is geen gezag dan dat van God, en de gezagsdragers die er zijn, zijn door God ingesteld. ² Wie zich dus tegen het gezag verzet, verzet zich tegen wat door God is ingesteld, en wie dat doen, zullen over zichzelf een oordeel brengen. ³ Want heersers zijn geen oorzaak van angst voor wie goed doen, maar voor wie kwaad doen. Wil je zonder angst voor het gezag leven? Doe wat goed is en je zult lof ontvangen. ⁴ Want het gezag is een dienaar van God voor jouw welzijn. Maar als je kwaad doet, wees dan bang, want het draagt het zwaard niet tevergeefs; het is een dienaar van God, een wreker om toorn te brengen over de

kwaaddoener. ⁵ Daarom is het noodzakelijk om je aan de autoriteiten te onderwerpen, niet alleen omwille van de toorn, maar ook omwille van het geweten. ⁶ Daarom betaal je ook belastingen, want de autoriteiten zijn dienaren van God, die zich aan deze taak wijden. ⁷ Geef aan allen wat hen toekomt: belastingen aan wie belastingen toekomen; inkomsten aan wie inkomsten toekomen; respect aan wie respect toekomt; eer aan wie eer toekomt. ⁸ Laat geen schuld onbetaald, behalve de voortdurende schuld om elkaar lief te hebben; want wie de ander liefheeft, heeft de wet vervuld. ⁹ De geboden: "Je zult geen overspel plegen," "Je zult niet moorden," "Je zult niet stelen," "Je zult niet begeren," en welk ander gebod dan ook, worden samengevat in dit woord: "Heb je naaste lief als jezelf." ¹⁰ Liefde berokkent de naaste geen kwaad; daarom is liefde de vervulling van de wet. ¹¹ En doe dit, in het besef van de huidige tijd: het uur is gekomen om uit je slaap te ontwaken, want onze redding is nu dichterbij dan toen we eerst geloofden. ¹² De nacht is bijna voorbij, en de dag is nabij. Laten we daarom de werken van de duisternis afleggen en de wapens van het licht aandoen. ¹³ Laten we ons behoorlijk gedragen, zoals overdag, niet in braspertijen en dronkenschap, niet in seksuele immoraliteit en losbandigheid, niet in ruzie en jaloezie. ¹⁴ Kleed je in plaats daarvan met de Heer Jezus Christus, en denk niet aan het bevredigen van de begeerten van het vlees.

14 Verwelkom degene die zwak is in het geloof, maar ga geen discussies aan over verschillende meningen. ² Sommigen geloven dat zij alles mogen eten, terwijl degene met een zwakker geloof alleen groenten eet. ³ Degene die alles eet, moet niet neerkijken op degene die dat niet doet, en degene die zich onthoudt van eten, moet degene die eet niet veroordelen, want God heeft hen aanvaard. ⁴ Wie ben jij om de dienaar van een ander te oordelen? Voor hun eigen meester staan of vallen zij. En zij zullen staan, want de Heer is in staat hen te doen staan. ⁵ Sommigen beschouwen de ene dag als heiliger dan de andere, terwijl anderen elke dag gelijk achten. Ieder moet in zijn eigen geest ten volle overtuigd zijn. ⁶ Wie een dag als speciaal beschouwt, doet dat voor de Heer. Wie eet, eet voor de Heer, want zij danken God; en wie zich onthoudt, doet dat voor de Heer en dankt God. ⁷ Want niemand van ons leeft alleen voor zichzelf, en

Romeinen

niemand van ons sterft alleen voor zichzelf. ⁸ Als we leven, leven we voor de Heer; en als we sterven, sterven we voor de Heer. Daarom behoren we, zowel in leven als in dood, aan de Heer. ⁹ Hiervoor is Christus gestorven en weer tot leven gekomen, zodat Hij de Heer zou zijn van zowel de doden als de levenden. ¹⁰ Waarom oordeel je je broer of zus? Of waarom kijk je op hen neer? Want we zullen allen voor de rechterstoel van God staan. ¹¹ Zoals er geschreven staat:

“Zo waar ik leef,’ zegt de Heer, ‘zal elke knie voor mij buigen; elke tong zal God erkennen.”

¹² Dus dan zal ieder van ons persoonlijk rekenschap geven aan God. ¹³ Laten we daarom ophouden elkaar te oordelen. Besluit in plaats daarvan om geen struikelblok of obstakel in de weg van een broer of zus te plaatsen. ¹⁴ Ik ben ervan overtuigd in de Heer Jezus dat niets op zichzelf onrein is. Maar als iemand iets als onrein beschouwt, dan is het voor die persoon onrein. ¹⁵ Als je broer of zus gekwetst is door wat je eet, handel je niet langer in liefde. Vernietig niet door je eten iemand voor wie Christus gestorven is. ¹⁶ Zorg ervoor dat je goede daden niet door anderen als verkeerd worden bestempeld. ¹⁷ Want het koninkrijk van God gaat niet over eten en drinken, maar over gerechtigheid, vrede en vreugde in de Heilige Geest. ¹⁸ Want wie Christus op deze manier dient, is aangenaam voor God en krijgt goedkeuring van mensen. ¹⁹ Laten we daarom nastreven wat leidt tot vrede en wederzijdse opbouw. ²⁰ Maak het werk van God niet ongedaan omwille van voedsel. Al het voedsel is rein, maar het is verkeerd voor een persoon om iets te eten dat een ander doet struikelen. ²¹ Het is beter geen vlees te eten of wijn te drinken of iets anders te doen dat je broer of zus doet vallen. ²² Dus wat je ook gelooft over deze dingen, houd het tussen jezelf en God. Gezegend is degene die zichzelf niet veroordeelt door wat hij goedkeurt. ²³ Maar wie twijfelt, wordt veroordeeld als hij eet, omdat zijn eten niet uit geloof is; en alles wat niet uit geloof komt, is zonde.

15 Wij die sterk zijn, behoren de zwakheden van hen die zonder kracht zijn te dragen en niet slechts onszelf te behagen. ² Ieder van ons moet zijn naaste behagen ten goede, om hem op te bouwen. ³ Want zelfs Christus zocht niet Zijn eigen genoegen, maar zoals er geschreven staat: “De smaad van hen die U smaden is op Mij gevallen.” ⁴

Want alles wat vroeger geschreven is, is tot onze lering geschreven, opdat wij door de volharding en de vertroosting van de Schriften hoop zouden hebben. ⁵ Moge nu de God van volharding en vertroosting u geven om eensgezind te zijn met elkaar, overeenkomstig Christus Jezus, ⁶ zodat u met één van zin en één stem de God en Vader van onze Heer Jezus Christus verheerlijkt. ⁷ Aanvaard daarom elkaar, zoals ook Christus ons aanvaard heeft, tot eer van God. ⁸ Want ik zeg dat Christus een dienaar van de Joden is geworden ter wille van Gods waarheid, om de beloften aan de vaders te bevestigen, ⁹ en opdat de heidenen God zouden verheerlijken om Zijn barmhartigheid. Zoals er geschreven staat:

“Daarom zal ik U loven onder de heidenen; ik zal lofzangen zingen tot Uw naam.”

¹⁰ Verder staat er geschreven,

“Verheug u, heidenen, samen met Zijn volk.”

¹¹ En er wordt ook verklaard,

“Looft de Heer, alle heidenen; laat alle volken Hem prijzen.”

¹² Bovendien verkondigt Jesaja,

“De Wortel van Isaï zal opkomen, Hij die zal opstaan om over de volken te heersen; op Hem zullen de heidenen hopen.”

¹³ Moge nu de God van de hoop u vervullen met alle vreugde en vrede in het geloven, zodat u overvloedig bent in de hoop door de kracht van de Heilige Geest.

¹⁴ Ik ben zelf ervan overtuigd, mijn broeders en zusters, dat u vol van goedheid bent, vervuld met alle kennis en in staat om elkaar te onderwijzen. ¹⁵ Maar ik heb u nogal vrijmoedig geschreven over enkele punten om u opnieuw te herinneren, vanwege de genade die mij door God gegeven is, ¹⁶ om een dienaar van Christus Jezus te zijn voor de heidenen, dienend als een priester het evangelie van God, zodat de offerande van de heidenen aanvaardbaar wordt, geheiligd door de Heilige Geest. ¹⁷ Daarom heb ik in Christus Jezus reden om trots te zijn op de dingen die God betreffen. ¹⁸ Want ik zal niet durven spreken over iets anders dan wat Christus door mij heeft bereikt in het leiden van de heidenen tot gehoorzaamheid aan God door woord en daad, ¹⁹ door de kracht van tekenen en wonderen, in de kracht van de Geest; zo heb ik van Jeruzalem

Romeinen

helemaal rond tot aan Illyrië het evangelie van Christus volledig verkondigd. ²⁰ En op deze manier heb ik ernaar gestreefd het evangelie te verkondigen, niet waar Christus al erkend was, zodat ik niet op het fundament van een ander zou bouwen; ²¹ maar zoals de Schrift zegt:

"Zij die niet over Hem geïnformeerd waren, zullen zien, en zij die niet gehoord hebben, zullen begrijpen."

²² Dit is waarom ik vaak verhinderd ben geweest om naar u toe te komen; ²³ maar nu, met geen verdere plaats voor mij in deze streken, en aangezien ik al vele jaren verlang om u te bezoeken, ²⁴ ben ik van plan dit te doen wanneer ik naar Spanje ga. Ik hoop u te zien terwijl ik doortrek en door u geholpen te worden op mijn reis daarheen, nadat ik een tijdje van uw gezelschap genoten heb. ²⁵ Maar nu ben ik op weg naar Jeruzalem, om de heiligen te dienen. ²⁶ Want Macedonië en Achaje waren verheugd om een bijdrage te leveren voor de armen onder de heiligen in Jeruzalem. ²⁷ Zij waren blij dit te doen, en inderdaad zijn zij het hun verschuldigd. Want als de heidenen deel hebben gekregen aan de geestelijke zegeningen van de Joden, zijn zij het de Joden verplicht om hen te delen in hun materiële zegeningen. ²⁸ Daarom, wanneer ik deze taak voltooid heb en dit vrucht van hen verzegeld heb, zal ik naar Spanje gaan en u op de weg bezoeken. ²⁹ Ik ben ervan overtuigd dat wanneer ik naar u kom, ik met de volle zegen van Christus zal aankomen. ³⁰ Ik doe een beroep op u, broeders en zusters, door onze Heer Jezus Christus en door de liefde van de Geest, om met mij te strijden door voor mij tot God te bidden, ³¹ opdat ik gered mag worden van de ongehoorzamen in Judea, en dat mijn dienst voor Jeruzalem gunstig ontvangen mag worden door de heiligen; ³² zodat ik met vreugde naar u toe mag komen door de wil van God en verfrist mag worden in uw gezelschap. ³³ Moge nu de God van vrede met u allen zijn. Amen.

16 Ik stel jullie voor aan onze zuster Febe, een dienaar van de gemeente in Kenchreeën. ²

Ik vraag jullie om haar in de Heer te ontvangen op een manier die de heiligen waardig is en haar bij te staan in welke zaak zij ook van jullie nodig heeft, want zij is een weldoener geweest voor velen, ook voor mijzelf. ³ Breng groeten over aan Priscilla en Aquila, mijn medearbeiders in Christus

Jezus. ⁴ Zij hebben hun leven voor mij op het spel gezet. Niet alleen ik geef dank, maar ook alle gemeenten van de heidenen zijn hen dankbaar. ⁵ Groet ook de gemeente die in hun huis samenkomt. Groet mijn dierbare vriend Epenetus, die de eerste bekeerling tot Christus in Asia was. ⁶ Groet Maria, die ijverig voor jullie heeft gewerkt. ⁷ Groet Andronicus en Junia, mijn mede-Joden en medegevangenen; zij zijn hooggeacht onder de apostelen en waren in Christus vóór mij. ⁸ Stuur groeten aan Ampliatus, die zeer geliefd is in de Heer. ⁹ Breng groeten over aan Urbanus, onze medearbeider in Christus, en mijn dierbare vriend Stachys. ¹⁰ Groet Apelles, wiens trouw in Christus bewezen is. Groet hen die tot het huis van Aristobulus behoren. ¹¹ Groet Herodion, mijn verwant. Groet hen in het huis van Narcissus die in de Heer zijn. ¹² Groet Tryfena en Tryfosa, die hard werken in de Heer. Groet mijn dierbare vriend Persis, die zeer hard heeft gewerkt in de Heer. ¹³ Groet Rufus, uitverkoren in de Heer, en zijn moeder, die ook een moeder voor mij is geweest. ¹⁴ Breng groeten over aan Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, en de broeders en zusters bij hen. ¹⁵ Groet Filologus, Julia, Nereus en zijn zuster, en Olympas, en alle heiligen bij hen. ¹⁶ Groet elkaar met een heilige kus. Alle gemeenten van Christus sturen hun groeten. ¹⁷ Ik dring er bij jullie op aan, broeders en zusters, waakzaam te zijn tegen hen die verdeeldheid en obstakels veroorzaken, in strijd met de leer die jullie hebben geleerd. Vermijd hen. ¹⁸ Want zulke personen dienen niet onze Heer Christus, maar hun eigen verlangens. Met gladde praatjes en vleierij misleiden zij de gedachten van de argelozen. ¹⁹ Jullie gehoorzaamheid is aan allen bekend, en ik verheug mij over jullie; maar ik wil dat jullie wijs zijn in het goede, en onschuldig in het kwade. ²⁰ De God van de vrede zal spoedig Satan onder jullie voeten brengen. De genade van onze Heer Jezus zij met jullie. ²¹ Timotheüs, mijn medearbeider, stuurt zijn groeten, evenals Lucius, Jason en Sosipater, mijn verwanten. ²² Ik, Tertius, die deze brief heb geschreven, stuur mijn groeten in de Heer. ²³ Gajus, die mij en de hele gemeente herbergt, stuurt zijn groeten. Erastus, de penningmeester van de stad, en onze broeder Quartus sturen jullie hun groeten. ²⁴ [Moge de genade van onze Heer Jezus Christus met jullie allen zijn.] ²⁵ Aan hem die in staat is jullie te vestigen volgens mijn evangelie en de verkondiging van Jezus Christus, volgens de openbaring van het

Romeinen

geheimenis dat lange eeuwen verborgen was, ²⁶ maar nu is geopenbaard en bekendgemaakt door de profetische geschriften op bevel van de eeuwige God, zodat alle volken tot de gehoorzaamheid van

het geloof zouden komen— ²⁷ Aan de ene ware God, wijs en waardig om voor altijd door Jezus Christus verheerlijkt te worden. Amen.

1 Korintiërs

1 Paulus, aangesteld als een apostel van Jezus Christus door Gods wil, en Sosthenes, onze broeder, ² Aan de gemeente van God die in Korinthe is, aan hen die geheiligd zijn in Christus Jezus, geroepen als heiligen, met allen die op elke plaats de naam van onze Heer Jezus Christus aanroepen, hun Heer en de onze: ³ Moge u genade en vrede ontvangen van God, onze Vader, en de Heer Jezus Christus. ⁴ Ik dank mijn God voortdurend voor u vanwege de genade van God die u in Christus Jezus gegeven is, ⁵ Dat u in elk opzicht in Hem verrijkt bent, in alle spreken en alle kennis, ⁶ Zoals het getuigenis over Christus onder u bevestigd is, ⁷ Zodat u geen enkele geestelijke gave mist terwijl u vol verwachting uitziert naar de openbaring van onze Heer Jezus Christus, ⁸ Die u ook tot het einde toe zal ondersteunen, onberispelijk op de dag van onze Heer Jezus Christus. ⁹ God, die trouw is, heeft u geroepen tot gemeenschap met Zijn Zoon, Jezus Christus, onze Heer. ¹⁰ Nu roep ik u op, broeders en zusters, bij de naam van onze Heer Jezus Christus, dat u allen overeenstemt en dat er geen verdeeldheid onder u is, maar dat u compleet bent in hetzelfde denken en in hetzelfde oordeel. ¹¹ Want ik ben over u geïnformeerd, mijn broeders en zusters, door de mensen van Chloe, dat er ruzies onder u zijn. ¹² Nu bedoel ik hiermee dat ieder van u zegt: "Ik ben van Paulus," en "Ik ben van Apollos," en "Ik ben van Kefas," en "Ik ben van Christus." ¹³ Is Christus verdeeld? Paulus is niet voor u gekruisigd, of wel? Of bent u in de naam van Paulus gedoopt? ¹⁴ Ik dank God dat ik niemand van u heb gedoopt behalve Crispus en Gaius, ¹⁵ Zodat niemand zou zeggen dat u in mijn naam gedoopt bent. ¹⁶ Maar ik heb ook het huisgezin van Stefanus gedoopt; verder weet ik niet of ik iemand anders heb gedoopt. ¹⁷ Want Christus heeft mij niet gezonden om te dopen, maar om het evangelie te verkondigen, niet met welsprekendheid van wijsheid, zodat het kruis van Christus niet krachteloos zou worden. ¹⁸ Want de boodschap van het kruis lijkt dwaasheid voor de verlorenen, maar voor ons die gered worden, is het de kracht van God. ¹⁹ Want de Schrift zegt:

"Ik zal de wijsheid van de wijzen tenietdoen, En het verstand van de verstandigen zal ik verijdelen."

²⁰ Waar is de wijze? Waar is de schriftgeleerde? Waar is de redenaar van deze tijd? Heeft God de wijsheid van de wereld niet dwaas gemaakt? ²¹ Want

aangezien de wereld in de wijsheid van God door haar wijsheid God niet heeft gekend, vond God het goed door de schijnbare dwaasheid van de verkondiging hen te redden die geloven. ²² Want inderdaad, Joden vragen om tekenen, en Grieken zoeken wijsheid; ²³ Maar wij verkondigen Christus gekruisigd, een struikelblok voor de Joden en dwaasheid voor de heidenen, ²⁴ Maar voor hen die geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, is Christus de kracht en wijsheid van God. ²⁵ Want wat dwaas lijkt in God is wijzer dan menselijke wijsheid, en wat zwak lijkt in God is sterker dan menselijke kracht. ²⁶ Want overweeg uw roeping, broeders en zusters, dat er niet veel wijzen naar het vlees waren, niet veel machtigen, niet veel edelen; ²⁷ Maar God heeft de dwaze dingen van de wereld gekozen om de wijzen te beschamen, en God heeft de zwakke dingen van de wereld gekozen om de sterke dingen te beschamen, ²⁸ En de onbeduidende dingen van de wereld en de verachte dingen heeft God gekozen, de dingen die niet zijn, zodat Hij de dingen die zijn teniet kan doen, ²⁹ Zodat geen mens voor God zou kunnen roemen. ³⁰ Maar het is door Hem dat u in Christus Jezus bent, die voor ons wijsheid van God is geworden, en gerechtigheid en heiliging en verlossing, ³¹ Daarom, zoals de Schrift zegt: "Laat hij die roemt, roemen in de Heer."

2 Toen ik naar jullie toe kwam, broeders en zusters, kwam ik niet met superieure spreekvaardigheid of wijsheid, terwijl ik jullie het getuigenis van God deelde. ² Want ik had besloten om niets onder jullie te weten behalve Jezus Christus, en Hem gekruisigd. ³ Ik was ook bij jullie in zwakheid, en angst, en in veel beven, ⁴ En mijn boodschap en mijn prediking waren niet met overtuigende woorden van wijsheid, maar met een demonstratie van de Geest en van kracht, ⁵ Opdat jullie geloof niet zou steunen op menselijke wijsheid, maar op de kracht van God. ⁶ Toch spreken wij wijsheid onder hen die volwassen zijn—een wijsheid echter, niet van deze tijd noch van de heersers van deze tijd, die vergaan; ⁷ Maar wij spreken over Gods wijsheid in een mysterie, de verborgen wijsheid die God voor de eeuwen heeft bepaald tot onze heerlijkheid; ⁸ Deze wijsheid werd door geen van de heersers van deze tijd begrepen; want als zij die hadden begrepen, zouden zij de Heer der heerlijkheid niet hebben gekruisigd. ⁹ Maar zoals er geschreven staat:

1 Korintiërs

"Het oog heeft niet gezien, het oor heeft niet gehoord, en het verstand heeft niet bedacht, alles wat God heeft bereid voor hen die Hem liefhebben."

¹⁰ Want God heeft deze dingen aan ons geopenbaard door de Geest; want de Geest doorzoekt alle dingen, zelfs de diepten van God. ¹¹ Want wie onder de mensen kent de gedachten van een persoon behalve de geest van de persoon binnenin? Op dezelfde manier worden de gedachten van God door niemand gekend behalve door de Geest van God. ¹² Nu hebben wij niet de geest van de wereld ontvangen, maar de Geest die van God is, zodat wij de dingen kunnen begrijpen die ons door God vrijelijk gegeven zijn. ¹³ Wij drukken deze dingen ook uit, niet in woorden die door menselijke wijsheid zijn onderwezen, maar in die welke door de Geest zijn onderwezen, geestelijke gedachten verenigend met geestelijke woorden. ¹⁴ Maar een natuurlijk persoon aanvaardt de dingen van de Geest van God niet, want zij lijken dwaas voor hem; en hij kan ze niet begrijpen, omdat ze geestelijk worden onderscheiden. ¹⁵ Maar degene die geestelijk is, beoordeelt alle dingen, maar hijzelf wordt door niemand beoordeeld. ¹⁶ Want

wie kan de geest van de Heer kennen, om Hem te onderwijzen?

Toch bezitten wij de geest van Christus.

3 En ik, broeders en zusters, kon u niet aanspreken als geestelijke mensen, maar als wereldse, als zuigelingen in Christus. ² Ik gaf u melk, geen vast voedsel, omdat u daar nog niet klaar voor was. En ook nu bent u er nog steeds niet klaar voor, ³ Want u bent nog steeds werelds. Aangezien er jaloezie en ruzie onder u zijn, bent u dan niet werelds, en gedraagt u zich niet als gewone mensen? ⁴ Want wanneer de een zegt: "Ik ben van Paulus," en een ander: "Ik ben van Apollos," gedraagt u zich dan niet als gewone mensen? ⁵ Wat is Apollos? Wat is Paulus? Zij zijn dienaren door wie u tot geloof bent gekomen, zoals de Heer aan ieder heeft toegewezen. ⁶ Ik heb geplant, Apollos heeft water gegeven, maar God heeft de groei gegeven. ⁷ Dus noch hij die plant, noch hij die water geeft, is van betekenis, maar alleen God, die de groei geeft. ⁸ Nu hebben hij die plant en hij die water geeft één doel, en ieder zal worden beloond naar zijn eigen

arbeid. ⁹ Want wij zijn mede-arbeiders in Gods dienst; u bent Gods akker, u bent Gods gebouw. ¹⁰ Door de genade van God die mij gegeven is, heb ik als een wijze bouwer een fundament gelegd, en een ander bouwt daarop voort. Maar ieder moet zorgvuldig bouwen. ¹¹ Want niemand kan een ander fundament leggen dan dat er al ligt, namelijk Jezus Christus. ¹² Als iemand op dit fundament bouwt met goud, zilver, kostbare stenen, hout, hooi of stro, ¹³ Zal zijn werk aan het licht komen, want de Dag zal het openbaar maken. Het zal worden onthuld met vuur, en het vuur zal de kwaliteit van ieders werk testen. ¹⁴ Als wat is gebouwd blijft bestaan, zal de bouwer een beloning ontvangen. ¹⁵ Als het wordt verbrand, zal de bouwer verlies lijden, maar toch gered worden—maar alleen als iemand die door de vlammen ontsnapt. ¹⁶ Weet u niet dat u Gods tempel bent en dat Gods Geest in u woont? ¹⁷ Als iemand Gods tempel schaadt, zal God die persoon te gronde richten; want Gods tempel is heilig, en u bent die tempel. ¹⁸ Laat niemand zichzelf misleiden. Als iemand van u denkt wijs te zijn naar de maatstaven van deze tijd, laat hij een "dwaas" worden, zodat hij wijs kan worden. ¹⁹ Want de wijsheid van deze wereld is dwaasheid in Gods ogen. Zoals er geschreven staat: "Hij vangt de wijzen in hun sluwheid"; ²⁰ Bovendien staat er: "De Heer kent de gedachten van de wijzen, dat zij zinloos zijn." ²¹ Dus laat er geen opscheppen meer zijn over menselijke leiders! Alles is van u, ²² Of het nu Paulus, Apollos, Kefas, de wereld, het leven, de dood, het heden of de toekomst is—alles is van u, ²³ En u behoort Christus toe, net zoals Christus aan God toebehoort.

4 Zo moet men ons beschouwen: als dienaren van Christus en beheerders van de geheimenissen van God. ² In dit opzicht wordt van beheerders verwacht dat zij trouw bevonden worden. ³ Maar voor mij is het van weinig belang dat ik door u beoordeeld word, of door enig menselijk gerecht; inderdaad, ik beoordeel zelfs mezelf niet. ⁴ Want ik ben mij van niets bewust tegen mezelf; echter, dit rechtvaardigt mij niet, maar degene die mij beoordeelt is de Heer. ⁵ Oordeel daarom niet voortijdig, maar wacht tot de Heer komt, die zowel de dingen die in de duisternis verborgen zijn aan het licht zal brengen als de motieven van de menselijke harten zal onthullen; en dan zal de lof van God voor ieder mens komen. ⁶ Nu heb ik deze dingen, broeders en zusters, figuurlijk op mijzelf en Apollos

1 Korintiërs

toegepast voor uw bestwil, zodat u in ons leert niet te boven te gaan wat geschreven is, zodat niemand van u arrogant wordt ten gunste van de een tegen de ander.⁷ Want wie beschouwt u als superieur? En wat hebt u dat u niet ontvangen hebt? Maar als u het ontvangen hebt, waarom roemt u alsof u het niet ontvangen had? ⁸ U bent al tevreden, u bent al rijk geworden, u bent koningen geworden zonder ons; en inderdaad, ik zou willen dat u koningen was geworden, zodat wij ook met u zouden kunnen regeren.⁹ Want, ik denk, God heeft ons, de apostelen, als laatsten tentoongesteld, als degenen die bestemd zijn om te sterven, omdat wij een schouwspel voor de wereld zijn geworden, zowel voor engelen als voor de mensheid.¹⁰ Wij zijn dwazen om Christus' wil, maar u bent wijs in Christus; wij zijn zwak, maar u bent sterk; u bent geëerd, maar wij zijn zonder eer.¹¹ Tot op dit moment zijn wij zowel hongerig als dorstig, en slecht gekleed, mishandeld en dakloos;¹² En wij arbeiden, werkend met onze eigen handen; wanneer wij verbaal worden misbruikt, zegenen wij; wanneer wij worden vervolgd, verdragen wij het;¹³ Wanneer wij worden belasterd, reageren wij als vrienden; wij zijn geworden als het uitschot van de wereld, het schuim van alle dingen, zelfs tot nu toe.¹⁴ Ik schrijf deze dingen niet om u te beschamen, maar om u te adviseren als mijn geliefde kinderen.¹⁵ Want al zou u talloze gidsen in Christus hebben, toch zou u niet veel vaders hebben; want in Christus Jezus ben ik uw vader geworden door het evangelie.¹⁶ Daarom moedig ik u aan, wees navolgers van mij.¹⁷ Om deze reden heb ik Timotheüs naar u gestuurd, die mijn geliefde en trouwe kind in de Heer is, en hij zal u herinneren aan mijn wegen die in Christus zijn, zoals ik overal in elke kerk onderwijs.¹⁸ Nu zijn sommigen verwaand geworden, alsof ik niet naar u toe zou komen.¹⁹ Maar ik zal spoedig naar u toe komen, als de Heer het toestaat, en ik zal niet de woorden van degenen die verwaand zijn ontdekken, maar hun kracht.²⁰ Want het koninkrijk van God gaat niet om louter woorden, maar wordt gedemonstreerd door kracht.²¹ Wat verkiest u? Dat ik met een roede naar u toe kom, of met liefde en een geest van zachtheid?

5 Het wordt werkelijk gemeld dat er seksuele immoraliteit onder jullie is, en seksuele immoraliteit van een soort die zelfs niet onder de heidenen voorkomt, namelijk dat iemand de vrouw van zijn vader heeft.² Jullie zijn trots

geworden en hebben niet in plaats daarvan gerouwd, zodat degene die deze daad heeft gedaan uit jullie midden zou worden verwijderd.³ Want ik, van mijn kant, hoewel afwezig in lichaam maar aanwezig in geest, heb hem die dit heeft begaan al geoordeeld, alsof ik aanwezig was.⁴ Door de autoriteit van onze Heer Jezus, wanneer jullie samenkomen, en ik ben met jullie in geest, met de kracht van onze Heer Jezus,⁵ heb ik besloten zo iemand aan Satan over te geven voor de vernietiging van zijn vlees, zodat zijn geest gered mag worden op de dag van de Heer.⁶ Jullie opschepperij is niet voordelig. Weten jullie niet dat een beetje zuurdesem het hele deeg beïnvloedt?⁷ Verwijder de oude zuurdesem zodat jullie een nieuw deeg mogen zijn, zoals jullie in feite ongezuurd zijn. Want Christus, ons Pascha, is ook geofferd.⁸ Laten we daarom het feest vieren, niet met de oude zuurdesem, noch met de zuurdesem van slechtheid en boosheid, maar met het ongezuurde brood van oprechtheid en waarheid.⁹ In mijn vorige brief heb ik jullie aangeraden niet om te gaan met degenen die seksueel immoreel zijn;¹⁰ Ik bedoelde helemaal niet met de seksueel immorele mensen van deze wereld, of met de hebzuchtigen en oplichters, of met afgodendienaars, want dan zouden jullie de wereld moeten verlaten.¹¹ Maar eigenlijk heb ik jullie geschreven niet om te gaan met een zogenaamde broeder als hij een seksueel immoreel persoon is, of hebzuchtig, of een afgodendienaar, of verbaal beledigend, of een dronkaard, of een oplichter—zelfs niet met zo iemand te eten.¹² Want wat gaat het mij aan om hen buiten te oordelen? Oordelen jullie niet degenen die binnen de kerk zijn?¹³ Maar degenen die buiten zijn, zal God oordelen. Verwijder de slechte persoon uit jullie midden.

6 Durft iemand van jullie, wanneer hij een geschil heeft met een ander, recht te zoeken bij de onrechtvaardigen en niet bij de heiligen?² Of weten jullie niet dat de heiligen de wereld zullen oordelen? Als de wereld door jullie geoordeeld wordt, zijn jullie dan niet bekwaam om over onbeduidende zaken te oordelen?³ Zijn jullie er niet van bewust dat wij gezag zullen hebben over engelen? Hoeveel te meer zouden we in staat moeten zijn om zaken van dit leven te behandelen?⁴ Dus als jullie rechtszaken hebben over zaken van dit leven, stellen jullie dan hen aan als rechters die in de gemeente geen aanzien hebben?⁵ Ik zeg dit tot jullie schande. Is het werkelijk zo dat er niet één जिस

1 Korintiërs

persoon onder jullie is die in staat zal zijn om te beslissen tussen zijn broeders of zusters? ⁶ Toch daagt de ene broer de andere voor het gerecht, en dat voor ongelovigen! ⁷ In feite is het al een verlies voor jullie dat jullie rechtszaken met elkaar hebben. Zou het niet beter zijn om onrecht te lijden? Zou het niet beter zijn om bedrogen te worden? ⁸ In plaats daarvan begaan jullie zelf onrecht en bedrog, en dat tegenover je eigen broeders en zusters! ⁹ Of weten jullie niet dat degenen die onrechtvaardig handelen het koninkrijk van God niet zullen beërven? Laat je niet misleiden; noch degenen die seksueel immoreel zijn, noch afgodendienaars, noch overspelers, noch degenen die zich bezighouden met praktijken tegen de natuur, ¹⁰ noch dieven, noch de hebzuchtigen, noch degenen die gewoonlijk dronken zijn, noch degenen die beledigend spreken, noch oplichters, zullen het koninkrijk van God beërven. ¹¹ Sommigen van jullie waren zo; maar jullie zijn gereinigd, jullie zijn geheiligd, jullie zijn gerechtvaardigd in de naam van de Heer Jezus Christus en door de Geest van onze God. ¹² Alle dingen zijn mij toegestaan, maar niet alle dingen zijn nuttig. Alle dingen zijn mij toegestaan, maar ik zal door niets worden beheerst. ¹³ Voedsel is voor de maag en de maag is voor voedsel, maar God zal zowel de een als de ander tenietdoen. Toch is het lichaam niet voor seksuele immoraliteit, maar voor de Heer, en de Heer is voor het lichaam. ¹⁴ God heeft niet alleen de Heer opgewekt, maar zal ons ook opwekken door Zijn kracht. ¹⁵ Weten jullie niet dat jullie lichamen leden van Christus zijn? Zal ik dan de leden van Christus wegnemen en ze verenigen met een prostituee? Zeker niet! ¹⁶ Of zijn jullie er niet van bewust dat degene die zich met een prostituee verenigt één lichaam met haar wordt? Want er wordt gezegd: "De twee zullen één vlees worden." ¹⁷ Maar degene die zich met de Heer verenigt is één geest met Hem. ¹⁸ Vermijd seksuele immoraliteit. Elke andere zonde die een persoon begaat is buiten het lichaam, maar degene die seksueel immoreel is zondigt tegen zijn eigen lichaam. ¹⁹ Of zijn jullie er niet van bewust dat jullie lichaam een heiligdom is van de Heilige Geest in jullie, die jullie van God hebben ontvangen, en dat jullie niet van jezelf zijn? ²⁰ Want jullie zijn gekocht en betaald: eer daarom God met je lichaam.

7 Nu over de zaken waarover u schreef: het is prijzenswaardig voor een man om zich te onthouden van intieme relaties met een vrouw.

² Maar vanwege de seksuele immoraliteit moet elke man zijn eigen vrouw hebben, en elke vrouw haar eigen man. ³ De man moet zijn verplichtingen jegens zijn vrouw nakomen, en evenzo de vrouw jegens haar man. ⁴ De vrouw heeft niet de enige autoriteit over haar eigen lichaam, maar de man deelt het; en evenzo heeft de man niet de enige autoriteit over zijn eigen lichaam, maar de vrouw deelt het. ⁵ Onthoud uzelf niet van elkaar, behalve met wederzijdse instemming voor een tijd, zodat u zich kunt wijden aan gebed, en kom dan weer samen zodat Satan u niet verleidt vanwege uw gebrek aan zelfbeheersing. ⁶ Ik zeg dit als een suggestie, niet als een richtlijn. ⁷ Ik zou willen dat alle mensen waren zoals ik. Echter, ieder mens heeft zijn eigen gave van God, de een van deze soort en de ander van een andere. ⁸ Maar ik zeg tegen de ongehuwden en de weduwen dat het goed voor hen is als zij blijven zoals ik ben. ⁹ Maar als zij geen zelfbeheersing kunnen uitoefenen, moeten zij trouwen; want het is beter te trouwen dan verteerd te worden door hartstocht. ¹⁰ Aan de gehuwden geef ik deze instructie, niet ik, maar de Heer: een vrouw moet niet scheiden van haar man ¹¹ (Maar als zij wel scheidt, moet zij ongehuwd blijven of zich met haar man verzoenen), en een man moet zijn vrouw niet verstoten. ¹² Aan de rest zeg ik, niet de Heer, dat als een broeder een vrouw heeft die geen gelovige is en zij bereid is bij hem te wonen, hij haar niet moet verstoten. ¹³ En als een vrouw een man heeft die geen gelovige is, en hij bereid is bij haar te wonen, moet zij haar man niet verstoten. ¹⁴ Want de ongelovige man is geheiligd door zijn vrouw, en de ongelovige vrouw is geheiligd door de gelovige man; anders zouden uw kinderen onrein zijn, maar nu zijn ze heilig. ¹⁵ Als de ongelovige partner ervoor kiest te vertrekken, laat hen dan gaan; de broeder of zuster is in zulke omstandigheden niet gebonden, maar God heeft ons geroepen om in vrede te leven. ¹⁶ Want hoe kunt u zeker weten, vrouw, of u uw man tot redding zult leiden? Of u, man, of u uw vrouw tot hetzelfde zult leiden? ¹⁷ Niettemin, zoals de Heer aan ieder heeft toegewezen, zoals God ieder heeft geroepen, laat hen zo leven. Dit is mijn regel in alle kerken. ¹⁸ Was iemand geroepen terwijl hij besneden was? Hij moet niet proberen de tekenen van de besnijdenis te verwijderen. Was iemand geroepen terwijl hij onbesneden was? Hij moet geen besnijdenis zoeken. ¹⁹ De fysieke staat van

1 Korintiërs

besnijdenis of onbesnedenheid is van geen belang, maar wat werkelijk telt is het houden van de geboden van God.²⁰ Ieder mens moet blijven in de staat waarin zij geroepen werden.²¹ Werd u geroepen als slaaf? Laat het u niet verontrusten. Maar als u uw vrijheid kunt verkrijgen, grijp dan de kans.²² Want degene die in de Heer geroepen werd terwijl hij slaaf was, is de vrijgemaakte van de Heer; evenzo is degene die geroepen werd terwijl hij vrij was, een dienaar van Christus.²³ U bent gekocht tegen een prijs; word daarom niet tot slaaf van mensen.²⁴ Broeders en zusters, ieder moet bij God blijven in de staat waarin zij geroepen werden.²⁵ Nu over degenen die ongehuwd zijn, ik heb geen bevel van de Heer, maar ik geef mijn mening als iemand die, door de barmhartigheid van de Heer, betrouwbaar is.²⁶ Ik denk dan dat het goed is, gezien de huidige crisis, dat een persoon blijft zoals zij zijn.²⁷ Bent u gebonden aan een vrouw? Zoek niet om vrijgelaten te worden. Bent u vrij van een vrouw? Zoek geen vrouw.²⁸ Maar als u trouwt, hebt u niet gezondigd; en als een maagd trouwt, heeft zij niet gezondigd. Echter, zulke individuen zullen moeilijkheden in dit leven ondervinden, en ik wil u dat besparen.²⁹ Maar dit zeg ik, broeders en zusters: de tijd is kort, zodat vanaf nu degenen die vrouwen hebben, moeten leven alsof zij er geen hadden,³⁰ En degenen die rouwen, alsof zij niet rouwen; en degenen die vreugdevol zijn, alsof zij dat niet zijn; en degenen die kopen, alsof zij niets bezitten;³¹ En degenen die de wereld gebruiken, alsof zij er niet volledig in opgaan; want de huidige vorm van deze wereld gaat voorbij.³² Ik wil dat u vrij bent van zorgen. De ongehuwde man is gericht op de zaken van de Heer, hoe hij de Heer kan behagen;³³ Maar de gehuwde man is bezorgd over wereldse zaken, hoe hij zijn vrouw kan behagen,³⁴ En zijn interesses zijn verdeeld. De ongehuwde vrouw, en de maagd, is gericht op de zaken van de Heer, zodat zij heilig kan zijn in zowel lichaam als geest; maar de gehuwde vrouw is bezorgd over wereldse zaken, hoe zij haar man kan behagen.³⁵ Ik zeg dit voor uw eigen voordeel, niet om u een beperking op te leggen, maar om te bevorderen wat juist is en om onverdeelde toewijding aan de Heer te verzekeren.³⁶ Maar als iemand denkt dat hij zich niet correct gedraagt tegenover zijn verloofde, als zij de huwbare leeftijd voorbij is en het noodzakelijk lijkt, laat hem doen wat hij wil, hij zondigt niet; zij moeten trouwen.

³⁷ Maar degene die standvastig in zijn hart staat, niet onder dwang, maar controle heeft over zijn eigen wil, en in zijn eigen hart heeft besloten zijn verloofde te behouden, zal goed doen.³⁸ Dus dan, degene die zijn verloofde in het huwelijk geeft, doet goed, en degene die haar niet in het huwelijk geeft, zal nog beter doen.³⁹ Een vrouw is aan haar man verbonden zolang hij leeft; maar als haar man overlijdt, is zij vrij om te trouwen met wie zij wil, alleen in de Heer.⁴⁰ Naar mijn mening is zij gelukkiger als zij blijft zoals zij is; en ik geloof dat ik ook de Geest van God heb.

8 Wat betreft voedsel dat aan afgoden geofferd is, weten we dat wij allen kennis hebben. Kennis maakt iemand verwaand, maar liefde bouwt op.

² Als iemand denkt dat hij kennis bezit, weet hij nog niet zoals hij zou moeten weten; ³ Maar wie God liefheeft, is door Hem gekend. ⁴ Wat betreft het eten van voedsel dat aan afgoden geofferd is, begrijpen we dat een afgod onbeduidend is in de wereld, en dat er geen God is dan één. ⁵ Want zelfs als er diegenen zijn die 'goden' worden genoemd, hetzij in de hemel of op aarde, zoals er inderdaad veel 'goden' en veel 'heren' zijn, ⁶ Toch is er voor ons slechts één God, de Vader, uit wie alle dingen zijn, en wij bestaan voor Hem; en één Heer, Jezus Christus, door wie alle dingen zijn, en wij bestaan door Hem. ⁷ Niettemin bezit niet iedereen dit begrip; sommigen, gewend aan de afgod tot nu toe, eten voedsel alsof het aan een afgod geofferd was, en hun geweten, dat zwak is, wordt verontreinigd. ⁸ Voedsel brengt ons niet dichterbij God; we zijn niet slechter af als we niet eten, noch beter als we wel eten. ⁹ Maar wees voorzichtig dat deze vrijheid van u niet op de een of andere manier een struikelblok wordt voor degenen die zwak zijn. ¹⁰ Want als iemand u ziet, degene die kennis heeft, dinen in een tempel van een afgod, zal zijn geweten, als hij zwak is, niet aangemoedigd worden om dingen te eten die aan afgoden geofferd zijn? ¹¹ Want door uw kennis wordt degene die zwak is geschaad, de broer of zus voor wie Christus gestorven is. ¹² Zo zondigt u, door te zondigen tegen de broeders en zusters en hun geweten te kwetsen wanneer het zwak is, tegen Christus. ¹³ Daarom, als voedsel mijn broer doet struikelen, zal ik nooit meer vlees eten, zodat ik mijn broer niet laat vallen.

1 Korintiërs

9 Ben ik niet vrij? Ben ik niet een apostel? Heb ik Jezus, onze Heer, niet gezien? Bent u niet het resultaat van mijn arbeid in de Heer? ² Zelfs als ik door anderen niet als een apostel erkend word, ben ik dat toch zeker door u; want u bent het bewijs van mijn apostelschap in de Heer. ³ Mijn verdediging tegenover degenen die mij onderzoeken is deze: ⁴ Hebben wij niet de vrijheid om te eten en te drinken? ⁵ Hebben wij niet het recht om een gelovige vrouw mee te nemen, net als de andere apostelen, de broers van de Heer, en Kefas? ⁶ Of zijn het alleen Barnabas en ik die niet het recht hebben om van werk af te zien? ⁷ Wie dient er ooit als soldaat op eigen kosten? Wie plant een wijngaard en eet niet van de vruchten ervan? Of wie hoedt een kudde en consumeert niet de melk van de kudde? ⁸ Ik spreek deze dingen toch niet volgens menselijk oordeel, of wel? Of zegt de Wet deze dingen niet ook? ⁹ Want er staat geschreven in de Wet van Mozes: "U zult een dorsende os niet muilkorven." Is God alleen bezorgd om de ossen? ¹⁰ Of spreekt Hij geheel en al voor ons? Ja, het is voor ons geschreven, omdat de ploeger in hoop moet ploegen, en de dorser in hoop van het delen van de oogst moet dersen. ¹¹ Als wij geestelijke zegeningen met u hebben gedeeld, is het dan te veel verwacht om materiële steun van u te ontvangen? ¹² Als anderen dit recht over u delen, hebben wij het dan niet nog meer? Toch hebben wij geen gebruik gemaakt van dit recht, maar wij verdragen alles om geen belemmering te veroorzaken voor het evangelie van Christus. ¹³ Weet u niet dat zij die heilige diensten verrichten, eten van de offers van de tempel, en dat zij die regelmatig bij het altaar dienen, delen in wat op het altaar wordt aangeboden? ¹⁴ Op dezelfde manier heeft de Heer bevolen dat zij die het evangelie verkondigen, hun levensonderhoud uit het evangelie moeten verdienen. ¹⁵ Maar ik heb van geen van deze rechten gebruik gemaakt, en ik schrijf deze dingen niet zodat het in mijn geval zo zal gebeuren; want het zou beter voor mij zijn te sterven dan dat iemand mijn roem een lege maakt. ¹⁶ Want als ik het evangelie verkondig, heb ik niets om over te roemen, want ik ben verplicht het te doen; inderdaad, wee mij als ik het evangelie niet verkondig! ¹⁷ Want als ik dit vrijwillig doe, heb ik een beloning; maar als tegen mijn wil, is mij een opdracht toevertrouwd. ¹⁸ Wat is dan mijn beloning? Dat ik, wanneer ik het evangelie verkondig, het gratis mag aanbieden, zodat ik geen

volledig gebruik maak van mijn recht in het evangelie. ¹⁹ Want hoewel ik vrij ben van alle mensen, heb ik mijzelf een dienaar van allen gemaakt, zodat ik er meer mag winnen. ²⁰ Voor de Joden ben ik als een Jood geworden, zodat ik de Joden mag winnen; voor degenen die onder de Wet zijn, als onder de Wet, hoewel ik zelf niet onder de Wet ben, zodat ik degenen mag winnen die onder de Wet zijn; ²¹ Voor degenen die zonder de Wet zijn, als zonder de Wet, hoewel ik niet zonder de wet van God ben maar onder de wet van Christus, zodat ik degenen mag winnen die zonder de Wet zijn. ²² Voor de zwakken ben ik als zwak geworden, zodat ik de zwakken mag winnen; ik ben alles geworden voor alle mensen, zodat ik door alle middelen sommigen mag redden. ²³ Ik doe alles omwille van het evangelie, zodat ik deel mag hebben aan de zegeningen ervan. ²⁴ Weet u niet dat in een wedloop alle lopers strijden, maar slechts één de prijs ontvangt? Loop op zo'n manier dat u mag winnen. ²⁵ Iedereen die aan de spelen deelneemt, oefent zelfbeheersing in alle dingen. Zij doen het om een vergankelijke kroon te verkrijgen, maar wij een onvergankelijke. ²⁶ Daarom loop ik niet doeleloos; noch zwaai ik mijn armen als een bokser die niets dan lucht slaat. ²⁷ In plaats daarvan disciplineer ik mijn lichaam streng en maak ik het mijn slaaf, zodat ik, nadat ik aan anderen heb gepredikt, zelf niet gediskwalificeerd raak.

10 Want ik wil niet dat u onwetend bent, broeders en zusters, dat onze voorouders allen onder de wolk waren en allen door de zee gingen; ² En zij werden allen in Mozes gedoopt in de wolk en in de zee; ³ En zij aten allen hetzelfde geestelijke voedsel, ⁴ En zij dronken allen hetzelfde geestelijke drank, want zij dronken uit een geestelijke rots die met hen meeging; en die rots was Christus. ⁵ Toch was God in de meeste van hen niet welgevallig; hun lichamen werden in de woestijn verspreid. ⁶ Nu zijn deze gebeurtenissen als voorbeelden voor ons gebeurd, opdat wij geen schadelijke dingen zouden begeren zoals zij deden. ⁷ Wordt geen afgodendienaars, zoals sommigen van hen waren; zoals er geschreven staat: "Het volk ging zitten om te eten en te drinken, en stond op om te feesten." ⁸ Laten wij ons ook niet inlaten met immoraliteit, zoals sommigen van hen deden, en drieëntwintigduizend vielen op één dag. ⁹ Laten wij de Heer ook niet op de proef stellen, zoals

1 Korintiërs

sommigen van hen deden, en door slangen werden vernietigd. ¹⁰ Laten wij ook niet klagen, zoals sommigen van hen deden, en door de verderver werden vernietigd. ¹¹ Deze dingen zijn hun overkomen als een waarschuwing, en zij zijn opgeschreven voor onze lering, over wie het einde der tijden is gekomen. ¹² Daarom, laat ieder die denkt te staan, oppassen dat hij niet valt. ¹³ Geen verleiding heeft u overvallen behalve wat menselijk is; en God is trouw, die niet zal toestaan dat u verleid wordt boven uw vermogen, maar met de verleiding ook een uitweg zal bieden, zodat u het kunt verdragen. ¹⁴ Daarom, mijn geliefde vrienden, vermijd afgoderij. ¹⁵ Ik spreek tot u als wijze mensen; overweeg wat ik zeg. ¹⁶ Is de beker der zegening die wij zegenen niet een deelname aan het bloed van Christus? Is het brood dat wij breken niet een deelname aan het lichaam van Christus? ¹⁷ Omdat er één brood is, zijn wij die velen zijn één lichaam; want wij allen delen in het ene brood. ¹⁸ Denk aan het volk van Israël; zijn zij die de offers eten niet deelgenoten van het altaar? ¹⁹ Wat bedoel ik dan? Dat voedsel dat aan afgoden is geofferd iets is, of dat een afgod iets is? ²⁰ Nee, maar ik zeg dat wat de heidenen offeren, zij aan demonen offeren en niet aan God; en ik wil niet dat u deelgenoten met demonen bent. ²¹ U kunt niet de beker van de Heer delen en de beker van demonen; u kunt niet deelnemen aan de tafel van de Heer en de tafel van demonen. ²² Of zullen wij de Heer uitdagen? Zeker, wij zijn niet sterker dan Hij. ²³ "Alle dingen zijn geoorloofd," maar niet alle dingen zijn nuttig. "Alle dingen zijn geoorloofd," maar niet alle dingen bouwen op. ²⁴ Laat niemand zijn eigen voordeel zoeken, maar dat van zijn naaste. ²⁵ Eet alles wat in de vleesmarkt verkocht wordt zonder gewetensvragen te stellen; ²⁶ Want de aarde en alles wat erin is behoort de Heer toe. ²⁷ Als een ongelovige u uitnodigt en u wilt gaan, eet dan alles wat u wordt voorgezet zonder gewetensvragen te stellen. ²⁸ Maar als iemand tegen u zegt: "Dit is aan een offer gebracht," eet het dan niet, omwille van degene die het u vertelde, en omwille van het geweten; ²⁹ Ik bedoel niet uw eigen geweten, maar dat van de ander; want waarom zou mijn vrijheid door het geweten van een ander geoordeeld worden? ³⁰ Als ik met dankbaarheid deelneem, waarom word ik dan bekritiseerd voor iets waarvoor ik dank zeg? ³¹ Daarom, wat u ook doet, of het nu eten of drinken is, doe het alles tot eer van God. ³²

Geef geen aanstoot aan Joden of Grieken, of aan de gemeente van God; ³³ Zoals ik probeer iedereen in alles te behagen, niet mijn eigen voordeel zoekend maar dat van velen, opdat zij gered worden.

11 Imiteer mij daarom, zoals ik Christus imiteer. ² Ik prijs u omdat u mij in alles herinnert en de tradities stevig vasthoudt zoals ik ze aan u heb doorgegeven. ³ Ik wil dat u begrijpt dat Christus de leider is van elke man, de man is de leider van een vrouw, en God is de leider van Christus. ⁴ Elke man die zijn hoofd bedekt terwijl hij bidt of profeteert, brengt oneer aan zijn hoofd. ⁵ Maar elke vrouw die bidt of profeteert met onbedekt hoofd, brengt oneer aan haar hoofd, want zij is als iemand wiens hoofd is geschoren. ⁶ Want als een vrouw haar hoofd niet bedekt, moet zij ook haar haar afknippen; maar als het schandelijk is voor een vrouw om haar haar af te knippen of haar hoofd te scheren, moet zij haar hoofd bedekken. ⁷ Een man moet zijn hoofd niet bedekken, aangezien hij het beeld en de glorie van God is; maar de vrouw is de glorie van de man. ⁸ Want de man komt niet van de vrouw, maar de vrouw komt van de man; ⁹ Want de man is inderdaad niet geschapen voor het welzijn van de vrouw, maar de vrouw voor het welzijn van de man. ¹⁰ Daarom moet een vrouw een teken van gezag op haar hoofd hebben, vanwege de engelen. ¹¹ Echter, in de Heer is de vrouw niet los van de man, noch is de man los van de vrouw. ¹² Want zoals de vrouw van de man komt, zo wordt ook de man geboren door de vrouw; en alle dingen komen van God. ¹³ Overweeg dit voor uzelf: is het gepast voor een vrouw om tot God te bidden met onbedekt hoofd? ¹⁴ Leert zelfs de natuur u niet dat als een man lang haar heeft, het een schande voor hem is, ¹⁵ maar als een vrouw lang haar heeft, het haar glorie is? Want haar haar is haar gegeven als een bedekking. ¹⁶ Maar als iemand ruzieachtig wil zijn, wij hebben geen andere gewoonte, noch de kerken van God. ¹⁷ Bij het geven van deze volgende instructie kan ik u niet prijzen, omdat uw samenkomsten meer kwaad dan goed doen. ¹⁸ Om te beginnen, wanneer u samenkomt als een kerk, hoor ik dat er verdeeldheid onder u is; en tot op zekere hoogte geloof ik het. ¹⁹ Inderdaad, er moeten verschillen onder u zijn om te laten zien wie van u Gods goedkeuring heeft. ²⁰ Wanneer u samenkomt, is het niet echt om het Avondmaal van de Heer te eten, ²¹ want wanneer u eet, gaat ieder voor met zijn eigen maaltijd; de een

1 Korintiërs

blijft hongerig terwijl de ander dronken wordt. ²² Wat! Hebt u geen huizen om in te eten en te drinken? Of veracht u de kerk van God en vernederd u degenen die niets hebben? Wat zal ik tegen u zeggen? Zal ik u prijzen? In deze zaak prijs ik u niet. ²³ Want ik heb van de Heer ontvangen wat ik ook aan u heb doorgegeven: dat de Heer Jezus, in de nacht dat Hij werd verraden, brood nam; ²⁴ En na het dankzeggen brak Hij het en zei: "Dit is Mijn lichaam, dat voor u is; doe dit tot Mijn gedachtenis." ²⁵ Evenzo nam Hij na de maaltijd de beker en zei: "Deze beker vertegenwoordigt het nieuwe verbond in Mijn bloed; doe dit, zo vaak als u het drinkt, tot Mijn gedachtenis." ²⁶ Want elke keer dat u dit brood eet en uit deze beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer totdat Hij terugkomt. ²⁷ Daarom, wie het brood eet of de beker van de Heer drinkt op een onwaardige manier, zal schuldig zijn aan het zondigen tegen het lichaam en bloed van de Heer. ²⁸ Ieder mens moet zichzelf onderzoeken voordat hij van het brood eet en uit de beker drinkt. ²⁹ Want degenen die eten en drinken zonder het lichaam van Christus te onderscheiden, eten en drinken een oordeel over zichzelf. ³⁰ Dit is de reden waarom velen onder u zwak en ziek zijn, en verschillende zijn overleden. ³¹ Maar als we onszelf beter zouden beoordelen, zouden we niet onder zo'n oordeel komen. ³² Toch, wanneer we op deze manier door de Heer worden geoordeeld, worden we gecorrigeerd zodat we niet uiteindelijk met de wereld worden veroordeeld. ³³ Daarom, mijn broeders en zusters, wanneer u samenkomt om te eten, moet u allen samen deelnemen. ³⁴ Als iemand honger heeft, moet hij thuis eten, zodat wanneer u samenkomt het niet tot een oordeel leidt. En wanneer ik kom, zal ik verdere aanwijzingen geven.

12 Wat betreft de geestelijke gaven, beste vrienden, wil ik niet dat jullie onwetend zijn.

² Jullie weten dat toen jullie ongelovigen waren, jullie misleid werden naar de stomme afgoden, hoe jullie ook werden geleid. ³ Daarom verklaar ik jullie dat niemand, die door de Geest van God spreekt, zegt: "Jezus is vervloekt," en niemand kan zeggen: "Jezus is Heer," behalve door de Heilige Geest. ⁴ Nu zijn er verschillende soorten gaven, maar dezelfde Geest. ⁵ En er zijn verschillende soorten bedieningen, maar dezelfde Heer. ⁶ Er zijn verschillende soorten werkingen, maar het is dezelfde God die alle dingen in iedereen tot stand

brengt. ⁷ Maar aan ieder persoon wordt de manifestatie van de Geest gegeven tot welzijn van allen. ⁸ Want aan de één wordt door de Geest het woord van wijsheid gegeven, en aan een ander het woord van kennis door dezelfde Geest; ⁹ Aan een ander, geloof door dezelfde Geest; en aan een ander, gaven van genezing door de ene Geest, ¹⁰ En aan een ander het werken van wonderen, en aan een ander profetie, en aan een ander het onderscheiden van geesten, aan een ander verschillende soorten talen, en aan een ander de uitleg van talen. ¹¹ Maar één en dezelfde Geest is actief in al deze, en verdeelt aan ieder persoon individueel zoals Hij wil. ¹² Want zoals het lichaam één is en vele delen heeft, en alle delen van het lichaam, hoewel talrijk, één lichaam zijn, zo is ook Christus. ¹³ Want door één Geest zijn wij allen gedoopt in één lichaam, of we nu Joden of Grieken zijn, of we nu slaven of vrijen zijn, en wij zijn allen gemaakt om deel te hebben aan één Geest. ¹⁴ Want het lichaam bestaat niet uit één deel, maar uit vele. ¹⁵ Als de voet zegt: "Omdat ik geen hand ben, behoor ik niet tot het lichaam," is het daarom niet minder een deel van het lichaam. ¹⁶ En als het oor zegt: "Omdat ik geen oog ben, behoor ik niet tot het lichaam," is het daarom niet minder een deel van het lichaam. ¹⁷ Als het hele lichaam een oog was, wat zou er dan gebeuren met het gehoor? Als het hele lichaam gehoor was, wat zou er dan worden van de reukzin? ¹⁸ Maar nu heeft God de delen, elk van hen in het lichaam geplaatst, zoals Hij het bedoeld heeft. ¹⁹ Als allen een enkel deel waren, waar zou het lichaam dan zijn? ²⁰ Toch, zoals het is, zijn er vele delen, maar één lichaam. ²¹ En het oog kan niet zeggen tegen de hand: "Ik heb je niet nodig"; noch kan het hoofd opnieuw zeggen tegen de voeten: "Ik heb jullie niet nodig." ²² Integendeel, het is veel meer zo dat de delen van het lichaam die zwakker lijken, onmisbaar zijn; ²³ En die delen van het lichaam die wij minder eervol achten, daaraan schenken wij grotere eer, en onze minder presentabele delen worden met grotere decorum behandeld, ²⁴ Terwijl onze meer presentabele delen daar geen behoefte aan hebben. Maar God heeft het lichaam zo samengesteld, dat Hij meer overvloedige eer geeft aan dat deel dat tekortkwam, ²⁵ Zodat er geen verdeeldheid in het lichaam is, maar dat de delen gelijke zorg voor elkaar hebben. ²⁶ En als één deel van het lichaam lijdt, lijden alle delen mee; als een deel geëerd wordt, verheugen alle delen zich

1 Korintiërs

ermee. ²⁷ Nu zijn jullie het lichaam van Christus, en individueel delen daarvan. ²⁸ En God heeft in de kerk aangesteld, ten eerste apostelen, ten tweede profeten, ten derde leraren, daarna wonderen, daarna gaven van genezing, hulpverleningen, besturen, en verschillende soorten talen. ²⁹ Allen zijn toch geen apostelen, of wel? Allen zijn toch geen profeten, of wel? Allen zijn toch geen leraren? Allen zijn toch geen werkers van wonderen? ³⁰ Niet allen hebben gaven van genezing, of wel? Niet allen spreken in talen, of wel? Niet allen leggen uit, of wel? ³¹ Maar verlang vurig naar de grotere gaven. En toch, ik ga jullie een veel betere weg tonen.

13 Al spreek ik de talen van mensen en engelen, maar heb ik de liefde niet, dan ben ik als een dreunende gong of een schelle cimbaal. ² Al heb ik de gave van profetie, begrijp ik alle mysteries en alle kennis, en al heb ik het volledige geloof om bergen te verplaatsen, maar heb ik de liefde niet, dan ben ik niets. ³ En al geef ik al mijn bezittingen weg aan liefdadigheid, en al geef ik mijn lichaam over om te kunnen roemen, maar heb ik de liefde niet, het baat mij niets. ⁴ Liefde is geduldig en vriendelijk; zij is niet jaloers, zij schept niet op, zij is niet trots. ⁵ Zij is niet grof, zij zoekt zichzelf niet; zij is niet lichtgeraakt, zij houdt geen lijst van fouten bij, ⁶ Zij verheugt zich niet over onrecht, maar vindt vreugde in de waarheid; ⁷ Zij beschermt altijd, heeft altijd vertrouwen, heeft altijd hoop, en volhardt altijd. ⁸ Liefde faalt nooit; maar waar er profetieën zijn, zullen zij ten einde komen; waar er talen zijn, zullen zij verstommen; waar er kennis is, zal zij verdwijnen. ⁹ Want wij kennen gedeeltelijk en profeten gedeeltelijk; ¹⁰ Maar wanneer de volmaaktheid komt, zal wat gedeeltelijk is verdwijnen. ¹¹ Toen ik een kind was, sprak ik als een kind, dacht ik als een kind, redeneerde ik als een kind; toen ik een volwassene werd, legde ik de kinderachtige manieren af. ¹² Want nu zien wij slechts een weerspiegeling als in een spiegel, dan zullen wij van aangezicht tot aangezicht zien; nu ken ik gedeeltelijk, maar dan zal ik volledig kennen, zoals ik volledig gekend ben. ¹³ En nu blijven deze drie: geloof, hoop en liefde. Maar de grootste van deze is de liefde.

14 Jaag de liefde na en streef naar de geestelijke gaven, vooral dat je mag profeteren. ² Want wie in een tong spreekt,

spreekt niet tot mensen, maar tot God; niemand begrijpt het immers, maar hij spreekt geheimenissen in zijn geest. ³ Maar wie profeteert, spreekt tot mensen tot hun versterking, aanmoediging en troost. ⁴ Wie in een tong spreekt, bouwt zichzelf op, maar wie profeteert, sticht de gemeente. ⁵ Ik zou willen dat jullie allemaal in tongen spraken, maar nog meer dat jullie zouden profeteren; groter is degene die profeteert dan degene die in tongen spreekt, tenzij iemand het uitlegt, zodat de gemeente opgebouwd kan worden. ⁶ Maar nu, broeders en zusters, als ik tot jullie kom en in tongen spreek, hoe zal ik jullie dan van nut zijn, tenzij ik jullie een openbaring, kennis, profetie of onderwijzing breng? ⁷ Zelfs levenloze instrumenten, of het nu een fluit of harp is, als ze een geluid voortbrengen, als ze geen onderscheid in tonen maken, hoe zal dan bekend zijn wat er op de fluit of de harp gespeeld wordt? ⁸ Want als de trompet een onduidelijk geluid geeft, wie zal zich dan gereedmaken voor de strijd? ⁹ Zo ook jullie, tenzij jullie met de tong verstaanbare spraak voortbrengen, hoe zal bekend zijn wat er gesproken wordt? Want jullie zullen slechts in de lucht spreken. ¹⁰ Er zijn, misschien, heel veel soorten talen in de wereld, en geen daarvan is zonder betekenis. ¹¹ Dus als ik de betekenis van de taal niet ken, zal ik een vreemdeling zijn voor degene die spreekt, en degene die spreekt zal een vreemdeling voor mij zijn. ¹² Zo ook jullie, omdat jullie verlangend zijn naar geestelijke gaven, streef ernaar uit te blinken in het opbouwen van de gemeente. ¹³ Daarom moet iemand die in een tong spreekt bidden dat hij mag uitleggen. ¹⁴ Want als ik in een tong bid, bidt mijn geest, maar mijn verstand is onvruchtbaar. ¹⁵ Wat is dan het resultaat? Ik zal bidden met de geest, maar ik zal ook bidden met het verstand; ik zal zingen met de geest, en ik zal ook zingen met het verstand. ¹⁶ Want anders, als je God alleen in de geest zegent, hoe zal degene die de plaats van de buitenstaander inneemt het "Amen" zeggen bij jouw dankzegging, aangezien hij niet begrijpt wat je zegt? ¹⁷ Want je dankt wel goed, maar de ander wordt niet opgebouwd. ¹⁸ Ik ben God dankbaar dat ik meer in tongen spreek dan jullie allemaal; ¹⁹ Toch zou ik in de gemeente liever vijf woorden met begrip spreken, om ook anderen te onderwijzen, dan tienduizend woorden in een tong. ²⁰ Broeders en zusters, wees niet kinderlijk in jullie denken; wat kwaad betreft,

1 Korintiërs

wees als zuigelingen, maar in jullie denken wees volwassen. ²¹ In de Wet staat geschreven:

“Door mensen van vreemde tongen en door de lippen van vreemdelingen zal Ik tot dit volk spreken, en zelfs dan zullen zij niet naar Mij luisteren,” zegt de Heer.

²² Dus dan zijn tongen een teken, niet voor degenen die geloven maar voor ongelovigen; maar profetie is niet voor ongelovigen maar voor degenen die geloven. ²³ Daarom, als de hele gemeente samenkomt en iedereen in tongen spreekt, en buitenstaanders of ongelovigen komen binnen, zullen zij dan niet zeggen dat jullie gek zijn? ²⁴ Maar als iedereen profeteert, en een ongelovige of buitenstaander komt binnen, dan wordt hij door allen overtuigd, hij wordt door allen ter verantwoording geroepen; ²⁵ De geheimen van zijn hart worden onthuld; en zo zal hij op zijn gezicht vallen en God aanbidden, verklarend dat God werkelijk onder jullie is. ²⁶ Wat is dan het resultaat, broeders en zusters? Wanneer jullie samenkomen, heeft ieder een psalm, een onderwijzing, een openbaring, een tong, een uitleg. Alles moet gedaan worden tot opbouw. ²⁷ Als iemand in een tong spreekt, laat het dan door twee of hoogstens drie zijn, en ieder op zijn beurt, en iemand moet uitleggen; ²⁸ Maar als er geen uitlegger is, moeten zij zwijgen in de gemeente, en tot zichzelf en tot God spreken. ²⁹ Laat twee of drie profeten spreken, en laat de anderen beoordelen. ³⁰ Maar als een openbaring aan een ander wordt gegeven die zit, moet de eerste zwijgen. ³¹ Want jullie kunnen allemaal één voor één profeteren, zodat allen kunnen leren en allen aangemoedigd kunnen worden; ³² En de geesten van profeten zijn onder de controle van profeten; ³³ Want God is een God van vrede, niet van wanorde. Zoals in alle gemeenten van de heiligen, ³⁴ De vrouwen moeten zwijgen in de gemeenten; want het is hen niet toegestaan te spreken, maar zij moeten onderdanig zijn, zoals de Wet ook zegt. ³⁵ Als zij iets willen leren, laat hen dan hun eigen mannen thuis vragen; want het is ongepast voor een vrouw om in de gemeente te spreken. ³⁶ Is het woord van God van jullie uitgegaan? Of zijn jullie de enigen die het bereikt heeft? ³⁷ Als iemand zichzelf als profeet of geestelijk beschouwt, laat hij erkennen dat wat ik jullie schrijf het bevel van de Heer is. ³⁸ Maar als iemand dit niet erkent, wordt hij niet erkend. ³⁹ Daarom, mijn

broeders en zusters, verlang ernaar te profeteren, en verbied het spreken in tongen niet. ⁴⁰ Maar alles moet op een gepaste en ordelijke manier gebeuren.

15 Nu verkondig ik u, beste vrienden, het evangelie dat ik u heb gepredikt, dat u hebt aangenomen en waarin u standvastig staat,

² Waardoor u ook gered wordt, als u stevig vasthoudt aan de boodschap die ik u heb gepredikt, tenzij uw geloof zonder doel was. ³ Want ik heb u overgeleverd wat ik ook heb ontvangen, dat Christus gestorven is voor onze zonden overeenkomstig de Schriften, ⁴ en dat Hij begraven is, en op de derde dag is opgewekt, zoals voorspeld door de Schriften, ⁵ Want Hij verscheen aan Kefas, en daarna aan de Twaalf. ⁶ Daarna verscheen Hij aan meer dan vijfhonderd gelovigen tegelijk, van wie de meesten nog leven, hoewel sommigen zijn overleden; ⁷ Daarna verscheen Hij aan Jakobus, en toen aan alle apostelen; ⁸ En ten slotte, als aan een ontijdig geborene, verscheen Hij ook aan mij. ⁹ Want ik ben de minste van de apostelen, en onwaardig om een apostel genoemd te worden, omdat ik de kerk van God heb vervolgd. ¹⁰ Maar door de genade van God ben ik wat ik ben, en Zijn genade jegens mij was niet zonder effect; maar ik heb harder gewerkt dan zij allen, toch niet ik, maar de genade van God met mij. ¹¹ Of het nu ik was of zij, dit is wat wij prediken en dit is wat u geloofde. ¹² Nu, als Christus wordt verkondigd als opgewekt uit de doden, hoe kunnen sommigen onder u zeggen dat er geen opstanding van de doden is? ¹³ Maar als er geen opstanding van de doden is, dan is Christus zelf niet opgewekt; ¹⁴ En als Christus niet is opgewekt, dan is onze prediking zonder doel, en uw geloof is ook zonder doel. ¹⁵ Bovendien worden wij zelfs valse getuigen van God bevonden, omdat wij van God hebben getuigd dat Hij Christus heeft opgewekt, die Hij niet heeft opgewekt als inderdaad de doden niet worden opgewekt. ¹⁶ Want als de doden niet tot leven worden gebracht, dan is zelfs Christus niet opgewekt; ¹⁷ En als Christus niet is opgewekt, is uw geloof tevergeefs; u blijft in uw zonden. ¹⁸ Dan zijn ook zij die in Christus zijn overleden, vergaan. ¹⁹ Als wij in Christus alleen voor dit leven hebben gehoopt, zijn wij van alle mensen het meest te beklagen. ²⁰ Maar nu is Christus opgewekt uit de doden, de eersteling van hen die zijn overleden. ²¹ Want aangezien de dood door een mens kwam, komt de opstanding van de doden ook door een mens. ²² Want zoals allen in Adam sterven,

1 Korintiërs

zo zullen in Christus allen levend worden gemaakt.²³ Maar ieder in zijn eigen orde: Christus de eersteling, daarna zij die van Christus zijn bij Zijn komst,²⁴ Dan komt het einde, wanneer Hij het koninkrijk overdraagt aan onze God en Vader, nadat Hij alle heerschappij en alle autoriteit en macht heeft afgeschafte.²⁵ Want Hij moet regeren totdat Hij al Zijn vijanden onder Zijn voeten heeft geplaatst.²⁶ De laatste vijand die wordt afgeschafte is de dood.²⁷ Want Hij heeft alle dingen onder Zijn voeten onderworpen. Maar wanneer Hij zegt: "Alle dingen zijn onderworpen," is het duidelijk dat dit de Ene uitsluit die alle dingen aan Hem heeft onderworpen.²⁸ Wanneer alle dingen aan Hem onderworpen zijn, zal ook de Zoon zelf onderworpen worden aan de Ene die alle dingen aan Hem heeft onderworpen, zodat God alles in allen zal zijn.²⁹ Anders, wat zullen zij doen die voor de doden gedoopt worden? Als de doden helemaal niet worden opgewekt, waarom worden zij dan voor hen gedoopt?³⁰ Waarom staan wij elk uur in gevaar?³¹ Ik verklaar, beste vrienden, bij de trots die ik in u heb in Christus Jezus onze Heer, dat ik elke dag de dood onder ogen zie.³² Als ik uit menselijke motieven met wilde beesten in Efeze heb gevochten, wat baat het mij? Als de doden niet worden opgewekt,

"Laten we eten en drinken, want morgen sterven we."

³³ Laat u niet misleiden: "Slechte omgang bederft goede zeden."³⁴ Ontwaak tot gerechtigheid en stop met zondigen, want sommigen hebben geen kennis van God. Ik zeg dit tot uw schaamte.³⁵ Maar iemand zal vragen: "Hoe worden de doden opgewekt? En met wat voor lichaam komen zij?"³⁶ Dwaas! Wat u zaait, komt niet tot leven tenzij het sterft;³⁷ En wat u zaait, zaait u niet het lichaam dat zal zijn, maar een kale korrel, misschien van tarwe of iets anders.³⁸ Maar God geeft het een lichaam zoals Hij wil, en aan elk van de zaden een eigen lichaam.³⁹ Niet alle vlees is hetzelfde: er is één soort voor mensen, een andere voor dieren, een andere voor vogels, en een andere voor vissen.⁴⁰ Er zijn ook hemelse lichamen en aardse lichamen, maar de glorie van de hemelse is van één soort, en de glorie van de aardse is van een andere.⁴¹ Er is één glorie van de zon, een andere glorie van de maan, en een andere glorie van de sterren; want ster verschilt van ster in glorie.⁴² Zo is het ook met de opstanding van de doden. Het

lichaam wordt gezaaid als vergankelijk, het wordt opgewekt als onvergankelijk;⁴³ Hoewel het wordt gezaaid zonder eer, wordt het opgewekt in glorie; hoewel het wordt gezaaid in zwakheid, wordt het opgewekt in kracht;⁴⁴ Hoewel het wordt gezaaid als een natuurlijk lichaam, wordt het opgewekt als een geestelijk lichaam. Als er een natuurlijk lichaam bestaat, is er ook een geestelijk lichaam.⁴⁵ Zoals er geschreven staat: "De eerste mens, Adam, werd een levend wezen." en de laatste Adam werd een levendmakende geest.⁴⁶ Echter, het geestelijke kwam niet eerst, maar het natuurlijke, en daarna het geestelijke.⁴⁷ De eerste mens was van de aarde, gevormd uit stof; de tweede mens is van de hemel.⁴⁸ Zoals de mens van stof was, zo zijn ook zij die van stof zijn; en zoals de hemelse mens is, zo zijn ook zij die van de hemel zijn.⁴⁹ Zoals wij het beeld van de mens van stof hebben gedragen, zullen wij ook het beeld van de hemelse mens dragen.⁵⁰ Nu verklaar ik dit, beste vrienden, dat vlees en bloed het koninkrijk van God niet kunnen erven; noch erft het vergankelijke het onvergankelijke.⁵¹ Luister, ik vertel u een mysterie; wij zullen niet allen slapen, maar wij zullen allen worden veranderd,⁵² In een ogenblik, in een oogwenk, bij de laatste bazuin; want de bazuin zal klinken, en de doden zullen worden opgewekt als onvergankelijk, en wij zullen worden veranderd.⁵³ Want dit vergankelijke moet worden bekleed met het onvergankelijke, en dit sterfelijke met onsterfelijkeheid.⁵⁴ Maar wanneer dit vergankelijke is bekleed met het onvergankelijke, en dit sterfelijke met onsterfelijkeheid, dan zal het gezegde dat geschreven staat uitkomen: "De dood is verslonden in overwinning.

⁵⁵ O dood, waar is uw overwinning? O dood, waar is uw engel?"

⁵⁶ Want de engel van de dood is de zonde, en de kracht van de zonde is de Wet;⁵⁷ Dus, dank aan God, die ons de overwinning schenkt door onze Heer Jezus Christus.⁵⁸ Daarom, mijn geliefde vrienden, wees standvastig, onwankelbaar, altijd uitblinkend in het werk van de Heer, wetende dat uw arbeid niet tevergeefs is in de Heer.

16 Wat betreft de inzameling voor de gelovigen, zoals ik de gemeenten van Galatië heb opgedragen, moeten jullie hetzelfde doen.² Op de eerste dag van elke week moet ieder van jullie iets opzijleggen en sparen,

1 Korintiërs

naargelang hij voorspoedig is, zodat er geen inzamelingen hoeven te worden gehouden wanneer ik kom. ³ Wanneer ik aankom, zal ik degenen die jullie goedkeuren, met brieven sturen om jullie gift naar Jeruzalem te brengen; ⁴ En als het passend lijkt dat ik ook ga, zullen zij met mij meegaan. ⁵ Ik zal naar jullie komen nadat ik door Macedonië ben gereisd, want ik reis door Macedonië; ⁶ En het is mogelijk dat ik bij jullie blijf, of zelfs de winter doorbreng, zodat jullie mij kunnen helpen op mijn reis, waarheen ik ook ga. ⁷ Want ik wil jullie nu niet alleen maar kort zien; ik hoop enige tijd bij jullie te blijven, als de Heer het toestaat. ⁸ Echter, ik ben van plan in Efeze te blijven tot Pinksteren; ⁹ Want er heeft zich een grote kans voor effectief werk geopend voor mij, en er zijn veel tegenstanders. ¹⁰ Als Timotheüs nu komt, zorg ervoor dat hij niets te vrezen heeft terwijl hij bij jullie is, want hij doet het werk van de Heer, zoals ik ook doe. ¹¹ Kijk dus niet op hem neer. Maar stuur hem in vrede op weg, zodat hij bij mij kan komen; want ik verwacht hem met de broeders. ¹² Wat betreft onze broeder Apollos, ik heb hem sterk aangemoedigd om met de broeders naar jullie toe te komen; en het was helemaal niet zijn

wens om nu te komen, maar hij zal komen wanneer hij de gelegenheid heeft. ¹³ Wees waakzaam, sta vast in het geloof, wees moedig, wees sterk. ¹⁴ Zorg ervoor dat alles wat jullie doen in liefde gebeurt. ¹⁵ Nu dring ik er bij jullie op aan, broeders en zusters: jullie kennen het huisgezin van Stefanus, dat zij de eerstelingen van Achaje zijn, en dat zij zich hebben toegewijd aan de dienst van de heiligen, ¹⁶ Dat jullie ook onderdanig zijn aan zulke mensen en aan iedereen die helpt in het werk en zich inspant. ¹⁷ Ik ben blij met de komst van Stefanus, Fortunatus en Achaïcus, omdat zij hebben aangevuld wat jullie ontbrak. ¹⁸ Want zij hebben mijn geest en de uwe verkwikt. Erken daarom zulke personen. ¹⁹ De gemeenten van Azië groeten jullie. Aquila en Prisca groeten jullie hartelijk in de Heer, samen met de gemeente die in hun huis samenkomt. ²⁰ Alle gelovigen groeten jullie. Omarm elkaar met een heilige kus. ²¹ Zie, deze groet is door mij, Paulus, met mijn eigen hand geschreven. ²² Als iemand de Heer niet liefheeft, laat hem onder een vloek zijn. Maranatha! ²³ Moge de genade van de Heer Jezus bij jullie blijven. ²⁴ Mijn liefde is met jullie allen in Christus Jezus. Amen.

2 Korintiërs

1 Van Paulus, een apostel van Christus Jezus door Gods wil, en Timoteüs, onze broer, Aan de gemeente van God in Korinthe, samen met alle heiligen in heel Achaje: ² Moge genade en vrede van God, onze Vader, en de Heer Jezus Christus u ten deel vallen. ³ Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, de barmhartige Vader en bron van alle troost, ⁴ Die ons troost in al onze moeilijkheden, zodat wij degenen die in moeilijkheden verkeren kunnen troosten met de troost die wij zelf van God ontvangen. ⁵ Want zoals wij overvloedig delen in het lijden van Christus, zo stroomt door Christus onze troost over. ⁶ Maar als wij moeilijkheden ondervinden, is het voor uw troost en redding; of als wij getroost worden, is het voor uw troost, die u helpt geduldig dezelfde lijden te verdragen die wij ervaren; ⁷ En onze hoop voor u is onwankelbaar, wetende dat zoals u deel hebt aan ons lijden, u ook deel hebt aan onze troost. ⁸ Want wij willen niet dat u onwetend bent, broeders en zusters, over de moeilijkheden die wij in Azië ondervonden, waar wij zo zwaar belast werden dat wij zelfs aan ons leven wanhoopten. ⁹ Inderdaad, we voelden dat we het doodvonnis hadden ontvangen, zodat we niet op onszelf zouden vertrouwen, maar op God, die de doden opwekt; ¹⁰ Die ons van zo'n gevaarlijke dood heeft verlost, en ons zal blijven verlossen. Op Hem hebben wij onze hoop gevestigd, en Hij zal ons nog verlossen, ¹¹ Als u ook meehelpt door uw gebeden, zodat door velen dank wordt gebracht namens ons voor de gunst die ons door de gebeden van velen is verleend. ¹² Want onze trots is dit, het getuigenis van ons geweten, dat wij ons in heiligheid en goddelijke oprechtheid, niet in wereldse wijsheid maar in de genade van God, in de wereld hebben gedragen, en vooral jegens u. ¹³ Want wij schrijven u niets anders dan wat u leest en begrijpt, en ik hoop dat u volledig zult begrijpen, ¹⁴ Zoals u ons ook gedeeltelijk begreep, dat wij uw reden tot trots zijn zoals u ook de onze bent, op de dag van onze Heer Jezus. ¹⁵ In dit vertrouwen was ik aanvankelijk van plan u te bezoeken, zodat u tweemaal gezegend zou worden; ¹⁶ Namelijk, om uw kant op te gaan naar Macedonië, en weer van Macedonië naar u te komen, en door u geholpen te worden op mijn weg naar Judea. ¹⁷ Daarom, was ik niet besluiteloos toen ik dit van plan was, of wat ik plan, plan ik volgens menselijke maatstaven, zodat er bij mij zowel "Ja, ja" als "Nee, nee" zal zijn? ¹⁸ Maar

zoals God trouw is, is onze boodschap aan u geen mengeling van "Ja en nee." ¹⁹ Want de Zoon van God, Christus Jezus, die onder u door ons is verkondigd—door mij en Silvanus en Timoteüs—was geen mengeling van "Ja en nee," maar is altijd "Ja" in Hem geweest. ²⁰ Want alle beloften van God vinden hun "Ja" in Hem; daarom spreken wij door Hem ons "Amen" tot de glorie van God. ²¹ Het is God die zowel ons als u in Christus bevestigt. Hij heeft ons gezalfd, ²² Die ook Zijn zegel van eigendom op ons heeft gezet en Zijn Geest in onze harten heeft geplaatst als een garantie. ²³ Maar ik roep God als mijn getuige aan, dat het was om u te sparen dat ik niet naar Korinthe ben teruggekeerd. ²⁴ Niet dat wij heerschappij hebben over uw geloof, maar wij werken met u samen voor uw vreugde; want door geloof staat u vast.

2 Maar ik had besloten, voor mijn eigen bestwil, dat ik u niet weer in droefheid zou bezoeken. ² Want als ik u droefheid breng, wie zal mij dan verblijden behalve degene die door mij bedroefd is? ³ Dit is precies wat ik u geschreven heb, zodat ik, wanneer ik zou komen, geen droefheid zou hebben van hen die mij vreugde zouden moeten brengen; in het vertrouwen dat mijn vreugde door u allen gedeeld zou worden. ⁴ Want uit veel benauwdheid en hartzeer heb ik u met vele tranen geschreven; niet om u droefheid te brengen, maar opdat u de liefde zou begrijpen die ik in het bijzonder voor u heb. ⁵ Maar als iemand benauwdheid heeft veroorzaakt, heeft hij het niet voor mij veroorzaakt, maar tot op zekere hoogte—niet om het te overdrijven—voor u allen. ⁶ Voldoende voor zo iemand is deze straf die door de meerderheid is opgelegd, ⁷ Zodat u integendeel hem liever zou moeten vergeven en troosten, anders zou zo iemand overweldigd kunnen worden door overmatige droefheid. ⁸ Daarom dring ik er bij u op aan uw liefde voor hem te bevestigen. ⁹ Voor dit doel heb ik ook geschreven, om u te testen, of u in alle dingen gehoorzaam bent. ¹⁰ Maar wie u ook vergeeft, die vergeef ik ook; want wat ik ook heb vergeven, als ik iets heb vergeven, heb ik dat gedaan voor uw bestwil in de tegenwoordigheid van Christus, ¹¹ Opdat wij niet door Satan zouden worden misleid, want wij zijn op de hoogte van zijn listen. ¹² Toen ik nu naar Troas kwam voor het evangelie van Christus en toen er een gelegenheid voor mij werd geopend in de Heer, ¹³ Vond ik geen rust voor mijn geest, omdat ik Titus, mijn broeder, niet vond; dus nam ik

2 Korintiërs

afscheid van hen en ging verder naar Macedonië. ¹⁴ Maar dank zij God, die ons altijd in triomf leidt in Christus, en door ons de geur van de kennis van Hem verspreidt op elke plaats. ¹⁵ Want wij zijn een aangename geur van Christus voor God onder degenen die worden gered en onder degenen die verloren gaan: ¹⁶ Voor sommigen een geur van dood tot dood, voor anderen een geur van leven tot leven. En wie is toereikend voor deze dingen? ¹⁷ Want wij zijn niet als velen, die het woord van God verhandelen, maar als uit oprechtheid, als uit God, spreken wij in Christus in de ogen van God.

3 Beginnen we onszelf weer te prijzen? Of hebben we, zoals sommigen, aanbevelingsbrieven aan u of van u nodig? ² U bent onze brief, geschreven in onze harten, erkend en begrepen door iedereen; ³ U toont uzelf als een brief van Christus, bezorgd door ons, niet geschreven met inkt maar met de Geest van de levende God, niet op stenen tafelen maar op tafelen van menselijke harten. ⁴ Dit is de zekerheid die we in God hebben door Christus. ⁵ Niet dat we in onszelf voldoende zijn om iets als van onszelf te claimen, maar onze bekwaamheid komt van God, ⁶ Die ons ook bekwaam heeft gemaakt als dienaren van een nieuw verbond, niet van de letter maar van de Geest; want de letter brengt de dood, maar de Geest geeft leven. ⁷ Maar als de bediening die de dood bracht, gegraveerd in letters op stenen, met heerlijkheid kwam, zodat de zonen van Israël niet konden blijven kijken naar het gezicht van Mozes vanwege de heerlijkheid van zijn gezicht, die aan het verdwijnen was, ⁸ Hoe zal de bediening van de Geest dan niet nog glorieuzer zijn? ⁹ Want als de bediening die veroordeling bracht heerlijkheid had, hoeveel meer zal de bediening die gerechtigheid brengt overvloedig zijn in heerlijkheid. ¹⁰ Want wat eens glorieus was, heeft nu geen glorie in vergelijking met de overtreffende glorie. ¹¹ Want als dat wat aan het verdwijnen was met heerlijkheid was, veel meer is dat wat blijft in heerlijkheid. ¹² Daarom, met zo'n hoop, spreken we met grote vrijmoedigheid, ¹³ En we zijn niet zoals Mozes, die een sluier over zijn gezicht zou doen, zodat de zonen van Israël hun blik niet zouden richten op wat aan het verdwijnen was. ¹⁴ Maar hun gedachten waren verhard; want tot op de dag van vandaag blijft bij het lezen van het oude verbond dezelfde sluier onopgeheven, omdat deze in Christus wordt weggenomen. ¹⁵ Maar zelfs nu,

wanneer Mozes wordt gelezen, bedekt een sluier hun harten; ¹⁶ Maar wanneer iemand zich tot de Heer wendt, wordt de sluier weggenomen. ¹⁷ De Heer is de Geest, en waar de Geest van de Heer is, daar is vrijheid. ¹⁸ Maar wij allen, met onbedekte gezichten, als in een spiegel de heerlijkheid van de Heer aanschouwend, worden getransformeerd naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, zoals van de Heer, de Geest.

4 Daarom, aangezien wij deze bediening hebben, door de barmhartigheid die wij ontvangen hebben, verliezen wij de moed niet, ² Maar wij hebben de verborgen dingen van schaamte afgezworen, niet wandelend in bedrog noch het woord van God veranderend, maar door openlijk de waarheid te verkondigen, bevelen wij onszelf aan bij ieders geweten in het zicht van God. ³ En zelfs als ons evangelie bedekt is, is het alleen bedekt voor degenen die verloren zijn, ⁴ In wiens geval de god van deze eeuw de gedachten van de ongelovigen heeft verblind, zodat zij het licht van het evangelie van de heerlijkheid van Christus, die het beeld van God is, niet kunnen zien. ⁵ Want wij verkondigen niet onszelf, maar Christus Jezus als Heer, en onszelf als uw dienaren om Jezus' wil. ⁶ Want God, die zei: "Licht zal schijnen uit de duisternis," is degene die onze harten heeft verlicht om het licht te geven van de kennis van de heerlijkheid van God in het gezicht van Christus. ⁷ Maar wij hebben deze schat in aarden vaten, opdat de alles overtreffende grootheid van de kracht van God moge zijn en niet van onszelf; ⁸ Wij worden van alle kanten in het nauw gebracht, maar niet verpletterd; wij zijn soms verward, maar niet wanhopig; ⁹ Vervolgd, maar niet verlaten; neergeslagen, maar niet vernietigd; ¹⁰ Altijd in het lichaam de dood van Jezus dragend, opdat ook het leven van Jezus in ons lichaam geopenbaard mag worden. ¹¹ Want wij die leven, worden voortdurend overgeleverd aan de dood om Jezus' wil, opdat ook het leven van Jezus in ons sterfelijk vlees geopenbaard mag worden. ¹² Zo is de dood werkzaam in ons, maar het leven in u. ¹³ Toch hebben wij dezelfde geest van geloof, overeenkomstig wat geschreven is: "Ik geloofde, daarom sprak ik," wij geloven ook, en daarom spreken wij ook, ¹⁴ Wetende dat degene die de Heer Jezus heeft opgewekt, ons ook met Jezus zal opwekken en ons samen met u zal presenteren. ¹⁵ Want alle dingen zijn voor uw voordeel, opdat de

2 Korintiërs

genade, die zich tot meer en meer mensen verspreidt, dankzegging mag doen overvloeien tot de heerlijkheid van God. ¹⁶ Daarom verliezen wij de moed niet, want hoewel ons uiterlijke zelf aan het vergaan is, wordt ons innerlijke zelf van dag tot dag vernieuwd. ¹⁷ Want onze tijdelijke lichte verdrukking, bewerkt voor ons een eeuwig gewicht van heerlijkheid dat alle vergelijking te boven gaat, ¹⁸ Terwijl wij niet kijken naar de dingen die gezien worden, maar naar de dingen die ongezien zijn; want de dingen die gezien worden zijn tijdelijk, maar de dingen die ongezien zijn, zijn eeuwig.

5 Want wij weten dat, als onze aardse woning, die ons huis is, wordt afgebroken, wij een gebouw van God hebben, een huis niet met handen gemaakt, eeuwig in de hemel. ² Want werkelijk, in deze woning zuchten wij, verlangend om bekleed te worden met onze hemelse woning, ³ Aangezien inderdaad, eenmaal bekleed, wij niet zonder bedekking zullen worden bevonden. ⁴ Want werkelijk, wij die in deze woning zijn, zuchten, belast voelend, omdat wij niet zonder bedekking willen zijn maar bekleed, zodat wat sterfelijk is door het leven wordt omhuld. ⁵ Nu is het God die ons voor dit doel heeft voorbereid, die ons de Geest als garantie heeft gegeven. ⁶ Daarom, altijd moedig zijnde, en erkennend dat terwijl wij thuis zijn in het lichaam, wij weg zijn van de Heer— ⁷ Want wij wandelen geleid door geloof, niet door wat wij zien— ⁸ Toch zijn wij moedig en zouden liever weg zijn van het lichaam en thuis bij de Heer. ⁹ Daarom maken wij het ook ons doel, of wij nu thuis of weg zijn, om Hem welgevallig te zijn. ¹⁰ Want wij moeten allen verschijnen voor de rechterstoel van Christus, zodat ieder de vergoeding kan ontvangen voor zijn daden gedaan door het lichaam, in overeenstemming met wat hij heeft gedaan, of het goed of slecht is. ¹¹ Daarom, wetende de eerbied voor de Heer, overtuigen wij mensen, maar wij zijn volledig bekend bij God; en ik hoop dat wij ook volledig bekend zijn in uw geweten. ¹² Wij bevelen onszelf niet opnieuw bij u aan, maar geven u een gelegenheid om trots op ons te zijn, zodat u een antwoord hebt voor degenen die trots zijn op uiterlijke schijn en niet op het hart. ¹³ Want als wij de indruk wekken ons verstand te hebben verloren, is het voor God; als wij verstandig zijn, is het voor u. ¹⁴ Want de liefde van Christus dringt ons, nadat wij tot deze conclusie zijn gekomen: dat één voor allen is gestorven, daarom zijn allen gestorven; ¹⁵ En Hij is

voor allen gestorven, opdat zij die leven niet langer voor zichzelf zouden leven, maar voor Hem die voor hen is gestorven en weer is opgestaan. ¹⁶ Daarom beschouwen wij vanaf nu niemand meer naar het vlees; ook al hebben wij Christus naar het vlees gekend, toch kennen wij Hem nu op deze manier niet langer. ¹⁷ Daarom, als iemand in Christus is, is die persoon een nieuwe schepping; de oude dingen zijn voorbijgegaan; zie, nieuwe dingen zijn gekomen. ¹⁸ Nu zijn al deze dingen van God, die ons met Zichzelf heeft verzoend door Christus en ons de bediening van verzoening heeft toevertrouwd, ¹⁹ Dat wil zeggen, God was in Christus de wereld met Zichzelf verzoenend, hun overtredingen niet aanrekenend, en Hij heeft ons de boodschap van verzoening toevertrouwd. ²⁰ Daarom zijn wij vertegenwoordigers voor Christus, alsof God door ons een beroep deed; wij smeken u namens Christus, laat u met God verzoenen. ²¹ Hij maakte Hem die geen zonde kende tot zonde voor ons, zodat wij de gerechtigheid van God in Hem zouden worden.

6 En terwijl wij met Hem samenwerken, moedigen wij u ook aan om de genade van God niet te vergeefs te ontvangen— ² Want Hij zegt,

“Op een gunstig moment heb Ik naar u geluisterd, En op een dag van redding heb Ik u geholpen.” Zie, nu is het “een gunstige tijd,” zie, nu is het “een dag van redding”—

³ Wij geven in niets aanstoot, zodat de bediening niet in diskrediet wordt gebracht, ⁴ Maar in alles bevelen wij onszelf aan als dienaren van God, met veel volharding, in verdrukkingen, in moeilijkheden, in benauwdheden, ⁵ In slagen, in gevangenschappen, in volksopstanden, in arbeid, in slapeloosheid, in honger, ⁶ Met reinheid, met kennis, met geduld, met vriendelijkheid, met de Heilige Geest, met oprechte liefde, ⁷ Met het woord van waarheid, en met de kracht van God; door de wapens van gerechtigheid voor de rechterhand en de linkerhand, ⁸ Door eer en oneer, door kwaad gerucht en goed gerucht; beschouwd als bedriegers en toch waarachtig; ⁹ Als onbekenden en toch goed bekend, als stervenden en zie, wij leven; als gestraft en toch niet ter dood gebracht, ¹⁰ Als bedroefd maar altijd vreugde vindend, als arm maar velen rijk makend, als niets hebbend en toch alles bezittend. ¹¹ Onze mond heeft vrij tot u gesproken, Korintiërs, ons hart

2 Korintiërs

is wijd geopend. ¹² Het is niet ons die u beperkt, maar eerder uw eigen gevoelens die u beperken. ¹³ Nu op dezelfde manier in ruil—ik spreek als tot kinderen—open ook uw harten wijd. ¹⁴ Wees niet ongelijk verbonden met ongelovigen; want wat hebben gerechtigheid en wetteloosheid gemeen, of wat deelt licht met duisternis? ¹⁵ Of welke overeenstemming heeft Christus met Belial, of wat heeft een gelovige gemeen met een ongelovige? ¹⁶ Of welke overeenkomst kan er zijn tussen de tempel van God en afgoden? Wij zijn de tempel van de levende God; zoals God heeft verklaard:

*“Ik zal onder hen wonen en onder hen wandelen;
En Ik zal hun God zijn, en zij zullen Mijn volk zijn.*

¹⁷ Daarom,

*kom uit hun midden en wees apart,” zegt de Heer.
“En raak niet aan wat onrein is; En Ik zal u
ontvangen.*

¹⁸ En

*Ik zal een vader voor u zijn, En u zult Mijn zonen en
dochters zijn,” Verklaart de Heer Almachtig.*

7 Omdat we deze beloften hebben, geliefde vrienden, laten we onszelf zuiveren van alles wat lichaam en geest verontreinigt, en streven naar heiligheid uit eerbied voor God. ² Open uw harten voor ons. We hebben niemand onrecht gedaan, niemand bedorven, en niemand uitgebuit. ³ Ik zeg dit niet om u te veroordelen, want ik heb eerder gezegd dat u in ons hart bent, om zowel de dood als het leven samen te delen. ⁴ Mijn vertrouwen in u is groot; mijn trots op u is immens. Ik ben vervuld met troost; ik ben overlopend van vreugde ondanks al onze moeilijkheden. ⁵ Want zelfs toen we in Macedonië aankwamen, vonden we geen rust voor ons lichaam, maar we werden aan alle kanten gekweld: conflicten van buitenaf, angsten van binnen. ⁶ Maar God, die de neerslachtigen bemoedigt, bemoedigde ons door de komst van Titus; ⁷ En niet alleen door zijn komst, maar ook door de bemoediging die hij van u ontving, toen hij ons vertelde over uw verlangen, uw rouw, uw enthousiasme voor mij; zodat ik nog meer verheugd was. ⁸ Want hoewel ik u verdriet deed door mijn brief, heb ik er geen spijt van; hoewel ik er wel spijt van had—omdat ik zie dat de brief u verdriet deed, zij het slechts voor een korte tijd— ⁹ Ik verheug me

nu, niet omdat u bedroefd werd, maar omdat uw verdriet leidde tot bekering; want u werd bedroefd op een manier die in overeenstemming is met Gods wil, zodat u geen verlies van ons leed. ¹⁰ Want het verdriet dat in overeenstemming is met Gods wil brengt een bekering die leidt tot redding en laat geen spijt na, maar werelds verdriet brengt de dood. ¹¹ Want zie wat een ernst deze zaak—dit goddelijke verdriet—bij u heeft voortgebracht: welke rechtvaardiging van uzelf, welke verontwaardiging, welke angst, welk verlangen, welke ijver, welke correctie van verkeerd! In alles toonde u zich onschuldig in de zaak. ¹² Dus hoewel ik u schreef, was het niet omwille van de overtreder noch omwille van degene die beledigd was, maar zodat uw ernst namens ons aan u zou worden geopenbaard in de ogen van God. ¹³ Om deze reden zijn we getroost. En naast onze eigen troost, verheugden we ons nog veel meer over de vreugde van Titus, omdat zijn geest door u allen verkwikt is. ¹⁴ Want als ik in iets over u tegen hem heb opgescheept, ben ik niet beschaamd geworden; maar zoals we alle dingen in waarheid tot u spraken, zo bleek ook ons opscheppen tegenover Titus de waarheid te zijn. ¹⁵ Zijn genegenheid voor u groeit des te meer, als hij zich de gehoorzaamheid van u allen herinnert, hoe u hem met respect en nederigheid ontving. ¹⁶ Ik ben blij dat ik in alles vertrouwen in u heb.

8 Beste broeders en zusters, wij willen u de genade van God meedelen die aan de kerken van Macedonië is geschonken, ² Dat tijdens een zware beproeving van verdrukking, hun overvloedige vreugde en diepe armoede overvloedig in een rijkdom van vrijgevigheid. ³ Want ik kan getuigen dat zij naar vermogen, en zelfs boven hun vermogen, vrijwillig gaven, ⁴ Ons met veel aandrang smekend om de gunst van deelname aan de ondersteuning van de heiligen, ⁵ En dit, boven wat wij hadden verwacht, want zij wijdden zich eerst aan de Heer en aan ons in overeenstemming met Gods wil. ⁶ Dus hebben wij Titus aangemoedigd dat, zoals hij dit eerder had geïnitieerd, hij ook dit genadige werk onder u zou voltooien. ⁷ Maar zoals u in alles uitblinkt—in geloof, woord, kennis, in alle ijver, en in de liefde die wij in u hebben geïnspireerd—zorg ervoor dat u ook in dit genadige werk uitblinkt. ⁸ Ik geef dit niet als een bevel, maar als een middel om de oprechtheid van uw liefde te testen door de ijver van anderen. ⁹ Want u bent op de hoogte van de

2 Korintiërs

genade van onze Heer Jezus Christus, dat hoewel Hij rijk was, Hij omwille van u armoede omarmde, zodat u door Zijn armoede rijk zou worden. ¹⁰ Ik geef mijn mening in deze zaak, want het is in uw voordeel, u die een jaar geleden niet alleen begon dit te doen, maar ook verlangde het te doen. ¹¹ Maar voltooi het nu ook, zodat net zoals er de bereidheid was om het te doen, er ook de voltooiing van is naar uw vermogen. ¹² Want als de bereidheid er is, is het aanvaardbaar naar wat iemand heeft, niet naar wat men niet heeft. ¹³ Want dit is niet bedoeld om anderen te verlichten en u te belasten, maar als een kwestie van eerlijkheid— ¹⁴ Op dit moment zal uw overvloed in hun behoefte voorzien, zodat hun overvloed ook in uw behoefte kan voorzien, leidend tot eerlijkheid; ¹⁵ Zoals de Schrift zegt: “Degene die veel verzamelde had niet te veel, en degene die weinig verzamelde had niet te weinig.” ¹⁶ Maar dank aan God die dezelfde ijver voor u in het hart van Titus legt. ¹⁷ Want hij heeft niet alleen ons verzoek aanvaard, maar is zelf zeer ijverig en is vrijwillig naar u toe gegaan. ¹⁸ Wij hebben met hem de broeder gestuurd wiens reputatie in de zaken van het evangelie zich over alle kerken heeft verspreid; ¹⁹ En niet alleen dat, maar hij is ook door de kerken aangesteld om met ons te reizen in dit genadige werk, dat door ons wordt beheerd tot eer van de Heer Zelf, en om onze bereidheid te tonen, ²⁰ Zorgend dat niemand ons in diskrediet brengt in onze omgang met deze gulle gave; ²¹ Want wij zijn bezorgd over wat eervol is, niet alleen in de ogen van de Heer, maar ook in de ogen van mensen. ²² Wij hebben met hen onze broeder gestuurd, die wij vaak hebben getest en ijverig bevonden in veel dingen, maar nu nog meer vanwege zijn grote vertrouwen in u. ²³ Wat Titus betreft, hij is mijn partner en medearbeider onder u; wat onze broeders betreft, zij zijn boodschappers van de kerken, een eer voor Christus. ²⁴ Toon daarom voor alle kerken het bewijs van uw liefde en de reden voor onze trots op u.

9 Want het is niet nodig dat ik u schrijf over deze dienst aan de heiligen; ² Want ik ben op de hoogte van uw bereidwilligheid, die ik aan de Macedoniërs heb genoemd, zeggende dat Achaje al sinds vorig jaar klaar is, en uw enthousiasme heeft de meesten van hen geïnspireerd. ³ Maar ik heb de broeders gestuurd, zodat onze roem over u in dit geval niet leeg zou zijn, zodat, zoals ik zei, u voorbereid zult zijn; ⁴ Anders, als er Macedoniërs

met mij komen en u onvoorbereid vinden, zouden wij—om nog maar te zwijgen van u—in deze zekerheid beschaamd worden. ⁵ Dus vond ik het noodzakelijk om de broeders aan te sporen dat zij vooruit naar u gaan en van tevoren uw eerder beloofde gulle gave regelen, zodat het klaar zou zijn als een gulle gave, en niet als iets met tegenzin gegeven vanwege hebzucht. ⁶ Nu zeg ik dit: wie spaarzaam zaait, zal ook spaarzaam oogsten, en wie gul zaait, zal ook gul oogsten. ⁷ Iedereen moet geven zoals hij in zijn hart heeft besloten, niet met tegenzin of onder dwang, want God houdt van een blijmoedige gever. ⁸ En God is in staat om alle genade overvloedig aan u te schenken, zodat u, altijd in alles voldoende hebbend, kunt uitblinken in elk goed werk; ⁹ Zoals de Schrift zegt:

“Hij verspreidde, hij gaf aan de armen, Zijn gerechtigheid blijft voor eeuwig.”

¹⁰ Nu Hij die zaad aan de zaaier en brood voor voedsel verschaft, zal uw zaad voor zaaieren verschaffen en vermenigvuldigen en de oogst van uw gerechtigheid vergroten; ¹¹ U zult in alles verrijkt worden voor alle vrijgevigheid, die door ons resulteert in dankzegging aan God. ¹² Want de bediening van deze dienst vervult niet alleen volledig de behoeften van de heiligen, maar stroomt ook over in vele dankzeggingen aan God. ¹³ Vanwege het bewijs dat door deze bediening wordt geleverd, zullen zij God verheertijken voor uw gehoorzaamheid aan uw belijdenis van het evangelie van Christus, en voor de vrijgevigheid van uw bijdrage aan hen en aan allen; ¹⁴ Terwijl zij ook, door gebed voor u, naar u verlangen vanwege de buitengewone genade van God in u. ¹⁵ Lof zij God voor Zijn onuitsprekelijke gave!

10 Ik, Paulus, doe een beroep op u met de nederigheid en zachtheid van Christus—ik die nederig ben wanneer ik bij u ben, maar moedig wanneer ik afwezig ben! ² Ik hoop dat ik, wanneer ik bij u ben, niet zo moedig hoef te zijn als ik van plan ben te zijn tegenover sommigen die denken dat we leven volgens de normen van deze wereld. ³ Want hoewel we in de wereld leven, vechten we niet zoals de wereld doet, ⁴ aangezien de wapens die we gebruiken in onze strijd niet van deze wereld zijn, maar goddelijke kracht hebben om bolwerken neer te halen. ⁵ We ontmantelen argumenten en elke pretentie die zich verzet tegen

2 Korintiërs

de kennis van God, en we nemen elke gedachte gevangen om die gehoorzaam te maken aan Christus, ⁶ en we zijn bereid om elke daad van ongehoorzaamheid te straffen, zodra uw gehoorzaamheid volledig is. ⁷ U maakt oordelen op basis van uiterlijkheden. Als iemand ervan overtuigd is dat hij bij Christus hoort, moet hij heroverwegen dat wij net zo goed bij Christus horen als zij. ⁸ Zelfs als ik enigszins vrijmoedig opschep over de autoriteit die de Heer ons heeft gegeven om u op te bouwen in plaats van af te breken, zal ik me daar niet voor schamen, ⁹ zodat ik niet lijk alsof ik probeer u bang te maken met mijn brieven. ¹⁰ Want sommigen zeggen: "Zijn brieven zijn gewichtig en krachtig, maar in persoon ontbreekt het hem aan aanwezigheid en zijn spreken is van weinig belang."

¹¹ Dergelijke mensen moeten begrijpen dat wat we in onze brieven zijn wanneer we afwezig zijn, we ook zullen zijn in onze daden wanneer we aanwezig zijn. ¹² We durven onszelf niet te classificeren of te vergelijken met sommigen die zichzelf prijzen. Wanneer zij zichzelf meten aan hun eigen normen en zichzelf met zichzelf vergelijken, missen zij wijsheid. ¹³ Wij daarentegen zullen niet verder opscheppen dan wat gepast is, we zullen ons opscheppen beperken tot datgene wat God zelf voor ons heeft aangewezen: en dat omvat ook u. ¹⁴ We overschrijden niet onze grenzen in ons opscheppen, zoals het geval zou zijn als we niet tot u waren gekomen, want we hebben u bereikt met het evangelie van Christus. ¹⁵ Evenmin overschrijden we onze grenzen door op te scheppen over werk dat door anderen is gedaan. Onze hoop is dat, naarmate uw geloof blijft groeien, ons werkgebied onder u sterk zal uitbreiden, ¹⁶ zodat we het evangelie kunnen prediken in de gebieden voorbij u. Want we willen niet opscheppen over werk dat al in iemand anders zijn gebied is volbracht. ¹⁷ Maar, "Laat hij die opschept, zich beroemen op de Heer." ¹⁸ Want het is niet degene die zichzelf prijst die goedgekeurd is, maar degene die door de Heer geprezen wordt.

11 Ik hoop dat u een beetje dwaasheid van mij wilt verdragen; inderdaad, u doet dat al. ²

Want ik ben diep bezorgd om u met een goddelijke bezorgdheid; want ik heb u aan één man verloofd, om u als een reine bruid aan Christus voor te stellen. ³ Maar ik ben bang dat, zoals de slang Eva door zijn sluwheid misleidde, uw gedachten zullen worden afgeleid van oprechte en zuivere toewijding

aan Christus. ⁴ Want als iemand komt en een andere Jezus predikt die wij niet hebben gepredikt, of u ontvangt een andere geest die u niet hebt ontvangen, of een ander evangelie dat u niet hebt aanvaard, dan verdraagt u dat heel goed! ⁵ Want ik beschouw mezelf op geen enkele manier als minder dan deze meest vooraanstaande apostelen. ⁶ Maar zelfs als ik gebrek heb aan vaardigheid in spreken, heb ik geen gebrek aan kennis; in feite hebben we dit op alle manieren duidelijk aan u gemaakt in alle dingen. ⁷ Of heb ik een fout begaan door mezelf te vernederen zodat u verhoogd zou worden, omdat ik het evangelie van God gratis aan u heb gepredikt? ⁸ Ik heb steun van andere kerken aangenomen, hun hulp aanvaard om u te dienen; ⁹ En toen ik bij u was en in nood, heb ik niemand belast; want toen de broeders uit Macedonië kwamen, voorzagen zij volledig in mijn behoefte, en in alles heb ik mezelf ervan weerhouden een last voor u te zijn, en zal dat blijven doen. ¹⁰ Met de waarheid van Christus in mij, verklaar ik dat deze roem van mij niet zal worden gesmoord in de streken van Achaje. ¹¹ Is het omdat ik u niet liefheb? God weet hoe diep mijn liefde voor u is. ¹² Maar wat ik doe, zal ik blijven doen, zodat ik de gelegenheid kan wegnemen van degenen die een gelegenheid willen hebben om net als wij te worden beschouwd in de zaak waarover zij zich beroemen. ¹³ Want zulke mannen zijn valse apostelen, bedrieglijke arbeiders, die zich voordoen als apostelen van Christus. ¹⁴ Geen wonder, want zelfs Satan doet zich voor als een engel van het licht. ¹⁵ Daarom is het niet verrassend als zijn dienaren zich ook voordoen als dienaren van gerechtigheid, wiens einde zal zijn naar hun daden. ¹⁶ Nogmaals zeg ik, laat niemand mij dwaas achten; maar als u dat doet, accepteer mij dan zelfs als dwaas, zodat ik ook een beetje kan roemen. ¹⁷ Wat ik zeg, zeg ik niet zoals de Heer zou doen, maar eerder in een geest van dwaasheid, met dit vertrouwen van roemen. ¹⁸ Aangezien velen roemen naar wereldse maatstaven, zal ik ook roemen. ¹⁹ Want u, zo wijs zijnde, verdraagt de dwazen graag. ²⁰ Want u verdraagt het als iemand u tot slaaf maakt, u opeet, misbruik van u maakt, zichzelf verheft, of u in het gezicht slaat. ²¹ Tot mijn spijt moet ik toegeven dat wij zwak zijn in vergelijking. Maar in welk opzicht iemand anders stoutmoedig is—ik spreek in dwaasheid—ben ik ook stoutmoedig. ²² Zijn zij Hebreeën? Ik ook. Zijn zij Israëlieten? Ik ook. Zijn zij nakomelingen van

2 Korintiërs

Abraham? Ik ook. ²³ Zijn zij dienaren van Christus?—Ik spreek alsof ik buiten zinnen ben—ik des te meer: in veel meer arbeid, in veel meer gevangenschappen, ontelbare keren geslagen, vaak in doodsgevaar. ²⁴ Vijf keer heb ik van de Joodse autoriteiten de veertig min één zweepslagen ontvangen. ²⁵ Drie keer ben ik met stokken geslagen, eenmaal ben ik gestenigd, en drie keer heb ik schipbreuk geleden; ik heb een nacht en een dag op zee rondgedreven. ²⁶ Ik ben vaak op reis geweest, in gevaren van rivieren, gevaren van rovers, gevaren van mijn eigen volk, gevaren van de heidenen, gevaren in de stad, gevaren in de wildernis, gevaren op zee, gevaren onder valse broeders; ²⁷ Ik ben in arbeid en moeite geweest, door vele slapeloze nachten, in honger en dorst, vaak zonder voedsel, in kou en blootstelling. ²⁸ Afgezien van zulke uiterlijke zaken, is er de dagelijkse druk op mij van bezorgdheid voor alle kerken. ²⁹ Wie is zwak zonder dat ik in die zwakheid deel? Wie wordt tot zonde geleid zonder mijn intense bezorgdheid? ³⁰ Als ik moet roemen, zal ik roemen op alle dingen die mijn zwakheid tonen. ³¹ De God en Vader van onze Heer Jezus, die eeuwig gezegend is, weet dat ik niet lieg. ³² In Damascus bewaakte de gouverneur onder koning Aretas de stad van de Damascenen om mij gevangen te nemen, ³³ en ik werd in een mand door een raam in de muur neergelaten, en zo ontkwam ik aan zijn handen.

12 Hoewel het niet nuttig is, moet ik doorgaan met visioenen en openbaringen van de Heer. ² Ik ken een man in Christus die, veertien jaar geleden—of het nu in het lichaam was of buiten het lichaam, ik weet het niet, alleen God weet het—werd opgenomen tot in de derde hemel. ³ En ik weet dat deze man—of het nu in het lichaam was of buiten het lichaam, ik weet het niet, alleen God weet het—⁴ werd opgenomen in het Paradijs en woorden hoorde die niet uit te spreken zijn, die niemand mag uitspreken. ⁵ Ten behoeve van zo'n man zal ik roemen; maar voor mezelf zal ik niet roemen, behalve over mijn zwakheden. ⁶ Als ik ervoor kies om te roemen, zal ik niet dwaas zijn, want ik zou de waarheid spreken; maar ik onthoud me ervan, zodat niemand mij meer toeschrijft dan wat ze in mij zien of van mij horen. ⁷ Vanwege de buitengewone grootheid van de openbaringen, om te voorkomen dat ik verwaand word, werd mij een doorn in het vlees gegeven, een boodschapper van

Satan om mij te kwellen—om te voorkomen dat ik verwaand word! ⁸ Hierover smeekte ik de Heer drie keer dat het van mij zou wijken. ⁹ En Hij heeft tegen mij gezegd: “Mijn genade is voldoende voor jou, want kracht wordt volmaakt in zwakheid.” Daarom zal ik het liefst roemen over mijn zwakheden, zodat de kracht van Christus in mij woont. ¹⁰ Daarom schep ik behagen in zwakheden, in beledigingen, in moeilijkheden, in vervolgingen, in moeilijkheden, omwille van Christus; want wanneer ik zwak ben, dan ben ik sterk. ¹¹ Ik ben dwaas geworden; jullie hebben me daartoe gedwongen. Inderdaad, ik had door jullie geprezen moeten worden, aangezien ik op geen enkele manier inferieur was aan de meest vooraanstaande apostelen, hoewel ik niets ben. ¹² De tekenen van een ware apostel werden onder jullie verricht met alle volharding, door tekenen, wonderen en krachten. ¹³ Op welke manier werden jullie als minder behandeld dan de andere kerken, behalve dat ik zelf geen last voor jullie werd? Vergeef me alstublieft deze onrecht! ¹⁴ Voor de derde keer ben ik bereid om naar jullie toe te komen, en ik zal geen last voor jullie zijn; want ik zoek niet wat van jullie is, maar jullie zelf. Want kinderen zijn niet verplicht om op te sparen voor hun ouders, maar ouders voor hun kinderen. ¹⁵ Ik zal het liefst uitgeven en uitgegeven worden voor jullie zielen. Als ik jullie meer liefheb, zou ik dan minder geliefd moeten zijn? ¹⁶ Toch heb ik zelf jullie niet belast; desalniettemin, door sluwheid, heb ik jullie met list gevangen. ¹⁷ Zeker, ik heb geen voordeel van jullie genomen door iemand van hen die ik naar jullie heb gestuurd, of wel? ¹⁸ Ik heb Titus aangemoedigd om te bezoeken, en ik heb de broeder met hem gestuurd. Titus heeft geen voordeel van jullie genomen, of wel? Hebben wij ons niet met dezelfde geest gedragen en dezelfde weg gevolgd? ¹⁹ Al die tijd hebben jullie gedacht dat wij ons tegenover jullie verdedigen. In waarheid, het is in de ogen van God dat wij in Christus hebben gesproken; en alles voor jullie opbouw, geliefden. ²⁰ Want ik vrees dat wanneer ik kom, ik jullie misschien niet vind zoals ik wens, en jullie mij misschien niet vinden zoals jullie wensen; dat er misschien strijd, jaloezie, boze buien, egoïsme, laster, roddel, arrogantie, verstoringen zullen zijn; ²¹ Ik vrees dat wanneer ik opnieuw kom, mijn God mij voor jullie zal vernederen, en ik zal rouwen over velen van hen die in het verleden hebben gezondigd en niet hebben berouw getoond over de onreinheid, seksuele

2 Korintiërs

immoraliteit en onfatsoenlijk gedrag dat zij hebben beoefend.

13 Dit is de derde keer dat ik naar jullie toe kom. Elke zaak moet worden bevestigd door de getuigenis van twee of drie getuigen. ² Ik heb eerder gezegd toen ik de tweede keer aanwezig was, en hoewel ik nu afwezig ben, zeg ik van tevoren tegen degenen die in het verleden hebben gezondigd en tegen de rest, dat als ik weer kom, ik niemand zal sparen. ³ Aangezien jullie op zoek zijn naar bewijs dat Christus door mij spreekt, die niet zwak onder jullie is, maar krachtig in jullie. ⁴ Want inderdaad, Hij werd gekruisigd in zwakheid, maar Hij leeft door de kracht van God. Ook wij zijn zwak in Hem, maar we zullen met Hem leven door de kracht van God die naar jullie gericht is. ⁵ Onderzoek jezelf om te zien of je in het geloof bent; onderzoek jezelf! Of herken je dit niet over jezelf, dat Jezus Christus in je is—tenzij je inderdaad de test niet doorstaat? ⁶ Maar ik verwacht dat je zult beseffen dat wij zelf de

test niet falen. ⁷ Nu bidden we tot God dat je niets verkeerd doet; niet zodat wij lijken te hebben geslaagd voor de test, maar dat je doet wat juist is, ook al lijken wij te hebben gefaald. ⁸ Want we zijn niet in staat iets tegen de waarheid te doen, we werken alleen voor de waarheid. ⁹ Want we verheugen ons wanneer wij zelf zwak zijn maar jullie sterk zijn; dit bidden we ook, dat jullie volledig volwassen worden. ¹⁰ Om deze reden schrijf ik deze dingen terwijl ik afwezig ben, zodat ik wanneer ik aanwezig ben niet streng hoeft te zijn, in lijn met de autoriteit die de Heer mij gaf om op te bouwen, en niet om af te breken. ¹¹ Tenslotte, broeders en zusters, verheug je, streef naar herstel, wees bemoedigd, wees eensgezind, leef in vrede; en de God van liefde en vrede zal met jullie zijn. ¹² Groet elkaar hartelijk met een heilige kus. ¹³ Alle gelovigen sturen hun groeten aan jullie. ¹⁴ Moge de genade van onze Heer Jezus Christus, de liefde van God, en de gemeenschap van de Heilige Geest met jullie allen zijn, voor altijd.

Galaten

1 Paulus, een apostel—niet gezonden door mensen of door menselijke middelen, maar door Jezus Christus en God de Vader, die hem uit de doden heeft opgewekt—² en alle broeders die bij mij zijn, aan de gemeenten in Galatië: ³ Genade zij u en vrede van God de Vader en onze Heer Jezus Christus, ⁴ die zichzelf gegeven heeft voor onze zonden om ons te verlossen uit deze tegenwoordige boze wereld, naar de wil van onze God en Vader, ⁵ aan wie de heerlijkheid zij tot in alle eeuwigheid. Amen. ⁶ Ik ben verbaasd dat u zo snel de degene verlaat die u door de genade van Christus geroepen heeft, voor een ander evangelie—⁷ dat eigenlijk geen ander evangelie is; maar er zijn sommigen die u in verwarring brengen en het evangelie van Christus willen verdraaien. ⁸ Maar zelfs als wij, of een engel uit de hemel, u een evangelie zouden verkondigen dat in strijd is met wat wij u hebben gepredikt, laat die vervloekt zijn! ⁹ Zoals we eerder hebben gezegd, zeg ik nu opnieuw: als iemand u een evangelie predikt dat in strijd is met wat u hebt ontvangen, laat die vervloekt zijn! ¹⁰ Zoek ik nu de goedkeuring van mensen, of van God? Of probeer ik mensen te behagen? Als ik nog steeds mensen probeerde te behagen, zou ik geen dienaar van Christus zijn. ¹¹ Ik wil dat u begrijpt, beste vrienden, dat het evangelie dat ik verkondigd heb niet afkomstig is van menselijke bronnen. ¹² Ik heb het niet van een mens ontvangen, noch ben ik erin onderwezen; integendeel, ik heb het ontvangen door een openbaring van Jezus Christus. ¹³ Want u hebt gehoord van mijn vroegere levenswandel in het Jodendom, hoe ik de gemeente van God hevig vervolgde en probeerde te vernietigen. ¹⁴ Ik ging verder in het Jodendom dan velen van mijn tijdgenoten onder mijn volk, omdat ik buitengewoon ijverig was voor de tradities van mijn voorouders. ¹⁵ Maar toen hij die mij vanaf de schoot van mijn moeder heeft afgezonderd en door zijn genade geroepen heeft, behaagde het hem ¹⁶ zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik hem onder de heidenen zou verkondigen, raadpleegde ik niet onmiddellijk een mens, ¹⁷ en ik ging ook niet naar Jeruzalem naar hen die voor mij apostelen waren, maar ik ging naar Arabië en keerde later terug naar Damascus. ¹⁸ Toen, na drie jaar, ging ik naar Jeruzalem om kennis te maken met Kefas en verbleef vijftien dagen bij hem. ¹⁹ Ik ontmoette geen van de andere apostelen, behalve Jakobus, de broer van de Heer. ²⁰ Ik

verzeker u voor God dat wat ik u schrijf geen leugen is. ²¹ Daarna reisde ik naar de streken van Syrië en Cilicië. ²² Ik bleef onbekend van gezicht voor de gemeenten van Judea die in Christus zijn. ²³ Zij hoorden alleen het bericht: “De man die ons eens vervolgde, predikt nu het geloof dat hij eens probeerde te vernietigen.” ²⁴ En zij loofden God om wat er door mij was gebeurd.

2 Na veertien jaar ging ik opnieuw naar Jeruzalem met Barnabas, en nam ook Titus mee. ² Ik ging op grond van een openbaring, en legde aan hen van hoge reputatie het evangelie voor dat ik onder de heidenen predik, en deed dit privé, om zeker te zijn dat ik niet tevergeefs liep of had gelopen. ³ Toch werd zelfs Titus, die bij me was en een Griek is, niet gedwongen om zich te laten besnijden. ⁴ Dit probleem ontstond door valse broeders die onze groep waren binnengedrongen om de vrijheid die wij in Christus Jezus hebben te bespioneren, met de bedoeling ons tot slavernij te brengen. ⁵ We gaven niet voor een moment aan hen toe, zodat de waarheid van het evangelie bij jullie zou blijven. ⁶ Wat betreft hen van hoge achting—wat zij ook waren, maakt voor mij geen verschil; God toont geen partijdigheid—zij voegden niets toe aan mijn boodschap. ⁷ In plaats daarvan erkenden zij dat mij de verantwoordelijkheid was gegeven om het evangelie aan de onbesnedenen te verkondigen, net zoals Petrus dat deed aan de besnedenen. ⁸ Want dezelfde God die door Petrus werkte als een apostel voor de besnedenen, was ook werkzaam in mij voor de heidenen. ⁹ Erkennend de genade die mij gegeven was, staken Jakobus, Kefas en Johannes, gewaardeerd als pijlers, mij en Barnabas de rechterhand van gemeenschap toe, in overeenstemming dat wij naar de heidenen zouden gaan en zij naar de besnedenen. ¹⁰ Zij vroegen ons alleen om de armen te gedenken, wat ik juist graag wilde doen. ¹¹ Toen Kefas echter naar Antiochië kwam, sprak ik hem openlijk aan, want hij zat duidelijk fout. ¹² Voordat er bepaalde mannen van Jakobus kwamen, at hij met de heidenen. Maar toen zij arriveerden, trok hij zich terug en scheidde zich af, uit angst voor degenen van de besnijdenisgroep. ¹³ De andere Joden sloten zich bij hem aan in deze huichelarij, zozeer zelfs dat ook Barnabas door hun huichelarij werd meegesleept. ¹⁴ Toen ik zag dat zij niet handelden in overeenstemming met de waarheid van het evangelie, zei ik tegen Kefas in het

Galaten

bijzijn van allen: "Als jij, een Jood, leeft als een heiden en niet als een Jood, hoe kun je dan de heidenen dwingen om Joodse gebruiken te volgen?"

¹⁵ "Wij zijn van nature Joden en geen zondige heidenen; ¹⁶ toch weten we dat een mens niet gerechtvaardigd wordt door werken van de wet, maar door geloof in Jezus Christus. Dus ook wij hebben in Christus Jezus geloofd, opdat we gerechtvaardigd zouden worden door geloof in Christus en niet door werken van de wet, omdat door werken van de wet niemand gerechtvaardigd zal worden. ¹⁷ Maar als wij, terwijl we gerechtvaardigd willen worden in Christus, zelf als zondaars worden bevonden, is Christus dan een bevorderaar van zonde? Zeker niet! ¹⁸ Als ik opnieuw opbouw wat ik heb afgebroken, bewijs ik mezelf een overtreder te zijn. ¹⁹ Want door de wet ben ik gestorven aan de wet, opdat ik voor God zou leven. ²⁰ Ik ben met Christus gekruisigd, en ik leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Het leven dat ik nu in het lichaam leef, leef ik door geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zichzelf voor mij heeft gegeven. ²¹ Ik zet de genade van God niet opzij, want als gerechtigheid door de wet verkregen kon worden, dan is Christus tevergeefs gestorven.

3 Jullie dwaze Galaten! Wie heeft jullie betoverd? Voor jullie ogen is Jezus Christus levendig afgebeeld als gekruisigd. ² Ik wil jullie alleen dit vragen: Hebben jullie de Geest ontvangen door de wet na te leven, of door te horen met geloof? ³ Zijn jullie zo dwaas? Jullie zijn begonnen door de Geest, zoeken jullie nu volmaaktheid door het vlees? ⁴ Hebben jullie zoveel doorgemaakt voor niets—als het inderdaad voor niets was? ⁵ Doet Hij die jullie de Geest geeft en wonderen onder jullie verricht dat door de werken van de wet, of door te horen met geloof? ⁶ Zoals Abraham God geloofde, en het werd hem als gerechtigheid toegerekend. ⁷ Begrijp daarom dat zij die van geloof zijn, de kinderen van Abraham zijn. ⁸ De Schrift voorzag dat God de heidenen door geloof zou rechtvaardigen en verkondigde het evangelie van tevoren aan Abraham: "Alle volken zullen door jou gezegend worden." ⁹ Dus zij die geloof hebben, worden gezegend samen met Abraham, die een man van geloof was. ¹⁰ Want allen die op de werken van de wet vertrouwen, zijn onder een vloek, zoals geschreven staat: "Vervloekt is iedereen die niet blijft bij alles wat in het Boek van de Wet geschreven staat, om het te doen." ¹¹ Het is

duidelijk dat niemand door de wet voor God gerechtvaardigd wordt, want "de rechtvaardige zal door geloof leven." ¹² De wet is niet uit geloof; eerder, "De mens die ze doet, zal door ze leven." ¹³ Christus heeft ons vrijgekocht van de vloek van de wet door een vloek voor ons te worden, want er staat geschreven: "Vervloekt is iedereen die aan een hout hangt." ¹⁴ Hij heeft ons vrijgekocht opdat de zegen van Abraham tot de heidenen zou komen door Christus Jezus, zodat wij de belofte van de Geest door geloof zouden ontvangen. ¹⁵ Broeders en zusters, ik spreek in menselijke termen: zelfs een menselijk verbond, eenmaal bekrachtigd, kan niet terzijde worden geschoven of eraan worden toegevoegd. ¹⁶ De beloften werden aan Abraham en aan zijn zaad gesproken. De Schrift zegt niet "en aan zaden," in de betekenis van velen, maar "en aan uw zaad," in de betekenis van één, die Christus is. ¹⁷ Wat ik hiermee bedoel is dit: de wet, die 430 jaar later kwam, maakt een eerder door God bekrachtigd verbond niet ongeldig, zodat de belofte teniet zou worden gedaan. ¹⁸ Want als de erfenis op de wet gebaseerd is, is het niet langer op een belofte gebaseerd; maar God heeft het aan Abraham door een belofte geschonken. ¹⁹ Waarom werd de wet dan gegeven? Zij werd toegevoegd vanwege overtredingen, totdat het Zaad zou komen aan wie de belofte was gedaan, door engelen verordend door de hand van een middelaar. ²⁰ Nu impliceert een middelaar meer dan één partij, maar God is één. ²¹ Is de wet dan in strijd met de beloften van God? Zeker niet! Want als er een wet was gegeven die leven kon geven, dan zou gerechtigheid inderdaad op de wet gebaseerd zijn. ²² Maar de Schrift heeft alles onder de zonde opgesloten, opdat de belofte door geloof in Jezus Christus gegeven zou worden aan degenen die geloven. ²³ Voordat dit geloof kwam, werden we onder de wet in bewaring gehouden, opgesloten totdat het geloof dat zou komen, geopenbaard zou worden. ²⁴ Zo was de wet onze voogd totdat Christus kwam, opdat wij door geloof gerechtvaardigd zouden worden. ²⁵ Maar nu het geloof is gekomen, zijn we niet langer onder een voogd. ²⁶ Want jullie zijn allen kinderen van God door het geloof in Jezus Christus. ²⁷ Want jullie allen die in Christus gedoopt zijn, hebben Christus omarmd. ²⁸ Er is noch Jood noch Griek, slaaf noch vrije, mannelijk noch vrouwelijk, want jullie zijn allen één in Christus Jezus. ²⁹ En als jullie in Christus zijn, dan

zijn jullie Abrahams zaad, erfgenamen volgens de belofte.

4 Nu zeg ik dat zolang de erfgenaam een kind is, hij niet verschilt van een slaaf, hoewel hij eigenaar is van alles. ² Hij staat onder voogden en beheerders tot de tijd door zijn vader bepaald. ³ Op dezelfde manier waren ook wij, toen wij kinderen waren, in slavernij onder de grondbeginselen van de wereld. ⁴ Maar toen de volheid van de tijd gekomen was, zond God Zijn Zoon uit, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, ⁵ om hen die onder de wet waren vrij te kopen, zodat wij de aanneming tot zonen en dochters zouden ontvangen. ⁶ Omdat u zonen bent, heeft God de Geest van Zijn Zoon in onze harten gezonden, roepend: "Abba, Vader!" ⁷ Daarom bent u niet langer een slaaf, maar een kind; en als een kind, dan een erfgenaam door God. ⁸ Vroeger, toen u God niet kende, was u slaaf van hen die van nature geen goden zijn. ⁹ Maar nu u God kent, of beter gezegd, door God gekend bent, hoe kunt u zich dan weer wenden tot de zwakke en waardeloze beginselen? Wilt u opnieuw door hen tot slaaf gemaakt worden? ¹⁰ U houdt nauwgezet bepaalde dagen, maanden, seizoenen en jaren. ¹¹ Ik ben bang voor u, dat ik misschien tevergeefs over u heb gezwogen. ¹² Ik smeek u, broeders en zusters, word zoals ik, want ik ben zoals u geworden. U hebt mij geen kwaad gedaan. ¹³ U weet dat ik vanwege een ziekte voor het eerst het evangelie aan u heb verkondigd. ¹⁴ Hoewel mijn toestand een beproeving voor u was, hebt u mij niet veracht of verworpen, maar u ontving mij als een engel van God, als Christus Jezus zelf. ¹⁵ Waar is dan uw gevoel van zegen? Ik getuig dat, als u het had kunnen doen, u uw ogen zou hebben uitgestoken en aan mij gegeven. ¹⁶ Ben ik uw tegenstander geworden door u de waarheid te zeggen? ¹⁷ Zij zijn ijverig om u te winnen, maar niet voor het goede. Zij willen u isoleren, zodat u ijverig voor hen zult zijn. ¹⁸ Het is goed om ijverig te zijn, mits het doel goed is, en om dat altijd te zijn, niet alleen wanneer ik bij u ben. ¹⁹ Mijn geliefde kinderen, voor wie ik opnieuw in barenssnood ben totdat Christus in u gevormd is, ²⁰ hoe wens ik dat ik nu bij u kon zijn en mijn toon kon veranderen, want ik ben in verwarring over u. ²¹ Vertel mij, u die onder de wet wilt zijn, hoort u de wet niet? ²² Want er staat geschreven dat Abraham twee zonen had, één bij de dienstmaagd en één bij de vrije vrouw. ²³ De zoon van de dienstmaagd werd

naar het vlees geboren, maar de zoon van de vrije vrouw werd door de belofte geboren. ²⁴ Deze dingen zijn een allegorie: de vrouwen vertegenwoordigen twee verbonden. Eén is van de berg Sinaï, die kinderen voor slavernij voortbrengt; zij is Hagar. ²⁵ Nu staat Hagar voor de berg Sinaï in Arabië en komt overeen met het huidige Jeruzalem, want zij is in slavernij met haar kinderen. ²⁶ Maar het Jeruzalem dat boven is, is vrij, en zij is onze geestelijke moeder. ²⁷ Want er staat geschreven:

"Verheug u, onvruchtbare vrouw, u die niet baart; breek uit en juich, u die niet in barenssnood bent; want meer zijn de kinderen van de eenzame dan van haar die een man heeft."

²⁸ Nu bent u, broeders en zusters, zoals Isaak, kinderen van de belofte. ²⁹ Maar net zoals toen, vervolgde het kind dat naar het vlees geboren was het kind dat naar de Geest geboren was, zo is het nu ook. ³⁰ Maar wat zegt de Schrift? "Verdrijf de dienstmaagd en haar zoon, want de zoon van de dienstmaagd zal niet delen in de erfenis met de zoon van de vrije vrouw." ³¹ Dus dan, broeders en zusters, zijn wij geen kinderen van de dienstmaagd, maar van de vrije vrouw.

5 Het is voor vrijheid dat Christus ons heeft bevrijd; sta daarom vast en laat je niet opnieuw onderwerpen aan een juk van slavernij. ² Luister! Ik, Paulus, zeg jullie dat als je ervoor kiest om besneden te worden, Christus voor jullie geen voordeel zal hebben. ³ En ik herhaal aan elke man die zich laat besnijden dat hij verplicht is de hele wet te houden. ⁴ Jullie die gerechtvaardigd willen worden door de wet, zijn van Christus afgesneden; jullie zijn van de genade gevallen. ⁵ Want door de Geest, door geloof, verwachten wij vol verlangen de hoop van gerechtigheid. ⁶ In Christus Jezus heeft noch besnijdenis noch onbesnedenheid enige betekenis. Wat telt is geloof dat zich uitdrukt door liefde. ⁷ Jullie gingen goed vooruit. Wie heeft jullie verhinderd de waarheid te volgen? ⁸ Deze invloed komt niet van degene die jullie roept. ⁹ Een kleine hoeveelheid gist beïnvloedt het hele deeg. ¹⁰ Ik heb vertrouwen in de Heer dat jullie geen andere opvatting zullen aannemen. Maar degene die jullie verwarring veroorzaakt, zal de straf dragen, wie hij ook is. ¹¹ Broeders en zusters, als ik nog steeds de besnijdenis predik, waarom word ik dan nog vervolgd? In dat geval is de aanstoot van het kruis

Galaten

weggenomen. ¹² Ik zou willen dat degenen die jullie verstoren zich zelfs zouden laten castreren! ¹³ Jullie, mijn broeders en zusters, zijn geroepen om vrij te zijn. Gebruik echter jullie vrijheid niet als een gelegenheid voor het vlees; dien elkaar daarentegen in liefde. ¹⁴ Want de hele wet is vervuld in één gebod: "Heb je naaste lief als jezelf." ¹⁵ Als jullie elkaar bijten en verslinden, pas dan op dat jullie niet door elkaar worden verteerd. ¹⁶ Dus zeg ik, wandel door de Geest, en jullie zullen de begeerten van het vlees niet vervullen. ¹⁷ Want het vlees verlangt wat tegen de Geest is, en de Geest wat tegen het vlees is; ze staan tegenover elkaar, zodat jullie niet kunnen doen wat jullie willen. ¹⁸ Maar als jullie door de Geest worden geleid, zijn jullie niet onder de wet. ¹⁹ De werken van het vlees zijn duidelijk: seksuele immoraliteit, onreinheid en losbandigheid; ²⁰ afgoderij, toverij, vijandschappen, ruzies, jaloezie, woede-uitbarstingen, egoïstische ambitie, verdeeldheid, sekten, ²¹ afgunst, dronkenschap, orgieën en dergelijke. Ik waarschuw jullie, zoals ik eerder heb gedaan, dat degenen die zulke dingen doen het koninkrijk van God niet zullen erven. ²² Want de vrucht van de Geest is liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, trouw, ²³ zachtheid en zelfbeheersing. Tegen deze dingen is geen wet. ²⁴ Degenen die Christus Jezus toebehoren, hebben het vlees met zijn hartstochten en begeerten gedood. ²⁵ Aangezien we door de Geest leven, laten we ook in de pas van de Geest blijven. ²⁶ Laten we niet verwaand worden, elkaar uitdagen en benijden.

6 Broeders en zusters, als iemand betrapt wordt op een misstap, moeten jullie die door de Geest geleid worden, die persoon met een geest van zachtheid herstellen. Maar wees voorzichtig, opdat ook jullie niet in verleiding worden gebracht. ² Help elkaars lasten te dragen, en zo zullen jullie de wet

van Christus vervullen. ³ Als iemand denkt dat hij iets is terwijl hij niets is, bedriegt hij zichzelf. ⁴ Ieder moet zijn eigen daden onderzoeken, en dan kan hij trots zijn op zichzelf alleen, zonder zichzelf met anderen te vergelijken. ⁵ Want ieder moet zijn eigen last dragen. ⁶ Degene die onderwezen wordt in het woord, moet alle goede dingen delen met zijn leraar. ⁷ Laat je niet misleiden, God laat niet met zich spotten; want wat een mens zaait, zal hij ook oogsten. ⁸ Want wie zaait om zijn eigen vlees te behagen, zal verderf oogsten uit het vlees, maar wie zaait om de Geest te behagen, zal eeuwig leven oogsten uit de Geest. ⁹ Laten we niet moe worden in het goeddoen, want op de juiste tijd zullen we een oogst binnenhalen als we niet opgeven. ¹⁰ Laten we daarom, zolang we de gelegenheid hebben, goeddoen aan alle mensen, vooral aan degenen die tot het huisgezin van het geloof behoren. ¹¹ Let op de grote letters die ik gebruik terwijl ik jullie met mijn eigen hand schrijf! ¹² Degenen die een goede indruk willen maken in het vlees, proberen jullie te dwingen je te laten besnijden, alleen om vervolging om het kruis van Christus te vermijden. ¹³ Want zelfs zij die besneden zijn, houden de wet zelf niet, toch willen ze dat jullie je laten besnijden zodat ze kunnen roemen over jullie vlees. ¹⁴ Ik echter zal nooit ergens anders trots op zijn dan op het kruis van onze Heer Jezus Christus, waardoor de wereld voor mij gekruisigd is, en ik voor de wereld. ¹⁵ Want noch besnijdenis noch onbesnedenheid betekent iets; wat van belang is, is een nieuwe schepping. ¹⁶ Vrede en barmhartigheid voor allen die deze regel volgen, en over het Israël van God. ¹⁷ Voortaan laat niemand mij nog lastigvallen, want ik draag de merktekens van Jezus op mijn lichaam. ¹⁸ Moge de genade van onze Heer Jezus Christus met jullie geest zijn, beste vrienden. Amen.

1 Paulus, een apostel van Christus Jezus door de wil van God, aan de heiligen in Efeze, die trouw zijn in Christus Jezus: ² Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en onze Heer Jezus Christus. ³ Gezegend zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons gezegend heeft met elke geestelijke zegen in de hemelse gewesten in Christus, ⁴ zoals Hij ons in Hem heeft uitgekozen vóór de grondlegging van de wereld om heilig en onberispelijk te zijn in Zijn ogen. In liefde ⁵ heeft Hij ons voorbestemd tot adoptie tot zoonschap door Jezus Christus, overeenkomstig het welbehagen van Zijn wil, ⁶ tot lof van de heerlijkheid van Zijn genade, die Hij ons vrijelijk heeft geschonken in de Geliefde. ⁷ In Hem hebben wij de verlossing door Zijn offer, de vergeving van zonden, in overeenstemming met de rijkdom van Zijn genade ⁸ die Hij overvloedig over ons heeft uitgestort. Met alle wijsheid en inzicht, ⁹ heeft Hij ons het geheimenis van Zijn wil geopenbaard, zoals het Hem behaagde, dat Hij in Christus had voorgenomen, ¹⁰ om in werking te treden wanneer de tijden hun vervulling bereiken—om eenheid te brengen in alle dingen in de hemel en op aarde onder Christus. ¹¹ In Hem hebben wij ook een erfdeel verkregen, voorbestemd volgens het voornemen van Hem die alle dingen werkt in overeenstemming met het plan van Zijn wil, ¹² zodat wij, die als eersten onze hoop op Christus hebben gevestigd, zouden zijn tot lof van Zijn heerlijkheid. ¹³ In Hem bent ook u, toen u de boodschap van de waarheid hoorde, het evangelie van uw redding, en geloofde, verzegeld in Hem met de beloofde Heilige Geest, ¹⁴ die een onderpand is dat onze erfenis garandeert tot de verlossing van hen die Gods eigendom zijn, tot lof van Zijn heerlijkheid. ¹⁵ Om deze reden, sinds ik hoorde van uw geloof in de Heer Jezus en uw liefde voor alle heiligen, ¹⁶ ben ik niet opgehouden voor u te danken, u in mijn gebeden gedenkend. ¹⁷ Ik blijf vragen dat de God van onze Heer Jezus Christus, de Vader van heerlijkheid, u de Geest van wijsheid en openbaring mag geven, zodat u Hem beter mag kennen. ¹⁸ Ik bid dat de ogen van uw hart verlicht mogen worden, zodat u de hoop mag kennen waartoe Hij u heeft geroepen, de rijkdom van Zijn glorieuze erfenis in Zijn heilige volk, ¹⁹ en Zijn buitengewoon grote kracht voor ons die geloven. Die kracht is dezelfde als de machtige sterkte ²⁰ die Hij uitoefende toen Hij Christus uit de doden opwekte en Hem aan Zijn rechterhand zette

in de hemelse gewesten, ²¹ ver boven alle heerschappij en autoriteit, macht en heerschappij, en elke naam die genoemd wordt, niet alleen in deze tijd maar ook in de komende. ²² En Hij heeft alle dingen onder Zijn voeten geplaatst en Hem aangesteld tot hoofd over alles voor de kerk, ²³ die Zijn lichaam is, de volheid van Hem die alles op elke manier vervult.

2 En u was geestelijk dood in uw overtredingen en zonden, ² waarin u vroeger wandelde, overeenkomstig de loop van deze wereld, overeenkomstig de vorst van de macht van de lucht, de geest die nu werkzaam is in de kinderen van ongehoorzaamheid. ³ Onder hen leefden wij allen eens in de begeerten van ons vlees, de verlangens van het lichaam en de gedachten uitvoerend, en waren van nature kinderen van toorn, net als de rest van de mensheid. ⁴ Maar God, die rijk is in barmhartigheid, vanwege Zijn grote liefde voor ons, ⁵ heeft ons, zelfs toen wij geestelijk dood waren in onze overtredingen, met Christus levend gemaakt—uit genade bent u gered— ⁶ en heeft ons met Hem opgewekt en ons met Hem gezet in de hemelse gewesten in Christus Jezus, ⁷ opdat Hij in de komende eeuwen de onmetelijke rijkdom van Zijn genade zou tonen, geuit in Zijn goedheid jegens ons in Christus Jezus. ⁸ Want door genade bent u gered, door geloof, en dit is niet uit uzelf; het is de gave van God— ⁹ niet als gevolg van werken, zodat niemand kan roemen. ¹⁰ Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus voor goede werken, die God van tevoren heeft bereid, opdat wij daarin zouden wandelen. ¹¹ Denk daarom eraan dat u vroeger, de heidenen in het vlees, die "de onbesnedenen" worden genoemd door hen die zichzelf "de besnedenen" noemen (wat in het lichaam door mensenhanden wordt gedaan)— ¹² bedenk dat u in die tijd van Christus vervreemd was, uitgesloten van het burgerschap van Israël, en onbekend met de verbonden van de belofte, zonder hoop en zonder God in de wereld. ¹³ Maar nu, door Christus Jezus, bent u die eens ver weg was, dichtbij gebracht door Zijn bloed als offer. ¹⁴ Want Hijzelf is onze vrede, die ons verenigd heeft en de barrière van vijandschap heeft weggenomen door Zijn offer, ¹⁵ door de wet van geboden in verordeningen terzijde te stellen, opdat Hij in Zichzelf één nieuwe mensheid uit de twee zou scheppen, en zo vrede zou stichten, ¹⁶ en ons beiden met God zou verzoenen in één lichaam

door het kruis, waardoor een einde werd gemaakt aan de vijandschap. ¹⁷ En Hij kwam en verkondigde vrede aan u die ver weg was en vrede aan hen die dichtbij waren. ¹⁸ Want door Hem hebben wij beiden toegang tot de Vader door één Geest. ¹⁹ Daarom bent u niet langer vreemdelingen en bijwoners, maar medeburgers met de heiligen en leden van Gods huisgezin, ²⁰ gebouwd op het fundament gelegd door de apostelen en profeten, met Christus Jezus Zelf als de hoeksteen, ²¹ in wie het hele gebouw, samengevoegd, oprijst om een heilige tempel in de Heer te worden. ²² In Hem wordt ook u samengebouwd tot een woning waarin God leeft door Zijn Geest.

3 Om deze reden, ik, Paulus, die gevangen zit voor Christus Jezus ten behoeve van jullie heidenen— ² Jullie hebben toch gehoord van het beheer van Gods genade die mij voor jullie gegeven is; ³ dat door openbaring het mysterie aan mij bekendgemaakt is, zoals ik al kort heb geschreven. ⁴ Als jullie dit lezen, zullen jullie mijn inzicht in het mysterie van Christus kunnen begrijpen, ⁵ dat niet aan mensen in vroegere generaties bekendgemaakt is zoals het nu door de Geest aan Zijn heilige apostelen en profeten is geopenbaard. ⁶ Dit mysterie is dat de heidenen mede-erfgenamen zijn, medeleden van het lichaam, en mededeelnemers aan de belofte in Christus Jezus door het evangelie. ⁷ Ik werd een dienaar van dit evangelie door de gave van Gods genade die mij gegeven is door de werking van Zijn kracht. ⁸ Aan mij, die minder ben dan de minste van alle heiligen, is deze genade gegeven: om aan de heidenen de ondoorgrondelijke rijkdommen van Christus te verkondigen, ⁹ en om aan iedereen duidelijk te maken wat het beheer van dit mysterie is, dat door de eeuwen heen verborgen was in God, die alle dingen geschapen heeft. ¹⁰ Zijn bedoeling was dat nu, door de kerk, de veelvuldige wijsheid van God geopenbaard zou worden aan de heersers en autoriteiten in de hemelse gewesten, ¹¹ in overeenstemming met het eeuwige voornemen dat Hij in Christus Jezus, onze Heer, heeft verwezenlijkt. ¹² In Hem en door geloof in Hem kunnen wij met vrijmoedigheid en vertrouwen tot God naderen. ¹³ Daarom vraag ik jullie niet ontmoedigd te raken door mijn lijden voor jullie, die jullie eer zijn. ¹⁴ Om deze reden buig ik mijn knieën voor de Vader, ¹⁵ van wie elke familie in de hemel en op aarde hun naam

krijgt, ¹⁶ Ik bid dat Hij jullie vanuit Zijn glorieuze rijkdommen mag bekrachtigen met kracht door Zijn Geest in jullie innerlijke wezen, ¹⁷ zodat Christus door het geloof in jullie harten mag wonen; en ik bid dat jullie, geworteld en gegrondvest in liefde, ¹⁸ de kracht mogen hebben, samen met alle heiligen, om te begrijpen hoe breed en lang en hoog en diep de liefde van Christus is, ¹⁹ en om deze liefde te kennen die alle kennis te boven gaat—opdat jullie vervuld mogen worden met de volle maat van God. ²⁰ Aan Hem die in staat is om veel meer te doen dan wij vragen of ons kunnen voorstellen, volgens Zijn kracht die in ons werkzaam is, ²¹ aan Hem zij de eer in de kerk en in Christus Jezus door alle generaties heen, voor eeuwig en altijd. Amen.

4 Als gevangene van de Heer vermaan ik u om te wandelen op een wijze die waardig is aan de roeping die u hebt ontvangen, ² met alle nederigheid en zachtaardigheid, met geduld, elkaar ondersteunend in liefde. ³ Doe uw uiterste best om de eenheid van de Geest te bewaren door de band van de vrede. ⁴ Er is één lichaam en één Geest, zoals u ook geroepen bent tot één hoop bij uw roeping; ⁵ één Heer, één geloof, en één doop; ⁶ één God en Vader van allen, die heerst over allen, werkt door allen, en in allen is. ⁷ Maar aan ieder van ons is genade gegeven naar de maat van Christus' gave. ⁸ Daarom zegt hij:

"Toen hij opsteeg naar omhoog, voerde hij gevangenen mee en gaf gaven aan de mensen."

⁹ (Nu dit, "hij opsteeg," wat betekent het anders dan dat hij ook afdaalde naar de lagere, aardse gebieden? ¹⁰ Hij die afdaalde is dezelfde als hij die ver boven alle hemelen opsteeg, opdat hij alle dingen zou vervullen.) ¹¹ En hij gaf sommigen om apostelen te zijn, sommigen profeten, sommigen evangelisten, en sommigen herders en leraars, ¹² om Gods volk voor te bereiden op dienstbetoon, voor de opbouw van het lichaam van Christus, ¹³ totdat wij allen de eenheid van het geloof en de kennis van de Zoon van God bereiken, tot volwassenheid, tot de volle maat van de wasdom van Christus. ¹⁴ Dan zullen wij niet langer kinderen zijn, heen en weer geslingerd door golven en meegesleept door elke wind van leer, door de sluwheid van mensen, door sluwheid in bedrieglijke listen. ¹⁵ In plaats daarvan, de waarheid in liefde spreken, zullen wij in alles opgroeien naar hem die het hoofd is, namelijk

Christus. ¹⁶ Van hem uit groeit het hele lichaam, samengevoegd en bijeengehouden door elke ondersteunende band, en bouwt zichzelf op in liefde, naarmate elk deel zijn rol vervult. ¹⁷ Dus zeg ik dit, en bevestig het in de Heer, dat u niet langer moet leven zoals de heidenen doen, in de zinloosheid van hun denken. ¹⁸ Zij zijn verduisterd in hun begrip en vervreemd van het leven van God vanwege de onwetendheid die in hen is, door de hardheid van hun harten. ¹⁹ Zij hebben alle gevoeligheid verloren en hebben zich overgegeven aan losbandigheid, om zich met hebzucht over te geven aan elke soort onreinheid. ²⁰ Maar zo hebt u Christus niet leren kennen, ²¹ als u hem werkelijk hebt gehoord en in hem bent onderwezen, zoals de waarheid in Jezus is. ²² U werd geïnstrueerd, met betrekking tot uw vroegere levenswandel, om uw oude zelf af te leggen, dat wordt verdorven door zijn bedrieglijke begeerten; ²³ om vernieuwd te worden in de geest van uw denken; ²⁴ en om de nieuwe mens aan te trekken, geschapen naar Gods ware gerechtigheid en heiligheid. ²⁵ Leg daarom de leugen af en laat ieder van u de waarheid spreken met zijn naaste, want wij zijn allen leden van elkaar. ²⁶ “Word boos, maar zondig niet”: Laat de zon niet ondergaan terwijl u nog boos bent, ²⁷ en geef de duivel geen voet. ²⁸ Wie gestolen heeft, moet niet langer stelen, maar moet werken, iets nuttigs doen met zijn eigen handen, zodat hij iets heeft om te delen met hen die in nood zijn. ²⁹ Laat geen vuile taal uit uw mond komen, maar alleen wat nuttig is voor de opbouw van anderen volgens hun behoeften, zodat het voordeel brengt aan degenen die luisteren. ³⁰ En bedroef de Heilige Geest van God niet, met wie u verzegeld bent voor de dag van verlossing. ³¹ Laat alle bitterheid, woede, boosheid, geschreeuw en laster van u weggenomen worden, samen met alle kwaadaardigheid. ³² Wees vriendelijk en mededogend voor elkaar, elkaar vergevend, zoals God in Christus u vergeven heeft.

5 Wees navolgers van God, daarom, als geliefde kinderen; ² en wandel in de weg van liefde, zoals Christus u heeft liefgehad en Zich voor ons heeft overgegeven als een welriekend offer en slachtoffer voor God. ³ Maar onder u mag er zelfs geen sprake zijn van seksuele immoraliteit, of enige vorm van onreinheid, of hebzucht, zoals het heilig volk van God betaamt; ⁴ er mag ook geen obsceniteit, dwaas gepraat, of grove grappen zijn,

die ongepast zijn, maar eerder dankzegging. ⁵ Want hiervan kunt u zeker zijn: geen immoreel, onrein, of hebzuchtig persoon—zo iemand is een afgodendienaar—heeft enig erfdeel in het koninkrijk van Christus en God. ⁶ Laat niemand u misleiden met loze woorden, want door zulke dingen komt de toorn van God over de ongehoorzamen. ⁷ Vermijd daarom partnerschap met hen; ⁸ want u was eens in duisternis, maar nu bent u licht in de Heer. Leef als kinderen van het licht, ⁹ (want de vrucht van het licht is te vinden in alles wat goed, rechtvaardig en waar is), ¹⁰ en probeer te ontdekken wat de Heer behaagt. ¹¹ Neem geen deel aan de vruchteloze werken van de duisternis, maar stel ze eerder aan de kaak; ¹² want het is beschamend zelfs te noemen wat de ongehoorzamen in het geheim doen. ¹³ Maar alles wat door het licht wordt blootgelegd, wordt zichtbaar, want alles wat verlicht wordt, wordt een licht. ¹⁴ Daarom wordt er gezegd:

“Word wakker, u die slaapt, En sta op uit de doden, want het licht van Christus zal over u schijnen.”

¹⁵ Wees dan zeer voorzichtig hoe u leeft—handel wijs, ¹⁶ maak het beste van elke gelegenheid, omdat de tijden uitdagend zijn. ¹⁷ Wees daarom niet dwaas, maar probeer te begrijpen wat de wil van de Heer is. ¹⁸ Word niet dronken van wijn, wat leidt tot losbandigheid, maar word vervuld met de Geest, ¹⁹ spreek tot elkaar met psalmen, hymnen en geestelijke liederen, zing en maak muziek vanuit uw hart voor de Heer, ²⁰ uit altijd dankbaarheid aan God de Vader voor alles, in de naam van onze Heer Jezus Christus. ²¹ Toon wederzijdse onderwerping uit eerbied voor Christus. ²² Vrouwen, onderwerp u aan uw eigen mannen, zoals aan de Heer. ²³ Want de man is het hoofd van de vrouw zoals Christus het hoofd is van de kerk, zijn lichaam, waarvan Hij de Redder is. ²⁴ Zoals de kerk zich aan Christus onderwerpt, zo moeten ook de vrouwen zich in alles aan hun mannen onderwerpen. ²⁵ Mannen, koester uw vrouwen, zoals Christus de kerk heeft gekoesterd en Zich voor haar heeft overgegeven, ²⁶ om haar te heiligen, haar reinigend door de wassing met water door het woord, ²⁷ en om haar aan Zichzelf voor te stellen als een glorieuze kerk, zonder vlek, rimpel, of enige andere smet, maar heilig en onberispelijk. ²⁸ Op dezelfde manier moeten mannen hun vrouwen liefhebben zoals zij hun eigen lichamen liefhebben. Wie zijn vrouw liefheeft, heeft zichzelf lief. ²⁹ Immers,

Efeziërs

niemand heeft ooit zijn eigen lichaam gehaat, maar hij voedt en verzorgt het, zoals Christus de kerk doet—³⁰ want wij zijn delen van Zijn lichaam.³¹ “Daarom zal een man zijn vader en moeder verlaten en zich verenigen met zijn vrouw, en de twee zullen één vlees worden.”³² Dit is een diep mysterie—maar ik doel op Christus en de kerk.³³ Hoe dan ook, ieder van u moet ook zijn vrouw liefhebben zoals hij zichzelf liefheeft, en de vrouw moet haar man respecteren.

6 Kinderen, gehoorzaam je ouders zoals het past in de Heer, want dit is het juiste om te doen.² “Eer je vader en moeder”—dit is het eerste gebod dat vergezeld gaat van een belofte—³ “zodat het je goed gaat en je een lang leven op aarde hebt.”⁴ Vaders, maak je kinderen niet kwaad; voed hen daarentegen op met de training en instructie van de Heer.⁵ Slaven, gehoorzaam je aardse meesters met respect en beven, en met oprechtheid van hart, zoals je Christus zou gehoorzamen.⁶ Doe dit niet alleen om hun gunst te winnen wanneer ze toekijken, maar als dienaren van Christus, die de wil van God vanuit je hart doen.⁷ Dien met welwillendheid, alsof je de Heer dient en niet mensen,⁸ wetende dat al het goede dat iemand doet, door de Heer beloond zal worden, of ze nu slaaf of vrij zijn.⁹ En meesters, behandel je slaven op dezelfde manier. Weerhoud je van dreigen, wetende dat zowel hun Meester als de jouwe in de hemel is, en Hij toont geen partijdigheid.¹⁰ Tenslotte, wees sterk in de Heer en in de kracht van Zijn machtige kracht.¹¹ Trek de volledige wapenrusting van God aan, zodat je standvastig kunt blijven tegen de listen van de duivel.¹² Want onze strijd is niet tegen louter menselijke tegenstanders,

maar tegen de heersers, tegen de autoriteiten, tegen de machten van deze duistere wereld, en tegen de geestelijke krachten van het kwaad in de hemelse gewesten.¹³ Neem daarom de volledige wapenrusting van God op, zodat je op de boze dag weerstand kunt bieden, en na alles gedaan te hebben, standvastig kunt blijven.¹⁴ Blijf dan standvastig, met de gordel van de waarheid om je middel, en het borstharnas van gerechtigheid op zijn plaats,¹⁵ en met je voeten voorbereid met de bereidheid die voortkomt uit het evangelie van vrede.¹⁶ Naast dit alles, houd het schild van geloof omhoog, dat je in staat stelt alle vurige pijlen van de boze te doven.¹⁷ Ontvang de helm van redding en het zwaard van de Geest, dat is het woord van God.¹⁸ Bid in de Geest bij elke gelegenheid met allerlei gebeden en verzoeken. Wees met dit in gedachten alert en blijf altijd bidden voor alle heiligen.¹⁹ Bid ook voor mij, dat wanneer ik spreek, woorden mij gegeven mogen worden zodat ik moedig het mysterie van het evangelie bekend zal maken,²⁰ waarvoor ik een ambassadeur in ketenen ben. Bid dat ik het moedig mag verkondigen, zoals ik moet spreken.²¹ Tychikus, de geliefde broeder en trouwe dienaar in de Heer, zal jullie over alles informeren, zodat jullie op de hoogte zijn van mijn omstandigheden en wat ik doe.²² Ik heb hem naar jullie toe gestuurd met dit doel, dat jullie over ons te weten komen, en dat hij jullie harten mag troosten.²³ Moge vrede zijn met de broeders en zusters, en liefde met geloof, van God de Vader en de Heer Jezus Christus.²⁴ Genade zij met allen die onze Heer Jezus Christus liefhebben met een onvergankelijke liefde.

Filippenzen

1 Paulus en Timotheüs, dienstknechten van Christus Jezus, aan al Gods heilige mensen in Christus Jezus te Filippi, samen met de opzieners en diakenen: ² Moge u genade en vrede ontvangen van God, onze Vader, en de Heer Jezus Christus. ³ Ik dank mijn God telkens als ik aan u denk in gebed, ⁴ altijd biddend met vreugde in elk van mijn gebeden voor u allen, ⁵ vanwege uw samenwerking in het evangelie vanaf de eerste dag tot nu toe, ⁶ in de overtuiging dat Hij die een goed werk in u begonnen is, het zal voltooien tot de dag van Christus Jezus. ⁷ Het is terecht dat ik zo over u allen denk, omdat ik u in mijn hart heb, of ik nu in boeien ben of het evangelie verdedig en bevestig, u allen deelt in Gods genade met mij. ⁸ Want God weet hoezeer ik naar u allen verlang met de diepe genegenheid van Christus Jezus. ⁹ En dit is mijn gebed: dat uw liefde steeds meer mag toenemen in ware kennis en diepte van inzicht, ¹⁰ zodat u kunt onderscheiden wat werkelijk belangrijk is en zuiver en onberispelijk mag zijn voor de dag van Christus, ¹¹ vervuld met de oogst van gerechtigheid door Jezus Christus, tot eer en lof van God. ¹² Nu wil ik dat u weet, broeders en zusters, dat mijn omstandigheden eigenlijk hebben bijgedragen aan de voortgang van het evangelie. ¹³ Als gevolg daarvan is het duidelijk geworden in de hele paleiswacht en voor iedereen dat ik in boeien ben om Christus' wil. ¹⁴ En door mijn boeien zijn de meeste broeders en zusters in de Heer zelfverzekerd geworden en durven zij des te meer het woord van God zonder vrees te verkondigen. ¹⁵ Sommigen prediken Christus weliswaar uit afgunst en rivaliteit, maar anderen uit welwillendheid. ¹⁶ De laatsten doen het uit liefde, wetende dat ik aangesteld ben voor de verdediging van het evangelie. ¹⁷ De eersten prediken Christus uit zelfzuchtige ambitie, niet oprecht, in de veronderstelling dat zij mij moeilijkheden kunnen bezorgen terwijl ik in boeien ben. ¹⁸ Maar wat doet het ertoe? Het belangrijkste is dat op elke manier, of het nu uit valse motieven is of oprecht, Christus wordt verkondigd. En daarom verheug ik mij, Ja, en ik zal mij blijven verheugen, ¹⁹ want ik weet dat door uw gebeden en de voorziening van de Geest van Jezus Christus, wat mij is overkomen, zal leiden tot mijn verlossing. ²⁰ Ik verwacht en hoop vurig dat ik mij nooit zal schamen, maar dat ik voldoende moed zal hebben zodat nu zoals altijd Christus geëerd zal

worden in mijn lichaam, hetzij door leven of door dood. ²¹ Want voor mij is leven Christus, en sterven winst. ²² Als ik doorga met leven in het vlees, betekent dit vruchtbaar werk voor mij. Maar wat moet ik kiezen? Ik weet het niet! ²³ Ik ben in tweestrijd: ik verlang ernaar te vertrekken en bij Christus te zijn, wat verreweg beter is; ²⁴ maar het is noodzakelijker voor u dat ik in het vlees blijf. ²⁵ Overtuigd hiervan weet ik dat ik zal blijven en met u allen zal doorgaan voor uw vooruitgang en vreugde in het geloof, ²⁶ zodat door mijn aanwezigheid bij u opnieuw uw trots in Christus Jezus overvloedig zal zijn vanwege mij. ²⁷ Leef alleen op een manier die het evangelie van Christus waardig is, zodat, of ik nu kom en u zie of alleen over u hoor in mijn afwezigheid, ik weet dat u standvastig staat in één geest, samen strijdend als één voor het geloof van het evangelie ²⁸ zonder op enige manier geïntimideerd te worden door degenen die u tegenwerken. Dit is voor hen een teken dat zij vernietiging zullen ondergaan, maar dat u gered zult worden—en dat door God. ²⁹ Want het is u namens Christus gegeven niet alleen in Hem te geloven, maar ook moeilijkheden voor Hem te doorstaan, ³⁰ aangezien u dezelfde strijd ervaart die u in mij zag, en nu hoort dat ik nog steeds heb.

2 Als er dan enige bemoediging is in Christus, als er enige troost is van zijn liefde, als er enige gemeenschap is in de Geest, als er enige genegenheid en medelijden is, ² maak dan mijn vreugde compleet door eensgezind te zijn, dezelfde liefde te delen, verenigd in geest, en gericht op één doel. ³ Doe niets uit zelfzuchtige ambitie of ijdele eigendunk. Maar acht in nederigheid anderen belangrijker dan uzelf; ⁴ kijk niet alleen naar uw eigen belangen, maar ook naar die van anderen. ⁵ Laat onder u de gezindheid heersen die ook in Christus Jezus was:

⁶ *Die, in de gestalte van God zijnde, het niet als roof beschouwd heeft aan God gelijk te zijn; ⁷ maar zichzelf ontledigde door de gestalte van een dienstknecht aan te nemen, en aan de mensen gelijk te worden. ⁸ En in uiterlijk als een mens bevonden, heeft hij zichzelf vernederd en werd gehoorzaam tot de dood, ja, de dood aan het kruis. ⁹ Daarom heeft God hem ook uitermate verhoogd, en hem de naam geschonken die boven elke naam is, ¹⁰ opdat in de naam van Jezus elke knie zich zou*

Filippenzen

*buigen, in de hemel, op aarde en onder de aarde,
11 en elke tong zou belijden dat Jezus Christus
Heer is, tot eer van God de Vader.*

¹² Geliefden, zoals u altijd gehoorzaam geweest bent, niet alleen in mijn aanwezigheid maar nu veel meer in mijn afwezigheid, werk aan uw eigen zaligheid met vreze en beven; ¹³ want het is God die in u werkt, zowel het willen als het werken, naar zijn welbehagen. ¹⁴ Doe alles zonder morren of tegenspreken, ¹⁵ opdat u onberispelijk en zuiver wordt, als kinderen van God zonder smet in een krom en verdraaid geslacht. Dan zult u onder hen schijnen als lichten in de wereld, ¹⁶ terwijl u vasthoudt aan het woord des levens. Dan zal ik op de dag van Christus kunnen roemen dat ik niet tevergeefs heb gelopen of gewerkt. ¹⁷ Maar zelfs als ik als een plengoffer word uitgegoten over de offerande en bediening van uw geloof, ben ik blij en verheug ik mij met u allen. ¹⁸ Op dezelfde manier moet ook u blij zijn en zich met mij verheugen. ¹⁹ Maar ik hoop in de Heer Jezus spoedig Timotheüs naar u te sturen, zodat ik ook bemoedigd mag worden wanneer ik van uw omstandigheden hoor. ²⁰ Want ik heb niemand anders van gelijke geest die oprecht voor uw welzijn zal zorgen. ²¹ Want allen zoeken hun eigen belangen, niet die van Christus Jezus. ²² Maar u weet van zijn beproefde karakter, dat hij met mij heeft gediend in het werk van het evangelie als een zoon met zijn vader. ²³ Daarom hoop ik hem spoedig te sturen, zodra ik zie hoe het met mij zal gaan; ²⁴ en ik ben ervan overtuigd in de Heer dat ik zelf ook spoedig zal komen. ²⁵ Maar ik vond het noodzakelijk Epafroditus, mijn broeder, medewerker en medestrijder, die ook uw boodschapper en dienaar voor mijn behoeften is, naar u terug te sturen, ²⁶ omdat hij naar u allen verlangt en ongerust is omdat u gehoord hebt dat hij ziek was. ²⁷ Want hij was inderdaad ziek, en bijna gestorven. Maar God heeft zich over hem ontfermd, en niet alleen over hem maar ook over mij, om mij verdriet op verdriet te besparen. ²⁸ Daarom ben ik des te meer bereid hem te sturen, zodat u, wanneer u hem weerziet, zich kunt verheugen en ik minder bezorgd ben. ²⁹ Ontvang hem dan in de Heer met alle vreugde, en houd mensen zoals hij in ere, ³⁰ omdat hij dicht bij de dood kwam voor het werk van Christus, zijn leven op het spel zettend om aan te vullen wat u niet kon geven aan mijn hulp.

3 Tenslotte, mijn broeders en zusters, verheug u in de Heer! Het is voor mij geen moeite om u steeds weer hetzelfde te schrijven, en het is een waarborg voor u. ² Pas op voor die honden, die kwaadwerkers, die verminkers van het lichaam. ³ Want wij zijn de ware besnidenis, die God in de Geest aanbidden, die roemen in Christus Jezus, en die geen vertrouwen stellen in het vlees— ⁴ hoewel ik zelf redenen heb om vertrouwen te hebben in het vlees. Als iemand anders denkt redenen te hebben om vertrouwen te hebben in het vlees, ik nog meer: ⁵ besneden op de achtste dag, uit het volk Israël, van de stam Benjamin, een Hebreëer uit de Hebreëën; wat de wet betreft, een Farizeeër; ⁶ wat ijver betreft, een vervolger van de kerk; wat de rechtvaardigheid betreft die op de wet gebaseerd is, onberispelijk. ⁷ Toch beschouw ik wat voorheen een voordeel voor mij was, nu als verlies omwille van Christus. ⁸ Ja, ik beschouw alles als verlies vanwege de allesovertreffende waarde van het kennen van Christus Jezus, mijn Heer, om wiens wil ik alles heb verloren. Ik beschouw het als afval, opdat ik Christus mag winnen ⁹ en in hem gevonden word, niet met een eigen gerechtigheid die uit de wet voortkomt, maar die door het geloof in Christus—de gerechtigheid die van God komt op basis van geloof. ¹⁰ Ik wil Christus kennen en de kracht van zijn opstanding en de gemeenschap met zijn lijden, hem gelijkvormig wordend in zijn dood, ¹¹ en zo, op de een of andere manier, de opstanding uit de doden bereiken. ¹² Niet dat ik dit alles al heb verkregen, of al volmaakt ben, maar ik zet door om dat te grijpen waarvoor Christus Jezus mij gegrepen heeft. ¹³ Broeders en zusters, ik beschouw mijzelf nog niet als iemand die het gegrepen heeft. Maar één ding doe ik: vergetend wat achter mij ligt en mij uitstrekkend naar wat voor mij ligt, ¹⁴ zet ik door naar het doel om de prijs te winnen van de roeping van God omhoog in Christus Jezus. ¹⁵ Laten wij allen, die volwassen zijn, zo gezind zijn. En als u over iets anders denkt, zal God u ook dat duidelijk maken. ¹⁶ Laten wij leven naar wat wij al hebben bereikt. ¹⁷ Volg samen mijn voorbeeld, broeders en zusters, en let op degenen die leven volgens het patroon dat u in ons hebt. ¹⁸ Want, zoals ik u vaak heb gezegd en nu zelfs onder tranen zeg, velen leven als vijanden van het kruis van Christus. ¹⁹ Hun einde is vernietiging, hun god is hun buik, en hun eer is in hun schande. Hun denken is gericht op aardse dingen. ²⁰ Onze ware thuis is

Filippenzen

echter in de hemel, en wij verwachten vol verlangen de komst van een Redder van daar, de Heer Jezus Christus, ²¹ die, door de kracht die hem in staat stelt alles aan zich te onderwerpen, onze nederige lichamen zal transformeren om gelijkvormig te zijn aan zijn glorieuze lichaam.

4 Daarom, mijn lieve broeders en zusters, die ik liefheb en naar wie ik verlang, mijn vreugde en kroon, sta vast in de Heer op deze manier, mijn geliefde vrienden. ² Ik spoor Euodia en Syntyche aan om in de Heer eensgezind te zijn. ³ Ja, ik vraag jou, mijn ware metgezel, om deze vrouwen te helpen die samen met mij hebben gestreden voor de zaak van het evangelie, samen met Clemens en de rest van mijn medewerkers, wier namen in het boek des levens staan. ⁴ Vind altijd vreugde in de Heer. Ik herhaal: Wees verheugd! ⁵ Laat uw vriendelijke geest aan iedereen bekend zijn. De Heer is nabij. ⁶ Wees over niets bezorgd, maar laat in elke situatie, door gebed en smeking met dankzegging, uw verzoeken aan God bekend worden. ⁷ En de vrede van God, die alle begrip te boven gaat, zal uw harten en gedachten beschermen in Christus Jezus. ⁸ Ten slotte, broeders en zusters, wat waar is, wat eerbaar is, wat rechtvaardig is, wat zuiver is, wat liefelijk is, wat prijzenswaardig is—als er iets voortreffelijk is of lof verdient—denk aan deze dingen. ⁹ Wat u ook van mij hebt geleerd of ontvangen of gehoord, of in mij hebt gezien, breng dat in praktijk. En de God van vrede zal met u zijn. ¹⁰ Ik verheugde mij zeer in de Heer dat u eindelijk uw zorg voor mij hebt vernieuwd.

U was inderdaad bezorgd, maar u had niet de gelegenheid om het te tonen. ¹¹ Ik zeg dit niet omdat ik gebrek lijd, want ik heb geleerd tevreden te zijn in welke omstandigheden ik mij ook bevind. ¹² Ik weet wat het is om in nederige omstandigheden te leven, en ik weet wat het is om in overvloed te leven. Ik heb het geheim geleerd om tevreden te zijn in elke situatie, of ik nu goed gevoed ben of honger lijd, of ik nu in overvloed leef of gebrek heb. ¹³ Ik kan alles doen door Hem die mij kracht geeft. ¹⁴ Toch was het vriendelijk van u om in mijn moeilijkheden te delen. ¹⁵ Bovendien, zoals u Filippensen weet, in de eerste dagen van uw kennismaking met het evangelie, toen ik uit Macedonië vertrok, deelde geen enkele kerk met mij in de kwestie van geven en ontvangen, behalve u alleen. ¹⁶ Want zelfs toen ik in Thessalonica was, stuurde u mij meer dan eens hulp voor mijn behoeften. ¹⁷ Niet dat ik het geschenk zelf zoek, maar ik zoek de winst die op uw rekening toeneemt. ¹⁸ Ik heb volledige betaling ontvangen en heb meer dan genoeg. Ik ben ruimschoots voorzien, nu ik van Epafroditus de geschenken heb ontvangen die u stuurde, een geurige offergave, een aanvaardbaar offer, welgevallig aan God. ¹⁹ En mijn God zal u alles geven wat u nodig hebt uit Zijn glorierijke rijkdommen in Christus Jezus. ²⁰ Eer zij onze God en Vader voor altijd en eeuwig. Amen. ²¹ Groet alle heiligen in Christus Jezus. De broeders en zusters die bij mij zijn, sturen hun groeten. ²² Alle heiligen sturen u hun groeten, vooral degenen uit het huis van Caesar. ²³ Moge de genade van de Heer Jezus Christus met uw geest zijn.

Kolossenzen

1 Paulus, een boodschapper van Christus Jezus door Gods wil, samen met Timotheüs, onze broer, ² Aan de heilige en trouwe broeders en zusters in Christus te Kolosse: Genade en vrede zij u van God, onze Vader. ³ We uiten voortdurend onze dank aan God, de Vader van onze Heer Jezus Christus, telkens wanneer we voor u bidden, ⁴ sinds we hoorden van uw geloof in Christus Jezus en de liefde die u hebt voor alle heiligen— ⁵ vanwege de hoop die voor u is weggelegd in de hemel, waarvan u al gehoord hebt in de ware boodschap van het evangelie ⁶ dat tot u is gekomen. Op dezelfde manier draagt het evangelie vrucht en groeit het over de hele wereld, net zoals het onder u heeft gedaan sinds de dag dat u het hoorde en werkelijk Gods genade begreep. ⁷ U hebt het ontvangen van Epafros, onze geliefde mededienaar, die Christus trouw dient namens ons, ⁸ en die ons ook heeft geïnformeerd over uw liefde in de Geest. ⁹ Om deze reden zijn we, sinds de dag dat we over u hoorden, niet gestopt met voor u te bidden en God te vragen u te vervullen met de kennis van zijn wil door alle geestelijke wijsheid en inzicht, ¹⁰ zodat u een leven mag leiden dat de Heer waardig is en hem in alle opzichten behaagt: vrucht dragen in elk goed werk en groeien in de kennis van God; ¹¹ versterkt worden met alle kracht volgens zijn glorieuze macht zodat u grote volharding en geduld mag hebben, met vreugde ¹² dankzeggend aan de Vader, die u gekwalificeerd heeft om deel te hebben aan de erfenis van de heiligen in het koninkrijk van het licht. ¹³ Want hij heeft ons gered uit de heerschappij van de duisternis en overgebracht naar het koninkrijk van de Zoon die hij liefheeft, ¹⁴ in wie wij verlossing en vergeving hebben. ¹⁵ De Zoon weerspiegelt de onzichtbare God, de eerstgeborene van heel de schepping. ¹⁶ Want in hem zijn alle dingen geschapen: dingen in de hemel en op aarde, zichtbaar en onzichtbaar, of het nu tronen of heerschappijen of machthebbers of autoriteiten zijn; alle dingen zijn door hem en voor hem geschapen. ¹⁷ Hij bestond voor alle dingen, en door hem worden alle dingen bijeengehouden. ¹⁸ En hij is het hoofd van het lichaam, de kerk; hij is het begin en de eerstgeborene uit de doden, zodat hij in alles de eerste plaats zou hebben. ¹⁹ Want het was het welbehagen van de Vader dat heel zijn volheid in hem zou wonen, ²⁰ en door hem alle dingen met zichzelf in harmonie te brengen, of het nu dingen op

aarde of dingen in de hemel zijn, door vrede te stichten door zijn bloed, vergoten aan het kruis. ²¹ Eens was u vervreemd van God en vijandig in uw denken, bezig met slechte daden, ²² maar nu heeft hij u verzoend door Christus' fysieke lichaam door zijn dood om u heilig in zijn ogen te presenteren, zonder smet en vrij van beschuldiging— ²³ als u in uw geloof blijft, gegrondvest en standvastig, en niet afwijkt van de hoop die het evangelie biedt. Dit is het evangelie dat u hebt gehoord en dat aan elke schepsel onder de hemel is verkondigd, en waarvan ik, Paulus, een dienaar ben geworden. ²⁴ Nu verheug ik mij in mijn lijden voor uw welzijn, en in mijn vlees vul ik aan wat ontbreekt in de verdrukkingen van Christus, ten behoeve van zijn lichaam, dat de kerk is. ²⁵ Ik ben haar dienaar geworden door de taak die God mij heeft toegewezen om u het woord van God in zijn volheid te presenteren— ²⁶ het mysterie dat eeuwen en generaties lang verborgen is geweest, maar nu aan het volk van de Heer is geopenbaard. ²⁷ Aan hen heeft God verkozen om onder de heidenen de glorieuze rijkdom van dit mysterie te openbaren, dat Christus in u is, de hoop op glorie. ²⁸ Hij is degene die wij verkondigen, waarschuwend en onderwijzend aan iedereen met alle wijsheid, zodat wij iedereen volledig volwassen in Christus mogen presenteren. ²⁹ Hiertoe span ik mij in, strijdend met alle energie die Christus zo krachtig in mij werkt.

2 Ik wil dat jullie begrijpen hoe groot de strijd is die ik voor jullie en voor hen in Laodicea heb, en voor allen die mij niet persoonlijk hebben gezien. ² Mijn doel is dat hun harten bemoedigd worden, verenigd in liefde, en dat zij alle rijkdom bereiken die voortkomt uit de volle zekerheid van inzicht, leidend tot een ware kennis van Gods mysterie, dat Christus Zelf is, ³ in wie alle schatten van wijsheid en kennis verborgen zijn. ⁴ Ik zeg dit opdat niemand jullie misleide met overtuigende argumenten. ⁵ Want hoewel ik lichamelijk afwezig ben, ben ik in geest bij jullie, verheugd om jullie ordelijke gedrag en de standvastigheid van jullie geloof in Christus te zien. ⁶ Daarom, zoals jullie Christus Jezus als Heer hebben ontvangen, blijf in Hem wandelen, ⁷ geworteld en opgebouwd in Hem, en bevestigd in het geloof zoals jullie geleerd is, overvloeiend van dankbaarheid. ⁸ Zorg ervoor dat niemand jullie gevangen neemt door lege en misleidende filosofie, die gebaseerd is op menselijke traditie en de elementaire geestelijke krachten van

Kolossenzen

de wereld, in plaats van op Christus. ⁹ Want in Hem woont de volle goddelijke natuur in lichamelijke vorm, ¹⁰ en in Hem zijn jullie compleet gemaakt. Hij is het hoofd over elke heerser en autoriteit. ¹¹ In Hem zijn jullie ook besneden met een besnijdenis die niet door mensenhanden is verricht, door het afleggen van het lichaam van het vlees, door de besnijdenis van Christus, ¹² begraven met Hem in de doop, waarin jullie ook met Hem zijn opgewekt door geloof in het krachtige werk van God, die Hem uit de dood heeft opgewekt. ¹³ En toen jullie dood waren in jullie overtredingen en de onbesnedenheid van jullie vlees, heeft God jullie samen met Hem levend gemaakt, door ons al onze overtredingen te vergeven, ¹⁴ door het schuldregister dat tegen ons stond met zijn wettelijke eisen te annuleren. Dit heeft Hij terzijde geschoven, het aan het kruis genageld. ¹⁵ Hij heeft de heersers en autoriteiten ontwapend en hen openlijk te schande gemaakt, door over hen te triomferen aan het kruis. ¹⁶ Laat daarom niemand jullie oordelen in zaken van voedsel en drank, of met betrekking tot een feest, een nieuwe maan, of een sabbatdag. ¹⁷ Deze zijn een schaduw van toekomstige dingen, maar de werkelijkheid is te vinden in Christus. ¹⁸ Laat niemand jullie diskwalificeren, door te staan op valse nederigheid en de aanbidding van engelen, zich verdiepend in visioenen, opgeblazen zonder reden door hun ongeestelijke geest, ¹⁹ en niet vasthoudend aan het hoofd, van wie het hele lichaam, gevoed en bijeengehouden door zijn gewrichten en banden, groeit met een groei die van God is. ²⁰ Als jullie met Christus gestorven zijn voor de dingen van deze wereld, waarom handelen jullie dan alsof jullie nog in de wereld leven door je aan zijn regels te onderwerpen? ²¹ "Je mag niet aanraken, je mag niet proeven, je mag niet aanraken!"? ²² Deze betreffen dingen die bestemd zijn om te vergaan, en zijn gebaseerd op menselijke geboden en leringen. ²³ Deze hebben inderdaad een schijn van wijsheid in zelfopgelegde religie, valse nederigheid, en strenge behandeling van het lichaam, maar ze zijn van geen waarde in het beteugelen van zinnelijke begeerte.

3 Als u dan met Christus bent opgewekt, zoek de dingen die boven zijn, waar Christus is, gezeten aan de rechterhand van God. ² Richt uw gedachten op de dingen die boven zijn, niet op aardse zaken. ³ Want u bent gestorven, en uw leven is nu verborgen met Christus in God. ⁴ Wanneer

Christus, die uw leven is, verschijnt, zult ook u met Hem verschijnen in heerlijkheid. ⁵ Overweeg daarom de delen van uw aardse natuur als dood voor seksuele immoraliteit, onreinheid, hartstocht, kwade begeerten en hebzucht, die afgoderij is. ⁶ Om deze dingen komt de toorn van God over degenen die ongehoorzaam zijn. ⁷ U hebt vroeger in deze wegen gewandeld, in het leven dat u vroeger leefde. ⁸ Maar nu moet u ook al deze dingen afleggen: woede, toorn, slechtheid, laster en obscene taal van uw lippen. ⁹ Lieg niet tegen elkaar, aangezien u de oude mens met zijn praktijken hebt afgelegd ¹⁰ en de nieuwe mens hebt aangetrokken, die vernieuwd wordt in kennis naar het beeld van zijn Schepper. ¹¹ Hier is er geen onderscheid tussen Griek of Jood, besneden of onbesneden, barbaar, Scyth, slaaf of vrije, maar Christus is alles, en in allen. ¹² Als Gods uitverkoren volk, heilig en geliefd, kleedt u met medeleven, vriendelijkheid, nederigheid, zachtheid en geduld. ¹³ Verdraag elkaar en vergeef elkaar als iemand een klacht heeft tegen iemand anders. Vergeef zoals de Heer u vergeven heeft. ¹⁴ En boven al deze deugden, omarm liefde, die hen allen in volmaakte harmonie verenigt. ¹⁵ Laat de vrede van Christus uw harten regeren, want als leden van één lichaam bent u geroepen tot vrede. En cultiveer dankbaarheid. ¹⁶ Laat het woord van Christus rijkelijk onder u wonen, met alle wijsheid elkaar onderwijzend en vermanend met psalmen, hymnen en geestelijke liederen, zingend met dankbaarheid in uw harten tot God. ¹⁷ Wat u ook doet, in woord of daad, doe het alles in de naam van de Heer Jezus, dankend God de Vader door Hem. ¹⁸ Vrouwen, stem overeen met uw mannen, zoals het passend is in de Heer. ¹⁹ Mannen, heb uw vrouwen lief en wees niet gemeen tegen hen. ²⁰ Kinderen, luister naar uw ouders in alles, want dit is aangenaam voor de Heer. ²¹ Vaders, terg uw kinderen niet, anders kunnen ze ontmoedigd raken. ²² Slaven, gehoorzaam uw aardse meesters in alles, niet alleen wanneer hun oog op u is en om hun gunst te verwerven, maar met oprechtheid van hart, de Heer vrezend. ²³ Wat u ook doet, zet u er volledig voor in, alsof u voor de Heer werkt, niet slechts voor menselijke toezichhouders, ²⁴ wetende dat u van de Heer een erfenis als beloning zult ontvangen. Het is de Heer Christus die u dient. ²⁵ Wie verkeerd doet, zal voor zijn fouten worden terugbetaald, en er is geen partijdigheid.

Kolossenzen

4 Meesters, behandel uw slaven rechtvaardig en eerlijk, in de wetenschap dat ook u een Meester in de hemel hebt. ² Wijd uzelf aan het gebed, wees waakzaam met een houding van dankbaarheid. ³ En bid ook voor ons, dat God een deur opent voor ons woord, zodat wij het mysterie van Christus kunnen verkondigen, waarvoor ik ook in boeien ben. ⁴ Bid dat ik het duidelijk mag maken, zoals ik behoor te spreken. ⁵ Wees wijs in uw gedrag tegenover buitenstaanders, en benut elke gelegenheid ten volle. ⁶ Laat uw gesprek altijd vol genade zijn, met zout gekruid, zodat u weet hoe u iedereen moet antwoorden. ⁷ Tychikus, onze geliefde broeder en trouwe dienaar en mededienaar in de Heer, zal u informeren over al mijn zaken. ⁸ Ik stuur hem naar u met dit doel, opdat u onze omstandigheden kent en hij uw harten mag bemoedigen. ⁹ Met hem is Onesimus, onze trouwe en geliefde broeder, die een van u is. Zij zullen u informeren over alles wat hier gebeurt. ¹⁰ Aristarchus, mijn medegevangene, groet u, evenals Marcus, de neef van Barnabas. (U hebt instructies over hem ontvangen; als hij bij u komt,

verwelkom hem.) ¹¹ Jezus, die Justus wordt genoemd, groet u ook. Dit zijn de enige medearbeiders voor het koninkrijk van God uit de besnijdenis, en zij zijn een troost voor mij geweest. ¹² Epaphras, die een van u is en een dienaar van Christus Jezus, groet u. Hij strijdt altijd in gebed voor u, opdat u volwassen en volledig verzekerd mag staan in de hele wil van God. ¹³ Ik getuig van hem dat hij een diepe zorg voor u heeft en voor hen in Laodicea en Hierapolis. ¹⁴ Lucas, de geliefde arts, en Demas groeten u. ¹⁵ Breng mijn groeten over aan de broeders en zusters in Laodicea, en aan Nymfa en de gemeente die in haar huis samenkomt. ¹⁶ Nadat deze brief bij u is voorgelezen, zorg ervoor dat hij ook in de gemeente van de Laodiceeërs wordt voorgelezen en dat u op uw beurt de brief uit Laodicea leest. ¹⁷ Moedig Archippus aan om de bediening te vervullen die hij in de Heer heeft ontvangen. ¹⁸ Ik, Paulus, schrijf deze groet met mijn eigen hand. Denk aan mijn gevangenschap. Genade zij met u.

1 Thessalonicenzen

1 Van Paulus, Silvanus en Timotheüs, Aan de gemeente van de Thessalonicenzen die in God de Vader en de Heer Jezus Christus zijn: Genade en vrede zij u. ² Wij danken God voortdurend voor u allen, terwijl wij u in onze gebeden gedenken; ³ onophoudelijk denkend aan uw werk van geloof, arbeid van liefde en volharding van hoop in onze Heer Jezus Christus in de aanwezigheid van onze God en Vader, ⁴ wetende, geliefde broeders en zusters door God, van Zijn uitverkiezing van u; ⁵ want ons evangelie kwam niet alleen tot u in woord, maar ook in kracht en in de Heilige Geest en met volle overtuiging—zoals u weet wat voor soort mannen wij onder u waren omwille van u. ⁶ U werd navolgers van ons en van de Heer, nadat u het woord te midden van grote verdrukking met de vreugde van de Heilige Geest had omarmd, ⁷ zodat u een voorbeeld werd voor alle gelovigen in Macedonië en Achaje. ⁸ Want het woord van de Heer heeft van u weerklonken, niet alleen in Macedonië en Achaje, maar op elke plaats is uw geloof in God bekend geworden, zodat wij niets hoeven te zeggen. ⁹ Want zij zelf vertellen ons welk een ontvangst wij van u kregen, en hoe u zich van afgoden tot God bekeerde om de levende en ware God te dienen, ¹⁰ en om Zijn Zoon uit de hemel te verwachten, die Hij uit de doden heeft opgewekt—Jezus, die ons verlost van de komende toorn.

2 Want jullie weten zelf, broeders en zusters, dat ons verblijf onder jullie niet zonder resultaat was. ² Maar nadat we al geleden en mishandeld waren in Filippi, zoals jullie weten, vonden we moed in onze God om jullie het evangelie van God te verkondigen ondanks veel tegenstand. ³ Want onze aansporing komt niet voort uit dwaling of onzuiverheid of door bedrog; ⁴ maar zoals wij door God goedgekeurd zijn om met het evangelie te worden toevertrouwd, zo spreken wij, niet om mensen te behagen, maar om God te behagen, die onze harten onderzoekt. ⁵ Want wij kwamen nooit met vleiende woorden, zoals jullie weten, noch met een motief voor hebzucht—God is onze getuige— ⁶ noch zochten wij eer van mensen, noch van jullie, noch van anderen, hoewel wij ons gezag als apostelen van Christus hadden kunnen doen gelden. ⁷ Maar wij toonden ons zachtmoedig onder jullie. Zoals een voedende moeder teder zorgt voor haar eigen kinderen, ⁸ op dezelfde manier hadden wij een diepe genegenheid voor jullie en waren we verheugd om niet alleen het evangelie van God met jullie te

delen, maar ook ons eigen leven, omdat jullie ons zeer dierbaar waren geworden. ⁹ Want jullie herinneren je, broeders en zusters, onze arbeid en moeite: het was door nacht en dag te werken om niemand van jullie tot last te zijn, dat wij jullie het evangelie van God verkondigden. ¹⁰ Jullie zijn getuigen, en God ook, hoe vroom en rechtvaardig en onberispelijk wij ons hebben gedragen tegenover jullie gelovigen; ¹¹ zoals jullie weten, hebben wij ieder van jullie aangemoedigd, getroost en aangespoord, als een vader zijn eigen kinderen, ¹² zodat jullie zouden leven op een wijze die God waardig is, die jullie roept tot Zijn eigen koninkrijk en heerlijkheid. ¹³ Om deze reden danken wij God ook voortdurend dat toen jullie het woord van God ontvingen dat jullie van ons hoorden, jullie het niet als het woord van louter mensen aannamen, maar als wat het werkelijk is, het woord van God, dat ook werkzaam is in jullie die geloven. ¹⁴ Want jullie, broeders en zusters, werden navolgers van de kerken van God in Christus Jezus die in Judea zijn, want jullie hebben ook dezelfde lijden doorstaan van jullie eigen landgenoten, zoals zij van de Joden, ¹⁵ die zowel de Heer Jezus als de profeten hebben gedood, en ons hebben verdreven. Zij behagen God niet, maar zijn vijandig tegenover alle mensen, ¹⁶ door ons te verhinderen tot de heidenen te spreken zodat zij gered mogen worden; met als gevolg dat zij altijd de maat van hun zonden vol maken. De toorn is volledig over hen gekomen. ¹⁷ Maar wij, broeders en zusters, nadat wij voor een korte tijd van jullie gescheiden waren—in persoon, niet in geest—waren des te meer verlangend met groot verlangen om jullie gezicht te zien. ¹⁸ Want wij wilden naar jullie toe komen—ik, Paulus, meer dan eens—en toch heeft Satan ons verhinderd. ¹⁹ Want wie is onze hoop, of vreugde, of kroon van trots? Is het niet inderdaad jullie, in de aanwezigheid van onze Heer Jezus bij Zijn komst? ²⁰ Want jullie zijn inderdaad onze trots en vreugde.

3 Daarom, toen we het niet langer konden verdragen, besloten we alleen in Athene achter te blijven, ² en we stuurden Timotheüs, onze broer en medewerker in het verspreiden van het evangelie van Christus, om u te ondersteunen en op te beuren in uw geloof, ³ zodat niemand door deze moeilijkheden van streek zou raken; want u weet zelf dat we hiervoor bestemd waren. ⁴ Want zelfs toen we bij u waren, bleven we u waarschuwen dat we

1 Thessalonicenzen

moeilijkheden zouden ondervinden; en het is gebeurd, zoals u weet. ⁵ Om deze reden, toen ik het niet langer kon verdragen, stuurde ik ook om te weten te komen over uw geloof, uit angst dat de verleider u misschien verleid zou hebben, en onze arbeid tevergeefs zou zijn. ⁶ Maar nu Timotheüs van u naar ons is gekomen, en ons goed nieuws heeft gebracht over uw geloof en liefde, en dat u altijd vriendelijk aan ons denkt, verlangend om ons te zien, net zoals wij ook verlangen om u te zien, ⁷ om die reden, broeders en zusters, werden we in al onze nood en verdrukking over u getroost door uw geloof; ⁸ want nu leven we echt, als u standvastig blijft in de Heer. ⁹ Want welke dank kunnen we God voor u geven in ruil voor alle vreugde waarmee we ons verheugen voor onze God vanwege u, ¹⁰ terwijl we het meest vurig dag en nacht bidden, dat we u van aangezicht tot aangezicht mogen zien en mogen aanvullen wat aan uw geloof ontbreekt? ¹¹ Moge nu onze God en Vader Zelf, en onze Heer Jezus, onze weg naar u leiden; ¹² en moge de Heer u doen groeien en overvloedig zijn in liefde voor elkaar, en voor alle mensen, net zoals wij ook voor u doen; ¹³ zodat Hij uw harten onberispelijk in heiligheid mag bevestigen voor onze God en Vader bij de komst van onze Heer Jezus met al Zijn heiligen.

4 Ten slotte, broeders en zusters, vragen en aansporen wij u in de Heer Jezus, dat zoals u instructie van ons hebt ontvangen over hoe u moet wandelen en God behagen (zoals u daadwerkelijk wandelt), dat u nog meer uitblinkt. ² Want u bent op de hoogte van de instructie die wij u hebben gegeven door de autoriteit van de Heer Jezus. ³ Want dit is Gods verlangen voor u, uw heiliging: dat u zich onthoudt van seksuele immoraliteit; ⁴ dat ieder van u weet hoe zijn eigen lichaam te bezitten in heiliging en eer, ⁵ niet in hartstochtelijke verlangens, zoals degenen die God niet kennen; ⁶ en dat niemand zijn broeder of zuster in deze zaak onrecht aandoet of uitbuit, omdat de Heer degene is die rechtvaardigheid brengt in al deze dingen, zoals wij u ook eerder hebben verteld en plechtig gewaarschuwd. ⁷ Want God heeft ons niet geroepen tot onreinheid, maar om een heilig leven te leiden. ⁸ Daarom, wie dit afwijst, wijst niet de mens af, maar God, die Zijn Heilige Geest aan u geeft. ⁹ Wat betreft de liefde voor elkaar, hebt u niemand nodig die u schrijft, want u bent zelf door God onderwezen om elkaar lief te hebben; ¹⁰ want u

toont deze liefde inderdaad aan alle broeders en zusters in heel Macedonië. Toch moedigen wij u aan, broeders en zusters, om nog meer uit te blinken, ¹¹ en te streven naar een rustig leven, uw eigen zaken te behartigen, en met uw handen te werken, zoals wij u hebben geïnstrueerd, ¹² zodat u zich correct zult gedragen tegenover buitenstaanders en van niemand afhankelijk zult zijn. ¹³ Maar wij willen niet dat u onwetend bent, broeders en zusters, over degenen die zijn overleden, zodat u niet treurt zoals de rest van de mensheid, die geen hoop heeft. ¹⁴ Want als wij geloven dat Jezus stierf en weer opstond, zal God ook met Hem degenen brengen die in Jezus zijn ontslapen. ¹⁵ Want wij verklaren u door het woord van de Heer, dat wij die leven en overblijven tot de komst van de Heer, degenen die ontslapen zijn niet zullen voorgaan. ¹⁶ Want de Heer zelf zal uit de hemel neerdalen met een bevelende roep, met de stem van de aartsengel en met de bazuin van God, en de doden in Christus zullen eerst opstaan. ¹⁷ Daarna zullen wij die leven en overblijven samen met hen in de wolken worden opgenomen om de Heer in de lucht te ontmoeten, en zo zullen wij altijd bij de Heer zijn. ¹⁸ Dus bemoedig elkaar met deze woorden.

5 Wat de tijden en gelegenheden betreft, beste vrienden, is het niet nodig dat er iets aan u geschreven wordt. ² Want u weet heel goed dat de dag van de Heer onverwachts zal komen, als een dief in de nacht. ³ Terwijl zij zeggen: "Vrede en veiligheid!", zal plotseling verderf over hen komen als barensweeën over een zwangere vrouw, en zij zullen niet ontkomen. ⁴ Maar u, beste vrienden, bent niet in duisternis, zodat die dag u als een dief zou verrassen; ⁵ want u bent allen kinderen van het licht en kinderen van de dag. Wij behoren niet tot de nacht of tot de duisternis; ⁶ Laten we daarom niet zijn als anderen, die slapen, maar laten we waakzaam en helder van geest blijven. ⁷ Want zij die slapen, doen dat 's nachts, en zij die dronken worden, doen dat 's nachts. ⁸ Maar omdat wij tot de dag behoren, laten we helder van geest blijven, met het borstharnas van geloof en liefde aan, en als helm de hoop op redding. ⁹ Want God heeft ons niet bestemd om toorn te ondergaan, maar om redding te ontvangen door onze Heer Jezus Christus, ¹⁰ die voor ons gestorven is, zodat wij, of we nu waakzaam zijn of rusten, samen met Hem mogen leven. ¹¹ Bemoedig elkaar daarom en bouw elkaar op, zoals u

1 Thessalonicenzen

al doet. ¹² Maar wij vragen u, beste vrienden, om hen te erkennen die hard onder u werken, die voor u zorgen in de Heer, en die u onderwijzen, ¹³ en hen in de hoogste achting te houden in liefde vanwege hun werk. Leef in vrede met elkaar. ¹⁴ Wij dringen er bij u op aan, beste vrienden, waarschuw degenen die lui en storend zijn, bemoedig de ontmoedigden, help de zwakken, wees geduldig met iedereen. ¹⁵ Zorg ervoor dat niemand kwaad met kwaad vergeldt, maar streef altijd naar wat goed is voor elkaar en voor iedereen. ¹⁶ Verheug u voortdurend, ¹⁷ blijf voortdurend in gebed, ¹⁸ toon dankbaarheid in alle omstandigheden; want dit is Gods wil voor u in Christus Jezus. ¹⁹

Probeer de Geest niet te doven, ²⁰ veracht profetieën niet minachtend. ²¹ Onderzoek ze allemaal; houd vast aan wat goed is, ²² verwerp elke vorm van kwaad. ²³ Moge de God van vrede Zelf u volledig heiligen; en moge uw hele geest, ziel en lichaam onberispelijk bewaard worden bij de komst van onze Heer Jezus Christus. ²⁴ Degene die u roept is trouw, en Hij zal het zeker doen. ²⁵ Beste vrienden, bid voor ons. ²⁶ Breng een warme groet over aan alle broeders en zusters. ²⁷ Ik dring er bij u op aan voor de Heer om deze brief aan alle broeders en zusters te laten voorlezen. ²⁸ Moge de genade van onze Heer Jezus Christus met u zijn. Amen.

2 Thessalonicenzen

1 Van Paulus, Silvanus en Timotheüs, aan de gemeente van de Thessalonicenzen, van God onze Vader en de Heer Jezus Christus: ² Moge u genade en vrede ontvangen van God de Vader en de Heer Jezus Christus. ³ Wij behoren altijd God te danken voor u, broeders en zusters, zoals het hoort, omdat uw geloof overvloedig toeneemt, en de liefde van ieder van u jegens elkaar steeds groter wordt. ⁴ Zo spreken wij hoog van u onder de gemeenten van God vanwege uw volharding en geloof tijdens al uw vervolgingen en verdrukkingen die u verdraagt. ⁵ Dit toont duidelijk Gods rechtvaardig oordeel, zodat u waardig geacht mag worden voor het koninkrijk van God, waarvoor u inderdaad lijdt. ⁶ Want het is rechtvaardig voor God om verdrukking te brengen over hen die u lastigvallen, ⁷ en om u die verdrukt wordt, samen met ons verlichting te geven, wanneer de Heer Jezus geopenbaard zal worden vanuit de hemel met Zijn machtige engelen in vlamdend vuur, ⁸ gerechtigheid brengend aan hen die God niet kennen en aan hen die het evangelie van onze Heer Jezus niet volgen. ⁹ Deze personen zullen de consequentie van eeuwige vernietiging ondergaan, gescheiden van de aanwezigheid van de Heer en van de heerlijkheid van Zijn kracht, ¹⁰ wanneer Hij komt om verheerlijkt te worden onder Zijn heiligen op die dag, en bewonderd te worden onder allen die hebben geloofd—omdat ons getuigenis aan u werd geloofd. ¹¹ Hiertoe bidden wij ook altijd voor u, dat onze God u waardig acht van uw roeping, en elke wens voor goedheid en het werk van geloof met kracht vervult, ¹² zodat de naam van onze Heer Jezus in u verheerlijkt mag worden, en u in Hem, door de genade van onze God en de Heer Jezus Christus.

2 Wij doen een beroep op u, beste broeders en zusters, met betrekking tot de komst van onze Heer Jezus Christus en onze verzameling bij Hem, ² dat u niet gemakkelijk van streek of gealarmeerd moet raken door een geest, een boodschap, of een brief die beweert van ons te zijn, die suggereert dat de dag van de Heer al is aangebroken. ³ Laat niemand u op enigerlei wijze misleiden! Want die dag zal niet komen tenzij eerst de opstand plaatsvindt, en de mens van wetteloosheid wordt onthuld, de zoon van verderf, ⁴ die zich verzet tegen en zichzelf verheft boven elke zogenaamde god of voorwerp van aanbidding, zodat hij zijn plaats inneemt in de tempel van God, zichzelf presenterend als God. ⁵ Herinnert u zich niet dat ik,

toen ik nog bij u was, u deze dingen vertelde? ⁶ En u weet wat hem momenteel tegenhoudt, zodat hij op het juiste moment onthuld zal worden. ⁷ Want de geheime kracht van wetteloosheid is al aan het werk; alleen Hij die het nu tegenhoudt, zal dat blijven doen totdat Hij uit de weg is genomen. ⁸ Dan zal de wetteloze worden onthuld, die de Heer Jezus zal elimineren met de adem van Zijn mond en een einde zal maken door de pracht van Zijn komst; ⁹ dat wil zeggen, degene wiens komst in lijn is met de werking van Satan, vergezeld van alle kracht en bedrieglijke tekenen en wonderen, ¹⁰ en met alle misleiding van slechtheid voor degenen die verloren gaan, omdat zij de liefde voor de waarheid die hen zou redden niet verwelkomden. ¹¹ Hierdoor zal God hen toestaan beïnvloed te worden door een sterke misleiding, zodat zij zullen geloven wat vals is, ¹² zodat allen geoordeeld zullen worden die de waarheid niet geloofden maar behagen schepten in slechtheid. ¹³ Toch behoren wij altijd God te danken voor u, beste broeders en zusters geliefd door de Heer, omdat God u vanaf het begin heeft gekozen voor redding door het heiligende werk van de Geest en door geloof in de waarheid. ¹⁴ Hiervoor heeft Hij u geroepen door ons evangelie, zodat u zou delen in de glorie van onze Heer Jezus Christus. ¹⁵ Daarom, beste broeders en zusters, sta vast en houd vast aan de leringen die wij u hebben doorgegeven, hetzij mondeling of per brief. ¹⁶ Moge nu onze Heer Jezus Christus Zelf en God onze Vader, die ons heeft liefgehad en door Zijn genade ons eeuwige bemoediging en goede hoop heeft gegeven, ¹⁷ uw harten bemoedigen en versterken in elke goede daad en woord.

3 Tenslotte, beste vrienden, bid voor ons dat het woord van de Heer zich snel mag verspreiden en geëerd wordt, net zoals het bij jullie was; ² en dat wij gered zullen worden van perverse en slechte mensen; want niet allen hebben geloof. ³ Maar de Heer is trouw, en Hij zal jullie versterken en beschermen tegen de boze. ⁴ Wij hebben vertrouwen in de Heer met betrekking tot jullie, dat jullie doen en zullen blijven doen wat wij instrueren. ⁵ Moge de Heer jullie harten leiden naar de liefde van God en de volharding van Christus. ⁶ Nu instrueren wij jullie, beste vrienden, in de naam van onze Heer Jezus Christus, om weg te blijven van elke gelovige die een wanordelijk leven leidt en niet volgens de traditie die jullie van ons hebben ontvangen. ⁷ Want jullie weten

2 Thessalonicenzen

zelf hoe jullie ons voorbeeld moeten volgen, omdat wij ons niet ongedisciplineerd onder jullie hebben gedragen,⁸ noch hebben wij iemands brood gegeten zonder ervoor te betalen, maar met arbeid en moeite hebben wij dag en nacht gewerkt zodat wij niemand van jullie tot last zouden zijn;⁹ niet omdat wij het recht op dergelijke ondersteuning missen, maar om onszelf als een voorbeeld voor jullie te presenteren om na te volgen.¹⁰ Want zelfs toen wij bij jullie waren, gaven wij jullie deze instructie: als iemand niet wil werken, moet hij niet eten.¹¹ Want wij horen dat sommigen onder jullie op een wanordelijke manier leven, helemaal niet werken, maar zich met alles bemoeien.¹² Nu bevelen en dringen wij bij zulke individuen aan in de Heer Jezus Christus om

rustig te werken en hun eigen brood te eten.¹³ Maar wat jullie betreft, beste vrienden, word niet moe in het doen van goed.¹⁴ Als iemand onze instructies in deze brief niet opvolgt, let dan speciaal op die persoon en ga niet met hem om, zodat hij zich beschaamd voelt.¹⁵ Beschouw hen echter niet als een vijand, maar waarschuw hen als een broeder of zuster.¹⁶ Moge de Heer van de vrede Zelf jullie voortdurend vrede geven in elke situatie. De Heer zij met jullie allen!¹⁷ Ik, Paulus, schrijf deze groet met mijn eigen hand, en dit is een onderscheidend kenmerk in elke brief; zo schrijf ik.¹⁸ Moge de genade van onze Heer Jezus Christus met jullie allen zijn. Amen.

1 Timotheüs

1 Paulus, een apostel van Christus Jezus volgens het gebod van God, onze Heiland, en van Christus Jezus, die onze hoop is, ² Aan Timoteüs, mijn ware zoon in het geloof: Genade, barmhartigheid en vrede zij u van God de Vader en Christus Jezus, onze Heer. ³ Zoals ik u bij mijn vertrek naar Macedonië heb aangespoord, blijf in Efeze, zodat u bepaalde mensen kunt instrueren geen vreemde leerstellingen te onderwijzen, ⁴ en zich niet bezig te houden met mythen en eindeloze geslachtsregisters, die aanleiding geven tot nutteloze speculaties in plaats van Gods plan te bevorderen, dat door geloof is. ⁵ Het doel van onze instructie is liefde die voortkomt uit een rein hart, een goed geweten en een oprecht geloof. ⁶ Sommige individuen zijn van deze principes afgeweken en hebben zich tot zinloze discussies gewend, ⁷ verlangend leraren van de Wet te zijn, hoewel ze niet begrijpen wat ze zeggen of de onderwerpen waarover ze zelfverzekerde beweringen maken. ⁸ Toch begrijpen we dat de Wet nuttig is, mits deze op de juiste manier wordt gebruikt, ⁹ inzien dat de wet niet is gemaakt voor een rechtvaardig persoon, maar voor hen die wetteloos en opstandig zijn, voor de goddelozen en zondaars, voor de onheiligen en onheilighden, voor hen die hun vader of moeder doden, voor moordenaars, ¹⁰ voor hen die zich in immorele daden begeven, zij die anderen uitbuiten, leugenaars, meenedplegers, en wat verder ook in strijd is met gezonde leer, ¹¹ in overeenstemming met het glorieuze evangelie van de gezegende God, dat aan mij is toevertrouwd. ¹² Ik ben dankbaar jegens Christus Jezus, onze Heer, die mij kracht heeft gegeven, omdat Hij mij trouw achtte en mij aanstelde in Zijn dienst, ¹³ hoewel ik voorheen een godslasteraar, een vervolger en een gewelddadige agressor was. Toch werd mij barmhartigheid getoond omdat ik onwetend handelde in ongelof; ¹⁴ en de genade van onze Heer was buitengewoon overvloedig, met het geloof en de liefde die in Christus Jezus zijn. ¹⁵ Het is een betrouwbaar woord, dat volledige aanvaarding verdient, dat Christus Jezus in de wereld is gekomen om zondaars te redden, van wie ik de voornaamste ben. ¹⁶ Maar om deze reden werd mij barmhartigheid getoond, zodat in mij, de voornaamste zondaar, Jezus Christus Zijn volmaakte geduld zou tonen als een voorbeeld voor hen die in Hem zouden geloven voor het eeuwige

leven. ¹⁷ Aan de Koning der eeuwen, onsterfelijk, onzichtbaar, de enige God, zij eer en glorie voor eeuwig en altijd. Amen. ¹⁸ Deze opdracht vertrouw ik u toe, Timoteüs, mijn zoon, in overeenstemming met de profetieën die eerder over u zijn uitgesproken, zodat u door hen de goede strijd kunt strijden, ¹⁹ het geloof en een goed geweten behoudend, welke sommigen hebben verworpen en daardoor schipbreuk hebben geleden met betrekking tot hun geloof. ²⁰ Onder hen zijn Hymeneüs en Alexander, die ik aan Satan heb overgeleverd, zodat zij leren niet te lasteren.

2 Allereerst moedig ik aan dat smeekbeden, gebeden, voorbede en dankzegging worden gedaan voor iedereen, ² inclusief koningen en allen die in gezagsposities zijn, zodat wij een rustig en stil leven kunnen leiden in alle godsvrucht en waardigheid. ³ Dit is goed en aangenaam in de ogen van God, onze Redder, ⁴ die wenst dat alle mensen worden gered en tot kennis van de waarheid komen. ⁵ Want er is één God en één middelaar tussen God en de mensheid, de mens Christus Jezus, ⁶ die zichzelf gegeven heeft als losprijs voor allen, het getuigenis op de juiste tijd gegeven. ⁷ Voor dit doel ben ik aangesteld als een prediker en een apostel (ik spreek de waarheid, ik lieg niet), als een leraar van de heidenen in geloof en waarheid. ⁸ Daarom wens ik dat de mannen op elke plaats bidden, met geheven heilige handen, zonder woede en twist. ⁹ Evenzo wil ik dat vrouwen zich kleden in geschikte kleding, bescheiden en discreet, niet met gevlochten haar, goud, parels of kostbare kleding, ¹⁰ maar eerder door goede daden, zoals past bij vrouwen die godsvrucht belijden. ¹¹ Een vrouw moet stil en met volledig respect leren. ¹² Maar ik sta een vrouw niet toe te onderwijzen of gezag over een man te hebben; zij moet stil zijn. ¹³ Want Adam werd eerst gevormd, en daarna Eva. ¹⁴ En het was niet Adam die misleid werd, maar de vrouw werd misleid en werd een overtreder. ¹⁵ Toch zullen vrouwen veilig blijven door het baren van kinderen—als zij blijven in geloof, liefde en heiligheid, met zelfbeheersing.

3 Dit woord is betrouwbaar: als iemand ernaar streeft opziener te worden, verlangt hij een nobele taak. ² Een opziener moet dan onberispelijk zijn, de man van één vrouw, ingetogen, zelfbeheerst, respectabel, gastvrij, bekwaam om te onderwijzen, ³ niet verslaafd aan overmatig drinken,

1 Timotheüs

niet gewelddadig maar zachtvaardig, niet ruziezoekend, vrij van geldzucht. ⁴ Hij moet iemand zijn die zijn eigen huishouden goed beheert, zijn kinderen met alle waardigheid respectvol houdt ⁵ (maar als iemand niet weet hoe hij zijn eigen huishouden moet beheren, hoe zal hij dan voor de kerk van God zorgen?); ⁶ en geen nieuwkomer, zodat hij niet verwaand wordt en in het oordeel van de duivel valt. ⁷ Bovendien moet hij een goede reputatie hebben bij degenen buiten de kerk, zodat hij niet in schande valt en in de valstrik van de duivel. ⁸ Diakenen moeten eveneens waardig zijn, niet onoprecht, niet verslaafd aan veel wijn, niet hebzuchtig naar oneerlijke winst, ⁹ maar vasthouden aan het mysterie van het geloof met een oprecht geweten. ¹⁰ Deze personen moeten ook eerst getest worden; laat hen dan als diakenen dienen als zij onberispelijk bevonden worden. ¹¹ Vrouwen moeten eveneens waardig zijn, geen lasteraars, maar ingetogen, trouw in alle dingen. ¹² Diakenen moeten trouw zijn aan één vrouw, en effectieve beheerders van hun kinderen en hun eigen huishoudens. ¹³ Want zij die goed als diakenen hebben gediend, verwerven voor zichzelf een hoge status en groot vertrouwen in het geloof dat in Christus Jezus is. ¹⁴ Ik schrijf deze dingen aan u, in de hoop u spoedig te bezoeken; ¹⁵ maar voor het geval ik vertraagd ben, schrijf ik zodat u weet hoe men zich moet gedragen in het huis van God, dat de kerk van de levende God is, de pijler en steun van de waarheid. ¹⁶ Zonder twijfel is het mysterie van godsvrucht diepgaand:

Hij die geopenbaard werd in het vlees, Werd gerechtvaardigd in de Geest, Gezien door engelen, Verkondigd onder de naties, En geloofd in de hele wereld, Opgenomen in heerlijkheid.

4 Maar de Geest geeft duidelijk aan dat in latere tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, luisterend naar misleidende geesten en leringen van het kwaad, ² door de onoprechtheid van hen die leugens spreken, hun geweten als met een brandijzer toegeschroeid, ³ die het huwelijk verbieden en het onthouden van voedsel aanbevelen dat God heeft geschapen om met dankzegging te worden ontvangen door hen die geloven en de waarheid kennen. ⁴ Want alles wat God heeft geschapen is goed, en niets is te verwerpen als het met dankbaarheid wordt ontvangen; ⁵ want het wordt geheiligd door Gods woord en gebed. ⁶ Door de

broeders en zusters aan deze dingen te herinneren, zul je een goede dienaar van Christus Jezus zijn, voortdurend gevoed door de woorden van het geloof en de gezonde leer die je hebt gevolgd. ⁷ Maar vermijd zinloze verhalen die typisch zijn voor oude vrouwen, en oefen jezelf in godsvrucht; ⁸ want lichamelijke oefening heeft enige waarde, maar godsvrucht is in alle opzichten waardevol, omdat het de belofte inhoudt voor zowel het huidige leven als het leven dat komt. ⁹ Dit is een uitspraak die volledige aanvaarding waard is. ¹⁰ Want hiervoor zwoegen en strijden wij, omdat wij onze hoop hebben gevestigd op de levende God, die de Redder is van alle mensen, vooral van hen die geloven. ¹¹ Onderwijs en leer anderen deze dingen. ¹² Laat niemand op je neerkijken vanwege je jeugd, maar wees een voorbeeld voor de gelovigen, in woord, gedrag, liefde, geloof en reinheid. ¹³ Totdat ik kom, wijd je aan het openbare lezen, vermaning en onderwijs. ¹⁴ Verwaarloos de geestelijke gave niet die in je is, die je is gegeven door profetie met de handoplegging door de raad van oudsten. ¹⁵ Wees ijverig in deze zaken; dompel jezelf erin onder, zodat je vooruitgang voor iedereen zichtbaar is. ¹⁶ Let goed op je leven en leer; volhard hierin, want door dit te doen zul je zowel jezelf als hen die naar je luisteren redding verzekeren.

5 Corrigeer een oudere man niet streng, maar moedig hem aan zoals je een vader zou doen, en de jongere mannen als broeders, ² de oudere vrouwen als moeders, en de jongere vrouwen als zusters, met volledige zuiverheid. ³ Toon respect voor weduwen die werkelijk in nood zijn; ⁴ maar als een weduwe kinderen of kleinkinderen heeft, moeten zij leren om gepast respect te tonen voor hun eigen huishouden en iets terug te doen voor hun ouders; want dit is aanvaardbaar in de ogen van God. ⁵ Nu, zij die werkelijk weduwe is en alleen is achtergebleven, heeft haar hoop op God gevestigd, en zij volhardt in smeekbeden en gebeden nacht en dag. ⁶ Maar degene die in zelfzucht leeft, is zo goed als dood, zelfs terwijl zij leeft. ⁷ Geef ook deze instructies, zodat zij boven elke verdenking staan. ⁸ Als iemand echter nalaat voor zijn eigen familie te zorgen, en vooral voor zijn eigen huishouden, heeft hij het geloof verloochend en is slechter dan een ongelovige. ⁹ Een weduwe mag alleen op de lijst worden gezet als zij ten minste zestig jaar oud is en de vrouw van één man is geweest, ¹⁰ met een

1 Timotheüs

reputatie van goede werken: als zij kinderen heeft grootgebracht, als zij gastvrijheid heeft getoond aan vreemden, als zij de voeten van de heiligen heeft gewassen, als zij degenen in nood heeft geholpen, en als zij zich aan elk goed werk heeft gewijd.¹¹ Maar weiger jongere weduwen in te schrijven, want wanneer zij lichamelijke verlangens voelen die hen van Christus vervreemden, willen zij trouwen,¹² waardoor zij veroordeling oplopen, omdat zij hun eerdere belofte hebben opgegeven.¹³ Tegelijkertijd leren zij ook lui te zijn, van huis tot huis te gaan; en niet alleen lui, maar ook roddelaars en bemoeials, pratend over dingen die niet gepast zijn om te noemen.¹⁴ Daarom wil ik dat jongere weduwen trouwen, kinderen krijgen, hun huishoudens beheren, en de vijand geen kans geven voor verwijt;¹⁵ want sommigen zijn al afgedwaald en volgen nu Satan.¹⁶ Als een vrouw die gelovig is afhankelijke weduwen heeft, moet zij hen helpen en de kerk mag niet belast worden, zodat zij degenen kan helpen die werkelijk weduwen zijn.¹⁷ De oudsten die goed leiding geven, moeten dubbel eer waardig geacht worden, vooral zij die hard werken in prediking en onderwijs.¹⁸ Want de Schrift zegt: “Je zult de os niet muilkorven terwijl hij dorst,” en “De arbeider is zijn loon waard.”¹⁹ Vermaak geen beschuldiging tegen een ouderling tenzij deze bevestigd is door twee of drie getuigen.²⁰ Degenen die volharden in zonde, bestraf in de aanwezigheid van allen, zodat de rest ook bevreesd zal zijn.²¹ Ik dring er bij u op aan in de tegenwoordigheid van God en van Christus Jezus en van Zijn uitverkoren engelen, om deze principes zonder vooroordeel te handhaven, niets te doen in een geest van partijdigheid.²² Leg niet haastig de handen op iemand en deel daardoor in de zonden van anderen; houd jezelf vrij van zonde.²³ Beperk jezelf niet tot alleen water drinken, maar gebruik een beetje wijn omwille van je maag en je frequente kwalen.²⁴ De zonden van sommige mensen zijn vrij duidelijk, die hen voorafgaan naar het oordeel; voor anderen volgen hun zonden later.²⁵ Op dezelfde manier zijn daden die goed zijn vrij duidelijk, en die welke anders zijn kunnen niet verborgen blijven.

6 Allen die onder het juk als slaven zijn, moeten hun eigen meesters als alle eer waardig beschouwen, zodat de naam van God en onze leer niet belasterd worden.² Degenen die gelovigen als hun meesters hebben, moeten hen niet minachten omdat zij broeders of zusters zijn. In

plaats daarvan moeten zij hen nog beter dienen, aangezien degenen die van hun dienst profiteren gelovigen en geliefden zijn. Onderwijs en verkondig deze principes.³ Als iemand een andere leer verkondigt en niet instemt met gezonde woorden, die van onze Heer Jezus Christus, en met de leer die overeenkomt met godsvrucht,⁴ is hij verwaand en begrijpt niets; maar hij heeft een ongezonde hunkering naar controversiële vragen en twistgesprekken over woorden, waaruit afgunst, ruzie, beledigend taalgebruik, kwade vermoedens voortkomen,⁵ en voortdurende wrijving tussen mensen van een verdorven geest en beroofd van de waarheid, die denken dat godsvrucht een middel is om gewin te behalen.⁶ Maar godsvrucht is inderdaad een bron van grote winst, wanneer zij gepaard gaat met tevredenheid.⁷ Want wij hebben niets in de wereld gebracht, dus kunnen wij er ook niets uit meenemen.⁸ Als wij voedsel en kleding hebben, zullen wij daarmee tevreden zijn.⁹ Maar zij die rijk willen worden, vallen in verleiding en een strik, en vele dwaze en schadelijke verlangens die mensen in verderf en ondergang storten.¹⁰ Want de liefde voor geld is een wortel van allerlei kwaad, en sommigen zijn, door ernaar te verlangen, van het geloof afgedwaald en hebben zichzelf met vele smarten doorboord.¹¹ Maar vermijd deze dingen, man van God, en streef naar gerechtigheid, godsvrucht, geloof, liefde, volharding en zachtaardigheid.¹² Strijd de goede strijd van het geloof; grijp het eeuwige leven waartoe je geroepen bent, en waarvoor je de goede belijdenis hebt afgelegd in de aanwezigheid van vele getuigen.¹³ Ik beveel je in de aanwezigheid van God, die leven geeft aan alle dingen, en van Christus Jezus, die de goede belijdenis voor Pontius Pilatus heeft afgelegd,¹⁴ dat je het gebod zonder smet of blaam bewaart tot de verschijning van onze Heer Jezus Christus,¹⁵ die Hij op de bestemde tijd zal openbaren—Hij die de gezegende en enige Soeverein is, de Koning der koningen en Heer der heren,¹⁶ die alleen onsterfelijkheid bezit en woont in ontoegankelijk licht, die niemand heeft gezien of kan zien. Aan Hem zij eer en eeuwige heerschappij! Amen.¹⁷ Draag de rijken in deze tegenwoordige wereld op niet hoogmoedig te zijn of hun hoop te stellen op de onzekerheid van rijkdom, maar op God, die ons rijkelijk voorziet van alle dingen om van te genieten.¹⁸ Leid hen om goede daden te verrichten,

1 Timotheüs

overvloedig te zijn in goede werken, vrijgevig en bereid om te delen,¹⁹ zodat zij voor zichzelf de schat van een goed fundament voor de toekomst opslaan, zodat zij het ware leven mogen grijpen.²⁰ Timoteüs, bewaak wat aan jou is toevertrouwd, vermijd werelds,

leeg gepraat en de tegenstrijdige argumenten van wat ten onrechte "kennis" wordt genoemd—²¹ die sommigen hebben beleden en daardoor van het geloof zijn afgedwaald. Moge genade met u zijn.

2 Timotheüs

1 Paulus, een apostel van Christus Jezus door de wil van God, in overeenstemming met de belofte van het leven dat in Christus Jezus is, ² Aan Timoteüs, mijn geliefd kind: Moge je genade, barmhartigheid en vrede ontvangen van God de Vader en Christus Jezus, onze Heer. ³ Ik dank God, die ik met een zuiver geweten dien, zoals mijn voorouders deden, terwijl ik je voortdurend in mijn gebeden herinner, zowel 's nachts als overdag, ⁴ verlangend om je te zien, terwijl ik je tranen in herinnering breng, zodat ik met vreugde vervuld mag worden. ⁵ Want ik ben me bewust van het oprechte geloof in jou, dat eerst woonde in je grootmoeder Lois en je moeder Eunice, en ik ben ervan overtuigd dat het ook in jou is. ⁶ Om deze reden herinner ik je eraan om de gave van God aan te wakkeren die in jou is door het opleggen van mijn handen. ⁷ Want God heeft ons geen geest van vreesachtigheid gegeven, maar een van kracht, liefde en zelfbeheersing. ⁸ Wees daarom niet beschaamd over het getuigenis van onze Heer, noch over mij, Zijn gevangene; maar lijd met mij mee voor het evangelie door de kracht van God, ⁹ die ons heeft gered en geroepen met een heilige roeping, niet naar onze werken, maar naar Zijn eigen voornemen en genade, die ons in Christus Jezus is verleend van alle eeuwigheid, ¹⁰ maar nu is geopenbaard door de verschijning van onze Heiland Christus Jezus, die de dood heeft afgeschaft en leven en onsterfelijkheid aan het licht heeft gebracht door het evangelie, ¹¹ waarvoor ik ben aangesteld als een heraut, een apostel en een leraar. ¹² Om deze reden verdraag ik ook deze dingen; toch ben ik niet beschaamd, want ik weet in wie ik heb geloofd, en ik ben ervan overtuigd dat Hij in staat is te bewaren wat ik Hem heb toevertrouwd tot die dag. ¹³ Houd vast aan het patroon van gezonde leer dat je van mij hebt gehoord, in het geloof en de liefde die in Christus Jezus zijn. ¹⁴ Bewaar, door de Heilige Geest die in ons woont, de schat die aan jou is toevertrouwd. ¹⁵ Je weet dat allen die in Azië zijn zich van mij hebben afgekeerd, waaronder Phygelus en Hermogenes. ¹⁶ Moge de Heer vriendelijkheid tonen aan het huis van Onesiforus, want hij heeft mij vaak verkwikt en schaamde zich niet voor mijn gevangenschap; ¹⁷ maar toen hij in Rome was, zocht hij ijverig naar mij en vond mij— ¹⁸ moge de Heer hem genade laten vinden bij de Heer op die dag—en je weet heel goed welke diensten hij in Efeze heeft bewezen.

2 Daarom, mijn zoon, put kracht uit de genade die in Christus Jezus is. ² Wat je van mij hebt gehoord in het bijzijn van vele getuigen, vertrouw dat toe aan betrouwbare personen die ook in staat zullen zijn anderen te onderwijzen. ³ Verdraag moeilijkheden met mij, als een toegewijde soldaat van Christus Jezus. ⁴ Geen soldaat die actief dient, laat zich verstrikken in de zorgen van het dagelijks leven, zodat hij degene kan behagen die hem heeft aangeworven. ⁵ En als iemand als atleet deelneemt, wordt hij niet gekroond als overwinnaar tenzij hij volgens de regels strijdt. ⁶ De ijverige boer moet als eerste delen in de oogst. ⁷ Denk na over wat ik zeg, en de Heer zal je inzicht geven in alle dingen. ⁸ Herinner je Jezus Christus, opgewekt uit de doden, een nakomeling van David, zoals verkondigd in mijn evangelie, ⁹ waarvoor ik lijd, zelfs tot het punt van gevangenschap als een misdadiger; toch is het woord van God niet gebonden. ¹⁰ Om deze reden volhard ik in alle dingen voor hen die uitverkoren zijn, zodat ook zij de redding mogen verkrijgen die in Christus Jezus is, samen met eeuwige heerlijkheid. ¹¹ Dit woord is betrouwbaar:

Want als wij met Hem gestorven zijn, zullen wij ook met Hem leven; ¹² Als wij volharden, zullen wij ook met Hem regeren; Als wij Hem verloochenen, zal Hij ons ook verloochenen; ¹³ Als wij ontrouw zijn, blijft Hij trouw, want Hij kan Zichzelf niet verloochenen.

¹⁴ Herinner hen aan deze dingen, en dring er bij hen voor God op aan niet te redetwisten over woorden, wat zinloos is en leidt tot de ondergang van de luisteraars. ¹⁵ Doe je uiterste best om jezelf goedgekeurd aan God te presenteren als een arbeider die zich niet hoeft te schamen, die het woord van de waarheid correct hanteert. ¹⁶ Maar vermijd oneerbiedig en leeg gepraat, want het zal leiden tot verdere goddeloosheid, ¹⁷ en hun gepraat zal zich verspreiden als een schadelijke infectie. Onder hen zijn Hymeneüs en Filetus, ¹⁸ die van de waarheid zijn afgeweken, bewegend dat de opstanding al heeft plaatsgevonden, en zij ondermijnen het geloof van sommigen. ¹⁹ Toch staat het stevige fundament van God vast, met dit zegel: "De Heer kent degenen die van Hem zijn;" en, "Iedereen die de naam van de Heer aanroept, moet zich afkeren van slechtheid." ²⁰ In een groot huis zijn er niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook

2 Timotheüs

vaten van hout en klei, en sommige zijn voor eer, terwijl andere voor oneer zijn. ²¹ Daarom, als iemand zichzelf reinigt van deze dingen, zal hij een vat voor eer zijn, geheiligd, bruikbaar voor de Meester, bereid voor elk goed werk. ²² Vlucht nu van jeugdige verlangens en streef naar gerechtigheid, geloof, liefde en vrede met hen die de Heer aanroepen uit een rein hart. ²³ Maar verwerp dwaze en ongegronde debatten, wetende dat ze ruzies voortbrengen. ²⁴ De dienaar van de Heer moet niet ruzieachtig zijn, maar vriendelijk voor iedereen, bedreven in onderwijzen, geduldig wanneer hij onrecht wordt aangedaan, ²⁵ zachtmoedig degenen corrigerend die zich verzetten, of God hen misschien berouw zal geven dat leidt tot de kennis van de waarheid, ²⁶ en zij tot bezinning mogen komen en ontsnappen uit de valstrik van de duivel, die hen gevangen hield om zijn wil te doen.

3 Maar besef dit, dat er in de laatste dagen moeilijke tijden zullen komen. ² Want de mensen zullen zelfzuchtig zijn, geldzuchtig, verwaand, hoogmoedig, lasteraars, ongehoorzaam aan hun ouders, ondankbaar, onheilig, ³ liefdeloos, onverzoenlijk, kwaadsprekers, zonder zelfbeheersing, wreed, haters van het goede, ⁴ verraders, roekeloos, verwaand, meer liefhebbers van genot dan van God, ⁵ zij hebben een schijn van godsvrucht, maar verloochenen de kracht ervan; mijd zulke mensen. ⁶ Want onder hen zijn er die huizen binnendringen en lichtgelovige vrouwen inpalmen die met zonden beladen zijn, gedreven door allerlei begeerten, ⁷ altijd lerend en nooit in staat om tot de kennis van de waarheid te komen. ⁸ Zoals Jannes en Jambres zich tegen Mozes verzetten, zo verzetten ook deze mannen zich tegen de waarheid, mensen met een verdorven geest, waardeloos wat betreft het geloof. ⁹ Maar zij zullen niet verder komen, want hun dwaasheid zal voor iedereen duidelijk worden, net zoals dat ook bij Jannes en Jambres het geval was. ¹⁰ Maar jij hebt mijn leer, levenswandel, voornemen, geloof, geduld, liefde, volharding gevolgd, ¹¹ vervolgingen en lijden, zoals mij overkwam in Antiochië, in Ikonium en in Lystra—wat een vervolgingen heb ik doorstaan, en uit ze allemaal heeft de Heer mij gered! ¹² Ja, allen die in Christus Jezus godvruchtig willen leven, zullen vervolgd worden. ¹³ Maar slechte mensen en bedriegers zullen van kwaad tot erger gaan, misleidend en misleidend worden. ¹⁴ Jij echter, blijf bij wat je hebt

geleerd en waarvan je overtuigd bent, omdat je weet van wie je het hebt geleerd, ¹⁵ en dat je van kinds af aan de heilige geschriften kent, die je wijsheid kunnen geven tot redding door het geloof in Christus Jezus. ¹⁶ Heel de Schrift is door God ingegeven en nuttig om te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren, en op te voeden in rechtvaardigheid; ¹⁷ opdat de dienaar van God volkomen bekwaam mag zijn, toegerust voor elk goed werk.

4 Ik dring er bij u op aan voor God en Christus Jezus, die de levenden en de doden zal oordelen, en bij Zijn verschijning en Zijn koninkrijk: ² Verkondig het woord; wees voorbereid, of de tijd nu gunstig is of niet; verbeter, berisp en bemoedig, met groot geduld en zorgvuldige onderwijzing. ³ Want er zal een tijd komen dat zij de gezonde leer niet zullen accepteren; maar verlangend om hun oren te laten strelen, zullen zij voor zichzelf leraren verzamelen die bij hun eigen voorkeuren passen, ⁴ en zij zullen zich afkeren van het luisteren naar de waarheid en zullen zich naar mythen keren. ⁵ Maar wat u betreft, oefen zelfbeheersing in alle dingen, verdraag verdrukkingen, doe het werk van een evangelist, voltooï u bediening. ⁶ Want ik word al geofferd, en de tijd van mijn vertrek is nabij. ⁷ Ik heb gestreden om de goede strijd, ik heb de wedloop volbracht, ik heb het geloof behouden; ⁸ In de toekomst ligt voor mij de kroon van gerechtigheid gereed, die de Heer, de rechtvaardige Rechter, mij op die dag zal geven; en niet alleen aan mij, maar ook aan allen die naar Zijn verschijning hebben verlangd. ⁹ Doe uw uiterste best om mij spoedig te bezoeken; ¹⁰ want Demas, die deze tegenwoordige wereld heeft liefgehad, heeft mij verlaten en is naar Thessalonica gegaan; Crescens is naar Galatië gegaan, Titus naar Dalmatië. ¹¹ Alleen Lucas is bij mij. Neem Marcus en breng hem met u mee, want hij is nuttig voor mij in mijn werk. ¹² Ik heb Tychicus naar Efeze gestuurd. ¹³ Wanneer u komt, breng dan de mantel mee die ik in Troas bij Carpus heb achtergelaten, en de boeken, vooral de perkamenten. ¹⁴ Alexander de kopersmid heeft mij veel kwaad berokkend; de Heer zal hem vergelden naar zijn daden. ¹⁵ Wees ook zelf op uw hoede voor hem, want hij heeft zich sterk tegen onze boodschap verzet. ¹⁶ Bij mijn eerste verdediging heeft niemand mij ondersteund, maar allen hebben mij verlaten; moge het hun niet worden aangerekend. ¹⁷ Maar de Heer stond mij bij en gaf

2 Timotheüs

mij kracht, zodat door mij de boodschap volledig verkondigd zou worden, en alle heidenen zouden horen; en ik werd verlost uit de muil van de leeuw. ¹⁸ De Heer zal mij verlossen van elke boze daad, en zal mij veilig brengen in Zijn hemels koninkrijk; Hem zij de glorie voor eeuwig en altijd. Amen. ¹⁹ Breng de groeten over aan Prisca en Aquila, en het huisgezin

van Onesiforus. ²⁰ Erastus is in Korinthe gebleven, maar ik heb Trofimus ziek achtergelaten in Milete. ²¹ Doe uw best om voor de winter te komen. Eubulus groet u, evenals Pudens, Linus, Claudia, en alle broeders en zusters. ²² Moge de Heer met uw geest zijn. Moge genade met u zijn.

1 Paulus, een dienaar van God en een apostel van Jezus Christus, voor het geloof van Gods uitverkorenen en de kennis van de waarheid die leidt tot godsvrucht—² in de hoop op eeuwig leven, dat God, die niet liegt, lang geleden heeft beloofd,³ en nu, op de bestemde tijd, heeft geopenbaard door de verkondiging die aan mij is toevertrouwd op bevel van God, onze Heiland,⁴ Aan Titus, mijn ware zoon in ons gedeeld geloof: Genade en vrede van God de Vader en Christus Jezus, onze Heiland.⁵ De reden dat ik je op Kreta heb achtergelaten, was zodat je zou kunnen rechtzetten wat nog onafgemaakt was en oudsten zou aanstellen in elke stad, zoals ik je heb opgedragen.⁶ Een oudste moet onberispelijk zijn, de man van één vrouw, met kinderen die geloven en niet beschuldigd worden van losbandigheid of ongehoorzaamheid.⁷ Aangezien een opziener Gods rentmeester is, moet hij onberispelijk zijn—niet eigenzinnig, niet lichtgeraakt, niet verslaafd aan wijn, niet gewelddadig, niet uit op oneerlijke winst.⁸ In plaats daarvan moet hij gastvrij zijn, een liefhebber van het goede, beheerst, rechtvaardig, heilig en gedisciplineerd.⁹ Hij moet vasthouden aan de betrouwbare boodschap zoals die is onderwezen, zodat hij anderen kan aanmoedigen met gezonde leer en hen kan weerleggen die zich ertegen verzetten.¹⁰ Want er zijn veel opstandige mensen, lege praters en bedriegers, vooral die van de besnijdenisgroep.¹¹ Zij moeten tot zwijgen worden gebracht, omdat zij hele huishoudens ontwrichten door dingen te onderwijzen die zij niet zouden moeten onderwijzen—omwille van oneerlijke winst.¹² Een van hun eigen profeten heeft gezegd: “Krenzers zijn altijd leugenaars, boze beesten, luie vraatzuchtigen.”¹³ Deze getuigenis is waar. Daarom, bestraf hen scherp, zodat zij gezond in het geloof mogen zijn¹⁴ en geen aandacht schenken aan Joodse mythen of de geboden van mensen die zich van de waarheid afkeren.¹⁵ Voor de reinen zijn alle dingen rein, maar voor hen die verdorven en ongelovig zijn, is niets rein. Inderdaad, zowel hun verstand als hun geweten zijn verdorven.¹⁶ Zij beweren God te kennen, maar door hun daden verloochenen zij Hem. Zij zijn verfoeilijk, ongehoorzaam en ongeschikt voor enig goed werk.

2 Wat u betreft, communiceer wat in overeenstemming is met gezonde leer.² Oudere mannen moeten ingetogen, waardig, zelfbeheerst zijn, gezond in geloof, in liefde en in

volharding.³ Evenzo moeten oudere vrouwen zich eerbiedig gedragen, roddel en overmatig wijngebruik vermijden, en het goede onderwijzen.⁴ Op deze manier kunnen zij de jongere vrouwen aanmoedigen om hun mannen en kinderen lief te hebben,⁵ om verstandig, rein, ijverig thuis, vriendelijk en onderdanig aan hun eigen mannen te zijn, zodat het woord van God niet in diskrediet wordt gebracht.⁶ Op dezelfde manier, spoor de jonge mannen aan om verstandig te zijn.⁷ Toon uzelf in alle opzichten als een voorbeeld van goede daden, met integriteit in het onderwijs, waardig,⁸ gezond in spraak die boven elke blaam verheven is, zodat elke tegenstander zich schaamt, niets negatiefs over ons te zeggen hebbend.⁹ Moedig slaven aan om hun meesters in alles gehoorzaam te zijn, aangenaam te zijn, niet tegensprekend,¹⁰ en niet te stelen, maar volledige betrouwbaarheid te tonen, zodat zij de leer van God, onze Verlosser, in alle opzichten kunnen versterken.¹¹ Want de genade van God is verschenen, die redding biedt aan alle mensen,¹² en ons leert om goddeloosheid en wereldse verlangens te verloochenen, en om zelfbeheerst, oprecht en godvruchtig te leven in deze tegenwoordige tijd,¹³ terwijl wij de gezegende hoop en de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Verlosser, Jezus Christus, verwachten,¹⁴ die Zichzelf voor ons heeft gegeven om ons van alle ongerechtigheid te verlossen en voor Zichzelf een volk te zuiveren, dat Zijn eigendom is, vol ijver om goede daden te doen.¹⁵ Dit zijn de dingen die u moet spreken, aanmoedigen en terechtwijzen met alle gezag. Laat niemand u verachten.

3 Herinner hen eraan onderworpen te zijn aan heersers en autoriteiten, gehoorzaam te zijn, bereid voor elk goed werk,² om over niemand kwaad te spreken, ruzie te vermijden, zachtmoedig te zijn, volmaakte beleefdheid te tonen tegenover alle mensen.³ Want ook wij waren eens onverstandig, ongehoorzaam, misleid, slaaf van allerlei hartstochten en pleziertjes, levend in boosheid en afgunst, hatelijk, elkaar hatend.⁴ Maar toen de goedheid en liefde van God, onze Redder, werd geopenbaard,⁵ heeft Hij ons gered, niet vanwege de werken van gerechtigheid die wij hadden gedaan, maar volgens Zijn barmhartigheid, door het bad van wedergeboorte en vernieuwing door de Heilige Geest,⁶ die Hij rijkelijk over ons heeft uitgoten door Jezus Christus, onze Redder,⁷

Titus

zodat wij, gerechtvaardigd door Zijn genade, erfgenamen zouden worden van de hoop op eeuwig leven. ⁸ Dit woord is betrouwbaar, en ik wil dat je op deze dingen aandringt, zodat zij die in God geloven, zich toeleggen op goede werken. Deze dingen zijn uitstekend en nuttig voor iedereen. ⁹ Maar vermijd dwaze controverses, geslachtsregisters, twisten en discussies over de wet, want ze zijn nutteloos en zinloos. ¹⁰ Waarschuw een verdeeld zaaiend persoon één keer, en waarschuw hem dan een tweede keer. Daarna moet je niets meer met hem te maken hebben, ¹¹ wetende dat zo iemand verdorven is en

zondig, zichzelf veroordeeld. ¹² Wanneer ik Artemas of Tychicus naar je toe stuur, doe dan je uiterste best om naar mij toe te komen in Nicopolis, want ik heb besloten daar de winter door te brengen. ¹³ Help Zenas de wetgeleerde en Apollos zorgvuldig op hun reis, zorg ervoor dat het hun aan niets ontbreekt. ¹⁴ Ons volk moet leren zich toe te leggen op goede werken om in dringende behoeften te voorzien, zodat zij niet onproductief zullen zijn. ¹⁵ Allen die bij mij zijn, groeten u. Groet hen die ons liefhebben in het geloof. Genade zij met u allen.

Filemon

1 Paulus, een gevangene van Christus Jezus, en Timotheüs, onze broeder, aan Filemon, onze geliefde vriend en medearbeider— ² aan Appia, onze zuster, en Archippus, onze medestrijder, en aan de gemeente die in uw huis samenkomt: ³ Genade zij u en vrede van God, onze Vader, en van de Heer Jezus Christus. ⁴ Ik dank mijn God altijd, als ik u in mijn gebeden noem, ⁵ omdat ik hoor van uw liefde en geloof die u hebt jegens de Heer Jezus en al de heiligen. ⁶ Ik bid dat de gemeenschap van uw geloof werkzaam mag worden door de kennis van al het goede dat wij delen ter wille van Christus. ⁷ Uw liefde heeft mij grote vreugde en troost gebracht, omdat u, broeder, de harten van de heiligen verkwikt hebt. ⁸ Daarom, hoewel ik in Christus genoeg vertrouwen heb om u te bevelen wat gepast is, ⁹ verkies ik toch omwille van de liefde een beroep op u te doen—als Paulus, een oude man en nu ook een gevangene van Christus Jezus— ¹⁰ Ik doe een beroep op u voor mijn zoon Onesimus, die ik in mijn gevangenschap heb verwekt. ¹¹ Hij was voorheen nutteloos voor u, maar nu is hij nuttig zowel voor u als voor mij. ¹² Ik stuur hem terug naar u, als een deel van mijn eigen hart. ¹³ Ik had hem graag bij mij gehouden, zodat hij mij namens u zou kunnen dienen tijdens mijn gevangenschap omwille van het evangelie. ¹⁴ Maar ik

wilde niets doen zonder uw instemming, zodat uw goedheid niet uit dwang zou zijn, maar uit vrije wil. ¹⁵ Misschien is hij daarom voor een korte tijd van u gescheiden geweest, opdat u hem voor altijd terug zou hebben— ¹⁶ niet langer slechts als een dienaar, maar meer dan dat, als een geliefde broeder, vooral voor mij, maar hoeveel te meer voor u, zowel in het vlees als in de Heer. ¹⁷ Als u mij als partner beschouwt, accepteer hem dan zoals u mij zou accepteren. ¹⁸ Als hij u enig kwaad heeft berokkend of u iets schuldig is, reken het mij aan. ¹⁹ Ik, Paulus, schrijf dit met mijn eigen hand—ik zal het terugbetalen—om niet te zeggen dat u zelfs uzelf aan mij verschuldigd bent. ²⁰ Ja, broeder, laat mij enig voordeel van u hebben in de Heer; verkwik mijn hart in Christus. ²¹ Vertrouwend op uw bereidheid om te gehoorzamen, schrijf ik u, wetende dat u zelfs meer zult doen dan ik vraag. ²² Tegelijkertijd bereid een gastenkamer voor mij voor, want ik hoop door uw gebeden aan u te worden teruggegeven. ²³ Epaphras, die samen met mij gevangen is voor Christus Jezus, groet u. ²⁴ Evenals Marcus, Aristarchus, Demas en Lucas, mijn medearbeiders. ²⁵ De genade van de Heer Jezus Christus zij met uw geest. Amen.

Hebreeën

1 In het verleden heeft God op vele momenten en op verschillende manieren tot onze voorouders gesproken door de profeten, ² maar in deze laatste dagen heeft Hij tot ons gesproken door Zijn Zoon, die Hij heeft aangesteld als erfgenaam van alle dingen en door wie Hij ook het universum heeft geschapen. ³ De Zoon is de uitstraling van Gods heerlijkheid en de exacte gelijkenis van Zijn wezen, en onderhoudt alle dingen door Zijn krachtige woord. Nadat Hij reiniging van zonden had bewerkstelligd, heeft Hij zich gezet aan de rechterhand van de Majesteit in den hoge. ⁴ Zo is Hij zoveel meer verheven geworden dan de engelen, als de naam die Hij heeft geërfd voortreffelijker is dan de hunne. ⁵ Want tot welke van de engelen heeft God ooit gezegd,

“Jij bent Mijn Zoon; heden ben Ik jouw Vader geworden?”

Of opnieuw,

“Ik zal Zijn Vader zijn, en Hij zal Mijn Zoon zijn?”

⁶ En opnieuw, wanneer God Zijn eerstgeborene in de wereld introduceert, zegt Hij,

“Laat alle engelen van God Hem aanbidden.”

⁷ Over de engelen zegt Hij,

“Hij maakt Zijn engelen tot winden, en Zijn dienaren tot vlammen van vuur.”

⁸ Maar over de Zoon zegt Hij,

“Uw troon, o God, is voor eeuwig en altijd; een scepter van gerechtigheid is de scepter van Uw koninkrijk. ⁹ U hebt gerechtigheid liefgehad en ongerechtigheid gehaat; daarom heeft God, Uw God, U gezalfd met de olie van vreugde boven Uw metgezellen.”

¹⁰ Hij verklaart ook,

“In het begin, Heer, hebt U de fundamenten van de aarde gelegd, en de hemelen zijn het werk van Uw handen. ¹¹ Zij zullen vergaan, maar U blijft; zij zullen allemaal verouderen als kleding. ¹² U zult hen opvouwen als een mantel; als kleding zullen zij veranderd worden. Maar U blijft onveranderd, en Uw jaren zullen nooit eindigen.”

¹³ Tot welke van de engelen heeft God ooit gezegd,

“Zit aan Mijn rechterhand totdat Ik Uw vijanden tot een voetbank voor Uw voeten maak?”

¹⁴ Zijn niet alle engelen dienende geesten, uitgezonden om hen te dienen die de redding zullen beërven?

2 Om deze reden moeten we de grootste aandacht schenken aan wat we hebben gehoord, zodat we er niet van afdwalen. ² Want als de boodschap die door engelen werd gesproken onveranderlijk was, en elke overtreding en ongehoorzaamheid een rechtvaardige straf ontving, ³ hoe zullen wij dan ontkomen als we zo'n grote redding verwaarlozen? Deze redding, die aanvankelijk door de Heer werd gesproken, werd aan ons bevestigd door degenen die Hem hoorden. ⁴ God getuigde er ook van met tekenen, wonderen en verschillende wonderen, en door gaven van de Heilige Geest die volgens Zijn wil werden uitgedeeld. ⁵ Want het is niet aan engelen dat Hij de komende wereld heeft onderworpen, waarover wij spreken. ⁶ Maar iemand heeft ergens getuigd, zeggende,

“Wat is de mens, dat U aan hem denkt, of de zoon van de mens, dat U voor hem zorgt? ⁷ U hebt hem een beetje lager dan de engelen gemaakt; U hebt hem gekroond met glorie en eer ⁸ en alles onder zijn voeten geplaatst.”

Door alles aan hem te onderwerpen, heeft Hij niets overgelaten dat niet aan hem onderworpen is. Toch zien we op dit moment nog niet alles aan hem onderworpen. ⁹ Maar we zien Jezus, die voor een korte tijd een beetje lager dan de engelen was gemaakt, nu gekroond met glorie en eer vanwege Zijn lijden en dood, zodat Hij door de genade van God de dood voor iedereen zou smaken. ¹⁰ Want het paste Hem, voor wie en door wie alles bestaat, om bij het brengen van vele zonen en dochters tot glorie, de pionier van hun redding volmaakt te maken door lijden. ¹¹ Want zowel degene die heiligt als degenen die geheiligt worden, zijn allen van één Vader. Om deze reden schaamt Hij zich niet hen broeders en zusters te noemen, ¹² zeggende,

“Ik zal Uw naam verkondigen aan Mijn broeders en zusters; in het midden van de gemeente, zal Ik Uw lof zingen.”

¹³ En verder,

“Ik zal Mijn vertrouwen op Hem stellen.”

Hebreeën

En ook,

"Hier ben Ik, samen met de kinderen die God Mij heeft gegeven."

¹⁴ Aangezien de kinderen deelhebben aan vlees en bloed, heeft Hij Zelf eveneens daaraan deelgenomen, zodat Hij door de dood degene die de macht over de dood heeft, dat is de duivel, zou vernietigen, ¹⁵ en hen zou bevrijden die door angst voor de dood hun hele leven in slavernij werden gehouden. ¹⁶ Want zeker helpt Hij geen engelen, maar Hij helpt de nakomelingen van Abraham. ¹⁷ Daarom moest Hij in alle opzichten aan Zijn broeders gelijk worden, zodat Hij een barmhartige en getrouwe hogepriester zou worden in zaken die God betreffen, om verzoening te doen voor de zonden van het volk. ¹⁸ Want aangezien Hij Zelf werd verzocht in wat Hij heeft geleden, is Hij in staat hen te helpen die verzocht worden.

3 Daarom, heilige broeders en zusters, deelnemers aan de hemelse roeping, richt uw gedachten op Jezus, de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis. ² Hij was trouw aan degene die Hem heeft aangesteld, zoals ook Mozes trouw was in heel zijn huis. ³ Want Jezus is waardig geacht grotere eer te ontvangen dan Mozes, zoals de bouwer van een huis meer eer heeft dan het huis zelf. ⁴ Want elk huis wordt door iemand gebouwd, maar God is de schepper van alle dingen. ⁵ Mozes was trouw als dienaar in heel Gods huis, als getuige van wat later gesproken zou worden. ⁶ Maar Christus is trouw als Zoon over Gods huis. En wij zijn zijn huis, als we tenminste vasthouden aan onze moed en de hoop waarop we roemen. ⁷ Daarom, zoals de Heilige Geest zegt:

"Vandaag, als u zijn stem hoort, ⁸ verhard uw hart niet zoals tijdens de opstand, in de tijd van beproeving in de woestijn,

⁹ waar uw voorouders Mij op de proef stelden en beproefden, en mijn werken veertig jaar zagen.

¹⁰ Daarom was ik vertoorned op die generatie, en zei, 'Hun hart dwaalt altijd af, en zij hebben mijn wegen niet gekend.' ¹¹ Dus zwoer ik in mijn toorn, 'Zij zullen mijn rust niet binnengaan.'"

¹² Let erop, broeders en zusters, dat niemand van u een boos, ongelovig hart heeft dat zich afkeert van de levende God. ¹³ Maar bemoedig elkaar dagelijks,

zolang het "Vandaag" genoemd wordt, zodat niemand van u verhard wordt door de misleiding van de zonde. ¹⁴ Want wij zijn deelgenoten van Christus geworden, als wij ons oorspronkelijke vertrouwen tot het einde toe vasthouden. ¹⁵ Zoals gezegd is:

"Vandaag, als u zijn stem hoort, verhard uw hart niet zoals tijdens de opstand."

¹⁶ Wie waren het die hoorden en in opstand kwamen? Waren zij het niet allen die door Mozes uit Egypte werden geleid? ¹⁷ En op wie was God veertig jaar lang vertoorned? Was het niet op hen die zondigden, van wie de lichamen in de woestijn vielen? ¹⁸ En aan wie verklaarde Hij dat zij zijn rust niet zouden binnengaan, als niet aan hen die ongehoorzaam waren? ¹⁹ Dus begrijpen we dat zij niet konden binnengaan vanwege ongeloof.

4 Laten we daarom voorzichtig zijn dat, terwijl de belofte om Zijn rust binnen te gaan nog steeds geldt, niemand van jullie lijkt achter te blijven. ² Want inderdaad, ons is het goede nieuws verkondigd, net zoals zij; maar de boodschap die zij hoorden, heeft hen niet gebaat, omdat zij zich niet verenigden met degenen die met geloof luisterden. ³ Want wij die hebben geloofd, gaan die rust binnen, zoals Hij heeft gezegd,

"Zoals Ik in Mijn toorn zwoer, 'Zij zullen zeker Mijn rust niet binnengaan,' hoevel Zijn werken sinds de grondlegging van de wereld voltooid zijn.

⁴ Want Hij heeft ergens gesproken over de zevende dag met deze woorden: "En God rustte op de zevende dag van al Zijn werken." ⁵ En opnieuw in dit gedeelte, "Zij zullen zeker Mijn rust niet binnengaan." ⁶ Daarom, aangezien het voor sommigen blijft om het binnen te gaan, en degenen die eerder het goede nieuws verkondigd kregen niet binnenkwamen vanwege ongehoorzaamheid, ⁷ Wijst Hij opnieuw een zekere dag aan, die Hij "Vandaag" noemt, sprekend door David na zo'n lange tijd, zoals eerder is geciteerd:

"Vandaag, als u Zijn stem hoort, verhard uw harten niet."

⁸ Want als Jozua hen rust had gegeven, zou God later niet over een andere dag gesproken hebben. ⁹ Als gevolg daarvan is er nog steeds een sabbatsrust beschikbaar voor het volk van God. ¹⁰ Want iedereen die Zijn rust binnengaat, rust ook van zijn werken,

Hebreeën

net zoals God van de Zijne. ¹¹ Laten we daarom ons uiterste best doen om die rust binnen te gaan, zodat niemand zal vallen door hun voorbeeld van ongehoorzaamheid te volgen. ¹² Want het woord van God is levend en krachtig, scherper dan enig tweesnijdend zwaard, doordringend tot het scheiden van ziel en geest, gewrichten en merg; het oordeelt de gedachten en bedoelingen van het hart. ¹³ En er is niets in de hele schepping verborgen voor Zijn blik. Alles is ontbloot en blootgelegd voor de ogen van Hem aan wie wij rekenschap moeten afleggen. ¹⁴ Daarom, aangezien wij een grote hogepriester hebben die door de hemelen is gegaan, Jezus, de Zoon van God, laten we stevig vasthouden aan het geloof dat wij belijden. ¹⁵ Want wij hebben geen hogepriester die niet kan meevoelen met onze zwakheden, maar een die in elke opzich is verzocht, net zoals wij, echter zonder zonde. ¹⁶ Laten we dan met vertrouwen de troon van genade naderen, zodat we barmhartigheid mogen ontvangen en genade vinden om ons te helpen in onze tijd van nood.

5 Elke hogepriester wordt uit de mensen gekozen en aangesteld om namens de mensen op te treden in zaken die God betreffen, om zowel gaven als offers voor zonden aan te bieden. ² Hij kan zacht omgaan met degenen die onwetend zijn en dwalen, aangezien hij zelf ook aan zwakte onderhevig is. ³ Daarom is hij verplicht offers te brengen voor zijn eigen zonden, evenals voor de zonden van het volk. ⁴ En niemand neemt deze eer voor zichzelf, maar hij ontvangt het wanneer hij door God geroepen wordt, zoals Aaron was. ⁵ Evenzo verheerlijkte Christus Zichzelf niet door hogepriester te worden, maar het was God die tot Hem zei,

"Jij bent Mijn Zoon; vandaag heb Ik Jou verwekt."

⁶ Hij verklaart ook elders,

"Jij bent een priester voor eeuwig, volgens de orde van Melchizedek."

⁷ Tijdens de dagen van Zijn aardse leven, bracht Hij gebeden en smeekbeden met luide kreten en tranen aan de Ene die Hem van de dood kon redden, en Hij werd verhoord vanwege Zijn eerbiedige onderwerping. ⁸ Hoewel Hij de Zoon was, leerde Hij gehoorzaamheid door de ervaringen die Hij onderging. ⁹ En toen Hij de volmaaktheid had bereikt, werd Hij de bron van eeuwige redding voor degenen die Hem gehoorzamen, ¹⁰ door God

aangewezen als hogepriester in de orde van Melchizedek. ¹¹ We hebben hier veel over te zeggen, maar het is moeilijk uit te leggen, aangezien jullie traag van begrip zijn geworden. ¹² Want hoewel jullie tegen deze tijd leraren zouden moeten zijn, hebben jullie iemand nodig die jullie opnieuw de basisprincipes van Gods woord onderwijst. Jullie hebben melk nodig, geen vast voedsel! ¹³ Want iedereen die van melk leeft, is onbekend met de leer over gerechtigheid, want hij is nog een zuigeling. ¹⁴ Maar vast voedsel is voor de volwassenen, die door constante oefening zichzelf hebben getraind om goed van kwaad te onderscheiden.

6 Laten we daarom de elementaire leringen over Christus achter ons laten en doorgaan naar volwassenheid, zonder opnieuw het fundament te leggen van berouw over daden die tot de dood leiden, en van geloof in God, ² onderricht over ceremoniële wassingen, het opleggen van handen, de opstanding van de doden en het eeuwige oordeel. ³ En dit zullen we doen, als God het toestaat. ⁴ Want het is onmogelijk voor hen die eenmaal verlicht zijn geweest, die de hemelse gave hebben geproefd en deelgenoten zijn geworden van de Heilige Geest, ⁵ en de rijkdom van Gods woord en de krachten van de komende eeuw hebben ervaren, ⁶ en dan zijn afgevallen, om opnieuw tot berouw te worden gebracht, aangezien zij de Zoon van God opnieuw kruisigen en Hem aan openbare schande blootstellen. ⁷ Want land dat de regen opneemt die er vaak op valt en gewassen voortbrengt die nuttig zijn voor hen voor wie het wordt bewerkt, ontvangt een zegen van God; ⁸ maar als het doornen en distels voortbrengt, is het waardeloos en dicht bij een vloek, en uiteindelijk wordt het verbrand. ⁹ Maar geliefden, wij zijn overtuigd van betere dingen met betrekking tot u, dingen die de redding vergezellen, hoewel we op deze manier spreken. ¹⁰ Want God is niet onrechtvaardig; Hij zal uw werk en de liefde die u hebt getoond jegens Zijn naam niet vergeten, doordat u de heiligen hebt gediend en blijft dienen. ¹¹ En wij verlangen dat ieder van u dezelfde ijver toont om de volle zekerheid van hoop tot het einde te realiseren, ¹² zodat u niet traag wordt, maar hen navolgt die door geloof en geduld de beloften beërven. ¹³ Toen God Zijn belofte aan Abraham deed, zwoer Hij, omdat Hij bij niemand groter kon zweren, bij Zichzelf, ¹⁴ zeggende: "Zeker, Ik zal u zegenen en u zeer vermenigvuldigen." ¹⁵ Zo ontving

Hebreeën

Abraham, nadat hij geduldig had volhard, wat beloofd was.¹⁶ Mensen zweren bij iemand die groter is dan zichzelf, en de eed dient als bevestiging om alle geschillen te beëindigen.¹⁷ Op dezelfde manier heeft God, omdat Hij de onveranderlijke aard van Zijn doel heel duidelijk wilde maken aan de erfgenamen van de belofte, dit bevestigd met een eed,¹⁸ zodat wij door twee onveranderlijke dingen, waarin het onmogelijk is dat God liegt, die voor toevlucht zijn gevucht, sterke aanmoediging zouden hebben om stevig vast te houden aan de hoop die voor ons ligt.¹⁹ Wij hebben deze hoop als een anker voor de ziel, vast en zeker, en het gaat het binnenste heiligdom binnen achter het voorhangsel,²⁰ waar Jezus als een voorloper voor ons is binnengegaan, en voor eeuwig een hogepriester is geworden naar de orde van Melchizedek.

7 Deze Melchizedek, koning van Salem en priester van de Allerhoogste God, ontmoette Abraham toen hij terugkeerde van de nederlaag van de koningen en zegende hem.² Abraham gaf hem een tiende van alles. Ten eerste, door de vertaling van zijn naam, is hij koning van gerechtigheid; en dan ook koning van Salem, wat betekent koning van vrede.³ Zonder vader of moeder, zonder stamboom, zonder begin van dagen of einde van leven, maar gelijk gemaakt aan de Zoon van God, blijft hij voor altijd priester.⁴ Bedenk hoe groot hij was: Zelfs de patriarch Abraham gaf hem een tiende van de beste buit.⁵ De nakomelingen van Levi die het priesterschap ontvingen, hebben een gebod in de Wet om een tiende te innen van het volk, dat wil zeggen, van hun mede-Israëlieten, hoewel zij ook van Abraham afstammen.⁶ Toch heeft deze man, wiens stamboom niet van hen is afgeleid, een tiende van Abraham geïnd en hem gezegend die de beloften had.⁷ Zonder enige discussie wordt de mindere door de meerdere gezegend.⁸ In dit geval ontvangen sterfelijke mensen tienden, maar in dat geval ontvangt iemand ze, van wie getuigd wordt dat hij blijft leven.⁹ Om zo te zeggen, door Abraham heeft zelfs Levi, die tienden ontvangt, tienden betaald,¹⁰ want hij was nog niet geboren, nog niet voortgebracht uit zijn voorouders toen Melchizedek hem ontmoette.¹¹ Als volmaaktheid bereikt had kunnen worden door het Levitische priesterschap (want op basis daarvan ontving het volk de Wet), waarom was er dan nog behoefte aan een andere priester die zou ontstaan volgens de orde van

Melchizedek, en niet aangeduid zou worden volgens de orde van Aäron?¹² Want wanneer het priesterschap verandert, moet er ook een verandering van de wet zijn.¹³ Want degene over wie deze dingen worden gezegd, behoorde tot een andere stam, waarvan niemand aan het altaar heeft geïnd.¹⁴ Het is duidelijk dat onze Heer afstamde van Juda, een stam waarover Mozes niets heeft gezegd met betrekking tot priesters.¹⁵ En dit wordt nog duidelijker als een andere priester opstaat volgens de gelijkenis van Melchizedek,¹⁶ die priester is geworden niet op basis van een verordening met betrekking tot zijn afkomst, maar volgens de kracht van een onvergankelijk leven.¹⁷ Want het is over Hem verklaard:

“U bent priester voor eeuwig, volgens de orde van Melchizedek.”

¹⁸ De vorige verordening wordt terzijde geschoven omdat deze zwak en ineffectief was.¹⁹ (want de Wet maakte niets volmaakt), en een betere hoop wordt geïntroduceerd, waardoor we naderen tot God.²⁰ En het was inderdaad vergezeld van een eed!²¹ Want anderen werden priesters zonder enige eed, maar Hij werd priester met een eed toen God tot Hem zei:

“De Heer heeft gezworen en zal Zijn mening niet veranderen: ‘U bent priester voor eeuwig.’”

²² Vanwege deze eed is Jezus de garantie geworden van een beter verbond.²³ Er zijn veel van die priesters geweest, aangezien de dood hen verhinderde in functie te blijven;²⁴ maar omdat Jezus voor eeuwig leeft, houdt Hij Zijn priesterschap permanent.²⁵ Daarom is Hij in staat om volledig te redden degenen die door Hem tot God komen, omdat Hij altijd leeft om voor hen te pleiten.²⁶ Want het was passend voor ons om zo'n hogepriester te hebben, heilig, onschuldig, onbevlekt, afgescheiden van zondaars, en verheven boven de hemelen.²⁷ In tegenstelling tot de andere hogepriesters heeft Hij niet nodig om dagelijks offers te brengen, eerst voor Zijn eigen zonden, en dan voor de zonden van het volk. Hij bracht het offer voor hun zonden eens en voor altijd toen Hij Zichzelf gaf.²⁸ Want de Wet stelt als hogepriesters mannen aan die zwak zijn; maar het woord van de eed, die na de Wet kwam, stelt de Zoon aan, die voor altijd volmaakt is gemaakt.

8 Het belangrijkste punt van wat we bespreken is dit: We hebben een hogepriester die zijn plaats heeft ingenomen aan de rechterhand van de troon van de Majesteit in de hemelen, ² een dienaar in het heiligdom en in de ware tabernakel, die de Heer heeft opgericht, niet door mensenhanden. ³ Elke hogepriester wordt aangesteld om zowel gaven als offers te brengen; daarom is het noodzakelijk dat deze hogepriester ook iets heeft om te offeren. ⁴ Als hij op aarde was, zou hij helemaal geen priester zijn, aangezien er priesters zijn die de gaven volgens de wet offeren. ⁵ Zij dienen in een heiligdom dat een kopie en schaduw is van de hemelse dingen, net zoals Mozes gewaarschuwd werd toen hij op het punt stond de tabernakel te bouwen: “Zorg ervoor dat je alles maakt volgens het patroon dat je op de berg is getoond.” ⁶ Maar nu heeft hij een voortreffelijker bediening verkregen, in die mate dat hij ook de middelaar is van een beter verbond, dat is gevestigd op betere beloften. ⁷ Want als het eerste verbond zonder gebreken was geweest, zou er geen behoefte zijn geweest aan een tweede. ⁸ Want hij vindt schuld bij het volk en zegt:

“Zie, de dagen komen, verklaart de Heer, wanneer ik een nieuw verbond zal sluiten met het huis van Israël en met het huis van Juda. ⁹ Het zal niet zijn zoals het verbond dat ik met hun voorouders sloot op de dag dat ik hen bij de hand nam om hen uit het land Egypte te leiden; omdat zij niet in mijn verbond bleven, en ik mij van hen afkeerde, verklaart de Heer. ¹⁰ Dit is het verbond dat ik met het huis van Israël zal sluiten na die dagen, verklaart de Heer: Ik zal mijn wetten in hun denken leggen en ze op hun harten schrijven. Ik zal hun God zijn, en zij zullen mijn volk zijn. ¹¹ En zij zullen niet onderwijzen, ieder zijn naaste, en ieder zijn broeder, zeggende: ‘Ken de Heer,’ want zij zullen mij allen kennen, van de kleinste tot de grootste onder hen. ¹² Want ik zal genadig zijn jegens hun ongerechtigheden, en hun zonden zal ik niet meer gedenken.”

¹³ Door dit verbond “nieuw” te noemen, heeft hij het eerste verouderd gemaakt; en wat verouderd en aan het verouderen is, zal spoedig verdwijnen.

9 Nu omvatte het eerste verbond voorschriften voor de goddelijke eredienst en een aardse heiligdom. ² Er werd een tabernakel opgericht, waarvan de buitenste ruimte de kandelaar, de tafel

en het heilige brood bevatte; dit gebied wordt aangeduid als de Heilige Plaats. ³ Achter het tweede gordijn was een kamer bekend als het Heilige der Heiligen, ⁴ die een gouden wierookaltaar en de ark van het verbond bevatte, geheel met goud bedekt. In deze ark waren een gouden kruik met manna, de staf van Aäron die gebloeid had, en de stenen tafelen van het verbond. ⁵ Boven de ark waren de cherubs van glorie, die het verzoendeksel overschaduwden. Echter, we kunnen deze zaken nu niet in detail bespreken. ⁶ Toen alles op deze manier was ingericht, gingen de priesters regelmatig de buitenste ruimte binnen om hun taken te vervullen. ⁷ Maar alleen de hogepriester ging de binnenste ruimte binnen, en dat slechts één keer per jaar, altijd met bloed, dat hij offerde voor zichzelf en voor de zonden die het volk onwetend had begaan. ⁸ De Heilige Geest gaf hiermee aan dat de weg naar het Heilige der Heiligen nog niet was geopenbaard zolang de eerste tabernakel nog stond. ⁹ Dit dient als een symbool voor de huidige tijd, dat aantoonst dat de gaven en offers die werden gebracht niet in staat waren het geweten van de aanbidders te volmaken. ¹⁰ Dit zijn slechts voorschriften betreffende voedsel, drank en diverse ceremoniële wassingen—uiterlijke verordeningen die werden opgelegd tot de tijd van hervorming. ¹¹ Maar toen Christus kwam als hogepriester van de goede dingen die gekomen zijn, ging hij door de grotere en meer volmaakte tabernakel die niet met mensenhanden is gemaakt, dat wil zeggen, niet van deze schepping. ¹² Hij ging niet binnen door middel van het bloed van bokken en kalveren, maar door zijn eigen bloed, ging hij eens en voor altijd het Heilige der Heiligen binnen, en verwierf eeuwige verlossing. ¹³ Want als het bloed van bokken en stieren en de as van een jonge koe die op de ceremonieel onreinen wordt gesprendeld hen heiligt zodat zij uiterlijk rein zijn, ¹⁴ hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest zichzelf vlekkeloos aan God heeft geofferd, ons geweten reinigen van daden die tot de dood leiden, zodat wij de levende God kunnen dienen! ¹⁵ Om deze reden is Christus de middelaar van een nieuw verbond, zodat degenen die geroepen zijn de beloofde eeuwige erfenis kunnen ontvangen, nu hij is gestorven als losprijs om hen vrij te zetten van de zonden die onder het eerste verbond waren begaan. ¹⁶ In het geval van een testament is het noodzakelijk de dood van de maker vast te stellen, ¹⁷

Hebreeën

want een testament is pas van kracht wanneer iemand is gestorven; het is nooit geldig zolang de maker ervan leeft. ¹⁸ Daarom werd zelfs het eerste verbond niet zonder bloed ingewijd. ¹⁹ Toen Mozes elk gebod van de wet aan het hele volk had bekendgemaakt, nam hij het bloed van kalveren en bokken, met water, scharlaken wol en hysop, en besprenkelde het boek en al het volk. ²⁰ Hij verklaarde: "Dit vertegenwoordigt het bloed van het verbond, dat God u heeft geboden te onderhouden."

²¹ Op dezelfde manier besprenkelde hij met het bloed zowel de tabernakel als alle voorwerpen die bij de ceremonies werden gebruikt. ²² Inderdaad, volgens de wet wordt bijna alles met bloed gereinigd, en zonder het vergieten van bloed is er geen vergeving. ²³ Zo was het noodzakelijk dat de kopieën van de hemelse dingen met deze offers werden gereinigd, maar de hemelse dingen zelf met betere offers dan deze. ²⁴ Want Christus ging niet een heiligdom binnen dat met mensenhanden is gemaakt, een loutere kopie van de ware; hij ging de hemel zelf binnen, nu om voor ons in de tegenwoordigheid van God te verschijnen. ²⁵ Ook ging hij de hemel niet binnen om zichzelf herhaaldelijk te offeren, zoals de hogepriester elk jaar het Heilige der Heiligen binnengaat met bloed dat niet van hemzelf is. ²⁶ Anders zou Christus vele malen hebben moeten lijden sinds de grondlegging van de wereld. Maar nu, aan het einde van de eeuwen, is hij eens en voor altijd verschenen om de zonde weg te doen door het offer van zichzelf. ²⁷ Zoals mensen eenmaal moeten sterven, en daarna het oordeel, ²⁸ zo werd Christus eenmaal geofferd om de zonden van velen te dragen; en hij zal een tweede keer verschijnen, niet om met de zonde om te gaan, maar om redding te brengen aan degenen die vol verwachting op hem wachten.

10 Want de wet, die slechts een schaduw is van de toekomstige goede dingen en niet de werkelijke vorm van die dingen, kan nooit, door dezelfde offers die voortdurend jaar na jaar worden gebracht, volmaakt maken wie naderen om te aanbidden. ² Anders zouden ze niet opgehouden zijn te worden aangeboden? Want de aanbidders, eenmaal voor altijd gereinigd, zouden geen bewustzijn van zonden meer hebben. ³ Maar in die offers is er een jaarlijkse herinnering aan zonden. ⁴ Want het bloed van stieren en bokken kan zonden

niet wegnemen. ⁵ Daarom, toen Christus de wereld binnenging, verklaarde hij:

"Slachtoffer en offergave hebt u niet begeerd, maar een lichaam hebt u voor mij bereid;

⁶ met brandoffers en zondoffers vond u geen vreugde.

⁷ Toen zei ik: 'Zie, ik ben gekomen — er is over mij geschreven in de boekrol — om uw wil te doen, o God.'"

⁸ Nadat hij hierboven had gezegd: "Slachtoffers en offergaven, brandoffers en zondoffers hebt u niet begeerd, noch vond u er vreugde in"—hoewel ze volgens de wet werden aangeboden— ⁹ zei hij vervolgens: "Zie, ik ben gekomen om uw wil te doen." Hij neemt het eerste weg om het tweede te vestigen. ¹⁰ En door die wil zijn wij geheiligd door het offer van het lichaam van Jezus Christus, eens voor altijd. ¹¹ Dag na dag staat elke priester en verricht zijn religieuze taken; herhaaldelijk biedt hij dezelfde offers aan, die zonden nooit kunnen wegnemen. ¹² Maar deze priester, nadat hij één offer voor zonden voor altijd had gebracht, ging zitten aan de rechterhand van God, ¹³ wachtend op de tijd dat zijn vijanden een voetbank voor zijn voeten worden gemaakt. ¹⁴ Want met één offer heeft hij voor altijd volmaakt wie geheiligd worden. ¹⁵ De Heilige Geest getuigt ook van ons hierover. Eerst zegt hij:

¹⁶ "Dit is het verbond dat ik met hen zal sluiten na die dagen, verklaart de Heer. Ik zal mijn wetten in hun harten leggen, en ik zal ze op hun verstand schrijven."

¹⁷ Hij vervolgt dan:

"Hun zonden en wetteloze daden zal ik niet meer gedenken."

¹⁸ Waar nu vergeving van deze is, is een offer voor zonde niet langer nodig. ¹⁹ Daarom, beste vrienden, aangezien wij vertrouwen hebben om het Heilige der Heiligen binnen te gaan door het bloed van Jezus, ²⁰ door een nieuwe en levende weg die voor ons is geopend door het voorhangsel, dat is, zijn vlees, ²¹ en wij hebben een grote hogepriester over het huis van God, ²² laten wij naderen tot God met een oprecht hart en met de volle zekerheid van het geloof, onze harten besprenkeld en gereinigd van een slecht geweten en onze lichamen gewassen met

zuiver water. ²³ Laten wij stevig vasthouden aan de belijdenis van onze hoop zonder te wankelen, want hij die beloofd heeft is trouw. ²⁴ En laten wij overwegen hoe wij elkaar kunnen aansporen tot liefde en goede daden, ²⁵ en niet nalaten samen te komen, zoals sommigen de gewoonte hebben, maar elkaar aanmoedigen—en des te meer naarmate u de Dag ziet naderen. ²⁶ Want als wij opzettelijk blijven zondigen nadat wij de kennis van de waarheid hebben ontvangen, blijft er geen offer voor zonden meer over, ²⁷ maar slechts een vreselijke verwachting van oordeel en van een laaiend vuur dat de tegenstanders zal verteren. ²⁸ Iemand die de wet van Mozes negeerde, stierf zonder genade op de getuigenis van twee of drie getuigen. ²⁹ Hoeveel zwaarder denkt u dat iemand gestraft moet worden die de Zoon van God met voeten heeft getreden, het bloed van het verbond dat hem heilige als onheilig heeft beschouwd, en de Geest van genade heeft beledigd? ³⁰ Want wij kennen degene die zei: “De wraak is aan mij; ik zal vergelden,” en ook: “De Heer zal zijn volk oordelen.” ³¹ Het is een vreselijke en verschrikkelijke zaak om in de handen van de levende God te vallen. ³² Maar herinner u die eerdere dagen nadat u verlicht was geworden, toen u een grote strijd vol lijden doorstond. ³³ Soms werd u een openbaar schouwspel door beledigingen en vervolging; op andere momenten stond u zij aan zij met degenen die zo werden behandeld. ³⁴ U had medelijden met degenen in de gevangenis en accepteerde met vreugde de inbeslagname van uw eigendommen, wetende dat u voor uzelf een beter en blijvend bezit hebt. ³⁵ Daarom, werp uw vertrouwen niet weg, dat rijkelijk beloond zal worden. ³⁶ Want u moet volharden, zodat wanneer u de wil van God hebt gedaan, u ontvangt wat hij heeft beloofd. ³⁷ Want in zeer korte tijd zal hij die komt arriveren en niet treuzelen. ³⁸ Maar mijn rechtvaardige zal leven door geloof. En ik heb geen vreugde in degene die terugdeinst. ³⁹ Maar wij behoren niet tot degenen die terugdeinzen en worden vernietigd, maar tot degenen die geloven en hun ziel behouden.

11 Nu is geloof de zekerheid van de dingen die men hoopt, het bewijs van de dingen die men niet ziet. ² Want daardoor kregen de mensen van vroeger een goed getuigenis. ³ Door geloof begrijpen wij dat het universum is geschapen door het woord van God, zodat wat gezien wordt niet

is gemaakt uit zichtbare dingen. ⁴ Door geloof bracht Abel een voortreffelijker offer aan God dan Kain, waardoor hij als rechtvaardig werd erkend, God getuigde van zijn gaven. Door geloof spreekt hij, hoewel hij gestorven is, nog steeds. ⁵ Door geloof werd Henoch weggenomen zodat hij de dood niet zag, en hij werd niet gevonden omdat God hem had weggenomen. Want voordat hij werd weggenomen, had hij het getuigenis dat hij God behaagde. ⁶ En zonder geloof is het onmogelijk God te behagen, want wie tot Hem komt, moet geloven dat Hij bestaat en dat Hij belooft wie Hem ijverig zoeken. ⁷ Door geloof, Noach, door God gewaarschuwd over dingen die nog niet gezien waren, bouwde in eerbiedige vrees een ark voor de redding van zijn huisgezin. Hierdoor veroordeelde hij de wereld en werd een erfgenaam van de rechtvaardigheid die door geloof komt. ⁸ Door geloof gehoorzaamde Abraham toen hij geroepen werd om naar een plaats te gaan die hij later als erfenis zou ontvangen. Hij vertrok, zonder te weten waarheen hij ging. ⁹ Door geloof woonde hij als vreemdeling in het land van de belofte, als in een vreemd land, wonend in tenten met Isaak en Jakob, mede-erfgenamen van dezelfde belofte. ¹⁰ Want hij zag uit naar de stad met fundamenten, waarvan God de ontwerper en bouwer is. ¹¹ Door geloof ontving zelfs Sara zelf kracht om te verwekken, zelfs toen zij voorbij de leeftijd was, omdat zij Hem trouw achtte die beloofd had. ¹² Daarom werden uit één man, en hem als dood, nakomelingen geboren zo talrijk als de sterren aan de hemel en ontelbaar als het zand aan de oever van de zee. ¹³ Deze allen stierven in geloof, zonder de beloften te hebben ontvangen, maar ze zagen en begroetten ze van verre, en erkenden dat zij vreemdelingen en bijwoners op aarde waren. ¹⁴ Want zij die zulke dingen zeggen, maken duidelijk dat zij een vaderland zoeken. ¹⁵ Als zij hadden gedacht aan het land dat zij hadden verlaten, zouden zij de gelegenheid hebben gehad om terug te keren. ¹⁶ Maar zoals het is, verlangen zij naar een beter vaderland, dat is een hemels. Daarom schaamt God zich niet hun God genoemd te worden, want Hij heeft een stad voor hen bereid. ¹⁷ Door geloof, Abraham, toen hij op de proef werd gesteld, offerde Isaak, en hij die de beloften had ontvangen, was bezig zijn enige zoon te offeren. ¹⁸ Het was hij tot wie gezegd was: “Door Isaak zal uw nageslacht genoemd worden.” ¹⁹ Hij redeneerde dat God de doden kon opwekken, en figuurlijk gesproken

Hebreeën

ontving hij hem terug.²⁰ Door geloof zegende Isaak Jakob en Esau met betrekking tot toekomstige gebeurtenissen.²¹ Door geloof zegende Jakob, toen hij stierf, elk van de zonen van Jozef, terwijl hij in aanbidding boog over het hoofd van zijn staf.²² Door geloof sprak Jozef, toen hij het einde van zijn leven naderde, over de uittocht van de Israëlieten en gaf instructies over zijn beenderen.²³ Door geloof werd Mozes, toen hij geboren was, drie maanden verborgen door zijn ouders, omdat zij zagen dat hij een bijzonder kind was, en zij waren niet bang voor het bevel van de koning.²⁴ Door geloof weigerde Mozes, toen hij volwassen was geworden, de zoon van de dochter van de farao genoemd te worden.²⁵ Kiezend om liever mishandeling te ondergaan met het volk van God dan te genieten van de voorbijgaande genoegens van de zonde.²⁶ Hij beschouwde de smaad om Christus' wil als van grotere waarde dan de schatten van Egypte, want hij keek uit naar zijn beloning.²⁷ Door geloof verliet hij Egypte, zonder de woede van de koning te vrezen, want hij volhardde als ziende de Onzichtbare.²⁸ Door geloof hield hij het Pascha en het sprenkelen van bloed, zodat de verderver van de eerstgeborenen hen niet zou aanraken.²⁹ Door geloof gingen zij door de Rode Zee als op droog land, maar toen de Egyptenaren dat probeerden, verdronken zij.³⁰ Door geloof vielen de muren van Jericho nadat het volk er zeven dagen omheen had getrokken.³¹ Door geloof ging de prostituee Rachab niet verloren met degenen die ongehoorzaam waren, omdat zij de spionnen vriendelijk had ontvangen.³² En wat zal ik nog meer zeggen? Want de tijd zou mij ontbreken om te vertellen over Gideon, Barak, Simson, Jefta, David, Samuel en de profeten,³³ die door geloof koninkrijken overwonnen, gerechtigheid handhaafden, beloften verkregen, de muilen van leeuwen sloten,³⁴ de woede van vlammen doofden, aan de scherpste van het zwaard ontsnapt, uit zwakheid sterk werden, machtig werden in oorlog, vreemde legers op de vlucht joegen.³⁵ Vrouwen ontvingen hun doden terug door opstanding. Sommigen werden gemarteld, kozen ervoor om geen vrijlating te accepteren, zodat zij een betere opstanding zouden verkrijgen.³⁶ Anderen ondergingen spot en geselingen, en zelfs ketenen en gevangenschap.³⁷ Zij werden gestenigd, zij werden in tweeën gezaagd, zij werden met het zwaard gedood. Zij zwierven rond in schapenvachten en

geitenvellen, berooid, verdrukt, mishandeld—³⁸ van wie de wereld het niet waard was—zwerfend in woestijnen en bergen, en in grotten en holen in de grond.³⁹ En al deze, hoewel zij geprezen werden om hun geloof, ontvingen niet wat beloofd was,⁴⁰ aangezien God iets beters voor ons had voorzien, zodat zij zonder ons niet tot volmaaktheid zouden komen.

12 Daarom, aangezien wij omringd zijn door zo'n grote wolk van getuigen, laten wij ons ontdoen van elke belemmering en de zonde die ons zo gemakkelijk verstrikt, en laten wij met volharding de wedloop lopen die voor ons ligt,² terwijl wij onze ogen gericht houden op Jezus, de oorsprong en voltooiër van ons geloof. Voor de vreugde die voor hem lag, heeft hij het kruis verdragen, de schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand van de troon van God.³ Overweeg hem die zulke vijandigheid van zondaars heeft verdragen, opdat u niet moe wordt en de moed verliest.⁴ In uw strijd tegen de zonde hebt u nog niet tot bloedens toe weerstand geboden.⁵ En bent u de vermaning vergeten die tot u als zonen spreekt?

Er staat: "Mijn zoon, neem de tuchtiging van de Heer niet licht op, en verlies de moed niet als hij u berispt,"⁶ want de Heer tuchtigt wie hij liefheeft, en hij kastijdt iedere zoon die hij aanneemt."

⁷ Verdraag ontberingen als tuchtiging; God behandelt u als kinderen. Want welk kind is er dat niet door zijn vader wordt getuchtigd?⁸ Als u zonder tuchtiging bent, waaraan allen deel hebben, dan bent u onwettig en geen ware zonen en dochters.⁹ Bovendien hebben wij allen aardse vaders gehad die ons tuchtigden en wij respecteerden hen. Hoeveel meer zouden wij ons onderwerpen aan de Vader van de geesten en leven!¹⁰ Zij tuchtigden ons voor een korte tijd zoals zij het goed achtten; maar God tuchtigt ons voor ons welzijn, opdat wij deel krijgen aan zijn heiligheid.¹¹ Geen tuchtiging lijkt op het moment zelf aangenaam, maar pijnlijk. Maar later levert het een vreedzame vrucht van gerechtigheid op voor hen die erdoor geoefend zijn.¹² Versterk daarom uw vermoeide handen en slappe knieën.¹³ Maak rechte paden voor uw voeten, zodat de kreupele niet uit de kom raakt, maar veeleer genezen wordt.¹⁴ Streef naar vrede met alle mensen, en zoek de heiligheid zonder welke niemand de Heer zal zien.¹⁵ Zorg ervoor dat

niemand tekortschiet aan de genade van God, en dat er geen wortel van bitterheid opschiet om onrust te veroorzaken en velen te verontreinigen. ¹⁶ Zorg ervoor dat niemand seksueel immoreel of goddeloos is zoals Esau, die voor één enkele maaltijd zijn eerstgeboorterecht verkocht. ¹⁷ Daarna, zoals u weet, toen hij de zegen wilde erven, werd hij afgewezen. Hij vond geen plaats voor berouw, hoewel hij het met tranen zocht. ¹⁸ Want u bent niet gekomen tot een berg die aangeraakt kan worden, en tot een laaiend vuur, en tot duisternis, somberheid en storm; ¹⁹ tot een bazuïngeschal of tot een stem die woorden spreekt, zodat degenen die het hoorden smeekten dat er geen woord meer tot hen gesproken zou worden, ²⁰ omdat zij het gebod niet konden verdragen: “Als zelfs een dier de berg aanraakt, moet het gestenigd worden.” ²¹ De verschijning was zo angstaanjagend dat Mozes zei: “Ik beef van angst.” ²² Maar u bent gekomen tot de berg Sion, tot de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem, en tot tienduizenden engelen in vreugdevolle samenkomst, ²³ tot de algemene vergadering en de gemeente van de eerstgeborenen, wier namen in de hemel zijn opgeschreven. U bent gekomen tot God, de Rechter van allen, tot de geesten van de rechtvaardigen die volmaakt zijn gemaakt, ²⁴ tot Jezus, de middelaar van een nieuw verbond, en tot het besprenkelde bloed dat genadiger spreekt dan het bloed van Abel. ²⁵ Zorg ervoor dat u hem die spreekt niet afwijst. Want als zij niet ontkwamen toen zij hem afwezen die hen op aarde waarschuwde, hoeveel minder zullen wij ontkomen als wij ons afwenden van hem die ons vanuit de hemel waarschuwt? ²⁶ In die tijd deed zijn stem de aarde beven, maar nu heeft hij beloofd: “Nog eenmaal zal ik niet alleen de aarde, maar ook de hemel doen beven.” ²⁷ De uitdrukking “nog eenmaal” duidt op de verwijdering van wat kan worden bewogen—that wil zeggen, geschapen dingen—zodat wat niet kan worden bewogen, zal blijven. ²⁸ Daarom, aangezien wij een koninkrijk ontvangen dat niet kan worden bewogen, laten wij dankbaar zijn, en zo God aanbidden op een aanvaardbare manier met eerbied en ontzag, ²⁹ want onze God is een allesverterend vuur.

13 Laat de liefde voor medegelovigen voortduren. ² Vergeet niet gastvrij te zijn voor vreemden, want door dit te doen hebben sommigen zonder het te weten engelen

ontvangen. ³ Denk aan de gevangenen alsof u met hen gevangen was, en aan hen die mishandeld worden, alsof u ook in het lichaam bent. ⁴ Het huwelijk moet door iedereen geëerd worden, en het huwelijksbed zuiver gehouden, want God zal de overspelige en de seksueel immorele oordelen. ⁵ Zorg ervoor dat uw karakter vrij is van de liefde voor geld, tevreden zijnde met wat u hebt; want Hij heeft gezegd,

“Ik zal u nooit verlaten, noch u ooit in de steek laten.”

⁶ Zo kunnen wij met vertrouwen zeggen,

“De Heer is mijn helper; ik zal niet vrezen. Wat kunnen gewone mensen mij doen?”

⁷ Denk aan uw leiders die u het woord van God hebben gesproken. Overweeg de uitkomst van hun levenswandel en imiteer hun geloof. ⁸ Jezus Christus is altijd dezelfde; gisteren, vandaag en voor alle tijden. ⁹ Laat u niet misleiden door allerlei vreemde leringen; het is nuttig voor het hart om door genade versterkt te worden, niet door voedsel, dat degenen die ermee bezig zijn geen voordeel heeft gebracht. ¹⁰ Wij hebben een heilige plaats waarvan degenen die de tabernakel dienen niet mogen eten. ¹¹ De hogepriester draagt het bloed van dieren de Heilige Plaats binnen als zondoffer, maar de lichamen worden buiten het kamp verbrand. ¹² Daarom heeft Jezus ook buiten de stadspoort geleden om het volk door Zijn eigen bloed te heiligen. ¹³ Laten wij daarom naar Hem toe gaan buiten het kamp, deelhebbend aan de smaadt die Hij heeft gedragen. ¹⁴ Want hier hebben wij geen blijvende stad, maar wij zoeken de stad die komen zal. ¹⁵ Laten wij daarom door Hem voortdurend een loffer brengen aan God, namelijk de vrucht van lippen die Zijn naam belijden. ¹⁶ Vergeet niet goed te doen en met anderen te delen, want zulke offers zijn God welgevallig. ¹⁷ Heb vertrouwen in uw leiders en wees hen onderdanig, want zij waken over uw zielen als degenen die rekenschap moeten afleggen. Laat hen dit met vreugde doen en niet met zuchten, want dat zou u geen voordeel opleveren. ¹⁸ Bid voor ons, want wij zijn er zeker van dat wij een zuiver geweten hebben, verlangend om ons in alle dingen eervol te gedragen. ¹⁹ Ik dring er bij u op aan nog meer te bidden, zodat ik sneller bij u teruggebracht mag worden. ²⁰ Moge de God van vrede, die onze Heer

Hebreeën

Jezus, de grote Herder van de schapen, door het bloed van het eeuwige verbond uit de dood heeft teruggebracht, ²¹ u toerusten met alle goede dingen om Zijn wil te doen, werkend in ons wat Hem welgevallig is, door Jezus Christus, aan wie de heerlijkheid zij voor altijd en eeuwig. Amen. ²² Broeders en zusters, ik dring er bij u op aan geduldig

naar dit woord van vermaning te luisteren, want ik heb u kort geschreven. ²³ Weet dat onze broeder Timotheüs is vrijgelaten. Als hij spoedig arriveert, zal ik met hem komen om u te zien. ²⁴ Groet al uw leiders en alle heiligen. Zij uit Italië sturen u hun groeten. ²⁵ Moge genade met ieder van u zijn.

Jakobus

1 Jakobus, een dienaar van God en van de Heer Jezus Christus, aan de twaalf stammen die verspreid zijn onder de naties: Groeten. ² Beschouw het als pure vreugde, mijn broeders en zusters, wanneer jullie met allerlei beproevingen te maken krijgen, ³ want jullie begrijpen dat de beproeving van jullie geloof volharding creëert. ⁴ Laat volharding haar volmaakte werk doen, zodat jullie volwassen en compleet mogen zijn, in niets tekortschietend. ⁵ Als iemand van jullie wijsheid tekortkomt, laat die het aan God vragen, die aan allen gul geeft zonder verwijt, en het zal hem gegeven worden. ⁶ Maar je moet vragen in geloof, zonder te twifelen, want degene die twijfelt is als een golf van de zee, gedreven en heen en weer geworpen door de wind. ⁷ Dergelijke personen moeten niet verwachten iets van de Heer te ontvangen. ⁸ Zij zijn dubbelhartig en onstabiel in al hun wegen. ⁹ Gelovigen in nederige omstandigheden moeten zich verheugen in hun hoge positie; ¹⁰ maar de rijken moeten zich verheugen in hun vernedering, aangezien zij zullen vergaan als een wilde bloem. ¹¹ Want de zon komt op met verzengende hitte en doet het gras verdorren; zijn bloem valt en zijn schoonheid gaat verloren. Op dezelfde manier zullen de rijken vergaan terwijl zij hun zaken doen. ¹² Gezegend is degene die volhardt onder beproeving; want na de test doorstaan te hebben, zal hij de kroon des levens ontvangen die de Heer beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben. ¹³ Wanneer iemand verzocht wordt, moet hij niet zeggen: "Ik word door God verzocht." Want God kan niet door het kwaad verzocht worden, en Hij verzoekt ook niemand; ¹⁴ maar ieder mens wordt verzocht wanneer hij wordt meegesleept en verleid door zijn eigen slechte begeerte. ¹⁵ Dan, nadat begeerte is ontvangen, baart het zonde; en zonde, wanneer het volgroeid is, brengt de dood voort. ¹⁶ Laat je niet misleiden, mijn geliefde broeders en zusters. ¹⁷ Elke goede en volmaakte gave komt van boven, neerkomend van de Vader der hemelse lichten, die constant en onveranderlijk blijft. ¹⁸ Door Zijn eigen wil heeft Hij ons voortgebracht door het woord der waarheid, zodat wij een soort eerstelingen van alles wat Hij geschapen heeft zouden zijn. ¹⁹ Mijn geliefde broeders en zusters, neem dit ter harte: Iedereen moet snel zijn om te luisteren, traag om te spreken, en traag om boos te worden; ²⁰ want menselijke woede bereikt niet de gerechtigheid die God

verlangt. ²¹ Verwijder daarom alle morele vuiligheid en het kwaad dat zo wijdverbreid is, en aanvaard nederig het woord dat in jullie geplant is, dat jullie zielen kan redden. ²² Luister niet alleen naar het woord, en bedrieg jezelf zo. Wees doeners van het woord. ²³ Iemand die naar het woord luistert maar niet doet wat het zegt, is als iemand die naar zijn gezicht in een spiegel kijkt ²⁴ en, na zichzelf bekeken te hebben, weggaat en onmiddellijk vergeet hoe hij eruitziet. ²⁵ Maar wie aandachtig kijkt naar de volmaakte wet die vrijheid geeft, en daarin blijft—niet vergetend wat hij heeft gehoord, maar het doende—zal zegen vinden in zijn daden. ²⁶ Degenen die zichzelf religieus achten en toch hun tong niet in toom houden, bedriegen zichzelf, en hun religie is zonder waarde. ²⁷ Religie die God onze Vader als zuiver en smetteloos aanvaardt, is deze: omzien naar wezen en weduwen in hun nood en zichzelf onbesmet houden door de wereld.

2 Mijn broeders en zusters, gelovigen in onze glorieuze Heer Jezus Christus, moeten hun geloof niet met een houding van persoonlijke begunstiging vasthouden. ² Stel dat er een man jullie samenkomst binnenkomt met een gouden ring en fijne kleren, en er ook een arme man in haveloze kleren binnenkomt. ³ Als je speciale aandacht schenkt aan de man met de fijne kleren en zegt: "Hier is een goede plaats voor u," maar tegen de arme man zegt: "U kunt daar staan" of "Ga bij mijn voetbank zitten," ⁴ hebben jullie dan niet onderling gediscrimineerd en zijn jullie rechters met kwade bedoelingen geworden? ⁵ Luister, mijn dierbare broeders en zusters: Heeft God niet degenen die arm zijn in de ogen van de wereld gekozen om rijk te zijn in geloof en erfenamen van het koninkrijk dat Hij beloofd heeft aan degenen die Hem liefhebben? ⁶ Maar jullie hebben de armen oneer aangedaan. Zijn het niet de rijken die jullie onderdrukken en voor de rechtbank slepen? ⁷ Lasteren zij niet de edele naam waarmee jullie zijn geroepen? ⁸ Als jullie werkelijk de koninklijke wet naleven die in de Schrift staat: "Heb uw naaste lief als uzelf," dan doen jullie het goed. ⁹ Maar als jullie partijdigheid tonen, begaan jullie zonde en worden jullie door de wet veroordeeld als overtreders. ¹⁰ Want wie de hele wet naleeft maar op één punt struikelt, is schuldig aan het overtreden van de hele wet. ¹¹ Want Hij die zei: "Pleeg geen overspel," zei ook: "Pleeg geen moord." Als je geen overspel pleegt maar wel moord pleegt,

Jakobus

ben je een overtreder van de wet geworden.¹² Spreek en handel dus als mensen die geoordeeld zullen worden door de wet die vrijheid geeft.¹³ Want oordeel zonder genade zal worden getoond aan iedereen die geen genade heeft getoond. Genade triomfeert over oordeel.¹⁴ Wat baat het, mijn broeders en zusters, als iemand beweert geloof te hebben maar geen daden heeft? Kan dat soort geloof hen redden?¹⁵ Als een broeder of zuster kleding en dagelijks voedsel tekortkomt,¹⁶ en een van jullie zegt tegen hen: "Ga in vrede; houd je warm en eet goed," maar doet niets aan hun lichamelijke behoeften, wat heeft het dan voor zin?¹⁷ Op dezelfde manier is geloof op zichzelf, als het niet gepaard gaat met werken, dood.¹⁸ Maar iemand zou kunnen zeggen: "Jij hebt geloof en ik heb werken." Toon mij jouw geloof zonder werken, en ik zal jou mijn geloof tonen door mijn werken.¹⁹ Je erkent dat er één God is. Goed gedaan! Zelfs de demonen erkennen dat—en sidderen.²⁰ Dwaze persoon, wil je bewijs dat geloof zonder werken nutteloos is?²¹ Werd onze vader Abraham niet gerechtvaardigd door werken toen hij zijn zoon Isaak op het altaar offerde?²² Je ziet dat zijn geloof en zijn daden in harmonie waren, en zijn geloof werd voltooid door wat hij deed.²³ En de Schrift werd vervuld die zegt: "Abraham geloofde God, en het werd hem als gerechtigheid toegerekend," en hij werd een vriend van God genoemd.²⁴ Je ziet dat een persoon gerechtvaardigd wordt door wat ze doen en niet alleen door geloof.²⁵ Op dezelfde manier, werd Rachab de prostituee niet gerechtvaardigd door werken toen zij de boodschappers ontving en hen langs een andere weg wegstuurde?²⁶ Net zoals het lichaam zonder de geest levenloos is, zo is geloof zonder werken levenloos.

3 Niet velen van u moeten ernaar streven om leraren te zijn, mijn broeders en zusters, omdat u weet dat wij die onderwijzen strenger beoordeeld zullen worden.² We struikelen allemaal op verschillende manieren. Als iemand niet struikelt in wat hij zegt, is hij volmaakt, in staat om ook het hele lichaam te beheersen.³ Wanneer we bidden in de monden van paarden plaatsen om hen ons te laten gehoorzamen, kunnen we hun hele lichaam sturen.⁴ Beschouw ook schepen: ondanks hun grootte en het feit dat ze door sterke winden worden aangedreven, worden ze gestuurd door een zeer klein roer, waarheen de stuurman maar wil.⁵ Evenzo

is de tong een klein deel van het lichaam, maar toch schept hij op over grote dingen. Zie hoe een groot bos in brand kan worden gestoken door een kleine vonk!⁶ De tong is ook een vuur, een wereld van ongerechtigheid onder de delen van het lichaam. Hij bederft het hele lichaam, zet de loop van iemands leven in vuur en vlam, en wordt zelf in brand gestoken door de hel.⁷ Alle soorten dieren, vogels, reptielen en zeedieren worden getemd en zijn getemd door de mensheid,⁸ maar geen mens kan de tong temmen. Het is een rusteloos kwaad, vol dodelijk vergif.⁹ Met hem zegenen we onze Heer en Vader, en met hem vervloeken we mensen, die naar Gods gelijkenis zijn gemaakt.¹⁰ Uit dezelfde mond komen zegen en vloek. Mijn broeders en zusters, dit zou niet zo moeten zijn.¹¹ Kan een bron zowel zoet als bitter water uit dezelfde opening voortbrengen?¹² Mijn broeders en zusters, kan een vijgenboom olijven voortbrengen, of een wijnstok vijgen? Evenmin kan een zoute bron zoet water voortbrengen.¹³ Wie onder u is wijs en verstandig? Laat hij het tonen door zijn goede gedrag, door daden gedaan in de nederigheid die wijsheid brengt.¹⁴ Maar als u bittere afgunst en zelfzuchtige ambitie in uw hart koestert, schep er dan niet over op en ontken de waarheid niet.¹⁵ Dergelijke wijsheid komt niet van boven, maar is aards, ongeestelijk en demonisch.¹⁶ Want waar afgunst en zelfzuchtige ambitie bestaan, is wanorde en elke slechte praktijk.¹⁷ Maar de wijsheid van boven is eerst zuiver, dan vredelievend, zachtaardig, bereid om toe te geven, vol barmhartigheid en goede vruchten, onpartijdig en oprecht.¹⁸ Degenen die vrede bevorderen zaaien zaden van vrede en oogsten een oogst van gerechtigheid.

4 Wat is de oorzaak van vechtpartijen en geschillen onder jullie? Komen ze niet voort uit jullie verlangens die oorlog voeren binnen jullie leden?² Jullie verlangen en bezitten niet, dus begaan jullie moord. Jullie begeren en kunnen niet verkrijgen, dus maken jullie ruzie en vechten. Jullie hebben niet omdat jullie God niet vragen.³ Wanneer jullie vragen, ontvangen jullie niet, omdat jullie met verkeerde motieven vragen, zodat jullie het kunnen besteden aan jullie genoegens.⁴ Overspelige mensen, beseffen jullie niet dat vriendschap met de wereld vijandschap met God is? Daarom, wie ervoor kiest een vriend van de wereld te zijn, wordt een vijand van God.⁵ Of denken jullie dat de Schrift

Jakobus

zonder reden spreekt wanneer zij zegt dat Hij jaloers verlangt naar de geest die Hij in ons heeft laten wonen? ⁸ Maar Hij geeft ons grotere genade. Daarom zegt de Schrift:

"God weerstaat de hoogmoedigen maar geeft genade aan de nederigen."

⁷ Onderwerp je dus aan Gods gezag. Weersta de duivel, en hij zal van je wegvlugten. ⁸ Nader tot God, en Hij zal tot jullie naderen. Reinig je handen, zondaars, en zuiver je harten, dubbelhartigen. ⁹ Wees bedroefd, treur en huil. Laat jullie lachen veranderen in rouw en jullie vreugde in somberheid. ¹⁰ Verneder jezelf in de aanwezigheid van de Heer, en Hij zal je verheffen. ¹¹ Broeders en zusters, spreek niet tegen elkaar. Wie tegen een broeder of zuster spreekt of hen oordeelt, spreekt tegen de wet en oordeelt deze. Als je de wet oordeelt, ben je geen doener van de wet maar een rechter ervan. ¹² Er is slechts één Wetgever en Rechter, Degene die in staat is te redden en te vernietigen. Maar wie ben jij om je naaste te oordelen? ¹³ Kom nu, jullie die zeggen: "Vandaag of morgen zullen we naar deze of die stad gaan, daar een jaar doorbrengen, zaken doen en winst maken." ¹⁴ Toch weten jullie niet hoe jullie leven er morgen uit zal zien. Jullie zijn een mist die even verschijnt en dan verdwijnt. ¹⁵ In plaats daarvan zouden jullie moeten zeggen: "Als het de wil van de Heer is, zullen we leven en dit of dat doen." ¹⁶ Maar zoals het nu is, roemen jullie in jullie arrogante plannen. Al dat roemen is slecht. ¹⁷ Daarom, als iemand weet wat goed is om te doen en het niet doet, is het zonde voor hem.

5 Nu, jullie rijke mensen, luister en weeklaag om de ellende die jullie te wachten staat. ² Jullie rijkdom is vergaan, en jullie kleding is door motten aangevreten. ³ Jullie goud en zilver zijn verroest, en hun roest zal als getuigenis tegen jullie dienen en jullie vlees als vuur verteren. Jullie hebben rijkdom vergaard in de laatste dagen. ⁴ Zie, het loon dat jullie hebben onthouden aan de arbeiders die jullie velden maaiden, roept tegen jullie; de krenten van de oogsters hebben de oren van

de Heer van de hemelse legers bereikt. ⁵ Jullie hebben geleefd in luxe en genot op de aarde; jullie hebben jullie harten vetgemest voor de dag van de slacht. ⁶ Jullie hebben de rechtvaardige veroordeeld en gedood; hij biedt geen weerstand tegen jullie. ⁷ Wees daarom geduldig, broeders en zusters, tot de komst van de Heer. Bedenk hoe de boer wacht op de kostbare opbrengst van de grond, geduldig wachtend op de vroege en late regen. ⁸ Jullie moeten ook geduldig zijn en jullie harten versterken, want de komst van de Heer is nabij. ⁹ Klaag niet tegen elkaar, broeders en zusters, zodat jullie niet geoordeeld worden. Zie, de Rechter staat voor de deur. ¹⁰ Neem, als een voorbeeld van lijden en geduld, broeders en zusters, de profeten die in de naam van de Heer spraken. ¹¹ Inderdaad, wij beschouwen hen als gezegend die volhard hebben. Jullie hebben gehoord van de volharding van Job en hebben gezien hoe de Heer hem behandelde, dat de Heer vol mededogen en barmhartigheid is. ¹² Bovenal, mijn broeders en zusters, zweer niet, noch bij de hemel, noch bij de aarde, noch met enige andere eed. Laat jullie "Ja" ja zijn, en jullie "Nee" nee, zodat jullie niet onder veroordeling vallen. ¹³ Lijdt iemand onder jullie? Laat hen bidden. Is iemand vrolijk? Laat hen lofliederen zingen. ¹⁴ Is iemand onder jullie ziek? Laat hen de oudsten van de kerk roepen, en laat hen over hen bidden, hen met olie zalvend in de naam van de Heer. ¹⁵ En het gebed van geloof zal de zieke herstellen, en de Heer zal hen oprichten; als zij zonden hebben begaan, zullen zij vergeven worden. ¹⁶ Belijd daarom jullie zonden aan elkaar en bid voor elkaar, opdat jullie genezen mogen worden. Het gebed van een rechtvaardig persoon is krachtig en effectief. ¹⁷ Elia was een mens zoals wij, en hij bad vurig dat het niet zou regenen, en het regende niet op het land gedurende drie jaar en zes maanden. ¹⁸ Toen bad hij opnieuw, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht haar gewassen voort. ¹⁹ Mijn broeders en zusters, als iemand onder jullie van de waarheid afdwaaft en iemand brengt hen terug, ²⁰ bedenk dit: wie een zondaar van de dwaling van hun weg terugbrengt, zal hun ziel van de dood redden en een menigte van zonden bedekken.

1 Petrus

1 Van Petrus, een apostel van Jezus Christus, Aan hen die als vreemdelingen leven, verspreid over Pontus, Galatië, Cappadocië, Azië en Bithynië, die uitverkoren zijn ² overeenkomstig de voorkennis van God de Vader, door het heiligende werk van de Geest, om Jezus Christus te gehoorzamen en gereinigd te worden door Zijn bloed: Moge genade en vrede overvloedig van u zijn. ³ Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons in Zijn grote barmhartigheid een nieuwe geboorte heeft gegeven tot een levende hoop door de opstanding van Jezus Christus uit de doden, ⁴ om een erfenis te ontvangen die onvergankelijk, onbevlekt en onverwelkbaar is, bewaard in de hemel voor u, ⁵ die, door geloof, beschermd worden door de kracht van God voor een redding die gereed is om geopenbaard te worden in de laatste tijd. ⁶ Hierin verheugt u zich zeer, hoewel u nu voor een korte tijd, indien nodig, door allerlei beproevingen bent getroffen, ⁷ zodat de beproeving van uw geloof, dat kostbaarder is dan goud dat vergaat hoewel het door vuur beproefd wordt, bevonden mag worden tot lof, eer en glorie bij de openbaring van Jezus Christus; ⁸ en hoewel u Hem niet gezien hebt, hebt u Hem lief, en hoewel u Hem nu niet ziet, maar in Hem gelooft, verheugt u zich zeer met een vreugde die niet onder woorden te brengen is en vol van glorie, ⁹ het verkrijgen van de redding van uw zielen als het resultaat van uw geloof. ¹⁰ Met betrekking tot deze redding hebben de profeten die de genade die tot u zou komen voezegden, zorgvuldig gezocht en onderzocht, ¹¹ probeerend te weten te komen welke tijd of wat voor tijd de Geest van Christus in hen aangaf toen Hij de lijden van Christus en de daarop volgende glorieën voorspelde. ¹² Aan hen werd geopenbaard dat zij niet zichzelf, maar u dienden in deze zaken die nu aan u zijn aangekondigd door hen die u het evangelie hebben verkondigd door de Heilige Geest die uit de hemel is gezonden—dingen waarin engelen begeren te kijken. ¹³ Bereid daarom uw geest voor op actie, blijf nuchter van geest, stel uw hoop volledig op de genade die u gebracht zal worden bij de openbaring van Jezus Christus. ¹⁴ Als gehoorzame kinderen, conformeert u niet aan de vroegere verlangens die van u waren in uw onwetendheid, ¹⁵ maar zoals de Heilige die u geroepen heeft, wees ook zelf heilig in al uw gedrag; ¹⁶ want er staat geschreven: "U zult heilig zijn, want Ik ben heilig." ¹⁷ Als u Hem als Vader aanroept die

zonder aanzien des persoons oordeelt naar ieders werk, gedraag u dan met eerbied gedurende de tijd van uw verblijf op aarde; ¹⁸ wetende dat u niet verlost bent met vergankelijke dingen zoals zilver of goud van uw zinloze levenswandel geërfd van uw voorouders, ¹⁹ maar met kostbaar bloed, als van een lam zonder smet en vlekkeloos, het bloed van Christus. ²⁰ Want Hij was bekend voor de grondlegging van de wereld, maar is in deze laatste tijden verschenen omwille van u ²¹ Door Hem bent u tot geloof in God gekomen, die Hem uit de doden heeft opgewekt en Hem glorie heeft gegeven, zodat uw geloof en hoop op God zijn. ²² Aangezien u uw zielen hebt gezuiverd door gehoorzaamheid aan de waarheid voor een oprechte liefde voor de broeders en zusters, hebt elkaar vurig lief vanuit het hart, ²³ want u bent wedergeboren niet uit vergankelijk zaad, maar onvergankelijk, door het levende en blijvende woord van God. ²⁴ Want,

"Alle mensheid is als gras, En al haar pracht is als de bloem van het gras. Het gras verdort, En de bloem valt af, ²⁵ Maar het woord van de Heer blijft voor eeuwig."

En dit is het woord dat aan u verkondigd is.

2 Leg daarom alle kwaad, bedrog, huichelarij, afgunst en elke soort laster af, ² en verlang, als pasgeboren zuigelingen, naar zuivere geestelijke melk, zodat u daardoor mag opgroeien in uw heil, ³ als u de goedheid van de Heer hebt ervaren. ⁴ En terwijl u tot Hem komt, een levende steen die door mensen verworpen is, maar bij God uitverkoren en kostbaar, ⁵ wordt ook u, als levende stenen, gebouwd tot een geestelijk huis om een heilig priesterschap te worden, geestelijke offers te brengen die aanvaardbaar zijn voor God door Jezus Christus. ⁶ Want in de Schrift staat:

"Zie, Ik leg in Sion een uitverkoren steen, een kostbare hoeksteen, En wie in Hem gelooft zal niet beschaamd worden."

⁷ Deze kostbare waarde is dan voor u die gelooft; maar voor hen die niet geloven,

"Een steen die de bouwers verworpen hebben, Deze is de hoeksteen geworden,"

⁸ en,

1 Petrus

“Een steen des aanstoots en een rots der ergernis”; want zij struikelen omdat zij ongehoorzaam zijn aan het woord, en daartoe zijn zij ook bestemd.

⁹ Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilige natie, een volk dat God toebehoort, zodat u de voortreffelijkheden zou verkondigen van Hem die u uit de duisternis heeft geroepen tot Zijn wonderbaar licht; ¹⁰ want u was eens geen volk, maar nu bent u het volk van God; u had geen ontferming ontvangen, maar nu hebt u ontferming ontvangen. ¹¹ Geliefden, ik roep u op, als vreemdelingen en bijwoners, om u te onthouden van zondige verlangens, die strijd voeren tegen uw ziel. ¹² Houd uw gedrag uitstekend onder de heidenen, zodat zij, in hetgeen waarin zij u als boosdoeners belasteren, vanwege uw goede daden, als zij die waarnemen, God mogen verheerlijken op de dag van bezoeking. ¹³ Onderwerp u omwille van de Heer aan elke menselijke autoriteit, hetzij aan de koning als de hoogste autoriteit, ¹⁴ of aan gouverneurs, die door hem gezonden worden om recht te brengen aan hen die kwaad doen en hen te prijzen die goed doen. ¹⁵ Want het is Gods wil dat u door goed te doen de onwijze praat van onwetende mensen tot zwijgen brengt. ¹⁶ Leef als vrije mensen, maar gebruik uw vrijheid niet als dekmantel voor kwaad; leef als dienaren van God. ¹⁷ Eer alle mensen, heb de broederschap lief, vrees God, eer de koning. ¹⁸ Dienaren, onderwerp u aan uw meesters met alle respect, niet alleen aan hen die goed en zachtvaardig zijn, maar ook aan hen die streng zijn. ¹⁹ Want het is prijzenswaardig als iemand de pijn van onrechtvaardig lijden verdraagt omdat hij zich bewust is van God. ²⁰ Want wat voor eer is er als u, wanneer u zondigt en streng behandeld wordt, het met geduld verdraagt? Maar als u, wanneer u doet wat juist is en daarvoor lijdt, het geduldig verdraagt, vindt dit genade bij God. ²¹ Want hiertoe bent u geroepen, omdat Christus ook voor u heeft geleden, u een voorbeeld nalatend, opdat u in Zijn voetstappen zou volgen,

²² *Hij die geen kwaad deed, en in Wiens mond geen bedrog werd gevonden;*

²³ en terwijl Hij werd beledigd, deed Hij geen vergelding; terwijl Hij leed, dreigde Hij niet, maar vertrouwde Hij Zichzelf toe aan Hem die rechtvaardig oordeelt; ²⁴ en Hij droeg Zelf onze zonden in Zijn lichaam aan het kruis, opdat wij voor

de zonden zouden sterven en voor de gerechtigheid leven; door Zijn striemen bent u genezen. ²⁵ Want u was als dwalende schapen, maar nu bent u teruggekeerd naar de Herder en Opziener van uw zielen.

3 Op dezelfde manier, vrouwen, wees onderdanig aan uw eigen mannen, zodat zelfs als sommigen van hen ongehoorzaam zijn aan het woord, zij zonder een woord gewonnen kunnen worden door het gedrag van hun vrouwen, ² als zij uw reine en respectvolle gedrag waarnemen. ³ Uw versiering moet niet de uiterlijke zijn—het vlechten van het haar, het dragen van gouden sieraden, of het aantrekken van kleding; ⁴ maar laat het de innerlijke mens zijn, met de duurzame schoonheid van een zachtvaardige en stille geest, die kostbaar is in Gods ogen. ⁵ Want op deze manier tooiden de heilige vrouwen van vroeger, die hun hoop op God stelden, zichzelf, door hun eigen mannen te ondersteunen, ⁶ zoals Sara Abraham gehoorzaamde en hem heer noemde; en u bent haar kinderen geworden als u doet wat juist is zonder toe te geven aan angst. ⁷ U mannen, leef op dezelfde manier met uw vrouwen in een begripvolle manier, als met iemand die zwakker is, aangezien zij een vrouw is; en toon haar eer als mede-erfgenaam van de genade van het leven, zodat uw gebeden niet belemmerd worden. ⁸ Ten slotte, wees allen eensgezind, meelevend, liefdevol, mededogend en nederig; ⁹ vergeld geen kwaad met kwaad of belediging met belediging, maar geef in plaats daarvan een zegen; want hiertoe bent u geroepen, opdat u een zegen zult erven. ¹⁰ Want,

“Wie het leven liefheeft en goede dagen wil zien, Moet zijn tong van het kwaad weerhouden en zijn lippen van bedrog spreken. ¹¹ Zij moeten zich afkeren van het kwaad en goed doen; Zij moeten vrede zoeken en die najagen. ¹² Want de ogen van de Heer zijn op de rechtvaardigen, En Zijn oren zijn opmerkzaam voor hun gebed, Maar het gezicht van de Heer is tegen hen die kwaad doen.”

¹³ En wie zal u kwaad doen als u ijverig bent in het goede doen? ¹⁴ Maar zelfs als u zou lijden voor het doen van wat juist is, bent u gezegend. Vrees hun bedreigingen niet, noch wees verontrust, ¹⁵ maar heilig Christus als Heer in uw harten, altijd bereid om verantwoording af te leggen aan iedereen die u vraagt naar de hoop die in u is, maar met zachtheid en respect; ¹⁶ en houd een goed geweten, zodat in

1 Petrus

de zaak waarin u belasterd wordt, degenen die uw goede gedrag in Christus belasteren, beschaamd zullen staan. ¹⁷ Want het is beter, als het Gods wil is, dat u lijdt voor het goede doen dan voor het kwaad doen. ¹⁸ Want ook Christus heeft eenmaal voor zonden geleden, de rechtvaardige voor de onrechtvaardigen, om u tot God te brengen. Hij werd gedood in het lichaam maar levend gemaakt in de geest; ¹⁹ waarin Hij ging en predikte tot de geesten in gevangenschap, ²⁰ die lang geleden ongehoorzaam waren, toen God geduldig wachtte in de dagen van Noach terwijl de ark werd gebouwd. Daarin werden slechts een paar mensen, acht in totaal, gered door water. ²¹ En dit water symboliseert de doop die u nu ook redt—niet het verwijderen van vuil van het lichaam maar de belofte van een zuiver geweten tegenover God. Het redt u door de opstanding van Jezus Christus, ²² die is opgevaren naar de hemel en aan de rechterhand van God is—met engelen, machten en krachten aan Hem onderworpen.

4 Aangezien Christus in het vlees heeft geleden, rust jezelf toe met dezelfde instelling, want wie in het vlees heeft geleden, heeft zich van de zonde afgewend, ² om de resterende tijd in het vlees niet te leven voor menselijke verlangens, maar voor de wil van God. ³ Want de reeds verstreken tijd is voldoende voor u om de verlangens van de heidenen te hebben vervuld, door een weg van onfatsoenlijk gedrag, lusten, dronkenschap, braspartijen, drinkgelagen en losbandige afgoderijen te volgen. ⁴ In dit alles zijn zij verbaasd dat u niet met hen meedoet in dezelfde uitpattingen van losbandigheid, en zij belasteren u; ⁵ maar zij zullen rekenschap moeten afleggen aan Hem die bereid is om zowel de levenden als de doden te oordelen. ⁶ Want het evangelie is met dit doel zelfs aan de doden verkondigd, zodat zij, hoewel zij in het vlees als mensen worden geoordeeld, in de geest mogen leven volgens de wil van God. ⁷ De voltooiing van alle dingen is nabij; wees daarom helder van geest en zelfbeheerst ter wille van het gebed. ⁸ Bovenal, onderhoud een vurige liefde voor elkaar, want liefde bedekt een menigte van zonden. ⁹ Betoon elkaar gastvrijheid gewillig en zonder klagen. ¹⁰ Zoals ieder een bijzondere gave heeft ontvangen, gebruik die in het dienen van elkaar als goede rentmeesters van de veelvoudige genade van God. ¹¹ Wie spreekt, moet dat doen als iemand die de woorden van God

spreekt; wie dient, moet dat doen met de kracht die God verleent, zodat in alle dingen God verheerlijkt mag worden door Jezus Christus, aan wie de glorie en de heerschappij toebehoren voor altijd en eeuwig. Amen. ¹² Geliefden, wees niet verbaasd over de vurige beproeving onder u, die over u komt ter beproeving, alsof u iets ongewoons overkomt; ¹³ maar in de mate dat u deelt in de lijden van Christus, blijf u verheugen, zodat u bij de openbaring van Zijn glorie ook mag verheugen en met vreugde vervuld mag worden. ¹⁴ Als u wordt verweten omdat u de naam van Christus draagt, bent u gezegend, omdat de Geest van glorie en van God op u rust. ¹⁵ Zorg ervoor dat niemand van u lijdt als een moordenaar, of dief, of boosdoener, of een lastige bemoeial; ¹⁶ maar als iemand lijdt als een christen, moet hij zich niet schamen, maar God verheerlijken in deze naam. ¹⁷ Want het is tijd dat het oordeel begint bij het huis van God; en als het eerst bij ons begint, wat zal dan het einde zijn voor hen die het evangelie van God niet gehoorzamen? ¹⁸ En

als het met moeite is dat de rechtvaardige wordt gered, wat zal er dan worden van de goddeloze en de zondaar?

¹⁹ Daarom moeten zij die lijden naar de wil van God hun zielen toevertrouwen aan een trouwe Schepper door te doen wat juist is.

5 Dus doe ik een beroep op de oudsten onder u, als mede-oudste en getuige van het lijden van Christus, en ook als iemand die deelt in de heerlijkheid die geopenbaard zal worden: ² hoed de kudde van God die aan uw zorg is toevertrouwd, en geef leiding vrijwillig, in overeenstemming met Gods wil; en niet voor oneerlijke winst, maar met enthousiasme; ³ niet door te heersen over hen die aan u zijn toevertrouwd, maar door voorbeelden te zijn voor de kudde. ⁴ En wanneer de Opperherder verschijnt, zult u de onverwelkbare kroon van heerlijkheid ontvangen. ⁵ Jullie jonge mannen, wees op dezelfde manier onderdanig aan uw oudsten; en kleeu u allen met nederigheid jegens elkaar, want

“God weerstaat de hoogmoedigen, Maar geeft genade aan de nederigen.”

⁶ Verneder u daarom onder de machtige hand van God, opdat Hij u op de juiste tijd zal verhogen, ⁷ door al uw zorgen op Hem te werpen, omdat Hij voor u zorgt. ⁸ Wees alert en waakzaam. Uw tegenstander,

1 Petrus

de duivel, zwerft rond als een brullende leeuw, op zoek naar iemand om te verslinden. ⁹ Weersta hem, sta vast in uw geloof, wetende dat uw broeders en zusters over de hele wereld dezelfde soorten lijden ondergaan. ¹⁰ Nadat u een korte tijd hebt geleden, zal de God van alle genade, die u geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus, Zelf u herstellen, bevestigen, versterken en vestigen. ¹¹ Aan Hem zij alle macht, tot in alle eeuwigheid. Amen. ¹²

Door Silvanus, onze trouwe broeder (zoals ik hem beschouw), heb ik u kort geschreven, om u aan te moedigen en te getuigen dat dit de ware genade van God is. Sta er vast in! ¹³ De kerk in Babylon, samen met u uitverkoren, groet u, en ook mijn zoon, Marcus. ¹⁴ Breng elkaar hartelijke groeten over met een gebaar van liefde. Moge de vrede met u allen zijn die in Christus zijn.

2 Petrus

1 Simon Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus Christus, Aan hen die een geloof van dezelfde soort als het onze hebben ontvangen, door de gerechtigheid van onze God en Heiland, Jezus Christus: ² Moge genade en vrede in overvloed tot u komen door de kennis van God en van Jezus, onze Heer, ³ want Zijn goddelijke kracht heeft ons alles gegeven wat nodig is voor het leven en de godsvrucht, door de ware kennis van Hem die ons geroepen heeft door Zijn eigen heerlijkheid en voortreffelijkheid. ⁴ Door deze heeft Hij ons Zijn kostbare en grootse beloften gegeven, zodat u daardoor deel kunt krijgen aan de goddelijke natuur, nu u ontkomen bent aan het verderf dat in de wereld is door begeerte. ⁵ Juist om deze reden, doe alle moeite om aan uw geloof deugd toe te voegen, en aan de deugd kennis, ⁶ en aan de kennis zelfbeheersing, en aan de zelfbeheersing volharding, en aan de volharding godsvrucht, ⁷ en aan de godsvrucht broederlijke genegenheid, en aan de broederlijke genegenheid liefde. ⁸ Want als deze eigenschappen bij u aanwezig zijn en toenemen, zullen zij u niet ondoeltreffend of onvruchtbaar laten in de ware kennis van onze Heer Jezus Christus. ⁹ Want wie deze eigenschappen mist, is blind of kortzichtig, en heeft de reiniging van zijn vroegere zonden vergeten. ¹⁰ Daarom, broeders en zusters, wees des te ijveriger om Zijn roeping en verkiezing van u te bevestigen; want zolang u deze dingen doet, zult u nooit struikelen; ¹¹ want op deze manier zal de ingang tot het eeuwige koninkrijk van onze Heer en Heiland Jezus Christus rijkelijk aan u worden verleend. ¹² Daarom zal ik altijd bereid zijn u aan deze dingen te herinneren, hoewel u ze al weet en bevestigd bent in de waarheid die bij u aanwezig is. ¹³ Ik beschouw het als juist, zolang ik in dit aardse lichaam ben, u op te wekken door middel van herinnering, ¹⁴ wetende dat de verwijdering van mijn aardse lichaam nabij is, zoals onze Heer Jezus Christus mij duidelijk heeft gemaakt. ¹⁵ En ik zal ook ijverig zijn, zodat u op elk moment na mijn vertrek deze dingen kunt herinneren. ¹⁶ Want wij volgden geen slim bedachte verhalen toen wij u de kracht en komst van onze Heer Jezus Christus bekendmaakten, maar wij waren ooggetuigen van Zijn majesteit. ¹⁷ Want toen Hij eer en heerlijkheid ontving van God de Vader, werd een dergelijke verklaring aan Hem gedaan door de Majestueuze Heerlijkheid: "Dit is Mijn geliefde Zoon, in wie Ik

welbehagen heb"— ¹⁸ en wijzelf hoorden deze stem uit de hemel toen wij met Hem op de heilige berg waren. ¹⁹ En zo hebben wij het profetische woord bevestigd, waarop u goed doet acht te slaan als op een lamp die schijnt in een donkere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw harten. ²⁰ Maar weet dit vooral, dat geen profetie van de Schrift voortkomt uit iemands eigen interpretatie, ²¹ want geen profetie is ooit door de wil van een mens voortgebracht, maar mensen, door de Heilige Geest gedreven, hebben van God gesproken.

2 Toch kwamen er valse profeten onder het volk op, net zoals er valse leraren onder jullie zullen zijn, die heimelijk schadelijke leringen zullen invoeren, zelfs de Meester die hen verlost heeft zullen verloochenen, wat leidt tot hun snelle ondergang. ² Velen zullen hun onfatsoenlijk gedrag volgen, en door hen zal de weg van de waarheid worden belasterd; ³ en in hun hebzucht zullen zij jullie uitbuiten met valse woorden; hun oordeel van lang geleden is niet inactief, en hun vernietiging slaapt niet. ⁴ Want als God de engelen niet spaarde toen zij zondigden, maar hen in de hel wierp en hen overleverde aan de duisternis, in bewaring gehouden voor het oordeel; ⁵ en de oude wereld niet spaarde, maar Noach, een prediker van gerechtigheid, samen met zeven anderen behoedde, toen Hij een zondvloed bracht over de wereld van de goddelozen; ⁶ en als Hij de steden Sodom en Gomorra veroordeelde tot ondergang door hen tot as te reduceren, hen tot een voorbeeld makend van wat de goddelozen te wachten staat; ⁷ en als Hij de rechtvaardige Lot redde, die gekweld werd door het immorele gedrag van gewetenloze mensen ⁸ (want door wat hij zag en hoorde, voelde die rechtvaardige man, terwijl hij onder hen leefde, zijn rechtvaardige ziel dag na dag gekweld door hun wetteloze daden), ⁹ dan weet de Heer hoe Hij de godvruchtigen uit een beproeving moet redden, en de onrechtvaardigen moet bewaren voor de dag van het oordeel, ¹⁰ en vooral degenen die zich overgeven aan het vlees in zijn verdorven begeerte, en autoriteit verachten. Roekeloos, zelfzuchtig, spreken zij beledigend over engelachtige majesteiten zonder te beven, ¹¹ terwijl engelen, die groter zijn in macht en kracht, geen smadelijk oordeel tegen hen uitspreken voor de Heer. ¹² Maar dezen, als redeloze dieren, geboren als schepselen van instinct om gevangen en gedood te worden, spreken beledigend over zaken waarvan zij

2 Petrus

onwetend zijn, zullen in de vernietiging van die schepselen ook worden vernietigd,¹³ schade lijdend als het loon van het kwaad doen. Zij beschouwen het als een genoegen om zich overdag te verlustigen. Zij zijn vlekken en smetten, zich verheugend in hun misleidingen terwijl zij met jullie feesten,¹⁴ met ogen vol overspel die nooit ophouden met zondigen, onstabiele zielen verleidend, met harten getraind in hebzucht, vervloekte kinderen;¹⁵ de rechte weg verlaten hebbend, zijn zij afgedwaald, de weg van Bileam, de zoon van Beor, gevolgd hebbend, die de beloning van ongerechtigheid liefhad;¹⁶ maar hij ontving een berisping voor zijn eigen overtreding, want een stomme ezel, sprekend met een menselijke stem, weerhield de waanzin van de profeet.¹⁷ Zij zijn bronnen zonder water en nevels voortgedreven door een storm, voor wie de diepste duisternis is gereserveerd.¹⁸ Want, terwijl zij arrogante woorden van geen waarde uitspreken, verleiden zij door vleselijke begeerten, door onfatsoenlijk gedrag, degenen die nauwelijks ontsnappen aan degenen die in dwaling leven,¹⁹ hun vrijheid belovend terwijl zij zelf slaven van verderf zijn; want door wat een persoon overwint, door dat wordt hij tot slaaf gemaakt.²⁰ Want als zij, nadat zij de verontreinigingen van de wereld zijn ontvlucht door de kennis van de Heer en Heiland Jezus Christus, weer daarin verstrikt raken en overwonnen worden, is de laatste staat voor hen slechter geworden dan de eerste.²¹ Want het zou beter voor hen zijn geweest de weg van de gerechtigheid niet gekend te hebben, dan, nadat zij die gekend hebben, zich af te keren van het heilige gebod dat aan hen is overgeleverd.²² Dit wordt getoond door het ware spreekwoord:

“Een hond keert terug naar zijn eigen braaksel,”

en,

“Een zeug, na gewassen te zijn, keert terug om in de modder te wentelen.”

3 Geliefden, dit is nu de tweede brief die ik u schrijf waarin ik uw oprechte geest opwek door middel van herinnering,² om de woorden te herinneren die tevoren zijn gesproken door de heilige profeten en het gebod van de Heer en Heiland, gesproken door uw apostelen.³ Begrijp dit eerst, dat in de laatste dagen spotters zullen

verschijnen, die hun eigen verlangens volgen,⁴ en vragen: “Waar is de belofte van Zijn komst? Sinds de voorouders zijn overleden, blijven alle dingen zoals ze zijn geweest sinds het begin van de schepping.”⁵ Want wanneer zij dit beweren, negeren zij dat door het woord van God de hemelen lang geleden bestonden en de aarde werd gevormd uit water en door water,⁶ waardoor de wereld van die tijd werd vernietigd toen zij werd overspoeld met water.⁷ Maar door Zijn woord worden de huidige hemelen en aarde gereserveerd voor vuur, bewaard voor de dag van oordeel en vernietiging van goddeloze mensen.⁸ Vergeet echter deze ene waarheid niet, geliefden: bij de Heer is één dag als duizend jaar, en duizend jaar zijn als één dag.⁹ De Heer vertraagt Zijn belofte niet, zoals sommigen vertraging beschouwen, maar is geduldig met u, niet willend dat iemand verloren gaat, maar dat allen tot bekering komen.¹⁰ Maar de dag des Heren zal komen als een dief, wanneer de hemelen zullen verdwijnen met een gedruis en de elementen zullen worden verteerd door intense hitte, en de aarde en haar werken zullen blootgelegd worden.¹¹ Aangezien al deze dingen op deze manier zullen worden opgelost, wat voor soort mensen behoort u te zijn in heilig gedrag en godsvrucht,¹² uitziend naar en verhaastend de komst van de dag van God, vanwege welke de hemelen in vuur zullen worden gezet en de elementen zullen smelten met intense hitte!¹³ Maar volgens Zijn belofte, verwachten wij nieuwe hemelen en een nieuwe aarde, waar gerechtigheid woont.¹⁴ Daarom, geliefden, terwijl u deze dingen verwacht, wees ijverig om door Hem vlekkeloos en onberispelijk bevonden te worden, in vrede,¹⁵ en beschouw het geduld van onze Heer als redding; zoals ook onze geliefde broeder Paulus, volgens de wijsheid die hem gegeven is, aan u heeft geschreven,¹⁶ zoals hij doet in al zijn brieven, waarin hij over deze zaken spreekt, waarin sommige dingen moeilijk te begrijpen zijn, die de ongeleerden en onstabielen verdraaien, zoals zij ook de rest van de Schrift doen, tot hun eigen ondergang.¹⁷ U dan, geliefden, wetende dit van tevoren, wees op uw hoede zodat u niet wordt misleid door de dwaling van gewetenloze mensen en valt van uw eigen vaste toewijding,¹⁸ maar blij groeien in de genade en kennis van onze Heer en Heiland Jezus Christus. Aan Hem zij de glorie, zowel nu als voor altijd. Amen.

1 Johannes

1 Wat er was vanaf het begin, wat wij gehoord hebben, wat wij met onze ogen gezien hebben, wat wij aanschouwd en met onze handen aangeraakt hebben, betreffende het Woord des Levens— ² en het leven is geopenbaard, en wij hebben het gezien en getuigen en verkondigen u het eeuwige leven, dat bij de Vader was en aan ons geopenbaard is— ³ wat wij gezien en gehoord hebben, verkondigen wij ook aan u, opdat ook u gemeenschap met ons hebt; en onze gemeenschap is immers met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus. ⁴ Wij schrijven deze dingen, opdat onze vreugde volkomen zij. ⁵ Dit is de boodschap die wij van Hem gehoord hebben en aan u verkondigen, dat God Licht is en dat er in Hem in het geheel geen duisternis is. ⁶ Als wij zeggen dat wij gemeenschap met Hem hebben en in de duisternis wandelen, liegen wij en doen de waarheid niet; ⁷ maar als wij in het Licht wandelen, zoals Hij Zelf in het Licht is, hebben wij gemeenschap met elkaar, en het bloed van Jezus Zijn Zoon reinigt ons van alle zonde. ⁸ Als wij zeggen dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en is de waarheid niet in ons. ⁹ Als wij onze zonden belijden, is Hij getrouw en rechtvaardig, zodat Hij ons de zonden vergeeft en ons reinigt van alle ongerechtigheid. ¹⁰ Als wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, maken wij Hem tot een leugenaar en is Zijn woord niet in ons.

2 Mijn lieve kinderen, ik schrijf deze dingen aan jullie om jullie te helpen zonde te vermijden. Maar als iemand toch zondigt, hebben we een Pleitbezorger bij de Vader, Jezus Christus de rechtvaardige; ² en Hij zelf is het verzoenend offer voor onze zonden; en niet alleen voor de onze, maar ook voor de zonden van de hele wereld. ³ Hierdoor begrijpen we dat we Hem hebben leren kennen, als we Zijn geboden onderhouden. ⁴ Iemand die beweert: "Ik heb Hem leren kennen," maar Zijn geboden niet onderhoudt, bedriegt zichzelf, en de waarheid is niet in hem; ⁵ maar wie Zijn woord volgt, in hem is de liefde van God werkelijk volmaakt geworden. Hierdoor begrijpen we dat we in Hem zijn: ⁶ degene die zegt dat hij in Hem blijft, behoort zelf ook te wandelen zoals Hij wandelde. ⁷ Beste vrienden, ik schrijf jullie geen nieuw gebod, maar een oud gebod dat jullie vanaf het begin hebben gehad; het oude gebod is het woord dat jullie hebben gehoord. ⁸ Toch schrijf ik jullie een nieuw gebod, dat waar is in Hem en in jullie, omdat de duisternis aan

het verdwijnen is en het ware Licht al schijnt. ⁹ Degene die beweert in het Licht te zijn en toch zijn broer of zus haat, is tot nu toe in de duisternis. ¹⁰ Degene die zijn broer en zus liefheeft, blijft in het Licht, en er is niets in hem dat struikelen veroorzaakt. ¹¹ Maar degene die zijn broer of zus haat, is in de duisternis en wandelt in de duisternis, en weet niet waar hij heen gaat, want de duisternis heeft zijn ogen verblind.

¹² Ik schrijf aan jullie, kleine kinderen, omdat jullie zonden vergeven zijn door Zijn naam. ¹³ Ik schrijf aan jullie, vaders, omdat jullie Hem kennen die er vanaf het begin is. Ik schrijf aan jullie, jonge mannen, omdat jullie de boze hebben overwonnen. Ik heb aan jullie geschreven, jonge mannen, omdat jullie de boze hebben overwonnen. ¹⁴ Ik heb aan jullie geschreven, kinderen, omdat jullie de Vader kennen. Ik heb aan jullie geschreven, vaders, omdat jullie Hem kennen die er vanaf het begin is. Ik heb aan jullie geschreven, jonge mannen, omdat jullie sterk zijn, en het woord van God in jullie blijft, en jullie de boze hebben overwonnen.

¹⁵ Heb de wereld of de dingen daarin niet lief. Als iemand verliefd is op de wereld, is de liefde van de Vader niet in hem. ¹⁶ Want alles wat in de wereld is, de begeerte van het vlees, de begeerte van de ogen, en de hoogmoed van het leven, is niet van de Vader, maar is van de wereld. ¹⁷ De wereld verdwijnt en ook haar begeerten; maar degene die de wil van God doet, leeft voor altijd. ¹⁸ Kinderen, het is het laatste uur; en zoals jullie hebben gehoord dat de antichrist komt, zijn er nu al veel antichristen verschenen. Hieruit begrijpen we dat het het laatste uur is. ¹⁹ Zij zijn van ons uitgegaan, maar zij waren niet werkelijk van ons; want als zij van ons waren geweest, zouden zij bij ons zijn gebleven; maar zij zijn uitgegaan, zodat het duidelijk zou worden dat zij allen niet van ons zijn. ²⁰ Toch hebben jullie een zalving ontvangen van de Heilige, en jullie zijn allemaal op de hoogte. ²¹ Ik heb niet aan jullie geschreven omdat jullie de waarheid niet kennen, maar omdat jullie die wel kennen, en omdat er geen leugen uit de waarheid komt. ²² Wie is de leugenaar anders dan degene die ontkent dat Jezus de Christus is? Dit is de antichrist, degene die zowel de Vader als de Zoon ontkent. ²³ Iedereen die de Zoon ontkent, heeft de Vader niet; degene die de Zoon erkent, heeft ook de Vader. ²⁴ Wat jullie betreft, zorg ervoor dat wat jullie vanaf het

1 Johannes

begin hebben gehoord, in jullie blijft. Als wat jullie vanaf het begin hebben gehoord in jullie blijft, zullen jullie ook in de Zoon en in de Vader blijven. ²⁵ Dit is de belofte die Hij ons heeft gedaan: eeuwig leven. ²⁶ Deze dingen heb ik aan jullie geschreven met betrekking tot degenen die de proberen jullie te misleiden. ²⁷ Wat jullie betreft, de zalving die jullie van Hem hebben ontvangen, blijft in jullie, en jullie hebben niemand nodig om jullie te onderwijzen; maar zoals Zijn zalving jullie over alle dingen onderwijst, en waar is en geen leugen, en zoals het jullie heeft onderwezen, blijven jullie in Hem. ²⁸ Nu, lieve kinderen, blijf in Hem, zodat wanneer Hij verschijnt, we vertrouwen mogen hebben en niet beschaamd van Hem wegtrekken bij Zijn komst. ²⁹ Als jullie weten dat Hij rechtvaardig is, erkennen jullie dat iedereen die gerechtigheid beoefent, uit Hem geboren is.

3 Zie de wonderlijke liefde die de Vader ons heeft geschonken, dat wij kinderen van God genoemd worden; en dat zijn wij ook. Daarom herkent de wereld ons niet: omdat zij Hem niet heeft herkend. ² Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Wij weten dat wanneer Hij geopenbaard wordt, wij aan Hem gelijk zullen zijn, want wij zullen Hem zien zoals Hij werkelijk is. ³ En ieder die deze hoop op Hem heeft, streeft naar reinheid, zoals Hij rein is. ⁴ Ieder die zondigt, begaat ook wetteloosheid; en zonde is wetteloosheid. ⁵ U weet dat Hij verschenen is om zonden weg te nemen; en in Hem is geen zonde. ⁶ Niemand die in Hem blijft, blijft zondigen; niemand die blijft zondigen heeft Hem gezien of kent Hem. ⁷ Kinderen, laat niemand u misleiden; wie gerechtigheid beoefent, is rechtvaardig, zoals Hij rechtvaardig is; ⁸ wie zondigt, is van de duivel; want de duivel zondigt vanaf het begin. De Zoon van God is om deze reden verschenen, om de werken van de duivel ongedaan te maken. ⁹ Niemand die uit God geboren is, blijft zondigen, omdat Zijn zaad in hem blijft; en hij kan niet blijven zondigen, omdat hij uit God geboren is. ¹⁰ Hieraan zijn de kinderen van God en de kinderen van de duivel te herkennen: wie geen gerechtigheid beoefent, is niet uit God, evenmin als wie zijn broer of zus niet liefheeft. ¹¹ Want dit is de boodschap die u vanaf het begin hebt gehoord: dat wij elkaar moeten liefhebben; ¹² niet zoals Kaïn, die tot de boze behoorde en zijn broer doodde. En waarom doodde hij hem? Omdat zijn eigen daden

slecht waren, terwijl die van zijn broer rechtvaardig waren. ¹³ Wees niet verbaasd, broeders en zusters, als de wereld u haat. ¹⁴ Wij weten dat wij van de dood naar het leven zijn overgegaan, omdat wij onze broeders en zusters liefhebben. Wie niet liefheeft, blijft in de dood. ¹⁵ Ieder die zijn broer of zus haat, is een moordenaar, en u weet dat geen moordenaar eeuwig leven in zich heeft. ¹⁶ Wij begrijpen liefde hierdoor, dat Hij Zijn leven voor ons heeft gegeven; en wij behoren ons leven te geven voor onze broeders en zusters. ¹⁷ Maar wie materiële bezittingen heeft en zijn broer of zus in nood ziet, en zijn hart voor hen sluit, hoe kan de liefde van God in hem blijven? ¹⁸ Kinderen, laten wij niet liefhebben met woorden of met de mond, maar met daden en in waarheid. ¹⁹ Hierdoor zullen wij weten dat wij uit de waarheid zijn, en zullen wij ons hart voor Hem geruststellen, ²⁰ dat als ons hart ons veroordeelt, God groter is dan ons hart, en Hij weet alle dingen. ²¹ Geliefden, als ons hart ons niet veroordeelt, hebben wij vertrouwen tegenover God; ²² en wat wij ook vragen, ontvangen wij van Hem, omdat wij Zijn geboden volgen en doen wat Hem behaagt. ²³ Dit is Zijn gebod, dat wij geloven in de naam van Zijn Zoon Jezus Christus, en elkaar liefhebben, zoals Hij ons heeft opgedragen. ²⁴ Wie Zijn geboden in acht neemt, blijft in Hem, en Hij in hem. Wij weten hierdoor dat Hij in ons blijft, door de Geest die Hij ons heeft gegeven.

4 Beste vrienden, vertrouw niet elke geest, maar onderzoek de geesten om te bepalen of ze van God zijn, want er zijn veel valse profeten de wereld in gegaan. ² Hieraan kunt u de Geest van God herkennen: elke geest die erkent dat Jezus Christus in het vlees gekomen is, is van God; ³ en elke geest die Jezus niet erkent, is niet van God; dit is de geest van de antichrist, waarvan u hebt gehoord dat hij komt, en nu is hij al in de wereld. ⁴ U behoort tot God, lieve kinderen, en hebt hen overwonnen; want groter is Hij die in u is dan hij die in de wereld is. ⁵ Zij zijn uit de wereld; daarom spreken zij vanuit het perspectief van de wereld, en de wereld luistert naar hen. ⁶ Wij zijn van God. Wie God kent, luistert naar ons; wie niet van God is, luistert niet naar ons. Hieraan herkennen wij de geest van de waarheid en de geest van dwaling. ⁷ Beste vrienden, laten we elkaar liefhebben, want liefde is van God; en ieder die liefheeft, is uit God geboren en kent God. ⁸ Wie niet liefheeft, heeft God niet leren kennen, want God

1 Johannes

is liefde. ⁹ Hierin is de liefde van God onder ons geopenbaard: God heeft Zijn enige Zoon in de wereld gezonden, opdat wij door Hem zouden leven.

¹⁰ Dit is liefde: niet dat wij God hebben liefgehad, maar dat Hij ons heeft liefgehad en Zijn Zoon heeft gezonden als verzoening voor onze zonden. ¹¹ Geliefden, aangezien God ons zo heeft liefgehad, moeten wij ook elkaar liefhebben. ¹² Niemand heeft ooit God gezien; als wij elkaar liefhebben, woont God in ons, en is Zijn liefde in ons volmaakt geworden. ¹³ Hieraan weten wij dat wij in Hem leven en Hij in ons, omdat Hij ons van Zijn Geest heeft gegeven. ¹⁴ Wij hebben gezien en getuigen dat de Vader de Zoon heeft gezonden als Redder van de wereld. ¹⁵ Wie erkent dat Jezus de Zoon van God is, God woont in hem, en hij in God. ¹⁶ Wij hebben de liefde leren kennen en geloven die God voor ons heeft. God is liefde, en wie in de liefde blijft, blijft in God, en God blijft in hem. ¹⁷ Hierdoor is de liefde onder ons volmaakt geworden, zodat wij vertrouwen mogen hebben op de dag van het oordeel, omdat zoals Hij is, wij ook in deze wereld zijn. ¹⁸ Er is geen vrees in de liefde, maar volmaakte liefde drijft de vrees uit, omdat vrees straf inhoudt, en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde. ¹⁹ Wij hebben Hem lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. ²⁰ Als iemand zegt: "Ik heb God lief," en toch zijn broeder of zuster haat, is hij een leugenaar; want wie zijn broeder of zuster niet liefheeft die hij heeft gezien, kan God niet liefhebben die hij niet heeft gezien. ²¹ En dit is het gebod dat wij van Hem hebben: dat wie God liefheeft, ook zijn broeder en zuster moet liefhebben.

5 Ieder die gelooft dat Jezus de Christus is, is uit God geboren, en ieder die de Vader liefheeft, heeft ook het kind lief dat uit Hem geboren is. ² Hieraan weten wij dat wij de kinderen van God liefhebben: wanneer wij God liefhebben en Zijn geboden gehoorzamen. ³ Want dit is hoe wij onze liefde voor God tonen: door Zijn geboden te onderhouden; en Zijn geboden zijn niet zwaar. ⁴ Want ieder die uit God geboren is, overwint de wereld; en ons geloof is de overwinning die de wereld heeft overwonnen. ⁵ Wie is het die de wereld

overwint, behalve hij die gelooft dat Jezus de Zoon van God is? ⁶ Dit is de Ene die kwam door water en bloed, Jezus Christus; niet alleen met het water, maar met het water en het bloed. Het is de Geest die getuigt, omdat de Geest de waarheid is. ⁷ Want er zijn drie die getuigen: ⁸ de Geest, het water en het bloed; en de drie zijn in harmonie. ⁹ Als wij het getuigenis van mensen aannemen, is het getuigenis van God groter; want het getuigenis van God is dit, dat Hij heeft getuigd over Zijn Zoon. ¹⁰ De gelovige in de Zoon van God heeft het getuigenis in zich; degene die God niet gelooft, heeft Hem tot een leugenaar gemaakt, omdat hij niet heeft geloofd in het getuigenis dat God heeft gegeven over Zijn Zoon. ¹¹ En dit is het getuigenis: God heeft ons eeuwig leven geschonken, en dit leven is in Zijn Zoon. ¹² Degenen die de Zoon hebben, bezitten leven; degenen die de Zoon van God niet hebben, bezitten geen leven. ¹³ Ik heb deze dingen aan u geschreven die geloven in de naam van de Zoon van God, opdat u mag weten dat u eeuwig leven bezit. ¹⁴ Dit is de zekerheid die wij voor Hem hebben, dat als wij iets vragen naar Zijn wil, Hij naar ons luistert. ¹⁵ En als wij weten dat Hij naar ons luistert in wat wij ook vragen, weten wij dat wij de verzoeken hebben die wij van Hem hebben gevraagd. ¹⁶ Als iemand zijn broeder of zuster een zonde ziet begaan die niet tot de dood leidt, zal hij vragen en God zal hem, voor hem, leven schenken aan degenen die zonde begaan die niet tot de dood leidt. Er is zonde die tot de dood leidt; ik zeg niet dat hij daarvoor moet bidden. ¹⁷ Alle onrechtvaardigheid is zonde, en er is zonde die niet tot de dood leidt. ¹⁸ Wij weten dat niemand die uit God geboren is, doorgaat met zondigen; maar Hij die uit God geboren is, bewaart hem, en de boze raakt hem niet aan. ¹⁹ Wij weten dat wij tot God behoren, en dat de hele wereld onder de invloed van de boze is. ²⁰ En wij zijn ons ervan bewust dat de Zoon van God is gekomen en ons inzicht heeft gegeven, zodat wij Hem mogen kennen die waarachtig is; en wij zijn in Hem die waarachtig is, in Zijn Zoon Jezus Christus. Dit is de ware God en het eeuwige leven. ²¹ Dus, lieve kinderen, bewaar uzelf voor afgoden.

2 Johannes

1 Van de ouderling, Aan de uitverkoren vrouw en haar kinderen, die ik werkelijk liefheb; en niet alleen ik, maar ook allen die de waarheid hebben leren kennen, ² vanwege de waarheid die in ons blijft en altijd bij ons zal blijven: ³ Genade, barmhartigheid en vrede zijn van ons van God de Vader en van Jezus Christus, de Zoon van de Vader, in waarheid en liefde. ⁴ Ik was verheugd te ontdekken dat sommige van uw kinderen in de waarheid leven, zoals ons door de Vader is geboden. ⁵ Nu vraag ik u, vrouw, niet alsof ik u een nieuw gebod schrijf, maar een dat wij vanaf het begin hebben gehad, dat wij elkaar liefhebben. ⁶ En dit is liefde, dat wij leven volgens Zijn geboden. Dit is het gebod, zoals u vanaf het begin hebt gehoord, dat u erin zou wandelen. ⁷ Want er zijn veel misleiders de

wereld ingegaan, die niet erkennen dat Jezus Christus in het vlees is gekomen. Zo iemand is de misleider en de antichrist. ⁸ Let op uzelf, zodat u niet verliest wat wij hebben bereikt, maar dat u een volle beloning mag ontvangen. ⁹ Ieder die verder gaat en niet blijft in de leer van Christus heeft God niet; wie in de leer blijft, heeft zowel de Vader als de Zoon. ¹⁰ Als iemand tot u komt en deze leer niet brengt, verwelkom hem niet in uw huis en bied hem geen groet aan; ¹¹ want wie hem een groet aanbiedt, deelt in zijn slechte daden. ¹² Hoewel ik veel dingen aan u te schrijven heb, verkies ik dat niet te doen met papier en inkt; maar ik hoop u te bezoeken en van aangezicht tot aangezicht te spreken, zodat uw vreugde volkomen mag zijn. ¹³ De kinderen van uw uitverkoren zuster groeten u.

3 Johannes

1 Van de ouderling, Aan de geliefde Gaius, die ik liefheb in de waarheid. ² Geliefde vriend, ik bid dat het je in alle opzichten goed gaat en dat je in goede gezondheid verkeert, net zoals het goed gaat met je ziel. ³ Want ik was vervuld met vreugde toen broeders kwamen en getuigden van jouw waarheid, specifiek hoe je in de waarheid leeft. ⁴ Er is voor mij geen grotere vreugde dan te horen dat mijn kinderen in de waarheid leven. ⁵ Geliefde vriend, je bent trouw in wat je doet voor de broeders en zusters, ook al zijn ze vreemden voor je; ⁶ en zij hebben voor de gemeente van je liefde getuigd. Je zult er goed aan doen hen op weg te helpen op een manier die God eert. ⁷ Want zij zijn uitgegaan ter wille van de Naam, zonder enige hulp van de heidenen te aanvaarden. ⁸ Daarom behoren wij zulke mensen te ondersteunen, zodat wij medearbeiders voor de waarheid kunnen zijn. ⁹ Ik heb een brief aan

de gemeente geschreven; maar Diotrefes, die graag de eerste onder hen wil zijn, erkent onze autoriteit niet. ¹⁰ Om deze reden, als ik kom, zal ik ter sprake brengen wat hij doet, kwaadaardige onzin over ons verspreiden; en niet tevreden daarmee weigert hij de broeders te verwelkomen, en hij stopt ook degenen die dat willen doen en zet hen uit de gemeente. ¹¹ Geliefde vriend, imiteer niet wat slecht is, maar wat goed is. Wie goed doet, is uit God; wie kwaad doet, heeft God niet gezien. ¹² Demetrius heeft een goed getuigenis van iedereen, en van de waarheid zelf; wij spreken ook goed van hem, en je weet dat ons getuigenis betrouwbaar is. ¹³ Ik heb veel dingen om je te schrijven, maar ik verkies dat niet met pen en inkt te doen; ¹⁴ Ik hoop je spoedig te bezoeken, en dan zullen we van aangezicht tot aangezicht spreken. ¹⁵ Vrede zij met je. De vrienden hier groeten je. Groet de vrienden daar bij naam.

Judas

1 Judas, een dienaar van Jezus Christus en broer van Jakobus, aan hen die geroepen zijn, geliefd door God de Vader, en bewaard voor Jezus Christus: ² Moge u rijkelijk gezegend worden met barmhartigheid, vrede en liefde. ³ Geliefden, terwijl ik ernaar verlangde u te schrijven over onze gemeenschappelijke zaligheid, voelde ik de noodzaak u aan te sporen om ernstig te strijden voor het geloof dat eens en voor altijd aan de heiligen is toevertrouwd. ⁴ Want bepaalde individuen zijn ongemerkt binnengeslopen, zij die lang geleden al voor deze veroordeling zijn bestemd, goddeloze personen die de genade van onze God verdraaien tot onzedelijk gedrag en onze enige Soeverein en Heer, Jezus Christus, verloochenen. ⁵ Nu wil ik u eraan herinneren, hoewel u alles eens en voor altijd weet, dat de Heer, nadat Hij een volk uit het land Egypte had gered, later degenen vernietigde die niet geloofden. ⁶ En de engelen die hun eigen domein niet behielden maar hun juiste woning verlieten, heeft Hij in eeuwige ketenen onder duisternis bewaard voor het oordeel van de grote dag. ⁷ Net zoals Sodom en Gomorra en de omliggende steden zich overgaven aan seksuele immoraliteit en vreemd vlees achterna gingen, dienen zij als een voorbeeld door de straf van het eeuwige vuur te ondergaan. ⁸ Op dezelfde manier bezoedelen ook deze mensen, vertrouwend op hun dromen, het vlees, verwerpen zij autoriteit, en spreken zij smadelijk tegen hemelse wezens. ⁹ Maar zelfs Michaël, de aartsengel, toen hij met de duivel twistte over het lichaam van Mozes, durfde geen smadelijk oordeel tegen hem uit te spreken, maar zei: "De Heer bestraffe u!" ¹⁰ Toch lasteren deze mensen wat zij niet begrijpen, en de dingen die zij wel begrijpen door instinct, zoals redeloze dieren, zullen hen vernietigen. ¹¹ Wee hen! Zij zijn de weg van Kain ingeslagen, en voor winst zijn zij in de dwaling van Bileam gestort, en zijn omgekomen in de opstand van Korach. ¹² Zij zijn smetten op uw liefdemaaltijden, feestend met u

zonder vrees, als herders die alleen voor zichzelf zorgen; wolken zonder water, voortgedreven door winden; herfstbomen zonder vrucht, tweemaal dood, onwetteld. ¹³ Woeste golven van de zee, opschuimend hun schande; dwalende sterren, voor wie de zwartste duisternis voor eeuwig is gereserveerd. ¹⁴ Het was over deze mensen dat Henoch, de zevende van Adam, profeteerde, zeggende: "Zie, de Heer komt met duizenden van Zijn heiligen, ¹⁵ om oordeel te vellen over allen, en om alle goddelozen te overtuigen van al hun goddeloze daden die zij op een goddeloze manier hebben gedaan, en van al de harde woorden die goddeloze zondaars tegen Hem hebben gesproken." ¹⁶ Zij zijn klagers, mopperaars, die hun eigen boze verlangens volgen; zij pochen over zichzelf en vleien anderen voor hun eigen voordeel. ¹⁷ Maar u, geliefden, herinner u de woorden die tevoren zijn gesproken door de apostelen van onze Heer Jezus Christus, ¹⁸ dat zij u vertelden: "In de laatste tijden zullen er spotters zijn die hun eigen goddeloze verlangens volgen." ¹⁹ Dit zijn degenen die verdeeldheid zaaien, gericht op wereldse zaken, zonder de Geest. ²⁰ Maar u, geliefden, door uzelf op te bouwen in uw allerheiligst geloof, biddend in de Heilige Geest, ²¹ houd uzelf in de liefde van God terwijl u wacht op de barmhartigheid van onze Heer Jezus Christus om u tot het eeuwige leven te brengen. ²² En toon medelijden met hen die onzeker zijn; ²³ red anderen door hen uit het vuur te rukken; toon aan anderen barmhartigheid, gemengd met vrees, hatend zelfs de kleding die door verdorven vlees is bevuurd. ²⁴ Nu aan Hem die in staat is u voor struikelen te behoeden en u smetteloos te presenteren voor Zijn glorieuze aanwezigheid met grote vreugde— ²⁵ aan de enige God, onze Heiland, door Jezus Christus onze Heer, zij glorie, majesteit, heerschappij en macht, voor alle tijden, nu en voor altijd! Amen.

Openbaring

1 De openbaring van Jezus Christus, die God Hem gegeven heeft om aan Zijn dienaren te tonen wat spoedig moet gebeuren. Hij heeft het bekendgemaakt door Zijn engel te zenden naar Zijn dienaar Johannes, ² die getuigde van het woord van God en van het getuigenis van Jezus Christus, van alles wat hij zag. ³ Gezegend is hij die de woorden van deze profetie hardop leest, en gezegend zijn zij die horen en bewaren wat erin geschreven staat, want de tijd is nabij. ⁴ Johannes, aan de zeven gemeenten in de provincie Azië: Genade zij u en vrede van Hem die is, die was, en die komt, en van de zeven geesten die voor Zijn troon zijn, ⁵ en van Jezus Christus, de getrouwe getuige, de eerstgeborene van de doden, en de heerser over de koningen van de aarde. Aan Hem die ons liefheeft en ons van onze zonden verlost heeft door Zijn bloed— ⁶ en ons tot een koninkrijk gemaakt heeft, priesters voor Zijn God en Vader—aan Hem zij de heerlijkheid en de macht tot in alle eeuwigheid. Amen.

⁷ *Zie, Hij komt met de wolken, en elk oog zal Hem zien, ook zij die Hem doorstoken hebben; en alle stammen van de aarde zullen over Hem weeklagen. Zo zal het zijn! Amen.*

⁸ "Ik ben de Alfa en de Omega," zegt de Heere God, "die is, die was, en die komt, de Almachtige." ⁹ Ik, Johannes, uw broeder en deelgenoot in de verdrukking en het koninkrijk en de volharding in Jezus, was op het eiland Patmos vanwege het woord van God en het getuigenis van Jezus. ¹⁰ Ik was in de Geest op de dag des Heren, en ik hoorde achter mij een luide stem, klinkend als een bazuin, ¹¹ die mij opdroeg te schrijven wat ik zie op een boekrol en het te zenden aan de zeven gemeenten: aan Efeze, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardis, Filadelfia en Laodicea. ¹² Toen keerde ik mij om om de stem te zien die tot mij sprak. En toen ik mij omkeerde, zag ik zeven gouden kandelaren, ¹³ en in het midden van de kandelaren was iemand als een mensenzoon, gekleed in een gewaad dat tot zijn voeten reikte, en met een gouden gordel om zijn borst. ¹⁴ Zijn hoofd en haar waren wit als wol, zo wit als sneeuw, en zijn ogen waren als een vuurvlam. ¹⁵ Zijn voeten waren als brons gloeiend in een oven, en zijn stem was als het geluid van vele wateren. ¹⁶ In zijn rechterhand hield Hij zeven sterren, en uit zijn mond kwam een scherp, tweesnijdend zwaard. Zijn gezicht was als de zon die schijnt in haar volle kracht. ¹⁷ Toen ik Hem

zag, viel ik als dood aan zijn voeten. Maar Hij legde zijn rechterhand op mij en zei: "Wees niet bang. Ik ben de Eerste en de Laatste, ¹⁸ en de Levende; Ik was dood, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigheid, en Ik heb de sleutels van de dood en van het dodenrijk. ¹⁹ Schrijf daarom wat je hebt gezien, wat nu is, en wat hierna zal geschieden. ²⁰ Wat betreft de zeven sterren die je in Mijn rechterhand zag en de zeven gouden kandelaren: De zeven sterren zijn de engelen van de zeven gemeenten, en de zeven kandelaren zijn de zeven gemeenten.

2 "Aan de engel van de gemeente in Efeze schrijf: Dit zijn de woorden van Hem die de zeven sterren in Zijn rechterhand houdt en wandelt tussen de zeven gouden kandelaren. ² Ik ken uw daden, uw arbeid en uw volharding, en dat u slechte mensen niet kunt verdragen. U hebt hen getest die beweren apostelen te zijn maar het niet zijn, en u hebt hen vals bevonden. ³ U hebt volhard en standgehouden omwille van mijn naam, en u bent niet moe geworden. ⁴ Maar ik heb dit tegen u: U hebt de liefde die u eerst had verlaten. ⁵ Herinner u van waar u bent gevallen! Bekeer u en doe de daden die u eerst deed. Als u zich niet bekeert, zal ik naar u toekomen en uw kandelaar van zijn plaats verwijderen. ⁶ Maar u hebt dit in uw voordeel: u verwerpt de praktijken van de Nikolaiëten, die ik ook verafschuw. ⁷ Laat hen die oren hebben luisteren naar wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Aan degene die overwint, zal ik het recht geven om te eten van de boom des levens, die in het Paradijs van God is. ⁸ "Aan de engel van de gemeente in Smyrna schrijf: Dit zijn de woorden van de Eerste en de Laatste, die dood was en weer levend is geworden. ⁹ Ik ken uw verdrukking en uw armoede—maar u bent rijk! Ik weet van de laster van hen die zeggen dat ze Joden zijn en het niet zijn, maar een synagoge van Satan. ¹⁰ Wees niet bang voor wat u op het punt staat te lijden. De duivel staat op het punt sommigen van u in de gevangenis te werpen, zodat u getest zult worden, en u zult tien dagen verdrukking hebben. Wees trouw tot in de dood, en ik zal u de kroon des levens geven. ¹¹ Laat hen die oren hebben luisteren naar wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Degene die overwint zal niet worden geschaad door de tweede dood. ¹² "Aan de engel van de gemeente in Pergamum schrijf: Dit zijn de woorden van Hem die het scherpe, tweesnijdende zwaard

Openbaring

bezit. ¹³ Ik weet waar u woont—waar de troon van Satan is. Toch houdt u stevig vast aan mijn naam en hebt u uw geloof in mij niet verloochend, zelfs niet in de dagen van Antipas, mijn trouwe getuige, die onder u werd gedood, waar Satan woont. ¹⁴ Maar ik heb een paar dingen tegen u: Er zijn sommigen onder u die vasthouden aan de leer van Bileam, die Balak leerde een struikelblok voor de Israëlieten te plaatsen, om voedsel te eten dat aan afgoden is geofferd en seksuele immoraliteit te bedrijven. ¹⁵ Evenzo hebt u ook degenen die vasthouden aan de leer van de Nikolaiëten. ¹⁶ Bekeer u daarom! Anders zal ik snel naar u toekomen en tegen hen strijden met het zwaard van mijn mond. ¹⁷ Laat hen die oren hebben luisteren naar wat de Geest tegen de gemeenten zegt. Aan degene die overwint, zal ik wat van het verborgen manna geven. Ik zal die persoon ook een witte steen geven met een nieuwe naam erop geschreven, die alleen bekend is aan degene die hem ontvangt. ¹⁸ “Aan de engel van de gemeente in Thyatira schrijf: Dit zijn de woorden van de Zoon van God, wiens ogen zijn als vlammend vuur en wiens voeten zijn als gepolijst brons. ¹⁹ Ik ken uw daden, uw liefde en geloof, uw dienstbaarheid en volharding, en dat uw daden van later groter zijn dan eerst. ²⁰ Toch heb ik dit tegen u: U tolereert die vrouw Izebel, die zichzelf een profetes noemt. Door haar leer misleidt zij mijn dienaren tot seksuele immoraliteit en het eten van voedsel dat aan afgoden is geofferd. ²¹ Ik heb haar tijd gegeven om zich van haar immoraliteit af te keren, maar zij wil niet. ²² Zie, ik zal haar op een bed van lijden werpen, en degenen die overspel met haar plegen zullen hevig lijden, tenzij zij zich van haar wegen bekeren. ²³ Ik zal oordeel brengen over haar kinderen. Dan zullen alle gemeenten weten dat ik het ben die harten en gedachten doorzoekt, en ik zal ieder van u vergelden naar uw daden. ²⁴ Nu zeg ik tegen de rest van u in Thyatira, tegen u die haar leer niet vasthoudt en niet hebt geleerd wat sommigen de diepe geheimen van Satan noemen, ik zal u geen andere last opleggen, ²⁵ maar houd vast aan wat u hebt totdat ik kom. ²⁶ Aan degene die overwint en mijn wil tot het einde doet, zal ik macht geven over de naties— ²⁷ die zal hen ‘met een ijzeren staf regeren en hen in stukken slaan als aardewerk’—zoals ik macht van mijn Vader heb ontvangen. ²⁸ Ik zal die persoon ook de morgenster geven. ²⁹ Laat

hen die oren hebben luisteren naar wat de Geest tegen de gemeenten zegt.

3 “Aan de engel van de gemeente in Sardis schrijf: Dit zijn de woorden van degene die de zeven geesten van God en de zeven sterren bezit. Ik ben op de hoogte van uw daden; u hebt de reputatie levend te zijn, maar u bent dood. ² Wees waakzaam en versterk wat overblijft, dat op het punt staat te sterven, want ik heb uw daden onvolledig bevonden in de ogen van mijn God. ³ Dus herinner u wat u hebt ontvangen en gehoord; houd het stevig vast en bekeer u. Als u niet waakzaam blijft, zal ik komen als een dief, en u zult het uur niet weten waarop ik tot u zal komen. ⁴ Echter, u hebt een paar mensen in Sardis die hun kleren niet bevuild hebben. Zij zullen met mij wandelen, gekleed in het wit, want zij zijn waardig. ⁵ Wie overwint, zal net als zij gekleed worden in witte kleren, en ik zal hun naam niet uitwissen uit het boek des levens, maar hun naam erkennen voor mijn Vader en zijn engelen. ⁶ Wie oren heeft, laat die horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. ⁷ “Aan de engel van de gemeente in Filadelfia schrijf: Dit zijn de woorden van de heilige en ware, die de sleutel van David houdt. Wat hij opent, kan niemand sluiten, en wat hij sluit, kan niemand openen. ⁸ Ik ken uw daden. Zie, ik heb voor u een geopende deur geplaatst die niemand kan sluiten. U hebt een beetje kracht, toch hebt u mijn woord bewaard en mijn naam niet verloochend. ⁹ Ik zal ervoor zorgen dat degenen die behoren tot de synagoge van Satan, die beweren Joden te zijn maar het niet zijn, en leugenaars zijn— ik zal ervoor zorgen dat zij komen en zich neerbuigen aan uw voeten en erkennen dat ik u heb liefgehad. ¹⁰ Omdat u mijn bevel hebt gehouden om standvastig te blijven, zal ik u ook bewaren voor het uur van beproeving dat over de hele wereld zal komen om de bewoners van de aarde te testen. ¹¹ Ik kom spoedig. Houd vast wat u hebt, zodat niemand uw kroon zal nemen. ¹² Wie overwint, zal ik maken tot een pilaar in de tempel van mijn God, en zij zullen die nooit verlaten. Ik zal op hen de naam van mijn God schrijven, en de naam van de stad van mijn God, het nieuwe Jeruzalem, dat neerdaalt uit de hemel van mijn God; en ik zal ook mijn nieuwe naam op hen schrijven. ¹³ Wie oren heeft, laat die horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt. ¹⁴ “Aan de engel van de gemeente in Laodicea schrijf: Dit zijn de woorden van de Amen, de getrouwe en ware

Openbaring

getuige, het begin van Gods schepping. ¹⁵ Ik ken uw daden, dat u noch koud noch heet bent. Ik wou dat u of koud of heet was! ¹⁶ Daarom, omdat u lauw bent—noch heet noch koud—sta ik op het punt u uit te spuwen. ¹⁷ U zegt: 'Ik ben rijk; ik heb rijkdom vergaard en heb niets nodig.' Maar u beseft niet dat u ellendig, beklagenswaardig, arm, blind en naakt bent. ¹⁸ Ik raad u aan van mij goud te kopen dat in het vuur gelouterd is, zodat u rijk kunt worden; en witte kleren om te dragen, zodat u uw beschamende naaktheid kunt bedekken; en zalf om op uw ogen te smeren, zodat u kunt zien. ¹⁹ Degenen die ik liefheb, bestraf en disciplineer ik. Wees daarom oprecht en bekeer u. ²⁰ Hier ben ik! Ik sta aan de deur en klop. Als iemand mijn stem hoort en de deur opent, zal ik binnenkomen en met die persoon dineren, en zij met mij. ²¹ Aan wie overwint, zal ik het recht geven om met mij op mijn troon te zitten, net zoals ik overwon en met mijn Vader op zijn troon zat. ²² Wie oren heeft, laat die horen wat de Geest tegen de gemeenten zegt."

4 Na deze gebeurtenissen keek ik, en er was een deur die openstond in de hemel. De eerste stem die ik hoorde, klonk als een bazuin en zei: "Kom hier omhoog, en ik zal je laten zien wat er na deze dingen moet gebeuren." ² Onmiddellijk was ik in de Geest, en er was een troon geplaatst in de hemel, met iemand die daarop zat. ³ Degene die daar zat had een verschijning als jaspis en sardius, en een regenboog die leek op een smaragd omringde de troon. ⁴ Rondom de troon waren vierentwintig tronen, en op deze tronen zaten vierentwintig oudsten, gekleed in witte gewaden, met gouden kronen op hun hoofden. ⁵ Vanuit de troon kwamen bliksemlitسن, gedreun en donderslagen. Voor de troon brandden zeven lampen, die de zeven geesten van God zijn. ⁶ Voor de troon was er iets als een glazen zee, helder als kristal; en in het midden, rondom de troon, waren vier levende wezens bedekt met ogen, van voren en van achteren. ⁷ Het eerste levende wezen was als een leeuw, het tweede was als een kalf, het derde had een gezicht als een mens, en het vierde was als een vliegende arend. ⁸ Elk van de vier levende wezens had zes vleugels en was vol ogen rondom en van binnen; en dag en nacht houden zij niet op te zeggen,

"Heilig, heilig, heilig is de Heer God Almachtig, die was, en is, en die komen zal."

⁹ Telkens wanneer de levende wezens glorie, eer en dank brengen aan degene die op de troon zit, die leeft voor eeuwig en altijd, ¹⁰ vallen de vierentwintig oudsten neer voor degene die op de troon zit en aanbidden hem die leeft voor eeuwig en altijd. Ze leggen hun kronen neer voor de troon en zeggen:

¹¹ "U bent waardig, onze Heer en God, om glorie, eer en macht te ontvangen, want U hebt alle dingen geschapen, en door uw wil bestonden zij en werden zij geschapen."

5 Ik zag in de rechterhand van degene die op de troon zat een boekrol, beschreven aan beide zijden en verzegeld met zeven zegels. ² Toen zag ik een machtige engel die met luide stem uitriep: "Wie is waardig om de boekrol te openen en zijn zegels te verbreken?" ³ Maar niemand in de hemel, op de aarde, of onder de aarde was in staat om de boekrol te openen of er zelfs maar in te kijken. ⁴ Ik huilde hevig omdat niemand waardig werd bevonden om de boekrol te openen of erin te kijken. ⁵ Toen zei een van de oudsten tegen mij: "Huil niet! Zie, de Leeuw uit de stam van Juda, de Wortel van David, heeft overwonnen. Hij is in staat om de boekrol en zijn zeven zegels te openen." ⁶ En ik zag een Lam staan tussen de troon en de vier levende wezens en de oudsten, eruitziend alsof het geslacht was. Het had zeven hoorns en zeven ogen, die de zeven geesten van God zijn, uitgezonden over de hele aarde. ⁷ Hij kwam en nam de boekrol uit de rechterhand van degene die op de troon zat. ⁸ Toen Hij de boekrol had genomen, vielen de vier levende wezens en de vierentwintig oudsten neer voor het Lam. Ieder had een harp en gouden schalen vol reukwerk, dat de gebeden van Gods volk zijn. ⁹ En zij zongen een nieuw lied, zeggende:

"U bent waardig om de boekrol te nemen en zijn zegels te openen, want U bent geslacht, en met Uw bloed hebt U voor God mensen gekocht uit elke stam, taal, volk en natie. ¹⁰ U hebt hen tot een koninkrijk en priesters gemaakt om onze God te dienen, en zij zullen regeren op de aarde."

¹¹ Toen keek ik en hoorde de stemmen van vele engelen rondom de troon en de levende wezens en de oudsten; hun aantal was duizenden maal duizenden, en tienduizend maal tienduizend. ¹² Met luide stem zeiden zij:

Openbaring

"Waardig is het Lam dat geslacht is om macht, rijkdom, wijsheid, kracht, eer, glorie en zegen te ontvangen!"

¹³ En ik hoorde elk schepsel in de hemel, op de aarde, onder de aarde, en op de zee, en alles wat daarin is, zeggen:

"Aan Hem die op de troon zit en aan het Lam zij de zegen, de eer, de glorie en de macht tot in alle eeuwigheid!"

¹⁴ De vier levende wezens bevestigden met "Amen," en de oudsten bogen neer en aanbaden.

6 Ik zag hoe het Lam een van de zeven zegels opende, en ik hoorde een van de vier levende wezens zeggen met een stem als een donderslag: "Kom!" ² Ik keek, en daar was een wit paard! Zijn ruiter had een boog, en er werd hem een kroon gegeven, en hij trok eropuit, overwinnend en om te overwinnen. ³ Toen het Lam het tweede zegel opende, hoorde ik het tweede levende wezen zeggen: "Kom!" ⁴ Toen verscheen er een ander paard, een vurige rode. Zijn ruiter kreeg de macht om de vrede van de aarde weg te nemen, zodat mensen elkaar zouden doden; en hem werd een grote zwaard gegeven. ⁵ Toen het Lam het derde zegel opende, hoorde ik het derde levende wezen zeggen: "Kom!" Ik keek, en daar was een zwart paard! Zijn ruiter had een weegschaal in zijn hand. ⁶ Toen hoorde ik wat leek op een stem te midden van de vier levende wezens, die zei: "Een maat tarwe voor een denarius, en drie maten gerst voor een denarius; en beschadig de olie en de wijn niet." ⁷ Toen het Lam het vierde zegel opende, hoorde ik de stem van het vierde levende wezen zeggen: "Kom!" ⁸ Ik keek, en daar was een vaal paard! Zijn ruiter heette Dood, en het dodenrijk volgde dicht achter hem. Ze kregen macht over een vierde deel van de aarde, om te doden met het zwaard, honger, pest, en door de wilde dieren van de aarde. ⁹ Toen het Lam het vijfde zegel opende, zag ik onder het altaar de zielen van hen die geslacht waren omwille van het woord van God en omwille van het getuigenis dat zij hadden volgehouden. ¹⁰ Zij riepen met luide stem: "Hoelang nog, Soevereine Heer, heilig en waarachtig, totdat U de bewoners van de aarde oordeelt en ons bloed wreekt?" ¹¹ Toen kreeg ieder van hen een wit gewaad, en hun werd gezegd nog een korte tijd te rusten, totdat het aantal van hun mededienaars en

hun broeders en zusters, die gedood zouden worden zoals zij, compleet was. ¹² Ik keek toe terwijl hij het zesde zegel opende. Er was een grote aardbeving; de zon werd zwart als een haren zak, en de hele maan werd bloedrood, ¹³ en de sterren van de hemel vielen op de aarde, zoals een vijgenboom zijn onrijpe vijgen laat vallen wanneer hij door een sterke wind wordt geschud. ¹⁴ De hemel verdween als een boekrol die wordt opgerold, en elke berg en elk eiland werd van zijn plaats verschoven. ¹⁵ Toen verborgen de koningen van de aarde, de edelen, de bevelhebbers, de rijken, de machtigen, en iedereen, zowel slaaf als vrij, zich in grotten en tussen de rotsen van de bergen. ¹⁶ Zij riepen tot de bergen en de rotsen: "Val op ons en verberg ons voor het aangezicht van Hem die op de troon zit en voor de toorn van het Lam!" ¹⁷ Want de grote dag van hun toorn is gekomen, en wie kan die doorstaan?"

7 Hierna zag ik vier engelen staan op de vier hoeken van de aarde, die de vier winden van de aarde tegenhielden, zodat er geen wind zou waaien op het land, de zee, of enige boom. ² En ik zag een andere engel opkomen uit het oosten, met het zegel van de levende God. Hij riep met luide stem naar de vier engelen die de macht hadden gekregen om de aarde en de zee te beschadigen, ³ zeggende: "Beschadig de aarde, de zee, of de bomen niet totdat wij een zegel hebben geplaatst op de voorhoofden van de dienaren van onze God." ⁴ En ik hoorde het aantal van hen die verzegeld waren: 144.000, verzegeld uit alle stammen van de zonen van Israël:

⁵ *Verzegeld uit de stam van Juda, 12.000, uit de stam van Ruben, 12.000, uit de stam van Gad, 12.000, ⁶ verzegeld uit de stam van Aser, 12.000, uit de stam van Naftali, 12.000, uit de stam van Manasse, 12.000, ⁷ verzegeld uit de stam van Simeon, 12.000, uit de stam van Levi, 12.000, uit de stam van Issaschar, 12.000, ⁸ uit de stam van Zebulon, 12.000, uit de stam van Jozef, 12.000, en uit de stam van Benjamin, 12.000 waren verzegeld.*

⁹ Na deze gebeurtenissen keek ik, en er was een grote menigte die niemand kon tellen, uit elke natie, stam, volk en taal, staande voor de troon en voor het Lam, gekleed in witte gewaden, met palmtakken in hun handen. ¹⁰ En zij riepen met luide stem,

Openbaring

"De redding behoort aan onze God die op de troon zit, en aan het Lam."

¹¹ Alle engelen stonden rondom de troon, de oudsten, en de vier levende wezens; en zij vielen op hun gezicht voor de troon en aanbaden God, ¹² zeggende,

"Amen! Zegen, glorie, wijsheid, dankzegging, eer, kracht, en macht zij aan onze God voor eeuwig en altijd. Amen."

¹³ Toen richtte een van de oudsten zich tot mij en vroeg: "Deze die gekleed zijn in witte gewaden, wie zijn zij, en waar komen ze vandaan?" ¹⁴ Ik antwoordde: "Heer, u weet het." En hij zei tegen mij: "Dit zijn degenen die uit de grote verdrukking komen, en zij hebben hun gewaden gewassen en ze wit gemaakt in het bloed van het Lam.

¹⁵ *Om deze reden staan zij voor de troon van God en dienen Hem dag en nacht in Zijn tempel; en Hij die op de troon zit zal hen beschutten met Zijn aanwezigheid. ¹⁶ Zij zullen niet meer hongeren of dorsten, noch zal de zon op hen neerschijnen, noch enige verzengende hitte; ¹⁷ want het Lam in het midden van de troon zal hun herder zijn, en Hij zal hen leiden naar bronnen van het water des levens; en God zal elke traan van hun ogen afwissen."*

8 Toen het Lam het zevende zegel opende, viel er stilte in de hemel voor ongeveer een half uur. ²

Toen zag ik de zeven engelen die voor God staan, en zij kregen zeven trompetten. ³ Een andere engel, met een gouden wierookvat, kwam en stond bij het altaar. Hem werd veel wierook gegeven om te offeren, samen met de gebeden van alle heiligen, op het gouden altaar voor de troon. ⁴ De rook van de wierook, samen met de gebeden van de heiligen, steeg op voor God uit de hand van de engel. ⁵ Toen nam de engel het wierookvat, vulde het met vuur van het altaar, en wierp het op de aarde; en er waren donderslagen, gerommel, bliksemschichten en een aardbeving. ⁶ En de zeven engelen die de zeven trompetten hadden, maakten zich gereed om erop te blazen. ⁷ De eerste engel blies op zijn trompet, en er kwam hagel en vuur gemengd met bloed, en het werd op de aarde geworpen; een derde van de aarde werd verbrand, een derde van de bomen werd verbrand, en al het groene gras werd verbrand. ⁸ De tweede engel blies op zijn trompet, en iets als een grote berg, brandend met vuur, werd in de zee

geworpen; en een derde van de zee veranderde in bloed, ⁹ en een derde van de zeedieren kwam om, en een derde van de schepen werd vernietigd. ¹⁰ De derde engel blies op zijn trompet, en een grote ster, brandend als een fakkel, viel uit de hemel op een derde van de rivieren en op de waterbronnen— ¹¹ de ster heet Alsem. Een derde van de wateren werd bitter, en veel mensen stierven door de wateren omdat ze bitter waren geworden. ¹² De vierde engel blies op zijn trompet, en een derde van de zon werd getroffen, een derde van de maan, en een derde van de sterren, zodat een derde van hen verduisterd werd. Een derde van de dag scheen niet, en evenzo de nacht. ¹³ Toen keek ik, en ik hoorde een arend vliegen in het midden van de hemel, roepend met luide stem: "Wee, wee, wee de bewoners van de aarde, vanwege de trompetstoten die de resterende drie engelen op het punt staan te blazen!"

9 De vijfde engel blies op zijn bazuin, en ik zag een ster die uit de hemel op de aarde was gevallen. Aan hem werd de sleutel van de schacht van de afgrond gegeven. ² Hij opende de schacht van de afgrond, en rook steeg daaruit op als de rook van een grote oven. De zon en de lucht werden verduisterd door de rook uit de schacht. ³ Uit de rook kwamen sprinkhanen op de aarde, en hun werd macht gegeven zoals die van scorpioenen van de aarde. ⁴ Hun werd opgedragen het gras van de aarde niet te beschadigen, noch enig groen ding, noch enige boom, maar alleen die mensen die het zegel van God niet op hun voorhoofden hadden. ⁵ Hun werd alleen toegestaan hen vijf maanden te kwellen zonder de dood te veroorzaken. De kwelling die zij toebrachten was vergelijkbaar met de steek van een scorpion. ⁶ In die dagen zullen mensen de dood zoeken maar niet vinden; zij zullen verlangen te sterven, maar de dood zal hen ontvluchten. ⁷ De sprinkhanen zagen eruit als paarden die gereed zijn voor de strijd. Op hun hoofden was iets als kronen van goud, en hun gezichten leken op menselijke gezichten. ⁸ Hun haar was als vrouwenhaar, en hun tanden waren als die van leeuwen. ⁹ Zij hadden borstharnassen als ijzeren borstharnassen, en het geluid van hun vleugels was als het geluid van vele paarden en wagens die zich haasten naar de strijd. ¹⁰ Zij hadden staarten met angels zoals scorpioenen, en in hun staarten bezaten zij de macht om mensen vijf maanden te kwellen. ¹¹ Zij hadden als koning over hen de engel

Openbaring

van de afgrond, wiens naam in het Hebreeuws Abaddon is, en in het Grieks Apollyon. ¹² De eerste wee is voorbij; zie, er komen nog twee weën. ¹³ De zesde engel blies op zijn bazuin, en ik hoorde een stem van de vier horens van het gouden altaar voor God, ¹⁴ de stem instrueerde de zesde engel met de bazuin: "Laat de vier engelen los die gebonden zijn bij de grote rivier de Eufraat." ¹⁵ De vier engelen, die waren voorbereid voor het uur, de dag, de maand en het jaar, werden losgelaten om een derde van de mensheid te doden. ¹⁶ Het aantal van de bereiden troepen was tweehonderd miljoen; ik hoorde hun aantal. ¹⁷ Zo zag ik de paarden en ruiters in mijn visioen: de ruiters hadden borstharnassen van vurige rode, donkerblauwe en zwavelgele kleur. De hoofden van de paarden waren als de hoofden van leeuwen, en uit hun monden kwam vuur, rook en zwavel. ¹⁸ Een derde van de mensheid werd gedood door deze drie plagen van vuur, rook en zwavel die uit hun monden kwamen. ¹⁹ De kracht van de paarden was in hun monden en in hun staarten; want hun staarten waren als slangen, met koppen waarmee zij schade toebrachten. ²⁰ De rest van de mensheid, die niet gedood werd door deze plagen, bekeerde zich nog steeds niet van de werken van hun handen; zij hielden niet op demonen te aanbidden, en afgoden van goud, zilver, brons, steen en hout, die niet kunnen zien, horen of lopen. ²¹ Evenmin bekeerden zij zich van hun moorden, hun toverijen, hun seksuele immoraliteit of hun diefstallen.

10 Ik zag een andere machtige engel uit de hemel neerdalen, gehuld in een wolk, met een regenboog boven zijn hoofd. Zijn gezicht straalde als de zon, en zijn benen waren als zuilen van vuur. ² In zijn hand was een kleine boekrol, die open lag. Hij zette zijn rechterschoen op de zee en zijn linker op het land. ³ Hij riep met luide stem, zoals een leeuw brult, en toen hij riep, lieten de stemmen van de zeven donderslagen zich horen. ⁴ Toen de zeven donderslagen hadden gesproken, stond ik op het punt om te schrijven, maar ik hoorde een stem uit de hemel zeggen: "Verzegel wat de zeven donderslagen hebben gesproken en schrijf het niet op." ⁵ Toen hief de engel die ik op de zee en op het land zag staan zijn rechterhand op naar de hemel, ⁶ en zwoer bij Hem die leeft tot in alle eeuwigheid, die de hemelen en alles wat daarin is, de aarde en alles wat daarop is, en de zee en alles wat daarin is, geschapen heeft, dat er geen uitstel

meer zou zijn, ⁷ maar in de dagen dat de zevende engel op het punt staat zijn bazuin te blazen, zal het geheimenis van God voltooid worden, zoals Hij aan Zijn dienaren, de profeten, heeft aangekondigd. ⁸ Toen sprak de stem die ik uit de hemel had gehoord opnieuw tot mij, zeggende: "Ga, neem de boekrol die open ligt in de hand van de engel die op de zee en op het land staat." ⁹ Dus ging ik naar de engel en vroeg hem mij de kleine boekrol te geven. Hij zei tegen mij: "Neem het en eet het op; het zal je maag bitter maken, maar in je mond zal het zoet zijn als honing." ¹⁰ Ik nam de kleine boekrol uit de hand van de engel en at het op. Het was zo zoet als honing in mijn mond, maar toen ik het had gegeten, werd mijn maag bitter. ¹¹ Toen werd mij gezegd: "Je moet opnieuw profeteren over vele volken, naties, talen en koningen."

11 Mij werd een meetstok gegeven, als een staf, en er werd tegen mij gezegd: "Sta op en meet de tempel van God en het altaar, en degenen die daar aanbidden. ² Maar laat de buitenste voorhof weg; meet die niet, want die is aan de naties gegeven. Zij zullen de heilige stad tweeënveertig maanden vertrappen. ³ En ik zal mijn twee getuigen macht geven, en zij zullen 1.260 dagen profeteren, gekleed in zakken." ⁴ Dit zijn de twee olijfbomen en de twee kandelaars die voor de Heer van de aarde staan. ⁵ Als iemand hen probeert kwaad te doen, komt er vuur uit hun mond dat hun vijanden verteert. Zo moet iedereen die hen kwaad wil doen, gedood worden. ⁶ Zij hebben de macht om de hemel te sluiten, zodat er geen regen valt tijdens hun profetieën; en zij hebben macht over de wateren om ze in bloed te veranderen en de aarde met elke plaag te slaan zo vaak als zij willen. ⁷ Wanneer zij hun getuigenis hebben voltooid, zal het beest dat uit de afgrond opstijgt, oorlog tegen hen voeren, hen overwinnen en hen doden. ⁸ Hun lijken zullen liggen op de straat van de grote stad, die geestelijk Sodom en Egypte wordt genoemd, waar ook hun Heer werd gekruisigd. ⁹ Drie en een halve dag lang zullen mensen uit elke stam, taal en natie naar hun lichamen kijken en hen geen begrafenis gunnen. ¹⁰ De bewoners van de aarde zullen zich over hen verheugen en vrolijk zijn, elkaar geschenken sturen, omdat deze twee profeten hen die op de aarde wonen, hadden gekweld. ¹¹ Na de drie en een halve dag kwam de levensadem van God in hen, en zij stonden op hun voeten, en grote vrees viel op

Openbaring

degenen die hen zagen. ¹² Toen hoorden zij een luide stem uit de hemel tegen hen zeggen: "Kom hier omhoog." En zij stegen op naar de hemel in een wolk, terwijl hun vijanden toekeken. ¹³ Op dat moment was er een grote aardbeving, en een tiende van de stad stortte in. Zevenduizend mensen werden gedood in de aardbeving, en de overlevenden waren doodsbang en gaven eer aan de God van de hemel. ¹⁴ De tweede wee is voorbij; zie, de derde wee komt snel. ¹⁵ De zevende engel blies op zijn bazuin, en er klonken luide stemmen in de hemel, die zeiden,

"Het koninkrijk van de wereld is geworden het koninkrijk van onze Heer en van Zijn Messias, en Hij zal regeren voor eeuwig en altijd."

¹⁶ En de vierentwintig oudsten, gezeten op hun tronen voor God, vielen op hun gezichten en aanbaden God, ¹⁷ Zij zeiden,

"Wij danken U, Heer God Almachtig, die is en die was, omdat U Uw grote macht hebt genomen en bent begonnen te regeren. ¹⁸ De naties waren woedend, en Uw toorn is gekomen. De tijd is gekomen om de doden te oordelen, en om Uw dienaren de profeten te belonen en de heiligen, en degenen die Uw naam vrezen, zowel klein als groot, en om degenen te vernietigen die de aarde vernietigen."

¹⁹ Toen werd de tempel van God in de hemel geopend, en de ark van Zijn verbond werd gezien in Zijn tempel. Er waren bliksemlitsen, gerommel, donderslagen, een aardbeving en een grote hagelstorm.

12 Een groot teken verscheen in de hemel: een vrouw bekleed met de zon, met de maan onder haar voeten, en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren. ² Zij was zwanger en schreeuwde het uit in barensnood en in pijn om te bevallen. ³ Toen verscheen er een ander teken in de hemel: zie, een grote rode draak met zeven koppen en tien horens, en op zijn koppen waren zeven kronen. ⁴ Zijn staart veegde een derde van de sterren van de hemel weg en wierp ze op de aarde. De draak stond voor de vrouw die op het punt stond te bevallen, zodat hij haar kind kon verslinden zodra het geboren was. ⁵ Zij baarde een zoon, een mannelijk kind, dat alle naties zal regeren met een ijzeren staf. Haar kind werd weggerukt naar God en naar zijn troon. ⁶ De vrouw vluchtte naar de woestijn

naar een plaats die voor haar door God was bereid, waar zij 1.260 dagen zou worden gevoed. ⁷ En er brak oorlog uit in de hemel, Michaël en zijn engelen vochten tegen de draak, en de draak en zijn engelen vochten terug. ⁸ Toch waren zij niet zegevierend, en hun plaats in de hemel was er niet meer. ⁹ De grote draak werd neergeworpen, die oude slang genaamd de duivel, of Satan, die de hele wereld misleidt. Hij werd op de aarde geworpen, en zijn engelen met hem. ¹⁰ Toen hoorde ik een luide stem in de hemel zeggen:

"Nu zijn gekomen de redding en de kracht en het koninkrijk van onze God, en de autoriteit van zijn Christus, want de aanklager van onze broeders en zusters, die hen dag en nacht aanklaagt voor onze God, is neergeworpen. ¹¹ Zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis; zij hadden hun leven niet lief zelfs tot in de dood. ¹² Verheug u daarom, hemelen en u die daarin woont! Maar wee de aarde en de zee, want de duivel is tot u neergedaald met grote woede, wetende dat hij slechts een korte tijd heeft."

¹³ Toen de draak zag dat hij op de aarde was geworpen, vervolgde hij de vrouw die het mannelijke kind had gebaard. ¹⁴ De vrouw kreeg de twee vleugels van een grote arend, zodat zij naar de plaats kon vliegen die voor haar in de woestijn was bereid, waar zij gevoed zou worden voor een tijd, tijden en een halve tijd, weg van de aanwezigheid van de slang. ¹⁵ Toen spuwde de slang water als een rivier uit zijn mond achter de vrouw aan, zodat hij haar met de vloed zou kunnen wegspoelen. ¹⁶ Maar de aarde hielp de vrouw door haar mond te openen en de rivier te verzwelgen die de draak uit zijn mond had gespuwd. ¹⁷ Toen werd de draak woedend op de vrouw en ging weg om oorlog te voeren tegen de rest van haar nakomelingen, zij die de geboden van God onderhouden en vasthouden aan hun getuigenis over Jezus.

13 De draak stond op het zand van de zeekust. En ik zag een beest opkomen uit de zee, met tien horens en zeven koppen, met tien kronen op zijn horens, en op zijn koppen waren godslasterlijke namen. ² Het beest dat ik zag was als een luipaard, met poten als die van een beer, en een bek als die van een leeuw. De draak schonk het zijn kracht, zijn troon en grote autoriteit. ³ Een van zijn

Openbaring

koppen leek dodelijk gewond, maar zijn dodelijke wond werd genezen. De hele aarde was met ontzag vervuld en volgde het beest. ⁴ Zij aanbaden de draak omdat hij het beest macht had gegeven; en zij aanbaden ook het beest, zeggende: "Wie is als het beest, en wie kan oorlog tegen hem voeren?" ⁵ Het werd een mond gegeven om arrogante woorden en godslasteringen te spreken, en het kreeg macht om tweeënveertig maanden te handelen. ⁶ Het opende zijn mond om God te lasteren, om Zijn naam en Zijn woonplaats te belasteren, en hen die in de hemel wonen. ⁷ Het werd toegestaan om oorlog te voeren tegen de heiligen en hen te overwinnen, en het kreeg macht over elke stam, volk, taal en natie. ⁸ Allen die op de aarde wonen zullen het aanbidden, allen wier namen niet geschreven staan in het boek des levens van het Lam, het Lam dat geslacht is vanaf de grondlegging van de wereld. ⁹ Als iemand een oor heeft, laat hem horen.

¹⁰ *"Als iemand voor gevangenschap bestemd is, zal hij in gevangenschap gaan; als iemand met het zwaard doodt, moet hij met het zwaard gedood worden."*

Dit vraagt om de volharding en het geloof van de heiligen. ¹¹ Toen zag ik een ander beest opkomen uit de aarde; het had twee horens als een lam, maar het sprak als een draak. ¹² Het oefende alle macht van het eerste beest uit namens hem, en maakte dat de aarde en haar inwoners het eerste beest aanbaden, wiens dodelijke wond genezen was. ¹³ Het verrichtte grote tekenen, zelfs vuur uit de hemel laten neerdalen op de aarde in het volle zicht van de mensen. ¹⁴ Vanwege de tekenen die het de macht had te verrichten namens het eerste beest, misleidde het hen die op de aarde wonen. Het instrueerde hen om een beeld op te richten ter ere van het beest dat de wond van het zwaard had en toch leefde. ¹⁵ Het kreeg macht om adem te geven aan het beeld van het beest, zodat het beeld kon spreken en ervoor zorgde dat allen die weigerden het beeld te aanbidden, gedood werden. ¹⁶ Het dwong alle mensen, klein en groot, rijk en arm, vrij en slaaf, een merkteken te ontvangen op hun rechterhand of op hun voorhoofden, ¹⁷ zodat niemand kon kopen of verkopen tenzij zij het merkteken hadden, dat is de naam van het beest of het getal van zijn naam. ¹⁸ Hier is wijsheid. Laat degene die inzicht heeft het getal van het beest

berekenen, want het is het getal van een mens. Dat getal is 666.

14 Toen keek ik, en zie, het Lam stond op de berg Sion, en met Hem waren 144.000 die Zijn naam en de naam van Zijn Vader op hun voorhoofden hadden geschreven. ² En ik hoorde een geluid uit de hemel, als het gedruis van vele wateren en als het geluid van zware donder. Het geluid dat ik hoorde was als van harpisten die op hun harpen spelen. ³ En zij zongen een nieuw lied voor de troon en voor de vier levende wezens en de oudsten; en niemand kon het lied leren, behalve de 144.000 die van de aarde waren verlost. ⁴ Dit zijn degenen die zich niet met vrouwen hebben verontreinigd, want zij zijn maagdelijk. Zij volgen het Lam waar Hij ook heengaat. Zij zijn gekocht uit de mensheid als eerstelingen voor God en voor het Lam. ⁵ Er werd geen leugen in hun mond gevonden; zij zijn zonder gebrek. ⁶ Toen zag ik een andere engel vliegen in het midden van de hemel, met een eeuwig evangelie om te verkondigen aan hen die op de aarde wonen—aan elke natie, stam, taal en volk. ⁷ En hij zei met luide stem: "Vrees God en geef Hem eer, want het uur van Zijn oordeel is gekomen. Aanbid Hem die de hemelen, de aarde, de zee en de waterbronnen heeft gemaakt." ⁸ En een andere engel, een tweede, volgde, zeggende: "Gevallen, gevallen is Babylon de Grote, zij die alle naties heeft laten drinken van de wijn van de hartstocht van haar immoraliteit." ⁹ Toen volgde een andere engel, een derde, hen, zeggende met luide stem: "Als iemand het beest en zijn beeld aanbidt, en een merkteken ontvangt op zijn voorhoofd of op zijn hand, ¹⁰ zal ook hij drinken van de wijn van Gods toorn, die onvermengd is ingeschonken in de beker van Zijn gramschap. Zij zullen gepijnigd worden met vuur en zwavel in het bijzijn van de heilige engelen en van het Lam. ¹¹ En de rook van hun pijniging stijgt op tot in alle eeuwigheid; zij hebben dag en nacht geen rust, zij die het beest en zijn beeld aanbidden, en wie het merkteken van zijn naam ontvangt." ¹² Hier is de volharding van de heiligen die de geboden van God en hun geloof in Jezus bewaren. ¹³ En ik hoorde een stem uit de hemel zeggen: "Schrijf: 'Gezegend zijn de doden die in de Heer sterven van nu af aan.'" "Ja," zegt de Geest, "opdat zij mogen rusten van hun inspanningen, want hun werken volgen hen na." ¹⁴ Toen keek ik, en zie, een witte wolk, en op de wolk zat iemand die leek op een mensenzoon, met een

Openbaring

gouden kroon op Zijn hoofd en een scherpe sikkel in Zijn hand. ¹⁵ En een andere engel kwam uit de tempel, roepend met luide stem tot Hem die op de wolke zat: "Zet Uw sikkel in en maai, want de tijd om te maaien is gekomen, omdat de oogst van de aarde rijp is." ¹⁶ Dus Hij die op de wolke zat zwaaide Zijn sikkel over de aarde, en de aarde werd geoogst. ¹⁷ En een andere engel kwam uit de tempel in de hemel, en ook hij had een scherpe sikkel. ¹⁸ Toen kwam een andere engel, degene met macht over het vuur, van het altaar, en hij riep met luide stem tot degene die de scherpe sikkel had, zeggende: "Zet uw scherpe sikkel in en verzamel de trossen van de wijnstok van de aarde, want haar druiven zijn rijp." ¹⁹ Dus de engel zwaaide zijn sikkel naar de aarde en verzamelde de trossen van de wijnstok van de aarde, en wierp ze in de grote wijnpers van Gods toorn. ²⁰ En de wijnpers werd buiten de stad getreden, en bloed stroomde uit de wijnpers, tot aan de teugels van de paarden, over een afstand van 1.600 stadia.

15 Ik zag een ander groot en wonderbaarlijk teken in de hemel: zeven engelen met de zeven laatste plagen, want met hen is Gods toorn voltooid. ² En ik zag iets dat leek op een glazen zee, vermengd met vuur, en degenen die hadden overwonnen over het beest, zijn beeld en het getal van zijn naam, stonden op de glazen zee, met harpen die door God waren gegeven. ³ En zij zongen het lied van Mozes, de dienaar van God, en het lied van het Lam, zeggende,

"Groot en wonderbaarlijk zijn uw daden, Heer God Almachtig; rechtvaardig en waarachtig zijn uw wegen, Koning der naties. ⁴ Wie zal u niet vrezen, Heer, en uw naam verheerlijken? Want u alleen bent heilig. Alle naties zullen komen en voor u aanbidden, want uw rechtvaardige daden zijn geopenbaard."

⁵ Hierna keek ik, en de tempel van de tabernakel van getuigenis in de hemel werd geopend. ⁶ De zeven engelen met de zeven plagen kwamen uit de tempel, gekleed in schone, heldere linnen gewaden, met gouden gordels om hun borst. ⁷ Een van de vier levende wezens gaf de zeven engelen zeven gouden schalen gevuld met de toorn van God, die leeft voor eeuwig en altijd. ⁸ De tempel was gevuld met rook van de heerlijkheid van God en van zijn kracht, en niemand kon de tempel binnengaan totdat de zeven plagen van de zeven engelen waren voltooid.

16 Toen hoorde ik een luide stem uit de tempel, die de zeven engelen instrueerde:

"Ga, giet de zeven schalen van Gods toorn uit over de aarde." ² De eerste engel ging en goot zijn schaal uit over de aarde, en schadelijke, pijnlijke zweren troffen degenen die het merkteken van het beest droegen en zijn beeld aanbaden. ³ De tweede engel goot zijn schaal uit in de zee, en die veranderde in bloed als dat van een dode, waardoor elk levend wezen in de zee omkwam. ⁴ De derde engel goot zijn schaal uit in de rivieren en de waterbronnen, en zij werden bloed. ⁵ Toen hoorde ik de engel van de wateren zeggen,

"Rechtvaardig bent u, o Heilige, die is en die was, want u hebt deze oordelen geveld; ⁶ omdat zij het bloed van de heiligen en profeten hebben vergoten, en u hebt hun bloed te drinken gegeven, zoals zij verdienen."

⁷ En ik hoorde het altaar bevestigen,

"Ja, Heer God Almachtig, waarachtig en rechtvaardig zijn uw oordelen."

⁸ De vierde engel goot zijn schaal uit over de zon, en het werd gegeven de macht om mensen met vuur te verschroeien. ⁹ Zij werden verschroeid door de felle hitte, en zij lasterden de naam van God, die macht heeft over deze plagen, maar zij bekeerden zich niet om Hem eer te geven. ¹⁰ De vijfde engel goot zijn schaal uit over de troon van het beest, en zijn koninkrijk werd in duisternis geworpen; mensen beten op hun tongen van pijn ¹¹ en lasterden de God van de hemel vanwege hun pijnen en zweren, maar zij bekeerden zich niet van hun daden. ¹² De zesde engel goot zijn schaal uit over de grote rivier de Eufraat, en het water droogde op om de weg gereed te maken voor de koningen uit het oosten. ¹³ Toen zag ik drie onreine geesten, die op kikkers leken, uit de mond van de draak, het beest en de valse profeet komen. ¹⁴ Dit zijn demonische geesten die tekenen verrichten, die uitgaan naar de koningen van de hele wereld, om hen te verzamelen voor de strijd op de grote dag van God de Almachtige. ¹⁵ "Zie, ik kom als een dief. Zalig is hij die waakzaam blijft en zijn kleren bewaart, zodat hij niet naakt rondloopt en zijn schaamte zichtbaar wordt." ¹⁶ Toen verzamelden zij de koningen op de plaats die in het Hebreeuws Armageddon wordt genoemd. ¹⁷ De zevende engel goot zijn schaal uit in de lucht, en een luide stem

Openbaring

kwam uit de tempel, vanaf de troon, die zei: "Het is volbracht!" ¹⁸ Er kwamen bliksemschichten, gerommel, donderslagen en een zware aardbeving. Geen aardbeving zoals deze is ooit voorgekomen sinds de mensheid op aarde is, zo groot was haar omvang. ¹⁹ De grote stad viel uiteen in drie delen, en de steden van de naties stortten in. Babylon de Grote werd door God herinnerd, die haar de beker gaf gevuld met de wijn van zijn hevige toorn. ²⁰ Elk eiland vluchtte weg, en er werden geen bergen gevonden. ²¹ Enorme hagelstenen, elk ongeveer een talent zwaar, vielen uit de lucht op de mensen. Zij lasterden God vanwege de plaag van de hagel, want die was buitengewoon hevig.

17 Een van de zeven engelen die de zeven schalen hadden, kwam en sprak tot mij, zeggende: "Kom, ik zal je het oordeel laten zien over de grote hoer die op vele wateren zit, ² met wie de koningen van de aarde ontucht hebben bedreven, en de bewoners van de aarde zijn dronken geworden van de wijn van haar ontucht." ³ Toen voerde hij mij in de Geest weg naar een woestijn, en daar zag ik een vrouw zitten op een scharlaken beest vol godslasterlijke namen, met zeven koppen en tien hoorns. ⁴ De vrouw was gekleed in purper en scharlaken, en versierd met goud, edelstenen en parels. Ze hield een gouden beker in haar hand, gevuld met gruwelen en de onreinheid van haar ontucht. ⁵ Op haar voorhoofd was een naam geschreven, een mysterie: "BABYLON, DE GROTE, DE MOEDER VAN DE HOEREN EN VAN DE GRUWELEN DER AARDE." ⁶ Ik zag dat de vrouw dronken was van het bloed van de heiligen en van het bloed van de getuigen van Jezus. Toen ik haar zag, was ik zeer verbaasd. ⁷ Toen zei de engel tegen mij: "Waarom ben je verbaasd? Ik zal je het mysterie vertellen van de vrouw en van het beest dat haar draagt, dat de zeven koppen en de tien hoorns heeft. ⁸ Het beest dat je zag, was, en is niet, en zal opkomen uit de afgrond en naar de vernietiging gaan. De bewoners van de aarde van wie de namen niet zijn geschreven in het boek des levens vanaf de grondlegging van de wereld, zullen verbaasd zijn wanneer ze het beest zien, omdat het was, en is niet, en zal komen. ⁹ Dit vergt een verstand met wijsheid. De zeven koppen zijn zeven heuvels waarop de vrouw zit. ¹⁰ Het zijn ook zeven koningen; vijf zijn gevallen, één is er, de andere is nog niet gekomen; maar wanneer hij komt, moet hij voor een korte tijd blijven. ¹¹ Het beest dat

was, en is niet, is ook een achtste koning, en behoort tot de zeven, en hij gaat naar de vernietiging. ¹² De tien hoorns die je zag, vertegenwoordigen tien koningen die hun koninkrijken nog niet hebben ontvangen, maar zij zullen voor een korte periode autoriteit als koningen krijgen samen met het beest. ¹³ Deze hebben één doel en zullen hun macht en autoriteit aan het beest geven. ¹⁴ Zij zullen oorlog voeren tegen het Lam, maar het Lam zal hen overwinnen omdat hij Heer der heren en Koning der koningen is; en met hem zullen zijn geroepenen, uitverkorenen en getrouwen zijn." ¹⁵ En hij zei tegen mij: "De wateren die je zag, waar de hoer zit, zijn volken, menigten, naties en talen. ¹⁶ De tien hoorns die je zag, en het beest, zullen de hoer haten. Ze zullen haar verwoesten en naakt maken, haar vlees eten en haar met vuur verbranden. ¹⁷ Want God heeft het in hun harten gegeven om zijn doel uit te voeren door een gemeenschappelijk doel te hebben en door hun koninkrijk aan het beest te geven, totdat de woorden van God vervuld zijn. ¹⁸ De vrouw die je zag, is de grote stad die heerst over de koningen van de aarde."

18 Hierna zag ik een andere engel uit de hemel neerdalen, met grote macht, en de aarde werd verlicht door zijn heerlijkheid. ² Hij riep met een krachtige stem en zei,

"Gevalen, gevallen is Babylon de Grote! Zij is een woonplaats voor demonen geworden en een kerker voor elke onreine geest, een kerker voor elke onreine en verfoeilijke vogel. ³ Want alle naties hebben gedronken van de wijn van de hartstocht van haar immoraliteit, en de koningen van de aarde hebben ontucht met haar gepleegd, en de kooplieden van de aarde zijn rijk geworden door de overvloed van haar weelde."

⁴ Toen hoorde ik een andere stem uit de hemel, die zei,

"Kom uit haar, mijn volk, zodat u niet deelneemt aan haar zonden en niet van haar plagen ontvangt; ⁵ want haar zonden hebben zich opgehoopt tot aan de hemel, en God heeft haar ongerechtigheid gedacht. ⁶ Vergeld haar zoals zij vergolden heeft; betaal haar dubbel naar haar werken. In de beker die zij gemengd heeft, meng voor haar een dubbele portie. ⁷ In de mate waarin zij zichzelf verheerlijkt heeft en in weelde heeft geleefd, geef

Openbaring

*haar kwelling en rouw in gelijke mate. Want zij zegt in haar hart: 'Ik zit als een koningin, ik ben geen weduwe, en ik zal nooit rouw zien.'*⁸ *Daarom zullen op één dag haar plagen komen: dood, rouw, en hongersnood. Zij zal door vuur verteerd worden, want machtig is de Here God die haar oordeelt.*

⁹ "En de koningen van de aarde, die ontucht met haar hebben gepleegd en in weelde met haar hebben geleefd, zullen over haar wenen en rouwen wanneer zij de rook van haar brand zien,¹⁰ op een afstand staande uit vrees voor haar kwelling, zeggende,

'Wee, wee, de grote stad, Babylon, de sterke stad! Want in één uur is uw oordeel gekomen.'

¹¹ "En de kooplieden van de aarde zullen over haar wenen en rouwen, omdat niemand hun koopwaar meer koopt—¹² koopwaar van goud, zilver, edelstenen, en parels; fijn linnen, purper, zijde, en scharlaken; elke soort citroenhout, elk voorwerp van ivoor, en elk voorwerp gemaakt van kostbaar hout, brons, ijzer, en marmer;¹³ aromatische specerijen, parfums, en wierook; wijn, olijfolie, fijn meel, en tarwe; vee en wagens, en mensen verhandeld als slaven.¹⁴ Zij zullen zeggen: 'Het fruit waar u naar verlangde is van u weggegaan. Al uw weelde en pracht zijn verdwenen, nooit meer terug te vinden.'¹⁵ De kooplieden die rijk van haar zijn geworden, zullen op een afstand staan uit vrees voor haar kwelling, wenend en rouwend,¹⁶ en zeggende,

'Wee, wee, de grote stad, gekleed in fijn linnen, purper, en scharlaken, en versierd met goud, edelstenen, en parels;

¹⁷ *want in één uur is zo'n grote rijkdom verwoest!'* Elke scheepskapitein, elke passagier, matroos, en allen die hun brood op zee verdienen, zullen op een afstand staan,¹⁸ en zullen uitroepen als zij de rook van haar brand zien, zeggende: "Welke stad is als de grote stad?"¹⁹ Zij zullen stof op hun hoofden werpen en uitroepen, wenend en rouwend, zeggende,

*'Wee, wee, de grote stad, waar allen die schepen op zee hadden rijk werden van haar rijkdom! Want in één uur is zij verwoest!'*²⁰ *"Verheug u over haar, o hemelen, en u heiligen, apostelen, en profeten, want God heeft voor u oordeel over haar uitgesproken."*

²¹ Toen nam een machtige engel een steen op als een grote molensteen en wierp die in de zee, zeggende,

"Met zo'n geweld zal Babylon, de grote stad, worden neergeworpen, nooit meer terug te vinden."

²² *Het geluid van harpisten, muzikanten, fluitspelers, en trompetters zal nooit meer in u gehoord worden. Geen ambachtsman van enig ambacht zal ooit meer in u gevonden worden. Het geluid van een molensteen zal nooit meer in u gehoord worden.*²³ *Het licht van een lamp zal nooit meer in u schijnen. De stem van de bruidegom en bruid zal nooit meer in u gehoord worden. Uw kooplieden waren de machtige mensen van de wereld. Door uw toverij werden alle naties misleid.*

²⁴ *Want in haar was het bloed van profeten en van heiligen, en van allen die op de aarde zijn gedood."*

19 Na deze gebeurtenissen hoorde ik een stem als het gebulder van een grote menigte in de hemel, die verkondigde:

"Halleluja! Redding, glorie en macht behoren onze God toe,² want Zijn oordelen zijn waar en rechtvaardig. Hij heeft de grote prostituee geoordeeld die de aarde met haar immoraliteit heeft verdorven, en Hij heeft het bloed van Zijn dienaren op haar gewroken."

³ En nogmaals zeiden zij:

"Halleluja! Haar rook stijgt op voor eeuwig en altijd."

⁴ De vierentwintig oudsten en de vier levende wezens vielen neer en aanbaden God die op de troon zit, zeggend,

"Amen, Halleluja!"

⁵ Toen kwam er een stem van de troon, die zei:

"Prijz onze God, al Zijn dienaren, u die Hem vreest, zowel klein als groot!"

⁶ En ik hoorde iets als de stem van een grote menigte, als het geluid van vele wateren en als machtige donderslagen, zeggend:

"Halleluja! Want de Heer onze God, de Almachtige, regeert.⁷ Laten we ons verheugen en blij zijn en Hem glorie geven, want de bruiloft van het Lam is gekomen, en Zijn bruid heeft zich gereedgemaakt."

Openbaring

⁸ Zij kreeg fijn linnen om te dragen, helder en rein. (Want het fijne linnen vertegenwoordigt de rechtvaardige daden van de heiligen.)

⁹ Toen zei hij tegen mij: "Schrijf dit op: 'Gezegend zijn zij die uitgenodigd zijn tot het bruiloftsmaal van het Lam.'" En hij voegde eraan toe: "Dit zijn de ware woorden van God." ¹⁰ Toen viel ik aan zijn voeten om hem te aanbidden. Maar hij zei tegen mij: "Doe dat niet! Ik ben een mededienaar met jou en je broeders en zusters die vasthouden aan het getuigenis van Jezus. Aanbid God! Want het getuigenis van Jezus is de geest van profetie." ¹¹ Ik zag de hemel geopend, en daar was een wit paard. Zijn ruiter wordt genoemd Getrouw en Waarachtig, en met rechtvaardigheid oordeelt Hij en voert Hij oorlog. ¹² Zijn ogen zijn als vlammen van vuur, en op Zijn hoofd zijn vele kronen. Hij heeft een naam geschreven die niemand kent dan Hijzelf. ¹³ Hij is gekleed in een mantel gedoopt in bloed, en Zijn naam is het Woord van God. ¹⁴ De hemelse legers, gekleed in fijn linnen, puur en helder, volgden Hem op witte paarden. ¹⁵ Uit Zijn mond komt een scherp zwaard waarmee Hij de naties zal neerslaan, en Hij zal hen regeren met een ijzeren staf. Hij treedt de wijnpers van de woede van de toorn van God de Almachtige. ¹⁶ Op Zijn mantel en op Zijn dij is deze titel gegraveerd: Koning der koningen en Heer der heren. ¹⁷ Toen zag ik een engel in de zon staan, en hij riep met luide stem tot alle vogels die in de lucht vliegen: "Kom, verzamel je voor het grote feestmaal van God, ¹⁸ zodat je het vlees kunt eten van koningen, bevelhebbers en machtige mannen, het vlees van paarden en hun ruiters, en het vlees van alle mensen, vrij en slaaf, klein en groot." ¹⁹ En ik zag het beest en de koningen van de aarde met hun legers verzameld om oorlog te voeren tegen de ruiter op het paard en Zijn leger. ²⁰ Maar het beest werd gevangen, en met hem de valse profeet die de tekenen in zijn aanwezigheid had verricht. Door deze tekenen had hij degenen misleid die het merkteken van het beest hadden ontvangen en zijn beeld aanbaden. De twee werden levend in de poel van vuur geworpen die brandt met zwavel. ²¹ De rest werd gedood met het zwaard dat uit de mond van de ruiter op het paard kwam, en alle vogels verzadigden zich met hun vlees.

20

Ik zag een engel uit de hemel neerdalen, met de sleutel van de afgrond en een grote ketting in zijn hand. ² Hij greep de draak, die oude slang, bekend als de duivel en Satan, en bond hem voor duizend jaar. ³ Hij wierp hem in de afgrond, sloot die af en verzegelde hem, om te voorkomen dat hij de naties langer zou misleiden totdat de duizend jaar vervuld waren. Daarna moet hij voor een korte periode worden losgelaten. ⁴ Ik zag tronen, en zij die daarop zaten kregen macht om te oordelen. Ik zag de zielen van hen die onthoofd waren om hun getuigenis van Jezus en het woord van God, en van hen die het beest of zijn beeld niet hadden aanbeden noch zijn merkteken op hun voorhoofden of handen hadden ontvangen. Zij kwamen tot leven en regeerden met Christus voor duizend jaar. ⁵ De overige doden kwamen niet tot leven totdat de duizend jaar vervuld waren. Dit markeert de eerste opstanding. ⁶ Gezegend en heilig zijn zij die deel hebben aan de eerste opstanding. De tweede dood heeft geen macht over hen, maar zij zullen priesters van God en van Christus zijn, en zullen met Hem regeren voor duizend jaar. ⁷ Zodra de duizend jaar zijn verstreken, zal Satan uit zijn gevangenis worden losgelaten, ⁸ en zal hij eropuit gaan om de naties in de vier hoeken van de aarde te misleiden, Gog en Magog, om hen te verzamelen voor de strijd. Hun aantal is als het zand aan de zeekust. ⁹ Zij trokken op over de brede vlakten van de aarde en omsingelden het kamp van Gods volk en de geliefde stad. Maar vuur daalde neer uit de hemel en verteerde hen. ¹⁰ De duivel die hen misleidde werd in de poel van vuur en zwavel geworpen, waar ook het beest en de valse profeet waren, en zij zullen dag en nacht gepijnigd worden tot in alle eeuwigheid. ¹¹ Toen zag ik een grote witte troon en Hem die daarop zat. Voor Zijn aangezicht vluchtten aarde en hemel weg, en er werd geen plaats voor hen gevonden. ¹² Ik zag de doden, groot en klein, staande voor de troon, en boeken werden geopend. Een ander boek werd geopend, dat is het boek des levens. De doden werden geoordeeld naar wat er in de boeken geschreven stond, naar hun daden. ¹³ De zee gaf de doden die erin waren, en de dood en het dodenrijk gaven de doden die in hen waren, en ieder mens werd geoordeeld naar zijn daden. ¹⁴ Toen werden de dood en het dodenrijk in de poel van vuur geworpen. Deze poel van vuur vertegenwoordigt de tweede dood. ¹⁵ Iedereen wiens naam niet in het

Openbaring

boek des levens gevonden werd, werd in de poel van vuur geworpen.

21 Ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde, want de eerste hemel en de eerste aarde waren voorbijgegaan, en de zee was er niet meer. ² Ik zag de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem, neerdalen uit de hemel van God, gereedgemaakt als een bruid die voor haar man is versierd. ³ En ik hoorde een luide stem van de troon zeggen: "Zie, de woonplaats van God is nu bij de mensen, en Hij zal bij hen wonen. Zij zullen Zijn volk zijn, en God Zelf zal bij hen zijn en hun God zijn." ⁴ Hij zal elke traan van hun ogen afwissen, en de dood zal er niet meer zijn, noch rouw, noch gewezen, noch pijn, want de eerste dingen zijn voorbijgegaan." ⁵ Hij die op de troon zat, zei: "Zie, Ik maak alle dingen nieuw!" Toen zei Hij: "Schrijf dit op, want deze woorden zijn betrouwbaar en waar." ⁶ Hij zei tegen mij: "Het is volbracht. Ik ben de Alfa en de Omega, het Begin en het Einde. Aan wie dorst heeft, zal Ik vrijelijk geven uit de bron van het water des levens." ⁷ Wie overwint, zal deze dingen beërven, en Ik zal hun God zijn en zij zullen Mijn kinderen zijn. ⁸ Maar de lafhartigen, de ongelovigen, de verfoeilijken, moordenaars, de seksueel immorelen, tovenaars, afgodendienaars, en alle leugenaars, hun plaats zal zijn in de vurige poel van brandende zwavel. Dit is de tweede dood." ⁹ Toen kwam een van de zeven engelen die de zeven schalen vol van de zeven laatste plagen hadden, en sprak met mij, zeggende: "Kom, ik zal je de bruid tonen, de vrouw van het Lam." ¹⁰ En hij voerde mij in de Geest weg naar een grote en hoge berg, waar hij mij de heilige stad, Jeruzalem, toonde, neerdalend uit de hemel van God. ¹¹ Zij straalde met de heerlijkheid van God, en haar glans was als een zeer kostbare steen, als een jaspis, helder als kristal. ¹² Zij had een grote en hoge muur met twaalf poorten, en bij de poorten waren twaalf engelen. Op de poorten waren de namen geschreven van de twaalf stammen van de zonen van Israël. ¹³ Er waren drie poorten aan elke kant: oost, noord, zuid en west. ¹⁴ De muur van de stad had twaalf fundamenten, en daarop waren de namen van de twaalf apostelen van het Lam. ¹⁵ De engel die met mij sprak, had een gouden meetroede om de stad, haar poorten en haar muur te meten. ¹⁶ De stad was vierkant aangelegd, haar lengte gelijk aan haar breedte. Hij mat de stad met de roede en vond haar twaalfduizend stadia lang, en haar lengte, breedte en hoogte waren gelijk. ¹⁷ Hij

mat haar muur, en die was 144 el dik naar menselijke maat, wat ook engelenmaat is. ¹⁸ De muur was gemaakt van jaspis, en de stad was van zuiver goud, als helder glas. ¹⁹ De fundamenten van de stadsmuren waren versierd met allerlei kostbare stenen. Het eerste fundament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedoon, het vierde smaragd, ²⁰ het vijfde was gemaakt van onyx, het zesde van carneool, het zevende van chrysoliet, het achtste van beryl, het negende van topaas, het tiende van chrysopraas, het elfde van hyacint, en het twaalfde van amethyst. ²¹ De twaalf poorten waren twaalf parels, elke poort gemaakt van één enkele parel. De hoofdstraat van de stad was van zuiver goud, als doorzichtig glas. ²² Ik vond geen tempel in de stad, omdat de Here God Almachtig en het Lam haar tempel zijn. ²³ De stad heeft de zon of de maan niet nodig om op haar te schijnen, want de heerlijkheid van God verlicht haar, en het Lam is haar lamp. ²⁴ De naties zullen wandelen in haar licht, en de koningen van de aarde zullen hun pracht in haar brengen. ²⁵ Haar poorten zullen overdag altijd open blijven, want daar zal geen nacht zijn. ²⁶ De eer en pracht van de naties zullen in haar worden gebracht. ²⁷ Niets onreins zal ooit in haar komen, noch iemand die doet wat schandelijk of bedrieglijk is, maar alleen zij wier namen geschreven staan in het boek des levens van het Lam.

22 De engel toonde mij de rivier met het water des levens, helder als kristal, die stroomde vanuit de troon van God en van het Lam, ² door het midden van de straat van de stad. Aan weerszijden van de rivier stond de boom des levens, die twaalf soorten vruchten droeg, elke maand zijn vrucht gevend; en de bladeren van de boom zijn tot genezing van de volken. ³ Er zal geen vloek meer zijn. De troon van God en van het Lam zal in de stad zijn, en Zijn dienaren zullen Hem dienen. ⁴ Zij zullen Zijn aangezicht aanschouwen, en Zijn naam zal op hun voorhoofden staan. ⁵ Er zal geen nacht meer zijn. Zij hebben geen lamplicht of zonlicht nodig, want de Heere God zal hen verlichten. En zij zullen regeren tot in alle eeuwigheid. ⁶ De engel zei tegen mij: "Deze woorden zijn betrouwbaar en waarachtig. De Heere, de God van de geesten van de profeten, heeft Zijn engel gezonden om Zijn dienaren te tonen wat spoedig moet gebeuren." ⁷ "Zie, Ik kom spoedig! Zalig is hij die de woorden van de profetie van dit boek bewaart." ⁸ Ik, Johannes, ben het die deze

Openbaring

dingen heeft gezien en gehoord. En toen ik ze had gehoord en gezien, viel ik neer om te aanbidden voor de voeten van de engel die ze mij toonde. ⁹ Maar hij zei tegen mij: "Doe dat niet! Ik ben een mededienaar van jou en je broeders, de profeten, en van hen die de woorden van dit boek bewaren. Aanbid God!" ¹⁰ Toen zei hij tegen mij: "Verzegel de woorden van de profetie van dit boek niet, want de tijd is nabij. ¹¹ Laat wie onrecht doet, nog meer onrecht doen; laat wie vuil is, nog vuiler worden; laat wie rechtvaardig is, nog meer gerechtigheid doen; en laat wie heilig is, nog heiliger worden." ¹² "Zie, Ik kom spoedig, en Mijn loon is bij Mij, om een ieder te vergelden naar wat hij gedaan heeft. ¹³ Want Ik ben de Alfa en de Omega, de Eerste en de Laatste, het Begin en het Einde." ¹⁴ Zalig zijn zij die hun gewaden wassen, opdat zij recht mogen hebben op de boom des levens en de stad mogen binnengaan door de poorten. ¹⁵ Buiten zijn de tovenaars, de ontuchtigen,

de moordenaars, de afgodendienaars en allen die de leugen liefhebben en doen. ¹⁶ "Ik, Jezus, heb Mijn engel gezonden om u deze dingen te getuigen voor de gemeenten. Ik ben de Wortel en het Nageslacht van David, de blinkende Morgenster." ¹⁷ De Geest en de bruid zeggen: "Kom." En laat hij die het hoort zeggen: "Kom." Laat hij die dorst heeft komen; en laat hij die wil het water des levens nemen, voor niets. ¹⁸ Ik waarschuw een ieder die de woorden van de profetie van dit boek hoort: als iemand hieraan toevoegt, zal God hem de plagen toevoegen die in dit boek beschreven zijn. ¹⁹ En als iemand iets wegneemt van de woorden van het boek van deze profetie, zal God zijn deel wegnemen uit de boom des levens en uit de heilige stad, die in dit boek beschreven zijn. ²⁰ Hij die van deze dingen getuigt, zegt: "Ja, Ik kom spoedig." Amen. Kom, Heere Jezus. ²¹ De genade van de Heere Jezus zij met allen. Amen.